6. Hermann

Q. CVRTII RVFI .

ALEXANDER MAGNVS.

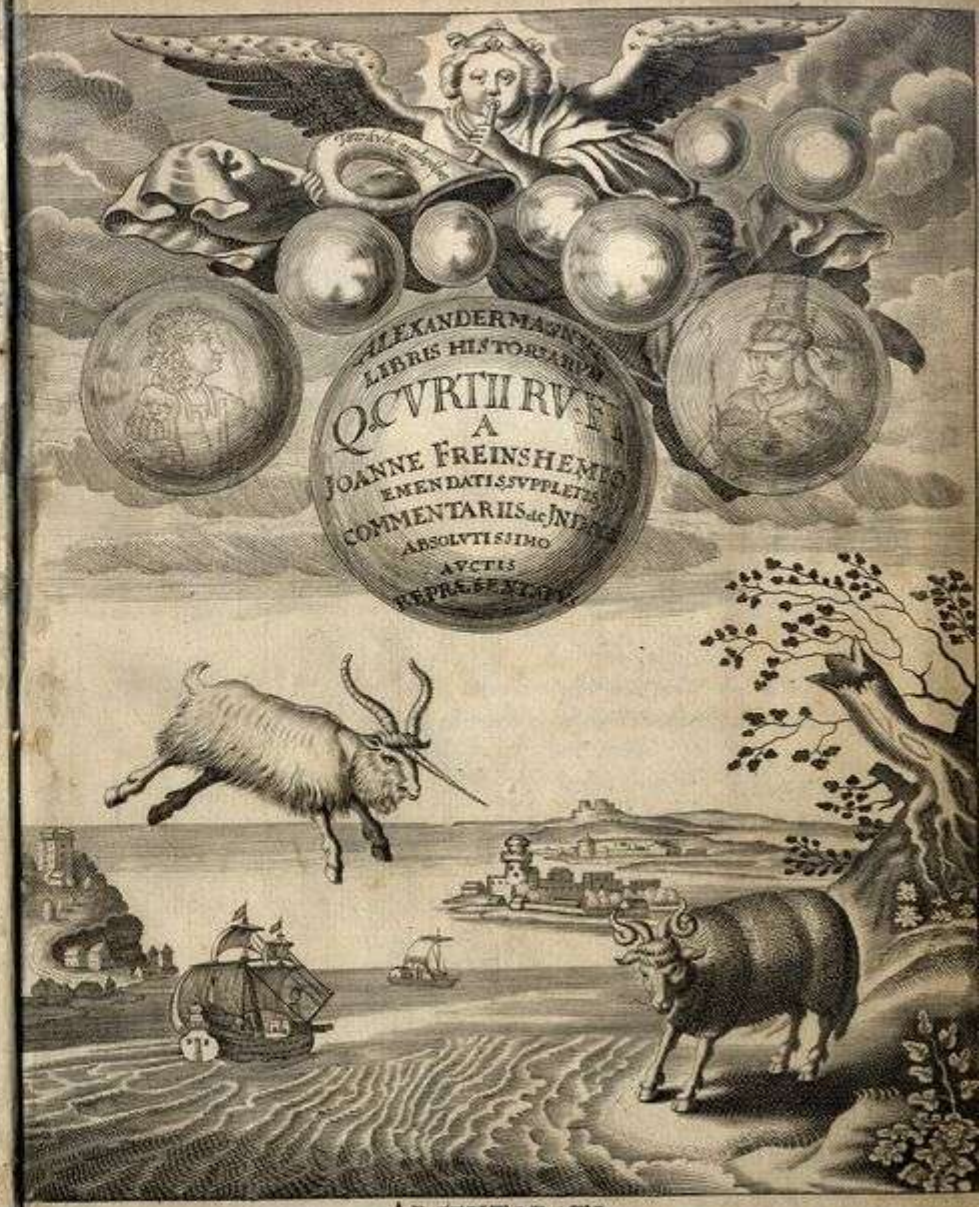

ARGENTORATI
Impensis G. A. DOLHOPFII et J. E. ZEZNERI Bibliopolarum.

Peter Aubry sculp.

УНИВ. БИБЛИОТЕКА
Р. И. Бр. 14678
П. Бц/123

Q. CVRTIVS RVFVS
DE REBVS
ALEXANDRI
REGIS MACEDONVM;

CVM
SVPPLEMENTIS, COMMENTARIIS
ET INDICE LOCVPLETISSIMO

JO. FREINSHEMII,
CONSILIARII REGII SVETICI ET ELECTORALIS PALATINI, ACADEMIÆQ. HEIDELBERGENSIS PROFESSORIS HONORARII.

Editio noua & accurata, ab ipso Auctore paulo ante beatum suum obitum adornata, & in Commentariis ac Indice dimidia amplius parte aucta.

SVBNEXA EST INDICIS IN DICTOS COMMENT. APPENDIX.

OPERA ET STVDIO
JOANNIS HENRICI RAPP.

Kgl. Schneider Berol. 1809

Cum Priuilegio Sacr. Cæs. Maiest.

ARGENTORATI.
Sumptibus G. A. DOLHOPFFII, & J. E. ZETZNERI.
M DC LXX.

SVMMA PRIVILEGII
Imperatorii.

SACRÆ CÆSAREÆ MAIESTATIS gratioſiſſimo Priuilegio, die V. Iul. Anno M DC LXIII. prouiſum eſt, ne quis *ALEXANDRVM MAGNVM duobus Tomis ex QVINTO CVRTIO á IOANNE FREINSHEMIO repræſentatum*, abſque GEORGII ANDREÆ DOLHOPFFII, & JOH. EBERHARDI ZETZNERI, Ciuium & Bibliopolarum Argentoratenſium, eorundemque hæredum & ſucceſſorum in ſcriptis obtentâ licentiâ, per decem annorum ſpatium, à prima editionis die computandum, intra Sacri Romani Imperii, Regnorumque & Prouinciarum Cæſareæ Maieſtatis hæreditariarum fines, ſimili aut alio quouis typo vel formâ, ſiue in toto, ſiue in parte, clam vel palam recudere, vel aliò recudendum dare, alibiue impreſſum apportare, vendere vel diſtrahere præſumat. Idque ſub pœnâ amittendorum librorum, & ſoluendarum Fiſco Cæſareo triginta Marcarum auri puri: ſicuti vberius in ipſo Priuilegii autographo definitur. A quo damno vt ſibi omnes caueant, hæc iterum iterumque viſum eſt monere.

Lectori Beneuolo
S. P.

ANni ſunt triginta, cum Alexandrum Magnum, *duobus tomis repræſentatum*, JOANNES FREINSHEMIVS *edidit. Quam acceptus docto orbi labor ille fuit, id potiſſimum, præter alia, docere poteſt, quod ex multis illis exemplaribus, quæ prelo quondam erant ſubiecta, ne vnum quidem per multum tempus noſtra taberna libraria cupido emptori exhibere potuit. Ergo ſecun-*

cundam tam vtilissimi libri editionem meditati, cum facile coniicere possemus, Dn. Freinshemium, beatissimæ memoriæ, in hoc suo opere vel immutasse quædam, vel correxisse; in id incubuimus, qui illud ipsum exemplar nanciscere-mur, quod vir doctissimus suis manibus quondam tractauit. cuius voti nostri etiam compotes facti sumus. Ceterum, Beneuole Lector, licet vino vendibili, quod aiunt, non opus sit suspensa hedera; pauca tamen in vestibulo iteratæ huius editionis es monendus. Et primo quidem scias, diuisionem in capita tmemataque primæ

mæ editioni respondere; atque in Supplementis, & ipso Curtii textu, vti par erat, nihil quicquam esse mutatum, nisi quod Dn. Freinshemius *lib. 4. cap. 8. vers. 15.* pro piratarum *scribi voluit* Spartanorum. *In Variis ea sunt emendata, quæ emendanda vetus editio monuit. Commentarios hinc inde auctos esse, ipsemet deprehendes. de vrbium, Curtio memoratarum descriptione (ne quid te celemus) quam vetus editio 4, 1, 15. & 4, 4, 15. promisit, in noua siletur. Vt tamen iis qui Curtium amant, etiam hac in parte satisfaceremus; duabus tabulis æneis ea lo-*

ca,

ca, quorum in Curtio mentio fit, ex optimis quibusque authoribus geographice oculis subiici curauimus. Quod ad Indicem (id quod caput dicendorum est) nos minime latet, homines doctos de illius imperfectione sæpius fuisse conquestos. idque haud iniuria; quum & ipse Freinshemius *olim fassus est, sibi non licuisse eamdem diligentiam adhibere in Indice, quam in aliis adhibuit. Ceterum quod primæ editioni deesse non ignorabat, id vberrime in hac secunda suppleuit, ita vt Index in totum opus Curtianum vere nunc possit vocari locupletissimus*

mus. Sed satius est, vt ipsa res, quod dicere volumus, probet. hoc tantum monemus, quod multa vocabula in Indice sint coniuncta, quæ forsan alius diuisisset. Verumenimuero ne in hac quidem re quicquam immutari sumus passi, quum viro docto sua ratio constiterit, quare id ita fieri voluerit. Quod modum scribendi adtinet, seruauimus illum in omnibus, atque in iis etiam, quæ alius forsan minime curanda duxisset. Tandem subneximus appendicem Indicis, quem in dictos Commentarios confecit Jo. Henricus Rapp; *in quo tamen ea*

de industria omittuntur, quæ in Freinshemii *MS. extant, ne crambe bis adponatur. Atque hæc sunt,* Beneuole Lector, *quæ hic monere voluimus, immò debuimus. Tuum erit, de hoc nostro labore, in quo & magnos sumptus fecimus, & diligentiam nostram adhibuimus, æque iudicare; neq; male interpretari, si curiosam censuram, quæ in optimis quibusque rebus reperit quod carpat, non moramur.* Argentorati d. 7. m. Martij. M DC LXX.

GEORGIVS ANDREAS DOLHOPFFIVS
&
JOHANNES EBERHARDVS ZEZNERVS
Bibliopolæ.

Præfa-

Præfationes duæ, quarum altera ipsi Curtio; altera vero Supplementis in illum in prima editione fuit præfixa.

AMPLISSIMO VIRO JOACH. VICOFORTIO EQVITI

JOAN. FREINSHEMIVS S. P. D.

DEprehensus subitaneo Bibliopolarum nostrorum ad nundinas Francofurtenses properantium discessu, intercepti, quo Tibi gratias agere constitueram, sermonis non aliud solatium habeo, quam vt hanc velut inuidiam temporis vicissim patientia vlciscar; & tamquam ex inimico, sapientium virorum bene consulta sequutus, haud postremæ notæ hanc vtilitatem capiam optimum putare quidquid euenerit, neque bona malaue ducere, nisi quibus aut peccatum abfuisse constet, aut rationem. Enimuero quando neque diutius exspectationem eorum morari oportebat, qui promissi dudum Curtii fidem haud iniuria exigebant; neque mihi quisquam temere retro dierum otiosus abiit: culpæ suspicionem amoliri contentus, de fortuna queri superuacuum duco, cuius omne ius tantum in volentes esse, nescio qua face inter illas sæculi tenebras adlucente, iampridem seuerior philosophia sanciit. Neque sane, si bene rationem puto, nimia iactura, fortassis etiam nonnullo commodo, constare nobis poterit ista festinatio. Nam etiam otiosæ præfationis hæc nisi fallor præcipua futura erant capita: vt laudata beneuolentia Tua, & quibus rebus nostrum in procudendis auctoribus studium adiuuasses, pietatem, virtutes, eruditionem, benignitatem, magnificentiam, in rem publicam, inque literariam merita, denique dignitatem atque opes etiam tuas extollerem: vt deinde meam gratitudinem adprobarem: postremo etiam ostenderem, quid in hac editione quæsitum, quidqu

præſtitum, & quid porro nobis animi ſit, in exſequenda quam ſemel ſuſcepimus, prouincia. Hæc inquam ſumma huius epiſtolæ fuerat: neque iam ſuccurrit aliud cum iis quæ dixi computandum: ſi quid enim præterea acceſſiſſet, ſententiolæ puto futuræ erant, & verba quæ in ſpeciem & oſtentationem adornata cenſeri potuiſſent: forſan etiam, vt ſumus homines, otio male vſus, aut tacite in meas laudes, aut ne tacite quidem in aliorum inſectationem luxuriante ſtylo prorupiſſem. Hoc igitur, quod circumflueret, nullo negotio poſſumus carere: illa vero non vana neque indigna relatu, ſic quoque intelligentur, ex qualicumque quod feci, indicio. Quanquam, vt ad primum reuertar, quis eſt, non modo noſtræ conditionis hominum, ſed omnino regum atque principum, qui te aut propter claritudinem non nouerit, aut propter virtutes non ſuſpiciat, aut propter officia non amet? Vt ita hæc ipſa temporis anguſtia, qua in laudes Tuas ire prohibeor, imputare Tibi poſſe videatur, quod hominem eruditione facundiaque mediocri auerterit, famæque Tuæ auxilio fuerit, ne impari commendatione tantum obſolefieret. Mihi quoque ipſi fortaſſis haud parum præſtiterit. fieri enim poteſt, vt nunc amplius atque magnificentius de me ſentiant homines, putentque ſi per otium licuiſſet, me ex dignitate argumenti omnia exſequuturum fuiſſe. Frequenter enim accidit, vt ii ipſi quos ſuſceptum negotium ineptiſſimos arguit, ſuſcipiendo maxime idonei haberentur. Igitur & mihi fortaſſe nunc licet, quantum ad iſtud, ſub inuidia præcipitati temporis, imperitiam infantiamque meam ſilentio protegere. Neque iudicio Tuo angor; neque vereor, vt apud Te notam ingratitudinis incurram, quum & prius faſſus ſim, & nunc publice profitear, ſi quid hac editione Curtii ſtudiis commodatum eſt, id omne deberi IOACHIMO VICOFORTIO, cuius ope conſilio illam ſuſcepimus: deinde quod omnibus puto & ſermonibus coram, & epiſtolis abſens, vt debui, ſpoſpondi, id denuo pollicear, factis potius quam verbis (nam

(nam illorum ſemper maiorem rationem habendam putaui) me oſtenſurum eſſe quam alte in hoc pectus huius meriti gratia deſcenderit. Facta quod dixi, nemo ſic interpretetur, quaſi quidquam in poteſtate habere credam, quo Te demereri poſſim: non enim ita ſentio. ſed quia nihil tam firmum eſt, cui periculum non ſit etiam ab inualido (licet enim opinor, Curtii mei verbis vti) non abſurde creditur etiam maximis quibuſque interdum à multo inferioribus haud pœnitenda beneficia poſſe tribui. Verum in hæc talia maximum occaſionis eſt imperium; cui non deero, ſi eius potiri detur. ſin, feram deſiderium vt potero, ſolaque voluntas etiam Tibi vt nullus dubito, certe mihi ſufficiet. His ita mecum, vt in tanta feſtinatione diſputatis, inducor vt credam te non nolente quod ſupereſt temporis collocaturum eſſe recenſendis, quæ in hac editione procuranda ſcopus noſter, quique ſucceſſus fuerit. Ad ſummam autem de ipſius operis æſtimatione nihil habeo dicere, ſi non, eſſe, quale comparet in publico. nam & ſi quid præſtitum eſt excuſatione dignum (nec enim vltra protenditur ambitio mea) per ſe arbitrabuntur qui poterunt; & ſi peritis diſpliceat, ego illud non fruſtra modo, verum etiam inepte commendauero. Ceterum partium eius hæc eſt ratio. Quum in duo volumina totum opus tributum ſit, hoc quod ordine atque dignitate prius eſt, ipſa Curtianæ hiſtoriæ fragmenta; deinde lectionum variantium Syllogen; tum Supplementum nouum; denique Indicem ad vniuerſum opus pertinentem complectitur. Commentarius alterum volumen implet, & propria præfatione, quid in eo concinnando conſilii nobis fuerit, exponit. Confectus autem eſt omnium primus, ea mente, vt dum in eo occuparer, ipſe Curtii textus, quæ præcipua operis portio cenſeri debet, mihi tanto familiarior redderetur, atque inter quotidianæ tractationis vſum facilius ego deprehenderem, ſi quæ in ipſo hærerent ſordes, quæ aut librorum, aut etiam ingenii certa ope, repurgari poſſent. Igitur in eo diligenter fuimus, & niſi valde fallor,

fallor, multis locis meliorem exhibemus. Excusus autem est eo ornatu, quo ex instituto Soceri mei Amantissimi, MATTHIÆ BERNEGGERI, quem ante hos quadraginta dies rebus humanis DEVS exemit, ceteri quoque auctores, qui ab alterutro nostrum sunt editi, conspiciuntur: quoque in recensendis, quos porro, si DEVS adnuat, daturus sum, vti constitui. tanto magis quod non ad vsum modo plerisque, sed proxime in accurata Corn. Nepotis editione, etiam ad imitationem placuit Viro Clarissimo, mihique amicissimo, JOH. HENRICO BOECLERO, qui post aliquot annos Eloquentiæ, nunc etiam Historiarum Professionem, non citra magnum Argentoratensis Vrbis Academiæque ornamentum sustinet. Variæ Mss. lectiones fide eorum nituntur, quorum beneficio ad nos peruenerunt. Multis ea cura fastidiosi laboris atque etiam inepti videtur: à quibus haud dissentiam, nisi non omnino inutilem fuisse, nonnulla Curtii loca variarum ope restituta testabuntur. In Supplemento atque Indice non licuit eamdem diligentiam adhibere. Vrgebar enim penuria temporis, & subinde incidebant alia, quibus abrumpebatur intentio mea, cuius deinde damnum, non alia quam contraria maxime ratione, festinando, pensari poterat. Itaque quum istud Supplementum quantum possem elaboratissimum dare decreuissem, eo redactus sum, vt præclare mecum actum putarem, si paulo melius efficerem, quam illud erat, quod vulgo circumferebatur ex Iustini Diodorique & Arriani diuersis quandoque narrationibus, sine idoneo delectu atque ordine vnum in corpus conflatum. Vt non verear ne quis mihi me blandiri dicat, si me quod dixi adsequutum confidam. Quamuis item singulas sententias non vt optaueram expendere, & verbis Curtii non indiligentem lectorem haud dedecentibus exprimere potui: in materia certe conquirenda non segnis fui, sed omnes auctores quos nanciscì erat, ex quibus operæ precium sperabam percucurri: suis quæque temporibus adsignaui: quæ pugnare videbantur, si qua poteram conciliaui: in ceteris probatiores auctores antehabui: interdum neminem vnum sequutus sum, sed ex omnium collatione, ipsarumque etiam rerum comparatione posui, quod similimum vero videbatur. Auctores vnde petita sunt, in margine paginarum indicaui, adiectis etiam librorum capitumque numeris. licet enim quibusdam sufficiant auctorum nuda nomina; alii scire volent qua fide, quoque iudicio in illis versatus sim. Vbi res nota & vulgaris tradebatur, vnum aut alterum auctorem adduxisse satis habui. Quandoque autem etiam quos non probarem, adposui, vt iudicio, non ignorantia eos insuper habuisse constaret. v. g. lib. 2. c. 5. num. 8. Diodorum, fidum alias & diligentem historicum. Plutarcho enim ob insigne illud γνώρισμα apophthegmatis ab Alex. inter id negotium prolati, non prima luce sed sub vesperam Granicum à Maced. transmissum credidi. præsertim quum Arrianus eadem traderet. Quia vero, vt dictum est, auctores ex quibus singula deprompsi professus sum, absurde fecisse videri possim, qui sic historiam hanc concepi quasi à Curtio traderetur: quum tamen constet auctorum istorum plerosque post Curtium vixisse. Verum vt opinor apud æquos rerum æstimatores vtique facto sua constabit ratio. Quando enim quod ex Curtii historia deperditum erat, quomodocumque restituere decreuissem, consentaneum putaui, vt eius personam induerem, cuius mimum susceperam. Ipsam autem historiam vnde hausissem, nisi ex monumentis eorum, qui miseratione sortis atque temporum superare potuerunt iniurias, quibus ceteri succubuere. Et tamen vetustati rerum gestarum nihil detrahit scriptorum ætas, quos vtique necesse est, si quidem cum fide historias tradiderunt, eas à vetustioribus, vt ipsum etiam Curtium, repetiuisse. Igitur & ipse de genere, ortu, initiisque Alexandri non absimilia nostris tradere potuisset: nisi quod ille veterum scripta habens in manibus, ex ipsis fontibus omnia hausisset & vt in magna copia elegisset; quæ ego ex riuulis, & interdum lacunis, emendicare passimque corradere

radere sum coactus. Indicem Socer meus acerbissimis arthritidis doloribus lecto adfixus, ante hoc biennium, vt erat Vir ille laboris patientissimus, exactissima cura collegit, quem adeo non potui, quod tamen facere constitueram, accurata locorum expositione totum illustrare; vt etiam vltro multa ex ipso Indice omittere sim coactus, non tam ob temporis penuriam, quam ipsius magnitudinem, nam si vniuersum, quo cepi modo, edidissem, iustum volumen impleuisset. Quæ caussa magnopere desiderium Indicis, quem à se collectum Clarissimus, & vt res docet, Humanissimus JOH. ISACIVS PONTANVS, benigne offerebat: cui nihilo secius pro tam procliui aduersus studia nostra fauore merito maximas gratias agimus: nec dubitamus obseruationibus tanti Viri multis in locis admodum iuuari nos potuisse. Ne vero quis miretur, quum omissa dico multa vtilia, cur quædam haud magni momenti compareant; sciendum est ista quoque, vt vt leuia videantur non esse nullius vsus, quod apertius ostensurus eram si temporis ratio permisisset; deinde hoc præcipue mihi per otium omnia exacte considerare non potuisse, adeoque prudentem etiam multa prætermisisse, dum occasionem moræ præcido.

Hæc ferme sunt quæ in hoc opere conficiendo actitata memini: quibus si quis veniam negat, consideret vtrum ipse pari iure vsurus, plura & accuratiora velit exigere, vno anno, ab vno homine, eoque ab aliis curis haud immuni: ingruentibus etiam domesticis calamitatibus, luctuque ex desideratissimi Soceri obitu: impedimentisque aliis quæ ex his talibus oriri solent. Quibus rebus effectum est, vt plerumque quæ post meridiem scribebam ante vesperam typographeum ingrederentur. sicut hæc ipsa nunc scribo, primum relecturus quum à typographo redibunt imprimendarum chartarum specimina. Quod non per leuitatem animi facio, neque contemptu doctissimorum hominum, quorum oculis hæc qualiscumque scriptio nunc expositum itur; sed necessitate: nam ecce Typographus negat plura capere chartæ spatium quod supereſt. & Bibliopola cras summo mane abiturus colligendas esse sarcinas monet. Vale ergo Amplissime VICOFORTI, & ignosce necessariæ festinationi. Dabam Argent. A. D. 16. Kal. April. 1640.

AMPLISSIMO VIRO

FRID. REICHARDO MOCKELIO

SACRÆ REG. MAIEST. ET CORONÆ SVETICÆ Consiliario &

Legato per Alsatiam

JO. FREINSHEMIVS S. P. D.

BERNHARDVM è Saxonica domo Vinariensem principem, ad summorum huius ætatis Imperatorum gloriam virtute prouectum, quum interdum de Q. Curtii historia mecum loquereris, animo, atque pro ratione temporum etiam successu Magno Alexandro, non disparem iudicare solebas, Amplissime MOCKELI. Deinde, postquam in hoc Supplemento regis istius puritiam, indolem, institutionem, mores, tirocinia militiæ regnique non indiligenter exposita considerasses; magis etiam in illa sententia confirmabare: nisi quod Noster educationis sanctissimæ beneficio haud pauca alterius vitia euitasse; virtutumque complurium, non fallacem, vt ille, speciem, nec fortunæ adflatu fugituram, sed fundatam, superstructamque pietati

rati possessionem habuisse videretur. Cuius rei fidem non modo per vniuersum orbem Christianum diffusa fama facit, semper clara, sed post acerbum Illius excessum, euanescente paulatim inuidia, purior; verum etiam, quibus plurimum tribuo, certissima de moribus Illius animoque testimonia, excepta obseruataque vulgo quoque, sed maxime ab iis quos propiori Herois consuetudini vel dignitatis honor, vel officii necessitas admouerat. A quibus sape conspectus est Vir ad armorum munia natus, infelicitati temporum illachrimare, per quæ pacis honestæ copia non esset: cuius equidem caussa, nec alia, bellauisse ne hostes quidem negant; nos quidem vel omnium quæ occupauisset precio redimere paratum fuisse non dubitabamus. Atque vt in compendium redigam, quæ aliquoties ex Te, quæ ex Viro Spectatissimo Michaële Ihonio, qui Principi, dum viueret, à secretioribus epistolis fuit, quæ denique ex Viro Reuerendo Daniele Rückero, Concionatore Aulico, cognoui; quoties Ille sæua miserorum damna, militum effrenem licentiam, atrocissima flagitiorum atque scelerum in morem versa detestatus, timere dixit, ne si vel maxime insons esset, contactu saltem commercioque impiorum æternum in exitium abriperetur? Quoties inter breuem morbi postremi moram fassus est, non se tantum pœna peccatorum, & quam sentiret, & quam formidandam haberet, angi; quantum pœnitentia: qui DEVM innumerabilium beneficiorum munificentissimum largitorem inobsequente ingratoque animo tot modis offendere non dubitauisset. Nam ad pœnam quidem quod pertineret, illam præsentem leuem esse, imminenti Christi meritum interuenire; at suæ ingratitudinis etsi noxam abolitam sciret, pudore tamen & pœnitentia serio indolescere. Ea inquam mens fuit Clarissimo Duci; nam facta, quæ orbis nouit, repetere quid attinet? Illud inter omnes constat, necessum esse, vt opinionem hominum virtute valde vincant, qui efficere volent, ne sequens tempus ostendat, quantum in hoc vno fuerit.

Tu igi-

Tu igitur, Vir Amplissime, qui apud Perfectissimum Heroem inter intimæ admissionis amicos locum haud postremum habuisti, vt qui Supplementum hoc Curtianum, quoddam quasi virtutum Illius speculum esse primus arbitratus es, id haberes proprium, Tibi dedicandum duxi, qui non vno merito Musarum nostrarum gratitudinem Tibi pigneraſti. Nam & liberalitatis qua BERNHARDVS Magnanimus inter medios bellorum tumultus amantissimi Soceri mei meaque studia respexit, præcipuus conciliator fuisti: & per Te multis nos beneficiis auctos ornatosque singulari humanitate complecteris. Nobis contra Tui demerendi quamquam superesset animus, nulla dum occasio fuit: optamusque vt porro ista Tuarum rerum conditio maneat, ne nostra ope operaue quidquam indigeas. malumus enim de nostro candore dubitare Te posse, quam Tuis periculis molestiisue habere cognitum. Quisquis enim, vt suam fidem atque constantiam approbet, amico calamitatem accidere non ægre fert; dum ingratitudinis suspectus haberi non sustinet, impietatis reatum incurrit. Si qua tamen in moribus meis simplicitas animi non fraudulenti fidem apud Te reperit (effecit enim Tua comitas, vt mores meos tantum non familiariter noris; iudicium, quo polles, efficiet, ne in æstimandis illis fallare) hoc mihi crede, me neque ignorare quin quantuscumque à me honor haberi Tibi possit, ampliorem merearis; neque tamen hunc etiam habiturum fuisse, nisi Te dignum eo comperissem. Qua quidem in cognitione meo potius quam alieno iudicio vti soleo, neque vulgum auctorem sequor, neque fortunam à virtute non distinguo, si res postulare videatur. Sed vbi coniunctam vtramque reperio, & hanc gaudeo fortuna secundante melius explicare vires suas, & illi virtutem comitanti, temeritatis, cuius per homines damnari solet, infamiam decedere: præterea istorum quoque gloriæ faueo, quorum iudicio virtus honorata, famæ prosperioris exsortes non patitur: denique publicæ hominum rei gratulor, quod subinde in tanta temporum iniquitate,

 tamen

tamen diuinæ prouidentiæ cura, & bonis exemplis affirmatur. Quæ si rara esse contendis, nihil abis ab opinione mea. sed eo constantius hanc Tibi Spartam ornandam existima, quo pauciores sunt qui virtuti studeant, aut vbi studuerint, fortunæ vexationem eluctati bonæ mentis fructus in publicam vtilitatem proferre possint. Nam si tanta virtutis seges esset, quanta vitiorum fertilitas est, quilibet pro se eniteretur; vt conscientiæ famæque consuleret; omnis labor aut errantes in viam reuocandi, aut resistendi contumacibus, superuacuus foret: at quoties parui penditur fides, & in verbo tantum integritas est, neque præter precium quidquam habetur in precio; ibi vero campum habet virtus, vbi exerceatur, theatrum habet, vbi spectetur, arenam habet, vbi non iam rudibus batuat, sed decretoriis decertet armis. Neque tamen hæc ita profero, quasi nescientem moneam, aut cessanti stimulos addam; sed publicorum certaminum morem exprimo, in quibus spectatorum oculi voceſque & hortatus non nisi in optimum quemque intenduntur; neque tam ad bene certandum incitamenta, quam honoris iamiam emeriti principium & partes sunt. Hoc itaque genus honorem à me tanquam spectatore Tuorum certaminum haberi Tibi putes; at solidiores à supremis illis brabeutis Tuis exspecta: meritissima inquam virtutum præmia, quantum eorum præsens ætas conferre potest, à SERENISSIMA REGINA Tua & Magnis Regni illius florentissimi proceribus, interque eos ab Heroë incomparabilis prudentiæ, cui fidem Tuam etiam coram probasti, OXENSTIERNIO: quos autem temporaria felicitas non capit, eos multiplices cumulatosque Sanctissimi Numinis æterna gratia conferet. Cuius ineffabili benignitati nos omnes, & has velut ex atrocissimo bellorum naufragio, depositi imperii tabulas, ardentibus votis suppliciter commendo.

Dabam Argentorati A.D. VII. Kal. Nou. 1639.

In cla-

In clarissimi scriptoris

Q. CVRTII RVFI

Historiam de rebus gestis Alexandri, noua recensione editam.

QVI populos, qui regna ferox sibi subdidit orbis
Primus, & incubuit gentibus, Assur erat.
Prænaluit mox Persa potens; & Martia tandem
Persarum tumidas Græcia vertit opes.
Gens genti, ceu latro fuit. raptoque triumphans
Quilibet in socios miles & hostis iit.
Iste furor Pellæ dominum succendit. & enses
Strinxit, ALEXANDER sanguinolente tuos.
Noluit Emathiis claudi tua gloria terris.
Effera trans Hellen castra Ducesque rapis.
Non satis Europa est iuueni. Troëſque Phrygesque
Et debellatos fubruit ira Syros.
Imperii sitis Euphratem traiecit, & ipsa
Visa minus Babylon ambitiosa tibi.
In Carras Petramque furis, Medosque Scythasque.
Et spolium dextræ Bactra fuere tuæ.
Darium Porumque premis. Regumque Ducumque
Purpura vesano rapta furore fuit.
Iamque Clytum rabies, nunc suspiciosa Philotam
Mens necat. & viuo Parmenione vales,
Exstincto minus. in terras grassaris & vrbes,
Sceptraque piratæ plurima more rapis.
Lysimachus Thythonque fauent, Perdicca, Seleucus,
Antipatrumque tui causa laboris agit.
Arrogat inuisas augusta superbia voces.
Et sobolem summi te cupit esse Iouis.

Rex me-

Rex moreris. Ducibus victus discerpitur Orbis.
Inque nouæ partis nomina mundus abit.
Hæc facunda refert laudati pagina Curti.
Nec Macetûm ingentes vult latuisse vices.
Incrementa legit Graiæ Germania gentis,
Quoque iterum retro creditur isse gradu.
Miraturque tuos, Fortuna volubilis ausus,
Vt viguere Duces, vt periere Duces.
Et motus belli varios, peltasque rotasque,
Et superata stupet flumina, saxa, lacus.
Eripit hæc fato veteris solertia Rheni,
Et gemino gaudet vindice Pella legi.
Decedunt verbis tenebræ, & caliginis vmbrâ
Non capiunt tanti Principis arma tegi.
Rege triumphauit Magno res Thessala. magni
Scriptoris fastos belliger orbis habet.
Vos, quibus hæc Curti purgantur scrinia, Regem
Iurabo Macetis restituisse suis.

CASPAR BARLÆVS.

J. FREINSHEMII

J. FREINSHEMII

Supplementorum IN Q. CVRTIVM

LIBER PRIMVS.

ALEXANDRI qui ademptum Persis imperium in Græciam intulit, vitam atque res gestas plurimi Græcorum memorauerunt. ex quibus plerosque operum suorum spectatores; quosdam etiam socios atque ministros habuit: nonnullos, vt erat auidus mansuræ post mortem gloriæ, ad hoc ipsum euocauit, vt res suas traderent posteritati. Justin. 12, 6, 17.

Ceterum præter ipsam rerum magnitudinem, innata genti fabularum cupido effecit, vt eorum complures monstris quam vero similiora proderent. fide autem dignissimi videntur Ptolemæus, qui postea regnauit, & Aristobulus. Arrian. in Præfat.

Etenim exstincto iam Alexandro sua edentibus metus & adsentationis caussæ decesserant, quibus fere narrandarum rerum veritas corrumpi solet: nam Ptolemæum etiam regii nominis dignitatem mendaci historia polluere voluisse, quis crederet? Vterque autem quum multis ad res Alexandri pertinentibus negotiis non interfuerint modo, verum etiam præfuerint; verissima præ aliis tradere potuisse liquet. Quoties igitur consentiunt, ceteris antehabuimus: vbi in diuersum abeunt, ex copia rerum ea potissimum secreuimus, quæ diligenter inter se composita proxime ad rerum gestarum fidem videbantur accedere. Quod etiam post ætatem Alexandri alios Græcorum sequutos video, quibus aliqua veri cura fuit; & nuper ex Sicilia Diodorum. Nam qui ex Romanis animum ad historiam adplicuerunt, ii patriis rebus contenti, externa neglectui habuere: quia victoris populi gesta componentibus neque maiestas rerum deerat; & plus vtilitatis adlatura videbantur in eadem republica degentibus. Quorum studium vt laude dignissimum arbitror; sic extra reprehensionem fore confido, si nostris etiam hominibus ostendam eum regem, qui vnus omnium mortalium, intra

Quē maxime sequi videtur Curtius.

intra breuissimum æui spatium, plurimum terrarum occupauit. quo adpareat, NON FORTE neque temere res humanas ferri; 8 sed plerumque fortunam pro moribus; neque diuturnam esse felicitatem, quæ virtute destituatur. Igitur Alexandrum omnibus 9 ingenii fortunæque dotibus abunde auctum ornarumque fuisse comperio, quibus fatalem tantæ potentiæ virtutem oportebat instrui. Genus ab Hercule reperebant Macedonum reges; Olym- Diodor. 17, 1. Vellei. 1, 6, 6. Oros. 3, 12. Arria. 2, 1, 34. Pausan. lib. 1. Julian. Cæsar.
pias Alexandri mater initia suæ gentis ad Achillem referebat. Puero neque incitamenta exemplaque gloriæ; neque virturis ma- 10
gister aut exercitatio deerant. quippe Philippus pater continuis bellis contemptam ante Macedonum gentem extulit, & coacta in ordinem Græcia, cunctis formidabilem fecit. Denique non 11
solum operum post se gestorum fundamenta posuit; verum etiam quum decederet, Persico bello intentus, delectus habuerat, commeatus, pecuniam, exercitum parauerat; & Parmenionis opera Curt. 7, 1, 3.
iam Asiam aperuerat. Sed in eo rerum momento subductus est, 12
vt & maxima gerendi belli subsidia filio; & plenam gesti gloriam relinqueret: quadam fortunæ industria, quam vnus hic perpetuo Curt. 10, 5, 35.
obsequentem sibi habuit. Cuius admiratione non postea modo, 13
sed statim ab initio dubitatum est, rectiusne foret, non per Æacidas aut Herculem, sed ab ipso protinus Ioue, tanto homini diuinæ
[a] 4, 7, 30. [b] Lucia. dial. mort. Silius lib. 15 Victor. in Galerio. Dio Chrysost. orat. 4. Sidon. carm. 2. & 9. Plut. c. 2. Instin. 11, 11. & 12, 16. Solin. c. 14. [c] Ἐννὰ λέγω. Antonin. Otto Frising. 2, 24, Cedrenus. Glycas. [d] Iust. 11, 11, 4 Texeira Hist. Pers. 1, 22. Liu. 26, 19, 6. Silius li. 9.
stirpis originem adferere. Ipse quidem, quum Hammonem Li- 14
bycum adiret, eius filium se adpellari voluit, vt postea [a] trademus. Ceterum [b] *draconem in cubili matris eius visum, quem Iupiter induerit, eoque genitum fuisse Alexandrum*, multi crediderunt: *insomnium etiam, vatumque responsis fidem generis factam: & quum Philippus Delphos sacrificatum misisset, oraculo monitum*, vt Hammonem inprimis reuereretur. Nec desunt 15
qui *fabulosum id quidem; non tamen adulterium matris falso iactatum* adfecant. *Quippe pulsum Ægypti regno Nectanebum, non, vt vulgo arbitrantur, in Aethiopas concessisse, sed quum aduersus vim Persicam in Philippo maxime præsidium speraret, in Macedoniam vectum, magicis præstigiis inluisse Olympiadi, thorumque hospitis temeratasse. Suspectam quidem exinde Philippo, neque alia- 16
m tam intimam diuortij quod inter eos sequutum est, caussam, pro comperto postea fuisse. Etiam quo die Philippus Cleopatram domum deduxerat, Attalum sponsæ auunculum, Alexandro natalium dedecus exprobrare ausum, ipso quoque rege [c] ex sese genitum negante: denique de Olympiadis adulterio non in 17
nostro solum orbe, sed apud deuictas quoque nationes, pertinacem rumorem obtinuisse. Verum velandæ ignominiæ repertum ex antiquis fabulis de draconе commentum: idem enim olim de Aristomene Messenio, de Aristodama Sicyonio factatauisse.* Sane apud maiores nostros de Scipione, qui Cartha- 18
ginem

ginem prior adflixit, eadem ferme fama fuit: similisque diuinita- Agell 7, 1. Valer. Max. 1, 2, 2. Quintil. 2, 4. Sueto. August. c. 94. [a] Liuius in Præfat.
tis opinionem Romani modo principis ortus habuit. nam de conditore Vrbis Romulo quid attinet dicere; quum nulla gens tam vilis reperiatur, quæ [a] sui generis auctorem non faciat deum, aut 19
deo editum? Ceterum Nectanebi fuga temporibus hisce non congruit: sexennis enim iam erat Alexander, quum ille ab Ocho victus, auitis opibus excideret. Nec ideo minus vanum est, quod 20
de Ioue fertur. Ipsa quidem Olympias dempto post mariti necem metu, adseuerationem filii Ioue se genitum credi volentis inrisisse dicitur, missaque epistola petiuisse, *ne se nihil tale commeritam, odiis* Plut. cap. 3. Agel. 13, 4.
21 *Iunonis obiectare pergeret.* Antea enim ipsa maxime fabulam confir- Solin. c. 14.
masse creditur; proficiscentemque in Asiam Alexandrum monu- Plut. cap. 3.
22 isse, *vt memor originis digna tanto genitore capesseret.* Verum tamen ostentis deum variisque præsagiis inter conceptum editumque partum significatum fuisse, quantus homo nasceretur, consensu traditur. Obsignatam Olympiadis aluum annulo, cuius sculptura leonem Plutar. c. 2.
23 præferret, per quietem Philippus vidit. Cuius rei memoriam ser- Ephorus apud Tertullian. de anima cap. 46.
uauit Alexandria, quam in Ægypto conditam, aliquamdiu Leontopolim adpellauere. Nam de Alexandri magnanimitate & robore somnium illud interpretatus erat Aristander peritissimus va- Stephan. v. Ἀλεξάνδρεια.
24 tum, qui postea comes ei hæsit, sacrisque eius præfuit. Qua [b] autem Eustat. ad Perieget. 254.
nocte Olympias peperit, maximi per Asiam nominis templum [b] Iutar. c. 4.
Ephesiæ Dianæ ignis hausit. Intulerat eum cuiusdam hominis perditi furor; qui comprehensus tortusque, non alia mente id commisisse fassus est, quam vt magno aliquo facinore memoriam sui Cicero de diuin. 1, 23. & de nat. deor. 2, 27. Solin. c. 43. Val. Mal. 8, 14. Zonaras. Hiero. aduers. Helvidium.
25 diuturnam efficeret. Ergo tam fœdi exempli cladem non istius tantum ædis damno æstimauere Magi, qui tum Ephesi degebant; verum pro maioris ruinæ præsagio habentes, totam vrbem mœstis impleuere clamoribus: *exortam alicubi facem, cuius incendio, similem ob* 26 *caussam, totus olim Oriens conflagraturus esset.* [c] Forte per idem tempus [c] Plutar. c. 4.
Potidæam Athenienſium coloniam Philippus subegerat; [d] quum [d] Iustin 12, 16, 6.
& Olympia quadrigis se vicisse cognouit: & à Parmenione, quem in Illyrios miserat, maioris momenti nuncius venit, *fusis ingenti prælio barbaris, Macedonas prospere pugnauisse.* Exsultranti tam læto vbique 27
votorum exitu etiam de Olympiadis partu renunciatum est: nec dubitauere vates, *masculum fore, qui inter tot victoriarum palmas nasceretur.* 28
Ferunt tot simul prosperarum rerum cumulo adtonitum regem, & inuidiam deum veritum, orauisse Nemesin, *vt hoc fortunæ* 29
obsequium, modica aliqua calamitate vlcisci contenta foret. Proditum etiam est memoriæ, *m oppido * Pella, duas aquilas in culmine domus, vbi puerum* Plut. consol. ad Apollo. c. 9. & apoph. cap. 9. * Menexa

ad Virg. Georg. 4, 278. Antonin. *Ὀλυμπιάς. Bunting. Chronol. Iac. Cappel. in hist. sacra & ex Plut. cap. 4. Demosth. de corona. Agell. 17, 21. Histor. Misc. 2, 4.

enixa erat regina, tota die persedisse. gemini per Europam Asiamque imperij augurium id fuisse, POST euentum facile interpretati sunt. *Terram quoque tum motasse, magnamque tonitruorum fulminumque vim erupisse cœlo,* auctores habeo. Natus est* autem, vt accuratiores tradunt, in- 30
cipiente Olympiade sexta supra centesimam, prætore Athenis Elpine, A. D. XII. Kal. Sextil. quem tum mensem Macedones *Lotum* vocabant: quo tempore pop. Rom. quadringentesimum fere annum agens, vicinorum bellis exercebatur, & subiugando terrarum orbi quotidianis incrementis præludebat.

CAP. II.

AT Philippus auctus filio, de quo propter oblata tot omina spem amplissimam conceperat, in educationem curamque eius omnes cogitationes conuertit. Quippe vir prudens & amans 2
patriæ, NIHIL molitionibus suis profectum facile sentiebat, si rebus vndique moris, hominem imperitum aut segnem Macedoniæ post se relinqueret. suam quoque gloriam haud durabilem futuram, si maximarum rerum instrumenta, quæ tanta industria parabat, successoris inertia conrupisset. Leguntur inter epistolas eius, 3

Agellius 9, 3. venustatis & prudentiæ plenas, literæ, quas tum ad Aristotelem, qui cum Platone exercebatur, Athenas misit, in hunc fere modum scriptæ. *Philippus Aristoteli salutem dicit. Certiorem te facio, filium mihi* 4
genitum esse. Nec perinde dijs gratiam habeo, quod omnino natus est; quam quod te florente nasci illum contigit. à quo educatum institutumque neque nobis indignum spero euasurum, neque successioni tantarum rerum imparem. Satius enim existimo carere liberis, quam opprobria maiorum suorum tollentem, in pœnam genuisse. Neque fefellit eum opinio. quippe puer Aristotele 5
doctore diu vsus, ad res in ea ætate gerendas insigne præsidium sibi comparauit. Sed hæc postea acciderunt. interim constituti sunt infanti nutritores atque pædagogi, Leonidas Olympiadis

Curt. 3, 6, 1. propinquus, & Lysimachus Acarnan. Philippus nationis eius- 6
Iustin. 12, 6, 10 Arria. 4. 2, 12. Curt. 8, 2, 8. dem adiectus. qui valetudinem pueri regeret: Hellanicæ (Dropidis erat filia, ex inlustrioribus Macedonum feminis) corporis & morum recta temperie probatæ nutricis munus demandatum est. Hac cura paucos intra annos effectum est, vt iam tum polliceri vi- 7
deretur eum regem, quem postmodum exhibuit. nam & in puerilibus membris indomitus eminebat vigor; & eximiæ indolis argumenta ætatem longe præuenerant. Excellens natiua & genui- 8
Eume. Paneg. Constantini c. 17. Aelian. histor. var. 12, 14. na venustate corporis, cultum aspernabatur; *ANXIAM formæ curam feminis conuenire* dictitans, *quæ nulla alia data* æque commendarentur: *si virtutis pœnas sentiisset, satis se spectatum fore.* Fuit autem quum ado- 9
Arrian. 7, 5, 18. Solin. c. 14 leuisset, iusta membrorum proportione conspicuus, artubus robustis,

bustis, probeque compactis: vi tamen, quam specie validior; Curt. 3, 12, 16. 6, 5, 29.
10 quippe corporis eius habitus intra proceritatem stetit. Cutem Solin. c. 14.
habuit candidam, nisi quod in malis, itemque pectore, grato ru- Plut. c. 5.
bore suffundebatur: capillum flauum, leniter intortum: nasum aquilinum: oculos varios, nam læuus glaucus fuisse traditur, al- Tzetzes. Glycas.
tero nigerrimo. Inerat autem ipsis occulta quædam vis, vt sine Aelia. hist. var. 12, 14.
veneratione atque horrore quodam intuentium non adspiceretur.
11 Permeitate pedum admirabili fuit; quam [a] vt magnæ in expeditio- [a] Plut. de amicit. & amici discrim. cap. 29. & de animi tranquil. cap. 20. Arrian. 7, 5, 18.
nibus vtilitatis, etiam rex non omisit exercere, sæpeque cum velocissimis suorum cursu certare visus est: patientia laboris supra fidem eximia; qua sæpe vna, difficilimis temporibus, sibi exercitus-
12 que suis salutem peperit. Exercitationibus crebris, & calidissima corporis temperie, adeo quidquid vitiosi humoris sub cute conlegi solet, expugnauit; vt suauem ex ore membrisque exhalaret odorem, eoque etiam tunicas quibus vteretur impleret: ob [b] Plut. Sym. pos. 1, 6.
easdem causas, vt quidam putant, ad vinum [b] iramque proclivior.
13 Visuntur adhuc imagines eius statuæque, summorum artificum o- [c] Apulei. 1. Florid. Horat. epist. 2, 1. Himerius apud Phot. Plin. 7, 37, 6. 35, 10, 25. 37, 1, 7. Cicero epist. fam. 5, 12.
pera. ne enim [c] vulgarium sculptorum pictorumue temeritate oris sui honor obsoleisceret, studiose cauit; *pœnam* comminatus, *si quis insultu suo conaretur.* Ergo abundante tum artificum copia, volentem vnus Apelles pinxit, sculpsit Pyrgoteles, Lysippus & Polycletus æ-
14 re duxerunt. *Citatiorem gressum Leonidæ vitium fuisse,* *ferunt; *ex ipsius consuetudine id hausisse Alexandro: quod postea quum enixe vellet, corrigere non potuerit.* Equidem EDVCATIONI plurimum tribui debere non infiteor; ceterum hoc quidem naturæ potius adolescentis, quam ad- * Hiero. ad Læum. Hincmar. epist. 3, 1. Plut. Pyrrh. c. 14 & Alex. c. 5 & de fort. 2. 5 & Pomp. c. 2. Tzetzes Chil. 8. 200, & 11, 368. Victor in Catalla. Hist. Misc. 10, 23. Plut. c. 6. & de fort. Alex. 1, 13. & Arrian. 7, 5, 22.
suetudini puro. etenim in homine velocissimæ mentis, necessum
15 erat, vt ardore animi corporis etiã motus sequeretur. [d] Quem ad- [d] Plut. de profiteri
eo non in vitio posuere successores ipsius, vt etiam studiose æmularentur; simul depressiore in læuum collo, obtutum eius vibrantem, & elatiorem vocem imitati: quum animum non exprimerent. quippe plurimorum ex illis longa vita vix quidquam habuit
16 dignum, quod cum huius pueritia compararetur. Neque enim quidquam aut loquebatur, aut agebat humile, sed dictis factisque par fortunæ suæ, vel etiam supra erat. Nam quum esset laudis auidissimus, non vndecumq; eam adfectabat, sed optimis quibusque comparari gaudebat: INGLORIAM ex vilibus palmam intelligens, [e] tantoq; inlustriorem victoriam, quanto quos vicisset pluris
17 haberentur. Ergo dicentibus, *quoniam cursu plurimum valeret, debere* [e] Herodot. 5. *regis exemplo; magnam ea re per Græciam sibi famam comparaturum: sacrum,* inquit,

inquit, *si reges haberem aduersarios.* Quoties aut præclara aliqua pu- 18
Plut. c. 6. & apophth. c. 36. Gregoras li. 9. gna Philippus vicerat, aut oppidum opulentum in potestatem redegerat; lætantibus aliis, ipse haud obscure indolescebat. exceptaque vox est querentis inter æquales; *nihil reliqui facturum patrem sibi ipsique, quum adoleuissent.* quippe deperiturum gloriæ verebatur, quidquid adcessisset opibus: nec tam harum possessione quam istius cupidine mouebatur. Somni natura parcissimus, etiam arte vigilan- 19
Marcellin. 16, 6. tiã adiuuabat. si quid occurrisset, quod seria meditatione dignum videretur; comprehensa pila argentea, brachium extra lectum porrigebat, vt in subiectam peluim inlapsa, excitato sonitu, torporem in somnum deficientis discuteret. Deos ab ineunte ætate ma- 20
Plut. c 44. apophth. c. 37. Plin. 12, 14, 17. gnifice coluit. Sacro quodam ita liberaliter thura flammis intulit, vt Leonidas vir seuerus & parcus, profusionem istam non ferens, exclamaret; *sic adolebis, quum regiones subegeris, ubi hæc nascuntur.* Cu- 21
ius vocis memor, quum postea thuriferam Arabiam pacaret, multa odorum talenta misit Leonidæ, cum mandatis; *ne posthac in deorum honoribus adstrictior esse vellet, quos intellegeret dona hilariter oblata tam larga manu rependere.* Animi sublimis & magna conaturi documen- 22
ta mature dedit. Persis ea tempestate Artaxerxes cognomento Ochus præerat. Eum Artabazus & Menapis satrapæ, Memnonque
Diodor. 16, 53. Curt. 6, 4, 25. Rhodius, egregius dux, bello lacessiuerant; sed potentia regis oppressi, deserta Asia ad Philippum profugerant. His tum Alexan- 23
Plut. cap. 7. der septenni minor mire delectabatur; crebroque de rebus Persicis interrogabat, nihil quidem puerile & sordidum, sed *quibus maxime firmamento opes regiæ niterentur? quis armorum vsus, quæ audacia virũ, quanta equis pernicitas esset? quot dierum itinere Macedonia distaret Susis? quæ regi morum via, quæque exercitatio corporis, atque opinio virtutis foret?* Postea, 24
Diodor. 16, 52. quum deprecante fratre Memnonis Mentore, cuius sororem in matrimonio Artabazus habebat, cum exulibus in gratiam rediisset Ochus, eosque à Philippo repeteret; Alexander legatos eximiæ in tantilla ætate indolis admiratione ita perculit, vt vnus eorum in
Plutarch. de fort. Alex. 2, 24. hæc verba prorumperet: *Hic quidem puer Magnus est Rex; noster vero dies.* Hæc autem quum merito quidem naturæ suæ debere videre- 25
Diod. 16, 96. tur, haud minus institutioni debuit. Nam pater satis gnarus, quantum Epaminondæ commercium sibi profuisset, quantoque plura eloquentia, quam vi confecisset, summa cura incubuerat, vt à te-
Quintilia. 1, 1, 20. Hieronym. ad Lætam. Erasm. nera statim ætate liberalium artium studiis probe imbueretur. Igitur Aristotelem, magni nominis philosophum, ingentibus præ- 26
miis euocatum perpulit, vt etiam prima literarum elementa puero traderet. Nec abnuit Vir doctissimus, quum intelligeret, quan-

quantum esset à principio recte instrui multis imperaturum; FRV- lib. 2. de ratione concion.
STRAQVE contemni pro paruis sine quibus ad maiora profe- 27
ctus non esset. Variis deinde magistris, vt alius alia arte excellebat, vsus, non modo mentem egregiis impleuit disciplinis; verum etiam corpus omnis generis exercitationibus, ad vsum bellorum, & patientiam laboris edomuit: ne tum quidem vacuus, quum otiari videretur; quippe pila, vel saltatione virili, non tam laxabat animum, quam seriis obsequiis membra præparabat. Dexippus apud Cedrenum. Plut. c. 70. Athenæus 1, 15. & 19. Diogenes. 2. Suidas v. Ὀξυθεμις.

Postquam deinde ætas & ingenium paulisper adoleuit, iam- CAP. III.
que seuerioribus studiis idoneus visus est, reuocatum, qui tum a- Laërt in Aristot. Ὀλυμπ. ἀναγραφ. Dionys. περὶ Δημοσθ. & Cic.
pud Mitylenæos agebat, Aristotelem continuo secum habuit, do- 2
nec post mortem patris rerum potitus, in Asiam transjiceret. Quo temporis spatio quidquid à tanto præceptore tradi potuit, perdidicit. Cognoscendæ rerum naturæ tanto auidius incubuit, quanto pertinaciore spe imperium vniuersi orbis præceperat. Cuius indagationem postea quoque adiuuit, plane regio & animo, & sumptu. Aristoteli, quo naturas animalium certius atque perspectius 3
commentari posset, tota Asia Græciaque parere iussit, quotquot venatu, aucupio, piscatuve vitam tolerabant, aut aliquam in eiusmodi negotiis peritiam adsequuti fuerant. Constat in eius operis impensas octingenta talenta philosophum accepisse. Adeo au- 4
tem cognitionem illam dilexit, vt in eam sumptum faceret, curamque impenderet, cuius fructum visurus non erat. Post centum annos capti sunt cerui cum torquibus aureis, quos addiderat, vt vel posteri cognoscerent, quanta fides habenda foret iis, quæ de istorum animalium longæuitate ferebantur. Sublimioribus quoque 5
disciplinis, quas *acroamaticas* adpellant, eruditum fuisse, ipsius testatur epistola: qua queritur Aristotelem *dignitatem earum euulgatis præceptis prof anasse.* Et ille excusauit; rescribens, ita libros illos esse edi- 6
tos, vt haberi possint pro ineditis. nec enim quemquam sententiam ipsorum magnopere percepturum esse, nisi quæ iis continerentur, iam antea didicisset. Idem, quum Rhetorica ab eo exi- 7
geret, solicite vetuit, ne aliorum etiam in manus peruenire pateretur. NEQVE enim minus honestis artibus, quam potentia ceteros præstare cupiebat: indignabaturque communicari laudem 8
illam cum humilimis. Medicinæ quoque studio imbutum ab Aristotele filio medici, ex gente Asclepiadarum, fidem ipsius epistolæ faciunt. Eam autem philosophiæ partem, quæ sibi aliisque 9
probe imperare docet, ita coluit, vt magnanimitate, prudentia, temperantia, fortitudine, quam armis & opibus instructior,

Plin. 8, 16, 5. Athenæus 9, 13. Plin. 8, 22, 15. Plut. c. 12. Agell. 20, 4. Zonaras. Aristot. c. 1. Rhetor. de Alex. Plutarch. cap. 13. Laërt. in Aristot.

ctior, tantam imperii Persici molem subruere adgressus censeatur. Ipse quidem prædicauit, *non minus se debere Aristoteli, quam Philippo*: 10
huius enim metus fuisse, quod viueret; illius, quod honeste viueret. Ingenium 11
tamen ardens ambitione, nimia honoris gloriæque prædicatione,
quam inter genera bonorum referendam esse Aristoteles sciuerat,
elatum fuisse, vt non modo imperii prorogandi gratia bella ex bel-
lis fereret, verum etiam deus haberi vellet, quidam non immerito
credidere. Ceterum non solum imperante Alexandro eximio ho- 12
nore, maximisque muneribus adfectus est Aristoteles; sed & [a] viuo
adhuc Philippo ingens institutionis suæ precium tulerat: impe-
trato, vt in ipsius gratiam patria instauraretur. Olynthios Phi- 13
lippus acerrimos hostes expertus fuerat; nam vicini Macedoniæ,
& potentia hactenus haud impares, ægerrime tulerant, sub rege
bellicoso vasroque regni opes crescere, adcolis perniciem, aut
seruitium adlaturas. Ergo quo infensioribus animis certatum est; 14
eo asperior victoria fuit. vrbem captam direptamque solo æqua-
uit Philippus: ciues veniere. in reliqua etiam ditionis eorum op-
pida sæuitum est. Inter quæ Stagiram, vnde Aristoteles genus du-
cebat, par calamitas obruerat. Eam tum regis permissu atque opi- 15
bus ex integro condidit: restitutæque leges tulit, quibus postmo-
dum vsa est. Ita quam stantem florentemque tot fortium virorum
manus ab excidio prohibere non potuerant; eam incensam atque
dirutam vnius ciuis excitauit ingenium. Quanti autem Aristote- 16
lem fecerit Philippus, hinc etiam æstimari potest, quod sæpe filium
monuit, vt sub tam idoneo magistro sapientiæ gnauam operam
daret; ne mox multa committeret, qualium caussa ipse pudore &
pœnitentia angeretur. Igitur postea quoque maximis rebus in- 17
tentus Alexander non omisit magistrum venerari; crebroque per
literas compellauit hominem, nec disciplinarum modo arcana, sed
& morum remedia petiit. Atque ille respicit, quibus ipsius atque 18
subditorum felicitati consultum opinabatur *meminisset*, [b] *TANTAM*
ipsi concessam esse potentiam, vt prodesset hominibus, non vt eos læderet. ira quo-
que, in quam maxime præcipitem nouerat, *modum poneret*; *neque e-*
nim irascendum inferioribus: parem autem ipsi esse neminem. Ad postre- 19
mum tamen animo iam elatior spernere eum cepit: præsertim
quum ob [c] Callisthenis exitum infestum sibi, & præter sapientiæ
præcepta, etiam vindictæ caussa, ambitione [d] humanum fastigium
despicientis, disputationibus exagitare crederet. Certe paulo ante 20
mortem, Cassandro obiecta patri suo crimina purgante, exclamas-
se fertur; *Aristotelicæ versutiæ machinationibus instructum venisse, vt iustas alio-*
rum

Ethic. 4, 7.

Zamos. anales. antiquit. Daciæ c. 11.

[a] Aelia. hist. var. 12, 54. Tzetzes Chil. 7, 140. Dio Chrys. orat. 2 f. Laert. in Arist. Plin 7, 29, 3. Val. Max. 5, 6, 5. ext. Plut. c. 51. aduers. Colotem. Plutarch. aduers. Colot. c. 50. Laertius.

Plutarch. apophth. cap. 83.

Casaub. in Athenæum 14, 22. Proleg. not in Curt. cap. 4. v. Alexandri.

[b] Melanch. in Chron. Aelian. hist. var. 12, 54. Rutgersius var. lect. 1, 6.

[c] Plut. c. 13. & 94.

[d] Plutar. de

rum * *querelas fallacibus argutiis eluderet.* deinde *vtrique, si vera quæ defer-* profect. virt.
21 *rentur comperisset, malum* minatum esse: tam vehementi vultu, vt diu sent. cap. 10.
post eius interitum, quum forte Cassander, tum rerum in Græcia & de laude
potens, imaginem Alexandri Delphis positam intueretur, reuoca- sui cap. 19.
22 tus in periculi sui memoriam, toto corpore cohorruerit. Quæ *Plut. c. 126.
res Aristoteli etiam magnæ infamiæ occasio fuit: quippe venenum
quo Alexander periisse creditus est, non alterius ingenio equinæ Curt. 10, 10.
vngulæ inditum, & Babylonem deportatum, rumor suspicatus est. 16.
23 Adamauit & musicam, eique seriam initio operam dedit: donec Plut. Pericle
contumeliosa interrogatione patris, *ecquid puderet tam sæpe canere?* cap. 2.
velut artem suæ maiestati indecoram, negligentius tractare cepit. Gregoras
24 Quo quidem tempore magistro chordam quandam ex artis præ- lib. 9.
scripto pulsare iubenti, *quid autem referat*, inquit, *si hanc pulsauero!* in Aelian. hist.
aliam intendens digitum. At ille, *nihil referre futuri regis, futuri au-* var. 3, 32.
25 *tem citharœdi referre*, respondit. Delectatus deinceps est masculo Dio Chrys.
cantu, quum molles fractasq; modulationes vt perniciem morum orat. 2.
auersaretur. Quo nomine maxime amplexus est Timotheum,
26 artis eius professione celebrem. Ille enim adcommodata ad in- Suidas v.
genium illius scientia, modo, quem *Phrygium* adpellant, ita aliquan- Τιμόθ. Dio
do eum rapuit, vt tamquam diuino instinctu exardesceret animo, pr. orat. 1.
27 &, velut propinquo iam hoste, ad arma capienda prosiliret. Elo- Erasm. adag.
quentiæ etiam sub Anaximene Lampsaceno studuit. quæ res post- *à Dorio ad*
modum incolumitatem vrbi adtulit, quum Persarum opibus stu- *Phrygium.*
28 dentem Alexander diruere constituisset. * Conspicatus enim Ana- Plut. de fort.
ximenem extra mœnia prodeuntem, nec dubitans, quin pro patria Alex. 2, 4.
deprecatum venisset, *Græcorum deos* testatus est, *non facturum se quod pe-* * Pausan.
tisset. Quo audito callidus ille rogauit, *vt Lampsacum dirueret.* Ille & lib. 6. Val.
iurisiurandi religione adstrictus, & magis etiam præceptoris olim Max. 7, 3, 4.
sui sagacitate delinitus, gratiam delictorum Lampsacenis fecit. Suidas v. Ἀναξιμ.
29 Comœdos vt instituto suo parum cōgruentia tractantes, corrum- Athen. pr.
pendisque moribus natos contempsit. Neglexit & pugiles, quam- lib. 13. Dio
quam maximi tum in Græcia fierent. forte quod otiosos & sagi- Chrysost.
næ addictos, valida membra spectaculorum potius ludibrijs, orat. 2.
30 quam patriæ necessitatibus commodare, non probabat. Reliquas Plut. cap. 6.
artes, etiam quas ipse non adtigerat, impense fouit. Vnde ex toto Plut. de fort.
fere orbe passim ad ipsum confluebant, quicumque insigni aliqua Alex. orat. 2.
peritia præcellere sibi videbantur: eique vel ingenii sui monu- Schoner. c. 1.
menta dedicabant; vel exhibito artis suæ specimine, à munificen- Algebræ.
tissimo regum, & cuius animo fortuna responderet, immensas ple- Quintilia. 2,
31 numq; diuitias consequebantur. Etiam quos procul positos præ- 20, 5. Vitruu.
præf. lib. 2.
Lucian. pro
imagin.

clara eruditio aut virtus commendabat, iis ingentia munera vltro largiri consueuerat. Igitur tantus ea tempestate doctorum atq; solertium hominum prouentus fuit; vt vix vlla ætas bonis artibus copiosior exstiterit. SOLENT enim ingenia moresque componi ad principum mentem; omnisque fere temporum inclinatio regnantium infamia, vel decus est.

Laert. in Xenoc. Plutarch. aduerf. Colot. c. 50. & in Phocione cap. 120. & de fort. Alex. 1, 4. & 2, 1 & 4.

CAP. IV.

Ex veterum monumentis nihil antehabuit [a] Homero; quem vnum omnem sapientiam, qua imperia constant, optime complexum esse autumabat. adeoque eum cordi habuit, vt Græco cognomento *amator-Homeri* diceretur. Libros eius semper secum ferre solitus, etiam quum quiescerer, vna cum pugione sub cruicali reponebat; *militiæ suæ viaticum, & institutionem belli & virtutis* adpellans. *Admirabilem* prædicabat *felicem quod tantum virtutis suæ præconem* inuenisset. Reperto inter Damascenam prædam materiæ curæque exquisitissimæ scrinio, & disquirentibus amicis, [b] *cuinam vsui conuenientissime destinaretur?* ipse, *Homero*, inquit, dedicabimus; *vt pretiosissimum humani ingenij monumentum, elegantissimo etiam opere seruetur.* Inde obtinuit, [c] vt emendatissima poetæ editio, quam magna cura comparauerat Alexander, *è nartheeio* vocaretur. quippe scrinium illud, quum adhuc Persarum esset, vnguentis & odoribus adseruandis seruiuerat. Quidam prospere gestæ rei nuncius, quum citato cursu ad eum ferretur, dextramque porrigeret, vultu maximæ lætitiæ notas præferente: *Quid mihi nunciaturus es tanto gaudio dignum*, inquit, *nisi forsan Homerus reuixit!* Sed tum eo iam felicitatis peruenerat, vt prope modum exsatiatæ gloriæ nihil deesse putaret, præter idoneum buccinatorem. Crebra autem lectione totam fere edidicit, vt nemo neque promptius eo familiariusque vteretur; neque exactius de eo iudicaret. Ex omnibus autem eius carminibus maxime probabat versum, quo boni simul imperatoris, robustique militis laudes Agamemnoni tribuuntur; eumque præcipuum virtutis incitamentum, & veluti morum suorum magistrum habuit. His itaque disciplinis imbutus, summæ fortunæ vim atque dignitatem egregie tuitus est; superbia & licentia, qua quidam sola principes agunt, abstinuit. Cultu curaque corporis haud multum supra priuati modum eminens, virtute potius quam vestium ornatu anteire suos imperatorium censebat: hilaris, humanus, adfabilis; vt tamen contemptum excluderet: vino deditus; sed citra ebrietatem. nam si otium nactus esset, sermonibus magis quam compotatione tempus extrahebat. Voluptates ita contempsit, vt matri curam inuiceret, ne plane ad generandum inhabilis esset.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Lucian. dial. mort. Plutarch. de fort. Alex. 1, 13. Homer. Iliad 3, 179. Curt. 3, 6, 19. Athen. 10, 10.

Illud

Illud inprimis religiose tenuit, ne cuius thorum violaret. Quibus vitæ morumque institutis diu inhæsit; magnumque & memorabilem regem egit: donec impetu quodam, & velut torrente fortunæ conuulsus & mutatus, pristinam animi moderationem paulatim exueret. Animi robur cum insigni dexteritate, magna patris & aliorum admiratione ostendit in equo bucephala; nam id nomen bubuli capitis figura insignitus acceperat. Plurimum tum equestri laude pollebat Thessalia; nobiliumque equorum greges multis locis alebantur. Eminebat tamen inter omnes viribus & specie bucephalas, quem Philonicus ex Pharsalia orundus, maximo in illis regionibus principe dignum existimans, ad Philippum adduxerat, sedecim talentis venalem. Quum autem velocitatem equi obsequiumque experturi in campum descendissent; nemo amicorum satellitumque regis tractare eum potuit. quin insurgebat in omnes, & conscendere conatos ferocia exterrebat. Iamque pro indomito, & ob feritatem inutili, relinquebatur; quum suspirans Alexander, *Qualem isti equum perdunt, per mollitiem animi, & tractandi imperitiam!* Quo sæpius repetito a patre increpitus, *quod ob negotium, quod emendare non posset, maiores peritioresque conuicios incesseret*; *ego vero*, inquit, *emendabo pater, si permiseris.* Atque illo subjiciente; *frustratus autem quam pœnam pendes? equi*, inquit, *precium tuum.* exortoque omnium risu, conuenit, *vt victor equum patre emente haberet, victus amitteret pecuniam.* Tum Alexander comprehensis equi habenis, eum ita statuit, vt in aduersos solis radios conuersus, vmbram suam conspicere non posset: ea enim antea exterritum acrius ferociisse obseruauerat. quumque nihilominus æstuaret, iubam demulcens, dimissaque sensim clamyde, in sæuientem adhuc insilit. Ille parendi insolens ceruicem & calces iactare, multaque peruicacia contra frenum niti; denique prorupere se conari, & ingenti violentia cursum moliri. Spatiosa & equitabilis planicies suberat, ergo ferocientem exultantemque effusis in collum habenis, adactique calcaneis cum ingenti clamore in cursum permittit. Ingens deinde campi spatium euectus, iam lassatum & consistere volentem impellere non antea destitit, quam exhaustum cursu, & labore domitum, mansuetiorem iam mitioremque reduxisset. Descendentem manantibus gaudio lachrimis complexus est pater; osculoque capiti impresso, *maius imperium sibi ait conspicere iussit, nec enim Macedonia regnum tantam indolem capere.* Posthæc bucephalas quum in ceteros ferociam suam retineret, vni Alexandro mira submissione paruit; multorumque mox laborum atque discrimi-

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21

Plutarch. apophth. cap. 30. Schol. Arist. in nub. Plin. 8, 42. Iust. 7, 6, 8. Plin. 8, 42. Plut. c. 9. Curt. 6, 5, 18. 8, 14, 34.

* Blond. h.1. Romæ inst. Mer. Cosm. in regione vrbis sexta Ant. Lafrerus Sequanus formis æneis excudit.

Bern. Gamucci lib. 3. dell'antichità di Roma. Rosi. ant. 1.6.

CAP. V.

[a] Plut. c.14.

[b] Paul. Diac. de gest. Longobard. 5.40.

[c] Stephanus v. Ἀλεξάνδρεια.

[d] Just. 9,1,8.

Iustin. 9,2. Oros. 3.13.

Otto Frising. 2.24. Io. Magnus hist. Goth. 3,10. Aeschines contra Ctesiphontem.

criminum socius, in prœlio aduersus Porum periit. Dignum 2 2
id argumentum visum est, quo inlustrarent opera sua nobilissimi artifices. * duas ex marmore statuas equum domantis ostentant; Praxitelis & Phidiæ certamen. Alexandri eas imagines esse, quamuis ambigi possit, auctores haud obscuri crediderunt.

His atque talibus ingenii animique experimentis eam apud Philippum existimationem nactus est,[a] vt quum ipse Byzantinos obsidione vrgeret, idoneum iam crediderit filium, cui libera cum potestate Macedoniæ curam committeret, annos omnino sedecim habentem.[b] Quo comperto Medarorum quidam, Thracia 2
natio, Macedoniæ subiecta, opportunum defectioni quam dudum agitabant tempus aduenisse rati, consilia nudauere. Sed adolescens ostentandæ virtutis occasione lætus, cum ducibus à patre relictis propere in eos mouit: victisque & eiectis rebellibus, vrbem eorum varij generis conuenis habitandam dedit:[c] illi Alexandropolim ex nomine auctoris sui adpellauere. Philippus euen- 3
tu rei gaudens, ceterum solicitus ne suo arbitrio permissus adolescentis animus, [d] maiora viribus cum exitio capesseret; euocauit eum, vt se magistro, ardorem prudentia temperare disceret: & in subigendis Chersonesi oppidis, strenua promptaque opera eius vsus est. Cererum quum ad Byzantium, validam vrbem, hæreret 4
obsidio, ciuibus egregie pro libertate pugnantibus; *ipsique Græci barbarique, quibus incrementa Philippi suspecta erant, certatim auxilio venturi* nunciarentur; desperata victoria, id vnum agitabat, quanam ratione quam minimo copiarum atque famæ damno ab obsidione discederet. Imperabat eo tempore Getis, Scythico populo, Athe- 5
as: qui armis Istrianorum pressus, auxilium à Philippo petiuerat, spe adoptionis facta, si fessis Getarum rebus succurreret. Idem quum hostium imperator decessisset, belli metu liberarus, Macedonas vacuos remiserat, negans *vel ipsorum auxilio, vel adoptione Philippi egussse; cui aduersus hostes satis propriarum virtum, & in successionem regni filius esset.* Eam barbari contumeliam vlturum ferens Philippus, 6
omisso Byzantio in Scythiam conuertit agmen. Vbi conserto prœlio, quum numero superiores Scythæ essent, nec virtutis pœniteret, arte Philippi Macedonibus victoria cessit. Cuius omne 7
pecorum pecorumque maximi greges, & infirmioris ætatis sexusque captiui fuere: ceteræ prædæ nihil exceptum est. quippe opibus minime studebant Getæ; sed quotidiano victu contenti, paupertatem inter vitæ commoda numerabant. Cete- 8
rum quum ex Scythia regrediens, longo impedimentorum agmine, per

ne, per Triballos iter faceret; illi opportunis locis occupatis transi- 9
tum negabant, nisi prædæ partem accepturi. Erant in exercitu Philippi mercenarii Græcorum milites, qui & ipsi, quum in discriminis partem venissent, commodorum exsortes haberi moleste ferebant. Inde orta seditione ad manus ventum est: tam acri certamine, vt multis vtrimque cadentibus etiam rex sauciaretur; transfosso femore, eodemque vulnere interfecto equo: tanta vis 10
adacti teli, tantaque virtus inferentis ictum fuit. Ibi tum ante omnes prosiluit Alexander, iacentemque clypeo protegens, inruentium in eum alios occidit, alios auertit in fugam. Ita filii pietate seruatus est, abscedentibus qui oppressuri fuerant; eo promptius, quod interfectum crediderant: sic ipsi vulneris atrocitati vitam debuisse visus, mortis opinione mortem effugit. præda inter 11
consternationem amissa est. Ceterum ex vulnere claudicare coactus, quum initio eam corporis deformationem ægro animo ferret, memorabili ad posteritatem adolescentis voce monitus est, *non* Plutarch.
12 *irasci vulneri, cuius opera ad singulos gressus sua virtutis admoneretur.* Satis de fort.
iam gloriæ potentiæque Philippo quæsitum erat; satis etiam peri- Alex. 1, 13.
culorum atque vulnerum pertulerat: *si quietem pati posset ani-* Demosth.
13 *mus ambitione vecors.* Tributarios Illyriorum Macedonas, de corona.
ominium non vicinorum modo, sed etiam longe dissitorum domi- Curt. 10.
nos effecerat: Triballos subegerat: Thraciam habebat in potesta- 2, 25.
te: multis Græcorum populis imperabat; alios metu, aut largi-
14 tionibus tenebat obnoxios. Thessalos Daochus, Cineas, Thra- Demosth.
sydæus, cum Eudico & Simo Lariſſæis; Arcades Cercidas, Hiero- de corona,
nymus, Eucalpidas; Argiuos Myrtis, Teledamus Mnaseas; Eleos Plutar. De-
15 Euxitheus, Cleotimus, Aristæchmus, regio iugo subdiderant: Mes- mosth. cap.
senios Philiadæ liberi, Neon & Thrasylochus; Sicyonios Aristra- 24.
tus & Demaratus; Megarenses Prœodorus, Helixus, Perilaus; Eu- Demosth.
bœenses Hipparchus, Clitarchus, & Sosistratus, suæ quique ciui- de falsa le-
tatis principes, conciliabant: Olynthum Euthycrates & Lasthe- gat.
nes prodiderant. Vna Spartanorum ciuitas veteris disciplinæ Diodor.
16 egregie tenax, & proditionis immunis fuit. Sed quum imperio 16, 14.
totius Græciæ immineret, Athenienſium maxime opes morati de- Pausan.
stinata cernebat. nec deerant in ciuitate qui res ad ipsum trahe- lib. 7.
rent; sed populus, qui omnia poterat, impellente Demosthene contra Macedonum opes nitebatur: crebrisque vt inter potentes vicinos contentionibus, ingenium Philippi callidum, audax, & ob
17 dominationem fidei famæque negligens cognouerat. Maxime vrebat regem recens dolor, quod ad Byzantium, Athenienſium

Demoſth. de corona Diodor. 16, 78.

opera, ſpe ſua excidiſſet: qui non modo centum & viginti nauium claſſem obſeſſis auxilio miſerant; ſed & Chiis Rhodiiſque eadem audendi auctores fuerant. Igitur dum percuratur vulnus 18
in Triballis acceptum, omnia occulte præparabat, quo Athenienſes improuiſus opprimeret. Exercitum retinenti obtentui erant
Cutt. 8, 1. 25. Illyriorum nationes, quæ ingenio feroces, & ſeruitutis inſuetæ, impoſitum nuper iugum excutere tentabant. In eos Alexander 19
miſſus, barbaris fuſis fugatiſque, eam de fortuna atque virtute ſua ſpem, & reliquis fecit, & ipſe concepit, vt iam ſine patre rebus gerundis ſe parem exiſtimaret. Hæc per biennium geſta. Philip- 20
pus autem præparatis omnibus, quæ olim deſtinauerat exſequi maturum ratus, exoptatiſſima occaſione oblata, ante initium veris cum exercitu in Græciam venit: conuocatis etiam ex Peloponneſo copiis ſociorum. Quippe Amphictyonum decreto creatus 21
Aeſchines cõtra Cteſiphontem. erat imperator Græcorum, vt inſolentiam Locrorum, qui Amphiſſam incolunt caſtigaret: namque Cyrrhæum agrum Apollini dicatum, Amphictyonum auctoritate contempta, colere perſeuerabant; ducemque ab his creatum, interemptis quibuſdam, vulnerauerant. Erat tum Philippo fœdus cum Athenienſibus, ſed pa- 22
rum in eo præſidii futurum arbitrabantur, ſi regi violandæ fidei merces adfulſiſſet. Igitur legatos ad ipſum mittunt, petituros *vt pactis ſtaret; aut certe ante ver adultum nihil hoſtile moliretur. deliberaturum interea populum Atheniẽſem, qua ratione controuerſiæ*, quæ inciderant, *componi poſſent.* Thebas quoque legationem decernunt, quæ expoſito 23
communi periculo, hortaretur *vt ſimul cum ipſis tutelam Græciæ ſuſciperent.*
Demoſth. de corona. Sed Philippus per hoſpites & amicos, quorum Timolaus, Theogitonque & Anemœtas plurimum apud ciues ſuos poterant; Thebanos in amicitia Macedonum continuit. Ratuſque ſi cum ſolis 24
Plutarch. Demoſth. cap. 24. Athenienſibus futura res eſſet, facile ſe ſuperiorem fore, victis ad Amphiſſam Locris eorumque ſociis; in Phocidem raptim ducto agmine, Elateam finibus Thebanorum ſimul Athenienſiumque imminentem occupat, impoſitoque præſidio, velut in belli ſedem, operibus munit. Eius rei nuncius noctu Athenas perlatus tanta 25
trepidatione vrbem impleuit; vt quum primo diluculo populus in concionem veniſſet, inuitante ex more præcone, *qui ſalutare patriæ conſilium haberet, vti diceret*, nemo ſurrexerit. Donec Demoſthenes 26
Demoſth. de corona. congruentia tempori diſſerens, perſuaſit, *vt è veſtigio claſſis & exercitus educerentur; & legati tum ad ceteros Græcos, tum imprimis ad Thebanos mitterentur.* in hanc ſententiam decreto facto, Chares & Lyſicles copiarum imperatores conſtituuti; Demoſthenes legationis ad Theba-
Diodor. 16, 86.
nos

nos princeps ire iuſſus eſt. Non fefellerat ea res Macedonis ſolertiam, ſatiſque proſpiciebat, quanta belli moles oritura eſſet, ſi in- 27
ter iſtos populos fœdus conueniſſet. Quippe Athenienſium ciuitas tunc etiam opibus & auctoritate ſatis pollebat: nec Thebanorum aut potentia contemnenda erat, aut opinio. necdum exoleuerat memoria Leuctricæ pugnæ, qua principatum Græciæ La- Probus Epa-
cedæmoniis extorſerant. Igitur vt & ſociorum confirmaret animos, & diuerſæ factionis machinationes præuerteret; Amyntam minonda.
& Clearchum Macedonas eo miſit; addito, cuius eloquentiæ plu- Plutarch Demoſth.
rimum fidebat, Pythone Byzantio: quem in concilio Bœotorum cap. 24.
ita loquutum accepimus. Diodor. 16, 86.

SI Philippo in Macedonia deſidente Elateam Athenienſis exercitus haberet, neque vobis vllum cum rege fœderis aut amicitiæ ius eſſet: tamen dubitare non de- CAP. VI.
beo, quin illius ſocietatem eſſetis optaturi. quis enim illum tantæ potentiæ, tantiſ-
que rebus geſtis, ciuitati ſuæ quam viribus validiori non præponeret? Nunc au- 2
tem quum illo, qui victricibus copiis velut veſtibulum vrbis veſtræ obtinet, ſocio at-
que amico vti amini; ab Athenienſibus multis veteribus atque nouis iniuriis adfectis
fitis; horum amicitiam, neglecto rege, vobis ſuadere, profecto contumeliæ eſt. The-
bani. Sed ſuperbiſſimi mortalium ſibi ſolis ingentium conſiliumque ſupereſſe autu- 3 Iuſtin. 5, 3, 5.
mant; reliquos, & inprimis Bœotos (vobis enim præ ceteris inſultant) ineptos & Plutarch.
rudes eſſe, nec quæ vtilia honeſtaque factu ſint, dignoſcere. Itaque quo nihil eſt de- 4 Alcibiad.
mentius, id ſe vobis perſuaſuros putant, vt ex ipſorum potius arbitrio, quam vti- cap. 4.
litate veſtra hoſtes atque amicos habeatis; verbis conſiſtis in quibus omnis ipſorum
vis eſt. Sed VERBA nemo ſanus ante facta habuit, præſertim in bello: vbi res ipſa 5
geritur; linguæ promptitudo ſupernacanea eſt. Vt ſibi diſerti videantur, virtus &
fortuna Philippi, tantis ſuis ſociorumque viribus ſubnixa plus poterit. Nec enim fa- 6
cile dixerim ſtolidior an impudentior ſit eorum poſtulatio. Intentatum Atticæ Liu. 21,
fulmen excipite Thebani: ſocio atque amico regi bellum cum exi- 20, 1.
tio veſtro facite, vt nos in tuto ſimus: veſtros agros, veſtra corpora objicite, ne iniuriarum ſuarum vindictam ab Athenienſibus Phil-
ippus exigat. *Hæccine ſunt poſtulata hominum, qui aut ipſi ſano iudicio vtantur, aut alios vti credant! Qui modo nullam premendi vos occaſionem prætermiſerunt; qui vos contumeliis, iniurijs, armis quantum potuerunt perſequuti ſi, veſtras clades atque pericula felicitatem ſuam rati ſunt: ij nunc à vobis petere audent,* 7
vt cum ipſis pergatis malitis, quam cum Philippo vincere. At iſte hoſpes & alumnus 8
veſter, educatus in contubernio Epaminondæ clariſſimi imperatoris, ſanctiſſimi- Iuſtin. 7,
que viri, cum ipſius moribus à tenera ætate caritatem vrbis veſtræ imbibit: veſtras 5, 3.
& Apollinis iniurias Phocenſi bello vltus eſt; quum Athenienſes odio veſtri ſacri- Plutarch.
legis auxilia mitterent: iterum communi Amphictyonum decreto exoratus eiuſdem 9 Demoſth.
numinis contumeliam in Locros vindicauit: huc quoque profectus eſt, vt veſtris cap. 24. Iuſtin 8, 1, 11.
commo-

Demosth. de corona.

commodis consuleret, non abscessurus, donec vos metu emulæ inimicæque ciuitatis
soluerit. Id siue communibus consiliis viribusque iubet exsequi; non vetat, quo 10
minus in præda verius quam belli societatem veniatis; siue quiescitis, transitum
concedite: ipse communium iniuriarum idoneus vltor erit. neq; minus ad vos red- 11
ibit emolumentum victoriæ: greges, armenta, mancipia quæ ex hostibus capientur,
maxima ex parte penes vos, vt vicinos, erunt: inde Phocensis belli damna sarcietis.
Id magis ex vsu vestro sit, an vestros agros vri, vestra oppida expugnari, incendi, 12
diripi, vestras demq; res agi ferrique, quod Athenienses optant, expendite. Nam
IRACVNDA res est suspectus immerito candor, quoque promior benevolentia fu-
erit, acrioribus stimulis in vindictam agitur. Ceterum hæc ita refero, non quo vobis 13
ingratitudinem exprobrem, de qua nihil vereor; nec vt formidinem incutiam,
qua nihil opus futurum existimo: sed vt Philippi in vos beneficia, & vicissim in illum vestra cogitantes, admoneamini, EA DEMVM firma atque perpetua esse fœdera, quæ seruari vtriusque interfit. Quod si maiora sunt illius merita, vobis curæ 14
erit, vt mutuo in illum animo sitis: ille maximum laborum præmium putat, subuenisse Græciæ, pro cuius salute atque dignitate perpetua cum barbaris bella gerit.
Atque vtinam illum Athenienfium furor ingenio suo vti passus esset, iam in Asia au- 15
diretis arma ipsius esse, quæ nunc coercendis improborum motibus, inuitus per Græciam circumferre cogitur. Poterat quidem amicis Atheniensibus vti, nisi huic De- 16
mostheni, atque aliis quibusdam, qui imperitam multitudinem, vt expositum ventis mare, orationum suarum aura, quo volunt, impellunt, vectigalem se facere mi-
tis mare, orationum suarum aura, quo volunt, impellunt, vectigalem se facere mi-
Demosth. de Halonesso. Literæ Philippi ad Athen. apud Demosth.
gnum, vsuque & exemplo fœdum existimasset. Quippe si apud illos honestati 17
pretium esset, gratuito boni forent. QVIBVS honesta vendere mos est, si eadem
flagitij merces detur, vtilia à noxiis, recta ab inhonestis non distinguunt: lucro, non
adscitu virtutis aut patriæ, neque deorum hominumve reuerentia ducuntur. No- 18
lite honesti aliquid aut egregij exspectare ab his hominibus: vestris vtilitatibus non
mouentur, qui patriæ tam male consulunt. Implicare vos volunt iisdem calamitatibus, ex quibus modo Macedonum virtute atque fide liberati estis: tantoque maioribus, quanto formidabilior hostis futurus esset Philippus, quam Philomelus, aut
Onomarchus fuere. Nam in PRECARIO imperio etiam boni ducis conatus haud 19
minus cius quam hostes præpedium: regum iussis nemo intercedit, nemo refragatur: vnius arbitrio cuncti reguntur. In quo, quantum in rebus bellicis momentum sit, non ignoratis. Nec iam in vno corpore Macedonibus id præsidium est. 20
Demosth. de corona.
Philippum etsi fatum auferret, Alexander regenerat. qui iam in adolescenti hac ætate ea animi ingenique documenta edidit, vt prope constet, summis imperatoribus parem esse futurum. Contra apud Athenienses pacis bellique arbitrium, quia 21
penes omnes est, velut in medio positum audacissimus quisque ad se trahit; impetu magis quam consilio cuncta aguntur: homines maligni suadent, imperiti decernunt: bellum sumitur animosius, quam geritur: fœdera haud minori facilitate
quam iuxere violant. Nam & cum Philippo fœdus ipsis est. quod quam sancte 22
seruent,

seruent, re ipsa declarant. nec enim pro se fidem violasse satis habent; nisi per
23 ipsos latius serpat ista contagio. Vestra autem constantia, Thebani, qua non minus
quam rebus fortiter feliciterque gestis magni clarique habemini, non sinit ambige-
re, quin multis experimentis cognitam regis amicitiam, semper infestæ æmulæque
24 ciuitati prælaturi sitis. Neque vero auerruncator malorum Hercules fuerit, vt
quem indigenam ciuemque deum præcipua religione colitis, eius sanguinem impio
iniustoque bello persequamini. Nam ceteros quidem socios, quam amicitiæ regiæ
25 non pœniteat, ex ipsis vos malo cognoscere. Hæc Python. Auditi dein fo-
ciorum legati, prolixe commendato regis animo, petiuerunt, vt
ipsum potius Græciæ vindicem, quam perturbatores eius Athenienses sequerentur.

CAP. VII.

AT Demosthenes facta dicendi potestate, Non ignorabam, in-
quit, ipsos Philippi mercenarios neque laudibus in ipsum, neque in nos conuiciis
esse temperaturos. nam QVI PVDOREM consumpserunt, quid loquantur aut fa-
2 ciant parum pensi habent, dum cupitis potiantur. Sed illi quidem, si bene vos no-
ui, Thebani, spe sua egregie falsi, dignum virtute vestra, Græcorumque moribus
responsum ad Macedonem referent: vos autem ad ea quæ nunc agenda sunt, ani-
3 mum diligenter aduertite. nam vestrorum quoq; negotiorum summam nunc agi
ipsis rerum argumentis ostendemus, non verborum præstigiis, quibus isti veteri se
4 dicunt ne capi animi. Sed quando sic pro vobis sunt soliciti, ponant metum, nihil
faciemus quo eloquentiores videamur. malam quandoque causam adiuuit facun-
dia: VBI NVDAM veritatem spectari ducentis interest, verba nemo prudens ad-
5 pendit. Nec de Philippo laboramus; sit sane per nos qualem isti fingunt: sit etiam
pulcher, eloquens, atque adeo in conuiuiis etiam hilaris. nam & hinc eum com-
6 mendauere quidam; adeo inanem veræ gloriæ fatebantur. Ceterum legatos eius
miror ea ciuitati nostræ coram vobis obiecisse, quæ si crimina sunt, non magis Athe-
nienfibus, quam Thebanis defendenda esse, in confesso est. popularis enim status in-
commoda exagitant: quæ licet non ignoremus vtrique, tamen regio dominatui
7 merito præferimus. Atqui illi sic loquuti sunt, tamquam in circulis & conuiuijs
Macedonum adulatione gratiam quærerent; non apud liberam ciuitatem officio
8 legatorum fungerentur. Scimus quidem regum regiorumque mancipiorum ad-
uersus gentes vrbesque liberas pertinacia odia; & simpliciter fecerunt isti, qui de-
tegunt: sed eo magis admittendum nobis est, Thebani, vt iura legesque nostræ tuea-
9 mur. Et optandum imprimis esset, vt qui rempublicam adtigerunt, ijs vnum, idemq;
pulcherrimum certamen foret, quinam rectius ciuitati suæ consulerent, aut consulta
exsequerentur: nemo communia commoda posthaberet priuatis: nemo acciperet mu-
10 nera; nemo istorum exemplo patriam Philippo proderet. Verum, Thebani, NVLLI
vnquã non ciuitati modo, sed etiam homini integra perfectaq; felicitas obtigit: bea-
11 tissimus habetur, cuius fortuna minimũ ex aduerso trahit. Malos autem nobis ci-
ues esse, neminem fugit: ne vos quidem caruistis, aut caretis, Thebani: nam sine eo
esset, non iam Elateæ Philippus libertati nostræ plagas tenderet; sed de regno Ma-

dum esse. Oratores Philippi, suu verbis proditu, id ceteris persuadere velle; ut seruiant regi perfido, & potentiã periturin nullo, se nihil vnquã a Philippo permisse, contra quam illi obiecissent. Libertatẽ gregibus &

cedoniæ nobiscum decertaret. Habemus tamen & bonos; eosque plures malis, 12
& potiores. Argumentum poscis? liberi sumus: non seruimus Philippo, sicut tu
Plutarch. cap. 24. Python Byzantios tuos seruire voluisti; tu autem Daoche, & tu Thrasidæe Thessa-
los regi vendidistis. Thessaliam enim seruitute Philippi premi, videtis Thebani, & 13
nisi fallor, iuxta nobiscum ingemiscitis: Byzantium, quantum in Pythone fuit,
Demosth. de coron. Ὀλυνθ. α καὶ γ. idem manebat exitium, quod Olynthus perpessa est: nos liberauimus. Quippe Gra- 14
ciam ciuitatem, cum maxime sociam atque fœderatam, ille religiosus atque vene-
rabilis adsertor Graciæ nec opinantem opprimere adgressus fuerat. Hæc est nimi-
rum præclara ipsius prudentia, calliditatem pro ingenio habet: periurium artem
putat: perfidia tamquam virtute vtitur. Aut dicat denique quo alio pacto formi- 15
dabilem illam potentiam nactus est: si Græcos fraudibus, insidiis, proditione non
cepit; si barbaros etiam non auro magis quam ferro vicit; si denique cuiquam
mortalium aut fidem dare grauatus est, aut datam fallere non sustinuit. Ius ta-
men ille Graciæ vindex, nos perturbatores sumus! Sed quid istos pudeat, qui sua 16
crimina nobis obiectare malunt, quam non admonere vos eorum, quorum ipsi ma-
nifesti sunt? Si quis captorum munerum aut proditionis reus esset, illum tuendo,
propugnando, legibus & pœnis eripiendo vestrum negotium ageretis: nunc alios
accusando, in vos sententiam dicitis. Quod si ignari, quorsum ea res pertineret, id 17
admisistis; prudentiam in vobis requiro: si scientes prudentesque; verecundiam.
Pro mea, quique in eadem mecum causa sunt, innocentia fecerit, quod nos à 18
Philippo nihil accepisse ipsi fatemini, nec enim si quid petiissemus, vacuos abire
passus esset liberalissimus rex, vt à vobis quidem prædicatur. An qui vos corrupisse
operæ pretium putauit, nobis, etiam petentibus, non largietur? At Thebanos mo- 19
do monuistis, ne consilium eorum sequerentur, qui patriæ male consuluerunt. Ego
vero desino aduersari illis, Thebani, si ita sentiunt: in ipsorum opinionem transeo;
vosque quanto maximo potest opere hortor, oro, obsecro, per quæ vestram & com-
munem Graciæ salutem obtestor, vt hoc ipsorum decretum amplectamini. Id si fe- 20
ceritis, neque pecorum atque armentorum gratia vos ipsos venire patiemini; ne-
que vt ergastulis ager vester frequentetur, inter cetera Philippi mancipia Pæo-
nibus & Triballis seruietis. Nam isti greges & mancipia intueri vos iubent, egregia 21
seruitutis præmia; vxores, liberos, parentes, libertatem, famam, fidem denique
& fas Græcorum vilia habere. Hæc enim profecto perdidistis, Thebani, nisi frau-
di violentiæque Philippi vna nobiscum resistitis. Quod si alienis laboribus tutos 22
vos fore persuasum habetis, vereor ne magnopere decipiamini. Etenim (quod
abominor) Philippo victore, cui dubium est, quin neque vos, neque quisquam
Græcorum libertatem tueri possit (nam in fide Philippi multum reponere, eorum
est qui perire velint) at si nos Victoria respexerit, quid ab hominibus, quos in ex- 23
tremo salutis atque dignitatis discrimine deseruerit, exspectandum vobis putetis,
considerate. Nam quæcumque vobis sententia sederit, Atheniensibus certe omnia 24
experiri, neque libertatem prius quam vitam amittere decretum est. Quamquam

etiam

se accipi non permittendã. Thebani nõ licere mediocriter se gerere, nisi omnino si salui esse cupiãt. cum Athenis finus esse sentiendũ. Id si fecerint, superiores Philippo fore. cuius potentiã, dolos & largitiones frangi cauerique posse. Alexandri, vt pueri, ratione non habendã. ita Thebani

etiam viribus non diffidimus: quibus si vestras sociatis, coniuncti vtique superiores
25 erimus hosti, cui singuli pares esse possumus. Non ignoramus potentiam eius Athe-
nienses, quam olim nascentem augescentemque præuidimus; &, si ceteris Græco-
26 rum eadem mens fuisset, præcaueramus. Diu enim bellum cum eo gessimus, non
de Amphipoli, aut Haloneso, vt plerisque credebatur; sed pro salute & libertate
Græciæ: donec destituti ab omnibus; a nonnullis etiam oppugnati, pacem necessa-
27 riam magis quam honestam fecimus. Sed nunc, opinor, præses arcis nostræ Mi-
nerua, & Apollo Pythius patrium nobis numen, ceterique Græcorum dij * aperu- Demosth. de corona. Plut. Alcib. c. 4. *Curt. 5, 5, 8.
erunt oculos, & in vindictam antiæ libertatis populorum suorum animos excitant.
28 Certe Herculem non sine indignatione verba legatorum audiuisse arbitror, Philip-
po stirpem ab illo deo repetentium. Ille enim adgnoscat deus, omnium religionum
contemptorem; Græcus, Macedonem; tyrannum, osor, punitor, exstirpator ty-
29 rannidis! Nullo enim alio argumento clariora sunt Herculis opera. at ille Græ-
ciam dominatu premit; quibusdam etiam ciuitatibus domesticos tyrannos imposuit, Demosth. Philipp. 4. Dinarch. contra Demosth.
30 Philistidem Oreo, Hipparchum Eretriæ, Chalcidi Taurosthenem. Ergo iam
[a] Eubœi, Achæi, Corinthij, Megarenses, Leucadij, Corcyræi nobis fauent: alij fortu-
nam spectant, [b] quæ hactenus vnicum Macedoniæ potentiæ vinculum fuit, quo le
31 uiter abrupto, vltro dilabetur. Quippe Thessali, [c] vnde Philippo robur equitatus
est, [d] neminem vnquam diu fouere: Illyrii ceterique Macedonum adolescentes
barbari, quorum & natura ferox est animus, & indignatione recentis seruitu-
tis, si principia belli Philippo sequius euenerint, reliqua pro nobis conficient.
32 Vos modo nobiscum acriter in hanc curam incumbite: sepositis interim contentio-
nibus, quas inter vicinas vrbes sæpe leuis occasio concitat. odia priuata, post rem
bene gestam, communis lætitia in beniuolentiam vertet; aut quum porro insanire
vacabit, cum dedecore forte damnoque vtrorumque, sed tamen citra exitium re-
33 sumentur. Neque dolos Philippi timueritis: modo promissis eius aures occludi-
te; manus continete à muneribus. SI NIHIL ante libertatem habueritis, calli-
tas & largitiones frustra erunt. potentiam vt discordiæ Græcorum extulerint, ita
34 consensus obruet. Quin & ipse, vt est temerarius, excipi potest. quod si accidat,
nihil a ceteris est periculi. nam ipse gloriam atque dominationem; qui sub eo sunt,
35 quietem expetunt. Nisi forte Alexandrum veremini: quoniam isti quidem ita
vos contemnunt, vt idoneos putent, quibus etiam pueri nomen formidinem possit
incutere.

[a] Euboea, Achaia, Corinthus, Megara, Leucadia, Corcyra. [b] Macedonia. [c] Thessalia. [d] Illyrii, Thraces, Paeones.

Crederes alios repente factos Thebanos, qui modo regios CAP. VIII.
legatos adrente, atque etiam cum adsensu audiuerant, adeo in Plutarch.
contrarium mutati sunt; vt Philippum hostem iudicarent, ni Demosth.
quamprimum suis sociorumque finibus decederet: Macedonicæ cap. 25.
factionis homines vrbe pellerent: & Atheniensium copias eo reci- Iustin. 9.
2 perent. At Philippus inopinata Thebanorum defectione turba- 4, 8. De-
tus magis quam territus, insistere destinatis non omisit. Duobus mosth. de corona.

leuibus prœliis commiſſis, quum Athenienſes ſucceſſus non pœniteret; tandem vtrique ad Chæroneam Bœotiæ oppidum totis viribus conſedere. Græcos decora maiorum, & cura libertatis ac- 3
cendebant: Philippus egregiis copiis, totque bellorum victoribus fidebat. inſe quoque non parum momenti conlocabat, quod imperatoriis artibus ipſe præcelleret; Grærorum celebratiſſimi duces iam deceſſerant. Theagenes Thebanis præerat, modico mili- 4
tiæ vſu, neque ſatis firmus aduerſus pecuniam: Athenienſium quoque imperatorum virtutem atque peritiam ipſe animo vſuque rerum longe anteibat. Sed duorum potentium populorum in 5
vnum conuerſæ vires, quorum auctoritatem Corinthii quoque aliique ſequebantur; iniecerant curam, miſima vnius dieiparte, de capite fortuniſque omnibus dimicaturo. Ne Thebanorum 6
quidem principes à pacis conſiliis abhorrebant; ſed Athenienſium ardor euicit, vt omnes Græciæ ſpes opeſque vnius prœlij fortunæ permitterentur. Alexander etiam immodicus * animi teſtabatur patrem, ne tantam gloriæ occaſionem è manibus elabi ſineret: eoque tandem impulſo, primus in hoſtem impetum fecit. Pugna- 7
tum eſt acriter ambigua diu victoria. donec adoleſcens, quem cum delectis alteri cornuum præfecerat pater, ſumma animi viriumque contentione connixus ſacra Thebanorum cohorte, quæ ex optimis conſtabat, loco mota, victoriæ viam aperuit. Nam & Athe- 8
nienſes ſociorum calamitate fracti, æſtuque & vulneribus fatigati, non amplius ſuſtinuere Macedonum impetum. quippe Philippus æmulatione, & pudore ſi filio adoleſcente deterior videretur, grauis intolerandusque incubuerat. Ita de libertate Græciæ iſta pu- 9
gna decretum eſt. Ceciderunt ex Athenienſibus amplius mille, ſupra duo millia capti fuere. ſociorum quoque multi aut pugnando mortem occubuerunt, aut viui venerunt in poteſtatem victoris. Miſſus poſthæc Athenas Alexander *veniam delictorum pacemque* 10
Athenienſibus Philippum dare pronunciauit; *captiuos etiam gratis reddere; nec vetare, quin occiſi tumularentur.* quippe rex intentus in Perſicum bellum, Græcorum fidem atque ſtudia clementia & moderatione prouocabat. Imperio tamen maris & inſularum Athenienſes ex- 11
uit: in Thebanos immitior. quorum ſubita defectione in ſummum rerum omnium diſcrimen ſe adductum fuiſſe meminerat; nec iudicabat veteribus ſociis, poſt beneficia ſua cauſſam fuiſſe contra ipſum cum Athenienſibus ſentiendi. Ergo quum vrbem 12
dedidiſſent; præſidio * Macedonum impoſito, interfectiſque quos maxime inuiſos ſuſpectoſque habuerat, aliis ſolum vertere iuſſis;

Diodor. 16, 86.
Dinarch. contra Demoſth.
Strab. li. 9.
Aeſchines contra Cteſiph. Plut. Demoſth. cap. 25.
* Dio pr. orat, 2.
Plut. c. 14. Curt. 8, 1. 23. Arrian. 7, 2, 13. Cappellus.
Diodor. 16, 87. Pauſan. lib. 7.
Iuſtin. 9, 4, 5. Plutarch. apophth. cap. 30. Pauſan. lib. 1.
* Pauſan. li. 9. Diodor. 16, 88. Iuſtin. 9, 4, 6.

redu-

reductis ſuæ factionis exſulibus magiſtratus & iudicia tradidit.
13 Reliquos deinde populos, qui aduerſus ipſum arma ceperant, eo- Aelian. 6,
dem victoriæ impetu perdomuit. Nec quiſquam tota Græcia 1, 8.
præter Spartanos & Arcades dominationis eius expers manſit: ali- Iuſtin. 9, 5,
os armis, alios impari ſocietate imperiis ſuis obnoxios habebat. 3. Arrian. 1,
14 Igitur conuentu totius Græciæ * Corinthũ indicto, *de bello Perſis in-* 1, 3. Diodo, 17, 3.
ferendo diſſeruit. *obuiam eundum eſſe barbaris; IMPERIUM orbis immani* * Diodor.
ſuperbia ſibi deſtinantibus, aut parendum ſemper; aut mature reſiſtendum eſſe. 16, 90. Iu-
Nec enim hoc agi, bellum an pacem habeant Græci; ſed vtrum in hoſtiles agros id ſtin. 9, 5.
15 *transferre malint, an domi accipere. Non veteres tantum iniurias vindicandas*
eſſe; ſed præſens dedecus amoliendum, ereptis ex Perſarum ſeruitute Græcis ciui-
tatibus, quæ Aſiam incolerent. Commodiſſime id fieri poſſe, dum compoſitis in
Græcia rebus, vniuerſas vires in tranſmarinum bellum conuertere liberum eſſet.
16 *DOMESTICAE etiam quieti ea ratione proſpectum iri, amotis occupatiſque lon-*
ginqua militia, qui otioſi diſcordiis & audaciares turbare conſueuiſſent. Conſti-
tuerent igitur quo imperatore, quibuſque copiis bellum iſtud adminiſtrandum vi-
17 *deretur.* Non fallebat pleroſque quantum è republica peteretur: ſed ARMIS amiſſam libertatem intempeſtiuum videbatur verbis repetere. Nihil ergo dubitatum eſt, quin fauſtis adclamationibus *Philippus imperator Græciæ ad liberandum orbem terrarum in Aſiam proficiſci* Curt. 3,
18 iuberetur. Deſcriptæ deinde ſingulorum opes; & quantum quiſ- 10, 5.
que militum frumentique & pecuniæ mitteret, in tabulas relatum eſt. Ducenta peditum, quindecim equitum millia promiſſa fuiſ- Iuſtin. 9,
ſe reperio; quum in eo numero neque Macedones, neque paren- 5, 6.
tes Macedonibus barbari cenſerentur.

CAP. IX.

Ceterum, vt SINE mixtura calamitatis nulla in rebus huma- C
nis felicitas eſt, res foris proſperas domeſticæ turbæ exceperunt. Animum coniugis olim, vt diximus, alieniorem Olympias moro- 1, 1, 16.
2 ſitate & adrogantia indies magis magiſq; auertebat. Inde *repudiatam* Plut. c. 14.
nonnulli tradunt: ego in eodem matrimonio manenti Cleopa- Iuſtin. 9, 5,
tram ſuperinductam comperio. Nec enim in tanto dedecore dul- 9. Verſio
ciſſimæ matris, cuius pudor * ad ipſum quoque pertineret (nam Arriani 3,
ob ſtupri ſuſpicionem expulſam addunt) interfuiſſet nouercæ nuptiis. 1, 24.
interfuit autem, & demum poſt contentionem, quæ in eo con- * Curt. 5,
3 uiuio exarſerat, matrem abduxit. Quippe quum auunculus 2, 22.
ſponſæ Attalus, poſt longam compotationem ſpem male te- Plutarch. cap. 15. Iu-
gens, *orandos Macedonibus deos diceret, vt ex noua nupta legitimum re-* ſtin. 9, 7, 5.
gni ſucceſſorem Philippus tolleret; Alexander in iram alioqui præceps, & tunc iniuria irritatior, *nos ergo, ſceleſte, ſpurij tibi videmur?* inquit: ſimul calicem, quem forte dextra tenebat, in os illius impe-

git;

Exitiatur. Alexandrum ob iurgia cum Attalo, Philippus cui se frater petit: ille cum matre Olympiade ex Macedonia profugit. Reuersus amicos sibi parat, vltro petente patre, quam ipse ei dies ad nuptias statuerat. Cre-

Athenæus pr. lib. 13.

gît ; ille quoque inuicem coniecit poculum. Exorto tumultu, 4
Philippus qui in alio lecto adcubuerat, eius diei lætitiam turbari
moleſte ferens, enſe ſtricto Alexandrum petit: occideratque fili-
um, niſi claudicantem ex vulnere pridem accepto greſſum, ira vi-
numque præpediuiſſent. Prolapſus amicis ſubita re exterritis ſpa- 5
tium dedit, vt precibus, & vtriſque medios interponendo, Alex-
andrum eriperent. Nec minoris operæ fuit illum exorare, vt ſal- 6
uus eſſe vellet. multiplici iniuria adfectus ſibi videbatur; & quam-
quam *patris regiſque* nomina, *naturæque & gentium decreta* ingererentur, non abſtinuit, quin inſultans Philippo iuberet *intueri Macedonas egregium tranſmittendi in Aſiam belli auctorem, qui ex lecto in lectum tranſiliens procidiſſet.* Inde ſibi matrique iuxta timens, in Epiro, cui frater 7
[a] Plutarch. cap. 15. & Apophth. cap. 33.
Olympiadis præerat, eam reliquit; ipſe ad Illyriorum regem profectus eſt. [a] Poſtea quoque quum reconciliatore Demarato Co- 8
[b] Plutarch. apophth. cap. 31.
rinthio in Macedoniam reuerſi eſſent; peruicacis ingenii mulier filium, ſuopte ingenio potentiæ anxium, incitare non deſtitit, *vt quos poſſet, humanitate aut pecunia in amicitiam inliceret; & aduerſus iracundiam patris, etiam adfinitate potentium hominum ſe muniret.* [b] Sane olim mo- 9
[c] Cicero de offic. 2, 15. Val. Max. 7, 2, 8.
nuerat Philippus, vt adfabilitate ſibi conciliaret hominum ſtudia; largitiones autem non vſquequaque probauerat: etiam per literas increpito [c] inſtituto eius, *quod benuolentiam auderet ſperare ab hominibus, quos muneribus corrupiſſet.* FALLI qui regium id putaret: miniſtri & diribitoris officium eſſe. Verum quum ipſe *pecuniæ omnia penetrabilia* iactaret, ea- 10
[d] Diodor. 16, 55. Plut. apophth. cap. 31. Demoſt. de corona.
que [d] haud minus ſæpe quam armis vteretur; non tam recta præcipiendi ſtudio ita ſcripſiſſe viſus eſt, quam metu, ne ab adoleſcente filio ſuis artibus oppugnaretur. Idem obiurgauit Alexandrum, 11
[e] Plutarch. cap. 16.
quod Pexodori filiam, quam Aridæo deſtinauerat pater, ambiuiſſet. [e] *degenerem, & fortunæ, in cuius ſpem educaretur, indignum* adpellando, *qui Carem barbarum, barbaroque regi ſubiectum, ſocerum optaret.* Sed [f] ipſe 12
[f] Athenæus pr. lib. 13. Stephanus v. Χαρία Aelian. hiſt. var. 13, 36. Iornand. de reb. Get. c. 10. Io. Magnus. 3, 11. Plutarch. apophth. c. 33.
vt potentiam ſuam firmaret, nullam condicionem aſpernatus erat, quin ex aſperrima barbarie Illyrias Geticaſque mulieres matrimonio iungeret. quamquam ex aliis etiam vxoribus pellicibuſque complures liberos ſuſcepiſſet. Quod quum Alexandro moleſtum 13
adcideret, vrbane adoleſcentem conripuit; hortatus, *VT MVLTOS imperij æmulos habituros, operam daret, quo omnibus melior præſtantiorque, non ob Philippum patrem, ſed ex ſuo merito rerum potiri videretur.* Quum autem 14
ob has ſimileſque cauſſas crebra inciderent iurgia, nec abrupta ſemel beniuolentia tido adfectu coaleſceret; ad extrema prolapſi ſunt. præcipua Olympiadis violentia, in qua contumaciam ſexus ingenium vaſtum & vehemens virili ſcelere in vindictam armabat.

Stimu-

bra inter eas iurgia ob quæ Olympias marito bellum fruit. ille id auertit, filia Alexandro Epirota data, in quibus nuptiis a Pauſania quod à proprio dolori, & inſtinctu Olympiadis infenſo, theatrio, (ubi ſuâ imagine

Stimulauerat ea fratrem Alexandrum, vt Philippo bellum faceret. Iuſtin. 9, 1 5
Id ne alieno tempore excipere cogeretur, callidus rex, quamquam 7, 7.
vitibus plus poterat, firmata per nouam adfinitatem gratia præue-
nire ſtuduit, deſponſa Epirotæ, Alexandri germana, Cleopatra.
Ad iſtas nuptias celebrandas finitimarum gentium reguli, Græca- Diodor.
rumque ciuitatum legati frequentes Ægas conuenerant. id oppi- 16, 93.
dum elegerat Philippus, non ſine quodam omine eorum quæ poſt-
ea adcidere: nam ibi Macedonum reges ſepeliri mos erat. Fe- Plin. 4, 10,
runt etiam Apollinem Delphicum de bello Perſico conſulenti ma- 3 Athen.
turum interitum ceciniſſe. Sed ambiguum, vt mos oraculis, re- 4, 14.
ſponſum Philippus ad barbarorum exitium blanda interpretatio- Tacit. 2, 54, 5.
ne traxerat. Alia quoque præſagia, quæ tum nemo animaduerte- Pauſa. li. 8.
rat, euentus monſtrauit. Erat inter cuſtodes regii corporis Pau- Arrian. 1, 3, 25.
ſanias quidam, quem in ſolatium acceptæ ab Attalo iniuriæ, rex in
eum dignitatis gradum prouexerat. Quippe Pauſaniam Attalus
mero onuſtum nefariis conuiuarum ludibriis expoſuerat. Huius
vltionem quum à rege peteret, honorem accepit. Etenim Philip-
pus virum ſpectatæ in bello fortitudinis, ad hoc nuper propinqua
adfinitate coniunctum punire adeo non ſuſtinuit; vt inſuper co- Diodor.
piarum parti præfectum cum Parmenione & Amynta in Aſiam 16, 92. Iu-
præmitteret, opera eius vſurus in expeditione Perſica. Pauſani- ſtin. 9, 5, 8.
am autem rogatum, *vt ipſi temporibuſque reipublicæ dolorem ſuum condonaret*, comitate adloquii & honeſtiore ſtipendio placare conatus eſt.
Sed adoleſcens maiorem contumeliæ, quam beneficii rationem
habuit: odiumque ab auctore iniuriæ in negligentem eius vindi-
cem conuertit. Cum iis etiam, quos infenſos Attali domui, nec Plutarch.
Philippo concordes eſſe nouerat, conſilia communicaſſe non præ- cap. 17.
ter rationem creditum eſt; poſtquam ab Olympiade parricidæ in
cruce pendenti coronam auream impoſitam nemo dubitauit, alia- Iuſtin. 9,
que facinora perpetrata ſunt, ex quibus totius ſceleris ordo cauſ- 7, 10.
ſæque haud obſcure perſpicerentur. Dubia adhuc luce theatrum Diodor.
ingens hominum multitudo impleuerat, ſpectatura ludos, qui ſu- 16, 93.
periorum dierum ſpectacula luxu & magnificentia longe ſupera-
turi dicebantur. Inter alia quibus diuitiis inludere ſolent opu-
lenti reges, & fortunæ ſuæ magnitudinem non capientes, duode-
cim deorum effigies eminebant, in quibus artificum induſtria cum
materiæ dignitate certauerat. Tertiadecima Philippi thenſa ad-
ceſſerat; nulla in re ceteris vilior. Id mortalitatis faſtidium ma-
tura vltio conſequuta eſt: & ſucceſſu rerum inſoleſcentem, ſeque
diis immortalibus æquantem, priuſquam indebito honore fruere-

tur,

tur, fatum occupauit. Pausanias theatrum intrare volentem ob- 25
seruauerat: vtque præmissis amicis qui eum deduxerant, relictis-
que à tergo satellitibus (nam in tanta omnium beniuolentia nihil
iis opus esse volebat ostendere) solus ingrediebatur; percussor im-
prouisus adsilit, gladioque barbarico, quem sub veste habuerat,
latus nihil tale exspectantis haurit. Hic fuit exitus maximi ætatis
suæ regum. Macedoniæ regnum magnum ex inopi reddiderat: 26
circumiectam barbariem domuerat: Græciæ imposuerat iugum:
tum etiam Persico imperio imminebat. iam auxilia Græcorum 27
coibant; iam in Asiam transiecerant præmissi ab eo duces; quum
in ipso rerum gerendarum articulo, prolixum victoriæ fructum si-
bi pollicentem vita destituit. Ita MAXIMA quæque in lubrico 28
sunt; & audacissimas spes hominum quiliber ex improuiso casus
eludit. Olympias comperta morte regis Cleopatram Attali so- 29
rore genitam ad suspendium adegit; natum ex ea paucis ante pa-
tris necem diebus puerum in ænea pelui torruit: in clientes etiam
propinquosque eius atrocibus suppliciis sæuiit, & occasione vin-
dictæ per mulierem importentiam crudelissime vsa est.

Iustin. 9, 7, 12. Diodor. 17, 2. Pausan. lib. 8.

CAP. X.

Sed Alexander, per cuius absentiam mater ista perpetraue- 1
rat, tamquam salutare sidus, componendis tantis fluctibus tem-
pestiuus adfulsit. Quippe erectis in spem libertatis Græcorum 2
animis, quos Philippus oppresserat; & tumultuantibus in vicinia
barbaris; ne Macedoniæ quidem tranquillæ res erant. Attalus 3
haud spernendi exercitus prætor, ambitioso [a] imperio mirum sibi
fauorem apud milites vulgus conciliauerat: principibus Mace-
donum propinquitate innexus, etiam Philotæ [b] sororem sibi de-
sponderat: neque post tantas vtrimque offensas inuiso infestoque
fides haberi poterat. Amyntas, quem fratre Perdicca genitum, 4
data in matrimonium Cyna Philippus [c] generum legerat, ad pater-
ni regni successionem per Alexandri cædem adspirabat. Populi 5
magna pars Olympiadis tyrannidem exosa, alii rerum nouarum
cupidine, varie in hunc aut illum inclinabant studiis: nec deerant
qui *Alexandro AEropi filio* [d] *restituendum dicerent fastigium, quod excluso legi-
timo regni hærede, Amyntas prius, deinde Philippus, vi ac fraude inuasissent.* Ex- 6
ercitus quoque variis ex nationibus compositus, vt cuique animus
aut spes erat, discordibus consiliis & sermonibus agitabatur.
Contra Alexandro nouum imperium, ac subito Philippi casu nihil 7
aduersus ingruentes motus prouisum erat: & quamquam indolis
haud pœniteret; ætas spernebatur. [e] Viginti annorum adolescen-
tem tantæ rerum moli humeros subiecturum; aut si recepisset, pa-
rem

[a] Diodor. 17, 2.
[b] Curtius 6, 9, 17.
[c] 1, 12, 15. Plutar. de fort. Alex. 1, 3. Curt. 6, 9, 17.
[d] Plutar. de fort. Alex. 1, 3. Arrian. 1, 3, 6. Iustin. 11, 1, 1.
[e] Iustin. 11, 1, 9. Arrian. 1, 1, 7. 7, 5, 17 Suidas v. Ἀλέξαν-δρος.

8 rem futurum non arbitrabantur. Etiam neruus gerendarum
rerum pecunia defecerat; qua abundantes Persæ in omnem fere
Græciam conruptores miserant: & ne quid malis deesset, Mace- Plutar. de fort. Alex. 1, 3. Iustin. 11, 2, 7. Arrian. 2, 3, 8. Diod. 17, 4.
9 doniæ maritima* Tusci piratæ deprædabantur. Conuocatis ami-
cis, *quum de præsenti rerum statu deliberatio instituta esset; non
defuerunt qui censerent, *omissa Gratiæ cura, quanta posset lenitate deficien-
tes barbaros in officio continendos esse: POSTQVAM intestini motus consedis-
10 sent, longinqua facilius compositurum.* Verum adolescens insigni animi * Strabo lib. 5. * Plutarch. c. 18. Iustin. 11, 1, 5.
magnitudine, cauta consilia pro ignauis fastidiebat. *perpetuo omni-
11 um contemptui obnoxium fore, si in principio regni impune se sperni pateretur.
AD OMNEM deinceps vitam pertinere, qualem de se opinionem in annis homi-
11 num incipiens imperator excitet. Philippi necem haud magis sibi, quam rebel-
libus inexspectatam adcidisse: trepidantes adhuc, & consilij incertos nullo negotio
opprimi posse: per Macedonum cunctationem erigi seditionis auctores; & quã
nunc etiam mutarent animis, tumultuantibus adcessuros. ita contra paratos con-
firmatosque anceps discrimen subeundum: nunc celeritatis magis, quam virium
12 certamen esse. QVOD si aduersus singulos audacia non esset; quid deinde simu-
13 ruon, si metum confesso omnes vno impetu superfunderentur?* His deinde con-
gruentia ad populum loquutus, adiecit; *effecturum se, vt cives hostesq;
fateri cogerentur, erepto patre corpus nomenque regis mutatum esse; consilium am- Diod. 17,
14 mumq; non desiderari. Eam rerum conuersionem nonnullos occasionem tumultu- 2. Iustin. 11,
15 andi putauisse; sed breui pœnas daturos. modo Macedones eosdem animos, eosdem 1, 10.
lacertos sibi commodarent, quos tanta cum ipsorum gloria, tantoq; victoriæ fructu,
16 patri suo per tot annos præstitissent. Id quo promptius alacriusque facerent; omni- Iustin. 11,
17 um præter militiæ vacationem ipsis concedere.* Consilium regis fortuna 1, 8.
comprobauit. Non segnius quam loquutus fuerat, singula ad-
gressum felicissimus omnium exitus sequutus est. Et Amyntam
quidem, patefactis quas ille struxerat insidiis, occupauit: Attalum Diod. 17, 2,
18 per Hecatæum & Parmenionem sustulit. Ex iis quos in Philippi & 5. Curt.
necem consensisse rumor arguebat, vnum Alexandrum Lyncestem 7, 1, 3
exemit supplicio, quod imperium suscipienti adfuisset, primusque Arrian. 1,
19 regem salutasset: ceteros occidit. Ea seueritate suam salutem in 3, 2. Curt.
vindicta Philippi muniri credebat; simul aboleri famam, qua vt 7, 1, 6. Iustin. 11, 2, 2.
20 conscius paternæ cædis notabatur. Crebræ inter eos discordiæ
fidem suspicioni fecerant; & questum iniurias Pausaniam ad faci-
nus confirmasse ferebatur: prolato ex Tragœdia carmine, quo Plutarch.
Medea *pariter pellici suæ, quique eam in matrimonium Iasoni tradidisset, & cu-* cap. 17.
21 *ius in manum conuenisset, idem exitium* minabatur. Verum ipse quum Arrian. 2,
aliquando Darii epistolæ responderet, inuidiam in Persas transfer- 3, 18. Curt.
22 re conatus est; *illorum auro percussores Philippo comparatos fuisse.* Quoque 4, 1, 12.

magis omnem culpæ suspicionem extergeret, postremo vitæ tempore magnificum Philippo templum exstruere cogitauerat: id, inter alia in commentariis eius reperta, successores neglexere.

Diodor. 18, 4.

CAP. XI. Qvum autem ad perficienda quæ animo agitabat, maximum in eo momentum positum arbitraretur, vt Græciæ principatum, quem Philippus comparauerat, retineret; raptim exercitu ducto Thessaliam improuisus inrupit. Sustulerant animos Thessalo- 2
rum quidam, & insessis ad Tempe angustiis iter ex Macedonia venienti occludebant. Quippe eas regiones Olympus atque Ossa 3
celebrati montes diuimunt: per quorum conualles Peneus amnis labitur, [a] mira amœnitate solennia gentis sacrificia meritus. Latis vtrimque nemoribus obumbratus incedit; multoque cum fremitu ruenti, [b] ex vicinis arboribus auicularum garritus obstrepit. An- 4
gusta semita per quinq; fere millia passuum protenditur, vix [c] onusto iumento sufficiens iter præbens: quod aduersus quemcumque numerum hominum vel decem armati sepiant. Sed ille qua mi- 5
nime petuiæ rupes existimabantur, scalarum [d] in modum exciso montis Ossæ latere, circumitu penetrauit; adeoque celeritate sua cunctos exterruit, vt [e] *omnia ei vectigalia redituſque, simul vniuersæ gentis imperium, quibus id legibus Philippus habuisset,* nullo iam repugnante decernerentur. Phthiam, [f] quæ generis sui auctorem Achillem *pro-* 6
tulisset, immunem esse iussit. eumque heroëm expeditionis aduersus Persas socium atque commilitonem elegere se dixit. Ex Thessalia [g] Thermopylas petiit, 7
publicum Græciæ concilium, [h] *Pylaicum* adpellant. ibi quum frequens per eos dies conuentus esset, in locum patris Amphictyonum decreto simmus [i] Græcorum imperator creatus; *Ambraciotis* 8
ratam esse libertatem iussit, quam nuper expulso Macedonum præsidio receperant: *vltro redditurum fuisse* dictitans, *ni paucis diebus ipsum anteuertissent.* Exinde [k] Thebis admoto exercitu, fractaque Bœoto- 9
rum & Atheniensium contumacia, qui populi maxime suis consiliis obstiterant; [l] *apud Corinthum Graecorum legatos occurrere sibi* iussit. Ibi 10
confirmato Amphictyonum decreto, communi omnium sententia, in Philippi patris locum imperator Græciæ suffectus est: & in bellum Persicum auxilia decreta. Forte in eadem vrbe Diogenes 11
degebat, qui Cynico instituto sponteneam paupertatem amplexus, liberum & sui iuris animum opibus curisque prætulerat. Apri- 12
cabatur ille in Craneo, [m] Corinthi suburbio, vbi cupressorũ lucus est. eo quum Alexander videndi eius desiderio veniisset, optionemque faceret [n] *qua vellet ab ipso petendi; parumper discedere* iussit regem, *ne solem interciperet.* Inopinatum responsum, hominemque, in quem 13
in tan-

[a] Maxim. Tyr. orat. 38.
[b] Plin. 4, 8.
[c] Liu. 44, 6, 5.
[d] Polyæn. 4, 3, 23.
[e] Iustin. 11, 3, 2.
[f] Philostrat. in Heroicis.
[g] Plin 35, 9, 3.
[h] Liu. 31, 32, 3. 33, 21, 4.
[i] Diodor. 17, 4. Diodor. 17, 3.
[k] Diodor. 17, 4.
[l] Iustin. 11, 2, 4. Arria. 1, 1, 2.
[m] Pausan. lib. 2.
[n] Plutarch. c. 22. & ad pr. indoct. cap. 7. Dio orat. 4 Seneca de benef. 5, 4. & 6. Laert. in Diog. Iuuenal. 14, 309. Arrian. 7, 1, 6. Val. Max. 4, 3. f.

in tanta sua fortuna ne beneficii quidem ius haberet, admiratus
14 Macedo dixisse fertur, *Diogenem esse voluisse vt Alexander esset.* Scilicet magnitudo animi, qui ex alto despiceret omnia, quorum caussa reliqui mortales semetipsos cupide perdunt, non plane fallebat mentem acerrimi iuuenis; sed obcæcata cupiditatibus peruidere non poterat, quanto MELIUS esset catere supernacuis opibus,
15 quam habere necessarias. Ex Peloponneso Delphos inuisit; Apollinem de euentu belli, quod moliebatur, consulturus. Sed virgo fatidica negabat *per eos dies adiri deum fas esse:* donec ipse eo profectus, vi corripuit virginem, & ad templum traxit. Sed quum in- Plutarch. cap. 22.
16 ctus, vi corripuit virginem, & ad templum traxit. Sed quum ineundum illa patrium morem pertinacia regis victum reputans, exclamasset, *inuictus es, fili; accipere omen,* dixit, *nec alio oraculo sibi opus* Diodor.
17 *esse.* His rebus celeriter confectis in regnum regressus, summo 17, 95.
studio in vindictam spretæ Macedonum maiestatis incubuit. Iamque præparatis omnibus, vere nouo ex Amphipoli mouens, aduer- Arrian. 1,
sus liberas Thraciæ gentes, decimis castris ad montem Æmum 1, 5.
18 peruenit. Magna Thracum manus iugum occupauerat, transitu prohibitura regem. castra plaustris in modum valli circumdede-
19 rant; propulsuri in hostem, si vis inferretur. Alexander barbaro- Polyæn. 4,
rum astu cognito edixit militibus, *vt plaustra inuentibus, diducta pha-* 3, 11.
lange innoxia dilabi paterentur; aut, si deprehensi essent, humi strati, clypeis ar-
20 *cle commissis, testudine se protegerent.* Ita hostium dolus inritus fuit. magna plaustrorum pars per interualla ordinum deuoluta est; quæ armatis incidere, clypeis impacta, suoque impetu subsilientia nihil ponderis ad obterendum habuere: omnisque illa tempestas citra
21 noxam detonuit. Quo metu liberati Macedones, alacri clamo- Arrian. 1,
re edito, impressionem faciunt. Procurrentes barbaros prægres- 1, 13.
si à dextro cornu sagittarii frequentibus telis incessebant. ita sine periculo phalanx in verticem emisa, vt primum æquo loco consistere potuit, haud ambigua victoria hostem nudum aut leuiter arma-
22 tum diiecit. Sed eadem res quæ barbaros in prœlio prodiderat; in fuga adiuuit. armis haud sane onerati per nota loca facile dilapsi sunt. ita desideratis ex omni numero mille quingentis, ceteros fuga abstulit: multetum puerorumque ingenti multitudine, prædaque pro locorum conditione satis ampla, victor potitus est.
23 Sic aperto montis Æmi transitu, in interiora Thraciæ penetratum est. Lucus est in iis gentibus, quem Libero Patri dicatum prisca Sueton.
24 religione colunt. ibi quum Alexander barbaro ritu sacrificans, vi- August.
num aris infunderet, tanta flammæ vis erupit, vt superato ædis 94, 7.
culmine, in cœlum emicare videretur. *eosdem gloriæ fines regi ostendi,*

omnes credidere. Alia subinde res nunciata prioris prodigii fi- 25
Tzetzes Chil. 7, 91. dem adfirmauit. In Thracibus qui *Odryſæ* adpellantur, Libethrus
Plutarch. cap. 22. mons & ciuitas est, Orphei natalibus incluta: *eius sacram effigiem ex*
cupresso fabricatam multo sudore manasse, qui viderant, ad regem retule- 26
Arrian. 1, 1, 17. re. De interpretatione solicitis Aristander exemit metum, *ad res*
Alexandri pertinere adseuerans, *quibus decantandis alumni filiique Musarum*
multum desudaturi essent. Triballi valida natio trans montem Æmum 27
colunt. in eos quum descenderet Alexander, rex gentis Syrmus in
Peucen Istri insulam confugerat, expeditione Macedonis multo
Strabo lib. 7. ante comperta; seque & quidquid ætate vel sexu inualidum erat,
Arrian. 1, 1, 28. obiecto amnis munimento tuebatur. Quippe Alexandro pau- 28
cæ naues erant; & in aspera præruptaque ripa difficilis excensio,
ab hoste intento validoque haud ægre impediebatur. Ita Mace- 29
dones re infecta discesserunt, contenti inlata paucis ante diebus
Plut. c. 19. Arrian. 1, 1, 25. clade. nam priusquam eo processissent alium Triballorum exerci-
tum adorti, vix quinquaginta suorum amissis, tria hominum mil-
lia occiderant.

CA. XII. Syrmo rege nequidquam oppugnato, in Getas conuertit im-
Io. Magnus hist. Gotth 3, 12. petum, qui in vlteriore ripa quatuor equitum, decẽ peditum millia
instruxerant. Id periculum non tam ex vsu belli sumpsit, quam cu- 2
pidine famæ; vt * *maximum Europæ flumen, defendẽtibus ferocissimis gentibus,*
* Arrian. 1, 1, 29. *transisse* gloriari posset. Igitur equitibus quotquot capere nauigia 3
poterant impositis, pedestrium copiarum partem lintribus, quo-
rum ibi magna erat copia, alios vtribus transduxit. Improuisa 4
Macedonum impressione (quippe transmittentes nox, & in ripa
quam petebant, densa frumenti seges texerat) territi Getæ vix pri-
mum emissi equitatus impetum tulere. Vt deinde cum phalange 5
Nicanor successit; effuso cursu vrbem quatuor ferme passuum
millibus à flumine distantem petiuerunt: mox, instante Alexandro,
auectis coniugibus liberisque, quod eorum equis eripere potu-
erant, ceteros reliquere victori. Eos rex Meleagro & Philippo 6
Strabo lib. 7. Arrian. 1, 1, 33. abducendos dedit: excisaque vrbe, & in ripa fluminis Ioui Her-
culique & ipsi Istro, qui transeunti propitius fuisset, aris consecra-
tis eodem die reduxit exercitum, incruenta victoria potitus. Ve- 7
Tacit. Germ. 1, 4. nerunt deinde finitimarum gentium, Syrmique regis oratores cum
donis, quæ apud ipsos in precio habentur. Germani quoque, qui
vsque à fontibus Istri terras ad sinum Adriaticum spectantes habi-
tant, legatos miserant. Nam Ister in Germania oritur; ipsi pa-
trio vocabulo *Danubium* adpellant. Magnitudinem corporum 8
animorumque alacritatem admiratus Alexander interrogauit,

quid-

quidnam omnium maxime vererentur? putans suam potentiam formida- Arrian. 1,
bilem ipsis esse, eamque se confessionem expressurum. illi *nihil se ma-* 1, 37.
quopere vereri responderunt, *nisi forte, ne cælum in ipsos rueret. ceterum ve-*
9 *rorum fortium amicitiam plurimi facere.* Perculsus improuiso respon-
so paulum reticuit; deinde hoc vnum effatus, *Germanos adrogantes*
esse, fœdus, vt petiere, iunxit; Syrmoque & reliquis pacem dedit:
satis gloriæ ea expeditione partum existimans, & in Persicum bel-
lum animo conuersus, vnde cum leuiori discrimine longe maius
10 operæ precium exspectabatur. Taxasse id auunculum eius Alex- Liu. 9. 19,
andrum constat, quum paulo post bello in Italia gerendo fatigare- 11. Agell.
tur; nam *inæqualem vtriusque sortem questus, sibi cum viris pugnam euenisse di-* 17, 21.
11 xit, *Macedoni cum mulieribus.* Ceterum regulos Thracum, quique alii
ad res nouandas opibus aut animis idonei videbantur, specie ho- Frontin.
noris, tamquam commilitones aduersus Persas adsciscret, abdu- strateg. 2,
xit; capitaque ademit factionibus, sine principibus nihil ausuris. 11, 3. Iu-
12 Per Agrianos & Pæonas Macedoniam repetenti Illyriorum motus stin. 11, 5, 3.
nunciatur. Bardylis ex carbonario [a] multarum in eo tractu natio- Arrian. 1,
num rex, etiam Macedoniæ grauis incubuerat; donec magno 2, 1.
prælio à Philippo victus, atque instaurato [b] deinde bello fractis [a] Hellad. apud Photium.
13 omnino viribus, in ditionem victoris concederet. Atque ille iam [b] Diodor.
obierat, [c] vita ad nonagesimum ætatis annum producta: ceterum 16, 4. & 22.
filius eius Clitus *opportunum recuperandæ libertatis tempus aduenisse* dicti- Iustin. 7,
tans, *dum asperrimarum gentium armis Alexander trans Istrum admoueretur*; 6, 7.
populares ad arma capienda impulit: inita societate cum Glau- [c] Lucian. in Macrob.
14 cia rege Illyriorum, qui Taulantii vocantur. Autariatæ alia na-
tio iter facientes Macedonas adgressuri fuerant: Sed Langarus Arrian. 1,
Agrianorum rex Alexandro fidus, petiit *vt sibi curam eam permitteret*: 2, 2.
sese domi eorum tantum negotij ipsis comparaturum, vt animum à vexandis Mace-
15 *donibus ad sua tuenda conuersuri essent.* Conlaudatum donisque magni-
fice cultum iuuenem dimisit rex; etiam sororis Cynæ nuptias pol- 1, 10, 4.
licitus, quam ex Illyria muliere susceptam Amyntæ in matrimoni-
16 um dederat pater. Et Agrianus quidem promissam operam præ-
stitit; sed morbo conreptum, ne pacta mercede frueretur, breui Arrian. 1,
17 consequuta mors præuenit. Ita cohibitis Autariatis sine certami- 2, 3.
ne Pelium peruentum est, Dessaretiæ oppidum, Eordaico flumi- Liuius 31,
18 ni imminens. Speciem pugnam expetentium præbebant hostes, 40, 1.
& velut manus conserturi extra præsidia sua ferociter procurre- Arrian. 1,
rant. sed priusquam prælium committi posset, refugerunt; licet 2, 6.
19 opportuna loca, syluisque & callibus impedita præcepissent. Fœ-
dum ibi spectaculum Macedonum oculis obiectum est. tres pueri,

totidemque puellæ cum tribus nigris arietibus confusa strage iacebant; quos barbari sacrilego sacro diis suis immolauerant, quo pugnaturis audaciam inspirarent. Sed vindex numen sceleſtis mentibus pro virtute vecordiam iniecit. Rex intra mœnia com- 29
pulsos ducto exteriore muro intercludere statuerat; quum postridie cum magnis Taulantiorum copiis Glaucias aduenit. ita spe capiendæ vrbis abiecta, quomodo tuto discederet, cogitabat. Interim Philota cum iumentis castrensibus, & præsidio equitum 21
frumentatum misso, comperit *suos in discrimine versari*; quippe Glaucias colles campo circumdatos occupauerat, in occasionem gerendæ rei intentus. Igitur aduersus oppidanorum eruptionem 22
parte exercitus in castris relicta, cum ceteris copiis impigre profectus est; territisque Illyriis, suos recepit incolumes. Ceterum 23
iter facturo maximum periculum imminebat. hinc flumen, inde prærupti arduique colles viam coarctabant, relicto itinere quod multis locis vix quaternos armatos caperet: montium iugis Clitus atque Glaucias sagittariorum & funditorum cohortes magnamque grauis armaturæ manum imposuerant. Alexander ducentis 24
equitibus ante vtrumque phalangis cornu conlocatis, imperat vt *erigerent hastas; mox signo dato versus hostes tanquam impetum facturi, infestas protenderent, modo in dextrum modo in sinistrum latus inuicem conuersi.* Sus- 25
pensis eo commento hostibus, phalangem raptim progressam nunc in plures acies diducit, nunc diuisam conligit; ad extremum cuneo facto, in læua Illyriorum præsidia strenue infert. Illi celeritate & peritia Macedonum in stuporem versi, desertis quos tenuerant montibus, versus vrbem refugerunt. Pauci restiterant 27
in edito colle, qua iam transierat Macedonum agmen: iis deiectis, Alexander duobus fere millibus Agrianorum sagittariorumque locum capit; phalangi quam flumen transmittere iusserat, præsidio futurus. Ea re conspecta vniuersa hostium multitudo iter ad 28
montes adripuit; eo consilio, vt transiecta graui armatura, extremum agmen, in quo ipse rex transiturus erat, adorirentur. Ille 29
nihil territus venientes fortiter excipit: simul phalanx sublato clamore, quasi iterum transmisso amne subsidio suis itura, metum incussit hosti. nam rex quæ euenerunt futura ratus, præceperat vt in 30
aduersam ripam delati statim aciem instruerent, læuum cornu, quod à flumine hostibusque propius aberat, in speciem multitudinis quantum possent explicantes. Itaque quum vniuersum exercitum incumbere sibi putarent Taulantii, paulisper retrocesserunt. Id spatium nactus Alexander, suos raptim ad flumen du- 31
cit:

cit: quo vbi ventum est, ipse inter primos transgreditur; & quum eos qui agmen claudebant reuersus hostis vrgeret, machinis dispositis quæ trans amnem missilia spargerent, cum submouit: simul qui iam ingressi flumen erant, è mediis aquis tela coniecere. ita
32 nemine deliderato ceterum iter quietum habuit. Triduum interceſſerat: quum *hostes tanquam fugato Macedone metu vacuos, passim nullo ordine tendere, neque more militari vallum fossamve pro castris habere, ne-*
33 *que vigilias & stationes obire* nunciatur. Igitur adsumptis sagittariis Agrianisque, & ea Macedonum militum manu, quam Perdiccas & Cœnos ducebant, noctu superato flumine, celeriter ad eos con-
34 tendit; reliquo exercitu sequi iusso. nec exspectato eo, ne occasionem mora consumeret, leuis armaturæ militem præmittit: mox ipse cum ceteris impetu facto semisomnos & inermes magna strage adficiunt; multos viuos capiunt; reliquos conjiciunt in fugam, &
35 ad Taulantiorum vsque montes persequuntur. Clitus in ea consternatione in oppidum Pelium se recepit; deinde siue munimentis vrbis, siue suorum animis diffisus, incensa vrbe, in Taulantios exsulatum abiit.

Interea per vniuersam Græciam diffusus rumor, *Alexandrum in Triballis cecidisse*, omnes Macedonicis opibus aduersos in spem re- C A. XIII. Iustin. 11, 2, 8.
2 rum nouandarum erexit. EA QVOQVE in rebus humanis haud postrema calamitas est, quod vtcumque leui auctori, quæ facta optamus, tam enixe creduntur, quasi veritati vim adferre possit
3 pertinax & impatiens rationis opinio. Repertus est qui *se inspicientem circumuentum regem, & quo minus ambigeretur, se in ea pugna vulneratum esse* adfirmaret: id pronis auribus acceptum vulgatumque, ciuitati
4 Thebanorum extremæ calamitatis initium exstitit. Quippe eo nuncio exciti quidam exsulum, quos à Philippo eiectos diximus, ducibus Phœnice & Prothyte, præfectos Macedonum qui Cadmeam obtinebant, quum nulla doli suspicione extra arcem progressi essent, obtruncant: ciuibus ad speciosum liberandæ patriæ titulum [a] strenue concurrentibus, præsidium obsident; & duplici
5 vallo fossaque, ne commeatus aut auxilia submitti possent, circumdant. Legatis deinde supplicum habitu circum ciuitates Græciæ missis orabant, *ne deesse vellent indigne ereptam libertatem repetentibus.* Et Demosthenes [b] quidem veteri in Macedonas odio Athenienses permouit, vt auxilia prompte decernerent. missa tamen non sunt, quia subito Alexandri aduentu perculsis exspectanda fortunæ in-
6 clinatio videbatur. Demosthenes [c] priuatis copiis Thebanos adiuuit, magnumque armorum numerum gratis subministrauit. quibus

Arrian. 1, 3, 1. Plutarch. cap. 19. Diodor. 17, 8. Arrian. 1, 3, 10. Dinarch. contra Demosth. [b] Diod. 17, 8. [c] Plutarch. Demosth. cap. 32. & in X Oratorib 8, 9.

bus peramati qui Philippo adimente sua amiserant, Cadmeæ
præsidiariis acriter institerunt. Peloponnesiorum haud inualida 7
Dinarch. contra Demost Diodor. 17, 8. manus ad Isthmum conuenerat. ad quos quum Antipater, quem
interim dum abesset, Macedoniæ præfecerat rex, misisset petitum,
ne contra commune Græciæ decretum cum profectis Alexandri hostibus consilia misceant; nihilominus Thebanorum oratores admiserunt. Quum- 8
que vulgus militum misericordia permoueretur, dux eorum Asty-
lus, Arcas genere, moras nectebat; non tam incepti difficultate
territus, quam per auaritiam, vt à festinantibus & necessitate an-
xiis maius stipendium acciperet. Decem talenta poscebantur, ea 9
quum Thebani non conficerent, à Macedonicæ factionis homi-
nibus oblata sunt, vt quiesceret. Ita de Arcadum auxiliis Theba-
norum spes in nihilum recidit. Alias tamen ex Peloponneso co- 10
Plutarch. in X. Oratorib. 11, 2. Dinarch. contra Demosth. Iustin. 11, 2, 7. Arrian. 1, 3, 5. pias ne aduersus Thebas militarent, pecunia Demosthenes auer-
tit. Namque trecenta talenta à Persis accepisse dicebatur, quis
ad facessendum Alexandro negotium vteretur. His ita nunciatis, 11
Pausan. lib. 9. Alexander præter Eordæam & Elymiotin, rupesque Stymphæas &
Paryæas rapit exercitum; septimoque post die quam à Pelio mo-
uisset, Pellenen Thessaliæ oppidum peruenit. Post sextum dein-
Arrian. 1, 3, 5. de diem in Bœotiam venit; mox Onchestum, sex circiter passuum
millibus à Thebis distantem processit. Inter hæc Thebani maio- 12
Pausan. lib. 9. Arrian. 1, 3, 8. re animo quam consilio administratis rebus, omnium ignari age-
bant; nec dum intra Pylas esse credebant Macedonum copias:
ipsum vero regem aduentare adeo fidem superabat, vt *potius alium Alexandrum Acropi filium exercitui præesse* contenderent. Rex ad fanum 13
Iolai positis castris, quod ante Prætidem portam est, pœnitentiæ
eorum locum dare constituerat; quum illi eruptione facta, in sta-
tiones Macedonum inuecti, quosdam interficiunt, alios loco pel-
lunt. donec ad ipsa iam castra suggressos emissa regis iussu leuis ar-
matura reiecit. Postero die ad portas, quibus in Atticam eunti- 14
bus iter est, promoto exercitu, vt suis in arce conclusis præsto es-
set; adhuc contabatur, & si pœniteret erroris, veniam ostentabat.
Sed quibus pax placebat, potentia exitium eorumque per quos 15
reuocati fuerant, opprimebantur: qui nulla spe salutis reliqua si
Macedones vrbe potirentur, patriæ ruinis obrui malebant, quam
illius incolumitatem suo interitu emere: & ex Bœotarchis non-
nullos in consilium traxerant. Quantaque hominum vecordia 16
Plutarch. cap. 19. fuerit, vel hinc cognosci potest, quod Alexandro postulante, *vt defectionis auctores dederent, duobus capitibus omnem ciuitatis noxam expiaturi*; ipsi vicissim Philotam & Antipatrum principes amicorum regis 17
depo-

deposcere sint ausi, & per præconem pronunciare, *si qui cum magno* Diodor.
rege & Thebanis Græcorum libertatem aduersus tyrannum adserere vellent, eos 17, 9.
18 *apud Thebas perfugium habituros.* Nec tamen Alexandri imperio op- Arrian. 1,
pugnata vrbs est; sed, vt Ptolemæus tradidit (nam quidam aliter 3, 12.
narrant) Perdiccas, qui in ea castrorum parte curabat, quæ vallo Polyæn.
hostium, quo Cadmeam incluserant, obuersa erat, non exspecta- 4, 3, 12. Sabellic. ex Plut. c. 19. Diodor. 17, 11. Arrian. 1, 3, 13.
19 to signo impetum in eos fecit: superatoque munimento manus
cum hoste conserere cepit; & Amyntam, qui cum sua cohorte
20 iuxta ipsum tendebat, vt idem auderet, exemplo permouit. Mox
Alexander suis timens, cum tota copiarum mole adfuit, & *leuiter armatis perrumpere, suisque auxilio ire* iussis, ipse cum reliquis pro vallo
21 substitit. Acri conserto prælio Perdiccas dum interius vallum
molitur, grauiter saucius pugna effertur; & Cretensium sagitta-
riorum multi, cum Eurybota duce suo cadunt. Thebani perculi-
22 sis instant, & ad Alexandrum refugientes insequuntur. Ibi quum
rex instructa phalange dispersos & turbatos hostium ordines inua-
deret; statim versa pugnæ fortuna, tanta Thebanorum trepidatio
fuit; vt ne ad portas quidem, per quas in vrbem se receperant, oc- [a] Diodor. 17,
cludendas mente competerent: simul qui Cadmeam tenebant, in 13. Arrian.
23 subiectos arci vicos excurrerunt. Ita nobilissima Græciæ vrbs in- 1, 3, 17.
tra eumdem diem oppugnata & capta est. Nullum in ea crudeli- [b] Plutar. de virtut. mulier. c 48.
tatis exemplum prætermissum constat: viros feminasque pro-
miscua strages hausit; nec ab impuberum cæde temperatum est. Diodor.
24 Phocensium [a] Plataeensiumque & Orchomeniorum & Thespien- 17, 14.
sium ea infamia fuit; quibus olim, dum Thebana res valebat, vi- [c] Athenæus. lib. 4.
cinæ ciuitatis opulentia exitiosa fuerat: Macedones vltra fas belli [a] Diodor.
25 non sæuiere. Tandem [b] *vt cadibus abstineretur*, proclamatum est, 17, 14.
quum iam sex hominum millia periissent: ceteris captis, ad trigin- [c] Grotius de iur. bel. 3, 2. f. ex Quintiliano.
26 ta millia liberorum capitum venierunt. Ex [c] *omni præda quadringenta & quadraginta talenta redacta fuisse* Clitarchus tradidit. alii, [d] *ex precio captiuorum id pecuniæ effectum.* Centum talenta quæ Thebanis Thes- [*] Plut. cap.
27 sali debebant, Alexander [c] sociis accepto tulit. Pauci [*] quos bel- 20. Aelian.
lum dissuasisse constabat, seruiturem effugerunt: item sacerdotes, hist. var 13, 7. Arrian.
28 & quorum hospitio rex parcre eius vsus esset. Ex reliquis Timo- 3, 1, 26.
clea nobilis facinoris mercedem, cum præsenti libertate, famam [*] Polyæn. strate. 8, 39.
apud posteros tulit. Inter Thracas, qui Alexandro militabant, Plutarch.
quidam [*] equitum ductor post vim mulieri inlatam, *vbi pretiosissima*
29 *quæque occuluisset*, minitabundus interrogabat. Illa non tam opum c. 20. & de virtut. mulier. c. 46.
quam pudoris damno mœsta, auaritiam barbari in occasionem
vindictæ conuertit: ostensoque puteo, in quem mundum suum

coniecisse simulabat, hominem cupide eo despicientem subductis pedibus impulit; coniectisque desuper saxis, quum ex angusto profundoque loco adscensum frustra moliretur, obruit. Compræhensa à turmalibus occisi, ad Alexandrum trahitur, vt interfecti ducis pœnas daret. Ibi interrogante rege, *quanam esset, & ob quod delictum adduceretur?* intrepido vultu & voce, *Theagenis*, inquit, *soror sum: eius, qui pro libertate Græciæ Thebanorum imperator occubuit. Iniuriam meam vlta castitatis meæ prædonem interemi. cui si meo supplicio parentari iubeas, scies* HONESTAE *mulieri post extortam pudicitiam seruitio nihil vilius esse. quem vtcumque expellere festinaueris, sero moriar, pudori patriæque superstes.* Alexander cognita caussa *Thracem iure cæsum* pronunciauit; *neque sibi placere ingenuis mulieribus vim fieri:* conlaudatamque *feminam cum omnibus qui cognatione ipsam adtingerent, liberam esse* iussit; *& quo quisque vellet discedendi* potestatem fecit. Pepercit & Pindari posteris, in honorem vatis, qui proauum regis Alexandrum carminibus suis inseruerat: ipsiusque domum cremari vetuit. Non enim præsentem tantum virtutem adamauit; verum etiam memoriam magnorum virorum reuerentia, & progeniem illorum beneficiis prosequutus est. Nam & postea quum postremo prœlio Darium vicisset, Crotoniatis prædæ partem misit, quod Xerxis bello, ceteris Græcorum coloniis de Græcia desperantibus, Phayllo duce triremem vnam ad Salaminem misissent: & Platæenses honore donisque adfecit, quia maiores eorum Græcis aduersus Mardonium prœliantibus agrum suum dono dederant.

Arrian. 1, 5, 26. Aelian. histor. var. 13, 7. Dio Chrysost. orat. 4. Tzetzes Chil. 7, 139. Plutarch. cap. 63. Herodot. 8, 47. Plut. Aristide c. 25.

CA. XIV. Hanc Thebanorum cladem multa ostenta præcesserunt. Tribus ante mensibus quam Alexander aduenisset, in fano Cereris, quæ *Thesmophoros* adpellatur, conspecta est aranearum tela nigra; quum circa tempus Leuctricæ pugnæ, qua res Thebana ad summum felicitatis euecta fuit, candida comparuisset. Adhæc sub aduentum Macedonum sudantes in foro statuæ, èque lacu apud Onchestum tristis mugitus, & prodigioso sanguine fluens Dircæ, terrere obstinatos poterant, nisi destinatos sorti suæ superbia perdidisset. Quippe maiorum gloriam intuentes, à quorum moribus longe recesserant, & in disparibus artibus eamdem sibi fortunam polliciti, patriæ ruinam adcelerauerunt; quum aduersus triginta peditum, tria equitum millia, eumque veteranum & toties victorem exercitum, paulo plus decem armatorum millibus opponere non essent veriti. Ceterum Alexander vrbe capta ad consilium sociorum retulit, *quomodo ea vtendum videretur.* Erant inter eos Phocenses, multique ex Bœotis, quibus antiquissimæ cum Thebanis discordiæ grauibus sæpe damnis constiterant: neque dum Thebæ starent, aut odiis suis satisfactum, aut securitati prospectum rebantur. Horum auctoritas valuit, vt muri atque ædificia diruerentur; ager arbitrio regis inter victores diuideretur. Ita nobilissimam vrbem, non hominum modo clarissimorum, verum etiam deorum natales adferentem sibi, è media Græcia vna dies eripuit, postquam octingentos fere annos post oraculum de Demosth. Agatarchides apud Photium. Diodor. 19, 51. Ὀλυμπ. ἀναγρ. Strab. li. 9. Cœlius Lect. Ant. 17, 11. Tzetzes Chil. 7, 139. Plutarch. Lys. c. 28. Suidas ex Polyb. 5, 10. Pausanias lib. 9. Plin. 34, 8, 15. Athen. 1, 15. Emmii Græcia. Diod. 19, 53. Pausan. lib. 9. Plut. Demetrio c. 53. Strab. li. 9. Emmii Græcia. Agathar. apud Phot. Plut. c. 21. Arrian. 4, 2, 13. Athenæus 10, 9. Diodor. 17, 15. Arrian. 1, 4, 29.

Diodor. 17, 9. Iulian. in Cæsar. Arrian. 1, 3, 26. 1, 13, 24. Iustin. 11, 3, 8. Diodor. 17, 14. Plutarch. c. 20.

Iustin. 11, 4, 4. Aeschin. contra Ctesiph. Dinarchus contra Demosth. Diodor. 19, 51. Tzetzes Chil. 7, 139. Plutarch. Lys. c. 28. Suidas ex Polyb. 5, 10. Pausanias lib. 9. Plin. 34, 8, 15. Athen. 1, 15. Emmii Græcia. Diod. 19, 53. Pausan. lib. 9. Plut. Demetrio c. 53. Strab. li. 9. Emmii Græcia. Agathar. apud Phot. Plut. c. 21. Arrian. 4, 2, 13. Athenæus 10, 9. Diodor. 17, 15. Arrian. 1, 4, 29.

Plutarch. Phoc. c. 21.
[a] Plutarch. Demosth. cap. 33.
[b] Aeschines contra Ctesiphon.
[c] Iustin. 11, 3, 4 Suidas Μαζίτης Plutarch. Demosth. cap. 32. Erasmi adag. *in Marsyes.*
*Curt. 6, 9, 17.
* Diodor. 17, 5.
*Dio orat. 38.
[d] Aeschines contra Ctesiph. Pausan. lib 9. Plut. c. 19 & Camillo cap. 31.
[e] Diod. 17, 35 Plutar. Demosth. cap. 33.
* Plut. in X. Orat. 7, 2. 8, 9. Demosth. epist. 3. Arrian. 1, 13. 31. Iustin. 11, 4, 12. Dinarch. contra Demost.
* Curt. 5, 2, 10.
* Diod. 17. 25. Curt. 3, 13, 15.
* Dio. orat. 64.

ius ob integritatem vitæ maxima ad populum auctoritas erat, *non* 1
irritandum adolescentis victorisque animum diceret, hortareturque eos
ad quos periculum maxime pertinebat, *vt Lei & Erechtei filias imitati,*
spiritum pro patriæ salute profundere ne dubitarent; Demosthenes, qui no- 15
minatim petebatur, surrexit, docuitque *falli Athenienses, si paucorum*
deditione periculo defungi posse crederent: callidos Macedonas eos exposcere, quo-
rum vigilantiam atque virtutem maxime inuisam suspectamque haberent. amo-
tis publicæ libertatis custodibus, in orbam indefensamque ciuitatem, [a] *tamquam lu-*
pos in oues canibus destitutas, impetum facturos esse. Multa commiserat in 16
Macedonas Demosthenes, ob quæ haud iniuria nullum apud eos
veniæ locum relictum arbitrabatur. Philippo occiso auctor ex-
stiterat, [b] vt Pausaniæ sacellum exstrueretur; apud puluinaria deum
supplicationes haberentur; aliaque ob insignem lætitiam decerni
solita curarentur. Alexandrum [c] alias *puerum*, alias prodigiosæ ve- 17
cordiæ vocabulo *Margiten* adpellauerat: Persico auro corruptus,
omnium fere bellorum, quæ contra Alexandrum patremque eius
Philippum Græci depugnauerunt, fax atque concitor fuerat. At- 18
talum, quo grauiorem * aduersarium non habuerat Alexander,
Atheniensium * societatem pollicitus, ad bellum regi palam infe-
rendum exstimulauerat. Neque ciuitas Atheniensium mediocri- 19
ter deliquerat, detractis Philippi statuis, [d] earumq; materia in fœ-
dos vsus conuersa: aliisque admissis, quæ vulgus imperitum & mo-
bile, nulla futuri cura, ex arbitrio suaque paucorum animose
perpetrat. Sed nihil ex iis quæ præfracte & contumaciter fece- 20
rant æque commouit regem, [e] quam in Thebanos humanitas, quos
inter patriæ ruinam elapsos, contra ipsius edictum receperant;
tantum ob eorum vicem doloris præ se ferentes, vt etiam myste-
riorum solennia, quæ in honorem Liberi Patris præcipua religione
quotannis celebrant, ob publicam mœstitiam intermitterent.
Verum cupidine belli Persici, condonare Græcis iniurias suas, 21
quam exsequi malebat. Igitur quum [f] Demades, qui Philippo quo-
que gratus acceptusque fuerat, preces ciuitatis ad eum detulisset,
Atheniensibus [g] indulsit; *vt Demosthene, Lycurgoque, & aliis quos depoposce-*
rat retentis, vnum Charidemum in exsilium mitterent. Ille ad Persas se con- 22
tulit; magnoque ipsis vsui fuit, donec ob libertatem * linguæ Da-
rii iussu interfectus est. Alii quoque non postremi nominis viri,
odio regis vrbe deserta, ad hostes illius * profecti, multum negocii
Macedonibus exhibuerunt. Post eum rerum impetum cursum- 23
que, nemo superarat in Græcia, qui aut viribus suis post Thebanos
(quorum grauis * armatura celebris olim fuerat) aut occupata

Leuca-

24 Leucadia, munimentis confideret. Namq; Leucadios situ oppidi, & prouiso in longam obsidionem commeatu feroces, fame domuit; quum expugnatis quæ circa erant castellis, homines Leucadiam Frontin. abire passus, adaucta per singulos dies multitudine; omnem eorum 3, 4, 5.
25 penum exhausisset. Igitur ex Peloponneso quoque legationes ve-
nerunt, gratularum quod confectis ex animi sententia barbaricis
bellis, etiam Græcorum quorumdam insolentiam & temeritatem
26 castigasset. Arcades, qui Thebanis auxilio futuri se commoue-
rant, *duces, quorum instinctu ad eum furorem prolapsi essent; capitis se conde-* Arrian. 1,
27 *mnausse* exponebant. Elei *exsulibus suis reditum concessisse, non ob aliud, nisi* 3, 27.
28 *quod Alexandro charos accepissent.* Et Ætoli excusauerunt, *quod in tan-*
tis Græciæ turbis, ipsorum quoque gens nouorum consiliorum expers non fuisset.
29 Megarenses noui generis honore risum regi, quique circa eum
erant, commouerant, referentes *ob studium & beneficia Alexandri in* Plutar. de
Græcos, Megarensis populi scito ciuitatem illi decretam esse: donec intellecto monarch.
30 *nemini ad eum diem, excepto Hercule, id honoris habitum*, lætus accepit. Ce- c. 2. Seneca
teris respondit, *nihil sibi quiete & incolumitate Græciæ antiquius esse; modo* de benef.
31 *in posterum nouis rebus abstinerent: præteritorum veniam facile concedere.* Ve- 1, 13.
rum Spartanis maxime diffisus, Philiadæ liberos Messenen, vnde Demosth.
pulsi fuerant, restituit: Pellenen Achæorum Chæroni tradidit: de Alexan-
Sicyonem, aliaque Peloponnesi oppida per clientes suos habuit, dreo fœ-
32 qui consilia Lacedæmoniorum ex propinquo specularentur. *Tot dere. Paus.
tantisque rebus perficiendis pauci menses sufficerunt. intra quos *Capell. in
tam graue atque multiplex bellum leuiore negotio confecit, quam hist. sacra
33 alius parauisset. Ipse quidem eam victoriam *celeritati se debere & exotica.
confessus, interroganti, *quonam maxime modo Græciam subegisset? nihil* * Homeri
contando, respondit. Scholia
Il. 8.

J. FREINSHEMII
Supplementorum
IN Q. CVRTIVM
LIBER SECVNDVS.

Diod. 17, 7. Diodorus

PERSARVM ea tempestate Darius rex erat, paulo ante Philippi 17, 5. Arria.
necem euectus in id fastigium à Bagoa spadone; qui Ocho re- 2, 3, 18. Cur-
ge, & deinde filio eius Arse, cum tota eorum domo exstinctis, im- tius 6, 3, 12.
perium quod sibi vindicare non poterat, sui beneficii fecit, peren- Strabo fin.
lib. 15.

nem sibi gratiam pollicitus apud eum quem tanto munere deuinxisset. Nec tamen indignus ea fortuna Darius apud populares habebatur; nam etiam à gente regia non alienus erat. quippe Ostanes Ochi patruus Arsanen genuerat, Arsanes Codmannum. Sic enim vocabatur, dum priuatus esset; sed in Cyri solium conlocatus, more quodam Persarum, ciuitate veteri nomine, Darius adpellari voluit. Bello quoque spectatus, exso ex prouocatione hoste, * quum aduersus Cadusios bellum gereret Ochus, magnam virtutis opinionem pepererat. Hic à conditore regni * Cyro decimus imperio Persarum præfuit. Nam Ochus Artaxerxem patrem; ille Darium exceperat. Huic Artaxerxes regnum reliquit, Xerxis filius. Xerxes Dario patri successit; qui Hystaspe genitus, post exstinctum in Cambyse Cyri sanguinem, inlustri septem * Persarum conspiratione, imperium Magis extorsit. Sub his regibus per ducentos & triginta ferme annos res Persarum mira felicitate flornit: acribus initiis, dum rudis ad voluptates natio pro libertate, gloriaque, & opibus animose * dimicabat. procedente tempore, postquam præmia virtutis adepti videbantur, ipsam posthabuere; non tam suis viribus tuti, quam fama potentiæ à maioribus partæ, vsuque diuitiarum, [b] quibus haud paulo felicius contra Græcos, quam armis decertauere. Ad postremum itaque, quum aduersus Alexandri vim auro parum proficeretur, omnique externa ope abscedente sibimet ipsis innitendum esset; animi deliciis & mollitie fracti effeminatique fortunæ ruentis impetum non sustinuerunt. Quippe INDVSTRIAM egestas acuit; adfluentiam rerum luxus & inertia sequitur. Igitur [c] audito fine Philippi, cuius fortuna & adparatibus exterriti fuerant, metu soluti, Alexandri adolescentiam despiciebant; contentum fore arbitrati, [d] si securo Pellæ obambulare liceret. Verum quum de bellis ipsius victoriisque alia super alia nunciarentur; contemptum hactenus iuuenem impensius formidantes, summa cura, vt in bellum atrox atque diuturnum, auxilia comparabant. Et quoniam superiorum prælio-rum experimentis imparem Asiaticum militem Europæo didicerant, missis in Græciam conquisitoribus, ad quinquaginta millia egregiæ iuuentutis mercede conduxerunt. His copiis Memnon Rhodius prætor datus est; qui multis ante bellis fidem virtutemque suam Persis abunde probauerat. Is ad occupandam Cyzicum missus, citatis itineribus, per Phrygiam, qua Troadi committitur, ad Idam montem peruenit, ipso nomine naturam situs sui præferentem. nam condensa arboribus loca *Idas* antiqui dixere. Exsurgit

Scalig. de emendat. temporum lib. 6. Curt. 4, 1, 10.
*Iustin. 10. 3, 3. Diod. 17, 6.
* Sleidan. lib. 1. de 4. monarch. Scalig lib. 6. de emen. tempor. Schubert. lib. 2 de scrupulis. chronol.
* Herodot. 3, 70. Iusti. 1, 9, 19.
*Xenoph. ἀναβ. lib. 1. Arrian. 5, 1, 19.
[b] Plutarch. Agesilao cap. 24. & Artoxerxe cap. 30.
[c] Diodor. 17, 7.
[d] Aeschin. contra Ctesiph.
Curt. 5, 11, 5.
Curt. 5, 2, 9.
Diodor. 17, 7. Pausan. lib. 10.

git iste celsiore cacumine, quam ceteri ad Hellespontum montes. In medio specũ habet religioso horrore famâ in fabulis nactum, vt *ibi dearum formas arbiter Trojanus spectasse* prædicetur, quum imperio patris expositus, in Ida monte adoleuisset. Eadem Idæorum Dactylorum patria esse fertur, [a] qui primi, Magna Matre docente, ambiguum ferri vsum, neque [b] minus vtile necessitatis laborisque solatium, quam acerrimum furoris instrumentum, inuexerint vitæ. [c] Illud etiam admiratione dignum proditur, quod circa canis exortum, ventis depressiora turbantibus in summo Idæi iugi cacumine, quietus aër est: quodque *multa adhuc nocte terris manente, solem* aiunt *conspici, non globi figura: sed in amplissimam latitudinem sparsum, & velut diuersis ignium agminibus vtrumque [d] montis latus amplexum, coire paulatim, & propinquante iam luce [e] iugera paulo maius spatium implere, paulogue post in solum orbem conlectum destinatum iter percurrere.* Credo per aërem nocturno gelu adstrictum, nullisque ventorum flatibus dissectum, solis orientis, adhuc imperfecta imagine late sparsa, fallax oculis miraculum adparere; donec eo paulatim vi caloris absumpto dissipatoque, liber ad ipsum sideris orbem adspectus permittatur. nam sereno liquidoque cœlo radii transmittuntur: vbi coactus aër est, sistit exceptos, & tamquam in speculum incidentes cum incremento splendoris diffundit. Sub Idæ radicibus Cyzicenus ager in Propontidem excurrit: ipsum oppidum in mediocri insula sinum gemino ponte continenti adnectitur. Sed [f] id opus paulo post Alexander molitus est: sub [g] Memnonis expeditionem nauibus commeabatur. Qui quum Cyzicenos improuiso impetu nequidquam terruisset, muros grauiter ruentibus oppidanis; eorum regionem hostiliter populatus, magnam inde prædam coëgit. Nec Macedonum ducibus cessabatur: Parmenio Grynium Æolidis oppidum expugnat, incolas seruituti addicit. deinde Caicum amnem transgressus, Pitanen adoritur, vrbem opulentam, & duplici portu accipiendis ab Europa copiis opportunam. sed propero aduentu Memnonis statim soluta obsidio est. Calas deinde, qui cum modicis Macedonum atque mercenariorum copiis in Troade res gerebat, cum Persis prælio certauit: & impar hostium multitudini in Rhœteum se recepit.

Interea Alexander constitutis in Græcia rebus, in Macedoniam reuersus, *quæ tantam belli molem adgressuro cauenda vel administranda essent*, cum amicis deliberabat. Antipater ac Parmenio ætate & dignitate præcipui obtestabantur, *NE IN VNO corpore totius imperij salutem fortunæ insidiis exponeret: quin prius operam daret liberis, & inolumitate*

CAP. II.

patriæ

Diodor. 17, 7. Apollod. lib. 2.
[a] Diodor. 17, 7.
[b] Plinius. 34, 14.
[c] Diodor. 17, 7.
Lucretius 5, 662. Mela 1, 18.
[d] Plinius 2, 11, 3.
[e] Diod. 17, 7.
Strabo lib. 13.
[f] Plinius 5, 32, 2.
[g] Diodor. 17, 7.
Strabo lib. 13.
Diodor. 17, 16.

patriæ firmata, ita demum de incremento eius cogitaret. Quippe præter 3
Alexandrum nemo ex Philippi sanguine dignus imperio supererat,
Cleopatræ sobole per Olympiadem intercepta: Aridæus sordibus
1. 9. 29. Comment. in Curt. 10, 7, 2. materni generis, & turbata mente Macedoniam dedecere putaba-
tur. Verum ille quietis impatiens, nihil nisi bellum, & ex victo- 4
ria gloriam adsidua cogitatione voluebat. Igitur, *Vos quidem*, in-
quit, *vt probos & amantes patriæ viros decet, de commodis aduersisque illius*
haud sine caussa solliciti estis. Arduum enim, quis neget? opus ordimur, quod se- 5
mel temere cœptum, si euentus arguat, sera pœnitentia nequaquam emendauerit.
Nam antequam vela solueremus, nauigare velimus an quiescere, nostra consultatio 6
est: quum ventis fluctibusque nos crediderimus, in ipsorum arbitrio omnis noster
cursus erit. Itaque non molestè fero vestram opinionem à sententia mea dissidere; 7
quam potius simplicitatem laudo, vosque precor vt in iis etiam de quibus porro refe-
retur, eodem instituto vtamini. *AMICI regum, si qui eo nomine digni sunt, non* 8
tam gratiam eorum, quam vtilitatem atque decus in consilio habent. QUI ALI-
TER fieri censet, quam ipse facturus erat, non instruit consultorem, sed decipit. Ce- 9
terum vt & vobis consilij mei ratio pateat; certum habeo nihil minus conuenire
rebus meis, quam dilationem. Omni quæ circa Macedoniam colit barbaric pa- 10
cata, exstinctisque Græcorum motibus, fortissimum florentissimumque exercitum
otio & desidia dilabi patimur: an potius in opulentissimas Asiæ regiones inducimus,
olim possessionem eius sibi complexum, & præmia laborum, quos diu sub patre
Zosimus. lib. 1. Curt. 6, 4, 10. Diod. 17, 5. meo, deinde nobis imperantibus tertium iam annum exhausit, ex Persarum spoli-
is expetentem? Nouum adhuc imperium Darij est, & interfecto Bagoa, cuius be- 11
neficio regnat, crudelitatis & ingratitudinis suspicionem apud suos incurrit: quæ
res optimos eorum qui parent, odio aduersus imperantes implent, & ad obsequia
segniores, aut etiam præfractos reddunt. Numquid sedebimus dum auctoritas 12
eius confirmetur; & rebus domi per otium compositis, vltro bellum in Macedoniam
transferat? MVLTA celeritatis præmia sunt, quæ nobis cessantibus ad hostem per-
tinebunt. MAGNVM in eiusmodi negotiis momentum post se trahit prima ani- 13
morum inclinatio: at illa semper occupanti parata est. quippe NEMO constanter
adpetit fortioris gratiam: porro EORTIOR habetur, qui infert bellum, quam
qui excipit. Quanto autem existimationis nostræ periculo fallemus fidem eorum, 14
qui adolescentibus nobis eum honorem deferendum iudicauerunt, quem maximus
imperator, pater meus, post tot virtutis experimenta paulo ante obitum obtinuit?
Diodor. 17, 16. Non enim ideo Græcorum concilium imperium nobis decreuit, vt in Macedonia de- 15
sides & ignauis voluptatibus addicti, iniurias olim & nuper Græco nomini illatas
negligeremus; sed vt eorum, quæ per summam superbiam improbe & petulanter
* Plutarch. aduers. Coloten cap. 30. *in nos commiserunt, pœnas penderemus.* Quid dicam de iis Græcorum nationibus, 16
quas late per Asiam diffusas impotentium barbarorum intoleranda seruitus pre-
mit. Equidem * quibus nuper precibus, quibusque argumentis caussam eorum De-
lius

17 *lius Ephesius egerit, quum ipsi memineritis, non repetam.* Id sane constat, eos
omnes, vt primum signa nostra conspexerint, protinus ad nos esse transituros, &
pro liberatoribus adsertoribusque suis aduersus graues miquosque dominos quod-
18 *libet periculum impigre suscepturos.* Quamquam quid nostri pariter hostium-
que obliti auxilia circumspicimus aduersus gentes, quas etiam paulo lentius vicisse
19 *à pudore quam gloria propius abfuerit? Patrum æuo in Asiam profectis Lacedæ-*
moniorum paucis ingentes hostium exercitus frustra restiterunt: Phrygiam, Lydi- Plutarch. Agesil. c. 3. & seqq.
am, Paphlagoniam, agi ferrique passi; aut quoties vetare voluerunt, ad hostium
satietatem cæsi sunt: donec à suis reuocatus Agesilaus, ob exortos in Græcia tu-
multus, trepidantibus & consilij incertis animi ex tanto terrore recipiendi spatium
20 *concederet.* Paucis ante istum annis vix decem Græcorum millia, sine ducibus, Xenoph. Anabas. lib. 2. & seqq.
sine commeatu, ex intimis Persici imperij partibus, per tot infestas nationes iter in
patriam ferro aperuerunt. quum eos persequeretur vniuersus regis exercitus, quo
modo cum Cyro fratre de regno dimicauerat, victorque exstiterat: quem illis qui-
21 *dem vbicunque congressum fuderunt fugauerunteque. Nos igitur, quibus vni-*
uersa Græcia tot victoriis edomita pareat, qui eorum fortissimos aut in acie cecidi-
mus, aut habemus in castris; timebimus scilicet Asiam, quam eorum quos vicimus
22 *pauci pudendis cladibus adfecerunt?* Aliis deinde in eamdem sententiam
adiectis, adeo permouit animos, vt omnibus adsentientibus etiam
Parmenio, qui maxime bellum differri voluerat, maxime adcele-
23 randum censeret, [a] vltroque iam Alexandrum hortaretur. Itaque
omni cura ad maturandam profectionem cōuersa, [b] ad Dium Ma-
cedoniæ vrbem Ioui Olympio sacrum fecit, institutum ab Arche-
lao, qui post Perdiccam Alexandri filium regnauit. Musis quo-
que ludos scenicos fecit, per nouem dies, pro numero dearum.
24 Post hæc conuiuium summa magnificentia celebratum est; [c] taber- CAP. III.
naculo quod centum lectos caperet, adornato. ibi cum amicis du-
25 cibusque, & ciuitatum legatis adcubuit. per exercitum quoque
victimas diuidi iussit, aliaque præberi, quibus destinatus hilarita-
ti dies festiuis epulis, & faustis instantis belli ominibus transige-
retur.

[a] Plut. Alex. cap. 28. [b] Diod. 17. 16. Arrian. 1, 4, 1. Iustin. 11, 5, 6. [c] Diodor. 17, 16. [d] Arria. 1, 4, 3. Plut. c. 23. & de fort. Alex. 1, 3. Iustin 11, 6, 2. Polyb. 12, 10. Liu. 9, 19, 4. & 42, 51, 11. Front. 4, 2, 4. Paneg. Constantino dictus Diod. 17, 17. *Curt. 6, 9, 21. Diodor. 17, 17.

Vere nouo [d] contractis vndique copiis in Asiam transiecit; ex-
ercitum robore quam numero validiorem ducens. Triginta pe-
ditum millia Parmenio ducebat: quorum Macedones tredecim
expleuerant; quinque erant mercede militantium; ceteram mul-
titudinem socii fœderatique miserant. Has copias Illyrii Thra-
cesque & Triballi, ad quinque hominum millia sequebantur; ad-
2 ditis mille Agrianorum sagittariis. Equitatum Macedonum mil-
le octingentorum * Philotas ducebat; & totidem ex Thessalia Ca-
las: à reliqua Græcia sexcenti omnino equites venerunt, quibus
Erigyium

uinia celebrat, deinde in Asiã traiecit. Exercitus uiue. Antipatrũ Macedoniæ & Græciæ præfecit, amico priuatũ patrimoniũ dimidit, sibi ipse reseruat: haud imprudenter, quãquã haud sane abundans prouincia, cuius

Erigyium præposuit: agmen ducebat Caſſander cum nongentis Thracum atque Pæonum antecurſoribus. Hunc exercitum, non 3
Plut. c. 23. & de fort. Alex. 1, 3. 2, 24.
vltra quam in triginta dies prouiſo commeatu, infinitis barbaro-
[a] Curt. 3. 2, 15. 3, 3, 27.
rum copiis opponere non dubitauit; virtute ſuorum fretus, [a] qui
vincendo ſenes facti, robore animorum armorumque vſu cuilibet
multitudini hoſtium inſuperabiles erant. Antipatro, [b] quem cum 4
[b] Arrian 14, 3. Diodor. 17, 17.
duodecim millibus peditum, & mille quingentis equitibus Mace-
[c] Curtius 5, 1, 39.
doniæ Græciæque rebus præfecerat, iniunctum, vt continuos in
Europa delectus ageret, [c] quibus aduerſus præliorum fatique de-
trimenta exercitus ſubinde nouaretur. Hoc vnum ſibi exceperat,
[d] Iuſtin. 11, 5, 5. Plut. c. 23. & de fort. Alex. 2, 24. Marcellin. 25, 14.
quum cetera amicis largiretur. Quidquid enim ſalua maieſtate 5
regni abeſſe poterat, [d] priuſquam naues conſcenderet, inter ſuos
diſtribuit. Perdiccas prædium quod dabatur non accepit, interro-
gato rege, *quid tandem ſibi ipſi reliqui faceret?* atque illo ſubiiciente, *ſpes: earundem ergo*, inquit, *& nos participes erimus, qui tuis auſpiciis militamus.*
Pauci hunc ſequuti ſunt: per ceteros non ſtetit; quin interrogatus, 6
vbi theſauri ipſius eſſent? [e] vere reſponderet, *apud amicos.* Sane de ſum- 7
ma rerum alea iacta, non abſurde conlocaſſe videtur opes quas ha-
bebat: quippe aut victor multo maiores adepturus erat; aut ſi
victus eſſet, iſtas quoque amiſſurus. atque interim alacriorib. mi-
niſtris vrebatur. neq; multum abſcedebat præſentibus neceſſitati- 8
bus, quum agros & prædia, & reditus quorum dies multo poſt
venturi erant, donaret: pecunia in belli vſum ſepoſita, cuius
quanto minor copia erat, diligentius adminiſtrabatur. Quippe 9
[f] Arrian. 7, 2, 15.
Philippo [f] interfecto, minus ſaxaginta talentis pecuniæ ſignatæ,
[g] Curt. 10, 2, 24. Plutar. c. 23. & de fort. Alex. 1, 3 & 2, 24.
paucaque ex auro & argento pocula in theſauris eius reperta ſunt:
quum [g] æris alieni quingenta ferme talenta relinqueret. Quam- 10
quam enim iſte rem Macedonicam inſignibus incrementis auxiſ-
ſet, auri quoq; metallis apud Crenidas (ipſe Philippos adpellauit)
[h] Diod. 16, 8. [i] Athen. 4, 14. & 6, 4. [k] Athenæus 12, 2.
ita excultis, [h] vt inde mille talenta annui prouentus cogerentur;
continuis bellis, neque minus largitionibus, ærarium exhauſerat.
Macedoniæ etiam inſtaurandæ ornandæque magnos ſumptus fe- 11
cerat, quum pauperrimam accepiſſet. Ipſum inter initia regni
[l] Arrian. 7, 2, 15. Plut. c. 23. & de fort. Alex. 1, 3. & 2, 24.
tenuem fuiſſe, [l] & quum ex quinquaginta drachmis auri poculum
haberet, id cubitum euntem capiti ſubieciſſe plerique memine-
rant. Huius ergo filius bello laceſſiuit regem Perſarum, * cui ſo- 12
mnum capienti quinque talentorum auri millia pro cerucali, tria
argenti pro ſcabello, ſub capite pedibuſque lectuli, peculiaribus
cubiculis ſeruabantur: quamquam ad [l] paternum æs alienum
octingenta inſuper talenta, quæ ipſe mutuo ſumpſerat, adieciſſet.

ex qui-

poſſ Philippinæ multo minus, quã ab alieni reperta fuerat. Vadere exercitu per maritima facilis ſua præſidia futura, aduerſus Perſarum patentes. Vigeſimo die peruenit ad Helleſponti latus: cuius

ex quibus vix decima portio ſupererat. Soluiſſe autem dicitur 13
Timotheo * tibiis concinente, ſummaque militum alacritate, opes
barbarorum quos oppugnatum irent, * certa fiducia ſibi deſtinan- 14
tium. Hoc modo per lacum quem à vicini montis nomine *Cercinitem* vocant, vbi claſſem habebat, in Strymonem inuectus; Amphipolin, & deinde ad oſtia Strymonis proceſſit: quo traiecto, præter montem Pangæum, viam ingreſſus eſt, quæ Abderam & 15
Maroneam ducit. Nam in litore iter facere inſtituerat, vt nauibus ſuis, quæ iuxta ducebantur, præſidio eſſet, ſi Perſæ forte occurriſſent; quippe iſti tum etiam maris imperium obtinebant. * Ipſi enim modica claſſis; at apud hoſtes Cypriæ Phœnicesque naues, adſuetique maritimis rebus claſſiarii, & exercitatiſſimi remiges 16
erant. Nam Macedonia nuper tentato maris imperio, nondum abundabat nauibus; & à ſociis maligne præbebantur. Etiam Athenienſes, quum ab ipſis triremes peterentur, tantum XX. miſerunt: ſuggerentibus eorum oratoribus, *periculum eſſe, ne claſſe acce-* 17
pta contra eos qui miſiſſent, vteretur. Ex iis locis ad Hebrum fluuium contendit: quo haud difficulter tranſmiſſo, in Pæticam Thraciæ regionem peruenit: inde ſuperato amne quem *Melanem* adpellant, vigeſimo poſtquam à domo profectus fuerat die, Seſton adtigit in extremis continentis finibus Helleſponto imminentem, qua anguſtis fluctibus inſinuatum mare Aſiam ab Europa dirimit. Quippe Macedonia Thraciam coniunctam habet; quæ procurrens in ortum duobus capitibus Aſiam tangeret, niſi intercedente pelago ſubmoueretur: dextra Helleſpontus arcet; vlterius Boſphorus, 19
quem Thracium adpellant, Byzantium à Chalcedone ſeparat. Inter has anguſtias intercepta Propontis iam laxiore ſpatio iuxta Bithyniam & Ponticas regiones diffunditur. Infra Bithyniam Myſia eſt; deinde Phrygia, Phrygiamque contingens Lydia, longius à mari remotæ. Interius ſpatioſas regiones celebratæ fecunditatis & opulentiæ gentes habitant. Litora quæ Thraciæ Græciæque obuerſa ſunt, Helleſpontii; deinde Troës colunt, calamitatibus incluti. Infra hos Æolis & Ionia per longa litorum ſpatia Lydiæ prætenduntur. Caria deinde cum adnexa Doride, magna ex parte mari circumfuſa, non minus amplo tractu introrſum recedit. His rerris nobiliſſimæ inſulæ adiacent: Lesbus Æolica, Chius & Samus Ioniæ, & Dorica Rhodus, aliæque multæ quarum nomina Græcorum monumentis inclaruerunt. Nam antiquis temporibus omnem hanc oram Græcia frequentibus coloniis inſederat: quæ tum quoque manebant; ſed Perſarum regi ſatrapiſque

* Himerius apud Photium. * Iuſtin. 11, 5, 8. Arrian. 1, 4, 3. Arrian. 7, 2, 15. * Iuſtin 11, 6, 2. Oroſ. 3, 16. Otto Friſing. 2, 25. Diodor. 17, 22. Plut. in X. Orator. 8, 9. & 9. 1. Arrian. 1, 4, 4.

simul, adiacentium regionum situs breuiter enarratur. Ilii copiarum parte cum Parmenione transmissa, ipse Elaeuntem petit. Protesilao in feriis datorum. In medio Hellesponto diu mari-

subiectæ, priscam gentis libertatē barbarica seruitute mutauerant. Alexander [a] vbi Sestō peruenit, maximam copiarum partem Parmenione [b] duce, Abydum in aduersō litore sitam petere iubet, adtributis ad hoc centum sexaginta triremibus, multisque onerariis: ipse cum reliquis Eleuntem proficiscitur, [c] Protesilao sacrum, cuius ibi sepulchrum adgestō tumulo tegitur. Circa tumulum crebræ ulmi sunt, quarum mira natura est. quippe ramis [d] qui Ilium spectant matutino diei tempore enata folia flatim defluunt; quum ceteris stabilis viriditas sit: ita acerbum herois fatum exprimere creduntur; qui in ipso ætatis flore cum Græcis in Asiam profectus, prima Troiani belli victima fuit. Huic tum [e] Alexander inferias dedit; precatus, *vt melioribus auspiciis hostile litus tangeret.* Inde cum quinquaginta longis nauibus Sigeum petiit, portumque nomen ab Achiuis nactum, quorum classem Troianis temporibus exceperat. Quum iam in mediis Hellespōti fluctibus nauigaret (namque suæ nauis ipse gubernator erat) taurum Neptuno ac Nereidibus immolat, aureamque phialam, ex qua libauerat, diis marinis donum, in pelagus abjicit. Iam in portu erat classis; [f] quum rex coniecta in litus hasta, primus è naui librato corpore terrā saltu contigit; [g] testatus, *se possessionem Asiæ dis bene iuuantibus iusto pioque bello sibi adserere.* Aræ deinde constitutæ sunt, vbi exscensionem fecerat, Ioui descensori, Mineruæque & Herculi: *eo quoque loco, vnde ex Europa solueraṭ, aras extrui* iussit.

CAP. IV. Inde processit in campos vbi veteris Ilii sedes monstrabatur. Ibi dum heroicorum operum monumenta auide perlustrat, quidam [a] ex incolis, Paridis ei lyram pollicitus est. At ille, *nihil*, inquit, *moror imbellium delitiarum vile instrumentum: at Achillis lyram cedo, fortium virorum laudes eadem personantis manu, qua facta superabat.* Nam Achillem cuius origine gloriabatur, inprimis mirari [b] solitus, etiam circumcippum eius cum amicis nudus decucurrit, vnctoque coronam imposuit. Hephæstion [c] Patrocli tumulum coronauit: eumdem amicitiæ locum apud Alexandrum sibi esse significans, quem is apud Achillem habuisset. Inter multos de Achille sermones *duplicia nomine beatum sibi videri* dixit rex, *quod viuus fidum amicum nactus esset; exstinctus magnum præconem.* Ceteris [d] etiam heroibus, quorum iis in terris sepulchra ostenduntur, parentauit. Sacrificauit & [e] Priamo ad Herci aram, siue vt placaret manes ab Æacida interempti; siue ob cognationem, [f] quam sibi cum Ilienſibus intercedere arbitrabatur, quia viduam Hectoris Andromachen Neoptolemus in matrimonio habuerat. Mineruæ, quam præcipua religione venerabatur,

[a] Arrian. 1, 4. 4.
[b] Curt. 7, 1, 2. 2, 4, 13. Arrian. 1, 4, 6.
[c] Herod. 9, 115. Pausan. lib. 1. & 2.
[d] Philostrati Heroica.
[e] Arrian. 1, 4. 6. Diodor. 17, 17. Arrian. 1, 4, 7. Plin. 5, 30. 7. Mela 1, 18.
[f] Herod. 7, 54.
[g] Diodo. 17, 17. Arrian. 1, 4, 8. Iustin. 11, 5. 10.
[a] Strab. li. 13.
[b] Plut. c. 24. & de fort. Alex. 1, 14. Aelian. histor. var. 9, 38.
[c] Plut. c. 24. Arrian. 1, 4, 10. Cicero pro Archia c. 10, & ep. 5, 12. Vopiscus pr. Probi.
[d] Aelian hist. var. 12, 7.
[e] Iustin 11, 5. 12.
[f] Arrā. 1, 4, 9.
[g] Iust. 17, 3, 6. Strab. l. 13.

nus facrum facit. Achillis tumulū coronat: Hephæstion Patrocli. Ceteris etiā heroibus. & Priamo inferia dat. Alex. ex templo Mineruæ arma deponit, sua suspendit. Armatura eius describitur: quæ & posteā diu

tur, [a] studiosē sacrum facit: suspensisque in templo armis suis, alia detraxit, [b] quæ *à Troiani belli temporibus duraſſe* dicebantur. *Hæc ab ar-migeris præferri* [c] iubebat, *tamquam à propitio numine ad subigendam Asiam commodata: ipsique indutum* [d] ferunt *ad Granicum cum satrapis decertasse.* Alioquin elegantibus armis gaudebat; nullius mundiciei studiosior. Cētra [e] vsum reperio splendida; galea eleganter cristata, vtrimque dependentibus pinnis candore & magnitudine insignibus: thorace lineo duplici. [f] galeam habebat ferream quidem, sed in purissimi argenti speciem splendoremque politam, Theophili opus. collare ferreum intermitentes gemmæ distinguebant. gladio cingebatur acumine & duritie in paucis notabili, augebatque pretium eius, quod in tanto ferri robore, leuis & tractanti habilis erat. Huic armaturæ interdum amiculum militare injiciebat, quod genus tum *Siculum* adpellabatur. Ceterum quibusdam horum post id tempus potitus est: nam thorax, quem diximus, inter spolia pugnati ad Issum prælii fuit; gladium Citieorum rex Cyprius dono dedit; Rhodii balteum, quem incomparabili industria conspicuum Heliconem fecerat, egregius inter priscos artifices. Neque pœnitet talia memorare, quæ veteribus scriptoribus digna relatu videbantur; & alioqui magnorum regum dicta factaque, etiam quæ leuiora habent, non sine fructu aut voluptate recoluntur. Certe arma Alexandri sequens ætas diu venerata est: quibus adeo pepercit vetustas, vt ex Romanis imperatoribus alius post subactā Pontica regna chlamyde illius triumphum suum ornaret; alius thoracem Alexandri indutus percurreret pontem, quem æmulatione Darii Xerxisque in pelago struxerat. Posthæc Alexander à Mineruæ fano digressus Arisben processit, vbi castra habebant Macedones qui cum Parmenione transierant. Postero die [g] præter Percoten & Lampsacon ad Practium flumen contendit; quod ex Idæis montibus ortum, [h] Lampsacenum Abydenumq; agrum interfluit, deinde paulisper ad Septemtrionem flexum, in Propontidem exit. Inde Hermotum [i] prætergressus rex, ad Colonas duxit, in mediterraneis Lampsacenorum situm oppidum. Omnibus istis in deditionem acceptis (nam & [k] Lampsacenis ignouerat) Panegorum misit, qui Priapenorum vrbem, quam incolæ dedebant, reciperet: Amyntas Arrabæi filius cum quatuor antecursorum turmis, vna Apolloniatum, quam Socrates ducebat, speculārum ire iussus est; quippe hostes in propinquo versabantur, summa solicitudine curaque belli instruentes. Inter eos [l] rei militaris peritia longe eminebat Memnon. is magnopere suadebat, *vt retrocedentes, omne quod vsui hosti-*

[a] Commēt. in Curt. 3, 7. 2.
[b] Plut. c. 25.
[c] Arrian. 1, 4, 9. 6, 2, 8. & 13.
[d] Diodor. 17, 18. & 21. Plutarch. cap. 25.
[e] Plutarch. cap. 60.
[a] Appian. de bellis Mithridaticis. Dio lib. 59. Zonaras tomo 2.
[b] Arrian. 1, 5. 16.
[g] 2, 3. 23. Arrian. 1, 5. 16.
[h] Strabo. lib. 13.
[i] Arrian. 1, 5. 16. Strabo lib. 13.
[k] 1, 3, 27. Arrā. 1, 5. 17.
[l] Curt. 3, 4. 3. Diodor. 17, 18. Arrian. 1, 5. 19.

in pretio. Alexandri progressus & itinera; Arbe, Percote, Lauersacum, Colonia in deditio-
nē accipiuntur. Inter hæc Satrapæ consultantibus Memnon Rhodius suadet, vt ample re-

bus esse posset, longe lateque corrumperent: quidquid in campo herbidum esset, equi-
tatu conculcarent: vicos vrbesque incenderent, nihil præter nudum solum relicturi.
2, 3, 3. *Vix vnius mensis commeatu instructum venisse Macedonem, deinceps rapto victu-* 17
rum. ea copia si eripiatur, breui recessurum esse. ita paruo impendio toti Asiæ salu-
tem queri. Trist: id quidem: sed IN OMNI negotio, vbi periculum imminet, id 18
Commēt. in Curt. 5, 9. 3. Strabo lib. 13. *tem queri. Trist: id quidem: sed IN OMNI negotio, vbi periculum imminet, id*
spectare prudentes, vt quam minima damno defungantur. ita medicos si corrupta
parte corporis morbum in cetera transiisse videant, vnius membri iactura pro reli-
qui corporis incolumitate pactis. Neque id sine exemplo facturos Persas. Sic olim 19
Darium regem ipsas illas regiones vrbesque vastauisse, ne Scythis isthac transituris
receptus esset. At si prælio contenderent, de summa rerum aleam iaci, pulsis semel 20
Arrian. 1, 5, 19. Commēt. in Curt. 3, 6, 3. Arrian. 1, 5, 19. *Persis omnem eam oram Alexandri fore: v. clores nihil amplius habituros. Ne-* 21
que hercule paruum discrimen impendere ob vim Macedonia phalangis, cui suum
peditatum, quamquam numero superiorem frustra opposituri essent. Ipsius dein- 22
de regis præsentiam haud parum valere ad victoriam; stimulari milites spe, pudo-
re, gloria, in conspectu imperatoris dimicantes: quæ omnia haberent Macedones;
ipsis abesse Darium. Neminem ambigere quin BELLVM in aliena terra gerere 23
2, 5, 10. *præstet, quam in sua: id commodum adepturos, si consilium suum sequuti de inua-*
denda Macedonia cogitarent. Nulli ceterorum ducum grata oratio fuit. 24
Arrian. 1, 5, 20. Diodor. 17, 18. *Id fortasse Memnoni Rhodio probari posse, cui expediat bellum trahi, quo diutius*
honoribus stipendiisque regis perfrueretur; Persis commissos fidei suæ populos pro-
dere pudendum videri: neque apud regem excusari posse, qui longe aliam belli ge-
Commēt. in Curt. 3, 5, 12. *rendi rationem præscripsisset.* Quippe Darius audito Alexandrum ex 25
Macedonia mouisse, literas ad præfectos suos miserat, imperans *vt*
insanientem Philippi adolescentulum puerili verbere et atis & conditionis admoui-
tum, deinde purpurea veste indutum, qu amprimum sibi vinctum adducerent: na-
ues ipsius vna cum nautis mari demergerent: milites omnes ad vltimum auarū Ery-
thræa loca deportarēt. adeo præ superbia futuri securus, & ignarus sor- 26
Herod. 7, 150. Plato. in Alcibiade. Aeschines contra Ctesiph. tis suæ omnem humanæ imbecillitatis sensum exuerat, *consangui-*
neum deum, se ferens magis quod potentia nō dispar ipsis videretur;
quam ob veterem fabulam, qua Persarum reges à Perseo Iouis fi-
lio nomen atque genus traxisse ferebatur. Eodem fastu plenam 27
epistolam ad Athenienses paulo ante scribi iusserat, addideratque,
quando Macedonis amicitiam prætulissent, à se deinceps aurum ne peterent, non
enim mutuarium esse, etiam rogantibus.

CAP. V. AT Alexander quum inter progrediendum agrum à rege Per-
sarum Memnoni dono datum adtigisset, *maleficio abstineri* iubet, *colo-*
Polyæn. 4, 3, 15. Curtius. 3, 1, 21. *nisque & fructibus parci:* callido commento suspectum facturus homi-
nem industrium, & quem ex omnibus hostium ducibus vnum non
contemneret; si in suas partes transducere nequiuisset. Quumque 2
lenitatem regis admirati quidam, *acerrimum callidissimumque Macedonum*
hostem,

gione vastata, hostis cōmeditatem progrediendi adimeret: illi non audient; etiā supe-bus Darius ad pro-lium
cōtrendis incitati. Alexandrum ex hostium Memnonem non cōtemnent, tanto strategemate suspectū Persis
reddere nititur. progressus ad Granicum amnem, ad prælia separat, militesq; allocutus & cōmentatio prælij.

hostem, quamprimum in potestatem redactus esset, interficiendum; atque interim Themist.
quibus posset cladibus vexandum esse dicerent: *quin*, inquit, *potius beneficio* orat. 9.
supplantamus hominem, & amicum ex inimico facimus, eadem virtute & solertia
3 *pro nobis staturum.* Verum erat in campos Adrasteæ, per quæ Grani- Strabo.
cus amnis præcipiti cursu voluitur. Ibi quidam ex speculatoribus lib. 13.
quos cum Hegelocho præmiserat, reuerti nunciant; *Persas instructis* Plutarch.
4 *ad prælium ordinibus in vlteriore ripa consistere.* Paulisper commoratus, cap. 25.
dum de transitu consilium caperet, *duces conuocari* iubet. Pletisque Arrian. 1,
præcipitis & inriti conatus videbatur; *fluuium profundum perrumpere, ripam* 5, 2.
*sua natura arduam atq; impeditam obtinentibus tot * equitum peditumque milli-* Plutarch.
bus, nec deerant qui ingererent * *Dæsium mensem* (is enim agebatur cap. 24.
5 Iunio respondens) *inf austum res gerentibus apud Macedonas haberi.* De pe- *Curtius. 4,
riculo non anxius, superstitionem haud contempsit: gnarus 9, 22.
QVANTVM in rudibus animis valeret etiam vanæ religionis opi- *Plutarch.
nio. Igitur edixit, vt repetito prioris mensis nomine, pro Dæsio al- cap. 24.
6 ter Artemisius haberetur. Et quo efficacius confirmarentur adto- Scalig. de
nitæ mentes, Aristandrum (nam is forte pro transitu sacrificabat) emendat.
secreto moneri iubet, *vt exceptum an exta manum inscriberet medicamento,* temporum
literis inuersis, quas impositum ictum recenti adhuc calore adtraheret, rectasque ex- lib. 1.
7 *primeret*, iis significabatur, *Alexandro victoriam concedere deos.* Vulgatum Frontin.
id miraculum tanta futuri spe omnes impleuit, vt *post hac tam certa* strateg. 1,
cœlestis fauoris pignora nihil dubitandum conclamarent. ita in maximam 11, 14.
bene gerendæ rei fiduciam astu inducti, victoriam quia suam esse
8 arbitrabantur, rapuerunt. Rex IMPETV animorū vtendum ratus
quamquam monente Parmenione, *vt saltem proximam lucem operiretur*
(iam enim maior diei pars effluxerat) statim transduxit copias, Par- Plut. c. 25.
menionis solicitudinem ioco prosequutus; *erubescendum Hellespon to* Arrian. 1,
9 *fore, si illo superato riuum hunc transire contarentur.* Tredecim equitum 5, 3. Diod.
turmæ cum ipso rege per obluctantes vndas vix enisæ, priusquam 17, 19.
stabile certumque solum adtigissent, aut ordines inter transeun-
dum luxatos instaurassent; circumfuso Persarum equitatu vrge-
10 bantur. Quippe quum repudiato Memnonis consilio pugnare 2, 4, 24.
placuisset (nam Arsites Phrygiæ satrapa *ne vnum quidem tugurium eorum* Arrian. 1,
qui sibi subesset incendi se passurum adfirmauerat; inque eius sententiam 4, 20.
a ceteris itum erat) ad Granicum amnem cum centum peditum Diod. 17,
millibus, viginti equitum confederant; flumine pro munimento 19. Iustin.
viuri, & vicissim eam velut Asiæ portam venienti Alexandro obse- 11, 6, 10.
11 raturi. Cuius aduentu cognito, equitatum in quo robur erat vi- Plutarch.
rium, ita conlocant vt contra dextrum Macedonum cornu, quod cap. 24.
ipse rex ducebat (* nam sinistrum Parmenioni commiserat) Me- *Diod. 17,
mnon 19. Arrian.
1, 5, 15.

Diod. 17, 20. & 21. Arrian. 1, 4, 18.

mnon cum filiis & Arsane Persa cõsisterent: in eadem parte Arsites curabat cum Paphlagonum equitum auxiliis: in subsidiis Spithridates erat gener regis. Lybiæ Ioniæque satrapa Rhœsace fratre, &

* Diodor. 17, 19. Arrian. 1, 4, 18. 1, 5, 25. 2, 2, 37. Diodor. 17, 21.

Hyrcanis equitibus comitatus. In dextra *acie Rheomithrem duo 12
Medorum millia, totidemque Bactriani sequebantur: Medium
agmen Pharnaces reginæ frater, Arbupalesque Artaxerxis ex Dario
nepos, & Mithrobarzanes Cappadociæ prætor regebant: iis Ni-
phates Petanesque, cum Arsace & Atizye variarum gentium tur-
mas adplicuerant. Ii tum multitudine & loco potiores grauiter 13
premebant hostem acrisque pugna conserebatur; maximo omniũ
regis periculo, quem armis manuque & imperiis conspicuum plu-
res petebant. Sed tragula quidem, quæ in promiscuo pugnæ ardo- 14
re desinentis loricæ plicis inciderat, vulnus haud intulit: ceterum à

Arrian. 1, 5, 10. Plut. cap. 25.

Rhœsace & Spithridate fortissimis ducum simul impetitus, extre- 15
mum discrimen adiit. Dum enim lancea in thorace Spithridatis
confracta, conatumque destituente, gladium stringit; frater illius à
latere adequitans acinacem incauto impingit, tanto nisu, vt cri-
stam galeæ & pinnarum alteram decuteret, aciesque gladii sum-
mos regis capillos perstringeret. Iamque repetito ictu, qua discus- 16
sa cassis nudum caput ostendebat, descendere parabat; quum il-

Diod. 17, 20. Arrian. 1, 5, 20. Plutarch. c. 25.

Curt. 8, 1, 41. Arrian. 4, 2, 8.

lum Clitus occupat, qui animaduerso regis periculo amenti simi-
lis aduolauerat, interceptumque barbari brachium cum ipso gla-
dio dejicit. simul Alexandri ense Spithridates occubuit. Nihilo ta- 17
men segnius repugnabant Persæ: donec interitu ducum quorum
plerique iam ceciderant, consternati, & quia iam etiam phalanx
Macedonum transierat amnem, equos in fugam auerterunt. Ne- 18
que pedestris acies diu restitit. equitatum suum ad obterendum
hostem satis superque validum arbitrati, potius de præda quam de
discrimine cogitabant. ita subito euentu deprehensorum cædes
magis quam prœlium fuit. Mercenarii tamen, quibus Omares 19
præerat, occupato quodam tumulo strenue se tuebantur: quia

* Diodor. 17, 21. Plutarch. cap. 26.

Arrian. 1, 5, 25. Plutarch. cap. 26.

conditionibus in fidem venturos ille non receperat. Ergo Mace- 20
donum plures in eo conflictu desiderati sunt, quam equestri prœ-
lio ceciderant: ipse quoque rex, dum inter primos impetum in eos
facit, tam propinquus discrimini fuit, vt equum cui tum insidebat,
ictu gladii per latus adacto confossum amiserit. Quibus rebus ve- 21
hementer inritatus, equitatu simul & phalange circumdatos occi-
dione occidit; *exceptis duobus fere millibus, qui in deditionem
venerunt. In vniuersum cæsa sunt ex hostibus viginti peditum 22
millia, duo equitum: captorum par ferme numerus fuit. Ex duci-

*Arrian. 1, 5, 24. Diod. 16, 21. Plutar. cap. 26. Arrian. 2, 2, 37.

bus

bus Memnon effugit, cum Arsace, Rheomithre & Atizye; ceteri
honestis vulneribus occubuerunt. Arsites, quum in Phrygiam se Arrian. 2,
recepisset, pudore & pœnitentia, quod huius cladis caussa non im- 5, 25.
23 merito haberetur, sibi manus intulit. Alexander paucos quidem,
sed promptissimos eo prœlio perdidit. triginta admodum pedites,
septuaginta quinque equites ceciderant. Igitur vt ostenderet
omnibus in vtraque fortuna apud se virtuti præmium fore; super-
stites Persarum spoliis ditat: occisorum corpora cum armis cetero- Iustin. 11,
que cultu magnifice sepelit: parentibus eorum liberisque vacatio- 6, 13. Dio-
24 nem munerum concedit. vulneratorum etiam cura ambitiose acta dor. 17, 21.
est; quum ipse rex obeundo tentoria & inspiciendo singulos solici- Arrian. 1,
tudinem suam pro gregariis etiam militibus ostentaret, ac grauem 5, 27.
cuiusque casum munificentia laudibusque aut promissis solaretur.
25 Quæ comitas in omnia deinceps pericula fidissimos ei præstitit:
nec quisquam recusauit spiritum pro eo rege profundere, qui ne-
que vitam suorum inopem neque mortem inhonoratam patere-
26 tur. Insignis præ ceteris honor fuit viginti quinque equitum ex
turma amicorum; quos primo statim congressu ex iniquo loco pu-
27 gnantes multitudo Persarum oppresserat. Nam Lysippo, à quo Val. Max.
vno, propter hominis peritiam, in ære fingi voluerat, imperauit, vt 8, 11.
equestres ipsis statuas faceret: quas apud Dion[a] Macedoniæ oppi- 1, 2, 13.
dum conlocatas post longam ætatem abolito Macedonum regno, [a] Plut. c. 26.
28 Q. Metellus Romam transtulit. Primum huius victoriæ decus Arrian. 1, 5,
penes ipsum regem fuit. aciem optime instruxerat, obseruataque 26. Liu. 44,
loci natura, [b] obliquos per flumẽ ordines duxerat, ne statim quum 7, 2. Vell.
ex aqua euasissent, à Persis inuaderentur. Turbatos deinde, terri- 1, 11, 4. Plin.
tosq; excitauit, hortatus [c] *vt saltem semel adhuc strenue adorirentur hostes.* 34, 8, 20.
29 Neque minus manu fortiter vsus erat, multos lancea, alios ense [b] Arrian. 1,
confecerat: primique ex hostibus fugam [d] adripuerunt, qui contra 5, 13. Po-
30 ipsum constiterant. Consilium quoque ipsius audaci specie, plus [c] Polyæn. lyæn. 4,
tamen rationis quam temeritatis habuit. pugnaturos aduersus ho- 4, 3, 8.
stem nouum, numeroque longe superiorem, etiam desperatione [d] Diodor.
armare voluerat, [e] vt præcisam obiectu fluminis fugam conspicati, 17, 21.
31 omnem salutis spem in victoria conlocarent. Thessalorum etiam, [e] Diodor.
nam [f] id robur equitatus erat, insignis eo die opera exstitit. neque 17, 23.
ceteri officio suo defuerunt: præsertim equites, nam equestri potis- [f] Liu. 9, 19,
32 simum prœlio transacta res est; pedites è vestigio cesserunt. Cete- 4. Diodor.
rum Alexander [g] Persarũ etiam nobilissimos sepulturæ tradidit; & 16, 4. 17, 24.
5, 29. quotquot ex Græcis mercenariis hostibus merentes ceciderant: [g] Arrian. 1,
qui autem eorum viui in potestatem redacti fuerant, *eos per Macedo-*

niam

niam in ergastula distribui iussit, *quod contra commune Græcorum decretum, pro barbarorum dominatione aduersus patriam pugnauissent.* Thebanos tamen 33
Plutarch. apophth. cap. 40. dimisit, qui excisa vrbe, ademptis agris necessitate magis quam sponte peccassent. iam enim tot illorum calamitatibus expleta 34
Arrian. 1, 5, 30. Plutar. cap. 26. odia misericordiæ locum fecerant. Posthæc de manubiis trecentos clypeos selegit, qui Mineruæ Athenienſi dedicarentur, ſuperbo cum titulo: *Alexandrum Philippi F. Græcosque, exceptis Lacedæmoniis, de barbaris Asiam incolentibus sustendisse.* Id eo fecerat, vt communicata vi- 35
Curtius 10. 5. Plut. c. 26. ctoriæ laude Græcis ad ceteras belli necessitates obsequentioribus vereretur: simul Lacedæmoniorum contumaciam traducebat, qui seorsum initis consiliis à cetero Græciæ corpore abrupti, tantique decoris expertes mansissent. Neque matris, quam eximia pietate 36
// semper coluit, oblitus, pocula, purpuram, aliaque id genus preciosa spolia, paucis demptis, ad illam transmisit.

CAP. VI.

POst hoc prælium denuo ad Ilium profectus Alexander, deæ gratias egit, quæ grauissimi belli discrimen aditurum, armis & o-
Strabo lib. 13. minibus iuuisset. Quippe superiori tempore quum statim post 2
2, 4, 5. transmissum Hellespontum eo contendisset, vti supra retulimus, ante fanum Mineruæ statuam equestrem humi prostratam vidit,
Diodor. 17, 17. Ariobarzanis ora referentem, qui Phrygiæ quondam satrapa fuerat. Idq; omen interpretatus Aristander *illustrem ex equestri pugna victoriam* promiserat Alexandro, *maxime si haud procul Phrygia dimicaretur: ipsius etiam dextra nobilem hostium ducem casurum.* Neq; fefellit spem 3
2, 5, 16. vatis euentus prælii, stratusq; regis ense Spithridates prædictionis
Strabo lib. 13. fidem impleuit. Igitur & templum donariis exquisite coluit; & 4
Diodor. 18, 4. Ilio, quod tum haud multum supra modici pagi speciem eminebat, nomen vrbis addidit: vtq; id cum dignitate tueretur, reliquit
1, 10, 22. Strabo lib. 13. qui instaurandæ eius ampliandæq; curam agerent: liberamq; & immunem esse iussit. Quumq; delubrum deæ pro religione loci 5
Arrian. 1, & 1, 1, 5, 8. nimis angustum neglectumq; videret; eximium illi templum exstruere postea statuit. sed hoc aliaq; magnifica meditantem, fatum occupauit: neque successores exsequuti sunt. Ceterum illa victoria 6
totam Asiam cis Taurum & Euphraten aperuit regi. Adroniti insperata clade, non copiis modo, sed & ducibus amissis, nullam præterquam in clementia victoris spem habebant; eamq; festinata deditione certatim promereri satagebant. Phrygiam Arsites vo- 7
luntario exitu vacuam fecerat; ei Calas Thessalorum ductor præponitur. Ex montanis quoq; locis pleriq; descenderunt seq; & sua dedentes Alexandro. eos in fidem acceptos domum remisit: Zelitisque ignouit, quos à Persis coactos aduersus ipsum militasse cognoue-

8 gnouerat. Tributum omnibus impositum est, quod Dario pendere consueuissent: idq; postea constanter seruauit, quum ceteras Asiæ regiones subigeret. OMNE peregrinum imperium inuidiæ Curtius 6, 3, 10. subiectum esse nouerat, etiam quum domestico mitius est; at si vetera subditorum onera nouis cumulentur, intolerandum haberi.
9 Igitur monenti cuidam *longe plus tributorum vectigaliumq; ex tanto imperio redigi posse*; respondit, *etiam olitorem se odisse, qui radicitus exscinderet* Hippol. à Collibus Princeps cap. 33 ex Maximo Tyrio.
10 *olera, quæ carpere debuisset.* Dascyleum præsidio Persarum teneri audiuerat. eo [a] Parmenionem misit, qué oppidani statim receperunt; quum audito Macedonum aduentu, Persæ excessissent. ipse Sardes [a] Arrian. 1, 6. 2.
proceſſit, [b] caput omnium quæ præfectis oræ maritimæ Persarum [b] Plut. c. 27. Pausanias lib. 3.
11 reges parere iusserant. Iamq; haud amplius septuaginta stadiis ab vrbe aberat; quum ad eum Mithrenes venit, cui tutelam arcis Sardianæ [c] Darius crediderat, cum principibus Sardianorum, vrbem [c] Arrian. 1, 6. 3. Diod. 17, 21.
12 arcemque, & pecuniam quæ in ea custodiebatur, tradituri. Quibus benigne exceptis ad Hermum fluuium progreditur, viginti fere stadiis ab vrbe distãtem. ibi castris positis [d] Amyntam Androme- [d] Arrian. 1, 6, 4.
13 nis filium ad recipiendam arcem præmittit. Ea præcelso loco sita, difficili vndiquaq; aditu, adversus quamcumq; vim teneri potuerat, etiam si murus, qui triplici munimento illam circumibat, abfuisset. Ergo felicitati suæ gratulatus, quod amplissimas res animo voluentem, arx munitissima longa obsidione non implicasset; Ioui
14 Olympio templum ibi ponere decreuit. Quumq; solicite circumspiceret, quinam locus accipiendæ ædi maxime opportunus foret, confestim exorta vehemens tempestas multo imbre partem arcis perfudit, vbi vetus Lydorum regia fuerat. Eam itaque sedem nutu
15 deorum destinari credens, *templum ibi constitui* iussit. Arci deinde Pausaniam ex amicorum cohorte præponit; adtributis Argiuorum auxiliis: ceteras sociorum copias cum Cala & Alexandro Æropi filio in Memnonis præfecturam immittit. vectigalibus tributisque conligendis Niciam quemdam præficit; Asandrum Philotæ filium Lydię, quibus finibus Spithridates tenuisset. dati ad id equites cum
16 expeditis cohortibus, quot in præsentia suffecturi putabantur. Lydos omnes suis legibus libere vti permisit: & quia Sardianos Dianæ [*] Strabo lib. 13. Tacit. 3, 63, 4. Curt. 5, 8, 9.
quam *Coloënen* vocãt, [*] cultui deditos cognouerat, illius templo ius asyli gratificatus est. Mithrenen honorifice secum habuit, vt eius exemplo & alios ad proditionem inliceret: procedente tempore &
17 Armeniam homini regendam commisit. Ceterum repertis in arce Curt. 5, 1, 44. Arrian. 3, 3, 17. Diodor. 17, 64. libellis, in quibus inter cetera perscriptæ erant largitiones, ob bellum Macedonibus in Græcia conflandum à satrapis factæ, cognouit

Plutarch. Demosth. cap. 28.

mit Demosthenem eam ob causſiam magnum auri pondus accepiſſe; cuius etiam epiſtolæ ibi ſeruabantur. Sed quia pace cum Atheni- 18
enſibus inita tranſacta res erat, nihil ea de re palam conqueſtus eſt; ceterum intentiore cura agitandum cenſuit, quomodo aduerſus efficacem viri eloquentiam Athenæ in officio continerentur, ſua defectione vniuerſam Græciam in partes tracturæ. nemo occurrebat Phocione dignior, cuius mira innocentia, & ob conſtantiam virtutis honorata paupertas erat. Eum ergo, primum ob vſum, de- 19
inde vt hominis magnanimitatē multis experimentis cognovit, admiratione virtutis ita coluit, vt quum poſt euerſum Darii imperium animo elatus, neminem iam ſalute dignaretur, ad quem ſcribebat; eximium eum honorem duobus tantum, Antipatro & Phocioni habuerit. Conſtat huic aliquando centum talenta dono mi- 20
ſiſſe regem: deinde optionem feciſſe inter quatuor haud ignobiles Aſiæ vrbes vnam eligendi. Cius, Elæa, Mylaſſaq; & Gergetho fuere: quidam vltimo loco * Patara nominant. At ille nihil horum ac- 21
cepit: ſed ne tanti regis amicitiam faſtidioſe ſpreuiſſe videretur, petiit, *vt Echecratides ſophiſta, & Athenodorus Imbrius, cum Demarato & Spartone Rhodiis*, qui in arce Sardiana captiui tenebantur, *cuſtodia liberarentur*. Sed hæc in ſequens tempus excurrere. tum ad Epheſum itum eſt, 22
quam accepto cladis Perſicæ nuncio præſidiarii deſeruerant, duabus Epheſiorum triremibus auecti. Erat inter eos Amyntas Antiochi filius, qui ex Macedonia profugerat, nulla quidem iniuria adfectus, ſed quod periculum à rege meruerat: quem quia inuiſum exoſumq; habebat, illius animum ex ſuo metiebatur. Quarto poſt- 23
quam Sardibus mouiſſet die, Epheſum introiit Alexander: reſtitutiſq; exulibus, qui paucorum dominatione pulſi fuerant, rempublicam populo tradidit. Ille libertatis diu deſideratæ compos, eos qui Memnonem aduocauiſſent, quiq; templum Dianæ ſpoliaſſent, inque eo Philippi ſtatuam deiecciſſent, aut Heropythi monumentum effodiſſent, quod liberatori ciuitatis in foro poſitum fuerat, ad ſupplicium poſcit. Ex quibus Pelagon cum fratre Syrphace & patrue- 24
libus, ex ipſa æde in quam confugerant, rapti ſunt, ſtatimq; lapidibus obruti. Iamq; in cædes & iniurias ibatur; quum Alexander inhibita vulgi licentia, vlterius eo de negotio inquiri, aut cuiq; moleſtiam exhiberi vetuit. id optimis quibuſque ſaluti fuit; quos per cauſſam veri fictiue criminis, ipſorum dignitas aut opulentia, furibundæ plebis odiis auaritiæq; obiecciſſet. Inter hæc Magnetes & 25
Tralliani legatos mittunt, imperium accepturi. eo *Parmenione cum quinq; peditum millibus, equitibuſq; ducentis ire* iuſſo: Alcimalum cum pa-

Plut. Phocione c. 22. Aeliã. hiſt. var. 1, 25.

Plut. Phocione c. 23. Plut. Phocion. c. 24. *Aeliã. hiſt. var. 1, 25.

Arrian. 1, 6, 6. Curtius. 3, 11, 18.

Arrian. 1, 6, 7.

2, 7, 9.

ribus

ribus fere copiis circum Æolicas Ionicaſq; Perſici iuris vrbes mit-
26 tit. vtriq; iniunctum, *vt abolito paucorum dominatu, popularem vbiq; ſtatum introducerent.* quippe multitudinem ſuis rebus ſtudere compererat: obq; eam rem tyrannos à barbaris impoſitos, per quos coerat: obq; eam rem tyrannos à barbaris impoſitos, per quos coer-
27 ceretur. Per eos dies, dum Epheſi commoratur Alexander, vt ex inſtantibus curis recrearet animum, frequenter in officinam Apel- Plin. 35, 10, 25. 1, 2, 13.
lis ventitauit, à quo vno effigiem ſuam penicillo exprimi volebat: tanto fauore complexus, vt dilectiſſimam pellicum, amore eius de-
28 perire ſentiens artificem, dono dederit. Pancaſta vocabatur, ex Larriſſa nobili Theſſaliæ vrbe genus ducens: amabatq; eam rex ar- Aelian. hiſt. var.
denti adfectu, ob formæ pulchritudinem; & quoniam adoleſcenti 12, 34.
29 prima mulierum ad libidinem placuerat. Hoc vt magnanimitatem Alexandri non dedecet; ita non crediderim, *in officina imperite multa differentem ab Apelle mordaci dicterio repreſſum fuiſſe.* nam id neq; maieſtati Plin. 35, 10, 25. Aelian. hiſtor. var. 2, 2. Plutarch. de animi tranquil. c. 21. Aelian. hiſt. var. 2, 2.
tanti regis, neq; modeſtiæ pictoris, hominis non ſtupidi nec indo-
30 cti, conueniſſet: & Alexander liberalibus ſtudiis ab extrema ætate imbutus, etiam de artibus quas non calleret, haud inepte iudicare didicerat. Illud propius vero eſt, quod alii tradiderunt; *quemdam ex Epheſiæ Dianæ ſacerdotibus, quos* Megabyzos * *adpellari mos erat, reprehenſum*: quum quidem ei diceret Apelles, *quoad tacuiſti, aurum hoc atque purpura venerabilem te faciebant imperitis; at nunc de rebus quas non intellegis*
31 *recipientem loqui, etiam pueri rident qui colores tertunt.* In ea vrbe longe * Strabo celeberrimam ædem, vt ſupra * relatum eſt, Heroſtratus incende- 1, 14. Quintilian. 5, 12.
rat. Ea tum ſummæ Epheſiorum curæ, maximiſq; impenſis inſtaura-
32 batur. Quorum ſtudiis iuuandis Alexander *tributa quæ Perſis dare con-* Plin. 35, 10, 34. & 35, 11, 14. Laertius in Xenophonte. *1, 1, 24. Arrian. 1, 6, 7. **Tacitus. 3, 61, 3. Pauſan. lib 7. Strabo lib. 14.
ſueuerant, Dianæ pendi iuſſit: cõfirmauitq; ** ius aſyli, quod antiquitus
etiam Liberum patrem Herculemq; ſeruauiſſe cognouerat; addito
etiam ſpatio, vt quaquauerſum in vnius ſtadii amplitudinem ex-
33 tenderetur. poſtea quoque, quum Aſiam perpacaſſet, ſcripſit Epheſiis, *ſe omnes ſumptus qui in id ædificium facti eſſent, reſtituturum; quicq; porro requirerentur, præbiturum de ſuo. ita tamen vt ipſius nomen inſtauratio operi in-*
34 *ſcriberetur.* idq; deprecati ſunt Epheſii. quo tempore, quia Alexandro petenti aliquid denegare arduum erat, legatus eorum ad adulatio-
nem confugit. qua maxime expugnabilem norat, dixitq; *dedecere culmen ipſius, ſi diis aliquid conſecraret, quum ipſe deus eſſet. nam eam honorem ab*
35 *hominibus haberi potiori natura.* Ea gloriæ contentio inter maximum regem, & vnam ciuitatem fuit. obtinuerunt Epheſii; & maluerunt ingenti pecunia carere, quam inſtaurati templi titulo regi cedere.
36 Nam quantos in id opus ſumptus contulerint, vel ex vna tabula æſtimare licet, quam ibi dedicauerunt, viginti talentis auri re-

Diana instaurantibus multa largitur: etiã omnes impensas saluare polliciturt, si eorum ipsius operi inscribe-rent. Smyrnæo vrbem condit Alexander, per quietem, vt id faceret monitus. Isthmum, qui inter Clazomenas

demptam. Alexander erat, fulmen tenens, quem inimitabili dexteritate Apelles expressérat; quatuor tantum coloribus vsus, quo maius peritis miraculum esset. Plinius 35, 10, 33.

CA. VII. Svb idem tempus antiqui splendoris sedem Smyrnæi receperunt, postquam Lydorum armis excisa vetere Smyrna, quadringentos per annos vicatim habitauissent. Restituit eam rex viginti ferme stadiis à solo antiquæ vrbis, somnio monitus. Solebat Alexander quum à maioribus negotiis vacaret, otium venando eximere. forte exercito corpore fessus in Pago monte obdormiuerat: ibi per quietem visus est audire Nemeses (quarũ in proximo fanum erat) imperantes *vt eo ipso loco vrbem conderet, ingq; eam Smyrnæos deduceret.* Id insonnium mox Clarii Apollinis oraculum confirmauit, Smyrnæis consulentibus *prosperè cessuram migrationem* promittens. Ita fundamenta nouæ vrbis imperio regis iacta sunt; absolutæ gloriam Antigonus tulit, quum ipsum paulo post Alexander Lydiæ Phrygiæque, & vicinis regionibus præposuisset. In Smyrnæo sinu Clazomenii habitant, qua angustissimum est solum; quod procurrentes in mare terras per sexaginta ferme stadia continenti adnectens, peninsulæ speciem efficit. Alterum isthmi latus ex aduerso Clazomeniorum Teos occupat. in extremo peninsulæ cornu Erythræ sunt, tum quoq; fatidicis mulieribus inclutæ: iuxta quas mons altissimus Mimas, insulæ Chiorum oppositus mare prospectat; deinde paulatim depressior, haud procul angustiis Clazomeniorum in æquales campos desinit. Eam loci naturam contemplatus Alexander, faucibus interciss auferre continenti decreuit, vt Erythris & Mimanti mare circumfunderet, ac superiorem inferioremq; finum coniungere. Id vnum regi ex sententia succedisse negant, quum ceteros eius conatus fortuna enixe iuuaret. abiitq; res in religionem, *nec fas esse mortalibus existimatum est, mutare faciem, quam natura locis indiderit:* vtique postquam alios similia molitos vbique successus destituit. Clazomenas tamen, mole duorum stadiorum adgesta continenti iunxit, quas olim metu Persarum Clazomenii in insulam transtulerant. Sed hæc quidem opera regiis præfectis commissa sunt. Ipse sacrificiis Ephesi magnifice celebratis, in honorem deæ cum vniuerso exercitu qui aderat, in armis decucurrit; postero deinde die cum peditatu quem secum habebat, adsumptis Thracum equitibus, & quatuor amicorum turmis, inter quas & regia erat, Miletum contendit. Quippe Hegesistratus præsidii præfectus literis ad eum missis, spem deditionis fecerat: sed postquam Persarum classem in propinquo versari cognouerat, mutata sententia

Strabo lib. 14. Plutarch. cap. 39. Pausanias lib. 7. Strabo lib. 14. Curt. 4, 4, 3. Arrian. 1, 8, 27. Plinius 5, 29, 21. Strabo lib. 14. Pausanias. li. 7. Aeliã. histor. var. 5, 27. Plinius 5, 29, 21. Pausanias lib. 2. Herodot. 1, 174. Plin. 4, 4, 4. Plinius 5, 29, 22. Arrian. 1, 6, 11. 2, 6, 25. Arrian. 1, 6, 12.

& Teon obsidere instituit; sed inuito comatu. Clazomenas tamen continenti adnexit. Inde sacrificiis Dianæ fallu Miletũ obsidet. Persarũ classe à Macedonũ nauibus prouenta porta prohibetur. Milesii conditionibus

tentia oppidum Dario cõseruare nitebatur. nam & commeatuum telorumque, & si qua alia ad tolerandam obsidionem requiruntur, magnam habebat copiam; & propugnatorum multitudine abundabat: quia Memnon quum ex prælio Miletum perfugisset, multis ibi suorum relictis præsidium firmauerat. Igitur infesto agmine suggressus, exteriorem vrbem, vt ipsi vocabant, ex itinere cepit: nam oppidani militesque, ne vires spargerent, in interiorem vrbem concesserant, auxilium suorum, quod haud procul abesse rebantur, opperituri. Verum vanam exspectationem fecit Macedoniæ classis aduentus, quæ Nicanore duce Laden insulam supra Miletum sitam occupauit: deinde quum iam hostium classis ad Mycalen montem hæreret; ipsum Milesiorum portum ingressa Persici auxilii spem oppidanis ademit. Neque prohibebant barbari, quamquam numero nauium longe præstarent: quippe paulo minus quadringentis habebant, quum Nicanor tantum sexaginta supra centum adduxisset. Interea Glaucippus princeps ciuitatis ad Alexandrum missus, petito, *vt vrbem & portus Macedonibus Persisque communes esse pateretur;* triste responsum retulerat: *Non se venisse in Asiam, vt acciperet, quod alij concederent; sed vt quisque haberet, quod ipse reliquisset. itaque scirent omnium fortunarum arbitrium melioris permittendum; aut in proximam lucem de eo certandum esse.* Sed qui in ciuitate erant, primum inuadentium impetum fortiter retuderunt, cæsis inter alios duobus Hellanicæ filiis, quæ nutrix Alexandri fuerat, & Clitum, qui rege seruato eximium decus meruit, fratrem habebat: Sed quum dolore iraque incensi hostes machinis admotis magnam murorum partem deiecissent, iamque in oppidum inrupturi viderentur, conspectisque in portu Macedonum triremibus, nouus terror ingrueret; pars scutis incubantes in paruam insulam vrbi obiacentem enatauerunt, alii scaphis conscensis, quum idem molirentur, in ipso portus aditu ab hostium nauigiis intercepti sunt. Alexander oppido in potestatem redacto; contra eos qui insulam tenebant, naues expediri iussit, quibus impositæ proris scalæ ferebantur, vt in abruptam insulæ oram, velut in muros hostilis oppidi transscenderet miles. At quum mercenarios Græcos qui eo confugerant, quamuis haud plures trecentis essent, vltima pati paratos conspiceret, misertus virorum fortium, & qui pro fide in eos à quibus conducti erant, haud procul exitio abessent, iis pepercit, & *secum militare* iussit. Barbaros in vrbe deprehensos in seruitutem redegit; Milesiis [a]qui superfuerant, libertatem restituit, ob veterem vrbis gloriam. Tantum enim [b]aliquando opibus gloriaque Miletus floruerat, vt per vicina

Diodor. 17, 22. Arrian. 1, 6, 12. Herodot. 6, 7. Strabo lib. 14. Arrian. 1, 6, 22. Seneca epist. 53, 10. Curt. 8, 2, 8. Arrian. 1, 6, 20. Arrian. 4. 2, 12. 2, 8, 4. Arrian. 1. 6, 23. [a] Diodor. 17, 22. [b] Strabo li. 14. Plin. 5, 29, 15, Seneca consol. ad Heluiam 6, 14.

frustra tentatis, postquã acerrime restitissent, expugnantur. Graci milites in fidem accipiuntur. oppidana libertas restituitur, ob victoriã urbis gloriã. In statuã athletarum locatur. Alex. Ceteris sanũ à damnis defenditur. Seleucus apud Didyma notabile responsum accipit. Fuer delphine

vicina maria supra septuaginta colonias deduxerit. multis quoque 21
ciuibus nobilis, qui in sacris certaminibus palmam adepti, patriæ
celebritatem auxerant: nam eiusmodi victoriæ, more quodam
Lucian. de gymnasiis. Plutarch. apophth. cap. 37. Græcorum inter prima virtutis decora censentur. In quem loca- 22
1, 3, 29. tus, Alexander, magna multitudine statuarum conspecta; *vbi erant*
istorum lacerti, inquit, *quum Persarum iugum recepistis?* quippe vir stre-
nuus, & ad bellandi vsum cuncta referens, ignominiosum ducebat
debitum seriis certaminibus robur, ad voluptatem inertis vulgi,
inani ostentatione consumere. Interea milites, quia vi introitum 23
Strabo lib. 14. Val. Max. 1, 1, 5. ext. Lactantius 2, 8. erat, obuia quæque diripientes, ad fanum Cereris peruenerant:
quod quum exspoliaturi quidam inrupissent, ignis ex penetralibus
ædis repente emicans, sacrilegorum oculos exstinxit. Hic etiam 24
*Athenæus 2, 6. progenitorum suorum monumenta Alexander reperit, inspecto
Parthenius in Eroticis. Comment. in Curt. 5, 7, 28. fonte, cuius aqua ex ipso scaturiginis labro hausta salsum saporem
habet, eadem dulcissima, quum profluxit in riuulos. *Achilleum* Mi-
lesii nominant, inque eo lustratum heroëm rumor tenuit, quum
Strambelum Telamonis filium Lesbiis auxilium ferentem oppres-
sisset. Apud Milesios Didymei Apollinis oraculum erat, diuitiis 25
famaque celebre. Id tum Seleucus, cuius maximæ post Alexan-
drum opes fuere, de reditu *in Macedoniam consuluisse dicitur, &
*Appiani Syriaca sub fin. responsum accepisse, *vt Europa valere iussa, Asiam complecteretur.* Aliud 26
Strabo lib. 14. Plinius 9, 8, 10. subinde miraculum adtentum habuit regem, cuius curiosum inge-
nium, & cognoscendi auidum, nouitate rerum mire adficiebatur.
Amatum à delphine puerum ex Iasso, quod haud procul Mileto in insula
situm oppidum est, acceperat; *eiusq; vocem agnouisse piscem, & quoties euo-
caretur, vehi cupientem excepisse dorso.* Igitur gratum acceptumque
Neptuno hominem interpretatus rex, sacerdotio eius dei illum
præfecit.

CA. VIII. Occupata hunc in modum Mileto, quum adhuc barbarorum
Arrian. 1, 6, 25. numerosa classis in mari vagaretur, & fiducia multitudinis suæ,
quodque peritia rei nauticæ Macedonas anteiret, hostem ad naua-
le prælium prouocaret, obque ipsum vrbis portum, in quem naues 2
suas abduxerat rex, frequenter obuersaretur; Alexander Philotam
cum equitatu & tribus peditum cohortibus ad Mycalen montem
mittit, vbi Persicarum nauium statio erat, vt exscendere volentes
submoueret, neque aquari lignarive, aut cetera necessaria è terra
petere permitteret. Ea res barbaros in maximas angustias coniecit: 3
obsessis similes hærebant in portu, neque terram vbi volebant ca-
pere, aut necessariis rebus reficí poterant. itaque consilio habito,
Samum auerterunt cursum, petitoque inde commeatu, Miletum
reuecti

*uectus. Persarum classi ad Mycalen obsessa similis. Miletum nauigat; & inde nullare succedente, recedit. Alexander suã classem dimittit, quamquã dissuadente Parmenione, cuius argumenta rex confutat, esse-
dium, suã classem perisse nõ esse parem; & si nauali prælio vincatur, eam cladẽ rebus suis aduersissimã fore.*

reuecti ante ostium portus instructa acie constiterunt. Inter hæc, 4
quinque Persarum naues in portu quodam qui inter paruam illam
insulam, de qua supra dictum est, & stationem Macedonicæ class- 2, 7, 17.
sis medius erat, multa hostium nauigia conspicati, plenis velis eo
ferebantur: nam maximam sociorum naualium partem ob varios
vsus abesse coniecerant; vacuarumq; nauium haud difficilem oc-
cupationem fore arbitrabantur. At rex iis qui aderant celeriter in 5
decem triremes impositis, *obuiam ire hostibus* iubet. illi tum numero
nauium, tum inopinata re perterriti, quum vltro se peti conspice-
rent ab iis, quos imparatos oppressuri venerant, terga vertunt: vna
tamen nauis quæ Iasios vehebat deprehensa est; ceteræ velocio-
res ad suam classem effugerunt. ita nullo eorum quæ intenderant
effecto, Mileto discessum est. Alexander, quum suam classem 6
neque hostili parem, & ad alios vsus superuacuam sibi cerneret, Diod. 17,
multique & graues ad eam sumptus requirerentur, dimittere eam, 23. Arrian.
statuit; paucis *nauium retentis, quibus ad obsidiones vrbium ma- 1, 6, 31.
chinæ tormentaque portarentur. Dissuaserat illud Parmenio, * 2, 9, 1.
monueratque vt nauali prælio contenderetur. *Macedonibus enim* Arrian. 1,
*victoribus magnum ad cetera emolumentum adcessurum esse: at victos sibi sane 6, 16.
amissuros, nam imperium maris tum esse penes Persas; & litora facile tuta-
turos, qui pedestribus copiis plus possent.* quoque expeditius quod videba- 8
tur obtineret; idem qui consilium dederat, *exsequi illud paratum*
ostendebat, *conscensisque nauibus quam rex iussisset discriminis partem capes-
sere.* Confirmabatur etiam augurio, quod superioribus diebus à
tergo regiæ classis aquila in litore consistens adparuisset. Contra 9
Alexander *falli Parmenionem* adseuerabat, *quæ pancas suorum naues tam æ
hostium multitudini, imperitosque remiges & rudes classiarios, exercitatissimis
hominibus, reique nauticæ peritissimis obiiciendos daceret. se quidem virtuti suo-
rum non diffidere, ceterum scire illam in naualibus pugnis minimum conferre ad
victoriam. multo enim plura ventorum fluctuumque ludibriis permitti, quæ gu-
bernatorum atque remigum peritia vitaret, aut suis partibus opportuna redigeret.* 10
*nec in ipsarum nauium constructione nihil aut parum situm: ita Macedonum co-
natus vanos fore, quum eos barbari impune aut eludere; aut etiam, si casus da-
retur, opprimere possent. Neque vero exiguum id detrimentum futurum. totam
Asiam adrecturam animos, si inter initia belli clades accepta foret.* PLEROS- 11
*QUE mortalium ita comparatos esse, vt eum rerum euentum exspectandum putent,
quem ex principio successuum spe aut formidine præceperunt.* Et ne de Asia dubi-
temus, inquit, *quis mihi præstabit Græcos in fide mansuros, si felicitatem illam
exspirauisse credant, quam, si verum amamus, vnam in nobis reuerentur.* Plane 13
*ad fortunam meam pertinere arbitror, quod aquila pone classem conspecta est, id-
que*

que boni successus omen accipio. sed hoc manifesto promittit augurium, nos hostium naues è continenti expugnaturos esse. nam praesaga victoriae ales, non in nauibus, sed in litore constitit; nec magis euentum, quam locum ostendit belli. Nam

2, 11, 1. Arrian. 1, 6, 31.

si vt cepimus, maritimas vrbes nostri iuris efficimus, Persarum classis vltro dilabetur. neque enim supplementum, aut commeatus, aut securae etiam stationes in promptu erunt; & si hac adimas, quo plus in mari habent virium, eo celerius consumentur. Atque sic implebimus fidem vaticinij, quod aereae tabulae inscriptum

Plutarch. cap. 27. Appian. de bello Mithrid. Iustin 38. 7, 2. Curt. 6, 3, 3. & 10, 10, 3. * Vitruu. 2, 8.

nuper ex quodam in Lycia fonte ebullisse comperimus, instare terminum Persici imperij. Ira dissoluta classe, Pontum adiacentesque Ponto regio-

nes praetoribus suis subjugandas reliquit; ipse institutum iter prosequutus, in Cariam mouit: nam *ea magnam vim hostium confluxisse* cognouerat. Quippe Halicarnassus * natura loci munitissima, duplicique * arce tuta, spem praebebat Macedonem torrentis more ruentem, ea vrbe tamquam crepidine oppositа coërceri posse. Maxima in Memnone spes erat, [a] qui omnia ad ferendam obsidionem opportuna summa cura praeparabat. Nuper enim à Dario [b] maritimae oras totiusque classis praetor creatus erat. Nam homo callidus temporumque prudens, quum se omnes Persicos duces bellicis artibus superantem, vnam ob caussam infra meritum honorari intellegeret, quod Graecus genere, & olim [c] Macedonicae regiae hospes de proditione suspectus haberi poterat; vxorem suam liberosque ad Darium misit, quasi de securitate illorum solicitus, reuera vt his velut obsidibus fiduciam regis obligaret. Ceterum Alexander Cariam introgressus, omnia inter Miletum & Halicarnassum oppida breui in potestatem redegit. Pleraque enim Graecis incolis habitabantur, quibus immunitatem suasque leges restituere consueuerat, *ob liberandos eos in Asiam venisse* professus. Neque minorem mox à barbaris iniit gratiam, comiter excepta Ada, regii generis muliere, quae iter per ea loca facientem conuenerat, illiusque fidem implorans *in regnum restitui* orauerat. Nam Hecatomnus Cariae rex tres filios habuit, duas filias: ex quis maximus natu Mausolus Artemisiam duxerat. minor ex fororibus Ada fratri Hidrieo nupsit. Sed Mausolo quidem soror eademque coniunx

Tacitus 2, 3, 5. Strabo lib. 14.

succesisit, more gentis, quo in matrimonium regnumque sociari fas est iisdem parentibus genitos. at postquam Artemisia desiderio defuncti extabuit; Hidrieus regno potitus, & sine subole mortuus, Adae reliquit imperium. Hanc Pexodarus expulit, qui vnus de Hecatomni filiis superarat: & quamquam is decessisset, exclusa manebat; quia Orontobaten nobilem Persam Pexodarus generum adsciuerat, vt in nouo & vi parto imperio illius opibus & gratia

Arrian. 1, 7, 26.

tia protegeretur. atque ille exstincto socero, velut dotale regnum

22 retinebat. Eam iniuriam deplorans mulier, simul Alindis deditis (munitissimum id castellum erat) impetrauit, vt nomen filii quod deferebat, lubens acciperet; strenuamque ei operam ad antiquae dignitatis decus mature recipiendum pollicerentur. Neque promisso fides defuit; expugnataque deinde Halicarnasso totam illi

23 Cariam parere iussit. Interim fama benigne exceptae reginae per omnem illum tractum diffusa, multas ciuitates Alexandro conciliauit; nam pleraeque à necessariis aut familiaribus Adae tenebantur: ii per legatos obtulerunt aureas coronas, *futurosque in fide ac potestate regis, & imperata facturos* promiserunt. Dum haec ita geruntur,

24 exquisitae artis saporisque cibos atque bellaria solicite confici curabat Ada, eaque cum ipsis coquis & cupediariis regi dono mittebat; tamquam benemerenti gratiam relatura, si munitis armorum

25 fessum fatigatumque Asiatici luxus deliciis exciperet. At ille prudens INTEMPERANTIAM galae seria tractanti intempestiuam esse, beniuolentiae quidem muliebri comiter gratias egit; ceterum *non adtimisse* respondit, *vt pro ipso solicita esset, meliores habente coquos, quibus ipsum olim padagogus suus Leonidas instruxisset; ad prandium iter anteluceuum, ad coenam frugale prandium.*

Plutarch. cap. 38. Arrian. 1, 7, 26. Strabo lib. 14. Diodor. 17, 24. Plutarch. cap. 38. & apophth. c. 37. & in non posse suauiter viui secundum Epicurum cap. 40.

IAM tota ferme Caria in ditionem Alexandri concesserat; sed caput regni Halicarnassus firmo praesidio tenebatur. Itaque diutur-

CAP. IX.

nam obsidionem fore coniectans, *commeatum, & machinas quae ad oppugnationem pertinerent, * nauibus eo deportari* iubet; ipse * cum pedestri

Diodor. 17, 24. * 2, 8, 6. * Arrian. 1, 7, 1.

2 exercitu quinto ab vrbe stadio castra communit. Deinde muros adortum iuxta portam qua Mylassa iter est, improuisa oppidanorum eruptio excepit: sed Macedonibus fortiter conferentibus manum, quibusdam suorum amissis haud magno negotio reiecti

3 sunt. Pauci deinde dies interfuerant; quū Alexander obiecta spe Myndensium oppido per proditionem potiundi, nocte intempesta cum parte copiarum proficiscitur. Sed nihil quoquam mouente, admota graui armatura murum suffodi imperat: neque enim scalas aut machinas adtulerat, quum oppugnandi consilio vrbem non

4 adcessisset. Et illi quidem vna turrium deiecta, nihil tamen aperuerūt loci, quo intra perrumperent. nam forte ita prociderat turris, vt quam murorum partem stans protexerat, non minus ruina

5 sepiret. ciuesque summa ope resistebant: & ab Halicarnassensibus adiuuabantur, quos audito vicinae ciuitatis periculo, maritimo itinere Memnon submiserat. Ita conatus Macedonum inritus

6 fuit. Alexander ad obsidionem Halicarnassi reuersus, ante omnia

fossam triginta maxime cubitos latam, altam quindecim, quam
Diodor. 17,24. hostes pro vrbe duxerant, expleturus, tres testudines adparat, qui-
bus protectus miles materiam terramque sine noxa congereret.
Vitruuius 10, 20. & 21. Æquata fossa, *turres machinasque quibus muri sternuntur, admouerī* iussit. 7
Iamque strata mœniorum parte, qua ruinæ viam aperiebant, in vr-
bem penetrare nitebantur; sed hostes, quum ob multitudinem in-
tegri subinde sessis succederent, ducumque prælentia ad omnia
audenda confirmarentur, strenue repugnabant. Luce per varia 8
certamina consumpta, quum diurno labore fatigatos hostes Me-
Arrian. 1, 7, 8. mnon segnius custodias agere crederet, cum valida manu prorum-
pit oppido, ignemq; operibus injicit. Sed Macedonibus ad incen-
dium concurrentibus, quum hi exstinguere flammas conarentur,
illi augerent, & prohibentibus vim intentarent, acte prælium co-
ortum est. quippe Macedones robore virtutis & adsuetudine pe- 9
riculorum longe præstantes hostibus, numero adparatuque Per-
sarum vrgebantur: & quia haud procul muris res gerebatur, bal-
listis catapultisque per mœnia dispositis eminus impetiti, inulta
vulnera accipiebant. Atrox inter hæc vtrimque clamor, hortan- 10
tium suos, increpantium aduersos; rum sauciorum & morientium
gemitus, inter nocturnas tenebras omnia terrore tumultuque im-
pleuerant: augebantur hæc vocibus ceteræ multitudinis, quæ
Diodor. 17,25. dum alii pugnant, operi intenta, muris qui pulsu machinarum con-
Arrian. 1, 7,9. tuerant, reparandis occupabatur. Tandem acrius adnisi Mace- 11
dones hostem intra mœnia redegerunt; centum septuaginta inter-
fectis, inter quos & Neoptolemus, qui cum Amynta fratre ad Da-
rium perfugerat, occubuit. Macedonum non quidem vltra sede- 12
cim perierunt, sed trecenti ferme vulnerati sunt; quia nocturna
pugna fuerat, neque aduersus cæcos ictus & incidentia temere te-
Arrian. 1, 7,13. la quidquam satis prouideri potuerat. Post aliquot deinde dies, 13
leuis & ludicra res ingenti certamini caussam præbuit, orto initio
à duobus veteranis ex Perdiccæ agmine. Ii contubernales quum
Diodor. 17,25. essent, vnaque gemo indulsissent, vt fit inter sermones familiares,
Cæsar. de bell. Gall. 5,44. iactantia militari sua fortia facta vicissim extollentes, altercari ce-
perant, vter alteri anteferretur; quum alter eorum, *quid mani fre-* 14
pitu verborum fœdamus honestissimam contentionem? inquit. *non cui lingua,*
sed cui dextra sit melior, hoc agitur. & adest occasio: ea optime de controversiis
nostris iudicabit. age si vir es, & exeuntem sequere. Vino & ambitione in- 15
Arrian. 1, 7,10. caluerant; itaque priuato consilio arma capiunt, & ad muros iuxta
arcem quæ Mylasis obuersa est, excurrunt. Horum temeritate
animaduersa, statim ex oppido globus hostium effunditur. Illi
firmato

firmato gradu certamen conserunt, propius incurrentes gladiis ex-
16 cipiunt, in recedentes tela conjiciunt. sed aduersus multos, & ex
superiore loco dimicantes haud diu impunita duorum audacia
fuisset; nisi conspecto ipsorum periculo, commilitonum pauci
primo, deinde alii atque alii laborantibus subuenissent: eodem
modo & oppidanis subinde ad locum vbi pugnabatur confluenti-
17 bus. Ita nunc his, nunc illis robore numeroq; superioribus, varie
pugnatum est: donec Alexander cum manu quæ circa ipsum erat Diodor.
progressus, metum hostibus incussit, statimque intra munimenta 17,25.
compulsi sunt: nec multum abfuit, quin hostes simul inrumperent.
18 Forte enim intentis omnibus in ea quæ ante vrbem gerebantur,
mœnia negligenter seruari contigerat: & duæ turres cum conti- Arrian. 1,
nenti murorum parte crebris arietum ictibus cesserant; tertia quo- 7,13.
que laxata iam & concussa compage, fodientibus haud in longum
19 resistere potuisset. At quia tumultuarium id prælium, neque vni-
uersus exercitus instructus fuerat, opportunitas eius rei è manibus
20 amissa est. Alexander quamquam ea res opinione Græcorum de Iustin. 6,
victoria concedentis videretur; corpora suorum, qui sub ipsis mœ- 6,9.
nibus oppetierant, induciis postulatis ab hoste repetere, quam in-
21 humata dimittere maluit. At qui cum Persis erant, Ephialtes & Diodor.
Thrasybulus Athenienses, quum plus apud ipsos odium aduersus 17,25.
Macedonas, quam humanitatis ratio valeret, negabant *indulgendum*
22 *hoc esse infestissimis hostibus.* Non tamen permouerunt Memnonem,
quin *Græcorum moribus indignum esse* diceret, *sepulturam invidere cæsis hosti-*
bus. ARMIS ET viribus in aduersos & obsistentes vtendum: neq; contumelijs pu-
23 *gnandum in eos, quos bonis malisque nostris sua dies exemisset.* Sane præter
// alias Memnonis virtutes, etiam moderatio eius insignis fuit. neque
// enim per vecordiam conuiciis insectari hostem pulchrum duce-
// bat; sed virtute & consiliis vires illius animosque contundere.
24 Igitur quum aliquando in agmine quemdam ex mercenariis non- Plutarch.
// nulla contumelioſe & petulanter in Alexandrum iacientem audis- apophth.
// set, conuersa hasta hominem pulsans, *non te conduxi*, inquit, *vt male-* cap. 12.
// *diceres Alexandro, sed vt aduersus illum dimicares.*

Interea obsessi summo studio securitati suæ prouidentes, pro CAP. X.
diruto muro alium interiorem ex cocto latere eduxerunt, non Arrian. 1,
recta regione, sed in nascentis lunæ figuram sinuatum. eaque res, 7,14.
quum inter multos distributum munus esset, celerrime confecta 2,10,4.
2 est. Hunc murum Alexander postero statim die machinis quassare
cepit, quo minore negotio recens adhuc opus labefactaret. in eo
labore occupatis Macedonibus, iterum ex vrbe valida eruptio fa-

cta est: cratiumque quibus opera tegebantur nonnihil, & vnius turris ligneæ partem flamma comprehendit. ne ad cetera opera 3
Arrian. 1, 7, 14. transiret incendium Philotas & Hellanicus obstiterunt, quibus in eam diem machinarum custodia cesserat: & Alexander mature conspectus, tantum trepidationis iniecit hostium animis, vt omissis facibus quibus armati procurrerant, quidam etiam arma iacientes, effusa fuga oppidum repeterent. Inde vim facile propelle- 4
2, 10, 1. bant, adiuti commoditate loci, quem multo æquiorem obtinebant; & quia murus, sicut diximus, ita constructus erat, vt quamcumque partem inuasisset hostis, non à fronte tantum, sed ex vtroque laterum missilibus adpeti posset. Posthæc Persarum duces, 5
Diodor. 17, 26. quum omnia sibi in dies arctiora esse viderent, constaretque non abscessurum Macedonem donec vrbis potiretur; de summa rerum consilium habebant. ibi Ephialtes vir animi corporisq; robore in paucis conspicuus, incommoda longa obsidionis disseruit: nega- 6
batq; *exspectandum, donec paulatim adcisis viribus exhausti fractique cum ipsa vrbe in victoris arbitrium concederent; sed dum aliquid virium supereſſet, cum robore conductitij militis erumpendum, & alacribus animis cum hoste confligendum esse. Consilium suum quo in speciem audacius esset, eo plus in exsequendo facilitatis habiturum. hostibus enim alia omnia exspectantibus, & aduersus casum de quo nihil dubitarent imparatis superfusum iri suos.* Neq; Memnon, quamquam 8
cauta consilia speciosis præferre solitus, restitit. nam etiamsi nihil nouaretur, nulla propinqua auxilii spe, tristem obsidionis exitum fore prospiciebat; &, vt in tanto discrimine, non inconsultum rebatur, experiri virum acrem, & qui velut instinctu quodam ad extrema audenda ageretur. Igitur Ephialtes duobus millibus ex 9
Arrian. 1, 7, 16. omni mercenariorum numero delectis, *faces mille parare* iubet, *primaque luce adesse, & armatos exspectare imperium.* Cepta die quum Alexander iterum muro lateritio machinas admouisset, instarentque Macedones operi; Ephialtes porta subito patefacta dimidium
Diodor. 17, 26. suorum immittit cum facibus, ipse cum ceteris denso agmine subsequitur, vt hostes incendium prohibituros submoueret. Alexan- 10
der intellecto quid ageretur aciem celeriter instruit, subsidia delecto milite firmat. *quamque alios ad exstinguendum ignem ire* iussisset, in eos qui cum Ephialte aduenerant impetum facit. At ille insigni 11
corporis robore, quotquot conferre pedem audebant, obtruncans, suos voce, nutu, & inprimis exemplo ad virtutem animabat. neque parum molestiæ è muris exhibebatur hosti. quippe turrem centum cubitorum obsessi erexerant, tormentisque commode dispositis hastas & saxa iaculabantur. Inter hæc ex diuersa parte vr- 12
bis

bis (ipsi *Trippylon* vocabant) duce Memnone alius oppidanorum glo- Arrian. 1,
bus, qua minime exspectabatur, erupit. tantusque tumultus incef- 7, 16.
sit castris, vt ipse etiam rex consilii incertus efficeretur. Sed animi Diodor.
magnitudine, & opportunis imperiis omnia pericula propulsabat; 17, 26.
13 & fortuna in tempore subuenit. Igitur & qui machinas incenderant, à Macedonibus qui ibi curabant, quique à rege missi subsidio venerant, cum magna clade repulsi sunt: & Memnonem Ptolemæus excepit Philippi filius, regii corporis custos, præter propri- Arrian. 1, 5,
14 am manum Addæi Timandrique cohortibus stipatus. eaque parte 12. 1, 7, 18.
egregie vicerunt Macedones, quamquam Ptolemæum Addæumque, & sagittariorum ducem Clearchum cum quadraginta ferme manipularibus amisissent; & hostes cum tanta trepidatione recesserunt, vt angustum pontem, quem ad fossam superandam constructum erat, multitudo festinantium ruperit, iis qui superstiterant
15 in præceps deuolutis. ex quibus nonnulli à suis conculcati interierunt; alios Macedones ex superiore loco telis confixere. multi quibus ista calamitas pepercerat, sub ipsa vrbis porta necem inuenerunt: quippe exterritis omnibus, metuentibusq; ne vna Macedones inrumperent, porta præpropere occlusa, magnam oppida-
16 norum partem ad exitium hosti tradidit. Inter hæc Ephialtes non spe magis quam desperatione formidabilis, cum regiis ferociter dimicabat: & ancipitem feciſſet victoriam, ni laborantibus suis seniores Macedonum mature succurrissent. Ii in castris habeban- Diodor.
tur immunes operum periculorumque, nisi vbi necessitas exigeret; 17, 27.
quum stipendiis præmiisque nihilominus perfruerentur. meruerant eum honorem fortibus factis, & sub superioribus regibus
17 ipsoque Alexandro bellicis laboribus ætate exacta. Ii quum suos periculis territos detrectare pugnam, & receptui locum circumspicere intellegerent, Atharia quodam duce, in primam aciem Curtius 5,
prouolant; adcensoque quod elanguerat prælio, iuniores conui- 2, 5. 8, 1, 36.
18 ciis & pudore flagitii ad resumendos animos compellunt. Ita simul acerrimo nisu incumbentibus omnibus, quum æmulationem suam hostium damnis exercerent, momento temporis inclinata fortuna; Ephialtes cum plurimis fortissimisque suorum cæsus, re- Diodor.
19 liqui in vrbem repulsi sunt. Introierant etiam Macedonum multi, 17, 27.
& oppidum vi capiebatur; quum receptui cani rex iussit, siue vt vrbi parceret; siue præcipiti iam in vesperam die, noctem, & oc- Arrian. 1,
20 cultas ignotis locis insidias metuebat. Hoc prælium præcipuas 7, 20.
obsessorum vires consumpsit. Igitur Memnon re cum Orontobare qui vrbem tenebat, ceteriſque ducibus deliberata, nocte in-

tempesta

Arrian. 1, 7, 21.

tempesta turrim ligneam & porticus vbi tela seruabantur, incendunt, ædificiisque muro vicinis ignem supponunt: quo celeriter concepto, quum & ex porticibus turrique flamma vento agitata adcederet, late fuderunt incendium. Oppidanorum militumque 21
validissima pars arcem in insula sitam occupauit; alii in Salmacidem se contulere: alterius arcis id nomen, inditum à fonte, qui

Vitruuius 2, 8.

ibi est; vulgatissimæ famæ. Reliquam multitudinem resque pretiosas duces auexerunt in Con insulam. Alexander indicio trans- 22

Diodor. 17, 27. Arrian. 1, 7, 23.

fugarum, & obiecta oculis specie, quæ in vrbe gesta fuissent cognitis, quamquam media nocte, Macedonas *in vrbem inruere, & quos incendium augentes deprehendissent, interficere; si qui domi se continerent, ab eorum cæde temperare* iubet. Luce oborta arces à Persis & mercenariis 23
infestas contemplatus, quum obsidionem earum longi operis futuram suspicaretur, neque precium putaret capite gentis expugnato, duabus arcibus adsidentem, agendi tempus per otium & inertiam terere; vrbem ipsam exscindit, arces muro fossaque circum- 24

Diodor. 17, 27. Arrian. 1, 7, 25.

septas Ptolemæum obseruare iubet, quem cum tribus millibus peregrinorum militum, & equitibus ducentis ad Cariam tuendam

Arrian. 1, 6, 5. Curt 3, 7, 4. Arrian. 2, 1, 52. Strabo lib. 14.

relinquebat. Is non longo post tempore, copiis cum Asandro Lydiæ prætore coniunctis Orontobatem acie vicit: & Macedonibus ira tædioque diuturnioris moræ, oppugnationi acriter incumbentibus, arces in potestatem redactæ sunt. At rex Phrygiam conti- 25
nentesq; prouincias animo complexus, Parmenionem [a] cum amicorum turmis & auxiliariis equitibus, Thessalisque quibus Alexander Lyncestes [b] præerat, Sardes mittit; *vt inde in Phrygiam inrueret, venturoq; exercitui commeatum & pabulum ex hostico pararet.* data [c] ad hoc

[a] Arrian. 1, 7, 29.
[b] 2, 11, 10. 2, 11, 15. Diodor. 7, 27.
[c] Arrian. 1, 7, 29.

plaustra, quæ simul ducerentur. Quum deinde multos Macedo- 26
num paulo ante eam expeditionem ductis vxoribus, desiderium earum impatienter ferre cognouisset; Ptolemæum Seleuci filium corporis custodem iis præfecit, *domumque deducere* iussit, *cum vxoribus hybernaturos.* duo quoque ex ducibus Cœnos atque Meleager ob eamdem caussam vna profecti sunt. Id regi magnæ apud milites 27
commendationi fuit, promptioresque deinde eos ad longinquam militiam reddidit, quum sui rationem habitam viderent, sperarentque deinceps etiam ad suos visendos subinde commeatum impetraturos esse. Ducibus iniunctum est, *vt interim, dum in Mace-* 28
donia morarentur, strenue delectus agerent; quantasque maximas possent equitum peditumque copias, cum iis qui tum abibant sub initium veris adducerent. Anim- 29
aduerso autem exercitum Asiaticis moribus infici, magnamque vulgo per castra impudicorum multitudinem haberi, probrosos

omnes

omnes conquiri iussit, & in paruam quamdam Ceramici sinus in- Plinius 5, sulam sepositi: hæsitque infamia loco, & ob eius rei memoriam 31, 11. Cinædopolis adpellatur.

His ita gestis insistens consilio suo, vt omni maritima ora sui CAP. XI. iuris effecta, classem hostium inutilem redderet, Hyparnis rece- 2, 8, 14. ptis, quæ arcem tenentes mercenarii dediderant, in Lyciam con- Arrian. 1, 2 tendit. Ibi pacta cum Telmissensibus amicitia, Xanthoque flumi- 7, 30. ne transmisso, cognominem amni vrbem, Pinaraque & Patara, nobilia iis regionibus oppida, cum aliis minoribus circiter triginta, in fidem accipit: rebusque satis in præsens compositis; in My- Diodor. 3 liada procedit. Phrygiæ maioris portio Mylias est; sed Persarum 17, 27. regibus placuerat Lyciæ eam contribui. Eam dum recipit, adfue- Arrian. 1, re Phaselitarum legati, amicitiam orantes, aureamque coronam 7, 31. hospitale donum adferebant: idem petebant multarum vrbium 4 oratores ex inferiore Lycia. Itaque rex præmissis, quibus oppida sua Phaselitæ Lyciique traderent; paucis post diebus, Phaselin profectus est. oppugnabant illi tum maxime validum præsidium, quod in ipsorum ditione Pisidæ construxerant, multasque inde iniurias intulerant adcolis. id aduentu Alexandri breui captum fuit. 5 Apud Phaselitas plusculos dies, vt seque & exercitum reficeret, Plutarch. quieti dedit. inuitabat etiam tempus anni; quippe media iam hy- cap. 28. 6 ems difficiles progredienti vias effecerat. Ibi per hilaritatem & Arrian. 1, epulas laxato animo, quum statuam Theodecti à ciuibus suis in fo- 7, 31. ro positam vidisset, vt à cœna temulentus surrexerat, saltabundus Plutarch. eo processit, frequentesque ei coronas iniecit. Nam Theodecten, cap. 28. quum Aristotelem vna audiret, familiarem gratumque habuerat. Suidas in Theodectes. 7 Sed otiosos iuuenilis animi lusus atrox à Parmenione nuncius cito discussit. Comprehenderat ille Persam quemdam Asisinem no- Arrian. 1, mine, à rege Dario palam quidem ad Aryziem Phrygiæ satrapam 8, 4. missum; sed cum occultis mandatis, *vt Alexandrum Lyncesten captata occasione secreto conueniret, eique si destimata effecisset, Macedoniæ regnum &* 8 *mille insuper auri talenta polliceretur.* Namis cum Amynta transfuga sceleste consilio inito, occidendi regis partes sibi sumpserat. Oderat eum tum aliis de caussis; tum quod Heromenem & Arrabæum, Arrian. 1, fratres huius Alexandri, inter paternæ necis conscios supplicio ad- 8, 1. 9 fecisset. Et quamquam ipse pœna exemptus, multisque postea 1, 9, 18. honoribus ornatus, non simplex beneficium regi deberet; insita animo ferocia & dominandi cupidine nihil nefas putabat, per 10 quod ad regnum via sterneretur. Re in consilium deducta *facili-* Arrian. 1, *tatem regis* arguebant amici, *quod hominem in manifesto maleficio depra-* 8, 4.

Arrian. 1, 7, 21.

tempesta turrim ligneam & porticus vbi tela seruabantur, incendunt, ædificiisque muro vicinis ignem supponunt: quo celeriter concepto, quum & ex porticibus turrique flamma vento agitata adcederet, late fuderunt incendium. Oppidanorum militumque 21
validissima pars arcem in insula sitam occupauit; alii in Salmacidem se contulere: alterius arcis id nomen, inditum à fonte, qui
Vitruuius 2, 8. Diodor. 17, 27. Arrian. 1, 7, 23.
ibi est; vulgatissimæ famæ. Reliquam multitudinem resque pretiosas duces auexerunt in Con insulam. Alexander indicio transfugarum, & obiecta oculis specie, quæ in vrbe gesta fuissent cognitis, quamquam media nocte, Macedonas *in vrbem inruere, & quos incendium augentes deprehendissent, interficere; si qui domi se continerent, ab eorum cæde temperare* iubet. Luce oborta arces à Persis & mercenariis 23
infessas contemplatus, quum obsidionem earum longi operis futuram suspicaretur, neque precium putaret capite gentis expugnato, duabus arcibus adsidentem, agendi tempus per otium & inertiam terere; vrbem ipsam exscindit, arces muro fossaque circum- 24
Diodor. 17, 27. Arrian. 1, 7, 25. Arrian. 1, 6, 5. Curt 3, 7. 4. Arrian. 2, 1, 32. Strabo lib. 14.
septas Ptolemæum obseruare iubet, quem cum tribus millibus peregrinorum militum, & equitibus ducentis ad Cariam tuendam relinquebat. Is non longo post tempore, copiis cum Asandro Lydiæ prætore coniunctis Orontobatem acie vicit: & Macedonibus ira tædioque diuturnioris moræ, oppugnationi acriter incumbentibus, arces in potestatem redactæ sunt. At rex Phrygiam conti- 25
nentesq; prouincias animo complexus, Parmenionem [a] cum amicorum turmis & auxiliariis equitibus, Thessalisque quibus Alexander Lynceste [b] præerat, Sardes mittit; *vt inde in Phrygiam inrueret, venturoq; exercitui commeatum & pabulum ex hostico pararet.* data [c] ad hoc
[a] Arrian. 1, 7, 29. [b] 2, 11, 10. 2, 11, 15. Diodor. 7, 27. [c] Arrian. 1, 7, 29.
plausta, quæ simul ducerentur. Quum deinde multos Macedo- 26
num paulo ante eam expeditionem ductis vxoribus, desiderium earum impatienter ferre cognouisset; Ptolemæum Seleuci filium corporis custodem iis præfecit, *domumque deducere* iussit, *cum vxoribus hybernaturos.* duo quoque ex ducibus Cœnos atque Meleager ob eamdem causam vna profecti sunt. Id regi magnæ apud milites 27
commendationi fuit, promptioresque deinde eos ad longinquam militiam reddidit, quum sui rationem habitam viderent, sperarentque deinceps etiam ad suos visendos subinde commeatum impetraturos esse. Ducibus iniunctum est, *vt interim, dum in Mace-* 28
donia morarentur, strenue delectus agerent; quantasque maximas possent equitum peditumque copias, cum iis qui tum abibant sub initium veris adducerent. Anim- 29
aduerso autem exercitum Asiaticis moribus infici, magnamque vulgo per castra impudicorum multitudinem haberi, probrosos omnes

omnes conquiri iussit, & in paruam quamdam Ceramici finus in- Plinius 5,
sulam sepolsit: hæsitque infamia loco, & ob eius rei memoriam 31, 11.
Cinædopolis adpellatur.

His ita gestis insistens consilio suo, vt omni maritima ora sui CAP. XI.
iuris effecta, classem hostium inutilem redderet, Hyparnis rece- 2, 8, 14.
ptis, quæ arcem tenentes mercenarii dediderant, in Lyciam con- Arrian. 1,
2 tendit. Ibi pacta cum Telmissensibus amicitia, Xanthoque flumi- 7, 30.
ne transmisso, cognominem amni vrbem, Pinaraque & Patara,
nobilia iis regionibus oppida, cum aliis minoribus circiter trigin-
ta, in fidem accipit: rebusque satis in præsens compositis; in My- Diodor.
3 liada procedit. Phrygiæ maioris portio Mylias est; sed Persarum 17, 27.
regibus placuerat Lyciæ eam contribui. Eam dum recipit, adfue- Arrian. 1,
re Phaselitarum legati, amicitiam orantes, aureamque coronam 7, 31.
hospitale donum adferebant: idem petebant multarum vrbium
4 oratores ex inferiore Lycia. Itaque rex præmissis, quibus oppida
sua Phaselitæ Lyciique traderent; paucis post diebus, Phaselin
profectus est. oppugnabant illi tum maxime validum præsidium,
quod in ipsorum ditione Pisidæ constituxerant, multasque inde in-
iurias intulerant adcolis. id aduentu Alexandri breui captum fuit.
5 Apud Phaselitas plusculos dies, vt seque & exercitum reficeret, Plutarch.
quieti dedit. inuitabat etiam tempus anni; quippe media iam hy- cap. 28.
6 ems difficiles progredienti vias effecerat. Ibi per hilaritatem & Arrian. 1,
epulas laxato animo, quum statuam Theodecti à ciuibus suis in fo- 7, 31.
ro positam vidisset, vt à cœna remulentus surrexerat, saltabundus Plutarch.
eo processit, frequentesque ei coronas iniecit. Nam Theodecten, cap. 28.
quum Aristotelem vna audiret, familiarem gratumque habuerat. Suidas in Θεοδέκτης.
7 Sed otiosos iuuenilis animi lusus atrox à Parmenione nuncius cito
discussit. Comprehenderat ille Persam quemdam Asisinem no- Arrian. 1,
mine, à rege Dario palam quidem ad Atyziem Phrygiæ satrapam 8, 4.
missum; sed cum occultis mandatis, *vt Alexandrum Lynceslen captata occasione secreto conueniret, eique si destinata effecisset, Macedoniæ regnum &*
8 *mille insuper auri talenta polliceretur.* Nam is cum Amynta transfuga
sceleste consilio inito, occidendi regis partes sibi sumpserat. Ode-
rat eum tum aliis de causis; tum quod Heromenem & Arrabæum, Arrian. 1,
fratres huius Alexandri, inter paternæ necis consicios supplicio ad- 8, 1.
9 fecisset. Et quamquam ipse pœna exemptus, multisque postea 1, 9, 18.
honoribus ornatus, non simplex beneficium regi deberet; insita
animo ferocia & dominandi cupidine nihil nefas putabat, per
10 quod ad regnum via sterneretur. Re in consilium deducta *facili-* Arrian. 1,
tatem regis arguebant amici, *quod hominem in manifesto maleficio deprehensum,* 8, 4.

2,9,25.

1,7,32.

Aelian. hist. anim. 10, 34. Arrian. 6, 8,5.

Diodor. 17,32.

2,9,25.

Comment. in Curt. 7, 1,8. Arrian. 1, 8, 8.

Strabo lib. 14. Curt. 5, 3,22. 6,3,16. Artemon in Senecæ suasor. 1.

benserit, non modo punire non sustinuisset; verum etiam præmiis & honoribus auctum optimæ equitatus parti præposuisset. Quem deinceps ei fidum futurum, si præter impunitatem propior amicitiæ gradus, maximæ dignitates, honorificæ præfecturæ parricidij merces essent? Igitur mature emendandum, quod nimia le- 11
nitate peccatum esset: priusquam ille, consilium emanasse sentiens, Thessalorum mobiles animos ad res nouandas induceret. Non contemnendum esse periculum, quo maius ne excogitari quidem possit: neque spernenda deorum ostenta, qui regem de cauendis insidiis euidenter monuissent. Nuper enim, dum Halicar- 12
nassum obsidens, post longos magnosque labores meridiatione reficitur, hirundo, nota auspiciis auis, magno cum garritu, circum caput quiescentis volitauerat, & modo in hoc modo illud lectuli latus se demiserat, turbulentiorem solito cantum exorsa. Et rex 13
quidem defatigato corpore non penitus excussit somnum, sed tamen auem continuo strepitu molestam sentiens manu obiter repulit. Illa adeo non exterrita est, vt etiam in ipsius capite consederit, neque prius strepere desierit, quam ab experrecto demum abacta est. Idque sic interpretatus fuerat Aristander, vt *insidiare periculum* di- 14
ceret *ab amico regis; sed insidias in occulto non mansuras. hoc enim monere naturam auis, quæ præ ceteris hominis familiaris, eademque supra modum garrula esset.* His itaque diligenter expensis, quum indicium Asisinis cum 15
vatis responso conuenire cerneret, meminisseteque se matris literis anxie monitum, *vt ab hoc homine sibi caueret*; nihil vltra differendum ratus, quid fieri vellet, Parmenioni significat: nam vt diximus, cum ipso in Phrygiam iuerat Lynceste Alexander. Sed ne quo ca- 16
su consilium regis parum in tempore proderetur, literas scribi non placuit; sed per hominem fidum atque honoratum mandata perferri. electus est Amphoterus Crateri frater, qui quum Macedonicum habitum Phrygio mutasset, adsumptis Pergensibus aliquot itineris gnaris, ad Parmenionem occultus penetrat. Ita Alexan- 17
der comprehenditur: & quum ob veterem suam familiæque dignitatem & gratiam diu dilatus esset, tertio post anno, dum à Philotæ conscijs supplicium sumitur, societate criminis, & pœna sontium in exitium abreptus periit. Regi ex Phaselide mouenti, supra 18
detectas insidias, propitius numinis fauor alio statim beneficio patuit. Parte exercitus ad Pergensium vrbem per montes præmissa, ceteros ipse per litus ducebat, qua Climax mons Pamphylio mari imminens angustam euntibus semitam relinquit, quoties mare tranquillum est; at quum æstus incubuit, fluctibus operitur. idque hyeme frequens & prope perpetuum est. At Alexander nihil 19
æque ac moram metuens, exercitum per æqua, per iniqua, eodem ardore

ardore atque impetu rapiebat. Continui per eos dies Austri flauerant, qui mare in litus propellentes, omnia itineris vestigia alris paludibus oppleni: adiuuare etiam magnæque pluuiæ, vt ventis istis 20
spirantibus solet, ruebant. sed aduentante Alexandro subito exortus Aquilo cœlum purgauit imbribus, vndas reiecit in mare, & Macedonibus transitum aperuit. Sic quoque vnius * diei itinere per incerta vada emergendum fuit; aqua ad vmbilicum ferme per- 21
tingente. Tantam in periculis Alexandri fiduciam, vt ab ipsius ingenio profectam non dubito; ita frequentibus prodigijs & ominibus auctam confirmatamque fuisse crediderim: postquam decreto numinis, clarissimis maximisque rebus se destinari conie- 22
cit. Adhuc * in Macedonia degenti species humana augustior adparuisse dicitur, monentis *vt ad euertendum imperium Persicum quam primum in Asiam sequeretur*: atque in memoriam insomnii reuocatum esse regem, quum in Phœnice res gereret; obuio Iudæorum sacerdote in quo recognouit ornatum, quem pridem in obiecta imagi- 23
ne per quietem viderat. Nam inter obsidionem Tyri vicinis regibus populisque deditionem & delectus imperauerat. sed Iudæi, qui Hierosolyma famosam vrbem tenebant, fœdus cum Dario 24
causati, Macedonum amicitiam detrectabant. Eam gentis contumaciam puniturus, in Iudæam infesto agmine perrexit. At Hierosolymitani vt regis iram lenirent, cum vxoribus liberisque supplices in occursum venientis effunduntur. Sacerdotes primi ibant tenuissima byssо amicti: hos deinde populus candido & ipse vestitu sequebatur. Agmen ducebat Iaddus summus sacrorum an- 25
tistes cum solenni ornatu. Adpropinquantis pompæ venustatem speciemque miratus rex, equo desiliens, solus processit, adoratoque DEI nomine, quod aureæ laminæ insculptum cidaris pontifi- 26
cia præferebat, ipsum quoque reuerenter salutauit. Improuisa res omnium qui cum eo aduenerant animos in stuporem dedit. Iudæi ex propinqui exitii metu non in spem incolumitatis modo, sed inopinatæ gratiæ fiduciam erecti circumibant regem, laudes 27
gratulationemque & vota miscentes. Contra Syrorum reguli, qui ob crebras acerbasque cum Iudæis simultates Alexandrum sequuti fuerant, inimicorum suppliciis, vt rebantur, infesti animi libidinem expleturi, stupebant; dubij verane essent quæ intuerentur, an aliquod oculorum ludibrium vana imagine sopitos sensus falleret. 28
Neque minus Macedonas insolentia spectaculi suspensos habuit: donec propius accedens Parmenion interrogare ausus est, *quid ita externis cæremonijs honorem deferret, quem à tam fœda gente etiam recipere vix*

Arrian. 1, 8, 8. Eustath. in Dionys. v. 855 & 865. Appian. li. 2, de bell. ciuil. Ioseph. antiquit. lib. 2. extremo. Plutarch. c. 27. & 28. * Strabo lib. 14. * Ioseph. 11, 8. Schikar. in procem. Tarich. reg. Persiæ.

Zonaras tom. 1. Tacit. H 5,2,3. Ioseph. 11, 8. Ἐυσεβ. λόγ. Α.

peperci; & in tuple DEI sacrificia obtulit. inspectisq; libris sacris vaticinia de Persarū impe-rio exercendo reperit. Sed a'iquanto prius Aspendiu in fidē accepto, Siden Pamphyliæ me-

Ὁλομ. ἀναγ. Cedrenus. Glycas. Sulpic. Seuer. lib. 2. *Iesaiæ 11. Daniel. 8, 21. Cedrenus. Plin 12, 25. *Curtius 4. 8, 9. Iosephus 11, 8.

tanto rege dignum esset? Atque ille insomnium suum retulit. Deinde 29
vrbem ingressus in pulcherrima æde ritu recepto sacrum DEO fe-
cit, & dona templo intulit. Inspexit etiam sacros gentis codices,
quibus cōtinebantur diu ante perscripta vaticinia. inter quæ *Ty-
rum Macedonibus cessuram, & Persas à Græco quodam debella-
tum iri clare significabatur. eum se fore interpretatus, Iudæis con- 30
cessit, *vt domi forisque suis legibus ritibusque libere vterentur; & quia septimum
quemque annum agricultur a exsortes agunt; etiam tributorum ipsa portione sol-
uerentur.* Naturam quoque regionis admiratus, quæ aliis fructibus 31
inter præstantissimas diues, opobalsamum sola producit, Andro-
machum iis regionibus præposuit: quem *Samaritani perpetui Iu-
dæorum hostes, paulo post atrociter necauerunt. Sed hæc quidem
post Tyrum Gazamque expugnatas gesta sunt: nos per occasio-
nem præcepimus.

Cedrenus.

Ea. XII. Arrian. 1, 8. 9.

Ceterum angustiis ad mare Pamphylium superatis, Alexan-
der Pergis profectus in itinere obuios habuit Aspendiorum lega-
tos, ex principibus ciuitatis, ii petentes *ne præsidium recipere cogerentur,
quinquaginta talenta in stipendium militum, & quantum equorum tributi nomi-
ne reges Persarum alere consueuerant,* promiserunt. Inde rex ad Sidetas 2
qui Melanem amnem adcolunt, progressus est; Cumæorum ex
Æolide genus, sed sermone barbaro: nam Græcus exoleuerat, non
diuturnitate temporis vt accidit; verum *maiores suos, vt in eas regiones
venerunt, repente oblitos patriæ linguæ nouam & antea inauditam sonuisse* me-
morabant. Side recepta, quæ Pamphyliæ metropolis erat, Syllium 3
ibatur, rutum natura situs oppidum, & tam peregrino milite, quā
barbarorum adcolentium firma manu egregie munitum. Eares,
& quia *Aspendios rebellare* nunciabatur, auertit iter: Aspendumque
ductus est exercitus. Illi subita Macedonum irruptione territi, de- 4
sertis quæ in plano erant ædificiis, in arcem concessere. Alexander
vacua vrbe potitus sub ipsa arce castra communit; & quum peri-
tissimos architectos haberet, adparatu oppugnationis obsessos ad
pacem prioribus conditionibus repetendam compulit. Nihil ad 5
maiora properanti optatius adcidere potuisset, quam loci haud
contemnendi longa obsidione non detineretur; ne tamen impuni-
ta defectorum temeritas esset, *pontsimos ciuium obsides tradi, pecuniaque
imperata nec exsoluta summam dupliari* præcepit: adiectum est, *vt satrapæ
quem Alexander præfecisset, obedirent, annua Macedonibus tributa soluerent;
& de agro*, vnde vicinos vi eiecisse arguebantur, *iudicio contenderent.*
His ita gestis remensus iter, quod ad Pergensium oppidum ferebat, 6
inde perrexit in Phrygiam. Sed per ista loca ducenti superandæ
erant

Vitruuius 10, 19. Arrian. 1, 3, 13.

Strabo lib. 14.

Pausanias lib. 8.

Arrian. 1, 8, 10.

Suidas v. Σίδη.

Arrian. 1, 3, 11.

erant angustiæ, quas iuxta Telmissum vrbem Pisidarum, duo mon- Arrian. 1, 8, 15.
tes ex aduerso concurrentes efficiunt; ita strictis faucibus vt porta-
rum similitudinem referant: easque barbari armata manu vtrimq;
7 insederant. Alexander in ipso aditu castra poni iubet, ratus, quod
euenit, Telmissenses castris locatis periculum differri credentes
non diu hæsuros in angustiis, sed modico in illis relicto præsidio
8 ceteros in vrbem recessuros esse. Igitur occasione haud segniter
vsus, protinus sagittarios & funditores, quod q; ex graui armatura
maxime expeditum erat, inducit; & præsidio barbarorum detur-
9 bato, ante ipsam vrbem castra conlocat. Ibi legatos Selgensium
audit, qui ob vetustas cum vicinis Telmissensibus simultates quā-
quam eiusdem nationis essent, amicitiam ac auxilia offerebant re- Strabo
gi. Quibus perbenigne exceptis ne in obsidione vnius vrbis tem- lib. 14.
pus tereret, Sagalassum castra mouit: validam vrbem & iuuentu-
tis robore firmatam. quum enim omnes Pisidæ bellicosi sint; Saga- Arrian. 1, 8, 19.
10 lassenses præ ceteris pugnaces habentur. Ii, quum etiam à Telmis-
so fœderatæ sociæq; copiæ venissent, viris magis quam mœnibus
confisi, in vicino colle instruxerant aciem; & præmissos ab Alex-
andro velites opportunitate loci adiuti repulerant: sed Agriani re-
sistebant, quis propinqua iam Macedonum phalanx, & ante prima
11 signa rex conspectus audaciam addiderat. Maximus militi labor
fuit per ardua conniti: postquam æquioribus paulo locis consistere
datum est, semermum montanorum vulgus haud ægre diffiecere.
Ex Macedonum ducibus Cleander desideratus est, cum viginti fer-
me militibus; barbarorum ad quingentos cecidere: ceteros expe-
12 dita fuga, & locorum notitia protexit. Fugientibus tamen institit
rex contentione quanta poterat tam graue agmen: eodemque im- Strabo
petu vrbs eorum capta est. Per cetera deinde Pisidiæ munita loca lib. 14.
circumtulit bellum: quorum nonnulla pugnando cepit; alia condi- Arrian. 1,
13 tionibus in fidem venerunt. Telmissum expugnatam, ob pertina- 8, 24.
ciam ciuium, solo æquauit; populo libertatem ademit; & paulo Strabo
post cum aliis quibusdam Pisidiæ ciuitatibus, Celænarum præfe- lib. 14.
14 cturæ contribuit. Pacatis hunc in modum asperrimis nationibus, Plinius 5, 29, 6.
in Phrygiam processit, qua Ascanius lacus est, cuius aqua sua spon- Arrian. 1,
te concrescens, necessitate salis è longinquo petendi soluit adcolas. 8, 25.
15 Dum ea geruntur, Memnon suarum partium reliquiis vndiq; con- Arrian. 2,
lectis, vt inhærentem Asiæ Alexandrum extorqueret, ad bellum 1, 1.
16 Græciæ Macedoniæq; inferendum cogitationes conuertit. Quip- 2, 9.
pe Darius in hoc vno spem reponens, qui victoris impetum sua vir- Diodor.
tute suaq; prudentia diutissime ad Halicarnassum moratus esset, 17, 29.

Suppl. 2,12,17. *prælio vincit; & fugientibus immixtus Sagalassum capit: Telmissum expugnat. Interea Memnon belli molem in Macedoniā trāsferre conatur. Chium, & plerasq; Lesbiorum oppida occupat: sed in obsidione Mitylenæorum morbo moritur. vbi nobilissimus a Persis capitur.*

summæ rerum præfecerat eum, magnamq; pecuniæ vim transmiserat. Itaque mercenariorum manu quanta poterat conducta, cum 17
trecentarum nauium classe libero mari vagabatur; & quæ tantis
conatibus aduersa vel æqua futura essent, solerti æstimatione pen-
sabat. Interea locis quæ minus anxie custodiebantur occupatis 18
(inter quæ & Lampsacus fuerat) insulas adgressus est, quibus Ma-
cedones, quamquam vtrimque continenti potirentur, ob inopiam
nauium auxilium ferre non poterant. Iuuit consilium ducis ani- 19
morum mira vbiq; dissensio; quum aliis ad Alexandrum libertatis
auctorem res trahentibus, non deessent qui Persicis opibus aucti,
propriam sub veteribus dominis potentiam, quam liberata repub.
eamdem omnium æqualitatem mallent. Igitur Athenagoras & 20
Apollonides ex Chiorum optimatibus, re cum Phisino Megareo-
que, & aliis suæ factionis hominibus comunicata, Memnonem ar-
cessunt. Ita Chius proditione capitur, & præsidio ibi conlocato,
vrbanarum rerum administratio Apollonidi sociisque traditur.
Inde Lesbum petens Antissam, Pyrrham & Eressum nullo negotio 21
capit; Methymnæ * Aristonicum tyrannum imponit; totamq; in-
sulam excepta Mitylene nobilissima vrbe, in potestatem redigit. Ea 22
multis diebus obsidionem constanter pertulit: nec ab ipso Me-
mnone capta est. Ille enim quum iam magnis operibus vrbem cir-
cumuallasset, & occluso portu, nauiumq; stationibus per opportu-
na loca dispositis, ne qua subsidio venientibus aditus pateret, pro-
uidisset; pestilenti morbo conreptus præclaram Persarū spem, in-
reparabili cum ipsorum damno, deseruit. Sed quum se iam morti 23
vicinum intellegeret, Pharnabazo sororis suæ filio, quem Artaba-
zo pepererat, imperium suum tradidit, donec Darius re comperta,
aliter statueret. Hic cum Autophradate classis præfecto munia 24
partitus, eo tandem obsessos adegit, vt secuto præsidii discessu pa-
cto, columnas quis fœderis cum Alexandro leges insculptæ erant,
subuerterent; Darioque fidem polliciti, dimidiam exsulum suorū
partem reciperent. At Persæ non integra fide pactis steterē; sed 25
introductis in vrbem militibus Lycomedem Rhodium præsse iuss-
erunt: Diogeni, qui ob studia in Persas exsulauerat, patriæ tyran-
nus tradita est. Pecunia deinceps priuatim ab opulentissimo quo-
que per vim ablata: neque eo minus imperatum tribu-
tum, quod commune Mitylenæo-
rum penderet.

Aristot. œconom. lib. 2.

2, 6, 16.

Curtius 4, 5, 15. Amia. 3, 1, 7.

Arrian. 2, 1. 1.

Diodor. 17, 29.

* Curtius 4, 5, 19.

Arrian. 2, 1, 3. contra Diodorus 17, 29.

1, 2, 24.

Arrian. 2, 1, 4.

FRAG-

FRAGMENTORVM

Q. CVRTII RVFI
DE REBVS ALEXANDRI
Regis Macedonum
LIBER TERTIVS.

lib. 4 cap. 8. num. 11. 4, 6, 30.

INTER hæc Alexander, ad conducendum ex Peloponneso militem, Cleandro cum pecunia misso, Lyciæ Pamphiliæque rebus compositis, ad vrbem Celænas exercitum
2 admouit. Mediam illa tempestate interfluebat Marsyas
3 amnis, fabulosis Græcorum carminibus inclutus. Fons eius ex summo montis cacumine excurrens, in subiectam petram 3, 4, 9.
magno strepitu aquarum cadit: inde diffusus circumiectos
4 rigat campos, liquidus, & suas duntaxat vndas trahens. Itaq; color eius placido mari similis, locum poëtarum mendacio fecit: quippe traditum est, *Nymphas amore amnis retentas, in*
5 *illa rupe considere.* Ceterum quamdiu intra muros fluit, nomen suum retinet: at quum extra munimenta se euoluit,
6 maiore vi ac mole agentem vndas *Lycum* appellant. Alexander quidem vrbem destitutam à suis intrat: arcem vero, in quam confugerant, oppugnare adortus; caduceatorem præmisit, qui denunciaret, *ni dederent, ipsos vltima esse passuros.*
7 Illi caduceatorem in turrim, & situ & opere multum editam 5, 2, 15.
perductum; *quanta esset altitudo, intueri* iubent, *ac nunciare Alexandro, non eadem ipsum & incolas æstimatione munimenta metiri: se scire inexpugnabiles esse. ad vltimum, pro*
8 *fide morituros.* Ceterum vt circumsideri arcem, & omnia sibi indies arctiora viderunt esse; *sexaginta dierum inducias* pacti, *vt nisi intra eos auxilium Darius ipsis misisset, dederent vrbem:*

vrbem: postquam nihil inde præsidii mittebatur, ad præstitutam diem permisere se regi. Superueniunt deinde legati 9
Athenienſium, petentes, *vt capti apud Granicum amnem*
4, 8, 12. *redderentur ſibi.* Ille *non hos modo, ſed etiam ceteros Græcos reſtitui ſuis iuſſurum* respondit, *finito Perſico bello.* Cete- 10
rum Dario imminens, quem nondum Euphratem ſuperaſſe cognouerat; vndique omnes copias contrahit: totis viribus tanti belli diſcrimen aditurus. Phrygia erat, per 11
quam ducebatur exercitus; pluribus vicis, quam vrbibus frequens. Tunc habebat quondam nobilem Midæ regiam; 12
Gordium nomen eſt vrbi, quam Sangarius amnis interfluit, pari interuallo Pontico & Cilicio mari diſtantem. Inter hæc maria anguſtiſſimum Aſiæ ſpatium eſſe compe- 13
rimus, vtroque in arctas fauces compellente terram. Quæ quia continenti adhæret, ſed magna ex parte cingitur fluctibus, ſpeciem inſulæ præbet; ac niſi tenue diſcrimen obiiceret, maria, quæ nunc diuidit, committeret. Alex- 14
ander vrbe in ſuam ditionem redacta, Iouis templum intrat. Vehiculum, quo Gordium Midæ patrem vectum eſſe conſtabat, adſpexit, cultu haud ſane à vilioribus, vulgatiſque vſu abhorrens. Notabile erat iugum adſtrictum 15
compluribus nodis in ſemetipſos implicatis, & celantibus nexus. Incolis deinde adfirmantibus; *editam eſſe oraculo* 16
ſortem; Aſiæ potiturum, qui inexplicabile vinculum ſoluiſſet: cupido inceſſit animo ſortis eius implendæ. Cir- 17
ca regem erat & Phrygum turba, & Macedonum: illa exſpectatione ſuſpenſa, hæc ſolicita ex temeraria regis fiducia. Quippe ſeries vinculorum ita adſtricta, vt vnde nexus inciperet, quoue ſe conderet, nec ratione, nec viſu percipi poſſet; ſoluere adgreſſo iniecerat curam, ne in omen verteretur inritum inceptum. Ille nequaquam diu luctatus cum 18
latentibus nodis; *nihil*, inquit, *intereſt quomodo ſoluatur*: gladioque ruptis omnibus loris, oraculi ſortem vel eluſit,

19 eluſit, vel impleuit. Cum deinde Darium, vbicumque eſſet, occupare ſtatuiſſet; vt à tergo tuta relinqueret, Amphore- 8, 5, 1.
rum claſſi ad oram Helleſponti, copiis autem præfecit Hegelochum; Lesbum, & Chium, & Con præſidiis hoſtium libera-
20 turos. His talenta ad belli vſum quingenta adtributa: ad Antipatrum, & eos qui Græcas vrbes tuebantur, ſexcenta miſſa: ex fœdere naues ſociis imperatæ, quæ Helleſponto præſide-
21 rent. Nondum enim Memnonem vita exceſſiſſe cognouerat: in quem omnes intenderat curas; ſatis gnarus cuncta in 3, 13, 14.
22 expedito fore, ſi nihil ab eo moueretur. Iamque ad vrbem Ancyram ventum erat, vbi numero copiarum inito, Paphlagoniam intrat: huic iuncti erant Eneti, vnde quidam Vene-
23 tos trahere originem credunt. omniſque hæc regio paruit regi: datiſque obſidibus, *tributum, quod ne Perſis quidem tu-*
24 *liſſent, pendere ne cogerentur*, impetrauerunt. Calas huic regioni præpoſitus eſt: ipſe, adſumptis qui ex Macedonia nuper aduenerant, Cappadociam petiit.

AT Darius, nunciata Memnonis morte haud ſecus quam CAP. II.
par erat, motus; omiſſa omni alia ſpe, ſtatuit ipſe decernere: quippe quæ per duces ſuos acta erant, cuncta damnabat; ra- 5, 9, 4.
2 tus pluribus curam, omnibus abfuiſſe fortunam. Igitur caſtris ad Babylonem poſitis, quo maiore animo capeſſerent bellum, vniuerſas vires in conſpectum dedit: & circumdato 3, 8, 9.
vallo, quod decem millium armatorum multitudinem cape-
3 ret, Xerxis exemplo numerum copiarum iniit. Orto ſole ad 3, 3, 8.
noctem agmina, ſicut deſcripta erant, intrauere vallum. inde occupauerunt emiſſa Meſopotamiæ campos: equitum pe- 4, 9, 6.
ditumque propemodum innumerabilis turba, maiorem
4 quam pro numero ſpeciem gerens. Perſarum erant centum millia: in quis eques triginta millia implebat. Medi decem
5 equitum; quinquaginta millia peditum habebant. Barcanorum equitum duo millia fuere; armati bipennibus, leuibuſque ſcutis cetræ maxime ſpeciem reddentibus: peditum

Armen. &c. reperta ad 311200. Cui multitudini ipse cum suis fidit. Charidemus autem imparem docet Macedonib. ob horum

decem millia pari armatu sequebantur. Armenii quadraginta millia miserant peditum; additis septem millibus equitum. Hyrcani egregii, vt inter illas gentes, sex millia expleuerant, equis militatura. Derbices quadraginta millia peditum armauerant: pluribus hærebant ferro præfixæ hastæ; quidam lignum igni durauerant. hos quoque duo millia equitum ex eadem gente comitata sunt. A Caspio mari octo millium pedester exercitus venerat; ducenti equites. Cum his erant ignobiles Asiæ gentes: duo millia peditum; equitum duplicem paraverant numerum. His copiis triginta millia Græcorum mercede conducta, egregiæ iuuentutis, adiecta sunt. Nam Bactrianos, & Sogdianos, & Indos, ceterosque rubri maris accolas, ignota etiam ipsi gentium nomina, festinatio prohibebat acciri. Nec quidquam illi minus quam multitudo militum defuit. cuius tum vniuersæ adspectu admodum lætus, purpuratis solita vanitate spem eius inflantibus; conuersus ad Charidemum Athenien sem belli peritum, & ob exilium infestum Alexandro (quippe Athenis iubente eo fuerat expulsus) percontari cepit; *satisne ei videretur instructus ad obterendum hostem?* At ille & suæ sortis, & regiæ superbiæ oblitus; *Verum*, inquit, *& tu forsan audire nolis; & ego, nisi nunc dixero, alias ne quidquam confitebor. Hic tanti apparatus exercitus, hæc tot gentium, & totius Orientis excita sedibus suis moles, finitimis potest esse terribilis: nitet purpura auroque, fulget armis & opulentia, quantam qui oculis non subiecere, animis concipere non possunt. Sed Macedonum acies torua sane & inculta, clypeis hastisque immobiles cuneos, & conserta robora virorum teget. Ipsi* phalangem *vocant peditum stabile agmen. vir viro, armis arma conserta sunt: ad nutum monentis intenti sequi signa, ordines seruare didicere. Quod imperatur, omnes exaudiunt: obsistere, circumire, discurrere in cornu, mutare pugnam, non duces magis, quam milites callent. Et ne auri argentique studio teneri putes,*

disciplinam. Ideo necatur. Thymodes Pharnabaci; hic Memnoni succedit. Darij somnium, eiusq; varia

putes, adhuc illa disciplina paupertate magistra stetit. fatigatis humus cubile est: cibus quem occupant satiat: tempora so-
mni arctiora, quam noctis sunt. Iam Thessali equites, & Acarnanes, Aetolique, inuicta bello manus, fundis credo, & hastis igne duratis repellentur? pari robore opus est. in illa terra, quæ hos genuit, auxilia quærenda sunt: argentum istud atque aurum ad conducendum militem mitte. Erat Dario mite ac tractabile ingenium, NISI suam naturam plerumque fortuna* corrumperet. Itaque veritatis impatiens, hospitem ac suppli-
cem, tunc maxime vtilia suadentem *abstrahi* iussit *ad capitale*
supplicium. Ille ne tum quidem libertatis oblitus, *habeo*, inquit,
paratum mortis meæ vltorem: expetet pœnas mei consilij spreti is ipse, contra quem tibi suasi. Tu quidem licentia regni tam subito mutatus, documentum eris posteris, HOMINES, cum se permisere fortunæ, etiam naturam dedisce re. Hæc vociferantem, quibus erat imperatum, iugulant. Sera deinde pœnitentia subiit regem, ac *vera dixisse* confessus, *eum sepeliri* iussit.

6, 2, 3. 3, 11, 3. 3, 2, 7. 3, 2, 16. 3, 5, 4, 16, 9. 5, 10, 14. * 4, 7, 29. 10, 1, 40. 3, 8, 6. 7, 4, 9. 5, 7, 11.

THymodes* erat, Mentoris filius, impiger iuuenis: cui CAP. III.
præceptum est à rege; *vt omnes peregrinos milites*, in quis plurimum habebat spei, *à Pharnabazo acciperet*; opera eorum vsurus in bello: ipsi Pharnabazo tradit imperium, quod ante Memnoni dederat. Anxium de instantibus curis, agitabant etiam per somnum species imminentium rerum: siue illas ægritudo; siue diuinatio animi præsagientis accersit. Castra Alexandri magno ignis fulgore conlucere ei visa sunt: & paulo post Alexander adduci ad ipsum in eo vestis habitu, quo ipse fuisset: equo deinde per Babylonem vectus, subito cum ipso equo oculis esse subductus. Ad hæc vates varia interpretatione curam distrinxerant: alii *Latum id regi somnium esse* dicebant; *quod castra hostium arsissent, quod Alexandrum, depositâ regiâ veste, in Persico & vulgari habitu perductum esse vidisset.* Quidam contra augurabantur: *quippe inlustria*

3, 13, 14. 4, 1, 37.

Macedonum castra visa, fulgorem Alexandro portendere: quem regnum Asiæ occupaturum esse, haud ambigere; quoniam in eodem habitu Darius fuisset, quum appellatus est rex. Vetera quoque omina, vt fit, solicitudo reuocauerat: *Darium enim in principio imperij vaginam acinacis Persicam iussisse mutari in eam formam, qua Græci vterentur; protinusque Chaldæos interpretatos; imperium Persarum ad eos transiturum, quorum arma esset imitatus.* Ceterum ipse & vatum responso quod edebatur in vulgus; & specie quæ per somnum oblata erat, admodum lætus; castra ad Euphratem moueri iubet. Patrio more Persarum traditum est, orto sole demum procedere. die iam inlustri, signum è tabernaculo regis buccina dabatur. Super tabernaculum, vnde ab omnibus conspici posset, imago solis crystallo inclusa fulgebat. Ordo autem agminis erat talis. Ignis, quem ipsi *sacrum* & *æternum* vocabant, argenteis altaribus præferebatur. Magi proximi patrium * carmen canebant. Magos trecenti & sexaginta quinque iuuenes sequebantur, puniceis amiculis velati, diebus totius anni pares numero: quippe Persis quoque in totidem dies descriptus est annus. Currum deinde Ioui sacratum albentes vehebant equi: hos eximiæ magnitudinis *equus*, quem *Solis* appellabant, sequebatur. aureæ virgæ, & albæ vestes, regentes equos adornabant. Haud procul erant vehicula decem, multo auro argentoque cælata. Sequebatur hæc equitatus duodecim gentium variis armis & moribus. Proximi ibant quos Persæ *Immortales* vocant, ad decem millia. cultus opulentiæ barbaræ non alios magis honestabat: illi aureos torques, illi vestem auro distinctam habebant, manicatasque tunicas, gemmis etiam adornatas. Exiguo interuallo, quos *cognatos regis* appellant, decem & quinque millia hominum. Hæc vero turba muliebriter propemodum culta, luxu magis quam decoris armis conspicua erat. *Dory-phori* vocabantur proximum his agmen, soliti vestem excipere rega-

6. 6, 4.
3, 2, 3.
5, 2, 7.
4, 13, 12.
4, 14, 24.
5, 1, 20.
* 5, 1, 22.
10, 1, 24.

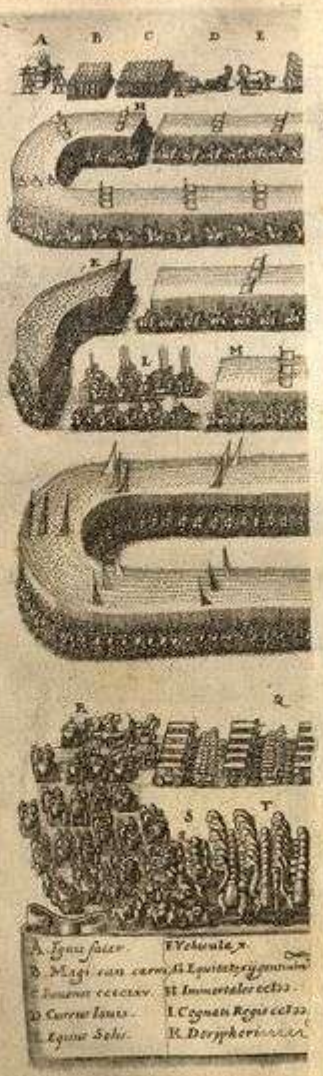

cus; &

veteris cuiusdã eminu. Darius ad Euphratem castra mouere iubet. Ordo agmi-
nis Ioui. Equus Solo. Vehicula. Fouinatur. Immortales. Cognati regis. Dory-

ra visa, fulgorem Alexandro portendere:
sia occupaturum esse, haud ambigere; quo-
itu Darius fuisset, quum appellatus est rex.
omina, vt fit, solicitudo reuocauerat: *Da-* 6
ncipio imperij vaginam acinacis Persicam
am formam, qua Græci vterentur; protinus-
pretatos; imperium Persarum ad eos transi-
ma esset imitatus. Ceterum ipse & vatum 7
ebatur in vulgus; & specie quæ per somnum
odum lætus; castra ad Euphratem moueri
re Persarum traditum est, orto sole demum 8
n insustri, signum è tabernaculo regis buc-
per tabernaculum, vnde ab omnibus con-
go solis crystallo inclusa fulgebat. Ordo 9
at talis. Ignis, quem ipsi *sacrum* & *eter-*
rgenteis altaribus præferebatur. Magi pro-
rmen canebant. Magos trecenti & sexa- 10
enes sequebantur, puniceis amiculis velati,
i pares numero: quippe Persis quoque in
riptus est annus. Currum deinde Ioui sa- 11
vehebant equi: hos eximiæ magnitudinis
s appellabant, sequebatur. aureæ virgæ, &
tes equos adornabant. Haud procul erant 12
nulto auro argentoque cælata. Sequebatur
odecim gentium variis armis & moribus.
os Persæ *Immortales* vocant, ad decem mil- 13
ntiæ barbaræ non alios magis honestabat:
s, illi vestem auro distinctam habebant, ma-
s gemmis etiam adornatas. Exiguo inter- 14
itos regis appellant, decem & quinque mil-
Hæc vero turba muliebriter propemodum
quam decoris armis conspicua erat. *Dory-* 15
proximum his agmen, soliti vestem excipe-
re rega-

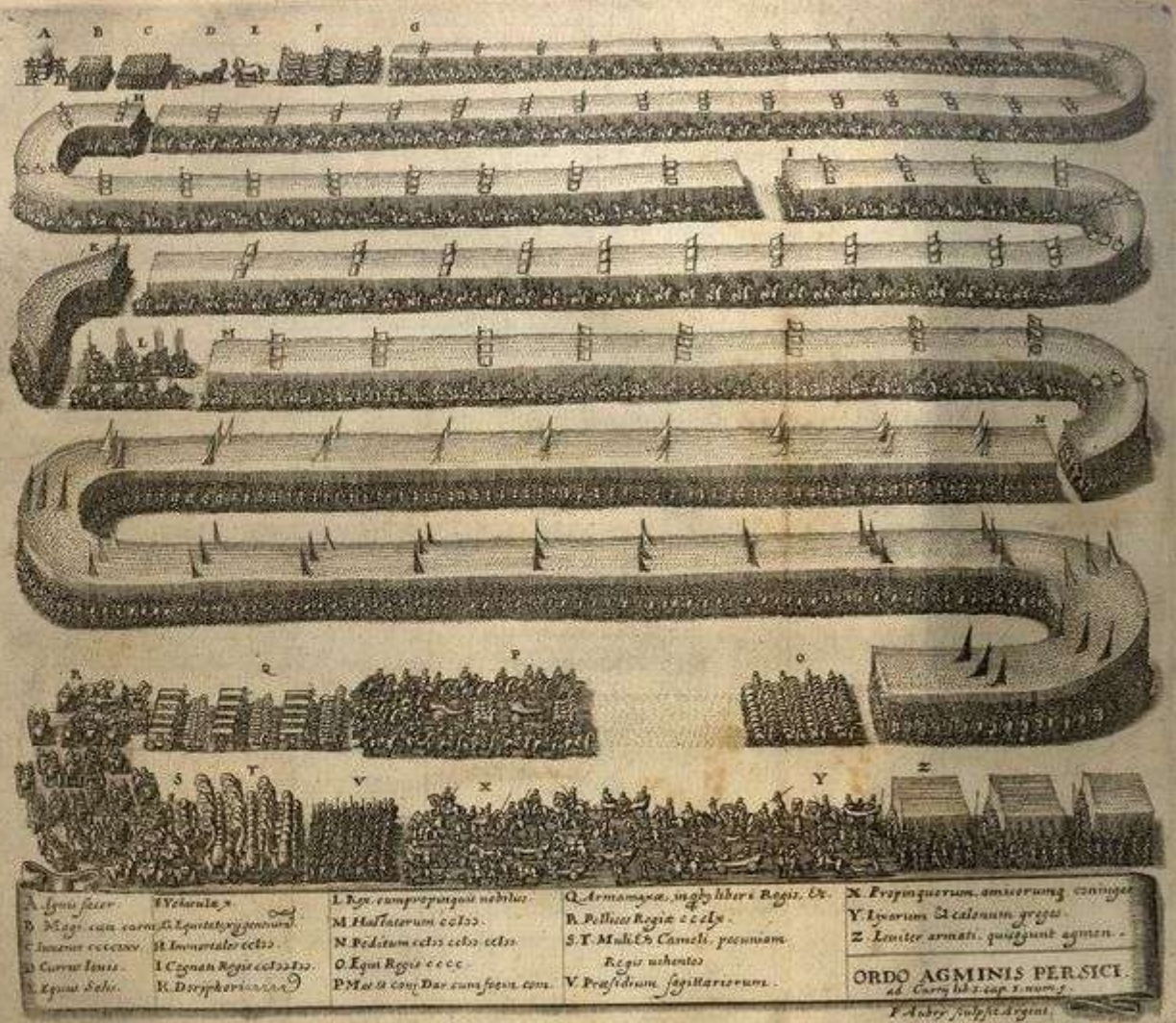

cus; &

6,6,4.

3,2,3.

5,2,7.

4,13,12.
4,14,24
5,1,20.
*5,1,22

10,1,24

re regalem. hi currum regis anteibant; quo ipse eminens ve- 3,11,7. 4,1,1.
16 hebatur. Vtrumque currus latus deorum simulacra ex auro ar- 3,14,26. 5,10,
gentoque expressa decorabant: distinguebant internitentes 12.
gemmæ iugum; ex quo eminebant duo aurea simulacra cubitalia, quorum alterum Nini alterum Beli gerebat effigiem. inter hæc auream aquilam pinnas extendenti similem sacraue-
17 rant. Cultus regis inter omnia luxuria notabatur. purpureæ
18 tunicæ medium album intextum erat: pallam auro distinctam aurei accipitres, velut rostris inter se conruerent, adornabant, & zona aurea muliebriter cinctus acinacem suspenderat, cui ex
19 gemma erat vagina. *Cidarim* Persæ regium capitis vocabant
20 insigne; hoc cœrulea fascia albo distincta circumibat. Currum decem millia hastatorum sequebantur: hastas argento
21 exornatas; spicula auro præfixa gestabant. Dextra lævaque regem ducenti ferme nobilissimi propinquorum comitabantur. Horum agmen claudebatur triginta millibus peditum,
22 quos equi regis quadringenti sequebantur. Interuallo deinde vnius stadii, matrem Darii Sisygambim currus vehebat: & in alio erat coniunx. turba feminarum reginas comitantium
23 equis vectabatur. Quindecim inde, quas *armamaxas* appellant, sequebantur. in his erant liberi regis, & qui educabant
24 eos, spadonumque grex, haud sane illis gentibus vilis. Tum regiæ pellices trecentæ sexaginta vehebantur, & ipsæ regali cultu ornatuque. Post quas pecuniam regis sexcenti muli, & trecenti cameli vehebant; præsidio sagittariorum prose-
25 quente. Propinquorum, amicorumque coniuges huic agmini proximæ; lixarumque & calonum greges vehebantur. Vltimi erant cum suis quisque ducibus qui cogerent agmen,
26 leuiter armati. Contra si quis aciem Macedonum intuere- 3,2,13.
tur, dispar acies erat: equis virisque non auro, non discolori
27 veste; sed ferro, atque ære fulgentibus Agmen & stare paratum, & sequi: nec turba; nec sarcinis prægraue: intentum 4,14,16. 5,
ad ducis, non signum modo; sed etiam nutum. & castris lo- 1,6.
3,2,13.

 aus; &

cus; & exercitui commeatus suppetebant. Ergo Alexandro 28
3,7,9. 3,8,1. in acie miles non defuit: Darius tantæ multitudinis rex, lo-
*3,2,10. 4,14,8. ci, in quo pugnauit, * angustiis redactus est ad paucitatem, quam in hoste contempserat.

CAP. IV. Interea Alexander Abistamene Cappadociæ præposito, Ciliciam petens cum omnibus copiis, regionem quæ *castra Cyri* appellatur, peruenerat. statiua ibi habuerat Cyrus, quum aduersum Crœsum in Lydiam duceret. Aberat ea regio quin- 2
3,4,12. 3,8,13. 5,3,22. 6,3,16. quaginta stadia ab aditu quo Ciliciam intramus: *Pylas* incolæ dicunt; arctissimas fauces, munimenta quæ manu ponimus, naturali situ imitante. Igitur Arsanes qui Ciliciæ præerat, re- 3
3,2,11. 3,4,14. 4,9,8. 4,14,2. putans quid initio belli Memnon suasisset; quondam salubre consilium sero exsequi statuit: igni ferroque Ciliciam vastat, vt hosti solitudinem faciat: quidquid vsui esse potest, corrumpit; sterile ac nudum solum, quod tueri nequibat, relicturus. Sed longe vtilius fuit angustias aditus, qui Ciliciam aperit, va- 4
lido occupare præsidio, iugumque opportune itineri imminens obtinere; vnde inultus subeuntem aut prohibere, aut
5,4,12. opprimere hostem potuisset. Nunc paucis qui callibus præ- 5
siderent, relictis, retro ipse concessit; populator terræ, quam à populationibus vindicare debuerat. Ergo qui relicti erant, proditos se rati, ne conspectum quidem hostis sustinere voluerunt; cum vel pauciores locum obtinere potuissent. Namque 6
perpetuo iugo montis asperi ac prærupti Cilicia includitur: quod quum à mari surgat; veluti sinu quodam, flexuque curuatum, rursus altero cornu in diuersum litus excurrit. Per 7
hoc dorsum, qua maxime introrsum mari cedit; asperi tres aditus, & peranguſti sunt: quorum vno Cilicia intranda est. campestris eadem qua vergit ad mare, planiciem eius crebris
3,4,12. distinguentibus riuis: Pyramus & Cydnus inclyti amnes fluunt. Cydnus non spatio aquarum, sed liquore memorabilis: 8
3,5,1. 3,1,3. quippe leni tractu è fontibus labens puro solo excipitur. nec torrentes incurrunt, qui placide manantis alueum turbent.

Itaque

9 Itaque incorruptus, idemque frigidissimus, quippe multa ri- 5,4,8.
parum amœnitate inumbratus, vbique fontibus suis similis
10 in mare cuadit. Multa in ea regione monumenta vulgata carminibus, vetustas exederat. Monstrabantur vrbium sedes, 5,1,34. 4,8,3.
Lyrnessi & Thebes; Typhonis quoque specus, & Corycium nemus, vbi crocum gignitur: ceteraque in quibus nihil præ-
11 ter famam durauerat. Alexander fauces iugi, quæ *Pylæ* ap- 3,4,2.
pellantur, intrauit. Contemplatus locorum situs, non alias magis dicitur admiratus esse *felicitatem suam: obrui potuisse* 3,4,5. 4,9,
vel saxis confitebatur, *si* * *fuissent, qui in subeuntes propelle-* 22. 4,12,15. 5,3,22. * 5,
12 *rent.* Iter vix * quaternos capiebat armatos: dorsum mon- 1,39. 5,3,
tis imminebat viæ, non angustæ modo, sed plerumque præru- 18. 8,11,13.
ptæ, crebris oberrantibus riuis, qui ex radicibus montium ma- * 3,4,2. 3,4,7.
13 nant. Thracas tamen leuiter armatos *præcedere* iusserat, *scrutarique calles, ne occultus hostis in subeuntes erumperet.* sagittariorum quoque manus occupauerat iugum; intentos arcus
14 habebant, moniti, *non iter ipsos inire, sed prælium.* Hoc modo agmen peruenit ad vrbem Tarson, cui tum maxime 3,4,3. 4,14,2.
Persæ subiiciebant ignem; ne opulentum oppidum hostis
15 inuaderet. At ille Parmenione ad inhibendum incendium cum expedita manu præmisso; postquam barbaros aduentu suorum fugatos esse cognouit, vrbem à se conseruatam 4,10,11. 9,4,7.
intrat.

Mediam Cydnus amnis, de quo paulo ante dictum est, CAP. V.
interfluit; & tunc æstas erat, cuius calor non aliam magis 3,4,8.
quam Ciliciæ oram vapore solis accendit: & diei feruidissi-
2 mum tempus ceperat. puluere ac sudore simul perfusum regem inuitauit liquor fluminis, vt calidum adhuc corpus abluere. Itaque veste deposita in conspectu agminis; decorum quoque futurum ratus, si ostendisset suis leui ac parabili cultu
3 corporis se esse contentum; descendit in flumen. vixque in- 3,6,19.
gressi subito horrore artus rigere ceperunt: pallor deinde suffusus est, & totum propemodum corpus vitalis calor reliquit.

Exspi-

arripitur cum ingenti felicitudine suorum. Ipse mœa impatiens, frenare in arcu cult; vel cum dissimine: Sed

Exspiranti similem ministri manu excipiunt, nec satis com-4
potem mentis in tabernaculum deferunt. Ingens solicitudo,
& pene iam luctus, in castris erat. Flentes querebantur *in tan-* 5
to impetu cursus rerum, omnis ætatis ac memoriæ clarissimum
3,5,10. *regem non in acie saltem, non ab hoste deiectum; sed abluen-*
tem aqua corpus, creptum esse & extinctum. Instare Darium, 6
victorem antequam vidisset hostem. sibi easdem terras, quas
victores peragrassent, repetendas. omnia aut ipsos, aut hostes
3,4,3. *populatos. per vastas solitudines, etiamsi nemo insequi velit,*
euntes, fame atque inopia debellari posse. Quem signum da- 7
turum fugientibus? quem ausurum Alexandro succedere? Iam
vt ad Hellespontum fuga penetrarent; classem qua transeant,
quem præparaturum? Rursus in ipsum regem misericordia 8
versa; *illum florem iuuentæ, illam vim animi, eumdem regem*
3,11,7. *& commilitonem, diuelli à se & abripi,* immemores sui quere-
3,11,25. & 26. contra 4,16, 18. bantur. Inter hæc liberius meare spiritus ceperat: adleuabat 9
rex oculos, & paulatim redeunte animo circumstantes amicos
agnouerat. laxataque vis morbi ob hoc solum videbatur, quia
magnitudinem mali sentiebat. Animum autem ægritudo 10
corporis vrgebat; quippe *Darium quinto die in Ciliciam fo-*
re nunciabatur. *vinctum ergo se tradi, & tantam victoriam*
3,5,5. *eripi sibi è manibus; obscuraque & ignobili morte in taberna-*
culo suo extingui se querebatur. Admissisque amicis pariter 11
& medicis, *in quo me,* inquit, *articulo rerum mearum fortuna*
deprehenderit, cernitis. Strepitum hostilium armorum ex-
audire mihi videor, & qui vltro intuli bellum, iam prouocor.
4,1,7. *Darius ergo quum tam superbas literas scriberet, fortunam* 12
meam in consilio habuit: sed nequidquam, si mihi arbitrio meo
3,6,2. *curari licet. Lenta remedia & segnes medicos non expetunt* 13
tempora mea. vel mori strenue, quam tarde conualescere mi-
hi melius est. Proinde si quid opus, si quid artis in medicis est;
sciant me non tam mortis, quam belli remedium quærere. In- 14
3,6,18. gentem omnibus incusserat curam tam præceps temeritas eius.

ergo

ergo pro se quisque precari cepere; *ne festinatione periculum*
15 *augeret, sed esset in potestate medentium. inexperta remedia*
haud iniuria ipsis esse suspecta, quum ad perniciem eius etiam
16 *à latere ipsius pecunia solicitaret hostis* (quippe Darius *mille* 3,6,4.4,1.
talenta interfectori Alexandri daturum se pronunciari iuf- 12.4,10,16.
serat) *itaque ne ausurum quidem quemquam* arbitrabatur *ex-* 4,11,18.
periri remedium, quod propter nouitatem posset esse suspectum.

ERat inter nobiles medicos è Macedonia regem sequu- CAP. VI.
tus Philippus natione Acarnan, fidus admodum regi: puero
comes & custos salutis datus, non vt regem modo, sed etiam vt
2 alumnum, eximia caritate diligebat. Is *non præceps se, sed stre-*
nuum remedium afferre; tantamq; vim morbi potione medi-
cata leuaturum esse promisit. Nulli promissum eius placebat,
3 præter ipsum, cuius periculo pollicebatur. Omnia quippe faci- 3,5,13.4,1,
lius quam morâ perpeti poterat: arma & acies in oculis erant; 12.
& victoriam in eo positam esse arbitrabatur, si tantum ante si-
gna stare potuisset: id ipsum, *quod post diem tertium medica-*
mentum sumpturus esset (ita enim medicus prædixerat) ægre
4 ferens. Inter hæc à Parmenione fidissimo purpuratorũ literas 6,10,34.
accipit, quibus ei denunciabat, *ne salutem suam Philippo com-*
mitteret. mille talentis à Dario, & spe nuptiarum sororis eius 3,5,15.
5 *esse corruptum.* Ingentem animo solicitudinem literæ incus-
serant; & quidquid in vtramque partem aut metus, aut spes
6 subiecerat, secreta æstimatione pensabat. *Bibere perseuerem?*
vt si venenum datum fuerit, ne immerito quidem, quidquid
acciderit, euenisse videatur? Damnem medici fidem? in ta-
bernaculo ergo me opprimi patiar? At satius est alieno me mo-
7 *ri scelere, quam metu meo.* Diu animo in diuersa versato, 5,11,11. 5,
nulli quid scriptum esset enunciat: epistolamque sigillo an- 12,11.
8 nuli sui impressam puluino, cui incumbebat, subiecit. Inter
has cogitationes biduo absumpto, inluxit à medico destinatus
dies. & ille cum poculo, in quo medicamentum diluerat,
9 intrauit. Quo viso Alexander leuato corpore in cubitum,

epistolam à Parmenione missam siniſtra manu tenens, accipit poculum, & haurit interritus; tum *epistolam* Philippum *legere* iubet: nec à vultu legentis mouit oculos, ratus aliquas conſcientiæ notas in ipſo ore poſſe deprehendere. Ille epi- 10
ſtola perlecta, plus indignationis quam pauoris oſtendit: proiectiſque amiculo & literis ante lectum; *Rex*, inquit, *ſemper quidem ſpiritus meus ex te pependit, ſed nunc vere, arbitror, ſacro & venerabili ore trahitur. Crimen parricidij quod* 11
mihi obiectum eſt, tua ſalus diluet. ſeruatus à me vitam mihi dederis, oro, quæſoque, amiſſoque metu patere medicamentum concipi venis. laxa pauliſper animum, quem intempeſtiua ſo-
3, 6, 16. *licitudine amici ſane fideles, ſed moleſte ſeduli turbant.* Non 12
ſecurum modo hæc vox, ſed etiam lætum regem, ac plenum bonæ ſpei fecit. Itaque, *ſi dij*, inquit, *Philippe tibi permiſiſſent, quo maxime modo animum velles experiri meum; alio profecto voluiſſes: ſed certiorem quam expertus es, ne optaſſes quidem. hac epiſtola accepta, tamen quod dilueras bibi.* 13
& nunc credo te non minus pro tua fide, quam pro mea ſalute eſſe ſolicitum. Hæc eloquutus dextram Philippo offert. Ceterum tanta vis medicaminis fuit, vt quæ ſequuta ſunt cri- 14
minationem Parmenionis adiuuerint. intercluſus ſpiritus arcte meabat. Nec Philippus quidquam inexpertum omiſit. ille fomenta corpori admouit; ille torpentem nunc cibi,
3, 2, 22. nunc vini odore excitauit. Atque vt primum mentis com- 15
6, 3, 5. 10, 5, potem eſſe ſenſit; modo *matris, ſororumque*; modo *tanta*
30. *victoriæ adpropinquantis* admonere non deſtitit. Vt vero 16
3, 6, 11. medicamentum ſe diffudit in venas, & ſenſim toto corpore ſalubritas percipi potuit; primo animus vigorem ſuum, deinde corpus quoque expectatione maturius recuperauit: quippe poſt tertium diem, quam in hoc ſtatu fuerat, in conſpectum militum venit. Nec auidius ipſum regem, quam 17
Philippum intuebatur exercitus: pro ſe quiſque dextram eius amplexi grates habebant velut præſenti deo. Namque haud facile

facile dictu eſt, præter ingenitam illi genti erga reges ſuos 10, 3, 5.
venerationem, quantum huius quoque regis vel admiratio- 18
ni dediti fuerint, vel caritate flagrauerint. Iam primum nihil niſi diuina ope adgredi videbatur. nam quum eſſet præ- 3, 13, 4. 10, 5, 35.
ſto vbique fortuna, temeritas * in gloriam ceſſerat. Ætas * 5, 5, 14. 19
quoque vix tantis matura rebus, ſed abunde ſufficiens, omnia etiam eius opera honeſtabat. Et quæ leuiora haberi ſolent, plerumque in re militari gratiora vulgo ſunt: exercitatio corporis inter ipſos; cultus habituſque paululum 3, 3, 3.
à priuato abhorrens; militaris vigor: quis ille vel ingenii do- 20
tibus, vel animi artibus, vt pariter carus ac venerandus eſſet, effecerat.

AT Darius nuncio de aduerſa valitudine accepto, cele- CAP. VII.
ritate, quantam capere tam graue agmen poterat, ad Euphratem contendit: iunctoque eo pontibus, quinque tamen die- 1
bus traiecit exercitum, Ciliciam occupare feſtinans. Iamque 4, 9, 9.
Alexander viribus corporis receptis, ad vrbem Solos peruenerat: cuius potitus, ducentis talentis nomine mulctæ exa- 3, 8, 11. 2
ctis, arci præſidium militum impoſuit. Vota deinde pro ſalute ſuſcepta per ludum atque ocium reddens, oſtendit quanta fiducia barbaros ſperneret. Æſculapio & Mineruæ ludos 3, 12, 27. 3
celebrauit. Spectanti nuncius lætus adfertur ex Halicarnaſſo; *Perſas acie à ſuis eſſe ſuperatos: Myndios quoque, & Cau-* 4
nios, & pleraque tractus eius ſuæ facta ditionis. Igitur edito ſpectaculo ludicro, caſtriſque motis, & Pyramo amne ponte iuncto, ad vrbem Mallon peruenit: inde alteris caſtris ad op- 5
pidum Caſtabalum. Ibi Parmenio regi occurrit, quem præmiſerat ad explorandum iter ſaltus, per quem ad vrbem *Iſſon* 6
nomine penetrandum erat. Atque ille anguſtiis eius occupatis, & præſidio modico relicto, Iſſon quoque deſertam à barbaris ceperat. Inde progreſſus, deturbatis qui interiora montium obſidebant, præſidiis cuncta firmauit: occupatoque itinere, ſicut paulo ante dictum eſt, idem & auctor, &

vbi ex consilio Parmenionis, inter angustias saltus hostem operiri statuit. Sisines casus. Græcorum

nuncius venit. Isson inde rex copias admouit: vbi consilio habito, *vtrumne vltra progrediendum foret; an ibi opperiendi essent milites noui, quos ex Macedonia aduentare constabat*: Parmenio *non alium locum prælio aptiorem esse* censebat. *quippe illic vtriusque regis copias numero futuras pares, quum angustiæ multitudinem non caperent. planitiem ipsis camposque esse vitandos. vbi circumiri, vbi ancipiti acie opprimi possent. Timere ne non virtute hostium, sed lassitudine sua vincerentur. Persas recentes subinde successuros, si laxius stare potuissent.* Facile ratio tam salubris consilii accepta est. itaque *inter angustias saltus hostem opperiri* statuit. Erat in exercitu regis Sisines Perses: quondam à prætore Ægypti missus ad Philippum, donisque & omni honore cultus; exilium patria sede mutauerat: sequutus deinde in Asiam Alexandrum, inter fideles socios habebatur. Huic epistolam Cretensis miles obsignatam annulo, cuius signum haud sane notum erat, tradidit. Nabarzanes prætor Darii miserat eam, hortabaturque Sisinem; *vt dignum aliquid nobilitate, ac moribus suis ederet: magno id ei apud regem honori fore.* Has literas Sisines, vtpote innoxius, ad Alexandrum sæpe deferre tentauit: sed quum tot curis apparatuque belli regem videret vrgeri; aptius subinde tempus exspectans, suspicionem initi scelesti consilii præbuit. Namque epistola, priusquam ei redderetur, in manus Alexandri peruenerat, lectamque eam, ignoti annuli sigillo impresso, *Sisini dari* iusserat, ad æstimandam fidem barbari. Qui quia per complures dies non adierat regem; scelesto consilio eam visus est suppressisse, & in agmine à Cretensibus, haud dubie iussu regis occisus est.

3, 9, 10.

3, 3, 28.

4, 13, 6. 4, 14, 12.

8, 8, 10. & 19.

5, 2, 16.

CAP. IIX. Iam Græci milites, quos Thymodes à Pharnabazo acceperat; præcipua spes & propemodum vnica, ad Darium peruenerant. Hi magnopere suadebant, *vt retro abiret, spatiosque Mesopotamiæ campos repeteret. Si id consilium damna-*

3, 2, 9.

3, 3, 28.

militum consilium perse proditurum ventur; Darius tantum vt inutile refutat. magnifica magis oratione, quam vera.

damnaret; at ille diuideret saltem copias innumerabiles, neu sub vnum fortunæ ictum totas vires regni cadere pateretur. Minus hoc consilium regi, quam purpuratis eius displicebat: *ancipitem fidem, & mercede venalem proditionem immine-re; & diuidi non ob aliud copias velle, quam vt ipsi in diuersa digressi, si quid commissum esset, traderent Alexandro. Nihil tutius esse, quam circumdatos eos exercitu toto obrui telis, documentum non inultæ perfidiæ futuros.* At Darius, vt erat sanctus & mitis, *se vero tantum facinus* negat *esse facturum, vt suam sequutos fidem, suos milites iubeat trucidari. Quem deinde amplius nationum exterarum salutem suam crediturum sibi, si tot militum sanguine imbuisset manus? Neminem stolidum consilium capite luere debere. defuturos enim, qui suaderent, si suasisse periculum esset. Denique ipsos quotidie ad se vocari in consilium, variasque sententias dicere; nec tamen melioris fidei haberi qui prudentius suaserint.* Itaque *Græcis nunciari* iubet; *ipsum quidem benevolentiæ illorum gratias agere; ceterum si retro ire pergat, haud dubie regnum hostibus traditurum. fama belli sta-re, & eum qui recedat, fugere credi. Trahendi vero belli vix vllam esse rationem. tantæ enim multitudini, vtique quum iam hyems instaret, in regione vasta, & inuicem à suis atque hoste vexata, non suffectura alimenta. Ne diuidi quidem copias posse seruato more maiorum, qui vniuersas vires semper discrimini bellorum obtulerint. Et hercule terribilem antea regem, & absentia sua ad vanam fiduciam elatum, posteaquam aduentare se senserit, cautum pro temerario factum, delituisse inter angustias saltus ritu ignobilium ferarum, quæ strepitu pretereuntium audito, syluarum latebris se occuluerunt. Iam etiam valitudinis simulatione fruſtrari suos milites. sed non amplius ipsum esse passurum detrectare certamen. in illo specu, in quem pauidi recessissent, oppressurum esse cunctantes.* Hæc magnificentius iactata

3, 2, 17.

4, 9.

3, 2, 18. 7.

4, 4, 2. 5. 13, 14. 8, 8, 15.

3, 2, 2.

3, 7, 10.

5, 4, 19.

3, 7, 2.

Pecunia Damascum missa. Ciliciam intrat. Macedones exceptos circumduci iubet, vt copias suas noscerent. Alexander aduentu Darij varie

ctata quam verius. Ceterum pecunia omni rebusque pre- 12
3,12,27. ciosissimis Damascum Syriæ cum modico præsidio militum
missis, reliquas copias in Ciliciam duxit, insequentibus more
4,14,11. patrio agmen coniuge & matre. virgines quoque cum par-
uo filio comitabantur patrem. Forte eadem nocte & Ale- 13
3,4,2. xander ad fauces, quibus Syria aditur, & Darius ad eum lo-
cum, quem *Amanicas Pylas* vocant, peruenit. Nec dubita- 14
3,7,7. uere Persæ, quin Isso relicta, quam ceperant, Macedones fu-
3,8,24. gerent. Nam etiam saucii quidam & inualidi, qui agmen
non poterant persequi, excepti erant. Quos omnes instin- 15
5,5,6. ctu purpuratorum, barbara feritate sæuientium, *præcisis adu-*
3,1,7. *stisque manibus circumduci, vt copias suas noscerent; satisque omnibus spectatis, nunciare quæ vidissent regi suo*, iussit.
Motis ergo castris, superat Pinarum amnem, in tergis, vt cre- 16
debat, fugientium hæsurus. At illi, quorum amputauerat
manus, ad castra Macedonum penetrant, *Darium quam maximo cursu posset, sequi* nunciantes. Vix fides habebatur. 17
itaque speculatores in maritimas regiones præmissos *explo-*
4,10,10. *rare* iubet, *ipsene adesset, an præfectorum aliquis speciem præbuisset vniuersi venientis exercitus.* Sed quum speculato- 18
res reuerterentur, procul ingens multitudo conspecta est.
ignes deinde totis campis conlucere ceperunt, omniaque vel-
ut continenti incendio ardere visa: quum incondita multi-
tudo maxime propter iumenta laxius tenderet. Itaque *eo* 19
ipso loco metari suos castra iusserat; lætus, quod omni expe-
3,7,10. 3,8, 10. tiuerat voto, in illis potissimum angustiis decernendum esse.
4,13,1. 7,2, 12. Ceterum, vt solet fieri, quum vltimi discriminis tempus ad- 20
uentat; in solicitudinem versa fiducia est. Illam ipsam for-
4,5,2. 5,8, 25. 7,8, tunam, qua adspirante res tam prospere gesserat, verebatur;
nec iniuria, ex his quæ tribuisset sibi, quam mutabilis esset, re-
putabat. *vnam superesse noctem quæ tanti discriminis moraretur euentum.* rursus occurrebat, *maiora periculis præ-* 21
mia: & sicut dubium esset, an vinceret; ita illud vtique certum

adfectui, obuiam it nec opinanti his tamen omnibus abest dissenit. sed destinata salubriter fortuna discussit. Acies

22 *tum esse, honeste, & cum magna laude morituru*m. Itaque 5, 8, 6. 11.
corpora milites curare iussit, *ac deinde tertia vigilia instru-* & 15.
ctos & armatos esse. ipse in iugum editi montis adscendit,
multisque conlucentibus facibus patrio more sacrificium diis
23 præsidibus loci fecit. Iamque tertium, sicut præceptum erat, 4, 6, 10. 4,
signum tuba miles acceperat. itineri simul paratus & prœlio: 33, 16.
strenueque iussi *procedere*, oriente luce peruenerunt ad an- 3, 4, 13. 3, 8,
24 gustias, quas occupare decreuerant. *Darium triginta inde* 25. 5, 1, 19.
stadia abesse præmissi indicabant. tunc *consistere agmen* iu- 5, 11, 1. 5, 13,
bet; armisque ipse sumptis, aciem ordinabat. Dario ad- 10. 6, 4, 14.
uentum hostium pauidi agrestes nunciauerunt, vix cre- 4, 13, 25.
25 denti occurrere etiam, quos vt fugientes sequebatur. Er- 3, 8, 14.
go non mediocris omnium animos formido incesse-
rat: quippe itineri quam prœlio aptiores erant, raptim- 3, 8, 22.
que arma capiebant. sed ipsa festinatio discurrentium, fuos-
26 que ad arma vocantium, maiorem metum incussit. Alii in
iugum montis euaserant; vt hostium agmen inde prospice-
rent: equos plerique frenabant. discors exercitus, nec ad v- 5, 9, 14.
num intentus imperium, vario tumultu cuncta turbauerat.
27 Darius initio montis iugum cum parte copiarum occupare 3, 9, 18.
statuit; & à fronte, & à tergo circumiturus hostem: à mari
quoque quo dextrum eius cornu tegebatur, alios obiectu-
28 rus, vt vndique vrgeret. Præter hæc viginti millia præmissa
cum sagittariorum manu, *Pinarum amnem*, qui duo agmina
interfluebat, *transire, & obiicere sese Macedonum copiis iusserat; si id præstare non possent, retrocedere in montes, & oc-*
29 *culte circumire vltimos hostium.* Ceterum destinata salu-
briter OMNI ratione potentior fortuna discussit: quippe 3, 9, 13.
alii præ metu imperium exsequi non audebant, alii frustra
30 exsequebantur: quia VBI partes labant, summa turbatur.

Acies autem hoc modo stetit. Nabarzanes equitatu CAP. IX.
dextrum cornu tuebatur; additis funditorum, sagittariorum-
2 que viginti fere millibus. In eodem Thymodes erat Græ-

cis peditibus mercede conductis triginta millibus præpositus. hoc erat haud dubium robur exercitus, par Macedonicæ phalangi acies. In læuo cornu Aristomedes Thessalus vi- 3
ginti millia barbarorum peditum habebat. In subsidiis pugnacissimas locauerat gentes. Ipsum regem in eodem cor- 4
nu dimicaturum tria millia delectorum equitum adsueta corporis custodiæ; & pedestris acies quadraginta millia sequebantur. Hyrcani deinde, Medique equites: his proximi ce- 5
terarum gentium, dextra læuaque dispositi. Hoc agmen, sicut dictum est, instructum, sex millia iaculatorum funditorumque antecedebant. Quidquid in illis angustiis adiri pot- 6
erat, impleuerant copiæ; cornuaque hinc à iugo, illinc à mari stabant: vxorem matremque regis, & alium feminarum
3, 2, 13. 3, 11, 1. gregem in medium agmen acceperant. Alexander phalan- 7
gem, qua nihil apud Macedonas validius erat, in fronte constituit. dextrum cornu Nicanor Parmenionis filius tuebatur: huic proximi stabant Cœnos, & Perdiccas, & Meleager, & Ptolemæus, & Amyntas, sui quisque agminis duces. in læ- 8
uo, quod ad mare pertinebat, Craterus & Parmenio erant;
7, 1, 3. sed Craterus Parmenioni parere iussus. Equites ab vtroque cornu locati: dextrum Macedones Thessalis adiunctis; læuum Peloponnenses tuebantur. Ante hanc aciem posuerat 9
funditorum manum, sagittariis admixtis. Thraces quoque
3, 8, 27. & Cretenses ante agmen ibant, & ipsi leuiter armati. At iis 10
qui præmissi à Dario iugum montis insederant, Agrianos
3, 7, 8. opposuit ex Græcia nuper aduectos. Parmenioni autem præceperat, *vt quantum posset, agmen ad mare extenderet; quo longius abesset montibus quos occupauerant barbari.* At 11
3, 8, 29. illi neque obstare venientibus, nec circumire prætergressos ausi; funditorum maxime adspectu profugerant territi: eaque res tutum Alexandro agminis latus, quod ne superne incesseretur timuerat, præstitit. Triginta & duo armatorum 12
ordines ibant; neque enim latius extendi aciem patiebantur angu-

angustiæ. paulatim deinde se laxare sinus montium, & maius spatium aperire ceperant; ita vt non pedes solum pluribus ordinibus incedere, sed etiam à lateribus circumfundi posset equitatus.

Iam in conspectu, sed extra teli iactum vtraque acies CAP. X.
erat; quum priores Persæ inconditum & trucem sustulere 4, 12, 23.
2 clamorem. Redditur & à Macedonibus maior, exercitus impar numero, sed iugis montium vastisque saltibus repercussus: quippe semper circumiecta nemora petræque quantamcumque accepere vocem, multiplicato sono referunt.
3 Alexander ante prima signa ibat, idemtidem manu suos inhibens; ne suspensi, acrius ob nimiam festinationem concitato
4 spiritu, capesserent bellum. Cumque agmen obequitaret, varia oratione, vt cuiusque animis aptum erat, milites adloquebatur. Macedones *tot bellorum in Europa victores, ad subigendam Asiam atque vltima Orientis, non ipsius magis, quam suo ductu profecti, inueteratæ virtutis* admone-
5 bantur. *Illos terrarum orbis liberatores, emensosque olim* 3, 12, 18.
Herculis & Liberi patris terminos, non Persis modo, 9, 2, 29.
sed etiam omnibus gentibus imposituros iugum: Macedonum Bactra & Indos fore. minima esse, quæ nunc intueren-
6 *tur; sed omnia victoria parari. Non præruptis petris Illyriorum & Thraciæ saxis sterilem laborem fore; spolia totius Orientis offerri. Vix gladio futurum opus: totam aciem*
7 *suo pauore fluctuantem umbonibus posse propelli. Victor ad* 8, 1, 32.
hæc Athenienſium Philippus pater inuocabatur: *domitæque nuper Bœotiæ; & vrbis in ea nobilissimæ ad solum diruta,* species repræsentabatur animis. *iam Granicum amnem; iam tot vrbes, aut expugnatas, aut in fidem acceptas; omniaque quæ post tergum erant, strata, & pedibus ipsorum subiecta*
8 memorabat. Quum adierat Græcos; admonebat *ab iis gentibus illata Græciæ bella Darij prius, deinde Xerxis insolen-* 4, 1, 10.
tia, aquam ipsam terramque postulantium: vt neque fon-

tium

tium hauſtum, nec ſolitos cibos relinquerent. Dein *deum*
7,5,23. *templa ruinis & ignibus eſſe deleta: vrbes eorum expugnatas: fœdera humani diuinique iuris violata* referebat. Illyrios vero & Thracas rapto viuere adſuetos *aciem hoſtium*
3,2,12. *auro purpuraque fulgentem intueri* iubebat; *prædam, non arma geſtantem. Irent, & imbellibus feminis aurum viri*
8,1,37. *eriperent. aſpera montium ſuorum iuga, nudoſque calles; & perpetuo rigentes gelu, ditibus Perſarum campis agriſque mutarent.*

CAP. XI. Iam ad teli iactum peruenerant; quum Perſarum equites ferociter in læuum cornu hoſtium inuecti ſunt. Quippe Darius equeſtri prœlio decernere optabat, phalangem
3,2,13. 3,9. Macedonici exercitus robur eſſe coniectans. iamque etiam
7. dextrum Alexandri cornu circumibatur. Quod vbi Macedo conſpexit; duabus alis equitum *ad iugum montis* iuſſis *ſubſiſtere*, ceteros in medium belli diſcrimen ſtrenue transfert.
3,2,16. Subductis deinde ex acie Theſſalis equitibus, præfectũ eorum *occulte circumire tergum ſuorum* iubet, *Parmenionig, coniungi, & quod is imperaſſet, impigre exſequi.* Iamque ipſi in medium Perſarum vndiq; circumfuſi egregie ſe tuebantur; ſed conſerti, & quaſi cohærentes, tela vibrare non poterant: ſimul erant emiſſa, in eoſdem concurrentia implicabantur, leuique & vano ictu pauca in hoſtem, plura in humum innoxia cadebant. ergo cominus pugnam coacti conſerere, gladios impigre ſtringunt. Tum vero multum ſanguinis fuſum eſt. duæ quippe acies ita cohærebant, vt armis arma pulſarent; mucrones in ora dirigerent. Non timido, non ignauo ceſſare tum licuit: conlato pede, quaſi ſinguli inter ſe dimicarent, in eodem veſtigio ſtabant, donec vincendo locum ſibi facerent. Tum demum ergo promouebant gradum, quum hoſtem proſtrauerant. At illos nouus excipiebat aduerſarius fatigatos: nec vulnerati, vt alias ſolent, acie poterant excedere, quum hoſtis inſtaret à fronte, à tergo ſui vrge-

7 vrgerent. Alexander non ducis magis, quam militis mune- 3,5,8.
ra exſequebatur; opimum decus cæſo rege expetens. quippe Darius curru ſublimis eminebat; & ſuis ad ſe tuendum, 3,3,16.
8 & hoſtibus ad inceſſendum, ingens incitamentum. Ergo frater eius Oxathres, quum Alexandrum inſtare ei cerneret, 3,13,18. 6, 2,9.
equites quibus præerat, ante ipſum currum regis obiecit: armis & robore corporis multum ſuper ceteros eminens; animo vero & pietate in pauciſſimis. illo vtique prœlio clarus, alios improuide inſtantes proſtrauit, alios in fugam
9 auertit. At Macedones vt circa regem erant, mutua adhortatione firmati, cum ipſo in equitum agmen inrumpunt. Tum vero ſimilis ruinæ ſtrages erat. Circa currum Darii iacebant nobiliſſimi duces, ante oculos regis egregia morte defuncti, omnes in ora proni, ſicut dimicantes procubu-
10 erant, aduerſo corpore vulneribus acceptis. Inter hos Atizyes, & Rheomitres, & Sabaces prætor Ægypti, magno- 4,1,25.
rum exercituum præfecti, noſcitabantur: circa eos cumulata erat peditum equitumque obſcurior turba. Macedo- 3,11,27.
num quoque non quidem multi, ſed promptiſſimi tamen cæſi ſunt: inter quos Alexandri dextrum femur leuiter 5,12,2.
11 mucrone perſtrictum eſt. Iamque qui Darium vehebant equi, confoſſi haſtis & dolore efferati, iugum quatere, & regem curru excutere ceperant; quum ille, veritus ne viuus 5,8,8.
veniret in hoſtium poteſtatem, deſilit, & in equum qui ad hoc ſequebatur, imponitur: inſignibus quoque imperii, ne 3,12,5.
12 fugam proderent, indecore abiectis. Tum vero ceteri diſſipantur metu; & qua cuique patebat ad fugam via, erum- 5,6,2. 5, 13,18.
punt, arma iacientes, quæ paulo ante ad tutelam corporum
13 ſumpſerant: adeo pauor etiam auxilia formidabat. Inſtabat fugientibus eques à Parmenione miſſus, & forte in id cornu omnes fuga abſtulerat. At in dextro Perſæ Theſſa-
14 los equites vehementer vrgebant. iamque vna ala ipſo impetu proculcata erat: quum Theſſali ſtrenue circumactis

in fugam alter insequitur. Graci tamen seruatis ordinibus discedunt. Castra Darij capta, cum

4,1,32. 6, equis dilapsi, rursus in prœlium redeunt; sparsosque & in-
3,11. compositos victoriæ fiducia barbaros ingenti cæde prosternunt. Equi pariter equitesque Persarum serie laminarum 15
4,9,3. graues, agmen quod celeritate maxime constat, ægre moliebantur. quippe in circumagendis equis suis Thessali multos
4,16,19. occupauerant. Hac tam prospera pugna nunciata, Alexander 16 non ante ausus persequi barbaros, vtrimq; iam victor instare fugientibus cepit. Haud amplius regem quam mille equites 17 sequebantur; quum ingens multitudo hostium caderet. sed
5,13,13. & quis aut in victoria, aut in fuga copias numerat? Agebantur
22. ergo à tam paucis pecorũ modo; & idem metus qui cogebat
5,4,19. 5, fugere, fugientes morabatur. At Græci qui in Darii partibus 18
13,19. steterant, Amynta duce (prætor hic Alexandri fuit, nunc trans-
4,1,27. & fuga.) abrupti à ceteris, haud sane fugientibus similes euase-
33. 4,7,1. rant. Barbari longe diuersam fugam intenderunt: alii, qua 19
4,1,2. rectum iter in Persidem ducebat; quidam circumitu rupes, saltusque montium occultos petiuere; pauci castra Darii. Sed 20
3,12,1. iam illa quoque hostis victor intrauerat, omni quidem opulentia diuia. Ingens auri argentique pondus, non belli, sed
5,6,3. luxuriæ apparatum, diripuerant milites. quumque plus ra-
3,13,10. perent, passim strata erant itinera vilioribus sarcinis, quas
3,6,4. in comparatione meliorum auaritia contempserat. Iamque 21 ad feminas peruentum erat; quibus quo cariora ornamenta sunt, violentius detrahebantur: nec corporibus quidem vis ac libido parcebat. Omnia planctu tumultuque, prout 22 cuique fortuna erat, castra repleuerant, nec vlla facies mali deerat, quum per omnes ordines ætatesque, victoris crudelitas ac licentia vagaretur. Tunc vero imperantis fortunæ species 23 conspici potuit: quum ii, qui tum Dario tabernaculum exornauerant, omni luxu & opulentia instructum; eadem illa Alexandro, quasi veteri domino reseruabant. namque id solum intactum omiserant milites, ita tradito more, vt victorem victi regis tabernaculo exciperent. Sed omnium oculos 24

matre, coniuge, filiis, & filiabus Darij. Casorum ex vtraque parte disparnumerus. Alexandri conuiuium, interruptum planctu Persicarum mulierum.

los animosque in semet conuerterant captiuæ, mater, coniunxque Darii: illa non maiestate solum, sed etiam ætate venerabilis; hæc formæ pulchritudine, nec illa quidem sorte 3, 12, 22. 4, corrupta. Acceperat in sinum filium nondum sextum ætatis annum egressum, in spem tantæ fortunæ, quantam paulo 10, 24. 4, 14, 22.
25 ante pater eius amiserat, genitum. At in gremio anus aliæ 3, 12, 21. 4, iacebant adultæ virgines duæ, non suo tantum, * sed etiam il- 10, 21. 10, lius mœrore confectæ. ingens circa eam nobilium femina- 5, 20. * 3, 5, rum turba constiterat, laceratis * crinibus, abscissaque veste, 8. 10, 5, 21. * 4, 10, 25. pristini decoris immemores, *reginas, dominasque*, * veris 5, 12, 12. 10, quondam, tunc alienis nominibus ** inuocantes. Illæ suæ 5, 19. * 3, 12, 8. ** 4, 16, * calamitatis oblitæ, *vtro cornu Darius stetisset; quæ fortuna* 15. 5, 10, 2. *discriminis fuisset?* requirebant. negabant *se captas, si viueret* * 3, 5, 8. *rex.* sed illum equos subinde mutantẽ longius fuga abstule-
27 rat. In acie autẽ cæsa sunt Persarum peditum centum millia, decẽ vero millia interfecta equitum. At ex parte Alexandri 4, 16, 26. quatuor & quingenti saucii fuere; triginta omnino & duo 3, 11, 20. ex peditibus desiderati sunt: equitum centum quinquaginta interfecti. tantulo impendio ingens victoria stetit.

Rex diu Darium persequendo fatigatus, posteaquam CAP. XII. & nox appetebat, & eum adsequendi spes non erat; in castra
2 paulo ante à suis capta peruenit. *Inuitari deinde amicos*, 3, 11, 20. quibus maxime adsueuerat, iussit: quippe summa duntaxat 3, 11, 10. cutis in femore perstricta non prohibebat interesse conui-
3 uio: quum repente è proximo tabernaculo lugubris clamor, barbaro vlulatu planctuque permistus, epulantes conterruit. Cohors quoque quæ excubabat ad tabernaculum regis, ve- 8, 6, 3. rita ne maioris motus principium esset, armare se ceperat.
4 Caussa pauoris subiti fuit, quod mater vxorque Darii cum captiuis mulieribus nobilibus, regem, quem interfectum esse
5 credebant, ingenti gemitu eiulatuque deflebant. Vnus nam- 3, 12, 17. 4, que è captiuis spadonibus, qui forte ante ipsarum taberna- 10, 18. & culum steterat, amiculum, quod Darius, sicut paulo ante dictum 3, 11, 11.

Darium cecidisse credentium. ad quem errorem eximendum consolandasque reginas, Alexander Leonnatum mittit. Postera die sepultis suis militibus, Persarum, nobilissimis

est, ne cultu proderetur, abiecerat; in manibus eius qui repertum ferebat, adgnouit: ratusque interfecto detractum esse, falsum nuncium mortis eius attulerat. Hoc mulierum er- 6
4, 10, 20. 5, 13, 31. 5, 1, 43. rore comperto, Alexander fortunæ Darii, & pietati earum inlachrimasse fertur. Ac primo Mithrenem, qui Sardeis prodiderat, peritum Persicæ linguæ, *ire ad consolandas eas* iusserat. veritus deinde ne proditor captiuarum iram dolorem- 7
que grauaret; Leonnatum ex purpuratis suis misit, iussum indicare *falso lamentari eas Darium vivum.* Ille cum paucis armigeris in tabernaculum in quo captiuæ erant, peruenit, *missumque à rege se* nunciari iubet. At ii qui in vestibu- 8
3, 11, 25. lo erant, vt armatos conspexere, rati actum esse de dominis, in tabernaculum currunt, vociferantes *adesse supremam horam, missosque qui occiderent captas.* Itaque vt quæ nec 9
prohibere possent, nec admittere auderent; nullo responso dato, tacitæ opperiebantur victoris arbitrium. Leonnatus ex- 10
spectato diu qui se intromitteret, posteaquam nemo producere audebat; relictis in vestibulo satellitibus, intrat in tabernaculum. Ea ipsa res turbauerat feminas, quod inrupisse non admissus videbatur. Itaque mater & coniunx prouolu- 11
tæ ad pedes, orare ceperunt; *vt prius quam interficerentur,*
3, 12, 13. 4, 10, 23. *Darij corpus ipsis patrio more sepelire permitteret: functas supremo in regem officio se impigre morituras.* Leonnatus, 12
& viuere Darium; & ipsas non incolumes modo, sed etiam
3, 12, 23. *adparatu pristinæ fortunæ reginas fore.* Tum mater Darii
5, 4, 3. adleuari se passa est. Alexander postera die cum cura sepultis 13
militibus, quorum corpora inuenerat; *Persarum quoque no-*
3, 12, 11. *bilissimis eumdem honorem haberi* iubet, *matrique Darij permitti, quos vellet, patrio more sepeliret.* Illa paucos arcta 14
propinquitate coniunctos, *pro habitu præsentis fortunæ humari* iussit; *adparatum funerum, quo Persa suprema officia celebrarent, inuidiosum fore* existimans, *quum victores haud preciose cremarentur.* Iamque iustis defunctorum corpori- 15
bus so-

ipse cum Hephæstione reginas visit, eximio continentiæ & clementiæ specimine edito, quod lauari auditor suis, &

bus solutis præmittit ad captiuas, qui nunciarent *ipsum venire*: inhibitaque comitantium turba, tabernaculum cum 4, 10, 24.
16 Hephæstione intrat. Is longe omnium amicorum carissi- 10, 4, 11.
mus erat regi, cum ipso pariter educatus; secretorum omnium arbiter: libertatis quoq; in admonendo eo non alius ius 6, 8, 11.
habebat; quod tamen ita vsurpabat, vt magis à rege permissum, quam vindicatum ab eo videretur: & sicut ætate par
17 erat regi; ita corporis habitu præstabat. Ergo reginæ illum 5, 2, 13. 6, 5, 29. 7, 8, 9. 7, 9, 19.
regem esse ratæ, suo more *veneratæ sunt. inde ex spadoni- * 5, 2, 22.
bus *captiuis, quis Alexander esset monstrantibus, Sysigam- 5, 10, 14. 5, 12, 16. 8, 5, 6. 11. 12. &
bis aduoluta est pedibus eius, *ignorationem nunquam antea visi regis* excusans. quam manu adleuans rex *non errasti*, in-
18 quit * *mater*; *nam & hic Alexander est.* Equidem si hac 21. * 3, 12, 5.
continentia animi ad vltimum vitæ perseuerare potuisset; fe- * 3, 12, 25. 5, 2, 22.
liciorem fuisse crederem, quam visus est esse, quum Liberi pa- 3, 10, 5. 9, 10, 24.
tris imitaretur triumphum, ab Hellesponto vsque ad Ocea-
19 num omnes gentes victoria emensus. Vicisset profecto su- 4, 2, 5. 8,
perbiam atque iram mala inuicta: abstinuisset inter epulas 5, 22.
*cædibus amicorum: egregiosque bello viros, * & tot gen- * 8, 1, 51. * 7, 2, 27.
tium secum domitores, indicta caussa veritus esset occidere.
20 Sed nondum fortuna se animo eius infuderat. itaque orien- 10, 1, 40.
tem eam moderate & prudenter tulit; ad vltimum ma- 4, 5, 3. 8,
21 gnitudinem eius non cepit. Tum quidem ita se gessit, vt 4, 24.
omnes ante eum reges & continentia, & clementia vincerentur. Virgines enim regias excellentis formæ tam sancte ha- 3, 11, 24. &
22 buit, quam si eodem quo ipse parente genitæ forent: Con- 25.
iugem eiusdem quam nulla ætatis suæ pulchritudine corporis vicit; adeo ipse non violauit, vt summam adhibuerit cu-
23 ram, ne quis captiuo corpori inluderet: *Omnem cultum red- 4, 10, 33. 5, 6, 8.
di feminis* iussit, nec quidquam ex pristinæ fortunæ magni-
24 ficentia captiuis, præter fiduciam defuit. Itaque Sysigam- 3, 12, 12.
bis, *rex*, inquit, *mereris vt ea precemur tibi, quæ Dario nostro quondam precatæ sumus. & vt video dignus es, qui tantum*

regem

4,10,34. *regem non felicitate ſolum, ſed etiam æquitate ſuperaueris.*
3,12,17. *Tu quidem* matrem *me,* & reginam *vocas: ſed ego me tuam* 25
famulam eſſe confiteor. & præteritæ fortunæ faſtigium ca-
pio; & præſentis iugum pati poſſum: tua intereſt, quantum
in nos licuerit, ſi id potius clementia, quam ſeuitia vis eſſe
teſtatum. Rex *bonum animum habere* eas iuſſit. Darii dein- 26
de filium collo ſuo admouit. atque nihil ille conſpectu tunc
primum à ſe viſi conterritus, ceruicem eius manibus ample-
ctitur: motus ergo rex conſtantia pueri, Hephæſtionem in-
tuens, *quam vellem,* inquit, *Darius aliquid ex hac indole hau-*
ſiſſet. Tum tabernaculo egreſſus, tribus aris in ripa Pinari 27
9,3,19. amnis, Ioui atque Herculi Mineruæque ſacratis, Syriam pe-
3,7,3. tit; Damaſcum, vbi regis gaza erat, Parmenione præmiſſo.
3,8,12.

CAP. XIII. ATque is, quum præceſſiſſe Darii ſatrapam comperiſ-
ſet; veritus ne paucitas ſuorum ſperneretur, accerſere maio-
rem manum ſtatuit. Sed forte in exploratores ab eo præ- 2
miſſos incidit natione Mardus, qui ad Parmenionem perdu-
ctus, literas ad Alexandrum à præfecto Damaſci miſſas tra-
dit ei; *nec dubitare eum, quin omnem regiam ſupellectilem*
cum pecunia traderet, adiecit. Parmenio *adſeruari eo* iuſ- 3
4,13,37. 5, ſo; literas aperit: in quis erat ſcriptum; *vt mature Alexan-*
4,19. 9, 9, *der aliquem ex ducibus ſuis mitteret, cum manu exigua.* Ita-
1. que re cognita Mardum datis comitibus ad proditorem re-
mittit. Ille è manibus cuſtodientium lapſus, Damaſcum an- 4
te lucem intrat. Turbauerat ea res Parmenionis animum in-
ſidias timentis; & ignotũ iter ſine duce non audebat ingredi:
3,6,18. felicitati tamen regis ſui confiſus, *agreſtes, qui duces itineris*
eſſent, excipi iuſſit. quibus celeriter repertis, quarto die ad
vrbem peruenit: iam metuente præfecto, ne ſibi fides habita
non eſſet. Igitur quaſi parum munimentis oppidi fidens; 5
ante ſolis ortum *pecuniam regiam,* quam *gazam* Perſæ vo-
cant, *cum precioſiſſimis rerum efferri* iubet: fugam ſimulans;
3,13,16. re vera, vt prædam hoſti offerret. Multa millia virorum fe- 6

mina-

minarumque excedentem oppido ſequebantur; omnibus
miſerabilis turba, præter eum, cuius fidei commiſſa fuerat.
quippe quo maior proditoris merces foret, obiicere hoſti
parabat gratiorem omni pecunia prædam, nobiles viros, præ-
torum Darii coniuges, liberoſque; præter hos vrbium Græ-
carum legatos: quos Darius velut in arce tutiſſima, in prodi-
7 toris reliquerat manibus. *Gangabas* Perſæ vocant humeris
onera portantes: hi quum frigus tolerare nõ poſſent (quippe
& procella ſubito niuẽ effuderat; & humus rigebat gelu) tum
adſtrictas veſtes, quas cum pecunia portabant auro & pur-
pura inſignes, induunt: nullo prohibere auſo; quum fortu- 3,13,17. 6,
8 na regis etiam humilimis in ipſum licentiam faceret. Præ- 2,8.
buere ergo Parmenioni non ſpernendi agminis ſpeciem: qui
intentiore cura ſuos, quaſi ad iuſtum prœlium, paucis adhor-
tatus; *equis calcaria ſubdere* iubet, *& acri impetu in hoſtem*
9 *inuehi.* At illi qui ſub oneribus erant, omiſſis per metum,
capeſſunt fugam: armati quoque qui eos perſequebantur,
eodem metu arma iactare, ac nota diuerticula petere cepe-
10 runt. Præfectus quaſi & ipſe conterritus ſimulans, cuncta pa-
uore compleuerat. Iacebant totis campis opes regiæ: illa pe- 3,11,20.
cunia ſtipendio ingenti militũ præparata: ille cultus tot no-
bilium virorum; tot inluſtrium feminarum: aurea vaſa: au-
11 rei fræni: tabernacula regali magnificentia ornata: vehicula
quoq; à ſuis deſtituta, ingentis opulentiæ plena. facies etiam
prædantibus triſtis, SI QVA res auaritiam moraretur. Quip-
pe tot annorum incredibili & fidem excedente fortuna cu-
mulata, tunc alia ſtirpibus lacerata; alia in cœnum demer-
ſa eruebantur: non ſufficiebant prædantium manus prædæ.
12 Iamq; etiam ad eos qui primi fugerant ventũ erat: feminæ
pleræq; paruos trahentes liberos ibant. inter quas tres fuere
virgines, Ochi qui ante Darium regnauerat, filiæ, olim qui- 6,2,7.
dem ex faſtigio paterno rerum mutatione detractæ; ſed tum
13 ſortem earum crudelius adgrauante fortuna. In eodem gre-

ge vxor quoque eiusdem Ochi fuit, Oxathrisque (frater hic erat Darii) filia,* & coniux Artabazi * principis purpuratorum, & filius, cui *Ilioneo* fuit nomen. Pharnabazi quoque, cui summum imperium maritimæ oræ rex dederat, vxor cum filio excepta est: Mentoris filiæ tres: ac nobilissimi ducis Memnonis coniux & filius. vixque vlla domus purpurati fuit tantæ cladis expers. Lacedæmonii quoque & Athenienses societatis fide violata Persas sequuti; Aristogiton, Dropides & Iphicrates, inter Athenienses genere famaque longe clarissimi. Lacedæmonii, Pausippus & Onomastorides, cum Monimo & Callicratide, ii quoque domi nobiles. Summa pecuniæ signatæ fuit talentorum duo millia & sexaginta facti argenti pondus quingenta æquabat. Præterea triginta millia hominum, cum septem millibus iumentorum dorso onera portantium capta sunt. Ceterum dii tantæ fortunæ proditorem sepulturæ celeriter debita pœna persequuti sunt. namque vnus è consciis eius, credo, regis vicem, etiam in illa sorte reueritus, interfecti proditoris caput ad Darium tulit, opportunum solatium prodito: quippe & vltus inimicum erat; & nondum in omnium animis memoriam maiestatis suæ exoleuisse cernebat.

3, 11, 8. *6, 5, 4. *5, 9, 1. 3, 3, 2. 3, 1, 21. 4, 5, 7. 4, 8, 12. 3, 13, 6. 3, 13, 7.

FRAGMENTORVM

Q. CVRTII RVFI

DE REBVS ALEXANDRI Regis Macedonum

LIBER QVARTVS.

DArius tanti modo exercitus rex, qui triumphantis magis, quam dimicantis more, curru sublimis inierat prœ-

3, 11, 7.

prœlium; per loca, quæ prope immensis agminibus compleuerat, iam inania & ingenti solitudine vasta fugiebat.
2 Pauci regem sequebantur: nam nec eodem omnes fugam intenderant; & deficientibus equis, cursum eorum, quos rex
3 subinde mutabat, æquare non poterant. Vnchas deinde peruenit, vbi excepere eum Græcorum quatuor millia: cum quibus ad Euphratem contendit; id demum credens fore ipsius,
4 quod celeritate præripere potuisset. At Alexander Parmenionem, per quem apud Damascum recepta erat præda, iussum *eam ipsam, & captiuos, diligenti adseruare custodia*, Sy-
5 riæ, quam *Cælen* vocant, præfecit. Nouum imperium Syri nondum belli cladibus satis domiti aspernabantur: sed celeriter subacti obedienter imperata fecerunt. Aradus quoque
6 insula deditur regi. Maritimam tum oram, & pleraque longius etiam à mari recedentia, rex eius insulæ Strato possidebat: quo in fidem accepto, castra mouit ad vrbem Mara-
7 thon. Ibi illi literæ à Dario redduntur: quibus vt superbe scriptis vehementer offensus est. præcipue eum mouit, quod Darius sibi *regis* titulum, nec eumdem Alexandri nomini ad-
8 scripserat. Postulabat autem magis quam petebat; *vt accepta pecunia, quantamcumque tota Macedonia caperet, matrem sibi ac coniugem liberosque restitueret: de regno, æquo,*
9 *si vellet, Marte contenderet. Si saniora consilia tandem pati potuisset; contentus patrio, cederet alieni imperii finibus: socius amicusque esset. in ea se fidem & dare paratum &*
10 *accipere.* Contra Alexander in hunc maxime modum rescripsit: *Rex Alexander Dario. Celes, cuius nomen sumpsisti Darius, Græcos qui oram Hellesponti tenent, coloniasque Græcorum Ionias, omni clade vastauit: cum magno deinde exercitu mare traiecit, inlato Macedoniæ & Græciæ bello.*
11 *Rursus rex Xerxes gentis eiusdem, ad oppugnandos nos cum immanium barbarorum copiis venit: qui nauali prælio victus, Mardonium tamen reliquit in Græcia; vt absens quoq.*

4, 5, 1. 4, 12, 1. 3, 5, 12. 4, 1, 14. 4, 5, 1. 3, 10, 1. 5, 7, 2. 6, 3, 6. 10, 5, 12.

popularetur vrbes, agros vreret. Philippum vero parentem 12
meum quis ignorat ab iis interfectum esse, quos ingentis pe-
4,3,18. *cuniæ spe solicitauerant vestri? impia enim bella suscipitis,*
& quum habeatis arma, licitamini hostium capita. sicut tu
3,5,15. 3, *proxime talentis mille, tanti exercitus rex, percussorem in*
6,4. *me emere voluisti. Repello igitur bellum, non infero: & diis* 13
quoque pro meliore stantibus caussa; magnam partem Asiæ
in ditionem redegi meam: te ipsum acie vici. Quem etsi
nihil à me impetrare oportebat; vtpote qui ne belli quidem
4,5,6. *in me iura seruaueris: tamen si veneris supplex; & matrem,*
& coniugem, & liberos sine precio recepturum te esse promitto. & vincere & consulere victis scio. Quod si te nobis 14
6,4,14. 6, *committere times; dabimus fidem impune venturum. De*
5,2,& 4. *cetero quum mihi scribes, memento non solum regi* te; sed*
*4, 1,7. *etiam tuo scribere.* Ad hanc perferendam Therſippus miſ- 15
ſus. Ipſe in Phœnicem deinde deſcendit: & oppidum Biblon traditum recepit. Inde ad Sidona ventum eſt, vrbem
4,4,15. vetuſtate famaque conditorum inclutam. Regnabat in ea 16
Strato Darii opibus adiutus; ſed quia deditionem magis popularium, quam ſua ſponte fecerat, regno viſus indignus; Hephæſtionique permiſſum, *vt quem eo fastigio Sidones dignissimum arbitrarentur, constitueret regem.* Erant Hephæ- 17
ſtioni hoſpites clari inter ſuos iuuenes, qui facta ipſis poteſtate regnandi, negauerunt *quemquam patrio more in id*
10,7,15. *fastigium recipi, nisi regia stirpe ortum.* Admiratus Hephæ- 18
ſtio magnitudinem animi ſpernentis quod alii per ignes ferrumque peterent; *Vos quidem macti virtute,* inquit, *estote, qui primi intellexistis, quanto maius esset regnum fastidire quam accipere. Ceterum date aliquem regiæ stirpis, qui meminerit à vobis acceptum habere se regnum.* At illi, quum 19
multos imminere tantæ ſpei cernerent, ſingulis amicorum Alexandri ob nimiam regni cupiditatem adulantes; ſtatuunt *neminem esse potiorem quam Abdolominum quemdam, longa*

qui-

quidem cognatione stirpi regiæ adnexum, sed ob inopiam sub-
20 *urbanum hortū exigua colentem stipe.* Cauſſa ei paupertatis, ſicut pleriſque, probitas erat: intentuſq; operi diurno, ſtrepitum armorū, qui totam Aſiam concuſſerat, non exaudiebat.
21 Subito deinde, de quibus ante dictū eſt, cum regiæ veſtis inſignibus hortum intrant, quē forte ſteriles herbas eligens Ab-
22 dolominus repurgabat. Tunc *rege* eo ſalutato, alter ex his; *habitus*, inquit, *hic quem cernis in meis manibus, cum isto squalore permutandus tibi est. Ablue corpus inluuie, æterniſque sordibus squalidum: cape regis animum, & in eam fortu-* 5,9,17.
nam, qua dignus es, istam continentiam profer. Et quum in 4,1,25.
regali solio residebis, vitæ necisque omnium ciuium domi-
nus, caue obliuiscaris huius status, in quo accipis regnum;
23 *immo hercule, propter quem.* Somnio ſimilis res Abdolomino videbatur: interdum, *ſatisne ſani eſſent, qui tam proterue ſibi inluderent*, percontabatur. Sed vt contanti ſqualor ablutus eſt; & iniecta veſtis purpura auroque diſtincta, & fides à iurantibus facta; ſerio iam rex, iiſdem comitantibus
24 in regiam peruenit. Fama vt ſolet, ſtrenue tota vrbe diſcurrit: aliorum ſtudium; aliorum indignatio eminebat: ditiſſimus quiſque humilitatem inopiamque eius apud aruscos
25 Alexandri criminabatur. *Admitti eum* rex *protinus* iuſſit; diuque contemplatus, *corporis*, inquit, *habitu famæ generis non repugnat: ſed libet ſcire, inopiam quæ patientia tuleris?* Tum ille, *vtinam*, inquit, *eodem animo regnum pati possim. hæ manus ſuffecere deſiderio meo: nihil habenti nihil de-* 4,1,22.
26 *fuit.* Magnæ indolis ſpecimen ex hoc ſermone Abdolomini cepit. Itaque non *Stratonis* modo *regiam ſupellectilem adtribui ei* iuſſit; *ſed pleraque etiam ex Perſica præda:*
27 regionem quoque vrbi adpoſitam ditioni eius adiecit. Interea Amyntas, quem ad Perſas ab Alexandro transfugiſſe 3,11,18.
diximus; cum quatuor millibus Græcorum, ipſum ex acie perſequutis, fuga Tripolim peruenit. inde in naues militi-

bus

Ægyptum petit, eam sibi vindicaturus: sed post lata principia, apud Memphin interficitur. Inter hæc alibi quoque

bus impositis Cyprum transmisit: & quum in illo statu rerum id quemque, quod occupasset, habiturum arbitraretur,
3, 11, 18. velut certo iure possessum; Ægyptum petere decreuit: vtri-
4, 5, 11. 5, 3. que regi hostis, & semper ex ancipiti mutatione temporum
4. 6, 1, 17. pendens. hortatusque milites ad spem tantæ rei, docet *Sa-* 28
3, 11, 10. *bacem prætorem Aegypti cecidisse in acie: Persarum præsidium & sine duce esse, & inualidum: Aegyptios semper prætoribus eorum infensos, pro sociis ipsos, non pro hostibus æstimaturos.* Omnia experiri necessitas cogebat: quippe 29
QVVM primas spes fortuna destituit; futura præsentibus vi-
6, 4, 1. 9. dentur esse potiora. igitur conclamant, *duceret quo vide-*
4, 23. *retur.* Atque ille VTENDVM * animis dum spe calerent
*4, 10, 2. ratus; ad Pelusii ostium penetrat: simulans *à Dario se esse præmissum.* Potitus ergo Pelusii Memphim copias promo- 30
4, 7, 1. uit: ad cuius famam Ægyptii, vana gens, & nouandis quam gerendis aptior rebus, ex suis quisq; vicis vrbibusque, ad hoc ipsum concurrunt, ad delenda præsidia Persarum. qui ter- ti, tamen spem obtinendi Ægyptum non amiserunt. Sed 31 eos Amyntas prælio superatos, in vrbem compellit; castrisque positis, victores ad populandos agros eduxit: ac velut in medio positis omnibus hostium cuncta agebantur. Itaque Mazaces quamquam infelici prælio suorum animos 32
3, 11, 14. territos ex cognouerat; tamen *palantes, & victoriæ fiducia incautos* ostentans, perpulit *ne dubitarent ex vrbe erumpere, & res amissas recuperare.* Id consilium non ratione 33
prudentius, quam euentu felicius fuit: ad vnum omnes cum
3, 11, 18. ipso duce occisi sunt. Has pœnas Amyntas vtrique regi dedit; nihilo magis ei ad quem transfugerat fidus, quam illi quem deseruerat. Darii prætores, qui prælio apud Isson 34 superfuerant, cum omni manu, quæ fugientes sequuta erat, adsumpta etiam Cappadocum & Paphlagonum iuuentute,
4, 5, 13. Lydiam recuperare tentabant. Antigonus prætor Alexan- 35
dri Lydiæ præerat: qui, quamquam plerosque militum ex

præsi-

terra mariq; vincuntur Persæ. Pharnabazi expeditio, & Spartanorum molitiones. Tyrij, Alexandro dona & commeatus præbent: introitum in vrbem negant.

præsidiis ad regem dimiserat; tamen Barbaris spretis in aciem suos eduxit. Eadem illic quoque fortuna partium fuit:
tribus prœliis alia atque alia regione commissis, Persæ fun-
36 duntur. Eodem tempore classis Macedonum ex Græcia accita, Aristomenem, qui ad Hellesponti oram recuperandam
à Dario erat missus, captis eius aut mersis nauibus superat.
37 A Milesiis deinde Pharnabazus præfectus Persicæ classis pe- 3, 3, 2.
cunia exacta, & præsidio in vrbem Chium introducto, centum nauibus Andrum, & inde Syphnum petiit. eas quo-
38 que insulas præsidiis occupat; pecunia multat. Magnitudo 4, 8, 15.
belli quod ab opulentissimis Europæ Asiæque regibus, in spem totius orbis occupandi gerebatur; Græciæ quoque &
39 Cretæ arma commouerat. Agis Lacedæmoniorum rex, octo millibus Græcorum, qui ex Cilicia profugi domos repetierant, contractis; bellum Antipatro Macedoniæ præfe- 6, 1, 1.
40 cto moliebatur. Cretenses has aut illas partes sequuti nunc Spartanorum; nunc Macedonum præsidiis occupabantur. Sed leuiora inter illos fuere discrimina; vnum certamen, ex quo cetera pendebant, intuente fortuna.

IAm tota Syria, iam Phœnice quoque excepta Tyro, CAP. II.
Macedonum erant; habebatque rex castra in continenti, à
2 quo vrbem angustum fretum dirimit. Tyrus & claritate, 4, 4, 19.
& magnitudine ante omnes vrbes Syriæ Phœnicesque memorabilis, facilius socieratem Alexandri acceptura videbatur, quam imperium. Coronam igitur auream legati do- 4, 5, 11.
num adferebant; commeatusque large & hospitaliter ex op-
3 pido adduxerant. Ille *dona, vt ab amicis, accipi* iussit; be-
nigneque legatos adloquutus, *Herculi, quem præcipue Tyrij* 4, 3, 22.
colerent, sacrificare velle se dixit. *Macedonum reges credere, ab illo deo ipsos genus ducere: se vero vt id faceret*
4 *etiam oraculo monitum.* Legati respondent *esse templum Herculis extra vrbem, in eam sedem quam Palætyron ipsi* 4, 2, 18.
5 *vocant: ibi regem deo sacrum rite facturum.* Non tenuit

iram

Ergo rex obsidionem minatur, at illi contemnunt, confisi vr-bu robore, & Paenorum promissis. Ergo strenue bellum parant:

3,12,19. iram Alexander, cuius alioquin potens non erat. Itaque
vos quidem, inquit, *fiducia loci, quod insulam incolitis, pe-*
destrem hunc exercitum spernitis: sed breui ostendam in
continenti vos esse. proinde sciatis licet, aut intraturum
me vrbem; aut oppugnaturum. Cum hoc responso dimis- 6
sos monere amici ceperunt, *vt regem, quem Syria, quem*
Phœnice recepisset; ipsi quoque vrbem intrare paterentur.
At illi loco satis fisi obsidionem ferre decreuerunt. Nam- 7
que vrbem à continenti quatuor stadiorum fretum diuidit,
4,2,16.4, Africo maxime obiectum, crebros ex alto fluctus in litus
3,6. euoluens. Nec accipiendo operi, quo Macedones conti- 8
nenti insulam iungere parabant, quidquam magis, quam
ille ventus obstabat. quippe vix leni & tranquillo mari mo-
les agi possunt; Africus vero prima quæque congesta pulsu
inlisa mari subruit: nec vlla tam firma moles est, quam non
exedant vndæ per nexus operum manantes; & vbi acrior
flatus exstitit, summi operis fastigio superfusæ. Præter hanc 9
4,2,16, difficultatem haud minor alia erat; muros turresque vrbis
& 19. prælatum mare ambiebat: non tormenta, nisi è nauibus pro-
cul excussa, emitti; non scalæ mœnibus adplicari poterant:
præceps in salum murus pedestre interceperat iter: naues
nec habebat rex; & si admouissent, pendentes & instabiles
missilibus arceri poterant. Inter quæ parua dictu res Tyrio- 10
4,3,19.4, rum fiduciam accendit. Carthaginensium legati ad cele-
4,18. brandum anniuersarium sacrum more patrio tunc vene-
4,3,23.4, rant: quippe Carthaginem Tyrii condiderunt, semper pa-
4,20. rentum * loco culti. Hortari ergo Pœni ceperunt, *vt obsi-* 11
*4,3,22. *dionem forti animo paterentur; breui Carthagine auxi-*
4,3,19. *lia ventura.* namque ea tempestate magna ex parte Puni-
cis classibus maria obsidebantur. Igitur bello decreto per 12
muros turresque tormenta disponunt: arma iunioribus di-
uidunt: opificesque quorum copia vrbs abundabat, in offi-
cinas distribuunt. Omnia belli adparatu strepunt: ferreæ

quo-

omen negligunt: caduceatores Alexandri necant. Quo re exacerbatus Alexander, molem persuasis arte militibus.

quoque manus (*Harpagonas* vocant) quas operibus hostium 4,3,24.
iniicerent, coruique & alia tuendis vrbibus excogitata, præ-
13 parabantur. Sed quum fornacibus ferrum, quod excudi
oportebat, impositum esset, admotisque follibus ignem flatu
accenderent; *sanguinis riui sub ipsis flammis exstitisse* di-
cuntur: idque omen in Macedonum metum verterunt Ty- 4,4,5.
14 rii. Apud Macedonas quoque quum forte panem quidam
militum frangeret, manantis sanguinis guttas notauerunt.
territoque rege, Aristander peritissimus vatum respondit; *si* 4,6,12. 5,
extrinsecus cruor fluxisset, Macedonibus id triste futurum: 4,2.7,7,8.
contra, quum ab interiore parte manauerit, vrbi quam obsi-
15 *dere destinassent, exitium portendere.* Alexander quum & 4,3,11.
classem procul haberet, & longam obsidionem magno sibi 4,3,1. 4,
ad cetera impedimento videret fore; caduceatores, qui ad 4,1.
pacem eos compellerent, misit: quos Tyrii contra ius gen-
tium occisos præcipitauerunt in altum. atque ille suorum
16 tam indigna nece commotus, vrbem obsidere statuit. Sed
ante iacienda moles erat, quæ vrbem continenti committe-
ret. Ingens ergo animos militum desperatio incessit, cernen-
tium *profundum mare, quod vix diuina ope posset impleri:* 4,2,9.
quæ saxa tam vasta, quas tam proceras arbores posse repe-
riri? exhauriendas esse regiones, vt illud spatium aggerare-
tur. & exæstuare semper fretum, quoque arctius volutetur 4,2,7.
17 *inter insulam & continentem, hoc acrius furere.* At ille 5,1,30. 6,
haudquaquam rudis * tractandi militares animos, *speciem* 4,5. *4,10,4.
sibi Herculis in somno oblatam esse pronunciat, *dextram por-* 6,2,21. 6,
rigentis: illo duce, illo aperiente in vrbem intrare se visum. 6,16,7,5,9.
Inter hæc *caduceatores interfectos; gentium iura violata* re-
ferebat: *vnam esse vrbem, quæ cursum victoris morari ausa* 4,6,15. 6,
18 *esset.* Ducibus deinde negotium datur, *vt suos quisque ca-* 5,11.
stiget: satisque omnibus stimulatis opus orsus est. Magna
vis saxorum ad manum erat, Tyro vetere præbente: materies 4,2,4.
ex Libano monte ratibus & turribus faciendis vehebatur. 4,2,24.

Labor omnia vincit.

ingentis operis facit: inridentibus Tyriis, & quum opus cresceret, seria impedientibus. Qui & secundiarta naue fabricata,

Iamque à fundo maris in altitudinem montis opus excre- 19
uerat, nondum tamen aquæ fastigium æquabat; & quo lon-
gius moles agebatur à litore, hoc magis quidquid ingereba-
4, 2, 9. tur præaltum absorbebat mare: quum Tyrii paruis nauigiis 20
admotis, per ludibrium exprobrabant *illos armis inclutos, dorso sicut iumenta onera gestare*: interrogabant etiam *num maior Neptuno esset Alexander?* hæc ipsa insectatio alacrita-
tem militum accendit. Iamque paululum moles aquam 21
eminebat, & simul aggeris latitudo crescebat, vbique ad-
mouebatur; quum Tyrii magnitudine molis, cuius incre-
mentum eos ante fefellerat, conspecta; leuibus nauigiis non-
dum commissum opus circumire ceperunt: missilibus eos
quoque, qui pro opere stabant, incessere. Multis ergo im- 22
pune vulneratis, quum & remouere, & adpellere scaphas in
expedito esset; ad curam semet ipsos tuendi ab opere con-
uerterant. Igitur rex *munientibus coria velaque* iussit *ob-* 23
5, 3, 7. *tendi, vt extra teli ictum essent*: duasque turres ex capite
molis erexit, è quibus in subeuntes scaphas tela ingeri pos-
sent. Contra Tyrii nauigia procul à conspectu hostium li- 24
tori adpellunt, expositisque militibus, eos qui saxa gestabant,
4, 2, 18. obtruncant. In Libano quoque Arabum agrestes incompo-
sitos Macedonas adgressi, triginta fere interficiunt, paucio-
ribus captis.

CAP. III. EA res Alexandrum diuidere copias coegit: & ne se-
gniter adsidere vni vrbi videretur, operi Perdiccam Crate-
ronque præfecit; ipse cum expedita manu Arabiam petiit.
Inter hæc Tyrii nauem magnitudine eximia, saxis arenaque 2
à puppi oneratam, ita vt multum prora emineret, bitumine
ac sulphure inlitam remis concitauerunt; & quum magnam
vim venti vela quoque concepissent, celeriter ad molem
successit: tunc prora eius accensa, remiges desiliere in sca- 3
phas, quæ ad hoc ipsum præparatæ sequebantur. nauis au-
tem igne concepto latius fundere incendium cepit: quod,
priusquam posset occurri, turres & cetera opera in capite
4 molis posita comprehendit. At qui desilierant in parua na-
uigia, faces, & quidquid alendo igni aptum erat; in eadem
opera ingerunt. Iamque non modo Macedonum turres,
sed etiam summa tabulata conceperant ignem: quum ii qui
in turribus erant, partim haurirentur incendio; partim ar-
5 mis omissis, in mare semet ipsi immitterent. At Tyrii,
qui capere eos, quam interficere mallent; natantium manus
stipitibus saxisque lacerabant, donec debilitati, impune naui-
6 giis excipi possent. Nec incendio solum opera consumpta;
sed forte eodem die vehementior ventus motum ex pro- 4, 2, 7.
fundo mare inlisit in molem, crebrisque fluctibus compa-
ges operis verberatæ se laxauere, saxaque interluens vnda
7 medium opus rupit. Prorutis igitur lapidum cumulis, qui-
bus iniecta terra sustinebatur; præceps in profundum ruit:
tantæque molis vix vlla vestigia inuenit Arabia rediens A-
lexander. Hic, quod in aduersis rebus solet fieri, ALIVS
in alium culpam referebat; quum omnes verius de sæuitia
8 maris queri possent. Rex noui operis molem orsus, in ad-
uersum ventum non latere, sed recta fronte direxit; quod
cetera opera, velut sub ipso latentia, tuebatur: latitudinem
quoque aggeri adiecit, vt turres in medio erectæ procul teli
9 iactu abessent. Totas autem arbores cum ingentibus ra- 6, 5, 20.
mis in altum iaciebant; deinde saxis onerabant; rursus cu-
mulo eorum alias arbores iniiciebant: tum humus adgere-
batur; superque alia strue saxorum arborumque cumulata,
velut quodam nexu continens opus iunxerant. Nec Tyrii
quidquid ad impediendam molem excogitari poterat, se-
10 gniter exsequebantur. Præcipuum auxilium erat, qui procul
hostium conspectu subibant aquam, occultoque lapsu ad
molem vsque penetrabant; falcibus palmites arborum emi-
nentium ad se trahentes: quæ vbi sequutæ erant, pleraque
secum in profundum dabant; tum leuatos onere stipites

 truncos-

opera Maced. cumburunt. simul vnda ventique molem subruunt. Rex noui operis molem auditur: quam & ipsam Tyrij, præsertim per nimatores,

impediunt. Interim Alexander classe auctus, terra marique vrbem oppugnare adgreditur. Sed exorta tempestate

truncosque arborum haud ægre moliebantur: deinde totum opus, quod stipitibus fuerat innixum, fundamento lapso sequebatur. Ægro animi Alexandro, & vtrum perseueraret, 11
4, 2, 15. 4. 8, 14. 5, 1. 1. an abiret, satis incerto, classis Cypro aduenit: eodemque tempore Cleander cum Græcis militibus in Asiam nuper aduectus. Centum & octoginta nauium classem in duo diuidit cornua: læuum Pnytagoras rex Cypriorum cum Cratero tuebatur; Alexandrum in dextro quinqueremis regia vehebat. Nec Tyrii, quamquam classem habebant, ausi nauale inire certamen; triremes omnes ante ipsa mœnia opposuerunt: quibus rex inuectus ipsas demersit. Postera die 12 13
classe ad mœnia admota; vndique tormentis, & maxime
4, 4, 12. arietum pulsu muros quatit: quos Tyrii raptim obstructis saxis refecerunt; interiorem quoque murum, vt si prior
4, 4, 10. fefellisset, illo se tuerentur, vndique orsi. Sed vndique vis mali vrgebat: moles intra teli iactum erat; classis mœnia circumibat: terrestri simul naualique clade obruebantur. Quippe binas quadriremes Macedones inter se ita iunxerant, vt proræ cohærerent; puppes interuallo quantum capere poterant distarent. hoc puppium interuallum antennis asseri- 14 15
busque validis deligatis, superque eos pontibus stratis, qui militem sustinerent, impleuerant: sic instructas quadriremes ad vrbem agebant: inde missilia in propugnantes ingerebantur tuto, quia proris miles tegebatur. Media nox erat, 16
quum classem sicuti dictum est, paratam, *circumire vrbem* iubet: iamque naues vrbi vndique admouebantur, & Tyrii desperatione torpebant; quum subito spissæ nubes intendere se cœlo, & quidquid lucis internitebat, effusa caligine exstinctum est. Tum inhorrescens mare paulatim leuari, de- 17
inde acriori vento concitatum, fluctus ciere, & inter se nauigia conlidere. Iamque scindi ceperant vincula, quibus connexæ quadriremes erant ruere tabulata, & cum ingenti fragore in profundum secum milites trahere. neque enim 18
conserta

omnes illius adparatus discutiuntur. Carthaginensium legati Tyrio spem auxilij adimunt: nam etiam animum. Apollo fugitiuus vinctus. De hostis humanus deliberatur.

conserta nauigia vlla ope in turbido regi poterant: miles ministeria nautarum; remiges militis officia turbabant: &, quod in huiusmodi casu accidit, periti ignaris parebant. quippe gubernatores alias imperare soliti, tum metu mortis iussa exsequebantur. Tandem remis pertinacius euerberatum mare, veluti eripientibus nauigia classicis cessit: adpulsaque sunt
19 litori, lacerata pleraque. Iisdem diebus forte Carthaginen- 4, 2, 10. 4.
sium legati triginta superueniunt, maius obsessis solatium, 4, 18.
quam auxilium: quippe *domestico bello Pœnos impediri; nec*
20 *de imperio, sed pro salute dimicare* nunciabant. Syracusani tunc Africam vrbant; & haud procul Carthaginis muris locauerant castra. Non tamen defecere animis Tyrii, quamquam ab ingenti spe destituti erant; sed coniuges liberosque deuehendos Carthaginem tradiderunt: fortius quidquid accideret laturi, si carissimam sui partem extra communis periculi sortem habuissent. Quumque vnus è ciuibus
21 concioni indicasset; *oblatam esse per somnum sibi speciem Apollinis*, quem eximia religione colerent, *vrbem deserentis; molemque à Macedonibus iactam in salo, in syluestrem sal-*
22 *tum esse mutatam*: quamquam auctor leuis erat, tamen ad 6, 7, 35.
deteriora credenda proni metu, aurea catena deuinxere simulacrum, aræque Herculis, cuius numini vrbem dica- 4, 2, 3.
uerant, inserere vinculum; quasi illo deo Apollinem retenturi. Syracusis id simulacrum deuexerant Pœni, & in maiore locauerant patria: multisque aliis spoliis vrbium à semet captarum, non Carthaginem magis, quam Tyrum or- 4, 2, 10.
23 nauerant. Sacrum quoque quod quidem diis minime cordi esse crediderim, multis sæculis intermissum repetendi auctores quidam erant, *vt ingenuus puer Saturno immoletur*: quod sacrilegium verius quam sacrum, Carthaginenses à conditoribus traditum, vsque ad excidium vrbis suæ fe- 4, 2, 10.
cisse dicuntur. ac nisi Seniores obstitissent, quorum consilio cuncta agebantur; humanitatem dira superstitio vicisset.

aduersus oppugnantes noua machinæ excogitantur. Bellua marina conspecta iuxta molem varie interpretantibus. Nanali

Ceterum efficacior omni arte imminens necessitas, non 24
5, 4, 31. vsitata modo præsidia, sed quædam etiam noua admonuit. Namque ad implicanda nauigia, quæ muros subibant, vali-
4, 2, 12. dis asseribus, coruos & ferreas manus, cum vncis ac falcibus inligauerant; vt quum tormento asseres promouissent, subito laxatis funibus iniicerent. Vnci quoque & falces ex iis- 25
dem asseribus dependentes, aut propugnatores, aut ipsa nauigia lacerabant. Clypeos vero æneos multo igne torrebant, quos repletos feruida arena, cœnoque decocto, è muris subito deuoluebant. nec vlla pestis magis timebatur; quip- 26
pe vbi loricam corpusque feruens arena penetrauerat, nec vlla vi excuti poterat, & quidquid adtigerat, perurebat: iacientesque arma, laceratis omnibus quis protegi poterant, vulneribus inulti patebant: corui vero & ferreæ manus tormentis emissæ pleroſque rapiebant.

CAP. IV. Hic rex fatigatus statuerat soluta obsidione Ægyptum petere. quippe quum Asiam ingenti celeritate percurrisset; 1
4, 2, 15. circa muros vnius vrbis hærebat, tot maximarum rerum opportunitate dimissa. Ceterum tam discedere inritum, quam 2
3, [illegible] pudebat. Famam quoque, qua plura, quam armis,
6, 5, 11. euerterat, ratus leuiorem fore, si Tyrum, quasi testem se posse vinci, reliquisset. Igitur ne quid inexpertum omitteret; *plures naues admoueri* iubet, *delectosque militum imponi*. Et forte bellua inusitatæ magnitudinis, super ipsos fluctus 3
dorso eminens, ad molem quam Macedones iecerant, ingens corpus adplicuit; diuerberatisque fluctibus adleuans semet, vtrimque conspecta est: deinde à capite molis rursus 4
alto se immersit; ac modo super vndas eminens magna sui parte, modo superfusis fluctibus condita, haud procul munimentis vrbis emersit. Vtrisque lætus fuit belluæ adspe- 5
ctus: Macedones *iter iaciendo operi monstrasse eam* augura-
4, 2, 13. bantur; Tyrii, *Neptunum occupati maris vindicem arripuisse belluam, ac molem breui profecto rituram.* lætique omine

certamine superati Tyrij, post biduum, insante magna vi, nec minori periculo rege.

omine eo ad epulas dilapsi onerauere se vino; quo graues, orto sole nauigia conscendunt, redimita coronis floribusque: adeo victoriæ non omen modo; sed etiam gratula-
6 tionem præceperant. Forte rex *classem in diuersam partem agi* iusserat, *triginta minoribus nauigiis relictis in litore*; è quibus Tyrii duobus captis, cetera ingenti terruerant metu: donec suorum clamore audito Alexander classem litori, è
7 quo fremitus acciderat, admouit. Prima à Macedonum nauibus quinqueremis velocitate inter ceteras eminens occurrit: quam vt conspexere Tyrii, duæ è diuerso in latera eius inuectæ sunt; in quarum alteram quinqueremis eadem con-
8 citata, & ipsa rostro icta est, & illam inuicem tenuit. Iamque ea quæ non cohærebat, libero impetu euecta, in aliud quinqueremis latus inuehebatur; quum opportunitate mira triremis è classe Alexandri in eam ipsam, quæ quinqueremi imminebat, tanta vi impulsa est, vt Tyrius gubernator in ma-
9 re excuteretur è puppi. Plures deinde Macedonum naues superueniunt, & rex quoque aderat; quum Tyrii inhibentes remis, ægre euellere nauem quæ hærebat, portumque omnia simul nauigia repetunt. Confestim rex insequutus, portum quidem intrare non potuit, quum procul è muris missilibus submoueretur; naues autem omnes fere aut de-
10 mersit, aut cepit. Biduo deinde ad quietem dato militibus, iussisq; *& classem, & machinas pariter admouere, vt vtrim-* 4, 3, 14.
que territis instaret; ipse in altissimam turrem adscendit,
11 ingenti animo, periculo maiore. quippe regio insigni & armis fulgentibus conspicuus, vnus præcipue telis petebatur. & digna prorsus spectaculo edidit: multos è muris propugnantes hasta transfixit; quosdam etiam cominus gladio clypeoque impulsos præcipitauit: quippe turris ex qua dimi- 3, 10, 6.
12 cabat, muris hostium propemodum cohærebat. Iamque crebris arietibus saxorum compage laxata, munimenta de- 4, 3, 13.
fecerant; & classis intrauerat portum, & quidam Macedonum

expugnantur. eiues niſi quos templa, vel Sidony protexerant; va-
rie pereunt. Carthaginenſ. legatis parcitur. Tyri clarstur, colonia,

num in turres hoſtium deſertas euaſerant: quum Tyrii tot
ſimul malis victi, alii ſupplices in templa confugiunt; alii
foribus ædium obſeratis occupant liberum mortis arbitrium:
5,3,19. nonnulli ruunt in hoſtem, haud inulti tamen perituri. ma- 13
gna pars ſumma rectorum obtinebat, ſaxa & quidquid ma-
nibus fors dederat ingerentes ſubeuntibus. Alexander *ex-*
ceptis qui in templa confugerant, omnes interfici, ignemq;
tectis iniici iubet. His per præcones pronunciatis, nemo 14
tamen armatus opem à diis petere ſuſtinuit: pueri virgineſ-
que templa compleuerant; viri in veſtibulo ſuarum quiſque
ædium ſtabant, parata ſæuientibus turba. Multis tamen ſa- 15
luti fuere Sidonii, qui intra Macedonum præſidia erant. hi
vrbem quidem inter victores intrauerant, ſed cognationis
4,1,15. cum Tyriis memores (quippe vtramque vrbem Agenorem
condidiſſe credebant) multos Tyriorum, etiam protegentes,
ad ſua perduxere nauigia: quibus occultatis, Sidona deuecti
ſunt. quindecim millia hoc furto ſubducta ſæuitiæ ſunt.
quantumque ſanguinis fuſum ſit, vel ex hoc exiſtimari pot- 16
eſt, quod intra munimenta vrbis ſex millia armatorum tru-
cidata ſunt. Triſte deinde ſpectaculum victoribus ira præ- 17
buit regis. duo millia, in quibus occidendi defecerat rabies;
crucibus adfixi per ingens litoris ſpatium pependerunt. Car- 18
4,2,10. thaginenſium legatis pepercit; addita denunciatione *belli,*
10,1,17. *quod præſentium rerum neceſſitas moraretur.* Tyrus ſe- 19
ptimo menſe, quam oppugnari cepta erat, capta eſt; vrbs &
4,2,2. vetuſtate originis, & crebra fortunæ varietate ad memoriam
poſteritatis inſignis. Condita ab Agenore, diu mare, non
vicinum modo, ſed quodcumque claſſes eius adierunt, ditio-
nis ſuæ fecit. &, ſi fama libet credere, hæc gens litteras prima
4,2,10. aut docuit, aut didicit. Coloniæ certe eius pene orbe toto 20
diffuſæ ſunt: Carthago in Africa, in Bœotia Thebæ, Ga-
des ad Oceanum. Credo libero commeantes mari, ſæpiuſ-
que adeundo ceteris incognitas terras; elegiſſe ſedes inuen-

tuti

ſtatus ſub Rom. Darij litteræ modeſtiores, quibus Alexandro
filiam cum pecunia, & parte regni offert. At hoc nullo

tuti qua tunc abundabant: ſeu quia crebris motibus terræ,
nam hoc quoque traditur, cultores eius fatigati, noua & ex-
21 terna domicilia armis ſibimet quærere cogebantur. Multis
ergo caſibus defuncta, & poſt excidium renata, nunc tamen
longa pace cuncta refouente, ſub tutela Romanæ manſuetu- 10,9,5.
dinis adquieſcit.

Iiſdem ferme diebus Darii litteræ adlatæ ſunt, tandem CAP. V.
vt regi ſcriptæ. Petebat *vti filiam ſuam*, Statyræ erat no- 4,1,7.
men, *nuptiis Alexander ſibi adiungeret. Dotem fore omnem*
regionem inter Helleſpontum & Halyn amnem ſitam; inde 4,11,5.
2 *Orientem ſpectantibus terris contentum ſe fore. Si forte*
dubitaret quod offerretur accipere: nunquam diu eodem ve-
ſtigio ſtare fortunam; ſemperque homines, quantamcumque 3,8,20.
3 *felicitatem habeant, inuidiam tamen ſentire maiorem. Ve-*
reri, ne ſe animum modo, quas naturalis leuitas ageret ad ſide-
ra, inani ac puerili mentis adfectu efferret. Nihil diffici- 11
4 *lius eſſe, quam in illa ætate tantam capere fortunam. Mul-* 3,12,20.
tas ſe adhuc reliquias habere; nec ſemper in anguſtiis poſſe
deprehendi: tranſeundum eſſe Alexandro Euphratem, Ti- 3,8,19.
grimque & Araxem, & Hydaſpem, magna munimenta regni
*ſui. veniendum in campos vbi paucitate * ſuorum erube-* 4,14,10.7.
5 *ſcendum ſit. Mediam, Hyrcaniam, Bactra, & Indos Oceani* 4,5.
4,14,13.
accolas quando aditurum? vel Sogdianos & Arachoſios, no-
mine tantum notos, ceteraſque gentes ad Caucaſum & Ta-
naim pertinentes? Seneſcendum fore tantum terrarum vel
6 *ſine prælio obeunti. Se vero ad ipſum vocare deſineret: nam-* 4,1,13. 9,
7 *que illius exitio eſſe venturum.* Alexander iis illis, qui li- 1,8.
teras adtulerant, reſpondit *Darium ſibi aliena promittere:* 4,11,19.
quod totum amiſerit, velle partiri. Doti ſibi dari Lydiam,
Ioniam, Aeolidem, Helleſponti oram, victoriæ ſuæ præmia. Le-
ges autem à victoribus dici; accipi à victis. In vtro ſtatu 4,11,21. 6,
ambo eſſent, ſi ſolus ignoraret, quamprimum Marte decerne- 7,8.
8 *ret. Se quoque quum tranſiſſet mare, non Ciliciam, aut Ly-*

diam

conditionem admittit. Rhodum in fidem accipit, Græcorum adulatio. Præterum Alexandri victoria de Persis. Chium capitur

diam (quippe tanti belli exiguam hanc esse mercedem) sed Persepolim caput regni eius, Bactra deinde, & Ecbatana,
7.4.15. *vltimique Orientis oram imperio suo destinasse. Quocumq; ille fugere potuisset, ipsum sequi posse: desineret terrere fluminibus, quem sciret maria transisse.* Reges quidem in- 9
uicem hæc scripserant. Sed Rhodii vrbem suam portusque dedebant Alexandro. Ille Ciliciam Socrati tradiderat: Philota *regioni circa Tyrum* iusso *præsidere.* Syriam quæ *Cœle*
4.8.9. adpellatur, Andromacho Parmenio tradiderat, bello quod supererat interfuturus. Rex Hephæstione *Phœnicis oram* 10
classe præteruehi iusso, ad vrbem Gazam cum omnibus copiis venit. Iisdem fere diebus solenne erat ludicrum 11
Isthmiorum, quod conuentu totius Græciæ celebratur. In eo
6.1.17. concilio, vt sunt Græcorum temporaria ingenia, decernunt *vt duodecim legarentur ad regem, qui ob res pro salute Græ-*
4.2.2. *ciæ ac libertate gestas, coronam auream donum victoriæ*
4.1.28. *ferrent.* Iidem paulo ante incertæ famæ caprauerant au- 12
ram, vt, quocumque pendentes animos tulisset fortuna, sequerentur. Ceterum non ipse modo rex obibat vrbes im- 13
perii iugum adhuc recusantes; sed prætores quoque ipsius,
4.1.34. egregii duces, pleraque inuaserant. Calas Paphlagoniam; Antigonus Lycaoniam: Balacrus Idarne prætore Darii superato Miletum cepit: Amphoterus & Hegelochus centum 14
sexaginta nauium classe insulas inter Achaiam atque Asiam in ditionem Alexandri redegerunt. Tenedon quoque receptum, incolis vltro vocantibus. Statuerant & Chion oc- 15
cupare: sed Pharnabazus Darii prætor, comprehensis qui res ad Macedones trahebant; rursus Apollonidi & Athanagoræ suarum partium viris, vrbem cum modico præsidio militum tradit. Præfecti Alexandri in obsidione vrbis perse- 16
uerabant; non tam suis viribus, quam ipsorum qui obsidebantur voluntate. Nec fefellit opinio. namque inter Apollonidem & duces militum orta seditio, inrumpendi in vrbem oc-

tmague Pharnabazus & notabile casse Aristonicus Methymnæus. Mitylenen quoque occupant Macedones. Sed Darius Bessum

17 bem occasionem dedit. Quumque porta effracta cohors Macedonum intrasset; oppidani, olim consilio proditionis agitato, adgregant se Amphotero & Hegelocho; Persarumque præsidio cæso, Pharnabazus cum Apollonide & Atha-
18 nagora vincti traduntur. Duodecim triremes cum suo milite ac remige; præter eas triginta naues & piratici lembi, Græcorumque tria millia à Persis mercede conducta. his in supplementum copiarum suarum distributis; piratisque sup-
19 plicio adfectis: captiuos remiges adiecere classi suæ. Forte 4.8.11.
Aristonicus Methymnæorum tyrannus cum piraticis nauibus, ignarus omnium quæ ad Chium acta erant, prima vigilia ad portus claustra successit: interrogatusque à custodibus *quis esset? Aristonicum ad Pharnabazum venire* re-
20 spondit. Illi *Pharnabazum quidem iam quiescere, & non posse tum adiri; ceterum patere socio atque hospiti portum, & postero die Pharnabazi copiam fore* adfirmant. Nec dubitauit Aristonicus primus intrare: sequuti sunt ducem
21 piratici lembi. ac dum adplicant nauigia crepidini portus; obiicitur à vigilibus claustrum; & qui proximi excubabant, ab iisdem excitantur: nulloque ex his auso repugnare, omnibus catenæ iectæ sunt. Amphotero deinde Hegelocho-
22 que traduntur. Hinc Macedones transiere Mitylenem, quam Chares Atheniensis nuper occupatam, duorum millium Persarum præsidio tenebat: sed quum obsidionem tolerare non posset; vrbe tradita pactus *vt incolumi abire liceret,* Imbrum petit. deditis Macedones pepercerunt.

Darius desperata pace quam per literas legatosque im- CAP. VI.
petrari posse crediderat; ad reparandas vires, bellumque im-
2 pigre renouandum intendit animum. *Duces* ergo *copia-* 4.9.2.
rum Babyloniam conuenire; Bessum quoque Bactrianorum ducem, perquam maxumo posset exercitu coacto, descendere
3 *ad se* iubet. Sunt autem Bactriani inter illas gentes promptissimi; horridis ingeniis, multumque à Persarum luxu

alioſque ducit Babylonem euocat. id ſumma fide tegitur. Ergo Macedo omnium ignarus, Gazam obſidens, augurium videt;

abhorrentibus: ſiti haud procul Scytharum bellicoſiſſima gente, & rapto viuere adſueta: ſemperque in armis errant. Sed Beſſus ſuſpecta perfidia, haud ſane æquo animo in ſecundo ſe continens gradu, regem terrebat. nam quum regnum adfectaret; proditio, qua ſola id adſequi poterat, timebatur. Ceterum Alexander quam regionem Darius petiſſet omni cura veſtigans, tamen explorare non poterat: more quodam Perſarum, arcana regum mira celantium fide. non metus, non ſpes elicit vocem qua prodantur occulta. vetus diſciplina regum ſilentium vitæ periculo ſanxerat. lingua grauius caſtigatur quam vllum probrum: NEC magnam rem ſuſtineri poſſe credunt ab eo cui tacere graue ſit; quod homini facilimum voluerit eſſe natura. Ob hanc cauſſam Alexander omnium, quæ apud hoſtem gererentur, ignarus, vrbem Gazam obſidebat. Præerat ei Betis eximiæ in regem ſuum fidei; modicoque præſidio muros ingentis operis tuebatur. Alexander æſtimato locorum ſitu, *agi cuniculos* iuſſit; facili ac leui humo acceptante occultum opus: quippe multam arenam vicinum mare euomit: nec ſaxa coteſque, quæ interpellent ſpecus, obſtabant. 6, 4, 4. Igitur ab ea parte quam oppidani conſpicere non poſſent, opus orſus; vt à ſenſu eius auerteret, *turres muris admoueri* iubet. Sed eadem humus admouendis inutilis turribus, deſidente ſabulo agilitatem rotarum morabatur, & tabulata turrium perfringebat; multiq; vulnerabantur impune, quum idem recipiendis, qui admouendis turribus labor eos fatigaret. Ergo receptui ſigno dato, *poſtero die muros corona circumdari* iuſſit. Ortoque ſole, priuſquam admoueret exercitum; 3, 8, 22. opem deum expoſcens, ſacrum patrio more faciebat. Forte prætereuolans coruus glebam, quam vnguibus ferebat, ſubito amiſit; quæ quum regis capiti incidiſſet reſoluta defluxit: ipſa autem auis in proxima turre conſedit. Inlita erat turris bitumine ac ſulphure: in qua alis hærentibus,

qua Ariſtander vrbis excidium, & regi vulnus portendi ait: rex tantæ percuſſore, periculo denunciato defectum ſe credit; ſed poſtea tamen vulneratur.

bus, fruſtra ſe adleuare conatus à circumſtantibus capitur.
12 Digna res viſa, de qua vates conſulerentur. & erat non in- 5, 4, 1. 7, 7, 8. 4, 2, 14.
tactus ea ſuperſtitione mentis. Ergo Ariſtander, cui maxima fides habebatur, *vrbis quidem excidium augurio illo portendi, ceterum periculum eſſe* inquit, *ne rex vulnus accipe-*
13 *ret*. itaque monuit, *ne quid eo die inciperet*. Ille quam- 4, 2, 17.
quam vnam vrbem ſibi, quo minus ſecurus Ægyptum intraret, obſtare ægre ferebat, tamen paruit vati, ſignumque receptui dedit. Hinc animus creuit obſeſſis: egreſſique porta recedentibus inferunt ſigna; cunctationem hoſtium
14 fore ſuam occaſionem rati. Sed acrius, quam conſtantius prœlium inierunt: quippe vt Macedonum ſigna circumagi videre; repente ſiſtunt gradum. Iamque ad regem prœliantium clamor peruenerat; quum denunciati periculi haud ſane memor, loricam tamen, quam raro induebat, amicis 4, 13, 25.
15 orantibus ſumpſit; & ad prima ſigna peruenit. Quo conſpecto Arabs quidam Darii miles, maius fortuna ſua facinus auſus; clypeo gladium tegens, quaſi transfuga genibus regis aduoluitur. ille *adſurgere ſupplicem, recipique inter ſuos* iuſ-
16 ſit. At gladio barbarus ſtrenue in dextram translato ceruicem adpetit regis: qui exigua corporis declinatione cuitato ictu, in vanum manum barbari lapſam amputat gladio; 6, 1, 4. 9. 7, 7.
denunciato in illum diem periculo, vt arbitrabatur ipſe, de-
17 functus. Sed vt opinor, INEVITABILE eſt fatum. quippe 5, 11, 10.
dum inter primores promptius dimicat, ſagitta ictus eſt: quam per loricam adactam, ſtantem in humero medicus
18 eius Philippus euellit. Plurimus deinde ſanguis manare cepit; omnibus territis, quia nunquam tam alte penetraſſe telum, lorica obſtante, cognouerant. ipſe nec oris quidem colore mutato, *ſupprimi ſanguinem, & vulnus obligari* iuſ-
19 ſit. Diu ante ipſa ſigna vel diſſimulato, vel victo dolore perſtiterat; quum ſuppreſſus paulo ante ſanguis medicamento, manare latius cepit: & vulnus quod recens adhuc dolorem

dein capta cuniculo urbe, alterum vulnus accipit: unde supra modum iratus, Betim quasi Hectorem, circa captam urbem trahit.

non mouerat, frigente sanguine intumuit. Linqui deinde 20
animo, & submitti genu cepit: quem proximi exceptum in
castra receperunt. & Betis interfectum ratus vrbem ouans
victoria repetit. At Alexander nondum percurato vulnere, 21
aggerem quo mœnium altitudinem æquaret, exstruxit; &
pluribus cuniculis muros subrui iussit. Oppidani ad pristi- 22
num fastigium mœnium nouum exstruxere munimentum:
sed ne id quidem turres aggeri impositas æquare poterat.
itaque interiora quoque vrbis infesta telis erant. Vltima 23
7, 6, 23. pestis vrbis fuit cuniculo subrutus murus; per cuius ruinas
hostis intrauit. Ducebat ipse rex antesignanos; & dum in-
cautius subit, saxo crus eius adfligitur. innixus tamen telo 24
nondum prioris vulneris obducta cicatrice, inter primores
dimicat: ira quoque accensus, quod duo in obsidione vrbis
eius acceperat vulnera. Betim egregia edita pugna, multis- 25
que vulneribus confectum deseruerant sui: nec tamen se-
gnius prœlium capessebat, lubricis armis suo pariter atque
hostium sanguine. Sed quum vndique*** adducto, inso- 26
8, 14, 46. lenti gaudio iuuenis elatus, alias virtutis etiam in hoste mi-
rator, *non vt voluisti*, inquit, *morieris Beti: sed quidquid tor-
mentorum in captiuum inueniri potest, passurum esse te co-
gita.* Ille non interrito modo, sed contumaci quoque vul- 27
tu intuens regem, nullam ad minas eius reddidit vocem.
Tum Alexander; *videtisne obstinatum ad tacendum?* in- 28
quit. *num genu posuit? num supplicem vocem misit? Vincam
tamen silentium, & si nihil aliud, certe gemitu interpolabo.*
5, 3, 20. 10, Ira deinde vertit in rabiem: iam tum peregrinos ritus *no- 29
4, 2. *6, 6, 5. ua subeunte fortuna. Per talos enim spirantis lora traiecta
sunt; religatumque ad currum traxere circa vrbem equi:
8, 4, 26. gloriante rege *Achillem, à quo genus ipse deduceret, imita-
tum se esse pœna in hostem capienda.* Cecidere Persarum 30
Arabumque circa decem millia: nec Macedonibus incruen-
ta victoria fuit. Obsidio certe non tam claritate vrbis no-
bilitata

Inde petit Ægyptum, volentibus incolis, ne Persis quidem repugnantibus. Hinc itineris difficultates spreta.

bilitata est; quam geminato periculo regis. qui Ægyptum
adire festinans, Amyntam cum decem triremibus in Mace- 5, 1, 40. 7.
31 doniam ad inquisitionem nouorum militum misit. Nam- 1, 37.
que prœliis etiam secundis adterebantur copiæ; deuictarum- 3, 13, 1.
que gentium militi minor quam domestico fides habe-
batur.

Ægyptii olim Persarum opibus infensi, QVIPPE CAP. VII.
auare & superbe imperitatum sibi esse credebant; ad spem ad- 4, 1, 28.
uentus eius erexerant animos: vtpote qui Amyntam quo-
que transfugam, & cum precario imperio venientem, læti 3, 11, 18.
2 recepissent. Igitur ingens multitudo Pelusium, qua intra- 4, 1, 30.
turus rex videbatur, conuenerat. Atque ille septimo die,
posteaquam à Gaza copias mouerat, in regionem Ægypti,
3 quam nunc *Castra Alexandri* vocant, peruenit. Deinde pe-
destribus copiis *Pelusium petere* iussis, ipse cum expedita de-
lectorum manu Nilo amne vectus est: nec sustinuere aduen-
4 tum eius Persæ; defectione quoque perterriti. Iamque
haud procul Memphi erat: in cuius præsidio Mazaces præ-
tor Darii relictus, Orio amne superato, octingenta talenta
5 Alexandro, omnemque regiam supellectilem tradidit. A
Memphi eodem flumine vectus ad interiora Ægypti pene-
trat, compositisque rebus ita, vt nihil ex patrio Ægyptio-
rum more mutaret; adire Iouis Hammonis oraculum sta-
6 tuit. Iter expeditis quoque & paucis vix tolerabile ingredi-
endum erat: terra cœloque aquarum penuria est: steriles 7, 5, 2. & 3.
arenæ iacent; quas vbi vapor solis accendit, feruido solo
7 exurente vestigia, intolerabilis æstus existit. luctandumque
est, non tantum cum ardore & siccitate regionis; sed etiam
cum tenacissimo sabulo, quod prœaltum, & vestigio cedens,
8 ægre moliuntur pedes. Hæc Ægyptii vero maiora iacta-
bant. Sed ingens cupido animum stimulabat adeundi Io-
nem, quem generis sui auctorem, haud contentus mortali
9 fastigio, aut credebat esse, aut credi volebat. Ergo cum iis 4, 7, 30. 8.
5, 5.
quos

Hammonem adit. Exercitus sitiens opportuno imbre recreatur: mox corvus agmen antecedentibus, ad sedem oraculi pervenit. Ea

quos ducere secum statuerat, secundo amne descendit ad Mareotim paludem. eo legati Cyrenensium dona adtulere; *pacem, & vt adiret vrbes suas*, petentes. Ille donis acceptis, amicitiaque coniuncta, destinata exsequi pergit. Ac 10
primo quidem & sequenti die tolerabilis labor visus: nondum tam vastis nudisq; solitudinibus aditis; iam tamen steri-
li & emoriente terra. Sed vt aperuere se campi alto obruti sa- 11
bulo; haud secus quam profundum æquor ingressi, terram
oculis requirebant. Nulla arbor, nullum culti soli occurre- 12
bat vestigium. aqua etiam defecerat, quam vtribus cameli
deuexerant: & in arido solo ac feruido sabulo nulla erat.
Ad hæc sol omnia incenderat, siccaque & adusta erant o- 13
mnia; quum repente, siue illud deorum munus, siue casus
fuit; obductæ cœlo nubes condidere solem: ingens æstu fa-
tigatis, etiamsi aqua deficeret, auxilium. Enimuero vt lar- 14
gum quoque imbrem excusserunt procellæ; pro se quisque
excipere cum, quidam ob sitim impotentes sui, ore quoque
hianti captare ceperunt. Quatriduum per vastas solitudi- 15
nes absumptum est. Iamque haud procul oraculi sede aberant; quum complures corui agmini occurrunt, modico
volatu prima signa antecedentes: & modo humi residebant, quum lentius agmen incederet; modo se pennis le-
uabant, antecedentium iterque monstrantium ritu. Tandem 16
ad sedem consecratam deo ventum est. Incredibile dictu,
inter vastas solitudines sita, vndique ambientibus ramis, vix
in densam vmbram cadente sole contecta est: multique
fontes dulcibus aquis passim manantibus alunt syluas. Cœli 17
quoque mira temperies, verno tempori maxime similis,
omnes anni partes pari salubritate percurrit. Accolæ sedis 18
sunt ab Oriente proximi Æthiopum: in meridiem versus
Arabes spectant, *Troglodytis* cognomen est: quorum regio
vsque ad rubrum mare excurrit. at qua vergit ad Occiden- 19
tem, alii Æthiopes colunt, quos *Scenitas* vocant: à Septen-
trione

describitur: itemq; fons Solis admirabilis natura. itus insignita Hammonis effigies: atque responsa Alexandro.

trione Nasamones sunt, gens Syrtica, nauigiorum spoliis
quæstuosa. quippe obsident litora, & æstu destituta naui-
20 gia notis sibi vadis occupant. Incolæ nemoris quos *Hammonios* vocant, dispersis tuguriis habitant: medium nemus
21 pro arce habent, triplici muro circumdatum. Prima munitio tyrannorum veterem regiam clausit: in proxima coniuges eorum cum liberis & pellicibus habitant; hic quoque
dei oraculum est: vltima munimenta satellitum armigero-
22 rumque sedes erant. Est etiam aliud Hammonis nemus: in medio habet fontem, *aquam Solis* vocant: sub lucis ortum tepida manat; medio die, quum vehementissimus est
calor, frigida eadem fluit; inclinato in vesperam calescit; media nocte feruida exæstuat; quoque propius nox vergit
ad lucem, multum ex nocturno calore decrescit; donec sub
23 ipsum diei ortum adsueto tepore langueſcat. Id quod pro deo colitur, non eamdem effigiem habet, quam vulgo diis artifices adcommodauerunt: vmbilico maxime similis est
24 habitus, smaragdo & gemmis coagmentatus. Hunc quum responsum petitur, nauigio aurato gestant sacerdotes; multis argenteis pateris ab vtroque nauigii latere pendentibus.
sequuntur matronæ virgineſque, patrio more inconditum
quoddam carmen canentes, quo *propitiari Iouem* credunt,
25 *vt certum edat oraculum*. At tum quidem regem propius adeuntem maximus natu è sacerdotibus *filium* adpellat; *hoc* 6, 9, 18. 6, 10, 28.
nomen illi parentem Iouem reddere adfirmans. Ille *se vero*
ait, *& accipere, & adgnoscere*; HVMANÆ sortis oblitus.
26 Consuluit deinde *an totius orbis imperium fatis sibi destinaret pater?* vates æque in adulationem compositus, *ter-*
27 *rarum omnium rectorem fore* ostendit. Post hæc institit quærere, *an omnes parentis sui interfectores pœnas dedissent?* Sacerdos *parentem eius* negat *vllius scelere posse vio-* Contra 6, 11, 26. 7, 1, 6.
lari: Philippi autem omnes interfectores luisse supplicia. ad-
28 iecit; *inuictum fore, donec excederet ad deos.* Sacrificio deinde

deinde facto, dona & sacerdotibus, & deo data sunt; permissumque amicis, *vt ipsi quoque consulerent Iouem.* Nihil amplius quæsiuerunt, quam *an auctor esset sibi diuinis honoribus colendi suum regem? Hoc quoque acceptum fore Iouí* vates respondit; *vt ipsi victorem regem diuino honore colerent.* Vere & salubriter æstimanti fidem oraculi vana profecto responsa videri potuissent: sed FORTVNA, quos vni sibi credere cogit, magna ex parte auidos gloriæ magis, quam capaces facit. *Iouis* igitur *filium* se non solum adpellari passus est; sed etiam iussit: rerumque gestarum famam, dum augere vult tali adpellatione, corrumpit. Et Macedones adsueti quidem regio imperio, sed maiore libertatis vmbra, quam ceteræ gentes; immortalitatem adfectantem contumacius, quam aut ipsis expediebat, aut regi, auersati sunt. Sed hæc suo quæque tempori reseruentur. nunc cetera exsequi pergam.

2,2,17. 4,7,8. 2,7,14. 6,6,9. 9,18. 8,5. 13. & 22.8. 7,13.

CAP. IIX. Alexander ab Hammone rediens, vt à mari ad Marcotim paludem, haud procul insula Pharo sitam, venit; contemplatus loci naturam, primum in ipsa insula statuerat vrbem nouam condere. Inde vt adparuit magnæ sedis insulam haud capacem; elegit vrbi locum vbi nunc est Alexandria, adpellationem trahens ex nomine auctoris. Complexus quidquid loci est inter paludem & mare, octoginta stadiorum muris ambitum destinat; & qui ædificandæ vrbi præessent, relictis, Memphim petit. Cupido haud iniusta quidem, ceterum intempestiua incesserat, non interiora modo Ægypti, sed etiam Æthiopiam inuisere. Memnonis Tithonique celebrata regia cognoscendæ vetustatis auidum trahebat pene extra terminos solis. Sed imminens bellum, cuius multo maior supererat moles; otiosæ peregrinationi tempora exemerat. Itaque Ægypto præfecit Æschylum Rhodium, & Peucesten Macedonem; quatuor millibus militum in præsidium regionis eius datis. *claustra Nili flumi-*

3,4,10.

nis Polemonem tueri iubet: triginta ad hoc triremes datæ.
5 Africæ deinde quæ Ægypto iuncta est, præpositus Apollonius: vectigalibus eiusdem Africæ, Ægyptique, Cleomenes.
Ex finitimis vrbibus commigrare Alexandriam iussis, no- 9,10,7.
6 uam vrbem magna multitudine impleuit. Fama est; *quum rex vrbis futuris muris polentam, vt Macedonum mos est, destinasset; auium greges aduolasse, & polenta esse pastas: quumque id omen pro tristi à plerisque esset acceptum; respondisse vates, magnam illam vrbem aduenarum frequentiam culturam, multisque eam terris alimenta præbituram.*
7 Regem, quum secundo amne defluueret: adsequi cupiens Hector Parmenionis filius, eximio ætatis flore, in paucis Alex- 6,9,27.
andro carus, paruum nauigium conscendit, pluribus quam capere posset, impositis. itaque mersa nauis omnes destituit:
8 Hector diu flumini obluctatus, quum madens vestis, & adstricti crepidis pedes natare prohiberent, in ripam tamen semianimis euasit; & vt primum fatigatus spiritum laxauit, quem metus & periculum intenderant, nullo adiuuante
9 (quippe in diuersum euaserant alii) exanimatus est. Rex amissi eius desiderio vehementer adflictus est: repertumque corpus magnifico extulit funere. Onerauit hunc dolorem nuncius mortis Andromachi, quem præfecerat Syriæ: viuum 4,5,9.
10 Samaritæ cremauerant. Ad cuius interitum vindicandum, quanta maxima celeritate potuit, contendit. aduenientique
11 sunt traditi tanti sceleris auctores. Andromacho deinde Memnona substituit: adfectis supplicio, qui prætorem interemerant. Tyrannos; inter eos Methymnæorum Ari- 4,5,19.
stonicum, & Chrysolaum popularibus suis tradidit: quos
12 illi è muris ob iniurias tortos necauerunt. Athenienſium deinde, Rhodiorumque & Chiorum legatos audit. Athenienses *victoriam* gratulabantur; & *vt captiui Græcorum* 6,1,17.
suis restituerentur, orabant: Rhodii & Chii *de præsidio* que- 3,1,9. 5,
13 rebantur. omnes æqua desiderare visi, impetrauerunt. Mi- 13,15.

tylenæis quoque ob egregiam in partes ſuas fidem & pecuniam, quam in bellum impenderant; obſides reddidit: & magnam regionem finibus eorum adiecit. Cypriorum quo- 14
que regibus, qui & à Dario defecerant ad ipſum; & oppu-
4, 3, 11. gnanti Tyrum miſerant claſſem, pro merito honos habitus
3, 1, 19. eſt. Amphoterus deinde claſſis præfectus ad liberandam 15
Cretam miſſus (namque & Perſarum, & Spartanorum armis pleraque eius inſulæ obſidebantur) *ante omnia mare à piraticis claſſibus vindicare* iuſſus: quippe obnoxium prædo-
4, 1, 38. nibus erat; in bellum vtroque rege conuerſo. His com- 16
poſitis Herculi Tyrio ex auro crateram, cum triginta pateris dicauit: imminenſque Dario, *iter ad Euphratem pronunciari* iuſſit.

CAP. IX. AT Darius, quum ab Ægypto diuertiſſe in Africam hoſtem comperiſſet; dubitauerat vtrumne circa Meſopotamiam ſubſiſteret, an interiora regni ſui peteret: haud dubie potentior auctor præſens futurus vltimis gentibus impigre bellum capeſſendi, quas ægre per præfectos ſuos moliebatur. Sed vt idoneis auctoribus fama vulgauit, *Alexandrum cum* 2
omnibus copiis, quamcumq; ipſe adiſſet regionem, petiturum: haud ignarus quam cum ſtrenuo res eſſet; *omnia longin-*
4, 6, 2. 1, 10. 5 *quarum gentium auxilia Babyloniam contrahi* iuſſit. Bactriani, Scythæque, & Indi conuenerant: nam & ceterarum gentium copiæ partibus ſimul adfuerunt. Ceterum quum 3
dimidio ferme maior eſſet exercitus, quam in Cilicia fuerat; multis arma deerant: quæ ſumma cura comparabantur.
3, 11, 15. 13, 1. 4 Equitibus equiſque tegumenta erant ex ferreis laminis ſerie inter ſe connexis: quis antea præter iacula nihil dederat, ſcuta gladiique adiiciebantur: equorumque domandi greges 4
peditibus diſtributi ſunt, vt maior priſtino eſſet equitatus:
4, 13, 33. 14, 14. 15, 3. 4 ingenſque, vt crediderat, terror hoſtium, ducentæ falcatæ 4
quadrigæ, vnicum illarum gentium auxilium ſequutæ ſunt. Ex ſummo temone haſtæ præfixæ ferro eminebant: vtrim- 5
que

que à iugo ternos direxerant gladios: & inter radios rotarum plura ſpicula eminebant in aduerſum: aliæ deinde falces ſummis rotarum orbibus hærebant; & aliæ in terram dimiſſæ, quidquid obuium concitatis equis fuiſſet, ampu-
6 taturæ. Hoc modo inſtructo exercitu ac perarmato, Babylone copias mouit. A parte dextra erat Tigris nobilis fluuius; læuam tegebat Euphrates: agmen Meſopotamiæ
7 campos impleuerat. Tigri deinde ſuperato, quum audiſſet 3, 2, 3.
haud procul abeſſe hoſtem; Satropatem equitum præfectum cum mille delectis præmiſit. Mazæo prætori ſex millia data,
8 quibus tranſitu amnis arceret. eidem mandatum, *vt regionem quam Alexander eſſet aditurus, popularetur atque vre-* 3, 4, 3.
ret. quippe credebat inopia debellari poſſe nihil habentem, niſi quod rapiendo occupaſſet: ipſi autem commeatus alii
9 terra; alii Tigri amne ſubuehebantur. Iam peruenerat ad Arbela vicum, nobilem ſua clade futurus. hic commea- 5, 1, 10.
tuum ſarcinarumque maiore parte depoſita, Lycum amnem 4, 16, 8.
ponte iunxit, & per dies quinque, ſicut ante Euphratem; 5, 7, 11.
10 traiecit exercitum. Inde octoginta fere ſtadia progreſſus, ad alterum amnem, *Bumado* nomen eſt, caſtra poſuit. Opportuna explicandis copiis regio erat, equitabilis & vaſta planicies. ne ſtirpes quidem & breuia virgulta operiunt ſolum: liberque proſpectus oculorum etiam quæ procul receſſere, permittitur: Itaque ſi qua campi eminebant, iuſſit
11 *æquari, totumque faſtigium extendi.* Alexandro, qui numerum copiarum eius, quantum procul coniectari poterant, æſtimabant; vix fecerunt fidem, tot millibus cæſis, ma-
12 iores copias eſſe reparatas. Ceterum omnis periculi, & 4, 10, 4.
maxime multitudinis contemptor, vndecimis caſtris peruenit ad Euphratem: quo pontibus iuncto *equites primos ire, phalangem ſequi* iubet: Mazæo, qui ad inhibendum tranſitum eius, cum ſex millibus equitum occurrerat; non auſo
13 periculum ſui facere. Paucis deinde, non ad quietem, ſed

penetrat ad Tigrim. Eum quoque, licet non ausa prohibere Mazæo, dissentiente transfit:

ad reparandos animos diebus datis militi; strenue hostem
insequi cepit: metuens ne interiora regni sui peteret; se-
quendusque esset per loca omni solitudine atque inopia
vasta. Igitur quarto die præter Arbela penetrat ad Tigrim. 14
Tota regio vltra amnem recenti fumabat incendio: quip-
3, 4, 3. pe Mazæus quæcumque adierat, haud secus quam hostis vre-
bat. Ac primo caligine, quam fumus effuderat, obscuran-
te lucem; insidiarum metu subsitit: deinde vt speculatores 15
præmissi *tuta omnia* nunciauerunt; paucos equitum ad ten-
tandum vadum fluminis præmisit: cuius altitudo primo
summa equorum pectora; mox, vt in medium alueum
ventum est, ceruices quoque æquabat. Nec sane alius ad 16
Orientis plagam tam violentus inuehitur; multorum tor-
rentium non aquas solum, sed etiam saxa secum trahens.
itaque à celeritate qua defluit *Tigri* nomen est inditum:
quia Persica lingua *Tigrim* sagittam adpellant. Igitur pe- 17
des velut diuisus in cornua, circumdato equitatu, leuatis
super capita armis, haud ægre ad ipsum alueum penetrat.
Primus inter pedites rex egressus in ripam, vadum militi- 18
bus manu, quando vox exaudiri non poterat; ostendit. sed
gradum firmare vix poterant, quum modo saxa lubrica ve-
stigium fallerent; modo rapidior vnda subduceret. Præci- 19
puus erat labor eorum, qui humeris onera portabant: quip-
pe quum semetipsos regere non possent; in rapidos gurgites
incommodo onere auferebantur. & dum sua quisque spo-
lia consequi studet; maior inter ipsos, quam cum amne or-
5, 11, 1. ta luctatio est: cumulique sarcinarum passim fluitantes ple-
rosque perculerant. Rex monere *vt satis haberent, arma* 20
retinere; cetera se redditurum. Sed neque consilium, ne-
que imperium accipi poterat: obstrepebat hinc metus; præ-
ter hunc inuicem natantium mutuus clamor. Tandem qua 21
leniore tractu amnis aperit vadum, emersere: nec quidquam
præter paucas sarcinas desideratum est. Deleri potuit exer- 22
citus,

citus, si quis ausus esset vincere: sed perpetua fortuna regis 9, 10, 27.
auerrit inde hostem. Sic Granicum tot millibus equitum
peditumque in vlteriore stantibus ripa superauit: sic angu-
23 stis in Ciliciæ callibus tantam multitudinem hostium. Au- 3, 4, 11.
daciæ quoque qua maxime viguit, ratio minui potest; quia
nunquam in discrimen venit, an temere fecisset. Mazæus, 4, 12, 15.
qui, si transeuntibus flumen superuenisset, haud dubie op-
pressurus fuit incompositos; in ripa demum, & iam perar-
24 matos, adequitare cepit. Mille admodum equites præmi-
serat. quorum paucitate Alexander explorata, deinde con-
tempta; præfectum Pæonum equitum Aristona *laxatis ha-*
25 *benis inuehi* iussit. Insignis eo die pugna equitum, & præ- 7, 4, 36.
cipue Aristonis fuit: præfectum equitatus Persarum Satro-
patem, directa in gutture hasta transfixit; fugientemque per
medios hostes consequutus, ex equo præcipitauit, & oblu-
ctanti caput gladio dempsit: quod relatum magna cum
laude ante regis pedes posuit.

Biduo ibi rex statiua habuit: in proximum deinde CAP. X.
2 iter pronunciari iussit. Sed prima fere vigilia luna defici-
ens, primum nitorem sideris sui condidit; deinde sanguinis
colore suffuso lumen omne fœdauit: solicitisque sub ipsum
tanti discriminis casum ingens religio, & ex ea formido
3 quædam incussa est. *Diis inuitis in vltimas terras trahi* 9, 4, 18.
se querebantur. *iam nec flumina posse adiri; nec sidera pri-*
stinum præstare fulgorem: vastas terras, deserta omnia oc-
currere: in vnius hominis iactationem tot millium sangui-
nem impendi. fastidio esse patriam; abdicari Philippum pa- 6, 11, 23.
4 *trem; cælum vanis cogitationibus peti.* Iam pro seditione 4, 2, 17. 4,
res erat; quum ad omnia interritus, *duces principesque* 9, 12. 6, 7, 1.
militum frequentes adesse prætorio; Ægyptiosque va-
tes, quos cœli ac siderum peritissimos esse credebat, *quid*
5 *sentirent, expromere* iubet. At illi, qui satis scirent, tem-
porum orbes implere destinatas vices: lunamque deficere
quum

vatum responsa trigantur, vt est vulgus in superstitionem pronum. Persæ vastatores fugantur, priusquam omnem commeatum corrumperent.

quum aut terram subiret; aut sole premeretur: rationem quidem ipsis perceptam non edocent vulgus; ceterum ad- 6
firmant *solem Græcorum, lunam esse Persarum: quoties illa deficiat, ruinam stragemque illis gentibus portendi.* veteraque exempla percensent *Persidis regum, quos aduersis diis pugnasse, lunæ ostendisset defectio.* Nulla res efficacius mul- 7
titudinem regit, quam superstitio: alioqui impotens, sæua, mutabilis; vbi vana religione capta est, melius vatibus, quam ducibus suis paret. Igitur edita in vulgus Ægyptiorum responsa rursus ad spem & fiduciam erexere torpentes.
4, 1, 29. Rex impetu animorum vtendum ratus, secunda vigilia ca- 8
stra mouit: dextra Tigrim habebat; à læua montes, quos *Gordæos* vocant. Hoc ingresso iter speculatores qui præ- 9
missi erant, sub lucis ortum, *Darium aduentare* nunciauerunt. Instructo igitur milite, & composito agmine antecedebat. Sed Persarum exploratores erant mille ferme, qui 10
3, 8, 17. speciem agminis magni fecerant. quippe vbi explorari vera non possunt, falsa per metum augurantur. His cogni- 11
tis rex cum paucis suorum assequutus agmen refugientium ad suos; alios cecidit, alios cepit: equitesque præmisit simul speculatum; simul vt ignem, quo barbari cre-
3, 5, 1. mauerant vicos, exstinguerent. quippe fugientes raptim te- 12
ctis acerui sque frumenti iniecerant flammas: quæ quum in summo hæsissent, ad inferiora nondum penetrauerant. Ex- 13
stincto igitur igne, plurimum frumenti repertum est: copia alianum quoque rerum abundare ceperunt. Ea res ipsa militi ad persequendum hostem animum incendit. quippe vrente & populante eo terram, festinandum erat, ne incendio cuncta præriperet. In rationem ergo necessitas versa: 14
quippe Mazæus, qui antea per otium vicos incenderat; iam fugere contentus, pleraque inuiolata hosti reliquit. Alexan 15
der *haud longius centum quinquaginta stadiis Darium abesse* compererat. itaque ad satietatem quoque copia commea-

Darij scelesta litera. eius vxor decedit, quam multis cum lachrimis. regio funere effert hostis. Id nunciatum

16 meatuum instructus, quatriduo in eodem loco substitit. In- 3, 5, 15. 4,
terceptæ deinde Darii literæ sunt; quibus Græci milites so- 11, 18.
licitabantur, *vt regem interficerent, aut proderent:* dubitauitque *an eas pro concione recitaret?* satis confisus Græco-
17 rum quoque erga se beneuolentiæ ac fidei. Sed Parmenio deterruit; *non esse talibus promissis imbuendas aures militum: patere vel vnius insidiis regem: nihil nefas esse aua-*
18 *ritiæ.* Sequutus consilii auctorem, castra mouit. Iter facienti spado vnus ex captiuis, qui Darii vxorem comitaban- 3, 12, 5.
19 tur, *deficere eam* nunciat; *& vix spiritum ducere.* Itineris continui labore, animique ægritudine fatigata, inter socrus & virginum filiarum manus collapsa erat; deinde & extin-
20 cta. id ipsum nuncians alius superuenit. Et rex haud secus, quam si parentis suæ mors nunciata esset, crebros edidit gemitus: lachrimisque obortis, quales Darius profudis- 3, 12, 6.
set; in tabernaculum, in quo mater erat Darii, defuncto ad-
21 sidens corpori, venit. Hic vero renouatus est mœror, vt prostratam humi vidit. recenti malo priorum quoque admonita, receperat in gremium adultas virgines, magna quidem mutui doloris solatia; sed quibus ipsa deberet esse so- 3, 11, 25.
22 latio. In conspectu erat nepos paruulus, ob id ipsum miserabilis, quod nondum sentiebat calamitatem, maxima ex
23 parte ad ipsum redundantem. Crederes Alexandrum inter suas necessitudines flere, & solatia non adhibere, sed quærere. cibo certe abstinuit: omnemque honorem funeri, pa- 3, 12, 11.
trio Persarum more seruauit: dignus herenle, qui nunc quoque tantum mansuetudinis & continentiæ ferat fructum.
24 Semel omnino eam viderat, quo die capta est; nec vt ipsam, 3, 12, 15.
sed vt Darii matrem videret: eximiamque pulchritudinem formæ eius non libidinis habuerat incitamentum, sed glo- 3, 11, 24.
25 riæ. E spadonibus qui circa reginam erant, Tyriotes inter 3, 12, 5.
trepidationem lugentium, elapsus per eam portam quæ, quia ab hoste auersa erat, leuius custodiebatur; ad Darii ca-

 stra per-

Darius varios affectus commouet: prima interfectam ratus, quod inuitam pati nolaſſet; mox in zelotypiam; denique admirationem

ſtra peruenit: exceptuſque à vigilibus, in tabernaculum re-
3, 11, 25. gis perducitur; gemens & veſte lacerata. Quem vt con- 26
ſpexit Darius, multiplici doloris exſpectatione commotus, &
quid potiſſimum timeret, incertus; *Vultus tuus*, inquit, *ne-
ſcio quod ingens malum præfert: ſed caue miſeri hominis
auribus parcas. didici enim eſſe infelix: & ſæpe calamita-*
4, 10, 32. *tis ſolatium eſt noſſe ſortem ſuam. Num, quod maxime* 27
*ſuſpicor, & loqui timeo, ludibria meorum nunciaturus es;
mihi, & vt credo, ipſis quoque, omni grauiora ſupplicio?* Ad 28
hæc Tyriotes, *iſtud quidem procul abeſt*, inquit: *quantuſcum-
que enim reginis honor ab iis qui parent haberi poteſt;
tuus à victore ſeruatus eſt: ſed vxor tua paulo ante exceſ-*
5, 12, 12. *ſit è vita.* Tum vero non gemitus modo, ſed etiam eiu- 29
latus, totis caſtris exaudiebantur: nec dubitauit Darius, quin
interfecta eſſet, quia nequiſſet contumeliam pati. exclamat-
6, 7, 30. que amens dolore; *quod ego tantum nefas commiſi, Alexan-
der? quem tuorum propinquorum necaui, vt hanc vicem
ſæuitiæ meæ reddas? Odiſti me non quidem prouocatus:
ſed finge iuſtum intuliſſe te bellum; cum feminis ergo age-*
4, 11, 17. *re debueras?* Tyriotes adfirmare *per deos patrios, nihil in* 30
*eam grauius eſſe conſultum: ingemuiſſe etiam Alexandrum
morti, & non parcius fleniſſe, quam ipſe lachrimaretur.* Ob 31
hæc ipſa amantis animus in ſolicitudinem ſuſpicionemque
reuolutus eſt; deſiderium captiuæ profecto à conſuetudine
ſtupri ortum eſſe coniectans. Submotis igitur arbitris, vno 32
duntaxat Tyriote retento, iam non flens, ſed ſuſpirans; *vi-
deſne in te Tyriote locum mendacio non eſſe? tormenta iam
hic erunt, ſed ne exſpectaueris per deos; ſi quid tui tibi re-
gis reuerentiæ eſt: num, quod & ſcire expeto, & quærere*
4, 10, 27. *pudet;* auſus eſt *& dominus, & iuuenis?* Ille *quæſtioni cor-* 33
6, 11, 35. *pus* offerre; *deos teſtes* inuocare; *caſte ſanctèque habitam eſſe*
3, 12, 22. *reginam.* Tandem vt fides facta eſt, vera eſſe quæ adfir- 34
5, 12, 8. maret ſpado; capite velato diu flcuit: manantibuſque adhuc
lachri-

*boſtis vertitur. Ideoque demum legatis de pace miſſis, quia-
quid inter Helleſpontum & Euphraten eſt, in dotem filiæ*

lachrimis, veſte ab ore reiecta, ad cœlum manus tendens;
dii patrii, inquit, *primum mihi ſtabilite regnum: deinde, ſi* 6, 7, 28.
*de me iam tranſactum eſt; precor, ne quis Aſiæ rex ſit, quam
iſte tam iuſtus hoſtis, tam miſericors victor.* 3, 12, 24.

ITaque quamquam pace fruſtra bis* petita, omnia in bellum conſilia conuerterat; victus tamen continentia ho- *4, 1, 7. 4, 5, 1.
ſtis, ad nouas pacis conditiones ferendas decem legatos cognatorum principes miſit: quos Alexander conſilio aduo-
2 cato, *introduci* iuſſit. E quibus maximus natu; *Darium*, 7, 8, 12.
inquit, *vt pacem à te iam hoc tertio peteret, nulla vis ſube-
3 git: ſed iuſtitia & continentia tua expreſſit. Matrem, con-
iugem, liberoſque eius, niſi quod ſine illo ſunt, captos eſſe non
ſenſit: pudicitiæ earum quæ ſuperſunt, curam haud ſecus
quam parens agens,* reginas *adpellas: ſpeciem priſtinæ fortu-
4 næ retinere pateris. Vultum tuum video, qualis Darii fuit
quum dimitteremur ab eo: & ille tamen vxorem; tu hoſtem
luges. Iam in acie ſtares, niſi cura te ſepulturæ eius mora-
retur. Et quid mirum eſt, ſi tam ab amico animo pacem
5 petit? quid opus eſt armis, inter quos odia ſublata ſunt? Ant- 4, 5, 1.
ea imperio tuo deſtinabat Halyn amnem, qui Lydiam ter-
minat. Nunc quidquid inter Helleſpontum & Euphraten
6 eſt, *in dotem filiæ offert, quam tibi tradit: Ochum filium*, 3, 12, 24.
*quem habes, pacis & fidei obſidem retine: matrem & duas
virgines filias redde: pro tribus corporibus triginta millia
7 talentum auri precatur accipias. Niſi moderationem animi
tui notam haberem; non dicerem hoc eſſe tempus, quo pa-
cem non dare ſolum, ſed etiam occupare deberes. Reſpice
8 quantum poſt te reliqueris: intuere quantum petas! PERI-
CVLOSVM eſt prægraue imperium: difficile eſt continere,
quod capere non poſſis. Videſne vt nauigia, quæ modum ex-
9 cedunt, regi nequeant? Neſcio an Darius ideo tam multa* 7, 8, 13.
*amiſerit, quia NIMIAE opes magnæ iacturæ locum faciunt.
FACILIVS eſt quædam vincere, quam tueri: quam hercu-* 6, 3, 5.

offert. Parmenio conditionem accipiendam censet: eoq; nomine increpatur ab Alexand. Qui legatis respondet,

le expeditius manus nostræ rapiunt, quam continent. Ipsa
mors vxoris Darii te admonere potest minus iam misericordiæ tuæ licere, quam licuit. Alexander, legatis *excedere*
tabernaculo iussis, *quid placeret*, ad consilium refert. Diu
nemo quid sentiret ausus est dicere: incerta regis voluntate.
Tandem Parmenio, *ante suasissem*, ait, *vt captiuos apud Da-*
mascum redimentibus redderes. ingentem pecuniam potuis-
se redigi ex iis, qui multi vincti virorum fortium occupaue-
rant manus. Et nunc magnopere censerem, vt vnam anum,
& duas puellas, itinerum agminumque impedimenta, trigin-
ta millib. talentis auri permutes. Opimum regnum occu-
pari posse conditione, non bello: nec quemquam alium inter
Istrum & Euphraten possedisse terras ingenti spatio inter-
ualloque discretas. Macedoniam quoque respiceret potius;
6, 9, 29. *quam Bactra & Indos intueretur.* Ingrata oratio regi fuit.
4, 13, 8. Itaque vt finem dicendi fecit; *& ego*, inquit, *pecuniam quam*
gloriam mallem, si Parmenio essem. [*Nunc Alexander de*
paupertate securus sum: & me non mercatorem memini
esse, sed regem.] *Nihil quidem habeo venale; sed fortunam*
meam vtique non vendo. Captiuos si placet reddi; hone-
stius dono dabimus, quam precio remittemus. Introductis
deinde legatis ad hunc modum respondit: *Nunciate Da-*
rio, [gratiarum actionem apud hostem superuacaneam esse:
&] me quæ fecerim clementer & liberaliter, non amicitiæ
eius tribuisse; sed naturæ meæ: [nec aduersus calamitates;
sed aduersus hostium vires contendere.] Bellum cum capti-
4, 10, 30. *uis & feminis gerere non soleo. armatus sit oportet, quem*
oderim. Quod si saltem pacem bona fide peteret; delibera-
4, 10, 16. *rem forsitan an darem. verumenimuero, quum modo mili-*
3, 5, 15. *tes meos literis ad proditionem; modo amicos ad perniciem*
meam pecunia solicitet: ad internicionem mihi persequendus
est, non vt iustus hostis; sed vt percussor veneficus. Condi-
tiones vero pacis quas fertis, si accepero; victorem eum fa-
ciunt.

de forma imperii, prælio in posteram diem esse dectum. Igitur vtrinque progressu exercitibus, Darius

ciunt. Quæ post Euphraten sunt, liberaliter donat: vbi igi- 4, 5, 7.
tur me adfamini? nempe vltra Euphraten sum. summum
ergo dotis quam promittit terminum castra mea transeunt.
20 *Hinc me depellite, vt sciam vestrum esse, quod ceditis. Ea-*
dem liberalitate dat mihi filiam suam: nempe quam scio
alicui seruorum suorum nupturam. multum vero mihi præ-
21 *stat, si me Mazæo generum præponit! Ite, nunciate regi ve-*
stro; & quæ amisit, & quæ adhuc habet præmia esse belli: hoc
regente vtriusque terminos regni, id quemque habiturum,
22 *quod proximæ lucis adsignatura fortuna est.* [*Et me in A-*
siam non venisse, vt ab aliis acciperem; sed vt aliis darem.
Si secundus, & non par mihi vellet haberi; facerem forsitan 4, 5, 7.
quæ petit. ceterum, nec mundus duobus solibus potest regi:
nec duo summa regna saluo statu terrarum potest habere.
23 *Proinde aut deditionem hodie; aut in crastinum bellum pa-*
ret: nec aliam sibi quam expertus est, polliceatur fortunam.]
24 Legati respondent; *quum bellum in animo sit, facere eum*
simpliciter, quod spe pacis non frustraretur. ipsos petere,
quamprimum dimittantur ad regem: eum quoque bellum
parare debere. Dimissi nunciant, *adesse certamen.*

Ille quidem confestim Mazæum cum tribus millibus CAP. XII.
equitum, ad itinera quæ hostis petiturus erat, occupanda
2 præmisit. Alexander corpori vxoris eius iustis persolutis,
omnique grauiore comitatu intra eadem munimenta cum
3 modico præsidio relicto; ad hostem contendit. In duo cor- 4, 12, 25.
4 nua diuiserat peditem; in vtrumque latus equite circumda-
to: impedimenta sequebantur agmen. Præmissum deinde
concitis equitibus Menidam iubet *explorare, vbi Darius es-*
set. At ille quum Mazæus haud procul consedisset, non
ausus vltra procedere; nihil aliud, quam *fremitum hominum,*
5 *hinnitumque equorum exaudisse* nunciat. Mazæus quo-
que, conspectis procul exploratoribus, in castra se recipit;
aduentus hostium nuncius. Igitur Darius, qui in patentibus

aciem instruit: lauum cornu Bessus, alijq; Orsini parituri erant; dextrum autem Armenii, Cadusij, Cappadoces, Syri, Medi. Macedones pauor

campis decernere oprabat; *armari militem* iubet, aciemque
disponit. In læuo cornu Bactriani ibant equites, mille ad- 6
modum; Dahæ totidem: & Arachosii Susiique quatuor
millia explebant. Hos quinquaginta falcati currus sequebantur. proximus quadrigis erat Bessus, cum octo millibus
equitum item Bactrianis. Massagetæ duobus millibus a- 7
gmen eius claudebant. Pedites his plurium gentium non
mixtas, sed suæ quisque nationis iunxerant copias. Persas
deinde cum Mardis Sogdianisque Ariobarzanes & Orobates ducebant. Illi partibus copiarum; summæ Orsines præ- 8
erat; à septem Persis oriundus, ad Cyrum quoque nobilis-
10. 1, 23. simum regem originem sui referens. Hos aliæ gentes ne 9
3, 2, 9. 7, 5, 6. sociis quidem satis notæ sequebantur. Post quas quinquaginta quadrigas Phradates magno Caspianorum agmine
antecedebat. Indi, ceterique rubri maris accolæ, nomina ve-
rius quam auxilia, post currus erant. Claudebatur hoc 10
agmen aliis falcatis curribus quinquaginta: quis peregrinum
militem adiunxerat. Hunc Armenii quos minores vocant; Armenios Babylonii; vtrosque Belitæ, & qui mon-
tes Cossæorum incolebant, sequebantur. Post hos ibant 11
7, 5, 28. Gortuæ, gentes quidem Euboicæ, Medos quondam sequuti; sed iam degeneres, & patrii moris ignari. Adplicuerat
6, 2, 12. his Phrygas & Cataonas. Parthorum deinde gens, incolentium terras quas nunc Parthi Scythia profecti tenent, claudebant agmen. Hæc sinistri cornu acies fuit. Dextrum tene- 12
bat natio maioris Armeniæ, Cadusiique, Cappadoces, & Syri, & Medi. his quoque falcati currus erant quinquaginta.
Summa totius exercitus, equites quadraginta quinque mil- 13
lia: pedestris acies ducenta millia expleuerat. Hoc modo
instructi decem stadia procedunt: iussique *subsistere*, armati
4, 13, 13. hostem exspectabant. Alexandri exercitum pauor, cuius 14
causa non suberat, inuasit: quippe lymphati trepidare cepe-
runt, omnium pectora occulto metu percurrente. Cœli
fulgor

Planicie inuadit: quo liberati, postero die collem à Mazæo desertum occupant. Persarum exercitu consilio flectuat Alex. sed dissimulat. Exercitum

fulgor tempore æstiuo ardenti similis internitens, ignis præ-
buit speciem; flammasque ex Darii castris splendere, velut
15 inlati temere præsidiis, credebant. Quod si perculsis Ma- 4, 9, 23.
zæus, qui præsidebat itineri, superuenisset; ingens clades ac-
cipi potuit. ille segnis in eo quem occupauerat tumulo se- 3, 4, 11.
16 det: contentus non lacessi. Alexander cognito pauore ex-
ercitus, *signum vt consisterent dari; ipsos arma deponere ac*
leuare corpora iubet: admonens *nullam subiti caussam esse*
17 *timoris; hostem procul stare.* Tandem compores sui pari-
ter arma & animos recepere: nec quidquam ex præsentibus
18 tutius visum est, quam eodem loco castra munire. Postero
die Mazæus, qui cum delectis equitum in edito colle ex quo
Macedonum prospiciebantur castra, consederat; siue metu,
19 siue quia *speculari modo* iussus erat, ad Darium rediit. Ma-
cedones cum ipsum collem quem deseruerat occupauerunt:
nam & tutior planicie erat; & inde acies hostium, quæ in
20 campo explicabatur, conspici poterat. Sed caligo, quam cir-
ca humidi effuderant montes; vniuersam quidem rei fa-
ciem non abstulit: ceterum agminum discrimina atque or-
dinem prohibuit perspici. Multitudo inundauerat campos:
fremitusque tot millium etiam procul stantium aures im-
21 pleuerat. Fluctuari animo rex, & modo suum; modo Par-
menionis consilium sera æstimatione perpendere. quippe
eo ventum erat, vnde recipi exercitus nisi victor, aut sine
clade non posset. [Mouebat etiam cum multitudo hostium,
22 respectu paucitatis suæ gentis: sed interdum reputabat, quan-
tas res cum hac gente gessisset, quantosque populos fudis-
set. Itaque, quum spes metum vinceret, periculosius bellum
differre ratus, ne desperatio suis cresceret;] dissimulato eo,
23 *mercenarium equitem ex Pæonia præcedere* iubet. Ipse pha- 4, 12, 3.
langem, sicut antea dictum est, in duo cornua extenderat:
vtrumque cornu equites tegebant. Iamque nitidior lux,
discussa caligine, aciem hostium ostenderat: & Macedones,
siue

mutuus clamor. Parmenionis consilium, vt intempesta nocte hostes adgrederentur; ceteris ducibus probatur: at rex

siue alacritate; siue tædio exspectationis, ingentem, pugnantium more, edidere clamorem. redditus & à Persis, nemora
3, 10, 1. vallesque circumiectas terribili sono impleuerat. Nec iam 24
contineri Macedones poterant, quin cursu quoque ad hostem contenderent. Melius adhuc ratus in eodem tumulo castra munire; *vallum iaci* iussit: strenueque opere perfecto, in tabernaculum, ex quo tota acies hostium conspiciebatur, secessit.

7, 8, 2.

CAP. XIII. TVM vero vniuersa futuri* discriminis facies in oculis erat: armis insignibus, * equi virique splendebant: &
3, 8, 20. * 4, 9, 3. omnia intentiore cura præparari apud hostem, solicitudo
4, 13, 5. 7, 11, 25. prætorum agmina sua interequitantium ostendebat. ac plera- 2
que inania; sicut fremitus hominum, equorum hinnitus, armorum internitentium fulgor; solicitam exspectatione mentem turbauerant. Igitur siue dubius animi, siue vt suos; 3
experiretur; consilium adhibet: *quid optimum factu esset*, exquirens. Parmenio peritissimus inter duces artium bel- 4
li, *furto, non prælio opus esse* censebat: *intempesta nocte opprimi posse hostes. discordes moribus, linguis; adhæc somno, & improuiso periculo territos, quando in nocturna trepidatione coituros? At interdiu primum terribiles occursuras* 5
5, 6, 12. 7, 4, 6. 7, 11, 25. *facies Scytharum Bactrianorumque: hirta illis ora, & intonsas comas esse; præterea eximiam vastorum magnitudinem corporum. vanis & inanibus militem magis quam iustis formidinis causis moueri. Deinde tantam multitudinem* 6
3, 7, 9. 3, 8, 19. 7, 4, 4. *circumfundi paucioribus posse. non in Ciliciæ angustiis, & inuiis callibus; sed in aperta & lata planicie dimicandum fore.* Omnes ferme Parmenioni adsentiebant: Polypercon 7
haud dubie in eo consilio positam victoriam arbitrabatur. quem intuens rex; namque Parmenionem nuper acrius 8
4, 11, 14. quam vellet increpitum, rursus castigare non sustinebat: *latrunculorum*, inquit, *& furum ista solertia est, quam præcipitis mihi: quippe illorum votum vnicum est fallere. Mea* 9
vero

vero gloriæ semper aut absentiam Darii; aut angustias locorum; aut furtum noctis obstare non patiar: palam luce adgredi certum est. malo me fortunæ pœniteat; quam victo-
10 *riæ pudeat. Ad hæc illud quoque accedit, vigilias agere barbaros, & in armis stare, vt ne decipi quidem possint, compertum habeo. itaque ad prælium vos parate.* Sic incitatos
11 ad corpora curanda dimisit. Darius illud quod Parmenio suaserat, hostem facturum esse coniectans; *frenatos equos stare, magnamque exercitus partem in armis esse, ac vigilias intentiore cura seruari* iusserat. ergo ignibus tota eius ca-
12 stra fulgebant. Ipse cum ducibus propinquisque agmina in armis stantium circumibat; *Solem Mithren, sacrumque & æternum* inuocans *ignem, vt illis dignam vetere gloria*, 3, 3, 9. 4, 14, 24. 5,
13 *maiorumque monumentis fortitudinem inspirarent. Et pro-* 8, 16. 6, 1.
fecto si qua diuinæ opis auguria humana mente concipi possent; deos stare secum. illos nuper Macedonum animis subi- 8. 4, 12, 14.
tam incussisse formidinem: adhuc lymphatos ferri agique, arma iacientes: expetere præsides Persarum imperii deos
14 *debitas è vecordibus pœnas. Nec ipsum ducem saniorem esse. quippe ritu ferarum prædam modo, quam expeteret intuentem; in perniciem, quæ ante prædam posita esset, incurrere.* Similis apud Macedones quoque solicitudo erat: noctemque, velut in eam certamine edicto, metu egerunt.
15 Alexander non alias magis territus, *ad vota & preces Aristandrum vocari* iubet. ille in candida veste verbenas manu præferens, capite velato præibat preces regi Iouem Miner- 5, 4, 1.
16 uam Victoriamque propitianti. Tunc quidem sacrificio rite perpetrato, reliquum noctis adquieturus in tabernaculum rediit. Sed nec somnum capere, nec quietem pati 3, 8, 22.
poterat. modo è iugo montis aciem in dextrum Persarum cornu demittere agitabat; modo recta fronte concurrere hosti: interdum hæsitare, an potius in læuum torque-
17 ret agmen? tandem grauatum animi anxietate corpus al-

dormientem excitat Parmenio: cui miranti ex ait; sic ob instans proelium Latum, secure quieuisse. Postea

tior somnus oppressit. Iamq; luce orta duces ad accipienda
imperia conuenerant; insolito circa prætorium silentio ad-
toniti. quippe alias accersere ipsos, & interdum morantes 18
castigare adsueuerat: tunc ne vltimo quidem rerum discri-
mine excitatum esse mirabantur, & non somno quiescere,
sed pauore marcere credebant. Non tamen quisquam è 19
custodibus corporis intrare tabernaculum audebat: & iam
tempus instabat; nec miles iniussu ducis, aut arma capere
poterat, aut in ordines ire. Diu Parmenio cunctatus, *cibum* 20
vt caperent, ipse pronunciat. Iamque exire necesse erat:
tunc demum intrat tabernaculum: sæpiusque nomine com-
pellatum, quum voce non posset; tactu excitauit. *Multa* 21
lux, inquit, *est, instructam aciem hostis admouit: tuus miles
adhuc inermis exspectat imperium. Vbi est vigor ille ani-
mi tui? nempe excitare vigiles soles.* Ad hæc Alexander; 22
*credisne me prius somnum capere potuisse, quam exonera-
rem animum solicitudine quæ quietem morabatur? signum-
que pugnæ tuba dari* iussit. Et quum in eadem admiratio- 23
ne Parmenio perseueraret [*quod securus somnum cepisset;*]
minime, inquit, *mirum est. ego enim, quum Darius terras*
Contra 4, 14, 2. *vreret, vicos excideret, alimenta corrumperet, potens mei
non eram: nunc vero quid metuam, quum acie decernere* 24
*paret? Hercule votum meum impleuit. Sed huius quoque
consilii ratio postea reddetur: vos ite ad copias, quibus quis-
que præest. ego iam adero, & quid fieri velim, exponam.*
4, 6, 14. Raro admodum admonitu amicorum, quum metus discri- 25
minis aderat, vti solebat. Tunc quoque munimento cor-
3, 8, 24. poris sumpto processit ad milites. Haud alias tam alacrem
viderant regem: & vultu eius interrito, certam spem victo-
riæ augurabantur. Atque ille *prorupto vallo exire copias* 26
iubet, aciemque disponit. In dextro cornu locati sunt equi-
3, 4, 21. tes, quos *agema* adpellant. præerat his Clitus: cui iunxit
Philotæ turmas, ceterosque præfectos equitum lateri eius
adpli-

aciem solertissime disposuit: et à fronte, tergo, & lateribus tabilis esset. Suos contra falcatos currus in fronte

27 adplicuit. Vltima Meleagri ala stabat: quam phalanx se-
quebatur. Post phalangem Argyraspides erant. his Nicanor
28 Parmenionis filius præerat. In subsidiis cum manu sua Cœ-
nos: post eum Orestes Lyncestesque. Post illos Polyper-
con dux peregrini militis. huius agminis Amyntas prin-
ceps erat. Philagus Balacros regebat, in societatem nuper
29 adscitos. Hæc dextri cornu facies erat. In læuo, Craterus
Peloponnensium equites habebat Achæorumque: & Lo-
crensium, & Maleon turmis sibi adiunctis. hos Thessali e-
quites claudebant, Philippo duce. Peditum acies equitatu
30 tegebatur. frons læui cornu hæc erat. Sed ne circumiri
posset à multitudine; vltimum agmen valida manu cinxe-
rat. cornua quoque subsidiis firmauit, non recta fronte; sed
à latere positis: vt si hostis circumuenire aciem tentasset,
31 parata pugnæ forent. Hic Agriani erant, quibus Attalus
præerat; adiunctis sagittariis Cretensibus. Vltimos ordi-
nes auertit à fronte, vt totam aciem orbe muniret. Illyrii 4, 14, 14.
hic erant: adiuncto milite mercede conducto. Thracas
32 quoque simul obiecerat leuiter armatos. adeoque aciem
versatilem posuit, vt qui vltimi stabant, ne circumirentur;
verti tamen, & in frontem circumagi possent. Itaque non
prima quam latera; non latera munitiora fuere, quam terga.
33 His ita ordinatis, præcipit *vt, si falcatos currus cum fremitu* 4, 9, 4.
*barbari emitterent; ipsi laxatis ordinibus impetum occur-
rentium silentio exciperent*: haud dubius sine noxa trans-
cursuros, si nemo se opponeret. *sin autem sine fremitu im-
misissent; eos ipsi clamore terrerent: pauidosq; equos telis*
34 *vtrimque suffoderent.* Qui cornibus præerant, *extendere
ea* iussi, *ita vt nec circumuenirentur, si arctius starent; nec*
35 *tamen mediam aciem exinanirent.* Impedimenta cum
captiuis, inter quos mater liberique Darii custodiebantur,
haud procul acie in edito colle constituit; modico præsi-
dio relicto. Læuum cornu, sicut alias, Parmenioni tuen- 4, 15, 6. 4, 16, 2.
dum

dum datum: ipse in dextro stabat. Nondum ad teli iactum 36
peruenerant, quum Bion quidam transfuga, quanto maximo cursu potuerat, ad regem peruenit: nuncians *murices ferreos in terram defodisse Darium, qua hostem equites emissurum esse credebat: notatumque certo signo locum, vt fraus euitari à suis posset. Adsernari* transfuga iusso, du- 37
ces conuocat: expositoque quod nunciatum erat, monet; *vt regionem monstratam declinent, equitemque periculum edoceant.* Ceterum hoc tantus exercitus exaudire non pot- 38
erat; vsum aurium intercipiente fremitu duorum agminum: sed in conspectu omnium duces & proximum quemque interequitans adloquebatur.

CAP. XIV.

EMensis tot terras in spem victoriæ, de qua dimicandum foret, hoc vnum superesse discrimen. Granicum hic *amnem, Ciliciæque montes, & Syriam Aegyptumque præeuntibus raptas*, ingentia spei gloriæque incitamenta, referebat. *Reprehensos ex fuga Persas pugnaturos, quia fugere non* 2.
*possent. tertium diem iam metu exsangues, armis suis oneratos, in eodem vestigio hærere. nullum desperationis illorum maius indicium esse, quam quod vrbes, * quod agros* 3.
suos vrerent; quidquid non corrupissent, hostium esse confessi. Nomina modo vana gentium ignotarum ne extimescerent. neque enim ad belli discrimen pertinere, qui ab 3.
his Scythæ, quiue Cadusii adpellentur. Ob id ipsum, quod ignoti essent, ignobiles esse. nunquam ignorari viros fortes: 4.
at imbelles ex latebris suis erutos, nihil præter nomina adferre. Macedones virtute adsequutos, ne quis toto orbe locus esset, qui taleis viros ignoraret. Intuerentur barbaro- 5.
rum inconditum agmen: alium nihil præter iaculum habere; alium funda saxa librare: paucis iusta arma esse. Itaque illinc plures stare: hinc plures dimicaturos. Nec postulare se, 6.
vt fortiter capesserent prælium, ni ipse ceteris fortitudinis fuisset exemplum. se ante prima signa dimicaturum spondere.

dere. pro se, quot cicatrices, totidem corporis decora: scire ipsos vnum pene se prædæ communis exsortem, in illis colen-
7 *dis ornandisque vsurpare victoriæ præmia. Hæc se fortibus viris dicere. si qui dissimiles eorum essent; illa fuisse dicturum: peruenisse eo, vnde fugere non possent. tot terrarum* 4, 14, 11.
spatia emensis; tot amnibus montibusque post tergum obiectis; iter in patriam & penates manu esse faciendum. Sic 4, 15, 28.
8 duces, sic proximi militum instincti sunt. Darius in læuo 4, 15, 1.
cornu erat; magno suorum agmine, delectis equitum peditumque stipatus: contempseratque paucitatem hostis; va- 3, 3, 28.
9 nam aciem esse, extentis cornibus ratus. Ceterum sicut 7, 4, 2.
curru eminebat, dextra læuaque ad circumstantium agmina 4, 14, 14.
oculos manusque circumferens; *Terrarum*, inquit, *quas Oceanus hinc adluit, illinc claudit Hellespontus, paulo ante domini, iam non de gloria, sed de salute; &, quod saluti præponitis, de libertate pugnandum est. Hic dies imperium,*
quo nullum amplius vidit ætas, aut constituet; aut finiet.
10 *Apud Granicum minima virium parte cum hoste certauimus: in Cilicia victos Syria poterat excipere: magna mu-*
11 *nimenta regni Tigris atque Euphrates erant. Ventum est* 4, 5, 4.
eo, vnde pulsis ne fugæ quidem locus est. omnia tam diu- 7, 4, 5-
tino bello exhausta post tergum sunt: non incolas suos vr- 4, 14, 7.
bes; non cultores habent terræ. Coniuges quoque & liberi 3, 8, 12.
sequuntur hanc aciem: parata hostibus præda, nisi pro carissimis pignoribus corpora opponimus. Quod mearum fuit
12 *partium; exercitum, quem pene immensa planicies vix caperet, comparaui: equos, arma distribui: commeatus, ne tantæ multitudini deessent, prouidi: locum in quo acies expli-* 4, 7, 9.
13 *cari posset, elegi. Cetera in vestra potestate sunt: audete modo vincere; famamque, * infirmissimum aduersus fortes* 4, 9, 22.
vires telum, contemnite. Temeritas est, quam adhuc pro 9, 2, 15.
virtute timuistis: quæ vbi primum impetum effudit, velut
14 *quædam animalia amisso aculeo torpet. Hi vero campi de-* 4, 5, 4.

prehendere paucitatem, quam Ciliciæ montes abſconderant.
4, 13, 31. *videtis ordines raros; cornua extenta; mediam aciem va-*
4, 15, 3. *nam & exhauſtam. nam vltimi, quos locauit auerſos, terga*
iam præbent. Obteri mehercule equorum vngulis poſſunt;
4, 9, 4. 4, *etiamſi nil præter falcatos currus emiſero. Et bello vice-* 15
15, 3. *rimus, ſi vincimus prælio: nam ne illis quidem ad fugam*
4, 14, 7. *locus eſt. hinc Euphrates; illinc Tigris prohibet incluſos. Et* 16
quæ antea pro illis erant, in contrarium conuerſa ſunt. No-
3, 3, 27. *ſtrum mobile & expeditum agmen eſt; illud præda graue.*
implicatos ergo ſpoliis noſtris trucidabimus: eademque res
& cauſſa victoriæ erit, & fructus. Quod ſi quem è vobis 17
nomen gentis mouet; cogitet Macedonum illic arma eſſe, non
corpora. multum enim ſanguinis inuicem hauſimus; & ſem-
per grauior in paucitate iactura eſt. Nam Alexander, 18
quantuſcumque ignauis & timidis videri poteſt; vnum a-
nimal eſt: & ſi quid mihi creditis, temerarium & vecors;
adhuc noſtro pauore, quam ſua virtute felicius. NIHIL au- 19
tem poteſt eſſe diuturnum, cui non ſubeſt ratio. licet felici-
tas adſpirare videatur; tamen AD vltimum temeritati
non ſufficit. Præterea BREVES & mutabiles vices rerum
ſunt: & fortuna nunquam ſimpliciter indulget. Forſitan 20
ita dii fata ordinauerunt, vt Perſarum imperium, quod ſe-
6, 4, 9. *cundo curſu per ducentos triginta annos ad ſummum faſti-*
gium euexerant; magno motu concuterent magis, quam ad-
8, 4, 24. 10, *fligerent: admonerentque nos fragilitatis humanæ, CVIVS*
1, 40. *nimia in proſperis rebus obliuio eſt. Modo Græcis vltro* 21
bellum inferebamus: nunc in ſedibus noſtris propulſamus in-
latum. iactamur inuicem varietate fortunæ. Videlicet im-
perium, quod mutuo adfectamus, vna gens non capit. Cete- 22
rum etiamſi ſpes non ſubeſſet; neceſſitas tamen ſtimulare de-
beret: ad extrema peruentum eſt. matrem meam; duas
5, 11, 24. *filias; Ochum in ſpem huius imperii genitum; illos principes;*
illam ſubolem regiæ ſtirpis; duces veſtros regum inſtar, vin-

ctos habet: niſi quod in vobis eſt, ipſe ego maiore parte ca-
ptiuus ſum. Eripite viſcera mea ex vinculis: reſtitui-
te mihi pignora, pro quibus ipſe mori non recuſo; parentem, 5, 5, 18.
23 *liberos, nam coniugem in illo carcere amiſi. Credite nunc* 6, 7, 28.
omnes tendere ad vos manus; implorare patrios deos; opem
veſtram, miſericordiam, fidem expoſcere: vt ſeruitute; vt
compedibus; vt precario victu ipſos liberetis. An creditis
24 *æquo animo iis ſeruire, quorum reges eſſe faſtidiunt? Video*
admoueri hoſtium aciem: ſed quo propius diſcrimen accedo;
hoc minus iis quæ dixi, poſſum eſſe contentus. Precor vos
per deos patrios; æternumque ignem, qui præfertur altari- 3, 3, 9.
bus; fulgoremque Solis intra fines regni mei orientis; per
æternam memoriam Cyri, qui ademptum Medis Lydiſque im- 4, 13, 12.
perium primus in Perſidem intulit: vindicate ab vltimo de-
25 *decore nomen gentemque Perſarum. Ite alacres & ſpe ple-*
ni, vt quam gloriam accepiſtis à maioribus veſtris, poſteris
relinquatis. In dextris veſtris iam libertatem, opem, ſpem
futuri temporis geritis. Effugit mortem, quiſquis contem-
26 *pſerit: timidiſſimum quemque conſequitur. Ipſe non patrio*
more ſolum, ſed etiam vt conſpici poſſim, curru vehor: nec re- 3, 3, 15.
cuſo; quo minus imitemini me, ſiue fortitudinis exemplum; 4, 14, 6.
ſiue ignauiæ fuero.

INterim Alexander, vt & demonſtratum à transfuga in- CAP. XV.
fidiarum locum circumiret; & Dario, qui lævum cornu tue- 4, 13, 36.
2 batur, occurreret: agmen *obliquum incedere* iubet. Darius 4, 14, 8.
quoque eodem ſuum obuertit; Beſſo admonito, *vt Maſſa-*
getas equites in lævum Alexandri cornu à latere inuehi
3 *iuberet.* Ipſe ante ſe falcatos currus habebat: quos ſigno 4, 9, 4.
dato vniuerſos in hoſtem effudit. ruebant laxatis habenis
aurigæ, quo plures nondum ſatis prouiſo impetu obtererent.
4 Alios ergo haſtæ multum vltra temones eminentes; alios 4, 15, 17.
ab vtroque latere dimiſſæ falces laceravere. nec ſenſim Ma-
5 cedones cedebant; ſed effuſa turbauerant fuga ordines. Ma- 4, 15, 4.

zæus

Magnum impedimenta hostium diripit: ea Alexand. regiis iubet. Syſigambis latè in ſpectem rebus non mouetur.

zæus quoque perculſis metum incuſſit: mille equitibus *ad diripienda hoſtis impedimenta circumuehi* iuſſis: ratus captiuos quoque qui ſimul adſeruabantur, rupturos vincula,
4, 13, 35. quum ſuos adpropinquantes vidiſſent. Non fefellerat Par-6
7, 2, 10. menionem, qui in læuo cornu erat: propere igitur Polydamanta mittit ad regem, qui & periculum oſtenderet, & *quid fieri iuberet*, conſuleret. Ille audito Polydamante, *abi nun-7 cia*, inquit, *Parmenioni, ſi acie vicerimus, non noſtra ſolum*
5, 2, 10. *nos recuperaturos; ſed omnia quæ hoſtium ſunt occupaturos. Proinde non eſt quod quidquam virium ſubducat ex acie: 8 ſed vt me & Philippo patre dignum eſt, contempto ſarcinarum damno fortiter dimicet.* Interim barbari impedimen-9 ta turbauerant; cæſiſque pleriſque cuſtodum, captiui vinculis ruptis, quidquid obuium erat, quo armari poſſent, rapiunt: & adgregati ſuorum equitibus Macedonas ancipiti circumuentos malo inuadunt. lætique circa Syſigambim *viciſſe* 10 *Darium: ingenti cæde proſtratos hoſtes; ad vltimum etiam impedimentis exutos eſſe* nunciant. quippe eamdem fortunam vbique eſſe credebant, & victores Perſas ad prædam diſcurriſſe. Syſigambis hortantibus captiuis, *vt animum à* 11 *mœrore adleuaret*; in eodem, quo antea fuit, perſeuerauit. non vox vlla excidit ei: non oris color, vultuſue mutatus eſt: ſed ſedit immobilis (credo præcoquis gaudio verita fortunam inritare) adeo vt quid mallet, intuentibus fuerit incertum. Inter hæc Amyntas præfectus equitum Alexan-12 dri cum paucis turmis opem impedimentis laturus aduenerat; incertum ſuone conſilio, an regis imperio. ſed non ſuſtinuit Caduſiorum Scytharumque impetum: quippe vix tentato certamine effugit ad regem, amiſſorum impedimentorum teſtis magis, quam vindex. Iam conſilium Alexan-13 dri vicerat dolor: & ne cura recuperandi ſua militem à prœlio auerteret; non immerito verebatur. Itaque Areten, ducem haſtatorum quos *ſariſſophoros* vocabant, aduerſus

Currus falcati in phalangem inuehuntur: cono vtrorumque damna. Ad impedimenta acriter pugnatur. Alexandri virtus, & periculum.

14 ſus Scythas mittit. Inter hæc currus, qui circa prima ſigna 4, 15, 4.
turbauerant aciem; in phalangem inuecti erant. Macedo-
15 nes confirmatis animis in medium agmen accipiunt. Vallo
ſimilis acies erat: iunxerant haſtas, & ab vtroq; latere teme-
re incurrentium ilia ſuffodiebant. circumire deinde currus, &
16 propugnatores præcipitare ceperunt. Ingens ruina equorum
aurigarumque aciem compleuerat. hi territos regere non
poterant: equi crebra iactatione ceruicum non iugum mo-
do excuſſerant; ſed etiam currus euerterant. vulnerati in-
terfectos trahebant: nec conſiſtere territi; nec progredi de-
17 biles poterant. Paucæ tamen euaſere quadrigæ in vltimam
aciem, iis quibus inciderunt, miſerabili morte conſumptis. 4, 15, 4.
quippe amputata virorum membra humi iacebant; & quia
calidis adhuc vulneribus aberat dolor, truncique & de- 8, 10, 29.
biles arma non omittebant: donec multo ſanguine effu-
18 ſo, exanimati procumberent. Interim Aretes Scytharum, qui
impedimenta diripiebant, duce occiſo; grauius territis in-
ſtabat. Superuenere deinde miſſi à Dario Bactriani, pu-
gnæque vertere fortunam. Multi ergo Macedonum pri-
mo impetu obtriti ſunt: plures ad Alexandrum refugerunt.
19 Tum Perſæ clamore ſublato, qualem victores ſolent edere;
ferociter in hoſtem, quaſi vbique profligatum, incurrunt.
Alexander territos caſtigare; adhortari; prœlium, quod iam
languerat, ſolus accendere: confirmatiſq; tandem animis, *ire*
20 *in hoſtem* iubet. Rarior acies erat in dextro cornu Perſarum;
namque inde Bactriani deceſſerant ad opprimenda impedi-
menta. itaq; Alexander laxatos ordines inuadit, & multa cæ-
21 de hoſtium inuehitur. At qui in læuo cornu erant Perſæ, ſpe
poſſe eum includi, agmen ſuum à tergo dimicantis oppo-
nunt: ingenſque periculum in medio hærens adiſſet, ni equi-
tes Agriani calcaribus ſubditis circumfuſos regi barbaros
adorti eſſent, auerſoſque cædendo in ſe obuerti coegiſſent.
22 Turbata erat vtraque acies. Alexander à fronte, & à tergo

vtriusq; regis. Aquila in partibus Alexandri conſiſtit, victoriæ omen, quo confirmati Macedones hoſtibus acrius inſtant: donec

hoſtem habebat: qui auerſo ei inſtabant, ab Agrianis militibus premebantur: Bactriani impedimentis hoſtium direptis reuerſi, ordines ſuos recuperare non poterant: plura ſimul abrupta à ceteris agmina, vbicumque alium alii fors miſcuerat, dimicabant. Duo reges iunctis prope agminibus præ- 23
lium accendebant. plures Perſæ cadebant; par ferme vtrimq; numerus vulnerabatur: curru Darius; Alexander equo vehe- 24
batur: vtrumq; delecti tuebantur ſui immemores. quippe amiſſo rege nec volebant ſalui eſſe, nec poterant. ante oculos ſui quiſque regis mortem occumbere ducebant egregium. maximum tamen periculum adibant, qui maxime tueban- 25
tur; quippe ſibi quiſq; cæſi regis expetebat decus. Ceterum 26
ſiue ludibrium oculorum, ſiue vera ſpecies fuit; qui circa Alexandrum erant, vidiſſe ſe crediderunt, paululum ſuper caput regis placide volantem aquilam, non ſonitu armorum, non gemitu morientium territam: diuq; circa equum Alexandri pendenti magis, quam volanti ſimilis adparuit. Certe vates 27
Ariſtander alba veſte indutus, & dextra præferens lauream, militibus in pugnam intentis auem monſtrauit, *haud dubium victoriæ auſpicium.* Ingens ergo alacritas ac fiducia 28
paulo ante territos, accendit ad pugnam. vtique poſtquam auriga Darii, qui ante ipſum ſedens equos regebat, haſta transfixus eſt. nec aut Perſæ, aut Macedones dubitauere, quin ipſe rex eſſet occiſus. Lugubri ergo vlulatu & incondito 29
clamore gemituque totam fere aciem adhuc æquo Marte pugnantium turbauere cognati Darii & armigeri; læuoque cornu in fugam effuſo, deſtituerant currum: quem à dextra parte ſtipati in medium agmen receperunt. Dicitur acina- 30
ce ſtricto Darius dubitaſſe, an fugæ dedecus honeſta morte vitaret. Sed eminens curru nondum omnem ſuorum aciem prœlio excedentem deſtituere erubeſcebat. Dum in- 31
ter ſpem & deſperationem hæſitat, ſenſim Perſæ cedebant, & laxauerant ordines. Alexander mutato equo, quippe plures fa-

ipſe etiam Darius in fugam agretur. At leuum Macedonum cornu Macedonas premit. ſed regis ſui fuga comperta, remiſſius inſtat: denique & ipſe

res fatigauerat, reſiſtentium aduerſa ora fodiebat, fugientium
32 terga. Iamque non pugna; ſed cædes erat: cum Darius quoque currum ſuum in fugam vertit. Hærebat in tergis 5, 8, 8.
fugientium victor: ſed proſpectum oculorum nubes pul- 5, 13, 12.
33 ueris, quæ ad cœlum ferebatur, abſtulerat. ergo haud ſecus quam in tenebris errabant; ad ſonitum notæ vocis, vt ſignum ſubinde coeuntes. Exaudiebantur tantum ſtrepitus habenarum, quibus equi currum trahentes idemtidem verberabantur: hæc ſola fugientis veſtigia excepta ſunt.

Caput XVI.

At in læuo Macedonum cornu, quod Parmenio, ſic- 4, 13, 35.
ut ante dictum eſt, tuebatur; longe alia fortuna vtriuſque
2 partis res gerebatur. Mazæus cum omni ſuorum equitatu vehementer inuectus vrgebat Macedonum alas; iamque abundans multitudine aciem circumuehi ceperat; quum Parmenio equites *nunciare* iubet *Alexandro, in quo diſcrimine ipſi eſſent, niſi mature ſubueniretur; non poſſe ſiſti fugam.*
3 Iam multum viæ proceſſerat Rex, imminens fugientium tergis; quum à Parmenione triſtis nuncius venit. *refrenare equos* iuſſi, qui vehebantur, agmenque conſtitit: Fren- 4, 16, 16.
4 dente Alexandro, *eripi ſibi victoriam è manibus; & Darium felicius fugere quam ſequi* ſe. Interim ad Mazæum ſuperati regis fama peruenerat. Itaque quamquam validior erat; fortuna tamen partium territus, perculſis languidius 5, 4, 28.
inſtabat. Parmenio ignorabat quidem cauſſam ſua ſponte pugnæ remiſſæ; ſed occaſione vincendi ſtrenue eſt vſus.
5 Theſſalos equites ad ſe vocari iubet. *Ecquid,* inquit, *videtis iſtos, qui ferociter modo inſtabant, pedem referre, ſubito pauore perterritos? Nimirum nobis quoque regis noſtri fortuna vincit. omnia Perſarum cede ſtrata ſunt. quid ceſſa-*
6 *tis? an ne fugientibus quidem pares eſtis?* Vera dicere videbatur, & ſpes languentes quoque erexerat. ſubditis calcaribus prorueré in hoſtem. & illi iam non ſenſim, ſed citato gradu recedebant, nec quidquam fugæ, niſi quod terga

auertitur. Darius pontem Lyci fugientium causſa intactum omittit. at illi a fuga impediti aut deserti, vrgente fati & hostis metu, suo vario pereunt.

nondum verterant, deerat. Parmenio tamen, ignarus quæ- 7
nam in dextro cornu fortuna regis esset; repressit suos:
Mazæus dato fugæ spatio, non recto itinere; sed maiore &
5,1,17. ob id tutiore circumitu Tigrim superat: & Babylonem cum
reliquiis deuicti exercitus intrat. Darius paucis fugæ co- 8
mitibus ad Lycum amnem contenderat, quo trajecto dubi-
4,9,9. tauit an solueret pontem, quippe *hostem iam adfore* nuncia-
batur. Sed tot millia suorum, quæ nondum ad amnem
peruenerant, ponte recisso, prædam hostis fore videbat. Ab- 9
3,2,17. euntem, quum intactum sineret pontem, dixisse constat, *Malle insequentibus iter dare; quam auferre fugientibus.* Ipse in-
gens spatium fuga emensus media fere nocte Arbela perue-
nit. Quis tot ludibria fortunæ, ducum agminumque cæ- 10
dem multiplicem; deuictorum fugam; clades nunc singulo-
rum; nunc vniuersorum, aut animo adsequi queat, aut ora-
tione complecti? Propemodum sæculi res in vnum illum
diem fortuna cumulauit. Alii qua breuissimum patebat 11
iter; alii diuersos saltus, & ignotos sequentibus calles pete-
bant. Equesque pedesque confusi sine duce, armatis inermes,
5,6,15. 8,11, integris debiles implicabantur. Deinde misericordia in me- 12
12. & 25. 9. tum versa, qui sequi non poterant, inter mutuos gemitus
10,15. con- deserebantur. Sitis præcipue fatigatos & faucios perurebat,
tra 3,5,8. passimque omnibus riuis prostrauerant corpora, præter-
fluentem aquam hianti ore captantes, quam quum diu aui- 13
7,3,8. di turbidam hausissent, tendebantur extemplo præcordia pre-
mente limo; resolutisque & torpentibus membris, quum
superueniisset hostis, nouis vulneribus excitabantur. Qui- 14
dam, occupatis proximis riuis, diuerterant longius, vt quid-
quid occulti humoris vsquam manaret, exciperent. nec vlla
adeo auia & sicca lacuna erat, quæ vestigantium sitim falle-
ret. E proximis vero itineri vicis senum vlulatus femina- 15
3,11,25. rumque exaudiebantur, barbaro ritu *Darium* adhuc *regem*
4,16,3. clamantium. Alexander, vt supra dictum est, inhibito suo- 16
rum cur-

rum cursu ad Lycum amnem peruenerat. vbi ingens mul-
titudo fugientium onerauerat pontem, & plerique quum
hostis vrgeret, in flumen se præcipitauerant, grauesque ar-
mis & proelio ac fuga defatigati gurgitibus hauriebantur.
17 Iamque non pons modo fugientes; sed ne amnis quidem
capiebat, agmina sua improuide subinde cumulantes. quip-
pe vbi intrauit animos pauor, id solum metuunt, quod pri- 5,10,15. 6, 9,23.
18 mũ formidare ceperunt. Alexander instantibus suis, *impune abeuntem hostem sequi permitteret; hebetia tela esse, & manus fatigatas; tantoq; cursu corpora exhausta, & præceps in*
19 *noctem diei tempus* caussatus est. Re vera de læuo cornu, 3,11,6.
quod adhuc in acie stare credebat, solicitus, reuerti ad ferendam opem suis statuit. Iamque signa conuerterat; quum
equites à Parmenione missi illius quoque partis victoriam
20 nunciant. Sed nullum eo die maius periculum adiit, quam
dum copias reducit in castra. Pauci eum & incomposíti sequebantur, quantes victoria. quippe omnes hostes aut in
21 fugam effusos aut in acie credebant cecidisse; quum repente ex aduerso adparuit agmen equitum, qui primo inhibuere cursum, deinde Macedonum paucitate conspecta turmas
22 in obuios concitauerunt. Ante signa rex ibat dissimulato magis periculo, quam spreto: nec defuit ei perpetua in du-
23 biis rebus felicitas. namque præfectum equitatus auidum certaminis, & ob id ipsum incautius in se ruentem hasta transfixit. quo ex equo lapso, proximum, ac deinde plures
24 eodem telo confodit. Inuasere turbatos amici quoque; nec Persæ inulti cadebant: quippe non vniuersæ acies, quam
25 hæ tumultuariæ manus vehementius iniere certamen. Tandem barbari quum obscura luce, fuga tutior videretur esse quam pugna, diuersis agminibus abiere. Rex extraordinario periculo defunctus, incolumes suos reduxit in castra.
26 Cecidere Persarum, quorum numerum victores finire potuerunt, millia XL; Macedonum minus quam CCC deside-

cui victoriam hanc potius quam fortunæ debuisse videtur; sed & suorum fortitudini.

3,12,27. rati sunt. Ceterum hanc victoriam rex maiore ex parte 27
virtuti quam fortunæ suæ debuit; animo, non vt antea loco
vicit. Nam & aciem peritissime instruxit: & promptissi- 28
me ipse pugnauit: & magno consilio iacturam sarcinarum
impedimentorumque contempsit, quum in ipsa acie sum-
mum rei videret esse discrimen: dubioque adhuc pugnæ
euentu pro victore se gessit, perculsos deinde hostes fudit:
fugientes, quod in illo ardore animi vix credi potest, pru- 29
dentius quam auidius persequutus est. Nam si parte exer- 30
citus adhuc in acie stante, instare cedentibus perseueraſſet;
aut sua culpa victus esset: aut aliena virtute vicisset. iam si
multitudinem equitum occurrentium extimuisset; victori
aut fœde fugiendum, aut miserabiliter cadendum fuit. Ne 31
duces quidem copiarum sua laude fraudandi sunt; quippe
vulnera, quæ quisque excepit, indicia virtutis sunt. Hephæ- 32
stionis brachium hasta ictum est: Perdiccas, ac Cœnus, &
Menidas sagittis prope occisi. Et si vere æstimare Mace- 33
donas, qui tunc erant, volumus: fatebimur & regem tali-
bus ministris; & illos tanto rege fuisse dignissimos.

FRAGMENTORVM

Q. CVRTII RVFI

DE REBVS ALEXANDRI Regis Macedonum

LIBER QVINTVS.

7,4,32. QVæ interim ductu imperioque Alexandri vel Antipatri in Græcia, vel in Illyriis ac Thracia gesta sunt; si quæque suis temporibus reddere voluero; interrumpendæ sunt res Asiæ. Quas vtique ad fugam mortemque Darii 2
vniuer-

Darius præcipuis vrbibus hosti occupatura relictu deserta petit. Alexandro Arbela.

vniuersas in conspectu dari; & sicut inter se cohærent tempore, ita opere ipso coniungi; haud paulo aptius videri potest. Igitur ante, quæ prælio apud Arbela coniuncta sunt, or- 3
diar dicere. Darius media fere nocte Arbela peruenit: eodemque magnæ partis amicorum eius ac militum fugam 4
fortuna compulerat. quibus conuocatis exponit; *haud dubitare se, quin Alexander celeberrimas vrbes, agrosq; omni copia rerum abundantes petiturus esset. prædam opimam* 5,1,2,8.
paratamque ipsum & milites eius spectare. Id suis rebus 5,9,5. & 16.
tali in statu saluti fore, quippe se deserta cum expedita manu petiturum. Vltima regni adhuc intacta esse; inde bello 6
vires haud agre reparaturum. Occuparet sane gazam auidissima gens, & ex longa fame satiaret se auro, mox futura prædæ sibi; didicisse vsu pretiosam supellectilem, pelliceſq; 3,3,27.
& spadonum agmina nihil aliud fuisse, quam onera & impedimenta. eadem trahentem Alexandrum, quibus antea 7
vicisset, inferiorem fore. Plena omnibus desperationis videbatur oratio; quippe Babylonem vrbem opulentissimam dedi cernentibus. iam Susa, iam cetera ornamenta regni, 8
caussamque belli victorem occupaturum. At ille docere pergit; *non speciosa dictu, sed vsu necessaria in rebus aduersis sequenda esse. Ferro geri bella, non auro: viris, non vrbium tectis. omnia sequi armatos. Sic maiores suos perculsos in principio rerum, celeriter pristinam reparasse for-* 9
tunam. Igitur, siue confirmatis eorum animis, siue imperium magis quam consilium sequentibus; Mediæ fines in- 10
gressus est. Paulo post Alexandro traduntur Arbela regia supellectili, ditique gaza repleta. quatuor millia talentum fuere: præterea pretiosæ vestes: totius, vt supra dictum est, 11
exercitus opibus in illam sedem congestis. Ingruentibus 4,9,2. & 9.
deinde morbis, quos odor cadauerum totis iacentium campis vulgauerat, maturius castra mouit. Euntibus à parte læua Arabia odorum fertilitate nobilis regio, campestre iter
est.

est. Inter Tigrim & Euphratem iacentia tam vberi & pin- 12
gui solo sunt, vt à pastu repelli pecora dicantur, ne satietas
perimat. Caussa fertilitatis est humor, qui ex vtroque amne
manat, toto fere solo propter venas aquarum resudante.
Ipsi amnes ex Armeniæ montibus profluunt, ac magno de- 13
inde aquarum diuortio iter, quod cepere percurrunt. duo
millia, & D stadia emensi sunt, qui amplissimum interual-
lum circa Armeniæ montes notauerunt. Iidem quum Me- 14
diæ & Gordianorum terras secare ceperunt, paulatim in ar-
ctius cocunt, & quo longius manant, hoc angustius inter se
spatium terræ relinquunt. Vicini maxime sunt his cam- 15
pis, quos incolæ *Mesopotamiam* adpellant, mediam namque
ab vtroque latere concludunt. Iidem per Babyloniorum
fines in Rubrum mare prorumpunt. Alexander quartis 16
castris ad Mennim vrbem peruenit. Cauerna ibi est, ex
qua fons ingentem vim bituminis effundit, adeo, vt satis
5,1,25. & 29. constet, Babylonios muros ingentis operis huius fontis
bitumine interlitos esse. Ceterum Babylonem proceden- 17
4,16,7. ti Alexandro Mazæus, qui ex acie in vrbem eam confuge-
rat; cum adultis liberis supplex occurrit, vrbem seque de-
dens. Gratus aduentus eius fuit regi. quippe magni operis
6,4,14. 7. futura erat obsidio tam munitæ vrbis. Ad hoc vir illustris, 18
9,18. 9,1. & manu promptus; famaque etiam proximo prœlio cele-
23. bris, & ceteros ad deditionem sui incitaturus exemplo vi-
5,8,9. 6,4. debatur. Igitur hunc quidem benigne cum liberis excepit:
24.
6,4,14. ceterum *quadrato agmine*, quod ipse ducebat, *velut in a-* 19
5,8,23. *ciem irent, ingredi* suos iubet. Magna pars Babyloniorum
constiterat in muris, auida cognoscendi nouum regem: plu-
5,1,44. 5. res obuiam egressi sunt. Inter quos Bagophanes arcis & 20
5,2.
9,10,25. regiæ pecuniæ custos, ne studio à Mazæo vinceretur, totum
*3,3,9. iter floribus coronisque constrauerat; argenteis * altaribus
8,5,10. vtroque latere dispositis, quæ non thure modo, sed omni-
9,8,1. bus odoribus cumulauerat. Eum dona sequebantur, gre- 21

ges pe-

DESCRIPTIO BABYLONIS EX HERODO.

Primùm omnium illud obseruetur, cubitum regium continere 25 partes, quæ digiti autem latitudo digitos, stadium denique pedes sexcentos quos mensuras obseruare prop magnitudinem in stadiorum spatio non licuit. Extra vrbem in planitie ad modum lacus Nilotici, quadratâ, centenis in singula latera stadiorum, P, Q, R, S, T, &. altam, lateribus bituminatis ordine, circumcinctam in quam ipse primùm Rupher in vrbe ædificaturus, vt eadem etiam Gyren, vt vrbem obsessam, facilè flumine a via deducendo euacuaret flumen, V, V, V. Latera fossæ bituminata, X.

Circuitus vrbis quadratus erat ex lateribus extructus, cuius singula latera stadia præterlabebantur. A B primum latus, B C secundum, C D tertium, A D quartum. Altitudo murorum, cubit. 200. E B. Crassitudo eorundem, cubit. 50 B I. Muris superstructæ erant domunculæ vnius contignationis, sibique inter se spatio interse diuisæ quantum quadriga transeunti sufficiat.

Euphrates vrbem mediam æquales partes secabat, introitu & exitu vtrinque ad Curtii lib. 5. Cap. 1. num. 24.

num. 12. *mox Babylon ipsa traditur, vbi Mazæum sibi occurrentem benigne excepit, multisque honoribus atque dono auctus, Darij pecuniam recognouit. Vbi eam*

ter Tigrim & Euphratem iacentia tam vberi & pin- 12
lo sunt, vt à pastu repelli pecora dicantur, ne satietas
at. Caussa fertilitatis est humor, qui ex vtroque amne
, toto fere solo propter venas aquarum resudante.
mnes ex Armeniæ montibus profluunt, ac magno de- 13
aquarum diuortio iter, quod cepere percurrunt. duo
, & D stadia emensi sunt, qui amplissimum interual-
irca Armeniæ montes notauerunt. Iidem quum Me- 14
Gordianorum terras secare ceperunt, paulatim in ar-
cocunt, & quo longius manant, hoc angustius inter se
m terræ relinquunt. Vicini maxime sunt his cam- 15
ios incolæ *Mesopotamiam* adpellant, mediam namque
oque latere concludunt. Iidem per Babyloniorum
in Rubrum mare prorumpunt. Alexander quartis 16
ad Mennim vrbem peruenit. Cauerna ibi est, ex
ons ingentem vim bituminis effundit, adeo, vt satis
et, Babylonios muros ingentis operis huius fontis
ine interlitos esse. Ceterum Babylonem proceden- 17
xandro Mazæus, qui ex acie in vrbem eam confuge-
um adultis liberis supplex occurrit, vrbem seque de-
Gratus aduentus eius fuit regi. quippe magni operis
erat obsidio tam munitæ vrbis. Ad hoc vir illustris, 18
nu promptus; famaque etiam proximo prœlio cele-
& ceteros ad deditionem sui inciraturus exemplo vi-
ur. Igitur hunc quidem benigne cum liberis excepit:
m *quadrato agmine*, quod ipse ducebat, *velut in a-* 19
irent, ingredi suos iubet. Magna pars Babyloniorum
terat in muris, auida cognoscendi nouum regem: plu-
buiam egressi sunt. Inter quos Bagophanes arcis & 20
pecuniæ custos, ne studio à Mazæo vinceretur, totum
doribus coronisque constrauerat; argenteis * altaribus
ue latere dispositis, quæ non thure modo, sed omni-
doribus cumulauerat. Eum dona sequebantur, gre- 21
ges pe-

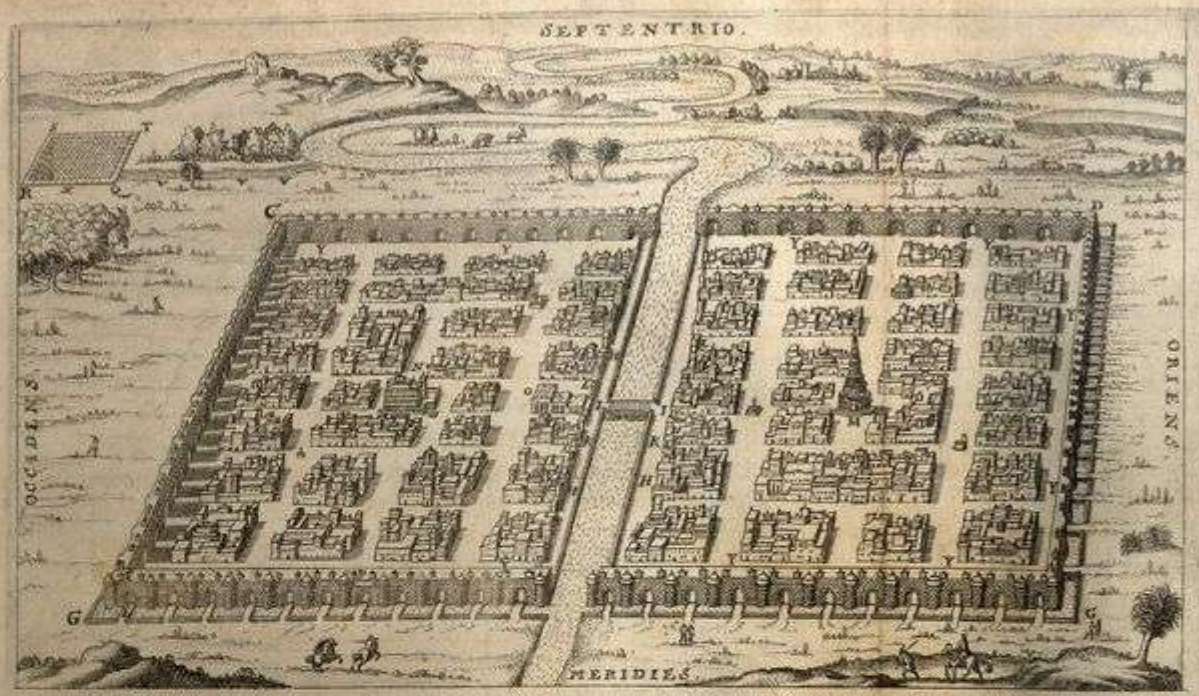

DESCRIPTIO BABYLONIS EX HERODOTO, ADDITIS ETIAM QUIBUSDAM EX DIODORO SICULO.

Primùm omnium illud obseruetur, eiditum regium ambire vtrasque partes, quæ Euphratem vndique cohercent, solertem ingenij, studium denique pedes fouentes quæ vtiliora obseruare propter tantæ vrbis magnitudinem, in ijsdemque spatia non licuit. Extra vrbem in præsidio ad omnem despexerat Semiramis, quadrata, vndeviginti enim singulæ latera stadiorum, DQ. RS. ST. GTQ. 22 pedes altum, latere duo interuallo ordig; circa muros ductum, in quam ipsa primùm Euphratem deriuauit, postea vt vrbe adficatura, vt eodem etiam Cyro, vt orbem obsidem, fossato flumine aliorsum auerteret. Via deducendo aquæ flumini, V. V. Latera fossæ bituminata, X.

Circuitus vrbis quadratus erat 50 lateribus extructus, cuius singula latera ad centum viginti stadia protenebantur. A Byronum latus, BC secundum, CD tertium, AD quartum.

Mœnibus muroque, cubit. 200. EB. Custitudo eorundem, cubit. 50 BY.

Mœnibus superstructæ erant domunculæ binas contignationes, binis inter se fenestris, tanto spatio inter se assitis quantum quadrigæ transeunti sufficiat.

Euphrates vrbem vndeno æquales partes iacebat, inbrutus & exitu vtrinque ad duo stadia per-

Ad Curtii lib. 5. Cap. 1. num. 24.

medios muros patente. Fossa lata, profunda, mœnibus obtecta. G.

Hanc eggerem terminabat humilis murus lateritius, flumini ripam vtrinque coercens. H.

Pons sublicius, fixeris pilis, Euphrati impositus, cuius descriptio à Diodoro Siculo traditur, I.

Vicinarum rectis transitibus directi, transversis lineis mutuò se interficiebant, sed multo plures erant transversi rectè ad Euphratem tendentes. Hi perrecti fluuij ripam, vbique vna perforabant, vtcunque eggere vtcunque adficiata & flumini ipsum intercedente, quem intra L. desinunt.

Singulos transversorum murorum exitus ad eggeres desinentes, aneis portis, plures tectis & eggeribus marmore elaboratis, L.

Turris in altera urbis parte, M.

Palatium regium, N. Horti pensiles sporsim à Diodoro descripti, O.

Urbis portæ octum erant, pari interuallo illocatæ. urbis porta insignis structuræ, cui impositum erat regium Ninyæ sepulchrum, additæ inscriptione, SI REX PECUNIÆ EGUERIT, APERITO, ET QUANTAM VOLET SUMITO. P.

Tumuria omnia erant eggere ducentos pedes lata, inter ædificia & muros intersecta. X.

ges pecorum equorumque, leones quoque & pardales ca-
22 ueis præferebantur. Magi deinde suo more patrium car-
men canentes. Post hos Chaldæi, Babyloniorumque non 5, 5, 9.
vates modo, sed etiam artifices cum fidibus sui generis ibant.
Laudes ii regum canere soliti: Chaldæi siderum motus &
23 status temporum vices ostendere. Equites deinde Babylo-
nii suo atque equorum cultu ad luxuriam magis, quam ad
magnificentiam exacto, vltimi ibant. Rex armatis stipatus
oppidanorum turbam post vltimos pedites ire iussit: Ipse
cum curru vrbem; ac deinde regiam intrauit. Postero die 5, 1, 31.
24 supellectilem Darii, & omnem pecuniam recognouit. Ce-
terum ipsius vrbis pulchritudo ac vetustas, non regis modo,
sed etiam omnium oculos in semet haud immerito con-
uertit. Semiramis eam condiderat; vel, vt plerique credide-
25 re, Belus, cuius regia ostenditur. Murus instructus laterculo 5, 1, 16.
coctili, bitumine interlitus, spatium XXX. & duorum pedum
latitudinem amplectitur: quadrigæ inter se occurrentes sine
26 periculo commeare dicuntur. Altitudo muri C. cubitorum
eminet spatio: turres denis pedibus quam murus altiores sunt.
Totius operis ambitus CCCLXVIII. stadia complectitur:
singulorum stadiorum structuram singulis diebus perfectam
esse memoriæ proditum est. Ædificia non sunt admota
27 muris, sed fere spatium vnius iugeris absunt. Ac ne totam
quidem vrbem tectis occupauerunt; per XC stadia habita-
tur: nec omnia continua sunt: credo, quia tutius visum est,
pluribus locis spargi cetera serunt coluntque, vt si externa
vis ingruat, obsessis alimenta ex ipsius vrbis solo submini-
28 strentur. Euphrates interfluit, magnæque molis crepidini-
bus coercetur. Sed omnium operum magnitudinem cir-
cumueniunt cauernæ ingentes in altitudinem pressæ ad
accipiendum impetum fluminis; quod vbi adpositæ crepi-
dinis fastigium excessit, vrbis tecta corriperet, nisi essent spe-
29 cus lacusque, qui exciperent. Coctili laterculo structi sunt,

pons lapideus, arx, pensiles horti, aliaque inter admirabilia Orientis opera numerata describuntur. Simul mores

5,1,16. & 25. totum opus bitumine adstringitur. Pons lapideus flumini impositus iungit vrbem. hic quoque inter mirabilia Orientis opera numeratus est: quippe Euphrates altum limum vehit, quo penitus ad fundamenta iacienda egesto, vix sufficiendo operi firmum reperiunt solum. arenæ autem 30
subinde cumulatæ, & saxis, quibus pons sustinetur adnexæ,
4,2,16. morantur amnem; qui retentus acrius, quam si libero cursu
5,1,23. mearet, inliditur. Arcem quoque ambitu XX stadia com- 31
plexam habet. XXX pedes in terram turrium fundamenta demissa sunt: ad LXXX summum munimenti fastigium peruenit. Super arce vulgatum Græcorum fabulis miraculum, 32
pensiles horti sunt; summam murorum altitudinem æquantes, multarumque arborum vmbra, & proceritate amœni. Saxo pilæ, quæ totum onus sustinent, instructæ sunt: super 33
pilas lapide quadrato solum stratum est, patiens terræ, quam altam iniiciunt; & humoris, quo rigant terras: adeoque validas arbores sustinent moles, vt stipites earum VIII cubitorum spatium crassitudine æquent, in L. pedum altitudinem emineant, & frugiferæ sint, vt si terra sua alerentur. Et quum 34
3,4,10. vetustas non opera solum manu facta; sed etiam ipsam naturam paulatim exedendo perimat: hæc moles, quæ tot arborum radicibus premitur, tantique nemoris pondere onerata est; inuiolata durat. quippe XX lati parietes sustinent, vndecim pedum interuallo distantes, vt procul visentibus syluæ montibus suis imminere videantur. Syriæ re- 35
gem Babylone regnantem, hoc opus esse molitum memoriæ proditum est, amore coniugis victum: quæ desiderio nemorum syluarumque in campestribus locis, virum compu-
5,1,39. lit amœnitatem naturæ genere huius operis imitari. Diu- 36
tius in hac vrbe quam vsquam constitit rex: nec vllus lo-
6,2,1. & 5. cus disciplinæ militari magis nocuit. Nihil vrbis eius corruptius moribus; nec ad inritandas inliciendasque immodicas voluptates instructius. Liberos coniugesque cum ho- 37
spitibus

Augitiosissimi, quibus & exercitus corruptus, nouatur additis subinde supplementis. Alexander vbi regionis, præfectos dat, militi pecuniam.

spitibus stupro coire, modo precium flagitii detur; parentes maritique patiuntur. Conuiuales ludi tota Persidi regib. 6,2,6. 8,4, 23. & 29. 8, purpuratisque cordi sunt: Babylonii maxime in vinum, & 6,14.
38 quæ ebrietatem sequuntur effusi sunt. Feminarum con-
uiuia incuntium in principio modestus est habitus; dein 5,7,2.
summa quæque amicula exuunt, paulatimque pudorem profanant: ad vltimum (honos auribus sit) ima corporum velamenta proiiciunt. nec meretricum hoc dedecus est, sed matronarum virginumque, apud quas comitas habetur
39 vulgati corporis vilitas. Inter hæc flagitia exercitus ille domitor Asiæ per XXXIV dies saginatus, ad ea quæ se- 5,1,36.
quebantur discrimina haud dubie debilior futurus fuit, si 3,4,11.
hostem habuisset. Ceterum quo minus damnum sentiret,
40 idemtidem incremento nouabatur. Namque Amyntas 7,1,49.
Andromenis ab Antipatro Macedonum peditum sex millia
41 adduxit: D. præterea eiusdem generis equites. Cum his 5,2,6.
DC. Thracas, adiunctis peditibus suæ gentis III. millibus, &
D. & ex Peloponneso mercenarius miles ad IV. millia adue-
42 nerat, cum CCCLXXX. equitibus. Idem Amyntas adduxe-
rat L. principum Macedoniæ liberos adultos ad custodiam corporis. quippe inter epulas hi sunt regis ministri: iidem 8,6,2.
que equos incunti prœlium admouent, venantemque comitantur; & vigiliarum vices ante cubiculi fores seruant: magnorumque præfectorum, & ducum hæc incrementa
43 sunt & rudimenta. Igitur arci Babyloniæ rex Agathone præsidere iusso cum DCC Macedonum, trecentisque mercede conductis; prætores, qui regioni Babyloniæ & ciuitati præessent, Menetem & Apollodorum reliquit. His duo millia peditum dat cum mille talentis: vtrique præceptum,
44 *vt in supplementum milites legerent.* Mazæum transfu- 5,8,12.
gam Satrapea Babyloniæ donat, Bagophanem, qui arcem 5,1,20.
tradiderat, se sequi iussit: Armenia Mithreni Sardium pro-
45 ditori data est. Ex pecunia deinde Babyloniæ Macedoni- 3,12,6.

Præmia proposuit de virtute militari certantibus, aliaq; vtiliter instituit, aut mutat. Susa deinde profectus Abulites urbem capit.

6,2,17. bus equitibus sexceni denarii tributi; peregrinus eques quingenos accepit. Ducenis pedestrium stipendium mensum est.

CAP. II. His ita compositis, in regionem quæ *Satrapene* vocatur, peruenit. fertilis terra, copia rerum & omni commeatu abundans. Itaque diutius ibi substitit; ac ne desides otio di- 2
8,9,1. mitteret animos, iudices dedit, præmiaque proposuit de virtute militari certantibus. Nouem, qui fortissimi iudicati essent, singulis militum millibus præfuturi erant, *Chiliarchas* vocabant; tum primum in hunc numerum copiis distributis: namque antea quingenariæ cohortes erant; nec fortitudinis præmia gesserant. Ingens militum turba 4
conuenerat egregio interfuturæ certamini, testis eadem cuiusque factorum, & de iudicibus latura sententiam. quippe verone, an falso honos cuique haberetur, ignorari non poterat. Primus omnium virtutis causa donatus est Adarchias 5
3,1,36. senior, qui omissum apud Halicarnasson à iunioribus prælium vnus maxime accenderat. proximus ei Antigenes visus est: tertium locum Philotas Angeus obtinuit: quartus Amyntæ datus est: post hos Antigonus, & ab eo Lyncestes Amyntas fuit: septimum locum Theodotus: * vltimum obtinuit Hellanicus. In disciplina quoque militaris rei 6
3,1,40. pleraque à maioribus tradita vtiliter mutauit. Nam quum ante equites in suam quisque gentem describerentur seorsum à ceteris; exempto nationum discrimine, præfectis, 7
3,4,17. non vtique suarum gentium, sed delectis adtribuit. Tuba quum castra mouere vellet, signum dabat, cuius sonus plerumque tumultuantium fremitu exoriente haud satis exau-
4,13,38. diebatur: ergo perticam, quæ vndique conspici posset, su-
3,3,8. pra prætorium statuit, ex qua signum eminebat pariter omnibus conspicuum, obseruabatur ignis noctu, fumus interdiu. Iamque Susa adituro Abulites regionis eius præ- 8
3,2,5. fectus, siue Darii iussu, vt Alexandrum præda retineret; siue sponte filium obuiam misit, *traditurum se vrbem* promittens.

cum antiqua opulentia thesauros. Vbi in regia sella. Sisygambi purpuram ad vestes conficiendas

9 mittens. Benigne iuuenem excepit rex, & eo duce ad Choaspen amnem peruenit, delicatam, vt fama est, vehentem aquam. Hic Abulites cum donis regalis opulentiæ
10 occurrit. Dromades cameli inter dona erant velocitatis eximiæ; XI Elephanti à Dario ex India acciti, non iam terror, vt speraverant, Macedonum; sed auxilium: opes 6,1,4,15,7.
11 acti ad victorem transferente fortuna. Vt vero vrbem intrauit, incredibilem ex thesauris summam pecuniæ egessit. L millia talentum argenti non signati forma, sed rudi pon-
12 dere. Multi reges tantas opes longa ætate cumulauerant liberis posterisque, vt arbitrabantur quas vna hora in ex-
13 terni regis manus intulit. Consedit deinde in regia sella 5,7,11.
" multo excelsiore, quam pro habitu corporis. Itaque pe- 3,12,16.
" des quum imum gradum non contingerent, vnus ex regiis
14 pueris mensam subdidit pedibus. & quum spadonem, qui
" Darii fuerat, ingemiscentem conspexisset Rex; *caussam*
" *mœstitiæ* requisiuit. Ille indicat *Darium vesci in ea soli-*
" *tum*: *seque sacram eius mensam ad ludibrium recidentem*
15 *sine lachrimis conspicere non posse.* Subiit ergo regem ve-
" recundia violandi hospitales Deos. Iamque *subduci* iube-
" bat: cum Philotas; *minime vero hac feceris rex, sed*
" *omen quoque accipe; mensam, ex qua libauit hostis epulas,*
16 *tuis pedibus esse subiectam.* Rex Persidis fines aditurus, Susa vrbem Archelao & præsidium III millium tradidit: Xenophilo arcis cura mandata est: Macedonum ætate gra- 7,3,21.
17 ues, præsidere arcis custodiæ iussi. Thesaurorum Calli- 9,4,2.
crati tutela permissa: Satrapia regionis Susiæ restituta Abuliti. Matrem quoque Darii & liberos in eadem vrbe de- 5,3,16.
18 ponit. Ac forte Macedonicas vestes, multamque purpuram dono ex Macedonia sibi missam cum his, quæ eam confecerant, tradi *Sisygambi* iussit. Omni namque honore eam,
19 & filii quoque pietate prosequebatur. *Admonerique* iussit; *vt si cordi quoque vestis esset; conficere eam neptes suas*

dono mittit: eoque munere in contumeliam accepto, tristem consolatur. Mox ad Pasitigrim proficiscitur: inde in Vxiorum regionem pervenit:

adsuefaceret, donoque doceret dare. ad hanc vocem lachrimæ obortæ prodidere animum aspernantis id munus. quippe non aliud magis in contumeliam Persarum feminæ accipiunt, quam admouere lanæ manus. Nunciant qui 20
dona tulerant, *tristem esse Sisygambim*; dignaque res excusatione & solatio visa. Ipse ergo peruenit ad eam, & *mater inquit, hanc vestem, qua indutus sum, sororum non solum donum, sed etiam opus vides. nostri decepere me mores. Caue, obsecro, in contumeliam accipias ignorationem meam. Quæ tui moris esse cognoui, vt spero, abunde seruata sunt. Scio apud vos filium in conspectu* 21 22
8, 6, 5. *matris nefas esse considere, nisi cum illa permisit: Quotiescumque ad te veni, donec, vt considerem, annueres; re-*
3, 6, 15. 3, *stiti. Procumbens venerari me sæpe voluisti; inhibui. Dul-*
12, 17. *cissimæ matri Olympiadi nomen debitum, tibi reddo.*

CAP. III. Mitigato animo eius, rex quartis castris peruenit ad fluuium: Pasitigrim incolæ vocant, oritur in montibus Vxiorum, & per L stadia syluestribus ripis præceps inter saxa deuoluitur. Accipiunt deinde cum campi, quos cle- 2
mentiore alueo præterit, iam nauium patiens. DC stadia sunt mollioris soli, per quod leni tractu aquarum Persico mari se insinuat. Alexander amne superato cum IX millibus peditum, & Agrianis atque Græcorum mercenariis millibus III, additis millibus Thracum, in regionem Vxiorum peruenit. Finitima Susis est, & in primam Persidem excurrit, arctum inter se & Susianos aditum relinquens.
4, 1, 28 4, Madates erat huius regionis præfectus, haud sane tempo- 4
5, 11. rum multorum homo. quippe vltima, pro fide experiri decreuerat. Sed periti locorum Alexandrum docent, *occul-* 5
tum iter esse per calles, & auersum ab vrbe. si paucos misisset leviter armatos, super capita hostium euasuros. Cum 6
consilium placuisset, iidem itinerum fuerunt duces. M & D mercede conducti, & Agriani fere M. Tauroni præfecto dati,

cuius fauces asperæ & impeditæ, propugnante Madate, vire forti & regi suo fido, vix tandem occupat. Madate tamen cæteris omnibus, deprecante pro ipsis Sisygambi,

7 dati, ac post *solis occasum iter ingredi* iussi. Ipse tertia vigilia castris motis circa lucis ortum superauerat angustias, cæsaque materia cratibus & pluteis faciendis, vt qui turres admouerent, extra teli ictum essent, vrbem obsidere cepit. 4, 2, 23.
8 Prærupta erant omnia, saxis & cotibus impedita. multis ergo vulneribus depulsi, vt quibus non cum hoste solum, sed
9 etiam cum loco dimicandum esset, subibant tamen: quia 4, 14, 6. 7, 9, 5.
rex inter primos constiterat, interrogans tot vrbium victores; *an erubescerent hærere in obsidione castelli exigui & ignobilis?* simul iam inter hæc eminus petebatur, quum testudine obiecta milites, qui vt inde discederet, perpellere 5, 3, 21. & 23.
10 nequiuerant, tuebantur. Tandem Tauron super arcem vrbis se cum suo agmine ostendit: ad cuius conspectum & animi hostium labare; & Macedones acrius prœlium inire
11 ceperunt. Anceps oppidanos malum vrgebat, nec sisti vis hostium poterat. paucis ad moriendum; pluribus ad fugam animus fuit: magna pars in arcem concessit. Inde XXX oratoribus missis ad deprecandum, triste responsum
12 à rege redditur; *non esse veniæ locum.* Itaque supplicio- #
rum metu perculsi, ad Sisygambim Darii matrem occulto itinere ignotoque hostibus mittunt, qui peterent, *vt ipsa regem mitigaret:* haud ignari parentis eam loco diligi colique. & Madates sororis filiam secum matrimonio iunxe-
13 rat: Darium propinqua cognatione contingens. Diu Sisygambis supplicum precibus repugnauit, abnuens *deprecationem pro illis conuenire fortunæ, in qua esset: adiecitq; metuere sese ne victoris indulgentiam fatigaret. sæpius co-*
14 *gitare captiuam esse se, quam reginam fuisse.* Ad vltimum victa, literis Alexandrum ita deprecata est; *vt ipsam excusaret quod deprecaretur. petere se vt illis quoque; si minus, sibi ignosceret. pro necessario ac propinquo suo, iam non*
15 *hoste; sed supplice tantum vitam precari.* Moderationem clementiamque regis quæ tunc fuit, vel vna hæc res possit osten-

ostendere, non Madati modo ignouit; sed omnes & deditos & captiuos libertate atque immunitate donauit: vrbem reliquit intactam: agros sine tributo colere permisit.
A victore Dario plura mater non impetrasset. Vxiorum 16
5,2,17. deinde gentem subactam Susianorum Satrapiæ contribuit: diuisisque cum Parmenione copiis, illum *campestri itinere procedere* iubet; ipse cum expedito agmine iugum montium cepit, quorum perpetuum dorsum in Persidem excurrit. Omni hac regione vastata tertio die Persidem; 17
quinto angustias, quas illi *Susidas Pylas* vocant, intrat. Ariobarzanes has cum XXV millibus peditum occupauerat rupes, abscissas & vndique præruptas, in quarum cacuminibus extra teli iactum barbari stabant, de industria quieti & pauentibus similes; donec in arctissimas fauces penetraret agmen. Quod vbi contemptu sui pergere vident; tum 18
vero ingentis magnitudinis saxa per montium prona deuoluunt: quæ incussa sæpius subiacentibus petris maiore vi incidebant, nec singulos modo, sed agmina proterebant. Fundis quoque excussi lapides & sagittæ ingerebantur vndi- 19
7,4,12. 7,37. *5,3,19. *4,6,29. & 10,4,2. **7,11,15. que. nec id miserrimum fortibus viris erat; sed quod inulti ferarum ritu * velut in fouea deprehensi cæderentur. Ira 20
igitur in rabiem * versa, eminentia saxa complexi, vt ad hostem perueniant, alius alium leuantes ** conabantur adscendere. ea ipsa multorum simul manibus correpta & conuulsa, in eos qui commouerant, recidebant. Nec stare 21
5,3,9. ergo, nec niti, nec testudine quidem protegi poterant, quum tantæ molis onera propellerent barbari. Regem non dolor modo, sed etiam pudor temere in illas angustias coniecti exercitus angebat. Inuictus ad eam diem fuerat, 22
3,4,2. nihil frustra ausus, impune Ciliciæ fauces intrauerat: mari
6,3,16. quoque nouum iter in Pamphyliam aperuerat: tunc hæsitabat deprehensa felicitas; nec aliud remedium erat, quam reuerti qua venerat. Itaque signo receptui dato *den-* 23

satis

satis agminibus, scutisque super capita consertis, retro euadere ex angustiis iubet. XXX fuere stadia, quæ remensi sunt. 5,3,9.

TVM castris vndique aperto loco positis, non con- CAP. IV.
sultare modo *quid agendum esset*; sed vates quoque adhi- 4,6,12,4.
2 bere cepit à superstitione animi. Sed quid tunc prædicere 15,19.
Aristander, cui tum plurimum credebatur ex vatibus, poterat? Itaque damnatis intempestiuis sacrificiis, *peritos locorum conuocari* iubet. *Per Mediam iter* ostendebant
3 *tutum apertumque*; sed rex dimittere milites insepultos 3,12,13. 7. 9,21.
erubescebat: ita tradito more, vt vix vllum militiæ tam
4 solenne esset munus, quam humandi suos. *Captiuos* ergo, *quos nuper exceperat, vocari* iubet; inter quos erat quidam Græcæ Persicæque linguæ peritus, qui *fruſtra eum in* 5,7,12.
Persidem montium dorso exercitum ducere adfirmat; *syluestres esse calles vix singulis peruios: omnia contegi frondi-*
5 *bus, implexosque arborum ramos syluas committere.* Nam- 5,4,24?
que Persis ab altero latere perpetuis montium iugis claditur, quod in longitudinē MDC stadia, in latitudinem CLXX procurrit. Hoc dorsum à Caucaso monte ad rubrum mare pertinet; quaque deficit mons, aliud munimentum, fre-
6 tum obiectum est. Planicies deinde sub radicibus montium spatiosa procumbit, fertilis terra multisque vicis atque
7 vrbibus frequens. Araxes amnis per hos campos multorum aquas torrentium euoluit in Medum: Medus à mari, & ad Meridiem versus, minor amnis eo quem accepit, euehitur; gignendæque herbæ non alius est aptior, quidquid ad-
8 luit floribus vestiens. Platani quoque & populi contegunt ripas; ita vt procul visentibus continuata videantur montibus nemora riparum. quippe obumbratus amnis presso in 3,4,9.
solum dilabitur alueo; imminentque colles ipsi quoque
9 frondibus læti, radices eorum humore subeunte. Regio non alia tota Asia salubrior habetur; temperatum cœlum: hinc perpetuum iugum opacum & vmbrosum, quod æstus leuat:

adsumq; se monstraturum promittit. Eum quamuis arduum & periculosum cupide tentat ipse Alexander.

illinc mare adiunctum, quod modico tepore terras fouet. His expositis captiuus interrogatus à rege *auditu ne an oculis comperta haberet, quæ diceret? pastorem se fuisse, & omnes eos calles percurrisse* respondit: *bis captum, semel à Persis in Lycia; iterum ab ipso.* Subit animum memoria regis oraculo editæ sortis, quippe consulenti responsum erat, *ducem in Persidem ferentis viæ Lycium ciuem fore.* Igitur promissis, quanta & præsens necessitas exigebat, & ipsius fortuna capiebat, oneratum; *armari* iubet *Macedonum more, & quod bene verteret, monstraret iter; quamuis arduum & præceps euasurum se esse cum paucis. nisi forte crederet, quo ipse pecoris causa isset; Alexandrum pro gloria & perpetua laude ire non posse.* Etiam atque etiam docere captiuus *quam difficile iter esset, maxime armatis.* tum rex; *prædem me,* inquit, *accipe, neminem eorum, qui sequuntur, recusaturum ire qua duces.* Cratero igitur ad custodiam castrorum relicto cum peditibus, quis adsueuerat; & iis copiis, quas Meleager ducebat; & sagittariis equitibus M. præcepit; *vt castrorum specie manente, plures de industria ignes fieri imperet: quo magis barbari crederent ipsum regem in castris esse. Ceterum si forte Ariobarzanes cognouisset per callium amfractus eum intrare, & ad occupandum iter suum partem copiarum tentasset opponere; Craterus in eum inlato terrore retineret ad propius periculum conuersum agmen: sin autem ipse hostem fefellisset, & saltum occupasset; quum trepidantium barbarorum tumultum exaudisset persequentium regem, id ipsum iter, quo pridie pulsi fuerant, ne dubitaret ingredi: quippe vacuum fore, hostibus in semet auersis.* Ipse tertia vigilia silenti agmine, ac ne tuba quidem dato signo, pergit ad demonstratum iter callium. *tridui alimenta portare* militem iusserat leuiter armatum. Sed præter inuias rupes ac prærupta saxa vestigium subinde fallentia, nix cumulata vento ingredientes fatigabat: quippe velut in foueas delati

& tandem cum summis omnium discrimine multorum spe grauis damno, feliciter emituntur, hostibus, nec opinantibus ferociter inuectis, multos cædunt.

delati hauriebantur; & quum à commilitonibus leuarentur, trahebant magis adiuuantes, quam sequebantur. Nox quoque, & ignota regio, ac dux incertum an satis fidus, multiplicabant metum: *si custodes fefellisset; quasi feras * bestias ipsos posse deprehendi. ex vnius captiui vel fide, vel anima pendere & regis salutem, & suam.* Tandem venere in iugum. à dextera iter ad ipsum Ariobarzanem erat: hic Philotam & Cœnon cum Amynta & Polyperconte expeditam habentes manum reliquit, monitos *vt quia eques pediti erat mixtus; qua pinguissimum esset solum, & pabuli fertile, sensim procederent:* duces itineris de captiuis dati. Ipse cum armigeris & ala, quam *Agema* adpellant, ardua semita, sed longius à stationibus hostium remota; multa cum vexatione processit. Medius erat dies, & fatigatis necessaria quies quippe tantumdem itineris supererat, quantum emensi erant; sed minus præcipitis atque ardui. Itaque refectis cibo somnoque militibus, secunda vigilia surgit, & cetera quidem haud ægre præteriit: ceterum qua se iugum montium paulatim ad planiora demittit, ingens vorago concursu cauata torrentium iterat. ruperat. ad hæc arborum rami alius alio implicati & coeuntes, vt perpetuam obiecerant sepem. Desperatio igitur ingens, adeo, vt vix lachrimis abstinerent, incesserat. Præcipue obscuritas terrori erat: nam etiam si qua sidera internitebant, continenti fronde tectæ arbores conspicere prohibebant. ne aurium quidem vsus supererat, sylvas quatiente vento; quæ concutientibus ramis maiorem quam pro flatu sonum reddebant. Tandem exspectata lux omnia, quæ terribiliora nox fecerat, minuit: circumiri breui spatio poterat cluuies; & sibi quisq; dux itineris ceperat fieri. Euadunt ergo in editum verticem: ex quo hostium statione conspecta, strenue armati, à tergo se ostendunt nihil tale metuentibus; quorum pauci, qui congredi ausi erant, cæsi sunt. Itaq; hinc morientium gemitus; hinc ad suos recurrentium

relquis in fugã coniectis, quos & ipsos insequuti, cum profecto Ariobarzane occidunt. interea ex urbe Darei filii Tiridates ad gazam occupandam euocat. Quo profectus

obuios habet nouatata corporibus 4000 Græcorum, quibus optione data, reuerti in patriam, an is in regionibus accipere agros vellent; manendum Euthymon.

4,16,4. miserabilis facies ; integros quoque antea quam discrimen experirentur, in fugam auertit. Fremitu deinde in castra, 29
quis Craterus præerat, inlato ; ad occupandas angustias, in
quibus pridie hæsitarat, miles educitur. simul & Philotas 30
cum Polyperconte Amyntaque & Cœno diuersum iter ingredi iussus, alium terrorem intulit barbaris. Ergo vndi- 31
que Macedonum armis fulgentibus ancipiti malo oppressi,
4,3,24. 9, memorabile tamen prœlium edunt. vt opinor, ignauiam
5,6.7,5,18. quoque necessitas acuit ; & sæpe desperatio spei causa est.
8,2,16.8, 4,11. » Nudi complectebantur armatos, & ingenti corporum mole 32
» secum ad terram detrahentes, ipsorum telis plerosque fodiebant. Ariobarzanes tamen XL ferme equitibus & quinque 33
millibus peditum stipatus per mediam aciem Macedonum
cum multo suorum atque hostium sanguine erupit ; Perse-
polim vrbem caput regionis occupare festinans. Sed à cu- 34
stodibus vrbis exclusus, consequutis strenue hostibus, cum
omnibus fugæ comitibus renouato prœlio cecidit. Crate-
rus quoque raptim agmine acto superuenit.

CAP. V. REX eodem loco, quo hostium copias fuderat ; castra communiuit. Quamquam enim vndique fugati hostes victoriam concesserant ; tamen præaltæ præcipitesque fossæ
5,4,23. pluribus locis obiectæ, abruperant iter : sensimque & caute
7,7,34. progrediendum erat ; iam non hostium, sed locorum fraude suspecta. Procedenti ei literæ redduntur à Tiridate custo- 2
5,1,20. de regiæ pecuniæ, indicantes *eos, qui in vrbe essent, audito eius aduentu diripere velle thesauros ; properaret occupare : expeditum iter esse, quamquam Araxes amnis interfluat.* Nullam virtutem reg.s istius magis, quam celeritatem lau- 3
5,8,1. 7,4, dauerim. relictis enim pedestribus copiis, tota nocte cum
14. 7,7,7. equitibus itineris tanto spatio fatigatis ad Araxem prima luce pervenit. Vici erant in propinquo ; quibus direptis ac 4
dirutis pontem ex materia eorum subditis saxis strenue induxit. Iamque haud procul vrbe erant ; quum miserabile 5
agmen

agmen inter pauca fortunæ exempla memorandum, regi occurrit. Captiui erant Græci ad quatuor millia fere, quos
6 Persæ vario suppliciorum modo adfecerant. alios pedibus ; 3,8,15.
quosdam manibus auribusque amputatis, inustisque barba- 7,5,40.
rarum literarum notis, in longum sui ludibrium reseruauerant ; & quum se quoque alienæ ditionis esse cernerent ; vo-
7 lentes regi occurrere non prohibuerant. Inusitata simulachra non homines videbantur ; nec quidquam in illis præter vocem poterat adgnosci. plures igitur lachrimas commouere, quam profuderant ipsi. quippe in tam multiplici variaque fortuna singulorum, intuentibus similes quidem, sed tamen dispares pœnas ; quis maxime miserabilis esset, liquere
8 non poterat. Vt vero *Iouem* illi *tandem Græciæ vltorem aperuisse oculos* conclamauere ; omnes pari supplicio adfecti sibi videbantur. Rex absterfis, quas profuderat, lachrimis *bonum habere animum* iubet ; *visuros vrbes suas coniuges-*
9 *que* : & castra inde duo ab vrbe stadia communit. Græci exceſserant vallo, deliberaturi quid potissimum à rege peterent : quumque aliis *sedes in Asia rogare*, aliis *reuerti domos*
10 placeret ; Euthymon Cymæus ita locutus ad eos fertur. *Hi qui modo ad opem petendam ex tenebris & carcere procedere erubuimus ; vt nunc est, supplicia, (quorum nos pudeat magis an pœniteat, incertum est) ostentare Græciæ velut lætum*
11 *spectaculum cupimus. At ij optime miserias ferunt, qui abscondunt : nec vlla est tam familiaris infelicibus patria, quam solitudo & status prioris obliuio. Nam qui multum in suorum misericordia ponunt ; ignorant quam celeriter la-*
12 *chrimæ inarescant. Nemo fideliter diligit, quem fastidit, nam & calamitas querula est ; & superba felicitas. Ita suam quisque fortunam in consilio habet, quum de aliena deliberat : & nisi mutuo essemus miseri, olim alius alij potuissemus esse fastidio : Quid mirum est fortunatos semper pa-*
13 *rem quærere ? Obsecro vos, olim vita defuncti, quæramus*

patriam repetendam Theaetus Athenienſis ſuadet; Hoc tamen pauci admodum adſentiuntur; reliqui

locum, in quo hæc ſemeſa membra obruamus: vbi horribiles cicatrices cælet exilium. Grati prorſus coniugibus, quas iuuenes duximus, reuertemur! Liberi in flore & ætatis & rerum adgnoſcent, & fratres ergaſtuli detrimenta? Et 14
quota pars noſtri tot obire terras poteſt? procul Europa in vltima Orientis relegati, ſenes, debiles, maiore membrorum parte mulctati, tolerabimus ſcilicet, quæ armatos & victores fatigauerunt. Coniuges deinde, quas captis ſors & neceſſi- 15
tas vnicum ſolatium adplicuit, paruoſque liberos, trahimus nobiſcum, an relinquimus? cum his venientes nemo adgnoſcere volet. relinquemus ergo extemplo præſentia pignora, 16
quum incertum ſit, an viſuri ſimus ea quæ petimus? Inter hos latendum eſt, qui nos miſeros noſſe ceperunt. Hæc Euthymon. Contra Theætetus Athenienſis orſus eſt dicere. 17
Neminem pium habitu corporis ſuos æſtimaturum; vtique ſæuitia hoſtis, non natura calamitoſos. Dignum eſſe omni malo, qui erubeſceret fortuita: triſtem enim de mortalitate ferre ſententiam; & deſperare miſericordiam, quia ipſe alteri denegaturus ſit. Deos, quod ipſi nunquam auſi optare fo- 18
rent; offerre patriam, coniuges, liberos, & quidquid homines 4, 14, 22. *vel vita æſtimant, vel morte redimunt. Quin illi ex hoc* 19
carcere erumperent, alium domi eſſe cæli hauſtum; alium lucis adſpectum: mores, ſacra, linguæ commercium etiam à barbaris expeti; quæ ingenita ipſi omiſſuri ſint ſua ſponte; non ob aliud tam calamitoſi, quam quod illis carere coacti eſſent. Se certe rediturum ad penates & in patriam; tanto- 20
que beneficio regis vſurum: ſi quos contuberny, liberorumque quos ſeruitus coegiſſet adgnoſcere, amor detineret; relinquerent, quibus nil patria carius eſt. Pauci huius ſenten- 21
tiæ fuere: ceteros conſuetudo natura potentior vicit. Conſenſerunt *petendum eſſe à rege, vt aliquam ipſis adtribueret ſedem.* Centum ad hoc electi ſunt: quos Alexander ratus, 22
quod ipſe præſtare cogitabat, petituros, *iumenta*, inquit, *adſignari*

munera à rege & aureos accipiunt. Poſtero die milites hortatur, regiam Orientis Perſepolim occupat. militum non auaritia ſolum, ſed etiam crudelitas,

gnari quæ vos veherent: & ſingulis veſtrum mille denarium dari iuſſit. Quum redieritis in Græciam præſtabo, ne quis ſtatum ſuum, ſi hæc calamitas abſit, veſtro credat eſſe 6, 2, 6. 6, 9, 2. 9, 3, 2.
23 *meliorem.* Illi obortis lachrimis terram intuebantur, nec aut erigere vultus; aut loqui audebant: tandem rege triſtitiæ cauſſam exigente, Euthymon ſimilia iis, quæ in conſilio di-
24 xerat, reſpondit. Atque ille non fortunæ ſolum eorum, ſed etiam pœnitentiæ miſertus; *terna millia denarium ſingulis dari* iuſſit: denæ veſtes adiectæ ſunt; & armenta cum pecoribus ac frumento data: vt coli ſerique adtributus iis ager poſſet.

Poſtero die conuocatos duces copiarum docet; *nul-* CAP. VI.
lam infeſtiorem vrbem Græcis eſſe quam regiam veterum Perſidis regum. hinc illa immenſa agmina infuſa: hinc Darium prius; deinde Xerxem Europæ impium intuliſſe bellum. 5, 7, 4.
2 *excidio illius parentandum eſſe maioribus.* Iamque barba- 3, 11, 12.
ri deſerto oppido, qua quemque metus agebat, diffugerant; quum rex phalangem nil contatus inducit. Multas vrbes refertas opulentia regia partim expugnauerat; partim in
3 fidem acceperat: ſed vrbis huius diuitiæ vicere præterita. In hanc totius Perſidis opes congeſſerant barbari. aurum argentumque cumulatum erat: veſtis ingens modus: ſupellex non ad vſum modo; ſed ad oſtentationem luxus comparata. 3, 11, 20.
4 Itaque inter ipſos victores ferro dimicabatur; pro hoſte erat, qui precioſiorem occupauerat prædam: & quum omnia quæ reperiebantur, capere non poſſent; iam res non occupa-
5 bantur, ſed æſtimabantur. Lacerabant regias veſtes, ad ſe 3, 11, 20.
quiſque partem trahentes: dolabris precioſæ artis vaſa cædebant: nihil neque intactum erat, nec integrum ferebatur; abrupta ſimulachrorum membra, vt quiſque auellerat, trahebat.
6 Neque auaritia ſolum, ſed etiam crudelitas in capta vrbe graſſata eſt: auro argentoque onuſti vilia captivorum corpora trucidabant; paſſimque obuii cædebantur, quos antea precium

cium sui miserabiles fecerat. Multi ergo hostium manus 7
5, 9, 1. voluntaria morte occupauerunt; precioſiſſima vestium induti, è muris semetipsos cum coniugibus ac liberis præduti, è muris semetipsos cum coniugibus ac liberis in præceps iactantes. Quidam ignes, quod paulopost facturus hoceps iactantes. Quidam ignes, quod paulopoſt facturus ho-
9, 4, 6. stis videbatur, subiecerant ædibus, vt cum suis viui cremarenstis videbatur, subiecerant ædibus, vt cum ſuis viui cremaren-
5, 13, 19. tur. Tandem *suis* rex *corporibus, & cultu feminarum abs-* 8
3, 12, 23. *tinere* iussit. Ingens pecuniæ captiuæ modus traditur, propinere iuſſit. Ingens pecuniæ captiuæ modus traditur, prope vt fidem excedat. ceterum aut de aliis quoque dubitape vt fidem excedat. ceterum aut de aliis quoque dubitamus; aut credimus in huius vrbis gaza fuisse C & XX millia 9
talenta: ad quæ vehenda (namque ad vsus belli secum portalenta: ad quæ vehenda (namque ad vſus belli ſecum por-
8, 7, 11. tare decreuerat) *iumenta & camelos à Susis & Babylone* tare decreuerat) *iumenta & camelos à Suſis & Babylone*
contrahi iussit. Accessere ad hanc pecuniæ summam ca- 10
ptis Persagadis sex millia talentorum. Cyrus Persagadum ptis Perſagadis ſex millia talentorum. Cyrus Perſagadum
vrbem condiderat, quam Alexandro præfectus eius Gobares vrbem condiderat, quam Alexandro præfectus eius Gobares
tradidit. Rex arcem Persepolis III millibus Macedonum 11
præsidio relictis *Nicarthidem tueri* iubet: Tyridati quoque, præſidio relictis *Nicarthidem tueri* iubet: Tyridati quoque,
5, 3, 2. qui gazam tradiderat, seruatus est honos, quem apud Dariqui gazam tradiderat, ſeruatus eſt honos, quem apud Darium habuerat: magnaque exercitus parte, & impedimentis ibi um habuerat: magnaque exercitus parte, & impedimentis ibi
relictis Parmenionem Craterumque præfecit. Ipse cum 12
mille equitibus peditumque expedita manu, interiorem Perſidis regionem, sub ipsum Vergiliarum sidus petiit: multisidis regionem, ſub ipſum Vergiliarum ſidus petiit: multiſque imbribus & prope intolerabili tempestate vexatus, pro-
6, 3, 16. 7, cedere tamen, quo intenderat, perseuerauit. Ventum erat 13
3, 11. 7, 11, 8. ad iter perpetuis obsitum niuibus, quas frigoris vis g lu adstrinxerat. Locorum squalor & solitudines inuiæ fatig tum militem terrebant, *humanarum rerum terminos se videre* militem terrebant, *humanarum rerum terminos ſe videre*
9, 9, 4. credentem. Omnia vasta, atque sine vllo humani cultus credentem. Omnia vaſta, atque ſine vllo humani cultus
9, 1, 3 vestigio adtoniti intuebantur; & *antequam lux quoque &* vestigio adtoniti intuebantur; & *antequam lux quoque &*
cælum ipsos deficerent reuerti iubebant. Rex castigare ter- 14
ritos supersedit: ceterum ipse equo desiliit, pedesque per niritos ſuperſedit: ceterum ipſe equo deſiliit, pedeſque per niuem & concretam glaciem ingredi cepit. erubuerunt non uem & concretam glaciem ingredi cepit. erubuerunt non sequi, primum amici, deinde copiarum duces; ad vltimum ſequi, primum amici, deinde copiarum duces; ad vltimum milites. Primusque rex dolabra glaciem perfringens iter milites. Primuſque rex dolabra glaciem perfringens iter

sibi

15 sibi fecit: exemplum regis ceteri imitati sunt. Tandem
propemodum inuias syluas emensi, humani cultus rara vestipropemodum inuias ſyluas emenſi, humani cultus rara veſtigia & passim errantes pecorum greges reperere: & incolæ, gia & paſſim errantes pecorum greges reperere: & incolæ, qui sparsis tuguriis habitabant, quum se callibus inuiis septos qui ſparſis tuguriis habitabant, quum ſe callibus inuiis ſeptos
esse credidissent: vt conspexere hostium agmen, interfectis, 4, 16, 12. 8, 11, 23. 9,
qui comitari fugientes non poterant; deuios montes, & ob- 10, 15.
16 sitos niuibus petiuerunt. Inde per colloquia captiuorum ſitos niuibus petiuerunt. Inde per colloquia captiuorum
paulatim feritate mitigata tradidere se regi. nec in deditos paulatim feritate mitigata tradidere ſe regi. nec in deditos
17 grauius consultum. Vastatis deinde agris Persidis, viciſque grauius conſultum. Vaſtatis deinde agris Perſidis, viciſque
compluribus redactis in potestatem; ventum est in Mardocompluribus redactis in poteſtatem; ventum eſt in Mardorum gentem bellicosissimam, & multum à ceteris Persis cul- 6, 5, 11.
tu vitæ abhorrentem. Specus in montibus fodiunt, in quos tu vitæ abhorrentem. Specus in montibus fodiunt, in quos
seque ac coniuges & liberos condunt: pecorum, aut fera- 7, 4, 25. 9,
18 rum carne vescuntur. Ne feminis quidem pro naturæ habi- 10, 11.
tu molliora ingenia sunt: comæ prominent hirtæ: vestis 4, 13, 5.
super genua est: funda vinciunt frontem; hoc & ornamen-
19 tum capitis & telum est. Sed hanc quoque gentem idem
fortunæ impetus domuit. Itaque trigesimo die, posteaquam 10, 5, 28.
20 à Persepoli profectus erat, eodem rediit. Dona deinde amicis ceterisque pro cuiusque merito dedit. propemodum o-
mnia, quæ in ea vrbe ceperat, distributa.

Ceterum ingentia animi bona, illam indolem, qua Cap. VII.
omnes reges anteceſſit, illam in ſubeundis periculis conſtan- 10, 5, 27.
tiam; in rebus moliendis efficiendisque velocitatem; in dediris fidem; in captiuis clementiam; in voluptatibus permissis quoque & vsitatis temperantiam. haud tolerabili vini
2 cupiditate fœdauit. Hoste & æmulo regni reparante tum
quum maxime bellum: nuper subactis, quos vicerat, nouum- 4, 1, 5 6, 3, 6.
que imperium aspernantibus; de die *inibat conuiuia, qui- 10, 5, 12.
bus feminæ intererant: non quidem quas violari nefas esset; 5, 1, 38.
quippe pellices licentius quam decebat cum armato viuere
3 adsuetæ. Ex his vna Thais & ipsa temulenta, *maximam*
apud omnes Græcorum initurum gratiam adfirmat, *si re-*

giam Persarum iussisset incendi. expectare hoc eos, quorum vrbes barbari delessent. Ebrio scorto de tanta re ferente 4
sententiam, vnus & alter, & ipsi mero onerati adsentiunt. rex
quoq; fuit auidior, quam patientior: *quin igitur vlciscimur*
5,6,1. *Graeciam, & vrbi faces subdimus.* Omnes incaluerant me- 5
ro: itaque surgunt temulenti ad incendendam vrbem; cui
armati pepercerant. Primus rex ignem regiae iniecit; tum
conuiuae & ministri pellicesque. Multa cedro aedificata erat
8,10,8. regia: quae celeriter igne concepto, late fudit incendium.
Quod vbi exercitus, qui haud procul ab vrbe tendebat, con- 6
spexit; fortuitum ratus, ad opem ferendam concurrit. Sed 7
vt ad vestibulum regiae ventum est; vident regem ipsum ad-
huc adgerentem faces. Omissa igitur, quam portauerant a-
qua, aridam materiam in incendium iacere ceperunt. Hunc 8
exitum habuit regia totius Orientis, vnde tot gentes ante iu-
ra petebant: patria tot regum; vnicus quondam Graeciae ter-
5,8,16. 9. ror; molita mille nauium classem, & exercitus, quibus Eu-
3,22. ropa inundata est; contabulato mari molibus, perfossisque
montibus, in quorum specus fretum immissum est. Ac ne 9
longa quidem aetate, quae excidium eius sequuta est, resurre-
xit. Alias vrbes habuere Macedonum reges, quas nunc ha-
bent Parthi, huius vestigium non inueniretur, nisi Araxes
amnis ostenderet. haud procul moenibus fluxerat, inde vr-
bem fuisse XX stadiis distantem credunt magis quam sciunt
accolae. Pudebat Macedones tam praeclaram vrbem à com- 10
essabundo rege deletam esse. Itaque res in serium versa
est; & imperauerunt sibi, vt crederent *illo potissimum modo*
fuisse delendam. Ipsum vt primum grauatam ebrietate 11
3,2,19. mentem quies reddidit, poenituisse constat, & dixisse; *maio-*
5,2,13. *res paenas Persas Graecis daturos fuisse, si ipsum in solio regia-*
que Xerxis respicere coacti essent. Postero die Lycio itine- 12
5,4,4. ris, quo Persidem intrauerat, duci, XXX talenta dono dedit.
Hinc in regionem Mediae transiit, vbi supplementum nouo-
rum mi-

rum militum è Cilicia occurrit. peditum erant quinque
millia, equites mille: vtrisque Plato Atheniensis praerat.
his copiis auctus, Darium persequi statuit.
Ille iam Ecbatana peruenerat caput Mediae. vrbem CAP. IIX.
hanc nunc tenent Parthi, eaque aestiua agentibus sedes est.
Adire deinde Bactra decreuerat: sed veritus ne celeritate
2 Alexandri occuparetur; consilium iterque mutauit. Aberat 4,8,9. 5,
ab eo Alexander stadia MD, sed iam nullum interuallum ad- 5,3.
uersus celeritatem eius satis longum videbatur. Itaque prae-
3 lio magis, quam fugae se praeparabat. XXX millia peditum se- 5,12,4. 4,
quebantur, in quibus Graecorum erant quatuor millia fide 1,3.
4 erga regem ad vltimum inuicta. funditorum quoque & sa-
gittariorum manus quatuor millia expleuerat, praeter hos III
millia & CCC equites erant, maxime Bactrianorum. Bessus
5 praerat, Bactrianae vrbis regionisque praefectus. Cum hoc
agmine Darius paulum declinauit via militari, iussis praece-
6 dere lixis impedimentorum custodibus. Consilio deinde
aduocato; *si me cum ignauis*, inquit, *& pluris qualemcumque*
vitam honesta morte aestimantibus, fortuna iunxisset; tace- 5,8,11. 7,7.
7 *rem potius, quam frustra verba consumerem. Sed maiore* 34. 7,10,6.
quam vellem, documento, & virtutem vestram, & fidem ex-
pertus; magis etiam conniti debeo, vt dignus talibus amicis
8 *sim, quam dubitare an vestri similes adhuc sitis. Ex tot mil-*
libus, quae sub imperio fuerunt meo, bis me victum, bis fugien-
tem persequuti estis. Fides vestra & constantia, vt regem me 3,11,11. 4,
9 *esse credam, facit. Proditores & transfugae in vrbibus meis* 15,32.
regnant: non hercule qui tanto honore digni habeantur;
sed vt praemiis eorum vestri solicitentur animi. meam ta- 5,13,12.
men fortunam quam victoris maluistis sequi; dignissimi quibus,
si ego non possim, dij pro me gratiam referant. & mehercules 5,13,30.
10 *referent. Nulla erit tam surda posteritas, nulla tam ingrata*
fama; quae non in caelum vos debitis laudibus ferat. Itaq; et-
iamsi consilium fugae, à qua multum abhorret animus, agita-

sem;

turpi vita præstrant, nec Macedonũ se virtuti experiri vel int. At illi metu animos perstringitẽ silent: Artabazus tamẽ tacentes, ad omne casum cũ rege secundũ instat.

sem; vestra tamen virtute fretus obuiam issem hosti. Quousq; 11
enim in regno exsulabo, & per fines imperii mei fugiam externum & aduenam regem? quum liceat experto belli fortunam, aut reparare quæ amisi; aut honesta morte defungi.
3, 8, 21. Nisi forte satius est exspectare victoris arbitrium, & Mazæi 12
5, 1, 43. & Mithrenis exemplo precarium accipere regnum nationis vnius. vt tam malit ille gloriæ suæ, quam iræ obsequi. Nec 13
dij fuerint, vt hoc decus mei capitis aut demere mihi quis-
9, 1, 7. quam aut condonare possit: nec hoc imperium vnus amittam, idemque erit regni mei, qui & spiritus finis. Si hic 14
animus, si hæc lex; nulli non parta libertas est: nemo è vobis fastidium Macedonum; nemo vultum superbum ferre cogetur. Sua cuique dextra aut vltionem tot malorum pa-
3, 8, 20. riet; aut finem. Equidem quam versabilis fortuna sit, do- 15
cumentum ipse sum. nec immerito mitiores vices eius ex-
3, 8, 21. specto. Sed si iusta ac pia bella dij auersantur; fortibus ta-
4, 13, 12. men viris licebit honeste mori. Per ego vos decora maio- 16
rum, qui totius Orientis regna cum memorabili laude tenuerunt; per illos viros, quibus stipendium Macedonia quon-
5, 7, 8. dam tulit; per tot nauium classes in Græciam missas; per
3, 7, 12. tot trophæa regum oro & obtestor, vt nobilitate vestra gentisque dignos spiritus capiatis: vt eadem constantia animo- 17
rum, qua præterita toleraſtis, experiamini, quidquid deinde fors tulerit. Me certe in perpetuum aut victoria egregia nobilitabit; aut pugna.

CAP. IX. Hæc dicente Dario præsentis periculi species omnium
3, 5, 12. simul corda animosque horrore perstrinxerat, nec aut consi-
3, 13, 13. lium suppetebat, aut vox; quum Artabazus vetustissimus ami-
6, 5, 2. corum, quem hospitem fuisse Philippi sæpe diximus, *Nos*
5, 6, 7. *vero*, inquit; *preciosissima vestium induti, armisque quanto maximo cultu possumus adornati, regem in aciem sequemur: ea quidem mente, victoriam vt speremus; mortem non recusemus.* Adsensu excepere ceteri hanc vocem. sed Na- 2
barza-

Verum Nabarzanes Darium monet imperio interim cedere, Bessoq; id cum uritore, pace parta, recuperandum. Eum Darius

barzanes, qui in eodem consilio erat cum Besso, inauditi
antea facinoris societate inita, regem suum per milites, qui- 4, 9, 16. 5,
bus ambo præerant, comprehendere & vincire decreuerant: 10, 2. 6, 4, 9.
ea mente, vt si Alexander ipsos insequutus foret, tradito re-
ge viuo, inirent gratiam victoris, magni profecto cepisse 5, 10, 5. 5,
Darium æstimaturi; sin autem cum effugere potuissent, inter- 12, 1.
fecto Dario, regnum sibi occuparent, bellumq; renouarent.
3 Hoc parricidium cum diu volutassent, Nabarzanes aditum 5, 10, 4.
nefariæ spei præparans, *Scio me*, inquit, *sententiam esse di-* 6, 4, 8.
cturum prima specie haudquaquam auribus tuis gratam. Sed 6, 10, 26.
medici quoque graviores morbos asperis remedijs curant; & 6, 3, 11.
gubernator, vbi naufragium timet, iactura quidquid seruari
4 *potest, redimit. Ego tamen, non vt damnum quidem fa-*
cias, suadeo; sed vt te, ac regnum tuum salubri ratione con-
serues. Dijs aduersis bellum inimus; & pertinax fortuna
Persas vrgere non desinit. nouis initijs & ominibus opus est.
Auspicium & imperium alij trade interim, qui tamdiu rex 3, 2, 1.
adpelletur, donec Asia decedat hostis; victor deinde regnum
5 *tibi reddat. Hoc autem breui futurum ratio promittit.*
Bactra intacta sunt: Indi & Saga in tua potestate: tot po- 5, 1, 5.
puli, tot exercitus, tot equitum peditumque millia ad reno-
uandum bellum vires paratas habent; vt maior belli moles
6 *supersit, quam exhausta sit. Quid ruimus belluarum ritu in*
perniciem non necessariam? Fortium virorum est, magis
7 *mortem contemnere; quam odisse vitam. Sæpe tædio labo-*
ris ad vilitatem sui compelluntur ignaui: At virtus nihil
inexpertum omittit. Itaque vltimum omnium mors est,
8 *ad quam non pigre ire satis est. Proinde si Bactra, quod*
tutissimum receptaculum est, petimus; præfectum regionis
eius Bessum, regem temporis gratia statuamus. Compositis
9 *rebus iusto regi tibi fiduciarium restituet imperium.* Haud
mirum est Darium non temperasse animo, quamquam tam
impiæ voci quantum nefas subesset, latebat. itaque *pessimum*,

 inquit,

inquit, *mancipium reperisti optatum tibi tempus, quo parri-*
7,4,19. 7, *cidium aperires!* strictoque acinace interfecturus videbatur: 10
5,24. ni propere Bessus Bactrianique tristium specie; ceterum si
perseueraret, vincturi, circumstetissent. Nabarzanes interim 11
elapsus, mox & Bessus sequutus, copias quibus præerant *à ce-*
tero exercitu secedere iubent; secretum inituri consilium.
Artabazus conuenientem præsenti fortunæ sententiam or- 12
sus, mitigare Darium temporum identidem admonens cepit.
Ferret æquo animo qualiumcumque, suorum tamen, vel stul-
titiam, vel errorem. Instare Alexandrum grauem, etiam
si omnes præsto essent: quid futurum, si persequuti fugam
ipsius alienentur à rege? Ea re paruit Artabazo; & quam- 13
quam mouere castra statuerat, turbatis tamen omnium ani-
mis, eodem in loco subsitit. sed adronitus mœstitia simul
5,8,26. 8, & desperatione, tabernaculo se inclusit. Ergo in castris, quæ 14
14,20. nullius regebantur imperio, varii animorum motus erant;
nec in commune vt antea consulebatur. Dux Græcorum 15
5,11,1. militum Patron *arma capere* suos iubet, *paratosque esse ad*
exsequendum imperium. Persæ secesserant: Bessus cum Ba- 16
5,1,5. ctrianis erat; tentabatque Persas abducere, *Bactra, & intactæ*
regionis opulentiam, simulque quæ manentibus instarent
pericula, ostentans. Persarum omnium eadem fere fuit vox,
4,9,2. *nefas esse deseri regem.* Inter hæc Artabazus omnibus 17
5,10,10. imperatoriis fungebatur officiis. ille Persarum tabernacula
circumire, hortari, monere nunc singulos, nunc vniuersos
non ante destitit; quam satis constaret imperata facturos.
4,1,22. Idem ægre à Dario impetrauit, *vt cibum caperet, animum-*
que regis.

CAP. X. AT Bessus & Nabarzanes olim agitatum scelus exse-
qui statuunt, regni cupiditate accensi: Dario autem incolu-
5,9,2. 3, mi tantas opes sperare non poterant. Quippe in illis gen- 2
11,24. tibus regum eximia maiestas est, ad nomen quoque barba-
ri conueniunt; & pristinæ veneratio fortunæ sequitur ad-
uersam.

3 uersam. Inflabat impios animos regio cui præerant armis
virisque & spatio locorum nulli earum gentium secunda.
tertiam partem Asiæ tenet: multitudo iuniorum exercitus
4 quos amiserat Darius, æquabat. Itaque non illum modo;
sed etiam Alexandrum spernebant: inde vires imperii re- 5,9,2.
5 petituri, si regionis potiri contigisset. Diu omnibus cogi-
tatis placuit per milites Bactrianos ad omne obsequium de-
stinatos regem comprehendere; mittique nuncium ad
6 Alexandrum, qui indicaret *viuum adseruari eum.* si id quod 5,9,2.
timebant, proditionem aspernatus esset; occisuri Darium, & 5,12,5.
7 Bactra cum suarum gentium manu petituri. Ceterum pro-
palam comprehendi Darius non poterat; tot Persarum mil-
libus laturis opem regi: Græcorum quoque fides timeba-
8 tur. Itaque quod non poterant vi, fraude adsequi tentant:
pœnitentiam secessionis simulare decreuerant, & excusare
9 apud regem consternationem suam. Interim qui Persas so-
licitarent mittuntur: hinc spe, hinc metu militares animos
versant; *ruinæ rerum illos subdere capita; in perniciem tra-*
hi; quum Bactra pateant exceptura eos donis & opulentia, 5,2,12.
10 *quantam animis concipere non possint.* Hæc agitantibus
Artabazus superuenit siue regis iussu, siue sua sponte; adfir- 5,9,17.
mans *mitigatum esse Darium & eumdem illis amicitiæ gra-*
11 *dum patere apud regem.* Illi lachrimantes nunc purgare
se, nunc Artabazum orare, *vt caussam ipsorum tueretur, pre-*
12 *ces que perferret.* Sic peracta nocte sub lucis ortu Nabar-
zanes cum Bactrianis militibus in vestibulo prætorii aderat,
titulum solennis officii occulto sceleri præferens. Darius 7,1,14.
signo ad eundum dato, currum pristino more conscendit.
13 Nabarzanes ceterique parricidæ procumbentes humi, quem 3,3,15.
paulopost in vinculis habituri erant, substinuere venerari, la- 6,6,36.
chrimas etiam pœnitentiæ indices profuderunt, adeo huma- 3,12,17.
14 nis ingeniis parata simulatio est. Preces deinde suppliciter 8,4,30. 8,
admotæ Darium natura simplicem & mitem non credere 5,6. 3,2,17.

modo

modo quæ adfirmabant, sed etiam fiere coegerunt. Ac ne 15
tum quidem cogitati sceleris pœnituit, quum intuerentur
qualem & regem & virum fallerent. Ille quidem securus pe-
4,16,17. riculi quod instabat; Alexandri manus, quas solas timebat,
effugere properabat.

CAP. XI. Patron autem Græcorum dux, præcepit suis, *vt arma*
3,8,23. 4,9, *quæ in sarcinis antea ferebantur, induerent; ad omne im-*
19. 5,9,15. *perium suum parati & intenti.* Ipse currum regis seque- 2
batur, occasioni imminens adloquendi eum: quippe Bessi
facinus præsenserat. sed Bessus id ipsum metuens, custos ve-
rius, quam comes à curru non recedebat. Diu ergo Pa- 3
tron cunctatus, ac sæpius sermone reuocato inter fidem ti-
moremque hæsitans, regem intuebatur. qui vt tandem ad- 4
uertit oculos; Bubacem spadonem inter proximos cur-
rum sequentem *percontari* iubet, *numquid ipse velit dicere.*
Patron *se vero; sed remotis arbitris loqui velle cum eo* re-
spondit. Iussusque *propius accedere*, sine interprete, nam 5
haud rudis Græcæ linguæ Darius erat; *Rex* inquit *ex*
Lmillibus Græcorum supersumus pauci, omnis fortunæ tuæ
comites; & in hoc tuo statu ydem, qui florente te fuimus:
quascumque sedes elegeris, pro patria & domesticis rebus pe-
tituri. Secundæ aduersæque res tuæ copulauere nos tecum.
Per hanc fidem inuictam oro & obtestor, in nostris castris 6
tibi tabernaculum statue, nos corporis tui custodes esse pa-
tiaris. Amisimus Græciam, nulla Bactra sunt nobis; spes omnis
in te, vtinam & in ceteris esset. Plura dici non adtinet.
custodiam corporis tui externus & alienigena non deposce-
6,7,16. *rem, si crederem alium posse præstare.* Bessus, quamquam 7
erat Græci sermonis ignarus, tamen stimulante conscientia
indicium profecto Patronem detulisse credebat: & interpre-
6,7,3. 18. & tis Græci relato sermone exempta dubitatio. Darius autem, 8
33. 6, 9, 1. quantum ex vultu concipi poterat, haud sane territus, per-
8,6,16. contari Patrona *causam consilij, quod afferret*, cepit. Ille

non

non vltra differendum ratus, *Bessus*, inquit, *& Nabarzanes*
insidiantur tibi, in vltimo discrimine & fortunæ tuæ &
vitæ. Hic dies aut parricidis, aut tibi futurus vltimus.
9 Et Patron quidem egregiam conseruati regis gloriam tule-
10 rat. Eludant licet, quibus forte ac temere humana negotia volui agique persuasum est. Equidem æterna constitutione crediderim nexuque causarum latentium, & multo ante destinatarum, suum quemque ordinem immutabili
11 lege percurrere. Darius certe respondit; *quamquam sibi Græ-* 4,6,17.
corum militum fides nota sit; nunquam tamen à populari- 3,6,6.
bus suis recessurum. difficilius sibi esse damnare, quam de- 5,12,3.
cipi, quicquid fors tulisset, inter suos perpeti malle, quam
transfugam fieri. Sero se perire, si saluum esse sui milites 6,9,24.
nollent. Patron desperata salute regis ad eos, quibus præ-
erat, rediit; omnia pro fide experiri paratus.

AT Bessus occidendi protinus regis impetum conce- CAP. XII.
perat. sed veritus ne gratiam Alexandri, ni viuum eum 5,9,2.
tradidisset, inire nõ posset; dilato in proximam noctem sce-
leris consilio, agere gratias incipit, *quod perfidi hominis in-*
sidias, iam Alexandri opes spectantis prudenter cauteque
2 *vitasset. donum eum hosti laturum fuisse regis caput. nec*
mirari, hominem mercede conductum omnia habere vena-
lia: sine pignore; sine lare; terrarum orbis exsulem; anci- 3,8,3.
3 *pitem hostem; ad nutum licentium circumferri.* Purganti
deinde se, *deosque patrios testes fidei suæ* inuocanti Darius
vultu adsentiebat; haud dubius quin vera deferrentur à Græ-
cis; sed eo rerum ventum erat, vt tam periculosum esset non 5,11,11.
4 credere suis: quam decipi. XXX millia erant, quorum incli- 5,8,3.
nata in fœlus leuitas timebatur; IV millia Patron habebat:
quibus si credidisset salutem suam, damnata popularium
5 fide, parricidio excusationem videbat offerri. Itaque præ-
optabat immerito, quam iure violari. Besso tamen insidia-
rum consilium purganti respondit; *Alexandri sibi non mi-*

regi persuadet non Artabazę. Darius salute ad vltimum desperata fuorum relicta, fugę profiscere iubet:

5,10,6. 5,13,28. *nus iustitiam, quam virtutem esse perspectam. Falli eos, qui proditionis ab eo præmium exspectent: violatæ fidei neminem acriorem fore vindicem vltoremque.* Iamque nox ad- 6
petebat; quum Persæ more solito armis positis ad necessaria ex proximo vico ferenda discurrunt. At Bactriani, vt imperatum erat à Besso, armati stabant. Inter hæc Darius *Artabazum acciri* iubet; expositisque, quæ Patron detulerat, *haud dubitare* Artabazus *quin transeundum esset in castra Græcorum. Persas quoque periculo vulgato sequuturos.* De- 8
stinatus sorti suæ, & iam nullius salubris consilii patiens, vnicam in illa fortuna opem Artabazum vltimum illum visurus amplectitur; perfususque mutuis lachrimis *inhærentem*
4,10,34. *sibi auelli* iubet: *capite deinde velato*, ne inter gemitus digredientem velut à rege intueretur; in humum pronum corpus abiecit. Tum vero custodiæ eius adsueti, quos regis 9
salutem vel periculo vitæ tueri oportebat, dilapsi sunt; cum armatis, quos iam aduentare credebant, haud rati se futuros pares. Ingens ergo in tabernaculo solitudo erat, paucis spadonibus, quia quo discederent, non habebant, circumstantibus regem. At ille remotis arbitris, diu aliud atque 10
aliud consilium animo volutabat. Iamque solitudinem, quam paulo ante pro solatio petiuerat, perosus; *Bubacem vocari* iubet. quem intuens, *ite*, inquit, *consulite vobis, ad* 11
vltimum regi vestro, vt decebat, fide exhibita. ego hic legem fati mei exspecto. forsitan mireris quod vitam non fi-
3,6,6 4,10,28. *niam? alieno scelere, quam meo mori malo.* Post hanc vo- 12
cem spado gemitu non modo tabernaculum; sed etiam
3,11,25. castra compleuit. Inrupere deinde alii, laceratisque vestibus lugubri & barbaro vlulatu regem deplorare ceperunt. Per- 13
sæ ad illos clamore perlato adtoniti metu, nec arma capere, ne in Bactrianos inciderent; nec quiescere audebant, ne impie deserere regem viderentur. Varius ac dissonus clamor 14
6,1,8. 7,4. 10,6,8. sine duce ac sine imperio totis castris referebatur. Besso &

Nabar-

Nabarzani nunciauerant sui *regem à semetipso interem-*
15 *ptum esse.* planctus eos deceperat. Itaque citatis equis aduolant, sequentibus quos ad ministerium sceleris delegerant: & quum tabernaculum intrassent, *quia regem viuere* spa-
16 dones indicabant, *comprehendi vincirique* iusserunt. Rex 8,1,47.
curru paulo ante vectus, & deorum à suis honoribus cultus, 3,12,17. 6.
nulla externa ope admota, captiuus seruorum suorum in 6,2,8,5,18.
sordidum vehiculum pellibus vndique contectum imponi- 5,13,25.
17 tur. Pecunia regis & supellex, quasi iure belli diripitur, onustique præda per scelus vltimum parta, fugam inten-
18 dunt. Artabazus cum iis, qui imperio parebant, Græcisque militibus Parthienem petebat, omnia tutiora parrici-
19 darum contuitu ratus. Persæ promissis Bessi onerati: maxime quia nemo alius erat, quem sequerentur; coniunxere 6,3,12.
20 se Bactrianis, agmen eorum tertio adsequuti die. Ne tamen honos regi non haberetur; aureis compedibus Darium vinciunt: noua ludibria subinde excogitante fortuna. Et ne forte cultu regio posset adgnosci; sordidis pellibus vehiculum intexerant: ignoti iumenta agebant, ne percontantibus in agmine monstrari posset: custodes procul sequebantur.

Alexander audito Darium mouisse ab Ecbatanis; CAP. XIII.
omisso itinere, quod patebat in Mediam, fugientem insequi pergit strenue. Tabas oppidum est in Parætacene vlti-
2 ma: ibi transfugæ nunciant *præcipitem fuga Bactra petere*
3 *Darium.* Certiora deinde cognoscit ex Bagystbene Babylonio, *non equidem vinctum regem; sed in periculo esse*
4 *aut mortis, aut vinculorum.* Rex ducibus convocatis; *maximum*, inquit, *opus, sed labor breuissimus superest; Darius haud procul destitutus à suis, aut oppressus. In illo corpore posita est victoria nostra: & tanta res celeritatis est præ-*
5 *mium.* Omnes pariter conclamant *paratos ipsos sequi, nec laborí, nec periculo parceret.* Igitur raptim agmen cursus magis

quam itineris modo ducit: ne nocturna quidem quiete
diurnum laborem relaxante. Itaque quingenta stadia pro- 6
cessit: peruentumque erat in vicum, in quo Darium Bes-
sus comprehenderat. Ibi Melon Darii interpres excipi- 7
tur. corpore æger non potuerat agmen sequi, & depre-
hensus celeritate regis transfugam se esse simulabat. Ex
3,4,22. hoc acta cognoscit. sed fatigatis necessaria quies erat. Itaq; 8
delectis equitum sex millibus trecentos quos *Dimachas* ap-
pellant, adiungit: dorso hi grauiora arma portabant, cete-
rum equis vehebantur; quum res locusque posceret, pedestris
acies erat. Hæc agentem Alexandrum adeunt Orsillos & 9
Mythracenes, qui Bessi parricidium exosi transfugerant;
nunciabantque *stadia D abesse Persas; ipsos breuius iter mon-*
straturos. Gratus regi aduentus transfugarum fuit. Ita- 10
que prima vespera ducibus iisdem cum expedita equitum
manu monstratam viam ingreditur; Phalange, *quantum*
3,8,23. *festinare posset, sequi* iussa. Ipse quadrato agmine incedens.
ita cursum regebat, vt primi coniungi vltimis possent. CCC 11
stadia processerant, quum occurrit Brocubelus Mazæi filius,
Syriæ quondam prætor. is quoque transfuga nunciabat,
Bessum haud amplius quam CC stadia abesse. Exercitum,
vtpote qui nihil præcaueret, incompositum inordinatumque
procedere. Hyrcaniam videri petituros si festinaret sequi,
pedantibus superuenturum. Darium adhuc viuere. Stre- 12
nuo alioqui cupiditatem consequendi transfuga iniecerat.
itaque calcaribus subditis effuso cursu eunt. Iamque fremi-
tus hostium iter ingredientium exaudiebatur; sed prospectum
4,15,32. ademerat pulueris nubes. paulisper ergo inhibuit cursum,
donec conspiceret puluis. Iamque conspecti à barbaris erant, 13
& abeuntium agmen conspexerant; nequaquam futuri pa-
3,11,17. res, si Besso tantum animi fuisset ad prœlium, quantum ad
parricidium fuerat. Namque & numero barbari præstabant,
& robore: ad hoc refecti cum fatigatis certamen inituri
erant.

14 erant. Sed nomen Alexandri, & fama, maximum in bello 5, 8, 7.
15 vtique momentum, pauidos in fugam conuertit. Bessus &
ceteri facinoris eius participes, vehiculum Darii adsequuti,
ceperunt hortari eum, *vt conscenderet equum, & se hosti*
16 *fuga eriperet*. Ille *deos vltores adesse* testatur, & *Alexandri*
fidem implorans, negat *se parricidas velle comitari*. Tum
vero ira quoque accensi, tela iniiciunt in regem; multis-
17 que confossum vulneribus relinquunt. Iumenta quoque,
ne longius prosequi possent, conuulnerantur; duobus ser-
18 uis, qui regem comitabantur, occisis. Hoc edito facinore,
vt vestigia fugæ spargerent, Nabarzanes H rcaniam; Bessus 6, 5, 9.
Bactra paucis equitum comitantibus petebant: barbari du- 3, 11, 12.
cibus destituti, qua quemque aut spes ducebat, aut pauor,
dissipabantur: D tantum equites congregauerant se, incer-
19 ti adhuc, resistere ne melius esset, an fugere. Alexander hos-
tium trepidatione comperta, Nicanorem cum equitum par-
te ad inhibendam fugam præmittit: Ipse cum ceteris sequi-
tur. III ferme millia resistentium occisa sunt; reliquum 3, 11, 17.
agmen more pecudum intactum agebatur, iubente rege, *vt*
20 *cædibus abstineretur*. Nemo captiuorum erat, qui monstra- 5, 6, 8.
re Darii vehiculum posset: singuli, vt quæque prehende-
rant, sentabantur; nec tamen vllum vestigium fugæ regis
21 exstabat. Festinantem Alexandrum vix tria millia equitum
persequuta sunt. at in eos, qui lentius sequebantur, incide-
22 bant vniuersa fugientium agmina. vix credibile dictu, plu-
res captiui, quam qui caperent, erant: adeo omnem sensum 3, 11, 17.
territis fortuna penitus excusserat, vt nec hostium paucita-
23 tem nec multitudinem suam satis cernerent. Interim iu-
menta, quæ Darium vehebant, nullo regente decesserant
militari via, & errore delata per IV stadia, in quadam valle
24 constiterant, æstu, simulque vulneribus fatigata. Haud pro-
cul erat fons, ad quem monstratum à peritis Polystratus
Macedo siti maceratus accessit: ac dum galea haustam

à Polysperchonte Macedone extrema mandata ad Alexandrum cum gratiarum actione perferri iubet.

aquam sorbet, tela iumentorum deficientium corporibus infixa conspexit. Miratusque confossa potius, quam abacta esse semiuiui ***

Veteres scripti cuiusque hic deficiunt. quæ in recentioribus adtexuntur, vt à genuinis dignosci possint, minori typo subjiciemus. Et quamquam alibi noua supplementa suis quæque locis inserenda promiserim: quum ob alias causas; tum etiam inprimis, ne si recepta mutarentur, plus ex ea re confusionis, quam commodi nasceretur; quando etiam versiculi & Index ad recentiora exemplaria responderent: supplementa nostra in calce Curtiani operis separatim proponi, consultius visum est: Inde, qui volet, petat.

5, 12, 16. * hominis corpus, cum propius accessisset, in sordido vehiculo pellibus contecto situm reperit: atque Darium, multis quidem vulneribus confossum, adhuc tamen spirantem, esse cognouit. Qui adplicito captiuo, quum ciuem ex voce cognouisset, *id saltem præsentis fortunæ solatium se habere dixit, quod apud intellecturum loquuturus esset, nec incassum postremas voces emissurus. Hæque Alexandro perferri iubet: Se nullis in eum meritorum officijs, maximorum autem illi debitorem mori. Agere tamen ei maximas gratias pro beneficijs in matrem, coniugem liberosq; suos impensis: iis enim vitam, & pristini status reuerentiam dignitatemq; concessam: sibi autem à cognatis atq; amicis, quibus & regna & vitam dederit, illa omnia erepta esse. precari se, vt illi victori terrarum omnium imperium contingat. Vltionem sceleris erga se perpetrati, non solum sua, sed exempli, omniumque regum causa, non negligere, illi quum decorum, tum vtile futurum.* Iamque deficiens aquam poposcit: quam adlatam postquam bibit, Polystrato, qui eam tulerat: *Quisquis es mortalium*, inquit, *hoc mihi extremum vniuersa calamitatis genus accidit, vt pro tanto in me beneficio dignas tibi grates referre nequeam; at referat Alexander: Alexandro vero dij, pro eius summa in omnes humanitate ac clementia. Cui hoc fides regia vnicum dextræ pignus, pro me dabit.* Hæc dicentem, accepta Polystrati manu, vita destituit. Quibus Alexandro nunciatis, ad corpus demortui perueniens, tam indignam illo fastigio mortem, lachrimis prosequutus est. demptaque sibi chlamyde, corpus illius contexit: atque regio ornatum cultu, ad matrem Sysigambim, patrio regioque more sepeliendum, atque regijs maiorum suorum tumulis inferendum, misit.

5, 12, 5. 6, 3, 14. 5, 8, 9. 6, 7, 8. & 35. 6, 10, 11. 8, 12, 10. 3, 12, 6.

FRAG-

FRAGMENTORVM

Q. CVRTII RVFI

DE REBVS ALEXANDRI Regis Macedonum

LIBER SEXTVS.

PVGNÆ discrimen immisit, obtruncatisque, qui prom- 4, 1, 39.
ptius resistebant, magnam partem hostium propulit.
2 Ceperant fugere victores: & donec auidius sequentes in pla-
num deduxere, multi cadebant; sed vt primum locus, in quo
3 stare posset, fuit, æquis viribus dimicatum est. Inter omnes
tamen Lacedæmonios rex eminebat, non armorum modo
& corporis specie; sed etiam magnitudine animi, quo vno
4 vinci non potuit. Vndique nunc cominus, nunc eminus
petebatur; diuque arma circumferens alia tela clypeo exci-
piebat, corpore alia vitabat: donec hasta femora perfossa 4, 6, 16.
5 plurimo sanguine effuso destituere pugnantem. Ergo cly-
peo suo exceptum armigeri raptim in castra referebant, ia-
6 ctationem vulnerum haud facile tolerantem. Non tamen 7, 7, 6.
omisere Lacedæmonii pugnam; & vt primum sibi quam
hosti æquiorem locum capere potuerunt; densatis ordini-
7 bus effuse fluentem in se aciem excepere. Non aliud discri-
men vehementius fuisse memoriæ proditum est. Duarum
nobilissimarum bello gentium exercitus pari Marte pugna-
8 bant. Lacedæmonii vetera; Macedones præsentia decora 4, 13, 12.
intuebantur: illi pro libertate; hi pro dominatione pugna-
9 bant: Lacedæmoniis dux; Macedonibus locus deerat. Diei 5, 12, 14.
quoque vnius tam multiplex casus modo spem; modo me-
tum vtriusque partis augebat: velut de industria inter for-
10 tissimos viros certamen æquante fortuna. Ceterum angu-

stiæ

Lacones vincuntur; ipso Rege inter egregia virtutis opera occi-
so. Ea victoria Græcos imperio Macedonum audientes fecit.

stiæ loci, in quo hæserat pugna, non patiebantur totis con-
3,3,8. gredi viribus. spectabant ergo plures, quam inierant præ-
lium, & qui extra teli iactum erant, clamore inuicem suos
accendebant. Tandem Laconum acies langueſcere, lubrica 11
8,4,5. arma sudore vix sustinens; pedem deinde referre cepit vr-
gente hoste, ac apertius fugere. Insequebatur dissipatos vi- 12
ctor, & emensus cursu omne spacium, quod acies Laconum
obtinuerat, ipsum Agim persequebatur. Ille vt fugam suo- 13
rum, & proximos hostium conspexit, *deponi* se iussit: exper-
tusque membra an impetum animi sequi possent, postquam 14
deficere se sensit, poplitibus semet excepit; galeaque strenue
sumpta, clypeo protegens corpus hastam dextra vibrabat,
vltro vocans hostem, *siquis iacenti spolia demere auderet.*
9,5,12. Nec quisquam fuit, qui sustineret cominus congredi; procul 15
missilibus adpetebatur, ea ipsa in hostem retorquens: donec
lancea nudo pectori infixa est: qua ex vulnere euulsa incli-
natum ac deficiens caput clypeo paulisper excepit; deinde
linquente spiritu pariter ac sanguine, moribundus in arma
procubuit. Cecidere Lacedæmoniorum V millia, & CCCLX: 16
ex Macedonibus haud amplius CCC ceterum vix quis-
quam nisi saucius reuertit in castra. Hæc victoria non Spar-
tam modo, sociosque eius; sed etiam omnes, qui fortunam
belli spectauerant, fregit. Nec fallebat Antipatrum dissen- 17
4,5,11. tire ab animis * gratulantium vultus; sed bellum finire cu-
* 4,8,12. pienti opus erat decipi. & quamquam fortuna rerum pla-
cebat; inuidiam tamen, quia maiores res erant, quam quas
præfecti modus caperet, metuebat quippe Alexander hostes 18
vinci voluerat; Antipatrum vicisse, ne tacitus quidem indi-
10,10,14. gnabatur: suæ demptum gloriæ existimans, quidquid cessis-
8,14,46. set alienæ. Itaque Antipater, qui probe nosset spiritum eius, 19
non est ausus ipse agere arbitria victoriæ: sed concilium
Græcorum, *quid fieri placeret*, consuluit. A quo Lace- 20
dæmonii *nihil aliud quam vt oratores mittere ad regem*
liceret

Alexander instantibus curis lauatum animum voluptatib. adhi-
bit. femina in conuiuio cantantibus, Ochi neptis adgnoscitur.

liceret precati, veniam defectionis præter auctores impetra- 6,6,34.
uerunt. Megalopolitanis quorum vrbs erat obsessa à defe-
21 ctione, Achæi & Elei CXX talenta dare iussi sunt. Hic fuit
exitus belli, quod repente ortum, prius tamen finitum est,
quam Darium Alexander apud Arbela superaret.

Sed vt primum instantibus curis laxatus est animus, CAP. II.
militarium rerum quam quietis otiique patientior; excepere 8,9,2.
eum voluptates: & quem arma Persarum non fregerant,
2 vitia vicerunt. Intempestiua * conuiuia, & perporandi per- 5,1,36.
uigilandique insana dulcedo, ludique, & greges * pellicum, *5,7,2. 8,1,
omnia in externum lapsa sunt morem. quem æmulatus 22.
* 6,6,8. quasi potiorem suo, ita popularium animos oculosque pa-
riter offendit; vt à plerisque amicorum pro hoste habere-
3 tur. Tenaces quippe disciplinæ suæ, solitosque parco ac pa- 3,2,15.
rabili victu ad implenda naturæ desideria defungi, in pere-
4 grina & deuictarum gentium mala impulerat. Hinc sæpius 6,7, &c.
comparatæ in caput eius insidiæ: secessio militum: & libe-
rior inter mutuas querelas dolor: ipsius deinde nunc ira;
nunc suspiciones; quas excitabat inconsultus pauor: ceteraq;
5 his similia, quæ deinde dicentur. Igitur quum intempestiuis 5,1,36.
conuiuiis dies pariter noctesque consumeret; satietatem epu-
larum ludis interpolabat: non contentus artificum, quos
è Græcia excitauerat, turba. quippe captiuæ feminarum iu-
bebantur *suo ritu canere*, inconditum & abhorrens peregri-
6 nis auribus carmen. Inter quas vnam rex ipse conspexit
mœstiorem quam ceteras; & producentibus eam verecunde
reluctantem. excellens erat forma, & formam pudor hone-
stabat; deiectis in terram oculis, & quantum licebat, ore 5,5,23.
velato, suspicionem præbuit regi, nobiliorem esse, quam
7 vt inter conuiuales ludos deberet ostendi. Ergo interrogata 5,1,37.
quæ nam esset? neptem se Ochi, qui nuper regnasset in Per- 3,13,12.
sis, filio eius genitam esse, respondit; *vxorem Histaspis fuisse.*
propinquus hic Darii fuerat, magni & ipse exercitus prætor.

Adhuc in animo regis tenues reliquiæ priſtini moris hære- 8
3,13,7. bant. itaque fortunam regia ſtirpe genitæ, & tam celebre
nomen reuereritus; *non dimitti modo captiuam, ſed etiam*
reſtitui ei ſuas opes iuſſit: *virum quoque requiri, vt reper-*
to coniugem redderet. Poſtero autem die præcepit Hephæ- 9
ſtioni, *vt omnes captiuos in regiam iuberet adduci.* vbi ſin-
gulorum nobilitate ſpectata, ſecreuit à vulgo, quorum emi-
nebat genus. Decem hi fuerunt; inter quos repertus eſt
3,11,8. Oxathres Darii frater, non illius fortuna, quam indole ani-
mi ſui clariot. Sex & viginti millia talentum proxima præ- 10
da redacta erant: è quis duodecim millia in congiarium
militum abſumpta ſunt. par huic pecuniæ ſumma cuſtodum
fraude ſubtracta eſt. Oxydates erat nobilis Perſes, qui à Da- 11
rio capitali ſupplicio deſtinatus cohibebatur in vinculis; huic
3,3,17. liberato ſatrapeam Mediæ adtribuit: fratremque Darii re-
7,5,40. cepit in cohortem amicorum, omni vetuſtæ claritatis ho-
nore ſeruato. Hinc in Parthienem peruentum eſt, tunc 12
4,12,11. ignobilem gentem; nunc caput omnium, qui poſt Euphra-
tem & Tigrim amnes ſiti rubro mari terminantur. Scythæ 13
regionem campeſtrem ac fertilem occupauerunt; graues ad-
huc accolæ. ſedes habent & in Europa, & in Aſia: qui ſu-
7,8,30. per Boſphorum colunt, adſcribuntur Aſiæ; at qui in Euro-
pa ſunt, à læuo Thraciæ latere ad Boryſthenem, atque inde
ad Tanaim alium amnem, recta plaga adtinent. Tanais 14
Europam & Aſiam medius interfluit. nec dubitatur, quin
Scythæ, qui Parthos condidere; non à Boſphoro, ſed ex
regione Europæ penetrauerint. Vrbs erat ea tempeſtate 15
clara Hecatompylos, condita à Græcis: ibi ſtatiua rex ha-
buit commeatibus vndique aduectis. Itaque rumor otioſi
6,6,21. 7,1, militis vitium ſine auctore percrebruit; *regem contentum*
4. 8,9,1. *rebus, quas geſſiſſet, in Macedoniam protinus redire ſtatuiſſe.*
Diſcurrunt lymphatis ſimiles in tabernacula, & itineri ſarci- 16
nas aptant: ſignum datum crederes, vt vaſa colligerent.
Totis

Totis caſtris tumultus hinc cõtubernales ſuos requirentium,
17 hinc onerantium plauſtra, perfertur ad regem. Fecerant fidem
rumori temere vulgato Græci milites, *redire* iuſſi *domos*, 7,5,27. 10,
quorum equitibus ſingulis denariorum ſena millia dono de- 2,8.
18 derat. Ipſis quoq; finem militiæ adeſſe credebant. Haud ſe 5,1,45.
cus quam par erat territus Alexander, qui Indos atq; vltima 6,9,29.
Orientis peragrare ſtatuiſſet; præfectos copiarum in prætō-
rium contrahit: obortiſque lachrimis, *ex medio gloriæ ſpa-*
tio reuocari ſe, victi magis, quam victoris fortunam in pa-
19 *triam relaturum* conqueſtus eſt. *nec ſibi ignauiam militum*
obſtare, ſed deorum inuidiam; qui fortiſſimis viris ſubitum 7,7,7.
patriæ deſiderium admouiſſent, paulo poſt in eandem cum ma-
20 *iore laude famaque redituris.* Tum vero pro ſe quiſque
operam ſuam offerre; difficilima quæque poſcere; polliceri
militum quoque obſequium, ſi animos eorum leni & apta 6,4,1. 6,
6,17.
21 *oratione permulcere voluiſſet. Nunquam infractos & abie-*
ctos receſſiſſe, quoties ipſius alacritatem & tanti animi ſpi- 4,2,17. 7,
8,4.
ritus haurire potuiſſent. Ita ſe facturum eſſe reſpondit. *Illi*
vulgi aures præparent ſibi. ſatiſque omnibus, quæ in rem
videbantur eſſe, compoſitis; *vocari ad concionem exercī-*
tum iuſſit, apud quem talem orationem habuit.

Magnitudinem rerum, quas geſſimus milites, intuen- CAP. III.
tibus vobis, minime mirum eſt & deſiderium quietis, & fa-
2 *cietatem gloriæ occurrere. Vt omittam Illyrios, Triballos,*
Bœotiam, Thraciam, Spartam, Achæos, Peloponneſum: quo-
3 *rum alia ductu meo; alia imperio auſpicioque perdomui. ecce* 6,6,33. 8,
orſi bellum ad Helleſpontum, Ionas, Aeolidem ſeruitio barbariæ 1,29.
3,10,5.
impotentis exemimus: Cariam, Lydiam, Cappadociam, Phry-
giam, Paphlagoniam, Pamphyliam, Piſidas, Ciliciam, Syriam,
Phœnicem, Armeniam, Perſidem, Medos, Parthienem habemus
4 *in poteſtate. plures prouincias complexus ſum, quam alij vr-*
bes ceperunt: & neſcio an enumeranti mihi, quædam ipſa-
5 *rum rerum multitudo ſubduxerit. Itaque ſi crederem ſatis* 4,11,9.

non incensis patriam suis cogitasse: rerum id in maturum adhuc esse: nationibus, quas subegerunt, nondum perpacatu.

certam esse possessionē terrarum, quas tanta velocitate domui-
3,6,15. mus; ego vero milites ad penates meos, ad parentem sororesq; &
ceteros cives, vel renitentibus vobis erumperem: vt ibi po-
tissimū parta vobiscum laude & gloria fruerer; vbi nos ver-
berima victoriæ præmia exspectant: liberorum, coniugum, pa-
rentumq; lætitia; pax; quies; rerum per virtutem partarum
5,7,2. secura possessio. Sed in nouo, & (si verum fateri volumus) 6
precario imperio, adhuc iugum eius rigida ceruice subeunti-
bus barbaris, tempore milites opus est; dum mitioribus inge-
niis imbuantur, & efferatos mollior consuetudo permulceat.
Fruges quoque maturitatem statuto tempore exspectant: 7
adeo etiam illa sensus omnis expertia, tamen sua lege mi-
tescunt. Quid? creditis tot gentes alterius imperio ac no- 8
mine adsuetas, non sacris, non moribus, non commercio lin-
guæ nobiscum cohærentes; eodem prælio domitas esse, quo
victæ sunt? Vestris armis continentur, non suis moribus; &
8,9,1. qui præsentes metuunt, in absentia hostes erunt. Cum feris
bestiis res est, quas captas & inclusas, quia ipsarum natura
non potest, longior dies mitigat. Et adhuc sic ago tamquam 9
omnia subacta sint armis, quæ fuerunt in ditione Darÿ.
5,13,18. Hyrcaniam Nabarzanes occupauit; Bactra non possidet so-
lum parricida Bessus; sed etiam minatur: Sogdiani, Dahæ,
Massagetæ, Sacæ, Indi sui iuris sunt. Omnes hi, simul terga
nostra viderint, sequentur. Illi enim eiusdem nationis sunt; 10
7,8,21. nos alienigenæ & externi. Suis autem quique parent placi-
dius: etiam quum is præest, qui magis timeri potest. Pro-
inde, aut quæ cepimus, omittenda sunt; aut quæ non habe-
mus, occupanda. Sicut in corporibus ægris, milites, nihil 11
5,9,3. quod nociturum est, medici relinquunt; sic nos quidquid
obstat imperio, recidamus. Parua sæpe scintilla contempta
magnum excitauit incendium. Nihil tuto in hoste despi-
citur: quem spreueris, valentiorem negligentia facies. Ne 12
Darius quidem hereditarium Persarum accepit imperium.

sed

præterea Bessi scelus quod inultum relinqui, nec honestū, nec tutum foret. nul-
lo labore vindicari posse: ita persuasis militibus, ad fines Hyrcaniæ penetrat.

sed in sedem Cyri beneficio Bagoæ castrati hominis admissus, 6,4,10.
nec vos magno labore credatis Bessum vacuum regnum occu- 5,12,19.
13 paturum. Nos vero peccauimus milites, si Darium ob hoc vi-
cimus, vt seruo eius traderemus imperium. qui vltimum
ausus scelus, regem suum etiam externæ opis egentem, certe,
cui nos victores pepercissemus; quasi captiuum in vinculis
habuit: ad vltimum, ne à nobis conseruari posset, occidit.
14 Hunc vos regnare patiemini? quem equidem cruci adfixum
videre festino; omnibus regibus gentibusque fidei, quam vio- 7,5,40.
15 lauit, meritas pœnas soluentem. At hercule si mox eumdem 5,13,28.
Græcorum vrbes, aut Hellespontum vastare nunciatum erit
vobis; quo dolore adficiemini, Bessum præmia vestræ occu-
passe victoriæ? Tunc ad repetendas res festinabitis; tunc ar-
ma capietis. Quanto autem præstat territum adhuc & vix
16 mentis suæ compotem opprimere. Quatridui nobis iter su- 5,6,15.
peresse, qui tot proculcauimus niues; tot amnes superauimus,
tot montium iuga transcurrimus. Non mare illud, quod 5,3,22.
exæstuans iter fluctibus occupat, euntes nos moratur; non
Ciliciæ fauces, & angustiæ includunt: plana omnia & pro- 3,4,2.
17 na sunt. In ipso limine victoriæ stamus. pauci nobis fugi-
tiui & domini sui interfectores supersunt. Egregium me
hercule opus, & inter prima gloriæ vestræ numerandum po-
steritati famæque tradetis, Darÿ quoque hostis, finito post
mortem eius odio parricidas esse vos vltos, neminem impi-
18 um effugisse manus vestras. Hoc perpetrato, quanto credi- 4,1,12.
tis Persas obsequentiores fore quum intellexerint vos pia
bella suscipere; & Bessi sceleri, non nomini suo irasci?

Svmma militum alacritate iubentium *quocumque vel-* CAP. IV.
2 *let, duceret,* oratio excepta est. nec rex moratus impetum 5,1,29. 6,
tertioque per Parthienem die ad fines Hyrcaniæ penetrat; 2,20.
Cratero relicto cum iis copiis, quibus præerat, & ea manu, 5,4,14.
quam Amyntas ducebat, additis sexcentis equitibus, & toti-
dem sagittariis: vt ab incursione barbarorum Parthienem

amnemque Zoberum mira naturâ. Ibi literas Nabarzanis accipit, scelus in Darium excusantis,

tueretur. Erigyium *impedimenta*, modico præsidio dato, 3
campestri itinere ducere iubet. Ipse cum phalange & equi-
tatu CL stadia emensus, castra in valle, qua Hyrcaniam ade-
unt, communit. Nemus præaltis densisque arboribus vm-
brosum est, pingue vallis solum rigantibus aquis, quæ ex
petris imminentibus manant. Ex ipsis radicibus montium 4
Zioberis amnis effunditur, qui tria fere stadia in longitudi-
nem vniuersus fluit; deinde saxo, quod alueolum interpel-
lat, repercussus, duo itinera velut dispensatis aquis aperit.
Inde torrens & saxorum, per quæ incurrit asperitate violen- 5
tior, terram præceps subit. Per CCC stadia conditus labi-
tur: rursusque velut ex alio fonte conceptus editur, & no-
uum alueum intendit; priore sui parte spatiosior. quippe in 6
latitudinem XIII stadiorum diffunditur: rursusque angustiori-
bus coercitus ripis iter cogit; tandem in alterum amnem
cadit, cui *Rhidago* nomen est. Incolæ adfirmabant *quæcum-* 7
*que dimissa essent in cauernam, quæ propior est fonti; rur-
sus vbi aliud os amnis aperit, existere.* Itaque Alexander
duos tauros, qua subeunt aquæ terram, præcipitari iubet,
quorum corpora vbi rursus erumpit, expulsa videre, qui
missi erant, vt exciperent. Quartum iam diem eodem lo- 8
co quietem militi dederat; quum literas Nabarzanis, qui
Darium cum Besso interceperat, accipit, quarum sententia
hæc erat. *Se Dario non fuisse inimicum; immo etiam quæ
credidisset vtilia esse suasisse: & quia fidele consilium regi*
dedisset prope occisum ab eo. Agitasse Darium custodiam 9
*corporis sui, contra ius fasque, peregrino militi tradere,
damnata popularium fide, quam per ducentos & triginta
annos inuiolatam regibus suis præstitissent. Se in præcipiti* 10
*& lubrico stantem consilium à præsenti necessitate repetisse.
Darium quoque cum occidisset Bagoan, hac excusatione sa-
tis feciss popularibus*, quod insidiantem sibi interemisset.
NIHIL esse miseris mortalibus spiritu carius. amore eius ad 11
vltima

*vltima esse propulsum. sed ea magis esse secutum, quæ coë-
gisset necessitas, quam quæ optasset. In communi calamita-*
12 *te suam quemque habere fortunam. Si venire se iuberet,
sine metu esse venturum. Non timere, ne fidem datam*
13 *tantus rex violaret: deos à deo falli non solere. Ceterum si,
cui fidem daret, videretur indignus, multa exilia patere fu-
gienti: patriam esse, vbicumque vir fortis sedem elegerit.*
14 Nec dubitauit Alexander fidem quo Persæ modo accipie- 5, 1, 18.
bant, dare, *Inuiolatum, si venisset, fore.* Quadrato tamen * 4, 1, 14. 6, 7.
agmine, & composito ibat; speculatores subinde præmit- * 3, 8, 23. 35. 8, 12, 10.
15 tens, qui explorarent loca. leuis armatura ducebat agmen;
phalanx eam sequebatur; post pedites erant impedimenta.
& gens bellicosa, & natura situs difficilis aditu, curam regis
16 intenderat. Namque perpetua vallis iacet, vsque ad mare 6, 4, 3. 19.
Caspium patens. Duo terræ eius velut brachia excurrunt:
media flexu modico sinum faciunt, lunæ maxime similem,
quum eminent cornua nondum totum orbem sydere im-
17 plente. Cercetæ, Mosyni, & Chalybes à læua sunt: ab al-
tera parte Leucosyri, & Amazonum campi; & illos qua 6, 5, 24.
vergit ad Septemtrionem; hos ad occasum conuersa prospe-
18 ctat. Mare Caspium dulcius ceteris, ingentis magnitudinis
serpentes alit: pisces longe diuersi ab aliis coloris. quidam
Caspium, quidam *Hyrcanum* adpellant: alii sunt qui *Meo-
tim paludem in id cadere* putent: & argumentum adferunt;
aquam, quo dulcior sit quam cetera maria, infuso paludis
19 *humore mitescere.* A Septemtrione ingens in litus mare in-
cumbit, longeque agit fluctus, & magna parte exæstuans 9, 9, 9.
stagnat. idem alio cœli statu recipit in se fretum, eodem-
que impetu, quo effusum est, relabens, terram naturæ suæ
reddit. & quidam credidere non Caspium mare esse; sed
ex India in Hyrcaniam cadere, cuius fastigium, vt supra di- 6, 4, 3. 16.
20 ctum est, perpetua valle submittitur. Hinc rex XX stadia
processit semita propemodum inuia, cui sylua imminebat,

torren-

torrentesque & eluuies iter morabantur. nullo tamen hoste
obuio, penetrauit; tandemque ad cultiora peruentum est.
Præter alios commeatus quorum tum copia regio abunda- 21
bat, pomorum quoque ingens modus nascitur, & vberri-
mum gignendis vuis solum est. Frequens arbor faciem 22
quercus habet, cuius folia multo melle tinguntur: sed nisi
solis ortum incolæ occupauerint; vel modico tepore succus
extinguitur. XXX hinc stadia processerat; quum Phrata- 23
phernes ei occurrit, seque & eos, qui post Darii mortem
profugerant, dedens: quibus benigne exceptis ad oppidum
6,4,2. & 3. Aruas peruenit. hic ei Craterus & Erigyius occurrunt. Præ- 24
fectum Tapurorum gentis Phradatem adduxerant. hic quo-
5,1,18. que in fidem receptus, multis exemplo fuit experiendi cle-
mentiam regis. Satrapem deinde Hyrcaniæ dedit Mena- 25
6,5,2. pim. exul hic regnante Ocho ad Philippum peruenerat:
Tapurorum quoque gentem Phradati reddidit.

CAP. V. IAmque rex vltima Hyrcaniæ intrauerat, quum Arta-
5,12,8. bazus (quem Dario fidissimum fuisse supra diximus) cum
4,1,14. propinquis Darii ac suis liberis modicaque Græcorum mi-
5,9,1. litum manu occurrit. Dextram venienti obtulit rex; quip- 2
6,4,25. pe & hospes Philippi fuerat, quum Ocho regnante exula-
ret; & hospitii pignora in regem suum ad vltimum fides
conseruata vincebat. Comiter igitur exceptus, *Tu quidem,* 3
inquit, *rex perpetua felicitate floreas. ego ceteris lætus, hoc
vno torqueor, quod præcipiti senectute, diu frui tua bonita-
te non possum.* nonagesimum & quintum annum agebat.
3,13,15. Nouem iuuenes eadem matre geniti patrem comitabantur: 4
4,1,14. hos Artabazus dextræ regis admouit, precatus *vt tam diu
viuerent, donec vtiles Alexandro essent.* Rex pedibus iter 5
plerumque faciebat: tunc *admoueri sibi & Artabazo equos*
iussit; ne ipso ingrediente pedibus, senex equo vehi eru-
bescceret. Deinde vt castra sunt posita; *Græcos,* quos Artaba- 6
zus adduxerat, *conuocari* iubet: at illi, *nisi Lacedæmoniis fides
daretur,*

daretur, respondent, *se quid agendum ipsis foret, delibera-*
7 *turos.* Legati erant Lacedæmoniorum missi ad Darium, 3,13,15.
quo victo adplicauerant se Græcis mercede apud Persas mi-
8 litantibus. Rex *omissis sponsionum fideique pignoribus, ve-
nire eos* iussit, *fortunam quam ipse dedisset habituros.* Diu 4,5,7.
cunctantes, plerisque consilia variantibus, tandem *venturos*
9 *se* pollicentur. At Democrates Athenienses, qui maxime
Macedonum opibus semper obstiterat; venia desperata, gla-
dio se transfigit. ceteri, sicut constituerant, ditioni Alexan-
10 dri se ipsos permittunt. mille & D milites erant. præter hos
legati ad Darium missi XC. In supplementum distributus
miles: ceteri remissi domum, præter Lacedæmonios, quos
11 *tradi in custodiam* iussit. Mardorum erat gens confinis 5,6,17.
Hyrcaniæ, cultu vitæ aspera, & latrociniis adsuera. hæc sola
nec legatos miserat; nec videbatur imperata factura. Itaque
rex indignatus, si vna gens posset efficere, ne inuictus esset; 4,2,17. 4,
impedimentis cum præsidio relictis, inuicta manu comi- 4,2.
12 tante procedit. Noctu iter fecerat, & prima luce hostis in
conspectu erat: tumultus magis quam prælium fuit. Detur-
bati ex collibus, quos occupauerant, barbari profugiunt;
13 proximique vici ab incolis deserti capiuntur. Interiora re-
gionis eius haud sane adire sine magna vexatione exercitus
poterat. Iuga montium prealtæ syluæ, rupesque inuiæ se-
piunt; ea quæ plana sunt, nouo munimenti genere impe-
14 dierant barbari. Arbores densæ sunt ex industria consitæ, 9,1,10.
quarum teneros adhuc ramos manu flectunt, quos intor-
tos rursus inserunt terræ; inde velut ex alia radice lætiores
15 virent trunci. hos qua natura fert, adolescere non sinunt:
quippe alium alii quasi nexu conserunt, qui vbi multa fron-
de vestiti sunt, operiunt terram. itaque occulti nexus ramo-
16 rum velut laquei perpetua sepe iter cludunt. Vna ratio erat
cædendo aperire saltum: sed hoc quoque magni operis.
crebri namque nodi durauerant stipites, & in se implicati

arborum rami suspensis circulis similes, lento vimine frustrabantur ictus. Incolæ autem ritu ferarum virgulta subire 17
soliti; tum quoque intrauerant saltum, occultisque telis hostem lacessebant. Ille venantium modo latibula scrutatus, pleroſque confodit: ad vltimum *circumire saltum milites* iubet, *vt si qua pateret, inrumperent.* Sed ignotis locis ple- 18
rique oberrabant. excepti sunt quidam; inter quos equus regis, *Bucephalam* vocabant: quem Alexander non eodem quo ceteras pecudes animo æstimabat. nam ille nec in dorso insidere suo patiebatur alium; & regem, quum vellet adscendere, sponte sua genua submittens excipiebat, credebaturque sentire quem veheret. Maiore ergo quam decebat, 19
ira simul ac dolore stimulatus, *equum vestigari* iubet; *& per interpretem pronunciari, ni reddidissent, neminem esse victurum.* Hac denunciatione territi, cum ceteris donis
equum adducunt. Sed ne sic quidem mitigatus, *cædi sylvas* 20
iubet, *adgestaque humo è montibus planiciem ramis impe-*
4,5,9. 8, 11,8. *ditam exaggerari.* Iam aliquantulum altitudinis opus creuerat quum barbari desperato regionem, quam occupauerant, posse retineri, gentem suam dedidere. Rex obsidibus
acceptis *Phradati tradere eos* iussit. Inde quinto die in statiua reuertitur. Artabazum deinde geminato honore, quam 22
Darius habuerat ei, remittit domum. Iam ad vrbem Hyrcaniæ, in qua regia Darii fuit, ventum erat. ibi Nabarzanes
accepta fide occurrit, dona ingentia ferens. inter quæ Bago- 23
as erat specie singulari spado, atque in ipso flore pueritiæ;
10,1,25. 7, 9,19. cui & Darius fuerat adsuetus, & mox Alexander adsueuit: eiusque maxime precibus motus Nabarzani ignouit. Erat 24
6,4,16. vt supra dictum est, Hyrcaniæ finitima gens Amazonum, circa Thermodoonta amnem Themiscyræ incolentium
campos. Reginam habebant Thalestrim, omnibus inter 25
Caucasum montem & Phasim amnem imperitantem. Hæc cupidine visendi regis accensa finibus regni sui excessit; &
quum

quum haud procul abesset, præmisit indicantes *venisse re-*
26 *ginam adeundi eius, cognoscendique auidam.* Protinus facta potestate veniendi, ceteris iussis subsistere, CCC feminarum comitata processit. Atque vt primum rex in conspectu fuit, equo ipsa desiliit duas lanceas dextra præferens.
27 Vestis non toto Amazonum corpore obducitur; nam læua pars ad pectus est nuda, cetera deinde velantur. nec tamen sinus vestis, quem nodo conligunt, infra genua de-
28 scendit. Altera papilla intacta seruatur, qua muliebris sexus liberos alant: aduritur dextra, vt arcus facilius intendant, &
29 tela vibrent. Interrito vultu regem Thalestris intuebatur, habitum eius haudquaquam rerum famæ parem oculis 3,12,16. perlustrans. quippe hominibus barbaris in corporum maie- 9,1,26. state veneratio est; magnorumque operum non alios capaces putant, quam quos eximia specie donare natura digna-
30 ta est. Ceterum interrogata *num aliquid petere vellet*: haud dubitauit fateri *ad communicandos cum rege liberos se ve-*
31 *nisse: dignam ex qua ipse regni generaret heredes. femini-*
ni sexus se retenturam; marem reddituram patri. Alexander, *an cum ipso militare vellet?* interrogat: & illa caussata
32 *sine custode regnum reliquisse*; petere perseuerabat, *ne se in-*
ritam spei pateretur abire. Acrior ad Venerem feminæ cupido quam regis, vt paucos dies subsisteret, perpulit. XIII dies in obsequium desiderii eius absumpti sunt. Tum illa regnum suum; rex Parthienem petiuerunt.

Hic vero palam cupiditates suas soluit; continentiam- CAP. VI.
que & moderationem in altissima quaque fortuna eminen-
2 tia bona, in superbiam ac lasciuiam vertit. Patrios mores disciplinamque Macedonum regum salubriter temperatam, & ciuilem habitum, velut leuiora magnitudine sua ducens; Persicæ regiæ, par deorum potentiæ fastigium æmulabatur. 5,12,16.
3 Iacere humi venerabundos pati cepit: paulatimque seruili- 8,5,6. bus ministeriis tot victores gentium imbuere; & captiuis

pares facere expetebat. Itaque purpureum diadema distinctum albo, quale Darius habuerat, capiti circumdedit, ve- 4
3,3,6. 8. 5,19. stemque Persicam sumpsit; ne omen quidem veritus, quod à victoris insignibus in deuicti transiret habitum. & ille se 5
quidem Persarum spolia gestare dicebat: sed cum illis quo-
4,6,29. que mores induerat; superbiamque habitus animi insolentia sequebatur. Literas quoque quas in Europam mitteret, 6
8,5,21. veteris annuli gemma obsignabat: iis quas in Asiam scriberet, Darii annulus imprimebatur; vt appareret vnum animum duorum non capere fortunam. Amicos vero & equi- 7
tes, cumque his principes militum, aspernantes quidem, sed
3,3,24. 6,6,2. recusare non ausos, Persicis ornauerat vestibus. Pellices 8
CCC & LX, totidem quot Darii fuerant, regiam implebant; quas spadonum greges & ipsi muliebria pati adsueti sequebantur. Hæc luxu & peregrinis infecta moribus vete- 9
res Philippi milites, rudis natio ad voluptates palam auersabantur; totisque castris vnus omnium sensus ac sermo erat, *plus amissum victoria, quam bello quæsitum esse. Tum* 10
maxime vinci ipsos, dedique alienis moribus & externis: tantæ moræ precium, domos quasi in captiuo habitu reuersuros. pudere iam sui. regem victis quam victoribus similiorem ex Macedoniæ imperatore Darij Satrapen factum. Ille 11
non ignarus & principes amicorum, & exercitum grauiter offendi, gratiam liberalitate donisque recuperare tentabat. sed opinor, liberis precium seruitutis ingratum est. Igitur 12
6,2,15. 8. 9,1. ne in seditionem res verteretur; otium interpellandum erat bello; cuius materia opportune alebatur. Namque Bes- 13
sus veste regia sumpta, *Artaxerxen adpellari se* iusserat; Scythasque & ceteros Tanais accolas contrahebat. Hæc Satibarzanes nunciabat: quem receptum in fidem regioni, quam antea obtinuerat, præfecit. Et quum graue spoliis 14
adparatuque luxuriæ agmen vix moueretur; *suas primum, deinde totius exercitus sarcinas, exceptis admodum necessariis,*

15 *sariis, conferri* iussit *in medium.* Planicies spatiosa erat, in quam vehicula onusta perduxerant. Exspectantibus cunctis, quid deinde esset imperaturus; *iumenta* iussit *abduci; suisque primum sarcinis face subdita, ceteras incendi* præcepit.
16 Flagrabant exurentibus dominis, quæ vt intacta ex vrbibus hostium raperent, sæpe flammas restinxerant; nullo sanguinis precium audente deflere, quum regias opes idem ignis
17 exureret. Breuis deinde oratio mitigauit dolorem; habilesque militiæ & ad omnia parati, lætabantur *sarcinarum po-* 4,2,17. 6,2,20.
18 *tius, quam disciplina feciisse iacturam.* Igitur Bactrianam regionem petebant. Sed Nicanor Parmenionis filius subita 6,9,27.
morte correptus, magno desiderio sui adfecerat cunctos.
19 Rex ante omnes mœstus, cupiebat quidem subsistere funeri adfuturus; sed penuria commeatuum festinare cogebat. Itaque Philotas cum II millibus & DC relictus vt iusta fratri
20 persolueret: ipse contendit ad Bessum. Iter facienti literæ ei adferuntur à finitimis Satraparum; è quibus cognoscit *Bessum quidem hostili animo occurrere cum exercitu: ceterum Satibarzanem, quem Satrapem Ariorum ipse præfecisset, de-*
21 *feciisse ab eo.* Itaque quamquam Bessо imminebat, tamen ad Satibarzanem opprimendum præuerti optimum ratus leuem armaturam & equestres copias educit, totaque nocte
22 strenue facto itinere improuisus hosti superuenit. Cuius cognito aduentu Satibarzanes cum II millibus equitum (nec enim plures subito contrahi poterant) Bactra perfugit,
23 ceteri proximos montes occupauerunt. Prærupta rupes erat, qua spectat Occidentem: eadem qua vergit ad Orientem leniore submissa fastigio, multis arboribus obsita, perennem
24 habet fontem, ex quo largæ aquæ manant. Circumitus eius XXX & II stadia comprehendit. in vertice herbidus campus. *In hoc multitudinem imbellem considere* iubent: ipsi qua rupes erat, arborum truncos & saxa obmoliuntur.
25 XIII millia armata erant. In horum obsidione Cratero re- 6,6,33.

licto, ipse Satibarzanem sequi festinat. & quia longius eum abesse cognouerat; ad expugnandos eos, qui edita montium occupauerant, redit. Ac primo *repurgari* iubet, *quidquid* 26
ingredi possent : deinde vt occurrebant inuiæ cotes præruptæque rupes; inritus labor videbatur obstante natura. Ille 27
vt erat animi semper obluctantis difficultatibus; quum &
6,6,5. progredi arduum, & reuerti periculosum esset, versabat sè
ad omnes cogitationes, aliud atque aliud, ita vt fieri solet
vbi prima quæque damnamus, subjiciente animo. hæsitanti, quod ratio non potuit; fortuna consilium subministrauit. Vehemens Fauonius erat, & multam materiam cæci- 28
derat miles aditum per saxa molitus. hæc vapore torrida inaruerat. Ergo *adgeri alias arbores* iubet; *& igni dari ali-* 29
menta : celeriterque stipitibus cumulatis fastigium montis æquatum est. tunc vndique ignis iniectus cuncta compræ- 30
hendit. flammam in ora hostium ventus ferebat; fumus ingens velut quadam nube absconderat cœlum. sonabant in- 31
cendio syluæ, atque ea quoque quæ non incenderat miles concepto igne proxima quæq; adurebant. Barbari supplicio-
rum vltimum, siqua intermoreretur ignis, effugere tentabant;
sed qua flamma dederat locum, hostis obstabat. Varia igi- 32
tur cæde consumpti sunt. alii in medios ignes; alii in petras præcipitauere se; quidam manibus hostium se obtulerunt:
pauci semiustulati venere in potestatem. Hinc ad Crate- 33
6,6,25. rum, qui Arracacna obsidebat, redit. Ille omnibus præpa-
6,1,19. ratis, regis exspectabat aduentum, captæ vrbis titulo, sicut
par erat, cedens. Igitur Alexander *turres admoueri* iubet; 34
ipsoque adspectu territi barbari, è muris supinas manus ten-
7,4,38. dentes, orare ceperunt *iram in Satibarzanem defectionis*
*6,1,20. * auctorem reservaret; supplicibus semet dedentibus parceret.*
Rex data venia non obsidionem modo soluit, sed omnia
sua incolis reddidit. Ab hac vrbe digresso supplementum 35
nouorum militum occurrit. Zoilus D equites ex Græcia
adduxe-

adduxerat: III millia ex Illyrico Antipater miserat. Thessali equites C & XXX cum Philippo erant: Ex Lydia II millia, & DC peregrinus miles aduenerant: CCC equites gen-
3 6 tis eiusdem sequebantur. Hac manu adiecta Drangas peruenit. bellicosa nario est. Satrapes erat Barzaëntes, sceleris in regem suum particeps Besso. Is suppliciorum quæ meru- 5, 10, 13.
erat metu profugit in Indiam.

IAM nonum diem statiua erant, quum externa vi non CAP. VII.
interritus modo rex, sed inuictus, intestino facinore pete- 4, 10, 4.
2 batur. Dymnus modicæ apud regem auctoritatis & gratiæ, 6, 2, 4.
exoleti, cui *Nicomacho* erat nomen, amore flagrabat; ob- 8, 6, 2.
3 sequio vni sibi dediti corporis victus. Is quod ex vultu quo- 5, 10, 8.
que perspici poterat, similis adtonito, remotis arbitris cum
iuuene secessit in templum, *arcana se & silenda adferre præ-*
4 *fatus :* suspensumque expectatione *per mutuam caritatem*
& pignora vtriusque animi rogat, *vt adfirmet iureiurando,*
5 *quæ commississet, silentio esse tecturum.* Et ille ratus nihil
quod etiam cum periurio detegendum foret, indicaturum,
6 *per præsentes deos* iurat. Tum Dymnus aperit *in tertium*
diem insidias regi comparatas, seque eius consilij fortibus vi-
7 *ris & illustribus esse participem.* Quibus iuuenis auditis, *se*
vero fidem in parricidio dedisse constanter abnuit, *nec vlla*
8 *religione, vt scelus tegat, posse constringi.* Dymnus & amore & metu amens, dextram exoleti complexus, & lachri-
9 mans, orare primum, *vt particeps consilij operisque fieret. si*
id sustinere non posset; attamen ne proderet se, cuius erga
ipsum beneuolentiæ præter alia hoc quoque haberet fortissi-
mum pignus, quod caput suum permisisset fidei adhuc inex-
10 *pertæ.* Ad vltimum auersari scelus perseuerantem metu
mortis terret: *ab illo capite coniuratos pulcherrimum faci-*
11 *nus inchoaturos.* Alias deinde *effeminatum & muliebriter*
timidum, alias proditorem amatoris adpellans, nunc ingentia promittens, interdumque regnum quoque, versabat animum

silentium pollicitus nihilominus rem defert ad fratrem suum Cebalinum: qui aditum ad regem, elusus à Philota,

mum tanto facinore procul abhorrentem. Strictum de- 12
inde gladium modo illius, modo suo admouens iugulo;
supplex idem & infestus expressit tandem, *vt non solum si-*
lentium, sed etiam operam polliceretur. namque abunde 13
constantis animi, & dignus, qui pudicus esset, nihil ex pri-
stina voluntate mutauerat. sed *se captum Dymni amore* si-
mulabat *nihil recusare.* Scisciatari inde pergit, *cum quibus* 14
tantæ rei societatem iniisset. plurimum referre quales viri
tam memorabili operi admoturi manus essent. Ille & amo- 15
re & scelere male sanus, simul gratias agit, simul gratulatur;
quod fortissimus iuuenum non dubitasset se iungere Deme-
trio corporis custodi, Peucolao, Nicanori. adjecit his Apha-
betum, Loceum, Dioxenum, Archepolim, & Amyntam. Ab 16
hoc sermone dimissus Nicomachus ad fratrem, *Cebalino*
erat nomen, quæ acceperat, defert. Placet *ipsum subsistere*
in tabernaculo; ne si regiam intrasset, non adsuetus adire
5, 11, 7. *regem, coniurati proditos se esse resciscerent.* Ipse Cebali- 17
nus ante vestibulum regiæ, neque enim propius aditus ei
patebat, consistit; operiens aliquem ex prima cohorte ami-
corum, quo introduceretur ad regem. Forte ceteris dimis- 18
sis, vnus Philotas Parmenionis filius, incertum quam ob
caussam, substiterat in regia. huic Cebalinus ore confuso
magnæ perturbationis notas præ se ferens, aperit, quæ ex
5, 11, 8. fratre compererat; & *sine cunctatione nunciari regi* iubet.
Philotas laudato eo, protinus intrat ad Alexandrum; mul- 19
toque inuicem de aliis rebus consumpto sermone, nihil eo-
rum quæ ex Cebalino cognouerat, nunciat. Sub vesperam 20
eum prodeuntem in vestibulo regiæ excipit iuuenis; *an*
6, 8, 11. *mandatum exsequutus foret* requirens. Ille, *non vacasse ser-*
moni suo regem caussatus, discessit. Postero die Cebalinus 21
venienti in regiam præsto est: intrantemque admonet *pri-*
die communicatæ cum ipso rei. Ille *curæ sibi esse* respondit:
ac ne tum quidem regi, quæ audierat, aperit. Ceperat Ce- 22
balino

per Metronem impetrat. Cuius indicio cognito, ex Dymnum accersiri
iubet: at ipse conscientia sceleris sibi manus infert. Philotas autem

balino esse suspectus. Itaque non vltra interpellandum
ratus, nobili iuueni, *Metron* erat ei nomen, super arma-
23 mentarium posito, *quod scelus pararetur*, indicat. Ille Ce-
balino in armamentario abscondito, protinus regi corpus
24 forte curanti, *quid ei index detulisset*, ostendit. Rex ad 6, 9, 9.
comprehendendum Dymnum missis satellitibus armamen-
tarium intrat. ibi Cebalinus gaudio elatus, *habeo te*, inquit,
25 *incolumem ex impiorum manibus ereptum.* Percontatus
deinde Alexander quæ noscenda erant, ordine cuncta co-
gnoscit. Rursusque instituit quærere *quotus dies esset, ex*
26 *quo Nicomachus ad eum detulisset indicium?* Atque illo fa-
tente *iam tertium esse*; existimans haud incorrupta fide tan-
27 to post deferre quæ audierat, *vinciri eum* iussit. Ille cla-
mitare cepit, *eodem temporis momento quo audisset, ad Phi-*
28 *lotam decurrisse: ab eo percontaretur.* Rex item quærens,
an Philotam adisset? an institisset ei, vt perueniret ad se?
perseuerante eo affirmare quæ dixerat; manus ad cœlum 4. 10, 34. 4,
tendens, manantibus lachrimis, *hanc sibi à carissimo quon-* 14, 23.
29 *dam amicorum relatam gratiam* querebatur. Inter hæc
Dymnus haud ignarus quam ob caussam accerseretur à re-
ge; gladio, quo forte erat cinctus, grauiter se vulnerat, oc-
30 cursuque satellitum inhibitus, perfertur in regiam. Quem
intuens rex, *quod*, inquit, *in te Dymne tantum cogitaui ne-* 4, 10, 29.
fas; vt tibi Macedonum regno dignior Philotas me quoque
ipso videretur? Illum iam defecerat vox. itaque edito ge-
mitu, vultuque à conspectu regis auerso, subinde conlapsus
31 exstinguitur. Rex Philota *venire in regiam* iusso *Cebali-*
nus, inquit, *vltimum supplicium meritus, si in caput meum*
præparatas insidias biduo texit; huius criminis reum Phi-
lotam substituit: ad quem protinus indicium detulisse se ad-
32 *firmat. quo propiore gradu amicitiæ me contingis, hoc ma-*
ius est dissimulationis tuæ facinus; & ego Cebalino magis,
quam Philotæ id conuenire fateor. Fauentem habes iudi-

causa negotii indicit exponit. in fletum quidem venium impetrat; verum cum in consilio amicorum animus Philotæ Craterus punitendi

cem, si quod admitti non oportuit, saltem negari potest.
5,11,8. Ad hoc Philotas haud sane trepidus si animus vultu æstima- 33
4,3 22. retur, *Cebalinum quidem scorti sermonem ad se detulisse; sed ipsum tam leui auctori nihil credidisse* respondit; *veritum*
6,8,13. 6, *ne iurgium inter amatorem & exoletum, non sine * risu*
10,16.
*6,10,35. *aliorum, detulisset. Quum Dymnus * interemerit se ipsum,* 34
*6,9,8. *qualiacumque erant, non fuisse reticenda.* complexusque regem orare cepit, *vt præteritam vitam potius quam culpam, silentij tamen, non facti vllius, intueretur.* Haud 35
facile dixerim, crediderit ne ei rex, an altius iram suppresse-
6,10,11,6. rit; dextram reconciliatæ gratiæ pignus obtulit; & *contem-*
4,14. *ptum magis, quam celatum indicium esse videri sibi* dixit.

CAP. IIX. ADuocato tamen consilio amicorum, cui tum Philo- tas adhibitus non est, *Nicomachum introduci* iubet. Is eadem, quæ detulerat ad regem, ordine exposuit. Erat 2
6,11,14. Craterus regi carus in paucis, & eo Philotæ ob æmulationem dignitatis aduersus. neque ignorabat sæpe Alexandri 3
auribus nimia iactatione virtutis atque operæ grauem fuisse: & ob ea non quidem sceleris, sed contumaciæ tamen su-
8,6,1. spectum. Non aliam premendi inimici occasionem aptio- 4
rem futuram ratus, odio suo pietatis præferens speciem; *Vtinam*, inquit, *in principio quoque huius rei nobiscum de-liberasses. Suasissemus, si Philotæ velles ignoscere, patereris* 5
potius ignorare eum quantum deberet tibi; quam vsque ad mortis metum adductum, cogeres potius de periculo suo,
7,2,8. *quam de tuo cogitare beneficio. Ille enim semper insidiari tibi poterit; tu non semper Philotæ poteris ignoscere. Nec* 6
est quod existimes, eum, qui tantum facinus ausus est, venia
10,8,1. *posse mutari. scit eos, qui misericordiam consumpserunt, amplius sperare non posse. At ego etiam si ipse vel pœniten-* 7
tia, vel beneficio tuo victus quiescere volet; patrem eius Parmenionem tanti ducem exercitus, & inueterata apud milites tuos auctoritate, haud multum infra magnitudinis

tuæ

consensisset, ceteri etiam ad stipulantibus, verò dissimulato odio Philotam ad cœnam inuitari iubet.

tuæ fastigium positum, scio non æquo animo salutem filij sui
8 *debiturum tibi. QVAEDAM beneficia odimus. meruisse* 8,1,25. & 41.
mortem confiteri pudet. Superest vt malit videri inuriam accepisse, quam vitam. proinde scio tibi cum illis de sa-
9 *lute esse pugnandum. Satis hostium superest, ad quos per-sequendos ituri sumus: latus a domesticis hostibus muni.* 9,6,24.
hos si submoues, nihil metuo ab externo. Hæc Craterus.
10 Nec ceteri dubitabant, *quin coniurationis indicium suppres-surus non fuisset, nisi auctor aut particeps. Quem enim*
pium & bonæ mentis non amicum modo, sed ex vltima plebe; auditis quæ ad eum delata erant, non protinus
11 *ad regem fuisse cursurum? Ne Cebalini quidem exem-plo qui ex fratre comperta ipsi nunciasset, Parmenio-* 3,12,16.
nis filium, præfectum equitatus, omnium arcanorum re- 6,7,20.
12 *gis arbitrum? simulasse etiam non vacasse sermoni suo re-gem, ne index alium internuncium quæreret. Nicoma-chum religione quoque deum adstrictum, conscientiam suam*
exonerare properasse: Philotam consumpto per ludum io-cumque pene toto die, grauatum esse pauca verba ad caput
regis pertinentia, tam longo & forsitan supernacuo inferere
13 *sermoni. At enim non credidisse talia deferentibus pueris!* 6,7,33.
cur igitur extraxisset biduum, tanquam indicio haberet fi-dem. dimittendum fuisse Cebalinum, si delationem eius da-
14 *mnabat. IN SVO quemq; periculo magnum animum habere;*
quum de salute regis timeretur, credulos esse debere; vana
15 *quoque deferentes admittere.* Omnes igitur *quæstionem de eo, vt participes sceleris indicare cogeretur, habendam esse* decernunt. Rex admonitos *vt consilium silentio pre-merent*, dimittit. *Pronunciari* deinde *iter in posterum di-*
16 *em* iubet, ne qua noui initi consilii daretur nota. Inuita-tus est etiam Philotas ad vltimas ipsi epulas, & non cœna-re modo, sed etiam familiariter conloqui cum eo, quem
17 damnauerat, sustinuit. Secunda deinde vigilia luminibus 9,10,21.

exstinctis cum paucis in regiam coeunt Hephæstion, & Craterus, & Cœnus, & Erigyius: hi ex amicis, ex armigeris autem Perdiccas & Leonnatus. Per hos imperatum, *vt qui ad prætorium excubabant, armati vigilarent.* Iam ad 18
omnes aditus dispositi milites, *equites quoque itinera obsidere* iussi; ne quis ad Parmenionem, qui tum Mediæ magnisque copiis præerat, occultus euaderet. Attarras autem 19
cum trecentis armatis intrauerat regiam: huic decem satellites traduntur, quorum singulos deni armigeri sequebantur. Ii ad alios coniuratos comprehendendos distributi sunt: At- 20
tarras cum trecentis ad Philotam missus clausum aditum domus moliebatur, quinquaginta iuuenum promptissimis stipatus. nam ceteros cingere vndique domum iusserat, ne occulto aditu Philotas posset elabi. Illum siue securitate 21
6, 10, 13. animi, siue fatigatione resolutum somnus oppresserat; quem Attarras torpentem adhuc occupat. Tandem ei so- 22
6, 10, 14. pore discusso quum iniicerentur catenæ; *VICIT*, inquit, *bonitatem tuam rex, inimicorum acerbitas.* nec plura loquutum capite velato in regiam adducunt. Postero die rex 23
edixit, *omnes armati coirent.* Sex millia fere militum venerant: præterea turba lixarum calonumque impleuerant regiam. Philotam armigeri agmine suo tegebant, ne ante 24
conspici posset à vulgo, quam rex adloquutus milites esset.
8, 1, 18. De capitalibus rebus vetusto Macedonum modo inquirebat 25
exercitus: in pace erat vulgi. nihil potestas regum valebat; nisi prius valuisset auctoritas. Igitur primum Dymni ca- 26
dauer infertur, plerisque, quid patrasset, quoue casu exstinctus esset, ignaris.

CAP. IX. REX deinde in concionem procedit, vultu præferens
5, 11, 8. dolorem animi. Amicorum quoque mœstitia exspecta-
9, 5, 23. tionem haud paruam rei fecerat. Diu rex dimisso in ter- 2
ram vultu adtonito stupentique similis stetit. tandem recepto animo; *Pene*, inquit, *milites, paucorum hominum scelere*

lere vobis ereptus sum. Deum prouidentia & misericordia viuo. Conspectusque vestri venerabilis cogit, vt vehementius parricidis irascerer; quoniam spiritus, immo vnus vitæ meæ fructus est, tot fortissimis viris, & de me optime meri- 9, 6, 17.
3 *tis referre adhuc gratiam posse.* Interrupit orationem militum gemitus, obortæque sunt omnibus lachrimæ. Tum rex, *quanto*, inquit, *maiorem in animis vestris motum excitabo, quum tanti sceleris auctores ostendero: quorum mentionem adhuc reformido; & tamquam salui esse possint, no-*
4 *minibus abstineo. Sed vincenda est memoria pristinæ caritatis, & coniuratio impiorum ciuium detegenda. Quomodo autem tantum nefas fileam? Parmenio illa ætate, tot meis, tot parentis mei meritis deuinctus, omnium nobis amicorum*
5 *vetustissimus, ducem tanto sceleri se præbuit. Minister eius Philotas Peucolaum, & Demetrium, & hunc Dymnum, cuius corpus adspicitis, ceteroque eius amentiæ in caput meum*
6 *subornauit.* Fremitus vndique indignantium querentiumque tota concione obstrepebat: qualis solet esse multitudi-
7 nis & maxime militaris; vbi aut studio agitur, aut ira. Nicomachus deinde, & Metron, & Cebalinus producti, quæ quisque detulerat, exponunt. Nullius eorum indicio Philotas particeps sceleris destinabatur. itaq; indignatione pres-
8 sa vox indicum silentio excepta est. Tum rex, *qualis*, inquit, *ergo animi vobis videtur, qui huius rei delatum indicium ad ipsum suppresit? Quod non fuisse vanum Dymni* 6, 7, 29,
9 *exitus declarat. Incertam rem deferens tormenta non timuit Cebalinus: Metron ne momentum quidem temporis*
10 *distulit exonerare se, vt eo, ubi laudabar inrumperet. Phi-* 6, 7, 23.
lotas solus nihil timuit, nihil credidit. ò magni animi virum! Iste, si regis periculo commoueretur, vultum non mutaret? indicem tantæ rei solicitus non audiret?
11 *Subest nimirum silentio facinus, & auida spes regni præcipitem animum ad vltimum nefas impulit. Pater Mediæ*

præest. ipse apud multos copiarum duces meis præpotens viribus, maiora, quam capit, spirat. Orbitas quoque mea, 12
quod sine liberis sum, spernitur. Sed errat Philotas. in vobis liberos, parentes, consanguineos habeo: VOBIS saluis orbus esse non possum. Epistolam deinde Parmenionis in- 13
terceptam, quam ad filios Nicanorem & Philotam scripserat, recitat; haud sane indicium grauioris consilii præferentem. Namque summa eius hæc erat: *primum vestri* 14
curam agite: deinde vestrorum: sic enim quæ destinauimus efficiemus. Adiecitque rex, *sic esse scriptam, vt siue ad fi-* 15
lios peruenisset; à conscijs posset intelligi: siue intercepta esset; falleret ignaros. At enim Dymnus quum ceteros par- 16
6, 10, 9. *ticipes sceleris indicaret, Philotam non nominauit! hoc quidem illius non innocentiæ; sed potentiæ indicium est, quod sic ab iis timetur etiam, à quibus prodi potest, vt quum de se fateantur, illum tamen cælent. Ceterum Philotam ipsius indicat vita. Hic Amyntæ, qui mihi consobrinus fuit,* 17
& in Macedonia capiti meo impias comparauit insidias, so-
8, 8, 7. *cium se & conscium adiunxit. Hic Attalo, quo grauiorem inimicum non habui, sororem suam in matrimonium dedit. Hic quum scripsissem ei, pro iure tam familiaris* 18
4, 7, 25. *vsus atque amicitiæ, qualis sors edita esset Iouis Hammonis oraculo, sustinuit rescribere mihi:* se quidem gratulari quod
6, 10, 26. in numerum deorum receptus essem: ceterum misereri eorum, quibus viuendum esset sub eo, qui modum hominis excederet. *Hæc sunt etiam animi pridem alienati à me &* 19
inuidentis gloriæ meæ indicia; quæ quidem milites quamdiu licuit, in animo meo pressi. Videbar enim mihi partem viscerum meorum abrumpere; si in quos tam magna contuleram, viliores mihi facerem. Sed iam non verba 20
7. 1, 16. & 26. *punienda sunt; linguæ temeritas peruenit ad gladios. Hos, si mihi creditis, Philotas in me acuit. Id si ipse admisit, quo me conferam milites? cui caput meum credam? Equi-* 21
tatui,

tatui, optimæ exercitus parti, principibus nobilissimæ iuuentutis vnum præfeci: salutem, spem, victoriam meam fidei 22
eius tutelaque commisi. Patrem in idem fastigium, in quo me ipsi posuistis, admoui: Mediam, qua nulla opulentior regio est; tot ciuium sociorumque millia imperio eius ditioni-
que subieci. VNDE præsidium petieram, periculum exstitit. 23
Quam feliciter in acie occidissem potius hostis præda; quam 3, 5, 5.
eius victima? nunc seruatus ex periculis, quæ sola timui, 4, 16, 17.
24 *in hæc incidi, quæ timere non debui. Soletis idemtidem à*
me milites petere, vt saluti meæ parcam. Ipsi mihi præsta- 9, 6, 6.
re potestis, quod suadetis vt faciam. ad vestras manus, ad
vestra arma confugio: inuitis vobis saluus esse nolo; volen- 5, 11, 11.
25 *tibus, non possum, nisi vindicor.* Tum *Philotam* religatis post tergum manibus obsolefacto amiculo velatum iussit *induci.* facile adparebat motos esse tam miserabili habitu, non 7, 11, 1.
26 sine inuidia paulo ante conspecti. Ducem equitatus pridie viderant; sciebant regis interfuisse conuiuio. repente non reum modo, sed etiam damnatum, immo vinctum intue- 6, 10, 4. 7.
27 bantur. Subibat animos Parmenionis quoque, tanti du- 1, 20.
cis, tam clari ciuis fortuna: qui modo duobus filiis Hectore 4, 8, 7. 6, 6,
& Nicanore orbatus; cum eo quem reliquum calamitas fe- 18. 6, 10, 30.
28 cerat, absens diceret causam. Itaque Amyntas regis prætor inclinatam ad misericordiam concionem rursus aspera in Philotam oratione commouit. *Proditos eos esse barbaris:* 3, 5, 6. 9, 6,
neminem ad coniugem suam, neminem in patriam, & ad 9, 10, 8. 10.
parentes fuisse rediturum. velut truncum corpus dempto 9, 5, 30. 9,
capite, sine spiritu, sine nomine, aliena terra ludibrium ho- 6, 8.
29 *stis futuros.* Haudquaquam pro spe ipsius, Amyntæ oratio grata regi fuit: quod coniugum, quod patriæ admoni- 4, 11, 14.
30 tos, pigriores ad cetera munia exsequenda fecisset. Tunc 6, 2, 18.
Cœnus, quamquam Philotæ sororem matrimonio secum coniunxerat; tamen acrius quam quisquam in Philotam inuectus est: *parricidam esse regis, patriæ, exercitus* clamitans:

Philotam tormentis eripere conatur: At rex prius reum jubet causam dicere, qua a querela orsus, crimen

tans: saxumque, quod forte ante pedes iacebat, eripuit, 31
6,11,8,& 10. emissurus in eum; vt plerique credidere, tormentis subtrahere cupiens. sed rex manum eius inhibuit, *dicendi prius caussam debere fieri potestatem reo, nec aliter iudicari passurum se* adfirmans. Tum dicere iussus Philotas siue conscientia sceleris, siue periculi magnitudine amens & adtonitus; non adtollere oculos, non hiscere audebat. Lachri- 33
6,11,37. mis deinde manantibus, linquente animo in eum, à quo tenebatur, incubuit: absterisque amiculo eius oculis, paulatim recipiens spiritum ac vocem, dicturus videbatur. Iamque rex intuens eum, *Macedones*, inquit, *de te iudicaturi sunt: quaero an patrio sermone sis apud eos vsurus?* Tum 35
Philotas *praeter Macedonas*, inquit, *plerique adsunt, quos facilius, quae dicam, percepturos arbitror, si eadem lingua fuero vsus, qua tu egisti. non ob aliud credo, quam vt oratio tua intelligi posset à pluribus.* Tum rex, *ecquid videtis* 36
odio etiam sermonis patrii Philotam teneri? solus quippe fastidit eum dicere. Sed dicat sane vtcumque cordi est;
6,10,23. *dum memineritis aeque illum à nostro more, atque sermone abhorrere.* Atque ita concione excessit.

CAP X. Tvm Philotas, *VERBA*, inquit, *innocenti reperire facile est; modum verborum misero tenere difficile. Ita- 2*
que inter optimam conscientiam, & iniquissimam fortunam destitutus, ignoro quomodo & animo meo, & tempori parcam. Abest quidem optimus caussae meae index: qui cur 3
me ipse audire noluerit, non me hercule excogito; quum illi vtrimque cognita caussa tam damnare me liceat quam absoluere; non cognita vero liberari ab absente non possum qui à praesente damnatus sum. Sed quamquam VIN- 4
6,9,26. *CTI hominis non supernacua solum, sed etiam inuisa defensio est, quae iudicem non docere videtur, sed arguere; tamen vtcumque licet dicere, memet ipse non deseram, nec committam, vt damnatus etiam mea sententia videar. Equi- 5*

dem

intrepide negat: nec enim si confitius fuisset, petiisse, quin ab aliquo nominaretur, etiam ignorans adnuebat in testimonium innocentiae:

dem cuius criminis reus sim, non video. inter coniuratos nemo me naminat: de me Nicomachus nihil dixit: Cebali-
6 *nus plus quam audierat, scire non potuit. Atqui coniurationis caput me fuisse credit rex! potuit ergo Dymnus eum praeterire, quem sequebatur? praesertim quum quaerenti socios, vel falso fuerim nominandus; quo facilius, qui vereba-* quaerebat
7 *tur, posset impelli. Non enim detecto facinore nomen meum praeteriit, vt posset videri socio pepercisse; sed Nicomacho, quem taciturum arcana de semetipso credebat confes-*
8 *sus, aliis nominatis, me vnum subtrahebat. Quaeso commilitones si Cebalinus me non adisset, nihil me de coniuratis scire voluisset; num hodie dicerem caussam nullo me no-*
9 *minante? Dymnus sane & viuat adhuc, & velit mihi parcere. quid ceteri? qui de se confitebuntur, me videlicet* 6,9,18.
subtrahent! MALIGNA est calamitas; & fere noxius
10 *quum suo supplicio crucietur, adquiescit alieno. Tot conscij, ne in equuleum quidem impositi verum fatebuntur? Atqui nemo parcit moriturо; nec cuiquam morituro vt opinor.* 6,10,22.
11 *Ad verum crimen & ad vnum reuertendum mihi est. Cur rem delatam ad te tacuisti? cur tam securus audisti? hoc qualecumque est, confesso mihi vbicumque es Alexander, remisisti: dextram tuam amplexus reconciliati pignus ani-* 6,7,35.
12 *mi, conuiuio quoque interfui. Si credidisti mihi; absolutus sum: si pepercisti; dimissus. vel iudicium tuum serua. Quid hac proxima nocte, qua digressus sum à mensa tua, feci? quod nouum facinus delatum ad te, mutauit animum*
13 *tuum? graui sopore adquiescebam quum me malis indor-* 6,8,21.
mientem meis inimici vinciendo excitarunt. Vnde & par-
14 *ricidae & proditori tam alti quies somni? SCELERATI conscientia obstrepente quum dormire non possint; agitant eos furiae, non cogitato modo, sed & consummato parricidio. At mihi securitatem primum innocentia mea; deinde dextra tua obtulerant: non timui ne plus alienae crudelitati* 6,8,22.

dissimulatis indicij veniam & caussa habuisse: si scelus agitasset occasionem non defuisse: denique alia

apud te liceret, quam clementiæ tuæ. Sed ne te mihi credidisse pœnitet, res ad me deferebatur à puero, qui non testem, non pignus indicij exhibere poterat, impleturus
2 6,6,33. omnes metu, si cepisset audiri. Amatoris & scorti iurgio interponi aures meas credidi infelix; & fidem eius suspectam habui, quod non ipse deferret, sed fratrem potius subornaret. timui, ne negaret mandasse se Cebalino; & ego vi-
3. derer multis amicorum regis fuisse periculi caussa. Sic quoque quum læserim neminem, inueni, qui mallet perire me, quam incolumem esse; quid inimicitiarum creditis exceptorum fuisse, si insontes lacessissem? At enim Dymnus se occidit? num igitur facturum eum diuinare potui? minime. Ita quod solum indicio fidem fecit, id me quum à Cebalino interpellatus sum, mouere non poterat. At hercule si conscius Dymno tanti sceleris fuissem, biduo illo proditos esse nos dissimulare non debui: Cebalinus ipse tolli de medio nullo negotio potuit. Deinde post delatum indicium, quo periturus eram; cubiculum regis solus intraui, ferro quidem cinctus. cur distuli facinus? an sine Dymno non sum ausus? ille igitur princeps coniurationis fuit. sub illius umbra Philotas latebam, qui regnum Macedonum adfecto. Et quis è vobis corruptus est donis? quem ducem, quem præfectum impensius colui? mihi quidem obycitur, quod societatem patrij sermonis asperner; quod Macedonum mores fastidiam. sic ego imperio, quod dedignor, immineo. Iam pridem natiuus ille sermo commercio aliarum gentium exoleuit; tam victoribus, quam victis peregrina lingua discenda est. Non me hercule ista me magis ladunt, quam quod Amyntas Perdiccæ filius insidiatus est regi; cum quo quod amicitia fuerit mihi, non recuso defendere, si fratrem regis non oportuit diligi à nobis. sin autem IN ILLO fortunæ gradu post-
4 6,10,25. 5 6,10,19. 6 6,9,36. 7 7,1,24. tum etiam venerari necesse erat; vtrum quæso quod non diuinaui reus sum? an impiorum amicis insontibus quoque

mori-

ex priore vita obiecta deluit. Quin etiam ad oraculum prouocat: tormentis corpus offert: patris & fratum mentione miserationem & ex

moriendum est? Quod si æquum est, cur tamdiu viuo? si
8 iniustum, cur nunc demum occidor? At enim scripsi, misereri me eorum, quibus viuendum esset, sub eo qui se Iouis filium crederet! Fides amicitiæ, veri consilij periculosa libertas, vos me decepistis! vos, quæ sentiebam, ne reticerem,
9 impulistis. scripsisse me hæc fateor regi, non de rege scripsisse. non enim faciebam insidiam, sed pro eo timebam. dignior mihi Alexander videbatur, qui Iouis stirpem tacitus
10 adgnosceret; quam qui prædicatione iactaret. Sed quoniam oraculi fides certa est; sit deus caussæ meæ testis. retinete me in vinculis, dum consulitur Hammon in arcanum & occultum scelus. Interim qui regem nostrum dignatus est filium, neminem eorum, qui stirpi suæ insidiati sunt latere
11 patietur. Si certiora oraculis creditis esse tormenta; ne
12 hanc quidem exhibendæ veritatis fidem deprecor. Solent rei capitis adhibere vobis parentes. duos fratres ego nuper amisi; patrem nec ostendere possum, nec inuocare audeo:
13 quum & ipse tanti criminis reus sit. Parum est enim tot modo liberorum parentem in vnico filio adquiescentem, eo
14 quoque orbari, ni ipse in rogum meum imponitur. Ergo carissime pater, & propter me morieris, & mecum. Ego tibi vitam adimo, ego senectutem tuam exstinguo! Quid enim me procreabas infelicem aduersantibus diis? an vt
15 hos ex me fructus perciperes, qui te manent? Nescio adolescentia mea miserior sit, an senectus tua: ego in ipso robore ætatis eripior; tibi carnifex spiritum adimet, quem si
16 fortuna exspectare voluisset, natura reposcebat. Admonuit me patris mei mentio, quam timide & contanter, quæ Cebalinus detulerat ad me, indicare debuerim. Parmenio enim quum audisset venenum à Philippo medico regi parari, deterrere eum voluit epistola scripta, quo minus medi-
17 camentum biberet, quod medicus dare constituerat. Num creditum est patri meo? num vllam auctoritatem eius li-

teræ

huius exemplo causa sua patrocinium quærit. at Belon quidam superbiam exprobrans militem in eum concitat.

terræ habuerunt? Ego ipse quoties quæ audieram detuli,
6, 7, 33. *cum ludibrio credulitatis repulsus sum. Si & quum indi-*
camus, imuisi; & quum tacemus, suspecti sumus; quid fa-
cere nos oportet? Quumque vnus è circumstantium turba 36
exclamasset, *BENE MERITIS non insidiari:* Philotas *re-*
cte, inquit, *quisquis es dicis. Itaque si insidiatus sum, pœnam* 37
non deprecor; & finem facio dicendi, quoniam vltima ver-
ba grauia sunt visa auribus vestris. Abducitur deinde ab
iis qui custodiebant eum.

CAP. XI. ERat inter duces manu strenuus Belon quidam, pacis artium & ciuilis habitus rudis, vetus miles; ab humili ordine ad eum gradum, in quo tunc erat promotus: qui ta- 2
centibus ceteris stolida audacia ferox, admonere eos cepit;
quoties quisque diuersoriis, quæ occupassent, proturbatus es-
set, vt purgamenta seruorum Philotæ reciperentur eo vnde
commilitones expulisset. Auro argentoque vehicula eius 3
onusta totis vicis stetisse: ac ne in vicina quidem diuersorij
quemquam commilitonum receptum esse; sed per dispositos,
quos ad somnum habebat, omnes procul relegatos, ne femi-
na illa murmurantium inter se silentio vetus, quam sono
excitaretur. Ludibrio ei fuisse rusticos homines, Phrygas- 4
que & Paphlagonas *adpellatos: qui non erubescerent, Ma-*
cedo natus, homines linguæ suæ per interpretem audire. Cur 5
Hammonem consuli vellet? eumdem Iouis arguisse menda-
cium Alexandrum filium adgnoscentis: scilicet veritum ne
6, 10, 27. *inuidiosum esset, quod dij offerrent. Quum insidiaretur* 6
capiti regis & amici, non consuluisse eum Iouem: nunc ad
oraculum mittere, dum pater eius solicitaretur, qui præsit
in Media; & pecunia, cuius custodia commissa sit, perditos
homines ad societatem sceleris impellat. Ipsos missuros ad 7
oraculum, non qui Iouem interrogent, quod ex rege cogno-
uerint; sed qui gratias agant: qui vota pro incolumitate
regis optimi persoluant. Tum vero vniuersa concio accen- 8
sa est;

Rex Philotam abduci iubet, consilioque habito tormenta fabricat. Quibus crudelissime vexatus,

sa est; & à corporis custodibus initium factum, clamantibus,
discerpendum esse parricidam manibus eorum. Id quidem
Philotas, qui grauiora supplicia metueret, haud sane ini- 6, 9, 32.
9 quo animo audiebat. Rex in concionem reuersus, siue vt
in custodia quoque torqueret, siue vt diligentius cuncta co-
gnosceret; concilium in posterum diem distulit: & quam-
quam in vesperam inclinabat dies, tamen *amicos conuocari*
10 iubet. & ceteris quidem placebat *Macedonum more obrui* 6, 11, 38. 7
saxis; Hephæstion autem & Craterus & Cœnus * *tormen-* 2, 1.
tis veritatem exprimendam esse dixerunt: & illi quoque, * 6, 9, 31.
11 qui aliud suaserant, in horum sententiam transeunt. Con-
silio ergo dimisso, Hephæstion cum Cratero & Cœno ad
12 quæstionem de Philota habendam consurgunt. Rex Cra-
tero accersito, & sermone habito, cuius summa non edita
est; in intimam diuersorii partem secessit, & remotis arbi-
tris in multam noctem quæstionis exspectauit euentum.
13 Tortores in conspectu Philotæ omnia crudelitatis instru-
14 menta proponunt. Et ille vltro *quid cessatis*, inquit, *re-*
gis inimicum, interfectorem, confitentem occidere? quid
quæstione opus est? cogitaui, volui. Craterus exigere, *vt* 6, 8, 2.
15 *quæ confiteretur, in tormentis quoque diceret.* Dum cor-
ripitur, dum obligantur oculi, dum vestis exuitur, *deos pa-*
trios, gentium iura, nequidquam apud surdas aures inuo-
cabat. Per vltimos deinde cruciatus, vtpote damnatus, &
16 inimicis in gratiam regis torquentibus laceratur. Ac pri-
mo quamquam hinc ignis, illinc verbera, iam non ad quæ-
stionem, sed ad pœnam ingerebantur; non vocem modo,
17 sed etiam gemitus habuit in potestate: sed postquam intu-
mescens corpus vlceribus, flagellorum ictus nudis ossibus
incussos ferre non poterat; *si tormentis adhibituri modum*
18 *essent, dicturum se, quæ scire expeterent, pollicetur. sed fi-*
nem quæstioni fore, iurare eos per Alexandri salutem vole-
bat, *remouerique tortores.* Et vtroque impetrato, Cratero

 inquit,

tandem indicium præstetur, nec præstat: donec reuocatis tortoribus, Hegelochum, dubium an falso, fomitem coniurationis fuisse referts

inquit, *dic quid me velis dicere.* Illo indignante *ludificari* 19
eum, rursusque reuocante tortores; *tempus petere* cepit,
dum reciperet spiritum, cuncta quæ sciret, indicaturus. In- 20
terim equites, nobilissimus quisque, & ii maxime, qui Par-
menionem propinqua cognatione contingebant, postquam
Philotam torqueri fama vulgauerat, legem Macedonum
8,6,28. 8. veriti, qua cautum erat, vt propinqui eorum, qui regi insi-
7. 16. 8,8. diati erant, cum ipsis necarentur; alii se interficiunt; alii in
18. deuios montes vastasque solitudines fugiunt: ingenti per
tota castra terrore diffuso, donec rex tumultu cognito *le-*
gem se supplicio coniunctis sontium remittere edixit. Phi- 21
7,2,34. lotas verone an mendacio liberare se à cruciatu voluerit, an-
ceps coniectura est, quoniam & vera confessis, & falsa di-
centibus idem doloris finis ostenditur. Ceterum, *Pater,* 22
inquit, *meus Hegelocho quam familiariter vsus sit, non*
ignoratis. Illum dico Hegelochum, qui in acie cecidit:
ille omnium malorum nobis caussa fuit. Nam quum primum 23
4, 10, 3. Iouis filium *se salutari iussit rex, id indigne ferens ille,*
hunc igitur regem agnoscimus, *inquit,* qui Philippum de-
dignatur patrem? actum est de nobis, si ista perpeti possu-
mus. NON HOMINES solum, sed etiam deos despicit, 24
qui postulat deus credi. Amisimus Alexandrum, amisi-
mus regem: incidimus in superbiam, nec diis, quibus se
exæquat; nec hominibus, quibus se eximit, tolerabilem.
Nostrone sanguine deum fecimus, qui nos fastidiat, qui 25
grauetur mortalium adire concilium? Credite mihi, ET
NOS, si viri sumus, à diis adoptabimur. Quis proauum 26
huius Alexandrum, quis deinde Archelaum, quis Perdiccam
4,7,27. occisos vltus est? hic quidem interfectoribus patris ignouit.
Hæc Hegelochus dixit supra cœnam: & postera die prima 27
luce à patre accersor. Tristis erat, & me mœstum videbat.
audieramus enim, quæ solicitudinem incuterent. Itaque 28
vt experiremur, vtrumne vino grauatus effudisset illa, an
altiore

altiore concepta consilio; accersiri eum placuit. Venit: eo- 8, 2, 2.
demque sermone vltro repetito adiecit, se siue auderemus
duces esse, proximas à nobis partes vindicaturum; siue de-
29 esset animus, consilium silentio esse tecturum. *Parmenioni*
viuo adhuc Dario intempestiua res *videbatur*; non enim
sibi, sed hosti esse occisuros Alexandrum: Dario vero sub-
lato præmium regis occisi Asiam, & totum Orientem inter-
fectoribus esse cessurum. *Adprobatoque consilio, in hæc si-*
30 *des data est & accepta. Quod ad Dymnum pertinet, nihil*
scio; & hæc confessus intelligo non prodesse mihi, quod pror-
31 *sus sceleris expers sum.* Illi rursus tormentis admotis, quum
ipsi quoque hastis os oculosque eius cuerberarent; vt hoc
32 quoque crimen confiteretur, expressere. Exigentibus de-
inde *vt ordinem cogitati sceleris exponeret; quum diu Ba-*
ctra retentura regem viderentur, timuisse respondit, *ne*
pater LXX natus annos, tanti exercitus dux, tantæ pecu- 7, 4, 2.
niæ custos, interim exstingueretur, ipsique spoliato tantis vi-
33 *ribus, occidendi regis caussa non esset. Festinasse ergo se,*
DI'M præmium haberet in manibus. Repræsentasse consi-
lium, cuius patrem fuisse auctorem nisi crederent, tormenta
34 *quamquam tolerare non posset, tamen non recusaret.* Illi
conlocuti *satis quæsitum videri*; ad regem reuertuntur. qui
postero die & *quæ confessus erat Philotas recitari; & ipsum,*
35 quia ingredi non poterat, iussit *adferri.* Omnia adgno-
scente eodem, Demetrius, qui proximi sceleris particeps es-
se arguebatur, producitur: multa adfirmatione, animique
pariter constantia, & vultu abnuens *quidquam sibi in regem*
cogitatum esse. tormenta etiam deposcebat *in semetipsum;* 4, 10, 33.
36 quum Philotas circumlatis oculis incideret in Calin quen-
dam, haud procul stantem, *propius eum* iussit *accedere.* Illo
perturbato, & recusante transire ad eum, *patieris,* inquit,
37 *Demetrium mentiri, rursusque me excruciari?* Calin vox 6, 9, 33. 7, 1,
sanguisque defecerant; & Macedones Philotam inquinare 9. 7, 7, 26.
inno-

innoxios velle ſuſpicabantur: quia nec à Nicomacho, nec ab ipſo Philota, quum torqueretur, nominatus eſſet adoleſcens. qui vt præfectos regis circumſtantes ſe vidit, *Demetrium & ſemetipſum id facinus cogitaſſe* confeſſus eſt.
6, 11, 10. Omnes ergo à Nicomacho nominatos, more patrio, dato 38
ſigno, ſaxis obruerunt. Magno non modo ſalutis, ſed 39
etiam vitæ periculo liberatus erat Alexander: quippe Parmenio & Philotas principes amicorum niſi palam fontes ſine indignatione totius exercitus non potuiſſent damnari. Itaque anceps quæſtio fuit: dum inficiatus eſt facinus, crudeliter torqueri videbatur; poſt confeſſionem, Philotas ne amicorum quidem miſericordiam meruit. 40

FRAGMENTORVM

Q. CVRTII RVFI
DE REBVS ALEXANDRI Regis Macedonum

LIBER SEPTIMVS.

PHILOTAM ſicut recentibus ſceleris eius veſtigiis iure
6, 9, 25. 7, 2, 3. adfectũ ſupplicio cenſuerant milites; ita POSTQVAM deſierat eſſe quem odiſſent, inuidia in miſericordiam
6, 11, 32. vertit. Mouerat & claritas iuuenis; & patris eius ſenectus 2
*6, 10, 31. atque * orbitas. Primus Aſiam aperuerat regi; omnium 3
3, 9, 8. 4, 13, 35. periculorum eius particeps; ſemper alterum in acie cornu defenderat: Philippo quoque ante omnes amicus; & ipſi
8, 1, 42. 8, 7, 5. Alexandro tam fidus, vt occidendi Attalum non alio miniſtro vti mallet. Horum cogitatio ſubibat exercitum; ſe- 4
ditio-

ditioſæque voces referebantur ad regem. quis ille haud ſane motus, ſatiſque prudens, OTII vitia negotio diſcuti, edicit, 6, 2, 15.
5 *vt omnes in veſtibulo regiæ præſto adforent.* quos vbi frequentes adeſſe cognouit; in concionem proceſſit. Haud dubie ex compoſito Apharias poſtulare cepit, *vt Lynceſtes Alexander, qui multo antequam Philotas regem voluiſſet*
6 *occidere, exhiberetur.* A duobus indicibus, ſicut ſupra diximus, delatus, tertium iam annum cuſtodiebatur in vin- 8, 8, 6.
culis. eumdem in Philippi quoque cædem coniuraſſe cum 10, 1, 40.
Pauſania pro comperto fuit: ſed quia primus Alexandrum 4, 7, 27.
Regem ſalutauerat; ſupplicio magis quam crimini fuerat
7 exemptus. Tum quoque Antipatri ſoceri eius preces iuſtam regis iram morabantur. Ceterum recruduit ſopora-
tus dolor. quippe veteris periculi memoriam præſentis cu-
8 ra renouabat. Igitur Alexander ex cuſtodia educitur, iuſſuſque dicere quam toto triennio meditatus erat defenſionem, hæſitans & trepidus pauca ex iis, quæ compoſuerat, protulit: ad vltimum non memoria ſolum; ſed etiam mens,
9 eum deſtituit. Nulli erat dubium, quin TREPIDATIO 6, 11, 37.
conſcientiæ indicium eſſet, non memoriæ vitium. itaque ex iis, qui proxime adſtiterant, obluctantem adhuc obliuio-
10 ni lanceis confoderunt. Cuius corpore ſublato, rex *introduci iuſſit Amyntam & Simmiam:* nam Polemon mi- 7, 2, 2.
nimus ex fratribus, quum Philotam torqueri comperiſſet,
11 profugerat. Omnium Philotæ amicorum hi cariſſimi fuerant: ad magna & honorata miniſteria illius maxime ſuf- 7, 1, 28.
fragatione producti: memineratque rex ſummo ſtudio ab eo conciliatos ſibi. nec dubitabat *huius quoque vltimi con-*
12 *ſilij fuiſſe participes.* Igitur *olim eſſe ſibi ſuſpectos matris* 7, 1, 36.
ſuæ literis, quibus eſſet admonitus, vt ab his ſalutem ſuam tueretur. ceterum ſe inuitum deteriora credentem, nunc
13 *manifeſtis indiciis victum, iuſſiſſe vinciri. Nam pridie quam detegeretur Philotæ ſcelus, quin in ſecreto cum ipſo* 7, 1, 31.

 fuiſſent,

participes accusantur: Virum Amyntæ egregia oratione calumniam amolitur, impetrato, vt sine præiudicio causam dicat.

fuissent, non posse dubitari. fratrem vero, qui profugerit,
5,10,12. *quum Philotas torqueretur, aperuisse fugæ causſam. Nuper* 14
præter consuetudinem, officij specie, amotis longius ceteris,
admonuisse semetipsos lateri suo, nulla probabili causſa: se-
8,6,3. *que mirantem quod non vice sua, tali fungerentur officio;*
& ipsa trepidatione eorum perterritum; strenue ad armi-
geros, qui proximi sequebantur, receſsisse. Ad hoc accede- 15
re, quod quum Antiphanes scriba equitum Amyntæ denun-
7,1,32. *ciasset, pridie quam Philotæ scelus deprehensum esset,* vt ex
suis equis more solito daret iis, qui amisissent suos; *super-*
be respondisse, nisi incepto desisteret, breui sciturum quis
6,9,20. ipse esset. *Iam linguæ violentiam, temeritatemque verbo-* 16
rum, quæ in semetipsum iacularentur, nihil aliud esse, quam
scelesti animi indicem ac testem. quæ si vera essent, idem
meruisse eos, quod Philotam; si falsa, exigere ipsum vt re-
fellant. Productus deinde Antiphanes *de equis non ira-* 17
ditis, & adiectis etiam superbe minis indicat. Tum Amyn- 18
tas facta dicendi potestate; *si nihil*, inquit, *interest regis:*
peto, vt dum dico, vinculis liberer. Rex *solui vtrumque*
iubet: desiderantique Amyntæ, *vt habitus quoque redde-*
retur armigeri, lanceam dari iussit. Quam vt læua com- 19
prehendit, cuitato eo loco in quo Alexandri corpus paulo
ante iacuerat; *Qualiscumque*, inquit, *exitus nos manet, rex:*
confitemur prosperum cuentum tibi debituros; tristiorem
fortunæ imputaturos. Sine præiudicio dicimus causſam, li- 20
6,9,26. *beris corporibus animisque. habitum etiam quo te comitari*
solemus, reddidisti. Causſam non possumus; fortunam ti-
mere desinemus. Te quæso permittas mihi id primum de- 21
fendere, quod à te vltimum obiectum est. Nos, rex, sermo-
nis aduersus maiestatem tuam habiti nullius conscij sumus
nobis. Dicerem iampridem vicisse te inuidiam, nisi peri-
culum esset, NE ALIA maligne dicta crederes blanda ora-
tione purgari. Ceterum etiam si militis tui vel in agmine 22
defici-

verba quæ exceptis crimen dete querentur, mors militibus eam aut tedium timere talia fingit: amicitiam Philotæ voluisse.

deficientis & fatigati, vel in acie periclitantis, vel in ta-
bernaculo ægri & vulnera curantis, aliqua vox asperior es-
set accepta; meruerамus fortibus factis, vt malles ea tem-
23 *pori nostro imputare, quam animo. Quum quid accidit*
tristius, omnes rei sunt: corporibus nostris, quæ vtique non
odimus, infestas admouemus manus; parentes liberis si oc-
currant, & ingrati & inuisi sunt. Quum donis honora-
mur; quum præmiis onusti reuertimur, quis ferre nos pot-
est? quis illam animorum alacritatem continere? NIHI-
24 *TANTUM nec indignatio, nec lætitia moderata est. ad*
omnes adfectus impetu rapimur. vituperamus, laudamus,
miseremur, irascimur, vtcumque præsens mouit adfectio.
Modo Indiam adire & Oceanum libet; modo conjugum &
25 *liberorum patriæque memoria occurrit. Sed has cogitatio-*
nes, has inter se conloquentium voces, signum tuba datum
fuit: in suos ordines quisque currimus, & quidquid ira-
rum in tabernaculo conceptum est, in hostium effunditur
26 *capita. Vtinam Philotas quoque intra verba peccasset. Pro-* 6,9,20.
inde ad id reuertar, propter quod rei sumus. Amicitiam
quæ nobis cum Philota fuit, adeo non eo insicias, vt expe-
27 *tisse confitear. An vero Parmenionis, quem tibi proximum*
esse voluisti, filium, omnes pene amicos tuos dignatione vin-
28 *centem, cultum à nobis esse miraris? Tu hercule, si verum* 6,10,25.
audire vis, rex, huius nobis periculi causſa es. Quis enim
alius effecit, vt ad Philotam decurrerent, qui placere vel-
lent tibi? Ab illo traditi ad hunc gradum amicitiæ tuæ ad- 7,1,11.
scendimus. Is apud te fuit, cuius gratiam expetere; &
29 *iram timere possemus. Annon propemodum in tua verba,*
tui omnes te præeunte iurauimus, eosdem nos inimicos
amicosque habituros esse, quos tu haberes? *hoc sacramento*
pietatis obstricti auersaremur scilicet, quem tu omnibus præ-
30 *ferebas. Igitur si hoc crimen est; tu pauces innocentes ha-*
bes: immo hercule neminem. Omnes enim Philotæ amici

esse voluerunt: sed totidem, quot volebant esse non poterant. ita si à conscijs amicos non diuidis; nec ab amicis quidem separabis illos, qui idem esse voluerunt. Quod 31
7,1,13. *igitur conscientiæ adfertur indicium? vt opinor, quia pridie familiariter & sine arbitris loquutus est nobiscum! At ego purgare non possem, si pridie quidquam ex vetere vita ac more mutassem. nunc vero si vt omnibus diebus, illo quoque, qui suspectus est, fecimus, CONSVETVDO diluet cri-*
7,1,15. *men. Sed equos Antiphani non dedimus! & pridie quam* 32
Philotas detectus est, hæc mihi cum Antiphane res erat! qui si nos suspectos facere vult, quod illo die equos non dederimus, semetipsum, quod eos desideraverit, purgare non poterit. Anceps enim crimen est inter retinentem & exigen- 33
tem; nisi quod MELIOR est caussa suum non tradentis, quam poscentis alienum. Ceterum, rex, equos decem habui, è 34
quis Antiphanes octo iam distribuerat iis, qui amiserant suos. Omnino duos ipse habebam: quos quum vellet abducere homo superbissimus, certe iniquissimus, nisi pedes militare vellem, retinere cogebar. Nec inficias eo liberi ho- 35
minis animo loquutum esse me cum ignauissimo, & hoc vnum militiæ suæ vsurpante, vt alienos equos pugnaturis distribuat. Huc enim malorum ventum est, vt verba mea eodem tempore, & Alexandro excusem, & Antiphani. At 36
7,1,12. *hercule mater de nobis inimicis tuis scripsit! Vtinam PRVDENTIVS esset solicita pro filio, & non inanes quoque species anxio animo figuraret. Quare enim non adscribit metus sui caussam? Denique non ostendit auctorem, quo facto dictoue nostro mota tam trepidas tibi literas scripsit. O* 37
miseram conditionem meam, cui forsitan non periculosius est tacere quam dicere. Sed vtcumque cessura res est, MALO tibi defensionem meam displicere, quam caussam. Ad-
4,6,30. *gnosces autem quæ dicturus sum; quippe meministi, quum me ad perducendos ex Macedonia milites mitteres, dixisse te* mul-

te multos integros iuuenes in domo tuæ matris abscondi.
38 *præcepisti igitur mihi*, ne quem præter te intuerer; sed detrectantes militiam perducerem ad te. *Quod equidem feci, & liberius, quam expediebat mihi, exsequutus sum imperium tuum. Gorgian, Hecateum & Gorgatan; quorum bo-*
39 *na opera vteris, inde perduxi. QVID igitur iniquius est, quam me, qui si tibi non paruissem, iure daturus fui pœnas; nunc perire quia parui? Neque enim vlla alia matri tuæ persequendi nos caussa est, quam quod vtilitatem tuam mu-*
40 *liebri præposuimus gratiæ. Sex millia Macedonum pedi-* 5,1,40.
tum, & DC equites adduxi, quorum pars sequutura me non erat, si militiam detrectantibus indulgere voluissem. Sequitur ergo, vt quia ita propter hanc caussam irascitur nobis; tu mitiges metrem, qui iræ eius nos obtulisti.

Dvm hæc Amyntas agit, forte superuenerunt, qui fra- CAP. II.
trem eius Polemonem, de quo ante dictum est, fugientem 7,1,10.
consequuti vinctum reducebant. Infesta concio vix inhiberi potuit; quin protinus suo more saxa in eum iaceret. 6,11,10.
2 Atque ille sane interritus *nihil*, inquit, *pro me deprecor; modo ne fratrum innocentiæ fuga imputetur mea. Hæc si defendi non potest, meum crimen sit. horum ob idipsum me-*
3 *lior est caussa, quod ego, qui profugi, suspectus sum.* At hæc eloquuto vniuersa concio adsensa est. Lachrimæ deinde omnibus manare ceperunt, adeo in contrarium repente mutatis; vt solum pro eo esset, quod maxime læserat. 7,1,1. 9.
4 Iuuenis erat primo ætatis flore pubescens, quem inter equi- 4,22.
tes tormentis Philotæ conturbatos alienus terror abstulerat. Desertum eum à comitibus, & hæsitantem inter reuertendi fugiendique consilium, qui sequuti erant occupa-
5 uerunt. Is tum flere cepit, & os suum conuerberare: mœ- 8,2,5.
stus non suam vicem; sed propter ipsum periclitantium fra- 3,5,8. 10.
6 trum. Moueratque iam regem, non concionem modo: 5,21.
sed vnus erat implacabilis frater; qui terribili vultu intuens

cum; *Tum*, ait, *demens, lachrimare debueras, quum equo calcaria subderes, fratrum desertor, & desertorum comes. Miser quo, & vnde fugiebas? Effecisti vt reus capitis accusatoris vterer verbis.* Ille *peccasse se; sed grauius in fratres, quam in semetipsum* fatebatur. Tum vero neque lachrimis, neque adclamationibus, quibus studia sua multitudo profitetur, temperauerunt. Vna vox erat pari emissa consensu, *vt insontibus & fortibus viris parceret.* Amici quoque data misericordiæ occasione consurgunt, flentesque regem deprecantur. Ille silentio facto, & *ipse*, inquit, *Amyntam mea sententia fratresque eius absoluo. Vos* 6,8,5. *autem iuuenes MALO beneficij mei obliuisci, quam periculi vestri meminisse. Eadem fide redite in gratiam mecum; qua ipse vobiscum reuertor. Nisi quæ delata essent, excussissem; valde dissimulatio mea suspecta esse potuisset. Sed satius est purgatos esse, quam suspectos. Cogitate neminem absolui posse, nisi qui dixerit causam. Tu Amynta ignosce fratri tuo. erit hoc simpliciter etiam mihi reconciliati animi tui pignus.* Concione deinde dimissa, *Polydamanta* 11 *vocari* iubet. Longe acceptissimus Parmenioni erat, pro- 4,15,6. ximus lateri in acie stare solitus. Et quamquam conscien- 12 tia fretus in regiam venerat; tamen vt iussus est *fratres suos exhibere*, admodum iuuenes, & regi ignotos ob ætatem: 3,8,20. fiducia in solicitudinem versa trepidare cepit, sæpius quæ nocere possent, quam quibus cluderet reputans. Iam 13 armigeri, quibus imperatum erat, produxerant eos; quum exsanguem metu Polydamanta *propius accedere* iubet, submotisque omnibus, *scelere*, inquit, *Parmenionis omnes pariter adpetiti sumus. maxime ego ac tu, quos AMICITIAE specie fefellit. ad quem persequendum puniendumque (vide* 14 *quantum fidei tuæ credam) te ministro vti statui. obsides, dum hoc peragis, erunt fratres tui. Proficiscere in Mediam,* 15 *& ad præfectos nostros literas scriptas manu mea perfer. ex-*

locitate

locitate opus est, qua celeritatem famæ antecedas. noctu peruenire illuc te volo, postero die, quæ scripta erunt, exse-
16 *qui. Ad Parmenionem quoque epistolas feres; vnam à me; alteram Philotæ nomine scriptam. signum annuli eius in mea potestate est. sic pater credens à filio impressum,*
17 *quum te viderit, nihil metuet.* Polydamas tanto liberatus metu impensius etiam, quam exigebatur, promittit operam. 7,5,21.
Conlaudatusque & promissis oneratus deposita veste quam
18 habebat, Arabica induitur. Duo Arabes, quorum interim coniuges ac liberi, vinculum fidei obsides apud regem erant, dati comites. Per deserta etiam ob siccitatem loca
19 camelis, vndecima die, quo destinauerat, perueniunt. Et prius quam ipsius nunciaretur aduentus, rursus Polydamas vestem Macedonicam sumit, & in tabernaculum Cleandri
20 (prætor hic regius erat) quarta vigilia peruenit. Redditis deinde literis constituerunt prima luce ad Parmenionem coire. Namque ceteris quoque literas regis adtulerat. Iam ad eum venturi erant, quum Parmenioni *Polydamanta ve-*
21 *nisse* nunciauerunt. qui dum lætatur aduentu amici, simulque noscendi, quæ rex ageret, auidus (quippe longo interuallo nullam ab eo epistolam acceperat) *Polydamanta re-*
22 *quiri* iubet. Diuersoria regionis illius magnos recessus habent, amœnosque nemoribus manu consitis, ea præcipue 8,1,11.
23 regum satraparumque voluptas erat. Spatiabatur in nemore Parmenion medius inter duces, quibus erat imperatum literis Regis, vt occiderent. Agendæ autem rei con- 10,1,15.
stituerant tempus, *quum Parmenion à Polydamante literas*
24 *traditas legere cepisset.* Polydamas procul veniens, vt à Parmenione conspectus, vultu lætitiæ speciem præferente, ad complectendum eum cucurrit; mutuaque gratulatione functi, Polydamas epistolam ab rege scriptam ei tradidit.
25 Parmenion vinculum epistolæ soluens *quidnam rex ageret?* requirebat. Ille *ex ipsis literis cognituram esse* respondit.

dit. Quibus Parmenion lectis; *Rex*, inquit, *expeditionem* 26
parat in Arachosios. Strenuum hominem & nunquam cessantem! Sed tempus saluti suæ tanta iam parta gloria parcere. Alteram deinde epistolam Philotæ nomine scri- 27
ptam lætus, quod ex vultu notari poterat, legebat. Tum
3, 12, 19. eius latus gladio haurit Cleander, deinde iugulum ferit; ce-
teri exanimem quoque confodiunt. Et armigeri, qui ad 28
aditum nemoris adstiterant, cognita cæde, cuius causa ignorabatur, in castra perueniunt; & tumultuoso nuncio milites concitant. Illi armati ad nemus, in quo perpetrata cædes 29
erat, cocunt: & *ni Polydamas, ceterique eiusdem noxæ par-*
8, 1, 12. *ticipes dedantur; murum circumdatum nemori euersuros* denunciant; *omniumque sanguine duci parentaturos.* Cle- 30
ander *primores eorum intromitti* iubet; literasque regis scriptas ad milites recitat, quibus *insidiæ Parmenionis in regem, preceſque vt ipsum vindicarent*, continebantur. Igitur 31
cognita regis voluntate, non quidem indignatio; sed tamen seditio compressa est. Dilapsis pluribus pauci remanserunt, qui, *saltem vt corpus ipsius sepelire permitterent*, precabantur. Diu id negatum est Cleandri metu, ne of- 32
fenderet regem: pertinacius deinde precantibus, materiem consternationis subtrahendam ratus, capite decisо truncum humare permisit. ad regem caput missum est. Hic exitus 33
Parmenionis fuit militiæ domique clari viri. Multa sine rege prospere; rex sine illo nihil magnæ rei gesserat. felicissimo regi & omnia ad fortunæ suæ exigenti modum sa-
6, 11, 32. 7, 4, 34. tisfecit. LXX natus annos, iuuenis ducis, & sæpe etiam gregarii militis munia expleuit. acer consilio; manu strenuus; carus principibus; vulgo militum acceptior. Hæc impu- 34
lerint illum ad regni cupiditatem; an tantum suspectum fecerint, ambigi potest. quia Philotas vltimis cruciatibus victus verane dixerit, quæ facta probari non poterant; an
6, 11, 21. falsis tormentorum petierit finem, re quoque recenti cum magis

35 magis posset liquere, dubitatum est. Alexander quos mortem Parmenionis conquestos esse compererat, separandos à cetero exercitu ratus; in vnam cohortem secreuit, ducemque his Leonidam dedit: & ipsum Parmenioni quondam
36 intima familiaritate coniunctum. Fere iidem erant, quos alioqui rex habuerat inuisos. nam quum experiri vellet militum animos; admonuit, *qui literas in Macedoniam ad suos scripsissent, iis, quos ipse mittebat, perlaturis cum fide traderet.* Simpliciter ad necessarios suos quisque scripserat, quæ sentiebat: aliis grauis erat; pleriſque non ingrata militia. Ita & agentium gratias; & querentium literæ exceptæ
37 sunt. Et qui forte tædium laboris per literas erant questi, *hanc seorsum cohortem à ceteris tendere ignominiæ causſa* iubet: fortitudine vsurus in bello; libertatem linguæ ab auribus credulis remoturus. Et consilium temerarium forsitan (quippe fortissimi iuuenes contumeliis inritati erant)
38 sicut omnia alia felicitas regis excepit. nihil illis ad bella promptius fuit. incitabat virtutem & ignominiæ demendæ cupido; & quia fortiora facta in paucis latere non poterant.

His ita compositis, Alexander Arianorum Satrape CAP. III.
constituto, *iter pronunciari* iubet *in Agriaspas*, quos iam tunc mutato nomine *Euergetas* adpellabant; ex quo frigo-
re victusque penuria Cyri exercitum adfectum, tectis &
2 commeatibus iuuerant. Quintus dies erat, vt in eam regionem peruenerat. cognoscit *Satibarzanem, qui ad Bes-* 6, 6, 20.
sum defecerat, cum equitum manu inrupisse rursus in Arios.
Itaque Caranum, & Erigyium cum Artabazo & Andronico, 7, 4, 32.
& sex millibus Græcorum peditum, DC equites sequeban-
3 tur. Ipse LX diebus gentem Euergetarum ordinauit, ma-
4 gna pecunia ob egregiam in Cyrum fidem donata. Relicto deinde, qui iis præesset, Amenide (scriba is Darii fuerat.) Arachosios, quorum regio ad Ponticum mare pertinet, sub-

egit. Ibi exercitum, qui sub Parmenione fuerat, occupauit. sex millia Macedonum erant, & CC nobiles, & quinque millia Græcorum cum equitibus ducentis; haud dubie
9,10,20. robur omnium virium regis. Arachosiis datus Menon præ- 5
tor IV millibus peditum, & DC equitibus in præsidium re-
4, 12, 9. 9. lictis. Ipse rex nationem ne finitimis quidem satis notam,
10, 8. quippe nullo commercio volentem mutuos vsus, cum exercitu intrauit. *Parapamisadæ* adpellantur, agreste homi- 6
num genus, & inter barbaros maxime inconditum. loco-
8, 9, 20. 9. rum asperitas, hominum quoque ingenia durauerat. geli- 7
10, 9. dissimum Septemtrionis axem ex magna parte spectant;
7, 4, 20. Bactrianis ad Occidentem coniuncti sunt: Meridiana regio
ad mare Indicum vergit. Tuguria latere primo struunt, 8
& quia sterilis est terra materiæ, in nudo etiam montis dorso, vsque ad summum ædificiorum fastigium eodem laterculo vtuntur. Ceterum structura latior ab imo, paulatim 9
incremento operis in arctius cogitur: ad vltimum in carinæ maxime modum coit. ibi foramine relicto superne lumen accipiunt ad medium. Vites & arbores, si quæ in tan- 10
to terræ rigore durare potuerunt, obruunt. Penitus hyeme defossæ latent. quum niue discussa aperiri humus cepit, cœ-
5, 6, 13. lo solique redduntur. Ceterum adeo altæ niues premunt 11
terram, gelu & perpetuo penè rigore constrictæ, vt ne auium quidem, feræue vllius vestigium exstet. Obscura cœli verius vmbra, quam lux, nocti similis premit terram; vix
vt quæ prope sunt conspici possint. In hac tamen omnis 12
humani cultus solitudine destitutus exercitus, quidquid malorum tolerari potest, pertulit; inopiam, frigus, lassitudinem, desperationem. Multos exanimauit rigor insolitus niuis; 13
multorum adussit pedes: plurimorum oculis præcipue perniciabilis fuit. fatigati quippe in ipso gelu deficientia corpora sternebant; quæ quum moueri desissent, vis frigoris ita adstringebat, vt rursus ad surgendum conniti non possent.

14 sent. A commilitonibus torpentes excitabantur. neque
aliud remedium erat, quam vt ingredi cogerentur. Tum demum vitali calore moto, membris aliquis redibat vigor.
15 Si qui tuguria barbarorum adire potuerunt, celeriter refecti
sunt. sed tanta caligo erat, vt ædificia nulla alia res quam
16 fumus ostenderet. Illi numquam ante in terris suis aduena 8, 4, 13.
viso, quum armatos repente conspicerent; exanimati metu, quidquid in tuguriis erat, adferebant: *vt corporibus ipsorum*
17 *parceretur* orantes. Rex agmen circumibat pedes, iacen- 7, 11, 8. 8,
tes quosdam erigens, & alios, quum ægre sequerentur, ad- 4, 9.
miniculo corporis sui excipiens. nunc ad prima signa; nunc 6, 4, 20.
in medium; nunc in vltimo agmine itineris multiplicato
18 labore aderat. Tandem ad cultiora peruentum loca est,
commeatuque largo recreatus exercitus: simul & qui consequi non potuerant, in illa castra venerunt. Inde agmen
19 processit ad Caucasum montem, cuius dorsum Asiam perpetuo iugo diuidit: hinc simul mare, quod Ciliciam subit, illinc Caspium fretum, & amnem Araxem, aliaque regionis
20 Scythiæ deserta spectat. Taurus secundæ magnitudinis
mons committitur Caucaso, à Cappadocia se adrollens Ci-
21 liciam præterit, Armeniæque montibus iungitur. Sic inter se tot iuga velut serie cohærentia perpetuum habent dorsum, ex quo Asiæ omnia fere flumina, alia in Rubrum, alia in Caspium mare, alia in Hyrcanum & Ponticum de-
22 cidunt. XVII dierum spatio Caucasum superauit exercitus. 7, 4, 22.
Rupes in eo X in circumitu stadia complectitur, quatuor in altitudinem excedit, in qua *vinctum Promethea fuisse* anti-
23 quitas tradit. Condendæ in radicibus montis vrbi sedes electa est. VII millibus seniorum Macedonum & præterea militibus, quorum opera vti desisset, permissum, in nouam vr- 5, 2, 16.
bem considere. Hanc quoque *Alexandriam* incolæ adpellauerunt.

At Bessus Alexandri celeritate * perterritus, diis patriis Cap. IV.

Interea Bessus cum amicis ducibusque copiarum inter epulas de bello consultat: Cobares unus sententiam eius (in Sogdianos recedere constituerat)

sacrificio rite facto; sicut illis gentibus mos est, cum amicis ducibusq; copiarum inter epulas de bello consultabat. Graues 2
4,14,8. mero *suas vires* extollere: *hostium* nunc *temeritatem*; nunc *paucitatem* spernere. præcipue Bessus ferox verbis, & parto 3
per scelus regno superbus; ac vix potens mentis, dicere; *Socor-*
4,13,6. *dia Darij creuisse hostium famam. occurrisse enim in Ciliciæ* 4
angustissimis faucibus; quum retrocedendo posset perducere incautos in loca naturæ situ inuia, tot fluminibus obiectis, tot montium latebris, inter quas deprehensus hostis, ne fugæ quidem, ne dum resistendi occasionem fuerit habiturus. Sibi 5
placere in Sogdianos recedere, Oxum amnem velut murum
4,5,4. 4,14,10. *obiecturum hosti; dum ex finitimis gentibus valida auxilia concurrerent. Venturos autem Chorasmios, & Dahas, Sa-* 6
7,4,15. & 32. *casque; & Indos, & vltra Tanaim amnem colentes Scythas; quorum neminem adeo humilem esse, vt humeri eius*
4,13,5. *non possent Macedonis militis verticem æquare.* Conclamant temulenti *vnam hanc sententiam salubrem esse* 7
& Bessus *circumferri merum largius* iubet, debellaturus super mensam Alexandrum. Erat in eo conuiuio Cobares 8
natione Medus, sed magicæ artis, (si modo ars est, non vanissimi cuiusque ludibrium,) magis professione, quam scientia celeber; alioquin moderatus & probus. Is quum 9
præfatus esset; *scire seruo vtilius parere dicto, quam adferre consilium, quum illos, qui pareant, idem quod ceteros*
3,2,18. *maneat: qui vero suadeant, proprium periculum.* poculum ei, quod habebat in manu, tradidit. quo accepto Cobares: *Natura*, inquit, *mortalium hoc quoque nomine praua & si-* 10
nistra dici potest; quod in suo quisque negocio hebetior est, quam in alieno. turbida sunt consilia eorum, qui sibi suadent. obstat metus; aliis cupiditas; nonnumquam natura- 11
lis eorum, quæ cogitauerit, amor. nam in te superbia non cadit. expertus es vnumquemque, quod ipse repererit, aut solum aut optimum ducere. Magnum onus sustines capite, re- 12
gium

impugnaturus, dicendi veniam accepit. Ceteris deditionem suadentem Bessus occidere vult. Bactriani audito Macedonum aduentu dilabuntur.

gium insigne. hoc aut moderate perferendum est; aut quod
13 *abominor, in te ruct. consilio, non impetu opus est.* Adjicit deinde quod apud Bactrianos vulgo vsurpabant: *canem* 9,1,31.
timidum vehementius latrare, quam mordere. altissima quæque flumina minimo sono labi. Quæ inserui, vt qualis-
14 cumque inter Barbaros potuit esse prudentia, traderetur. In 7,8,10. 8,
his audientium suspensam dederat exspectationem sui. Tum 13,7.
consilium aperit, vtilius Besso quam gratius. *In vestibulo,* 5,5,3.
inquit, *regiæ tuæ velocissimus consistit rex. Ante ille a-*
15 *gmen, quam tu mensam istam mouebis. Nunc ab Tanai* 7,4,6.
exercitum accersis, & armis flumina oppones. scilicet qua tu fugiturus es, hostis sequi non potest? iter vtrique commu- 4,5,8.
ne est; victori tutius. Licet strenuum metum putes esse;
16 *velocior tamen fuga est. Quin validioris occupas gratiam,*
dedisque te, vtcumque cesserit, meliorem fortunam deditus
17 *quam hostis habiturus. Alienum habes regnum, quo facilius eo careas. incipies forsitan iustus esse rex, quum ipse fe-*
18 *cerit, qui tibi & dare potest regnum & eripere. Consilium habes fidele, quod diutius exsequi superuacuum est. Nobilis equus umbra quoque virga regitur: ignauus ne calcari*
19 *quidem concitari potest.* Bessus & ingenio & multo mero 8,1,33. &
ferox, adeo exarsit, vt vix ab amicis, quo minus occideret 4,3.
eum, (nam strinxerat quoque acinacem) continceretur. Cer- 5,10,10.
te è conuiuio prosiluit haudquaquam potens mentis. Cobares inter tumultum elapsus ad Alexandrum transfugit.
20 VIII millia Bactrianorum habebat armata Bessus, quæ quamdiu propter cœli intemperiem, Indiam potius Macedonas 7,3,7.
21 petituros crediderant, obedienter imperata fecerunt: postquam aduentare Alexandrum compertum est; in suos quisque vicos dilapsi, Bessum reliquerunt. Ille cum clientium manu, qui non mutauerant fidem, Oxo amne superato, exustisque nauigiis, quibus transierat, ne iisdem hostis vte- 7,5,17.
22 retur; nouas copias in Sogdianis contrahebat. Alexander

At Alexander Caucasum transgressus inopia laborat: donec in Bactrianam peruenit. qua regio vbertate describitur. Ibi nouicium

7,3,22. Caucasum quidem, vt supra dictum est, transierat; sed
23 inopia frumenti prope ad famem ventum erat. Succo ex se-
fama expresso, haud secus, quam oleo artus perungebant.
Sed huius succi ducenis quadragenis denariis amphoræ sin-
gulæ; mellis, denariis trecenis nonagenis; trecenis vini æ-
stimabantur; tritici nihil aut admodum exiguum reperie-
24 batur. *Siros* vocabant barbari: quos ita solerter abscondunt,
vt nisi qui defoderunt, inuenire non possint. In iis
conditæ fruges erant. In quarum penuria milites fluuia-
25 tili pisce, & herbis sustinebantur. Iamque hæc ipsa alimen-
9,10,12. ta defecerant; quum iumenta, quibus onera portabant, cæ-
5,6,17. dere iussi sunt: horum carne dum in Bactrianos peruen-
tum, traxere vitam. Bactrianæ terræ multiplex & varia
26 natura est. alibi multa arbor & vitis largos miteſque fru-
ctus alit: solum pingue crebri fontes rigant: quæ mitiora
sunt, frumento conseruntur, cetera armentorum pabulo ce-
dunt. Magnam deinde partem eiusdem terræ steriles are-
27 næ tenent: squalida siccitate regio non hominem, non
7,5,2. 4,7,11. frugem alit: quum vero venti à Pontico mari spirant, quid-
quid sabuli in campis iacet, conuerrunt. Quod vbi cumu-
latum est, magnorum collium procul species est, omniaque
pristini itineris vestigia intereunt. Itaque qui transeunt cam-
28 pos, nauigantium modo noctu sidera obseruant, ad quo-
rum cursum iter dirigunt, & propemodum clarior est noctis
7,5,1. vmbra, quam lux. ergo interdiu inuia est regio, quia nec
29 vestigium, quod sequantur, inueniunt; & nitor siderum
caligine absconditur. Ceterum si quos ille ventus, qui à
mari exoritur, deprehendit, arena obruit. Sed qua mitior
30 terra est, ingens hominum equorumque multitudo gignitur. [Itaque Bactriani equites XXX millia expleuerant.] Ipsa
31 Bactra regionis eius caput, sita sunt sub monte Parapamisso. Bactrus amnis præterit mœnia. is vrbi & regioni de-
dit nomen. Hic regi statiua habenti nunciatur ex Græcia
32 *Pelo-*

accipit de Lacenum defectione, deq; Erigyi victoria, qui Satibarzanem prouocauerat; post egregiam pugnam interfecerat, eiusq; copias in potestatem redegerat.

Peloponnensium Laconumque defectio. nondum enim victi 5,5,1.
erant, quum proficiscerentur tumultus eius principia nun-
ciaturi. & alius præsens terror affertur; *Scythas qui vltra*
Tanaim amnem colunt, aduentare Besso ferentis opem. Eo- 7,4,6.
dem tempore, *quæ in gente Ariorum Caranus & Erigyius* 7,3,2.
33 *gesserant*, perferuntur. Commissum erat prœlium inter
Macedones Arioſque. Transfuga Satibarzanes barbaris
præerat; qui quum pugnam segnem vtrimque æquis viri-
bus stare vidisset, in primos ordines adequitauit, dempta-
que galea, inhibitis qui tela iaciebant; si quis *viritim dimi-*
care vellet, prouocauit ad pugnam, *nudum se caput in cer-*
34 *tamine habiturum.* Non tulit ferociam barbari dux exer-
citus Erigyius, grauis quidem ætate; sed & animi & corpo- 7,2,33.
ris robore nulli iuuenum postferendus. Is galea dempta
caniciem ostentans; *venit*, inquit, *dies, quo aut victoria,*
aut morte honestissima, quales amicos & milites Alexander
35 *habeat, ostendam.* Nec plura eloquutus equum in hostem
egit. Crederes imperatum, vt acies vtræque tela cohibe-
rent. protinus certe recessérunt dato libero spatio; intenti
in euentum, non duorum modo, sed etiam suæ sortis, quip-
36 pe alienum discrimen sequuturi. Prior barbarus emisit ha-
stam, quam Erigyius modica capitis declinatione vitauit.
At ipse infestam sarissam equo calcaribus concito in medio 9,7,22.
37 barbari gutture ita fixit, vt per ceruicem emineret. Præci- 4,9,25.
pitatus ex equo barbarus adhuc tamen repugnabat. Sed
ille extractam ex vulnere hastam rursus in os dirigit. Sati-
barzanes hastam manu complexus, quo maturius interiret,
38 ictum hostis adiuuit. & barbari duce amisso, quem magis 5,12,14.
necessitate quam sponte sequuti erant, tunc haud imme- 6,6,34. 7,6.
39 mores meritorum Alexandri arma Erigyio tradunt. Rex 14. & 24.
his quidem lætus, de Spartanis haudquaquam securus, ma-
gno tamen animo defectionem eorum tulit; dicens *non*
ante ausos consilia nudare, quam ipsum ad fines Indiæ per-
uenisse

uenisse cognouissent. Ipse Bessum persequens copias mouit: 40
cui Erigyius spolia barbari, ceu opimum belli decus præferens, occurrit.

CAP. V. Igitur Bactrianorum regione * Artabazo tradita; sarcinas & impedimenta ibi cum præsidio reliquit. Ipse cum
*8,1,19. expedito agmine loca deserta Sogdianorum intrat, nocturno
7,4,29. itinere exercitum ducens. Aquarum, vt ante dictum 2
7,4,27. est, penuria, prius desperatione, quam desiderio bibendi si-
4,7,6. 8. tim accendit. Per CCCC stadia, ne modicus quidem hu-
4,6. mor exsistit. Arenas vapor æstiui solis accendit, quæ vbi
flagrare ceperunt, haud secus quam continenti incendio
cuncta torrentur. Caligo deinde immodico terræ feruo- 4
re excitata, lucem tegit: camporumque non alia quam vasti & profundi æquoris species est. Nocturnum iter tole- 5
rabile videbatur, quia rore & matutino frigore corpora leuabantur. Ceterum cum ipsa luce æstus oritur: omnemque naturalem absorbet humorem siccitas; ora visceraque penitus vruntur. Itaque primum animi; deinde corpora 6
8,4,4. deficere ceperunt. pigebat & consistere & progredi. Pauci 7
à peritis regionis admoniti præpararant aquam. hæc paulisper repressit sitim: deinde crescente æstu rursum desiderium humoris accensum est. Ergo quidquid vini oleique erat, hominibus ingerebatur. tantaque dulcedo bibendi fu-
4,6,13. it, vt in posterum sitis non timeretur. Graues deinde aui- 8
de hausto humore non sustinere arma; non ingredi poterant; & feliciores videbantur, quos aqua defecerat, quum ipsi sine modo infusam vomitu cogerentur egerere. Anxi- 9
um regem tantis malis, circumfusi amici *vt meminisset sui*,
4,2,17. orabant; *animi sui magnitudinem vnicum remedium deficientis exercitus esse*: quum ex iis qui præcesserant ad ca- 10
piendum locum castris, duo occurrunt vtribus aquam gestantes, vt filiis suis, quos in eodem agmine esse, & ægre pati sitim non ignorabant, occurrerent: qui quum in regem in- 11
cidissent;

cidissent; alter ex iis utre resoluto vas, quod simul ferebat, implet porrigens regi. Ille accipit: percontatus *quibus*
12 *aquam portarent, filiis ferre* cognoscit. Tunc poculo pleno, sicut oblatum est, reddito; *nec solus*, inquit, *bibere sustineo; nec tam exiguum diuidere omnibus possum. Vos currite, & liberis vestris, quod propter illos adtulistis, date.*
13 Tandem ad flumen Oxum ipse peruenit prima fere vespera. sed exercitus magna pars non potuerat consequi: *in edito monte ignes* iubet *fieri, vt ij, qui ægre sequebantur,*
14 *haud procul castris se abesse cognoscerent. Eos* autem, *qui primi agminis erant, mature cibo ac potione firmatos, implere alios vtres, alios vasa, quibuscumque aqua posset portari,*
15 iussit, *ac suis opem ferre.* Sed qui intemperantius hauserant, intercluso spiritu exstincti sunt: multoque maior horum numerus fuit, quam vllo amiserat prœlio. At ille
16 thoracem adhuc indutus, nec aut cibo refectus aut potu; qua veniebat exercitus, constitit. nec ante ad curandum corpus recessit, quam præterierant, qui agmen sequebantur; totamque eam noctem cum magno animi motu perpetuis
17 vigiliis egit. Nec postero die lætior erat, quia nec nauigia habebat; nec pons erigi poterat circum amnem nudo so- 7,4,21.
lo, & materia maxime sterili. Consilium igitur quod vnum 5,4,31.
18 necessitas subiecerat, init. vtres quamplurimos stramentis 7,7,16. 7, 8,6. 7,9,4.
refertos diuidit. his incubantes transnauere amnem: quique primi transierant, in statione erant, dum trajicerent ceteri. Hoc modo sexto demum die in vlteriore ripa totum
19 exercitum exposuit. Iamque ad persequendum Bessum statuerat progredi; quum ea quæ in Sogdianis erant, cogno- 7,6,13.
scit. Spitamenes erat inter omnes amicos præcipuo ho-
20 nore cultus à Besso. sed nullis meritis perfidia mitigari potest. quæ tamen iam minus in eo inuisa esse poterat, quia nihil vlli nefastum in Bessum interfectorem regis sui videbatur. Titulus facinoris speciosus præferebatur, *vindicta*

Darij : ſed fortunam non ſcelus oderant Beſſi. Nam vt 21
Alexandrum flumen Oxum ſuperaſſe cognovit; Dataphernem & Catenem, quibus à Beſſo maxima fides habebatur,
7. 2. 17. in ſocietatem rei adſciſcit. Illi promptius adeunt, quam rogabantur; adſumptiſque octo fortiſſimis iuuenibus, talem dolum intendunt. Spitamenes pergit ad Beſſum, & remo- 22
tis arbitris, *comperiſſe* ait *ſe, inſidiari ei Dataphernem & Catenem: vt vivum Alexandro traderent agitantes, à ſemet occupatos eſſe, & vinctos teneri.* Beſſus tanto me- 23
rito, vt credebat, obligatus partim gratias agit, partim auidus explendi ſupplicii *adduci eos* iubet. Illi manibus ſua 24
ſponte religatis à participibus conſilii trahebantur: quos
5. 10. 10. Beſſus truci vultu intuens conſurgit, manibus non temperaturus. At illi ſimulatione omiſſa circumſiſtunt eum, & fruſtra repugnantem vinciunt; direpto ex capite regni inſigni, lacerataque veſte, quam ſpoliis occiſi regis induerat. Ille *deos ſui ſceleris vltores adeſſe* confeſſus, adiecit, *non* 25
Dario iniquos fuiſſe, quem ſic vlciſcerentur; ſed Alexandro propitios, cuius victoriam ſemper etiam hoſtis adiuuiſſet. Multitudo an vindicatura Beſſum fuerit, incertum eſt; niſi 26
illi, qui vinxerant, *iuſſu Alexandri feciſſe ipſos* mentiti, dubios adhuc animi terruiſſent. In equum impoſitum Alex-
7. 6. 14. andro tradituri ducunt. Inter hæc rex, quibus matura erat 27
6. 2. 17. miſſio, electis DCCCC fere, equiti bina talenta dedit; peditи terna denarium millia: monitoſque *vt liberos generarent*, remiſit domum. Ceteris gratiæ actæ, quod *ad reliqua belli nauaturos operam* pollicebantur. [Tum Beſſus perducitur] Peruentum erat in paruulum oppidum, Bran- 28
chidæ eius incolæ erant. Mileto quondam iuſſu Xerxis,
4. 12. 11. quum è Græcia rediret, tranſierant, & in ea ſede conſtite-
3. 10. 9. rant, quia templum, quod Didymeon adpellatur, in gratiam Xerxis violauerant. Mores patrii nondum exoleue- 29
4. 12. 11. rant; ſed iam bilingues erant, paulatim à domeſtico externoque

noque ſermone degeneres. Magno igitur gaudio regem excipiunt, vrbem ſeque dedentes. Ille *Mileſios, qui apud* 30
ipſum militarent, conuocari iubet. Vetus odium Mileſii gerebant in Branchidarum gentem. Proditis ergo, *ſiue iniuriæ, ſiue originis meminiſſe mallent; liberum de Branchi-* 31
dis permittit *arbitrium.* Variantibus deinde ſententiis *ſeipſum conſideraturum quod optimum factu eſſet*, oſtendit. Poſtero die occurrentibus *Branchidas ſecum procedere* iubet. Quumque ad vrbem ventum eſſet; ipſe cum expedi- 32
ta manu portam intrat. Phalanx *mœnia oppidi circumire* iuſſa; *& dato ſigno diripere vrbem proditorum receptacu-* 7. 6. 22.
lum, ipſosque ad vnum cædere. Illi inermes paſſim trucidantur, nec aut commercio linguæ, aut ſupplicum velamentis precibuſque inhiberi crudelitas poteſt. Tandem vt dejicerent, fundamenta murorum ab imo moliuntur, ne quod 8. 10. 6.
vrbis veſtigium exſtaret. Nec mora, lucos quoque ſacros non cædunt modo; ſed etiam exſtirpant: vt vaſta ſolitudo & ſterilis humus, excuſſis etiam radicibus, linqueretur.
Quæ ſi in ipſos proditionis auctores excogitata eſſent; iuſta vltio eſſe, non crudelitas videretur: nunc culpam maiorum poſteri luere, qui ne viderant quidem Miletum, adeo Xerxi non potuerant prodere. Inde proceſſit ad Tanaim
amnem. Quo perductus eſt Beſſus non vinctus modo; ſed etiam omni velamento corporis ſpoliatus. Spitamenes eum tenebat collo inſerta catena; tam barbaris, quam Ma-
cedonibus gratum ſpectaculum. Tum Spitamenes, *& te,* inquit, *& Darium reges meos vltus, interfectorem domini ſui adduxi, eo modo captum, cuius ipſe fecit exemplum.* 7. 7. 16.
Aperiat ad hoc ſpectaculum oculos Darius. Exſiſtat ab inferis, qui illo ſupplicio indignus fuit; & hoc ſolatio dignus eſt. Alexander multum conlaudato Spitamene conuerſus ad Beſſum, *Cuius*, inquit; *fera rabies occupauit animum tuum, quum regem de te optime meritum prius vincire; de-*

inceptum Darii fratri excruciandum tradit: Rex contra mentem barbari dimicans in crure vulnus accipit, non

inde occidere sustinuisti? Sed huius parricidij mercedem falso regis nomine persoluisti. Ibi ille facinus purgare non 39
ausus; *regis titulum se vsurpare dixit, vt gentem suam tradere ipsi posset: qui si cessasset, alium fuisse regnum occupaturum.* At Alexander Oxathrem fratrem Darii, quem inter 40
6.2.11. 7. 10.10. 6.3.14. *5.5.6. corporis custodes habebat, *propius* iussit *accedere*; *tradique Bessum ei, vt cruci adfixum mutilatis * auribus naribusque sagittis configerent barbari; adseruarentque corpus, vt ne aues quidem contingerent.* Oxathres *cetera sibi curæ fore* 41
pollicetur. Aues non ab alio, quam à Catene posse prohiberi adijcit; eximiam eius artem cupiens ostendere. namque adeo certo ictu destinata feriebat, vt aues quoque exciperet. Nam etsi forsitan sagittandi tam celebri vsu minus admira- 42
bilis videri hæc ars possit; tamen ingens visentibus miraculum, magnoque honori Cateni fuit. Dona deinde omni- 43
bus, qui Bessum adduxerant, data sunt. Ceterum supplicium eius distulit, *vt eo loco, in quo Darium ipse occiderat, necaretur.*

CAP. VI. Interea Macedones ad petendum pabulum incomposito agmine egressi, à barbaris, qui de proximis montibus decurrerunt, opprimuntur; pluresque capti sunt quam occisi. barbari autem captiuos præ se agentes, rursus in mon- 2
tem receserunt. XX millia latronum erant. fundis sagittisque pugnam inuadunt. Quos dum obsidet rex, inter- 3
promptissimos dimicans sagitta ictus est, quæ in medio crure fixa reliquerat spiculum. Illum quidem mœsti & adto- 4
niti Macedones in castra referebant: sed nec barbaros fefellit subductus ex acie rex; quippe ex edito monte cuncta prospexerant. Itaque postero die misere legatos ad regem, 5
quos ille *protinus* iussit *admitti*; solutisque fasciis magnitudinem vulneris dissimulans, crus barbaris ostendit. Illi iussi 6
7.8.9. *considere* adfirmant *non Macedonas, quam ipsos fuisse tristiores cognito vulnere ipsius: cuius si auctorem reperissent, deditu-*

veniam orantes impetrauit. Equitum peditumque contentio, ab vtriusque fautoribus sedata. Aduentus Scytharum legatorum. Sogdianorum defectio auctoribus Spitamene & Catene excitata.

dedituros fuisse. cum dius enim pugnare sacrilegos tantum 7
Ceterum se gentem in fidem dedere, superatos virtute illius. Rex fide data, & captiuis receptis, gentem in dedirionem 8
accepit. Castris inde motis lectica militari ferebatur, quam pro se quisque eques pedesque subire certabant. Equites, 9.2.32.
cum quibus rex prælia inire solitus erat, sui muneris id esse censebant. Pedites contra *quum saucios commilitones ipsi gestare adsueuissent, eripi sibi proprium officium tum petisi-* 9
mum, quum rex gestandus esset, querebantur. Rex in tanto vtriusque partis certamine, & sibi difficilem, & præteritis grauem electionem futuram ratus; *inuicem subire eos* iussit. 10
Hinc quarto die ad vrbem Maracanda peruentum est. LXX stadia murus vrbis amplectitur. arx nullo cingitur muro. Præsidio vrbi relicto, proximos vicos depopulatur, atque vrit. 11
Legati deinde Abiorum Scytharum superueniunt; liberi ex quo decesserat Cyrus; tum imperata facturi. Iustissimos barbarorum constabat: armis abstinebant nisi lacessiti: Libertatis modico & æquali vsu, principibus humiliores pares 12
fecerunt. Hos benigne adloquutus, ad eos Scythas, qui Europam incolunt, Penidam quemdam misit ex amicis, qui denunciaret eis, *ne Tanaim amnem regionis iniussu regis transirent.* eidem mandatum, *vt contemplaretur locorum situm; & illos quoque Scythas, qui super Bosphoro incolunt,* 8.1.12.
viseret. Condendæ vrbis sedem super ripam Tanais elegerat; claustrum & tam perdomitorum, & quos deinde adire 7.10.16. 10.
decreuerat. Sed consilium distulit *Sogdianorum* nunciata 2.8.
defectio, quæ Bactrianos quoque traxit. VII millia equitum 7.5.19. 7.
erant, quorum auctoritatem ceteri sequebantur. Alexander 8.21.
Spitamenem & Catenem, à quibus ei traditus erat Bessus, 7.4.38. 7.
haud dubius quin eorum opera redigi possent in potestatem 5.2.7.
coercendo eos, qui nouauerant res, iussit accersiri. At illi defectionis, ad quam coercendam euocabantur, auctores, vulgauerant famam; *Bactrianos equites à rege omnes, vt*

cui comprimendæ Alexander cum ducibus suis Cyropolim & Memaceneram vrbem obsidet, & accepto vulnere,

occiderentur accersiri: idque imperatum ipsis, non sustinuisse tamen exsequi; ne inexpiabile in populares facinus admitterent. Non magis Alexandri sæuitiam; quam Bessi parricidium ferre potuisse. Itaque sua sponte iam motos, metu pœnæ haud difficulter concitauerunt ad arma. Alex- 16
7,9,22. ander transfugarum defectione comperta, *Craterum obsidere Cyropolim* iubet: ipse aliam vrbem regionis eiusdem corona capit; signoque, vt puberes interficerentur, dato, reliqui in prædam cessere victoris: vrbs diruta est, vt ceteri cladis exemplo continerentur. Memaceni valida gens obsi- 17
9,1,23. dionem non vt honestiorem modo, sed etiam vt tutiorem ferre decreuerant. Ad quorum pertinaciam mitigandam rex L equites præmisit; qui *clementiam ipsius in deditos, simulque inexorabilem animum in deuictos* ostenderent. Illi 18
nec de fide, nec de potentia regis ipsos dubitare respondent; equitesque *tendere extra munimenta vrbis* iubent. Hospitaliter deinde exceptos, graueque epulis & somno, intempesta nocte adorti interfecerunt. Alexander haud secus, 19
quam par erat motus, vrbem corona circumdedit; munitiorem, quam vt primo impetu capi posset. Itaque Meleagrum & Perdiccam in obsidionem iungit, Cyropolim vt
7,6,16. ante dictum est, obsidentes. Statuerat autem parcere vrbi 20
conditæ à Cyro: quippe non alium gentium illarum magis
9,6,23. admiratus est, quam hunc regem, & Semiramim, in quis *& magnitudinem animi, & claritatem rerum longe emicuisse credebat.* Ceterum pertinacia oppidanorũ eius iram accendit. 21
7,5,32. Itaque *captam vrbem diripere* iussit *delectos Macedones*, haud iniuria infestos; & ad Meleagrum & Perdiccam redit. Sed 22
non alia vrbs fortius obsidionem tulit: quippe & militum promptissimi cecidere; & ipse rex ad vltimum periculum venit. namque cervix eius saxo ita icta est, vt oculis caligine offusa conlaberetur, ne mentis quidem compos. exercitus certe velut erepto eo ingemuit. Sed inuictus aduersus 23

ea, quæ

diripit: Menedemũ contra Spitamenem Maracanda mittit: Alexandri ad Tanaim cursus. Ad eam dirimendam exercitũ mittit rex Scythæ um, quarũ ... de scribitur.

ea, quæ ceteros terrent, nondum percurato vulnere, acrius obsidioni institit, naturalem celeritatem ira concitante. Cu- 5,5,3.
niculo ergo suffossa mœnia ingens nudauere spatium; per 4,6,30.
24 quod inrupit, victorque vrbem dirui iussit. Hinc Menede- 9,5,20.
mum cum III millibus peditum, & DCCC equitibus ad 7,7,31.
vrbem Maracanda misit. Spitamenes transfuga præsidio Macedonum inde deiecto, muris vrbis eius incluserat se: haud oppidanis consilium defectionis adprobantibus. sequi
25 tamen videbantur, quia prohibere non poterant. Interim 7,4,38.
Alexander ad Tanaim amnem redit, & quantum soli occupauerant castris, muro circumdedit. LX stadiorum vrbis murus fuit, hanc quoque vrbem *Alexandriam* adpellari iussit.
26 Opus tanta celeritate perfectum est, vt decimo septimo die, qua munimenta excitata erant, tecta quoque vrbis absoluerentur. Ingens militum certamen inter ipsos fuerat, vt suum quisque munus (nam diuisum erat) primus ostenderet.
27 Incolæ nouæ vrbi dati captiui, quos reddito precio dominis liberauit, quorum posteri nunc quoque non apud eos tam longa ætate propter memoriam Alexandri exoleuerunt.

CAP. VII.

Rex Scytharum, cuius tum vltra Tanaim imperium erat, ratus eam vrbem, quam in ripa amnis Macedones condiderant, suis impositam esse ceruicibus; fratrem Cartasim 7,10,16. 10,
nomine cum magna equitum manu misit *ad diruendam* 2,8.
2 *eam, proculque amne submouendas Macedonum copias.* Bactrianos Tanais ab Scythis, quos Europæos vocant, diuidit.
3 Idem Asiam & Europam finis interfluit. Ceterum Scytharum gens haud procul Thracia sita ab Oriente ad Septemtrionem se vertit; Sarmatarumque, vt quidam credidere,
4 non finitima, sed pars est. Recta deinde regionem aliam vltra Istrum iacentem colit: vltima Asiæ, quæ Bactra sunt, stringit. quæ Septemtrioni proxima sunt. profundæ inde syluæ, vastæque solitudines excipiunt. Rursus quæ ad Tanaim & Bactra spectant, humano cultu haud dispari sunt.

Primus

Alexander adhuc ex vulnere debilis, aruspices consuluit: exitum præsentia expauit: bellum Scythicum sine pudore

Primus cum hac gente non prouisum bellum Alexander gesturus, quum in conspectu eius obequitaret hostis, adhuc æger ex vulnere, præcipue voce deficiens, quam & modicus cibus & cruciatus extenuabat dolor, *amicos in consilium aduocari* iubet. Terrebat eum non hostis, sed iniquitas temporis. Bactriani defecerant: Scythæ etiam lacessebant: ipse non insistere in terra; non equo vehi, non docere, non hortari suos poterat. Ancipiti periculo implicitus, deos quoque incusans, querebatur, *se iacere segnem, cuius velocitatem nemo antea valuisset effugere. vix suos credere non simulari valetudinem.* Itaque qui post Darium victum ariolos & vates consulere desierat; rursus ad superstitionem, humanarum gentium ludibria reuolutus, *Aristandrum*, cui credulitatem suam addixerat, *explorare eventum rerum sacrificiis* iubet. Mos erat aruspicibus exta sine rege spectare; & quæ portenderentur, referre. Inter hæc Rex dum fibris pecudum explorantur euentus latentium rerum, *propius ipsum considere amicos* iubet, *ne contentione vocis cicatricem infirmam adhuc rumperet.* Hephæstion, Craterus, & Erigyius erant cum Custodibus in tabernaculum admissi. *Diserimen*, inquit, *me occupauit meliore hostium, quam meo tempore. Sed necessitas ante rationem est: maxime in bello, quo raro permittitur tempora eligere. Decrescere Bactriani, in quorum cervicibus stamus; & quantum in nobis animi sit, alieno Marte experiuntur: Haud dubie si omiserimus Scythas vltro arma inferentes; contempti ad illos, qui defecerunt, reuertemur. Si vero Tanaim transierimus, & vbique inuictos esse nos Scytharum pernicie ac sanguine ostenderimus; quis dubitabit patere etiam Europam victoribus? Fallitur, qui terminos gloriæ nostræ metitur spatio, quod transituri sumus. Vnus amnis interfluit, quem si traiecimus, in Europam arma proferimus. Et quanti æstimandum est, dum Asiam subigimus, in alio quodammodo*

6, 1, 5. 7, 7, 18. 6, 2, 19. 5, 5, 3. 3, 8, 11. 4, 6, 12. 7, 1. 4, 2, 14. 7, 7, 20. 9, 11. 8, 6, 22. 6, 4. 8, 4, 11. 9, 6, 21.

modo orbe tropæa statuere: & quæ tam longo interuallo natura videtur diremisse, vna victoria subito committere?
15 *At hercule si paululum cessauerimus; in tergis nostris Scythæ hærebunt. An soli sumus qui flumina transnare possumus?*
16 *Multa in nosmetipsos recident, quibus adhuc vicimus. Fortuna, belli artem victos quoque docet. Vtribus amnem tra-* 7, 5, 18.
iiciendi exemplum fecimus nuper: hoc vt Scythæ imitari 7, 5, 37.
17 *nesciant, Bactriani docebunt. Præterea vnus gentis huius adhuc exercitus venit, ceteri exspectantur. Ita bellum vitando alemus; & quod inferre possemus, accipere cogemur.*
18 *Manifesta est consilij mei ratio: Sed an permissuri sint Macedones animo vti meo, dubito; quia ex quo hoc vulnus ac-* 7, 7, 6.
19 *cepi, non equo vectus sum, non pedibus ingressus. sed si me sequi vultis, valeo amici. Satis virium est ad toleranda ista. aut si iam adest vitæ meæ finis, in quo tandem opere melius*
20 *exstinguar.* Hæc quassâ adhuc voce subdeficiens vix pro- 7, 7, 9.
ximis exaudientibus dixerat; quum omnes à tam præcipiti
21 consilio regem deterrere ceperunt. Erigyius maxime: qui haud sane auctoritate proficiens apud obstinatum animum; superstitionem, cuius potens non erat rex, incutere tentauit; 7, 7, 8.
dicendo, *deos quoque obstare consilio; magnumque periculum, si flumen transisset, ostendi.* Intranti Erigyio tabernaculum regis Aristander occurrerat, *tristia exta fuisse* signi-
23 ficans: hæc ex vate comperta Erigyius nunciabat. Quo inhibito Alexander, non ira solum, sed etiam pudore confusus, quod superstitio, quam celauerat, detegebatur; *Arist-*
24 *andrum vocari* iubet. Qui vt venit, intuens eum; *non rex*, inquit, *sed priuatus sum. sacrificium vt faceres, mandaui. quid eo portenderetur, cur apud alium, quam apud me professus es? Erigyius arcana mea & secreta te prodente cognouit. Quem certum me hercule habeo extorum inter-*
25 *prete vti metu suo. Tibi autem quam potest, denuncio, ipse* 4, 10, 10. 7, 11, 25.
mihi indices, quid ex extis cognoueris; ne possis inficiari di-

xisse,

xisse, quæ dixeris. Ille exsanguis adtonitoque similis sta- 26
6, 11, 37. bat, per metum etiam voce suppressa: tandemque eodem
metu stimulante, ne regis exspectationem moraretur; *magni*, inquit, *laboris, non inriti discrimen instare prædixi.*
nec mea ars, quam benevolentia me perturbat. Infirmita- 27
10, 2, 29. *tem valetudinis tuæ video, & quantum in vno te sit scio.*
Vereor ne non præsenti fortunæ tuæ sufficere possis. Rex 28
7, 11, 27. 8. iussum *considere felicitati suæ* remisit. *Sibi enim ad alia*
13, 13. 9, 9, 2. *gloriam concedere deos.* Consultanti deinde cum iisdem, 29
quonam modo flumen transirent? superuenit Aristander, *non*
alias latiora exta vidisse se adfirmans: *vtique prioribus*
longe diuersa. tum solicitudinis causas adparuisse; nunc
prorsus egregie litatum esse. Ceterum quæ subinde nun- 30
ciata sunt regi, continuæ felicitati rerum eius imposuerant
7, 6, 24. 7. labem. Menedemum, vt supra dictum est, miserat ad ob- 31
9, 21. sidendum Spitamenem Bactrianæ defectionis auctorem.
Qui comperto hostis aduentu, ne muris vrbis includeretur;
simul fretus excipi posse; qua venturum sciebat, consedit
occultus. Syluestre iter aptum insidiis tegendis erat: ibi 32
Dahas condidit. Equi binos armatos vehunt, quorum in-
uicem singuli repente desiliunt: equestris pugnæ ordinem
turbant. equorum velocitati par est hominum pernicitas. 33
Hos Spitamenes saltum circumire iussos pariter & à late-
ribus, & à fronte, & à tergo hosti ostendit. Menedemus 34
vndique inclusus, ne numero quidem par, diu tamen resti-
3, 5, 1. tit; clamitans *nihil aliud superesse locorum fraude deceptis,*
5, 8, 6. *quam honestæ mortis solatium ex hostium cæde.* Ipsum præ- 35
ualens equus vehebat, quo sæpius in cuneos barbarorum
effusis habenis cuectus, magna strage eos fuderat. Sed quum 36
vnum omnes peterent, multis vulneribus exsanguis Hyp-
sidem quemdam ex amicis hortatus est, *vt in equum suum*
adscenderet, & se fuga eriperet. Hæc agentem anima de-
fecit, corpusque ex equo defluxit in terram. Hypsides pot- 37
erat

erat quidem effugere; sed amisso amico mori statuit. vna 5, 3, 19. 8,
erat cura ne inultus occideret. Itaque subditis calcaribus 21, 16.
equo in medios hostes se immisit, & memorabili edita pu-
38 gna obrutus telis est. Quod vbi videre, qui cædi superer-
ant; tumulum paulo quam cetera editiorem capiunt. quos
39 Spitamenes fame in deditionem subacturus obsedit. Ceci-
dere eo prœlio peditum II millia, CCC equites. Quam 7, 9, 21.
cladem Alexander solerti consilio texit, *morte* denunciata 4, 12, 22.
iis, qui ex prœlio venerant, *si acta vulgassent.*

Ceterum quum animo disparem vultum diutius ferre CAP. IIX.
non posset; in tabernaculum super ripam fluminis de indu-
2 stria locatum secessit. Ibi sine arbitris singula animi con- 3, 6, 5. 4.
sulta pensando, noctem vigiliis extraxit, sæpe pellibus taber- 12, 21.
naculi adleuatis, vt conspiceret hostium ignes, è quibus con- 4, 12, 27.
3 iectare poterat, quanta hominum multitudo esset. Iamque
lux adparebat, quum thoracem indutus procedit ad milites, 4, 13, 25.
4 tum primum post vulnus proxime acceptum. Tanta erat 3, 6, 17.
apud eos veneratio regis, vt facile periculi, quod horrebant, 6, 2, 21.
5 cogitationem præsentia eius excuteret. Læti ergo & ma-
nantibus præ gaudio lachrimis, consalutant eum; & quod
6 ante recusauerant bellum, feroces deposcunt. Ille *se ra-*
tibus equitem phalangemque transportaturum esse pronun-
7 ciat; *super vires* iubet *nare leuius armatos.* Plura nec dici 7, 5, 12.
res desiderauit; nec rex dicere per valetudinem potuit. Ceter-
um tanta alacritate militum rates iunctæ sunt, vt in tridu-
8 um ad XII millia effectæ sint. Iamque ad transeundum
omnia aptauerant; quum legati Scytharum XX more gen-
tis per castra equis vecti, *nunciari* iubent *regi, velle ipsos ad*
9 *eum mandata perferre.* Admissi in tabernaculum, iussi- 7, 6, 6.
que *considere*, in vultu regis defixerant oculos; credo quia
magnitudine corporis animum æstimantibus modicus
10 haudquaquam famæ par videbatur. Scythis autem non vt 5, 12, 16.
ceteris barbaris rudis & inconditus sensus est: quidam eo-
rum

Scytharum veniunt: quorum oratio recitatur. Alexandri auiditatem exprobrant & iniquitatem: mores suos exponunt, quibus par non sit

rum sapientiam capere dicuntur, quantamcumque gens capit semper armata. Sicque loquutos esse apud regem me- 11
moriæ proditum est. Abhorrent forsitan moribus nostris
& tempora & ingenia cultiora fortitis; sed vt possit oratio
corum sperni, tamen fides nostra non debet, quæ vtcum-
9,1,34. que tradita sunt, incorrupta perferemus. Igitur vnum ex 12
4,11,2. 10. 5,29. his maximum natu ita loquutum accepimus. *Si dij habitum corporis tui auiditati animi parem esse voluissent; orbis te non caperet: altera manu Orientem; altera Occidentem*
10,10,6. *contingeres. & hoc adsequutus scire velles, vbi tanti numinis fulgor conderetur. Sic quoque concupiscis, quæ non* 13
4,11,8. *capis. Ab Europa petis Asiam; ex Asia transis in Europam: deinde si humanum genus omne superaueris; cum syluis, & niuibus, & fluminibus, ferisque bestiis gesturus es bellum. Quid tu, ignoras ARBORES magnas diu crescere; vna ho-* 14
ra extirpari? Stultus est, qui fructus earum spectat, altitudinem non metitur. Vide ne dum ad cacumen peruenire contendis; cum ipsis ramis, quos comprehenderis decidas. Leo quoque aliquando minimarum auium pabulum fuit: & 15
ferrum rubigo consumit. nihil tam firmum est, cui periculum non sit etiam ab inualido. Quid nobis tecum est? nun- 16
quam terram tuam adigimus. Qui sis, vnde venias, licet ne ignorare in vastis syluis viuentibus? Nec seruire vlli possumus; nec imperare desideramus. Dona nobis data sunt, 17
ne Scytharum gentem ignores, iugum boum, aratrum, & sagitta, & patera. His vtimur & cum amicis, & aduersus inimicos. Fruges amicis damus boum labore quæsitas: Pa- 18
tera cum his vinum dijs libamus: Inimicos sagitta eminus; hasta cominus petimus. Sic Syriæ regem, & postea Persarum, Medorumque superauimus; patuitque nobis iter vsque in Aegyptum. At tu, qui te gloriaris ad latrones persequen- 19
dos venire, omnium gentium, quas adisti, latro es. Lydiam cepisti: Syriam occupasti; Persidem tenes: Bactrianos habes in

futura regis capiditas: felicitati modum imponere nouant: lubricam enim esse, melius fallurum, si Scythæ amici vtatur.

bes in potestate: Indos petisti: iam etiam ad pecora nostra
20 *auaras & instabiles manus porrigis. QVID tibi diuitiis opus est, quæ te esurire cogunt? Primus omnium satietate parasti famem; vt quo plura haberes, acrius, quæ non habes,*
21 *cuperes. Non succurrit tibi, quamdiu circum Bactra hæreas? dum illos subigis, Sogdiani bellare ceperunt. bellum* 7,6,15.
tibi ex victoria nascitur. Nam vt maior fortiorque sis quam quisquam; tamen alienigenam dominum pati nemo 6,3,10.
22 *vult. Transi modo Tanaim: scies quam late pateant; nunquam tamen consequeris Scythas. paupertas nostra velocior erit, quam exercitus tuus, qui prædam tot nationum vehit. Rursus quum procul abesse nos credes, videbis in tuis castris.*
23 *eadem velocitate & sequimur, & fugimus. Scytharum solitudines Græcis etiam prouerbiis audio eludi. at nos deserta & humano cultu vacua, magis quam vrbes & opulentos*
24 *agros sequimur. Proinde fortunam tuam pressis manibus tene. Lubrica est, nec inuita teneri potest. Salubre con-* 4,5,2. 5,
silium sequens quam præsens tempus, ostendit melius. impo- 8,15.
25 *ne felicitati tuæ frenos, facilius illam reges. Nostri sine* 8,2,1. 3,8,20. 4,
pedibus dicunt esse fortunam, quæ manus & pennas tantum 14,19.
habet; quum manus porrigit, pennas quoque comprehendere
26 *non sinit. Denique SI DEVS es, tribuere mortalibus beneficia debes; non sua eripere: sin autem homo es, id quod es, semper esse te cogita. Stultum est eorum meminisse, propter*
27 *quæ tui obliuiscaris. Quibus bellum non intuleris, bonis amicis poteris vti. nam & FIRMISSIMA est inter pares amicitia; & videntur pares, qui non fecerunt inter se peri-*
28 *culum virium. Quos viceris, amicos tibi esse caue credas.* 4,6,31.
inter dominum & seruum nulla amicitia est. etiam in pa- 8,8,11.
29 *ce, belli tamen iura seruantur. Iurando gratiam Scythas sancire ne credideris. colendo fidem, iurant. Græcorum* 4,5,11.
ista cautio est, qui acta consignant, & deos inuocant. nos RELIGIONEM in ipsa fide nouimus: qui non reuerentur homines,

mines, fallunt deos. Nec tibi amico opus eſt, de cuius be- 30
neuolentia dubites. Ceterum nos & Aſiæ & Europæ cuſto-
6, 2, 13. *des habebis: Bactra, niſi diuidat Tanais, contingimus: ul-*
tra Tanaim vſque ad Thraciam colimus; Thraciæ Macedo-
niam coniunctam eſſe fama eſt. Vtrique imperio tuo finitimos, hoſtes an amicos velis eſſe, conſidera. Hæc barbarus.

CAP. IX. Contra rex *fortuna ſua & conſiliis ſuorum ſe vſurum*
7, 11, 27. *eſſe* reſpondet. *nam & fortunam, cui confidat; & conſilium*
ſuadentium, ne quid temere & audacter faciat ſequuturum.
Dimiſſiſque legatis, in præparatas rates exercitum impoſuit. 2
In proris clypeatos locauerat; iuſſos *in genua ſubſidere, quo*
tutiores eſſent aduerſus ictus ſagittarum. Poſt hos qui tor- 3
menta intenderent, ſtabant; & ab vtroque latere, & à fron-
te circumdati armatis. Reliqui qui poſt tormenta conſti-
terant, remigem lorica indutum ſcutorum teſtudine armati
protegebant. Idem ordo in illis quoque ratibus, quæ equi- 4
tem vehebant, ſeruatus eſt. maior pars à puppe nantes
7, 5, 18. equos loris trahebat. At illos, quos vtres ſtramento reple-
5, 3, 9. ti vehebant, obiectæ rates tuebantur. Ipſe rex cum delectis 5
primus ratem ſoluit, & *in ripam dirigi* iuſſit. Cui Scythæ
4, 9, 22. admotos ordines equitum in primo ripæ margine oppo-
nunt; vt ne adplicari quidem terræ rates poſſent. Cete- 6
rum præter hanc ſpeciem ripis præſidentis exercitus, ingens
nauigantes terror inuaſerat: namque curſum gubernatores,
quum obliquo flumine impellerentur, regere non poterant;
9, 9, 12. vacillanteſque milites, & ne excuterentur ſoliciti, nautarum
miniſteria turbauerant. Ne tela quidem conati nixu vibra- 7
re poterant; quum prior ſtandi ſine periculo, quam hoſtem
inceſſendi cura eſſet. Tormenta ſaluti fuerunt. quibus in
confertos ac temere ſe offerentes, haud fruſtra excuſſa ſunt
tela. Barbari quoque ingentem vim ſagittarum infudere 8
ratibus. vixque vllum fuit ſcutum, quod non pluribus ſi-
mul ſpiculis perforaretur. Iamque terræ rates adplicabantur, 9
quum

quum acies clypeata conſurgit, & haſtas certo ictu, vtpote
libero nixu, mittit è ratibus. Et vt territos recipienteſque
equos videre; alacres mutua adhortatione in terram deſilie-
10 re. Turbatis acriter pedem inferre ceperunt. Equitum
deinde turmæ, quæ frenatos habebant equos perfregere bar-
barorum aciem. Interim ceteri agmine dimicantium tecti
11 aptauere ſe pugnæ. Ipſe rex quod vigoris, ægro adhuc cor-
pore, deerat, animi firmitate ſupplebat. Vox adhortantis
non poterat audiri, nondum bene obducta cicatrice cerui- 7, 7, 9.
12 cis: ſed dimicantem cuncti videbant. Itaque ipſi quidem 3, 2, 14.
ducum fungebantur officio; aliuſque alium adhortati, in ho-
13 ſtem ſalutis immemores ruere ceperunt. Tum vero non
ora, non arma, non clamorem hoſtium barbari tolerare 8, 10, 18.
potuerunt: omneſque effuſis habenis (namque equeſtris
acies erat,) capeſſunt fugam. quos rex, quamquam vexatio-
nem inualidi corporis pati non poterat, per LXXX tamen
14 ſtadia inſequi perſeuerauit. Iamque linquente animo ſuis
præcepit, *vt donec lucis aliquid ſupereſſet, fugientium tergis*
inhærerent: ipſe exhauſtis etiam animi viribus, in caſtra
15 ſe recepit, reliquum ſubſtitit. Tranſierant iam Liberi patris
terminos; quorum monumenta lapides erant crebris inter-
uallis diſpoſiti, arboreſque proceræ, quarum ſtipites hedera
16 contexerat. Sed Macedonas ira longius prouexit: quippe
media fere nocte in caſtra redierunt, multis interfectis, pluri-
bus captis, equoſque MDCCC abegere. Ceciderunt au-
tem Macedonum equites LX, pedites C fere, mille fauci
17 fuerunt. Hæc expeditio deficientem magna ex parte Aſi-
am fama tam opportunæ victoriæ domuit. Inuictos Scy-
thas eſſe crediderant, *quibus fractis nullam gentem Mace-*
donum armis parem fore confitebantur. Itaque Sacæ mi-
ſere legatos, qui pollicerentur *gentem mandata facturam.*
18 Mouerat eos regis non virtus magis, quam clementia in
deuictos Scythas: quippe captiuos omnes ſine pretio remi- 5, 1, 18.
ſerat;

8, 12, 10. ferat; vt fidem faceret sibi cum ferocissimis gentium de fortitudine, non de ira fuisse certamen. Benigne igitur excep- 19
tis Sacarum legatis, comitem Excipinum dedit, admo-
6, 5, 23. dum iuuenem ætatis flore conciliatum sibi; qui quum spe-
3, 12, 16. cie corporis æquaret Hephæstionem, lepore haud sane illi
par erat. Ipse *Cratero cum maiore parte exercitus modicis* 20
itineribus sequi iusso, ad Maracanda vrbem peruenit; ex
qua Spitamenes cognito eius aduentu Bactra perfugerat.
Itaque quatriduo Rex longum itineris spatium emensus, per- 21
7, 7, 31. & 39. uenerat in eum locum, in quo Menedemo duce II millia
peditum, & CCC equites amiserat. horum ossa tumulo
5, 4, 3. contegi iussit, & inferias more patrio dedit. Iam Craterus 22
cum phalange subsequi iussus, ad regem peruenerat. itaque
7, 6, 16. 9, 4, 5. vt omnes, qui defecerant, pariter belli clade premerentur,
copias diuidit; *vrique agros, & interfici puberes* iussit.

CAP. X. Sogdiana regio maiori ex parte deserta est: octingen- 2
ta fere stadia in latitudinem vastæ solitudines tenent. In-
gens spatium rectæ regionis est, per quam amnis, *Polytimetum* vocant incolæ, fertur torrens. Eum ripæ in tenuem
6, 4, 5. alueum cogunt; deinde cauerna accipit, & sub terram rapit.
Cursus absconditi indicium est aquæ meantis sonus; quum 3
ipsum solum, sub quo tantus amnis fluit, ne modico quidem resudet humore. Ex captiuis Sogdianorum ad regem 4
XXX nobilissimi, corporum robore eximio, perducti erant; qui vt per interpretem cognouerunt iussu *regis ipsos ad supplicium trahi*, carmen lætantium more canere, tripudiisque & lasciuiori corporis motu gaudium quoddam animi
2, 14, 46. ostentare ceperunt. Admiratus rex tanta magnitudine ani- 5
mi oppetere mortem, *reuocari eos* iussit; *causam tam effusæ lætitiæ, quum supplicium ante oculos haberent*, requirens. Illi *si ab alio occiderentur, tristes morituros fuisse* respon- 6
dent; *nunc à tanto rege, victore omnium gentium maiori-*
5, 8, 6. *bus suis redditos, honestam mortem, quam fortes viri voto*

quoque

quoque expeterent, carminibus sui moris lætitiaque celebrare. Tum rex, *quæro itaque*, inquit, *an viuere velitis*
8 *non inimici mihi, cuius beneficio victuri estis?* Illi *nunquam se inimicos ei; sed bello lacessitos, hostes fuisse* respondent. *SI QVIS ipsos beneficio, quam iniuria experiri maluis-*
9 *set; certaturos fuisse, ne vincerentur officio.* Interrogantique *quo pignore fidem obligaturi essent? vitam quam acciperent, pignori futuram esse* dixerunt. *reddituros quandoque repetisset.* Nec promissum fefellerunt. Nam qui remissi domos ierant, in fide continuere populares: quatuor inter Custodes corporis retenti, nulli Macedonum in regem
10 caritate cesserunt. In Sogdianis Peucolao cum tribus millibus peditum (neque enim maiori præsidio indigebat) relicto, Bactra peruenit. Inde *Bessum Ecbatana duci* iussit, *in-* 7, 5, 40.
11 *terfecto Dario pœnas capite persoluturum.* Iisdem fere diebus Ptolemæus & Menidas peditum tria millia, & equites
12 mille adduxerunt mercede militaturos. Alexander quoque ex Lycia cum pari numero peditum, & D equitibus venit: Totidem è Syria Asclepiodorum sequebantur: Antipater Græcorum VIII millia in quis D equites erant, mise-
13 rat. Itaque exercitu aucto, ad ea quæ defectione turbata erant, componenda processit; interfectisque consternationis auctoribus, quarto die ad flumen Oxum peruentum est. hic quia limum vehit, turbidus semper & insalubris est potu.
14 Itaque puteos miles ceperat fodere. nec tamen humo alte egesta exsistebat humor; quum in ipso tabernaculo regis conspectus est fons, quem quia tarde notauerant, *subito ex-* 3, 5, 5.
15 *stitisse* finxerunt. rexque ipse credi voluit *donum dei id fuisse*. Superatis deinde amnibus Ocho & Oxo, ad vrbem Marginiam peruenit. Circa eam VI oppidis condendis electa sedes est. Duo ad Meridiem versa; quatuor spectantia Orientem, modicis inter se spatiis distabant, ne procul repe-
16 tendum esset mutuum auxilium. Hæc omnia sita sunt in

Petram Arimazis Sogdiani munitissimam obsessurus animum barbaris tentat. Ille quæsit, an Alexander volare posset? superbe responso irritatus

7, 6, 13. editis collibus: tum velut freni domitarum gentium; nunc
4, 12, 11. originis suæ oblita seruiunt, quibus imperauerunt. Et cetera quidem pacauerat rex.

CAP. XI. VNA erat petra, quam Arimazes Sogdianus cum XXX millibus armatorum obtinebat; alimentis ante congestis, quæ tantæ multitudini vel per biennium sufficerent. Pe-2 tra in altitudinem XXX eminet stadia, circuitu C & L. complectitur. Vndique abscissa & abrupta, semita peranguſta aditur. In medio altitudinis spatio habet specum, cuius os3 arctum & obscurum est; paulatim deinde vlteriora panduntur: vltima etiam altos recessus habent. fontes per totum fere specum manant; è quibus confatæ aquæ per prona montis flumen emittunt. Rex loci difficultate spectata sta-4 uerat inde abire: cupido deinde incessit animo naturam quoque fatigandi. Prius tamen quam fortunam obsidio-5 nis experiretur, Cophan (Artabazi hic filius erat) misit ad
7, 11, 22. barbaros, qui suaderet, *vt dederent rupem.* Arimazes lo-
7, 11, 24. co fretus superbe multa respondit. ad vltimum *an Alexander volare posset?* interrogat. Quæ nunciata regi, sic accen-6 dere animum, vt adhibitis, cum quibus consultare erat solitus, indicaret *insolentiam barbari, eludentis ipsos, quia pennas non haberent. Se autem proxima nocte effecturum, vt crederet Macedones etiam volare. Trecentos*, inquit, *per-7 nicissimos iuuenes ex suis quisque copiis perducite ad me, qui per calles & pene inuias rupes domi pecora agere consueuerint.* Illi præstantes & leuitate corporum, & ardore 8 animorum strenue adducunt: quos intuens rex, *vobiscum*, inquit, *ô iuuenes, & mei æquales, vrbium inuictarum ante munimenta superaui: montium iuga perenni niue obruta*
5, 6, 13. *emensus sum; angustias Ciliciæ intraui: Indiæ sine lassitudi-*
7, 3, 17. *ne vim frigoris sum perpessus. & mei documenta vobis dedi, & vestri habeo. Petra, quam videtis, vnum aditum 9 habet, quem* barbari obsident; cetera negligunt: *nullæ vigiliæ*

agitibus quibusdam iuuenibus præmia constituit: qui per inaccessa loca, magno cum periculo tandem in superiora petræ loca eniuntur.

10 *giliæ sunt, nisi quæ castra nostra spectant. inuenietis viam, si solerter rimati fueritis aditus ferentis ad cacumen. NIHIL tam alte natura constituit, quo virtus non possit eniti. Ex-* 9, 2, 9.
periendo quæ ceteri desperauerunt, Asiam habemus in pote-
11 *state. Euadite in cacumen, quod quum ceperitis, candidis velis signum mihi dabitis. ego copiis admotis hostem in nos*
12 *à vobis conuertam. Præmium erit ei qui primus occupauerit verticem, talenta X: vno minus accipiet, qui proximus ei venerit: eademque ad decem homines seruabitur portio. Certum autem habeo, vos non tam liberalitatem in-*
13 *tueri meam; quam voluntatem.* His animis regem audierunt, vt iam cepisse verticem viderentur. Dimissique ferreos cuneos, quos inter saxa defigerent, validosque funes
14 parabant. Rex circumuectus petram, qua minime asper ac præruptus aditus videbatur; secunda vigilia, quod bene verteret, ingredi iubet. Illi alimentis in biduum sumptis, gla-
15 diis modo atque hastis armati subire cœperunt. Ac primo pedibus ingressi sunt: deinde vt in prærupta peruentum est, alii manibus eminentia saxa complexi leuauere semet; alii 5, 3, 20.
adiectis funium laqueis euasere, quum cuneos inter saxa defigerent, quis gradus subinde insisterent. diem inter me-
16 tum laboremque consumpserunt. Per aspera enixis duriora restabant, & crescere altitudo petræ videbatur. illa vero miserabilis erat facies, quum ii, quos instabilis gradus fefellerat, ex præcipiti deuoluerentur. mox eadem in se pati-
17 enda alieni casus ostendebat exemplum. Per has tamen 8, 11, 12.
difficultates enituntur in verticem montis, omnes fatigatione continuati laboris adfecti; quidam multati parte mem-
18 brorum; pariterque eos & nox & somnus oppressit. Stratis passim corporibus in inuiis & in asperis saxorum, peri- 5, 4, 22.
culi instantis obliti in lucem quieuerunt: tandemque velut ex alto sopore excitati, occultas subiectasque ipsis valles rimantes, ignari in qua parte petræ tanta vis hostium condita

esset: fumum specus infra se ipsos euolutum notauerunt. Ex quo intellectum est, illam hostium latebram esse. Ita- 19
que hastis imposuere, quod conuenerat signum: totoque è numero duos & XXX in adscensu interiisse cognoscunt. Rex non cupidine magis potiundi loci, quam vicem eo- 20
rum, quos ad tam manifestum periculum miserat, solicitus: toto die cacumina montis intuens restitit. noctu demum quum obscuritas conspectum oculorum ademisset; ad curandum corpus recessit. Postero die nondum satis clara 21
luce primus vela, signum capti verticis, conspexit. Sed ne falleretur acies, dubitare cogebat varietas cœli, nunc internitente lucis fulgore, nunc condito. Verum vt liquidior lux adparuit cœlo, dubitatio exempta est. vocatumque Co- 22
7,11,9. phan, per quem barbarorum animos tentauerat, mittit ad eos, qui moneret, *nunc saltem salubrius consilium inirent.*
8,2,26. sin autem fiducia loci perseuerarent, *ostendi à tergo* iussit, *qui ceperant verticem.* Cophas admissus suadere cepit Ari- 23
mazi *petram tradere, gratiam regis initurο, si tantas res*
8,2,27. *molientem in vnius rupis obsidione hærere non coegisset.* Ille ferocius superbiusque quam antea loquutus *abire* Cophan iubet. At is prænensum manu Barbarum rogat, *vt* 24
secum extra specum prodeat: quo impetrato iuuenes in cacumine ostendit, eiusque superbiæ haud immerito inludens,
7,11,9. *pennas* ait *habere milites Alexandri.* Iamque è Macedo- 25
num castris signorum concentus & totius exercitus clamor
4,13,5. audiebatur. Ea res sicut pleraque belli vana & inania barbaros ad deditionem traxit. quippe occupati metu, paucitatem eorum qui à tergo erant æstimare non poterant.
7,7,4. Itaque Cophan (nam trepidantes reliquerat) strenue reuo- 26
cant; & cum eo XXX principes mittunt, qui petram tradant, & *vt incolumibus abire liceat,* paciscantur. Ille quam- 27
quam verebatur ne conspecta iuuenum paucitate deturba-
7,7,28. rent eos barbari; tamen & fortunæ suæ confisus, & Arimazi

mazi superbiæ infensus, *nullam se conditionem deditionis*
28 *accepere* respondit. Arimazes desperatis magis quam perditis rebus, cum propinquis nobilissimisque gentis suæ descendit in castra: quos omnes *verberibus adfectos sub ipsis*
29 *radicibus petræ crucibus* iussit *adfigi.* Multitudo deditorum incolis nouarum vrbium cum pecunia capta dono data est: Artabazus in petræ regionisque, quæ adposita esset ei, tutela relictus.

FRAGMENTORVM

Q. CVRTII RVFI

DE REBVS ALEXANDRI Regis Macedonum

LIBER OCTAVVS.

ALEXANDER maiore fama, quam gloria in ditionem redacta petra; quum propter vagum hostem spargendæ manus essent, in tres partes diuisit exercitum. Hephæstionem vni; Cœnon alteri duces dederat: ipse ceteris
2 præerat. Sed non eadem mens omnibus barbaris fuit. armis quidam subacti; plures ante certamen imperata fecerunt. quibus *eorum qui in defectione perseuerauerant, vrbes*
3 *agrosque* iussit *adtribui.* At exules Bactriani cum DCCC equitibus Massagetarum proximos vicos vastauerunt. Ad quos coercendos Attinas regionis eius præfectus CCC
4 equites insidiarum, quæ parabantur, ignarus eduxit. Namque hostis in syluis, quæ erant forte campo iunctæ, armatum militem condidit; paucis propellentibus pecora, vt im-

à Bactrianis cæsus indicatur à Craterο. Scythæ regis sui filiam vxorem offerunt Alexandro. Qui in venatione leonem solus interficit.

prouidum ad insidias præda perduceret. Itaque incompo- 5
sito agmine, solutisque ordinibus, Attinas prædabundus
sequebatur; quem prætergressum syluam, qui in ea consederant, ex improuiso adorti, cum omnibus interemerunt.
Celeriter ad Craterum huius cladis fama perlata est; qui cum 6
omni equitatu superuenit, & Massagetæ quidem iam re-
fugerant; Dahæ mille oppressi sunt: quorum clade totius
regionis finita defectio. Alexander quoque Sogdianis rur- 7
sus subactis, Maracanda repetit. Ibi Berdes, quem ad Scy-
7, 6, 12. thas super Bosphorum colentes miserat, cum legatis gentis
occurrit. Phrataphernes quoque, qui Chorasmiis præerat, 8
Massagetis, & Dahis regionum confinio adiunctus miserat,
qui *facturum imperata* pollicerentur. Scythæ petebant, *ut* 9
regis sui filiam matrimonio sibi iungeret. si dedignaretur affinitatem; principes Macedonum cum primoribus suæ gentis connubio coire pateretur. Ipsum quoque regem venturum ad eum pollicebantur. Vtraque legatione benigne au- 10
dita, Hephæstionem, & Artabazum opperiens statiua habuit;
quibus adiunctis in regionem, quæ adpellatur *Bazaria*, per-
8, 4, 22. uenit. Barbaræ opulentiæ in illis locis, haud vlla sunt ma- 11
7, 2, 22. iora indicia, quam magnis nemoribus saltibusque nobilium
8, 9, 28. ferarum greges clausi. Spatiosas ad hoc eligunt syluas, cre- 12
7, 2, 29. bris perennium aquarum fontibus amœnas. muris nemo-
ra cinguntur, turresque habent venantium receptacula. Qua- 13
tuor continuis ætatibus intactum saltum fuisse constabat,
quem Alexander cum toto exercitu ingressus *agitari vndi-*
9, 5, 21. *que feras* iussit. Inter quas quum leo magnitudinis raræ 14
10, 10, 3. ipsum regem inuasurus incurreret; forte Lysimachus, qui
postea regnauit, proximus Alexandro, venabulum objicere
feræ ceperat. Quo rex repulso, & *abire* iusso, adiecit, *tam*
3, 6, 7. *à semet vno quam à Lysimacho leonem interfici posse.* Lysi- 15
machus enim quondam quum venaretur in Syria, occide-
rat eximiæ magnitudinis feram solus: sed læuo humero

vsque

fabula de Lysimacho inde orta. Alexander Maracanda reuersus, omnium mirantium, in quo patris res gestas extendat,

16 vsque ad ossa laceratus ad vltimum periculi peruenerat. Id
ipsum exprobrans ei rex, fortius quam loquutus est, fecit.
nam feram non excepit modo; sed etiam vno vulnere oc-
17 cidit. Fabulam, quæ *obiectum leoni à rege Lysimachum*
temere vulgauit, ab eo casu, quem supra diximus, ortam
18 esse crediderim. Ceterum Macedones quamquam prospe- 6, 8, 25.
ro euentu defunctus erat Alexander; tamen sciuere gentis
suæ more, ne pedes venaretur, aut sine delectis principum
19 amicorumque. Ille IV millibus ferarum deiectis, in eodem
saltu cum toto exercitu epulatus est. Inde Maracanda re-
ditum est: acceptaque ætatis excusatione ab Artabazo; pro- 7, 5, 1.
20 uinciam eius destinat Clito. Hic erat, qui apud Granicum
amnem nudo capite regem dimicantem clypeo suo texit; & 8, 1, 41.
Rhoesacis manum capiti regis imminentem gladio amputa-
uit: vetus Philippi miles, multisque bellicis operibus cla-
21 rus. Hellanice, quæ Alexandrum educauerat, soror eius, 8, 2, 8.
haud secus quam mater à rege diligebatur. Ob has caus-
sas validissimam imperii partem fidei eius, tutelæque com-
22 misit. iamque *iter parare in posterum* iussus, solenni & tem- 6, 2, 2.
pestiuo adhibetur conuiuio. In quo rex quum multo in-
caluisset mero, immodicus æstimator sui, celebrare, quæ
gesserat, cepit; grauis etiam eorum auribus, qui sentiebant
23 vera memorari. Silentium tamen habuere seniores, do-
nec Philippi res orsus obterere, *nobilem apud Chæroneam* 8, 5, 20.
victoriam sui operis fuisse iactauit; *ademptamque sibi mali-*
24 *gnitate & inuidia patris tantæ rei gloriam. Illum quidem*
seditione inter Macedones milites, & Græcos mercenarios
orta; debilitatum vulnere, quod in ea consternatione acce-
perat, iacuisse, non alias quam simulatione mortis tutiorem;
se corpus eius protexisse clypeo suo, ruentesque in illum sua
25 *manu occisos. Quæ patrem nunquam æquo animo esse con-* 6, 8, 2.
fessum, inuitum filio debentem salutem suam. Itaque post
expeditionem, quam sine eo fecisset ipse in Illyrios, victorem

scri-

suos extollit: sacrificante cum Clito, & mox aperte Philippi gesta præferente, denique ex temeritate, præcipue 11 etiam Parmenionem de sordis eruderet;

scripsisse se patri fusos fugatosque hostes. nec adfuisse vn-
quam Philippum. *Laude dignos esse non qui Samothracum* 26
initia viserent, quum Asiam vri vastarique oporteret; sed
eos, qui magnitudine rerum fidem anteceſſissent. Hæc & 27
his similia læti audiere iuuenes: ingrata senioribus erant, ma-
xime propter Philippum, sub quo diutius vixerant. Tum 28
Clitus, ne ipse quidem satis sobrius, ad eos qui infra ipsum
cubabant, conuersus Euripidis retulit carmen, ita vt sonus
magis, quam sermo exauditi posset à rege. Quo significa- 29
5,3,2. batur, *male instituisse Græcos, quod trophæis regum dunta-*
xat nomina inscriberentur. alieno enim sanguine partam
gloriam intercipi. Itaque rex quum suspicaretur maligni-
us habitum esse sermonem, percontari proximos cepit, *quid*
ex Clito audissent. Et illis ad silentium obstinatis, Clitus 30
paulatim maiore voce *Philippi acta bellaque in Græcia gesta*
commemorat, omnia præsentibus præferens. Hinc inter 31
iuniores senesque orta contentio est. Et Rex velut patien-
ter audiret, quis Clitus obterebat laudes eius, ingentem
iram conceperat. Ceterum quum animo videretur impe- 32
raturus, si finem procaciter orto sermoni Clitus imponeret,
nihil eo remittente magis exasperabatur. iamque Clitus 33
etiam Parmenionem defendere audebat, & Philippi de
Athenienſibus victoriam Thebarum præferebat excidio;
7,4,19. non vino modo, sed etiam animi praua contentione pro-
uectus. Ad vltimum, *si moriendum*, inquit, *est pro te*; *Cli-* 34
tus est primus: *at quum victoriæ arbitrium agis, præcipuum*
ferunt præmium, qui procacissime patris tui memoriæ inlu-
dunt. Sogdianam regionem mihi adtribuis, toties rebellem, 35
& non modo indomitam, sed quæ ne subigi quidem possit.
mittor ad feras bestias præcipitia ingenia sortitas. Sed quæ 36
ad me pertinent transeo. Philippi milites spernis, oblitus,
5,2,5. *nisi hic Atharias senex iuniores pugnam detrectantes reuo-*
casset, adhuc nos circa Halicarnassum hæsuros fuisse. *Quo* 37
modo

ergo conuiuio excedere iussus, incredibili contumacia conuiuia & dilecta in regem iacit. Ille amicis fiostra mirantibus,

modo ergo Asiam etiam cum istis iunioribus subiecisti? Ve-
rum est, vt opinor, quod auunculum tuum in Italia dixis-
38 *se constat*, ipsum in viros incidisse, te in feminas. Nihil ex 3,10,10.
omnibus inconsulte ac temere iactis regem magis mouerat, quam Parmenionis cum honore mentio inlata. Dolorem tamen rex pressit, contentus iussisse *vt conuiuio exce-*
39 *deret.* Nec quidquam aliud adiecit, quam *forsitan eum, si*
diutius loquutus foret, exprobraturum sibi fuisse vitam à se-
40 *metipso datam*; *hoc enim superbe sæpe iactasse.* Atque illum contantem adhuc surgere, qui proximi ei cubuerant, iniectis manibus iurgantes monentesque conabantur abduce-
41 re. Clitus quum abstraheretur, ad pristinam violentiam 8,1,20.
ira quoque adiecta, *suo pectore tergum illius esse defensum*;
nunc postquam tanti meriti præterijt tempus, etiam memo- 6,8,8.
42 *riam inuisam esse proclamat.* *Attali* quoque *cædem* obji- 7,1,3.
ciebat; & ad vltimum Iouis, quem patrem sibi Alexander adsereret, oraculum eludens, *veriora se regi, quam patrem*
43 *eius respondisse* dicebat. Iam tantum iræ conceperat rex, 8,5,22.
quantum vix sobrius ferre potuisset. Enimuero mero sen- 7,4,19.
44 sibus victis ex lecto repente prosiluit. Adstoniti amici ne positis quidem, sed abiectis poculis consurgunt, in euen-
45 tum rei, quam tanto impetu acturus esset, intenti. Alexander rapta lancea ex manibus armigeri, Clitum adhuc eadem linguæ intemperantia furentem percutere conatus, à Pto-
46 lemæo & Perdicca inhibetur. medium complexi & obluctari perseuerantem morabantur: Lysimachus, & Leonnatus
47 etiam lanceam abstulerant. Ille militum fidem implorans,
comprehendi se à proximis amicorum, quod Dario nuper ac- 5,12,15.
cidisset, exclamat; *signumque tuba dari, vt ad regiam ar-*
48 *mati coirent*, iubet. Tum vero Ptolemæus & Perdiccas genibus aduoluti orant, *ne in tam præcipiti ira perseueret,*
spatiumque potius animo det. omnia postero die iustius ex-
49 *sequuturum.* Sed clausæ erant aures, obstrepente ira. Ita-

arrepta lancea Clitum interficit. Sed postquam ira mente decessit, seva facinoris aestimatione in paenitentiam versa sibi ipse manus inferre tentat, prohibitus

que impotens animi percurrit in regiæ vestibulum, & vigili excubanti hasta ablata constitit in aditu, quo necesse erat iis, qui simul cœnauerant egredi. Abierant ceteri, Clitus vltimus sine lumine exibat. Quem rex, *quis nam esset?* interrogat. Eminebat etiam in voce, sceleris quod parabat atrocitas. & ille iam non suæ, sed regis iræ memor, *Clitum esse,* 51
5,12,19. *& de conuiuio exire* respondit. Hæc dicentis latus hasta 52
transfixit, morientisque sanguine adspersus. *I nunc,* inquit, *ad Philippum, & Parmenionem, & Attalum.*

CAP. II. Male humanis ingeniis natura consulait; quod plerumque non futura, sed transacta perpendimus. Quippe
7,8,24. rex postquam ira mente decesserat, etiam ebrietate discussa,
8,8,23. magnitudinem facinoris sera æstimatione perspexit. Videbat tunc immodica libertate abusum, sed alioqui egregium bello virum, & nisi erubesceret fateri, seruatorem sui, occisum. Detestabile carnificis ministerium occupauerat rex: verborum licentiam, quæ vino poterat imputari, nefanda
6,11,28. cæde vltus. Manabat toto vestibulo cruor paulo ante con- 3
uiuæ, vigiles adtoniti & stupentibus similes procul stabant, liberioremque pœnitentiam solitudo exciebat. Ergo ha- 4
stam ex corpore iacentis cuulsam retorsit in semet: iamque admouerat pectori; quum aduolant vigiles, & repugnanti è manibus extorquent, adleuatumque in tabernaculum deferunt. Ille humi prostrauerat corpus, gemitu ciulatuque 5
7,2,5. miserabili tota personante regia. Laniare deinde os vnguibus, & circumstantes rogare, *ne se tanto dedecori superstitem esse paterentur.* In has preces tota nox exacta est. 6
Scrutantemque *num ira deorum ad tantum nefas actus esset?* subit *anniuersarium sacrificium Libero patri non esse redditum statuto tempore. itaque inter vinum & epulas cæde commissa, iram dei fuisse manifestam.* Ceterum ma- 7
gis eo mouebatur, quod omnium amicorum animos videbat adtonitos: neminem cum ipso sociare sermonem postea

ausu-

media mori constituit, sed admissorum pretium vitae dedit. cibum capit. Adhuc Xenippa peruenit: cap. prouincia

ausurum. viuendum esse in solitudine velut feræ bestiæ, ter-
8 renti alias, alias timenti. Prima deinde luce *tabernaculo corpus,* sicut adhuc cruentum erat, iussit *inferri.* Quo posito ante ipsum, lachrimis obortis, *hanc,* inquit, *nutrici meæ* 8,1,21.
gratiam retuli, cuius duo filij apud Miletum pro mea gloria occubuere mortem: hic frater vnicum orbitatis solatium à
9 *me inter epulas occisus est. Quo nunc se conferet misera? Omnibus eius vnus superstes, quem solum æquis oculis videre non poterit. Et ego seruatorum meorum latro, reuertar in patriam vt ne dextram quidem nutrici, sine memo-*
10 *riâ calamitatis eius offerre possim?* Et cum finis lachrimis querelisque non fieret; iussu amicorum corpus ablatum est.
11 rex triduum iacuit inclusus. quem vt armigeri corporisque custodes ad moriendum obstinatum esse cognouerunt; vni- 8,8,22.
uersi in tabernaculum inrumpunt, diuque precibus ipsorum
12 reluctatum ægre vicerunt, vt cibum caperet. quoque minus cædis puderet, *iure interfectum Clitum* Macedones decernunt, sepultura quoque prohibituri, ni rex humari iussisset. 3,2,19.
13 Igitur decem diebus maxime ad confirmandum pudorem apud Maracanda consumptis; cum parte exercitus Hephæstionem in regionem Bactrianam misit, commeatus in hye-
14 mem paraturum. Quam Clito autem destinauerat prouinciam, Amyntæ dedit: Ipse Xenippa peruenit. Scythiæ confinis est regio, habitaturque pluribus ac frequentibus vicis, quia vbertas terræ non indigenas modo detinet, sed etiam
15 aduenas inuitat. Bactrianorum exulum, qui ab Alexandro defecerant, receptaculum fuerat. sed postquam regem aduentare compertum est; pulsi ab incolis II millia fere & du-
16 centi congregantur. Omnes equites erant, etiam in pace latrociniis adsueti. tum ferocia ingenia non bellum modo; sed etiam veniæ desperatio efferauerat. Itaque ex impro- 5,4,31.
uiso adorti Amyntam prætorem Alexandri, diu anceps prœ-
17 lium fecerant. Ad vltimum DCC suorum amissis, quo-

Pugnatur, in regione Naura Syſimithra petram natura munitiſſimam adeſſus, barbarum ad deditionem

rum CCC hoſtis cepit; dedere terga victoribus: haud ſane inulti, quippe LXXX Macedonum interfecerunt, præterque eos CCC & L ſaucii facti ſunt. Veniam tamen etiam poſt 18
eos CCC & L ſaucii facti ſunt. Veniam tamen etiam poſt 18
alteram defectionem impetrauerunt. His in fidem acce- 19
ptis in regionem, quam Naura adpellant, rex cum toto ex-
ercitu venit. Satrapes erat Syſimithres duobus ex ſua ma-
8, 2, 33. tre filiis genitis: quippe apud eos parentibus ſtupro coire
cum liberis fas eſt. Il millibus armatis popularibus fauces 20
regionis, qua in arctiſſimum cogitur, valido munimento
ſepſerant. Præterfluebat torrens amnis; tergo petra clau-
debat: hanc manu peruiam incolæ fecerant. Sed aditus 21
ſpecus accipit lucem; interiora niſi inlato lumine obſcura
ſunt. perpetuus cuniculus iter præbet in campos, ignotum
niſi indigenis. At Alexander quamquam anguſtias natu- 22
rali ſitu munitas ac validas, manu barbari tuebantur; tamen
arietibus admotis munimenta, quæ manu adiuncta erant,
concuſſit, fundiſque & ſagittis propugnantium pleroſque
deiecit: quos vbi diſperſos fugauit, ruinas munimentorum
ſupergreſſus ad petram admouit exercitum. Ceterum in- 23
terueniebat fluuius coeuntibus aquis ex ſuperiore taſtigio in
vallem; magniqne operis videbatur tam vaſtam voraginem
explere. *Cædi* tamen *arbores & ſaxa congeri* iuſſit. ingenſ- 24
4, 2, 16. que barbaros pauor rudes ad talia opera concuſſerat, exci-
tatam molem ſubito cernentes. Itaque rex ad deditionem 25
metu poſſe compelli ratus, Oxarten miſit nationis eiuſdem,
ſed ditionis ſuæ, qui ſuaderet duci, *vt traderet petram.*
7, 11, 22. Interim ad augendam formidinem, & turres admouebantur; 26
& excuſſa tormentis tela emicabant. Itaque verticem pe-
træ omni alio præſidio damnato petiuerunt. At Oxartes 27
trepidum diffidentemque rebus ſuis Syſimithrem cepit
7, 11, 23. hortari, *vt fidem, quam vim Macedonum mallet experiri;*
8, 5, 1. *neu moraretur feſtinationem victoris exercitus, in Indiam*
tendentis: cui quiſquis ſemet offerret, in ſuum caput alie-
nam

compaſſet, ni mater illius eadem, coniux obſtitiſſet. Ad vltimã tamen vna cum ipſa in fidem Alexandri venit. Rex eos qui defecerant inſequutus, Philippum egregium iuuenem

nam cladem eſſe verſurum. Et ipſe quidem Syſimithres
28 deditionem adnuebat: ceterum mater eademque coniux 8, 5, 2.
moriturum ſe ante denuncians, quam in vllius veniret po-
teſtatem; barbari animum ad honeſtiora quam tutiora con-
uerterat: pudebatque libertatis maius eſſe apud feminas,
29 quam apud viros pretium. Itaque dimiſſo internuncio pa-
cis, obſidionem ferre decreuerat. Sed quum hoſtis vires
ſuaſque penſaret; rurſus muliebris conſilii, quod præceps
magis quam neceſſarium eſſe credebat, pœnitere eum cœ-
30 pit. Reuocatoque ſtrenue Oxarte, *futurum ſe in regis po-*
teſtate reſpondit; vnum precatus, *ne voluntatem & conſi-*
lium matris ſuæ proderet, quo facilius venia illi quoque im-
31 *petraretur.* Præmiſſum igitur Oxartem cum matre libe-
riſque & totius cognationis grege ſequebatur, ne exſpectato
32 quidem fidei pignore quod Oxartes promiſerat. Rex
equite præmiſſo, qui *reuerti eos* iuberet, *opperirique præ-*
ſentiam ipſius, ſuperuenit; & victimis Mineruæ ac Victoriæ 8, 11, 24.
cæſis imperium Syſimithri reſtituit; ſpe *maioris etiam pro-*
33 *uinciæ* facta, *ſi cum fide amicitiam ipſius coluiſſet.* Duos 8, 2, 19 &
illi iuuenes patre tradente *ſecum militaturos ſequi* iuſſit. re- 4, 21.
licta deinde phalange ad ſubigendos, qui defecerant, cum
34 equite proceſſit. Arduum & impeditum ſaxis iter primo
vtcumque tolerabant. mox equorum non vngulis modo
adtritis; ſed corporibus etiam fatigatis, ſequi plerique non
poterant, & rarius ſubinde agmen fiebat, pudorem, vt fere
35 fit, immodico labore vincente. Rex tamen ſubinde equos
mutans, ſine intermiſſione fugientes inſequebatur. Nobi-
les iuuenes comitari eum ſoliti defecerant præter Philippum.
Lyſimachi erat frater, tum primum adultus, & quod facile
36 adpareret indolis raræ. Is pedes, incredibile dictu, per D
ſtadia vectum regem comitatus eſt; ſæpe equum ſuum of-
ferente Lyſimacho, nec tamen vt digrederetur à rege effici
37 potuit, quum lorica indutus arma geſtaret. Idem quum

amittet: sub idem tempus & Erigyius moritur. Spitamenes inter hæc vxori dedritionem suadenti mortem intentat: mox, tamen obsequio eius

peruentum esset in saltum, in quo se barbari abdiderant, nobilem edidit pugnam; regemque cominus cum hoste dimicantem protexit. Sed postquam barbari in fugam effusi 38
deseruere syluas, animus, qui in ardore pugnæ corpus sustentauerat, liquit; subitoq; ex omnibus membris profuso sudore, arboris proximæ stipiti se adplicuit. Deinde ne illo qui- 39
dem adminiculo sustinente, manibus regis exceptus est, inter quas conlapsus extinguitur. Mœstum regem alius haud le- 40
uis dolor excepit. Erigyius inter claros duces fuerat; quem extinctum esse paulo antequam reuerteretur in castra, cognouit. vtriusque funus omni adparatu atque honore celebratum est.

CAP. III. DAhas deinde statuerat petere; ibi namque Spitamenem esse cognouerat. Sed hanc quoque expeditionem vt pleraque alia fortuna indulgendo ei numquam fatigata, pro absente transegit. Spitamenes vxoris immodi- 2
10,5,35. eo amore flagrabat; quam ægre fugam, & noua subinde exilia tolerantem, in omne discrimen comitem trahebat. Illa
8,2,28. malis fatigata idemtidem muliebres adhibere blanditias; *vt tandem fugam sisteret, victorisque Alexandri clementiam expertus, placaret quem effugere non posset.* Tres adulti 3
erant liberi ex eo geniti, quos quum pectori patris admouisset, *vt saltem eorum misereri vellet*, orabat; & quo efficaciores essent preces, haud procul erat Alexander. Ille se 4
prodi, non moneri ratus, & formæ profecto fiducia cupere eam quamprimum dedi Alexandro; acinacem strinxit, percussurus vxorem, nisi prohibitus esset fratrum eius occursu. Ceterum *abire conspectu* iubet; addito metu *mortis, si se* 5
oculis eius obtulisset: & ad desiderium leuandum noctes inter pellices agere cepit. Sed penitus hærens amor fastidio 6
præsentium accensus est. itaque rursus vni ei deditus, orare non destitit, *vt tali consilio abstineret, patereturque sortem quamcumque eis fortuna fecisset. sibi mortem deditione esse leniorem.* At illa purgare se, *quod quæ vtilia esse censebat,* 7
muliebriter forsitan; sed fida tamen mente suasisset, de cetero futuram in viri potestate. Spitamenes simulato cap- 8
tus obsequio, de die *conuiuium adparari* iubet, vinoque & epulis grauis semisomnus in cubiculum fertur. Quem 9
vt alto & graui somno sopitum esse sensit vxor, gladium, quem veste occultauerat, stringit, caputque eius abscissum cruore respersa, seruo suo conscio facinoris tradit. Eodem 10
comitante, sicut erat cruenta veste, in Macedonum castra peruenit, nunciarique Alexandro iubet *esse, quæ ex ipsa deberet cognoscere.* Ille *protinus barbaram* iussit *admitti.* 11
quam vt adspersam cruore conspexit, ratus ad deplorandam contumeliam venisse, *dicere quæ vellet*, iubet. At illa *ser-* 12
uum, quem stare in vestibulo iusserat, *introduci* desiderauit. qui quia caput Spitamenis veste tectum habebat; suspectus scrutantibus, quid occuleret, ostendit. Confiderat oris ex- 13
sanguis notas pallor, nec quis esset, nosci satis poterat. Ergo rex certior factus *humanum caput adferre eum*, tabernaculo excessit, percontatusque *quid rei sit?* illo profitente co- 14
gnoscit. Variæ hinc cogitationes inuicem animum diuersa agitantem commouerant. meritum ingens in semet esse 8,12,34
credebat, quod transfuga & proditor, tantis rebus, si vixisset, iecturus moram, interfectus esset: contra facinus ingens auersabatur, quum optime meritum de ipsa, communium parentem liberorum, per insidias interemisset. Vicit 15
tamen gratiam meriti, sceleris atrocitas, denunciarique iussit, vt *excederet castris. neu licentiæ barbaræ exemplar in Gra-* 8,12,35
corum mores, & mitia ingenia transferret. Dahæ Spitamenis cæde comperta Dataphernem defectionis eius participem, vinctum Alexandro seque dedunt. Ille maxima præ- 16
sentium curarum parte liberatus, conuertit animum ad vindicandas iniurias eorum, quibus à prætoribus suis auare ac superbe imperabatur. Ergo Phratapherni Hyrcaniam & 17
Mardos cum Tapuris tradidit, mandauitque, vt Phradatem, cui

captus reconciliatur. Illa memor iniuriæ, dormientem obtruncat, capitq; interfecti ad Alexandrum defert, accepitis merito. Spitamene cæso Dahæ se dedunt. Rex prouincias

tibus ordinatis, in regionem Gabazo mouet. in qua itinere plurimi mali tum frigore exanimantur. Rex unus tanti mali patiens,

cui succedebat, ad se in custodiam mitteret. Arsani Drancarum præfecto substitutus est Stasanor. Arsaces in Medi-
6,2,11. am missus, vt Oxydates inde discederet. Babylonia mortuo Mazæo Deditameni subiecta est.

CAP. IV. His compositis tertio mense ex hibernis mouit exercitum, regionem, quæ *Gabaza* adpellatur, aditurus. Pri-2
mus dies quietum iter præbuit: proximus ei nondum quidem procellosus & tristis, obscurior tamen pristino, non sine minis crescentis mali præteriit. tertio ab omni parte cœ-3
7,11,28. li emicare fulgura, & nunc internitente luce, nunc condita, non oculos modo meantis exercitus, sed etiam animos terrere cœperunt. Erat prope continuus cœli fragor, & passim 4
cadentium fulminum species visebatur. adronitisque auri-
7,5,6. bus stupens agmen, nec progredi, nec consistere audebat. Tum repente imber grandinem incutiens torrentis modo 5
effunditur. ac primo quidem armis suis tecti exceperant, sed
6,1,11. iam nec retinere arma lubricæ & rigentes manus poterant; nec ipsi destinare, in quam regionem obuerterent corpora, quum vndique tempestatis violentia maior, quam vitabatur, occurreret. Ergo ordinibus solutis per totum saltum 6
7,5,2. errabundum agmen ferebatur; multique prius metu, quam labore defatigati, prostrauerant humi corpora, quamquam imbrem vis frigoris concreto gelu adstrinxerat. Alii se sti-7
pitibus arborum admouerant. id plurimis & adminiculum & suffugium erat. Nec fallebat ipsos morti locum eligere, 8
cum immobiles vitalis calor linqueret: sed grata erat pigritia corporum fatigatis; nec recusabant exstingui quiescendo. quippe non vehemens modo, sed etiam pertinax vis mali insistebat; lucemque naturale solatium præter tempestatem haud disparem nocti, syluarum quoque vmbra suppresserat.
7,3,17. Rex vnus tanti mali patiens circumire milites, contrahere 9
dispersos, adleuare prostratos, ostendere procul euolutum ex tuguriis fumum, hortarique *vt proxima quæque suffugia occuparent.*

exemplo sua reliquos ad resistendum erigit. militem præ frigore metuque impotem in siam sellam recipit. Tandem Sysimithres a libertate recreato exercitu.

10 *cuparent.* Nec vlla res magis saluti fuit, quam quod multiplicato labore sufficientem malis, quibus ipsi cessé-
11 rant, regem deserere erubescebant. Ceterum efficacior in 5,4,31. 7,
aduersis necessitas, quam ratio, frigoris remedium inuenit. 7,10.
dolabris enim syluas sternere adgressi, passim aceruos strue-
12 esque accenderunt. Continenti incendio ardere crederes saltum, & vix inter flammas agminibus relictum locum. Hic calor stupentia membra commouit, paulatimque spiri-
13 tus, quem continuerat rigor, meare libere cepit. Excepere alios tecta barbarorum, quæ in vltimo saltu abdita neces- 7,3,15.
sitas inuestigauerat: alios castra, quæ in humido quidem, sed iam cœli mitescente sæuitia locauerunt. Mille militum,
14 atque lixarum calonumque pestis illa consumpsit. Memoriæ proditum est, quosdam adplicatos arborum truncis, & non solum viuentibus, sed & inter se conloquentibus similes esse conspectos; durante adhuc habitu, in quo mors
15 quemque deprehenderat. Forte Macedo gregarius miles seque & arma sustentans, tandem in castra peruenerat. Quo viso rex, quamquam ipse tunc maxime admoto igne refouebat artus, ex sella sua exsiluit, torpentemque militem, & vix compotem mentis, demptis armis *in sua sede* iussit
16 *considere.* Ille diu nec vbi requiesceret, nec à quo esset exceptus, adgnouit. tandem recepto calore vitali, vt regiam
17 sedem regemque vidit, territus surgit. quem intuens Alexander, *etquid intelligis miles*, inquit, *quanto meliore sorte, quam Persæ sub rege viuatis? Illis enim in sella regis conse-*
18 *disse capitale foret; tibi saluti fuit.* Postero die conuocatis amicis copiarumque ducibus, pronunciari iussit *ipsum omnia, quæ amissa essent, redditurum.* & promisso fides
19 exstitit. nam Sysimithres multa iumenta, & camelorum duo millia adduxit, pecoraque & armenta: quæ distributa pariter
20 militem & damno & fame liberauerunt. Rex *gratiam sibi relatam à Sysimithre* præfatus, *sex dierum cocta cibaria fer-* 5,4,17.

Satrapen; mox Cohortani ditionem, cuius filiam statim inter epulas, Macedonico ritu, matrimonio sibi iungit.

re milites iussit, Sacas petens. Totam hanc regionem de-
populatus, XXX millia pecorum ex præda Syſimithri dono
dat. Inde peruenit in regionem, cui *Cohortanus* satrapes 21
nobilis præerat, qui se regis potestati fideique permisit. Ille
imperio ei reddito, haud amplius quam *vt duo ex tribus*
3, 2, 33. *filiis secum militarent*, exegit. Satrapes etiam cum, qui 22
8, 1, 11. penes ipsum relinquebatur, tradit. Barbara opulentia con-
uiuium, quo regem accipiebat, instruxerat. id quum multa 23
5, 1, 37. comitate celebraret, *introduci XXX nobiles virgines* iussit.
Inter quas erat filia ipsius *Roxane* nomine, eximia corporis
specie & decore habitus in barbaris raro. Quæ quamquam 24
inter electas processerat, omnium tamen oculos conuertit
in se; maxime regis, *MINVS* iam cupiditatibus suis imperan-
3, 12, 26. 4, tis inter obsequia fortunæ, contra quam non satis cauta
24, 20. 10, mortalitas est. Itaque ille, qui vxorem Darii, qui duas fi- 25
1, 40.
10, 3, 11. lias virgines, quibus forma præter Roxanem comparari
nulla poterat, haud alio animo, quam parentis adspexerat;
tunc in amorem virgunculæ, si regiæ stirpi comparetur
10, 3, 12. ignobilis, ita effusus est, vt diceret *ad stabiliendum regnum*
pertinere, Persas & Macedones connubio iungi: hoc vno
modo & pudorem victis; & superbiam victoribus detrahi
4, 6, 29. *posse. Achillem quoque, à quo genus ipse deduceret, cum* 26
captiua coisse: Ne inferri nefas arbitraretur, ita matrimo-
nij iure velle iungi. Insperato gaudio lætus pater sermo- 27
nem eius excepit: & rex medio cupiditatis ardore iussit *ad-*
ferri patrio more *panem*. hoc erat apud Macedones sanctissi-
mum cocuntium pignus; quem diuisum gladio, vterque
libabat. Credo eos, qui gentis mores condiderunt, parco 28
& parabili victu ostendere voluisse iungentibus opes, quan-
tulo contenti esse deberent. Hoc modo rex Asiæ & Euro- 29
5, 1, 37. pæ introductam inter conuiuales ludos matrimonio sibi ad-
iunxit, è captiua geniturus, qui victoribus imperaret. Pu- 30
debat amicos super vinum & epulas socerum ex deditis esse
electum:

De bello Indico agitans, arma militum auro argentoque exornat. Cæ-
lestes honores ambit, suffragantibus adulatoribus. Quorum Cleon quidam

electum: sed post Cliti cædem libertate sublata; vultu, qui
maxime sensit, adsentiebantur. 5, 10, 13.

Ceterum * Indiam, & inde Oceanum petiturus, ne CAP. V.
quid * à tergo, quod destinata impedire posset, moueretur; *8, 2, 27.
ex omnibus prouinciis XXX millia iuniorum legi iussit, *& ad* *3, 1, 19. 6,
se armata perduci: obsides simul habiturus, & milites. Cra *3, 8.
2 terum autem ad persequendos Haustanem & Catenem, qui *10, 3, 10.
ab ipso defecerant, misit: quorum Haustanes captus est; Ca-
tenes in prælio occisus. Polypercon quoque regionem,
3 quæ *Bubacene* adpellatur, in ditionem redegit. Itaque o-
mnibus compositis cogitationes in bellum Indicum vertit.
Dives regio habebatur non auro modo, sed gemmis quo-
que margaritisque, ad luxum magis quam ad magnificenti- 3, 3, 14.
4 am exculta. *Clypei militares auro & ebore fulgere* dice-
bantur: itaque necubi vinceretur, cum ceteris præstaret; scu- 8, 8, 16.
tis argenteas laminas, equis frenos aureos addidit, loricas 3, 11, 10.
quoque alias auro, alias argento adornauit. CXX millia 3, 12, 2, 8,
armatorum erant, quæ regem ad id bellum sequebantur. 13, 7.
5 Iamque omnibus præparatis, quod olim praua mente con-
ceperat, tunc esse maturum, *quonam modo cælestes honores*
vsurparet, cepit agitare. *Iouis filium* non dici tantum se,
sed etiam credi volebat, tamquam perinde * animis impe- 4, 7, 8. 7, 10,
6 rare posset, ac linguis. Itaque more Persarum Macedonas, * 14. 10, 5, 33.
venerabundos ipsum salutare prosternentes humi corpora. 5, 6, 13.
Non deerat talia concupiscenti pernicioſa adulatio, perpe- 3, 12, 17. 4,
tuum malum REGVM, quorum opes sæpius assentatio, 6, 3.
7 quam hostis euertit. Nec Macedonum hæc erat culpa, ne- 3, 2, 10.
mo enim illorum quidquam ex patrio more labare sustinuit; sed Græcorum, qui professionem honestarum artium
8 malis corruperant moribus. Agis quidam Argiuus pessi-
morum carminum post Chœrilum conditor, & ex Sicilia
Cleo: hic quidem non ingenii solum, sed etiam nationis
vitio adulator; & cetera vrbium suarum purgamenta, quæ 10, 2, 7.

in solenni conuiuio, ex composito dissensit, debere regem diuinos honores coli. Quem grauis oratione reprendit

propinquis etiam maximorumque exercituum ducibus à rege præferebantur. Hi tum cœlum illi aperiebant, *Herculemque & Patrem Liberum, & cum Polluce Castorem nouo numini cessuros esse* iactabant. Igitur festo die *omni opulentia conuiuium exornari* iubet; cui non Macedones modo & Græci principes amicorum, sed etiam nobiles adhiberentur. Cum quibus quum discubuisset rex, paulisper epulatus conuiuio egreditur. Cleo sicut præparauerat, ser- monem *cum admiratione laudum eius instituit. merita* de- inde perensuit, *quibus uno modo referri gratia posset, si quem intelligerent deum esse, confiterentur, exigua thuris impensa tanta beneficia pensaturi. Persas quidem non pie solum, sed etiam prudenter reges suos inter deos colere: maiestatem enim imperij salutis esse tutelam. Nec Herculem quidem & Patrem Liberum prius dicatos deos, quam vicissent secum viuentium inuidiam. tantundem quoque posteros credere quantum præsens ætas spopondisset. Quod si ceteri dubitent; semetipsum, quum rex inisset conuiuium, prostraturum humi corpus. debere idem facere ceteros, & inprimis sapientia præditos. ab illis enim cultus in regem esse prodendum exemplum.* Haud perplexe in Callisthenem dirigebatur oratio. grauitas viri & prompta libertas inuisa erat regi, quasi solus Macedonas paratos ad tale obsequium moraretur. is tum silentio facto vnum illum intuentibus ceteris; *Si rex*, inquit, *sermoni tuo adfuisset; nullius profecto vox responsuri tibi desideraretur: ipse enim peteret, ne in peregrinos ritus degenerare se cogeres, neu rebus felicissime gestis inuidiam tali adulatione contraheres. Sed quoniam abest, ego tibi pro illo respondeo: NVLLVM esse eumdem & diuturnum & præcoquem fructum; cœlestesque honores non dare te regi, sed auferre. Interuallo enim opus est, vt credatur deus, semperque hanc gratiam magnis viris posteri reddunt. Ego autem seram immortalitatem precor*

10, 5, 11. 5, 1, 20. 3, 12, 17. 5, 12, 16. 3, 12, 17.

9 10 11 12 13 14 15 16

precor regi, vt vita diuturna sit, & æterna maiestas. Hominem consequitur aliquando, numquam comitatur diuinitas. Herculem modo & Patrem Liberum consecrata immortalitatis exempla referebas. Credisne illos vnius conuiuij decreto deos factos? prius ab oculis mortalium amolita natura est, quam in cœlum fama peruueheret. Scilicet ego & tu Cleo deos facimus! à nobis diuinitatis sua auctoritatem accepturus est rex! potentiam tuam experiri libet. fac aliquem regem, si deum potes facere: facilius est imperium dare, quam cœlum. Dij propitij sine inuidia, quæ Cleo dixit, audierint, eodemque cursu, quo fluxere res, ire patiantur. nostris moribus velint nos esse contentos. Non pudet patriæ, nec desidero, ad quem modum rex mihi colendus sit, discere. quos equidem VICTORES esse confiteor, si ab illis leges quis viuamus, accipimus. Æquis auribus Callisthenes veluti vindex publicæ libertatis audiebatur. expressérat non adsensionem modo, sed etiam vocem, seniorum præcipue, quibus grauis erat inueterati moris externa mutatio. Nec quidquam eorum, quæ inuicem iactata erant, rex ignorabat; quum post aulæam, quæ lectos obduxerat, staret. Igitur ad Agin & Cleonem misit, *vt sermone finito barbaros tantum quum intrasset, procumbere suo more paterentur:* & paulo post quasi potiora quædam egisset, conuiuium repetit. Quem venerantibus Persis; Polypercon, qui cubabat super regem, vnum ex iis mento contingentem humum per ludibrium cepit hortari, *vt vehementius id quateret ad terram*; elicuitque iram Alexandri, quam olim animo capere non poterat. Itaque rex, *Tu autem*, inquit, *non veneraberis me? An tibi vni digni videmur esse ludibrio?* Ille *nec regem ludibrio; nec se contemptu dignum esse* respondit. Tum detractum cum lecto rex præcipitat in terram. & quum is pronus corruisset; *Vides ne*, inquit, *idem te fecisse, quod in alio paulo ante ridebas?* Et *tradi eo in custo-*

17 18 19 20 21 22 23 24

6, 6, 4. 4, 11, 19. 8, 1, 25. 6, 6, 6. 3, 12, 17. 3, 12, 19. 4, 2, 5. 8, 1, 43.

grauate ea Nigat. Principum Macedonum liberi apud regem educati Hermolao & Sostrato auctoribus, in Alexandri necem coniurant.

custodiam iusso conuiuium soluit. Polyperconti quidem postea castigato diu, ignouit;

CAP. VI. In Callisthenem olim contumaciæ suspectum peruicacioris iræ fuit. cuius explendæ matura obuenit occasio.
6,8,3.
5, 1, 42. 10. Mos erat, vt supra dictum est, principibus Macedonum adul- 2
5, 8. 10, 8, 3. tos liberos regibus tradere, ad munia haud multum seruilibus ministeriis abhorrentia. Excubabant seruatis noctium 3
7, 1, 14. vicibus proximi foribus ædis, in qua rex adquiescebat. per hos pellices introducebantur alio aditu, quam quem armati obsidebant. Iidem acceptos ab agasonibus equos quum 4
rex adscensurus esset, admouebant; comitabanturque & venantem, & in prœliis: omnibus artibus studiorum liberalium exculti. Præcipuus honor habebatur, quod licebat 5
5, 2, 22. sedentibus vesci cum rege. castigandi verberibus eos nullius
8, 8, 3. potestas præter ipsum erat. Hæc cohors velut seminarium 6
ducum præfectorumque apud Macedonas fuit. hinc habuere posteri reges, quorum stirpi post multas ætates Romani opes ademerunt. Igitur Hermolaus puer nobilis ex regia 7
8, 1, 14. cohorte, quum aprum telo occupasset, quem rex ferire destinauerat; iussu eius verberibus adfectus est. quam ignominiam ægre ferens, deflere apud Sostratum cepit. Ex ea- 8
6, 7, 2. dem cohorte erat Sostratus, amore eius ardens. Qui quum laceratum corpus, in quo deperibat, intueretur, forsitan olim ob aliam quoque caussam regi infestus; iuuenem sua sponte iam motum, data fide acceptaque perpulit, vt occidendi regem consilium secum iniret. Nec puerili impe- 9
tu rem exsequuti sunt: quippe solerter legerunt, quos in societatem sceleris adsciscerent; Nicostratum, Antipatrum Asclepiodorumque, & Philotam placuit adsumi. per hos adiecti sunt Anticles, Elaptonius, & Epimenes. Ceterum 10
agendæ rei haud sane facilis patebat via. opus erat eadem omnes coniuratos nocte excubare, ne ab expertibus consilii impedirentur; forte autē alius alia nocte excubabat. Itaq; in 11
per-

ad consilium diu tectum ea ipsa nocte, qua simul excubias agebant exsequturi, non sine numine impediuntur. Mox Epimenes

permutandis stationum vicibus; ceteroque apparatu exse-
12 quendæ rei triginta & duo dies absumpti sunt. Aderat nox, qua coniurati excubare debebant, mutua fide læti; cuius documentum tot dies fuerant. neminem metus spesve mutauerat: tanta omnibus vel in regem ira; vel fides inter
13 ipsos fuit. Stabant igitur ad fores ædis eius, in qua rex vescebatur; vt conuiuio egressum in cubiculum deducerent.
14 Sed fortuna ipsius, simulque epulantium comitas prouexit omnes ad largius vinum; ludi etiam conuiuales extraxere 5, 1, 37.
tempus: nunc lætis coniuratis, *quod sopitum adgressuri essent*; nunc solicitis, *ne in lucem conuiuium extraheretur.*
15 quippe alios in stationem oportebat prima luce succedere; ipsorum post VII dies reditura vice. nec sperare poterant in
16 illud tempus omnibus duraturam fidem. Ceterum quum iam lux adpeteret, & conuiuium soluitur, & coniurati exceperunt regem, læti occasionem exsequendi sceleris admotam; quum mulier adtonitæ, vt creditum est, mentis, conuersari in regia solita, quia instinctu videbatur futura prædicere; non occurrit modo abeunti, sed etiam semet obiecit: vultuque & oculis motum præferens animi, *vt rediret in* 5, 11, 8.
17 *conuiuium* monuit; & ille per ludum, *bene deos suadere* respondit; reuocatisque amicis in horam diei ferme secun-
18 dam conuiuii tempus extraxit. Iam alii ex cohorte in stationem successerant, ante cubiculi fores excubaturi; adhuc tamen coniurati stabant vice officii sui expleta: adeo pertinax spes est, quam humanæ mentes, quam ingentes con-
19 cupiscentiæ deuouerunt. Rex benignius quam alias adloquutus, *discedere eos ad curanda corpora, quoniam tota nocte perstitissent*, iubet. Data sunt singulis quinquaginta sestertia; conlaudatisque, *quod etiam alias tradita vice, tamen*
20 *excubare perseuerassent.* Illi tanta spe destituti domos abeunt: & ceteri quidem exspectabant stationis suæ noctem: Epimenes, siue comitate regis, qua ipsum inter coniuratos
exce-

ex consciis rem fratri prodit; ille mox ad regem defert: innocs etiam Callisthene, quem rei fatum cum coniuratis comprehendi vincirique iubet.

exceperat, repente mutatus; siue quia ceptis deos obstare credebat; fratri suo Eurylocho, quem antea expertem esse consilii voluerat, quid pararetur, aperit. Omnibus Philo- 21
tæ supplicium in oculis erat. Itaque protinus injicit fratri manum, & in regiam peruenit: excitatisque custodibus corporis *ad salutem regis pertinere, quæ adferret*, adfirmat. Et tempus, quo venerant; & vultus haud sane securi animi 22
7,7,9. index; & mœstitia è duobus alterius, Ptolemæum, ac Leonnatum excubantes ad cubiculi limen excitauerunt. Itaque apertis foribus, & lumine inlato sopitum mero ac somno excitant regem. Ille paulatim mente conlecta, *quid adferrent*, interrogat. Nec contatus Eurylochus, *non ex toto* 23
domum suam auersari deos dixit, *quia frater ipsius quamquam impium facinus ausus foret; tamen & pœnitentiam eius ageret; & per se potissimum profiteretur indicium. in eam ipsam noctem, quæ decederet, insidias comparatas fuisse: auctores scelesti consilij esse, quos minime crederet rex.* Tum Epimenes cuncta ordine, conscioruмque nomina ex- 24
8,8,21. ponit. Callisthenem non vt participem facinoris nominatum esse constabat; sed *solitum puerorum sermonibus vituperantium criminantiumque regem faciles aures præbere.* Quidam adijciunt, *quum Hermolaus apud eum quoque ver-* 25
8,8,19. *beratum se à rege quereretur, dixisse Callisthenem. meminisse debere eos iam viros esse. idque an ad consolandam patientiam verberum; an ad incitandum iuuenum dolorem dictum esset, in ambiguo fuisse.* Rex animi corporisque so- 26
pore discusso, quum tanti periculi, quod euaserat, imago oculis oberraret; Eurylochum L talentis & cuiusdam Tyridatis opulenti bonis donat protinus; fratremque, antequam pro salute eius precaretur, restituit. Sceleris autem auctores, interque eos Callisthenem *vinctos adseruari* iubet: quibus in regiam adductis, toto die & nocte proxima, mero ac vigiliis grauis, adquieuit. Postero autem frequens consi- 28
lium

Hermolaus facta dicendi copia asseuerat in regem insidiatur. ei obstrepunt cuncti in consilio: sed rege iubente,

lium adhibuit, cui patres propinquique eorum, de quibus agebatur, intererant; ne de sua quidem salute securi: quippe Macedonum more perire debebant, omnium deuotis ca-
29 pitibus, qui sanguine contigissent eos. Rex *introduci con-* 6,11,28.
iuratos præter Callisthenem iussit: atque quæ agitauerant, si- 8,8,19.
30 ne cunctatione confessi sunt. Increpantibus deinde vniuersis eos; ipse rex, *quo suo merito tantum in semet cogitassent facinus?* interrogat.

Stupentibus ceteris, Hermolaus: *Nos vero,* inquit, CAP. VII.
quoniam, quasi nescias, quæris; occidendi te consilium iniimus, quia non vt ingenuis imperare cepisti, sed quasi in
2 *mancipia dominaris.* Primus ex omnibus pater ipsius So- 8,7,7.
polis *parricidam etiam parentis sui* clamitans esse, consurgit; & ad os manu obiecta, *scelere & malis insanientem vl-*
3 *tra* negat *audiendum.* Rex inhibito patre *dicere Hermolaum* iubet, *quæ ex magistro didicisset Callisthene*; & Her- 8,8,2.
molaus: *Vtor,* inquit, *beneficio tuo, & dico quæ nostris ma-*
4 *lis didici. Quota pars Macedonum sauitiæ tuæ superest? quotusquisque non è vilissimo sanguine? Attalus & Philotas, & Parmenio, & Lynceστes Alexander, & Clitus, quantum ad hostes pertinet, viuunt, stant in acie, te clypeis suis protegunt, & pro gloria tua, pro victoria vulnera accipi-*
5 *unt: quibus tu egregiam gratiam retulisti. Alius mensam tuam sanguine suo adsperſit: alius ne simplici quidem morte defunctus est. duces exercituum tuorum in equuleum impositi, Persis quos vicerant, fuere spectaculo. Par-*
menio indicta causa trucidatus est, per quem Attalum occi- 7,1,3.
6 *deras. Inuicem enim miserorum vteris manibus ad expetenda supplicia: & quos paulo ante ministros cædis habui-*
7 *sti, subito ab aliis iubes trucidari.* Obstrepunt subinde cun- 8,7,2.
cti Hermolao. pater supremum strinxerat terrum percussu- 6,9,31.
rus haud dubie, ni inhibitus esset à rege: quippe Hermolaum *dicere* iussit, petiitque *vt caussas supplicij augentem*

Hermolaus inceptum sermonem exsequitur. Deinde rex

patienter audirent. Ægre ergo coercitis, rursus Hermo- 8
laus: *quam liberaliter*, inquit, *pueris rudibus ad dicendum*
agere permittis! at Callisthenis vox carcere inclusa est, quia
8,8,19. *solus potest dicere. Cur enim non producitur, quum etiam* 9
confessi audiuntur? nempe quia LIBERAM vocem innocen-
tis audire metuis, ac ne vultum quidem pateris. Atqui 10
nihil eum fecisse contendo. sunt hic, qui mecum rem pul-
cherrimam cogitauerunt: nemo est, qui conscium fuisse nobis
Callisthenem dicat. quum morti olim destinatus sit à iustis-
simo & patientissimo rege. Hæc ergo sunt Macedonum præ- 11
mia, quorum vt supernacuo & sordido abuteris sanguine! At
5,6,9. *tibi XXX millia mulorum captiuum aurum vehunt, quum*
8,8,9. 9. *milites nihil domum præter gratuitas cicatrices relaturi sint.*
5,11. *Quæ tamen omnia tolerare potuimus, antequam nos barba-* 12
ris dederes, & nouo more victores sub iugum mitteres. Per-
sarum te vestis & disciplina delectat: patrios mores exosus
8,8,10. *es. Persarum ergo non Macedonum regem occidere volui-*
mus; & te transfugam belli iure persequimur. Tu Macedo- 13
nas voluisti genua tibi ponere, venerarique te vt deum: Tu
Philippum patrem auersaris, & siquis deorum ante Iouem
8,8,14. *haberetur, fastidires etiam Iouem. Miraris si liberi homi-* 14
4,7,31. *nes superbiam tuam ferre non possumus? Quid speramus*
ex te; quibus aut insontibus moriendum est; aut quod TRI-
STIVS morte est, in seruitute viuendum? Tu quidem, si 15
emendari potes, multum mihi debes. ex me enim scire cepi-
6,11,20. *sti, quod ingenui homines ferre non possunt. De cetero par-*
3,7,16. *ce, quorum orbam senectutem supplicijs ne oneraueris. nos*
iube duci, vt quod ex tua morte petieramus, consequamur
ex nostra. Hæc Hermolaus.

CAP. IIX. AT rex: *Quam falsa sint*, inquit, *quæ iste tradita à*
8,7,3. *magistro suo dixit; patientia mea ostendet. Confessum enim* 2
vltimum facinus, tamen vt vos quoque, non solum ipse, au-
diretis, expressi; non imprudens, quum permississem huic la-
troni

troni dicere, vsurum eum rabie, qua compulsus est, vt me, 3
quem parentis loco colere debet, vellet occidere. Nuper
quum procacius se in venatione gessisset; more patrio, & ab
antiquissimis Macedoniæ regibus vsurpato, eum castigari ius- 8,6,5.
si. Hoc & oportet fieri, & vt à tutoribus pupilli, à mari-
tis vxores, seruis quoque pueros huius ætatis verberare con-
cedimus. Hæc est sanitia in ipsum mea, quam impia cæde 4
voluit vlcisci. Nam in ceteros, qui mihi permittunt vti
ingenio meo, quam mitis sim, non ignoratis; & commemo-
rare superuacuum est. Hermolao parricidarum supplicia 5
non probari, quum eadem ipse meruerit, minime hercule
admiror. nam quum Parmenionem & Philotam laudat, suæ
seruit causæ. Lyncesten vero Alexandrum bis insidiatum 6
capiti meo à duobus indicibus liberaui: rursus conuictum,
per biennium tamen distuli: donec vos postularetis, vt tan- 7,1,6.
dem debito supplicio scelus lueret. Attalum, ante quam 6,9,13. 7
rex essem, hostem meo capiti fuisse meministis. Clitus vti-
nam non coegisset me sibi irasci. cuius temerariam linguam
probra dicentem mihi & vobis diutius tuli, quam ille eadem 8
me dicentem tulisset. REGVM ducumque clementia, non in
ipsorum modo, sed etiam in illorum, qui parent, ingeniis si-
ta est. Obsequio mitigantur imperia: vbi vero reuerentia
excessit animus, & summa imis confundimus, vi opus est, vt
vim repellamus. Sed quid ego mirer istum crudelitatem 9
mihi obiecisse; qui auaritiam exprobrare ausus sit? Nolo sin- 8,7,11.
gulos vestrum excitare, ne inuisam liberalitatem meam
faciam, si pudori vestro grauem fecero. Totum exercitum
adspicite: qui paulo ante nihil præter arma habebat; nunc
argenteis cubat lectis: mensas auro onerant; greges seruo-
rum ducunt: spolia de hostibus sustinere non possunt. At 10
enim Persæ, quos vicimus, in magno honore sunt apud me! 8,7,12.
Equidem moderationis meæ certissimum indicium est, quod
ne victis quidem superbe impero. Veni enim in Asiam, non

vt funditus euerterem gentes; nec vt dimidiam partem
terrarum solitudinem facerem; sed VT ILLOS quoque, quos
bello subegissem, victoriæ meæ non pæniteret. Itaque mi- 11
9,2,33. *litant vobiscum, pro imperio vestro sanguinem fundunt, qui*
7,8,28. *superbe habiti rebellassent. NON EST diuturna possessio,*
in quam gladio inducimur: beneficiorum gratia sempiter-
na est. Si habere Asiam, non transire volumus; eum his 12
communicanda est nostra clementia: horum fides stabile &
æternum faciet imperium. Et sane plus habemus, quam
capimus. insatiabilis autem auaritiæ est, adhuc implere vel-
3,7,12. *le, quod iam circumfluit. Verumtamen eorum mores in* 13
Macedonas transfundo! In multis enim gentibus esse video,
quæ non erubescamus imitari: NEC ALITER tantum im-
perium apte regi potest, quam vt quædam & tradamus illis;
& ab ijsdem discamus. Illud pene dignum risu fuit, quod 14
8,7,13. *Hermolaus postulabat à me, vt auersarer Iouem cuius oracu-*
lo adgnoscor. An etiam quid dij respondeant, in mea po-
testate est? Obtulit nomen filij mihi: recipere ipsis rebus, 15
3,8,7-5. *um esse me credant. FAMA enim bella constant; & sæpe*
13,14. *etiam, quod falso creditum est, veri vicem obtinuit. An* 16
me luxuriæ indulgentem putatis arma vestra auro argento-
que adornasse? Adsuetis nihil vilius hæc videre materia,
que adornasse? Adsuetis nihil vilius hæc videre materia,
volui ostendere, Macedonas inuictos ceteris nec auro qui-
3,5,4. *dem vinci. Oculos ergo primum eorum sordida omnia &* 17
humilia spectantium capiam; & docebo nos non auri aut
argenti cupidos, sed orbem terrarum subacturos venisse.
Quam gloriam tu parricida intercipere voluisti, & Mace-
2,7,16. *donas rege adempto deuictis gentibus dedere. At nunc mo-* 18
nes me, vt vestris parentibus parcam! Non oportebat qui-
dem vos scire, quid de his statuissem, quo tristiores perire-
6,11,20. *tis, si qua vobis parentum memoria & cura est: sed olim*
istum morem occidendi cum scelestis insontes propinquos pa-
rentesque solui & profiteor in eodem honore futuros omnes
19 *eos, in quo fuerunt. Nam tuum Callisthenem, cui vni vir*
videris, quia latro es; scio, cur produci velis: vt coram his 8,6,25.
probra, quæ modo in me jecisti, modo audisti, illius quoque
ore referantur. Quem si Macedo esset, tecum introduxis-
sem; dignissimum te discipulo magistrum: nunc Olynthio 8,6,28.
20 *non idem iuris est.* Post hæc consilium dimisit, *tradique*
damnatos hominibus, qui ex eadem cohorte erant, iussit.
Illi vt fidem suam sæuitia regi adprobarent, excruciatos ne-
21 cauerunt. Callisthenes quoque tortus interiit: initi con- 8,6,24.
silii in caput regis innoxius; sed haudquaquam aulæ & ad-
22 sentantium accommodatus ingenio. Itaque nullius cædes
maiorem apud Græcos Alexandro excitauit inuidiam, quod
præditum optimis moribus artibusque, à quo reuocatus ad
vitam erat, quum interfecto Clyto mori perseueraret; non
tantum occiderit, sed etiam torserit indicta quidem causſa. 3,2,19. 8,
23 quam crudelitatem sera pœnitentia consequuta est. 2,2.

Sed ne otium serendis rumoribus natum aleret, in In- CAP. IX.
2 diam mouit; semper bello quam post victoriam clarior. In- 5,2,2. 6,2,
dia tota ferme spectat Orientem, minus in latitudinem, 15. 6,6,12.
3 quam recta regione spatiosa. Quæ Austrum accipiunt, 6,2,1.
in altius terræ fastigium excedunt; plana sunt cetera, multis-
que inclitis amnibus Caucaso monte ortis placidum per
4 campos iter præbent. Indus gelidior est quam ceteri. aquas
5 vehit à colore maris haud multum abhorrentes. Ganges
amnis ab ortu eximius ad Meridianam regionem decurrit,
6 & magnorum montium iuga recto alueo stringit. Inde eum
obiectæ rupes inclinant ad Orientem. Vtque rubro mari
accipitur, findens ripas, multas arbores cum magna soli
7 parte exsorbet. saxis quoque impeditus, crebro reuerbera-
tur. vbi mollius solum reperit, stagnat, insulasque molitur.
8 Acesines eum auget. Ganges decursurum in mare intercipit: magnoque motu amnis vterque conliditur. quippe
Ganges asperum os influenti objicit; nec repercussæ aquæ
cedunt.

cedunt. Dyardenes minus celeber auditu eſt, quia per vl- 9
tima Indiæ currit : ceterum non crocodilos modo vti
Nilus, ſed etiam delphines ignotaſque aliis gentibus
belluas alit. Erymanthus crebris flexibus ſubinde curua- 10
tus, ab accolis rigantibus carpitur. ea cauſſa eſt, cur te-
nues reliquias iam ſine nomine in mare emittat. Mul- 11
tis præter hos amnibus tota regio diuiditur, ſed ignobili-
bus, quia non adeo interfluunt. Ceterum quæ pro- 12
piora ſunt mari, aquilones maxime deurunt : ii cohibi-
ti iugis montium ad interiora non penetrant, ita alendis frugibus mitia. Sed adeo in illa plaga mundus ſtatas tempo- 13
rum vices mutat, vt quum alia feruore ſolis exæſtuant, Indiam niues obruant : rurſuſque vbi cetera rigent, illic intolerandus æſtus exſiſtat. nec cur, vlli ſe naturæ cauſſa ingeſſit.
10, 1, 13. Mare certe quo alluitur, ne colore quidem abhorret à ce- 14
teris. ab Erythra Rege inditum eſt nomen : propter quod
ignari rubere aquas credunt. Terra lini ferax; inde pleriſ- 15
que ſunt veſtes. Libri arborum teneri, haud ſecus quam
chartæ literarum notas capiunt. Aues ad imitandum hu- 16
manæ vocis ſonum dociles ſunt. Animalia inuſitata cete-
9, 1, 5. ris gentibus, niſi inuecta. Eadem terra & rhinocerotas alit, 17
non generat. Elephantorum maior eſt vis, quam quos in
Africa domitant; & viribus magnitudo reſpondet. Au- 18
rum flumina vehunt, quæ leni modicoque lapſu ſegnes
aquas ducunt. Gemmas margaritaſque mare litoribus in- 19
fundit. neque alia illis maior opulentiæ cauſſa eſt : vtique
poſtquam vitiorum commercium vulgauere in exteras gentes, quippe æſtimantur purgamenta æſtuantis freti precio,
quod libido conſtituit. Ingenia hominum ſicut vbique, 20
7, 3, 6. 9, 10, 9. apud illos locorum quoque ſitus format. Corpora vſque 21
pedes carbaſo velant : ſoleis pedes, capita linteis vinciunt.
9, 1, 30. lapilli ex auribus pendent; brachia quoque & lacertos auro colunt, quibus inter populares aut nobilitas aut opes emi-

22 eminent. Capillum pectunt ſæpius, quam tondent. men-
tum ſemper intonſum eſt : reliquam oris cutem ad ſpeciem
23 læuitatis exæquant. Regum tamen luxuria, quam ipſi magnificentiam adpellant, ſupra omnium gentium vitia. Quum rex ſane in publico conſpici patitur, thuribula argentea miniſtri ferunt, totumque iter, per quod ferri deſtinauit,
24 odoribus complent. Aurea lectica margaritis circumpendentibus recubat : diſtincta ſunt auro & purpura carbaſa, 9, 7, 12. 9, 8, 1, quæ indutus eſt : lecticam ſequuntur armati corporiſque
25 cuſtodes : inter quos ramis aues pendent, quas cantu ſeriis
26 rebus obſtrepere docuerunt. Regia auratas columnas habet : totas eas vitis auro cælata percurrit, auiumque quarum viſu maxime gaudent, argenteæ effigies opera diſtingunt.
27 Regia adeuntibus patet, quum capillum pectit atque ornat; tunc reſponſa legationibus, tunc iura popularibus reddit.
28 Demptis ſoleis, odoribus inlinuntur pedes. Venatus maximus labor eſt, incluſa viuario animalia inter vota cantuſ- 8, 1, 11. que pellicum figere. Binum cubitorum ſagittæ ſunt, quas 9, 5, 9. emittunt, maiore nixu quam effectu : quippe telum, cuius
29 in leuitate vis omnis eſt, inhabili pondere oneratur. Bre- 8, 13, 6. 8, 14, 19. uiora itinera equo conficit : longior vbi expeditio eſt, elephanti vehunt currum; & tantarum belluarum corpora tota contegunt auro. Ac ne quid perditis moribus deſit, lectícis aureis pellicum longus ordo ſequitur: ſeparatum à re-
30 ginæ ordine agmen eſt, æquatque luxuria. Feminæ epulas parant. ab iiſdem vinum miniſtratur, cuius omnibus Indis largus eſt vſus. Regem mero ſomnoque ſopitum in cubiculum pellices referunt, patrio carmine noctium inuo-
31 cantes deos. Quis credat inter hæc vitia curam eſſe ſapientiæ? Vnum agreſte & horridum genus eſt, quos ſapientes
32 vocant. apud hos occupare fati diem pulchrum; & *viuos ſe cremari* iubent, quibus aut ſegnis ætas, aut incommoda valitudo eſt : exſpectatam mortem pro dedecore vitæ habent.

bent. nec vllus corporibus, quæ senectus soluit, honos red-
ditur: inquinari putant ignem, nisi qui spirantes recipit. Il- 33
li, qui in vrbibus publicis moribus degunt, siderum motus
scite spectare dicuntur, & futura prædicere. nec quemquam
5,9,6. admouere leti diem credunt, cui exspectare interrito liceat. 34
Deos putant quidquid colere ceperunt; arbores maxime, 35
quas violare capitale est. Menses in quinos denos descri-
serunt dies. anni plena spatia seruant. Lunæ cursu no- 36
tant tempora, non vt plerique quum orbem sidus imple-
uit; sed quum se curuare cepit in cornua. Et idcirco bre-
uiores habent menses, qui spatium eorum ad hunc lunæ
modum dirigunt. Multa & alia traduntur, quibus mora- 37
ri ordinem rerum, haud sane operæ videbatur.

CAP. X. Igitur Alexandro fines Indiæ ingresso gentium suarum
reguli occurrerunt, imperata facturi; *illum tertium Ioue genitum ad ipsos peruenisse* memorantes; *Patrem Liberum atque Herculem fama cognitos esse: ipsum coram adesse cernique.* Rex benigne exceptos *sequi* iussit; iisdem itine- 2
rum ducibus vsurus. Ceterum quum amplius nemo oc-
curreret; Hephæstionem & Perdiccam cum copiarum parte
præmisit ad subigendos, qui auersarentur imperium: inssit-
8,12,4. que *ad flumen Indum procedere, & nauigia facere, quis in vlteriora transportari posset exercitus.* Illi quia plura flu- 3
mina superanda erant, sic iunxere naues; vt solutæ plaustris
vehi possent, rursusque coniungi. *Post se Cratero cum pha-* 4
lange iusso *sequi*, equitatum ac leuem armaturam eduxit;
eosque, qui occurrerant, leui prœlio in vrbem proximam
compulit. Iam superuenerat Craterus. itaque vt principio 5
terrorem incuteret genti nondum arma Macedonum ex-
pertæ; præcipit *ne cui parceretur*, munimentis vrbis quam
obsidebat, incensis. Ceterum dum obequitabat mœni- 6
bus, sagitta ictus est. Cepit tamen oppidum, & omnibus
7,5,33. incolis eius trucidatis etiam in tecta sævitum est. Inde do- 7
mita

mita ignobili gente, ad Nysam vrbem peruenit. Forte ca-
stris ante mœnia ipsa in syluestri loco positis, nocturnum
frigus vehementius quam alias horrore corpora adfecit, op- 8
portunumque remedium ignis oblatum est. Cæsis quippe
syluis flammam excitauerunt: quæ igni alita oppidanorum
sepulchra comprehendit. vetusta cedro facta erant, conce- 5,7,5.
ptumque ignem late fudere; donec omnia solo æquata
sunt. Et ex vrbe primum canum latratus, deinde etiam 9
hominum fremitus auditus est. Tum & oppidani hostem;
& Macedones ipsos ad vrbem venisse cognoscunt. Iamque 10
Rex eduxerat copias, & mœnia obsidebat; quum hostium,
qui discrimen tentauerant, obruti telis sunt. Aliis ergo de-
ditionem; aliis pugnam experiri placebat; quorum dubita-
tione comperta *circumsideri tantum eos, & abstineri cædi-*
bus iussit. tandemque obsidionis malis fatigati dedidere se, 11
A Libero Patre conditos se esse dicebant; & vera hæc ori-
go erat. Sita est sub radicibus montis, quem *Meron* inco- 12
læ adpellant. inde Græci mentiendi traxere licentiam, *Iouis*
femine Liberum Patrem esse celatum. Rex situ montis co- 13
gnito ex incolis, cum toto exercitu, præmissis commeatibus,
verticem eius adscendit. Multa hedera vitisque toto gi-
gnitur monte; multæ perennes aquæ manant. Pomorum 14
quoque varii salubresque succi sunt, sua sponte fortuitorum
seminum fruges humo nutriente. Lauri baccæque & mul-
ta in illis rupibus agrestris est syluа. Credo equidem non 15
diuino instinctu, sed lasciuia esse prouectos, vt passim hederæ
ac vitium folia decerperent, redimitique fronde toto ne-
more similes Bacchantibus vagarentur. Vocibus ergo tot 16
millium, præsidem nemoris eius deum adorantium, iuga
montis collesque resonabant; quum orta licentia à paucis,
vt fere fit, in omnes se repente vulgasset. Quippe velut 17
in media pace, per herbas congestamque frondem prostra-
uerant corpora. Et Rex fortuitam licentiam non auersa-

tus, large ad epulas omnibus præbitis, per decem dies Libero Patri operatum habuit exercitum. Quis neget eximiam 18
quoque gloriam sæpius fortunæ, quam virtutis esse beneficium? quippe ne epulantes quidem, & sopitos mero adgredi ausus est hostis, haud secus Bacchantium vlulantiumque
7,9,13. fremitu perterritus, quam si prœliantium clamor esset auditus. Eadem felicitas ab Oceano reuertentes temulentos
9,10,27. comessantesque inter ora hostium texit. Hinc ad regio- 19
nem, quæ *Dædala* vocatur, peruentum est. Desemerant
9,6,4. incolæ sedes, & in auios sylnestresque montes confugerant. Ergo Acadera transit, æque usta & destituta incolentium fuga. Itaque rationem belli necessitas mutauit. diuisis enim 20
copiis pluribus simul locis arma ostendit; oppressique, & qui exspectauerant hostem, omni clade perdomiti sunt. Pto- 21
lemæus plurimas vrbes; Alexander maximas cepit: rursusque, quas distribuerat, copias iunxit. Superato deinde Cho- 22
aspe amne Cœnon in obsidione vrbis opulentæ, Beziram incolæ vocant, reliquit. ipse ad Mazagas venit. Nuper Assacano, cuius regnum fuerat, demortuo; regioni vrbique præerat mater eius Cleophes. Triginta millia peditum tue- 23
bantur vrbem, non situ solum, sed etiam opere munitam. Nam qua spectat Orientem, cingitur amne torrenti, qui præruptis vtrimque ripis aditum ad vrbem impedit. ad Oc- 24
cidentem, & à Meridie velut de industria rupes prælatas admolita natura est, infra quas cauernæ & voragines longa vetustate in altum cauatæ iacent: quaque desinunt, fossa ingentis operis obiecta est. XXXV stadia murus vrbem com- 25
plectitur, cuius inferiora saxo, superiora crudo latere sunt structa. Lateri vinculum lapides sunt, quos interposuere, vt duriori materiæ fragilis incumberet, simulque terra humore diluta. Ne tamen vniuersa conspiceret: impositæ erant 26
trabes validæ, quibus iniecta tabulata muros & tegebant, & peruios fecerant. Hæc munimenta contemplantem Alex- 27
andrum

andrum, consiliique incertum, quia nec cauernas nisi aggere poterat implere, nec tormenta aliter muris admo- 28
uere; quidam è muro sagitta percussit. Tum forte in suram incidit telum: cuius spiculo euulso *admoueri equum* iussit; quo vectus ne obligato quidem vulnere, haud 29
segnius destinata exsequebatur. Ceterum quum crus saucium penderet, & cruore siccato frigescens vulnus adgrauaret dolorem, dixisse fertur; *se quidem Iouis filium dici, sed* 4, 15, 17.
30 *corporis ægri vitia sentire.* Non tamen ante se recepit in castra, quam cuncta prospexit, & quæ fieri vellet, edixit. Ergo sicut imperatum erat, alii extra vrbem tecta demoliebantur, ingentemque vim materiæ faciendo aggeri detrahebant: alii magnarum arborum stipites cumulis ac moles
31 saxorum in cauernas dejiciebant. Iamque agger æquauerat summæ fastigium terræ; itaque turres erigebantur quæ opera ingenti militum ardore intra nonum diem absoluta sunt. Ad ea visenda rex nondum obducta vulneri cicatrice processit; laudatisque militibus *admoueri machinas* iussit: è qui-
32 bus ingens vis telorum in propugnatores effusa est. Præcipue rudes talium operum terrebant mobiles turres, tantasque moles nulla ope quæ cerneretur adductas, deorum numine agi credebant. *pila quoque muralia, & excussas tormentis prægraues hastas* negabant *conuenire mortalibus.*
33 Itaque desperata vrbis tutela concessere in arcem. Inde, quia nihil obsessis præter deditionem placebat, legati ad regem
34 descenderunt veniam petituri. Qua impetrata, regina cum magno nobilium feminarum grege aureis pateris vina li-
35 bantium processit. Ipsa genibus regis paruo filio admoto, non veniam modo, sed etiam pristinæ fortunæ impetrauit decus. quippe adpellata *regina* est; & credidere quidam,
36 *plus formæ, quam miserationi datum.* Puero quoque certe postea ex ea vtcunque genito, *Alexandro* fuit nomen.

Hinc Polypercon ad vrbem Oram cum exercitu mis- Cap. XI.
sus inconditos oppidanos prœlio vicit: intra munimenta

Alexander Aornin petram, ab Hercule frustra quondam obsessam, oppugnare aggressus, triginta promptissimis iuuenibus præmisso, ipse in rupem

compulsos sequutus vrbem in ditionem redegit. Multa 2
ignobilia oppida deserta à suis venere in regis potestatem.
Quorum incolæ armati petram *Aornon* nomine occupauerunt. Hanc *ab Hercule frustra obsessam esse : terræque motu coactum absistere* fama vulgauerat. Inopem consilii Alex- 3
andrum, quia vndique præceps & abrupta rupes erat; senior quidam peritus locorum cum duobus filiis adiit, *si precium operi esset, aditum se monstraturum esse* promittens. *LXXX talenta* constituit *daturum* Alexander; & altero ex 4
7, 2, 18. iuuenibus obside retento, ipsum ad exsequenda, quæ obtu-
8, 11, 25. lerat, dimisit. Leuiter armatis dux datus est Mullinus scriba regis. Hos enim circumitu, qui fallerent hostem in 5
summum iugum placebat euadere. Petra non vt pleræque modicis ac mollibus cliuis in sublime fastigium crescit; 6
sed in metæ maxime modum erecta est: cuius ima spatiosiora sunt, altiora in arctius coeunt, summa in acutum cacumen exsurgunt. Radices eius Indus amnis subit, prælatus 7
vtrimque asperis ripis: ab altera parte voragines eluuiesque præruptæ sunt. Nec alia expugnandi patebat via, quam vt
replerentur. Ad manum sylua erat, quam rex *ita cædi* ius- 8
5, 5, 20. sit, *vt nudi stipites taierentur:* quippe rami fronde vestiti
8, 11, 11. impedissent ferentes. Ipse primus truncam arborem iecit;
9. 2, 30. 9. 4, 23. clamorque exercitus index alacritatis sequutus est, nullo detrectante munus, quod rex occupasset. Intra septimum di- 9
em cauernas expleuerant; quum rex sagittarios & Agrianos iubet per ardua niti. iuuenesque promptissimos ex sua co-
8, 11, 14 horte XXX delegit. Duces his dati sunt Charus & Alexan- 10
der; quem rex *nominis, quod sibi cum eo commune esset,* admonuit. Ac primo, quia tam manifestum periculum erat; ipsum regem discrimen subire non placuit: sed vt signum 11
tuba datum est; vir audaciæ promptæ conuersus ad corporis custodes *sequi se* iubet, primusque inuadit in rupem.
4, 14, 6. 8, 11, 6. 8, 14, 17. Nec deinde quisquam Macedonum substitit: relictisque sta-

tioni-

euadit: vbi post asperrimam pugnam, signum receptui dari coactus est. Ceterum abire parantem, Indorum desperatio

12 tionibus sua sponte regem sequebantur. Multorum miserabilis fuit casus, quos ex prærupta rupe lapsos amnis præterfluens hausit; triste spectaculum etiam non periclitantibus: quum vero alieno exitio, quid ipsis timendum foret, admo- 7, 11, 16.
nerentur; in metum misericordia versa, non exstinctos, sed 4, 16, 12. 9, 10, 15.
13 semetipsos deflebant. Et iam eo peruentum erat, vnde sine pernicie nisi victores redire non possent; ingentia saxa in subeuntes prouoluentibus barbaris, qui perculsi instabili
14 & lubrico gradu præcipites recidebant. Euaserant tamen Alexander & Charus, quos cum XXX delectis præmiserat 8, 11, 9.
rex, & iam pugnare comminus ceperant: sed quum supernе tela barbari ingererent, sæpius ipsi feriebantur, quam vul-
15 nerabant. Ergo Alexander & nominis sui, & promissi memor; dum acrius quam cautius dimicat, confossus vndi-
16 que obruitur. Quem vt Charus iacentem conspexit, ruere in hostem omnium præter vltionem immemor cepit; mul- 7, 7, 37.
tosque hasta, quosdam gladio interemit. Sed quum tot vnum incesserent manus, super amici corpus procubuit ex-
17 animis. Haud secus quam par erat, promptissimorum iuuenum ceterorumque militum interitu commotus rex si-
18 gnum receptui dedit. Saluti fuit, quod sensim & intrepidi se receperunt; & barbari hostem depulisse contenti, non in-
19 stitere cedentibus. Ceterum Alexander quum statuisset desistere incepto (quippe nulla spes potiundæ petræ offerebatur) tamen speciem ostendit in obsidione perseuerantis. Nam *& itinera obsideri* iussit; *& turres admoueri; & fa-*
20 *tigatis alios succedere.* Cuius pertinacia cognita, Indi per biduum quidem ac duas noctes, cum ostentatione non fiduciæ modo, sed etiam victoriæ epulati sunt; tympana suo 4, 4, 5.
21 more pulsantes. tertia vero nocte tympanorum quidem 8, 14, 18.
strepitus desierat audiri: ceterum ex tota petra faces refulgebant; quas accenderant barbari, vt tutior esset ipsis fuga, ob-
22 scura nocte per inuia saxa cursuris. Rex Balacro, qui specu-

laretur, præmisso, cognoscit *petram fuga Indorum esse desertam.* tum dato signo, vt vniuersi conclamarent, incomposite fugientibus metum incussit. multique, tamquam ad- 23
esset hostis, per lubrica saxa, perque inuias cotes præcipitati
4, 16, 12. 5. occiderunt: plures aliqua membrorum parte mulctati, ab
6. 15. 9. 10. 15. integris deserti sunt. Rex locorum magis quam hostium 24
victor, tamen magnæ victoriæ sacrificiis & cultu diis satisfe-
8, 2, 32. cit. Aræ in Petra locatæ sunt Mineruæ Victoriæque. Duci-
8, 11, 5. bus itineris, quos subire iusserat leuiter armatos, etsi promissis minora præstiterant, præcium cum fide redditum est. Petræ regionisque ei adiunctæ Sisocosto tutela permissa.

CAP. XII. INde processit Ecbolima: & quum *angustias itineris obsideri XX millibus armatorum ab Eryce quodam* comperisset; grauius agmen exercitus Cœno ducendum modicis itineribus tradidit. ipse prægressus cum funditore ac sagitta- 2
rio, deturbatis, qui obsederant saltum, sequentibus se copiis viam fecit. Indi siue odio ducis, siue gratiam victoris 3
regis inituri, Erycem fugientem adorti interemerunt, caputque eius atque arma ad Alexandrum detulerunt. Ille facto
8, 3, 14. impunitatem dedit; honorem denegauit exemplo. Hinc 4
ad flumen Indum sextisdecumis castris peruenit, omniaque,
8, 10, 2. vt præceperat, ad trajiciendum præparata ab Hephæstione reperit. Regnabat in ea regione Omphis, qui patri quo- 5
que fuerat auctor dedendi regnum Alexandro. Et post mortem parentis legatos miserat, qui consulerent eum, *regnare se interim vellet; an priuatū opperiri eius aduentum.*
8, 12, 14. permissoque vt regnaret, non tamen ius datum vsurpare sus- 6
tinuit. Is benigne quidem exceperat Hephæstionem, gra-
8, 12, 15. tuitum frumentum copiis eius admensus: non tamen ei occurrerat, ne fidem vllius nisi regis experiretur. Itaque 7
venienti obuiam cum armato exercitu egressus est: elephanti quoque per modica interualla militum agmini im-
8, 14, 13. 9, 2, 15. mixti procul castellorum fecerant speciem. Ac primo Alex- 8
ander

ander non socium, sed hostem aduentare credebat. Iamque & ipse *arma milites capere, & equites discedere in cornua* iusserat, paratos ad pugnam. at Indus cognito Macedonum errore, iussis subsistere ceteris, ipse concitat equum, 9
quo vehebatur: idem Alexander quoque fecit, siue hostis, siue amicus occurreret, vel sua virtute, vel illius fide tutus. Coiuere, quod ex vtriusque vultu posset intelligi, amicis animis: ceterum sine interprete non poterat conseri sermo. itaque adhibito eo, barbarus *occurrisse se* dixit *cum exercitu, totas imperij vires protinus traditurum; nec exspectasse*
10 *dum per nuncios daretur fides. Corpus suum & regnum permittere illi, quem sciret gloriæ militantem, nihil magis* 7, 9, 18.
quam famam timere perfidiæ. Lætus simplicitate barbari Rex, & dextram fidei suæ pignus dedit; & regnum restituit. 6, 4, 14.
11 LVI elephanti erant, quos tradidit Alexandro, multaque pecora eximiæ magnitudinis: tauros ad III millia, preciosum in ea regione, acceptumque animis regnantium armen-
12 tum. Quærenti Alexandro *plures agricultores haberet an milites? cum duobus regibus bellanti sibi maiore militum*
13 *quam agrestium manu opus esse* respondit. Abisares & Porus erant; sed in Poro eminebat auctoritas. vterque vltra Hydaspen amnem regnabat; & belli fortunam, quisquis ar-
14 ma inferret, experiri decreuerat. Omphis permittente Alexandro, & regium insigne sumpsit, & more gentis suæ no- 8, 12, 5.
men quod patris fuerat. *Taxiles* adpellauere populares,
15 sequente nomine imperium in quemcumque transiret. Ergo cum per triduum hospitaliter Alexandrum accepisset, quarto die, & *quantum frumenti copiis, quas Hephæstion duxerat, præbitum à se esset* ostendit; & aureas coronas ipsi 8, 12, 6.
amicisque omnibus, præter hæc signati argenti LXXX talen- 10, 1, 24.
16 ta dono dedit. qua benignitate eius Alexander mire lætus, & quæ is dederat, remisit; & mille talenta ex præda, quam vehebat, adiecit: multaque conuiualia ex auro & argento vasa,

vasa, plurimum Persicæ vestis, XXX equos ex suis, cum iisdem insignibus, quis adsueuerant, quum ipsum veherent. Quæ liberalitas, sicut barbarum obstrinxerat; ita amicos ipsius vehementer offendit. E quibus Meleager super cœnam largiore vino vsus *gratulari se Alexandro* dixit, *quod saltem in India reperisset dignum talentis mille.* Rex haud oblitus quam ægre tulisset, quod Clitum ob linguæ temeritatem occidisset, iram quidem tenuit, sed dixit; *inuidos homines nihil aliud, quam ipsorum esse tormenta.*

CA. XIII. Postero die legati Abisaræ adiere regem. *omnia ditioni eius,* ita vt mandatum erat, *permittebant:* firmataque inuicem fide remittuntur ad regem. Porum quoque nominis sui fama ratus ad deditionem posse compelli; misit ad eum Cleocharem, qui denunciaret ei, *vt stipendium penderet, & in primo finium suorum aditu occurreret regi.* Porus *alterum ex his facturum se* respondit; *vt intranti regnum suum præsto esset, sed armatus.* Iam Hydaspen Alexander superare decreuerat; quum Barzentes defectionis Arachosiis auctor vinctus, trigintaque elephanti simul capti perducuntur, opportunum aduersus Indos auxilium: quippe plus in belluis, quam in exercitu spei ac virium illis erat. Gamaxusque rex exiguæ partis Indorum, qui Barzenti se coniunxerat, vinctus adductus est. Igitur transfuga & regulo in custodiam, elephantis autem Taxili traditis, ad amnem Hydaspen peruenit: in cuius vlteriore ripa Porus confederat, transitu prohibiturus hostem. LXXXV elephantos obiecerat eximio corporum robore; vltraque eos currus CCC & peditum XXX fere millia, in quis erant sagittarii, sicuti ante dictum est, grauioribus telis, quam vt apte excuti possent. Ipsum vehebat elephantus super ceteras belluas eminens; armaque auro & argento distincta corpus raræ magnitudinis honestabant. par animus robori corporis; & quanta inter rudes poterat esse sapientia. Macedonas non conspectus hostium

hostium solum; sed etiam fluminis, quod transeundum erat, magnitudo terrebat. quatuor in latitudinem stadia diffusum, profundo alueo, & nusquam vada aperiente, speciem vasti maris fecerat. Nec pro spatio aquarum late stagnantium impetum coercebat; sed quasi in arctum coeuntibus ripis, torrens, & elisus ferebatur: occultaque saxa inesse ostendebant pluribus locis vndæ repercussæ. Terribilior erat facies ripæ, quam equi virique complenerant. Stabant ingentes vastorum corporum moles, & de industria inritatæ horrendo stridore auras fatigabant. Hinc hostis, hinc amnis capacia quidem bonæ spei pectora, & sæpe se experta, improuiso tamen pauore percusserant. quippe instabiles rates, nec dirigi ad ripam nec tuto adplicari posse credebant. Erant in medio amne insulæ crebræ, in quas & Indi, & Macedones nantes leuatis super capita armis transibant. Ibi leuia prœlia conserebant; & vterque rex paruæ rei discrimine, summæ experiebatur euentum. Ceterum in Macedonum exercitu temeritate atque audacia insignes fuere Symmachus & Nicanor, nobiles iuuenes, & perpetua partium felicitate ad spernendum omne periculum accensi. quis ducibus promptissimi iuuenum lanceis modo armati transnauere in insulam, quam frequens hostis tenebat; multosque Indorum, nulla re magis quam audacia armati, interemerunt. Abire cum gloria poterant, si vnquam temeritas felix inueniret modum: sed dum superuenientes contemptim & superbe quoque exspectant, circumuenti ab iis, qui occulti enatauerant, eminus obruti telis sunt. Qui effugerant hostem, aut impetu amnis ablati sunt; aut vorticibus impliciti. eaque pugna multum fiduciam Pori erexit cuncta cernentis è ripa. Alexander inops consilii tandem ad fallendum hostem talem dolum intendit. Erat insula in flumine amplior ceteris, syluestris eadem & tegendis insidiis apta. fossa quoque prærupta haud procul ripa, quam tenebat ipse,

distractis variis arte hostium copiis. fidem. te etiam tempestate, aduersam ripam

non pedites modo, sed etiam cum equis viros poterat abs-
condere. Igitur vt à custodia huius opportunitatis oculos 18
4, 6, 9. hostium auerteret; Ptolemæum *cum omnibus turmis obequitare* iussit *procul ab insula, & subinde Indos clamore terrere quasi flumen transnaturus foret.* Per complures dies 19
Ptolemæus id fecit; eoque consilio Porum quoque agmen
suum ei parti, quam se petere simulabat, coëgit aduertere.
Iam extra conspectum hostis insula erat: Alexander *in di-* 20
uersa parte ripæ statui suum tabernaculum iussit, *adsuetamque comitari ipsum cohortem ante id tabernaculum stare; & omnem adparatum regiæ magnificentiæ, hostium oculis de industria, ostendi.* Attalum & æqualem sibi, & haud 21
disparem habitu oris & corporis, vtique cum procul viseretur; veste regia exornat, præbiturum speciem ipsum regem
illi ripæ præsidere, nec agitare de transitu. Huius consilii 22
effectum primo morata tempestas est, mox adiuuit; incommoda quoque ad bonos euentus vertente fortuna. Tra- 23
iicere amnem cum ceteris copiis in regionem insulæ, de qua
ante dictum est, parabat, auerso hoste in eos, qui cum Pto-
lemæo inferiorem obsederant ripam; quum procella im-
2, 14, 4. brem vix sub tectis tolerabilem effudit. obruitque milites
nimbo in terram refugerunt, nauigiis ratibusque desertis.
sed tumultuantium fremitus, obstrepentibus ripis, ab hoste
non poterat audiri. Deinde momento temporis repressus 24
4, 3, 16. est imber; ceterum adeo spissæ intendere se nubes, vt conderent lucem, vixque conloquentium inter ipsos facies nosceretur. Terruisset alium obducta nox cœlo, quum igno- 25
to amne nauigandum esset, forsitan hoste eam ipsam ripam,
quam cæci atque improuidi, & ex periculo gloriam accersentes petebant, occupante. obscuritatem, quæ ceteros ter- 26
rebat, suam occasionem ratus, dato signo, vt omnes silentio adscenderent in rates, *eam qua ipse vehebatur, primam* iussit *expelli.* Vacua erat ab hostibus ripa, quæ petebatur; 27

quippe

quippe adhuc Porus Ptolemæum tantum intuebatur. vna
ergo naui, quam petræ fluctus inliserat, hærente, ceteræ euadunt; *armaque capere milites, & ire in ordines* iussit.

Iamque agmen in cornua diuisum ipse ducebat; CA. XIV.
quum Poro nunciatur *armis virisque ripam obtineri, & rerum adesse discrimen.* Ac primo humani ingenii vitio spei
suæ indulgens, Abisarem belli socium, (& ita conuenerat,)
2 aduentare credebat. Mox liquidiore luce aperiente hostem,
C quadrigas, & III millia equitum venienti agmini Porus
obiecit. Dux erat copiarum, quas præmisit, Hages frater
3 ipsius: summa virium in curribus. senos viros singuli vehebant, duos clypeatos, duos sagittarios ab vtroque latere dispositos; ceteri aurigæ erant, haud sane inermes, quippe iacula complura, vbi comminus præliandum erat, omissis
4 habenis in hostem ingerebant. Ceterum vix vllus vsus huius auxilii eo die fuit. namque vt supra dictum est, imber 8, 13, 23.
violentius quam alias fusus campos lubricos, & inequitabiles fecerat: graueque, & propemodum immobiles currus
5 inluuie & voraginibus hærebant. Contra Alexander expedito ac leui agmine strenue inuectus est. Scythæ & Dahæ primi omnium inuasere Indos: Perdiccam deinde cum 9, 2, 24.
6 equitibus in dextrum cornu hostium emisit. Iam vndique pugna se mouerat; quum ii, qui currus agebant, illud vltimum auxilium suorum rati, effusis habenis in medium dis-
7 crimen ruere ceperunt. Anceps id malum vtrisque erat: nam & Macedonum pedites primo impetu obterebantur; & per lubrica atque inuia immissi currus excutiebant eos, à
8 quibus regebantur. aliorum turbati equi non in voragines modo lacunasque, sed etiam in amnem præcipitauere cur-
9 ricula. Pauci tamen hostium tenus exacti penetrauere ad 4, 15, 17.
Porum acerrime pugnam cientem. Is vt dissipatos tota acie currus vagari sine rectoribus vidit; proximis amicorum
10 distribuit elephantos. post eos posuerat pedites ac sagittarios

eximia specie vir inuehitur: quo conspecto Alexander quid fieri velit pronunciat. Indos elephanti & sagitta

8, 11, 20. tympana pulsare solitos. id pro cantu tubarum Indis erat: nec strepitu eorum mouebantur, olim ad notum sonum auribus mitigatis. Herculis simulachrum agmini peditum 11
præferebatur. id maximum erat bellantibus incitamentum, & deseruisse gestantes militare flagitium habebatur. Capi- 12
tis etiam sanxerant pœnam iis, qui ex acie non retulissent: metu, quem ex illo hoste quondam conceperant, etiam in religionem veneration emque conuerso. Macedonas non belluarum modo, sed etiam ipsius regis adspectus parumper
8, 12, 7. inhibuit. Belluæ dispositæ inter armatos speciem turrium 13
8, 13, 7. procul fecerant. ipse Porus humanæ magnitudinis propemodum excesserat formam. Magnitudini Pori adjicere videbatur bellua qua vehebatur, tantum inter ceteras eminens, quanto aliis ipse præstabat. Itaque Alexander con- 14
templatus & regem & agmen Indorum, *tandem*, inquit, *par animo meo periculum video. cum bestiis simul, & cum egregiis viris res est.* Intuensque Cœnon, *quum ego*, in- 15
quit, *Ptolemæo Perdiccaque, & Hephæstione comitatus in læuum hostium cornu impetum fecero, viderisque me in medio ardore certaminis; ipse dextrum moue, & turbatis signa infer. Tu Antigenes, & tu Leonnate, & Tauron inuehimini in mediam aciem & vrgebitis frontem. Hastæ no-* 16
stræ prælongæ & validæ non alias magis quam aduersus belluas rectoresque earum vsui esse poterunt; deturbate eos,
9, 2, 22. *qui vehuntur, & ipsas confodite. Aneeps genus auxilij est, & in suos acrius furit. In hostem enim imperio; in*
8, 13, 11. *suos pauore agitur.* Hæc eloquutus concitat equum pri- 17
mus. Iamque, vt destinatum erat, inuaserat ordines hostium; quum Cœnus ingenti vi in læuum cornu inuehitur. phalanx quoque in mediam Indorum aciem vno impetu 18
prorupit. At Porus, qua equitem inuehi senserat, *belluas agi* iussit: sed tardum & pene immobile animal equorum velocitatem æquare non poterat. ne sagittarum quidem 19
vllus

destruunt; illi tamen Porus per summam prouidentiam & virtutem cum clade Macedonum vtitur.

vllus erat barbaris vsus. quippe longæ & prægraues nisi pri- 8, 9, 28.
us in terra statuerent arcum, haud satis apte & commode imponunt. Tum humo lubrica, & ob id impediente conatum, molientes ictus, celeritate hostium occupabantur.
20 Ergo spreto regis imperio quod fere fit, (vbi turbatis acrius 5, 10, 14.
metus, quam dux imperare cepit) totidem erant imperato-
21 res, quot agmina errabant. alius *iungere aciem*; alius *diui-* 9, 9, 14.
dere: *stare* quidam; & nonnulli *circumuehi terga hostium*
22 iubebant. nihil in medium consulebatur. Porus tamen 9, 1, 21.
iubebant. nihil in medium consulebatur. Porus tamen pudor, conligere dicum paucis, quibus metu potior fuerat
cum paucis, quibus metu potior fuerat pudor, conligere dispersos, obuius hosti ire pergit, *elephantosque ante agmen*
23 *suorum agi* iubet. Magnum belluæ iniecere terrorem, insolitusque stridor non equos modo tam pauidum ad
omnia animal; sed viros quoque ordinesque turbauerat.
24 Iam fugæ circumspiciebant locum paulo ante victores; quum Alexander Agrianos & Thracas leuiter armatos, meliorem concursatione quam comminus militem, emisit in
25 belluas. Ingentem ii vim telorum iniecere & elephantis, & regentibus eos. phalanx quoque instare constanter terri-
26 tis cepit. Sed quidam auidius persequuti belluas in semet inritauere vulneribus. obtriti ergo pedibus earum, ceteris,
27 vt parcius instarent, fuere documentum. Præcipue terribilis illa facies erat, quum manu arma virosque conriperent,
28 & super se regentibus traderent. Anceps ergo pugna nunc sequentium, nunc fugientium elephantos, in multum diei varium certamen extraxit: donec securibus, [id namque genus auxilii præparatum erat] pedes amputare ceperunt.
29 *Copidas* vocant gladios leuiter curuatos falcibus similes, quis adpetebant belluarum manus. nec quidquam inexpertum non mortis modo, sed etiam in ipsa morte noui supplicii
30 timor omittebat. Ergo elephanti vulneribus tandem fatigati suos impetu sternunt. & qui rexerant eos præcipitati in 9, 2, 19.
terram, ab ipsis obterebantur. Itaque pecorum modo ma-

dentes defertur à suis, nouemq; vulneribus saeuit tamen fratrem Taxilis dedititium suum dentem tela transfigit. Tandem omnino deficiens, elephanto quoq; qui ipsum defenderat,

gis pauidi, quam infesti, vltra aciem exigebantur; quum Porus destitutus à pluribus, tela multo ante præparata in 31
circumfusos ex elephanto suo cepit ingerere, multisque eminus vulneratis, expositus ipse ad ictus vndique petebatur. Nouem iam vulnera hinc tergo, illinc pectore exce- 32
perat, multoque sanguine profuso languidis manibus magis elapsa, quam excussa tela mittebat. Nec segnius bellua in- 33
flincta rabie, nondum saucia inuehebatur ordinibus; donec rector belluæ regem conspexit fluentibus membris omissisque armis vix compotem mentis. Tum belluam in fugam 34
concitat sequente Alexandro: sed equus eius multis vulne-
9, 3, 24. ribus confossus deficiensque procubuit, posito magis rege, quam effuso. itaque dum equum mutat, tardius insequutus est. Interim frater Taxilis regis Indorum præmissus ab Alex- 35
andro, monere cepit Porum *ne vltima experiri perseueraret, dederetque se victori.* At ille quamquam exhaustæ 36
erant vires, deficiebatque sanguis; tamen ad notam vocem excitatus: *agnosco*, inquit, *Taxilis fratrem imperij regnique sui proditorem*: & telum, quod vnum forte non effluxerat, contorsit in eum, quod per medium pectus penetrauit ad tergum. Hoc vltimo virtutis opere edito fugere 37
acrius cepit: Sed elephantus quoque, qui multa exceperat tela, deficiebat. itaque sistit fugam, peditemque sequenti hosti obiecit. Iam Alexander consequutus erat, & perti- 38
nacia Pori cognita, vetabat *resistentibus parci*. Ergo vndique & in pedites, & in ipsum Porum tela congesta sunt: quis tandem grauatus labi ex bellua cepit. Indus qui ele- 39
phantum regebat, descendere eum ratus, more solito elephantum *procumbere* iussit *in genua*; qui vt se submisit, ceteri quoque, ita enim instituti erant, demisere corpora in terram. ea res & Porum, & ceteros victoribus tradidit. Rex 40
spoliari corpus Pori, interemptum esse credens, iussit, & qui detraherent loricam vestemque, concurrere; quum bellua domi-

ecisse, in manus victoris deuenit. fortuna illi non animo inferiorem fuisse regiis apophthegmatibus testatur.

dominum tueri, & spoliantes cepit adpetere, leuatumque corpus eius rursus dorso suo imponere. Ergo telis vndique obruitur, confossoque eo in vehiculum Porus imponi- 41
tur. Quem rex vt vidit adleuantem oculos, non odio, sed miseratione commotus, *quæ malum*, inquit, *amentia te coegit rerum mearum cognita fama, belli fortunam experiri; quum Taxiles esset in deditos clementiæ meæ tam propin-* 5, 3, 15. 7, 9, 18. 9, 1, 23.
quum tibi exemplum? At ille *quoniam*, inquit, *percontaris, respondebo ea libertate, quam interrogando fecisti. Neminem me fortiorem esse censebam. meas enim noueram vires, nondum expertus tuas: fortiorem esse te, belli docuit euentus. Sed ne sic quidem parum felix sum, secundus ti-*
bi. Rursus interrogatus *quid ipse victorem statuere debere* censeret; *quod hic*, inquit, *dies tibi suadet: quo expertus es, quam caduca felicitas esset.* Plus monendo profecit, quam si precatus esset. quippe magnitudinem animi eius interritam, ac ne fortuna quidem infractam non misericordia modo, sed etiam honore excipere dignatus est. ægrum curauit haud secus, quam si pro ipso pugnasset: confirmatum contra spem omnium in amicorum numerum recepit: mox donauit ampliore regno, quam tenuit. Nec sane quid- 4, 6, 26.
quam ingenium eius solidius, aut constantius habuit, quam admirationem veræ laudis & gloriæ: simplicius tamen famam æstimabat in hoste, quam in ciue. quippe à suis 6, 1, 18.
credebat magnitudinem suam destrui posse: eamdem clariorem fore, quo maiores fuissent, quos ipse vicisset.

FRAG-

FRAGMENTORVM

Q. CVRTII RVFI

DE REBVS ALEXANDRI Regis Macedonum

LIBER NONVS.

ALEXANDER tam memorabili victoria lætus, qua sibi Orientis fines apertos esse censebat, Soli victimis cæsis; milites quoque, quo promptioribus animis reliqua belli munia obirent, pro concione laudatos docuit, *quidquid Indis virium fuisset, illa dimicatione prostratum. ceteram opimam prædam fore, celebrataque opes in ea regione eminere, quam peterent. proinde iam vilia & obsoleta esse spolia de Persis: gemmis margaritisque, & auro atque ebore Macedoniam Græciamque, non suas tantum domos repleturum.* Auidi milites & pecuniæ & gloriæ; simul quia nunquam adfirmatio eius fefellerat eos, pollicentur operam: dimissisque cum bona spe, *nauigia ædificari* iubet, *vt quum totam Asiam percurrissent, finem terrarum mare inuiseret.* Multa materia naualis in proximis montibus erat; quam * cædere adgressi magnitudinis inusitatæ reperere serpentes. Rhinocerotes quoque, rarum alibi animal, in iisdem montibus erant. ceterum hoc nomen belluis eis inditum à Græcis: sermonis eius ignari aliud lingua sua vsurpant. Rex duabus vrbibus conditis in vtraque fluminis, quod superauerat, ripa; copiarum duces coronis & mille aureis singulos donat: ceteris quoque pro portione, aut

5, 6, 13.
9, 2, 26. 9, 3, 13. 9, 4, 19. 9, 6, 20. 9, 9, 1. 4. * 9, 3, 21. 8, 9, 17.
9, 3, 24.

aut gradus, quem in militia obtinebant; aut nauatæ operæ,
7 honos habitus est. Abisares, qui prius quam cum Poro dimicaretur, legatos ad Alexandrum miserat; rursus alios misit, pollicentes *omnia facturum quæ imperasset, modo ne cogeretur corpus suum dedere; neque enim aut sine regio*
8 *imperio victurum: aut regnaturum esse captiuum.* Cui Alexander *nunciari* iussit; *si grauaretur ad se venire, ipsum ad eum esse venturum.* Hinc Poro amneque superato ad
9 interiora Indiæ processit. Syluæ erant prope in immensum spatium diffusæ, procerisque & in eximiam altitudinem
10 editis arboribus vmbrosæ. plerique rami instar ingentium stipitum flexi in humum, rursus, qua se curuauerant, erigebantur adeo, vt species esset non rami resurgentis; sed arbo-
11 ris ex sua radice generatæ. Cœli temperies salubris: quippe & vim solis vmbræ leuant; & aquæ largæ manant è fon-
12 tibus. Ceterum hic quoque serpentium magna vis erat, squamis fulgorem auri reddentibus. virus haud vllum magis noxium est: quippe morsum præsens mors sequebatur;
13 donec ab incolis remedium oblatum est. Hinc per deserta ventum est ad flumen Hydraoten. iunctum erat flumini nemus, opacum arboribus alibi inusitatis, agrestiumque pa-
14 nonum multitudine frequens. Castris inde motis oppidum haud procul positum corona capit; obsidibusque acceptis stipendium imponit. Ad magnam deinde, vt in ea regione, vrbem peruenit, non muro solum, sed etiam pa-
15 lude munitam. Ceterum barbari vehiculis inter se iunctis dimicaturi occurrerunt: aliis tela; aliis hastæ; aliis secures erant: transiliebantque in vehicula strenuo saltu, quum sue-
16 currere laborantibus suis vellent. Ac primo insolitum genus pugnæ Macedonas terruit, quum eminus vulnerarentur: deinde spreto tam incondito auxilio, ab vtroque la-
17 tere vehiculis circumfusi repugnantes fodere ceperunt. Et *vincula, quis conserta erant,* iussit *incidi, quo facilius singula*

quædam oppida vi, alia clementia fama subigit. Deinde perueniunt in regnum Sophitis, cuius gentis mores

gula circumuenirentur. itaque VIII millibus suorum amissis in oppidum refugerunt. Postero die scalis vndique ad- 18
motis muri occupantur : paucis pernicitas saluti fuit. qui cognito vrbis excidio paludem transnauere, & in vicina oppida ingentem intulere terrorem ; *inuictum exercitum, &*
9,3,5. *deorum profecto aduenisse* memorantes. Alexander ad va- 19
standam eam regionem Perdicca cum expedita manu misso ; partem copiarum Eumeni tradit, vt is quoque barbaros ad deditionem compelleret: ipse cereros ad vrbem validam, in quam aliarum quoque confugerant incolæ, duxit. Op- 20
pidani missis, qui regem deprecarentur, nihilominus bellum parabant. quippe orta seditio in diuersa consilia diduxerat vulgum : alii omnia deditione potiora ; quidam nul-
3,14,21. lam opem in ipsis esse ducebant. Sed dum nihil in com- 21
mune consulitur, qui deditioni imminebant, apertis portis hostem recipiunt. Alexander quamquam belli auctori- 22
bus iure poterat irasci ; tamen omnibus venia data, & obsidibus acceptis, ad proximam deinde vrbem castra mouit. Obsides ducebantur ante agmen. quos quum è muris ad- 23
gnouissent, vtpote gentis eiusdem, in colloquium conuocaue-
5,1,18. 7, runt. Illi *clementiam regis, simulque vim* commemo-
6,17. 8,14. rando, ad deditionem eos compulere : ceteraque vrbes si-
41. mili modo deditas in fidem accepit. Hinc in regnum So- 24
phitis peruentum est. Gens, vt barbari, sapientia excellit, bonisque moribus regitur. Genitos liberos non paren- 25
tum arbitrio tollunt aluntque ; sed eorum quibus spectandi infantium habitum cura mandata est. Si quos insignes aut aliqua membrorum parte inutiles notauerunt, necari iubent. Nuptiis cocunt, non genere ac nobilitate coniun- 26
6,5,29. ctis, sed electa corporum specie ; quia eadem æstimatur in liberis. Huius gentis oppidum, cui Alexander admouerat 27
copias, ab ipso Sophite obtinebatur. clausæ erant portæ, sed nulli in muris turribusque se armati ostendebant: dubitabant-

expauescunt. Sophites vir magnitudine cultuq; insignis, & deditos ad se, & validis imperandi, quam vitæ cupidiores, dono dat regi. Ille ad Phegelam pergit, cui, ea vltima

tabantque Macedones, deseruissentne vrbem incolæ, an
28 fraude se occulerent : quum subito patefacta porta, rex In- 8,13,4.
dus cum duobus adultis filiis occurrit, multum inter omnes
29 barbaros eminens corporis specie. Vestis erat auro purpuraque distincta, quæ etiam crura velabat: aureis soleis inseruerat gemmas : lacerti quoque & brachia margaritis orna-
30 ta erant : Pendebant ex auribus insignes candore & magni- 8,9,21.
tudine lapilli. Baculum aureum berylli distinguebant; quo tradito precatus, *vt sospes acciperet*, se liberosque & gentem
31 suam dedidit. Nobiles ad venandum canes in ea regione sunt, *latratu abstinere* dicuntur *quum videre feram*, leoni- 7,4,13.
32 bus maxime infesti. Horum vim vt ostenderet Alexandro, in conspectu leonem eximiæ magnitudinis iussit emitti, & IV omnino admoueri canes, qui celeriter occupauerunt feram ; quum ex iis qui adsueuerant talibus ministeriis, vnus, canis leoni cum aliis inhærentis crus auellere ; & quia non
33 sequebatur, ferro amputare cepit : nec sic quidem pertinacia victa, rursus aliam partem secare instituit ; & inde non segnius inhærentem ferro subinde cædebat. Ille in vulnere feræ dentes moribundus quoque infixerat. *tantam in illis animalibus ad venandum cupiditatem ingeneraſſe naturam*
34 memoriæ proditum est. Equidem plura transcribo, quam credo : nam nec adfirmare sustineo, de quibus dubito ; nec 7,3,11.
35 subducere quæ accepi. Relicto igitur Sophite in suo regno, ad fluuium Hypasin processit, Hephæstione, qui di-
36 uersam regionem subegerat, coniuncto. Phegelas erat gentis proximæ rex, qui popularibus suis *colere agros vt adsueuerant*, iussis, Alexandro cum donis occurrit ; nihil quod imperaret detrectans.

Biduum apud eum subsitit rex : tertio die amnem su- CAP. II.
perare decreuerat, transitu difficilem, non spatio solum
22 aquarum, sed etiam saxis impeditum. Percontatus igitur Phegelam, quæ noscenda erant, *XI dierum vltra flumen per*

9, 4, 8. vastas solitudines iter esse cognoscit: *excipere deinde Gangem, maximum totius Indiæ fluminum: vlteriorem ripam* 3
colere gentes Gangaridas & Pharrasios; eorumque regem
esse Aggrammen, XX millibus equitum, ducentisque peditum
obsidentem vias. ad hæc quadrigarum duo millia trahere; 4
& præcipuum terrorem elephantos, quos trium millium nu-
merum explere dicebat. Incredibilia regi omnia videbantur. 5
igitur Porum (nam cum eo erat) percontatur, *an vera es-*
sent, quæ dicerentur? Ille *vires quidem gentis & regni* 6
haud falso iactari adfirmat; *ceterum qui regnaret, non mo-*
do ignobilem esse, sed etiam vltimæ sortis: quippe patrem
eius tonsorem vix diurno quæstu propulsantem famem pro-
pter habitum haud indecorum, cordi fuisse reginæ. ab ea in 7
propiorem eius, qui tum regnasset, amicitiæ locum admotum,
interfecto eo per insidias, sub specie tutelæ liberum eius inua-
sisse regnum; necatisque pueris hunc, qui nunc regnat, gene-
rasse, inuisum vilemque popularibus, magis paternæ fortu-
næ, quam suæ memorem. Adfirmatio Pori multiplicem ani- 8
mo regis iniecerat curam. hostem belluasque spernebat: si-
tum locorum, & vim fluminum extimescebat: relegatos in 9
vltimum pene rerum humanarum persequi terminum, &
eruere arduum videbatur. Rursus auaritia gloriæ & insatia-
7, 11, 10. bilis cupido famæ nihil inuium, nihil remotum videri sine-
bat. & interdum dubitabat; *an Macedones tot emensi spatia* 10
terrarum, in acie & in castris senes facti, per obiecta flumi-
na, per tot naturæ obstantes difficultates sequuturi essent?
abundantes onustosque præda, magis parta frui velle, quam
adquirenda fatigari. Non idem sibi & militibus animi es- 11
se: se totius orbis imperium mente complexum, adhuc in
9, 2, 26. 9. *operum suorum primordio stare: militem labore defatigatum,*
3, 9. *proximum quemque fructum finito tandem periculo expete-*
re. Vicit ergo cupido rationem, & ad concionem vocatis 12
militibus, ad hunc maxime modum disseruit. *Non ignoro*
milites,

milites, multa, quæ terrere vos possent, ab incolis Indiæ per
13 *hos dies de industria esse iactata: sed non est improuisa vo-*
bis mentientium vanitas. Sic Ciliciæ fauces, sic Mesopota- 3, 4, 11.
miæ campos, Tigrim & Euphratem, quorum alterum vado 4, 10, 8.
transiimus, alterum ponte; terribilem fecerant Persæ.
14 *NVNQVAM ad liquidum fama perducitur: omnia illa tra-*
dente maiora sunt vero. nostra quoque gloria, quum sit ex
15 *solido; plus tamen habet nominis, quam operis. Modo quis* 8, 2, 7.
belluas offerentes mœnium speciem; quis Hydaspen amnem;
quis cetera auditu maiora quam vero, sustinere posse crede-
bat? Olim hercule fugissemus ex Asia, si nos fabulæ debellare 4, 14, 13.
16 *potuissent. Creditisne elephantorum greges maiores esse,*
quam vsquam armentorum sunt: quum & rarum sit ani-
mal; nec facile capiatur; multoque difficilius mitigetur.
17 *Atqui eadem vanitas copias peditum equitumque numera-* 8, 13, 9.
uit. nam flumen, quo latius fusum est, hoc placidius stagnat;
quippe angustis ripis coercita, & in angustiorem alueum eli-
sa torrentes aquas inuehunt: contra spatio aluei segnior cur-
18 *sus est. Præterea in ripa omne periculum est, vbi adpli-*
cantes nauigia hostis exspectat. Ita quantumcumque flu-
men interuenit, idem futurum discrimen est euadentium in
19 *terram. Sed omnia ista vera esse fingamus. vtrumne vos*
magnitudo belluarum, an multitudo hostium terret? Quod
pertinet ad elephantos, præsens habemus exemplum: in su- 8, 14, 39.
os vehementius, quam in nos incurrerunt, tam vasta cor-
20 *pora securibus falcibusque mutilata sunt. Quid autem in-*
teresset totidem sint, quot Porus habuit, an tria millia? quum
vno aut altero vulneratis ceteros in fugam declinare vi-
21 *deamus. inde paucos quoque incommode regunt: congrega-*
ta vero tot millia ipsa se elidunt, vbi nec stare, nec fugere
potuerint inhabiles vastorum corporum moles. Equidem
sic animalia ista contempsi, vt quum haberem, ipse non op- 8, 14, 16.
posuerim; satis gnarus plus suis, quam hostibus periculi in-

ferre. At enim equitum peditumque multitudo vos com- 22
monet! cum paucis enim pugnare soliti estis, & nunc primum inconditam sustinebitis turbam. Testis aduersus mul- 23
titudinem inuicti Macedonum roboris Granicus amnis; & Cilicia inundata cruore Persarum; & Arbela, cuius campi
deuictorum à nobis ossibus strati sunt. Sero hostium legio- 24
nes numerare cepistis; postquam solitudinem in Asia vincendo feciſtis: quum per Hellespontum nauigaremus, de paucitate nostra cogitandum fuit. nunc nos Scythæ sequuntur;
8,14,5. Bactriana auxilia præsto sunt; Dahæ Sogdianique inter nos
militant. Nec tamen illi turbæ confido. vestras manus in- 25
tueor; vestram virtutem rerum, quas gesturus sum, vadem prædemque habeo. quamdiu vobiscum in acie stabo, nec
meos nec hostium exercitus numerauero: vos modo animos
9,2,11. mihi plenos alacritatis ac fiduciæ adhibete. Non in limine 26
operum laborumque nostrorum; sed in exitu stamus: peruenimus ad solis ortum & Oceanum, nisi obstat ignauia: inde
9,1,3. victores perdomito fine terrarum reuertemur in patriam. Nolite, quod pigri agricolæ faciunt, maturos fructus per
inertiam amittere è manibus. Maiora sunt periculis præ- 27
3,10,9. mia; dies eadem, & imbellis est regio. itaque non tam ad gloriam vos duco, quam ad prædam. digni estis, qui opes,
quas illud mare litoribus inuehit, referatis in patriam: digni, qui nihil inexpertum, nihil metu omissum relinquatis.
Per vos gloriamque vestram, qua humanum fastigium ex- 28
ceditis; perque & mea in vos, & in me vestra merita, quibus inuicti contendimus, oro quæsoque, ne humanarum re-
5,5,8. rum terminos adeuntem alumnum commilitonemque vestrum, ne dicam regem, deseratis. Cetera vobis imperaui; 29
hoc vnum debiturus sum. Et id vos rogo, qui nihil vm-
4,14,6. quam vobis præcepi, quin primus me periculis obtulerim: qui sæpe aciem clypeo meo texi: ne infregeritis in manibus meis
3,10,5. 9,4, palmam, qua Herculem Liberumque patrem, si inuidia abfu-
21. 10,1,17. erit,

30 erit, æquabo. Date hoc precibus meis, & tandem obstinatum silentium rumpite. Vbi est ille clamor alacritatis ve- 8,11,8.
stræ index? vbi ille meorum Macedonum vultus? Non agnosco vos milites, nec agnosci videor à vobis. Surdas iamdudum aures pulso: auersos animos & infractos excita-
31 re conor. Quumque illi in terram demissis capitibus tacere perseuerarent; Nescio quid, inquit, imprudens in vos deliqui, quod me ne intueri quidem vultis! in solitudine mi-
32 hi videor esse. nemo respondet; nemo saltem negat. Quos alloquor? quid autem postulo? vestram gloriam & magnitudinem vindicamus. Vbi sunt illi, quorum certamen paulo ante vidi contendentium, qui potissimum vulnerati re- 7,6,8.
gis corpus exciperent? desertus, destitutus sum, hostibus
33 deditus. Sed solus quoque ire perseuerabo. obiicite me flu- 10,2,25.
minibus & belluis & illis gentibus, quarum nomina horretis. inueniam qui desertum à vobis sequantur: Scythæ Bactrianique erunt mecum; hostes paulo ante, nunc milites 8,8,11. 10,2,27.
34 nostri. MORI præstat, quam precario imperatorem esse. ite 10,2,15.
reduces domos; ite deserto rege ouantes. Ego hic à vobis desperatæ victoriæ, aut honestæ morti locum inueniam.

Nec sic quidem vlli militum vox exprimi potuit. ex- CAP. III.
spectabant vt duces principesque ad regem perferrent, vulneribus & continuo labore militiæ fatigatos non detrecta-
2 re munia, sed sustinere non posse. Ceterum illi metu ad- 5,5,23.
toniti in terram ora defixerant. Ergo primo fremitus sua sponte; deinde gemitus quoque oritur: paulatimque liberius dolor erigi cepit, manantibus lachrimis, adeo vt rex,
ira in misericordiam versa, ne ipse quidem, quamquam cu-
3 peret, temperare oculis potuerit. Tandem vniuersa concione effusius flente, Cœnus ausus est contantibus ceteris,
4 propius tribunal accedere; significans se loqui velle. Quem vt videre milites detrahentem galeam capiti (ita enim regem adloqui mos est) hortari ceperunt, vt caussam exerci-

tus

Cœnus agit. Non eum imperium abstinuisse, sed exhaustum annis & laboribus indefesso regi animo non sufficere. ergo saltem breuiori itinere

tus ageret. Tum Cœnus: *Dij prohibeant*, inquit, *à nobis impias mentes; & profectò prohibent. Idem animus est tuis, qui fuit semper, ire quo iusseris, pugnare, periclitari, sanguine nostro commendare posteritati tuum nomen. Proinde si perseueras, inermes quoque & nudi & exsangues, vtcumque tibi cordi est, sequimur vel antecedimus. Sed si audire vis non fictas tuorum militum voces, verum necessitate vltima expressas; præbe, quæso propitias aures imperium atque auspicium tuum constantissime sequutis, & quocumque pergis sequuturis. Vicisti rex magnitudine rerum non hostes modo, sed etiam milites. quidquid mortalitas capere poterat, impleuimus. emensis maria terrasque melius nobis, quam incolis omnia nota sunt. pene in vltimo mundi fine consistimus. In alium orbem paras ire, & Indiam quæris Indis quoque ignotam: inter feras serpentesque degentes eruere ex latebris & cubilibus suis expetis, vt plura, quam sol videt, victoria lustres. Digna prorsus cogitatio quam sol videt, victoria lustres. Digna prorsus cogitatio animo tuo; sed altior nostro. virtus enim tua semper in incremento erit; nostra vis in fine iam est. Intuere corpora exsanguia, tot perfossa vulneribus, tot cicatricibus putria. Iam tela hebetia sunt: iam arma deficiunt. Vestem Persicam induimus, quia domestica subuehi non potest. in externum degenerauimus cultum. Quoto cuique lorica est? quis equum habet? iube quæri quam multos serui ipsorum persequuti sunt; quid cuique supersit ex præda. OMNIVM victores, omnium inopes sumus. Nec luxuria laboramus, sed bello instrumenta belli consumpsimus. Hunc tu pulcherrimum exercitum nudum obijcies belluis? quarum vt multitudinem augeant de industria barbari, magnum tamen esse numerum etiam ex mendacio intellego. Quod si adhuc penetrare in Indiam certum est; regio à Meridie minus vasta est. qua subacta licebit decurrere in illud mare, quod rebus humanis terminum voluit esse natura. Cur circumitu petis*

5 6 7 8 9 10 11 12 13 14

10,5,36. 9,2,11. 10,2,12. 8,7,11. 10,2,9. 9,3,22. 9,1,3.

petis gloriam, quæ ad manum posita est? hic quoque occurrit Oceanus. nisi mauis errare, peruenimus, quo tua fortuna ducit. Hæc tecum, quam sine te cum his, loqui malui; non vti inirem circumstantiũ exercitus gratiam; sed vt vocem loquentium potius, quam vt gemitum murmurantium audires. Vt finem orationi Cœnus imposuit, clamor vndique cum ploratu oritur, *regem, patrem, dominum*, confusis appellantium vocibus. Iamque & alii duces, præcipuequę seniores, quis ob ætatem & excusatio honestior erat, & auctoritas maior, eadem precabantur. Ille nec castigare obstinatos, nec mitigare poterat iratos. itaque inops consilii desiluit è tribunali, *claudique regiam* iussit, omnib. præter adsuetos, adire prohibitis. Biduum iræ datum est; tertio die processit, erigique XII aras ex quadrato saxo, monumentum expeditionis suæ; *munimenta quoque castrorum* iussit *extendi, cubiliaque amplioris formæ, quam pro corporum habitu relinqui*; vt speciem omnium augeret, posteritati fallax miraculum præparans. Hinc repetens quæ emensus erat, ad flumen Acesinem locat castra. Ibi forte Cœnus morbo exstinctus est. cuius morte ingemuit rex quidem; adiecit tamen, *propter paucos dies longam orationem eum exorsum, tamquam solus Macedoniam visurus esset.* Iam in aqua classis, quam ædificari iusserat, stabat. Inter hæc Memnon ex Thracia in supplementum equitum sex millia, præter eos ab Harpalo peditum septem millia adduxerat; armaque XXV millia auro & argento cælata pertulerat, quis distributis vetera cremari iussit. Mille * nauigiis aditurus Oceanum, discordes & vetera odia retractantes Porum & Taxilem Indiæ reges firmata per adfinitatem gratia reliquit in suis regnis; summo in ædificanda classe amborum studio vsus. Oppida quoque duo condidit, quorum alterum Nicæam adpellauit, alterum *Bucephalon*, equi, quem amiserat, memoriæ ac nomini dedicans vrbem. *Elephantis de-*

15 16 17 18 19 20 21 22 23 24

10,2,30. 3,12,27. 9,1,4. 9,3,11. 9,4, 12. 9,10,23. *5,7,2. 9,1,6. 8,14,34.

qui per confluentes Hydaspen & Acesinen, in Sobios pervenit. deinde in alterius gentis finibus urbe capta, vt flumina ubi celeritas,

tis deinde, *& impedimentis terra sequi* iussis, secundo amne defluxit; quadraginta ferme stadia singulis diebus procedens, vt opportunis locis exponi subinde copiæ possent.

CAP. IV. Peruentum erat in regionem, in qua Hydaspes amnis Acesini committitur. Hinc decurrit in fines Sobiorum. 2
hi *de exercitu Herculis maiores suos esse* commemorant,
5,2,16. *agros relictos esse; cepisse sedem, quam ipsi obtinebant.* Pel- 3
les ferarum pro veste; clauæ pro telo erant: multaque etiam quum Græci mores exoleuissent, stirpis ostendebant vestigia. Hic exscensione facta CC & L stadia processit, depo- 4
pulatusque regionem, oppidum caput eius corona cepit. XL 5
peditum millia alia gens in ripa fluminum opposuerat, quam amne superato in fugam compulit, inclusosque mœ-
7,9,22. nibus expugnat. puberes interfecti sunt, ceteri venierunt. Alteram deinde vrbem expugnare adortus, magnaque vi 6
defendentium pulsus, multos Macedonum amisit. Sed quum in obsidione perseueraret, oppidani desperata salute
5,6,7. ignem subiecere tectis, se quoque ac liberos coniugesque incendio cremant. Quod quum ipsi augerent, hostes ex- 7
stinguerent, noua forma pugnæ erat. delebant incolæ vr-
3,4,5. & 15. bem; hostes defendebant: adeo etiam naturæ iura bellum in contrarium mutat. Arx erat oppidi intacta in qua præ- 8
sidium dereliquit: ipse nauigio circumuectus est arcem.
9,2,2. quippe III flumina tota India præter Gangem maxima munimento arcis adplicant vndas. A Septemtrione Indus adluit; à meridie Acesines Hydaspi confunditur. Ceterum 9
amnium coitus maritimis similes fluctus mouent, multoque ac turbido limo, quod aquarum concursu subinde turbatur, iter qua meant nauigia, in tenuem alueum cogitur.
8,13,9. Itaque quum crebri fluctus se inuecherent, & nauium hinc 10
proras, hinc latera pulsarent; subducere nautæ cœperunt. sed ministeria eorum hinc metu, hinc prærapida celeritate fluminum occupantur. In oculis duo maiora omnium na- 11
uigia

in maximum discrimen venit: sed ereptus aræ ponit flumini bus. In Mallos & Oxydracas delatis Macedones de perpetua bellorum sorte quæruntur.

uigia submersa sunt; leuiora quum & ipsa nequirent regi, 9,9,2.
in ripam tamen innoxia expulsa sunt. Ipse rex in rapidissimos vortices incidit: quibus intorta nauis, obliqua, & gu-
12 bernaculi impatiens agebatur. Iam vestem detraxerat corpori, proiecturus semet in flumen; amicique vt exciperent eum, haud procul nabant. adparebatque anceps periculum 9,5,1.
13 tam nataturi, quam nauigare perseuerantis. Ergo ingenti certamine concitant remos, quantaq; vis humana esse poterat admota est, vt fluctus, qui se inuehebant, euerbera-
14 rentur. Findi crederes vndas, & retro gurgites cedere. quibus tandem nauis erepta, non tamen ripæ adplicabatur, sed 4,4,18.
in proximum vadum inliditur. Cum amne bellum fuisse crederes. ergo aris pro numero fluminum positis, sacrifi-
15 cioque facto, XXX stadia processit. Inde ventum est in regionem Oxydracarum Mallorumque, quos alias bellare 9,7,12.
inter se solitos tunc periculi societas iunxerat. Nonaginta millia iuniorum peditum in armis erant; præter hos equi-
16 tum X millia nongentæque quadrigæ. At Macedones qui omni discrimine iam defunctos se esse crediderant; postquam integrum bellum cum ferocissimis Indiæ gentibus superesse cognouerunt, improuiso metu territi, rursus sedi-
17 tiosis vocibus regem increpare cœperunt. *Gangem amnem, & quæ vltra essent, coactos transmittere; non tamen finisse, sed mutasse bellum. Indomitis gentibus se obiectos, vt*
18 *sanguine suo aperirent ei Oceanum. Trahi extra sidera & solem, cogique adire, quæ mortalium oculis natura subduxerit. Nouis idemtidem armis nouos hostes exsistere.* 4,10,3.
9,3,22. *Quos vt omnes fundant fugentque, quod præmium ipsos manere? caliginem, ac tenebras, & perpetuam noctem profundo incubantem; repletum immanium belluarum gregibus fretum: immobiles vndas, in quibus emoriens natura*
19 *defecerit.* Rex non sua, sed militum solicitudine anxius concione aduocata docet *imbelles esse, quos metuant. nihil*

Eos rex solatur, & ad fidem excitat. Ceterum hostes, Indorum validissimi, in loca munita delabuntur. Oxydracarum oppidum expugnature vates

deinde præter has gentes obstare, quo minus terrarum spatia
9,1,3. *emensi ad finem simul mundi laborumque perueniant. Ces-* 20
sisse illis metuentibus Gangem, & multitudinem nationum,
quæ vltra amnem essent: declinasse iter eo, vbi par gloria,
minus periculum esset. Iam prospicere se Oceanum: iam 21
9,9,3. *perflare ad ipsos auram maris, ne inuiderent sibi laudem*
9,2,29. *quam peteret. Herculis & Liberi patris terminos transitu-*
ro illos regi suo, paruo impendio immortalitatem famæ da-
7,2,3. *turos. paterentur se ex India redire non fugere.* Omnis 22
4,10,7. 10, multitudo, & maxime militaris, mobili impetu fertur, ita
7,11.
4,1,29. seditionis non remedia quam principia maiora sunt. Non 23
alias tam alacer clamor ab exercitu est redditus, iubentium
8,11,8. *duceret diis secundis, & æquaret gloria, quos æmularetur.*
Lætus his adclamationibus ad hostes protinus castra mouit.
Validissimæ Indorum gentes erant, & bellum impigre pa- 24
rabant; ducemque ex natione Oxydracarum spectatæ virtu-
tis elegerant. Qui sub radicibus montis castra posuit, late-
que ignes, vt speciem multitudinis augeret, ostendit; clamo-
re quoque ac sui moris vlulatu idemtidem adquiescentes
Macedonas frustra terrere conatus. Iam lux adparebat; 25
quum rex fiduciæ ac spei plenus alacres milites *arma capere,*
& exire in aciem iubet. Sed metune, an seditione obor-
ta inter ipsos subito profugerunt barbari. Certe aduios mon-
tes & impeditos occupauerunt. quorum agmen rex frustra
persequutus, impedimenta cepit. Peruentum deinde est ad 26
oppidum Oxydracarum, in quod plerique confugerant,
haud maiore fiducia mœnium, quam armorum. Iam ad- 27
mouebat rex, quum vates monere eum cepit, *ne committe-*
ret, aut certe differret obsidionem. vitæ eius periculum
ostendi. Rex Demophoonta (is namque vates erat) intu- 28
ens, *si quis*, inquit, *arti tuæ intentum & exta spectantem*
sic interpellet; non dubitem, quin incommodus ac molestus
videri tibi possit. Et quum ille *ita prorsus futurum* respon- 29
dissetj;

periculum denunciat: ille spreto eo in murum transcendit: tandem, Lib. 9. cap. 4. n. 30. & c. 5.
solus in plenam armatorum vrbem desilit. ibi post diuturnam

dissetj; *Censesne*, inquit, *tantas res, non pecudum fibras ante*
oculos habenti, vllum esse maius impedimentum quam
30 *vatem superstitione captum?* Nec diutius quam respondit
moratus, *admoueri* iubet *scalas:* contantibusque ceteris
euadit in murum. Angusta muri corona erat: non pinnæ
sicut alibi fastigium eius distinxerant; sed perpetua lorica ob-
31 ducta, transitum sepserat. Itaque rex hærebat magis, quam
stabat in margine, clypeo vndique incidentia tela propul-
32 sans; nam vbique eminus ex turribus petebatur. Nec sub-
ire milites poterant, quia superne vi telorum obruebantur.
tandem magnitudinem periculi pudor vicit: quippe cerne-
33 bant contatione sua dedi hostibus regem. Sed festinando
morabantur auxilia. nam dum pro se quisque certat euade-
re, onerauere scalas; quis non sufficientibus deuoluti vni-
cam spem regis fefellerunt. Stabat enim in conspectu
tanti exercitus, velut in solitudine destitutus.

CAP. V.

Iamque læuam, qua clypeum ad ictus circumfere- 9,4,12.
bat, lassauerat, clamantibus amicis, *vt ad ipsos desiliret*, sta-
bantque excepturi; quum ille rem ausus incredibilem atque
inauditam, multoque magis ad famam temeritatis, quam
2 gloriæ insignem. Namque in vrbem hostium plenam præ-
cipiti saltu semetipse immisit; quum vix sperare posset dimi-
cantem certe, & non inultum esse moriturum: quippe an-
3 tequam adsurgeret, opprimi poterat, & capi viuus. Sed
forte ita librauerat corpus, vt se pedibus exciperet. itaque
stans init pugnam; & ne circumiri posset, fortuna prouide-
4 rat. Vetusta arbor, haud procul muro, ramos multa fron-
de vestitos velut de industria regem protegentes, obiecerat:
huius spatioso stipiti corpus, ne circumiri posset, adplicuit;
5 clypeo tela, quæ ex aduerso ingerebantur, excipiens. Nam
quum vnum procul tot manus peterent; nemo tamen au-
debat propius accedere: missilia ramis plura, quam clypeo
6 incidebant. Pugnabat pro rege primum celebrati nomi-

5,4,31. nis fama: deinde desperatio, magnum ad honeste moriendum incitamentum. Sed quum subinde hostis adflueret, 7
iam ingentem vim telorum exceperat clypeo; iam galeam saxa perfregerant; iam continuo labore grauia genua succiderant. Itaque contemptim & incaute, qui proximi ste- 8
terant, incurrerunt: è quibus duos gladio ita excepit, vt ante ipsum exanimes procumberent. nec cuiquam deinde propius incessendi eum animus fuit: procul iacula sagittasque mittebant. Ille ad omnes ictus expositus, ægre iam 9
6,1,14. exceptum poplitibus corpus tuebatur; donec Indus duo-
8,9,28. rum cubitorum sagittam (namque Indis, vt antea diximus, huius magnitudinis sagittæ erant) ita excussit, vt per thoracem paulum super latus dextrum infigeretur. Quo vulne- 10
re adflictus, magna vi sanguinis emicante, remisit arma moribundo similis, adeoque resolutus, vt ne ad vellendum quidem telum sufficeret dextra. Itaque ad exspoliandum corpus, qui vulnerauerat alacer gaudio adcurrit. quem vt in- 11
jicere corpori suo manus sensit, credo, vltimi dedecoris indignitate commotus; linquentem reuocauit animum, & nudum hostis latus subiecto mucrone hausit. Iacebant cir- 12
6,1,15. ca regem tria corpora procul stupentibus ceteris, ille vt, antequam vltimus spiritus deficeret, dimicans iam exstingueretur, clypeo se adleuare conatus est: & postquam ad conni- 13
tendum nihil supererat virium, dextra impendentes ramos complexus, tentabat adsurgere. Sed ne sic quidem potens corporis, rursus in genua procumbit; manu prouocans hostes si quis congredi auderet. Tandem Peucestas per ali- 14
am oppidi partem deturbatis propugnatoribus muri vestigia persequens regi superuenit. quo conspecto Alexander 15
iam non vitæ suæ, sed mortis solatium superuenisse ratus, clypeo fatigatum corpus excepit. Subit inde Timæus: & paulopost Leonnatus: huic Aristonus superuenit. Indi quo- 16
que quum intra mœnia regem esse comperissent, omissis

ceteris

ceteris illuc concurrerunt; vrgebantque protegentes. ex quibus Timæus multis aduerso corpore vulneribus acceptis 17
egregiaque edita pugna cecidit: Peucestas quoque tribus iaculis confossus non se tamen scuto, sed regem tuebatur: Leonnatus dum auide ruentes barbaros submouet, ceruice gra- 18
uiter icta semianimis procubuit ante regis pedes. Iam & Peucestas vulneribus fatigatus submiserat clypeum: in Aristono spes vltima hærebat. hic quoque grauiter saucius 19
tantam vim hostium vltra sustinere non poterat. Inter hæc ad Macedonas *regem cecidisse* fama perlata est. Terruisset alios, quod illos incitault. namque periculi omnis immemores dolabris perfregere murum; & qua moliti erant aditum, inrupere in vrbem, Indosque plures fugientes quam 20
congredi ausos cecidere. Non senibus non feminis, non infantibus parcitur: quisquis occurrerat, ab illo vulneratum regem esse credebant. tandemque internecione hostium iu- 7,6,4.
21 stæ iræ parentatum est. *Ptolemæum, qui postea regnauit,* 8,1,14.
huic pugnæ adfuisse, auctor est Clitarchus, & Timagenes. 9,8,24.
Sed ipse, scilicet gloriæ suæ non refragatus, *abfuisse se, missum in expeditionem* memoriæ tradidit. Tanta componentium vetusta rerum monumenta, vel securitas; vel par 22
huic vitium, credulitas fuit! Rege in tabernaculum relato, medici lignum hastæ corpori infixum, ita ne spiculum mo- 23
ueretur, abscindunt. corpore deinde nudato animaduertunt hamos ineste telo; nec aliter id sine pernicie corporis 24
extrahi posse, quam vt secando vulnus augerent. Ceterum ne secantes profluuium sanguinis occuparet, verebantur; quippe ingens telum adactum erat, & penetrasse in viscera 25
videbatur. Critobulus, inter medicos artis eximiæ, sed 3,5,15.
in tanto periculo territus, manus admouere metuebat, ne in ipsius caput parum prosperæ curationis recideret euentus. 10,4,12.
26 Lachrimantem eum ac metuentem, & solicitudine propemodum exsanguem rex conspexerat. *Quid*, inquit, *quodve*

tempus

extrahitur, non tamen sine maximo illius periculo, & angore exercitus. At ille paulisper recreatur, statim ipse in hostem. Ergo amicorum ad eum venien-

tempus exspectas, & non quamprimum hoc dolore me saltem moriturum liberas? An times ne reus sis, quum insanabile vulnus acceperim? At Critobulus tandem vel finito, 27
vel dissimulato metu hortari eum cepit, *vt se continendum præberet, dum spiculum euelleret: etiam leuem corporis motum noxium fore.* Rex quum adfirmasset *nihil opus esse iis,* 28
qui semet continerent; sicut præceptum erat, sine motu præbuit corpus. Igitur patefacto latius vulnere, & spiculo euulso, ingens vis sanguinis manare cepit; linquique animo
rex, & caligine oculis offusa, veluti moribundus extendi. Quumq; profluuium medicamentis frustra inhiberent; cla- 29
mor simul atque ploratus amicorum oritur, regem exspirasse credentium. Tandem constitit sanguis, paulatimque animum recepit, & circumstantes cepit adgnoscere. Toto 30
eo die ac nocte, quæ sequuta est, armatus exercitus regiam
5, 12, 14. 6, obsedit, confessus omnes vnius spiritu viuere. nec prius re-
9, 28, 9, 6, 8, & 15. 10, 6. 8 cesserunt, quam compertum est, somno paulisper adquiescere. hinc certiorem spem salutis eius in castra retulerunt.

CAP. VI. REX septem diebus curato vulnere, nec dum obducta cicatrice, quum audisset *conualuisse apud barbaros famam mortis suæ; duobus nauigiis iunctis, statui in medium vndique conspicuum tabernaculum* iussit, *ex quo se ostenderet periisse credentibus.* Conspectusque ab incolis spem hostium falso nuncio conceptam inhibuit. Secundo deinde 2
amne desluxit, aliquantum interualli à cetera classe præcipiens, ne quies corpori inualido adhuc necessaria pulsu remorum impediretur. Quarto postquam nauigare ceperat, die, 3
peruenit in regionem desertam quidem ab incolis; sed fru-
8, 10, 19. mento & pecoribus abundantem. placuit is locus & ad suam, & ad militum requiem. Mos erat principibus amico- 4
7, 7, 9. rum, & custodibus corporis, excubare ante prætorium, quo-
8, 6, 22. ties regi aduersa valetudo incidisset. hoc tum more quoque seruato vniuersi cubiculum eius intrant. Ille solicitus, ne 5

quid

tium iussu Craterus cum composita oratione adlequitur, vt deinceps in suo corpore amico & militibus suis parceret: aut certe ob maiora præmia periculum susciperet.

quid noui adferrent, quia simul venerant; percontatur, *num* 6
hostium recens nunciaretur aduentus. At Craterus cui mandatum erat, vt amicorum preces perferret ad eum; *Credisne,* inquit, *aduentu magis hostium, vt iam in vallo consisterent: quam cura salutis tuæ, vt nunc est tibi vilis, nos* 7
esse solicitos. Quantalibet vis omnium gentium conspiret in nos; impleat armis virisque totum orbem; classibus maria consternat; inusitatas belluas inducat: tu nos præstabis inuis- 8
tos. Sed quis deorum hoc Macedoniæ columen ac sidus diuturnum fore polliceri potest; quum tam auide manifestis periculis offeras corpus, oblitus tot ciuium animas trahere te 9, 5, 10.
in casum? Quis enim tibi superstes aut optat esse, aut potest? eo peruenimus, auspicium atque imperium sequuti tu- 10
um, vnde nisi te reduce nulli ad penates suos iter est. Qui 6, 9, 28.
si adhuc de Persidis regno cum Dario dimicares; etsi nemo vellet, tamen ne admirari quidem posset tam promptæ esse te ad omne discrimen audaciæ: nam VBI PARIA sunt periculum, ac præmium, & secundis rebus amplior fructus est; 11
& aduersis solatium maius. tuo vero capite ignobilem vicum emi, quis ferat; non tuorum modo militum, sed vllius etiam gentis barbaræ ciuis, qui tuam magnitudinem nouit? 12
Horret animus cogitatione rei, quam paulo ante vidimus. Eloqui timeo inuicti corporis spoliis inertissimos manus fuisse iecturos, nisi te interceptum misericors in nos fortuna seruasset. Totidem proditores, totidem desertores sumus, 13
quot te non potuimus persequi. Vniuersos licet milites ignominia notes; nemo recusabit luere id, quod ne admitteret, præstare non potuit. Patere nos quæso alio modo esse viles 14
tibi. Quocumque iusseris, ibimus. Obscura bella & ignobiles pugnas nobis deposcimus: temetipsum ad ea serua pericula, quæ magnitudinem tuam capiunt. CITO gloria obsolescit in sordidis hostibus: nec quidquam indignius est, 15
quam consumi eam, vbi non possit ostendi. Eadem fere

Ille gratiis alius respondet gloriam se prolaturam, quam vitam malle.

Ptolemæus, & similia iis ceteri. iamque confusis vocibus flentes eum orabant, *vt tandem exsatiatæ laudi modum fa-*
9,5,30. *ceret, ac saluti suæ, id est, publicæ parceret.* Grata erat re- 16
gi pictas amicorum. itaque singulos familiarius amplexus
considere iubet. altiusque sermone repetito, *Vobis quidem,* 17
inquit, *ô fidissimi pyssimique ciuium atque amicorum, gra-*
tes ago habeoque, non solum eo nomine, quod hodie salutem
meam vestræ præponitis; sed quod à primordiis belli nullum
erga me beneuolentiæ pignus, atque indicium omisistis. adeo
vt confitendum sit, nunquam mihi vitam meam fuisse tam
6,9,2. *caram, quam esse cepit, vt vobis diu frui possim. Ceterum* 18
non eadem est cogitatio eorum, qui pro me mori optant, &
mea: qui quidem hanc beneuolentiam vestram virtute me-
ruisse me iudico. Vos enim diuturnum fructum ex me, for-
sitan etiam perpetuum percipere cupitis: ego me metior non
ætatis spatio, sed gloriæ. Licuit paternis opibus contento 19
intra Macedoniæ terminos per otium corporis exspectare ob-
4,14,25. *scuram & ignobilem senectutem. Quamquam NE PIGRI*
quidem sibi fata disponunt: sed vnicum bonum diuturnam
vitam æstimantes sæpe acerba mors occupat. Verum ego,
qui non annos meos, sed victorias numero; si munera for-
tunæ bene computo, diu vixi. Orsus à Macedonia impe- 20
rium, Græciam teneo: Thraciam, & Illyrios subegi: Tribal-
4,14,9. 9,1,3. 10,5,29. *lis, Mædisque imperito: Asiam qua Hellesponto, qua rubro*
mari adluitur, possideo. iamque haud procul absum à fine
mundi, quem egressus, aliam naturam, alium orbem aperire
mihi statui. Ex Asia in Europæ terminos momento vnius 21
7,7,13. *horæ transiui. Victor vtriusque regionis post nonum regni*
mei, post vigesimum atque octauum ætatis annum; videor
ne vobis in excolenda gloria, cui me vni deuoui, posse ces-
sare? Ego vero non decero, & vbicumque pugnabo, in thea-
tro terrarum orbis esse me credam. Dabo nobilitatem igno- 22
4,9,9. *bilibus locis: aperiam cunctis gentibus terras, quas natura*
longe

longe submouerat. In his operibus exstingui me, si fors ita
feret, pulchrum est: ea stirpe sum genitus, VT MVLTAM
23 *prius, quam longam vitam debeam optare. Obsecro vos,*
cogitate nos peruenisse in terras, quibus feminæ ob virtutem
celeberrimum nomen est. quas vrbes Semiramis condidit? 7,6,20.
quas gentes redegit in potestatem? quanta opera molita est?
Nondum feminam æquauimus gloria, & iam nos laudis sa-
24 *tietas cepit? Dij faueant, maiora adhuc restant. Sed ita*
nostra erunt, quæ nondum adtigimus; si NIHIL parum du-
xerimus, in quo magnæ gloriæ locus est. Vos modo me ab 6,2,9.
intestina fraude, & domesticorum insidijs præstate securum:
25 *belli Martisque discrimen impauidus subibo. Philippus in*
acie tutior, quam in theatro fuit: hostium manus sæpe vi-
tauit; suorum effugere non valuit. aliorum quoque regum
exitus, si reputaueritis, PLVRES à suis, quam ab hoste inter-
26 *emptos numerabitis. Cetcrum quoniam olim rei agitatæ in*
animo meo nunc promendæ occasio oblata est; mihi maxi-
mus laborum, atque operum meorum erit fructus, si Olym- 10,5,30.
pias mater immortalitati consecretur, quandocumque ex-
cesserit vita. Si licuerit, ipse præstabo hoc: si me præceperit
fatum; vos mandasse mementote. Ac tum quidem amicos dimisit: ceterum per complures dies ibi statiua habuit.

Hæc dum in India geruntur, Græci milites nuper in colonias à rege deducti Garabactra, orta inter ipsos seditione, defecerant; non tam Alexandro infensi, quam metu
2 supplicii. Quippe occisis quibusdam popularium, qui validiores erant, arma spectare ceperunt; & Bactriana arce, quæ quasi negligentius adseruata erat, occupata, barbaros quo-
3 que in societatem defectionis impulerant. Athenodorus erat princeps eorum, qui regis quoque nomen adsumpserat: non tam imperii cupidine, quam in patriam reuerten-
4 di cum iis, qui auctoritatem ipsius sequebantur. Huic Bicon quidam nationis eiusdem, sed ob æmulationem infe-

CA. VII.

interficit & post geminum capitis periculum cum Græcis in patriam redit. Malli & Oxydraca se dedunt Alexandro. Ille conuiuium celebrat.

stus, comparauit insidias; inuitatumque ad epulas per Boxum quendam Macerianum in conuiuio occidit. Postero die concione aduocata Bicon *vltro insidiatum sibi Athenodorum* plerisque persuaserat: sed aliis suspecta fraus erat Biconis; & paulatim in plures cepit manare suspicio. Itaque Græci milites arma capiunt, occisuri Biconem, si daretur occasio. ceterum principes eorum iram multitudinis mitigauerunt. Præter spem suam Bicon præsenti periculo ereptus, paulopost insidiatus auctoribus salutis suæ est: cuius dolo cognito & ipsum comprænderunt, & Boxum. Ceterum *Boxum protinus* placuit *interfici: Biconem etiam per cruciatum necari.* iamque corpori tormenta admouebantur; quum Græci milites, incertum ob quam caussam, lymphatis similes ad arma discurrunt. Quorum fremitu exaudito, qui torquere Biconem iussi erant, omisere; veriti ne id facere tumultuantium vociferatione prohiberentur. Ille, sicut nudatus erat, peruenit ad Græcos; & miserabilis facies supplicio destinati in diuersum animos repente mutauit, *dimittique eum* iusserunt. Hoc modo pœna bis liberatus cum ceteris, qui colonias à rege adtributas reliquerunt, reuertit in patriam. Hæc circa Bactra & Scytharum termi- 9. 4. 15. nos gesta. Interim regem duarum gentium, de quibus ante dictum est, centum legati adeunt. Omnes curru vehebantur, eximia magnitudine corporum, decoro habitu, li- 3. 9. 24. neæ vestes intextæ auro, purpuraque distinctæ. Ei *se dedere ipsos, vrbes agrosque* referebant, *per tot ætates inuiolatam libertatem illius primum fidei ditionique permissuros. Deos sibi deditionis auctores, non metum; quippe intactis viribus iugum excipere.* Rex consilio habito deditos in fidem accepit; stipendio, quod Arachosiis vtraque natio pensitabat, imposito. præterea *II millia & D equites* imperat, & omnia obedienter à barbaris facta. Inuitatis deinde ad epulas legatis gentium, regulisque *exornari conuiuium* iussit.

in quo Dioxippus pugil ab Horrata Macedone prouocatus, eum postero die singulari certamine nudus armatum

iussit. Centum aurei lecti modicis interuallis positi erant; lectis circumdederat aulæa, purpura auroque fulgentia; quidquid aut apud Persas vetere luxu, aut apud Macedonas nona immutatione corruptum erat, confusis vtriusque gentis vitiis in illo conuiuio ostendens. Intererat epulis Dioxippus Athenienſis, pugil nobilis, & ob eximiam virtutem virium regi pernotus & gratus. Inuidi malignique increpabant per seria & ludum, *saginati corporis sequi inutilem belluam, quum ipsi prælium inirent, oleo madentem præparare ventrem epulis.* Eadem igitur in conuiuio Horratas Macedo iam temulentus exprobrare ei cepit; & postulare, *vt si vir esset, postero die secum ferro decerneret: regem tandem vel de sua temeritate, vel de illius ignauia iudicaturum.* Et à Dioxippo contemptim militarem eludente ferociam accepta conditio est. Ac postero die rex quum etiam acrius certamen exposcerent, quia deterrere non poterat, destinata exsequi passus est. Ingens hic militum, inter quos erant Græci, qui Dioxippo studebant, conuenerat multitudo. Macedo iusta arma sumpserat; æreum clypeum, hastam, quam *sarissam* vocant, læua tenens, dextra lanceam: gladioque cinctus, velut cum pluribus simul dimicaturus. Dioxippus oleo nitens, & coronatus, læua puniceum amiculum, dextra validum nodosumque stipitem præferebat. Ea ipsa res omnium animos exspectatione suspenderat: quippe armato congredi nudum, dementia non temeritas videbatur. Igitur Macedo haud dubius eminus interfici posse, lanceam emisit; quam Dioxippus quum exigua corporis declinatione vitasset, antequam ille hastam 4. 6. 16. 7. transferret in dextram, adsiluit, & stipite mediam eam fregit. 4. 36.

Amisso vtroque telo Macedo, gladium ceperat stringere, quem occupatum complexu pedibus repente subductis Dioxippus arietauit in terram; ereptoque gladio pedem super cervicem iacentis imposuit, stipitem intentans, elisuruſque eo victum,

superat. hinc adiu Macedonum, falsoq; crimine adpetitus, sibi manus infert. Indi deuicta adferunt. Sabracis arma parantibus, alij Indi, specie exercitus Alexandrini permoti,

victum, ni prohibitus esset à rege. Tristis spectaculi euentus, 23
non Macedonibus modo, sed etiam Alexandro fuit; maxime quia barbari adfuerant: quippe celebratam Macedonum fortitudinem ad ludibrium recidisse verebatur. Hinc ad cri- 24
minationem inuidorum adapertæ sunt aures regis. & post paucos dies inter epulas aureum poculum ex composito subducitur; ministrique, quasi amissent, quod amouerant, regem adeunt. SÆPE minus est constantiæ in rubo- 25
re, quam in culpa. coniectum oculorum, quibus vt fur destinabatur, Dioxippus ferre non potuit: & quum excessisset conuiuio, literis conscriptis, quæ regi redderentur, ferro se interemit. Grauiter mortem eius tulit rex, existimans indi- 26
gnationis esse, non pœnitentiæ testem: vtique postquam falso insimulatum eum, nimium inuidorum gaudium ostendit.

CA. VIII. INdorum legati dimissi domos, paucis post diebus cum
5, 1, 21. donis reuertuntur. trecenti erant equi, mille triginta currus,
8, 9, 24. quos quadriiugi equi ducebant, lineæ vestis aliquantum, mille scuta Indica, & ferri candidi talenta centum; leonesq- 2
que raræ magnitudinis & tigres, vtrumque animal ad mansuetudinem domitum: lacertarum quoque ingentium pelles, & dorsa testudinum. Cratero deinde imperat rex, *haud* 3
procul amne, per quem erat ipse nauigaturus, copias duceret: eos autem, qui comitari eum solebant, imponit in naues, & in fines Mallorum secundo amne deuehitur. Inde 4
Sabracas adiit validam Indiæ gentem, quæ populi non regum imperio regebatur. sexaginta millia peditum habebant, equitum sex millia, has copias currus quingenti sequebantur. tres duces spectatos virtute bellica elegerant. At qui in 5
agris erant proximi flumini (frequentes autem vicos, maxime in ripa habebant) vt videre totum amnem, qua prospici poterat, nauigiis constratum, & tot millium arma fulgentia; territi noua facie, deorum exercitum, & alium Li-
9, 1, 18.

berum

deditionem persuadent. Rex Musicanos domat. Oxycanum occidit. Sabi vrbem cuniculo capit, mirantibus barbaris.

berum patrem, celebre in illis gentibus nomen, aduentare
6 credebant. Hinc militum clamor, hinc remorum pulsus, variæque nautarum voces hortantium, pauidas aures imple-
7 uerant. Ergo vniuersi ad eos, qui in armis erant, currunt, *furere* clamitantes, *cum diis prælium inituros. nauigia non posse numerari, quæ inuictos veherent.* tantumque in exercitum suorum intulere terroris, vt legatos mitterent gentem
8 dedituros. His in fidem acceptis, ad alias deinde gentes quarto die peruenit. Nihilo plus animi his fuit, quam ceteris fuerat. itaque oppido ibi condito, quod *Alexandriam* adpellari iusserat, fines eorum, qui *Musicani* adpellantur in-
9 trauit. Hic de Teriolte satrape, quem Paropamisadis præfecerat, iisdem arguentibus cognouit: multaque auare ac su-
10 perbe fecisse conuictum interfici iussit. Oxathres prætor 10, 1, 2.
Bactrianorum, non absolutus modo, sed etiam iure amplioris imperii donatus est. Finibus Musicanis deinde in ditio-
11 nem redactis, vbi eorum præsidium imposuit. Inde Præstos & ipsam Indiæ gentem peruentum est. Oxycanus rex erat, qui se munitæ vrbi cum magna manu popularium incluserat. Hanc Alexander tertio die quam ceperat obsi-
12 dere, expugnauit. Et Oxycanus, quum in arcem confugisset, legatos de conditione deditionis misit ad regem: sed antequam adirent eum, duæ turres cum ingenti fragore prociderant, per quarum ruinas Macedones euasere in arcem;
13 qua capta Oxycanus cum paucis repugnans occiditur. Diruta igitur arce, & omnibus captiuis venundatis, Sabi regis fines ingressus est; multisque oppidis in fidem acceptis, va- 4, 6, 8.
14 lidissimam gentis vrbem cuniculo cepit. Barbaris simile monstri visum est rudibus militarium operum; quippe in 9, 9, 10.
15 media ferme vrbe è terra exsistebant, nullo suffossi specus ante vestigio facto. *Octoginta millia Indorum in ea regione cæsa* Clitarchus est auctor, *multosque captiuos sub corona*
16 *venisse.* Rursus Musicani defecerunt, ad quos opprimen-

dos

quos rebellionem auſos denuo adgreditur. Illi venenatis ſagittis multos, inter eos Ptolemæum vulnerant; regi & militibus

dos miſſus eſt Pithon, qui captum principem gentis, eumdemque defectionis auctorem adduxit ad regem. quo Alexander in crucem ſublato, rurſus amnem, in quo *claſſem exſpectare ſe* iuſſerat, repetit. Quarto deinde die ſecundo 17
amne peruenit ad oppidum, qua iter in regnum erat Sabi.
Nuper ſe ille dediderat, ſed oppidani detrectabant imperium,
& clauſerant portas. Quorum paucitate contempta rex, 18
quingentos Agrianos mœnia ſubire iuſſerat, *& ſenſim recedentes elicere extra muros hoſtem, ſequuturum profecto ſi fugere eos crederet.* Agriani, ſicut imperatum erat, laceſſi- 19
to hoſte ſubito terga vertunt; quos barbari effuſe ſequentes in alios, inter quos ipſe rex erat, incidunt. Renouato
ergo prœlio ex tribus millibus barbarorum quingenti cæſi
ſunt, mille capti, ceteri mœnibus vrbis incluſi. Sed non vt 20
prima ſpecie læta victoria; ita euentu quoque fuit: quippe
barbari veneno tinxerant gladios. itaque ſaucii ſubinde exſpirabant; nec cauſſa tam ſtrenuæ mortis excogitari poterat
à medicis, quum etiam leues plagæ inſanabiles eſſent. Bar- 21
bari autem ſperauerant incautum & temerarium regem excipi poſſe. & forte inter promptiſſimos dimicans intactus
euaſerat. Præcipue Ptolemæus læuo humero, leuiter qui- 22
dem faucius, ſed maiore periculo quam vulnere adfectus, regis ſolicitudinem in ſe conuerterat. Sanguine coniunctus
erat, & quidam Philippo genitum eſſe credebant; certe pellice eius ortum conſtabat. Idem corporis cuſtos, prom- 23
ptiſſimuſque bellator; & pacis artibus quam militiæ maior
& clarior, modico ciuilique cultu, liberalis in primis, adituque facilis, nihil ex faſtu regio adſumpſerat. Ob hæc regi 24
an popularibus carior eſſet, dubitari poterat: tum certe pri-
9, 5, 21. mum expertus ſuorum animos, adeo vt fortunam, in quam poſtea adſcendit, in illo periculo Macedones ominati eſſe
videantur. quippe non leuior illis Ptolemæi fuit cura, quam 25
regis: qui & prœlio & ſolicitudine fatigatus cum Ptolemæo

adſide-

agregie curã. Cuius remedium Alexandro per quietem oſtenditur. Pathaliã vrbe capta, inde amne in Oceanum deſcendit: ſed nemo nem locorũ peritũ habet.

26 adſideret, *lectum, in quo ipſe adquieſceret*, iuſſit *inferri.* In
quem vt ſe recepit, protinus altior inſequutus eſt ſomnus.
Ex quo excitatus *per quietem vidiſſe ſe* exponit *ſpeciem*
draconis oblatam herbam ferentis ore, quam veneni reme-
27 *dium eſſe monſtraſſet. colorem quoque herbæ* referebat, *ad-*
gniturum ſi quis reperiſſet adfirmans. inuentamque deinde,
quippe à multis erat requiſita, vulneri impoſuit: protinuſque dolore finito, intra breue ſpatium cicatrix quoque ob-
28 ducta eſt. Barbaros vt prima ſpes fefellerat, ſe ipſos vrbemque dediderunt. Hinc in proximam gentem Pathaliam
peruentum eſt. Rex erat Mœtis, qui vrbe deſerta in mon-
29 tes profugerat. Itaque Alexander oppido potitur, agroſque
populatur. Magnæ inde prædæ actæ ſunt pecorum armen-
30 torumque, magna vis reperta frumenti. Ducibus deinde
ſumptis amnis peritis, defluxit ad inſulam medio ferme
aluco enatam.

Ibi diutius ſubſiſtere coactus, quia duces ſocordius ad- CAP. IX.
ſeruati profugerant, miſit qui conquirerent alios; nec re- 3, 13, 3. 5.
pertis, peruicax cupido inceſſit viſendi Oceanum, adeundique 4, 19.
terminos mundi, ſine regionis peritis, flumini ignoto ca- 9, 1, 3.
put ſuum, totque fortiſſimorum virorum ſalutem permit-
2 tere. Nauigabant ergo omnium per quæ ferebantur igna-
ri, quantum inde abeſſet mare; quæ gentes colerent; quam
placidum amnis os, quam patiens longarum nauium eſſet, 9, 4, 11.
anceps & cæca æſtimatio augurabatur. VNVM erat teme- 7, 7, 27.
3 ritatis ſolatium perpetua felicitas. Iam CCCC ſtadia proceſſerant; quum gubernatores *adgnoſcere ipſos auram ma-*
ris, & haud procul videri ſibi Oceanum abeſſe, indicant re- 9, 4, 21.
4 gi. Lætus ille hortari nauticos cepit, *incumberent remis.*
adeſſe finem laboris omnibus votis expetitum. Iam nihil
gloriæ deeſſe; nihil obſtare virtuti, ſine vllo Martis diſcri-
mine; ſine ſanguine orbem terræ ab illis capi. Ne naturam 5, 6, 13.
quidem longius poſſe procedere. breui incognita niſi immor-

Ss

talibus

& de natura maris ferunt; quum inde haud procul abesset, incenti æstus vehementia in maximam deformem incidit.

talibus esse visuros. Paucos tamen nauigio emisit in ri-5
pam, qui agrestes vagos exciperent; è quibus certiora nosci
posse sperabat. illi scrutati omnia tuguria, tandem latentes
reperere. Qui interrogati *quam procul abesset mare?* re-6
sponderunt *nullum ipsos mare ne fama quidem accepisse: ce-*
terum tertio die perueniri posse ad aquam amaram, quæ
corrumperet dulcem. Intellectum est mare destinari ab igna-
ris naturæ eius. Itaque ingenti alacritate nautici remigant,7
& proximo quoque die, quo propius spes admouebatur,
crescebat ardor animorum. tertio iam die mixtum flumini
subibat mare, leni adhuc æstu confundente dispares vndas.
Tum aliam insulam medio amni sitam cuncti paulo len-8
tius, quia cursus æstu reuerberabatur, adplicant classem; & ad
commeatus petendos discurrunt, securi casus eius, qui su-
peruenit ignaris. Tertia ferme hora erat; quum stata vice 9
6, 4, 19. Oceanus exæstuans inuehi cepit, & retro flumen vrgere.
quod primo coercitum, deinde vehementius pulsum, maio-
re impetu aduersum agebatur, quam torrentia præcipiti al-
ueo incurrunt. Ignota vulgo freti natura erat, monstraque 10
9. 3, 14. & iræ deum indicia cernere videbantur. Idemtidem intu-
mescere mare, & in campos paulo ante siccos descendere
superfusum. Iamque leuatis nauigiis, & tota classe dispersa, 11
qui expositi erant, vndique ad naues trepidi & improuiso
malo adtoniti recurrunt. Sed in tumultu festinatio quoque 12
7, 9, 6. tarda est. hi contis nauigia adpellebant; hi dum remos apta-
ri prohibebant, consederant. quidam enauigare properan- 13
tes sed non exspectatis, qui simul esse debebant, clauda &
inhabilia nauigia languide moliebantur: aliæ nauium in-
consulte ruentes non receperant; pariterque & multitudo,
& paucitas festinantes morabatur. Clamor hinc *exspectare,* 14
1, 14, 10. hinc *ire* iubentium, dissonæque voces nusquam idem ac
vnum tendentium, non oculorum modo vsum, sed etiam
aurium abstulerant. Ne in gubernatoribus quidem quid- 15

quam

quippe correpta fluctibus naues inter se magna vi committebantur: & demum æstu recedente in siccu & inæqualibus locis destituebantur. Tandem mare rursus

quam opis erat, quorum nec exaudiri vox à tumultuantibus
poterat; nec imperium à territis incompositisque seruari.
16 Ergo conlidi inter se naues, abstergerique inuicem remi, &
alii aliorum nauigia vrgere ceperunt. Crederes non vnius
exercitus classem vehi, sed duorum nauale inisse certamen.
17 Incutiebantur puppibus proræ; premebantur à sequentibus,
qui antecedentes turbauerant: iurgantium ira perueniebat
18 etiam ad manus. Iamque æstus totos circa flumen cam-
pos inundauerat, tumulis dumtaxat eminentibus, velut insu-
lis paruis; in quos plerique trepidi omissis nauigiis enare
19 ceperunt. Dispersa classis partim in prælta aqua stabat,
qua subsederant valles; partim in vado hærebat, vtcumque
inæquale terræ fastigium occupauerant vndæ: quum subi-
20 to nouus, & pristino maior terror incutitur. Reciprocare
cepit mare magno tractu aquis in suum fretum recurrenti-
bus; reddebatque terras paulo ante profundo salo mersas.
Igitur destituta nauigia alia præcipitantur in proras; alia in
latera procumbunt. Strati erant campi sarcinis, armis, auul-
21 sarum tabularum remorumque fragmentis. Miles nec egre-
di in terram, nec in naues subsistere audebat; idemtidem
præsentibus grauiora, quæ sequerentur, exspectans. Vix quæ
perperiebantur, videre ipsos credebant, in sicco naufragia, in
22 amni mare. Nec finis malorum. quippe æstum paulo post
mare relaturum, quo nauigia adleuarentur ignari, famem &
vltima sibimet ominabantur. belluæ quoque fluctibus de-
23 stitutæ terribiles vagabantur. Iamque nox adpetebat, & re-
gem quoque desperatio salutis ægritudine adfecerat. non ta-
men inuictum animum curæ obruunt, quin tota nocte præ-
sideret in speculis, equitesque præmitteret ad os amnis, vt
24 quum mare rursus exæstuare sensissent, procederent. *Naui-*
gia quoque *lacerata resici, & euersa fluctibus, erigi* iubet,
paratosque esse & intentos, quum rursus mare terras inun-
25 *dasset.* Tota ea nocte inter vigilias adhortationesque con-

 sumpta,

ſumpta, celeriter & equites ingenti curſu refugere; & ſequutus eſt æſtus. qui primo aquis leni tractu ſubeuntibus cepit leuare nauigia, mox totis campis inundans etiam impulit claſſem. plauſuſque militum nauticorumque inſperatam 26
ſalutem immodico celebrantium gaudio, litoribus ripiſque reſonabat. *vnde tantum rediſſet ſubito mare? quo pridie refugiſſet? quænam eſſet eiuſdem elementi natura, modo diſcors, modo imperio temporum obnoxia* mirabundi requirebant. Rex quum ex eo, quod acciderat, coniectaret poſt 27
ſolis ortum ſtatum tempus eſſe; media nocte, vt æſtum occuparet, cum paucis nauigiis ſecundo amne defluxit. Euectuſque os eius quadringenta ſtadia proceſſit in mare tandem voti ſui compos: præſidibuſque maris & locorum diis
5, 8, 22. ſacrificio facto, ad claſſem rediit.

CAP. X. Hinc aduerſum flumen ſubiit claſſis; & altero die adpulſa eſt haud procul lacu ſalſo, cuius ignota natura pleroſque decepit temere ingreſſos aquam. quippe ſcabies corpora inuaſit, & contagium morbi etiam in alios vulgatum eſt. oleum remedio fuit. Leonnato deinde præmiſſo vt puteos 2
foderet, qua terreſtri itinere ducturus exercitum videbatur, quippe ſicca erat regio; ipſe cum copiis ſubſtitit, vernum tempus exſpectans. Interim & vrbes pleraſque condidit.
10, 1, 10. Nearcho atque Oneſicrito nauticæ rei peritis imperauit, *vt* 3
validiſſimas nauium deducerent in Oceanum, progreſſique quoad tuto poſſent, naturam maris noſcerent: vel eodem amne, vel Euphrate ſubire eos poſſe, quum reuerti ad ſe vellent. Iamque mitigata hyeme, & nauibus, quæ inutiles videbantur, crematis, terra ducebat exercitum. Nonis caſtris 5
in regionem Arabitarum; inde totidem diebus in Gedroſiorum regionem peruentum eſt. Liber hic populus concilio habito dedidit ſe; nec quidquam deditis præter commeatus imperatum eſt. Quinto hinc die venit ad flumen, 6
Arabum incolæ adpellant. Regio deſerta & aquarum inops

ops excipit; quam emenſus in Horitas tranſit. ibi maiorem exercitus partem Hephæſtioni tradidit; leuem armaturam 7
cum Ptolemæo Leonnatoque partitus eſt. Tria ſimul agmina populabantur Indos; magnæque prædæ actæ ſunt: maritimos Ptolemæus; ceteros ipſe rex, & ab alia parte Leonnatus vrebant. In hac quoque regione vrbem con- 4, 8, 5.
8 didit, deductique ſunt in eam Arachoſii. Hinc peruenit ad maritimos Indos. deſertam vaſtamque regionem late tenent, ac ne cum finitimis quidem vllo commercii iure mi- 7, 3, 5.
9 ſcentur. Ipſa ſolitudo natura quoque immitia efferauit 7, 3, 6, 8,
ingenia: prominent vngues nunquam reciſi; comæ hirſu- 9, 20.
10 tæ & intonſæ ſunt. tuguria conchis, & ceteris purgamentis maris inſtruunt. ferarum pellibus tecti, piſcibus ſole duratis, & maiorum quoque belluarum, quas fluctus ejicit, carne
11 veſcuntur. Conſumptis igitur alimentis Macedones primo inopiam, deinde ad vltimum famem ſentire ceperunt; radices palmarum, namque ſola ea arbor gignitur, vbique ri-
12 mantes. Sed quum hæc quoque alimenta defecerant, iu- 5, 6, 17. 7,
menta cedere adgreſſi, ne equis quidem abſtinebant; & 4, 23.
quum deeſſent quæ furcinas veherent, ſpolia de hoſtibus, propter quæ vltima Orientis peragrauerant, cremabant in-
13 cendio. Famem deinde peſtilentia ſequuta eſt: quippe inſalubrium ciborum noui ſucci, ad hoc itineris labor, & ægritudo animi, vulgauerant morbos; & nec manere ſine clade, nec progredi poterant: manentes fames; progreſſos acrior
14 peſtilentia vrgebat. Ergo ſtrati erant campi pene pluribus ſeminuis, quam cadaueribus. Ac ne leuius quidem ægri ſequi poterant: quippe agmen raptim agebatur, tantum ſingulis ad ſpem ſalutis ipſos proficere credentibus, quantum
15 itineris feſtinando præriperent. Igitur qui defecerant, notos ignotoſque, *vt adleuarentur*, orabant. Sed nec iumenta erant, quibus excipi poſſent; & miles vix arma portabat, imminentiſque etiam ipſis facies mali ante oculos erat. Ergo

sæpius reuocati, ne respicere quidem suos sustinebant; misericordia in formidinem versâ. Illi relicti *deos testes, sacra communia, regisque* implorabant *opem:* quumque frustra surdas aures fatigarent, in rabiem desperatione versi, *parem suo exitum, similesque ipsis amicos & contubernales* precabantur. Rex dolore simul ac pudore anxius, quia caussa tantæ cladis ipse esset; ad Phrataphernen Parthorum satrapen misit, qui iuberet *camelis cocta cibaria adferre:* alios quoque finitimarum regionum præfectos certiores necessitatis suæ fecit. Nec cessatum est ab his. Itaque fame duntaxat vindicatus exercitus, tandem in Gedrosiæ fines perducitur. Omnium rerum sola fertilis regio est, in qua statiua habuit, vt vexatos milites quiete firmaret. Hic Leonnati literas accipit, *conflixisse ipsum cum octo millibus peditum & quingentis equitibus Horitarum, prospero euentu.* A Craterо quoque nuncius venit, *Ozinem & Zariaspem nobiles Persas, defectionem molientes oppressos à se, in vinculis esse.* Præposito igitur regioni Sibyrtio (namque Menon præfectus eius nuper interierat morbo) in Carmaniam ipse processit. Aspastes erat satrapes gentis, suspectus res nouare voluisse, dum in India rex esset. Quem occurrentem dissimulata ira comiter adloquutus, dum exploraret quæ delata erant, in eodem honore habuit. Quum Indiæ præfecti, sicut imperatum erat, equorum, iumentorumque iugalium vim ingentem ex omni, quæ sub imperio erat regione misissent; quibus deerant impedimenta, restituit. Arma quoque ad pristinum refecta sunt cultum: quippe haud procul à Perside aberant, non pacata modo, sed etiam opulenta. Igitur, vt supra dictum est, æmulatus Patris Liberi non gloriam solum, quam ex illis gentibus deportauerat; sed etiam famam (siue illud triumphus fuit ab eo primum institutus, siue Bacchantium lusus) statuit imitari, animo super humanum fastigium elato. *Vicos, per quos iter erat, floribus coronisque sterni* iubet: *liminibus ædium crateras vino repletos, & alia eximiæ magnitudinis vasa disponi: vehicula deinde constrata, vt plures capere milites possent, in tabernaculorum modum ornari, alia candidis velis, alia veste pretiosa.* Primi ibant amici & cohors regia, variis redimita floribus coronisque, alibi tubicinum cantus; alibi lyræ sonus audiebatur: item in vehiculis pro copia cuiusque adornatis, comessabundus exercitus, armis quæ maxime decora erant circumpendentibus. Ipsum conuiuasque currus vehebat, crateris aureis eiusdemque materiæ ingentibus poculis prægrauis. Hoc modo per dies septem bacchabundum agmen incessit; parta præda si quid victis saltem aduersus comessantes animi fuissent: mille hercule, viri modo & sobrii, septem dierum crapula graues in suo triumpho, capere potuerunt. Sed fortuna, quæ rebus famam preciumque constituit; hic quoque militiæ probrum vertit in gloriam. Et præsens ætas, & posteritas deinde mirata est, *per gentes nondum satis domitas incessisse temulentos, barbaras, quod temeritas erat, fiduciam esse credentibus.* Hunc adparatum carnifex sequebatur: quippe satrapes Aspastes, de quo ante dictum est, interfici iussus est. adeo nec luxuriæ quidquam crudelitas; nec crudelitati luxuria obstat.

4,16,12. 16 17 18 10,1,9. 19 20 7,3,5. 9,10,29. 21 6,8,16. 22 23 9,3,22. 3,12,18. 24 25

5,1,20. 26

4,9,22.8, 10,18. 27

9,10,21. 28 29 30

FRAG-

Cleandrum alioſque Parmenionis interfectores, ob auaritiam & libidinem à prouincialibus accuſatos

FRAGMENTORVM

Q. CVRTII RVFI

DE REBVS ALEXANDRI Regis Macedonum

LIBER DECIMVS.

IISDEM fere diebus Cleander & Sitalces, & cum Agathone Heracon ſuperueniunt, qui Parmenionem iuſſu regis occiderant; quinque millia peditum cum equitibus mille. Sed & accuſatores eos è prouincia, cui præfuerant, ſequebantur; nec tot facinora, quot admiſerant, compenſare poterant cædis perquam gratæ regi miniſterio. Quippe quum omnia profana ſpoliaſſent; ne ſacris quidem abſtinuerant: virgineſque & principes feminarum ſtupra perpeſſæ, corporum ludibria deflebant. Inuiſum Macedonum nomen auaritia eorum, ac libido barbaris fecerat. Inter omnes tamen eminebat Cleandri furor, qui nobilem virginem conſtupratam ſeruo ſuo pellicem dederat. Plerique amicorum Alexandri non tam criminum, quæ palam obiiciebantur, atrocitatem; quam memoriam occiſi per eos Parmenionis, quod tacitum prodeſſe reis apud regem poterat, intuebantur: læti recidiſſe iram in iræ miniſtros, NEC VLLAM potentiam ſcelere quæſitam cuiquam eſſe diuturnam. Rex cognita cauſſa pronunciauit *ab accuſatoribus vnum, & id maximum crimen eſſe præteritum, deſperationem ſalutis ſuæ: numquam enim talia auſuros, qui ipſum ex India ſoſpitem, aut*

7, 2, 23.

9, 8, 9.

2

3

4

5

6

7

Reuersus Cleander & Sitalces cum Agathone Heracon superueniunt, qui Parmenionem occiderant. Lib. 10. c. 1. n. 8.

aut optaſſent reuerti; aut credidiſſent reuerſurum. Igitur hos quidem vinxit; *DC autem militum, qui ſæuitiæ eorum miniſtri fuerant, interfici* iuſſit. Eodem die ſumptum eſt ſupplicium de iis quoque, quos auctores defectionis Perſarum Craterus adduxerat. Haud multo poſt Nearchus & Oneſicritus, quos *longius in Oceanum procedere* iuſſerat, ſuperueniunt. Nunciabant autem quædam audita, alia comperta; *inſulam oſtio amnis ſubjectam auro abundare; inopem equorum eſſe: ſingulos equos ab iis, qui ex continenti traijcere auderent, ſingulis talentis emi. Plenum eſſe belluarum mare; æſtu ſecundo eas ferri magnarum nauium corpora æquantes: truci cantu deterritas ſequi claſſem: cum magno æquoris ſtrepitu, velut demerſa nauigia, ſubiiſſe aquas.* Cetera incolis crediderant: inter quæ *rubrum mare non à colore vndarum, vt plerique crederent, ſed ab Erythra rege adpellari. Eſſe haud procul à continenti inſulam palmis frequentibus conſitam, & in medio fere nemore columnam eminere, Erythræ regis monumentum, literis gentis eius ſcriptam.* Adjiciebant *nauigia, quæ lixas mercatoreſque vexiſſent, famam auri ſequutis gubernatoribus in inſulam eſſe tranſmiſſa, nec deinde ab his poſtea viſa.* Rex cognoſcendi plura cupidine accenſus, *rurſus eos terram legere* iubet, *donec ad Euphraten adpellerent claſſem; inde aduerſo amne Babylonem ſubituros.* Ipſe animo infinita complexus, ſtatuerat omni ad Orientem maritima regione perdomita, ex Syria petere Africam, Carthagini infenſus: inde Numidiæ ſolitudinibus peragratis curſum Gadis dirigere. *ibi* namque *columnam Herculis eſſe* fama vulgauerat. Hiſpanias deinde, quas *Iberiam* Græci à flumine Ibero vocabant, adire; & præteruehi Alpes, Italiæque oram, vnde in Epirum breuis curſus eſt. Igitur Meſopotamiæ prætoribus imperauit, *materia in Libano monte cæſa, deuectaque ad vrbem Syriæ Thapſacum, ingentium carinas nauium ponere*

8

9, 10, 19.

9, 10, 3.

8, 9, 14.

4, 4, 8.

9, 2, 29.

aedificari iubet. Apud Persagadas ab Orsine donis maximis honoratus; a Bagoa spadone, quem Orsines contempserat, in illius exitium

nere: septiremes omnes esse, deducique Babylonem. Cyriorum regibus imperatum, vt æs stuppamque & vela præberent. Hæc agenti Pori & Taxilis regum literæ traduntur, 20
Abisarem morbo; Philippum præfectum ipsius ex vulnere interisse, oppressosque qui vulnerassent eum. Igitur Philippo 21
substituit Eudæmonem, dux erat Thracum; Abisaris regnum
filio eius adtribuit. Ventum est deinde Persagadas. Per- 22
sica est gens, cuius satrapes Orsines erat, nobilitate ac diui-
4, 12, 8. tiis inter omnes barbaros eminens. Genus ducebat à Cy- 23
ro quondam rege Persarum: opes & à maioribus traditas
habebat; & ipse longa imperii possessione cumulauerat. Is 24
8, 12, 15. regi cum omnis generis donis, non ipsi modo ea, sed etiam
amicis eius daturus occurrit. Equorum domiti greges se-
3, 3, 12. quebantur, curruque argento & auro adornati, preciosa supellex, & nobiles gemmæ, aurea magni ponderis vasa, vestesque purpureæ, & signati argenti talenta quatuor millia.
Ceterum tanta benignitas barbaro caussa mortis fuit. nam 25
quum omnes amicos regis donis super ipsorum vota co-
6, 5, 23. luisset; Bagoæ spadoni, qui Alexandrum obsequio corporis
deuinxerat sibi, nullum honorem habuit. admonitusque à 26
quibusdam *quam Alexandro cordi esset*; respondit *amicos regis, non scorta se colere: nec moris esse Persis, mares ducere, qui stupro effeminarentur.* His auditis spado potentiam 27
flagitio & dedecore quæsitam, in caput nobilissimi & insontis exercuit. Namque gentis eiusdem leuissimos falsis
criminibus adstruxit, monitos tum demum ea deferre, quum
ipse iussisset. Interim quoties sine arbitris erat, credulas 28
regis aures implebat; dissimulans caussam iræ, quo grauior
criminantis auctoritas esset. Nondum suspectus erat Orsi- 29
nes, iam tamen vilior. Reus enim in secreto agebatur,
latentis periculi ignarus: & importunissimum scortum, ne
in stupro quidem & dedecoris patientia fraudis oblitum,
quoties amorem regis in se accenderat, Orsinem modo *auritiæ,*

infligatur. Nam Cyri sepulchro aperto, diuitias olim ibi conditas, ab Orsine sublatas fuisse commentitur: præcipuis iam in supplicia regis.

30 *ritiæ*, interdum etiam *defectionis* arguebat. Iam matura
erant in perniciem innocentis mendacia, & fatum, cuius in- 4, 6, 17. 3,
cuitabilis sors est, adpetebat. Forte enim *sepulchrum Cyri* 11, 10.
Alexander iussit *aperiri*, in quo erat conditum eius corpus;
31 cui dare volebat inferias. Auro argentoque repletum esse
crediderat, quippe ita fama Persæ vulgauerant; sed præter
clypeum eius putrem, & arcus duos Scythicos, & acinacem,
32 nihil reperit. Ceterum corona aurea imposita amiculo, 10, 10, 7. &
cui adsuecerat ipse, solium, in quo corpus iacebat, velauit; 13.
miratus *tanti nominis regem, tantis præditum opibus, haud*
33 *precioſius sepultum esse, quam si fuisset è plebe.* Proximus
erat lateri spado, qui regem intuens, *quid mirum*, inquit, *est*
inania sepulcra esse regum, quum satraparum domus aurum
34 *inde egestum capere non possint? Quod ad me adtinet, ipse*
hoc bustum antea non videram: sed ex Dario ita accepi
35 *tria millia talentum condita esse cum Cyro. Hinc illa be-*
nignitas in te; vt quod impune habere non poterat Orsines,
36 *donando etiam gratiam iniret.* Concitauerat iam animum
in iram; quum ii, quibus negocium idem dederat, super-
ueniunt. hinc Bagoas; hinc ab eo subornati, falsis crimini-
37 bus occupant aures. Antequam accusari se suspicaretur Or-
sines, in vincula est traditus. Non contentus supplicio in-
sontis spado, ipse morituro manum iniecit. Quem Orsi-
nes intuens, *audieram*, inquit, *in Asia olim regnasse femi-*
38 *nas; hoc vero nouum est, regnare castratum!* Hic fuit exi-
tus nobilissimi Persarum, nec insontis modo, sed eximiæ
39 quoque benignitatis in regem. Eodem tempore Phradates
regnum adfectasse suspectus occiditur. Ceperat esse præ-
ceps ad repræsentanda supplicia; idem ad deteriora creden-
40 da. Scilicet RES SECUNDÆ valent commutare naturam; 3, 2, 17. 3,
& raro * quisquam erga bona sua satis cautus est. Idem 12, 20.
enim paulo ante Lynceſtem Alexandrum delatum à duobus * 4, 14, 20.
41 indicibus damnare non sustinuerat: humiliores quoque 7, 1, 6.

Zopyrionis clades. Harpali in Graeciam fuga, & exitus. Alexander exsules a Graecis recipi iubet: Athenienses non parent. Seniores milites

reos contra suam voluntatem, quia ceteris videbantur insontes, passus absolui: hostibus victis regna reduxerat. ad vltimum à semetipso degenerauit vsque adeo, vt aduersus libidinem animi, arbitrio scorti aliis regna daret, aliis adimeret vitam. Iisdem fere diebus literas à Cœno accepit de rebus in Europa & Asia gestis, dum ipse Indiam subigit. Zopyrio Thraciæ præpositus dum expeditionem in Getas faceret, tempestatibus procellisque subito coortis, cum toto exercitu oppressus erat. Qua cognita clade Scuthes Odrysas populares suos ad defectionem compulerat. Amissa propemodum Thracia ne Græcia quidem *

10,5,28.

CAP. II. * Igitur triginta nauibus Sunium transmittunt, promontorium est Atticæ terræ; vnde portum vrbis petere decreuerant. His cognitis rex Harpalo Athenienſibusque iuxta infestus *classem parari* iubet; Athenas protinus petiturus. Quod consilium dum agitat clam, literæ ei reddun-tur, *Harpalum intrasse quidem Athenas, pecunia concilia-sse sibi principum animos: mox concilio plebis habito iussum vrbe excedere, ad Græcos milites peruenisse, à quibus interceptum & trucidatum à quodam viatore per insidias.* His lætus in Europam trajiciendi consilium omisit: sed *exsules præter eos, qui ciuili sanguine adspersi erant, recipi ab omnibus Græcorum ciuitatibus, quis pulsi erant*, iussit. Et Græci haud ausi imperium aspernari, quamquam soluendarum legum id principium esse censebant; bona quoque, quæ exstarent, restituere damnatis. Soli Athenienses, non suæ modo, sed etiam publicæ vindices libertatis, conluuionem hominum, quia ægre ferebant, non regio imperio, sed legibus moribusque patriis regi adsueti prohibuere finibus: OMNIA potius toleraturi, quam purgamenta quondam vrbis suæ, tunc etiam exilii, admitterent. Alexander senioribus militum in patriam remissis; *tredecim millia peditum, & duo millia equitum, quæ in Asia retineret,*

1 2 3 4 5 6 7 8

6,2,17.

exsoluto primo à rege ære ipsorum alieno, dimittuntur. Inde reliqui etiam missionem postulant: & quamquam ab Alexandro benigne

ret, eligi iussit: existimans modico exercitu continere posse Asiam, quia pluribus locis præsidia dispositisset; nuperque conditas vrbes, quas colonis replesset, res renouare cupientibus obstare. Ceterum prius quam secerneret, quos erat retenturus, edixit, *vt omnes milites æs alienum profiterentur.* Graue plerisque esse compererat: & quamquam ipsorum luxu contractum erat, dissoluere tamen ipse decreuerat. Illi tentari ipsos rati, quo facilius ab integris sumptuosos discerneret; prolatando aliquantum extraxerant temporis. & rex satis gnarus professioni æris pudorem, non contumaciam obstare; *mensas totis castris poni* iussit, *& decem millia talentorum proferri.* Tum demum fide facta professi sunt, nec amplius ex tanta pecunia quam centum & triginta talenta superfuere. adeo ille exercitus, tot ditissimarum gentium victor, plus tamen victoriæ, quam prædæ deportauit ex Asia. Ceterum vt cognitum est, *alios mitti domum, alios retineri;* perpetuam eum regni sedem in Asiam habiturum rati, vecordes & disciplinæ militaris immemores, seditiosis vocibus castra complent, regemque ferocius quam alias adorti, omnes simul *missionem* postulare ceperunt; deformia ora cicatricibus, canitiemque capitum ostentantes. Nec aut præfectorum castigatione, aut verecundia regis deterriti, tumultuoso clamore & militari violentia volentem loqui inhibebant; palam professi *nusquam inde, nisi in patriam vestigium esse moturos.* Tandem silentio facto, magis quia motum esse credebant, quam quia ipsi moueri poterant; quidnam acturus esset, exspectabant. Ille *quid hæc*, inquit, *repens consternatio, & tam procax atque effusa licentia denunciat? Eloqui timeo, palam certe rupistis imperium, & precario rex sum: cui non adloquendi, non noscendi monendique, aut intuendi vos ius reliquistis. Equidem quum alios dimittere in patriam; alios mecum paulo post deportare statuerim: tam illos adclamantes video, qui abituri sunt,*

9 10 11 12 13 14 15 16

9,3,11. 9,3,10. 9,2,34.

compellarentur ; persistunt. Ergo rex ira accensus beneficia patris atque sua ingrato exprobrat

quam hos, cum quibus præmissos subsequi statui. Quid hoc 17
est rei? dispari in caussa idem omnium clamor est! peruelim
scire, vtrum qui discedunt ; an qui retinentur, de me que-
rantur. Crederes vno ore omnes sustulisse clamorem ; ita 18
pariter ex tota concione responsum est, *omnes queri.* Tum 19
ille *non hercule*, inquit, *potest fieri, vt adducar querendi si-*
mul omnibus hanc caussam esse, quam ostenditis ; in qua
maior pars exercitus non est ; vtpote quum plures dimise-
rim, quam retenturus sum. Subest nimirum altius malum, 20
quod omnes auertit à me. quando enim regem vniuersus
exercitus deseruit ? Ne serui quidem vno grege profugiunt
dominos; sed est quidam in illis pudor à ceteris destitutos re-
linquendi. Verum ego tam furiosæ consternationis oblitus 21
remedia insanabilibus conor adhibere. Omnem hercule
spem, quam ex vobis conceperam damno; nec vt cum militi-
bus meis, iam enim esse destitistis, sed vt cum ingratissimis
operis, agere decreui. SECVNDIS rebus, quæ circumfluunt 22
vos, insanire cepistis : obliti status eius, quem beneficio exu-
istis meo. digni hercule qui in eodem conseneſcatis; quoniam
facilius est vobis aduersam, quam secundam regere fortu-
nam. En tandem! Illyriorum paulo ante, & Persarum tri- 23
4, 1, 10. *butariis Asia, & tot gentium spolia fastidio sunt. Modo*
sub Philippo seminudis, amicula ex purpura sordent ; aurum
& argentum oculi ferre non possunt : lignea enim vasa de-
siderant, & ex cratibus scuta, rubiginemque gladiorum. Hoc 24
cultu nitentes vos accepi, & quingenta talenta æris alieni :
quum omnis regia supellex haud amplius quam sexaginta
talentorum esset, meorum operum fundamenta. quibus tamen
(absit inuidia) imperium maximæ terrarum partis imposui.
Asiane pertæsum est, quæ vos gloria rerum gestarum diis pa- 25
9, 2, 32. *res fecit? In Europam ire properatis rege deserto, quum plu-*
ribus vestrum defuturum viaticum fuerit, ni æs alienum
10, 2, 10. *luissem. nempe in Asiatica præda. Nec pudet profundo ven-* 26

tre

tre deuictarum gentium spolia circumferentes, reuerti velle
ad liberos coniuges que, quibus pauci præmia victoriæ possitis
ostendere. Nam ceterorum, dum etiam spei vestræ obuiam
27 *istis, arma quoque pignori sunt. Bonis vero militibus cari-*
turus sum, pellicum suarum concubinis : quibus hoc solum ex
tantis opibus superest, quod impenditur. Proinde fugienti-
bus me pateant limites ; facessite hinc oculis : ego cum Per-
sis abeuntium terga tutabor. Neminem teneo : liberate 9, 2, 33.
28 *oculos meos ingratissimi ciues. Læti vos excipient paren-*
tes, liberique, sine vestro rege redeuntes! obuiam ibunt defer-
29 *toribus transfugisque! Triumphabo mehercule de fuga ve-*
stra, & vbicumque ero, expetam pœnas ; hos, cum quibus
me relinquitis, colendo, præferendoque vobis. Iam autem
scietis, & QVANTVM sine rege valeat exercitus, & quid 5, 12, 14. 9.
30 *opis in me * vno sit.* Desiluit deinde frendens de tribuna- 5, 30, 10, 6, 8.
li, & in medium armatorum agmen se immisit ; notatos * 7, 7, 27.
quoque, qui ferocissime oblocuti erant, singulos manu cor- 9, 3, 18.
ripuit : nec ausos repugnare, tredecim adseruandos custodi-
bus corporis tradidit.

Quis crederet sæuam paulo ante concionem obtor- CAP. III.
puisse subito metu, & quum ad supplicium videret trahi ni-
2 hil ausos graniora quam ceteros * [tam effusam antea licen-
tiam, atque seditiosam militum violentiam ita compressam,
vt non modo nullus ex omnibus irruenti regi restiterit ; ve-
rum etiam cuncti pauore exanimati adtonitis similes, quid
de ipsis quoque rex statuendum censeret, suspensa mente ex-
3 spectarent. Itaque *] siue nominis, quod gentes, quæ sub
regibus sunt inter deos colunt ; siue propria ipsius veneratio ; 3, 6, 17.
siue fiducia tanta vi exercentis imperium conterruit eos :
4 singulare certe ediderunt patientiæ exemplum ; adeoque non
sunt accensi supplicio commilitonum, quum sub noctem
interfectos esse nossent, vt nihil omiserint, quod singuli ma-
5 gis obedienter ac pie facerent. Nam quum postero die pro-

hibiti

non audiit; sed Asiaticos milites laudat, & amice adloquitur: Macedonum arma efficiaque ipsis adsignat,

hibiti aditu veniſſent, Aſiaticis modo militibus admiſſis, lugubrem totis caſtris edidere clamorem, denunciantes *ſe protinus eſſe morituros, ſi rex perſeueraret iraſci.* At ille per- 6
uicacis ad omnia quæ agitaſſet animi *peregrinorum militum concionem aduocari* iubet, *Macedonibus intra caſtra cohibitis*: & quum frequentes coiſſent, adhibito interprete talem orationem habuit. *Quum ex Europa traïcerem in Aſiam,* 7
multas nobiles gentes, magnam vim hominum imperio meo me additurum eſſe ſperabam. Nec deceptus ſum, quod de his credidi famæ. Sed ad illa hoc quoque acceſſit, quod vi- 8
deo fortes viros erga reges ſuos pietatis inuictæ. Luxu 9
omnia fluere credideram; & NIMIA felicitate mergi in voluptates. at hercule munia militiæ hoc animorum corporumque robore æque impigre toleratis; & quum fortes viri ſitis, non fortitudinem magis, quam fidem colitis. Hoc ego 10
8, 5, 1. *nunc primum profiteor, ſed olim ſcio. Itaque & delectum è vobis iuniorum habui; & vos meorum militum corpori immiſcui. Idem habitus, eadem arma ſunt vobis: obſequium vero & patientia imperij longe præſtantior eſt, quam ceteris.*
8, 4, 25. *Ergo ipſe Oxathris Perſæ filiam mecum in matrimonio iun-* 11
xi, non dedignatus ex captiua liberos tollere. Mox dein- 12
de quum ſtirpem generis mei latius propagare cuperem, vxorem Darij filiam duxi; proximiſque amicorum auctor fui ex captiuis generandi liberos: vt hoc ſacro fœdere omne
8, 4, 25. *diſcrimen victi, & victoris excluderem. Proinde genitos* 13
eſſe vos mihi, non adſcitos milites credite. Aſiæ & Europæ vnum atque idem regnum eſt. Macedonum vobis arma do. Inuexerant peregrinam vanitatem, & cives mei eſtis & milites, omnia eumdem ducunt colorem. Nec Perſis Ma- 14
cedonum morem adumbrare; nec Macedonibus Perſas imitari indecorum eſt. Eiuſdem iuris eſſe debent, qui ſub eodem rege victuri ſunt.

Supple-

Supplementum.

15 Hac oratione habita, Perſis corporis ſui cuſtodiam credidit, Perſas ſatellites, Perſas adparitores fecit. Per quos cum Macedones qui huic ſeditioni occaſionem dediſſent, vincti ad ſupplicia traherentur, vnum ex iis auctoritate & ætate grauem, ad Regem ita locutum ferunt.

CAP. IV.

Quouſque, inquit, *animo tuo etiam per ſupplicia, & qui-dem externi moris obſequeris? Milites tui, ciues tui, incognita cauſſa, captiuis ſuis ducentibus trahuntur ad pœnam! Si mortem meruiſſe iudicas, ſaltem miniſtros ſupplicij muta.*

2 Amico animo, ſi veri patiens fuiſſet, admonebatur; ſed in 4, 6, 25.
rabiem ira peruenerat. Itaque rurſus (nam parumper, qui- 3, 20.
bus imperatum erat, dubitauerant) *mergi in amnem, ſicut*
3 *vincti erant*, iuſſit. Nec hoc quidem ſupplicium ſeditionem militum mouit. Namque copiarum duces atque amicos eius, manipuli adeunt, petentes, *vt ſi quos adhuc priſtina noxa iudicaret eſſe contactos, iuberet interfici, offerre ſe corpora iræ, trucidaret.*

Supplementum.

4 Poſtquam vero cognitum eſt, Perſis ducatus datos, Barbaros in varios ordines diſtributos, atque Macedonica iis impoſita nomina, ſe vero ignominioſe penitus reie-
5 ctos eſſe, non iam amplius conceptum animis dolorem perferre potuerunt. Sed concurſu in regiam facto, interiori duntaxat retenta tunica, arma ante ianuam, pœnitentiæ ſignum, proiecerunt, ac præ foribus ſtantes, intromitti ſe, ſibique ignoſci ſuppliciter atque flentes orabant, vtque rex ſuppliciis ſuis potius ſaturet ſe quam
6 contumeliis. ipſos niſi venia impetrata non diſceſſuros. Quæ cum Alexandro nunciata eſſent, apertis regiæ foribus ad ipſos eſt egreſſus. Poſtquam vero ipſorum eulatum atque pœnitentiam, nec non miſerandum atque afflictum habitum vidiſſet, diu quoque collachrymatus eſt. Eaque modeſtia, vt ipſis ignoſceret, ob-
7 tinuerunt. Eis deinde nunc modeſte incuſatis, nunc comiter appellatis, complures 10, 4, 7.
bello inutiles exautorauit, magnificentiſſimeque donatos dimiſit. Scribens quo-
8 que ad Antipatrum, Macedoniæ præfectum, eis ad ſpectanda certamina priores in theatro ſedes aſſignari, coronatoſque ſedere iuſſit. Defunctorum quoque liberos pupillos paterna contrahere ſtipendia voluit. Cratero iis præpoſito, quem etiam 10, 10, 14.
Antipatri loco, Macedonibus, Theſſalis Thracibuſque præeſſe iuſſit, Antipatrum-
9 que cum ſupplemento tironum in Crateri locum vocauit. Iam pridem quidem Alexandro litteræ, & ab Olympiade matre, & ab Antipatro redditæ erant, ex quibus mutuam inter ipſos ſimultatem perceperat. Mater Antipatrum affectati regni inſimulabat. Antipater Olympiadem multa præter ipſius decorum gerere ſcripſerat. Itaque euocari ſe valde iniquo ferens animo, Alexandrum veneno interficere
10 ſtatuit. Peractis his rebus omnibus, Alexander ad Ecbatana Mediæ profectus, re-
11 gni neceſſaria diſpoſuit, ſpectacula denuo & ſolennes indixit dies. Illis forte diebus Hephæſtion, quem Rex vnice ac fratris loco diligebat febricitans moritur. Ex quo Alexander incredibili affectus dolore, multa quæ regiam maieſtatem minime decerent,

rent, admisisse dicitur. Miserum quippe medicum, tanquam in curando negligentior fuisset, suspendi iussit. Super amici corpus exanime eiulans procubuit, vixque inde ab amicis abstractus est. Diem atque noctem luctum continuauit. Aliaque nonnulla feruntur, quæ quidem ego minime credo. Illud tamen verum est, quod Alexander Hephæstioni, tanquam Heroi, sacrificare iusserit. In funus atque monumentum ei faciendum, plusquam duodecim millia talentorum impensa sunt. Reuertenti Babylonem, Chaldæi vates occurrerunt, monentes ne Babylonem ingrederetur. Profectionem enim eius per id tempus, vitæ periculum ei portendere. Quibus spretis, quo destinauerat ire pergit. Nuntiabatur enim ei, legatos ex diuersis terrarum orbis partibus, vndique Babylonem confluxisse, eiusque aduentum exspectare. Adeo totum orbem nominis eius terror inuaserat, vt cunctæ gentes, velut destinato sibi Regi, adularentur. Igitur tanquam conuentum vniuersi orbis actus, Babylonem peruenire festinabat. Quo cum venisset, legatos omnes benigne susceptos domum remisit. Iisdem fere diebus conuiuium apud Thessalum medicum institutum est, ad quod Rex quoque cum sodalibus vocatus venit. Ibi nondum Herculis scypho epoto, repente, velut telo confixus, ingemuit. Elatus è conuiuio semianimis, tanto dolore cruciatus est, vt ferrum in remedia poscceret. Amici causam morbi, intemperiem ebrietatis, diuulgarunt; Re vera autem insidiæ fuerunt, quarum infamiam successorum potentia oppressit. Antipater enim præparatum venenum Cassandro filio, qui cum fratribus Philippo & Iolla Regi ministrare solebat, dederat, præmonito eo, ne aliis quam Thessalo & fratribus crederet. Philippus itaque & Iollas, potum Regis prægustare soliti, in aqua frigida venenum habentes, eam prægustatæ potioni Regis supermiserunt. Quarto deinde die, cum milites partim mortuum suspicarentur, idque celari crederent, partim eius desiderium ferre non possent, mœsti sese in regiam contulerunt, vt sibi Regis videndi copia fieret orantes, atque à custodibus ex mandato Regis intromissi sunt.

1 2 3 4 5 6 10, 10, 14. & 17.

CAP. V. INtuentibus lachrymæ obortæ præbuere speciem iam non regem, sed funus eius visentis exercitus. Mœror tamen circumstantium lectum eminebat; quos vt rex adspexit, *Inuenietis*, inquit, *quum excessero dignum talibus viris regem?* Incredibile dictu audituque, in eodem habitu corporis, in quem se composuerat, quum admissurus milites esset, durasse, donec à toto exercitu illo ad vltimum persalutatus est: dimissoque vulgo velut omni vitæ debito liberatus, fatigata membra reiecit. *Propiusque adire* iussis amicis, nam & vox deficere iam ceperat; detractum annulum digito, Perdiccæ tradidit, adiectis mandatis, *vt corpus suum ad Hammonem ferri iuberet.* Quærentibus his, *cui relinqueret regnum?* respondit *EI, QVI esset optimus. Ceterum prouidere iam ob id certamen, magnos funebres ludos parari sibi.* Rursus Perdicca interrogante, *quando cœlestes honores haberi sibi vellet?*

1 2 3 4 5 6 10, 6, 16.

vellet? dixit *tum velle, quum ipsi felices essent.* Suprema hæc vox fuit regis, & paulopost exstinguitur. Ac primo ploratu lamentisque & planctibus tota regia personabat: mox velut in vasta solitudine omnia tristi silentio muta torpebant; ad cogitationes quid deinde futurum esset dolore conuerso. Nobiles pueri custodiæ corporis eius adsueti, nec doloris magnitudinem capere; nec se ipsos intra vestibulum regiæ retinere potuerunt: vagique & furentibus similes totam vrbem luctu ac mœrore compleuerant; nullis quæstibus omissis, quos in tali casu dolor suggerit. Ergo qui extra regiam adstiterant Macedones pariter barbarique concurrunt; nec poterant victi à victoribus in communi dolore discerni. Persæ *iustissimum ac mitissimum dominum*; Macedones *optimum ac fortissimum regem* inuocantes, certamen quoddam mœroris edebant. Nec mœstorum solum, sed etiam indignantium voces exaudiebantur; *tam viridem, & in flore ætatis fortunæque inuidia deum ereptum esse rebus humanis.* Vigor eius & vultus educentis in prœlium milites, obsidentis vrbes, euadentis in muros, fortes viros pro concione donantis occurrebant oculis. Tum Macedones *diuinos honores negasse* ei pœnitebat; *impiosque & ingratos fuisse* se confitebantur, *quod aures eius debita adpellatione fraudassent.* Et quum diu nunc in veneratione, nunc in desiderio regis hæsissent; in ipsos versa miseratio est. Macedonia profecti vltra Euphraten mediis hostibus nouum imperium aspernantibus destitutos se esse cernebant; sine certo regis hærede, sine hærede regni publicas vires ad se quemque tracturum. Bella deinde ciuilia, quæ sequuta sunt, mentibus augurabantur: *iterum, non de regno Asiæ, sed de rege, ipsis sanguinem esse fundendum; nouis vulneribus veteres rumpendas cicatrices. Senes, debiles, modo petita missione à iusto rege, nunc morituros pro potentia forsitan satellitis alicujus ignobilis.* Has cogitationes voluentibus nox superuenit, terrorem-

7 8 8, 6, 3. 10. 7, 16. 9 10 3, 5, 5. 11 8, 5, 10. 5, 5, 6. 12 5, 7, 2. 13 14 15

Perſæ quoque dolorem ſui mœrore luctu teſtantur. At Siſygambis Darij mater, inedia ſe

5, 4, 19. & roremque auxit. milites in armis vigilabant: Babylonii alius
26. è muris, alius culmine ſui quiſque tecti proſpectabant, quaſi certiora viſuri. nec quiſquam lumina audebat accendere, 16
& quia oculorum ceſſabat vſus; fremitus, voceſque auribus captabant: ac plerumque vano metu territi per obſcuras ſemitas, alius alii occurſantes, inuicem ſuſpecti & ſoliciti ferebantur. Perſæ comis ſuo more detonſis, in lugubri veſte, 17
cum coniugibus ac liberis, non vt victorem & modo hoſtem, ſed vt gentis ſuæ iuſtiſſimum regem vero deſiderio lugebant. Adſuicti ſub rege viuere, *non alium, qui imperaret ipſis, digniorem fuiſſe* confitebantur. Nec muris vrbis lu- 18
ctus continebatur; ſed proximam regionem ab ea, deinde magnam partem Aſiæ cis Euphratem tanti mali fama peruaſerat. Ad Darii quoque matrem celeriter perlata eſt. 19
3, 11, 25. abſciſſa ergo veſte, qua induta erat, lugubrem ſumpſit; lacera-
3, 11, 25. tiſque crinibus humi corpus abiecit. Adſidebat ei altera 20
10, 5, 24. ex neptibus, nuper amiſſum Hephæſtionem, cui nupſerat, lugens; propriaſque cauſſas doloris in communi mœſtitia retractabat. Sed omnium ſuorum mala Siſygambis vna 21
3, 11, 25. 7. capiebat. Illa ſuam, illa neptium vicem flebat. Recens
4, 5. dolor etiam præterita reuocauerat. crederes modo amiſſum Darium, & pariter miſeræ duorum filiorum exſequias eſſe ducendas. Flebat mortuos ſimul viuoſque. *Quem enim* 22
puellarum acturum eſſe curam? quem alium futurum Alexandrum? iterum ſe captas; iterum excidiſſe regno. qui mortuo Dario ipſas tueretur reperiſſe; qui poſt Alexandrum reſpiceret, vtique non reperturas. Subibat inter hæc ani- 23
mum, *octoginta fratres ſuos eodem die ab Ocho ſeuiſſimo regum trucidatos, adiectumque ſtragi tot filiorum patrem: è ſeptem liberis, quos genuiſſet ipſa, vnum ſupereſſe: ipſum Darium floruiſſe pauliſper, vt crudelius poſſet exſtingui.* Ad 24
vltimum dolori ſuccumbit, obuolutoque capite accidentis
10, 5, 20. genibus ſuis neptem, nepotemque auerſata, cibo pariter abſtinuit

cinſcit. Alexandri bona natura; vitia fortuna vel ætatis fuiſſe oſtenditur. Pietas eius in parentes, & temperantia, itemque vitia expenduntur. fortunæ plus videtur debuiſſe quam virtuti.

tinuit & luce. quinto, poſtquam mori ſtatuerat, die ex-
25 ſtincta. Magnum profecto Alexandro indulgentiæ in eam, juſtitiæque in omnes captiuos documentum eſt mors huius: quæ quum ſuſtinuiſſet poſt Darium viuere; Alexan-
26 dro eſſe ſuperſtes erubuit. Et hercule, iuſte æſtimantibus regem liquet, bona naturæ eius fuiſſe; vitia vel fortunæ, vel
27 ætatis. Vis incredibilis animi: laboris patientia propemo- 7, 5, 1.
dum nimia; fortitudo non inter reges modo excellens, ſed
28 inter illos quoque, quorum hæc ſola virtus fuit: liberalitas ſæpe maiora tribuentis, quam à diis petuntur: clementia in deuictos, tot regna aut reddita, quibus ea dempſerat bello, 10, 1, 41.
29 aut dono data: mortis, cuius metus ceteros exanimat, perpetua contemptio: gloriæ laudiſque vt iuſto maior cupi- 7, 8, 12. 9,
30 do; ita vt iuueni & in tantis admittenda rebus. iam pietas 6 20.
erga parentes, quorum Olympiada immortalitati conſeera- 3, 6, 15. 9, 6, 26.
31 re decreuerat; Philippum vltus erat: iam in omnes fere amicos benignitas; erga milites beneuolentia; conſilium par magnitudini animi, & quantam vix poterat ætas eius ca-
32 pere, ſolertia: modus immodicarum cupiditatum, Veneris 6, 5, 32.
intra naturale deſiderium vſus, nec vlla niſi ex permiſſo vo-
33 luptas: ingentes profecto dotes erant. Illa fortunæ: diis æquare ſe, & cœleſtes honores accerſere, & talia ſuadentibus 8, 5, 5.
oraculis credere, & dedignantibus venerari ipſum vehementius quam par eſſet iraſci; in externum habitum mutare corporis cultum, imitari deuictarum gentium mores, quas
34 ante victoriam ſpreuerat. Nam iracundiam & cupidinem vini ſicuti iuuenta inritauerat, ita ſenectus mitigare potuiſſet.
35 Fatendum eſt tamen, quum plurimum virtuti debuerit, plus debuiſſe fortunæ; quam ſolus omnium mortalium in po- 3, 6, 18. 8,
teſtate habuit. Quoties illum à morte * reuocauit? quoties 3, 1.
36 temere in pericula vectum perpetua felicitate protexit? Vitæ * 9, 5, 2.
quoque finem eumdem illi, quem gloriæ ſtatuit. Exſpectauere eum fata, dum Oriente perdomito, aditoque Oceano,

De vocato rege deliberant. Perdicca annulo quem Alexander ei dederat, in medio posito,

9,3,7. quidquid mortalitas capiebat, impleret. Huic regi ducique 3 7
3,5,7. successor quærebatur: sed maior moles erat, quam vt vnus subire eam posset. Itaque nomen quoque eius & fama rerum in totum propemodum orbem, reges ac regna diffudit; clarissimique sunt habiti; qui etiam minimæ parti tantæ fortunæ adhæserunt.

CAP. VI. Ceterum Babylone (inde enim diuertit oratio) corporis eius Custodes, in regiam principes amicorum, ducesque copiarum aduocauere. sequuta est militum turba, cupientium scire, in quem Alexandri fortuna esset transitura. Multi du- 2
ces frequentia militum excluſi regiam intrare non poterant; quum præco *exceptis, qui nominatim citarentur, adire* prohibuit. sed precarium spernebatur imperium. Ac primum 3
ciulatus ingens, ploratusque renouatus est: deinde futuri exspectatio inhibitis lachrimis silentium fecit. Tunc Per- 4
dicca regia sella in conspectum vulgi data, in qua diadema
10,7,13. vestisque Alexandri cum armis erant; annulum sibi pridie
10,5,4. traditum à rege in eadem sede posuit, quorum adspectu rursus obortæ omnibus lachrimæ integrauere luctum. Et Per- 5
dicca, *ego quidem*, inquit, *annulum, quo ille regni atque imperij vires obsignare erat solitus, traditum ab ipso mihi, reddo vobis. Ceterum quamquam nulla clades huic, qua ad- 6
fecti sumus, par ab iratis diis excogitari potest; tamen magnitudinem rerum, quas egit, intuentibus credere licet, tantum virum deos accommodasse rebus humanis, quarum sorte completa cito repeterent eum suæ stirpi. Proinde quoniam 7
nihil aliud ex eo superest, quam quod semper ab immortalitate subducitur, corpori nominique quamprimum iusta solnamus; haud obliti, in qua vrbe, inter quos simus, quali rege ac præside spoliati. Tractandum est commilitones, co- 8
gitandumque, vt victoriam partam inter hos, de quibus parta est, obtinere possimus. Capite opus est. hoc ne vno an pluribus, in vestra potestate est. Illud scire debetis, militarem*

9rem sine duce turbam corpus esse sine spiritu. Sextus men- 5,12,14. 9,5.
sis est, ex quo Roxane prægnans est; optamus vt marem 10. 10, 2, 29.
enitatur: eius regnum diis adprobantibus futurum, quando
10 *adoleuerit. interim à quibus regi velitis destinate.* Hæc 10,7,8.
Perdicca. Tum Nearchus, *Alexandri modo sanguinem, ac stirpem regiæ maiestati conuenire neminem* ait *posse mirari.*
11 *Ceterum exspectari nondum ortum regem, & qui iam sit præteriri, nec animis Macedonum conuenire, nec tempori rerum. Esse è Barsine filium regis, huic diadema dandum.*
12 Nulli placebat oratio. itaque suo more hastis scuta quatien- 10, 7, 14.
tes obstrepere perseuerabant. Iamque prope seditionem
13 peruenerant; Nearcho pertinacius tuente sententiam. Tum Ptolemæus *digna prorsus est soboles*, inquit, *quæ Macedonum imperet genti Roxanes vel Barsinæ filius; cuius nomen quoque Europam dicere pigebit, maiore ex parte captiui.*
14 *Cur Persas vicerimus, vt stirpi eorum seruiamus? quod iusti illi reges Darius & Xerxes tot millium agminibus, tantisque*
15 *classibus nequidquam petiuerunt. Mea sententia hæc est, vt sede Alexandri in regia posita, qui consiliis eius adhibebantur, coeant, quoties in commune consulto opus fuerit: eoque, quod maior pars eorum decreuerit, stetur. duces, præfe-*
16 *ctique copiarum his pareant.* Ptolemæo quidam, potiores Perdiccæ adsentiebantur. Tum Aristonus orsus est dicere, *Alexandrum consultum, cui relinqueret regnum, voluisse* 10,5,5.
optimum deligi. indicatum autem ab ipso optimum Perdic- 10,5,4.
17 *cam, cui annulum tradidisset. Neque enim vnum eum adsedisse morienti; sed circumferentem oculos, ex turba amicorum delegisse cui traderet. Placere igitur summam impe-*
18 *rij ad Perdiccam deferri.* Nec dubitauere, quin vera censeret. itaque vniuersi *procedere in medium Perdiccam, & regis annulum tollere* iubebant. Hærebat inter cupiditatem pudoremque, & quo modestius, quod exspectabat, adpete-
19 ret, pertinacius oblaturos esse credebat. Itaque contatus,

diu-

Meleagro animum facit, vt explosis omnium sententiis, direptisque thesauris, Alexandri fratrem, admisso etiã militari vulgo regẽ faceret. At Pithon

diuque, quid ageret incertus; ad vltimum tamen receſſit, & poſt eos, qui ſederant proximi, conſtitit. At Meleager 20
10, 9, 18. vnus è ducibus confirmato animo, quem Perdiccæ contatio erexerat, *nec dÿ ſiuerint*, inquit, *vt Alexandri fortuna, tantique regni faſtigium in iſtos humeros ruat; homines certe non ferent. Nihil dico de nobilioribus quam hic eſt, ſed de viris tantum; quibus inuitis nihil perpeti neceſſe eſt. Nec vero intereſt, Roxanes filium, quandoque genitus erit, an* 21
10, 7, 14. *Perdiccam regem habeatis; quum iſte ſub tutelæ ſpecie regnum occupaturus ſit. Itaque nemo ei rex placet, niſi qui nondum natus eſt: & in tanta omnium feſtinatione, non iuſta modo, ſed etiam neceſſaria, exactos menſes ſolus exſpectat, & iam diuinat marem eſſe conceptum: quem vos dubitatis paratum eſſe vel ſubdere. Si medius fidius Alexan-* 22
der hunc nobis regem pro ſe reliquiſſet, id ſolum ex iis, quæ imperaſſet, non faciendum eſſe cenſerem. Quin igitur ad 23
diripiendos theſauros diſcurritis? harum enim opum regiarum vtique populus eſt heres. Hæc eloquutus per medi- 24
10, 9, 18. os armatos erupit, & qui abeunti viam dederant, ipſum ad pronunciatam prædam ſequebantur.

CA. VII. Iamque armatorum circa Meleagrum frequens globus erat, in ſeditionem ac diſcordiam verſa concione; quum quidam pleriſque Macedonum ignotus ex infima plebe, *Quid opus eſt*, inquit, *armis, ciuilique bello habentibus regem, quem quæritis? Aridæus Philippo genitus, Alexandri pauloante* 2
regis frater, ſacrorum, cærimoniarumque conſors modo, nunc ſolus heres, præteritur à vobis. Quo merito ſuo? quidve fecit, cur etiam gentium communi iure fraudetur? Si Alexandro ſimilem quæritis, nunquam reperietis; ſi proximum, hic ſolus eſt. His auditis concio primo ſilentium velut iuſ- 3
ſa habuit: conclamant deinde pariter *Aridæum vocandum eſſe, mortemque meritos, qui concionem ſine eo habuiſſent.* Tum Pithon plenus lachrimarum orditur dicere. 4

Nunc

Roxanes filio nondum nato regnum ſeruari iubet: cui præcipes adſentiuntur. inde inter eos & Meleagrum

Nunc vel maxime miſerabilem eſſe Alexandrum, qui tam bonorum ciuium militumque fructu, & præſentia fraudatus eſſet. Nomen enim memoriamque regis ſui tantum intu- 5
entes, ad cetera caligare eos. * Haud ambigue in iuuenem, cui regnum deſtinabatur, impenſa probra; quæ magis ipſi odium, quam Aridæo contemptum adtulerunt: quippe 6
dum miſerentur, etiam fauere ceperunt. Igitur *non alium ſe quam eum, qui ad hanc ſpem genitus eſſet, regnare paſſu-* 10, 7, 16.
ros pertinaci adclamatione declarant, *vocarique Aridæum* 7
iubent. Quem Meleager infeſtus inuiſuſque Perdiccæ ſtrenue perducit in regiam; & milites *Philippum* conſalutatum, 8
regem adpellant. Ceterum hæc vulgi erat vox; principum alia ſententia. E quibus Pithon conſilium Perdiccæ exſequi cepit, *tutoreſque* deſtinat *filio ex Roxane futuro, Perdic-* 10, 6, 9.
9 *cam, & Leonnatum ſtirpe regia genitos.* Adiecit, *vt in Europa Craterus & Antipater res adminiſtrarent.* Tum iuſiurandum à ſingulis exactum *futuros in poteſtate regis ge-*
10 *niti Alexandro.* Meleager haud iniuria metu ſupplicii territus, cum ſuis ſeceſſerat. Rurſus Philippum trahens ſecum inrupit regiam, clamitans *ſuffragari reipubl. de nouo rege pauloante concepto, robur ætatis experirentur; modo ſtirpem Philippi, & filium, ac fratrem regum duorum ſibimet-*
11 *ipſis potiſſimum crederent.* Nullum profundum mare, nullum vaſtum fretum & procelloſum tantos ciet fluctus; quantos multitudo motus habet. vtique ſi noua & breui dura- 9, 4, 22.
12 tura libertate luxuriat. Pauci Perdiccæ modo electo; plures Philippo quam ſperauerat, imperium dabant. Nec velle, nec nolle, quidquam diu poterant; pœnitebatque modo conſilii, modo pœnitentiæ ipſius. Ad vltimum tamen
13 in ſtirpem regiam inclinauere ſtudiis. Ceſſerat ex concione Aridæus principum auctoritate conterritus, & abeunte illo conticuerat magis, quam languerat militaris fauor. Itaque reuocatus veſtem fratris, eam ipſam, quæ in ſella poſita 10, 6, 4.

 fuerat,

fuerat, induitur. Et Meleager thorace sumpto capit arma, 14
10, 6, 12. nouique regis satelles sequitur. Phalanx hastis clypeos quatiens *expleturam se sanguine illorum, qui adfectauerant nihil ad ipsos pertinens regnum*, minabatur. *in eadem domo* 15
familiaque imperij vires remansuras esse gaudebant; *hereditarium imperium stirpem regiam vindicaturam*; *adsue-*
4, 1, 17. 10, *tos se nomen ipsum colere, venerarique, nec quemquam id*
7, 6. *capere, nisi genitum vt regnaret.* Igitur Perdicca territus *con-* 16
claue in quo Alexandri corpus iacebat, adseruari iubet. Sexcenti cum ipso erant, spectatæ virtutis: Ptolemæus quo-
10, 5, 8. que se adiunxerat ei, puerorumque regia cohors. Ceterum 17
haud difficulter à tot millibus armatorum clausira perfracta sunt. Et rex quoque inruperat stipatus satellitum turba, quorum princeps erat Meleager. Iratusque Perdicca *hos, qui* 18
Alexandri corpus tueri vellent, sevocat; sed qui inruperant, eminus tela in ipsum iaciebant. multisque vulneratis, tandem seniores demptis galeis, quo facilius nosci possent, precari, qui cum Perdicca erant, cepere, *vt abstinerent bello, regique & pluribus cederent.* Primus Perdicca arma de- 19
posuit; ceterique idem fecere. Meleagro deinde suadente *ne à corpore Alexandri discederent*; insidiis locum quæri rati, diuersa regiæ parte ad Euphraten fugam intendunt. Equitatus, qui ex nobilissimis iuuenum constabat, Perdiccam 20
& Leonnatum frequens sequebatur; placebatque *excedere*
10, 8, 11. *vrbe, & tendere in campos.* Sed Perdicca ne pedites qui- 21
dem sequuturos ipsum desperabat: itaque ne abducendo equites abrupisse à cetero exercitu videretur, in vrbe substitit.

CA. VIII. AT Meleager regem monere non destitit, *ius imperij*
Perdiccæ morte sanciendum esse: ni occupetur impotens ani-
10, 9, 7. *mus, res nouaturum. Meminisse eum quid de rege meruis-*
6, 8, 6. *set, neminem autem ei satis fidum esse, quem metuat.* Rex 2
10, 9, 18. patiebatur magis, quam adsentiebatur. Itaque Meleager silen-

silentium pro imperio habuit, misitque regis nomine, qui Perdiccam accersérent. iisdem mandatum, *vt occiderent, si* 3 *venire dubitaret.* Perdicca nunciato satellitum aduentu, sexdecim omnino pueris regiæ cohortis comitatus in limi- 8, 6, 1.
ne domus suæ constitit; castigatosque & *Meleagri mancipia* idemtidem adpellans, sic animi vultusque constantia ter-
4 ruit, vt vix mentis compotes fugerent. Perdicca pueros *equos* iussit *conscendere*; & cum paucis amicorum ad Leonnatum peruenit; iam firmiore præsidio vim propulsaturus,
5 si quis inferret. Postero die indigna res Macedonibus videbatur, Perdiccam ad mortis periculum adductum; & Me-
6 leagri temeritatem armis vltum ire decreuerant. atque ille seditione prouisa, quum regem adisset, interrogare eum cepit, *an Perdiccam comprehendi ipse iussisset.* ille *Meleagri in-*
stinctu se iussisse respondit. *Ceterum non debere tumultua-*
7 *ri eos; Perdiccam enim viuere.* Igitur concione dimissa Meleager equitum maxime defectione perterritus, inopsque consilii (quippe in ipsum periculum reciderat, quod inimico pauloante intenderat) triduum fere consumpsit incerta
8 consilia voluendo. Et pristina quidem regiæ species manebat. nam & legati gentium regem adibant: & copiarum duces aderant: & vestibulum satellites armatique comple-
9 uerant. Sed ingens sua sponte mœstitia vltimæ desperationis index erat: suspectique inuicem non adire propius; non conloqui audebant, secretas cogitationes intra se quoque voluentes, & ex comparatione regis noui, desiderium excita-
10 batur amissi. *Vbi ille esset, cuius imperium, cuius auspicium*
sequuti erant, requirebant. *destitutos se inter infestas indo-* 6, 9, 28.
mitasque gentes, expetituras tot cladium suarum pœnas,
11 *quandocumque oblata esset occasio.* His cogitationibus animos exedebant, quum annunciatur *equites, qui sub Perdicca*
essent, occupatis circa Babylonem campis, frumentum, quod in 10, 7, 20.
12 *vrbem inuehebatur, retinuisse.* Itaque inopia primum,

deinde fames eſſe cepit; & qui in vrbe erant, *aut reconciliandam gratiam cum Perdicca; aut armis certandum eſſe* cenſebant. Forte ita acciderat, vt qui in agris erant, popu- 13
lationem villarum vicorumque veriti, confugerent in vrbem: oppidani, quum ipſos alimenta deficerent, vrbe excederent: & vtrique generi tutior aliena ſedes, quam ſua videretur. Quorum conſternationem Macedones veriti, in 14
regiam coeunt; quæque ipſorum ſententia eſſet, exponunt. Placebat autem *legatos ad equites mitti de finienda diſcordia, armiſque ponendis.* Igitur à rege legatur Paſas Theſ- 15
ſalus, & Amiſſas Megalopolitanus, & Perilaus: qui quum mandata regis edidiſſent; *non aliter poſituros arma equites, quam ſi rex diſcordiæ auctores dedidiſſet,* tulere reſponſum. His renunciatis ſua ſponte milites arma capiunt; 16
quorum tumultu è regia Philippus excitus, *Nihil,* inquit, *ſeditione eſt opus. nam inter ſe certantium præmia, qui quieuerint, occupabunt. Simul mementote rem eſſe cum ciuibus;* 17
quibus ſpem gratiæ cito abrumpere ad bellum ciuile properantium eſt. Altera legatione an mitigari poſſint, experiamur: & credo nondum regis corpore ſepulto, ad præſtanda 18
ei iuſta omnes eſſe coituros. Quod ad me attinet, reddere 19
hoc imperium malo; quam exercere ciuium ſanguine: & ſi nulla alia concordiæ ſpes eſt, oro, quæſoque eligite potiorem. Oborris deinde lachrimis diadema detrahit capiti; dextram, 20
qua id tenebat, protendens, vt *ſi quis ſe digniorem profiteretur, acciperet.* Ingentem ſpem indolis ante eum diem fra- 21
tris claritate ſuppreſſam, ea moderata excitauit oratio. itaque cuncti inſtare ceperunt, *vt quæ agitaſſet, exſequi vellet.* Eoſ- 22
dem rurſus legat petituros, *vt Meleagrum tertium ducem acciperent.* Haud ægre id impetratum eſt. nam & abducere Meleagrum Perdicca à rege cupiebat; & vnum duobus imparem futurum eſſe cenſebat. Igitur Meleagro cum pha- 23
lange obuiam egreſſo, Perdicca equitum turmas antecedens occur-

occurrit. Vtrumque agmen mutua ſalutatione facta coit; in perpetuum, vt arbitrabantur, concordia & pace firmata.

Sed iam ſatis admouebantur Macedonum genti bella CAP IX.
ciuilia. Nam & inſociabile eſt regnum; & à pluribus ex- 4, 11, 22.
2 petebatur. Primum ergo conlegere vires; deinde diſperſerunt: & quum pluribus corpus, quam capiebat, oneraſſent; cetera membra deficere ceperunt: quodque imperium ſub
3 vno ſtare potuiſſet: dum à pluribus ſuſtinetur, ruit. Proinde iure meritoque populus Romanus *ſalutem ſe principi ſuo debere* profitetur, cui noctis, quam pene ſupremam habui-
4 mus, nouum ſidus inluxit. Huius hercule, non ſolis ortus, lucem caliganti reddidit mundo; quum ſine ſuo capite diſ-
5 cordia membra trepidarent. Quot ille tum exſtinxit faces? 4, 4, 21.
quot condidit gladios? quantam tempeſtatem ſubita ſerenitate diſcuſſit? Non ergo reuireſcit ſolum; ſed etiam floret
6 imperium. Abſit modo inuidia, excipiet huius ſæculi tempora, eiuſdem domus vtinam perpetua, certe diuturna poſte-
7 ritas. Ceterum vt ad ordinem, à quo me contemplatio 4, 4, 35.
publicæ felicitatis auerterat, redeam; Perdicca vnicam ſpem ſalutis ſuæ in Meleagri morte deponebat: *vanum eumdem & infidum, celeriterque res nouaturum, & ſibi maxime in-* 10, 8, 1.
8 *feſtum occupandum eſſe.* Sed alta diſſimulatione conſilium premebat; vt opprimeret incautum. Ergo clam quoſdam ex copiis, quibus præerat, ſubornauit, *vt quaſi ignoraret ipſe, conquererentur palam, Meleagrum æquatum eſſe Perdic-*
9 *cæ.* Quorum ſermone Meleager ad ſe relato, furens ira, Perdiccæ quæ comperiſſet, exponit. Ille velut noua re exterritus, admirari, queri, dolentiſque ſpeciem oſtentare ei cepit; ad vltimum conuenit, *vt comprehenderentur tam ſeditioſæ*
10 *vocis auctores.* Agit Meleager gratias, amplexuſque Per-
11 diccam, *fidem eius in ſe, ac beneuolentiam* conlaudat. Tum communi conſilio rationem opprimendi noxios ineunt. placet *exercitum patrio more luſtrari.* & probabilis cauſſa

exercitum pedites ab equitatu poterenti, seditionis auctore; dele-
re cogantur: quibus interfectis, non multa post etiam Meleagrum

videbatur præterita discordia. Macedonum reges ita lustra- 12
re soliti erant milites, vt discissæ canis viscera vltimo in
campo, in quem deduceretur exercitus, ab vtraque abiicerentur parte: intra id spatium armati omnes starent, hinc equites, illinc phalanx. Itaque eo die, quem huic sacro desti- 13
nauerant, rex cum equitibus elephantisque constiterat contra pedites, quis Meleager præerat. Iam equestre agmen 14
mouebatur, & pedites subita formidine ob recentem discordiam, haud sane pacati quidquam exspectantes, parumper addubitauere, *an in vrbem subducerent copias?* quippe pro equitibus planicies erat. Ceterum veriti ne temere com- 15
militonum fidem damnarent; substitere, præparatis ad dimicandum animis, si quis vim inferret. Iam agmina coibant, paruumque interuallum erat, quod aciem vtramque diuideret. Itaque rex cum vna ala obequitare peditibus ce- 16
pit, *discordiæ auctores*, quos tueri ipse debebat, instinctu Perdiccæ *ad supplicia* deposcens: minabaturque *omnes turmas cum elephantis inducturum se in recusantes.* Stupebant 17
improuiso malo pedites: nec plus in ipso Meleagro erat aut consilii, aut animi. tutissimum ex præsentibus videbatur, exspectare potius, quam mouere fortunam. Tum Per- 18
10, 6, 20. dicca vt torpentes & obnoxios vidit; CCC fere, qui Me-
10, 6, 24. leagrum erumpentem ex concione, quæ prima habita est post mortem Alexandri, sequuti erant, à ceteris discretos, elephantis in conspectu totius exercitus obiicit; omnesque belluarum pedibus obtriti sunt, nec prohibente Philippo,
10, 8, 2. nec auctore. adparebatque id modo pro suo vindicaturum, 19
quod adprobasset euentus. Hoc bellorum ciuilium Macedonibus & omen & principium fuit. Meleager sero intel- 20
lecta fraude Perdiccæ, tum quidem, quia ipsius corpori vis non adferebatur, in agmine quietus stetit: at mox, damna- 21
ta spe salutis, quum eius nomine, quem ipse fecerat regem,
10, 7, 10. 18 perniciem suam abutentis videret inimicos; confugit in tem-

templum: ac ne loci quidem religione defensus, occiditur. 4, 4, 13.

PERDICCA perducto in vrbem exercitu, consilium prin- CAP. X.
cipum virorum habuit, in quo *imperium ita diuidi placuit, vt rex quidem summam eius obtineret; satrapes Ptolemæus*
2 *Aegypti & Aphricæ gentium, quæ in ditione erant. Lao-* 10, 10, 20.
medonti Syria cum Phœnice data est: *Philotæ Cilicia* destinata: *Lyciam cum Pamphilia & maiore Phrygia obtinere* iussus *Antigonus: In Cariam Cassander; Menander in Ly-*
3 *diam missi. Phrygiam minorem Hellesponto adiunctam Leonnati prouinciam esse* iusserunt. *Cappadocia Eumeni cum Paphlagonia* cessit. Præceptum est, *vt regionem eam vsque ad Trapezunta defenderet, bellum cum Arbate gere-*
4 *ret.* solus hic detrectabat imperium. *Pithon Mediam, Ly-* 8, 1, 14.
simachus Thraciam, adpositasque Thraciæ Ponticas gentes obtinere iussi. *Qui Indiæ, quique Bactris & Sogdianis, ce-* 8, 2, 14.
teris que aut Oceani aut rubri maris accolis præerant, quibus quisque finibus habuisset, imperij etiam ius obtineret. Decretum est, *vt Perdicca cum rege esset, copiisque præesset,*
5 *quæ regem sequebantur.* Credidere quidam *testamento Alexandri distributas esse prouincias*; sed famam eius rei, quamquam ab auctoribus tradita est, vanam fuisse compe-
6 rimus. Et quidem suas quisque opes diuisis imperii partibus tuebantur. quas ipsi fundauerant, si vnquam aduersus
7 immodicas cupiditates terminus staret. Quippe pauloan- 7, 8, 12.
te regis ministri, specie imperii alieni procurandi singuli ingentia inuaserant regna; sublatis certaminum caussis, quum & omnes eiusdem gentis essent; & à ceteris sui quisque im-
8 perii regione discreti. Sed difficile erat eo contentos esse, quod obtulerat occasio: quippe sordent prima quæque, quum maiora sperantur. Itaque omnibus expeditius vide-
9 batur augere regna; quam fuisset accipere. Septimus dies erat, ex quo corpus regis iacebat in solio; curis omnium ad formandum publicum statum à tam solenni munere auer- 10, 1, 32.
sis.

nulla tabe corruptum, curatur. Venenum quod ex Styge manat, ab Iolla interfectum plerique credidérunt. sed rumor potentia fontium exstinxit; corpus Alexandriam translatum, et

sis. Et non aliis quam Mesopotamiæ regione feruidior æstus existit, adeo vt pleraque animalia, quæ in nudo solo deprehendit, exstinguat; tantus est vapor solis & cœli, quo cuncta velut igne torrentur. Fontes aquarum & rari sunt; & incolentium fraude cælantur: ipsis vsus patet; ignotus est aduenis. Vt tandem curare corpus exanimum amicis vacauit; nulla tabe, ne minimo quidem liuore corruptum videre, qui intrauerant. vigor quoque, qui constat ex spiritu, non destituerat vultum. Itaque *AEgyptij, Chaldæique iussi corpus suo more curare*, primo non sunt ausi admouere velut spiranti manus: deinde precati, *vt ius fasque esset mortalibus adtrectare eum*; purgauere corpus, repletumque est odoribus aureum solium, & capiti adiecta fortunæ eius insignia. *Veneno necatum esse* credidere plerique: *filium Antipatri inter ministros Iollam nomine patris iussu dedisse.* Sæpe certe audita erat vox Alexandri, *Antipatrum regium adfectare fastigium; maioremque esse præfecti opibus, ac titulo Spartanæ victoriæ inflatum, omnia a se data adsérentem sibi.* Credebant etiam *Craterum cum veterum militum manu ad interficiendum eum missum.* Vim autem veneni, quod in Macedonia gignitur, talem esse constat, vt ferrum quoque exurat, vngulæ iumenti duntaxat patiens. *Stygem* adpellant fontem, ex quo pestiferum virus emanat. *Hoc per Cassandrum adlatum, traditumque fratri Iollæ, & ab eo supremæ regis potioni inditum.* Hæc vtcumque sunt tradita, EORVM, quos rumor adsperserat, mox potentia exstinxit. Regnum enim Macedoniæ Antipater; & Græciam quoque inuasit. soboles deinde excepit; interfectis omnibus quicumque Alexandrum etiam longinqua cognatione contigerant. Ceterum corpus eius à Ptolemæo, cui Ægyptus cesserat, Memphim; & inde paucis post annis Alexandriam translatum est: omnisque memoriæ ac nomini honos habetur.

J. FREINS-

Darius à suo lethaliter vulneratus Polystrato Macedoni, à quo repertus fuerat, extrema mandata ad Alex. perferenda dat: epotaque quam ille adtulerat aqua, exspirat. Alexandri super eo commiseratio. & cætt.

J. FREINSHEMII SVPPLEMENTVM in Curtii lib. 5. cap. 13. num. 25.

MIratusque confossa potius quam abacta esse, semiuiui hominis gemitum percipit. itaque more ingenii humani cupidus visendi quid rei vehiculo isto conderetur, dimotis pellibus, quibus obtectum erat, Darium multis vulneribus confossum reperit. regius enim cultus, & aureæ catenæ quis à parricidis vinctus fuerat, dubitationem eximebant. Non erat expers Græci sermonis Darius; gratiasque agebat diis, *qui post tanta mala, tamque grauia, hoc tamen indulsissent solatij, ne omnino in solitudine extremum spiritum effunderet. Itaque te*, inquit, *quisquis es mortalium, per communem hominum sortem, à qua nec maximos regum exemptos esse præsenti spectaculo moneris, rogo quæsoque, vt hæc ad Alexandrum mandata mea perferas; nihil eorum quæ longe tristissima perpessus sum, ne hunc quidem incomparabilis calamitatis exitum, ita grauem mihi adcidisse vt hoc vnum, quod post tanta in me meosque merita aduersus clementissimum victorem inimico viuendum fuit, & nunc ingrato moriendum est. Sed si qua postremis miserorum votis apud deos vis est, & cum ipso spiritu profusas preces mitius aliquod numen exaudit; ille quidem sospes & incolumis, longeque supra contagium mea sortis & insidiam fortunæ positus, in solio Cyri gloriosam ætatem exigat: suaque virtutis memor eum matri liberisque meis* Iustin. 11, 15, 5. Curtius 5, 11, 5. Iustin. 11, 15, 6.

locum apud se esse patiatur, quem illi fide & obsequio meruerint. at parricidas promptum exitium consequatur, quod Alexander inrogabit, si non misericordia infelicis hostis, saltem odio factorum, & ne impunita in aliorum etiam regum fastum erumpant. Posthæc quum siti angeretur, adlata per Polystratum aqua recreatus, *ergo*, ait, *hanc etiam tantis calamitatibus extremam adcedere oportuit, vt benemerito gratiam referre non possim! at referet Alexander; Alexandro vero dij.* Dextram deinde protendit, *eamque Alexandro, fidei regiæ pignus, ferri* iubens, adprehensa Polystrati manu animam efflauit. Alexander an spiranti adhuc supervenerit, incertum est: illud constat, miserabili regis opulentissimi exitu comperto, copiosas lachrimas profudisse, statimque chlamyde sibi detracta corpus operuisse, & magno cum honore *ad suos deferri* iussisse, *vt regio Persarum more curatum monumentis maiorum inferretur.* Ingratitudinem* hominum, à quis pro summis beneficiis crudele exitium Darius pertulit, quamquam suopte ingenio horrendum & execrabilem, insigniore ad posteritatem infamia damnauit canis cuiusdam mira fides, qui ab omnibus familiaribus derelicto solus adfuit, & quam in viuum præ se tulit beniuolentiam, morienti quo-

Plutarch. cap. 27. Zonaras. Iustin. 11, 15, 13. Arrian. 3, 5, 25. Diodo. 17, 73. Iustin. 11, 16, 14. Plut. c. 78. Zonaras. Εὐεργεσίας λέγω A. * Iustin. 11, 15, 8.

quoque constanter præstitit. Hunc vitæ finem sortitus est ille, 3 4
quem modo contumelia adfici putabant, nisi *regem regum, & deorum consanguineum* salutarent: magnoque iterum experimento ad- 2. 4, 26.
probatum est, NEMINEM magis patere fortunæ, quam qui pluribus eiusdem blandiciis inretitus, iugum illius tota ceruice receperit.

SVPPLEMENTVM
In Curtii lib. 6. à principio.

DVm ea per Asiam geruntur, ne in Græcia quidem Macedoniaque tranquillæ res fuere. Regnabat apud Lacedæmoni- Diod. 16, 89.
os Agis Archidami filius, qui Tarentinis opem ferens ceciderat, eadem die quo Philippus Athenienses ad Chæroneam vicit. Is Alex- 2
Iust. 12, 1, 5. andri per virtutem æmulus, ciues suos stimulabat, *ne Græciam seruitute Macedonum diutius premi paterentur: nisi in tempore prouiderent, idem iu-* Diod. 17, 62.
gum ad ipsos transiturum esse. Adnitendum igitur, dum aliquæ adhuc Persis ad resistendum vires essent: illis oppressis, aduersus immanem potentiam frustra auxilia libertatis memores futuros. Sic instinctis animis occasionem belli 3
ex commodo ceptandi circumspiciebant. Igitur felicitate Memno- Diod. 17, 29.
nis inuitati, consilia eum ipso miscere adgressi sunt; & postquam
ille rerum lætarum initia intempestiua morte destituit, nihilo re- 4
missius agebant. Sed ad Pharnabazum & Autophradaten pro- Arrian. 2, 3, 10, & 18.
fectus Agis, triginta argenti talenta, decemque triremes impetra-
uit, quas Agesilao fratri misit, vt in Cretam nauigaret, cuius insu- Curt. 4, 1, 39.
læ cultores inter Lacedæmonios & Macedonas diuersis studiis dis- Arrian. 2, 3.
trahebantur. Legati quoque ad Darium missi sunt, qui in vsum 5
belli ampliorem vim pecuniæ, pluresque naues peterent. Atque 2. 3, 5, 10.
hæc eorum cepta clades ad Issum (nam ea interuenerat) adeo non
interpellauit, vt etiam adiuuerit. quippe fugientem insequutus 6
Alexander in longinqua loca magis magisque rapiebatur; & ex
ipso prælio mercenariorum ingens multitudo in Græciam fuga pe- Curt. 4, 1, 39.
netrauerat. quorum octo millia Persica pecunia conduxit Agis, Diod. 17, 48.
eorumque opera plerasque Cretensium vrbes recepit. Quum 7
deinceps Menon in Thraciam ab Alexandro missus, barbaros ad Diod. 17, 62.
defectionem impulisset, adque eam comprimendam Antipater ex-
ercitum ex Macedonia in Thraciam duxisset, opportunitate tem-
poris strenue vsi Lacedæmonii totam Peloponnesum, paucis vrbi-
bus exceptis, in partes traxerunt, confectoque exercitu viginti mil- Iust. 12, 1, 8.
lium peditum, cum equitibus bis mille, Agidi summam imperij de-
tulerunt.

8 tulerunt. Antipater ea re comperta bellum in Thracia, quibus Diod. 17, 63.
potest conditionibus componit; raptimque in Græciam regressus,
ab amicis sociisque ciuitatibus auxilia cogit. Quibus conueni-
9 entibus ad quadraginta pugnatorum millia recensuit. Aduene- Frontin. 2,
rat & ex Peloponneso valida manus: sed quia dubiam ipsorum fi- 11, 4.
dem resciuerat, dissimulata suspicione gratias egit, *quod ad defendendam aduersus Lacedæmonios Alexandri dignitatem adfuissent: scripturum se id regi, gratiam in tempore relaturo. in præsens nihil opus esse maioribus copiis: ita-*
10 *que domos redirent, foederis necessitate expleta.* Nuncios deinde ad Alex- Curtius 7,
andrum mittit, de motu Græciæ certiorem facturos. Atque illi
regem apud Bactra demum consequuti sunt; quum interim An- 4, 32.
11 tipatri victoria, & nece Agidis in Arcadia transactum esset. Sane Arrian. 3,
iam pridem tumultu Lacedæmoniorum cognito, quantum tot ter- 1, 22.
rarum spatiis discretus potuit, prouiderat: Amphoterum *cum Cypriis & Phœniciis nauibus in Peloponnesion nauigare*; Meneren *tria millia talentum ad mare deferre* iusserat, *vt ex propinquo pecuniam Antipatro subnumi-* Arrian. 3,
12 *straret, quanta illum indigere cognouisset.* Probe enim perspexerat, quanti 3, 20.
ad omnia momenti motus istius inclinatio futura esset, quamquam
deinceps adepto victoriæ nuncio suis operibus id discrimen com-
13 parans, *murium eam pugnam fuisse* cauillatus est. Ceterum principia Plutarch.
eius belli haud improspera Lacedæmoniis fuere. Iuxta *Corrha- Agesilao
gum Macedoniæ castellum cum Antipatri militibus congressi vi- cap. 25.
ctores exstitetant: & rei bene gestæ fama etiam qui suspensis men- * Aeschines
tibus fortunam spectauerant, in societatem eorum pertracti sunt. cõtra Ctesiphontem.
14 Vna ex Elæis Achæisque vrbibus Pellene fœdus aspernabatur; & Polybius
in Arcadia Megalopolis, fida Macedonibus ob Philippi memori- 2, 48.
am, à quo beneficiis adfecta fuerat. Sed hæc arcte circumsessa Aeschines.
haud procul deditione aberat, nisi tandem Antipater subueniisset.
15 Is postquam castra castris contulit, seque numero militum alioque
adparatu superiorem conspexit, quamprimum de summa rerum
prælio contendere statuit: neque Lacedæmonii detrectauere cer-
16 tamen. Ita commissa est pugna, quæ rem Spartanam maiorem Pausanias
in modum adflixit. Quum enim angustiis locorum, in quibus pu- lib. 1.
gnabatur, confisi, vbi hosti nullum multitudinis vsum futurum Curtius 6.
credebant, animose congressi essent, neque Macedones impigre 1, 10.
17 resisterent, multum sanguinis fusum est. Sed postquam Antipa-
ter integram subinde manum laborantibus suis subsidio mittebat;
impulsa Lacedæmoniorum acies gradum paulisper retulit. Quod
conspicatus Agis, cum cohorte regia, quæ ex fortissimis constabat,
se in medium pugnæ discrimen immisit &c.

SVPPLEMENTVM

In Curtii lib. 10. cap. 1. num. 45.

AMissa propemodum Thracia, ne Græcia quidem tumultibus inconcussa mansit. Nam Alexander, punita satraparum quorundam insolentia, quam, dum in extremo orbe Indorum armis
Curt. 10, 1, 8. Plut. cap. 117. adtinetur, per summa scelera atque flagitia in prouinciales exercuerant, ceterorum metum intenderat: qui in paribus delictis 2
Diodor. 17, 106. idem admissorum præmium exspectantes, in mercenariorum militum fidem confugiebant, illorum manibus, si ad supplicium poscerentur salutem suam tutaturi; aut pecunia quanta poterat coacta, fugam inibant. Ea re cognita literæ ad omnes Asiæ prætores 3
missæ sunt, quibus inspectis *è vestigio omnes peregrinos milites qui stipendia sub ipsis facerent, dimittere* iubebantur. Erat inter eos Harpalus, quem 4
Plut. cap. 16. Alexander, quod ob ipsius amicitiam olim à Philippo eiectus solum vertisset, inter fidissimos habebat, & post Mazæi mortem satrapia
Plut. c. 74. Arrian. 3, 1, 24. 3, 8, 14. Babyloniæ donauerat, thesaurorumque custodiæ præfecerat. Is 5
Diodor. 17, 108. igitur quum fiduciam quam in propensissima regis gratia habere poterat, magnitudine flagitiorum consumpsisset, quinque talentorum millia ex gaza regia rapit, conductaque sex millium mercenariorum manu, in Europam euadit. Iamprídem [a] enim luxu & 6
[a] Athenæus 13, 7. [b] Diodor. 17, 108. libidinibus in præceps tractus, desperataque apud regem venia, aduersus iram ipsius in alienis opibus subsidium circumspicere ceperat; [b] & Athenienses, quorum non contemnendam potentiam,
* Plutarch. Phoc. cap. 28. & Demosth. cap. 34. Iustin. 13, 5, 7. Dinarchus cōtra Demosth. & apud ceteros Græcos auctoritatem, tum occultum in Macedonas odium norat, sedulo coluerat. Itaque spem suis faciebat, *Athenienses aduentu suo cognito, copiisque & pecuniis quas adduceret coram inspectis,* 7
protinus arma consiliaque sociaturos esse. Nam apud populum imperitum & mobilem, per homines improbos * & auaritia venales, omnia se muneribus consequuturum existimabat.

SVPPLEMENTVM

In Q. Curtii lib. 10. cap. 4. num. 4.

Arrianus 7, 2, 23. Plutarchus c. 122. Iustin. 12, 12, 6. Diodor. 17, 109. TAndem præ dolore vix mentis compotes vniuersi concurrunt ad regiam, armisque ante fores proiectis, tunicati adstantes, *nuda & obnoxia pœnis corpora admitti* flentes orabant. *non se deprecari quin* 1
supplicijs sontium expiarentur, quæ per contumaciam deliquissent. regis iracundiam sibi morte tristiorem esse. Quumque dies noctesque ante regiam 2
persistentes, miserabili clamore habituque pœnitentiam suam adprobarent; biduum tamen aduersus humilimas suorum preces iracun-

iracundia regis durauit. tertio die victus constantia supplicum, processit; incusataque leniter exercitus immodestia, non sine mul-
5 tis vtrimque lachrimis, *in gratiam se cum ipsis redire* professus est. Digna tamen res visa est, quæ maioribus hostiis expiaretur. Itaque Arrian. 7, sacrificio magnifice perpetrato, Macedonum simul Persarumque 2, 27.
primores inuitauit ad epulas. *Nouem millia eo conuiuio excepisse*, proditum est memoriæ, *eosque omnes inuitante rege ex eodem cratere libauisse, Græcis barbarisque vatibus tum alia fausta vota præeuntibus, tum imprimis vt ea*
4 *vtriusque imperij in idem corpus coalita societas perpetua foret.* Maturata deinde est missio, & infirmissimus quisque exauctorati. amicorum quoque seniorum quibusdam commeatum dedit. ex quis Clitus Iust. 12, 12, 8.
cognomento Albus, Gorgiasque & Polydamas, & Antigenes fue-
5 re. Abeuntibus non modo præteriti temporis stipendia cum fide persoluit, verum etiam talentum adiecit in singulos milites, viatici Arrian. 7, nomine. *Filios ex Asiaticis vxoribus susceptos* (ad decem millia fuisse tra- 2, 28.
ditur) *apud se relinqui* iussit, *ne in Macedoniam cum parentibus transgressi, &* Diod. 17, 110.
coniugibus liberisque prioribus permixti familias singulorum contentionibus &
discordijs implerent: sibi curæ fore pollicitus, vt patrio more instituti militiæ artes
6 *edocerentur.* Ita supra decem veteranorum millia dimissa sunt; ad- Iustin. 12, 12, ditusque est Craterus, qui eos deduceret, ex præcipuis regis amicis, 7. Diod. 17,
7 *isti si quid humanitus contigisset, Polyperchonti parere* iussi sunt. Literis 109. etiam ad Antipatrum scriptis, *honorem emeritis haberi* præcepit, *vt quo-* Arrian. 7, 2, 31.
ties ludi atque certamina ederentur, in primis ordinibus coronati spectarent: vtque fato functorum liberi, etiam impuberes, in paterna stipendia succederent. Plut. cap. 122.
8 *Craterum Macedonia continentibusque regionibus cum imperio præesse* placuit; Arrian. 7, *Antipatrum cum supplemento iuniorum Macedonum ad regem pergere.* Vere- 2, 31.
batur enim ne per discordiam præfecti cum Olympiade grauis ali- Iustin. 12, 12, 9.
9 qua clades acciperetur. Nam multas ad Alexandrum epistolas mater, multas Antipater miserat; vicissimque alter alterum adroganter & acerbe pleraque facere criminabantur, quæ ad dedecus,
10 aut detrimentum regiæ maiestatis pertinerent. Postquam enim rumor occisi regis temere vulgatus in Macedoniam penetrauisset, Plut. cap. 117.
mater eius sororque Cleopatra tumultuatæ fuerant; & hæc qui-
11 dem paternum regnum, Olympias Epirum inuaserat. Forte dum [a] Plutarch. eiusmodi literæ redduntur, Hephæstion adsuetus omnium arca- apophth.
norum se participem haberi, resignatas [a] ab Alexandro simul inspi- cap. 39. & ciebat. Neque vetuit eum rex; sed detractum digito annulum de fortuna
ori legentis admouit, nihil eorum quæ perscripta essent, in alios ef- Alex. 2, 17.
12 ferendum significans. Incusasse [b] autem ambos fertur, & matris in- [b] Arrian. 7, solentia permotum exclamasse, *eam pro habitatione decem mensium, quam* 2, 33. Marcellin. 14, 38.

in vtero sibi præbuisset, grauem mercedem exigere: Antipatrum vero suspectum habuisse, quasi parta ex Spartanis victoria tollentem animos, & imperio tot iam in annos prorogato supra præfecti modum elatum. Itaque quum eius grauitas atque integritas à quibusdam prædicaretur; subiecit, *exterius quidem album videri, sed si penitus inspiciatur, totum esse purpureum.* Pressit tamen suspicionem suam, neque vllum manifestius abalienati animi indicium prætulit. Credidere tamen plerique, *Antipatrum euocari se supplicij caussa ratum, impiis machinationibus, regiæ mortis*, quæ paulopost sequuta est, *auctorem exstitisse.* Interea rex vt imminuti exercitus detrimenta sarciret, optimum quemque Persarum in Macedonicos ordines adlegit: mille etiam præstantissimos segregauit ad propiorem sui corporis custodiam: aliam *hastatorum manum*, haud pauciores decem millibus, *circa regium tabernaculum excubias agere* iussit. Hæc agenti Peucestes superuenit cum viginti sagittariorum funditorumque millibus, quos ex sua prouincia coegerat. his per exercitum distributis profectus est Susis, Tigrique amne transmisso, apud Carrhas castrametatus est; inde quartiduo per Sittacenen ductis copiis Sambana processit; vbi per septem dies quietum agmen tenuit. Tridui deinde itinere emenso Celonas peruentum est. oppidum hoc tenent Bœotia profecti, quos Xerxes sedibus suis excitos in orientem transtulit: seruabantque argumentum originis peculiari sermone, ex Græcis plerumque vocibus constante; ceterum ob commerciorum necessitatem finitimorum barbarorum lingua vtebantur. Inde Bagistamen ingressus est, regionem opulentam, & abundantem arborum amœno & fecundo fœtu, ceteriisque ad vitæ non vsum modo, verum etiam delectationem pertinentibus. Grauis inter hęc Eumeni cum Hephæstione simultas inciderat. Nam seruos Eumenis diuersorio quod pro hero suo anteceperant, Hephæstio proturbauit, ut Euius tibicen eo reciperetur. neque diu post, quum iam sopita odia viderentur, noua exorta contentione adeo recruduerunt, vt etiam in atrox iurgium, & acerba vtrimque conuicia prorumperent. Sed Alexandri interuentu imperioque inimicitiæ saltem in speciem abolitæ sunt: quum ille quidem Hephæstioni etiam minatus esset, qui in flagrantissima regis gratia positus, quamquam cupidum reconciliationis Eumenem, pertinacius auersabatur. Peruentum deinde est in Mediæ campos vbi maxima equorum armenta pascebantur. *Niseos* * adpellant, magnitudine & specie insignes. *Supra quinquaginta millia ibi reperta, quum Alexander ea transiret, à* comitibus illius adnotatum est: *olim triplo plures fuisse, sed inter bellorum turbas*

Plut. apoph. cap 39.
Arrian. 7, 2, 24.
Diod. 17, 110.
Athenæus 12, 9.
Diod. 17, 110.
Arrian. 7, 4, 25.
Arrianus 7, 3, 16.
Plutarch. Eumene cap. 12.
Arrian. 7, 3, 1.
* Herodot. 3, 106. 7, 40. 9, 110. Strabo lib. 11. Diod. 17, 110.

22 *turbæ maximam earum partem prædones abegisse.* Ad * triginta dies ibi substitit rex. eo Atropates Mediæ satrapa centum barbaras mulieres adduxit, equitandi peritas, peltisque & securibus armatas: vnde quidam crediderunt *Amazonum ex gente reliquias fuisse.* Septimis deinde castris Ecbatana adtigit, Mediæ caput. Ibi solennia diis sacrificia fecit; ludosque edidit, & in conuiuia festosque dies laxauit animum, vt mox in nouorum operum curam atque ministeria validior intenderetur. Sed ista voluentem velut iniecta manu fatum alio traxit, vitamque carissimo amicorum eius, neque multo post, ipsi quoque regi extorsit. Pueros in stadia certantes spectabat; quum nunciatur *deficere Hephæstionem*, qui morbo ex crapula contracto, septimum iam diem decumbebat. Exterritus amici periculo statim consurgit, & ad hospitium illius celeriter pergit: neque tamen prius eo peruenit, quam illum mors occupasset. Id regi omnium quæ in vita pertulerat aduersorum luctuosissimum adcidisse certum habetur: eumque magnitudine doloris in lachrimas & lamenta victum, multa animi de gradu deiecti argumenta edidisse. Sed ea quidem varie traduntur; illud inter omnes constat, vt quam decentissimas exsequias ei duceret, non voluisse Ecbatanis sepeliri; sed Babylonem, quo ipse concessurus erat, à Perdicca deferri curasse: ibique funus inaudito antehac exemplo duodecim talentum millibus locauisse. Per vniuersum certe imperium lugeri eum iussit: & ne memoria eius in exercitu exoleisceret, equitibus quis præfuerat, nullum præfecit ducem, sed *Hephæstionis alam* adpellari voluit, & quæ ille signa instituisset, ea non immutari. Funebria certamina ludosque, quales numquam editi fuissent, meditatus, tria artificum millia coëgit: qui non multo post in ipsius exsequiis certasse feruntur. Nec amici tam effuso adfectu ad conciliandam eius gratiam segniter vsi, certatim reperere per quæ memoria defuncti clarior honoratiorque fieret. Igitur Eumenes, quum se ob simultatem cum Hephæstione regis indignationem incurrisse sentiisset, multis auctor fuit, seque & arma sua Hephæstioni consecrandi: pecuniasque ad cohonestandum funus large contulit. Hoc exemplum imitati sunt ceteri: eaque mox processit adsentationum impudentia; vt regi mœrore & desiderio defuncti insanienti persuasum tandem fuerit, *deum esse Hephæstionem.* Quo quidem tempore ex copiarum ducibus Agathocles Samius ad extremum periculi venit, quod illius tumulum præteriens in lachrimas visus esset. ac nisi Perdiccas *venanti sibi Hephæstionem adparuisse*

Arrian. 7, 3, 1.
* Diodor. 17, 110.
Arrian. 7, 3, 2.
Diod. 17, 110.
Arrian. 7, 3, 7.
Arrian. 7, 3, 8.
Diod. 17, 110.
Arrian. 7, 3, 8.
Plutarch. c. 123.
Arrian. 7, 3, 12.
Aelian. hist. var. 7, 8.
Arrian. in Epictet. 2, 22.
Diod. 17, 110.
Iust. 12, 12, 12.
Plut. c. 124.
Arrian. 7, 3, 15.
Diodor. 17, 115.
Arrian. 7, 3, 18.
Plutarch. c. 124.
Arrian. 7, 3, 16.
Plutarch. Eumene cap. 4.
Diodor. 17, 115.
Lucianus in lib. *Calumniæ non temere credendum.*

Plut. c. 123. Polyænus 4, 3, 31.

Strabo lib. 11.

Diod. 17, 111. Arrian. 7, 3. 19.

Strab. lib. 11.

* Curtius 5, 8, 1.

Diod. 17, 111. Arrianus 7, 3, 20.

Diod. 17, 111.

Curtius. 10, 1, 16.

Plutarch. c. 123. Arrian. 7, 3, 20. Diod. 17, 112.

Iustin. 12, 13, 5. Diodor. 17, 112. Seneca suasor. 4.

* Iustin. 12, 13, 1. Arrian. 7, 3, 2. Diod. 17, 113.

* Diod. 17, 114.

Arrian. 7, 4, 20.

* Appian. de bell. ciuil. lib. 2.

ementitus, *per deos omnes, ipsamque Hephæstionem* deieraret, *ex ipso se cognouisse, Agathoclem non vt mortuum, & vana diuinitatis titulis frustra ornatum fleuisse, verum ob memoriam pristinæ sodalitatis lachrimas non tenuisse*; vir fortis & de rege bene meritus, pietatis in amicum graues pœnas innoxio capite pependisset. Cererum vt paulisper à luctu auocaret animum in Cossæorum gentem expeditionem suscepit. Iuga Mediæ vicina Cossæi tenent, asperum & acre genus, & prædando vitam tolerare solitum. Ab his Persarum reges annuo tributo pacem redimere consueuerant, ne in subiecta decurrentes infestam latrociniis regionem facerent. nam vim tentantes Persas facile repulerant, asperitate locorum defensi, in quæ se recipiebant, quoties armis superabantur. idem muneribus quotannis placabantur, vt regi Ecbatanis, vbi * æstiua solebat agere, Babylonem remigranti, tutus per ea loca transitus esset. Hos igitur Alexander bipartito agmine adgressus, intra quadraginta dies perdomuit. Nam ab ipso rege, & Ptolemæo, qui partem exercitus ducebat, sæpe cæsi, vt captiuos suos reciperent, permisere se victori. Ille *validas vrbes opportunis locis exstrui* iussit; *ne abducto exercitu fera gens obedientiam exueret.* Motis inde castris, vt militem expeditione recenti fessum reficeret, lento agmine Babylonem procedebat. iamque vix triginta ab vrbe stadiis aberat; quum Nearchus occurrit, quem per Oceanum & Euphratis ostia Babylonem præmiserat: orabatque, *ne fatalem sibi vrbem vellet ingredi. compertum id sibi ex Chaldæis, qui multis iam prædictionum euentibus artis suæ certitudinem abunde probauissent.* Rex fama eorum hominum, constantique adseueratione motus, dimissis in vrbem amicorum plerisque, alia via præter Babylonem ducit, ac ducentis inde stadiis statiua locat. Sed ab Anaxarcho persuasus, contemptis Chaldæorum monitis, quorum disciplinam inanem aut superuacuam arbitrabatur, vrbem intrat. Legationes * eo ex vniuerso ferme orbe confluxerant. quibus per complures dies studiose auditis, deinceps ad Hephæstionis exsequias adiecit animum. quæ summo omnium studio ita celebratæ sunt, vt * nullius ad id tempus regis feralia, magnitudine sumptuum, adparatusque celebritate non vicerint. Post hæc cupido incessit regi per Pallacopam amnem ad Arabum confinia nauigandi: quo delatus vrbi condendæ commoda sede reperta, Græcorum ætate aut vulneribus inualidos, & si qui sponte remanserant, ibi conlocat. Quibus ex sententia perfectis iam futuri securus, Chaldæos inridebat, * *quod Babylonem non ingressus tantum esset incolumis, verum etiam excessisset.*

Diodor. 17, 116. Gregoras fine lib. 10. Comment. in Curt. 10, 4, 14. Plut. c. 127.

Arrian. 7, 5. 6. Iustin. 12, 15, 1. Arrian 7, 5, 11.

40 *cessisset.* Enimuero reuertenti per paludes, quas Euphrates in Pallacopam effusus efficit, fœdum omen oblatum est. quippe rami desuper impendentes detractum capiti regio diadema proiecerunt in fluctus. quum deinde alia super alia prodigiosa & minacia nunciarentur, procurandis iis Græco simul barbaroque ritu continua
41 sacra facta sunt. Neque tamen expiari præterquam morte regis potuere. qui quum Nearchum excepisset conuiuio, iamque cubitum iturus esset, Medij Larissæi obnixis precibus dedit, vt ad eum comessatum veniret. vbi postquam tota nocte perpotasset, male habere cepit. Ingraueſcens deinde morbus adeo omnes vires in-
42 tra sextum diem exhausit, vt ne vocis quidem potestas esset. Interea milites solicitudine desiderioque eius anxii, quamquam obtestantibus ducibus, *ne valitudinem regis onerarent,* expressserunt, vt in conspectum eius admitterentur.

Supplementorum in Q. Curtium

FINIS.

VARIARVM IN CVRTIVM LECTIONVM LIBELLVS.

EXhibebimus nunc & Varias, vt amicorum opera nostraque indipiſci eas licuit. ego enim editiones, quæ ſunt in manibus, comparaui: CONRADUS SCHOPPIUS Bernatium Rhetor, deſcripſit nobis variantes lectiones ab excellenti Viro IACOBO BONGARSIO ex ſuis Codicibus ad Aldinum exemplar notatas. quare monendus eſt harum litterarum ſtudioſus, ſi quam in his Variis Aldi lectionem repererit, eandem eſſe & Bongarſianorum Codicum, niſi nominatim diſſentiant. IOH. ADAMVS SCHRAGIVS miſit, quas GRVTERVS olim ad ſuum Codicem contulerat, manuſcriptorum differentias. Catalogus membranarum, quas Bongarſius & Gruterus viderunt, capite tertio prolegomenorum, quæ notis his noſtris præfiximus, exhibitus eſt. Eæ, ſimul & impreſſi quorum diſcrepantias enotamus, his ſignis indicabuntur. *Pal.* 1. 2. 3. *Palatinus primus, ſecundus, tertius. Pall. o. Palatini omnes. D. Petri Danielis. P. Petri Pithœi. Cl. Claudij Puteani. F. Claudij Fauchetti. B.* 1. 2. *Bongarſianus primus, ſecundus.* Impreſſi ſic notantur, *Elz. Elzeuiriorum prior, cum dico qui* 1625. *prodiit. Mer. Bartholomæi Meruſæ. Ald. Aldi Manutij. Frob. Frobeniana. Baſ. Baſileenſis Henrichi Petri. Lugd. Lugdunenſis Antonij Candidi. Col. Colonienſis Gyranici. Amſt. Amſterodamenſis Ianſſonij.* In his ſunt quædam, quæ ſemel à principio monere viſum eſt; idque Scoppii & Schragii verbis: Quorum ille in litteris ad Amantiſſimum ſocerum meum 1633. Berna miſſis: *In deſcriptione Variantarum non ſuperſtitioſe nimis orthographiam ſum vſquequaque perſecutus minutularum ſyllabarum, vt in dictionibus fere ſequentibus*: nundum, pro nondum, pro percunctor, percontor, Karthago, Karidum, pro cartas, adſideo, adleuo, inlino, adſequor, adpulſus, adgredior, adfero, adfore, adſeuero, valitudo, conlido, inligo, exſanguis, exſequor, deicio, inicio, obicio, traicio, inrumpo &c. haut, quis pro queis e ſemper extrito, ſummitto, ſummotus, conlapſus. *In his talibus enim res Latias non putem verti. Accentus etiam paſſim inſcripſerat* (Bongarſius) *dictionibus*, deinde, ſubinde, duntaxat, Darius. *Perſepe nullius Codicis meminit, vnde variantia petita: vt vel coniectura propria videatur, vel incuria* [Nota. hoc quoties factum eſt, eam lect. ita notamus Bong. vt ſcias à Bongarſio eſſe, ſiue ab ipſo, ſiue à codicibus eius] *Animaduertere quoque fuit, eum pluribus Codicibus variantibus correctionem ſuam interpoſuiſſe. Negligentiſſimum, aut mendoſiſſimum Codicem comperi B.* 1. *quippe totas ſæpe pagellas omittentem. Quædam etiam Typographica menda ſenſi reſtituæ. Cetera omnia, quanta potui, fide repræſentaui, vbi etiam ſcelerate mendoſa agnoſcerem.* Hactenus Schoppius. ſubiiciemus & apographum manus Gruterianæ, ex Codice cuius modo mentionem fecimus à Schragio tranſcriptum in hæc verba: *In Mss. melioribus ſic eſt*: Benevolentia. contio. inluſtris. temptare. adfirmo. adſcribo. adicio. adtonitus. adſuetus. adquieſco. contando. percontor. conloquor. carus, caritas. &c. conlabor. nuntius. &c. inicio pro iniicio. obicio. adloquor. tamquam. inrumpo. inpetro. inpello. optulit. inputo. inpenſius. optendi. aduleſcentia. adfectus. ſollicitare. ſollicitus. Dareus pro Darius. adprobo. infitiari. infitias eo. ruſſus pro rurſus. reciperare. intellego. paulatim. quotiens. nequiquam. Porro ſciendum eſt has varias non eſſe collatas ad noſtram hanc Editionem, ſed ad Elzeuirianam nouiſſimam, nempe quæ 1633. excuſa eſt.

Q. Curtij de rebus geſtis Alexandri Magni, Regis Macedonum, libri tertius, D. Q. C. R. de geſtis Alex. M. Reg. Mac. liber ſecundus incipit. P. Quinti Curtii rufi hyſtoriarum Alexandri Magni Macedonis liber tertius incipit feliciter. F. Q. C. R. de geſtis Alex. M. Regis Macedonum liber tertius incipit, primus & ſecundus deeſt. B. 2. Curti Rufi hiſt. incipit lib. tertius, Pal. 1. Q. Curti Rufi Hiſtoriarū Alex. Macedonis fragmētum primi libri incipit. Pal. 2. Liber Quinti Curtii de rebus Alexandri Macedonis incipit fœliciter. Ald. Fragmentorum Q. Curtii de rebus Alexandri Regis Macedonum liber tertius

3, 1, 1. *Peloponeſo.* Pal. 2. Peloponenſo. Pal. 3. Peloponeſo.

Cleandro B. Oleandro.

Lycia D. &. F. 3. Licix F. 2. Lytiæ

Pamphyliaque Pall. o. B. Elz. Mer. Frob. Bas. Lugd. Pamphiliæque.

Celænæ Pall. o. D. B. Elz. Mer. Celenas

admouit ſic Pal. 3. ſed cum raſura.

3, 1, 2. *mœnia* Pall. o. *omittunt.* in 2. ſuppletur *a manu ſecunda.*

Marſias Pall. o. D. B. Marſus Mer. Frob. Marſia Ald. Bas. Marſya.

inclytus Pall. o. Bong. inclitus.

3, 1, 3. *& ſuas duntaxat* D. F. & ſuas duntaxat Pal. 3. & B. ſuas duntaxat B. 1. liquidas dumt.

3, 1, 4. *mendacio* Pal 3. mendario

in illa. Frob. illa

3, 1, 5. *intra* Pall. o. *omittunt.* B. inter

Ac cum Pal. 1. ac cum

Lycum D. Pal. 2. B. Licum

3, 1, 6. *à ſuis* P. Pal. 2. 3. B. 1. 2. ab ſuis

Adortus Pal. 1. 2. Mer. Frob. Bas. adorſus

Ni dederent Pal. 3 & Elz. ni dederint B. 2. in ſeſe ducem. Mer. Ald. Frob. Bas. ni ſe darent

3, 1, 7. *tertius* D. Pal. 1. Bong. turrem

& ſua B. 1. editu

editam. D. æditam

nuntiare B. 1. Mer. Frob. Lugd. Amſt. nunciate.

eadem B. 1. ſe clam

ipſius Pal. 2. ipſos

æſtimatione Pall. o. B. 1. extimatione

munimenta Pal. 2. munimenti

inexpugnabiles Pal. 3. *à manu prima* expugnabiles Ald. inexpugnabiles

3, 1, 8. *circumſideri* Pal. 3. circumſſederi Mer. & Amſt. circumſideri.

ſexaginta B. 1. quadraginta

inducias Pal. 3. *à manu prima* induciis

intra Pal. 2. 3. inter

videmur eſſe Bong. eſſe viderunt

Darius D. P. F. 1. 2. Dareus.

ipſe Mer. Ald. Frob. Bas. ipſe

poſtquam Mer. Frob. Bas. poſteaquam

permiſere F. permiſerunt

3, 1, 9. *etiam* Pal. 3. *omittit.*

reſtitui Pal. B. 1. reſtituere

iussurum Pal. 1. 2. B. 1. Frob. Bas. Col. iustum]

3,10,10. *Ceterum Dario imminenti, quem* D. Cl. F. B. 1. 2. Cet. Dareo imminens, quem Mer. Pal. 2. 3. Dario imminens de Alexandro cura erat, quem Ald. Frob. Bas. Col. Alexandro imminens de Dario curat era, quem F. vero Dareo imm. de Alex. cura erat, quem

Euphratem D. Pal. 1. 2. Euphraten Bong. Eufratem

3,1,11. *Phrygie* Bong. Phrigia *plurimos vices* D. omittit.

viribus F. 3. viribus

3,1,12. *quondam nob.* Bong. nob. qu.

Mide D. Medix Alt. Mydx.

regiam fic Bong. fed Ald. Pal. 1. 2. B. 1. Col. ciuitatem reg.

Gordium D. Cordium F. Corduum

praterfluit Pal. 1. 2. B. 2. interfluit

Cilicie Pall. o. Col. Cilico

quemode & D. erafa ist. 1. B. 1. Cylico

3,1,13. *comperimus* D. competimus

compellente D. compellente

terram Mer. terra

qua Pal. 1. 2. qua

obyceret D. Pal. 1. obiceret

maria Pal. 1. 2. *omittunt*

diuidit Pal. 1. 2. diuideret

mar. qua nunc diu. Bong. qux nunc diu. maria

3,1,14. *dictionem* Bong. dicion.

suam Pall. o. B. 2. *omittunt*

Iouis temp. P. templ. Iouis.

Gordium D. Cordium

Mida Mer. Bas. Col. *omittunt*

adspexit, cultu Pal. 3. cultu aspexit

haud Bong. haut.

essa Mer. vsibus Ald. curribus Bong. currubus

3,1,15. *erat vinculum adstrictum* F. iugum adstrictum erat Ald. erat iugum adstrictum

compluribus Pal. 1. B. 1. cum plur.

3,1,16. *editum* D. aditum Bong. editum

explendæ Ald. Col. B. 1. implendæ Pal. 2. impende

3,1,17. *erat* Ald. erant

explicatione Ald. expectatione Pal. 2. B. expolitore *intra lineas* explicabile *ad marginem* expectatione Pal. 1. explicatione, *sed cum rasura. solicita* D. Pal. 1. sollicita B. 1. solicitata

erat D. B. Cl. 5. 2. *omittunt nec ratione nec visu percipi* D. perspici B. 1. non ratione

3,1,18. *solue e aggressus inieceratcuram, ne in omen vert.* D. Pal. 3. iniec. solu. aggresso curam ei ne. Pal. 1. ini. 1. aggresso c. ei ne mane vert. Mer. B. 1. inane vert. Ald. Frob. Bas. Col. solu. aggresso iniecerat curam ne Pal. 2. mane vert. *& intra lineas* omen Bong. soluete aggressus iniecerat curam ei ne

Ilz nequicquam diu luctatus sic F. sed Bong. nequiquam Mer. Ald. Bas. Pall. o. B. 1. nequaquam Col. Illi nequaquam diu lucta

soluatur Ald. Fro. Bas. Lug. Col. Amst. soluantur

3,1,19. *Darium n. esset* sic Bong. sed Mer. Ald. Frob. Bas. Col. Dar. regem u. esset Pal. 3. *omittit* esset

oram Pal. 3. B. 1. horam

Hegelochum D. B. 2. Hzgel. Elz. Amst. Egelochum Mer. Bas. Col. Egelogum Pal. 2. Hegilogum Pal. 1. Hegelotum B. 1. Hegelogum

Lenæum & Cisum & Con D. Pall. o. B. 1. Chounique Elz. & Coum Mer. & chyum coique Frob. Bas. Col. Coumque Lugd. Amst. Lesb. Chiũ.

hostium D. iftium *superscripto* o.

3,1,20. attributa Mer. Pal. 1. 2. B. 1. tribuit

fexcenta missa. Ex fudere naues soc. imperat quæ D. Pal. 2. DC. missas ex f. naueis soc. imp. quæ F. sexc. missas ex f. n. imperat eque B. 2. imperat æque B. 1. DC. missas ex f. n. soc. imperatx quæ

3,1,21. *Nondum* P. nundum

Menonem P. Mennonem F. Nenonem.

intenderat D. Pal. 1. 2. intenderet Pal. 3. intenderat *sed subditis punctis literis* in *ea expedite* B. 1. expedita

3,1,22. *ventum* B. 1. Venetum

Paphlagoniam Pal. 1. Paphagomam

Heneti D. Vincti *& in manu secunda* Veneti P. F. Veneti Al. Col. Amst. Eneti B. 1. Vincti

quædam Pal. 1. quidem

3,1,23. *tributum q. n. Persis q. tulissent* D. Pal. 2. tulisset Pal. 1. *amittet* tributum B. 1. trib. q. ne ipsis q. tulisset

3,1,24. *Calas* Mer. Bas. Col. Pal. 1. Chalas

assumptis qui ex Mac. super aduenerant Pal. 1. adsumptio ex mac. aduen.

3,2,1. *erant* D erunt

cultu dimobat F. damn. cuncta. Pal. 1. dampnabat Pal. 2. C. dannabat

curam B. 1. curantibus

absuisse Bong. afuisse

3,2,2. *Babylonem* D. B. 2. Babylonam Mer. Ald. Col. Babyloniam

capessierent sic Bong. sed Mer. capeseeret Ald. Frob. Bas. Col. capesseret

conspectum Pal. 1. conspectu

decem millium Lugd. Amst. decies centenum millium

Xersen Ald. Xersis

inijt D. Cl. F. B. 1. 2. init.

3,2,3. *Orte sole* sic Grut. o. *occupauerant emissa* Cl. F. F. B. 2. em. occup. Lugd. occupauerunt em. Amst. em. occupauerunt

gerens Sic Pall. 2. 3. & Bong. sed D. Cl. P. F. B. 2. Amst. serens

3,2,4. *quinis* D. Ald. Amst. quicis B. 1. 2. Pall. o. quis

trig. millia D. F. B. 2. *omittunt* millia

quing. millia D. Pal. 3. *omittunt* millia

habebant B. 2. habebat

Bactrianorum sic Bong. sed Elz. Mer. Ald. Bactrianorum B. 2. Pall. o. Bactanorum B. 1. Barconorum

armati Mer. Armenii Pal. armata

scuta cetra maxime ff. reddentibus Mer. Ald. Amst. maxime Frob. Bas. celte maxime Pal. 2. arm. satis *& additum margini* scutis Pal. 1. celte pro *cetre* Pal. 3. odentibus pro *redd.*

cetre max. Bong. max. cet.

decem. mil. pari armatura Bong. d. mil. equitum pari armatu Ald. d. mil. pari armatu Pal. 1. 2. B. d. mil. pari arcu Pal. 3. d. m. pari actu

3,2,6. *Armeny* Ald. Armeni

pedissa miser. Bong. mis. mil. F. B. 2. F. omittunt mill.

additu Pal. 2. *addatum vinibus* Pal. 1. milium

egregy D. egregium

equo militatura. Decretis XL. M. ped. armauerunt D. additis equitibus militatura idem vicies quadragena ped. mil. arm. Cl. P. F. B. 1. 2. *omittunt* millia Pall. o. additis equitib. militatura idem vicies quadraginta ped. mil. armati erant Col. equis militatura. Iidem vicies q. mil. ped. armati erant.

3,2,7. *habebant* B. 2. Pal. 2. habebant

hasta B. 2. astæ.

3,2,8. octo millium B. 1. octo millia

Cum his B. 1. Cum hiis

Asia F. Pal. 2. Aliæ Amst. B. 1. Pal. 1. Asice

parauerant Pal. 2. parauerat

3,2,9. sunt. Nam Bactrianos Bong. & Amst. *omittunt* sunt Ald. sunt. Nam Arachosios B. 1. sicut nam Bactr.

Sogdianos D. Cl. P. F. B. 2. Sodianos Ald. Segodianos Pal. 3. Sobdianos

ipse Pal. 3. ipsa *& correctum ab alio* ipsis B. 1. ipsarum

3,2,10. tum vniuersæ Pal. 1. 2. Col. B. 1. *omittunt* tum. B. 1. *pro vniu. habet* vniuerso *parato* Pal. 3. præparatis *& manu secunda aliud quid fust*

Eudemum D. Cl. F. F. Frob. Charidemum Mer. Bas. Col. Caudemum.

percontari D. P. F. B. 2. percontati Bas. perconctari *obterendum* Pal. 3. obterrendum B. 1. opterendum

3,2,11. *fortis* B. 2. Bas. Col. fortis

nequaquam D. Pal. 1. 2. nequicquam Ald. necquicquam Pal. 3. ne quisquam

3,2,12. *apparatus* B. 1. apparati

excita Pal. 1. excitata

auromque Mer. Ald. Bas. B. 1. auroque

non subsecerent animis conc. nõ possunt Mer. non subiacete a. c. n. possent Ald. n. s. 2. c. n. possint Frob. Bas. Col. n. subiecerint a. c. n. possent Pal. 1. non subiecere animis conc. pos. Pal. 3. non subgicet animo non. c. p. B. 1. subiacere amis conc. pos.

3,2,13. *incolta* Amst. inclyta

conserta Mer. P. Ald. Frob. Bas. Lugd. Col. Amst. conserta

regit Elz. reget. Mer. Ald. Frob. Bas. Lugd. Col. Amst. reget

conserta Pal. 3. consertæ

rouentes intenti Pal. 2. mon. interriti B. 1. morientis interriti

didicere Bong. didicerunt

3,2,14. *cæsuræ* D. Ald. Pal. 1. circumire.

discurrere in cornu. Mer. Al. Frob. Bas. Pall. o. B. 1. discurere, in c.

3,2,15. *Et ne* Bong. Ac ne *sudes* Pal. 1. *omittit magistra* B. 1. magistri

cibus quem occupant D. Mer. Ald. Bas. Pall. o. Col. B. 1. cib. q. occupati parant

somnos Pal. 1. somni

noctu B. 1. nocti

3,2,16. *Acarnanes Aetoli. que* Mer. Col. Acharnanes Etholique *Bas.* Acharnanes Etholique

inuicta bello Pal. 1. iuncta bello *admarginem* intenti ab alio B. 1. inuicta belli

credo Mer. crebro

repellentur B. 1. repellantur

atque aurum P. *omittit*

mittit B. 1. mittit

3,2,17. *etiam suam* Bong. *omit.* suam Mer. Ald. Frob. Bas. Col. Pal. 1. 3. B. 1. *omittunt* etiam

tunc maxime P. autem max. F. B. 1. 2. cum max.

3,2,18. *expetet* B. 1. expectet *mei consilij* Bong. consi. mei *ipse* sic Bong. 2. Pall. 1. 2. sed B. 1. is ipse

subito D. Ald. Pall. o. B. 1. tam sub.

3,2,19. *erat imp.* D. Cl. P. F. imp. erat B. 2. Pal. 1. *omittunt* erat

subyt D. Mer. Ald. Bas. Pal. 1. Col. subit

cum sep. Bong. sep. eum

3,3,1. *Thymodes* D. Cl. F. B. 1. 2. Mer. Thimodes Ald. Thymondas Bas. Col. Timodes

in quos Mer. Frob. Col. Amst. *in quis* Ald. Bas. in quetis

habebat spes Pal. 3. haberet spei

Pharnabazo Mer. B. 2. Pal. 2. Farnaboro Frob. Bas. Col. Farnabazo

vsurus B. 2. vsus

Pharnabazo D. Frob. Bas. Pal.

Pal. 1. Col. Farnabazo Mer. B. 2. Pal. 2. 3. Farnaboro

3,1.2. *desciscant*. D. Pal. 1. 2. dei iustant.

agitabant Frob. agebant

accersit Pal. 1. arcessit

3, 3, 5. *vellucere* Bong. conlucere

Alexander Mer. Ald. Frob. Baf. Col. Alexandrum

fuiſſet: equo Mer. Ald. Frob. Baf. Col. fuiſſet, cum appellarus eſſet rex. Equo

Babyloniam D. Babylonam Mer. Frob. Baf. Col. Babyloniam

veſtus ſic Bong. ſed Mer. Frob. Baf. Col. veſtum Pal. 1. victum

ſubductus D. Mer. Ald. Fro. Pal. 1. 2. Col. ſubductum Baſ. ſubjectum

3,3.4. *diſtrinxerant* Mer. P. Frob. Baſ. Pal. 1. 2. diſtraxerunt

perduſtum ſic Bong. ſed Ald. Mer. Frob. Baſ. Col. product.

3,3.5. *non ita* Bong. *omit.* ita P al. 1. *omittit* non

illuſtria Bong. Pal. 2. induſtia Pal. 1. interuſta

quamr. Aſ. occupaturum eſſe, haud ambigere Bong. Pal. 1. 2. quodue regn. Aſ. occupare habuiſſet, haud ambiguæ rei Mer. quæ r. A. occupare habuiſſent h. amb. rei Ald. Baſ. Col. quæ r. A. o habuiſſet. h. amb. rei

3,3.6. *omnia* Mer. Ald. Fro. omnes Pal. 1. 2. Col. omnia

vt ſit D. vt fere *additum margini* fert Mer. Baſ. Pal. 1. 2. Col. vt fert P. vt fieri ſolet F B. 1. vt fere

renocauerat Mer. Frob. Baſ. Col. reuocauerant

Darium enim in pr. Bong. Pal. 1. 2. Recenſebant enim Darium in pr. Mer. Baſ. Col. Rec. en. Darium in pr. Frob. Rec. en. Darium pr.

acinacis Mer. acynacis Pal. 2. armatis Col. acinatis

fortunam Pal. 2. fortunam

3. 3. 7. *ipſe & P. F.* & ipſe

rarum Pal. 1. natum

edebatur Baſ. Col. ædebatur

ſpecie Pal. 1. ſpe Pal. 2. ſpeciem

3,3,8. *procedere. Die* ſic Bong. ſed Eltz. Mer. Ald. Baſ. Pal. 1. 2. Col. procedente die

buccina D. bucina

poſſet D. Pal. 1. 2. poſſit

3,3.10. *puniceis* D. Mer. B. 2. Baſ. Pall. o. Col. punicis

3,3.12. *Haud* B. aut

3,3.15. *Doryphori* Bong. Pal. 2. 3. Dotyphoræ Pal. 1. Doriferæ Mer. Diriphoræ Frob. Col. Amſt. Doriphori.

vocabatur Pal. 2. vocabatur

excipere Mer. accipere.

3, 3, 16. *interuenientes* Eltz. Frob. Baſ. Col. interuenientes Pal. 2. *omittit, relicto vacuo ſpatio.*

alterum pacis, alterum belli D. Pal. 1. 2. alter in alterutrum belli Mer. Ald. Frob. Baſ. Lug. Col. Amſt. alter in alterum

gerebat effig. D Pal. 2. *omittunt*

pinnas D. Cl. Mer. P. Ald. F. B. 2. pennas Pal. 1. 2. plumas

3,3,17. *luxuria* D. luxoria

3. 3, 18. *accipitres* Bong. ancipitres

coruscrent D. Ald. Pal. 1. 2. concurrerent

acinacem ſuſpenderat Pal. 2. acinacem expenderat

3. 3. 19. *Cydarim* Pal. 2. Ciclarin

regnum capitis Bong. cap. reg.

circuibat D. P. Pal. 1. 2. circumibat

3,3,20. *præfixa* Pal. 2. præfixæ *ſubdito littera ζ punctis*

3,3,21. *millenos pedes*, Bong. ped. mil. B. 1. *omittit* ped.

Intentatis Pal. 1. *omittit.*

Syſigambin F. Siſimgambim

coniunx Ald. coniux.

3,3,22. *vectabatur* Mer. vectabantur

3, 3, 23. *armamaxas* Bong. Mer. Col. Pal. 2. armanaxas Pal. 1. Armanazas

appellant Ald. Lugd. Amſt. appellabant

educabant D. ducabant *ſuperſcripto e.*

3, 3. 24. *Tum* Bong. Tunc. *ſexagenta* Bong. & ſexag.

ipſe Bong. Baſ. ipſe B. 2. ipſi

ſagittariorum proſequente Pal. ſagiptariorum pro ſ. Mer. Ald. Baſ. Col. ſag. perſequente

3,3.26. *vtroque* Pal. 2. *omittit* que

aurea Bong. Lugd. auro

3, 3, 27. *ſuppetebant* D. ſubpeteb.

3,3.28. *Darius autem* Mer. o. Mer. Frob. Baſ. Lug. Amſt. *omittunt* autem

3, 4, 1. *Abiſtamene Cappadocia* D. ab Hiſtamene Capadociæ Bong. ab Hiſt. Capp. Ald. Baſ. Ariſtamene Capp. Col. *omittit* Cappadociæ

Ciliciam D. iciam Mer. lyciam P. ciam F. B. 2. etiam Pal. 1. 2. liciam B. 1. ciam *ſuperſcripto* cili

so reg. D. Mer. Frob. Baſ. Pal. 1. 2. Col. Ald. *omittunt* in *appellatur* Mer. Col. appellant

permenerat D. Pal. 1. 2. *omittunt*

exercitum D. Pal. 1. 2. *omittunt*

3, 4, 2. *Arſanes* Ald. Arſamenes

3,4.3. *quid in init. Memnon ſuaſiſſet* Ald. Pal. 1. 2. quid init. P. q. i. j. Memno s. B. 2. Memno Pal. 2. q. i. 1. M. ſtatuiſſet B. 1. quod init. M. ſuas.

3,4.4. *angustias aditus* Pal. 2. anguſtum aditum *& in margine* anguſtias ai ditus

simul-

simulus Col. in vultus

ſub. hoſt. aut pr. aut oppr. potuiſſet Mer. Cl. Ald. Baſ. ſub. aut proh. aut oppr. hoſt. pot. Frob. Col. ſub. prohib. aut op. h. p. Pal. 2. ſub. hoſt. aut perhibere a. o. p.

3, 4, 5. *Tum* Bong. Nunc Pal. 1. Nam

callibus Mer. Callibus Pal. 1. collibus

à pop. Mer. Baſ. Pal. 1. 2. Col. *omittunt* à

ne conſpectum D. P. F. B. 1. 2. Pal. 1. 2. nec conſp. Mer. Ald. Baſ. Col. nec aſpect. Frob. ne aſpect.

obtinere Mss. o. optinere

3,4.6. *ſurgat* Bong. adſurgat

flexuque Mer. ſinuque

rurſus D. ruſtus *correct. à manu ſecunda* rurtus

3, 4, 7. *introrſum mari cedit* D. P. Pal. 1. 2. introrſus m. c. F. mari. ced. introrſus

Pyramus Mer. Pyrrhamus

3, 4, 8. *Cydnus* Pal. 2. Cygnus

manantem Pal. 1. 2. manantem

3, 4, 9. *incorruptus* Pal. 2. corruptus

3,4,10. *vetuſtus* Mer. vetuſtis

Lyrneſſi & Thebes: Typhonæ quoque ſpecus, & Corycium D. Cl. P. F. Lirneſi & Thebeſti pontis quoque ſpec. & C. Mer. Vrneſi & Celebeſti montis q. ſp. & Coryci Frob. Baſ. Col. Lyrneſſi & Cebeſti, ſpecus quoque. & C. Ald. Lyrneſſi & Cebeſti, ſp. q. & C. Pal. 1. Lirneſi & Tebeſti. pontis q. ſp. & C. Pal. 2. Lirneſi & Thebeſthi. pontis quos pecus Corantium B. 2. Lirneſi & Thebeſti. pontis quoque ſp. & coruticium

3. 4, 11. *quæ* D. Cl. P. B. 2. quod

ſitum Mer. Ald. Frob. Baſ. Col. ſitus

ſubeuntes propellerent ſic Bong. Ald. in ſub. prop. Baſ. vi ſub prop. Pal. 1. 2. ſub. perpell.

3,4,13. *Thracas* Bong. Trachas

calles Pal. 1. colles

manus Mer. manibus

occupauerat Pal. occupabat

nouit Pal. 1. rati

iter Mer. F. B. 1. inter

3, 4, 14. *tum maxime* ſic D. Ald. Pal. 1. 2. Ed. Col. *quum Sebagenes vidit*, tum cum max.

ſubjicichant ſic D. Pal. 1. 2. *cognouerat* Mer. Frob. Baſ. Lugd. Col. Amſt. cognouit

3,5. 1. *euperat* Bong. excesperat

3,5.2. *ac ſud.* Bong. & ſud.

ratus D. raptus *ſed delata litera* p

3, 5, 3. *artus* Pal. 1. Ald. arctus

ſuffuſus Mer. fuſus

3,5,5. *deiectum* Mer. victum B. 1. deictum

3, 5, 6. *victores* Bong. victoria

3, 5, 7. *ſuccedere* P. *omittet.*

3,5,8. *Rurſus* D. Ruſſus *correcte à manu ſecunda* rurſus

abripi Mer. Baſ. Col. abrumpi Ald. arripi

3,5,9. *ferretur* B. 1. ſperm

laxaque Mer. laxaque

ad ius ſic D. Pal. 1.

3, 5, 10. *animum* Bong. animi

corpora Cl. P. F. B. 1. 2. corpus

Ciliciam Bong. Amſt. Cilicia

è manibus Bong. ex manibus

3,5,11. *partes* & Pal. 1. pariterque

hoſtilium Pal. 1. hoſtiuru

3, 5. 12. *negaciquam* Pal. ne quicquam

3, 5, 13. *expectum* ſic Pal. 1. Bong. Lugd. Amſt. expectant

opis D. *omittit. ſuppletus tamen à manu ſecunda.*

3,5,14. *etus* ſic Pal. 1. Lugd. Amſt. *omittunt.*

3,5,15. *haud* B. 1. aut

ipſis F. illis

3, 5, 16. *arbitrabatur* Bong. Mer. Baſ. Lugd. Frob. Col. Amſt. arbitrabantur

poſſet B. 1. poſſit

3. 6.1. *medicus* Bong. Lugd. Col. Amſt. medicos Pal. *omittit*

Acarnan. Bong. Arcanan Mer. Arcananus, Pal. 1. Archananus

charitate P. Karitate Ald. caritate

tantamque Pal. 1. tantam

3,6.2. *medicata* Mer. meditata

præter ipſum Mer. præterquam ipſi

3,6,3. *ſumpturus* Pal. 1. ſuſcepturus

3,6,4. *fidiſſimo* Mer. ditiſſimo

accipit Baſ. accepit

3,6.5. *æſtimatione* Pal. 1. exiſtimatione

accederit B. 1. accidere

3. 6. 6. *damnem* ſic Bong. Mer. Ald. F. Baſ. Pal. 1. *damnemne*

ergo Col. *omittit*

patiar? At ſatius Bong. *omit.* At Mer. Ald. Baſ. Col. patias? Non. Atqui ſat. Frob. patiar? Atqui ſat.

noſtro Mer. Ald. Frob. Baſ. Pal. 1. Col. meo F. veſtro

3,6,7. *enunciat* Mer. renunciat

ſigillo annuli P. an. ſig. *impreſſa* Mer. Frob. Baſ. Pal. 1. Col. impreſſam

incubabat D. Mer. Ald. Frob. Baſ. Pal. 1. Col. incumbebat

3, 6, 8. *Et ille* Pal. 1. *omittit*

3,6,9. *in cubitum* Bong. Mer. Pal. 1. in cubile

accepit ſic F. B. 1. 2. Mer. Ald. Frob. Baſ. Col. accepit

hauriri Mer. Frob. F. B. 1. 2.

Baſ.

Baſ. Col. hauſit
mouit Pal. 1. auertit
3,6,10. *vere* D. Cl. P. F. B. 2. Lugd. Amſt. vere
venerabili Pal. 1. verabili
3,6,11. *parricidij* P. paricid.
diluet P. deluet
emiſſoque D. *B.* 1. amiſſo Mer. Ald. Frob. Baſ. Col. a n iſſoque Lugd. Amſt. omiſſo
ſolicit. intemp. Mer. mihi ſolic. temp. Ald. Lugd. Amſt. int. ſol.
3,6,12. *maxime modo* P. F. modo max.
animum velles B. 2. Lugd. Amſt. vel. an
profecto D. P. F. profectum
certare Mer. Frob. Baſ. Col. Ald. certiorem
3,6,13. *te* Bong. me
medicamina Bong. Lugd. Amſt. medicamenti
elocutus Col. locutus
3,6,14. *admouit* ſic D.
nunc cibi, nunc vini Pal. 1. nunc vini, nunc cibi
3,6,16. *ſe* Pal. 1. *amittit.*
toto corpore P. in toto corp.
tanta vitt. appr. Lug. Amſt. appr. tantæ vitt.
primo Bong. Lugd. Amſt. pr mum
vigorem ſuum B. 1. victorem ſui
3,6,17. *dictu* P. F. B. 2. Pal. 1. dictum
quoque Bong. Lugd. Amſt. vt que
admir. det. fuer. ſic. Pal. 1. Bong. admir. dediti ei fuer.
3,6,18. *niſi* D. ſine *correctum* ſine F. ſine
eſſet præſto Mer. Ald. Frob. præſto eſſet
fortuna Bong. fortunæ
in D. *omittit, ſuppletur à manu ſecunda*
3,6,19. *leuiora* Pal. 1. leuiore
in re ſic D. Pal. 1. B. 1. *omittit.*
grauiora Mer. P. Baſ. Col. grauiora
3,6,20. *quis* Col. quis
pariter D. partem
verecundus D. verecundus
& ſubditis à manu ſecunda pondus verendus
3,7,1. *quanta poterat tam gr. agmen* Bong. Ed. Col. *quam Schrag. vedit* quantam capere tam gr. ag. poterat Pal. 1. quãtum p. t. g. a.
tamen ſic *B.* 2. Ald. tantum
3,7,2. *Iamque* ſic Pal. 1. Lug. Amſt. Iam
Solos ſic P. Ald. Pal. 1. ſolis *B.* 1. 2. ſolus
nomine multa Bong. Lugd. Col. multæ nom. Pal. 1. *omittit* nomine.
impoſuit B. 1. poſuit
3,7,3. *quippe Æſcul.* D. Sculapio *à manu ſecunda* Æſcul. Mer. Ald. Frob. Baſ. Pal. 1. Co. *omittunt* quippe
3,7,4. *ex Halicarnaſſo* Bong. Alicarnaxo Mer. Halicarn. Frob. Lugd. Amſt. Alicarn. Baſ. Col. à Lycarn. *omiſſo* ex
Cnnnios ſic Bong. Mer. Baſ. Col. Ald. Canyndios Cod. Senilis *apud Aldum* Cinnos
3,7,5. *Pyramo* Mer. Baſ. Col. Pyrrhamo
Mallon D. P. B. 2. Mallum F. Maulum Pal. 1. Malum B. 1. malliom
inde alteris Mer. Frob. Lug. Col. Amſt. inde adeo alt.
Caſtabalum D. Mer. Ald. Baſ. Pal. 2. Col. Caſtabulum
3,7,6. *quem præm.* Bong. *omit.* quem
3,7,7. *author* Bong. Mer. auctor Pal. 1. auctore
3,7,8. *inde* Bong. Lug. Amſt. deinde
vbi conſilio D. *omittit* conſilio *ſuppletur tamen à manu altera.* P. ibi conſ.
opperiendi B. 1. oppetiundi
milites meos Lugd. Amſt. noui mil.
idic. vtr. reg. cop. num. P. vtr. reg. cop. illic num.
3,7,9. *circumiri* D. Ald. Pal. 1. circumiri
poſſent Bong. poſſint
3,7,10. *recentes* Pal. 1. recentos
inde Bong. Lug. Amſt. ſubinde
laxus Mer. laxus
3,7,11. *exiles* Baſ. qui exil.
3,7,12. *annis* ſic Bong. *ſed* Mer. Ald. Frob. Baſ. Col. annulo
Nabarzanes D. P. F. B. 2. Nabarzanas
honori ſore P. fore hon.
3,7,13. *ſuſpectionem* Mer. Al. Col. ſuſpitionem
3,7,14. *eam ign.* D. Cl. P. F. *B.* 2. eam & ign.
æſtimandam B. 1. æſtimandum
3,7,15. *ſceleſto* P. ſceleſti
occiſus eſt Bong. *omit.* eſt
3,8,1. *Thymondas* Bong. Pal. 1. Thimodes Mer. Etimondes Frob. Thymodes Baſ. Col. Timodes
à Pharnabaze D. à Barnab. Mer. Farriab. Frob. Baſ. Col. Farnab. Pal. 1. ab Farnab. Col. *omittit* à
vnica Mer. Baſ. Pal. 1. Col. vn. Alexandri
vt retro aberit Pal. 1. *omittit*
ſpatioſoque Pal. 1. ſpatioſos
3,8,2. *ſaltem* D. Cl. P. F. *B.* 2. ſaltim
nec Mer. Baſ. Col. ne
imum Pal. 1. imum
pateretur D. putaretur & *correctum* pateretur
3,8,3. *conſilium* Bong. *omit. & mere.* Lugd. Amſt. mer. *venalem proditionem immmnere* ſc D. Ald. Pal. 1. *degreſſi* Baſ. ingreſſi
3,8,4. *eſſe* Bong. fore
multa Pal. 1. multæ
3,8,5. *& mitis* Bong. ac mitis
ſecutos Pal. 1. ſecutus
Quam Mer. Frob. Baſ. Lug. Col. Amſt. Quem

im-

imbuiſſet F. imbuiſſent
3,8,6. *defuturos eos* Bong. def. enim Lugd. Amſt. *omittunt* eos Pal. 1. def. enim eos
periculum Bong. periculoſum
quotidie Bong. cotidie
ad ſe vocari D. aduocari
conſilium Mer. Baſ. Col. conſ. iubet
ſuaſerint Mer. Lugd. Amſt. ſuaſerit
3,8,8. *vix villam* ſic Bong. *ſed* Mer. Ald. Frob. Baſ. Pal. 1. Col. inſulſam
hyems P. F. *hyens*
3,8,9. *Nec* Pal. 1. Nec
ſeruato Pal. 1. *omittit*
obtulerant D. Cl. F. Frob. B. 1. 2. Lugd. Amſt. obtulerint Mer. P. Ald. Baſ. Col. obtulerunt
3,8,10. *peſtrauam* ſic Ald. Pal. 1.
equitum B. 1. *equitum*
delituiſſe Bong. dilit. Mer. detuliſſe
occuluerunt Bong. occuluerunt Lugd. Amſt. occulerint
3,8,11. *certamen* D. certamini *& à manu ſecunda* certamen
quem P. quo
3,8,12. *rebuque* Bong. rerumque
3,8,14. *Iſſo* D. Cl. Mer. P. F. B. 2. Pal. 1. iſſon Col. Yſſo
3,8,15. *adnſſuque* Mer. Col. adnictiſque
3,8,16. *Pyramum* Bong. Pinarum Pal. 1. Spinarum Mer. Baſ. Col. Pyrrhamum
in tergo Pal. 1. integris
At ille Bong. ille
amputauerat Pal. 1. amputauerunt
quam max. Bong. quanto max.
3,8,17. *in manitim.* Bong. Pal. 1. *omittunt* in
præmiſſos explor. Lug. Amſt. præm. Alexander explor.
ipſum Pal. 1. ipſe B. 1. vtrum ipſe *à diuerſa manu*
trahuiſſet Bong. Lugd. Amſt. præbuiſſet
3,8,18. *collucere* Bong. conlucere
continenti Pal. 1. in cont.
3,8,19. *expetiuerat* Lugd. Amſt. expetierat
eſſe D. Cl. P. F. B. 2. fore
3,8,20. *vt ſolet fieri* ſic D. Ald. Pal. 1. *ſed* Lugd. Amſt. vt ſolet
aduentas Mer. venerat
proſſere P. proprie
ex ha ſic Bong. *ſed* Ald. Baſ. ex iis
quam D. Pal. 1. quamq. Mer. quamque
3,8,21. *Rurſus* D. Ruſſus
occurrebant P. B. 1. occurrebat
3,8,22. *Ipſe* P. *omittit*
aſcendit D. eſcendit B. 2. eſc. *eſt tamen mutatum in aſc.*
Dyr B. 1. 2. Dis Pal. 1. *omittit.*
3,8,23. *itineri* ſic F. *ſed* D. Cl. P. F. 1. 2. itinere *& præl.* Bong. ac præl.
3,8,24. *abeſſe* Baſ. adeſſe
ordinabat ſic Pal. 1. Ald. *ſed* Bong. Lugd. Amſt. ordinat
hoſtium B. 1. oſtium
3,8,25. *animos formido inceſſerat* D. animo ſ. Bong. *emer.* inceſſerat
quam D. P. F. *B.* 2. *omittunt*
3,8,26. *turbauerat* B. 1. turbuerant
3,8,27. *circumiturus* ſic D. *ſed* Mer. Ald. Frob. Baſ. Lugd. Col. Amſt. circuiturus
a mari P. armari
qua B. 1. quod
vrgeret B. 2. vrgueret
3,8,28. *Pyramum* Mer. Baſ. Col. Pyrrhamum Ald. Lugd. Amſt. Pinarum Pal. 1. Spinarum
ſeſe P. B. 1. ſe
circumire ſic D. *ſed* Mer. P. Frob. Baſ. Lugd. Col. Amſt. circuire
3,8,29. *omni ratione* Mer. cum rat.
non aud. al. fruſtra P. non al. aud. fruſtra
quia vbi p. l. ſ. t. Pal. 1. *omittit.*
3,9,1. *Nabarzanes* Bong. Nabarzanas
3,9,2. *Thymondas* Bong. Frob. Lugd. Thymodes Mer. Baſ. Col. Timodes
Hoc Bong. Hxc
dubium ſic Pal. 1. *ſed* Lugd. Amſt. dubie
3,9,3. *Ieuo* P. Ieuo
Ariſtomedes Bong. Ariſtomedis
millia B. 1. *omittit.*
3,9,4. *cuſtodia* Lugd. Amſt. cuſtodia
ſequebantur ſic Bong. *ſed* Ald. Baſ. ſequebatur
3,9,5. *equites dex.* Bong. Lugd. Amſt. *omittunt* equites Mer. Baſ. Col. *pro* equites *habent* vltra eos
ſex millia P. ſex milibus P.
1. 2. vi
antecedebant B. 1. antecedebat
3,9,6. *impleuerant* Ald. Frob. Baſ. impleuerunt
à tergo Bong. ab ingo
à mari P. armari
alium P. aliarum
3,9,7. *Macedones* Mer. Macedones
Canus D. Cenos Mer. Conos Baſ. Col. Conon
Perdiccas Mer. Baſ. Col. Perdicas
& Ptolem. D. omittit &
3,9,8. *adiunctis* Bong. Mer. Pal. 1. adiunctis
Peloponnenſes D. Peloponenſi
3,9,9. *poſuerat* Mer. poſuerant
Thraces P. Traches
3,9,10. *ex* Bong. Mer. Frob. Baſ. Lug. Col. Amſt. his
præmiſi Pal. 1. primi
à Dario Bong. ab Dar.
Agrianes Pal. 1. Agnianos
abeſſet mont. Bong. abeſſet acies mont.

3,9,11. *venientibus* D. Cl. P. *B.* 1. 2. venientis F. Pal. 1. venientu
terrati profug. D. Cl. F. *B.* 1. 2. territi profugerunt *Mer.* Frob. *Baf.* Col. profug. territi P. tef. profugerent
3,9,12. *eruinæ* Pal. 1. ordinis
fe laxare finus Bong. lax. fe & finus *Mer.* fe lax. & finus
ordinibus D. Ald. Pal. 1. Col. ordine
à lateribus Ald. Lugd. Amft. *omittunt* à
3, 10, 1. *iactum* P. iam tum
3, 10, 2. *à Maced. Mer.* & *Mac.*
maior ex. imp. n. 1. iug. Bong. maior ex. iug. *Mer. Baf.* Col. ex imp. n. iug. Lugd. Amft. maior iug.
quantumcunque accepere D. Cl. P. F. *B.* 2. quantumcunque accipere *Mer.* quantumcunque accep. Pal. 1. quantacunque accep.
3, 10, 3. *irrupiffus* D. *Mer.* Ald. Frob. *Baf.* Pal. 1. Col. fufpenfi actius
bellum Bong. Lugd. Amft. prælium
3, 10, 4. *agmen* Bong. Lug. Amft. agmini
cuiuscumque P. cuiuscumque
animo aptum Baf. animo apt. Pal. 1. animus aptus
profecti fic D. *fed* P. profectu Lugd. Amft. profectos
admonebantur fic D. *fed* Lugd. Amft. admonebat
3, 10, 5. *Maced. Bactra* Bong. Mac. prouincias Bactra *Mer.* Mac. copias Bactra
intuerentur fic D. Pal. 1. *victoria parari* D. P. victori aperiri F. victoria aperiri *erafa* 2 *poſteriori B.* 1. victoria aperiri
3, 10, 6. *non præf.* Bong. Lug. Amft. non in præf.
Illyricorum Lugd. Amft. Illyriorum
3, 10, 7. *Bastis* Bong. *Boetiæ*
urbes D. vrbes & *correctum* vrbis *B.* 2. vrbes
repræsentabatur Bong. repræsentabantur
agmen D. agmen
omniaque quæ D. Pal. 1. omnia quoque quæ Cl. P. F. *B.* 2. Col. omnia quæque quæ
3, 10, 8. *Xersis* Ald. Xerfis *insolentiæ* Elz. Frob. infolentia Lugd. Amft. infolentiam
ipsum D. Cl. P. F. *B.* 2. ipfos Pal. 1. ipfos
poplantium Bong. poſcentium Ald. *Baf.* poſtulantium Pal. 1. poſcentes
relinquerent B. relinqueret
3, 10, 9. *denn decem* D. Cl. *Mer.* P. F. *B.* 2. dedita eis *Baf.* Col. dedita deis Lugd. Amft. dedita diis
barn. dromique Lugd. Amft. diu. humanique
3, 10, 10. *Illyrices* Lugd. Am. Illyrios
nudasque colles D. Cl. P. F. *B.* nudasque calles *B.* 1. nudaque colles *Mer.* nudofque calles
3, 11, 1. *optabat* D. obtabat *fed correctum* optabat
3, 11, 2. *in medium* P. *fubfcriptum* admed.
transfert F. differt
3, 11, 3. *occulte* Pal. 1. Col. *omittunt.*
imperaſſet P. *omittit.*
exſequi Mer. obſequi
3, 11, 4. *fe tuub.* Bong. *Mer. omittunt* fe
conferti fic Pal. 1. *fed.* D. Cl. F. *B.* 1. 2. Lugd. Amft. conferti
in eandem fic Dan. Pal. 1. *vano Mer.* vario
pugnam Frob. *Baf.* Col. *omittunt.*
3, 11, 5. *pulſarent* Pal. 1. *omittit.*
dirigerent Mer. dirigebant
vincendo P. incendio
3, 11, 6. *aduerſarios* D. *Mer.* aduerſus
3, 11, 7, *munera* Bong. munia
optimum decus c. r. exp. Pal. 1. *omittit.*
ſublimus F. ſublimus
3, 11, 8. *Oxyatres* Bong. Oxathres *Mer.* Frob. *Baf.* Lugd. Col. Amft. Oxatres
reb. corp. mult. f. c. eminens P. corp. rob. fup. cet. mult. eminens
auertit D. *a manu ſecunda* F. F. vertit
3, 11, 9. *vi* Bong. *omitt.*
equitum Bong. equitatum
irrumpunt Bong. inrump.
3, 11, 10. *Atticies* Bong. Atycies Ald. Aticyes Lugd. Amft. Atizies
Troantes D. Sroimites Cl. P. F. *B.* 1. 2. Throimites Frob. Romithres Lugd. Amft. Rheomitres
Sabaces Bong. Lug. Saraces *Mer. Baf.* Co. Sathaces Amft. Sarates
equitumque Pal. 1. equitum
3, 11, 11. *ad hoc* P. adhuc
3, 11, 12. *qua* fic D. Ald. *fed* Amft. qua
iacentes D. iacentis *Mer.* iacentes
formidabat Lugd. Amft. formidat
3, 11, 13. *miſſus* Bong. Pal. 1. emiſſus
in id Bong. Lugd. Amft. in illud
3, 11, 14. *delapſi* Pal. 1. delapſi
ſparſoque incomp. Bong. ſparſofque & inc.
3, 11, 15. *laminarum graues* D. lamnarum ob id genus graues Cl. *Mer.* F. *B.* 1. 2. lamin. ob id genus graues Ald. Fro. *Baf.* Col. lam. ob id gen. graue
multos occup. D. multi occ. Cl. P. *B.* 1. 2. inulti occ. F. occ. inulti
3, 11, 16. *noſtus* Pal. 1. auſo
3, 11, 18. *qui in* P. quid

Amyn-

Amynta Ald. Amyntha
fuit, nunc Bong. fuerat, tunc Lugd. Amft. fuit, tunc
à ueteri Pal. 1. *omittit à*
3, 11, 19. *intenderunt* P. intuleruntur
circuitus, rupes D. circumitu rupes Cl. P. F. *B.* 1. 2. Lugd. Amft. circuitu rupes Mer. Al. Frob. *Baf.* circuitus rupis Pal. 1. circumitum rupis
3, 11, 20. *tam* D. Pal. 1. *omittunt.*
luxuriæ D. luxoriæ
3, 11, 21. *nec.* D. ne
3, 11, 22. *plantu* Pal. 1. plantu
ordines ataterque fic D.
3, 11, 23. *imputauit* fic Bong. *fed* Mer. Ald. Frob. *Baf.* Col. impotens
y qui tum D. P. hi qui cum Cl. Mer. F. *B.* 1. 2. ii qui cum *ceteri* Ald. Pal. 1. venturo *victorem* Pal. 1. victore
3, 11, 24. *conuerterunt* D. Cl. F. *B.* 1. 2. P. aduertant Pal. 1. aduerterant
corrupta Bong. corruptæ
accep. in fin. Bong. Pal. 1. recep. in fin.
eius Frob. *omittit.*
3, 11, 25. *anno* Pal. 1. annis
virgines duæ Bong. duæ virgin.
illum mort. Bong. etiam ill. mort.
abſciſaque D. abſciſisque
ueris D. *B.* 1. veteris Mer. Pal. 1. veteres
vocantes Mer. Ald. *Baf.* inuocantes
3, 11, 26. *vtre* D. Mer. Pal. 1. in vtro
3, 11, 27. *centum millia B.* 2. *omittit* mil.
vtre millia P. *omittit.*
At ex Pal. 1. at à
& quing. Pal. 1. ad quing.
trec. anun. & duo ex ped. deſiderati Bong. ex pedit XXX. omnino & duo Pal. 1. ex equit. trig. omnino & duo
3, 12, 1. *qui olim* Lugd. Amft. *fore* F. *ſcſcriptum* eſſe
Tum Lugd. Amft. Tum demum
Dein Pal. 1. *omittit.*
3, 12, 13. *poſtea* Lugd. Amft. poſtero
curam ſepeliendi amſ. imperaret, quor. D. Cl. P. Mer. P. Frob. *B.* 2. *Baf.* Lugd. Col. Amft. cum cura ſepultis milit. quor.
permittit fic D. Pal. 1. *ſepelire* Pal. 1. ſepelire
3, 12, 14. *celebrarent* F. *omittit.*
3, 12, 15. *Iamque* D. *eraſum* que Mer. Itaque Pal. 1. Iam *ſuffu B.* F. buſtis
corpora fic Pal. 1.
ſalutis Mer. ſol. exſequiis
Hephæſtione fic Pal. 1. *fed* Mer. Frob. *Baf.* Col. Epheſt. Ald. Lugd. Amft. Hepheſt.
intrat B. intrans.
3, 12, 16. *educatus* D. Cl. P. F. *B.* 2. edoctus *B.* 1. eductus
3, 12, 17. *regem* eſſe D. Cl. P. F. *B.* 2. eſſe reg.
ſpad. capt. Bong. Lug. Amft. capt. ſpad.
3, 12, 18. *ſibas* Lugd. Amft. *omittunt* ſi
ad vltimum Ald. Lugd. Am. ſi ad vlt.
imitaretur P. imitarentur
victoria euenſus D. victori euenſus *fed correctum à manu ſecunda.*
3, 12, 19. *veritus* Pal. 1. non vet.
3, 12, 20. *infuderat* Bong. Mer. Fro. *Baf.* Lugd. Col. Am. ſuperfud.
Itaque orientem eam Bong. Lugd. Col. Itaque orientem tam *Baf.* Itaque Orientem tam Mer. ita or. tam.
non cepit Pal. 1. *omittit* non
3, 12, 21. *Tum* D. Cl. P. F. *B.* 2. Tunc
& regia. Bong. Mer. *omittunt* &
eodem quo Mer. eodem tempore quo

genita Pal. 1. natæ genitæque
3,12,22. *illuderet* D. Cl. P. F. *B.* 2. inlud.
3,12,24. *mereri* Pal. 1. mihi eris
vt ea D. vt eam *sed deleto* m
qui tant. fastigium Mer. fastidium Col. quo tant. fastig.
3,12,25. *cupio* Pal. 1. cupio
3,12,26. *deinde* Bong. Pal. 1. *omittunt.*
Hephæst. Frob. Bas. Col. Ephest. Lugd. Amst. Hephest.
3,12,27. *Pyramo* Bong. Pinari Mer. Bas. Lugd. Amst. Pynari
regis gaze Bong. gaza reg. *erat P. omittit.*
3,13,1. *is* Bong. Mer. Pal. 1. *omittunt.*
præcessisse Darij satrapam D. Cl. *B.* 12. præcessisset & Darei satrapa P. F. præcessisset & Darei satrapam
accersere Bong. accersire Pal. 1. accessire
3,13,2. *nomine* Bong. Mer. natione
Parmenionem Bong. Parmenio
tradit Pal. 1. tradidit
3,13,3. *asseruari* Mer. aduersarii P. Ald. adseruari.
quis Col. quis
exigue. Itaque 1.c. Mard. Bong. exig. cumque rex tenens ipsum reliquisset Mard.
3,13,4. *felicitati* Bas. Fœlicitate
3,13,5. *oppidis* D. oppidis *sed valata s*
quam sic Pal. 1. *sed* Bong. Lugd. Amst. *omittunt.*
3,13,6. *miserabile* Pal. 1. mirabilis
verbum græcar. Bong. Lugd. Amst. græc. vrb.
3,13,7. *Gangabasi* sic Bong. Mer. Cangabas hi Ald. Cang. ii
cum frigus tolerare non pos. quippe Pal. 1. cum tollere non possent qui D. *omittit* tolera-re Cl. P. F. *B.* 1. 2. *omittunt* frigus
regebat D. regebat *sed correctum* rig.
3,13,8. *subd. inbet* D. Cl. P. F. *B.* 2. iub. sub.
inuehi Bong. euehi
3,13,9. *mœrebun* P. honetib.
illa Bong. Mer. Frob. Bas. Lugd. Col. Amst. *omittunt.*
sequebantur Bong. proseq. Elz. Mer. Ald. Frob. Bas. Lug. Col. Amst. perseq.
3,13,10. *illa* Pal. 1. illi
fæminarum B. 1. *omittit.*
3,13,11. *exaritiam mouaretur* Pal. 1. anaritia moueatur *incredibili* D incredibilem *& correct.* incredibili
dilacerata Ald. Pal. 1. D. lacerata Col. Frob. Mer. Bas. lacerata
eruebantur Pal. 1. ruebant
3,13,12. *tres fuere P. omittit* tres Lugd. Amst. fuere tres
regnauerat P. F. *B.* 2. regnauerant
fortuna Bong. D. Pal. 1. Mer. natura
3,13,13. *Oxathrique* Pal. 1. matrisque D. Bong. Oxatrixque Ald. Oxyartesque Elz. Bas. Mer. Lugd. Amst. Col. Oxatrisque Mer. Oxattesque *& filius* Pal. 1. *omittit* & Bong. *omitt. vtrumque*
3,13,14. *Pharnabazi* D. Bong. Pharnabazei Frob. Farn.
ora D. horæ *correctum* orx *vixque vlla domus* &c. D. vixque vlla domus purpurati fuit tantæ cladis Lacedæmonii Athenienses societatis fide non violata
expers Bong. *omit.*
Athen. Frob. Bas. Mer. Col. Athen. erant
3,13,15. *quoque* Bong. *omit.*
Athen. societatis Ald. Ath. erant soc.
fide violata P. F. *B.* 2. fide non viol.
Aristogiton, Dropides, & Eleutherius Ald. Ar. Dropidas & El. P. Aristogitan & thropides & Leucrathes *B.* 1. Aristogitantæ thropides & leicrates *B.* 2. Aristogitane thropicles & lehicrates F. Aristogitane & thropides & Leucrates D. Aristogitane Thropidis & Lecurates Pal. 1. Aristogitanes & Topacles & Lechicrates Frob. Mer. Bas. Col. Leuertes Lugd. Amst. Iphicrates
Perisippus Bong. Pasippus D. Passipus Pal. 1. Passippus Lugd. Amst. Perasippus
Omare F. Amaio
Calicratide Mer. Bas. Calict.
domos nobiles B. 2. *omittit.*
3,13,16. *pecunia signata* Al. D. Col. pecunia signata Pal. 1. signat e pec. Mer. pecuniæ signata
talentorum Bong. talentum
millia & sexcenta D. mil. & sescenta *B.* 1. 2. *omittunt* millia Lugd. Amst. mil. & sexcenta
talli Ald. D. Pal. 1. Col. Am. Lugd. Elz. Mer. Frob. Bas. facile
3,13,17. *Dy* Bong. D. Pal. 1. *omittunt.*
sepultura Lugd. Amst. *omittunt.*
persecuti fuere Pal. 1. persecuta est.
exoluisse D. exsoluisse *correctum* exoluisse *delata littera s. a manu secunda ad marginem* exoleuisse

LIBER QVARTVS.

Pal. 1. Quinti Curti Rufi Historiarum Alexandri Magni Macedonis Liber Primus explicit. Incipit secundus. P. Explicit liber tertius Q Curtii historiarum Alex M Macedoniæ Regis, incipit IIII' *B.* 1. Q. Curtii R. hist. l. III. explicit, incipit lib. 4. *B.* 2. Curti

Curti Rufi hist. liber tertius explicit, incipit lib. 4. F. explicit lib. tertius, incipit quartus
4,1,1. *fidelissimi* F. fulbimis *complexerat* Bong. imp.
4,1,2. *& defe. B.* 1. 2. *omittunt.*
rex Pal. 1. Mer. Col. *omittit.*
4,1,3. *Vrchas deinde* Bong. Onchas *omisso* deinde
cum quibus ad Euphratem contendit Bong. D. Iam regius tum a. E. c. Pal. 1. Iam rex tum ad Euphratem Ald. quibus ad E. c.
præripere Bong. Lugd. Amst. præcipere F. percipere
4,1,4. *Ar. Alex. B.* 1. *omittit* At
ipsam Pal. 1. *omittit.*
Colen D. Colen *correctum* Coelen *a manu diuersa*
4,1,5. *nondum* P. nundum *& sic deinceps*
obedienter D. obordienter
4,1,6. *Nardus* Bong. Frob. Lugd. Amst. Amadus Ald. Arrhodus
tamen eram Bong. tum horam D. tamen horam Lugd. Amst. tum otam
4,1,7. *præcipue eum* Pal. 1. cum præc.
nomine B. 1. nomine
4,1,8. *quantumcumque tota Macedonia* Pal. 1. quantacumque totam Macedoniam Mer. quantac. tota Mac.
ac cani. Bong. & coni.
4,1,9. *tandem* F. tamen
in ea Bas. Col. Mer. in eo
fi fidem Amst. *omittit* fe
dare paratum & accipere P. daturum, & accipere paratum
4,1,10. *Ille* Pal. 1. Ald. Mer. Bas. Col. Celes Bong. D. *omittunt.*
eram Pal. 1. horam
Iouius sic Bong. *sed* Ald. Lugd. Amst. Frob. Ionas
4,1,11. *rex Xerxes* sic F. *sed B.* 2. *omittit* rex Ald. rex Xerses
oppugnandes Pal. 1. oppugnandum
4,1,12. *ab his* sic Bong *sed* Ald. ab iis
lectamini sic Pal. 1. *& additum* in D. *margine. sed* Col. *quam Schrag. vidit B.* 1. 2. licemini
4,1,13. *Dijs quoque promelioribus stantibus* D. di quoque pro mei. stantes Pal. 1. Dii quoque pro mel. stant. F. dii q. p. m. stantes
quod petierat Bong. Lugd. Amst. *omittunt.*
te esse Bong. Mer. *omit.* te
4,1,14. *Quod si* Mer. Col. Qui si
nobis communit. Bõg. com. nob.
scribes Pal. 1. scribis
Thessippus missus Bong. Thers. est missus B. 2. non est missus
ipse D. Pal. 1. Mer. Bong. *omittunt.*
deinde Bong. *omittit.*
Byblon D. Byblo Pal. 1. bello Mer. Bas. Col. Biblo Elz. Frob. Lugd. Amst. Biblon
Sidona Pal. 1. Sidoniam Al. Sydona
4,1,16. *vt quem eo* F. F. D. Pa. 1. *omittunt* eo *suppletur a manu secunda*
Sidones Bong. Lugd. Amst. Sidonis B. 2. Sinodis Ald. Sydones
4,1,17. *Hephæstioni* D. Ephestionis Fro. Bas. Col. Mer. Ephestioni Lugd. Amst. Hephestioni
clari Mer. Darii
4,1,18. *multi* Pal. 1. macta Bong. macte
virtute, inquit P. inquit, virt.
primi F. primum
regnum Pal. 1. in reg.
4,1,19. *adulantes* D. Pal. 1. Mer. Bong. adulantibus
statuunt F. statuit
Abdolonymum Ald. Mer. Frob. Bas. Col. Abdolominũ Bong. Abdolonimum
annexum D. adnexum
hortum Pal. 1. ortum
4,1,21. *Abdolonymus* Bong. Abdalonimus Mer. Frob. Bas. Col. Ald. Abdolominus
4,1,22. *hic quem* Bong. D. Pal. 1. hic vestis quem Mer. *omittit* hic
illuxit, æternique sic D. Pal. 1. *sed* Bong. inlunie B. 1. è terrisque B. 2. *superscripta interpretatis* consuetis
ipsam F. *omittit.*
profer Bong. Amst. Lugd. perfer
status Bong. Mer. *omittit.*
4,1,23. *percunctabatur* D. perconct. Bas. percont.
cunctanti sic D. *sed cum rasura.*
& fides Pal. 1. etiam fid.
serio Bong. Mer. Lugd. sero
4,1,24. *Fama* Bong. Fama deinde
totas vrbes discurrit D. t. u. discreuit Pal. 1. tantas vrb. discreu. Lugd. Amst. tota vrbe discur.
ditissimus B. 1. 2. diuitiss. F. P. diutiss.
criminabatur Mer. criminabantur
4,1,25. *libet scire* Pal. 1. volo scire
He manus P. Hexm.
4,1,26. *specimen* Mer. speciem
4,1,27. *ipsum ex acie persecutus* Bong. D. ipsius ex ac. persecutos Pal. 1. ipsius ex ac. persecutis B. 1. ipsius ex ac. persecutus
Tripolim Lugd. Amst. Tripolin
4,1,28. *Vtrique* D. Bong. vtrique *hostis* Pal. 1. hostis erat
ex auspiciis Mer. *omittit* ex
Sataeem sic Bong. *sed* Ald. Frob. Elz. Sabacem
in acie Persarum præfid. D. in acie Persarum præfid.
infensos Bong. D. Pal. 1. infestos

4, 1, 29. *premam spes fortuna* fecD. Pal. 1. Ald. *sed* B. 1. prima spes fortunam
conclamant D. conclant *correctum inter lineas* conclamat
Atque ille Pal. 1. At ille
eulerent Mer. carent
Pelusii ostium Pelusium hostium *Schragius non adnotato libro variante.*
4, 1, 30. *potitus* D. Bong. potitur
Memphim Ald. Memphim B. 2. Memphi
copias B. 1. copiis
promouit Bong. præmouit B. 1. 2. *superscr.* prom. Pal. 1. promouet
Ægypty Bong. Pal. 1. Ægypti
vana F. noua
quoque Bong. D. Pal. 1. quique
vrbesque Elz. vitibusque *ad hoc ipse* Lugd. hoc ipse Amst. ad ipse
ad del. Bong. *omittit* ad
delenda Pal. 1. dedenda
obtinendi Bong. retin.
Ægyptum Pal. 1 Ægypti
amiserunt D. amisserunt Bong. omiser. Mer. amiserat
4, 1, 31. *sed eo* Mer. sed eo
eduxit, ac Bong. Lug. Amst. *omittunt.*
positis omnibus cuncta agebantur Bong. positi dis *in B. 2. ante duo spatij vacua aliquanto relictum* D. positis. dis Pal. 1. poscit cunctis Mer. pos. diis Baf. Col. pos. his Amst. Lugd. positis hostium cunctis agebat
4, 1, 32. *Mazeos* D. Mazecos B. 1. Amst. Lugd. Mazaces
territos esse F. esse ter
perpulit P. pertulit Pal. 1. perculit
recuperare D. F. B. 2. recuperate B. 1. recipere
4, 1, 34. *Ilion* Mer. Yfion.
etiam Pal. 1. &
recuperare sic F. *sed reliqui* Bong. reciperare *sic deinceps*
4, 1, 35. *Arctagonus* Pal. 1. Antigonus
illinc Ald. Baf. Frob. Mer. Lug. Amst. Col. illic P. illi
partium Mer. prælium
4, 1, 36. *Ariftonenem* D. Aristomenen
aut deinceps Ald. D. Mer. Baf. Col. aut euerfis Pal. 1. atque euerf.
superat Pal. 1. superatur
4, 1, 37. *A Mileso* Pal. 1. Amiseliis
Phœnabazus Ald. Baf. Frob. Co. Farnab. Bong. D. Bamab. F. Bamazabus
Chium sic B. 1. *sed* D. Cl. F. P. B. 2. Hium *Syphinum* Pal. 1. Siphium Baf. Col. Syphenum
vtique B. 1. 2. D. Pal. 1. His Mer. easq. Lug. Hasq. Amst Idasq.
4, 1, 39. *Agis* D. Pal. 1. Bong. Hagis
4, 1, 40. *Spartanorum* D. Bong. partanor.
nunc Macedonum præsidio Pal. 1. *omittit.*
4, 2, 1. *Phœnice* Col. Mer. Baf. Phœnices
Tyro F. tyra
erant Bong. erat
4, 2, 2. *Tyros* D. Pal. 1. F. Tyros
& clar. & magn. F. B. 2. & magn. & cl.
Phœnicesque Ald. Col. Mer. Baf. Phœnicisque
egerat Pal. 1. autem
legati domum Bong. don. leg. Elz. leg. domum
adduxerant Bong. aduex.
4, 2, 3. *Macedonum* Pal. 1. Macedones
ipsos sic Dan. Pal. 1. Ald. *sed* B. 1. Mer. ipso
4, 2, 4. *ea sede* sic Bong. *sed* Al. Col. Baf. eam sedem Mer. ea sedem
Palatyron Pal. 1. Palcyron Col. Baf. Mer. Paletron
vocant F. B. 1. 2. vocent
rite factorum D. *omittit, sed supplentur.*
4, 2, 5. *Alexander* D. Pal. 1. *omittunt.*
aliequin Ald. Baf. alioqui
inquit P. *omittit.*
fatatu licet Mer. sc. me licet
intraturum me Mer. *omittit* me
4, 2, 6. *dimissos* D. Bong. demissos
amici Bong. Pal. 1. D. *omittunt.*
Phœnice Col. Mer. Baf. Phœnix
quoque vrbem Col. Baf. Fro. *omittunt* vrbem
4, 2, 7. *decreuerunt* Pal. 1. Bong. decreuerant
Africo Mer. Aphrico *& sic deinceps*
euolucres Bong. Lug. Amst. euoluit
4, 2, 8. *leui* Pal. 1. leui
mari Pal. 1. maris
congesta F. comesta
excidant sic Bong. *sed* Ald. Col. Baf. Frob. excidant Mer. excedant
per nexus ita Pal. 1. Bong. Col. enixus Mer. Amst. Lugd. & per enixus
statu Ald. status F. B. 1. fluctus
exstitit Ald. Baf. Mer. extitit F. B. 1. 2. existit
4, 2, 9. *emisit* P. *omittit, alij* Bong. mitti
saltum Pal. 1. saltum
admonuisse Mer. admonuisset
4, 2, 10. *haud* Pal. 1. aut Bong. D. *omittunt*
Carthaginiensium D. Cl. P. F. B. 2. Frob. Carthaginiens.
annis, sacrum Lugd. Amst. sacr. ann.
4, 2, 12. *episcoposque* Bong. Lugd. Amst. *omittunt* que
abundabat Pal. 1. habund.
harpagonas Bong. arp.
quos Pal. 1. quos
ingererent Bong. inicerent
Corneque & Ald. Corui &
4, 2, 13. *Tyri* sic Bong. *sed* Ald.

Ald. Tyri
4, 2, 14. *frangere et* Bong. Lugd. Amst. frangerent
respondit Bong. *omittit.*
futurum Ald. futur. ait
cum ab sic Pal. 1. *sed* D. cum ex Lugd. Amst. *omittunt* ab
manauerit Bong. Pal. 1. manauerent
exitium Baf. exitum
4, 2, 15. *tam ind.* Ald. Col. Bas. Mer. iam ind.
nece D. Pal. 1. Bong. morte
4, 2, 16. *desperatio inc. B.* 1. disper. incensit *superscripto* e. P. inc. desp.
cernentium sic Pal. 1. Ald. *sed* D. Bong. cernentibus
exhauriendas P. & haur.
aggeraretur Bong. exagg.
& exastuare P. Mer. & xst. *B.* 2. F. Lugd. Amst. exæst. *B.* 1. æstuare
artius Bong. aztius
4, 2, 17. *traiiandi* D. P. 1. pertractandi
in somno D. P. in somnio
intrare se &c. vsque ad verba *qua ebrium* D. *omittit, supplentur tamen ad margines ab eadem manu.*
iura violate Amst. Lug. iure violato
4, 2, 18. *simulatio* Pal. 1. famulatis
prælente Lugd. Amst. *omittunt.*
vehebatur Bong. aduch.
4, 2, 19. *Itaque à fundo* Pal. 1. Eaque à f. Col. Frob. tamque fundo
manu sic Ald. Pal. 1. *sed* Bong. modicam
excreuerat D. creu.
aquabat Pal. 1. æquabatur
& qua longius g. vsque ad verba *cum Tyro* Pal. 1. D. Bong. Mer. *omittunt, nec suppleuntur nisi quod ea incohant mox n.* 22.
absorbebat B. 2. absordebat
prealtum abs. mare Pal. 1. *omittit* puralt. mare
4, 2, 20. *gestare* Pal. 1. portare
esset Alex. Bong. Alex. esl.
4, 2, 21. *aquam* D. aqua *correctum à manu diuersa* aquam
B. 1. 2. aqua P. F. Mer. aquæ
eminebat B. 1. immineb.
vbique P. vbique
admouebatur sic Pal. 1. *sed* Bong. D. admouebantur
cum Tyr. sic Bong. *sed* Ald. Col. Mer. Frob. Baf. tum Tyr.
ante Bong. antea
circumire eos quoque F. quoque eos
incessit Pal. 1. inuasere Col. incedere
4, 2, 22. *cum & P.* & cum
appellere B. 1. appellare
non effet Bong. Lug. Amst. Frob. *omittunt* non
conuerterant Bong. conuertemnt. Et quo longius &c. *inserunt verba omissa supr. nu.* 19.
4, 2, 23. *ex tumentia* Pal. 1. ex eminentibus Bong. Lugd. Amst. munientibus *B.* muneribus
se extra tela P. *omittit.*
iactum D. iam tum *correctum à diuersa manu* iactum
4, 2, 24. *appellaret* P. apponunt
aggressi Bong. Lugd. Amst. adorti
4, 3, 1. *Perdiccam* Col. Perdicam
Craterumque Baf. Mer. Fro. Col. Lugd. Amst. Craterongue
præfecit Pal. 1. perf.
4, 3, 2. *atque à puppi* Ald. Frob. Col. Lug. Amst. har. à p. Mer. harenaque puppi
4, 3, 3. *accensa* Pal. 1. succensa
desiliere sic Pal. 1. *sed* Lugd. Amst. P. *B.* 2. desiluere F. dissiluere
comprehendit B. 2. compendit
4, 3, 4. *At qui* Bong. At hi qui
desiliebant sic Pal. 1. Ald. *sed* Lugd. Amst. P. F. B. 2. desiluerant
cum ij Mer. cum hi
semetipsos Pal. 1. semetipsos
4, 3, 5. *malient* Col. *Ed. quod Schrag. vidit* voluerunt *quod omittit* D. *pro quo margini adpictum* mallent
debilitari Pal. 1. indebilitati
4, 3, 6. *motum* Baf. Frob. Mer. Col. totum
mare Mer. Col. maris
verberata Pal. 1. vbertate Baf. verberare
se lauarere Bong. Mer. Col. Lugd. Amst. *omittunt* se
saxaque interfluens sic Pal. 1. D. Ald. *sed* Lugd. Amst. interluens
4, 3, 7. *prorutis* Pal. 1. Ald. proruptis
præceps P. *omittit, tantaque m. u. u. n. r. ab Ar. r. Al. P. omittit.*
ab Ar. red. Alex. Ald. D. Ar. 1. Al. F. Al. red. Ar.
Hic Mer. Hoc
solet fieri Col. *Ed. quam Schrag. vidit omittit* fieri
referebat Bong. Lug. Amst. referebant
4, 3, 8. *nosci* Pal. 1. non
quod Bong. Lugd. Amst. ea *ipso* Bong. Lugd. Amst. ipsa
tuebatur Pal. 1. tuebantur
in medio Lugd. Amst. in medium
erecta Bong. Lugd. Amst. excitatæ
4, 3, 9. *rursus* Amst. Lugd. rursusque
alta Pal. 1. alta
excogitari poterat F. excogitare poterant
4, 3, 10. *qui* Pal. 1. quia
aquam D. Cl. P. F. 2. aqua
occultoque Pal. 1. occulto
eminentium F. *omittit.*
4, 3, 11. *Ægro animi* Mer. Ergo *omisso* animi
& ne non D. Mer. ne *& à manu diuersa* nec Pal. 1. vtrine Bong. Lugd. Amst. nec incer-

incerto Bong. Amst. Lug. certo
Cleander B. 1. Alexand.
aduectus Bong. Lug. Amst. aduectis Pal. 1. Mer. adductis
offeg. nauium Bong. XC. nauigium D. *etiam habet* nauigium Lug. Amst. XC. nauium
classem Pal. 1. Mer. Col. *omittunt.*
Pythagoram sic D. Ald. *sed* P. 1. Pithagor. Lugd. Pnythag.
4, 3, 12. *tremes omnes* D. tris omnino Pal. 1. tres omnino *Ed.* Col. *quam Schreg. videt* Lugd. Amst. tres omnino naues
4, 3, 13. *quatit* Pal. 1. quatiunt
4, 3, 14. *undique* Elz. *omittit.*
iunxerant Pal. 1. coniunx.
4, 3, 15. *antennis B.* 2. F. Fro. antemnis *B.* 1. antennis
delegatis D. delegatis *correctum* delig.
fustinuerent Mer. substiterent
instructas quadrir. D. instructa qu. Lugd. Amst. instr. remis
milites tegebatur Pal. 1. milites tegebantur
4, 3, 16. *peratam* F. peratam
urbem Bong. muros
naues D. nauis
4, 3, 17. *leuare* Mer. leuare
acrius Ald. Lugd. Amst. acriori *Bong.* acriore
cere P. cicere
naugio Pal. 1. nauigio
coeperant Bong. ceperunt
uere sic Bong. *sed* Col. Baf. Frob. Mer. Ald. ruereque
4, 3, 18. *conferta* Amst. conferta
remex sic Bong. *sed* Ald. Pal. 1. Mer. Frob. *Baf.* Col. remiges
turbabat Ald. Frob. Mer. *Baf.* Col. turbabant
iussa Pal. 1. iussis
4, 3, 19. *auxilium*, sic Bong. *sed* Ald. auxilium allaturi
dimicare nunciabant sic D. Pal. 1. Ald. *sed B.* nunciare dimicabant Lugd. Amst. *omittunt* nunciab.
4, 3, 20. *urebant* sic Bong. *sed* Ald. Elz. vrgebant
muris Pal. 1. muro
ingenti Bong. ingerat i
4, 3, 21. *concioni* Ald. Elz. Frob. Bas. Col. Lugd. concione *Bong.* in concione
somnum Pal. 1. somnium
iactam in sale Amst. Lugd. in s. i.
4, 3, 22. *dicauerant* Pal. 1. dedic.
retenturi D. Bong. retenturo
ornauerant Mer. ornauerunt
4, 3, 23. *quidem* Bong. Mer. equidem
repetendi D. repetens *in quo correctum à diuerso manu* repetentes Mer. repetentes
Carthaginenses D. Carthaginienses
ac nisi Pal. 1. at nisi
4, 3, 24. *immisit* Bong. Mer. *omit.*
admouit Lug. Amst. admonuit
cornua ac fer. manus D. & Pal. 1. *omittunt.* Bong. *etiam sequentia* cum vncis & falcibus *Baf.* Frob. Elz. *Baf.* coru. & f. m.
Laxatis Pal. 1. lassatis
4, 3, 25. *Vnci B.* 1. vna *B.* 2. vncti *quoque & Mer. omittit* & *anceps* D. Pal. 1. Bong. æreos *multe* Pal. 1. inl to
arena Frob. Mer. Lug. Am. Col. harena
decelle è Mer. *omittit* è
4, 3, 26. *quos* Col. quis
tormenta emissa D. tormenta em. Bong. tormenta rem. B. 1. tormento rem.
4, 4, 1. *Hic* Mer. His
celeritate D. Bong. velocitate
4, 4, 2. *pudebat Mer.* putabat
qua Pal. 1. squam
4, 4, 4. *a capite* Mer. *omittit a*
si immers. Lug. Amst. *omittunt* se
super Pal. 1. per
modo superfus. Pal. 1. *omittit* modo
munimentis D. munientis *margini* munimenti s Pal. 1. Munientis
4, 4, 5. *iter iaciendo* Pal. 1. interiac.
monstrasse Pal. 1. demonstr.
abripuisse sic Bong. *sed* Elz. Baf. Frob. Mer. Col Pal. 1. Al. arrip.
ad molem sic Bong. *sed* Pal. 1. at mol. Ald. Frob. Mer. Baf. Col. ac mol.
letique Col. lætisque
coronis floribusque Bong. floribus coronisque
praeceperant sic Bong. 1. 2. *sed* Pal. 1. Ald. Mer. Col. cep.
4, 4, 6. *naugys* Pal. 1. remig.
terruerant Bong. Lug. Am. terruerunt
acciderat Bong. acciderant
4, 4, 7. *Primae Mac.* Pal. 1. Primo Maced. Mer. Prima à Maced.
Tyrij, duo D. Tytiæ duæ Pal. 1. Tytii duo
è din. Bong. ex din. Mer. ciuerso
4, 4, 8. *triremis* P. tyri remis
qua quinqueremis Mer 1. qua quinqueremis
ut impulsa est D. *omittit*, sed *suppletur*]
4, 10, 9. *remes* Pal. 1. D. *Mer.* Baf. Col. remis
Euellere sic Bong. *sed* Ald. Frob. Baf. Col. euelliunt
4, 4, 10. *quietem* P. quinetem
& undique Ald. Frob. Baf. Mer. Col. vt vtrinque Bong. *habet* vndique

instare

instare D. Pal. 1. Ald. Frob. *Baf.* Mer. Col. instaret.
4, 4, 11. *propugnantes* sic Bong. *sed* Frob. *Baf.* Mer. Col. Ald. propugnatores
turris P. turris hostium
4, 4, 12. *inuite* Bong. Pal. 1. inulti
4, 4, 13. *obtinebat* Pal. 1. obtinebant
quidquid Ald. quicquid D. B. 2. F. quid Lugd. Amst. & quod
manibus fors Ald. El 2. Frob. Baf. Mer. Col. Amst. Lugd. man. fors D. fors in manibus Bong. *etiam* in manibus B. 1. in manus
4, 4, 14. *His B.* 2. is
salutis Pal. 1. salutis
4, 4, 15. *Hi urbem* Mer. *Baf.* Col. in vrbem
Agenorem Col. Agenonum
etiam Pal. 1. &
occultates Sidona donelli sunt sic D. Pal. 1. *sed* Ald. oc. Syd. d. f. Bong. Frob. Amst. Lug. occultati Mer. Lugd. Amst. vcti
Quindecim mil. Pal. 1. XV de furto
4, 4, 16. *existimari* Bong. astimari
trucidata B. 1. trucidati
4, 4, 17. *praebuit* D. præfuit *superscripto* b.
Duo millia B. 2. II. *B.* 1. hii
affers sic D.
4, 4, 19. *Tyros* Bong. Tyros *septimo m. q. qqq. c. erat* Bong. oppugn. sept. m. q. c. erat
quodcunque Frob. quoclique *dictionis* Pal. 1. dictionis
si fama Mer. vt famæ
4, 4, 20. *Boetia* D. Boetis
Gadet D. Pal. 1. Bong. Gadis
iuuentuti qua tunc abundabat D. iuu. q. t. abundabat Pal. 1. iuuenture, & qua t. abundabat
& externa Mer. & æterna
4, 4, 21. *nunc tamen l. p. c. refoss.* Pal. 1. *omittit.*
longa pace cuncta P. cuncta p. longa
manfuetudinis P. consuet.
4, 5, 1. *eadem* F. hisdem
foam Bong. fusm, cui
Saptina D. Statip. Pal. 1. Statipne Ald. Baf. Mer Col. Satipnæ Bong. Statipie
Alexandri Pal. 1. Alexandri
Halyn Frob. Mer. *Baf.* Col. Lugd. Amst. Alyn.
inde Pal. 1. deinde
se fore sic Bong. *sed* Baf. Fro. Mer. Col. D. Pal. 1. Ald. *omittunt.*
4, 5, 3. *si, ut* Frob. ne se
in ani Baf. se inani
affello D. *omittit, suppl. à manu secunda.*
efferret Amst. se offerret B. 1. 2. afferet Pal. 1. *etiam locum ita constituit:* Vereri se ne auiti modo quas naturalis leuitas ageret ea quæ possederat inanibus ac puerilibus Liniamentis efferret
4, 5, 4. *in angustiis* Bong. Amst. Lugd. inter angustias
Hydaspen Ald. Col. Hydaspem D. Idaspen
4, 5, 5. *Mediam* Frob. Baf. Mer. Col. Amst. Lugd. in Med.
accolas F. incolas
quanto aditurum sic B. 1. *sed* Mer. Ald. quando se ad. D. Pal. 1. quandoque ad. P. quados quandoque ad. B. 2. quado adit. B. 1. F. quados ad.
vel Sogdianos D. Pal. 1. ne S. Bong. ne Socd. Frob. Col. ne Sogd. Mer. ne Soglianos
nomine D. Pal. 1. Baf. Col. nominem
tanarum notes D. Pal. 1. Baf. Mer. Col. *omittunt.*
Tanaim petim. P. tanari impert.
4, 5, 6. *esse* Pal. 1. Ald. Frob. Baf. Mer. se esse
4, 5, 7. *has qui* Ald. iis illis qui Frob. Baf. Col. *Mer.* his illis qui
quod tot. Bong. & quod tot.
sibi dari P. *omittit.*
Ioniam Ald. Ionas *Mer.* Baf. Col. Ionidas
solus Pal. 1. solum
4, 5, 8. *transisset* Bong. Lug. Amst. transiret
Lydiam sic Bong. *sed* Ald. Pal. 1. Baf. Fro. Mer. Col. Lyd. ignorate
esse mere. sic D. Pal. 1. Lugd. Amst. *omittunt* esse
Echatana D. Pal. 1. Ald. & Ec. Col. Baf. Mer. & Battana *suo* Bong. *omittit.*
4, 5, 9. *Rhodij B.* 1. 2. Hrodii *dedebant* sic Bong. *sed* Ald. Frob. Mer. Col. debebant
Philotæ D. Filiate Pal. 1. Filote Bong. Filiatæ B. 1. Philotæ
bello quod superarat interfuturus Ald. D. ab illo quod superarat iter facturus Pal. ab illo qd s. iter futuris Col. Frob. Baf. Mer. ab illo quod s. iter fasturus
interfuturus, Rex, Hoph. B. 1. *Hac continuelegit* iter (*si ennio haberet*) facturus Rex Eph.
4, 5, 10. *Phanices* Bong. Fre. Baf. Mer. Col. Lugd. Amst. Phœnicis
4, 5, 11. *Iudicum* P. *omittit.*
Ithomeum sic *D. sed cum rasura, aliud prius fuit* Pal. 1. Ithimiorum
concilio. vt sunt Graecorum temporaria ingenia Pal. 1. con. graci vt sunt temporalis ing. Ald. Frob. Mer. Col. temporalia ing. Bong. conc. Græco vt sunt temporaria ing. F. c. Græco vt s. tempotalia ing.
duodecim Pal. 1. B. 1. 2. XV.
legeretur Mer. deleg.
Graecia ac lib. Bong. Amst. Lugd. ac lib. Græc.
4, 5, 12. *incite B.* 1. marte
aurum P. aurcam
animos Pal. 1. animis Ald. Frob. Baf. Mer. Col. animus
fortuna D. Pal. 1. Ald. Mer. Frob. Baf. Col. fortunam

4,5,13. *recusantes* D. recusſantes
Calas Ald.D. Mer. Baſ.Col. Chalas
Idame Pal. 1. D. Gyd P. hydania F. 6. 1. 2. hydame
Miletum Bong. duo milites B. 1. II. miletum B. 2.II. militum *impoſita numero literola* F. D. duos militum Mer. duo millia militum
4, 5, 14. *Amphoterus & Hegelochus centum* Ald. pr.Darii ſuperato Hegel. Amph. & Miletum cepit. centum Bon. Baſ. Mer. Col. Amph. & Egilog. centum D. *omittit* & Frob. Elz. Amſt. Lug. Amph. & Egilochus centum
atque Aſiam &c. receptum B. 1. omittit.
dictionem Pal. 1. dictionem
receptum Ald. Fro. Mer. Baſ. Col. hoſtium receptaculum *ſed* Bong. *omit.* hoſtium
4,5,15. *& Chion* D. Pal. 1. Al. Bas. Mer. Col. *omittunt.*
comprehenſe Al. comprenſis
Macedonas Aldi Macedones
Apollonidi Bong. Lug. Am. Apollin. Col. Appollin.
Athenagora, ſic Bong. *ſed* Ald. Mer. Bas. Col. Athan.
Tradit Mer. tradidit
4,5,16. *obſidrare* Mer. obſidionem
Apolon. Bong. Bas. Lugd. Amſt. Apollin. *ſic mox n.* 17. Col. Appollin.
aggregatis ſe Pal. 1. aggregante ſe
4, 5,17. *Hegilocho* D. Hegiſacho Ald. Hegelacho Bong. Egilacho Mer. Baſ. Col. Egilocho Elz. Frob. Lugd. Amſt. Egilocho
Pharnabazus Pal. 1. Pharnabarus Frob. Baſ. Col. Farnab.
vanilis traduntur ſic D. *ſed* Pal. 1. vincitur. Traduntur
4, 5, 18. *naues* ſic Pal. 1. *ſed* Bong. Lugd. Amſt. inanes *in* F. *tamen* & B. 1. *erafum i.*
ſupplementum P. ſupplemẽtis
4, 5, 19. *Methymnæorum* D. Medimneor. Al. Methymneor. Mer. Col. Medimeor. Baſ. Metimeorum Lugd. Amſt. Methymnæ oræ
ad Chium Bong. apud Ch. Ald. ad Tyrum
Pharnabazum Pal. 1. Pharnabarum *ſic mox* Baſ. Frob. Col. Farn.
venire ſic Ald. D. Pal. 1. *ſed Ed.* Col. *quam Schrag. vidit* venire ſe
4, 5, 21. *ijsdem* Bong. hisdem Frob. eisdem
ex his Mer. ex eis
Hegilochoque Ald. Hegelochoq; Baſ. Egiloq; Mer. Col. Egilogoque Frob. Elz. Lugd. Amſt. Egiloch.
4, 5, 22. *tranſiere* Col. trãsire
Mitylenæum Ald. Mithyl.
Chares Bong. Cares
duorum Pal. 1. quatuor
paſſus eſt Baſ. Frob. Mer. Col. Amſt. Lugd. *omittit* eſt
4,6,1. *impetrare* ſic D.
credideras D. crediderant
intendit Ald. D. Pal. 1. Frob. Baſ. Mer. Col. int. animum
4, 6, 2. *ducem* D. Bong. *omittunt.*
perquam maxime Pal. 1. per quem maxime Elz. per quam maxime
4,6,3. *inter* Lugd. Amſt. & inter
procul ſic Bong. *ſed* Ald. procul à
Scytharum Baſ. Frob. Mer. Col. à Scyth.
ſemperque Bong. *omittit*
errant D. Pal. 1. Ald. erant
4,6,4. *in ſecundo* Mer. *omittit.*
ſe continens Pal. 1. *omittit* ſe
4, 6, 5. *vocem* Pal. 1. fidem *hinc defuit Frob. noſter, erepto folio.*
4,6,6. *ſanxerat* D. ſaxerat
rem Bong. Amſt. Lugd. rem magis
cui tacere Pal. 1. cum tac.
4,6,7. *Gazam* ſic Pal. 1. Ald.
ei Batis D. Pal. 1. Bong. vrbi Betis Col. Mer. Baſ. Ald. ei Betis
4,6,8. *occultum* D. oculum *ab alio* occultum
euomit Bong. Mer. euomens
cantesque Col. cotesque
interpellent Mer. interpolent
4,6, 9. *à ſenſu* Pal. 1. Mer. aſcenſu
admouendis ſic Pal. 1. Ald. *ſed* Lugd. Amſt. mouendis
morabatur ſic Pal. 1. Ald. *ſed* D. Bong. morata
4,6,11. *ferebat* Pal. 1. tenebat
amiſit ſic D. Bong. *ſed* Ald. omiſit
deſuuit B. 2. defluit P. deſicit
conatus B. 1. conatus *ſed ſuperſcripto* a conatas F. conatur
4, 6, 12. *conſulerentur* Pal. 1. *B.* 1. 2. conſuleret Baſ. Al. conſuleretur
erat Lugd. Amſt. erat rex
intactus Bong. Pal. 1. D. intacta
perſæ. eſſe. ſic Bong. *ſed* Ald. Baſ. Mer. Col. per. eſſe inquit
Itaque m. n. q. eo die tac. Pal. 1. *omittit.*
4,6,13. *vnam vrbẽ* P. vrb. vn.
Hinc B. 2. P. hic
egreſſique D. egreſſisque *deleta ab alio lit. 1.*
fore ſuam Bong. ſuam fore
4,6,14. *ſumpſit* ſic Pal. 1.
4,6,15. *clypeo glad.* Bong. glad. clyp.
4,6,16. *gladio Barb.* Bong. Barb. glad.
dextram Pal. 1. dextra Ald. dexteram
amputat gladio P. *omittit* gladio

vt ar-

vt arbitrab. Baſ. Mer. Col. *omittunt* vt
4,6,17. *ſatum* Pal. 1. ſtatum
4,6,18. *manere* P. manere
quam alte Ald. non quam alte Bong. nunquam a. B. 2. quamquam ad te Col. Senilis *apud Ald.* nunquam tam a.
penetraſſet ſic Bong. *ſed* Ald. *B.* 1. Col. penetraſſe
non cognoraras Ald. Col. cogn.
nec oris Bong. Mer. Baſ. Lugd. Amſt. Col. ne oris
4, 6,19. *quo retentus erat manare latius* ſic D. Pal. 1. *ſed* Lugd. Amſt. longius manare *omiſſis* quo retent. erat
recens ſic Pal. 1. *ſed* Bong. Lugd. Amſt. ſtupens.
4, 6, 20. *ſummiſit genu capit. quem* P. ſ. genua c. q. B. 2. ſumit ſcute ſanguine quem
exceptum P. receptum
Bato D. Pal. 1. Ald. Mer. Baſ. Col. Betis *& ſe deinceps.*
4,6,21. *percurato* Pal. 1. procut.
& pluribus D. Bong. pluribuſque
nouus P. *omittit.*
4,6,22. *nouarum* D. Pal. 1. Baſ. Mer. Col. mœnium
æquare por. Bong. por. æqu.
4, 6, 23. *anteſignanus* ſic Bong. *ſed* Ald. anteſignatios *& duos.* Amſt. *omittit* & *incautus* P. incautus
affligitur D. adflig.
4,6,25. *deſenerant* Bong. D. Pal. 1. deſeruerunt
4,6,26. *cum vndique telis circumduſſe* Periodum *hanc ſic habet* Pal. 1. ſed cum und. tel. eſt circumductus inſolenti gaudio iuuenis elatus alias virtutes etiam in hoſte imitatus. Tunc inquit Alexander non vt voluiſti morieris ſed quicq. tormentorum Bong. & D. *vero ſic*; Sed cum vndique qua ducto inſolenti gaud. iuu. elatus aliàs virtutis etiam in hoſte mirator, non vt vol. inquit ſed &c. Ald. Baſ. Mer. Col. ſed cum vndique telis eſt circumductus, inſ. g. i. elatus alias virtutes etiam in hoſte miratur. Tunc inquit Alexander, non vt voluiſti, morieris Beti, ſed quicq.
tormentorum Bong. *omit.*
4,6,28. *obſtin. ad tac.* P. ad tac. obſt.
non g. p. nunc. P. non g. p. non
& ſi nihil al. certe gem. interpellabo Pal. 1. &c in hoc aliud gemitu interpellabo Bong. & D. *etiam hab.* interpellabo
4,6,29. *Iram* ſic D. Pal. 1. *ritus* Bong. ritus induens
deduceret Amſt. Lugd. duceret
4,6,30. *decem mil. B.* 1. X.
nobilitata Pal. 1. nobilitatem
4,6,31. *Namque pr. etiam &c.* Pal. 1. Namque etiam ſatis ſibi erat multitudinis tamen copiæ deuictarumque gent. milite minori
præſus Bong. *omit.*
atterebantur B. 1. 2. atterebantur tamen
4,7,1. *credebant* ſic Pal. 1. D. Sed Amſt. Lugd. *omit.*
qui Amyntam D. quia Am.
4,7,2. *qua* Mer. quam
Rex D. Pal. 1. Bong. *omittunt.*
poſteaquam Bong. Lugd. poſtquam
4,7,3. *iuſſo* ſic Bong. Sed Ald. iuſſit
deleterum ſic Pal. 1.
4,7,4. *Aſſaces* Pal. 1. Staces
prater Bong. pr. F. pater
Orio Ald. Orio Bong. Oron Mer. Orion. Lug. Amſt *omit.*
octingenta Bong. octingin-
ta Mer. octoginta
4, 7,5. *Ammone* D. Ald. Lugd. Col. Hamm. Pal. 1. Admonis
4,7,6. *ingrediendum* Mer. ingredientium.
accendit F. accidit *ſuperſcript.* attingit
exuſtæ Pal. 1. Bong. & vrente
exiſtit F. P. Mer. exurit *ſic & D. in quo tamen aliud quid prius fuerat.*
4,7,7. *tantum* Ald. tamen Bong. ſolum
moliuntur Mer. inuoluit
4,7,9. *cum iis* D. Pal. 1. Bong. cum his
Marcotim Pal. 1 Marcotim P. Marcotra
Cyren, dona P. dona Cyr. *& vt Mer. omit. &* *continuata* Mer. confecta
4,7,10. *ſequenti* B. F. ſequente
4,7,12. *ſoli* P. ſolum
Deuexerant D. Bong. vexerant
4,7,13. *Ad hæc* D. Pal. 1. Bong. Ad hoc
omnia Bong. ora
incenderat Pal. 1. intenderat
obductæ P. obducto
deficeret Pal. 1. deficiet
4,7,14. *ob ſitim impotentes ſui* D. Bong. ob ſ. inobtentis ſui Pal. 1. obſiti impotentes ſui
hiantis Amſt. hiante
4,7,15. *ſede* Pal. 1. ſedet
antecedentium Bong. cedent.
iterque B. 2. interque
4,7,16. *ita vndiq;* Col. itaque vndique
paſſim manant. P. man. paſſ.
Æthiopum ſic D. *ſed* Amſt. Lugd. Æthiopiam
4,7,18. *Meridiem verſus, Arabes. Troglodytis cognomen eſt.* Pal. 1. in mer. verſum Tragoditis D. Pal. 3. in mer. verſam arabes ſpectant. Tragoditis nomen eſt. Bong. *quem*

Gruter. videt in mer. versam arabes spectat. Trogoditis nomen est Ald. Mer. Frob. Bas. Col. in *Mer. versi* Arabes spectant, Troglodytis cogn. est. *Bong. pro* versi *habent* versatus *&* Tragoditis *pro* Trogloditis

At quia D. Bong. Aqua Ald. At quæ

ad Occidentem B. 2. P. F. occidentalem Mer. *omit. ad*

Scenites Bong. Simnos Ald. Frob. Lugd. Symnos *Mer.* Bas. Col. Symuos

4,7,19. *Syrtica* D. *P.* Cl. B. 2. F. Tyrtica *B.* 1. tyrticia Pal. 1. tyricha Ald. nutrita

quæfluxa P. copiosa

vadis P. Iidis

4,7,20. *Ammonios* Amst. Frob. Lugd. Col. Mer. Hammon. Bas. Hammonicos

4,7,21. *libertis & pellicibus* Bong. *aliquid in* vnce pellicibus *mutatum*

habitant sic D.

4,7,22. *fontem aquam Sulis B.* Amst. Lugd. font. Sol. aqu. Pal. 1. fontem quem sol.

cum vehem. Bong. Amst. Mer. Lugd. cuius veh.

vesperam Pal. 1. *vesperum*

propius nox Bong. Amst. Lugd. nox prop.

repere Col. *Mer.* tempore

4,7,25. *quod pro* Pal. 1. Bong. *omittunt* quod

Vmbilico tenus aviati similis est habitus smaragdo & grano coagmen. D. Vtinibrico maxime simili est habitus sm. & g. conugm. Ald. Frob. *Mer.* Bas. Col. Vmbilico max. similis est habitus sm. & g. coegm. Bong. *omit.* habitus *& pro* smaragdo *hab.* zmaragdo

medio Frob. Bas. Mer. Col. cum mult.

4,7,25. *Attam* Bong. Bas. Amst. Lugd. Actum

parentem Isæen Bong. Iouar.

Ille vero D. Ille seuero se Pal. 1. Mer. Bas. Frob. Ille se vero Lugd. Illese vero & accip. se ait

& accip. ait sic Bong. *sed* Ald. Mer. Bas. Frob. ait; & acc.

4,7,26. *fatu* Bong. D. fatis

pater. Vates æque Pal. 1. D. Bong. *Mer.* Bas. Col. Pater atque Frob. Vates æque

adulationem D. adultionem *correctum ab alio* adulationem

4,7,27. *interfectores* D. Bong. *omittunt.*

Sacerdos parentem eius negat Pal. 1. Sac. parentis eius interfectorem negat

excederet Bas. acced.

4,7,28. data sic Bong. *sed* Ald. facta *curus tamen miss.* data *Mer.* Bas. Col. facta

quoque P. omittit.

quæsierunt Bas. quæsierunt *suum* Bong. D. sui

acceptum fore &c. celeret B. 2. *omittit.*

respondit D. Pal. 1. respondent

4,7,29. *Vere & salubriter æstimant.* D. Ald. *Mer.* Col. Vera & salubri æstimatione Bong. *prater P.* salubria Bas. Vera & sal. æstimatione fid. or. æstimanti

fidem sic Bong. sed Ald. fides & *Mss. quidam eius* quidem

responsa D. B. responsi Pal. 1. responsa sicut vid.

vos Pal. 1. vbi

colget Amst. Lugd. cogit

4,7,30. *augere* Pal. 1. augeri

corrumpit Bong. Frob. Amst. Lugd. corrupit

4,7,31. *assellantem* D. Pal. 1. adfect. Amst. Lugd. *omit.*

auersati sic Bong. *sed* Ald. aduersi. Mer. tergiuersi.

4,7,32. *tempori* sic Bong. sed. Ald. *Mer.* tempore

4,8,1. *ad Mareotim* Ald. à mari ad *Mar.* P. in Mar.

arcessi Bong. vt Mar.

4,8,2. *capacem, elegit* D. Bong. Pal. 1. cap. esse, eleg.

Alexandria D. *Alexandri quisquis* sic Bong. *sed* Ald. qui quisq.

loci Bong. Lug. Amst. soli *muris* sic Pal. 1. D. Ald.

& qui Pal. 1. *omittit* & *adificande* sic Pal. 1. Ald. *sed* Bong. exedif.

4,8,3. *haud* Pal. 1. Aut D. *ab alio* haud

Titonia Ald. Tithonique B. 2. Titonisq; D. Totonisque *ab alio* titonisq; Pal. 1. Thitonisque

terminos P. terminum

4,8,4. *supererat* P. superat *otiosæ peregrinationi* Pal. 1. otiose peregrinanti

Præfecit Aust. præfecerat.

Æschylum P. F. Hesculum B. 2. Hæsculum *B.* 1. hesculoem Mer. Bas. Col. Esquilū.

claustra P. castra

Polymonem Bong. Polimonem D. Polymonem Ald. Frob. Polemonem

triremes D. ttimes *ab alio* ttiremes

4,8,5. *quæ Æg.* Pal. 1. qua Æg.

Clemenes Ald. Mer. demens Bong. D. Pal. 1. Col. Bas. Clemens

implevit P. repleu.

4,8,6. *orbi futuris* Bong. vrbem futuri

maris B. 1. vrbis

polentiam D. Pal. 1. Bong. *prater B.* 1. polenta

tristi à Pal. 1. tristi haberetur à

4,8,7. *amne* D. amni

defluere Pal. 1. defluere

in paucis D. *habet* in, *sed aliud prius fuit*

4,8,8. *ripam* Pal. 1. tipa

intenderant Pal. 1. Bong. *Mer.* intenderat

diuersum Mer. aduersum

4,8,9. *Rex* D. Pal. Bong. *omittunt*

fuerit

fuisse sic Pal. 1. D. Ald.

cremauerant Bong. cremauerunt

scelere Mer. exdis

4,8,11. *Memnone* P. Mennona

affectis affectisque

Tyrannos Pal. 1. tyrannis

inter eos Bong. inter cosq. Iugd. inter quos Amst. interea

Merbymnæorum Pal. 1. Medimnanum Mer. Bas. Col. Medimneorum

Chrysolaum Pal. 1. D. Ersilaum P. horsil. F. chorsil.

illi eò sic Bong. *sed* Ald. Frob. Mer. Bas. Col. illi è mutis ob

4,8,12. *Rhodiorumque* D. Bong. *omittunt* que

suo Mer. sui

ea quæ sic D. Pal. 1. *sed* Elz. Lugd. Amst. æqua

visi Mer. iussi

4,8,13. *Mitylenen* Pal. 1. Mytilenam eis Ald. Mithyleneis *B.* 1. mitilameis Mer. Mytilenis

suo Bong. Mer. Col. *omittebidos* Bong. *omit.*

finibus eorum D. Pal. 1. Bong. Mer. finium *omissis* eorum

4,8,14. *oppugnanti* Pal. 1. oppugnati

habitus est sic D. Ald.

4,8,15. *præteritorum* Ald. Bas. Col. Mer. Parthorum B. 2. Parthanorum B. 1. Spartharum D. Parthanorum & *subditis paulo* Parthorum Pal. 1. Spartharum

in bellum versa, Rege conuerso D. bello vtrinq; in regem conuerso *etiam* Bong. hab. vtrinq; in regem *B.* 1. vtrumque in regem Mer. bello vtrinq; in regem conuerso

4,8,16. *triginta* Ald. XXX. P. triginris

iter ad Euphrat. Bong. ad Euphr. iter

4,9,1. *diuertisse* D. Pal. 1. *B.* deuenisse

in Africam Mer. in Asiam

4,9,2. *adisset* Pal. 1. audisset Ald. Amst. Col. Lugd. adisset

petiturum Lugd. petiturus *quam cum strenuo res esset* Pal. 1. quam tum strenuior esset & P. *habet* strenuior. B. 2. strenuiores F. strenuior *excalpte* es

Babylonem Bas. Mer. Frob. Col. Babyloniam

simul P. *omittit.*

4,9,3. *regumenta* B. 2. P. D. regimenta

laminæ P. Iamminis

Quæ Col. Mer. quis

4,9,4. *Equorum* Mer. Bas. Ald. equorumque

peditum P. pedibus

4,9,5. *præfixa* Bong. præfixo.

tersos Col. tergo

direxerant D. Bong. direxerat

gladios, & inter radios rotar. Ald. gladios. rotar. D. Pal. 1. Bon. gl. inter rad. rot. B. 1. gl. inter alios rot. Ald. Ms. Frob. gl. & in radiis rot. Mer. Bas. gladios rotarum

Summos D. submissæ Col. Mer. Bas. Frob. submissæ

amputarunt Pal. 1. amputauere

4,9,6. *superata* Pal. 1. superata

4,9,7. *haud P. omittit.*

Satropacem Pal. 1. Bong. D. Sotropatem

delectis Lugd. Amst. Bas. Mer. Col. delectis

hostem sic Bong. *sed* Ald. Bas. Col. Frob. Mer. *omittit. transitus* Bas. Col. transitus

4,9,9. *ad Arbelam* Bong. Arbela Lug. Amst. Bas. Col. Frob. Mer. Arbella

nobilem Pal. 1. nobile

commeatum Pal. 1. commeantium Mer. commeatu

deposita Mer. depositio

4,9,10. *Inde* Amst. *omittit. progressus* Bong. profectus

Bumade D. Pal. 1. Bong. Boumelo Ald. bumodo B. P. *addit* cui bum. Lugd. Amst. Bas. Col. Mer. Frob. boumello

oculorum Mer. occultorum *etiam quæ* B. 1. 2. & ed ea qux

permittitur sic Pal. 1. D.

4,9,11. *procul* sic Bong. *sed* Col. Bas. Fro. Mer. Al. *omittunt*

postea Bas. Col. Frob. Mer. poterant

4,9,12. *undecimo* sic Bong. *sed* Ald. vndecim

primos Pal. 1. ptimo

transitum D. Ald. Bas. Col. Frob. Mer. transitum eius

4,9,14. *Arbellam* Pal. 1. Ambelam Bong. Arbela Lug. Amst. Arbella

quocunque Pal. 1. quocumque

4,9,15. *ad tentandum* Pal. 1. attentand.

4,9,16. *aquas* D. equas *correctum* aquas

defuit sic Bong. *sed* Ald. defuit

Tigris Ald. Bas. Elz. Mer. Col. Frob. Tigri

quia Col. qui

4,9,19. *rapidos gurgites* B. 1. rapido gurgitis

uorare sic *B.* 2. *sed superstitum* a re *esset* onera

annue Bong. amni

cumulis Pal. 1. cunuli

4,9,20. *retinere* P. ret. tantum

notantium D. Pal. 1. Bong. nutantium Elz. notantium Mer. mutantium

4,9,22. *ausus esset vincere* Bong. Col. *Ed. quam Schrag. videt* vinc. ans. esset Pal. 1. *omittit* vincere B. 2. *habet* vincire

hostem Amst. hostes

callibus sic Bong. *sed* Ald. Bas. Col. Mer. B. Pal. 1. collib.

ratio Mer. raro

4,9,23. *an temere fecissit.*

Mazæus si D. Pal. 1. an teme refecisset Mazæus, qui si Col. Mer. An temere fecisset Mazæus, qui si Baf. an temere fecisset. Mazæus, qui si Frob. An temere fecit & Maz. qui si

ripa Pal. 1. *ripam*

etiam P. *omittit.*

4, 9, 24. *Mille* B. 1. II. B. 2. ∞

Pœnum Pal. 1. Bong. Mer. Pœnorum Baf. pœnarum

4, 9, 25. Satropacem D. Pal. 1. Satropatem Bong. Satropaten

4, 10, 1. *rex statim* P. rex statua Lugd. Amst. stat. rex

in proximum Baf. *omit.* in

pronuntiari Pal. 1. pron. iter Mer. Frob. Baf. iter pron.

4, 10, 2. *casum* Pal. 1. causam

secussa sic D. *sed cum rasura*

4, 10, 3. *Dis* B. Dis

trahi se querebantur sic D. *sed* Mer. se duci qu.

aditi Bong. Pal. 1. adire

præstare Bong. seruare.

in vetus sic Pal. 1. *sed* Lugd. Amst. Mer. *omit.* in

iactationem sic D. Pal. 1. *sed* Lugd. Amst. iactatione

peti Ald. Baf. Elz. Col. Frob. Mer. petere

4, 10, 4. *pro seditione* sic D. Pal. 1. Ald. *sed* Amst. Lugd. Frob. prope seditionem

res erat Baf. Mer. Col. rex er.

Pratorio D. Pal. 1. Baf. Col. Mer. prætr. iubet

credebat Baf. Col. Mer. esse cred.

4, 10, 5. *sole B.* 2. Baf. sola

4, 10, 6. *quoties* Ald. Baf. Frob. Col. Mer. quotiesque Pal. 1. quotiensq; Amst. quotiens

pertendi Baf. portus portendi

secensent Ald. D. Pal. 1. Baf. Amst. Lugd. Col. Frob. Mer. percens

adscribi sic D. Ald. Pal. 1. *sed* Lug. Amst. auerf.

4, 10, 7. *effic. mult.* Bong. Amst. Lugd. mult. eff.

alioqui Baf. Lugd. Amst. Col. Frob. alioquin

impatens B. 1. potens

vana D. una *correctum* vana

parent Pal. 1. parent

4, 10, 8. *à lena* sic Pal. 1. D. *sed* Amst. Lugd. *omit.* à

Gordyæos Frob. Gordeos D. Scordeos Bong. Pal. 1. Baf. Col. Mer. Cordeos Ald. Gordei Amst. Lugd. Cordacos

4, 10, 9. *ingressi* Bong. D. ingressus

aduenare Pal. 1. aduenere

4, 10, 10. *exploratores* D. Bong. morsores

explorare Bong. Lug. Amst. Frob. Col. plorari

augurantur D. augentur

4, 10, 11. *simul spes.* D. Bong *omittunt* simul

4, 10, 13. *præriperet* sic Pal. 1. Ald. *sed* Lug. Bong. præcip.

4, 10, 14. *versa* D. Bong. versa est

inuiolata Pal. 1. violata

4, 10, 15. *Darium* D. Pal. 1. Darion Bong. Darium à se

instructus P. constrictus

4, 10, 16. *interfici* Bong. aut int. Mer. interciperent

pro concione Mer. *omit.* pro

confusis D. confusis *correctum* confisus *a manu diuersa*

4, 10, 17. *Sed* F. P. Mer. sed &

determit Amst. Lugd. terminuit

non esse D. Baf. Col. Frob. Mer. *omittunt* non

patere D. Pal. 1. Ald. Baf. adfirmans pat.

4, 10, 18. *ex capt.* Bong. è capt.

4, 10, 19. *filiarum* P. filiarumque

4, 10, 20. *parentis sua* sic D. Pal. 1. Ald. *sed* Bong. *omitt.* sua

quales D. qualis

erat P. *omittit.*

4, 10, 21. *admonita* sic D.

4, 10, 22. *maxima ex parte* Bong. ex parte max.

4, 10, 23. *necessitudines* Pal. 1. Mer. necessitates

tantum sic Pal. 1.

4, 10, 24. *vacaret* Col. Lugd. Ald. Amst. Frob. videret

instamentum Bong. Frob. imitamentum

4, 10, 21. *Tyriotes* P. Tyriothes

aucta Frob. versa

4, 10, 26. *commotus* D. commeatus *correctum ab alio manu, inquit* Bong. inq. tuus

enim D. Pal. 1. *omittunt.*

4, 10, 27. *Num quod maxime* sic B. 1. Pal. 1. P. numquid max. Ald. Baf. Col. Mer. Frob. Num quid, quod max.

& vt Mer. *omittit* &

grauiora Bong. Lug. Amst. tristiora *B.* 2. tristitiora

4, 10, 28. *Tyriotes* P. Tyriothes *sic deinceps*

Regnis D. regnis *correctum* reginis

honor ab iis Bong. honos ab his Mer. honor ab his

exaudiebantur sic Dan.

4, 10, 29. *dubitauit* Pal. 1. dubitabat

peti Bong. perpeti

vicem P. F. vic. restituere *ora B.* 1. *adscitur* redderes *quod B.* 2. *omittit.*

reddat Bong. D. *omittunt, sed* D. *in marg. extat* restituere

4, 10, 30. *Tyriotes* P. Tyriothes

nihil in eam horum *loco in B.* 1. *vacuum spatium relictum*

lachrymaretur D. Bong. lachrymaret

4, 10, 31. *ipse* sic D. *sed* Frob. ipsa Mer. ipsi

4, 10, 32. *imo* Pal. 1. imo *duntaxat* Bong. dumtax.

Tyriotæ D. Tyriotum *sed correctum* Tyriote

mendacio P. mendacii

reuerentia Lugd. Amst. Fro. reuerentiæ

4, 10, 43. *manantibus sue* Bong. manantibus Ald. manibusque

vesse ab ore reiecta Mer. ab ore reiectas

ne quis Bon. ne quis potius

4, 11, 1. *consilio* sic Pal. 1.

4, 11, 2. *iam tertio* Pal. 1. Ald Col. Mer. Baf. Frob. iam hoc tertio

tum Pal. 1. Bong. *omittunt.*

4, 11, 3. *liberosque* D. Pal. liberos

sensit Bong. sensimus

Reginæ Pal. 1. Reginam

4, 11, 4. *Erquid* Bong. Lugd. Amst. Col. Mer. Frob. Baf. Et quid

animo Mer. omittit.

4, 11, 5. *Halym* Ald. Col. Mer. Frob. Baf. Alym D. Alim Lugd. Amst. Alyn.

Nunc Pal. 1. Hinc

quam tibi tradit. Ochum sic D. *sed* Pal. 1. Tibi tradit Ochum

4, 11, 6. *triginta millia talentum B.* 1. m talentum P. talentorum Mer. trigesimum talentum

4, 11, 8. *est continere* Bong. est enim cont.

capere Pal. 1. carere

quo modum Pal. 1. quemadmodum

4, 11, 9. *Fac. est* Pal. 1. Bong. *omittunt* est

te admon D. admon. te

4, 11, 11. *sanissim* P. sanissiset

vt capt. sic Bong. *sed* Ald. aut capt.

in Mer. his

occupauerant D. occuparant

4, 11, 12. *conferem* D. Bong. conferre

triginta millibus P. XXX Col. Baf. Mer. *omitt.* millibus

talentis B. Lug. Amst. Baf. talentum

permutet D. Bong. permuter

optimum q. Imp. optimum

4, 11, 13. *occupari* Bong. D. occupare Col. Mer. Baf. occupare se

discretos Lugd. Ald. Col. Mer. Baf. desertas Frob. disertas

respiceret potius sic D. Pal. 1. *sed* Bong. por. resp. Lug. Amp. por. respiceres

interueniret sic Pal. 1. D. *sed* Amst. Lugd. interueneris

4, 11, 14. *Regi* D. Regi quoque

pecuniam Mer. si pec.

si Parmenio D. Parmenion Mer. *omittit* si

esse Lug. Amst. *omittunt.*

4, 11, 16. *gratiarum act. ap. h. sup. esse, & Pal. 1. D. & Ed. Col. quam Schrag. vidit, atque ego nunc comperio Mediamnen esse, perraque se exiabo Mod. Amst. Lugd. omittunt.*

nec adu. cal. sed adu. h. u. cont. Mod. Bon. D. Pa. 1. Amst. Lugd. omittunt.

4, 11, 18. *meam* Pal. 1 meam modo

percussor D. Pal. 1. perculsor

4, 11, 19. *fortis* Bong. adfertis

liberaliter donat. Vbi i. m. a. n. u. Euph. sum Pal. 1. liberalitate *B.* 1. liberalitati Ald. lib. donat. V. i. m. a. nempe obliti estis nam u. E. sum D. *pro* liberaliter *habet* liberalitate. *Reliqua margini addita hoc modo.* Vbi ig. me adfaris. nempe obliti estis, nempe vltra Euphr. sum Col. Mer. Frob. Baf. affamini? nempe obliti estis nempe vltra

affamini Bong. affatis.

quod creditu F. P. quo ced. Mer. quod creditis

4, 11, 20. *liberalitate* Col. Mer. Baf. liberrate

seruorum eius Bong. seru. fuorum eius Ald. Col. Mer. Frob. Baf. seru. fuorum

4, 11, 21. *Hoc regente utrinque* Ald. Col. Amst. Lugd. Frob. Baf. Mer. Hoc regente vtr. B. 1. Hoc regem re vtr. Pal. 1. Hoc regem esse & vtr.

& me in Ass. usque ad *politi centur fortunam* Bong. Mod. Pal. 1. D. Lugd. Amst. *omittunt.*

4. 11, 24. *frustraretur* sic Bong. *sed* Ald. Col. frustrarentur

quamprimum Bong. Pal. 1. vt quampr.

4, 12, 1. *millibus equitum* Bong. eq. mill.

corpori. Mer. corporis

4, 12, 3. *diuisa erant* Ald. Bong. Baf. Lug. Amst. diuiserat Mer. diuersa erant

utrumque latus Bong. D. vtrimq; latera F. vtr. lateri

impedimenta D. P. impedimento

4, 12, 4. *cum Scythis* sic D. P. *sed* Ald. Col. Mer. Baf. concitis B. 1. cum scutis F. cum scitis

esset Pal. 1. consisteret

4, 12, 5. sic Bong. Ald. Lug. Amst. Col. Mer. recipit

nuntiis sic Bong. *sed* Ald. Col. Mer. Baf. nuncians

4, 12, 6. *Dace* Ald. Dahæ vero Pal. 1. Baf. Col. Mer. Dachæ Bong. Lugd. Amst. Dahæ

Arachosii Pal. 1. Argichosii Mer. Aracosii

Susiique Ald. susii Pal. 1. *omittet.* Bong. Suasuique Col. Sucuique Mer. Sueui Baf. Suzii

millia Bong. *omitt.*

proximus P. Ed. Lug. *Rossiæ* proximus

Bessus Ald. Col. Bassus

cum octo millibus equitum Pal. 1. octo millium equ. *S. 1.* Bessum VIII. eq. P. *B.* 1. octo equitibus F. octo milibus equitibus

4, 12, 7. *his plurium* sic Bong. *sed* F. Pal. 1. his plurimum Al. Col. plurimum his Mer. Baf. plurimi his

mixtos

mixtos Ald. Elz. Col. Mer. Baf. mixtas Bong. Ald. Lugd. inmixtos
fed fua Pal. 1. fe fuæ
iunxerant D. Pal. 1. Bong. Lugd. *Ruff.* iunxerat
copiæ P. *omittit.*
Mardu fic D. Ald. *fed* Col. Mer. Baf. Matfis
Ariobarzanes Bong. Oriobarz. F. P. Oriob. *fuperfcripto tenuen* a, *vt effet* atiob.
Orobates Pal. 1. Bong. Oriombates D. Orionibates Lug. Am. Col. *Mer.* Baf. Oriobarces
4,12,8. *Illis* Pal. 1. Ald. Col. Mer. Baf. illi
copiarum Ald. D. Pal. 1. Col. Mer. Baf. copiatum fummæ
4,12,9. *ne facies* P. nec fac.
quidem fatu Col. Mer. Baf. fat. qu-
quas Pal. 1. aquas
Phradates fic Bong. *fed* Pal. 1. Pharadates Ald. Col. Mer. Bradates Baf. Bardates
Caſpiorum D. Pal. 1. Caſpiorum Col. Caſpanior.
antecedebat Pal. 1. antecedebant
4,12, 10. *alii* Pal. 1. alii
quinquaginta Bong. *omit.*
quos Col. Mer. quis
adiunxerat Bong. adiunxerant
vo-ant Bong. Lugd. ambæ Amſt. appellant
Bellita fic Bong. *fed* Ald. Col. Mer. Baf. Bellitæ
Coſſeorum Pa. 1. Mer. Coſſeorum Ald. Col. Baf. Quoſſeorum P. Segorum *B.* 2. quoſteorum
incolebant Col. Mer. Baf. incolunt
4,12,11. *Caranas* fic Bong. fed Ald. Col. Mer. Baf. Cathionas
Parthorum Pal. 1. Parthiorum Parthoirum *& ſubdito littera* i *puncto* Parthorum Lugd. ambæ Amſt. Parthienorum
4,12,12. *cornu B.* 1. 2. cornus inF. *ſ exſculptum*
tenebat Bong. tenebant
Caduſique & Cap. fic Bong. fed Pal. 1. Caduſchique & C. Ald. Col. Mer. Baf. Caduſiique Cap.
Syri fic D. Bong. *fed* Ald. Col. Mer. Baf. Syrii
& Medi Bong. ac Medi
erant quinq. Bong quinq. erant
4,12,13. CXLV. Col. Mer. Baf. XLV.
pedeſtris Pal. 1. pedeſtres
acies ſexcenta millia Ald. Col. Mer. Baf. ac. CC. mil. P. exercitus CC. m.
explerat Pal. 1. explebant
4,12,14. *caperunt* B. 1. fecerunt
tempore P. tepore
illatas temere Ald. D. illati tem. Lugd. ambæ Amſt. latis tenderent
4,12,15. *clades B.* 1. 2. cladis
Ille Bong. Nunc dum ille
ſedet Amſt. Lugd. ambæ ſedit
4,12,16. *conſiſterent* Pal. 1. conſtiterat
ipſos P. F. ante ipſos coram D. ante ipſi *ſed ſubdito puncto deletum B.* 1. 2. Lugd. Amſt. ante ipſos
timoris Bong. Lugd. ambæ Amſt. terroris
4,12,17. *recepere* D. Pal. 1. recipere
ex præf. P. è pr.
eodem Lugd. Rouſſin in eod.
4,12,18. *qui* D. Pal. 1. Bong. Mer. *omittunt.*
4,12,19. *planitie* Pal. 1. planities
explicabatur Pal. 1. explicabantur
4,12, 20. *humidi* B. 1. 2. umidi
eſſud. montes Bong. montes eff.
quidem Bong. equidem
non abſt. Col. Mer. Baf. *omittunt* non
4,12,21. *Fluctuare* D. Pal. 1. Ald. Col. Mer. Baf. Fluctuari.
eſtimatione Lugd. exiſtim.
aut ſine D. Pal. 1. Bong. *omittunt.*
Metebat etiam uſque ad *creſceret* Bong. *omit.* Lugd. ambæ Amſt. non poſſet. Itaque diſſimulato pauore vrecenarium militem ex Fœn.
4,12,22. *cum ſpes* vſque ad *creſceret* Mod. Bong. *omittunt. facium cum* Amſt. & Lugd.
diſcors, eo ſic D. Pal. 1. *ſed* Amſt. Mod. Lugd. Bong. vt ſupra
Pœnia D. B. 2. Pœnia B. 1. F. Penia Pal. 1. exponiõe Mer. Peonia
præcedere Lugd. ambæ proceed.
4,12,23. *Iamque* Pal. 1. Namque
contenderent Mer. extend.
4, 12, 24. *Alexander* D. Pal. 1. Ald. Col. *Mer.* Baf. *omittunt.*
ſonuere Pal. 1. muniri
feceſſit Bong. Lugd. ambæ Amſt. ſucceſſit
4,13,1. *fatur. Mer. omittit. intentare* B. 2. intentione
præparati Ald. D. Pal. 1. præparati. Apud hoſtem
oſtendebat B. oſtendebantur Ald. *Mer* Col. Baf. oſtendebatur
4,13,2. *ſolicitam* D. Pal. 1. ſollicitam *Mer.* ſollicita
4,13,3. *confitimus* ſic D.
4,13,4. *fuste* Amſt. *omit. diſcordes* Bon. D. diſcordiis
adhuc Bong. adhoc Pal. 1. adhuc
& ſomno D. Pal. 1. Ald. Elz. Lugd. Amſt. *Mer.* Col. *omittunt* &
territus Pal. 1. territis
quando Col. Mer. quin
4,13,6. *dimicandi ſore* Bong. *Mer.* D. Pal. 1. dimicarent
4,13,7. *affintebantur* ſic Bong. *ſed* Ald. *Mer.* Col. Baf. aſſentiebant
4, 13, 8. *præcipitis* ſic D. *ſed B.* 1. præitis P. præcipis
fuctum Mer. fructum
4,13,9. *me* D. meæ
fortuna Mer. fortuna
quoque P. *omittit.*
poſſint Ald. D. Mer. Elz. Lugd. Amſt. Col. Baf. poſſint compertum habeo D. poſſunt comp. hab. Pal. 1. poſſit comp. hab.
4, 13, 11. *illud* Bong. Lugd. Amſt. id
vigilias Pal. 1. vigilia
agnitus P. in ign.
tota Col. *omittit.*
4,13,12. *circumibat* P. *omittit. Mer.* Baf. Col. Lugd. Amſt. Frob. circuibat
Mitren D. & Mithrem Pal. 1. & meridiẽ Ald. Frob. Mer. Col. Baf. & Martem *in* B. 1. *exſculpto* Martem *in* B. 1. Mithren
ætere Pal. 1. vereri-
matronamque D. Bong. Mer. Col. maioremque
4,13,13. *quo Mer. quæ*
contra ſic Pal. 1. *ſed* Lugd. Amſt. *Mer.* Baf. Col. conſpici
Deos Bon. Lug. Amſt. *omit. a recordium* D. de record.
deletum in eodem de Frob. Mer. Col. Baf. è vec.
4, 13, 14. *ante præcam* Col. vt pr
eſſet P. erat
eam D. Mer. Baf. Col. ea
excito Pal. 1. Mer. Baf. Col. cõito
4, 13, 15. *Arifandrum* D. Artifondum B. 1. ariſtantum
tonum, Minervam, Victoriamque propitiantis D. 1. *Minerumque victoriam propitianti* Pal. 1. *Bong.* Ioue Minerumaque victoriam propitianti *Mer.* Baf. Col. Ald. Ioue Minerumque vict. propitiante
4, 13, 16. *acquiturus* P. acquierus
torquaret Bong. detorq.
4, 13, 17. *conuenerant. omittit.*
inſolito P. inſolita
4,13,18. *accerſire* ſic Bong. *ſed* Ald. Frob. Mer. Baf. Col. accerſire Pal. 1. arceſſire
& interdum Col. *omittit* &
aſſueuerat Pal. 1. aſſeuerat
re non diſſerum P. diſer. rer.
4, 13, 19. *è cuſtod.* Bon. ex cuſt.
tabernaculum P. *omittit.*
4,13,20. *ipſe* ſic D. Pal. 1. *ſed* Lug. Amſt. Baf. ipſi
ſapiſque nomine Pal. 1. ſæpius nimiæque
4,13,21. *nempe* Pal. 1. ſemper
4,13,22. *Credidit* ſic Pal. 1. Ald. Bong. credebat
me prius P. Prius me
4,13,23. *perſeueraret* Bong. adſeu. *Mer.* aſſeu.
quod ſecurus ſomnum cepiſſet Bong. quod ſolutum ſe curis ſomnum cepiſſe dixiſſet
exſcinderet Bong. excind. Ald. Mer. Col. Baf. Frob. Elz. excid. P. extend.
4,13,24. *quoque confiſy ratio poſt. redd.* Bong. D. conſ. poſt. qu. rat. red.
4,13,25. *Rare* D. ratio
admonitu amicorum cum metus diſc. aderat, vti Bong. D. Pal. 1. adm. agens amicor. quam metu diſcriminis adeundum erat vti *Mer.* adm. am. quin metu diſcr. adeundum erat vt
aderat Lugd. Amſt. erat
alacrem Bong. alacres
vultu Pal. 1. vultus
4,13,26. *prorupto* B. 2. prorato
agema Pal. 1. *Mer.* Baf. Col. agmina Bong. P. agima
appellent Bong. Lug. Amſt. appellabant
4,13,27. *tu* Mer. hic
lateri Mer. lateris
Cænus D. Frob. Lug. Amſt. Cœnos Mer. Baf. Col. Cenos
4,13,28. *Hæreſtes* D. Pal. 1. Bong. Amſt. Oreſtes Lugd. Oroſtes
Lyncęſtęſq; Ald. Frob. Mer. Baf. Col. Lyncęſtaque Bong. Lyncęſtaque ſunt D. Lyncęſteſque ſunt Pal. 1. Lync. ſint
princeps Pal. 1. dux
Philagus Eolacres Pal. 1. & Phaligrus balacriſe os regebat D. B. 2. Phaligrus Balacricos P. Parachicos B. 1. F. Baracticos
cornu B. 1. 2. cornus *ſic mox*
4,13,29. *Achæorumque* Ald. Lugd. Frob. Mer. Col. Baf. Achæorumque D. Achæorum
Maceon Ald. D. Lug. Amſt. *Mer.* Maleon Pal. 1. Maleonum Frob. Maleanenſium Col. Baf. Maleonenſium
claudebant, Philippo duce peditum Pal. 1. claudebant Philippo duce ped.
4, 13, 30. *cinxerat* P. circumcreverat
vella D. re acta *ſed deleto priori* a
parata ſic D.
4,13,31. *Hic* Baf. Hi
orbe Baf. vrbe
Illyrij Ald. Frob. Baf. Mer. Col. illyrici
his ſic D. Pal. 1. *ſed* Baf. hi
obiecta Pal. 1. abiec.
4, 13, 32. *verſatilem* Bong. verſabilem
in frontem Col. Mer. *omittunt* in
4,13,33. *præcipit* ſic Bong. Ald. *ſed* Amſt. Lugd. præcepit
occurrentium Bong. Lugd. Amſt. incur.
4, 13, 34. *vt ne* Amſt. Frob. Lugd. Mer. Baf. Col. vt nec
artius Bong. attius
medium Bong. Mer. Baf. Col. vltimam
4,13,35. *ala cris B.* 1. 2. F. Pal. 1. D. *omittit* ab P. aciem *habet*

4,13,36. *bion* sic Bong. sed Ald. Bio
murices Pal. 1. inurices
defodisse Bong. *Mer.* diffod.
credebat Pal. 1. B. 1. credebant P. crederat
4,13,37. *monet* P. ñ &
qua Ald. quia
4,13,38. *sanxit* D. Pal. 1. Ald. Mer. Baf. Col. tandem *sed* Ald. *in fine editionis vetere-rem lectionem esse ait* tantus
exaudire Col. audire
in conspectu Bong. *omit.* in *B.* 1. *superscriptum habet* Rex in conspectum
4,14,1. *terror* Pal. 1. tertis
omnem Pal. 1. agmen
praterentibus D. Paf. 1. Fro. præeuntib.
raptus Mer. *omittit*.
referebat Mer. refert
4,14,2. *ex fuga* Pal. 1. *omittit* ex
tertium diem iam Bong. 1. iam d. Pal. 1. tertio iam die
indicium Col. iudicium
quod vobis, quod agros Bong. quod agr. quod vrb.
4,14,3. *modo* sic Bong. *praeter* P. *sed* Frob. Ald. vero
vana gent. ign. P. gent. ign. vana
Scythæ D. Scytarum Ald. Mer. Col. Scytharum F. *habet superscriptum* Scithæ Al. *erasum lege vult* Scythæ
Cadusios B. 1. adusii P. Gadusii
appellentur Mer. appellantur
4,14,4. *ignorare* Pal. 1. ignari
ex latebris Pal. 1. *omittit* ex
suis Pal. 1. eius
afferre Pal. 1. ferre
4,14,5. *insita* B. 1. F. inxta
4,14,6. *ni* Frob. Amst. Lug. Col. nisi *Mer.* ne
spondere sic D. Pal. 1. *sed* Bong. *adscripserat in suo libro, abundat.* P. spondetis Lugd. Amst. *omittunt*.
quot D. Pal. 1. Bong. tot
totidem corp. Bong. corp. tot
communis Mer. *omittit*.
4,14,7. *tot terrar.* Mer. *omittit* tot
obiectis P. relictis
4,14,8. *instinctis* sic B. 1. 2. *sed* Al. Col. Ba. Fro. Mer. instructi
suorum agm. sic Bong. *sed* Ald. Elz. Frob. agm. suor.
delectis Pal. 1. electis
vanum D. Bong. variam
extentis Mer. extinctis
4,14,9. *circumstantium* D. Bong. circumstantia
Terrarum P. Terrarumque
quæ Mer. *omittit*.
alluit Pal. 1. abluit
Hellespontus Pal. 1. Hellespontum
de sal. Pal. 1. *omittit* de
de lib. Bong. *omit.* de
4,14,11. *suos* Pal. 1. Col. suas.
opponit Frob. Lugd. Amst. Mer. Baf. Col. opponimus
4,14,12. *immensa* Pal. 1. immensam
4,14,13. *amisso* Bong. emisso
torpet D. Bong. Pal. 1. torpent
4,14,14. *& exhaust.* Bong. *præter* P. Col. *omittunt* &
aversos P. aduersos
obtusi Paf. obtruli
nil B. 1. nihil
vincimur Col. vicimus
4,14,17. *illic* sic Pal. 1. *sed* Mer. Baf. Col. illinc
4,14,20. *Dorsum* D. Pal. 1. Ald. Frob. Mer. Baf. Col. di
fata B. 1. F. facta
ordinaverunt D. ordinauerint
4,14,21. *quia* sic Bong. *sed* Ald. Frob. Baf. Col. Mer. quod
4,14,22. *illos principes* D. Pal. 1. *omittunt* illos F. P. principem *habent*
subolem Bong. subolem
victos B. 2. victos
nisi quod in vobis est sic Pal. 1. *sed* P. quid F. *habet superscriptum* quæ Lugd. Amst. *omittunt* est. Mer. nihil quidem in nobis est
maxore parte Bong. maiori parte
ipsi Bong. Lugd. Amst. ipsi
recusso Bong. Lugd. Amst. recusatis
4,14,23. *ille B.* 1. illa
omnes Pal. 1. *omittit* D. Bong. omnes hos
tendere sic Bong. *sed* Ald. Pal. 1. Mer. Baf. Col. extend.
vt servat. vt comped. Bong. vt comp. vt seru.
4,14,24. *vis* Bong. *Mer.* his *sic mox*.
quæ Pal. 1. F. P. qua
precor vos per Deos patrios sic Pal. 1. *sed* Bong. Lugd. Amst. per ego vos patr.
vindicate sic Bong. sed Ald. vend.
4,14,25. *Spe* Bong. Sps. Lugd. Amst. Spiritus
4,15,1. *vt est* Bong. vt & *cum* Bong. *omit.*
circumirent B. 1. circumirent Lugd. Amst. Frob. *Mer.* Co'. Baf. circuiret
4,15,2. *lenium* Pal. 1. *omittit*. *agmen obliquum* sic Pal. 1. *sed B.* 1. *omittit* agmen D. obliq. agmen F. agm. oblicum
eodem D. *omittit inter lineas adjectum* dextro
Massagetæ Mer. Baf. Col. Ald. Massagetes
cornu Bong. Pal. 1. D. cornu latere Mod. cornu à lat.
4,15,3. *ante se* D. *omittit* se
obtererent Pal. 1. obterrerent
4,15,4. *ultra* sic Bong. *sed* Ald. Fro. Mer. Baf. Col. supra
cedebant Mer. Col. cæd.
turbam. fuga Bong. Lugd. Amst. fugaturb.
4,15,6. *cornu* Pal. 1. Bong. D. *omittunt*.
appropinquantes Mer. propinqu. *ad*

ad Regem Pal. 1. Bong. D. *omittunt*.
4,15,7. *acie* Bong. D. aciem
nos recup. Pal. 1. *omittit* nos
omnia Bong. etiam
4,15,8. *quodquam virium* Bong. Lugd. Amst. vit. quicq.
& Philippo sic Pal. 1. *sed* Bong. vt Phil.
4,15,9. *erat* sic Bong. *sed* Ald. est
rapiunt D. Bong. arripiunt Lug. Amst. corrip.
circumventos sic Bong. *sed* Ald. circumuentus
4,15,10. *Syagambrum* D. Pal. 1. Bong. Syl. erant *Mer.* Sigig.
exutos Ald. D. Frob. exutos esse
4,15,11. *sed* D. Pal. 1. Bong. Frob. *omittunt*.
præcoce Ald. præcoq; Bong. præcoqui Mer. præ
fortunam territare Bong. irrit. fort.
4,15,12. *Amyntas* Bong. Minidas
incertum Pal. 1. at incert. Mer. Baf. Col. & incert.
Caduforum Mer. Baf. Col. Ald. caucaforum
effugit Bong. Lugd. Amst. Frob. refugit
4,15,13. *vicerat dolor* Bong. dolor vic.
Aretem Ald. Frob. Lugd. Amst. Baf. Col. Areten. F. Arethen P. arethn. Mer. Arotem
haftatorum Bong. D. aftatum Pal. 1. haftatum
Sarisophoros Bong. D. Sarisoph. Pal. 1. quæ sarisoph. Al. quos Σαρισοφόρους Fro. quos sariff. Mer. quem Sarisophoron
4,15,14. *prima signa* Bong. signa pr.
4,15,15. *currus* D. Pal. 1. Bon. & cur.
4,15,16. *equorũ* sic Bong. *sed* Ald. quorum
complexum P. complexuerant
territos sic Bong. *sed* Ald. Baf. Col. territi
regere Ald. Baf. Col. regi
equi Ald. Pal. 1. Col. Baf. qui D. hic P. Mer. hi
progredi debiles Pal. 1. progredibiles
4,15,17. *in* Mer. his
miserabili morte P. miserabiliter
arma tamen non Ald. Frob. Mer. Baf. Col. *omittit* tamen D. P. F. arma quidem non B. 1. 2. quidem arma non
multo sangu. effuso Pal. 1. multi sang. effusi
4,15,18. *Aretes* D. *B.* 1. 2. Aretis F. P. Arethis Mer. Arete
substabat Mer. instabant
missi Bong. *omit.*
4,15,19. *edere* Pal. 1. cedere
incurrunt D. Pal. 1. incurre
4,15,20. *decesserant* Bong. discesi.
4,15,21. *At qui* sic D. *sed cum litura*.
circumfusos sic Bong. *sed* Ald. Mer. Col. fusos Frob. offusos
aduerti sic Bong. *sed* Ald. Frob. Mer. Baf. Col. conuerti F. euerti
4,15,22. *instabant, ab* Bong. Mer. Col. Baf. instabant & ab
Eadriani Frob. Mer. Baf. Col. Ald. & Badr.
directis P. directis
recuperare Bong. reciper.
4,15,23. *abrupta* Pal. 1. obruta
fors sic B. 1. 2. F. sed Ald. Frob. Mer. Baf. Col. sors
dimicabant sic D. Bong. Pal. 1. *sed* Ald. Mer. Baf. Col. Lugd. Amst. dimicabat
accendebant Bong. Mer. Col. accenderant
forma Lugd. Amst. Frob. fere
4,15,24. *utrumque B.* 2. F. vtrimq; Ald. Frob. vtrumq; regem
delecti Amst. *Mer.* dilecti
sui immemores Pal. 1. *omittit*.
ducebant Frob. Mer. Ald ducebat
4,15,25. *adibant qui* D. Pal. 1. Bong. adhibebant quos Ald. Frob. Mer. Baf. Col. adibat qui
tuebantur sic Bong. *sed* Ald. Frob. Mer. Baf. Col. tuebatur
expectabat Pal. 1. expectabat
4,15,26. *Alex.* Frob. Mer. Ald. Baf. Col. regem Al.
paululum B. 1. paulum Lug. Amst. paullum
non sonita Bong. non sono Ald. Frob. Mer. Baf. Col. nec sonitu
non gem. sic Bong. *sed* Ald. Frob. Mer. Baf. Col. nec gem.
4,15,27. *dextra* P. dextram
autem D. autem P. F. *omittunt*.
monstrantis Bong. Lugd. Amst. monstrabat
4,15,28. *dubitauere* Frob. Ald. Mer. Col. dubitare
4,15,29. *Lugubri ergo* Bong. ergo lug.
& incend. Mer. ex inc.
leuamq; Ald. Mer. leuumq; *B.* 1. Amst. Lugd. Elz. leuoq; *tuentes* cornu D. P. F. Elz. Lugd. Amst. *omittunt*.
effusi Ald D. Frob. Mer. Baf. Col. effusum B. 1. Lug. Amst. Elz. effuso
destituerant D. Bong. *præter* B. 1. destituerat
4,15,31. *Dum* D. Ald. Frob. Mer. Baf. Col. dumq;
defensionem Mer. dubitationem
cedebant Pal. 1. celabant
laxauerant Mer. laxauere
ora D. Pal. 1. Ald. Frob. Mer. Baf. Col. aduersa ora
4,15,32. *sed profecti*. sic Bong. *sed* Ald. Frob. Mer. Col. Baf. & prosp.
ferebatur Pal. 1. D. Bong. referebatur
4,15,33. *Sonum* sic Bong. *sed* Ald. Mer. Baf. Col. sonitum
vt signum Bong. Pal. 1. D. Mer. aut sign.

Exaudiebant sic F.B.1.2. *sed* Ald. Frob. Mer. Baf. Col. Exaudiebatur.

tamen sic Bong. *sed* Ald. Frob. Baf. Col. tantum Mer. tũ

vehentes Frob. Mer. Baf. Col. Ald. trahentes.

4,16,1. *quod* Bong. *omit.*

dictum est D. Pal. 1. *omittunt* est

gerebatur. sic Bong. *sed* Ald. gerebatur,

Mazæus Mer. Mazeus

urgebat B. 1. arguebat B. 2. vrguebat

4,16,2. *aciem* D. Bong. *præter* F. acie

nisi Bong. ni

fugam D. fuga

4,16,3. *præcesserat* Pal. 1. Mer. præcesserat Amst. Lugd. Bong. præceperat

insiste Bong. Amst. Lugd. Mer. Frob. iussi

agmen, sic Bong. *sed* Ald. Col. Baf. agmen

felicius Mer. facilius

sequi se Bong. se sequi

4,16,4. *fortuna tulit* Bong. tamen fort.

4,16,5. *Exquid, inquit, videtis ipsi* Mer. Et quid &c. Pal. 1. En quid &c. P. hæc qui diu detis inquit Bong. Et quid videtis inquit

venit Amst. Lugd. vicit.

ea ne Mer. cut ne

4,16,6. *videbatur* Mer. Ald. videtur

subditis Mer. subitis

terga nondum Bong. nondum terga

decrat Pal. 1. deerant

4,16,7. *fuga* D. Pal. 1. Mer. pugnæ

superat Mer. superarat

reliquis D. Pal. 1. Mer. reliquis

4,16,8. *prædam hostis fore* Bong. hostis prædi. foré

4,16,9. *dixisse* P. dixisse se *insequentibus* Bong. Pal. 1. sequeat. D. se sequent. Ald. Col. Baf. Mer. Frob. se insequ.

Arbela Col. Baf. Mer. Frob. Arbellam Lugd. Arbella

4,16,10. *agminumq*, Bong. aguminum

statione Pal. 1. ratione

vnum diem fortuna Ald. Fro. Mer. Amst. Col. Baf. Lugd. vnum illum diem f. Pal. 1. illum diem proh fort. D. illum diem pro f. *sic & B.* 1. *sed superscripto* h, *vt esset*. proh fort.

4,16,11. *diversos* sic Pal. 1. D. *sed* Bong. diuisos

ignotos D. Bong. ignotas

pedesq, Pal. 1. peditesq;

implicabãtur D. Pal. 1. Bong. plicabantur

4,16,12. *exurebat* Bong. D. Pal. 1. perurebat

ritu sic Bong. *sed* Ald. Elz. Col. Baf. Frob. Mer. viis

4,16,13. *cum audæ* sic Bon. *sed* Ald. Col. Frob. Mer. cum diu audi

exemplo P. eximplo

cum superu. B. 1. dum sup.

4,16,14. *diverterant* Bong. deuerti.

manerent Bong. maneret

Nec villa D. Pal. 1. Hec vlla

lacuna D. Lucuna *sed superscripto a vt esset* Lacuna

qua vestigentium Bong. qux castig.

4,16,15. *Semiru vlulatus* Bong. vlulatus sen.

exaudiebantur Pal. 1. exãdiebant

Barium adhuc Regem clamantium P. adhuc Dar. reg. clamantes

4,16,16. *cursu* Bong. impetu

peruenerat P. peruenit

gravesq, sic Bong. *sed* Ald granosq;

4,16,17. *improuide* sic Bong. *sed* Col. Baf. Frob. Mer. Ald. improuidæ fugæ

cumulantes D. Pal. 1. Bong. cumulantis B. 1. cumulanti

4,16,18. *suis abeuntem* Ald. Col. Baf. Frob. Mer. D. Pal. 1. suis, nec impune abeuntem

sequi permitteret sic Bong. *sed* Ald. Col. Baf. Frob. Mer. inde permitteret sequi

tela esse Bong. esse tela

& manus Mer. tum man.

fatigatus Pal. 1. fatigatis

4,16,20. *eo die B.* 1. 2. hoc die F. illo die

adiit sic D. *Sed primo fuit margini additum* accedit Ald. Amst. Elz. Col. Baf. Lug. Frob. Mer. fuit.

cum Pal. 1. enim

fugam Bong. D. fuga

credebant cecid. Bong. cecid. cred.

4,16,24. *quam hæ* Mer. sed quidam

4,16,25. *diversis* Bong. Pal. 1. D. dispersis Col. diuersi

periculo defunctus P. def. perie.

in castra sic Bong. *sed* Ald. Baf. Col. Mer. Frob. ad castra

4,16,26. *vultores* Pal. 1. victorem

finire Amst. inire

4,16,27. *virtuti quam fortuna sua debuit* sic Pal. 1. Ald. D. Lugd. *omittet* quam fort.

4,16,28. *summam* Bong. Amst. Lugd. summæ

4,16,29. *hostes* Bong. hostium Mer. perculso deinde hoste

vix credi potest prudentius quam D. Pal. 1. vix credi prudentius potest quam *sed sic* D. *correctus est* n.c. pot. prud. q.

4,16,30. *sua culpa* Bong. culpa sua

victori sic Bong. *sed* Pal. 1. Bong. Ald. Col. Mer. Frob. victor

4,16,31. *excepit* Col. excipit

illum Mer. iactum

4,16,32. *Perdiccas* Bong. Perdicca Ald. Col. Baf. Mer. Perdiccas

Cænus Ald. Col. Baf. Mer. Cenos Amst. Lug. Fro. Cœnos

Menidas Lugd Amst. Menides

occisi P. occisi sunt

4,16,33.

4,16,35. *vere* Col. Mer. Fro. vero

LIBER QVINTVS.

Sic D. *sed* Pal. 1. Liber Tertius. P. Explicit liber quartus Quinti Curtii rufi historiarũ Alex. magni Macedoniæ Regis. Incipit Quintus. B. 1. Q. Curti Rufi historiar. liber 1111. explicit. incipit liber quintus, *sic etiam B.* 2. *nisi quod* Q. *omittit*. F. explicit lib. 4. incip. V.

5,1,1. *Græcis* D. græcis

Illyrios sic Bong. sed Ald. Baf. Mer. Fro. Col. in Illyricis

quæque sua Bong. Amst. suis quaque

5,1,2. *consessum* Pal. 1. D. Baf. Col. Frob. Mer. Ald. conspectu

cohærent, ita Ald. Baf. Mer. Frob. Col. coh. tempore, ita

haud sic Ald. *sed* F. haut B. aut

quæ sic Bong. *sed* Baf. Col. Frob. Mer. Ald. ante, quæ

Arbela sic B. 1. *sed* Pal. 1. Bong. Arbelam Ald. Elz. Baf. Frob. Mer. Col. Arbellã B. 2. Harbela F. harbelam Amst. Lugd. Arbella

consuetæ sic Bong. *sed* Ald. conuicta

5,1,3. *Arbela* D. harbelam

Alij vi modo.

permanet. Amst. Lugd. perdurarat

5,1,5. *Vltima &c. reparabarum* P. *omittit.*

regni D. Pal. 1. regni sui

haud Bong. aut

5,1,6. *didicisse ea* D. Amst. Lugd. vsu did. B. 1. se vsu did.

quibus Bong. Amst. Lugd. quib. rebus

5,1,7. *desperationis* Pal. 1. desperationibus

Babylonem Ald. Baf. Col. Mer. Frob. *Babyloniam sermonibus* sic Pal. 1. *sed* D. Mer. certantibus

eam suf. Mer. & suf.

Susa sic Bong. *sed* Pal. 1. Aliam Ald. Baf. Col. Mer. Fro. Susam

tum cætera Prob. cæteraq; *ornamenta B.* 1. ordinamẽta *cæsiamq, B.* 1. *omittit, spatio vacuo relicto.*

5,1,8. *pergit* Pal. 1. copit *recuperasse* sic Bong. sed Ald. Baf. Frob. Mer. Col. recuperasse

5,1,10. *Arbela traduntur* Ald. Baf. Col. Mer. Frob. traditur Arbella Bong. Pal. 1. D. Arbella traditur P. harbela &c. *vt supra*

supellectilis B. supellectile

ditij, sic Bong. sed Baf. Col. Frob. Mer. Ald. Darĳi; Lug. Amst. diti

fuere B. 1. fere *B.* 2. furen Mer. Fuere præter.

in illam Baf. illam

5,1,11. *totis* Paf. 1. totius *aperitsq; a læua* D. Pal. 1. Col. Ald. Baf. Frob. Mer. à parte leua Lugd. Amst. aperit se læua

5,1,12. *est* P. *omittit.*

Tigrim Bong. Tigrin

Euphratem tum vber & pinguis Pal. 1. D. Ald. Baf. Col. Fro. Euphr. iacentia tam vberi & pingui F. & Mer. *habent* iacens

soli Ald. Baf. Col. Fro. Mer. solo sunt Bong. *omit.*

vt Pal. 1. *omittit.*

propter Ald. Baf. Col. Mer. Frob. per *B.* 1. propter præter

5,1,13. *ad magno* Bong. Pal. 1. D. à magno Baf. Ald. Col. Frob. Mer. & magno

& quingenta stadia emensi sunt Pal. 1. vt & quinquaginta stadia messi sint D. vere emensa sunt *correctum in marg.* emensi Bong. emensa Amst. Lugd. mensi

5,1,14. *Idem* F. Col. idem Mer. Item

Gordiæorum sic Pal. 1. *sed* D. Gordiacor. Bon. Gordiçor. Amst. Lugd. Cordiacorum

terras D. Bong. terram

artius Bong. artius

coirent D. quocunti *sed correctum* cocunt

spatium Col. *omittit.*

5,1,15. *Vicini* P. F. Mer. Vicina *sed superscripto* i.

his campis D. Bong. Mer. in camp. Pal. 1. *omittit* his Ald. Baf. Frob. Col. campis

appellant Ald. Baf. Frob. Mer. Col. vocant

Mediæ nomen sic Pal. 1. Ald. *sed* D. mediamnamq; *& additum margini* mediamna

concludunt sic Pal. 1. Ald. *sed* Bong. Lug. cludunt Amst. claudunt

Eadem Baf. Lugd. Amst. Iidem

prorumpunt Pal. 1. perrumpunt Bong. irrump.

5,1,16. *Memnin* sic Bong. *sed* Ald. Baf. Col. Frob. Mer. memnium Pal. 1. Memum P. memnum F. medium

vim bituminis effundit Pal. 1. fundit vrmenem

conflat sic Bong. *sed* Ald. Col. Mer. conflat

interlitos P. interlidos

fuisse Ald. D. Pal. 1. Baf. Col. Mer. Frob. esse

5,1,17. *Babylonem* Ald. Baf. Col. Mer. Frob. Babyloniam Bong. Babylonam

vbem eam Bong. eam vrb.

fuit Regi Bon. Lug. regi fuit

futura erat obs. Bong. obs. futura *omissa* erat

5,1,18. *Ad hoc* sic Bong. *sed* Ald. Baf. Col. Mer. Frob. Ad hæc

eum lib. sic Bong. *sed* Ald. Baf. Amst. Col. Mer. Fro. cum eius lib.

excepit D. Bong. excipit

5,1,19. *agmine quod ipse duc.* P. F. quod ipse duc. agm.

aciem irent Ald. Baf. Col. Mer. Frob. acie irent B. 1. acie migrent B. 2. atiae migrans

nomen P. suum

5,1,20. *Bagophanes* Frob. Bagi-

Bagistanes
ne studio Col. stud. ne
vtroque sic Bong. *sed* Ald. Bas. Col. Mer. Frob. ab vtr.
5,1,21. *Eum dono* Bong. dona eum
quoque Pal. 1. que
præferebantur P. præferebant
5,1,22. *patriũ* Bong. Amst. Lugd. *omit.*
Chaldæi Pal. 1. *omittit.*
y Bong. hi Ald. *Mer.* 11. Bas. duo Col. 2.
statu Pal. 1. D. Ald. statutas
temporum vices Bong. vic. temp.
5,1,24. *Seminamis B.* 2. Schtag. *non admodum libre* Sameramis
vel vt D. Pal. 2. 3. Mer. non vt Pal. 1. B. verum vt
5,1,25. *latercule* D. Pal. 1. latercula
latitudinem Pal. 1. latitudine
5,1,26. *C. cubit.* Bong. Lug. Amst. L. cub.
CCCLVIII. Pal. 1. CCCLXIII. Ald. Amst. Bas. Lugd. Frob. Col. CCCLXVIII.
proditum Pal. 1. P. traditum
vnius ingenii Bong. iugen. vnius Frob. Lugd. Amst. vn. iugeri
5,1,27. *XC.* Bong. LXXX. F. octoginta
habitatur sic Pal. 1.
contigua Amst. Frob. Lugd. contigua
est plur. D. Pal. 1. Bong. & plur. P. est & plur.
ingruit D. ingruit *correctũ* ingruat Bong. ingruat
subministrent D. Pal. 1. Bon. subministrentur
5,1,28. *Crepidinibus* Pal. 1. crepitudin.
ingentes Pal. 1. ingentis multitudinis
qui excip. Pal. 1. *omittit* qui
5,1,29. *iaciendo egesto B.* 1. 2. iaciendo gestæ D. iac. gestæ
correctum egesto
fulciendo Al. Bas. Elz. Amst. Lugd. Frob. Mer. Col. sufficiendo P. F. Pal. 1. sufficiendum
firmum Pal. 1. D. Bong. firmo
5,1,30. *quibus* Bong. quis
pons Pal. 1. potis
annexa Bong. adnexæ
retentus sic Bong. *sed* Ald. retentes
illuditur B. 1. inlitus
5,1,31. *ambitu* Bong. ambitus
habent sic Pal. 1. *sed* Lugd. Amst. habet
pedes F. P. pedum
turrium D. trium
demissa Pal. 1. Mer. B. dimissa
5,1,32. *arce* Bong. arcem
pens. horto sunt Ald. p. orti s. P. orti sunt pens.
æquantes D. Bong. æquantis
amani Bong. Pal. 1. D. amœnos
5,1,33. *Saxea pila qua* Ald. Bas. Col. Mer. Frob. Saxo pilæ quæ D. Pal. 1. Saxo pilæ quas
terræ Pal. 1. D. terras
arborum Pal. 1. D. Bas. Ald. Col. Frob. Mer. arbores
stipites Pal. 1. stipes
alio sic F. *sed* P. nouem Ald. VIII.
crassitudine Bong. grassitudinem Pal. 1. crassitudinis
quinquaginta Pal. 1. mille quinquag. Ald. L.
& frag. Bong. *omit.* & *frag. æque* Bong. æque frag. Col. Frob. Mer. Ald. Bas. Pal. 1. *omittit* æque
ac si Bas. Ald. Col. Mer. Frob. vt si
sua Pal. naturali
5,1,34. *exedendo* sic A. D. *sed* Pal. 1. excidendo
pedum P. *omittit.*
vestibus sic Ald. *sed* Pal. 1. vipentibus
5,1,35. *Babylone* sic *B. sed* Ald. Bas. Col. Frob. Mer. Babyloniæ
proditum Pal. 1. traditum
compulit natura generis amœnitate D. Bas. Ald. Col. Mer. Frob. Pal. 1. comp. amœnitatem naturæ genere
5,1,36. *vltra locum* D. Bong. alio loco
illiciendoque immod. Mer. illis coniuges in immod.
5,1,37. *flagitij* Pal. 1. flagitio
coniunales sic Bong. *sed* Ald. Mer. Col. Coniugales *qui tamen legi vult* coniunales
5,1,38. *dein* Ald. Bas. Col. Mer. Frob. deinde Bong. inde
(boves B. 1. 2. onus D. onus *sed in marg.* bonos Ald. Bas. Col. Mer. opus (bonos
sit Col. Frob. Mer. Ald. habitus sit
imo Pal. 1. D. vna
projicunt Bong. proiciunt
apud quos Bong. apud hos quos
5,1,39. *sentiret* D. Pal. 1. Bas. Col. Mer. Frob. Ald. sentirent
nonnabatur sic Pal. 1. *sed* Ald. Col. Mer. Frob. Bas. nouabantur *Bong.* renouabatur
5,1,40. *Andromenis* Bong. Andromeni Pal. 1. D. Bas. Andromœni Mer. Col. Andromoni
sex millia B. VI
adduxit sic Bong. *sed* Ald. Bas. *Mer.* Col. abduxit
5,1,41. *DC. Thracas* F. sex milia Trachas P. sexcenta milia trachtas *B.* 1. 2. VI. trachas *adiunctis* Elz. adiunxit
tribus millibus & quingentis Pal. mille quingentis D. III. ddis
& ex Mer. ex
Peloponneso Bong. Peloponnenso

ad

ad 4000. Col. & 4000. Fro. *omittit* ad
aduenerat sic Bong. *sed* Bas. Ald. Elz. Col. Frob. Mer. aduenerant
CCCLXXX. sic Ald. *sed* Pal. 1. centum LXXX.
equitibus sic Bong. *sed* Ald. Bas. Col. Mer. militibus
5,1,42. *bi* Pal. 1. duo
Regis sic Bong. *sed* Ald. Bas. Col. Mer. Frob. *omittit,*
ineuntis Pal. 1. D. ineuntib.
venantesq. Bong. Pal. 1. D. venantesque
virilium vices Pal. 1. D. vigilias vigiles
cubiculi Pal. 1. cubili
5,1,43. *Babylonia rex* Bong. rex Babylone
Agathone præsidere Pal. 1. Agantem præsidé esse D. Agathone præside esse Bong. *habent* Agatone & P. F. præside esse B. 2. præside eius
septingentis Mer. CCC.
erantari Pal. 1. Ald. D. Bas. *Mer.* Col. Cilicię
Maneram D. Bong. Manetant Pal. 1. Menetatam
reliquis Bong. relinquit
his duo millia peditum cum mille talentis data &c. Ald. Col. Bas. *Mer.* Frob. his d. m. peditum dat cum m. talentis. Pal. 1. duo similiter & cum mille talent. dat &c. D. *vero* II similiter cum ∞ talentis. Dat vtrique vbi tunc frui si militum P. F. duo millia similiter cum ducentis talentis. Dat vtrique *B.* 1. II bis millium cum IX. talentis data. facio ñ ∞ .I. mille *B.* 2. II is militum cum talentis dat.
5,1,44. *Mazæo* Col. Mer. *Mazæum*
Satrapia Ald. Bas. Col. *Mer.* Satrapea Bong. Satrape F. Satrapam
Babylonia Bong. *præter* F. Babylone
Bagophan. Frob. Bagistam *sequi* Pal. 1. D. Ald. Bas. Col. Mer. Frob. se sequi
Mithreni Pal. 1. Miteni Ald. Bas. Col. *Mer.* Mythreni
5,1,45. *Ex* Pal. 1. *omittit.*
Babyloniæ Bong. Bab. tradita
Macedonibus Pal. 1. Macedonis D. Macedonum
sexceni D. sescenti *Mer.* sexcenti
denary D. donum Pal. 1. donarii
quingenos P. quingentos
duceni B. Amst. duceni
spendium B. 1. spendium
mensium est Pal. 1. mensium est Amst. Lugd. Bong. *omitt.* est.
5,2,1. *Satrapene* Frob. Atrap.
5,2,2. *demitterent* Pal. 1. D. Ald. Bas. *Mer.* dimitter. *animos* Pal. 1. *omittit.*
5,2,3. *octo* D. Pal. 1. Ald. Bas. Col. Mer. Nouem
tum Bong. tunc
quinquenaria sic Pal. 1. *sed* Lugd. Amst. Ald. quingenaria
erant Bong. fuerant
5,2,4. *cuiusque* Pal. 1. cuique
verone Col. *Mer.* vero
5,2,5. *Adarchias B.* 1. adarrihias 5. 2. adarribias P. F. D. adarrihas Pal. 1. Atharteas
omissum Mer. omissis
Halicarnassum Ald. Alicarnason Bong. Halicarnason Bas. Lugd. *Mer.* Col. Frob. Alicarnasson
Antigenes D. Bong. Antigenis Pal. 1. Ald. Bas. Mer. Frob. Col. Antigonus
visus est &c. ab eo Pal. 1. *omittit* Ald. iussus est
Augeus D. Elz. Augeus Ald. Angetheus Bong. Angheus Amst. Angæus Lug. Augæus *Mer.* Angelus
ab eo Lyn. Mer. Ablyncestes
Theodectus D. Bong. Theodectus Ald. *post hoc nomen signum defectus collocat.*
5,2,6. *pleraq. à mai.* Bong. à mai. pleraque
tradita vtiliter Mod. Lugd. Amst. Frob. sumta vtil. Pal. 1. Col. D. Ald. Bas. Mer. summa vtilitate *sed Aldi Codices nonnulli habent* tradita
defensiva autor B. 2. difectib.
seorsum Bong. Mer. seorsus
exemplo F. exemplo Mer. excepto
præfectos Pal. 1. D. Ald. Bas. Mer Col. præfectis
vtriq. Pal. 1. vtrique
delectos Pal. 1. Mer. electis D. Bong. delectis Frob. electos
5,2,7. *Tuba* D. tubæ
exoriente Amst. oriéte Col. ex oriente
pariter P. *omittit.*
observabatur D. Bong. observatur
5,2,8. *Susa* sic *B.* 2. *sed* D. Pal. 1. Ald. Bas. Mer. Col. Frob. Susam Bong. Susam ei
Abulites P. Abulithes
præda Pal. 1. *omittit.*
sponte sic Pal. 1. Ald. *sed* Amst. Lugd. *Mod.* sua sponte
5,2,9. *eo duce* sic Pal. 1. Ald. *sed* Lug. Amst. eodem
ad Choaspen D. adeo h'aspen Bong. ad eo haspin Ald. *Mer.* Col. Frob. Elz. ad Hydaspin Amst. Lugd. ad Hydaspen Bas. ad Hydaspem
delicatam Bong. dedicata
vehementem Pal. 1. D. Bong. vehementem Mer. *B.* 2. vehementer
5,2,10. *eximia* P. eximiæ
non iam Bong. iam non
sperauerant sic D. Pal. 1. Ald. *sed* Lugd. Amst. sperauerat
5,2,11. *egessit* P. gessit
L. millia P. L milia *B.* L. Mer. Col. Ald. L
talentum Bas. talentorum
vndi P. re rudi
5,2,13. *pedes cum* Bong. cum ped.

Regio

Regiu sic Bong. *sed* Ald. Mer. regis

5. 2. 15. *vero hac fecerit* sic Pal. 1. D. Ald. sed Lug. Amst. *omittunt* hæc

omen Pal. 1. omnem

5. 2. 16. *finet* Bong. Pal. 1. D. finem

Susa Ald. Baf. Frob. Mer. Col. Elz. Sufam *semper*.

trium millium D. F. *B.* 2. III. milia P. I I I. milia B. I. III. *Xenophilo* Bong. Xenephilo *mille* D. Pal. 1. Ald. Baf. Mer. Col. Frob. *omittunt*.

grauibus P. ne grauibus Ald. Baf. Mer. Col. Frob. graues *iuſſu* Ald. Baf. Mer. Col. Fro. iuſſit

5. 2. 17. *Satrapia* Ald. Baf. Mer. Col. Satrapea Pal. 1. Satrape

Suſie Bong. Lugd Amſt. Suſianæ

Abulitis Bong. Abulitæ Ald. Albuliti

Darij Bong. *omitt.*

5. 2. 18. *ſibi meaſſam* ſic D. Pal. 1. Ald. *ſed* Mer. *omet.* ſibi

cum in qui Bong. Pal. 1. cum his quæ Mer cum his qui

conficerant Ald. Baf. Mer. Col. Frob. eam conf. Pal. 1. eam fecer.

Syſigambi D. Syſigãbim Al. Siſigambi Mer. Sifygambi

5. 2. 19. *doceret* D. Ald. Baf. Mer. Col. ſe doceret *B.* 1. docerent

non aliud magu in cont. Mer. cum non aliam cont. magis *in contumel.* Pal. 1. *omittit* in

5. 2. 20. *ſolatio* ſic Bong. *prater* P. *ſed* Mer. Col. Ald. Baf. Frob. conſolatione

5. 2. 21. *Noſtri* Pal. 1. v. ſtri *in cont.* ſic D. Pal. 1. Ald. *ſed* Mod. Lugd. Amſt. Bong. ne in cont.

accipias Bong. Lugd. Amſt. acceperis

ignorationem Pal. 1. ignorantiam

5. 2. 22. *filium* Pal. 1. filios Bong. filio

matrē Olympiadi D. Pal. 1. Bon. Mer. matris Olympiadis

5. 3. 1. *ad fluuium. Poſtigrim* Ald. Baf. Mer. Col. ad Tigrin fluuium, phaſin Tigrin D. ad Tygim fluuium, faſim tigim B. 1. 2. faſintigin

I. ſic Pal. 1. Ald. *ſed B.* I. IX Lugd. Amſt. mille

deuoluitur B. diuoluitur

5. 3. 2. *iam* ſic D. Pal. 1. *ſed* Ald. Baf. Mer. Col. nam

DC D. CD B. 2. CD, Pal. 1. DCC. F. quadringẽta F. quinquaginta millia

Stadia ſunt Bong. ſunt ſtad. Baf. ſtadia

molliorĩ Mer. molliori ſq; *per quod* ſic Bong. *ſed* Ald. quod per.

leni ſic Bong. *ſed* Pal. 1. Baf. Frob. Mer. Col. Ald. leui

5. 3. 3. *Alexander* Bong. Pal. 1. D. *omittunt.*

Agrianes, atque Baf. Ald. Mer. Col. Agrianis Sarriaulſque

mercenarios D. P. F. mercenarios B. mercenario Lugd. Amſt. mercenariorum

millibus III. Frob. Col. Ald. 3. mill. Mer. *omit.* millibus

5. 3. 4. *Madathes* B. Lugd. Amſt. Frob. Madates

huius Bong. *omit.*

temporum ſic Bon. *ſed* Ald. Col. Mer. Elz. Baf. temporum multorum

5. 3. 5. *periti locorum* Mer. periculoſum

miſiſſet Ald. immiſ.

mille quingenti Ald. Elz. M. & D.

5. 3. 6. *mercede conducta* ſic Ald. D. *ſed poſterior relicto interſtitio inter* mercede & conducti

iter ingredi P. ingr. iter

5. 3. 7. *Ipſe* ſic Bon. *ſed* Ald. ipſa

lucis Pal. 1. ſolis

ſuperarent Bong. ſuperat *admouerent* Pal. 1. cœperint admouere

5. 3. 8. *ſacris & cotibus*. Pal. 1. D. Mer. Frob. Col. cotibus impedita

ergo Pal. 1. *omittit.*

5. 3. 9. *an eruh.* ſic Pal. 1. D. *ſed* Baſ. an ne eruh.

ſimul Pal. 1. D. Ald. Baf. Mer. Col. ſimul admonens Frob. ſimul admouens

iam Bong. *omit.*

cum Ald. Mer. Col. D. Pal. 1. quem Baſ. quem cum

teſtudine Pal. 1. D. de teſt.

milites, qui vt inde diſcederet propellere Ald. Baf. Col. Mer. milites vt inde diſc. pellere B. 1. miles vt decederet pel. Pal. 1. milites deſcenderet pel. D. milites vt dicederet pel. Amſt. Lugd. quem vt inde cederet perpel. Frob. quem vt inde diſced. perp.

inde Bong. *omit.*

5. 3. 10. *Tandem* B. 1. tamen *Tauron* Pal. 1. Tauro

animi hoſt. Bong. hoſt. an

5. 3. 11. *Anceps* Pal. 1. Anoes

deprecandum Mer. precand.

5. 3. 12. *ſupplicorum* Bong. Lugd. Amſt. Mod. ſuppl. quoque *ſed* Pal. 1. *omittit* quoque

Regem Pal. 1. regem quoque

Madathes Pal. 1. Lug. Amſt. Frob. Madates Bong. Medates

ſororis Bong. ſor. eius

5. 3. 13. *ſupplicium* P. ſupplicium *in* F. *exſculptum* i *conantur* D. Pal. 1. Ald. Baf. Mer. Col. Frob. non conu. *adiecitq;* Bong. adicitq; *metuere ſeſe* Bong. ſeſe met.

5. 3. 14. *vt ipſum* D. Pal. 1. Ald. Baf. Fro. Mer. Col. ipſum Mod. id ipſum, Ald. vt ipſum *deprecaretur* Mer. deprecatur

ignoſceret Pal. 1. ignoſceretur Mer. cognoſceret

ſed ſupplices Pal. 1. P. *omittunt.*

5. 3. 15. *res* Pal. 1. res etiam *Madathi* Bong. Medates Pal. 1. Mandati D. Medati

libertate Pal. 1. Bong. & lib.

agros D. agro *inter margarem tamen* agros

tributo Mer. tabernaculo

permiſit Pal. 1. promiſit

5. 3. 16. *deinde* Bong. inde *Suſiorum* ſic Bon. *ſed* Ald. Baf. Col Sofian.

ſatrapia Baſ. Ald. Mer. Col. ſatrapæ

5. 3. 17. *Suſida* Pal. 1. Subſidias

quindecim mill. D. *B.* XXV F. F. viginti quinque mill.

& vndeq. Bong. *omit.*

quieta Mer. quietis

a Perſarum Bong. aciſſ.

5. 3. 18. *videat* Pal. 1. videtur

incuſſe Bong. incuſſit

inualebant D. Pal. 1. Ald. Baf. Mer. Col. incedeb.

5. 3. 19. *excuſſi* Pal. 1. exceſſi *impetebantur vndique* Bong. Lugd. Amſt. vndiq; inger.

ferarum Ald. Baf. Mer. Frob. Col. quidem fer. Bong. quod fer.

5. 3. 20. *ea ipſa* ſic Bong. *ſed* Ald. Baf. & ea ipſa

correpta & Bong. omit.

commiſſo B. 1. connoſſa

5. 3. 21. *Nec ſtare &c. poterant* Bong. poterant nec ſtare &c.

ergo Pal. 1. *omittit.*

vertit Pal. 1. verti

protegi Pal. 1. tegi

conuecti Pal. 1. conducti D. Ald. Baf. Col. Mer. ciecti

5. 3. 22. *ante eam* Pal. 1. ad eam

mare D. mare

qua Pal. 1. quo

5. 3. 23. *rex ex ang.* Elz. rex ang. Col. Mer. Frob. ex ang.

5. 4. 1. *a ſuperſt.* Bong. *omit.* à

5. 4. 2. *tunc* Bong. tum Baf. Col. Mer. nunc

producere Pal. 1. producere *tum* Mer. tunc

credebatur Bong. D. Pal. 1. credebat

ſtaque Pal. 1. ita

conuocari ſic D. Pal. 1. Ald. *Medium iter* Pal. 1. D. Bong. per med. iter

5. 4. 3. *dimittere* Bong. deſerere Pal. 1. D. dimittere

milites Pal. 1. *omit.*

ita Pal. 1. Bong. itaq;

5. 4. 4. *exercitum* Pal. 1. exercitum

amplexoſque ſic Bong. ſed Ald. Baſ. Col. Mer. Pal. 1. amplexoſq;

5. 4. 5. *M. D. C. ſtad.* Ald. Mer. MCC. ſtad. P. F. mille ſexcenta B. 1. DCta 8. 2. DCta milia

CLXX. Bong. CLXX. ſtadia Frob. CLX

Cauſaõ P. cauſazo

5. 4. 7. *aquas* D. *omit. ſed additur inter lineas.*

Medum P. *B.* 1. Pal. 1. medium F. medium *ſed exſculpto* 1. Ald. Baſ. Medum inde Col. medium. Inde Mer. medium Medus

à mari Pal. 1. D. Ald. Col. Baſ. Frob. Mer. ad mare Amſt. Lugd. à mare

ad meridi. ſic Bong. *ſed* Ald. Col. Baſ. Frob. Mer. & ad mer.

verſus Pal. 1. reuerſus

recepit Pal. 1. D. accepit Amſt. Lugd. accipit

abluit Pal. 1. abluit

5. 4. 8. *continuata* ſic Bong. *ſed* Ald. Col. Baſ. Mer. continua

nemora ripaũ. Quippe Pal. 1. nemora: riparum quippe

aluco Pal. 1. D. Bong. aunne *radices humore.* D. Ald. Col. Baſ. Frob. Mer. rad. eorum hum.

5. 4. 9. *ſubeunte. Regio non alia* Pal. 1. ſubeunte regio: Non alia

ſalubrior habetur ſic D. Ald. *temperatum cœlum* ſic Pal. 1. Ald.

hinc Pal. 1. huic

modico ſic Bong. *ſed* Ald. Mer. modicum

tepore Pal. 1. tempore

5. 4. 10. *expoſito captiu.* Baſ. Col. Mer. Ald. capt. expoſ.

interrogatus ſic Pal. 1.

eas Pal. 1. *B.* 1. 2. eas D. eas *ſed ſuperſcripto* o

5. 4. 11. *Subit animi, mem. regis* Amſt. ſubiuit &c. Baſ. ſubiit reg. an. mem.

conſulenti D. reſulenti *ſed ab alia manu* conſul.

5. 4. 12. *operatum* Pal. 1. honeſtatum Bong. Amſt. Lugd. honorat.

quo ſic Pal. 1. Ald. *ſed* Bong. Amſt. Lugd. qua

5. 4. 13. *prædem* Baſ. præde Col. Mer. præſidem

me, inquit Bong. inquit me *eorum* Lugd. meorum

5. 4. 14. *ducenas, & Ald.* Col. Amſt. Frob. Mer. Lugd. Bong. *omittunt.*

mille P. centum F. centum & X. D. CX. Pal. 1. M. *B.* 2. C. X. *B.* 1. *eius loco quod exſcalpſit* mille

præcepit ſic P. *ſed* Ald. Elz. Col. Baſ. Mer. Frob. præcipit *ſpecie* Pal. 1. ſpem

imperaret Pal. 1. D. Col. Baſ. Frob. Mer. Ald. imperet

5. 4. 15. *eum* Bong. *omit. & ad pecup.* Pal. 1. F. *omittunt* &

conuerſorum ſic *B.* 1. 2. *ſed* Ald. D. Pal. 1. Baſ. Col. Mer. Frob. conuerſum

5. 4. 16. *perſequentium Regem id* ſic Pal. 1. *ſed* Amſt. Lugd. perſequi id

idipſum iter Mer. ad ipſum iret

ne dub. Col. Mer. nec dub.

ingredi Amſt. Lugd. *omittunt*

5. 4. 17. *callium* Pal. 1. cauum callem

5. 4. 18. *in foueas* Pal. 1. *omit.*

lenarentur Bong. adlenarentur Amst. Lugd. allen.
5. 4. 19. *incertus an fatu* sic Bong. *sed* Ald. Col. Bas. Mer. incertus &c. Pal. 1. incertus an si satis
si confud. fefell. Amst. Lugd. nisi cust. fefell. Frob. si cust. non fefell.
posse decorabendi Bong. de prah. posse
animo sic *B.* 1. *sed* Ald Col. Bas. Fro. D. Mer. Pal. 1. animo
5. 4. 20. *reliquit* sic P. *sed* D. F. B. 1. 2. relinquit Ald. Col. Bas. Mer. Frob. præmisit
vt quos Bongassiani & quia *præter B.* 1.
& quam B. 1. qua *exsciapt.* m. Amst. Lugd. qua
esset Ald. esse
palmis Pal. 1. pabulo
5. 4. 21. *captivos* Bas. captis
appellant Lug. appellabant
remota sic Pal. 1. D. Ald.
5. 4. 22. *necessaria quies* P. quies necess.
5. 4. 23. *Ita* Bong. Itaq;
secunda Pal. 1. D. prima
præterit Amst. Lugd. præterit
sug. montium Amst. Lugd. mont. iug.
demittit sic P. B. 2. *sed* Ald. Elz. Col. Bas. Mer. dimittit
ater superat P. interrup.
5. 4. 24. *Ad hæc* Bong. Ad hoc
cuientes Bong. cohærentes
obiecerent P. obiecerent
Sepem Mer. sepem
5. 4. 25. *tella avi.* sic D. Pal. 1. Ald.
Ne aur. P. Nec aur.
quæ concutientibus Bong. Amst. Lugd. quæ concurrentibus Ald. Frob. Mer. qui concut.
reddebant Ald. Bas. edebat Bong. edebant Fro. Mer. Col. Amst. reddebat.
5. 4. 28. *antequam* Bong. antequam
auertit. Fremitu Pal. 1. Pertit fremitus
5. 4. 29. *præsat* Bong. præsidebat
hastatus Pal. 1. D. Bong. hastatus Mer. hastatusat
5. 4. 30. *simul & Phil.* Ald. Col. Bas. Frob. Mer. *omit.* &
5. 4. 31. *Ergo undique* Bong. Amst. undique ergo
armis Mer. animis
5. 4. 32. *complectebatur* Mer complectebant
5. 4. 33. *XL. ferme* Pal. 1. decem ferme
quinque millibus sic F. *sed* P. quinque milia Ald. Col. Mer. quinque *amisso* mill. B. 1. 2. 11. Bas. 5. ped. mill.
5. 5. 1. *in loco* Pal. 1. Ald. Bas. Elz. Frob. Mer. Col. *omittit* in
communiri Ald. Bas. communit. Mer. communiit Col. commouit
progrediendum B. 2. progrediundum
5. 5. 2. *Tyridate* sic Bong. *sed* Ald. Theridate
regis pec. Bong. pec. reg.
thesaurus : præparavat occupare : Pal. 1. *omittit* prop. occ. *& legit.* thes. dimissos D. prop. occ. thes. dimissos Ald. Bas. Col. Mer. Fro. thes. prop. occ. thes. dimis. P. thes. prop. occ. dim. thes.
5. 5. 3. *magis* Bong. *omit.*
enim Bong. *omit.*
5. 5. 4. *adreptu ac* Bong. Lugd. Amst. *omit.*
5. 5. 5. *urbe* Bong. Pal. 1. D. vrbem
milites fere Lugd. Amst. fere mil.
5. 5. 7. *Insistens* Bong. inuisit.
agnosci Pal. 1. cognosci
in tam Pal. 1. Mer. vitam
5. 5. 8. *exclamauere* B. 2. *omit.*
pari Pal. 1. *omit.*
sibi Mer. *omittit.*
habere animum P. an. hab.
inde Bong. *omit.*
communit. Mer. communiit
5. 5. 9. *sedes* D. Pal. 1. Bong. sedem
Asa Mer. Asiam
Euthemon sic *B.* 2. *sed* Ald. Euthymo Cymæus D. Euthemon Cymeus Pa. 1. Thymæus Bas. Mer. Col. Eutemon
Nos D. Ii Ald. Bas. Mer. Col. Frob. Hi
ad opem Amst. Lugd. etiam ad op.
nunc est supplicia nostra Bas. Mer. Frob. Col. nunc simplicitas nostra est, supplicia
5. 5. 11. *miseresco dia* Pal. 2. miseria
marcescant Mer. marcescant
5. 5. 13. *defunctis* Col. defunctis
horribiles cicatr. sic Pal. 1. Ald.
ingrati D. Bong. grati
& fratres agnoscent Bong. Mer. agnoscent fratres Frob. Col. agnoscent & fratres
5. 5. 14. *quota* P. quo ita
membrorum Pal. 1. memorum
mutilati Pal. 1. D. mulcati Amst. Lugd. *mutati*
armatos D. armati
& vellet Mer. *omit.* &
fatigauerunt Bong. Lugd. Amst. fatigatunt
5. 5. 15. *deinde* sic Bong. *sed* Ald. Bas. Frob. Mer. Col. demum
fors sic Pal. 1.
agnoscere B. 1. cognosc.
Relinquemus Pal. 1. relinquimus
5. 5. 16. *exemplo B.* 2. templo B. 1. Pal. 1. P. exemplo Amst. Lugd. *omittunt.*
iocer. tum sit an vis. simus P. iucerti simus
ea quæ Bong. illa quæ
hoc Pal. 1. hæc
quo Pal. 1. quæ
Euclemon sic *B.* 1. 2. P. *sed* Pal. 1. Euthemon P. teutemon Ald. Euthymo Bas. Col. Mer. Eutemon Elz. Euthymon
5. 5. 17. *Theatrum* Pa. 1. Theat. Ald. Bas. Fro. Mer. Col. Theatrus B. 2. Theatens F. theatheteus B. 1. *diversa in eas* xthas
æstimatum, utrique Pal. 1. æstima
natura Frob. naturæ
calamitosos Pal. 1. calidosus
erubescerent fortuita D. P. F. erubescere fortuite Ald. Pal. 1. Bas. Mer. Col. Frob. erubesceret fortunæ *B.* 1. 2. erubescere fortuito
enim Pal. 1. Bas. Ald. Frob. Mer. Col. enim
desperare Mer. desper. debet
quam D. Ald. Fro. Mer. Col. quia Bas. qui
5. 5. 18. *ausi optare* Bong. Opt. ausi
forent Pal. 1. forsan
5. 5. 19. *sint* Ald. Bas. Mer. fiunt
5. 5. 20. *reliquerent* Pal. 1. linquerez F. liquerent B. 1. 2. relinqueret
5. 5. 21. *potentior* Bong. D. Pal. 1. potior
5. 5. 22. *lecti* Ald Pal. 1. Bas. Frob. Mer. Col. electi D. Bong. adlecti P. alecti
affignare sic D. Pal. 1. Ald. *sed* Bas. Amst. Lugd. affignani
mille D. Pal 1. Bong. milia
dari iussi P. iussi dari Pal. 1. dari iussit
5. 5. 23. *abortis* Pal. 1. abortis
Eutemon sic Bong. *sed* Ald. Euthym. Bas. Col. Mer. Eutemon
5. 5. 24. *misertus* Ald. Pal. 1. miseratus D. Bong. miseretur
decorum Bong. denariorum
frumento P. frumenta
iis Mer. his
5. 6. 1. *parendum* Mer. parendum
5. 6. 2. *disgregarent* P. *omittit.* Pal. 1. dissiderant
Rex Pal. 1. Mer. & nil Bong. nihil.
expugnarat Amst. Bas. Lug. Ald. expugnauer.
vitere P. incertæ
in hanc sic Bong. *sed* Ald. in hac
5. 6. 4. *reperiebantur* D. Pal. 1. recipiebant Col. Mer. Ald. recipiebantur
nam Pal. 1. *Mer.* Ald. iam
quisq; D. Pal. 1. Bong. quemque
partem Pal. 1. partes
5. 6. 5. *delabris* Pa. 1. dolabra
nec vnt. Bong. neq; int.
auellerat D. aduell. P. aduelleret
5. 6. 6. *antea* D. ante
miserabiles fecerat D. miserabilis sit
5. 6. 7. *Semetipsos* Pal. 1. *omittit.*
saltantes Bong. lacientes
subiecerant B. 2. subiecerat
vina Pal. 1. vna
5. 6. 8. *pecunia capt.* Bong. capt. pec.
5. 6. 9. *dubitamus* sic Pal. 1. Ald. *sed* Bon. D. dubitauimus
C. & XX. millia P. millia C. & XX.
Susis sic Bong. *sed* Ald. Bas. Col. suis
5. 6. 10. *Accessere* P. *omittit captis* Pal. 1. capitis
Pasergadu D. Bas. Col. Fro. Mer. Ald. Persagadis Amst. Lugd. Pasargadis
talentorum Bong. talentum
Pasergadum Ald. Bas. Col. Mer. Fro. Persagadum Bong. Persagadam Amst. Lugd. Pasargadum
Gobares Bas. Col. Mer. Ald. Globaris
5. 6. 11. *Nicarthides* D. Nichartidem Pal. 1. Niarchidem Ald. Col. Bas. Mer. Frob. Nicartidem Bong. nichartiden Elz. Nicatriden
Tyridati sic Bong. *sed* Ald. Theridi.
Parmenionem Bon. Parmenionta

5. 6. 12. *Vergiliarum* Pal. 1. Vigiliarum
5. 6. 13. *Iocorum* Amst. Lug. Mer. Ald. Bas. locorumq;
inuse sic Bong. *sed* Ald. Pal. 1. vix
atque D. quæ Bong. que
deberent Pal. 1. defecerant
iubebant Pal. 1. videbant Elz. Ald. volebant
5. 6. 14. *desiluit B.* 1. Pal. 1. desiliuit
niuem D. niues
dolabra Pal. 1. dolabro
5. 6. 15. *reperare* Bong. reppetere
Sparsis Pal. 1. Sparthon
cum se Pal. 1. *omittit.*
se callibus. P. callib. se
suum Col. inuii
fugientes sequi Pal. 1. imitati fug. Bong. comitari fugientes Amst. Lugd. fug. com.
obsistere nitentur Bon. niu. obs.
nimbus Pal. 1. B. 1. 2. nubibus
5. 6. 17. *deinde* D. Pal. 1. inde
Mardorum Pal. 1. Mardeorum
bellicosissimam Bong. Amst. Lugd. bellicosam
se Pal. 1. quemq; se Bong. seque
5. 6. 18. *Nec* D. Ald. Frob. Ne
prominent Pal. 1. permanent
5. 6. 19. *trigesimo* Bong. tricesimo
postquam Bong. postquam *Persepoli B.* 1. 2. Persipoli
5. 6. 20. *caterisque* Pal. 1. exteris
5. 7. 1. *in subeundo* Pal. 1. *omittit* in
deditos sic Bong. *sed* Bas. Col. Frob. Mer. Ald. deditis
captivos sic Bong. *sed* Bas. Col. Frob. Mer. Ald. captiuis
permissis quoque Pal. 1. quoque perm.
5. 7. 2. *tum cum* D. Pal. 1. Bong. cum Ald. Bas. Col. Frob. Mer. tum
bellum Pal. 1. bello

quos vicerat sic Ald. D. Pal. 1. *sed* Lugd. Amst. *omittunt*, *nouum*, sic Pal. 1. Ald. *sed* Lugd. Amst. nouam

violare Pal. 1. Mer. Bas. violari

5, 7, 3. *temulento* Pal. 1. tumul.

omnes Pal. 1. *omittit.*

Graeci sic Bon. *sed* Mer. Col. Pas. Ald. Graecorum

regiam Pal. 1. regia

5, 7, 4. *re referenti* D. Ald. referente Fro. Mer. Col. Pal. 1. Bas. re ferente Amst. Lugd. referenti

& alter D. Bong. *omittunt* & *in* F. *est superscriptum.*

assentiuntur sic Bong. *sed* Frob. Pal. 1. Col. Bas. Ald. assentiunt *in* F. *deletam est* ur.

subdimus Pal. 1. subicimus

5, 7, 5. *pelliceq;* Bong. pelliceque

regia, quæ B. 2. regiamq;

concepto Pal. 1. accepto

5, 7, 6. *tendebat* Pal. 1. cedebat

5, 7, 7. *aggerentem* D. aggerantem

aridam Ald. igni aridam

materiam Bong. materiem

5, 7, 8. *Hinc* Mer. Hinc

mille sic. P. F. B. 1. ∞ *B.* 2. *omittit.* Ald. Frob. Mer. Col. Bas. X. millium

5, 7, 9. *ne longa* Bong. Amst. Col. ne tam longa

5, 7, 10. *præ laetum* sic Amst. Bong. *sed* Frob. Mer. Bas. Col. Ald. claram

conuiuabundo D. comessabundo Ald. commessab.

impetrauerunt Ald. Col. Bas. Mer. impetrauerunt

sibi, vt Pal. 1. igitur sibi, vt

delendam Pal. 1. defendum

5, 7, 11. *ebrietate* Pal. 1. ebrietatem

Xerxis Ald. Xersis

conficere sic Bong. *sed* Ald. Frob. Bas. Col. Mer. respic.

5, 7, 12. *Haec* Mer. Hic

erant Pal. 1. erat

equites D. P. F. B. 1. *omittunt.*

mille P. M. B. 1. ∞ F. *omit.*

Plato D. Pal. 1. Platon

5, 8, 1. *Vrbem hanc* Pal. 1. D. F. 1. F. Vrbs hæc P. Vrbis hæc

eaque affixa eq. fedes est. sic D. Ald. & Pall. o. Col. Mer. ea xst. &c.

5, 8, 2. M. D. B. 1. 2. ∞ *aduersus B.* 2. aduersis

celeritatem Bong. velocitatem

praparabat Bong. Ald. Col. Frob. Mer. Bas. praeparabant

5, 8, 3. *fide* D. Pal. 1. Ald. Col. Mer. Bas. fideliter

5, 8, 4. *Bactrianorum* D. Pal. 1. Col. Bas. Ald. Mer. Patthienorum

His D. Col. Ald. Bas. Mer. *omittit.*

regionis sic Bong. *sed* Ald. Col. Frob. Mer. Bas. vrbis regionisq;

5, 8, 5. *Darius* Bong. *omit. locis* B. 2. Iissis Ald. Lyxis

impedimentorumq; F. B. 2. impedimentorumque

5, 8, 6. *Consules* sic D. Pal. 1. Ald. *sed* Mer. Bas. Lug. Cocilio

Se me D. Pal. 1. Bong. *omittunt* me

plurib sic B. 1. *sed* B. 2. pluribus D. pluribus *sed correctum a manu diuersa* Mer. plurimis

morte concepta est. Ald. Amst. Bas. Lugd. honesta morte aff. *B.* 1. 2. honestam mortem æst. *Mer.* morte honesta vitam pluris æstim.

fortuna Pal. 1. me fort.

5, 8, 7. *comisit* D. coniec *correctum* conici Mer. co niti

5, 8, 9. *qui tanto* Bong. Lugd. Amst. quia tanto

habentur Bong. habentur

tamen fert. Bong. fort. tamen

quato sic Ald. D. Pal. 1. *dignissimi quibus* Pal. 1. quibus dignissimus

5, 8, 10. *obuiam iissem* Pal. 1. obuiassem

5, 8, 11. *fugiam* Pal. 1. *emittit.*

Regem Pal. 1. patiar Regem

5, 8, 12. *Mithrenis* sic Bong. 1. *sed* D. F. B. 2. Mathrenis Ald. Bas. Mithienis Pal. 1. Matienis

gloriae suae quam ire Mer. ire s. q. gloriæ

5, 8, 13. *Thy fuerint* Pal. 1. defuerint P. Di sinelint

vt hoc decus Col. vt decus Frob. vt si hoc dec.

posset B. 1. 2. *omittunt.*

nec sic Bong. *sed* Ald. Bas. Mer. P. B. 1. 2 Pal. 1. ne

vnius Pal. 1. vnius

idemq; sic Pal. 1. Ald. D.

5, 8, 14. *si hoc* Pal. 1. se hæc

Macedonum Pal. 1. *omittit.*

5, 8, 15. *auersantur* sic Bong. *sed* Ald. aduersantur

tamen P. *omittit.*

cum memorabili F. B. 2. F. D. commemorabili

Graecian P. Græcia

5, 8, 17. *quidquid deinde* Pal. 1. deinde qu.

fors sic Lugd. Ald. *sed* Bas. Mer. Elz. Col. Amst. fors

egressa Pal. 1. *omittit.*

nobilitabit B. 2. nobilitatuit

5, 9, 1. *Haec dicente Dario Haec in* D. *subdito puncto deleto, & margini adpicto* : Postquam Dareus finem dicendi fecit.

perstrinxerat P. constrinx.

Artabazus Bong. Arthab.

sequemur P. sequamur Pal. 1. sequimur

victor, ut ffer. Bong. vt sper. vict. Frob. Lugd. Mer. Bas. Col. Amst. vt victor. sper.

mortem Pal. 1. martem quidem *F.* 1. hostem *B.* 2. & D. hostem *& in ora adscriptum* mortem. Nota. *Ex plusculis emendi argumentis coniecturam capio, eundem esse, Codicem, qui Bongarsio B.* 2. *& Grutero D. indigitatur. Nihil tamen certi possum adhuc concludere.*

5, 9, 2. *excepere* Pal. 1. accepere

inaudita

inaudita P. inauditata

intra Pal. 1. intra

vincere D. vincere *correctum* vinciare

vt ff. *omittit* vt

magni sic Pal. 1. Ald. D.

assimatuti D. Mer. Bong. æstimari

Sibi Bong. ipsi

5, 9, 3. *tollere* Pal. 1. *omittit.*

5, 9, 4. *Dim F.* 1. Dis

auersis Ald. D. Lugd. Amst. Frob. Pal. 1. aduersis

omnibus D. Ald. Lug. Amst. Elz. Col. Bas. hominibus Pal. 1. omnibus

Asia decedat P. ab As. discedat

5, 9, 5. *renouandum bellum vires* Bong. Mer. Amst. Lugd. renouandas vires

paratis Pal. 1. Amst. paratæ

5, 9, 7. *velitatem* P. Mer. Bas. vtilitatem

pigere ire Bong. D. pigere Pal. 1. piget ire

5, 9, 8. *latissimum* Pal. 1. per latissimum

gratiae Bong. gratiam

humanus Bong. *omit.* D. *adpositum habet inter lineas rebus* D. *omit. sed additur in margine ab eadem manu*

fiduciarium Pal. 1 D. Mer. Col. Ald. fiducia

5, 9, 9. *non* sic Bong. sed Ald. Frob. Mer. Bas. Col. non nunc

subesse D. Bong. esset Pal. 1. sess.

experiri Bong. tepper.

optatum Bong. exoptatum

parricidium sic Bong. *sed* Ald. Frob. parric.

5, 9, 10. *tristium specie* D. Mer. Col. Bas. deprecarentur trist. sp. Pal. 1. deprecarentur tristem spem

5, 9, 11. *consensus* Ald. Bas. Frob. Mer. Col. sequutus

iubent B. 2 iubet

5, 9, 12. *quodlibuscunque B.* 1. quali quoque

suarum tamen sic Bong. *sed* Ald. Mer. Bas. Col. *omit.* tamen

insta-e Bas. Col. Mer. Ald. inst. tamen

5, 9, 15. *Patron* B. 2. quatron Ald. Patro

exsequendum Pal. 1. obsequ.

abducere Pal. 1. Elz. adducere

opulentia sic Bong. *sed* Ald. Frob. opulentiam

quae mouent Pal. 1. *omittit* quæ

5, 9, 16. *non ante* Pal. 1. nunc ante

Regis Ald. D. Frob. Col. Mer. Bas. reg. aduerteret Pal. 1. P. reg. auerteret

5, 10, 2. *gentibus* Mer. habentibus

regem eximia majestas Mer. regnum eximiæ maiestatis

aduersam Pal. 1. aduersa

5, 10, 3. *praerant* Pal. 1. præerat

earum gentium sic Ald. D. Pal. 1. *sed* Bas. *omit.* earum

amisserat Pal. 1. admiserat

5, 10, 4. *repetituri* Mer. petituri

5, 10, 5. *eum* sic D. Pal. 1. Ald.

5, 10, 8. *non poterant vi* Bong. vi non por.

5, 10, 9. *rerum* D. rei

illos subdere Bong. subd. illos

quantam animis D. quam an. Pal. 1. F. animis quam

5, 10, 11. *purgare* Bong. D. Pal. 1. pergere

5, 10, 12. *exortu* sic B. 1. *sed* Pal. 1. D. P. B. 2. exortum F. Frob. Col. ortum Ald. Elz. Bas. ortu Mer. & ortu

praferens D. Bong. præferentes

ad eundem sic B. 1. *sed* Ald. Frob. Lugd. Amst. Col. Mer. Bas. eundum

eorum prist. more P. prist. more curt.

5, 10, 13. *Nabarzanes* Bong. Artabazus *in* F. *excidentem*

in vinculis Pal. 1. *omittit.*

sustinere Col. sustinere

5, 10, 14. *Darium &c. non cred. modo* Pal. 1. *omittit.*

etiam fiere Bong. fiere etiam Pal. 1. etiam fiere omnes

5, 11, 1. *patron* Ald. Patro *sic semper.*

praecipit Bong. præcipit

5, 11, 2. *ad ipsum* Mer. *omittit* id.

5, 11, 5. *renocato* D. Pal. 1. Ald. Col. Fro. Mer. Elz. Amst. reuocatus

5, 11, 4. *aduertit* sic B. 1. 2. *sed* Pal. 1. Amst. Ald, Elz. auertit

Bubacen D. Bubacen

ipse Pal. 1. ipsi

se vero sic Bong. *sed* Ald. Col. Mer. Bas. vero se

5, 11, 5. *ex quinq;, millibus* P. quinquaginta mille F. quinquaginta millia *hic spatium vacuum, dein* Græcorum

omnes D. omi Lugd. omnis

idem D. idem

sedes Bong. terræ

peritori Mer. perituri

5, 11, 6. *inuitam* Col. invitum

tibi tolernac. Bong. tabernacli tibi

corp. tui custodes P. cust. corp. tui

Amissimus Bong. Lugd. omissimus

vt nam Pal. 1. vt

5, 11, 7. *Graci relatis serm.* Bong. rel. serm. Graci

5, 11, 8. *confectes* D. Pal. 1. Ald. Frob. Amst. Col. Mer. Elz. Lugd. Bas. concipi.

afferret, capit sic D. Pal. 1. Ald

5, 11, 10. *Eludant* Pal. 1. eludunt

licet Pal. 1. D. Ald. Col. videlicet

ac temere Bong. *omit.* ac

equidem at, conf. credideram D. Pal. 1. Bong. *omittunt.*

& multo D. Pal. 1. ex multo Bong. *omit.* &

destinatarum Bong. destinatorum

torum Col. destinatum
quemque Mer. quæque
5,11,11. *Sors* Ald. fors
sero se perire Bongarſ. *prater B.* 1. ſe perire ſero
5,11,12. *Salute Regis* Bong. regis ſal.
5,12,1. *protinus* Bong. protenus
conceperat Bong. ceperat
negrat. ſic Bong. *ſed* Ald. ne non gr.
ni vinum Bong. niſi vinum
dilata D. delato
5,12,2. *fuiſſe* Pal. 1. fuiſſet
licentium Pal. 1. licient.
circumferri B. 2. circumferarq;
5,12,3. *Purgauit* D. Pal. 1. Ald. Col. Mer. Baſ. arguenti
innocuos B. 1. innocati
aſſentiebatur Mer. Baſ. Col. Ald. Frob. aſſentiebat
vera Pal. 1. *omittit.*
deferretur Pal. 1. deferetur
5,12,4. *Triginta millia* B. 2. XXV. Pal. 1. trecenti
Patron D. *&* Bongarſ. *prater* B. 1. *omitt.*
parricidio ſic Bong. *ſed* Ald. particid. P. particidium
5,12,5. *perfectum* ſic D. *in margine*
5,12,6. *appetebat* Mer. apparebat
Impetratum Frob. impetratum
erat à Beſſo Bong. à B. erat D. erant à B.
5,12,8. *ſarti ſua* ſic Ald. Pal. 1. D.
perfuſus q. F. perfuſiſq;
à Rege ſic Pal. 1. *ſed* Ald. Baſ. Lugd. Col. Amſt. Frob. à rogo
intueretur ſic Bong. *ſed* Ald. intuerentur
abiecit Pal. 1. adiecit
5,12,9. *cuſtodie* D. Bong. cuſtodia
periculo Col. Ald. Baſ. Mer. Elz. periculis
vite Pal. 1. vide
dilapſi Pal. 1. D. Bong. delapſi
armata Pal. 1. Bong. tum arm. Ald. Col. Baſ. Mer. cum arm.
ſolitudo Mer. ſolic tudo
5,12,10. *pro ſolatio P. omittit,*
5,12,11. *ad vltimum Regi* Pal. 1. at Regi
5,12,12. *modo tabern.* Bong. tabern. modo
vlulata P. vlulato
5,12,13. *incederent B.* 1. incederent
5,12,14. *Nabarzanes* B. 1. 2. Nabazano D. Nabarzano
5,12,15. *tulerunt* Pal. 1. inſerat
5,12,16. *Decorum à ſuis honor.* D. & Bongarſ. *prater* B. 1. decor. auſpiciis ac ſuis hon. Pal. 1. 2. 3. B. 1. Ald. Col. Mer. Baſ. decor. auſp. à ſuis hon.
contextum ſic Pal. 1. 2. *ſed* Bong. D. Pal. 3. Col. Mer. conrectus
5,12,17. *iure Belli* Bong. belli iure
5,12,18. *in* Bong. his
qui imperio parebant Pal. 1. quibus imperabat
Parthienem Bong. Partienem Pal. 1. Lugd. Parthienen P. Sparthienem Mer. Parthienè
contuitu D. contuitum
5,12,19. *onerati* P. honorati
5,12,20. *ludebris ſubinde* P. ſubinde lud.
exogitante Amſt. cogitãte
Et ne Pal. 1. *omittit* Et
5,13,1. *ab Ecbatanis* Pal. 1. Ald. à Bactrianis B. 1. 2. ab Hæbatanis F. Col. à baranis F. ab Ecbathanis Frob. Ecbatanis Baſ. Bataquis
patebat Pal. 1. Ald. Frob. Mer. Col. Baſ. petebat
5,13,2. *in Paretacene* D. Ald. Mer. Col. *parte Lacene* Bong *quem Grut. vidit* parte Laconæ Pall. o. p. Latonæ Frob. Amſt. Lugd. in Paretacene Col. Baſ. in parte Lacenæ Mer. & in parte Iacene
quo vbi peruenit D. Bong. Lugd. Amſt. *omittunt.*
5,13,3. *Bagiſthene* ſic D. *ſed* Ald. Frob. Bagiſtene Bong. Amſt. Lugd. Mer. Bagiſthane Col. Baſ. Bagiſthene
Babyonie ſic Pal. 1. Ald. *ſed* Bong. *prater* P. Babyoniæ
non equidem D. & Bong. *prater* F. *omittunt* non
vinc. ſanum. D. Pal. 1. Ald. Frob. Mer. Col. Baſ. vinc. adfirmabat
5,13,4. *aut vinctus* D. Bong. Lug. Amſt. *omit.*
oppreſſus eſt D. Bong. *omittunt* eſt
vict. noſtra Bong. noſtra vict.
5,13,5. *ipſis* ſic D. Pal. 1. Ald.
parceret ſic Bong. *ſed* Mer. Baſ. Col. Ald. parcere
ne noctuma Pal. 1. nec noct.
5,13,7. *Melon* Ald. Melo Baſ. igitur Melon
ſequi ſic Pal. 1. Ald. *ſed* Bon. adſequi
& deprch. P. *ſed* depr.
ſimulabat Pal. 1. aſſimul.
5,13,8. *millibus* p. milia
trecentos F. trecentis
dimachas Ald. Frob. Mer. Baſ. Col. dimichas
appellabant ſic Bong. *ſed* Ald. Frob. Lugd. Amſt. Baſ. Col. Mer. appellant
5,13,9. *locuſq;* ſic Ald. *ſed* Frob. Lugd. Amſt. & locus Mer. locus &
5,13,9. *Orſilos* D. Orſilos
Mythracenes Pal. 1. Mythracenes Ald. Baſ. Mer. Mythracenis Lugd. Amſt. Frob. Mithracenes Col. Mithracenis
quo Beſſi ſic Pal. 1. Ald.
5,13,11. *Brozubelum* Pal. 1. Brozubelus Ald. Baſ. Broculus Bong. brochubelus Frob. Mer. Col. Broculus Elz. Proculus
Maxes Col. Baſ. Mer. Maxoi
transfuga F. transfugam
nihil

nihil Bong. *omit.*
precauerent ſic Bong. *ſed* Ald. Frob. Mer. Baſ. Elz. Col. præcauerat
palantibus D. Ald. Frob. Mer. Col. Baſ. palantes Pal. 1. *omittit.*
5,13,13. *neque quam* Bong. neque quam
5,13,14. *conuertit* Bong. anertit
5,13,15. *Beſſus* Bong. Beſſus vero
5,13,16. *ira* Mer. ira
ſuſcitant Pal. 1. iniciunt Lugd. Amſt. Bong. coiciunt
5,13,17. *conualuerant* Ald. Frob. Col. Baſ. Mer. conualnerantur
5,13,18. *Quingenti* P. quingentos Ald. D.
reſiſterent Bong. reſiſtere
5,13,19. *promittit* Bong. emittit
reſiſtentium Pal. 1. reſtitentia Baſ. reſiſtentia Mer. reſiſtentium agmina
more pec. Bong. pec. more
5,13,20. *qui non conſtarent* ſic Bong. *ſed* Ald. quin monſtr.
quoque prehenderant Ald. quenq; prehenderent Bong. quecq; prenderant D. quæq; prenderent Pal. 1. quemque prenderent Frob. Baſ. quenq; prehenderit Mer. Col. quenque prehenderent
exſtabat ſic Bong. *ſed* Ald. extabat
5,13,22. *credibile* Ald. incred.
5,13,23. *ſimulq; vuln.* ſic Pal. 1. Ald. *ſed* Amſt. Lugd. aſtuq; ſimul aſtu & vuln.
5,13,24. *Polyſtratus B.* 1. 2. F. Poliſtratus P. *&* plis *(ductæ per ſyllab. lis linea)* luſtratus
5,13,25. *Semo unus homina* Bong. *omitt.* hominis. *Hic notæ deſſellus in* D. *nobis nonliberi. Margini additum,* hic def. plura. *In* Pal. 1. *nota eſt nonliberi.* Semiuiui hoc pugnæ *in* F. *Spatio vacuo relicto adſcripſit* Bong. *omit.*
precauerent ſic Bong. *ſed* Ald. Frob. Mer. Baſ. Elz. Col. præcauerat
palantibus D. Ald. Frob. Mer. Col. Baſ. palantes Pal. 1. *omittit.*
5,13,13. *neque quam* Bong. neque quam
5,13,14. *conuertit* Bong. anertit
5,13,15. *Beſſus* Bong. Beſſus vero
5,13,16. *ira* Mer. ira
ſuſcitant Pal. 1. iniciunt Lugd. Amſt. Bong. coiciunt
5,13,17. *conualuerant* Ald. Frob. Col. Baſ. Mer. conualnerantur
5,13,18. *Quingenti* P. quingentos Ald. D.
reſiſterent Bong. reſiſtere
5,13,19. *promittit* Bong. emittit
reſiſtentium Pal. 1. reſtitentia Baſ. reſiſtentia Mer. reſiſtentium agmina
more pec. Bong. pec. more
5,13,20. *qui non conſtarent* ſic Bong. *ſed* Ald. quin monſtr.
quoque prehenderant Ald. quenq; prehenderent Bong. quecq; prenderant D. quæq; prenderent Pal. 1. quemque prenderent Frob. Baſ. quenq; prehenderit Mer. Col. quenque prehenderent
exſtabat ſic Bong. *ſed* Ald. extabat
5,13,22. *credibile* Ald. incred.
5,13,23. *ſimulq; vuln.* ſic Pal. 1. Ald. *ſed* Amſt. Lugd. aſtuq; ſimul aſtu & vuln.
5,13,24. *Polyſtratus B.* 1. 2. F. Poliſtratus P. *&* plis *(ductæ per ſyllab. lis linea)* luſtratus
5,13,25. *Semo unus homina* Bong. *omitt.* hominis. *Hic notæ deſſellus in* D. *nobis nonliberi. Margini additum,* hic def. plura. *In* Pal. 1. *nota eſt nonliberi.* Semiuiui hoc pugnæ *in* F. *Spatio vacuo relicto adſcripſit*
ptum eſt. Circa hunc defectum finit liber quintus. incipit ſextus. *In cetera Bongarſiana contextu hac cum ſequentibus leguntur.* Ald. Baſ. *pagella vacua relictus ſic notant.* Hic extrema pars V. Libri deſideratur, quæ infelicem Darii exitum, & fugam Beſſi, qui Regem ſuum prodiderat continebat, in cuius ſupplicio tradendo Curtius à Plutarcho, & Arthiano diſſentit. *& mox* Hic etiam prima pars VI. Libri intercidit, qua cauſſæ belli inter Macedonas & Lacedæmonios, & apparatus vtriuſq; gentis referebantur. Col. quinti libri finis deeſt. *Mer. quoque omittit quæ in recentioribus adtexta ſunt. Et cum Col. pro initio ſexti libri hæc obtrudunt.* Interim dum talia fierent ab Alexandro, bellum ortum eſt inter Macedonas & Lacedæmonios. Antipater Macedoniæ præfectus in hoc bello contra regem Lacedæmoniorum obtinuit ſicut hic exponitur, pugnæ &c. & ſic Reg.
6,1,1. *obtruncatis q.* P. obtruncatis quique
6,1,2. *& donec* D. Pal. 1. Ald. Baſ. Frob. Mer. Col. *omittunt* &
deduxere Pal. 1. deducere
multi ſic Pal. 1. Ald. *ſed* Bon. Frob. Amſt. Lugd. inulti
6,1,4. *tunc comitum* Col. *omittit.*
femora ſic Pal. 1. Ald. *ſed* Bong. femina
6,1,7. *proditum* Pal. 1. traditum
bello gentium B. 1. belligerantium
6,1,9. *vtrinq; partis* D. partu *in quo ad marg.* vtriq; parti *vires* P. *omittet.*
6,1,10. *congredi* Pal. 1. D. Ald. Mer. Baſ. Col. ingredi
ſpectabant ſic *B.* 1. *ſed* D. Pal. 1. Ald. Mer. Col. Baſ. expectabant
quem inierant ſic Bong. *ſed* Ald. Col. Mer. qui inier.
accendebant D. aſcendeb.
6,1,11. *vrgente hoſte ac aperte fugere* Pal. 1. D. cœpit vrg. hoſte vt apertius fugeret. Ald. Frob. Baſ. Mer. Col. cœp. vt vrg. h. apertius fugeret Lugd. Amſt. ac vrgente hoſte aperte fugere
6,1,12. *diſſipatos* D. diſſipatus
emenſos Pal. 1. D. Ald. Col. Baſ. em. curſu Mer. menſus curſu
Agmen. Pal. 1. agmen Bong. hagi n.
6,1,13. *hoſtium* Pal. 1. hoſtes
confecut ſic Bong. *ſed* Frob. Ald. Mer. Col. Baſ. aſp.
6,1,14. *poſquam* ſic Bong. *ſed* Ald. Frob. Baſ. Mer. Col. poſteaquam
ſenſit D. Ald. Frob. Mer. Col. Baſ. ſe ſenſit
clypeo D. Bong. clypeoq;
audaret Pal. 1. audebat
6,1,15. *fuit* Pal. 1. *omittit.*
appetebatur P. apperebant
retorquens Pal. 1. torquens
euulſo D. *B.* 1. euolſa
inclinatum Pal. 1. inclinatus
Deinde linquente Bong. deinde linqu. B. 1. delinquente
6,1,16. *Cecidere* Pal. 1. Bon. excidere
CCCL. Ald. Frob. Baſ. Col. Pal. 1. CCCLX. Bong. CCC. Mer. CCC. & LX.
CIↃ. Pal. 1. decem B. 1. X. Frob. Mer. Ald. Col. Baſ. Elz. CCC. P. F. mille *B.* 2. ∞. Lugd. Amſt. tria millia
belli D. Bong. bellam
6,1,17. *quia* Pal. 1. quo
modus Pal. 1. medus
6,1,18. *hoſtes* Pal. 1. *omittit.*
ne tacitus Pal. 1. *B.* 1. nec tac.
6,1,19. *Antipater* Mer. Baſ. Col. Antipatrus
ſpiritum B. 1. ſpiritus
arbitrum Ald. Mer. Col. Baſ.

Baſ. arbitrio Bong. Amſt. Lugd. arbitria
6,1,20. *mittere* Pal. 1. mitteret
liceret Pal. 1. *omittit.*
precari ſic Bong. *ſed* Ald. Pal. 1. Mer. Col. Baſ. precati D. B. 1. *omittunt.*
non gratuare D. Bong. gratæ Pal. 1. Mer. Col. Baſ. gratę B. 1. gete Frob. Ald. *omittunt.*
præter Pal. 1. propter
Megalopolitani Ald. Mer. Col. Baſ. Megalopoļani Bong. Megalopelitani Pal. 1. Magelepolitani D. Mægalepolitani
erat obſeſſa Bong. Lugd. Amſt. obſ. erat
a defectione Ald. Frob. Mer. Baſ. Col. ad defectionis eius mulctam *ſed* Bong. *omit.* mulctam
Achæis & Ætolis Ald. Col. Baſ. Achaſetoli P. achaſtelli B. 1. F achaſeteli Mer. ac xtolii B. 2. arhaſictcli Amſt. Lug. Ach. & Æleis
centum Frob. *omit.*
iuſſu Mer. Ald. Frob. Col. Baſ. iuſſi ſunt
6,1,21. *Arbella* Bong. D. arbela Pal. 1. harbelam Ald. Frob. Mer. Col. Arbellam.
6, 2. 2. *Intempeſtiua* B. 1. tempeſt.
dulcedo Mer. cupido
exterorum Pal. 1. exterum
ſunt Bong. Lugd. Amſt. *omit.*
opera æmulat. D. Pal. 1. Ald. Mer. quemque xm. F. xmul. quemque
potiorem Lugd. Amſt. potentiorem
ſuo Pal. 1. ſuorum
a pleriſq; ſic Bong. *ſed* Ald. Frob. Col. Mer. Baſ. *omit.* à
6, 2, 3. *parce* ſic Bong. *ſed* Ald. parto
natura Pal. 1. nunc
defunctæ P. *omittit.*
& vicinarum Pal. 1. Mer. Baſ. Ald. Col. *B.* 1. & cuidar. D. Bongarſ. *præter* B. 1. & deniq;.
6, 2, 5. *intempeſtiua* B. 1. tempeſtiua
interpolabat Bong. interpellabat
artificum Frob. Mer. Col. Baſ. muſica artif.
excitauerat Bong. ex ciuerat
turba Ald. Baſ. Col. Mer. turbæ
famuratum Bong. *omit.*
iubebantur Pal. 1. videbantur
6, 2, 6. *eam* Frob. Ald. Baſ. Mer. Col. eas
formam Pal. 1. *omittit.*
conuiuales ſic Pal. 1. Ald. *ſed* Bong. Amſt. Lug. conuiuales
6, 2, 7. *neptem* ſic Ald. B. 1. *ſed reliqui* Bong. neptim
6, 2, 8. *nomen* ſic Bong. *ſed* Ald. D. Pal. 1. Frob. Mer. Col. Baſ. nomen neptem Ochi
ſed etiam ſic Bong. *ſed* Ald. ſic et
6,2,9. *Hephæſtione* Col. Baſ. Epheſtioni
iuberet addaci Pal. 1. debeter adducere
Vis D. Bong. ibi
Mille ſic P. F. B. 1. 2. *ſed* Pal. 1. Fro. Mer. Col. Baſ. Ald. Decem
Oxatres Ald. Oxyatres Bon. Oxathres P. *omittit.* Pal. 1. meathles
6, 2, 10. *XXVI. millia* P. *omittit* millia Ald. *totum hunc verſiculum omittit.*
talentum Frob. Mer. Col. Baſ. talentorum
proxima Pal. 1. e prox.
redacta D. Baſ. Col. Mer. reducta
i quos Pal. 1. quis D. quis e Mer. Col. Baſ. equis
abſumpta ſic Pal. 1. *ſed* D. B. adſumpta Mer. Col. Baſ. F. aſſumpta
ſubtracta Pal. 1. ſub detracta
6, 2, 11. *Oxydates* Bong. Amſt. Frob. Lugd. Col. Mer. Baſ. Oxid. *qui* ſic D. Pal. 1. *ſed* P. Lugd. Amſt. *omittunt.*
liberato D. *B.* 1. F. liberto
Satrapiam Frob. Ald. Lug. Mer. Col. Baſ. Satrapeam
vetuſta Mer. vetuſtate
claritatu D. Bong. Mer. Col. catitat.
6, 2, 12. *in Parthienem* ſic Bong. *ſed* Pal. 1. in Perthienem Ald. *omittit* in Frob. Lug. in Parthienen
6,2,13. *adhuc accola* ſic Bon. *præter* P. *qui omittit* adhuc Ald. Frob. Mer. Col. adhuc incolæ Baſ. adhæc inc.
Baſſhoſum ſic Bong. *ſed* Ald. Frob. Mer. Baſ. Col. Boſph. mare Pal. 1. Poſsorum mare Amſt. Boſporum
aſſiſtebantur P. aſſiſt. B. aſſiſtr.
pertinent Pal. 1. D. Bong. adtinent Ald. Frob. Mer. Baſ. Col. attin.
6,2,14. *ex reg.* F. *omittit* ex *regione Europæ* P. Lugd. Amſt. Eur. reg.
6,2,15. *Hecatomphylos* Bong. hæſatomphilos D. Hecatomphylos Pal. 1. Hac tomphylos Ald. Mer. Col. Baſ. Atomphilos
ritum Pal. 1. D. ritum
contemtum Bong. cont. eſſe
proximus P. *omittit.*
6,2,16. lymphatis P. lymphantis
in tabern. Bong. *omit.* in
ſignum datum ſic D. *ſed ſuperſcripto o quaſi eſſet* ſigno dato *quomodo habet* Pal. 1. Baſ. Mer. Ald. Frob. Col.
onerantem Bon. honerant.
6, 2. 17. *rumori* Mer. tumore
denariorum Bong. denariũ
dono dederat Bong. D. *omittunt.* Pal. 1. data
Ipſi Col. Baſ. ipſi
6,2,18. *territus* Bong. territos
Alexander D. Bong. *omittunt.*
ſtatuiſſet Pal. 1. ſtatuit
Præfectos Pal. 1. prætores

aber-

abortiſq; Pal. 1. abortiſq;
renocari Pal. 1. renocare
relaturus Pal. 1. relaturus
6, 2, 19. *cum maiore* Pal. 1. *omittit* cum
rediturus Pal. 1. rediturus
6,2,20. *difficilima* Mer. & diff.
6, 2, 21. *quoties* Pal. 1. quo
ſpiritus Mer. ſpem
ibi D. Bong. Lugd. Amſt. Frob. Col. Baſ. Mer. illi modo Pal. 1. Ald. illi vero
vulgi Col. vulgati
præparent Bong. *præter* B. 1. præparatent
6,3,1. *vobis* Mer. nobis
quieti Mer. quieti
qui videbantur Mer. Col. Baſ. vid. eſſe
6, 3, 2. *Illyrios* ſic Bong. *ſed* Ald. Col. Baſ. Mer. Frob. Illyricos
Achæos ſic Bong. *ſed* Ald. Mer. Acheos
Peloponneſum Pal. 1. Bong. Peloponnẽſum D. Peloponenſum Baſ. Col. Peloponeſum
6,3,3. *eſſe* Pal. 1. D. orſum *ad Helleſpontum* ſic Pal. 1. Ald. *ſed B.* 1. Lugd. Amſt. ab Helleſponto B. 2. ad Helleſponto D. helleſponto *ſuperſcripta nouiſſima littera hac nota,* ũ.
im potentia D. Bong. impotentes *B.* 1. impotentis *ſed præſcripta littera* i *alia* ; e.
exemimus Pal. 1. excomimus
Cariam ſic Bong. *ſed* Ald. Carium
Piſidæ Col. Baſ. Mer. Ald. Frob. Piſides
Parthienem Bon. Parthienen
habemus Pal. 1. habentes
6,3,4. *provincias* Pal. 1. regiones
enumerauit P. enumerati
quadam ipſ. rerum mult. Frob. quaſdam ipſ. mult.
6, 3, 5. *vero militet* Pal. 1. enim ô mil.
ſenitentium Mer. Baſ. Ald. retinent.
nos vbertima Pal. 1. vos liberr.
lætitia D. lætia
ſecuta Pal. 1. ſecuta
6,3,6. *militet* Ald. Elz. Baſ. Mer. Col. milites
imbuantur Col. imbuantur
melior Bong. Mer. melior
permulcet Pal. 1. permulceat
6,3,7. *quoque* Pal. 1. vero
6,3,8. *nomine* ſic D. Pal. 1. Ald. *ſed* Baſ. nomini
non vocabar D. Bong. *omit.* non
Veſtris Pal. 1. Noſtris
& qui Pal. 1. D. Ald. ſed qui
qua ipſarum ſic Bong. *ſed* Ald. Pal. 1. quas ipſ.
6,3,9. *qua fuerant* Pal. 1. Mer. quoque fuer.
ſolum poſſidet Mer. Baſ. Col. Ald. Frob. Amſt. Lugd. poſſ. ſol.
parricida Ald. paric. P. *omittit.*
minatur Pal. 1. minitatur
Sogdiani, Dahæ D. Pal. 1. Bong. Sogdianidæ Ald. Mer. Baſ. Col. Sogdiani, Dacæ
Sacæ Mer. Baſ. Col. Sagæ
iuris Pal. 1. iure
hi ſimul P. iſti
ſi tergo Amſt. Lugd. *omittunt* ſi
ſequentur D. Bong. ſi ſequ. *B.* 1. ſin equentur
6, 3, 10. *ſuis autem quiq; parent placed.* F. Suis enim quiſque plac. paret *B.* 1. 2. D. Pal. 1. ſuiſq; autem pl. parent F. Syriſque autem pl. parent Lugd. Amſt. ſuis quiſq; autem placidius parent
is Bong. *præter* F. hic
committenda D. *committenda, ſed ingulata principe littera, & alters ſuperſcripto a* P. F. omittenda *quomodo & Pal.* 1. *in qua inuerſa hæc duo membra legunter* : cum quæ non habemus occupanda, aut quæ cepimus am. ſunt
6,3,11. *Sicut* Pal. 1. *omittat facies* D. facias
6,3, 12. *Ne Darius* Pal. 1. Nec Dar.
Bagus Pal. 1. Bagoræ Ald. Bagoe
6, 3, 13. *peccauimus* Pal. 1. peccamus
opis Pal. 1. Baſ. opus
certe P. *omittit.*
ad vlt. Col. aut vlt.
6, 3, 14. *crucis affixum* Ald. Mer. Col. Baſ. Frob. crucifixum Bong. cruci adfix.
Regibus gentibuſque Pal. 1. gentibus regibuſq;
fides Bong. & fid.
6, 3, 16. *transcurrimus* ſic Pal. 1. Ald. *ſed* Lugd. Amſt. tranſcucurrimus
euntes nos P. nos euntes B. 1. *omittit* nos
6, 3, 17. *primo* ſic Bong. *ſed* Pal. 1. Ald. Baſ. Col. Mer. Amſt. Lugd. Frob. præmia
Darij quoque hoſtis Pal. 1. D. Ald. Mer. Col. Baſ. Darium quoque hoſtem Amſt. Dar. q. hoſtes
manus veſtras Lugd. Amſt. veſtras man.
6,3,18. *pia* Mer. & pia
6, 4, 1. *ſubeuntium* Pal. 1. D. Ald. Mer. Col. ſubeuntium Baſ. ſubclamantium
ducere ſic Ald. *ſed* Col. ducere
6, 4, 2. *in copiis* Bong. his cop.
ſexcentis ſic F. P. *B.* 1. 2. *ſed* Ald. Baſ. Col. Mer. Frob. ſex millibus
6, 4, 3. *Erigyum* Ald. Phrygium D. Phrygum Pal. 1. Phorigium Col. Phorygium Lug. Erigyium Mer. Phrygiam Elz. Erigium
campeſtri itinere Pal. 1. *omittit.*
menſus B. 1. menſus
communit Mer. communiit
præaltis Mer. præaltum
eminentibus Bong. Amſt. imminent.

6,4,4. *Ziobetu* D. Bong. Ziobetis Pal. 1. Obethis
effunditur B. 1. effundit
interpolat Bong. Pal. 1. D. interpell.
repercussiue Ald. repercurfus
6,4,5. *per quæ* Mer. per quam
incurrit Pal. 1. curtit
præceps fubit P. fubit præc. Pal. 1. præc. fubiit
editur D. Pal. 1. edit
6,4,6. *XIII.* P. triginta & ttium *ceteri* Bongarf. decem & trium
angustioribus Pal. 1. velut ang.
cadit B. 2. cadat & *sic* B. 1. *nisi quod vltimæ a superscriptum est* i.
eas D. Bong. *omittunt.*
Rhodage Ald. Rhindaco Bong. Ridagrio Pal. 1. ridagno D. Ridagno
6,4,7. *quicunque dimissa* D. Pal. 1. quicumq; dimiſſo Ald. Col. Frob. Baſ. Elz. Mer. quicunque dimiſſi *B.* 1. quicunque dimiſſa *sed superscripto c syllaba* qui.
propior est Pal. 1. propiot eſſet D. propior eſt *sed deleto* 1 *superfluo.*
fontem Pal. 1. D. Ald. Frob. Col. Mer. Baſ. fonti
vis ſic Bong. Pal. 1. *sed* Ald. Col. Mer. Baſ. ſibi B. 1. ſubi Frob. per
aperit Ald. Col. Baſ. Mer. apertum Frob. in apertum Amſt. Lugd. aperitur
exsistere Pal. 1. *omittit.*
taures Bong. *emit.*
6,4,8. *vltima* Ald. vtillima
6,4,9. *ducentos & triginta* Ald. Mer. Col. Baſ. II & CCC F. P. duo millia & CCC B. 1. 2. 11 & CCC
præstitu Amſt. Lugd. Perſæ præſtit.
6,4,10. *repertisse* Ald. Amſt. Col. repetiſſe
Bagoas Pal. 1. Bogran
interemisset ſic Bong. *sed* Pal. 1. peremiſſet Ald. Col. Mer. Frob. Baſ. ſibi int.
6,4,11. *ad vltimum* B. 1. ad vltimum *excudere a propositum: sed ea magis esse* B. 1. *omittit.*
quæ exegisset necessitas D. Pal. 1. *omittunt* Bong. *etiam sequens* quam
6,4,12. *a Deo* Pal. 1. D. adeo
6,4,13. *elegerat* ſic Pal. 1. D. Ald. *sed* Bong. ſibi cleg.
6,4,15. *& natura* D. Bong. Mer. naturæ
regi Mer. Baſ. regi
aditu Pal. 1. aditus
6,4,16. *vallis* B. 2. D. valles
media Pal. 1. *omittit.*
6,4,17. *Cercete, Mossyni* Ald. Elz. Baſ. Mer. Lugd. Amſt. Frob. Col. Cerc. Moſſini Bong. Cerc. & Moſſyni Pal. 1. Corece Moſin
Chalybes Ald. Calyb.
Ab alt. Mer. Baſ. Elz. Ald. & ab alt.
Leucosyri Pal. 1. Leuſoſin
Amazonum Pal. 1. Amozonum
vergit Frob. vergunt
prospectat Frob. proſpectant
6,4,18. *serpentes* ſic Bong. *sed* Ald. Baſ. piſces.
piscium longe diuersæ ab aliis color Ald. Col. Frob. Piſces longæ diuerſi ab aliis coloris Pal. 1. piſcis in eo longe diuerſum colorem & *sic etiam* D. *nisi quod obelis configit duas nouissimas litteras* F. P. piſcium in eo longe diuerſi ab aliis color eſt B. 1. 2. Amſt. Lugd. piſcium in eo l. diuerſus ab aliis color Mer. piſcis eſt in eo longe diuerſi ab aliis coloris
quidam Caspium, quidam Hyrcanium ſic Pal. 1. D. *sed* Ald. Frob. Col. Baſ. Mer. qu. C. qu. Hyrcanum Amſt. Lugd. *omit.* quidam Caſpium
Mœotim D. Mæotiam Ald. Meotida Bong. Mœotiã Pal. 1. Mæotidem Mer. Baſ. Frob. Col. *Mæotida* Elz. Mæotin
quæ ſic P. *sed* Frob. Col. Baſ. Mer. Pal. 1. Ald. quæ Bong. quod
6,4,19. *a Septentrione* ſic Pal. 1. D. Ald. *sed* Lugd. Amſt. Ad Septentrionem
fructus Pal. 1. fructus
magna parte excæcauit Pal. 1. magis æſtuans
reddit Pal. 1. reddidit
non Caspium ſic Bong. *sed* Ald. *omittit* non
submittitur Pal. 1. ſumitur
6,4,20. *unus* D. in via
penetrauit Bong. penetrat
ad vlteriora ſic Pal. 1. D. Al.
6,4,21. *tum* Pal. 1. cum
copia P. *omittit.*
regio Baſ. *omittit.*
suo F. vivis *B.* 2. Iuuis
6,4,22. *casus* Pal. 1. cui
tempore P. tpr. *B.* 1. tempore
6,4,23. *hinc* Pal. 1. hic
Phratapherines P. Pharatenes
Hic B. 1. hinc
Erigonus Pal. 1. D. Bong. Erigunis Amſt. Erigyis Frob Lugd. Erigyius
6,4,24. *Præfectum B.* 2. præfecto
Tapororum Bong. Mer. Col. Baſ. taurorum
Phradatem B. 1. 2. Phardatem Pal. 1. Phradantem *sic mox n.* 25.
6,4,25. *Menapim* Bong. *præter* B. 1. Menapi D. Manapi Pal. 1. Manapin
Taporor. Bong. Baſ. Mer. Col. tauror.
reddidit ſic D. Ald.
6,5,1. *Ismq; rex* ſic D. Pal. 1. Ald. *sed* Lugd. Amſt. *omit.* rex
fidissimum P. fideliſſimum
6,5,2. *in Regem* Pal. 1. erga Reg.
6,5,3. *excepta* D. rexceptus *sed confixit.* 1.
Rex Col. *Modii* Bong. Lug. Amſt. Rex deos quæſo Pal. 1. Rex deorum

X C. B. 1. nonagenſimum
6,5,4. *eadem* Bong. omnes ead.
dextra Bong. dexteræ
6,5,5. *plerunque facrebat* ſic Bong. *sed* Ald. Frob. Mer. Baſ. Col. fac. pler.
ingrediente Pal. 1. gradiente
6,5,6. *At pir, nisi Laced. quoque fides daretur* D. At ill niſi fid Laced eſt (*& supra scriptum*, &) inopenſibus daretur Pal. 1. & quoq; Peloponnenſibus Ald. Frob. Mer. Col. Baſ. At illi niſi Lac. fid. dar. Bong. At illi niſi fid. quoque Lac. & inopenſibus F. peloponſibus *exscalpea priore lectione*
si quid Bong. ſi quid
6,5,7. *applicauerant* Pal. 1. Ald. Frob. Amſt. Lugd. Col. Mer. Baſ. applicuerant
6,5,8. *cunctantes* ſic Bong. *sed* Ald. cunctantis
variantibus Mer. natrantibus
6,5,9. *obstiterat* Pal. 1. obſiſterat
venia desper. Bong. Lugd. Amſt. deſper. venia
6,5,10. *diuini* Pal. 1. diſtioni
se ipsos D. ipſos ſem *sed inculata extrema lit.* Pal. 1. & ipſos ſe
mille ſic Pal. 1. P. F. *B.* 1. 2. *sed* Frob. Col. Baſ. Ald. X milliz
quingenti Mer. centum
distributus miles Pal. 1. diſtributio milites
6,5,11. *una* Pal. 1. ima
6,5,12. *profugerunt* D. Pal. 1. Bong. profugerunt
6,5,13. *adire* Bong. adiri
potenti ſic Bong. *sed* Ald. Frob. Amſt. Lugd. Baſ. Col. Mer. Elz. poterat
plena D. F. piena
impedirent Amſt. impediuerant
6,5,14. *densa* Pal. 1. dempſæ
ex industria Bong. Lugd. Amſt. de ind.
inferent Pal. 1. inferunt
ex alia D. dex alia *sed inducta lit.* x P. F. de alia
laziores Pal. 1. laxiores
6,5,15. *occultis* ſic B. 1. *sed ceteri* Bong. occultu Pal. 1. occulto connexu Ald. Fio. Mer. Col. Baſ. occultus nexus
iter cludunt D. F. B. 1. 2. cludit Pal. 1. claudit iter B. 1. *habet superscriptum* dunt *vt fit*, cludunt Ald. Frob. Col. Mer. Baſ. iter claudit
6,5,16. *magno* Pal. 1. *omitt.*, *nudauerant* D. Bong. *præter* . 1 duraueranr
circuitu P. cirtulis
6,5,17. *venientium* Pal. 1. venantis
circuire Pal. 1. circumuenire Ald. circumire
paterat ſic Bong. *sed* Ald. paterent
plerig. ſic D. Pal. 1. Ald.
6,5,18. *Bucephalum* Ald. D. Pal. 1. Frob. Mer. Col. Baſ. Bucephalam
Namq. ſic Bong. *sed* Ald. Pal. 1. Mer. Col. Baſ. Frob. nam
in denſo Pal. 1. *omittet* in
ascendere B. 1. eſcend. *sed superscripto* a
sua Bong. Lugd. Amſt. *omittunt.*
6,5,19. *ergo* D. P. F. *omittunt.*
6,5,20. *ne sic* D. nec ſic Pal. 1. non ſic
quidem Pal. 1. *omittit.*
sylua Pal. 1. ſyluam
e montibus Pal. 1. *Mer.* & mont.
6,5,21. *Iam* Pal. 1. Ismq;
desperati ſic Bong. *sed* Ald. Frob. Mer. Col. deſperati
Phradati Pal. 1. Pharadanti
6,5,22. *quem* ſic Bong. *præter B.* 1. *sed* Ald. Lugd. Elz. Frob. Mer. Col. Baſ. quam
et Pal. 1. eum
Iamq; Pal. 1. Tandem Ald. Mer. Iam
Nabarzenes D. Nabazanes
6,5,23. *eius* & Pal. 1. *omittit* &
fuerat assuetus ſic D. Pal. 1. Ald. *sed* Bong. aſſuet. fuer. *B.* 1. *omittit.*
6,5,24. *Hyrcania* P. *omittit.*
Thermodonta D. F. Thermodanta Pal. 1. Ald. Thermodonta
Themiscyra Pal. 1. remiſcire Mer. Themiſyræ Ald. Themiſcyre
6,5,25. *Thaleſtrim* Lugd Amſt. Baſ. Thaleſtrin
abesse D. ab eſſet
6,5,26. *CCC.* D. tercentis B. 1. 2. trecentis P. F. centis
comitata Frob. Ald. Amſt. Baſ. comitatu
confecta ſic D. Pal. 1. Ald. *desistit* Ald. Frob. Amſt. Lugd. Col. Baſ. Mer. deſiluit P. diſſiluit. B. 2. diſiliuit
6,5,27. *inde* D. Pal. 1. Ald. Frob. Col. Baſ. Mer. deinde
quem Pal. 1. *omittit.*
modo ſic Bong. *sed* Ald. Pal. 1. modo
6,5,28. *Altera* B. 1. alterna *quæ* Pal. 1. quæ
alant Pal. 1. alat
6,5,29. *intendant* P. intendatur
perlustrans Mer. perluſtrat *omnibus* ſic Bong. *sed* Col. Frob. Baſ. Mer. Pal. 1. Ald. hominibus
6,5,30. *regni* Pal. 1. regis
sexus ſic D. Ald. *sed* Lug. Amſt. *omittunt* ſe
6,5,31. *& illa* Pal. 1. at illa
custode D. cuſtodiæ
paterentur abire Bong. ab. pater.
6,5,32. *vt pauci* ſic B. 1. *sed* Pal. 1. Bong. ac vt p. Ald. Baſ. Mer. Col. At vt p.
subsisteret ſic Bong. *sed* Ald. Baſ. ſuſtineret Col. ſubſtineret
eius ſic Bong. *sed* Ald. Baſ.

Mer. Col. *omittunt*.
sint Pal. 1. *omittit*.
illa Hoc loco in D. *inter lineas extat ab eadem manu*: Postquam vtero se habere comperit
Parthienem Pal. 1. Parthienon
6,6,1. *vero* D. vero Rex
vertit Pal. 1. convertit
6,6,2. *disciplinamq;* P. *omittit* quæ
fastigium Pal. 1. fastigia
6,6,3. *venerabundos ipsum* Pal. 1. D. venerabundus cœpit ipsum Bong. venerabundus ipsum Frob. Ald. Mer. Baſ. venerabundos pati cœpit
gentium Pal. 1. *omittit*
expectabat Pal. 1. D. expectabat
6,6,4. *circumdedit* Pal. 1. circundidit
ne unum P. F. B. 2. D. Pal. 1. nemo non *E*. 1. ne onem *superscripto syllaba* mi. *quasi esset*, neminem
victoris Pal. 1. victoribus
6,6,5. *motus* Pal. 1. motibus
superbiamq; Pal. 1. superbiam: quæ
6,6,6. *veteris* D. veteres *sed extrellum* veteris
obſignabat Pal. 1. abſign.
in Bong. Lugd. Mer. his
Aſiam D. Bong. Aſia
6,6,7. *vnaq;* D. Pal. 1. his namq; F. F. hi namq; B. 1. 2. huncq; Ald. Frob. Col. Mer. Baſ. cumq; his Amſt. Lugd. his vnaq;
ornarent D. Pal. 1. onerauerat
6,6,8. CCC. B. B. 1. 2. CCCC. F. quadringentæ P. quadringenti
totidem quot Pal. 1. quæ
6,6,9. *Hæc* ſic Bong. *ſed* Pal. 1. Ald. Frob. Col. Mer. Baſ. Hoc
infelix Pal. 1. Ald. Col. Baſ. Frob. Mer. Baſ. infecti
natio ad volupt. Pal. natio; voluptateſq; Ald. Frob. Mer. Col. Baſ. naturæ volupt. bonatio volupt. F. ratio vol.
auerſabantur ſic Bong. *ſed* Ald. aduerſ. Mer. verſab.
acſermo B. 1. & ſermo quæſitum eſſe Bong. Amſt. Lugd. eſſe quæſ.
6,6,10. *Tum* ſic Pal. 1. Ald. *ſed* Bong Cum Col. Modii Lugd. Amſt. Tum cum
dedag Pal. 1. dumq;
tanta Pal. 1. quod tantæ D. quos tantæ Bong. quo tan.
pretium Pal. 1. D. Mer. *omittunt*
reuerſuros Mer. reuerſos
ſuis Pal 1. ſuum
6,6,11. *non* Pal. 1. vero
domiq; Pal. 1. *omitt.* quæ
recuperare Bong. reciper. Pal. 1. reparare
vt opinor ſic Pal. 1. *ſed* Ald. *omit.* vt
6,6,12. res verteretur P. reuerteretur
otium Pal. 1. otius Mer. ocio
interpellandum Mer. interpoland.
erat bello Pal. 1. D. Bong. Mer. erat bellum
6,6,13. *Artaxerxem* Ald. Amſt. Lugd. Baſ. Artaxerxen D. Pal. 1. Artaxerſem
Satibarzanes D. Satabarz. *ſed ingulato medio* 2. Pal. 1. Saberſanes Lugd. Mer. Baſ. Amſt. Elz. Col. Frob. Ald. Nabarzanes P. Sadibarz. *B*. 1. 2. Sarabarz. F. Satharz.
fidem regioni, quam Pal. 1. fide regno quod
6,6,14. *apparatuq;* Mer. apparatumq; Baſ. apparatu
luxuria D. luxoriæ *ſed ſuperſcripto u*.
conferri D. Pal. 1. Bong. referre
6,6,15. *Spatioſa* F. ſpecioſa *in quam* D. Pal. 1. Bong. in qua
perduxerant ſic Bong. *ſed* Ald. Frob. Baſ. Mer. perduxerat Col. præduxerat
face Hæc vox *extat in* D. *ſed cum litura*.
ſubdita ſic Bong. *ſed* Ald. Col. Mer. Baſ. ſubducta
præcepit ſic Bong. *ſed* Ald. Baſ. Frob. Col. Mer. præcipit
6,6,16. *intalia* Pal. 1. *omittit*.
reſtinxerant ſic *B*. 1. 2. *ſed* Ald. reſtrinx.
ardente Pal. 1. ardentu
6,6,17. *Breuis* D. P. Breui
oratio D. Col. Mer. Baſ. Ald. ratio
6,6,18. *petebant* Pal. 1. Ald. petebat
6,6,19. *relictus* ſic D. Pal. 1. Ald.
6,6,20. *facienti* D. fac. ei
finitimus Pal. 1. Bong. finibus
Satraparum B. 2. Satraphrarum
Satibarzanem ſic Bong. *ſed* Ald. Satib. F. Sartib. Mer. Col. Baſ. Satribarz.
Satrapem D. Satrapham *ſed inducto* h. *B*. 2. Satraphan Col. Frob. Amſt. Lugd. *Mer. Baſ.* Satrapen
6,6,21. *ad Satib.* Pal. 1. ad Satab. Bong. *omit.* ad Col. Mer. Baſ. ad Satrib. Ald. ad Satib.
præuerti Pal. 1. præſenti
locum armatur. & equeſtres cop. educit D. læuem Pal. 1. loci armatura copias equeſtres ducit
ſtrenue fallo itin. ſic Pal. 1. Ald. *ſed* Bong. it. ſtren. facto
6,6,22. *enim* Bong. Amſt. Lugd. *omit.*
Subito Pal. 1. *omittit*.
6,6,23. *erat* Pal. 1. Bong. eſt
leniore ſic Bong. *ſed* Pal. 1. Ald. Frob. Mer. Col. Baſ. leuiore
peremnem Bong. peremnem
6,6,24. *imbellem* ſic D. Pal. 1. Ald.
iubent Mer. iubet.

6,6,25.

6,6,25. *horum* ſic Pal. 1. Ald. *ſed* Bong. Mer. quorum
obſidionem Pal. 1. D. Ald. Col. Elz. Amſt. Frob. Lugd. Mer. Baſ. obſidione
eum abeſſe Bong. ab. eum.
6,6,26. *repurgari* ſic *B*. 2. F. *ſed* Pal. 1. expugnari Ald. expurgari *B*. 1. F. repugn.
iubet quicquid ingr. poſſent Pal. 1. iub. quæ ing. poſſet Ald. iubet vt quicquid ing. poſſet P. qu. ing. poſſent *omiſſo* iubet. *cæteri* Bong. iub. vt qu. ing. poſſent
6,6,27. *vt ſolet* D. Pal. 1. Ald. Frob. Col. *Mer. Baſ.* ita vt fieri ſoleat
damnamus Pal. 1. damnantur
6,6,28. *multam materiam cæcid. miles.* Pal. 1. multa materia miles
aditum Mer. aditumq;
inarmarat Ald. intraquerat Pal. 1. aruerat Bong. iam inaruerat
6,6,29. *aggerari* D. Pal. 1. aggeri
Dare ſic Bon. *ſed* Ald. dari
celeriterq; Pal. 1. celeriter qua
ſtipitibus P. ſtipendius
6,6,31. *non incend.* ſic Bong. *ſed* Ald. Frob. Col. *Mer. Baſ. omittunt* non
interuerteretur Pal. 1. intermorar. Ald. Col. Baſ. Mer. intromitteret Frob. intermitteret
6,6,32. *medios ignes* Pal. 1. Bong. medio ignis *B*. 1. medio ignes *ſed ſuperſcripto i, vt ſit*, ignis
alij in p. precip. ſe Pal. 1. *omittit*.
in petras Bong. D. *omit.* in Ald. Mer. in petris
præcip. ſe ſic D. Ald. *ſed* Amſt. *omit.* ſe
manibus hoſtium ſe obtul. D. man. hoſt. obt. Pal. 1. man. obtul. Bong. hoſt. man. ſe obt.
6,6,33. *Craterum* ſic Bong. *ſed* Ald. craterum
Artacaenam Bong. Artacacna. Ald. Artabazana caua Mer. Artacaua
6,6,34. *territi Barbari* Bon. Barb. terr.
iram ſic D. Pal. 1. Ald. *ſed* Mod. Col. Frob. Amſt. Mer. Baſ. Lugd. vt iram
Satibarzanem ſic Bong. *ſed* Ald. Satib. *quomodo ſemper* Col. Mer. Baſ. *ſemper* Satribarz.
6,6,35. *Zoilus* Baſ. Ald. Zolus
adduxerat Pal. 1. *omittit*.
Lydia Pal. 1. Lybia
ſexcenti Mer. 11.
aduxerant Pal. 1. aduenerat
6,6,36. *Drangas* Ald. Col. Mer. Baſ. Dracas Bong. Amſt. Lugd. Drancas
peruenit D. Pal. 1. Bong. *omittunt*.
Barzaentes Ald. Col. Frob. Baſ. Mer. Nabarzanes Bong. barzanenſes D. Barzenenſes Pal. 1. Barſene
Beſſo Pal. 1. bello *Mer.* cum Beſſo
6,7,1. *tutus* ſic Bong. D. *ſed* Pal. 1. Bong. *Gruteri* Frob. interritus Pal. 2. at tutus Pal. 3. teritus Ald. Col. Mer. territus
6,7,2. *vitius* D. Pall. o. Bong. vinctus
6,7,3. *filenda B*. 2. filentia *B*. 1. filenti *ſuperſcripto ſyllaba* da
6,7,4. *Charitatem* Bong. karit.
vt affirmet Pal. 1. 2. affirm. vt
6,7,5. *periurio* ſic Bong. *ſed* Ald. periuto
iurat Pal. 1. 2. adiurat
6,7,6. *inſidiæ Regi* D. Pal. 1. 2. Bong. Reginis
ſeque eius conſilij In D. *ſic eſt a manu ſecunda, ſed* Bong. *Gruteri* ſequi eius conſilium
illuſtribus D. Bong. inluſtr.
6,7,7. *Quibus* Mss. *Gruteri* *omnes præter* Pal. 3. quibus
6,7,8. *primum* ſic Bong. Lugd. Amſt. *ſed* Ald. Pal. 2. 3. Col. Frob. Baſ. primum cœpit
6,7,9. *ſuſtinere* ſic Mss. *Gruteri* Ald.
6,7,10. *auerſari* ſic Bong. *ſed* Ald. Bong. *Gruteri* Pall. o. aduerſar.
6,7,11. *interdumq;* ſic Mss. & Ed. vetus *Gruteri* Ald.
factuore ſic Mss. *Gruteri* Ald.
6,7,12. *tandem* P. F. D. Pal. 1. tand. vt *B*. 2. *omittit* tandem:
operam P. aſperam *B*. 1. 2. aperam *ſed ſuperſcripto s. vt ſit*, aſperam
6,7,13. *captum* ſic *B*. 1. *ſed* Bong. D. captus Gruteriani & edd. Col. Frob. Mer. Baſ. ſe captum Ald. ſi captum
6,7,14. *ſcſciſcitare* Col. ſciſcitare
deinde Bong. *Gruteri* Mss. o. Amſt. Lugd. inde
6,7,15. *fortiſſimus* D. Bong. *Gruteri* Pal. 1. Bong. fortiſſimus
iungere Bong. Amſt. adiung.
Peucolas Ald. Frob. *Mer.* Col. Baſ. Peculao D. Bong. Peuculao Bong. *Gruteri* Pal. 1. 2. Penaculo Pal. 3. Petulao
Aphobetum Bong. D. Pal. 1. Apœb. P. 2. Bong. *Gruteri* Apocbetum Frob. Aphobetum
Locum Iorcum *B*. 1. Bong. Iorcmum D. Pal. 1. Iocum Bong. *Gruteri* Loſtum
Diogenũ Ald. Frob. Mer. Baſ. Diofenum D. Pal. 1. F. P. idioxenum *B*. 1. idoxeum Pal. 3. Idcoexum Pal. 2. Dioxenum Bong. & vett. edd. *Gruteri* & Col. Diofenum
Archepolim Bong. D. Pal. 3. Arcepol. Pal. 1. 2. Bong. *Gruteri* Arcopolim
Amyntam Bong. D. Pall. 1. 2. Amint.

6,7,16. *Cebalino* D. Pall. o. Bong. Cebalino *semper* Bong. *Gruteri* Ochalmo ed. Mediol. *Grut.* Crebalion

adfuetus Bong. adfuetus

6,7,17. *propius* P. *B.* 2. propius

operiens sic D. Bong. *Gruter.* Frob. Col. Amst. *sed* Ald. *Mer.* Elz. opetiens

ex pr. co. anxietatem sic Pall. Bong. *Gruteri B.* 1. *sed* D. P. F. & Bong. *prater* B. 1. amicorum ex pr. coh.

vt introd. sic *B.* 1. *sed* D. Bon. *Grut.* Pal. 1. 2. Ald. Mer. Col. quo Bas. Lugd. Amst. Frob. à quo

6,7,18. *Philotas* D. Phylotas *semper*

subsisterat Bong. subsisteret *B.* 1. subsiserat

conflatione Bong. dilatione

nunciari regi sic Bong. *sed* Ald. Mer. nunciare regi Amst. regi nunciari

6,7,19. *laudato* Bong. conlaudato

6,7,20. *regem* Bas. rem

cansatur sic D. Pall. o. Bong. *Grut.* Ald.

6,7,21. *esse* D. esset

respondit sic Bong. *Grut.* Pall. o. *sed* Bong. D. respondet

6,7,22. *interpellandum* sic Bong. *sed* Ald. Col. Mer. Bas. interpol.

Metron Bong. *Grut.* Metrano Mer. Metron Bas. Metrion

ei nomen sic Bong. *Grut.* D. Pall. o. *sed* Ald. Amst. Frob. Col. Mer. Bas. Lug. nomen ei

6,7,23. *ei index* sic Mss. Ald.

6,7,26. *iussit* D. iusserat

6,7,27. *Clamitare* omnes Mss. *Grut.* Ald. Fro. Col. Mer. Bas. clam. cœpit

audisset Pal. 2. adisset. an institisset *intermedio omnibus omissis.*

6,7,28. *Philotam* D. Philotan & *infra sæpe sic.*

decurrisse sic D. Bong. *Grut.* Pal. 1. 3. Ald. *sed* Lugd. decucurrisse

ab eo percontaretur sic Pal. 3. *sed* Ald. ab eo percunct. Pal. 1. Habeo percomperta Bong. D. Bong. *Grut.* ab eo percompertum

item Amst. iterum

perueniret sic Pall. o. Bong. *Grut.* Ald. *sed* Bong. peruenirent

charissime P. kmo

6,7,29. *haud ignarus* sic Mss. o. *Gruteri. sed* Bong. *omittit.*

occursu Mer. occursu

6,7,30. *Quod* In D. *est semper* quid *loco* quod

tantum sic *omnes quinque* Mss. *Gruteri. sed* P. *omittit.*

à consessu sic Pall. o. Bong. *Grut.* Ald. *sed* D. P. *omittunt* à *B.* 1. *habet* adspectu

6,7,31. *Philotæ* Bas. Philotas

venire in regiam Bong. in reg. ven.

meritus sic Mss. *Grut.* Bong. *sed* Ald. meritus est Fro. Col. Mer. Bas. mer. esset

tacet sic *B.* 1. D. *sed* Pall. o. Bong. *Grut.* Ald. Frob. Col. Mer. Bas. texisset *B.* 2. ter isset

rem Philotæ Bong. Phil. rem

substituit P. constit.

6,7,32. *admitti* P. F. amitti *oportuit* Ald. Col. Mer. Bas. Pall. o. Bong. *Grut.* D. potuit

6,7,33. *nihil* sic D. Pal. 3. Ald.

6,7,34. *interemerit seipsum* sic Ald. Mss. *Gruteri omnes prater* Pal. 3. *sed* Amst. Lugd. semet interemerit

6,7,35. *obtulit* D. optulit

6,8,1. *consilio* Amst. cõcilio

tum Philotæ Bong. Mss. *Grut. omnes* tamen

6,8,3. *Alexandri* Ald. Alexandro

collaturos Mss. *Grut. omnes* Ald. *Mer. Bas.* Col. actione

opera Mer. Col. Bas. Ald. opere

tamen sustollum D. Pal. 3. tamen esse susp. Pal. 1. 2. Bon. *Grut.* tum esse susp.

6,8,4. *sua* P. sux

6,8,5. *paterere* Mss. *Grut.* Ald. *Mer.* Bas. patereris

cogeres sic D. Pal. 1. Ald. *sed* B. 1. *omittit.* Pal. 2. cogites Pal. 3. cogeretur Bong. *Grut.* cogens

patius Bong. sæpius

6,8,6. *facienti* sic Pal. 3. Ald. *sed* Bong. D. Pal. 1. 2. Bong. *Grut. omittunt.*

misericordiam Mer. materiam

6,8,7. *debiturum* P. dediturum

6,8,9. *muni* Mer. muniendum

submoues Fro. Ald. Mer. Bas. Col. subinoueas

6,8,10. *Nec cæteri* Bong. *Grut.* Pal. 3. D. Bong. Ne

dubitabant Mer. dubitant

Ceballini Bong. Cebalini

ex fratre Lugd. à fratre

6,8,12. *properasse* P. properassent

ad caput Regis pertinentia D. Bong. Pal. 3. pertin. ad cap. reg.

6,8,13. *non credidisse* Ald. Bas. Mer. Col. Fro. Mss. *Grut.* si non credidisset

puero Mer. pro uetis

delationem Mer. dilat.

6,8,14. *vana* P. D. vna

deferentes sic Frob. Bas. *sed* Mer. Mss. *Grut.* Ald. deferentis *B.* 1. 2. deferentis *sed superscripto* e. Elz. Amst. deferentes

6,8,15. *vt consil.* D. Pal. 1. 2. Bong. *Grut.* vti consl.

pronunciari sic Mss. *Gruteri omner. sed* Amst. Lugd. pronunciare

diem Bong. *omnes omittunt.*

6,8,16. *ipse* sic P. F. Mss. *Grut. sed* Ald. Frob. Mer. Col. Bas.

Bas. ipsius

& non Mss. *Grut.* Amst. Lugd. & rex non

collapsa sic Mss *Grut.* Bong. *sed* Ald. Elz. Frob. Mer. Col. Bas. alloqui

6,8,17. *Erigyus* Mss. *Grut. omnes* Etigyus Ald. Mer. Col. Bas. Erigonus Bong. Erignus Frob. Amst. Lugd. Elz Etigyius

Leonatus D. Pal. 3. Leonnatus

imperatum, vt qui ad D. Pal. 1. 2. *omit.* ad Ald. Frob. Mer. Bas. Col. imp. vt qui inxta Bong. *Grut.* imperatum, cum cubabant arm. *omissis intermedio.*

præterea in F. *exsculpta sunt sex vltimæ litteræ & earum loco subscriptum* erant

6,8,18. *Iam ad* D. ed. Mediolan. Iam erant ad *reliqui* Mss. *Grut.* Iam erant milites equites ad

equites Frob. Ald. Col. Bas. milites, equites Mer. erant equites

6,8,19. *Attarras* D. Bong. Atharras Bong. Atarcæo Pal. 2. Atarcas Pal. 3. Attaras Ald. Tartias F. Atharas *sic & mox autem* Col. *omittit.*

Is Lugd. Amst. Mer. Bas. Hi *comprehendere* D. comprehensi *sunt* Bong. *Grut.* Pal. 1. 2. *omittunt.*

6,8,20. *occulte* P. Bas occultu

6,8,21. *Attarras* Ald. Bas. Tartias Col. Atarras

6,8,22. *injicerentur* Mss. *Grut. omnes* præter Pal. 3. inic.

meorum sic Pal. 3. *B.* 1. 2. *sed* Frob. Ald. D. Pal. 1. 2. Bong. *Grut.* Mer. Col. Bas. *omittunt.*

locutum D. Pal. 1. 2. Bong. eloquutum

abducit Mss. *Grut. omnes* Bas. Mer. Col. Bong. ed. Mediol. adducunt

6,8,23. *omnes* P. Frob. Mer. Bas. vt omnes

cuiret Long. *Grut.* essent

luxuriam valentum sic Bon. *sed* Ald. Lyxarum Calon.

6,8,24. *alentus* D. adlocutus

6,8,25. *reius* sic Pall. o. Bong. *Grut. B.* 1. 2. *sed* Ald. reges F. E. D. regibus Frob. Col. Bas. rebus reges

inquirebat ex Frob. Col. Bas. inquirebant. Ex. Mer. inquirebat. Ex.

pace sic Bong. D. Pall. o. *sed* Bong. *Grut.* Mer. Col. Bas. Ald. Frob. parte

nihil Mss. *Grut.* Bong. & nihil

auctoritas sic Ald. Mss. *Grut. omnes, nulla alia voce adiecta.*

6,8,26. *primum* Dymni Bong. Dymni prim.

parasset D. Pal. 3. perasset Pal. 1. 2. Bon. *Grut.* passus Ald. Mer. perasset

6,9,1. *haud parum fecerat* Ald. D. Pal. 1. 2. Bong. *Grut.* haud paru. ei fec. Col. Mer. Bas. Pal. 3. h. paru. rei fec. Amst. eius

6,9,2. *Dii* Frob. Amst. Lugd. Ald. Elz. dii rex

paucorum Bong. *omit.*

vester Bong. Mss. *Gruteri omnes*, vestri

cogit Mss. Grut. *omnes* Mer. Ald. cogit *B.* 2. coget *B.* 1. *omittit.*

quamam Bong. D. Pal. 3. Mer. quam

una vnus sic Bong. Mss. *Grut. omnes sed* Ald. vnus, vnus

imo vn. vita mea f. est Lugd. Amst. Bas. Col. Frob. imo vit. m. vn. fr. est

& de me sic Bong. *sed* Ald. Mer. Col. Bas. Frob. *omittunt.*

posse Mss. *Grut. o. prater* Bong. possem Bong. posset al. & Mer. possem *B.* 2. possent

interrupit sic Bong. *sed* Ald. Col. Bas. interrupitq;

orationem D. Pal. 3. rationẽ

6,9,3. *Quanto, inquit* sic Bong. *sed* Frob. Ald. Bas. Col. Mer. inquit quanto

6,9,4. *tanto sceleris se* F. sceleri tanto

6,9,5. *Pencolaum* Ald. D. Pal. 1. & 3. Mer. Bas. Col. Lencolaum Pal. 2. Bong. Gruteri Lencolaum

esse Phil. Bong. D. Pall. o. Amst. Lugd. Elz. esse Phil.

amentia sic Bong. *sed* Ald. Frob. Mer. Col. Bas. am. comites

6,9,7. *Ceballinus* Gruteriani omnes, Cebalinus

participes destin. D. Bong. in particeps sceleris destin. *sed in B.* 1. *exsculpt. vt in. Vermo in* D. *iterum ad margines notatum* inparticeps, *cui tria vox.* Pal. 3. inparticeps destin. Bong Gruteri, Ald. Frob. Mer. Col. Bas. in participes sceleris destin.

pressa Grut. o. Bong. Mer. expressa.

6,9,8. *Tum* sic Grut. *prater* D. *qui habet* Tunc

ergo Bong. C. erga *sed in hoc correctum* ergo *B.* 1. erga *superscripto* me

adipsam B. 1. ad ipsi.

6,9,9. *tumenta* Grut. o. *omittunt.*

ne F. nec

6,9,10 *periculo* sic D. Bong. *Grut.* Pal. 1. 3. *sed Mod.* Pal. 2. Amst. Lugd. si petic.

cum moueretur sic D. Pal. 2. 3. Ald. *sed* Amst. Lug. Bong. commoueretur. Pal. 1. Bong. *Grut.* cum mouerentur

vultum Mer. vltimum

non mutaret sic Ald. Pal. 3. *sed reliqui* Grut. & Bong. *omittunt.*

sollicitus Pal. 1. solus Bong. *Grut.* solitus

non sic Ald. *sed* Grut. o. Bong. *omittunt.*

6,9,11. *Medio* sic Bong. *sed* Ald. Mer. mediæ

sperat sic Ald. Pal. 3. *sed huic superscript.* spirat, *quomodo habent reliqui* Grut. o. & Bong. Lugd. Amst.

6,9,12. *mea, quod sine lib. sum.* Mer. mea (sine lib. sum) *erat* Mer. erat
6,9,13. *Philetam* D. Philotan *& sic semper.*
præfectum sic *B.*1.2. Pal. 3. *sed reliqui* Grut. & Ald. Frob. Mer. Col. *Baſ.* ferentem
6,9,14. *vestri* F. vobis
effecturos sic Bong. & Grut. o. *sed* Ald. Mod. Frob. Mer. Col. Baſ. faciemus
6,9,16. *cum de* sic Pal. 3. D. Bong. *sed* Bong. *Grut.* Ald. Pall. 1. 2. Frob. Mer. Col. Baſ. dum de
6,9,17. *Hic Amyntæ* sic Gruter. o. & Bong. *sed* Ald. Mod. Mer. Col. Baſ. *omittunt* hic
ſocium ſe & conſocium Mer. ſocium & conſocium
6,9,18. *Hic, cum* Pal. 3. Nunc cum Pal. 2. huic cum
ei ſic Ald. *ſed* Grut. o. & Bong. et
Ammonis ſic D. Pal. 1. Ald. *ſed* Frob. Amſt. Lugd. Mer. Col. Baſ. Hammonis
reſcribere ſic Bong. *ſed* Ald. Frob. Mer. Col. Baſ. ſcribere
6,9,19. *etiam animi* Col. Baſ. Lugd. Amſt. Frob. animi etiam Ald. etiam pr. animi
quidem ſic P. *ſed* Ald. Frob. Amſt. Lugd. Mer. Col. Baſ. equidem
miſereque quod, lic. P. quid. lic. miſ.
mihi ſic Ald. & Grut. o. *ſed* P. *omittit.*
contuleram, vel. mihi fac. ſic Ald. *ſed* P. contumelia mihi fac. vil.
6,9,20. *peruenit ad glad.* Bong. Gruter. præuenit glad.
ſi ipſam dimiſero Ald. ſi ipſam dimiſi Bong. D. ſi ipſi admiſit Pal. 1. is mihi ipſi admiſit vel dimiſit Pal. 2. ſi ipſe admiſit Pal. 3. ſi in ſpe admiſit Bong. Grut. ſi in ſpem admiſit Mer. ſi ipſe dimiſi
6,9,23. *Patrem* Mer. partim
Mediam P. *B.*1. D. Pal. 3. Media
eſt, tot Pal. 3. D. *à ſec. manu* Bong. eſt, & tot
petieram, Bong. petieram in periculo,
periculum Bong. Grut. Pal. 1. periculumq;
exſtitit ſic Grut. o. Bong. *ſed* Ald. Prob. Amſt. Lugd. Elz. Mer. Col. Baſ. exiſtit
6,9,24. *identidem* D. idemtidem
ſaluus Mer. ſaluum
6,9,25. *motos* ſic Bong. *ſed* Ald. motus
6,9,26. *non reum modo ſed* ſic Pal. 3. *ſed* Ald. Mer. Col. Baſ. non reum quidem modo ſed *ex quibus B.* 2. *omittet* non *B.* 1. *adſcript. era*, non ſolum D. Bong. reum quidem, ſed *& à manu altera* non reum &c. *quamodo eſt in* Pal. 1. 2. *imo B.* 1. 2. immo Ald. Frob. Lugd. Amſt. immo
6, 9, 27. *qui modo* Grut. o. vet. ed. *Mediol. B.* 1. quo modo P. *B.* 2. Mer. qui quomodo F. quomodo
Hellore D. Hzctore
& Nic. Grut. o. ac Nic.
cum eo ſic Grut. o.
reliq. calam. ſic Ald. *ſed* P. calam. rel.
6, 9, 28. *regio* ſic Ald. *ſed* Grut. o. & Bong. regius
Prætor ſic D. Ald. *ſed* Pall. o. Bong. *Gruteri* præfectus
inclinantem Grut. Bong. Frob. Mer. Baſ. Col. inclinatam Ald. inclynatam
neminem ſic Pal. 3 Ald. *ſed reliqui* Gruteriani *omittunt.*
in alienæ Ald. Mer. *omittunt* in
hoſtis ſic Ald. *ſed B.* 1. hoſtes Bong. Gruteri, hoſtibus
6, 9, 29. *pro re* Ald. Mer. Col. Baſ. proſpere Grut. o. pro ſpecie
6, 9, 30. *matrimonio* Pal. 1. 2. Bong. *Grut.* in matr.
ſecum ſic Grut. o. Ald.
Parricidam Ald. paricidam
6,9,31. *forte ante* ſic Bong. *ſed* Ald. Mer. Col. Baſ. ante forte
arripuit D. Pal. 3. Ald. erip.
dicenda prius cauſa ſic Ald. *B.* 1. *ſed reliqui* Bong. D. Pal. 1. Bong. Grut. dicendi pr. cauſam
fieri Mer. Ald. fieri reo
poteſtatem Grut. o. Bong. Mediol. Ven. pot. reo
6,9,32. *rurſus permiſſus* ſic Pal. 3. *ſed* Ald. rurſii perm. B. 1. rurſus *omiſſe* perm. Pal. 1. 2. D. Bong. Grut. orſus *omiſſe* perm. Amſt. iuſſus
ſiue Bong. & Grut. o. ſiue
6,9,33. *abſterſiſſe* ſic Grut. o. *ſed* P. abſterſoq;
6,9,34. *Macedones* D. Macedonas
6,9,36. *Ecquid* P. en quid B. 2. hæc quid
odio ſic Pal. 3. Ald. *ſed reliqui* Grut. *B.* 2. adeo *B.* 1. ido *& ſuperſcript.* odio
tenere ſic Pal. 3. Ald. *ſed reliqui* Grut. tœdere Bong. tedere
ſolum Mer. ſolum
dicere D. Bong. diſcere
cordi D. Pal. 2. 3. Bong. ei cordi
ea D. Pal. 1. 2. Bong. quo à B. 1. Pal. 3. quam à
6, 10, 1. *reperire* Bong. repetere
6, 10, 2. *quomodo & Bong.* D. Pal. 1. 2. & quom.
parcam B. 1. *omittit.*
6,10,3. *quidem* ſic Grut. o. Ald.
vtique Bong. D. Pal. 1. Lug. vtrimq; Pal. 2. 3. Amſt. vtrumque
ab abſente Grut. o. Al. Mer. *omittunt* ab
qui à ſic Bong. *ſed* Ald. quin à
6,10,4. *quæ iud.* Bong. D. Pal. 1. 3. qui iud.

vtrumque Bong. Grut. Mer. vtrumque
dicere Ald. Grut. o. Col. Frob. Mer. Baſ. me d. c. *niſi quod* Pal. 3. me docere
6,10,5. *Cebalinus* Bong. Cebalinus
6,10,6. *fuiſſe* Bong. D. Pal. 1. Mer. fetiſſe
quem ſequebatur P. F. Col. Mer. quem inſeq. D. quæ inſeq. Bong. Grut. Pal. 1. que inſeq.
vel falſo Mer. *omittit* vel
qui tentabatur Ald. verebatur Bong. *omittunt, præter* P. *qui habet* qui reputabatur Mer. qui tenebatur
6,10,7. *Nicomachus* Pal. 3. ſc Nicom. Amſt. Nicomacho
de ſemetipſo cred. Amſt. cred. de ſem. ipſo
confeſſus ſic Ald. Grut. o. *ſed* P. confeſſis
nominatis F. & D. *à manu prima* nominatus
6,10,9. *vinat* ſic Ald. Pal. 3. *ſed reliqui* Grut. & Bong. Mer. vineret
velit D. Bong. Pal. 1. Mer. velut F. vellet
parcere F. Mer. parceret B. 2. parceri P. *forte* parcerent
qui de P. quid de
ſubtrahent B. 1. ſubtrahunt
Maligna Ald. Frob. Col. Baſ. Mer. Maligna eſt
noxia Ald. Frob. Col. Mer. Baſ. noxius
cum quo ſuo ſupplicio acquieſcit Ald. Col. Frob. Mer. Baſ. cum ſuo ſuppl. crucietur acquieſc.
pro alio cruciatus Ald. Frob. Mer. Col. Baſ. alieno
cruciatus Grut. o. crucietur
6, 10, 10. *ne in* Bong. D. Pal. 1. 3. nec in Mer. *omit.* ne
equidem qui idem impoſui ſic Grut. o. *ſed* Ald. ecul. q. i. Amſt. Lugd. equuleo q. poſiti
cuiuam Pal. 1. Bong. *Grut.* cuidam Pal. 2. quidem Pal. 3. quoiquam
6, 10, 11. *reuertendum* ſic Grut. o. Ald. *ſed* Amſt. Lugd. præuert.
dexteram ſic D. *ſed* Ald. dextram
6, 10, 12. *delatum ad te* P. ad te delat.
6, 10, 13. *inimici* ſic Grut. o. Ald.
excitarunt Bon. excitauerũt
6, 10, 14. *cum dormire* ſic Grut. o. Ald.
poſſint ſic Pal. 1. Ald. *ſed* Mer. poſſiunt
non conſum. modo ſed & cogit. Ald. Grut. o. Frob. Col. Baſ. non cogit. modo ſed & conſ. Mer. non citaro modo ſed & conſum.
conſummate Ald. conſumato
dextera tua ſic D. *ſed* Ald. dextra tua Bong. tua dextra
obtulerat ſic Grut. o. Bong. *ſed* Ald. Amſt. Frob. Col. Mer. Baſ. Lugd. obtulerant
6, 10, 15. *deferebatur* Mer. præferebã.
à puero ſic Ald. Grut. o. *ſed* P. *omittit.*
6,10,16. *interponi* ſic Gruter. o.
credidi infelix P. inf. cred.
6,10,17. *periculi cauſa* P. cauſa perie.
6, 10, 18. *excepturum* ſic Bong. Grut. o. *ſed* Ald. Frob. Col. Mer. Baſ. accept.
6,10,19. *eum* ſic Ald. Grut. o. *ſed* Mod. eum hoc
Minime ſic Ald. Grut. o. *ſed* Amſt. Lugd. *omitt.*
interpellatus ſic Grut. o. P. *ſed* Ald. Mer. Col. Baſ. interpolatus
potuit Grut. o. *præter* Pal. 3. Frob. Baſ. Col. Mer. poterat
6,10,20. *At herc.* Amſt. ita herc.
hercule ſic Ald. Grut. o. *præter* D. & hercule, *quemodo* & Bong.
tollit D. P. B. 2. tollit
paulo ſic Ald. *ſed* Bong. Grut. o. nullo q;
6,10,21. *denique* Ald. Col. Frob. Mer. Baſ. deinde
quæ periturus ſic Pall. o. *ſed* Ald. Frob. Col. Mer. Baſ. quid opperiturus D. & Bong. opperiturus *omiſſo* quo *vel* quid
6,10,22. *regnum* P. regno
Equus ſic Ald. D. *ſed* Pall. o. Bong. *Grut.* Amſt. Col. Mer. Lugd. Et quis
è vobis P. ex vob.
eſt domi ſic Ald. D. Pal. 3. *ſed* Pal. 1. 2. Bong. Grut. ex domi *vobis* ſic Grut.
6,10,23. *elegetur* D. obiicitur
ſic ego Pal. 3. ſi ego Mer. ſic ergo
diſc. eſt ſic Grut. o. Ald. *ſed* P. *omittit* eſt
6,10,24. *iſta me* ſic Grut. o. *ſed* Mer. iſte me
ledunt Pal. 3. dedunt
quod Amynt. Mer *omittit* quod
quod amic. ſic Bong. *ſed* Ald. *omit.* quod
ſi fratrem ſic Ald. *ſed* Bong. Grut. Pal. 1. 3. ſed fr.
6,10,25. *vtram* Bong. Gruter. vnum
occidet ſic Grut. o. Bong. Mediol. *ſed* Ald. occidet
6, 10, 26. *At enim* ſic Ald. Grut. o.
Miſereri me P. miſertrime
vos me Ald. Frob. Col. Mer. Baſ. Grut. o. *præter* Pal. 3. *omittunt* vos
6,10,27. *hoc* Grut. o. *præter* Bong. *eiuſdem* hæc. *quemodo & aly* Bong.
rege ſic Ald. *ſed* Bon. Grut. o. rege ſcripſiſſe
6,10,28. *conficitur* ſic Bong. *ſed* Ald. conſumitur
Hammon Ald. Mer. admodum B. 2. ammodum Grut. o. Ammo, dum Col. Baſ. Hammonius
interim Grut. o. Ald. Col.

Mer. Baſ. arcanum & occultum ſcelus. interim Frob. in arc. & o. ſcelus. Int.
ſtirpe ſua P. ſtirpem ſuam
6, 10, 29. *ſi certiora* Pal. 3. ſed cert.
eſſ. P. eius
veritatis P. virtutis
6,10,30. *nec oſtendere poſſum* ſic Ald. *ſed* Pal. 2. oſt. nec poſſ. Pal. 1. & Bong. *Grut.* oſt. non poſſ.
6,10,31. *enim* ſic Ald. Grut. o. *præter* Pal. 3. *ſed* Amſt. *omiſ.*
ni ipſe Bong. *Grut.* o. niſi
6, 10, 32. *chariſſime* Ald. car. P. F. Kme
aduerſantibus ſic Ald. Grut. o. *ſed* Amſt. Lugd. auerſ.
ex me fructus P. fr. ex me
6,10,33. *adoleſcentia B.* 1. 2. D. aduleſc.
naturæ repoſcebat ſic Pal. 3. *ſed* Ald. *Bong. Grut.* Pal. 1. 2. Frob. Col. Mer. Baſ. naturæ poſcebat *L.* 1. P. naturæ poſc. D. naturæ poſc.
6. 10, 34. *cum voluit* ſic Grut. Ald. *ſed* Amſt. Lugd. vol. eum
6. 10, 35. *cum lud.* Pal. 3. Mod. & cum lud.
credulitatis Grut. o. *præter* Pal. 3. credulit. *ſic* & Bong. *in B.* 1. *tamen emendatius*, credulit.
ſi & ſic Mod. Pal. 3. *ſed reliqui* Grut. Ald. Col. Baſ. ſic &
6,10,36. *exiremus B.* 1. ex circ.
exclamaſſet F. proclam. *Ab hac voce, uſque ad illam* quid quæſtione, *deſunt omnia in B.* 1.
non infidiari P. *omittit* non Mer. non licuiſſe infid.
6,10,37. *ſunt* Ald. Grut. o. Col. Frob. Mer. Baſ. ſunt vita *noſtræ* Bong. & Grut. *omittunt.*
Abducitur ſic Grut. o. *præter* D. *qui habet* adduc.
ſe Bong. Mer. his
6,11,1. *Bolon* Grut. o. Bong. Bolon Mer. *Bellon*
6,11,2. *ſuis* Ald. Col. Frob. Mer. Baſ. *omittunt.*
deturbatus Bong. Lug. Amſt. proturb. Mer. perturb.
ut purgatum ſic Ald. Grut. o. *ſed* Lugd. & purg.
ſeruorum Mer. ſuorum
reciperentur Mer. reciperent
expulſſet Mer. expulſſent
ac ne Ald. anne Bong. Amſt. Col. Frob. Mer. Lugd. Baſ. at ne
vicinia Grut. o. viciniam *præter* Pal. 3. *qui hab.* vicinam Ald. vicina
quamquã Ald. Mer. quenq; *receptum* Mer. retentum
ad ſeruum Bong. D. Pal. 2. 3. Mer. ſupra ſomn.
relegatus F. religatos
ne femina illa ſic Grut. o. Bong. *ſed* Ald. Frob. Baſ. Mer. Col. fremitu ullo F. femella
6, 11, 4. *ſuos* ſic Bong. *ſed* Ald. Col. Frob. Mer. Baſ. ſonnno
linguæ ſuæ P. *omittit.*
6,11,5. *Cui Hamm.* Ald. Cum Amm. Bong. Grut. o. Ne cum Hamm. Col. Baſ. Mer. Cum Hamm. Frob. Cui Hamm.
6,11,6. *ſollicitaretur* Mer. Baſ. Lugd. ſollicitetur
quæ eius cuſtodiæ commiſſa ſic Ald. *ſed* Bong. cuius cuſt. com. D. Pall. o. cuius cuſtodia com. Bong. *Grut.* eius cuſtodiæ com. omiſſo quæ
6,11,7. *maſſurus* Mer. miſſurus
non qui ſen. interog. Bong. Grut. o. Mer. qui ſenem interr. non
cognouerunt Bong. *Grut.* Pal. 1. cognouerant
6, 11, 8. *cognitibus* ſic Ald. Grut. o. *ſed* Mod. cuſt. maxime
clamantibus Mer. clamantium
rerum ſic Ald. Grut. o. *ſed* Amſt. Lugd. ipſorum
ſunt B. 2. *omittit.*
6,11,9. *torqueretur* Grut. o. Ald. Frob. Col. *Mer.* Baſ. torqueret
conciliatus ſic D. Pal. 3. Ald. *ſed* Frob. conſil.
Quinquam ſic Ald. *ſed* Grut. o. Bong & quamquam
6, 11, 10. *Hephæſtion* Grut. o. Hephaſtio Ald. Hepheſtion *ut ſæpe* Bong. Frob Col. Baſ. Mer. Epheſtion
autem ſic Ald. Grut. o. *ſed* Bong. quidem
tranſeunt Amſt. tranſierũt
6,11,11. *Concilio* Ald. Grut. o. Mer. Conſilio
Hephæſtion ſic Grut. o. *ſed* Ald. Hepheſt. Frob Col. Mer. Baſ. Epheſt.
6, 11, 13. *conſpectu* Bong. D. conſpectum
euentum Mer. aduentum
6, 11, 14. *conſtantem* Elz. conſcientem
omnia Amſt. omnis
tormenta Frob. Amſt. inſtrumenta
6,11,15 *Dum cæt.* ſic Ald. Grut. o.
dum obſtr. Ald. Grut. o. Baſ. Mer. Lugd. Col. Amſt. & dum obſ.
gentium iura, deos pat. Grut. o. Bong. deos pat. gent.
damnatos ſic Ald. Pal. 1. 2. F. *ſed reliqui* Bong. D. Pal. 3. Col. Frob. Amſt. Lugd. Mer. Baſ. & damn.
6, 11, 16. *ſed ad pœnam* P. *omittit.*
ingerebatur Mer. ingerebat
6,11,17. *poſquam* Mer. Baſ. poſteaquam
incuſſit P. incuſſus
eſſent Mer. eſſet
experentur Mer. expectarent
ludificari Ald. Grut. o. Col. Frob. Mer. Baſ. lud. eum
rurſuſq; Pal. 3. rurſus
renocante ſic Bong. *præter* F. *qui* reuocare Ald. Col. Baſ. renouante Mer. renouare
reciperet P. reciperit

6,11,20.

6, 11, 20. *& ſi* Pal. 1. 2. D. Bong. *Grut.* Mer. hi Bong. hii
ſupplicij conſcientia ſuorum Ald. Frob. Col. Baſ. ſupplicio conſ. ſont. Bong. Pal. 3. ſupplicio coniunctorum ſontibus *eius & Pal. 2. ſuprascriptum* Pal. 1. D. ſupplicio coniunctorum ſontibus *eius* Pal. 2. *ſuprascriptum* Pal. 1. D. ſupplicio coniunctorum inſontibus. Mer. ſupplicio coniunctis ſocium
6, 11, 21. *à cruciatu* Amſt. Lugd. *omittunt* à
ſeruerit B. 1. *omittit.*
6,11,22. *falſa* Mer. fama
Pater, inquit P. F. inquit, pater
Hegelocho Col. Mer. Baſ. Egiloco Ald. Hegelochus Frob. Elz. Egilocho D. Bong. Egetticho Pal. 1. 2. Bong. *Grut.* Egiloco Pal. 3. Egeloco Amſt. Lugd. Egeiocho
Hegelochum D. Egelochum
reliqui vt modo
Ille Grut. o. Mer. Bong. *omittunt.*
cauſa fuit B. 1. 2. fuit c.
Ioan filium Mer. (Iouis filius)
de nobis Pal. 1. Bong. *Grut.* Mer. *omittunt* de
6,11,24. *amiſ. Alex. amiſ. reg.* D. Pal. 1. 3. Bong. *Grut.* Amiſ. Alex. Pal. 3. Alex. amiſ. regem Amſt. Lugd. amiſ. regem
nec diu . . . deum fecimus B. 1. *omittit intermedia.*
6,11,25. *Sanguine deum fecimus, qui nos ſuſtodiatique gubernat* Pal. 2. ſanguine ſe deum iactat, qui nos ſuſt. &c. *ad oram nunc extat lectio vulgata.* Pal. 3. deum ſecimus qui gubernat, *omiſſis intermedia* D. Pal. 1. Bong. *præter* B. 2. *omittunt* fecimus Mer. ſanguine ſe iactat deum qui &c.
adiit Pal. 1. adiit
6, 11, 26. *Iuuus* ſic Grut. o. Bong. *ſed* Ald. Frob. Col. Mer. Baſ. eius
deinde Pal. 1. Bong. *Grut.* deinum
Perdiccæ Mer. Baſ. Perdicam
6, 11, 27. *ſuper* ſic *B.* 1. *ſed* Ald. Lug. Mer. Baſ. Elz. Amſt. ſupra
poſtera ſic Bong. *ſed* Ald. Mer. poſtera
acceſſus ſic Grut. o.
6, 11, 28. *acceſſit* ſic Pal. 3. Bong. Grut. *ſed* Pal. 1. arceſſiri Bong. Amſt. Lugd. acceſſi
ac venire ſic Ald. Grut. o. *ſed* Lugd. Amſt. venit
repetito ſic Pal. 1. *ſed reliqui* Grut. Ald. Col. Baſ. Mer. petito
partes Pal. 1. partis
6, 11, 29. *Parmenioni* D. Bong. *præter B.* 2. Parmenio
Dario D. Dareo *ſemper*
coſſæum Bong. Amſt. Lugd. ceſſura
data Bon. Lug. Amſt. & data
6,11,30. *Damnum* D. F. *B.* 2. damnum B. 1. P. dampnum
intellego D. intellego
non Pal. 1. 2. Bong. *Grut.* nil
prorſus D. Bong. *præter* F. perſus
6,11,31. *ipſi* ſic Grut. o. *ſed* Ald. Col. Mer. Baſ. ipſis
exerberauerat ſic Grut.
vt hoc qu. etiam conſ. expreſſ. Bong. Amſt. Lugd. expr. vt h. q. etiam conſ.
6,11,32. *annos* P. annos habens
dux, tanta Bong. D. Pal. 1. dux tantus, tantæ Pal. 3. dux tantus, tantaq;
6,11,33. *Feſtinaſſe* ſic Bong. *ſed* Ald. Feſtinaſſet
haberet in manibus. Repræſentaſſe Bong. in manib. haberet Repræſentare *B.* 1. in m. h. Repræſentaſſe D. Pal. 2. haberet repræſentare Pal. 1. Bong. Grut. repenſare Ald. Col. hab. in man. Repræſentare
cuius patrem fuiſſe autorem ſi cred. Ald. Mer. Col. Baſ. c. p. f. a. niſi cred. Bong. c. p. fuiſſe niſi cred. Pal. 3. Bong. Grut. c. p. non fuiſſe niſi cred. Pal. 1. patrem non fuiſſet niſi cred. *amiſſo* cuius
tolerare Lugd. Amſt. iam tolerare
recuſare Bong. Grut. o. recuſaret
6,11,34. *collocuti* ſic Grut. o.
6, 11, 35. *agnoſcente* Mer. ignoſc.
eodem, Demetrius B. 2. P. F. D. Bong. *Grut.* eo Dem. B. 1. eodem & prius Pal. 1. eodem & prius Dem.
animig, par. conſt. ſic Ald. *ſed* Bong. Pal. 3. D. an. par. & conſt. Pal. 1. 2. Bong. *Grut.* animi par. & conſt.
quadquam D. quicquid
6, 11, 36. *oculo inciderat* ſic Pal. 1. Bong. *Grut. ſed* Mer. Bong. oc. vt inciderę Pal. 2. 3. D. oc. incidere
Ille Pal. 3. Ille
recuſante ſic *B.* 1. *ſed* Ald. Col. Mer. Baſ. D. Pal. 1. 3. Bon. *Grut.* recuſanti
tranſire B. 1. *omittit.* Bong. *Grut.* pertranſ.
exercuere ſic P. *ſed* Bong. Baſ. Mer. Lugd. Amſt. Frob. Col. me exercuc.
6,11,37. *ipſe* D. Pal. 1. Bong. Mer. illo
nominatur P. nominandus
6, 11, 38. *nominatos* Bong. nominati
obtruncat ſic D. Pal. 1. Ald. *modo* Bong. Lugd. *omit.* vita Amſt. inuidiæ
Parmenio Mer. Armenio
Philotas ne amicos, quidem miſ. Grut. o. etiam neq; Phyl. amic. miſ. *& ſic* Bong. *niſi quod in B.* 1. *deeſt* neque Mer. etiam neq; Phil. am. miſ.

Q. CVRTII LIB. VII.

P. Explicit liber quintus (ſextus) Q. Curtii Rufi hiſtoriar. Alex. magni Macedoniæ regis incipit ſeptus (ſept.) feliciter *B.* 1. Q. Curti Rufi hiſt. Lib. VI. explicit, incipit lib. ſept. B. 2. Curti Rufi hiſt. lib. VI. expl. incipit liber ſept. F.

Explicit lib. VI. incip. VII. Met. Q. Curtii de reb. gest. Al. Magni reg. Mac. lib. VI.

7,1,1. *Positam* D. Phylotan
censuerant B. 2. cessuet.
postquam Bong. Lugd. Amst. postquam
edissent Mer. ostendissent
vertitur sic Pall. o. Ald. *sed* Bong. D. Lugd. Amst. vertit

7,1,3. *acie* sic Ald. *sed* Grut. o. Bong. Frob. Lugd. Amst. in acie
fidus F. fid. amicus
accidendi sic Grut.
Actalum Bong. *Grut.* Actabini

7,1,4. *mollet* sic Grut.
quelli Mer. quis
edixit Mer. edixit
afferent Bong. sint

7,1,5. *Apharias* D. Apharrias Pal. 2. Bong. Affarias Pal. 1. Apharrios Bong. *Grut.* Afarcas Pal. 3. Apharios Ald. Frob. Bas. Col. Affarios *B.* 1. atarias Amst. Apharias Mer. affari eos
Lyncestes, D. Pal. 1. 2. Ald. Linc.

7,1,6. *eadem* P. necem

7,1,7. *Tum* Pal. 3. D. Tunc
vecundus Pal. 3. Mer. recanduit
saporatus B. 1. suppuratus
superscriptis duobus oo, *& punctis sub duobus* ut *locatis, quasi esset* sopporatus
memoriam Pal. 2. *à manu prima* metum
præsentis sic Grut.

7,1,8. *docere* P. dici
quamquam sic D. Bong. *Grut.*, *sed* Pall. o. Bong. Ald. quam *tamen* sic Bong. *sed* Ald. *omit.*
pauca B. 1. causa
iis Bong. & Mss. *Grut.* Mer. his

7,1,9. *iis* Bong. & Mss. Grut. Mer. his
astiterunt sic D. Ald. *sed B.* 1. abstiter.

7,1,10. *ablate* sic Bong. *sed* Frob. Ald. Mer. Bas. Col. sublato *B.* 2. oblato
rex Mer. lex
Sinowiam, *Nam Pol.* Mer. Bas. Col. Symmannam Pol. D. Bong. Symannam. Pol. Pal. 1. 3. Simum. Pol. Pal. 2. Bong. *Grut.* Symanam. Nam Pol. Ald. Simiam. Pol. Frob. Simmiam Pol.
Poleman minim. sic Bong. *sed* Ald. Pal. 2. Bong. *Grut.* Bas. Mer. Col. Pol. vero min.

7,1,11. *hi charissimi* Ald. cariss. F. P. kmi Frob. Amst. Lugd. chariss. hi Col. hi *omisso* cariſſimi
honorata B. 1. onerata *supra script. tamen litteris, vt sit etiam* honorata
Nec dub. D. Bong. *Grut.* Ne dub.
participes Mer. perticeps

7,1,12. *esse sibi* Ald. Col. Bas. sibi esse Mer. *omit.* esse

7,1,13. *in secreto* D. Bong. *omittunt* in
ipso Bong. eo
dubitari D. Bong. Pal. 2. dubitare
Philotas torqueretur D. Philotæ torq. *reliqui* Grut. Bong. de Philotaquæreretur

7,1,14. *specie* Mer. spem
amotu sic *Bong. sed* Ald. Frob. Mer. Bas. Col. amoris *& ipsa* D. Bong. Bas. Col. *Grut.* Pal. 2. Frob. Mer. & ipsa
trepidationi Pal. 3. perturbatione

7,1,15. *Ad hæc* Grut. o. Ad hæc
Antiphanes D. Pal. 2. Bong. *Grut.*, Mediol. Antiphanetes Pal. 1. Antipharanes Pal. 3. Antibarranes P. Antiphatanes F. *B.* 1. Antiphatenes
Amynta sic Grut. o.
quam Pal. 1. *omittit.*
deprehensum P. *B.* 2. D. deprehensus
dare in Bong. D. Mer. darent his
suos Grut. o. equos

7,1,17. *Antiphanes* D. Antiphanetes Pal. 1. 3. Antipharanes F. F. Antiphatenes *B.* 1. Antipharanis *B.* 2. Antiphataenis
minus indicat Amyntas, falsa Bong. Grut. minis inde captum Amintam falsa. Pal. 1. 3. minis. Inde iam captus Amyntas f. Ald. *B.* 1. Bas. Col. minis. Inde captus Am. f. Bong minis. Inde captum Amynt. f. Mer. nimis superbe responsis insimulat. Inde captus Amynt. f.

7,1,18. *si nihil* sic Bong. *sed* Ald. Frob. Col. Bas. *omitt.* si
petit D. petito
dum dico Amst. cum dico
quo jure P. *omittit.*
armigeri sic Grut. o. Amst. Lugd. armigero
dari sic Grut. o. *sed* Mod. dari ei Lugd. Amst. dare ei

7,1,19. *imputaturos* P. impugnaturos

7,1,20. *etiam in quo* P. in quo etiam
desinemus Bong. D. Pal. 1. 3. desiemus *vt & B.* 1. *cui tamen superscript.* n. *vt sint* desin.

7,1,21. *Te quæso* Bong. Lug. Amst. Et quæso
maligne Bong. malignius

7,1,22. *militis* D. Pal. 3. Bong. *prater* B. 1. milites
esset Mer. à se esset

7,1,23. *infestos* D. Bong. Pal. 1. Mer. infectas P. F. B. 2. infectus
si accur. sic Grut. o. *sed* Ald. si accur.
nos Bong. *Grut.* Pal. 1. non

7,1,24. *moderate* Bon. Grut. o. *prater* Pal. 3. morata
affectus imp. sic Ald. Med. Grut. o. *prater* Pal. 3. *qui* effectus si

7,1,25. *se colloq. vocet* sic Grut. o.

7,1,26. *ordines quisque* Lugd. Amst. quisque ordines

inficior

inficior D. Bong. *Grut.* Pal. 2. eo infitias Pal. 1. 3. infiteor Mer. Frob. Ald. Bas. Col. eo inficias

7,1,27. *causa ei* D. Pal. 2. Bong. ei causa

7,1,29. *An nō propemod. &c.* Grut. o. Mer. Ald. Bas. Col. D. non propemodum tuo verberatu ei o'ns te prætereunte iurau. *nec secus* edd. nisi quod Ven. te præeunte
adverseremur B. 2. D. Pal. 1. 2. obuers. Bong. *Grut.* Pal. 3. obseruaremus F. auerfaremur.
quem tu sic Bong. *sed* Ald. Frob. Mer. Col. Bas. quê tum

7,1,30. *tu pauces* Bong. Lugd. Amst. *omit.*
illos Mer. illum
qui idem P. quidem
vt opin. sic Grut. o. *sed* Lug *omit.* vt
quia prid. Mer. prid. quia

7,1,31. *arbitros* D. P. arbitriis
si et Grut. o. sicut
deluet P. deluet

7,1,32. *Antiphani* sic D. *sed B.* 1. *superscr.* ta, Antiphatani Pal. 1. 3. Antipharrani
dedimus Bong. *prater* P. dederimus
Antiphate sic D. & *mox*
dederim Grut. o. dederimus *Mer.* Ald. Col. Bas. Frob. dedimus
desideraverat Frob. Ald. Mer. Bas. desideraverit Col. desyderauerit
habeo D. Bong. *Grut.* Mer. habeo

7,1,34. *à quo* Grut. o. à quibus Mer. equos
ys Grut. o. Bong. Mer. his
iniquissimus Bong. D. Pal. 2. Mer. iniquissime Pal. 1. superb. iniquissimusq;

7,1,35. *vsurpante* D. Bong. vsurpantem Mer. vsurpat
pugnaturus sic Bong. *sed* Ald. pugnaturus
vt verba D. *delet* vt *à manu sec.*
mea sic D.
Antiphane Pal. 1. 3. Antipharrani

7,1,36. *tibi* sic Pal. 1. *sed* Col. Bas. Ald. D. Pal. 2. 3. Frob. Mer. tuis Bong. *Grut.* eius
Quare B. 1. quæ

7,1,37. *meam* sic Grut. o. *prater* Pal. 1. *sed* Amst. Lugd. *omit.*
eos Bong. Pal. 1. 3. Mer. quia

7,1,38. *libertus* P. libertos
expediebat B. 2. expedib.
Hecataum D. Pal. 1. Ald. Mer. Hegateum Elz. Lugd. Amst. Frob. Hecataxum Bas. Col. Hecateum
Gargatam Ald. Gorgatan

7,1,39. *matris tuæ pers. nos* P. pers. nos mat. t.
præsumus Pal. 1. propos.

7,1,40. *Sex millia* B. 2. VI. Mer. Vim
DC. P. mille DC
ergo D. ego *sed suprascr.* r.

7,2,1. *superuenerunt* Pal. 1. superuenuunt
Polemonem B. 1. 2. Pelom.
dictum est Ald. est dict.
victum Mer. victum
quæ P. qui

7,2,2. *Hæc si* Pal. 1. Mer. Bas. Col. Hic si Ald. Frob. Hoc si
ob id ipse P. obipſ.
est causa D. *omitt.* est
sustellus sic Pal. 1.

7,2,3. *Hæc* Pal. 1. Bas. Col. ad hæc Ald. Mer. At hæc
deinde sic D. Pal. 1.
quod max. P. max. quod

7,2,4. *cum* sic Bong. *sed* Ald. Frob. Col. Mer. Bas. enim

7,2,5. *tum* Pal. 1. dum
non suam sic D. Pal. 1. *sed* Mod. Col. Lugd. Amst. Bas. non ob suam
ipsum Mer. Col. ipsam

7,2,6. *regem non conc.* sic D. Pal. 1. Ald. *sed* Bong. Mod. regem quoq; non c. P. regem, non conc. quoque
implacabilis Grut. implicab.

7,2,7. *pareret* Pal. 1. parerex.

7,2,8. *reuertor* Pal. 1. reuertar

7,2,9. *sustella esse* D. Pal. 1. Bong. Mer. superare
sed satius sic D.
posse P. *omittit.*

7,2,10. *simpliciter* sic Bong. *sed* Ald. semper
mihi Mer. *omit.*
reconciliatus Elz. reconsil.

7,2,12. *in reg. ven. t. vti. est fr.* D. *omittit, sed supplentur ad exam.*
quæ Pal. 1. quem
eluderetur Pal. 1. Amst. Lug. eluderet Col. illuderetur

7,2,13. *appetitis* Pal. 1. oppetitti

7,2,15. *scriptas manu m.* P. manu m. scr.
qua celeritate Pal. 1. quam celeritate
fama Pal. 1. Bong. *omittunt.*

7,2,16. *Parmenionem B.* 2. P. Mer. Parmeniona
alt. Philotæ F. P. alt. à Philotæ
sic pat. sic D. Bong. *prater B.* 1. *sed* Bas. Mer. Col. Ald. si P.
credens D. Ald. Mer. Col. Bas. credit Pal. 1. credet
cum te viderit P. *omittit.*

7,2,17. *præmia* Bong. promissis
oneratus B. 1. honeratus *& supras.* o. honoratus
Arabica sic Bong. *sed* Ald. arab. Pal. 1. arabico

7,2,18. *Duo B.* 2. P. dux F. Duces
loca Pal. 1. loci
die D. *delet* i
destinauerat Mer. destinauerant
peruenit Pal. 1. peruenerunt Ald. Mer. peruenium

7,2,19. *ipsius* Bong. Pal. 1. ipsi
nuntiaretur Pal. 1. nunciarentur

Macedonicam sic Pal. 1.
7,2,20. *ceteri* sic Pal. 1. D. P. *sed* Ald. Mer. Col. Baſ. Fro. ceteris
quoque quibus litteras regis attul. ad eum P. *B.* 2. literis *B.* 1. literis *& ſupraſcr.* 2. literas D. quoque literis regis adtulerat iam ad eum Ald. Frob. Mer. Col. Baſ. quoque literas regis attulerat. Iam ad eum *cum Parm.* Amſt. Lugd. iam Parm.
nuntiauerunt sic Pal. 1. *ſed* Amſt. Lugd. nuntiatum erat
7,2,21. *qui rex* Pa. 1. quid r.
7,2,22. *Et* Mer &
7,2,23. *ſpatiabatur* P. ſpatrieb. Mer. Col. ſpaciab.
Parmenio Amſt. Frob. Ald. Mer. Lugd. Baſ. Col. Farmenion *ſic mox.*
vt occid. Pal. 1. vt eum occ.
conſtituerant P. conſtituerent
7,2,24. *mutuaq;* B. 1. 2. D. mutuataque *in F. tamen exſcalpt.* ta
grat. funcli F. *inter hæc voces exſcalpt habet duas literas*
7,2,25. *quidnam Rex* P. *omittit* Rex
ipſis Pal. 1. illis
7,2,26. *Arachoſios* Mer. Aracoſ.
7,2,27. *Tum* Pal. 1. turrim
exanimem P. B. 2. exanimum
7,2,28. *qui ad aditum* D. Bong. *omittunt* ad *in B. 1. tamen eſt ſupraſcript.* Mer. qui aditu
aſſiterat Bong. adſiit.
in caſtra perv. P. *omit.*
7,2,29. *nexe* ſic D. Pal. 1.
7,2,30. *priores* ſic *B. 2. ſed Mer.* Ald. D. Pal. 1. priores
intermitti D. intermitti
vindicaret Mer. vindicaret
7,2,31. *non* Mer. nec
tamen P. ſtat'm
7,2,32. *materiam* ſic P. F. *ſed* Ald. Lugd. Mer. Col. Baſ. Frob. Amſt. materiem
7,2,33. *ſatisfecit* P. ſatisficit
munia D. Bong. militiam Mer. Col. Baſ. Frob. Ald. munera B. 1. milia, *& ſupraſcr.* un. munia
explicuit Mer. expleuit
7,2,34. *quia* Mer. quate
facta probari ſic D. Pal. 1. Ald. *ſed* Bong. f. comprobari
tormentorum P. torm. cruciatibus
magis P. B. 2. D. magnis
liquere Pal. 1. relinquere
7,2,35. *quos* Bong. quos libere
ſeparandos Pal. 1. ſeparando
7,2,36. *ydem* Pal. 1. idem
Rex Pal. 1. res
admouit Bong. D. Pal. 1. admouit *B. 2.* ammouit
in Mer. his D. Pal. 1. Bon. ſi
mittebat Bong. permitt.
perlaturu cum fide D. perlaturis confide *ſupraſcr. tamen o. litteræ, vota lit.* u. Bong. perlaturus cum f.
ſentiebat ſic D.
Ita & Pal. 1. ita vt
excepta Bong. excepta
7,2,37. *ſeorſum* D. Bong. ſeorſus
innoxios contum. ſic D. *ſed* Pal. 1. Homines cont.
excepit Ald. Amſt. Frob. Lugd. Mer. Baſ. Col. excepit
7,3,1. *Alexandri* P. *omittit*, *Arſamenem* Pal. 1. Hircanios. Bong. Arianior.
Satrapæ D. Satrapæ
in Agriaſpas Bong. D. Pal. 1. Col. In armatos Lugd. Frob. in Ariaſpos Amſt. in Armaſpos Mer. in Ariones Baſ. in Ariaſpas
appellabant ſic Bong. *ſed* Ald. appellant
7, 3, 2. *vt in eam* ſic D. Pal. 1.
Satibarzanem Pal. 1. Satipharranem Bong. *prater* F. Satibaranem Mer. Satrabarz.
Arices Ald. Baſ. Col. Aulicos D. Pal. 1. Bong. Mer. alios Amſt. Arios
Communi D. Bong. Baſ. Col. Caronum *B.* 1. Carrinum Mer. Caucarum
Erigyum Pal. 1. Bong. Mer. erigium Ald. Fro. Amſt. Erigyium Col. Baſ. Erignum
Artabaz Pal. 1. Artabazaro
7,3,3. *Cyrum B.* 1. arcum
donata ſic D. Pal. 1.
7,3,4. *Amenide* D. *Amedanem* B. 1. Pal. 1. Amedine
u dar. Bong. *prater* F. F. *omittentis*
Arachoſios D. Mer. Aracoſ.
exercitum Pal. 1. Bong. exercitus
occupant B. 2. *ex ad ſcript.* occurrit, *eadem manu*
V. milia B. 2. V. B. 1. (
cum equ. ducent. B. 2. *omittit.* P. B. 1. 2. D.
haud B. 2. haut
7,3,5. *Memnon* D. Pal. 1. Bong. Menon
quatuor mill. ped. P. IIII. millia ped. *B.* 1. IIIIb' ped. B. 2. quatuor ped. oo
7, 3, 6. *Paropamiſada* Ald. Col. Mer. Baſ. Paramedeſidæ D. Bong. Paramedeſidem Pal. 1. Paramedeſides
hominum B. 2. *omittit.*
& inter Pal. vt inter
duraucrat Col. duraueranr
7,3,7. *ad Occidentem* ſic D. *ſed cum raſura.*
Indicum D. indici *ch raſura prior lectio* indicum *videtur fuiſſe* P. F. Indici *ſed haec ſuperſcr. cum B.* 2. Indicu
7,3,8. *terra materie* D. Baſ. Col. terra materia Pal. 1. Mer. terræ materia
in undo Frob. *omit.* in
montis D. Bong. monte
uſque ad Pal. 1. *omittit* ad
7,3,9. *iuerem. operu* ſic D. Pal. 1. *ſed* Lugd. Amſt. *omit.* operis
maxime D. maximæ
accepiunt Pal. 1. *omittit*, D. *ſupplet a manu diuerſa*

7,3,10.

7,3,10. *deſoſſe* D. Pal. 1. Bong. deſoſſa
Cum nunc ſic D. Pal. 1. *ſed* Mod. cum hiems Bong. *omit.* nitue
aperiri Bong. aperire
7,3,11. *animum* Mer. hoim
poſſunt P. F. poſſunt
7,3,12. *ſolitud.* Mer. ſolicitud.
7,3,13. *inſolitus* ſic Pal. 1. Ald. *ſed B.* 2. P. F. inſolitos
niuis ſic D.
eouis F. F. B. 2. D. oculos
præcipue Pal. 1. *omittit.*
fatigatis D. P. *B.* 2. fatigatis *in B. 1. & F. eraſum 7 s.* Grut. fatigata
deficientia corpora Pal. 1. deficienti corpore
quæ cum Pal. 1. *omit.* quæ Mer. vt quæcunque
aſtringebat Pal. 1. ſtring. Bong. adſtring
connti D. Bong. contineri
7,3,14. *vitali calore* P. cal. vit.
membris P. membris vbique
7,3,16. *ante in ter. ſua* P. in ter. ſ. ante
7,3,18. *cultum paruitum eſt* D. Pal. 1. loca cult. peru. eſt Ald. Frob. Mer. Baſ. Col. cult. peru. loca eſt Bong. cult. loca eſt peru.
commeatq; B. 2. cumeatuque
7,3,19. *ad Caucas.* F. *omit* ad
Caſpium Pal. 1. Caſpia
Araxem Pal. 1. Araxen
aliaq; Pal. 1. & alixq;
7,3,21. *tot iuga* Bong. D. *omit.*
mare Mer. *omit.*
Hyrcanum Bong. Hyrcaniũ
in circuitu Mer. *omit.* in
7,3,22. *excedit* P. procedit
in qua D. Pal. 1. in quo
7,3,23. *millibus* F. milibus Ald. millia Mer. *omit.*
ſeruorum P. ſeruotum
7,4,1. *copiarum* Mer. copia
7,4,2. *ſpe vere* D. Pal. 1. Ald. Frob. Baſ. Col. Mer. ſperm. incipiunt
7,4,3. *& parte* Pal. 1. *omit* & *dicere* Pal. 1. Ald. Frob. Baſ. Col. *Mer.* dicere orditur
Secordian ſic P. *ſed* Ald. *Mer.* Secord. B. 1. ſicord. *ſupraſcr.* o.
cernifſe Pal. 1. cernisſe
7,4,4. *ſitu munita* D. ſit aut *& ſupraſcr.* 2. ſita aut P. F. ſita aut B. 1. ſita vt B. 2. ſit. aut Mer. ſitu munita
tot ſtum. Mer. Aut tot ſi.
7,4,5. *ſibi* B. 1. ſi
placere B. 1. *adpoſito ſupra lin.* t. placeret
Oxum D. cum raſura Exum F. *B.* 1. exiu. *B.* 2. F. cum Mer. Oxium
7,4,6. *Choraſmios* ſic Bong. *ſed* Ald. Coraſm.
Dahas P. F. D. Deas B. 1. Dahos B. 2. das *ſuclia per lit.* d. *Ionula.* Mer. Daces Baſ. Col. Dacas
Sacaq; Pal. 1. ſahaq; Ald. Baſ. Mer. Col. Sagasq;
non poſſunt Pal. 1. *omit.*
7,4,7. *mœnia hæc* ſic D. *ſed* Lugd. Amſt. *omit.*
mœnia D. Pal. 1. Frob. Col. Baſ. Mer. menſam
7,4,8. *comitio Cohares* P. concilio Chob.
Medos Bong. ſedus
vaniſſimo Pal. 1. vaniſſimum
aliquem Ald. Frob. Amſt. Lugd. Baſ. Col. alioqui B. 1. aliquo
moderatus D. Bong. *prater* B. 2. modoratus
7,4,9. *ferre* Frob. ſcire ſe *eſſe* Frob. Mer. Col. Baſ. Ald. *omit.*
illos Pal. 1. illis
peculum B. 1. *omit.* B. 2. *adſcript. in marg.*
ei Ald. Col. Mer. Baſ. etiã D. Pal. etiam ei *In* Pal. 1. *hic eſt interſitium manu, quam quod explere queat vox peculum, quæ ſolum deeſt.*
habeat P. habeat
7,4,10. *Cohares* P. Chob.
prana ſic Bong. *ſed* Ald. parua
7,4,11. *falla* Bong. *omit.* *aliis metus* D. Pal. 1. Ald. Mer. *omit.* aliis
cogitaueris D. Pal. 1. excog.
vtrumquemq; B. 1. 2. vtrumque P. F. Mer. vtrumq; D. Pal. 1. vtramq; *ſed ſupraſcr.* u. *vt & ſit* vtrumque
reperent D. Pal. 1. Ald. Baſ. Mer. Col. reperiris
ducere Pal. 1. dicere
7,4,12. *ſuſtines* Pal. 1. ſubſtines (regum
regum Bong. *prater B.* 1. Mer.
7,4,13. *prudentia* Pal. 1. prudentiæ
7,4,14. *ſuſtenderat exſpect. ſui* Ald. Fro. Baſ. Col. ſuſpenſam dederat exp. ſui Pal. 1. Bong. Mer. exp. ſui ſpem dederat D. ſuſpendederat exp. ſui
conſiſtit ſic B. 1. *ſed* Ald. Frob. Baſ. Col. Mer. conſtat Bong. *prater* F. El. conſiſtat D. conſiſtat *& ſuperſcr.* i. conſiſtit Pal. 1. conſiſtet
7,4,15. *accerſes* Pal. 1. D. arceſſes
armis D. Ald. Fro. *Mer.* Col. Baſ. & arm. Amſt. Lugd. *omit.*
7,4,16. *habituros* Bong. D. habituros *B.* 1. habituros *ſed ſupraſcr.* u.
7,4,17. *Incipiet* Lugd. Ald. Col. Mer. Baſ. Frob. Amſt. incipies D. Bong. *prater B.* 1. incipiens
forſitan Pal. 1. forſit. an. Amſt. *omit.*
calcari Mer. calcaribus
7,4,19. *vix* D. *B.* 2. F. vix *occideret* D. occed.
ſtrinxerat Mer. aſtrinx.
continet ſic D. Pal. 1. *ſed* Mod. vi contin.
Certe i commio Ald. D. Pal. 1. *Mer.* Certe conu. F. conu. certe
proſiluit ſic F. *ſed* Ald. Amſt. Frob.

Frob. Lugd. profiluit
quiq; Mer. quiq;
7.4.20. *Ollamillia* B. VIII.
7.4.21. *Pefquam* fic Bong. Pal. 1. *fed* Ald. Frob. Mer. Baf. Col. poſteaqu. *Mod.* at poſtquam
Eeſſum reliqu. Pal. 1. bellum rel. Baf. Mer. Col. Ald. *Beſ.* liquer.
clientum Pal. 1. Bong. Mer. Baſ. Col. clientium
Oxo D. Ox Ald. Oxũ Bong. Mer. mox
eadem Bong. iſdem
7.4.22. *inopia* Pal. 1. inopiã *prope* F. *B.* 2. *Mer.* quoque prope *B.* 1. quippe prope P. quoque ad famem prope
famem Ald. P. famen
7.4.23. *Succo ex ſeſama* D. Suco ex Seſemo *& ſuprafcr.* 2. Seſamo B. 1. 2. ſuco ex Seſema Pal. 1. Col. ſucco ex ſiſena Amſt. ſuc. ex ſeſana Mer. Baſ. ſiſama
perungebant D. Pal. 1. *Mer.* perungebat
denarii amph. ſing. P. amph. ſing. den. amph. ſing. mel. denariis D. *ſupplet ab alio.* P. *omit.* denariis
nongenos trecenos Ald. XC. CCC. F. decem quadringentis B. 2. X. CCCC. B. 1. ∞ CCCC. (barut
æſtimabantur Mer. æſtimabant. 7.4.24. *Siros* fic *B.* 1. *ſed* Ald. Sirrhos Bong. Mer. Baſ. Col. Syros
ſolerter fic Bong. *ſed* Ald. ſollerter
in is Bong. Mer. in his
7.4.26. *& varia* Pal. 1. ex var.
pingue D. pinge
cædunt fic Bong. *ſed* Ald. cædunt
7.4.27. *fabuli* P. Mer. pabuli B. 1. pulneris
conuertunt Pal. 1. conuehunt Mer. Baſ. conuertunt
ibi B. 1. illic
procul Pal. 1. *omit.*
omniaq. D. Pal. 1. omniq;
7.4.28. *nollu* P. *omit.*
7.4.29. *interdiu* Bong. D. in die B. 1. indiu. *& poſt prim. ſyllab. ſuprafcr.* t. *littera cum alta inſuper linola per ipſam ducta,*
quia nec Bong. qui nec *in B.* 1. qui *exſtalpr.*
qui à ſic Bong. *ſed* Ald. quia à
arena Pal. 1. harene *Mer. Baſ.* Amſt. harena
7.4.30. *qua mittor* Pal. 1. quia minor
triginta mil. Ald. XXX. mil. *B.* XXX.
7.4.31. *ſunt* P. eſt *in* F. *exſcalp.*
Paropamiſſo, Bactros Ald. Parapanis Bactr. Bong. Pal. 1. D. Mer. Parapanis. Oboctrus Bactrus Amſt. Parapamiſo Bactrus Baſ. Col. Paropamiſo Bactrus
Peloponneſium D. Bong. Peloponnenſiorum Frob. Baſ. Lugd. Peloponenſium
7.4.32. *ferentes* D. ferentis *in gente* Pal. 1. vigente Ald. ingente
Ar. arum Caranus & Erigyus Ald. Ariorum Caramus, & Erigyius D. Pal. 1. arionum caurans & Eriguus *B.* 2. alionum Cautarus & Eryguus B. 1. P. F. Arionum Caucarus & Eriguus Mer. Baſ. Col. Arionum caucarus & Eriguus
7.4.33. *Arioſq; transfuga Satibarzanes* D. Arioſq; transfugas Attibazes Ald. Arioneſq; transfuga Satib. Bong. Arioſq; transfugas Artibarzes B. 1. Arioſq; transfugas Satib.
7.4.34. *ferociam* Pal. 1. ſuperbiam
exercitus Erigyus Mer. Baſ. Col. Ald. D. Pal. 1. Frob. illius exercitus Amſt. Elz. ex. Erigyius
7.4.35. *egit* ſic D. Pal. 1. Ald. *ſed* Frob. Col. Baſ. Lugd. Amſt. agit *Mer.* agit
7.4.36. *Peior* Amſt. *omit.* *Erigyus* Ald. Frob. Amſt. Elz. Mer. Baſ. Erigyius *&* Bong. Eriguus Col. Erignus
vitanti Pal. 1. cuit.
At Bong. Atq;
concito Pal. 1. concitato
fixit Pal. 1. fixerit
7.4.37. *ex vuln.* Bong. *prater* P. è vuln.
Satibarz. F. *ſuperſcr. habet,* al. Artibaxes
haſtam manu Pal. 1. Bong. *prater* F. *omit.* haſtam F. manu haſtam
erant, tunc Pal. 1. tunc erant Lugd. Amſt. *omit.* tunc
7.4.38. *Erigyo* Pal. 1. D. Mer. Eriguo *& ſic deinceps* al. Erigyio *ſuſupra* Baſ. Col. Erigno
7.4.39. *Rex* P. Rex ex
defectionem Ald. defectum Col. *Mer.* Baſ. D. Pal. 1. quoque defectum
7.4.40. *ſtolia* D. Bong. *omit.*
Barbarica ceu optimum D. Bong. Barbarici optimum Mer. Lugd. Amſt. barbari ceu optimum
belli Amſt. *omit.*
7.5.1. *regione* Baſ. rege
reliquit Amſt. Lugd. reliquit
Suſitanorum &c Bong. *ſed* Ald. Suſcitan. P. Suſithan.
7.5.2. *CCCC.* P. quingenta
ne modicus P. nemus
exiſtit Mer. extitit
7.5.3. *æſtus ſolis* Pal. 1. æſtiuis *omiſſo* ſolis
7.5.5. *leuabantur* Pal. 1. leuantur
7.5.6. *coperunt* D. *omittit* cœperunt Pal. 1. def. ceperit Amſt. Lugd. defocere *omiſſo* cœperunt
7.5.7. *præparant* Pal. 1. præpararet Ald. Col. Mer. Baſ. præparunt
ruſum Bong. ruſus
7.5.8. *auide hauſto hum.* P. hauſto hum. au.

ingredi

ingredi pot. P. pot. ingr.
ipſe P. ipſo
cognoſcerentur P. viderentur
7.5.9. *ut meminiſſet or.* D. Frob. Mer. Baſ. Col. Ald. vt mem. ſui or. Pal. 1. meminiſſe or.
7.5.10. *cum* Pal. 1. tum
in Mer. his
præceſſerant Bong. Pal. 1. proceſſ.
occurrunt P. occurrerunt
or ſil. Mer. &c fil.
occurrerunt Amſt. ſuccurr.
7.5.11. *ille percontatur* D. Frob. Mer. Baſ. Col. Ald. ille accipit perc. Pal. 1. ille acc. percontatur
agnam ſic D.
7.5.12. *dimidere anno.* F. omn. diu.
& liberis veſtris Pal. 1. ac liberos veſtros
7.5.13. *potuerat conſequi* ſic Bong. *ſed* Ald. Frob. Mer. Baſ. Col. poterat ſequi
à Bong. Mer. hi
ſe abeſſe D. Pal. 1. ſi ipſos ab. Mer. Baſ. Col. Ald. eos ab.
7.5.14. *Eos* Bong. *prater* F. ipſos
ac certare Bong. & por.
quibuſcum Bong. Fro. Amſt. Lugd. Mer. Baſ. Col. quibuſcunque
poſſit portari Bong. port. poſſ. Frob. Baſ. Col. Amſt. Lugd. poſſet port.
7.5.16. *conſtitit Mer.* conſiſtit
qui agmen ſequebantur D. Bong. *omittunt* ſequeb. *prater* F. *in quo* : qui vltimi ſequ. agmen.
7.5.17. *nulla* Frob. Lugd. Amſt. nec
poterat Pal. 1. potuit
ex cum quoq; Frob. Mer. Baſ. Col. Ald. circum
annum Pal. 1. *omittit.*
ſolo D. Bong. *omit.*
materia Frob. Elz. materiæ
7.5.18. *[illegible]at* Pal. 1. ſubiecerat Bong. ſubicerat
refertos Pal. 1. referſtos
tranſnatare B. 1. tranſnatauere Mer. tranauere
7.5.19. Suſianis P. Suſanis Lugd. Amſt. Elz. Suſetanis
7.5.20. *inuiſa* Bong. viſa
nefas tunc Pal. 1. nefas cum Ald. Baſ. Mer. nef. tum B. 2. nefaſtum
oderant Amſt. Frob. oderat
7.5.21. *Dataphernem* Grut. Bon. Mer. Baſ. Col. Dataphernem. *& ſic deinceps.*
Catenem Pal. 1. Catenen P. Cathenem
cogitare ſic Bong. *prater* F. *ſed* Ald. Frob. Mer. Baſ. Col. *omit.*
adeunt D. Bong. addunt
7.5.22. *aſſemet* Pal. 1. ac à ſem.
& vicellos D. Pal. 1. Bong. *omittunt* &
7.5.23. *iubet* Pal. 1. iuſſit
7.5.24. *relegatus* Pal. 1. releg.
Atilli Bong. Atq; illi
infigni Bong. inſigne
ſpolia D. F. F. B. 2. è ſpol. *relicta* Bong. ex ſpol.
7.5.25. *propiores, coire viſi. ſ. e. hoſtes adimiſſe* Pal. 1. propitios inſecutos viſt. ſ. e. h. adiuuiſſet *deleto duabus poſtremis literis* P. D. Bong. Mer. prop. inſecutos ſemp. e. hoſtis adiuuiſſent. Frob. Col. adiuuaſſet
7.5.26. *illi Mer. omit.*
animi ſic Bong. *ſed* Ald. Frob. Col. Mer. Baſ. animos
7.5.27. *inter B.* 1. interim
manus D. Bong. natura
relictis XC. Bong. Pal. 1. Amſt. Lug. electis DCCCC. Ald. Mer. Baſ. Col. relict. DCCCC.
equiti bina tal. Bong. bina tal. eq.
terna Mer. Baſ. Col. Ald. ter
millia B. 1. milium
nauatures D. Bong. nauſto-
res Pal. 1. nouaturus
Tum ſic D. *ſed B.* 1. Amſt. Lugd. Dum
7.5.28. *Branchida* Ald. Brancidæ
eius inc. er. P. erant inc. eius
è Grecia B. 1. egregie
rediret D. Bong. redirent
quia ſic Bong. *ſed* Ald. Frob. Baſ. Col. Mer. qui
templum D. templa
Didymæo Frob. didyma
gratiam Xerxis violauerant D. grat. Xerxes violauerat Bong. *prater B.* 1. graciam Xerxes *aut* Xerſes violauerat
7.5.29. *patry* B. 1. patrios
exoluerant D. Bong. *prater* F. exſoluerant
bilingues D. bilinguis
externq; ſic Pal. 1. *ſed* Bong. Mer. externo
7.5.30. *miles gerebat* B. 1. miles ii gerebant
Branchidarum D. B. 2. F. brachiadarum P. brachiumdarum Ald. Branciadarum
proditionis ergo, His ſiue Pal. 1. D. perditis ergo ſiue Frob. Mer. Baſ. Col. Ald. proditis ergo ſiue
Branchidis ſic Bon. *ſed* Ald. Brancidis
7.5.31. *quod* Lugd. Amſt. quid
ſactu P. *B.* 1. factum *in* D. *expunctitur illud* m.
occurrentibus Mer. concurr.
Branchidas D. Bong. Brachiadas *B.* 1. branciadis Ald. Branciadas Baſ. Col. Branchiadas
ipſe P. ipſum
7.5.32. *circumire* Bong. Frob. Mer. Col. circumire
7.5.33. *ſupplicium* ſic Bong. *ſed* Ald. Col. Mer. Baſ. ſupplicorum D. Pal. 1., ſupplicio non
7.5.34. *lucos quoque* Bong. quoque luc.
7.5.35. *adeo* D. Pal. 1. adeo & Mer. Baſ. Col. Ald. ideo &
potuerant F. poterant

7,5,36. *perdullus* D. Frob. Mer. Baſ. Col. Ald. produ&tus
inſerta catena Pal. 1. inſertam catenam
ſpectaculum D. exſpectac.
7,5,37. *Aperiat* F. adaper.
Exiſtat B. 1. *ſuperſer.* e. exeſtat
7,5,38. *regis* Pal. 1. *omit.*
7,5,39. *poſſit* ſic D. *ſed* Lug. Amſt. poſſet
ceſſaſſet Mer. ceſſiſſet
7,5,40. *At Alex.* Pal. 1. Frob. Mer. Baſ. Col. Ald. Et Alex.
Oxatrem Ald. Oxyartem *B.* 1. Oxathrem P. Oxarthen D. Oxathen F. Oxatem *ſed ſuperſcripto* 1.
tradiq; Mer. traditq;
7,5,41. *Oxatres* E. Oxathres
alio Amſt. Lugd. alio melius
Catene P. Cathene
adiecit P. F. adiecit. *B.* 1. 2. adicit
7,5,42. *Nam etſi* Ald. Mer. Baſ. Col. Nam ſi Bon. Nunc ſi
ſagittandi D. Bong. Mer. ſagittis
tamen Pal. 1. Bong. tam D. tum
Catesi Pal. 1. etatem
7,6,1. *incomp. agm. egreſſ* P. egr. inc. ag.
pluresq; Mer. plures
7,6,4. *rex* Bong. Amſt. Lugd. *omit.*
7,6,6. *Macedonas* Bong. Macedones
fuiſſe triſt. Bong. triſt fuiſſe
7,6,7. *ſuperatus B.* 1. ſuperato
virtute D. Pal. 1. Bong. vulnere
illius B. 1. illis
7,6,8. *pre ſe* Pal. 1. pre ſe
Pedites contra P. Ped. cum contra Lugd. Amſt. *omit.* contra
ipſe ſic Bong. *ſed* Ald. ipſe
aſſuetuſſent ſic Bon. *ſed* Ald. aſſueuiſſet

partu ceſt. Mer. cert. pert.
praterita Col. Mer. praturis
7,6,10. *Maracanda* D. Ald. Baſ. Mer. Col. Marupenta Pal. 1. Marupatam B. 2. Marupenta P. Marupentha
a x F. arex P. ars
nullo cingitur muro. praſ. Mer. Baſ. Col. Ald. illinc cingitur. muro ac praſ.
vrbis relicto Ald. Mer. Baſ. Col. vrbis relicto B. 2. vrbis relictos Pal. 1. vrbis relictis
7,6,11. *Aduorum* D. Pal. 1. Bong. Mer. Baſ. Col. Auiorum Ald. Albiorum Frob. Amſt. Auiorum
libeti ſic Bong. *ſed* Ald. libero
miſi laceſſiti F. *omit.*
pa ti D. P. F. B. 2. *omittunt.*
7,6,12. *fecerant* Amſt. Lugd. feceran
eos Scyth. ſic Bong. *ſed* Ald. Fro. Mer. Baſ. Col. hos Scyth.
Penidam D. Pal. 1. Bong. Pendam
quendam F. *omit.*
eis ne Frob. Mer. Baſ. Col. his ne Ald. his me
immiſſa Bong. iuſſu *in* F. *ſuperſcript.* ſine
Eoſphoro F. Bosforum Pal. 1. Bosphorum Mer. *Eoſphororum*
7,6,13. *Condenda* P. Colendæ
elegerat ſic B 1. *ſed* Frob. Mer. Col. Baſ. Ald. D. eligeret
perdomiterum ſic Bong. *ſed* Mer. Ald. perdomiturum Frob. perdomituro Baſ. Col. perdomiturus
& quos D. Ald. Mer. Baſ. Col. & quod Pal. 1. id quod Frob. quos *omiſſo* &
7,6,14. *ſeptem millia* B. VII.
Spitamenem P. Spithamenem
Catenem B. 1. P. Cathenem *vt ſemper.*
ei traditus D. & trad.

coercendo Ald. cohercendo
qui nouerant Bong. qui nou. res Ald. Baſ. Frob. Col. eos qui mouerant res Mer. eos qui nouerant res
inſiſt P. in poteſtatem iuſſit
acceſſiri Pal. 1 arceſſiri *vbi porro emittuntur ſequentia uſq; ad illa* idq; imperatum
7,6,15. *famam* Ald. Frob. Mer. Col. Baſ. fama
7,6,16. *Coatenum obſidere* P. Catherum obſidioni
Cyropolem ſic Bong. *ſed* Ald. Cyropolin
diruta Ald. dirupta
cladis Mer. cladis eius
7,6,17. *inexorabilem* ſic Bong. *ſed* Ald. Frob. Mer. Col. exorab.
7,6,18. *potentia* ſic Pal. 1. *ſed in* B. 1. *loco eius eraſum eſt* ſeuitia
Deinde ſic Pal. 1.
adorti P. *omit.*
7,6,19. *obſidionem* B. 2. obſidione
7,6,20. *hunc* B. 1. hinc
Semiramim, in quos & magnitudinem an. & claritatem Ald. Semiramin &c. D. Samiram in quos & magnitudinem an. & claritate P. B. 2. Semir. in quos & magnitudinem an. & claritate Bong. Pal. 1. Semir. in quos & magnitudine an. & claritate
emiſſiſſe eredebat ſic D. Pa. 1.
7,6,21. *accendit* B. 2. aſcendit
diripere Bong. deripi D. Pal. 1. Mer. diripi
delectos Bong. D. delecta Pal. 1. dilectos
Macedones Amſt. Macedonas
& ad D. Pal. 1. Bong. *omittunt* &
redat Mer. reddit
7,6,22. *periculum* Pal. 1. periculi
effuſa D. Bong. obfuſa Pal. 1. B. 1. confuſa Lugd. Amſt. offuſe Mer. effula

ne mens.

ne mentis P. F. nec m.
Exerc. c. u. e. e. ingemuit P. *emittit.*
eo &c Pal. 1. Ald. *ſed* Mod. in eo
7,6,23. *inſtitit* Pal. 1. incubuit
7,6,24. *& elling.* Pal. 1. *omittit* &
Maracanda Pal. 1. D. Ald. Mer. Col. Baſ. Maracandam
Spitamines Bong. Spitham.
7,6,25. *vrbem B.* 1. *omit.*
Alexandriam ſic Bong. *ſed* Ald. Alexandreiam
7,6,26. *decimo ſeptimo* Ald XVII. P. XVIII. *ſed* 1. *ſemiexſtalpto*
quas mun. B. 1. Frob. Amſt. Lugd. quam mun.
7,6,27. *nondum* Ald. Pal. 1. D. Frob. Mer. Baſ. Col. non B. 1. *omit.*
exoluerunt ſic F. B. 1. *ſed* Ald. exoluerunt P. *B.* 2. exſoluerunt
7,7,1. *Rex* Bong. At Rex
Cartaſim ſic B. 2. *ſed* Bong. Amſt. Lugd. Carthaſim Ald. Frob. Mer. Col. Baſ. Charcaſim
dimendam B. 2. dimpendam
7,7,2. *ſubmou.* Bong. ſummou. Frob. Ald. Col. Mer. Baſ. ad ſummou.
quas Europeas Baſ. Bong. D. Pal. 1. Europeas Col Europeos
Aſiam & Europam ſitus int. Pal. 1. Aſia & Europa int.
7,7,3. *ab Or.* Pal. 1. in Or.
7,7,4. *regionem alium* Bon. reg. alium D. regione alium Mer. regione alaunum
ſtringit . qua Ald. Col. Baſ. ſtringit, habitat, qua D. Bon. Pal. 1. Frob. Mer. ſtringit habitant qua
proxima D. P. F. proprtia P. 1. Pal. 1. proprie B. 2 propriae
Rurſus, qua ad D. Ald. Rurſus qua & *B.* 2. Rurſusq; &
ſpellant D. exſpectant

humano Mer. ab hum.
haud diſp. P. haud procul diſp.
7,7,5. *Alexander* Pal. 1. *omit.*
7,7,6. *etiam* Pal. 1. &
7,7,7. *valetudinem* Pal. 1. valit.
7,7,8. *qui poſſ* Pal. 1. D. Bong. Mer. *omittunt* qui
mentium Col. Frob. Ald. Mer. Baſ. gentium
ludiberia ſic Pal. 1. *ſed* Bong. ludibrio Mer. ludibrium
Ariſtandrum D. Ariſtandum
credulitatem Bong. crudel.
addixerat D. Bong. adduxerat
aruſpicibus F. aruſp.
ſpellare Bong. reſpect.
7,7,9. *explorarat* Bong. Pal. 1. D. explorantur
propius P. 1. D. Ald. Col. Mer. Baſ. prius
conſidere Pal. 1. conſyderate
amices Pal. 1. D. Ald. Col. Mer. Baſ. deinde am.
infirmam ſic Bong. *ſed* Ald. infimam
Hephaſtion Ald. Hepheſtio Bong. Col. Frob. Epheſt. Mer. Baſ. Epheſtion
Craterus Bong. Crath.
Erigyus Mer. Baſ. Bong. Eriguus Col. Erignus Ald. Frob. Elz. Lugd. Erigyius Amſt. Erigyus
7,7,10. *permittatur* ſic Pal. 1. *tempora eligere* Pal. 1. tempore & Col. Baſ. Ald. tempore legere Mer. tempore legem
7,7,11. *ſtamus B.* 1. 2. Pal. 1. & ſtam.
Haud dubie ſi D. Ald. Frob. Col. Mer. Baſ. haud dubia fortuna ſi *B.* 1. Pal. 1. haud dubie fortunam ſi *B.* 2. aut dubia fortuna ſi
vltro Pal. 1. vltra
contempti Pal. 1. contenti
7,7,12. *dubitabit* ſic B. 1. *ſed* Ald. dubitauit

patere ſic Pal. 1. *ſed* Bong. parcere
etiam Europam ſic Bong. *ſed* D. etiam Europen Ald. Europen *omiſſa* etiam Mer. Fro. Col. Baſ. Europam *omiſſo* etiam
7,7,14. *alium* Pal. 1. Ald. Frob. Col. Mer. Baſ. Aſiam
7,7,15. *At here.* Mer. At hæc herc.
paululum P. paulum Amſt. Lugd. paullum
noſtres F. *omit.*
tranare P. B. 1. tranatare Ald. tranſnare
7,7,16. *vitios P. omit.*
7,7,17. *adhuc exerc. ven. cet. F. B.* 1. 2. ex adh. ven. cet. P. ven. ex. adh. cet.
venit Pal. 1. peruenit
exſpectantur Pal. 1 *omit. ut poſſumus* Col. Frob. Mer. Baſ. Ald. poſſemus
7,7,18. *eſt* Amſt igitur eſt
ſint Mac. Bong. Mer. ſint mihi Mac.
hoc Pal. 1. *omit.*
7,7,19. *iam* Pal. 1. etiam iam
opere Pal. 1. tempore
7,7,20. *deficiens* Pal. 1. D. Ald. Col. Frob. Mer. Baſ. ſubdefic.
7,7,22. *Erigyo* Bong. Mer. Eriguo Frob. Elz. Lugd. Ald. Erigiyus Amſt. Erigyo Col. Baſ. Erigno *ſe mou.*
vate P. ſuo F. B. 2. ſue
7,7,24. *confuſus* Baſ. confeſſus
intuens eum P. *omit.*
Quid eo Bong. quod B. 1. quæ
portenderetur B. 1. portenderentur
apud me ſic Bong. *ſed* Ald. ap. te
profeſſus Pal. 1. confeſſ.
interpretem Beng. interpretenti
metu ſuo B. 1. Pal. 1. D. vti metu ſuo
7,7,25. *ſapius* Pal. 1. qui

sæp. Amst. Lugd. *omit.*
denuntio sic D. *sed* Pal. 1. denunciat B. 1. denuntiat
ipsi Bong. ipsi
ex esto D. Pal. 1. *Mer.* Ald. *omit.* ex
7, 7, 26. *per metum* Pal. 1. pre metu
7, 7, 27. *Nec me mea ars* sic Pal. 1. *sed* Frob. Col. Baf. Mer. Ald. Nec mea ars magis P. Nec mea ars F. Nec tam mea ars D. Nec mea ars *in* B. 1. *superscript.* magis Amst. Lugd. Nec me ars mea
magis pertulit sic Bong. *sed* Frob. Col. Ald. me pert.
non præf. f. t. f. Bong. Lugd. Amst. Mer. præf. fort. t. f. non
7, 7, 28. *in sum* Lugd. Amst. insso-
considere D. Pal. 1. Bong. *præter* F. confitere
felicitati D. Mer. felicitatis
remisit sibi enim Bong. Lug. Amst. Mer. *omit.*
ad alia glor. sic Pal. 1. D. *sed* Mod. ait ad al. glor. Bong. Mer. ad al. sibi ad glor. Lugd. Amst. ait alia sibi ad glor.
7, 7, 29. *Consultanti deinde &c.* Pal. 1. D Consultanti mihi cum iisd. q. m. ſt. transiret Cum vero iterum diuinare perrexerit reuersus peroenit Aristander *B.* 1. Consultanti mihi & *superser.* e. consulent Mer. Consultanti inibi
transirent sic Bong. *sed* Ald. Frob. Col. Mer. Baf. transiret
sollicitudinis Ald. solicit. P solitud.
aperuisse Bong. Amst. Lug. apparuisse *& sic* D. *nisi quod* e. *supra scripto* apperuisse
esse Pal. 1. eſt
7, 7, 30. *felicitati B.* 1. felicitatis
7, 7, 32. *aptam* Baf. apta
regendis F. regendus
Dahas Baf. Mer. dacas
7, 7, 33. *est* Bong. D. *omit.*
saltum Pal. 1. per ſalt.
circuire Mer. Col. circuiite
pariter Pal. 1. *omit.*
ostendit sic Bong. *sed* Ald. Frob. Col. ſe oſt.
7, 7, 34. *restetit* sic Pal. 1.
7, 7, 36. *Hispidem* Pal. 1. ſuſpiciens Hiſp. D. Bong. Mer. ſuſpiciens, *omisso* Hiſpidem
defecit Mer. deficit
7, 7, 37. *Hispides* Bong. *praeter* B. 1. Hyſp.
fluxit P. quidem ſtat.
occideret F. B. 1. Pal. 1. occideretur
7, 7, 38. *cædi* Elz. cæde
tumultum P. *B.* 1. tumultum
in deditionem Pal. 1. *omit.*
7, 7, 39. *duo millia* Pal. 1. V. mil. B. 1 I
iis Bong. Mer. his
venerant Bong. aduen.
7, 8, 1. *supra* Frob. Amst. Lugd. Col. Mer. Ald. Baf. ſuper
7, 8, 2. *consulta* Amst. conſilia
tabernacula Pal. 1. tabernaculorum
conspicerent P. conſpicerent
7, 8, 3. *apparebat* sic Bong. *sed* Ald. Frob. Mer. Col. Baſ. Pal. 1. apparebat
7, 8, 5. *præ gaudio* Bong. *omit.* præ
consalutant P. conſalutent
recusauerant D. recauſau.
7, 8, 6. *equitem* sic Bong. *sed* Ald. equitum
transportatarum sic D. Pal. 1.
7, 8, 7. *insulla* Pal. 1. inuenta
duodecim millia B. XII. Pal. 1. duodecim *omisso* mil.
7, 8, 9. *considere* Pal. 1. deſid.
vultu Pal. 1. vultum
quos Ald. queis Mer. B. 1. quis, *& hic supra scr. tert.* quaſi
modicus haud quaquam Pal. 1. modicus annis quanquam D. modicus animis quiquam Col. Ald. Mer. Baſ. Fro. mod. animus haud quaq.
fama par P. per fame
7, 8, 10. *& incendens* P. *omit.*
7, 8, 11. *Sicq; locutus* Pal. 1. ſi qua loc. *B.* 1. ſi quis locutus
abhorrentia Pal. 1. Mer. Ald. Baſ. Col. abhorrent
moribus Pal. 1. D. Bong. moribuſq;
posse sic Bong. *sed* Ald. poſſunt
tradita sunt Bong. ſunt trad.
7, 8, 12. *eius* D. Bong. *omit.*
auiditatis Pal. 1. D. Ald. Baſ. Col. auiditatis *in* B. 1. τῆς *excalpsum.*
alteria Pal. 1. alia
fulgor B. 1. fulgur
7, 8, 14. *metitur* D. Bong. metit
ad eas Pal. 1. *omit.* ad
7, 8, 15. *fuit* sic Pal. 1. D. *sed* Frob. Amst. Lugd. fit
etiam P. *omit.*
7, 8, 16. *licentia* Mer. liceretne
vruentibus B. 1. *superscript.* tes
7, 8, 17. *a nobis* D. Pal. 1. Bon. Col. Mer. Baſ. nobis
gentem Pal. 1. gentes
eum Pal. 1. D. Bong. boues *B.* 1. bouem
aratrum, & sag. & pat. Bong. haſta & ſag. aratrum patera Lugd. Amst. arat. & ſag. & haſta & pat. Mer. ar. & ſag. & pharetra
bonum Mer. bono
7, 8, 18. *eidem* Ald. Frob. Mer. Col. Baſ. his *B.* 1. iſdem
diis lib. B. lib. d.
Cominus Baſ. Col. Mer. Ald. comminus
Scythæ sic D. P. F. *sed* Frob. Amst. Col. Baſ. Ald. Pal. 1. Scythix
7, 8, 20. *quæ te* D. Bong. *omit.* te
aerius F. ſuccurrit acr.
7, 8, 21. *quisquam* Pal. 1. quiſq;
pars nemo Baſ. Col. nemo pati
7, 8, 22. *pateant* D. Pal. 1. pareat
tot Pal. 1. totam

credes Pal. 1. credis
enim sic Bong. *sed* Ald. Frob. Col. Baſ. Mer. *omit.*
7, 8, 23. *Scytharum* Bong. Scyth. enim
eludi Nos P. F. D. eludat. Nos Pal. 1. *B.* 1. 2. eludi. At nos
7, 8, 24. *& apud.* Pal. 1. *omittit.* &
potest 1. *impune* Grut. o. poteſt ſalubre conſilium ſequens quam præſens tempus oſtendit melius. Impone *Et sic* Ald. Frob. Baſ. Mer. Col. *nisi quod* ſequens. quod præſens
regis Bong. Mer. regis
7, 8, 25. *pinnas* sic *B.* 2. *P. sed* Ald. Mer. pennas
manus Pal. 1. manus tantum
non sunt F. *omit. superscr.* ſ. dicunt
7, 8, 27. *pares, qui* F. *omit.* pates
virtutem P. *omit.*
7, 8, 28. *est* sic D. *sed* Amst. Lugd. *omit.*
7, 8, 29. *sanare* Pal. 1. ſanare P. ſentire
fidem Mer. finem
adia Ald. Frob. Baſ. Col. Mer. faſta
non reuerentur Mer. nos reuererentur
habebis D. Frob. Ald. Mer. Baſ. Col. habes
colimus D. Pal. 1. Mer. Baſ. Ald. Col. collibus
fama est sic D. *sed* Bong. ſ. ſert
7, 9, 1. *eorum* Pal. 1. Amst. Mer. ſuorum
faciat Pal. 1. fiat
7, 9, 2. *in genua* P. ingenia
armati Pal. 1. *B.* 1. armati
7, 9, 3. *qui pail tum.* Ald. poſt eos qui torm. *B.* 1. poſt qui torm. Mer. poſt eos qui ad torm.
conluerant ſic Bong. *sed* Ald. intenderent conſt.
remigem B. 1. regem
lorica Bong. *præter B.* 1. loricam
7, 9, 4. *quæ equ.* Mer. qui equ.
stramento sic Pal. 1. D. *sed* Amst. Lugd. ſarmento
obiecta D. Bong. *præter B.* 1. obiecta erant
7, 9, 7. *Nec* Pal. 1. D. Ne
missa sic Bong. *sed* Pal. 1. niſi Ald. Col. Frob. Baſ. nixu *sic mox* n. 9.
fuerunt P. fuere
confertos Baſ. Mer. conſertos
7, 9, 8. *feruum* sic Bong. *sed* Ald. Col. Mer. *omit.*
7, 9, 9. *tamq.* Pal. 1. Itaq; *consurgit* P. non ſurgit
nisu Col. nixi
alacres F. *omit.*
7, 9, 10. *habebant* sic Bong. *sed* Ald. Col. Mer. Baſ. vehebant
7, 9, 11. *vigoris* D. Bong. *praeter B.* 1. vigori
corpori D. Col. Frob. Ald. Lugd. Elz. Mer. corpore
adhortantes Pal. 1. exhort.
7, 9, 12. *quidem* D. quid Bong. quod Pal. 1. qui *& sic B.* 1. *erasis duabus forte litteris.*
ducum P. ducenti
adhortati Col. Baſ. Mer. adhortati
7, 9, 13. *potuerunt* sic Pal. 1. D. *nanq. vq. ac. er.* P. *omit.*
vexationem F. iactationem
LXXX. Pal. 1. triginta
7, 9, 14. *in castra se recepit B.* 1. caſtra recepit Pal. 1. caſtra repetit
7, 9, 15. *monumenta* P. monim.
7, 9, 16. *in castra* P. Mer. *omit.*
M DCCC. B. ∞. P. oſtoginta
mille B. ∞
7, 9, 17. *fore confitebantur* sic Pal. 1. D.
Saca Ald. Col. Baſ. Mer. Sagæ *sic mox*
mandata Bong. Amst. Lug. imperata
7, 9, 19. *Excipimur* Bong. excipi non D. Excipinor *B.* 1. exſcipi ñ
admodum Bong. Pal. 1. D. adhuc adm. F. adhunc adm.
cum fecere Mer. ſpem
Hephæst. Ald. Hepheſt. Mer. Baſ. Bong. Frob. Col. Epheſt.
lepore Bong. Mer. & lep. *B.* 1. & lep. exercitus
illi Pal. 1. Ald. Col. Mer. Baſ. virili
erat D. Ald. Col. Mer. Baſ. non erat
7, 9, 20. *Maracanda* Pal. 1. *B.* 1. maracanta D. F. P. Maracantum *B.* 2. maracantam Col. Baſ. Ald. Maracandam Mer. Mercantum
pernenit Pal. 1. D. Bong. *omit.* *ex qua* Mer. in qua
7, 9, 21. *peruenerat in* sic D. *sed* Pal. 1. peru. ad
7, 10, 1. *maceri* Bong. maiore
Octoginte Ald. LXXX. P. ſeptuaginta
7, 10, 2. *fertur, Torrentem eum* Frob. Mer. Col. Baſ. D. Ald. fertur torrens. Eum
7, 10, 3. *iudicium* Pal. 1. D. iudicum
7, 10, 4. *vt per* Pal. 1. Mer. *omit.* per
tradi Pal. 1. tradi
more Bong. modo
lasciuiosi Pal. 1. laſciuiotis Amst. laſciuiore
7, 10, 5. *Rex* Pal. 1. D. Bong. eſt rex
venerari sic Bong. *sed* Frob. Mer. Col. Baſ. Ald. euoc.
7, 10, 6. *vellere* F. victoriæ
maioribus Mer. moribus
redditu D. F. F. *B.* 2. Mer. redditis
mortem D. mort. reddentes
vitæ D. F. F. *omit.*
celebrare D. Bong. celebrarent
7, 10, 7. *admir. magn. an.* P. magn. an. adm. Amst. Lugd. *omit.*
itaque F. utique

7,10,8. *se inimicos* Pal. 1. *omit.* se Mer. D.F. se inimicos hosti fuisse respondent P. in. hosti (*omisso* se) f.r. *B.* 1. inimicos hostes f.r. *B.* 2. in hostes *& superse.* i. hostis. *omissis intermediis* ei, sed bello lac.
maluisset P. mallet
7,10,9. *acciperent* P. accepezant
dixerunt Mer. dixerant
quandeq; sic Bong. *sed* Ald. Frob. Mer. Col. Baf. quando
erant B. 1. crant
in fide Frob. Ald. Mer. Col. Baf. *omit.* in
charitate Ald. car. P. B. 2. Kar.
7,10,10. *Peucolas* P. Penchol.
tribus millibus B. 1. III. ∞. *B.* 2. III°.
maiori B. Amft. maiore
Ecbatana Col. Ecbath.
7,10,11. *Ptolemaus* Col. Ptolom.
adduxerunt Pal. 1. B. 1 Frob. adduxerant P. *omit.*
7,10,12. *è Syria* Bong ex S.
Asclepiodorum P. Asclepiorum
octo millia Ald. VIII. *omiss.* mil. F. octo milia Col. Baf. octo Mer. septem *omiss.* mil.
quos Bong. quis
quingenti F. sescenti
7,10,14. *cum* Ald. Tum D. Pal. 1. Bong. tamen
exstitisse Pal. 1. exuisse
Donum Dei Bong. *omit.* Dei Pal. 1. deorum donum
7,10,15. *Margianam* Pal. 1. *B.* 1. marganiam
spatiis Pal. 1. Col. Baf. Mer. stadiis
7,10,16. *tum* Pal. 1. tamen
7,11,1. *pacaverat* Pal. 1. D. Ald. Frob. Mer. Baf. Col. pac. rex
Arimazes Mer. Baf. Arimaxes
cum XXX. B. 1. *omit.* cum
7,11,2. *circuitu* Pal. 1. *omit.*
7,11,3. *ulteriora* D. Mer. ad ult.
altos Bong. altus *sed* in B. 1. *superscr.* o.
habent P. habet
specum Pal. 1. D. Ald. Frob. Mer. Col. spatium
7,11,4. *animo* Pal. 1. *omit.*
7,11,5. *Cophen* Pal. 1. Ald. Mer. Cophan
Arimazes D. Bong. Arimazos Pal. 1. Arimares
superbe B. 2. P. superbiæ
volare possit Bong. vol. etiã possit *& in B.* 1. *superscr.* e. posset Amft. Lugd. etiam vol. poss.
7,11,6. *illudentis* Pal. 1. D. Mer. Baf. Ald. eiud.
pinnas sic Bong. *prater* B. 1. *sed* Ald. Baf. Mer. pennas
crederet B. 1. crederent
7,11,7. *perniciosissimos* Bon. Lugd. Amft. Col. Elz. Baf. Mer. perniciss.
consueverint Pal. 1. D. Bong. consuenerat Mer. consueuerunt
7,11,8. *Vobiscum* Mer. nobiscum
mei sic Bong. *sed* Ald. me
ante sic D. *sed* Mod. ante me
lassitudine Mer. latitud.
vim frig. Pal. 1. vim videlicet frig.
7,11,10. *solerter* Bong. sollerter
ferentes Mer. Ald. ferentis
desperaverunt D. Mer. Ald. desperauerint
7,11,11. *admotis P. omit.*
conuertam Pal. 1. auertam
7,11,12. *ei* sic D.
accipiet B. 2. P. F. accipiat
proximus ei sic D. *sed* Pal. 1. proxime ei
venerat sic Bong. *sed* Ald. Mer. venit
Certum Pal. 1. Certum autem Ald. Mer. Cæterũ Bong D. Ceterum autem
habeo sic Bong. *sed* Ald. iubeo
7,11,14. *circumuectos petrã* Bong. circumuectus petra D circumuectos petra Mer. Amft. Col. circũuectus petrã
7,11,15. *peruentum* Pal. 1. ventum
leuauere semet Ald. leuauere se Bong. leuare semet
cum cun. Mer. Bong. quibus cum cun.
quesgradus subinde D. Mer. Pal. 1. Bong. grad. sub. quis
insisterent Pal. 1. insistetant
7,11,16. *enixus* Bong. D. nisi Pal. 1. emersũ Mer. Amft. Lugd. Frob. enisis
patienda Mer. patientia
7,11,17. *multatis* sic Bong. *sed* Ald. Col. Frob. Baf. Mer. mutilati Pal. 1. B. 2. mulcati
7,11,18. *specus infra* Pal. 1. specui intra
euolutum sic D. Pal. 1. *sed* Mod. euolutum, & os specus Ald. reuolutum
notauerunt Baf. notarunt
7,11,19. *intellectum est* B. 1. intellectam B. 2. intellecta
amisse est
imposuere P. imposuerunt
duos P. duo
interisse Ald. interisse
cognoscunt B. 1. F. Mer. agnosc. *B.* 2. P. adnosc.
7,11,20. *vicem* Pal. 1. D. Mer. Baf. Ald. vice
restitit sic Bong. *sed* Ald. restitit
domum P. domum
conspectum oculorum sic D.
7,11,21. *intermittente* Pal. 1. *B.* 1. nunc intern. Frob. Col. Ald. Mer. Baf. tunc
condidi. Verum vt Pal. 1. nunc condito. Vt B. 1. conditor vt
7,11,22. *apparuit cælo* Pal. 1. D. adpar. cælo Lugd. Amft. *omit.* cælo
consil. inir. P. inir. consil.
7,11,23. *Cophes* sic Bong. *sed* Ald. Pal. 1. Col. Mer. Baf. Cophas
ad eos missus sic D. *sed B.* 2. admissus

tradere

tradere Amft. traderet
insturo D. Bong. instituri *in B.* 1. *loco i subscriptum?*
7,11,24. *prehensum* Bong. prensum B. 1. apprehensum
extra specum prodeat P. exeat specum
eius, Col. Frob. Mer. Baf. Ald. eius
pinnas sic Bong. *sed* Ald. Baf. Mer. pennas
ait hab. mil. Bong. *prater* B. 1. hab. mil. ait
contentus Mer. contentus
7,11,26. *vt incol.* sic B. 1. *sed* Ald. Col. Frob. Mer. Baf. *omit.* vt
7,11,27. *Arimazi* Amft. Arimazis (*iunt.*
insensus D. Bong. Mer. *omit.*
7,11,29. *dediticiorum* sic D. *sed* Ald. Baf. deditiorum Bong. dediciorum Pal. 1. *B.* 1. deditorum
capta D. capt?
Artabazum D. Bong. Artabazes
est D. Bong. *omit.*

LIBER VIII. P. Expli. liber Sextus Quinti Curtii Rufi hist. *Alex. Magni Mac.* regis incipit VII. feliciter B. 1. Q. Curti rufi hist. lib. VII. explicit. incipit liber Octauus. *B.* 2. Curti rufi hist. lib. VII. Expl. incipit octauus F. Finit lib. VII. inc. VIII°. Mer. Q. Curtii de reb. gest. Al. M. reg. Mac. lib. VII.

8,1,1. *dissonem* Pal. 1. dissonem
Hephæst. Ald. Hephest. Mer. Baf. Col. Ephest. *vt semper.*
8,1,3. *At B.* 1. *omit.*
equit. Mass. Bong. Amft. Lugd. Mass. equ.
Atinas P. atinas
parabantur Baf. præpar.
8,1,4. *quæ erant* sic D. Pal. 1. *prædæ perdac.* sic D.
8,1,5. *prædab. sequeb.* P. seq. præd.
in ea D. in eam
8,1,6. *Daha* sic Bong. *sed* Ald. Mer. Baf. Col. Dacæ
8,1,7. *rursus* Bong. *omit.*
Maracãda sic Bon. *sed* Ald. Mer. Baf. Col. Maracandam
8,1,8. *Phrataphernes* D. Bong. *prater E.* 1. Phrataphenes Baf. Mer. Col. Phrataphanes
qui præerat Bong. D. Pal. 1. qui Choras præierat Mer. qui oris præerat
Dahis sic Bong. *sed* Ald. Baf. Mer. Col. Dacis
adiunctis D. Pal. 1. Bong. *prater B.* 1. adiunctus
miserat P. erat
8,1,9. *regem* Mer. regnum
8,1,10. *benigne and.* Grut. aud. ben.
Artabazũ Bong. Ariabaz.
Bazaira D. Bong. Bazaira Pal. 1. *Ba* —
8,1,11. *illa* P. illa
indicia P. mendacia Col. inditia
8,1,12. *Spatiosas* D. Bong. speciosas Col. spatiosas
8,1,14. *incurrerent* Pal. 1. occurr.
semet vno sic Bong. *sed* Ald. Mer. Baf. Frob. Col. *omit.* vno
8,1,15. *venaretur* Pal. 1. venarent Amft. Lugd. venarentur
in Syria D. Bong. insidia F. *superscr.* in Sylua, *quomodo habet B.* 1.
humere F. humore
laceratus D. lancratũ Bong. laceratum *sed in B.* 1 *superscr.* s.
8,1,16 *ipsissimo* P. ipsum
8,1,18. *tamen* sic Bong. *sed* Ald. tum
fenere Mer. finere
more D. Bong. morem
ne pedes Pal. 1. Bong. *prater* P. F. nam vt ped. Mer. vt ped.
venaretur sine dilect. Pal. 1. venerctur haud fine dilect. *sed superscr.* a. venar. Med. ven. haud fine del.
8,1,20. *texit* P. protexit *& Rhosacen* Bong. & Rhosacetis Pal. 1. Ethrosatis B. & hrosacis Ald. Baf. Mer. Frob. Col. Rosaceris *omisso* &
8,1,21. *Hellanice* sic Bong. *sed* Ald. Helan.
8,1,22. *etiam* Pal. 1. esse *sentiebant* P. sentiebat
8,1,23. *tamen* sic Bong. *sed* Mer. Baf. Col. Ald. tum Frob. *omit.*
Choroneam D. Ceronzam Ald. Cheronciani Amft. Cheroneam
8,1,25. *esse* Pal. 1. fuisse *insutum* Pal. 1. vnico
Illyricos Amft. Lugd. Illyrios
afuisse Bong. adf.
vsquam Pal. 1. nusquam Mer. Baf. Ald. Col. vnquam
8,1,26. *Samothracum* Pal. 1. Samathr.
fid eius antecess. P. antec. fid. *B.* 2. *omit.* fidem
8,1,28. *Tum* Bong. cum *cubabant* Pal. 1. excub.
posset D. possit
8,1,29. *inscriberetur* Bong. inscriberent. In *B.* 1. *desit hoc verbum, & reliqua vsq; ad verbum* abdiderant, *infra* 8,3,37.
8,1,30. *quod* Pal. 1. quod
Clytus Bong. Clitus *& ita deinceps.*
8,1,31. *Senesq;* sic D. Pal. 1. *contentio est* P. contentione
quem Mer. quibus
8,1,32. *animo* Bong. aio Ald. omnino
si finem sic *B.* 2. F. *sed* Ald. ne fin. F. vt fin.
vno Pal. 1. vno
prava Pal. 1. cum prava
8,1,34. *Arvillorix* Pal. 1. Ar cum victoriæ arbitrium *in B.* 2. *etiam superscr.* cum Col. Ald. Mer. Baf. Bong. Ar victoriæ arbitrium
maius praemium D. magis præcipium Col. Ald. Mer. Baf. magis præcipuum P. magis propitium
8,1,35. *præcipitia ingenia* Pal. 1. præcipua ingenia D. Frob.

Frob. Lugd. Amst. præcipitia ingenia Ald. præc. ingenitia
8,1,36. *Atharias* Ald. Tarrhias Bong. Atharrias
pugnam Pal. 1. pugna
Halicarnassum Ald. Baf. Lug. Fro. Col. Alicarnasum Amst. Alicamass.
8,1,37. *ergo* Bong. igitur
iuuenibus Pal. 1. iuuenibus
aunculum tuum sic Pal. 1. *sed* Ald. au. tuum Alexandrum
Italia Bong. *Mer.* Baf. Italiam
8,1,38. *actis* P. F. iactis
8,1,40. *cubuerant* Pal. 1. accub.
8,1,41. *virulentiam* D. Pal. Mer. *Baf.* Ald. Col. viol.
8,1,43. *mero* Bong. olim meo
8,1,44. *adiecto* Ald. adiect is
quam Baf. quem
8,1,45. *Petdicca* Col. Perdica
8,1,46. *Leonatus* D. leonnatus
abstulerant Baf. abstulerunt
8,1,49. *obstrepente* D. Bong. Pal. 1. obstrepentes
procurrit Bong. procurrit
ablata Pal. 1. allata
in Bong. Mer. his
8,1,51. *iam* Pal. 1. *omit.*
esse sic D. Pal. 1. *sed* Mod. se esse
8,1,52. *& Parm.* Pal. 1. perem & Parm
8,2,1. *postæquam* Amst. Lugd. postquam
perstexit P. perpex.
8,2,2. *abusus* Mer. se abus.
licentiam D. P. F. licentia
putetur sic Pal. 1. D.
nefanda Mer. Frob. Lugd. Col. Baf. nephanda
8,2,3. *excidat* Pal. 1. D. Ald. Frob. Col. Mer. Baf. excipiebat
8,2,4. *exulsam* D. euolsam
8,2,5. *violatus* B. 2. heiul.
perpetuante Pal. 1. Ald. Frob. personans Col. *Mer.* Baf. personat
ei B. 2. ẽs
8,2,6. *In has* Lugd. Amst. Inter has
exulta Bong. extructa
actus D. ictus *sed suprascr.* a *prato* Pal. 1. D. Col. Mer. *Baf.* statuto
Dei P. B. 2. dei
manifestam Mer. manifesti
8,2,7. *aliæ, aliæ* sic Bong. *sed* Ald. aliãs, aliãs B. 2. alios
8,2,8. *accub. mortem* sic D. Pal. 1. *sed* Amst. Lugd. *omit.* mortem
8,2,12. *Quoque* Pal. 1. quorum
Clytum Mac. decernunt, sepulturæ quoque prohibituri, ni rex Mer. Clytum dixerunt. Macedones quoque sepulturam prohibituri rex
Maracanda Mer. Col. Baf. Marracandam
8,2,13. *parte* sic Bong. *sed* Ald. parta
8,2,15. *postæquam* Bong. Amst. Lugd. postquam
millia P. B. 2. omittunt
ducenti F. quingenti *in* P. B. 2. cIID.
8,2,19. *Nauta* Ald. Nautaam Bong. Nausi Pal. 1. D. Nauta Frob. Mer. Col. *Baf.* Nauram
Sysimithres Ald. Sisimytres Bong. D. Simithrides B. 2. Simitrides Pal. 1. etsimethres Mer. Sysimithrides
8,2,20. *Duobus millibus* Ald. II. mill. P. duo milia Pal. 1. D. II Amst. Lugd. Is
qua Pal. 1. qux
sepserant sic Pal. 1. D. *sed* Amst. Lugd. sepserat
prætexebat Pal. 1. prætex se flueb.
qui terga petræ claudebat D Bong. tergo petra claudebãt Pal. 1. terga petræ clauserat Mer. ergo petra claudebat Amst. Lugd tergo petra claudebat
8,2,21. *aditus* Pal. 1. aditum
obscura sunt Pal. 1. D. Bong. obsunt
campos ignotum Bong. campo signorum
8,2,22. *valida* Pal. 1. D. Ald. Mer. Baf. Côl. ac validas
Barbari Bong. barbarorum
supergressus D. Bong. supergress.
8,2,23. *explere* P. implete
8,2,25. *Oxarten* Ald. Oxyarten P. D. Oxortan Frob. Pal. 1. Oxartem B. 2. Exortan Baf. Mer. Col. Oxortem
8,2,26. *emicabant* D. Ald. Frob. *Baf.* Mer. Col. micab.
8,2,27. *Oxartes* Ald. Oxyartes P. Oxanthes Mer. Baf. Col. Oxortes
Sysimithrē Pal. 1. Sysimeth. Mer. Sysimithridē *sic semper. hortatus* Pal. 1. orare
8,2,28. *Sysimithres* Pal. 1. Bong. Sysimeth. Ald. Sisimythres F. Sisemthres
annuebat sic Pal. 1. *sed* Mer. *Baf.* Col. abnueb.
illius venisset Pal. 1. illius venire
8,2,29. *hostis vires suas* Pal. 1. hostes vires ſuas Mer. Col. hostis vires suas
8,2,30. *Oxarte* sic Bong. *sed* Ald. Oxyarte P. Oxarthe Mer. Col. *Baf. Oxarte precatus* Mer. Ald. *Baf.* Col. imprecatus
8,2,31. *Oxartem* P. Oxarthen Ald. Oxyartem Mer. Oxotrem Baf. Col. Oxortem
Oxartes Mer. Oxottes *Baf.* Col. Oxottes
8,2,32. *præsentiam* Pal. 1. D. præsens
Minerua Pal. 1. minuere
Sysimithri Bong. Sisimethri Ald. Sisimythri
8,2,33. *subigendos* Pal. 1. persequendos
8,2,35. *tamen* Pal. 1. *omit.*
comitari Pal. 1. Mer. Baf. Col. comitare

adul-

adultus Mer. adultos
apparuerat Ald. Mer. Baf. Col. apparet Frob. apparcat
8,2,36. *CC.* Pal. 1. Ald. Frob. Col. *habent* L. *sed* Lugd. Amst. *habet* D. & F. quingenta
8,2,38. *postæquam* Bong. Amst. Lugd. postquam
corpus sustent. P. sust. corp.
proxime sic Bong. *sed* Ald. proxime
8,2,39. *ille* Pal. 1. vllo
8,2,40. *Erigyus* Bong. Mer. Erigyus ut *semper* Frob. Elz. Ald. Lugd. Erigyius Baf. Col. Erignus
8,3,1. *Dahæ* sic Bong. *sed* Ald. Mer. Col. Baf. Dacæ
Spitamenem esse Bong. Spitamenen esse *B.* 1. Spitamenes se quasi vellet Spitamen esse
fatigata P. fatiganda
8,3,2. *vxoris immod.* P. imi. vx.
agre fugam Bong. xgram fuga Mer. xgram fugam
8,3,4. *acinacem* Ald. Acinacem B. 1. 2. Acinacim
8,3,5. *è consortibus* sic D.
8,3,6. *penates* Bong. penitens
his B. 1. 2. iis
8,3,7. *sibi* Bong. *omit.*
vestibula Mer. vltima
8,3,8. *vinoq;* Bong. vino quoque
semisomnus Bong. & sem. Pal. 1. semisomnis
8,3,10. *esse* sic *B.* 1. 2. *sed* Pal. 1. Ald. Fro. Mer. Baf. Col. adesse P. F. esset
8,3,11. *Barbaram* P. Barbatim
aspersam Bong. respers.
conspexit P. respex.
8,3,12. *stare in vestibulo* Bong. in vest. stare F. in vestibulum stare
8,3,13. *nostes* sic Pal. 1. D.
8,3,14. *multum D. omit.*
tanto sic Bong. *sed* Frob. Ald. Baf. Col. quique tant. Mer. qui tantis

inuecturus moram, Bong. Lugd. Amst. Mer. inuecturus moram, Ald. Frob. Baf. Col. iniect. moram fuisset
8,3,15. *tamen* Lugd tandē *denuntiarig* Ald. Col. Mer. Baf. denunciariq; P. F. *omit.*
8,3,16. *Daha* sic Bong. *sed* Ald. Mer. Col. Baf. Daex
Spitamenis Bong. *præter* F. Spitaminis
Daraphernem P. Phratapher. Mer. Dataphrenem
8,3,17. *Phratapherni* Mer. Baf. Col. Pharaph.
Hyrcaniam & Ald. Mer. Col. Baf. *omit.* &
Mardos Pal. 1. Cardon Bong. casdos D. Eardis P. Mer. Baf. Col. cardos
Tapyris Bong. Mer. Taphiris Pal. 1. D. Taphyris Baf. Col. Lugd. Amst. Frob. Tapyris
Phradatem Bon. Phradaten
Arsami Cariæ Pal. 1. Arsamidram Cariæ D. Arsami, Dramearū Ald. Arsami Dranarum Bong. Arsami Dameārum Mer. Arsami Dramarum
Stasanor. Arsaces Bong. tan sono tarsaces & *suprascr. lit.* tam sano tarf. Pal. 1. Tharsanor. Arſ. D. Tamsorto. tarsaces Mer. Baf. Col. Tansonor. Arsaces
Oxydates sic Bong. *sed* Ald. Exodates Mer. Baf. Col. Occidates
discederet B. 1. secederet Pal. 1. decederet
mentus sic Pal. 1.
Dedisse nemi Pal. 1. B. 1. 2. ditameni
8,4,1. *Gabaza* sic F. *sed* Bong. Pal. 1. Mer. Gazaba Ald. babas
Mazæo Mer. Baf. Col. Mazeo
8,4,2. *minis* sic B. 1. *sed* Ald. Frob. Mer. Col. Baf. *omit.* & D. *qui in marg. adscriptum habet* damno
damno B. 1. 2. *omit.* Amst. sine damno
8,4,3. *fulgura* B. 1. fulgora
inuecturus moram, Bong. Lugd. Amst. Mer. inuecturus moram, Ald. Frob. Baf. Col. iniect. moram fuisset
8,3,15. *tamen* Lugd tandē *denuntiarig* Ald. Col. Mer. Baf. denunciariq; P. F. *omit.*
8,3,16. *Daha* sic Bong. *sed* Ald. Mer. Col. Baf. Daex
Spitamenis Bong. *præter* F. Spitaminis
Daraphernem P. Phratapher. Mer. Dataphrenem
8,3,17. *Phratapherni* Mer. Baf. Col. Pharaph.
Hyrcaniam & Ald. Mer. Col. Baf. *omit.* &
Mardos Pal. 1. Cardon Bong. casdos D. Eardis P. Mer. Baf. Col. cardos
Tapyris Bong. Mer. Taphiris Pal. 1. D. Taphyris Baf. Col. Lugd. Amst. Frob. Tapyris
Phradatem Bon. Phradaten
Arsami Cariæ Pal. 1. Arsamidram Cariæ D. Arsami, Dramearū Ald. Arsami Dranarum Bong. Arsami Dameārum Mer. Arsami Dramarum
Stasanor. Arsaces Bong. tan sono tarsaces & *suprascr. lit.* tam sano tarf. Pal. 1. Tharsanor. Arſ. D. Tamsorto. tarsaces Mer. Baf. Col. Tansonor. Arsaces
Oxydates sic Bong. *sed* Ald. Exodates Mer. Baf. Col. Occidates
discederet B. 1. secederet Pal. 1. decederet
mentus sic Pal. 1.
Dedisse nemi Pal. 1. B. 1. 2. ditameni
8,4,1. *Gabaza* sic F. *sed* Bong. Pal. 1. Mer. Gazaba Ald. babas
Mazæo Mer. Baf. Col. Mazeo
8,4,2. *minis* sic B. 1. *sed* Ald. Frob. Mer. Col. Baf. *omit.* & D. *qui in marg. adscriptum habet* damno
damno B. 1. 2. *omit.* Amst. sine damno
8,4,3. *fulgura* B. 1. fulgora
non et. Col. nunc oc.
8,4,4. *coercentem* D. Mer. Bong. *prate* B. 1. adeuntium
fulminum S. Mer. fuminum & *sic* D. *sed correct.* in fulminum
Species B. 1. *omit.*
8,4,5. *Tum* Pal. 1. *omit.*
primo sic D *sed* Amst. Lug. primium
Sed tam nec sic D. *sed* Pal. 1. Sed nec etiam Lugd. Sed & iam nec
lubrica rigentes Pal. 1. lubricæ rig. D. lubrica & rig. Ald. Fro. Mer. Col. Baf. lubricæ & rig.
obuertrent P. obuerterant
8,4,6. *frigo is concreta* P. algoris acteto
astrinxerat Bong. adstrinx. F. abstrinx. Amst. astrixerat
8,4,7. *immobiles* Ald. Mer. immobilis Amst. Lugd. immobiles
8,4,8. *umbra* Pal. 1. Frob. Ald Mer. Baf. Col. vmbra
suppressarat D. succesſerat Mer. Col. Baf. Frob. Ald. suppreſſerat
8,4,9. *quæq;* Pal. 1. quisq;
fuligo F. fuffragia *& sic* B. 1. *sed subnotatu litera ra, & suprascr. u,* fuffugia
8,4,10. *malo* F. *omit.*
quibus ipsi cessarant Pal. 1. *omit.* D. Bong. *omittunt* quibus Mer. cui ipsi cesserant
8,4,12. *meare* Pal. 1. remeare
8,4,13. *testa Barb.* P. Barb. testa
quæ in Pal. 1. qui in
humide B. 2. umido
sed iam Ald. Mer. Baf. Col. sed etiam *B.* 2. si iam Pal. 1. D. B. 1. etiam
mille D. Pal. 1. Mer. *B.* 1. 2. XX. P. F. viginti
lixarum Calonumq; Ald. Lyxar. Cal. Mer. lyx. cal.
8,4,14. *sed &* Bong. sed etiam
8,4,15. *miles B.* 1. 2. miles tam

seq. Mer. vix seq.
tandem Pal. 1. D. *omittunt: sed adscribitur in margine*
tunc max. Bong. *præter* P. tum max.
adm. igne refon, artus P. ref. art. adm. igne
exsiluit Ald. Frob. Bas. Col. exiluit
in sua Pal. 1. *omit.* in
confidere Pal. 1. desidere
8,4,16. *effet exceptus* Bong. exc. eff.
8,4,17. *Exonid* B. 2. P. eo quid *B.* 1. F. & quid
capitale sic Pal. 1. *sed* Bong. capital *in* D. *supra* e. capitale
8,4,18. *pronunciari cupiet* P. *omit.*
essent P. sunt
8,4,19. *Sysimithres* Ald. S simythr. Bong. Simmithr. Pal. 1. Syfimethr. Mer. Syfimithrides
8,4,20. *Sysimithre* Bong. *præter* P. Sisimethre Mer. Syfimithride
Sacas Ald. Col. Bas. Sagas D. Mer. Bong. *præter* F. Sagos
petens D. Bong. petentem Pal. 1. petentes
millia P. F. milibus
Syfimithri Mer. Syfimithridi
8,4,21. *Cohortatus* Pal. 1. D. Bong. Mer. Cohortandus Ald. Oxyartes
se cum P. *omit.*
8,4,22. *ea* Ald. Frob. Mer. Bas. Col. eum
tradita, Ald. Frob. Mer. Col. Bas. tradit.
quo Regem sic Pal. 1. D.
8,4,23. *Recave B.* 2. F. D. roaxene
8,4,24. *imperantis* P. imperitantis
8,4,25. *ille* Amst. illi
duas Pal. 1. ducis
amore eum D. Ald. Col. Mer. Bas. amore
comparatur Mer. Ald. comparetur
vos Pal. 1. *omit.*
8,4,26. *deduceret* Pal. 1. P. ducereț
inferri Pal. 1. inferi
arbitri orientur Mer. arbitrarentur
8,4,27. *eius* P. regis
excepit Mer. excipit
meatus Bong. Mer. in med.
diuisum Pal. 1. diuisus
8,4,30. *electum* Bong. delectum P. delatum
sed post Pal. 1. *totam hanc periodum omittit.*
8,5,1. *ex omn.* sic Bong *sed* Ald. Fro. Bas. Col. & ex omn.
armata perduci Mer. arma perduci
8,5,2. *Astem* sic B. 1. *sed* D. Bong. Mer. *omit.* Catenen Col. Amst. Frob. Lugd. Bas. cathenes *sic pro nom. Hanslanes* P. caust.
ex specum P. Popercon
Babacene Pal. 1. Babacei D. Ald. Subacenen
8,5,3. *Indicum* Ald. Mer. indici
8,5,4. *Clypei* D. Pal. 1. *pereis* Ald. Col. Mer. *Perits*
vivere B. eburc
dicebantur D. dicebant
qua Regem Pal. 1. qui R.
8,5,5. *Iamq.* Pal. 1. Iam
effe matuum sic Pal. 1. D. *sed* B. 2. eſt maturum Amst. eſſe maturum rarus Mer. eſſe maturas
8,5,6. *salutare professentes* P. salutantes proſſemere
corpora P. corp. iubet Amst. corp. iuſſit
Pernecessa Ald. pernit.
8,5,7. *enim* sic Bong. *sed* Ald. etiam
habere sic D. *sed* Pal. 1. B. 1. libere
professionem P. malis professionibus
8,5,8. *Agis* Bong. Col. Mer. Bas. Hages
pessimorum D. piiſſimum Bong. piiſſimorum
post Charilaum B. 1. pi choer.
vitio D. Bong. vitium
adulator Bong. adſentator
quæ prop. Pal. 1. qui prop
præfecti dixit Bong. D. fereb.
tum Pal. 1. tamen
Pollice P. Pollice
cessures Pal. 1. ceſſurum
8,5,9. *comitium* Mer. conſilii
8,5,10. *Cleo* P. Cleo &
præparauerat sic Pal. 1. *sed* D. Bong. præparatum erat Amst. Lugd. præparatus erat
referri gratia Mer. gratiam referre
posset Pal. 1. poſſet Bon. poſſe
8,5,11. *Ne Herc.* Pal. 1. Ald. Frob. Col. Bas. Mer. Nec Herc.
8,5,12. *Tonsundem* Pal. 1. tandem
esse prod. ex Bon. ex. prod. eſſe
8,5,13. *perplexe* Pal. 1. perlexe
assistentem Ald. Chaliſt. Bong. Calliſt. *B.* 1. Calleſth.
paratus ad tale obs. Long. ad t. obſ. par.
8,5,14. *peteret, ne in per. ritu* Pal. 1. pæteretur ne per. rit. Amst. Lugd. peteret ne in per. externoq; ritus
8,5,15. *Nullam esse eandem* sic D. Pal. 1.
dare se D. Bong. dare ſe
8,5,16. *vt vita* sic D. Ald. *sed* Bong. & vt vita
8,5,17. *Credisne* Pal. 1. D. Credes
decreto Deos fatos Bong. Deos f. decreto
abolita Pal. 1. abolita
8,5,18. *imp. dare quam cæl.* Bong. cæl. dare quam imp.
8,5,19. *fluxere res* Bong. Amst. flux. adhuc res
Non pudet B. 2. nam pud.
8,5,20. *audiebatur* Pal. 1. exaud.
etiam vocem P. voc. et.
erant P. *omit.*
8,5,21 *erant* P. fuerant
aulea Pal. 1. Ald. Mer. auleam D. alea *& supraſcr.* u, aulea *quamedo &* Bong. *præter* P. *sed* Col. Frob. Bas. aulæam *lectus* sic Bong. *sed* Ald. Col. Frob. Mer. Bas. leſtos D. ſceſtis *& ſu-*

& supraſcr. o. leſtos
Agis Ald. Agin Bong. Hagen Col. Bas. Mer. Hagem
intraſſet P. intraret
8,5,22. *Perſe* Bong. cunctis *ſuper* sic D. Pal. 1.
ex his sic Bong. *sed* Ald. ex iis
Alexandri Pal. 1. Alexandro
8,5,23. *venetaberis* D. vexabetis
8,5,24. *tum* Pal. 1. eo
eo Bong. eum Mer. etiam
custodiam P. cuſtodia
8,6,2. *feruilitate* P. à ſerui.
8,6,3. *tunc adis* sic Bong. *sed* Ald. Mer. Bas. Col. *omit.* eius
8,6,4. *acceptas* sic D.
8,6,5. *verò. eos* Bong. cos verb.
nullum Amst. nemini
8,6,6. *stirpi per* sic Pal. 1. Ald. *sed* D. Bong. Mer. ſtirpibus *B.* 1. ſtirpipus
Romani P. Mer. Romanæ
8,6,7. *Sostratum* sic Bong. *sed* Ald. Sopatrum
Sostratum sic Bong. *sed* Ald. Sopater
in eos Frob. in quod
quoque P. *omit.*
8,6,9. *legerant* sic Bong. *sed* Ald. Frob. Mer. Bas. Col. *omit.*
Antipatrũ Asclepiodorum sic Bong. *sed* Ald. antipatrum Aſclepiodori filium,
plac. & Phil. Ald. Frob. Mer. Bas. Col. & Phil. plac.
Elaptonus & Epimenes. Cæt. Ald. Anticles & Ep. Cæt. Pal. 1. Elaptonus & Ep. cæt. D. Bon. Elaptonius *& superſcr.* h. Elapthonius & Ephimanes. Cæt. P. El. & Epimanes. Cæt. Amst. Lugd. Anticles Elapt. & Epimenes. Cæt. Col. Bas. Ant. El. & Phimanes. Cæt. Mer. Anticles & Elaptonius. Cæt.
8,6,10. *nocte* Pal. 1. noctu
8,6,11. *forte* Bas. ſorte
in permutando D. Bon. Mer. intermut.
exsequenda res P. *omit.*
8,6,12. *manua* D. Bong. Mer. *manica*
fuerant Pal. 1. fecerant
ipſe P. *omit.*
8,6,13. *ſtabant* Ald. ſtabat
fuit P. habebatur
adeo D. ſedis *ſed deleta initiali litera.*
8,6,14. *Iatu* D. Bong. Ixtantibus
extraheretur Lugd. extraheret
8,6,15. *ſeptem dies* sic P. *ſed* Pal. 1. ſeptima die Ald. VII. diem
reditura vice Ald. reddit. vice Bong. vice redit.
omnibus P. *omit.*
duraturam Pal. 1. duram *ſed correct. inter lineas* duraturam
8,6,16. *appeteret* Bong. adpet. Ald. Mer. Col. Bas. appeteret P. *omit.*
vt creditum Pal. 1. & cred.
prædicere D. prædicare *ſed ſupraſcr.* e, prædicere
præferens animi P. animi præf.
vt rediret P. redire
8,6,17. *dies ferme* P. ferme d.
8,6,18. *eſſ. ſui* P. ſui off.
ſpes eſt P. eſt ſpes
quam humana Mer. *omit.* quam
mentes, quam ingentes concupiſcentia deuouerunt Mer. mentis &c. Pal. 1. mentis ingentes concupiſcentiæ deuouerunt *B.* 1. mentis *& ſupraſcr.* e, mentes deuerauerunt *& ſupr.* t, deuotauer. P. mentis quam plerunque ingentes conc. deuorant D. mentes quam ingentes deuouerunt
8,6,19. *quoniam* sic Pal. 1. *quinquaginta* sic P. *B.* 1. 2. *ſed* Ald. III. *Aſer.* tria
ſeſtertia Ald. Sex. F. ſextertia *& ſupraſcr.* ſ, ſeſtertia
collaudatq; sic P. *ſed* Pal. 1. collaudanſq; Mer. D. Ald. collaudatiſq;
8,6,20. *vaſtellat aut* Pal. 1. expeteb.
Epimenes sic Bong. *ſed* Ald. Epimanes *ſic mox* Mer. Bas. Col. Ephimanes
Euryloche sic Bong. *ſed* Ald. Euryloco *& ſic mox.* Lugd. Mer. Bas. Col. Eutilocho
eſſe conſtit P. conſ. eſſe
8,6,21. *cuſtod. corp.* P. corp. cuſt.
8,6,22. *mœſtitia* Bong. mœſticie *Mer.* mœſticiæ *duorum alt.* Bong. *omit.* Mer. duos alteros
Leonatum sic Ald. *ſed* Bong. Leonnat.
& inan. Bong. ac lum.
mero ac ſomno Bong. ſomno ac mero
8,6,23. *fratrem* D. fratrum
detegeret sic *B.* 1. *ſed* Ald. Frob. Mer. Bas. Col. decederet D. decideret
Autores Ald. Authores B. 2. F. auctores *B.* 1. Pal. 1. D. auctuos
res Lugd. Amst. *omit.*
8,6,24. *ſed ſolitum puerorum* Pal. 1. *omit.*
8,6,25. *Idq; an* sic Pal. 1. Ald. *ſed* Bong. *omit.* an
verberum Pal. 1. verbor.
eſſet sic *B.* 1. 2. *ſed* Ald. Mer. eſſe
8,6,26. *periculi* Ald. Frob. Mer. Col. Bas. per quo euaſcrat Bong. per. quod euaſerat P. per. quod euaſerit D. Pal. 1. per. qd euaſeret
Tyridatis sic Bong. *ſed* Ald. Therid.
opulenti Pal. 1. D. Ald. Frob. Mer. Col. Bas. opulentis
intorq. Lugd. Amst. inter
8,6,27. *vitellos* Pal. 1. *omit.*
adductis Pal. 1. deductis
& nolle Mer. ac nocte
die Ald. *omit.*
8,6,28. *adhibuit* P. inhib.
ne de Bong. nec de
contig. eos P. eos cont.

8,6,29. *cunctatione* Pal. 1. contractione
8,7,1. *Nisi vero* B. *omit. hæc omnia usq; ad illa* 8,9,21. reis vinciunt
quoniam Pal. 1. quomodo
consilium P. cons. vnde
8,7,2. *Sepolis* F. Sobolis Pal. 1. *omit.*
8,7,14. *seu. tua sup.* P. sup. siuu. tuæ
quisque Bong. Mer. quidem *e vestig.* Pal. 1. D. Mer. à vil.
pertinet Bong. *omit.* D. *supplet inter lineas*
accipiunt sic Pal. 1. *sed* Bon. Amst. Lugd. excip.
quibus tu sic Bon. *sed* Ald. Frob. Col. Mer. Bas. *omit.* tu
8,7,5. *equuleum* Ald. Lugd. Mer. Bas. Col. ecul D. acul.
quos vic. fuere sect. P. fuere sp. quos vic.
8,7,7. *ferrum* P. ensem
perstig. sic P. *sed* Ald. Mer. Col. Bas. peritq;
augentem Pal. 1. agentem
patientes Mer. patitet
8,7,8. *Quam* Mer. quem
ad Calpe. Frob. Mer. Col. Bas. & Cal.
8,7,11. *millia* Bong. *omit.*
gratuita sic Bong. *sed* Ald. gratuitas
sint sic P. *sed* Ald. Mer. Col. Bas. sunt
8,7,14. *quod* Pal. 1. quid
nec te est P. est morte
8,7,15. *pares* D. Bong. poreſt
fere cæpisti P. didicisti
quod Amst. Lugd. Elz. quid
possent Pal. 1. possent
8,7,16. *pares* sic Ald. Pal. 1. D. *sed* Mod. parce his
8,8,1. *sint* Bong. sunt
traditæ a mag. sc. P. à mag. f. trad.
8,8,2. *et vestigia* Pal. 1. D. Bong. Mer. *omit.*
non solum ipse Amst. Lugd. *omit.*
ipse Pal. 1. D. Bong. Mer. ipſi
huic latroni Bong. latr. huic *debet* Bong. Mer. deberet
8,8,3. *Macedonia* P. *omit.*
Regium sic Bong. *sed* Ald. Pal. 1. Col. Frob. Mer. Bas. regibus
castig. eum sic Bong. *sed* Ald. Fro. Amst. Mer. Col. Bas. Lugd. eum cast.
oportet Mer. Bas. Col. Ald. oportere
ferus P. sertius
pueros huius sic Bong. *sed* Bas. Col. Ald. Frob. Mer. hui. puer.
8,8,4. *in ipsum mea* P. mea in ip.
ignoratis & commemorare sup. est. Hermolao Ald. Frob. Col. Bas. Mer. ignoratis commem. sup. est Herm. Amst. Lugd. ignoratis Herm.
sup. est. Hermolao D. Pal. 1. superuacuum Hermolao
8,8,5. *meruerit* sic D. Pal. 1. *sed* Bas. Col. Lugd. meruit
8,8,6. *industria* Col. Frob. Ald. Mer. Bas. indicibus Lug. indiciis
Rursum consilium per bien. Pal. 1. Rursus consu. parricidâ per trien. Elz. Amst. Frob. Ald. Col. Mer. Bas. Lug. Rursus consu. per bien.
8,8,7. *hostem* P. insidiatum
8,8,8. *in ipsorum* D. Pal. 1. Elz. *omit.* in
imperia Pal. 1. ingenia
8,8,9. *mirer* P. Mer. miror
Nolo sing. P. F. D. nolo in sing.
insulam P. Pal. 1. D. B. 2. inuis. mihi
libertatem meam fac. Ald. libertatem m. fec. P. meam f. libertat.
greges ferum. Bong. ferum greg.
8,8,10. *quidem, moderatores* Amst. Frob. Mer. Lugd. Ald. quidem. Moderat. P. mod. quidem
dimidiam partem Bong. dimidia parte
quoque D. *omit.*
8,8,11. *vobiscum* Col. Bas. vobis. cum
8,8,12. *nostra* B. 2. ura
auaritiæ Pal. 1. auaricia
8,8,13. *mores in* F. *omit.* D. Pal. 1. Mer. *omit.* mores
transfunde D. Pal. 1, B. Mer. transfeundo
esse Pal. 1. *omit.*
apte P. *omit.*
8,8,14. *Illud* P. illum
8,8,15. *Deum esse* P. esse Deum
8,8,16. *volus* D. Pal. 1. Ald. Frob. Col. Bas. Mer. volui ostendere
8,8,17. *aut argenti* P. argentiue
venisse Bong. venire
deus ille P. *omit.*
8,8,18. *fuerunt* Mer. fuerãt
8,8,19. *suum* Bong. D. ruum cum
cui Pal. 1. *omit.*
in me D. Pal. 1. *omit.*
Olynthio Mer. Col. Olinheo Bas. Olinthio
8,8,20. *Regi* Pal. 1. reis
8,8,21. *ante* Pal. 1. D. Ald. Frob. Mer. Bas. Col. *omit.*
aulæ & D. Bong. Mer. male
8,8,22. *nullius cædes* Ald. nullis cæd. D. Bong. Pal. 1. nullius cædis
quam Bong. *omit.*
quod Pal. 1. *omit.*
8,9,1. *bello* P. in bello
8,9,3. *quæ* Pal. 1. qui
8,9,4. *a col.* Pal. 1. *omit.* à
8,9,5. *omnia ab ortu maximo* Al. Fro. Bas. Col. o.a.o. fluuius eximius D. Bong. Mer. omn. ab Oriente fluu. ex. Pal. 1. amnis ab Oriẽte eius exiens
à Meridiana regione Mer. ad Meridianam regionem
& magnorum D. ex magn.
8,9,6. *Pterq.* sic Bong. *sed* Ald. Frob. Bas. Col. vtq;
multasq; sic Bong. *sed* Ald. Frob. Bas. Col. multas
8,9,7. *impeditus* P. Col. Frob. Bas. Ald. impeditur, quibus
crebro D. Pal. 1. quia crebro Mer. quibus crebro
8,9,8. *Acesines* D. Pal. 1. Bong. *Acesin* Mer. Acessines
Quippe Ganges ass. ex inst. ob. est D. *omit. sed addunt in marg.*
8,9,9. *Dyardenes* Bon. *omit. crocodilos* Bas. 1. Cocodrilos B. 2. crocodillos P. cocodrillos
vel F. vt
delphines Bong. delphinos
genticus P. *omit.*
8,9,10. *Erimanthus* B. 2. D. Ethimantus Mer. Ethimanthis
crebro flex. P. *omit.*
8,9,11. *interfusum* P. præterfl.
8,9,12. *Aquilones* D. Pal. 1. Bong. Mer. Aquiloni
decurrunt D. Pal. 1. Bong. Mer. decurrunt
y cohibitis D. Pal. 1. Bong. his cohibitus Mer. is cohibitis
penetrant D. Pal. 1. Bong. Mer. penetrat
mittet D. Pal. 1. B. 2. Mer. mitis *Alij* Bong. mittis
8,9,13. *milia* sic Bong. *sed* Ald. *omit.* in
patet Pal. 1. Frob. Col. Ald. Bas. Mer. statutas
exæstuent P. exæstuens
nec vbi D. Pal. 1. Bong. Mer. vbi
natura D. Bong. natura
ingessit Pal. 1. Bong. *omit.* Ald. ingressu Mer. mare suo alluitur ingessit, nec colore
8,9,14. *certe* P. *omit.*
quæ Bong. quod Pal. 1. D. quid
8,9,15. *limi* Pal. 1. limi
cera P. iare B. 2. Pal. 1. D. Mer. charix F. certe
8,9,17. *rhinocerontes* D. rinoceronтas
8,9,19. *postquam* sic Bong. *sed* Ald. Frob. Col. Elz. Mer. Bas. posteaquam
8,9,20. *lucorum quæ* Frob. quoque loc.
8,9,21. *cæsaje* sic Bong. *sed* Ald. Frob. Col. Bas. Mer. carbasa
8,9,22. *rendent* sic Bong. *sed* Ald. Bas. Col. tondentur Mer. tondetur
ad lenitatem Ald. D. Pal. 1. Frob. Mer. ad speciem lenitatis Col. Bas. B. 1. ad spec. lx. uitatis Amst. ad lauitatem
8,9,23. *supra* Mer. super
vitia. Cum sic D. Pal. 1. *sed* Ald. vitia cum Lugd. Amst. est. Cum *omisso* vitia
se in Pal. 1. seue in D. Frob. Col. Mer. Bas. Ald. sane in
8,9,25. *ramis aues* P. auram.
cantu ferius Pal. 1. cantiferiis
8,9,26. *visa* D. P. F. visum
opera Pal. 1. aurata
8,9,27. *ornat* B. 2. ornata
cunæ Bong. tum
legationibus D. Pal. 1. Bong. legationis
illinuntur sic P. *sed* Ald. Frob. Col. Mer. Bas. illinunt B. F. in linuntur
8,9,28. *Binum* Bon. Binum Ald. Frob. Mer. Bas. Col. binorum P. duorum
nixu Bong. Amst. Lugd. Mer. nisu
Longior Pal. 1. longiora
perdita Pal. 1. prædictis
à Rege sic Bong. *sed* Ald. Col. Frob. Mer. Bas. aliud reg.
luxuria Pal. 1. luxuriam
8,9,30. *Ab iisdem* Bong. ab his Mer. ab hisdem
pellices Bong. pelices *vt & supra*
8,9,31. *inter hæc* P. inter tot
genus est F. B. 2. *omit.* est
quos Bong. *præter* F. quod *pulchrum*) *&* Pal. 1. pulchrum est
8,9,32. *aut* Ald. D. Col. Bas. Mer. autem
honos P. honor
8,9,33. *publicus* B. 1. puplicis
scire Pal. 1. scire
8,9,34. *capitale* sic Pal. 1. *sed* D. capital
8,9,35. *descript. dies* P. dies desert.
plene P. F. *omit.*
seruant Fro. Col. Ald. Mer. Bas. seruantur
8,9,36. *Lunæ* P. linæ
edicto sic Bong. *sed* Ald. iccirco
8,9,37. *sacræ operæ præt.* D. Pal. 1. Mer. sine opere *omisso* pretium
8,10,2. *vsurus* Pal. 1. vsuris
quos Bong. Mer. quis
transportare Pal. 1. portari
8,10,4. *occurrerant* Lugd. Amst. occurretunt
8,10,5. *præcipit* P. præcepit
8,10,6. *est* Bong. *omit.*
tamen Pal. 1. *omit.*
8,10,7. *Nysam* F. B. 2. Nysan
mania ipsa Bong. Lugd. ipsa mœn. Amst. *omit.* ipsa
horrore D. horror
8,10,8. *flammam* P. flammas
falla erant Bong. ex. fasta Mer. facta erat
8,10,10. *& mania* sic Bon. *sed* Ald. Fro. Col. Mer. *omit.* & *circumsideri* B. 1. *supra scr. a*, circumsidari Ald. circumsideri
8,10,12. *sita est* F. sita erat
Meron sic P. F. *sed* Ald. Mœrum B. 1. 2. Memorem D. Mempron *sed dissimilis tertia & quarta littera* Pal. 1. Memoron
femine Bas. Col. Lugd. fæmine Elz. femina
celatum Ald. cæl.
8,10,14. *fuces* B. 1. 2. Pal. 1. fuci Mer. luci
seminum P. F. Mer. seu germinum D. segminum *& supra scr.* u, *&* i, seu germ. B. 1. segminum B. 2. seu geminum
Lauri, baccaq. Ald. Lauribaccarq; P. lauribachæ
8,10,15. *infusilia* Pal. 1. discinctu

laſtimin B. 1. laſciui
hedera Ald. ederæ
8,10,16. *millium* Bong. militum
erta B. 2. horta
omnes ſe repente D. Bong. homines ſerpente Pal. 1. hom. ſerpen *velitis interſtitio ad illa vſque* Quippe &c.
8, 10,17. *congeſtamq;* Bong. aggeſtamq; *& ſuprafer. d,* adgeſt.
proſtrauerant D. Bong. Mer. proſtrauere.
licentiam D. Pal. 1. Izticiam Bong. Iztit.
large ſic Bon. *ſed* Ald. largi
Libero patri oper. P. op. Lib. pat.
8,10,18. *eſſe benef.* P. ben. eſſe
Bacchantiũ Mer. debacch.
Violantiumque ſic *B.* 1. *ſed* Ald. eiulant. B. 2. huiulant.
Si prel. ſic Bong. *ſed* Ald. Mer. *omit.* ſi
reuert. remul. P. reu. & tem.
commeſſantesq; B. 2. comiſſant. P. comeſant. Col. Baſ. commeſantesq;
protexit Ald. D. Frob. Col. Mer. Baſ. inter ora hoſtium texit Pal. 1. int. ora hoſt. protexit
8.10,19. *Acadera* Pal. 1. ad cadira Ald. Adaca Mer. Col. Baſ. Acadira
eq. Pal. 1. D. Mer. Baſ. Col. atque
vſta & deſtituta P. vſtam & deſtitutam
8,10,20. *& qui* Pal. 1. Ald. Frob. Col. Baſ. vibe qui D. vrbi qui Bong. Vrbi non Mer. vibe non
8,10,22. *amne* P. anne *ibique*
Beziram Bon. Peicam. Ald. Bazdram Pal. 1. Ebeni Mer. Baſ. Col. Beiram
ad Mazagas Pal. 1. ante amagaras Bong. ad maſſagas P. ad magaras
Aſſacano P. caſſiano
quoque Bong. Lugd. Amſt. *omit.*
vrbiq; Mer. Col. vbiq;
8,10.23. *Triginta* Mer. Col. Baſ. Ald. XXXVIII. P. XXX & VIII.
qui Mer. *omit.*
vtrumq; Bong. vtrimq;
rapibus Bong. ripis
8,10,24. *Ab Occidente* Pal. 1. D. Bon. Mer. Ad Occidẽtem
8.10,25. *terra bum. diluta* D. Mer. tetram h. dilutam
8,10,26. *ne tamen* Pal. 1. non t. D. Ald. Ne t.
conſideret Mer. conſiderent
interpoſita Pal. 1. D. Ald. impoſitæ
muros & teg. P. & muros teg.
8,10,27. *monimenta* Pal. 1. monim.
8,10,28. *Tum* ſic Pal. 1. D *euulſo B.* 2. euolſo
8,10, 29. *penderet* Pal. 1. penderat
dolorem Bong. *omit.*
quidẽ Iouis Bong. Iou. quid.
8,10,30. *proſpexit* Bong. perſpex.
demolirentur Bong. D. demol. Mer. molieb.
cumulis Pal. 1. tumulis
8,10.31. *erigebantur* D. Bon. Mer. erigebant
ardore P. *omit.*
8, 10, 32. *obductã vulneri* P. vuln. obd.
mobiles Mer. milites mob.
adductas ſic Bong. *ſed* Ald. Pal. 1. Col. Baſ. Frob. Amſt. adductas
numine P. nomine
& excuſſus ſic Bong. *ſed* Ald. Col. Baſ. Frob. Mer. *omit.* &
8,10,34. *proceſſit* Pal. 1. venit
8, 10, 35. *parua fil. adm.* P. fil. adm. paruo
credidere ſic D. Pal. *ſed* P. crediderunt
quidam plus Amſt. Lugd. amplius
ferma B. 1. fortunæ
8, 11,1. *Hinc* D. Bog. *praeter B.* 1. hic'
Nauam Sic Bong. *Sed* Ald. Frob. Oram
in deditionẽ Ald. in dition.
8, 11, 2. *ven. in Regn* P. in reg. ven.
Aornũ D. F. Aorinim Ald. Aornon P. aorim B. 2. aornorũ *B.* 1. aornim Mer. Col. Bas. Dorinim
8,11,3. *aperi* P. F. operis *V.* 1. Amſt. Lugd. Frob. operæ *B.* 2. oprz
8, 11, 5. *armatu* Mer. armatus
Mullenus P. nullinus
circuitu Pal. 1. in circ.
fallerent Pal. 1. Vallarent
8,11,6. *vt plereq;* P. vt pleriq; putant, *vel* vt pleraque aliæ ſunt
mollibus ſic Bong. *ſed* Ald. molliciebus
erecta P. electa
ſpatioſiora P. ſpecios.
acclius P. F. altius *B.* arcius
8,11,7. *annus* P. annis *vbiq; ſere.*
prealtus Amſt. Lugd. prealtis
vtrinque Pal. 1. vtrumq;
aſperũ ſic Pal. 1. D. Ald. *ſed* Mod. & aſp.
via B. 2. *omit.*
8,11,8. *index alacritatis* D. B. 1. 2. Mer. ſe index al. F. alacr. ind.
ſecutus Bong. ſubſec.
detrectante Pal. 1. Mer. detract.
occupaſſet B. 2. P. occupauiſſet
8,11,9. *delegit* Pal. 1. eleg. D. dileg.
8,11,10. *cum eo cam.* P. com. cum eo
8,11,11. *iouadir* F. euad. *ſuaſp. reg.* P. reg. ſua ſp.
miſerabilis P. D. *omit.*
8, 11, 12. *cauſæ* Pal. 1. cauſa
8,11,13. *Et tam eo* P. eo Et iã *victores* ſic Bong. *ſed* Ald. authores

proxulo.

proxulo. ſic Bong. *ſed* Ald. pro uolu.
8, 11, 14. *ferrebantur* Mer. ferichant
vulnerabant P. vulnerent Pal. 1. Mer. vulnerabantur
8, 11. 16. *reſpexit* Mer. Ald. conſpex.
praeter Pal. 1. propter
examinis B. 2. exanimes B. 1. exanimis *& ſuprafer.* e. exanimes
8,11,17. *ceterorumq;* Pal. 1. ceterorum
incerta, commotus P. comint.
8,11,18 *depulſſe* B. 1. depulſiſſe
cedentibus Pal. 1. receed. Ald. cadent.
8,11,19. *tamen* Pal. 1. tantũ
expugnare D. obſidionem
8,11,20. *quidam* Pal. 1. quidam
8,11,21. *nonſſanto* Ald. Mer. Col. Baſ. Frob. mutilatiõe. multati B. mulcati
8,11,24. *magna victoria* ſic D. &c. *ſed* Amſt. Lugd. Victoriæ magnis
cultu Deũm Ald. Pal. 1. cultu Diis P. culmi Diis
ſatisfecit Mer. fecit
8,11,25. *eſt* P. *omit.*
Siſicotto ſic B. 2. F. *ſed* Ald. Siſicotto P. Siſo cocto *B.* 1. Siſocoſte
8,12,1. *Ecbolima* ſic Bong. *ſed* Ald. Embol. *B.* 2. Coblima Pal. 1. Etcolima Mer. Col. Echolima
Corno Ald. Mer. Col. Porno Pal. 1. Pœni Baſ. Forno
8, 12, 2. *funditore ac ſagitarios, deturbata quis obſederant* Col. Baſ. D. Pal. 1. funditores ac ſagitarios deturbat. iis qui obſiderant *& ſuprafer.* e. obſidérent Ald. funditores ac ſag. deturbat. iis quæ obſederant P. funditores &c. his qui obſiderent *& ſuprafer.* a, obſiderant *B.* 2. funditores &c. is qui obſederant Mer. funditores &c. is qui obſiderent
8,12,4. *decimo* D. Bong. decumis
in eo F. in eadem
8, 12, 5. *cum, regnare* Ald. num regn. Bong. Mer. cum regn.
Permiſſuq; ſic *B.* 1. *ſed* D. Ald. Frob. Baſ. permiſſuſque *B.* 2. permiſſiq; Mer. Col. permiſſiq;
8,12,6. *et accurr.* P. occ. ei *miſi* ſic Bong. *ſed* Ald. ni
8,12,8. *arma* Pal. 1. armatus *capere* D. Bong. Pal. 1. *omit. & equites* Pal. 1. *omit.*
deſcendere Pal. 1. D. Col. Baſ. deſcendere
paratos D. Pal. 1. Bong. paratus Mer. paratas
8,12, 9. *virtute, vel vltus* Pal. 1. *omit.*
retinere Pal. 1. D. Ald. Mer. Baſ. Col. cotret
adhibet Pal. 1. exhib.
imperij vires D. *B.* 1. 2. imperium res P. imperii res F. imperii illi res
expellaſſe Ald. expect. D. B. ſpectaſſe
8,12,10. *reſtituit* B. 1. deſtit.
8, 12, 12. *militum* P. nul. manu
8,12,13. *Abiſares* Mer. Ald. Col. Baſ. Frob. Abiafares
Porus ſic Bong. *ſed* Ald. porus
Hydaſpen P. hiſpaden F. hiſdidem
8.12.14. *Taxilem* Amſt. Al. Mer. Taxilen
quemcunq; P. quoſcunq;
8,12,15. *Ergo* Bong. Igitur *hoſpi. Alex. acceptiſſ.* Pal. 1. hoſp. Al. recep. P. Alex. hoſp. ſuſcep.
die Bong. poſtquam die
Hephaſtion Bong. Mer. Col. Epheſt. Ald. Hepheſt.
duxerat Ald. Mer. Fro. Col. Baſ. duxit
8,12, 16. *mille* Pal. 1. centum
multaq; cæmonialia ſic D. *quæq;* Mer. quis
aſſueuerant Pal. 1. conſueu.
8, 12, 17. *adſtrauerat* Mer. Ald. Amſt. Lugd. Frob. Col. Baſ. obſtrinx.
ipſius Mer. ipſe
8,12,18. *quam ipſe eſſe torm. P.* eſſe quam torm. ipſ.
8,13,1. *Abaſare* Ald. Abiſaris Bong. Amſt. Abiſarx Frob. Col. Baſ. Mer. Abiaſarx
firmatq; Ald. firmata
8,13,2. *ſuo, ſuorũ* P. ſuor. ſin.
8,13,3. *Hydaſpen* Bong. Hid. P. ydaſpem
Barzentes B. 1. D. Bazentis Mer. Ald. Col. Baſ. Barzentis
Arachoſia ſic Bong *ſed* Ald. Mer. Aracos. P. F. arthoſis
8,13,4. *Gamaxoſq;* D. Pal. 1. Bong. Sam ax.
Barzenti ſic D. Ald. *ſed B.* 1. 2. barcaenti
8,13,5. *cuſtodiam* ſic D. *ſed* Mod. cuſt. dato *quamdo & ſuperſer. B.* 1. *At* Pal. 1. *habet* cuſt. traditur
elephantis P. *omit.*
8,13,6. *I. XXXV.* P. LXXX & V.
eas Pal. 1. eas
in quem Mer. in quis
8,13,7. *tanæ* P. tantæ
8.13.8. *deterrebat* D. Pal. 1. Frob. terreb.
diffuſum Bong. diffuſus
8,13,9. *torrens* ſic Bong. *ſed* Ald. Mer. Fro. Col. Baſ. &tor.
8, 13, 10. *aures* ſic Bong. *ſed* Ald. Amſt. Lugd. Frob. Baſ. Col. auras in B. 1. e *ſubſtit.* loco a
8, 13, 11. *Hinc coſſe, hinc annis* Bong. Hinc am. h. hoſt.
percuſſerant Pal. 1. percuſſa erant
poſſe credebant ſic D. Pal. 1.
8,13, 12. *in quos* Bong. *omit.* in
nantes P. nantes
conſerebantur Ald. Mer. Fro. Baſ. Col. conſerebant.
experiebatur Pa. 1. experiebat
8, 13, 13. *in Maced.* Mer. *omit.*

omit. in
Symmachus D.Simach.Bon. praeter F.Simachi.
8,13,14. *quos* Mer. quis
transauere D. Ald.transnau. Pal. 1. transnatau.
magis Bong. melius
8,13,15. *felix* D. Ald. Mer. Baſ. Col. infelix
contemptim ſic Bong. *ſed* Ald. contempti
& ſup. quaque P. & quoque ſup.
his ſic Bong. *ſed* Ald. iis
occultis P. occulte
8,13,16. *verticibus* Bong. Mer. Col. vert.
implicitis P. applic.
fid. Pori Bong. Pori fid.
8,13,18. *Vt igitur a* Ald. Mer. Amſt. Baſ. Col. Frob. Lugd. Ig. vt à B.2.Ig.haud
opportunitatu Bong. opportunitas
cum omnib. Pal. 1. Bong. *omit.* cum
inſula ſic B. 1. 2. *ſed* Ald. Mer. Col. Baſ.ab inſ. P.F in inſ. D. *ad marg.* in ſalo
transuerſo D. Pal. 1. tranſnat.
8,13,19. *aduertere* B. 1.auert.
8,13,20. *ante id* ſic D. Ald.
8,13,21. *etiam aqualem* ſic Bong. *ſed* Ald.Frob.Col.Mer. Baſ. & aq.
8,13,22. *incommoda* Mer. eadem incom.
8,13,23. *auerſo* Pal. 1. aduerſo
procella imbrem ſic Pal. 1. *ſed* B. 1. proc. ingens *& ſupraſcr.* imbrem Mod. proc. ingens imbrem
effudit P. infundit B.1.2. effund.
terram P. terra
ratibuſq; P. ratibus
8,13,24. *vixq.* B. 1. viz
facies P. *omit.*
8,13,25. *haſte* Mer. *omittit.*
ripam B 1. *ſupraſcr.* tenente
accerſentes petebant, occupante obſcur. P. accerſerent occupante obſc. D. Bong. accerſerent obſcur. Pal. 1. accerſirent occup. obſc. Mer. accerſerent occupandam obſcur.
8,13,26. *ſuam occaſ.* P. occ. ſuam
8,13,27. *adhuc* Mer. adhæc
8,14. 1. *nuntiatur* Pal. 1. nuntiarum
Abiſarem Bong. praeter B. 1. abiſarenCol. Baſ. Frob. Mer. Abiaſ.
8,14,2. *aperiente* Pal. 1. aperientem
hoſtem B. 1. hoſtium *puncto ſubtellu notata voce.*
Porus obiecit ſic Pal. 1. *ſed* Bong. *omit.* Porus
8,14,3. *ceteri aur. erant* P. aur. et. cæt.
complura Pal. 1. quam plura
8,14,4. *inequitabiles* Col. inæquit.
ac voraginibus ſic Bong. *ſed* Ald. Mer. Frob Baſ. Col. &voragine Pal. 1. voraminibus
8,14,5. *Dahæ* Mer. Baſ. Col. Dacæ
cornu ſic Pal. 1. D. Ald.
8,14,6. *ij qui* Bong. Mer. hiqui
8,14,9. *tamen* B. 1. 2. Amſt. Lugd. tenus P. tamen tenus
8,14,11. Herculis Pal. 1. Herculcs
8,14,12. *enim* Ald. Mer. Lugd. Baſ. Col Frob. etiam
ij qui Bong. Mer. his qui
quondam conceperãt P. omit. quondam *B.* 1. condam ceperant Pal. 1. non cep.
beluarum Mer. Amſt. Ald. beluar.
paruumper Pal. 1. parum
8,14,13. *magnitudine* D. Pal. 1. Ald. magn. Pori
quantum D. Pal. 1. Bong. quanto
8,14,14. *Totidem* Pal. 1. tantundem
res eſt Mer. rex eſt
Canum Mer. Ald. Col. Baſ. Lugd. Frob. Amſt. Cœnon
8,14,15. *mouit. non in med. aciem ſed vrgeb.* D. Ald. Mer. Col. Baſ. Frob. inu. in med. ac. & vrg. P. inu. in m. 2. eo vrg. Pal. 1. non inu. in med. aciem ſed vrg.
8,14,16. *peterunt* P. Pal. 1. potuerunt
8,14,18. *in mediam* Bong. *omit.* in
prompſit Bong. Mer. perrũp.
8,14,19. *Nec ſag.* Bong. Ne ſag.
imponunt B. 1. 2. imponuntur
occupabantur Ald. Col. Baſ. Mer. occupantur
8,14,21. *inhebant* P. iubet
8,14. 23. *inſolitusque* ſic Bong. *ſed* Ald. inſolitus
8,14,24. *Thracas* Pal. 1. Trachas
meliorem Bong. Mer. meliore Pal. 1. meliores
militem P. omit.
8,14,25. *y* Bong. Mer. hi
8,14,26. *quidam* Mer. quidem
8,14,29. *Copidas* vocãt Ald. κοπίδας voc. Bong. copides vocabant
falcib. P. faucib.
quis Mer. quis
appetebat Pal. 1. adpendeb.
non? P. non
8,14,30. *Itaq; &c. exigebantur.* Pal. 1. *omit.*
8,14,35. *Inderum* ſic Bong. *ſed* Ald. ind.
proditorem D. B.2. P. proditoris F. proditorem *& ſupraſcr. lit.* proditoris
effluerat Mer. effuderat
8,14,38. *tandem granatus* Bong. tantum grau. D. tantum gratus *ſed ſupraſcr.* va.
8,14,40. *iuſſit* Bong. Amſt. Lugd. iubet
loricam veſtemq; P. veſt. loricamq;
confoſſaq; D. Bong. compoſitoq;
8,14,41. *Quæ D.* Pal. 1. Mer. quod *B.* 1. quem *& ſupraſcr. lit.* quod *B.* 2. quem
inquit Mer. F.F. inquit, quę
coegit Mer. cogit
propinquum Bong. propinquo
Taxiles Baſ. Col. Taxilis
8,14,42. *quam inter* Mer. qua int.
belli doc. P. doc. belli
8,14,44. *plus &c. eſſet* P. *omittit.*
fortuna Mer. Bong. D. fortunam
8,14,45. *Ægrum* Mer. Egrum
8,14,46. *fuere* P. fui
Q. Curtii Lib. IX. *&* 1. Q. Curti rufi hiſt. lib. VIII. explic. incip. liber nonus. *&* 2. Curti rufi hiſt. lib. VIII. Expl. incip. liber nonus. F. Explicit VIII. incip. VIIII. P. Expl. I b. ſept. Quinti Curtii rufi hiſt. Alex mag. Macedoniæ reg. s. incip. oct. feliciter. Pal. 2. Idem Quinti Curtii Liber octau' feliciter incipit. Mer. Q. Curtii de reb. geſtis Alexandri Magni Regis Macedonum Liber octauus
9,1,1. *quo promt.* ſic D. *nunc* Bong. Amſt. Lugd. *omittunt.*
9,1,2. *gradum ſuæ &c.* uſq; ad 9. 2. 23. *numerare* omittit B. 1.
ceteram opimã Bong. Pal. 1. D. cætera opim. Ald. cæteram optimam
celebrat uſq; D. B. 2. P. celebrantesq; F. celebrandaſq; *in* B. 2. *ſupraſcr.* treſq;
9,1,3. *Audi* P. audi
affirm. eum ſeſ. ees Bong. Amſt. Lugd. coradfirmat. e. ſeſ.
adificari Bong. Mer. exdif.
peruenuiſſent P. B. 2. Amſt. Lugd. peruenuerit ſſet
9,1,5. *Rhinocerotes* D. Rhinocerontes Bong. Rinoceros B. 2. Rinocerotes *& ſupraſcr.* a Rinocerotas Ald. Rhinocerotas
Graios Pal. 1. græci
ſermonis eius Pal. 1. *omit.* eius
9,1,6. *ſingulos* D. ſgulos
donat Pal. 1. donauit
gradu Amſt. gradus
militia Bong. Amſt. Mer. Baſ. Lugd. amicitia
opera P. operis
9,1,7. *Abiſares* Mer. Col. Frob. Baſ. Abiaſ.
ruſſus Pal. 1. ruſuſq;
modo ne Mer. modo non
9,1,8. *nuntiare* ſic D. Pal. 1. *ſed* Ald. Col. Lug. Mer. Amſt. nunciari
9, 1, 10. *cunctauerant* ſic Bong. *ſed* Ald. cuctau.
ſpecies Mer. ſpes
9,1,11. *manant è* Mer. manantes
9,1,13. *Hyraoten* Ald. Frob. Hydaoten Mer. Col. Bong. Baſ. Hiarotim Lugd. Amſt. Hyarotim
inuſitatæ D. inuiſit.
9, 1, 14. poſitum Pal. 1. Amſt. Lugd. oppoſitum
vt in ea ſic Pal. 1. D. *ſed* Amſt. Lugd. vt ea Mer. vt eſt in ea
9, 1, 15. *Alia tela, alia haſta, alias ſecures* P. tela alias haſtæ aliis ſecures aliis F. B. 2. tela aliis, haſtæ, aliis ſecures erant
tranſfiebantq; Pal. 1. tranſiliebatq;
9,1,16. *agmine* Ald. D. Pal. 1. Mer. Col. Frob. Baſ. auxilio
9, 1, 17. *quem* Mer. quis, vt *ſemper*
inſit Amſt. iuſ. rex
ſingula P. *omit.*
elimentu Bong. *Gnat.* D. Pal. 1. Baſ. VIII. Ald. octo millibus Mer. VIII. Col. 8000.
9, 1, 18. *excidio* P. periculo *& in vic.* Bong. Pal. 1. D. Mer. Col. *omittunt* &
decorum Mer. decorum
9,1,19. *Perdicca* Pal. 1. Perdicam
Eumeni P. Eumenidi
tradit Bong. tradidit
aliarum D. Bong. alienum
vadunt ſic Amſt. Elz. *ſed* Ald. Mer. Frob. Baſ. Col. Lug. duxit
9, 1, 20. *Oppidani* P. oppidanis
diduxerat F. deduxerãt Ald. Mer. Col. D. Pal. 1. dedoxerat
vulgum in *B.* 2. *ſupraſcr.* gus
ducebant Pal. 1. dicebant
9,1,23. *conuocauerant* ſic B. *ſed* Amſt. Lugd. vocau.
dedita Bong. Pal. 1. D. domitas
9, 1, 24. *Sophitis* D. Pal. 1. Bong. Sophites Ald. Sopirhi vt *Barbaro* D. Pal. 1. Ald. Col. Mer. Frob. Baſ. vt Barb. credunt F. & Barb. cred.
excellit P. B. 2. D. excellet
9,1,25. *infantium* Ald. Col. Lugd. Frob. Baſ. infantum
ſegnes ſic Pal. 1. *ſed* Bong. Amſt. Lug. inſignes
9,1,26. *cœunt* Pal. 1. coëgunt
conciuitu D. conuinctis
corporum ſpecie P. ſp. corp.
æſtimatur P. æſtimabatur Pal. 1. æſtimantur
9,1,27. *eius Alex.* P. F. cuius *in* B. 2. us *exſculptum*
cognat D. *omit.*
Sophite ſic Bong. *ſed* Ald. Sopitho
offendebant ſic Bong. *ſed* Ald. Fro. Col. Baſ. Mer. offender.
deſtruiſſentne Bong. *omit.* ne
9,1,29. *ſolers* Pal. 1. ſoleris
onusta Mer. onerata
9,1,30. *candore* Pal. 1. Ald. Col. Frob. Baſ. colore
& magnit. D. omit. &
beryllo Mer. Ald. berilli
accidit ſic Bong. *ſed* Ald. dedit
9, 1, 31. *videre* Bong. viderint
9,1,32. *conſeſſu* D. e. ſepeſtu *& diſſunllu* ec *ſr.* c ſeptu
occup. ſetam Bong. ſer. occ. *eum ex in* Pal. 1. Tunc ex iis

Mer. Bong. tum ex his
talibus Pal. 1. *omit.*
verum eum sic Bong. Mer. *sed* Ald. Elz. Lug. Frob. Amst. Baf. Col. vnus can.
cruo auellere Pal. 1. crura velleret
9,1,33. *nec fe* D. ne sic
inftituit Pal. 1. instituit
non fegnius Pal. 1. *omit.* non
memoria B. 2. memoria
eafq; c.
9,1,35. *Sophite* sic P. F. *sed* Ald. Sophiti *B.* 2. Sophitæ
Hypafin Ald. Hyphasin Bong. ypasin
9,1,36. *Phegelo* Pal. 1. Phegetus Ald. Col. Mer. Baf. Phegelis
detrectans Pal. 1. Frob. detrect.
9,2,1. *tranfitu* Pal. 1. tranfitum
9,2,2. *Phegelam* D. Pal. 1. Phegen Bong. Phegea Mer. Phegelem Baf. Col. Phegela
per vaftas Pal. 1. *omit.* per
fluminum Mer. fluuium
9,2,3. *Vlteriorem ripam* sic Bong. *sed* Frob. Mer. Col. Baf. Ald. Vlteriores ripas
Gangaridas P. *B.* 2. Gangarhidas F. gargahidas
Pharrafios Pal. 1. Farras. Mer. Parrhæ.
Aggrauatum sic P. *sed* Ald. agrammem Mer. Aggrame Amst. Agramen Frob. Baf. Aggramem
9,2,5. *percontatur* Ald. percunctatur Bong. percontantur
an vera P. an si vera
diceretur Mer. diceret
9,2,6. *vltima forte* P. fort. vlt.
9,2,7. *propiorem* P. propriorem
9,2,8. *iniectas* Mer. iniecat
9,2,9. *Relegatas* Pal. 1. Relig.
pane B. 2. pæne
perfequi term. Amst. terr. perf.
erucre F. et. terminum
gloria Mer. gloria
9,2,10. *Abundantes munificq;* P. B. 2. hab. honustosq;
præda Pal. 1. prædæ
acquirenda D. Ald. adquærenda Bong. *continuatio* adquærenda Mer. ad quærendam
9,2,11. *fe tot.* Bong. D. Pal. 1. *omittunt* sic Col. sed tot.
defatigatum D. defet.
tandem B. 2. tantum
expellere D. Mer. Col. Ald. Frob. Baf. expetere
9,2,15. *mœnium* P. mentium
Hydaspen Bong. Sidaspen
9,2,16. *armentarum* P. F. armator.
mitigetur Mer. mitigatur
Atque Baf. Atque
copiam P. copialq;
9,2,17. *coercita* Ald. cohercita Mer. coëreitum
angustiorem sic D. Pal. 1. *elisa* Mer. elisum
inuehunt Mer. inuehit
ftatio Pal. 1. D. Bong. Col. Mer. Baf. ftatio
9,2,18. *quæcumcunq;* Pal. 1. quæcumq;
9,2,20. *quos Fortes* P. quod Fot.
declinare Ald. Frob. Lugd. Amst Col. Baf. declinari
videamus Amst. Mer. Baf. Frob. Lugd. Ald. videmus *B.* 2. Pal. 1. *omittunt.*
9,2,21. *deinde* Bong. Amst. Lugd. dein
quoque Pal. 1. Bong. Mer. quoque &c
9,2,22. *nunc primum* Pal. 1. nunquam pt.
9,2,23. *roboris B.* 2. robori
emendata P. mundana
ernore D. Pal. 1. Bong. fernore
9,2,24. *Daha* Col. Mer. Baf. Dacæ
9,2,25. *geftarum fuam* Pal. 1. *omit.* fuam
prædamq; Pal. 1. Mer. prædamq;
nec mei Pal. 1. D. Frob. Col. Mer. Ald. Baf. nec mei
numerauere Bong. D. Pal. 1. numero Frob. Baf. Col. Mer. Ald. meminero
9, 2, 26. *amittere* Mer. emit.
9,2,28. *Regem defertus* P. def. reg.
9,2,29. *quam primi.* Pal. 1. D. Bong. Mer. qui pr.
obtulerim Bong. Pal. 1. D. Mer. obtuli
infringeretis Ald. Frob. Col. Baf. Mer. Lugd. Amst. infregt.
in manibus sic D.
abfuerit P. F. affuer. *B.* 1. affuer. *& fupraſcr.* b. abfuer. *B.* 2. afuer.
9,2,30. *Vbi eſt* Bong. Amst. Lugd. *omittit* eſt
Anerſos B. 2. anersus
9,2,31. *demiſſis B.* 1. Mer. Col. dimiſſis
tac. perſeu. P. perf. tac.
imprudens in vos deliqui P. del. impr. in vos Pal. 1. *omit.* in vos
9, 2, 32. *vindicamus* Pal. 1. D. iudicamus Ald. Col. Mer. Baf. indic.
exciperet Mer. Col. Amst. Fro. Baf. Ald. Lug. exciperent
9,2,33. *quorum* Pal. 1. D. quorum
ſequantur Pal. 1. ſequitur
9, 2, 34. *hic reduces deorum D. omit,*
9,3,1. *Nec ſic quidem* Ald. Nec sic quid
interram P. in terra
9,3,2. *Iectus* Mer. Baf. Col. Frob. Ald. Ergo
cuperet Pal. 1. cupierat
9,3,3. *Cornus* D. Bong. Pal. 1. Col. Mer. Baf. Pœnus F. Penus *ſic mox*
9,3,5. *Dij* F. Di
quæ ſuffero sic Bong. *ſed* Ald. Fro. Mer. Baf. Col. *omit.* quo
9, 3, 6. *tuorum ſublatum* sic Pal. 1.

Pal. 1. D.
9, 3, 7. *Emenſi* D. Bong. præter B. 1. emenſi
9,3,8. *eruere ex latebris* Pal. 1. er. ex lateribus F. ex latebris er.
cubilibus sic Bong. *ſed* Ald. Col. Mer. Frob. Baf. cubiculis
expetit Amst. expellis
9,3,9. *noſtro* P. cœlo
in incrementa Pa. 1. D. Bong. *omittunt* in
in ſine iam Amst. Lugd. iam in fi.
9,3,10. *patria* sic Bong. *ſed* Ald. Mer. Col. Frob. Baf. & *B.* 2. *ſupraſcr.* d, putrida
hebetia B. 1. 2. ebetia Pal. 1. hebentia.
in extremum P. in extremi
9,3,12. *hanc in* P. Nanctu *intelligo* D. B. 1. 2. intellego
9,3,13. *vaſta* Mer. vaſtata
9,3,14. *quæ ad manum poſita eſt* sic Pal. 1. D.
9,3,16. *Cornu B.* 2. P. Pal. 1. D. Mer. Col. Baf. Pœnus F. *B.* 1. Penus
9,3,17. *ſenectus* F. ſegniores
ab ætatem P. ab ætate
9,3,19. *proceſſit exigq; aund.* Pal. 1. D. Ald. Mer. Col. proceſſit e regia: qui XII. Baf. proceſſit regia, qui
9,3,20. *monumenta B.* 1. monim.
cubilaq; Pal. 1. cubiculaq; Frob. cubilia quoq;
mirac. præparam: D. ſupra li. meam mir. apparem. Pal. 1 mir. præparanq; Amst. Lugd. miraculum. Propere
Acefinem Bong. acceſtimem Pal. 1. D. Acceſtinem
9,3,21. *Ibi* Pal. 1. Vbi
Cornu Pal. 1. D. Bong. Mer. Col. Baf. Pœnos
morte Pal. 1. mortem
Rex quidem P. Amst. Lugd. quid. rex
longam orationem Pal. 1. vix longam erat
9,3,22. *Inter hæ* Bon. in hac *Memnon* P. Mennon Baf. Ménon
ſex millia sic Pal. 1. *ſed* D. F. P. B. 1. 2. quinque mil.
Harpalo Pal. 1. Carpebo Col. Ald. Harpelo
millia auro inter hæc verba F. vacuum habet ſpatium aliquot litterarum Mer. *omittit* XXV. millia
quem Mer. Ald. quis
diſtributa Pal. 1. tributis
cremari sic D. Pal. 1.
9, 3, 23. *diſcordes* Bong. Mer. diſcordeſq;
retrallatæ B. 2. *ora adſcript. habet* retrect.
firmata p. a. gratia D. *B.* firmatæ p. a. gratiæ
arborum Pal. 1. arborum
9, 3, 24. *Bucephalon* Ald. Mer. Bucephalum
ac nomini P. hoc nomine F. hanc nomini
anne P. anne
opportunus Bong. oport.
9, 4, 1. *Hydaſpes* Bong. Hydaſpis *B.* 1. hidaſpis
Acefini Ald. Acefino Bong. D. Pal. 1. Acestino
Sobiorum Pal. 1. D. Ald. Soborum
9,4,2. *rememorant* Bong. memorant
relitlos ſe sic B. 1. *ſed* Ald. Mer. Frob. Baf. Col. Pal. 1. D. rel. eſſe
9,4,3. *clauæ pro tela B.* 1. 2. Amst. Lugd. clauæ tela F. P. clauatæ D. clauæ tela *& diſpunctis aliquot litteris*, clauate *exoleuiſſent* B. 2. exſoleu.
9,4,4. *Hic* Ald. Col. Baf. Mer. Hinc
exceſſione sic B. 1. 2. Pal. 1. exceſſione Ald. Baf. Col. extenſione F. eceſſione P. eſcenſione Mer. exceſſionem
falta Mer. factam
CC. & L. Mer. eſſe & I. Frob. Lugd. Baf. Col. CCL.
proceſſit Pal. 1. D. Mer. exceſſit
9,4,5. *alia gens* Col. Baf. Frob. Ald. D. Mer. *omittunt* alia
qua anne sic Bong. *ſed* Ald. Mer. Baf. Col. Frob. quam anne Pal. 1. quo anne
9,4,6. *adortus* Ald. adhortus F. adorſus
perſeueraſſet Mer. perſeuerauiſſent
8, 4, 7. *defendebant* Pal. 1. D. Ald. Frob. Mer. Baf. Col. extinguebant
iuga sic Pal. 1. & D.
montes Bong. montant
9,4,7. *præſidio* Pal. 1. ſubſid.
9,4,8. *nauigio* Pal. 1. Bong. nauigiis
circumuectibus eſt Bong. præter P. *omittunt* eſt
monimento sic D.
abiuit P. abluit B. F. atluit Mer. aluit
Acefines Bong. haceſ.
9,4,9. *cœtus* Ald. Mer. Col. Baf. cœtus
qua meant nauigia D. Bong. Pal. 1. Mer. qua meat nauigus Ald. Col. Baf. qua meât nauigiis Fro. qua manet nauigia
9, 4, 10. *nauis* Ald. Mer. Col. Baf. Frob. nauis vela *mutu* Al. Mer. Baf. Col. cœtu
9,4,11. *maioris amnis* sic D. *vertices* sic Bong. *ſed* Ald. vott.
9,4,13. *ſe inuehebant* Pal. 1. D. Bong. in ſe veh. Mer. in ſe vehebantur
9,4,14. *cedere B.* 2. credere *applicabatur* Bong. Pal. 1. D. Frob. applicatur
anne Bong. Lugd. amni *ſacrificeq;* sic Bon. *ſed* Ald. *omit.* que
9,4,15. *Oxydracarum* Pal. 1. D. Bong. Mer. Sudracarum *Malloorum*, Col. Malor.
Nouem millia Pal. 1. VIII. mil.
decem millia Mer. X. *omiſſa* mil.
9,4,16. *poſtea quam* Bong. Amst. Lugd. poſtquam
impromiſi B. 1. impromiſa

9,4,17. *transmittere* B. 2. transmisere
fuisse Mer. finiuisse
9,4,18. *perpetuam noctem* Pal.1.D. Bong. perpetua nocte
torabantem Ald. Mer. Col. Frob. Baf. incub. mari
gregibus Pal. 1. egregium
9,4,19. *auxius* B.2. ancxius
aduocata Pal. 1. aduocato
metuunt Pal. 1. metuunt
laborumq; sic Pal. 1. *sed* Mer. Col. laboreinq;
peruenient Bon. peruenio
9,4,20. *qua vltra* Pal. 1 qui vltra
9,4,21. *prospicere* Pal. 1. prospacere
perflare Pal. 1. perflagrare
peteret Pal. 1. appet.
transfretes sic Pal. 1. D. *sed* Amst. Lugd. transituro
9,4,22. *fertur* Pal. 1. D. Bong. affertur *E.* F. Mor. effertur B. 1. adfertur *& supra ser.* ef. effertur *B.*2. adfertur
matera sic Bong. *sed* Ald. minora
9,4,23. *Dis* Bong. Dis
& æquaret Bong. æquaretq;
9,4,24. *Onydracarum* Pal. 1. D. Mer. Col. Baf. Sudracarum P. Subdrac. *sic deinceps.*
9,4,25. *appetebat* sic Bong. *& supra ser.* d. adpet. *sed* Ald. Mer. Col. Frob. Baf. apparebat
Sed metune Pal. 1. Sed vt tradite metu Mer. Ald. Col. Frob. Sed vt traditur metune Baf. sed non traditur metune
9,4,26. *in quæ* B. id quo
9,4,27. *admonebat rex* Mer. admone bat res
ne committ. F. P. *B.* nec com.
9,4,28. *Demophontem, is* Ald. Mer. Col. Baf. *omit.* is Bong. Demophontem, is Pal. 1. D. Demophantem, is
unquit, te sic Bong. *sed* Ald. Mer. Col. Baf. Frob *omit.* te
ſtellantem Bong. exſpect.
interpolet &c Bon. *sed* Ald. Col. Mer. Baf. interpolet
dubium Frob. dubium
9,4,29. *vdium* Bong. illum *sed* B. 1. *supra ser.* u. vllum
9,4,30. *Nec dubium* B. 1. Nec dium.
confiantibusq; Pal. 1. *omit.* q;
9,4,31. *virq;* Amst. Lugd. Frob. vndiq;
9,4,32. *magnitudinem* Pal. 1. D. Ald. Mer. Col. Baf. magn. telorum P. magn. tel. ictibus
9,4,33. *quem non* Bong. Mer. Baf. quis non
9,5,1. *ausus* Bong. Col. Baf. Frob. Lugd. ausus eſt
inuitum Pal. 1. *omit.*
poterat Pal. 1. *omit.*
9,5,5. *Nam cum* Bong. Pal. 1. Nam cum cominus Mer. N. c. comminus
9,5,6. *Pugnabat* Pal. 1. pugnabant
magnum Mer. magis
honeſte moriendum Pal. 1. hoſtem morandum
9,5,7. *grauis* Pal. 1. *omit.*
9,5,8. *deinde* Pal. 1. *omit.*
9,5,9. *agre* Bong. Mer. non ægre
tuebatur hoc & ſequentia verba vſque ad 9,6,1. *comminuiſſe* omittit B. 1.
dexterum infigeretur Pal. 1. infigeret *omiſſo* dexterum
infigeretur Ald. Baf. Col. Frob. Mer. infigeret
9,5,10. *affectus* Pal. 1. affectus
emicante Pal. 1. manante
adeoq; B. 2. ideoq;
vellendum P. euell.
telum P. *omit.*
exſpoliandum Mer. Amſt. Lugd. Frob. Baf. Col. Elz. expol.
alacer Pal. 1. alacri
9,5,11. *ſubiecto* Pal. 1. *omit.*
9,5,12. *ſuperstibus* Pal. 1. ſtrepentibus hoſtibus
deſeruit B. 2. deſicerat
conatus eſt Pal. 1. conatur Col. eſt conatus
9,5,13. *poſteaquam* Bong. Amſt. Lugd. poſtquam
comitandum Bong. comit.
ne ſic B. 2. ne ſi
9,5,14. *Peucestes* ſic Bong. *ſed* Ald. Peuceſtas *ſic mox.*
9,5,15. *Subit* Pal. 1. D. ſubiit
Timæus Mer. Baf. Col. Timeus
hunc Ariſt. ſic Bon. *ſed* Ald. Mer. Baf. Col. Frob. hinc Ariſt.
Ariſtonus P. B. 2. Ariſtho.
9,5,16. *ex quibus* Pal. 1. *omit.*
Regis pedes P. pedes regis
9,5,18. *Iam & Peucestes* ſic Bong. *ſed* Ald. Iam Peuceſtas & Mer. Col. Baf. Iam Peuceſtes &c
In Ariſtono Pal. 1. Iam Ariſtonus
vltra P. *omit.*
9,5,19. *Macedonas* ſic Bon. *ſed* Ald. Col. Frob. Baf. Lugd. Amſt. Mer. Elz. Macedones
omnis ſic Bon. *ſed* Ald. Pa. 1. Frob. Col. Baf. Mer. omnes
qua molit. P. quia mol. Pal. 1. quem mol.
erupere P. irrump.
in vrbem Pal. 1. *omit.*
cæciderunt Pal. 1. occider.
9,5,20. *credebant* P. diceb.
interneciosne Pal. 1. internic. Mer. internit.
9,5,21. *affuiſſe* Bong. adf.
auter eſt Ald. Col. author eſt P. auctorem
Clitarchus Bong. Col. Baf. Mer. Clyt.
Timagenes Pal. 1. Tiagenen Bong. Timagenen Mer. Timagenem
abfuiſſe ſe Bong. fuiſſe ſe Pal. 1. abfuiſſet ſeq;
compendium Pal. 1. competent
veruſte D. Pal. 1. P. *B.* 2. vetuſtate F. veruſte
monumenta Ald. monim.
ſecuritas Pal. 1. obſcur.
9,5,22. *haſte* Bong. ſagittæ
9,5,23. *animaduerturi* Pal. 1. animaduerter.
9,5,25 *Critobulus* Ald. Col. Mer. Baf. Critobolus
manus Ald. Mer. Lugd. Col.

Col. Baf. Amſt. *omittunt.*
admonere Bong. Mer. Col. Baf. amou. Amſt. Lugd. adnouerit
ſolicitudine Mer. ſolitud. Col. in ſolicit.
9,5,26. *conſpexerat* ſic Bon. *ſed* Ald. conſperat
Quid B. 2. Quit
& non P. & num Pal. 1. & nunc
ſaltem P. ſaltim
acceperim Frob. acceperimus
9,5,27. *Critobulus* Ald. Baf. Mer. Col. Critobolus
vel finite Pal. 1. *omit.*
motu P. dolore & motu
maximum Bong. ei nox.
9,5,28. *in* Mer. his
continueret Pal. 1. cõtineret
corpus Mer. Col. Baf. corpus cura
ſitim Pal. 1. Omnes ig.
euiſſe Bong. euolſo
effuſa ſic Bong. *ſed* Ald. Pal. 1. Mer. eff.
9,5,29. *ſimus* Pal. 1. *omit.*
Regem Pal. 1. *omit.*
& circumſ. Pal. 1. *omit.* &
9,6,1. *duobus* Pal. 1. duabus
9,6,2. *aliquantum interualli* Pal. 1. internalli *omiſſo* aliq.
præcipitem Bong. percip.
quies P. quis Mer. quis quietem
corpori Ald. Col. Baf. ori
inualido ſic Pal. 1. *ſed* Mer. Mod. perinualido P. inualitudo
neceſſaria Mer. neceſſariam
pulſu Pal. 1. impulſu
9,6,3. *poſteaquam* Bong. Amſt. Lugd. poſtquam, *vt ſemper*
cæpisset Pal. 1. cepit
ſed ſuum Pal. 1. *omit.* ſed
9,6,4. *præcisum* Pal. 1. tabernaculum
Regi aduerſa Bong. adu. regi
valetudo Bong. valit. *vt ſæpe tum more* Amſt. Lug. Frob. more tum
cubic. eius Pal. 1. *omit.* eius
9,6,6. *Credu* Bong. credes *ſed* B. 1. *ſupra ſcr.* i. Credis
conſpicerent Bong. ſollicitos eſſe nos F. ſollicitus eſſe
9,6,7. *Quanta libet* Pal. 1. Cum quantalibus
9,6,10. *Qui ſi* Bon. Quod ſi
ne admir. B. 2. nec adm. Pal. 1. *omit.* ne
ac præm. P. & præm.
& aduerſis Pal. 1. ex adu.
9,6,11. *ignobilem* Pal. 1. ignobile
habere qui Bon. Mer. barb. eiuis qui Pal. 1. D. barb. cuius qui
9,6,12. *cogitatione* D. cogitationem
inuitis ſic Pal. 1. D. *ſed* Mod. ad inu. Mer. in inu.
ſpolio ſic Pal. 1. *ſed* Amſt. ſpolio Mer. Baf. Col. Frob. Lugd. ſpolia
inertiſſimos Pal. 1. Col. Baf. D. Ald. Mer. Frob. inertiſſimas
iniecturos Pal. 1. D. Bong. Baf. Col. iniecturas Ald. inuecturas Frob auecturas
ſumus Pal. 1. *omit.*
9,6,13. *id quod ne amitteret* Pal. 1. id quod amice Frob. Baf. Col. Lugd. Mer. Amſt. Ald. id quod ne admit.
9,6,14. *bella* Bong. pericula
ſe ua Mer. Frob. Col. Baf. ſeruæ pericula
magn. tuam P. *omit.*
9,6,15. *ſimilia ss* Bong. Mer. ſim. his
exſatiate ſic Bong. *ſed* Ald. Baf. ex ſatierate Pal. 1. & exatietate Mer. exſaciatæ Col. ex ſocietate
id eſt ſic Bong. *ſed* Ald. Mer. Col. Frob Baf. item
9,6,16. *familiarius* Pal. 1. familiariter
9,6,17. *non ſolum ea* D. Bong. Mer. Col. Baf. non ſolum meo Pal. 1. quia non ſolum meo
conſtendum Col. Baf. conſendum
eatam Pal. 1. ſalutem
vt vobis ſic Pal. 1. D. *ſed* Lugd. vt vos
9,6,18. *& mea qui quidem* Ald. Pal. 1. Mer. Col. Baf. meâ quidem Bong. meam & quidem D. meam & quidam
veſtrum Pal. 1. hac veſtra Ald. Mer. Col. Baf. veſtra P. noſtram
cupito Pal. 1. Bong. cupitis *ſed B.* 1. 2. *notauit pumilo non ex, ſp. ſed gloria* Pal. 1. nõ tam æt. ſp. quam gloriæ D. Mer. Col. Baf. Frob. non æt. ſp. ſed gloriæ Lugd. Amſt. non æt. ſp. ſed perennitatis
9,6,19. *ſibi facta* P. fata ſibi P. *B.* 2. ſibi facta
æſtimantes Bong. Amſt. Lugd. exiſtim. Mer. exiſtimantis
ego Mer. ergo
annos meos &c. Pal. 1. annos numero, ſed munera fortunæ computo diu vixi Mer. an. meos ſed victorias computo, ſi mun. fort. comp. diu vixi
9,6,20. *Græciam* Pal. 1. Græciæ
Illyrios Amſt. Lugd. Illyrios
Medos Frob. Lugd. Mæd.
imperio Mer. impero
abluitur Pal. 1. Ald. abluitur Bong. ſubluitur
Quem D. Quam
9,6,21. *XXVIII.* Col. 50. atque octauum
ætatis D. Bong. *omittunt.*
9,6,22. *mihi* Pal. 1. *omit.* Ald. me
fors Pal. 1. ſors
ex ſtirpe Mer. ex ſtirpe.
noſtrans Pal. 1. D. Ald. Col. Baf. multa Mer. vltima
9,6,23. *fœmine ob* ſic Bon. *ſed* Ald. Mer. Col. Baf. ob fœm.
Semiramis D. *B.* 2. Samer.
gentes Mer. gentis

fatietas Col. societas
Dij B. 1. 2. Di
9.6.24. *attigimus* sic Pal. 1. D. *sed* Ald. atting. B. 1. atimus *B.* 2. atiginus
parnum Pal 1. *pranum*
9.6.25. *suarum eff. non val.* Pal. 1. *omit.*
9.6.26. *reputauerit* P. reputauertis
Olympias P. Olympia
quandoquo Pal. 1. Bong. quandoq;
hoc si sic B. 1. *sed* Ald. Mer. Col. Baf. Frob. *omit.* hoc
9.6.27. *si me* Pal. 1. D. Ald. Mer. Frob. Baf. Col. hoc si me *vobis* Amft. Ald. Mer. Col. Frob. Baf. vos
mandasse sic D. *sed* Pal. 1. *omit.*
9.7.1. *colonie* Ald. Colon. P. B. 2. Colan. Frob. coloniam
Ceraulica Ald. D. Garab. Pal. 1. garabattra
fupplices B. 2. *omit.*
9.7.2. *ſperiare* Mer. ſperare *erat* D. Bong. erant B. 1. *punctis notauit n.*
9.7.2. *cum iis* Pal. 1. D. Bong. Mer. Col. Baf. cunctis *ſequebantur* Pal. 1. *omit.*
9.7.4. *Bicon* Pal. 1. Biton *quidam nat.* P. qui dampnat.
eiuſdem sic Bong. *ſed* Ald. Mer. Col. Baf. Frob. eius
Baxum Mer. Baxum
Macerianum in comm. Pal. 1. in cœna & comitu. P. Mac. comu.
9.7.5. *fratu erat* Bon. erat fr.
manare B. 1. manere
9.7.6. *Biconem* E. 1. Biconi B. 2. Biconi
9.7.8. *Baxum* Bong. boxum Ald. Baxum
axiom P. autem
militet Bong. Lugd. Amſt. *omit.*
lymphatis D. lymphantis P. limphantis
9.7.9. *neid facere* Pal. 1. vti ne id facerent
9.7.10. *& miſerab.* Pal. 1. *omit.* &
pana Pal. 1. *omit.*
9.7.12. *magnitudine* Pal. 1. magnitudo
intexta D. Bong. intexto
9.7.13. *dedit ſe ipſos* P. B. 1. ipſos ded.
libertatem Col liberalitaté
ditionis Pal. 1. *omit.*
excipere Col. excep.
9.7.14. *Arachoſos* sic Bong. *ſed* Ald. Aracos.
imperata & Pal. 1. imperata ea Mer. Ald. Col. Baf. imperat, &
9.7.15. *lectos B.* 1. 2. lectis *ſed in* Pal. 1. D. *ſupraſcr.* i, lectis
circumdederant Ald. circundederat
aulea Ald. Mer. aulea
immutatione Pal. 1. imitat.
9.7.16. *virtutem virtus* Pal. 1. virium magnitudinem
iam Reg. permotus Ald. Pal. 1. D. Col. Iam à rege petm. Mer. iam à rege peramatus Amſt. Lugd. Frob. regi permotus *omiſſo* iam Baf. iam à rege promotus
increpabant Pal. 1. increpabante
9.7.17. *Eadem* sic Bong. *ſed* D. Ald. Col. Baf. Pro. eodé
Horatas Pal. 1. ortans.
exprobr. ei Pal. 1. *omit.* ei *poſtera die* Pal. 1. poſtridie
9.7.19. *Dioxippo* Pal. 1. Diosippo
militarem eludente Bong. militare eludentem
9.7.19. *multitum* Pal. 1. mil. turba B. 1. *era adſcripta* multitudo
Graci qui B. 1. 2. *omit.* qui *conuenerat multitudo* Bong. D. *omit.* Pal. 1. fauerunt
iuſſa Mer. iuxta
9.7.20. *luna* Pal. 1. *omit.*
armate Pal. 1. cum arm.
concredi Bong. concredi
9.7.21. *emiſit* Baf. miſit
aſſiluit Bong. adſil.
9.7.22. *strag.* in *P. eraſum. & ſupraſcr.* itaq;
Macedo P. *omit.*
ſubductis sic Bong. *ſed* Pal. 1. Ald. ſubductum B. 2. ſubeductus
tacentis Pal. 1. D. Ald. Mer. iacenti
9.7.23. *maxime* Pal. 1. *omit.*
fortitudine Pal 1. multitud.
recidiſſe Ald. D. Pal. 1. Mer. Col. Baf. Frob. rec. verebatur
9.7.24. *aures regis* Amſt. Lugd. regis aures
9.7.25. *Regi* Pal. 1. *omit.*
9.8.1. *aliquantum* P. aliquantulum
9.8.2. *rara* Pal. 1. mirx
manſuetudinem Pal. 1. magnitud.
9.8.3. *Mallorum* Pal. 1. D. Bong. Mer. Baf. Col. Malliorú
9.8.4. *Sab arax* Pal. 1. Sadracas D. Ald. Mer. Sabarcas
Regem Pal. 1. regis
Sex mil. Pal. 1. ſeptem mil.
ccllo mil. D. Pal. 1. Mer. Col. Baf. Frob. VI. mil.
Tres Pal. 1. XIII.
9.8.5. *qui in* Pal. 1. quia in *gentibus* Pal. 1. partibus
9.8.6. *barbaricum* Pal. 1. latant.
9.8.7. *& cum dis* Ald. Mer. Col. Baf. Frob. cum dis
Dis B. 1. 2. Dis
munitio Pong. Amſt. Lugd. imu. viros.
intuere Pal. 1. incuſſiſſe
9.8.8. *gentem* Pal. 1. gentes
Alexandriam Ald. Alexandreiam Bong. Alexãdream
9.8.9. *de Tereſite* Frob. Col. Baf. Deſteriolem Ald. Deteriolem Bong. Deteriolte Mer. Deterioltem
Satrape Mer. Frob. Sattapé Baf. Col. Satrapem
Parapamiſadæ D. Bon. Mer. Baf. Col. caracam. Pal. 1. circa Muſadis
9.8.10. *Oxyatres* Pal. 1. D. Oxartes Ald. Oxyartes Bong. Oxarthes Mer. Amſt. Lugd. Col.

Col. Baf. Frob. Oxartes
iure amplioris Bong. iure amoris ampl. Pal. 1. iure maioris
ditionem Pal. 1. Ald. Frob. Col. Baf. dedit.
imperium sic D. Pal. 1. *ſed* Lugd. Amſt. Frob. præſidium
9.8.11. Oxycanus D. Poſticanus Frob. Baf. Col. Bong. Amſt. Lugd. Mer. Portic.
tertio Pal. 1. *omit.*
9.8.12. *turres* P. gentes
Oxycanus Bong. Potriſanus Frob. Col. Baf. Mer. Lugd. Amſt. Porticanus
9.8.13. *Petuta* sic Bong. *ſed* Ald. Elz. diruta
Sabi Bong. Sambi Lugd. Amſt. Sami
9.8.14. *monſtri* Pal. 1. monſtro
media P. India
e terra Bong. armati
exiſtebant B. 1. *ſupraſcr. habet* exſurgebant
9.8.15. *Octo millia* Baf. DCCC. Col. 800.
indecum Pal. 1. *omit.*
Cetarchus Bong. Mer. Baf. Col. Ciys
9.8.16. *Pithon* Lugd. Amſt. Mer. Ald. Baf. Col. Phython
ad ducit Pal. 1. deduxit
9.8.17. *ſecundo anno* Pal. 1. *omit.*
peruenit Ald. Frob. Col. Baf. peruenitur
qua iter in regnum erat Sami Pal. 1. qd in regnum iter erat Sambi Bong. quod it. in r.e. Sami Mer. quod in regno erat Sami Ald. qua iter in regnum erat Sabi
ſe ille P. *omit.* ſe
detrectabant Bong. detract.
9.8.18. *iuſſerat* Bong. Lug. Amſt. iuſſit
9.8.19. *ſecat* Bong. ſecum
lacteſcentibus P. *omit.*
tribus mil. B. 1. 2. 00
ſexcenis sic Bong. *ſed* Ald. Mer. Frob. Baf. D. Col. 500.
milia B. 1. X
9.8.20. *ſpecie lata* Pal. 1. acie lati
tuentur Mer. Ald. Col. Fro. Baf. euentu
timuerant B. 2. timuer.
ſancy Bong. ſocii
9.8.21. *inter promptiſſimos* Pal. 1. promptiſſimi inter dimicantes
intellus D. tactus *ſed ſupraſcr.* in
9.8.22. *Ptolemæus* Bong. Ptolom. P. tholom.
pellice Bong. pelice
9.8.23. *modica* Pal. 1. modica
regio Bong. regiæ
9.8.24. *animos* ſequentia deſunt B. 1. uſque ad 9.9.21. *grauiora*
ominati eſſe Pal. 1. ominari *videntur* Amſt. Lug. Frob. viderentur Mer. videbantur
9.8.25. *qui &* Pal. 1. qui cum
ſolicitudine Mer. ſolitud.
9.8.27. *innentamq;* Bong. *omit.* q;
a multis Bong. à multis ſimul
9.8.28. *Pathalyam* Bong. Pataliam Col. Baf. Frob. Lug. Amſt. Mer. Pathalam
9.8.30. *Ducibus* Pal. 1. Duabus
ſumpta Pal. 1. *omit.*
9.9.1. *ſecordiæ* Mer. ſecord.
conquirerent P. coquir.
nec reperta ſic Pal. 1. D. *inceſſit* Bong. *omit.*
tota Pal. 1. totamq;
permittere Mer. permitteret
9.9.2. *æſtimatio* Pal. 1. exiſtim.
9.9.3. *CCCC.* Pal. 1. XL.
9.9.4. *incumberent* Mer. incumbere
laboru omnibus Bong. laboris omnis Mer. Col. Baf. Frob. Ald. omnibus *omiſſo lab.*
Martis Bong. maris
Nec naturam B. 2. ne nat.
immortalibus Pal. 1. mortal.
9.9.5. *ſcrutare* D. Bong. ſcrutata Pal. 1. ſcrutari
9.9.6. *abeſſet mare* Pal. 1. D. Mer. Ald. Frob. Col. Baf. abeſſet mare
ne fama Pal. 1. nec f.
deſtinari Pal. 1. deſtinare
9.9.7. *remigij* Pal. 1. remig.
9.9.8. *leuius* D. Ald. Col. Baf. leuius
quia Pal. 1. quæ
remorabatur ſic Bong. *ſed* Ald. Mer. Col. Baf. verber. Frob. remorabatur
applicant Baf. applicat
qui ſupera. Pal. 1. *omit.* qui
9.9.9. *ſtata vice* Pal. 1. Ald. Mer. ſtatuta vice
9.9.10. *vindicantur* Pal. 1. videbatur
9.9.11. *Identidam* Bong. Idemt.
intumeſcens Frob. intumeſcere
deſcendere B. 2. diſſend.
& impreſſa Pal. 1. etiam impr.
9.9.12. *His comis* Pal. 1. His iunctis.
appellebant Pal. 1. applicabant Ald. appellabant *B.* 2. Lugd. Amſt. pelleb.
ii Bong. ii
confederant ſic Pal. 1.
9.9.13. *exſpectatu* Ald. expect. P. expectandis Mer. expectantes
claudæ P. claudia B. 2. & clauda
9.9.14. *nuſquam* Mer. Ald. Col. Baf. Frob. nunquam
ac vnum Pal. 1. D. arq; vnũ
tendentium Pal. 1. intend.
9.9.15. *Nam* Pal. 1. Bong. Nec in
9.9.16. *abſtergens*, Pal. 1. abſtergiq; B. 2. abſteriq; *ſed aliud erat adſcriptum.* Mer. obteriq;
vehi Pal. 1. *omit.*
9.9.17. *præmebantur* P. præmebanturq;
antecedentes D. ante ced.
etiam Pal. 1. *omit.*

9.9.18.

9,9,18. *Duntaxat* Bong. dumt.
trepidi Pal. 1. *omit.*
coeperunt Bong. Lug. Amst. properant
9,9,19. *subsederant* Pal. 1. subder.
harebat Pal. 1. D. F. B. 2. Mer. hærebant
occup. unde Mer. occupauerant. Vñ Ald. Col. Baſ. occupauerant. Vnde
9,9,20. *Reciprocare* Pal. 1. D. Bong. reciprocati
cepit Mer. cepit. *ſemper.*
reddebatq; Pal. 1. reddebantq;
procumbunt P. procumbant
ſarcinæ Frob. *omit.*
armis ſic Bong. *ſed* Ald. Mer. Frob. Col. Baſ. *omit.*
9,9,21. *exſpectans* Bong. expect. Ald. Col. Mer. Baſ. ſpect.
perpetiebantur Pal. 1. Bong. patieb.
credebant Baſ. Col. poſſe cred.
9,9,23. *Iamq;* Pal. 1. Itaq;
appetebat Mer. appacebat
quam P. qui in
exæſtuare Frob. æſtuare
præcederent Bong. præced.
9,9,24. *quoque* Bong. quoque &
terram P. *omit.*
9,9,25. *celeriter equites* Pal. 1. D. Ald. Mer. Col. cel. & equ. P. celeriterq; & eq. *ſequentia uſq; ad* 9,9,27. ſtadia *deſunt* B. 1.
inundans Pal. 1. D. Bong. inundantes
9,9,26. *nauticorum* q; Pal. 1. Bong *omittunt* q;
elementis B. elementis *ſic* & D. *ſed ad marg.* elemend.
modo Pal. 1. *omit.*
9,9,27. *ſtatum* Mer. Ald. Col. Baſ. ſtatutum
media Pal. 1. Ald. Col. Baſ. ex mediaBon. Mer. & media
es B. 2. ôs
præſidiis & Ald. Mer. præſidibuſq; B. 2. præſidiuſq;
Dis B. 1. 2. Dis
9,10,1. *aduerſum* P. aduerſus
ſubijt Col. Baſ. ſubit
appulſa Bong. adpulſa
in alias ſic Bong. *ſed* Ald. in alio
9,10,2. *Leonato* Bong. Mer. Leonnato *ſic deinceps.*
ſubſiſtit Bong. ſubſiſtit
vernum B. 1. 2. verni *ſed* D. *ſuprapoſt.* ü. vernum P. vernium
9,10,3. *quoad* ſic D. Pal. 1. *annæ vel Eupir. Deſunt* B. 1. *uſque ad illa* 10,1,7. Indos &c.
9,10,4. *terra* Pal. 1. *omit.*
9,10,5. *Nemo* P. nouis.
regionem Aboritarum Pal. 1. D. regione Aborſcon Bon. regione aboriton Ald. regionem Arabitarum Col. Baſ. Mer. reg. Aboricon
Cedroſiorum Ald. Frob. Gedros. Mer. Col. Baſ. Bong. D. Cedros. Pal. 1. Cedos.
regionem Bong. Anul. Mer. Lugd. Col. Frob. Baſ. *omit.*
peruentum eſt Pal. 1. *omit.* eſt
9,10,6. *venit* Pal. 1. *omit.*
Arabon Pal. 1. Bon. D. Mer. Baſ. Col. barbarum Ald. Arabum
inops P. inopbs
Horitæ Ald. Oritas Bong. Mer. Baſ. Col. Noritas Lugd. Frob. Amſt. Horitæ
9,10,7. *ſunt in eam Arachoſit* Ald. ſunt in Aracoſtos Pal. 1. ſunt Marachoſii D. ſunt in amarachoſii P. ſunt in Amachoſii Mer. ſunt in amerechoſtos Baſ. Col. ſunt in Amarachoſios
9,10,8. *ſuntamq; D. Bong.* finitiſſimis
9,10,10. *ſtruunt* Pal. 1. D. Ald. Baſ. Col. Frob. inſtruunt
9,10,11. *tadiet* deeſt B. 1. *uſq; ad* 9,10,14. *cadaueribus*
9,10,12. *deſeuerant* P. deſerant
ne equis Pal. 1. nec eq.
9,10,13. *Fatum* P. fame
facci Bong. ſuci
adhæc Pal. 1. adhæc
9,10,14. *præciperent* ſic Bong. *ſed* Ald. Col. Baſ. Frob. Mer. præcip.
9,10,15. *imminentiſq; etiam* Pal. 1. imminentis Bong. imminentiſq; &
ipſi Pal. 1. D. Ald. Mer. Col. Baſ. ipſius
ne reſpice. Bong. nec reſp.
9,10,16. *ſacra* Bong. & ſacra
communia Pal. 1. omnia
parem P. mr.
9,10,17. *ac pudore auxius* Pal. 1. *omit. B.* 2. ac p. ancxius
quia B. 2. quæ P. que
ad Perataphernem D. affrapernen Pal. 1. affrapamanem P. B. 2. affrapernem
Parthinorum Pa. 1. Parthaorum Ald. Parthorum P. B. 2. partinorum
colla Pal. 1. tota
alios quoque Ald. Mer. Baſ. Col. Frob. *omittunt* quoq;
certior es Mer. certiorem
9,10,18. *duntaxat* Bong. dumt. *veſpera*
vendicatus ſic Bon. *ſed* Ald. vendic.
Cedroſia ſic Bong. *ſed* Ald. Baſ. Frob. Col. Gedroſ. Mer. Sedroſ.
Omnium Pal. 1. Omniumq;
ſola ſic Pal. 1. D. Ald.
9,10,19. *Hic* Pal. 1. Hinc
conſtituſſe Mer. confeciſſe
quingenta D. Pal. 1. CCC. Bong. III. Amſt. quadringentis
Oritarum Pal. 1. D. Morit. Ald. Lugd. Baſ. Col. Amſt. Mer. Norit. Frob. Horitarum
Orzinem Pal. 1. Orzinem Ald. Ordanen Bong. orzinen
Zariaſpem Pal. 1. Zanaſpem Bong. Zariaſpen Amſt. Tariaſpem
9,10,20. *regioni Sibyrtio* Ald. reg. Sifyrtio Bong. regionis iburcio Pal. 1. regioni Iubyrtio

Memnon

Memnon P. Menon *B.* 2. Mœnon
Carmaniam Pal. 1. Camaniam
9,10,21. *Aſpaſtes* Ald. Mer. Baſ. Col. Aſpaſtis *ſic infra.*
Satrapes B. 2. Sattapas
rex eſſet ſic Bong. *ſed* Ald. res eſſet
9,10,22. *India* Bong. Mer. inde
ingaliumq; Bong. *omit.* q;
erat Pal. 1. Bong. erant
9,10,24. *triumphus* ſic Bong. *ſed* Ald. triumphum
ab eo B. 2. habeo
luſus Pal. 1. luxus
9,10,25. *craterum* Bong. craterras Amſt. Mer. crateres
repletos Bong. Pal. 1. D. repletas
vaſa Pal. 1. *omit.*
9,10,26. *in vehit.* Bong. D. Mer. *omittunt* in
comeſſabundus ſic Bong. *ſed* Col. Ald. commeſſ. *B.* 2. comiſſ. Baſ. cometab.
decora erant Pal. 1. decoratuerant
craterem D. Bong. craterris Pal. 1. Craterus
eius lemq; P. eiuſdem
9,10,27. *incepit* Pal. 1. *omit.*
Parta ſic Pal. 1. Ald. & D. *ſed* Amſt. Lugd. parata
aduerſus Pal. 1. *omit.*
comeſſantes Ald. commeſſ. B. 2. comiſſ. Baſ. Col. comeſſantes
mille P. omit.
hercule B. 2. cohercle *B.* 1. non hercle
9,10,28. *hic quoque* Bong. Amſt. [illegible] hec quoq;
9,10,29. [illegible] *omit.*
9,10,30. *nec lux.* D. [illegible] Bong. ne lux.

LIBER DECIMVS.

P. Explicit lib. oct. qu. Curtii rufi hiſt. al. mag. mac. regis. liber nonus incipit feliciter. *B.* 1. Q. Curti rufi hiſt. liber non' expl. incipit liber decimus. B. 2. Curti rufi hiſt explicit liber nonus. incipit eiuſd. liber decimus. Mer. Q. Curtii de rebus geſtis Alexandri Magni Macedonum Liber Nonus.
10,1,1. *iisdem* Bong. iiſdem B. 1. hiſdem
Sitalces P. Sith.
Heracon ſic Pal. 1. *ſed* Mer. Amſt. Eracon
mille Amſt. mille adducẽtes
10,1,2. *eas præſuer.* Pal. 1. enim præf.
nec tot P. ne tot
poterant P. poterat
10,1,3. *ne ſacris* D. Bong. nec ſ.
10,1,5. *pellicem* D. Pelicem, *& ſic vbiq.*
10,1,6. *cuiquam* Pal. 1. nunquam
10,1,7. *ſal. ſua* Pal. 1. *omit.* ſux
auſuros Mer. auſurum
10,1,8. *Igitur* Pal. 1. ig. quidem
10,1,9. *de his* Ald. de iis P. de hiis

Circa hunc locum in *B.* 1. ora ſatis recenti manu adſcriptum ſic fuit: *Pariſius anno Domini M. CCCC. XVIII. menſe Iuny.*

10,1,11. *oſtia* P. hoſtio
annis Pal. 1. Bong. amni
equos Col. eos D. Pal. 1. eos
cõparerant Bon. eoscomper.
ab iis Mer. ab his
continentis Amſt. continente *ſic mox.*
trajecere Bong. traic.
10,1,12. *ferri* D. fieri
demerſa Pal. 1. dimerſa
10,1,13. *ſed ab* Pal. 1. *omit.* ſed
10,1,14. *haud procul* P. hãc pr.
palmetis Pal. 1. D. Bon. Mer. Frob. Baſ. Col. palmis *B.* 1. palmitis
frequentibus B. 2. frement. *erat & in B.* 1. *ſed emendatum in illud.*
gentis P. græcis
10,1,15. *mercatoreſq;* Pal. 1. *omit.* q;
tranſmiſſa D. tranſmiſſam
viſa D. Bong. viſam P. B. 2. niſam
10,1,16. *Euphratem* Ald. Euphraten Bong. Euphratis
Babylonem Ald. Frob. Col. Baſ. Babyloniã D. Bong. Lug. Babylonia Amſt. Babylone
10,1,17. Gadis Mer. Amſt. Gades
namq; P. quoq;
10,1,18. *Hiſpanis d. quas* ſic Bong. *ſed* Baſ. Frob. Col. Ald. Mer. Hiſpaniam d. quam
Iberiam Ald. Hib. Mer. hyb. *ſic mox*
Epirum Ald. Epeirũ Bong. Epirum Col. Epyrum
10,1,19. *materia* Ald. vt materia
Capſagas Ald. Mer. Tapſ. P. thapſ.
ingentium Bong. D. ingentarumq; Mer. & ingentium
carinas Pal. 1. cannas
ſeptiremes Pal. 1. P. ſeptem remis D. B. 1. 2. Mer. VII remis
Babylonem B. Babylonia Ald. Mer. Fro. Col. Baſ. Babyloniam Amſt. Lug. Babylona
ſinumq; ſic Bong. *ſed* Ald. Mer. ſupp.
vela P. velut
10,1,20. *Pers B.* 1. 2. D. Phori
Abiſſenem Ald. Mer. Col. Frob. Baſ. Abiaſ.
ipſius ex vuln. Pal. 1. eius ex v. ipſius
interiſſe Mer. Lugd. Amſt. Col. Baſ. Frob. interiiſſe
10,1,21. *ſubſtituit* P. ſuſtinuit
Eudæmonem Ald. Mer. Col. Baſ. Eudem. D. Bong. Eodem.
Abiſaro Bong. Abiſſ. Ald. Mer. Col. Baſ. Frob. Abiaſ.
10,1,22. *Paſargadas* Pal. 1. D. Pſagara Bong. Perſagara Mer. Perſagata
10,1,23. *& ipſe* Bong. *prater B.* 2. & ipſa Pal. 1. & ipſas
10,1,24. *Is Regi* P. his regi

ea, sed P. sed ea
currusque Pal. 1. currus
talentum qu. m. C. tanta benign. D. talenta. benign. *sed quæ desunt, ad marg. suppleri tar.* Ald. Mer. Frob. Col. Baf. talenta IIII millia. C. t. b.
10, 1, 25. *tanta* Pal. 1. *omit.*
uita Pal. 1. voluntate
Bagoe Mer Bagoe
10,1,26. *quam* B. 2. ecquam Pal. 1. equitum
eſſet Pal. 1. eſſe
10,1.27. *aſtruxit* Bon. adſtr. Ald. ſtruxit Col. aſtrinxit
10,1.29. *erat* Pal. 1. *omit.*
Orſines ſic *Bong.* *ſed* Ald. Orxines. *ita mox.*
& impot. Pal. 1. *omit.* & *ſectum* Pal. 1. *omit.*
ne in Pal. 1. *omit.* in
10. 1, 30. *appetebat. Forte enim ſep.* Pal. 1 app. cum ſep. *erat cond.* P. era cond. erat
10, 1, 31. *repletum* Bong. D. conditum repl.
credideràt F. crediderant
poſtes P. *omit.*
Scythicos P. Scythios
10,1,32. *aſſuerat* Ald. aſſuetat P. adiuuerat
reg. tantis proditum Pal. 1. reg. præditum
ſepultum Mer. ſepulchrum
eplebe Pal. 1. à pl.
10.1,34. *talentum* P. talentorum
10,1,36. *cum his* Ald. cum ii Bong. cum hii
Bagoas Pal. 1. Bages
10, 1, 37. *trad. eſt* Ald. eſt trad.
10, 1, 39. *Phradates* Pal. 1. Phradapes
repreſentanda Pal. 1. præſent.
10, 1, 40. *Sic ſol.* Bong. D. *omittunt* ſic
valeat B. 1. vident
Alexandrum Pal. 1. Alexandro
10, 1, 41. *Humiliores* P. hii vilioses
abſolui B. 1. 2. adſolui
regnare diceràt Bong. D. Pal. 1. Mer. regnare duxerat Amſt. regna reddiderat Lug. regna reduxerat
10, 1, 42. *vltimum* Bong. Pal. 1. vltimum traiectũ Mer. vlt. traiectus
à ſemet Bong. ab ſemet
vſque axes D. Pal. 1. Mer. vt in quodam Col. Baſ. Ald. in quoſdam Bong. vt in quoddam
oſtium ſic Bong. *ſed* Ald. *omit.*
10,1,43. *iiſdem* Bong. iiſdem *à Curio* Pal. 1. Frob. *omittunt accepit* Ald. Amſt. Mer. Lugd. Col. Frob. accepit
Europa Mer. Amſt. Ald. Lugd. Col. Baſ. Eur. & Aſia
10, 1, 44. *Zopyro* Ald. Baſ. Col. Zopyro Bong. Zopiro B. 2. Zophyrio Pal. 1. Zapyro
Getas Bong. geſtas
cortis ſic B. *ſed* Ald. cohortis
10, 1. 45. *Scuthes, Odyſſa* Ald. Mer. Col. Baſ. Scuthes-odyſſas Bong. Scutheſa dryſas D. Scutheſo driſas Pal. 1. Schytha Sodriſſas
compulerat Pal. 1. compulerant
ne Gracia quidem ſic D. Bon. *ſed* Baſ. Col. Ald. nec dum Gr. q. Pall. o. & Bong. *Grut.* nedum græcia, *ſine lacuna nota. ſed* B. 2. & D. *ne adſt. eadem manu*, hic deſunt duæ lineæ. *In* Col. & Baſ. FRAGMENTVM.
10, 2, 1. *nonihor* P. *omit.* *Samum* Pal. 1. Samum
terra Amſt. *omit.*
10,2,2. *iacta* Pal. 1. *omit.*
peraturus Pal. 1. repetit. Mer. *omit.*
10, 2, 3. *dum agitat, clam* D. Bong. cum clam ag. B. 1. clam agitanti Amſt. Lugd. dum clam ag. Ald. Baſ. Col. Frob. cum agitat, clam
ei reddi. Bong. D. *omittunt*
intrare quidem P. quidem intrt.
vrbe ſic Bong. *ſed* Ald. vrbẽ
à quibus Pal. 1. D. Mer. Ald. *omittunt* à
& trucid. à qu. viatore per inſ. ſic Pal. 1. *ſed* D. Bong. Mer. truc. à qu. auctore interemptum per inſ. Bong. *Grut.* Pal. 3. &tr. à qu. victore p. inſ.
10, 2, 4. *trageredi* Bong. traic.
amiſit ſic Pal. 2. Bong. *Grut. ſed* D. Pal. 1. & 3. emiſit
exules B. 2. exſules
quos P. quis *ſed angulata vltima littera* Mer. quis
iuſſit ſic Bong. *ſed* Ald. iuſſi
10, 2, 5. *ſolenedarum* Bong. Mer. Grut. o. *præter* Pal. 1. ſolidarum
10, 2, 6. *ſua* Bong. Grut. o. Mer. ſuo
publice Ald. Col. Baſ. Frob. reip. Grut. o. publico Bong. reipublice Mer. publice
libertatis Mer. Ald. Col. Baſ. Frob. *omit.*
collusorem D. Bong. coll. ordinem *atque ita* Mer. Bong. *Grut. & Pall.*
regis Frob. regis
reg. Pal 1. *omit.*
prohibuere finibus. Igitur exſules Grut. o. prohibuere igitur finibus exules Mer. Ald. Col. Baſ. Frob. prohibuere. Igitur ex. finibus
10,2,7. *excisus* Bong. Mer. *omit.* Amſt. Lugd. *omittunt hæc omnia.* Igitur exules eſſe cunt
tunc etiã Pal. 1. tunc omne
10, 2, 8. *XIII. mil.* B. 1. *omittit, vſque ad* ..., 5, 18. magnam
præſidia B. 2. perfidia
quæ cal. Bong. Mer. *omit.* quas
res renouare ſic D. *ſed* Amſt. Lugd. Frob. res nouare
eſſare D. Bong. Mer. *omit. tunt.* Pal. 1. obſtare credebat
10, 2, 9. *excierent* Mer. Ald. Frob. Col. Baſ. ſecern.

10,2,10.

10,2,10. *integra* Pal. 1. egenis
talentorum Bong. talentum
10, 2, 11. *profeſti ſunt* Pal. 1. D. Ald. Mer. Col. Baſ. Frob. profeſtio eſt
deſtiſſimarum Bong. diuitiſſ.
10,2,12. *remiſit* ſic Bong. *ſed* Ald. Mer. Col. Baſ. Frob. mitti
perpetuã Mer. quippe perp.
Aſia D. Mer. Ald. Aſiam
omnes Pal. 1. *omit.*
ea Pal. 1. omnia
10, 2, 13. *profectorum* D. profect.
deterriti Bong. Pal. 1. deterritum
ueſtigium P. *omit.*
10,2,14. *aſtarum* Pal. 1. diuturn
10,2,15. *timeo* Bong. metuo
exire Pal. 1. exire
noſcendi monendiq. Pal. 1. vocandi
10, 2, 16. *ſtatuerim* D. Pal. 1. Ald. Mer. ſtatuerem Baſ. Col. ſtatueram
abſtineri P. habit.
tum quibus B. 2. *omit.*
10, 2, 17. *Diſpare* ſe Pal. 1. Diſpar enim
ſecum P. *omit.*
diſſedunt Bong. deſcend.
10, 2, 18. *omnes quæ* P. *omit.* omnes D. *ſuppletur ad marg.*
10,2,19. *addacar, quærendi* Pal. 1. addacam quæ rendam
quam recent. ſum P. *omit.*
10,2,20. *exercatur deſer.* P. deſ. ex.
Ne ferus quidem Pal. 1. Non enim ferus
ſed eſt D. ſedem
quidem Mer. Ald. quidem
10,2,21. *ego tam* Pal. 1. ego non tamen ſi Mer. ergo tam
ex vobis Pal. 1. de vobis
deſertiſſu Ald. Mer. Frob. Col. Baſ. deſtiſſis
ecertes ſic B. 2. *ſed* Ald. Mer. Col. Baſ. Frob. vt op. Amſt. optis
10,2,25. *Illyriorum* Mer. illorum
Aſiæ D. Pal. 1. Ald. Mer. Elz. Amſt. Lug. Frob. Col. Baſ. Aſia
ex cultibus Pal. 1. extantibus
10,2,24. *eſſet* Ald. D. Mer. Col. Baſ. Frob. ſit Pal. 1. milia eſſet
meorum Pal. 1. mei Bong. Mer. mox Amſt. Lugd. meorum mox
10, 2, 25. *Diſpares* D. Pal. 1. diſpares Bong. Dis pares
fuerat B. 2. *omit.*
in Aſiat. Amſt. Lugd. ex Aſ.
10, 2, 26. *Nec pudet* P. ne pudet
opibus Ald. operibus
12, 2, 27. *hoc ſolum* Mer. hic ſol.
quod imp. Bong. Amſt. Lug. in quod imp. *illud in ab eadem manu deletum in* D. Pal. 1.
me Pal. 1. inde
hinc Pal. 1. *omit.*
ocyus Bong. ocius
abeuntium Elz. adeunt.
10,2,28. *deſertoribus* Bong. deſertoribuſq;
10,2,30. *armaterum* Col. armentorum
notatos quoq; ſic D. Pal. 1. *ferocioſſime* Mer. ferociſſimi
10, 3, 1. *credere* Bong. credidit Pal. 1. credat
ſaluum paulo ante P. paulo ante ſaluam
ceteros P. ceteris Baſ. Col. exteros?
10, 3, 2. *tam effuſum &c. Itaq;* Omnia hæc omittit Pal. 1. nulla *lacuna nota. Item Ald. Mer.* ſed *Col. Baſ.* adſcribunt *FRAGMENTVM*
10,3,3. *ſuos* Bong. Mer. *omit.*
10,3,4. *ſingulare certe* Mer. ſingulari tamen certe
noſſent Pal. 1. cognoſceret P. cognouiſſent B. 2. cognoſſent
quod ſinguli ſic D. Pal. 1.
ac pie Bong. & pie
10,3,5. *protinus* Ald. Mer. Col. Baſ. Frob. ſe prot.
perſequerentur Pal. 1. perſequeraſſet
10,3,8. *hoc quoq;* Pal. 1. *omit.* hoc
inuitto Mer. inuictos
10, 3, 9. *hercule* D. Bong. hercules
robore D. robor Pal. 1. roboreq; Mer. Baſ. Col. robur
ſuopte D. Ald. Mer. Frob. Baſ. Col. æque imp.
10, 3, 10. *Hic ego* Mer. Hæc ergo
delectum è vobis Bong. dil. è vobis Pal. 1. delectu vos
iuniorum P. iuniorem
immiſceri P. commiſceri
10, 3, 11. *Oxatre* Ald. Oxyatris D. Bong. Oxiatris Pal. 1. Maratis
iunxi B. 2. iunexi
10, 3, 12. *exercm* Pal. 1. *omit. proximiſq; amicos* in *autor ſui* Pal. 1. proximuſq; amic. ſui
10, 3, 13. *eſſe vos* P. hoc eſſe Mer. *omit.* eſſe
eſſe Macedonum Pal 1. Mac. eſt
colorem Pal. 1. *omit.*
10, 3, 14. *mores* Ald. Mer. Col. Baſ. Frob. morem Bong. D. more
Perſarum Pal. 1. D. Frob. Col. Baſ. Ald. Mer. Perſas
indec. eſt Mer. *omit.* eſt
turn ſic Bong. *ſed* Ald. viris
ſunt Hic defectus non exigua nota in D. & Bong. eſt
10,3,15. *Hac erat habita &c.* Ald. Mer. Col. Baſ. *omittunt hæc omnia, vſque ad initium cap. 4.*
10,4,1. *ſupplicia* B. 2. ſubpl.
obſequens Bong. Pal. 1. Mer. exequ.
cives Pal. 1. *omit.*
captiuos Bong. Mer. à capt.
iudicio D. ind.
10,4,2. *admonebatur* Bon. admouch.
10,4,3. *atque am.* Pal. 1. alii am.

manipulo Pal. 1. manu populi
contactos Bong. D. Pal. 1. contractos
corp. ira, trucidaret Ald. Fro. Col. Baſ. corp. trucid. Mer. corp. ira trucidaret D. Bong. Pal. 1. corp. ira retrucid. *Poſt hæc quæ in recentioribus inſeruntur, deſunt omnibus antiquis vſque ad cap. 5.*
10, 5, 3. *admiſſarius* Bong. amiſſ.
illo ad vlt. D. Bong. illud vlt.
perſalutatus Pal. 1. prærſal.
vita ſic Bong. *ſed* Ald. vita
retecit ſic Bong. *ſed* Ald. retecepit
10, 5, 4. *nam &* Pal. 1. iam & *deficere* D. decipere *ſed ad marg.* deficere
Perdicca Col. Baſ. Mer. Perdica
ſuberet D. Pal. 1. Frob. Col. Baſ. Mer. Ald. iuberent
10, 5, 5. *reſpondit* Bong. reſpondet
ceterum præu. iam ob id certamen Pal. 1. *omit. extabat in* D. *ſed deleuan eſt*
prouidere Baſ. Col. Ald. prouiderat *F.* proinde B. 2. prouide
10, 5, 6. *habere* ſic *B.* 2. *ſed* Ald. habere
ſibi P. B. 2. ſe
paulo poſt P. poſtea
10, 5, 7. *omnia* Pal. 1. *omit.*
10, 5, 8. *magnitudinem capere* D. magnitudinem ca *ſed regulatis tribus poſtremis litteris, & ad marg. adſcripta eadem manu* carere, Pal. 1. Mer. Ald. Baſ. Col. magnitudine carere
retinere Bong. tenere
furentibus Pal. 1. *omit.*
totam ſic Pal. 1. *in* D. tantam
erat, ſed ab eadem manu ſallum eſt totam
10, 5, 9. *mitiſſimum* Pal. 1. inuiſtiſſ.
10, 5, 10. *ereptum* B. 2. eretam
domatis Bong. donátis
10, 5, 11. *pœnitebat* D. Bong. Mer. pœnitebant
fuiſſe ſe Pal. 1. *omit.* ſe
10, 5, 12. *deſiituor B.* 2. diſtit.
10, 5, 14. *miſſione* P. iuſſ.
10, 5, 15. *è muris* Pal. 1. D. *omit.* è
10, 5, 16. *viſus* Pal. 1. viſus
plerung D. plerumq; quæ vno Pal. 1. vatio
& ſolicitis Bong. ac ſolic. Ald. & ſolic.
10, 5, 17. *cœnis ſuo more* D. Pal. 1. Ald. Frob. Col. Mer. Baſ. commiſſo more Bong. commiſſus mos
cum cœnas Pal. 1. *D.* Ald. Mer. Baſ. Col. *omittunt* cum
haſtem D. Bong. vt hoſtem
Aſſueti Pal. 1. aſſuetæ
qui imperaret Pal. 1. quippe imperatorem
10, 5, 19. *qua induta B.* 1. quam ind.
abiecit Pal. 1. adi.
10, 5, 20. *nepotibus* Bong. nepotibus *in D. litera o. puncto notatur.*
retrahebat Mer. Amſt. Ald. retractabant
10, 5, 21. *Syſigambo* Ald. Siſig. B. 1. Siſimg.
neptium B. 1. neptum
mortuus ſimul Bong. ſim. mort.
10, 5, 22. *Quem alium B.* 2. *D.* Quam al.
eſſe ſe ſic Bong. *ſed* Ald. *omit.* eſſe Pal. 1. *ſic habet :* Iteram & ſe eſſe capras Iterum & ſe eſſe regno pulſas
exceſſiſſe D. exced.
qui poſſ Pal. 1. & plus Bong. qui plus
10, 5, 24. *ſuccumbit* Bong. ſubcumbit *ſed ſuprafcript. c.* ſucc.
aſſidentes D. Bong. accidentis Pal. 1. accedentes
cibo poriter Bong. par. cibo
10, 5, 25. *Alexandri* Ald. *D.* Pal. 1. Col. Baſ. Elz. Alexandro Mer. Alexan.
10, 5, 28. *à Diis B.* 1. 2. à dis
10, 5, 29. *motus* B. 2. deus *contemptio* ſic Pal. 1. *admittenda* Pal. 1. *D.* Bong. Mer. nec amitt.
10, 5, 30. *Olympiada B.* 2. *P.* Olympiadam
10, 5, 31. *animi* Pal. 1. *omit. ſolertia* P. ſolerciam *D.* ſollertiam
10, 5, 32. *modus* Bong. *D.* modum *B.* 1. modús
intra Mer. iuxta
10, 5, 33. *Illa fortuna* Pal. 1. illa fort. vitia Ald. Mer. Baſ. Col. Frob. Vitia fort.
Dis B. dis
oraculis P. *omit.*
eſſet Pal. 1. erat
10, 5, 35. *Quæries* Bong. quætieus
illum F. omit.
10, 5, 36. *capiebat* Pal. 1. cup.
10, 5, 37. *maior* Pal. 1. *omit. quam* Pal. 1. quaſi
& fama Pal. 1. ex fama
10, 6, 1. *diuertit* Lugd. deuertit
amicorum Pal. 1. amicos
in quem Pal. 1. ad q.
10, 6, 2. *prohibuit D.* Pal. 1. Ald. Mer. Col. Baſ. Frob. prohiberet
10, 6, 3. *Ac primum D.* Bong. Ad pr.
violatus Pal. 1. vinlatus
renouatus Pal. 1. nouatus
10, 6, 4. *vulgi B. D.* volgi
10, 6, 5. *Perdicca* Mer. Col. Baſ. Perdica, vt *alibi*
10, 6, 6. *Dis* Bong. dis *ſic mox*
poteſt Amſt. potuit
10, 6, 7. *ſubducitur* Bong. ſeduc.
Rege ac Præſide D. Bong. Pal. 1. præſ. ac rege
10, 6, 8. *cogitandumq;* Pal. 1. cogitandum quoq;
hoc ne vno Pal. 1. hoc me vno Bon. hoc ne in vno Amſt. Lugd. hoc vno
plurium Bong. in pl. B. 1. 2. *omit.*
10, 6, 9. *exque* Pal. 1. *omit. Roxane* Ald. Rhox.
Optamus Pal. 1. Captamue
animi Ald. Baſ. Col. Frob. eius
quandoq; ſic Bong. *ſed* Ald. Baſ. Col. Frob. quando Pal. 1. Amſt. Mer. quandocumq;
10, 6, 10. *Perdicca* Elz. Perdiccas Mer. Col. Baſ. Perdica *ſanguinem* Bon. Amſt. Mer. Lugd. modo ſang.
morari Pal. 1. Mer. imitari
10, 6, 11. *rerum* Pal. 1. verum
è Barſine D. Bong. Amſt. à B. Ald. Baſ. Col. ab Arſine Mer. Barſine
10, 6, 12. *prope* Pal. 1. *D.* Mer. Ald. Col. Baſ. prope ad *peruenerant* Baſ. Col. peruenerat
10, 6, 13. *Roxanes* Mer. Col. Baſ. *D.* Pal. 1. *ſuprafcr.* 1. Roxanis Ald. Rhoxanis *Barſines* D. Pal. 1. Bong. Mer. Barſinæ Ald. Col. Baſ. Arſinæ *Europam* Ald. Mer. Frob. Col. Baſ. *in* Europæ *B.* 1. 2. Europam *atque ita D. ſed diſtinctius.*
pigebat P. Mer. pigebat
10, 6, 14. *quod* Pal. 1. quos *pertinuerunt B.* 1. *ſuprafcr.* o. portiu.
10, 6, 15. *cœnant* Pal. 1. cohæreant
communi conſultu Pal. 1. communi conſultu
eos, Pal. 1. *omit. quod* P. quo
his ſic Bong. *ſed* Ald. iis
10, 6, 16. *quidam* P. B. 1. quidem
pauciores Bong. pauciores *Perdicca* Bong. Perd. pluiores
indulatum Amſt. Mer. indic.
10, 6, 17. *Non* Amſt. Nec *aſſediſſe* Bong. adſed.
eiusmodi exercitus D. Bong. Pal. 1. Mer. circumferenti *delegiſſe B.* 1. dileg.
10, 6, 18. *appetebat expectare* Ald. Mer. Col. Baſ. Frob. expetebat appeteret Bong. D. expectabat adpet. Pal. 1. expect. expeteret
credebat Mer. credebant
10, 6, 19. *diuq,* Mer. diu *ſiderant* Mer. Col. Baſ. ſteterant
ſiuerint D. P. B. 2. fierint *B.* 1. finant Pal. 1. ferant Mer. ſciuerint
nobilioribus ſic Bong. *ſed* Ald. ignob.
quam hic eſt Ald. qui hic ſunt *ſed in* Bong. *legitur* eſt
10, 6, 21. *Roxanes* Al. Rhoxanis D. Pal. 1. Col. Baſ. Roxanis *quandocunq;* Pal. 1. D. Bong. quandoq;
dubitatis B. 1. 2. dubitetis
10, 6, 22. *nobis Regem* Bong. regem nobis
ex his ſic Bong. *ſed* Ald. ex iis
10, 6, 23. *Quin* Pal. 1. Quando
10, 6, 24. *prænuntiatâ* Ald. Mer. Frob. Col. Baſ. prænunc. *F. B.* 2. prænuntiantem D. pronunciantent Pal. 1. pronunciatam
10, 7, 1. *ac diſc.* ſic Bong. *ſed* Ald. ad diſc.
concreuit Pal. 1. D. Bong. concio
10, 7, 2. *Aridæus* Ald. Aridæus Bong. arithæus D. Arithæus Mer. Baſ. Col. Arithdeus
hæres prateritur Pal. 1. præteriit *amiſſe* hæres
merito ſuo B. 1. ſuo mer.
cur B. 2. qur
repertitu Bong. repper.
10, 7, 3. *Aridæum* Ald. Aridæum Bong. Mer. Col. Baſ. Arithdeum B. 2. erit deum
vocandum Bong. Mer. vocarum
10, 7, 4. *Python* Ald. Pytho Bong. Frob. Pithon Amſt. Phython Lugd. Phyton Mer. Baſ. Col. Phiton
eſſet ſic Bong. *ſed* Ald. Baſ. Col. Frob. Mer. eſt
10, 7, 5. *in iun.* Pal. 1. Bong. D. Mer. *omittunt* in
impenſa D. Bong. Mer. impenſe
qua magis ipſi Bong. quæ obierat mag. i. Pal. 1. quæ obiecerat magis ſibi Mer. quæ obiecerat magis ipſi
Aridæo Bong. Baſ. Col. Mer. arithdeo *ſe mox*
10, 7, 6. *regnare* Bong. *omit. paſſuros* D. parſuros
10, 7, 8. *ſententia, E quibus* Pal. 1. ſententia eſt. quibus *Python* Bong. Col. *Mer.* Phiton Baſ. Phito Lugd. Phyton Frob. Pithon Amſt. Phython *genitos* D. P. genito B. 1. genitum
10, 7, 10. *haud iniuria* ſuppletur in D. ad marg. *B.* 1. haut ini.
cum ſuo D. Pal. 1. Bong. Mer. cum his
ſuffragari B. 2. ſubſragare
concepto B. 1. 2. conceptæ.
Hic nulla comparet lacuna nota in D. & Pal. 1.
10, 7, 11. *vtiq; ſi* D. Bong. Mer. vtiq; & ſi
luxuriat D. Bong. luxuria
10, 7, 12. *ſperauerat* Bong. Mer. ſperauerant
quidquam Pal. 1. quamq.
pœnitebatq; Pal. 1. *omit.* q;
in ſtirpem reg. inclinauere Pal. 1. ſtirpem reg. inclamauere Baſ. Col. Mer. in ſt. r. declin.
10, 7, 13. *magis quam languerat* ſic D. *ſed* Pal. 1. *omit. veſtem* Pal. 1. veſte
eam ipſam Pal. 1. ea ipſa
fuerat Pal. 1. fuerant
10, 7, 14. *nouis* Bong. Lugd. Amſt. Mer. nouæ
ſatellites Pal. 1. ſatellites Mer. ſatelleſq;
phalanx B. 2. phalancx
expletura Baſ. Col. Frob.

Ald. e pictura
regnum Ald. Frob. Col. Baſ. reg. minabatur
10,7,15. *in eadem* ſic Bong. *ſed* Ald. minabatur in eadem
eſſe gaudebant ſic Pal. 1. D. *ſed* Amſt. Lugd. *omit.* gaudebant
hæreditarium B. 2. hæreditario
vindicaturam Mer. Ald. Amſt. vend.
eſſe nomen ſic Bong. *ſed* Ald. Col. Frob. ſe nom. Baſ. Mer. nomen
capere Pal. 1. caperet
genitum ſic Bong. *ſed* Ald. agnitum
vt regi. Pal. 1. inde reg.
10,7,16. *conclave* D. P. Col. Frob. Baſ. conclauem Pal. 1. conclauis
in quo Col. Eaſ. Frob. in qua
obſeruari D. Pal. 1. obſeruari Frob. Col. Baſ. Mer. Ald. Elz. aſſeruari
adiunxerat B. 2. iunxerat
10,7,17. *militibus* Bong. militibus
quoque Pal. 1. *omit.*
irruperat Pal. 1. inrup.
erat Mel. Bong. *omit.* erat
10,7,18. *hos qui* Bong. de hoc qui
Alexandri B. 2. Alexandro
ſed qui B. 2. ſequi
excidunt B. 2. iacib.
10,7,20. *quæ* Pal. 1 quia ex
frequens Bong. fr. turba
campos Bong. Lugd. campis
ſed Perd. Frob. & Perd.
10,7,21. *ipſum* Pal. 1. ipſos
abdut. equites Bong eq. abd.
cætera Pal. 1. Cratero
10,8,1. *imperij* ſic Pal. 1. D. *ſed* P. imperitum
ſanciendum Pal. 1. ſanandum
occupetur Pal. 1. occuparetur
impotens Pal. 1. *omit.*
nouarum ſic Pal. 1. *ſed* D. Bong. nouatorum
quid &c. nouriſſet Elz. qui &c. meruiſſent
ei ſatis fidum eſſe P. ſatis ei eſſe fidum
10,8,2. *accerſeret* B. 1. P. accerſit.
mandatu Bong. mandauit
10,8,3. *ſedecim* ſic Bong. *ſed* Ald. Lugd. Amſt. ſexd. Pal. 1. quindecim
fugerent ſic D. Pal. 1.
10,8,4. *pueros* Baſ. Col. Mer. Ald. pueris
iuſſit P. iuſſis
ſi quis ſic Bong. *ſed* Ald. ſi quiſpiam
10,8,5. *poſtero* Bong. Mer. poſtera
videbatur P. *omit.*
Meleagri Mer. Meleager
decreuerat Mer. decreuerat
10,8,6. *illi cum R. adiſſet, int. e. cœpere* Pal. 1. ille ſeditione preuiſa cum R. adiſſet, int. e. cœpit Ald. Col. Eaſ. Frob. Lug. Mer. Amſt. ille ſed. prouiſa c. R. adiſſet, i. e. cœpit
Meleagri ſic D. Pal. 1.
10,8,7. *equitum* Pal. 1. *omit.*
10,8,8. *adhuc* P. adhibeb.
10,8,9. *ſua ſponte* Pa. 1. *omit.*
mœſtitiæ B. 2. mœſtitiæ Mer. meſticia
ſecretas cogitationes Pal. 1. D. B. 2. P. ſecretæ cogitationis Mer. ſecreta cogitationis
10,8,10. *Deſiderates* Bong. deſtitutum
expectatum D. Mer. expectatores B. 2. P. expectaturas
cladium nouum Bong. ſuarum clad. B. 1. ſuarum iniuriarum
10,8,11. *eſſent* Pal. 1. erant
Babyloniem Ald. Frob. Col. Baſ. Mer. Babyloniam B. 2. Babylonia P. Babylone
campi Bong. cam. os
inundabatur Bong. veheb.
10,8,12. *primum* Pal 1. primi
10,8,13. *Forte* Pal. 1. D. Ald. Col. Baſ. Frob. Mer. Forte ita
ipſos Pal. 1. B. 1. ipſis
vbe excedorent, & vtrig. generi tutior alterna ſedes quam B. 1. vtbis inopiam veriti ſunt, ne tutior aliena ſedes Macedonibus, quam D. P. vrbe & vtriq; gen. &c. Pal. 1. vrbe & vtriq; gen.
ſua P. in ſita
10,8,14. *ipſorum* Hoc verbum cum 12. ſeqq. omit. B. 1. *ad equites* P. B. 2. D & eq.
de ſuicenda D. & deſin. Pal. 1. pro deſſin.
10,8,15. *Paſa* D. Amſt. Paſus
Amiſus D. Col. Baſ. Ald. Amiſſus Mer. Amiſus
edidiſſent Pal. 1. edidi
dedidiſſet ſic B. 2. *ſed* Ald. Col. Mer. dedidet
10,8,16. *His* B. 1. 2. is P. iis
remittatis Ald. Frob. Baſ. Col. Mer. renunc. B. 2. remunciantis P. nunciatis
militet alteri Bong. atma mil.
è regia B. 2. à regia
10,8,17. *cinctus* D. ciuilibus *ſed correctum.*
preparationem Pal. 1. præparatum Mer. præparamentum
10, 8, 19. *hoc imper.* Mer. hic imp.
10, 8, 20. *Obortis* B. 2. obhortis
acciperet Poſt hoc verbum lacunæ notam Pal. 1.
10, 8, 21. *ſuppreſſum* P. B. 1. ſuppreſſo B. 2. ſuppreſſæ
ea B. 2. & a B. 1. eius
moderate B. 1. mod. cunctos
egeriſſet Pal. 1. egiſſet B. 1. agit. rex
10, 8, 22. *Eoſdem rurſus* P. rurſus coſdem
petiturus Bong. petiturus
imparem Bong. imperatorem
futurum Pal. 1. *omit.*
10, 8, 23. *arbitrabantur* ſic Pal. 1.
10,9,1. *fatis* P. 1. fatis
10, 9. 2. *colligere* Bong. colligere B. 2. conſiſ. D. conſeſ. & *ſuprafcr.* 1. colleſ.
capiebat P. B. 1. 2. capiebãt
ſuſtinetur ſic Bong. *ſed* Ald. ſubſtin. Mer. ſuſtineretur
10,9,4. *ſolis* B. 1. *omit.*
trepidaret Pal. 1. trepidaret
10.9,5. *Quæ illæ* B. 2. quod illæ

tum Pal. 1. dum
quæ cond. ſic P. *ſed* Ald. quod cond.
10,9,6. *excepit* Pal. 1. excipiebat
tempora B. 1. temp *aliquot litterarum ſpatio relicto.*
10, 9, 7. *à quo me* Pal. 1. *omit.* me
10,9,8. *alta* D. Pal. 1. *bong.* Mer. alia
conquereretur D. Pal. 1. quer. P. B. 1. quæ quer. B. 2. qui quer.
10, 9, 9. *ea cœpit* ſic D. & Pal. 1.
10,9,10. *ni ſe B. 2. omit. ac terra.* B. 2. & benev.
10, 9, 12. *Macedonum* P. *omit.*
abiecerentur Pal. 1. abiiecerent. Bong. abicerent.
hinc equites ſic Bong. *ſed* Ald Col. Frob. Baſ. hinc milites, hinc eq. Mer. hinc milites equites
illinc phalanx B. 2. il. phalancx Eaſ. hinc phalanx
10,9,13. *Itaq;* Pal. 1. Ita
quem Pal. 1. *omit.* P. B. 2. quæ
B. 2. quam
10,9,14. *haud B.* 1. aut
pacatæ D. P. peccati
quodquam Ald. quicq. B. 2. quinq. B. 1. quanq.
10, 9, 15. *ſuoſtinere* P. ſubſiſtere
10,9,16. *in recuſantes* Pal. 1. *omit.*
10, 9, 17. *ſuperauitq;* Pal. 1. *omit.* q;
10,9,18. *objecit* Pal. 1. obiecit
10.9.19. *vindicaturum* Ald. Amſt. Lugd. Frob. Baſ. Col. vendic.
quod D. Mer. quo
10.9.20. *quia* Pal. 1. quia neque
non Pal. 1. *omit.*
10.9.21. *at mox* Ald. Mer. & mox
damnata ſic Pal. 1.
abeuntem Ald. Col. Baſ. abeuntcis
10,10,1. *virorum* Mer. viuorum
10,10,2. *Leomedonti B.* aleomed. B. 2. Leomed.
10, 10, 3. *Leonati* Bong. Leonnati
Præceptum B. 1. *ſuprafcr.* q; Præceptumq;
Trapezunta D. P. *B.* 2. Trapeianſta B. 1. Trapeiunta Pal. 1. Tarpeiunctum
Arbate P. arrabate *B.* 1. 2. harbate
detrectabat Pal. 1. detract.
10,10,4. *Python* Bong. Mer. Baſ. Col. Phiton. Elz. Frob. Phithon Lugd. Amſt. Phython
Lyſimachus Al. Pal. 1. Leonnatus Bong. D. Leonnachus P. leonnachus Baſ. Col. Leonnachus
quiſque B. 1. quique
habuiſſet Mer. habuiſſe
imperij B. 1. Amſt. Lugd. imperium
etiam ius Bong. & ius D. & vis Pal. 1. & his Amſt. Lugd. B. 2. *omit.*
obtinerent Bong. obtinerent *B.* 1. vt obtinerent
vt Perdiccæ Bong. Ferd. vt
cum regi eſſet P. cs. cum rege
10,10,6. *ſuas* B. 1. ſuas quas
quæ ipſi B. 1. 2. *omittit* quas
10,10,7. *ſi vnquam B.* 1. o ſi vnq.
ſpecie Mer. ſpem
ingentia Pal. 1. *omit.*
regione ſic Bong. *ſed* Ald. regione *ſic mox.*
10, 10, 8. *prima* Pal. 1. D. pr. quæq;
quæq Pal. 1. D. *omit. ſed in hac ſuppletur in marg.*
10,10,10. *alio* Amſt. alii
10, 10, 11. *aduena* D. aduenis. Tradirum magis quam creditum refert. *in B.* 2. *ea verba inclusa parentheſi.*
10,10,12. *vacuit* B. 2. vacuauit
quo conſtat Pal. 1. conſtans
deſtituerat. Ald. Mer. Amſt. deſt. vultum
10,10,13. *inſi corpus* P. corpus iuſſi *B.* 1. ipſi corpus
vt iuſ Pal. 1. *omit.* vt
purgauere ſequentia deſunt B. 2. lacerato
10, 10, 14. *Venenо necatum eſſe credidere plerig,* P. *omit. B.* 1. venenum crediderunt plerique Pal. 1. ven. nec. eſſe dixere credidere
minuſſe B. 1. min. primum
certe Pal. 1. certa
moreng, Pal. 1. moreq;
eſſe præfecti Bong. præf. eſſe B. 1. *omit.* eſſe
titule B. 1. titulos
Spartane Ald. Sparthanæ *B.* 1. Sparthana
victoria B. 1. victoria
10.10.15. *veterum* Pal. 1. veterorum
10, 10, 16. *vngula* Pal. 1. Ald. vngulam Bong. Col. Baſ. vngula
patiens Pal. 1. Ald. patientem
eſſe cruſtat Amſt. *omit.*
10,10,17. *Sygam* D. Pal. 1. facii ſlygem & *ſuprafc.* i faci Bong. fuciſtigem Ald. ſlygos hydor Col. Baſ. Mer. fuciſtygem
virus Pal. 1. *omit.*
10,10,18. *tradita* Pal. 1. D. Bong. Mer. cred.
10,10,19. *deinde* B. 1. deinde eius
etiam P. *omit.*
contigerant P. conting.
10,10,20. *Alexandriam* P. Alexandream
omnisq; P. omniq;

FINIS P. Quinti Curtii Rufi hiſtoriarum Alex. Magi Macedonis I. IX. explicit feliciter *B.* 1. Q. Curti Rufi hiſt. Macedonis Alexandri liber X. explicit feliciter, Amẽ.

Regius quem Holmiæ vidi: Quinti curtii ruffi hiſtoriarum alex. Macedonis regis duodecimus & vltimus liber. Explicit feoliciter.

INDICIS

IN

JOANNIS FREINSHEMII

COMMENTARIOS CVRTIANOS

APPENDIX

QVAM ADORNAVIT

IOANNES HENRICVS RAPP.

A. Lit. & præfigitur & præciditur. *Ind. Freinsh.* Xerxes.

Ab quorum nominum ſyllaba initialis. 4, 1, 19. *Abdolonimus.*

Abarthonius. 4, 1, 19. *Abdolonimus.*

Abaſſini. 4, 7, 18. *Troglodytis.*

Abaſſani. 9, 8, 4.

Abbacarus. Abbarus. 4, 1, 19. *Abdolonimus.*

Abderitæ. Ind. Freinsh. Autariatæ.

Abel vbi à Caino cæſus. 3, 12, 27. *Damaſcum.*

Aben. Ind. Freinsh. Xerxes.

Abias. 6, 4, 4.

Abialares. 8, 13, 1.

Abimelech quorum Regum nomen. 3, 12, 14.

Abrahamus quem ſibi ante heredem dixerit, quam Iſaac naſceretur. 3, 12, 27. *Damaſcum*, an Aſtrologiæ inuentor. 4, 10, 4. eius verna & diſpenſator *Damaſcus. vid. infr.*

Abrotes. 4, 5, 14.

Abuliti quænam ſatrapiæ dictæ. 5, 3, 16.

Abydus vbi. 4, 8, 3. *Memnonis.*

Acadræ. Ind. Freinsh. Acadera.

accidere pro *procidere* ad genua aſcenſus. 10, 5, 24.

accumbebant quinam in conuiuiis. 8, 6, 5.

Acesines. 7, 5, 36. 8, 9, 5. 9, 1, 4. & 8. 9, 3, 24. vbi in Indum exit. 9, 4, 15. *Acesines & Hydaſpis* confluentes. *ib.*

Achatara. Ind. Freinsh. Acadera.

Achillis opera miratur Alexander. 3, 4, 10. *Lyrnelli. Achillem* imitatur Alexander pœnâ in hoſtem capiendâ: *item* in luctu. 4, 6, 29. *Achillem.*

Achſidi Reges. 8, 12, 14.

acies media. 8, 14, 15. *In. acie* inſtructio feſtinata. 3, 8, 25. diſpoſitio in prælio ad Arbela, ex parte Darii. 4, 12, 5. diuiſio. 8, 14, 15. *In.* conuerſiones. 3, 2, 14. *circumire. acium* quo modo Perſæ inſtruxerint. 3, 9, 2. quamnam Reges Perſarum tenebant. 4, 15, 1. in *acie* ordinanda fortiores aduerſus fortiores ſunt collocandi. 4, 15, 1. in *aciem* deſcriptione Curtius non adcuratus. 3, 9, 2. & 4. *ipſum* & *dexterum.* 8, 14, 15. *ipſe.*

Acis fl. vnde dictus. *Ind. Freinshem.* Tigris.

acquirere bona minus eſt, quam tueri. 4, 11, 9.

acta conſignare, quibus gentibus in vſu. 7, 8, 29.

Actiqus verbs. 4, 7, 30.

Adam quo in loco ex puluere factus. 3, 12, 27. *Damaſcum.*

adcuſatiui plurales per *is* ſcripti, pro per *es.* 10, 3, 21.

ἀδελφεὶς, ἀδελφιδᾶ, ἀδελφιδᾶς, quid. 6, 9, 17.

Admiranuſi qui. *Ind. Freinsh.* ſatrapa.

admini quid. 7, 11, 23.

adpellare quid. 3, 11, 25. *Inuocantes.*

adpoſitio non ſtricte obſeruanda. 6, 5, 22.

aduenticiis qui infatuati. 8, 5, 8.

adulatores quid. 4, 7, 30. ſunt regni comites. 8, 5, 6. *perpetuum* & *ſæpius. an ſint Siculi.* 8, 5, 8. *nationis. adulatorum* Alexandrinorum nomina. 8, 5, 8.

aduerſa in bello ſunt diſſimulanda. 9, 10, 17. in *aduerſis* homines nulli acquieſcunt conſilio. 10, 7, 12.

aduerſor. verbum hoc ſæpe commutatur cum *auerſor.* 7, 1, 29. *auerſaremur.*

adultery vxoris diſſimulati pœnas luat maritus. 6, 8, 10.

Æacidarum genus audax. 4, 9, 23.

ædificiorum vocabula in *ium*, *Ind. Freinshem.* ædificare.

Ægæ. 3, 13, 1.

Ægila. 8, 7, 13.

ægri in coloniis relicti. 9, 4, 1. cur in Æſculapii templo indormierint. 3, 7, 3. *Æsculapio.*

Ægypti cur tot Præſides Alexander conſtituerit. 4, 8, 5. *Cleomenes.* reditus ex vectigalibus. 4, 2, 6. *frequentiam. Ægypto* tuendæ quoſnam Romani præfecerint. 4, 8, 5. *Cleomenes. Ægyptum* Romani Imperatores prouinciam non fecerunt. 4, 1, 30. quamdiu Perſæ, itemque Macedones tenuerint. 4, 7, 5. *compoſitisque. Ægypti* qui. 4, 1, 30. 5, 1, 22. *Ægyptiorum* Regum nomen commune. 5, 1, 24. *regia. Ægyptii* an Aſtrologiæ & Geometriæ inuentio adſcribenda. 4, 10, 4.

æmulo Alexander amiſſo, ſe voluptatibus mancipat. 6, 2, 1.

æquinoctia ſedes priſtina. 5, 5, 10.

æquior Dario erat Alexander. 3, 12, 24. *æquitas* hoſtis non raro bella diremit. 4, 11, 1.

ærarium, ærarique præfectos habebant Reges Perſarum in ſingulis prouinciis. 5, 1, 20. *pecuniæ.*

æris diuerſa diſpoſitio in vno climate. 8, 9, 13.

æs alienum ſoluit Alexander, quod milites ſui contraxerant. 10, 2, 10. *æris* alieni profeſſionem pudor ſequitur. 10, 2, 10.

Æſculapius à Romanis accitus. 3, 7, 3. *Æſculapio. Æſculapii* fana Alexander iubet incendi. 10, 4, 12. *alia*, in eius templo cur ægri indormierint. 3, 7, 3. *Æſculapio* cur ludos Alexander celebrarit. *ibid.*

æſtimare diſtinguitur ab *eccupare.* 3, 2, 15. *cibus.*

æſtus Ciliciæ. 3, 5, 1.

ætas iuuenilis difficillime ſibi moderatur. 4, 5, 3.

æternus pro *perpetuus* ſeu *infinitus.* 4, 1, 22. pro *longus.* 7, 4, 28.

affectuum conditio. 7, 1, 1.

Agalaſſenes. 9, 4, 4.

Agathocles quando prope Carthaginem caſtra locauerit. 4, 3, 20. eius modeſtia. 4, 1, 22. *caue.*

Ἀγαθοεργοὶ Lacedæm. qui. *Ind. Freinshem.* Euergetæ.

Agauni. 7, 6, 11.

Agbatana. 5, 8, 1. *Echatana.*

Ageſiæ. 8, 5, 8. *Agis.*

Ageſilaus præ Alexandro magnanimitatis compos. 8, 5, 18. eius inſtituta imitatur Alexander. 5, 2, 2.

aggere oppida cingere: *item* quid aduerſus aggerem faciat. 4, 6, 21. de *aggeribus* qui ſcripſit. 4, 4, 9.

Agnon. 8, 5, 8. &

Agriani quales milites. 9, 8, 18. an equeſtri rei ſtuduerint. 8, 14, 24.

Pſeudo-Agrippa celeritas. 5, 5, 3.

Ahaſuerus. Ind. Freinsh. Xerxes.

Fridericus *Ahenobarbarus*, vbi interiit. 3, 5, 1. *mediam.*

Aiacis nomen dat Alexander Pori elephanto. 8, 14, 39.

Αἰγυπλιάζειν quid. 4, 1, 30.

ἀκινάκιον ἀκινάκεως. 8, 8, 20.

ἄκις quid. 9, 1, 13.

ἀκροφόρος qui. 5, 3, 20.

aklim quid. *Ind. Freinshem.* Satrapa.

ἀκόνιον. huius verbi vſus. *Ind. Freinsh.* exaudire.

Alabranda. Ind. Freinshem. lit. A.

alacritatem præ ſe ferant duces prælium inituri. 4, 13, 25. *tam.*

Alauni. 7, 7, 4.

Alcahiræ arx. 5, 1, 31.

Al-chymia. Ind. Freinshem. lit. A.

Alcomenæ. 3, 13, 1.

Al-coranus, Ind. Freinshem. lit. A.

Aleſtra. 6, 5, 25.

ALEXANDER quomodo natalium ſuorum dedecora velare voluerit. 4, 7, 25. *accipere*, in quos paternæ cædis cauſſam tranſtulit. 4, 1, 12. an Philippi cædis conſcius fuerit. 6, 11, 26. *inter.* cur Philippum vltus. 10, 5, 30. quoto ætatis anno regnum orſus. 9, 6, 21. cur *Magnus* dictus. 10, 10, 20. dicitur etiam Magnus Rex. 10, 4, 17. nihil niſi diuina ope adgredi videbatur. 3, 6, 18. *niſi.* an clam habuerit, quem hoſtem ſit petiturus. 10, 2, 3. dolo vtitur. 8, 13, 17. militares animos tractare ſciebat. 4, 2, 17. ſuis erat exemplo. 8, 11, 8. primus corbem terra impletum adtulit in obſidione Tyri. 4, 2, 18. ipſe prælii intererat. 3, 11, 7. *non.* eques init prælium. 3, 11, 7. *curru.* an munimento corporis, prælium

inituras, vſus. 4, 13, 25. 7, 8, 3. fraudit eloquentiæ. 6, 2, 20. antiquitatis amator. 3, 4, 10. *nihil*. Homeri libros diligenter legit. 5, 5, 3. cur Φιλόμηρος dictus. 3, 11, 20. erat comis. 6, 11, 3. a nemine ſe beneficiis ſuperari paſſus. 7, 8, 26. 8, 12, 16. erat liberalis. 8, 11, 4. 10, 5, 28. an mendico cuidam ſtipem negauerit. 10, 5, 28. erat clemens. 8, 4, 15. 10, 5, 28. ſumma moderationis laude pepercit legatis Carthaginenſium. 4, 4, 18. erat continens & caſtus. 3, 12, 15. *præmittit*. 3, 12, 21. 4, 10, 24. feminarum captiuarum pudicitiæ conſulit. 5, 6, 8. quoties Darii vxorem vidit. 4, 10, 24. ad venerem ignauus. 6, 5, 32. cuius filiam, viuo Philippo patre, ambiit. 4, 11, 20. quot & quas vxores habuit. 4, 5, 1. *Statiræ*. 10, 3, 12. 10, 5, 32. concubinis adſueſcit. 10, 5, 32. cur Darii filiam noluerit vxorem ducere. 4, 11, 20. alteram ex filiabus Darii captiuis vxorem duxit. 3, 12, 15. *præmittit*. Paryſatin, Ochi filiam, in matrimonium duxit. 3, 13, 12. *Ochi*. duxit Barſinen, Memnonis coniugem. 3, 13, 14. cum Roxane nuptias facit. 8, 4, 19. ſpadonibus adſueuit. 6, 5, 23. 10, 5, 32. deperit Bagoam ſpadonem. 10, 1, 25. an certos habuerit liberos. 10, 5, 32. *ſine*. an pugilibus delectatus. 9, 7, 16. an natare ſciuerit. 3, 5, 2. 4, 9, 17. 9, 4, 12. ſpeciem omnium auxit. 9, 3, 19. *ſpeciem*. oſtendit hoſtium contemptum, ludos ſpectando. 3, 7, 3. *quanta*. a ſuis dicitur commilito. 3, 5, 8. cur remiſit claſſem in Græciam. 3, 5, 7. vbi Darium vicit. 3, 7, 8. an orbis liberator vocandus. 3, 10, 5. an cum Dario manus conſeruerit. 3, 11, 10. *Alexandri*. ſeipſum vincit. 3, 12, 15. *præmittit*. quamdiu fugientem Darium perſecutus. 3, 12, 1. vtrum interfuerit conuiuio, cum ex perſecutione hoſtium rediret. 3, 12, 2. quo tempore victoriam ad Iſſum obtinuerit. 3, 11, 27. *hæc*. an ab initio ſtatim obſidionis Tyri habuerit claſſem. 4, 2, 15. *claſſem*. an prudenter in obſidione Tyri hæſerit. 4, 2, 5. *aut*. cur ita confidenter Tyriis minari poterat, ſe oſtenſurum, illos in continenti eſſe. 4, 2, 5. *in*. quas inſulas continenti adiunxit. *ibid*. quando cum Poro pugnauit. 8, 14, 46. *ſed*. quoto expeditionis anno in Indiam venerit. 9, 2, 11. Indis quando ſpectrum viſus. 9, 3, 2. milites dicebat ſuos eſſe liberos. 6, 9, 12. nihil magnæ rei ſine Parmenione geſſit. 7, 2, 32. vbi vltimum cum Dario prœlium commiſcerit. 4, 9, 8. *Arbela*. an prudenter fecerit, quod Perſepolim excidit. 5, 6, 1. an curru inſidens pugnauerit cum Poro. 5, 1, 25. Darii aurigam haſta transfixit. 4, 15, 28. erat venationis ſtudioſus. 8, 1, 13. volare potuit. 7, 11, 5. quibus ſe oſculandi ius dabat. 10, 5, 31. quo loco Euphratem tranſierit. 4, 9, 12. ſe in Euphratem demergere voluit. 4, 7, 25. *accipere*. Nili fontes inueſtigat. 4, 7, 2. *Nilo*. cur omnia ſpreuerit. 10, 4, 14. Hephæſtionis ori annulum imprimit. 10, 4, 9. quando quietiſſime dormierit. 4, 13, 23. in ſomnis creditus eſt adparere. 10, 10, 20. quas aues occidi vetuit. 8, 9, 16. an Orgia in monte Nyſa celebrauerit. 8, 10, 13. vbi reclusit Gog & Magog. 6, 4, 19. poſt Clitum interfectum à quibus ad vitam reuocatus. 8, 2, 12. quibus interpretibus vſus. 6, 6, 6. obſeruat diſcrimen Barbarorum & Macedonum. 8, 5, 21. an Aſtrologiæ gnarus. 4, 10, 4. militem gregarium gelu torpentem in ſua ſede confidere iubet. 8, 4, 15. pudorem ſimulat. 9, 10, 17. æquior Dario. 3, 12, 24. non ſemper reo ſeruauit alteram aurem. 6, 10, 3. iniuſte vlciſcitur Branchidas. 7, 5, 35. an ſuperſtitione captus. 9, 4, 29. cluſeritne, an impleuerit oraculum, dum gladio rupit nodum Gordium. 3, 1, 18. æmulo amiſſo, ſe voluptatibus dedit. 6, 2, 1. quot minas in conuiuia inſumpſerit. 6, 2, 2. ſitim tolerat. 7, 5, 12. fortiter tolerat dolorem, dum ſolutus telum ſibi extrahi patitur. 9, 5, 28. quoties ad Thebas iuit. *Ind. Freinſh*. Thebæ. quando Mardos inuaſit. 5, 6, 17. primus Scythis bellum non prouiſum intulit. 7, 7, 5. an Scythiam ingreſſus. 7, 9, 13. an ad Caucaſum penetrauerit. 6, 4, 19. 7, 3, 19. tranſit Liberi terminos. 7, 9, 15. an Arabiam perdomuerit. 10, 1, 17. *maritima*. an Gades, an in Britanniam & Orcadas penetrauerit. 3, 1, 17. *eurſum*. quas regiones orientales incognitas

cognitas habuerit. 4, 14, 9. in mare proceſſit. 9, 9, 27. quouſque ſua expeditione progredi voluerit. 10, 1, 17. *columnas*. quot vrbes in Sogdianis expugnauerit. 7, 6, 16. quaſnam petras ceperit. 7, 11, 1. an erexerit trophæa. 3, 8, 27. 3, 12, 27. *tribus*. collocat aras apud Iſſum. 3, 7, 8. cur victoria obtenta aras erexerit, & Alexandriam vrbem condiderit. 3, 17, 27. *tribus*. vbi columnas poſuit. 7, 3, 19. erigit cippum in monte Caucaſo. 5, 4, 27. cum curru quas vrbes intrauit. 5, 1, 23. quoſnam amicorum maxime amarit. 6, 8, 2. parentat Amphilocho. 3, 7, 5. quanti Hephæſtionem fecerit. 10, 4, 11. mortuo Hephæſtione quænam commiſerit. 10, 4, 12. *alia*. Hephæſtionem facit Deum. 10, 4, 13. an Ptolemæo Lagi inuiderit. 9, 8, 23. cur quoſdam ex ducibus odio hab. 6, 1, 18. quos ex amicis interemerit. 8, 2, 9. quo veſtitu amicos vti voluit. 6, 6, 7. quot milites in expeditionem duxit. 6, 8, 23. 8, 5, 4. quot milites ſub ſignis habuerit, quando cum Dario dimicauit. 5, 1, 44. an in ſuo exercitu habuerit Scythas, & Sueuos, & Saxones. 4, 12, 4. & 6. an Romanos fuiſſet ſuperaturus. 10, 1, 18. ſuæ felicitati confidit. 7, 7, 28. virtute ne, an fortunæ vicerit Darium ad Arbela. 4, 16, 27. vnius rei non pro voto factus eſt compos. 10, 5, 35. pauper poſt Indos deuictos. 7, 8, 20. plures ſibi mundos optauit. 10, 5, 29. gloriæ cupidus. 10, 5, 29. quamdiu ſe ciuilius erga Macedonas geſſit. 8, 5, 6. *Macedonas*. qua ratione transfuga dictus. 8, 7, 12. an latro vere poſſit dici. 7, 8, 19. Græcorum & Macedonum mores non ſubito immutauit. 6, 6, 6. patrios mores eſt exoſus. 8, 7, 12. iam degenerans, quo veſtitu vſus. 6, 6, 2. & 4. num adulatione captus. 8, 5, 6. erat ſuperbus. 4, 7, 25. *accipere*. 6, 6, 1. Lacedæmonios cunctantes ad ſe venire iuſſit; fortunam, quam ipſe dediſſet, habituros. 6, 5, 8. erat laſciuus. 6, 6, 1. erat auaris & inſatiabilis. 7, 8, 19. ingratis eſt adnumerandus. 8, 2, 8. iræ triſtitiæque ſuccubuit. 10, 4, 11. erat bibax. 10, 5, 34. iaculatur Philippo ſcyphum in os. 6, 9, 17. inſtituit meri certamen. 8, 9, 36. Babylonem reuerſus multum conuiuatus eſt. 10, 4, 17. maleficii pœnitentia ducitur. 8, 2, 3. non vere magnanimus fuit. 6, 1, 18. erat ſuperſtitioſus. 7, 7, 8. Æſculapium & præcipue Mineruam colit. 3, 7, 3. *Æſculapio*. 3, 12, 27. ludos edit in honorem Apidis & Perſei. 4, 7, 4. *Memphi*. Soli victimas cædit araſque ponit. 9, 1, 1. cur adierit Hammonem. 4, 7, 8. quidnam conſuluerit Hammonem. 4, 7, 26. an ſibi in terris vicedeatum tribuerit. 4, 11, 20. an παῖς Διὸς ab Hammonis antiſtite ſit dictus. 4, 7, 25. *filium*. ſe pro numine gerebat. 7, 8, 12. diuinitatem adfectauit. 8, 7, 13. an ipſe ſe Jouis filium crediderit. 8, 5, 5. quando cœleſtes honores ambire cepit. 8, 5, 5. quando ſe Jouis filium adpellari iuſſit. 4, 7, 30. cur Jouis filius agnoſci, deuſque haberi voluit. 4, 7, 25. *accipere*. quos deos æmulatus. 9, 10, 24. quo locorum potiſſimum pro deo cultus. 4, 7, 30. vbi habuerit templum. 4, 7, 30. 8, 7, 13. à quibus pro deo cultus. 4, 7, 30. cur à Corinthiis ſtatua Jouis honoratus. 4, 7, 25. *accipere*. quomodo excuſari poſſet, quod filius Jouis haberi voluerit. 8, 8, 14. qua potiſſimum re rerum geſtarum gloriam corruperit. 4, 7, 30. *corrupit*. 8, 8, 14. pepercit templis. 4, 4, 13. *in*. an ſua facta maiora cenſuerit Liberi Herculiſque factis. 9, 2, 29. quoſnam admiratus. 7, 6, 20. Cleomenem imitatur. 3, 7, 3. *quanta*. Ageſilai inſtituta imitatur. 5, 2, 2. triumphabundus & bacchabundus Liberum patrem æmulatur. 9, 10, 24. Achillis opera miratur. 3, 4, 10. *Lyrneſſi*. imitatur Achillem pœna in hoſtem capienda; item in luctu. 4, 6, 29. *Achillem*. ſe deum non eſſe, ob quas cauſſas fateri coactus. 4, 7, 25. *hum*. 8, 10, 29. cur tot Ægypti præſides conſtituerit. 4, 8, 5. *Clemenes*. quomodo literas conciperet. 6, 6, 6. ab Ariſtotele alienus. 10, 10, 16. an de reditu in patriam ex animo cogitauerit. 10, 2, 16. vbi ſtatuerit ſedem imperii conſtituere. 10, 1, 17. *maritimam*. 10, 2, 16. 10, 4, 17. quot, & cur tot ex ſuo nomine vrbes extruxit. 4, 8, 1. *vrbem*. 4, 8, 2. *ex*. quando timuit cæcitatem. 7, 6, 22. à

Mallis, an vero Oxydracis ictus. 9. 4. 26. cur ab Arabibus bicornis dictus: cur ab Apelle fulmen tenens pictus est. 4, 7, 23. & 25. *accipere*. quando medicamentum à Philippo datum hauserit. 3, 6, 9. *tum. & 3, 6, 10. nunc*. tradit Perdiccæ annulum suum. 10, 5, 4. an testamento suum regnum diuiserit. 10, 5, 4. 10, 10, 5. quoto anno vitæ & imperii interiit. 3, 8, 23. 10, 5, 6. an veneno necatus. 10, 10, 14. non annos suos, sed victorias numerando, diu vixit. 9, 6, 19. constituit omnes homines adpellare Alexandros. 7, 8, 26. *Alexandri* natales. 4, 7, 25. *accipere*. genus. 4, 2, 3. atauus Perseus. 4, 7, 4. *Memphi*. fortitudo. 10, 5, 27. constantia & prudentia in reprimenda militari seditione. 10, 2, 30. fortuna. 3, 6, 18. *præsto*. 8, 10, 18. beneficentia vnde. 7, 8, 26. filius è Cleophide genitus. 8, 10, 36. cervix lapide grauiter vulneratur. 7, 6, 22. Somatophylaces. 5, 1, 42. custos salutis. 3, 6, 1. nummus. 5, 5, 3. thronus aureus. 10, 4, 17. temerarius saltus. 9, 5, 2. res gestæ an Philippi rebus postponendæ. 8, 1, 31 facinus in delenda Persepoli, quinam vituperant. 5, 7, 1. gladius. 4, 6, 16. vigilantia. 4, 13, 18. effigie quinam vsi. 10, 10, 20. apophthegma singulare. 4, 11, 14. infinitæ molitiones. 10, 1, 17. *animo*. in agone constituti tolerantia. 10, 5, 3. tabernaculum. 6, 6, 14. benignitas in amicos. 10, 5, 31. femur à quo & quomodo læsum. 3, 11, 10. *Alexandri*. duces recensentur. 3, 13, 1. somnium dum Tyrum obsidet. 4, 2, 13. & 17. fortunam acta etiam ducum sequebantur. 4, 1, 35. animus maior erat omni periculo. 4, 4, 10. propugnaculum ad Tyrum expugnandam fundatum. 4, 2, 5 *aut*. pugna cum Poro duplex. 8, 14, 9. & 15. *ipse*. conuiuia luxu celebrata. 9, 7, 15. celeritas. 4, 9, 14 5, 5, 3. 7, 10, 1. celeberrima nauigatio. 9, 3, 24. ex Barsine filius. 10, 6, 9. & 11. 10, 7, 2. ex Roxane filius. 10, 6, 9. audacia cur non culpata. 4, 9, 23. humanitas, an seditionum causa. 3, 6, 19. *gratiora*. perfidia. 8, 10, 34. tabernaculum. 6, 6, 1. nobiliores amici. 10, 6, 20. 10, 7, 2. cognati, à quo potissimum interfecti. 10, 10, 19. epistolæ ad Aristotelem. 8, 9, 22. *supra*. 8, 14, 13. morbus. 3, 5, 1. *medium*. falsa mortis fama ducibus spiritus fecit, pro libitu, quidquid cogitarent, agere. 10, 1, 7. mortem Sisygambis familiarius fert, quam Darii. 3, 12, 15. *præmittit*. habitus corporis. 5, 12, 16. *corporis*. corporis temperies. 10, 10, 12. corpus, an nulla prius tabe corruptum quam inhumaretur. 10, 10, 12. corpori an ab amicis reuerentia habita. 10, 7, 19. corpus quo translatum. 10, 10, 20. corpus, quando inhumatum. 10, 10, 9 loculus. 10, 10, 13. nomini, qualis honos habebatur. *Ind. Freinshem*. honorare. animam qui in se migrasse persuasus fuit. 3, 8, 8. *hymn*. canis, Perita. 9, 3, 23. *Bucephalon*. spectrum. 4, 7, 20. *Alexandro* Cappadociæ gens, vtrum diu fida. 3, 4, 1. vitæ periculum varia omina portendebant. 10, 4, 14. succedere, quem autorum. 3, 5, 7. *quem*. ad Hammonis oraculum proficiscenti, quid iter monstrauerit. 4, 7, 15. in Oxydracarum vrbe periclitanti quinam adstiterint. 9, 5, 5. & 14. & 20. an Boii & Norici bellum indixerint. 4, 12, 6. regium capitis insigne in flumen è capite excidit. 10, 4, 14. an venenum datum. 10, 10, 12. à quo ven. datum. 10, 10, 14. tribuuntur duo imperia. 7, 8, 30. *Alexandrum* imitatur Cæsar. 3, 12, 6. Pyrrhus. 7, 9, 18. Selynes. 10, 5, 32. & 36. quorum populorum legati adierint Babylone. 10, 4, 15. varii artifices adeunt. 10, 4, 17. ab *Alexandro* quinam Reges originem suam ducant. 8, 10, 36. præ Alexandro Agesilaus magnanimitatis compos. 8, 5, 18. Alexandrini exercitus vestigia. 9, 3, 19. Alexandrini regni diuisio. 10, 10, 1.

Alexander: quibusnam Macedoniæ Regum hoc nomen etat. 6, 11, *26*.

Alexander quidam apud Arrianum quis. 4, 3, 11. *Cleander*.

Alexander, Alexandri ex Roxane filius, à quo interfectus. 10, 10, 19.

Alexander Lyncestes. 7, 1, 5. an Antigono & Antipatro necessitudine iunctus. 7, 1, 7. quotiens Alexandro M. fuerit insidiatus. 8, 8, 6. quomodo comprehensus. 7, 2, 17. ab Alexandro M. veniam impetrat. 6, 11, 26. *inter*. quamdiu in carcere. fuit. 7, 1, 8.

Alexandria Ciliciæ. 5, 8, 27. 3, 12, 27. cur ab Alexandro condita. 3, 12, 27. *tribus*.

Alexandria Ægypti quando ab Alexandro condita. 4, 8, 1. *ab*. an habeat plutias. 4, 7, 6. *terra*. eius ædilis. 4, 8, 2. *præesset*. 4, 8, 5. *Cleomenes*. Judæis habitanda datur. 4, 8, 31. eius encomium. 4, 8, 1. *ab*. eius frequentia incolarum, & reditus ex vectigalibus. 4, 8, 6. *frequentiam*.

Alexandria Mygdoniæ. 3, 12, 27. *tribus*. Arachosia. 7, 6, 25. Nicæa. 9, 3, 23. *Nicæam & Bucephalon*. Sogdiana. 9, 8, 8. Ariana. 9, 10, 7.

Alexandrinæ historiæ scriptores. 9, 10, 3.

alimenta quænam vrbes inhabitatoribus ex solo, muris circumdato, subministrauerint. 5, 1, 27 *alimenta*. sine *alimentis* bella geri non possunt. 3, 8, 8. *non*.

ἄλση. huius particulæ vsus. *Ind. Freinshem*. at.

Allies an Cleomenes cognominatus sit. 4, 8, 5. *Cleomenes*.

Almanacum. *Ind. Freinshem*. lit. A.

Alpheibœa nympha. 4, 9, 16.

Alpheus. 6, 4, 4.

alta loca qui, & quomodo adscenderint. 5, 3, 20.

alumine illita materia non facile incendi potest. 4, 6, 11. *bitumine*.

Alymnus. 4, 1, 19. *Abdalonimus*.

Ἄλωσ. 3. 13, 1.

Amardus. 6, 4, 4.

Amazasiu pro *Mazæus*. 6, 4, 25. *Ind. Freinsh*. Mazæus.

Amazones sexum femininum retinebant, maremque patri reddebant. 6, 5, 30. *Amazonum* Regina quid Alexandro donauit, & quamdiu apud eum morata. 6, 5, 32.

Ambigerus. 9, 8, 13.

Ambira. 9, 8, 13.

Ambisarus. 8, 13, 1.

Amenophis Rex. 4, 8, 3. *Memnonis*.

Amerchosis. 9, 10, 7.

Amestris cui in matrimonium data. 10, 3, 12.

amici modestia. 4, 1, 22. *cæne. amici* Alexandri nobiliores. 10, 6, 20. reorum, an pœna sint afficiendi. 6, 11, 20. 8, 6, 28. 8, 7, 2. & 16. *amicorum* quosnam Alexander interemerit. 8, 2, 9. *amicos* benigne habuit Alexander 10. 5, 31. *amicitia* principum est periculosa. 8, 2, 7. *amicitiæ* simulatæ exempla. 6, 8, 16. habitæ cum principis amico reo, excusatio. 7, 1, 26. *seqq. amicitiis* potentium se non facile illigat sapiens. 7, 1, 11.

Amirali. 6, 4, 19.

Amisi situs. 3, 1, 13.

Amistris. 6, 4, 25.

Ammon vide *Hammon*.

Ammonia vrbs. 4, 7, 25. *accipere*.

Ammynaper. 6, 4, 25.

amnis, cuius aqua infra terram fertur. 3, 4, 7. *amni* quinam immergebantur. 10, 4, 2. *annes* sunt termini regionum. 7, 6, 12. quot in India. 8, 9, 11. *annes* quosdam confundit Curtius. 3, 1, 5. quinam exercitus, & qua ratione transierint. 4, 9, 17. in *amnibus* qui fugientes interierunt. 4, 16, 17.

amor quorundam ardentissimus erga suas caritates. 4, 1, 8. *amore* vinciri. 6, 7, 2. puerorum exarsit Alexander. 10, 5, 32.

Ἄμμων quis. 4, 7, 5. *Hammonis*. *Ind. Freinsh*. Hammon.

Amphilocho parentat Alexander. 3, 7, 5.

ἀμφιμάχαλος quid. 3, 3, 13. *manicatasque*.

ἀμφίστομος. 4, 13, 32.

Amphoterus dux Alexandri; an iste, in quem Philippus dicterium quoddam iecit. 3, 1, 19.

Amurathem. *Ind. Freinsh*. lit. A.

Amyntas: quinam hoc nomine gaudebant. 6, 9, 28. 7, 2, 10. erat armiger. 7, 1, 19. an prœlio ad Arbela interfuerit. 4, 13, 28. *huius*. 4, 15, 12. *Amyntæ* cum Alexandro consanguinitas. 6, 10, 24. de eodem varia. 6, 9, 17. *consobrinus*.

ἀναβαθμίδες quid. 5, 5, 3.

anadiplosews exempla. 7, 9, 4. 8, 5, 5.

ἀναγκαῖος. 3, 11, 25. *innocentes*.

ἀναιτίους. 4, 3, 22. *vrbem*.

Anas. 6, 4, 4.

Anaxar-

Anaxarchus 5, 6, 10.
Anaxarchum reuocat Alexandrum, Cliti interfectorem, ad vitam. 8, 2, 12. Sophista. 8, 5, 8. *Cleo & et.*
Anaxarbus. 5, 6, 10.
Andaca. 8, 10, 19.
Andro Argiuus tota vita sitis atque potus expers erat. 4, 7, 6. *terra.*
Androcottus. Ind. Freinsh. honerare.
Andronici Imper. humanitas. 3, 6, 19. *gratiora.*
angustiæ Ciceronis quid. 3, 8, 13.
Anias. 6, 4, 4.
animam Alex. M. quis in se migrasse persuasus erat. 3, 8, 8. *hyems.*
animi mœstitia afficit corpus. 3, 5, 10. ad diuersa se inclinantis delineatio. 3, 6, 5. ianua, est frons. 3, 6, 9. *conscientiæ. animus* vtendum. 4, 1, 29.
Annibalis strategema. 5, 6, 17. *pecorum.*
annona v. *cibus.*
annuli signatorii dolo quinam vsi. 7, 2, 16. *annulum* Hephæstionis ori Alexander imprimit. 10, 4, 9. suum tradit Alexander Perdiccæ. 10, 5, 4. *annulo* Darii quando Alexander vtebatur. 6, 6, 6.
annus quibusnam populis vnus idemque fuit. 6, 6, 8. *anni* apud antiquos variæ rationes. 8, 9, 36. computatio. 7, 1, 8.
anser iter monstrans. 4, 7, 15.
Antenor an Sidona & Tyrum condiderit. 4, 4, 15. eius vxor. *ibid.*
Antibolus. 5, 13, 11.
Antigenes Lucus. 10, 2, 10.
Antigonus. 8, 14, 15. an necessitudine erat iunctus cum Alexandro Lyncestæ. 7, 1, 7.
Antinoum Hadrianus Imper. in deos refert. 10, 4, 13.
Antiochi Epiphanis imprudens popularitas. 3, 6, 19. *gratiora.* regis Syriæ, & aliorum regum affines quæstiones. 3, 2, 10.
Antiochia à quo extructa. 7, 10, 15.
Antipas. Ind Freinsh. Jollas.
Antipater Alexandrum noluit vocare deum. 4, 7, 30. *Antipatri* filius dat Alexandro venenum. 10, 10, 14. *Antipatrum* an Alexander occidere voluerit. 10, 10, 14. de *Antipatro* quid senserit Alexander. 10, 4, 9.
Antizyes Darii satrapa. 3, 11, 10. *Atizyes.*
ἄνω. 7, 5, 28. *Didymeon.*
ἄοχις seu *ἄοχι* & mons, vbi situs, & quando ab Alexandro expugnatus. 8, 11, 7.
Apama. 4, 5, 1. *Statiræ.*
Apamia Cibotos vrbs. *Ind. Freinsh.* Celænæ.
Aparni. Ind. Freinshem. Dahæ. Satrapa.
apes an emisso aculeo moriantur. 4, 14, 15. *apum* cultus erga regem. 3, 6, 17. *erga*, rex, an habeat aculeum. 8, 5, 11. *maiestatem.*
aphareius exempla. *Ind. Freinshem.* satrapa.
Apharias. 5, 2, 5.
Apidi ludos edit Alexander. 4, 7, 4. *Memphi.*
Aplaton quid. *Ind. Freinshem.* satrapa.
Apollo cur Didymæus dictus. 7, 5, 28. *Apollinis* simulachrum vnde Tyrum translatum. 4, 3, 22. *Syracusii.* originem atque cultum qui scripsit. 4, 3, 21. *Apollinis. Apollineon* qualem Tyrii coluerunt. *Ibid.*
Apolloniates. 5, 2, 1.
Apolliates. 8, 13, 1. 9, 1, 4.
apotheoseos exempla. 10, 6, 6. Hephæstionis & Antinoi. 10, 4, 13.
aqua in æstu immodice sumpta, cur, & quosnam extinxit. 7, 5, 15. quâ Rex Persarum pedes abluit, qua reuerentia adseruetur. 8, 5, 11. *Persæ.* vbi venalis. 4, 7, 6. *terra. aquæ* copiam monstrat aries Baccho. 4, 7, 21. copiam pluuia largitur. 4, 7, 14. penuria cœlo terraque. 4, 7, 6. *aquam quam* Persarum Reges bibebant. 5, 2, 9. milites galea hauriunt. 5, 13, 24.
aquila quibus primùm pro signo & insigni militari fuit. 3, 3, 16. *auream.* magnarum rerum fecit auspicia. 4, 15, 26. tres pullos excludens, cur duos nido deturbet. 10, 9, 1. de *aquila* varia. 3, 3, 16. *auream.*
aræ templorum. 10, 9, 21. Liberi & Herculis. 9, 2, 29. ab Alexandro erectæ. 9, 3, 19.
cur post victoriam ab Alexandro erectæ. 3, 12, 27. *tribus.* variorum. 7, 6, 25. 9, 3, 19. *aras* apud Issum collocat Alexander. 3, 7, 8.
Arabes an legatos ad Alexandrum miserint. 10, 4, 15. *Arabia* à quibus non perdomita. 10, 1, 17. *maritima. Arabicam historiam* qui descripsit. 10, 4, 8.
Arachosii ab Arianis distincti. 9, 10, 7. *Arachosiorum* regio. 7, 3, 4. satrapa. 8, 13, 3. stipendiarii. 9, 7, 14.
Araxes mons. *Ind. Freinshem.* Gordyæi.
Araxes fluuius vel Armeniæ vel Persiæ. 5, 5, 4.
Arbela vbi sita fuerint, & vnde nomen. 4, 9, 8. vicus ne, an vrbs. *ibid. nobilem.* ad *Arbela* prœlium quando commissum. 4, 13, 17. num Alexander vltimum cum Dario prœlium commiserit. 4, 9, 8. *Arbela.*
arbor qualis fuerit, sub qua Adam decerpsit pomum exitiale. 9, 1, 10. Solis fatidica. 9, 1, 1. *arbores* nimium vmbrosæ. 9, 1, 10. miræ & inusitatæ in India. *ib.* fatidicæ. 10, 4, 14. *arborum* præcocium exempla. 8, 5, 15.
Arcesines. 9, 1, 4.
Arelacana. 6, 6, 33.
arenarum vi viæ obrutæ. 7, 4, 27. loca arenosa. 4, 7, 6 *sterilia.*
Arethusa. 6, 4, 4.
Areus. 6, 4, 4.
Argeæ. 7, 3, 1. *Agriæspas.*
Argyre insula. 10, 1, 11.
Ariana: vox hæc vel strictè, vel late accipitur. 9, 10, 11. *ne. Ariana* regioni vnde nomen. 6, 4, 4. *Ariani* ab Arachosiis distincti. 9, 10, 7.
Aridæus, Alexandri frater. 10, 7, 2. eius animi imbecillitas. 10, 8, 2.
aries iter monstrans. 4, 7, 15. ad Hammonis oraculi originem refertur. 4, 7, 21. cur inter astra relatus. *ibid.*
Arimanes Persarum. 5, 13, 16.
Arimaspæ. 7, 3, 1. *Agriaspæ.*
Arimphæi. 6, 4, 25.
Aristamenes quis. 3, 4, 1. *Cappadociæ.*
arma quomodo debeant esse ornata. 3, 3, 26. aurea. 3, 2, 6. *arma* aurea amant Persæ. 3, 13, 10. raptim capta. 3, 8, 25. circumfert miles in ancipiti prœlio. 6, 1, 4. iacere, probrosum est. 4, 13, 13. in fuga abiicere, est dementia. 5, 11, 12. *ad.* pignori dare, Macedonibus, non item Romanis licuit. 10, 2, 26.
armamentaria hostibus sunt monstranda. 3, 8, 15. *vt.*
armatus qui se venturos minitati. 8, 13, 2.
armatura Persarum. 4, 9, 3.
Armenia vnde suum nomen. 10, 4, 17. *Thessalum. Armeniæ* regum nomina. 8, 12, 14.
armillæ quibus in vsu. 8, 9, 21. *lapilli & brachia.*
Ἀρμοσάμης. Ind. Freinsh. lit. M.
artes honestæ. 8, 5, 7. *artes ludicræ* exercebant Græci. 6, 2, 3. *è Græcia.* exercet Cæsar Nero. 6, 2, 6.
Arsaces quorum præfectus. 7, 3, 1. Darii satrapa. 3, 11, 10. *Aizyes.*
Arsaei. 8, 10, 7.
Arsames, filius Ochi. 3, 13, 12. *Ochi.*
Arsanes. 8, 3, 17. rectius ne dicatur, quam Arsames. 3, 4, 3. *Ind. Freinsh.* lit. M.
Artabazi coniunx. 3, 13, 12. filiæ. 3, 13, 14. 4, 5, 1. *Statiræ.* an Curtius sæpe fecerit mentionem. 5, 9, 1. *Artabazo* quot liberi prognati. 6, 5, 4.
Artacana: Artacana: Articaudna: Artacoana: Artacrana. 6, 6, 33.
Artaxerxes quot pellices habuerit. 3, 3, 24. *trecentas. Artaxersis* nomen quinam adsumpserint. 6, 6, 13. crudelitas. 6, 6, 33.
Artaxiæ Reges. 8, 12, 14.
artifices varii Alexandrum adeunt. 10, 4, 17.
Artoxerxes quid significet. 5, 1, 24. *regia.*
aruspices an sine rege vel principe exta spectabant. 7, 7, 8.
arx, arces amplæ. 5, 1, 31. Babylonis. 5, 1, 24. *regia.*
Asacenus. 8, 10, 22.
Asgandes quis. 3, 3, 5. *in eodem habitu.*
Asiaticæ gentes seruitio suetæ. 6, 3, 6. Alexandro fidæ. *ibid.* sunt molles & igna-

uæ. 8, 1, 37. cur secum in expeditionibus domesticos sumebant, 3, 3, 25. *calonum.*

Assines. 3, 7, 11. *Ind. Freinshem.* lit. A. & Sisenes.

Asopus. 6, 4, 4.

Aspasiæ indoles. 6, 2, 6.

Aspectator. Ind. Freinshem. lit. A.

Aspidochelone qualis balæna. 4, 4, 3.

Aspii. 8, 10, 7.

Assaceni. 8, 12, 14.

Assyrios Latini vocant Syros. 7, 8, 18.

Astartes sacra. 4, 2, 10. *anniuersarium.*

Astronomes. 3, 6, 14.

astræ vitæ indicia. 7, 4, 28.

Astrologi cur Chaldæi dicti. 4, 12, 4. 5, 1, 22. *Astrologiæ* an Alexander fuerit gnarus. 4, 10, 4.

asyla. 10, 9, 21. eorum ius. 4, 4, 13. *in.*

asyndeta Curtius amat. 3, 6, 1. 3, 7, 3. *Æsculapio.*

Atcas vbi imperium tenuit. 7, 7, 1.

Atergate. 6, 4, 25.

Athenienses victoriæ simulachro alas adimunt. 4, 3, 22. *deminxere.* eorum precibus satisfacit Alexander. 4, 8, 12.

Athos montem Xerxes perfodit. 5, 7, 2. *perfossique.*

Atinæ. 6, 4, 4.

Ἀτρόπατος satrapa Darii. 3, 11, 10. *Atizyes.*

atque: hæc vox sæpe superuacua inseritur. 3, 11, 24.

Atrometus. Ind. Freinsh. Xerxes

Atropatene. 5, 2, 1.

Atropatij. 5, 2, 1.

Attalus primus à Philippo in Asiam missus. 7, 1, 3. *Attali* cum Philippo sanguinis coniunctio. 6, 9, 17. cum Alexandro consanguinitas. 6, 10, 24. cædes. cui tribuenda. 7, 1, 3.

Auaria regio. 4, 9, 8. *Arbela.* in *Auaria* an vltimum prœlium inter Alexandrum & Darium commissum. 5, 1, 11.

Au & *O* promiscue dicuntur. *Ind. Freinsh.* cotes.

auaritia Alexandri. 7, 8, 19. *auaritiæ* vis. 4. 10, 17. 5, 6, 4. ingenium. 7, 8, 20. insatiabilitas. 8, 8, 12. crimen, quomodo Alexander excusauit. 8, 8, 9.

auctor etiam leuis non spernendus. 6, 7, 33. 6, 8, 10. *auctores* potissimum sunt puniendi. 6, 1, 20. 6, 6, 34. *auctoribus* belli an princeps iure possit irasci. 9, 1, 22. adde *autor.*

auctoritas: huius vocis vsus. 6, 8, 25. humanitatis abusu perit. 3, 6, 19. *grauiora.*

audax quinam dicatur. 4, 9, 23. *audaciæ. audacia* gentis Æacidarum. 4, 9, 23. Alexandri, cur non culpanda. *ibid.*

audire sæpius æque periculosum ac dicere. 8, 6, 24. aliquid, clam loquentem. 6, 11, 12. 8, 5, 21.

Auffbruch im Krieg. 6, 2, 16.

Augarus. 4, 1, 19. *Ind. Freinsh.* Abgarus.

augur malus est metus. 7, 7, 24. *augurio* vnde interpretabantur. 4, 6, 12.

auis nigriores. 7, 6, 16. *aues* frequentiam incolarum nouæ vrbis prænunciantes. 4, 8, 6. *auium.* quasnam Alexander necari vetuit. 8, 9, 16. *auibus* vel inuia, vel pestifera loca. 8, 11, 2. Ornithographi. 3, 3, 16. *aureum.*

aurigam Darii ipse Alexander hasta transfixit. 4, 15, 28.

aurem alteram leo non semper seruauit Alexander. 6, 10, 3. *aurium* mutilatio. 7, 5, 20.

aureus solaris. 8, 7, 11. *aurorum* computatio. 9, 1, 6.

aurum solis splendorem imitatur. 3, 3, 8. quomodo inueniatur. 8, 9, 18. an in India Americana sit in precio. 8, 9, 19. *opulentia.* quibus in locis reperiatur. 10, 1, 11. *auri* vsus olim Græcis rarus. 8, 8, 9. precio qui boues æquiparant. 8, 12, 11. ex *auro* multa solebant apud Persas fieri. 3, 13, 10. *aurei lecti.* 9, 7, 15. *aureis vinculis* quinam onerati. 5, 12, 20.

auspicia fortunæ summæ. 5, 9, 4. *auspiciis* an reges & principes intererant. 7, 7, 8. bellum gerere, quid. 6, 3, 2.

Autobasaces cur interfectus. 3, 3, 13.

Autophradates cuius loci satrapa. 6, 5, 21.

αὐλιγγεις ad testandum in regem suum amorem. 3, 6, 17. *erga.* αὐλιγγιεῖαν an Lipsius defendat. 5, 9, 6. de eâ varia. 5, 9, 6. 8, 9, 31. & 33.

αὐλογλιάκεσ. 6, 10, 4.

autores examinandi. 4, 14, 15. non raro ab vsitatis formulis deflectunt. 4, 9, 20. *hinc.* ex consequentibus nonnulla subintelligi volunt. 6, 1, 17. 6, 6, 26. diligentiam connectendi interdum prætermittunt. 9, 1, 17. varii, qui Indiam Orientalem descripserunt. 8, 9, 2. *autoribus* non temere quid inferciendum. 7, 1, 12. ex qua re sæpius iniuria illata. 8, 10, 25. in *autoribus* nil temere mutandum. 4, 3, 6.

auxiliares equites quid Arriano. 3, 11, 27. *ex auxilii* genus anceps. 8, 14, 16.

Ἀχαιμενιδῶν. *Ind. Freinshem.* satrapa.

Axuerses. 6, 8, 25. *Ind. Freinsh.* Xerxes.

Azama. Ind. Freinsh. satrapa.

B.

Babylon an antiquior diluuio. 5, 1, 24. *Semiramis.* inhabitatoribus quando exhausta. 5, 1, 27. *ferum. Babylonis* ambitus. 5, 1, 26. portæ. 5, 1, 25. pulchritudo. 5, 1, 24. *ipsius.* arces. 4, 14, 2. *quod.* 5, 1, 24. 5, 1, 31. regiæ. *ibidem.* turris, nullam Curtius mentionem facit. 5, 1, 35. *Babylone Alexander* sedem collocare statuit. 10, 4, 17. *Babyloniorum* stupra. 5, 1, 37.

Bacchus h. e. Noa. 8, 10, 11. & Hercules, cur coniungantur. 9, 2, 29. *Bacchi* parens Hammon. 4, 7, 21. nomina. 8, 10, 12. insigne. 8, 10, 13. expeditio in Indos. 8, 10, 11. ex India redeuntis triumphus. 9, 10, 24. Orgia, erant strategemata. 9, 10, 24. *Bacho* per Lybiam proficiscenti, aries iter monstrat. 4, 7, 21. apud Macedonas dies quidam erat sacer. 8, 2, 6. *Bachum* qui æmulati. 9, 10, 24. cum *Bacho* quinam comparati. 9, 2, 29.

Bachus h. e. mare Caspium. 6, 4, 19.

Bactra regionis caput. 7, 4, 31. *Bactrianæ* vbi. 8, 2, 19. *Bactrianæ* caput. 8, 1, 5. *Bactriani* Scythis finitimi. 9, 7, 11. an per Tanaim à Scythis diuidantur. 7, 7, 2.

Bagadarat. 7, 4, 8.

Bagoas. 8, 5, 8. 11.

Bagus quid Persis. 10, 1, 37. *nomen.*

Bagophanes. 5, 13, 3.

Baithan quid. 5, 8, 1. *Echatana.*

Balac ciuitas. 10, 3, 12.

balænæ vbi, & qui de illis scripserunt. 10, 1, 12. earum magnitudo. 4, 4, 2.

Balascia prouincia. 8, 10, 36.

Baleares vinciunt frontem funda. 5, 6, 18.

Βάλιτος. 6, 7, 16.

Ballonymus quis. 4, 1, 15. & 19. *Abdalonimus.*

balneæ pensiles. 5, 1, 31. *pensiles.*

barbari inter barbaros. 7, 3, 6.

Barce vrbs. 9, 10, 2.

Barisades. 8, 13, 1.

Barnagas quale regnum. 4, 7, 18. *Troglodytis.*

Barsantes. 8, 13, 3.

Barsanes Alexandri ingenii rex haud dissimilis. 4, 1, 5. *ast.*

Barsine cuius filia. 4, 5, 1. *Statiræ. Memnonis* coniunx. 3, 13, 14. cur Alexander eam vxorem duxit. 4, 11, 20. eius ex Alexandro filius. 10, 6, 9. & 11, 10, 7, 2.

Bartoldi animam cur Baldus in inferno cruciari autumet. 6, 8, 10.

Baryaxes. 9, 10, 19.

βασιλοζώμιοι ἀποβατῶν quid. 8. 8, 20.

Bassa quale nomen. 6, 6, 13.

Batiani qui. 8, 6, 2.

bastaga. bastagiary. Ind. Freinshem. Gangabas.

Batemeses. 4, 6, 7.

Batyna in veneratione apud suos. 3, 6, 17. *erga.*

Bazira. 8, 10, 22.

Bazine. 5, 1, 44.

Bel quis. 4, 3, 23. *diis.*

Belides portæ. 3, 3, 16. *alterum.* 5, 1, 25.

bellum cum armatis, & non cum feminis gerendum. 4, 11, 17. sine alimentis non potest geri. 3, 8, 8. *non. belli* initia, quid momenti habeant. 8, 10, 5. caussa sit iusta. 4, 1, 13. *dis.* instrumenta quinam nimium admirati. 8, 10, 32. incerta sunt vitanda. 3, 8, 20. *illum.* artem, fortuna victos docet. 7, 7, 16. administratio libera an ducibus permittenda. 7, 7, 10. ius non seruat, qui sicarios immittit. 4, 1, 12. *in bellum* quinam res suas pretiosissimas, & vxores, & liberos sumpserint. 3, 8, 12. 4, 14, 11.

14, 11. *bello* abſtinebant Perſæ tempore hyberno. 3, 8, 8. *hyems.* abitus *in bello*, quibus minus proſpere ceſſit. 3, 8, 7. *ſi & qui. bella* celerrime confecta. 5, 5, 3. non raro diremit virtus & æquitas hoſtis. 4, 11, 1. *bellorum* deſcriptioni adiungunt hiſtoriei & numerum & gentes & populos. 3, 2, 4. *bellis* flagrantibus, piratæ & latrones omnia vaſtant. 4, 8, 15. *bellantium* occaſione temporum exempla. 4, 1, 27. *bellandi* finem militum expetentium rationes. 9, 3, 10. ratio quarundam gentium. 8, 10, 19.

beluæ marinæ præſagiunt tempeſtatem, & exitium ſecuturum. 4, 4, 3. quomodo terreantur. 10, 1, 12. *truci* & *deterritas.* de iſtis qui ſcripſerint. 10, 1, 12.

Belus à Nimrodo non differt. 5, 1, 24. *Semiramis. Beli* ſacerdotes. 5, 1, 43. *Menetem.* templum quando & cur Xerxes diruerit. 3, 3, 16. *alterum*, portæ. 3, 3, 16. *alterum.* 5, 1, 25. *Belum* an Perſæ coluerint. 3, 3, 16. *alterum.*

Ben. Ind. Freinsh. Xerxes.

beneficentia Alexandri. 7, 8, 26. *beneficia* non ſunt exprobranda. 8, 8, 9. *beneficiis* à nullo ſe Alexander ſuperari paſſus. 8, 12, 16.

Bengalam. 9, 2, 3.

Bericcæ. 3, 2, 7.

Berosus Beli ſacerdos. 5, 1, 43. *Menetem*, quinam ſpurius. 5, 1, 24. *ipſius.*

Berſine. 4, 5, 1. *Statiræ.*

bes quid. 8, 7, 11.

Beſſus quale nomen. 6, 6, 13. Alexandro tradendus, cur omni velamento ſpoliatus. 7, 5, 36. *omni. Beſſi* ſupplicium. 7, 5, 40.

Beſſi an rationem ducendorum cuniculorum Romanos docuerint. 9, 4, 14.

beſſiæ an ſciant cibi modum. 5, 1, 12. indicæ. 8, 9, 16. *animalia.*

Bethan quid. 5, 8, 1. *Ecbatana.*

Betis cum Arabibus tuebatur Gazam. 4, 6, 15.

bibendi certamen inſtituit Alexander. 8, 9, 30. galea milites aquam hauriunt. 5, 13, 24. cur potus in æſtu immodice ſumptus, & quoſnam extinxit. 7, 5, 15. ex quo amne Reges Perſarum bibebant. 5, 2, 9. Andro Arginus nunquam bibit. 4, 7, 6. *terra.* Alexandri bibacitas. 10, 5, 34.

bidentium. 8, 5, 22.

Bimma. 6, 4, 4.

Bironnes. 6, 8, 16.

Biſthanes. 5, 13, 3. filius Ochi. 3, 13, 12. *Ochi.*

bituminis natura. 5, 1, 16. & ſulphuris naturæ ſunt vicinæ. 5, 1, 25.

Bog. 6, 2, 13.

Bohemi qui. 5, 1, 22.

Boji an Alexandro bellum indixerint. 4, 12, 6.

Bormij obſidio. 3, 1, 8.

Borochsha qualis locus. 10, 1, 14.

boues qui auri pretio parant. 8, 12, 11. pro bubus vota. 3, 7, 3.

Boumellus fluuius. 4, 9, 8. *Arbela.*

brachium quibus tribuatur. *Ind. Freinsh.* manus.

Brachmanes. 8, 9, 31.

Bradyllis. Ind. Freinsh. Bardylis.

Brijacenſium arx expugnatur. 7, 11, 10.

Brutij qui. 5, 1, 22.

Bucephalus an ſenio confectus. 9, 3, 23. eo vſus eſt Alexander in prælio cum Poro. 8, 14, 34.

C.

Cabaza. 8, 4, 1.

Cæcanni Reges. 8, 12, 14.

cadaverum curatio. 10, 10, 13.

Cadmus. 6, 4, 4. an primus literarum repertor. 4, 4, 19.

Cadusii quinam dicti. 4, 14, 3. eorum fama bellica. *Ibid.*

cæcitatem quando timuit Alexander. 7, 6, 22.

cædes: huius vocis vſus. 6, 6, 32. Perſarum ad Iſſum. 3, 11, 27 *cæſa.* Perſarum ad Granicum. 3, 11, 27. *ac.* expugnatorum miſerrima. 9, 5, 20. cæſorum ad ſatietatem etiam hoſtium vincentium exempla. 4, 16, 18.

Cahanus quorum regum nomen. 8, 12, 14.

calceamenta Indorum. 8, 9, 21. *ſolea.* aurea & gemmata. 9, 1, 29.

Caligula aſſentationibus infatuatus. 8, 5, 8. *Caſtorem.*

calliditas Carthaginenſium. 10, 1, 17. *Carthagini.*

Callinicus inuentor ignis Græci. 4, 3, 2. *in fine.*

Calliſthenes non erat Macedo. 4, 7, 31. quis & vnde fuerit. 8, 8, 19. aulæ Alexandrinæ non erat ignarus. 8, 5, 14. reuocat Alexandrum, Clito interfecto, ad vitam. 8, 2, 12. cur interfectus. 8, 3, 13. eius ad pueros nobiles dictum. 8, 6, 25.

calor Meſopotamiæ. 10, 10, 10.

Cambyſis expeditio Æthiopica. 4, 7, 6. *iter.*

camelus quantum oneris portet. 8, 7, 11. *camelorum* dromedariorum velocitas. 7, 2, 18.

Camillus an primus equis albis triumphabundus inuectus. 3, 3, 11. *albenes.*

candyæ quid. 3, 3, 13. *manicataſque.*

canere erat Perſis ſolenne in omni inſigniore pompa. 5, 1, 22.

canis in luſtratione exercitus Macedonici adhibitus. 10, 9, 12. Darii. 5, 13, 16. Alexandri, Perita. 9, 3, 23. *Bucephalon. canes* quidam quomodo naſcantur. 9, 1, 31. inuicem pugnantes, viſo lupo, inducias faciunt. 9, 4, 15. *periculi. canum* cohortes qui habuere. 3, 7, 5. *Caſtabalum. canibus* qui ſepulchra conſtituerunt. 9, 3, 23. *Bucephalon.*

capella quid. 9, 1, 15.

capere Paphlagoniam an bene dicatur. 4, 5, 13.

capilli cura apud Indorum reges. 8, 9, 27. varia gentium circa capillum inſtituta. 8, 9, 22.

Cappadoces ſine rege viuere non poſſunt. 3, 6, 17 *erga. Cappadociæ* partem quam Alexander occupauit. 3, 4, 1. gens, an Alexandro fida. *Ibid.*

captæ bello quibus cedant. 3, 11, 23 *capti* duces pro opimis ſpoliis habentur. 3, 11, 7. *opimum.* 4, 4, 11. *captorum* notabili caſu exempla. 4, 5, 19. *captiui* honeſtius dono dantur, quam pretio remittuntur. 4, 11, 15. *captiuos* qui & quare ſine pretio dimiſerint. 7, 9, 18. *captiuis* quænam vrbes repletæ. 7, 6, 26. ex *captiuitate* qui ad magnos honores euecti. 6, 2, 11.

caput cur & quando nudabant. 9, 3, 4. *capita* magnorum virorum amputata, quibus de cauſſis circumlata, aut alio miſſa. 7, 7, 32.

Cara quid Turcis. 3, 4, 8. *Cydnus.*

carceres Perſarum. 6, 5, 11.

Caristalum nomine qui veniant. 4, 11, 17.

Carizath vrbs. 6, 5, 22.

carminis Indorum patrii argumentum. 8, 9, 30.

carnis comeſti cruditas, quibus medicamentis curetur. 5, 6, 17. *pecorum.* 7, 4, 25. *carne* pecorum qui populi tantum paſti. 5, 6, 17. *pecorum.*

Carolus Magnus linguæ Græcæ non erat rudis. 5, 11, 5. ei ales iter monſtrat. 4, 7, 15.

Cartalo. 4, 3, 22. *Syracuſis.*

Carthago præcelluit opificum gloria. 4, 2, 12. *Carthaginem* prope num Syracuſani caſtra locauerint. 4, 3, 20. *Carthaginenſes* an Syracuſas ceperint. 4, 3, 22. *Syracuſis.* vnde Herculi Tyrio decimas mittebant. 4, 3, 19. humanarum victimarum immolationem quando coacti intermiſerunt, & quando repetierunt. 4, 3, 23. *ad.* quibus diis victimas humanas immolabant. 4, 3, 23. *Carth. Carthaginenſium* affectus in Tyrios, vnde. 4, 2, 10. *parentum.* legati fiduciam Tyriorum accendunt. 4, 2, 10. legati Tyriis auxilia negantes, an iidem fuerint, qui prius ea promiſerunt. 4, 3, 19. calliditas. 10, 1, 17. *Carth.*

Carum ſatrapia. 8, 3, 17.

Caſſander Antipatri vnde. 8, 6, 6. an dederit Alexandro venenum. 10, 10, 14. quoſnam ex Alexandrina domo interfecerit. 10, 10, 19.

Caſtellum oppidum. 4, 7, 2. *caſtra.*

Caſtiliæ reges filiis eorum, qui vtilem ſibi operam præſtiterunt, quænam beneficia conferant. 10, 4, 8.

caſtitas Alexandri. 3, 12, 15. *præmittit. caſtitatis* exempla. 3, 12, 21. *ante.*

caſtra cur frequenter mutanda. 5, 1, 11. à ſordibus ſunto pura. 5, 1, 11. Cicero-

nis ad Issum. 3, 7, 8. an prope flumen locanda. 7, 5, 15. Cyri à quo Cyro sic dicta, & vbi vtraque fuerint. 3, 4, 1. *castrorum* portæ. 4, 10, 25. luxuria. 5, 11, 20. è *castris* quomodo discedebant. 6, 2, 16.

Castrioto quale nomen impositum. *Ind. Freinsh.* honerare.

Catabates quid. 10, 5, 37.

cataphractus. 3, 11, 15. *cataphractarij*. 4, 9, 3.

Catonis celeritas. 5, 5, 3.

Caubon rex. 4, 8, 3. *Memnonis*.

Caucasus Ponticus & Indicus confunduntur. 7, 3, 21. 8, 9, 3. cum Tauro confunditur. 7, 3, 19. an Alexandro visus. 6, 4, 19. 7, 3, 19.

Caunum ficubus nobile. 3, 7, 4. *Caunij* valetudinarii. *ibid. Caunea*: ex hac voce, in syllabas diuisa, omen. *ib.*

causa iudicibus incognita quando princeps reum necare potest. 7, 2, 13. belli iusta, an semper victoriam habeat comitem. 4, 1, 13. *diis causam* quando ex vinculis dicebant. 6, 9, 26.

cauteis quinam inclusi. 8, 8, 21.

Cazaba. 8, 4, 1.

cedri natura & dignitas. 5, 7, 5.

celeritas quid in bello possit. 5, 5, 3. Alexandri. 4, 9, 14. 7, 10, 1. *celeritatis exempla* varia. 5, 5, 3. in fuga. 5, 1, 3. in perficiendis operibus variis. 5, 1, 26. *singulis*. rei celerrime perfectæ descriptio. 7, 4, 14.

cellæ frumentariæ sub terra. 7, 4, 24.

Celtiberia regium nomen sanctum. 3, 6, 17. *ergà*.

centum positum pro *multum*. 4, 7, 21.

Centumcellarum obsidio. 3, 1, 8.

Ceraunus. 4, 7, 25. *accipere*.

Cerberus poëtarum vnde fictus. 9, 1, 31.

Cercetes. 8, 9, 4.

Cerialis fortuna. 3, 6, 18. *temeritas*.

Certa quid. *Ind. Freinsh.* lit. A.

certaminibus leuibus experimur summæ euentum. 8, 13, 12.

Ceturæ filii quam Arabiæ partem occupauerunt. 4, 7, 18. *Troglodytis*.

Chaganus quorum regum nomen. 8, 12, 14.

Chaldæis an inuentio Astrologiæ & Geometriæ adscribenda. 4, 10, 4.

Cham an sit Saturnus. 4, 7, 5. *Hammonis*. patrem suum reddit sterilem. *ibid.* eius posteritas quænam loca occupauerit. *ibid.*

Chamos. Ind. Freinsh. Hammon.

χάραξ quid. 8, 11, 8.

Charcedonius. Ind. Freinsh. Telmissenses.

Charidemi παῤῥησία ἀκαιρος. 3, 2, 11.

Chersimocrates. 4, 8, 2. *præessent*.

Chinocrates. ibid.

Chiromocrates. ibid.

Choë amnis. 8, 10, 22.

Choricnes. 8, 2, 19.

Chortacana. 6, 6, 33.

Chronologus exactissimus Salianus. 10, 5, 6.

Chryse insula. 10, 1, 11.

cibus militum. 3, 2, 15. Macedonibus in fame erant radices palmarum. 9, 10, 11. *cibum* in multos dies miles secum portabat. 5, 4, 17. qui populi pecorum tantum carne pasti erant. 5, 6, 17. *pecorum*.

Cilicia situs, & portæ. 3, 8, 13. satrapia cui tradita. 5, 1, 43. *et*.

Cillula, Cilluza, insula. 9, 8, 30.

Cimon fuit pictor. 6, 5, 24.

Cingani. Ind. Freinsh. Vxiorum.

Cinisius Paulus dux fortis. 3, 6, 3.

Cinyræ familia. 4, 1, 15.

ciuis nullus, hostis loco habendus. 10, 8, 17. *ciuium* ingenia ad principis ingenium se forment. 8, 8, 6.

ciuitas non in ædificiis sed ciuibus posita. 5, 1, 8. *vrbium*, partua, magnas habens portas. 4, 3, 7. *Myndios. ciuitatum* quarundam totalis desolatio. 5, 7, 9. *vestigium*.

clades quomodo ferenda. 4, 10, 26. Persarum & Macedonum ad Arbela, quanta. 4, 16, 26. *cladis* variæ descriptio. 6, 6, 32. vltimæ signum. 4, 14, 24. *cladem* sua culpa accidisse callide fateantur victi. 4, 14, 18. *clade* loca illustrata. 4, 9, 8. *nobilem*.

clari qui euasere, de humili loco nati. 9, 2, 6.

classis Alexandri, quæ Oceanum adiit, vbi ædificata. 9, 3, 24. eius præfectus & gubernator. 9, 10, 3. *classem* cur Alexander remiserit in Græciam, & qui ipsum hac in parte felici euentu secuti. 3, 5, 7. an in prœlio apud Issum Darius habuerit, & quantam. 3, 8, 27. *à mari*. an Alexander habuerit in obsidione Tyri. *ibid.* an ab initio statim obsidionis Tyri Alexander habuerit. 4, 2, 15. *classem. classes* è cedro ædificatæ. 5, 7, 5. *classium* ingentium exempla. 9, 3, 22.

Cleander, Alexandri dux, cum Cleandro Commodi liberto comparatur. 10, 1, 5. *Cleandro* num Alexander veniam dederit. 10, 1, 8.

clementia principis in subditorum ingeniis sita. 8, 8, 6. Alexandri. 8, 4, 15. 10, 5, 28. simulque vis hostibus demonstranda. 9, 1, 23. in deuictos necessaria. 8, 8, 10.

Cleomenes. 4, 8, 2. *præessent*. an Allica sit cognominatus. 4, 8, 5. *Cleomenes, Cleomenis* prætoris in Ægypto patria. 4, 8, 5. *Cleomenes. Cleomenem* imitatur Alexander. 3, 7, 3. *quanæ*.

Cleopatræ vnio. 8, 9, 19. *precio*. 9, 1, 30.

Climacidæ quænam mulieres dictæ. 3, 13, 12. *cognomen*.

Clitus quo telo ab Alexandro transfossus. 8, 1, 52. *Clitò παῤῥησία* an excusanda. 8, 1, 32. soror. 8, 1, 21.

clypeos hastis ferire, qualis mos. 10, 7, 14.

Codomannus ante regnum dictus erat Darius. 3, 3, 3. *in eodem*.

Cœlesyriæ descriptio, & adpellationis ratio. 4, 1, 4.

cœli facies qualis diluculo crepusculoque. 7, 11, 21.

cœlitum quibusnam dona sint dimissa. 7, 8, 17.

Cœnus Philotam torquendum suasit. 6, 11, 10. eundem tormentis subtrahere conatur. 6, 9, 31. quo in cornu in pugna cum Poro. 8, 14, 15. & 17. vbi mortuus. 9, 3, 20. & 24.

cognationum vocabula confunduntur. 6, 9, 17. 6, 11, 26.

cohortalini. 6, 7, 17.

coloniæ cur extructæ. 10, 2, 8. Tyri. 4, 4, 20. deductæ ad incolarum numerum augendum. 7, 3, 23. *colonia-rum* deductionem & iura qui descripsit. 4, 2, 10. *parentum. colonias* cur populi miserint. 4, 4, 20. quomodo conditores incolis nouis repleuerint. 4, 8, 5. *commigrare*. in *coloniis* quos Macedonas Alexander reliquit. 5, 2, 16. relicti ægri 9, 4, 1. è *coloniis* qui Græci in patriam redierint. 9, 7, 11.

color albus quibus sacer. 3, 3, 11. *albentes*. cæruleus, an à purpureo distinguatur. 3, 3, 19. *hoc. colores* Indi. 8, 9, 4.

colossi Alexandri. 8, 7, 11.

columbæ iter monstrantes. 4, 7, 15.

columna Cyri ænea. 5, 6, 1. *columnæ* Herculis Liberique. 9, 2, 29. Alexandri, vbi positæ. 7, 3, 19.

comæ in luctu qui detondebant. 10, 5, 17.

combustio mortuorum quibus in vsu. 3, 12, 14. *cremarentur*.

comitas Alexandri. 6, 11, 3. *comitatis* exempla. 9, 8, 23.

commeatus inopia hostis debellari potest. 4, 9, 8. *rapiendo*.

Commentes fl. 8, 9, 5. f.

commilitones quinam principes, & quare suos dixerint. 9, 2, 28.

ex *commiseratione* fauor. 10, 7, 5.

Comerinum promontorium. 8, 9, 3.

comparare sibi bona minus est quam tueri. 4, 11, 9.

comparatiuus pro *superlatiuo*. 9, 4, 11.

conando omnia perficiuntur. 7, 11, 10.

concharum discrimina. 9, 8, 2.

concordiæ quid. *Ind. Freinshem. παρηγορικαί*.

concordiam parit bellum externum inter dissidentes. 9, 4, 15. *periculi*.

concubinæ Alexandri. 10, 5, 32.

concurrendum cum hoste quomodo. 3, 10, 3.

confessio imbecillitatis victoriam hosti adscribit. 4, 14, 18. *confessionis sigillum*. 6, 7, 7.

coniectura

coniectura ex vocibus in ſyllabas diuiſis. 4, 2, 13.
coniuges quinam ſecum in bellum duxerunt. 4, 14, 11. Alexandri. 10, 5, 32.
coniugia qualia debeant eſſe 4, 11, 20.
coniurationis conſcii celati. 6, 10, 10.
ſocii innoxii. 6, 10, 6.
in *connubio* an corporum ſpecies ſpectanda. 9, 1, 26.
conſcientiæ ſceleratos non patitur loqui. 6, 11, 37. facinorum. 8, 2, 4. mala timidiſſimum facit. 3, 6, 10. *conſcientiæ* notæ in vultu. 3, 6, 9. *conſcientiæ. conſcius* inſidiarum an puniendus. 6, 8, 10. *conſcii* ſceleris celati. 6, 10, 10.
Conſentes dij. 9, 3, 19.
conſilium & concilium differunt. 5, 8, 6. ſuum cum premunt prudentes, proprium periculum timendo, reſp. damno adficitur. 7, 4, 9. *proprium.* qui tantum ſuum probabant. 7, 4, 11. *quæ. conſilii* veri libertas eſt periculoſa. 3, 2, 11. *audire. conſilio* nulli adquieſcunt homines in aduerſis conſtituti. 10, 7, 12. hoſtium an vtendum. 7, 9, 1. ſine alterius nil faciendum. 7, 4, 10. *conſilia* nec mala pœnis, nec bona præmiis adficienda. 3, 8, 6. Xerxi à ſuis data, qualia. 3, 8, 6. *ſub fin.* in *conſiliis* non euentus ſed voluntas ſpectanda. 3, 8, 6. *conſiliis* ex euentu fere laus aut infamia. 3, 8, 29.
conſiliarius non ſit ingenii ignei homo. 4, 1, 30. *nouandis.* an ſententiam debeat dicere, incerta regis voluntate. 4, 11, 10.
conſpirationis in Alexandrum exempla. 6, 11, 22. ſeqq. 6, 11, 35. *conſpirationi* quomodo præueniendum. 5, 2, 6. *delectio. conſpirationes* ab amaſiis factæ. 8, 6, 8. mira fide tectæ. 8, 6, 12. *conſpirationum* principes aliis idem ſuadent. 8, 6, 9.
Conſtantinus Imperator nihil niſi diuina ope adgreſſus. 3, 6, 18. *niſi. Conſtantini* Imperatores. 8, 12, 14.
Conſtantis Imperatoris ſomnium. 4, 2, 13.
conſultores peſſimi, ira & cupido. 7, 4, 11. *cupiditas.*
contemnendus nullus hoſtis. 6, 3, 11.
contempum quinam principes ex imprudenti popularitate comparârunt. 3, 6, 19. *gratiora.* hoſtium oſtendit Alexander, dum ludos ſpectat. 3, 7, 3. *quanta.*
contentus cum gignendi caſu. 6, 2, 5.
continentia Alexandri. 3, 12, 15. *præmittit.* neceſſaria eſt iis, qui aliquid præclare gerere volunt. 3, 12, 18. Cyri. 3, 12, 21. *ante.* hoſtis non raro bella diremit. 4, 11, 1. *continentiæ* exempla. 3, 12, 21. *ante.*
contractus vnde ortus, & quibus gentibus ih vſu. 7, 8, 29.
conuerſiones acici. 3, 2, 14. *circumire.*
conuiuia Alexandri luxu celebrata. 9, 7, 15. ſpecie læta, euentu triſtia. 6, 8, 16. 9, 7, 4. *conuiuiis* quorum feminæ non intererant. 5, 7, 2. *feminæ.* celebrandis quot minas Alexander impendit. 6, 2, 2. *conu.* otium terere, turpe eſt principi. 10, 4, 17. *in conuiuiis* ille audiebatur, qui habebat poculum. 7, 4, 9. *poculum. conuiuatus eſt* Alexander multum, dum Babylone erat. 10, 4, 17. de modo diſcumbendi apud veteres. 8, 5, 22. quinam in conuiuiis ſedebant, & quinam accumbebant. 8, 6, 5.
copiæ quando diuidendæ. 3, 8, 2. *copiarum* ſuarum numerum quomodo inierit Xerxes. 3, 2, 2.
coqui paſcuntur odore. 3, 6, 14.
Cordaces. Ind. Freinsh. Gordyæi.
cornua quid Græcis, & quot in phalange. 3, 2, 14. *diſt.*
coronæ ex hedera. 9, 10, 26. aureæ quibus muneri datæ. &c. 4, 5, 11. *coronam. coronis* cur viæ ſternebantur. 5, 1, 20 *floribus.* Alexander ſuos duces donat. 9, 1, 6. *coronari* ſuos milites Alexander Perſea iubet. 4, 7, 4. *Memphi. coronati* quinam fuerint in triumphis. 10, 4, 7. *coronarii auri* origo. 4, 5, 11. *coronam.*
corpus per plures dies inhumatum & nulla tabe corruptum. 10, 10, 12. *corporis* habitus quid valeat. 6, 5, 29. cura regum Indorum. 8, 9, 27. cuſtodes regii. 5, 1, 42. inclinatione qui ictum vitarunt. 9, 7, 21. ſpecie eminens rex Indus. 9, 1, 28. habitus Alexandri & eius ducum. 3, 12, 16. *corporis.* incommoda afficiunt animum. 3, 5, 10. *corporum* ſpecies an in connubio ſpectanda. 9, 1, 26. munimenta, an milites prœlium initurі ſumere debeant. 4, 3, 25. proceritatis exempla. 8, 14, 13. *ipſe. Corrages Macedo* 9, 7, 17.
correctio dicitur *medicina.* 5, 9, 3. *medici.*
corrumpunt alios donis, qui res nouas moliuntur. 6, 10, 22. *corrumpuntur* gentes ex commercio aliarum gentium. 8, 3, 15. *corruptibilia* ſunt omnia. 5, 1, 34. *corruptionis* in authoribus argumentum eſt diuerſus in codd. expreſſus ſenſus. 8, 14, 9.
corui Alexandro ominoſi. 10, 4, 14.
Corycio fl. 6, 4, 4.
Cojroes. 7, 6, 10. qui reges ita dicti. 8, 12, 14.
Coſſæorum terram quando Alexander ſubegit. 10, 4, 12. *Inctium.*
Craterus ducit Ameſtrin vxorem. 10, 3, 12.
credulitas & crudelitas confunduntur. 6, 10, 14.
cremabant ſe Indorum vxores ſimul cum maritis. 8, 9, 37.
cretæ vſus. 4, 8, 6. *vt.*
crimini eximi aliud eſt quam ſupplicio eximi. 7, 1, 6.
crines circa, varia gentium inſtituta. 8, 9, 22.
Criticorum opera quæ. 7, 1, 1.
Crioodemus Alexandri medicus. 9, 5, 25.
crocalis vtuntur Indi. 8, 11, 20.
crucifigendi ſupplicium. 10, 4, 12.
crudelitas Perſarum. 3, 8, 15. *præciſa.* Ochi. 10, 5, 23. & credulitas confunduntur. 6, 10, 14. *crudelitatis* diſſimulatæ exempla. 6, 8, 16. humanæ ingenia. 6, 11, 16.
cruditatem carnis quidnam concoquat. 7, 4, 25.
crux ſeruorum pœna. 4, 4, 17. & furca differunt, *ibid. crucis* pœna qualis, à quibus vſurpata, à quo, & cur, & apud quos olim ſublata. *ibid.* ante *crucem* verberibus adficiebantur. 7, 11, 28.
cubilia maiora quam pro corporum habitu Alexander ex India reſiens fieri iuſſit. 9, 3, 19. *iuſſit.*
culices vexant leones. 7, 8, 15.
cultus victoriæ quid. 8, 11, 24. corporis in principe qualis eſſe debeat. 6, 6, 2.
cuniculos agi oportet, ne hoſtis ſentiat. 4, 6, 9. de *cuniculis* varia. 4, 6, 8. 9, 8, 14.
cupido peſſimus conſultor. 7, 4, 11. *cupiditas.*
cupiditatis diſſimulatæ exempla. 10, 6, 18. *cupiditatum* nullus eſt modus. 3, 11, 20. *in.*
curæ cur ſanitati curandæ obſint. 3, 6, 11. *curatores* dominicæ rei. 8, 1, 5.
Curij fortuna. 3, 6, 18. *temeritas.*
currus qui prœlium inierint, & quando. 3, 11, 7. *currus.* cur in prœlio Darius vectus. 4, 14, 26. *currum* vtrum Darius fugæ tantum cauſſa conſenderit. 3, 11, 7. *currus* falcati. 4, 9, 4. falcati anceps, auxilii genus. 4, 15, 4. 8, 14, 16. Indici. 8, 14, 3. *currus* falcatos quis apud Perſas inſtituerit. 3, 11, 7. aduerſus falcatos pugnandi ratio. 4, 15, 33. *curribus* quibus Perſarum mulieres vehebantur. 3, 3, 23. *armam. è curribus* qui pugnabant. 9, 1, 16.
curſus quorundam mirandi. 8, 2, 36. *curſum* publicum quis inſtituit. 3, 3, 3. *in eodem.*
Curtius in deſcriptionibus copioſe variat. 3, 2, 4. in quot libros ſuam hiſtoriam diſtribuerit. *Not. ad Tit. ἀφηγήσεις* adcuſari poſſe videtur. 3, 3, 19. *hoc.* 6, 4, 18. cur omiſit hiſtoriam de Alex. Hieroſolymam proficiſcente. 4, 6, 31. in libris poſtremis valde properat &c. 9, 1, 8. qui res Alex. M. ſcripſit, an idem, quem Africa proconſulem vidit. 3, 9, 2. amat aſyndeta. 3, 6, 1. 3, 7, 3. *Æſcul.* an bene deſcripſerit quadrigas falcatas. 4, 9, 4. & 5. *ὑπερβολικῶς* loquitur. 4, 2, 9. *præſtium.* vnam rem bis narrat. 9, 3, 24. quando ſcripſerit. 4, 6, 31. non admodum ſtudioſus eſt vinciendæ ſententiæ. 6, 11, 9. cum ſemetipſo conciliatur. 5, 7, 5. *pepercerant.* 5, 12, 4. oratores imitatur. 4, 14, 14. confundit iter Alexandri. 9, 3, 23. confundit Caucaſum Ponticum & Indicum. 7, 3, 21. errat. 4, 1, 4.

Parm. 4, 3, 20. 9, 3, 24. 9, 4, 15. an Geographicarum rerum imperitus. 7, 3, 4. *ad.* sibi contradicit. 5, 9, 1. nullam turris babyloniæ facit mentionem. 5, 1, 35. ex consequentia verborum quædam intelligi vult, quæ ipse non aperte dixit. 6, 1, 17. de annis Persarum loquitur inconstanter. 6, 6, 8. an notis & commentario indigeat. 7, 7, 28. confundit quosdam amnes. 3, 1, 5. quædam necessaria tacet. 6, 2, 17. *ex Græco* auctore sua transfert. 10, 7, 18. ex quibus auctoribus sua decerpsit. 5, 2, 16. ex Iustino non est examinandus. 10, 1, 43. cum Eustathio conciliatur. 5, 1, 13. cum Liuio confertur. 3, 6, 20. cum Liuio conciliatur. 3, 1, 12. *Ponico & Cilicio mari.* ex Seneca mutuatur. 7, 1, 4. à Polyæno dissentit. 4, 3, 1. cum Herodiano confertur. 4, 1, 23. cum Tacito confertur. 7, 1, 26. sumpseritne sua ex Tacito. 4, 12, 2. *repr.* ex Arriano examinatur. 3, 4, 1. *castra.* 6, 6, 35. dissentit ab Arriano. 3, 7, 6. 3, 9, 4. *ipsum.* 4, 1, 7. *in fin.* 4, 8, 12. *omner.* 5, 3, 15. 6, 5, 30. cum Arriano conciliatur. 3, 4, 5. 4, 1, 35. ex Sallustio desumit. 9, 10, 28. & Plutarchus explicantur. 5, 1, 16. Diodorum interpretatur. 5, 3, 17. 7, 3, 8. 8, 12, ♦ 9, 10, 8. 10, 9, 3. à Diodoro dissentit. 4, 15, 5. 9, 4, 6. è Diodoro emendandus. 9, 1, 36 cum Silio confertur. 10, 9, 6. *Curtii* MS. in *Serenissimæ Reginæ Christinæ* bibliotheca. 5, 4, 2. *prædicere.* editor Allobrox refutatur. 10, 1, 8. liber quinam nobilior. 8, 1, 1. locus quidam difficilis. 10, 7, 10. editio Argentinæ à B. Rhenano edita. 4, 7, 4. *Orio.* 4, 12, 6. codex Danielis haud postremæ est auctoritatis. 4, 2, 10. *parua.* editio Elzeu. nouissima qualis. 3, 2, 10. fides in dubium vocatur. 8, 14, 3. fides præfertur Maximo Tyrio. 4, 7, 26. cum aliis auctoribus dissensus ex parte conciliatur. 10, 1, 10. locus corruptissimus examinatur. 4, 1, 31. verbis vtitur Alex. Benedictus. 5, 6, 4. *Curtio* præfertur Arrianus. 5, 8, 3. *Curtium* quis in carmen transtulit. 4, 11, 16. 8, 9, 5. 9, 5, 13. tacite reprehendit Cunæus. 6, 5, 29. *Curtiana* loca cum aliorum scriptorum locis comparantur. 10, 9, 3. editio Merulæ qualis. 7, 1, 40. 8, 9, 5. *Curtianarum* orationum œconomiam scripsit Caussinus. 7, 8, 12. *si.* 9, 2, 12. 9, 3, 5.

Curzola insula & vrbs. 6, 5, 24.

Cussei. Ind. Freinsh. Cossæi.

custodes corporis regii apud Persas. 3, 3, 15. *Dorypb.* an princeps ex exteris eligere debeat. 5, 11, 11. erant militum honoratissimi. 7, 1, 19. eorum habitus. *ibid.*

Cydnus regibus fatalis. 3, 5, 1. eius varia nomina. *ibid.* quomodo hodie vocetur. *Ind. Freinsh.* Carasu.

cymbalis quinam vsi. 8, 11, 20.

Cypri fertilitas. 10, 1, 19.

Cyrene vnde sic dicta. 4, 7, 5. *Hammonis. Cyrenensium* legati quando adierint Alexandrum. 4, 7, 9.

Cyrofchata. 7, 6, 16. *Ind. Freinshem.* Cyropolis.

Cyrus minor cur Autobæsacem & Mitræum interfecit. 3, 3, 13. *manicas. Cyrus* instituit cursum publicum. 3, 3, 3. *in eodem.* à quo prostratus. 6, 6, 33. quo in loco Euphratem transiit. 3, 7, 1. *Cyri* ex Asia præda. 8, 7, 11. continentia. 3, 12, 21. *ante.* cum *Cyro* pecuniam conditam quis sustulit. 10, 1, 24. & 37.

D.

Dachanus. 8, 9, 3.

Dadocerta. Ind. Freinsh. lit. A.

Damasces, verna & dispensator Abrahami, an condiderit Damascum. 3, 12, 27.

damnatum esse minus est quam esse vinctum. 6, 9, 26. *damno* aliorum, quid nobis timendum, admonemur. 8, 11, 10.

Danubius. 6, 4, 4. eius periculosus gurges. 4, 3, 18.

Δαρδανίς. 9, 4, 15.

Dares Entellum prouocat. 7, 4, 34.

Darius. 6, 8, 16.

DARIVS an ipsemet depugnauerit. 4, 14, 26. armorum curam habuit. 4, 9, 3. vbi ab Alexandro victus. 5, 7, 8. patrii moris obseruantissimus. 3, 9, 4. *ipsum.* an in prœlio apud Issum habuerit classem. 3, 8, 27. *à mari.* an solum Solem pro Deo coluerit. 4, 10, 34. *ad.* cur pallam accipitribus ornari voluit. 5, 3, 18. fugiturus in equum ne, an equam ipsitus. 3, 11, 11. *in equum.* an Persis stipendium dederit. 3, 13, 16. *salent.* quo intuitu Polystrato dexteram porrexit. 3, 6, 13. quo vestis habitu indutus prius quam rex salutaretur. 3, 3, 3. *in eodem.* cur Bagoam interfecit. 6, 4, 10. quantum pecuniæ pro redimenda matre & filiabus obtulerit. 4, 11, 6. cur in prœlio curru vectus. 4, 14, 26. vtrum fugæ caussa currum conscenderit. 3, 11, 7. *currn.* an cum Alexandro manus conseruerit. 3, 11, 10. *Alexandri.* in quo vico à suis vinctus. 5, 13, 6. fortunam aduersam suis ducibus imperite imputat. 3, 2, 1. cum in Ciliciam mouit, vbi Euphratem ponte iunxit. 3, 7, 1. an ad tempus Euphratem ponte iunxit. 3, 7, 1. sororem habebat in matrimonio. 3, 11, 24. quot pellices habuit. 3, 3, 24. *trecentas.* quot legitimas vxores hab. 3, 3, 22. *Darii* filia Drypetis. 10, 5, 20. coniunx, ex quo morbo interiit. 4, 10, 19. c. quando extincta. 4, 11, 4. filius Ochus, quot annorum fuit, cum ab Alexandro captus est. 3, 12, 26. filiæ. 4, 5, 1. *Statiræ.* matrem & vxorem & filias sancte habuit Alexander. 3, 12, 15. *præmisit.* vxorem quotiens Alexander vidit. 4, 10, 24. filias, qui sibi matrimonio iunxerunt. 10, 3, 12. & Xerxis & Antiochi affines quæstiones. 3, 2, 10. canis. 5, 13, 16. *Dario* quid maxime defuit. 3, 2, 10. æquior Alexander. 3, 12, 24. *Dariani exercitus* summa. 3, 2, 2. & 4. ad Arbela summa. 4, 12, 13. *Darius* qui, & cur Celes adpellatus. 4, 1, 10. Codomannus qui ante regnum. 3, 3, 3. *in eodem.* qui antea Ochus dictus. 6, 8, 16.

Datamis celeritas. 5, 5, 3.

datiuus IV. declinat. sine litera I. dicendus. 4, 1, 20. *strepitum.*

Daticis pecunia. 8, 7, 11.

dauren. vox hæc vnde. *Ind. Freinshem.* durare.

Deba. Ind. Freinsh. lit. A.

decora non eadem sunt omnibus. 4, 11, 14.

deditis coacta non placet. 4, 1, 16. *quia. dedition is* signum & pignus. 7, 4, 38. ad *dedititium* sui alios incitant suo exemplo viri magni. 5, 1, 18. obsessi, si intra constitutum tempus auxilia ipsis non aduenerint, se solent dedere. 3, 1, 8.

deducere naues quid. *Ind. Freinsh.* aqua.

defendere quid. 6, 10, 24. *defensionis* argutum genus. 8, 8, 9. *defensioni* prosunt muricis, tribuli, fudes, foueæ. 4, 13, 36. saxa. 5, 3, 21.

degenerant frugum semina solo mutato. 4, 12, 11.

delator etiam vilis audiendus. 6, 7, 33. 6, 8, 10.

Demaratı cauta responsio. 3, 2, 10. *satis.* 3, 2, 11. *audire.*

Demetrius. 8, 5, 8. *ex.* quomodo se adpellari passus. 10, 5, 37.

Demir-capi. 6, 4, 19.

Demochares. 6, 5, 9.

Democritus quo remedio animam retinuit. 3, 6, 14.

Demosthenis frater. 6, 5, 9.

Denochares. 4, 8, 2. *præsesse.*

Dercetis. 6, 4, 25.

designare muros vrbis polenta. 4, 8, 6. *destinasset.*

desperatio caussa victoriæ. 3, 3, 27. addit stimulos. 4, 14, 7. 7, 6, 22. *desperationis* exempla. 9, 4, 6. *desperationi* hostium quomodo præueniendum. 4, 4, 14.

deus: vox vnde. 7, 8, 26. salutis. 3, 7, 3. *Æsculapio.* cur Alexander, & alii haberi voluerint. 4, 7, 25. *accipere.* 8, 10, 32. quomodo id excusari possit. 8, 8, 14. vt vnus, an ita etiam vna Monarchia in mundo. 4, 11, 22. *dei* tutelaris nomen cur Romani tacuerunt. 4, 3, 22. *desinere. deo vero* quænam nomina deorum gentilium tribuantur. 7, 3, 22. *deum* an homines possint facere. 8, 5, 18. *dea* Victoriam coluit Alexander. 8, 11, 24. pro *deo* quinam suos reges colebant. 8, 5, 11. *dii* maiores. 9, 3, 19. gentilium, an vulnerari potuerint. 4, 7, 27. *Ind. Freinsh.* corpus adoptant mortales. 6, 11, 25. cum mortalibus comparantur. 10, 10, 13. qui videri voluerunt, & tamen se non esse, ob quas caussas quidam confessi. 4, 7, 25. *hum.* veterum quid fuerint. 4, 7, 4 *Orio.*

priſcorum fuerunt homines. 4, 7, 25. *accipere. deorum* eſt, beneficia hominibus tribuere. 7, 8, 26. gentilium miſera conditio. 4, 3, 22. *deuinx.* idem nomen diuerſis erat commune. 4, 7, 5. *Hammonis*, ſanguis. 8, 10, 29. veterum fabulæ non curioſe ſunt ſcrutandæ. 8, 10, 11. *deos* repugnari non poteſt. 4, 7, 30. *corrupit.* Perſæ libarunt epulas. 5, 2, 15. *deos* quoſnam Alexander æmulatus. 9, 10, 24. pro *diis* culti etiam mortui. 10, 6, 7.

deuorare aliquid ſpe. 8, 6, 18.

dextra quarum rerum teſſera. 3, 6, 13.

diadema Perſicum an lunatum fuerit. 4, 10, 6. *lunam. diademate* quinam vſi. 10, 6, 4.

Diana Lygodeſma cur ſic dicta. 4, 3, 22. *deuinxere. Diana* vrbem alligant Epheſii. *ibid.*

Diglath: Diglitho qualis amnis. 4, 9, 16.

dignitas regalis in omni fortuna principibus eſt retinenda. 8, 14, 43. *dignitatis* nonnunquam minor ratio habenda quam vtilitatis. 5, 1, 8. *non.* gradus apud principes. 6, 7, 17.

dilectus cur iterandus. 3, 1, 1. *ad.*

diluendi deſcriptio. 7, 11, 21.

dimiſſio militum ſeniorum. 10, 2, 8.

Dimoiritæ. 5, 13, 8.

Diocletianus. 5, 13, 8.

Diogenes quando é vita exceſſit. 10, 5, 6.

Dioxippus. 8, 5, 8. *et.*

diruptus & *dirutus* ſæpius confunduntur. 9, 8, 13.

diſciplina laborat in otio militari. 6, 6, 17.

Diſſbendone. 7, 5, 40 *ſagittis.*

diſſimulanda num ſint mala domeſtica. 5, 5, 11. in bello ſunt aduerſa. 7, 7, 39. *diſſimulata* crudelitatis exempla. 6, 8, 16. cupiditatis exempla. 10, 6, 18.

Dithyrambus cur Bacchus dictus. 8, 10, 12.

diues quiſnam. 4, 1, 25. *& imbellis* regio. 9, 2, 27.

diuina ope qui res ſuas adgreſſi. 3, 6, 18. *niſi.*

diuinatio ex vocibus in ſyllabas diuiſa. 4, 2, 13.

diuinitas Alexandri. 8, 7, 13.

diuitiæ Orſinæ. 10, 1, 24.

doctor ea faciat ipſe, quæ aliis præcipit. 4, 14, 6. *nec.*

dolor abeſt, dum calet vulnus. 8, 10, 29. expletur lachrymis. 9, 3, 2. *dolorem* qui fortiter tolerárunt. 9, 5, 28. alio dolore dolere. 10, 7, 12. in *dolore* conuerberabant os. 7, 2, 5.

dolo an pugnandum. 4, 13, 8. annuli ſignatorii quinam vſi. 7, 2, 16. vtitur Alexander. 8, 13, 17.

domus ex piſcium oſſibus & congeſtis conchis. 9, 10, 8. *domum* vitioſe lectum pro *domum.* 4, 2, 2. *domuum* ſtructura. 7, 3, 9. *domos* quinam primi conſtituerint. 7, 3, 8. pro *domibus* quid olim populi habuerint. 7, 3, 9.

dona regibus, eorumque amicis, ſeruato diſcrimine, oblata. 8, 12, 15. 10, 1, 24. *donis.* alios corrumpunt, qui res nouas moliuntur. 6, 10, 22. *donare* quod ſeruare non poſſis, ars callida. 10, 1, 35.

Doralica. 10, 1, 14.

Doram. 4, 15, 28.

Dorifcus. 3, 2, 2. & 10.

dormierit quando Alexander quietiſſime. 4, 15, 23. ægri in Æſculapii templo dormiebant. 3, 7, 3. *Æſcul.*

Dorionis conſilium cum conſilio Memnonis confertur. 3, 4, 13. *Memnon.*

δορυφόροι. Ind. Freinsh. armigeri.

draconer an monſtrauerint Alexandro iter ad Hammonis oraculum. 4, 7, 15. inuſitatæ magnitudinis. 9, 1, 4.

Dranga. 7, 3, 1. *Agriaſpas.* 7, 3, 2. *Drangarum* præfectus. 8, 3, 17. 8, 13, 3. Drangiana. 7, 3, 1. *Agriaſpas.*

dromedariorum velocitas. 7, 2, 18.

Drubaldi ciuitas. 6, 4, 19.

Drypetis Darii filia. 10, 3, 20. *Drypetim* Alexander Hephæſtioni tradidit vxorem. 10, 3, 12.

ducatus. an hac voce Curtius vſus. *Ind. Freinsh.* Curtius.

duelli exempla. 4, 13, 25. 7, 4, 35. triſtis euentus. 9, 7, 23. de *duello* varia. 9, 7, 17.

dux prouidus ea, quæ princeps fieri vult, militi mandare poteſt, ſine offenſione prin-

ne principis. 4, 13, 20. regius ſtat in lubrico. 6, 1, 17. *inuidiam.* famam rei bene geſtæ ad regem referat. 6, 6, 33. id ipſum primus faciat, quod à ſuis fieri vult. 6, 6, 14. eſto ſuis documento. 5, 6, 14. 7, 3, 17. 7, 11, 8. 8, 11, 8. ſe inter milites ſuos exerceat. 3, 6, 19. *exercitatio*, ſuos milites propriis cauſſis ſtimulat. 3, 10, 4. ſummus an ipſe pericula vitæ in prœlio adire debeat. 3, 11, 7. *non.* 9, 6, 6. diſſimulat aduerſa in bello. 7, 7, 39. in ipſo prœlio inclamat ſuis læta, licet falſa. 4, 16, 28. victus, cladem ſuâ & ſuorum culpa acciditſe callide fatetur. 4, 14, 18. ſero perit, ſi ſalutem eſſe ſui milites nolunt. 5, 11, 11. *ſero*, dum hoſtis aliquantum abeſt, ſuos tardius incedere curet; cum vero ad hoſtem ventum, incitatiſſimo curſu manum conſerat. 3, 10, 3. *ducis* vultus victoriæ optimus augur. 4, 13, 25. occiſi fama, exercitui pernicioſa: inde ducis caſus occultandus. 9, 5, 19. *ducem* vnum equitatui Alexander præfecerat; ſed poſtmodum iſtud mutauit. 6, 9, 21. *vnum. duce* vel capto vel interfecto victoria paratur. 5, 13, 4. ſuo occiſo, qui fortiter pugnárunt. 9, 5, 19. in *duce* ſummo quid poſitum. 9, 6, 7. ſine *duce* exercitus eſt corpus ſine ſpiritu. 10, 6, 2. *duces* cur & quando milites ſuos caſtigare iuſſi ab imperatoribus. 4, 2, 18. ſuis militibus digni. 4, 16, 33. vel partibus præſint, vel ſummæ. 4, 12, 8. capti ſunt opima ſpolia. 3, 11, 7. 4, 4, 11. prœlium inituri, alacritatem præ ſe ferant. 4, 13, 25. *suos* Alexandri recenſentur. 5, 13, 1. confirmandi militis cauſſa ſolent ſuos metus premere, & de ſuis viribus magnifice prædicare. 3, 8, 11. in itinere faciendo diligentiam adhibeant. 5, 1, 19. 6, 4, 14. *ducum* officio qui milites functi. 7, 9, 10. exempla, qui in prœlio ſuos aduecti. 4, 16, 5 oratio ad milites nihil non efficit. 6, 2, 20. 6, 4, 1. noſtrorum ingenia. 3, 4, 3. *Memnon. ducibus* Alexandri falſa mortis ſui regis fama facit ſpiritus. 10, 1, 7. an libera adminiſtratio belli permittenda. 7, 7, 10.

duces itinerum adſeruandi. 5, 4, 19. itin. miraculo monſtrati. 4, 7, 15. 5, 4, 11. *ducibus min.* non facile fides habenda. 5, 4, 19.

ducere abſolute poſitum *in re militari.* 3, 4, 1. *in Lydiam.*

Dyardanes: Dyriodoris fl. 8, 9, 10.

E.

Ecbatana dicuntur etiam Rhagæ. 5, 8, 1. *aſtiua.* qui condiderit, aliaque de ipſa voce. 5, 8, 1. *Ecbatana. Ecbatanorum* arcis muros euertit Alexander. 10, 4, 12. *alia.*

Echolima quando venit Alexander. 8, 11, 7.

echo cur Pani grata. 4, 12, 14. *pauor. echus* natura. 3, 10, 1.

eclipſis ſolis vel lunæ an ſemper Perſis vel Græcis exitium portenderit. 4, 10, 6. *eclipſin* inſtantem prædicentes qui ſibi ſalutem parauerint, quique cauſſarum defectionis ignari territi. 4, 10, 2. *formido. eclipſium* germanas & certas cauſſas qui ſcripſerint. 4, 10, 5.

Ecnaucratiue. 4, 8, 5. *Cleomenes.*

Edelknechte. *Ind. Freinsh.* armigeri.

Edom. 8, 9, 14. *Ind. Freinsh.* Erythræum.

Ex præpoſitio in indicanda patria vſurpata. 4, 8, 5. *Cleomenes.*

Elam. 5, 7, 9. *reſurrexit.*

elephantus quotiens gignat. 9, 2, 16. cur ab Alexandro Soli ſacratus. 8, 14, 39. 9, 1, 1. Pori. 8, 14, 39. Pori miraculoſe loquitur. 8, 13, 8. in ſuos ſæuit. 8, 14, 28. quibus rebus comparetur. 8, 14, 13. 9, 2, 15. tympanorum pulſu mitigatur. 8, 14, 10. *elephanti* Indici. 8, 14, 3. quot à Taxile Alexandro dono miſſa. 8, 12, 11. *elephantorum* indoles, docilitas, ſolertia &c. 6, 5, 18. 8, 14, 39. rectores cur Indi dicti. 5, 1, 22. rectores Indi dicti, an omnes erant natione Indi. 4, 12, 4. venationem qui primus inſtituit. 8, 14, 13. ſtridorem, equi ferre non poſſunt. 4, 14, 23. *elephantos* aduerſus qua re vſus Alexander. 8, 14, 13. quænam terra ferat. 8, 9, 17. *elephantis* qui in bello vſi. 8, 14, 13. in prœlio quomodo reſiſtendum. 8, 14, 23. Alexander pedes & manus amputari iubet. 8, 14, 28. de *elephanto* varia. 8, 9, 17.

Elephas mons. 8, 13, 8.

Embiſarus. 8, 13, 1.

Embolima vid. *Echelima*.
Emerita vrbs. 7, 3, 23. *Alexandriam*.
emphaseus exempla. 5, 8, 16.
Ἐνίαφιαται. 10, 10, 15.
Ἔνωχος quid. 5, 3, 16.
Eparchus, 6, 4, 4.
Ephesii vrbem alligant Dianæ. 4, 3, 22. *deuinxere*.
ἐπικλίνειν λόγοι. 7, 4, 9. *poculum*.
epiphonematum apud historicos vsus. 7, 2, 33.
ἐπιστέφανια ab Rhodiis Alexandro missum. 4, 5, 9.
ἐπιτυθίσαι. 7, 8, 17.
epistola de rebus Indicis falso adscribitur Alexandro. 6, 6, 8. puluino subiecta. 3, 6, 7. de *epistolis* veterum varia. 7, 2, 25.
Epixyes. 3, 11, 10.
equa vehi haud decorum. 3, 11, 11. *in equum*. *eques* h. e. equa. 3, 11, 11. *in*, *equites* peditibus mixti. 7, 7, 32. *equitum* an semper minus cadant in prœlio quam peditum. 3, 11, 27. *triginta*. genus Scythæ & Tarentini. 5, 1, 22. *equestris rei* peritissimi erant Persæ & Parthi. 5, 11, 1. *equestri rei* an Agriani & Thraces studuerint. 8, 14, 24. *equitatus* Thessalicus celebratur. 3, 2, 16. *item* Ætolicus. *ibid*. *Ætolique*. Alexandri elogia. 6, 9, 21. *equitatui* præerat Philotas vnus. 6, 9, 21. *equitabilis*. 4, 9, 10. *equi* vbi primum extiterint. 3, 2, 16. *Thessali*. quot libras portare possint. 8, 7, 11. elephantorum stridorem ferre non possunt. 8, 14, 23. eruditi. 6, 5, 18. fluuiatiles. 8, 9, 9. Indici. 8, 14, 3. albi triumphis adhibiti: & quibus sacri. 3, 3, 11. *alientes*, *equorum* docilitas. 7, 4, 18. *equos* qui stupuerint. 8, 10, 32. qui in luctu tonderi iusserunt. 10, 4, 12. *alia*. qui frenatos stare iusserunt, hoste non procul abiente. 4, 13, 11. *equis* qui sepulchra constituerunt. 9, 3, 23. *Bucephalon*. equis an careat India. 10, 1, 11. in fame Macedones non abstinebant. 9, 10, 11. *ne*.
Erasinus. 6, 4, 4.
Erineæs. 8, 9, 5.
errores vnde. 4, 14, 15. ex dictando orti. 7, 9, 4. 9, 4, 1.
Erythra. 8, 9, 14. *Erythræ* monumentum. 10, 1, 14.
Esanus. *Ind*. *Freinsh*. Erythræum.
Escuyers. *Ind*. *Freinsh*. armigeri.
essedary Britannorum. 3, 11, 7. *currus*.
Esther alias dicitur Amistris. 6, 4, 25. et coniunctionem eleganter omittit Curtius. 3, 6, 1.
ἕταῖροι. 7, 4, 32. ἵππεῖς opponuntur τῆς ξυμμαχίας. 6, 9, 21. quid Arriano. *Ind*. *Freinsh*. amicitia.
Ethimanthus fl. 8, 9, 10.
Ethymandrus fl. 8, 9, 1.
Etymocles, 3, 3, 1. *Thymodes*.
Etymandrus. 6, 4, 4.
Eudamidas, 10, 2, 4.
Eudoxia Theodosii minoris coniunx. 6, 11, 18.
Eulæus. 5, 3, 1.
Eulæus. 5, 3, 1. 6, 4, 4.
Eumenis calliditas. 4, 10, 16. 10, 6, 15.
eunuchi quibus custodes adhibiti. 4, 10, 18. *eunuchis* an pueri in disciplinam tradendi. 3, 3, 23. *qui*.
Euocati. 8, 6, 3.
Euphrates vbi ponte ordinario iunctus. 3, 7, 1. distrahitur in irrigua. 8, 9, 10. an sit Nilus. 6, 4, 4. exonerat se in oceanum. 9, 10, 3. & Tigris, an Mediam attingant. 5, 1, 14. & Tigris, an vno nascantur fonte: *item* eorum interuallum. 5, 1, 13. *Euphratis* natura. 5, 1, 29. latitudo, qua Cyrus transiit & Darius. 3, 7, 1. *Euphratem* si Romani transierunt, an de nouo pontem struxerint. 3, 7, 1.
Eurotas. 6, 4, 4.
Eurylochus an ab Alexandro occisus. 8, 6, 26.
Ἐξάδικος. 3, 11, 8.
ἐξηγεμόνες. *Ind*. *Freinsh*. satrapa.
excubiæ circa cubiculum regis. 8, 6, 3.
excubitores Alexandri. 8, 6, 10.
excusatio linguæ temerariæ. 7, 1, 21. tyranni elegans. 8, 8, 1.
exempla non ibi subsistunt, vbi ceperunt. 8, 10, 16.
exercere milites propositis præmiis. 5, 2, 2.
exercitus: vnde id nomen. 5, 4, 17. quomodo transducendus per loca hostibus infesta. 8, 13, 17. hostium vniuersus vtrum adsit, diligenter explorandum. 3, 8, 17. Macedonum quando de capitalibus caussis inquirebat. 6, 8, 25. *exercitus* Dariani summa. 3, 2, 2. & 4. 4, 12, 13. lustratio 10, 9, 12. Alexandrini vestigia. 9, 3, 19. *exercitui* quid obsint sarcinæ & impedimenta. 3, 3, 27.
Exopolis. 7, 6, 25.
in *expeditionibus* cur Asiatici calones secum sumebant. 3, 3, 25. *calonum*.
exploratorum numerus neque multus esto, neque paruus. 8, 14, 2. pœna quæ quondam. 3, 8, 15. *præcipe*. exploratoribus ea sunt monstranda, quibus fidis. 3, 8, 15. *vi*.
exprobrandi formula. 10, 2, 25.
expugnandi quomodo sint hostes in locis inaccessis. 6, 6, 28. *expugnatorum* miserrima cædes. 9, 5, 20. in *expugnatione* vrbium nulla facies mali deest. 3, 11, 22.
exspectationem sui sustendere. 7, 4, 14.
exules in suo regno. 5, 8, 11. quosnam Alexander in patriam redire iussit. 10, 2, 4.
exultationis post perpessa mala exempla. 7, 8, 5.

F.

Fabulæ non debellant fortes. 9, 2, 15.
facere sacrificia an latine dicatur. 8, 11, 24.
facinorum conscientia. 8, 2, 4.
falarica ardens. 4, 3, 26.
fallacia Græcorum. 7, 8, 29.
fama de quibus dicatur. 4, 1, 19. *longa*. quando spernenda. 3, 8, 7. *famæ*. vetus quid roboris habeat. 6, 1, 8. *famæ* cur in bello seruiendum. 3, 8, 7. *famæ* f. æternitatem qui vrbibus extructis quæsierint. 4, 8, 2. *et*. in bello vis. 8, 8, 15. *famam* alii habent, alii merentur. 4, 14, 3. *quod*.
fames Macedonum. 9, 10, 11.
San: Fanen. 8, 14, 11.
fanaticus vnde dicatur. 8, 8, 16.
Fasir. *Ind*. *Freinsh*. Pharnabazus.
fata præcinebant feminæ. 8, 6, 16.
Faunus Latinorum, est Græcorum *Pan*. 4, 12, 14. *pauor*. 8, 6, 16.
fauor ex commiseratione. 10, 7, 5. vulgi quærendus est Principi, & quomodo. 3, 6, 19.
febriens quidam quomodo sanatus. 3, 6, 14.
fecunditas quarundam terrarum. 5, 1, 12.
felicitas est temeraria. 8, 13, 15. mutat naturam. 10, 1, 40. *felicitati* suæ confidit Alexander. 7, 7, 28.
feminæ quænam non admouerint manus lanæ. 5, 2, 19. & 20. *feminarum* captiuarum pudicitiæ consuluit Alexander. 5, 6, 8. *feminas* quas apud Damascum Parmenio cepit. 3, 13, 12. *feminæ*. cum *feminis* non gerendum bellum. 4, 11, 17.
feræ domitæ. 9, 8, 2. *ferarum* solertia. 6, 5, 18.
festinatio est improuida. 7, 4, 12. *cupiditas*.
ficubus nobile fuit Caunum. 3, 7, 4. *Caunios*.
fideiussores qui à diis suis exigebant. 4, 3, 22. *deuinxere*.
fidelitatis encomio celebrantur spadones. 3, 3, 23. *haud*.
fides non potest cogi. 8, 5, 5. veri, quid. 9, 5, 1. minor, cur gentibus victis habenda. 4, 6, 31. *minor*. *fidei* seruatæ exemplum. 3, 8, 5. *fidem* populatium princeps, etiam in extremis constitutus, ne spernat. 5, 11, 11. in hoste amat Alexander. 6, 5, 2. quomodo gentes dabant. 6, 4, 14. non seruat Alexander deditis promissam. 8, 10, 34. *fide* si de suorum princeps dubitat, misere viuit. 5, 11, 11. *fero*. in ipsa, religionem norunt Scythæ. 7, 8, 29.
Flachsdotter. 7, 4, 23.
Flaniobriga. 8, 7, 11.
Flauius quorum regum nomen. 8, 12, 14.
fluctus comparantur cum populo tumultuante. 9, 4, 22.
flumen quodnam medium inter Asiam & Europam interfluit: *it*. quodnam Bactrianos à Scythis diuidat. 7, 7, 2. in traiiciendo *flumine* quinam vtribus vsi. 7, 5, 18. *flumina* quæ in irrigua distrahuntur. 8, 9, 10. pro muro. 7, 4, 5. quænam gignant crocodilos. 8, 9, 9. Indiæ maxima. 9, 2, 2. *fl*. quinam audaciter & qua ratione

ratione superauerint. 7,9,7. qui strategemate transmiserunt. 8,13,18. cum Xerxis exercitus exsiccasse dicitur, quomodo intelligendum. 3,10,8. *aquam. fluminum* transitus. 5,11,1. cursus quando & vbi vehementior. 5,1,30. nomina vbi mutantur. 8,9,4. de *fluminibus* auctor qui. 8,13,8. 8,9,4.

faderis genus. 7,8,27.

fons olei. 7,10,14. vellus ouium mutans. 8,9,14.

Fontarabia. 8,7,11.

For Indis est Porus. 8,14,46. *quo*.

forma: huius vocis varius significatus. 8,14,13. reginarum ab Alexandro captarum. 3,12,15. *præmittit. formæ* venustas distinguitur ab eius dignitate. 6,5,29. *quo in loco varia de habitu corporis*.

formicæ Indicæ. 8,9,18.

formido hostium augenda. 8,2,26. augetur tenebris. 4,13,4.

formulis ab vsitatis non raro authores deflectunt. 4,9,20. *hinc*

fortis horret ignominiam. 7,2,38. mortem honestam præponit turpi vitæ. 3,8,21. *fortes* nunquam ignorantur. 4,14,3. extendunt virtutem factis. 4,14,3. *quod. fortium* in prœlio cadentium nota. 3,11,9.

fortunæ vox hæc quid significat. 3,13,11. *fidem*. 4,5,2. *inter*. etiam non bene consulta in virtutem trahit. 3,6,18. *temeritas*. nimis prospera, est suspecta. 3,8,20. *illam*. quos fecerit reges. 4,1,19. *Abdalonimus*. est inconstans. 4,14,19. quid ad potentiam parandam valeat. 3,6,18. *præsto*. negligentiam parit. 4,1,32. *fortuna* sæpius beneficium est gloria quam virtutis. 8,10,18. *fortunæ* ne plus debuerit Alexander, an vero virtuti. 4,16,27. 10,5,35. *fortunam* tuam verere. 3,8,20. aduersam qui prudenter tulerint. 3,12,14. *pro*. principis sequuntur ducum acta. 4,1,35. *fortunati* nimis quidam. 8,10,18.

fossæ strategematicæ. 4,13,36.

fraus in quem proprie cadat. 5,5,1.

frigus cur maius matutino tempore quam nocte. 7,5,5. quidnam mitigat. 7,4,23. *frigoris* impatientes erant Persæ. 3,8,8. *hyems. frigore* consumptorum hominum exempla. 8,4,14.

frons animi ianua. 3,6,9. *conscientiæ*. exercitus instructi. 8,14,15. *in. frontes* quibus inurebantur. 5,5,6. *inusitique*.

frumenta quomodo defossa seruantur. 7,4,24.

fuga suspicionem conscientiæ & criminis mouet. 7,1,10. & 13. *fugæ* simulatio quibus vel bene vel male cessit. 3,8,14. species est vitanda in discessu. 3,8,7. *si* & *qui*. simulatione qui hostem distraxerint. 3,11,14. descriptio. 3,11,12. 5,6,2. 5,13,18. *fugam* simulare an vtile. 3,8,14. moratur metus. 3,11,17. diuersam capientium descriptio. 3,11,12. *quæ*. spes velociorem facit quam metus. 7,4,14. in *fuga* ponte rupto, vel portis clausis, reliqui hostibus cædendi traduntur. 4,16,8. *fugientes* sunt suspecti. 7,2,2. facile cæduntur. 4,14,25.

fulmen Victoriæ apud Romanos cultæ alas decutit. 4,3,22. *deuinxere*. tenens cur Alexander ab Apelle pictus. 4,7,25. *accipere*.

fundarium discrimen. 5,6,18. *funditores* an quid in bello valeant. 3,2,16. *funditus*. ad quot pedes olim telum iaciebant. 3,11,1.

funera Persarum. 3,12,14. *quo. in funus* Hephæstionis quantum consumptum. 10,4,13. an res pretiosæ sepulchris sint immittendæ. 5,9,1. *vide* cremabant.

fur quidam scandendi exercitatissimus. 7,11,15.

furca & *crux* quomodo differant. 4,4,17.

furta an in bello licita. 4,13,4. *furti* suspicio quibus impacta. 9,7,24. pecuniæ à custodibus direptæ exemplum. 6,2,10. *custodum*.

futura homines non considerant, sed transacta. 8,2,1.

G.

Galba cuius gentis cognomen 3,10,3.

in *Gallia* quantum pecuniæ intra paucos annos exactum. 8,7,11.

Gamala. 4,9,8. Arbela.

Gaos. 7,2,36.

Garabactra. 9,7,1.

Gardo. 6,4,4.

Gargaridæ. 9,2,3.

gaza regum Persarum. 5,1,20. *pecuniæ*.

Gazam tuebatur Betis cum Arabibus conductis. 4,6,15.

Γαζοφυλάκιον & Γαζοφύλακες Persarum. 5,1,20. *pecuniæ*.

Gelon. 4,3,23. *ad*.

γένεσις. 8,6,6.

genius malus. 5,13,16. *loci*. 3,8,22.

gentis gloria stimulat animos. 5,8,16. *gentes* ex commercio aliarum gentium corruptæ. 8,3,15. quænam sine rege viuere possint. 3,6,17. *erga*. quædam seruitio fuerat, quædam non. 6,3,6. *gentium* translationes. 7,5,28. *iussu*. variarum virtutes & vitia. 8,5,8. *nationis. gentile* certum nomen etiam aliis, qui non erant eius gentis, datum. 4,12,4. *gentiles* nullum locum sine numine esse credebant. 3,8,22. sentiebant se ridicula facere in deorum suorum cultu. 4,3,22. *deuinxere*.

genus: vox hæc quid significet. 5,1,40.

Geometriæ inuentio quibus adscribenda. 4,10,4.

Gergithius. 8,5,8. *et*.

Germani an meruerint sub Alexandro M. 4,12,6. mixti prœliabantur. 7,7,32. *Germanorum* mores Persarum moribus similes. 3,8,12. bellandi ratio. 8,10,19. *Germanarum mulierum* opinio de luna noua. 3,2,3. pudicitia. 5,1,38.

Germanicus, Alexandri æmulus. 3,4,10. *vbi*. 3,4,13. 3,10,7.

Gerostratus rex Aradi. 4,1,6.

Gindatuddanæ regis legatus ad Batisnam missus. 3,6,17. *erga*.

Gilderum. 4,7,25. *accipere*.

gladius Alexandri. 4,6,16. *gladio* regis Roberti qualis versus inscriptus erat. 10,4,17. *gladii* ad scuta concrepare, qualis mos. 10,7,14. *gladiatorum* genus Samnites. 5,1,22.

Glaucias vel *Glaucus*, Hephæstionis medicus, suspenditur. 10,4,12.

gloria maiorum ad egregie facta nos incitet. 4,14,25. plus habet nominis quam operis. 9,2,14. vnius hominis multorum effundit sanguinem. 4,10,3. *in. gloriæ* cupido Alexandri. 10,5,29. *gloriam* magnam qui præ vita longa elegerunt. 9,6,19. suam, etiam per falsa, quæque natio sibi quærit. 4,12,6.

Glor. 7,2,36.

Godefridus. vid. *terra sancta*.

Gordii regis modestia. 4,1,22. *caue*.

Græci linguæ magis strenui quam iactis. 7,4,13. suæ linguæ nomina imponunt regionibus. *Ind. Freinsh*. Erythræi numerabant per myriadas 3,11,27. *vide*. exercebant artes ludicras. 6,2,5. *e Græcia*. hospitiorum necessitudines etiam contrahebant. 6,5,2 feminas communis non adhibebant. 5,7,2. *feminæ*. quinam è coloniis in patriam redierint. 9,7,11. *Græcorum* diuiso mensium 3,8,23. dignitas. 5,5,29. *à barbaris*. mores Alexander non subito mutauit. 6,6,6. fallacia. 7,8,29. vanitas. 7,8,29. præses Sol. 4,10,6. pronuntiatio diphthongi ει bene effertur diuisim. 3,7,2. priscorum modus quidam scribendi. 3,1,22. *Græcis* auri vsus olim rarus. 8,8,9. iuratissimis, minus credendum quam iniuratis Scythis. 7,8,29. combustio mortuorum etiam in vsu fuit. 3,12,14. *cremarentur*.

granaria sub terris. 7,4,24.

Grandio qui dictus. 9,3,19. *inssit*.

gratitudo regum Persicorum. 7,3,1. *Euergetæ*.

Gregorius Pontifex quid pro Traiano Imp. precatus dicatur. 3,12,15. *præmittit*.

grues natura. 5,8,1. *affines*.

gryphes aurum custodientes. 8,9,18.

Guadiana. 6,4,4.

gurges periculosus Danubii. 4,3,18.

in *gutture* hasta transfixi. 4,9,24.

de *gymnastica* qui scripserint. 9,7,21.

Gymnosophistæ & Oxydracæ, an iidem. 9,4,15. *Oxydracarum*.

γυνὴ γαμετὴ. 5,1,35. *comingis*.

Habichsnase. *Ind. Freinsh.* aquila.

Hadrianus Imper. refert Antinoum in deos. 10, 4, 13.

Hamippi. 5, 13, 8.

Hammon cur nauigio gestatus. 4, 7, 24. quis fuerit. 4, 7, 26 quomodo responsa reddiderit. 4, 7, 24. *cum.* stercoreus deus. 4, 7, 28. *Hammonis* pater Triton. 4, 7, 5. *Ham.* in templo, an centum aræ fuerint. 4, 7, 21. oraculum, quosnam diuinis honoribus coli iussit. 4, 7, 28. adcolæ. 4, 7, 18. origo. 4, 7, 21. epitheta. 4, 7, 23. oraculum, quot dierum itinere abesset ab Alexandria. 4, 7, 21. fons. 4, 7, 22. oraculum vbi. 4, 7, 10. ad templum iter, quot dierum. 4, 7, 10. ad oraculum quale iter. 4, 7, 8. *Hammonem* cur adierit Alexander. 4, 7, 2. colere iubetur Philippus. 4, 7, 25. *filium.*

mit Handtreu versprechen. 6, 4, 14. *quo.*

Harmatelia oppidum. 5, 8, 17.

hastis clypeos quatere, qualis mos. 10, 7, 14.

Hauptstatt. *Ind. Freinsh.* caput.

Hellenes quis. 5, 1, 22.

Helotæ. 5, 1, 22.

Hephæstion quo vestitu vsus. 6, 6, 7. moritur. 10, 4, 11. *Hephæstionis* officia. 8, 10, 2. forma. 7, 9, 20. ori, Alexander annulum imprimit. 10, 4, 9. in funus, quantum consumptum. 10, 4, 13. *Hephæstioni* Alexander Drypetim dat vxorem. 3, 12, 15. 10, 3, 12. *Hephæstionem* quomodo Alexander amarit. 6, 8, 2. 10, 4, 11. per *Hephæstionem* Alexander barbaris responsa dabat. 6, 6, 6. **Hercules.** *Ind. Freinsh.* Hephæstion.

Hercules & Bacchus cur coniungantur. 9, 2, 29. quomodo depictus. 3, 6, 9. *leuato.* an frustra obsederit montem Aornon. 8, 11, 2. *ab.* à quo rege bis superatus. 8, 14, 12. quem Carthaginienses colebant, cuius filius. 4, 3, 22. *aræq.* *Herculis* columnæ & aræ. 9, 2, 29. simulachrum, Tyri non erat. 4, 3, 22. *aræq.* ad statuam victimæ humanæ sacrificatæ. 4, 3, 23. *Carth.* templum apud Tyrios. 4, 2, 3. *sacra.* 4, 2, 10. *anniuersarium.* in Indos expeditio. 8, 14, 12. fama, ramnunc in India durat. *ib. Herculem* quinam coluerint. 9, 4, 1. cum *Hercule* quinam comparati. 9, 2, 29. *Hercules Alexandri F* ex qua natus. 3, 13, 14. 4, 5, 1. *Statuæ.* 10, 6, 9. & 11. à quo interfectus. 10, 10, 19. *Herculis Gaditani* in templo non erat simulachrum. 4, 3, 22. *aræq.* plures erant Hercules. 4, 2, 3.

Ἥρως quid. *Ind. Freinsh.* Jolai.

Herbas vid. *Jarbas.*

Hidechel amnis. 4, 9, 16.

Hippoporami. 8, 9, 9.

hircare. 4, 14, 18. *vnum.*

historia quomodo narranda. 4, 14, 14. debet duci perpetuo filo, licet res diuersæ diuersis temporibus & locis gestæ. 5, 1, 2. *historiæ* veritas vnde. 4, 2, 15. *contra historici* officium. 8, 2, 1. 9, 1, 34. grauitatem an deceat Ironia. 9, 5, 21. *non.* præcipuum munus virtutes prædicare magnorum virorum. 4, 10, 23. plerumque suæ nationis laudes etiam per falsa quærunt. 4, 12, 6. sæpius dissentiunt in nominibus locorum. 2, 4, 10. *Lyrnessi.* quando epiphonematis vtantur. 7, 2, 33. *historicorum* securitas. 9, 5, 21.

Hodabendes. 4, 1, 19. *Abdolonimus.*

Homala vrbs. 3, 4, 10. *Lyrnessi.*

homo quædam. 8, 1, 37. *homines* quinam pro diis habiti. 8, 10, 32. se esse, magnates meminisse debent. 7, 8, 26. *homicidarum* pœna, quæ quondam. 3, 8, 15. *præcisæ.*

honores præpropere comparantur cum fructibus præcocibus. 8, 5, 15. quales & hominibus & heroibus & diis exhibebantur. 8, 5, 10.

hospitalitatis specie quænam gentes stupra admiserint. 5, 1, 37. *hospitij ius* inuiolabile. 3, 2, 17. *hospitum.* quando violabatur. 6, 5, 2. *hospitiorum* necessitudines quinam contrahebant. 6, 5, 2.

hostis qui in angustiis potest vexari, in loca plana non est admittendus. 3, 7, 9. agros vrens, persequendus. 4, 10, 13. ex improuiso terrendus. 5, 3, 5. an tota belli mole adsit explorandum. 3, 8, 17. nouus, victos victosque adgreditur. 10, 8, 16. nullus contemnendus. 6, 3, 11. æquitas & virtus, non raro bella diremit. 4, 11, 1. cur non nimium vrgendus. 4, 3, 24. miratur virtutem. 8, 14, 46. in locis inaccessis quomodo expugnandus. 6, 6, 28. *hostium* caput quando protinus occupandum. 3, 1, 19. contemptum Alexander ostendit, ludos spectando. 3, 7, 3. *quanta.* oculos stragemate auertere. 8, 13, 18. consilio an vtendum. 7, 9, 1. *hostibus* nihil religiosum. 10, 9, 21. calamitosis parcendum. 4, 11, 17. ostentanda, quibus fidis. 3, 1, 7. 3, 8, 15. *vt.*

humili de loco nati, qui clari euasere. 9, 2, 6. ex loco, qui ad dignitatem euecti, prioris fortunæ non obliti sunt, exempla. 4, 1, 22. *cauc.*

Hungariæ procerum deliberatio post excessum Alberti regis. 10, 6, 10.

Husse seu *Huz*, Semi nepos, an conditor Damasci. 3, 12, 27. *Damascum.*

hyberna quibus in locis quidam egerint. 5, 8, 1. *assima.*

Hydaspes. 5, 2, 9. 8, 13, 8. 9, 3, 24.

Hydraotes. 9, 1, 13. 9, 8, 3.

Hyphasis: *Hypanis.* 9, 1, 35.

hypocaustorum vsus in contractibus. 7, 3, 29.

Hyrcania, nomen & vrbis & regionis. 5, 2, 2. *Hyrcaniæ* nomine qui Parthiam complexi. 6, 2, 15.

I.

Iactantia ministrorum principibus est ingrata. 6, 8, 3. Ægyptiis innata. 4, 1, 30.

iactatores plerumque ignaui. 7, 4, 13.

iaculatores saxorum. 4, 14, 5. *iaciendi peritia* cuiusdam. 10, 4, 17.

iam: huius particulæ vsus. 5, 3, 9.

Iamnæenses hanæ defectione territi. 4, 10, 2. *formido.*

Jarbas Africæ rex, num conditor Hammonis. 4, 7, 21.

Jaxartes amnis. 6, 4, 18. *Maxim.* 7, 5, 36. diuidit Bactrianos à Scythis. 7, 7, 2. *Ibi* populi. 9, 4, 1.

ichthyophagi. 9, 10, 7. *vrbem.* 9, 10, 18.

idola sua quomodo Sinæ tractent. 4, 3, 22. *deuouere.* *idololatria* ethnicorum seipsam destruens. *ibid.*

ignis sine effectu subiicitur vrbi Tarso. 5, 4, 14. *sub.* fortuito concepus. 6, 6, 28. *ignem* qui primi coluerint. 3, 5, 9. *ignis & æternum.* imperatoribus præferre, vnde fluxerit. 3, 3, 9. *æternum.* qui adiunabant, ad quem extinguendum opem ferre deberent. 9, 4, 7. aduersus, turres solebant illimi alumine. 4, 6, 11. *bitumine, igne* qui se, suaque ipsimet consumpsere. 9, 4, 6. *ignes* vigilum. 4, 13, 11. de industria in castris aucti. 5, 4, 14. *ignibus* quibus in bello stragematice vti. 9, 4, 24. qui speciem multitudinis augebant. *ibid. igniferi.* 4, 14, 24. quinam sua impedimenta crem arunt. 6, 6, 14.

ignominiæ fortes non frangit sed erigit. 7, 2, 38. eam horret fortis. *ibid.*

ignoscere & probare differunt. 7, 1, 6.

Ilienses cur à Romanis culti. 4, 2, 10. *parentum.*

Imaus mons. 8, 9, 1.

imbecillitatis confessio hosti victoriam adscribit. 4, 14, 18.

Imilcar. 4, 3, 22. *Syracusis.*

impedimenta: vox hæc quid notet. 5, 8, 5. *impedimentorum* oneri quomodo succurrendum. 6, 6, 14.

imperator se periculis offert primus. 9, 2, 29. *qui.* fortis præcat suis & labore & virtute. 4, 14, 6. *nec. imperatores* quinam nihil magnæ rei sine suis ducibus gesserunt. 7, 2, 32. *imperium* reuiuiscens cum vere & iuuenta comparatur. 10, 9, 3. distinguitur à consilio. 5, 1, 9. qui viui vel amiserunt, vel amittere noluerunt. 5, 8, 13. in alios, est magnum onus. 7, 4, 12. differt à societate. 4, 2, 2. cum senectute comparatur. 10, 9, 3. *imperii* magnum munimentum est, si certus successor adsit. 10, 5, 12. alieni, quædam gentes patientes, quædam non. 6, 3, 6. *imperia* duo tribuuntur Alexandro. 7, 8, 30. magna, certiorem securitatem promittunt. 4, 4, 21.

impetrare pro *imperare.* 3, 11, 27. *at.*

impetus effusus quibus gentibus tribuatur. 4, 14, 13.

impiis nihil religiosum. 10, 9, 21.
in: huius præpositionis vsus. 6, 5, 21. in mentem fuit. 4, 3, 17.
Inachus. 6, 4, 4.
incendendi rationes hostium naues & machinas. 4, 3, 2. *incendi* non facile potest materia alumine illita. 4, 6, 11. *bitumine*. *incensarum domuum* post vrbis expugnationem exempla. 4, 4, 13. *ignemq*.
incessus: de hoc varia. 8, 2, 19.
inclinatione corporis qui ictum vitarunt. 9, 7, 21.
inconstantia rerum humanarum. 4, 14, 19. Criticorum. 7, 6, 14.
incredibilis fatti notatio. 9, 5, 1.
India an Græcis cognita fuerit. 9, 6, 22. habet sapientes. 8, 9, 31. an sit inops equorum. 10, 1, 11. Alexandri Magni armis patefacta. 8, 9, 1. quot habeat amnes. 8, 9, 11. *Indiæ* nomen quousque extendatur. 7, 6, 16. fines. 8, 10, 1. situs. 8, 9, 2. longitudo & latitudo. 8, 9, 3. in *Indiam* quoto expeditionis anno Alexander venerit. 7, 8, 19. 9, 2, 11. æris in *India* dispositio. 8, 9, 13.
Indi qui dicti. 4, 12, 4. 5, 1, 22. quibus vestibus vtantur. 8, 9, 21. *corpora*. stupent machinationes bellicas & equos. 8, 10, 32. *Indorum* annis. 8, 9, 36. reges quando & quas ob caussas in publicum iuerint. 8, 9, 23. & 27. regum cura corporis. 8, 9, 27. calcei. 8, 9, 21. *solea*. regum regia. 8, 9, 23. *supra*. viuicombustrium. 8, 9, 31. equi & currus & elephanti. 8, 14, 3. sagittæ. 9, 5, 9. *Indos* quosnam Curtius adpellet. 8, 9, 17. 8, 10, 1. apud *Indos* Americanos an hodie aurum in pretio. 8, 9, 19. *opulentia*. in *Indos expeditio* Bacchi. 8, 10, 11. Herculis. 8, 14, 12. *Indis* an vini largus vsus. 8, 9, 30. epistola de rebus Indicis falso adscribitur Alexandro. 6, 6, 8.
Indus flumen. 8, 9, 4. an omnium fluminum maximus. 9, 2, 2. augetur Hydaspe & Acesine. 9, 8, 3. in rubrum mare decurrit. 8, 9, 5. *Indi* fontes. 8, 9, 3. aquæ quales. 8, 9, 4. & Acesinis confluentes. 9, 4, 15.
Indica maria quales beluas alant. 10, 1, 12. *Indicum* Alexandri bellum. 8, 5, 3.
Indo-scythicæ qui scripsit. 9, 1, 10.
indicium sceleris ab amatore delatum, an spernendum. 6, 10, 16.
indignatio quid possit in pectore ingenuo. 9, 7, 26. ostenditur ab homine falso accusato. 3, 6, 10.
inediæ dies quotus letalis. 10, 5, 24.
infantium expositio. 9, 1, 25.
infelix qui didicit esse. 4, 10, 26.
infida loca. 5, 5, 1.
infinitiuus pro imperfecto. 6, 1, 11. *capi*.
ingenii ignei homo non eligendus est consiliarius. 4, 1, 30. *nonandis*. præcocia comparantur cum fructibus præcocibus. 8, 5, 15.
ingratus erat Alexander. 8, 2, 8.
initium cuiusque rei difficilius quam progressus. 10, 10, 8. *Initia* quid. *Ind. Freinsh.* Samothracum.
iniuratis Scythis plus credendum quam iuratissimis Græcis. 7, 8, 29.
iniuria sæpe fortunæ maiorem fecit locum. 6, 2, 11.
innocentes, falso accusati, indignantur. 3, 6, 10.
inopinata terrent. 4, 13, 5. 9, 1, 16.
Inopus. 6, 4, 4.
inquiebat: huius vocis incommoda interpolatio. 7, 1, 12.
inrisus. 6, 10, 35.
insatiabilitas hominum. 7, 8, 20. Alexandri. 7, 8, 19.
insepulti qui proiecti fuerint. 3, 2, 19. *sepelire*.
insequentes reges. 8, 12, 5.
insidiantes nobis an interficere liceat. 6, 4, 10. *insidiæ* principibus structæ non sunt simulandæ. 6, 8, 10. sunt tegendæ. 4, 6, 9. per transfugas detectæ. 4, 13, 36. *insidiarum* suspicio nulla negligenda. 6, 7, 32. 6, 8, 10. tegendarum ratio. 8, 13, 18. intestinarum exemplum illustre. 6, 7, 1. *insidias* in principem qui reticent, an omnes eadem pœna digni. 6, 8, 10. ne hostis sentiat, oculos eius per dolum auertito. 4, 6, 9. ad insidias improuidum hostem præda perducit. 8, 1, 4.
insigne Iouis. 4, 7, 25. *accipere*. regis Persarum. 3, 3, 19. Mediolanensium ducum vnde. 4, 7, 25. *accipere*. *insignia* qui abiecerint ad euitanda pericula. 4, 4, 11.
insolentia non agnoscitur in iis, quæ necessitatis caussa fiunt. 3, 10, 8. *aquam*.
insulæ speciem quædam loca faciunt. 3, 1, 13.
intentatus & *inuictus*, an sibi inuicem opponantur. 6, 7, 1.
intercipi, quid. 8, 1, 28.
interim: huius vocis vsus. 6, 10, 28.
internecione cædi. 4, 14, 24.
per *interpretem* audire homines, conciliat speciem dignitatis. 6, 11, 4. *interpretibus* quibus Alexander fuerit vsus. 6, 6, 6.
inualida etiam validissimis sunt exitio. 7, 8, 15.
inuictus. vid. *intentatus*.
inuidia Ægyptiorum, natiuum malum. 4, 1, 30. *inuidiam* Princeps deuitet in supplicio sumendo. 6, 11, 39.
inulte: an hoc aduerbium in vsu. 4, 12. *haud*.
inusitata terrent. 4, 13, 5. 9, 1, 16.
Ionannes fl. 9, 4, 1.
Ion. 3, 13, 1. *in fine*.
Iones quidam. 10, 4, 17. *Ionia* præbebat pellices regi. 3, 3, 24. *trecentas*. *Ionia* satrapa. 5, 3, 16.
Ionicus amnis. 6, 4, 4.
Iordanes. 6, 4, 4.
Iosephus ex vinculis ad magnos honores euectus. 6, 2, 11.
Iphicrates. 3, 13, 15.
ἰσοπαλεῖς. 5, 4, 14.
ἰσόρροποι. 4, 9, 10.
ἰσοῤῥοπεῖσθαι. 5, 4, 14.
ira num in hostem vtilis. 4, 16, 23. pessimus consultor. 7, 4, 11. *cupiditas*. in hostium capita est effundenda. 7, 1, 25. *ira* succubuit Alexander. 10, 4, 11. de *ira* cohibenda. 10, 5, 34. *iratus* princeps de capite hominis ne statuat. 8, 1, 48.
ironia an deceat historici grauitatem. 9, 5, 21. *non*.
irritabiles sunt Ægyptii. 4, 1, 30.
Israelitæ num recte salutarint terram sanctam. 3, 8, 22.
ad *Issum* victoria quo tempore obtenta. 3, 11, 27. *hæc*. regionis circa Issum topographia. 3, 8, 27. *Issos* an recte in plurali ponatur. 3, 11, 7. *currus*.
Ister an Araxe maior. 5, 4, 7.
in *Isthmo* quid perfecerit Alexander. 4, 2, 5. *in*.
iter periculosum quomodo miles inire debeat. 3, 4, 13. 3, 8, 23. 5, 3, 20. 5, 11, 1. ignotum ingredientibus prodigia monstrant. 4, 7, 15. quinam stellis secuti. 7, 4, 28. pronunciare, an recte dicatur. 4, 10, 1. Alexander pedibus faciebat. 6, 5, 5. *itinera* nocturni exempla. 7, 5, 5. in *itinera* faciendo qui diligentiam adhibuerint. 5, 1, 19. 6, 4, 14. *itinera* cur & quando obsideri iussa. 6, 8, 18. repurgare. 6, 6, 26. agmen tardius incedat, si hostis aliquantum abest. 3, 10, 3.
Iudæi qui. 5, 1, 22. decem tribus, quo ab Alexandro abducti. 6, 4, 19. sequebantur Alexandrum. 4, 6, 31. *Iudæos* recepit Alexander in Alexandriam Ægypti. 4, 8, 5. *commigrare*. *Iudææ* quem Alexander præposuit. 4, 5, 9. *Andromacho*. *Iudæam* inuadit Alexander. *ibid*.
iudices an principes fuerint. 8, 9, 27.
Iulianus persuasus fuit, Alexandri M. animam in se migrasse. 3, 8, 8. *hyems*.
Iulii Cæsaris celeritas. 5, 5, 3.
Iunibellinus fabricator nauigii cuiusdam exitialis. 4, 3, 2.
Iuno Hammonia. *Ind. Freinsh.* Hammon.
Iupiter Ægyptiis dicitur Ἄμμων. 4, 7, 5. *Hammonis*. *Iouis* filium quando se iussit Alexander adpellari. 4, 7, 30. statuam cur Corinthii Alexandro dedicauerint. 4, 7, 25. *accipere*. filius an Alexander ab Hammonis antistite sit dictus. 4, 7, 25. *filium*. simulacrum quomodo Ægyptii effinxerint. 4, 7, 23. varia nomina. *ibid*. filius cur Alexander adgnosci voluit. 4, 7, 25. *accipere*. insigne. *ibid*. *Iouem* deum colit Darius. 3, 3, 11. *currum*.
iurandi formulæ. 6, 11, 18. 7, 1, 29. 9, 2, 28. vinculum, an validum. 7, 8, 29. vetus Macedonum mos. 6, 7, 3. *iuratissimus* Græ-

mis Græcis minus credendum, quam inauratis Scythis. 7, 8, 29. *inexpiatum* nemo ad scelus obligatur. 6, 7, 7.

ius vitæ & necis in subditos, summæ est potestatis. 4, 1, 22. *vitæ.* belli, vult leges à victoribus dici. 4, 5, 7. *iuris* limen ordinarium quando principi excedere liceat. 7, 2, 13. de iuris humani temeratoribus, eorumque pœna, quinam scripserint. 4, 2, 15. *contra.* JCtus quidam, qui alterius JCti animam in inferno cruciari autumauit. 6, 8, 10.

iussa tuo quod fit, ipse fecisse videris. 8, 6, 5. *verberibus.*

iustitia paupertatis caussa. 4, 1, 20. *iustum* ne sit, quidquid agat princeps. 8, 2, 12.

iuuentutis principes. 8, 6, 2.

K.

Kainas qui. 10, 1, 30.

Καλδαιάρχαι. Ind. Freinsh. Telmissenses.

Kardu. Ind. Freinsh. Gordyæi.

κάρφη quid. 7, 5, 18.

κατὰ τί quid Græcis. 7, 5, 28. *Didymeon.*

κιλλίβαι & *κιλλίβεις*, quid. 4, 1, 10.

Κιλται qui. *Ind. Freinsh.* Celtæ.

κιχλαι auis. 7, 6, 16.

Κιβάλαι. 6, 7, 16.

κινδυνεύειν quid Atriano, *Ind. Freinsh.* Memnon.

κίναιδος quid. *Ind. Freinsh.* Caranus.

Κονδοβάται. 4, 12, 7.

κονὶς quid. *Ind. Freinsh.* acinaces.

κόρη quid. 3, 3, 13. *maniacus eq.*

Krätten: vox hæc vnde. *Ind Freinsh.* ceates.

L.

L. & R. permutata. *Ind. Freinsh.* Telmissenses.

labor suus cuique militum tribuendus. 7, 6, 26.

Labranda. Ind. Freinsh. lit A.

Lacedæmonius & Macedo confunduntur. 4, 3, 1. *vrbem* 7, 1, 29. *inuasimus. Lacedæmoniorum* stupra. 5, 1, 37.

lachrymarum intempestiuarum castigatio. 7, 2, 6. *lachrymis* expletur dolor. 9, 3, 2. qui fortunæ hostium illachrymauerunt. 3, 12, 6. 5, 13, 31.

Lacnicen. 8, 1, 21.

Ladon. 6, 4, 4.

læta sunt in vulgus spargenda. 3, 3, 7.

Lagidarum nomen. 9, 8, 23. *Lagus. ibid.*

Lanice. 8, 1, 21.

Laparda celeritas. 5, 5, 5.

lapides viui. 4, 3, 22. *desiluere.* diui. 4, 7, 23. f. *lapidibus* obruere fontes. 6, 11, 38.

Larissæa Philinna. 10, 7, 2.

Larissam. 10, 4, 17. *Thessalum.*

Lartachus fl. *Ind. Freinsh.* Lycus.

Laurum amauit Alexander. 4, 7, 4. *Memphi.*

Lazarus: vnde hoc nomen. *Ind. Freinsh.* satrapa. *Lazari* reges. 8, 12, 14.

legati exterorum, quomodo ad Turcam ducantur. 7, 2, 23. an ab latronibus admitti possint. 7, 6, 5. an inuitandi. 9, 7, 15. hostium, non sunt sancti. 4, 4, 18. Lacedæmoniorum & Athenienssium ab Alexandro capti. 3, 13, 15. *Laced. legatos* quo ordine Alexander M. & Carolus M. audierint. 10, 4, 16. victi ad summum principem miserunt, qui de pace agerent. 6, 1, 20. *de legatis*, eorumque iure, qui scripserint. 4, 2, 15. *contra.* 4, 4, 13. *legationem* ad primam ab urna mouenda. 10, 8, 18. *legationes* ad principem missæ felicitatis indicium. 10, 4, 15. numerosæ. 9, 7, 12. audiendi iura. 8, 9, 27.

Leindotter. 7, 4, 23.

Leomibres apud Xenoph. quis. 3, 11, 10.

leonis pellis in Alexandri nummis expressa. 8, 1, 14. *venabulum. leones* etiam à culicibus vexantur. 7, 8, 25. *leonum* solertia. 6, 5, 18.

Leonnatus pugnat cum Horitis. 9, 10, 19.

Liberi patris columnæ, aræ, termini. 9, 2, 29. 9, 3, 19. terminos transit Alexander. 7, 9, 15.

liberalitas Alexandri. 8, 11, 4. 8, 12, 16. 10, 5, 28.

liberi sunt subsidia dominationis. 6, 9, 32. an exponendi. 9, 1, 25. *liberis* cæsorum in bello, aut qui aliam patriæ operam vtilem præstiterunt, quænam beneficia collata. 10, 4, 8. *liberos* suos Alexander dicebat esse Macedonas. 6, 9, 12. quinam secum in bellum duxerunt. 4, 14, 11. mares quinam patres retineant. 6, 5, 30.

libertas fortiores stimulos habet quam imperium. 6, 1, 8. pretio non venditur. 6, 6, 11. *libertate fandi* parcius vtendum ad regem. 8, 5, 13.

libra. 8, 7, 11.

libri arborum. 8, 9, 15.

libros quid corrupit. *Ind. Freinsh.* dictandi.

lictores Scythæ & Peusini dicti. 5, 1, 22.

Limnæus Alexandro in vrbe Oxydracarum periclitanti adest. 9, 5, 5. & 16.

λιμὴν quæ per excellentiam dicatur. *Ind. Freinsh.* Mæotis.

Limyrica. 8, 2, 19.

lingua mentem prodit. 6, 9, 20. Macedonum. 6, 9, 34. *linguæ* patriæ vsus diligenter est retinendus. 6, 9, 36. Germanicæ grauitas. 7, 4, 13. commercium, etiam à barbaris expetitur. 5, 5, 19. *à barbara. linguarum* variarum quinam non rudes fuerint. 5, 11, 5. *linguas* quasnam Princeps potissimum addiscere debeat. *ibid.*

linum Iudicum. 8, 9, 15. 8, 9, 21. *corpora.*

litera hostium, animos tuorum solicitantes, an pro concione legendæ. 4, 10, 16. *literas* quomodo Alexander concipiebat. 6, 6, 6. ad Principem missas, quando duci aperire liceat. 3, 13, 3. *litera* militum animos experiri. 7, 2, 36. difficultates magnorum negotiorum exsequendorum adiutæ. 7, 2, 30.

lo, articulus Italicus cum adposita voce in vnam vocem coalescens. 6, 4, 19. *in fine.* 6, 4, 25.

locus in bello quid momenti habeat. 4, 14, 12. 6, 1, 10. quo pugnaturus es, scrutandus. 4, 13, 36. *loci* fiducia, hostem sperni facit. 4, 2, 5. *loco* additur nobilitas ex dignitate hominis. 9, 6, 22. de loco prælii inter Alexandrum M. & Darium commissi apud Issum, disputatio topographica. 3, 8, 27. *loca* obscura per opera bellica nobilitata. 4, 9, 8. *nobilem.* 9, 6, 22. *locorum* situ fieti, præcipue quorum rebellio metuenda, in æqua degredi coguntor. 4, 2, 5. *fiducia.* angustiis qui hostis potest vexari, in plana non est admittendus. 3, 7, 9. mutationes quinam certis anni temporibus habuerint. 5, 8, 1. *æstiua. locis* an fratis proprie tribuatur. 5, 5, 1.

Lodebent. 6, 4, 25.

λόχος h. e. *procubitus.* 4, 14, 24.

longissimo quarundam arborum. 4, 3, 13. *arietum.*

loqui tutius est cum rege, quam de rege. 9, 3, 15. *loquendi* finem facere difficile est homini misero. 6, 10, 1. *loquitur* elephas Pori. 8, 13, 8.

lucernæ vngebantur. 9, 7, 20.

luctuno negotia minuunt. 10, 4, 12. *luctu*, in *luctu* qui comas detondebant. 10, 5, 17. magno, lacerabant vestes & crines. 5, 11, 25. *lacerati.* modum obseruent viri inprimis principes. 10, 4, 11. obnubebant caput. 4, 10, 34. *capite.*

Lucullus dictus est Xerxes togatus. 5, 8, 1. *æstiua.*

luna defectio quos terruerit. 4, 10, 2. *formido.* defectionem instantem prædicentes, qui sibi salutem parârunt. *ibid.* diuersa consideratio. 8, 9, 36. *de luna noua* Germanarum matrum familias opinio. 3, 2, 3.

lupi, instrum. bell. *Ind. Freinsh.* harpagones.

luxuria castrorum. 3, 11, 20. *luxuriæ* adparatus Alexandri, & eius amicorum. 6, 6, 14. 9, 7, 15.

Lysimachus an à rege obiectus Leoni. 8, 1, 17. *Lysimachi* vitam an Nepos descripserit. 8, 1, 17.

lyra. 4, 11, 6.

M.

M. Litera, sequente alio M. omissa. 3, 13, 15. *Pausippus.*

Macetæ & Lacedæmonius confunduntur. 4,

tur. 4, 8, 1. *vrbem.* 7, 1, 29. *Iurauimus. Macedones* liberi erant homines. 4, 7, 31. qua materia nouarum vrbium muros designauerint. 4, 8, 6. *vt* an rustici homines. 6, 11, 4. quibus linguis vsi. 6, 9, 34. ad pugnam semper parati. 8, 12, 8. colebant Bacchum. 8, 2, 6. sub Alexandro militantes cur plura finxerint. 6, 4, 18. *Maxim. Macedonum* reges ab Achille ducebant genus. 4, 6, 29. *a quo lex* in nubendo. 4, 11, 20. exercitus quando de capitalibus caussis inquirebat. 6, 8, 25. mores Alexander non subito immutauit. 6, 6, 6. reges quamdiu imperauerint. 8, 6, 6. bellandi studium. 3, 10, 4. *non.* more, nobilissimi pueri præsto erant regibus. 8, 6, 2. 8, 8, 3. quot ad Issum ceciderint. 3, 11, 27. *triginta.* militum encomium. 3, 2, 13. *ad.* 3, 2, 14. *non. Macedonas* quos Alexander in coloniis reliquit. 5, 2, 16. erga, quam Alexander se ciuilius gesserit. 8, 5, 6. *Maced. Macedonici exercitus* lustratio. 10, 9, 12. *Macedoniæ* reges vnde cornua in casside gestauerint. 4, 7, 23. primarium oppidum erat Dius. 3, 11, 27. *et. machinarum* bellicarum inuentor. 4, 3, 13.

Meander. 6, 4, 4.

Medis imperitat Alexander. 9, 6, 20.

Μεμάκτης. 3, 11, 27. *hæc. Memacterion* mensis. 3, 8, 23. 3, 11, 27. *hæc.*

magi qui. 5, 1, 22.

magis: hæc particula elliptice sumitur. 7, 7, 27.

magistratui summo alios substituere ex more gentium est. 4, 1, 28.

Mageg vbi recluſit Alexander. 6, 4, 19.

Mais fluuius. 8, 14, 12.

maiestas quos tutos reddidit. 10, 8, 3. timorem parit. *ibid.* imperii, salutis tutela. 8, 5, 11. *maiestatem.* ad *maiestatis* læsæ crimen principes omnia perperam facta referunt. 10, 1, 7.

Maioriani vigilantia. 4, 13, 18.

maiorum delicta an posteri luere debeant. 7, 5, 35. institutis omnia iudicanda. 8, 2, 19.

Mánya. 9, 7, 4.

maleſici an tormentis subtrahendi. 6, 9, 31.

Maleus. 4, 3, 22. *Syracusis.*

malis ex duobus minus eligendum. 4, 14, 2. *quod. malitia*, nacta veniam, est res ingrata. 6, 8, 5.

Mallus vrbs. 3, 4, 10. *Lyrnesſi. Malli.* 7, 6, 3. 9, 4, 4. quorum stipendiarii. 9, 7, 14. *à Mallis* an Alexander fuerit ictus. 9, 4, 26.

mangle arbor. 9, 1, 13.

manicæ quid Cæsari. *Ind. Freinsh.* harpagones.

Manichei cur Solem coluerunt. *Ind. Freinsh.* Mithren. *Manichæorum* insania. 5, 13, 16. de *Manichæis* qui scripsit. 4, 4, 3.

manſiones regiæ. 8, 1, 5.

Manticora. 8, 9, 16. *animalia.*

Mάρλις vnde. 8, 6, 16.

Manuelis Imper. patientia. 3, 13, 7. *fortuna.*

manus Persæ, obuiam facti regi, manicis inserunt. 3, 3, 13. *manicatasq.* cur mangones Turcarum vinciant mancipiis. 6, 11, 38. *saxis. manibus* ad cœlum sublatis qui orauerint, & vndeiste mos. 4, 10, 34. *ad.*

Marchantes. 7, 6, 10.

Marchgraven vnde dicti. *Ind. Freinsh.* limites.

Marcketenter vnde hæc vox. *Ind. Freinsh.* lixa.

Marcia aqua. 6, 4, 4.

Marciani. 9, 7, 4.

mare rubrum. 8, 9, 5. & 14. circa muros Tyri quam altum. 4, 2, 9. & 19. *maris* refluxus. 9, 9, 9. & 20. notatio. 9, 4, 18. moti hypotyposis. 4, 3, 6. *motum.* colores. 3, 3, 19. *hoc.* 8, 9, 14. in *mare* processit Alexander. 9, 9, 27. *maritimæ oræ* Persicus satrapa morabatur Sardibus. 3, 3, 1. *imper.*

margaritæ Cleopatræ. 8, 9, 19. *pretio.* 9, 1, 30. *margaritarum* præcipuæ dotes. 9, 1, 30.

Margiorum terra. 5, 6, 17. *Mardorum.*

Marius fortiter tolerat dolorem. 9, 5, 28. ex periculo vitæ mire liberatur. 10, 8, 3. *Marii* fortuna. 3, 6, 18. *tener.*

Mars à Spartanis cultus. 4, 3, 22. *deuinxere.*

Marsyas amnis. 3, 1, 1. *Celænæ.* 3, 1, 5. 6, 4, 4.

Marsyas satyrus, tibiæ repertor. 3, 1, 1. *Celænæ. Marsyæ* tibiæ cui dedicatæ. *ibid. Marsyam* flent Nymphæ. 3, 1, 4.

Martichoras. 8, 9, 16. *animalia.*

Marupenta. 7, 6, 10.

Massiſſe periculum cum periculo Alexandri comparatum. 4, 16, 20.

Massagetæ & Alani iidem. *Ind. Freinsh.* Alani.

μασσάλαι. 3, 3, 13. *manicatasq.*

Massilii mortem Persæ lugent. 10, 4, 20.

Massaga. 8, 10, 22.

massiche quid. 7, 4, 25.

mater Olympias Alexandro chariſſima. 3, 6, 15. 10, 5, 30. pro *hac auctor.* 6, 11, 33.

matrimonium componit lites. 8, 4, 25. 9, 3, 22. *matrimonii* fecunditas. 6, 5, 4. *matrimonia* Macedonum varia depinxere Hispani. 10, 3, 12. Macedonum cum Persarum filiabus varia. *&* quid Alexander per illa quæsierit. *ibid.* quinam captiuas duxerunt. 8, 4, 26.

Mauræ vrbs. 9, 3, 23.

Mauri. 5, 1, 22. 8, 2, 19.

Mauricanus. 9, 7, 4.

maxime: *ἐπιφανέστατος* positum. 3, 2, 5.

Maxyæ cuiusdam furor. 3, 2, 19. *sepeliri.*

Mazaga. Ind. Freinsh. li. A.

Mediam an Tigris & Euphrates attingant. 5, 1, 14.

medici quo in honore habiti. 3, 6, 17. *vilut.* etiam officio suo functi, tamen offensæ regum exprimuntur. 3, 5, 14. quiæ grotis venenum dederunt. 3, 6, 4. *esse.* cauti sumto in curandis regibus. 3, 5, 14. Alexandri. 9, 5, 25. Græci, remedium aduersus Indici serpentis venenum non reperiunt. 9, 1, 12. qui sibi diuinos honores adscripserunt. 3, 6, 17. *vilut. medicorum* clarissimorum nomina. *ibid.* distinctio. 9, 5, 25. *medicos* defendit Canonherius. 3, 6, 4. *esse. medicina* quibus imperet. 3, 5, 14. dicitur correctio. 5, 9, 3. *medici.*

Mediolanenſium ducum insigne. 4, 7, 25. *accipere.*

Medius. 8, 5, 8. *et.*

Μεσοπόταμος. 9, 5, 15.

Μείθρας. Ind. Freinsh. Mithren.

Μελαμπόδαι. 7, 10, 11.

melancholia ab Alexandro instituta. 10, 4, 17.

Melophori. 3, 3, 15. *Doryphori.*

Memnis: *Memnonis vrbs*: *Memnia vrbs. Memnonia.* 5, 1, 16.

Memnon dux Darii. 3, 1, 21. qualis dux. 3, 2, 1. *Memnonis* parentes. 4, 8, 3. *Memn.* regia & statua. *ibid.* coniunx. 5, 13, 14.

Memnon Alexandri dux. 9, 3, 21.

mendacium salutare permissum. 4, 16, 28.

Menides. 8, 1, 7.

Menon. 4, 1, 4. *Parmenionem.* quum prætor. 9, 10, 20.

mensæ Persarum quales, . cui sacræ. 5, 2, 15.

menſis Thargelior. < Mæmacterion. 3, 8, 23. Xanthici. > 9, 12. *menſes* Græconum explicar. 3, 8, 23. 3, 11, 27. *hæc.*

Ment. 3, 3, 1. *Thymodes. Mentoris* coniunx. 3, 13, 12. *coniunx.*

de *mercenariis* qui scripserunt. 3, 2, 8.

Mercurius Parammon. Ind. Freinsh. Hammon.

Meſopaba. 4, 7, 10.

μεσογαμβρίζειν. 3, 2, 14. *mutare.*

Meſaurus. 6, 4, 4.

meteoron ignitum. 4, 12, 14.

metus deteriora credere facit. 4, 3, 22. *premi.* subsistere cogit eodem loco. 4, 14, 2. *reprehenſos.* falsa pro veris credere facit. 4, 10, 10. *augarantur.* nauigantium. 9, 4, 10. strenuus. 7, 4, 14. obstat consiliis. 7, 4, 11. *obſtat.* excutit omnem sensum. 5, 13, 22. odium generat. 10, 8, 1. malus interpres rerum. 7, 7, 24. supprimit vocem. 7, 7, 26. elegantissime describitur. 3, 11, 17. *metum* qui simularunt nequiter. 3, 13, 10. *ſimulans. metus* suos premant duces. 3, 8, 11. 4, 13, 25. *metuenti* præsentia omnia displicent. 10, 8, 13.

Μήδ. : *Μήδιος*: *Μήδιος* qui. 10, 4, 17. *thesaurum.*

Michaelis Imp. imprudens popularis. 3, 6, 19. *gratiora.*
Mιθρα: *Μιθραι*. 3, 13, 1.
Μίθρας. Ind. Freinshem. Mithren.
miles ab equite distinguitur. *Ind. Freinshem.* equa. quinis stimulatur caussis propriis. 3, 10, 4. iactabundus, est plerumque ignauus. 7, 4, 13. adloquio firmandus. 6, 2, 20. per periculosa loca incedens, & prœlio & itineri paratus esto. 3, 4, 13. 3, 8, 23. *militem* gregarium gelu torpentem, in sua sede considere iubet Alexander. 8, 4, 15. *milites* amant ducem, qui se inter illos exercet. 3, 6, 19. *exercitio.* promptissimi, cur plerumque in cruento prœlio cadant. 3, 11, 10. *fed.* cæsi, cur fecerint. liendi, & vbi. 3, 12, 13. *cum.* noui Alexandro iucunt. 3, 7, 8. prœlium inituri, an co rum tegumenta sumere debeant. 4, 13, 2. molliti em fugiant. 3, 3, 13. *manic.* ante prœ m corpora curent. 4, 13, 20. vanis terren r. 9, 1, 16. in æstu, quomodo à bibendi siderio absterrendi. 7, 5, 15. bello inutiles, in bibus de nouo conditis relinquebantur. 7, 3, 23. fiunt alacriores ad mandata exequenda si vident suos duces etiam operi manus admouere. 4, 2, 18. à ceteris segregati, quinam & quare. 7, 2, 37. præmiis propositis exercendi. 5, 2, 2. suo duce digni. 4, 16, 33. aquam galea hauriunt. 5, 13, 24. genii, qui. 10, 3, 13. auro eboreque fulgentes. 8, 5, 4. ductum officio functi. 7, 9, 10. boni intenti sunt ad ducis nutum. 3, 2, 13. *ad nutum.* quot Alexander in expeditionem duxit. 8, 5, 4. seniores quando & quot Alex. dimisit. 10, 2, 8. quot Alex. sub signis habuit. 6, 8, 23. quibus operibus olim manus admouerint. 7, 6, 26. *militum* turba est exitiosa. 3, 3, 27. somnus, qualis esse debeat. 3, 2, 15. *tempora* animi, etiam simulata fiducia confirmandi. 3, 8, 2. 4, 13, 25. fortiter cadentium descriptio. 3, 11, 9. animos Alexander tractare sciebat. 4, 2, 17. sanguis non parui ducendus. 5, 11, 27. *tantula* bellandi finem expetentium rationes 9, 3, 10 honoratissimi qui. 7, 1, 19. præfecti an & cur forte eligendi. 5, 2, 6. *delecti.* dilectus cur iteraudus. 3, 1, 1. *ad conduc.* cibus qualis esse debeat. 3, 2, 15. Alexandri encomium. 3, 2, 14. *non.* cubile, quale debeat esse. 3, 2, 15. *humus.* animi per literas experti. 7, 2, 36. *militibus* ea sunt ostendenda, quæ spem bonam ipsis faciunt. 4, 15, 27. singulis, suus labor tribuendus. 7, 6, 26. conductis an Persæ primis temporibus caruerint. 3, 2, 8. *militiæ* vinculum. 8, 14, 11. *militarium* animorum in seditione character. 10, 2, 18. *militaris* disciplina Romanorum. 5, 4, 17. ei inimicissima est voluptas. 5, 1, 36. *militasse* mulieres. 6, 5, 24.
Mimantem Alexander fodere non potuit. 10, 5, 35.
minæ centenæ quid valeant. 6, 2, 2. regiæ. 4, 5, 6.
ministeri regius, superatis difficultatibus, bene gestæ rei nomen ad regem suum referat. 6, 6, 33. regius. stat in lubrico. 6, 1, 17. *inuidiam. ministrorum* iactantia principibus est ingrata. 6, 8, 3. *ministris* scelerum num præstita opera semper prosit. 10, 1, 6. *ministros* sibi inutiles, principes periculis exponunt. 8, 1, 35.
Minothea. 6, 5, 25.
miseri fortiter. 8, 14, 44.
Mitranes cur interfectus. 3, 3, 13. *manicatas.*
modestia. decet principem. 6, 6, 2. *modestiæ* exempla. *ibid.* seruatæ à viris ex humili loco ad summam dignitatem euectis exempla. 1, 1, 22. *caue.*
modum non inuenit temeritas felix. 8, 15, 15.
Monagenes. 9, 1, 8.
Mores imperitat Alexander. 9, 6, 20.
mostitia signa varia. 10, 4, 12. *alia.*
de *monetarum* veterum precio qui scripsit. 10, 4, 13.
monomachiæ exempla. 4, 9, 24. *in gustare.*
montis Quirinalis nomen. 6, 1, 18.
mores qui præruptos, & quomodo adscenderunt. 5, 3, 20. vid. *petra.*
monumenta excedit vetustas. 3, 4, 10. *nihil.*
Morphi. 8, 12, 4.
mora in bello tollenda. 5, 5, 3. frangit animi ardorem. 4, 1, 29.
morbus Alexandri. 3, 5, 1. *medium. morbi* agnitio, gradus est ad sanitatem. 3, 5, 9. *ab.*
mors honesta turpi vita potior. 3, 8, 21. Alexandri variis ominibus significata. 10, 4, 14. Indorum. 8, 9, 31. *mortis* fama de rege adhuc viuo, seditionis caussa. 9, 6, 1. *mortem* sibi nemo consciscit, nisi ex imbecillitate animi. 5, 9, 6. ante, qui excruciati. 8, 8, 20. *morte* honesta dedecori fugæ, aut periculis præuenire. 4, 15, 30. *mortium* militarium genera. 7, 1, 9. *mortales* cum diis comparantur. 10, 10, 13. *mortalitatis*, qui ex humili loco ad summam dignitatem euecti, non obliti sunt, exempla. 4, 1, 22. *caue.* meditatio, tollit superbiam. 5, 1, 34 *mori* inultum viris fortibus graue. 5, 3, 19. *morientium* est omnibus. 9, 6, 19.
mores peregrinorum laudabiles in suam Remp. transferre, est egregium. 8, 5, 19. 8, 8, 13. subditorum, se non subito patiuntur immutari. 6, 6, 6. gentium boni ex commercio aliarum gentium corrumpuntur. 8, 3, 15. gentium variarum. 8, 5, 8. *nationis.* hominum tales, qualis locorum situs. 7, 3, 6. patrii deuictarum gentium, non sunt mutandi. 4, 7, 5. *ita.* patrios. Alexander est exosus. 8, 7, 12. gentium vnde. 4, 1, 30. Germanorum moribus Persarum similes. 3, 8, 12. sunt tam ciuitatum, quam singulorum hominum. 4, 1, 30.
Moscouitici belli scriptor. 10, 4, 8.
moueri pro *mouere.* 4, 3, 6. *motum.*
mulieres sedebant in conuiuiis. 8, 6, 5. Persarum quibus carruchis vehebantur. 3, 3, 23. *armam.* grauidæ, an morte ob commissum scelus multandæ. 6, 11, 20. quæ suos viros occiderunt. 8, 3, 9. *mulierum* officia. 5, 2, 20. fecunditas. 6, 5, 4. *mulierium* dominationum exempla. 10, 1, 37.
multitudo cum tempestate comparatur. 10, 7, 11. seditiosa cum fluctibus comparatur. 9, 4, 22. in bello plus obest quam prodest. 4, 12, 9. facile circumuenit paucos. 4. 13, 6. *multitudinis* infinitæ descriptio. 3, 2, 9.
multus quot horas portet. 8, 7, 11. *mundi* an plures. 9, 8, 20. *munus* plures sibi Alexander optauit. 10, 5, 29.
munitionem suis impositam ceruicibus an quis teneatur ferre. 7, 7, 1.
munus ab Rhodiis Alexandro missum. 4, 5, 9. *Rhodii. munera* non sunt exprobranda. 8, 8, 9. regia. 5, 1, 21. sine *muneribus* quinam principes & reges non adibantur. 5, 1, 21.
Muracem. Ind. Freinsh. lit. A.
Murranus quorum regum nomen. 8, 12, 14.
murus Paradisi. 5, 1, 25. Babylonis quando extructus. 5, 1, 26. *singulis.* Tyri. 4, 2, 9. *præceps. muros* arduos qui, & quo modo adscenderunt. 5, 3, 20. qui è *muris* necati. 4, 8 11.
musica instrumenta in India. 8, 11, 20. *Musicanus* quale nomen. 9, 8, 8. & 10. *Musicani.* 8, 12, 14.
mutare: huius verbi vsus. 6, 6, 7. pugnam. 3, 2, 14. *mutandum* nil temere in authoribus. 4, 3, 6. *mutatio* castrorum quibus obfuit. 3, 8, 7. *si & qui.*
Mutines Bilæ occiditur. 5, 9, 10.
μυελός. 8, 7, 11.

N.

Nabuchodonosor iecit primus molem apud Tyrum. 4, 2, 5. *in.* 4, 2, 16. an Babylonis conditor. 5, 1, 24. *Semiramis.*
namque: huius particulæ vsus. 6, 7, 13.
naphthæ natura. 5, 1, 16.
narthecio imponit Alexander Homeri carmina. 5, 11, 20.
natalium suorum dedecora quomodo Alexander & alii velauerunt. 4, 7, 25. *accipere.*
naturalium rerum notitiam an princeps sibi comparare debeat. 9, 9, 10. *naturam* corrumpit fortuna. 10, 5, 33.
Naucratis vrbs. 4, 8, 5. *Cleomenes.*
naufragii imminentis descriptio. 4, 3, 16.
nauis sacra Athenienssium. 4, 8, 12.
naues Alexandri submersæ. 9, 4, 11. quot & quas Alexander habuerit in oppugnan-

da Tyro. 4, 3, 11. *centum.* triginta remorum. 9, 3, 22. *nauium* ædificandarum materiam omnem Cyprus habet. 10, 1, 19. diuersa structura. 8, 10, 3. coniunctarum machinamentum. 4, 3, 14. onere nimio subsidentium exempla. 4, 8, 7. genus. 4, 5, 18. 8, 12, 4. *Ind. Freinsh.* lembi. *nauigantium* metus. 9. 4, 10. *nauigatio* Alexandri celeberrima. 9, 3, 24. *nauigio* cur Hammon gestatus. 4, 7, 24. *nauigus* tentata strategemata. 4, 3, 2. quot Alexander Indiam petierit. 9, 3, 22. *nauta* in tempestate quædam exonerat, vt cetera seruentur. 5, 9, 3. *gubernator, nautarum* officia à milite turbata. 9, 9, 12.

Nautaca. 8, 2, 19.

Nazaraddinus. 5, 1, 37.

Nαζιραῖοι qui. 5, 1, 22.

Nεῦρις. 9, 10, 24.

necessitas magnus ad fortiter pugnandum stimulus. 4, 14, 7. dat vires. 5, 4, 31. excusat. 6, 4, 10. acuit animos. 7, 6, 22. tollit infolentiam. 3, 10, 8. *æquam.*

Nectanebus quando ex Ægypto pulsus. 4, 7, 5. *compositi.*

negligentia repositum pro *negligentem.* 3, 2, 11.

Nereis insula. 10, 1, 15.

Nero culpatur. 6, 2, 6.

νεῦρα. 9, 10, 24.

neutralitas multoties male cessit. 4, 2, 4.

Νικάτωρ. 9, 10, 6.

Nicesias Alexandri adulator. 8, 5, 8. *Agis.*

Nicomedia. 4, 3, 22. *vrbem.*

Nicon. 9, 7, 4.

Nicopolis. 9, 3, 23. quale oppidum. 3, 7, 8. *Ilson.*

Nigeboli. 9, 3, 23.

Nilus an fit Euphrates. 6, 4, 4. *Nili* caput. 8, 9, 9. admiranda qui scripsit. 4, 7, 4. *Orio.* diuisio iuxta Memphim. *ibid.* fontes inuestigat Alexander. 4, 7, 2. *Nilo.* de *Nili* fontibus an Alexander oraculum consuluerit. 4, 7, 26.

Nimrodus an primus Babylonis conditor. 5, 1, 24. *Semiramis.*

Ninium qui condidit. *ibid.*

Ninus differt à *Nimrodo. ibid.* an Babylonem condiderit. *ibid.*

nix impedit milites proficiscentes. 5, 4, 18. perniciabilis est oculis. 7, 3, 13.

No vrbs. 4, 8, 2. *locum.*

Noa h. e. Bacchus. 8, 10, 11. ad *Noam* arcæ fabricatorem refertur fabula de Prometheo. 7, 3, 22. *Noæ* larnax ad quem montem adplicata. 5, 4, 5. *hoc. Ind. Freinsh.* Gordyæi. tribuuntur quædam de Didymæo. 7, 5, 28.

Νοάχιαι. 9, 10, 6.

nodare nodos an bene dicatur. 6, 5, 16. *nodum soluis.* prouerb. 3, 1, 18.

Nomades. 7, 3, 1. *Euergetæ.* cur Scythæ dicti. 7, 8, 23.

nomina Persarum plerumque in *es* finiebant. 4, 9, 7. mutarunt, quos ex humili statu fortuna euexit. 4, 1, 10. *cuius.* regibus ab vrbibus data. 8, 12, 14. quinam & quare mutarunt. 6, 6, 13. locis à vi-storiæ adpellatione data. 9, 5, 23. vrbium non tantum ab auctoribus, sed etiam restauratoribus petita. 5, 1, 24. *Semiramis.* variarum rerum ab ea regione deducta, vnde prima origo in alias regiones transiit. 5, 1, 22. gentium illis adtributa, qui eadem studia cum certa gente tractant. *ib.* quorundam regum, quæ imperium sequuntur. 8, 12, 14. sæpe diuersa eiusdem vrbis, & diuersarum vrbium quandoque idem nomen. 5, 7, 9. *refurrexit.* similia sunt vestibus. 6, 7, 17. virorum in mulierem terminationem eur detorta. 8, 1, 37. *nominum* propriorum variatio. 4, 1, 19. *Abdalonimus.* gentilium vsus. 4, 14, 3. *nominibus* Græcis æquipollentia apud Romanos non quærenda. 5, 2, 6.

Norici num Alexandro M. bellum indixerint. 4, 12, 6.

Nosala insula. 10, 1, 15.

nouæ res qui moliuntur, alios donis corrumpunt. 6, 10, 22. *nouandis rebus* Ægyptii apti. 4, 1, 30. *nouitas* in prœlio terret. 9, 1, 16.

nox. nocturna prœlia. 4, 13, 8. noctu pugnare Parthis non erat in vsu. 5, 12, 6.

nubere seruis matronæ honestæ pro vltimo dedecore habent. 10, 1, 5. *nubendi* lex Macedonum. 4, 11, 20. *nuptæ* vnde sic dictæ. 4, 10, 34. *capito. nuptiarum* spes ad proditionem impellit. 3, 6, 4. *fœnoris.*

nudus: huius vocis vsus. 9, 7, 20. *nudi* quinam pugnabant. 7, 4, 34. *nuditas* magno est dedecori. 7, 5, 36. *omni.*

numerus pluralis pro singulari. 8, 2, 9. minor præponendus est maiori. 3, 11, 27. *triginta.* cadentium in prœliis est incertus. 4, 16, 26. *numerum* exercitus notant historici in bellis describendis. 3, 2, 4. rotundum amant authores. 5, 12, 4. *numeri* qui apud scriptores ponuntur, maxima ex parte corruptioni obnoxia. 3, 13, 16. *talentorum. numerorum* corruptio. 7, 1, 40. 9, 8, 1. enunciatio. 8, 7, 11. *numerabant* Græci per myriadas. 3, 11, 27. *cæsa.*

numus Alexandri. 5, 5, 3. serpentis effigiem præ se ferens. 4, 7, 23. *accipere.* cornutus. 4, 7, 23. cur pellem leonis expressam habeat. 8, 1, 14. *venabulum. numi Persarum.* 3, 13, 16. *pecuniæ, numariæ rei* ratio explicata. 7, 4, 23. *amphoræ.*

Nymphæ Alphesibœæ. 4, 9, 16.

O.

O. & au promiscue dicuntur. *Ind. Freinshem.* cotes.

Oaracta. 10, 1, 14.

ob: hæc particula sæpius omittitur. 3, 5, 9. *ob.*

Obadia. 4, 1, 19. *Abdolonimus.*

Oberis. 6, 4, 4.

obmutescunt scelerum sibi conscii. 6, 11, 37.

obsides cur imperati soleant. 3, 13, 6. *grauiorem.*

obsidio Tyri ab Isaia prædicta. 4, 2, 1. longius toleratur ab vrbibus ex suo solo alimenta præbentibus. 5, 1, 27. *alimenta.*

obtestandi formula. 9, 2, 28.

occasione temporum qui bellabant. 4, 1, 27.

occidendi qui iamiam erant, sed dignitate maiestatis liberati. 10, 8, 3. *occisi* in literarum lectione. 7, 2, 23.

occupare distinguitur à verbo *assumere.* 3, 2, 15. *cibus.*

Oceanum Indicum qui nauigant. 4, 14, 9.

Ochus Darii filiolus. 3, 12, 26. *Ochi regia Persarum* liberi. 3, 13, 12. *Ochi.* sæuitia. 10, 5, 23.

oculi cur reis, vel torquendis, vel gladio percutiendis, obligabantur. 6, 11, 15. *oculis* est nix perniciabilis. 7, 3, 13. in terram defixis quinam stabant. 5, 5, 23. 6, 9, 2. *oculos* hostium strategemate auertere. 8, 13, 18. in se conuertunt virgines forma præstantes. 8, 4, 24.

odium generat nocendi cupiditatem. 10, 8, 1. metus generat. *ibid.* Alexander odit quosdam ex suis ducibus. 6, 1, 18.

odore qui homines pascantur. 3, 6, 14. *odoribus* quibus honos habebatur. 5, 1, 20. *floribus* & *alsaribus.*

officiorum magnorum administratio non facile vni credenda. 6, 9, 21. *vnum.*

Ogyris vbi. 10, 1, 14.

olei vsus. 7, 4, 23. *perungebant.* fons. 7, 10, 14.

Olympias Alexandro charissima. 10, 5, 30. ægre fert, quod Alexander Iouem sibi patrem adoptauit. 4, 7, 25. *accipere.* ægrotanti Alexandro literas scribit. 3, 6, 4. cædis Philippi conscia. 6, 11, 26. *interfectoribus.* à Cassandro interfecta. 10, 10, 19.

Omains. 3, 13, 15. *Panisppus.*

omen ex salutando. 3, 8, 23. ex voce diuisa in syllabas. 3, 7, 4. 4, 2, 13. quale, si cruor extrinsecus fluat. 4, 2, 14. Alexander accipit ex coruo. 4, 6, 11. *coruus. omina* læta, sunt in vulgus edendâ; tristia, sunt premenda. 3, 3, 7. victoriæ. 4, 13, 25. Alexander spernit. 10, 4, 14.

omnes: responsio totius concionis. 10, 2, 18.

onus quantum vel equus, vel mulus, vel camelus portet. 8, 7, 11.

operæ h. e. *mercenarii.* 10, 2, 21.

opificum gloria quæ ciuitates præcelluerunt. 4, 2, 12.

ὁπλῖται Æliani. 3, 2, 13. *clypeis. ὁπλοφόροι. Ind. Freinsh.* armigeri.

opprimere. 4, 15, 28.
optimus quid. 10, 5, 5.
Ora ne scribendum an *Nora.* 8, 21, 1.
oraculum Didymeum conticet. 7, 5, 28. *Didymeon.*
oratio ducum ad milites nihil non efficit. 6, 2, 20. 6, 4, 1. Scytharum, an rudis. 7, 8, 11. ad milites, ducem suum desœturos. 9, 2, 34. *orationis* modum tenere, difficile est homini misero. 6, 10, 1. *verba* vltima grata ne, an gratia. 6, 10, 37. *orationem* obliquam amat Curtius. 4, 11, 11. *orationes* aliorum quomodo ab historicis inferendæ narrationi. 7, 8, 12. *fr.* Curtii, Sallustii, Liuii, quales. 3, 2, 11. *orationum Curtianarum* œconomiam proponit Caussinus. *vid. infra* Caussinus. *oratoriæ vnoræ* nullus locus, vbi gestus ex inferiori affectu nascitur. 6, 9, 2. orare manibus ad cœlum sublatis. 4, 10, 34. *ad.*
orbe munire aciem. 8, 10, 20.
ordines seruare. 3, 2, 13. *ad mutum.*
Ordines. 9, 10, 19.
Oreitæ. 9, 10, 6.
Orestes nomen gentile. 4, 13, 28. de Oreste & Pylade quæ feruntur, vbi gesta. 8, 7, 5. *Castabalum.*
Orexartes fluuius. 7, 5, 36.
Orgas fluuius. 3, 1, 5.
Orgyia quid. 4, 2, 9. *præaltum.* 4, 3, 13. *arietum.*
orientales sueti sub rege viuere. 3, 6, 17. *erga.* 10, 5, 17. reges vtuntur subditis more mancipiorum. 4, 11, 20. *seruorum.*
Original. 8, 4, 24.
originum qui ad deorum aliquem retulerunt. 8, 8, 14.
ornithographi. 3, 3, 16. *aureum.*
Oron. 4, 7, 4. *Orion.*
Orsanga. 7, 3, 1. *Euergetæ. Ind. Freinsh.* Euergetæ.
Orsines. 4, 12, 7. *Orsinæ* diuitiæ. 10, 1, 24.
Orsodates. 8, 13, 3.
ortus h.e *fons, origo.* 8, 9, 5.
Orxantes flumen. 7, 5, 36.
Ὀξίνης. 4, 12, 7.
os. ore qui homines carent. 3, 6, 14.
osculandi ius quibus Alexander dabat. 10, 5, 31.
Osiridis pater. 4, 7, 21.
Ostendæ aggeres interiores. 4, 3, 13. *interiorem.*
ostentui: huius vocis vsus. 3, 7, 3. *Æsculapio.*
Osthanes Alexandri M. medicus. 9, 5, 25.
otium militi noxium. 6, 6, 17. 7, 1, 4. 8, 9, 1. conuiuiis terere, turpe principi. 10, 4, 17.
ouium vellus fons quidam mutat. 8, 9, 14.
Oxidracæ. 9, 4, 1.
Ὀξίνης. 4, 12, 7.
Oxion & Oxo. 4, 7, 4. *Orio.*
Oxoathes. 5, 2, 8.
Oxydracæ quorum stipendiarii. 9, 7, 14. & Gymnosophistæ, an iidem. 9, 4, 15. *Oxydracas* oppugnat Alexander, vitæque periculum adit. 9, 4, 26.
Ὀξυθέμιδος. 3, 13, 1.
Oxydracæ. 9, 4, 26.

P.

PAdiæ. 6, 4, 4.
παιδαγωγοί. 10, 5, 32.
Paza vrbs. 9, 1, 22.
Palibothrus. 8, 12, 14.
Palladium, vinctum. 4, 3, 22. *desinere.*
Pallantis liberti superbia. 6, 11, 3.
pallor nota animi sibi male conscii. 5, 6, 9. *conscientiæ.*
palmæ tantum vbi nascuntur. 9, 10, 11. *palmas* quomodo victores gestârint. 9, 2, 29. *palmarum* radices & medulla. 9, 10, 11.
Palmis, nomen regum. 8, 12, 14.
Panda. 7, 6, 10. & 25.
Pan Græcorum, est Latinorum *Faunus.* 4, 12, 14. *pauor. Pani* cur Echo grata, *ibid.*
Pantarba gemma. 8, 9, 19.
Pantica Cypria. 3, 13, 15. *Pausippus.*
papyri vsus quando repertus. 4, 8, 1. *ab.*
par & simile differunt. 5, 5, 7.
Paracada: *Paracanda.* 7, 6, 10.
paradisi murus. 5, 1, 25. *Παράδεισος* quid Plutarcho. *Ind. Freinsh.* nemus.
Paratonium vrbs. 4, 7, 25. *accipere.*
παράλος. 4, 8, 12.
Parapamisus. 6, 8, 18. *Mœsim.*
Parataeme. 8, 5, 2.
parcere subiectis, est indicium animi magni. 4, 11, 17.
parentes Alexander Amphilocho. 3, 7, 5.
Parmenio. 3, 4, 14. cur ab Alexandro interfectus. 6, 8, 7. an simul cum Philota interfectus. 7, 2, 27. multa prospere sine Alexandro gessit. 7, 2, 32. primus à Philippo in Asiam missus. 7, 1, 3. prouidi ducis munere fungitur. 4, 13, 20. an præfectus fuerit Cœlesyriæ. 4, 1, 4. *Parmenionem.* an Alexandro ægroto literas scripserit. 3, 6, 4. *Parmenionis* strategema. 4, 16, 5. *Parmenionem* magni fecit Philippus. 7, 1, 3.
Parni. Ind. Freinsh. Dahæ. satrapa.
Paro & Pario synonymice posita. 9, 10, 27.
Paron quis. 5, 11, 1.
Paropamisus. 8, 9, 3. *Paropamisus.* 5, 4, 5. *hoc.*
parricidæ simulant animi securitatem. 6, 10, 14. secure dormiunt. *ibid.* parricidarum exempla. *ibid. parricidas* agitant furiæ. *ibid.* parricidia mulierum, quæ suos maritos occiderunt, exempla. 8, 3, 9. *parricidia* qui pulcherrimum dixerunt facinus. 8, 7, 10. plures reges à suis, quam ab hostibus interempti. 9, 6, 25.
παῤῥησία apud principem quomodo paranda & temperanda. 3, 12, 16. apud principem est periculosa. 3, 2, 11. *παῤῥησίας* in damnatis moriturisque exempla. 8, 7, 1. *παῤῥησία* parcius vtendum ad regem. 8, 5, 13.
Parrhesiastes. 6, 5, 9.
Parsagada. 5, 6, 10.
Parthi à quibus conditi. 6, 2, 14. vnde oriundi, & vbi sedes fixerint. 4, 12, 11. equestris rei erant peritissimi. 3, 11, 1. Persarum successores. *ibid. Parthorum* Persarumque nomina olim confundebantur. 6, 2, 14. regia. 6, 2, 15. imperium. 6, 2, 12. reges, quibus in locis vel hyemabant, vel æstuabant. 5, 8, 1. *astiua. Parthis* an inaures in vsu. 8, 9, 21. *lapilli.* non fuctum erat noctu pugnare. 5, 12, 6. *Parthiam* qui Hyrcaniæ nomine complexus. 6, 2, 15. *Parthico* de regno qui scripsit. 6, 2, 12.
ex *partu* sæpe magnarum momenta rerum pendent. 4, 2, 10.
Parysatis filia Ochi. 3, 13, 12. *Ochi.*
pascua lætitia. 5, 1, 12.
pastores inuestigandæ in locis inuiis viæ gnari. 7, 11, 7.
pater pro *auctor.* 6, 11, 33.
patientiæ exemplum in Imp. Manuele singulare. 5, 13, 7. *fortuna.*
patronus quid. 7, 4, 21.
Paulus vbi locorum in Christianum mutatus. 3, 12, 27. *Damascum.* eius patria, 3, 4, 14. *Tarsen.*
pauoris natura. 4, 1, 29. *pauidi* hominis cum ignobili fera comparatio. 3, 8, 10.
pauper qui. 4, 1, 25. *paupertas* cur maxime eos premat, qui bonis literis student. 4, 1, 20. bonorum, vnde. *ibid. paupertatis* vis. 3, 2, 15. commoda. 4, 1, 20. *strepitum.*
Pausanias ab Attalo habitus ludibrio. 6, 9, 17.
Pausippus. 3, 13, 15.
pax. pacis artes. 9, 8, 23. etiam infensissimi componunt bellum, metuendo, ne victos victoresque defessos alius adgrediatur hostis. 10, 8, 16.
peccata commissa sero consideramus. 8, 2, 1.
pecunia quid valeat. 4, 10, 17. Dauidis. 8, 7, 11. Darii. 5, 12, 17. *pecuniæ* signatæ summa, quam Alexander Damasci reperit. 3, 13, 16. *talentorum.* summa, quam Alexander ex Babyloniæ gazophylacio hausit. 5, 1, 44. summa, cuius custodia Philotæ erat commissa. 6, 11, 6. summa, quam Alexander ex præda cepit. 8, 7, 11. quantum intra paucos annos in Gallia sit exacta. *ibid.*
pellices quibus in vsu. 3, 3, 24. *regias.* cur patiatur regina Persarum. 3, 3, 24. *vrcentas.* regi præbebat Jonia. *ibid.* quos
Darium

Darium sequebantur. *ibid.* Artaxerxis. *ib.* cur separatim recludebantur. 3, 3, 24. *regia.* Persarum, an singulæ separatim reclusæ fuerint. *ibid.* regum Indorum. 8, 9, 29.

Panides. 8, 1, 7.

πάνυς qui. 4, 1, 25.

Pephasmenus aretis inuentor. 4, 3, 13.

per: huius præpositionis vsus in compositis. 9, 7, 8. *Ind. Freinsh.* persalutari.

peregrinorum mores laudabiles in suam Remp. transferre, est egregium. 8, 5, 19. 8, 8, 13.

perfidiæ Alexandri. 8, 10, 34.

περίσκελις quid. *Ind. Freinsh.* lorica.

periculo omni maior erat animus Alexandri. 4, 4, 10. *periculis* exponunt principes ministros sibi inuisos. 8, 1, 35. in periculis quisque sibi proximus. 4, 9, 20.

περιστοιχοῦσι quid. *Ind. Freinsh.* circumueniunt.

Perimuda promontorium. 8, 9, 19. *vicinorum.*

Peripolus nauis. 4, 3, 11. *centum.*

Perisa canis Alexandri. 9, 3, 23. *Encephalon.*

Persæ à quibus conditi. 6, 2, 14. vinosi. 8, 9, 30. an cadauera punitorum sepeliri iusserint. 3, 2, 19. *sepeliri.* ante ortum solis exercitum nunquam mouent, & quare. 3, 2, 3. an primis temporibus milite conducto caruerint. 3, 2, 8. primi ignem coluerunt. 3, 3, 9. *ignis.* virum Solem habuerint deum. 3, 3, 11. *currum.* cur regi suo obuiam facti manus suis manicis inserebant. 3, 3, 13. *manicatasq.* quomodo reges suos venerabantur. 3, 6, 17. *ergà.* hiberno tempore bello abstinebant. 3, 8, 8. *hyems.* equestris rei erant peritissimi. 3, 11, 1. an Solem solum coluerint. 4, 10, 34. *ad.* an Belum deum coluerint. 3, 3, 16. *alterum.* quamdiu Ægyptum tenuerint. 4, 7, 5. *compositis*, suos præfectos habebant. 4, 1, 28. impatientes erant frigoris. 3, 8, 8. *hyems.* multa ex auro solebant facere. 3, 13, 10. quomodo aciem instruxerint. 3, 9, 2. Græcorum templis non pepercerunt. 4, 4, 13. *in.* totas vires in prœlia duxerunt. 3, 8, 9. *seruato.* sæpe pro Medis ponuntur. 4, 9, 16. an quæstionem de reis per tormenta habuerint. 4, 10, 32. sacrificabant diis thure. 5, 1, 20. *thure.* regem suum pro deo colebant. 8, 5, 11. libarunt diis epulas. 5, 2, 15. olim frugaliores Medis. 6, 6, 4. an feminas in conuiuia duxerint. 5, 7, 2. *fœminæ. Persarum* Medorumque nomina olim confundebantur. 6, 2, 14. regis insigne, quale. 3, 3, 19. mulieres, quibus carruchis vehebantur. 3, 3, 25. *Armamaxas.* regibus quot vxores ducere licitum fuit. 3, 3, 22. mos petendi terram & aquam. 3, 10, 8. Arimanes. 5, 13, 16. successores Parthi. 3, 11, 1. cædes ad Granicum. 3, 11, 27. *ar.* ad Issum, 3, 11, 27. *cæsa.* dii patrii. 4, 10, 34. *dii.* carceres. 6, 2, 11. Parthorumque nomina, olim confundebantur. 6, 2, 14. imperium quamdiu duruerit. 4, 14, 20. 6, 4, 9. signa in prœlio. 4, 15, 3. crudelia supplicia. 3, 8, 15. *præcisis.* regii pueri à quibus educabantur. 3, 3, 23. *qui.* mos in suppliciis capitalibus. 3, 2, 17. *abstrahi.* regis cognati, quinam dicti. 3, 3, 14. regina cur patiatur pellices. 3, 3, 24. *trecentas.* pellices an singulæ separatim reclusæ fuerint. 3, 3, 24. *regiæ.* funera. 3, 12, 13. *quo.* mores Germanorum moribus haud dissimiles. 3, 8, 12. luxus in vestimentis. 3, 13, 7. *auro.* vigiliæ. 4, 13, 10. reges in media acie pugnare consueuerunt. 3, 9, 4. *ipsum.* armatura. 4, 9, 3. præses Luna. 4, 10, 6. duces erant regum instar. 4, 14, 22. historia cuius de rebus magnopere laudetur. 8, 14, 46. *quo.* opes quando ceciderint. 4, 13, 17. reges in singulis prouinciis habebant ærarium, ærariique præfectos. 5, 1, 20. *pecuniæ.* regum commune nomen quodnam. 5, 1, 24. *regia.* reges an ipsimet prœliis intererant. 4, 14, 26. reges quibus in locis vel hyemabant, vel æstiuabant. 5, 8, 1. *æstiua.* regia sella. 5, 2, 13. mensæ. 5, 2, 15. reges quem locum in acie tenebant. 4, 13, 1. obsequium ac patientia imperii. 10, 3, 10. quot Alexander Macedonicis armis disciplinaque iussit institui. *ibid.* res, qui optime scripsit. 3, 3, 11. *albentes. Persis* capitale nudum hominem vidisse. 7, 5, 36. *omni.*

persea quam Perseus Memphi seuisse traditur. 4, 7, 4. *Memphi.*

Persia an plures habuerit reges. 5, 1, 37. *Persis*: hæc vox latius sumpta, quid notet. 5, 1, 37. *regibus. Persici* reges suos interpretes habebant. 5, 13, 7. imperii cursus secundus. 4, 14, 20. exercitus mollities & luxus. 3, 3, 13. *manicatasq.* reges curru solebant vehi. 3, 3, 15. *currum. Persicorum* regum gratitudo. 7, 3, 1. *Euergetæ.* regum sepultura. 3, 12, 11. *patrio. Persicos* proceres an Alexander vere seruos dixerit. 4, 11, 20. *seruorum.*

pestilentia vnde. 5, 1, 11. *pestifera* auibus loca. 8, 11, 2.

petram Sysimithræ adgreditur Alexander. 8, 2, 19. *petrarum* captarum exempla. 7, 11, 1. & 22.

Petasatas an Persicum habitum spreuerit. 6, 6, 7. *Petasatæ* clypeus. 9, 3, 18.

Petasii. 5, 1, 22.

πεζέταιροι quid. *Ind. Freinshem.* amicitia.

Phaëthon vbi obierit. 4, 7, 21.

Φαλακρωνα. Ind. Freinsh. Telmissenses.

Pharæmanes. 8, 3, 16.

Pharax quale nomen. 5, 1, 24. *regia.*

Pharasmenes. 8, 3, 16.

Pharnuchus obsidet Spitamenem. 7, 7, 31.

Pharos insula continenti coniuncta. 4, 2, 5. *in.*

Phasis. Ind. Freinsh. Pharnabazus.

Phila, Antipatri filia, quibus nupsit; eiusque filius. 4, 13, 28. *Philagus.*

Philinna Larissæa. 10, 7, 2.

Philippopolis Maced. *Ind. Freinshem.* lit. A.

Philippus Maced. Rex, se hominem esse quotidie admoneri curat. 4, 7, 25. *hum.* quos primos in Asiam misit. 7, 1, 3. Hammonem colere iubetur. 4, 7, 25. ab Attalo interemptus. 6, 9, 17. *Philippi* modestia. 4, 1, 22. *cane.* aurum. 8, 8, 9. cædis conscii. 6, 11, 26. *interfectoribus.* res gestæ an Alexandri rebus postponendæ. 8, 1, 31. *Philippum* qui interemerunt, an omnes parricidii pœnas dederint. 4, 7, 27. *Philippus* Alexandri M. præfectus in India. 10, 1, 20. *Philippus* equitibus Thessalis præpositus. 6, 6, 35.

Philotæ an simul cum Parmenione interfectus. 7, 2, 27. per interpretem audit homines suæ linguæ. 6, 11, 4. effeminatus ne, an laborum patiens. 6, 11, 16. quo supplicio adfectus. 6, 11, 38. *fatis.* vnus præerat equitatui. 6, 9, 21. *Philotæ* iactantia. 6, 8, 3. futilis excusatio. 6, 7, 33. 6, 8, 10. *Philotam* cur Cœnus tormentis subtrahi voluit. 6, 9, 31. somnus securus non excussat. 6, 10, 14.

Philoxenus Eretrius pictor, quam pugnam Alexandri cum Dario coloribus redintegrarit. 3, 11, 27. *casa.*

philyræ. 8, 9, 15.

Phocæ tyranni interitus. 5, 5, 6. *pedibus.*

Phocensium præda ex templo Delphico. 5, 6, 9.

Phœnicium regnum qui scripsit. 4, 3, 21. *Apollinis.*

φυλλίζων, φυλλίζων. Ind. Freinsh. Telmissenses.

Phraatæ regia. 6, 5, 22.

φρύγες differt à *τρωγλῆς.* 5, 1, 43.

Phrygiæ satrapa. 5, 3, 16. regnum & reges qui descripsit. 3, 1, 12.

φυνῆν quid. 4, 2, 23. *coria.*

φυσῶν quid. *ibid.*

Picardi quid. 5, 1, 22.

Pickel. *Ind. Freinsh.* dolabra.

pictor Philoxenus. *vid.* Philoxenus.

pignora: huius vocis significatio. 5, 5, 16. *pignori* dare arma Macedonibus licuit, non item Romanis. 10, 2, 26.

Pinarus amnis. 3, 4, 7. & 8. 5, 8, 16. & 27. & 28. regionis circa Pinarum topographia. 3, 8, 27.

Pindarus amnis. 3, 8, 28.

Pindus amnis. 3, 8, 28.

piratæ omnia vastant, bellis flagrantibus. 4, 8, 15. *piratæ* cuiusdam liberum cum Alexandro colloquium. *ibid.*

plethrum quid. 5, 1, 31.

pluuiæ quibus in locis raræ. 8, 9, 10.

πλῶες. Ind. Freinsh. Telmissenses.

poculum, quod Alexander vltimum bibit, quantum cepit. 10, 4, 18.

podagræ qui fluuius medeatur. 3, 4, 8. 3, 5, 1. *medium.*

pœna exploratorum, latronum, homicidarum, quæ quondam. 3, 8, 15. *præcisæ.* fugitiuorum. 5, 5, 6. *pedibus.* redeat ad auctores. 6, 1, 20. *præter.* 6, 6, 34. *pœnâ* eadem an adficiendi, qui insidias in principem retexerint. 6, 8, 10. si socii eadem adficiuntur, noxiis solamen est. 6, 10, 9. an propinqui reorum sint adficiendi. 6, 11, 20. 8, 6, 28. 8, 7, 2. & 16. *pœnæ* militares. 9, 6, 13. quibus crura & manus & aures incidebantur. 5, 5, 6. *pedibus: manibus: auribus.*

pœnitentia sera, est stolida & exitiosa. 3, 2, 19. minus potest in pectore polluto, quam indignatio in ingenuo. 9, 7, 26. quale dei beneficium. 8, 2, 3. *pœnitentia* maleficii quinam principes ducti. 8, 2, 3.

πολεμος: huius vocis vsus. *Ind. Freinsh.* bellum.

Polluces. Ind. Freinsh. Pharnaces.

Polydamas pugil. 9, 7, 20.

Polystrato quo intuitu Darius manum porrexit. 3, 6, 13.

Pontocles cum Parmenione comparatur. 7, 2, 33. *Pompeii* prudens dictum. 3, 2, 11.

pons, qua Darius exercitum traiecit, an is ad tempus structus. 3, 7, 1. Euphratis ordinarius. *ib.* quem Alexander M. in flumine Araxe fecit, an ad Augusti tempora permanserit, & ab eo restauratus fuerit. 5, 5, 4. *ponte* in fuga rupto, reliqui hostibus cædendi traduntur. 4, 16, 8. quo Alexander modo Indum iunxit. 8, 12, 4. *pontes* quomodo Romani struxerint. 3, 7, 1. in mari facti. 5, 7, 8. *contabulato.*

πονηρος: huius vocis vsus. 7, 5, 4. *ad Punicum.*

populi orientales à regibus suis vt mancipia tractantur. 4, 11, 20. *seruorum. populorum* translationes. 7, 5, 28. *insita.*

Porschachus h. e. *rex Porus.* 8, 14, 28.

portæ castrorum. 4, 10, 25. Babylonis. 5, 1, 25. *portis* in fuga clausis, reliqui hostibus cædendi traduntur. 4, 16, 8.

portus quot Tyrus habebat. 4, 4, 6.

Portari. 9, 1, 8.

Porus: an adolescens fuerit, quando cum Alexandro pugnauit. 8, 14, 2. rex, à Turcis dicitur Poeschachus 8, 14, 28. an elephantis vsus. 8, 14, 13. quot vulnera in prœlio cum Alexandro acceperit. 8, 14, 52. Indis dicitur For. 8, 14, 46. *quo. Pori* regia. 8, 9, 23. *supra.* filius. 8, 14, 2. procritas corporis. 8, 14, 15. *ipse.* frater. 8, 14, 2. cum Taxile dissidium. 8, 12, 13. *Poro* quas regiones Alexander donârit. 8, 14, 45. alteri Alexander arma infert. 8, 14, 9. & 15. *ipse.* 8, 14, 46. *quo.* 9, 1, 8. cum Poro quando Alexander pugnauit. 8, 14, 46. *sed. Porus* fl. 9, 1, 8.

possum: potuisse pro *posse.* 4, 1, 9.

posteritas suum cuique decus rependit 8, 5, 11. *vicissent.*

Potana inf. *Ind. Freinsh.* Pathalia.

potandi meri Alexander certamen proposuit & præmium. 10, 4, 17.

potentiæ superbæ à Deo euersæ exempla. 4, 1, 1.

præconiis frangebant callidi imperatores desperationem hostium. 4, 4, 14.

præda Alexandri. 5, 6, 9. 8, 7, 11. num pro militum lubitu diripienda. 6, 2, 10. quomodo dauidenda. 3, 11, 23. victoribus exitiosa. 5, 6, 4. *Cyri.* 5, 6, 9. 8, 7, 11. *prædæ* pars optima debetur duci summo. 3, 11, 23. *prædando* viuunt Mardi. 3, 13, 1. *prædantium* cupiditas descripta. 3, 11, 20. *in.*

prædones omnia vastant bellis flagrantibus. 4, 8, 15.

Præfii. 9, 2, 3. *Præfidæ. ib.*

præfigiatores cur Ægyptii dicti & Bohemi. 5, 1, 22.

præterita pro futurorum significatione accepta. 5, 11, 9. homines considerant, non futura. 8, 2, 1.

prætor differt à satrapa. 5, 1, 43.

prætorii: huius vocis vis. *Ind. Freinsh.* reuertere.

preces armatæ. 8, 2, 26. alicui præstro. 4, 13, 15.

pretium maximum pro captiuis redimendis oblatum. 4, 1, 8.

Primislai modestia. 4, 1, 22. *case.*

primus: huius vocis vsus. 7, 1, 5.

princeps qualem corporis cultum sequi debeat. 6, 6, 2. an rerum naturalium notitiam sibi comparare debeat. 9, 9, 10. deuitet inuidiam in supplicio sumendo. 6, 11, 39. ipsemet faciat, quod fieri à suis vult. 6, 6, 14. studeat eloquentiæ. 6, 2, 20. popularium fidem, etiam in extremis constitutus, ne spernat. 5, 11, 11. quas potissimum linguas addiscere debeat. 5, 1, 5. fero perit, si saltum esse sui nolunt. 5, 11, 11. *fero.* cum fidere comparatur. 10, 9, 3. an custodes corporis ex exteris eligere debeat. 5, 11, 11. quicquid agit, an iustum. 8, 2, 12. ne subito subditorum mores immutet. 6, 6, 6. *principis* fortunam sequuntur ducum acta. 4, 1, 35. clementia in subditorum ingeniis sita. 8, 8, 6. defuncti desiderium oritur ex comparatione noui. 10, 8, 9. in vita, quid politum. 9, 6, 7. & 8. *principi* fauor vulgi quærendus, & quomodo. 3, 6, 19. quando liceat limen iuris ordinarium excedere. 7, 2, 13. turpe est, conuiuiis otium terere. 10, 4, 17. *principem* decet modestia. 6, 6, 2. *quo in loco varia exempla. in principem* insidias qui retexerint, an omnes eadem pœna digni. 6, 8, 10. *principes* an iudices fuerint. 8, 9, 27. sibi inuisos periculis exponunt. 8, 1, 35. omnia perperam facta ad crimen læsæ maiestatis referunt. 10, 1, 7. sæpe multa præter animi sui sententiam pati coguntur. 10, 8, 2. nolunt suos ministros in rebus bene gestis exultare. 6, 6, 33. veritatem non libenter audiunt. 3, 2, 11. iuuentutis qui. 8, 6, 2. *principum* blanditiæ sunt periculosæ. 6, 8, 16. orbitas spernitur. 6, 9, 12. amicitia periculosa. 8, 2, 7. *principibus* in omni fortuna regalis dignitas retinenda. 8, 14, 43. ingrata est factantia ministrorum. 6, 8, 3. domesticis, hominem malunt parere quam exteris. 6, 3, 10. cum principibus quomodo loquendum. 3, 2, 11. *audire. princeps* h. e. dux. 4, 13, 28. *principatus* externus à quibus facilius toleretur. 6, 2, 6.

principiis malorum occurrendum. 6, 3, 11.

πρὸ: huius præpositi vsus. *Ind. Freinsh.* ante.

probare & *ignoscere* differunt. 7, 1, 6.

Proculus. 5, 13, 11.

prodigia quinam callide interpretati. 4, 10, 6. *prodigiorum* iter monstrantium exempla. 4, 7, 15.

proditores cum magnæ rei proditione amant venire. 5, 13, 6. *quo* & *gratiorem.* sunt inuisi. 3, 12, 7. etiam iis inuisi, quos anteponunt. 5, 8, 9. *proditorum* natura. 4, 1, 33. *proditoribus* an honor habendus. 8, 3, 14. 8, 12, 3. *proditionis* suspectos ad te vocato. 4, 6, 4. *proditionem* qui spe nuptiarum solicitârunt. 3, 6, 4. *fororis.*

προδοσια. 5, 13, 8.

προοδεια. *Ind. Freinsh.* theatrum.

prælium inter Alexandrum & Darium vltimum, vbi commissum. 4, 9, 8. *Arbela.* 5, 1, 11. an princeps ipse s. summus imperator inire debeat. 3, 2, 1. 4, 14, 6. *nec.* 9, 6, 7. incuntes qui vestes pretiosissimas induti. 5, 9, 1. ante, dum hostis aliquantum abest, dux bonus suos tardius incedere iubeat; cum vero ad hostem ventum, incitatissimo cursu manus conserenda. 3, 10, 3. qui curru inierint, & quando. 3, 11, 7. *currus.* an repetendum, cum dux militum animos priori prœlio territos videt. 4, 1, 32. ante, milites corpora curent. 4, 13, 20. quomodo Indi iuibant. 8, 11, 20. *prælio* cur interesse debeat dux summus. 3, 6, 3. 4, 15, 24. 7, 7, 6. & itineri paratus est miles, per loca periculosa incedens. 3, 4, 13. 3, 8, 23. 5, 11, 1. in cruento, cur plerumque fortissimi cadant. 3, 11, 10. *sed.* Alexander ipse intererat. 3, 11, 7. *non.* an reges Persarum ipsimet intererant. 4, 14, 26. in *prælio* si vera militibus ingeruntur, accenduntur eorum animi. 4, 16, 5. nouum pugnæ genus militem terret. 9, 1, 16. quinam duces aducti erant suos. 4, 16, 5. fortunâ partium milites vel terrentur, vel incitantur. 4, 16, 4. *prælia* incuntium animi trepidant. 3, 8, 20. confuse narrat Curtius. 3, 11, 2. & 4. nocturna. 4, 13, 8. *præliorum* exempla, in quibus ad satietatem victorum hostes cæsi. 4, 16, 18. *prælian-tium* descriptio. 3, 11, 4. & 5. *prælibantur* Germani mixti. 7, 7, 32.

profundere: eius oppos. dispensare. *Ind. Freinsh.* dispensatis.

pronomina IS IPSE aliquando eleganter ſeparantur. 3, 12, 10. *pronominum* primitiuorum in gignendi caſu vſus. 6, 9, 3.
prope: hæc præpoſitio an cum *ad* iungenda. 7, 4, 22.
Prophaſia. 7, 3, 1. *Agriaſpas*.
proprietates gentium vnde. 4, 1, 30.
proterere: huius verbi vſus. *Ind. Freinsh.* obterere.
Protogenes fuit Caunius. 3, 7, 4. *Caunios*.
provocat Dares Entellum, quid. 7, 4, 34.
proximus quisque ſibi. 4, 9, 20.
prudentes ſi proprium periculum timendo ſilent, reſp. damnis adficitur. 7, 4, 9. *proprium. prudentiæ bellica eſt*, omnia à tergo relinquere tuta. 3, 1, 19. id igni ferroque vaſtare, quod obtinere non potes. 5, 4, 3. *Memnon.* explorare, vtrum tota belli mole hoſtis adſit. 3, 8, 17. vt miles per periculoſa loca incedens & itineri & prælio paratus ſit. 3, 4, 13. 3, 8, 23.
πρῶτος: huius vocis vſus. 7, 1, 5.
Pſiluncis inſula. 9, 8, 30.
pſittaci docilitas. 8, 9, 16. *pſittacos* occidi Alexander vetuit. *ib.*
Ptolemæus Lagi cuius filius. 9, 8, 23. an Alexander ei inuiderit. *ib.* an Alexandro in Oxydracis periclitanti auxilio fuerit. 9, 5, 21. regnum Alexandri in plures diuidi ſuaſit. 10, 7, 16. Alexandri corpus Memphim transfert. 10, 10, 20.
Ptolemæus ſecundus vult deus videri. 4, 7, 25. *hum.*
putor maxime vrit animos generoſos. 5, 3, 21. à natura homini inſitus. 7, 5, 36. *omni.*
puella Alexandro à rege Indorum dono data. 6, 6, 8.
pueri regii à quibus apud Perſas educabantur. 3, 3, 23. *qui.* nobiliſſimi, quorum more præſto ſunt proceribus. 8, 6, 2. 8, 8, 3.
pugilis Dioxippi certamen cum Macedone. 9, 7, 16. *pugilum* ars præcipua. 9, 7, 21. robuſtorum exempla. 9, 7, 20. *pugilibus* an Alexander delectatus. 9, 7, 16.
pugna ad Arbela quando facta. 4, 13, 17. cum eſſedariis. 9, 1, 16. Alexandri cum Poro vbi commiſſa. 8, 14, 1. Alexandri cum Poro duplex. 8, 14, 9. & 15. *ipſe. pugnæ* inchoandæ ſigna, queis gentes vſæ. 3, 3, 8. nouitas terret. 9, 1, 16. vnius cum pluribus exempla. 9, 5, 5. *ſeqq.* equeſtris exemplum. 7, 9, 10. & 13. ad *pugnam* Macedones ſemper erant parati. 8, 12, 8. in *pugna* corporum inclinatione qui ictum vitarunt. 9, 7, 21. de puguis Alexandri cum Dario diſputatio. 3, 8, 23. *pugnare* in media acie conſueuerunt reges Perſarum. 3, 9, 4. *ipſum.* noctu, Parthis non erat in more. 5, 12, 6. *pugnabam* quinam nudi. 7, 4, 34. *pugnandum* ne dolo. 4, 13, 8. an tunc demum, cum auſpicia addicunt. 7, 7, 10. ad fortiter, neceſſitas & deſperatio magnus ſtimulus. 4, 14, 7. *pugnaturi* non negligebant ſomnia. 3, 3, 2. *per ſomnium.*
pulchritudo formæ. 6, 5, 29. 8, 4, 24.
pulchrarum feminarum exempla. 8, 4, 25.
Pulpudeba. Ind. Freinsh. lit. A.
pupillis quænam ſalaria conſtituta. 10, 4, 8. *pupillorum* regna qui tutores inuaſerunt. 9, 2, 7.
purpuræ vſus, quibus interdictus. 3, 13, 7. *auro.*
pylæ Ciliciæ. 3, 8, 13. Caucaſiæ, Caſpiæ &c. 6, 4, 19.
Pyladæ vid. *Oreſtes.*
πῦρ ὑγρόν. 4, 3, 2. f.
pyramides ab Alexandro dirutæ. 7, 6, 20.
Pyræa à quibus primum initiata. 3, 3, 9. *ignis.*
πύρῳ amnis. 3, 8, 28.
Pyrphori. 4, 14, 24.
Pyrrhus imitatur Alexandrum. 7, 9, 18. *Pyrrhi* veſanæ molitiones. 10, 1, 17. *animo.*
Pythagoræ vitam qui ſcripſerunt. 4, 6, 6. *facillimum.* 4, 7, 6. *terra.*
Pythia ſe corrumpi paſſa eſt. 4, 7, 15. *filium.*

Q.

QUiſierer. 3, 11, 15.
qua: huius particulæ vſus. 3, 11, 12. 5, 6, 2.
quæſtiones quomodo inſtituendæ. 6, 8, 15. quorundam ſuperbæ de ſuis copiis. 3, 2, 10. *quæſtionis* ſæuitia. 6, 11, 15.
qualitas occulta in gemma Pantarba. 8, 9, 19.
quanta maxima celeritate: quanto maximo curſu: formulæ Curtio vſitatæ. 4, 8, 10.
quaſi pro *caſu* ſcriptum. 9, 7, 1.
que h. e. quoque. 9, 7, 19.
queruæ ſudantes mella. 6, 4, 22.
Quinctius cur obſidionem ad 25. annos tolerare potuit. 5, 1, 27. *alimenta.*
Quirinalis collis Romæ quomodo hodie dicatur. 6, 5, 18.
quis: huius pronominis vſus. 4, 10, 32.

R.

R. & L. permutata. *Ind. Freinsh.* Telmiſſenſes.
Rädelführer. *Ind. Freinsh.* caput.
Raga. 5, 13, 2.
rapinæ Illyriorum. 3, 10, 8. *rapto.*
Raxa vrbs. 4, 7, 25. *accipere.*
rebelliones quomodo vitandæ. 7, 8, 21. *rebelles* ex neceſſitate. 7, 4, 38.
reconciliationis ſimulatæ exemplum. 6, 10, 11.
recuſantis ſpecie aliquid petere. 10, 6, 18.
refert æſtus ratem. 9, 9, 8.
regia regum Indorum. 8, 9, 25. *ſupra.* Parthorum. 6, 2, 15. Babylonis. 5, 1, 24. *regia.* 5, 1, 31.
regio & ditio diſtinguuntur. *Ind. Freinsh.* ditio. inter Helleſpontum & Halyn amnem. 4, 5, 1. *inter. regiones* orientales Alexandro incognitæ. 4, 14, 9. quæ nomina communia habent cum ſuis vrbibus. 6, 5, 22. *regionum* termini amnes. 7, 6, 12. ad Caſpium mare ſitus. 6, 4, 16.
regnum nimis amplum ſuis viribus fuit. 10, 9, 2. *regni* incommoda. 9, 6, 25. comes adulatio. 8, 5, 6. *perpetuum* & *ſæpius.* ſedem, vbi Alexander habere potuerit. 10, 2, 16. Alexandrini diuiſio. 10, 10, 1. *regna* ſocium ferre neſciunt. 10, 9, 1. à ſpadonibus adminiſtrata. 10, 1, 37. *nona.* à feminis adminiſtrata. 10, 1, 37. teſtamento translata. 10, 5, 4. *regnorum* diuiſio pernicioſa. 10, 10, 1.
regreſſus in bello quibus minus proſpere ceſſit. 3, 8, 7. *ſi* & *qui.*
Reinbergæ obſidio. 3, 1, 8.
religio quomodo à ſuperſtitione differat. 4, 10, 7. *religioſum* nihil eſt impiis & hoſtibus. 10, 9, 21.
repetitio eiusdem vocis intra paucas periodos, frequens eſt authoribus. 4, 3, 13. *interiorem.*
repugnationis inſtrumenta. 4, 3, 25.
retinere rem partam difficilius eſt quam quærere. 4, 11, 9.
reum an princeps cauſſa iudicibus incognita necare poſſit. 7, 2, 13. *rei* capitis ſolebant exhibere parentes. 6, 10, 30. *reorum* propingui an pœna ſint adficiendi. 6, 11, 20. 8, 6, 28. 8, 7, 2. & 16.
reuerentiæ nota eſt adceſſus ad alterum. 4, 1, 13. *ſi.*
reuertor: huius vocis vſus. 7, 1, 26.
Rex Magnus dicitur Alexander. 10, 4, 17. nomine. 10, 9, 21. Perſarum voluit ſibi obuiam factos manus tunicis inſerere. 3, 3, 13. *manicatas.* 9. *regis* amor quos ad *εὐεργεσίαν* impulit. 3, 6, 17. *erga. regem* occidere, nemini eſto impune. 10, 5, 30. ſine *rege* qui populi non poſſunt viuere. 3, 6, 17. *erga. reges* neminem ſeipſis volunt meliorem. 8, 14, 46. *quam.* plures à ſuis quam ab hoſte interempti. 9, 6, 25. *inſeruientes.* 8, 12, 5. ſuos quinam pro deo colebant. 8, 5, 11. Indiæ, ſe oblectant auium cantu. 8, 9, 25. quinam ab Alexandro originem ſuam ducant. 8, 10, 36. an plures in Perſide fuerint. 5, 1, 37. *regibus.* qui euaſere, de humili loco nati. 9, 2, 6. ſuos quomodo Perſæ aliæque gentes honorabant. 3, 6, 17. *erga. regum* Armeniæ nomina. 8, 12, 14. fortunæ auxilio factorum, exempla. 4, 1, 19. *Abdolonimus.* fortuna etiam humillimis in ipſos licentiam facit. 3, 13, 7. *fortuna. regibus* regum cura eſto. 5, 13, 28. ſuetus erat oriens. 10, 5, 17. variis, quænam iumenta placuerint ad veſtum. 3, 3, 15. *currum.*
Rhagæ. 5, 8, 1. *aſtiua.* 5, 13, 2.
Rhamus. 6, 4, 4.
Rhæmithres ſatrapa Darii. 3, 11, 10.

Riphæi. 6, 4, 25.
Romanus dux. 3, 6, 18. *temeritas.*
robori non est fidendum. 7, 8, 15.
Roe gallica vox vnde non deriuetur. *Ind. Freinshem.* Tyrus.
Romani in omnibus bellis magnis victi sunt. 5, 1, 8. *in.* qua veste induti sacra peregerint, spectaculisque interfuerint. 4, 13, 15. Ilienses coluerunt. 4, 2, 10. *parentum.* dei tutelaris nomen retinuerunt. 4, 2, 22. *deminxere.* cur Saturnum in compedibus habuerint. *ibid.* quomodo annum descripserint. 3, 3, 10. an legatos ad Alexandrum miserint. 10, 4, 15. *Romanorum* ingenia quomodo tractari à magistratibus volebant. 4, 11, 20. *seruorum.* disciplina militaris. 5, 4, 17. ratio struendi pontes. 3, 7, 1. Victoriæ deæ à fulmine decutiuntur alæ. 4, 3, 22. *deminxere.* felicitas. 10, 9, 3. *Romanos* an Alexander fuisset superaturus. 10, 1, 18. *Romanis* albus color erat sacer. 3, 3, 11. *albentes.* vitio datum, tunicas manicatas gestare. 3, 3, 13. *manicatarq.*
vosæ supplicium. 5, 5, 6. *pedibus.*
Roxanes cuius filia. 8, 4, 21. quando capta. 7, 11, 28. à quo interfecta. 10, 10, 19.
rubigo an ferrum consumat. 7, 8, 15.
rumices. 4, 13, 36.
rumor in bello spernendus. 3, 8, 7. *fama.*
Rupella. Ind. Freinshem. Tyrus.

S.

Sabæ. Ind. Freinshem. Sobii.
Sabba. 9, 8, 13.
Σαβίνιαι. 3, 4, 1. *Cappadociæ.*
sacrum nihil est hostibus. 10, 9, 2. *sacra* Astartes siue Vraniæ. *it.* Herculis. 4, 2, 10. *anniuersarium.* quomodo Romani peregerint. 4, 13, 15.
sacrificabant Persæ diis thure. 5, 1, 20. *thure.*
Sagapene. 5, 2, 1.
Segara. 10, 1, 22.
sagittæ Indorum. 9, 5, 9. quarundam gentium. 8, 9, 28. *sagittis* qui confixi. 7, 5, 40. *sagittandi* peritia quinam clari. 7, 5, 41. & 42. *sagittarij,* numisma Persarum. 3, 13, 16. *pecuniæ.* ad quot pedes olim iaciebant tela. 3, 11, 1.
σαγματίνων quid. 7, 6, 16.
sagmen herba. 4, 13, 15. *verbena.*
Saguntini murum interiorem substruunt. 4, 3, 13. *interiorem.*
Salomon an in Ægypto magnifica opera extrui curârit. 4, 8, 2. *locum.*
saltatim scribere quid. 5, 1, 2.
ex salutatione omen. 3, 8, 23.
Samaritani qui. 5, 1, 22.
Samarkanda. 7, 6, 10. *Ind. Freinsh.* Maracanda.
Sambastæ. 9, 8, 4.
Sambus. 9, 8, 13.
Samnites qui. 5, 1, 22.
Sandrocottus. 7, 10, 13. 8, 12, 14. *Ind. Freinsh.* honerare.
Sandus flumen. 8, 9, 4.
Sangala vrbs. 9, 1, 14.
sanguis deorum. 4, 7, 25. *hum.* 8, 10, 29. *sanguinis* parcus esto dux belli. 3, 11, 27. *tantulo.*
sanitati curandæ obsunt curæ. 3, 6, 11.
Saphan vrbs. 6, 2, 15.
Sarades. 8, 2, 19.
Σάρραι quid. 3, 3, 17. *purpureæ.*
sarcinæ obsunt exercitui. 3, 3, 27.
Sardes, Persici ducis sedes, cui maritimum imperium credebatur. 3, 3, 1. *imperium.*
Sardi qui. 5, 1, 22.
Sarmatæ. 7, 8, 8.
Sarraceni qui. *Ind. Freinsh.* Scenitæ.
Sataces. 3, 11, 10. *Σατάκης.*
Satrabaces: Satrabates. 4, 9, 7.
satrapæ nonnulli Dariani. 3, 11, 10. *Σατράκης.* 5, 3, 16. *satrapas* plures vna sæpe regio habebat. 5, 1, 43. *et.*
Saturnus an sit Chamus. 4, 7, 5. *Hammonis.* castrat suum parentem. *ib. Saturno* soli, an victimæ humanæ immolatæ. 4, 3, 23. *Carth. Saturnum* cur Romani in compedibus habuerint. 4, 3, 22. *deminxere.*
satyrus ab Alexandro per quietem visus in obsidione Tyri. 4, 2, 13.
saxa in oppugnationibus quid valeant. 5, 3, 21.
Saxones an in exercitu Alexandri M. fuerint. 4, 12, 6.
Scandalium quid. 4, 2, 5. *aut.*
Scandar: Scandarium quid. *ib.*
scandendi exercitium. 7, 11, 15.
Scander: Scanderbegus quid. *Ind. Freinsh.* honerare.
scelerum ministros, num præstita opera semper defendat. 10, 1, 6. *scelerates* agitant furiæ. 6, 10, 14.
sceptrum an in regia veste computetur. 4, 1, 21.
scilicet: vox ea num semper notet ironiam. 9, 5, 21. *non.*
Scilloëtis insula. 9, 8, 30.
Silani qui. 7, 8, 8.
Schliefferlein. 5, 3, 13. *manicatarq.*
σκολία quid. 7, 4, 9. *poculum.*
scorta amatores suos, quo volunt, impellunt. 10, 1, 25.
scutæ aureæ. 3, 13, 10.
Scythæ qui Alexandro dona dederunt. 7, 8, 17. sapientiam colebant. 7, 8, 8. cur Nomades dicti. 7, 8, 23. quem Syriæ regem superauerint. 7, 8, 18. an coluerint solem. 7, 8, 12. num vrbes habuerint, paneque pasti fuerint. 7, 8, 23. equitum genus. 5, 1, 22. vnde vinum acceperint. 7, 8, 17. qui. 5, 1, 22. 7, 8, 8. an Persarum conditores. 6, 2, 14. vinosi. 8, 9, 30. vbi sedes fixerint. 4, 12, 11. num isti vocabantur soli, qui è Scythia oriundi. 4, 12, 4. *Scytharum* pars Alauni. 7, 7, 4. gens, num vni regi parucrit. 7, 7, 1. fama bellica. 4, 14, 3. *Scythis* è cœlo, quæ demissa dona. 7, 8, 17. qui primus non prouisum intulit bellum. 7, 7, 5. iniuratis plus credendum, quam iuratissimis Græcis. 7, 8, 29. *Scythas* num Alexander adgressus. 8, 1, 9. an Tanais à Bactrianis diuidat. 7, 7, 2. num in exercitu suo habuerit Alexander. 4, 12, 4. 7, 9, 15. *Scythiæ* amplitudo. 7, 8, 22.
securitas in bello fugienda. 6, 3, 11.
sed: huius particulæ vsus. 10, 3, 10.
sedendi ius quando filiis apud Persas concessum. 5, 2, 22. *sedebant* quando veteres. *Ind. Freinsh.* adsidere.
seditio inter principes ciuitatis, & militum duces. 4, 5, 16. *seditionis* militaris remedia. 6, 2, 21. 10, 2, 30. *seditionem* militarem qui magno animo prudentissime repressérunt. 10, 2, 30. *seditionum* causse. 9, 6, 1. in Alexandrino exercitu ortarum causse. 3, 6, 19. *gratiora. seditiosa multitudo* cum fluctibus comparatur. 9, 4, 22. *seditiosi* alios donis conrumpunt. 6, 10, 22. sunt Ægyptii. 4, 1, 30. *seditiosorum* in bellis animorum character. 10, 2, 18.
σῆμα quid. 7, 4, 24.
Σίληνα insula. 10, 1, 15.
semel: huius particulæ vsus. 9, 2, 16.
semina frugum degenerant, solo mutato. 4, 12, 11.
senatusconsultum tacitum quid. 4, 6, 5.
Semnæ qualis terra. 5, 1, 24. *Semiramis.*
sepultura militum, quibus infeliciter cessit. 3, 12, 13. *cum. sepulturæ* honos bestiis exhibitus. 9, 3, 23. *Bucephalæ.* honos, num reis ex more Persarum habitus. 3, 2, 19. *sepeliri.* in cerimoniis patrius mos obseruandus. 3, 12, 13. *patrio. sepulturam* qui non magnopere curarunt. 3, 2, 19. *sepeliri. sepultura* qui prohibiti. 8, 2, 12. *sepeliebantur* milites occisi. 5, 4, 3. *sepulchrum* Cyri. 10, 1, 30. *sepulchris* an res pretiosæ immittendæ. 5, 9, 1. solium aureum quibus defunctis adiiciebatur. 10, 10, 13.
serio rex. 4, 1, 23.
sermo animi indicium. 4, 1, 26. patrius diligenter retinendus. 6, 9, 36.
serpentes serpentibus repulsæ. 4, 8, 5. *commigrare.* contra *serpentum* venena remedium. 9, 1, 12.
Servilia gentis cognomen. 3, 10, 3.
serui silentiarii. 6, 11, 3. cur Helotæ dicti; *it.* Syri, Getæ, Sardi. 5, 1, 22. *seruorum* pœna est crux. 4, 4, 17. fugitiuorum pœna. 5, 5, 6. *pedibus. seruis* num liceat pueros verberare. 8, 8, 3. nubere, matronæ pro vltimo dedecore habebant. 10, 1, 5. *seruitio* quædam gentes suetæ, quædam non. 6, 3, 6. ex quorum more nobilissimi pueri præsto erant proceribus. 8, 6, 2. 8, 8, 3.
sestertius quid. 8, 6, 18. *sestertium* computatio. 9, 1, 6.
Sibæ. 9, 4, 1.
Sidon quando & à quo condita. 4, 4, 15.
sidera monstrant iter per arenas proficiscentibus. 7, 4, 28.

sigillum

sigillum ex Alexandri effigie. 10, 10, 20. *sigilli* sui custodes principes ipsi olim erant. 10, 5, 4.

signa variarum gentium. 3, 3, 8. 5, 2, 7. *persicum.* Persarum in prœlio 4, 15, 3. pugnæ. 5, 2, 7. profectionis. 5, 2, 7. *persicum.* aliorum populorum in prœlio. 8, 14, 11.

σικυλίζειν. 8, 5, 8. *nationis.*

Silbium. Ind. Freinsh. Sillium.

Silei. 9, 4, 1.

silentium consiliorum qui obseruârunt. 4, 6, 5. *silentii* stulte verecundi exempla. 10, 8, 2. *silentiarii* principum. 6, 11, 3. *silendæ* non sunt insidiæ principibus structæ. 6, 8, 10. *silebant* Romani nomen dei tutelaris. 4, 3, 22. *deminuere.*

Simmias dux Alexandri. 4, 13, 28. *huius.*

simulacrorum Alexandri. 3, 8, 27.

simulas Alexander aduersa. 9, 10, 17. *simulatio* facile sustinetur vultu. 8, 4, 30. in bello prodest. 3, 8, 11. 4, 13, 25. *simulatæ* amicitiæ exempla. 6, 8, 16. *simulari* potest securitas animi à parricidis. 6, 10, 14.

Sinæ quomodo sua idola tractent. 4, 3, 22. *deminuere.*

Sinopenses. 5, 5, 6.

Sinthus. 8, 9, 4.

Sirumithres. Ind. Freinsh. Syrimithres.

Sisenes. Sisines. Sisinnes. Ind. Freinshem. lit. A.

Σισίννης. *ibid.* Sisenes.

Sisygambis mortem Alexandri familiarius fert quam Darii. 3, 12, 15. *præmittit.* prudens erat. 3, 12, 14. *pro. Sisygambim* adpellat Diodorus. 3, 12, 15. *præmutat.*

Sisyrine. 9, 10, 20.

situs magnæ descriptio. 7, 5, 7. atque potus, qui tota vita erat expers. 4, 7, 6. *terræ.*

Skogsroo quid populis septemtrionalibus. 8, 14, 11.

societas differt ab imperio. 4, 2, 2.

Sodræ. 9, 8, 8.

Sabidæ tolerantia in perferenda siti. 7, 5, 12.

Sogdiani Scythis finitimi. 9, 7, 11. *Sogdianorum* regia. 7, 6, 10. defectio. 7, 10, 13.

Sol & Venus idem. *Ind. Freinshem.* Mithren. *solis* arbor fatidica. 9, 1, 1. *soli* elephantus ab Alexandro sacratus. 8, 14, 39. 9, 1, 1. *solem* in oceano condi, num soli poëtæ crediderint. 7, 8, 12.

solamen est reis, si socii eadem, qua ipsi, adficiuntur pœna. 6, 10, 9.

solitudines non ex pace sunt faciendæ. 8, 8, 10.

solium aureum quibus defunctis adiiciebatur. 10, 10, 13. Persarum. 5, 2, 13. Cyri. 6, 3, 12.

Solœ. 3, 7, 2.

Σόλοι. 3, 13, 1. Σολοικίζειν vnde. 3, 7, 2.

Solon condidit vrbem Solos. 3, 7, 2.

Somatophylaces regii. 5, 1, 42.

somnium qui post euentum explicat, an ridendus. 3, 3, 3. *fulgorem. somnio* Alexander monetur, vt sibi à Cassandro caueat. 10, 4, 14. *somnia* memorabilia. 9, 8, 26. pugnaturis non sunt negligenda. 3, 3, 2. *per somnium.*

somnus altior an delicta excuset. 4, 13, 17. militum, qualis esse debeat. 3, 2, 15. *temporis. somni* altioris sub ipsum pugnæ tempus exempla. 4, 13, 17. ad *somnum* dispositi serui. 6, 11, 3. in *somnis* creditus est Alexander adparere. 10, 10, 20.

somnum edens statua. 4, 8, 3. *Memnonis.*

sorores nimium amauit Alexander. 3, 6, 15.

sortem suam nosse, quid prosit. 4, 10, 26. *sortis* prioris, qui ad dignitatem ex humili loco euecti, non obliti sunt. 4, 1, 22. *cauæ.*

Spada vicus. *Ind. Freinsh.* spado.

spadones an regnarint. 10, 1, 37. *nouæ.* neminem alium habebant quam reges suos. 5, 12, 9. quos apud populos, quo in honore, quibus præpositi officiis, &c. 3, 3, 23. *haud.* regnis captis Alexander reliquit. 3, 12, 17. *spadonem* Bagoam deperit Alexander. 10, 1, 25. *spadonibus* Alexander adsueuit. 6, 5, 23.

Spartani deficiunt ab Alexandro. 7, 4, 32. Martem colunt. 4, 3, 22. *deminuere.*

spectrum mixtio physica. 9, 1, 31.

spectaculis intererant Romani vestem candidam induti. 4, 13, 15.

speculator. Ind. Freinsh. lit. A.

specus olim pro domibus. 7, 3, 8. & 9.

spes sæpe in ipso rerum impetu homines destituit. 3, 5, 5. *spe* aliquid deuorare. 8, 6, 18.

durch die Spieße lauffen. 7, 1, 9.

Spirenses vabis occupationem præsagit mutatio vestium. 3, 3, 6.

spolia opima sunt duces capti. 3, 11, 7. *opimum.* 4, 4, 11.

stadium vnum quot pedes. 5, 1, 31. *stadiorum* computatio. 5, 8, 2.

Stasicrates. 4, 8, 2. *præcessit.*

Statanes. 7, 3, 2.

stater quale nomisma. 3, 13, 16. *pecuniæ.*

Stateira Alexander sibi matrimonio iungit. 10, 3, 12.

statua Memnonis sonum edens. 4, 8, 3. *Memnonis. statuæ* quibus in locis potissimum ponebantur. 5, 6, 3.

στάφη quid. *Ind. Freinsh.* lorica.

Stasanor. 6, 4, 4.

stipendium quid. 5, 1, 44. an Darius dederit Persis. 3, 13, 16. *talentorum. stipendiarii* qui. 9, 7, 14.

stomachus quando suo officio fungi non potest. 3, 6, 11.

strategema Eumenis. 4, 10, 16. Parmenionis. 3, 13, 9. 4, 16, 5. Annibalis. 5, 6, 17. *pecorum.* Alexandri. 5, 3, 5. 8, 13, 18. *strategemate* num Alexander vicit Darium ad Arbela. 4, 16, 27. hostium oculos auertere. 8, 13, 18. *strategemata* nauigiis tentata. 4, 3, 2. an licita. 4, 13, 4. omina callide interpretantium exempla. 4, 10, 6.

στρατηγός differt a στρατηγῷ. 5, 1, 43.

strepitus omnis qui impatientes erant. 6, 11, 3.

stupra gentium sub hospitalitatis specie commissa. 5, 1, 37. matronis, omni supplicio sunt grauiora. 4, 10, 27.

Stympha: Stymphalis: Stymphalia: Stymphæus. 3, 13, 1.

suadendo qui simul vim ostenderunt. 5, 2, 26.

Subagræ. 9, 4, 1.

subuiri malunt parere principibus domesticis quam exteris. 6, 3, 10. *subditorum* mores se non subito immutari patiuntur. 6, 6, 6. fidem princeps, etiam in extremis constitutus, ne spernat. 5, 11, 11. animi auertuntur, si iis auare atque superbe imperitatur. 4, 7, 1.

submissionis nota est adcessus ad alterum. 4, 1, 13. *si.*

successor certus si adsit, imperii magnum est munimentum. 10, 5, 12. *successorem* in locum boni principis eligere, est difficile. 10, 5, 37. de *successore* sibi simili qui in agone quærebant. 10, 5, 2. *successores* regni à quibus constituantur. 10, 7, 2.

sudes ad defensionem fixi. 4, 13, 36.

Sudracæ. 9, 4, 1. 9, 8, 4.

Sueui num in exercitu Alexandri fuerint. 4, 12, 6.

Sugdiana: Sugutiana. Ind. Freinshem. Sogdiana.

sulphuris & bituminis naturæ sunt vicinæ. 5, 1, 25.

Sulpiciæ gentis cognomen. 3, 10, 3.

super: cum adcus. & ablat. 7, 6, 12. *Bosphoro.*

superbi magnæ ruinæ obnoxii. 7, 8, 14. *superbæ* potentiæ à Deo euersæ exempla. 4, 1, 1. quorumdam quæstiones de copiis suis. 3, 2, 10. *superbe* & auare si subditis imperitatur, eorum animi auertuntur. 4, 7, 1. *superbiæ* exempla. 6, 11, 3. similitudines. 7, 8, 14. *superbiam* tollit meditatio mortalitatis nostræ. 5, 1, 34.

superstitio cultus ethnici destruitur. 4, 3, 22. *deminuere.* quomodo à religione differat. 4, 10, 7. ab armato absit. 7, 7, 23. *superstitioni* num Alexander fuerit deditus. 9, 4, 29. qui dediti erant. 7, 7, 8. *superstitione* qui belli & pacis tempore vti, ad regendos vulgi animos. 4, 10, 7. de *superstitione* qui scripserunt. *ibid. superstitiosi* qui adpellati. 4, 10, 7.

supplicandi mos. 3, 12, 11. in *supplicem* non sæuiendum. 3, 2, 17. *hospitem.*

supplicia Persarum crudelia. 3, 8, 15. *præcipua. supplicii* cur scelerati homines eodem loco adfecti, quo prius admiserant scelus. 7, 5, 43. in *supplicio* sumendo princeps deuitet inuidiam. 6, 11, 39. *supplicio* eximi aliud est quam crimini eximi.

imi. 7, 1, 6. *supplicium* genera. 10, 4, 2. & 12. lapidibus qui obruti. 6, 11, 38. *saxis.* quibus membra mutilata. 7, 5, 40. qui reclinatis arboribus alligati in diuersa auellebantur. 7, 5, 40. *sagittis.*

suppurauit. 7, 1, 7. *suppurare.* 7, 2, 9.

supra repetere quid. *Ind. Freinsh.* altitudo.

Surasseni. 9, 4, 1.

suspicio insidiarum nulla est negligenda. 6, 7, 33. 6, 8, 10.

Syderis. 6, 4, 6.

Sydracæ. 9, 4, 1.

syllabarum, quas in præcedentis vocis fine sonus idem absorbuit, exempla. 9, 4, 1. 9, 8, 14. ex vocibus in syllabas diuisis diuinatio. 4, 2, 13.

sylvæ sacræ. 8, 9, 34. ad Hammonis templum. 4, 7, 16. *sylvis* qui se occulerunt. 3, 8, 10.

Syme: Symi. 4, 7, 18. *Scenitæ.*

συναγωγεῖον. Ind. Freinsh. testudo.

Συρακόσιοι. 9, 4, 1. num à Pœnis captæ. 4, 3, 22. *Syracusis. Syracusani* num prope Carthaginem castra posuerint. 4, 3, 20.

Syri qui. 5, 1, 22. 7, 4, 24. alias Assyrii. 7, 8, 18. *Syria* motibus terræ obnoxia. 4, 4, 20. *Syriæ* reges. 7, 8, 18. regem quemnam Scythæ vicerant. *ib.* nomina & regiones. 4, 1, 4.

Sythæ qui. 4, 14, 3.

Συωνίδης. 9, 1, 24.

T.

TAbrasis. 9, 2, 3.

taciturnitatis encomium. 4, 6, 6. *nec.* vid. *silentium.*

Tager. 4, 1, 28.

talenta quotuplicia. 3, 13, 16. *talentorum* computantur. 5, 2, 11. 5, 6, 9. 8, 7, 11. 8, 11, 4.

Tanfana. 8, 14, 11.

Tapurei: Tapyri. Ind. Freinsh. Tapuri.

Tarentini. 5, 1, 22. equites. 4, 12, 4.

Targitai filii. 7, 8, 17.

Taricius Mircenius Persa. 8, 14, 46 *quo.*

Tarrias. 5, 2, 5.

Tasiaces. 4, 1, 28. satrapa Ægypti. 3, 11, 10. *Asiaces.*

Taurus mons. 5, 4, 5. *hoc.* cum Caucaso confunditur. 7, 3, 19.

Taxiles: huius nominis origo. 8, 12, 14. *Taxilis* filius. 8, 12, 4. cum Poro dissidium. 8, 12, 13.

τάξις, ἐν τάξει ἴσος quid. 5, 13, 10.

τεχνῖται. Ind. Freinsh. artifices.

telum solutus sibi extrahi patitur Alexander. 9, 5, 28. *teli* ictus & iactus differunt. 3, 11, 1. 4, 2, 23. *extra.* 4, 3, 8. *tela* quam alte adigi posse Macedones credebant. 4, 6, 18. dense iacta. 3, 11, 4. & 5. *telorum* vim quomodo arcebant. 4, 2, 23. *caria.*

temeritas in bello nunquam impunita abit. 3, 13, 4.

temperies corporis Alexandri. 10, 10, 12.

tempestas quæ prælio interfuit. 8, 11, 2. *terræ.* cum multitudine comparatur. 10, 7, 11. *tempestatem* beluæ marinæ præsagiunt. 4, 4, 3.

templum Alexandri. 4, 7, 30. 8, 7, 13. Beli. 5, 1, 24. *regia. templa* dirura non odio dei, sed gentis. 3, 3, 16. *alterum.* Græcorum, num Xerxes incenderit. 3, 10, 8. *templa. templorum* aræ. 10, 9, 21. *templis* qui pepercerant, qui non. 4, 4, 13, *in.*

tempus cur dicatur edax. 5, 1, 34. *temporis* habenda ratio. 3, 5, 13. *temporum* enallage authoribus vsitata. 5, 11, 9. 6, 7, 3. 9, 2, 26.

Tendeba. Ind. Freinsh. lit. A.

tenebræ augent formidinem. 4, 13, 4. *tenebras* obducit tempestas terræ. 4, 3, 16. *cum.*

Tenedus. Ind. Freinsh. lit. A.

Tenis quid. *Ind. Freinsh.* lit. A.

Teridates. Ind. Freinsh. Tyridates.

terminî regionum amnes. 7, 6, 12.

Termissus. Ind. Freinsh. Telmissenses.

terra & solum differunt. *Ind. Freinsh.* solum. & hostium, & propria, num sit vastanda. 3, 4, 3. *Memnon.* 4, 14, 2. *quod. terram* video. 4, 7, 11. sanctam, quam Godefridus dux occupauerat, cur Christiani coacti relinquere. 3, 1, 1. *ad conducendum. terrarum* finem qui sibi imaginati. 9, 9, 4.

terramotus vnde, & quæ loca illi obnoxia. 4, 4, 20. qui hostes submouit. 8, 11, 2. *terræ.*

terrent inusitata & vana. 4, 13, 5. 9, 1, 16. *territi* character. 8, 4, 4.

testamento regna translata. 10, 5, 4.

Thaleuta. 6, 5, 25.

Θαμοῦ. Ind. Freinsh. Hammon.

Thapsacus. 3, 7, 1. 10, 1, 19.

Thara. 5, 13, 6.

θαῤῥεῖν quid. *Ind. Freinsh.* animus.

θεῖον quid. 6, 9, 17.

Theodori celeritas. 5, 5, 3.

Thessisce quid. 7, 1, 9.

thesauri tumulis illati. 10, 1, 31.

Thessalonice vnde sic dicta. 9, 3, 23. quid Constanti Imperatori significarit. 4, 2, 13.

Thessali à Lapithis pro centauris creditî. 3, 2, 16. *Thessalî.*

Thmei. Ind. Freinsh. Hammon.

Θυμοῖς quid. 4, 8, 12.

Thimbra quid. *Ind. Freinsh.* Thymbra.

Thimbra. 10, 2, 3.

Thimocles. 3, 3, 1. *Thymedes.*

Thraces num rei equestri studuerint. 8, 14, 28.

thræsonum natura. 7, 4, 13.

thronus Cyri. 6, 3, 12. Alexandri aureus. 10, 4, 17.

Thyræi. 8, 10, 7.

θωράκιον quid. *Ind. Freinsh.* lorica.

tibiæ non est in India. 8, 11, 20. à quo inuenta. 3, 1, 1. *Celænas.* Marsyæ dedicata. *ib. tibias auertatur* Minerua. *ib.* Alcibiades. *ibid. tibicines* semper Alexandrum secuti in exercitu. 9, 10, 26.

Tigranocerta. Ind. Freinsh. lit. A.

Tigris amnis. 6, 4, 4. & Euphrates num vno nascantur fonte. 5, 1, 15. num Mediam adtingant. 5, 1, 14. eorum interuallum. 5, 1, 15.

Timanes. 6, 4, 4.

timor etiam animos fortissimorum, cum prælium inibant, inuadebat. 3, 8, 20. *timoris* in bello simulatio. 5, 3, 17. species etiam vitanda. 3, 8, 7. *si. timorem* parit maiestas. 10, 8, 3. *timiditatis* caussa viri nominibus mulierum vocati. 8, 1, 37. *timidi* in prœlio non facile cadunt. 3, 11, 10. *sed. timidissimus* quisque cadit. 4, 14, 25. *timidissimum* facit conscientia mala. 3, 6, 10.

Timochaim regnum. 4, 9, 10.

Tiridn spado. 4, 10, 25.

Tissaphernes quomodo facinus suum excusauerit. 6, 4, 10.

Thyestes. 9, 8, 9.

tolutarius: Τόλτιον quid. 4, 1, 10. *Celer.*

tondebant quinam equos & mulos in luxu. 10, 4, 12. *alia.*

Τόπιος. Ind. Freinsh. Tapuri.

tormenta quos cogere non potuerunt, vt ederent sceleris socios. 6, 10, 10. per *tormenta* an Persæ de reis quæstionem habuerint. 4, 10, 32. inter *tormenta* rei clamant. 6, 11, 16. ex *tormentis* mire liberati. 9, 7, 8. *tormentorum* instrumenta cur reis ob oculos ponantur. 6, 11, 13. variorum ab hominibus excogitatorum species. 6, 11, 16. *torquendus* an sit, qui confitetur facta. 6, 11, 13. qui ante mortem torti. 8, 8, 20.

tormenta hodierna, intra quæ pedes feriant. 5, 11, 1. *tormentorum* subsidia. 7, 9, 7.

toxici vocabulum vnde ortum. 9, 8, 20.

Tragonor. 5, 13, 8.

transfugæ insidias detegentes. 4, 13, 36. plerumque cum magna mercede fallunt. 3, 13, 6. *quo & gratiorem. transfugas* belli iure persequi licet. 8, 7, 12.

translationes gentium. 7, 5, 28. *iussu.*

tribulorum in defensione vsus. 4, 13, 36.

triclinia. 8, 5, 22.

Trieteridæ. 9, 10, 24.

tristitiæ nota. 6, 9, 2. succubuit Alexander. 10, 4, 11. *tristium* descriptio. 3, 11, 22. *tristia* cur premenda. 3, 3, 7.

triticum ad quot annos reseruatum in siris. 7, 4, 24.

Tritonis Hammonis pater. 4, 7, 5. *Hammonis.*

triumphus ante victoriam. 4, 4, 5. *triumphi* instrumenta. 4, 1, 1. *triumphantibus* Romæ quid olim à tergo ingerebatur. 4, 1, 22. *case. triumphabundi* curribus vehebantur. 5, 1, 23.

Trometus quis. *Ind. Freinsh. Xerxes.*
trophæum Alexandri. 3, 8, 27. *trophæa* an Macedones posuerint. 3, 12, 27. *tribus.* 7, 7, 14. membris maribus insignia. 8, 1, 37.
tueri parta difficilius quam quærere. 4, 11, 9.
tumulis inferebantur thesauri. 10, 1, 31.
Turcæ qui. 5, 1, 22. non vinosi. 8, 9, 30. in honorem Imp. circumcisi, sibi mortem consciscentes. 3, 6, 17. *ergà.*
turres ob terram non solidam subsidentes. 4, 6, 9. *desidente.* qua materia illi ai solebant. 4, 6, 11. *bitumine.*
Tyrreni qui. *Ind. Freinsh.* Mosyni.
tutores quibus dantur. 10, 6, 9. quam habeant potestatem. 8, 8, 3.
tutum nil rebus in humanis. 6, 7, 1.
tympanis qui usi. 8, 11, 20. *tympanorum* pulsu mitigantur elephanti. 8, 14, 10.
Tyndareus Veneris Morphus simulachro cur compedes iniecit. 4, 3, 22. *deinuxere.*
Tyndis. 8, 2, 19.
Typhonis fabula. 7, 8, 12. *altera.*
tyranni elegans excusatio. 8, 8, 1.
Tyrinæ vbi. 10, 1, 14.
Tyrus quando & à quo condita, & vnde nomen. 4, 4, 15. an incensa. 4, 4, 13. *igneme,* terræmotibus obnoxia. 4, 4, 20. insulis facta, *ib.* quot portus habebat. 4, 4, 6. præcelluit opificum gloria. 4, 2, 12. quomodo ab Alexandro capta. 4, 4, 12. qua parte contineati commissa. 4, 2, 7. quamdiu occupata. 4, 4, 12. à quibus continens facta. 4, 2, 5. *in.* 4, 2, 16. quando ab Alexandro occupata. 4, 3, 22. *Syracusis. Tyri* obsidio cum alia obsidione comparata. 4, 2, 1. obsidio, à quo prædicta. *ib.* excidium, quæ omina præcesserunt. 4, 2, 13. murus præceps in salum. 4, 2, 9. *præceps,* vrbis situs. 4, 2, 7. captæ descriptio. 4, 4, 12. coloniæ. 4, 4, 20. ad *Tyrum* cur peregrinorum naues summo cum periculo accedant. 4, 2, 7. *Tyrii* cur Alexandrum in vrbem noluerunt recipere. 4, 2, 4. cur credere poterant Alexandrum non hæsurum ad vrbis suæ obsidionem. 4, 2, 5. *aut.* quales suos deos esse statuerunt. 4, 3, 22. *deuinxere.* cur colonias miserunt. 4, 4, 20. cur ab Alexandro crucifixi. 4, 4, 17. Herculis simulachrum non habebant in sua vrbe. 4, 3, 22. *æreq.* qualem Apollinem coluerunt. 4, 3, 21. *Apollinis.* quomodo sub Romanis vixerunt. 4, 4, 21. *Tyriorum* adfectus in Carthaginenses vnde. 4, 2, 10. *parentum.* nauis. 4, 3, 2. anniuersarium sacrum. 4, 2, 10. fiduciam legati Carthaginensium accendunt. *ibid.* res qui scripserunt. 4, 4, 19. *mare. Tyrius* Carthaginensium legati auxilia negant. 4, 3, 19. *Tyria maria* quid. 4, 4, 19. *mare.*
Tyrus Antenoris vxor. 4, 4, 15. Phœnicis filius. *ibid.*

V.

Vadimonis lacus. 6, 4, 4.
vagabundi victores vincuntur. 4, 1, 31. & 32.
valetudinarii erant Cauni. 3, 7, 4. *Caunios.*
valles fertiles rigidos inter montes. 8, 9, 11.
vallus quid. 8, 11, 8.
vani dicebantur vulgo Magi. 7, 4, 8.
vatellus. 9, 1, 13.
vastanda an sit terra, vel propria, vel hostium. 3, 4, 3. *Memnon.* 4, 14, 2. *quod.*
vates Alexandri. 9, 4, 28. *vatibus* num Alexander crediderit. 9, 4, 29. *vaticinia* feminis ne, an viris tribuenda. 8, 6, 16. *vaticinate* quænam feminæ. 8, 6, 16.
übersehen. 6, 8, 5.
è *veligalibus* in Ægypto reditus. 4, 8, 6. *frequentiam.*
velites. 7, 7, 32.
velocitas dromedariorum. 7, 2, 18. peditum equiti mixtorum. 7, 7, 32.
vela Alexandrinæ classis versicoloria. 9, 8, 5.
venatio: de hac varia. 8, 1, 13. *venari* quomodo ex more Macedonum regi licitum. 8, 1, 18.
venenum an Alexandro datum. 10, 10, 12. & 14. à quo sit Alexandro datum. 10, 10, 14. quod Alexandro fuit lethale, vbi nascatur. 10, 10, 16. potioni supermissum. 10, 4, 18. *veneni* remedium. 9, 1, 12. 9, 8, 26. *venena* puella quædam nutrita. 6, 6, 8.
Venetorum liberalitas in liberos eorum qui patriæ vtilem præstiterunt operam. 10, 4, 8.
veniam malitia nacta, res est ingrata. 6, 8, 5.
venire qui iussi, se armatos esse venturos responderunt. 8, 13, 2.
ventriculus quando suo officio fungi non potest. 5, 6, 11.
de *ventis* varia. 4, 2, 7.
Venus & Sol idem. *Ind. Freinsh.* Mithren. ad *venerem* qui, & quare proclines non erant. 6, 5, 32. *Veneris Morphus* simulacrum apud Laced. 4, 3, 22. *deuinxere.*
verè & imperii reuirescentis comparatio. 10, 9, 3.
veredi qui. 7, 8, 8.
veritatem principes non libenter audiunt. 3, 2, 11. an semper exprimat tormentorum cruciatus. 6, 11, 21.
versus Alexandri throno, & regis Roberti gladio inscripti. 10, 4, 17.
Vespasiani modestia. 4, 1, 22. *cæsa.*
Vestalis Romanorum similis igni æterno Persarum. 3, 3, 9. *æternum.*
vestis: huius vocis vsus. 5, 1, 10. 9, 10, 25. medica & persica an distinguantur. 6, 6, 4. *vestis* albæ vsus. 4, 13, 15. *vestis* quali Darius indutus erat, priusquam rex salutaretur. 3, 3, 3. *in eodem.* fuit, qui sui similes exornarunt, eoque dolo suæ saluti consuluerunt. 8, 13, 21. *vestes* qui & quando mutarunt. 7, 2, 17. pretiosissimas induti, qui vel in prælium, vel in mortem ibant. 5, 9, 1. *vestibus* quis Indi vtantur. 8, 9, 21. *corporis.* à domesticis confectis qui usi. 5, 2, 20. *vestimentorum* mutatio vertitur in omen. 3, 3, 6. *ad eos.* persicorum luxus. 3, 13, 7. *auro.* error. 3, 12, 5. *vestitum* patrium qui mutarunt. 6, 6, 1. *vestitu* patrio qui, & quando non usi. 6, 6, 7. quonam Alexandri amici usi. *ibid.*
via arenarum mole obruræ. 7, 4, 27. floribus coronisque stratæ. 9, 10, 25. quibus personis, quib. rebus, quas ob causas sternebantur. 5, 1, 20. *floribus.*
vicedeatum in terris an Alexander sibi adtribuerit. 4, 11, 20.
victimæ humanæ. 4, 3, 23. *diis* & *Carth.*
victoriatus quid valeat. 5, 1, 44.
victor mores patrios ne muret. 6, 6, 4. *victori* cedunt bona victi. *ibid. victores* vagantes per agros vincuntur. 4, 1, 31. & 32. quomodo palmas gestarunt. 9, 2, 29. *in.* sibi inuicem damnum inferentes ob prædæ direptionem. 5, 6, 4. *victoria* ad ipsum quo tempore obtenta. 3, 11, 27. *hæc.* an semper sequatur iustam belli caussam. 4, 1, 13. *diis.* clara fit, parcendo adflictis. 4, 11, 17. furtiua, est ingloria. 4, 13, 9. polita est in duce vel capto, vel interfecto. 5, 13, 4. ex imbelli gente facilis. 8, 1, 37. *victoriæ* fiducia qui victi. 3, 11, 14. omina. 4, 13, 25. optimus augur. *ib. victoriarum* minimo victoris damno partarum exempla. 4, 16, 26. *victi* sunto contenti eo, quod victor relinquit. 4, 11, 21. callide fatentur cladem sua culpa accidisse. 4, 14, 18. *victorum* opes ad victores transeunt. 5, 2, 10. *victos* fortuna docet belli artem. 7, 7, 16. victoresque defessos, nouus adgreditur hostis. 10, 8, 16.
Victoriæ deæ apud Rom. alas percutit fulmen. 4, 3, 22. *deuinxere.* cur Atheniensis alas adimebant. *ibid.* cultus. 8, 11, 24. *Victoriam* deam coluit Alex. *ib.*
videlicet: huius vocis vsus. 9, 5, 21. *non.*
vigilantia Alexandri. 4, 15, 18. Maioriani. *ib. vigilia* Persarum. 4, 13, 10. *vigilum* ignes. 4, 13, 11.
Vinariensis principis naues. 4, 3, 2.
vinci posse, multum momenti rebus gerendis aufert. 4, 4, 2.
vinciri amore. 6, 7, 2.
vinculis aureis qui onerati. 5, 12, 20.
vinctum esse, plus est quam esse damnatum. 6, 9, 26.
vindicta cui adscripta. 5, 13, 16. *vindicta* genus aulicum. 6, 8, 4.
vinum vnde Scythæ acceperunt. 7, 8, 17. *vini* vsus num Indis largus. 8, 9, 30. ferax, regio Bactriana. 7, 8, 17. *vino* licentia verbo-

verborum imputari poſſ. 8, 2, 2. qui præter modum vtuntur. 7, 8, 17. 8, 9, 30. *vinolentia* an Alex. perierit. 10, 10, 14.

virorum nomina in muliebrem terminationem detorta. 8, 1, 37.

virtus poſt funera viuit. 8, 5, 11. *viciſſem.* cuilibet patet. 9, 2, 6. *virtutis* ſæpe minus eſt gloria beneficium quam fortunæ. 8, 10, 18. laus eximia. 10, 5, 27. vltimum opus. 8, 14, 37. *virtuti* ne plus debuerit Alexander, an fortunæ. 10, 5, 35. *virtutem* hoſtes mirantur. 8, 14, 46. *virtute* ne, an fortuna Alexander vicerit Darium. 4, 16, 27. *virtutes* magnorum virorum à poſteris ſunt prædicandæ. 4, 10, 23.

vires tuas hoſti monſtrato. 3, 8, 15. *vt.*

vita & ſpiritus differunt. *Ind. Freinsh.* ſpirare. mea in tua vita poſita. 3, 6, 10. *nunc.* & ſalus, an diſtinguantur. 6, 11, 39. non contemnenda rebus in anguſtis. 5, 9, 6. turpi, mors honeſta potior. 5, 8, 21. *vitæ* dies non ex annis, ſed ex bene factis numerandi. 9, 6, 19. humanæ breuitas. 10, 5, 6. *vitam* longam qui poſthabuerunt gloriæ magnæ. 9, 6, 19. viuit princeps miſeram, ſi de ſuorum fide dubitat. 5, 11, 11. *ſero.* qui contemnendo conſeruarunt. 8, 14, 44.

vini qui in terram defoſſi. 10, 5, 23. qui combuſti. 4, 8, 9. qui imperium vel amiſerunt, vel amittere noluerunt. 5, 8, 13.

vlna quid valeat. 4, 2, 9. *præaltum.* 4, 3, 13. *arietum.*

vltio Alex. iniuſta. 7, 5, 35. *vltores dii.* 5, 13, 16.

vmbra nulla vbi iaciatur ſolſtitii die medio. 9, 1, 35.

Vngari quomodo recondant vinum & frumenta. 7, 4, 24.

vngebant quinam vel corpus vel pedes. 8, 9, 27. de vngendi ritu varia. 8, 9, 27. 9, 7, 20.

vnum cum gignendi caſu. 3, 3, 11. *earum.*

Volga an Tanais. *Ind. Freinsh.* Tanais.

Volgofoceria. Ind. Freinsh. lit. A.

voluntas coacta non placet. 4, 1, 16. *qui. voluntate* tua fit, quod fieri iubes. 8, 6, 5. *verberibus.*

Vrochuba qualis locus. 10, 1, 14.

vox deficit ſcelerum qui ſibi conſcii. 6, 11, 37. *vocis* temerariæ venia, qua ratione impetranda. 7, 1, 21. *vocem* ſupprimit metus. 7, 7, 26. *voces* minima intercapedine ſæpe ſcriptores eaſdem repetunt. 4, 2, 8. *iammi.*

Vrania ſacra. 4, 2, 10. *anniuerſarium.*

vrbs. in *vrbem* liberam cur armati amici non recipiendi. 4, 2, 4. *vrbes* ab Alexandro conditæ. 8, 4, 20. 9, 10, 2. & 7. ex ſuo ſolo alimenta præbentes. 5, 1, 27. *alimenta.* nouas quomodo conditores incolis repleuerint. 4, 8, 5. *commig.* 7, 3, 23. à victoriæ adpellatione ſua nomina trahentes. 9, 3, 23. hoſtium deſertas qui caute intrarunt. 3, 13, 4. quot Alexander ex ſuo nomine condidit. 4, 8, 1. *vrbem.* quæ captiuis repletæ. 7, 6, 26. quot ab Alexandro in Sogdiana & Bactriana conditæ. 7, 10, 15. *vrbium* nomina pluratiue in *a* deſinentia. 8, 10, 22. nouarum muros qua materia deſignarunt Macedones, & alii. 4, 8, 6. *vt.* ab *vrbibus* nomina regibus data. 8, 12, 14.

vrgere & vrere permutata. *Ind. Freinsh.* vrere.

Viberus Pendagro dux fortis. 3, 6, 3.

vtilia ſunt honeſta ſola. 5, 1, 8. *non.* honeſtis ſunt miſcenda. *ib. vtilitatis* nonnunquam maior ratio habenda quam dignitatis. *ibid.*

vtrimque: huius vocis vſus. 6, 10, 3.

vulgi fauor principi quærendus & quomodo. 3, 6, 19. *vulgo* læta omina ſunt indicanda. 3, 3, 7.

vultus coegit Alexandrum, vt ſe fateatur hominem. 8, 10, 29. *vulnera* quot Porus in prælio cum Alexandro accepit. 8, 14, 32. *vulnerari* an gentilium dii potuerint. 4, 7, 27.

vxores Alexandri. 10, 3, 12. quæ, maritis defunctis, viuæ in rogum eorum inſiliant. 8, 9, 37. militum bello cæſorum qui pecunia conſolatus. 10, 4, 8. Artabazi & Mentoris. 3, 13, 12. *coniunx.* quarum gentium in bellum ibant cum viris. 3, 8, 12. quot Perſarum regibus licitum ducere. 3, 3, 22.

W.

WAal vnde. *Ind. Freinsh.* lit. L.

Wallenſes qui. 5, 1, 22.

Willegiſi modeſtia. 4, 1, 22. *caue.*

Winfeldt. 9, 3, 23.

Wollen vnde. *Ind. Freinsh.* lit. L.

X.

Xanthica quid. 10, 9, 12.

Xenocrates an Carthaginenſis. *Ind. Freinsh.* Telmiſſenſes.

Xenophon medicus dat Claudio venenum. 3, 6, 4. *eſſe.*

Xerſes. Ind. Freinsh. Xerxes.

Xerxes an à Judæis veram religionem edoctus. 3, 10, 8. *templa.* montem Atho perfodit. 5, 7, 8. *perfoſſq.* togatus dictus fuit Lucullus. 5, 8, 1. *aſtina.* alias dicitur Axuerſes. 6, 4, 25. in naui periclitans ſeruatur. 3, 6, 17. *erga.* an, & cur Græcorum templa incenderit. 3, 10, 8. *templa.* cur, & quando Beli templum deſtruxit. 3, 3, 16. *alterum. Xerxis* ſtultitia in petendo à ſuis conſilio. 3, 8, 6. exercitus, ſi flumina exſiccaſſe dicitur, quomodo intelligendum. 3, 10, 8. *aquam. Xerxis*, & Darii, & Antiochi regis Syriæ quæſtiones affines. 3, 2, 10.

Xylanopolis. 9, 10, 2.

ξυμμαχοι opp. ἰδιῶται. 6, 9, 21.

Y.

Υπερδῶν. 6, 8, 5.

Z.

Zadracata vrbs. 6, 5, 22.

Zagataia. Ind. Freinsh. Sogdiana.

Zama quid. *Ind. Freinsh.* ſatrapa.

Zarangæ. 8, 13, 3.

Zariaſpa. 8, 3, 5. *Zariaſpæ.* 7, 3, 1.

Zafrades. 8, 2, 19.

Zendracaria vrbs. 6, 5, 22.

Zeugmæ vnde nobile. 3, 7, 1.

Zibetes: Ziobetis. 6, 4, 4.

Zuleman. 3, 8, 5.

INDEX AVCTORVM

quorum loca adprobantur, vel reiiciuntur; explicantur, vel emendantur: & in quibus alia quædam notanda.

A.

Acidalius prior ſcripſit Radero. 6, 10, 30. refutatur. 4, 9, 23. *audaciæ.* 5, 5, 7. 5, 12, 11. 6, 2, 13. 6, 10, 30. 8, 6, 5. *verberibus.* 10, 1, 41. *Ind. Freinsh.* reuertere. *Acidalii* coniectura reiicitur. 3, 10, 3. 6, 11, 38. *omnes.* correctio recipitur. 4, 3, 25. *empoiq.* mutandi promptitudo notatur. 5, 11, v. 4, 8. & 11. *milites.*

Ælianus emendatur. 3, 11, 27. *hæc.* 8, 9, 16. *Ind. Freinsh.* Demaratus. Athenodorus. examinatur. 3, 8, 23. locum quemdam *Æliani* non reperit Freinsh. 4, 13, 33. *eſt Heſychius* v. Ἀρτεμιτιφίοις.

Æmilius Probus num Lyſimachi vitam ſcripſerit. 8, 1, 17.

Æneas Siluius corrigitur. 3, 8, 28. refutatur. 4, 8, 2. *præſſent.* 7, 4, 25. imitatur Tacitum. 5, 6, 4. 7, 6, 26. an quendam Curtii locum bene imitatus fuerit. 3, 2, 13. *ad natum.*

Æſchylus emendatur. 3, 4, 3. *Ariſanes.*

Agatharchides examinatur. 8, 14, 13.

Agricola refutatur. 10, 1, 11. ſcripſit de precio veterum monetarum. 10, 4, 13. emendatur. 6, 4, 4.

Alciatus commendatur. 8, 12, 18. eius ſcholiaſtes qui. *ibid.*

Alexandrus laudatur. 3, 3, 16. *auream.*

Alex. Benedictus imitatur Curtium. 4, 13, 11. 5, 6, 4. *Ind. Freinsh.* ornamentum.

Alex. ab Alex. examinatur. 7, 1, 29. *iuranimus.*

Alexandri Genial. commentator notatur 3, 2, 8.
Alsisiod. refutatur. 3, 3, 9. *aerarium.*
Amirato addenda. 3, 7, 9.
Ammianus cum Curtio confertur. 6, 7, 1.
Ampelius emendatur. 10, 10, 1. *Eumenes.*
Angelus Politianus. 4, 12, 14. *pauor.*
Anonymi. 3, 3, 19. *hoc.* 3, 10, 8. *aquam.* 3, 13, 12. *coniunx.* 4, 1, 19. *longa.* 4, 4, 19. *alitionis.* 4, 8, 5. *Cleomenes.* 4, 9, 23. *audacia.* 4, 10, 6. *lunam.* 4, 11, 17. & 20. 4, 12, 8. & 11. 4, 14, 15. 4, 15, 28. 5, 1, 29. *reperium.* 5, 1, 35. *coniuges.* 5, 4, 11. 5, 8, 6. 5, 11, 1. 5, 13, 8. 6, 6, 26. 7, 1, 30. 7, 7, 1. 8, 2, 2. 8, 5, 8. 8, 6, 26. 8, 13, 1. *aditioni.* 9, 4, 4. *Ind. Freinshem.* armentum, Thebæ.
Antonius Diogenes qualis scriptor. 4, 4, 13. *ignemque.*
Apollodorus explicatur. *Ind. Freinshem.* numerare.
Appianus explicatur. 6, 4, 19. 6, 8, 5.
Apuleius explicatur. 3, 3, 19. *hoc.* corrigitur. *Ind. Freinsh.* clementer.
Aristoteles emendatur. 4, 8, 5. *Cleomenis.*
Aristotelis libellus de mundo, an sit Aristotelis. 4, 12, 14. *orbi.*
Arnisæa addenda. 3, 10, 8. *aquam.*
Arnobius emendatur. *Ind. Freinsh.* honerare.
Arrianus qualis scriptor, 3, 12, 15. *præmittit.* 6, 6, 4. 8, 4, 21. 9, 4, 15. ex quibus authoribus sua desumpserit. 8, 12, 4. 9, 10, 2. diligentior Curtio. 3, 13, 15. *Lacedæmonii.* 4, 1, 4. *Parmenionem.* 5, 8, 3. melius narrat prælia quam Curtius. 3, 11, 2. 3, 9, 4. *dexterum.* explicat Curtii lectionem. 4, 9, 2. Curtii libro decimo intelligendo plura confert. 10, 1, 17. *maritima.* dissentit a Curtio. 3, 6, 9. *tum.* 3, 7, 6. 3, 8, 12. 3, 9, 4. *ipsum.* 4, 1, 7. 4, 8, 12. *omnes.* 4, 13, 4. 5, 3, 15. 5, 13, 2. 6, 5, 30. 7, 2, 1. 7, 3, 4. *qui.* 7, 7, 31. 7, 11, 28. 8, 1, 5. 9, 1, 18. 9, 5, 5. 9, 10, 20. contra Curtium probatur. 3, 4, 1. *castra.* cum Curtio conciliatur. 3, 4, 5. 4, 1, 35. emendatur. 3, 4, 3. *Arsames.* 4, 1, 28. 4, 8, 5. *Cleomenes.* 4, 9, 7. 4, 13, 28. *Philagus.* 5, 4, 14. 6, 4, 25. 8, 3, 17. *Ind. Freinsh.* Priapenorum. Simmias. amicitia. Spithridates. explicatur. 8, 10, 12. 9, 4, 4. 9, 9, 20. *Ind. Freinsh.* Amyntas. Arbupales. ora. examinatur. 8, 14, 46. *sed.* refutatur. 4, 1, 13. *diis.* 5, 1, 24. *regia.* 7, 10, 13. 7, 11, 28. *Ind. Freinsh.* Mithrobarzanes.
Arriani interpres notatur. 3, 11, 27. *hæc.* interpres laudatur. 5, 13, 10. versio corrigitur. 4, 3, 11. *Cleander.* 6, 5, 24. 6, 6, 7. 7, 1, 5. 9, 8, 16. *Ind. Freinshem.* communicare. crates. locus quidam distinguitur. 10, 2, 10. locus Curtio non dissimilis. 3, 7, 11. libri de rebus post Alexandrum gestis, 3, 6, 3. patria. 4, 3, 22. *vrbem.*
Athenæus explicatur. 3, 3, 14. 9, 7, 15. *Athenæi* lacuna quædam expletur. 6, 2, 15.
Auentinus refutatur. 4, 12, 6. & 14. *pauor. Ind. Freinsh.* Xerxes. Curtium imitatur. 4, 3, 18.
Augustinus explicatur. 8, 9, 21. *lapilli.* quodam in loco quem authorem respexerit. 6, 5, 4. notatur. 4, 4, 13. *in.* emendatur. *Ind. Freinsh.* glossis. dictandi. lit. D. an author quæst. in vtrumque testam. 8, 9, 21. *lapilli.*

B.

Baldus Bartol. animam in inferno cur cruciari autumabat. 6, 8, 10.
Barclaius imitatur Curtium. 5, 11, 11. *fero.* 5, 10, 9. 8, 13, 2. *Ind. Freinsh.* nisi, locus quidam in versione Germanica notatur. 5, 10, 9.
Barthii explicatio loci Curtiani corrigitur. 4, 6, 29. *ira.*
Beati Rhenani editio Curtii, Argentorati edita, corrigitur. 4, 12, 6.
Berneggerus. Ind. Freinsh. Euergetæ.
Bertii correctio non probatur. 4, 4, 9. in *Bibliis* locus explic. *Ind. Freinsh.* numerare. emend. *ibid.* India.
Bizarus refutatur. *Ind. Freinsh.* Thebæ.
Bongarsii lectio reiicitur. 3, 2, 1. *pluribus.*
Bourdelotio ad Petronii satyricon addenda. 3, 6, 9. *lenaso.*
Boxhornii coniectura in Iustinum firmatur. 8, 7, 12.

Bracellus imitatur Curtium. 5, 11, 10. qualis scriptor. *Ind. Freinsh.* consilium.
Brissonius confirmatur. 3, 3, 15. *doryphori.* refutatur. 5, 1, 26. *singulis.* 8, 9, 21. *Lapilli.* emendatur. 3, 3, 24. *regiæ.* 6, 4, 14. augetur. 3, 3, 17. *purpureæ.* 3, 10, 8. *aquam.* 5, 1, 20. *thure.* 5, 8, 1. *assiua.* 6, 4, 14. quid de regio Persarum principatu scripserit. 3, 3, 11. *albentes.* 3, 3, 17. *cultus. Brissonij* encomium. 3, 3, 11. *albentes. Brissonio* omissa. 3, 8, 9. *seruato.*
Budæus corrigitur. 5, 6, 9.
Bulengerus male refutat Gregoram. 10, 4, 14.
Bzouius fallitur. 7, 10, 14.

C.

Cæsar explicatur. 7, 1, 4. emendatur. 4, 5, 18. 4, 10, 10. Alexandri æmulus. 3, 12, 6. 7, 7, 28. *Cæsaris* factum cum Alexandri facto comparatur. 7, 2, 37. infinitæ molitiones. 10, 1, 17. *animo.*
Callisthenes corrigitur. 3, 8, 28. refutatur. 3, 8, 27. à Polybio imperitiæ incusatur. 3, 9, 2.
Camertis error corrigitur. 3, 8, 13.
Cannherius medicos defendit. 3, 6, 4. *esse.*
Capellus refutatur. *Ind. Freinsh.* Lampsacenus.
Capitolinus emendatur. 5, 13, 8. explicatur. 8, 12, 14.
Casaubonus ad Athenæum. 3, 3, 14. refutatur. 7, 10, 2. firmatur. 8, 9, 27.
Causinus orationum Curtianarum œconomiam proponit. 5, 9, 3. 6, 3, 1. 7, 8, 12. *si.* 7, 11, 8. 9, 2, 12. 9, 3, 5.
Cedrenus dissentit ab Hecatæo Abderita. 4, 6, 31. corrigitur. 4, 8, 2. *locum.* 4, 16, 26. *sub fin.* reprehensus. 10, 1, 17. *cursum.*
Cleares apud Plutarchum refut. 3, 11, 10. *Alexandri.*
Chrysostomus emendatur. 4, 7, 30.
Cicero emendatur. *Ind. Freinsh.* habere. fideles, dictandi. declinare, prodere. *Ciceronis* castra ad Issum. 3, 7, 8. angustiæ, quæ. 3, 8, 18. *in fine.*
Claudianus imitatur Curtium. 4, 13, 9.
Clearchus Solensis quando vixit. 3, 13, 12. *coniunx.*
Clusius. 9, 1, 10.
Cominæus. 4, 15, 24.
Cornerus. 3, 2, 16. *inuicta.*
Cranzius emendatur. *Ind. Freinshem.* noscere.
Ctesias qualis auctor, 8, 6, 7. cum Plutarcho reconciliatur. *ibid.*
Cunæus de Rep. Hebræorum commendatur. 4, 14, 24. tacite Curtium reprehendit. 6, 5, 29. imitatur Curtium. 4, 10, 7. *melius. Ind. Freinsh.* melius.
Curtius emendatur. *Ind. Freinsh.* A. lit. ad. adgeri. adgreditur. adfidere. Æ. lit. ædes. Asander. capax. conligere. contacti. cratera. Dareus. dare. gerere. glossis. inferias. infinitiuus iubet. omittere. liberi. litera. manus. præcedens. rector. species. subire.
Cyrillus emendatur. 4, 7, 30.

D.

Danielis codex Curtii. 4, 2, 10. *parua.*
Dempsterus emendatur. 6, 6, 1. eius encomium. 5, 13, 24.
Dexippi fragmenta. 4, 2, 3. *genus.*
Dinarchus qualis scriptor. 3, 13, 4.
Dio emendatus. 4, 1, 30. 4, 13, 36. errat. 5, 1, 31. *ponsiler.* cum Curtio confertur. 3, 5, 1. *Ciliciæ. Dionis* loco diffiditur. 3, 7, 1. interpres doctissimus. 3, 11, 25. *inuocantes.*
Diodorus explicatur. 5, 1, 35. *coniugis. Ind. Freinsh.* Samothracum. emendatur. *Ind. Freinsh.* Spithridates. Rhœteum. Amyntas. Aristander. examinatur. 8, 7, 11. refutatur. 4, 1, 15. 6, 6, 7. errat. 9, 4, 13. conciliatur cum Curtio. 7, 1, 1. cum Curtio confertur. 10, 2, 10. dissentit à Curtio. 3, 10, 1. 4, 9, 17. 4, 15, 5. 6, 2, 10. *custodum.* 9, 4, 6. *Diodori* explanator corrigitur. 8, 7, 11. liber mutilus. 9, 3, 24. *Diodorum* sequitur Curtius. 9, 3, 24. 9, 4, 15. *inde* & *octauginta.* 9, 10, 8. 10, 9, 3.
Dresserus refutatur. 8, 1, 20.

E.

Erasmus defenditur. *Ind. Freinsh.* domesticus. notatur. *ibid.* imperare.

Eroſius examinatur. 8, 14, 11.
Euclidis commentator. 5, 1. 37.
Euripides explicatur. 8, 1, 28.
Euſtathius emendatur. *Ind. Freinshem.* India. cum Curtio conciliatur. 5, 1, 13. corrigendus. 8, 14, 45. *Euſtathii* opinio quædam non probatur. 4, 7, 25. *filium.*

F.

Fabri Semeſtr. 5, 5, 6. *auribuq.*
Floridus ref. *Ind. Freinsh.* Syrmus.
Florus emendatur. 4, 9, 25. *audacia.* 10, 7, 16. cum Curtio confertur. 7, 7, 14.
Forſtnerus. 4, 13, 8. 6, 3, 6. 6, 9, 12.
Freinshemius quid in notis Curtianis explicaturus. *N. ad Tit.* excuſat notulas quasdam pueriles Commentariis ſuis inſertas. 4, 12, 19. quænam in Commentariis ſuis de induſtria transmiſit ſilentio. 4, 2, 23. ex ſententiam in loco Flori mutat. 5, 1, 2. nil temere mutat in Curtio. 3, 1, 14. genus ſcripturæ excuſat. *I.* accedere. adfari. deſerit quandam correctionem. *I.* corium. *Freinshemii* variarum in Curtium lectionum libellus. 7, 11, 21.
Frontinus emendatur. 5, 6, 17. *pecorum.* refutatur. 5, 1, 17. illuſtrat Curtium. 3, 2, 14. *diſcurrere.*
Fullenius commendatur. 8, 9, 14.

G.

Galterus Curtium in carmen tranſtulit. 4, 11, 16. 8, 9, 5. emendatur. 9, 5, 13. *Galterum* Freinshemius nancifci non potuit. 9, 5, 13. de *Galtero* iudicium. 8, 14, 13. *formam.*
Gebhardus reiicitur. *Ind. Freinsh.* moderate.
Gifanius examinatur. 6, 2, 5. *contentur.*
Gilenius Appiani interpres notatur. 3, 9, 4. *Alexander.*
Glareanus refutatur. 4, 2, 15. *daſſem. contra.* 8, 9, 3. *quæ.* 8, 11, 7. *Ind. Freinshem.* Gordyæi. corrigitur. 4, 9, 8. *Arbela.* taxatur. 8, 9, 5. *Glareani* lectio reiicitur. 5, 1, 11. animaduerſio examinatur. 4, 1, 28. de Curtio iudicium. 8, 14, 15. *ipſe. Glareanum* refutat Raderus fruſtra. 9, 4, 17.
Goly Grammat. Lat. à quo aucta. *Ind. Freinsh.* 60.
Goropius laudatur. 7, 3, 22. 9, 1, 10.
Gratij verſus emendantur. 9, 1, 31.
Gronouii emendatio recipitur. 4, 2, 23. *rex.* 4, 6, 6. *nec.*
Gruterus augetur. 7, 1, 4. *Gruteri* opinio reiicitur. 8, 7, 15. notæ ad Tacitum ineditæ deſiderantur. 9, 10, 30. vetus inſcriptio emendatur. *Ind. Freinsh.* communicare.
Guido Binuicenſis refutatur. 10, 4, 17.

H.

Harduinus (forſan *Jul. Aurelius*) refutatur. 4, 7, 21.
Haythonis liber primum Italice conſcriptus. 6, 4, 19. & 25.
Hecataus Abderita diſſentit à Cedreno. 4, 6, 31.
Hegeſias refutatur. 4, 6, 28.
Heinſius. 3, 2, 11. *nequicquam.* 4, 3, 21. *Apollinis.* 8, 5, 8, *poſt.*
Hegeſippus emendatur. *Ind. Freinshem.* lit. B.
Herodianus cum Curtio confertur. 4, 1, 23.
Herodotus pater fabularum. 4, 7, 21. explicatur. 4, 14, 24. conciliatur cum Plinio. 5, 8, 1. *Ecbatana.*
Hervvarthus quis. 4, 7, 23. refutatur. 3, 1, 12. 4, 7, 24. *nauigio.*
Heſychius emendatur. 10, 9, 12.
Hieronymus emendatur. *Ind. Freinshem.* litera.
Himerii oratio apud Photium vnde nata. 10, 2, 6.
Hippolytus à Collibus refutatur. 3, 6, 19. *grauiora.*
Hirtius emendatur. 4, 11, 7. 5, 1, 40. 9, 1, 7.
Hiſtoria miſcella ex Oroſio exſcripta corrigitur. 3, 11, 27. *at.* de eius fide dubitatur. 4, 16, 26.
Homeri interpres Didymus. 10, 10, 16. verſus quidam cui tribuendus. 4, 7, 25. *huum*, carmina Narthecio imponit Alexander. 3, 11, 20. interpres Latinus corrigitur. 7, 6, 11.

Jacobus

I.

Jacobus de Vitriaco commendatur. 4, 10, 36.
Jornandes refutatur. 10, 5, 4. imitatur Lucanum. 4, 10, 3. *in.*
Joſephus reconciliatur. 4, 6, 31.
Jouius refutatur. 4, 9, 8. *nobilem.*
Iremici exegeſis Germ. *Ind. Freinshem.* ἱστοριοδίφου.
Iureius refutatur. *Ind. Freinshem.* linquit.
Juris inſtitut. explic. *Ind. Freinsh.* deficere.
Juſtiniani Nou. verſio corrigitur. 5, 5, 6. *pedibus.* Conſtitut. emend. *Ind. Freinsh.* eiicit.
Juſtinus poſterior Curtio. 4, 11, 16. refutatur. 3, 6, 13. 4, 4, 12. 10, 5, 5. explicatur. 3, 3, 11. *currum.* 7, 2, 27. emendatur. 3, 2, 1. 3, 11, 27. *caſa.* 7, 3, 1. *Agriaſpæ.* 8, 7, 12. 9, 10, 18. *Ind. Freinsh.* inſre. Pithon. cum Curtio confertur. 6, 1, 8. *vetera & libertate.* 10, 2, 10. examinatur. 4, 3, 22. *Syracuſas.* 4, 4, 17. 9, 3, 24. *Ind. Freinsh.* furum. *Juſtini* orationes quales. 3, 2, 11. interpres Hiſpanus corrigitur. 4, 11, 17.

L.

Lambinus refut. *Ind. Freinsh.* adeerſere. *Lampridius* emendatur. 4, 5, 22. *deuinxere.*
Lazius refutatur. 6, 9, 34.
Leonis Taffica emendata. 9, 8, 20.
Lipſius refutatur. 5, 1, 24. *Semiramis.* 5, 7, 2. *de die.* an bene in Polior. legat *vomices.* 4, 13, 36. emendatur. 4, 11, 9. fallitur. 8, 9, 5. notatur. 5, 2, 7. *perticam.* an ἀνδρογεώλειαν defendat. 5, 9, 6. *Lipſii* iudicium quoddam non adprobatur. 8, 7, 11. encomium. 4, 12, 9. Politicorum editio per Berneccerum adornata. 4, 12, 9. Poliorc. addenda. 4, 2, 23. *curia.*
Livius explicatur. 3, 9, 4. *Alexander.* 7, 4, 1. 8, 5, 6. *Macedonas.* emendatur. 4, 13, 35. 7, 7, 5. 8, 10, 25. 10, 6, 14. *Ind. Freinsh.* A. lit. adſeruari. cratera. forma. cum Curtio confertur. 3, 6, 20. 4, 3, 26. 4, 4, 21. 6, 1, 17. 8, 11, 8. interpretatur Polybium. 8, 11, 8. 9, 3, 14. 10, 9, 3. prior Curtio. 8, 1, 37. nimis fauet ſuis, & inde errat. 10, 4, 15. *Livii* opera omnia quinam, & quare conatus abolere. 4, 10, 7. orationes quales. 3, 2, 11.
Locanij opinio reiicitur. 5, 5, 4.
Longolius ref. *Ind. Freinsh.* pylæ.
Lucanus poſterior Curtio. 4, 4, 7. explicat Curtium. 4, 7, 17. de eo iudicium. 7, 5, 12. examinatur. *Ind. Freinsh.* Horitæ.
Lucianus explicatur. 8, 2, 1. emendatur. 4, 8, 3. *Memnonis. de Macrobiis* augetur. 6, 5, 3. verſio emendanda. 4, 7, 2. *caſtra.*
Lucretius refutatur. 4, 10, 7.
Lunderpius Sleidani continuator. 10, 8, 3.
Lycophronis locus explicatur. 4, 5, 11. *duodecim.*
Lycoſthenes pro Jul. Obſequente citatus. *Ind. Freinsh.* Curtius.

M.

Marcellinus emendatur. 3, 11, 12. *qua.* 3, 12, 16. 4, 15, 28. 5, 13, 8. 7, 7, 32. explicatur. 3, 2, 8. 8, 14, 26.
Marius Niger emendatur. 6, 4, 19.
Marſelaer notatur. 4, 11, 20.
Maximo Tyrio præfertur Curtii fides. 4, 7, 26.
Mela emend. *Ind. Freinsh.* Ida.
Merulæ editio Curtiana, qualis. 7, 1, 40. 8, 9, 5.
Meurſius. 3, 3, 13. *manicatasq.* 10, 9, 12.
Modius notatur. 3, 1, 21. *omnes.* 3, 3, 19. *hoc.* 3, 10, 8. *aquam.* 4, 3, 6. & 8. & 12. 7, 3, 5. *volentem.*

O.

pro Jul. *Obſequente* citatus Lycoſthenes. *Ind. Freinsh.* Curtius.
Ὀλυμπιόδωρος ἀναγραφὴ diſſentit in quadam re ab aliis. 4, 3, 13. *arietum pulſu.*
Oroſius emendatur. 8, 1, 41. 10, 4, 15. ex Juſtino exſcripſit. 3, 11, 27. *at.* explicatur. 4, 3, 22. *ad.*
Ortelius refutatur. 3, 4, 8. *Cydnus.* emendatur. 3, 8, 13. 4, 7, 30. 4, 8, 3. 5, 1, 16. 5, 2, 1.
Oſorius qualis ſcriptor. 8, 14, 12. *Ind. Freinsh.* domeſticus.

Otto Frisingensis emend. *Ind. Freinshem.* exercere.
Ouidius emendatur. 3, 3, 11. *allenter. Ind. Freinsh.* posse. explicatur. 8, 8, 21. *Ind. Freinsh.* orbis. *Ouidii* præfationes libb. de Trist. 3, 12, 14. *pro.* versus quidam. 3, 8, 22. in *Ouidium* qui notas scripserunt. 8, 8, 21.

P.

Pacatus. 3, 11, 17.
Palmerius audaciæ arguitur. 4, 1, 22. *æterno.*
Patricius Senensis refutatur. 3, 6, 19. *gratiora.* 3, 12, 17. 4, 9, 17. 4, 11, 14. & 20. 5, 1, 17. 8, 1, 14. *venabulum.*
ad *Petronij* satyricon notis Bourdelotii addenda. 3, 6, 9. *lenato.*
Philander ad Vitruuium. 10, 10, 16.
Philostratus refutatur. 3, 11, 7. *curru.* 8, 14, 2.
Phlegon quando scripsit. 6, 5, 4.
Photii fragmentum quoddam ad quem spectet. 5, 7, 8. *perfossiq.*
Pierij Hieroglyphicon explicatur. 4, 7, 1. *Ægyptii.*
Pindarus explicatur. 4, 7, 6. *steriles.*
Plato examinatur. *Ind. Freinsh.* Hammon.
Plautus examinatur. 3, 3, 13. *manicatasq.* 7, 2, 25. quomodo interdum loquatur. *Ind. Freinsh.* manus.
Plinius explicatur. 8, 9, 5. 9, 1, 4. emendatur. 3, 2, 16. *alterum.* 4, 7, 22. 4, 13, 35. 5, 9, 4. 6, 5, 5. 6, 8, 16. 7, 6, 25. 8, 9, 10. & 19. *vitiorum.* 8, 11, 2. 9, 2, 16. 9, 10, 7. *Ind. Freinshem.* Sangarius, conciliatur cum Herodoto. 5, 8, 1. *Ecbatana.* cum Suetonio. 4, 3, 23. *ad.* refutatur. 4, 2, 5. *in.*
Plutarchus Alexandri vitia excusat. 6, 6, 4. an ridendus, quod post cuentum Darii somnium explicauit. 3, 3, 3. *fulgorem.* emendatur. 5, 1, 16. 5, 7, 8. *perfossiq.* 6, 6, 2. 6, 8, 3. 7, 9, 13. 8, 1, 20. 9, 10, 3. 10, 4, 17. *Thessalum, Ind. Freinshem.* Erigyius. honerare, examinatur. 3, 6, 17. *velut.* 7, 6, 3. 9, 3, 19. reprehenditur. 3, 6, 17. *velut.* 3, 10, 8. *aquam.* 4, 1, 15. & 19. *Abdominus.* 6, 5, 23. explicatur. 4, 3, 22. *acuiuxere.* 4, 7, 25. *hunc.* 4, 8, 12. 5, 1, 16. 7, 5, 12. 7, 5, 28. *Didymeon.* dissentit à Curtio. 3, 6, 9. *tum.* 8, 1, 14. *à femet.* 9, 5, 5. 10, 2, 24. ab Athenæo. 10, 2, 16. conciliatur cum Curtio. 6, 11, 16. cum Ctesia. 8, 6, 7. vertitur in Latinam linguam. 9, 1, 31. *Plutarchi* interpretatio corrigitur. 10, 5, 6. opus de discrimine adulat. & amici commendatur. 8, 5, 6. *adulatio.* 8, 5, 7 *honestarum.* in Plutarchum animaduersiones scripsit Rualdus. 3, 10, 8. *aquam. in fine.*
Politianus imitatur Curtium. 7, 8, 24.
Polyænus emendatur. 3, 13, 9. dissentit à Curtio. 4, 3, 1. *Polyæni* interpretatio corrigitur. 4, 4, 12. 4, 15, 1. 9, 1, 22. *Ind. Freinshem.* ducunt. Hipparchus.
Polybius refutat Callisthenem. 3, 8, 27. *Polybij* interpres eruditissimus. 3, 8, 28. *Polybium* interpretatur Liuius. 8, 11, 8. 9, 3, 24. 10, 9, 3.
Pompæ notæ emendantur. 5, 8, 13. lectio non probatur. 10, 2, 30. *armatorum.*
Porphyrius apud Eusebium emendatur. 10, 6, 11.
Propertius explicatur. 7, 4, 8. *vanissimi.*
Ptolemæus emendatur. 7, 5, 1. *Agriaspæ.* 7, 6, 16. *Ind. Freinshem.* Scenitæ. Tapuri.
Pucanus imitatur Curtium. 6, 6, 33.

R.

Raderus refutatur. 3, 1, 19. *Amphoterum.* 3, 2, 8. & 13. *ad numum.* 3, 6, 10. *nunc.* 4, 5, 16. 4, 6, 8. 4, 7, 18. *Scenitas.* 5, 2, 6. 6, 2, 13. & 15. 6, 4, 11. & 19. 6, 10, 24. 6, 11, 26. 7, 2, 10. 8, 5, 4. 9, 5, 25. 9, 7, 4. 9, 8, 18. 10, 1, 43. 10, 5, 28. *Ind. Freinsh.* dolabra. fabula. emendatur. 4, 9, 23. *audaciæ.* 5, 2, 9. & 11. 5, 5, 19. 9, 10, 7. 10, 2, 10. frustra refutat Glareanum. 8, 14, 15. *ipse.* 9, 4, 17. confundit nonnulla. 8, 9, 5. explicatur. 4, 7, 1. *Ægyptii.* sequitur Acidalium. 10, 7, 10. & 12. Turnebum corrigit. 3, 4, 10. *Iyrmessi.* erroris conuincitur. 10, 1, 20. *Raderi* computatio corrigitur. 5, 6, 9. nota emendatur. 5, 1, 13. conciliatio Arriani cum Curtio non probatur. 3, 11, 2. reconciliatio quædam Curtiana reiicitur. 5, 6, 17. interpretamentum quoddam reiicitur. 6, 8, 25. explicatio quædam in dubio relinquitur. 6, 5, 22. editio mendosa. 4, 3, 16. *cum.* de Radero iudicium. 6, 10, 24.
Reinecc. 3, 1, 12. 4, 4, 19. *mare.*
Rualdus refutat Plutarchum. 3, 10, 8. *aquam.*
Rubenius refutatur. 9, 8, 10.
Rumplerus Iesaias. 3, 3, 19.

S.

Sabellicus refutatur. 6, 4, 14. 9, 3, 23. *Euecephalon. Ind. Freinsh.* exercere. emendatur. 6, 4, 3. 8, 11, 2. 9, 5, 15. & 18. 9, 10, 7.
Salianus exactissimus Chronologus. 10, 5, 6. explicatur. 4, 8, 1. *ab.*
Sallustius emendatur. *Ind. Freinshem.* clientum. ex. fors. glossis. cum Curtio confertur. 7, 6, 16. *Sallustij* orationes, quales. 3, 2, 11.
Sansouinus refutatur. 5, 7, 9. *resurrexit.*
Sautilij elogium. 5, 1, 19. *in.*
Saxo emendatur. *Ind. Freinsh.* augere.
Scaliger laudatur, 3, 3, 16. *alterum.* refutatur. 4, 5, 9. *Andromacho.* emendatur. 9, 3, 20. explicatur. 3, 2, 6.
Schickardus. 4, 7, 25. 5, 1, 37.
Scioppius refutatur. *Ind. Freinsh.* ludibrium.
Scriagius. 3, 1, 2. 10, 5, 33. *cæsties.*
Sebisius. 3, 1, 8. refutatur. 5, 1, 37. *regibus.* 5, 12, 4. 10, 1, 12. *truci.*
Seneca emendatur. *Ind. Freinsh.* Babylon. contrarius Stoicis. 5, 9, 6. ex Curtio mutuatur. 7, 1, 4. cum Curtio confertur. 10, 9, 3. examinatur. 3, 3, 13. *manicatasq.* Comicus explicatur. 3, 3, 16. *aureum. Senecæ* controu. de viro forti sine manibus. 3, 8, 15. *præcise.* Artemon explicatur. *Ind. Freinsh.* Pamphilia. de Seneca iudicium. 7, 8, 20.
Servius reprehenditur. 3, 2, 13. *clypeis.*
Siculus cum Curtio conciliatur. 5, 3, 23.
Sidonius explicatur. 4, 7, 25. *accipere.* cum Curtio confertur. 4, 13, 23. *Sidonij* commentator notatur. *ibid.*
Sirzmannus refutatur. *Ind. Freinshem.* Pharnaces.
Silius Herodotum imitatus emendatur. 4, 7, 21. cum Curtio comparatur. 10, 9, 6. emendatur. *Ind. Freinshem.* murices.
Sleidani continuator. 10, 5, 28. 10, 8, 3.
Sozomenus. 7, 5, 12. eius interpres imitatur Curtium. 3, 6, 18. *nisi.*
Statius examinatur. 10, 10, 14. ad *Statij* syluas qui scripsit. 9, 4, 7. emendatur. *Ind. Freinshem.* furum. patet. explicatur. *ibid.* super.
Stephanus emendatur. 4, 8, 1. *urbem. Ind. Freinsh.* Oritæ, inique reprehendit Herodotum. 5, 1, 24. *Semiramis.*
Stevechius à Coleri taxatione defenditur. 5, 1, 40. eius correctio reiicitur. 7, 1, 23.
Strabo emendatur. 3, 10, 8. *vapto.* 5, 6, 11. & 18. 6, 5, 24. 9, 1, 13. 10, 10, 13. *repletum.* explicatur. 7, 5, 28. *Didymeon.* cum Tibullo conciliatur. 3, 4, 8. dissentit à Curtio. 5, 4, 7. cum aliis authoribus conciliatur. *Ind. Freinsh.* Smyrna. examinatur. *Ind. Freinsh.* Mythracenes. *Strabonis* authoritas. 4, 8, 3. *Memnonis.*
Styrtzelius. Ind. Freinsh. Curtius.
Suetonius emendatur. 6, 7, 17. cum Curtio confertur. 5, 10, 12. cum Plinio conciliatur. 4, 3, 23. *ad.* explicatur. 7, 5, 28. *Didymeon.* emendatur. *Ind. Freinsh.* aduersari. deflere.
Suidas refutatur. 5, 1, 24. *Semiramis.*
Surius refutatur. 6, 8, 25. *nisi.*

T.

Tacitus emendatur. 4, 9, 8. *Arbela.* 8, 2, 26. 10, 7, 5. *Ind. Freinsh.* aduersari. armentum. cedere. grates. forma. explicatur. 5, 2, 20. sumpserit ne ex Curtio. 4, 14, 2. *reprehensos.* cum Curtio confertur. 5, 8, 10. 6, 1, 17. 6, 5, 17. 7, 1, 26. 7, 6, 16. 8, 6, 1. 9, 2, 34. *Tacitum* imitatur Æneas Syluius. 5, 6, 4. 7, 6, 26.

Tertullianus notatur. 5, 1, 37. emendatur. 8, 9, 21. *lapilli.* 10, 7, 16. *Ind. Freinsh.* Bardylis. eius Apolog. examinatur. 4, 3, 23. *ad.*

Thuanus, Liuius Transalpinus. 4, 3, 2. cum Curtio confertur. 6, 8, 16.

Tibullus cum Strabone conciliatur. 3, 4, 8. emendatur. *Ind. Freinsh.* denunciat.

Tiraquellus refutatur. 3, 3, 9. *æternum.* 4, 6, 11. *earum. Tiraquello* ad Alex. dies Genial. addenda. 4, 3, 23. *Carth.*

Trogi Pompeij iudicium de orationibus obliquis reiicitur. 3, 2, 11.

Tubero imitatur Curtium. 3, 13, 11. Liuium. 10, 5, 36. eius encomium. 3, 6, 3.

Turnebus examinatur. 3, 4, 10. *Lyrnessi.*

Tzetzes refutatur. 4, 8, 3. *Memnonis.* corrigitur. 5, 1, 26. *pedibus.* dissentit à Curtio. 5, 1, 26. *singulis.*

V.

Valerius Maximus emendatur. 4, 11, 6. 5, 13, 3. 6, 8, 16. *Lachrymis & chlamyde.* examinatur. 3, 6, 9. *tum.* 8, 6, 25.

Vegetius emendatur. 5, 1, 22. 9, 8, 14.

Velleius emendatur. *Ind. Freinshem.* dictandi.

Veneti M. Pauli Chronogr. Tartariæ emendatur. 6, 4, 19. *f.*

Victor emendatur. 5, 9, 4.

Vincentius Belnacensis emendatur. 6, 4, 19. cum Curtio confertur. 6, 2, 15.

Virgilius adulatur Cæsari. 8, 5, 8. *cessisse.* explicatur. 3, 3, 13. *manicatus.* examinatur. 4, 7, 21. *Virgily* imitatio Homeriana. versibus postponitur. 3, 11, 5. *Virgilium* respicit Curtius. 4, 4, 12. *haud.* 8, 1, 52.

Vitruuius emendatur. 4, 2, 23. *coria. Ind. Freinsh.* A. lit.

Volaterranus deceptus à Ptolemæo. 9, 3, 19. *duodecim.*

Vossius Gerh. 10, 9, 3. *&* 6.

Vulcanii error notatur. 4, 12, 13.

W.

Wendelinus examinatur. 4, 7, 6. *terra. Wittebergensis* Grammatica. *Ind. Freinsh.* erubescere.

X.

Xenophontis locus Curtio parallelus. 4, 11, 4. *ἀνάβασις* vnde sic dicta. 10, 2, 17.

Xiphilinus examinatur. 4, 1, 7.

Z.

Zonaras emendatur. 4, 9, 8. *Arbela.* 10, 4, 17. *Thessalum.* eius interpres corrigitur. 5, 2, 8.

LECTORI BENEVOLO S. P. D.

IOANNES HENRICVS RAPP.

INTER ALIOS LIBROS, QVOS IN OFFICINA typographica DNN. GEORGII ANDREÆ DOLHOPFFII & IOANNIS EBERHARDI ZETZNERI hactenus correximus, duo sunt, de quibus vt nobis gratulari possumus, ita quoque de iisdem rationem esse reddendam non ignoramus. vnus est C. CORNELIVS TACITVS, accurante MATTHIA BERNEGGERO, tertiùm editus ARGENTORATI in anno 1664, qui pro cynosura habebat editionem primam. alter, Q. CVRTIVS RVFVS, DE REBVS ALEXANDRI, REGIS MACEDONVM; cum Supplementis, & Commentariis, & Indice locupletissimo IOANNIS FREINSHEMII. Persuasi sumus, neminem, nisi laborum istorum expertem, siniſtre interpretaturum, si contenderimus, nos eam adhibuisse diligentiam, quæ hominis esse potest. Argos quidem nos non iactamus, quos oculatissimi quique hac in re se negant esse. hinc nostræ culpæ quod tribui poterit, ingenue fatemur. Non agitur res nostra. Magnorum virorum curas, quas in istiusmodi auctores quondam impenderunt, in iteratis editionibus contaminari nefas ducimus. Ceterum quod hanc editionem CVRTIANAM adtinet, prouinciam quam in ea adornanda susceperamus, fide qua par erat administrauimus; scilicet vt sancte seqveremur exemplar DN. FREINSHEMII b. m. quod suis manibus versauit & correxit, atque in Commentariis & in Indice auxit. Subiungi passi sumus appendicem Indicis, quem in dictos Commentarios iam olim fecimus; id quod AMICOS FREINSHEMIANOS non inique accepturos esse confidimus. Vale, Beneuole Lector, studiisque nostris faue. *ARGENTORATI* 7. *Martij*, 1670.

JO. FREINSHEMII

COMMENTARII

IN LIBROS SVPERSTITES

Q. CVRTII RVFI.

IOACH. VICOFORTIO,
EQVITI, INCLVTO SAXONIÆ
DVCI BERNHARDO
A CONSILIIS SECRETIORIBVS.

Ioan. Freinshemius S. P. D.

POstquam absolutis in Q. Curtium commentariis, nonnulla de operis istius ratione præfari necesse foret, Amplissime VICOFORTI; res ipsa monuit, vt quibus præsidiis, in tanta paupertate temporum, rem haud mediocris impensæ moliri potuerimus, reminiscerer. Statim igitur per recordationem hominum, quorum beneficio hactenus studia nostra processerunt; ad ommum bonorum vnum summum largitorem, quasi quibusdam scalis, adscendimus. Cui eo nomine apud Te, vel Tecum potius, gratias agi, quæ Tua pietas est, imperare magis opinor Te, quam pati. Per hæc enim tempora, quorum tam longa, tamque violenta atrocitas, apud multa mortalium millia, quocumque modo miseram vitam tolerare, summam votorum effecerat; nobis, qui nihilo meliores dignioresue aliis sumus, præter victum amictumque commodum & honestum, superfuit vnde & pauperioribus nõnullis succurreremus, & Musæ noster amor non sustinerentur modo, verum etiam ornarentur. At enim superioribus annis, agi ferrique res quæ meæ viderentur; ædificia incendi, vel dirui; agros situ incultuque squalere; bona hactenus nomina cum ipsa spe perire, aut indies deteriora fieri; alios inopia, alios praua vafricie mala publica in quæstum conuertendi, fidem insuper habere: intendi precia rerum venalium; flagellari annonam, ipsamque eius caritatem non nemini caram esse; demens, & legum quibus viuamus immemor, tamquam mea damna mœrebam. Donec crebra verbi diuini auditione, lectione, meditatione cum animo meo reputare cepi, non male mecum transegisse caduca bona; si ab illis destituta spes in vnum DEVM tota verteretur. Quem ipsum mei curam haud perfunctorie gerere, magis iam magisque quotidianis experimentis edocebar. Vt tandem omnia recolens fateri cogerer, nihil vnquam perinde ex vtilitate mea euenisse, quam iacturam earum rerum, quæ me potuissent perdere. Longum foret enarrare, qu olim animum veræ felicitatis ignarum, aut contemptorem spes

que desideria agitabant; certe ea vitæ conditione, qua nunc vt in rebus humanis, vnice contentus ago, nunquam frui licuisset, nisi alia omnia voluentem quodam quasi fræno, rei familiaris salutare damnum attinuisset. Hoc in hanc vrbem perductum adfixit Museo Viri Doctissimi atque Humanissimi, vt iuxta mecum omnes prædicant, qui bibliothecam suam, pro modo priuati satis instructam, mihi non minus quam sibi patere voluit: & quamquam ipse quoque temporum difficultatem sentiret, meliori subinde conditione, quam ceteros conuictorum habuit: aliis necessitatibus meis pro me respondendo, mutuamque pecuniam dando, promptius quam ego per pudorem peterem, subuenit: studiorum meorum auctor, hortator, adiutor fuit. denique sub idem tempus Florum edidi: quum iam etiam de Curtio agitaremus; ad quem auctorem nonnulla quum interim in vrbe Vangionum morarer mihi obseruata, diu ante ad eum miseram. Dum hæc aguntur, tacito consensu studia nostra sociare cepimus, & ad multos auctores illustrandos communi labore materiam parare. Interea veteris desiderii mei partem expleuit Gallica peregrinatio, vbi me paulo minus triennio Vir Amplissimus Michael MARESCOTVS, libellorum supplicum Magister, summa benevolentia comiter atque liberaliter habuit. Vnde redux antiquum BERNEGGERI mei, studiorumque nostrorum hospitium repetii, qui etiam haud multo post conlocata mihi pientissima filia, adultam iam tum amicitiam, adfinitatis addito vinculo indissolubilem reddidit. Ex quo tempore vetera studia serio retractauimus. & quamquam Amantissimum Socerum meum grauis ægritudo per biennium fere in lectulo aut circa tenuisset; ne istud quidem tempus omnino vacuum abire passus est, sed interea cum Tacitus ederetur, plurimam eius rationem habuit; & quum de Curtio iam deliberassemus, ingenti labore diligentissimum Indicem confecit, qui materiam suppeditaret Indici philologico, quem volente DEO proxime daturi sumus: eaque re me plurima molestia, & vero inprimis carissimæ rei, temporis inquam, larga iactura liberauit. Typographicis autem mendis repurgandis, adeo diligentem nauauit operam, vt vel ea sola editionibus nostris commendationi esse potuerit.

Iuuabamur iam tum vnius atque alterius inopina liberalitate; & adfulgebat nobis plerumque ignaris, adeo non eblandientibus, subinde noua spes: & adhuc non satis confederat animi mei peruersus tumor. Quippe velut generositate quadam indignabar alienis potius opibus beneficiisque nos obnoxios reddi; quam propriis præsidiis

sidiis honestissimorum conatuum impensas tolerare. Donec tandem omnino deprehendi, quum vnius DEI sint omnia, non magis alienum esse, quod alii; quam meum, quod ego possideo. Et quum ille nihil mihi debens, omnia supra votum largiretur; parum me pro sano facere, si benignitatē eius in ordinem cogerem, & velut ex formula imperarem, vnde potissimum bene mihi faceret. Sicut enim scelerate ineptus foret, qui in summa necessitate sua, honesti alicuius viri, cuius offensam infinitis modis, beneuolentiam, ne vno quidem promeruisset, liberalitate adiutus, in eiusdem precii numis, certam effigiem morose exigeret: sic ego tum eram, qui malebam DEI pecuniam ab iis potius extorquere, qui debere mihi videbantur; quam ab offerentibus, indebitam accipere. In vnius DEI familia sumus omnes: quid mea refert, si seruo inutili ab actore forte suo, vel atrienſi potius, quam à dispensatore dimensum iubet dari? Operas ei debeo; ille mihi alimenta non quidem debet, sed præstat: vtrumque, vt confido, non deerit dum viuam: aut si forte alimenta non dabit, aut non ita large dabit; dabit aliquid longe maius, longeque præstabilius, malorum aliquando finem, interim patientiam. Absit à me DEVS mi, vt Tibi velim imperare, quomodo felicem me facias, qui tanto me es melior, tanto sapientior! Vnum hoc insatiabiliter à Te postulo, vt quod Tu vis, & ego velim. Erunt forte qui diu nimis in hoc loco versari me incusabunt, fortasse & qui mei animi sententiam, ex suo diuerse interpretabuntur: verum omnibus istis judiciis nobis antiquior esse debuit gloria DEI, in commemorandis eius beneficiis, quæ, quum tanta sint, tamque manifesta, si non agnoscimus, stupidi; si non prædicamus, ingrati sumus. Ego quidem etiamnum inuitus vos dimitto, ô suauissimæ cogitationes, quæ vnæ omnem sæculi molestiam abstergere, certe mitigare poteſtis!

Sed ad alia nunc præuerti tempus cogit: atque hominum, quorum ministerio beneficia sua DEVS nobis distribuit, quantum præsens institutum postulat, mentionem facere. Quorum, vt seriem temporum persequar, primus Adamus NEVDORFIVS Vir quantum homini iudicare fas est, extra controuersiam pius: vt iam inde DEI esse beneficia ista cogitare deberemus, quæ iste talis homo procuraret. Is igitur, quum & institutum nostrum cognouisset, & labores intuitus, consilium probauisset; omni ope illud iuuandum sibi censuit: donec, quod in Taciti præfatione exposuimus, Virum Nob. & Eruditum Io. Lud. PEYERVM, in Anglia repertum; mox etiam Te, VICOFORTI Amplissime, in Ba-

tandiam redux, permouit, vt conatibus noſtris, hoc eſt (audenter dicam) vtilitati horum ſtudiorum, veſtroque, qui illam promouetis, nomini faueretis. Vix dum prodiuerat Tacitus, quum è vicinia noſtra Vir Illuſtris & Ampliſſimus, Frid. Reichardus MOCKELIVS Suetici Regni per Alſatiam Legatus, nec iſtis honorum inſignibus, quam ſua pietate, virtute, prudentia, eruditione notior, exemplum editionis illius, quod veteribus Viri meritis deuinctus Socer, cultus, vt ſolet, amicitiæque gratia miſerat; large remuneratus: vltro ſtudia noſtra commendanda ſibi duxit ILLVSTRISSIMO SAXONICÆ STIRPIS GERMINI, cuius ope conſilio Republica fortiter feliciterque geſta, antiquiſſimæ domus gloria admirandis incrementis reuireſcit. Atque Ille (hortatore etiam, qui Ei tum aderat, Ampliſſimo Viro Georgio MVLLERO, Regni Suetici Secretario (quem & ipſum præter veterem cum Socero meo amicitiam, propenſiſſimus Ampl. Mockelii fauor paris voluntatis impleuerat) Muſas noſtras digna tanto Principe munificentia honoratas prouocauit, vt Illius rebus, neque ſilendis, neque dicendis aliud agentibus, peculiarem curam deſtinarent. Sunt & alii Viri præclari, magnique per eruditionem aut dignitates nominis, quorum ſi beneficia in nos officiaque iam non referimus; haud obliuione, vel per ingratitudinem peccamus, ſed temporis chartæque anguſtiis incluſi, commodiorem in occaſionem reſeruamus.

Tibi autem, Ampliſſime VICOFORTI, Curtium Tuum merito reddimus. Tuum enim iure vocamus, qui, vt ſic prodiret, Tibi debet. Quippe quum ad editionem hanc ſumptibus deſtitui nos comperiſſes; primum vltro non leuem pecuniæ ſummam ſubmiſiſti: deinde maiorem petentibus numerari promptiſſime iuſſiſti, nullum aliud pignus præter fidem noſtram ſequutus, quum etiam poſt multos menſes chirographum præſenti oblatum, vix tandem obtrudi Tibi potuerit: nec aliter, niſi vt in noſtram gratiam rem ſuperuacuam, ſic enim appellabas, penes Te eſſe patereris. Quum interim, vt ſunt humani caſus, vel vita nos deſtituere potuiſſet; vel ut illa maneret, in tanto rerum diſcrimine, luendi æris alieni facultas. Tu autem, quamquam in ſumma rerum omnium adfluentia, in alta pace, in concordi matrimonio, cum VOſſio BArlæoque Tuis, Viriſque aliis doctiſſimis, aut varia rerum experientia inſtructiſſimis, iucundiſſima quiete frui poteras; cauſſæ communis fauore, & præſertim quodam philtro Virtutum, quæ Principis Incomparabilis nomen BERNHARDVM omnibus tam notum,

notum, quam ſuum eſt cuique, reddiderunt, illectus; eruditionem, prudentiam, facundiam Tuam, linguarumque & locorum admirandam peritiam, bono Te publico debere putauiſti: & varias multaſque per loca tam plena periculorum, quam humani prope cultus expertia, legationes ſuſcepiſti. in quibus facilime accidere poterat, vt vel Tibi, quod diu abſit, humanitus aliquid contingeret; aut certe periret probatio, qua vna niti poteras, ſi nobis diffidendum fuiſſet. Admonet illa Tua peregrinatio noui meriti, quod in has Muſas PEYERVS noſter contulit. Quum enim iſta quæ dixi negotia plerumque Te locis remotis, ſæpe etiam ignoratis detinerent; neque literæ noſtræ ad Te penetrare poſſent; atque interim augeſcente ſub manum opere, maior quam initio ſtatueramus, pecuniæ modus requireretur: ille nobis interea numerari curauit, quantum ad efficiendum præſens opus deſiderabatur. Quum enim ab initio ſperaſſemus, vno partu, totum qualem deſtinabamus, Curtium protrudi poſſe, idque proximis nundinis promiſiſſemus (vbi quidem neſcio quo caſu, ex catalogo edendorum librorum, cui inſeri volueramus, in editorum album migrauit) tamen res ipſa docuit, ſpem noſtram fuiſſe nimio liberalem. Quamquam excuſare & iſtam poſſent, quæ poſtea acciderunt. præter enim molem operis, quod inter ipſam tractationem ex ingenio aut labore noſtro ſubinde nouum incrementum capiebat; etiam intercluſa vtrimque itinera, per commerciorum moras chartæ penuriam fecerant: inſuper operæ raræ reperiebantur, & quibus nos vtebamur noſtræ diligentiæ pares non erant. Semper enim labore meo multo præuertebam eos; & quamquam interdum alia negotia interpellarent, præſertim præcipiti iam in finem opere; id temporis intertrimentum duorum amiciſſimorum hominum, Soceri inquam mei, & fratris mei Melchioris opera ſarciebatur: qui non modo corrigendorum typographicorum erratorum pleramque moleſtiam in ſe receperunt; verum etiam inquirendis auctorum locis, nonnunquam & enotandis quæ apud quemque dicerentur, enixe iuuerunt. Fatendum tamen eſt, ſic quoque feſtinandum fuiſſe: quam quidem rem patrocinio nobis futuram confido, ſi alicubi forſan hallucinati ſumus. Id enim ſæpius quam velimus accidiſſe, ex dictis aliiſque cauſſis, non immerito veremur. nec mirum in opere longo & laborioſo: in quo vna nobis cura fuit, nulli labori neque moleſtiæ parcere, quo lectori minus foret; amplius autem commodi, quam aut ex ſingulis aliorum editionibus, aut ſimul ex omnibus. Quod quidem intendiſſe non diffitemur; an

autem

autem adsequuti simus, aliorum est iudicare. Dedisse tamen operam scimus, ne quod ab aliis vtiliter obseruatum animaduerteram, obmitteretur. Ergo non solum amplissimos Raderi commentarios studiose contulimus; verum etiam Acidalii, Popmæ, Loccenii (nam Glareanum non vidimus) penum omnem excussimus: excerpentes quidquid commodum videbatur, adiectis, vt quæque excripseramus, religiose auctorum nominibus. Eandem fidem in coniecturis, quas aduersariis nostris Sebisius inseruerat, præstiti. Eandem in iis quas ex Bongarsii manu cum Manuscriptorum eius variis lectionibus misit nobis ante hoc sexennium Cunradus Schoppius, tum Rhetor Bernatium. Eam supellectilem comparauerat Bongarsius editioni Curtii, quam se moliri ad Iustini lib. 11. præfatus est. Deinde cum cetera Viri bibliotheca Bernatium iuris facta est, eiusque Nobilissimæ Reipublicæ permissu descripta, nobis nunc vsui fuit. cum variis etiam lectionibus, quas ex Gruterianis Codicibus enotatas Cl. Gronouius, & doctissimus noster Schragius submisere. Quibus rebus adiutus multa auctoris loca, quædam & ex ingenio emendaui. Quoties autem meas coniecturas aut obseruationes ab aliis occupatas cernerem, ipsis cessi: interdum pluribus auctoribus repertis qui eadem traderent, ipsorum testibus adieci: *nulla quidem necessitate* (vt ait de Arcesilao Plutarch. aduersus Colotem cap. 38.) *sed tantum ea viris nobilibus inscribendo confirmans ac commendans.* Quorum præ ceteris Radero hanc quoque gratiam retuli; quod plurimas ipsius notas à typographorum deprauationibus vindicaui; ad quam rem sæpe non minus quam in ipso auctore, ad Criticam confugiendum fuit: notas confusas, & alienis locis positas, emaculaui, distinxi, in ordinem redegi: ad plures res, mores, historias, sententias, verba denique ac phrases, quæ id mereri videbantur, auctores vnde petitæ videbantur, adposui. citatos inspexi, libros, capita, versus, si qui eos habebant, adnotaui. Auctoribus aliena verba quæ nonnunquam adscribebantur, ademi; sua reddidi. Ex notis si qua verba pro præsenti instituto abundare videbantur, recidi: rerum etiam alieniores vilioresue neglexi, ne in immensum moles cresceret. Eadem causa Græcorum auctorum verba non posui, sed interpretum: ne si vel ista sola adducerentur, ignaris linguæ vsui non forent; vel si vtraque, duplex spatium occuparent. nisi quum in Græcis verbis aut singularis emphasis esset; aut aliquid emendandum, vel aliter exponendum videretur. Ipsos Curtii sensus, quum vt plurimum ab auctore perspicue tradantur, haud temere explicaui; nisi eos alio quam ille vellet, trahi

trahi intelligerem. Vbi tamen errores aliorum raro perstringo: tantum veram cuiusque loci lectionem paulo diligentius adstruo. Dissentio plerumque libere, nusquam acerbe: plane vt mecum agi velim. Breuitati quantum potui, studui; ita tamen, ne quæ adnotare precium foret, prætermitterentur. Inter quas angustias sæpe recurrebant animo ista D. Augustini ex fine epist. 101. *Laborant homines in discendo, & breuia non valent intelligere; prolixa non amant legere. Laborant itidem in docendo, qui & pauca tarde; & multa pigris frustra ingerunt.* Ceterum commentarios auctori subjunximus, vt cum eo conlaturis in expedito res esset. Verborum atque phrasium pauciora hic enucleamus; in Indicem velut propriam sedem pleraque coniecimus. Quem cum ipso textu Curtiano, Manuscriptorum vt diximus ope; vel certissimis coniecturis, multis locis emendato, cumque nouo defectorum locorum supplemento, variis etiam lectionibus additis, proximis nundinis exhibebimus: siquidem DEVS hanc nobis valetudinem, hocque otium porro concedet; nosque diutius his laboribus inuigilare patietur. Nam vt eos omnibus aliis sæculi negotiis anteferimus; ita quàdocumque ille iusserit, ipsius gratia confisi, haud grauate vel differemus, vel etiam abrumpemus. Si quod ex his emolumentum aut haurire possint alii, aut ipse hauriam, quærere lubet; præteritis compluribus, vnum indico: magis magisque confirmari opinionem, qua vitam gentium regnorumque primis ab originibus expendenti, semper quidem integritas atque prudentia veluti gemini quidam pedes visi sunt; quibus publica priuataque negotia inniterentur. iis enim recte valentibus, omnia feliciter procedunt: alterutro debilitato, claudicare necesse habent; subductis duobus, & corruere. Verum ego hæc Tibi, Tuique similibus expendenda relinquo, qui in luce hominum, atq; rerum actibus versamini. Nobis sufficerit tueri vestrum fauorem, neq; indignos præstare conlatis in nos beneficiis. Quod quidè summis viribus connitemur: & quando rationem, quam in editione auctorum sequuti sumus, plerisq; haud displicere intelligimus, ceterorum etiam plerisque subinde publicandis, eandem diligentiam adhibebimus. Quod, in quantum in rebus humanis aliquid fidum est, eo audacius polliceri possumus, quod profectus in his studiis fratris mei, & spes ex adfini Tobia Berneggero, etiamsi Socerum meum, aut me, mortalitas occuper, nostris ceptis perficiendis subsidio fore videantur. Sed ista hæc Deo curæ erũt. Mihi interim per summam festinationem hactenus Tecum coloqui licuit Vir Amplissime; reliqua in ipsius Curtii editione volẽte Deo commodius exsequemur. Vale. Argentorati, ex Museo Berneggeriano, A. D. IV. Kal. April. Anno Christi MDCXXXIX.

(*)

SEQVENS CARMEN VNA CVM VARIIS in Curtium lectionibus olim transmissum, eiusmodi laudum alioqui nec capax, nec appetens, propter memoriam Viri Docti & officiosissimi, hic subijcere sustinuimus.

MAgnus ALEXANDER neque pingi se, neque fingi,
Id nisi Apellis, & hoc nisi dexteritate Lysippi,
Sustinuit, pretium Regalis mensus honoris
Artifice ingenio, quali pollebat vterque.
Idem crediderim sua nollet gesta notata
Abs alio quoquam, CVRTI nisi acumine RVFI,
Cunctos ex facili historicos superante coætus.
Quod quia non vna lentebat parte retusum:
FREINSHEMIO prisium recipit limante vigorem,
Dignum CVRTIADE, MAGNO dignumque MONARCHA.
Macte stylo, Iuuenum noue Flos, interpolis! insta
Historias Latias, Graiasque decente nitela
Rustantum volupi repræsentare labori.
Sic illæ satius, Tu latius ipse legeris,
Alterna trifidum gemmantes luce per orbem.
Et potes, & priua polles fautrice Minerua:
Nec BERNEGGERI non instrumenta secundant,
Iudicio constructa graui, curaque sagaci.
Sæpe parem primis meruit diagrammasi laudem,
Qui veteres graphica ductûs illuminat arte.
Quin vetulis didici tabulis certâsse nouatas,
Maius & his decus illustrantis adesse politu.
Vsque adeo intentis fit quondam accessio felix.
Ipse, putem, fassum reduxium CVRTIVS iret,
Cum fructu se nunc potiore legique terique,
Quam quibus exierat primoribus olim elementis.
Verior ast iudex hac arbitrabitur ipso
Posteritas vsu, nihil imponente magistro.
Cui pius, & Charisin sacra digna litare memento:
Pluria gratus amat data proritare datorum.

CVNR. Schoppius acclamabam Berna.

IOANNIS

IOANNIS

FREINSHEMII COMMENTARII IN LIBROS SVPERSTITES Q. CVRTII, DE REBVS GESTIS ALEXANDRI MAGNI.

EXposituro Q. Curtii de rebus Alexandri libros superstites in mentem venit illius iudicij, quod ex Gaio ICto in legem primam de Origine Iuris, Compositores Digestorum retulerunt: *interpretationem promittentibus inconueniens esse, omissis initiis, atque origine non repetita, atque illotis, vt ita dixerim, manibus protinus materiam interpretationis tractare: namque,* vt prosequitur, *istæ præfationes & libentius nos ad lectionem propositæ materiæ producunt; & cum ibi venamur, euidentiorem præstant intellectum.* Itaque visum est prius de ipso auctore agere. Cui rei inprimis faciunt testimonia doctorum hominum, quæ tam ab aliis iam collecta, quam à nobis recens notata, hic subiiciemus; hoc ordine vt primum quæ ad nomen, condicionem, ætatem eius attinent proponamus, deinde quæ ad dictionem & historiam.

CAP. I.

De Curtii nomine, ætate, condicione.

FRanciscus Modius initio Notarum in Curtium. *Quod RVFI cognomen Curtio asseruerim; in eo adeo culpam non deprecor, vt etiam laudem deberi mihi contendam, cum ad scriptorem non malum, certe in historia, quam memoriæ mandauit, vnicum, mea opera quasi postliminio cognomen suum rediit. Et facerem profecto flagitium, si, cum eidem hoc perpetuum veterum librorum consensus tribuat, ampliùs in re manifestaria disputarem. Atque cum hoc bene successit, quod primum erat (neque enim quis fuerit Curtius, qua ætate vixerit, satis sciri potuit, quandiu eius prænomen, nomen, cognomen in incerto fuerit) spes est fore, vt etiam aliquando illa, quæ modo dixi, Dis secundis eruantur.*

II. Christophorus Bruno in Epistola Nuncupatoria ad Albertum Bauariæ Ducem. *Porro quo tempore Q. Curtius vixerit, non satis certum est, cum ne hæc quidem, quæ supersunt eius scriptoris, integra ad nos peruenerint. Certe Romanum fuisse, satis constat, quod non solum styli ipsius tersissima puritas ad Romanum filum ad amussim sit formata, verum etiam ipse temporum Romani imperii, in quarto, octauo, & decimo libris, non obscure mentionem faciat: vt mihi non immerito mirum videatur, nec à Quintiliano inter scriptores Romanos, propter phrasin vetustioribus simillimam, recensiri, nec à quoquam alio veterum huius mentionem fieri.*

III. Matthæus Raderus in prolusionibus ad historiam Curtii, cap. I. *Curtios ego varios apud veteres auctores, Cæsarum primorum ævo potissimum laudatos (nam de his agitur, & quæritur) lego. Princeps est apud Ciceronem ad Q. Fratrem lib. 3. epist. 2.* De ambitu, *inquit,* postulati sunt omnes qui Consulatum petunt; à Memmio Domitius, à Q. Curtio bono & erudito adolescente Memmius. *Alius apud Iuuenalem orator, seu causidicus celebratur Satyra XI.*

—— te consule, dic tibi quis sit
Orator vehemens, an Curtius, an Matho. *Alius Curtius est apud Tranquillum in album clarorum rhetorum relatus. Rursus videtur alius apud Plinium & Tacitum, quem gladiatore genitum affirmant.* [Alius & Curtius Salassus apud Euseb. num. M DCCCCLXXVI.] *Videndum nunc quis ex his omnibus auctor sit historiæ de rebus Alexandri Magni. Nam omnino nemo vnus mentionem hac de re quisquam habuit eorum, qui de quatuor illis Curtiis aliquid prodidere; nemo inquam à Curtio compositas Alexandri res vnquam testatus est. Ac primum quidem, Curtium Iuuenalis hinc prorsus amandamus; is enim non est Q. Curtius Rufus, vti passim in antiquis chartis editis, ineditis appellatur, sed Curtius Montanus, de quo idem Sat. 4.*

Montani quoque venter adest abdomine tardus. *Plura de hoc Tacitus libr. 4. histor. itaque hunc taciti præterimus.*

IV. F. Angelus Rocha in bibliotheca Vaticana. *Hunc Aldus Manutius eum esse putat, qui à Cicerone ad Q. Fratrem Epist. 2. lib. 3. nominatur* bonus & pereruditus adolescens. *Scripsisse autem eum sub Augusto, coniicitur ex eius historia lib. 10. circa finem.* Idem sentit Wolfius Rer. Memorab. Centur. 1.

V. Raderus dicto loco. *Curtium Tullianum, quem primo loco posuimus, existimat historiæ de Alexandro M. scriptorem illustris & eruditus vir Io. Georgius Herwartus, cuius opus chronologicum legitur; sed refutatur à Lipsio, cum omnibus aliis, qui illos Virgilii versus à I. Georg. transcriptos de illa Curtii nocte in X. notata interpretantur:*

Ille etiam extincto miseratus Cæsare Romam,
Cum caput obscura nitidum ferrugine texit,
Impiaque æternam timuerunt sæcula noctem.

Nec illam tantum noctem accipit Herwartus quæ mortem Iulii secuta est, sed omnino totum illud tempus, quo inter Augustum, & Iulium interregnum fuit. Æternam hanc noctem, defectionem quoque solito longiorem interpretatur, cum toto fere anno maligna solis lux fuisset, nec splendorem suum vnquam fere serena fronte explicasset. Plutarchus in Iulii vita: ἅλοις γὰρ ἐπὶ πολὺ τὸν ἥλιον ἐναντία ἀχλὺς μὴ ἀπολιμπάνουσα ἐκ ἴσχυε λευκήν. ἀδρανὴς δὲ καὶ λιπαρὸς ὢν αὐτὸς καθ' ἑαυτὸν τὸ θερμὸν. Toto namque anni illius spacio pallens globus, & sine splendore oriens, imbecillem ac tenuem ex se calorem emittebat. *De eodem* [Tiberio] Suetonius, 5.] *Plinius lib. 2. c. 30.* Fiunt prodigiosi & longiores solis defectus, qualis occisso dictatore Cæsare, & Antoniano bello totius pæne anni continuo pallore. *Hunc tamen non fuisse auctorem de Alexandri M. rebus ostendit Iustus Lipsius, vti dixi. qui negat Virgilii versus huc pertinere.* Est, *inquit,* &c. verba Lipsii infra n. XV. referemus.

VI. Ioannes Iacobus Frisius in Bibliotheca Chronologica sub Octauio Augusto Anno Domini X. *Q. Curtius Augusti temporibus fuit. Milæus lib. V. historiæ de Literatura.*

VII. Raderus d. l. *Io Georgius Herwartus, quem paulo ante laudaui, existimat, eum Ciceronem adhuc superstite, ante bellum ciuile Cæsaris & Pompeii iam causas egisse, & verba Curtii à X. refers ad mortem Iulii Cæsaris. ex quo sequitur, illius opinione Curtium Augusto imperante historiam suam composuisse, nec enim vltra Augustum vixisse potuit; nisi annum illius vltra centesimum propagare velis. Minimum enim octauum decimum, aut etiam vigesimum egit, cum in forum esi progressus; dudum ante Octauianum quoque natum oportuit. Sed cum locus Curtii è X. de Iulio Cæsare accipi non possit, vti recte affirmat Lipsius, eosque nugari doceat, qui id tradidere, missum hunc adolescentem Ciceronis faciamus.*

VIII. Ioannes Maria Catanæus in Commentariis ad Plinii Epistolar. lib. 7. Epist. 27. *Lego in fide digno exemplari, Historiam de gestis Alexandri compositam Q. Curtio Rufo: qui inibi fatetur, se fuisse sub Augusto & Tiberio.*

IX. Raderus dicto loco. *Catanæus ergo, & Pithœus sub Augusto & Tiberio vixisse, & scripsisse Curtium arbitrantur: sed non offendunt, nisi quod Catanæus narres se legisse in fide digno exemplari historiam de gestis Alexandri compositam à Q. Curtio Rufo, qui inibi fatetur se fuisse sub Augusto & Tiberio.* Et mox:

X. *Ego tamen alia omnia sentio, consequi Augusto imperante natum, Tiberio regnante florere cœpisse & scribere; illaque Curtii à IV. de Tyro & X. de nocte, & nouo fidere accipienda de morte Augusti, & noua Tiberii successione, & deinceps imperio per annos tres & viginti administrato. Nec interim insidias eo potuisse avum ad Claudium vsque propagasse. Primam sententiæ nostræ rationem ex elegantissimo, & qui aurcum Latinitatis sæculum omnino sapiat, stylo Curtii duco, ne non dubitem illum summis rerum Romanarum scriptoribus Sallustio, Liuio, Cæsari, Ciceroni admouere: Tacito certe & Suetonio, Floro, & hoc genus iam sequioris sæculi auctoribus sine vlla dubitatione præponendum omnes, qui paulo emunctioris nasi & delicatioris palati versarumque aurium erunt, & gustum mobilissimæ ætatis verum habent, iuxta mecum censebunt. Vnicum nostri sæculi testem huc loco, infra suo altero capite, plures adducturi producamus, Puteanum, inquam, regium Louanii doctorem, & Lipsii successorem, & nostrum amicum, qui ita de Curtio verissime iudicauit.* Verba Puteani referentur infra, ubi de stylo Curtii iudicia proponuntur. *Vespasiani autem ævo ab illis Tulliano & Iuliano calamo desitum est, vt Plinius secundus se reprehensum etiam ab aui sui scripturiendibus aiat, quod Ciceronem voluerit & imitatus fuerit, adeo vitioso iam illo ævo vitium erat, vitio carere, id est, Ciceronem sequi & stylo exprimere. Alteram causam subiicio ex Curtii verbis è IV. & X. petitis ad Augusti mortem & Tiberii inaugurationem esse accommodanda, quod vt facilius tibi ipsi persuadeas, adduco similimum è Velleio locum, qui mirifice nostrum illustrat & affirmat.* Venitur, *inquit, lib. 2. c. 123.* ad tempus, in quo plurimum fuit motus (*de morbo & morte Augusti agit*) quid tunc homines timuerint, quæ senatus trepidatio &c. *& infra c. 125.* Tulit protinus & voti. &c. *subiicit dein iterum c. 126.* reuocata in forum fides &c. *& in fine libri 2.* Iupiter Capitoline, & auctor &c. *Professa, inquis, Paterculi est adulatio: non eo negatum, sed eodem sensu Curtius & Valerius Maximus de Tiberio non sine palpo prolocuti.* Et in primis (*inquit in Seiani cede aliquanto post Val. Max. 9, 11. f.*) auctor ac tutela nostræ incolumitatis, ne excellentissima merita &c.

XI. Casaubonus in Animaduersionibus ad Suetonium in Indice excellentium Rhetorum, vbi nominatur *Q. CVRTIVS RVFVS. Hunc illum esse cuius historia rerum Alexandri elegantissime scripta in Doctorum manibus versatur, pace assentior viris eruditis sic existimantibus. At ille Curtius Rufus, cuius meminit Tacitus Annalium 11, 20. cum nostro Rhetore nihil videtur commune habuisse.*

XII. Barnabas Brissonius de Regno Persarum lib. 1. *Q. CVRTIVS RVFVS, ex cuius*

ex cuius scripsis votes à me auctoritas in his libris ad faciendam fidem petitur, iis temporibus vixit, quibus bonas artes & studia litterarum floruisse, nemo inficiari potest. Nam nisi me conjectura fallit, hic historiæ Alexandri auctor, Curtius ille Rufus est, qui inde à Tiberii temporibus Rempublicam attigit, & cui, dum Africæ Proconsuli velut comes & sectator hæreret, spectrum muliebri figura sese obtulit, eique provinciæ præfuturum cum prædixit. Quod & eventus rei ipsa comprobavit. Claudio enim imperante Africam cum imperio obtinuit, triumphaliaque insignia adeptus, ibi diem obiit; quemadmodum Tacitus Annalium 11, 20. & Plinius Epist. 27. lib. 7. memorant. Itaque ad Claudium Imp. pervenit, quod ille lib. 10. scribit, in hæc verba: proinde iure meritoque pop. Rom. &c. *Idemque mecum sentiet, qui de eius loci interpretatione Suetonium in Claudio c. 10. 11. & Iosephum lib. 19. Antiquitat. c. 2. & 3. consules: à quibus discet, post Caii cædem per biduum, de mutando Reip. statu, asserendaque communi libertate, hæsitatum. Senatu vero segniore in exequendis conatibus, per tædium ac dissensionem diversa censentium, & multitudine, quæ circumstabat, Rectorem unum, & nominatim Claudium, exposcentium, imperium eis stabilitum atque firmatum. His & illud addam, Curtium hunc Rufum à Suetonio clarorum Rhetorum albo adscriptum fuisse. Manuscriptis enim eius argumenti codicibus, tam eorum quæ extant, quam quæ iniuria temporis perierunt capitum, Catalogum seu Indicem breuem reperiri Achilles Statius testatur: in quo Porcio Latroni Q. Curtius Rufus subiungitur.*

XIII. Popma in notis ad Curtium 10, 9, 3. *Sunt qui Curtium sub Augusto vixisse ex hoc loco colligunt; alii sub Tiberio & Claudio. Ianus Rutgersius lib. 1. c. 19. Variarum Lectionum, sub Vespasiano principe eum floruisse contendit; at Barnabas Brissonius (de regno Persarum lib. 1.) hæc verba de Claudio Imp. intelligenda esse censet, ex Suetonio in Claudio c. 10. & 11. & Iosepho lib. 19. Antiquitat. cap. 2. & 3. Q. vero Curtium vixisse temporibus Augusti, vel Tiberii, colligitur ex Indice Rhetorum præfixo Suetonij libello de claris Rhetoribus.* L. Cestius Pius, M. Porcius Latro, Q. Curtius Rufus. *Vbi iungitur Curtius Cestio & Latroni. At Cestius vixit Augusti anno XXXI. Latro Augusti anno XL. vt Hieronymus in Chronicis testatur. In eodem Indice longo ordine post Curtium refertur* M. Fabius Quintilianus, *qui* sub Vespasiano vixit. *Illum autem Curtium Rhetorem hunc esse auctorem historiæ Alexandri eleganissime scriptæ docti viri existimant, quibus ego libenter consentio.* IDEM in epistola ad Hellelum filium. *De parentibus vero Curtii, aut quo tempore vixerit, nihil certi constat, præter quod ex decimi libri verbis eum sub Augusto fuisse nonnulli colligunt; alii sub Tiberio & Claudio: certe iis temporibus vixit, quibus bonæ artes & studia litterarum floruerunt. Sunt qui hunc censent esse Curtium illum Rufum (vti Tacitus Annal. lib. XI. Plinius lib. 7. epistol.) qui iam inde à Tiberii temporibus Rempublicam attigit; & cui dum Africæ proconsuli velut comes & sectator hæreret, in oppido Adrumeto, circa medium diei, in pertica mulieris figura humana grandior pulchriorque sese obtulit, eique provinciæ præfuturum eum, & ibi moriturum prædixit. Africam enim cum imperio obtinuit, & triumphalia insignia adeptus, atque ibi defunctus, fatale præsagium implevit. Suetonius Curtium Rufum inter claros Rhetoras recenset: in manuscriptis enim eius argumenti codicibus, capitum Catalogus, seu Index brevis, reperitur, in quo Porcio Latroni Q. Curtius Rufus subiungitur.*

XIV. Raderus dicto loco. *Iam tertio loco è Suetonio, & quarto è Tacito & Plinio petitum, omnes prope hodierni scriptores, præter Hervartum eundem existimant, rhetorem insignem & causidicum, declamatorem & oratorem, simulque scriptorem rerum Alexandri & quæstorem, prætorem, consulem, & demum proconsulem Africæ. Ioannes Maria Catanæus Plinii minoris interpres, P. Pithœus, Brissonius, Lipsius, Puteanus, alii, quamvis nullum ex omni antiquitate auctorem proferre, aut testem excitare possint, coniectura tamen è loco lib. IV. & X. ducta tuti.*

XV. Iu-

XV. Iustus Lipsius ad Tacitum 11, 20. vbi mentio est Curtii Rufi. *Est qui hunc censeat esse illum, qui memoriam scripsit rerum Alexandri, prore me Hercules & Latine. Mediocris certe noster, cuius censuræ Curtius non leuiter debet, testatum reliquit cognomen ei Rufi prolixi à libris. Pugnare tamen res videatur, siquidem ad Augustum referenda illa sunt è libro eius X.* Proinde iure meritoque &c. *Sed non sunt: nec quicquam hic de isdem Iudæis, vt magnatur. Refutant sequentia: quoniam Augustus cum ad Imperium ven... non extinxit bellorum faces, non gladios condidit, sed accendit, eduxit. Refutat & ille locus è libro IV. de verbe Tyro.* Multis ergo casibus defuncta &c. *Nam ait & agnoscit longam pacem in re Romana. An ea sub initia Augusti? imo viginti annorum bella. Itaque priora illa ad Caii Caligulæ cædem, & confusionem quæ secuta: Senatu imperium abrogante; milite & plebe stabiliente. Hæc sunt illa* sine capite discordia membra, *& Claudius ipse,* nouum sidus.

XVI. Raderus dicto loco. *Iam Brissonius, Lipsius, Puteanus, alii, Claudio imperante putant historiam à Curtio conscriptam; & noctem illam quam extremam imperio imminere existimabant, referendam ad noctem quæ Caligulæ cædem est insecuta, & ita in priore etiam Curtii editione sentiebamus.*

XVII. Ex Erycii Puteani in Q. Curtium præfatione. *Iterum vincit orbem Alexander; scribitur, sed à Curtio scribitur, qui vt optimo atque eruditissimo æuo vixit, aut certe illi proximo, sic præstare potuit, quod postea nemo assecutus est. Volunt enim nonnulli Augusti temporibus eum floruisse, alii Claudii, quod verisimile, imo verum puto. Præturam quoque scribente Tacito lib. XI. Annalium principis suffragio assecutus est, cum hisce verbis Tiberius dedecus natalium eius velauisset,* Curtius videtur ex se natus, *& quod dedecus? Tacitus obiicit* gladiatore genitum quidam prodidere. *quid igitur? genitum ad magna.*

XVIII. Ex Præfatione ad Lectorem editionis Antonii Candidi, quæ prodiit Lugduni 1591. *Caligulæ temporibus Curtium vixisse quidam existimant, quod cum ex historiis haud facile colligi possit, in re dubia nihil pronunciamus.*

XIX. Ianus Rutgersius Variar. Lection. lib. 1. c. 19. *Scripseram alicubi quendam Curtii locum videri è Lucano expressum esse, cuius eum studiosum fuisse multis argumentis docere possem. Venit ad me non multo post homo eruditissimus, qui hoc vt immanem sacrilegium insectatus est. Quomodo enim, inquiebat, Curtius Lucanum imitari potuit, cum is Lucano etiamnum puero iam obierit? Curtium certe sub Augusto floruisse saltem ipse te docere debuerat. ita enim lib. hist.* 10. Sed iam fatis admouebantur Macedonum genti bella &c. *In quibus nouum illud fidus quod aliud sit, quam Iulium, de quo Horatius, hoc est Augustus? tum ego, quod Curtium sub Augusto floruisse dicis, quam id verum sit, mox videbimus, certe non credidit, cuius tu auctoritati multum tribuis, Iustus Lipsius. Is enim ad XI. annal. Taciti id confutat.* Et post pauca Lipsii quoque coniecturam reiiciens: *Mihi longe secus videtur. Neque enim post Caii eadem Imperium aut à pluribus expeditum, aut ciuilibus bellis, vt Macedonicum illud cuius occasione hæc de Rom. Rep. inseruit, laceratum fuit. Quod tamen necesse sit, si hic locus ex trahendus foret. Sed ipse Lipsius hæc incerta sibi esse non negat, & vltro se datorum manus profitetur, si quis vero similiora adferre possit. Quod an nobis successerum sit, quid experiri velit? Ego Vespasiano Principe Curtium floruisse dico: & hæc ipsa verba (lib. X.) in eius gratiæ spem decore inserta esse. Sed id ostendendum est. Primum igitur, quod ait* sine suo capite discordia membra trepidasse; *De Galba, Othone, & Vitellio dici manifestum est. Sub illis enim dum eorum quisque de principatu contendit, Resp. sine certo capite fuit. Vide Suetonius in Vespasiano eos motus non bella, velut sub legitimo Principe, sed rebellionem vocat. Iam nox illa, quam Romani pæne supremam habuerint, quæque nouum sidus illuxerit, obsecro te, quæ alia est quam ex qua*

ea qua Vespasianus Vitellium profligauit? Id enim prælium nocte commissum esse vel è tertio Historiarum Taciti constat. Illæ autem faces, quas eum extinxisse *dicit, nihil aliud sunt quam bella ciuilia.* quæ omnia, *vt Plinij verbis vtar,* salutaris exortus Vespasiani Principis abolevit. *Iam quod & hic* non solum reuiuiscere imperium, sed etiam florere *dicit, & lib. IV. in excidio Tyri,* longam pacem sub Rom. manſuetudine *agnoscit, de quo melius quam de Vespasiano dici possit? per quem Rom. Resp.* tot Nerones passa, *vt cum Popisco dicam,* caput extulit. *Is enim est, qui post tot ac tam immanes bellorum furias pacem & tranquillitatem orbi terrarum reddidit: cuius beneficii monumentum & augustum illud Pacis templum esse voluit, quod cum condidisse scribit Suetonius, & omnis generis numos, quorum aliquot etiam penes me sunt, quibus hodieque P. ACI. ORBI. TER. inscriptum legitur. Postremo quod de* perpetua, certe diuturna posteritate *ominatur, ad quos nisi ad Vespasianos fratres referendum est? quibus superstitibus non poterat non diuturnum esse eiusdem domus imperium. De manſuetudine ejus pleni sunt historicorum libri. Hæc ego cum dixissem, non grauate assensus est.* Probat hoc judicium Ioan. Loccenius in dedicatione Notarum ad Curtium.

XX. Caſpar Barthius in epiſtola ad Ioan. Freinshemium. *Memini Curtianam te recensionem polliceri. Ejus scriptoris ætas parum est comperta hactenus doctis, qui longe eam vitra locant ac debebant, quos flos ille affectatus (non sine asperſione ſpinarum)* [Lipſium, ni fallor, intelligit] *judicij abstulit. Videmur enim belle demonstrare posse vix antiquiorem esse æuo Theodoſiano, idque in dubiorum ſcriptorum Catalogo iam consignauimus.* Idem Barthius Adverſarior. 54, 7. *Ævum Curtii forte non tam vetus est quam censent etiam subactissimi judicii homines, & nos alibi prolixius opinaturi sumus.*

Ita cum ex diuerſiſſimis opinionibus alii nihil præter nomen auctoris repererint, vt quem primo loco poſuimus, alii nihil præter gentem, vt quem II. alii putent coætaneum Ciceronis fuiſſe, vt IV. V. alii ſub Auguſto vixiſſe, vt IV. VI. VII. & Tiberio, vt VIII. IX. X. (quomodo & Puteanus quodam Præfationis ſuæ loco ſentire videtur, & ſentit Petrus Opmerus in opere Chronographico) qui eundem faciunt cum Rhetore cuius Suetonius meminerit, vt XI. plerique & cum eo cuius Taeitus & Plinius vt XII. XIII. XIV. eoque ſcripſiſſe Claudii temporibus, vt præter dictos XV. XVI. XVII. aut Caligulæ, vt XVIII. denique Rurgerſius XIX. Cuius ſententiam pluribus tuetur Voſſius de Hiſtor. Latin. 1, 28.) Veſpaſiani, & Barthius XX. Theodoſianis temporibus adſerant, noſtræ ſententiæ loco promemus verba quibus vſus eſt.

XXI. Lipſius loco qui citatus eſt num. XV. *Incerta hæc mihi, fatior: & facile manum dedero, ſi quis adferat veriſimiliora.*

XXII. Raderus dicto loco. *Rogas meam ſententiam? ἐπέχω (quamuis in plurium opinationem omnino inclinem) fieri enim poteſt, nullum ex his omnibus quatuor, eſſe hiſtoriæ de Alexandro M. auctorem, ſed alium aliquem nobis ignotum, quod veteres omnes de illo tacuerint, nullusque veterum, auctoritatem illius vnquam de Alexandro prætulerit, aut laudarit.*

XXIII. Raderus dicto loco. *Hæc tamen omnia ita à me de Curtio diſputata ſunt, vt nolim Lectori ſpe oraculi, aut certa ἀνεπίφθονα obtruſa. conjectura noſtra & aliorum ſententia non iuſtis fortaſſe columnis nititur, aut infirmo etiam tibicine fulcitur, certis enim & indubitatis antiquitatis teſtibus deſtituta eſt. Quamuis Erycius Puteanus non dubites hunc ipſum Q. Curtium Rufum, de quo Tacitus & Plinius ſcripſere, eſſe auctorem hiſtoriæ de Alexandro Magno.* nam de his agi non eſt, *inquit,* quod amplius dubitemus. *ſi Tacitus, aut Plinius aliquam hiſtoriæ huius mentionem feciſſet, certi eſſemus. Nunc hæremus, & optamus magis eſſe, quam ſcimus.*

XXIV.

XXIV. D. H. ad Lectorem editionis Elzeuirianæ de anno 1633. *Præter M. Tullium ac Iuuenalem, apud quos hoc nomen extat, Tacitus, ac Plinius Cæcil. eiusdam meminerunt. Et vterque Rufi addidit cognomen. Neque aliter Tranquillus, in Catalogo, quo Rhetores præclari indicantur, qui libello de iisdem mutilo præmittitur in Mſſ. Esse autem nostrum, cuius tres postremi meminere, inter eruditos fere conuenit: nec multum abest, quin plerique omnes, rhetorem, causidicum, declamatorem, etiam quæstorem ac prætorem: consulemque, ac Africæ proconsulem, eundem cum historico, qui Magni Alexandri res conscripsit, arbitrentur. Quemadmodum vixisse sub Augusto ac Tiberio, sed & scripsisse, quidam & sub Claudio superfuisse, existimant. A quibus nobilissimus Rutgersius seorsum abiit, qui sub Vespasiano floruisse in Variis probauit, quem non temere reiiciendum, & cum cura adeundum censeo. Quanquam, ne de veritate quidem amplius quærendum videretur, si habendam Catanæo fidem, omnibus constaret. qui in manu exarato exemplari, ipsam hanc historiam de gestis Alexandri scriptam, Q. Curtio, & quidem Rufo, qui Augusto Cæsare ac Tiberio floruerit, inscribi sic testatur.* Verba Catanæi habes n. VIII. *Cætera incerta sunt, & quia cætera, hoc ipsum. Imo & hoc ipsum magis, quia cæteris Vespasianum iungit.* (Id quidem in Catanæo non reperi.) *Iam, qui postissimum dicendi genus, & purissimam Latinitatem, certum ævi argumentum arbitrantur; neminem Latine sub Vespasiano, qui antiquitatem accurate exprimeret, scripsisse, quo modo probabunt? Quam si, cuo nostro ac parentum, eleganter quidam expressirunt, nondum video, cur a Romanis id remoueamus, quem ne nostris quidem, ex felici imitatione hactenus negatum est. Quippe, & hodie ætatem quisque aut scriptorem eligit quem imitetur, vt cum cura imitetur quem elegit. Vt omittam principem historiæ Sallustium, ætate integra à scriptis C. Cæsaris, cœpi, abiisse; cum diuersum in dicendo, tum qui Græcis fuit, tanquam peregrinus, hæret. Vt & maximus scriptorum Tacitus post illum.*

XXV. Vt ita ad totum hunc locum claudendum aptissima fere videantur verbo Valentis Acidalii Animad. ad lib. 4. Curtii. *De Curtio miror sæpe, nonnunquam & indignor, doleo quidem semper, non tam quod ad manus nostras peruenit corruptus sic & vitiatus; hæc enim sane cum omnibus: nec quod tam multis locis mutilus, ac tacer; hæc cum plerisque: nec quod integris libris, & ipsis adeo primis cum capite truncatus; hæc quoque cum multis communis ipsi fortuna: quam quod nec rerum eius satis certo, nec ætatem qua vixerit, ac scripserit, sciamus vllo modo, quæ illi tamen ipsa fors non etiam omnino sic peculiaris, vt parem fortunamque habeat neminem. ille autem vix omnino quemquam calamitas extra Curtium affixit, vt reliquorum scriptorum nemo mentionem eius vsquam, vel vno verbo, certam dico mentionem, & indubitatam faciat, ad vnum omnibus tacentibus, quasi de conſulto, vt conspiraſſe videantur ad ſupprimendum hominis nomen, ad famam eius opprimendam. In hoc quis non indoleat? quis non miretur, & indigniter? Dignus ille me hercules ſcriptor, qui ab omnibus prædicaretur, quem penitius & totum nosceremus. Ac laborauimus in eo viri docti ſane multum, vt quando indiciis & argumentis certis inueniri nihil poteſt, conjecturis aliquid ſagaciter indagaretur: quorum nos induſtriam diligentem amamus & laudamus, ſed hanc ipſam vanam cum omnibus deploramus. Nec diuersas hic diuersorum opiniones affero, quia nullam ipſe ſtabilire poſſum, quas contra poſſim, ſi libeat, omnes refutare.*

CAP. II.

EXpoſitis doctorum virorum de Q. Curtii ætate atque condicione ſuſpicionibus, ſequitur vt de ſtylo eius & Hiſtoria quid ſenſerint, lectoribus exhibeamus. Quod vt commodius fieret, eorum iudicia ſecundum litterarum ſeriem diſpoſuimus. Notandum autem, neminem adhuc quicquam apud veterem auctorem reperiſſe ex Curtio citatum.

Valens Acidalius Animad. ad lib. 4. Curtii. *Dignus ille mehercule scriptor, qui ab omnibus prædicaretur, quem penitius & totum nosceremus.*

Franciscus Asulanus in Epistola Aldinæ editioni præfixa. *Alexander ille Macedo, cum aliis concinnis scriptoribus, tum facunda, eleganti, candida Curtij historia immortali celebratur laudum præconio. viuetque æternum, dum sole magnus lustrabitur orbis.* & in fine Epistolæ. *Hac lege hunc tibi Curtium dicatum volumus, vt omnes facile sciant, te eum vnum inter mortales esse, cuius innumeris reponendis laudibus Curtio ipso scriptore opus esset.*

Ioan. Bernartius. *Cæsari comitem do Q. Curtium, quem adeo inter selectos recenseri non dubito, vt inter optimos locum illi fidenter tribuam.* Idem ad Stat. 10, 487. *ut ocellus Historicorum Curtius inquit.*

Petrus Bertius de Agger. & Pontib. pag. 38. *Dicit io Q. Curtius est pura, simplex, inaffectata: in Aggeris vero descriptione ita insuper florida, vt inter prima eloquentiæ Romanæ exempla locus iste ponendus sit. Author sim iis qui ad veram Eloquentiam adspirant, vt totum locum edisicant.*

Petrus Bizarus lib. 2. rer. Pers. *A Q. Curtio inter Latinos arguto, elegante & nervoso scriptore harum cognitio petenda est.*

Barnabas Brissonius de regno Persarum libr. 1. *Ne quis à parum idoneo auctore interpretationem sumptam suspicetur, Curtius hic, ex cuius scriptis toties à me auctoritas in his libris ad faciendam fidem petitur, iis temporibus vixit, quibus bonæ artes & studia litterarum floruisse nemo infitiari possit.*

Christophorus Bruno in Epistola dedicatoria. *Cum autem Q. Curtij quoque rerum gestarum Alexandri Magni historia, olim à me puero, & nunc denuo rursus lecta, mire candida, versa, ac luculenter pura, vtroque tempore mihi visa esset, dici non potest, quantum omnium studiosorum nomine indoluerim, tantum autorem ἀνεφάλοις, id est sine capite, duobus nimirum primis libris, cum fine quinti, amputatis, & in decimo libro plurimis in locis mutilatum nobis superesse.*

Ibidem. *Styli ipsius terssissima puritas, ad Romanum filum ad amussim formata.*

Guil. Budæus de asse lib. 3. *Verbis ipsius Curtij auctoris tersi & elegantis.*

Ex Præfatione in editionem Curtianam Antonii Candidi, procusam Lugduni 1591. *Q. Curtij Rufi libros qui inspexerit, historiæ nomine dignos si quis agnoscit, is iudicio præditus equidem videbitur. Proponit enim Curtius exiguo volumine insignia documenta quæ vsum vitæ communis adiuuant, quæ principes viros & infimæ sortis homines possunt meliores reddere, seu ad virtutem hortentur, seu vitia, vanæ gloriæ videlicet, pecuniæ, vindictæ, libidinis amorem ex animis euellat: nec in vanis & nugacibus rerum gestarum narrationculis scriptionem consumere studet. Nonnulli existimant non aliter debere describi bella quam latrocinia, breuiter, nude, nulla laude addita, sed detestatione potius, vt longum bellum referatur non vsque ad commendationem victoriæ, sed tanquam in exemplum, quid pariant prauæ affectus, siue ambitionis, seu iræ, siue libidinis: tum vt rideant quam in incerto ac leui momento sita sint res & fortunæ hominum, quibus tantopere alij confidunt. Id quam feliciter Curtius præstiterit, perpetuus historiæ contextus ostendet. Primariæ autem historiarum legi, quæ veritatem commendat, sapienter obsequitur, ex tot veterum scriptorum libris veritatem, ceu in profundam aniquitatis abyssum immersam, eruens. Pro narrationum varietate, prudentia sua vsus est, aliam historiæ*

historiæ legem diligenter observans. In quibus enim verba spectantur singula, vt in pactionibus, Macedonum edictis, promissis, simplicem profert veritatem. In rerum gestarum commemoratione, dum mores seuere informat, aut animos iucunde pascit, summas rerum ita exhibet, vt nihil (quod cognitu necesse sit) relinquat intactum. Addens præterea quæ doctrinæ aculeos mentibus relinquant, quæque variis affectibus lectorem imbuant, verba scilicet eximia, sententias selectas, miro artificio compositas orationes: reique summam ad veritatis regulas dirigens, nomen retinet veræ narrationis. Cæterum non modo corpus ipsum historiæ suæ veritati consecrat, verum etiam perelegantem colorem & cultum adhibet. Res insigniores persequitur, eas videlicet quæ nos sapientiores efficere queunt. Dum enim alii nimis accurate prælia describunt, quæ melius nesciremus, Curtius noster explicat causas, consilia, euentus, & quicquid occultum & arcanum est in negotio: ita tamen vt acierum descriptiones & variorum certaminum multiplices vultus, graphice depictos, propter Darij & Alexandri nomina Bellonæ dicata, minime negligat. Quod si faciesset, quid inanius illa historia, in qua perpetuus armorum strepitus? Non effundit se in laudes Græcorum, aut Persarum vituperationem: nec enim se encomiastem, sed historicum agnoscebat: adulationes & hyperbolas poeticas caute fugiens. A digressionibus abstinet: historiæ filum nectit diligenter & eadem manu. nec de quibusuis rebus sermones serit: imo tenuiculis omissis, cognitu dignissimas, ad utilitatem & detestationem, singulis fere paginis persequitur. In frequentibus ciuitatum, regionum, montium, fluminum, descriptionibus, quæ ad rerum gestarum intelligentiam magis ac magis ampletendam non parum lucis adferunt, perspicuus apparet & solers. Adhibuit, nonnullis in locis, iudicium suum: & in gratiam legentium beneficia cuchit, maleficia ad execrationem infectatur. In rebus memorandis, consilia primum, deinde acta, postea euentus expedit, & de consiliis significat quid probet: ac in re gesta non modo quid actum aut dictum sit, sed etiam quibus rationibus, sincere & breuiter aperit. Quoties de negotio aliquo pronuntiat, penetrat in animos: nec affectui sed rationi perpetuo fauere videtur. A maledicentia petissimum abstinet: adulationem abominatur & longe fugit: denique cum historicum quem requirit Cicero se præstat, magnum videlicet. Verba proponit rebus congrua, de magnis splendida & sonantia, vt orationes nonnullæ testantur, de paruis humilia, etiam de sordidis non dissimilia. Perspicuitas in eo talis est, vt ab omnibus intelligatur, à doctis etiam laudetur. Liberioribus verbis quandoque vtitur (modestiæ tamen, quæ in eo maxime elucet, non immemor) vt narrandi tædium teuet, puram vbique illustremque sequens breuitatem. De toto autem Curtij stylo penes eruditos esto iudicium: nec enim commentarium Grammaticum, sed præfationem scribimus. Postquam vero præclari historici imaginem lineis rudioribus exhibuimus, eandem præstantiore penicillo suis coloribus ad viuum, angustiore tabula feliciter expressam, offerre visum est. Ita igitur doctissimus Lipsius in Notis ad I. librum Politicorum. Verba Lipsii relata sunt infra suo loco. Item in fine eius præfationis. *Supplementa librorum qui desiderantur, tenui filo connexa, nec Curtianæ maiestati respondentia.*

Casaub. in Animaduers. ad Sueton. in Indice excellentium Rhetorum. *Historia rerum Alexandri elegantissime scripta.*

Nicolaus Caussinus de adminiculis eloquentiæ l. 3. *Q. Curtius medium quoddam iter sequutus, magnam styli salubritatem consecutus est. Nam ita dilucide narrat, vt amnem sine salebris fluere credas, & tantis præterea ventribus orationem perfundit, vt non mediocriter lectores & amatores suos oblectet. Conciones autem habet tam argutas, & suaues, vt Herodoto, & Xenophonti nihilo videatur inferior.*

Angelus Decembrius de politia litteraria libr. 1. pag. 36. l. 2. pag. 119. l. 6 pag. 487. *De Q. Curtio eadem prope querela est, cuius laceratum opus legitur: quanquam Græcorum & Arriani constat historia, ex quorum fontibus hic scriptor vel interpres mira dulcedinis regiaque*

profecto magnificentiæ par, ab Alexandro non degenerans opus suum excudit, cuius summæ sunt dignitatis & historicæ suauitatis orationes.

Idem. *Curtius inter historicos sane elegantissimus.* Idem. *Tanta est amœnitatis cum perfectius legitur, vt metricam putes historiam.* Idem. *Quod maius infortunium apud maiores nostros, pulcherrimorum operum studiosos fuit, & accipere nos decuit, vt tam excellentis historiæ suauissimæque orationis, quæ velut Amphionis Musa omnes mulcent auditores, vnum omnino exaret exemplar, quod vix à nostris comperiam per incuriam laceratum, seu vetustate & carie labefactatum excideret.* Idem. *Ceterum hanc ex Græcis historiam, præcipuoque animo considerandibus primus tantum liber deficere videtur: nam à secundo de Maryæ fontis ortu, eoque montis acumine pariter incipitur. Quo constat, Q. Curtium interpretem fuisse, ipso etiam attestante, se plura transcribere quam credere. Est autem is historicus fluidus, ac scientium fluminum elegantissimus imitator.*

D. H. in Epistola Dedicatoria Elzeuiriorum. *Q. Curtius, historicorum, vt à tuo Heinsio vocatur, vere Venus. Nam, vt illa, cum ex vndis, quod Græcorum habent fabulæ, emergeret, simplicitate inprimis formam, quanquam exquisitam, tuebatur; ita scriptor hic, per se dissertus si quis alius, communem laudem, propriam ac suam fecit, quia non affectat. In orationibus nimirum, quæ, vt breuitate ac acumine in toto corpore eminent, ita hoc in primis admirandum habent, quod cum artis habeant non parum, fonte tamen nata videantur. Ita narrat, vt credatur: ita dicit, vt non verba sed sententias persuadeat, cum dicit: ita iudicat de suo Principe, vt, quem merito cum omnibus commendat, non immerito, cum opus est, ac suo quasi iure, reprehendat: ne aut nimium odisse Regi maximo, aut quicquam sine causa detrauisse videatur. Adeo, vt cum virtutes omnes maximi historici, lectori suo præstet; primam tamen primo loco habeat, ne fallum dicat. Nam qui vitia virtutibus in Principe permixta prætermittunt, ea ipsa pariter ac fidem suam, accusanda grauius posteritati tradunt. Cuius libertati nemo, nisi cum periculo, præscribit. Iam prudentiam quis satis commendare potest? quæ nec putide accersitur, nec furis, sed ecipsis factis ac narratione oritur. & ne desideres occurrit. In locis autem describendis quæ amœnitas, quæ suauitas, Dij boni! vt naturam non tam pingat, quam cum ea certet, & exhibeat ante oculos, quod tantum scribit, semper æmulus illius. vel quod minimo negotio & quasi sine cura, excidisse videantur, quæ narrando exprimit: vel quod feliciter, & tanquam altera natura, situs habitusque eius repræsentet, quæ sine arte placet. Accipe igitur, Vir maxime, purissimam autorem; eleganter nisi fallimur, ac terse expressum: accipe, historicorum Venerem, doctorum amor. Cui cum certatim eruditi nostri temporis, quos deneueris, famam scriptis suis æstruant; rogare audemus, vt inprimis nomen tuum iungi iis ac præfigi patiaris, qui iam eam consecuti sunt. Quales antiquissimi scriptores sunt, quibus, vt exemplo esse possint ceteris, æternitatem suam sola ars conseruat, cuius specimen hic damus.* Idem Ibidem. *Politissimum dicendi genus, & purissimam Latinitatem* Curtio tribuit.

Erasmus Roterodamus in Epistola Dedicatoria. *Curtium itineris ac nauigationis comitem adiunxi, qui nihil olim puero, mire candidus ac terſus est visus. Nec alius sane visus est ex tanto repudiatus intervallo. Dolet Autorem lectu dignissimum ἀνέφαλον nobis superesse, nimirum duobus primoribus libris amputatis, ἄκρου pluribus in locis truncо mutiloque. Risimus interea græculam in historia vanitatem, quam tamen Q. Curtius subinde temperasse videtur.*

Idem in Ciceroniano, siue de optimo genere dicendi. *Habeo, quem non contemnas, Q. Curtium. N. Historicus est. B. Est: sed in Historijs extant aliquot Orationes. N. Caeteris candidior est; sed nihil aiunt, ad Parmenionis fidem. Habes multas sermonis formulas à Ciceronianis diuersas.*

Iacobus

Iacobus Gordonius Chronologus cap. 20. num. 31. *Inter insigniores, qui Latine scripserunt historiam, merito numerandus Q. Curtius. hic lectori inter Latinos ordine primum esse potest. De quo tamen vixdum sciri potest, quo floruerit tempore. scriptor subtilis & clarus, res gestas Alexandri Magni complexus est.*

Ioan. Fridericus Gronouius obseruat. Criticarum per saturam lib. II. cap. 19. *Q. Curtius, vberrimæ & suauitatis & prudentiæ historicus.*

Iustus Lipsius in Notis ad lib. I. Politicorum. *Sequuntur scriptores duo, velut proprij Principum, & assidue in manu sinuque habendi. Q. CVRTIVS: qui, me iudice, probus est legitimusque Historicus; si quisquam fuit. Mira in sermone eius facilitas; in narrationibus lepos. astrictus idem, & profluens; subtilis & clarus; sine cura vlla accuratus. Verus in iudiciis, argutus in sententijs, in orationibus supra quam dixerim facundus. Quod si varium magis argumentum habuisset; fallor, aut variæ Prudentiæ eximium magis specimen præbuisset. Sed Alexander quid nisi bella? C. Cæsar. &c.*

Idem in Commentario Corneliano lib. 6. Annal. post recitata verba plusculа ex lib. VII. Curtii. *Delector, (ita me Deus amet!) exscribere candidissimè & disertissimè dicta.*

Idem ad Tacitum II, 20. vbi mentio est Curtii Rufi. *Est qui hunc censeat esse illum, qui memoriam scripsit rerum Alexandri, puto me - Hercules & Latine.*

Aldus Manutius in calce editionis suæ. *Clarissimæ Curtij Historiæ.*

Ex Bartholomæi Merulæ epistola Curtio præfixa. *Cum Alexandri res gestas à Q. Curtio elegantissimè conscriptas tibi breuiter exposuissem, exarsisti incredibili quadam cupiditate legendi luculentissimi scriptoris historiam.* Et paullo post: *Est enim Q. Curtius in scribendo acutus, vehemens, candidus, ac perquam eloquens: in concionibus enim, quas crebro reperies, quantum ille ingenio & eloquentia valuerit, facile cognoscas.*

Franciscus Modius initio Notarum in Curtium. *Ad scriptorem non malum, certe in historia, quam memoriæ mandauit, vnicum, mea opera quasi postliminio cognomen suum rediit.*

Petrus Opmerus in Opere Chronographico, sub Tiberio, statim post Velleium Paterculum. *Quinimo etiam Curtius res gestas Alexandri Magni pure ac terse conscribens (grauis adulatores, quo gratificarentur Regi, multa finxisse) veriora secutus est, acute moderatus, quæ fidem videbantur excedere.*

Antonius Panormita in facetiis Alphonsi Regis. *Ægrotabat Rex Capuæ, & multi multa pro suo quisque ingenio ac studio obtectamenta ac munera ægro regi cum exegitarent, ego, quoque ex Gallia accersitus statim adulari, deferens & ipse mecum fomenta & medelas meas, h. e. libellos, quos intelligebam illi quam maxime placituros, in quibus Q. Curtium, bonis (vt aiunt) auspicijs exhibendum, exhibui. Ille res gestas Alexandri à disertissimo viro perscriptas ea hilaritate, ea auiditate, ea denique felicitate cepit audire, vt, quod medici obstupescerent,* [Lansii Orat. pro German. pag. 89.] *eodem ipso die, quo legere cœperamus, ægra omni valetudine tentatus, ac pene confirmatus euaserit. Itaque posthabitis ceteris vectamentis, quos dies tres ternas facere lectiones perreximus, breuique librum absoluimus; ex quo eo die frequenter in medicos Rex iocatus: Anicennam velut parabolanum parui facere; Curtium laudibus accumulare cepit.*

T. Popma in Epistola ad Hesselum filium. *Inter Latinos Q. Curtius historiam Alexandri libris decem complexus est in scribendo candidus, purus, vehemens, & perquam elegans.*

Idem in notis ad Curtium 10, 9, 3. *Hunc esse auctorem historiæ Alexandri elegantissimæ scriptæ docti viri existimant.* paulo post: *Certe in temporibus vixit, quibus bonæ artes & studia litterarum floruerunt.*

Ex Ericii Puteani in Q. Curtium præfatione. *Vt alia desint, sola elocutio lectorem non omnino rudem trahat, eruditum magis etiam inflammet. Quemadmodum cibi aliqui sunt, omnibus omnino mortalibus, illice sapore grati, aliqui his nauseam, illis suauitatem adferunt: ita in scriptoribus ratio styli distinguitur. quæ omnibus placeret, Latina quidem, in vno potissimum Curtio inuenta est. Liuy olim laudem Patauinitas quædam immiuit: aliut velut supinum alibi, aut frigidum, imo & ταυτολόγον accusat. In Sallustio Iulius Scaliger reperit, quod & reprehenderet, & damnaret: prolixum fuisse, vel etiam nimium supernacuumque. Cæsar ipse cui satis non fuit res fortiter gerere, nisi narraret, tam stylo prompsit quam telo, auctor & simul scriptor, reprehensionem tamen non effugit, aiunt in dictione esse quæ culpari possint; prudentiam è verbis non hauiri: Commentarios tantum esse, & nihil polliceri præter nudam simplicemque narrationem. Tacitum Tullianæ aures nequaquam ferunt, scriptorem scilicet durum, asperum, concisum: in Latinitate maculas esse nonnullas: alibi serium breuitate impedivi & frangi; plura inuolui, quam exprimi: & quod in emaciato corpore videmus, ossa tantum eminere, venustatem nullam esse. Iustinus, Florus, Nepos, aliique frustra nominantur; in omnibus curiosa iam censura reperit quod cauteret. Vnus Curtius noster, noster ille Curtius, tam feliciter, prudenter, venuste historiæ vestem contexuit, stylum vbique rebus aptans, vt notam omnem euitares. elegans est, grauis est, virilis est, & natura sua nunc exurgens & docens, nunc submittens dictionem & oblectans, vt in summa granitate Veneres non exuit, ita in remissione ad vilitatem non descendit: quandoque obiurgans similis, cum vitia persequitur, quandoque mulcenti, cum virtutibus applaudit, verba nitorem habent, compositio suauitatem, res pretium. tanquam nihil superfit, breuitatem laudet: tanquam nihil desideres, copiam. ipsa breuitate plenus est, copia non molestus. Varium dixeris, nec tamen diuersum. Vultum eundem, non colorem ferunt, & tamen formosus pari ingenio nunc vela sermonis pandit, nunc contrahit: sed eadem felicitate inuehitur & incedit alibi celerior, alibi accuratior, vbique placens. Cum nihil coactum sit, vibrari tamen sententias diceris, non educi. acumina velut tela sunt, lectoremque suaui vulnere feriunt; flammulæ sunt & accendunt. Nemo sine voluptate legat Curtium, maiorem etiam fructum capiat sic perfusus. Quantum obtrectaris, proficis; & cum omnia laudes, mireris tam ingenioso exprimi; cum omnia laudes, mireris tam ingenioso exprimi; cum omnia laudes, stupeas, tam facile intelligi. Nam ceteros historiæ scriptores, vt puritate & lepore prouocat, stupeas, tam facile intelligi. Nam ceteros historiæ scriptores, vt puritate & lepore prouocat, ita acumine & perspicuitate vincit. Nemo subtilior fuit, & tamen grauior. nemo æque lectorem instruit, & minus lassat.*

Ex eadem. *Sed ego nunc iuuentutem alloquor, quæ nisi regium hunc affiomat animum & historiam æstimet, ad nullam vnquam præclaræ vitæ maturitatem excrescet: nisi peculiari studio Curtium euoluat, frustra in reliquis curiosum discendi desiderium conabitur explere. cibus alibi, hic vero deliciæ sunt: doctrina alibi, hic voluptas iungitur, vt discere & audire vnusquisque velit, amœnitate prouocatur.*

Ex eadem. *Sed vt concedam tamen, esse in Curtio, quod reprehendi possit, minorem faciam, vt magis etiam laudem. Meritus & ἀκίμωλος est, ac frustra infeliciterque conatus Alexandrum nobis æternum facere, qui ipse parte sui deficit. Truncum corporis nemo, aut perfectum aut formosum dixerit: hac autem infelicitate laborat Curtius: ingeniosus, ne placeret tamen:*

tamen: elegans, vt vulnera præferret: etenim quamuis scripsit diurnare ad nos vsque non potuit? commune hoc scriptorum pene omnium fatum est, [Vide Casaub. in Dedic. Polybii.] *& frustra in vno aliquo, iniqne etiam in Curtio accusamus. Quoi historici (ac de Latinis iam loquor) quorum solum nomen, aut vt felices adhuc sint, fragmenta aliquot supersunt? ipse Crispus* Primus Romana Crispus in historia *perit, vbi primus fuit, in Catilina & Iugurtha magnitudinis suæ vmbram duntaxat ostentans. Liuius; cum enim CXL. scripsisset libros, vix trientem sibi operis vindicat. Et Tacitus, tanta olim cura ac gloria bibliothecis omnibus insertus, integer tamen seruari non potuit. Frustra ceteros recensco. Curtius vt omnes vinceret perfectissimus peruenauit; & vt antiquitatis fide commendaretur, omnem euitare iniuriam temporis non debuit. In octo adhuc libris superstes est, qui decem confecerat: cum totum destruere ætas non posset, parte & exigua imminuit, impetum in primos duos fecit libros, vt seruaret reliquos, amplius destruere verita est. & quia vlterius nocere non potuit, præstantissimo operi pepercit.*

Ex eadem. *Ad historiam ite, Curtium admittite, vt omnia habeatis. Hic ille, auditores, ingenium cuiusque acuet, subtilissimus scriptor est; iudicium roborabit, prudentissimus est: linguam expoliet, facundissimus est. Etenim quia verborum sententiarumque solertia inuentioni suffecit, ea maturitate momenta rerum ponderat & eloquentia proponit. Quia igitur argutum esse, prudentem esse, diserum esse, omnis doctrinæ summa est, quid adycere ingenio, iudicio, linguæ oporteat, Curtius imprimis docet.*

Ex eadem. *Illam tamen historiam, quia Sallustium Tacitumque nuper explicui, in Curtio nunc quoque experiar, digno, me hercule, auribus omnium & oculis scriptore, qui an facili sententiarum acumine eruditat suauius, an mellitis eloquij illecebris delectet vtilius, iure dubites. Suo & illius ingenio bonus est, quem descripsit, & magnum iterum fecit, quem celebrat. Prorsus Alexandri famam Curtius sustinet: quidquid narrat, quia post alios, stabilitit, vt ceteris crederetur, Callisthenì, Aristobulo, Ptolomæo, vnus ille fecit: & fidem Græci inuenerunt, quem idem stylo argumentum Latinus absoluit. vt liberius aliquid dicam, tam elegans prudensque scriptor mendax esse non potuit, & iam credimus, quidquid Arrianus tradidit; Curtium secutus est. imo credimus, Alexandro nihil difficile fuisse; fieri posse Curtius censuit & ad posteros transmisit. Tria sane numina in pulcerrimo historiæ opere videntur coluisse: Suadam, Prudentiam, Veritatem; & Suadæ quidem lenocinio quem non mulceat abripiatque etiam alieno affectu impeditum? historiæ hæc Siren est, à qua vinci & abduci etiam Homeri sapiens voluisset. Iam prudentiæ dotes quidni venerer? putes in Sophiæ domicilio præcepta omnis vitæ Socratem præfigere. Denique veritatis etiam integritas hic relucet, etenim qui tam à libidine fingendi, quam à necessitate abfuit. fallere voluit, & iam tum ausi sui iudicia verori poterat, si maiora veris tradidisset; quippe pronis Romanorum in adulationem, siue Caligulæ siue Claudij, siue insequentium animis. Sed non hoc ago, Auditores, vt in solo Curtio putetis esse omnia, quia dicere omnia in solo Alexandro potuit, nec mentiri: laudo enim, vt ameris omnes. & hunc potissimum nunc explicare aggredior, quo libentius omnes perlegatis. Quidquid est historiarum commendo, cum hanc vnam explico, & vt in totam curiosi antiquitatem sitis, Alexandrum repræsento. Nam profecto parum esses Curtium scire, si quis reliquos ignoraret: quem admodum angustis ego limitibus munus meum circumscriberem, si in aliqua duntaxat historiæ parte defudarem. Proinde si cui forsassis scriptor ipse adhuc ignotus est, qui mille sexcentos propemodum iam annos loquitur, illum ego historiæ vniuersæ & nomine & officio excito, vt communi vtilitati vnius præstantiam metiatur.* Ex eadem Puteani præfat. *Ille vero mihi historicus est: ille docendo prudens, narrando elegans, &, vt omnia dicam, Alexandro dignus. aut illorum scriptor æquat. aliusvincere orbem terrarum non potuit, nec alius ingenij præstantia tantæ gloriæ sufficit. Omnia in Alexandro magna sunt, & nomen sequuntur; omnia in Curtio mira sunt & placent.*

placent omnia. Ille virtute & fortuna cinctus gloriam sequitur; hic suada & prudentia stipatus eandem ducit. Iterum vincit orbem Alexander; scribitur; sed à Curtio scribitur, qui vt optimo atque eruditissimo æuo vixit, aut certe illi proximo, sic præstare potuit, quod postea nemo assecutus est.

Ex eadem. *Putes hunc virum ad historiam à natura factum, & velut fato destinatum, qui Latine nobis Alexandrum exhiberet, ergo & vitia eius & virtutes aperit: vitia, vt lectorem absterreat: virtutes, vt inflammet: Aperit vitia, & nihil odio, aut calumniæ tribuit: virtutes, & ab adulatione alienus est, hoc toto volumine agit. &, vt tandem in compendium diffusam vitæ seriem colligeret, velut in tabella geminum Alexandrum proponit, qua laudari & simul reprehendi potest. Ipsum igitur Curtium audite, id est videte, & sic quem descripsit, an depinxit lib. X. cap. V. n. 26.* Iuste æstimantibus regem liquet &c. *Hæc ita breviter: sed in historia vniuersa disquirit singula: causas rerum, consilia, euentus expendit, iudex omnium. Quod fieri posse neges, facit, & ipsam quoque fortunam ad examen deducit. Ergo quæcunque legis, digna stylo sunt, & variæ prudentiæ specimen referunt: digna lectione & ad formandum iudicium cuiusque valent. Tua narratio exacta est, lenitate quadam profluens, non exundans, tanquam vipis elausa, garrulitatis autem imbre non corrupta, trahit oculos, & gemmeo eloquij tactu recreat. Locorum etiam vrbiumque tam accurata vbique descriptio, vt picturam contueas. Nulli colores sermonem æquant: nec legere sed intueri coram videaris, quidquid hic expressum est. Sed quid ego? totum laudare Curtium non possum, nisi totum explicem. vbique summus est; & quem in partibus admiramur, toto historiæ corpore diuinum pronuncies. Legere nunquam non volet, quisquis libauerit, & doctrinæ, facundiæ, prudentiæ suauissimos carpes flores, quoties in manus admittet. continuata fertilitas est, quantum demis, nascitur, & cum omnia collegisse te putes, plura relinquis.*

Ex eadem. *Sed ne longior sim, vnius nunc Lipsii è notis ad politica citabo verba, vt examinem.* Q. Curtius probus est legitimusque historicus, si quisquam fuit, &c. *Plenam censuram dicas, nisi amplius ille exigat, qui laudet. Hic vero condit elogium propemodum, vt destruat, quasi ingeniosum iudicium sit, si quid post iudicium reprehendas. Tuis te verbis Lipsi, in sententiam meliorem trahas, vt nihil deesse regio scriptori fateare.* Probus est, *ait, legitimusque historicus, si quisquam fuit, quasi huic tribuas, quantum vlli datur. omnino. nam aut Curtius historiæ leges implenit, aut nemo. si implenit, quid prudentiæ eximium magis specimen desideras? pro argumento perfectus est, & illud verium esse quidni dicam? Alexander fecit, imo esse narratio ostendet. Bella gerantur, fateor, sed in quibus amplius quam bella. cum vniuerso pene terrarum orbe negotium est. ducem siue milites respicias, rerum varietas est. ille quantum deuicis, vexit quoque; nec minus iure quam armis vsus est. viribus parari prouincias, iure retineri egregie ostendit. Quicquid respub. habet, in exercitu hoc inuenies. militem velut ciuem, nunc promptum, nunc querulum, aut seditiosum, semper fortem. Sic vt alios subiugaret, suos interdum vincere rex debuit; suos prudentia, consilio, astu, ac magnitudine animi, in ordinem redegit atque compescuit; hostes robore, industria, celeritate, audacia, & vincendi quodam fato superauit. quicquid cohortes & phalanges in barbaros potuerunt, solus in suos interdum Alexander exercitus est, & quos duceret, sibi vindicauit. Quid dicam? pugnauit & ius dixit, ducem & regem egit, nunc telo & ense, nunc scepiro, pacisque habitu insignis. Mitto fraudes, delationes, conspirationes, quas vt detegeret, eluderet, puniret, prudentissimus esse debuit. Nam circa principem vnum tot belli duces, & præfecti occultis odiis dissidentes & inuicem suspecti, quam non insidiæ simulationem, insidiarum scenam instruunt? vt in ipso honore & munere infelices sint, oderunt quem benignior fortuna euexit altius & propiorem regi fecit: metuunt alij, quem, ne parem habeant, malis artibus coguntur reprimere. Hæc aulæ prælia sunt, & quia in conspectu regis; silentio regente, & ingeniosa improbitate texuntur. Interim*

*Interim malitiæ scintillæ interdum prosiliunt, quæ vt nocent, nec impunentur, fallit rex ipse debet, & noua calliditate aduersarii deludi. Illud obtinet; doli non doli sunt, nisi astu colas: texuntur fraudes fraudibus, & impostura, simulatione tecta, honestum scelus facit, cum absconditi potest. Qui vultu blandi, animo hostes sunt, ad iniuriam inferendam solertes & ingeniosi, ad depellendam cauti callidique, sic priuata odia cum nimis properè succedunt, in ipsum sæpe principem prorumpunt. Et ille insidijs circumseptus, vbi tutum se existimat, perit facilius & fortuna trahente præcipitatur. Sane qui in multos iniquus fuit, audebit & regem petere, cum audaciam familiaritas fecit, & sæpe vt timori conscientiam, pœnæ scelera subducat, imperium affectabit. Exemplum in Dario habemus, quem vt Alexander debellaret, Bessus & Nabarzanes pessima mancipia aureis compedibus vinciunt, ac tandem, vt parricidio reges essent, multis vulneribus confodiunt. Quid Alexander? potuit in tanto hoste fortuna inconstantiam int

Raderus in Prolus. ad Curtium c. I. *Primam sententiæ nostræ rationem &c.* Exscripta sunt ea verba supra vbi de ætate Curtii agebamus n. X.

Raderus in Prolusionibus cap. II. *Dubitari non potest, quin à Liuio & Cæsare & Sallustio proximas obtineat, etsi hodie sint, qui Sallustium Curtio postponant. Habet tamen & Q. Curtius voces aliis non vsurpatas, Ciceroni etiam reprehensas; vt piissimus, quam in Antonij oratione carpsit, sagittare, quis præter Curtium & Iustinum lib. 41. vsurpet nescio, nisi recentiores velis in testes adducere.*

F. Angelus Rocca in Bibliotheca Vaticana. *Q. Curtius nobilis Historicus, & nihilo inferior Cæsare in scribendo.*

Ianus Rutgersius Variar. Lection. lib. 3. cap. 4. *Non mentiar. His diebus Franciscus Modius inepto iudicio suo pane mihi stomachum mouerat. Nam quo loco gloriatur, quod sua vnius opera RVFI cognomen Curtio redditum sit,* scriptori, *inquit,* non malo; *& quasi etiam illud nimium esset, velut inuidiam deprecans addit,* certe in historia sua vnico. *Equidem miratus sum hominis neque indocti, & in veterum scriptis etiam cum laude versati, tam putidum ac puerile iudicium excidisse. Adeo pauci sunt, quibus verum Romanæ elegantiæ gustum habere contigit. At quanto melius is, qui nihil inepte molitus est! Lipsium intelligit,* cuius verba relata sunt supra suo loco. *Neque fefellit eum iudicium. Mihi quidem ita semper probatus fuit, vt eum nunquam è manibus deponam; neque vllum, quem ei præponam, habeam.*

Famianus Strada lib. 2. Prolus. 3. *At Q. Curtio, quanquam ijs virtutibus exornato, quibus conflet aut heroicis cum temporibus vixisse, aut dignum fuisse qui viueret, non defuere, qui obijcerent quæstii interdum medicamenta cauduris, & numerorum vsum paulo intemperantiorem.*

Adrianus Turnebus lib. 13. cap. 15. *Elegantissimum & nitidissimum scriptorem, Curtium.*

Ludouicus Viues, apud C. Gesnerum in Bibliotheca vniuersali. *Q. Curtius candidus est, sed Criticorum quidam eiusdem illum esse coloris canificantur.*

CAP. III.

Quando nobis propositum constitutumque ea nihil prætermittere eorum, quæ ad auctorem hunc ornandum conducibilia videantur; huc fuit subiicere Catalogum exemplarium Curtianorum, quæ vel Mss. seruantur, vel variis edentibus impressa sunt. atque hæc, vt quodque eorum antiquius est, ita prius enarrauimus.

Q. Curtii Mss. exemplaria tria fuerunt Heidelbergæ in Bibliotheca Palatina. Tria itidem in Anglia in publicis Bibliothecis. I. Oxoniæ in Bibliotheca Collegii corporis Christi. II. Cantabrigiæ in Biblioth. Coll. S. Benedicti, quod inscribitur *Historiæ Alexandri Magni*, teste Thoma Iamesio in Catalogo Oxonio-Cantabrigiensi librorum manuscriptorum; ita, vt diuersum à Curtio videri possit: estque fortasse *Iulius Valerius*, aut incertus nescio quis, qui sub Constantio vixit. ex quo excerpta apud Vincentium Belouacensem speculi Historialis libr. 4. Cuiusque in Galliis & alibi exempla Mss.

Mss. *Elzevir. in priori Editione.* III. Oxoniæ in Bibliotheca D. Thomæ Bodleii Equitis. Præterea vnum in Bibliotheca priuata Lumleii Baronis. Extat quoque Ms. Venetiis ad D. Marcum.

In Bibliotheca Iacobi Bongarsii, quæ nunc apud Bernates est, quindecim exemplaria sunt Curtii, quorum syllabum Berneggero socero meo misit Cunradus Schoppius Rhetor Bernatis Scholæ: inter quæ tria sunt Manuscripta.

Manuscriptum membranaceum in quarto maiore. Bodræ è Caroli de Francia Normandiæ Ducis Bibliotheca.

Manuscriptum in folio Mediolani.

Aliud in folio Veronæ, & editiones impressæ.

Anno 1474. Impressa est Curtii historia, cuius varias, aliaque ad recensionem Curtianam factura liberalissime obtulit *C. BARTHIVS*, inter quæ & obseruationes suas: sed fœuitia temporum & difficultas itinerum obstitit, quo minus eruditissimi Viri beneficio vteremur.

Anno 1494. Venetiis edente *BARTHOLOMÆO MERVLA*, quem C. Barthius scribit *primum optimo auctori corrumpendo audacia signum sustulisse.*

Anno 1517. Basileæ cum notis *ERASMI, HVTTENI, GLAREANI, HOENINGERI*, adiecta Alexandri epistola ad Aristotelem de Indiæ situ. &c.

Anno 1518. excusus apud *SCHVRERIVM* Argentorati.

Anno 1520. Editio *ALDINA*, Venetiis.

Anno 1533. Parisiis editio *ERASMI.*

Anno 1534. Q. Curtius impressus Basileæ à *Thoma Wolfio*, adiectis *DESIDERII ERASMI annotationibus*, & *HVLDERICI HVTTENI* Floribus.

Anno 1535. Editio *VENETA.* Item alia *VENETA.*

Anno 1538. Edidit cum *Ioannes Gymnicus* Coloniæ, cum *ERASMI* annotationibus, & *HVTTENI* floribus.

Anno 1543. Parisiis editio *ERASMI.*

Anno 1545. Basileæ *HENRICVS PETRVS*, cum supplemento priorum librorum ex Arriano & Diodoro. Item Alexandri vita à *IO. MONACHO* conscripta; Alexandri epistola ad Aristotelem de Indiæ situ: *ERASMI* annotationibus, & *HVTTENI* floribus elegantiarum.

Anno 1545. *SVPPLEMENTA* librorum duum priorum passim editionibus præfixa *CHRISTOPHORI BRVNONIS* sunt, Monachii in Bauaria bonarum litterarum Professoris, vti ipse in Editione sua testatur. Antonius Possevinus in Bibliotheca selecta, & Iacobus Gortonius Chronol. cap. 20. num. 31. refert *QVINTILIANVM SVIAM*, quod initio Curtii deerat, supplenisse. Non vidi. Hæc quæ extant vulgo, non magni, Hercules, momenti sunt.

Anno 1546. Editio *LVGDVNENSIS* cum Alexandri epistola ad Aristotelem.

Anno 1569. Editio *LVGDVNENSIS.* Quam valde exagitat Acidalius in prima statim adnotatione ad Curtium.

Anno 1575. *GLAREANI* annotationes Basileæ. De quibus idem Acid. parum præclare sentit.

Anno 1579. Q. Curtii libri octo superstites noue editi & recogniti à *FRANCISCO MODIO* Brugensi, adiectis *Notis* eiusdem, Coloniæ apud Maternum Cholinum.

Anno 1591. Iterata *MODIANA* editio. Hanc nouissimam & optimam dicit Valens Acidalius.

Anno 1591. Lugduni edidit *ANTONIVS CANDIDVS*, cum Alexandri vita ex Plutarcho, & ex eodem de Fortuna Alexandri: Item Gnomologia Curtiana.

Anno 1594. *VALENTIS ACIDALII Animadversiones* in Q. Curtium editæ Francofurti ad Moenum.

Anno 1602. apud *IACOBVM STOER.*

Anno 1614. Editio *GENEVENSIS.* Item Q. Curse tourné de Latin en François par N. Seguier. à Geneue par *PIERRE DE LA ROVIERE.*

Anno 1621. Editio Amsterodamensis, apud *GVIL. LANSONIVM.*

Anno 1625. *TITI POPMÆ Notæ* in Q. Curtium prodierunt Lugduni Batauorum apud Elseuirios, simul cum *Notis IOAN. LOCCENI.*

Anno 1628. *MATTHÆI RADERI Commentary*, apud Ioan. Kinckium Coloniæ. Item Editio Amstel. apud *IOAN. LANSONIVM*, quam ego habeo pro emendatissima earum quæ hactenus prodierunt.

Anno 1633. Editus Lugduni Batauorum, ex Officina *ELZEVIRIANA.*

Ex his exemplaribus penes nos sunt Amsterodamensis Lansonii, duo Elzeuiriana, Item Raderi Commentarius; Acidalii Animaduersiones. Editio Aldina, Brunonis, Merulæ, Lugdunensis Antonii Candidi, Basileensis Henrici Petri, & Ioannis Gymnici Colonensis. Reliquorum præcipua & plurima ne desideraremus, amicorum benevolentia præstitit, quorum opera Variantes eorum Lectiones consecuti sumus. Nam *IOAN. ADAMVS SCHRAGIVS* amicus noster per doctissimum *GRONOVIVM* adeptus facultatem describendi Varias Lectiones ex Gruteriano Codice; eas diligentissime consignatas transmisit. Eo in libro ita manu sua notauerat Gruterus: *Comparare capi cum mss. quinque, quorum tres erant Palatinæ Bibliothecæ, duo Bongarsij, cuius meliorem voco Dan. quia fuerat aliquando Petri Danielis. die 7. Octobris 1602.*

Ianus Gruterus.

Institutum illud deserui, sed multos annos post contuli hos libros cum iisdem mss. Isaacus Neuelerus Dolsbius (Pithæi nepos) *cuius manus toto ipso exemplari conspiciuntur. nam ego illi iuueni facem meam tradidi, arbitratus futurum, vt ipse suo nomine ederet, quod nondum factum fuit anno 1627.*

Itidem & Bongarsianorum exemplarium, ab ipso Bongarsio collatorum varietates descripsit nobis Vir. Clariss. *CVNRADVS SCHOPPIVS*, cum apud Bernates Eloquentiæ Professor ageret.

CAP. IV.

Et quoniam ex collatione scriptorum maxima fere lux affulget historiæ, precium operæ fore duximus, enumerare & alios quotquot res gestas Alexandri pertexuerunt. Ex quibus qui adhuc leguntur, eorum nuda nomina adponere sufficit, aliorum ætatem, scripta, patriam, quantum in hac breuitate potuit, diligenter enotauimus.

ABRAHAMVS ABEN PHAREG MSVLI. Radenis prolus. c. 4. scribit, hunc Arabica lingua historiam Alexandri M. contexuisse. extare Ms. *κατὰ* tamen in bibliotheca Bauarica.

ACHMETES Molla, siue *Mendana Achmetes, hoc est, sapiens siue Doctor Achm. rhythmicis versibus librum historiæ Alex. Magni composuit, & Amiris Sulcimanni nomine publicatum edidit. Hic ab eo vicissim donis eximiis liberalissime cultus, fructum sui laboris uberem tulit.* Leunclau. Hist. Musulm. lib. X. extremo. Hic forte est Turca, de quo in fine capitis huius.

ADONIS CHRONICON.

ADRIANVS Imperator etiã Alexãdreida scripsit Stephan' in *Ἀκρωτήρια*, & in *Σάτυροι*.

AESOPVS. Hunc manuscriptum ineditum citat Iuretus ad epist. Symmachi lib. 4. epist. 33. Latinum fecit Iul. Valerius, de quo infra. Putant autem esse historiam illam fabulosam, quæ passim circumfertur.

AGA-

AGATHARCHIDES CNIDIVS scripsit historias, quarum lib. 35. citat Athenæus 12, 6. Item Asiaticam historiam, quæ maxime videtur ad res Alexandri pertinuisse, ex qua octauus liber citatur Athenæo 4, 14. Item hist. Europæam, ex qua lib. 28. in testimonium adducit idem auctor 4, 19. Citatur & Aeliano in hist. animal. 5, 27. & 16, 27. & Luciano in Macrobiis. Plutarchus cap. 2. parallelorum exscribit historiam ex Agatharchidæ Samii rerum Persicarum libro secundo. Quem cur eundem cum Cnidio nostro arbitratus sit Gesnerus in Biblioth. non video. Certe Photius in Biblioth. diserte scribit, patria Caldium, instituto Grammaticum fuisse; scribam insuper & anagnosten Heraclidæ, Lembi, & alumnum Cinnæi. De ætate eius ita comperimus. Post Mithridaticum bellum vixisse ostendit eius locus, quem Athenæus 12, 16. retulit. florentibus Romanorum rebus, de quibus interpretor illius verba, quæ leguntur in fine cap. 50. excerptorum. Vixit autem ante Traianum, nam citatur à Plutarcho sympos. 8. quæst. 9. scripsisse autem Asiaticas res libris decem, & de Europæ rebus libris 49. historiam pertexuisse, ex Photio discimus. Item quinque libros de rubro mari. quæque ad illud pertinent, quos scripsit ætate in senium vergente. Præter hæc compendium, aiunt, reliquisse eorum, quæ de rubro mari scripsisset. item de Troglodytis libros quinque. sed & Epitomen Lydes ab Antimacho scriptæ. Rursum aliud Breuiarium eorum, quæ de collectione admirabilium ventorum scripta extarent. Historiarum adhæc excerpta composuisse, atque de amicorum inter ipsos consuetudine. Insigne autem testimonium ei reddit idem Photius, adeoque Thucydidi æquat, & in quibusdam anteponit. Ipse quidem fatetur, se, quamuis Attice loquatur, Camaræ tamen (vrbis in Creta) dialecto familiariter vti. Photius excerptis eius, c. 30. Nam excerpta quædam ex eo leguntur apud eundem Photium. Cod. 250. qui & *AGATHARCHVM* quibusdam dicit autor esse.

AGIS. Hunc etiam de rebus Alexandri carmine scripsisse colligas ex Curtio 8, 5, 8. meminit eius & Arrianus 4, 2, 15.

ALEXANDRI EPISTOLAE. Ex his quædam diu superfuerunt. nam & Plinius lib. 6. & Plutarchus cap. 17. eas citat. quæ vero hodie circumfertur de situ Indiæ ad Aristotelem, cum aliis nonnullis, pro germanis non habentur.

ALEXANDRI HISTORIA. vide infra. Iul. Valerius.

ALEXANDRI M. ΟΔΟΙΠΟΡΙΚΟΝ citatur à Strabone.

ALEXANDRI VITA. Lamprid. in Alex. c. 30. legit (Alexander Imp.) & vitam Alexandri, quem præcipue imitatus est. Vide etiam infra: *Μεγάλου Ἀλεξάνδρου* Alexandrinorum.

AMYNTIANVS. Hic de laudibus Alexandri librum dedicauit M. Antonino Imp. prædicans, se stylo res Alexandri gestas exæquaturum. At deprehensus est in orationis progressu calidus quidem & audax promissor, in promisso vero implendo frigidus atque imbecillus. Multo etiam in dicendo iis etiam inferior est, qui ante ipsum de Alex. scripserunt. Hæc Photius in Biblioth. c. 131. Citatur ab interprete Pindari *AMYTIANVS* de Elephantis, qui an idem sit cum nostro, docti videre int.

ANAXIMENES LAMPSACENVS. Priscas Græcorum, & Philippi atque Alexandri res gestas perscripsit. Ei Olympiæ statuæ honorem habuit patria, quod iratum Alexandrum, & excidium vrbi minitantem placauit. vide Pausan. lib. 6. Qui addit scripsisse & historiam refertam maledictis in Athenienses, Lacedæmoniosque & Thebanos, eamque sub Theopompi nomine edidisse, vt inimico inuidiam concitaret. Versus in Alexandrum, qui Anaximeni adscribebantur, illius non videri, Pausanias pronunciauit. Eum & historias scripsisse, & poemata, & artes tractasse, & forensia certamina aggressum esse Dionysius in Isæo scribit; sed infirmum fuisse in omnibus, & persuadendi non magnopere gnarum. Athenæus 12, 6. citat opus eius inscriptum,

Regum mutationes. & 6, 4. aliud, Historias Primas. Vide Ioseph. in Appion. lib. I. pag. 1051. D. & Scalig. in Euseb. num. MDCXCII. Auctorem fabulosæ quæ circumfertur historiæ quidam putant: Vincent. Beluac. 5, 39. Suidas Aristoclis filium, Diogenis Cynici, & Homeromastygis Zoili discipulum fuisse, ait, præceptorem autem Alexandri, quem & in bellis secutus fuerit. Eum citat & Plutarch. in orat. priori de fort. Alex. cap. 3. Cum his, & quæ toto hoc capite scribimus, operæ fit componere Vossium de Hist. Græc. 1, 10, & 24.

ANDRONICVS. Hunc Alexandri gestorum scriptorem citat Plutarch. in Aristide.

ANDROSTHENES THASIVS. Navigavit cum Nearcho, & quædam ad hanc historiam pertinentia edidisse dicitur. Strabo lib. 16. Eius paraplus Indiæ citatur ab Athenæo, 3, 13.

ANGELVS COSPVS BONONIENSIS. Vitam Alex. Magni à Ioanne Monacho conscriptam in Latinum sermonem transtulit. Libellus iste præfixus est editioni Curtianæ quæ prodiit apud Henrichum Petri, Basileæ anno 1545.

ANTICLIDES. Citatur à Plinio 4, 12, 30. & ab Athenæo 9, 8. liber eius de reuersionibus septuag. octauus. idem Athenienscm cum fuisse scribit lib. 10. c. 4. & lib. 11. cap. 6. citat eundem in Expositionibus. Scripsisse autem & Alexandri historiam clarum est ex Plutarcho in vita Alexandri cap. 81. Operis eius de reuersionibus memin t etiam Suidas & Clemens Alex. in admonitione ad gentes. Historiæ autem de Alex. Raphael Volaterranus.

ANTIDAMVS HERACLEAPOLITES. Huius historia Alexandri Magni, item libri Morales citantur à Fulgentio in expositione sermonum antiquorum, vnde colligas, eum Latine scripsisse.

ANTIGENES. Plutarch. Alex. cap. 81. hunc inter scriptores historiæ Alexandrinæ recensct, & ex eodem, vt suspicio est, Volaterranus. Citatur Antigenes quidam Plinio lib. 6.

ANTISTHENES. Volaterranus hunc Alexandri vitam & gesta posteritati tradidisse scribit. Videtur autem fuisse Rhodius, cuius Laertius meminit in fine vitæ Antisthenis philosophi. Citatur à Plinio lib. 36, 12. vbi de obeliscis ei sermo, quos Antisthenes attingere potuit in narratione Aegypti ab Alex. occupatæ.

ANTONINVS ARCHIEPISCOPVS FLORENTINVS fabulas de Alexandro descripsit ex Iul. Valerio.

APPION ALEXANDRINVS. Græcus homo, qui Plistonices est appellatus, facili atque alacri facundia fuit. is de Alex. Regis laudibus scripsit, vt auctor est Gellius lib. 6, 8. Hunc Tib. Cæsar cymbalum mundi vocabat, quum publicæ famæ tympanum potius videri posset. Plin. in præfat. Hist. Natur. n. 36. sub C. Cæsare tota circumlatum fuisse Græcia, & in nomen Homeri ab omnibus ciuitatibus adoptatum. Sen. epist. 88. n. 56. scribit. Eius librum quartum historiarum Ægypti citat Clemens Alexandrinus libro primo Stromat. vbi & mentionem facit libri quem contra Iudæos scripserit. quem duobus refutauit Iosephus. Grammaticum professione fuisse, & magum, constat ex Plinio 30, 2, 7. qui eum vidit & Pliston icen appellatum tradit lib. 37. cap. 5. sed & alibi eum citat, in magicis præsertim. sed & in libro de Apicii luxu Athenæus 7, 12. & de lingua Rom. idem auctor 15, 8. Scripsit & historiam de singulis gentibus, & commentarios in Homerum, quorum nimiam diligentiam suggillare videtur Seneca. Ob tot edita scripta appellatus est Μοχθος id est Labor, vt testatur Suidas.

ARCHELAVS. Chorographus, qui omnem ab Alexandro peragratam terram descripsit. Laertius in Archelao.

ARISTO-

ARISTOBVLI CASSANDREVS. Hunc in historia sua se maxime sequuturum profitetur Arrianus principio operis, quod perpetuus Alexandro comes fuerit, à quo & destinatum reficiendo Cyri sepulchro sub finem historiæ prodit. Qui cum Aristobulo Iudæo vnum faciunt, errare videntur. Cassandrensem citant Athen. 2, 6. 6, 13. Lucian. in Macrobiis & alii. Eius testimoniis sæpius vtuntur Plutarchus, ut in Demosth. cap. 32. & Strabo. Huius, vt videtur, librum in quo singulare certamen Alexandri cum Poro tradiderat, Regem in Hydaspem proiecisse refert Lucian. de conscribenda historia. Vide Vossium de Hist. Græc. 1, 10. Soiter. in dedic. belli Pannonici.

ARISTOXENVS. Commentarios huius citat Plutarchus Alex. cap. 5. Qui an ad Alexandrum magnopere pertinuerint, dubitari possit ex Athenæi 14, 3. videtur enim iis libris miscellanea quædam collegisse. Scripsisse autem & historias, & omnis generis libros ad 454. Suidas testatum reliquit.

ARISTVS SALAMINIVS. Citat hunc Athenæus lib. 10. cap. 10. Multo iuniorem fuisse temporibus Alexandri, Strabo lib. 15. nos docuit. Scripsisse de Alexandri rebus gestis scimus ex Arriano 7, 3, 22.

ARRIANVS NICOMEDIENSIS. Huius historia cum etiam hodie satis ostendat auctoris sui præstantiam, obscurioribus, aut iis quorum opera non extant, sermonem potius commodabimus.

ARRIANVS EPOPOEVS Alexandreida, siue carmen de Alexandro 24. libris constans hunc scripsisse Suidas tradit.

ASCLEPIADES. Inter scriptores huius historiæ quidam hoc nomine memorantur Arriano 7, 3, 22.

BAETON. Dimensor itinerum Alexandri librum edidit, quem inscripsit stationes expeditionis Alexandri. Athen. 10, 12. Citatur & Plinio 6, 17. Vbi tamen BITON vocatur.

PETRVS BIZARVS. in Historia Persica.

CALINVS SYRVS. Plutarchus in Aristide.

CALLISTHENES. Euocatus ab ipso Alexandro ad scribendam eius historiam. Iustin. 12, 6, 17. deinde interfectus. Curt. 8, 8, 21. Scribit hoc loco Raderus famam de Callisthenis huius historia, quam adhuc superstitem faciebat, vanam esse, idque sibi compertum ex Ducæi litteris, quem rogauerat vt exemplar transcribi curaret. Et sane ex principio pseudo-Callisthenis, quod Ducæus transmisit, apparet esse historiam fabulosam, de qua mox in Iulius Val. De Callisthenis stylo iudicium Ciceronis habes in Epist. ad Q. fratrem 2, 12.

CAPPELLVS in Hist. Sacra & Exotica ab Adamo usque ad Augustum.

CARYSTIVS PERGAMENVS. Commentarios Historicos scripsit, in quibus & de rebus Alexandri tractasse argumento sunt loca, quæ ex eo profert Athenæus 10, 9. 10. 11, 15. 13, 8. & 15, 8.

CEDRENVS hodieque legitur.

CEPHALEON. Quem patriam suam pressisse scribit Photius Cod. LXVIII. Scripsit autem libros nouem quibus Musarum nomina indidit: quorum postremis Alex. quoque res complexus, vt patet tam ex loco citato, quam alio, apud eundem Photium Cod. CXLI. Temporibus autem Adriani vixisse eum, ex Suida notum est.

CHARES ISANGELVS. Plutarch. Alex. c. 81. dubito an idem sit cum sequente.

CHARES MITYLENAEVS. Citatur à Plutarcho in Alexandro cap. 33. & 96. & ab Athenæo 7, 2. 12, 2. & ab eodem 3, 15. libere eius septimus historiarum Alexandri & 12, 9. & 13, 4. Vide & Gellium 5, 2.

CHARON. Hoc nomine tres historici recensentur à Suida, quos omnes verisimile fit Alexandri quoque gesta composuisse: nisi forte Lampsaceno, qui primus inter illos

illos memoratur, ætas obstet, quem tamen longe post primum Darium vixisse patet ex iis quæ Athenæus retulit, locis. Tempore Xerxis viguisse refert Ὀλυμπιόδωρον ἀνα-γραφέα.

CHOERILVS. Hic quoque inter Alexandri comites cum esset, res eius carmine composuit. Horatius lib. 2. Epist. 1. Gratus Alexandro regi Magno fuit ille Chœrilus, incultis qui versibus & male natis Rettulit acceptos regale numisma, Philippos. Eum pro pessimo conditore carminum Curtius habet 8,5,8. Notum est de pacto quod inter eum & Alex. intercesserit, vt pro singulis versibus si boni forent aureum, si mali, colaphum acciperet. Huius Chœrili videntur esse versus, quibus epitaphium Sardanapali includitur, qui extant apud Athenæum 12, 7. Vide Scalig. ad Euseb. num. M D XXXIV.

CLEARCHVS SOLENSIS. Aristotelis discipulus scripsit inter alia vitarum libros in quibus & de Dario, ab Alex. euerso, vt scimus ex Athenæo 12, 9.

CLEMENS. Hunc tantum ex Apuleio nouimus, cuius & coætaneus fuit. Sic enim ille 1. Floridorum: Quæ omnia (Alexandri facinora) aggressus est meus Clemens, eruditissimus & suauissimus poetarum, pulcherrimo carmine illustrare.

CLEO SICVLVS. Inter præcipuos Alexandri adulatores nominatur à Curtio 8, 5. ex quo loco colligas eum etiam carmina in laudem Alexandri composuisse. Stephanus in Ἄκανις citat Cleonem Syracusium qui de portubus scripserit, quem eundem fuisse non immerito dubites.

CLITARCHVS. De hoc Quintilianus 10, 1. Clitarchi probatur ingenium, fides infamatur. Eius historiam de Alexandro, cuius & comes fuit, citat Plutarchus in vita cap. 47. Plin. 6, 13, 6. Aelian. in hist. anim. 17, 2. 22, 23. 25. Athenæus quidem persæpe, quemadmodum & Strabo. Huius historiam interpretatus est Curtius, vt quidam putant, eo argumento, quod Curtius eum laudet 9, 5, 21. Sed ipse ille locus eos diuersum docere debuit: nec enim Clitarchum ibi solum, sed & Timagenem citat, quos tantum abest, vt sequatur, vt potius securitatis & credulitatis eos arguat.

CLVVERIVS in Epitome Historica.

CONSTANTINVS MANASSES.

CORNELIVS NEPOS. Epistolam Alex. de Indiæ situ &c. in Latinum sermonem transtulisse dicitur. Nescio an idem sit qui de rebus Alex. scripsit, auctore histor. Miscella 12, 19.

CRATERVS. Hic cum sub Alexandro res gereret, eius etiam historiam dicitur conscripsisse. Meminit Crateri Plut. in Aristide cap. 51. haud dubie ex libris eius περὶ ψηφισμάτων, vt citantur Stephano de vrbibus, qui quamuis etiam Macedo fuerit, alius tamen esse potest à nostro, quem maximis laudibus ornauit apud Suidam Eumenes. Res autem Alex. attigit etiam in epist. ad matrem Aristopatram, cuius meminit Strabo lib. 15.

DAIMACHVS. Huius Indica citat Athenæus lib. 9. cap. 11. Strabo mendacissimum scriptorem appellat lib. 2. vbi dicit missum ad Allitrochaden Indum, suarum peregrinationum commentarios reliquisse.

DEXIPPVS. Citat hunc Cedrenus in Historiarum Compendio. Eius Excerptum est apud Eusebium in primo Chronicorum. Vixisse temporibus Galieni & seqq. Imp. Dexippum qui temporum historias contexuit, virum in liberalibus disciplinis & facultate logica versatissimum, Eunapius in fine Porphyrii tradidit.

DICÆARCHVS. Hic videtur Alexandri res attigisse in libris de vita Græcorum, qui citantur Athenæo 13, 1. Fuit autem ex Messana Siculus, Aristotelis auditor, vt Suidas tradidit. Citat eum sæpiuscule Plinius in libris prioribus ex Geometricis scriptis, cum ea laude; fuisse virum eruditum, & Regum cura montes permensum. Locum ex primo eius libro refert Africanus in syllogę Regum Ægyptiorum annexa à Scaligero editioni Eusebianæ.

DIO CHRYSOSTOMVS PRVSIEVS. Inter alia de Alexandri virtutibus libros octo scripsisse dicitur apud Suidam. Plura de eo Photius in Bibliotheca.

DIODORVS SICVLVS.

DIODOTVS ERYTHRÆVS. Ephemerides Alexandri scripsit, vt colligitur ex Athenæo 10, 9.

DIOGENES BABYLONIVS. Hunc de Alexandro scripsisse clarum ex Quintil. 1, 1, 8. & Clemente Alexandrino lib. 1. Stromatum. Vt qui Antipatri præceptorem fuisse volunt, de iuniore Antipatro intelligere necesse habeant.

DIOGNETVS. Cum Bætone coniungitur apud Plinium 6, 17.

DIONYSIVS. à Philadelpho missus in Indiam, vt Plin. 6, 17. tradit, cum regibus Indicis moratus, vires quoque gentium prodidit. Quod certe fieri non potuit, sine præcipua Alexandri, rerumque iis locis ab eo gestarum, mentione.

DIOTIMVS ATHENIENSIS. Hunc etiam inter scriptores historiæ Alexandrinæ forte reponendum colligas ex Athenæo 10, 10.

DOROTHEVS ASCALONITES. Historias huius de Alexandro citat Athenæus 7, 2.

DRESSERVS. In Millenariis.

DVRIS SAMIVS. Varia scripsit, inter quæ & Res Macedonicas huc maxime pertinentes. Citatur sæpissime ab Athenæo, & Plutarcho in rebus ad Alex. spectantibus.

EPHIPPVS OLYNTHIVS. De Alexandri & Hephæstionis exsequiis scripsit, vt constat ex Athenæo 10, 9. 12, 9. Alius est Ephippus, itidem Historicus apud Suidam.

ERATOSTHENES CYRENÆVS. Huic se non plane assentiri dicit Arrianus 5, 1, 12. quamquam probatissimum auctorem nominet, mox 5, 1, 20. Citat eum & Plut. in Alex. c. 3. & alibi sæpius. Quin & alii multi, & inprimis Strabo. Sed hic ea tantum auctorum loca indicare propositum nobis est, quæ de historia Alexandri ab vnoquoque perscripta fidem faciant.

EVMENES CARDIANVS. Hic sub Alexandro res gessit, vt patet ex Arriano, & Plutarcho, qui & Vitam Eumenis edidit, quomodo & Æmilius Probus, siue Cornelius Nepos est. Eius autem Ephemerides Alexandræos citat Athenæus 10, 9. Eum mire confundit Suidas cum Rege Pergameno cognomine, quin & ex vtroque Macedonum Regem conflat. Restituendum hoc nomen Æliano lib. 3. cap. 23. in fine, de Varia Historia. nam quæ ibi relata fuerunt, & apud Plutarchum reperiuntur, haud dubie fuerunt ex Ephemeridibus Eumenis: ergo caput ita claudit; ὧν περὶ Εὐμένους ὁ Καρδιανὸς περὶ ἐκείνης ἐν, pro quibus vulgo legitur; ὧν περὶ δὲ μὲν ὁ Καρδιανός. Eandem emendationem reperi postea in Emendation. Leopardi lib. 2. cap. 12.

EVSEBIVS CHRONOGRAPHVS.

EVSEBIVS quidam. vide mox Iulius Valerius.

GVALTERVS BELGA. Scripsit carmine Heroico gesta Alexandri Magni libris decem, qui editi sunt. de hoc Guillermus Briton. in præfat. Philippidos:

Gesta ducis Macedum celebri describere versu
Si licuit Galtere, tibi, quæ sola relatu
Multimago decuit te vociferatio famæ.

GLYCAS in Annalibus.

HARPOCRATION. Hic cur à Radero scriptorum horum catalogo insertatur, nondum reperi.

HARTLIEBVS BOIVS. Iulii Valerii historiam in Germanicum sermonem transtulit, teste Radero.

HECATÆVS ERETRIENSIS. Recensetur inter Auctores huius historiæ à Plutarcho in Alex. cap. 81. Quin & *ABDERITAM HECATÆVM* verisimile est hanc Spartam ornasse, cum & historiam scripserit, & Alexandri comes fuerit, vt legitur apud Iosephum lib.1.contra Appionem. Adde Vossium de Hist. Græc. 1, 10.

HEGESANDER. Quod hic multa ad Alexandrum pertinentia in commentariis præcipue suis scripserit, patet ex iis eorum locis quæ passim recenset Athenæus.

HEGESIAS MAGNES. Huius fragmenta ex Historia, vt credibile est, Alexandrina, reperiuntur apud Dionys.Halicarn.de Orationis structura,& Agatharchidem in excerptis apud Photium, vtrobique producta in exemplum exilis & languidæ compositionis.sed & Cicero inceptum eum vocat in Bruto cap.83.& de Oratore cap.67. frigidum exclamatorem Plut. Alex. cap. IV.

HELYMON. Cecinit res Alexandri, quem idem Rex in cauea mori coëgit, ausum tentare tanti regis opera, vires eius superantia. Hæc Raderus. Vide Gyrald. de Poët. Dial III.& Suidam in Χοιρίλῳ.

HERACLIDES. Citatur ab Plutarcho in Alex.cap. 45. quem credam fuisse Alexandrinum qui Laërtio teste, de successionibus, regum scilicet suorum, scripsit. Fuit & alius hoc nomine gente Cumanus, qui res Persicas enarrauit, & ab Athenæo citatur. Ex quo tamen deprehendere non potui, post Alexandrum, an ante eum vixerit.

HERMIPPVS. Vide Plut. Alex. c.95.

HIERONYMVS CARDIANVS. Vide Voss. de Hist. Græc. 1, 11. ex Suida, in quo dubitabam.

HISTER. Qui forte *ISTRVS* Volaterrani, dicitur multa scripsisse apud Suidam. Plutarcho refertur inter scriptores huius historiæ in vita Alex. c.81.

HISTORIA MISCELLA lib.12.c.19.

IASON. Vossius de Hist. Græc.1,10.*f.*

IDOMENEVS. Videtur inter scriptores Alexandrinæ historiæ cieri à Plutarcho in Demosth. cap.XXXII.

IOANNES ANTIOCHENVS. Historiam ab Adamo vsque repetit, in qua & Alexandrum memorauit, vt patet ex excerptis Constantini, quæ ante hoc quadriennium Henricus Valesius publici iuris fecit.

IOANNES MONACHVS. Huic multum tribuit Cœlius Rhodiginus, eumque persæpe laudat, vt 3,5.18,18. 22,20. 23,4. Adiunctus est editioni Basileensi, quæ prodiit anno 1545. Interprete Angelo Cospo Bononiensi.

IVLIANVS IMP. in Cæsaribus.

IVLIVS VALERIVS. Latinam fecit Historiam fabulosam de Alexandro, quæ ab aliis Æsopo, ab aliis Callistheni adscripta fuit. Vnde fabulas suas certatim hauserunt Antonius, Vincentius, Vrspergensis, alii. Pretium videbatur adscribere hoc loco iudicium C. Barthii ex 2, 10. Aduersariorum: Talia multa in non incrudito monacho sunt, qui vitam Alexandri Magni prodigiosis mendaciis farctam edidit ante aliquammulta secula: quæ fabula tantum olim fidei habuit, vt à prudentibus etiam scriptoribus sit testimonio citata, qualis sane ante plus quam quatuor secula fuit in Anglia Silvester Giraldus, qui non dubitauit eius cellionis auctoritate vti. An ea egregia historia edita vnquam sit nescio, nos in charta scriptam habemus, sed tanti vix æstimamus,

mus, vt in Bibliothecam recipiamus. Est idem auctor quem Æsopum vocat, & interpretatum à Iulio Valerio Franciscus Iuretus ad Symmachi lib.1. Epist. 54. Editione quidem priore. Ego vero neque de auctore neque de interprete credo Romani Græciue hominis esse,maxima enim in eo Græci sermonis ignorantia,nec vlla Romani notitia est. Hactenus Barthius. Typis excusa est Germanice, anno 1486. Argentorati. Citatur & Salmasio ad Solinum pag.1025. Vetus scriptor qui res Alexandri fabulose composuit.

IVSTINVS.

LAZIVS in rebus Græcis.

LYCVS. Stephanus in Σκιδρῷ.

LYNCEVS SAMIVS. Huius commentariis Alexandri gesta pertractata fuisse, suspicio est ex Athenæo 10, 9.

MARSYAS PERIANDRI F. Huius Res Macedonicas citat Athenæus 14, 7. & Plutarch.Demosth.cap. XXIV. quas perscripsit libris decem, initio ducto à primo Macedonum rege, progressus vsque ad Alexandri expeditionem in Syriam. Composuit & ipsius Alexandri educationem; cum quo simul educatus fuerat. Fuit enim patria Pellæus, Antigoni qui postea regnauit frater, vt auctor est Suidas. Marsyam Macedonem citat Plinius lib.12. & 13. Præfectus nauium fuit sub Demetrio. Diodor. 20,51. Vide Vossium de Histor.Græc.1,10.

MEGASTHENES. Hunc probatissimum auctorem vocat Arrianus 5, 6. 20. & persæpe citat, præsertim in Indicis suis: sicut Ælianus in Hist. Animal. Cum regibus Indicis moratus vires quoque gentium prodidit, vt Plinius scribit lib. 6. c.17. Missus ad Androcotum Indum suarum peregrinationum commentarios reliquit,fabulis refertos, arguente Strabone lib.2. Scripsit & Politica, quæ citat Athenæus.

MENÆCHMVS SICYONIVS. Scripsit historiam Alexandri Magni. Suidas. Volaterranus.

Μανδιβλῷ ALEXANDRINORVM. Hunc Alexandrinos de vita Alexandri conscripsisse auctor est Nicephorus Ecclesiast. Historiæ lib.10.c.36.

NEARCHVS. Iste cum Alexandro militauit, & de Alex. historiam conscripsit. Mentitus autem est, quod se Nauarchum esse scripserit, cum fuerit vnius tantum nauis gubernator. Hæc Suidas. Sed & recte memini, crimen illud ab aliis fide dignioribus impingitur Onesicrito. Certe Nauarchum appellat etiam Philostratus in Apollonii vita lib.3. & dilette Arrianus in Indicis 3,12. Multa autem in historia mentitum ait Strabo lib.2.

NESTOR. Huius Alexandriada citat Stephanus in Ἴσσῳ πόλις.

NICANOR. Res gestas Alexandri Macedonis scripsit, Auctore Varrone in quarto rerum diuinarum, quem citat Lactantius lib.1. cap.6. & ex eo Sabellicus Enneadis 2.lib.3. & Lud. Vives ad Augustin. de Ciuitate Dei lib.18. c.27.

NICOBVLE. Huius fragmentum de Alexandro legitur apud Athenæum 12.9.

NYMPHIS HERACLEOTES. Scripsit de Alex. & successoribus eius. Suidas. Librum eius nonum de Ptolemæis citat Ælian. Hist.Animal.17,3.

OLYMPIADVM DESCRIPTIO. Hanc cum Eusebio edidit Ios. Scaliger.

ONESICRITVS. Citatur à Plinio 6,22,2. Alexandri incunabula & originem scripsit, Laërtio teste. Strabo cum reliquis multa mentitum arguit lib.2. & præsertim lib.15. in hunc sensum: hunc meliore iure fabulosarum & incredibilium de Alex. narrationum, quam gubernatorum naualium eiusdem rectorem dicere possis. Equidem quotquot Alexandrum comitati, de rebus eius gestis aliquid scripsere: ii admiranda veris antehabuerunt, monstrosis tamen narrationibus omnes eos hic superasse vide-

tur. Nomen huius corruptum arbitror apud Lucian. de conscribenda historia. Vt enim conjicere est, hic fuit, ad quem Alex. dixisse fertur, haud dubie historiam ei suam offerentem, optare se vt in vitam redire posset, & cognoscere, quibus animis istam narrationem accepturi essent homines. Quare pro istis vocibus, ἀ Ὀνησίκρατις scribendum erit, ἀ Ὀνησίκριτος.

ORTHAGORAS. Hunc cum Onesicrito nauigasse conjicio, ex Ælian. de hist. animal. 17, 6. conscripsit autem libros de rebus Indicis, quos idem auctor citat in hist. animal. 16, 35. & Philostratus in vita Apollonii lib. 3.

OTTO FRISINGENSIS.

PATROCLES apud Strabonem lib. 2. ait, Eos qui Alexandro comites expeditionis fuerunt, obiter tantum singula cognouisse; Alexandrum vero ipsum accurate omnia indagasse, cum ei regionum descriptiones à peritissimis traderentur: ita hanc descriptionem sibi postea temporis exhibitam esse ait à Xenocle gazæ præfecto.

PHANIAS apud Clementem lib. 1. Stromat. de transitu Alexandri in Asiam meminit. Quem puto fuisse discipulum Aristotelis, cuius Suidas meminit.

PHILIPPVS CHALCIDENSIS.

PHILIPPVS ISANGELVS. Huius & superioris meminit Plut. in Alex. cap. 81.

PHILON THEBANVS. Plutarchus dicto loco.

PHYLARCHVS. Hunc inter hos scriptores non retulissem, nisi id iam fecisset Raderus. Nihil enim reperi quod eum in hanc classem admitti iubeat. Citat quidem locum ex eius lib. 6. Athenæus 6, 13. qui ad Alex. spectat: sed certum est esse eum librum ex iis quos de Pyrrho, & posterioribus regibus composuit.

PINDARVS. Huius versus in Alexandrum Macedonem refert Dionysius in Rhetoricis pag. 179. Vnde Raderus colligit esse eum Pindarum posteriorem ἀνέψιον πρεσβύτερον. Cuius quidem & Suidas meminit. Sed potius crediderim versus Dionysio citatos esse Pindari senioris, scriptos ad Alexandrum Macedonem, non Magnum nostrum, sed alium, Magni proauum, & propterea neminem huic Catalogo Pindarum inferendum videri. *Facit mecum Dio Coryc. Orat. 2. Tzetzes Chil. E. 7, 139.*

PLVTARCHVS.

POLYÆNVS.

POLYCLETVS LARISSÆVS. Eius librum octauum historiarum citat Athenæus 12. 9. Citatur & Strabonis Polycletus, quem hunc ipsum esse puto, lib. 16.

POLYCRITVS. Plutarchus Alexandro cap. 81.

POMPEIVS TROGVS. Cuius epitomen Iustinus fecit. Eum citari puto in Historia Miscella lib. 12. c. 19.

POTAMON MITYLENÆVS. Hic etiam in hunc censum refertur à Volaterrano & aliis, auctore Suida, qui eum tempore Tiberii vixisse, & ab eo summe honoratum fuisse asserit.

PRAXAGORAS. Photius Cod. LXII.

PTOLEMÆVS. Qui post Alexandrum in Ægypto regnauit. Eum se præcipue secuturum esse profitetur Arrianus. Citat eum & Curtius noster 9, 5, 21. & Plutarch. in Alex. cap. 81. quod ideo refero quod in hoc nomine errasse video Gesnerum in Bibliotheca, qui hunc Ptolemæum, & sequentem in Plutarcho Anticlidem pro vno eodemque habet. Laudat & Athenæus eius commentarios sæpissime.

REINECCIVS.

SABELLICVS.

SELEVCVS. Hunc etiam qui cum Alexandro militauit, nonnihil de rebus eius edidisse, ni memoria me fallit, apud Diodorum Siculum legi.

SIGO-

SIGONIVS. In libello de temporibus Athenienſium.

SOLINVS.

SOPATER. Scripsit Eclogas variæ doctrinæ libros duodecim, quorum decimo Alexandri gesta referuntur, vt prodit Photius Cod. CXLI.

SOTERICHVS ASITES. Poeta Heroicus, scripsit Alexandria cum. h. e. Historiam Alexandri Magni, cum Thebas, & alia cepisset. Suidas.

SOTION. Plutarchus Alexandro c. 107.

STRABO. Hic tam in Geographicis suis libris multa passim de Alexandro refert, quam etiam historiam eius peculiari opere complexus est, quod ipse citat non longe à principio lib. 2.

STRATTIS OLYNTHIVS. Scripsit Ephemerides Alexandri libris quinque, item de obitu eius. Auctor Suidas.

SVIDAS.

TARIK MIRCOND in historia Persica.

PETRVS TEXEIRA LVSITANVS. de regibus Persarum in suo Itinerario.

TIMAGENES. Citatur hic à Curtio 9, 5, 21. Iudicium de eo vide apud Quintilian. Institut. 10. 1.

TVRCA quidam. Qui res gestas Alexandri in suam linguam transtulit, iussu Selymi I. vt testatur Boterus in politia illustrium lib. 2. c. 2. & Tubero lib. 10. in fin. commentar. de tempor. suis. vide *Achmetes.*

VARRO. Hunc rerum Alexandri epitomen composuisse Raderus scribit.

VINCENTIVS BELLOVACENSIS in speculo.

RAPHAEL VOLATERRANVS.

VRSPERGENSIS ABBAS.

ZENOBIA. Hæc etiam Regina Orientis locum hic sibi vindicare queat ex testimonio Trebellii Pollionis in XXX. Tyrannis, cap. XXVIII. *Historiæ Alexandrinæ & Orientalis ita peritæ, vt eam epitomen esse dicatur.*

ZONARAS. Vide Ioannes Monachus.

ZOSIMVS.

CAP. V.

Cum autem ad operis Curtiani pleniorem intellectum necessarium videatur, de ipso prius Alexandro quædam prænoscere, ne tamen libri moles excresceret, sufficere visum est, si stemma primum Regis eius ex Reineccio, qui diligentissime illud inuestigasse visus est, excerptum; deinde & vitæ compendium, quam breuissime fieri potuit, præmitteremus. Igitur *Alexander Magnus* (nam ab hoc incipi placuit, vt retro ad maiores eius veniremus) ex *Barsine* Artabazi filia genuit *Herculem*, qui postea anno ætatis decimo sexto à Polysperchonte occisus est: ex *Rhoxane* Oxyartæ filia *Alexandrum* Posthumum, quem Cassander interfecit: ex *Cleophide* Regina Indica *Alexandrum*, qui postea matris imperium tenuit. *Alexander* porro *Magnus* originem suam hinc ad Herculem, inde ad Achillem retulit, per has successiones, quarum dextræ paternam eius stirpem, lævæ maternam exhibent.

I. PHILIPPVS Macedoniæ Rex, occisus à Pausania, anno ætatis 46. 9.Cal. Feb. sustulit ex Olympiade *Alexandrum Magnum*, & *Cleopatram*, Alexandro Epirotæ auunculo suo nuptam: ex *Audata* Illyria *Cynam*, collocatam à patre Amyntæ patrueli, postea ab Alceta Perdiccæ fratre interemptam: ex Nicasipolide Pheræa *Thessalonicam*, quam Cassander duxit: ex *Cleopatra* sorore Attali *Europam*, quam in gremio matris necasse dicitur Olympias; & *Caranum*, quem & ipsum crudeliter interfecit eadem nouerca: ex *Arsinoe*, quam imprægnatam Lago tradidit, *Ptolemæum* Ægypti Regem: ex *Philinna* saltatrice Larissæa, *Aridæum*, qui extincto fratre Alexandro imperii simulacrum per sexennium tenuit, deinde Olympiadi proditus, & immaniter exarnificatus, vitam & stirpem Regum Macedonicorum ex Herculis posteris finiit. Huius pater fuit

II. AMYNTAS Mac. R. bis regno deiectus, bis restitutus, genuit ex *Eurydice* Illyria *Alexandrum*, secundum hoc nomine Macedonum Regem; *Perdiccam* tertium; cuius filius *Amyntas* ex *Cyna* Philippi filia *Eurydicen* Aridæi coniugem procreauit; *Philippum* secundum Alexandri M. patrem, & *Eurynomen* filiam, quæ scelesta matris consilia patri detexit: ex *Gygæa*, vel vt alii scribunt *Cynnæ*, *Archelaum*, *Argæum*, *Menelaum*: ex pellice anonyma *Ptolemæum* cognomento Aloritem, qui *Philoxenum* genuit, cuius posteritas non proditur.

III. PHILIPPVS cognomento Σαρισσοφόρος parte Macedoniæ quam tenebat, à Perdicca fratre pulsus, in exilio obiit, vnico filio relicto.

IV. ALEXANDER Rex Macedoniæ, Dries & Philellen cognominatus, qui bello *Xerxis* cum Persis fuit, genuit *Perdiccam* alterum hoc nomine Macedon Regem, *Alcetam* interfectum postea ab *Archelao* Rege Perdiccæ spurio, & Philippum de quo supra.

I. OLYMPIAS post Alexandri filii mortem, cum multa diu ambitiosissime atque crudelissime fecisset, Pydnæ à Cassandro capta, atque interfecta est. Huius pater fuit

II. NEOPTOLEMVS, Epiri Rex cum Arybba fratre regnum partitus, liberos habuit *Alexandrum*, qui Magni sororem Cleopatram in matrimonio habuit; & bello in Italia gesto occubuit; *Neoptolemum* qui Alexandrum in Asiam secutus, in expugnatione vrbis Gazæ, primus muros conscendit; Arrianus fine lib. 2. postea Epiri regno aliquamdiu potitus, à Pyrrho interfectus est; *Arybbam*, qui societatem cum Leosthene aduersus Macedonas initam turpiter deseruit; *Troadem* Arybbæ patruo nuptam; *Olympiadem* Alexandri matrem; & *Cadmiam* quæ insidias à Neoptolemo fratre in Pyrrhum conflatas prodidit.

III. ALCETAS Epiri Rex, qui à suis pulsus, post exilium apud Dionysium Siciliæ tyrannum, ad regnum rediit, procreauit *Neoptolemum* Olympiadis patrem; & *Arybbam* qui fratrem bello petens, diuidere secum regnum coëgit: deinde ducta in vxorem *Troade* fratris filia suscepit *Alcetam* qui postea regnauit; & *Æacidem* Pyrrhi patrem.

IV. ARYMBAS qui Athenis eruditus posteaquam ad regnum peruenit, leges & senatum annuosque magistratus, & reipub. formam composuit. Vocatur & *Tharymbas*, & *Tharrytas*, & *Tharyps*, & *Tharypus*, vt solet in nominib.

V. ADMETVS Epiri Rex, ad quem Themistocles confugit, suscepit ex *Phthia* coniuge *Arymbam*, de quo modo dictum est.

VI. ALCON procatus Agaristam, Clisthenis Sicyonii filiam. Huius progenitores ignorantur, nisi quod constat eum fuisse ex Pieli posteris, quem ideo statim in proximo collocauimus.

VII. PIELVS qui & *Pylades* quos liberos genuerit, non reperitur: habuisse autem certum est ex eo, quod Pausanias scribit, Pyrrhum qui cum Romanis

nis bellum gessit, originem suam ad hunc retulisse.

V. AMYNTAS I. Rex Macedon. Darii Hystaspis filii iussu à Megabazo Persarum imperio subditus, reliquit *Alexandrum* Diuitem; *Eocrum* cuius filius *Meleager Arsinoen Ptolemæi* regis matrem procreauit; & *Gygæam*, quæ ex Bubare Persa suscepit *Amyntam*, cui Xerxes Alabanda Phrygiæ dono dedit.

VI. ALCETAS R. Maced. regnauit annis XXIX. reliquit successorem *Amyntam*.

VII. ÆROPVS R. Maced. cum infans adhuc esset, à Macedonibus qui ab Illyriis premebantur, vt erat in cunis, in aciem est prolatus, felici ipsis consilio.

VIII. PHILIPPVS huius nominis primus Rex Macedoniæ.

IX. ARGÆVS Rex Mac. repressit Illyrios, bellum tum primum Macedonibus facientes, decepto hoste virginum Baccharum apparatu.

X. PERDICCAS I. Rex Maced. moriturus filio locum monstrauit, in quo se & successores suos condi vellet, pollicitus regnum in familia mansurum, quoad id fieret: qua superstitione credunt extinctam in Alexandro stirpem, quod is alibi sepultus esset. De hóc vide quædam ab hoc ordine diuersa apud Herodotum 8, 137. &c.

XI. TYRIMAS regnauit annos XXXVIII. reliquit successorem *Perdiccam* filium.

XII. COENVS Carani filius, *Tyrimæ* pater, regnauit in Macedonia annos XII.

XIII. CARANVS patria Argiuus, ex familia Temenidarum qui diu regnum Argis obtinuerunt, regni Macedonici conditor, quibus parentibus ortus sit, non proditur, præter quod originem à *Temeno Herculis* filio habuisse, inter auctores constat. Vide tamen fragmentum Satyri apud Scalig. in adiunctis ad Euseb. pag. 372.

CAP. VI.

Finem his prolegomenis faciemus Vitam Alexandri quemadmodum à Raphaele Volaterrano in compendium redacta legitur.

Alexandri Philippo Macedone nati, & vitam & gesta innumerabiles pene Græci posteritati tradidere; è quibus Clitarchus, Polycrates, Onesicritus, Antigenes, Istrus, Aristobulus, Chares, Hecataus Eritreus, Philippus Chalcidensis, Duris Samius, Ptolemæus, Anticlides, Philo Thebanus, Philippus, Hegesander, Antisthenes, Menaechmus Sicyonius, Nymphis Heracleotes, Potamon Mitylenæus, Socricus Athes, Arrianus, Plutarchus: è nostris vero Q. Curtius. Ego autem epitome breui percurram. Igitur natum scribit Plutarchus VIII. Idus Aprilis. Ab ea autem, qui in Latinum eum conuertit, circa Idus Augusti scribitur; quod sane cuius sit error nescio. Ætatis & disciplinæ rectorem, Leonidam Olympiadis matris necessarium, & Lysimachum Halicarnassæum habuit. Deinde Aristotelem præceptorem, à quo eruditus fuit, perseueranter amauit, scientiaque physica delectatus, quandoque ad eum per literas quæstus est, quod libros eam disciplinam continentes, vulgo ediderit. At ille respondit, edites quidem, sed tanquam non editos ob eorum obscuritatem fore. Annum agens XVI. à patre profecto in obsidionem Byzantij ad regni curam dimissus domi est, post cius vero mortem annos XX. natus imperium

perium iniens primam in Thebas expeditionem fecit, easque bello superatas exercitu : cum Atheniensibus pacem fecit, quanquam Thebarum casum moleste ferentibus : ad Isthmon venienti omnes obuiam præter Diogenem Cynicum venere ; miratus Alexander ad eum in sole apricantem venit, rogans, si quid opus : at ille, vt paulum, inquit, à sole absis. Alexander deinde ad suos versus, se Diogenem esse velle dixit, si Alexander non esset : Cupidus igitur late imperandi, patrimonium omne inter amicos diuisit, Antipatro domi relicto, in Hellespontumque primo traiecit, ac Ilium peruenit, vbi nudi aduerso Achillis sepulchro, felicem appellauit, cui præco laudem Homerus contigisset. Deinde contra Darei præfectus ad Granicum flumen, quod Asiæ portas quasdam, præfelli regi occurrentes pugnam conserunt, vbi victor traditur fuisse, cæsis barbarorum viginti millibus, ex Macedonibus triginta quatuor tantum. Deinde ad maritimam oram descendens, Pamphyliæ, Ciliciæ, Phœniciæque regiones : deinde Paphlagones Cappadoceque subegit. In transitu Cydni fluuij frigidissimi morbo correptus bello supersedit ; verum paulo post à Philippo medico curatus in castra venit, atque rursus cum Dareo, qui sexcenta hominum millia armauerat, in prælium descendit ; quem demum superauit cæsis hostium nouendecim millibus castris insuper potitus : regem fugientem per quinque stadia insectatus est : vxorem filias que captiuas ad se perductas honorifice ac pudice habuit. Ab hac igitur in litore quoque Ægypti loci amœnitate delectatus Alexandriam vrbem condendam mandauit : Ipse ad Iouem Ammonem per loca vasta solitudine post Cambysem secundus accessit. Hic multa millia à suis obruta arenarum vi Austro perflante fuere. Vbi vero templum attigit à sacerdote persuasus Iouis filium se putauit. Postremo, tertio Darium vires redintegrantem penes vicit, atque omnino profligatum ma cum regno sustulit Persarum. Hinc Babylonios cum tota regione subegit : mox Darium persecuturus audiuit à Besso illius familiari, eum captum à suis atque interfectum, quem regijs inuectum vestibus matri eius inmolandum remisit, Bessum vero interfectorem supplicio affecit. Darius autem moriens deos precabatur, vti Alexandrum secundarent, quem hostem clementiorem quam suos inuenisset. Deinde in Parthum mouens super ato Oxarte fluuio (hic enim Rha est, quem Alexander Tanaim alterum putauit) Scythas lacessiuit : vlterius fluxis ventris correptus insequi destitit. In his locis occurrentem habuit Thalestrim Amazonum reginam, teste Iustino, XXXV. dierum itinere confecto, quæ ex ipso prægnans dicitur discessisse. In Indiam postremo profectus suos exhortatus est, ne animo deficerent ; parui temporis laborem Macedonibus orbis imperium ac perpetuam gloriam pariturum : vbi primum Taxilem regem obuium cum muneribus habuit, superatoque Idaspe fluuio Porum alterum Regem occurrentem cum maximo exercitu vicit, quem in prælio victum ac captum dimisit vti prius liberum. Erat Porus quatuor cubitis & palmo procerus, in quo prælio Bucephalum amisit, in cuius honorem supra Idaspem Bucephaliam vrbem condidit. In ea fame regione cum multis collocutus gymnosophistis dicitur, inter quos Calanus nomine eum secutus, sese viuum constructa pyra comburi iussit. Alexander deinde dextrum Indiæ latus adnauigari perquirique iussit classi Oneseritо præfecto, ac Nearcho duce constitutis, ipse per mediterranea remigrans, cum aliū dolore vexaretur, Babylonem repetiit, ibique febri correptus excessit, nullo venenū signo, anno ætatis XXXIIII. & à Ptolemæo Alexandriam regia funeris pompa delatus. Fuit vini auidus, adeo, vt per ebrietatem præcipuos amicos interfecerit. Clitum, qui in mensa Philippum Alexandro prætulit, Philotam & Parmenionem insidiarum suspitione, necari iussit : Callisthenem philosophum Aristotelis propinquum, quem inter charissimos habuerat, deinde in Hermolai coniuratione suspectum, quodque adorandum Alexandrum esse negaret, misere adfectum cæsim necauit. Castitate alioquin tanta, vt præter vxorem & Barsinen è Damasco viduam, ac regiam mulierem, nullam aliam complexus fuerit. Rhoxanem vxorem, Oxiartis regis filiam, non prius attigit, quam perfectis ex ordine sponsalibus solennibus : sed & Aristobulus de ipsius ebrietate scribit omnia falsa esse : verum quia inter bibendum valde loqueretur, eam contraxerit famam. Cibi etiam parcissimum fuisse, quod prandij condimentum, nocturnum iter solebat appellare ; canæ, frugi ac breue prandium. In rebus obeun-

dis summa alioquin diligentia, nullam omittendo occasionem, declarant maximæ res breui confectæ. Mane ante omnia sacrificabat. Si quando vacaret, aut venationi aut lectioni semper gessit. Mane ante omnia sacrificabat. Si quando vacaret, aut venationi aut lectioni se tradebat, præsertim Homeri, quem etiam nocte pullullo subijcere solebat. Interdum conuiuiis animum exhilarabat, vt post Darium victum quisque suorum amicas ad epulas inuitauit, inter quas Thaïs fuit Atheniensis genere, quam postea Ptolemæus magnopere adamauit. Hac cum in quos Thaïs fuit Atheniensis genere, quam postea Ptolemæus magnopere adamauit. Hac cum in comessatione rogasset Alexandrum, vt Persarum regiam, quia patriam suam incenderant, cremaret, flagrantissimum mandauit. Puerorum insuper abstinentissimus omnino, quorum triginta millia ad disciplinam militarem eruiendorum nutriri mandauit : quin & quendam pollicentem, se pulcherrimum eis emptorum fuerum, acriter obiurgauit, solebatque dicere, coitum ac somnium duo maxima mortalitatis esse signa.

Atque hæc ita necessario præfanda esse duximus, vt appareret, quæ & argumenti historiæque illius dignitas, scriptoris vero ipsius existimatio atque apud eruditos auctoritas esset ; & quibus præsidiis animum ad recensionem eius adiecerimus : ne quis vanam aut parum modestam vocem arbitretur, si asseramus hanc editionem nostram, omnium quæ vnquam prodierunt, & castigatissimam fore, & commodissimam, quod equidem vt confido ipse successus operis satis declarabit. Ceterum si quæ alia de Alexandro traduntur, ea maxima ex parte supplementum nostrum in hunc aurem complectitur ; alia, quæ grauitate historica indigna videbuntur, ad Curtium passim, & præsertim in extrema eius historia annotabimus.

SEQVVNTVR COMMENTARII IN CVRTIVM

IN QVIBVS PRIOR NVMERVS LIBRVM, SECVNDVS CAPVT, NOVISSIMVS VERSICVLVM INDICAT.

AD TITVLVM.) Hic ſtatim in ipſo limine difficilis incidit quæſtio de libris Curtii, in quot nimirum, hiſtoriam ſuam auctor iſte tribuerit: præſertim cum magna MScriptorum Codicũ ſit pugna. nam quem Petrus Daniel habuit, ita præfert, *Q. C. R. de geſtis Alex. M. Reg. Mac. liber ſecundus incipit:* cui conſentit & Cl. Puteani liber. Palatinus primus; *fragmentum primi libri incipit.* Iam cc. ii quos Raderus vidit, miriſicas turbas cient, vt videre eſt apud ipſum prolusionum cap. 3. Sed cum plurium MScriptorum conſenſus (inter quos Cl. Faucheti exſtare dicit *primum & ſecundum deeſſe*) à tertio libro incipiant, quos & editionum pleræque ſecutæ ſunt, nos merito receptam librorum Curtii diſtributionem retinuimus. In his autem notis, tum ea explicabimus, quæ lectorem morari poſſe videbuntur: & ſi quid ſingulariter in textu mutatum aut retentum eſt, eius rei cauſſas enarrabimus. contrariasque ſententias aliquando refutabimus, ſæpius vbi per ſe aut ex iam dictis error earum apparere poteſt, taciti præteribimus, quod cum accidit, non incuria vel ignorantia factum putes, ſed iudicio, & hac, quam diximus, de cauſſa. nam omnes omnium obſeruationes, notas, lectiones ſollicita cura diſcuſſimus, nec ad ſummam diligentiam quidquam fecimus reliqui, vt hic auctor, quantum poſſit emendatus atque natiua puritate ſplendidus prodiret. Quæ autem phraſin atque verba tantum reſpiciunt, ea in Indice quærenda meminerit, qui in earum explicatione pretium fore exiſtimauerit: quo & propriorum nominum expoſitionem fere ablegauimus.

3, 1, 1. *INTER HÆC)* Præceſſerunt opinor proxime Memnonis molitiones & obitus, quæ Græcis qui ſuperſunt modice delibata, hic forte plenius expoſuerit. de Alexandri quidem rebus modo non fuiſſe dictum, tota loquendi ratio, tranſitionis manifeſta, coarguit. Eodem modo Arrianus; niſi quod is Alexandri geſtis in Phrygia pertractatis, Memnonem in ſecundum librum rejicit.

AD CONDVCENDVM) *Namque pratiis etiam ſecundis atterebantur copiæ, deniſtarumque gentium militi minor quam domeſtico fides habebatur.* Infra 4, 6, 31. Et neceſſe quidem erat, *tot acies, vt hoſtium exercitus deleſſent, ita victoris etiam copiæ parte aliqua minuiſſe*; vt apud Liuium 23, 12, 4. Mago Carthaginienſibus ſuis inculcat. Scilicet hoc ipſum eſt quod euenire ſolet in alieno orbe bellantibus, vt eiuſdem Liuii 9, 19, 6. verbo, propter inopiam ſupplementi *conſenescat exercitus.* Sicut vſuuenit Chriſtianis qui terram ſanctam Godefrido duce occupauerant: eam enim ſumma virtute partam, deſenſamque, quod ſenſim euaneſcerent vires, & longe ſupplementa eſſent, non multo poſt tempore relinquere ſunt coacti.

CELÆNAS) De hac vrbe, item fluuio Satyroque Marſya, omnium inſtar eſſe poteſt Salmaſius ille ab initio ſecundæ partis Plinianarum exercitationum ad Solini

lini cap. 40. pag. 831. &c. cuſtamen non noceat addere Pauſaniam lib. 1. *Eadem in loco Minerua eſt Marſyam Silenum cadens, quod tibias quas ipſa abiecerat, ſuſtuliſſet.* Vbi obiter nota repertorem potius tibiæ habitum fuiſſe Marſyan, quam auctorem & inuentorem. contra Euſeb. λέγω A. in Edit. Scalig. pag 32. Abiecisse autem tibiam Minerua dicitur, quod inflatis buccis deformem vultum redderet. Vnde Ouidius lib. 3, 505. de Arte:

I procul hinc dixit, non eſt mihi tibia tanti
Vt rigidi vultus Pallas in amne ſuos.

Quæ eadem cauſſa Alcibiadem auertit, ne tibiam inflare diſceret, *Ergo*, inquit, apud Plutarchum in vita cap. 4. *canant tibia Thebanorum filij: nam dicere neſciunt. nobis Athenienſibus (vt à maioribus accepimus) dux Minerua & præſes Apollo eſt, quorum ſuperior tibiam proiecit, alter excoriauit ſiſtulatorem.* Eleganter id narrantem ipſam Palladem introducit Ouidius Faſtor. 6, 695. Adſcribemus & alium Pauſaniæ locum ex decimo; *Paulo ſuperius ſaxo inſidet Marſyas: prope Olympus: habitus eſt pueri iam pubeſcentis; tibiis diſcere videtur. Phryges qui Celænas incolunt, amnem qui per oppidum labitur, tibicinem olim illum fuiſſe dicitant. Addunt Marſyæ inuentum fuiſſe cum tibiarum cantum, quem Matroum vocant: eundem vero Marſyam contra Gallos ſibi opem tuliſſe, cum irrumpentes in Phrygiam, & amnis aquis, & tibiarum modis exterruiſſet.* Idem in ſecundo memorat, in templo Suadelæ apud Sicyonios *dedicatas fuiſſe Marſyæ tibias. Poſt aduerſum enim eius Sileni caſum, eas Marſyan amnem in Meandrum, deinde in Aſopum detuliſſe: eiectas inde in agrum Sicyonium, paſtorem quendam ſuſtuliſſe, & Apollini dedicaſſe.* Vide & Xenophontem ἀναβασ. α. & epigrammatum Græcorum lib. 1. cap. 11. & lib. 3. c. 8. Ἀσωπὸν ϑήσειν &c. &, qui multa collegit, Dempſterum ad lib. 1. Antiquitatum Roſini, pag. 43.

3, 1, 2. *MEDIAM ILLA TEMPESTATE INTERFLVEBAT)* Hactenus editi: *media illa tempeſtate mania interfluebat*, quam locutionem, vt paulo inſolentiorem ſtylo hiſtorico, cum nec Palatini Codices agnoſcerent (quippe nullus eorum habere dicitur vocem *mania*) non cunctanter recepi emendationem Ioan. Adami Schragii, amici noſtri, etiam Gronouio probatam: præſertim cum ipſius Curtii auctoritate firmetur. ſic enim mox de Gordio 3, 1, 12. *quam Sangarius amnis interfluit.* iterum 3, 5, 1. de Tarſo: *Mediam Cydnus amnis interfluit.* Porro illa verba, *illa tempeſtate*, ideo inſerit, quod dirutæ Celænæ poſtmodum alia ſede propinquo loco inſtauratæ ſunt, quæ vrbs Apamea dicta eſt. Salmaſium adi.

3, 1, 4. *NYMPHAS)* Ad eiuſmodi fabulam reſpiciunt illa Ouidii Metam. 6, 393. de Marſya:

Illum vuricolæ ſyluarum numina Fauni,
Et Satyri fratres, & tunc quoque clarus Olympus,
Et Nymphæ fleruntque - - - -

Et Epigr. Græc. 3, 8, 2.

Σεῦ ϑ' βοὰν ἀυλεῖν μελίβρομον ἐκ' ἔτι Νύμφαι,
Ὡς πάρ@· ὁ φρυγίοις ἤρεα νικήσας.

Nos autem Nymphæ, mellitum tibiæ tuæ vocem, non vt ante, Phrygiis in montibus audiemus.

3, 1, 5. *LYCVM APPELLANT)* Salmaſius citato loco oſtendit Curtium in hac deſcriptione tres amnes confundere; quod enim ſupra dixerat; *diffuſus circumiectas rigat campos &c.* ad Orgam fluuium pertinere: ſed & Lycum alium à Marſya amnem eſſe.

3, 1, 7. *IN TVRRIM PERDVCTVM)* Sicut in rebus bellicis magnæ prudentiæ habetur, ſi inopiam atque infirmitatem tuam celes, ita contra quibus fidis, oſtentanda ſunt, ad terrorem atque deſperationem hoſtium. quo conſilio apud Tacitum H. 3, 54. 3. *duces* Flaviani *augendæ famæ* non *decerant, captos Vitellij exploratores, circumdu-*

Eloſque vt robora ſuorum exercitus inferent, remitto dā. quod antea & Auguſtus apud Dion lib.L. & Scipio fecerat apud Liuium 30,29,2. & Eutrop. fine lib.3. & antiquiores adhuc Perſæ apud noſtrum 3.8.15. Adde Fulgoſ.3,7,24. Quare ſuos Athenienſes laudat Pericles apud Thucydidem 2,7,24. quod vrbem ſuam omnibus patere ſinant.

3,1,8. *SEXAGINTA DIERVM)* Solent ſæpe ſe dedere obſeſſi: ita ſi intra tantum temporis auxilia ipſis non aduenerint; vt obſeruat Gentilis de iure bel. li 2,17. vbi plura eius rei exempla: quibus ex Herburti hiſt. Polon. 4,5. hoc poteſt addi: Cæſar Henricus Glogouiam obſidebat, anno 1109. ibi *ciues quinque dierum inducias petunt: quibus niſi ſuccurſum ſibi eſſet, deditionem promittunt: obſidesque dant primorum ciuium liberos.* Illi tamen, quamquam conditione non exiſtente, pactum & obſides ſuos inſuper habuerunt. Simile eſt quod refertur 1.Sam. 11,3. & in hiſtoria Iudith cap. 7. in fine. *Si autem transactis quinque diebus non venerit adiutorium, faciemus hæc verba quæ locuti eſtis.* Adde Iohnſton. Rer. Britann. lib. XX. vbi de obſidione Bormii. Contin. Sleidan. ad Ann. MDLXXXIX. de *Reinberga*, pag. 342. A. Procop. lib. III. Hiſt. Goth. de *Constantelio*. Bizarum fin. lib. de bello Genuenſium Saracenico, de *Dertuſianis*.

DARIVS) Semel monendum in plerisque manuſcriptis legi *Dareus*: quam lectionem eruditorum plerique probant. nec tamen altera ideo in vitio eſt, niſi breuiter pronuncietur media, qui error vulgo in aliis etiam talibus, verbi gratia *Alexandria* obtinet: nam & illius penultima longa eſt, cum diphthongo enim ſcribuntur, Ἀλεξάνδρεια, Δαρεῖος.

DEDERENT VRBEM) Sebiſius amicus meus olim legendum putabat *arcem*, quod tam anteceſſiſſet vrbem occupatam fuiſſe. reciperem, ſi qui codices aſſentirentur.

3,1,9. *NON HOS MODO SED ETIAM CETEROS GRÆCOS)* Quos *victos in Macedoniam ad ergaſtula miſerat, quod contra communem Græcorum ſententiam, Græci quum eſſent, in Græcos pro barbaris arma ceppiſſent.* Arrianus 1,5,29. quem non cepit, qui *communem Græcorum ſententiam* interpretatus eſt de eo dicto Βαρβάρου Ἕλληνα ἄρχειν οὐδὲν Barbarii Græcos imperare fas eſt, ex Ariſtotele Polit. 1,2. & 3,4. Demoſthene 3. Olynth. & Æſchine Epiſt. 2. ad Athenienſes: de quo pulchre Strabo fine lib. 1. Narti apud Arrianum τὸ κοινὸν δόξαν τοῖς Ἕλλησιν nihil aliud ſignant, quam commune Græcorum decretum de bello Perſis inferendo, quod factum eſt Corinthi in ſollemni totius Græciæ concilio, vt cum multis aliis Diod. 17,4. & ipſe Arrianus ſtatim ab initio hiſtoriæ ſuæ tradidit. Ceterum captiuos eos omnes liberauit Alexander infra 4,8,12. Arrian. fine lib. 1. De toto hoc loco vide & Plutarch. in apophth. cap. 40. eaque idem Arrianus 3,5,7. intelligit, τὰ δόγματα τὰ Ἑλλήνων vocans, quem locum non perceperunt interpretes. Δόγμα eſt ſcitum, ſententia lege ſancita, inde Senatusconſulta ſemper appellantur δόγματα apud Græcos iuriſprudentes.

3,1,12. *MIDÆ REGIAM)* Vide omnino diligentiſſimi & eruditiſſimi Reineccii tomum primum, in quo de regno & regibus Phrygum, quæ apud alios auctores ſparſim extant, ordine digeſta reperies.

SANGARIVS) De hoc amne multa collegit Stuckius in periplum Arriani pag. 125.

INTERFLVIT) Aſſentior Radero malenti hanc lectionem quam aliam; *præterfluit:* cum & mss. auctoritate & teſtimonio Strabonis iuuetur.

PONTICO ET CILICIO MARI) Precium eſt ſubjicere Gordii opidi deſcriptionem ex Liuio 38,18,13. *Id haud magnum quidem opidum eſt, ſed plus quam mediterraneum, celebre & frequens emporium. Tria maria pari ferme diſtantia intervallo habet: Helleſpontum, Pontum ad Sinopen* [ita legendum exiſtimo] *& alterius oræ littora, qua Cilices maritimi colunt, multarumque præterea gentium fines contingit, quarum commercium in eum maxime locum nostri vſus convexere.* Tria maria nominat, Curtius duo: bene vterque propoſito ſuo ſeruiens. quippe Liuius cum celebre emporium dixiſſet, nihil præterminiſi eorum quæ fidem ei dicto facerent, atque ita non omnia tantum maria vicina, ſed & gentes aduocauit: Curtio, qui præter ſitum nihil hic indicaturus erat, ſuffecit duo iſta maria nominare qua ab vtroque latere ſtringentes Aſiam, recto fere itinere medium habent hoc opidum, quod vtique non ad montem Sipylum, ſed in Phrygia collocandum eſſe contra Hervvartum recte diſputat Raderus. Sic de Ancyra dixit Tzetzes 1,2.

. . . quod media iacetat
Aſiani atque Ponici, maximum duorum.
Ἀγκύρα, ἥτις Φρυγικῆς τῆς θαλασσῆς τῆσδε.

3,1,13. *SPECIEM INSVLÆ PRÆBET)* Plinius 6,2. *Amiſum liberum à Sinope CXXX. M. paſſuum. Eiusdemque nominis ſinus tanti receſſus vt Aſiam pene inſulam faciat, CC. M. paſſuum, haud amplius per continentem ad Iſſicum Ciliciæ ſinum.*

3,1,14. *INTRAT)* Si legas *intrans*, quomodo certe infra 3,12,15. pro *intras* B. legit *intrans*, rectius omnia cohæreant; ſed quia nullus mss. hic adſtipulari proditur, ſine auctoritate nihil, niſi euidentiſſima ratione perſuaſi, mutabimus. præſertim cum & hæc lectio ferri poſſit. vide mox ad 3,6,1.

VVLGATISQVE VSV) Expedita & plana ſententia ſcripturæ huius, quam ideo retinuimus, quamquam varie varii mutarent, pro *vſu, viſu, vehiculi, vſibus, curribus* reponentes. Eſt & Rurgerſii coniectura, quam non ſpernas, *vulgatique vſus.*

3,1,15. *IVGVM)* Alii *vinculum*, quod non damnem: niſi illud potius videatur. nam & Auſonius epiſt. 23,48. ſic appellat:

Ocius illa iugi fatalis ſoluere lora
Vellaum potuiſſe ducem reor, abdita opertis
Principiis, & vtroque caput celantia nodo.

Sed & in præfatione Biſſulæ quod eſt Eidyll. 27. iisdem verbis *fatalis iugi lora* vocat. *Iugum* nominauit & Iuſtinus 11,7,4. & ſane cum mox *vinculi* vocabulo vtatur Curtius, veriſimile eſt ad euitandum repetitionis tædium, alio verbo ſupra vti maluiſſe: præſertim cum ad ipſius rei accuratam deſcriptionem ſignificantior ſit, quam generalis illa vox *vinculi*. Arrianus 2,1,17. τὸ ζυγὸν τῶν ἀμαξῶν ἢ δεσμὸν iugi quod ita curru erat nomen, appellat.

3,1,17. *ILLA EXPECTATIONE SVSPENSA)* Alii *explicatione* ſed iſtud ſtudio prætuli.

QVIPPE SERIES VINCVLORVM) Mire turbant hic libri & interpretes: ſed ipſam Curtii ſcripturam eſſe, quam exhibemus, haud difficulter conſentiet, qui formam orationis eius familiariter habet cognitam. Iurat infra 3,5,14. *Ingentem omnibus incuſſerat curam tam præceps temeritas eius.* Conferantur & variæ lectiones, quas & ipſas imprimi curauimus.

3,1,18. *NEQVAQVAM DIV)* Ita malui quam *nequidquam* recentium editionum, quod libris, & ingenio Alexandri non æque conuenit. Hæ particulæ inuicem commutatæ ſunt etiam infra 3,2,11.

GLADIOQVE RVPTIS) Si Ariſtobulo credendum, non *elapſis*, ſed ſoluit & *implenit*. Maior auctorum numerus reſectum gladio vinculum & elapſum oraculum affirmauit. Arrianus in medio relinquit, ſatisfactum tamen oraculo dixit. Zenobius cent. 4. adag. 46. Κάθαμμα λύσεις Nodum ſoluis: Παροιμία ἐπὶ τῶν δυσλυ-

δυσλυτῳ λόῳ ἐπιχειρήσαντι. λέγουσι γὰρ τοῖς Φρυξὶν ἐπιπεπτωκέναι αὐτοῖς τὸν καμπτῆρα τῆς Μίδου ἁμάξης. οὗτος ἐπιλύσαι τὸ δεσμὸν, τοῦτον τὸν λόῳ ἄρξειν. Ἀλέξανδρος δ' ἐλυσεν. *Proverbium de iis qui aegre dissoluenda expediunt. Phrygibus enim oraculum datum de Midae curru, quo vehebatur, si quis eius vinculum dissolueret, Asiae potiturum. Dissoluit autem Alexander Magnus.* Idem Diogenianus ὑχ' ἅμμα λύεις. *Non soluis nodum.* Raderus. Curtii sententia communis est, quae & in prouerbium abiit, quo praeter alios Ausonius etiam locis paulo ante citatis vsus est. Vide paroemiographos. *Aristobulus vero auctor est, Alexandrum exempto paxillo temonis (erat is clauus ligneus per medium temonem traiectus, cui vinculum adstrictum erat) iugum temoni detraxisse*, inquit Arrianus 2,1,18. & Plutarchus in vita cap. 28.

3,1,19. *VT A TERGO TVTA RELINQVERET)* Inter praecipuas militiae cautiones hanc quoque obseruarunt peritissimi duces, quorum exempla refert, consiliumque probat Amiratus dissertat. polit. 18, 6. Qua mente Antiochus apud Liuium 35,13,5. Pisidas oppugnaturus *Antiochum, filium misit in Syriam, ad custodiam vltimarum partium regni, ne quid absente se à tergo moueretur.* Idem aduersus Romanos in Europam trajiciens, inimicas vrbes à tergo relinquere nolebat. Liuius 35,42,1. Sic Caesar apud Florum nostrum 4,12,36. non nisi *ordinatis à tergo omnibus, ad bellum nauigauit.* Vespasianus apud Iosephum de bello Iudaico, caput gentis Hierosolymam aggredi tutum non censet, nisi perdomitis à tergo vrbibus. Constantius Augustus apud Marcellin. 17,13. *terrore nullo relicto post terga, venimus in Pannonias.* Idem apud eundem 21,13. *rigore instantium negotiorum anceps, quid caperet, ambigebat: diu multumque anxius vtrum Iulianum peteret & longinqua, an Parthos repelleret iam transituros, vt minabantur, Euphratem: haerensque, tandem cum ducibus communicato saepe consilio in id flexus est, vt finito propiore bello, vel certe mollito,* nullo post terga relicto quem formidaret, *Illyriis perculsis & Italia, vt rebatur, Iulianum caperet.* Sic apud eundem auctorem 24,12. Iulianus Maiozamalchae *oppidi suscepit obsidium, periculosum fore existimans, si gradiens prorsus, à tergo relinqueret quos timeret.* Apud Zonaram tom. 2. *Fabius & Marcellus Coss. in Campaniam se conuerterunt, nec subacta, magis autem ciuitates validissimas, nihil à tergo hostile relinquerent; atque ita demum Hannibalem aggrederentur.* Quam belli gerendi rationem qui spernunt, saepissime quidem in difficultatem commeatuum incidunt, quod & Amiratus monuit: interdum autem & *ea procedunt, vnde inuito hoste regredi nequeant*, vt verbis Liuii 44,6,4. vtar: (Vide Richter. Axiom. Hist. CLII.) necraro à ceteris rebus gerendis alienissimo suo tempore reuocantur. cui rei prouidens Alexander apud nostrum 8,4,1. *Indiam & inde Oceanum petiturus, ne quid à tergo*, quod destinata impedire posset, *moueretur; ex omnibus prouinciis triginta millia iuniorum legi iussit &c.* Sic & apud Arrianum 1,1,5. statim initio expeditionis suae Illyrios & Triballos ἐκ ἰδίας ἐπιλέπτου, ὅτι μὴ πάντα πεπαυμένα ἦν, ἀλλὰ μαχόμενα ἔτι τῆς οἰκείας στρατιᾶς, *nondum perdomitos minime à tergo relinquendos putabat, quum adeo longinquam expeditionem susciperet.* Huic tamen regulae altera non minus celebris è diametro videtur obstare, qua jubentur imperatores protinus occupare caput hostium. Verumenimuero hoc ita accipiendum est, si forte hostes incuria vel imperitia sua casum insidiantibus aperiant: vel aliquis hostium imbecillitati viribusque suis ita fidat, vt certam sibi victoriam polliceri audeat. Alioquin enim si res non cesserit, non in praesens modo damnum cum ignominia feret; sed ad reliquas etiam res gerendas impedimentum non vulgare sentiet: cum ex mente Agricolae apud Tacitum nostrum 18,5. nemo fere dubitare soleat, *prout prima cessissent, fore vniuersa.*

AMPHOTERVM) Vix est vt credam Radero hunc esse, in quem cum fratre

fratre Hecatero comparatum, dictum illud Plutarcho in apophth. relatum Philippus iecerit: *Hecaterum* (h.e. alterutrum) *quidem amphoterum* (notat vtrumque) *esse, Amphoterum autem vdeterum* (h. e. neutrum) quod nimirum hebes & ignauus esset; frater eius ingenio viuido, & ad res gerendas apto. Praeterquam enim quod de nostri Amphoteri fratre nihil quod sciam, legitur; etiam ingenium illud fatuum, quod exprobrat Philippus, in hoc nostro minime repertum fuisse, euidens argumentum est, quod Alexander optimus fortium virorum aestimator, inter tot egregios duces hunc idoneum duxerit, cui non minimi momenti negotia committeret: quae prudentia virtuteque sua haud segnius iudicio speque Alexandri sustinuit.

3,1,20. *AD BELLI VSVM)* Nervum belli pecuniam esse non ambigitur, qua de re multa multorum pulchre dicta factaque, & quae ab aliis collecta sunt, indicabimus; & quae praetermissa, supplebimus Deo propitio ad Tacitum H. 4, 74, 2.

NAVES SOCIIS IMPERATAE) Sic distinxi atque scripsi, volentibus membranis. nam editio mscripto Pithoei collata praefert; *imperas eque*, quomodo & Cl. Faucheti Ms. Bongarsianorum alter, *imperas aque*: alter exterte, *imperatae quae.* de cuius scripturae sinceritate non fuit quod dubitaremus.

3,1,21. *MEMNONEM)* Rhodium illum, Darii ducum praestantissimum, quem ob industriam & peritiam rei bellicae solum verebatur Alexander. Eius res gestas lege apud Diodorum lib. 17. c.7. & Arrian. 2, 1. & seqq. Hic enim erat qui Lesbum, Chium, Coum, de quibus modo sermo fuit, receptas Persicis praesidiis firmauerat. Breuem vitae eius epitomen contexuit Reineccius tomo tertio, vbi de ducibus Rhodiis agit.

OMNES INTENDERAT CVRAS) Modius sine cura *curas* in crucem ablegat, corrigitque; *omnis intenderat*: sed omnes codices veteres & recentes, etiam MS. retinent: *omnes intenderat curas*, nec scio cur explodatur, cum non minus Latine ac alterum dicatur. Liuius 37,36,9. *omissa in praesentia pacis mentione, totam curam in belli apparatum intendit.* Raderus. Vide Indicem, *intendere curas*: vbi pluribus exemplis eam locutionem asserimus.

3,1,22. *VENETOS)* Qui Venetorum origines tradunt, variant sententiis, quas ego hic praetereo: Liuius 1,1,2. & secundum hunc Strabo lib. 5. circa initium, ac Cornelius Nepos apud Plinium 6,2. qui omnes stant à Q. Curtio, Henetorum gentem ex Paphlagonia duce Antenore in Italiam profectam, ibi sedes posuisse, & mutata prima litera pro Henetis Venetos appellatos. Homerus & Maandrius Henetos à Leucosyris profectos Troianis suppetiatum iuisse tradunt, indeque cum Thracib. auectos sedes posuisse in intimo sinu Adriae, reliquos qui cum Pylemene erant profecti, resedisse in Cappadocia. Eadem affirmat de Enetis & Venetis cum Liuio Plinius & Solinus, ex Cornelio Nepote. Quare omnino in eam sententiam descendo, illa verba quae in Curtio sequuntur, non esse ex glossemate adiecta, sed legitima & genuina Curtii, cui subscribunt omnes quos codices vidi, cum MS. quamuis Modius & Palmerius omnia alia arbitrentur. Raderus. Adde Berneggerum ad Iustinum 20,1,8.g. Thuanus histor. lib. 1. cum Strabone lib. 4. p. 134. f. sentit Venetos Adriani maris accolas ortos à Venetis Gallis; Caesaremque reprehendit, qui horum originem ab istis repetit. Porro si ab *Enetis* deducantur *Venedi*, vox effecta est ad eum modum quo ex ἔαρ vinum, ex ἦρ ver &c. deducta sunt: idque more antiquitus Graeco, vt obseruat Dionysius histor. 1,20. *Solebant enim*, inquit, *prisci Graeci nominibus à vocali incipientibus praeponere syllabam ου scriptam vno charactere, is erat similis Γ duplici ad rectam lineam diuisus obliquis additis, vt* Ἔλλην, Ἕλληξ, Γοῦν, Γαῖος, *& multa similia.* Reineccius tamen qui multa de hoc loco

gentes duplicem numerum partuerant. Vides copiam scriptoribus imitandam, vt inopiam orationis declinent. Raderus.

3,2,5. *BARCANORVM*) Alii *Bactrianorum*, male; & refutat ipse Curtius infra num. 9. *Bactrianos* (quam tamen ipsam vocem in *Arachosios* mutarunt, eadem temeritate) *festinatio prohibebat accíri.* non igitur hi in hac expeditione; sed Barcani *gens Hyrcanis vicina* secundum Stephanum. Vide Abrahamum Ortelium, vnde sua descripsisse videtur Raderus.

LEVIBVSQVE SCVTIS) Ferri quidem possit; sed nonne melius scribas: *breuibusque scutis?* cetris enim adsimilat, quibus idem apud Tacit. Agric. 36, 1. epitheton.

CETRÆ MAXIME) De qua pulcra Lipsius in analectis ad Mil. Rom. lib. 3. dial. 1. Recta porro loci scriptura est, *maxime*, ἐπιξηναντικῶς, non, vt alibi editur, *maxima*. Sic infra 8, 11, 6. *petra in metæ maxime modum erecta.* Porro scutum ipsum quod Barcanis tribuit, videatur fuisse *pelta*, quæ *cetræ haud dissimilis est* apud Liu. 28, 5, 10. Plura vide apud Torrent. ad Sueton. pag. 1439, a. Lipsium citato loco, vnde ferme sua Raderus.

3,2,6. *HYRCANI EGREGII*) Xenophon lib. 1. παιδείας: *Hyrcani sunt Assyriis finitimi, natio non illa quidem magna: quia etiam de caussa imperio Assyriorum subiecti erant: sed equestris tamen & tunc fuit habita, & adhuc habetur.*

LIGNVM IGNI DVRAV.) Vsitatum teli genus apud gentes quibus ante Vulcanum, vt vult Eusebius lib. 1. ferri vsus incognitus, aut copia rarior. Sic maiores nostri apud Tacit. 2, 14, 4. *primam vtrinque aciem hastatam* habebant; ceteris *præsta aut breuia tela* erant. Silius 4, 284. de Chryxo Gallo:

Conseruet nodis, & obusto robore, dirum
Vel portae quassasse trabem.

de Indis ad Tomerum fluuium Arrianus Ind. 4, 14. ἔκκαυτὸ ὃ ὂν ἐπῆν σιδηρεῖν, ἀλλὰ πάλαι αὐτῶν πυκνοκαυμένον τὸ αὐτὸ ἐποίει. *Cuspis ferrea non erat, sed igne tosta & adusta.* Virgil. Æn. 7, 524. *egreste certamen* id vocat:

\- - - *non iam certamine agresti*
Stipitibus duris agitur, sudibusve præustis.

& feminis tribuit Æn. 11, 894.

Stipitibus ferrum sudibusque imitantur obustis.

Ideo autem oburebant sudes, quod ea res extracto humore, restringit lignum & indurat: vnde non minima vis sudibus præustis, vt apud Ouid. Metamorph. 12, 299.

Qua iuncta est humero cervix, sude figis obusta,
Ingemuit, duroque sudem vix esse reuellit.

Vides tam alte adactam fudem in os quamquam durum, quippe centauri, vt ab eo, quem infinito robore præditum fingit, vix euelli possit. Ideo præsertim in obsidiis vrbium frequens earum fuit vsus propugnantibus. Ceterum apud nonnullos orbis recens reperti incolas arboris genus nascitur ligno ita solido duroque, vt confectis ex eo gladiis vtantur, acie paulo minus efficaciore quam sit nostratibus. At Scaliger Poet. 4, 34. negabat *alia ex materia*, quam ferro, *vsum vllum.* Sed ille nimirum de Europæis hominibus moribusque sentiebat: alias & aureos enses Persarum nobilissimis fuisse, alibi indicatum est.

3,2,7. *DERBICES*) Prope Hyrcanos ad Oxum fluuium siti fuerunt. Ptolemæus, Plinius, Strabo, Dionysius *Dercebios* nominant. Popma. Vide & Ortelium. In nonnullis editionibus pro hac voce legatur hæ duæ: *Eidem vicies*, absurdissime. De his credo loqui Ælian. hist. var. 4, 1, 8. vbi ait Berbiccas homines 70. annum

num egressos interficere. Eos à Cyro domitos, narrant excerpta Persicorum Ctesiæ c. 6.

3,2,8. *DVCENTI EQVITES*) Recte interpungit meo animo hunc locum Modius: *A Caspio mari octo millium pedester exercitus venerat: ducenti equites cum his erant. Ignobiles &c.* Raderus. Mihi vulgata distinctio nihil minus arridet.

ASIÆ) Quamuis pleraque edita volumina hanc scripturam præferant, veteres tamen codices (si Modio creditur, nam mei omnes *Asiæ* legunt, non *aliæ*) *aliæ* pro *Asiæ* habent, & vere meo iudicio, cum omnes quas hactenus indigitauit Curtius, fuerint Asiæ gentes, & facilis est vnius in alteram literæ migratio. Raderus. Ms. Pithœi, item Palat. secundus, & Bongarsianus sec. itidem dicuntur habere *Aliæ*. Caussam tamen non video, cur recepta, & plurium Mss. auctoritate firmata lectio postponi debeat. hæc certe quam Raderus adfert, mihi neutiquam satisfacit.

XXX. M. MERCEDE CONDVCTA) De mercenariis multa cognitu non iniucunda Alexander Genial. 6, 22. ibique doctissimus commentator. Describit, vt apparet, ad hunc locum nonnulla ex Brissonii de regno Pers. lib. 3. pag. 286. Raderus. ibi enim obseruantur Herodiani Marcellinique loca, quæ itidem adducit commentator noster, quamquam in eo quoque dupliciter impegerit: primum, quod pro Herodiano bis Herodotum nominat; iterum (qui error ex superiore natus est) quod affirmat *primis temporibus* caruisse omnino peregrino & conducto milite Persas. Herodianus enim nec primis Persarum temporibus scripsit, vt nemo nescit, nec de primis, vt cuilibet apparet qui verba eius considerat: sunt autem ex lib. 6. cap. 12. ἀεὶ δὲ μισοφίλοις χρῶνται πολλάκις οἱ βάρβαροι, ὥσπερ Ῥωμαῖοι: *Non enim militi qui stipendium accipiat, vtuntur barbari, quemadmodum Romani &c.* Sic enim exponendum credo, non, vt sensus sit, eos peregrino milite non vti, sed militibus suis certa stipendia non pendere, quod Romanis solitum: idque & sequentia satis ostendunt, cum adjicit id quemque luerari, quod ex præda adquisiuerit. Rectius à Xenophonte testimonium in contrarium petisset, qui totum hoc, eiusque caussam eleganter, vt solet, exponit fine παιδείας: *Enimuero*, inquit, *cum intelligant (Persæ) quales sint ipsorum apparatus bellici, cedunt aliis, neque quisquam amplius absque Græcis ad bellum se comparat, siue adeo ipsi bellum inter se gerant, seu contra eos Græci copias educant: quod animaduertant etiam aduersus Græcos non nisi cum Græcorum auxiliis sibi bella esse suscipienda.* Vide & Brisson. lib. 3. pag. 325.

3,2,9. *IGNOTA &c. GENTIVM NOMINA*) Sic Xenophon 1. παιδείας princ. ὃν οὐδ' ἂν τὰ ὀνόματα ἴσχοι τις εἰπεῖν. *quarum ne nomina quidem referre quis possit.* loquitur de gentibus à Cyro subactis. simile est infra 7, 3, 5. *gentes ne finitimis quidem satis notæ.*

3,2,10. *NEC QVICQVAM ILLI MINVS*) Quid ergo maxime defuit? dicat Iustinus, qui de Xerxis apparatu loquens 2, 10, 21. subiungit: *Huic tanto agmini dux defuit.* Quantum in duce sit, volente Deo adnotabimus ad Tacitum de Germ. 30, 3.

PVRPVRATIS) Adde Arrian. 2, 2, 2.

CHARIDEMVM) De hoc Arrianus 1, 3, 29. Meminit & Diodorus lib. 17. c. 30. Male quidam editi *Eudemum* vocant, vitio nato ex aliorum scriptura qui *Caudemum* legerant, cum *Caridemum* reperissent.

SATISNE EI VIDERETVR INSTRVCTVS) Eodem fere modo Demaratum Lacedæmonium, imo exregem Lacedæmoniorum (de quo Iustinus 2, 10, 13.) Xerxes lustrato ad Doriscum exercitu appellauit apud Herodotum 7, 101. *Numquid Graci sustinebunt manus contra me tenere? nam, vt ego opinor, ne omnes quidem*

dem Græci ac ceteri mortales, qui ad Hesperum incolunt, si coirent, pares essent nostris armis, nec ne irruentem expectarent. Huic affinis est inanis Antiochi regis Syriæ fastus, qui exercitum in Romanos paratum, atque auro argentoque fulgentem, Annibali ostendit, percontatus *an satis instructus videretur?* cui Annibal Punice pro ingenio, *satis*, inquit, *ô Rex, quamuis hostes auarissimi sint.* Plut. in Scipionis & Annibalis compositione, & Agellius 5, 5, eleganter. vide si placet. Raderus.

3,2,11. *SVÆ SORTIS*) Quod exul esset, inque Regis superbissimi fide & patrocinio degeret. Itaque Diodorus 17, 30. hanc Charidemi libertatem ἀναγκαίαν παῤῥησίαν vocat, quem qui ob hoc reprehendit, non intellexit. Non oblitus hoc est Pompeius; sed velut instantem exitum præuideret, in regiam nauiculam transcendens recitauit Sophocleum illud:

Etenim tyranni quisquis intrat in domum
Seruus sit illi, liber esse venerit.

Auctor Plutarchus in vita cap. 129.

VERVM INQVIT) Hæc prima oratio est Q. Curtii, de qua, vt aliis omnibus quæ sequuntur, ita sentio, vt existimem nullum esse Curtio parem, aut certe neminem illi superiorem. *Sallustij orationes legantur in honorem historiæ*, vt Quintilianus [immo Seneca declamat. 3,1.] censet, quasi per se indignæ sint, quæ cognoscantur. Liuius vnus est, qui orationis maiestate Curtium post se reliquit, acumine ingenii & sententiarum neruis Curtius illi vel par est, vel etiam superior. Raderus. Quid autem censendum de judicio Trogi Pompeii, apud Epitomatorem suum 38, 3, 11. qui *in Liuio & Sallustio reprehendit, quod conciones directas, pro suæ orationi operi suo inserendo, historiæ modum excesserint?* Sane eius ipsius oratio, quam operi suo Iustinus inserit, nescio quomodo putide auribus meis sonat, quod obliqua referatur. Vt enim largiar in breuioribus concionibus decentius hoc fieri, hoc certe concedere non possim, in prolixioribus idem obtinere, cum toties inculcanda sint ista, *se, sibi &c.* & *inquam, inquit*, quæ verba vitanda Cicero sibi censuit, *ne sæpius interponerentur.* Adde quod vix caueri possit, quin alia quoque hac ratione indecora committantur, verbi gratia, in oratione Trogi 38, 7, 8. *tentumque se auida exspectas Asia, vt etiam vocibus vocet: adeo illis odium Romanorum incussit rapacitas proconsulum &c.* hæc enim directæ orationi congruerent, obliquæ minus conueniunt. Certe Trogi judicium communi scriptorum calculo reprobatum est. Directas enim orationes operibus suis, præter Sallustium, Liuium, Curtium, inferunt etiam Cæsar, Tacitus, & Græci. Vide Vossium de arte hist. pag. 107.

AVDIRE NOLIS) More *Principum* quorum *aures ita formatæ sunt, vt asperæ quæ vtilia, nec quicquam nisi iocundum & lasurum accipiant*, vt ait Tacitus H. 3, 56, 6. quo sensu Iuuenalis sat. 4, 86. *quid violentius aure tyranni?* Caute itaque Demaratus (cuius exemplum & Raderus ad hunc locum adnotat) qui jussus dicere sententiam de Xerxis copiis, ita præfatus est: *Vira apud te, Rex, vtar, verane, an iucunda oratione?* Herodot. 7, 101. Quo respexisse putem Aristotelem, cum *Callisthenem auditorem suum ad Alexandrum dimittens monuit, vt cum eo aut verissime, aut quam iucundissime loqueretur.* Val. Max. 7, 2. quod idem dictum Xenophani Colophonio tribuit Hesychius in libello de viris Claris. Ita *Parysatis Cyri & Artaxerxis mater, cum qui libere cum Rege colloqui vellet, hyssopis jubebat vti verbis.* Plut. in apophth. cap. 16. Bene igitur apud Senecam Suas. 1. monet Cestius: *non eodem modo in libera ciuitate dicendam esse sententiam, quo apud Reges: quibus etiam quæ prosunt, ita tamen, vt delectent, suadenda sunt.* Diuine Seneca de beneficiis 6, 30, 3. *monstrabo tibi, cuius rei inopia laborent magna fastigia, quid omnia possidentibus desit. Scilicet ille, qui verum dicat, & hominum inter mentientes stupentem, ipsaque consuetudine pro rectis blanda audiendi*

diendi ad ignorantiam veri perductum vindicet à consensu concentuque falsorum: & quæ eo loco sequuntur pulcherrime & sapientissime dicta. hinc illa *veri consilii periculosa libertas*, de qua queritur Philotas apud nostrum 6, 10, 26. Quæ caussa recte monet Demosthenes in Olynthiaca tertia: πρὸ πάντα σκόπει, μὴ σοιοῦσιν, ὡς ἐγὼ τὰ βέλτιστα ὑμῖν ὑμῶν, οὐχ ὑμῖν δοκοῦσι βούλεσθαι. ἐγὼ γὰρ ἐρῶ. *Priusquam hæc* (quæ facienda dixerat) *acta sint, ne circumspicite, quisnam dum vobis optime consulat, à vobis interire velit: neminem enim reperietis.*

NEQVICQVAM) Plures editi, *nequaquam*, non ita probe. Sensus est; monita ista quæ nunc vsui esse possint, nisi iam proferantur, post acceptam, quæ, nisi prouideretur, immineret, cladem, nihil esse profutura. sic apud auctorem infra 3, 4, 3. *Arsanes quondam salubre consilium sero exequi statuit.* Ea enim occasionis vis est, vt prudentissimorum hominum consultis pondus & effectum, sola, si negligatur, eripiat. Eleganter itaque, & rotunde more suo Heinsius ille lib. 1. hist. Belgicæ pag. 30. *In Hispaniam, vt tarde pleraque, ita sero perferuntur.*

3,2,12. *NITET PVRPVRA AVROQVE*) Ita peruetus codex è cœnobio S. Vdalrici, quemadmodum & Modio lectum. Raderus. Bongarsianus quoque codex præfert; *auro.* Alii male, *nitet purpura auroque*, recto casu, quasi non ad exercitum referendum esset id verbi. sic infra 3, 10, 9. *aciem hostium auro purpuraque fulgentem.* Liuius 34, 3, 9. vt *auro & purpura fulgeamus.* De aureis autem armis aliqua notaui ad Florum 1, 16, 7. 2.

ARMIS) Ita constanter omnes editiones, nec de sinceritate scripturæ quisquam dubitat. Non placet tamen ista vox hoc loco, eo quod luxum armorum taxet hic Charidemus, non ipsa. Fulgor enim armorum non laudatus modo in militibus bonis, sed iussus etiam, & exactus. hinc Onosander cap. 28. *Videat etiam imperator, vt exercitus armis splendentibus fulgeat.* Et hinc adeo aciem Macedonum commendat ipse hic auctor mox 3, 3, 27. ab *equis virisque, non auro, non discolori veste, sed ferro atque ære fulgentibus.* Præterea hic recensentur *aurum, purpura, opulentia*, quorum in censu quid *arma* faciant, non intelligo. Suspicor itaque pro *armis* legendum aut *gemmis*, aut aliud non absimile. Firmat noster infra 3, 3, 14. *vestem auro distinctam habebant, manicatasque tunicas, gemmis etiam adornatas.*

3,2,13. *CLYPEIS HASTISQVE*) Coniunge his & compara legatorum Alemannorum orationem apud Nicetam in Alexio lib. 1. f. Phalangem Macedonicam eiusque armatum describit Xiphilinus in Caracallo in hunc fere sensum: *Comparauit* (Caracallus) *phalangem ex solis Macedonibus, in qua erant hominum sedecim millia: eamque phalangem Alexandri cognominauit. Hi vtebantur eodem armorum genere quo vsus Alexandro armati fuerant. Hæc erant galea facta ex crudo bouis corio, thorax ex lino triplex, scutum ex ære, lancea longa, hasta brevis, crepida, gladius.* Hac fere armatura sunt ὁπλίται Æliani tact. c. 48. Vim eius & robur exprimunt citati Radero Ælianus tacticor. cap. 14. Polybius 17, 25. Liuius 9, 19, 7. Vegetius 2, 2. (quem tamen reprehendit quod phalangem constare dicat octo millibus, cum secundum alios constet sedecim) Appianus in Syriacis. Polybius iterum in fragmentis, vbi dicit; quod L. *Æmilius Paulus numquam ante vila nisi sub Perseo demum Macedonica phalange, sæpe numero Roma apud suos fassus fuerit, nihil se magnum quicquam formidabilius spectasse Macedonum phalange, quamuis & multas, si quisquam alius, acies viderit, & multos ipse præliis decertauerit.* Cum igitur talis fuerit hæc acies, qualis apud citatos auctores describitur, consentaneum est, loco æquo eam quauis alia superiorem fuisse, iniquo autem & impedito incommodam & periculosam. quod & exempla demonstrant Philippi, Antiochi, Persei, apud Liuium 31, 39, 10. 37, 42, 4. 44, 41, 8. & 9. & Plutarchum in Flaminio cap. 12. Proprie igitur dicta phalanx fuit acies quadrata,

drata, constans ex sedecim hominum millibus, quæ tamen suas iterum partes habebat, in quas diuidi, & ex quibus iterum componi pro re nata poterat; atque hinc est quod in Curtio mox sequitur, *circumire, discurrere, in cornu mutare pugnam.* Ex hoc deinceps Macedonum inuento phalanx appellata fuit, omnis grauis armaturæ militum, scutis connexis consertorum acies. Recte igitur Scholiastes Iuuenalis ad illa verba Sat. 2, 46. - - *iunctæque vmbone phalanges*, Scruium reprehendit, quod phalangem Macedonibus idem significare putasset, quod legionem Romanis. Sed & ordo sexaginta quatuor curruum aut elephantorum *phalanx* dicitur. Ælian. tactic. cap. 22. & 23.

AD NVTVM) Non signum modo, sed & nutum. Nutum enim hoc loco non capio pro signis mutis, sed pro quolibet leui voluntatis indicio. Hoc enim in laudem Macedonum Charidemus, adeo compositum fuisse agmen, adeo exercitum, vt non signa tantum ducis, quod etiam mediocriter exercitis non ita difficile est, sed & nutum obseruarint, quod quidem exertis verbis profert mox 3, 3, 27. *Intentum ad ducis non signum modo, sed etiam nutum.* Sic Claudian. de IV. consul. Honorii versu 87.

Qui modo tam densæ nutu mouere cohortes.

quomodo fere apud Iornandem de rebus Geticis cap. 38. *diuersarum nationum ductores nutibus Attilæ attendebant, & vbi oculo annuisset, absque aliqua murmuratione, cum timore & tremore vnusquisque adstabat.* Inter hanc tamen regiam Alexandri auctoritatem, & Attilæ tyrannicam, interest quod de populo Romano jactat Nazarius in panegyrico cap. 35. *Populi Romani vis illa & magnitudo venerabilis ad imaginem antiquitatis relata, non licentia effrenis exultat, non abiecta languide jacet; sed sic assiduis diuini principis monitis temperata est, vt cum ad nutum eius flexibilis & tenera ducatur, moriger am se non terrori eius præbeat, sed benignitati.* In hoc quoque sensu vox *nutus* est apud Florum 4, 3, 6. *minus præsidis nutu, quasi anima & mente regi.* Idem requirit seuerus ille Papirius apud Liuium 8, 32, 7. *Si ego tacitus abissem, aut Fabio, tamen tibi ad voluntatis interpretationem meæ dirigenda tua sententia fuerit.* Nescio an hunc sensum adsequutus sit Æneas Siluius in historia Europæ, vbi in descriptione cladis Varnensis, Huniadi attribuit hæc verba ferme Curtiana: *Illos* (Turcas) *aureæ & discolori veste, Hungaros ferro atque ære fulgere, Christianum agmen & flare paratum & sequi, nec turba nec sarcinis prægraue, intentum quod dux non modo signet, sed etiam innuat.*

ORDINES SERVARE) Non hoc est, quod Raderus autumat, cui opponitur *deserere stationem in præsidio, vel locum in acie, aut profugere*, in quorum criminum reos fustis pœna constituta erat. nam quod ibidem obseruat de vite, ea nempe ciues mactari solitos, peregrinos tantum fuste, mihi nusquam lectum est; contra Apronium *decumum quemque ignominiosæ cohortis* (milites vtique Romanos, id enim præcesserit) *forte ductos, fustibus necasse*, Tacitus 3, 21, 1. adnotat. Ordines itaque seruare hoc loco est, compositos incedere, iisque qui hoc didicerunt, non opponuntur, qui per metum aut perfidiam stationem suam deserunt; sed qui nondum ad hoc exerciti, per imperitiam, vagis incursibus, aut disiectas per cateruas aciem dirigunt: quales plurimi barbarorum, vt apud Liuium 24, 48. Numidæ, quos Statorius *proxime morem Romanum signa sequi, & seruare ordines docuit.* Germani apud Tacit. 2, 46, 3. qui *longa* demum *aduersus Romanos militia, insuuerunt signi signa, præsidiis firmari, dicta imperatorum accipere.*

3, 2, 14. *OMNES EXAVDIVNT*) Quidam putant adeo tacitos expectasse imperatoris sui præcepta, quod ego quidem, quale sit, haud capio. Nec enim ita imperatores vel à tranquillissimo exercitu, præsertim in ipso discrimine, exaudiri possunt, vt ludimagistri alicuius vox à discipulis. Certe de hoc ipso exercitu

citu infra 4, 13, 38. sic legimus: *hoc tantus exercitus exaudire non poterat, vsum auxilium intercipiente fremitu duorum agminum.* Meminisse debuerant vocem *exaudiendi* apud veteres alio quoque significatu capi, vt idem sit, quod obedire. Sed de hoc verbo, dante DEO, in Indice, quo hæc atque talia proprie pertinent, pluribus agemus.

OBSISTERE) Iidem interpretes reddunt: *omni ope obnixi, & densata clypeis phalange simul in hostem, velut vna mole incumbere.* Ego non putem hoc velle Charidemum, sed nec Curtium adeo; quin *obsistere* non esse aliud quam consistere, vt obhærere, obtegere, obtorpescere, occanere, quandoque idem valent, quod simplicia à quibus deducuntur. Apud Plautum etiam in Milite 2, 3, 62. *Hic obsistam*, cum Pareo exponam consistam, quamuis repugnent alii. Crebro autem vsuenit vt consistere jubeatur exercitus, ne quis à Curtio expositionem nostram alienam putet, ecce vnicum de hoc ipso duce, hoc exercitu, exemplum (plura enim adducere non minus putidum quam facile foret) infra 4, 12, 16. *Alexander cognito pauore exercitus, signum vt consisterent dari jubet.*

CIRCVMIRE) Possis intelligere ἐπιστρέφειν apud Græcos triplices, vel potius sexcuplas, trigeminas enim cernis apud Ælianum cap. 32. ἐξ ἀριστερᾶς ἐπὶ δεξιὰ, à primo statu ordinis ad clypeum, hoc est κλίσις seu declinatio conuersione, à primo habita ad sinistram circuitio. Et totidem circuitionibus obuertebant se ἐξ ἀριστερᾶς ἐπὶ δεξιὰ, hoc est, ad hastam seu ad dextram partem. [Vtriusque exempla reperias apud Xenophontem.] Possis tamen illud *circumire* accipere, pro circumuenire tota phalange hostem, vt infra 3, 8, 27. & alibi à Curtio vsurpatur. Ceterum conuersiones sunt duplices, seu ad dextram, seu ad sinistram, tum vel viritim tantum vertuntur, vel toti simul ordines & agmina. Raderus.

DISCVRRERE IN CORNV) Codices veteres quos vidi, omnes hunc locum ita interpungunt: *obsistere, circuire, discurrere, in cornu mutare pugnam.* Vnica Modii editio [imo & altera Lugdunensis, & vero tres Mss. Palatini, cum vno Bongarsiano] aliter distinguit, & illud *discurrere* coniungit cum illis, *in cornu*, & separat illa *mutare pugnam*, quæ mihi non displicet, si fulciatur auctoritate, quam forte ex codicibus Mss. accepit. Quod si illud *discurrere* separes à *cornu*, accipies verbum de conuersionibus duabus in dextrum latus & sinistrum, seriatim, non viritim. Ego coniungo & lego *discurrere in cornu* vti Modius habet. Ceterum cornua erant duo, dextrum, quod & princeps, sinistrum alterum: constabat vtrumque è lectissimo milite, eratque robur totius phalangis, adeoque exercitus vniuersi. Firmabantur autem cornua, cum ex subjectis & inferioribus ordinibus series aliquot jubebantur ad cornua transire, vt essent ordines bis mille quadraginta octo, cum primum tantum fuissent mille viginti quatuor, & hoc duplici fiebat nomine, vel vt [desint quædam forte, sustineretur labans acies, vel vt] hostes circumuenirentur. qua de re copiose Ælianus, qui & rationem mutandi exercitus erudite docet. Raderus. Illustrare poterit hunc locum Frontin. Strateg. 2, 3, 10. *Xanthippus præcepit auxiliaribus, vt emissis telis cederent hosti: & cum se intra suorum ordines recepissent, consistim in latera discurrerent, & à cornibus rursus erumperent.*

MVTARE PVGNAM) Mutatio Græcis μεταβολὴ dicitur, [μεταχειρισμὸς est Æliano cap. 5. quod Curtio, *mutare pugnam*] cum vel singuli viritim à tergo in faciem vertuntur, vel tota acies simul vt nauis circumagitur, vt primi ad vltimos circumagantur, & vltimi primorem occupent locum. Sed ita vt habitus exercitus sit idem, qui ante ordinibus totis circumactis. Omnis μεταβολὴ duplicem habet conuersionem seu κλίσιν; prima est cum series ad latus seu dextrum seu sinistrum

strum vertitur: secunda, cum à latere in tergum circumagitur. Utraque rursum duplex, vel ab hoste, vel ad hostem. Cum viritim mutantur, appellatur μεταβολὴ seu mutatio; cum tota acies flectitur ἀναστροφὴ appellatur. Plura Ælianus tactic. cap. 25. Mutatur autem necessario pugna, cum hostis vel à latere, vel à tergo, vel ex obliquo occurrit, tum enim phalanx vel πλαγία, hoc est transuersa; vel ἐρθία, recta; vel λοξὴ, obliqua instituitur. Exempla tabulis expressit Robortellus. Raderus.

NON DUCES MAGIS QUAM MILITES) Non abit à Curtio Iustinus 11, 6, 4. qui militi Alexandri hoc elogium condidit: *cum ad tam periculosum bellum exercitum legeret, non iuuenes robustos, nec primum florem ætatis, sed veteranos: plerosque etiam emeritæ militiæ, qui cum patre patriisque militauerant, elegit:* vt [elegantius hæc particula omitteretur] *non tam milites, quam magistros militiæ electos putares.* Raderus. Prope igitur ad Fabiorum gloriam adspirare poterat hic exercitus, de quibus Liuius 2, 49, 5. *Sex & CCC. milites, omnes patricii, omnes vnius gentis, quorum nemineyn ducem spernerea egregius quibuslibet temporibus senatus.* Quantum autem in hoc sit, dicat tibi Polybius 10, 22.

3,2,15. *PAVPERTATE MAGISTRA*) *Tantum virtutis pauperias aduersus insolentes diuitias habet.* Iustin. 20, 5, 3. Nam solet vinculum esse morum bonorum, quod & Demaratus innuit apud Herodot. 7, 102. *Græcia semper quidem artumna fuit pauperiatis, hospes virtutis, quam à sapientia accinit, & à disciplina fenera, quam vsurpans Græcia & pauperiatem tuetur, & dominatum.* vnde Iuuenalis Sat. 6. v. 295.

Nullum crimen abest, facinusque libidinis, ex quo
Paupertas Romana perit. - - - & Florus 3, 12, 7. *Opes atque diuitiæ afflixere seculi mores.*

HVMVS CVBILE EST) Quemadmodum & Romanis. Seneca ad Heluiam 10, 3. *maiores nostri, qui sibi manus suas parabant cibum, quibus terra cubile erat.* Id vergente disciplina mutasse queritur Marcellinus 22, 6. *non saxum erat, vt antehac armato cubile, sed pluma, & flexiles lectuli.* Rigidum istum morem cum multis laudasset Luciani Cynicus, subiungit, *contingat mihi, vt terra quæuis cubile mihi sufficiat: domum vero exstimem, mundum: tum alimenta deligam paratu facilima.* Sic Polyb. 2, 17. Gallis tribuit τὸ ἀβαδιστεῖν, *in herba aut stramento iacere.* Sed idem iste Macedonum exercitus quantum à dura hac virtute recessit post Persica spolia? ostendit ipse Alexander infra 8, 8, 9. *Totum exercitum aspicite, qui paulo ante nihil præter arma habebat, nunc argenteis cubat lectis.*

CIBVS QVEM OCCVPANT, SATIAT.) Nec milites tantum, sed & ipsum Alexandrum. Frontinus strateg. 4, 3, 9. *Æmilianum Scipionem traditur in itinere cum amicis ambulantem, accepto pane nisi solitum. Idem & de Alexandro Macedone dicitur.* Vnde & regina Cariæ Ada fercula exquisite confecta ad eum aliquando mittente: *meliores,* inquit, *obsoniorum structuras habeo, ad prandium antelucanam expeditionem, ad canam frugale prandium.* Plutarchus in Apophth. Hæc tamen continentia postea nimiis soluta est deliciis. Loccenius. Iactatur & altera lectio professa ab iis, qui quid *occupare* sit, minus intellexerant: *cibus quem occupati parant,* longius à sensu & dictione Curtii qui hoc dicit, Alexandri milites *nutrimentum quærere, non voluptatem,* sicut hæc pulchre distinguit Maxim. Tyrius Dissert. XI. *Ergo* & nostræ opponit *occupandi* verbum, & *æstimandi.* Indicem vide.

TEMPORA SOMNI) Idem de Taprobanæ incolis Plinius 6, 22. *Nulli in diem, aut interdiu somnus.*

3,2,16. *THESSALI EQVITES*) Quos magni tum æstimatos satis declarat callidi istius Philippi actio, qui apud Iustinum 9, 6, 8. *Thessalians non præda cupiditate, sed quod exercitui suo robur Thessalorum equitum adiungere gestiebat, nihil minus quam bellum metuentem, improuisus expugnat.* vnumque corpus equitum (an equestrium?) pedestriumque copiarum inuicti exercitus fecit. Adde Liuium 9, 19, 4. Ceterum equitatus Thessalicus omnib. sæculis fuit laudatus. Primum Herodotus 7, 196. Thessaliæ equos celebrat. Herodoto accinit Statius Theb. 6. v. 332.

Quin & Thessalicis felix Admetus ab oris
Vix steriles compescit equas &c. vbi eius interpres. Pausanias vero equestrem Thessalorum Martem prædicat in Phocicis. Virtutem Thessalorum infra 3, 11, 14. collaudat Curtius, vti & Plutarchus in Alex. c. 40. vbi prælium ad Issum describit. In hac etiam regione primos equos extitisse fabulantur. Nata est paræmia ἐπὶ τῶν ἐπ' ἀγαθῷ ἱππικῶν, *Decernetur equo Thessalico.* paræmiographos consule. Hæc fere Raderus. Adde Xenoph. hist. lib. 7. Θεσσαλοῖς τοῖς κεφαλαῖς μακρότατον εἶναι ἔθνος, *Thessalis equitibus hominum opinione longe præstantissimis.* Maximus Tyr. serm. 7. ait: *disciplina Cretensium est venari, mores superare, sagittare, currere: Thessalorum equitare: Cyrenensium aurigari: Ætolorum prædari: iaculo Acarnanes; pelta valent Thraces.* apud Strabonem lib. XI. Cyrsilus & Medius credunt ab Thessalis rei equestris studium ad Medos & Armenios transisse. Polyb. 4, 8. *Thessalorum equitum impetus, quando turmatim, aut iusta acie ruunt, sustineri non potest: ad pugnandum extra aciem pro loco & tempore viritim, inhabiles sunt ac lenti. Ætoli contrario modo se habent.* Satyrus apud Athenæum 12, 9. Alcibiadem in omnibus excelluisse scribens, addit: *in Thessalia equis alendis, & frenis regendis, Alexadis equestri illa disciplina peritior.* Non omittendum hic est, quod Orosius lib. 1. cap. 15. scribit: *Thessales Phalaephatus in lib. I. incredibilium prodit à Lapithis creatos dictoque fuisse centauros, eo quod desuetos in bello equites, veluti vnum corpus equorum & hominum viderentur.* Cui rei non dissimilis est Americanorum quorundam opinio, quam de equitibus primum ab se visis conceperant.

ACARNANES) Quam bellicosi fuerint, ex vno istorum facto discas apud Liuium 26, 25, 7. Raderus.

ÆTOLIQVE) Hi quoque ingentem equestris rei gloriam consecuti sunt. Polybius 17, 18. eos ceteris Græcis equitatu præstare asserit: eodemq; loco victoriam Romanorum ipsis imputat. quod & Annibal facit apud Liuium 36, 7, 7.

INVICTA BELLO MANVS) Impense placet amici mei Ioh. Melchioris Corneri coniectura; *inuicta ferro manus.* eam enim antithesin poscere videntur, quæ sequuntur de *fundis & hastis igne duratis.* Ferri tamen & vulgata lectio potest. sic apud Virg. Æn. 4, 40. - - - *genus insuperabile bello.*

FVNDIS) Eleuat quidem Curtius funditorum glandes & lapides: sed longe alia aliis mens est & calamus. Quos omnes qui Radero citantur hoc loco ordine inuenias apud Lipsium de Mil. Rom. 5, 20. & Poliorc. 4, 2. & 3.

3,2,17. *SVAM NATVRAM*) Alii, *etiam natur.* alii, *suam etiam natur.* Mss. Danielis, Puteani, Pithœi, Faucheti, & Bongarsianorum alteri deest *suam*; quam vocem retinet alter Bong. cum primo & tertio Palatinis, & econtra vocem *etiam* omittunt. de significatu phraseos vide Indicem, dictione *suus.*

HOSPITEM AC SVPPLICEM) Quæ vtraque consideratio flectere debuerat animum regis. nam & hospitii jus inuiolabile habebatur, & in supplicem sæuire inhumanum.

VTILIA SVADENTEM) Seneca de ira 3, 14. f. cum retulisset historiam Præxaspis, *Accessit itaque ad numerum eorum, qui magnis cladibus ostenderunt, quanti constarent regum amicis bona consilia.*

ABSTRAHI IVSSIT) Allusisse videtur morem Persarum quem in hac historia Diodorus expressit, lib.17. cap.30. *rex offensus baltheo apprehensum, ex lege Persarum, apparitoribus interficiendum tradidit.* Sic apud Xenophont. ἀναβάσ. 1. *Post hæc surgentes mineruæ, atque in his etiam propinqui hominis, Cyro sic iubente, cum iudicio necis, Zonam Orontæ prehenderunt.*

3,2,18. *IS IPSE)* Prior vocula est à MS. Bongarf. quod minime otiosa videretur, addidi.

LICENTIA REGNI) Eiusmodi documenta multi dedere, effusius quam vt aut sibi expediret, aut suis: sic Arruntio apud Tacit. 6, 48, 3. *Tiberius post tantam rerum experientiam, vi principatus conuulsus & mutatus* dicitur.

NATVRAM DEDISCERE) Mutari quid in his verbis debeat? nihil ego video, sed nec velim. tamen conjicias è priscis Codicibus [nihil monuerunt amici de iis quos ipsi viderunt] aliter, *à natura desciscere.* minime profecto inepte, ac nescio annon vulgato non dicam equidem aptius, sed fortius, imo vero & venustius: si rem quidem ipsam, & simul phrasin spectes. A se quippe desciscit, qui se totum alteri permittit. Exit è sua, qui transit in alterius potestatem. Naturam suam exuit, qui induit alienam. sed hæc eadem confiunt interpretatione commoda etiam è vulgato. Nec ausim ipse, nec alii suaserim mutare. Acidalius.

3,2,19. *SERA DEINDE POENITENTIA)* Quæ vt stolida, ita nocens & exitiosa est: ideoque viris prudentibus diligentissime præcauenda. Vnde Tacitus 4,11,2. *Quis enim mediocri prudentia, nedum Tiberius tantis rebus exercitus, inaudito filio exitium offerret, idque sua manu, & nullo ad panitendum regressu?*

3,2,20. *SEPELIRI IVSSIT)* Hinc colligas moris fuisse Persis, vt cadauera punitorum fere insepulta abjicerentur. Se tamen ea cognatis petentibus non negasse Augustus lib.10. de vita sua scripsit, vt refert Vlpianus in l.1. de cadau. punit. qui idem de sui temporis (vixit autem sub Pseud-Antoninis & Alexandro) obseruatione testatur, *eorum in quos animaduerititur, corpora non aliter sepeliri, quam si fuerit penitum & permissum. & nonnunquam non permitti, maxime maiestatis damnatorum.* Euseb. histor. Eccles. 8,19. scribit, Maxyen quendam iudicem, Christianos ob fidem damnatos insepultos proiecisse; custodibus etiam additis, ne cadauera tollerentur, quam rem auctor vocat *extra naturæ leges progredi*, ἀθέσμοις. Idem de Pleminio queruntur Locrenses apud Liuium 29,18,11. Id autem non magnopere curauit Theodorus philosophus, *cui minabatur tyrannus mortem, & quidem insepultam. Habes inquit, cur tibi placeas: homina sanguinis in tua potestate est. nam quod ad sepulturam pertinet, ô te ineptum, si putas interesse, supra terram, an infra putrescam.* Seneca de tranquill. animi 14,4.

3,3,1. *THYMODES)* De hoc Thymode, seu. vt alibi appellatur, Thymonda, eiusque patre Mentore, nobilissimo duce, vide Reinecc. tomum tertium, vbi de ducibus Rhodiis agit, & de hac historia Arrianum 2,1,7. Sabellicus Ennead. 4, 4. Timoclem vocat, quomodo fere in Pal. sec. legebatur. ille enim, *Thimocles.* iterum eodem libro *Etymoclem* vocat Sabellicus, eique tribuit consilium quod infra 3,8,1. Græcis militibus adscribitur.

IMPERIVM, QVOD) Maritimæ nimirum oræ, cuius Satrapem Sardibus morari confuerisse Pausanias docet in Laconicis: αἱ Σάρδεις πλέστα τε ἦρξε βαρβαρικῆ περίοικος τῶν Σατραπεύοντι ἐπὶ θαλάσσῃ τῶτε ἐκκτικῶν ἀνεθέσαντο, κατάρκεις τε αὐτοῦ βασιλεῖ τε Σῶσι. *Sardes diuitiis & apparatu excellebant: nam & ei qui imperium maris obtinebat, ea sedes erat constituta, quemadmodum ipsi Regi Susorum vrbs.*

3,3,2. *PER SOMNVM)* Omnes passim veteres ac recentes scriptores coniurant somnia alia diuina, alia naturalia esse, quod & vera religio profitetur. Diuina alia vera, alia falsa; vera à Deo vel bonis mentibus suggeruntur; falsa & mala à malis genus excitantur. possunt & spiritibus impuris subinde vera. multa habemus in sacris literis, quæ & rara sunt, & vera, naturalia quotidiana, & pleraque omnia vana. Curtius eodem modo species in somno obiectas vel ad naturam, vel ad diuinitatem refert, cum dicit, *siue illas agritudo animi*, hoc est, curæ naturales & solicitudo rerum gerendarum & gestarum, *siue diuinatio animi præsagientis*, hoc est, DEVS vel spiritus faciunt & immittunt. Homerus de diuinis Il. A. versu 63,

- - - - - καὶ γὰρ τ' ὄναρ ἐκ Διός ἐστιν.

Etenim somnium à Ioue est. De diuinis etiam Iamblichus de vita Pythag. cap.15. Philostratus de vita Apollon. 2,14. Cicero de diuinat. 1,20. Macrobius in som. Scipionis, Antipho, Chrysippus à Cicerone citati, Philocius [an Philobius in som. Scipionis, Antipho, Chrysippus à Cicerone citati, Philocius [an Philochorus, qui de diuinatione scripsit] Artemon, Serapion Ascalonites, citati à Fulgentio in Mythologicis, alii tractant. De naturalibus Lucretius, qui illis cum suo Epicuro omnem diuinitatem ademit, omniaque ad causas naturales refert. lib.4. versu. 963. & 966.

Et quoi quisque fere studio deuinctus adhæret,
In somnis eadem plerumque videmur obire.

Ita Aristoteles libro singulari de insomniis, somnia ait nasci ex reliquis earum rerum quas vigilantes sensu percipimus, quod & versibus Lucretius expressit lib. 4. à versu 975.

- - - - - *plerumque videmus*
Quem iam defluxerit ea sensibus vlurpare,
Reliquias tamen esse vias in mente patentes,
Quæ possint eadem rerum simulacra venire.

Idem Ennius, Claudianus præfat. in lib. 3. de raptu Proserpinæ, alii canunt. Legendus Tertullianus lib. de anima, & diligenter noster Pererius in Danielem disput. de varietate & veritate somniorum quæstionibus septem, vbi omnia quæ ad somnia pertinent, accurate excutiuntur. Curtius ergo in medio relinquit diuinumne, an naturale somnium fuerit Darii. Raderus. Similem fere historiam de Constantio Imp. in Iulianum mouente lege apud Marcellin. 21, 28. Sic antequam dimicaret, somniauit Pompeius, Plutarch. in vita cap. 113. Germanicus, Tacit. 2, 14, 1. Lipsius autem Polit. 5, 16. ex hoc loco Curtii monet Imperatoribus pugnaturis non omnino negligenda esse somnia. Multa autem de somniis, eorumque opinione apud Romanos veteres, collegit Dempsterus ad Rosini antiquitates Romanas 2,2.

LÆTVM ID REGI SOMNIVM) Pertineant huc verba Marcellini, loco modo citato: *Id autem permutationem temporum indicabat, licet interpretantes placentia responderent.*

ARSISSENT) Vide num melius, *arsisse.*

3,3,3. *QVIDAM CONTRA)* Cum in mss. magna sit hoc loco varietas, eorumque nullus lectionem vulgatam, *quidam non ita*, nuet; sed Palatinus primus particulam *non*, alii part. *ita* omittant, non improbe facturus videbar, si lectionem istam *contra* recuperem, cum nec à scriptura abeat, & vsu loquendi sit probatissima, præterea Acidalio, quem & Raderus sequitur, vulgata potior vetoque videatur.

FVLGOREM ALEXANDRO PORTENDERE) Operæ pretium est adnotare locum Dionys. 5,45. *Ex pilis Rom. circa summa vericula emicabant flam-*

ma, totisque castris fulgorem, non aliter ac facula, ad multam noctem reddabant, ex hoc eventu colligebant (vt & talium portentorum interpretes affirmabant, & facile quivis conjicere poterat) eam sibi & splendidam à DEO portendi victoriam: quandoquidem igni cedunt omnia, & nihil est quod non ignis vi absumatur. Hic primo notandum in Obsequentis cap. 9. vbi narratur hoc prodigium, expungendas esse duas voces; *in cœlo*: deinde hoc præsertim, hanc perpetuam eiusmodi coniectorum fuisse rationem, quam secutus haud dubie & Plutarchus in Alex. c. 29. cum somnium Darii enarrasset, ita exponendum credidit, quem ideo pro ridiculo habendum non autumo, si post euentum explicauit somnium, quomodo & alia similia, ex supradicta ratione, ante euentum explicanda putasset. Vulgo enim ita fenserunt antiquitus. Florus de Seruio Rege 1, 6, 1. *clarum fore, visa circa caput flamma promiserat.* Sic inter omina imperii Tiberiani relatum est, quod eo *per Macedoniam ducente exercitum in Syriam accidit, vt apud Philippos sacratæ olim victricium legionum aræ sponte subitis colluerent ignibus.* Sueton. Tib. 14, 4. Sic apud Virg. Æn. 7, 71. cum Lauiniæ caput arsisset, sequitur:

fore illustrem fama fatisque canebant.

Adde Plutarch. Pompeio cap. 113. Marcellin. 23, 13.

OCCVPATVRVM ESSE, HAVD AMBIGERE) Plerique Mss. cum editione Aldina scribunt, *occupare habuissent, haud ambigua rei:* vnde Acidalius ἀναμφισβήτως scribere ait: *occupaturum haud ambigue*, quæ lectio quamuis ratione non careat, mihi tamen cum Radero vulgata præplacet.

IN EODEM HABITV) Hic duo statim ex me quæret lector, primum quis apud Curtium fuerit is vestis habitus, quo Darius erat indutus, priusquam rex salutaretur: deinde quis apud Plutarchum in Alex. c. 29. sit Astandes vel Asgandes. Vestis fuit non regia [satis id indicauit Curtius, his verbis: *Alexandrum deposita regia veste, in Persico & vulgari habitu perductum*] sed serui regii, cursoris nempe publici, seu veredarii, qualis erat Darius Arsis & Ochi regum. Is autem veredarius dicebatur Persis Angarus & Astandes. Suidas, Ἀστάνδαι οἱ ὑπὸ διαδοχὴν γραμματοφόροι, οἱ ὑπὸ τῶν νῦν καὶ Ἄγγαροι. τὸ ὑπόμνημα Περσικόν. *Astandæ sunt tabellarii sibi iure hereditario succedentes, qui & Angari dicuntur: sunt autem nomina Persica.* Hesychius: Ἀστάνδης ἐπιστάτης. *Astandes est cursor diurnus, seruus in pedibus.* Iterum Suidas: τοὺς τῶν βασιλέων ἀγγέλους nuncios regios appellat. Eustathius ad Homerum: κυρίως ἢ κατ' Αἶλιον Διονύσιον Ἄγγαροι οἱ ὑπὸ διαδοχὴν γραμματοφόροι, οἱ ὑπὸ τῶν (φησὶ) νῦν Ἀστάνδαι Περσικῶς. *Angari secundum Ælium Dionysium proprie sunt tabellarii hereditarii, qui & ipsi (vt aiunt) Persice Astandæ dicuntur.* Hesychius βασιλικοὺς γραμματοφόρους ὁδιαύχας nominat. Cursum autem publicum Cyrus instituit, vt auctores sunt Herodotus, & Xenophon lib. 8. παιδείας. Fuerunt ergo serui regii, vt Plutarchus de Alexandri fortuna dicit: Δαρεῖος ἦν οὐν ἤγετο, ὃν ὑπὸ δούλου νῦν Ἀστάνδα βασιλέως κύριον Περσῶν ἐποίησας. *Darius erat tunc* (ô fortuna) *opus, quem ex Astanda seruo regio fecisti dominum Persarum.* Et idem νῦν φίλος ἐνδυόμενος Ἀστάνδα περιέρχεται τοὺς βασιλικούς. *Exuta veste Astandæ induit regiam.* Proinde Curtius cum Iustino & Strabone videtur sentire, quando Darium Astandem facit, cum Diodorus Siculus illum ex stirpe regia, & Ochi regis fratre natum velit, & ex duello victorem, post Ochum, creatum regem. Dictus est ante *Codomannus*: Mihi potius Strabo, Iustinus, Curtius, quam Siculus. pro Codomanno alii legunt *Codmanus*. Cicmens vocat *Ochum*, Tertullianus *Darium Medum*. Fuit ergo seruus regum Arsis & Ochi, siue astandes, siue Ochi fratris filius, omnes enim etiam propinqui seruiebant Regi. Raderus.

3,3,6. *VETERA QVOQVE OMINA)* Quidam libri, etiam Mss. *omnia*, male. sic fere Tacit. 2, 78, 2. *Reputabant animo vetera omina.*

AD

AD EOS TRANSITVRVM) Simile est quod de Andronico Duca narrat Gregoras lib. 11. in fine. *De capitis tegumento apud superiores Imperatores moris erat, vt ætate prouectiores aulici proceres pileis turbinatis vterentur, serico tectis, pro dignitate cuiusque: adolescentes vero omnes prorsus nudis essent capitibus. Illo vero Imperatore, is mos vsque adeo obsoleuit, vt omnes simul & adolescentes & senes pileis vterentur, non solum in palatio quam in agris: iisque multiformibus & peregrinis, & quales cuique proprios videbantur: alij Latinis, alij Mysis & Triballicis, alii Syriis & Phœniciis, suo quisque arbitratu. Eodem more in vestibus etiam vsi sunt, vt prudentiores nouitatem aliquam & destructionem Imperii, & finem institutorum ac morum illius diuinarent.* Quæ præsagia fidem etiam suam in Germanis nostris impleuerunt, qui cum nullius fere nationis habitum non imitarentur, proximis annis, omnibus prædæ fuere. Respexit huc Curtius 6, 6, 4. de Alexandro: *vestem Persicam sumpsit, ne omen quidem vertit, quod à victoris insignibus in deuicti transiret habitum.* His bellis Germanicis obseruarunt quidam anno ante quam ab Hispanis Spirensium vrbs occuparetur, fœminas ibi gestasse collaria quæ Hispanica dicerent.

3,3,7. *QVOD EDEBATVR IN VVLGVS)* Nota hæc ars hostes spargendi rumores, & tristissima quæque premendi, ne vulgi animi mutabiles subitis terrentur aut mutentur, sed potius bona spe pleni, prompte atque alacriter iussa obeant. Exempla frequentiora notioraque sunt, quam vt hic referri vel possint, vel debeant.

3,3,8. *BVCCINA)* Machiauell. de arte militari pag. 144.

IMAGO SOLIS) Quæras fortasse quo metallo fuerit Imago solis expressa, aut qua gemma lapideue pretioso? Crediderim abs regibus in crystallo circumlatum, ex puro auro fuisse expressum, celatum, elaboratum & expolitum, crystalloque veluti sacello clausum, vt oriente vero sole, & in crystallum aurumque incidente accenderetur, & ex repercussu solis per anaclasim incensus, alter Sol videretur, oculosque intuentium perstringeret. Aurum enim maxime Solem æmulatur & ignem, vt Pindarus αἰθόμενον πῦρ vocaret. Raderus. Solis imaginem insigni artificio fabrefactam coluit Chosroës Gazaci, quam cum templo eius, aliisque insignibus ornamentis deleuit Heraclius Imperator, vt auctor est Cedrenus. Porro hanc imaginem, de qua Curtius, non alio fini super tabernaculum regis collocatam fuisse arbitror, quam vt signum esset vel profectionis, vel pugnæ. quamquam enim, vt ait noster, *signum buccina dabatur*, exaudiri ab vniuerso exercitu non poterat, præsertim in tanta hominum multitudine: vt vel hinc mutuatus videri possit Alexander institutum suum, quod narrat Curtius 5, 2, 7. *Tuba, cum castra mouere vellet, signum dabat, cuius sonus plerunque tumultuantium fremitu exoriente haud satis exaudiebatur. Ergo perticam, quæ vndique conspici posset, supra prætorium statuit, ex qua signum eminebat pariter omnibus conspicuum: obseruabatur ignis noctu, fumus interdiu.* Vides hic omnia fere similia. Sed & aliis gentibus haud dispar consuetudo. Romanis erat *tunica coccinea quæ supra prætorium* itidem *expandebatur*, si Plutarcho credimus in Fabio cap. 26. de qua multa Lipsius ad Tacitum 1, 39, 3. & de militia Rom. 4, 12. quo pertinere videatur quod idem Plut. in Philopœmene cap. 7. recenset: *his erat præceptum vt quieti expectarent, dum ab altero cornu rex signum purpurea tunica hasta sublata dedisset.* Apud Vopiscum in Aureliano cap. 24. *quum Heracleam tectum ostendisset aggeris naturali specie tumentem, quæ posset Aurelianus occultus ascendere; ille conscendit, atque elata purpurea chlamyde, intus ciuibus, foris militibus se ostendit, & ita ciuitas capta est, quasi totus in muris Aureliani fuisset exercitus.* Sic de Rhodiis Liuius 37, 24, 3. in pugna nauali cum Annibale, *signo sublato ex prætoria naue, quo dispersam classem in vnum colligi mos erat.* Lysander apud Plutarch. cap. 17. *insigne-*

uigiorum speculatoriorum præfectis imperauit, quem ad medium pertenissent cursum, sus tollerent ex prora clypeum æreum, quod signum incurrendi esset. Eodem fere modo Demetrius Poliorcetes apud Diodorum 20, 52. *Signum pugnæ, de quo conuenerat, auratum nempe clypeum, omnibus per vices conflictum, extulit.* In pugna Antigoni cum Cleomene, quam describit Polybius 2, 66. *signum inchoandi prælij, Illyriis quidem fuerat constitutum, vbi primum è proximis Olympo locis lituum auulli viderent: Megalopolitanis vero pariter & equitibus, cum primum Rex puniceum paludamentum attolleret.* Scipio Numantinis circumuallatis, suis imperauit, *vt quæ prima turris ab hoste premeretur, prima vexillum extolleret, deinde mox aliæ eius exemplo idem facerent.* Appian. de bello Hispan. in eodem libro: *interdiu rubro panno hastæ prælongæ infixo; noctu vero igni signum datum.* Xerxes apud Herodotum 7, 128. *consensa naui Sidonia, quam semper consendebat quoties ei tale aliquid facere libebat, extulit signum ceteris nauibus proficiscendi.* Xenophon pr. lib. 7. παιδειας de Cyro: *Præcepit etiam, vt ad signum respicerent, & æquali gradu sequerentur. Erat autem ei signum, aquila aurea in hasta sublimi extensa. Et hodieque signum hoc à rege Persarum adhuc retinetur.* Plura eiusmodi vide apud Lipsium de Militia Romana 4, 12.

INCLVSA CRYSTALLO) Quomodo fere Romanorum aquila, sacello cuidam paruo inclusa fuit. vide Dionem lib. 40. vbi de Crasso.

3,3,9. *ORDO AVTEM AGMINIS)* Confer cum hac descriptione Herodotum Xerxis iter depingentem lib. 7. cap. 40.

IGNIS) Et originem ignis colendi, apud Persas, & Pyrea, siue templa igni initiata, & foculos, ignemque æternum, ex optimis scriptoribus docuit vbertim Brissonius de regno Persarum à princ. lib. 2. vt operam luturus sim, si plura velim congerere. Raderus.

ÆTERNVM) Huic similis fuit Vestalis Romanorum, de quo vide Lipsium de Vesta. Notatis apud Brissonium adde Max. Tyrium or. 38. post princ. *Igni sacrum faciunt Persæ, igni alimentum suppeditant, acclamantque πῦρ δέσποτα ἴσθι, ignis domine comede &c.* Tiraquellus ad Alex. dies Genial. 4, 2. non absurde putat, hinc fluxisse morem apud posteriores Imperatores, quibus ignis præferebatur, de cuius prælatione idem scripsit ibid. 1, 2. falsus tamen in eo quod Martiæ quoque ex concubinis Commodi id tributum existimat, verbis interpretis Herodiani, non recte acceptis. Sic enim ille 1, 50. *sic vt præter ignem omnes honores velut Augustæ tribuerentur.* Hic inquam, Tiraq. non animaduertit, τὸ *præter* exceptiuum esse vocabulum, idque velle, excepto igne reliquos honores esse tributos. nam in textu est, πλὴν τοῦ πυρὸς. Porro nescio quem (Cedrenum forte, an Eusebium) secutus Altisiod. Chron. auctor in descriptione Asiæ tradit Nembroth post confusionem linguarum in Persidem secessisse, ibique cultum ignis instituisse.

3,3,10. *TRECENTI ET SEXAGINTA QVINQVE)* Chaldæi, Persæ, Armenii, Syri, Hebræi, Ægyptii annum trecentis sexaginta quinque diebus circumscriptum habebant, nisi quod in illis quinque extremis variarent, quos alii aliis temporibus addebant. Persæ veteres hodieque annum NEVRVZ nuncupant, quod solenne verni temporis significat. Romani sero admodum ad Persarum & reliquorum in Oriente populorum rationem temporum accesserunt, cum ab vsque Romuli & Numæ æuo perturbata annorum, mensium, dierumque via progrederentur. Licinius Macer, & Fenestella statim ab initio duodecim mensium fuisse scribunt annum vertentem Romanum. Sed Iunius Gracchanus, Fulvius, Varro, Suetonius, Censorinus c. 20. & alii tradunt magis credendum, annum ab initio decem mensium fuisse, ab ipso Romulo institutum, nec plures quam trecentos & quatuor dies complexum esse. Numa Pompilius [vide Florum nostrum 1, 2, 2. c.] adiecit vnum & quinquaginta dies, & ita continebat annus Pompilianus dies CCCLV. vnum amplius quam lunaris; vt autem responderet annus lunaris exacte anno solari, Numa Mercedonium voluit intercalari mense Februario. Ex vno autem & quinquaginta diebus confecit duos menses, Ianuarium & Februarium, quos mensibus Romuli præfixit, vt Ianuarius esset primus, Februarius secundus, Martius (qui antea fuerat primus) tertius, & ita deinceps. Hæc copiose ex multis scriptoribus contra alios auctores ostendit, confirmatque Iacobus Christmannus ad Alfraganum. Iulius Cæsar in emendatis fastis assignauit anno dies 365. cum quadrante siue horis sex, quem Ecclesia secuta est. Sed quia tropicus annus qui certissimus est, ex mathematicorum effatis non continet integrum quadrantem vltra 365. dies, sed horas duntaxat 5. scrupula seu minuta 49. secundas 16. (quæ magnitudo anni media est inter maximam & minimam) factum est, vt tot sæculis à Iuliano æuo æquinoctium sedem suam pristinam, quæ erat dies 21. Martii defereret, & ad diem vndecimum perueniret. Sed has minutias satius erit attigisse quam explicasse. Qui plura desiderat, Chronographos, quorum magna est copia, poterit adire. Raderus. Vide omnino Scaligerum Canon. Isagog. lib. III. pag. 308. & de emendatione temporum lib. 3. vbi de Neuruz periodico veterum Persarum. habet & Lindenbrogius aliqua ad Censorinum de die natali cap. 19. & Alexander in Genial. 3, 24.

3,3,11. *CVRRVM DEINDE IOVI SACRATVM)* Fuit cum existimarem legendum esse *Soli sacratum*, ex Iustino 1, 10, 5. *nam & Solem Persæ vnum Deum esse credunt: & equos eidem Deo sacratos ferunt.* Sic 2. Reg. 23. vbi de equo & curru Solis. Sed constat ex tot aliis auctoribus non hunc solum habuisse DEVM, sed & alios, de quibus Brissonium lib. 2. vide. ita vt potius credam Iustinum quo reliquis scriptoribus consentiat, explicandum esse, vt verba *vnum Deum*, non velint, solum atque vnicum, sed potius vnum ex diis, quomodo apud Tacitum 12, 5, 3. *vnum se ciuium*: & Florum 4, 12, 33. *vnum principum*, sic apud Iustinum *vnum Deum*, vt istud *Deum* sit secundus casus pluralis numeri.

ALBENTES VEHEBANT EQVI) Album colorem etiam Romanis sacrum fuisse ostendunt apud Agellium 10, 15. verba M. Varronis ex secundo rerum diuinarum super flamine diali hæc: *Is solus album habet galerum, vel quod maximus est, vel quod Ioui immolatus hostia albata fieri oportet.* Ceterum de his aliisque ad Persas pertinentibus, quæ ad auctoris nostri explicationem facere videbantur, non est vt quisquam post summum virum, BRISSONIVM quicquam dicat, qui hæc omnia accuratissime simul, doctissimeque tribus de regio Persarum principatu libris complexus est. quem ideo cuiuis historiæ Persicæ, vel etiam Curtianæ studioso, diligenter euoluendum esse censeo. Sed quod de equis albis fertur, eos apud Romanos diis fuisse sacros, atque adeo exemptos hominum vsibus, vt etiam Camillo quadrigis albis triumphanti grauis inde inuidia conflata fuerit; id ego ad Florum 1, 5, 6. n. & in Indice eiusdem auctoris, voce *equus*, adductis aliquot auctorum locis refutaui: adeoque contrariam isti sententiam foui, vt etiam hoc inter solennia triumphi fuisse censerem, albis quadrigis inuehi. Sed negat diserte Plutarchus, & de eodem Camillo in vita cap. 11. *triumphum duxit cum aliàs superbum, tum quod currus quatuor iunctis equis albis sit inuectus, nullo exemplo vel priorum vel insequentium imperatorum. Sacrum enim eum currum* (quadrigas nimirum albas) *habent, deorum regi & patri dicatum.* cui concinit auctor de viris illustr. cap. 23. qui & accusatum eo nomine innuit: *postmodum est crimini datum, quod albis equis triumphasset, & prædam iniquedistribuisset; die dicta ab Lucio Appuleio Tribuno plebis, damnatus, Ardeam concessit.* Quousum tamen ea non est auctoritas, vt contra tot vetustiorum certiorumque, hac qui-

quidem in cauſſa, teſtium conſenſum quicquam illi tribuendum putem, præſertim cum auctores habeam, præter eos quos dictis locis citaui, iterum Ouidium de Ponto 2,8,49.

Sic tibi mature fraterni ſanguinis? vltor
Purpureus niueis filius inſtet equis. Tibull. 1,7.
Portauit niueis currus eburnus equis.

Claudianum de bello Getico verſu 127.

Qui captos reges niueis egere quadrigis. Nec minus clare Plinius in panegyrico cap. 22. *hoc ipſum, quod ingreſſus es, quam mirum tamque? nam priores inuehi & importari ſolebant, non dico quadrijugo curru, & albentibus equis, ſed humeris hominum, quod arrogantius erat.* Suet. on. Ner. 25, 1. *Neapolim, quod in ea primum aurem protulerat, albis equis inuehit.* Primum tamen Camillum ita triumphaſſe facile largiar ex Liuio 5,23,4.

3,3,13. *IMMORTALES)* Briſſonius lib. 1. pag. 127. Hos & *inuiolabiles* appellatos fuiſſe, tradit ex Diodor. lib. 2. Reineccius in regno Perſico. Alii ſunt apud Herodotum 4, 93. immortales, Γίνεται nimirum ἐξ ἀθανατίζοντες, ideo ſic vocati, *quod mori ſe non putent, ſed eum qui defunctus eſt, meare ad Zamolxin.*

MANICATASQVE TVNICAS) Signate dixit *manicatas*, vt mollitiem & delicias luxumque Perſarum notaret. militaribus enim viris parum conueniebant manuleatæ tunicæ. quapropter apud Virgilium lib. 9. Æneid. v. 614. Numanus Remulus Turni affinis. Aſcanio (non Aſcanius ſuis, vt perperam cætera doctus vir ad Caſſandram Lycophronis ſcripſit) & Phrygibus, probri ergo, obiecit cultum & manicatas tunicas. id quod Macedones poterant Perſis dicere.

Vobis picta croco, & fulgenti murice veſtis,
Deſidiæ cordi, iuuat inuoluere cburis,
Et tunicæ manicas, & habenis reticula mitræ.
O vere Phrygiæ, (nec enim Phryges) ite per alta
Dindyma. - - - -

Cæterum Romanis quoque vitio datum, ſi manuleatas tunicas geſtarent: Cicero oratione in L. Catilinam ſecunda c. 10. *quos pexo capillo nitidos, aut imberbes, aut bene barbatos videtis, manicatis & talaribus tunicis, velis amictos, non togis &c.* Seneca de Epicuro Epiſt. 33,3. *Apud me vero Epicurus foris eſt, licet manuleatus ſit.* D. Auguſtinus de doctrina Chriſtiana, l. 3. c. 12. *talares ac manicatas tunicas habere apud Romanos veteres flagitium erat: nunc autem honeſto loco natis, cum tunicati ſunt, non eas habere flagitium eſt.* Agellius l. 7. c. 12. eleganter de manicatis & chirodotis tunicis tradit: Eſt & apud Ennium & Plautum in Pſeud. 2, 4, 48. mentio manicatarum ſeu manuleatarum tunicarum. Apud Plautum contendunt multi ſcribendum *manicatam tunicam*, vti & apud Senecam. Nonius Marcellus eandem deſcribit. *tunica eſt veſtimentum ſine manicis.* Plautus ideirco *manuleatam* addidit, ne improprie vteretur. Ennius probro Carthaginenſium *tunicatam iuuentutem* voluit dicere. Græcis ἐξωμὶς, eaque duplex, ſine manicis altera, & altera cum manicis, vel una vel duabus., quas μασχαλίνη καὶ ἀμφιμασχάλιν καὶ ὑπερμασχάλιν dicebant, de quibus videbis Meurſium ad Caſſandram Lycophronis. Heſychius exerte deſcribit Ἀμφιμασχάλιον· χιτὼν χειριδωτὸς ἱλαυθέρων ἀνδρῶν Πλάτων, δύο χειρίδας ἔχων, ἃς μασχάλας ἐν καὶ τῶν λέγουσι. *Amphimaſchalus eſt tunica manicata ingenuorum (vt Plato docet) duas manicas habens, quas hodieque maſchalas vocant.* De his eſt ille locus Xenophontis lib. 8. Cyripæd. καὶ οἱ ἱππεῖς ὁ πάντες πάσσοφοι καλαβιβάκαται ἀεὶ τῶν ἵππων καὶ διαμένοντες τὰς χεῖρας ἐν τῶν ἱματίων ἔσω ἀφῆ βασιλέως. *Adeoque omnes equites, qui ex equis deſcenderant, inſertis manibus per ipſas cuculias, vti & nunc quoque (manicis) inſerunt, quando à rege videntur.* Hic obſerua lectorem perperam hactenus ab interpretibus Xenophontis translatam eſſe vocem ἀνεχόντες *ſublatis manibus* vel *exertis*, cum plane ritus & mos Perſarum contrarium ſenſum deſideret. Xenophon ſcripſerat ἀνεχόντες à ἀνέχω *infero, inſubulo*, non ἀνεχόντες, vel ἀνεχόντες *ſollentes manus*, vel *ſublatis manibus*. Lego enim, more Perſarum, quicunque in oculos regum incurrebant, manicis manus inſeruiſſe, vt rex, opinor, tutus illos tranſiret, aut in conſpectum illorum prodiret. Quod vſque adeo ſeuere cuſtodiebatur, vt qui id non feciſſent, morte punirentur, cuius rei teſtis eſt Xenophon, qui narrat à Cyro minore regnum affectante, non aliam ob cauſſam Autobæſacem & Mitræum interfectos fuiſſe, quam quod ei occurrentes manus intra manicas non contraxiſſent, quæ reuerentia ſolis regibus debebatur, vt in hæc verba docet Xenophon. hiſt. Græc. l. 2. poſt pr. *Hoc quoque anno Cyrus Autobaſacem interfecit & Mitræum filios Dariæ ſororis Xerxis patris Darii, quod ſibi occurrentes manus intra manicas (κώρας) non contraxiſſent ſeu continuiſſent. Eſt autem κώρη ſeu manica tunica quæ manicam non contraxiſſent ſeu continuiſſent. Eſt autem κώρη ſeu manica tunica (κώρη) manicam non contraxiſſent ſeu continuiſſent. Eſt autem κώρη ſeu manica tunica quæ manus, adeo vt cum quis manum intra illam continet, facere omnino nihil poſſit.* Eſt autem κώρη ſeu manica tunica quæ manus, adeo vt cum quis manum intra illam continet, facere omnino nihil poſſit.

pertinuisse, colligere liceat ex iis quæ de eorum officio Brissonius adnotauit. Vnde etiam in eam militiam iuuenes ætate atque forma florentes lecti sunt, quod apparet vel ex Polycleti Doryphoro apud Plinium 34. 8. 10. quem fecit *virilitèr puerum.*

CVRRVM REGIS) Augustin. quæst. ex vtroque testam. cap. 115. *Regibus Indicorum mulæ placuerunt ad sessum: Romanorum autem non mulæ, sed equi: Garamantum autem, qui supra Tripolim Africæ sunt Regibus tauri placuerunt ad sessum. Persarum vero reges vehiculis feruntur. Nam veteres reges Persarum nec videbantur à populis. Et reges Madian camelis delectantur ad sessum, ita vt & colla eorum aureis exornentur torquibus. & Africani asinis maluni insidere quam equis.* sic apud Xenophontem ἀναβάσ. 1. Cyrus exercitum Cilissæ reginæ ostentans curru vehitur.

3,3,16. *ALTERVM NINI, ALTERVM BELI)* Cum veteres plerique habeant *alterum in, alterum belli* (ex quo correctores fecerunt, *alterum patris, alt. b.* sicut & apud Plin. 35,10,35. est imago Belli) & in auctorem nostrum, & in magnum Scaligerum iniurium me fore credebam, si certissimam eius emendationem non reciperem. Vide ipsum in Addit. de Emend. temp. pag. 751. Quamquam ne quid dissimulem, moueri quis possit eo, quod Arrianus 3,3,1. & 7,3,31. scribit, Alexandrum, Babylonem ingressum, instaurasse templum Beli, quod Xerxes diruisset. vnde suspicari possis, Persas haud magnopere honorasse Belum illum, neque perinde Darium eius effigie currum suum exornari voluisse. Sed dici possit, Xerxem diruisse templum illud odio gentis, non ipsius Dei: sicut nec hodie ab eorundem sacrorum cultoribus, templis abstinetur: deinde Persas, etiamsi pro Deo forte non habuerint, habuisse tamen pro viro magni & excelsi animi, adeoque pro fundatore imperii, in quod ipsi successerint. Potest & videri Xerxes, etiamsi pro Deo eum coluisset, ira atque indignatione infelicis expeditionis, desertorum conatuum à Deo suo pœnas exegisse. euertit enim eam ædem, vt Arrianus ait, cum ex Græcia rediisset. quamquam Ælian. hist. var. 13,3. id factum innuere videatur aliquanto prius, adeoque eam ipsam cladem Xerxi tum significatam fuisse, cum sepulchrum Beli diruisset. Hoc etiam Scaligeri emendationem iuuat, quod animaduertere licet, *Beli* nomen alibi etiam pari modo fuisse, corruptum. v. g. apud Lil. Gyraldum lib. de annis & mensibus, sic legitur: *In graca vero historia mille fermè & CCC. habet ab ipsius belli* (pro *Beli*) *principatu.* Et in Dion. Afri Geograph. pag. 55. f. cuiusdam veteris editionis idem vitium obseruaui. Sed & apud Cæsarem Ciu. 2,25. portam *Beli* potius Vticæ fuisse, quam *bellicam* putem. Sicut in Herodoto 3,155. & 158. fuerunt *portæ Belidæ* Babylonæ.

AVREAM AQVILAM) Signorum militarium & insignium, regibus primum & antiquissimum reor aquilam auium reginam fuisse; Iouem imaginis auctorem ferunt, cum illam adhibuit in bello contra Titanas, inde ad Getes, ab his ad Troianos, à Troianis in Latium demum ab Ænea deportatam. Vlysses Aldrouandus Lipsium sequutus, ipsos Romanos inuentores huius imaginis, & vsus constituit. Noster Delrius Romanos à Persis aquilarum vsum sumpsisse censet, quod nec Lipsius inficiatur. Quod mihi vero non procul videtur, cum Persæ multis ante Romanos annis aquila sint vsi, vti Xenophon de vtroque Cyro scribit: de priore VII. *mund. Erat ei signum aquila aurea, in hasta longa extensa, ac nunc quoque ipsum hoc insigne Persarum regi manet.* Idem in Cyro minore, 1. ἀναβάσ. *Regium insigne se videre dicebant, aquilam auream in pelta super hastam extensam.* Si Senecæ credendum, fuit aquila iam in castris ante bellum Troianum. Sic enim ille Theb. v. 389.

\- - - - - - - - *tota nudatis sterit*

Acies

Acies in armis: Area, iam bellum cient,
Aquilaque pugnam signifer nota vocat.

Sed cum Statius nullius aquilæ meminerit in tota sua Thebaide, Seneca hoc non ex Græcorum vsu, sed Romanorum more loquutus videri potest. Magna mihi copia esset narrandi, de his aquilæ insignibus, & religione, altaribusque, de quibus & Cicero aduersus Catilinam scripsit, & innumeri alii. ego actum non agam, præsertim cum & Gesnerum in promptu habeas, & post Gesnerum diligentissimum ornithographum Vlyssem Aldrouandum. Raderus. Vide Lipsi. de Mil. Rom. 4, 5. De aquila aurea in pelta est & Philostrati locus in Heroicis, cap. de Themistocle: ὅτι σημεῖον τὸ βασιλειον, ὁ χρυσοῦς ἐπὶ τῆς πέλτης ἀετός. *Signum regium in pelta, aureus aquila.* De ipsa autem aquila consuli possunt & notæ Henrici Salmuth in Panciroli res deperditas.

3,3,17. *CVLTVS REGIS)* Quod antea monui, repeto, pro omnibus ad hæc talia sufficit vnus Brissonius: nos ea saltem subinde addimus, quæ ille non videtur aduertisse.

PVRPVREÆ TVNICÆ MEDIVM ALBVM) Brisson. lib.1. pag. 37. cui addendus Helychius: Σάραπις, περσικὸς χιτὼν, μεσόλευκος. *Sarapis, Persica tunica, semialba.* Pollux: ὁ δὲ Σάραπις τὸ φοινικοῦν ποικίλον, μεσόλευκος χιτὼν. *Sarapis amiculum purpureum, albo discincta tunica.*

3,3,18. *ACCIPITRES)* Voluit Darius pallam accipitribus ornari, quod Darius prior omen imperii ex accipitribus, vt Herodotus l.3. c. 76. est auctor, accepisset. Raderus.

CORRVERENT) Ita in scriptis legi testatur præter alios & Palmerius ad Sallust. Iug. 59. 3. vt quamquam in aliis legatur *conciuerent*, hanc lectionem non immerito vulgatæ antehabuerimus. ipsa vox explicabitur in Indice, quo hæc omnia remitti commodius atque decentius videbatur.

3,3,19. *CIDARIM)* Vide Brisson. lib. 1. pag. 32. Alex. dies genial. 1, 28. & 5,18. Cidaris seu regii Diadematis apud Persas formam exprimi curauimus in frontispicio editionis Cornelii Taciti depictam ab amico nostro Iesaia Rumplero, viro, quamquam gloria carminum Germanicorum præcellat, etiam pingendi peritissimo, ex numismate apud Anton. Augustinum.

PERSÆ VOCABANT) Legerim *vocant.* sic infra 3,13,7. vult Persas seu Parthos adhuc sua ætate ea appellatione vsos.

HOC CÆRVLEA FASCIA) Omnia quæ vidi exemplaria, & quæ non vidi, sed ex fide aliorum visa, etiam Mss. habent, *hoc cærulea fascia, albo distincta circumibat.* Modius vel imprudens errorem silentio transmisit, vel dissimulauit. Acidalius ex Lipsio animaduertit, & conatus felix esse præ Lipsio Sulla, atque ex cærulea facit *erubea*, & *mihi*, inquit, *quod possit valde blandiuor* addit idem modeste, *nondum tamen etiam satis se probauit.* Nempe suum cuique pulchrum. alii coniicium legendum *hacce rubea*, nam quid est *erubea*, an vox in Latio cognita? cum nec rubeum Latina ciuitate sit donatum: acutissimus Lipsius ad Tacitum 6, 27, 2. vel *coccinea* pro *carnea*, vel *carneum*, vt referatur ad cidaris insigne, scribi posse existimat. Sed & ipse damnat fere suam coniecturam, nec Sullæ cognomen hic sibi ominatur, quod illi omnino Acidalius abiudicat, sibi transcriptum (quamuis timide, quasi diuinaret infelicem coniecturam) & vitiose colligit particulam, *e*, sic intendere, cum semel apud Virgilium Georg. 4, 145. simplicique vice apud Ouidium, & Ausonium augeat simplex verbum, vt gelido sit frigidior *egelidus Boreas*, & *egelidum flumen*, & *eburus* pro valde durus. [ita Plinius sæpius.] Faceret probabilem scripturam, si offenderet vsum nominis *erubeus.* Quid ergo, inquis, tu censes? Sphin-

Sphingem mihi optem. Curtius album & atrum narrat, cum hic *caruleum*, mox 6,6,4. *purpureum* ponit: *purpureum diadema distinctum albo, quale Darius habuerat*, capiti circumdedit. Sed omnia exemplaria ita conspirant, vt propemodum φύλλῳ ἀμπλακήσῃ. Curtiumque ἁμπλάκειν, seu immemoria lapsum putem, quemadmodum & infra 3, 4, 11. peccauit in Lyrnesso Ciliciæ vrbe, vti suo loco admonebo [mutauit tamen sententiam, nam ibi Curtium defendit] sed Curtium, vt benignius interpretemur, scripsisse reor; *hoc caruleum fascia purpurea albo distincta circumibat*, vt etiam tiaræ colorem exprimeret, librarii vitio vocem *purpurea* præteritam. Ita insigne regium tribus coloribus illustre magis eminebat, albo inquam, rubro, & cœruleo. Sed mittamus incerta, & ad diadematis descriptionem veniamus. Diadema si notationem verbi & originationem spectes, à Græco est διάδημα, redimiculum seu fascia, à διαδέω *reuincio, cingo, redimo.* διάδημα tandem ad regum tantum transiit insignia. Forma diadematis non fuit nisi fascia candida & tenuis, qua regum frontes cingebantur, qualis in priscorum regum iconibus visitur. Lucianus colloq. Diogenis & Alexan. ταινίαν λευκὴν, *candidam taniam* seu *fasciam* dicit. Suetonius Cæs. 79, 2. *candidam fasciam.* Silius l. 16. v. 242. *vittam albentem.* [vide Paschal. de coron. 9, 4.] Ammianus, *fasciolam candidam.* Valerius 7, 2, 5. ext. *pannum.* Stobæus διάδ. *regni insigne*, Curtius 7, 5, 24. *Ducis capitis sui*, 5, 8, 13. vt & Seneca appellauit, Liuius 30, 12, 8. *regium insigne* Tacitus 2, 56, 3. *regium decus* Sallustius, *regiæ frontis notam* Seneca, *frontem regium in morem redimitam* Florus 3, 19, 10. *albatum diadema* Egesippus. Raderus. ex Brissonio fere lib. 1. pag. 34. vbi plura. Vetus interpres Leuit. 8, 9. את־המצנפת interpretatur *Cidarin.* quam describit Alex. ab Alex. pag. 109. f. & 719. 2. & ad eum Tiraquell. Non prætereo quod Nouus Cogitator ad Tacitum 2, 56. num. 7. Curtium ita explicat, vt *caruleam fasciam* interpretetur purpuream, atque hoc significatu vocem eam aliquoties apud auctores reperiri dicat. Verum cum apud me haud magna istius hominis sit auctoritas, & alioquin locus Apulei lib. 9. Metamorph. quem ille pro sua opinione citat, non habeat *caruleus currens*, sed *cernuus*, quod verbi ad eiusmodi casus repræsentandos idem auctor & alibi adhibuit, sufficit mihi indicasse locum vbi ista disputat, & integrum lectori iudicium relinquere. *Purpureum* tamen colorem esse diuersum à *caruleo*, Cicero quoque docet, Academ. 4, 33. respiciens ad locum Arist. de mirabil. auscult. cap. CXVI. quamquam amicus aliquis in Epist. ad socerum meum p. m. scripta 9. Kal. Octob. 1637. velit à Latinis Scriptoribus *mare caruleum & purpureum* eodem sensu dici. Sic hyacinthos Ouidio X. Metam. *purpureos* dici, Columellæ lib. X. *caruleos*. Numidicas gallinas à quibusdam esse dici crista *rubra* guttis distincta, meleagridas *caruleas*, quas tamen veterum quidam habuerint pro iisdem.

3,3,20. *HASTATORVM*) λογχοφόρους appellat Herodotus, quales & Xerxes habuit, quos equites fuisse non decerno, cum de peditatu speciatim subiungat Curtius. Sed Herodotus videtur pedites fecisse αἰχμοφόρους. Raderus.

3,3,22. *SYSIGAMBIM*) Diodoro 17,37. est Σισύγαμβις.

REGINAS) Matrem & Vxorem opinor tantum reginas appellat. Quamuis enim legibus Persarum Regi, proceribus etiam, fas fuerit, non solum quot vellent pellices legere, sed legitimas vxores ducere (vti Cicero in Verrem lib. 5. confirmat, & Herodotus l. 3. c. 88. Dario quatuor vxores fuisse narrat) Dario tamen huic vltimo, non nisi vnicam fuisse intelligo. Raderus.

3,3,23. *ARMAMAXAS*) Persicæ mulieres & lecticis, & carruchis, quas proprio ac speciali nomine Harmamaxas vocant, vehebantur. Maximus Tyrius sermone 34. ἁρμαμάξαις πάσαι Μηδικαὶ, καὶ τραπέζαι βαυβερικαὶ, καὶ Ἀρμαμα-

ξαι

ξαι Περσικαὶ: *mirum tiarum Medicarum, & mensam Barbaricam, & harmamaxam Persicam.* Xenophon. lib. 3. παιδ. ἀναβαίνειν ἐπὶ τὰς Ἁρμαμάξας σὺν ταῖς γυναιξὶ, *adscendere in harmamaxas cum vxoribus.* Item lib. 4. παιδ. καὶ ἁρμαμάξας γυναικῶν τῶν βλίτων. & fin. lib. 6. καὶ αἱ γεφύραι λυθεῖσαι ἀνέπιπτον εἰς τὸν ἁρμαμαξᾶν. Item lib. 7. παιδ. ἀνελαμένη τὸ πηδὸν, καὶ εὐθὺς εἰς τὸν ἁρμαμαξᾶν. ἐν ἧπερ αὐτὴ ἀχέετο. *quæ sustulit mortuum, & imposuit in harmamaxam qua ipsa vehi solita est.* Et alias, ὃς ἄρχει τῶν Ἁρμαμαξέων. & lib. 1. ἀναβᾶσα. καὶ ἡ Κίλισσα ἐφ' ἁρμαμάξης. *& Cilicia regina in harmamaxa.* Cuiusmodi harmamaxas mulis iungi solitas, ex Cretiæ fragmentis colligimus. Brisson. lib. 2. pag. 239. Ceterum curruum hoc genus ad mulieres, aliosque molles proprie pertinuisse, exinde apparet, quod in omnibus Xenophontis locis, vbi harmamaxarum, ibidem & mulierum est mentio, quemadmodum & in isto lib. 4. παιδείας. de Cræso: πᾶς τε γυναῖκας ἐν ταῖς ἁρμαμάξαις ἀποπεμψάτω. *mulieres in harmamaxis præmisit.* vnde Raderus lecticam curulem fuisse conjicit. harmamaxam sane apparet ita fuisse comparatam, vt molliter in ea vehi liceret, qua de caussa etiam Alexandri nostri corpus huius generis carpento in Ægyptum fuisse vectum, ex Athenæo 5, 9. didici: ἱερώνυμος (θαυμάζειν) ἐν τῇ καθεκούσῃ τῆς ἁρμαμάξης, ἣ συνέβαινε καταπομπεύειν τὸ Ἀλεξάνδρου σῶμα. *Hieronymus (admirationem sibi conciliasse) ob fabricam harmamaxæ, qua corpus Alexandri deferri contigit.*

QVI EDVCABANT EOS) Mulieres & spadones, quamquam illas remoueat Plato in Alcib. 1. *Puer* (regius) *educatur non à muliercula quadam nutrice vili & obscura, sed ab eunuchis iis qui in aula regia optimi censeantur, quibus, præter reliquam educationis curam, hoc etiam demandatur, vti dent omnem operam omnique ratione prouideant, quo puer quam pulcherrimus euadat, atque adeo componunt atque dirigunt pueri membra: ipsique officia in magno sunt pretio.* tamen in tertio de legib. Cyri primum liberos, deinde & aliorum regum arguit ὑπὸ γυναικῶν καὶ εὐνούχων παιδεύονται, *à mulieribus & eunuchis institutos.* Dio Chrysostomus Orat. XXI. pag. 270. Persas αἱ μέχρι πολλοῦ πρὸς ὑπὸ τῶν γυναικῶν καὶ εὐνούχων τῶν πεπαιδευμένων, *diu* (ad septimum vsque annum, vt auctor est Plato in Alcibiade I.) *educari à mulieribus & eunuchis.* Pueros quoque Eunuchis in disciplinam rectius quam aliis tradi, Bagoas apud Lucianum in Eunucho hoc argumento contendit, quod tales magistri, nullam talem calumniam sustinere possint, qualem Socrates, quem adolescentulos corrumpere criminabantur. quam rationem contrario exemplo firmat Petronianus pædagogus.

HAVD SANE ILLIS GENTIBVS VILIS) Tacitus 6, 31, 4. *non despectum id* (spadonem esse) *apud barbaros, vtroque potentiam habet.* Cum enim haberentur pro fidelibus, non tantum custodia regis, educatio liberorum, sed exercitus & præfecturæ ipsis mandabantur, quod & posterioribus temporibus apud Christianos etiam principes factitatum est, clarissimo omnium Narsetis exemplo. De spadonibus vide Brissonium lib. 2. pag. 234. Xenophon. sub finem lib. 7. παιδείας de fide ipsorum: οὐδεὶς γὰρ πιστότερα ἔργα ἐπιδείκνυται εἰς τὰς δεσποτείας συμφορὰς τῶν εὐνούχων. *Nulli alij magis spectatæ fidei facinora desiguarunt, in dominorum fortunæ calamitatibus, quam eunuchi.* Herodotus 8, 105. *apud quosdam barbarorum in maiori pretio sunt eunuchi quam integri, propter fidem.* caussam dicto loco ostendit Xenophon. & tangit Curtius 5, 12, 9. *paucis spadonibus, quia quo discederent non habebant, circumstantibus regem.* exempla possent afferri plura, ex quibus vnicum, quod & Marcellinus 16, 11. eximium putauit, ipsius verbis referemus: *Ingenti prælio superatus à Romanis & Pompeio rex præstitus* (Mithridates) *fugiensque ad regna Colchorum, adultam filiam nomine Dripetinam vexatam afferitate morborum in Casiella Sinhorio huic Mercybilo com-*

missam reliquit : qui virginem omni remediorum solatio plene curatam patri tutissime seruans , cum à Manlio Prisco Imperatoris legato munimentum quo claudebatur obsideri cepisset, defensoresque eius deditionem meditari sentiret ; veritus ne parentis opprobrio puella nubilis captiua superesset & violata , interfecta illa mox gladium in viscera sua compegit. Thesaurorum custodiæ solitos præfici spadones, clarum ex Plutarchi Demetrio cap. 31. quo & exemplum Philetæri qui Pergami regnum condidit , apud Strabon. lib. 13. pertinet. Ratio videtur hæc fuisse, quod vxoribus atque liberis carentes , nec in præsens ita magnos sumptus facere soleant , nec vt patres , teste Apostolo ad Corinth. 2, 12, 14. *Οφειλει τοις τεκνοις, thesauros colligere liberis* studeant. Quo inter alia consilio hodieque eos qui ex voto cœlibatum sectantur , magnis rebus admoneri cernimus.

3,3,24. *REGIÆ PELLICES)* Brissonius lib. 1. pag. 77. quo loco virum magnum decepit Iustinus 1, 9, 16. vbi Ostanis , vel, vt Herodoto vocatur, Otanis filia dicit *singulas* pellices *separatim recludi.* quod ita accepit Brissonius, quasi id ex instituto Persarum perpetuo factum esset. At Herodotus 3, 68. indicat id tum primum à Mago noue introductum fuisse. *Namque hic vir*, ait Otanis filia, *quisquis est , quum primum adeptus est regnum, nos disperdit.* (ergo ante simul habitantes) *alium alibi collocans.* idque confirmant statim sequentia : *Audienti hæc Otani res ei visa manifestior.* Memini me legere in descriptione itineris, quod in Orientem fecit princeps Raziuilius, epistola tertia , vidisse cum Ægyptium hominem qui ad triginta pellices haberet separatim recluſas, causamque interrogatum, respondisse, necessario id se facere, nam si inuicem occurrerent, mutuo se occisuras fore. Nam & hodie gentibus illis multæ sunt pellices , non proceribus tantum , sed priuatis quibusque. quod ipsum veteres apud Persas ita obtinuisse probat Brissonius lib. 2. pag. 238.

TRECENTÆ SEXAGINTA) Et Plutarchus tradit in Artaxerxe cap. 43. Artaxerxem Persarum regem, quamuis haberet Atossam filiam, quam contra leges duxerat vxorem, aluisse insuper trecentas & sexaginta præcellentissima forma pellices. Dicæarchus lib. 3. vitarum Græciæ [apud Athenæum 13, 1.] refert trecentas ac quinquaginta pellices Darium in omnia bella traducere consueuisse. quæ etiam , quoties venatum exibat, cum eo proficiscebantur , vt auctor est Athenæus lib. 12, 2. & lib. 13. Dipnosophist. Causam autem hanc in rebus Persicis refert Dinon , cur regina apud Persas multarum pellicum copiam perpetitur, quod Rex velut dominus imperat vxori; & ideirco etiam quia pellices seruiunt Reginæ , eamque adorant. [vt in Peruuia factum. Cronica del Peru 1, 41.] Ioniam vero regi magno pellices suppeditare Maximus Tyrius serm. XXXII. tradit. Popma. vel potius Brissonius. apud quem quod de Themistocle refertur, reperias apud Diodorum 11, 56. qui idem auctor 17, 77. mihi pæne persuasit, aut Curtium, aut librarios eius, in numero pellicum harum erraſſe. nam ille sic indubitanter , vt nullus ambiguitati locus sit, 365. fuisse indicat, eodem modo quo de iuuenibus supra 3, 3, 10. Curtius. sic enim ait de Alexandro ; *Concubinas insuper , prout Darius consueuerat , circumducere secum cepit : quarum verba dierum numero haud inferior erat.* quod si recipimus , & in hoc Curtii loco , & infra 6, 6, 8. referendum est 365. pro 360. sed cum & Plutarchus & Dicæarchus dictis locis in numero varient, Curtium hoc nomine ad censuram non vocabimus.

CALONVM GREGES) Xenophon lib. 4. *παιδείας* ; *Hyrcanij, quod vltimo loco iter facturi erant , etiam currus suos , & domesticos , vltimos habebant. Nam pleraque nationes Asiaticæ in expeditionibus , eos quos habent in familia , secum ducunt.* & mox:

mox : *Asiatici cum expeditiones instituunt , sic eas hodieque suscipiunt : vt res maximi pretij secum ferant.* Iilis ergo custodiendis necessarij calonum greges.

3,3,26. *NON AVRO)* Ita rectius cum melioribus libris ; nam alii præferebant *non aurea.* ad rem ipsam quod pertinet , vide Lipsium Polit. 5, 13. vbi disputat quomodo ornata esse oporteat arma militis. cui adde locum Onosandri citatum supra 3, 2, 12. Quintiliani institut. c. 1. post pr. *Neque ego arma squalere situ ac rubigine velim, sed fulgorem his inesse , qui terreat, qualis est ferri ; quo mens simul visusque perstringatur : non qualis auri argentique , imbellis , & potius habenti periculosus.* Senecæ epist. 76. m. *Gladium bonum dices , non cui deauratus est balteus , nec cui vagina gemmis distinguitur : sed cui ad secandum subtilis acies, & nuncq̃ munimentum omne rupturus.*

3,3,27. *NEC TVRBA, NEC SARCINIS PRÆGRAVE)* Turbam hoc loco capio non de alia quam militum. nam calones & lixæ & huiusmodi alia in impedimentis sunt : vtriusque igitur excessus inefficax , incommodus, obnoxius confusioni & insidiis hostium. primum de turba vide auctores quos collegit in Politicis suis Lipsius lib. 5. cap. 8. & Piccart. obseru. decad. 2. cap. 2. inprimis Vegetium de re militari 3, 1. Hinc, vt ait Sallust. Catilina cap. 7. *multis in locis maximas hostium copias populus Rom. parua manu fudit.* qualia exempla militibus suis proponit Imp. Andronicus iunior : vna cum his verbis *πολλας ισμεν δυναμεις μεγαλας υπο βραχιων ηττηθεισας κατακοπεισας. multas scimus copias magnas à paruis facillime esse cæsas.* apud Gregoram lib. 10. cap. 4. ita Cæsar *innumeras aduersariorum copias ipse cum multo paucioribus facile superauit.* Sueton. Cæs. cap. 68. Obseruauit id Herodianus lib. 8. cap. 6. *Magnas sæpe numeras à pauciſſimis , & qui potentiores crediuntur, ab iis qui imbecilliores habebantur , victi superacique sunt.* cui concinit Annibal apud Liuium 27, 43, 13. *Sæpe contemptus hostis eruentum certamen edidit , & magnæ ciuitates inclytique populi perleui momento victi sunt.* quod ipsum & Crotoniensibus accidit, quorum centum viginti millia , à quindecim Locrensium millibus profligata sunt. Iustin. 20, 3, 4. alii auctores etiam plures Crotoniatas , pauciores Locrenses numerant. Iidem tamen Crotoniatæ , dum eos Dionysius *vix vires longo ævo ex prioris belli clade resumentes , aggreditur ; fortiter cum paucis tanto exercitui eius , quam antea cum tot millibus Locrensium pauciesti restiterunt.* Iustin. 20, 5, 1. Sed & sacræ literæ longe certissima huius rei documenta præbent in victoria Abrami , Gen. 14. Gedeonis, Iudic. 7. Iosiæ, Ios. 11. Ionathæ, 1. Reg. 14. Abiæ, Paralipom. 2, 13. Asæ, Paral. 2, 14. Syrorum, Paral. 2, 24. Iudæ, Machab. 1, 3. Causas ei rei assignare promptum est , omnium autem sufficientissima magni illius DEI exercituum voluntas & arbitrium, cui *non est difficile saluare vel in multis, vel in paucis.* 1. Reg. 14, 6. Paralip. 2, 14, 11. Machab. 1, 3, 18. quique piis & se timentibus contra quoduis hominum robur expeditam victoriam promisit, efficacissimis admirandisque ponderis verbis quæ leguntur in Deuteron. cap. 7. ad quod auxilium impetrandum pauci procliuiores sunt , vtpote quibus in semetipsis parum spei. quod eleganter notauit Gregoras lib. 4. post pr. *Prouidentia sæpe multitudini equorum & exercituum non subseruit, exiguis vero copiis , & parum locupletes spe freta magis adest , maximasque victorias largitur. Nam illorum stem arma sæpe & reliqui apparatus abundantia velut adulteras , nec fiducia ferri ad vitæ necisque dominum finit , sed grani quadam pondere deorsum premit , humique versari cogit : horum contra fiduciam penuria expeditiores facit , ac propemodum ad percurrendum cælum impellit , ac ventis ardentioribus supernam desertam inuocandam.* Humanæ causæ in eo consistunt, quod multitudo neque disciplinæ retinens est , & fiducia sui temere discrimen sumit. tum vero cum multis indigeat , difficulter parat copias : paratas , si paucæ sint , celeriter consumit , si multæ , male sic conseruat.

sernat. coque omnibus incommodis exposita est, quæ farcinarum multitudinem sequi mox dicemus; quin & morbis magis est obnoxia, & contagia velocius vulgat. Econtra hostium paucitas regenti apta, inuicem conspicua, nullamque nisi in virtute spem habens, acriore disciplina agit, occasionibus solertius imminet, destinata promptius exsequitur, sæpe etiam desperatione accensa facit, vt verum dixisse videatur Iustinus 20,5,3. *inopinata interdum sperata victoria certior est.* Quæ hac posteriore periodo breuitatis studio in pauca compegi, iis exempla, lucem, atque firmamentum petet studiosus ex Tacito H. 2, 77, 4. Liuio 6, 13. 37, 41, 2. Floro 2, 18, 13. f. Xenophonte hist. lib. 7. vbi de Archidamo qui Epaminondam Spartam inuadentem repulit. Impedimenta vero & farcinæ quantum obsint, si modum excedant, Darius infra 5,1,6. ait *didicisse vsu, pretiosam nimirum supellectilem, pelliceosque, & stadorum agmina, nihil aliud fuisse, quam onera & impedimenta eadem trahentium Alexandrum, quibus antea vicissent, inforiorem fore.* in eundem fere sensum, quo & 4,14,16. *quæ antea pro illis erant, in contrarium conuersa sunt: nostrum mobile & expeditum agmen est; illud præda graue. implicatos ergo spoliis nostris trucidabimus: eademque res & caussa victoriæ erit, & fructus.* quo loco, cum præter morem nostrum hæc annotatio iam excreuerit, plura dicere est animus.

3,3,28. *DARIVS*) Haud recte hæc diuellebantur à prioribus, vt noui capitis initium essent, est enim manifesta oppositio atque comparatio vtriusque exercitus, quam hoc epiphonemate claudit, vt bene Raderus adnotat.

TANTÆ MVLTITVDINIS REX) Sic infra 4,1,1. & 12. appellatur *tanti exercitus rex.*

3,4,1. *CAPPADOCIÆ*) Eam enim quæ cis Halym fluuium est, omnem; & partim vlterioris occupauerat. Arrian. 2,1,20. nondum tamen perdomita gente, quippe quam in duabus Darii pugnis postea à Persis stetisse legimus apud Arrian. 3,2,8. & 22. & nostrum 4, 12, 12. quin & post prœlium Issicum Lydiam recuperare tentauit infra 4, 1, 34. Et sane non diu in fide atque ditione Alexandri mansisse ostendemus DEO volente infra 10,10,3. Porro qui hic *Abistamenes* legitur Cappadociæ Satrapa; eum Arrianus citato loco Σαβίκτανον appellat: in quibusdam Mss. Curtii diuisa voce est, *ab Histamene.* Aldi editio habet, *Aristamene.* ex qua variatione colligas locum non omnino sanum esse, vt vel Arriano potius accedas, cuius de scriptura non ambigitur. *Stamenem* quendam agnoscit Arrianus 4,3,18.

CASTRA CYRI) Noster Curtius hic abit à mente Arriani 2,1,22. qui castra Cyri à Cyro minore dicta ait, Curtius à maiore qui Crœsum cepit. Modius negat sibi liquere vter recte sentiat. Ego haud dubius pro Arriano steterim, cui Xenophon fauet. Nam de Cyri maioris contra Crœsum euntis castris hisce, vix vlla mentio, nisi cum in Pteriam venit regionem Cappadociæ, non procul Sinope ad Pontum Euxinum sita, qui locus erat munitissimus. Eodemque loco sua Cyrus maior castra metatus est. Sed enim cum Pteria recedat ad Pontum Euxinum, & iuxta Sinopen, quæ procul abest ab aditu Ciliciæ, sita sit, hæc Cyri maioris castra huc non pertinebunt, cum hæc à Pylis Ciliciæ non amplius quinquaginta stadiis absint, quæ paulo amplius sesquimilliari efficiunt. Nec lego vsquam hic habuisse Cyrum maiorem statiua. Sed de Cyro minore ex Xenophonte ἀναβάσ. lib. 1. res certa est, vt omnino concedam in Arriani partes. Nam Xenophon easdem fauces & simul Cyri minoris ad easdem aduentum castraque, hisce verbis exponit: *Hinc in Ciliciam traiectionem molitur. Aditus erat via curulis (plaustris inuia, si legas* ἀναπεξάστοις. Curtius tamen 3, 4, 12. quaternos armatos ait cepisse) *admodum arcta, & copiis militaribus, si sit qui arceat, inaccessa atque inexpugnabilis. Dicebatur huic*

huic imminentia inga Syennesis (rex Ciliciæ) *obsidere, aditumque custodire. Quapropter* (Cyrus) *vnum diem in campis subsedit.* Ad hunc planè locum & castra Cyri minoris venit, vt Arrianus docet, Alexander, antequam Pylas seu angustias exploraret & ingrederetur. Aberant castra Cyri à portis Ciliciæ quinquaginta stadia in campo sita, vt monui. Strabo lib. 12. emendandus videtur ab operarum macula, cum ita scribitur καὶ κυρίτ πρότερον διὰ Ταύρου. Et Cyrini (Cyri legendum) *castra per Tyanæ.* Raderus.

IN LYDIAM DVCERET) Ita scripsi, expuncta voce *exercitum*, vt superuacua, quam nec Danielis Ms. nec duo Palatini agnoscunt. Vide Sigon. in Liuium pag. 57.

3,4,3. *ARSANES*) Ita potius scribendum iudico quam cum Aldo, & Eusebio, & Arriano 1, 5, 18. & 2, 1, 23. (quem vel hinc emendandum putem) *Arsames.* ista enim terminatio Persicis nominib. vsitatior. Immo si Herodoto 1, 139. credimus, perpetua. Nec sane mouear, quod in Æschyli Persis in prologo sic quoque reperitur *Arsames:* manet enim adhuc prior ratio, & idem infortunium hunc quoque corrumpere potuit quod ceteros. nam & illorum haud minor est numerus, apud quos *Arsanes* scribitur.

MEMNON) Apud Arrianum 1, 5, 19. Diodor. 17, 18. Tale consilium apud Saxonem pr. hist. Danicæ legitur Dornonis Curetum Regis, quo loco verissime emendauit Barthius ad Claudian. in Rufin. 2, 110. *indemnes à telis Danorum victores fore posterimus.* cum esset: *indemnes aliis Danorum auctores. His dictis,* subiungit Saxo, *qui cumque tuetur difficilia animaduertit, defensionis diffidentia populatus, adeo hostilem sæuitiam in vastanda patria præcucurrit, vt nihil quod à superuentoribus occupari posset intactum reliquerit.* Sed de hac re vberius ad 4, 14, 2. Quod hic subjicit Curtius, *populator terræ, quam à populationibus vindicare debuerat:* id nostris ducibus atque militibus tam exacte conuenit, vt multum operæ studiique in hac Arsanis secta addiscenda posuisse videantur.

3,4,4. *IVGVMQVE*) Tauri montis, quo Cilicia clauditur.

3,4,5. *PAVCIS*) Validum præsidium agnoscit Arrian. 2,1,21. nempe loci naturam respiciens, *quem,* vt noster ait, *vel paucimet obtinere potuissent.* Curtius paucos intellexit, collatos ad numerum eorum qui cum Arsane discesserant.

3,4,7. *PYRAMVS*) Xenophon lib. 1. ἀναβ. *Inde primis castris M. pass. XX. ad Pyramum progressus. huius nihilo minor stadio latitudo est.* Strabo lib. 12. *per Castanæam Pyramus nauigabile flumen decurrit, mediis in campis scaturiens.* & subjicit Strabo: *est autem fossa memorabilis, per quam aqua pura longo spatio infra terram fertur, ac deinde in superficiem erumpit. si quis iaculum in fossam contorqueat, adeo restitis vis aquæ, vt agre mergatur.* Multa dein Strabo memoranda refert, & concludit: *Per montes elapsus Pyramus tantum secum arenæ affert è Cataonia partim è Cilicum campis, vt oraculum quoque ferat:*

Istinc euenient, vastis quo Pyramus vndis
Tempore profuso continges littora Cypri.

Apud Polybium 12, 8. pro Πόρος scribendum Πύραμος [obseruauit hoc Ortelius in thesauro] quem alii Pinarum vocant. Raderus. Pinarum à Pyramo diuersum esse flumen, atque *minorem* scribendum apud Polyb. docebimus infra 3, 8, 28.

3,4,8. *CYDNVS*) Xenophon lib. 1 *Per mediam vrbem fluit Cydnus, cuius latitudo est duorum iugerum,* hoc est, 250. pedum. Strabo lib. 14. *Tarsos,* inquit, *Cydnus mediam perfluit iuxta Gymnasium Iuniorum. Eius ortus non procul est, alueus vero per profundam vallem illaxus recta in vrbem ingreditur. Aqua est rapidissima & frigida, quapropter hominibus ac bestiis auxiliatur quæ nervos crassiores habent.* Arrianus 2,

1, 24. *Cydnus autem cum ex Tauro monte oriatur, & puro solo excipiatur, fit vt vnda eius incorruptissima, simulque frigidissima sit.* Tibullus 1, 7, 13. hunc laudat:

At te Cydne canam, tacitis qui leniter vndis
Caruleus placidis per vada serpis aquis.

Dio Chrysostomus in Tarsica prima: *Et hoc Cydno, qui omnium fluuiorum commodissimus & pulcherrimus est, & qui ex eo bibunt, diuites & beati sunt Homero.* Vitruuius 8, 3. Cydnum podagræ mederi docet, cruribus eo mersis. expertus est hoc Cassius Parmensis. [forte apud Plinium 31, 2.] Apollonius Tyaneus [apud Suidam voce Euthydemus: ex Philostrati Apollon. 1, 5.] Tarsenses risit, velut aues ad Cydnum otiosos sedere solitos, eius amœnitate & pulchritudine ebrias. Solinus cap. 38. *Hunc Cydnum*, inquit, *alij præcipitari Tauro, alij deriuari ex alueo Onassis* [*Hydassis* legit Willermus Tyrens. histor. 3, 18.] *tradiderunt.* [Refutat hoc Salmasius] *Qui Onasper ita dulcis est &c. Ex illo igitur parente Cydnus miram trahit suauitatem. Quidquid candidum est, Cydnum gentili lingua Syri dicunt* [Salmas. ad Solin. pag. 772. testatur in libris Mss. ita legi: *quicquid candidum est, illinc homines Cydnum vocant.* & exponit; *illinc homines*, sunt Cilices quorum amnis Cydnus.] *vnde amni huic nomen datum.* [Eustathius ad Dionys. vers. 875. ei nomen facit à Cydno Anchiales filio] *Domet vere, cum niues soluuntur, reliqua parte anni tenuis est & quietus.* [Et hinc conciliare possis Strabonem Tibullo, quorum ille violentissimum hunc fluuium, hic placidum nobis describit] Dionysius Alexandrinus de situ orbis: *Atque huic* (mari Issico) *multorum fluminum miscetur vnda è longinquo orientium, Pyramique & Pinari Cydnique flexuosi mediam per Tarsum euntis.* Ex his emendes licet qui duorum fluminum nomina per ignorantiam miscent, Pyramum & Pinarum, cum diuersa fuerint, vt hic discis. De Cydno Eustathius ad hunc Dionysii locum: *Frigida vero est Cydni aqua, conferique obstructione laborantibus.* immo & podagra sectis, vt Vitruuius docet, [item Plinius 31, 2.] & Baptista Mantuanus:

Tu quoque tarantadam tactis sanare podagram
Cydne potens.

Stephanus Cydnon Bithyniæ flumen facit. De hoc Cydno Ciliciæ, non Bithyniæ, toto capite XIX. disputauit Biscíola l. 14. Raderus. Eum per mediam Tarson decurrere, cum citatis, & Curtio mox 3, 5, 1. etiam Vibius Sequester testatur, & Pausan. lib. VIII. pag. 502. p. Plinius 5, 27. *Cydnus Tarsum liberam vrbem procul à mari secans.* Philostratus 1, 5. *per ipsarum* (Tarsensium) *vrbem fluit Cydnus fluuius.* frigiditissimum esse ex libro Galeni de procatarcticis cauíis facile conieceris. *De Cydno, qui aquæ liquore conspicuus, Tarsum interfluit*, & Alexandri morbo, vide & Valer. Max. 3, 8. f. Quod Ortelius ex Leunclaio notat, flumen hoc Turcis *Carasu* vocari, pugnare videtur cum antiquorum testimoniis. nam *Carasu*, vt ipse Leunc. hist. Musulmam. lib. 11. tradit *ab aqua nigra* sic nominatur. *Cara* enim nigrum est Turcis. hic autem fluuius plane ex contrario ab albedine nomen accepit, vt supra ex Solino dictum est. certe puritatem aquæ omnes vnanimiter ei tribuunt, etiam Ouidius de arte 3, 204. *Lucidum* appellat:

Vel prope te nato, lucide Cydne, croco.

& Ammianus 25, 33. *Cydnus gratissimus amnis & liquidus.* Potius igitur Carasu vocatur, *quod impetu veloci fluat, & profundus sit*, vt alter apud Leunclau. in supplement. Annal. Turc. pag. 142. & 359.

3, 4, 10. *LYRNESSI ET THEBES*) Iam pridem deletarum vrbium nuda loca, neque vestigia vlla præter nomina extantia. Est [Turnebus aduersar. 13, 15.] qui hoc loco Curtium erroris grauissimi reum postulet, eumque nominis communicatione & societate deceptum affirmet. Atque fortasse deceptus est

est qui deceptum putat. Nam Curtius secutus est Dionysium periegetem, qui in Cilicia quoque Lyrnessum ponit, vti Strabo lib. 13. Lyrnessum & Theben in Pamphylia extra Taurum iuxta Ciliciam. Dionysii versus sunt 875. *Multæ item deinceps Cilicum sunt vrbes, Lyrnessus, Mallusque, & Anchialia, Solique.* Ad quem locum Eustathius: *Circum porro ciuitas est Lyrnessus alia quam Troia: alio nomine Homadæ, in alio quidem sita, eo autem nomine à Mallo quodam dicta, qui illam condidit; vel ἀπὸ μαλλῶν. hoc est coronis, quas coruus olim reposuerat, ibique depositerat, dicta est.* Itaque duplices Lyrnessum & Theben condimus, Homerianas & Dionysianas, quas Dionysii posuit hic Curtius, etsi illis Homericis multo ignobiliores, & obscuriores. Raderus. Ego potius cum Turnebo sentiam. nam neque Theben vllam ex Dionysio monstrat Raderus; & Lyrnessus, ab eo ita nominatur, tanquam extaret: quam tamen Curtius diu ante (quippe ab Achille) excisam vult. cuius Herois opera cum præcipue admiraretur Alexander; dubio procul monumenta rerum eius cupide visebat, quam & ipsam rem argumenti loco pono, non de aliis quam Homericis vrbibus hic esse sermonem, quod & apparet ex illis: *vulgata carminibus.* Quæ verba efficiunt, vt nec magno Salmasio plenam adhibere fidem audeam, quamquam ille ad hunc Solini locum conetur ostendere, Curtium has vrbes non ex Troica regione Cilicum, sed ex Pamphylia in Ciliciam fuam transtudisse. Nam & in Pamphylia eo nomine vrbes fuisse ab iis quos Achilles ex antiquis Lyrnesso Thebeque eiecerat, conditas, auctoritate Strabonis asserit, quam cum Strabo à Callisthene (qui & Æneæ Siluio citatur in hist. de Asia cap. 90.) petat, suspicor, Callisthenem hoc ipso Alexandrinæ historiæ loco de iis vrbibus tractauisse, nempe cum Alexandri expeditionem per Pamphyliam in Ciliciam scriberet. Vt ita credam Straboni fuisse eas vrbes in Pamphylia, coniiciam & eas ipsas monstratas Alexandro fuisse: Curtium tamen, ex verbis eius, suspicer non de his sensisse, sed potius in animo habuisse Homericas. propter rationes supra adductas. nec enim infrequens est, vt in his talibus, immo & longe grauioribus, historiæ scriptores dissentiant. Lyrnessum in Lycia ponit Stephan. in Σάρδεις. Ceterum hoc loco vetustiores edd. habent, *Lyrnesi & Cebesii, specus quoque*, Mss. fere omnes *Lirnesi & Thebesthi pontis quoque specus*, manifestis veræ lectionis vestigiis, quam qui primus restituerit, non reperio. non enim Turnebus fuit, si Ortelio credimus in *Cebesius*: *Est*, inquit, *qui Thebes hoc loco legit, & hanc lectionem video à Turnebo approbari.*

TYPHONIS QVOQVE SPECVS) Typho Græcis est procella turbinis. Plinium lege. De hoc Aristot. disputat in Meteoris, & Agellius. Iam ex hoc poetæ gigantem ædificarunt, quem aiunt è terra natum, ἑκατογκεφάλαιον centicipitem ab Apolline interfectum, Ætnæ à Ioue subiectum expirare ignes. Alii Typhonem aiunt Ægyptium Osiridis, Isidis, Apollinis & Veneris fratrem, à quo Osiridem eraduntinteremptum, de quo Berosus, Diod. Siculus & alii. Alii fabulas rursum ad naturam referunt, & fabularum ænigmata exponunt, quod in plerisque locis ex terræ spiritibus terræmotus gignantur, igneíque erumpant, quibus montes franguntur, & hos esse Encelados Æthnæos, hos Briareos, hos Typhœos, hos Typhonas, quæ ego omnia poëtis & Mythologis relinquo. Pindarum Olymp. ode 4. & Pyth. ode 1. & 8. Homerum, Melam etiam, Gyraldum & Natalem Comitem inspice. Raderus. Strabo lib. 16. specum Typhonis apud Antiochiam quoque ostendi scribit: *Orontes* (fluuius) *cum prius Typhon diceretur, mutato nomine, ab illo qui in eo pontem fecit, Orontes est appellatus. Huic loco Typhonis fulmine icti fabulam affingunt, & de Arimis, de quibus à nobis supra dictum est. Aiunt draconum fuisse, & fulminibus ictum, cum fugæ latebras quæreret, trabibus terram fecuisse: & vt fons erumperet, effecisse: qui*

nomen Rhexathri hinc obtinuerit. Vide eundem auctorem lib. 5. vbi de Pythecusis, & lib. 13. in descriptione Lydiæ, vbi Homerum & Pindarum citat. Illud autem antrum Corycium appellatur Eustathio ad Dionysii versum 855. ex Strabonis 14. libro, & Aristotele, quod describit Solinus cap. 38. ex Mela 1, 13. Strabo dicto loco. Est & aliud antrum Corycium in Phocide juxta Parnassum, apud Herodotum 8, 36. Quin & *Erythræi Corycum montem & in eo antrum ostendunt, in quo natam Herophilen* (Sybillam) *dicunt*, apud Paus. lib. 10. Apuleius pr. libri de Mundo ostendit id antrum à multis curiose descriptum fuisse, ipse *peneträlia Corycі* vocat.

CROCVM) Vide auctores modo citatos, & Salmasium ad Solini cap. 38. de Corycio croco etiam Martialis epigr. 3, 65. 9, 39. 11, 9. Sallust. H. 1, 4, 36. *ictor vertis ad Corycium urbem incultam, pastisque nemore in quo crocum gignitur.*

CETERIQVE) *Arati* nempe *poëta monumentum, id eo referendum*, inquit Mela 1, 13. *quid ignotum, quam ob causam iacta in id saxa dissiliant.* atque alia, seu Chrysippi Stoici, seu Philemonis Comici Solis natorum. Raderus.

NIHIL PRÆTER FAMAM) Pulchre Strabo lib. 2. *Naturales quidem oportet referre locorum conditiones, eam permanent, mutationi obnoxiis iis quæ sunt adsciticiæ: quanquam harum quoque plerasque non sunt prætereundæ, quæ aliquanto saltem tempore permanserint, ac quibus aliquid famæ & nobilitatis adhæret. hæc enim etiam ad posteritatem locis illis inhærens efficit, vt quasi innata videantur ea, quæ iam pridem defierunt esse accidentia, vt facile apparet, horum quoque faciendam mentionem. Hoc enim de multis vrbibus licet pronuntiare, quod de Olynthо & vicinis dixit Demosthenes: quæ ita ait deletas esse, vt si quis nunc ea ad loca perueniat, is dubitare possit vnquamne ibi fuerit habitatum. Verumtamen in huiusmodi loca libenter homines proficiscuntur, ipsa vestigia tam nobilium operum cupientes videre, sicut & sepulcra inclytorum virorum. eadem ratione legum quoque & formarum reipublicæ recordamur iam ibi abolitarum, vtilitate ad hanc cognitionem non secus, quam ad actionum notitiam inuitante. aut enim vt imitemur ea, aut vt deuitemus, cognita nobis esse cupimus.* Tali itaque studio cognoscendæ antiquitatis Alexander tenebatur, vt patet etiam infra 4, 8, 3. & Philostratus in Apollon. 2, 4. dicit de Alexandro, quod fuerit ἀρχαιολογίας ἐρᾶστὴς, *antiquitatis minus amator.* quemadmodum & æmulus eius Germanicus apud Tacitum 2, 54, 2. *ardebat cupidine veteres locos, & fama celebratos noscendi.* Sic & Paulus Æmilius apud Liu. 45, 27, 3. & Pompeius, de quo Appian. in Mithridaticis.

3, 4, 11. *CONFITEBATVR)* Quanquam in omnibus libris comparere dicatur hoc vocabulum, id ego tamen à suspicione glossæ non absoluo, non magis quam illud *arbitrabatur*, de quo dicemus mox 3, 5, 16. Sic apud Liuium in oratione Nabidis 32, 39, 6. *neque enim se illos timere dixit, sed exules Argiuorum*, illud *dixit* eliminandum esse facile apparet. considera Curtii locum infra 3, 8, 3. cum aliis similibus.

IN SVBEVNTES) Prætuli hoc editionis Aldinæ, quamquam & impressorum, & scriptorum plurimos adstipulatores haberet altera lectio, quæ delebat particulam; sed ea sensum nimium facit acutiorem: nisi desiuissent qui tantum propellerent saxa in subeuntes, sua sponte eos oppressura fuisse, absque vllo alio labore aut conatu. Sic Tacit. H. 3, 29, 2.

3, 4, 13. *SCRVTARIQVE CALLES)* Sic Germanicus apud Tacit. 1, 61, 2. *præmisso Caecina, vt occulta saltuum scrutaretur.* quem ad locum plura. Leuis autem armatura ad explorandum eiusmodi loca, semper visa fuit aptissima, cum & impeditis locis facilius se reciperet, & si interciperetur, ad summam rei minus damni esset.

MA-

MANVS OCCVPAVERAT) Vide annon rectius sit, *manus*. vt ad Alexandrum referatur *vi occupauerat.*

NON ITER) Per loca periculosa incedens miles tam ad iter paratus esse debet, quam ad prælium, idque maximis ducibus semper curæ fuit. dicemus, volente DEO, in plenissimis ad Tacitum commentariis, 1, 51, 3. *incessit itineri & prælio.* Adde infra 3, 8, 23. & 25.

3, 4, 14. *TARSON)* Tarsus caput Ciliciæ omnium fere literis monumentisque celebrata, sed hoc vno felicissima, quod orbis doctorem nobis S. Paulum in lucem protulerit, vel potius educarit, Actor. 21, 39. facta parens tanti alumni, de qua Solinus *Matrem vrbium habet Tarsos, quam Danaes proles nobilissima Perseus locauit.* Idem, *Sed alij Sardanapalum conditorem laudant.* legendi Stephanus de vrbibus, Dionys. Alexandrinus cum Eustathio, Alexander Polyhistor, præsertim Strabo lib. 14. qui multa & præclara de Tarso, & inde natis claris viris. Duæ præterea orationes Dionis Chrysostomi, dignæ viri eruditi lectione. Raderus. Iosephus, 1, 6. *Tharsensibus Tharsus*, Iapheti nepos, *vt originem ita nomen dedit. Sic enim olim appellabatur Cilicia: cuius rei signum est Tarsus vrbium eius celeberrima, ceterarumque princeps, prima nominis litera in tam mutata.* Ammianus 14, 25. *Ciliciam vero, quæ Cyano amne exultat, Tarsus nobilitat, vrbs perspicabilis* (Salmas. ad Solin. legit, *perspicua*; *nobilis hanc*) *hanc condidisse Perseus memoratur, Iouis filius & Danaes, vel certe ex Æthiopia profectus Sandan quidam nomine, vir opulentus & nobilis.* Strabo lib. 16. vbi de Antiochia Syriæ: *traduni Triptolemum ad inquirendam Io ab Argiuis missum, cum illa apud Tyrum primo consistens esset subtracta, per Ciliciam errasse: & Argiuos quosdam, qui cum eo erant, facta discessione ibi Tarsum condidisse.* Willermus Tyrensis histor. 3, 18. cum Iosephi & Solini opiniones de conditore Tarsi protulisset, subiungit: *Potest tamen vtrumque verum esse, & quod Tarsis* (sic vocat Iosephi Tharsum) *primus eam fundauerit, & quod postmodum eam reparauerit, vel ampliauerit Perseus.*

SVBICIEBANT IGNEM) Sed sine effectu. nam Parmenio vrbem conseruauit, nullum spatium relinquens barbaris perficiendi cepti. Sic cape illa Arriani 2, 1, 23. *Arsames confestim ex Tarso ad Darium regem fugit, nullo damno vrbi illato.* quæ postrema verba non adiunxisset, nisi voluisset intelligi, præter animi sententiam nihil eum nocuisse. Ceterum idem fere huius vrbis fatum annotat Robertus Monachus histor. Ierosol. lib. 3. Nempe Christianis eo accedentibus, Turcos vrbe relicta fugisse.

NE OPVLENTVM) Quis hic mendum suspicetur? nec ego quidem. At omisso *S ne*, quam in libro nescio quo notaui, qui idem exhibebat *insident*, facit suspicari, an non fuerit, *subiiciebant ignem, opulentum oppidum hosti* (vel *hostibus*) *insidentes.* Maneat tamen quod hactenus obtinuit. Acidalius. Nostri libri nihil hic à vulgatis variant, nisi quod *subiiciebant* legunt pro *subiiciebant*, vt fere semper in eiusmodi verbis solent.

PARMENIONE) Hic prima est mentio Parmenionis, primis tamen libris celebratum fuisse non sinunt dubitare bella Alexandri cum Græcis, Thracibus, Illyriis, Triballis & aliis gesta, vt fit ab aliis historicis. laudabitur frequenter infra. fuit proximus à rege dux & maior ipso rege. nam hoc elogium est de illo infra 7, 2, 33. *Multa sine rege prosperè, rex sine illo nihil magnæ rei gesserat.* Sed de Parmenionis cæde, laudibus, eiusque filio Philota suo loco dicemus. Raderus.

A SE CONSERVATAM) Metu aduentus sui perculsis & fugatis hostibus, qui exitium vrbi moliebantur. Sic apud Liuium 35, 3, 2. *Consul vrbem* (Arctium) *haud dubie seruatam aduentu suo est ingressus.*

3,5,1. *MEDIAM CYDNVS*) Omnes scriptores & geographi testantur Cydno mediam diuidi Tarson. Rhemnius Palæmon:

Flexilis & Cydnus, dirimit qui flumine Tarson.

Et Dionysius interprete Auieno:

Cydnus idem media discernis mœnia Tarsi.

Cydnum supra descripsimus, eiusque egelidos liquores, hoc est frigidissimos esse monuimus. vndam tamen affectis & podagricis salutarem, infestam Alexandro κατὰ συμβεβηκὸς, vt philosophi loquuntur, quod sudore madens & toto corpore incensus in gelidissimum amnem insiliret, quæ cunis exitiosa est, quando calor & frigus summis inter se viribus decernunt, & corpus veluti in medio positum ad exitium vrgent. spasmus enim & neruorum rigor stuporque inde existit, id quod Galenus ex ea causa euenisse tradit. An Cydnus regibus fatalis est? Nam & Friderici Ahenobarbi, maximus Imperator, eodem mersus, periisse fertur: quamquam alii in Armenia hausturn Serra flumine, alii Salepho, alii Fararo, alii Ferro, alii Cydnum eundem fluuium esse in Cilicia putant, sed aliis atque aliis nominibus affectum. Exstat nobile Bidermanni nostri epigramma lib. 2. epigr. 91. de Friderici Ænobarbi Imperatoris interitu, etiam Cydno hausti: *Cum Sueuas traheret &c.*

Vnda fuit gelido quæ Cydni fluxerat alueo,
Iam dudum in magnos vnda maligna duces.
Obfuit illa olim Pellæo (vt fertur) alumno,
Membra ibi cui subito diriguere gelu.
Nunc idem peperit Friderico funera Cydnus,
Obruit incautis quem violentus aquis.
Parcere debuerat Friderico Cydnus eunti,
Sat cito mersisset, cum rediturus erat. Raderus.

De Cydno mediam Tarson interfluente vide citatos supra 3, 4, 8. quibus adde Iustinum 11, 8, 3. & Willermum Tyrensem 3, 18. *Hanc vrbem interfecat Cydnus amnis.* Alexandri morbum describunt præter Plutarch. in Alex. 29. Iustin. 11, 8. Orosius 3, 16. & Valer. Maxim. 3, 8. f. Arrian. 2, 1, 24. scribit Aristobulum tradere, Alexandrum *præ nimio labore in morbum incidisse.* Diodorus morbi mentionem facit, noa caussæ. Lucianus pr. de domo cum pluribus consentit: *Alexander quidem expetiuit in Cydno lauari, cum & pulchrum & limpidum conspexisset hunc fluuium, & suo prosundum, & leniter concitatum, & natatu iucundum, & æstiuo tempore frigidum: adeo vt etiamsi manifestius ipsi fuisset morbus, quo hinc laboranit, videatur mihi non fuisse ab hoc lauacro sibi temperaturus.* De Cydni frigore, & quomodo Alexandro nocuerit, adi medicæ disputantem Mercurialem Var. Lect. 4, 2.

CILICIÆ ORAM) Aperiuntur caussæ ob quas inæstuarit Alexander, regionis ingenium, tempus anni, & itineris labor. amplius enim quindecim millia. ria nostratia nunquam intermisso cursu confecit, vt Tarsum incensam occuparet & seruaret. de æstu Ciliciæ Solinus cap. 38. *à Ciliciæ finibus Asiaticum limitem despicit* (Taurus) *quantus meridiem videt, sole æstuat.* Properabat Alexander à septemtrione ad meridiem. Iam si tota illa pars meridiana calet, quis æstus erit æstate? & quis ipso meridie diei, quæ omnia coniungit Curtius cum scribit, *tunc æstas erat, cuius calor &c. & diei feruidissimum tempus* (quæ vox non placet Modio: Aldus tamen, & Florentinus, & reliqui etiam vetustissimi codices omnes eam seruant) *exceperat.* nam ita Modianus liber, reliqui omnes *tempus caperat.* ex ingenio Curtii est, *feruidissimum exceperat.* Raderus. Palatinus primus habet *tempus caperat.* reliqui Mss. *tempus exceperat.* ego illam lectionem meliorem arbitror. Simile est in Dione lib. 40. vbi de Crassi pugna cum Parthis: *quippe media æstate, atque in meridie id fiebat.* Conser & Liuium 44, 36, 1. De Cilicia vide Reinecc. tom. II. pag. 71.

3,5,2. *CVLTV CORPORIS*) Raderus hæc accepit de vestitu, quod ego secus puto. nec enim si talis fuisset cultus, ad eum ostendendum opus esset *veste deposita. cultus corporis* hic intelligitur, quod alias *cura*, & *curare corpus* dicitur: quemadmodum vberius in Indice, quo hæc talia congerimus, exponetur.

DESCENDIT IN FLVMEN) Negant tamen natare scimisse, memoraturque apophthegma eius, quo cum flumine oppositio prohiberetur hostem aggredi, exclamauerit, *ô me pessimum, qui natare non didicerim!*

3,5,5. *IN IPSO IMPETV*) Vere M. Tullius de Orat. lib. 3. c. 2. *O fallacem hominum spem, fragilemque fortunam, & inanes nostras contentiones, quæ in medio sæpe spacio franguntur & corruunt, & ante in ipso cursu obruuntur, quam portum conspicere potuerunt.*

NON IN ACIE SALTEM) Quæ mors viro & rege digna præ illa *obscura & ignobili* vt vocatur mox 3, 5, 10. potuisset exclamare Alexander quod Hippomedon apud Statium 9, 506.

– – fluuione (pudet!) Mars inclyte merges
Hanc animam? fœdusque lacus & stagna subibo
Ceu pecoris custos; subiit torrentis iniquis
Interceptus aquis? adeone occumbere ferro
Non merui?

Pertinet huc & querela Æneæ, quem ita loquentem inducit Virg. Æn. 1, 98.

– – – ô terque quaterque beati,
Queis ante ora patrum, Troiæ sub mœnibus altis,
Contigit oppetere!

Albert. Aquensis hist. Hierosol. 3, 4. de Godefrido: *reminiscens multorum suorum insignium factorum, & de omni periculo se adhuc nobiliter erepsum, nunc vero vili morte à cruenta bestia se suffocari dolens.* Scripserunt idem Numantini à Scipione circumsessi, *orantes prælium, vt tanquam viros occideret.* Florus 2, 18, 13. qui auctor 3, 20, 14. prælio inuentam *mortem dignam viris* & 4, 1, 13. *pulcerrimam* appellat. Igitur Imp. Alexander apud Lamprid. cap. 62. *lætatus est, quod sibi mortem bellicam & imperatoriam crederet imminere.* Adde infra 3, 8, 21. & 7, 10, 6.

3,5,6. *FAME ATQVE INOPIA*) Vide Gruterum discursu 52. ad ista Taciti H. 2, 32, 3. *non frumentum vsquam exercitui, nec exercitum sine capite retineri posse.*

3,5,7. *QVEM AVSVRVM ALEXANDRO SVCCEDERE*) *Maior enim moles erat, quam vt vnus subire eam posset,* infra 10, 6, 37. quo loco vide.

CLASSEM) Quam victis ad Granicum Persis remisit in Græciam, ficta causa quod res magnorum esset sumptuum, reuera vt suis omnem ex acie & prœlio fugiendi spem adimeret, quod alii tradunt scriptores. (alias caussas assignat Arrianus 1, 6, 31.) Addit Diodorus 17, 23. hoc Alexandri consilium etiam posteros esse secutos, & singillatim Agathoclem Syracusarum regem, magnam & insperatam victoriam esse consecutum. Raderus. Alexander autem ipse secutus videtur exemplum Corcyræorum apud Thucydidem 3, 13, 22. Alia vide in notis amantissimi Soceri mei ad Iustinum 22, 6, 4. quibus similia adnotat Virdungus in Agricol. Taciti 35, 5. cui adde exemplum Cæsaris apud Florum 4, 2, 82. & Ischolai apud Polyæn. lib. 2. Sed & incunte hoc sæculo Mauritius Nassouius pari consilio remota classe, insignem victoriam peperit. Lege Thuani lib. 124. Multaque similia exempla apud Zvvingeri theat. vol. 7. lib. 3. pag. 1795. quo pertinet illud Agarenorum qui ex Hispania in Cretam cum appulissent, naues incenderunt, atque sic insula sunt potiti. Zonaras in Mi-

in Michaële Balbo. Sic & oppugnante Constantinopolim Muhammede, *erant obseratæ vrbis ianuæ, quibus ad antemuralia patebat iter, ne qua fugiendi facultas militi esset, ac propterea fortius hosti resisteret.* Æn. Silvius histor. de Europa cap. 7. Adde Frontin. Strategem. 1,11,21. Fulgos. 3, 7, 24. Herod. 5, 118. Ammian. 23,11. de Iuliano, qui pontem quo aduersus Persas transierat, sustulit.

3,5,8. *COMMILITONEM)* Sic ipse se vocat infra 9,2,28. & reuera erat: quare ipse mox 4,14, 6. *nec postulare se, vt fortiter capesserent prælium, ni ipse ceteris fortitudinis fuisset exemplum.*

ABRIPI) Raderus, *abrumpi*, quod non spernam, si auctoritate libri alicuius nitatur.

3,5,9. *LIBERIVS MEARE SPIRITVS)* Ex hoc loco restituendus est ille Saxonis hist. Dan. lib. 7. de filia Olaui: *At vbi sensim redditus vigor, spiritusque liberius in ea re ceperat.* vbi vir doctus ad Claudianum in Rufin. 2, 110. nequicquam legit; *in ea ire.* apparet enim esse Curtianam imitatiunculam, & *liberius meare* legendum esse. Sic infra 8, 4, 12. *paulatimque spiritus, quem continuerat rigor, meare libere cepit.*

OB HOC SOLVM) Alii, *ad hoc solum*: Modius vtramque illam particulam eliminans, *hoc solum*, sicut & infra 4. 1. 30. *hoc ipsum concurrunt*, de quo Acidalius his verbis: Bene vtrobique, nec ego patronus isti vulgato *ad hoc* vel *ob hoc ipsum.* Sed si semel atque iterum formulam illam recipimus, erit eadem recipienda pluribus etiam & geminis omnibus locis. Vt 4,10,22. 4,14,3. 4,16,23. 7,2,2. vbi *ob id ipsum.* Neque tamen temere quisquam vbique delendum *ob* censuerit, quod nec ipse, minime quidem alias timidus, fuit ausus. In Propertio quidem 4, 418. reperies eadem facie, *Hoc vnum*:

Illa petit Nilum cymba male nixa fugaci,
Hoc vnum iusso non moritura die.

Apud Plautum vero, Terentium, aliosque infinita talia per omissionem *s* propter, aut similium particularum. Acidalius. Ex quibus verbis haud possim colligere, Acidalium mentem Curtii aliter interpretari, quam Raderus eam capit, nempe ex hoc solo visum esse Alexandrum commodius se habere, quod vim morbi sentiret, nec opus est, vt sexto casu capias pronomen *hoc*, nisi particulam *ob* expungas: & si id facias, certe quarto potius casu accipiendum erit, vt in aliis ab Acidalio allatis exemplis. Ipsum autem sensum huius dicti explicare est ex verbis Senecæ epist. 6, 1. *Hoc ipsum argumentum est in melius translati animi, quod vitia sua quæ adhuc ignorabat, videt. Quibusdam ægris gratulatio fit, cum se ipsi ægros esse senserunt.*

3,5,10. *ANIMVM AVTEM ÆGRITVDO CORPORIS)* Alii, *animi autem ægritudo corpus*, inter vtramque lectionem non multum referre primo aspectu cum Radero putes; sed si sollertius expendas, melior est, quam retinuimus. nam, quæ Alexandri erat condicio, corpus eius animum affecit, non vicissim: hic enim nullam ante molestiam senserat, quam corpus affligeretur: accepit ergo ægritudinem, non dedit. quomodo apud Liuium 1, 31. 7. Hostilio regi longinquo morbo implicito *sæcli simul cum corpore fama spiritus illi feroces.* Alias enim tam animi mœstitia corpus, quam huius incommodis animum affici posse in confesso est. eoq; Insit Nero in Petum, referente Tacito 15, 25, 6. *ignoscere se statim, ne tam promptus in pauorem longiore sollicitudine agresceret.*

IN CILICIAM FORE) Indicem adi, voce *In.*

3,5,12. *TAM SVPERBAS LITTERAS)* Puto intelligi quas ad Satrapas suos scripserat, iubens, vt *infantiem illum Philippi adolescentulum* (sic enim eum per contemptum vocabat) *verberibus puerilibus graviter cæsum, indutumque post veste purpurea, sibi vinctum traderent, nauibusque vna cum nautis submersis, omnes eius milites ad vlteriora Maris rubri transportarent.* Bizar. Histor. Pers. lib. 2. & Chr. Bruno in supplemento ad Curtium lib. 2. Quo tempore Darius se *consanguineum Deorum* vocabat. Sidonius carm. 9, 54. *Cognatosque sibi Deos crepantem.* Adde Otton. Frising. 2, 25.

FORTVNAM MEAM) Vide vocem *Consilium* in Indice.

TEMPORA MEA) Quorum habenda ratio, ne *dubitando, & dies prolatando, magnæ opportunitates euertantur.* Sallust. Catil. cap. XLIII. f. Vide Lipsii Polit. 3, 8.

3,5,14. *IN POTESTATE MEDENTIVM)* *Nam ea vna artium Imperatoribus quoque imperat*, verbis Plinii 24, 1. f. quod optime declarat exemplum Coterii, qui Ludouici XI. Galliarum regis medicus fuit. de quo Cominæus lib. X.

3,5,16. *ARBITRABATVR)* Rectius alii, *arbitrabantur*, nisi quod vtrumque glossam sapit. vide supra ad 3, 4, 11. vbi verbum *confidebatur.* ego si quisquam librorum adstipularetur, & illud, & hoc eliminassem.

PROPTER NOVITATEM) Nec enim ita liberum est medicis, regum periculo, *vt vilium capitum, experimenta per mortes agere*, vt loquitur Plinius 29, 1, 27. quin sæpius, etiam cum abunde expleuerunt officium, ab iratis & superbis regibus, naturæ imperia suo exitio liunt. vide infra 10, 4, 12.

3,6,1. *SEQVTVS)* Albertus Sebisius malebat, *sequutos*: cum in nonnullis præcedat *medicos*: sed cum idem sit sensus, vocem consensu omnium receptam tenui.

FIDVS ADMODVM REGI) Sic distinxi: nec enim cum Acidalio & Radero putem opus esse copula inserta. certe non magis ea opus est his, quam supra 3, 1, 16. *Iouis templum intrat. Vehiculum &c.* & 3, 4, 7. *planitiem eius crebris distinguentibus riuis. Pyramus & Cydnus inclyti amnes fluunt.* talia multa asyndeta in Curtio. sic infra 3, 7, 3. *Æsculapio &c.* ideoque alteram Acidalii opinionem amplexus sum, distinctione sensum ordinari posse, nisi quod alio, quam ille, loco distinguendum vidi. Confer Tiraquelli tom. 1. pag. 209. pr. 2. & 227. pr. 2.

CVSTOS SALVTIS) Non qui armis illum defenderet, sed qui sanitatis eius curam ageret, & verbis Taciti 6, 50, 3. *valetudines* eius *regeret.* Quales antiquitus, hodieque magnates alere consuerunt.

3,6,2. *TANTAMQVE)* Malim, *tantamque*

3,6,3. *VICTORIAM IN EO POSITAM)* Quamquam nec manu vt solebat, exemplum facere militi, nec voce accendere posset, sola præsentia animaturus. quæ in duce magno, & qui multa virtutis suæ documenta dederit, tantum valet, vt cum eum modo vident milites hostesque, non ex præsenti eum æstiment, sed totum adesse credant, quantus vnquam animo, vigore, consilio, manu fuit. Exemplo sit apud Liuium 6, 8, 2. *Camillus iam ad mutata corporis spectacula insuetus*, quo inuadente, hostes *nec vis tantum militum mouebat excitata præsentia ducis, sed quod Volscorum animis* (quippe admiratione & terrore viri ex antecedentibus eius gestis, plenis) *nihil terribilius erat, quam ipsius Camilli forte oblata species.* sed ex recenti memoria Paulus Cinisius, de quo Lud. Tubero in elegantibus sane comment. de temp. suis lib. 1. *fugam capiunt nulla magis alia re perterriti, quam terribili specie Pauli Cinisi in prima acie magno animo versantis, atque ad pugnam suos adhortantis: facile enim sua ille Dux præsentia, tripce multis victoriis clarus, & suis animum addere, & aduersariis formidinem incutere poterat; cum plerique eorum qui in vtroque erant exercitu, sub ipso stipendia sepius fecissent, multorumque facinorum eius, quæ quidem res ad maiestatem nominis maxime confert, testes essent.* Sic de Vthero Pendragone Rossus in Britannicis:

Vber, vt id nouit, quamuis tunc temporis æger
Esset, & infirmus, se tamen inde ferat.
Moxque sibi ferocem fabricari præcipit, in quo
In medios hostes mollius ire queat.

& Gotfrid. Hist. Brit. 8,22. Sic Scipio apud Liuium 24. 42,6. Eumenes apud Plutarchum cap. XXVII. Lutatius apud Valer. Max. 2,8. Vurfundus apud Reginonem in Anno DCCCLXXIV. Vide & Iouium de Vir. Illustr. pag. 281. Hinc apud Arrian. de reb. post Alex. gestis, qui libri vtinam supersessent, apud Photium in excerptis refertur, Eumenem quando prœlio cum Cratero contendit, *omnem dedisse operam, vt ignorarent suâ Craterum aduersus se belligerare: ne fama adducti, vel castris suis desertis, ad illum transirent, vel certe apud se manentes, audaciores minus essent, qui cum illi dolus atque astus processisset, prælio quoque victor euasit.* Altera causa est in eo, quod alacrius pugnant milites, inspiciente qui & præmia meritis, & ignauis pœnas irrogare potest, *idem seueritatis & munificentiæ summus*, vt loquitur Tacit. 1,46,2. & verbis Annibalis apud Liuium 21, 44, 19. *virtutis spectator ac testis.* ideoque pericula minus pauent. *nam*, vt ait noster infra 4, 15, 24. *ante oculos sui quisque Regis mortem occumbere ducunt egregium.* præsertim cum & infamia stimulet, ducem in periculo relinquendi, qua maxime ratione Sylla victoriam aduersus Archelaum adeptus est, qui inclinata suorum acie *desilit ex equo, arreptoque signo per medios fugientes ruit in hostes clamans: mihi milites hic alicubi decorum est occumbere; vos regalibus vbi imperatorem vestrum prodidistis, meminerittis respondere, Orchomeni. Hæc vox conuertit eos.* Plutarch. Syll. cap. 43. Ita Cæsar Mundensi prœlio *discurrens inter milites hortabatur eos sublata à facie galea, quo magis agnitus pudorem eis incuteret: qui se sic quidem metum remiserunt, donec ipse arrepto cuiusdam clypeo, se proximos tribunos increpuit: Iam nunc & mihi vitæ finis erit, & vobis militiæ &c. Tum vero tribuni certatim veterum cites latera, & totus exercitus magno impetu procedens per totam diem dubio Marte continuauit prælium.* Appianus Alex. de bellis ciuil. lib. 2. Adde Grater. discurs. in Tacit. cap. 15.

3,6,4. *A PARMENIONE)* Seneca de ira 2,23. epistolam eam ab Olympiade matre fuisse scriptam prodit, quo loco Lipsius. Plerique omnes *Parmenionis* epistolam, non *matris* produnt: Arrianus 2,1,26. Plutarchus in Alex. cap. 30. Valerius 3,8. f. Iustinus 11,8,5. Diodorus in hac re silet: at sub idem tempus accusatum à matre Alexandrum Lyncestis facit.

SORORIS) Plutarchus filiæ ἀνεψιᾶς scripsit. Sufficiebat medico & proditori empto soror. Raderus. Ita ei qui Constantinopolim prodidit Muhammedes filiam promisisse legitur: sed vrbe capta iussit excoriari hominem, vt nota cute succrescente demum dignus fieret vxore Mahummedica. Vide Cuspinianum in vita Constantini IIX. Imperatoris.

ESSE CORRVPTVM) Quomodo Xenophon Claudii medicus, ei pro medicamento venenum dedit, vt refert Tacit. extremo libro XII. quod tamen aliter exponere tentat Canonherius ad Hippocratis VII. lib. aphorism. in prolegomenis. vbi purgat medicos ab hac obiectione, quod aliquando venenum propinauerint, & è contra multa exempla fidelissimorum medicorum recenset.

3,6,5. *IN VTRAMQVE PARTEM)* Elegantèr infra 6,6,27. similem sensum expressit: *Versabat se ad omnes cogitationes, aliud atque aliud (vt solet, vbi prima quæque damnamus) subiciente animo.* Virg. Æn. 4, v. 285.

Atque animum nunc huc celerem, nunc dividit illuc,
In partesque rapit varias, perque omnia versat.

3,6,6. *SATIVS EST)* Vide infra ad 5,11,11.

3,6,7.

3,6,7. *SIGILLO ANNVLI SVI)* Ms. Pithœi: *annulo sigilli sui*, sed iterum infra 3,7,14. vulgata lectio firmatur, *ignoti annuli sigillo impresso.*

PVLVINO CVI INCVBABAT, SVBIECIT) Sic apud Sallust. Iug. 71,3. Nabdalsa dormiente, Numida quidam *epistolam, super caput in puluino tenere positam sumit.*

3,6,9. *LEVATO CORPORE IN CVBITVM)* Quidam Mss. *in cubile*, quod mireris. nam altera lectio veritati propior est, & aliorum exemplis firmatur. Petronius Satyrico: *Erectus igitur in cubitum, hæc fere oratione conuenacem vexauit.* vbi Bourdelotius: Qui repente erant ex somnio quodam turbulento excitati erigebantur in cubitum. Homer. Iliad. κ. versu 80. ἐφθωθεὶς δ' ἀν' ὑπ' ἀγκῶνος. Æmil. Prob. in Attic. *hos vt venisse vidit, in cubitum nixus*, Propert. El. 1, 3. Fulgent. Mythol. prolog. Sic Hercules depingi solitus. Lucian. Lapithis. κείσομαι ἐπ' ἀγκῶνος, ἤτοι ὡς Ἡρακλῆα γράφουσι: *incumbam cubito, qualem Herculem depingunt.* Idem & tractatu de luctu. His Bourd. locis adde Phylarchum, apud Athenæum 4, 7. ὡς τε πῶς ἕκαστος τῶν παραληφθέντων ἐκλῦον ἢ ἀγκῶνα ἐπὶ τὸ πρόσκλιτρον ἐφέδετο. οἱ δὲ περὶτον ἐπὶ τῇ κλινοπετείᾳ ψιλῇ διακαρτερήσαντες τῆς κλίνης παρ' ὅλην τὴν ἀνυσιμον, οὔτε τὸν ἀγκῶνα ἀπωξ ἐμίσησαν, vt vocatis ad canam hospitibus quidam cubito innixi cernicalibus cunctarentur, & qui antea toto conuiuii spatio in nudo cubili perdurabant, tum in lectis accumbentes, ne semel quidem puluinaribus cubitum fulcirent. Val. Max. de hoc ipso Alex. 5,1,1. ext. *quanquam violentia morbi dilabebatur, in cubitum tamen erectus.*

TVM EPISTOLAM) Valerius Maximus 3,8. f. discedit à narratione aliorum, & ab Alexandro, hausto demum poculo, ait Philippo Parmenionis literas porrectas. *Quas cum (Alexander) legisset, sine vlla cunctatione medicamentum hausit, ac tunc legendas Philippo tradidit.* Arrianus 2,1,26. contra legendas ait tradidisse Philippo, & ipsum interea dum alter legeret, hausisse. Plutarchus in Alex. c. 30. cum Arriano facit, simul & lectam Philippo epistolam, & haustum ab Alexandro poculum. Curtius cum Valerio videtur docere, sumpto demum pharmaco datas Philippo literas legendas, quamuis subobscure, cum dicit: *hausit interritus: tum &c.* hausto nempe medicamento. contra tamen est quod sequitur [mox videbimus] *nunc sacro & venerabili ore trahitur*: nisi legas, vt quædam habent exemplaria, *accepit & hausit, tum epistolam.* Raderus.

CONSCIENTIÆ NOTAS) Ouidius

Heu quam difficile est crimen non prodere vultu.

Iuuenalis 1,167. - - *vultus auditor, cui frigida mens est,*
Criminibus, tacita sudant præcordia culpa.

Et Terent. Adelph. 4,5,9. *Erubuit: salua res est.* Pallor in plerisque sequitur maiorum scelerum conscios. Horatius Epist. 1,1.

- - - - *hic murus aheneus esto,*
Nil conscire sibi, nulla pallescere culpa. Raderus.

Hinc eximie, vt solet, Barclaius lib. 1. *vultu aliquid ingens vel audo, vel timente.* Nam, vt elegantissime Cicero de Orat. 3. c. 59. *imago animi vultus est, indices oculi.* Iterum de Orat. 2. c. 35. *Vultus sensus animi plerunque indicant.* Sic apud Tacitum 1,12,4. *vultu offensionem conciliauerat.* Sic apud Lipsium in monitis politicis cap. 9. ex. 4. *introducitur & mulier. Hanc nostis, ait Princeps, colorem homo mutat.* Pulchre Boethius lib. XI. Hist. Scotorum de Donenaldo, *Habet id animus sceleratus peculiare, vt ad omnia paueat, vultus aut gestu crimen prodat inuitus.*

3,6,10. *PLVS INDIGNATIONIS)* Indignantur insontes, pauent nocentes. Plautus Amphitruone act. 2. Scen. 2. v. 251.

- - - - quæ non deliquit, decet
Audacem esse, & confidenter profe & proterue loqui.

Val. Flaccus lib.2. v.263.

- - - - stabilem optima facta
Dant animam, maiorque pijs audacia factis.

Mala conscientia timidissimum facit, vt nescio quis apud Stobæum loquitur: *Sibi conscium, licet virum audacissimum, Timidissimum facit ipsa conscientia.* Raderus. De qua re olim ad Tacitum 1, 57, 3. *Sed iuuenis conscientia contabatur.*

NVNC VERE ARBITROR) Placet Acidalii emendatio: *nunc vere ab isto sacro ore*, primum enim rectius scribitur *vere*, quam, vt habent alii, *vero*. Id enim dicit, semper quidem suam incolumitatem annexam fuisse regiæ: iam autem demum *vere*, id est, vnice, & proprie, ita vt isto sacro ore, non magis regis, quam ipsius Philippi, spiritus atque vita trahatur, quem, si rex periisset, ne quadrigis quidem albis Iupiter supplicio eripere potuisset. Trahendi enim verbum hic ad spiritum, seu animam, vel si mauis, aërem, qui hauriendo reciprocatur, pertinet: non, vt Raderus interpretatur, ad hausum medicamenti. hoc enim ineptum fuisset dicere: os tuum perinde spiritum meum trahit, quomodo hanc potionem, quam absorbet. Sed hæc est sententia elegantissimi sensus: Vita mea in tua salute posita est, nec os tuum, quo vitalem spiritum trahis, tibi magis quam mihi vitam prorogat: quo clauso, tam mihi, quam tibi necessario moriendum erit. Simile apud Senecam Epist. 104, 3. *cum sciam spiritum illius in meo vertí.* Deinde ex eo quoque Raderi interpretatio subuertitur, quod Curtius (ipso fatente) innuit, prius bibisse Alexandrum, quam literas Philippo legendas præberet, immo si simul & iste bibisset, & hic legisset, credibile tamen esset, illum multo prius ebibisse, quam hic & epistolam perlegeret, & tot simul affectibus perculsus in vocem illam prorumperet.

3,6,11. *PATERE MEDIC. CONCIPI VENIS)* Curæ, præsertim, graues, auocant calorem à stomacho in caput, vt suum munus fungi stomachus non possit, nec cibum aut potionem, pharmacumve vllum digerere, & in venas spargere, adeoque ἄχρηστον redditur medicamentum. & plus nocet quam prodest. E ventriculo autem tribuitur ac diffunditur in totum corpus per venas, vt præter Hippocratis alumnos eleganter docet omnibus disciplinis eruditus M. Tullius Epist. fam. 16, 14. & 18. Raderus.

3,6,13. *DEXTRAM)* Quæ vt in deditos, supplices, aut fœdus iungentes fidei, sic alias fauoris, & beneuolentiæ est testera. nos etiam in gratiarum actione solemus implicare dexteras. Atque hoc intuitu Darium Polystrato manum porrexisse potius crediderim, quam, vt Iustinus extremo libro XI. interpretatur, vt id fidei regiæ pignus Alexandro ferret, cui fide regia à Dario nihil erat opus. ea enim tantum ad eos, qui in fidem, hoc est patrocinium, recipiuntur, attinet. Atque ita sensisse videtur & Sabellicus En. 4, 6. *Dextræ pignus illi gratitudinis ergo detulit.* Sic hospites inter se iungunt dextras, vt ex Cicerone pro Deiotaro cap.3. est colligere.

3,6,14. *NVNC CIBI, NVNC VINI ODORE)* Exspirat enim & exhalat id quod in cibo vinoque præstantissimum & subtilissimum est, vnde est quod coquos aiunt odore pasci. Certe Democritus è philosophorum senatu non postremus, recens cocti panis odore, toto triduo fugientem animam retinuit. Laërtium vide, cuius & epigramma super eodem facto Democriti extat. Est & elegans apud aurei oris scriptorem Chrysostomum medici artificium, quo deceptus febriens hausit ingratum sibi, sed salutare pharmacum. Imbuerat ille Machaon testam recens coctam & calentem generosissimi vini odore, in eaque medicamentum diluit. Æger simul ori

ori vas admouit, falsus odore vini bibit medicatam potionem, ratus se vinum bibisse, & reualuit. Raderus. Megasthenes apud Plinium 7, 2. ponit *ad extremos fines Indiæ ab Oriente circa fontem Gangis, Astomorum* (id est, ore carentium) *gentem sine ore, corpore toto hirtam: vestiri frondium lanugine, halitu tantum viuentem, & odore quem naribus trahant. Nullum illis cibum, nullumque potum: tantum radicum florumque varios odores & sylvestrium malorum, quæ secum portant longiore itinere, ne desit olfactus: grauiore paulo odore haud difficulter exanimari.*

3,6,15. *MATRIS SORORVMQVE)* Quas ille impense amabat. nam infra 10, 5, 30. *Olympiada immortalitati consecrare decreuerat.* sed & in sorores Cleopatram inprimis, tantum nimia indulgentia fuerat. recte ideo reprehensus à Plutarcho in præceptis Reipubl. gerendæ cap. 17.

3,6,17. *VELVT PRÆSENTI DEO)* Veteres omnino medicinæ repertores excultoresque diuorum numero accensuerunt, diuinisque honoribus mactarunt, Apollinem inquam, Mercurium, Arabum, Dioscuros, Cadmum, Chironem, Aupim, Æsculapium, Podaliriam, Machaonem, qui & Homero Ἰλ. δ. 212. θεοῖσιν ὁμοίϊος laudatur, & alios, quod crederent tam excellentem disciplinam non potuisse humanis indatur, & alios, quod crederent tam excellentem disciplinam non potuisse humanis ingeniis excogitari. proinde à Luciano Abdicato appellatur *Deorum doctrina.* Est elegans epigramma Lucillii Epigr. Græc. 1, 39, 7. de Magno medico, Plutonem tremuisse mortuo Magno, quod vereretur ne etiam mortuos excitaret, vt de Æsculapio ferebatur.

Μάγνε σὺ μὴ τοῖς ἀϊδηλα κατίβαν, πρόμολον Ἀΐδαο δόμοις
ὄφρα, ἀναστήσας νέκυας πεφιδήσεαι. Raderus.

Fuerunt & qui stulta arrogantia sibimetipsis ob medendi peritiam diuinos honores adscriberent, quorum Menecratem Philippus Alexandri pater vrbanissime risit. ille enim adeo superbia turgebat, vt se ipsum Iouem appellaret. *Misit autem aliquando literas ad Philippum Macedonum regem in hæc verba: Philippo Menecrates Iupiter salutem. ad ea rescripsit Philippus: Philippus Menecrati sanitatem. Consulo vt ad Anticyram te conferas.* Ælianus hist. var. 12, 51. vbi & aliam eiusdem Philippi vrbanitatem exponit. Agesilao tribuit, perperam opinor, Plutarch. Apophth. cap. LXXXIV.

ERGA REGES SVOS) Erant enim φιλοβασίλεια. Plutarch. Æmilio cap. XL. Tales fuerunt Cappadoces, qui libertate à Romanis donati, negarunt *vivere gentem sine rege posse*, referente Iustino 38, 2, 8. tales omnes ad Orientem populi. vnde *fuerunt regibus oriens*, Tacito H. 4, 17, 7. immo *omnibus gentibus*, vt M. Tullius pro L. Manilia cap. 9. ait, *regale nomen magnum & sanctum videatur.* Eleganter Virgilius de apum cultu erga suum regem, Georg. 4. v. 210.

- - - - non sic Ægyptus, & ingens
Lydia, nec populi Parthorum, aut Medus Hydaspes
Obseruant.

Sed omnes fere gentes superabant Persæ, quibus nomen regis pro numine erat quo cum iterum apes comparantur apud Ambrosium Hexaemeron 5, 21. *Apes illæ quæ non obsemper auerint legibus regis, panitentiæ condemnatione se mulctant, & immoriuntur aculei sui vulnere. Quod Persarum populi hodieque seruare dicuntur: vt pro commissi pretio ipsi in se prouulneri

bus non absimilia de barbaris regib* traduntur à recentioribus. Sed & de Celtiberis olim à Sallustio fragm.6,9.apud Seru.ad Virg.Georg.4,218.*Se regibus denouem, & post eos vitam refutant: adeo illis ingenita est sanctitas regij nominis.* In primis autem memorabile est, quod narrat Elmacinus 3,8. de Batiina: Cum legatus Regis Gielaluddaulæ ad eum venisset, obedientiam exigens, *quendam ex affectis suis accersiri iussit, & adolescenti cuidam ex ipsis annuens dixit, interfice te ipsum, atque ita fecit; tum alteri innuit, vt ex arce se præcipitem daret, quod item fecit, & comminutus fuit: tum vero Rex legato dixit: eiusmodi 70000. subditi hac in me obseruantia feruntur, atque hoc tibi pro responso esto.* Conradus Leo in histor. Mahometica Coloniæ anno 1596. edita scribit, in solennitate, qua Amurathis III. filius circumcidebatur ritu Turcico, quamplurimos Turcas in honorem Imp. sui, mortem variis modis sibi consciuisse, vt tandem expressa inhibitione, grauissimæque pœnæ denunciatione vesaniæ hominum obuiam eundum fuerit.

3,6,18. *NISI DIVINA OPE)* Alii *sine D. ope*, quod probem, quamquam vtrobique idem sensus est. Sic de Constantino Sozomen. hist. Eccles. 2,32. ἐπιδεικτὸς, ὡς ἐκ θεοῦ τέλος ἐπὶ τοῖς ἐπιχειρήσεσιν. ἀνὰ γὰρ χεῖρα, ἰσοῖ δυνεῖν, ἐκ ἐπιχώρει. Vbi interpres in verbis posterioribus respexisse videtur Curtium. nam sic reddit: *In rebus item quas instituebat, haud scio an quisquam fuerit fortunatior. Nam absque diuina ope, vt mihi quidem videtur, nihil aggressus est.*

PRÆSTO VBIQVE FORTVNA) *Quam solus mortalium in potestate habuit*, infra 10,5,35. De qua quantum sit ad potentiam instrumentum, vide Lipsii Polit. 4,9.

TEMERITAS IN GLORIAM CESSERAT) Verissime Plautus Pseudolo 2,3,13.

– – – vt quisque fortuna vtitur,
Ita præcellet, atque exinde sapere eum omnes dicimus.
Bene vbi quod consilium dicimus accidisse, hominem eatum
Eum esse declaramus: stultum autem illum, cui vertit male.

Vide Plinium epist.5,21.f. Simili fortuna Marii *omnia, non bene consulta modo, verum & casu data in virtutem trahebantur*, teste Sallustio Iug. 92,2. & Ceriali apud Tacitum H. 5,21,5. *subito consiliis, sed eventu claro, aderat fortuna, etiam vbi artes defuissent.* Sic apud Tacit. Germ. 36,3. *Cattis victoribus fortuna in sapientiam cessit.* Curio apud Cæsar. De bello ciu. 2,31. *quasi non & felicitas rerum gestarum exercitus benevolentiam imperatoribus, & res aduersæ odia concilient.* Pluribus id tractauit nuperrime, multa militari fama Dux Roanus in libro de perfecto Capitaneo.

3,6,19. *IN RE MILITARI)* Bene se habet hoc, & tot Mss. fide nititur, contra quos hic nec Modii, nec Acidalii coniecturis faueam. De re ipsa dicemus, DEO bene iuuante, ad ista Taciti 13,8,4. *Specie inanium validus.*

GRATIORA VVLGO SVNT) Cuius fauor merito quærendus, quantum bonis artibus potest. Impense tamen prospiciendum est, vt prudentia, quæ sola actiones distinguit, adsit: nam qui absque ea humanitati studere voluerunt, pro caritate popularium contemptum inuenere. quod exemplo Antiochi Epiphanis ostendit Hippolytus à Collibus in principis sui cap. 27. qui in balneis popularibus semper lauabatur, sed tunc, cum balnea viris popularibus plena essent. sed & absurdiora multo de Epiphane isto narrat Athenæus. Quomodo de Michaële Imp. Cedrenus & Zonaras tom.3. quod *aliquando reperta muliere, quæ è balneis domum redibat, de equo descendit, eamque domum comitatus est, & cum ea cursatus pedes in regiam rediit, & huiusmodi nugis, quasi re bene gesta gloriari solebat: cum aliis dedirare videretur, atque odium sibi conciliaret.* Eundem tamen Hippolytum, cum Patricio Senense pr. lib. 9. de regno & regis instit. aliisque

aliisque seueritatis grauitatisque magistris, hanc Alexandri humanitatem perperam carpere, eique coniurationes seditionesque, quæ postea extiterunt, frustra adscribere contendo. nam & ipsa res id euincit. donec enim humanum atque facilem se præbuit, *vt pariter carus ac venerandus esset, effecerat*: postquam in superbiam lapsus est, *immortalitatem affectantem contemnacius, quam aut ipsis expediebat, aut regi, auersati sunt*, infra 4,7,31. Non ergo fraudi fuit Andronico quem pr. historiæ πρᾶον τὸν σύνεσιν *prudentissimum* Imp. appellat Gregoras, quod referente eodem in fine operis, adeo humanus fuerit, vt vrgentibus primatis aliquando se pateretur ex superiore loco, qui proprie Imperatori comparatus erat, depelli, nec eam rem ægre ferret. quanquam certe eiusmodi patientia facile ad vilitatem proferre posset principes, si non aliis virtutibus contemptum amoliantur. Non igitur omittenda humanitas, sed prudentia temperanda est, laborandumque vt, quod effecit Alexander, *pariter carus ac venerandus sit.* quod egregie præstiterunt apud Xenophontem Cyrus; apud Herodian. 1,3. Marcus. In quod elegans est Callistrati monitum, quod Præsidibus quidem datum in l.19.de off. præf. non tamen incommode huc trahas: *obseruandum est ius vrdenti, vt in adeundo quidem facilem se præbeat, contemni tamen non patiatur &c.* à qua arte socerum suum commendat Tacitus Agric. 9,4. *nec illi, quod est rarissimum, aut facilitas auctoritatem, aut seueritas amorem deminuit.* Sic Petrus Paruus Rosæfontanus Eques Danus Regem suum Ioannem, in fine Chronici, describit: *Tanta grauitate, vt omnes dignitatem Regiam in eo plurimum venerarentur, & tamen ob comitatem singularem plurimum eundem amarent.* Pulcherrime Gregoras lib. 6. de Constantino Porphyrogenneto, Imp. Andronici fratre: *comitate & suauitate morum omnes facile adamantinis sibi vinculis deuinciebat. Solet enim dexteritas & benignitas morum, in altiore dignitatis gradu, facile omnium animos sibi reddere obnoxios: quemadmodum verno tempore splendidi flores prætereuntium oculos in se conuertunt. Hoc illud est Dulcorum sapientum præceptum: Principem, quo natura sublimior sit, eo humaniorem se inferioribus si præbueris, charissimum populo futurum.* Adi Lipsium Polit. 2,16. cum notis, & Polit. 4,12. Ciuilitatem Regia maiestate bene temperatam belle nobis describit Apollinaris epist. 1,2. in Theodorico rege. Similis moderatio in Valerio consule, qui Liuio 7,33,3. describitur *haud minus libertatis aliena, quam suæ dignitatis memor.* Verum (vt verbis vtar Plinii epist. 4,3,2.) *seueritatem istam pari iucunditate condire, summaque grauitati tantum comitatis adiungere, non minus difficile quam magnum est.*

EXERCITATIO CORPORIS INTER IPSOS) *Pompeius* apud Sallust. Hist. fragm. incert. 4,46. *cum alacribus saltu, cum velocibus cursu, cum validis vecte certabat.* Sic, de M. Valerio Coruo Liuius 7,33,1. *Non alias militi familiarior dux fuit, omnia inter infimos militum haud grauate munia obeundo, in ludo præterea militari, quum velocitatis virisque inter se æquales certamina inirent, comiter facilis: vincere ac vinci vultu eodem, nec quemquam aspernari parem qui se offerret.* Itaque (vt mox sequitur) *miluersus exercitus incredibili alacritate adhortationem profectus ducis, castris egreditur.* Adde Plinii paneg. cap. XIII.

CVLTVS HABITVSQVE) Posset ingens catalogus texi tam eorum qui hunc Alexandrum, quam qui alterum illum Persico deinde fastu corruptum imitati sunt, si præsentis instituti modus caperet. cuius memores contenti sumus breuiter id in memoriam reuocasse lectori: vt ipse recordetur, quo cuentu illam istamue viuendi formam quisque sibi delegerit. Vide interim Lipsi. Polit. 2,15. f. cum Notis, itemq; eius Monita & Exemp. Politica 2,15. Piccart. obseru. 14,1.

3,6,20. *VEL ANIMI ARTIBVS)* Explicet hunc locum similis ille Liuii 26,19,3. *Fuit enim Scipio non veris tantum virtutibus mirabilis, sed arte quoque quadam ab iuuenta in ostentationem earum composita.* & quæ sequuntur. Adde Suetonii Titum in pr.

3,7,1. *QVANTAM CAPERE)* Quidam editi; *quanta poterat*, nec bene dictum nego. Sed consensus Mss. tam Bongarsi quam Modianorum, & aliarum edd. in hanc sententiam me pertraxit, vt auctori sua verba restituenda esse crederem.

IVNCTOQVE EO PONTIBVS) Cyrus minor cum ex Cilicia Babylonem proficisceretur, vbi ad Euphratem peruenit, reperit latum stadia tria. Non improbabile est à Dario in Ciliciam mouente haud procul ab eo loco, pontibus stratum fuisse. Raderus. Xenophon. ἀναβάσ. 1. Cyrum transisse Euphratem dicit ad Thapsacum. *Cyrus ad Euphratem fluuium procedit, cuius erat quatuor stadiorum latitudo. Ibidem vrbs ampla & locuples erat, cui nomen Thapsacus.* quod oppidum suo tempore *Amphipolin* vocatum fuisse Plinius scribit 5,24,8. appellatione haud dubie inde ducta, quod ab vtraque fluminis ripa habitaretur. Vel, vt Amphipolis Thraciæ appellata fuit ob circumfluentem Strymonem, Thucyd. 4,21.4. Nobilitarunt eam præcipue Geographi, dimensiones suas ad eam applicantes, qua de re multa Strabo libris prioribus. Ibi vada sunt, quæ Cyrus sine ponte traiecit. Eodem loci Darius pontem struxit, vt ex Arriano 2,3,7. liquet: *ad Thapsacum vrbem & Euphratem* (nimirum per pontem suum regressurus) *cum equitatu contendit, vt quam celerrime posset, Euphratem inter se atque Alexandrum medium relinqueret.* & clarius 3, 2, 1. vbi & Alexandrum eadem transiuisse scribit. *Alexander Thapsacum peruenit &c. post eius (Mazæi) fugam pontibus in vlteriorem ripam iactis, Alexander vniuersum exercitum traduxit.* Nisi tamen iste pons non ad tempus à Dario structus, sed perpetuo ibi fuit; quod innuere videtur Strabo lib. 16. *iuxta Thapsacum antiquus Euphratis pons erat ad Tigris transitum: vbi Alexand. cum exercitu traiecit.* Porro Arrianus Romanos etiam *per Euphratem quoties necesse fuit pontem duxisse* asserit 5, 1.32. vbi & rationem illorum struendis pontibus explicat. addit autem *quoties necesse fuit.* alias enim ad Zeugma transire sunt soliti, vt Crassus apud Appian. de bell. Parth. quamquam enim ibi pontis tantum meminit App. ex Floro tamen 3, 11, 3. constat, eum ibi transiuisse. vt ita contentus fuerit Appianus *pontem* dicere, qui ad Zeugma ordinarius erat & perpetuus. eum Seleucus struxerat, vt ex Plinio 5, 24, 7. discimus: *Zeugma transitu Euphratis nobile. Ex aduerso Apamiam Seleucus idem vtriusque conditor, ponte iunxerat.* Qui auctores faciunt, vt diffidam Dioni lib. 40. qui Zeugma appellatum scribit ab expeditione Alexandri, qui Euphratem ibi transierit.

3, 7, 2. *SOLOS)* De Solis vrbe passim scriptores, Dionysius de situ orbis vers. 875. & ad illum Eustathius, Strabo lib. 13. Solinus cap. 38. Mela 1, 13. Scholiastæ horum, & antiquior omnibus Herodotus. [apud quem tamen non reperio solos, præter vrbem Cypriam hoc nomine] Ego ex Laertio in Solone ipsius natalem aperiam: *inde Solon* (à Croeso) *dimissus venit in Ciliciam, & vrbem condidit, à se Solos appellatam.* Addit Laertius paucos ibi Athenienſium collocatos, eosque sensim patriæ linguæ inter barbaros oblitos corpisse ἑλληνίζειν. Alii ab aliis barbaris affirmant Atticam linguam ibi depravatam, indeque natum Solœcismum, qui colonias in omnes prope gentes & posteritatem scholasque deduxit. Solinus & Mela *Solæ* non *Soli* scribunt, & Vadianus ex Hermolao, hic ex Cicerone conatur euincere, vt discoræ. Sed nusquam legi Solas, sed Solos. Et quo pacto aliter scribas Græce nomen multitudinis virilis generis? si muliebre esset, Σόλαι dicendum erat, vnde Solæ, Solanum descendit. Seruo cum Curtio *Solos*, à Soli Solorum. Vti & Arrianus 2, 1, 31. Strabo lib. 14. ac alii Σόλους in quarto casu scribunt. Fuit & Cypri vrbs huic cognominis; & Africæ promontorium apud Herodotum. Raderus. Apud Herod. 2,32. & 4, 43. promontorium est *Solœis.* Quod in quibusdam exemplaribus hoc loco *Solis* legebatur, Salmasius ad Solin. dicto loco, ait defendi posse, ex eo quod antiqui nomina vrbium sexto casu plerumque proferebant, ætate Solini atque adeo superiore. Quod autem in aliis exemplaribus Soli-

Solini, & Melæ est *Solœ*, id mihi videtur accidisse ex veteri pronunciatione Græci nominis Σόλοι, quæ non male sic effertur *Soloe*, ita scilicet, vt nouissimæ duæ vocales coalescant in diphthongum. Vt in Hieronymo ad Daniel. cap. XI.

MVLCTÆ) *Quod propensiore erga Persas animo fuissent.* Arrianus 2,1,31.

3,7,3. *VOTA PRO SALVTE)* A milite vel Alexandro, vel vtrisque, & hoc pro more, vt in Romana quoque Imperatorum & Græca historia passim apud Herodianum, Plutarchum, Lucianum, Pausaniam, alios cognosces. Raderus. Votorum antiquissima est origo, vt ex historia sacra patet. eaque in omni necessitate & desiderio concipiebantur. nos exempla recensebimus eorum, quæ proprie huc pertinent. Cicero Philipp. 10, 8. de Hirtio: *mandum ex longinquitate grauissimi morbi recreatus, quicquid habuit virium, id in eorum libertatem defendendam contulit, quorum votis iudicauit se à morte reuocatum.* Item de eodem Phil. 7, 4. *Æquum, credo, putauit, vitam quam pop. Romani votis retinuisset, pro libertate pop. Romani in discrimen adducere.* Idem Epist. ad Attic. vltima lib. 8. *nec simulant, vt cum de illo ægroto vota faciebant.* Plinius lib. 7, 48. *Iudit pro salute D. Augusti votiuis.* Tibullus 3, 5. f. in suo morbo:

Interea nigras pecudes promittite Diti,
Et niueci lactis pocula missa mero.

Sueton. in Caio cap. 14. n. 4. *Vt vero in aduersam valetudinem incidit, pernoctantibus cunctis circa Palatium, non defuerunt qui depugnaturos se armis pro salute ægri, quique capita sua in tuto proposito vouerent.* & mox cap. 27. num 3. *Votum exegit ab eo, qui pro salute sua gladiatoriam operam promiserat; spectauitque ferro dimicantem: nec dimisit nisi victorem, & post multas preces. Alterum qui se periturum ea de caussa vouerat, cunctantem pueris tradidit verberandum infulatumque, qui votum reposcentes per vicos agerent, quoad præcipitaretur ex aggere.* Liuius 4,25,3. *Pestilentia eo anno aliarum rerum otium præbuit. ædes Apollini pro valetudine populi vota est.* Adde eundem 1, 31, 6. 5, 13, 5. 7, 2, 1. 7, 27, 1. Item 40, 37, 2. propter pestilentiam iussus *consul Apollini, Æsculapio, Saluti domæ vouere, & dare signa inaurata, quæ vouit, dedisque.* & 25, 12, 14. *Hæc est virgo Iudorum Apollinarium, victoriæ, non valetudini vouetæ, vt plerique ferunt, vouerunt.* Pertinere huc putem *ædem Apollinis Medici*, apud eundem auctorem 40, 51, 5. Ibid. 41, 21, 10. *Q. Marcio Philippo verba præeunte, populus in foro votum concepit: Si morbus pestilentiaque ex agro Romano emota esset, biduum ferias ac supplicationem se habiturum.* quæ est ipsa supplicatio, cuius meminit 42, 2, 7. *quæ priore anno valetudinis populi caussa vota esset.* & in simili caussa 3, 7, 6. *inops senatus auxilii humani, ad deos populum ac vota vertit.* Et 27, 25, 7. *pestilentiæ caussa & supplicatum per compita, tota vrbe est: & P. Licinius Varus prætor vrbis legem ferre ad populum iussus, vt hi ludi* (Apollinares) *in perpetuum ad statam diem vouerentur.* cui loco iunge 25, 12, 14. & 26, 23, 3. Sueton. Claud. 45. 2. *Quasi pro ægro adhuc vota suscepta sunt.* Tacit. 2, 69, 2. *aduersa valetudine Germanici detentus, vbi recreatum accepit, votaque pro incolumitate soluebantur.* Idem 3, 71, 1. *Donum quod pro valetudine Augustæ equites Romani vouerant Equestri Fortunæ.* & de eadem valetudine 3, 64, 3. *tum supplicia diis, ludique Magni ab senatu decernuntur*, nempe voti caussa. Liuius 39, 9, 7. *se pro ægroto vouisse, vbi primum conualuisset, Bacchis eum se initiaturam.* & mox 39, 10, 1. *religionis se caussa, vt voto pro valetudine sua facto liberetur, Bacchis initiari velle.* Adde Capitolin. in M. Antonino c. 8. Propert. 2, 9, 25. & 2, 28. Ouid. Amor. 2, 13. & de Arte 2, 327. Tibull. 1, 5. Albinouan. ad Liuiam, Vellei. 2, 48, 3. Iuuenal. Sat. 10, 283. Plutarch. Pomp. cap. 95. Dion. lib. 41. pag. 173. f. & Inscriptiones. vnde intelligas, pro quibus, quibusque diis, & quas res vouere olim consuevuerit. Sed & pro bubus talia vota faciebant. Cato de re Rustica cap. 83. *Votum pro bubus, vt valeant, sic facito. Marti Siluano in Silua interdius, capita singula boum votum facito farris adorei libras III. & lardi P. IIII. S. & pulpæ P. IIII. S. vini sextarios IIII. Id in vnum vas licebit conficere, & vinum item in vnum*

vas licito conjicere. Eam rem diuinam vel seruus, vel liber licebit faciat. Vbi res diuinas facta erit, statim ibidem consumito. Mulier ad eam rem diuinam ne adsit, neue videat quomodo fiat. Hoc votum in annos singulos, si velit, licebit vouere.

QVANTA FIDVCIA BARBAROS SPERNERET) In hoc videri possit imitatus Cleomenem, in cuius vita Plutarch. cap. 15. *Populabundus fines Megalopolitanos ingressus, tum ingentem prædam congessit, tum magnam vastitatem edidit agri. Denique capris artificibus qui ludicram artem faciebant, & venibant ex Messene, excitauit in hostico theatrum, exhibitisque quadraginta minarum sumptu ludis, sedit illic ad eos spectandos totum diem: non quo duceretur eo spectaculo, sed vt hostibus quasi insultaret, & quam longe illis esset superior, cumulate illorum demonstraret deficientia.*

ÆSCVLAPIO ET MINERVÆ) Illi quod Numen peculiare salutis crederetur, de qua re quia notissima est, nihil monebo, nisi quod eo nomine à Romanis pestilentia laborantibus, Epidauro accitus est, vt apud Liuium fine lib. 10. & Epit. 11. Valer. Maxim. 1, 8, 2. & alios: Deinde morem, indormiendi templo eius, vbi ægri per somnium moneri credebantur, quid illorum valetudini conduceret. Vide Cicer. de diuinat. 2, 59, 9. Philostratum Apollon. 1, 5. & seqq. & in Polemone. Minerua autem præcipue semper Alexander coluit, cui & ante ad Ilium sacrificauit apud Arrian. 1, 4, 8. eique arma sua suspendit: & pollicitus est templum se illustrissimum conditurum. Strabo lib. 13. & infra 3, 12, 27. aram sacrat: quam & 4, 13, 15. propitiat: & 8, 2, 32. victimis cæsis honorat; quod & Arrianus notat 4, 4, 12.. Ceterum quod ad scriptionem huius loci attinet, vocem *quippe* alii hic inserunt, *quippe Æsculapio* quæ præter quam quod pluribus libris abest, sua sponte aliena est à sensu huius periodi. nisi igitur & hic asyndeton esse credimus, qualia supra ad 3, 6, 1. quædam adnotauimus, sic constituenda erit lectio: *Vita d. pro sal. suis, per lud. atque otium reddens, ostenti quanta fiducia Deos spernerent, Æsculapio &c.* sic Tacit. 1, 29, 6. *Corpora extra vallum abiecta ostentui.* Sallust. & Iug. 24, 6. *vt Iugurtha scelerum ostentui esset.* plura exempla Taciti require in Indice eius.

3, 7, 4. *EX HALICARNASSO)* Quam vrbem ipse captam excideratt, Persis in arces confugientibus. Arrian. 1, 7, 22. Diod. 17, 24. & seqq.

PERSAS) *Oronobatem Persam qui Halicarnassi arcem, & Myndum, & Caunum ac Theram & Callipolin tenebat, à Ptolemæo & Alcetæ victum cognouit. Accesserat ad victoriam & Cos, & Triopium.* sic Arrian. 2, 1, 32.

MYNDIOS) Quorum oppidum ipse, ipe proditionis, tentauerat, sed irrito successu. vide Arrian. 1, 7, 5. Parumm fuisse oppidum etiam ex ioco Diogenis apparet, quem Laertius refert, magnificas eius portas eludentem dixisse: *Viri Mynδιοι, clandite portas, ne ciuitas vestra egrediatur.*

CAVNIOS) In quos est & ingeniosissimum illud Stratonici Citharœdi, qui valetudinarios ibi homines esse conspiciens Homeri versum cecinit:

Ὀκνεῖς φῶτα νοσεῖν ἀγαθὸν, τάχα δ' ἔσσεται ἀνδρῶν.

Tale quidem genus est hominum, quale est fullonum. atque incolis molestæ fercntibus; quod vrbem quasi insalubrem notasset, subiecit: *egone ausim insalubrem dicere, vbi etiam mortui inambulant?* vide Strabonem lib. 14. & Dion. Chrysost. orat. 32. Potro hoc oppidum tam aliis pomis, quam præcipue ficubus nobile fuit, vide Athen. 3, 3. *quæ confidenti navim aduersus Parthos omen fecere M. Crasso, venales prædicantis voce caunæ.* Plin. 15, 19. Vbi forte legend. *caunæ*, vt exprimatur omen *cauneas*: quemadmodum apud Ciceron. de diuinat. 2, 40. *Cum M. Crassus exercitum Brundisii imponeret, quidam in portu caricas Cauno aduectas vendens, Cauneas, clamitabat.* Caunum in primis nobilitauit Protogenes celeberrimus pictor, qui originem inde duxit, Plin. 35, 10, 42. Ceterum

terum plerique libri hoc loco *Canyndios* legunt, vnde mihi suspicio est scripsisse Curtium *Onidios*.

3, 7, 5. *SPECTACVLO LVDICRO)* Illud *ludicro* habuerim pro interpretamento vocis præcedentis. Nisi forte (quod p.m. Socer meus iudicabat) *spectaculum* potius est interpretamentum *ludicri* vt ignotioris. Certe Curtio *ludicrum* absolute pro spectaculo sumitur 4, 5, 11.

MALLON) Vbi *Amphilochus vt heros parentauit: quumque ciues sedition laborantes offendisse, ea fedata, tributa que Dario regi pendere solita erant, ea remisit, quod Malli Argiuorum coloni essent, ipseque ab Heraclidis Argiuis oriundum se perhiberet.* Arrian. 2, 1, 34. Quem explicat Strabonis locus lib. 14. vbi hanc vrbem describit. ex quo disces Amphilochum Argiuum conditorem fuisse Malli.

CASTABALVM) *Castabala* numero multitudinis scribunt Geographus [Strabo lib. 12.] & Plinius [5, 27. &] 8, 40, 3. *Propter bella Colophonii, itemque Castabalenses, cohortes earum habuere &c.* Stephanus. Καστάβαλα πόλις Κιλικίας, καὶ Φοινίκης, ἡ καὶ πτερόεσσα ἐκαλεῖτο. *Castabala vrbs est Ciliciæ & Phœnicis, quæ & Pteroessa vocabatur.* Hic aiunt gesta, quæ de Oreste & Pylade ferantur. Raderus. Vide Strabonem citato loco.

3, 7, 6. *IBI)* Arrianus 2, 1, 34. leuiter dissentit, *quum adhuc apud Mallos esset.*

3, 7, 8. *ISSON)* Mirum dictu, Xenophon. lib. 1. ἀνάβασ. Diod. Siculus 17, 32. & Melas 1, 13. Isson *ingentem vrbem*; Strabo lib. 14. πολίχνιον oppidulum eum *statione* appellat. Iterum Melas æuo suo nullam fuisse Issum affirmat. Stephanus autem *Issus*, inquit, *vrbs inter Syriam & Ciliciam, ad quam Alexander Darium vicit, vocata dicta est Nicopolis ab illo.* Ptolemæus tamen Nicopolim diuersam facit ab Isso, vti reuera est. Raderus. Hic etiam Cicero postea castra habuit se teste. pretium est operæ nosse verba disertissimi viri. Sic igitur ille epist. fam. 2, 10. *Interea cum meis copiis omnibus vexani Amanienses hostes sempiternos: multi occisi, capti, reliqui dissipati: castella munita improuiso aduentu capta & incensa. Ea victoria iusta imperator appellatus apud Issum (quo in loco sæpe, vt ex te audiui, Clitarchus tibi narrauit, Darium ab Alexandro esse superatum) abduxi exercitum ad infimissimam Ciliciæ partem.* Idem ad Atticum 5, 20, 10. *Castra pauces post dies habuimus, ea ipsa, quæ contra Darium habuerat apud Issum Alexander.* quem & aras ibidem collocasse discimus ex eodem Cicerone ep. fam. 15, 4.

MILITES NOVI) Callisthenes apud Polybium 12, 10. scribit Alexandro Ciliciam intranti aduenisse ex Macedonia supplementi loco peditum quinque millia, equites octingentos. Raderus.

3, 7, 9. *ANGVSTIÆ)* Hic locus addi potest scriptoribus, quorum auctoritate Amiratus discurs. polit. 18, 1. similem sententiam tuetur, hostem qui in angustiis vexari possit, in loca plana non admittendum esse.

3, 7, 11. *SISENES)* Apud Arrian. 1, 8, 3. memoratur Asisines Persa, de quo quidem aliqua dissimilia narrantur: sunt tamen, quæ persuadeant, eundem videri debere, quem Curtius hic nominat. Apud Iosephum reperitur *Sisines*. Vide Lucian. To. II. pag. 103.

3, 7, 12. *NABARZANES)* Hic quis fuerit, quidque de eo Curtius tradiderit, optime index noster in conspectum dabit, quem de huiusmodi consuli volumus.

MORIBVS SVIS EDERET) Et hic variant Codices. Theocretus scribit; *maioribus suis*, & Acidalius suspicione ductus ita scribendum coniecerat. Meo animo vtrumque bene, seu *moribus*, seu *maioribus*. *maioribus* enim apte iungitur *nobilitate*, vt aliquid dignum sua nobilitate, dignum maioribus suis designet interficiendo

ciendo Alexandro, *moribus* suis generosis, audacibus, & facinoribus & factis olim haud imparibus perpetratis. Raderus. Ego etiam de postrema vocula subdubito, num magis *auderet* scripserit noster. vox ea familiaris, si qua alia, Tacito nostro. Iuuenalis Sat. 1. v. 73.

Aude aliquid brevibus Gyaris & carcere dignum.

3, 8, 2. *DIVIDERET COPIAS*) Bonum consilium. non autem imitandum modicis copias habentibus, ne accidat quod Ioan. Frid. Saxoni apud Thuan. lib. IV. Pseudophilippo, in Supplem. Liu. 15, 39. quod periculum intelligebant Smalcaldici apud Thuan. lib. II. in literis ad maritimas ciuitates.

3, 8, 3. *ANCIPITEM FIDEM*) Hæc cum ita legantur in plurimis & optimis codicibus; sensum insuper commodum habeant; non facile assentiar vel Palmerio Modioque qui ita legunt: *ancip. fidem, mercede venalem proditionem, imminui & diuidi* &c. vel Acidalio, qui ita: *anc. fid. m. v. proditionem diuidi* &c. quib. si quid mutandum sit, præferam illud Raderi: *anc. fidem & mercede venalem proditionem diuidi non ob aliud copias velle*: Sed ipse quoque sentit nihil hic mutandum esse. Idem iudicium est de seqq. verbis quæ sic format Acidal. *in diuersa transgressi quod commissum esset.* Præ quibus mallem, *ipsis* (Persis) *in diuersa digressis.*

3, 8, 5. *SVAM SEQVTOS FIDEM*) Haud minus memorabili exemplo Zuleman rex Arabum in Hispania, quodam suadente vt auxilia Christiana deleri pateretur, respondit: *In securitate mea fidei aduenerunt, & ideo nunquam hoc facinus perpetrabo.* Roderic. Toletan. hist. Arab. c. 33.

TOT MILITVM) Ego quoque post Modium & Rader. reponendum hic putem *tot millium*. præsertim cum & vox *milites* proxime *præcesserit*. infra 4, 16, 8. *tot millia suorum*.

3, 8, 6. *NEMINEM STOL. CONSILIVM*) Eximia sententia, quam illustrat Lipsius Polit. 3, 8, f. Cui adde Thucyd. 3, 7, 9. *Moderatam prudentemque ciuitatem, vt nihil adiecerit honorum illi cuius præ aliis bonum consilium fuerit, ita neque præsentibus eum spoliare decet. Quod si quis minus rectum consilium dederit, is non modo mulcta nulla, sed ne ignominia quidem puniendus est* &c. Ciceron. ad Attic. 16, 8. *Quid debet qui consilium dat præstare præter fidem?* Ouid. Metam. lib. XIII.

– – – – *Non hæc sententia tantum est*

Vida, sed & felix, quum sit satis esse fidelem. Dion. lib. 52. vbi egregie Mæcenas ad Augustum: *Liberam dandi tibi ex animi tui sententia consilii omnibus potestatem facies, proposita securitate nam & si cuius tibi sermo probabitur, multum inde vtilitatis ad te; & si non placebit, nihil incommodi redibit. quorum consilium sequendum existimabis, eos collauda ac honora (nam illorum inuentis gloriam tibi paries) quorum vero reuicies, nequaquam eos aut ignominia afficies, aut culpabis, quum ad eorum tibi voluntatem, non successum eius, sit respiciendum.* Qui & huic monito sapienter paruit. Dio lib. 53. *omnes adhortatus est, vt suum sibi consilium aperirent; si quid rectius inuenirent, libertatem omnem eis concedens.* Adde Ludouici Galliæ regis præceptum, cum aliis filio datum apud Til. lib. 2. rer. Gallicar. & Philippi II. Hispan. Regis, filio in quem imperium transtulerat, reprehenso, quod consiliarium bene monentem remouisset, prudentissimum factum, quod alicubi narrat Piccartus. Huc pertinet quod voluntas tantum præstanda sit, non euentus in consiliis, quod multis exemplis ostendit Piccart. Decad. 1, 10. Cicero pro L. Manil. cap. XIX. Qua de re copiose & grauiter Demosthenes contra Æschinem, in de corona, post testimonia. cui affinis est sententia D. Pauli ad Corinth. 1, 4, 2. qui ad œconomos refert, quod hic in consiliariis requiritur. Eorum, qui aut ex eo, quod consuli sibi libere passi sunt, fructum, aut quod non paterentur, damna retulerunt, notiora pluraque sunt exempla, quam vti hic referenda sint. Vnum adducam Xerxis ob insignem stultitiam,

titiam, claro in omne ævum documento superbiæ, maximis incommodis punitam, qui cum prætores suos conuocasset, ait: *Ne viderer meos tantummodo vsus consilio, vos contraxi. Ceterum meminerunt parendum magis vobis esse, quam suadendum.* Valer. Max. 9, 5, 2. ext. vide & Gruteri discurs. ad Tacit. cap. 37. Et infra, ad 3, 8, 29.

3, 8, 7. *SI RETRO IRE PERGAT*) Turpe sibi Darius tantus rex putabat futurum, si vnde venerat rediret, quod ipse fugam interpretabatur (& habebat speciem fugæ) hostem inde animum sumpturum, suos posituros; se timoris, quod in rege turpissimum est, ipsaque morte dirius, insimulatum iri. Itaque multis aut mutatio castrorum, aut abitus, aut regressus parum feliciter cessit, vt Liuius lib. 22. 23. & 44. narrat. De Pyrrho Iustinus 23, 3, 9. De Amomphareto nolente castra mutare aduersus Mardonium, Plutarch. in Aristide cap. 34. De Constantino Pogonato Zonaras lib. 3. De Hannibale, etiam Appianus. De Mnasippo Xenophon lib. 3. Hellen. qui plura exempla desiderat, Gruteri commentarium adeat ad illa Taciti verba, lib. de moribus Germanor. *Et ipsa plerumque fama bella profligant.* Raderus.

FAMA BELLA STARE) Famæ seruiendum est studiosissime, eademque sæpe negligenda & contemnenda, ne vanis rumoribus turberis. prius affirmat ipse noster Curtius & hic, & aliis locis. Liuius testis amplissimus accedat 27, 47, 4. *Famam belli conficere, & parua momenta in spem metumque impellere animos.* Nec Tacitus dissentit 13, 8, 4. *fama in nouis cœptis validissima est* & Agr. 18, 5. *instandum famæ, ac prout prima cessissent, fore vniuersa.* De hac bellica fama tam multa Gruterus loco paullo ante laudato, vti nec plura desiderare possis, aut legere velis; quæ nos indigitare tantum voluimus. Contra tamen sæpe animus aduersus rumores firmandus. Liuius 22, 39, 11. *aduersus famam rumoresque hominum si satis firmus steteris.* Idem fere Paterculus 2, 115, 6. *Nunquam consilia ducis iudicio exercitus, sed exercitus prouidentia ducis regendus est.* Seneca

Male imperatur cum regit vulgus duces:
Ad calamitatem quilibet rumor valet. Raderus.

Vide & Erasmum Adag. 2, 9, 19. *Multa in bellis inania.* & Grut. discurs. in Tacit. cap. 7. & similibus. Freher. in tractatu de Fama, & Rittersh. ad Gunther. Ligurin. 2, 454. Memorabilis est locus Cæsaris de bello Ciu. 3, 43. vbi dicit sibi hanc rationem fuisse, *vt auctoritatem, qua ille (Pompeius) maxime apud exteras nationes niti videbatur, minueret; quam fama per orbem terrarum percrebuisset, illum à Cæsare obsideri, neque audere prælio domicare.* & eodem lib. c. 56. ibidem laborauit *Pompeius, vt famam & opinionem hominum teneret.*

QVI RECEDAT, FVGERE CREDI) Facit huc sententia Curionis apud Cæs. de Bel. Ciu. 2, 31. *Castrorum mutatio quid habet nisi turpem fugam, & desperationem omnium, & alienationem exercitus.* Herodian. 1, 14. *Bellum relinquere inchoatum, præterquam quod indecorum videtur, etiam periculosum est. Quippe audaciam barbaris inijcimus: neque enim remandi cupiditate decessisse nos, sed aufugisse metu percussos arbitrabuntur.* Liuius 22, 32, 3. *adeoque inopia est coactus Annibal, vt nisi tum fugæ speciem abeundo tenuisset, Galliam repetiturus fuerit.* Hinc illæ loquutiones apud auctores. Diod. 20, 111. ὑποχώρησιν ὀνομάσαι, καὶ μὴ φυγὴν πεφοβημένων. Xenoph. ἀναβάσ. 4, ὥστε ἡ πορεία ὁμοία φυγῆς ἐγίγνετο. Adde eundem pag. 606. B. Polyb. 2, 18. de Gallis, φυγὴν πεφοβημένων ὑπονοήσαντο τὴν ὑποχώρησιν. quod ad verbum Cæsar de B. Gall. 7, 43. & Liuius alicubi; *fugæ similem profectionem facere.* Idem 28, 2, 14. de Asdrubale: *signis repente sublatis, fugæ magis quam itineris modo penitus ad Oceanum & Gades ducit.* & 25, 14, 15. de Hannone: *fugæ magis quam itineris modo in Brutios redit.* Inde notatur in Pyrrho *turpis ab Italia discessus.* Iustin. 23, 3, 12. Adde dictum Bretallii apud Cominæum 4, 10. Thuan. To. V. pag. 1021. p.

HYEMS INSTARET) Erant Persæ impatientes frigoris, & ob id hiberno tempore bello abstinebant. De quo Socrates Histor. Eccles. 2, 18. in Iuliano persuaso animam Alexandri in ipsum migrasse. Raderus. Quamquam illa huc non proprie pertineant, vbi saltem de annonæ difficultate, quæ per hyemem multo grauior esse solet, agitur, vt ostendunt sequentia.

NON SVFFECTVRA ALIMENTA) Sine quibus nemo bellum diu vel prospere gesserit. Vide discurs. Gruter. in Tacit. cap. 52.

3,8,9. *SERVATO MORE MAIORVM*) Sic enim Cyrus, Darius, Xerxes maximis copiis collectis ipsi præsentes neminem abire patiebantur, & vniuersas vires in prœliis adhibuerunt, quod ex Herodoto, Xenophonte, & aliis cognosci potest, & miror à Brissonio non animaduersum. Raderus.

OBTVLERINT) Aldus & Pithæi codex ; *obtulerunt* : alii *obtulerant*, secutus sum coniecturam olim meam, quam nunc descriptis Bongarsii variis membranis illius iuuari video. & sane requirit eum verbi modum oblique relata oratio.

3,8,10. *RITV IGN. FERARVM*) Plane germana his Tacitus Agric. 34,3. *Quomodo siluas saltusque penetrantibus, fortissimum quodque animal robore, pauida & inertia ipso agminis sono pelluntur.* Haud multum diuersum est illud Flori 2,3,4. *Ligures imis Alpium iugis adhærentes inter Varum & Macrem fluuios, implicitosque dumis siluestribus, maior aliquanto labor erat inuenire, quam vincere.*

OCCVLVERVNT) Cum Modius legat *occulerent*, Acidal. *occulerint*, Bong. *occuluerint*, adhærendum putaui Aldo, cuius lectionem etiam Elz. nouissima præfert, cum certe nulli aliarum sit posthabenda ; forsan & anteferenda omnibus.

3,8,11. *IN ILLO SPECV*) Ita vocat angustias montium, in quas more ferarum se abdidisse supra dixit. rideam, si quis interpretetur de specu Typhonis.

HÆC MAGNIFICENTIVS) Eiusmodi suspicionem amouet ab se Scipio Liui 21, 41, 1. *Non vereor, ne quis me hoc vestri adhortandi caussa magnifice loqui existimet, ipsum aliter animo affectum esse.* Solent enim quandoque duces confirmandi militis caussa, premere metus suos, & de suis viribus magnifice prædicare. Sic Æneas apud Virgil. 1,212.

Talia voce refert, curisque ingentibus ægre
Spem vultu simulat, premit altum corde dolorem.

Apud Liuium 28,8,1. *Philippus mœrebat quidem & angebatur &c. In concilio tamen dissimulans ægritudinem, elato animo disseruit.* Idque est, verbis Senecæ ad Polyb. 24,5. *quod duces magni faciunt, rebus affectis, vt hilaritatem de industria simulent, & aduersas res adumbrata lætitia abscondant, ne militum animi, si fractam ducis sui mentem viderint, & ipsi collabantur.*

3,8,12. *PECVNIA OMNI*) Arrian. 2,2,39. verisimilius scribit, *maiorem pecuniæ partem.*

REBVSQVE PRECIOSISSIMIS) Bong. *rerumque pretiosissimis*, æque bene. sic infra 3,13,5.

DAMASCVM) Vide infra 3,12,27.

MORE PATRIO) De quo vide Brisson. lib. 3. p. 312. Quo & ipso, sicuti in pluribus aliis institutis, similes fuere Germanorum, de quibus idem prodit Tacitus noster G. 7,3.

3,8,13. *AD FAVCES*) Cilicia ab occasu habet Pamphyliam, ab ortu Syriam, à meridie Issicum sinum, à Septentrione Cappadociam, qua venit Alexander. Trees habet aditus perangustos, primus qua ex Cappadocia Tarsium versus tendi-

tur,

tur, qui tam arctus est, vt similitudinem portarum referat. Et de his faucibus & ingressu in Ciliciam, supra 3,4,2. sermo est. Alter est quo ex Cilicia per portas Amani montis in Syriam exitur, haud procul Isso: tertius ad portas Syriæ est. Media, post aditum est campestris, per quam Pyramus & Cydnus fluit. Ternæ pylæ sunt auctoribus nominatæ, pylæ seu portæ Ciliciæ à septentrione, quibus per angustias venitur in campestrem Ciliciam: alteræ ad Amani montis radices, quibus in Syriam aditur, & Ciliciæ finitur. Tertiæ portæ Syriæ seu Ciliciæ sunt extremæ ad sinum Issicum, quem attingunt iuxta mare. Hic Camertis, qui Solinum commentariis illustrauit, errorem emenda, portas Cilicias cum Amanicis confundentem, cum & Curtius, & Xenophon, Strabo, Solinus, & alii auctores, diuersas affirment. Nam Ciliciæ portæ, quas Alexander ingressus suam felicitatem & hostium stultitiam admiratus est, sunt quibus ex Cappadocia, vt dixi, aditur campestris Cilicia. Amanicæ, quibus exitur in Syriam. Syriæ seu Ciliciæ sunt tertiæ, quibus finitur Cilicia versus orientem, diuersæ ab Amanicis. Raderus ad 3,4,2. Idem hoc loco addit: Emendandus ergo & Abrahamus Ortelius in descriptione expeditionis Alexandri, qui Pylas Amanicas ponit, vbi debebat Syriæ & Ciliciæ collocare. Vide & Eustath. ad Dionys. v. 585. Polyb. 12, 8. &c. & Ciceron. in Epist. fam. 15,4. ibi: *Duo sunt aditus in Ciliciam ex Syria, quorum vterque paruis præsidiis propter angustias intercludi potest; nec est quidquam Ciliciæ contra Syriam munitius. Sed me Cappadocia mouebat, quæ patet à Syria &c.* Illas *angustias* Ciceronis vocari suspicor, quod ibi castra habuisset, apud Elmacin. Hist. Saracenicæ 3,4.

3,8,14. *NEC DVBITAVERE PERSÆ*) Quin & alii istarum partium omnes. de Sanaballete Iosephus 11,8. *Persuasum erat non ipsi tantum, sed & omnibus Asiaticis, ne primum quidem congressum expectaturos Macedonas.* de Cilicibus Diod. 17, 32. *suis præiudiciis victoriam Barbaris despondent.* Sed fefellit hoc loco Persas conuersio Macedonum. Haud dissimile est, nisi quod in acie accidit, quod narrat Polybius 1,76. *Amilcar, vt videt hostem in suos ferri incensultius, versi acies tocam imperat. igitur qui à fronte erant, hos flectere se, ac retro properare iubet: eos vero qui in extremo agmine prius erant, post factam conuersionem circumagunt, in aciem instructos inimicis opponit. Afri & mercenarii fugere Carthaginenses ex pauore rati, fidutis ordinibus eos inuadunt &c.* Sic apud Cæsar. de bel. Ciuil. 2, 40. *Curio ad superiorem sinum addita præsentis temporis opinione, hostes fugere arbitratus, copias ex locis superioribus in campum deduxit.* Sed improspero euentu. Felicius, vt omnia, Cæsari cessit error, siue erroris simulatio fuit, in pugna ad Mundam, cum *cohortes hostium quinque per transuersam aciem actæ, quas Labienus periclitantibus castris subsidio miserat, fugæ speciem præbuissent.* Florus 4,2,83. Adde Xenophontem extremo lib. 4. ἀναβάσ. Similia Macedonibus aliquoties euenisse credibile est, ex eo quod Philippus & hic Alexander Macedonica euolutione in prœliis vti desierunt, quod ea *similis fuga, animos addebat hostibus, & suis terrorem inferebat.* Ælian. tactic. 34,4. Qui sane terror ex huiusce modi caussa conceptus, & Romanis apud Liu. 1, 27, 8. negocium exhibuit : & Græcos post Alexandri mortem desciscentes prodidit. Vide Diodor. 18, 7.

3,8,15. *PRÆCISIS ADVSTISQVE MANIBVS*) Adde infra 5, 5, 6. & de crudelibus Persarum supplicijs Brisson. lib. 2. pag. 259. & deinceps. *Syri figuli* (seruili bello) *captiuorum manus non ad ipsas commissuras & internodia, sed cum ipsis simul brachiis abscindebant.* Diodor. in excerpt. apud Valesium pag. 372. Quanta autem hæc sit feritas, pulcherrime expressit Florus 3, 4, 7. in bello Thracio : *Nec alieni cruentissimi hostium quam suis moribus domiti, quippe in captiuos igne ferroque sæuitum est. Sed nihil* (attende!) *Barbaris atrocius visum est, quam quod abscissis manibus relicti, viuere superstites pœnæ suæ iubebantur.* quo loco notam nostram vide. Floro in eadem historia addendus Marcellin. 29, 26. f. *Sagittariorum vero primoribus manus incidit*

(Theo-

(Theodosius) *reliquos supplicio capitali multauit, ad æmulationem Curionis acerrimi illius ducis, qui Dardanorum ferociam in modum Lernææ serpentis aliquotiens renascentem hoc genere pœnarum extinxit.* Sic in Appiani Hispaniccis legimus, Scipionem, dum in obsidione Numantiæ esset, quadringentis Luticnsium iunioribus, qui ciuitatem ad Numantinos trahebant, manus amputasse. Accidit idem & illis qui ab Hannibale transfugerant, quos cum ille solerti commento suspectos hosti reddidisset, *comprehensi à Romanis, & amputatis manib. remissi sunt.* Front. 3,16,5. Quam hinc, & ex Liuio 22,33,1. suspiceris ordinariam fuisse tum exploratorum pœnam. Fuerat & latronum homicidarumque in Gallia vsque ad annum 1535. quo constitutum est, vt confractis artubus rotæ imponerentur. Beuther. lib. 4. Non dubium quin huc pulchri sensus dicti sint in controu. viri fortis sine manibus, qui apud Senec. controu. 1, 4. desiderantur.

VT COPIAS SVAS NOSCERENT) Ita Valerius Læuinus Cos cum intra castra sua exploratorem hostium deprehendisset, magnamque copiarum suarum fiduciam haberet, circumduci eum iussit, terrendique hostis caussa exercitus suos visendos speculatoribus eorum quoties voluissent, patere. Idem olim fecerat Xerxes Græcis exploratoribus in castris deprehensis, vt Herodotus lib. 7. c. 146. Plutar. apoph. 6. & Polyænus Stratag. lib. 7. refert; & postea Scipio, vt Appianus lib. bell. Punicorum. Raderus. Vide & supra 3,1,7. Pertinet huc Plutarchi Demetrius cap. 26. qui Lysimacho ex omnibus regibus sibi infestissimo, quique contra se ad soluendam Solorum obsidionem in Ciliciam venerat, oranti vt machinas suas & classem ostenderet, concessit. (Egregia narratio est de Graccho in Liuii 40, 47, 9. vbi legatis Celtiberorum ait: *exercitus se egregie fidentem venisse, quem si ipsi videre velint, quo cerniora ad suos referant, postulatum se eis facturum esse: tribunisque militum imperat, vt ornari omnes copias peditum equitumque, & decurrere iubeant armatos &c.* Eadem confidentia Blasium Axeretum Genuensium classis præfectum ferunt, cum Alphonsus Rex Pandonem tanquam legatum, ad eum misisset, *non tam, vt cum illo pacisceretur, quam vt inter colloquendum, omnia oculis collustrans, exploraret, quæ nauium magnitudo, quanta copiæ, quæ postremo animorum fiducia hosti esset:* dixisse, *vt regi libere renunciaret, quascunque videret onerarias, auro & pretiosis mercibus refertas esse: quas si in potestatem suam redigeret, se procul dubio, sinsque omnes ingenti præda ditatum iri.* Pizarus hist. Gen. lib. XI. Fulgos. lib. 3. c. 7. Vbi etiam narrat bello, quod iidem Genuenses cum Pisanis gesserunt, cum vtrique in hostium vrbem, sub aliarum rerum prætextu, inspecturos, qui apparatus fierent, exploratores misissent: vtrosque libere in vrbe sua iis permisisse omnia inspicere, & ad suos inspecta scribere. Idem scribit & Egnatius lib. 3. cap. 6. Adde Fulgos. 3, 7, 24. Apud Tacit. H. 3.54.3. *Nec duces hostium augendæ famæ deerant, captos Vitellij exploratores, circumductosque, vt robora victoris exercitus noscerent, remittendo.*

3,8,16. *PINARVM)* Sic malui cum Bong. & Pal. 1. (nam ille *Spinarum* habet) quam cum aliis Pyramum. Vide infra 3,8,28. locum ita depingit Raderus: Secundum Issum ex monte Pinarus cadebat inter Ægeas & Issum, mareque Ciliciam recto cursu petebat. Darius vltra Pinarum constitit, cis Alexander, qui & mare habebat à sinistro latere, vt Darius à dextro. Montem Alexander à dextris, à sinistris Darius. Pinarus medium vtriusque exercitum diuidebat.

3,8,17. *SPECIEM PRÆBVISSET)* Sic & quædam Edd. Bong. quod probo, præ illo aliorum *tribuisse.* Ad rem ipsam quod attinet, diligenter vtique explorandum est, tota belli mole hostis adsit, an aliqua tantum sui parte speciem vniuersi exercitus faciat. Curio apud Cæsar. de bell. Ciu. 2,38. errorem cum suo legionumque exitio luit, quod Saburam tantum, Iubæ præfectum, non ipsum etiam Iubam adesse crediderat. Apud Liuium circa fin. lib. 27. deceptus hoc modo Annibal, cum Neronem consulem in oppositis sibi castris adhuc agere persuasum haberet, sero fraum Carthaginis agnouit. Tale consilium Taefarinatis fuit, vt *Mazippa leui cum copia incendia & cædes, & terrorem circumferret.* Tacit. 2,52,3. Ita Iulianus *agminibus distributis, per iuuera Italiæ nota quædam properaturos cum Iouino missi & Iouio, alios per mediterranea Khaiterum magistro equitum Neuita commissos, qui diffusi per varia opinionum nuncrij præluerent immensi, formidinesque cuncta complerent. Id enim & Alexander Magnus* (apud Arrian. 6,4,7.) *& deinde alij plures, negotio ita poscente, periti fecere ductores.* Marcellin. 21, 15.

SED CVM SPEC. REVERT.) Vidi alibi *sed quam speculatores.* Potuitne ab auctore omitti, an à librario omissa est particula *ante?* vt valeat, priusquam reuerterentur: quod in hac re magis verisimile. Sed vt vulgo etiam est, capi *reuerterentur* potest, cum in reditu essent, nondum reuersi. Acidalius.

3,8,20. *VT SOLET FIERI)* Pulchre Vegetius 3, 12. *Animis pene omnium hominum hoc naturaliter euenit, vt trepident, cum ad conflictum venerint.* Sic & de Carolo V. cuius de magnanimitate non dubitatur, traditum est à Munstero lib. III. Cosmogr. cum quoties arma prœlii incundi caussa caperet, cum pallore toto corpore intremiscere consueuisse. Vide Agathiam lib. II. sub fin. vbi de prœlio Narsetis cum Bulsino.

ILLAM IPSAM FORTVNAM) Vide quæ notaui ad ista Flori 4, 2, 79. *Sane & ipse ante aciem mœstior non ex more Cæsar, siue respectu fragilitatis humanæ; siue nimiam prosperorum suspectam habens continuationem.* Quem in sensum eleganter Plinius 7,40. *Quippe vt alia non sint, certe ne lassescat fortuna, metus est.* Quare Lipsius Polit. 5,20. probe monet, vitanda qua possis, esse incerta belli, vbi plura in hunc sensum vide. Adde & Annibalis orationem ad Scipionem apud Liuium 30, 30.

3,8,21. *OCCVRREBAT)* Sequutus sum lectionem Pithœani codicis, & alterius ex Bong. inducit enim hic auctor tacitum discursum mentis quem Alexander tum sollicito corde volutauerit.

HONESTE &c. MORIENDVM) Eadem Dario mens infra 5,8,15. & Antigono postea, qui referente Plutarcho in Demetrio cap. 31. ἐγνώκειν νίκην τῶν ἄλλων, ἀποθανεῖν δὲ καλῶς, victoriam, aut ante eladem mortem inopinam à diis petiit. Ita Saxones à Francis oppressi *in eo conueniunt atque persistunt vniuersi, potiorem esse mortem dedecore, internecionem seruitute.* Fabric. lib. 1. Saxon. illustr. Eodem tendunt illa Cottæ apud Sallust. Incert. 3,3,4. *cui misero, senecta iam ætate, ne mortem quidem honestam sperare licet.* Quo sensu Tacitus noster 1, 70, 5. *haud minus miserabiles, quam quos hostis ceperit, cum fidet. quippe illis etiam honesta mortis vsus: his inglorium exitium.* Est enim *honesta mors turpi vita potior*, vt loquitur idem Agr. 33, 11. Ergo apud eundem 12, 51, 2. Zenobia orat, *vt morte honesta contumeliis captiuitatis eximeretur.* Pertinet huc querela militum Alexandri supra 3,5,5. vbi vide.

3,8,22. *DIIS PRÆSIDIBVS LOCI)* Genium loci vocabant. ex Pythagoræ disciplina, qui singulis locis genium præesse docuit. eo factum est, vt qui nouam regionem ingrederentur, præsidem & genium loci adorarent. l. 5. Æneid. v. 95.

Incertus, geniumne loci, famulumne parentis
Esse putes - - - Et l. 7. Æneid. v. 136.
- - Geniumque loci, primamque Deorum
Tellurem, Nymphasque, & adhuc ignota precatur
Flumina - - - Ouidius Fastor. 1, 509.
Dique petitorum, dixit, saluete, locorum.

& concludit. *Quis, tantum fasi, credat, habere locum?* [longe tamen alia huius versus est sententia] Nicolaus Serarius ad Iosue lib. c. 4. q. 11. pag. 395. disputat, num recte & religiose, non superstitiose salutarint Israelitæ terram promissam, quando ex Ægypto profecti illam salutarunt. Vbi & hunc Curtii locum, aliosque ex Virgilio aliisque laudat. Raderus. Sic in adag. Diogeniani cent. 1, 25. refertur Ἀνάγυρε· ἐπὶ τῶν ἀηχήτων. *Anagyrus quidam loci genius.* Alludit eo Tertullian. de pallio cap. IV. Adde Herod. 8, 39. Silium lib. 13. v. 124.

Numen erat iam cetua loci, famulumque Dianæ
Credebant, ac thura deum pro more dabantur.

& Taubman. ad Plauti Baech. 2, 1. Faber Semest. 1, 48. Paganis enim persuasum erat, nullum esse locum sine numine. Hinc illud Virg. Ecl. 3, 60.

– – – – *Iouis omnia plena* ex Orpheo, cuius versus refert Euseb. præparat. Euangel. lib. III. & Arato: Μεσταὶ μὲν Διὸς πᾶσαι μὲν ἀγυιαὶ, πᾶσαι δ' ἀνθρώπων ἀγορηαὶ, μεστὴ δ' θάλασσα, καὶ λιμένες. *Plenæ autem Iouis omnes sunt viæ, omnia hominum fora: plenum denique mare & portus.* & Lucani 9, 580.

Iupiter est quodcunque vides, quocunque moueris. & 9, 522.
Esse locis superos, testatur sylua per omnem
Sola virens Lybien – – – – Sic supra 3, 1, 4. *traditum est, nymphas amore amnis reuentas, in illa ripe considere.*

3, 8, 23. *ITINERI SIMVL PARATVS)* Vide supra 3, 4, 13. Quod cum textui vtrimque adnotatum sit, ideo tantum hic monemus, vt sciat lector, eiusmodi loca parallela, non in his notis posthea, sed in margine lectionis Curtianæ, se reperturum esse.

ORIENTE LVCE) Qua illud accidisse memoria dignum Lucian. in pro lapsu inter salutandum in hunc ferme sensum prodit: *Cum Alex. Magnus pugnam illam ad Issum initurus esset, quemadmodum Eumenes Sardianus (immo Cardianus) in epistola ad Antipatrum refert, mane in tabernaculum eius ingressus Hephæstio, sine tum ita oblitus sui fuerat, sine consternatus, quemadmodum & ego, sine etiam numine aliquo impellente, idem tum quod ego dixit, ὑγιαίνε βασιλεῦ, Vale rex: tempus iam esse in aciem educi exercitum. Conturbatis autem ceteris qui tum aderant, ob inopinatam ac nouam salutandi formam, ac ipso Hephæstione propemodum præ metu emoriente, Alexander respondens, Accipio, inquit, omen. nam nos salutes atque integros è pugna reuersuros esse, hoc verbum mihi nuncupat.* Ceterum quænam illa lux fuit! illane de qua Ælianus Histor. Var. 2, 25. Sexta nimirum Thargelionis. Illa enim, vt scribit ille, *Alexandrum Macedonem Philippi filium, multas Barbarorum myriades fudisse dicunt.* Sed obstat illorum opinio, qui putant Thargelionem mensem Latinorum Februario respondere: ita enim hyeme pugnata fuerit illhæc pugna. Sed negat Curtius, & æstate factam indicat supra 3, 5, 1. *tunc æstas erat.* Ideoque dubitabam de altera pugna cum Dario sentire Ælianum, præsertim cum adjiciat, ὅτι καὶ Δαρεῖος ὁ βασιλεὺς Ἀλέξανδρος. sed nec illo magis quadrare reperi: nam & tunc æstas fuit: noster infra 4, 12, 14. *Cali fulgor temperie æstiuo ardenti similis interlucens.* Atque hæc pensitantem vel ista ratio mouere potuit, vt accedam sententiæ eorum, qui Thargelionem Aprili Maioque nostratibus comparant. Huc accedit & illud, quod eodem die Alexandrum mortuum esse, adiecit Ælianus: idque ipsum æstiuo quoque tempore accidisse Curtius infra 10, 10, 9. significat. Confirmat eam opinionem & Ἐτυμολογικὸν τὸ μέγα cum dicit: Θαργηλιὼν τὸν ὑπὸ Ἀττικῶν μὲν οὕτω καλούμενον ὑπὸ δὲ τῶν ἀπὸ τῆς Ἰωνίας ἀρχὴν ἀνειλημμένων. διὰ τὸ ἥλιον ἐν τοῖς ὑπὲρ γῆν. τὸ δ' ἡμῶν, Θάργηλιον ἀνόμασαν οἱ Τhargelion vocatur vndecimus mensis. tunc enim sol ardentior est, & hoc mense flores terræ exa-

ustescunt. accepit ergo nomen à calefaciendo terram. calidum autem θάργηλον vocatur. Vbi tam ex eo quod vndecimum mensem dicit esse, facile coniectu est, cui respondeat (primus enim Græcorum in Iunium nostrum incidit) quam quod ait solem tum ardentiorem esse. Vnde Lud. Dulcis in Diario *ad XIIX. di Giugno: Fu vinto Dario da Aless. Magno.* Vt ita pugna, quæ videbatur Ælianus cum Curtii locis intercedere, sublata, tantum supersit quærere, vtrum duorum cum Dario commissorum præliorum intelligat Ælianus. & quidem ex vltimis eius verbis suspicor, de postremo cum loqui, cum ibi Darium captum fuisse dicat, si quidem interpreti credimus. nam ille sensus cum historiæ aduerseretur, sic exponendus non est, sed potius, *vbi & euertit*, hoc est, deiecit, debellauit, *Darium Alexander.* Sic apud Thucydidem 1, 26, 28. Athenienses ad Spartanos, εἰ πρὸ πλείονος ἡμᾶς ἄρξαντες, *si deiectis nobis ipsi imperetis.* In Eusebianis Scaligeri pag. 249. Κῦρος τὸν Λυδῶν βασιλέων πρῶτον. Sed & Arrianus indicio est ad vltimam Dario pugnam id referendum. nam ille 2, 2, 4 priorem commissam scribit mense Mæmacterione quem quidam cum Suida Ianuarium, alii Septembrem esse volunt. Sed tota hæc ratio satis confusa & turbata est, quin & vereor, vt Curtii narratio sibi constet. cum enim ante ita accendisset tempus, vt Alexandrum suum æstu cogente in frigidissimum flumen mitteret; iam intra vnius mensis spatium (nec enim amplius intercesserit) subito niuem effundit, & humo gelu rigente, Gangabas suos regiis vestibus aduersus frigus munit, mox 3, 13, 7. Adde infra ad 3, 11, 27.

3, 8, 24. *PAVIDI AGRESTES)* Vt solet improuiso hostis aduentu. nam & illi haud dubie, cum ceteris persuasum habebant, Macedones fugere, ideoque sine metu in agris versabantur. Sic apud Liuium 3, 3, 2. *nec opinata etiam res plus trepidationis fecit, quod nihil minus quam ne victus, ac prope in castris obsessus hostis, memor populationis esset, timeri poterat. agrestesque passim incidentes portis non populationem, nec prædonum paruas manus, sed omnia vana augentes timore, exercitus & legiones adesse hostium, & infesto agmine ruere ad vrbem clamabant.*

OCCVRRERE ETIAM) Id quidem & ante affirmauerat Amyntas transfuga, *Alexandrum, vbicunque is Darium esse audiret venturum*: sed noluerat credere Darius, purpuratis solita vanitate spem eius inflantibus. Vide Arrian. 2, 2, 2.

3, 8, 25. *RAPTIMQVE ARMA CAPIEBANT)* Similia vide in Liuio 23, 27, 3.

3, 8, 27. *DARIVS INITIO)* Vt hic locus & sequens caput intelligatur, delineanda regio, & situs campi montisque & maris est, circa Issum & Pinarum amnem, & hoc ex antiquis & probis scriptoribus. Ex Herodiano l. 3. c. 12. colligi potest fuisse planitiem ad mare Cilicium instar stadii cursorii porrectam, in qua vtrimque stetit equitatus trans Pinarum Darii; cis versus Syriam Alexandri, locumque totum monte Tauro velut theatro clausum. Testatur dicto loco Herodianus, suo tempore adhuc stetisse tropæum, seu vrbem Alexandriam in colle sitam, & æneum Alexandri simulacrum. Addit quædam distinctius Callisthenes, spatium illud in quo decertatum est inter Alexandrum & Darium à mari vsque ad montem, patuisse quatuordecim stadia in latitudinem, & inter castra Alexandri & Darii Pinarum amnem interfluxisse, alta crepidine, spinisque septum. Hæc Callisthenes comes Alexandri, & spectator loci, quem de interuallo spatii redarguit Polybius 12, 8. non potuisse aciem explicari eo numero quem ipse posuisset Callisthenes, & hoc geometrica & tactica ratione ostendit, vt infra referemus. Hic tantum de loco & campo eiusque spatio tractamus. Arrianus 2, 2, 19. locum in quo Darius aciem instituebat, nonaginta passuum, non amplius, capacem fuisse scribit. Mons in quo acies viginti millium instructa erat à Dario, aliqua ex parte introrsum recedens, sinum quendam veluti in mari faciebat:

ciebat: deinde in anfractum porrectus efficiebat, vt qui ad radicem montis constituti erat, dextrum Alexandri cornu auersum cernerent. Ripas Pinari idem quoque præruptas fuisse testatur, immo etiam aggere munitas, vbi facilior ascensus erat. Mare autem sinistrum Alexandri cornu, dextrum Darii tegebat: ita vt collecta ex dictis summa, mons cinxerit vtramque fere aciem, è cuius regione erat sinus Issicus, & porrectum planumque littus, vbi maxime eques depugnabat. Pinarus amnis medium vtramque aciem à montibus vsque ad mare distinguebat, quem primus cum suis ingressus Alexander Darium est aggressus. Raderus.

A MARI QVOQVE) Per classem quam habebat in Issico sinu, vt inde latus sinistrum Alexandri incesserent, quod tametsi plerique historici tacent, tamen & Curtius hic docet, & Iustinus 11, 10, 4. signate post victoriam ait *Parmenionem ad occupandam Persicam classem missum.* Raderus. Classem autem istam haud valde magnam fuisse, tum aliis ex notis apparet, tum maxime inde, quod Tyrum obsessurus Alexander *procul habuit classem* infra 4,2,15. Denique in tota illa obsidione, nulla classis mentio est, nisi Cypriæ, & nauium quibus Cleander supplementum aduexit.

3,8,28. *PINARVM AMNEM)* Callisthenes apud Polyb. 12, 8. Πίναρον corrupte vocat. eruditissimus Interpres tamen Pinarum reddidit. Raderus supra ad 3,4,7. Πύραμον referbit; Ego cum Casaubono sentio. plane enim Pinarum, non Pyramum dicere voluit eo loco Callisthenes. certum id ex descriptione fluminis quam statim subjicit: *Patet autem eo loci interuallum ad montis radices, stadia quatuordecim. per hoc spatium transuerso limite dictus amnis labitur: qui quidem in ingis exortus, mox per intercisa montis latera eruumpit, ac deinde per patentes campos ad mare vsque defertur, præruptus & inaccessis collibus cum circumfluus.* At Pyramus Cutro per planitiem Ciliciæ fluit, supra 3,4,7. ne alia argumenta hic aduoccemus. Ergo & deinceps Pinarum vocat Polybius. Nomen huius fluminis aliter quoque corruptum est apud Strabon. lib. 14. Nam ibi pro Πίναρος scribitur Πίρις, quo mendo deceptus est & Æneas Siluius in Histor. de Asia minori cap. 94. Apud Plutarch. Alex. cap. 32. Πίναρος. Pinarum autem hic constanter exhibent tam meliora Curtii exemplaria, quam Arrianus, & alii. Vide Indicem, *Pinarus.*

3,8,29. *DESTINATA SALVBRITER)* Et hinc est quod consiliis fere ex euentu laus est, aut infamia. Nam vt ait Thucydides 1,20,13. *Multa male consultata feliciter euenerunt, & plura quæ recte instituta videbantur, turpiter in contrarium euentum relapsa sunt.* Et mox nu. 21. *nulla minus quam qua prædicitur, vi & procella bellum.* Livius 27,46. 2. *neque satis constabat animis, tam audax iter consulis laudarent vi-ne perarentne. apparebat (quo nihil iniquius est) ex euentu famam habiturum.* Adde Lipsii Polit. 3, 8. & notata supra ad 3, 8, 6.

QVIA VBI PARTES LABANT) Totam hanc sententiam excludit Pal 1. Nec sane admodum necessaria videatur, nisi quod ita concepta est, vt ipsius auctoris esse non dubitem. Simile est illud P. Syri:

Fortuna vnde aliquid fregit, casum putes esse.

3,9,2. *IN EODEM)* Referiberem *in medio*, sic enim alii locant, nisi putem ab ipso Curtio sic esse, quando nulli codices discrepant; quem ego certe in acierum descriptione haud accuratum fuisse cerno, atque id omnino accidisse ei crediderim, quod huiusce modi rerum haud magnopere peritus esset. quo ipso argumento motus credere nunquam potui, Curtium hunc eundem esse, quem Africa proconsulem vidit. Eo enim honore, sat feueris adhuc moribus, non putem mactatum fuisse hominem rerum bellicarum adeo rudem. Nisi forte dicamus, transcripsisse eum ita ex aliquo Græculo, qui hoc modo tradiderit, quod nec abludat à ratione, cum hoc nomine

mine Callisthenem etiam sciamus imperitiæ arcessi à Polybio. Ceterum Persas suisse solitos in dextro cornu optimam exercitus sui partem collocare, etiam ex Frontino 2,3,3. videatur probari posse.

3,9,4. *IPSVM REGEM)* Hunc locum Brisson. lib. 1. p.131. ita citat: *Ipsum Regem dimicaturum*; omissis verbis intermediis *in eodem cornu*, quod forte fecerit, quia proposito, cui aduocabatur locus, non seruiebant: forte etiam vitium iis messe credidit. certe enim cum in neutro cornuum, sed in media acie pugnare consueuerint Persæ reges, Darius hic, antiqui moris obseruantissimus, vt supra 3, 8, 9. vidimus, non alibi collocandus erat. Dici tamen possit, non semper mediam aciem expresse nominari; sed totam in duas partes, seu cornua quandoque diuidi. Tamen ob exercitus huius magnitudinem, & moris inculcandi caussa, distinctius hæc erant proponenda. Atque ita fecit Arrian. 2,2,23. qui & morem eum, & enarratorem eius inculcat: *Darius medium aciei tenebat, Persarum regum in exercitu ordinatione veteri more obseruato, cuius quidem rei rationem Xenophon Gryllı filius conscripsit.* Locus Xenoph. est in lib.1. ἀναβάσ. Sic in posteriore prœlio idem Arrian. 3,2,21. κατὰ τὸ μέσον τῆς, ἵνα ἦν βασιλεὺς Δαρεῖος. Vbi iterum Curtius Darium in læuo cornu statuit, infra 4,15,1. Tangit eum morem & Lucianus nauigio. *Proin tu quidem equitatui præsis, Lycius autem dextrum cornu teneat. Porro hic Timolaus ad lævum collocabitur. Ego vero mediam aciem regam, vt solent Persarum reges.* Eam itaque consuetudinem non attendisse Curtium, aut alios auctores secutum esse credam. quamquam, vt eum conformarem reliquis, aliquando tentarim legere; *in eodem curru*, nempe quo supra vectum scripserat: in ea pugna *quippe Darius curru sublimis eminebat*, vt dicet noster infra 3,11,12. sed tamen in posteriori pugna iterum lævum cornu tenuisse Darium Curtius 4, 14, 8. scribit: hic quoque contradicente Arriano 3,2,21. qui ex ipsa aciei descriptione post pugnam reperta, tradit in medio stetisse.

ALEXANDER PHALANGEM) Ex Appiani libro de bellis Syriacis optime cognosci potest phalangis Macedonicæ in campo stantis ordo & facies. sic enim ille de Antiochi phalange contra Cn. Domitium: *Robur erat phalanx XVI. M. Macedonum ornata ex instituto regum priscorum Alexandri Philippique. Hæc media acies suos in decem partes diuisa, earum singulæ in fronte quinquagenos armatos habebant; à fronte introrsus, in duos & triginta ordines patebant acies (in singularum partium lateribus duo & viginti) phalanx muri speciem præ se ferebat, elephantis inter partes eminentibus, tanquam turribus.* Illos viginti duos omisit interpres Gilenius. Raderus. Video cur Gilenius omiserit istos viginti duos, quia nimirum ratio non congruebat. Nec sane video, cum altitudinem latitudinemque phalangis descripsisset Appianus, cur addiderit de lateribus? si tamen addidit, videatur potius scripsisse ἐς ἢ τὸ πλάγιον ἐκάστη μέρος, λβ. pro κβ. Monendum hic, non recte explicari hoc loco, illum Liuii 9,19,8. *illa phalanx immobilis & vnius generis*, quasi diceret constitisse ex æqualis ferme ætatis, roboris & staturæ militibus, quamquam enim id ab vno aut altero Rege postea animi caussa, & per luxuriam ita obseruatum sit: tamen neque Alexandri phalanx, ad eam formam fuit; neque Liuius eo loco id voluit: quod quidem statim sequentia verba abunde declarant: *Romana acies distinctior, ex pluribus partibus constans: facilis parienti quacunque opus esset, facilis iungenti.*

DEXTERVM CORNV) Si Arriano credimus (cui sane in hac parte lubentius fidem meam addicam) totus hic locus ita constituendus esse videtur: *Dexterum cornu Nicanor Parmenionis filius tuebatur: huic proximi stabant Cœnus, & Perdiccas, at Meleager, & Ptolemæus, & Amyntas, sui quisque agminis duces, in lævo, quod ad mare pertinebat: Craterus & Parmenio præerant, sed Craterus Parmenioni parere iussus.* Hoc vt apparet,

parcat, vtque Arrianus etiam medicinam accipiat, adscribenda sunt illius verba 2, 2, 16. *In dextro cornu montem versus peditum agmen locat, & senatos, quibus præerat Nicanor, Parmenionis filius. Proximum his Cœni, mox Perdiccæ agmen: atque hi quidem ad mediam armigerorum aciem, ei qui dextro lateri præfuturus erat, aptabant. A sinistro vero primæ erant Amyntæ copiæ, inde Ptolemæi: proximæ huic Meleagri. Et quidem ad lævam Craterus peditibus præfectus erat: totum autem sinistrum cornu Parmenio ducebat.* Ibi quod dicitur, *ei qui dextro lateri præfuturus erat*, valde ineptum est (quin enim, vt ceterorum, ita huius potius nomen ederet) sed natum ex vitiata scriptura, quam sic restituo: ὅπως μὲν τάξει ἐπὶ τὸ μέσον τῶν ὁπλιτῶν λόχοι τῷ δεξιῷ ἀξομένῳ παρεμένοι ἦσαν. Scribendum: ὡς πρὸ τοῦ δεξιοῦ ἀξομένου. *Hos quidem ad medios usque grauis armaturæ ordines, ipse (Alexander) dextro cornui præfuturus statuerat.* eadem figura dicendi, ἀντὶ τεταγμένου ἦσαν, qua versu proxime præcedente: οἱ δ' ἱππεῖς ἀντὶ τῶν μὲν κατὰ τοῦ μέσου πεπυκνωμένοι ἦσαν. Alexander enim in dextro cornu fuit, vt idem Arrian. mox n. 30. exserte scribit quomodo etiam in prœlio ad Granicum, Arrian. 1, 5, 7. quam aciem operæ pretium sit cum hac contendere.

3, 9, 12. *TRIGINTA ET DVO*) Arrian. 2, 2, 15. *Quandiu magna erat virarum angustia, angustam etiam aciem ducebat: vbi vero laxare se finus montium ceperunt* (sic appolite verbis Curtianis vtitur eruditissimus interpres, sed sequentia potius ita vertam) *explicuit subinde cornu, alium atque alium ordinem armatorum in phalangem adducens.* Porro *ordines* hoc loco intelligendi sunt à fronte ad tergum, series enim quælibet, in quantamcumque longitudinem porrigatur, ordo dicitur: atque ita triginta duo ordines capiendi sunt, totidem viri, qui in prima fronte aciei simul progrediebantur: quos deinde ceteri seriatim ita subsequebantur, vt ordines in profundum constarent ex quingentis militibus, siquidem phalangem XVI. M. computemus. Vide Lipsii Milit. Rom. 4, 8. Ceterum Glareanus hoc loco legit: *Duo & triginta*, ob rationem quam prompsimus infra 3, 11, 27. ad verba *triginta omnino & duo.*

EQVITATVS) Qui iam ante ab vtroque cornu locatus, propter angustias locum nondum occupauerat.

3, 10, 1. *CLAMOREM*) De hoc more vide prolixe differentes Camerar. subsiliu. cap. 77. cent. 1. Lipsii Milit. 4, 12. Gruter. in Tacit. cap. 12. & Brisson. lib. 3. pag. 342. & Ammirat. Polit. 14, 5.

MAIOR) Diodorus 17, 33. aliter, nec sine ratione: quippe cuncta inuertit, & Macedonas prius exclamasse tradit, Persas ob numerum, validius. Noster autem echus auxilio se tuetur, cuius naturam eleganter describunt Radero citati, Lucretius l. 4. v. 571.

Pars solidis adlisa locis, reiecta sonorem
Reddit: & interdum frustratur imagine verbi.

Et mox:

Sex etiam aut septem, loca vidi reddere voces,
Vnam cum iacerес, ita colles collibus ipsis
Verba repulsantes iterabant dicta referre.

Virgil. 4. Georg. v. 48.

- - - - vbi concava pulsu
Saxa sonant, vocique offensa resultat imago.

Idem Georg. 3, 43.

Et vox assensu nemorum ingeminata remugit.

Ostendit & Aristoteles de anima lib. 2. c. 8. quo pacto fiat Echo, *cum ab aëre, qui vnus efficiatur, propter vas definiens & prohibens ne frangatur, aer repulsus fit vt globus.* Plura (verba sunt Raderi) de Echone nos ex Plinio, Ausonio, & aliis ad illum versum Martialis l. 2. epigr. 85.

Nusquam Græcula quod recantet echo.

Ingeniose Ouidius eandem describit lib. Transform. 3. fab. 5. De artificiosis ædificiis, turribus, aliisque locis vocem reddentibus, hic non ago.

3, 10, 3. *MANV SVOS INHIBENS*) Leuiter de scriptura prius dicendum est, quæ variat in illis *ne impensius*. alii enim Codd. *ne suspensi acrius*. quo loco multa Acidalius, non ad gustum meum, credo, nec aliorum. ego illam posteriorem lectionem pro genuina habeo, & explico in Indice. Sensus autem est, non placuisse Alexandro, properare militem, dum adhuc extra teli iactum erat, ne antequam cominus fieret, spiritus eum deficeret. non quod eum, cum in manibus esset pugna, aeri impetu cursuque in hostem irruere nollet, quomodo hæc verba à non nemine accipi video. Duo itaque sunt, quæ hic notanda. prius dum aliquantum abest hostis, tardius incedendum esse, ne vires militis ante prœlium ut ineris labor hauriat: alterum, cum prope hostem ventum est, incitatissimo cursu manum conserendam. Vtrumque obseruauit in hoc prœlio Alexander; quæ res ad victoriam multum contulit. Nam qui prius quod diximus, non cauent, incidunt in omnia ea discrimina, quæ fatigatis imminent à recentibus. de quo egregie monet Vegetius 3, 11. *Obseruatur autem, ne longo spatio fatigatum militem, ne lassos post cursum equos ad publicum prælium cogas. Multum virium labore itineris pugnaturus amittit: quid facies, qui ad aciem anhelus aduenit? Hoc & veteres declinarunt, & superiori vel nostra ætate, cum Romani duces per imperitiam non cauissent (ne quid amplius dicam) exercitus perdiderunt. Impar enim conditio est lassum cum recenti, currentem cum eo qui steterit, subire conflictum.* Sic apud Liuium 2, 50, 11. *Volsci cursu & clamore fessi, quum se velut stupentibus metu intulissent Romanis, postquam impressionem sensere ex aduerso factam, & ante oculos micare gladios, haud secus quam si insidiis incidissent turbati, vertunt terga: & ne ad fugam quidem satis virium fuit, quia cursu in prælium ierant.* Igitur Cæsaris milites dato signo quum infestis pilis procucurrissent, atque animaduertissent non concurri à Pompianis, vim perili, ac superioribus pugnis exercitati, sua sponte cursum represserunt, & ad medium fere spatium consisterunt, ne consumptis viribus appropinquarent; paruoque intermisso temporis spatio ac rursus renouato cursu, pila miserunt: celeriterque vt erat præceptum à Cæsare gladios strinxerunt. de bel. Ciu. 3, 93. qui locus probe notandus est, ad confirmationem eorum quæ mox subiiciemus. Apud Appianum in Hispanicis *Seruilius* (scribe *Seruius*. Galba enim non Seruiliæ gentis cognomen fuit, sed Sulpiciæ, cui & admodum familiare prænomen Seruii) *Galba vno die ac nocte quingenta stadia emensus in conspectum hostium venit, & nulla interposita mora militem labore viæ confectum in aciem eduxit: atque hostes feliciter quidem fusos fugatosque imprudenter admodum est insecutus. Nam quum ob lassitudinem segniter atque incomposite agmine sequerentur, barbari eos dissipatos conspicati pernices requiescere, in vnum sese agglomerantes irruerunt, & septem millia peremerunt.* Quibus adde Curionem apud Cæsarem de bell. Ciu. 2, 38. & cladem Roman. ad Trebiam apud Liuium 21, 55. aliasque similes permultas. Hoc igitur est quod Alexander cauit: simul vt Arrianus 2, 2, 30. *ne nimia contentione festinationeque incessus, fluctuans phalanx dissiparetur*: impetum autem illum committendi cominus prœlii adeo non inhibuit, vt etiam præciperet. Idem enim Arrianus affirmat, quamquam eum non ceperint interpretes. locus est 2, 2, 30. Πρῶτοι δὲ οἱ περὶ Ἀλέξανδρον, καὶ ὡς τοὺς Ἀλέξανδρον ἐπὶ τοῦ δεξιοῦ πεπυκνωμένον, ὁρμᾶν ἐς τὸν πόνημον ἐκέλευον, ὡς τῆς ὀξύτητος τοῦ ἵππου ἐκπλῆξαι τοὺς Πέρσας, καὶ τὸ ζάλωτον ἐς χεῖρας ἐλθόντας, ἐλάσσω πρὸς τῶν τοξοτῶν βλάπτεσθαι. Vbi Interpretes perperam:

ram: *Primi qui circa Alexandrum erant, ipseque Alexander in dextro cornu subsistens, cursu in flumen ferentur: vt ferocitate ingressus Persæ perculsi, non ita prompte ad manus venientes, parum damni missis sagittis inferre posset.* Vertendum fuerat: *Vt & ipsa impetus celeritate perterrefacerent, & citius cominus venientes, parum damni à sagittariis acciperent.* Explicat hunc locum ex parte Florus 4, 9, 6. *Simulato metu adeo passus est hostem castris succedere, donec absumpto iactus spatio, adimeret vsum sagittarum.* Imprimis autem illa quæ notaui in Indice Iustini, voce *Concurrere*, quibus adde Cæsar. de bell. Gall. 1, 52. *inque hostes repente celeriterque procurrerunt; vt spatium pila in hostes coniciendi non daretur.* Liuium 7, 24, 7. *nolite exspectare dum stantes vos fugiant, inferenda sunt signa, & vadendum in hostem. His adhortationibus iterum coorti, pellunt loco primos manipulos Gallorum &c.* & Veget. 3, 14. *rebouentius enim cum ictu cursuque tela mittuntur.* quem locum eo noto, vt sciatur quatuor esse causas, ob quas citato cursu milites inferebant se hostibus: vt terrorem iis inculerent: vt procursu tela concitarentur: vt ab hostium telis minus esset periculi: vt denique citius ad gladios deueniretur. Vide Breslay en l'Anthologie pag. 87. b.

3,10,4. *VT CVIVSQVE ANIMIS APTVM ERAT)* Necessarium id Duci, nam in exercitu ex variis gentibus composito, quemque *propriæ causæ stimulant.* Tacit. 2, 46, 4. Itaque eo loco *Arminius equo conlustrans cuncta, vt quosque aduectus erat, reciperatam libertatem &c.* ingerebat. Ita Antonius *alios pudore & probris; multos laude & hortatu, omnes spe promissisque accendere &c. vt quosque accesserat.* describitur Tacito H. 3, 24. In pugna Lacedæmoniorum contra Argiuos, *vbi iam confligendum erat, ibi apud singulos populos à propriis ducibus exhortationes fiebant.* apud Thucyd. 5, 13, 24. sic & Annibali apud Liuium 30, 33, 8. *Varia adhortatio erat inter tot homines, quibus non lingua, non mos, non lex, non arma, non vestitus habitusque, non causa militandi eadem esset &c.* quo in loco cum simus, obiter adjiciemus, quæ paruo post interuallo leguntur, ita constituenda videri: *Quum maxime hæc Imperator apud Carthaginienses, duces variarum gentium inter populares, plerique per interpretes inter mistos alienigenas agerent.* Adde eundem Annibalem in eiusdem auctoris 21, 45, 6. Brasidam apud Thucyd. 5, 2, 9. Cyrum apud Xenophontem κυν. lib. 5.

NON IPSIVS MAGIS QVAM SVO DVCTV) Ambiguam orationem declinauit in vocibus *ipsius* & *suo*, ita vt *ipsius* referatur ad Alexandrum, *suo* ad ipsos milites, hoc intellectu: Macedones tam prompte ad expeditionem Asiaticam & Persicam profectos, vt suamet ipsorum potius voluntate profecti sint, quam Alexandri impulsu. quo ipso declarat studium Macedonum bellandi, & iam vsitatam notamque virtutem, qua re sibi conciliauit beneuolentiam exercitus, adiungit acta & agenda ab eisdem. Raderus.

3,10,5. *ORBIS LIBERATORES)* Mox tamen subjicit; *omnibus gentibus imposituros iugum.* nisi tuearis: orbem superba Persarum dominatione liberatum. iusto mitique impetio complexuros esse. Ceterum longe aliud iudicium Ennodii fuit, in vita B. Epiphanii: *Pellæus princeps Alexander, quem pacatorem orbis vocauit vana laudatio.*

3,10,6. *VMBONIBVS PROPELLI)* Dicemus in Indice.

3,10,7. *PATER INVOCABATVR)* Sic Germanicus legitur *precatus Drusum patrem, vt se eadem ausum, libens placatusque exemplo ac memoria consiliorum atque operum iuuaret.* Tacit. 2, 8, 1. Quamquam hic loci vocabulum *inuocandi* non aliter ceperim, quam pro aduocare. adaocabat eum exemplo, res eius gestas memorando, vsitatissimo eiusmodi hortationum loco, à maiorum præclare factis, maxime si qua recentia sunt, animos militum exstimulandi.

VRBIS)

VRBIS) Thebarum. Vide supplementum: vbi & de Granico, aliisque ad explicationem huius capitis facientibus.

3,10,8. *ADMONEBAT)* Glossema. Totus locus sic omnino fuit à Curtio conceptus: *Quum a. Græcos; ab iis g. i. G bella: Darii primo, d. X. insolentiam, aqu. i. i. p. u. n. f. h. n. f. c. relinquerent: deum tem. v. e. ignibus deleta: vrbes v. expugnatas: fl. d. i. violata referebat.* nam ab hoc vltimo verbo superiora membra omnia sustinentur.

AQVAM IPSAM, TERRAMQVE POSTVLANTIVM) Nobilis hic locus, & diuersis Criticorum argutiis indigne habitus. Cum enim Modius nescio quo in codice reperisset *poscentium*, eam lectionem arripuit: sed de tributo pro aqua & terra soluendo interpretatus est. quem eo nomine recte reprehendens alius, feruore disputationis eo prolabitur, vt veram quoque sententiam peruertat, & retento *populantium*, ridicule exponat de fluuiis, quos ab exercitu Xerxis siccatos esse prodiderunt. Nihilo tamen secius in sententiam pertraxit Raderum. At istam interpretationem multa destruunt: primo quod Darii & Xerxis coniunctim meminit, cum de prioris exercitu tale nihil memoretur; deinde quod hoc adscribit *insolentiæ*, quam certe nemo agnoscat in iis quæ necessitatis caussa fiunt. nec enim Xerxianos quisquam, insolentiæ magis ergo, quam per sitim ebibisse flumina arbitretur. præterea subjicit non flumina sibi erepta, quod oportuerat ita intelligentem, sed *fontium haustus*: vnde clarum, non de illis aquis intelligi, ad quas exsiccandas ingenti exercitu opus esset, sed quibus incolæ quotidie in potu vterentur. Quas quidem solitosque cibos, ea postulatione ereptos esse, non ex vero dicit, sed accendit rem interpretando, & ad inuidiam faciendam exaggerat. Pizarus lib. 2. Histor. Pers. quem in hunc locum etiam incidisse video, cum se inde non explicaret, nouam sententiam commentus est, Persas populatos esse fontes, inficiendo. Sic enim colligo ex his verbis, vbi caussas huius belli enumerat: *Alter, ad eos oppugnandos, Marsionium reliquit in Græcia* (hæc est Curtio 4, 1.) *vt absens quoque popularetur vrbes, atque agros vreret, ipsamque aquam inficeret, adeo vt neque fontium haustum, nec foliis cibos relinqueret.* Fortissimum autem argumentum est in ipso more atque historia. Haud enim dubium est, quin de more Persico terram & aquam petendi senserit Alexander atque Curtius. quapropter veriissimam esse scripturam, quam Florentina aliæque edd. & iam nostra, proferunt. Vide quæ de isto more Persarum notarunt Brissonius lib. 3. p. 330. & ex eo, vt puto, Arnisæus de Rep. 2, 3, 5, 6. quibus adde Æschinem contra Ctesiph. & ex Aristidis Panathen. præter locos a Brissonio citatos, cum quoque, quo tradit Xerxem iterum Salaminem ad Athenienses misisse, aquam & terram, vt antea petitum. Item Himerium in orat. qua Demosthenem inducit de reuocando Æschine consultantem, apud Photium. Tum Polyb. 9, 32. vbi de Lacedæmoniis, legatum qui ea de caussa venerat, in puteum detrudentibus, & terra insuper iniecta iubentibus, Xerxi vt referret, consecutum se quæ petere ipsum nunciauerat, aquam & terram. Hæc igitur est ista insolentia, quæ non tantum Alexandro indigna, sed Athenienses atque Spartanis adeo intoleranda visa est, vt potius ius gentium violandum, quam istam superbiam perferendam putarent. Per aquæ autem & terræ petitionem, absolutam dantium deditionem significabant, tanquam rerum ad humanam vitam maxime necessariarum. quod pulchre indicat Taxiles apud Plut. Alex. c. 103. *Quum neque aquam nobis ademptum, neque victum necessarium veneris. pro quibus solis necesse habent homines sani decertare.* Eiusdem Plutarchi errorem, quod in libello de virando ære alieno, subinnuit, Persas ignem & aquam petiuisse, refutat Rualdus animaduersione L. in Plut. vbi & hunc locum Curtii sic legendum esse ait, quomodo nos edimus.

TEMPLA) Non desunt, qui Xerxem templa Græcorum incendisse aiunt, quod à Iudæis veram religionem edoctus, ex præcepto diuino Deuter. 7, 5. id sibi faciundum putaret. Sed constat ex Pausania in Arcad. & Val. Max. lib.2. c.10. ext. 1. cum statuas Deorum non, vt ibi iubetur, confregisse, sed potius in Persidem deportasse, vt taceam alia, quæ hanc sententiam redarguunt. Cicero de leg. 2, 10. persuasum à Magis ait, Græcos criminantibus, *quod parietibus includerent Deos, quibus omnia deberent esse patentia.* Sed veram caussam aperire videtur Herodot. 5, 102. & 6, 101. vbi nonem templorum à Græcis crematorum Sardibus. Strabo lib.14. omnia templa à Xerxe, quocunque adisset, incensa fuisse scribit, præter Ephesium Dianæ: quibus addunt alii & Delium. Pertinent huc Branchiadæ, de quibus infra 7,5,28. qui in gratiam Xerxis, templum suum violauerunt. De Delphico templo notum est ex Iustino 2, 12, 8. & aliis quos ibi adnotat Bongarsius. De templo Beli ex Arriano 3, 3,17. & 7,3,31. vide omnino Brissonium lib. 2. pag. 169. vnde velut epitomen quandam confecit Popma ad hunc locum, & Dempsterum ad lib.2. c.2. Antiquitat. Rosini.

HVMANI DIVINIQVE IVRIS) Nam Darius, qui quartus à Cyro imperauit, reuersus à Scythis, Macedoniam nulla re læsus inuasit, suæ ditionis fecit. Iustinus 7,3,1. Diuini autem iuris fœdera violarunt, cum templa diripuerunt. Raderus.

ILLYRIOS) Sic malui cum quibusdam edd. aliæ *Illyrios*. sed illud appellabantur. ergo & supra sic feci.

RAPTO VIVERE ADSVETOS) Idem affirmat Strabo lib. 7. διὰ τὸν ἀγεώργητον τῶν ἀνθρώπων, καὶ τὸ λῃστρικὸν ἦθος, *quod eam homines sæui, & latrocinio dediti tenebant.* Raderus. De Illyriorum rapinis, & bello inde cum Romanis exorto Florus 2, 5. & late Polyb. à princ. lib. 2. In Strabonis loco legam, καὶ τὸ λῃστρικὸν τοῦ ἤθους. quomodo apud Thucyd. 5, 13, 21. τῆς πολιτείας τὸ κρυπτὸν. Aristoph. Scholia in Σφῆκας v. 32 περὶ ὧν ἡ τῶν Ἀθηναίων φησὶ, διαβάλλων τὸ πρόσωπον τῆς πατρίδος.

PRÆDAM, NON ARMA GESTANTEM) Liuius 9, 17, 14. de hoc Alexandro: Darium *mulierum ac spadonum agmen trahentem, inter purpuram atque aurum, eneruatum fortunæ suæ apparatibus, prædam potius quam hostem, nihil aliud quam bene auisis rapa contemnere, incruentus deuicit.* De aureis armis Samnitium Romani duces apud Liuium 9, 40, 6. *illa prædam potius, quam arma esse.* & 10, 39, 12. L. Papyrius: *Aurum etiam atque argentum Samnitium aciem à parente suo occidione occisam: spoliaque ea honestiora victori hosti, quam ipsis arma fuisse.* De aureis atque argenteis armis, vide, si tanti sunt, quæ notaui ad Florum 1,16,7.

NVDOSQVE CALLES) Sic malui cum aliquot libris; quam cum aliis *calles*: cum modo de montibus præcesserit, & hoc vocabulum aptissimum huc sit, ob caussas, quas in Indice referemus.

3, 11, 1. *AD TELI IACTVM)* Tam prope vtraque acies accesserat, & tantillo interuallo ab se mutuo aberat, vt alteram altera sagittis, plumbeis glandibus, & missilibus posset contingere & impetere. Sed quantum, inquis, hoc interuallum est? tormenta hodierna, bombardæ inquam, intra trecentos pedes feriunt, at si protendas, fessa languent, & vi exarmata innoxia cadunt. Sagittarii, & maxime funditores, olim ad sexcentos pedes telum iaciebant, scopumque contingebant. Vegetium 2, 23. audi: *Sagittarij & funditores scopas, hoc est, fruticum vel graminum fasces pro signo proponebant, ita vt sexcentos pedes remouerentur à signo, vt sagittis vel certe lapidibus ex fustibalo destinatis signum tangerent.* De qua re plura Lipsius in militia Romana. Raderus.

EQVESTRI PROELIO) Qua parte virium maxime fidebat. Persæ enim,

enim, vt & successores ipsorum Parthi rei equestris peritissimi semper sunt habiti. vide Iustin.41,2,5. & imprimis Brissonium lib.3. p.299.

ROBVR ESSE CONIECTANS) Nec enim ipse adhuc expertus erat: scire quidem ex aliorum relatu potuit. vnde Acidalius tentabat legere, *robur astrictum.* sed ipse Acid. vidit hanc coniecturam suam non nimis fido tibicine niti.

3, 11, 2. *ETIAM DEXTRVM AL. CORNV)* Satis confuse pugnam narrat Curtius, adeoque in hac re longe prætulerim Arrianum, quem non inuitus ego, quomodo nostro hic conciliet Raderus. Et si quis putat iniuriam fieri Curtio, interpretetur mihi, quid sibi velit, quod dextro Alexandri cornu ab hostibus fere circumuento, duabus alis equitum ad iugum montis iussis consistere, ceteros in medium belli discrimen transfert. Iam primum Alexandri dextrum cornu montibus tegebatur, ergo ab eo latere circumiri non potuit: superest vt factum sit ab altero. sed ne quidem potuit, nisi Parmenione, qui agmen ad mare extendere, ob hoc ipsum iussus erat, iam circumdato, nihil autem tale hic legitur. Et si largiremur, quomodo Thessali potuerunt circumire terga suorum, & Parmenioni coniungi? Atque hoc etiam vt factum demus, quis Deus ex sinistro cornu (ibi enim curauit Parmenio) repente eos deinde transtulit in dextrum, vt quod infra ingerit, à Persis vrgerentur: deinde quam omnia alia turbata, magisque etiam permixta, quam in ipso prœlio pugnantes fuerint, primo de vtroque cornu speciatim loquutus, mox vnam vbique aciem facit, in qua profligatur Darius, nempe ab Alexandro qui in dextro suo cornu erat: Alexander autem hostem insequi non audet, altero adhuc cornu pugnante. Interim tamen quod Rex victor non audet, audet adhuc in discrimine constitutus Parmenio. fugientibus enim equitem immittit, tamquam sibi ad pugnam superuacuum. Cum interim in altero vicissim cornu non leuius miraculum, Thessali equites ibi vrgentur à Persis, quos omnibus diis gratias oportebat agere, si à Thessalis fugæ tantum securitas esset. Interim nulla hic de Græcis, præcipua spe Darii, & propemodum vnica, mentio: nisi quod tandem abruptos à ceteris haud sane fugientibus similes euasisse tradit: quasi interim spectatores tantum fuissent, nec vllum aut Macedonibus exhibuissent negotium, aut ab ipsis sustinuissent. Quanto melius, aptius, distinctius hæc omnia Arrianus! In his itaque talibus mihi non satisfacit Curtius: alia eius omnia & prudentissime & politissime composita esse non infitior, cuius rei gratia declinassem vtique hanc noram, si per instituti mei rationem licuisset.

3, 11, 4. *IAMQVE IPSI)* Modo significaui me ex toto hoc capite paucissima intelligere: video tamen Curtium hic voluisse dicere non de Thessalis equitibus, nec enim ii missilibus pugnauerint; sed de ipso Alexandro. clarum hoc ex n. 9. hoc capite: *Macedones, vt circa Regem erant. Iamque,* dum ad Parmenionem abeunt equites, *ipse, Alexander, in medium Pers. vnd. circumfusus, egr. se tuebatur: conferri,* hoc iam ad vtrosque exercitus pertinet, vt ostendunt sequentia, non ad Persicum tantum, quod volebant alii: Optem videre hæc, quomodo ante Modium habuerint, quem Acidalius dicit fateri se ita, vt nunc leguntur, correxisse, quæ antea mirifice turbassent. Recte tamen ille illustrando huic loco adduxit Diodorum 17, 33. *barbari tam densa coniecerunt tela, vt propter multitudinem emissorum, atque in se mutuo incurrentium, leuiora inferrentur plagæ.* A quo haud multum dissimilis locus Liuii 34, 38, 2. *missilibus Lacedæmonij pugnabant, a quibus se & magnitudine scuti perfacile Romanus tuebatur miles, & quod alij nudi, alij leues admodum ictus erant. nam propter angustias loci, confertaque turbam, non modo ad emittenda cum procursu, quo plurimum concitantur tela, spatium habebant: sed ne vt de gradu quidem libero ac stabili conarentur. itaque ex aduerso missa tela nulla in corporibus, rara in scutis hærebant.* Plura vide in tertia post hanc nota. Similia Silius 4, 552. & 9, 320.

SIMVL ERANT EMISSA) Vide Indicem voce *simul*.

IN EOSDEM) Falsum hoc. non enim potuerunt in eosdem incidere, quæ mutuo occursu intercepta, *plura in humum innoxia cadebant.* Modius & ex eo Raderus *in eodem* scribant: quomodo olim etiam mihi videbatur, priusquam eos vidissem; præferebam tamen, *in idem*. sed neque huic neque illi lectioni quisquam codicum adstipulatur.

3, 11, 5. *ACIES ITA COHÆREBANT)* Curtius supra 3, 2, 13. *vir viro, arma arma conserta sunt.* vbi Homeri versus adduximus hosce: ex Il. ν. vers. 130.

Φραξάντων δόρυ δουρὶ, σάκος σάκεϊ προθελύμνῳ,
Ἀσπὶς ἀσπίδ' ἐρύκε, κόρυς κόρυν, ἀνέρα δ' ἀνήρ.

Quibus versibus longe postponit Macrobius Virgilianam imitationem [Æneid. 10, 361. reprehensus eo nomine à Scaligero poët. 5, 3.] - - *hæret pede pes, denſuſque viro vir.* Nec Virgilius tantum, sed plerique Latini vel Homerum in hoc, vel Virgilium, vel vtrumque æmulati sunt. A. Furius Antias:

Preſſatur pede pes, mucro mucrone, viro vir.

Ennius item:

- *pede pes premitur, armiſque teruntur & arma.*

Ouidius Metamorph. 9, 43.

Inque gradu ſtetimus, certi non cedere, eratque
Cum pede pes iunctus, totoque ego pectore pronus
Et digitos digitis, & frontem fronte premebam.

Et magnifice, vt omnia, Statius Theb. 8, 398.

Iam clypeus clypeis, vmbone repellitur vmbo,
Enſe minax enſis, pede pes, & cuſpide cuſpis,
Sic obnixa acies, pariter ſuſpiria firmant,
Admotæque nitent alienа in caſſide criſtæ.

Non par est huic Valerius Flaccus Argon. 6, 182.

Illi vbi conſertis iunxere trementia telis
Agmina, virque virum galeis afflauit adactis.

Segnius vt dixi, illud præsertim, *galeis afflauit adactis.* Nec Silius æquat, quamuis conatus.

- - - *teritur iunctis vmbonibus vmbo,*
Peſque pedem premit, & nutantes caſſide criſtæ
Hoſtilem tremulo pulſant conamine frontem.

& 9. 321. - - - *galeæ horrida ſtictu*
Aduerſæ ardeſcit galeæ, clypeuſque fatiſcit
Impoſtu clypei, atque enſis contunditur enſe,
Per pede, virque viro teritur - - Protius his geminum est Tyrtæi, quod tute leges. initium est:

Ἀλλὰ τὸς ἐγγὺς &c. Raderus. His adde Lucanum 7, 493.

Pompeÿ denſis acies ſtipata cateruis,
Iunxerat in ſeriem nexis vmbonibus arma:
Vixque habitura locum dextras ac tela mouendi
Conſtiterat, gladioſque ſuos compreſſa tenebat.

Ex Historicis locum Ennii supra relatum citat & Hirtius de bello Hispan. cap. 31. *Cum clamori esset intermixtus gemitus, gladiorumque crepitus auribus oblatus imperitorum mentes præpediebat. Hic, vt ait Ennius, pes pede premitur, armis teruntur arma.* Marcellin. 16, 30. *Iaculorum deinde ſtridentium crebritate hinc inde conuolante, pulsu æquali motu assur-*

gens,

gens, & proſpectum eripiens, arma armis, corpora corporibus obtundebat. Et 18, 21. *Hic mixti cum Perſis eodem ictu procurrentibus ad ſuperiora nobiſcum, aduſque ortum alterius ſolis immobiles ſtetimus, ita conferti, vt caſorum cadauera multitudine ſulta reperire vsendi ſpatium nuſquam poſſent: vtique miles ante me quidam diſcriminato capite, quod in aquas partes ictus gladij fuderat validiſſimus, in ſtipitis modum vndique coartatus hæreret.* Idem 31, 38. nonnulla habet his Curtii verbis & superioribus adfinia. *Colliſæ in modum roſtratarum nauium acies, trudenteſque ſe vicißim, vndarum ſpecie motibus ſunt reciprocis agitatæ.* & mox: *ſteterunt improtecti pedites, ita concatenatis manipulis, vt ſixi nec mucronem exſerere, aut manus reducere quiſquam poſſet.* item: *neque ad receptum confertis ordinibus laxari vllam poterat locus, & euadendi copiam conſtipatio denſior adimebat: noſtri quoque vltimo cadendi contemptu occurſantes receptis gladiis obtruncabant, & mutuis ſecurium ictibus galeæ perfringebantur atque loricæ.* Plutarchus Pyrrho cap. 71. *Ita conferti & conſtricti inter ſe quum eſſent, nihil adminiſtrari per quenquam virilim poterat, ſed velut vnum corpus in ſe compactum, vniuerſus globus multa capiebat in vtramque partem momenta & volumina &c. enſem qui ſtrinxerat, aut lanceam inclinauerat, non erat recipiendi recedendiue facultas, verum eis tenere obuium quemque transfodiebant, incurreneſque in ſe mutuo occumbebant.* Liuius 23, 27, 5. *cum corporibus applicantur, armaque armis iungunt in arctum compulſi, quum vix mouendis armis ſatis ſpatij eſſet &c.*

MVCRONES IN ORA DIRIGERENT) Hæc nullo alio aspectu posuit Curtius, nisi ad ostendendam propinquitatem pugnantium. Alias enim videri possit alluſisse ad præceptum Cæsaris, *Miles faciem feri*, de quo ad Florum 4, 2, 50. & Germanici apud Tacit. 2, 14, 4. *ora mucronibus quærerent*, quod non putem.

3, 11, 7. *NON DVCIS MAGIS, QVAM MILITIS)* Nam iuuenis ille suopte ingenio præliorum auidus erat, nec tantum ex auspicio ductuque suo, quam opere manuum gloriam venabatur: nec in eo suorum magis vtilitatem, quam suam cupiditatem sequebatur. Clarum id ex eo quod ducib. suis respondit in Mallis prope occisus, infra 9, 6, 17. ergo hunc præcipue versum Homeri laudauit, Il. γ. v. 179.

Idem Rex bonus, & bellator ſtrenuus idem.

Nec sane indigna Rege ea laus est; sed prudentia requiritur, vt in omnibus, quæ desiniat virtutis ostentandæ modum, tempusque commonstret. Quæ si absit, sæpe grauissimarum calamitatum caussa est ea audacia, vt prolixe demonstrat Gruterus discursu 11. ad Tacitum; sicut è contra, vbi prudenter & tempori adhibetur, maximorum commodorum. qua de re dicemus, volente DEO, ad Taciti H. 3, 17, 1.

OPIMVM DECVS) Spolia opima Romani moris alludit: de quibus ad Florum 1, 1, 11. diximus. Ceterum Drusus Alexandro huic similem se præbuit, quem Sueton. Claud. 1, 11. scribit: *Ex hoſte ſuper victoriam, opima quoque ſpolia captaſſe, ſummoque ſæpius diſcrimine duces Germanorum vota acie infectatum.* Sic apud Gregoram 1, 6. ὁ τῶν Τάρκων ἀρχηγὸς ὁ Σελὴμ Ἰαζιτίνης, πάντας ἀφῆς καὶ πικραθμὸν, αὐτὸν ἐζήτει ἢ βασιλέα. *Turcorum dux Sultanus Iathatines, omnibus omiſſis & præteritis, ipſum quærebat Imperatorem Græcorum.* Adde Appendicem ad hist. Ven. Iustiniani pag. 85, 40.

CVRRV SVBLIMIS) Vide Brisson. lib. 1. p. 83. f. quamquam Arrianus & quidem vero similius dicat eum postea fugæ tantum caussa currum conscendisse. nisi tamen concilies ex Diodoro 17, 34. fuisse in curru, eumque quatientibus equis, alio conscensso fugisse. Alexander autem eques pugnam iniit, vt merito tot fidelibus historicis credo, præ nugatore Philostrato, qui sine lib. 2. de Apollonio hunc quoque scribit curru in prælio vectum, narratione non simpliciter falsa. nam & *ſſes* plurali numero, & cum satrapis ibi pugnasse (non cum ipso Dario) dixit. Curru autem

tem veteres prœlium inibant heroicis temporibus. Sed & diu postea apud nonnullas gentes in vsu fuerunt. De essedariis Britannorum notum est ex Cæsare. Apud Persas id immutasse Cyrum, Xenophon lib. 6. παιδείας scribit, pro quadrigis quibus ad id tempus Asiatici omnes vti fuerant, Cyrenaici quidem adhuc tempore Xenophontis vtebantur, currus falcatos instituentem.

3, 11, 8. *OXATHRES)* Sequutus sum scripturam eorum librorum, quæ alios etiam historicos adstipulatores habet. Nam & Diodoro 17, 34. est Ὀξαθρης: & Plutarcho Artox. cap. I. qui idem in Alex. c. 78. quamvis Ἐξαθρην appellet, tamen in hoc nobiscum consentit, quod trisyllabum scribit.

3, 11, 9. *OMNES IN ORA PRONI)* Vide notam nostram ad Flori caput 1. lib. 4. in fine, & lib. 1. cap. 18. n. 17. sic Arrian. fin. lib. 2. de Gazensibus: ἀνὴρ ἕκαστος αὐτῶν μαχόμενος, ὡς ἐτύγχανε ἑκάστοτε: *eo ipso loco quo quisque constiterat, vitam pugnans amisit.* Adde Liuium 8, 38, 14. 28, 22, 16. 30, 8, 8. Polyb. 15, 13. 15, 15.

3, 11, 10. *ATIZYES, ET RHEOMITHRES, ET SABACES)* Arrian. 2, 2, 38. Ἀγσίνης καὶ Ῥωμιθρης καὶ Ἀβδηρης. Diod. 17, 34. Ἀτιζυης καὶ Ῥωμιθρης, καὶ ὁ τῆς Αἰγύπτου Σαβακης Ταπακης. Supra tamen eodem libro cap. 21. scribitur Ἀνξύης. Idem nomen videtur *Epiyes* apud Plutarch. Themist. cap. LII. quomodo Curtiana exemplaria variant, in proprio libello exhibemus. fuerunt autem hi iidem Satrapæ, qui primo prœlio ad Granicum contra Alexandrum contenderunt, vt adjicit Arrianus, qui etiam 1, 8, 3. Atizyem Phrygiæ Satrapam fuisse tradit. Rheomithris nomen nescio an corruptum dicam apud Xenophontem vbi quidam est Leomithres ἀνεψιὸς. lib. 8. *Sabaces* de quo infra 4, 1, 28. nonnullis codicibus est *Sataces*, aut *Sathaces*, cuiusmodi libro vsus fuerit Sabellicus in hac historia memoranda, apud eum enim ita legitur. Ceterum quod in multis editionibus pro Rheomitre *Trommem* reperio, facit vt suspicer aliud ibi nomen latere, & forte legendum esse *Orontem*, quem si alii non commemorant, nihil certe noui faciunt. Id autem nomen esse illis gentibus vsitatum, Arrianus ostendit, qui secundo Darii prœlio Armeniis Orontem quendam præfecit 3, 2, 8. qui & post Alexandrum ibi præfuit, vt constat ex Polyæno 4, 8, 3. Ostendit & Strabo lib. 16. vbi scribit, Orontem fluuium qui Antiochiam prælabitur, accepisse nomen ab eo qui pontem in eo struxerit. Magis etiam Zonaras tom. 3. paulo post pr. qui eundem fluuium, *olim Ophiten dictum post de nomine filij Cambysis Regis Persarum, in eo submersi Orontem cognominatum* tradit. Quamquam Apollo Clarius apud Pausan. lib. 8. Orontem Indum fuisse responderit. Virg. Æn. 1, 117. duci Lyciorum id nominis adcommodat. Adde Diodor. 15, 10.

SED PROMPTISSIMI) Ita solet. Cæsar de bel. Ciuil. 3, 97. *In eo prælio non amplius CC. milites desiderauit; sed centuriones fortes viros, circiter XXX. amisit. Interfectus est etiam fortissime pugnans Crastinus.* Obseruat idem Gablman in Mansfeldiana militia Hungara, vbi de clade Turcarum ad Strigonium: *Præfectorum pauci incolumes permansere, quia reliquis exemplo primi ante omnes ardentissime pugnarunt. Et plerunque accidit in cruentis prœliis optimos virorum desiderari.* sensit olim magno suo incommodo Annibal ad Cannas apud Liu. 22, 52, 6. cui ea pugna occubuerunt *ad octo millia*, parnus numerus, si Romanorum cladem spectes; sed nempe, *fortissimorum virorum*, quod ipsum valde debilem reddidisse idem auctor postea notat. Sic Tacit. H. 2, 25, 5. *promptissimos prætorianorum equitum interfecere.* Xenophon post pr. lib. 4. παιδείας: *Assyrij quorum & princeps, & cum hoc fere fortissimus quisque occubuerat.* Ratio est in illis Agricolæ apud Tacit. Agr. 34, 3. *ceterorum Britannorum fugacissimi, ideoque tam diu superstites. Quomodo siluas saltusque penetrantibus, fortissimum quodque animal robore,*

robore, pauida & inertia ipso agminis sono pellimur: sic acerrimi Britannorum iam pridem cecidere: reliquit est numerus ignauorum & metuentium. Pertinet huc prouerbium, *Timidi matrem non flere.* Cornel. Nepos in Thrasyb. 2, 3. Pulchre igitur Ouidius Fast. 2, 751. metum Lucretiæ exponit:

Sint tantum reduces. Sed enim temeratrius ille
Est metus, & stricto quolibet ense ruit.
Mens abit, & morim, quoties pugnantis imago
Me subit: & gelidum pectora frigus habet.

ALEXANDRI) Infra 3, 12, 2. *quippe summa cutis in femore perstricta.* Chares apud Plutarch. in vita cap. 53. auctor est Alexandrum à Dario vulneratum esse, vulnere tamen non graui. Sed Alexander in Epistola ad Antipatrum læsum & perstrictum telo femur in prœlio scribit, auctorem tacet. Accipe ipsa Alexandri verba: Συνέβη δὲ μοι (φησὶ) καὶ αὐτῷ ἐγχειρεῖν πληγὴν εἰς τὸν μηρὸν, ἀλλ' οὐδὲν ἄσημον ἐπὶ παραχρῆμα, ὅτι ὑγιὴς οὐ τὰς πληγὰς ἀπέφηνεν. *Contigit, inquit, mihi pugiona iaculari in femur adacto, sed vnde nulla pernicies aut illico, aut postea secuta est.* Chares ait duos reges manus inter se conseruisse, sed hoc mihi ἄπιστον, quod Darius tam propinquum Alexandrum non expectarit, à quo nisi peremptò non abiisset Alexander. Verisimilius ergo ab incerto equite per ingruentem impetum perstrictum esse, quod non obscure docet Diodor. 17, 34. *Accidit, inquit, & ipsum Alexandrum, cum se magna vi hostium in illum infunderet, in femore vulnerari.* Raderus.

3, 11, 11. *IVGVM QVATERE)* Iam supra ostendi iugum non in curru, sed in equorum iugaliam cernicibus quærendum. Petronius:

- - - - ceu vbi solet
Nudo remissus Thessali quadrupes iugo
Cernicem, & altas quatere ad excursum iubas.

Illud enim conabantur excutere. quare coactus ipse Darius præter morem Persarum & dignitatem regiam habenas arripere, & coërcere impetum equorum, quoad aliæ quadrigæ adducerentur, quibus periculum euaderet. Vti est apud Diodorum 17, 34. Raderus. Plutarch. Alex. cap. 62. hæc accidisse scribit in posteriori prœlio.

IN EQVVM) Arrian. 2, 2, 36. ὡστε ἵππον ἐπιβὰς ἔφευγε, *consenso equo fugit.* sed vox illa communis patiebatur, vt feminino genere exponeretur, *consensa equa fugit.* ἵππον ἀνέβη θῆλυν, ait Ælian. Hist. animal. 6, 48. *equam conscendit, quæ quod velicti memoriam pulli recordaretur, quanto maximo potuit studio & celeritate, eum ipsum prædicatur ex periculis eripuisse.* Vt hinc vel apud Curtium tentari possit, *in equam, quæ ad hoc sequebatur*: præsertim cum & posteriora hæc verba innuant fuisse aliquid non vulgare aut consuetum in eo iumento. Firmat & Plutarch. Alex. c. 62. θήλειαν ἵππον (ὡς φασιν) ἱππικὸν ἐπιβὰς ἔφευγεν: *equam (vt ferunt) recens emissam conscendens fugit.* Et simile quid de Antiocho legas in Iosephi compendio Hebraico. *Pernicitores fuisse equas, & veteribus plus quam equos in vsu, notum*, inquit Goldastus Alamann. tom. I. pag. 185. p. in Ekkehardi Iunioris casus cap. I. ad hæc verba: *ascendensque equitem illum velocissimum.* vbi *equitem* pro *equa* dici notat. Nostris quidem moribus haud decorum habetur equa vehi: minus etiam Hibernicis. ibi enim *Equas, vt pariant, tantum pascunt. Nihil ad equitis æstimationem turpius, nihil ad inspectantium cachinnos aptius, quam in equa sedere.* Stanihurstus lib. 1. de rebus Hibernicis.

INSIGNIBVS QVOQVE IMPERII) Dixi ad Florum 1, 18, 7. quibus addi potest Tacitus H. 1, 81, 3. *Magistratus proiectis insignibus &c. lacrymas profudere.* Dio lib. 45. de Asinio Pollione: *quo facilius in fuga lateret, paludamentum abiecerat.* Adde Cæsar. de B. Ciu. 3, 96. Xiphilinus simile quid de Traiano narrat, sed non fugæ caussa

factum: *quamquam vestem regiam depoſuerat, ne ex ea agnoſceretur, tamen vix vultum effugit.* Addi reliquis poteſt & Tigranis exemplum, qui à Lucullo ſuperatus, cum fugeret, inſignia regia filio ſuo lachrymans tradidit. Plutarch. Lucullo cap. 60. Quæ autem inſignia abiecerit Darius, tum ex ipſo auctore noſtro cognoſci poteſt, tum & Briſſonius lib.1. pag.40. prolixe enarrat.

3,11,12. *QVA QVIQVE*) Alia *quæcunque*. ſed illam lectionem, poſtea etiam in Amſt. edit. repertam defendi in Indice Floriano voce *Qua*. Sic infra 5, 13, 18. loco ſimilimo: *Barbari ducibus deſtituti, qua quemque aut ſpes ducebat, aut pauor, diſſipabantur.* ſic Marcellin. 18, 20. *Vt in rebus ſolet afflictis ambigentes cuinam deberet aut poſſet occurri, trudente pondere plebis immenſa, paſſim qua cuique proximum videbatur, diffundimur.* Iterum 31, 37. *Acies inclinata noſtrorum, quod ſolum poſtremis malis habere ſubſidium, incondite qua quisque poterat, vertuntur in pedes.* Quomodo forte ſcrib. eodem lib. cap. 42. *Dextra pars, ala læua, vel quo* (forte *qua*) *metus traxerat, ferebatur quisque.*

AD TVTELAM CORPORVM) Salluſt. Cat. cap. 58. *in fuga ſalutem ſperare, quum arma, quibus corpus tegitur, ab hoſtibus auerteris, ea vero dementia eſt.* Et in Iugurth. cap. 107. *Neminem decet qui manus armauit, ab inermis pedibus auxilium petere: in maximo metu nudum & cæcum corpus ad hoſtes vertere.* quæ loca P. Victor. V.L. lib. XI. c. 2. recte putat ſumpta ex Xenoph. 3. *κατ' ἀνα.* vbi Aſſyrius rex ad ſuos *ſtultum eſt, eos qui ſuperiores eſſe velint, cæcas corporis partes, & armis ac manibus deſtitutas, pro fugam hoſtibus obuertere.*

3,11,14. *INCOMPOSITOS VICTORIÆ FIDVCIA*) Iisdem prope verbis, in re ſimili vſus Liuius 21, 52, 10. *E ſparſos & incompoſitos onerauerunt, præda plerosque, cum inopinantes inuaſiſſent, ingentem terrorem cædemque ac fugam vſque ad caſtra ſtationemque hoſtium fecere.* Ea res multis eripuit victoriam. Sic apud Polyb. 1, 74. Hanno cladem accepit à mercenariis rebellibus. quos mox cap. 18. eadem peccantes Amilcar perculit, conuerſo agmine fugæ ſpeciem præbens: cum *Afri & mercenarij fugere Carthaginienſes ex pauore rati, ſolutis ordinibus eos inuadunt &c. Afri qui temere ac ſparſim certamen erant orſi, inopinata illorum virtute perculſi in fugam ſubito inclinantur.* Simile Labieni ſtrategema apud Dionem lib. XL. Pertinent huc omnia exempla eorum qui ob rem bene geſtam negligentiores facti, plenæ victoriæ defuerunt, vt Hiſpani apud Liuium 23, 27, 2. Item eorum, qui fugæ ſimulatione id egerunt, vt hoſtem temere inſequentem, diſtraherent, quod Parthis vſitatiſſimum fuit.

3,11,15. *EQVI PARITER*) Varie vexata lectio, ſed hæc maxime extra vitium viſa. tædet referre tot doctorum hominum coniectamenta, quibus temere quicquid diſplicet incuſantes pridem hanc infamiæ notam inuſſerunt vtiliſſimæ pulcherrimæque arti, vt vulgo putent nulli eam vſui eſſe, quam conturbandis auctorum ſcriptis, per luſum & iocum quæcunque in buccam venerint ſecure effutientium. Certe eruditiſſimi Rutgerſii coniecturam non damnem, qui ſic legit. *Equi p.e. P.ſ.l. graues, id genus agmen, quod celer. max. conſtat, ægre moliebantur.* Certum enim, equitatus potiſſimam vim in celeritate conſiſtere. Manet tamen adhuc vocula ſequens *quippe*, quæ Acidalio non ſine cauſſa plurimum hic turbare videtur. Et ſane ſi quid liceat mutare, faciam, *ideoque* vel, *eoque in c.e.i.T.m. occupauerunt.* Porro inſerunt hic omnes veteres, voculas, *ob id genus*, quas non intelligo. Iidem mox pro *multos* legunt *inuiti*, quod haud ſane diſpliceat, ſi cetera poſſim conſtituere. Rem quod attinet, de armatura hac Perſica pleniſſime tradiderunt Briſſonius, lib. 3. p. 289. & 303. & poſt eum Lipſius de Mil. Rom. 3, 6. ex quibus vnum atque alterum ſcriptorem, qui hanc illuſtrando maxime facient, excerpam. Sic igitur Claudianus in Rufin. 2, 357.

con-

- - - - coniuncta per artem
Flexilis induitis animatur lamina membris.
Horribilis viſu, credas ſimulacra moueri
Ferrea, cognatoque viros ſpirare metallo.
Par veſtitus equis - - - - Marcellin. 16, 16. *Praxitelis manu polita crederes ſimulacra, non viros quos laminarum circuli tenues apti corporibus, flexibus ambiebant, per omnia membra diducti, vt quocunque artus neceſſitas commouiſſet, veſtitus congrueret, iunctura cohærenter aptata.* Scriptor Græcus apud Suidam voce Θώρηξ: *Lorica Parthi equilis eſt talis. Prior eius pars pectus, & femora, & manus extremas, & crura tegit: poſterior tergum, & ceruicem, & caput totum. ſimilia vero ſunt ad latera, quibus vtrumque partem iungunt, atque ita totum equitem ferreum faciunt videri. Prohibet vero nihil, aut impedit ferrum membrorum extenſiones ſiue contractiones, adeo exacte factum ſectumque eſt ad naturam membrorum. Armant autem & equum ſimiliter ferro, totum quidem & vſque ad vngulas. hoc ideo, quia nihil illis arma proſint propria, ſi equus interficiatur.* Manere hanc armaturam Perſis in noſtra tempora monſtro ad Surii Comment. rer. in orbe geſt. pag. 14. Adde Sanſouin. de Regnis pag. 47. b.

EQVIS SVIS) De Perſis accipe, non de Theſſalis.

3,11,16. *NON ANTE AVSVS*) Pal. 1. *non a. anſo.* bene. qua forma mox 3, 12, 10. *exſpectato diu.*

3,11,17. *CADERET*) Recte ſic, nam ſcilicet fugientes cedebantur. Acidalius tamen voluit, *caderes.*

METVS &c. MORABATVR) Pulchre mehercules, & ex intima natura. Sic enim fit occulto, nec quo, ſatis ſcio, modo. In trepidatione metu impellimur ad fugam, quam nitentes tamen eodem retinemur. Eleganter hoc idem fere Latinus Pacatus, Theodoſii Panegyrico, ſcriptor, vt illa ætate, minime ſpernendus, & quem ego ſane amo æſtimoque, nec ſi optio detur, vnam eius orationem illam, niſi ſunt eiuſdem inter panegyricas etiam plures, quod alibi quandi erit locus, haud equidem multis aliorum, vna etiam atque altera pœne dicam Ciceronis mutem. Is ita cap. 38. *Vt cauſa taſſibus ſeræ quæſito dolo exitu deſperatoque conſilium, & præ timore non fugium: ita ille ipſe quo agitabatur metu alligatus, in oppidum ſonet Aquileienſe præcipitat.* Acidalius. Similiter Ouid. Metamorph. 3, 46. - - *Sine illi tela parabant, ſine fugam; ſine ipſe timor prohibebat vtrumque.* Marcellin. 17, 23. *Stratique plurimis quorum greſſus vincerent timor.* Agricola Taciti 34, 4. *Non reſiſterent, ſed deprehenſi ſunt nouiſſimi: ideo extremo metu corpora deſixere in his veſtigiis.* Arrian. 1, 5, 23. *quorum agmen eodem loci vbi conſiſtere inſſum erat, ſtupore pectus inopinati euentus, quam certa aliqua ratione ſe continebat.* Fugientium in magno metu trepidationem expreſſit etiam Soiter. lib. I. de B. Pannon. fol. 8.

3,11,18. *AT GRÆCI*) Arrianus 2, 2, 32.

3,11,20. *LVXVRIÆ APPARATVM*) Plutarchus Alex. cap. 34. hunc exprimit: *Vt autem bolcia vidit & croſſos, ampullas, alabaſtros, ex auro fabrefacta omnia &c.* Inter hæc vaſa, reor, fuit ſcrinium illud Græcis & Latinis celebratum, in quo Homeri carmina repoſuit, vt in hunc modum de eo tradit Strabo lib. 13. *Etenim ferunt quædam emendatio poëſeos Homericæ, quæ è Narthecio Alexandri appellatur, poſteriores Calliſthenis & Anaxandri correctionibus: cum ſingula Alexander perlegiſſet, ac quædam admotaſſet, codicemque poſtea in Narthecium depoſuiſſet, quod ſcrinium in gaza Perſica reperierat, pretioſe admodum comparatum.* De eodem Plinius 7, 29. his verbis: *Itaque Alexander Magnus inter ſpolia Darij Perſarum regis vnguentorum ſcrinio capto, quod erat auro gemmiſque ac margaritis pretioſum, varios eius vſus amicis demonſtrantibus (quando tradebat vnguenti bellatorem & militia ſordidum) imo Hercule, inquit, librorum Homeri*

custodiæ detur, vt pretiosissimum humani animi opus quam maxime diuiti opere seruaretur. Addit his Petrus Victorius Alexandrum ab Homeri amore dictum Φιλόμηρον. Sed quid miramur Alexandrum Græcum fuisse φιλόμηρον, cum Persæ & Indi in patriam versa linguam Homeri carmina cantarint. Sed redeamus ad Curtium. De Castrorum luxuria multa Brissonius. Cæsar de bello Ciuil. 3, 96. Pompeiana castra fere vt hic Curtius Dariana describit. Raderus.

IN COMPAR. MELIORVM) Idem adnotauit Gablman in Mansfeld. militia Hungara, de præda ad Strigonium parta: *ex rerum multitudine subito quis equinum melioris spe fastidit: incerto certum vendens.* & mox: *Omnia regum oculi: nunc quit eneras sese restimenti, mox aliud aspectans, primæ suburræ ofor, illud apprehendit: donec sæpe vacuus, aut mera scrutinia* (immo *scruta*) *misere baiulans reuertatur.* Belle Auentinus lib. 1. vbi de successoribus Alexandri: *Aduersus immodicas cupiditates nullus stat terminus, & difficile est eo contentum esse, quod offert occasio: fordent prima, cum maiora speruantur.* Ex Seneca, ni fallor.

3, 11, 22. *CASTRA REPLEVERANT)* Deleam τὰ *castra*: verbum *repleuerant* respondet præcedenti *omnia.* id qui non videbant, arbitrati deesse vocem aliquam ita supplenerunt.

NEC VLLA FACIES MALI) Vt moris est in expugnationibus vrbium, quibus hæc castra similia erant, ob feminas præcipue & pueros quos secum duxerunt Persæ: quorum etsi magna pars Damascum concesserat; necesse tamen fuit non leuem numerum remansisse cum reginis & virginibus regiis. Ideo in descriptione rerum tristium hac comparatione vtuntur auctores. quomodo Tacit. 1, 41, 1. *vltus in vrbe victa facies, gemitusque & planctus.*

3, 11, 23. *TABERNACVLVM)* Vide Brissonium, lib. 3. p. 321. Porro in scriptura huius loci, tanquam in scyrpo nodum quærit Acidalius, nihil tamen reperit, quod solui mereatur.

QVASI VETERI DOMINO) Tanquam iam inde à principio ad Alexandrum pertinuisset, hinc custodiæ eius ab ipso præpositi fuissent.

INTACTVM OMISERANT) Quasi proprie ad Regem pertinens, cui hoc eximium merito seruatur. Recte igitur apud Plutarch. Alex. c. 34. Alexandro dicenti; *Eamus ad abluendum Darij balneo contractum ex pugna sudorem: quidam ex amicis; Minime vero, inquit, imo Alexandri. quæ enim ad victos pertinuere, ea & esse & dici debent victoris.* Verum enim est, *non æqualia singulis tribuenda; sed præstantissimos quosque magis etiam præ ceteris eum honoribus, tum donis augendos esse.* Xenophon lib. 2 *παιδ.* apud quem lib. 7. Sardibus captis Cyrus hortatu Chrysantæ, regiam occupauit. Sed & ante lib. 4. in fin. castris Assyriorum captis *Cyro pulcherrimum fetegerant tabernaculum.* Idque nunc quoque solet obseruari: quomodo Turcis ad Strigonium cæsis, *Beglerbegi papilio cessit Mansfeldio cuius elaboratum opus decem millibus talentorum æstimabatur.* Gablman in Mansfeld. milit. Hungara. Vide ea de re differentem vt solet, virum magnum, Hugonem, inquam, Grotium de iure belli 3, 6, 24. Non omittenda sunt quæ hic addit Diodor. 17, 36. *Tum regis ministri, occupato Darij tabernaculo, balneas & mensas, quibus ille vsus fuerat, apparabant, accensisque tædis bene multis regem exspectabant, vt ab infectatione reuersus, omnem Darij apparatum occuparet, Asiaque totius imperium felici hoc augurio capesseret.* Sic Diodorus, qui tamen parum caute, superiori & hoc capite scripserat, tabernaculum Regis à Macedonibus direptum fuisse.

3, 11, 24. *CONIVNXQVE)* Eadem & soror, quod hic notauit Arrianus 2, 2, 39. ἦγε ἡ γυνὴ, αὐτὴ ἡ ἀδελφὴ Δαρείου. quamquam illa particula ἡ induxerit in errorem interpretes, vt vna ex muliere duas facerent: *mater Darij & vxor, soror etiam ac filius &c.* Sororem enim suam, pulcherrimam mulierum, incesto quidem, sed inde à Cambyse patrio Persis more, vxorem duxerat. quod etiam liquet ex Plutarchi Alex. cap. LII. Vertendum igitur fuit cum Orosio 3, 16. *Inter captiuos castrorum mater, & vxor eademque soror, & filia duæ Darij fuere.* Ea res exemplo fuit Græcis Ægypti regibus, aliisque, vt & ipsi sorores ducerent, qua de re dicendi locus erit ad Taciti 2, 3, 5. Simile mendum illatum est Bembi Hist. Venetæ lib. II. pag. 58. f. *Ferdinandus &c. cum Federico patruo, & vxore Ferdinandi aui sui atque filia.* Vbi itidem istud *atque* insitatium est. nam Ferdinandi posterioris vxor fuit ipsa illa *aui sui filia.* Vide Cominæum 8, 14.

3, 11, 25. *NON SVO TANTVM)* Nam vbi sincerus est amor, haud perinde sua cuiusis incommoda, quam amatorum dolent. Expressit hoc elegantissime Martialis 1, 14.

Casta suo gladium cum traderet Arria Pæto;
Quem de visceribus traxerat ipsa suis:
Si qua fides, vulnus quod fecit, non dolet, inquit,
Sed quod tu facies, hoc mihi, Pæte, dolet.

Sic supra 3, 5, 8. De periculo Alexandri Macedones *immemores sui querebantur.* mox 3, 11, 26. *Illæ sua calamitatis oblitæ &c.* Plutarch. Antonio cap. 100. de Cleopatra: *fuorum pene malorum est illius miseratione oblita.* Adde eundem Æmilio cap. LVII. Fabri Semestr. 3, 99. m.

CIRCA EAM) Putem legendum *circa eas.* & necesse est, ob sequentia; *Reginas dominasque &c.*

LACERATIS CRINIBVS, ABSCISSAQVE VESTE) Præter similia loca Curtii, aliaque ex Brissonii lib. 2. pag. 256. à Radero descripta, mos ille non quidem Persarum proprius, sed communis illis atque reliquis Asiaticis nationibus, sed & Europæis, in luctu aut graui dolore, fuisse deprehenditur. De Phryge suo Virgil. 5, 685.

Tunc prius Æneas humeris abscindere vestem.

De Assyrio Tigrane Xenophon πεισθ. 3. περιπαθήσαντα τὸν πάππον καὶ τὰς πλευρὰς καὶ κεφάλαιον, *auulsa tiara, vestes etiam discerpsit.* & sub fin. libri, de Assyriis mulieribus: *vestibusque discerpsis etiam virginibus ora dilaniabant.* Item in pr. lib. 5. Panthea *dilacerata superiori veste cepit ululari.* Sueton. Cæs. 33, 1. *fidem militum fatis, ac veste à pectore dississa inuocauit.* Genes. 37, 29. *scissis vestibus pergens ad fratres suos.* Ibid. 44, 13. *At scissis vestibus &c.* Iudic. 11, 35. *qua visa scidit vest. sua.* Num. 14, 6. *scinderunt vest. sua.* Reg. 4, 5, 7. *scidit vest. sua.* Ios. 7, 6. *scidit vest. sua & pronus cecidit in terram.* Maccab. 1, 2, 14. *Et scidit vest. sua Mathathias & filij eius: & operuerunt se ciliciis, & planxerunt valde.* Iob. 1, 20. *exclamantes plorauerunt, scissisque vestibus sparserunt pulueres super caput suum in cœlum.* Marci 14, 63. *Summus autem sacerdos scindens vest. sua ait &c.* Actor. 14, 13. *consissia tunicis suis exierunt clamantes in turbas.* Reg. 2, 1, 2. *homo veniens de castris Saul vestes consissa, & pulueres conspersus caput.* ibid. vers. 11. *Apprehendens autem Dauid vest. sua scidit, omnesque viri qui erant cum eo.* Matthæus 26, 65. *Tunc princeps sacerdotum scidit vest. sua.* Reg. 4, 18, 37. *Venitque Eliacim &c. scissis vestibus.* Ibid. 4, 19, 1. *Ezechias Rex scidit vest. sua, & operuit se sacco.* Reg. 2, 3, 31. *Scindite vest. vestra & accingimini saccis, & plangite ante exequias Abner.* & 2, 15, 32. *Chusai Arachites scissa veste, & terra pleno capite.* Seneca de ira 1, 16, 27. *sua vestimenta scindentem, quia tardius scindebantur alienа.* Euseb. hist. Eccl. 3, 17. *veste dilacerata, ingenti cum gemitu caput ferient.* Diodor. 17, 35. *tunica vix simplici amicta, vestitumque lacerantes cum lamentis è papilionibus tunc prosiliebant.* Apulei lib. VIII. *dississaque interula decora brachia sanientibus palmulis conuerberat.* Et mox. *adhuc flentem maritum, adhuc vestes lacerantem, de nuptiis consuetere. Si-*

lius lib.6, 405. *Squallentem crinem, & tristes lacerabat amictus.* & lib.13, 388. *Pulsato lacerat violenter pectore amictus.* Dio lib. 56. *Augustus Variana clade audita, vestem, vt quidam memorant lacerauit, inque magno luctu fuit propter amissum exercitum.* Claudian.de raptu Proserp.3,149.

\- - - - amictus
Conscidit, & fractas cum crine auellit auitas.

De Cerere loquitur. Sueton. Ner. 42, 2. *veste discissa, capite conuerberato, actum de se pronuntiauit.* Capitolin. in Gordian. cap. 13. *incurrere in parietes, vestem scindere, gladium arripere.* Quintil. declam. 27. *Tum lacerare vestes, tum verberare vultus meos incepi.* Plut. Cicer.cap. 42. *permulti patrum vestibus lacceratis curiæ se cum magno fremitu effudere.* D.Hieron. in Matth. lib. 27. *Consuetudinis est Iudaicæ, cum aliquid blasphemiæ, & aliquid contra DEVM audierint, scindere vestimenta sua. quod Paulum quoque & Barnabam in Lycaonia, quando deorum cultus venerabantur, fecisse legimus.* Dio lib. 40. *Cuius facti indignitate Paulus commotus, vestem suam proscidit.* vbi pro *Paulus* debuit poni *Piso*, nam de eo est sermo. Zonaras tom. 2. de Augusto: *dictaturam repudiauit: & cum neque differendo, neque deprecando quicquam proficeret, vestem suam lacerauit.* Herodian. 1, 40. de sorore Commodi: *Hæc loquens vestem scidit.* Tertullian. aduers. Psychic. *Duritia hostis annuntiata, scidit vestem.* Virg. Æn. 12, 609.

\- - - - it scissa veste Latinus
Coniugis attonitus fatis, vrbisque ruina,
Canitiem immundo perfusam puluere turpans.

Seneca in Octauia versu 328.

Scindit vestes Augusta suas,
Laceratque comas, rigat & mæstis
Fletibus ora. Similiter, vt Lydi, Cræsum vinctum videntes apud Nicol. Damascenum in Excerpt. Vales. pag. 457. Dio lib. 48. pag. 433. E. *crines suos laniabant, vestem rumpebant, nominatim eos invocabant. perinde ac si exaudire illi possent, & quasi eo in loco mortuos ac iacentes complorabant.* Plutarch. Anton. c. 100. de Cleopatra: *pepla enim lamentans dilacerauit, pectusque suum percutiens & lanians manibus &c.* Statius Siluar. 2, 1, 169.

Tu medio fusus humi lucem asperaris iniquam;
Nunc vestes pariter vestes & pectora rumpis.

& Silu. 5, 1, 20. - - - tunc fieri & scindere vestes,
Et famulas laffare gregis, & vincere planctu,
Vsque & insontes rabidis pulsare querelis
Calicolas, fidamen erat. Scripsi *planctu*, non *planctus*, vt male præferunt editiones quas vidi. Lucian. de luctu: *Accedunt ad hæc mulierum ejulatus, omniumque lacrymæ, pectorum planctus, comæ dilaniatio, genarum crucentatio. Alii vestem discerpunt, & pulverem capiti inspergunt.*

INVOCANTES) Alii *vocantes*, illud haud spernam. nec sprenit doctissimus interpres Dionis lib. 48. de iis qui pace cum Sex. Pompeio facta necessitudines suas requirebant: ὀνομαστὶ τὲ αὐτὸς ἀνεκάλουν: *nominatim eos invocabant.* Sic eo verbo vsus Iustinus 25, 2, 11. *in auxilium à Eidymia rege invocati.* Similis Curtii loco est apud Plut. Anton. cap. 100. βοᾶντες ἐκβλῆ, καὶ ἄνδρα, καὶ αὐτοκράτορα, *dominum, virum, imperatorem appellauit*, vel, *invocauit.* Sic ordo Mutinensis *appellabat* Patres Conscriptos, *intempestivo honore.* Tacit. H. 2, 52, 4. Ctesias apud Plutarch. in Artoxerx. ἀκόντια τῶν φοβερωτάτων, ἀνακαλούμενον Κύρου βασιλία. Liuius 1, 26, 2. de Horatia: *flebiliter nomine sponsum mortuum appellat.* Marcellin. 28, 21. f. *multis caritates diuersas, quas*

quas præ angustiis videre non poterant, inuocantibus. Sic & alibi Curtius. Indicem vide.

3, 11, 27. *CÆSA SVNT*) Diodorus 17, 36. numerat peditum 120000. equitum 10000. Arrianus 2, 2, 38. peditum 90000. equitum 10000. vniuersæ 100000. non amplius. Iustinus 11, 9, 10. rursum aliter: *Cæsa sunt peditum vnum & sexaginta millia, equitum decem millia: capta quadraginta millia.* Orosius 3, 16. iterum ab omnibus aliis abit: *Ibi tunc*, inquit, *peditum octoginta millia, equitum decem millia cæsa sunt: capta autem quadraginta millia.* Plutarchus Alex. cap. 33. generatim ὅπλα τὲ ἄλλα πολλὰ καὶ ἀνδρῶν πολλῶν ponit cæsas, hoc est super centum & decem millia, sine equitum peditumve discrimine; tanta est varietas scriptorum in vnico cæsorum numero. Scripsit Antipater epigramma super hac cæde Persarum ad Issum. Anthologiam 3, 5, 18. adi. Hanc pugnam Philoxenus Eretrius pictor coloribus redintegrauit; an illam Alex. cum Dario ad Arbela seu Gaugamela, Plinius 35, 10, 53. non exprimit. Raderus. & eadem fere Acidalius. Obiter adnoto, Iustini locum supra citatum corruptum videri; nec enim placet illud *vnum & sexaginta*: quando vnum illud nemo temere Græcus scriptor, ex quibus hæc haurienda fuit historia, adiecerit. illi enim per myriadas computauerunt hanc cladem; quod cauſſæ est, cur idem faciant omnes, etiam Latini, qui numerum hoc prœlio cæsorum captorumue referunt. Igitur potius crediderim in Iustino scribendum *centum & sexaginta.* Certe nec Sabellico priorem scripturam placuisse apparet ex eo quod verba *vnum &* omittens Ennead. 4, 4. ita scribit: *Tregus peditum sexaginta millia cecidisse ait.* De numero occisorum, quem Histor. Miscella prodit, proxime sequenti nota dicemus.

AT EX PARTE ALEX.) Historia Miscella 2, 15. *Scriptorum omnium veterum mos est, ex ea parte quæ vicerit, occisorum non commendare numerum, ne victoriæ gloriam maculent damna victoris: nisi forte cum adeo pauci cadunt, vt admirationem terroremque virtutis augeat paucitas perditorum. sicut in prima congressione Persici belli apud Alexandrum Magnum fuit, cum inter quadringenta ferme millia hostium interfecta, centum viginti equites, & nouem tantummodo pedites in eius exercitu defuisse referuntur.* Atque ita Orosius 4, 1. vnde hæc exscripta sunt. Sed videlicet manifestus est error in prægrandi illo numero *quadringenta millia*, quot certe nullo vno prœlio, quæ Alexander pugnauit, interierunt: nedum *in prima congressione Persici belli*, nimirum ad Granicum, hanc enim pugnam intelligere nos ea verba cogunt. At illic si Diodorū 17, 19. sequimur, 10000. Persarum peditum cecidêrunt, si Plutarchum Alex. c. 26. viginti millia, equitum 2500. Arrianus 1, 5, 23. etiam mille equites numerat. nisi forte ibi ex mendi occasione tantillus numerus hæsit: plures enim multo cecidisse consentaneum est. Sed vt valde augeamus numerum, apparet eo non posse ascendere, vt Orosio ratio constet. plures enim ille interfectos scribat, quam alii in acie fuisse: qui enim plurimos scripserunt, 120000. tradiderunt, præter Iustinum & ex eo Oros. 3, 16. qui numerum immodice auxisse (nam 600000. Persis tribuit) vel inde conuincitur, quod ipsi postea regi, in prœlio ad Issum minus virium tribuit. quod quidem barbaris ingeniis non conuenit, eique Dario, qui potissimam & spem & ostentationis partem in hominum multitudine reponebat: Ergo pro quadringentis millibus vtique reponenda erunt *quadraginta.* Sic tamen satis esset memorabilis victoria, è diuerso triginta tantum peditibus, equitum supra octoginta quinque cæsis, vt quidem Arrianus 1, 5, 25. scribit: quem eadem opera duplici errore interpretum liberabimus: quos & Lipsium ad Vellei. 1, 11, 3. aduertisse postea reperi, cum ibi in historiam hanc inquirerемus. Sciendum igitur, verba τῶν μὲν ἱππέων non esse reddenda, *ex auxiliaribus copiis*, sed siue Vellcium sequaris, *ex ipsius turma*: siue Plin. 34, 8, 20. *ex amicis eius.* auxiliares

equites Arriano semper sunt vel μισθοφόροι, vel ξένοι μάχιμοι. Alios ab his fuisse apparet τοὺς ἱππέας χιλιομίους, vt iterum Arrian. Indic. 3, 14. vbi itidem interpretes non recte, *& equitatum sociorum VIII. millium.* pro his, *& equites, quos sodales appellant, omnes* (nimirum cum hypaspidibus, & omnibus sagittariis, quos tum secum ducebat) *ad VIII. mil.* hi igitur sunt *ex turma regia*, quomodo Velleius interpretatur τὴν ἴλην τὴν βασιλικὴν, cuius frequentissima apud Arrianum, & exacta mentio, idque verum esse apparet tum ex cetera eius pugnæ descriptione, tum inde quod Alexandro hastam petenti, porrexit Δημάρατος τῶν ἀμφ' αὐτὸν ἑταίρων, vbi iterum perperam versum *ex auxiliariis*, nulla insuper ratione habita vocum ἀμφ' αὐτὸν. Sic & in fine lib. 1. Gazensium muros primus transcendisse dicitur Neoptolemus ex Æacidarum gente, *vnus ex sociorum numero.* pro, *ex amicis*, vel *ex turma regia.* Quid quod seiungit hos à cetero equitatu Arrianus. nam vt sequitur, *ex reliquo equitatu supra LX. desiderati sunt*, quod honoris auxiliariis vtique non exhibuisset, vt eos tanquam eximios separatim à ceteris memoraret. Iam vero quæ Alexandri futura fuit inuidia, si neglectis Macedonibus, statuas auxiliariis erexisset? succurrunt alia plura, his non leuiora: sed aliqua temporis est habenda ratio, ideoque ad Ind. in *amicorum ala* reiiciemus; præsertim cum hic alia quoque non pauca supersint dicenda. Hic ergo prior est interpretum error: alter, quod verba ὁ Διὸς maluerint reddere *in templo Iouis*, nec loco quidem vbi illud fuerit, indicato: quam *Dij* vel *in Dio*, cuius & apud Diod. 18, 4. hisdem verbis mentio: τοὺς δὲ ναοὺς ἅπαντας κατασκαφῆναι &c. ὁ Διὸς μὲν, τοῦ Διὸς &c. *Templa euertenda erant &c. Dij quidem, Iouis.* quod inter primaria Macedoniæ oppida fuit, & quod præcipue huc facit. *exornatum publicis locis, & multitudine statuarum*, vt ait Liuius 44, 7, 2. vnde colligas ibi quoque fuisse, quas Arrianus exserte ὁ Διὸς repositas scribit, à Lysippo effformatas: qua in re obiter emendo Velleium 1, 11, 4. *Alexandrum impetrasse à Lysippo*: nam si omnia pondero, haud dubie scribendum est; *Alexandrum imperasse Lysippo*, vt iam alibi, credo ad Tacitum, monui. Idem mendum insedit & Hieronymi epistolæ, quæ inter Augustinianas refertur loco XI. *Petrus iure reprehenderetur, qui princeps circumcisionis id imperauerit gentibus, quod soli qui ex Iudæis erant, debuerant obseruare.* vbi scrib. *imperauerit.* Tot igitur in illa ad Granicum pugna cecidisse ait Arrianus, 30. inquam, pedites, equitum supra 85. quamquam Aristobulus apud Plutarch. Alex. cap. 16. auctor sit 34. omnino cecidisse, atque inter eos nouem pedites. quibus detractis restant 25. equites, quot & Arrianus ex amicorum turma desideratos scripsit. Iustin. 11, 6, 12. nouem etiam pedites numerat, CXX. equites. quem Orosius, vt solet, sequitur. Multas eius generis victorias monumentis scriptorum testatas hic indicatum ibamus, quod & liberalis cognitionis res est, & admirationem diuinæ prouidentiæ, humanæque superbiæ simul & imbecillitatis opprobrium continet. Sed quoniam video vltra morem nostrum hanc notam excrescere: differam ad 4, 16, 26.

TRIGINTA OMNINO ET DVO) Assentior Modio & Glareano *trecenti* legendum pro *triginta*. Nimis enim ille angustus numerus: neque mouere debet ἐπιφώνημα, quod subiunctum, *Tantulo impendio ingens victoria stetit.* Nam etiam sic impendium satis leue. Acidalius. Post quos ita Loccenius: Velim hic simpliciter legi *trecenti*, sublato *& duo.* sic enim respondebit numerus illi Diodori 17, 36. *Ex Macedonum peditibus*, inquit, *trecenti, & 150. equites desiere.* In Iustino 11. 9, 10, item emendarim pro peditum 130. *peditum* 300. Hactenus Loccen. Hos sequitur Raderus, cum alii quoque auctores ampliorem occisorum prodant numerum. Negat insuper Glareanus ex Valla *triginta & duo* Latine dici, sed præponendum esse numerum minorem, adeoque errorem cum ex notis numerorum natum. quæ res suspicionem facit,

facit, alio forsitan exemplari vsum Sabellicum, propius ad veram lectionem accessisse. sic enim ille in narratione huius prœlii Ennead. 4, 4. *Macedonum, quorum fides sit apud autores ipsos, equites centum quinquaginta, pedites duodetriginta desiderati.* Nec sane necesse semper est ampliorem peditum numerum cadere, cum interim, vt hic, vbi *equestri prælio Darius optabat decernere* in pr. huius cap. equites soli, aut præcipue saltem depugnent, quod itidem in pugna ad Granicum euenit, vbi simili ratione plus equitum quam peditum occubuit. Idem Glareanus, hac quam dixi ratione ductus etiam supra 3, 9, 12. inuertenda putauit verba, *Triginta & duo*, vt legeretur; *Duo & triginta.*

TANTVLO IMPENDIO) Illis tamen qui ceciderunt, iactura sat magna fuit, qui victoria frui non potuerunt. Vt Fabius Maximus filium consulem dicentem paucorum iactura collem posse occupari, interrogauit, an ipse vellet esse de illis paucis. Raderus. Memorabilis in eam sententiam est Scipionis vox, *Malle se vnum ciuem seruare, quam mille hostes occidere*, quam idemtidem repetiuisse Antoninum Pium Imp. scribit Iul. Capitolinus cap. 9. quod aduertere velim eos, qui pro ludo & ioco ducunt, homines, & quidem, vt appellantur, Christianos, suarum cupiditatum affectuumue caussa periculo & casibus obiectare.

Hæc igitur est illa nobilis ad Issum victoria, de cuius tempore hic disquirit Raderus, quod nondum videram, cum supra ad verba *oriente luce* 3, 8, 23. scriberem: Illius igitur verba hic referam. Diem, inquit, signauit Ælianus Hist. Var. 2, 25. octauum Idus Febr. qui sextus est Februarii. Sic noster Schottus in Vitis comparatis Aristotel. & Demosthenis, ad Olymp. CXI. Anni IV. Arist. LII. Demost. XLIX. sed meo Iudicio Ælianus non loquitur de pugna ad Issum, sed vltima, qua victus est & omnino debellatus Darius, ad Arbela seu Gaugamela. ἡ ἕκτη ἡ τοῦ μηνὸς τοῦ Θαργηλιῶνος non est sextus Februarii, sed sextus Aprilis, vt Gyraldus ostendit, quamuis dicant Februarium esse, alii Maium. Accedit ab Arriano 2, 2, 40. exerte proditum mensem non Θαργηλιῶνα, sed Μαιμακτηριῶνα, quem Suidas Ianuarium interpretatur, & cum illo Vulcanius. Bartholomæus Facius prior interpres, mensem omnino prætermisit, vel ex codice corrupto, vel nescio, per quam imprudentiam. nam inscitiæ arguere tantum virum non placet, nec verum est. Dies ergo latet. De mense constituamus, quem Arrianus Μαιμακτηριῶνα appellat, & Suidas Ianuarium interpretatur. Sed pugnam mense Ianuario non commissam ex illo ostendi potest, quod supra 3, 8, 8. dixerat Curtius: *Vtique cum iam hyems instaret.* Ianuarius non inchoat hyemem, sed prope finit. Gaza cum Septembri nostro componit. Sed neque Septembrem fuisse conjicio Mæmacterionа; nam stat in post pugnam Damascus fuit occupata à Parmenione, cœlo adeo frigido, vt boiuli frigus ferre non possent, quod certe in Septembri temperatissimo mense prope nullum est. Sic enim Curtius mox infra 3, 13, 7. *Hi* (Gangabæ) *cum frigus tolerare non possent, quippe & procella subito niuem effuderat, & Inanus rigebat gelu &c.* Senserint cum Harpocratione, Lysimachide, Vlpiano & aliis, primum hunc mensem ex hybernis fuisse, quintum quidem Athenienſibus à Iunio annum auspicantibus. qui nostro Octobri, non Septembri respondet, quarto à Iunio, non quinto. [Beutherus Fastor. lib. 2. scribit ex Aristotele colligi, Mæmacteriona primum Autumni mensem fuisse Athenienſibus, ideo à plerisque Septembri tribui. Epiphanium & Suidam Ianuarium, Iosephum Augustum, Octobrem alii pro Mæmacterione intellexisse, idque postremum forsan aliquid rationis habere, cum ipsius maior pars in Octobrem aliquando inciderit.] Ex hæc quæ narrat Curtius circa adultum iam Octobrem contigisse, vbi iam annus in hyemem vergit. Μαιμακτηριὼν enim à turbido iam & hiberno Ioue, qui Μαιμάκτης Græcis, hoc est furore correptus & turbidus appellatur, quod hyems, vt ait Lysimachides, hoc mense & aër turbari incipiat. Vlpianus ad Demo-

sthenis

sthenis Olynthiacas hibernum mensem vocat μαιμακτηριῶνα. sic enim ille ad hæc Demosthenis: Μὲν μὴν ἦν μαιμακτηριὼν χειμερῶν, inquit Vlpianus, ὅτ' ὁ μὲν ἐξ ἀθήνων ἦν, καίτοι χειμὼν ὢν, πλεῖν ἐψηφίσατο. *Mensis erat Maemacterion) hibernus hic mensis est. ex quo ostendit, quamuis hyems esset, nauigandum esse decreuisse.* Hieron. Wolfius Septembrem dubius vertit, & negat se hanc inter Grammaticos litem posse componere. Atqui certe September hybernus mensis non est, ætatem proxime secutus, & ex illo calorem adhuc trahens. Intelligamus ergo hic adultum Octobrem iam in hyemem & Nouembrem inclinantem, immo Nouembrem ipsum, vt meliores auctores sentiunt. Athenensibus enim ita numerabantur menses à solstitio æstiuo: ἑκατομβαιών, μεταγειτνιών, βοηδρομιών, πυανεψιών, μαιμακτηριών, ποσειδεών, γαμηλιών, ἀνθεστηριών, ἐλαφηβολιών, μουνυχιών, θαργηλιών, σκιροφοριών; qui hoc ordine respondent mensibus Iulianis: Iulius, Augustus, September, October, Nouember, December, Ianuarius Februarius, Martius, Aprilis, Maius, Iunius: vides Mæmacteriona respondere Nouembri, qui certe mensis hiemat. Sed de his plura Christmannus ad Alfraganum. De Anno & Consulibus sequitur. Atque Alexandri quidem regni fuit tertius, & tertius ac vigesimus ætatis, Athenis prætore Nicocrate, Romæ Valerio Cæsone, & Lucio Papirio Coss. Diodo. 17,29. auctore. Arrianus 2,2,40. Nicostratum vocat, nisi mendum in Codice. Coss. à Latinis eduntur L. Papirius Crassus, & C. Duilius vt Capitolini Fasti, Cicero, Liuius 8,16,1. Cassiodorus testantur. Chronicon Alexandrinum Crassum nominat & Dulium, haud dubie librarii vitio, pro Duilio. A. V. C. CDXVII. Olympiad. CXI. Anno III. vt Fasti Siculi habent. Ad Capitol. est primus annus assignatus. Andreas noster quartum ponit. Ælianum autem omnino falsum putamus, quando nec prima cum Dario ad Issum pugna, nec postrema ad Gaugamela mense Thargelione pugnata est, vt infra copiose ex Alfragano & Christmanno demonstrabo. Hactenus Raderus.

3,12,1. *DIV)* *Ducenta stadia progressus flexit iter media nocte in castra versus.* Diodor. 17, 37. ducenta stadia continent sex milliaria nostratia cum quadrante, ex quo intelligis, quantopere vrserit Darium Alexander, & cur tam sero ad suos reditarit, in capto enim Dario belli finem sperabat. At ex Curtio posset doceri, non eousque esse progressum Alexandrum, cum appetente nocte à persequendo Dario destitisse affirmet, nisi tam procul illum insecutus sit, vt sub confinium noctis correxerit iter, & summa demum nocte in castra peruenerit. Raderus. Ceterum hæc & alia similia in quibus aut consentiunt Plutarch. Diodor. Arrian. Iustin. cum Curtio, aut leuiter dissentiunt, ex eorum collatione quilibet harum rerum studiosus facile deprehendet, quapropter in posterum eiusmodi notis haud temere, certe non operose, libri molem aggraua-bimus. Ceterum cum Bong. desit *erat*, quod in plerisque editionibus comparet post verbum *fatigatus*, facile recepi lectionem Raderi: *Rex diu Dar. pers. fatigatus, postea-quam &c.*

3,12,2. *NON PROHIBEBAT)* Videtur defuisse negatiua Codici quo Sabellicus vsus est; ille enim Ennead. 4, 4. *Alex. sub noctem à multa hostium insectatione fessus, in castra se recepit, iussitque principes ad consilium vocari, ipse lassatione vulneris interesse non potuit.* nostram tamen lectionem veriorem esse, patet etiam ex Arriano 2,3,1. *Postero die Alexander, quamuis aeger adhuc è vulnere quod in femore exceperat, sanciorem tamen obiuit &c.* quod si potuit, potuit & interesse conuiuio.

3,12,5. *AMICVLVM)* Similis Thysbes error, eam & Pyramum vita priuauit, apud Ouid. Metamor. 4. fab. 4. Verior coniectura Horatiæ fuit, paludamentum quod ipsa sponso neuerat, in manibus fratris cernentis. vide Liuium 1,26,2. Cion Mamertinus *agnito filii sui equo, iuuenem è medio subtrahi coniectabat.* Diodor. 22, 15.

3,12,6.

3,12,6. *ILLACHRIMASSE)* Idem Plutarchus cap. 35. Diod. 17, 37. Arrianus 2, 3. 3. Nec Alexandri æmulus Cæsar hoc lachrymarum officium in fortuna Pompeii M. prætermisit. *Vt enim,* inquit Valer. Max. 5, 1, 10. *id* (Pompeii caput) *assexit, oblitus hostis, soceri vultum induit, ac Pompeio cum propinas, tum etiam filiae suae lacrymas reddidit: caput autem pretiosissimis odoribus cremandum curauit.* Vere M. Tullius pro Lege Manil. c. 9. *Hoc iam fere sic fieri solere accepimus, vt regum afflicta fortunae faciles multorum opes alliciant ad misericordiam, maximeque eorum, qui aut reges sunt, aut viuunt in regno, quod regale iis nomen magnum & sanctum esse videatur.* Raderus. A simili humanitate commendat Antigonum Plutarchus in Pyrrho cap. 73. *qui vt captus* (Pyrrhi hostis) *assexit & agnouit &c. chlamyde oculis admota illacrymauit.* Scipionem Polyb. 10, 18. *qui Indibilis filias &c. oculis suis subiectas intuens, lacrimas tenere non potuit.* Adaduddaulam Elmacinus 3, 5. *Cum is qui occiderat Azzuddaulam caput eius in disco attulisset ad patruelem eius Adaduddaulam, aiunt eum subarrinm suum oculis admouisse, & fleuisse.*

MITHRENEM) De hoc Indicem consule, quo etiam locorum personarumque descriptionem, vt cuiuis in promptu statim sint, referimus.

3,12,7. *NE PRODITOR)* Nec mirum hoc metuisse Alexandrum, quando *proditores etiam iis quos anteponunt, inuisi sunt*, vt Tacitus ait 1, 58, 2. quem ad locum DEO bene iuuante plenius dicturi sumus.

3,12,9. *TACITE OPPERIEBANTVR)* Malim *tacitae opper.*

3,12,10. *PRODVCERE)* Bong. Lugd. Amst. *procedere*, quod non displicet. sed & Scbisius ita legendum putabat.

EA IPSA RES &c.) E vulgatis quidam, *Ea res ipsa.* cur mutarunt? suauius ita ad aures meas accidit: ac nempe sic quoque lib. 4. *Ea res ipsa militi ad persequendum hostem animum intendit.* Leue hoc, sed neque Curtio, neque me indignum. Aliud moneo non maioris etiam momenti: quanticunque est, tu vero tolle comma post *irrupisse.* Veri sensus nonnihil interest, qui alius fit atque alius à leuissimo interpuncto. Hic, vt nos volumus, ille oritur: Erant turbatae feminae, quod irrupisse videretur, quia non admissus, sed irrupisse videbatur. Hic alienus, ille germanus. sic Acidalius. Diodorus 17,37. simpliciter refert Leonnatum Alexandri mentem reginis aperuisse. Iustinus 11, 9, 13. proxime cum Curtio consentit.

3,12,11. *PROVOLVTAE AD PEDES)* Hic supplicandi mos pluribus gentibus communis, eius exempla proferunt Liuius 45, 7, 6. de Paulo & Perseo: *Summittentemque se ad pedes substulit.* Apulei lib. 6. non procul à prine. *Psyche pedes eius adsoluta, & vberi fletu rigans deae vestigia, humumque verrens crinibus suis &c.* Cicero ad Attic. 8, 9. *cui tali in re libenter me ad pedes abiecissem.* Idem Orat. ad Quirites post reditum cap. 5. *cum Cn. Oppius socer, optimus vir, ad pedes eius fletu iaceret.* Iterum ad Attic. de eodem, vt opinor, *abiecta voga se ad generi pedes abiecit.* Cæsar de bell. Ciu. 2, 12. de Massilienf. *Vniuersi se ad pedes proiiciunt.* Cicero ep. fam. 4, 4. *cum Marcellus se ad Caesaris pedes abiecisset.* Orat. Philip. 2. c. 34. *supplex te ad pedes abiciebas.* pro Milone c. 36. *Ego me plurimis pro te supplicem abieci.* in Orat. ad Pop. & Equ. Rom. antequam iret in exilium: *Oro atque obsecro, quibus singillatim saepe supplex ad pedes iacui, vt eum, quem singuli stratum atque abiectum subleuastis, nunc miserum conseruatum velitis.* Hinc *abiecti* nomen significationem inuenit, pro vili & humili. Nam iste habitus extremam habet submissionem. vnde antiquis etiam Hebræis in vsu fuit, in faciem procidere, nempe ad pedes eius, cui supplicabant, vel quasi ad pedes, cum Dei pacem exorarent. Adde superioribus Cicer. pro Sextio cap. 11. & ad Attic. 1, 11. Tacit. 1, 23, 7. 1, 32, 4. Histor. Miscel. 19. 11. Ouid. Metam. 9, 607. Sueton. Augusto cap. XCIV. f.

Ceterum ita procidentes genua eorum, quibus aduoluebantur complecti solebant: cuius moris exempla congeram ad Tacit. 1,13,6. *cum deprecandi caussa palatium introisset, ambulantisque Tiberii genua aduolueretur, prope à militibus interfectum, quia Tib. casu, an manibus eius impeditus procideret.*

PATRIO MORE SEPELIRE) De sepultura, conditoriisque Regum Persicorum, & sollemnitatibus ea caussa obseruare solitis, vide Brissonium fine lib. 1. Quæ Raderus hic commemorat, mox referam ad 3, 12, 14.

3,12,13. *CVM CVRA SEPVLTIS MILIT.)* Sic malui. Vide Indicem voce *Cum*. De re, sic habe, feciſſe id Regem, vt edito hoc beneuolentiæ in suos specimine, omnium animos ad obeunda discrimina alacriores redderet. vid. Diodor. Sic. 17, 21. Infeliciter eum imitatus Philippus vltimus apud Liuium 31, 34, 1. qui *aliquid & ad charitatem suorum, & vt promptius pro eo periculum adirent, vanus professurum se, si equitum, qui cecidissent in expeditione, sepeliendorum curam habuisset: asserri eos in castra iussit, vt conspiceretur ab omnibus funeris honos.* eodem euentu, quem Tiberius sequuturum prætulit, ex sepultura reliquiis Varianæ cladis à Germanico præstita, apud Tacit. 1, 62, 3. *vt exercitus imagine casorum terrderetur ad prælia, & formidolosior hostium efficeretur.* & certe apud Appian. lib. 1. de bell. Ciu. Rutilii cos. corpore, aliorumque nobilium in vrbem ad sepulturam reportato, *Sic decretum fuit, vt posthac defunctorum in bello corpora ibi humarentur, vbicunque cecidissent: ne ob eorum conspectum reliqui segniores ad militiam fierent. id decretum mox cognitum & hostes imitati sunt.* sed ibi aliæ causſæ fuberant, quæ Alexandro non erant metuendæ; igitur ante quoque ad Granicum cæsos *cum armis & reliquo cultu sepeliri iussit*, vt scribit Arrian. 1, 5, 26. & ad Arbela Diodor. 17, 64. Antiocho quoque non bene cessit, quod Macedonum qui ad Cynoscephalas ceciderant, ossa legi curauit, apud Liu. 36, 8, 3. & Appian. lib. 4. de bell. Ciu. Plura dicemus ad Tacit. 1, 61, 1.

PERSARVM QVOQVE) Idem priori quoque pugna fecerat. Arrian. 1, 5, 29. *Persarum etiam duces sepelit: ad hoc mercenarios Græcos, qui hostibus merentes, easi fuerant.* Plura exempla eorum qui hostibus suis sepulturam concesserunt, referemus ad illa Taciti 1, 22, 3. *Ne hostes quidem sepulturæ inuidem.* Vide interim P. Fabri Semestr. 3, 13. & Kirchman. in addit. ad tractatum de funer. Rom. c. 5.

PATRIO MORE) Augustin. Tract. 120. super caput 20. Ioannis. *Non mihi videtur Euangelista frustra dicere voluisse, sicut mos est Iudæis sepelire: ita quippe (nisi fallor) admonuit, in huiusmodi officiis quæ mortuis exhibentur, morem cuiusque gentis esse seruandum.* Vide Fabrum dicto loco.

3,12,14. *PRO HABITV)* Vtille exul suo libro [Ouidius Trist. 1, 1.]

Infelix habitum temporis huius habe.

Raderus. Cui similes sunt etiam ceterorum librorum præfationes, vt quarti:

Excusata suo tempore lector habe.

Exul eram. - - - & quinti

Hic quoque talis erit, qualis fortuna poetæ.

Ceterum haud frustra id inculcat Curtius, sed ad laudem prudentiæ simul, modestiæque illius Reginæ; quæ mox quoque 3, 12, 25. dicet: *Et præteritæ fortunæ fastigium capio, & præsentis iugum pati possum.* Similis moderatio grauissimæ itidem matronæ apud Liu. 26, 49, 9. *quid enim huic fortunæ non satis est?*

QVO PERSAE) De Persarum apparatu in funeribus vide Brissonium lib. 2. in fine. hoc enim malim quam Raderum, quando

Gratius ex ipso fonte bibuntur aquæ.

De loco Iustin. 19, 1, 10. *Legati à Dario Persarum rege Carthaginem venerunt, afferentes edictum, quo Pœni humanas hostias immolare, & canina vesci prohibebantur; mortuosque*

que corpora cremare potius, quam terra obruere à rege iubebantur. de hoc inquam loco, quod Raderus ait traiectiuncula sanari locum posse, *mortuorumque corpora terra obruere, quam cremare*; id iam olim Kirchmanno de funer. Rom. 1, 2. placuit. Tu autem vide an verosimilius eadem sententia restitui possit, detracto glossemate inepto (id enim esse puto tria postrema verba *à rege iubebantur*, adiecta ab imperito quodam, qui putabat aliquid deesse plenæ orationi; qualia certe quam multa in his scriptoribus perpetrata fuisse omnes sentiunt) vt legatur: *hostias immolare, & canina vesci prohibebantur, mortuorumque corpora cremare potius quam terra obruere.*

CREMARENTVR) Nam etiam Græcis in vsu fuerat combustio. Kirchmannum adi 1, 1.

3,12,15. *IVSTIS & SOLVTIS)* Bong. 1. pro *iustis* habet *iustis*. Merulæ editio voci *solutis* alteram adglutinat *exequiis*, cum jam tum, vt vereor, aliena vox *solutis*, in textum irrepserit, tamquam vmbra vitiosæ *iustis*. Nisi fallor, Curtius scripsit: *Iunque vsis defunctorum corporibus, gramitis &c.* Sitamen quis nimium pro vulgari lectione nitatur, non magnopere repugnem, præsertim cum ita loqui videam Curtium infra 4,12,2.

PRÆMITTIT AD CAPTIVAS) Hoc illud est opus Alexandri προλήψεως, omnibus aliis factis illius tanto longius anteponendum, quanto illustrior est omnibus victoriis victoria sui ipsius. Alias enim alios vicit inuictus semper Alexander: hic ipse, se ipso fortior, seipsum vicit. Iuberem macte virtute esse [ex Liu. 2, 12, 8.] si ista virtus pro nomine Christiano stetisset, & vt Gregorius ille Pontifex Opt. Max. (etsi hodie alii alia de hoc) [Vide Baronii Annales ad ann. Christi 604. qui operose hoc refutat] pro Traiano Opt. Max. Imperatore numen precatus dicitur, vt post tot sæcula pace donaretur, ita ego pro Alexandro vouerem, nisi impietatis crimen hac pietate vererer admittere. Hoc enim ego solum & vnum & opere maximo vnice demiror & adoro, solumque dignum arbitror, ob quod Græi omnes omnesque gentes ora obuertant sua, & Orpheus cum Apolline Musisque omnibus desudet. Tertium & vigesimum agebat annum, in flore & ardore virentis ætatis: formidabat neminem, ab omnibus formidatus, aut amatus. licebat illi quicquid libebat, in potestate habebat reginas Asiæ totius, & totius Orientis dominas, tanta oris venustate, omnes vti Nympharum omnium formas extinguerent, & his comparata Helena turpis, turpis ipsa Venus, ipso Paride iudice videri potuerint. ab his oculorum illecebris non modo oculos, & vim à corporibus abstinuit; sed nec verbum fieri patiebatur, cum ipse illas oculorum tormenta appellasset. [apud Plut. cap. 36.] Quid Iobi, Antonii, Hilariones, Macarii, totaque Ægypti deserta, silentia, & solitudines aliud fecissent? Seruauit castas, intactas, sanctas, vsque dum diem fungeretur. Virginem in partem tori adsciuit, legitimam vxorem maritus; alteram alteri Alexandro, Hephæstioni despondit. An apud Darium tam religiose sanctæque fuissent eductæ? Plutarchum in contemplatione huius virtutis & continentiæ Alexandri attonitum lege. Philippus pater Alexandri apud Lucianum in Dialog. Mortuor. vers. 13. hoc vnum ex omnibus filii factis commendat: *Vnum est quod solum laudo abs te gestum, quod à Darii vxore forma præstante abstinueris, & genitricis illius atque filiarum curam susceperis. Regie enim plane fecisti.* Et Diodor. 17, 38. cum Alexandri clementiam & pietatem in Sisygambim (sic enim apud hunc scriptum) [ed. tamen Laur. Rhodomani Cheruscī Sisygambrim] matrem, vxorem, & liberos exposuisset, & lacrymas præ gaudio reginis expressas memorasset, addit hoc epiphonema: *Ego quidem ex omnibus rebus, quæ maximas & pulcherrimas gessit Alexander, nullam hac magis æstimandam, & historiæ monimentis dignioremiudico. Expugnatæ enim vrbes, conflictus, & alia quæ illi prospera euenerunt, fortunæ*

potius quam virtuti eius imputanda videntur. Quod autem in tam potenti fortuna & licentia misericordiam miseris impartitus sit, solius prudentiæ eius munus fuit. Alexander igitur qui seculis non paucis ante nos vixit, instissimam & meritissimam à posteritate commendationem consequitur. Hæc Diodorus. Quin ergo mirari desinimus mortem Alexandri à Sisygambe familiarius latam, quam ipsius Darii, cum Alexandro superesse recusauit, mortuo Dario viuere non dubitauit. A. Gellius 6, 8. *Victi hostis vxorem facie insigni, vetuis in conspectum deduci, vt eam ne oculis quidem suis contingeret.* quæ ex Appione sunt. Est ibidem elegans comparatio Alexandri cum Scipione Africano, quem Valerius Antias negauit (ex Nævio) fuisse castum, & contraria aliis de eodem scripsit. Sed Lector adeat Agellii caput elegans, totum in hac re consumptum. Radertus. Cuius verba, quamquam prolixiora essent, quia inerant quædam elegantissime dicta, adscribere non dubitaui. Vt & hoc Erasmi ex panegyr. ad Philippum: *Si (gloria) nihil aliud est, quam approbatio recte factorum cum admiratione, dispeream, si non Alexandri Magni in Darii regis vxorem & filias, integritas comitasque vel omnibus illius victoriis plausibilior est.* Adde Sabellicum exemplorum 4, 10. Nec omittendum tamen, hanc narratiunculam, quippe Ptolemæo & Aristobulo prætermissam, fama tamen retentam, in dubium vocasse limatissimi Iudicii scriptorem Arrianum 2, 3, 5.

HEPHÆSTIONE) Quæ ad hunc pertinent, in Indice nostro ordine suo digesta reperies.

3, 12, 16. *LIBERTATIS)* Si nihil aliud esset in Curtio, quo prudentiæ politicæ doctrina conferretur, vel hoc vnum sufficeret, quo certe nihil aut moneri vtilius, aut proponi suauius, aut concipi elegantius potest. atque vtinam ii, qui eo loco sunt, vt hæc ad se pertinere putare possint, serio hic aduertant animum, vt imitentur sapientissimum hominem, qui neque vt plerique, vitiorum similitudine, aut affectibus principis adrepens (quorum omnium fœdus semper fuit, erit, exitus) summum amicitiæ gradum tenuit; neque, vt Callisthenes, importune liber, sibi periculum creauit, aliis non profuit: sed ita libertatem monendi temperauit obsequio, & quod rerum omnium primum est, in tempore adhibuit, vt primas obtinuisse videatur inter rarissima exempla eorum, qui ex regia amicitia non speciem tantum, sed vim vsque tenere, & ad extremum potentia gratiaque peruigere: quod ne Mæcenati quidem contigit. Nisi forte hunc Hephæstionem natura mors vertenti subtraxit fortunæ. Quicquid id est, certe laudatissimus iste modus: & integerrimus, gratia potentium vtendi. Quantum dissimilis ille Thalassii apud Marcellinum 14, 4. qui *considerans inexistationem eius (Galli Cæsaris) ad multorum augeri discrimina, non maturitate vel consiliis mitigabat, vt aliquoties celsæ potestates iras Principum molliuerunt: sed aduersando, increpandoque cum parum congrueret, ad rabiem vsque vibrabat:* (sic distinguito) *Augustum actus eius, exaggerando creberrime, docens, iniquè, incertum qua mente, ne lateret affectans.* Sed quid sequitur? *Quibus mox Cæsar acrius efferatus, velut contumaciæ quoddam vexillum altius erigens, sine vestigio salutis alienæ vel suæ, ad verrendas suppositas instar rapidi fluminis irrenocabili impetu ferebatur.* Atquanto melius erat *obsequio grassari*, vt Horatiana phrasi vtar, imitarique Annium Bassum Tacit. H. 3, 50, 4. qui proconsulem suum *specie obsequij regebat?* Aut Lepidum qui sub Tiberio *pleraque ab sanis adulationibus aliorum in melius deflexit: neque tamen temperamenti egebat, cum æquabili auctoritate & gratia apud Tiberium vigueret.* Tacit. 4, 20, 3. De se quoque non dissimile quid dicere videtur Val. Maxim. 4, 7. f. Talis fuit & Aristonicus Ptolemæi Regis Eunuchus, de quo Polyb. apud Vales. pag. 115.

CORPORIS HABITV) Idem alii tradunt, vt Arrianus 2, 3, 5. & certe infra 6, 5, 29. *habitus eius haudquaquam veram famæ par* traditur. vt miret quid in mentem

mentem fuerit Solino cap. 14. scribenti fuisse *forma supra hominem augustiore.* nisi forte conciliemus, non defuisse Alexandro formæ dignitatem: Hephæstionem tamen aliquanto præstitisse. Sed & reliquis Alexandri amicis idem Iustinus 13, 1, 11. tribuit. *Eius virtutis erant ac venerationis, vt singulos reges putares* (dicere hic allusum) *quippe ea formæ pulchritudo, & proceritas corporis, & virium ac sapientiæ magnitudo in omnibus fuit, vt qui eos ignoraret, non ex vna gente, sed ex toto terrarum orbe electos esse iudicaret.* Vide plura infra 6, 5, 29.

3, 12, 17. *VENERATÆ)* Dio Chrysostomus Orat. 64. de Fortuna, non inficete: Δαρεῖος ἡ μήτηρ καὶ Ἀλέξανδρος προσεκύνησαν, καὶ τὸ ἀπιστότερον, Ἡφαιστίωνα: *Darij mater Alexandrum adoravit, & (quod fidius) Hephæstionem.* Loccenius.

EX SPADONIBVS) Cum enim *Reginæ apparatu prisinæ fortunæ fore* spopondisset, reliquit iis spadones, qui inseruirent, quorum & supra num. 5. hoc capite mentio, & infra 4, 10, 25. *E spadonibus qui circa reginam erant*, vbi vide. quæ verba adscribo ad firmandam emendationem Arriani 2, 3, 5. καὶ τις τῶν ἀμφ' αὐτὸν, ὃν Ἀλέξανδρον δείκνυε: *quidam eorum qui circa eum erant, Alexandrum monstrans:* legendum est enim, τῶν ἀμφ' αὐτὸν, vt referatur ea vocula ad præcedentia τὸν μαγείρου τοῦ Δαρείου. quod tamen ex solo Arriano facile quis conjiciat, considerato expresse eum dicere, cum solo Hephæstione intrasse regem, ne quis Patricio Senensi de Regno 8, 12. credat, præisse regem (vt moris est, puto in Italia) nonnullos ex familiaribus, inter quos erat Hephæstion. sed licet his politicis ad suum sensum captumque detorquere historias, scriptores earum antiqui velint, nolint. Idem eximiam Alexandri vocem misere eneruauit, referens dixisse, *sibi iucundissimum esse, quod amici sui pro Regibus salutarentur.*

3, 12, 18. *HAC CONTINENTIA)* Quam vnice necessariam esse iis, qui aliquid præclarum in vita siue domi, siue militiæ efficere volunt, ostendit aliquot exemplis P. Victorius 7, 8. quamquam ibi de voluptatibus tantum sermo sit; Curtio hic præcipuus de superbia & ira. Vide & Gruter. ad Tacit. discursu 5.

3, 12, 19. *VICISSET PROFECTO)* Abolui particulam *si* ab indocto quopiam inculcatam fulciendo, vt putabat, sensui, quæ postea Acidalium & Radertum frustra torsit. Ast ego cum olim sic vidissem legendum, adeoque ante hoc nouennium, Socero nunc meo correctionem eam probassem; confirmo omnino vt ita edi iubeam, postquam citato paulo ante discursu Grutervm Virum suo iure doctissimum, hunc locum ita recitare comperio. Notaui dudum ad Florum 2, 14, 4. & alibi, infesta fuisse scriptoribus hæc ab ineptorum lectorum contagione inolita carcinomata: iisque locis nonnulla eiusmodi ex variis auctoribus eradicaui, quibus nunc adjicio sequentia. nec enim in huius generis scriptiunculis id inusitatum est, & ad confirmandam emendationem Curtii vltro momentum habet. In Liu. 23, 14, 2. *ad vltimum prope desperata Reip. auxilium, quum honesta vtilibus cedunt, defendit eques.* expungo posteriorem vocem, quia de equo ascenso præcesserat, ineptissime, summoque optimæ locutionis incommodo adglutinatam. Hæc ipsa particula *si*, gemino plane vitio inserta est Sallustio Iug. 14, 20. *Vinam emori fortunis meis honestus exitus esset: ne vivere contemptui viderer, si defessus malis iniuriæ concessissem*, tolle illud *si*, & habebis quod Sallustius scripsit. Non omitto locum Plinii 14, 5. in quo similis verborum conturbatio plenissimam emendationi meæ fidem, si adhuc opus sit, facit. *quod Androcydes* (forte leg. *Andocides*, quod nomen vni ex decem Athen. oratoribus) *sapientia clarus ad Alexandrum Magnum scripsit, intemperantiam eius cohibens: Vinum potaturus, rex, memento te bibere sanguinem terræ: sicut cicuta homini venenum est, sic vinum.*

Quibus præceptis (hæc aduerte) *si ille obsecm peraniſſet, profecto amicos in tenulentia non interemiſſet.* Certe illud *profecto* omnino reſpuit particulam *ſi*. Addamne in editione Aldina hoc *ſi* tamquam fatale corrumpendo huic loco tertium etiam intruſum eſſe, ſupra; *ſi hæc continentia animi, ſi ad vltimum vitæ &c.* Eandem particulam expungemus itidem infra 6, 3, 9.

3, 12, 20. *PRUDENTER)* Acidalius malit *prudenter*, haud dubie ſi ita fuiſſet, alterum repoſiturus.

3, 12, 21. *ITA SE GESSIT)* Pleniſſimum teſtimonium ei reddidit, nec minus reliqui hiſtoriæ huius ſcriptores, & præter hos Marcellin. 24, 16. Stobæus ſerm. 5. qui eſt de Temperantia. Athenæus, 13. 8. Agell. 6, 8.

ANTE EVM) Nec tamen ſua laude priuandus Cyrus, qui Pantheam pulcherrimam mulierem, marito ſeruauit. vide ſuauiſſimum Xenoph. *παιδ.* lib. 5. Item alii, de quibus in Orat. de Coniugio Melanchth. Tomo IV. Orat. pag. 483. Ceterum ſimile aliud exemplum de Alexandro legitur apud vnum, quod ſciam, Frontinum 2, 11, 6. Ea autem imitati poſtea ſunt plures, ex quibus inſignis maxime Scipio memoratur Polybio 10, 18. & ex eo Liuio 26, 49. & 50. dein Marcellino 24, 16. Auctori de Viris Illuſtr. c. 49. Floro 2, 6, 40. Val. Max. 4, 3, 1. Frontino 2, 11, 5. Agell. 6, 8. Plutarcho Apophth. Rom. c. 7. Silio 15, 268. Quamquam non deſint, qui contra tot teſtes continentiam Scipionis in dubium vocent. vide Camerar. ſubciſiu. 1, 48. Alexandrum & Scipionem imitatus eſt Iulianus, auctore Marcellino 24, 16. Similia de Beliſario referunt Procop. princ. lib. 3. & de Franciſco Sforza, nec non Luchino Viualdo Fulgos. 4, 3. de Mahamete Marochenſe Thuanus lib. VII.

VIRGINES ENIM REGIAS) Vulgo *virgines & reginas.* Primus Rutgerſius emendandum vidit *regias*, eoque coniunctione expulſa ſcripſit; *virgines regias*, optime. vulgatum tamen Loccenius tenuit & explicat *reginas* Darii matrem & coniugem. Omnino Rutgerſii correctio proba eſt. tantum hoc adieci, vt *&* in *enim* mutarem. Ita forte ſcriptum fuit; *virgines e. regias* ex quo imperitus aliquis *&* fecit, inde alius, vt cohæreret oratio, alterum etiam vocabulum *regias*, inſerto *n* corrupit. Ceterum ſenſus præcedentium ita legi poſtulat. exponitur enim quomodo omnes Reges continentia vicerit Alexander. Itaque nullæ hic matris Darii partes ſunt, vt eius cauſſa vox *reginas* ſeruari debeat: ſi enim id voluiſſet auctor, non ſeparatim coniugem Darii nominaſſet, poſtquam expoſuit de filiabus. deinde *excellentis formæ*, quod ad matrem Darii vix referas, quam *animi* ſupra vocauit; *& quam ſi eodem parente genitæ forent*, omnia pro hac ſententia faciunt. Quibus rationibus addo & Bongarſii auctoritatem, qui in ſuo codice ſic notauerat, vt excerpta Schoppiana fidem faciunt; malim *Virgines Regias*, aut *Regis Filias*, aut *Darij Filias*. forte propter illius *Darij*, quod ſtatim ſequitur; *Coniugem eiuſdem*, quod *eiuſdem* certe deſiderat quo referatur. Sed accidit ſæpiſſime, nec deſunt exempla, vt ſcriptorum mentem præcurrat manus, & dum ſe quod in animo habuerant, poſuiſſe credunt, ſubiiciant reliqua quæ ab iis quæ mente conceperant potius, quam quæ chartæ illeuerunt, pendent. Simillimum huic mendum eſt in Ambroſii verbis de S. Agnete apud Baron. Annal. Eccleſ. CCCXXIV, 107. *Erat enim ipſa Conſtantia Regina virgo prudentiſſima, ſed ita obſeſſa vulneribus*, quæ ſic etiam tranſtulit Leucht von den Heyligen ad XX. Ian. quum eſſet ſcribendum: *Regia virgo & vicaribus.*

3, 12, 24. *ÆQVITATE)* Darius Macedonas crudeliter vel maſtauit, vel mutilauit, ſupra 3, 8, 15. & hoc ante prælium Alexander totum ipſius gynæceum ſacroſanctum ſeruauit. Darius percuſſorem mille talentis in Alexandrum immittere conabatur, cum æger Tarſi decumberet, ſupra 3, 5, 15. hoc nunquam fecit Alexander, qui

qui aperta ſemper virtute & Marte graſſabatur ad gloriam. præterea vt ex epiſtola Alexandri ad Darium infra 4, 1, 12. diſces, parens Alexandri Perſarum impulſu, vt ipſi gloriabantur, interfectus eſt: Græci ſollicitati vt Alexandro bellum inferrent, ſocios ab Alexandro abalienarent. aquior ergo Alexander Dario. Intulit Dario bellum Alexander: ſed maiores etiam ſuos & vniuerſam Græciam à priore Dario & Xerxe populatam vltum iuit. Repelli ergo à ſe bellum, non inferri dixit. Raderus.

3, 12, 26. *DARII FILIVM)* Ochum ſexennem, vt auctores tradunt, ſolus Galterus ſeptennem facit:

Septennem puerum in natum ſibi miſit adoptat.

Diodor. 17, 38. ſignate ſexennem affirmat. Raderus. ſupra etiam noſter 3, 11, 24. *filium nondum ſextum ætatis annum egreſſum.*

3, 12, 27. *TRIBVS ARIS)* Errare videntur, qui negant Macedonas trophæa poſuiſſe. dubito quidem eos Pauſaniæ auctoritate niti, qui libro 9. exſerte id ſcribit, etiam addito hunc Alexandrum *neque de Dario, neque de Indicis victoriis trophæum vllum erigendum curaſſe.* ſed quid ſi & hunc erroris arguam? id certe malim quam Arrianum 5, 5, 30. quam Plutarchum in vita cap. 26. qui etiam ipſam inſcriptionem, & quidem totidem vterque verbis referunt, in parua tantum circumſtantia variantes. Idque ſequutos fuiſſe alios ex Macedonibus reges exemplo eſt Antiochus, qui trophæum erexit, vbi Indatem Parthorum ducem profligauerat, vt apud Ioſeph. 13, 16. auctor eſt Nicolaus Damaſcenus. Quin & ex Himerio non leue argumentum capio, ipſum etiam Alexandrum erexiſſe trophæa. ſic enim ille in excerptis apud Photium Cod. CCXLIII. *Cur ergo non tollo trophæa?* (Alexandri nimirum, & Demoſthenes ibi loqui fingitur) *cur columnas non euerto? cur inſcriptiones non expungo?* Et certe hæ ipſæ aræ quid aliud ſunt, quam ſuperbiſſima trophæa? vt ita ratio quoque Pauſaniæ ſubuertatur, ob quam Macedonibus erecta trophæa neget, ne videlicet perpetua hac victoriæ exprobratione, hoſtibus locum ſecum in gratiam redeundi præcluderent: certe enim aræ illæ diutius perſtiterunt, quam vlla alterius generis trophæa. Nam & Ciceronis ætate fuerunt poſt annos fere trecentos. ipſe meminit epiſt. fam. 15, 4. *caſtra in radicibus Amani habuimus, apud Aras Alexandri.* Quid autem, quod vrbes adeo condidit in victoriarum ſuarum monumenta? non ea ſunt quibusuis trophæis durabiliora & ſuperbiora documenta? vide infra ad 9, 3, 23. Nam & hac victoria potitus, de nomine ſuo condidit vrbem, cuius meminit Plin. 5, 27. & Stephanus in Ἀλεξανδρεία. quam Herodian. 3, 12. adhuc ſuo ævo teſtatur extitiſſe. Item Alexandria Mygdoniæ ſimilem originis occaſionem habuiſſe videtur, condita in Arbelitide, *vbi Darium Alexander debellauit*, vt colligo ex Plinio 6, 13.

MINERVÆQVE) Vide ſupra 3, 7, 3. & Indicem qui hæc talia plenius dabit, volente DEO.

DAMASCVM) Hæc Regalis quondam ciuitas fuit, & in omnia Syriæ renuit principatum. quam Iulianus Imp. in epiſt. veram Iouis vrbem, & Orientis totius oculum vocat. Iſidorus à Damaſco diſpenſatore nuncupatam refert, quem Abraham futurum ſibi heredem dixerat, antequam Iſaac illi promiſſus eſſet. Nobiliſſimam hanc Syriæ vrbem Tamerlanes Scytharum præpotens rex diripuit atque incendit. Pomp. Damaſcus caput Syriæ ſiue Cœleſyriæ, nam in vtraque ponitur, & oraculum Orientis, vt Iulianus appellat, nobiliſſima ciuitas fuit, vt his verbis laudat in Cœleſyria Strabo lib. 16. *Eſt & Damaſcus vrbs inſignis, & fere nobiliſſima omnium, quæ in ea regione, Perſis vicina.* Stephanus autem: *Damaſcus Syriæ vrbs in continente mediterranea, ſupra Phœnicem ad Bardinem fluuium, dicta quod ex gigantibus vnus Aſcus nomine Lycurgo auctore vinctum Bacchum in fluuium ſparſerit.* Alii à Damaſco Mercurii dictam

dictam aiunt, qui cum Alimede nympha ex Arcadia in Syriam venit, vrbemque sibi cognominem condidit. Iiri & gerræ: res ita habet. Damascus vrbium antiquissima, vel ab Huso Semi nepote, vel quod magis crediderim, à Damasce verna Abrahami condita, vt sentit D. Hieronymus, vbi Genes. cap. 15. interpretatur, quamuis idem non pugnet Iosepho. [Certe in quæst. ad Gen. Huz Damasci conditor Hieronymo, vt Iosepho scribitur] Cum Hieronymo facit Comestor, [Munsterus Cosmogr. 5, 58.] Tostatus, Pererius, qui tamen non pronunciat vtra sententia sit firmior, Iosephi Antiquit. 1, 7. an aliorum. Veruntissimam certe affirmant omnes, & montibus vndique cinctam, & munitam, vt neque rhedis, neque vehiculis locus sit: iumentis, camelis, mulis victus importatur, vt non immerito, quod Curtius affirmat, Parmenio sine ducibus viarum se copiasque itineri committere formidarit. Chrysoroas ex Libano ortus mediam interfluit. Illic vestigia ostenduntur, vbi Abelem à Caino pessimo exemplo per nefarium parricidium cæsum aiunt D. Hieron. ad Ezech. cap. 27. Munster. Altisiod. in Chron. Nec procul inde S. Paulus adhuc lupus & Saulus à Christo tantum non fulminatus, quod Christianos insectaretur, in agnum & Christianum est mutatus [eo loci Christianos, qui adhuc Damasci agunt, humari Munster. Cosmogr. scribit. Vide & Willerm. Tyrens. 13, 18.] Ibidem ædificatum ex puluere referunt Adamum. Arx hodie ex porphyretico lapide eleganti opere visi dicitur. [constructa à Florentino quodam vt Munster. Cosmogr. 5, 58. tradit.] Plura super hac vrbe Bellonius. Chorographiam eiusdem spectabis apud Abrahamum Ortelium, Volum. altero Vrbium Orbis tertarum. Raderus.

3, 13, 1. *NATIONE MARDVS*) Mardus gentile nomen est, non proprium. ὁ Μάρδος, inquit Stephanus, ἀπὸ ληστῶν ex Apollodori secundo de ἱστορ. prædones & sagittarii sunt. Strabo quoque lib. 11. ex Nearcho Mardos vnam ex quatuor gentibus prædando viuere consuetis esse finitimos Persis. Sed hos infra noster Curtius 5, 6, 17. & 6, 5, 11. & Arrian. 3, 5, 8. copiose describunt. Gentem hanc ante Alexandrum nemo adortus vicerat. Nonnulli codices habent *nomine Mardus*, non *natione*. Sed antiquissimus liber, *natione* melius, quam scripturam etiam Modius sequitur. Raderus. Cui cum adstipularentur Bong. & Merula, facile assensus sum: duplici insuper ratione ductus. nam & indignum Curtio videbatur, omisso Satrapæ nomine, nuncii nomen expromere, & reminiscebar alibi quoque similia peccari. sicut infra 10, 4, 17. est *Thessalus Medicus*, quasi nomine Thessalus, professione medicus fuisset, cum scribendum sit Thessalus Medius, id est quidam oriundus ex Thessalia, nomine Medius, vt suo loco docebimus. Grauis & multiplex est error interpretum in his Arriani Indic. cap. 3. vbi Duces Alexandri recensent: *Præterea Attalus Andromenis F. Stymphæus & Perdiccas Alexandri Miezis, Pyleon Crateæ, Alcomenes & Leonnatus Antipatri: Ægæus & Pantauchus Nicolai: Alorites & Mylleas Zoili Berrhæensis: hi omnes Macedones. Ex Græcis vero Medius Oxythemidis, Dariseus &c.* & mox *Nicocles Pasicratis F. Solius & Nithadon Pythagoræ.* In his, inquam haud minus sexies sepiesve peccatum est. Nam illa, *Stymphæus, Miezis, Alcomenes, Ægæus, Alorites, Solius*, pro virorum propriis nominibus falso habuerunt. distinguendum & legendum ipso in textu sic fuerat: Ἦσαν δ' Ἀτταλίδαι ὁ Ἀνδρομένους, Στυμφαῖος καὶ Περδίκκας Ἀλεξάνδρου, Μιεζόθεν· καὶ Πύλων Κρατεᾶ, Ἀλκμένης τε καὶ Λεοννάτος Ἀντιπάτρου, Ἀγαθίων καὶ Πάντουχος Νικάνορος, Ἀλορίτης καὶ Μυλλέας Ζωΐλου Βεροιαῖοι. ἔτι μὴν οἱ ξὺν αὐτοῖς Μακεδόνες. Ἑλλήνων δὲ Μήδιος μὲν Ὀξυθέμιδος (quo nomine quidam assentator Demetrii legitur in Athenæi 6, 14.) Δαρσαῖος. & mox Νικοκλῆς Πασικράτους Σόλιος καὶ Νίκαδος Πυθαγόρου. quæ sic reddenda fuerunt: *Præterea Attalus Andromenis F. Stymphæus: & Perdiccas Alexandri, Miezeus: & Pitlon Crateæ, Alcome-*

nenes: & Leonnatus Antipatri, Ægæus: & Pantauchus Nicolai, Alorites: & Mylleas Zoili, Berrhæenses: hi quidem omnes Macedones. Ex Græcis autem Medius Oxythemidis F. Lariſſæus. & mox: *Nicocles Pasicratis, Solius: & Nithadon Pythagoræ.* Omnibus enim illis patris primo nomen subiecit; deinde & patriæ. recte ergo sic emendaui. *Stymphæus* esset ab oppido Stympha, quod quidem nuspiam reperio, nec mirum. id enim haud dubie pluribus potentioribusque accidit, vt ignorentur: est tamen haud leuis coniectura fuisse in eo tractu quem Arrian. describit 1, 3, 5. *Heordæam itaque & Elymiotin, rupesque Stymphæas & Paryæas cum exercitu prætergressus.* vbi videndum an rectius *Parthyæas* legatur. & certe circum ea loca *Stympha* mons collocatur à Strabone lib. 7. & à Ptolemæo regio *Stymphalia*, quæ *Stymphalis* est Liuio 45, 30, 6. *Miezeus* autem est ab vrbe *Miezæ*, Stephano Μίεζα, vnde τὸ ἐθνικὸν, Μιεζόθεν, καὶ Μιεζαῖος. meminit eius & Plinius 4, 10, 5. & 31, 2. nam Ptolemæo est Μιεζα. Plutarch. Alex. cap. 11. narrat, regem illum præceptori suo Aristoteli eam apud vrbem scholam destinauisse. *Alcomenes* ab vrbe Ἀλκομεναί, quo nomine fuit in Ithaca insula vrbs; fuit & in Illyriis, quæ fortassis Pithonis patria fuerit, Illyriis iam Macedoniæ contributis: potest tamen vt in ipsa quoque Macedonia vrbs eo nomine fuerit. *Ægæus* ab Αἰγαί quæ vrbs fuit Macedoniæ, teste Stephano. Alorites ab vrbe Ἄλωρος, quæ itidem in Macedonia, vnde Ptolemæus Alorites, qui fratrem Alexandrum Macedoniæ regem interfecit, apud Diodor. 15, 71. cognomentum habuit, & Κωμήτης Ἀλωρίτης apud Polyb. 5, 65. *Solius* à Σόλοι Cypri oppido apud Ptolemæum. Medium quod attinet, dicemus infra 10, 4, 17. Simile vitium est in versione Thucydidis 8, 6, 30. vbi Τυδέως τοῦ Ἰωνος redditur *Tydeo Ione*, quasi natio eius indigitaretur, quod superuacuum erat, cum omnes Chii, ex quibus ille, essent Iones. sed vertendum, *Tydeo Ionis filio.* Siue eius Ionis cuius Suidas in Ἀθηναῖος meminit, vbi etiam atticismi eius specimen, siue alterius cuiusdam cognominis.

3, 13, 2. *ADIECIT*) Non ausus sum tollere hanc glossam, (pro ea enim dudum habui, & iam Modium Raderumque habuisse disco) quia omnibus libris hærere dicitur.

3, 13, 3. *LITERAS APERIT*) Quamquam ad Regem scriptas: quia tamen à præfecto Damasci missæ erant, cuius recipiendæ cura ipsi commendata fuerat, nec res moram patiebatur (aliter enim aut munire diligentius vrbem eam poterant Persæ, aut gazam auehere) merito literas aperuit, vt quid sibi agendum esset, inde cognoscere posset.

CVM MANV EXIGVA) Non opus futurum amplioribus copiis; ita sua opera prouisum esse, ne quis auderet defensionem.

3, 13, 4. *IGNOTVM ITER*) Hic enim fere non impunita abit temeritas. Vide Lipsii Polit. 5, 16, 30. Superiori sæculo primos in Gallia Reformatorum conatus in irritum cecidisse Dinothus in Hist. sua Gallica, magno iudicio, & eleganti stylo perscripta, annotauit: quia *nullis exploratoribus, quod aduersarios in tanta temeritate exiguisse copias coegisse non putarent, incauti in laqueos incidernnt.* Vide quæ notaui ad ista Flori 1, 13, 14. *apertam vrbem trepidi, ne quis subesset dolus &c. inuadunt.* quibus adde Robertum Monachum Hist. Hierosolym. lib. 8. de vrbe Caphalia deserta ab suis: *Cumque nostri tentoria circa eam vellent ponere, & in gyrum obsidere, mirati sunt, quod de tanta ciuitate non aliquis obuiam veniebat; nec in excelsis turribus aut munium propugnaculis apparebat; altumque silentium intus habebatur, nec vllius vocis sonus audiebatur. Tunc miserunt exploratores, qui rem diligenter inquirerent, & inquisitam renunciarent. Illi autem profecti, cum portæ propius accessissent, ianuam quidem apertam inuenerunt, sed intus neminem esse viderunt. Tunc scuta vultibus præponentes, cum aliqua*

adhuc cunctatione portæ subeunt &c. & similia referuntur in occupatione Damiatæ, quæ accidit anno Domini 1219. Sed & apud Curtium 9.1,27. in vrbe Sophitis *dubitabant Macedones deseruisse ne vrbem incolæ, an fraude se occultarent.*

FELICITATI REGIS SVI CONFISVS) Iunge his quæ obseruauimus supra ad 3, 2, 1. *pluribus curam, omnibus absuisse fortunam.* vbi diximus putari, ministrorum fortunam pendere ex fortuna dominorum. nec immerito quidem: cum enim omnia horum gesta ad damnum commodumue Principis pertineant, nemo felix possit esse Princeps, qui infelices ministros habeat. Itaque Parmenio sui regis felicitati confisus est, hic quidem prospero exitu: at contra Zopyrion apud Iustin. 12, 2, 16. cum omnibus copiis cæsus est. nec id tamen, vt in tanto omnium successu, modica clades, ad summam rerum, felicitati Alexandri nocuit.

3, 13, 6. *QVO MAIOR PRODITORIS MERCES FORET)* Reputabat enim quod Abdlox apud Liu. 22, 22, 8. qui *transfugam sine magna rei proditione venientem ad hostes, nihil aliud quam vnum vile atque infame corpus esse vanæ, id agebat, vt quam maximam emolumentum nouis socijs esset.* & apud Cæsarem de bel. Ciu. 3, 60. Roscillus & Ægus, qui Cæsare deserto, *eorum sunt præfectum equitum C. Pulsienum interfecere, vt cum munere aliquo perfugisse ad Pompeium viderentur.* atque id appellat Liuius 22, 2, 8. *cum mercede magna fallere.* Sic apud Appian. lib. 1. de bel. Ciuil. Albinouanus ad Syllam transiturus, nobiles quosdam interficit.

GRATIOREM OMNI PEC. PRÆDAM) Merito: nam & si pecuniæ cupido fuisset, magno pretio captiuos illos suis potuissent reddere: & si maior vtilitas optaretur, per hæc nobilissimorum potentissimorumque hominum pignora, eorum fides sollicitari, certe audacia virtusque frangi poterat, metuentium ne in suos vindicaretur, si quid hostibus damni intulissent. Ea mens, in simili fere proditione, Iudimagistro Falisscorum fuit; eum diceret: *Falerios se in manus Romanis tradidisse: quando eos pueros, quorum parentes capta ibi rerum sint, in potestatem desiderit.* Liu. 5, 27, 4. Infinita ad hanc rem dici posse quis nescit, qui considerat cuius rei caussa obsides imperari solcant? Igitur hæc missa faciamus. sed sequentia me offendunt: *nobiles viros.* at quinam illi? certe infra cum captiuorum istorum nomina tradit, ne vnius quidem viri mentionem facit, præter legatos Athen. Spartanorumque, quos tamen hic non intelligi, constat ex eo quod statim diserte sequitur; *præter hos, vrbium Græcarum legatos.* His ita præstructis confidenter lego; *nobilium virorum præterea Darij &c.* nec est vt moueamur eo quod infra 11. 10. refertur: *ille cuius tot nobilium virorum:* nec enim sequitur ipsos adfuisse; imo res tantum suas eo misisse; nemine id dedecus subituro, vt dum Rex cum hoste decernit, ipse interim muliebri more alibi delitesceret. Vide Herodot. 7, 11.

3, 13, 7. *HVMVS RIGEBAT GELV)* Vide supra ad 3, 8, 23. *vrina se luce.* Ceterum quædam hic bene emendat Acidalius, cuius verba adscribo. Abundare *tum* videatur, quod addi non solet, nec debet quidem semper. *Astrictæ* autem *vestes* non male sane dicuntur: imbibi tamen, & altius, quam vt refundere possim, non ad vestes eam vocem referendam, sed ad humum: atque ita ex animi sententia rescribo: *& humum rigebat gelu tum adstricta: vestes, quas eum pecus.* Doctis hoc probabo: de vulgo nunquam laborabo.

AVRO ET PVRPVRA) Hæ enim vestes non ab ipso tantum Rege, sed & proceribus eius gestabantur, vnde *Purpuratorum* nomen. Sane apud Constantinop. Impp. purpuræ vsu interdictum fuit priuatis, idque innumeris constitutionibus, vt affirmat l. fin. C. de vestib. holoberis lib. XI. qua de caussa etiam in l. 7. C. de excusat. mun. lib. X. *Purpurary* dicuntur *inseruire deuotioni* Principis. Certe tempore Nicephori Phocæ cum legatus Ottonum Luitprandus purpuras pro heris suis coemisset, noluerunt Græci concedere vt promiscue exportarentur, sed misso qui inspiceret, separari iusserunt, ipsorum verbo, *νὴ καλύμματιν.* Luitprand. in legatione. De isto autem vestium Persicarum luxu consule Brissonium lib. 2.

INDVNT) Non audiendus Raderus, qui emendare conatur, *induerunt.* est enim frequentissima hæc probatissimis scriptoribus temporum enallage.

FORTVNA REGIS) Expertus hoc est Regum maximus Dauid, cum Absalonem fugeret 2. Sam. 16. Sic & Perseo à Rom. victo, *quidam ausi sunt media ex concione succlamare, Abite hinc, ne, qui pauci superiumus, propter vos pereamus.* Factum id Amphipoli, Liu. 44, 45, 10. Sic apud Nicetam Imp. Manuel à Persis valde pressus, *aquam è præfluente fluuio hausiam afferri sibi iussit: qua summis labris gustata, & effusa, quod ex insuauis sapore, tabo infectam cognouisset, cum suspirio: Infeliciter, inquit, Christianorum sanguinem libauí. Ibi quidam audax & importunus homo, & illo acerbissimo tempore acerbior: Non nunc, inquit, Imperator, non nunc primum, sed olim, & sæpe, & ad ebrietatem vsque Christianorum sanguinem hausisti, dum pauperes subditos exactionibus vexas & deglubis. Eum conuiciatorem Manuel ita æquo animo tulit, ac si surdus esset: & cum videret in quibus signata pecunia erat, à Persis diripi & effundi videres: Romanos cum videlicet in quibus signata pecunia erat, à Persis diripi & effundi videres: Romanos horratur est, vt impetu in barbaros facto, pecuniam illam ipsis potius deditam arriperent. Tum rursus idem ille impudenter in Imperatorem inuectus: Vitro, inquit, ista prius Romanis danda fuit, non nunc, vbi cum difficultate & sanguine paranda est. Quod si vir fortis est, vt gloriatur, & clamys postulat, in raptores Persas impetum faciat: itaque fortiter est, vt gloriatur, & clamys postulat, in raptores Persas impetum faciat: itaque fortiter cæsis, rapinas recuperet.* Tacuit & ad ea verba hominis importuni Manuel, *sine vllo murmure, non secus atque olim Dauid Semeis intemperias tulit.* Locum prolixiorem lubenter adscripsi, quod contineret exemplum haud vulgaris patientiæ in summo Principe. quem qui conuiciantur, male quidem illi, & pœnæ illos suæ inuenient: sed & Principes hinc cogitent, cum omnia incerta, quantoque plus adeptas quisque, hoc magis in lubrico sint, ita sibi instituenda esse omnia, vt in vtraque fortuna, firmum in animis atque fide subditorum habeant præsidium. Vide omnino Gruterum discurs. 31. in Tacitum. Contraria autem sententia & exemplum est infra 3, 13, 17.

3, 13, 9. *OMISSIS ILLIS)* Ita voluit Acidalius, & iuuatur multum Codicum auctoritate: alii tamen haud minus recte delent *illis.* nam eo inducto, tamen habet vox *omissis*, quo referatur. vt supra 3, 1, 24. *adsumpsit.* Ceterum elegans Parmenionis strategema recensct in hoc opere Polyænus lib. 4. nam *cogitans se non posse conseruare tantam impedimentorum multitudinem, si calones barbari se fuga traderent, missis ad eos tribus equitum turmis, promulgauit: Quicunque non proprijs manibus sua iussit

p. 323. &c. traditum, apud Persas multa eiusmodi auro solida fieri consuevisse, insequentibus etiam temporibus. vnum tamen hic adnotandum duxi, quod mihi quidem maxime mirum est visum, pugionem totum aureum Comitis Persici, quem occiso ereptum scripsit Cedrenus in anno XVII. Heraclii. lego tamen & acinaces aureos apud Xenoph. pag. 266. C. Adde eundem pag. 249. B. Maccab. 1, 6. Glabrum Rodulphum Hist. Franc. 4, 7. Dionys. Afrum, vbi de Persepoli. *Omnia vbi regnus fuerit auro solo.* *Quibus summopere Persas studere aiunt.* Dio Chrysost. Orat. 2. vbi dicit Homerum quoque non probare eiusmodi ornatum in bellis. Id autem istis nationibus aliter placuit. Sed & nunc antiquum obtinent: quomodo & de Turcis constat, & præsertim in prœlio Varnensi, *aureæ equorum frena multorum visa, & multis galearum argenti atque gemmarum nitor, ipsas quoque gladiorum vaginas prægrandes vinum ornabant.* Æneas Silvius hist. de Europa c. 5. De scutis aureis adde Maccab. 1, 6. Xenoph. *ἀναβ.* lib. 1. vbi de Syenneſe, & iterum vbi de Artapata. Dionys. perieg. v. 1059. sed & Glaber Rudolph. Hist. Franc. 4, 7. eiusmodi ornatum apud Sarracenos in vsu fuisse memorat.

3, 13, 11. *INGENTIS OPVLENTIÆ)* Alii male legunt *gentis*: pejus etiam explicant, Syræ ditissimæ: quasi istæ opes Syrorum non Persarum fuerint.

FACIES ETIAM PRÆDANTIBVS) Imitatus est insignem sententiam, immo totam hanc descriptionem, Lud. Tubero Comment. de suis tempor. lib. 1. sub. fin. *Post hoc prælium, vt solita in huiusmodi eventu humanarum rerum ludibria omni ex parte ederet fortuna, supellex tam primata, quam regia prædæ data, facies etiam externis, & his sæuissimis hostibus commiserationem simul, & indignationem moturæ: modo abessent auaritia.* *Quippe vestis preciosa Regis &c.* Libenter adnoto eiusmodi imitationes recentium, cum simul & dignitas antiquorum scriptorum hinc deprehendi possit, & vtilitas, quin &, ex ipsa comparatione, maiestas.

FIDEM EXCED. FORTVNA) Fortuna hic non idem est quod opes, aut ditiæ; sed quod successus prosper, & perpetua felicitas. Designat magnitudinem opum earum hoc argumento, quod & multis annis, & rebus ex voto fluentibus collectæ fuerunt: vnde facile quilibet colligat vtique fuisse maximas.

3, 13, 12. *FEMINÆ)* Præter illas quæ hic memorantur nobilissimæ, fuerant & aliæ: nam Parmenio ad Alex. scripsit: captas *pellices regias, quæ cellerent, unguentum, vestes, vasa, & triginta virgines nomen.* Extat excerptum eius epistolæ apud Athenæum lib. 13.

PARVOS TRAHENTES LIBEROS) Parvuli enim parentum passus æquare non poterant, eoque tracti potius quam ducti. Virgilius Æn. 2, 723.

– – – dextræ se parvus Iulus
Implicuit, sequiturque patrem non passibus æquis;

& 2, 320. *Sacra manu, victosque Deos, parvumque nepotem*
Ipse trahit. – – Raderus.

OCHI) Tametsi liberi ei complures attribuantur, & coniugem vna cum filiabus aliquot captam hic affirmet Curtius; nominantur tamen soli, Arsames, Bisthanes, & Paryſatis. Cum Diodorus hoc quoque impugnans, fratres Arsamis, qui iam iuuenes essent, ad vnum omnes cæsos à Bagoa, dicat. Interim genitam fratribus hisce reor Filiam *ἀνεψιάν*, quæ nupta Hystaspi propinquo, cum post victum Darium inter captiuos communiorum ludibrio adhiberetur, & pudore formaque Alexandro ad genus ipsius percontandum, occasionem præbuisset, dimittitur honorifice, & facultates

res suas retinere, & redire ad maritum iubetur. Curtius 6, 2, 7. Arsames successit patri, sed post quadriennium à Bagoa extinguitur. Bisthanes contulit se in fidem Alexandri, & fugam Darii ex Ecbatanis illi nunciat. Arrian. 3, 4, 12. Paryſatis ducitur in matrimonium ab Alex. nuptiis regio luxu Susis celebratis. Arrian. 7, 1, 18. Hæc Reineccius in regno Persico.

CONIVNX ARTABAZI) Hanc eiusque luxum memorat Clearchus Solensis apud Athen. lib. 6. vbi dicit ei, nec non vxori Mentoris (cuius filiæ hic etiam captæ) fuisse mulieres Climacidas appellatas: *ideo quod illis à quibus fuerant accersitæ quidvis adblandientes, & obsequentes, pro fatis offerebant ita seipsas, vt per earum scrupos in currum quo vehebantur, manibus conscenderent, & eoque descenderent.* Subjicitque *his modis cum antea mollissime vixissent, dura tandem vita forte consenuisse*, amissis fortunis omnibus in Macedoniam traiectas. Vnde non obscure apparet, de hac femina, deque hac eius captiuitate Clearchum intelligere. errauit ergo vir doctus ad Athenæum, qui ea referenda putauit ad vxorem Artabazi Armeniæ regis cuius meminit Plutarchus in Crasso. Non ita iudicasset si meminisset, verba quæ apud Athenæum eo loco referuntur, esse Clearchi Solensis, qui vt Alexandri temporibus vixit, quippe Aristotelis discipulus, ita longe prius diem obiit, quam Artabazus ille Armenus nasceretur.

3, 13, 14. *MEMNONIS CONIVNX)* Quam cum liberis pro obsidibus Persæ transmiserat. Diodo. 17, 23. quod prius fecerat Nicostratus Argiuus apud Theopomp. lib. 18. histor. quem citat Athenæus lib. 6. Sed coniugi Memnonis nomen fuisse Barsine, pater Artabazus, cuius modo facta mentio, à Plutarcho Alex. cap. 36. traditur: vbi nupsisse dicitur Alexandro. Sed & Iustinus 11, 10, 2. tradit ex Barsine natum ipsi fuisse Herculem, quomodo & noster infra 10, 6, 11. neutet autem patrem eius commemorat. vt sic æqua videatur futura pugna Plutarcho Arrianoque. nam hic Barsinen Darii, non vt ille Artabazi filiam facit, cum eius nuptias narrat 7, 1, 18.

3, 13, 15. *LACEDÆMONII QVOQVE)* Videtur Curtius in vnum confudisse, quæ diuerso tempore acciderunt. nam Arrianus, cui plurimum in hac historia tribuo, ad Damascum captos prodit Græcorum legatos, *qui ad Darium ante prælium adnenerant.* sic ille auctor 2, 3, 21. *Euthycles Lacedæmonium, Thessalicum Simmiæ filium, & Dionysodorum Olympionicen Thebanum: Iphicratem autem Iphicratis filium, capitum ducem* (nisi tamen legendum *ducis φυγάδα*, pro *φατρίας*) *Atheniensem.* Iterum 3, 5, 10. post pugnam ad Arbela in Mardis reperisse Alexandrum *Lacedæmoniorum legatos qui ad Darium missi fuerant.* hi erant *Callistratidas, Pausippus, Monimus, Aristonicus; ac Dropides Atheniensium, quos comprehensos in custodiam tradidit.* quæ sane nomina non minimam cognationem habent, cum iis quæ in Curtii codicibus leguntur, quos inde emendari posse autumo: Callicratides, Perisippus, Oinaius, Onomastorides, & partim, vbi astipulabantur variæ lectiones, aut ratio firmior, emendant. Diuersis ergo temporibus hi legati capti sunt. quorum occasione in Arriano 2, 3, 23. corrigebam ista de Lacedæmone: *πόλεως περιφανοῦς ἡγεμὼν*, vt legatur, *πόλεως ἀδοξοτάτης ἡγεμών*: quomodo tamen & legisse videntur interpretes, qui reddunt: *quod ea vrbs tum temporis maximas cum Alexandro inimicitias gereret.*

ARISTOGITON) An ille fuit in quem Demosthenis duæ extant orationes? ita videtur. Raderus.

IPHICRATES) Alii *Eleuberius*, sed plurimi codices vestigia referunt veræ lectionis, quam auctoritate insuper Arriani nixus, intrepide recepi. Huius Iphicratis (verba sunt Raderi) pater est ille clarissimus Atheniensium dux, quem certatim laudant omnes scriptores: Latini, Probus, qui & vitam huius composuit, quæ hodieque legitur, Frontinus passim in Stratagematis, Seneca Rhetor: Græci,

Diodorus Siculus, Arrianus, Ælianus, Polyænus, Æschines, Aristot. 1. Rhet. Plutarchus ἀποφθεγμ. στρατηγῶν. Suidas, Xenophon περὶ ἱππικῶν, alii.

PAVSIPPVS) Omnino sic rescribendum fuisse credent, qui & Arrianum sic vocare, & hoc nomen Græcum esse, & Curtianos codices eo alludere considerabunt. eisdem fere de caussis pro *Omaio* scribendum putaui Monimo, quo nomine circa eadem tempora fuit & alius Pythionis filius, in quem Panticam Cypriam formosam, sed petulantem, in vxorem ducturum, nobile Olympiadis apophthegma, oculis cum, non animo nec ratione vxorem ducere, apud Athenæum lib. 13. legitur. Fuit & Mithridatis vxor an pellex *Monima*, Appian. in Mithridatico. Fuit & Monimus quidam Cynicus, tempore M. Antonini, cuius meminit Imperator iste lib. II. τῶν εἰς ἑαυτόν. Certe si illa duo verba *cum Monimo*, simul pronuncientur, aut dictentur, facile quilibet scriba exaudiat vnicum modo *m*, qualia sphalmata innumeris locis bonorum auctorum, hac vna occasione commissa fuisse, manifestissimis indiciis multoties deprehendi: vt ita facile pro *Monimo* scribi potuerit *Onimo*, quod nomen cum *Omaio* eosdem fere literarum ductus habet, adeoque paulo negligentius scriptum, aut alio quo casu obscurata scriptura, facile sic legi potuit. Quin & *Callicratidem* fere eliminabamus, si Græciam tam parum sæperet, quam superiora.

3,13,16. *PECVNIÆ SIGNATÆ*) Quoniam pecuniæ signatæ sæpius facit mentionem Curtius, non omiserim quo notæ genere Persæ nummos signabant, ostendere. Persæ quidem nummis aureis Darii forma percussis vtebantur, qui, quod Darii imaginem insculptam haberent, *Darici* dicti sunt. nam cum Darius nominis sui memoriam insigni aliquo opere ad posteros transmittere vellet, ex auro purissimo monetam percussit. Darici autem *aurei stateres* erant. Hesychius, *Darici, stateres aurei appellati sunt (vt quidam aiunt) à Dario Persarum Rege.* Persatum etiam nummos sagittarii nota signatos fuisse, & sagittarium dici numisma Persicum, elegans illud Agesilai dictum declarat, quem cum magistratus Lacedæmoniorum ex Asia reuocaret, ferunt discedentem ad amicos dixisse, *se triginta sagittariorum millibus ex Asia à rege Persarum expelli. hac enim nota erat Persicum numisma.* Tot enim delatis Athenas & Thebas, diuisisque inter illos quorum summa esset in ciuitatibus auctoritas, bellum in Lacedæmonios totius Græciæ concitarunt, vt Plutarchus in Agesilao cap. 25. & Artaxerxe cap. 31. refert. Herodotus in Thalia stateras quoque Persicos nummos fuisse auctor est, cum Democedi medico phialam stateribus plenam dono à Darii vxoribus datam narrat; qui iidem & Darici. vt idem Pythii Lydi opulentiam memorans 7, 27. refert. At stater quadratum nomisma erat, vt Suidas ait. Procopius lib. 3. de bello Gothico tradit, posteriorib. temporibus Parsarum Regibus argenteum tantum, non item aureum nummum, nota sua figuratum, percutere licuisse. Popma.

TALENT. DVO MIL. ET SEXCENTA) Alii *sexaginta*: sed illud præter nostros, etiam Budæus in membranaceo legisse testatur l. 4. de Asse. quæ Raderus si talenta Attica intelligantur, ad 1560000. philippicorum; si Babylonica, vt fuisse verosimile est ipsi, ad 1820000. computat. Mihi tamen Arrianus suspicionem facit, longe maiorem pecuniam ibi fuisse repertam. scribit enim 2, 2, 39. Darium *maiorem pecuniarum partem* misisse Damascum, imo Curtius 3, 8, 12. *pecuniam omnem*: qui idem toto hoc capite magnitudinem eius mire exaggerauit: *adeo*, subiungit Arrianus, *vt in exercitu vltra tria millia talentorum inuenta non fuerint.* Scilicet cum omnia hoc genus corruptioni sint obnoxia, in nullam fere scriptorum partem plus fortunæ licuit, quam in numeros; quod cum multis aliis, conqueritur Altisiod. Chronologiæ auctor, his verbis: *Nihil æque facile, vel antiquitas variat, vel scribentium manus imperita defraudat.* Facile ergo intelligi potest maiorem multo summam fuisse repertam, vt apud regem

regem prædiuitem. vide Brissonium lib. 2. p. 221. & Budæum lib. 4. de Asse, & qui ad quingenta hominum millia in exercitu habens, eorum *stipendio* hanc *pecuniam præparauerat*, vt loquitur Curt. supra 3, 13, 10. nisi quis forte dicat, exteros tantum mercede militasse; Persis, & qui sub imperio eorum erant, præter victum, nihil fuisse collatum. nam hoc nondum satis mihi compertum, in medium relinquam.

FACTI ARGENTI) Optima scriptura, quam tamen mutauerunt, in *facile argenti. factum argentum* quid sit, dixi ad Flor. 1, 18. 22.

3,13,17. *SEPVLTVRÆ*) Religio fuit omittere vocem, quam omnes Mss. plurimique impressi retinere dicuntur. vt enim corrupta sit, certe non temere huc inuasit, & sananda potius videtur, quam recidenda. ego tamen id præstare non possum, nisi forte cui placeat, quod nec mihi omnino: *Dy tantæ fortunæ proditorem vltori.* nam *sepulturæ* vocem si quis retinet, non intelligit, plus in ea præmii gratiæque inesse, quam pœnæ.'

4, 1, 1. *DARIVS*) Eximia hypotyposis superbiæ potentiæ iusto DEI iudicio euersæ. Confer cum hoc exemplo Iustin. 2, 13, 10. de Xerxe, & Flor. 4, 2, 51. de Pompeio.

TRIVMPHANTIS) Alludit Romanum morem. nam ibi inter instrumenta triumphi fuit & currus aureus ex instituto Prisci Tarquinii, vt auctor est Florus 1, 5, 6. Vide quæ notat Dempsterus ad Antiquit. Rosini 10, 29.

4, 1, 3. *VNCHAS*) Alii libri *Vnchas*, alii *Onchas* nominant. est locus inter pylas Amanicas & Thapsacum, fere medius, bidui itinere abest à pylis Amanicis. *Sochos* Arrianus 2, 2, 34. haud dubie appellat. Nam cum Darii expeditionem in Ciliciam describit, ab Euphrate Sochos peruenisse dicit: *Est is Assyriæ locus ab angustiis, seu pylis Assyriæ bidui itinere distans.* Raderus.

GRÆCORVM 4000.) Arrian. 2, 3, 7. Græcos barbarosque hoc numero fuisse *in vniuersum* tradit.

4, 1, 4. *PARMENIONEM*) Non Parmenio, si Arriano 2, 5, 12. fides habenda, sed Menon præfectus est Cœlesyriæ ab Alexandro, Cerdimas cognominatus, qui postea defecit ab Alexandro in Thracia, vt noto lib. 6 initio. Loccenius. Credo Curtium propter affinitatem istorum nominum aut memoria lapsum, aut forte vitioso exemplari vsum, pro ignotiori Menone scripsisse nobilissimum Parmenionem. quem errorem semel erratum, non mirum est eum tueri infra 4, 5, 9. Certe diligentiæ Arriani tum alibi plurimum tribuo; tum hic ab errore remotiorem esse, persuadeor eo, quod non contentus proprium præfecti nomen exprimere, etiam cognomen addidit.

SYRIÆ QVAM COELEN VOCANT) Syria pluribus distincta nominibus. Pomponius Mela 1, 11. *Syria*, inquit, *late littora tenet, terrasque etiam latius introrsus, aliis aliisque nuncupata nominibus. Nam & Cale dicitur, & Mesopotamia, & Damascene, & Adiabene, & Babylonia, & Iudæa, & Sophene.* Plinius 5, 12. Syriam terrarum maximam vocat, pluribus distinctam nominibus, & vndecim regiones sub ea comprehendi refert, quamuis ab aliis arctioribus limitibus constringatur. Scripsit Syriæ descriptionem Gulielmus Postellus. Popma. Hanc autem Cœlesyriam Strabo lib. 16. ita describit, vt eam oculis, quamuis absentes, & toto pœne orbe diuisi tangere videamur: *Duo montes sunt, qui Syriam concauam* (hoc enim est Cœlesyria) *includunt, Libanus & Antilibanus.* Pergit deinde exequi cetera, quæ apud illum cognosces. *Cana* ergo dicta est, quod quasi quædam amplissima vallis inter duos montes sita sit. Plin. 5, 20. Libanus & Antilibanus olim muro erant coniuncti, vt Cœlesyria esset vndique clausa. Raderus.

4, 1, 6. *STRATO*) Non est hic idem cum Stratone Sidoniorum Rege, de quo

quo mox n. 16. Singulis enim tum suus rex erat, Arado, Biblo & Sidoni: sed Aradi regem Arrianus 2,3,13. non Stratonem, sed Gerostratum patrem Stratonis tum absentem fecit. Strato ergo regnum pro patre prorex administrabat. Gerostratus cum Autophradate classis regiæ Darianæ præfecto. Habuit tamen ratam Gerostratus filii deditionem, & ipse quoque re cognita, desertis Darii partibus, se cum Alexandro conjunxit. Raderus.

4,1,7. *REGIS TITVLVM)* Fuit & olim nonnunquam & hodie propter præiudicium aliarum rerum, magna superstitio titulorum: idque est quod Patres Romani maluerunt communicare plebi consularem potestatem, quam consulum nomen, teste Dionysio 1,59. Sic cum Iulius Pontifex Pompeio Columnæ per litteras gratiam & reditum polliceretur, Columna tamen litteras illas, quod Episcopi Reatini titulum in præscriptione non posuerat, reiecit, præconique dixit; alibi cum Pompeium, ad quem Pontifex scripserat, esse quærendum, se esse Episcopum Reatinum. Iouius in Pompeio. Qua de re nonnunquam maximæ controuersiæ fuerunt inter Impp. & Pontifices. Vnde Gunterus:

Verba remittebat cartis odiosa superbis.

Clapmarius de arcan. rerumpubl. 6,6. Cui adde quod de Tigrane narrat Plutarch. Lucullo cap. 44. offensum quod à Lucullo non esset appellatus in epistola *Rex Regum*, cum rescriberet, ne ipsum quidem salutasse *Imperatorem*. Affine est huic rei, quod Suetonius notat Vespasianum non successisse Prisco Heluidio, *qui reuersum ex Syria, solus prisco nomine Vespasianum salutauerat.* in vita Vespas. cap. 15. qua de re forte plura notabimus ad Tacit. 12, 41, 5. Sed de eodem Vespas. non satis capio narrationem Xiphilini: epistola ab Arsace accepta, quæ sic præferebat: *Rex regum Arsaces Fl. Vespasiano Sal. iisdem ea verbis respondit, non adscriptis imperatoris nominibus.* Ambiguum enim relinquit, sicne scripserit *Regi regum Arsaci Fl. Vespas.* an potius *Rex reg. Vespasianus Vologesi.* Scribit Natal. Comes lib. 4. hist. Legatum Moscouitici literas Regis Poloniæ ad suum principem accipere noluisse, quod diceret, eas ad suum principem non spectare, cum Magnus dux tantum, non Imperator appellaretur in præscriptione. Prudenterne Clapmar. in verbis præscriptis addidit, propter præiudicium aliarum rerum. hoc enim omnia quæ hac de re disputari poterant, decidere videatur, vt nimirum, quoties illud adest, haud frustra videantur Principes (nam de priuatis, vix est vt eos hæc spectent) insistere dignitati suæ, qui nimium in talibus rebus, vnde nullum ipsis periculum sit, superstitiosi esse velint. Sæpissime enim his ad speciem leuibus maximarum rerum momenta sunt implicita. ita cum aduersus Carolum V. sociati principes ad eum scriberent, *de inscriptione inter duces non conueniebat, Saxone minime eum appellandum Cæsarem consente, alioqui se perduelleis fateri, qui Cæsari, cui fidem & obsequium debeant, bellum denunciarent: Hesso contra dictitante, non dignitatem & summum Imperij magistratum eo bello peti, sed eum, qui in illa dignitate ac magistratu constitutus sit, quem propterea Cæsarem vocent. alterutrius via media reperta est,* (vt apud Liu. 3,45,3.) *inscriptaque epistola, ei qui se pro Cæsare gerebat.* quam merito non accepit Carolus. Thuan. hist. lib. 2. Zvvinger. Theatro pag. 2587. f. Indignatio vanissimorum Græculorum, quod Papa Nicephorum Imp. non Roman. sed *Græcorum* appellasset, elegantissime describitur in Legatione Luitprandi. Solimanes Carolum V. tantummodo vocabat Hispaniæ Regem, se ferebat esse Imperatorem Romanorum. Leonclau. Pandect. Hist. Turc. cap. CCXXV. De eodem titulo Emanuelis Græci, & Friderici primi æmulationem epistolasque mutuas vide apud Crantzium Saxon. 6,37. Elisabetha Angliæ regina edicto 24. Martii 1560. promulgato grauiter conquesta est, quod Guisii nomine neptis eorum ex sorore, quæ Scotiæ regi nupta fuerat, Angliæ Hyberniæque titulis & insigni-

signibus vterentur. Anno 1592. in controuersia Episcopatus Argentorat. pars Lotharingica edito scripto professa est, aduersariorum literis ideo non respondisse, quod illi sibi Decani Capitulique Argentorat. vocabula asseruerint. Sic adhuc hodie inter Poloniæ Sueciæque reges haud modica de titulo contentio est; non sane ipsius tantum caussa, sed iuris quod in eo includitur. vt videantur huc non incommode transferri posse verba apud Liu. 35,17,7. *nisi crederent, Persas cum aquam terramque ab Lacedæmoniis petierunt, glebæ terræ, & haustu aquæ ejusse.* Arrianus tamen huius rei non meminit, imo contra 2,3,15. Darium scripsisse dicit; *se regem à rege* ista petere: Alexandrum id tantum moleste tulisse, quod ei parem se facere videretur.

4,1,8. *PECVNIA)* Ardentiorem adhuc erga caritates suas adfectum ostenderunt Armeniæ rex eiusque filius apud Xenophontem *παιδ.* 3. quorum ille pro vxore à Cyro capta, tantum pecuniæ quantum in sua potestate esset daturum se promisit, & tantundem pro liberis; hic autem suam vxorem vel animæ pretio redempturus fuit.

4,1,9. *POTVISSET)* Bongarsius adnotauerat ad oram libri sui *ire posset*, aut *potis esset*, & ipse olim *posses* legendum arbitrabar: sed persuasit mihi C. Barthius Curtium *potuisset* vsurpare pro *posset*, enallage temporis aliis quoque auctoribus vsitata, quorum exempla recenset Aduersariorum 25,14. & 34,6.

FIDEM DARE) Vide infra 6,4,14. *fidem, quo Persæ modo accipiebant, dare.*

4,1,10. *CELES)* Persuasit mihi omnino Raderus vocem hanc non de nihilo hic comparere: quod & Glareanus antea senserat, quamquam inridente Modio. *Celes* enim vt citati à Radero docent, *est equus vnicus, & equo vehens, quem sollarium vocant.* Suidas. *Celes est equus & eques.* Hesychius. *Celes est equus vna freni habena rectus, cursor, hodie sollarius dictus, & singularis:* κέλητιν & κελητίζειν, *idem est quod equitare.* Phauorinus. cuius verbi mentio apud Homerum 1λ. ο. versu 679. & Odyss. 1. Vsus est & Pindarus in epigraphe primi Hymni, Hieroni Syracusio inscripti Ἱέρωνι Συρακουσίῳ κέλητι, eo quod celete singulari equo in Olympiis vicerit, & Euripides, atque alii post Homerum hoc nomine, de quo hæc Eustathius ad dictum Homeri locum: *Nec dubito dicere à verbo κέλλω seu κελλω deduci nomen κέλης, quod equum iniugem, seu non iunctum iugo sonat.* Nec Latini vocem neglexerunt. Plinius & *celetem* 34,4. & *celetizontas* 34,8,30. & 34. dixit. Curtius quoque loco cognominis potuit vsurpare. Dices, nihil narras. non de voce ferram reciprocamus: doce vocatum Darium Celetem, & vicisti. Doceo fuisse equitem præstantem, & appellatum ἱππέα, quod idem est τοῦ κέλητα. Audi ex Onesicrito apud Strabonem lib. 15. Athenæo, Eustathio in Odyss. 6. huius Darii Hystaspis F. epitaphium, Celes, seu *eques & sagittarius optimus fui.* Videat ergo Modius quamobrem riserit; quem tamen non rideo: nec vt oraculum, quod scripsi, propono. Lector, bonus arbiter esto, cui forte occurret, videri potius Celetem dictum, quod equæ hinnientis auspicio sit creatus rex Persarum. Hactenus Raderus, qui vt prædixi, persuasit non temere hic legi vocem illam. Vide & Tollii notas in Palæphatum. Huc accedit eorum opinio, qui Celtas derivatos volunt ἀπὸ τῶ κελητίζειν, quos citat & sequitur Coccius in Dagoberto cap. 4. cui tamen non assentior ab eadem voce Græca Germanicum Zelter deducenti. verius enim est id effictum ex Latino *volutarius*, quod antiqui nostri aliter reddere non potuerunt, quam Tölter/ id quomodo transierit apud posteros in Zelter/ satis euidens est omnibus, qui mediocrem prisci sermonis cognitionem habent. Vide Goldast. Alaman. 206. f. At si coniecturæ locus est, hunc vltimum Darium potius hoc nomine fuisse illusum ab Alexandro crediderim, & sic scribi debere: *Rex Alex. Dario Celeti. Ille cuius nomen sumpsisti &c.* Vt hac ratione superbiam ei suam simul & prioris conditionis vilitatem improperaret.

Darius ita scripserat: *Rex Darius Alexandro.* hic offensus suo nomini regis titulum non additum, ita referibendo ostendit sibi quidem regis conuenire nomen longa serie maiorum regibus edito: Dario Celetis potius, quippe qui ante regnum Astandes, id est cursor, fine veredarius, fuisset, quod ipse celetis voce græca exprimere maluit. Est & alia coniectura, exprobrasse ei hoc nomine fugam, quod deserto curru, quo sublimis inierat prœlium, solitario equo insidens periculo se eripuisset. Nihil tamen in re obscura, cum ab aliis auctoribus non inuemur, adfirmare possumus.

CVIVS NOMEN SVMPSISTI) Iustinus 10, 3, 5. *Codomannus post mortem Ochi regis, ob memoriam pristinæ virtutis, rex à populo constitutus, Darii nomine, ne quid regia maiestati deesset, honoratus.* Eadem de caussa Eumes qui seruile bellum in Cilicia concitauit, Antiochus, & alius eiusdem farinæ Tryphon audire voluit. Scilogæ Diodori. Nomen autem Darii *Coercitorem* significare auctor est Herodot. 6, 98.

GRÆCOS) Hæc & sequentia copiosissime perscribuntur ab Herodoto & Diodoro. Sed & Iustinus plurima memorat.

4, 1, 11. *IMMANIVM*) Si mei sit arbitrii, faciam: *cum immanibus barbarorum copiis.* & sic legisse, vel saltem legi voluisse Pizarum apparet ex eius lib. 2. Persic. vbi caussas huius belli recenset.

4, 1, 12. *PHILIPPVM*) Idem Arrian. 2, 3, 18. scilicet conatur Alexander transferre paternæ cædis inuidiam in Persas, cum ipse, certe mater Olympias, eo crimine suspecti haberentur. Sed exponemus hæc, volente DEO, in supplemento Curtii.

LICITAMINI HOSTIVM CAPITA) Vide supra 3, 5, 16. & Arrian. 1, 8, 3. Recte hoc cum Alexandro detestantur viri prudentissimi Alb. Gentilis de iure belli 2, 8. Clapmar. de arcan. 5, 7. Albergati del ridurre à Pace l'inimic priuate 1, 13. & distinguit eximus Grotius 3, 4, 18. merito iure gentium damnari has insidias, si cum perfidia fiat coniunctæ. quibus locis etiam exempla in vtramque partem plurima reperiuntur. Melioribus addi meretur Rudolphus I. Imper. qui cuidam necem Ottocari Bohemi promittenti respondisse fertur. **Ob wol Odacker vnser Todfeind ist / so soll er doch dieses an vns nit erlehren / daß wir an ihm Recht vnd Redlichkeit vberschreiten solten.** Id est, *Quamquam capitalis inimicus noster sit Ottacarus, nunquam tamen nos experietur recti honestique terminos aduersus ipsum transgredi.* Zinegref. in apophth. German.

4, 1, 13. *DIIS PRO MELIORE STANTE CAVSA*) Hoc sensu Lucanus 7, 349.

Caussa iubet superos melior sperare secundos. Propert. 4, 6.
Frangis & attollis vires in milite caussa,
Quæ nisi iusta subest, excutit arma pudor.

Vere enim Euripides in Erechtheo:

Iniusta bellans bella salutem haud vedit.

Ita sæpe *euenit belli*, vt Liuius 21, 10, 9. *vtut æquus iudex, vnde ius stabat, ei victoriam dedit.* quod tamen non semper verum. In omni antiquitatis memoria cognoscimus, iniusto sæpe appetitos bello succubuisse, quod cum cœleste numen permittat, ipsius sanctioribus arcanorum mysteriis nobis ignotis, iustis tamen, est adscribendum. Tu tamen, quod Pindarus monet, *τὰ πόλεμον, τὰ μάχαν χρεὶς φάς: Facesse bellum, facesse pugnam, reclamante nomine*, nempe iniquum. Raderus ex Politic. Lipsii 5, 3.

SI VENERIS SVPPLEX) Postulat ergo vt ipse Darius ad se veniat, nec Arrianus aliter tradit. quo magis mirum apud eum 2, 3, 15. scribere Darium: *φιλίας ἰλθὲν πειόμαζ αρὸς Ἀλίξανδρον, amicitiam se cum Alexandro initurum venire.* non certe ea Dario mens, quippe cum, vt apud Arrian. est, ex æquo cum Alexandro agere

agere vellet; vt apud Curtium, etiam vt superior & maior, nunquam certe ad eum veniisset, quæ nota est reuerentiæ atque honoris potentiori honorationique delati. Sic certe accepit ille ferox Arioui stus apud Flor. 3, 10, 11. *quum legati dicerent, Venì ad Cæsarem: Quis est autem Cæsar? & si vult veniat, inquit.* Merito igitur superbus iudicatur M. Drusus qui à senatu vocatus, senatum potius ad se venire iussit. Et Augustinus epist. 163. se ad Fortunium Donatistarum episcopum Tubursicum venisse scribens, addit: *quia ætati eius id à nobis deferendum videbatur potius, quam exigendum, vt ipse ad nos veniret prior.* & in eadem epist. scribit Fortunium id sibi officium inuicem exhibuisse. Similia Plutarch. Eumene cap. XVIII. Liuius 31, 19, 6. Discours de la Succession de Portugal. pag. 98. Tacit. 2, 58, 1. & 2. Hodie etiam in eo multum est superstitiosæ cautelæ, quoties aut principes viri, aut eorum legati vno loco conueniunt. Nec omisit annotare Onuphrius in vita Pauli III. & ex eo Surius in Comment. ad Ann. MDXLI. quod Carolus V. *Cæsar Lucam cum venisset, ter pontificem, pontifex vero semel Cæsarem ad mutua colloquia adiit.* Hæc atque talia cum considero, non adducor vt credam, ita scripsisse Darium, vt nunc in Arriani scriptis legitur, sed proclivi, & alibi à me notato lapsu, transpositas fuisse literas, esseque legendum: *φιλίαν φίλον πειόμαζ αρὸς Ἀλίξανδρον, amicitiam cum Alex. iungere velle.*

4, 1, 15. *SIDONA*) Hoc vtique loco refellendi sunt duo præclarissimi historici, Diodorus inquam, & Plutarchus. Nam Diodorus 17, 47. quæ hic Curtius Sidone accidisse narrat, ad Tyrum transfert: erroris non ex auctoritate tantum Curtii, quam & Iustin. 11, 10, 8. suffulcit, conuictus, sed aliis quoque rationibus, quarum haud postrema, quam obseruauit Loccenius, quod regi Tyriorum Azelmico veniam concesserit Alexander apud Arrian. 2, 4, 31. maxime tamen vrget, quod ex ipsius Diodori historia satis constat, vt & ex dicto Arriani loco, Tyrios, vtpote plurimis eorum occidione cæsis, reliquis in seruitutem redactis, non opus fuisse rege. Deinde ridicule facit, qui cum ista modo scripsisset, exemplo subjicit *Ballonymum* (sic enim quem nostri *Abdalonymum* vocat) repertum fuisse in horto quodam mercede aquas haurientem. multa enim hic quæri possent: quo casu vel ipse, vel cuius hortum rigabat, aut cædem, aut seruitutem euasisset, quomodo vacaret aut illi hortum suum ornare, aut huic in tanta rerum conuersione non imminere meliori fortunæ? Perspicue igitur erranit Diodorus. At Plutarchus qui hæc in Papho accidisse vult, in Orat. de Fort. Alex. 2, 19. multo etiam facilius redarguitur, nimium memoriæ confisum hæc peccauisse, tum quod neminem habet assertorem, tum quod hoc errore inductus alium itidem committit haud meliorem, vt enim nouo suo Paphio regi locum faceret, nihil tale merentem Cinyræ familiam eradicat ilirpitus, eamque iam tum deficere visam scribit, de qua multis post sæculis Tacitus Hist. 2, 3, 3. *tantum Cinyradæ sacerdos consulitur.* haud dubie de sua ætate locutus.

4, 1, 16. *DARII OPIBVS ADIVTIS*) Habet hoc qualemcunque sensum, at quanto præstantior exibit si legas, *Dario opibus additus, & quia &c.* Quam enim exile hoc & putidum, memorare nobis aliquem Sidonis regem adiutum opibus Darii, quem scimus vna cum ceteris imperio Persarum fuisse subditum? Sed hoc notat Curtius, eum studuisse rebus Darii, vt strueret caussam, vnde demotus deiectusque regno fuerit. quam eandem affert Diodor. 17, 47. in reliquis omnibus nostro consentiens, nisi quod pro Sidone Tyrum substituit. sic igitur ille: *rex superior ob amicitiam cum Dario imperio exutus fuerat.*

QVIA) Simili animo Theagenes lib. 4. Æthiop. Heliodori ait. *Non se laudare posse eam voluntatem, quæ metu potentioris coacta esse videatur.* Sic apud Appian. de bell. ciu. lib. 1. Sylla Nolam *necessitate potius quam beneuolentia sibi obsequentem præda exposuit.*

4,1,18. *PER IGNES FERRVMQVE*) Ob conditionem viuendi vt splendidissimam, ita si sapienter æstimes, longe miserrimam, tot ac tanta scelera commissa esse, atque adeo etiamnum committi sentio, vt me ista reputantem haud minus stultitiæ nostræ, quam perfidiæ, superbiæ, atque immanitatis pigeat. Vt alia taceantur, possem recensere plus minus mille nomina eorum, qui à parentibus, aut liberis, aut denique fratribus, ne longius abscedamus (id enim infinitum sit) ob solam regni cupiditatem omnibus sæculis interempti sunt apud Hebræos, Græcos, Barbaros, Romanos, Gallos, Germanos, Italos, Hispanos, Anglos &c. nam de Turcis, & aliis silimibus, etiam solemne est. Crudelissima belluarum homo, quis tibi dementiæ scelerumque aut finis est, aut modus vbi semel cæca regnandi sitis inane honesti virtutumque & pietatis pectus occupauit! Merito igitur laudauit hospites suos vir prudentissimus Hephæstio, digni certe sunt, qui nunc quoque tantæ moderationis præmio encomioque fruantur.

QVANTO MAIVS ESSET) Multa à multis egregie in hanc sententiam pronunciata, vt inuicem quasi certasse videantur. Seneca de benefic. 3,37,3. *Hoc est regnum, nolle regnare cum possis.* Pedo Albinou. in obitum Mæcenatis versu 31.

Maius erat potuisse tamen nec velle triumphos,
Maior res, magnis abstinuisse, fuit.

Tragœdus in Thyeste versu 470.

Immane regnum est, posse sine regno pati.

Simile quid Rutilius Itinerarii versu 91.

Quod regnas minus est, sed quod regnasse mereris,
Excedis factis grandia fata (sic lego) tuis.

Ex his fontibus hauserunt Æneas Silu. Hist. Bohemicæ cap. 57. vbi narrationi de Alberto Bohemiæ regnum oblatum recusante hæc subdit: *Atque ita maiorem se spreto regno monstrauit, & si verum fateri licet, clarissimum egit regem. Nam regnum apud eos qui sternunt, non qui cupiunt.* Lipsius in monitis Politicis cap. 4. f. de Ferdinando Aragoniæ postea rege, qui Hispanis deferentibus regnum id nepoti suo conseruauit *Tu Fides, tu Modestia, è cælo pauisser descendite, & hunc alumnum vestrum latis oculis videte: quanto illustriorem spreto sic regno, quam si decem fraude vel ambigno iure quæsisset?* Quando autem humanum genus non adeo virtutum sterile fuit, quin & bona exempla prodiderit, imitanda posteris, merito heroum istorum nomina æternitati commendantur, sicut è contrario infandissimorum illorum vt animæ, ita & memoria perpetuis tenebris est condemnanda. Vbi non etiam eos nominabo qui vere seu ad speciem inuiti susceperunt imperium; sed qui pernegauerunt. Celebrantur ergo eo nomine præter Albertum, atque Ferdinandum, Siluio, Lipsioque traditos, Lycurgus apud Plut. in vita c. 4. Iustin. 3,2,5. Empedocles apud Laertium. Verginius Rufus apud Tacit. H. 2,68,7. Ionathas Anani filius. Ioseph. Antiqu. 19, 6. Germanicus. Tacit. 1,35. 4. Victor Pontifex Rom. apud Sigon. de Regno Ital. lib. IX. Ladislaus Hungariæ rex, Bonfin. lib.4. dec. 2. Sigismundus Polonorum Rex, apud Cromerum. Vide etiam Camerarij Hor. Subcis. 2,45. Vt taceam exempla sanctorum, eorumque principem Christum, qui cum videret se à populo ad regnum rapi, fecesit, atque latuit.

4,1,19. *SINGVLIS AMICORVM*) Cum plurimi veterum Codicum sic habeant: *singulis amicorum Alexandri ob nimiam regni cupid. adulantibus*, non improbe coniecit Acidalius legendum esse; *singulis amicos Al. ob n. r. c. adulantibus.* cui tamen lectioni præferam ego vulgatam.

ABDOLONIMVS) Quæ perpetua est in nominibus propriis variatio, barba-

barbaris præsertim, in hoc quoque reperitur plurima. nam Diodor. 17, 47. *Ballonymum* vocat; Iustini 11, 10, 8. Codices variæ, vt in lectionibus variis ibi notatum est, fere tamen *Abdalominum*. Plutarch. de fort. Alex. 2, 19. omnium corruptissime *Alynomum*, in historia etiam falsus. nam Paphi regnum accepisse scribit. Curtii tamen scriptura præ ceteris placet: præsertim cum *Abdallæ* nomine istis in oris vulgatissimo ita respondeat, vt sane idem videatur, cum additione cuiusdam cognominis: fortasse à paupertate eius orti. nam עבד *ani* vel *oni*, pauperem & humilem notat. Abdalla idem sonat, quod aliud iis locis vsitatum nomen *Obadia*, seruum Dei, quod maioribus nostris fuit Godschalck/ Persis *Hodabendes*, quo cognomine regnare cepit apud eos Muchemetes Anno 1576. Leunclau. in supplem. annal. Turc. Certe tot codicibus adiutus ausim affirmare, quodquod illud nomen alia fuit, incepisse saltem à literis *Ab*, vt infinita alia eo in tractu, Abraham, Absalon, Abimelech, Abgarus. nam & hoc nomen ita scribi debere ad Tacit. 12,12,3. tento, quo loco iam legitur Abbarus, & in iure Canon. distinct. 15. cap. 3. propius ad veram lectionem *Abbacarus*. proxime autem Dioni lib. 40. Αυγαρ. Quem autem Gelasius in dicto c.3. dist. 15. *Abbacarum* scribit, eum disserte *Abgarum* Elmacin. Hist. Saracenicæ 3,2. in fine. Confer Niceph. Hist. Eccles. 2, 7. Ceterum quomodo fortuna faciat reges, præter exempla duo, quæ Plut. dicto loco recensct, plura collegit Bapt. Campofulgosius Memorabilium 6, 10. vbi hunc Abdolomynum *Abarthomium* vocat, *Sydoniæ regem.*

LONGA QVIDEM COGNATIONE) Doctissimus Aduersariorum scriptor putat excidisse hic particulam haud. & fuisse; *haud longa q. cogn.* sic apertiorem fore antithesin, & melius intellectum iri, quod Alexander dixerit, infra 4, 1, 22. *habitum fœmæ generis non repugnare.* Adde & Tiraquell. tom. I. pag. 27. p. 1. mihi vulgata est verissima, & omnia hoc volunt. nam quod de fama generis dixit Alexander, eo factum est, quod quamuis per longam cognationem, regiæ tamen stirpi annexum audiuerat; imo hoc longe melius famam nominauit, quæ proprie dicitur de iis quorum non est memoria, aut certa cognitio. Deinde non videtur hominem regiæ stirpi arctius coniunctum, propinquis suis regnum obtinentibus, in fœdam adeo paupertatem dilapsurum fuisse, qui, vt certe huius mores hic describuntur, nullo crimine id meruerit.

4, 1, 20. *CAVSSA PAVPERTATIS PROBITAS*) Ita plerosque probos Crotone pauperes fuisse notat Arbiter; *sin vrbaniores notæ homines sustinetis semper manuiri, relicta ad lucrum curritis. In hac enim vrbe non litterarum studia celebrantur, non eloquentia locum habet, non frugalitas sanctique mores laudibus ad fructum perueniunt. Videbis oppidum tanquam in pestilentia campos, in quibus nihil aliud est, nisi cadauera quæ lacerantur, aut corui qui lacerant.* Et Iuuenal. sat. 3, 41.

Quid Romæ faciam? mentiri nescio - - Et sat. 3, 21.
- - - - - artibus, inquit, honestis
Nullus in vrbe locus, nulla emolumenta laborum,
Cedamus patria - - - maneant qui nigrum in
candida vertunt. Et Martialis 3, 38.
Si bonus es, casu viuere, Sexte, potes. Raderus.

Notandum tamen est, quod contra hoc disputare videtur Plutarch. Catone 57. vbi dicit. Aristidis paupertatem in caussa fuisse, vt iustitia haberetur pro ὑπηρεσίᾳ πρὸς πλοῦτον, quæ rem familiarem corrumperet, & mendicos faceret, nec ei quem penes esset, sed aliis tantum vtilitatem adferret. Quanquam Plato lib. 3. de republ. dicit poëtas & oratores male loqui, cum aiunt, quod iustitia sit ἀπόχρησις μὲν ἀγαθῶν, εἰσπρᾶξις δ' ζημίαι, *alienum quidem emolumentum, domesticum autem detrimentum.* nempe qui non

putat beatitudinem consistere in opibus: quæ certe contradicturo nemine neque parari neque haberi solent per bonas artes. Acute igitur Petronius *bonæ mentis sororem paupertatem esse dixit.* Vnde eos fere premere solet, qui bonis literis operam nauarunt, eiusque rei multiplex est ratio; nam & si quas habuerunt facultates, studiis impenderunt; & aliis adquirendis non fuerunt intenti, imo nec suis conseruandis; eaque ipsa re vulturibus istis, qui alienam negligentiam (vt ipsi interpretantur) suam occasionem putant, obnoxii. Sed & liberaliores fere sunt aliis, & non omnem rei faciendæ rationem honestam putant, eoque sæpe maxima lucra, quæ in manibus essent, despiciunt. Nemo tamen egere potest, qui hoc didicit, salutem suam Deo cordi esse. quamquam interim possunt ipsis deesse multa, quæ videantur ad vitam commodius agendam opportuna, vt ostendunt exempla tam vetera quam recentia plurimorum eruditorum, quos recensent citati à Ioh. Weitzio in obseruationibus ad indicatam Petronii sententiam, quibus addi possunt ex libro Barthol. Facii de humanæ vitæ felicit. hæc verba: *Quod autem dicis, magnam vtilitatem ex eisdem studiis percipi, id forsasse contingit quibusdam paucis, vel, si vis etiam, Antonio & mihi, quibus est, Dei munere, vnde vita cum dignitate ducatur. Sed non idem omnibus doctrinæ studiosis & eruditis hominibus forsasse suppetit. Vides enim multos viros, ingenio ac doctrina præstanti, rei familiaris impia laborare, iacere humi, negligi à locupletibus, à principibus contemni; quorum fere nullus est hac nostra tempestate, qui literatorum ingeniis faueat,* & quæ ibi sequuntur.

STREPITVM ARMORVM) Non exaudierat, hoc est, nihil eo mouebatur, tanquam ad se non pertinente. vt enim omnino non audierit, impossibile est. nec enim tanta animi intentione auocabatur, quanta Archimedem intentum lineis suis negant sensisse captarum Syracusarum strepitum, apud Liuium 25. 31, 9. Hunc sensum esse verborum Senecæ Epist. 17. *paupertas expedita est, secura est. Cum classicum cecinit, scit non se peti*, teste Lipsio, recte vidit Gruterus, vsus præter exemplum Curtianum, hoc etiam dicticho Petronii:

Cum cecinere tubæ, iugulo stat ilicet ferrum,
Barbara contemni præda pannus habet.

Vbi lego *contemtu* hoc est contemtui, quomodo apud Agellium 4, 16. *C. Cæsar grauis auctor linguæ Latinæ in libris Analogicis omnia istiusmodi* (puta Senatu, Victu, Aspectu &c.) *sine i litera dicenda censet.* Atque id quidem tum putari potuit, bellorum calamitatem ad pauperes haud magnopere pertinere: at execrabilis nostrorum temporum rabies docuit istas fuisse cogitationes felicium sæculorum. nam hodie non tantum omnibus, omnibus, ad vilissimam vsque supellectilem, vestimenta, cibaria exspoliantur miseri, sed in quocunque adhuc aut membrorum aliquid, aut animæ minimum inest, inuenit iniurijs suis mules, inuenit crudelitati locum. Sed transibunt aliquando hæ quoque calamitates, DEUSq; sperantes in eo non deseret, sed aut æqua hæc tempora illis, aut illos his temporibus eripiet.

4, 1, 21. *REGIÆ VESTIS)* Veste purpura auroque distincta, de qua mox sequitur. nam sceptrum in veste regia computari, ne fando quidem vnquam accepi.

4, 1, 22. *ÆTERNISQVE SORDIBVS)* Coniecturam audacissimi mortalium Palmerii, *veternoque & sordibus*, contra bonam mentem recepit in seriem Curtii Modius. MS. liber habuit *æternisque sordibus.* Quæ procul dubio vera & genuina scriptura est. Ineptissima audacia Palmerii. Quid enim homini vigilanti, industrio, labore quotidiano corpus in victum subigenti, cum veterno? *Illuuies sordesque* curæ hortensi conueniunt, comparatæ certe cum habitu Regio. At veternus isti homini minime omnium. *Æterno sordibus* pro perpetuis, iugibusque dixit. Sic Manilius de curis 4, 3.

Æter-

Æternisque fores curis dum quærimus anxi
Perdimus - - Vt æternas sordes Curtius, sic *æternas rosas* pro vitæ perpetua elegantia Martialis dixit 8, 77.

Liber amicorum dulcissima cura tuorum,
Liber in æterna viuere digne rosa.

Barthius aduersar. 28, 6. In eademque opinione est Loccenius, adductis his exemplis. Virgil. Æneid. 8, 394.

Tum pater æterno fatur deuinctus amore,

& 1, 40. - - *æternum seruans sub pectore vulnus.*

Apulei. lib. 2. Metamorph. *Inuasit spiritum amoris æternis pedicis alligati.* Et Turneb. Aduers. 13, 8. illud Virg. *æterno amore*, pro magno atque adeo immenso positum ait, adducto exemplo hoc Curtiano, quod & in obseruationes suas transtulit Giphanius, similemque locum annorat ex Horatio Carm. 2, 11, 11. Raderus

- - - *quid æternis minorem*
Consiliis animum fatigas. æternis, inquit Acron, *infinitis & diuturnis.* Et Virg. Æneid. 4, 99. *pacem æternum* dixit *exercere.* Quibus vtique libentius assentior, quam Modio & Palmerio, & si qui aliter tentant, *veternique sordibus*, aut *tuvisque*, vel *cæruisque sord.* aut *illuuie squalidum, detersisque sordibus*, aut *terræque*, aut denique *terrenis sordibus.*

VITÆ NECISQVE) Quod est summæ in ciues potestatis. de quo iure Clapmar. arcan. 1, 17. vide. Cui adde Senecam de clem. 1, 1. *Ego vita necisque gentibus arbiter, qualem quisque sortem, statumque habeat, in manu mea positum est &c.* & in Thyeste versu 607.

Vos quibus rector maris atque terræ,
Ius dedit magnum necis atque vitæ.

CAVE OBLIVISCARIS) Modeste fecit Gordius, qui plostrum, quo ad regnum fuit euectus, publicum monumentum prioris fortunæ, in publico Iouis posuit templo. supra 3, 2, 14. Modestus & Agathocles Syracusiorum tyrannus, an rex, qui semper vesci è fictilibus consuerit, ne primæ paupertatis oblauiscereturur. Plutarch. in Apophth. c. 26. Auson. epigr. 8. Raderus. Quod quidem satis rarum est: vt nimis verum illud Catulli apud Dion. lib. 36. *Magni honores immodicaque potestates etiam optimorum hominum animos ad fastum euallunt atque corrumpunt.* Pertinet eo sanctissima admonitio Placidiæ ad maritum Theodosium, apud Theodorit. Hist. Eccles. 5, 18. Modestioribus tamen exemplis adnumerandus est Primislaus ex aratore Bohemorum Dux, qui *interrogatus, curnam talcem querno robore factor secum afferret? seruandos in arce Vissegradensi respondit, ostendendoque posteris, vt scirent omnes primum, qui principatum inter Bohemos accepisset, ex agro fuisse vocatum: neque insolescendum esse, qui ex humili fortuna solium ascenderit.* Æneas Silu. hist. Bohem. cap. 6. & Willegisius Archiepiscopus Moguntinus, qui plaustrario fabro natus, *omnibus in locis rotam plaustri depingi curauit, cum hac inscriptione: Villegisi quis sis, quis fueris, memento* vnde nata hodierna Moguntin. Episcoporum insignia. Bruschius de episcopatib. Hermannus Gigas, Nauclerus. Sic Amicus episcopus Aquilæ & Cardinalis creatus à Paulo II. cum opilione ortus, eidem arti puer vacasset, insignia familiæ finxit, *agnum capite librum gestantem, quorum hic virtutis, ille natalium index esset.* Gaximbertus lib. 2. de Vitis Pontif. Eodem pertinet admonitio mortalitatis, qua olim Romæ triumphantibus à tergo ingerebatur, *Respice post te, hominem esse te memento.* Tertullian. in Apologetico cap. 33. D. Hieron. in epist. consolatoria ad Paulam. Quomodo & Philippum Alexandri nostri patrem ferunt voluisse sibi quotidie hoc inculcari, *ἐν ἀνθρωπε ἴσθι, quod esset homo.* Ælian. hist. var. 8, 15. Nec priuandus laude sua Vespasianus, qui *mediocri-*

tatem

tatem priſtinam neque diſſimulauit vnquam, ac frequenter etiam præ ſe tulit. Quin & conantes quoſdam originem Flauij generis ad conditores Reatinos, comitemque Herculis, cuius monumentum exſtat via Salaria, referre, irriſit vltro. Sueton. Veſpaſ.12, 2. quomodo & Maximilianum I. indignatum Cuſpinianus ſcribit, quod eius ſtirpem Stabius & poſt eum Gebwilerus ad Noachum vſque retulerint. Adde Zyvingerum theatr. p.2817. volum. 13. lib. 1. vbi plura exempla.

4,1,23. *ILLVDERENT)* Non diſſimile eſt, quod Pertinaci euenisſe narrat Herodian. in eius vita c. 5. *Non deſinitis ſenem ludere hominem,* & quæ ibi ſequuntur. Raderus, Adde Plutarch. Pompei. cap. LX. de patre Stratonices.

SERIO IAM REX) Sequi amicum monentem debuit Modius, qui *ſerio* (non *ſero*) cum hac diſtinctione volebat, & recte interpretabatur. Hoc apud ipſum vide. Serum vt factum ſit longo ſermone, fieri poteſt: verum & ambiguum, & quid ad rem? Ad rem autem quanto minus, ſi quid in Suetonio ſimile? Acidalius. *Serio rex* qui ſumpſerat iam fidem & auctoritatem regiam, fortunæ obſecundans, vt rectiſſime explicat Barthius aduerſar. 28, 7. nam Raderus illud *ſerio* coniungit cum præcedenti voce *iuranibus*, haud perinde apte.

4,1,25. *NIHIL DEFVIT)* Auaro ſemper deeſt, tamque eo caret, quod adeſt, quam quod abeſt. Omnia poſſidet, qui nihil petit. Senecam vide & Publium Syrum. Legendum vltimum Ciceronis Paradoxum: *Solum ſapientem eſſe ditem.* Apud Senecam poeta in epiſt. 108, 12.

Is minimo eget mortalis, qui minimum cupit:
Quod vult habet, qui velle, quod ſatis eſt, poteſt.

Auaro nihil ſatis eſt, qui non tam habet, quod habet, quam habetur. ἀκ ἔχει, ἀπ' ἴσου. Raderus. *Pauper is eſt, quem Graeci πένητα vocant, ἀπὸ τῦ πονεῖν, id eſt, laborare, quia cum πόνῳ vitam tolerat, nec viuere poteſt, niſi laborem capiat.* Salmaſ. de fœnore Trapezit. pag. 635.

4,1,26. *EX HOC SERMONE)* Eſt enim haud fruſtra dictum: ψυχῆς χαρακτὴρ ἦθος ἀνθρώπου λόγος.

Animi character eſt hominis oratio.

Celebratur illud Socratis: *loquere vt te videam.* quare diligenter monet Cicero offic. 1,37. prouidendum eſſe, *ne ſermo vitium aliquod indicet ineſſe moribus.* Tacit. H. 3, 85, 7. de Vitellio: *Vox ma non degeneris animi excepta.*

4,1,27. *CVM QVATVOR MILLIBVS)* Arrianus 2, 3, 8. octo millia cenſet. Diodorus 17, 48. cum Curtio facit. Raderus.

IN ILLO STATV RERVM) Simile eſt illud Flori 3, 5, 4. *Spem ac fiduciam dabant noſtra vitia: quippe quum ciuilibus bellis diſtringeremur, inuitabat occaſio.* Suetonii Cæſ. 35, 3. de Pharnace, *occaſione temporum bellantem.* Ammiani 15,20. *hac animati fiducia, quod nos per diſcinctiſſimas terras arduæ neceſſitates adſtringunt.* proprie autem huc ſpectat legatorum Romanorum expoſtulatio cum Antiocho apud Liu. 33, 25, 4. *quod ad eas ciuitates attineret, quas à Philippo poſſeſſas Antiochus per occaſionem, auerſo Philippo in Romanum bellum, intercepiſſet; id vero ferendum non eſſe, Romanos per tot annos terra marique tanta pericula ac labores exhauſiſſe, Antiochum belli præmia habere.*

4,1,28. *SABACEM)* Recte animaduertit Glareanus nomen hoc licet vnius viri (quod tamen confunditur cum alterius nomine, vt mox videbimus) non ſemel variare in Curtio. nam & hic & lib. 3. *Sabaces* vocatur, mox vero *Mazaces*, rurſus *Aſtaces*. Sed vt reddamus verum nomen Prætori, hic & ſupra 3, 11, 10. recte vocatur *Sabaces*. nam eadem eſt perſona, & quod firmat noſtram ſententiam, vtrobique dicitur

citur in acie cecidiſſe. Nec aliter Arrianus 2, 2, 38. vbi de pugna ad Iſſum: *occidit etiam Sabaces prætor Ægypti.* Ibi vides, Arrianum etiam Σαβάκην vocare, non vero Μαζάβην, vt Glareanus vult. Verum quidem eſt ab Arriano 3, 1, 2. Μαζάκην (vt recte habet editio Vulcanii) adduci, ſed ab hoc diuerſum, de quo mox. Negat autem Glareanus Diodorum quoque mentionem facere huius prætoris, cum tamen ille 17, 34. *Tafacen* licet deprauato nomine vocet, vbi æque ac Arrianus cæſos primates Perſarum in pugna ad Iſſum refert. Porro quod Glareanus Mazacen illum, de quo Curtius 4, 1, 32. eundem eſſe contendit cum Sabace, non poteſt; cum Sabaces iam obierit, vt dictum, in bello ad Iſſum. Et vt nullus dubitationi ſit locus, Arrianus 3, 1. tradit, Mazacen vbi certior factus de grandi clade Darii ad Iſſum, ex deſperatione ſe dedidiſſe Alexandro. De qua deditione Curtius 4, 7, 4. agit, vbi pro *Aſtaces* leg. *Mazaces*, quod etiam vidit I. Gebhardus. Idem Arrianus vbi de expeditione Alexan. in Ægyptum, Prætorem Ægypti *Mazacen*, non *Aſtacen* appellat. hinc & eod. lib. recte emendat Gebhardus Μαζάκην pro Μαζάιον. nam Mazæus Babyloniæ prætor erat, non Ægypti. Quod denique addit Glareanus, non potuiſſe Darium tam cito in fuga cæſo Sabaci alium ſubſtituere, huic quoque ſcrupulum illi eximet Arrianus vbi dicit 3, 1, 2. Μαζάκης ὁν Δαρείῳ κατάστησας. *Mazaces à Dario conſtitutus.* & Curt. 4, 7, 4. *in cuius præſidio Mazaces prætor Darii relictus.* Loccenius. Sciendum eſt, eandem Perſis olim fuiſſe prouidentiam, quæ hodie omnibus eſt gentibus, vt nempe ſummo magiſtratui ſubſtituerint, qui per eius abſentiam videret ne quid Reſp. detrimenti caperet. talis fuit Tages de quo Thucyd. 8, 3, 10. ὃν ἦρχε Τάγης ὕπαρχος Τισσαφέρνους: *quos ducebat Tages propræt. Tiſſaphernis.*

4,1,29. *FVTVRA PRÆSENTIBVS)* Tacitus H. 3, 85, 2. *natura paucis eſt, vt omnia metuenti, præſentia maxime diſplicent.* Ad quem DEQ volente, plura.

VTENDVM ANIMIS) Tacit. 1, 28, 5. *Vtendum ea inclinatione Cæſar ratus.* Marcellin. 31, 43. *ne interpellatus ardor intepeſceret moris.* & alibi: *flatimque ne alacritas intepeſceret pugnatorum &c.*

4,1,30. *VANA GENS)* Syneſius in encomio caluitii per translationem αἰγυπτιάζειν pro doloſe agere vſurpat. Strabo lib. 17. ἀνθρώπους κόλικας vocat, *homines imbelles*, ad rem gerendam ineptos. Loccenius. Polybius 15, 31. ait eſſe *hoc Ægyptiis hominibus innatum, vt dum ferunt ira, mirum in modum ſint crudeles.* Plinio in paneg. 31, 2. appellatur *verſoſa & inſolens natio.* Tertulliano lib. II. ad Nationes cap. IX. *gens rixoſa, ſuis regibus recontrans, in extraneis deiecta, ſane & gula & ſpurcitia canina.* Et Plato lib. 4. de republ. *quæſtus faciendi amorem,* τὸ φιλοχρήματον, tribuit. Philo in Flaccum ſcribit eſſe Ægyptios natura irritabiles, & è minima ſcintilla ſuetos magnas ſeditiones accendere. item: *Ægyptij,* inquit, *rumpebantur inuidia (quod ipſis natiuum eſt vitium) & alienam felicitatem ſuam interpretabantur infortunium.* Et in lib. de Agricultura: *innatam & inſigitem eis habere iactantiam.* Ideo Auguſtus, vt teſtatur Dio lib. 51. Ægyptios ſemper habuit rerum nouarum ſuſpectos. Trebellius Pollio in triginta Tyrannis, vbi de Æmiliano: *Et hoc familiare eſt populo Ægyptiorum, vt vel (an velut) furioſi ac dementes de leuibus quibuſque ad ſummæ Reip. pericula perducantur. Sepe illi ob neglectas ſalutationes, locum in balneis non conceſſum, carnem & olera ſequeſtrata, calceamenta ſeruilia, & cetera talia, vſque ad ſummum Reip. periculum ſeditionis, ita vt armarentur contra eos exercitus, peruenerunt.* Et Vopiſcus in Saturnino: *Sunt Ægyptij viri ventoſi, furibundi, iactantes, iniurioſi, atque adeo vani, liberi, nouarum rerum vſque ad cantilenas publicas cupientes.* & mox ex epiſtola Adriani: *Ægyptum totam didici leuem, pendulam, & ad omnia famæ momenta volitantem.* &: *Genus hominum ſeditioſiſſimum, vanriſſimum, iniurioſiſſimum.* Adde Euagrium Hiſt. Eccleſ. 2, 8. Marcellin. 22, 27. ad quem

Valesius pag. 229. Stuck. in periplum Arriani pag. 30. m. Ergo Suetonio teste Cæs. 35, 2. veritus est Cæsar *Ægyptum provinciam facere, ne quandoque violentiorem præsidem nacta, notarum rerum materia esset.* Eadem Augusto opinio, de *provincia superstitione ac luxuria diffordi & mobili, insita legum, ignara magistratuum* apud Tacit. H. 1, 11, 1. *Tamen* (vt vtar verbis Tertulliani de anima) *vulgata iam res est gentilium proprietatum.* & *Tam ciuitatum quam singulorum hominum mores sunt* &c. Liuius 45, 23, 12. vide Cedren. pag. 345. f. Sed de his prolixe Alexander dier. Genial. 4, 13. & ibi Tiraquellus. Vnum autem id tenendum, non perite facere, qui hæc ita accipiunt, quasi non possint fallere. Qua de re egregie disserit Rittershus. in Saluianum. & bene monuit in iocis Quintil. Instit. Orat. 11, 1. f. *ne in vtros ordines, aut gentes aut populos pestilentia incurreret.* Sæpe enim gentis vitium aliquis aut naturæ bonitate, aut recta institutione, aut alias ducente DEO exuit: sæpe vnius alterius ue mores, tori alicui nationi in crimen imputati sunt. quod quidem valde temerarium est, fieri tamen solet, vt quod maxime. Sed cogitandum est, non natura hos illosue mores inesse certis hominibus; nec sane solo cœloue eam vim fere tribui: sed institutione & exemplis aliorum velut contagio quodam serpere mores potentiorum; nam ab his denique omnia cuiusque gentis instituta profluere exploratissimum est. quod instigare deberet Principes ad capessendum melioris vitæ iter, à quibus, coniectis in eos omnium oculis, publicæ disciplinæ exempla capiuntur.

NOVANDIS REBVS) Subtilia & ignea ingenia talia esse Lipsius Polit. 3. 4. sciuit, eoque probe dispiciendum esse, ne consiliarii eiusmodi eligantur. ex eoque Hippol. à Collibus in Consiliario, & Chokier Thesaur. Polit. 3, 1, idem tradiderunt.

4,1,31. *VELVT IN MEDIO POSITIS)* Ilias hic variarum lectionum occurrit. Aliter editi, aliter membranæ, aliter Modius, aliter Acidalius curat affectum, & prope depositum locum. Mei libri hæc collocant verba. *Castrisque positis victores ad populandos agros eduxit, ac velut in medio positis Diis,* (Hervvartus V. C. legit. *diuitiis*) *hostium cuncta agebantur.* Alius antiquior *possis his.* Alius *agebat.* Alii apud Modium: *positis omnibus hostium cuncta agebantur.* haud dubie mendosissime. Non multo melius Sigebergensis; *Victores ad populandos agros velut in medio positis hostium cuncta agebantur.* Modius ratus se rem acu tetigisse, rescripsit: *Victores ad populandos agros, velut in medio positis hostium, cunctis agebantur.* Sed ipse sibi parum placens, vertit calculum edidit que *Victores ad populandos agros velut in medio positi, hostium cuncta agebantur*, nihilo melius, immo deterius. Modium damnat Acidalius, qui mutat quadrata rotundis. Primum expungit, quod in veteribus libris scriptum est *eduxit*, deinde, *ac velut*, vertit in *hue illac*, præterea pro *in medio positis*, reponit, *incompositis*, illud *omnibus*, mutat *in agminibus.* Demum, quod nullam omnino habet affinitatem, cum voce, & ductu literarum, pro, *cunctis*, scribit, *securi. Ita*, inquit, *paruis rebus, integrum restitui locum, quomodo, si non persanatus est, audebo dicere, vix aliter sanabit.* Ain' tu? an etiam nobis tollere tentandi conatum, cum tibi permiseris omnia, conaris? Ego ita sanari locum arbitror, *castrisque positis victores ad populandos hostium agros eduxit, ac cuncta, velut in medio omnibus positis agebat.* Possis tamen permutato verborum ordine rescribere *Castrisque velut in medio positis, victores ad populandos hostium agros eduxit:* Verbum *cuncta*, vel *cunctis positis, agebat* vel *agebantur*, redundat; vel alia desiderantur: neque enim oratio recte connectitur. Intellectus iustus est: *Amyntas compulsis in vrbem victis, castrisque velut in medio* (inter vrbem nempe & agrum) *positis, victores Græcos ad populandos hostium agros, & prædas agendas eduxit.* Alioqui verbum *positis*, altero statim versu incondite recurrit. Optime

me forsan legeris: *Castrisque positis victores ad populandos agros, velut cunctis hostium in medio positis agebantur*, an *vagabantur.* Raderus. Cuius integram notam malui adscribere cum tædio; quam committere, vt in hac editione quisquam quicquam desideret, eorum quæ hactenus ad Curtium qualitercunque notata sunt; in quibus tamen aliquod operæ pretium aut sit, aut videri queat. Ego enim occiso loco sine melioribus libris salutem minime sperandam arbitror. & quanquam esset comminisci quædam minus flagitiosa, quam illa aliorum, malui tamen relinquere Curtio notum malum, eoque leuius, quam audaci medicina pronocare malignitatem morbi, & nondum persanatis antiquis vulneribus, infligere recentia: nisi quod non dissimulo videri legendum: *velut in media positis.* ea enim caussa negligentiæ, credere nihil ausuros hostes aduerso prælio perculsos. Porro similem ex Iustino locum adnotare non pigeat. sic enim ille 24, 7, 4. de Gallis: *Gallorum vulgus ex longa inopia, vbi primum vinum, ceteraque commeatibus referta rura inuenit, non minus abundantia, quam victoria lætum, per agros se sparserat; desertisque signis ad occupanda omnia pro victoribus vagabantur.*

4,1,32. *ANIMOS TERRITOS)* Vide quæ notauit Gruterus discursu 14. ad Tacit. Hist. 5, 16, 4. *Superesse qui fugam animis qui vulnera tergo ferant.*

VICTORIÆ FIDVCIA INCAVTOS) Res prosperæ plerunque & tantum non semper negligentiam pariunt. Differendi locus dabitur ad illa Taciti H. 3, 69, 6. *Vitellianus miles custodia fecordi clausos circumdedit.*

4,1,33. *NIHILO MAGIS EI)* Id morum atque naturæ proditoribus esse, multis exemplis ostendit Camerar. subcisiu. 1, 7.

4,1,35. *LYDIÆ)* Arrian. 1, 8, 27. *Phrygiæ.* Potest vtramque obtinuisse.

FORTVNA PARTIVM) Sic Epit. Liu. 87. *Eadem vbique fortuna partium.* & Epit. Liu. 104, 8. *Præterea à legatis eiusdem* (Cæsaris) *eadem fortuna res gestas continet.* Iustin. 22, 7, 3. *Domi foris que eadem fortuna Carthaginiensium.* Flor. 4, 2, 29. *omnia felicitatem Cæsaris sequebantur.*

4,1,37. *EAS QVOQVE)* Sic olim conieci legendum, pro *is quoque*: & cum videam fauere libros, recepi.

4,1,39. *ÆGIS)* Vide Arrian. 2, 3, 10. Diodor. 17, 48.

4,2,1. & seqq.) P. Bertius in libello de aggeribus, hanc Tyri obsidionem comparat cum Rupellana, quam patrauit Galliarum Rex Ludouicus XIII. anno 1627. Videtur autem hæc obsidio Tyri prædicta fuisse ab Isaia cap. 23. nam *Cethim*, vnde excidium vrbi minatur propheta, Macedoniam interpretantur.

4, 2, 2. *SOCIETATEM QVAM IMPERIVM)* Vt suis legibus viueret, socia & amica regi esset; ceterum in omnibus suo arbitrio tanquam libera, nec vllius imperio obnoxia ciuitas ageret. Sicut paulo ante Pisidæ Selgenses σφᾶς Ἀλέξανδρον περιβόλαιόν τινα βίᾳ καὶ ἀφειδίᾳ μηκέτι εἶναι τῷ Φιλίαν. *imperata se vti amicos* (non vt subditos) *facere velle significarunt.* Strabo lib. 12.

DONVM AFFEREBANT) In quibusdam edd. *donum aff.* quod idem vitium obseruaui in his Frontini 2, 11, 5. *aurum, quod parentes eius redempturi captiuam donum Scipioni attulerant:* vbi nescio quis, *donum*, probe.

4, 2, 3. *HERCVLI)* Dubitatur tamen quisnam hic Hercules fuerit. nam plures numerabant (Cicero de Natura Deor. 3, 16. & Arnob. lib. 4.) Petrus Faber facit Ægyptium Herculem. vide ipsum fuse Semestr. 3, 4. Loccenius. Vide & dies Geniales Alexand. 2, 14. Plinius 11, 17. eam disputationem superuacuam esse credit, & parum religiosam. de templo Herculis apud Tyrios, ita scribit Theodoretus serm. 8. qui est de martyribus: *Multa Tyri, similesque aliæ ingenia templa Herculi excitarunt.*

GENVS DVCERE) Ab Hercule, non tamen Tyrio, nisi hic idem cum Argiuo fuerit. Ceterum de stirpe Alexandri prolixe disputantem vide Reineccium in præfat. regni Macedonici. Cuius excerpta dedimus in comment. horum prolegomenis cap. 5. Dexippi fragmentum, editum inter Eusebiana Scaligeri, nihil habet magnopere promissoris hiatu dignum. Sed *ob hanc stirpem reges Macedonum, pro diademate, & corona, & purpura regia, pelle capitis leonini se ipsos coronant, & id coronam & ornatum arbitrantur: & argumento est nummus Macedonis Alexandri tali imagine insignitus.* vt scribit Constant. Porphyrog. lib. 2. de Themat.

4,2,4. *EXTRA VRBEM)* Quod libertati suæ periculosum arbitrarentur, si Regem armatum intra muros acciperent: forsan & Darii adspectu id declinare maluerunt, ne pendente adhuc bello, si ab eo stetisset victoria, indignationem eius incurrerent. qua mente apud Plutarch. Demetrio cap. 39. Athenienses Demetrium *orauerunt, vt vrbe abstineret, quod sciuisset populus, ne quis ex regibus vrbe acciperetur.* Mediam itaque gerere se maluit, quæ res plurimis male cessisse multoties adnotatum est. Gruteri discursuum in Tacitum cap. 40. vide.

IN EAM SEDEM) Ita retinui, sic enim & supra 3,5,10. *in Ciliciam fore.* Vide Indicem, *in.*

4,2,5. *FIDVCIA LOCI)* Thucyd. 3,14,18. *Melios, cum essent insulani, qui dicto audientes esse nollent, & militiæ societatem abnuerent, subigere volebant.* Flor. 2, 3, 4. de Liguribus: *Tuti locis & fuga, durum atque velox genus, ex occasione magis latrocinia, quam bella faciebat.* Vellei. 2,95,2. de Rhetis & Vindelicis: *gentes locis tutissimas, aditu difficillimas perdomuerunt.* Tales ergo, dum in situ locorum ad arcendam vim hostilem, satis sibi putant esse præsidii, libertatem suam ferociter tutari solent: vt contra, quibus ea munimenta non sunt, obedienter imperata facere consueuerunt. Inde factum, vt quorum rebellio metueretur, ex superioribus locis in æqua degredi cogerentur, quomodo Augustus perdomita Hispania, *fiduciam montium timens, in quos se recipiebant* Astures, *castra sua, sed qua in plano erant, habitare & incolere iussit.* Flor. 4,12,59. quomodo pater eius Cæsar *montis Herminij incolas in planitiem demigrare iusserat, ne videlicet loco sua natura tuto ad prædas agendas abuterentur.* Dio l. 37. & T. Didius Termisenos. Appian. in Hisp.

IN CONTINENTI VOS ESSE) Et hoc egregie ostendit, cum iacta ingenti mole operum in obsidione Tyri, ex insula continentem fecit. vnde & Ouid. Metamorph. 15, 287.

Huc Tibus ambita fuerant Antissa Pharosque,
Et Phœnissa Tyros, quarum nunc insula nulla est.

Lege quoque Pomponium Melam cap. 12. & Plinium 5,19. Loccenius. Eo autem confidentius hoc minabatur Alexander, quod & prius iactam ibi molem à Nabuchodonosoro fuisse scire poterat, de qua re Hieron. in cap. 26. Ezechielis lege; & ipse antea iam simile opus perfecerat, quando *Clazomenas, Parthenien & Hippos, cum insula essent, per duo stadia continenti adnexuit.* Plin. 5, 29. Et ille feliciter perfecit, quod alii non potuere in Isthmo. de quo etiam quid accidisse Venetis dicatur, reperies in Ceuerii Viaie de la Tierra Santa cap. V. nec non Cyzicum, apud eundem Plin. 5,32. Pharum, Tyrum, & Clazomenas, cum insulæ essent, continenti adnexas fuisse refert Strabo lib. 1. Pharum insulam, cum abesset Alexandria quatuor millibus passuum, iacta mole vrbi coniunxit vltima Cleopatra, vt eò pedestri itinere perueniri posset. Epitome temporum, quæ cum Eusebio edita est à Scaligero. & Marcellin. 22,41. quod Plinium latuisse videtur, qui ex veterum inepta opinione *maiorem Ægypti partem à Nilo* natam putans, eo quoque operante Pharon continenti adiunctam sensit. Hist. Nat. 2,85. Ceterum & hanc,

hanc, & de Cleopatra opinionem, ex Cæsaris testimonio fine Commentar. III. de B. C. iuil. refutat Scaliger ad Euseb. num. MDCCXXXIII. Alexandri molem, aliasque similes respexit Florus 2, 2, 2. cum sic scriberet: *Vt quatenus nec mole iungi (Italiæ Sicilia) nec pontibus posset, armis bellogue iungenda, & ad cominentem suum reuocanda videretur.*

AVT OPPVGNATVRVM) Quod quidem futurum non putabant Tyrii, nec enim credere poterant, Alexandrum post clarissimam victoriam, cum hostem persequi opportunum esset, omissa occasione rerum amplissimarum, ad vnius vrbis obsidionem hæsurum esse. Quem errorem in Bardane, haud dissimilis ingenii Rege, grauiter notat Tacitus 11, 8, 4. *neque cunctatur quin proximas præfectimas corripiat, solin Seleucensibus dominationem eius abnuentibus, in quos vt pauci sui quoque defectores, ira magis quam ex vsu præsenti accensus, implicatur obsidione vrbis validæ, & munimentis obiecti amnis, muroque & commeatibus firmatæ. Interim Gotarzes Dahorum Hyrcanorumque opibus auctus, bellum renouat.* Porro pertinet ad oppugnationem hanc præsidium illud Willerm. Tyrensis Histor. Hierosol. 11, 30. *quod ad expugnandam eam vrbem, olim dicitur fundasse Alex. & de suo nomine Alexandrium vocasse. Est autem locus fontibus irriguus, vix quinque milliaribus à Tyro distans, in littore maris constitutus. Hunc locum hodie appellatione corrupta populares appellant Scandalium. Arabice enim Alexand. Scander dicitur, & Alexandrium, Scandarium: vulgares vero R in L conuersa, dicunt Scandalium.*

4,2,7. *FRETVM AFRICO OBIECTVM)* Angustiæ freti quatuor stadiorum erant, Tyro ab oriente. Africus ventus ab occidente flabat, & recta mare in angustias propellebat, & fluctus decumanos ciebat. Africus porro Græcis Λιψ dictus, & Vulturnus orientali erat obiectus. Vulturnus ab oriente hiberno spirabat inter Eurum & Notum, Græcis Ευρόνοτος. Africus ergo ab occidente hiberno ortus Vulturnum oppugnabat, vti Virgil. in tempestatis descriptione, cum luctantes inter se ventos committit, Africum contra Eurum & Notum collocat. Æneid. 1, 88.

Incubuere mari, totumque ex sedibus imis
Vna Eurusque Notusque ruunt, creberque procellis
Africus, & vastos volutum ad littora fluctus.

[Hunc vltimum versum in animo habuisse videtur Curtius cum ista scriberet.] De ventis hisce plenius cognosce apud Gellium, & Vitruuium, & Vegetium, item Senec. Natur. quæst. 5, 16. Porro angustias fuisse ab oriente postea continenti commissas, facile ex Guilielmo seu Willermo Tyrio discces, qui Hist. Hierosol. 13, 5. *Ab oriente vero,* inquit, *vnde est per terras accessus, muro clausa triplici cum turribus miræ altitudinis, densis admodum, & se prope contingentibus. Præterea vallum late patens, per quod facile eius ciues possent mare introducere in alterutrum.* Addit Guilielmus, mare vicinum vrbi, periculosum ignaris fuisse, propter latentes passim scopulos. Nam & vrbs rupi & scopulo maximo imposita est. *Sic ergo,* inquit, *quasi insula est prafata ciuitas, procellosum circa se habens mare, latentibus scopulis & nimia inæquitate periculosum, ita vt peregrinis & ignaris locorum ad vrbem nauigantibus, periculosum sit accedere: & nisi ducem habeant, qui adiacentis maris habet notitiam, non nisi cum naufragio vrbi possint appropinquare.* Raderus.

4,2,8. *PER NEXVS OPERVM)* Qui huic lectioni anteponunt, vel etiam componunt aliam, *per enixus operum*, potius delectantur inueniendis quibus paginas impleant, quam conseruata puritate textus. Ad minimum aduertere debuerant, *enixus*, vt maxime ita legendum esset, aquæ non tribui, sed operibus: *enixus operum*; quomodo si Curtium scripsisse putant, haud leuem iniuriam faciunt maioris elegantiæ iudiciique historico. *Nexus* autem *operum*, quid sint, præter quod candidissime

dissime dictum sponte patet, ipse subinde explicat: mox 4,2,21. *nondum commissum opus.* & 4,3,6. clarissime: *crebrisque fluctibus compages operis verberata se laxauere; laxaque interfluens (an interluens) vnda medium opus rupit.* mox num. 9. *velut quodam nexu continens opus iunxerant.* Paulo ante hæc verba legerim: *Africus v.p.q. congesta pulsu insisi maris obruit.* Certe *marie*, non *mari* habebat etiam Pal. I.

SVMMI OPERIS FASTIGIO) Insuauis iteratio *operum*, & mox *operis.* Vide ne omittendum posterius, legendumque *summo fastigio.* Acidalius. Nihil tamen temere mutandum in his talibus, nisi certior adsit ratio. Sæpe enim vel incuria, vel etiam voluntate scriptorum, minima intercapedine vox iteratur.

4,2,9. *PRÆALTVM MARE)* Idem dicit Plinius 5,19. *Prealto*, inquit, *mari septingentis passibus diuisa.* Sed quam erat altum? Curtius ὑπερβολικώτερον dixit *præaltum.* Arrianus 2,4,3. non nisi tres vlnas, & quidem qua profundissimum est, altum affirmat, vt Vulcanius interpretatur. Verba Arriani sunt: τὸ δὲ βαθὺ ὡς τῆ πόλει, ἐν τῷ διαπλῷ τῶν ὁλκάδων, περὶ τρεῖς μάλιστα ἐχόντων τὸ βάθος. *Vbi vrbem attingit, qua quidem profundissimus traiectus est, tres fere summum vlnas altum est.* Profecto exigua altitudo, in qua superanda, non fuisset septem mensibus Alexandro laborandum. Nec tamen Vulcanium ausim vocare in vitium, quod τὸ ὀργυιὰν male verterit. Fauet illi Phauorinus, qui ὀργυὰν ita exponit: ὀργυὰ τὸ ἐξαπλάσιον μέγεθος τῶν χειρῶν, ἢ πλὴν ἐπτείνειν τῶν χειρῶν, ἐν τῷ πλάτει σκῆπος. περὶ τὸ ὁρίζειν καὶ ὑπέτεινεν τὰ γόνατα. ὅ ἐστι τὰς χεῖρας. *Orgia est mensura passuum manuum, siue distensio manuum vna cum latitudine pectoris, a verbo ὀρίζειν, quod est extendere membra, seu manus.* Hoc, vt vides, nihil est aliud, quam vlna. Vlnam autem cubita quatuor continent, cubitum sesquipedem. *Præaltum mare*, cum non sit altius octodecim pedibus? nondum habes altum mare. Nec Hesychius à Phauorino abit, qui ὀργυὰν ἔκτασιν ἀμφοτέρων χειρῶν *distensionem ambarum manuum vocat. Eustathius* τρίπηχυ μέτρον *trium cubitorum mensuram*, quæ dimidio pede breuior est vlna. Idem tamen ἐς πλάτος ἔκτασις ἀμφοῖν χειροῖν, *ambarum manuum in latum extensio.* Herodotus sex pedum facit ὀργυὰν: ita octodecim erit pedum altitudo maris. Nihil hactenus nimis. Plinius 5,4. ex Theophrasto orgyiam decempeda metitur. Ita fierent tres orgyiæ, triginta pedes, tolerabili altitudine maris. *Maxima (cedrus, verba sunt Plinii 16, 40.) ex in Cypro traditur ad vndecimem Demetrij succisa, centum triginta pedum longitudinis, crassitudinis vero ad trium hominum complexum.* Accipiamus ergo hic, mare altum fuisse triginta pedes, vt Curtius speciem veri obtineat, qui præaltum mare ait fuisse ad muros. Nam Plinius semper orgyiam interpretatur decempedam, nisi vitium in Plinio est, vt doctissimus Hervartus censet. Raderus. Ὀργυὰ quid sit vide apud Salmasium in Solin. 1234. E. 2.

PRÆCEPS IN SALVM MVRIS) Idem narrat Guilielmus Tyrius 13,5. *Et muri retro limite descendebant in altum mare, vt nullus esset per terram aditus ad ciuitatem mari ambitam.* Murus aggeri obiectus erat altus pedes centum & quinquaginta, vt Arrianus 2,4,18. est dimensus; crassus vt Diodorus 17,43. [cui tamen alius paulo sensus] cubita quinque, id est septem pedes & semis, quem mox duplicauerunt, & medium spacium aggere & lapidibus impleuerunt. Raderus. Sic & Xenophon lib. 1. ἀναβ. Ciliciæ portis tribuit τὰ τείχη ἐς τὸν ἅλα τὸν θαλάττιον κεφήκοντα, *muros ad mare pertinentes.*

4,2,10. *PARVA DICTV RES)* Alii cum negatione; *haud parua*, quam, cum bene omnia considero, puto ab alio intrusam. quamquam enim pro illa quædam etiam dici possint, tamen hoc me mouet, quod ita solent historici adnotare, quando aliqua res non maximi momenti, caussam præbet magnis euentibus. Et sane *parua dictu res* erat, Carthaginensium legati, qui non aliam ob caussam, quam celebrando annuo sacro missi erant, vt ob eorum pollicitos, tam grauem obsidionem sustinendam esse arbitrarentur Tyrii. Quid enim aut ad præsens opis in illis erat, & quod à Carthaginensibus ob consanguinitatis memoriam sperabatur, nonne à quibusuis Tyriorum legatis peti poterat? His rationibus cum accederent etiam codd. nonnulli, inter quos est & ille Danielis, haud postremæ auctoritatis, expungendum omnino τὸ *haud*, vt insititium credidi. Sic apud Liuium 27,17,7. *Fabium Tarentum obsidentem leue dictu momentum ad rem ingentem potiundam adiuuit.* & 30,34,2. *dictu parua sed magni eadem in re gerenda momenti res. Idem* 27,11,1. *adeo ex paruis sæpe magnarum momenta rerum pendent.* & 25,18,3. *restituit his animos, & illis minuit audaciam, parua vna res* &c. Adde Thucydid. 2,3,6.

ANNIVERSARIVM SACRVM) Ad Astartes siue Vraniæ sacra, quæ Dido Phœnissa secum Tyro Byrsam auexerit, aut ad Tyriorum similitudinem Carthagine à se condita sanciuerit atque dedicarit; locum hunc eximium referendum censeo. Quamquam si de sacris Herculis (de quibus huius capitis initio à nobis actum est) Curtii verba malit aliquis accipere, non repugnabo. Faber semestr. 3, 2, cuius posteriorem sententiam amplector.

PARENTVM LOCO CVLTI) Ipsique contra seruantes mutuum affectum. nam imperante Cambyse Tyrii expeditionem in Carthaginenses detrectauerunt, dicentes esse liberos suos. Herodot. 3,19. quomodo apud Polyb. in excerptis Valesii p.49. Timæus apud Locros in Græcia vidisse tabulam refert, cuius principium fuerit: *vt parentes erga liberos decet.* Ὡς γονῆσι πρὸς τέκνα. relatione facta ad Locros qui in Italia sunt. Sic Ilienses à Romanis culti apud Liu. 38, 39, 8. *Ilienses Rhœteum & Gergithum addiderunt, non tam ob recentia vlla merita, quam originum memoria.* Postea quoque ii à Claudio *publico munere soluti.* Tacit. 12, 58, 3. Hinc inter Leges Platonicas lib. VI. pag. 754. A. τοῦτον τῇ πόλει ἐν δικαίῳ μιθόμενοι, οἵου πατέρα καὶ μητέρα ἐκ ἐκείνῳ πόλει τῶν κατοικίζοντι αὐτῶν πόλιν. Contra qui eam reuerentiam conditoribus suis non exhiberent, impietatis arguebantur. Consules Colonias milites pecuniamque negantes grauiter reprehenderunt: *quæ liberi parentibus deberent, ea illos Romanis debere, si vlla pietas, si memoria antiquæ patriæ esset.* Liu. 27, 11, 10. & in eundem sensum Fusetius apud Dionys. 3, 9. *quem honorem parentibus liberi, eundem & coloni debent suis conditoribus.* Ita nuper, si vetera illa spectes, Bonifaciani à Rege Alfonso obsessi, Genuenses sic alloquuti sunt: *Vt eam vobis debemus fidem, quam parentibus liberi: ita opem quam iure naturæ liberis parentes debent, à vobis impetrari æquum est.* Bracellus lib. 2. de bello Hispano Alfonsi cum Genuatibus. Vnde Corinthii Corcyræis implacabiliter irascebantur apud Thucyd. 1, 9, 8. quod cum eorum conditores essent, solitos tamen iis honores non exhiberent. Ceterum de coloniis earumque deductione & iure præclara multa collegit Carolus Sigonius de antiquo iure Italiæ 2, 2. &c. vnde sua pleraque descripsit Ioannes Rosinus antiqu. Rom. 10, 22. Adde Tolos. de Rep. 6, 7, 3. Facium in Polit. Liuianæ arte VII. & Valesii notam ad excerptum Polybianum.

4, 2, 11. *OPIFICES)* Quorum gloria antiquitus præcelluisse Tyrum, vel constructio templi Hierosol. abunde probet. Vide Reg. 3, 5. Sic & coloni eorum Carthaginenses à Romanis obsessi, cum arma tradidissent, pauculos intra dies noua fabricauerunt. Flor. 2, 15, 10. & inprimis Appianus in Libycis.

4, 2, 13. *SED CVM)* Recenset omina, quæ excidium vrbis præcesserint. & sane si aduertimus animum, verum esse deprehendimus illud Herodoti 6, 27. *Quoties ingentes sunt euenturæ calamitates vel ciuitati vel nationi, solent signis præmunciari.* Inter quæ à Curtio omissum, quod Alexander per quietem viderit Satyrum allidentem

tem sibi, & post multas ambages in manus venientem. vnde Aristander respondit, post aliquantulum laborem, Tyrum in potestatem Alexandri futuram. id enim velle id insomnium, quo repræsentatum erat, πάνυ Τύριον, quod nomen si diuidas, exit σὺ Τύριος, *tuus Tyrus*. Meminerunt eius Plutarchus in Alex. cap. 41. Artemidorus 4, 26. Zonaras. Cedrenus. Qui duo postremi germanum huic somnio imaginatum esse scribunt Imperatorem Constantem, ante pugnam cum Mabia Saraceno: visus enim sibi fuerat venisse Thessalonicam. Θεσσαλλονίκλιν coniector diuidens exponebat: τῆς νίκας νίκλιν, *alteri cede victoriam*.

4,2,14. *EXTRINSECVS*) *Q. Seruorius, cum equitum scaturigines extrinsecus, equorumq; pectora cruenta subito prodigio apparuissent; victoriam portendi interpretatus est: quoniam illæ partes solerent hostili cruore respergi.* Frontin. 1, 12, 4.

4,2,15. *CLASSEM*) Glareanus docet hoc loco contraria scribi à Curtio & Diodoro. ego secus autumo, fallique aio Glareanum, quando scribit Diodorum statim initio oppugnationis affirmare, Tyrios quamquam classem LXXX. triremium haberent, tamen in vrbem compulsos ab Alexandri classe, quæ & operarios in aggere tutos reddiderit à Tyriorum eruptione, Curtium vero negare, initio oppugnationis Alexandro vllam fuisse in promptu classem. Sed nego ego à Diodoro tradi, statim initio oppugnationis Alexandrum habuisse classem. nihil enim ibi de classe Diodorus, sed tantum de aggere iacto, & iam absoluto meminit, ac tum demum Tyrios senes, & pueros, cum imbelli mulierum turba, Carthaginem deuehere conatos, & vero partem deuenisse: alteram demum partem à classe Alexandri interim comparata, deprehensam, & retro in vrbem repulsam. Raderus.

CONTRA IVS GENTIVM OCCISOS) De huiusmodi iuris humani temeratoribus eorumque pœna late Paschal. in Legato cap. 26. Alb. Gentil. de legation. 2, 14. & Henricus Salmuth. in Notis ad Pancirolli res deperditas, vbi de legatis agitur. Ceterum (verba sunt hæc Raderi) nihil est, quod moueare Glareani suspicione, arbitrantis hanc de legatis occisis historiam esse falsam, quod Diodorus & Iustinus illam prætermiserint: quasi Iustinus & Diodorus non alia multa transmiserint silentio, quæ Arrianus & Curtius narrant. Quid si hæc, & alia habuere Callisthenes, Duris, Ptolemæus, Aristobulus, & innumeri alii nobis inuisi, Curtio olim forte lecti? Multa Ælianus, Polyænus, Plinius adferunt aliis prætermissa. Raderus.

4,2,16. *IACIENDA MOLES*) Id quantæ molitionis res fuerit, disci potest ex conatu Nabuchodonosoris, qui primum aggerem iecit, cum vrbem XIII. annis arctissima obsidione terra marique premeret. Id quod sanctissimus & verissimus vates Ezechiel 29, 18. narrat, cum exponit militum laborem, ex quo affirmat, omnibus defluxisse capillitium, & caluitio deformatos, depilatosque humeros onera portantium. Sic enim ille: *Fili hominis, Nabuchodonosor rex Babylonis, seruire fecit exercitum suum seruitute magna aduersus Tyrum: omne caput decaluatum, & omnis humerus depilatus est.* Raderus.

4,2,17. *HAVD QVAQVAM RVDIS*) Cuius artis experimenta passim dedit: vt in locis parallelis hic adnotamus.

HERCVLIS) Vnde ita coniectores sunt interpretati, cessuram Alexandro vrbem, sed post ærumnosam obsidionem, quod & Herculis omnia opera laboriosa fuissent. Plutarch. Alex. cap. 41.

4,2,18. *DVCIBVS*) Id crebro factum obseruaui, quoties nimirum Imperatores, postquam ipsi milites allocuti erant, sensissent esse adhuc aliquid in animis eorum aut timoris, aut erroris, aut denique contumaciæ.

ORSVS EST) Alexander ipse non tantum ἔργου operis fuit, sed & teste

teste Polyæno 4, 3, 3. *primus corbem terra implentem attulit*, cuius exemplum militibus postea magnum incentiuum ad laboris alacritatem fuit. Loccenius. Sic apud Tacit. 1, 62, 2. *primum extruendo tumulo cessitem Cæsar posuit.* Iustinianus templum Constantinopoli, & Murates aliud Hadrianopoli structures, itidem prima fundamenta iecerunt. Vide Leunclau. Pandect. Hist. Turc. cap. 98.

RATIBVS) Verius meo animo quam *cratibus*, tametsi & hæ possent habere locum in obsidionibus. infra tamen 5, 3, 7. dixit *cratibus ac pluteis*. sed hic mare cogita. Poterat & cratibus esse locus ad muniendum vel turres vel aggeres, struendis vel firmandis. Sed retineo rates, quibus opus. Raderus.

4,2,19. *IN ALTITVDINEM MONTIS*) Hoc retinui, quia valde augebat rem, quod hic egit Curtius. respondet enim ei, quod dixit supra 4, 2, 9. & mox hac ipsa periodo: *præaltum mare*. non ad hunc sensum editiones aliæ, *in altitudinem modicam*.

4,2,22. *IN EXPEDITO ESSET*) Promptum & expeditum erat Tyriis fugere, si Macedones ingruerent; accedere ad operas, si defensores abessent, quæ res operas conuertebat ad semet tuendos. Raderus.

4,2,23. *REX MVNIENTIBVS*) Gronouius in litteris ad Berneggerum. Ms. alter *ex munientibus*. alter, *ex eminentibus*. Scribendum, *Igitur res munientibus*. Quam emendationem, vt nec dubiam, recepimus.

EXTRA TELI ICTVM) Sic vere Lipsius poliorc. 5, 9. cuius scripturam confirmat Acidalius, cuius verba subdimus: Nescio an temere diffiminanda in genere isto locutionis, *ictus* & *iactus teli*. Differre merito videantur: ac vereor, ne sæpe loco alterius alterum legamus. Etenim vis eorum diuersa nonnihil, si penitius introspiciamus. Extra teli iactum est, quo pertingere iacta tela nequeunt. extra ictum, quo perueniunt, sed sine noxa, prohibito illapsu aut tactu. Quod si admittitur, hic nempe legendum potius *ictum*. Neque enim aberant hi tam procul, vt iaci in eos tela non possent: ictui saltem eorum obnoxii non erant corijis velisque obtentis. Quæ eadem ratio infra 5, 3, 7. *Cæsaque materies crationibus & pluteis faciendis, vt qui turres admouerent, extra teli iactum essent.* Contra mox 4, 3, 8. *Latitudinem quoque aggeri adiecit, vt turres in medio exstitere procul teli ictu abessent.* Sic enim editio Modiana exhibet, vbi vulgares haud dubie melius *iactu*. Sensus enim ille: adiectam aggeri latitudinem tantam, vt excitatæ in medio turres ab extremo aggeris abessent teli iactu, id est, spatio tanto, quo iacta tela pertingere non possent. hactenus Acidalius. Confer Adagia Schotti & Erasmi.

CORIA VELAQVE) Vide Arrian. 4, 4, 6. & Lipsium Poliorc. 5, 9. vnde sua descripsit Raderus. Citat autem Lipsius & locum Diodori 17, 45. Πρὸς δὲ τὰς βύρσας τῶν ἀνδραπόδων διφθέρας πεφυκυίας κρατερὰς ἀπὸ τούτων ἐπιβάλλοντες τοὺς λίθους τῶν πετροβόλων πλησίον. quem locum olim suspectum mihi reddidit interpres, reddendo: *Ad hæc coria pelliaque duplicatas, & fuco oblitas, consuunt. His ballistarum ictus excipiunt.* Non enim reperiebam, quid iste fucus ad excipienda tela profuerit obsessis. Aduertebam igitur in textu vitium esse, & non πεφυκυίας scribi debere, sed πεφυραμένας. idque & Berneggerus, socer nunc meus, ratum habuit. Confirmabam enim correctionem meam loco Iosephi de bello Iud. 3, 7. vbi simili commento vsus est aduersus ignita tela. quippe *Sudibus fixis per eos boum coria recentia extendi præcepit, quæ emissos tormento lapides sinuata susciperent, quibusque repulsa tela cetera diluerentur, & ignis humore languescerent.* Quod addendum est locis à Lipsio eo capite allatis. Eamque machinam *pluteum* appellant Verrius Flaccus & Isidorus: *Plutei, crates coriis crudis inuentæ, quæ in opere faciendo hostibus obiiciuntur.* Hinc itaque

suspica-

suspicabar legendum esse πυρφαμίνας, idque inuentum ad ignem extinguendum pertinuisse. Quod nec Lipsium fefellit, nam ex sensu interpretatur; *Praeterea coria ac pelles duplices, madefactas, consuentes &c.* Ex sensu inquam. reliquit enim in textu vocem πυρφαμίνας. quam hoc significatu à quocunque auctore, nedum Diodoro vsurpatam fuisse non putem. At verbum πυράω egregie id significat. praeter alia exempla quae in promptu sunt, vnicum, quod hanc etiam correctionem mihi suggessit, adferam illud nobile apud Sueton. Tib. 57, 2. *Saeua ac tenta natura ne in puero quidem latuit: quam Theodorus Gadareus rhetoricae praeceptor & perspexisse primus, & assimilasse apissime visus est: subinde enim obiurgando appellans eum, πλὸν αἵματος πυρφαμίνον.* lutum sanguine maceratum. Apud Vitruuium tamen 10,20. lego: *recentibus, percradis coriis duplicibus consutis, farcitis alga, aut paleis in aceto maceratis tegi machinas*, vnde defendi & exponi ἐν πυρφαμίνοις possit. Ceterum aduersus telorum vim aliud quoque commentum exponit Caesar de bello ciu. 2, 9. *Soriae ex fronibus anchorariis tres in longitudinem parietum turris, latas quatuor pedes fecerunt, easque ex tribus partibus, quae ad hostes vergebant, eminentibus trabibus circum turrem, praependentes religauerunt. quod vnum genus tegumenti aliis locis erant experti nullo telo neque tormento trajici posse.* De cratibus, vineis &c. Vide Lipsii Poliorcet. 1, 7.

EX CAPITE MOLIS) Dubium quod hic mouetur ex vtro capite, siue extremitate molis statuta fuerint hae turres, ab eo vnde continentem prospiciebat, an ex aduerso, quod contra vrbem erat, facile sibi quisque soluere potuisset, etiamsi non dicetet Arrianus 2, 4, 5. impositas fuisse aggeri, *qua plurimum in mare productus erat.* cum enim ad defensionem operis construerentur, facile quiuis coniiciat, positas fuisse eo loco, vnde vis hostilis metuebatur. Quod non hic adnoto, quasi libeat cuiusquam *auricalas* (vt Poeta ait) *mordaci radere vero*; sed vt porro mihi venia sit, si hoc genus plurima silentio transmisero: neque eo minus existimer implesse promissum, quo professus sum, omnia quae ab aliis etiam, quotquot in manus venerunt, ad huius auctoris illustrationem adnotata sunt, me notis hisce complecti.

4,3,1. *EA RES)* Haec periodus vtique coniungi debebat anterioribus, vt nouum caput hinc inciperet; *Inter haec Tyrij.* sed ob vitandam confusionem & perturbationem, quae ex huiusmodi mutationibus nasci solet, diuisionem solitam reliquimus.

PERDICCAM CRATERONQ.) Polyaen. 4,3,4. Parmenionem in obsidione hac relictum ait. Radcrus. *Interim & aliud agi posse ratus*, vt in negotio simili loquitur Liuius 31,46,11.

4,3,2. *NAVEM)* Vide Arrian. 2, 4, 8. Videntur ab hoc Tyriorum stratagemate Antuerpienses olim, vt tradit Nicolaus Orlandinus Annal. Societ. Iesu Anno M D LXXXV. suum exitiale naufragium, cui canis indidere nomen, compositum, quamuis multo ingeniosius & nocentius, quam Tyriorum, ita vt auctor non nisi stygium aliquem gentium illius architectum fuisse existimarit. Ita enim ille in obsidione Antuerpiae duce Alexandro Farnesio Parmensi describendi narrat: *Nouae excogitantur diabolo architecto machinae: neque enim talis inuentum excogitare humana mens potuit. Horum ea constructio & fabrica fuit, vt honorarij formam vnmuli, feralique vrnae referrent. Erant in nauis alueo transuersa trabes, lapideique in quadrum coagmentati, & ad fores vsque surgentes. Alueus autem ipse molaribus, & generis cuiusque lapidibus ita refertus, vt & varij cuniculi in spiram acti pulueri sulphureo pleni relinquerentur, & pars summa cippis, immensisque lapidibus tegeretur. Laudas insuper fistula, fomentario igni relicta, igniarioque ita librato, vt non ante pulueres inflammarit, quam nauis ipsa in crates ac pontem propemodum impegisset. Fori autem & constratae nauis tabulas, siue ad inten-*

terrendos timidos, siue ad opprimendos incautos, sparteis, manipulis, pice, resina, sulphureque oblitis, ac malleolis conflagrabant. Quibus artificijs ac machinis cum primum remissa aestus, terris ardens tenebris ex vrbe nauis emittitur. Quod hostile perentium dum procul aduenare nostri conspiciunt, continuo è castris vna cum Principe, in omnem eventum expediti ad ripam fluminis, pontemque conuolant. Interea dum quidam per audaciam vel nauim ipsam conscendere, vel vncis remorari contendunt: ecce tibi repentus conceptus ignis ingenti fragore saxa quatere, torquere trabes, tempestates ac tonitrua ciere, immanes lapides, ignitosque globos in coelum vomere, stationarios & classicos in vndas mergere, parcum pontis euertere, nemini denique parcere, qui vel propius accessisset, vel etiam longius abesset. Lamentabilis omnium gemitus erat, funestus mulierum principum exitus, aliorum vel mutilatione, vel funere: ducentos prope homines lapidum procella contrinit. Princeps ipse Parmensis, quamquam Hispani cuiusdam impulsu, vix se à periculo eripuerat, tamen vehementi aeris agitatione concussus, vna cum Marchione de Pescara in terram concidit, propiusque factum est nihil, quam vt neque militarium corporum mole, quae lapidum prosternebat (prostrabat habet Romanus) imber opprimeretur. Vicarius etiam principis & totius equitatus magister, aliique clari viri fluctibus periere. Alij per aerem vsi sunt ad passus aliquot reliuare: alij flammis, puluerisque cremati, facto sane horribilique spectaculo. Raderus. Nec omittendam esse duxi, in memorabili strategemate accuratissimam Thuani descriptionem. sic autem ille lib. LXXXIII. *Haec vero machinae ad pontem diruendum apparabantur. earum fabricator erat is, de quo iam diximus, Cristoforus Iunibellius Mantuanus, qui specimine artis suae coram regina Angliae edito ad Santaldegondium venisse fuerat. Is posthac naues filij dari tres nauis vastae magnitudinis, primam 150. alteram 350. tertiam, cui Leoni nomen 500. amphorarum capaces, in quibus ex cementitia materia moenes ac cuniculos struerent, petierat praeterea 60. naues latas & plana carina, quae rudentibus, catenis, ac trabibus nexae supra aquas astu accedente semilunae specie fluctuarent, singulae cum duabus anchoris siue vncis dimidiatis, quae decem pedes aqua extarent, obuia quaeque vehementi impetu traherent raperentque, sed vt in consessu tot hominum sententijs discordantibus, neque vnius, secundi in tanto periculo necesse erat, imperio parentium non solum res in longum inutilibus disputationibus euocatta, sed praepostera parsimonia postulatis Iunibellij multum detractum fuit, tantumque illi duae naues minores, quibus Fortunae & Spei nomina erant, attributae, vtraque tantum 70. aut 80. amphorarum capax, ac decem aliae carinis planis, quas Slatas vulgo vocant. machinarum haec erat ratio. naues duas firmissimis carinis constructas tabulis & asseribus robustis vndique vallauerat Iunibellius & arcas in magnaque ex lapidibus albis maioribus quinque pedum latitudine superstruxerat, interim longam pedes 40. latam & altam tres cum dimidio, tum in vnam puluris nitrati librarum 6000. in alteram 7000. & 500. imposit, & vtramque magnis lapidibus cauatis sepulcralibus tegi, ita vt frons seu cuspis sex pedes lata promineret, & fornicate sua explosa tormentorum globos potenter auerteret; porro in arcis paucbant foramina, quibus funalia ignea indita erant, & supra ipsas naues machinam ignitam aedificauerat architectus, quae vnius horae spatio arderet, antequam puluis nitratus flammam concipere, vt cum nihil prius eo artificio metuerent hostes, securi ad spectaculum sederent, & ita non solum pons everteretur, sed etiam ipsi incogitantes opprimerentur. instructae praeterea erant 32. gimbae maiores planis carinis ignibus artificiosis refertae, quarum octo sesquihora quaque aquis refluentibus simul ardentes descenderent: rursus quo magis fallerent alias vrinatrices dictae paratae erant, quae puluere nitrato, quem capiebant, incenso, hostium rates ponti circumdatas flammarum vi propius accedentes absumerent, eo consilio, vt hostis irritatus explodendis omnibus suis machinis spatio duarum horarum occuparetur, lassisque demum desisteret, circa id tempus, quo duae naues incendiariae medio alueo ad pontem appellerent, alteraque post alte-*

ram opus destinatum exsequerentur. igitur postridie &c. Hactenus Liuius ille Transalpinus, qui porro exponere pergit, quæ eius machinæ vis fuerit. Accederet his nouissimum ex proximo exemplum, nisi Vinariensis Principis naues, ad soluendum Brisaquensium pontem, pari solertia adornatas, exhaustus longa siccitate amnis destituisset. Ceterum diuersis temporibus locisque eiusmodi repertis vsus fuit. Vide Diodor. 20, 87. de Rhodiis. Cæsar de bello ciuil. 3, 101. Cassius *magno vento & secundo completas onerarias naues tædâ, & pice, & stupâ, reliquisque rebus quæ sunt ad incendia, in Pompeianam classem immisit, atque omnes naues incendit.* Atque idem refert & Frontin. 4, 7, 14. Appian. de bello Pun. *Carthaginenses, cum ventus flare cepisset, naues sarmentis ac stipulis refertas sub ipsa mœnia adnauent, deinde ignorantibus Romanis in bellum prouocant. Illi modicum flectentes fere in conspectu aderant, cum sulphur ac picem supra naues effundunt, demum vela ventis implentes, ignem scaphis inijciunt, quæ venti violentia & ignis impetu in Romanorum rates delatæ subito incendunt: omnisque pene classis vno momento conflagrare cepit.* Iustinianus Hist. Venetæ lib. 8. Aloysius Lauredanus *nauigium sarmentis, & sulphureo puluere plenum, cum triginta fortissimis, audacissimisque viris, quos ad id faciunt elegit, vento, & fluctibus secundis, in Syracusani portus fauces immittendum curauit, eo consilio, vt occupato violenta nauigij irruptione portu, Cethææ* (nauium id genus) *iniecto igne concremarentur.* isque conatus feliciter cessit. Simile que commento Canutum regem Danum, Vlpho Saxonum dux vicit apud Ioan. Magnum. 8, 3. Idemque anno 1588. contra immensam Hispaniæ classem, ab Anglis auctore Draco tentatum Thuanus lib. 89. scribit. Sunt autem & aliæ rationes incendendi naues atque machinas hostium, ex quibus subtilissima, quam excogitasse fertur Archimedes, apud Zonar. tom. 2. qui speculis æreis exceptos solis radios in naues procul dissitas tanta vi impegit, vt nullo negotio conflagrarent. Idemque & Proclus imitatus fuisse dicitur, in obsidione Constantinopolitana, cum eam vrbem oppugnaret Vitalianus. Vide Zonaram tomo 3. Nec minor efficacia Græci ignis proditur, quo Romanus Imperator Constantinopolis mille nauium classem, quam Duce Ingero admouerant Russi, corrupit, vt auctor est Luitprandus. Eumque ignem ab Hugone Rege Italiæ sub annum 941. contra Saracenorum naues, qui tum Fraxineto potiebantur, Constantinopoli impetratum fuisse tradit Sigonius lib. 6. de regno Italiæ. Inuentionem eius Callinico cuidam adscribit Zonaras tom. 3. sub imperio Constant. Pogonati, cum Agareni Byzantium oppugnarent: Constantinus autem Porphyrog. de administr. imperii cap. 13. instruit filium, vt, si à barbaris ignis iste petatur, hanc adferat excusationem: *cum magno ac primo Christiano Imp. Diuo Constantino per angelum ostensum fuisse, atque ab eo illum didicisse, qui vehementer itidem interdixerit, ne ab aliis nisi Christianis, idque in imperatrice vrbe paretur: neque etiam ad aliam gentem transferatur, docaturus.* τὸ ὑγρὸν πῦρ appellatur apud Nicetam pag. 39. f. in expeditione Manuelis contra Siculos.

4, 3, 4. *ALENDO IGNI APTVM)* Modius expungit *aptum*, cum sufficiant sensui reliquæ voces, & reperit qui consentiant. Sed Acidalii iudicium placet, quod mox altera post hanc nota suo loco adscriptum, huc etiam trahi volumus.

4, 3, 6. *MOTVM EX PROFVNDO MARE)* Adspexit Virgil. Æn. 1, 88.

Incubuere mari, totumque ex sedibus imis
Vna Eurus Zephyrusque ruunt. - - Ex quibus tamen verbis, si quis *totum* in Curtio potius scribendum putet, quam *motum*, falletur. nam mouendi verbum posuit, pro verbo ruendi. Similia reperies apud Diodor. 24, 1. Polyb. 1, 47.

SE LAXAVERE) Non ignoramus, vsurpari *laxauere* posse, quomodo

modo alia innumera, agendi forma, sensu patiendi: sed à Curtio vsurpatum quis nobis probat? Cur autem ineptum ait Modius, *se laxauere?* Scilicet ita non alii, non Curtius ipse solet? Hic tamen supra 3, 9, 12. *Paulatim deinde laxare se finus montium.* Mala quædam scabies est & pruriginosa libido mutandi, si quid nouitatis specie blanditur. Ac sæpe vulgatæ lectiones defendendæ nobis immerito ab aliis damnatæ: in quo equidem non minus de Curtio bene meremur, quam vbi comminiscimur ipsi nouas. Etiam is corrigit, qui corrigere prohibet, vbi nihil corrigendum. Acidalius.

INTERLVENS) Ex duobus lectionibus hæc præplacuit: nam alii lentius, *interfluens.*

4, 3, 8. *QVOD)* Refertur ad vocem *opus*, præcessit enim *noui operis molem*; at qui ad hanc vltimam referendum putarunt, pro *quod* scripserunt *ea*, atque reliqua proinde mutarunt.

PROCVL TELI IACTV) Sic omnino bene. longius enim ita aberant turres in medio aggere locatæ, quam fuerant prius à capite molis. Nec hoc vult vt extra teli iactum omnino essent, sed quo magis ex longinquo mitterentur, eo imbecilliora acciderent. atque hæc lectio multis modis verior est Modiana, *procul teli ictu.* Nam si dicas ob longinquitatem exemptas fuisse telorum ictui, eadem ratio pertinebit etiam ad iactum: sin aliam ob caussam, nimirum quod munitiones essent oppositæ, vt in superiori opere; facile intelligis nihil huc facere *latitudinem aggeri adiectam*, nec opus fuisse dicere *procul* à telis abfuisse, cum ita protectæ ne ex propinquo quidem lædi potuissent. Quin & telorum appellatione hic non ea accipienda putem, quæ tormento iaciuntur, sed quæ emittuntur manu. iis enim maxime infestabant munitores, leuibus nauigiis opus circumeuntes Tyrii, supra 4, 2, 21.

4, 3, 9. *SVPERQVE)* Sic lego (nam vulgo, *super quæ*) & verborum nimium sim prodigus, ei si probando vnum adeo impendam. Acidalius. quem sequutissimus, quamquam Radero placeret, *super quam.* Ego cetera quoque tentem, vt tota sit hæc pericope: *superque alia firues sax. arb. cumulata, velut nexu quodam cont. opus niuerat.*

4, 3, 10. *SVBIBANT AQVAM)* Tantum potest consuetudo, vt etiam homini multa liceant in alieno elemento. vt taceantur vetera, nunc etiam quotannis sunt, qui dum Veneti Duces prisco more sibi desponsent maria, annulum in vndas coniectum extrahant. Pulchre Manilius Astronom. 5, 428.

Illis in ponto iucundum est quærere pontum,
Corpora qui mergunt vndis, ipsumque sub amnis
Nerea, & aquoreas conantur viuere Nymphas,
Exportantique maris prædas, & rapta profundo
Naufragio, atque imas auidi scrutantur arenas.

Cuius rei & Callistratus meminit in l. 4. §. 1. de lege Rhod. *mercatorum merces per vrinatores extractæ sunt.* Præ ceteris autem memorabile est, quod de Cola, cui ob eam rem *pisci* cognomen indiderunt, à Iouiano Pontano relatum Alexander dier. genial. 2, 21. adnotauit, *qui plus in aquis degere, quam in terris vitæ tare solebat.* Sed & apud Ioan. Magnum memini me legere nonnulla exempla admiratione digna. Bracellus quidem belli Hispani, inter Alfonsum & Genuates gesti scriptor lib. 1. meminit cuiusdam Andreæ, *quem à frequentatione aquarum Mergum nominabant.* qui & ipse inter pugnam naualem, maximæ nauis hostilis funes anchoratios, sub aqua adlapsus, præcidit, & ingens ad rem bene gerendam momentum suis fecit. Adde Sabel. Ennead. 9, 7. de Metone Tartaro. Herodot. 8, 8. de Scyllia Scionæo. Vide & Antig. mirab. narrat. CXLVI.

4,3,11. *CLEANDER)* Arrianus 2, 4, 13. κεπιλαμβάνε Ἀλέξανδρος τ πολιορκήσας ὰ πελοποννησ κεφ. &c. vbi non recte interpres doctissimus. *Alexandrum Polemocratis F. ex Peloponneso venientem capit.* nam hoc recte de hoste diceretur, non autem de homine earundem partium. κεπιλαμβάνειν hic est *assumere*, quomodo eo verbo Curtius vtitur supra 4, 1, 34. *assumpta Cappadocum iuuentute.* Sed credo fefellisse hominem doctum, ignoti illius Alexandri nomen. Sane enim ita scribendum non est apud Arrian. Sed κλείσαντος τ πολιορκήσαντος, non ex hoc tantum Curtii loco, sed ex ipso Arriano 1, 7, 29 ἐστιν ὡς κλείσαντος τ πολιορκήσαντος ἐπὶ ξύλινος ἐφ πύργους ἐς πλοῖον ἐσβῆναι. quod Curtius statim in principio fragmentorum horum sic effert: *Ad conducendum ex Peloponneso militem Cleandro cum pecunia missa.*

CENTVM ET OCTOGINTA) Arrianus 2, 4, 12. singillatim singulorum naues exprimit. Phœnicum naues 80. Rhodiorum 10. inter quas vna Periplus dicta, de qua voce multa Suidas & alii. Ex Solis & Mallo tres, ex Lycia decem. Ex Macedonia nauis vna quinquaginta remorum Protea dicta. E Cypro centum & viginti. Plutarchus Alex. cap. 41. CC. triremibus oppugnatam ait Tyron. Raderus.

PNYTAGORAS) Alii libri *Pythagoras.* Arrianus in multitudinis numero, *Cypriorum reges*, dixit. Et erant plures. Plinius nouem reges narrat. Pnytagoram etiam Arrianus 2, 4, 14. appellat, à πνυτὸς quod est prudens, & ἀγορὰ forum. Raderus. Munit eius & Athenæus 4, 19. cuius locus sic verti debuit: *Duris lib. 7. Macedonicorum de Pasicypro Rege Cyprio loquens, quod luxui deditus fuerit, ita scribit: Alexander post obsidionem Tyri Pnytagoram dimittens, tum alia ei munera tribuit, tum & regionem quam petierat. Eam autem Pasicyprus obtinuerat: sed propter luxum Pynato Citieo quinquaginta talentis cum ipso imperij iure vendiderat.*

4,3,12. *TRIREMES OMNES)* Hæc vetus lectio. Modius ita interpolat: *Tres omnino naues.* Confirmatum it suo Ms. & Arriani Diodorique locis. Verum est quidem tres demersisse naues Alexandrum, plures tamen quam tres ante mœnia positæ fuerunt, vt ex Arriano 2, 4, 16. patet, cuius verba non recte considerasse videtur Modius. Ille sic: *quoloque multis triremibus aduersas proras ostendentibus aditu obstructus esset, tres quæ ad extremas fauces positæ erant triremes, aduersis proris in eas latus, demersit.* Tres in extremo ostio positas demersas fuisse ait, cum plures in ipso portu essent. nec aliter Diodorus 17, 43. Loccenius. Vt plene consentiat Græcis Curtius, leui mutatione consequemur, si legamus *triremes omnes ante ipsa mœnia opposuerunt: tribus ex vetere inuectus, ipsas demersit.*

4,3,13. *ARIETVM PVLSV)* Tyrii artibus suis petiti perierunt. Nam arietem Pephasmenus Tyrius auctore Vitruuio 10, 19. Pontan. progymnasm. 4, 22. excogitauit. Tertullianus de pallio cap. 1. Pœnis suis inuentionem assignat: *Arietem nemini vnquam adhuc libratum, illa dicitur Carthago, studiis asperrima belli, prima omnium armasse in oscillum penduli impetus: commentata vim tormenti, de bile pecoris capite vindicauit. Cum tamen vltimarent tempora patriæ, & aries iam Romanus in muros quondam suos anderet; stupere illico Carthaginienses, vt nouum extraneum ingenium.* At Plinius 7, 56, 12. scribit, *Epeum (qui nunc aries appellatur) in mœnalibus machinis Epeum ad Troiam inuenisse.* Sed dissentiens ab his omnibus Ὀλυμπ. ἀνταγαφὴ subiuncta Scaligeri Eusebio pag. 324. *primum omnium Periclem machinis quas vocant arietes & testudines in obsidione Sami vsum esse* tradit: *Clazomenio Artemone artifice.* Ædificat arietem Hero Mechanicus de machinis bellicis cap. XI. ex Byzantio principe. Sequior ætas *carcamusas* dixit. Tantus erat eius ictus, vt nullus murus esset tam firmus, quin victus tandem cederet. Iosephus de bello Iud 3, 9. hunc calamo depinxit, & Lipsius Poliorc. 3, 1. coloribus illustrauit, qui dubitat (Vitruuio & Græcis tradentibus longitudinem quandoque ad CXX.

CXX. pedes porrectam) an ex vna trabe fieri potuerit; cum arborem in tot pedes creuisse vix vllam putet. Atqui apud Plinium 16, 40. fego trabem è larice, longam pedes CXX. bipedali crassitudine æqualem. Quo intelligi potest vix credibilis reliqua altitudo, si fastigium ad cacumen æstimetur. Idem cedrum ad vndeciremem Demetrii in Cypro cæsam ait CXXX. pedum. Sic enim orgyias Theophrasti, Plinius interpretatur. Orgyia aliis est, vt supra ad 4, 2, 9. docui, sex pedum, siue quatuor cubitorum. omnes enim alii orgyiam vlnam interpretantur. Vlna continet quatuor cubita: cubitum, sesquipedem: ergo sex pedes. Esset hac ratione apud Plinium non nisi pedes LXXVIII. Sed erasse Plinium tam fœde non crediderim, nec vbique mendum inesse verbis integris, vel numeris, est verisimile. Hero ex Byzantio arietem CXX. cubitos longum facit, hoc est, pedes CLXXX. Ceterum ex variis scriptoribus arietem explicauit copiose post alios Lipsius Poliorc. 3, 1. Raderus.

INTERIOREM MVRVM) De interiore muro substruendo si prior cæsus sit Liuius 21, 11, 11. adfert exemplum Saguntinorum: *Saguntini murum interiorem ab nondum capta vrbis parte ducunt, virisque summa vi & munium, & propugnat. Sed interiora tuendo, minorem indies vrbem Saguntini faciunt.* Raderus. Adde Liu. 36, 9. 9. Iosephum de B. Iud. pag. 944. p. Thucydidem de Plataensibus 2, 14, 22. & 7, 2, 23. Nostratibus bellis ea res sæpe vsurpatur, vt interiores aggeres munitionesque ducantur, insigni præ ceteris exemplo vrbis Ostendæ, de qua Meteran. Hist. Belgicæ lib. 28. in actis anni 1603.

VNDIQVE ORSI) Mallet Acidalius omitti vocem *vndique*, cum statim redeat: sed, vt supra monui, scriptoribus ea repetitio non est insolens.

4,3,14. *DVAS QVADRIREMES)* Simile Demetrii machinamentum est apud Diodor. 20, 86. Itemque Pipini Caroli F. in paruulo libello rhythmis Italicis conscripto, de Origine &c. Venetiarum. & apud Ariostum pag. 637, 17.

4,3,16. *CVM SPRITO)* Elegantissima tempestatis, vel potius naufragij imminentis descriptio; cuius generis apud poëtas haud paucas reperies. Apud Homer. Odyss. 5, 291. Virgil. Æn. 1, 88. Ouid. de Tristib. 1, 10, 20. & Metamorph. 11, 475. Statium Theb. 1, 345. Valer. Flaccum Argonaut. 1, 615. Senec. Agamemn. Apollin. Amonon. [forte Apollinarem Sidonium, nimis enim flagitiosis mendis scatet editio Raderi] l. 2. Varro Marcipore. Apud Petronium, Maffæum histor. Indiæ lib. 16. in Emmanuelis Sosæ naufragio. Hieronym. Osorium lib. 1. Raderus. Auctoribus illis suo iure adnumerandus est elegantissimus Erasmus in colloquiis.

SPISSÆ NVBES) Densæ. Nulla tempestas sine piceis nubibus, ex quibus nox, pluuia, venti, fulgetra & fulmina prorumpunt. Homerus Odyss. 5, 293. *Nubibus terram simul pontumque operuit, ruit autem è cælo nox.* Virgil. Æn. 1, 92.

Eripiunt subito nubes cælumque diemque.
Et - - - *Ponto nox incubat atra.*
Et - - - *intonuit vndq tenebris.*

Pacuuius: *inhorrescit mare, tenebræ conduplicantur, noctisque & nimbum occæcat nigror.* Sed mittamus poëtas, & quæramus oratores. Petronius illustris est in tota descriptione: *Inhorruit mare, nubesque vndique adductæ, obruere tenebris diem &c.* & infra: *Et quod omnibus procellis periculosius erat, tam spissæ repente tenebræ lucem suppresserant, vt ne proram quidem totam gubernator videret.* Non minus fere eleganter noster Maffæus, quem tute lege. Raderus.

4,3,17. *INHORRESCENS)* Fuit hic locus in mentem Maffæo, cum scripsit: *Tum inhorrescens mare paulatim tolli, maioresque in singula momenta ciere fluctus.* Raderus.

4,3,18. *PERTINACIVS EVERBERATVM MARE*) Vsus est hoc Curtii loco Auentinus lib. 5. Annal. Boior. in descriptione periculosi in Danubio gurgitis, quem patria lingua den Würbel vocamus: *Vorticosum barathrum aquam conturquet, hiatu maximo haurit atque absorbet, nisi remis pro viribus incumbatur, naues retrahit, atque subuertit: sed pertinacibus remigibus euerberatum vetuit, nauigia classicis eripientibus cedit. Ergo nauta ingenti certamine concitant remos, quantaque vis humana esse potest, fluctus, qui in se reuoluuntur, euerberant, undas findunt, gurgitibus nauem eripiunt.*

4,3,19. *CARTHAG. LEGATI*) Solebant Carthaginenses tum ex præda, si quam bello cepissent, tum ex annuis prouentibus Herculi Tyrio decimas mittere, vt constat ex Iustino 18,7,7. Diodoro 20,14. & Plutarcho quæst. Rom. cap. XVIII. Etiam post amissum imperium seruato more, quod ex Polybio discimus, in Excerpt. Legat. 114,3. Sed & aliis diis dicabantur, vt Ioui Eleo ab Apolloniatis, & Clitoriis, Pausan. lib. V. Apollini à Camillo, Liu. 5,21,1. nescio quibus à Moxo Lydo apud Nicol. Damascen. lib. VI. & Pausania ac Lysandro, apud Maximum Tyrium Dissert. XIV. Origo moris processisse videtur ab imitatione praua Iacobi Patriarchæ. Vtrum autem hi legati, an magis priores quorum supra 4,2,10. facta fuit mentio, eius rei caussa aduenerint, an hi magis, vt cognoscentes Tyrii, nihil in Carthagine esse præsidij, suis rebus ipsi consulerent, statuere non possumus, quamquam huc potius inclinemus.

4,3,20. *SYRACVSANI*) Hi nunquam leguntur prope Carthaginem castra posuisse, præterquam apud Iustin. 22,6,9. duce Agathocle. Sed hic Alexandro posterior fuit. vt Curtii hic error non immerito notetur à Reineccio tom. 2. vbi de Carthag. Republica, & à Radeto hoc loco. Fuerunt quidem circa id tempus in Africa turbæ, sed Syracusinorum partes ibi nullæ.

CONIVGES LIBEROSQVE) Adde Thucyd. 2,1,25. & 2,14,30. vbi de Platæensibus. Tacit. Agric. 27,3. Liu. 26,25,9. de Britannis.

4,3,21. *APOLLINIS*) Reineccius in Regno Phœnicio putat hunc à suis *Baalem* fuisse dictum, motus narratione Plutarchi Alex. cap. 41. nisi obstet Curtius & Diodorus 13,108. qui non indigenam hunc deastrum, sed aduentitium tradiderunt. Ego potius Heinsio crediderim, & quæ ille de Apollinis cultu atque origine, in admirabili Aristarchi sacri opere tradidit.

VRBEM DESERENTIS) Taubmannus ad ista Virgil. Æn. 2,351.

Excessere omnes, adytis arisque relictis,
Di quibus imperium hoc steterat. - - -

ita Tacit. H. 5,13,2. de obsidione Hierosolymorum: *Expasse repente delubri fores, & audita maior humana vox, Excedere deos. simul ingens motus excedentium.* Nam proditum est antiquis, cum Troia excidio propinqua esset, visos esse deos è suis templis sua exportare simulacra. Ita Sophocles in Fabula *simulacriferis*, induxit deos suis humeris sua gerentes simulacra. Et Æschylus in *septem ad Thebas* aperte dicit, *vrbes, quæ capiuntur, à suis diis, hominum opinione, deseri.* Sic cum Alexander M. Tyrum obsideret, *Tyriorum multis visus in somnis Apollo esse dicere ad Alexandrum se transire. neque enim sibi cordi esse ea quæ in vrbe agerentur.* Plutarch. Alex. cap. 41. Eadem fere Muretus Var. Lect. 5,19. Quibus sequentia addam ex Radero. Ita Neptunus apud Euripidem: *Relinquo inclitum Ilium, & arua mea.* de Hierosol. vide & Ioseph. de bello Iud. 12,7. Virgilii locum tractat mirifice S. Augustinus de Ciu. Dei 2,22. sed & Turnebus, Muretus, Delrius, De la cerda putant à Virgilio respectum ad opinionem hanc antiquorum, contra quam Seruius & Macrobius, qui trahunt ad euocationem Deorum ab obsidentibus factam. Tibullus 2,5. de fuga deorum ita canit:

Atque tubas, atque arma ferunt strepitantia cœlo

Audit-

Audita, & lucos præcinuisse fugam. Virgil. Georg. 1. 476. ante bellum Bruti facit deos è lucis fugientes:

Vox quoque per lucos vulgo exaudita silentes.

Raderus. Ego tamen duo postrema loca non bene huc accommodari arbitror. non magis quam illud Lucani 1,569.

Tum fragor armorum, magnæque per auia voces
Auditæ nemorum. - - - - Imprimis autem huc pertinet illud Lamprid. in Commodo cap. 16. *Vestigia Deorum in foro visa sunt exeuntium.*

4,3,22. *PRONI METV*) Sic ista coniungenda. In metu deteriora facile creduntur. Notauit id Tacitus H. 4,38,2. *vulgus alimenta in dies mercari solitum, cui vna ex rep. annona cura, clausum litus, reuinci commeatus, dum timet, credebat.* Vbi nos DEO iuuante pluribus.

DEVINXERE SIMVLACRVM) Væsana superstitio, & semet ipsam destruens. si enim diis suis tantam tribuebant potestatem, quantam DEO tribui fas est; quo fine suscipiebant cum ipsis imparem contentionem? sin autem credebant à se in ordinem cogi posse, cur eos diuino cultu honorandos esse existimabant? Atque hoc quidem dilemmate, aduersus gentilium cæcitatem Tertullianus, Augustinus, Arnobius, aliique patrum efficacissime sunt vsi. Nec enim Tyriorum tantum ea fuit credulitas, sed communis omnium opinio. Sic apud Pausaniam lib. 3. traditur, Spartanos coluisse Martem compedibus irretitum, quo vinculo proprium sibi ac perpetuum bellorum illud numen haberent. Maffeus histor. Indic. lib. 6. scribit, apud Sinas, quoties auspicantibus non addicunt omina, *idolum verbis ac iurgiis male admodum accipi*, mox, *ad verba accedere verbera, in aquas proici, amburi igni &c.* donec videlicet impetretur quod petitur. Athenienses Victoriæ simulacro alas adimebant, ne scilicet vrbem desereret. Quomodo & apud Romanos, cum Victoriæ alas decussisset fulmen, sic exposuit omen Pompeius:

Roma potens, alis cur fiat Victoria lapsis?
Vrbem ne velit deseruisse suam.

Quin & similem Romanis cautam fuisse, cur Saturnum in compedib. habuerint arbitror, præ illa, quam ex Apollodoro refert Macrob. Saturn. 1,8,6. ad quam certum est, veteres istos non respexisse. Nec tamen interim non sentiebant se ridicule facere: nam & Pausan. lib. 3. cum tradit apud Lacedæmonem fuisse Veneris Morphus simulacrum, compeditum, compedesque dei à Tyndareo inditos, exprobrante Veneri filiarum adulteria, subiungit: *id vt credam, adduci non possum. quam enim ridiculum, si putassem ab effigie, quam è cedro fecisset Venerie nomine, iniectis compedibus panas expeti posse?* Non dubito quin eo applicandam sit illud Lampridii in Heliogab. cap. 6. *Signum tamen quod Palladium esse credebat, abstulit: & auro vinctum, in sui dei templo locauit.* Sic enim Pal. exhibere Gruterus testatur: cum alii; *auro fictum.* quod sane quomodo explicari possit, non video. Posset & *fixum* legi, sicut apud Plinium de lapide apud Cyzicenos, quem *fugitiuum* appellabant. *Hunc è Perynteo*, ait Auctor 36,15,2. *saepe profugum figere plumbo.* Ratio autem vinciendi fuit, vt quum esset pignus imperii, perpetuo permaneret, vbi collocare libuerat Heliogabalo. Potest tamen etiam intelligi de basi *auro vinctum.* Arnob. lib. 6. *Si permanendi necessitatem patiuntur, quid miserius his esse, aut quid infelicius poterit, quam si eos in basibus ita vncis reuinci, & plumbeis vinciones.* vt pro plumbea vinctione auream dederit Heliogabalus. Sed mentio lapidis apud Cyzicum admonuit alterius cuiusdam ex India Orientali adlati, cuius descriptionem ex Pipini Medici schedis repræsentat Thuanus lib. VI. Is fidem fecerit vinis lapidibus, quos λυθρόχυτε, itemque χαυτιάδες vocabant Græci, de quibus Salmas. ad

Lamprid.Heliog.c.VII.Iucundum est & illud quod Plutarch.in quæst.Rom.c.61.notat: fuisse qui à diis suis, *quoties eorũ simulacra ad lauacrum aut lustrationẽ aliquam deducebant, fideiussores exigerent*: quo loco quod de Tyriis tradit, eos vincula injicere simulacris, non ad morẽ aliquem, sed nostram hanc historiam referendũ arbitror. Ibid.tradit Romanos dei sui tutelaris & nomen & sexum summa religione tacuisse, ne videlicet euocari possit. Dianam Lygodesmam, cuius in Pausaniæ lib.3.mentio, huc non traho, nam illa sic vocabatur à situ, quo reperta fuerat, non colendi more. *Dædali vero statuæ nisi fuerint ligatæ aufugere, & vago quodam sinuosoque impetu feri in fugam, si ligentur, permanere*, Plato in Menone scripsit. De quibus vide Dion. Chrysost. pag. 457. Scaligerum in Euseb. num. DCCXXXVII. Aristot. Mirab. Auscult. cap. LXVIII. Confer & ea quæ scripsit Dausqueius in Silium pag. 79. Eodem respiciunt & Magica sacra, quibus numinibus suis atrocia minabantur:

\- - - - - - *iam vos ego nomine vero*
Eliciam &c. Lucanus 6, 732. Contrario Tyriis facto, Ephesii à Crœso obsessi vrbem suam alligauerunt Dianæ, vt scilicet eam retineret, ductis ex ipsius templo ad muros vrbis funibus. Herodot. 1. 26. & Ælian. hist. var. 3, 26.

ARÆQVE HERCVLIS) Non enim simulacrum ibi Herculis erat, sed ara tantum. Herodot. 2, 44. cum templi Tyrii meminit, nullius simulacri mentionem facit, quod argumentum per se infirmum, roboratur ex eo, quod in Herculis Gaditani templo (erat autem eadem ibi religio) nullum simulacrum fuisse dicit Silius 3, 30.

Sed nulla effigies, simulacraue vota deorum.

Alias enim manu potius Herculis, quam aræ vinculum illud inseruissent Tyrii. Herculem quem Carthaginienses colunt *Croni filium fuisse & Cartherem* appellatum nescio quo auctore tradidit L. Ampelius, videtur allusi ad Punicum nomen Carthaginis. Eundem autem Herculem & Thasii colebant, ipsi quoque coloni Tyriorum. Pausan. lib. V.

VRBEM DICAVERANT) Vtitur in hac significatione verbo ἀνατίθημι Artianus in Bithynicis apud Photium Cod. XCIII. vbi scribit Nicomediam patriam suam, Cereri Proserpinæque sacram esse. Tutelares eiusmodi multi enumerantur in hoc epigrammate ad cuiusdem hortorum:

Dodona est tibi Iupiter sacrata,
Ioui Samos, & Mycena Dii,
Vndæ Tænaros aquorique Regi,
Pallas Cecropias tuetur arces,
Delphos Pythius orbis umbilicum,
Crescn Delia, Cynthioque colles,
Faunus Maenalon, Arcadumque Siluas,
Est tutela Rhodos beata Solis,
Gades Herculis humidumque Tibur,
Cyllene celeri Deo nitosa,
Tardo grauior æstuosa Lemnos,
Eunæa Cererem nurus frequentant,
Raptam Cyzicus ostreosa dinam,
Formosam Venerem Cnidos, Paphosque,
Mortales tibi Lampsacum sacrarunt.

Pertusini prius Iunonem, mox Vulcanum habuere τὸν πάτριον, sic enim tutelarem vocat Appianus lib. V. Ciuilium. Vide multa huc pertinentia in dicb. genial. Alexandri 6, 4. Eo more superioribus sæculis etiam apud Christianos, passim regnorum, populorum,

lorum, vrbium variis patroni allecti sunt; & adhuc hodie à plerisque magna assecuratione coluntur.

SYRACVSIS) Cartalo videtur detulisse, indice Iustino 18, 7, 7. *Interea*, inquit, *Cartalo Malei exsulis ducis F. cum præter castra patris à Tyro, quo decimas Herculi serre ex præda Siciliensi, quam pater eius ceperat, à Carthaginensibus missus fuerat, reuerteretur &c.* Raderus. Ceterum Diodorus 13, 108. simulacrum hoc non Syracusis, nec sane eas vnquam à Pœnis captas fuisse memini, sed à *Gelois* abductum scribit, qui ex Timæo subjecit, Tyrum vbi hæc statua locata fuerat, eadem die horaque ab Alexandro occupatam, qua in eam statuam olim id sacrilegium Carthag. commiserint. quotempore dux Carthag. non Maleus, sed Imilcar fuit. Itaque magis cum Diodoro sentio, quem & Cicero adiuuat in Verrem 4, 33. vbi expugnata Carthagine, Siculis reddita fuisse signa dicit, quæ à Pœnis in vrbem suam translata fuerant, inter quos & *Gelensium* est mentio, & Segestanorum, & Agrigentinorum (de quibus & Diodor. 13, 90. & Polyb. lib. XII. in Excerpt. Vales.) nulla autem Syracusarum, quam vrbem longe nobilissimam haud certe prætermisisset, si hunc ad catalogum pertinuissent.

4, 3, 23. *DIIS MINIME CORDI)* Idem iudicium Thebanorum apud Plutarch. Pelopidam cap. XXXIX. Iustini 18, 7, 1. *Itaque aduersis tanto scelere numinibus.* cum fine præcedentis capitis narrasset, id sacrum Carthagine factum, quem ad locum Socerum meum vide, & me ad Florum 3, 4, 2. & Dausqueium in Silium Italic. pag. 199. quibus adde Arrian. 1, 2, 6. de Taulantiis. Strabon. l. 3. de Gaditanis. Pausaniam lib. 3. de Diana Taurica. Euripidem Iphig. in Tauris v. 380. & seqq. Strabon. lib. 5. Lucian. in dialogo Apoll. & Bacchi. Philostrat. in Apollon. 6, 10. de eadem. Herodot. 1, 216. de Massagetis. Melam 2, 1. de Tauris. Eurip. in Iphig. in Tauris v. 380. Oros. 5, 1. de Ægyptiis, Tauris, Thracibus. cum aliis quos citat ad Alex. ab Alex. Genial. dier. 6, 26. Tiraquellus, & ad Augustin. de Ciuit. Dei 7, 19. Lud. Vives. Zvvinger. theatri volum. 27. lib. 4. & Henricus à Monte acuto in lib. cui titulus, Dæmonis Mimica cap. 38. Merula ad versum Ennii mox referendum laudat Hieronymum Columnam, eumque multa fructus & voluptatis plena in hanc rem collegisse tradit. vbi vides in omnes propemodum populos sparsa nefariæ superstitionis semina, quod merito accidit miseris hominibus, quoties abiecto DEI verbo, fornicantur post cogitationes suas, in sensum reprobum traditi. Manet etiam hodie truculenti sacri consuetudo in profundissima barbaric. Atque vtinam ii qui Christo nomen dederunt, immunes fuissent ab hoc sacrilegio. Nam horrendum exemplum Cedrenus in Theodosio Adramytteno narrat. hoc imperante, Pergamenos à Saracenis obsessos, *magi cuiusdam instinctu, prægnantem mulierem dissecuisse, fœtumque in cacabo elixato, quasi quos mitigare vellent, in execrando hoc sacrificio manicas dextrarum iuarum intinxisse.* Verissimum est iudicium Polybii Hist. 1, 81. Nullam inteniri truculentiorem homine belluam: scilicet in tantum ab imagine diuina defecimus, vt nisi gratia eius subinde in nobis instauretur, nihil aliud quam fœdissimam angeli defectoris effigiem exprimamus. Sacrificabant autem liberos suos, vt & Carthaginenses, Saturno, cuius rei causam hanc tradunt, quod Saturni filius, cum post excessum illius periculoso bello Phœnice, cuius rex fuerat, premeretur, hunc in modum immolatus fuisset, vt refert ex antiquo historico Euseb. in præparat. Euangel. Ceterum *Phœnices & Syri Saturnum Bel nominant*, vt ex Damascio in vita Osidoci Photius notat. & Hieron. ad Esaiæ cap. XLVI. à pr. Vt iam totus sacrilegæ religionis ordo pateat ex sacra scriptura Reg. 4, 17, 16. & similibus locis. Item Diodoro 20, 14.

CARTHAGINENSES) Ennius annal. lib. 7.

Et Tyrinti solitei sos sacrificare puellos.

Loccenius. Vide Alexandri Neapol. dies genial. 6,26. & in eum locum eruditissimi Tiraquelli notas, vbi plurimi auctores citantur, quibus addi potest Plin. 36,5,37. vbi dicit, ad Herculis (quod nota, nam alii de Saturno tantum tradunt) statuam *Pœni, omnibus annis humana sacrificauerunt victima.* Vide & Scalig. in Eusseb. pag. 53. p. 1. & Porphyrium de abstinent. pag. 39.

AD EXCIDIVM VRBIS) Intermissum tamen semel atque iterum, iussu regum, qui ab eiusmodi immanitate abhorrebant, Darii Persæ, atque Gelonis Syracusani, vide notam Berneggeri ad Iustin. 19, 1, 13. de quo capienda verba quæ leguntur in Ὀλυμπιόδ. ἀναγραφῇ. *Gelon Syracusarum tyrannus Carthaginensibus magna nauali pugna victis, cessare fecit apud eos humanas hostias.* Tali quodam modo videtur etiam accipiendus Orosij locus 4, 21. *Carthaginiensibus aliquando vsum est, homines immolare, sed male præsumpta persuasio breui præcurrissa est.* Nam cum Curtio differte sentit Dionys. 1, 38. & ex eo Eusseb. Εὐαγγ. προπαρασκ. lib. IV. pag. 45. πῶς ἡ πόλις διέμεινε, *donec vrbs* (Carthago) *stetit.* Quin & postea institerunt eidem sacrilegio, vt ex Tertulliano apolog. cap. 8. quo loco scribit Tiberium id vetuisse, crucifixis etiam sacerdotibus: quod alii Claudio tribuunt. Sed animaduertere licet, hos imperatores, quod vtrique Tib. Claudio nomen fuerit, sæpe confundi, vt in gemina narratione apud Plin. 30, 1, 24. legitur Tib. Cæs. sustulisse Druidas: quod à Claudio factum tradit Sueton. in vita 25, 17. Nec est vt dissensum inter eos auctores imaginemur; aut credamus alterutrum in re recenti & illustri hallucinatum esse. Pertinet eodem eruditissima Jac. Gothofredi commentatio de imperio maris, cap. IX.

4,3,24. *NECESSITAS)* Vere Carchedonius.

χρεία διδάσκει, κ' ἂν ἄπιστόν τι, σοφόν.
Catum à rudi reddit magistra necessitas. Et vt Euripides in Helena:
Δεινὸς ἀναγκης δαὴρ ἐφορώτερος.
Grauis nihil necessitate fortius. ἀνάγκη γὰρ θεοὺς βιάζεται. *Necessitas enim & deos cogit.* καὶ Πλάτων φησὶν ἀνάγκην καὶ θεοὺς βιάζεσθαι. *Necessitatem ne deos quidem cogere posse Plato docet.* σκῦλα γὰρ ἀνάγκη inquit Euripides in Hecuba: *durum telum necessitas,* victima tentat, omnesque ingenii vires explorat. Raderus. Vide quæ congessit Reuserus in symbolo Fl. Constantis II. *parendum necessitati.* Scilicet omnia coercidant, quod Archytam secto Eratosthenis Mercurio exclamasse narrat Stobæus de paupertate.

Χρεὼ πάντ' ἐδίδαξε· τί δ' οὐ χρεὼ κεν ἀνεύροι;
Necessitas omnia docuit: quid enim illa non inueniret? Hinc est, cur hostes non nimium vrgendos esse doceant; ne accidat, quod Agesilao, cui à Thebanis pulso dictum fuisse refert Plutarchus Apophth. Lacon. 19. *habere eum opera suæ mercedem, quod perpetuis irruptionibus inertes antea Thebanos bellandi artem docuisset.*

ASSERIBVS) Non puto hoc nomine venire perticas, quod nec sequentia facile admittant. Diodorus tamen 17, 44. πεμπάς *antennas* vocat.

CORVOS) Vide quæ notaui ad Florum 2, 2, 9. x.

4,3,25. *CLYPEOS)* Diodorus 17, 44. idem prorsus de clypeis æneis & arena. Multa præterea effusa passim in vrbes oppugnantes, oleum feruens, pix, sulphur, bitumen, plumbum fluens, ferrum, arena, retia, & alia: de quibus Lipsius Poliorcetico 5, 2. vbi hunc locum Curtii adducit, & aliis illustrat. Raderus.

CORPVSQVE) Acidalius ingeniose: *corpus vsque,* cum arenam hoc etiam penetrasse credi non debeat.

4,3,26. *INVLTI PATEBANT)* Simile Liu. 21, 8, 11. de falarica Saguntinorum: *id telum etiamsi hæsisset in scuto, nec penetrasset in corpus, pauorem faciebat:*

bat: quod cum medium accensum mitteretur, conceptumque ipso motu multo maiorem ignem ferret, arma omissi cogebat, nudumque militem ad insequentes ictus præbebat.

4,4,2. *SE POSSE VINCI)* In quo quantum sit momenti, optime explicat Liuius 23, 16, 15. de Annibale modico prælio à Marcello victo: *ingens eo die res, ac nescio an maxima illo bello gesta sit* (leg. *est*) *non vinci enim ab Annibale vincentibus difficilius fuit, quam postea vincere.* Sic Plutarchus de ira cohibenda cap. 5. scribit: *Thebanos cum primum Lacedæmonios ante inuictos creditos pepulissent, nullo vnquam deinde ab iis victos esse prælio.*

4,4,3. *BELLVA INVSITATÆ MAGNITVDINIS)* Diodorus κῆτος ἄπιστον μέγεθος, vt è verbo videatur expressisse Curtius. Solent præludere huiusmodi feræ marinæ secuturis exitiis, vt in Epistolis Indicis memini legere, pro classibus natasse, mox in Syrtes impactos. Tempestatum quoque indices tradunt auctores cum subsiliunt. Sed de ceti magnitudine varia prisci tradidere: Ælian. de Animal. 16, 12. *Cete in mari Indico quinquapla ad elephantum vel maximum magnitudine degunt. Nam vna cete costa Ceti ad viginti cubita accedit. Labrum habet quindecim cubitorum: pinnam ad vtramque branchiam septem cubitos longam.* Sed hæc magnitudo parua videri potest, præ illa, quam ponit Plinius 9, 3. *balænæ quaternum iugerum, prisci ducenum cubitorum.* Solinus maiorem facit: *Indica maria balænas habent vtra spacia quatuor iugerum.* Iugerum pedibus 240. definitur. Olaus ad Norvvegiæ littora balænas centum vlnas longas expelli scribit: vlna quatuor continet cubitos, cubitus sesquipedem: 600. ergo pedum erit balæna Olai, quam 360. pedibus vincit Plinianæ: cum Olao facit Iuba in libris ad C. Cæsarem, qui 600. pedes longam, 360. latam scripsit repertam. Petrus Siculus historia de Manichæis tradit, tam immania cete versari in aquis, vt procul spectantibus insulæ speciem referant, ad quam appellunt nautæ, vt palos defigant, focum excitant: donec ignem sentiens bellua secum omnes profundo mergat. aspidochelone nomen est belluæ. Affirmant idem de ceto B. Hieronymus, Ambrosius, Sigebert. in gestis Macloui, Surius de S. Brendato, seu Brendano, Olaus Magnus 21, 25. 26. Epiphanius Cyri episcopus. Oppian. ἀνακίσσαι χελώνης appellat, quasi scutatam testudinem. Raderus.

4,4,5. *ARRIPVISSE BELLVAM)* Acidalius vellet *arguisse,* vt esset sensus, belluam id significasse, Neptunum maris esse vindicem, & molem ruituram. Mihi placet *arripuisse,* vel *abripuisse,* eodem enim vtrumque recidit, & hanc fuisse Tyriorum mentem: belluam vastæ molis, assimilabant operi Macedonum, hoc & illa ob magnitudinem occupabant mare, ergo quod à capite molis se immersisset alto bellua, ipsi etiam aggeri præsagire similem in mare ruinam interpretabantur. & hactenus ad se trahebant omen Tyrii: reliqua enim quod *modo super undas &c. haud procul munimentis vrbis emersit,* ad Macedonum spem pertinebant.

PRÆCEPERANT) Triumphum ante victoriam canere, quod est in paræmia περὶ τῶν τίνας τὸ ἐγκώμιον ᾄδουσι, & aliæ affines. Diogenianus cent. 7. n. 56. Raderus.

4,4,6. *IN LITORE)* Ex aduerso Sidonii portus. Tyrus enim duos portus habet, alterum clausum & angustis faucibus obuersum Sidoni; alterum apertum versus Ægyptum. Strabo l. 16. Tyrii tamen etiam Ægyptium portum in obsidione classtris munierant, ne Macedones irrumperent. Triginta naues Sidonio obuersæ erant, reliqua classis in altero portu versus Ægyptum stationa habebat. Ea gratia dixit supra 4,4,1. Alexandrum desperatione vrbis obtinendæ Ægyptum voluisse petere. Raderus.

DVOBVS CAPTIS) Androclis ac Pasicratis. Arrian. 2, 4, 22. qui & depressarum confractarumque plurium meminit.

4,4,7. *INVICEM TENVIT*) Plane geminus huic locus est apud Liuium 37. 30, 8. de Rhodia naui, *capta memorabili casu. nam quum vestro percussisses Sidoniam nauem, anchora ictu ipso excussa è naue sua, vnco dente velut manu ferrea iniecta, alligauit alterius proram: inde tumultu iniecto quum vtrinque se ab hoste cupientes inhibere remis Rhodii, tractum anchorale & implicitum remis latus alterum deterfit: debilitatam ea parte quæ ictu cohæserat, nauem cepit.* Idem casus Dinocratem apud Polyb. 16, 2. implicuit: *Dinocrates cum vellere congressus, ipse quidem vulnus accepit ea parte navis quæ extra aquam extabat, quod prorsus vehementer creverat; hostilem autem nauem lapsa parte quæ infra aquam est, primum quidem ab hostili nave separari non poterat, quantumuis sæpe conatus esset remos inhibere.* Raderus. Simile narrat & Diodorus 13, 99. in prœlio Periclis & Callicratidæ; & Lucanus 3, 563. ex emendatione Rutgersij Var. Lect. 1, 12.

Tunc quacunque ratis ventauit robora fluti,
Ictu victa suo, percussæ capta cohæsit.

Ex quo ipso loco expressa Curtii verba, iurare ausit Rutgersius. nam Lucano posteriorem esse pro comperto habet.

4,4,9. *INHIBENTES REMIS*) Retinui hanc scripturam, suadente Gronouio. Vide Indicem voce *Inhibere*. Non placet Acidalii: *inuidentes remis*.

PORTVMQVE) P. Bertius in libello de aggeribus putat excidisse nonnihilante hæc verba, & supplendum esse sic: *egre euellere nauem quæ hærebat. Fugam ergo capiunt Tyrij, portamque &c.* mihi non persuadet, qui nihil hic desiderari video.

4,4,10. *INGENTI ANIMO*) Magis ad animum Alexandri: *ingenti periculo, animo maiore.* Maior enim ille semper omni periculo: etsi infra 8, 14, 14. *Tandem, inquit, par animo meo periculum video.* Acidalius.

4,4,11. *VNVS PRÆCIPVE*) Quippe in quo occidendo, maximum operæ pretium facturi essent hostes. Pertinent huc nonnulla exempla eorum, qui ob hoc periculum vitandum insignia exuerunt, quæ notauimus supra 3, 11, 11. nec minus omnia illa. quibus vnum præcipue ducem hostium peti iusserunt clarissimi imperatores, de quibus agendi locus erit ad Tacit. 4, 25, 5.

4,4,12. *IAMQVE*) Sequitur vrbis captæ descriptio, in qua historia proxima Curtio habent Arrianus 2, 4, 29. & Diodorus 17, 46. nam Plutarchus Alex. cap. 43. narratiunculam memoratu dignam inserit: Alexandrum (quod & Curtius refert) exercitum otio dato refecisse, paucis mœnia oppugnare iussis, ne quiescere possent Tyrii. Interea Aristandrum victimis cæsis, inspectisque extis affirmasse, vrbem haud dubie illo mense expugnandam. quæ vox irrisu adstantium excepta est, cum vltimus tum mensis dies ageretur, nec appareret spes tam promptæ victoriæ. Alexandrum autem vaticinijs fauentem, iussisse vt pro trigesimo mensis die, numeraretur vigesimus octauus, simul muros hostiles acriter oppugnare cepisse, ita accursu totius exercitus effectum, vt Aristandri vaticinium exitum haberet. Iustinus 11, 10, 14. longe abit ab his omnibus, *per proditionem* captam fuisse Tyrum dicens, quod illorum nemo. Sed & Polyænus 4, 3, 4. seorsim à ceteris asserit occupatam: cuius locum, quia in versione vulgata male accipitur, adscribam ex interpretatione Raderi, quam inserit explanationibus Curtianis 4, 2, 24. *Alexander circumuallata Tyro in Arabiam excurrit. Tyrij absumi illius absentia, eruptione ex vrbe facta, Macedonibus persæpe superiores redire. Alexander à Parmenione iubito reuocatus, cum Macedones in fugam coniectos cerneret, neglectis iis, vacuam defensoribus vrbem ingressi, & occupauit. Quod Tyrij foris conspicati, se cum armis Alexandro dedidere. Adeo* (verba sunt Taciti 3, 19, 3.) *maxima quæque ambigua sunt, dum alij quoquo modo audita pro comperto habent; alij vera in contrarium vertunt. & gliscit*

gliscit vtrumque posteritas. Sed & alterius etiam incogitantiæ Iustinum olim argui, qui eodem loco addit *non magno post tempore*, quam scilicet cepisset obsidio, captos esse Tyrios, cum Curtius mox num. 19. & Plutarchus Alex. cap. 41. adserant, ipsos septem menses ea in obsidione fuisse consumptos.

FORIB. ÆDIVM OBSERATIS) Vt Romæ plebs Gallis vrbe potitis apud Liu. 5, 41, 6. Raderus. Similia legas de Norbanis apud Appian. bellorum ciuilium libro primo.

HAVD INVLTI) Edd. *haud inulte*, sed inusitatum opinor est hoc adverbium; & respexit hic quoque, vt sæpe Curtius Virgilium Æn. 2, 670.

nunquam omnes hodie moriemur inulti.

4,4,13. *IN TEMPLA*) Alexander cum in Asiam transisset, *de hominibus quidem dignas rebus ab iis patratis pœnas sumpsit; à templis vero deorum prorsus abstinuit: quanquam Persæ circa hanc partem maxime in Græcia deliquerant*, vt Polyb. 5, 10. refert. Popma. Idem ad Megabyzum scripsit de seruo, qui in templum confugerat, euocatum ex templo, si posset, caperet; in templo manum non adferret. Plut. Alex. c. 75. Imitatus auctorem generis sui (sic Plut. de fortuna Alex. 1, 15.) Liberum, quem & ipsum bello apud Ephesium victorem, *supplicibus Amazonum, quæ aram insederant, ignouisse* narrant Ephesii apud Tacit. 3, 61, 3. Adde Augustin. de Ciu. DEI 1, 7. Plura eius generis exempla collegit V. CL. Georgius Rittershusius in tractatu de iure Asylorum c. 10. Sic apud Alex. Benedict. in Diarior. de pugna Venet. cum Gallis Tarrensi, lib. 1. Antonius Grimannus occupata vrbe Apuliæ Monopoli, prædæ eam dedit, *saluis sacris ædibus, & muliebri sexu, qui in templis imperatoris iussu custoditus est.* Non meminerat huius exempli Augustinus, quum cap. 11. lib. 1. de Ciu. DEI scriberet.

IGNEMQVE TECTIS INIICI) Stevvechius ad hæc Veget. 4, 25. *innumerabilibus declaratur exemplis, sæpe casos ad internecionem hostes, qui inuaserant ciuitatem*, sic notat: Militibus inprimis seditiosis Romæ id vsui venisse, testatur Herodianus 1, 38. hi cum à ciuibus, qui domibus clausis in tecta & culmina euaserant, lapidibus tegulisque desuper incesserentur: terga fugæ mandare coacti sunt. Tecta ea plana erant, in morem Orientis, de quo Coch in Maccoth pag. 111. Huic rei facile tamen remedium opponitur, vt videlicet ianuis, ac ligneis ædificiorum proiecturis, quales in vrbibus plurimæ visuntur, ignem illico admoueas. cuius rei exemplum luculentum apud eundem Herodianum lib. 7. extremo: Item apud Q. Curtium lib. IV. Itidem apud Liu. 5, 21. in expugnatione Veiorum. Cedrenum pag. 340. p. Diodorum 17, 96. Zonaram in Iustiniano. Quibus à Stevvechio adductis adjicias licet Xenophontem *anab.* 7. vbi Cyrus Babylonem intraturus: *At si hoc in mœnem alicui venit, quod fortasse esse formidabile vrbem intrantibus, ne vllis illi consensis hinc inde tela in nos conijciant: id ipsum maxime vobis animos addat. Nam si qui consendent ædes, opinabuntur nobis esse deos.* (Persarum scilicet, hoc est, ignis. quod enim in textu post verba τῶν μεν ἀνωτέρω δωμάτων, additur ἀφανῶν, ab impudenti glossa est.) Appianus lib. 1. bellor. ciuil. narrat, Syllam cum vrbem hostiliter ingressus, à quibusdam desuper tela emittentibus arceretur, eos hac denunciatione terruisse, incensurum se domos eorum, ni quiescerent. & ex Plutarcho in vita c. 18. discimus, minas illas in effectum fuisse deductas. Tyrum autem incensam fuisse etiam refert Asconius Diogenes, scriptor quidem fabulæ, sed cui ex historia veri similitudinem peteret apud Photium Cod. CLXVI.

4,4,14. *PER PRÆCONES*) Solebant callidi imperatores desperationem hostium præuenire, aut frangere talibus præconiis, ita apud Liu. 26, 12, 5. Flaccus edixit, *vt qui ciuis Campanus ante certam diem transisset, sine fraude esset.* idemque factum Catilinario tumultu narrat Sallustius. Apud Xenophont. lib. *anab.* Cy-

rus occupata Babylone *cohortes equitum per vias passim dimittebat, edicens, vt si quas extra domos inuenirent, occiderent: at illis, qui adhuc in ædibus essent, per Syriacæ linguæ pectora domos denunciari præconis iussit, vt intus manerent.* Apud Liu. 6, 10, 5. *Nepesinis exiectum, vt arma ponant: parique iussum inermi.* Adde eundem 9, 41, 23. & Diodor. 18, 7. & lib. XXXVI. de Saluio. Quo etiam pertinere nobilem, & variis interpretationibus vexatam Cæsaris vocem, *Miles faciem feri*, haud temere quis suspicetur ex Lucano 7, 318. qui sic effert: - - - - - - *nec cadere quisquam*

Hostis terga velit - - - quasi diceret non esse occidendos nisi resistentes; *vt resistere desinant, fugiendi potestate concessa*, quæ verba sunt Vegetij 4, 25. ad quæ Stewechium vide.

IN VESTIBVLO) Sic Romani senes vrbe capta. Vide Liu. 5, 41, 6.

4, 4, 15. *VTRAMQVE VRBEM)* Dissentire videtur Iustinus 18, 3, 5. qui Sidonem prius conditam; & *post multos deinde annos* (quibus verbis longius tempus complecti solet, quam vnius hominis ætas protenditur) à Sidoniis Tyrum, idque ne quod dubium restet, *ante annum Troianæ cladis.* Tamen vel sic de cognatione Tyriorum & Sidoniorum constat. Curtio consentit Cedrenus, Tyrum ab Agenore extructam fuisse, additque nomen id indidisse vrbi ab vxore Tyro. Cum Stephanus velit à Tyro Phœnicis filio (sic enim Stephanum interpretor) denominatam. Iosephus antiqu. 8. 2. & Euseb. num. 744. scribunt conditam fuisse 240. anno ante templum Hierosolym. quæ fere media esset ætas inter Agenorem, & bellum Troianum.

QVINDECIM MILLIA) Hoc neque in Arriano, neque in Diodoro scriptum, & numerus est ingens. Glareanus 5000. putat referendum, quamquam & hoc nimium videri velit. Sed codices coniurant in 15000. & quam facile hoc in turba, & tanto tumultu, cum naues essent ad manum? Raderus. Sic apud Iohnston Rer. Britann. lib. XX. Angli liberarunt Rupellanos, ad quos expugnandos venisse videbantur. Confer Xenophontem pag. 568. B.

4, 4, 17. *CRVCIBVS AFFIXI)* Crucis pœna omnium grauissima est habita, &, vt D. Augustinus ait, *illa morte pœnæ nihil inter omnia genera mortium.* Herodotus, in Thalia, refert Darium cum Babyloniam cepisset, Babyloniorum quoque prorum tria millia patibulis affixisse, data ceteris venia vrbem incolendi. Crucis vero supplicium à Constantino Christi veneratione sublatum est, cuius loco Tribonianus furcam reposuit; sed crux & furca res diuersæ sunt. cruci criminosi figuntur, furcæ furcam reposuit; sed crux & furca res diuersæ sunt. cruci criminosi figuntur, furcæ suspenduntur. Popma. De Constantino vide Lipsium de Cruce 3, 14. quo pertinent hæc Augustini in quæst. ex vtroque test. mixtim cap. 115. *Antea cruci homines figebantur, quod postea edicto prohibitum manet.* Post Constantinum igitur desiit id supplicium in orbe Christiano. Nam apud exteros mansit, vt de Saracenis passim Elmacinus, nempe 2, 9. de Baraba & Affino, 2, 19. De Huseino, 3, 5. de Ali f. Abutaheri, & alibi. Sed Tyrios ab Alexandro crucifixos prodit Iustinus 18, 3, 12. *ob memoriam veteris cædis*, quod scilicet orti essent ex seruis antiquorum Tyriorum, qui cæsis dominis rempsibi attribuerant. crux enim seruile supplicium est, vt ad Iustini locum notauit Socer meus; & Lactantius 3, 26. firmat his verbis: *Indignum enim homine libero quamuis nocente supplicium est visum.* Item Seneca Contr. 3. lib. 6. *Fecit se similem seruis, sororem raptis, libertum cruciariis.* Sic & Spartaci reliquias crucifixit Crassus. Tamen illam Iustini rationem, quamquam nitatur simili exemplo Branchidarum, infra 7, 5, 32. ob maiorum delictum exstirpatorum; haud equidem cuiquam pro certa venditauerim. Ceterum similis crudelitatis exempla, de magna hominum multitudine simul affixa crucibus, præter Babylonios, quorum Popma mentionem fecit. passi sunt etiam Emisseni,

seni, quorum *excentos circiter circum* vrbis suæ mœnia *crucibus affixit* Mervvan Chalifa, apud Elmacinum 1, 21. Item Cordubenses, quorum *iuxta portam quæ pontis dicitur, in ripa fluminis* 300. *& amplius infurcauit* Rex Albacam apud Roderic. Toletan. cap. 24. histor. Arabum. nec non serui, qui duce Spartaco bellum mouerant, de quibus Appianus fine lib. 1. de bellis ciuil. loco persimili huic Curtiano: *depugnabant, donec omnes interfecti cum ceteris occubuere, sex millibus exceptis, qui capti in crucibus sublati sunt per iter quod à Capua Romam vsque protenditur.* Quo, opinor, exemplo mox Augustus, confecto aduersus Sex. Pompeium bello, seruos dominis carentes, adfixit cruci. Dio lib. 49. quos, apud Sueton. ni fallor, legi fuisse numero ad 6000. In obsidione Hierosol. Iudæi sæpius vna die ad 500. à Romanis in crucem sublati sunt, donec tandem cruces deessent. Ioseph. de bello Iud. 6, 12. Quod exemplum notabile est, quando inter alia diuinæ vindictæ instrumenta, etiam eodem supplicio, in quo peccauerant, venit super eos sanguis IVSTI.

4, 4, 18. *LEGATIS)* De huiusmodi caussa egregie mihi iudicasse visus est Paschalius in Legato cap. 23. legationes inter hostes alicuius commeantes, ipsi cuiusque in exitium tendunt, sanctas non esse: nec iure quem cogi, vt eis parcat; sed si faciat, moderationis atque magnanimitatis sibi parare gloriam. Quod & Gentilis est iudicium de legat. 2, 3. vtrobique plura sunt exempla, quæ, suadeo, consideres. Alexandri factum eo præclarius est, quod in ea ipsa vrbe sui ipsius legati fuissent violati.

4, 4, 19. *MARE)* Vnde & prouerbium natum, *Tyria maria*, vt refert Reinec. in regno Phœniceo, qui vnus sufficere potest pro omnibus ad cognoscendas Tyriorum res, quantum huic instituto sufficit. Extat autem id prouerbium apud Festum.

DITIONIS SVÆ FECIT) Hunc locum, cum aliis similibus obtinendæ caussæ suæ allegat Vir eruditissimus in nobili disputatione de mari libero, clausoue, inter potentes principes populosque, & summa vtrinque ingenia calide agitata.

LITERAS) De primis literarum repertoribus vide Camerar. subcisiu. 3, 70. qui merito lauream illam Adamo tribuit. quem sane tot sæculis rem tam necessariam non inuenisse, præsertim cum esset, vt quidem est consentaneum, homo summa prudentia præditus, mihi non fit verisimile. Vnde probo iudicium Altissiod. Chronici: *liquido claret ab ipso primo homine exordium literarum cepisse.* Lipsius ad Tacit. 11, 14, 1. citat consentientes Curtio Tacitum, Clementem Stromat. lib. 1. Isidorum, Plinium 7, 56, 2. & Suidam in Φοινικία qui fere Cadmum auctorem nominant, aut certe doctorem, à quo Græci acceperint: alluditque eo idem Plinius 5, 12, 3. Chronicon Stadense Abrahamo tribuit inuentionem Hebraicarum literarum. Eupolemus citatus in Epitome temporum, quam Scaliger edidit cum Eusebio, Iudæos à Mose literas accepisse scribit, ab Iudæis Phœnices, ab his deinde Græcos. Vide & Philostratum pag. 660. Præter istos auctores Raderus nominat Philonem, Iosephum lib. 1. contra Appion. Diodorum, Herodotum, Ciceronem, Liuium, Eusebium de præparatione Euangel. lib. 8. Melam, Hieronymum, Tzetzem, Pererium, Polydorum Virgilium, Ioh. Goropium Becanum: & Loccenius Hermannum Hugonem Iesuitam, qui post omnes alios obseruauerit hac de re, in libello de prima scribendi origine, & rei literariæ antiquitate. Vide & magnum Scaligerum in digressione de literarum Ionicarum origine ad locum Eusebiani numeri MDCXVII. & Postellum in tractatu de Fœnicum literis: cum Politiano Miscellan. 1, 39.

4, 4, 20. *COLONIÆ)* Præter has quas recenset Curtius, memorantur ad Septentrionem *Tyros, quam præstringit fluuius Tyras* Ammian 22, 18. Leptis & Vtica

in Africa. Plin. 5,19. (Salluſtii verba mox referentur) de Africanis Tyriorum coloniis ſunt hæc Tertulliani de pallio cap. 1. *Sic & in proximo ſoror ciuitas veſtiebat, & ſicubi alibi in Africa Tyros.*

IVVENTVTI) Salluſt. Iugurth. 19, 1. *Phœnices, aly multitudinis domi minuendæ gratia, pars imperij cupidine, ſollicitata plebe, & aliis nouarum rerum auidis Hipponem, Hadrumetum, Leptim, aliasque vrbes in ora maritima condidere.* Priorem cauſſam à Salluſtio allatam probat etiam Bart. Felippe de Conſcios diſcurs. 17, 6. *Et hac ratione in vniuerſum æſtimanti, Germanos vel multitudinis minuendæ cauſa, vel vlteriora videndi ſtudio, in Gallias & Britannias vicinas gentis ſuæ examina effudiſſe, credibile eſt.* Lanſius in Orat. pro Germ. pag. 99.

MOTIBVS TERRÆ) Scribit Strabo lib. 16. Tyrum propter altitudinem ædium maximam labem ex terræ tremoribus accepiſſe. Et alias Syria obnoxia terræmotibus, vno fere tempore 170000. hominum perdidit. Iuſtin. 40, 2, 1. Poſidonius apud Strabon. lib. 1. vrbem hiatu terræ mouentis hauſtam in Phœnice ſupra Sidonem ſitam, ipſiuſque Sidonis fere beſſem interiiſſe teſtatur. Tyron inſulam eſſe factam, ex concuſſione terræ. Ariſtoteles 2. Meteor. docet, ea loca maxime tremoribus obnoxia, quæ mare fluxile accedunt, aut ſpongioſa ſunt. Raderus. Sic interpretor Lucan. 3, 217.

Et Tyros inſtabilis – – – –

4, 4, 21. *TAMEN)* Bongarſius libro ſuo ſic adſcripſerat, *Ys. tandem:* quomodo legendum quoque videbatur Scbiſio.

SVB TVTELA) Solet enim ſub magnis imperiis aliquanto certior atque fidelior eſſe ſecuritas: quando mole ſua ab exterorum concuſſionibus facilius defenduntur. expreſſit id Cicero in epiſt. 1. ad Q. Fratrem: *illud Aſia cogitet, nullam à ſe neque belli externi neque diſcordiarum domeſticarum calamitatem abfuturam, ſi hoc imperio non tenebitur.* Adde Plutarch. de fortuna Rom. & Salluſt. fin. orat. 2. ad Cæſarem, citatos Lipſio ad iſta Taciti H. 4, 74, 6. *pulſis Romanis, quid aliud quam bella omnium inter ſe gentium exiſtent?* Phraſi Curtianæ ſimilis eſt in Liuio 34, 9, 10. de Emporiis: *erant etiam eo tutiores, quod ſub vmbra Romanæ amicitiæ latebant.* Sic ergo & Tyrii ſub Rom. à quibus ſuis legibus vtendi poteſtatem, quam & ſub regibus retinuerant, impetrauerunt. Strabo lib. 16. poſtea colonia facta iuris Italici l. 1. de cenſib. ſed de his omnibus, fauente DEO, olim diligentius.

4, 5, 1. *STATIRÆ)* Variant in huius loci ſcriptura impreſſi codices, *in* quibuſdam *Sarinæ*, in aliis, *Satyriæ*, in nonnullis autem *Statyræ* legitur. At ex Plutarcho, & Iuſtino 12, 10, 9. *Statiræ* reponendum. Statiram enim maiorem natu Darii filiam legitimo ſibi copulauit matrimonio Alexander, iuniorem Drypetim Hephæſtioni vxorem dedit. Arrianus 7, 1, 18. refert Alexandrum tres vxores duxiſſe, & maiorem natu Darij filiam, quam matrimonio ſibi iunxit, non Statiram, ſed Barſinen vocatam fuiſſe: & præter hanc aliam Paryſatin, ex filiabus Ochi natu minimam, ſed & antea Roxanem Oxyartis Bactrii filiam: Sed Arriano non aſſentior. nam Barſine Artabazi filia fuit principis purpuratorum, ex qua Alexander filium ſuſcepit Herculem, & quo tempore ceteras quoque Perſidas diſtribuit, & amicis in matrimonium collocauit, alteram ſororem Apamam Ptolemæo, Eumeni Berſinem, vt in Eumene cap. 2. refert Plutarchus. Popma. Statiram autem ei puellæ nomen fuiſſe, potius quam aliud eorum, quæ multiplex librariorum error generauit, etiam argumento eſt Statira Mithridates Pontici ſoror, de qua Plutarch. Lucullo cap. 35. ii enim Reges Perſicis fere nominibus vtebantur.

INTER HELLESP. ET HALYN) Strabo lib. 2. *Regio intra Halyn quæ*

quæ dicitur, continens ad Pontum & Propontidem ſitos, Paphlagones, Ethynos, Myſos, & Phrygiam Helleſponto, vt ſolent vocare, imminentem, cuius eſt etiam Troas. Hinc Alexander ſtatim num. 7. *Dotem ſibi dari Lydiam, Ioniam, Æolidem, Helleſponti oram.* Herodotus 1, 72. *Imperium Medicum & Lydium diſterminabat fluuius Halys, qui ex Armenio monte profluens, primum Cilicas &c. interfluit.* Deinde concludit *Ita fluuius Halys cunctas fere ſuperiora Aſiæ, à mari, quod Cypro obiectum eſt, ad Euxinum vſque pontum diuidit. Eſt autem totius regionis longitudo quinque dierum itineris viri expediti.* Herodotum Plinius 6, 2. illuſtrat & ſequitur. *Halys à radicibus Tauri per Cataoniam, Cappadociamque decurrens &c. cinſdemque nominis ſinus, vt Aſiam pene inſulam faciat CC. M. paſſuum haud amplius, per continentem ad Iſſicum Ciliciæ ſinum.* CC. M. paſſuum, ſi quinque millibus noſtrum milliare definias, efficient 40. milliaria, ſi quatuor millibus, erunt 50. quæ ſi 5. diebus velis percurrere, vno die percurres 8. vel 10. milliaria. quod expedito viatori non eſt difficile. Arrianus miſcet duas Darii epiſtolas, à Curtio ſeiunctas. Raderus.

SE FORE) Omittunt hæc verba quædam edd. haud dubie propter ſequentia; *ſi forte.*

4, 5, 2. *FORTVNAM)* Nihil decantatius hoc vocabulo, quicquid tandem, ſub eo quoquo tempore intellexerint. Vide quæ collegit Reuſnerus in ſymbolo Fl. Focæ: *Fortunam citius reperias, quam retineas.*

NE SE) Sic melius quidam impreſſi, quam alii; *ſe ne*, niſi in fine periodi legas *efferretur:* ſed illud abſque dubio rectius.

4, 5, 3. *NIHIL DIFFICILIVS)* Eodem tendunt verba M. Antonini, filium adoleſcentem amicis commendantis: *Eſt autem difficile, in maxima licentia moderari ſibi.* Herodian. 1, 8. quæ quamuis etiam nonnunquam ſpectatæ grauitatis atque prudentiæ viros conuellat atque mutet, inprimis apud iuuenem principem plurimum pollet. Satis id experti ſunt Burrhus atque Seneca, & ſi qui alii admoti ſunt ſpei adoleſcentium in ſumma fortuna conſtitutorum. Atque hinc eſt quod apud auctores, *iuuenilis animus, audacia, feruor, impetus, calor, inconſtantia*, quam frequentiſſime vapulat. Eo pertinet oratio Annibalis ad Scipionem, apud Polyb. 15, 7. & apud Liuium 31, 18, 4. Philippi; *ætas te ferociorem facit.*

4, 5, 6. *IPSIVS EXITIO)* Sic apud Herodot. 2, 162. Amaſis reſpondet Patarbemi, quem Apries rex ad adducendum Amaſim miſerat, *ſe iam dudum dare operam vt id ageret: nec de ſe Aprien eſſe queſturum. ſe enim illi præſto futurum, & alios adductarum.* Sic & Cyrus Aſtyagi, apud eundem 1, 127.

4, 5, 7. *LEGES)* Ita Cæſari *Ariouiſtus reſpondit: ius eſſe belli, vt, qui vicciſſent, ii, quos vicciſſent, quemadmodum vellent, imperarent.* Cæſar de bello Gallico 1, 36. De quo belli iure plene tractant Petr. Faber Semeſtr. 2, 3. & Grotius lib. 3. de iure belli. Et multa ſimilia dicta exemplaque collegit Alb. Gentil. de iure belli 3, 13.

4, 5, 8. *AVT LYDIAM)* Multi veterum: *aut Lyd. ignorare.* credo fuiſſe: *aut Lydiam; non ignorare quippe tanti belli exig. hanc eſſe mercedem:* ſed &c.

4, 5, 9. *Rhodij)* Adde Oroſ. 3, 17. Quo tempore ſuſpicari licet eos munera miſiſſe Alexandro, inter quæ fuerit & pretioſum illud ~~monumentum~~, cuius Plut. in vita cap. 60. meminit. Rex autem viciſſim Rhodios amauit atque auxit, vt videre eſt ex Diodoro 20, 82. Nec diutamen illi in fide: quippe intellecta morte Alexandri, præſidium Macedonum, cuius infra 4, 8, 12. meminit noſter, eiecerunt, ſeque in libertatem vindicarunt. Diodor. 18, 8.

ANDROMACHO) Hunc ab ipſo Alexandro præfectum locis illis ſcribit Euſeb. n. M DC LXXXV. *Alexander capta Tyro Iudæam inuadit, à qua fauorabili-*

ut excepit DEO victimas immolauit, Pontificem Templi honoribus plurimis prosequitur, Andromacho socerum custode dimisso, quem postea Samaritani interficiunt &c. Quam historiam cum alibi, quam apud Eusebium, non legi diceret Scaliger, apparet virum summum id temporis huius loci Curtiani, & item alterius infra 4, 8, 9. non fuisse recordatum. Sed & Cedrenus rei meminit, ἐς ὃν καὶ ἐπιμελητὴν μετὰ τῶν λοιπῶν τέκνων Ἀνδρόμαχον κατέστησεν, οὓς οἱ ἀπελθόντες οἱ τὴν Σαμάρειαν οἰκοῦντες, δήσαντες ἔπνιξαν: *Cuius Curatorem cum locis vicinis constituit Andromachum: quem interfecerunt Samariam habitantes, panasque dederunt.*

4, 5, 11. *TEMPORARIA INGENIA)* Cicero pro Flacco c. 4. *Testimoniorum religionem & fidem nunquam ista natio coluit.* Euripides ipse de suis Græcis: *Græcia nihil fidum mouit.* Raderus.

DVODECIM) Diodor. 17, 48. quindecim legatos fuisse scribit. datum id etiam honori regis, vt multi legarentur: nam inde quoque elucere credunt, quanti quisque à quoque fiat. vnde Demetrius offensus fuit, quod Lacedæmonii vnum tantum ad se misissent; eiusdem Laconica responsione perstrictus: *nempe ad vnum.* Plutarch. Demetr. cap. 56. Contra Æneas, auctore Virgilio 7, 152.

\- - - - *delectos ordine ab omni*
Centum oratores augusta ad mœnia regis
Ire iubet - - - infra 7, 8, 8. ab Scythis viginti mittuntur: rursum 9, 7, 12. duarum gentium legati centum adeunt Alexandrum. Ad rem respexit Lycophron sub fin. Cassandræ:

Ab Æaco atque Dardano ducens genus,
Thesprotus virumque & Chaladræus leo,
Omnem & supinare fratris euersam domum,
Formidolosos voget Argiuos duces
Diris Chaladræ sæuum adulari lupum. sc. Alexandrum, quem his verborum inuolucris significat.

CORONAM AVREAM) Hæc enim sunt *munera ac dona, quæ bene rebus gestis imperatores ab amicis accipere consuessent.* Hirt. de bel. Alex. cap. 7. vbi statim subiicit, *miserat enim Pharnaces coronam auream.* Adde supra 4, 2, 2. & apud Liu. 7, 38, 2. *Carthaginenses quoque legatos gratulatum (de victoria Samnitica) Romam misere, cum corona aurea dono.* Eius rei, præsertim in historia Romana, infinita occurrunt exempla, vt in singulis fere triumphis eiusmodi coronarum ingens multitudo fuerit translata. cum enim vetus mos fuerit coronandi victores, aurum autem omnium metallorum præcipuum habeatur, eiusmodi coronæ mittebantur, quibus & à veteri more commendatio, & à materia pretium esset. Ita Asiæ ciuitates gentesque *vt quibus libertas Antiocho pulso, pax, Gallis domitis, data esset; non gratulatum modo venerant, sed coronas etiam aureas pro sua quæque facultatibus attulerant.* Liu. 38, 37, 4. Apud eundem 40, 34, 7. L. Æmilius Paulus ex Ligueribus Ingaunis triumphans, *transtulit coronas aureas XXV.* item 37, 46, 4. Man. Acilius ex Ætolia *coronas aureas, dona sociarum ciuitatum XLV* 39, 29, 6. L. Manlius ex Hispania ouans, *tulit coronas aureas LII.* 37, 58, 9. Scipio Asiaticus *aureas coronas CCXXIV.* 37, 58, 9. Q. Fuluius Flaccus ex Hispania *coronas aureas CXXIV.* 40, 43, 4. L. Æmilius ex Macedonia *quadringentas*, Dexippus apud Euseb. Chron. λέγει A. Plutarch. in Paulo cap. LVIII. Nam in Liuio pars ea desideratur. Interdum autem & amplissimi ponderis coronæ dabantur, adeo vt ex Charete Athenæus 12, 9. referat, missas ad Alexandrum, quo tempore nuptias sibique & amicis faciebat, talentis decies mille ac quingentis fuisse æstimatas. & Plutarchus in Lucullo cap. 49. ei à Machate Mithridatis filio, qui Bosphorum obtinebat, mille aureorum

rum coronam missam fuisse. Carthaginenses Damaretam Gelonis vxorem centum talentis coronauerunt. Diodor. 11, 26. Quin & aliis rebus datis coronare dicebant bene meritos. *Gerrai Antiochum quingentis argenti talentis, clupeis mille, guttæ autem quam ſtaſſen vocant, ducentis coronarunt.* Polyb. lib. XIII. apud Suidam in Σφενδ. quæ pauca ex quam plurimis exemplis allegasse sufficiat. Atque hanc originem auri coronarii fuisse (quod Iustiniani adhuc tempore obtinuisse, antepenult. tit. lib. X. Cod. ostendit) euidens est ex l. 4. C. Theod. de auro coronario. Vide etiam Lipsii admiranda 2, 9.

4, 5, 12. *ANIMOS FORTVNA)* Sic multo melius, quam cum aliis, *quocunque pendentes animos tulisset, fortunam sequerentur.* Animi enim illorum pendebant in ancipiti: atque ita comparati erant, vt quocunque verteret fortuna, vt solent mortales, eo ipsi quoque inclinarent. at altera lectio, si bene examines, vana est: *quocunque pendentes animos tulisset.* Si animum sequuturi erant haud sane pendere poterant, statim enim suscepissent eorum partes, quibus amplius fauerent: sed Curtius vult nihil in consilio habuisse præter fortunam partium. Sicut Albani apud Florum 1, 3, 6. *medii inter duos exspectauere fortunam.* vbi Notam vide.

4, 5, 13. *CEPIT)* Malim *recepit*, tum quod ita se res habet. prius enim in potestatem redacta ista omnia defectio aut hostis alienauerat: Arrian. 4, 3, 7. tum etiam quod Curtius non videtur facile dicturus, *capere Paphlagoniam, Lycaoniam, &c.*

4, 5, 14. *TENEDON QVOQVE RECEPTVM)* Sic fecisse dicitur Modius, cum esset, *Tenedon quoque hostium receptaculum:* quam scripturam cum probare videatur Raderus, haud segnius tamen suam ingerit: *Tenedon quoque receptam.* & sane vocem *hostium* etiam priscorum quidam omittunt. possis defendere *Tenedon receptum* dici quomodo illud, *Centauro insubuit magnæ*, vt sc. subaudias oppidum.

4, 5, 16. *APOLLON ET DITES)* Non sperno coniecturam Acidalii: *Apollonidem & Athenagoram duces militum.* Vulgatam si retineas, capies ortam dissensionem inter Apollonidem Chium, cui simul cum Athenagora patriæ imperium tradiderat Pharnabazus; & duces præsidiariorum militum, qui nimirum præsidio præerant, vt Apollonides popularibus suis. Nam ita sæpe euenit, vt oriatur dissidium inter principes ciuitatis, & militum præsidiariorum duces. quo pertinet exemplum Palæpolitanorum apud Liu. 8, 25, 11. & alia similia. Atque hæc opinio verior est. Fallitur Raderus qui putat per duces hos militum intelligi Phisinum & Megareum, de quibus Arrian. 3, 1, 6. nam & illi non militum duces, sed popularis defectionis auctores adiutoresque fuerunt. multo autem grauior error est, quod eodem Aristonicum trahit. quamquam enim Arrianus eum simul cum Chiis istis ad Alexandrum pertractum narret; tamen de his posterioribus tantum intelligit, quod addit de defectione concitata.

4, 5, 17. *PHARNABAZVS)* Hic tamen custodibus elapsus est, vt tradit Arrian. 3, 1, 7.

4, 5, 18. *NAVES)* Non absre est quod nonnullæ edd. habent *inanes*, nempe sine milite ac remige. possis tamen non incommode retinere *naues*, nimirum alterius generis, haud triremes. vt exempli caussa, apud Diodor. 18, 4. Sunt *naues longæ triremibus grandiores.* Idem mendum reperi in editione Cæsaris in fol. de B. Ciu. 3, 8.

4, 5, 19. *FORTE ARISTON,)* Prorsus geminum huic errorem narrat Osorius de reb. gestis Emanuelis. Raderus. Item Iosephus 16, 11. vbi Ismael occiso Godolia, sequenti die circiter 80. homines, qui cum muneribus ad Godoliam venerant,

rant, *intro vocauit ad Godoliam, & introgressos clauso palatio trucidauit.* Cui similis est fraus Salapianorum apud Liuium 27, 30, 12. Et apud historiæ Hierosolym. auctorem incertum, quem Bongarsius in Gestis DEI per Francos edidit, narratur occupata ab Saladhadino Accone, plura Christianorum nauigia, tanquam in amicum portum suggressorum, intercepta fuisse.

4,6,4. *SVSPECTA PERFIDIA)* Quærit Glareanus, cur descendere iussus sit ad Darium suspectus proditionis? quia absens magis timebatur quam præsens, notandus & coercendus, si quid præsens moliretur: quod non poterat fieri in absente, rege tam occupato. Raderus. Euidens exemplum in Histiæo Milesio, quem ea caussa euocauit, ille, cuius nomen hic sumpsit, Darius, apud Herod. 5,24.

4,6,5. *MORE PERSARVM)* Idem Marcellinus 21, 26. *Speculatores & transfugæ subinde venientes repugnantia prodebant: ideo futurorum incerti. quod apud Persas nemo consiliorum est conscius, præter optimates taciturnos & fidos, apud quos Silentij quoque colitur numen.* Nec Romani prodebant, quæ in sanctiore senatu de magnis rebus in medio ponebantur. Pompeius testis est, qui ab hoste captus, & rogatus, quid senatus decreuisset, minimum digitum in præsentem focum iniecit; vt regem doceret, frustra à se arcana senatus exquiri, qui paratus esset totum etiam corpus flammis vrere, quam consilia efferre. Certe Valer. Maxim. 2,2,1. testatur, tam sancto patrum conscriptorum consilia silentio fuisse custodita, vt multis seculis nemo senator quicquam enunciarit. Peccatum semel à Q. Fabio Maximo, qui tertium bellum Punicum in senatu decretum P. Crasso nondum senatori in itinere domum rure reuertenti significarat, eoque à Coss. vehementer obiurgatus est. Laudata fides & silentium Papyrii prætextati matrem fallentis, à Gellio 1, 23. rem totam elegantissime describente. Laudata & Leæna Athenienſis apud Polyænum 8, 45. Carthaginenses triginta senatus principes sanctissime decreta senatus reticebant. Raderus. Notabile est exemplum Romani senatus apud Liuium 42, 14, 1. vbi de Eumene rege qui Romæ fuerat: *in præsentia nihil, præterquam fuisse in Curia regem, scire quisquam potuit, eo silentio clausa curia erat. bello denique perfecto, quæque dicta ab rege, quæque responsa essent, emanauere.* His adde *SCtum tacitum* apud Romanos, *quod quale sit* (verba sunt Capitolini in Gordianis cap. 12.) *aut quare sic appellatum, breui exponam. Omnino exemplum SCti taciti non aliud est hodie quam quod vestra clementia, conuocatis ad interiora maioribus, ea disponit quæ non sunt aliis publicanda. de quibus adiurare etiam solent, ne quis ante rem completam, quicquam vel audias vel intelligas. Hunc autem morem apud veteres necessitates publicæ reperierunt; vt si forte aliqua vis ab hostibus immineret, quæ vel cogeret humilia capiare consilia, vel aliqua constituere quæ non prius operteret dici quam effici, vel si nollent ad amicos aliqua permanare, SCtum tacitum fieret, ita vt non scribæ, non serui publici, non consulares illis actibus interessent; Senatores exciperent, Senatores omnium officia consualium scribarumque complerent, ne quid forte prodiretur.* Vbi subiicit ad ea vsque tempora nunquam fuisse factum, vt eiusmodi SCta enunciarentur. De Lacedæmoniis scribit Thucydides 5, 13, 21. eorum numerum in pugna ad Mantineam non potuisse sciri, *propterea quod omnia ferme in Rep. occultant.* Sed & *Turca re quapiam decreta dicitur Bassas siue Visteros suos secum aliquamdiu in venationem solitudinemque ducere, quo illis occasio adimatur vulgandi decreta siue arcana bellica.* Clapmar. arcan. 1, 3. Vbi ex Frossardo tradit, Anglos in expeditionem euntes, iurare, se consilia bellica non detecturos. Cui simile exemplum recitat Cæsar de bell. Gall. 1, 30. de Gallis: *Diem concilio constituerunt, & iureiurando, ne quis enunciaret, nisi, quibus communi consilio mandatum esset, inter se sanxerunt.* Hist. Generol. del le Indie cap. LXVIII. de incolis Darienæ regionis ait: *non c'è spia che discopra il secreto per molti tormenti che gli diano, neminem ibi reperiri exploratorem qui secretum detegat, vtut multa tormenta adhibeantur.* Adde Chokier. thesaur. polit. 3, 15.

4,6,6. *NEC MAGNAM REM SVSTINERI)* Ita puto scripsisse Curtium. Glossa *& sustineri* fuit olim *agi.* id cum in textum ab imperitis librariis esset relatum, asciuit vnam litteram ex voce præcedente, vnam ex subsequente, & factum ita: *rem magis sustineri.* Importunum hic de Magis quod Rutgersius voluit. Hæc Gronouius in litteris ad Socerum; & in obseruationibus pag. 121. p. Similem sententiam dixit Val. Max. 2, 2, 1. *Taciturnitate optimum ac tutissimum administrandarum rerum vinculum* appellans.

FACILIMVM) Dissentiunt hic à Curtio, seu potius à Persis, omnes vbique sapientes, qui nihil æque arduum ac difficile arbitrantur. Certe Pythagoras discipulos suos primum docuit *res omnium rerum difficillimas, tacere, audireque.* Agell. 1, 9. quod ex eadem schola firmat Iamblichus de vita Pythag. cap. 31. πάντων γὰρ χαλεπώτατον ἐστι ἐγκρατὲς εἶναι τὸ γλώττης κρατεῖν. *Omnium moderationum continentiarumque difficillima est, linguam moderari ac domare.* Vide etiam quæ notauit Rittershusius ad Malchum de vita Pythagoræ pag. 13. vbi hæc verba: δὸς ἀργύριον, ἢ πῦρ ἄυτοῖς σιωπᾶ. Et Epigrammata Græca lib. 1. tit. *de silentio.* Egregium est illud Zenonis apud Plut. de garrulitate cap. 5. interrogantibus regiis legatis quid de se renuntiari velit? *Senem à vobis conspectum Athenis, qui inter pocula seruare silentium posset.* Multa in hanc sententiam ab aliis præclare dicta, quæ sciens prætereo. Tamen Ouidium Persis conciliat Scaliger in Amor. eius 2, 603. legendo,

Exigua est virtus præstare silentia vobis. Alii legunt *Egnavi virtus*

4,6,7. *BETIS)* Iosepho 11, 8. est *Babemeser.* Propter hoc factum fidem Gazæorum commendat Polyb. apud Valesj. pag. 86.

4,6,8. *AGI CVNICVLOS)* Antiquissimum vsum cuniculorum seu subterraneorum fossarum fuisse constat ex Heronis vetustissimi scriptoris mechanicis, qui primo capite hæc de cuniculis monet. *Operæ pretium est autem, ea etiam qui sub terra prope murum agunt cuniculos occultos, profundosque in ea fundamenta, & non in terræ faciem fieri: ne cum hoc hostes deprehenderint, intus à diuerso fodiant, murumque ipsum cum contra perforauerint, eos, qui cuniculum agunt, fumo & aqua perimant.* [Quale exemplum legitur in annalib. Turcic. Leunclauii de Prusa obsessa à Caramano principe sub an. Chr. 1414.] A cuniculis animalibus didicere mortales terram effodere. Martialis Epigr. 13, 60.

Gaudet in effossis habitare cuniculus antris?
Monstrauit tacitas hostibus ille vias.

Ad quem locum nos plura in commentariis ad Martialem. Alii (Stevvechius) à muris deducunt parum probabili ratione. [Nescio quid sibi velit hoc loco Raderus: nam in Stevvechio tale nihil reperio.] Cuniculorum exempla leges apud antiquissimum scriptorem Æneam in Poliorceticis cap. 38. De Amaside Barcæos obsidente: apud Polyænum 6, 6. de Dario Chalcedonem cuniculo capiente. Polybium in fragmentis de Ambracia à M. Fuluio obsessa. Liuium 36, 25, 7. & Zonar. tom. 2. de eadem. Thucydidem 2, 14, 21. in Platæensi obsidione. Cæsar. 3, 21. de Biturigibus, & 7, 22. de Aquitanis. Iosephum de excidio Hierosolymitano. Iterum apud Liu. 4, 22, 4. & 5, 21, 8. de Fidenis & Veiis. Ammian. 24, 15. Herodotum 4, 200. Vitruuium lib. 10. cap. vlt. Appianum de bello Mithridatico. Præcepta de cuniculis habes apud Æneam, Vegetium 4. 24. vbi Stevvechius [vnde propemodum hæc omnia desumpta sunt.] Philonem, Lipsi. Poliorcet. 5, 6. Raderus. Adde Piccart. obseru. 11, 5. & nostrum infra 9, 8, 13.

4,6,9. *VT A SENSV EIVS)* Liuius 4, 22, 5. *Diuersissimis locis subeun-*

tem

subeundo ad mœnia quadrifariam diuiso exercitu, qui alij aliis succederent ad pugnam, continenti die ac nocte prælio, ab sensu operis hostes auertebat. & 5, 21, 3. *superante multitudine ab omnibus locis vrbem aggrediuntur, quo minor ab cuniculo ingruentis periculi sensus esset.* Marcellin. 24, 15. *consulto murorum innaduntur utrinque frontes, vt dum propulsaturi pericula defensores vltro citroque discurrunt, nec proxima fodientis audiretur ferri tinnitus, nec quoquam intrinsecus obsistente cuniculariorum subita manus emergat.* Simili ratione Annibal tegendis insidiis quas struxerat, *missis paucis prima luce ad capiendum* quendam *tumulum, auertit oculos hostium.* Liu. 22, 28, 7. Belisarius Neapolim capturus, *immisso milite per foramen petræ, cui aquæ ductus inerat, simulauit apparatum ad muralem pugnam.* Felin. cap. 1. de Regno Apuliæ & Siciliæ, ex Blondo 1, 4. Adde Scipionis exemplum in Liu. 28, 33, 10. & 30, 4, 8.

DESIDENTE SABVLO) Arena cedente molibus turrium. At quomodo cuniculos egere in arenis? Arenas altius effodere, donec ad solidam glebam descenderent; quæ tamen ipsa ex arena, sed concreta iam & longo æuo durata constabat. Raderus. De re ipsa vide Lipsii Poliorc. 2, 4. vbi similia exempla subsidentium turrium.

4, 6, 11. *CORVVS)* Confundit hanc narratiunculam cum illa quam Plutarch. in vita cap. 61. refert de aquila, quæ interprete Aristandro victoriam Alexandri portendit, doctissimus Tiraquellus ad Alexandri dier. Genial. 5, 13. non recordatus id quod Plutarchus eo loco recenset, etiam narrari à nostro infra 4, 15, 26. Hanc autem historiolam attigit Plutarch. cap. 43. vbi quidem in nonnullis circumstantiis à Curtio dissidet. Quemadmodum & Arrianus 2, 5, 7. Nam Gregoras 8, 12. ab omnibus aliis diuersus abit, dum id ad Tyrum accidisse vult, non ad Gazam, vt reliqui.

BITVMINE AC SVLPHVRE) Plutarchus λόγοις κεκρυφάλοις, *nervorum retentis* seu laqueis irretitam tradit in machina considentem, quam Alexander ad vrbem oppugnandam excitarat. Sed cur *bitumine & sulphure*, alimentis ignium, illitam? An vt vrbem incenderet? Quomodo turri vrbem incenderet, ex qua pugnabant Macedones? Illitas alumine lego in aliis historiis turres, ne ignem conciperent. Et forte erat *pulvere*, [non crediderim] pro *sulphure, & alumine*, pro *bitumine*. Alumine certe illini solitæ aduersus ignes. Claudius Quadrigarius, cuius reliquias legimus apud Agellium 15, 1. de turri Archelai Athenis quam Sulla frustra conatus est ignibus soluere: *Tunc Sulla conatus est & tempore (opere* legerim) *magno eduxit copias, vt Archelai turrim vnam, quam ille interposuit ligneam, incenderet. Venit, accessit, ligna subdidit, submouit Græcos, ignem admouit: satis diu sunt conati, nunquam quiuerunt incendere. Ita Archelaus omnem materiam oblinerat alumine: quod Sulla & milites mirabantur.* Ammianus 20, 29. *Machinas Romanorum Persæ exurere vi magna nitebantur, & assidue malleolos, & incendiaria tela torquentes laborabant incassum. ea re, quod linamentis sortis & cenomanis erant operæ materia plures, aliæ multa alumine diligenter, vt ignis per eas laberetur.* Denique inungendi alumine materias mos inoleuit. Hæc primum occurrebant de alumine contra bitumen. Sed nescio, an tam viscosum alumen, vt tenere aues posset. Et ea tempestate nondum reor fuisse artificium cognitum, vt proinde nihil in Curtio mutandum putem; præsertim codicibus nouis & antiquis in *sulphur & bitumen* conspirantibus. Turrim ergo non ex materia; neque mobilem [nisi tamen obstet num. 9. hoc cap.] vt alias, latere coctili, aut lapide factam, bitumine & sulphure, pro cæmento interlitam putarim, tegulasque supremas pice inunctas. Raderus.

CONATVS) Glareanus *conata*, quod referenda esset hæc vox ad præcedentem *auis*. Raderus parenthesi interposita saluam præstare ait verborum compositionem, hoc modo: *resoluta defluxit (ipsa autem auis in proxima turre consedit) Illi-*

ta &c.

Vix dubito Curtium in animo habuisse eorum, adque id conformasse hoc participium, cuiusmodi multa passim occurrunt scriptorum μεροχήματα, qualia notauit Gifanius ad Lucretium in concessam. voce *Generis mutatio.* Sic Dio 47, 3, 28. quum τῷ γερμανῷ nominasset, subiicit ὃς, Senatores cogitans. Vide in Lud. Ariost. notam XLVIII. Alia generis est mutatio quum pronomen relatiuum ad posterius membrum, non ad prius refertur. vt apud Ciceron. Philipp. 8, 8. f. *Hic est Campanus ager & Leontinus, quæ duo sunt præsidia.* & de legib. 1, 7. *Animat hoc prouidum, sagax &c. quod vocamus hominem.* Similia in Sallustio.

4, 6, 12. *NON INTACTVS)* Quidam MSS. *non intacta.* legerim; *non intacta à superstitione mentis.*

VERBIS QVIDEM) Ecce aliud exemplum quod addas notatis ad 3, 3, 5. vbi dixi solitos fuisse homines istos interpretari auguria ex similitudine rerum. Hic vrbem cœno assimilat Aristander, qui tacto Alexandro mox captus est: sic Alexandro ab vrbe periculum; vrbi captiuitatem imminere.

4, 6, 14. *HAVD SANE MEMOR)* Talis Pyrrhus apud Plutarch. in vita c. 65.

4, 6, 15. *ARABES)* Betis enim ad tuendam vrbem Arabes conduxerat, Arrianus 2, 2, 3. adde infra 4, 6, 30. Quod attinet Alexandri periculum, geminum ei sustinuit Varrus apud Cæsar. de bello ciu. 2, 35. Augustus & Tiberius, apud Sueton. Aug. 79. 2. & Tib. 19, 3. Traianus apud Xiph. Lucul. apud Appian. in Mithridatico, Frontinum Strateg. 2, 5, 30. & Plut. c. 32. Maxime Stesagoras 2. 3. apud Herod. 6, 38. Mithridates apud Appianum, quem *quidam Rom. venturo, qui specie famuli equitantem sursus æquabat, in femur percussit.* Et Murates, siue vt Laonicus lib. 1. appellat, Amurathes, ad quem in pugna in Cosouæ campis *Christianus quidam transfugit, cum significatione voluntatis suæ, quasi militare deinceps ei cuperet. Igitur ad Muratem deductus, vti pro more pedes eius oscularetur, quam sub veste abditam gerebat sicam ea vi Muratis in ventrem adegit, vt is tam diro vulnere confectus exspiraret.* Leunclau. Annal. Turcic. sub ann. Chr. 1390. Sed & alia multa damna intulerunt simulati transfugæ. Annibal ante Cannensem pugnam quingentos simul emisit, qui recepti à Romanis mox pugnantium terga cecidderunt. Liuius 22, 48, 2. & 3. Zopyrus & Tarquinius vrbes à quibus susceperi sunt, suis tradidere. Alii copias hostium, fidem illorum, vt ducum, sequutas, in loca iniqua deductas suis cædendos capiendosque præbuere, vt notaui ad Florum 3, 11, 7. 1. Quapropter vt in ceteris negotiis, sic & hic cautione opus est.

4, 6, 16. *IN VANVM MANVM)* Nec manum amputauit, nec in vanum lapsam, si fide dignus Hegesias Magnes, cuius fragmentum seruauit Dionys. περὶ συνθ. ὀνομ. cap. 71. sic enim ille: οὐκ ἂν δὲ τὸν πολεμίων ἐς χεῖρας συγκαμφθῆς, ἵλεῳ τῷ Ἀλεξάνδρῳ τὸν ἱκετικὸν ἵππον παρέξει· σὺ δ' ἐγχεῖ μικρὸν ὑπὸ τὸ στέρνον ἢ ὑπὸ τὸν ὦμον, ὥστε μηδὲ ἐμὲ τὸν πλησίον ἐκφυγεῖν. ἀλλὰ τὸ μὲν δοκεῖν ἁπλοῦν, καὶ κεφαλὴν τύπτων τῇ μαχαίρᾳ. *Vir enim quidam ex hostium numero ingenua subsidens, fidem fecit Alexandro supplicandi animo id egisse. Eum ergo admittens propius, vix declinauit gladium, quem transfuga sub ipsas loricæ pinnulas intulerat, vt non acciperet lethale vulnus. Sed cum quidem impacta in caput machæra ipse Rex interemit.*

GLADIO) Quem insigni tinctura & leuitate habebat, Citicorum regis donum. Plutarch. cap. 60.

4, 6, 17. *INEVITABILE)* Respexit Virgilium. Sed & aliorum plurimæ in hunc modum sententiæ, de quibus ad illa Taciti H. 1, 18, 1. *Quæ fato manent, quamuis significata, non vitantur.*

IN HVMERO) Consentit Arrianus 2, 5, 9. nam Plutarch. in Or. 1, 2. de fortuna Alex. in malleolo pedis τῷ σφυρῷ vulneratum fuisse scripsit.

4, 6, 18. *NVNQVAM TAM ALTE*) Nouum & mirum visum Macedonibus, quod per loricam ita adacta sagitta esset, vt in ipso humero exstaret, qui nunquam ante cognouissent, illa obstante, tamen adeo alte telum penetrasse. Ex ea vulneris insolentia terrorem animis concipiebant. Sic explosa Modii correctione, locum hunc interpretatur Acidalius.

4, 6, 19. *MANARE*) Expunxit inficetam glossam, quæ proxime præcedebat, *quo retentus erat*. Modius. nec sane habet quidquam quo se tueatur; ergo & nos omisimus.

RECENS) *Tepens* legit Acidalius: nec tamen ego *recens* damnarim, cum vtriusque sit eadem vis. Raderus.

4, 6, 20. *QVEM PROXIMI*) Literula vna minus hoc recte, quamquam sic etiam recte. Sed auctor omnino *quum* non *quem* scripsit. Acidalius.

4, 6, 21. *AGGEREM*) De hoc, & contrario Gazensium commento vide Lipsii Poliorc. 2, 3. & 5, 6.

4, 6, 26. *INSOLENTI GAVDIO*) Acidalius mutat *inf. incendio mentis efferatus*, adeo licenter, vt ne sibi quidem probet: ideo mox tentat *insol. odio. gaudium* enim locum hic habere posse negat: in quo me facile habet adsentientem. Sed nec illa placent, *medioque telis circumducto*: & sane totus hic locus clamat se passim aliquid à mala manu. Quod si mihi dicenda sit sententia, sic statuam, ope variarum ex MSS. enotatarum: *Sed cum vndique* *** (credo enim deesse quædam, vt multis huius historiæ locis. sensus facile expleri possit: vnus omnium telis peteretur, ad postremum exhaustis viribus, viuus in potestatem hostium peruenit, quo ad Regem) *adductio, insolenti gaudio iuuenis elatus, alias virtutis etiam in hoste mirator, Non vt voluisti, inquit &c.* Et sane sic feci, mutet qui volet, dum sciat me temere nihil statuisse, sed ex codicum sententia. De *gaudio* addendum est, locum ei vtique hic esse. gauisus enim est Alexander viuum sibi adduci, in quo libidinem vindictæ pro arbitrio expleret. Adductus autem fuit à Leonnato & Philota, si Hegesiæ fides est.

4, 6, 28. *AD TACENDVM*) Hegesias tamen non modo non tacuisse, sed miserabili voce veniam petiuisse scribit, additis & aliis multis, ob quæ merito deridet eum Dionysius ὡς συνήθη. ἔνιοι. Qui locus dignus est, vt inspiciatur.

VNICAM TAMEN) Sic Ouid. ad Liuiam v. 273.

Adspiciam regum liuentia colla catenis,
Duraque per saeuas vincula nexa manus:
Et tandem trepidos vultus: inque illa ferocum
Inuitis lacrymas decidere ora genis.

4, 6, 29. *IRA DEINDE*) Ita habet MSta Scheda Colonienſis, vulgo, *iram*, quod minus longe venustum. *Vertit* pro vertitur vsurpatum Curtio. Ita Rutilius Lupus lib. II. *quum ab ea sententia, quam proposuimus, conuertimus ad aliquam personam.* Ita Vetus Editio Basiliensis, quam architectatus est Magnus Erasmus. Priscianus in periegesi Dionysii:

Marmaridæ post hos Ægypti ad flumina vertunt.

Ita plurimi scriptores actiuæ potestatis verba pro passiuis ponunt, vt in Apuleium frequentibus exemplis notamus. & ad Gratl Cyneget vers. 9. De hoc *vertendi* videlicet, vide plura apud Manutium Scholiis in Sallustium. De ira rabiei comparata vide Ciceronem Tusc. Quæst. 4, 36. Eucnum Menandrum, Neophronem, Apollonium Philosophum,

phum, Epictetum, Aristoselem, Plutarchum apud Stobæum sermone XVIII. Antoninum Imper lib. VII. Porphyrium Quæstione XVI. in Homerum. Sidonium Panegyr. Maiorani. Nilum Episcopum Paræn. Apollonium Rhodium Argonaut. III. Q. Calabrum l. V. Homerum Iliad. IX. Senecam de ira 1, 1. Scholia nostra recognita in Musæum. Hæc Barthius ad Claudian. Paneg. in IV. Conſ. Honor. vers. 243. Cui in ceteris assensus, hoc vnum excipio, quod ille videtur sic intelligere verba Curtii, *ira vertit in rabiem*, ac si diceret, Alexander ira in rabiem vertitur, vt ira sit nouissimo casu positum. ponitur enim primo, eundemque efficit sensum, quem infra 10, 4, 2. *Sed in rabiem ira peruenerat.*

ACHILLEM) Sic enim & ille

Ter circum Iliacos raptauerat Hectora muros,

vt Virg. Æn. 1, 487. tradit: aut certe vt Homer. 12. ω. circa Patrocli sepulchrum. Plura super his citati Radero Dictys Cretensis lib. 3. de excid. Troiæ. Callimachus lib. 22. Iliad. Propert. 2, 8. Ouid. Am. 2, 1. Cicer. Tusc. 1, 44. Schol. Homeri. 22. Iliad. Pentadius, Alii. Ceterum Achillem etiam in luctu imitatus est rasis in Ephæstionis funere capillis. Ælian. 7, 8, 2. Qui iam ante, cum apud Ilium essent, se Patroclo, vt Alexander Achilli assimilauerat. Idem Ælian. 12, 7. Haud insolitum est facta sua, maiorum exemplis protegere, ad amoliendam inuidiam. sic apud Tacit. 2, 53, 3. Athenienses Germanicum *excepere quæsitissimis honoribus, vetera suorum facta dictaque præferentes, quo plus dignationis adulatio haberet.*

A QVO GENVS) Velleius 1, 6, 5. *Caranus vir generis regij, sextus decimus ab Hercule profectus Argis regnum Macedoniæ occupauit, à quo M. Alexander cum fuerit septimus decimus: iure materni generis Achille auctore, paterni Hercule gloriatus est.* Vide ibi Lipsium. Scalig. ad Euseb. pag. 60. & Bongarsium in Iustin. lib. XI. Loceanus. Ita postea Philippus & Perses vltimi Macedonum reges apud Silium 15, 291.

Hic gente egregius, veteriſque ab origine regni
Æacidum sceptris, proauoque tumebat Achille.

& Propertium lib. 4. eleg. vlt.

Et Persen proauo simulantem pectus Achilli.

Raderus. Obiter moneo, in Propertio legendum, *proauo stimulantem pectus Achille*, sensu, quo exponit Scaliger, non quo Beroaldus. quomodo apud Iustin. 29, 3, 8. *Philippus studio Alexandri æmulationis incensus.*

4, 6, 30. *DECEM MILLIA*) Hegesias *sex millia* trucidata scribit. Idque magis accedat ad *modicum præsidium*, de quo Curtius 4, 6, 7.

4, 6, 31. *DEVICTARVM GENTIVM*) Inter quas & Iudæorum, *quibus facta potestas, si qui vellent salutis suis viribus sequi militiam eius, multi dederunt nomina.* Ioseph. 11, 8. vbi & de Samaritanis Alexandrum sequentibus. quibus Iudæis, etiam Alexandriam à se conditam, quod eorum opera Ægyptum pacauerat, bona ex parte dedit habitandam, vt quidem scribit Iosephus de bello Iud. 2, 21. nam antiquit. 12, 1. sentire videtur Iudæos Alexandriam à Ptolemæo fuisse deductos. ipse tamen se explicat lib. 2. contra Appionem, ab Alex. eo primitus deductos, ab eius successoribus auctos fuisse. Cedrenus etiam historiolam de Iudæo, qui auem auspicium facientem sagitta percussit, accommodat tempori, quo profectus Hierosolymis Alexander nonnullos inde belli socios abduxisset. Sed aliter rem narrat Hecatæus Abderita, apud Ioseph. lib. 1. contra Appionem, etiam in nomine viri dissentiens: *Mosollamum* enim vocat, quem Cedrenus *Mosomachum*. Vt vt sit, certe post Gazam occupatam Hierosolymam diuertit Alexander. quam historiam cur hic omiserit Curtius, id causæ ha-

baisse Raderus putat, quod post Christi necem, omnium gentium ludibrio ea gens fuerit propinata. Curtius autem cum ceteris qui superstant, Alex. histor. scriptoribus, post Christum crucifixum, diruta iam vrbe scripserint. Quæ quidem res de Curtio adhuc incerta est. & tamen, non absimile videtur eum odio ferdæ gentis, sic enim externis habebatur, reticuisse narrationem, in qua non potuisset dissimulare honorem sacris eorum ab Alexandro habitum. Sed quoniam semper procliuiores esse debemus ad absoluendum, libet credere tetigisse Curtium ista in amissis: eaque causa, cum eo ventum erit, suscitare conabimur.

MINOR FIDES) Nec immerito. Recentibus enim adhuc victoriis, pro victis potius quam domitis habendi sunt nuper subacti. & fere viuit in mentibus eorum, cum ereptæ libertatis desiderio, odium oppressoris. Et hoc est argumentum, quo nullum fortius veget Alexander, domuitionem sperantes milites retenturus, infra 6, 3, 6. &c. & Galgacus apud Tacit. Agric. 32, 3. Quo sensu & Scythæ infra 7, 8, 28. nostrum monent: *Quos viceris, amicos tibi esse cave credas.* Sic Molo *Susianæ & Babyloniæ populis recens à se & inopinata victoria subactis parum fidebat*, apud Polyb. 5, 52. Nec sane mirum est victis non haberi fidem, cum ne mercenariis quidem habenda sit, vt supra ad 3, 2, 8. notauimus. Adde Grater. ad Liu. 25, 33, 5.

4, 7, 1. *ÆGYPTII)* Quam elegans & nobilis fabula de aduentu Alexandri ad Iouem Hammonem & Ægyptum sit ficta & propagata, cognoscet apud Pierium: nobis verum scribere curæ. Raderus. Quem credo significare fabulam relatam à Pierio Hieroglyph. 1, 7. quamquam ea nihil huc pertineat. Fingitur enim ibi imperante iam Ptolemæo, Alexander, in Deos scilicet receptus, per Ægyptum iter facturus, visendi patris sui Hammonis gratia.

AVARE ET SUPERBE) Scilicet hæc duo sunt, quæ solent auertere subiectorum animos, vt infinitis omnium sæculorum exemplis est testatissimum. Nihil enim verius est, quam quod olim in Senatu Romæ dictum Liuius 8, 21, 6. refert: *nullum populum aut hominem denique, in ea conditione, cuius cum pœnitet, diutius quam necesse sit mansurum.* Sic bello Punico secundo maximus odiis certatum idem auctor 21, 1, 4. asserit, *quod* Pœni *superbe auareque crederent imperitatum victis esse.* Qui paullo ante eadem odia in Afris suis experti erant, *quod iis crudeliter imperassent.* Polyb. 2, 72. Hinc Augustus *Pædagogium ministrosque Caij filij, per occasionem vallitudinis mortisque eius, superbe auareque in prouincia grassantes, oneratis graui pondere ceruicibus, præcipitauit in flumen.* Sueton. Aug. 67, 6. Euitans scilicet ex motu prouinciæ cladem, qualem mox intulerunt Germani, qui *libidinem, ac superbiam Vari, haud secus quam sæuitiam exosi*, Florus 4, 12, 31. cum cum legionibus tribus internecione ceciderunt. *Sunt qui dicant*, Pisone in Hispania cæso, *imperia eius iniusta, superba, crudelia barbaros nequiuisse pati.* Sallust. Catil. 19, 4. De Ægyptiis præter Curtium, Diodorus 17, 49. notat: *quod Persæ multa nefaria in sacra eorum commiserant.* (vide Strabon. lib. 17. Iustin. 1, 9, 2. 2. quo & confracta Memnonis statua pertinet, de qua 4, 8, 3.) *& violenter imperitarant, animo subeunte Macedones respere.* Contra cum Annibal Italiam vreret; amici Romanorum extrema patiebantur, aut exspectabant; *nec tamen is terror, cum omnia bello flagrarent, fide socios diuulsit: videlicet quia iusto & moderato regebantur imperio; nec abnuebant, quod vnum vinculum fidei est, melioribus parere.* Liuius 22, 13, 11. Sic Bello Iugurthino Capsæ *ciues apud Iugurtham leui imperio, & ob ea fidelissimi habebantur.* Sallust. Iug. 89, 5.

4, 7, 2. *SEPTIMO DIE)* Eundem Arrianus 3, 1, 1. numerum ponit. Raderus.

CASTRA ALEXANDRI) Sic quidem impressi omnes: at D. Hieronymus pro *castra Alexandri*, legit *clausira Alexandri.* quam lectionem Isidorus lib. IX. Originum confirmat. cuius sunt hæc in dictione *Ygnos* verba: *Deinde pernicibus equis Caucasi rupibus feræ gentes Alexandri clausira cohibentia superuns &c.* Popma. Quem decepisse videtur Erasmus, qui ad hunc auctorem sic notat: *Castra Alexandri. In Hieronymo legitur Clausira Alexandri, & fortasse sic hoc loco legendum est.* Sed errant viri docti, confundendo *castra Alex.* de quibus hic, & *clausira*, quorum infra ad 6, 4, 16. larga habebitur mentio. Nullum ergo dubium est, quin hic retinendum sit *castra.* Orof. 1, 2. *loca quæ accolæ Catabathmon vocant, haud procul à castris Alex. Magni.* quo ex loco corrigendus est Æthicus. Et ne quis propter vocum latinarum vicinitatem hic quoque mendum suspicetur, Ptolemæus omnem amputat dubitationem, qui & ipse circum ea loca habet πλὼ Αλεξάνδρου παρεμβολαι. Ita supra 3, 4, 1. habuimus *regionem quæ castra Cyri appellatur.* Sed & multæ ciuitates eo nomine fuerunt, quarum certe vnus Stephanus numerat quatuor voce Χάραξ, interque eas item vnam *Alexandri.* Sic enim ibi legendum. Χάραξ Αλεξάνδρου πόλις ἐπὶ κλιμακι τῆς Φρυγίας, ἀπὸ Αλεξάνδρου ὁ ἢ φιλίππου ὑφαντικὴ δίκαιον. *Castra Alexandri, regio ad Celænas, vbi Alexander Philippi filius castra habuit.* Σουσίνα Χάραξ etiam à Plinio memoratur 6, 27. vide Stephanum de Vrbibus, & Ioseph. Antiqu. 20, 2. Emendanda versio Luciani in Macrobiis. *Pasargada* quoque apud nostrum *Persarum castra* interpretamur. Sic auctore Strabone lib. 16. πολλαχοῦ Σεσώστρεοι χάρακες πεποιημένοι εἰσὶ, *multis locis characes, siue castra Sesostridis appellantur*, scilicet vbi ille castra metatus fuerat. Ioseph. de B. Iud. 1, 7. loci nomen refert *Castra Iudæorum.* Τυρίων στρατόπεδον, Herodot. 2, 112. Sic in Hirtii bello Hispan. cap. 8. *grumus est excellens natura, qui appellatur Castra Posthumiana.* Liuius 32, 13, 2. *Rex primo die ad Castra Pyrrhi peruenit, locus quem ita vocant, est in Triphylia terra Molotidis.* an *Molottidis*, aut *Molossidis*, vt vocat 8, 24, 3. an potius leg. *Elidis*, vbi Triphyliam constituit Eustath. ad Dionys. verf. 409? Minime. nam in Epirotis res gesta. Alia ab his sunt *Castra Pyrrhi*, quorum 34, 27, 10. meminit. Πύρρου χάραξ. haud procul Lacedæmone, vt videre est tam ex illo loco, quam ex Polybio 5, 19. Lego & *Castra Cornelicana* in Cæsare de bello Ciu. 2, 24. haud dubie nominata à Scipionum altero. Sic in vniuersa Europa plurimæ passim sunt vrbes, quæ vt originem debent castris, ita & nomen receperunt. Ita Marcellin. 17, 4. *Castellum oppidum memorat.*

NILO) Quo tempore credo accidisse, aut saltem paulo post, quod narrat Lucanus 2, 272.

Summus Alexander regum quos Memphis adorat,
Inuidit Nilo, misitque per vltima terræ
Æthiopum lectos: illos rubicunda pererrant
Zona poli tenuis; Nilum videre calentem &c.

Scilicet origine, cuius peruestigandæ gratia missi fuerant, non reperta. Alexander enim summo studio inquisiuit in caput eius amnis. adeo vt Maximus Tyrius pr. Serm. 25. prodiderit: *nihil consulusse Hammonem, præterquam de Nili fontibus.* Certe ad Olympiadem matrem postea scripsit; *exissimare se fontes Nili ubi se reperios esse.* teste Arriano 6, 1, 3.

4, 7, 4. *MEMPHI)* Vbi & ludos edidit, *cum reliquis diis, tum Apidi.* Arrian. 3, 1, 3. Sed & in honorem ataui sui Persei: coronari iussis victoribus persea, quam Perseus Memphi seuisse traditur. cum alias laurum amaret, quæ Daphnoides appellatur, & ab eo Αλεξάνδρια σίφων. Vide Plinium 15, 13. & 15, 30. nam alii ad Alexandrum Paridem id referunt. De persea arbore vide Theophrast. Hist. Plant. lib. 4. & Dioscorid. 1, 188.

MAZACES) Editi *Astaces.* supra 4, 1, 32. prætor vbis Mempheos nominatus est *Mazaces* seu *Mazeos.* An Astaces fuit totius Ægypti præses, Mazaces tantum vrbi præfectus? an interim extinctus est Mazaces? Raderus. Ego sequutus Loccenium, cuius adnotationem supra 4, 1, 28. retuli, *Mazacem* hoc loco reponendum esse arbitratus sum: hoc magis quod alias etiam editiones huc alludere coniiciam ex eo quod Buntingus in Chronolog. ad Olymp. 112. proposuit: *Alexander Magnus descendit in Ægyptum. Fuit autem illo tempore præfectus ibi Mazabes &c.* forte typothetæ errore ex loculorum vicinia nato, pro *Mazaces.*

ORIO) Iunii scriptura est sine amnis nomine. Extra ordinem versus est, *Osiim* & *Oxo.* Locus affectus nomen verum perdidit: vetustissimus tamen codex Augustanus S. Vdalrici, & Ms. Constantiensis, nomen præfert, quod Modius posuit, *Oron.* Glareani editio *Oxio amne* legit, Argentina vetus eodem modo. Raderus. Sed Ortelius, in voce *Oron,* vitiosum locum esse censet, & sic restituendum: *osius amne superato.* Nilo nempe. de eo enim, ait, hic sermo: neque alium hoc tractu vllum esse quo Memphi ad interiora Ægypti nauigari possit, omnes Geographiæ periti mecum confiteantur necesse est." Quia,

Vnicus in terris Ægypti totius amnis,

teste Lucretio 6, 680. Pro *osius,* qui malit, *hoco* legat. Hactenus Ortelius. Ego ex eadem ratione cogitabam rescribi posse; *ostio amnis superato.* amnem enim simpliciter vocauit, securus nisi de Nilo accipi non posse. Sic Iesaiæ 19, 5. & Sueton. Aug. 67, 6. de prædagogo C. Cæsaris in Tiberim præcipitato agens, non expressit nomen, contentus dixisse: *præcipitauit in flumen.* Nam *iuxta Memphin Nilus in duo ingenia brachia diuiditur: quorum vnum, nempe Pelusiacum, ad ortum: alterum, Canopicum ad occasum in mare mediterraneum influit.* Wendelinus in admirandis Nili cap. 25. Atque hanc scripturam firmat Arrianus 3, 1, 3. qui & ipse Pelusiacum ostium ab Alexandro transmissum intelligit his verbis: ἀφίκετο ἐς Ἡλιόπολιν ἐνθένδε ὁ διαβὰς ἐπὶ πόλιν ἦκεν ἐς Μέμφιν. Prius enim, quod & Raderus notat, Heliopoli fuit, vbi congressus cum Ægyptio sacerdote, didicit veterum Deos nihil aliud fuisse quam homines. Vide citatos Radero Augustin. de ciuit. 8, 5. Cyprianum in Octauio Minut. Felicis, Genebrardum, Athenagoram. quibus adde Gyraldum lib. de annis & mensibus.

4, 7, 5. *COMPOSITISQ. REBVS)* Persæ tenuerunt Ægyptum annos 112. post Cambysem, vsque ad Darium Nothum Artaxerxis filium. Recessit tamen ante à Dario Hystaspis F. Olymp. 73. Sed post quadriennium per Xerxem recepta est Olymp. 74. defecit iterum à Dario Notho anno regni 11. Olymp. 91. anno 3. Recepit Ochus Rex Persarum Olymp. 107. anno 3. pulso inde Nectanebo in Æthiopiam, vt alii, in Macedoniam; vnde fabula nata de Olympiade & dracone, quod Nectanebus magicam exercuerit. Sed iam natus erat Alexander Olymp. 106. anno 1. septem annis prius quam Nectanebus ex Ægypto fugeret. Ægyptum Persis extorsit Alexander Olymp. 112. anno 2. Macedones tenuerunt ad Cæsarem Augustum annos 295. Augustus in formam prouinciæ redegit. Raderus.

ITA VT NIHIL) Sapienter id cum fecisse multis rationibus, & similibus exemplis ostendunt Gruterus in Tacitum discursu 27. & Alb. Gentilis de iure belli 3, 11.

HAMMONIS) Vt sic potius scribendum credam, quam Ammonis, facit inter alia & Festi epitoma, quæ serie litterarum concepta, adspirationem inesse voci aperte testatum facit. nec valde moueor, quod vox ἄμμος, quod arenam signat, vnde nomen deastro factum volunt, adspirationem non agnoscit. Scimus enim in nominibus haud paucis idem accidisse, postquam aliam in linguam migrauerunt. Nec de ori-

originatione illa nimis certum est: nam sane quam liberales fuere Græculi, in omnium ferme nationum locorumque nominibus ex suo sermone deducendis. Præterea nec omnib. illa satisfacit, plures enim commenti sunt, quippe alii ab eiusdem nominis pastore deduxere, vt auctor est Eustath. ad Dionys. v. 212. Herodotus ab Ægyptiaca voce. Ἄμμων enim illos vocare, quem Græci Διὰ. Quod fortassis nonnihil iuuet Melanchthonem in Chron. Carionis lib. 1. Reineccium tom. 3. in regno Libyco, & eos quos innuit Boissardus de diuinatione, quo loco de Hammone agit. qui consentaneum esse censent, *Hammonis appellationem fuisse eandem, quæ est Cham.* Quod eo magis accedit ad veri similitudinem, quo certius constat, posteritatem Chami ea loca occupasse: ipsam quoque Cyrenen, nomen habere mere Hebraicum, *fontis* enim *vrbem* sonat, nec futilis esset coniectura, ita appellatam à fonte solis, ad Hammonis delubrum, qui est in Cyrenaica regione. Chamum autem illum esse Hammonem, etiam hoc argumento dubites, quod Diodor. 3, 68. scribit Ammonem fuisse Regem Libyæ: item quod fabulæ de Saturno, qui patrem castrauerit, non temere aliam originem quis adsignauerit, quam factum illud Chami, quod refertur Genes. 9, 22. Atque huic opinioni firmamentum ingens accedit ex traditione qualiscunque Berosi lib. 3. qui scribit Chamum qui odio haberet patrem, apud quem alios filios post ipsum genitos potiore loco videbat esse, in ebrietate iacentis virilia comprehendisse, & magicis susurris eum effecisse sterilem: quod ipsum, quid aliud est quam Græca fabula, castratum ab Saturno patrem fuisse: scilicet ab hoc ipso Chamo, quem & Saturnum ab Ægyptiis appellatum fuisse, eodem Berosi loco refertur. Nec valde obest, quod hic Hammon, non Saturnus vocetur, sed Iupiter. Nam & inter Ioues medium Cœlo patre editum fuisse, Cicero de natura deor. 3, 21. tradit. Non ignoro tamen ab eodem Berosо patrem Hammoni tribui Tritonem. sed posse dici, idem nomen commune fuisse diuersis. Vide plura in Indice. Græcos autem antiquitus id Oraculum consuluisse, probat Eleorum exemplo Pausanias lib. V.

4, 7, 6. *ITER)* Hoc rerum scriptores, terrarum mensores, Geographi, Poëtæ, naturæ exploratores, Arrianus 3, 1, 9. Herodotus 3, 32. Strabo lib. 17. Plinius 5, 5. Mela 1, 4. Solinus cap. 27. Lucanus 9, 511. aliique testantur. Præter hos Seneca Nat. quæst. 2, 30, 2. de Cambyse signate narrat, quam male expeditio illi Æthiopica cesserit. quam historiam ex Herodoti 3, 26. descripsit, & quodammodo interpretatus est. Iustinus 1, 9, 4. compendio: *Ad Hammonis quoque nobilissimum templum expugnandum exercitum misit (Cambyses) qui tempestatibus & arenarum molib. oppressus interiit.* Plutarchus Alex. c. 46. idem quod Herod. sed addit L. M. fuisse arenis ex Cambysis copiis oppressa.

TERRA COELOQVE) Hoc sumpsit à Sallustio, qui in Iugurthino 17, 5. de Africa *Cœlo terraque penuria aquarum.* Popma. Hinc *Lybia,* quasi λοιμώδης *egens pluuiæ,* vt videtur Varroni apud Seruium in Æneid. 1, 26. Malchus in vita Pythagoræ narrat Herculem παιδίσκον ἐκ τῶν Λιβύων τὸν ὕσυδρον, *missum in Lybiam aqua carentem,* instructum fuisse à Cerere quadam πηρᾷ ἀδίψῳ, *nutrimento quodam quod sitim arceret.* quo non eguisse quendam Andronem Argiuum, refert ex Aristot. de ebrietate Apollon. histor. mirab. 25. quippe qui tota vita sitis atque potus expers, cum ad Hammonem proficisceretur, sicca farina vescens nullum adhibuit humorem. Ex prædictis mirum non est, iis locis aquam esse venalem, vt in l. 14. §. 3. de alim. leg. traditur. Hinc etiam *sicca* appellatur Libya Nemesiano Cyneg. vers. 128. quæ *arenosa* Virg. Æn. 4, 257. Nescio an ex hoc Curtii loco colligat Wendelinus in admirandis Nili, negare Curtium Alexandriam habere pluuias. mihi enim in præsens alius non succurrit: hic tamen non de Alexandria loquitur, sed de locis per quæ iter erat ad Hammonem profectu-

fecturo. *Los espadores llamen de Egypto iamas vern agua del cielo*, ait Ceuerio en el Viaie de la Tierra Santa cap. XX.

STERILES ARENÆ) Omnium optime hoc describit Lucanus 9, 382.

Vadimus in campos steriles, exustaque mundi,
Qua nimius Titan, & raræ in fontibus vndæ.

Et quæ ibidem longa narratione sequuntur, quomodo Romanus miles laborarit, & cum arenis luctatus sit. Sic Gellius 16, 11. ex Herod. 4, 173. narrat Psylloi illis in arenis periisse, cum arma in Austrum sumerent. est elegans fabella. Raderus. De hac igitur dici potest, quod Poëta quidam de siticulosa regione:

Ipse parens rerum quondam infelicibus arvis
Addidit, & multa sterilem damnauit arena.

Sic apud Claudian. de IV. Cons. Honorii vers. 436. legimus

- - - Libyæ squalentis arenas.

Idque Pindarum Pyth. 4. strophe 3. intellexisse voce χιλιαπόριον πεδίον Benedictus autumat: *propter adustam terram, & arenæ turbines qui visum iter facientium offuscant.*

4,7,8. *INGENS CVPIDO)* Cuius eandem cum Curtio caussam assignant Iustinus 11, 11, 6. & Oros. 3, 16. Sed Callisthenes apud Strabonem lib. 17. φησὶ δ' Ἀλέξανδρον φιλοδόξως μάλιστα ἀναλθῆναι ἐπὶ τὸ χρηστήριον, πόθῳ καὶ ἐρᾷ πάντα περίεργον ἀναθέντα καὶ ἐμπλέα. *narrat Alexandrum ambitione, qua maxima ardebat, inductum ad id oraculum contendisse, quod intelligeret Perseum & Herculem prius eo adiisse.* Idem Arrian. 3, 1, 9. & copiosius Strabone, qui addit Alexandrum genus etiam à Perseo & Hercule duxisse. Raderus.

4,7,9. *CYRENENSIVM)* Diodoro 17, 49. tum demum narrat occurrisse, cum dimidium itineris iam ad Hammonem confecisset. Arrian. 3, 1, 17. Memphi auditos ait priusquam descenderet ad Mareotim. Raderus.

4,7,10. *PRIMO &c. DIE)* Quæro quot dierum iter fuerit à Mareotide lacu ad Hammonis templum? Variant etiam hoc loco auctores. Plinius à Memphi ad Hammonem XII. dierum iter ponit. Diod. 17, 49. inter arenas Alexandrum ait hæsisse octo dies, primis quatuor diebus vsum aqua à camelis deuecta, reliquis quatuor cœlesti imbre adiutum, postea ducibus coruis venisse ad regionem habitatam. Plutarchus Alex. cap. 47. non distinguit iter. Arrianus 3, 1, 10. ex Aristobulo docet Alexandrum primis diebus iter haud procul à mari Paræetonio fecisse per regionem non omnino siccam, stadiis mille sexcentis, hoc est, quinquaginta milliaribus Germanicis, quando triginta duo stadia vnum milliare ex nostratibus conficiunt. Dein Aristobulus affirmat petiisse Alexandrum Mesogabam, vbi Oraculum est Hammonis, per regionem omnino sterilem, fabuloque impeditam, & aquæ inopem, sed cœlestibus aquis effusis recreatum esse exercitum. Strabo à Paræetonio ad Hammonem numerat stadia MCCC. milliaria quadraginta cum semisse & octaua. Raderus.

4,7,11. *TERRAM)* Vide Erasm. & Brassicanum in prouerbio, *Terram vides.*

4,7,12. *CVLTI SOLI)* De hac Lybia Claudian. de raptu Proserp.

- - - torrida semper
Solibus, humano nescit mansuescere cultu.

4,7,13. *OMNIA IN(END.)* Bong. *ora inc.* Certe videtur aliquid latere; vix enim eandem vocem, *omnia*, statim tam inepte repetiuisset.

4,7,14. *LARGVM IMBREM)* Idem de Selime Annales Turcici Leuncl. sub annum Christi 1514. *Solitudinem* (iuxta Alcairum) *ingressus est, quæ arida prorsus, aquis destituitur. Quum de die in diem progrederetur vlterius, placuit Deo largiri pluuiam: quo factum, vt vniuersæ illæ copiæ nullæ premerentur aquæ penuria.*

4,7,15. *QVATRIDVVM)* Et supra *biduum* num. 10. sunt dies VI. vnde liquet perperam legi apud Ampelium: *abest* (Ammon) *ab Ægypto & Alexandria millia passuum nouem.*

CORVI) De coruis consentiunt Aristobulus, Callisthenes, Diodorus, Plutarchus. Ptolemæus coruos in *dracones* transformat, quos ait clamore edito agmen præcessisse. Arrianus 3, 1, 12. prodigium quidem aliquod ostensum putat, sed cuiusmodi fuerit propter scriptorum variantes sententias cunctatur dicere. Raderus. Adde Eustath. ad Dionys. vers. 212. Simile est quod refert Velleius 1, 4, 2. *Chalcidenses &c. Cumas in Italia condiderunt. huius classis cursum esse directum alii columbæ antecedentis volatu ferunt. &c.* Cadmum vacca deduxit ad Thebas, si Stephano fides in Μυκαλησσός. & Antinoen Cephei filiam serpens ad Mantineam; si Pausaniæ lib. VIII. Sic de Iudæis scelestè finxerunt gentiles, asini ductu deserta penetrasse. Sic Africam peragrante Libero, cum exercitus eius siti premeretur, arietem ducem sequuti milites, eo ipso loco quo postea Hammonis delubrum fuit, ingentem aquarum vim repererunt. L. Ampelius, & qui mox referentur ad 4, 7, 23. Quæ quidem aut fabulosa merito creduntur, aut ex stulta atque nefaria superstitione orta: quod etiam in Christianæ professionis plebecula grauiter notat Albertus Aquensis, extremo lib. I. expeditionis Hierosolym. *Fuit & aliud scelus detestabile in hac congregatione pedestris populi stulti & vesanæ lenitatis, quod Domino odibile & omnibus fidelibus incredibile non dubitatur. Anserem quendam diuino spiritu afflatum, & capellam non minus eodem repletam; & hæc sibi duces huius secundæ viæ fecerant in Ierusalem, quæ & nimium venerabantur, ac bestiali more his intendebant ex tota animi intentione. Quod absit à fidelibus cordibus &c.* Elegantem fabellam refert Marin. Sanutus in secretis fidelium crucis lib. 3. part. 3. cap. 6. de Carolo Magno: *Cum peruenisset cis Ierusalem ad desertum, quod vix in duobus diebus transiri consuevit, in quo erant vrsi, leones, tygrides, & aliæ feræ diuersæ; Rexque Psalmos dicens, cum ad illum peruenisset versiculum:* Dedue me Domine in semitam mandatorum tuorum, quia ipsam volui: *vox alitis prope tectum vius audita est: quam qui aderant audientes, expergefacti sunt. Rex vero Psalmos continuauit, vsque ad versum illum:* Edue de custodia animam meam. *Et iterum ales clamauit:* France quid dicis? France quid dicis? *Hanc alitem Rex profectus est paruula semina, donec recognouerint callum quam præcedenti die amiserant: & peregrini ex tunc ceperunt audire ibidem alites sic loquentes.* Porro de coruis minus miraculosa res est: quoniam illi sequuntur cadauera, quæ non temere inueniunt, nisi per loca habitata. Vnde & Barrosius Asiæ 1, 1, 10. scribit Azenegos iter per arenas dirigere ventis, stellis, & auibus, maxime coruis, vulturibus, & similibus cadauera sectantibus.

4,7,16. *ITA VNDIQVE)* Alios hic nihil offendisse non miramur. est enim non sane nimis asperum quod meas tamen aures radit. Leuigabis vnius adiectione litterulæ, quæ geminanda, geminæ suæ occasione periit: *Incredibile dictu, inter vastas solitudines sita, vndique ambientibus ramis &c. Sita* nempe sedes. *Ita* superuacuum, nisi ita mores: Acidalius: adprobante Radero. Ego superiora quoque sic scribam; *Tandem ad sedem d. e. ventum. ea (incredibile dictu) int. u. sol. sita &c.*

SILVAS) Lucanus 9, 522.

Esse locis superos, testatur silua per omnem
Sola virens Libyen: nam quicquid putuere sicco
Separas ardentem tepida Berenicide Lepcim,
Ignaras frondes; solus nemus exulit Hammon
Siluarum fons caussa loco - - Raderus.

4,7,18. *ACCOLÆ*) *Non satisfacis* (inquit Glareanus) *huc descripsis Geographiæ peritis, quamquam eam ego corruptam & mutilam, denique male distinctam puto. Priorum enim versuum sensus de ortu & meridie, vbi distinguendus est nescitur, Æthiopum, Troglodytarum, & Arabum.* Sed nec corruptus locus est, & distinctu facilis. Ita ergo interpunge: *Accolæ sedis sunt ab Oriente proximi Æthiopum; in meridiem versi* [alii *versus*] *Arabes spectant*, [malim *spectat*, vt referatur ad sedem] *(Troglodytis cognomen est) horum &c.* Raderus.

IN MERID. VERSVS) Vide Indicem, voce *versus*.

TROGLODYTIS) Hos enim etiam Arabum esse partem atque consanguineos, ex Iosepho patet, qui Antiq: 1, 16. scripsit, Abrahami filios è Cetura occupasse Troglodyticam, & Arabiæ felicis partem. Raderus ait hodie *Abassinos* dici, regnum *Barnagas* indigenas nominare.

SCENITAS) Quidam libri *Symnos*, quos Raderus ait posse videri *Simos*, quorum mentio apud Diodor. Ego vero nullos ibi reperio *Simos*, sed *Symen* quandam insulam, quæ tamen huc pertinere non potest. De Scenitis dicemus in Indice.

4,7,19. *NASAMONES*) Hunc locum Curtii aperiunt nobis versus Lucani 9, 438.

Hoc tam segne solum gratas non exseris herbas,
Quas Nasamon gens dura legit, qui proxima ponto
Nudus rura tenet, quem mundi barbara damnus
Syrtis alit; nam littoreis populator arenis
Imminet, & nulla portus tangente carina
Nouit opes: sic cum toto commercia mundo
Naufragiis Nasamones habent - - Raderus.

4,7,21. *VETEREM*) Scribsius malebat *veterum*.

DEI ORACVLVM) Cuius originem Nigidius apud Cæsarem Germanicum ad Arati arietem, refert ad arietem, qui subito ex arenis exiuit, cum Bacchus illac exercitum duceret. Immortali autem, inquit, honore donatum (inter astra nempe Zodiaci seu signiferi) quod cum Liber exercitum in Africam duceret, & aquæ inopiam pateretur, subito aries ex arena exiuit, & Liberum cum suo exercitu ad aquam deduxit. Hoc facto Liber eum arietem Iouem Hammonem appellauit, eique fanum magnificum fecit, eo in loco, vbi reperta est aqua; & abest ab Alexandria itinere dierum nouem, locus arenosus, & serpentum multitudine plenus, & ab arena Ammon est nominatus. Ita fere quoque apud Hyginum volum. II. in ariete *Hermippus dicit: quo tempore Liber Africam oppugnauerit &c. aries quidam fortuito ad milites eorum errans peruenit, quos cum vidisset, fuga sibi præsidium parauit. Milites autem qui eum fuerant consecuti, etsi pulnere & æstu prope vix progrediebantur, tamen vt prædam ex flammæ petentes, arietem sequi cœperunt vsque ad eum locum, qui Iouis Hammonis postea templo constituto est appellatus. Quo cum peruenissent, arietem quem insecuti* [sic lego] *fuerant nusquam inuenire potuerunt. Sed quod magis hic fuerat optandum, aquæ magnam copiam in eo loco nacti sunt, corporibusque recuperatis Libero statim nuntiauerunt, qui gaudio, ad eos suos exercitum duxit, & Iouis Hammonis templum cum arietinis cornibus simulacro facto constituit, arietem inter sidera seruauit.* Alias origines deducit Herodotus 2,55. quas ait se accepisse ex relatione sacerdotum Iouis Thebani, de duabus feminis sacerdotibus à Phœnicibus adductis: de duabus vero nigris columbis Dodonæorum sacerdotum narratione. Sed hæ fabulæ Herodotianæ sunt, quibus vt pater fabularum abundat. Virgilius Iarbam Africæ Regem videtur conditorem Hammonis laudare, Æn. 4, 198.

Hic

Hic Hammone satus, rapta Garamantide nympha,
Templa Ioui centum latis immania regnis,
Centum aras posuit - - - [Ego nihil tale ex his versibus effingam: sed tantum hoc, Hiarbam in honorem parentis scilicet sui, toto regno, quod late patebat, plurima templa, plurimasque exstruxisse aras. *Centum* enim posuit pro multis: vt in hoc - - *Si linguæ centum sint, oraque centum.* Vnde grauis est error Haurechi, qui in libello de cognomin. deor. ex istis versibus computat in templo Ammonis centum aras fuisse.] Diodorus 17, 50. templum eius ab Ægyptio Danao conditum prodidit. Idem 3, 73. Hammonem Libyæ regem fuisse scribit. *Idem traditur*, inquit, *Ammon galea in bellis vsus, cuius insigne fuit arietis caput. Sunt qui ipsum asserant natura in vtroque tempore paruula habuisse cornua, propterea filium eius Dionysium (Bacchum) pari fuisse affectu: posteriusque traditum deum hunc cornua gestasse.* Idem 1, 13. Iouem Ammonem Osiridis patrem facit, cui etiam filius aureum templum exstruxerit. Silius 3, 684.

Hanc sedem primo Githeria condidit ales,
Hic vbi nunc aras, lucosque videtis opacos,
Ductore electo gregis (admirabile dictu)
Lanigeri capitis media inter cornua persians,
Martiricis ales populis responsa canebat.

Eandem fere referens fabulam, quæ supra ex Herodoto tacta est: quem imitari volens Silius in hoc errare videtur, quod albas facit columbas, quas Herod. nigras.

At quæ Carpathium super æquor vecta per auras
In Libyen niueis transuit concolor alis.

nisi velimus ibi pro *niueis* substituere *nigris*: quod facile mutare potuit aliquis fabulæ ignarus, & qui mallet niueam dici columbam, quam nigram. Aliam originem indigitat Theophrastus, referente Fanense ad Ouid. Fast. 4, 791.

- - - *Sunt qui Phaëtonta referri*
Credant - - - -

Phaëtontem obiisse in Æthiopia Ammonis, & ob id delubrum ibi esse, atque oraculum. Aliam adhuc Hyginus in Ariete: Ammonem fuisse Æthiopem, qui ad Liberum adducto pecore, sic ab eo fuerit honoratus. Suidas à pastore vocatum vult, qui id templum primus erexerit. Raderus.

4,7,22. *AQVAM SOLIS*) Forte leg. *fontem quem solis &c.* præsertim cum ita videam legere Pal. 1. & ceteros quoque scriptores sic vocare. Meminit eius præter historiæ nostræ scriptores Solinus cap. 27. Plinius 2, 103. qui ex vno hoc fonte duos videtur facere. Scilicet legerat Hammonis fontem hac natura esse: deinde apud alium auctorem, huiusmodi fontem esse in Troglodytis, ergo pro duobus habuit, cum non succurreret, hunc, quisquis est, ipsum fontem Hammonis adnumerasse Troglodytis ob vicinitatem locorum. Quam ob caussam Garamantidi regioni eum adnumerare videtur Altisiod. Chronol. ad Africa: *Garamantis regio, vbi est fons qui friget calore diei, & calet frigore noctis.* Sed & Lucan. 9, 511. Garamantis cum fontem tribuit. Quamquam quum in opido *Debris* fuisse Solinus ait, cap. 29. ex Plin. 5, 5. videatur abire ab illa sententia. Hunc enim fontem Solis in huius nominis opido fuisse, nemo ex histor. Alex. scriptoribus dicit. Beniaminus vrbem hoc nomine *fons Solis* siue *Ein-Schemes* collocat in Ægypto; quam doctissimus eius interpres coniicit esse Heliopolin. Ipsius vero rei caussam nititur reddere Lucretius 6, 848. Ouidius Metamorph. 15, 309.

- - - - *media tua corniger Hammon*

Vsda die gelida est, ortuque obituque calescit. Vide etiam Dausqueium in Silium pag. 158. pr.

4,7,23. *EFFIGIEM HABET)* Sane multum abit Curtius à pleriſque aliis rerum ſcriptoribus, qui arietina fronte & ore cornuto, vmbilicotenus Hammonem exprimunt. Sed hic primum de ſcriptura controuerſa videndum eſt. Chirographa omnia, quæ potuerunt haberi, & *παλαιότυπα* exemplaria hæc verba exhibent: *Id quod pro Deo colitur, non eandem effigiem habebat, quam vulgo diis artifices accommodauerunt. Vmbilico maxime ſimilis eſt. Habitus ſmaragdo & gemmis cognatus.* Fr. Modius cum Palmerio legit: *Vmbilico tenus arieti ſimilis eſt*, & geminas voces, *tenus* & *arieti* admenſus eſt ex ſuo, quæ in Curtio nullæ ſunt. Omnes enim & MSS. & vulgati vere rectèque videntur habere: *Vmbilico maxime ſimilis eſt.* Sed quæ mens, inquis, Curtio? certe Modii verba ſpeciem veri habent. nam, vt pro illo in ſpeciem propugnemus, Sextus Pompeius, *Hammon*, inquit, *cognominatur, quia in arena putatur inuentus, quæ Græce hoc nomine ἄμμος appellatur. Cui cornua affinguntur arietis, à genere pecoris, inter quod inuentus eſt.* Et Herodotus 2, 42. *Iupiter cum noſſet ab Hercule cerni, ab eo tandem exoratus, id commentus eſt, vt amputato arietis capite, pelleq; villoſa quam illi deraxerat, induta, ſeſe ita Herculi oſtenderet, atque inde factum vt Ægyptii Iouis ſimulacrum arietina facie confingerent, & ab Ægyptiis Ammonios aiunt acceptiſſe.* Græci quoque Ammonem κεραστοφόρον nuncupant. Phestus, an Ephæſtus, Græcus auctor:

Ω Λιβύης Ἄμμωνα κεραστοφέα κίκλοσκε μάντιν.
O Libyæ vates exandi corniger Ammon.

Iam Lucanus 9, 512. - - - - - *ſtat corniger illic*
Iupiter, vt memorant - - - Luctatium Placiadem vide ad illa Statii 3, 476. - - - - - *licet aridus Hammon*
Inuideat - - *Simulacrum*, inquit, *eius adiectis cornibus arietinis confectum eſt.* Et ipſe Statius:
Quin eſt cornigeri vatis nemus - - - Ouid. Metamorph. 15, 309. - - - - - *medio tua, corniger Hammon*,
Vsda die gelida eſt - - - - - Martianus: *Ammon apparuit cum cornibus arietinis & veſtimento lanicio, at ſitientibus vndam fontis exhibuit.* Seruius ad Virgil. Æn. 4, 198. *ideo arietino capite fingi ſolitum* ait, *quod eius eſſent involuta reſponſa.* Traditur Ammon in bellis galea arietis cornibus inſigni vſus, indeque putatur fabula nata. Apud Lucianum κερατόμορφος appellatur. Arnobius lib. 6. *Itaque Hammon cum cornibus iam formatur, & ſingitur arietinis.* Quamquam Arnobius Iouis Hammonis ſtatuam ad modum hominis factam intelligat, eique pro inſigni cornua arietis velut pro tegumento appoſita. ſic enim ille: *Si modo Iouis cornua detrahat, & Martis temporibus affigat, Martem armis ſpolies, & his rurſum circumeludat Hammonem; interſtinctio fieri quæ poterit ſingulorum? cum qui Iupiter fuerat, idem poſſit exiſtimari Mars eſſe: & qui Manes fuerat, ſubinroire ſpeciem Iouis poſſit Hammonis.* [Eandem ſententiam tuetur Boiſſard. de diuinatione, vbi de nemore Hammonio ſcribens, ait: *in cuius medio ſtatua Iouis erecta erat capite arietino, & veruecinis pellibus tecta.* Minutius Felix: *Iupiter cum Hammon dicitur, habet cornua: cum Capitolinus, gerit fulmina: cum Latiaris, cruore perfunditur.* Silius 3, 14. ex correctione Modii Nouant. ep. 34.

- - *cornigeri veneratus numinis aras.* & mox:
- - - - - *nemoroſaque regna*
Cornigeri Iouis - - - - Idem ſenſus Sidonio Carm. 5, 264.
- - *doctis balatibus Hammon*
Si ſanctum ſub Syrte gemit.

& Ta-

& Tacito H. 5, 4, 3. *caſo ariete, velut in contumeliam Hammonis.* Ouidius in Ibin vers 297.

Nec tibi fida magis miſcere pocula poſſint,
Quam qui cornigero de Ioue natus erat.

Hunc intelligit Tertullian. apolog. cap. 16. *de ariete cornuto.* Pertinet eodem Solinus cap. 27. *Illic & lapis legitur, Hammonis vocant cornu: nam ita tortuoſus eſt & inflexus, vt effigiem vedeas cornus arietini.* Ad eiuſdem auctoris cap. 52. vbi de arboribus piperis agit, adnotat Salmaſius, auctori Græco qui vitam Alexandri fabuloſe deſcribit, Ammonem vocari κερατίαν. Vbi etiam de nummo Alexandri loquitur, cornutum exhibente regem. Sunt enim & alii eiuſdem nummi ea forma. Vide Zamoſii analecta antiq. Daciæ cap. 11. nam *& à ſtatuariis cornuto volebat effingi*, vt auctor eſt Clemens Alex. in Admonit. aduerſus gentes. Atque adeo hunc Alexandr. Arabibus *Dhulkarnain* hoc eſt *bicornem*, appellatum fuiſſe credam, quam ob rationes quæ in eruditiſſimi Viri, Amici, dum vixit, magni, Wilhelmi Schikardi Tarich pag. 73. referuntur. Quod magis etiam patet ex Athenæo 12, 9. vbi *Ephippus ſcribit Alexandrum ſacras etiam veſtes in conuiuiis geſtaſſe, nunc quidem Ammonis purpuream, per ambitioſam, & cornua.* Quod quidem & ſucceſſores eius Macedoniæ reges vſurpaſſe, vt cornua geſtarent in caſſide, aliquot exemplis oſtendit Lazius lib. 1. rer. Græcarum. Ipſum etiam Hammonem cum cornibus arietis ſpectari in numo Traiani teſtatur Schottus de religione priſca: in alio eiuſdem Imp. quem Dausqueius ad Sil. 3, 9. exhibet, inſidens arieti exprimitur. vbi nonnullos citat Dausqu. qui cornua aut etiam corpus arietis ei adſcribunt.] Hæc & his plura à me & aliis laudata Auctorum teſtimonia videntur pro Modio facere ad corrumpendum Curtium. Sed oportebat Modium ad duplicem Hammonis faciem, animum & oculos aduertere, alteram, quæ pro icone ipſius habebatur; alteram quæ pro ipſo numine colebatur. Illa ſpecie arietina fuit, hæc vmbilici, quem hoc loco delineat Curtius. Pro nobis facit eruditiſſimus vir & Sodalis noſter Andreas Schottus apud Ortelium. *Vmbilicum*, inquit, *hic interpretor vt aliquem eminentem* (vt vmbilicus in concharum genere, aut in corpore humano) *metæ inſtar, veluti conum, aut quadratum, aut rotundum: quemadmodum voluminibus iam fere abſolutis (teſte Porphyrio) ornamento & vinci apponi ſolent, atque etiamnum hodie exterioſcue globi dimidiati forma apponuntur. Priſcæ enim gentilitatis homines, hac informi forma non raro deos ſuos indicaſſe potiùs quam effigiaſſe, documenta ſunt multa. In templo Delphico vt refert Strabo lib. 6. vmbilicus conſeruabatur faſciis velatus, ad demonſtrandum quod hic locus in vmbilico, hoc eſt, medio terrarum eſſet. Exatque vt Pauſanias lib. 10. refert, ex candido marmore. Veneris deæ enim ſignum, apud Cypri Paphum, au-Ctore Tacito H. 2, 3, 6. continuus erat orbis, latiore initio, tenuem in ambitum, metæ modo exſurgens. De eadem fere idem Maximus Tyrius Orat. 38. niſi quod albæ Pyramidi ſimilem fuiſſe dicit. Idem ibidem ſcribit Arabes deum ſuum tetragono lapide ſignificare, & vt Suidas in Ἀρης habet, nulla figura inciſa, qui hoc de Arabibus Petræis dicit, quorum hunc deum, Martem ait. Informem lapidem facit eundem Minutius Felix. Peſſinuntios quoque in Phrygia, lapidem pro matre deorum habuiſſe, auctor eſt Liuius 29, 11, 6. Silicem Arnobius lib. 6. non magnum, coloris fuſci atque atri, angulis prominentibus inæqualem. lib. 2. lapidem nigellum dixit Prudentius. De Solis ſiue Heliogabali figura, Herodianus 5, 5. fere idem quod Curtius de Ammonis: ſunt enim hæc eius verba, Politiano interprete: Simulacrum nullum Græco, aut Romano more manu factum ad eius dei ſimilitudinem. Sed lapis eſt maximus, ab imo rotundus, & ſenſim faſtigiatus propemodum ad coni formam. Plura ibidem Schottus, quem inſpicies. [Addi poteſt ex Apuleio lib. XI. Iſidis effigies, non pecoris, non auis, non feræ, ac ne hominis quidem ipſius conſimilis &c.

& quæ notat Scaliger ad Eusebii num. CCCLXXVII. & DCCCLXX. & MCCL. Tertullian. Apolog. cap. XVI. Pausan. lib. IX. vbi de Hercule Hyettio. Herodot. 4, 62. Solin. cap. XXV. Mela, 2, 1. f. Herald. ad Arnob. Plinius 37, 11. pr. Videndum an huc pertinent *Lapides qui dini dicuntur* in Lamprid. Heliogab. cap. VII.] Habes apud eundem in nummo æreo Imperatoris Antonini vmbilicum expressum. Aliter tamen interpretatur vmbilicum omnis antiquitatis studiosissimus perquisitor, Græcæque, Latinæ, & Hebrææ vocis gnarus, nobilissimus vir, Io. Georgius Hervvart in libro quem de magnete doctissimum condidit, necdum vulgauit: *Ita nullo* (inquit, post longissimam de magnete disputationem) *negotio ostendam, oraculum Iouis Ammonis* (*quod Arriano 3, 1, 9. teste ἀσφαλὲς ἱλίσσειν ἔσεσθαι*: infallibile dicebatur esse) *nihil aliud fuisse, quam chartam, quam vocant marinam, pyxidi nauticæ, seu magneticæ vitæ iunctam. idque hac ratione probo. Q. Curtius inquit* Vmbilico maxime similis est (*ergo chartam marinam & pyxidem nauticam præsentauit*) habitus smaragdo & gemmis coagmentatus. *Quippe lineæ illæ, extremque extremitates, circumferentiam circuli contingentes, quæ vel cardines quatuor mundi, vel reliquos octo rhombos principales, vel denique residuos ventos intermedios designabant, aliis gemmis & coloribus, vt fit, fuerant insignitæ.* Hunc (*Iouem Ammonem*) cum responsum petitur, nauigio aurato gestant sacerdotes, cum multis argenteis pateris ex vtroque nauigii latere pendentibus. *Ad Curtium redeamus.* Habitus (*nam sic iungenda verba sunt*) smaragdo &c. *Mens Curtii: quod pro deo colitur, formam habet vmbilici, vestis, habitus, non aliter quam materia vmbilici est, ex smaragdo & variis gemmis compositus. Diodor.* 17, 50. Simulacrum dei ex smaragdis & aliis quibusdam constat. [Hic finere videntur verba Hervvarti, sequentia esse Raderi.] Quia tamen vox *habitus* non pro materia sed materiæ forma apud scriptores accepta legitur, vt *habitus corporis, vocis, hominis fuit, quiescentis, sedentis, cubantis*, & quæ sunt huius generis, fortasse verius exponemus verba Curtii in hanc sententiam: *Vmbilico maxime similis est habitus, smaragdo &c.* Hæc interpunctio est omnium antiquorum Codicum, quæ refert hunc intellectum verborum: vmbilico similis est habitus, seu forma, species, modus, facies eius, quod pro deo colitur, lapidis, inquam, qui constat ex smaragdo & aliis gemmis, sed factus in modum vmbilici. [Hunc sententiæ & ego accedam.] Erunt fortasse, qui hoc modo rem interpretabuntur: Effigies similis est vmbilico, habitus seu vestis, cultusque vmbilici est ex smaragdo & gemmis coagmentatus. Non incommode sane; sed nusquam lego lapidem pro deo cultum, fuisse alia veste contectum. Thebanus enim Iupiter non lapis fuit, sed statua Iouis arietina fronte, quam pelle contegebant. Si porro quæras quantus fuerit lapis vmbilici? respondebo id nusquam expressum; fas tamen esse, ab exemplo Arabum docere, de quibus est apud Arnob. lib. 6. & Suidam in Θεὸς Ἄγης supra citatos: illos rudem lapidem pro Marte coluisse, *quadratum, informem, longum pedes quatuor, latum duos, incumbentem aureæ basi.* Hammonis lapidem parum non fuisse licet existimare, *quod illum octoginta sacerdotes humeris in aurea naui gestarint, quo forte fortuna dei nutus eos agit.* Diodorus 17, 50. Raderus. Confer ea quæ notat Dausqueius in Silium Ital. pag. 101, & Gyraldus Synt. 2. de diis.

SMARAGDO) Circum ea enim loca nascitur. Plin. 37, 5. vide.

4, 7, 24. *CVM RESPONSVM PETITVR)* Hoc obseruandum ex Diodoro 17, 50. Herodoto, Callisthene, Homero, & aliis, multa oracula nutu duntaxat esse data à diis paganorum, vt & hoc Ammonis. Eustathium vide ad Dionys. Afrum vers. 212. Strabonem lib. 17. vbi de Hammone. Raderus. Tamen Boissardus nonnulla Hammonis oracula refert, tanquam voce reddita: quem adi in op. de diuinatione.

NAVI-

NAVIGIO) Num id *adnectam* docet *religionem*? Tacit. Germ. 9, 2. Sebissius. Sic de naue Saturni Ouid. Fast. 1, 239.

At pia posteritas puppim seruauit in arte,
Hospitis aduentum testificata dei.

Simile quid de Hercule Erythræo legas apud Pausan. lib. VII. Ceterum hunc totum locum Curtii Hervvartus allegorice putat accipiendum. sic enim ille: *Cum itaque Iupiter ille Ammon, vt responsum det, nauigio fuerit gestandus, quis iam amplius dubitabit, ad rem nauticam eum pertinere; & quidem ad directionem nauis Prætoriæ, quam στρατηγίδα, & βασιλίδα vocant, vt quæ deuarari fuerit solita: idque eo magis, quod ab ipsis sacerdotibus, tanquam nauis illius gubernatoribus, fuerit gestatus. Patera vero argentea, ex vtroque huius aurati nauigy latere pendentes, sine omni dubio pyxides illæ nauticæ sunt, quæ in charta marinæ circumferentia, octo vel sedecim numero circumcirca, æquali spatio à se inuicem distantes, delineari solent. Et denique subiungit Curtius*: sequuntur matronæ virgineſque &c. *Representant itaque hæ matronæ & virgines, reliquas videlicet eiusdem classis, maiores & minores naues, quæ incondita carminibus & laborem atque tædium nauigationis solantur, atque simul vna remigia moderantur, & nauem Prætoriam, quæ ex arte magnetica præmauigat, atque noctu & interdiu lampades & faces ardentes secum gerit: noctu quidem flammam, & interdiu fumum è longinquo cernentes, subsequuntur & comitantur.* Hactenus Hervvartus. Sed Diodorus 17, 50. etiam aperte rem denarrat, ingentem scilicet matronarum virginumque turbam secutam toto itinere Pæanas canentium, deumque hymno patrio celebrantium: allegoriæ nulla mentio, vel significatio. Et reuera longius cum suis allegoriis videtur nauigando progressus Hervvartus. [Maxime cum pyxidis nauticæ, pauculis ante nos inuentæ sæculis, nullus tum fuerit vsus.] Raderus.

4, 7, 25. *FILIVM)* Eustath. in Dionys. Afri vers. 212. forte ex Plutarcho cap. 49. narrat, videri nonnullis errorem id antistitis fuisse, qui Græcæ linguæ non satis peritus, quum Alexandrum blande *παῖδιον filiolum*, appellare vellet; sic dixit *παῖ Διός, fili Iouis.* Quam tamen opinionem vix sane probabilem, non secutus est Curtius, ne enim errore lapsus videretur, addit: *hoc nomen illi parentum Iouem reddere.* Verisimilius Orosius ex Iustino 11, 11, 6. subornatum ab Alex. sacerdotem regi volentia respondisse. quod magis adhuc credibile faciunt multa circa ea tempora, corruptæ Pythiæ documenta, vt responderet quod cuique corruptorum cupientibus esset. Vide Herod. 5, 63. 6, 66. Thucyd. 5, 3, 14. Diodor. 16, 27. Non contemnendum est, quod cap. 3. Plutarchus tradit, Philippo Delphos mittenti responsum fuisse, vt præcipua religione coleret Ammonem. siue iam tum ea dæmonum fuit conspiratio; siue temere datum oraculum ex posterioribus euentibus obseruari ceptum, aut etiam plane confictum est.

ACCIPERE) Cuius rei non vnam causſam habuisse comperio. primum enim præter insitam animo vanitatem, & fastum ob res secundas (quam ei dicam impingunt Iulian. orat. I. & omnes fere ceteri, qui mentionem eius faciunt. & confirmat Zonaras narratiuncula singulari: morti proximum in Euphratem demergere se voluisse, vt fama vulgaret, mortalium oculis ereptum ad deos excessisse.) famam eius multum valituram credebat ad debellandos hostes, vt ipse innuit infra 8, 8, 15. Deinde etiam *ignominiam sibi patris incerti, & infamiam adulteræ matris abolere* voluit, vt Orosius 3, 16. iudicat. Sic enim iam olim natalium suorum dedecora velauisse didicerat omnes fere eos, qui deorum aliquem patrem sibi mentiebantur. Vide Zamosii analecta antiquit. Daciæ c. 11. Et hæc sane vna est ratio, qua factum illud quomodocunque excusari possit. eam enim si demas, nihil obstat iudicio Bocatu de Geneal. deor. lib. 13. extremo:

tremo : *O insipidum inclyti iuuenis desiderium, malle potius se adulterio quam ex connubio genitum, malle draconis se filium credi, quam Philippi clarissimi regis, & potius spurium quam legitimum arbitrari. O mortalium mentium, non solum inanis, sed detestanda gloria! is qui continue in oculis amicorum patiebatur mortalia, per mendacium fascinationes ab eisdem se immortalem existimari cupiebat insipide. Sed quid tandem? Hinc ob causam rejicitur merito, ne fraude gaudeat qui virtute poterat laudari.* Quadrant in Alex. illa Ouidii Metamorph. 9, 24.

Iupiter aut falsus pater est; aut crimine verus
Matris adulterio patrem petit: elige fictum
Esse Iouem malis; an te per dedecora ortum.

Qualis apud Tacitum 15, 72, 4. Nymphidius *ex C. Cæsare se genitum ferebat.* Nescio num ita potius accipiendus sit Sidonius Carm. 2, 124. vbi dicit quæsisse Alexandrum

Cyrtia sub Syrte patrem maculis genitricis:

quam, vt explicat Vir doctissimus, de maculis à concubitu draconis, in matris corpore relictis. vt nimirum Sidonius velit, eum per infamiam matris, quam eo modo adulterii ream agebat, Hammonem sibi patrem quæsiuisse. Certe enim de maculis eius generis serpentinis nihil recordor legisse, quod ad Olympiadem pertineat. Nam de Augusti matre proditum id à Suetonio cap. 94, 4. Hanc igitur originem, quacunque causa ambitam, variis postea modis ostentauit Alexander. Nam inde est quod, teste Clemente Alex. in admon. aduers. gentes, *pulchrum hominis vultum cornu dedecorauit*: qua de re supra ad 4, 7, 23. abunde dictum est. Inde quod in Ægypto *Ammonium* vrbem condidit, postea *Parætonium* vocatam, vt auctor est Strabo lib. 17. & Stephanus, quam hodie *Raxam* dici, scribit Dominicus Marius Niger Geogr. Aphric. Comment. III. item quod in nummis quibusdam, serpentem qui paruulum infantem ore euomit, repræsentari iussit, qua re *Iouis se natum vix ille per ambages ostendebat*, vt explicat Alciat. de singulari certam. c. 43. & in Emble. à principio: vbi Mediolanensium Ducum idem insigne hinc repetit: & sequutus Alciatum Camerar. subcisiu. c. 2, 9. Eodem pertinere putem, quod ei Corinthii statuam Iouis ornatu intra Altim dedicarunt, Pausan. lib. 5. & quod ab Apelle, apud Plin. 35, 10. fulmen tenens, pictus est. Fulmen enim insigne Iouis habebatur. Quamquam eius rei caussam aliam assignare non foret difficile: argumentum scilicet fuisse celeritatis cum magna audacia atque vi coniunctæ: quam ob caussam & inter Lagidas reperitur Ptolemæus *Ceraunus*, & inter Osmanidas Bajasites *Gilderum*, vtroque hoc vocabulo fulmen siue tonitru significante. Videri tamen possit (si quidem nimia superbia fidem huic assertioni non ademisset) bona potius ratione parentem affectasse Iouem, quod ex sententia Homeri crederet eum omnium esse patrem, maxime autem eorum, qui virtute præcellerent, quem in sensum cum eo colloquentem Diogenem facit Dio Chrysost. orat. 4. idque confirmant Maximus Tyr. orat. 25. & Plutarch. Apophth. cap. 39. & in vita cap. 50, nec se minus dignum eo honore duceret, antiquis illis qui eum similiter adepti fuerant. Quo pertinere videtur quod subiicimus. Cum Olympias audita hac fama, ægre ferret Alexandrum Iouem sibi patrem adoptare, eoque argutissima epistola (quam refert Agellius 13, 4.) reprehenderet hominem, respondisse fertur, compertum sibi ex Ægyptio sacerdote, Leonem appellat Augustin. de Ciu. Dei 8, 5. reliquos etiam priscorum deos, homines fuisse. Cuius rei locupletissimi testes sunt Cyprianus de vanitate idolorum, Athenagoras in legatione pro Christianis, & Minutius Felix in Octauio. Adde Diodor. lib. VI. Excerpto I. apud Valesium. Aliorum qui idem diuinitatis fastigium, tralatitia à primis parentibus ingenii humani cupiditate, affectauerunt, complura exempla leges apud Camerarium subcisiu. cent. 2. c. 9. Clementem Alexandrinum in admonit. aduers. gentes,

tes, Pierium Hieroglyph. 43, 27. Cœlium Rhodig. A. L. 3, 5. & Dempster. ad antiquit. Rosini 3, 18. Speciatim autem de iis, qui à serpentibus concepti voluerunt videri, Camerar. subcisiu. 1, 69. & Gruter. ad Liu. 26, 19, 6.

HVM. SORTIS OBLITVS) Quamquam vulnera, venena, mors illum sæpe suæ sortis admonuerunt. [Quin & Macedonum libertas, de qua mox ad 4, 7, 31.] Pater Alexandri verus, Philippus inquam, vt nunquam se hominem in tanta felicitate obliuisceretur, quotidie præcepit ephebo, vt mane ingressus Regis conclaue, proclamaret: *Philippe memento te hominem esse.* Ælian. hist. var. 8, 15. Notarunt etiam Sibyllæ Alexandrum:

Post iuuem Pelles, orient cui paruit omnis
Diues & occasus domitori, quemque Philippo
Restituit Babylon, demonstrauitque putatum
Ammonis falsa Iouis ortum semine fama. Raderus. Quin & ipse *Alex. duabus rebus commoueri se dicebat, quo minus fidem haberet his, qui sese deum esse prædicarent, nempe somno & Veneris vsu: quod in his degeneraret, pluraque solito afficeretur.* Plutarch. de discrim. adulator. & amici cap. 53. Idem auctor in vita cap. 50. & apophth. cap. 39. scribit: *iaculo cruri ictum, multis concurrentibus eorum, qui ipsum sæpenumero solebant deum salutare, dixisse: hoc quidem sanguis est, vt videtis, non ille* (versus est Homeri Ιλ. Ε. v. 340.)

Humor, qui superum manat de corpore diuum.

Quod tamen dictum diuersimode refertur. Nam Seneca epist. 59, 19. fere cum Plutarcho consentit. Sed pater eius in Suasor. I. Callisthenì id dictum verosimilius tribuit, eumque inde Alexandri indignationem incurrisse tradit. Verum Aristobulus Cassandreus apud Athenæum 6, 13. Dioxippum eius scommatis auctorem facit. Eodem tamen Athenæi loco Phylarchus rem memoratu dignam tradit: *Nicesiam Alexandri assentatorem, cum regem videret sumpto medicamento cruciari torminibus, dixisse: Quid, o rex, nobis fiet, quando nos deos hæc tormenta premunt? Alexandrumque respondisse vix sublatis oculis: Quales deos esse nos ais? verear equidem ne inuisi diis inimicique simus.* Non tempero mihi quin adscribam similem de Ptolemæo secundo historiam ex Athenæo 12, 9. eum *se fuisse dementatum ac perditum importuno luxu, vt sempiternam vitam sibi futuram somniaret, stulte lætans à se solo repertam fuisse immortalitatem. Cum igitur per multos dies articulari pedum morbo afflictatus esset, vbi consuluit, per fenestras deorsum apertas Ægyptios intuitus ad fluuium prandentes, in fabulo temere distentos ac iacentes, Me miserum, inquit, quod non ex illis mus sim.* Merito igitur Alex. mortuum & falso dicterio Theocritus; & miserabili lamentatione prosecuta est Olympias. nam ille apud Clement. in admonit. aduers. gentes dixisse refertur: *O viri, bono estote animo, donec videtis deos mori ante homines.* Hæc autem apud Ælian. 13, 30. *audito, longo iam tempore sepulchro carere filium, grauiter ingemiscens, atque acerbissime ploransa: O fili, inquit, tu, cum in deorum numerum referri voluerit, & id perficere summo studio conatus sis; nunc neque illorum quidem, quorum omnibus mortalibus æquale & par ius est, participes fieri potes, terræ, sepulturæque.*

4, 7, 26. *CONSVLVIT*) Maximus Tyrius Orat. 25. scribit; nihil amplius consuluisse, præterquam de Nili fontibus. Ego Curtii fidem antehabeam sophistæ Græculo.

ÆQVE IN ADVL. COMPOSITVS) Si recte percipio Curtium, ostendit alium fuisse maximum natu sacerdotem, qui Alexandrum filium Iouis appellauit: alium hunc vatem, æque ac illum compositum in adulationem. Quod notandum inuestigando istius pseudohierarchiæ ordini.

4, 7, 27. *POSSE VIOLARI)* Potuerunt tamen eiusdem farinæ alii. Nam & Diomedes Venerem vulnerauit ; apud Homer. Il. 4. v. 336. quam ibi sic consolatur Dione :

Perfer filia mea, & tolera mœsta quamuis :
Multi enim iam pertulimus cœlestes domos habitantes
Ab hominibus, grauibus malis inuicem illatis.

Recenset deinde Martem ab Oto & Ephialte ligatum ; Iunonem ab Hercule, quin & Plutonem sagitta percussos. Sic apud Pausan. l. 8. Minerua a Teuthide in femore percussa legitur, & alibi similia multa, quæ meritissimo exagitant Clemens Alexandrinus, Arnobius, Minutius, Athenagoras, Lactantius Firmianus, Tertullianus, Augustinus, denique quotquot pro fidei Christianæ veritate scripserunt aduersus gentilium deliria.

PHILIPPI) Sic ipse distinguit inter Philippum & patrem suum in epist. ad Athenienses apud Plutar. cap. 50. *accepistis Samum ab eo, qui tum dominus & pater meus nominabatur : Philippum indicans.*

OMNES) Sic quidem & Appianus testatur lib. 2. de bell. ciuil. in fine. hic quidem fortasse vere : sed falso vates Ammonis. nondum enim eo tempore pœnas dederat Alex. Lyncestes, quem *in Philippi quoque cædem coniurasse cum Pausania pro comperto fuit.* Curtius 7, 1, 6.

4, 7, 28. *VT IPSI VICTOREM &c.)* Aut nimis hic ego video, aut nihil alii viderunt. Equidem non pannus magis in purpura conspicuus, quam ista mihi in Curtio adtextus. A mala manu puto appendicem illam totam, *vt ipsi &c.* Quorsum enim additamentum tale ? Periculum erat, ne caperemus satis, quid auctor vellet, nisi ipse adderet scilicet, quod sine nausea non legeremus. Glossema est, quod tu citce lector ; & vindica nobiscum ab impura inculcatione purissimum castigatissimumque scriptorem. Acidalius. Simile autem responsum stercoreus ille deus reddidisse Rhodiis, idem de Ptolemæo querentibus, legitur apud Diodor. 20, 101.

4, 7, 29. *FORTVNA)* Hæc sententia non alium quam ipsum Alexandrum respicit ; ad quem etiam priora referenda : *æstimanti fidem oraculi, vana responsa videri potuissent* : nec quicquam apertius. non enim finit dubitare Curtius, addens eam *animos petitæ gloria quam capaces facere*, hoc est, vesanos atque vanos reddere : quo certe pacto quanto audiores fiunt gloriæ, tanto indigniores minusque capaces eius sunt. Est tamen qui sic interpretetur : Fortunam Alexandri plerisque persuasisse, eum aliquid maius homine habere, quamquam agnoscerent falsum fuisse oraculum.

4, 7, 30. *ETIAM IVSSIT)* Non quidem statim, sed *Persarum regno in suam potestatem redacto.* Ælian. hist. nat. 2, 19. Vnde ista quæ passim memorantur a scriptoribus : *Gorgum armorum præfectum custodiæ, re cum Alexandro* (qui tum Bacchо sacrificaucrat in Ecbatanis) *communicata, iussisse proclamari, se Alexand. Ammonis filium tribus aureorum millibus coronare.* Sic infra 8, 5. ex compacto res ab Agide & Cleone geritur, Rege post aulæa stante, vt persuaderetur Macedonibus adorandi regis ritus. cum iam *Ioue filium non dici tantum se, sed etiam credi velle.* infra 8, 5, 5. Verum & tunc temporis Callisthenes, & alias semper non defuere, qui vecordi ambitioni obuiam irent. Sic *Anaxarchus cognomento Eudæmonicus, cum aliquando in morbum incidisset Alexander, & ei medicus forbitionem imperauet fieri, ridens Anaxarchus : At nostro deo (inquit) in cochlearis forbitione spes sita est !* Ælian. in hist. var. 9, 37. & apud eundem 5, 12. *Conuocata Athenienstum concione, Demades surgens, decreti iussit, vt Alexander scriberetur deus decimus tertius. At populus impietatis magnitudinem non ferendam ducens, Demadi irrogauit mulctam centum* (decem scribit Athenæus 6, 13.) *talentorum, quod Alex. mortalem & hominem ascripsisset Olympicis.* Sed vrbanissime Lacones idem 2, 19. excepisse literas eius refert, quibus petebat a Græcis, vt se deum facerent. *Itaque alii aliter statuentibus, Lacedæmonij decretum eiusmodi fecerunt : Quoniam Alexander deus esse vult, esto deus. Laconice simul, & patrio more redarguentes stuporem & vecordiam Alexandri.* Et Lycurgus orator *Athenienstibus Alexand. in deos referentibus, qualis vero, aiebat, iste sit deus, cuius è templo exeuntes opus habeant aqua se lustrali conspergere.* Plutarch. in Lycurgo orat. cap. 4. Non defuerunt tamen villa capita, qui amentiam hominis, fœdissima simul & nefaria adulatione stimularent. Nam eundem illum Anaxarchum, de quo supra (vt scias verum esse illud Senecæ epist. 27, 9. adulatores diuitum esse *arrisores, arrosores, & derisores*) Satyrus apud Athen. 6, 13. tradit, iter cum Alexandro facientem, *cum subito tonuisset, dixisse, numquid tu hoc fecisti, ô fili Iouis?* Variat tamen non nihil Plutarch. cap. 50. Et eodem Athenæi loco quidam Nicesias : *quid ô rex, nobis fiet, quando vos deos hæc tormenta premunt !* Quin & fuerunt (de quibus & Ælian. 2, 19. videtur innuere) qui eum publice in deos referrent, *tertiumdecimum in deorum numerum adscribentes*, vt air Clemens Alex. in admonit. ad gentes. Cuius accessione insigniter confirmatur iudicium CL. Salmasii ad Lamprid. Alex. cap. 63. de loco Chrysostomi ex homilia XXVI. in poster. ad Corinthios, vbi docet, virum illum sanctum, dum scriberet Alex. Magnum a Romanis decimum tertium Deum fuisse factum, in hoc tantum erraſſe, quod Romanis adscripserit, quæ Athenienſibus aliisque Græculis erant tribuenda. Nam & Athenienses, vt erant mutabiles, deum fecisse tandem Alexandrum, innuit Plutarch. in Lycurgo oratore c. 4, & Apophth. cap. 68. Et fabella Ægyptiaca, quam retulit Pierius Hieroglyph. l. 7. argumento est, apud illas quoque gentes habitum fuisse pro deo. Ex eius successoribus solus Antipater vocare noluit deum, vt auctor est Suidas. *Traditum est a Cyrillo lib. 6. contra Iulianum, vt Alexander deus nominaretur, ter & decies decretum fuisse ab iis, qui per id tempus agerent.* In quibus verbis (sunt autem Reineccii in regno Macedonico, vbi de Alex. agit) suspicor esse mendum, & scribendum esse, *vt Alex. Deus nominaretur XIII.* hoc est, *tertiusdecimus.* quod quidem ita fere me reperturum crederem, si ipsius Cyrilli foret copia. Tantum est, hunc Alex. obtinuisse, vt apud aliquos honoribus cœlestibus ornaretur. Quod si quoquam in loco, certe Alexandriæ debuit. quo & alludit noster in fine huius historiæ ; & Dio Chrysost. orat. 32. *Ne igitur & vos talis furor apprehendat, ob zelum quem habetis propter Alexandrum. nam & ille dictus est Iouis filius.* Habuit & templum *apud Arcenam vrbem.* Lampрid. in Alex. Seuero cap. 5. de qua vrbe obiter indicandus error Ortelii, qui hoc nomine vocatam eam ait : est enim *Arcena vrbs* a proprio vocabulo *Arce*, quomodo *vrbem Romanam, Alexandrinam &c.* passim dicunt auctores. Arce igitur dicebatur vrbs illa, in Libano sita, cui Iosephus Antiqu. 1, 7. Arucæum conditorem tribuit. & 5, 1. Aseritis cessisse scribit, alio nomine Actipum vocatam. meminit eius & Stephanus. Vide omnino Scaliger. in Euseb. ad num. MMCCXLII. In ea igitur vrbe, vel apud eam templum Alexandro fuit. Nec defuit diabolus callidis ludibriis confirmare miserorum superstitionem, excitato etiam spectro, quod commessabundi & bacchantis more cum 400. fere hominibus, Mysiam atque Thraciam peragatum est, nomen atque vultum Alexandri circumferens, vt scribit Xiphilinus in Anito.

CORRVPIT) Vere iudicat Curtius, quasi diceret, opera Alexandri, si intra humanæ virtutis modum æstimes, grandia sunt & admirabilia : si quasi a Deo profecta, vt ipse videri voluit, multum de claritudine sua perdunt. Quod & Lucianus eleganter notauit in dialogo Philippi & Alexandri : *Ceterum quod ais Alexander, tibi fuisse conducibile, quo facilius verum potireris : id profecto multum tibi gloriæ ex bene etiam ac*

ferenue gestis eripuit. Πᾶν γὰρ ἰδικὴ ἐκβάσις ὑπὸ τῆς γενικῆς δυνάμεως : cuius sensum non ceperunt interpretes. est autem hic : *quicquid enim egisti, id omne, siquidem vt à deo gestum æstimari debebat, imperfectum longeque infra dignitatem positum censebatur.* Et patet ratio. nam ab homine victas esse nationes, expugnatas vrbes, euersa imperia si narres, quilibet profecto censebit, eum hominem inter ceteros excelluisse: at si deo, vel etiam angelo tribuas, nemo certe magnopere id mirabitur, cum omnes sciant, *nullas esse hominum aduersus deos vires*, vt loquitur Iustin. 2, 12, 10. & Ouidius Metamorph. 8, 622.

– – – *quicquid superi voluere, peractum est.*

Alludit huc Arrianus 5, 1, 2. cum dicit : *scripta quibus merito fides derogari posset, quando numinis alicuius mentio accedit, sit vt non omnino incredibilia esse videantur.*

4, 7, 31. *MAIORE LIBERTAT. VMBRA)* Hinc apud Lucian. citato dialogo Philippus eos vocat ἐλευθέρους ἀνθρώπους, *viros liberos.* & Hermolaus infra 8, 7, 14. *mirari,* inquit, *si liberi homines superbiam tuam ferre non possumus?* Idque hac in causa sæpe demonstrarunt, vt videre est in locis parallelis textui adiunctis, præcipuis exemplis Philotæ, Callisthenis (quamuis hic proprie Macedo non fuerit) Cliti, Polypercontis, Hermolai & vniuersorum apud Arrian. 7, 2, 8.

4, 7, 32. *TEMPORI RESERVENTVR)* Forte scripsit Curtius *hic quæque tempore referentur.* certe illud *tempore* comparet in Ald. ed. & nonnullis aliis.

4, 8, 1. *AB HAMMONE REDIENS)* [Male Cedrenus μετὰ τὸν ἀπὸ Βραχμανῶν ἀναχωρήσαντα, *à Brachmanibus reuersus.* cum ipse paulo ante diuersum scripsisset.] Alexandria ab Alexand. anno regni 5. condita, vt auctor est Diodor. 17, 52. alii verius 6. ponunt; quod primum regni annum Diodorus præterierit. Eusebius M. DC. LXXXVI. Europ. lib. 2. post princ. atque Cedrenus, septimo. (Sed hi finem, Diodorus initium vrbis spectauit) cum 25. ætatis ageret, Olymp. 112. auctore Solino cap. 35. L. Papyrio Sp. F. C. Petilio C. F. Coss. Liu. 8, 24, 1. Diodor. nominat Sp. Postumum, & Veturium Coss. Athenis Aristophane prætore. Noster Salianus Annal. Eccles. Tom. 5. tempus ædificatæ Alexandriæ ita diserte explicat: *Annus* inquit, *mundi 3723. sextæ ætatis, imperij Persarum 207. Darij 8. Iddeæ 34. Alexandri 6.* (sextum accipe inchoatum, non finitum) *Olymp. 112. 2. Archonte Aristophane. Vrbis conditæ 422. Coss. M. Claudio Marcello, T. Valerio Potito, ante Christum natum 330.* Scaliger animaduers. ad Eusebium M. DC. LXXXVI. *Alexandria in Ægypto condita. Metachronismus*, inquit, *vnius anni. condita enim anno antecedente, qui erat 2. Olymp. 112. Aristophane magistro Athenis, C. Valerio Potito Flacco. M. Claudio Marcello Coss. non autem anno primo eiusdem Olympiadis, vt scribit perperam Solinus, & fabulæ addit, L. Papirio Sp. F. C. Petilio C. F. Coss. quum illud par Consulum quinquennio post magistratum gesserit, anno secundo Olymp. 113. nisi quis intelligat L. Papirium Cursorem, C. Petilium Libonem Vipsanum II. Atqui quidam eos consules infulserunt in annum quartum Olymp. antecedentis, neque eorum vllus idoneus auctor meminit. imo puto ex hoc loco Solini eos hoc par consulatum expiscatos fuisse. Mira hallucinatio apud Velleium 1, 14, 6.* Fundani & Formiani in ciuitatem recepti eo ipso anno, quo Alexandria condita est. *Ergo condita numero M. DC. XCIX. annorum XXIV. menchronismus, quod absurdum.* [Errare videtur & Mercator in Chronol. qui ex Liuio conatur asserere, conditam esse Alexandriam L. Cornelio Lentulo, & Q. Publio Philone Coss.] Qui plenam velit panegyrim & laudationem Alexandriæ quærit, apud Marcellin. 22, 40. &c. reperiet, qui *verticem omnium vrbium* appellat. Nihil tamen in illo leges, quod Strabo lib. 17. neglexerit. Raderus. Circa hæc tempora Papyri vsum fuisse repertum Varro tradidit, apud Plin. 13, 11. quem refutare conatur Polydor. Vergil. de inuent. rerum 2, 8. quod hic referre non visum est alie-

alienum, *cum,* vt Plinius ibi loquitur, *charta vsu maxime humanitas vitæ constet & memoria.* Est tamen papyri mentio apud Isaiam, qui multis ante Alexandrum sæculis vixit, cap. 19. vers. 6. ex versione septuaginta : καὶ ἐν παντὶ ἀγρῷ καλάμου καὶ παπύρου.

STATVERAT) Sed postea mutauit opinionem, monitus somnio, quo Homerum imaginatus est ostendentem vrbi condendæ locum. Plutarch. Alex. cap. 45.

VRBEM NOVAM) Chronicon Alexandrinum (à quo non longe recedunt Excerpta Latino-barbara, quæ Scaliger subiunxit Eusebio, itemque Vincentius, Antoninus, & historia fabulosa) duodecim ab eo vrbes ex suo nomine conditas recenset: *Alexandriam ad Pentapolim, quæ prius Tetus nuncupata, Mempheos emporium. 2. Alex. in Ægypto. 3. ad Harpam. 4. Cabiosam. 5. Scythiam in Ægeo. 6. ad Porum. 7. ad Cypridis flumen. 8. in Troade. 9. in Babylone. 10. ad Mesargares. 11. in Perside. 12. Cæson.* Ex quib. Stephanus præter secundam & octauam, quæ est Troadis, vix vllam agnouit: præter autem istas duas recenset adhuc sedecim, *Thraciam 2. Oritarum* (sic enim leg. in Indice ostendemus) *3. Opianam* (an *Orianam?* vide infra ad 9, 8, 8.) *in India. 4. item Indicam. & 5. Arianam.* de quibus infra 9, 8, 8. *6. Ciliciam. de qua ad 3, 12, 27. 7. Cyprican. 8. Carican. 9. Bactrianam* de qua Plin. 6, 23. 10. *Arachosiam.* 11. *Macarenam* (an *Sacasenam?* vide ad 8, 4, 20.) 12. *Sorianam in Indis. 13. Item Arachosiam. 14. ad finum Melanem. 15. Segdianam,* de qua 9, 8, 8. *16. ad Tanaim.* De qua infra ad 7, 6, 25. Notandum quod ait Salmas. ad Solini cap. 38. Stephanum *multas Alexandrias quasi diuersas memorare, quæ eædem sunt.* cuius rei documenta nonnulla, volente DEO, dabimus in processu huius operis. Et de Alexandria quidem Ægypti dubitare neminem finit vrbis claritudo. De Troade, quam τὴν Τρωϊκὴν Ἀλεξάνδρειαν vocat ὁ τῶν Ὀλυμπ. ἀναγραφεύς ad Olymp. 656. scrupulum mouet Strabo. cum enim Chronicon exserte dicat ab Alexandro conditam; nec dissentiat Stephanus: Geographus lib. 13. originem eius Antigono videtur tribuere, ab eo Antigoneam fuisse vocatam, postea Alexandream, à Lysimacho, in honorem Alexandri. cui consentire videtur Plinius 5, 30. Ea est de qua loquitur Diodor. 20, 109. Ego crediderim ab Alexandro conditam, postea ab Antigono incrementum & nomen accepisse; eo deleto prænaluisse prius nomen, quod vtique Lysimachus potius reduxerit, quam vt hostem suum Antigonum eo honore frui sineret. Atque id aliis quoque vrbibus accidisse scimus. Sic & aliam Alexandriam in sinu Persico, quæ postea *Spasinus Charax* fuit, *Antiochus quintus restituit & suo nomine appellauit.* Plin. 6, 27. Quod supra verbis Salmasii monuimus, Stephanum interdum ex vna Alexandria facere duas, id eum commisisse quoque puto in prima quam Thraciam facit, & decimaquarta, quam locat ad sinum Melanem, quippe sinus ille est in Thracia, si credimus Plinio 4, 11. Vt hac ratione pauciores futuræ sint vrbes hoc nomine quam Stephanus credidit. Quamquam & eruditissimus Scholiastes ad Dionys. perieg. v. 254. adnotat *numerari in historiis Alexandrias supra octodecim.* Inter eas quarum nullum apud Curtium exstat vestigium, est Alexandria ad Pallacopam in Arabia, de qua Arrian 7, 4, 21. Alexandropolis Plutarch. Alex. cap. XIV. de qua loqui puto Stephanum : πρὸς Θρᾴκης, πρὸς τῇ *Macedonia.* non enim *Ausidamaria*, quæ vox ob similitudinem soni in locum alterius successerat, quod & in Sabellico factum animaduerti 4, 4. vbi de expugnatione Thebarum Legitur & Alexandropolis alia apud Plin. 6, 25. f. Hetaciea in Marianis Plin. 6, 16. Alexand. Carmaniæ. Plin. 6, 23. f. Smyrna instaurata. Plin. 5, 29. f. Nicephorium. Plin. 6, 26. Xylenopolis. Plin. 6, 23. & ibid. nescio quod Cadmsi opidum, ad Caucasum. nisi distinguas; *Cadmsi oppidum ab Alex. conditum.* quæ videtur esse Alexandria Sogdiana.

4, 8, 2. *LOCVM)* Strabo lib. 17. docet, eo in solo ab antiquis Ægyptiregibus,

gibus, exstructam fuisse Rhacotin, quæ postea Alexandriæ pars fuerit. quæ verba arguunt Strabonem haud recte intellectum fuisse à Mario Nigro. Ex eo Strabonis loco colligimus cur inter huius vrbis nomina legatur apud Stephanum Ῥακῶτις. Vide & Pausan. lib. V. Apud Cedrenum vitiose legitur Ῥαγώσης. Rectissime igitur coniecerunt Ianus Parrhasius in Claudianum, & Pintianus in Plinium 10, 5. legendum esse: *qui locus antea Rhacotes nominabatur.* Hieronymus in Epitaphio Paulæ scribit, *vrbem No postea versam esse in Alexandriam.* & in commentario ad Nahum 3, 8. addit Alexandriam semper fuisse metropolim Ægypti sub primo nomine, scilicet No. Quam sententiam confirmare videatur Nubiensis, citatus ab eruditissimo Interprete ad itiner. Beniamin. is, qui annotat: *Alexandriæ magnificentissimæ aulæ reliquias & columnas splendidas supereſſe: quam nonnulli à Salomone structam ferant.* Quem cum ex Reg. 3, 11, 1. sciamus in matrimonio habuisse filiam Pharaonis, cui & in sua regione magnifica exstruxit palatia; minum non est si etiam in primaria Ægypti vrbe tale quid exædificauit.

EX NOMINE) Fulgosius 8, 15. *Vrbe ab Alexandro nominatæ in India, apud Assyrios, Ægyptum atque Asiam, item à Seleuco Seleucie, Antiochiæ ab Antiocho, Cæsareæ quoque per terrarum orbem à Cæsaribus conditæ, quid aliud indicant, nisi immensum famæ desiderium? quia sperabant huiusmodi vrbium conditores, ea appellatione, additis simul præclare gestis rebus, se æternitati nomina sua consecraturos.* Suberat tamen & alia Alexandro tot vrbium condendarum caussa, vt essent *velut frani domitarum gentium*, infra 3, 10, 16. vbi pluribus.

PRÆESSENT) Ædificandæ vrbi præfectum esse tradit Plutarch. [forte Alex. cap. 124. & Tzetzes Chil. 8, 199.] *Stasicratem*, Strabo lib. 17. & Ælianus *Chinocratem*, quamquam apud Strab. legatur *Chiromocratem*, alii *Cherisnocratem*, vt notauit Xylander, [Siluius c. 77. de Asia vitiosissime *Cheromocratem*] Iustinus 13, 4, 1. *Cleomenem* facit ædilem Alexandriæ: Plinius 4, 10. *Dinocharen* scribit; sed exemplaria veriora Dinocratem referunt, vti & Solinus cap. 32. & Vitruuius lib. 2. in præfatione, vbi elegantem de eo historiam exponit. Raderus. Adde Amm. Marcellin. 22, 40. & Valer. Max. 1, 4, 6. ext.

4, 8, 3. *MEMNONIS)* Andreas Schottus, vti arbitror, ad tabulam Ortelii, qua Alexandri expeditio vtcunque adumbratur, hunc Curtii locum illustrat, cuius verba libet hic referre, vt ego interim interiungam. *Hanc Memnonis regiam, in Abydo Ægypti vrbe, describunt Strabo lib. 13. Solin. cap. 32. & Plinius 5, 9. Hic idem vero 36, 7. eandem in Thebis, vt quoque Tacitus 2, 61, 1. Pausanias lib. 1. & Dionysius Afer v. 250.* (Thebas autem, hic pro Thebaide regione, siue Thebanum agro interpretor: vtraque enim, & Abydus & Thebæ sunt in Thebaide regione.) *In hac regia* statuam *fuisse Memnonis ait Plinius 36, 7.* Colossum *facit Strabo:* Saxeam *effigiem Tacit. 2, 61, 1. Erat enim ex lapide eoque solido, teste Strabone: colorn nigri, Philostrato in vita Apollonii 6, 3. rubri, nescio qua fide, Tzetzæ. Scelenis hominis formam habuisse, scribunt dictus Pausanias, & Philostratus. Huius partes superiores à sede sua diuulsas, se vidisse, refert Strabo: quod & Pausanias confirmatur, testis & ipse oculatus: reliquamque partem adhuc sedere, videri: Philostratus ait innixi manibus, hominisque surgere volentis formam referre. Hanc statuam omnes dicti scriptores aiunt quotidie sole exoriente* (&, vt ait Philostrat. dum Sol radiis eius statuam tangit) sonum edere, *eumque* vocalem, *Tacitus:* eque ore *Philostratus:* *esseque* qualem vel citharæ, vel lyra edere solerent, *idem & Pausanias.* Crepare, *dicit Plinius 36, 7. Lucianum nugari, palam est, dum scribit se eam audiuisse, & non vulgari modo sonum quendam inanem ex eo accepisse, sed oraculum: idque septem versuum. Nugatorem quoque quemadmodum in multis, sic quoque in his habeo Tzetzem Chiliade 6, 64. vbi tradit eam de die latum cantum, nocte autem flebile carmen canere. & Callisto hoc forte,* qui

qui scribit, sole huic proximante hilarem, abeunte vero mœstum edere sonum. De hac autem vociferante audiamus potius Strabonem, virum grauissimum, & huius miraculi dignissimum contemplatorem. Is enim per suum interpretem Xylandrum, ita: ipse, cum Ælio Gallo adesset, & cum reliqua multitudine amicorum, ac militum, qui cum eo erant, circiter horam primam sonitum audiui, vtrum à basi, siue à colosso, an vero ab eum circumstantium aliquo editus fuerit, non habeo affirmare: cum propter incertitudinem caussæ, quidnis potius credere iubeat, quam ex lapidibus sic compositis sonitum edi. *Per machinam quandam hoc fieri solere, annotat ad Dionysium Afrum, Eustathius: fiuxa & hoc fide, ni fallor.* [Netamen omnino incredibile videatur, effecerunt eiusdem generis superiorum sæculorum impostura.] *Pausanias dicit Thebanos negare Memnonis Æthiopis esse hanc statuam, sed Phamemphonis indigenæ hominis. se audiuisse etiam, qui dicebant Sesostris esse. Sunt qui putant Memnonem, Ismandem dici ab Ægyptiis, vt ait Strabo. Caruisse inscriptione scriptum reliquit orat. 31. Dion Prusæus. Memnonis autem fuisse verisimile est ex eo, quod Heliodor. in Æthiopicis, inter Æthiopum deos Memnonem etiam nuncupet. Huius etiam mentio fit à Iuuenale Sat. 15, 5.*

Dimidio magicæ resonant vbi Memnone chordæ.

Dimidium *dicit, vti existimo, quia eius pars superior* (vt supra auditum) *à corpore reuulsa, quod Cambyses tribuit Pausanias, terræmotui Strabo. Ad dictum Iuuenalis versum, ex quodam Glossario veteri, partim corrupta, partim falsa quamuis, adiicitur:* Memnonis ex ære statua citharam tenens, certis horis canebat. Hanc Caubus rex iussit aperiri, existimans mechanicum aliquod esse, quod intra statuam lateret. nihilominus tamen aperta statua, quæ erat magice consecrata, horis statis sonum reddidit. *Ineptiæ, vt & ea, quæ Ianus Dousa F. ex alio veteri in hunc eundem interprete, in Catullum edidit. nempe* hanc statuam solem & regem, voce humanæ salutare solitam: cum autem Cambyses ab ea partem abscidisset, Solem tantum, non regem, amplius salutasse. *Eusebij Chronicon dicit* (ex vulgi opinione) *loquutum fuisse vsque ad aduentum Christi. Augustæ hactenus de hac Memnonis statua, cuius* cognoscendæ auidum *fuisse Alexandrum infit Curtius, ad cuius mirandum* animum intendisse *Germanicum Cæsarem, Tacitus 2, 61, 1. & diligenter inspexisse Sept. Severum Imp. Spartianus cap. 17.* Hæc Schottus. Porro Memnon, vt Eustath. ad Homer. Ιλ. α. tradit, Tithoni & Dioi filius fuit: alibi Auroræ & Tithoni, vt & Hesiodus. Strabo lib. 15. nec Auroram, nec Diem, sed Cissiam Memnonis matrem ait. Quæ de eodem fabulosa referuntur, apud Mythologos & Natalem Comitem cognoscas. Raderus. Amesophim, sextum Æthiopum Regem, fuisse credit Eusebius hunc Memnonem, λείγει Α. vbi & de Cambyse narrat, Polyænum Atheniensem citans. Consule & Bibloth. Photii pag. 1131. f.

4, 8, 4. *POLEMONEM)* *Polemonem* habet Arrianus 3, 1, 18. non *Polymenem* vt Curtius. vitium in nomine hærens librariis potest assignari. Duos tamen Polemones Arrianus Ægypti præsides nominat, alterum Pelusii oppidi custodem, alterum classis præfectum: illum Pellæum Megaclis filium; hunc Theramenis. Raderus. Expressi *Polemonem*, quomodo habebant & aliæ Editiones.

4, 8, 5. *CLEOMENES)* Hunc Iustinus 13, 4, 11. nominat architectum Alexandriæ. Pausanias in Atticis: *Cleomenem hunc post Alexandri mortem Ptolemæus Lagi interfecit, quod Perdiccæ studeret.* Quamobrem vero Alexander tam multos præsides Ægypti constituerit, aperit Arrianus 3, 1, 21. *Ægypti*, inquit, *imperium in plures præsides partitus esse dicitur, naturam regionis admiratus & munimenta, neque tutum ratus vniuersum Ægypti imperium vni commitere. Quod quidem Alexandri consilium imitati Romani in mundi Ægypto mihi videntur, neminem senatorij ordinis, sed equestris, prouinciæ eo mittere solitis.* [De qua re olim, DEO bene iuuante ad Tacitum 2, 59. 4.]

Obser-

Obseruandum præterea multos ab Arriano præsides Ægypti indigitari, Curtio prætermissos. Raderus. Ceterum Vir doctissimus in Miscellaneis lib. 4. cap. 12. Cleomenem hunc *Allica* cognominatum putat, ex corrupto loco Aristot. libro 2. οἰκονομ. vbi de hoc Cleomene multa. Cum enim ibi legatur: Κλεομένης Ἀλεξανδρέως Αἰγύπτῳ σατραπεύων, coniicit mutandum: Κλεομ. Ἀλλίξ, Ἀνδρίου. Cui coniecturæ tanto magis inhæret, quod nullibi nisi apud Curtium & Aristot. hominis huius mentionem exstare credit. qua in re eum valde falli, superiora satis docent. Nec sane Andriam ei patriam concedat Arrian. 3,1,19. qui diserte facit *Ecnaucratium*, ἐκ Ναυκράτιος. quamquam, vt verum fatear, ibi quoque latere vitium opiner: nullibi enim reperio *Ecnucratios*. forte leg. ἐκ Νωκρατιος. i. e. *Naucratium*: siue Νωκρατιτῶν, si indicatum Stephano, & Straboni lib. 17. vsurpatum ἐθνικῶς retineamus. Sic apud Thucyd. 1,15,21. ἐκ Λακεδαίμονος Παυσανίας, *Pausanias Lacedaemonius*. Xiphilinus ex Dione pr. lib. LXXI. vbi Antoninum ait καὶ Σίξτῳ πατρίῳ, καὶ ἐκ Βοιωτῶν φιλοσόφῳ. Fuit autem Naucratis vrbs Ægypti à Milesiis condita. quæ res coniecturam meam firmat. Nam ad huiusmodi officium quale Cleomeni commissum legimus, opus certe erat homine regionis perito. His consideratis apud Aristot. confidenter legam Κλεομένης Ἀλεξανδρέως Αἰγύπτῳ σατραπεύων. Nam & ante dictum est, non vnum toti Ægypto, sed plures per partes impositos ab Alexandro fuisse.

EX FINITIMIS) Suspicor fuisse: *Rexsin.* alioqui vix habeat sequens *iussit*, vnde se sustentet.

COMMIGRARE) Id enim ad frequentandas nouas vrbes instituerunt conditores, adeo, vt interdum finitimos non inuitarent tantum ad transmigrandum, commodis immunitatibusque propositis; sed etiam vi cogerent. Qua occasione quomodo tum vsus fuerit vaferrimus bipedum Cleomenes, eleganter tradit Aristoteles lib. 2. οἰκονομ. Sic Baiasites capto Moncastro, Anno 1484. *familias plus minus 500. eorum ciuium Constantinopolim abduci iussit.* Leunclau. Pandect. Turcic. cap. 159. *Cebrenios ac Scepsios, quamquam inimicos, in vnam vrbem Antigoneam à se, postmodo Alexandream dictam, coegit Antigonus. simul cum ciuibus plurium oppidulorum atque castellorum.* Item *Lysimachus Ilium commigrare iussit circumiacentes vrbes antiquas, iam ruinam trahentes.* Strabo lib. 13. Antiochus restituta Lysimachia *partim redemit seruientes Lysimachienses: partim fuga sparsos per Hellespontum Chersonesumque conquisiuit, contraxitque: partim nouos colonos, spe commodorum proposita, adscripsit, & omnimodo frequentauit.* Liu. 33,24,10. Apud Diodor. 20. 111. *Dium & Orchomenon Thebas commigrare iussit Cassander.* Hoc igitur & Alexander fecit, receptis quoque Iudæis, teste Iosepho de belle Iud. 2, 21. & lib. 2. contra Appionem. Rem miram narrant Suidas in Ἀγγλικὰ, & Chronic. Alexandrinum, non tamen incredibilem (similes enim στήλους Constantinopoli, Parisiis, Neapoli &c. fuisse legimus) iectas in flumen serpentum imaginibus Argo petitis, prohibuisse serpentes, ne vrbem infestarent. Ibidem & de Ieremiæ prophetæ cineribus, Alexandriam illatis, habetur mentio.

4,8,6. *VT MAC. MOS EST)* Hoc alibi non reperies. Marcellin. 22,40. *penuria calcis* id accidisse scribit. Val. Max. 1,4,6. *cum cretam non haberet.* Strabo lib. 17. scribit polenta vsum fuisse architectum, eo quod creta defecisset. & eodem inclinat Arrianus 3,1,5. & Plutarch. cap. 46. Cretæ enim potius in huiusmodi vsibus officium fuisse, etiam ex Plinio 35, 17. patet: *Est & vilissima quæ Circum præducere ad victoriæ notam &c. instituerunt maiores.* Certe Eustath. ad Dionys. v. 254. diserte scribit, *ex more fuisse, vt creta designaretur ambitus vrbis.* Atque id magis credibile est ex communi sensu. si tamen aliter Macedonibus placuisse Curtius reperit, nobis nihil est, quod contra vrgeamus.

DESTI-

DESTINASSET) Hanc lectionem retinendam censet Gebhardus: Loccenius tamen cum Modio, Pintianus in Plin. 5,10. & Bongarsi. volunt; *muros potenta &c. designasset*: Ita enim, ait Loccen. Virgilius Æn. 7,157.

- - *ipse humili designat mania fossa.*

& Æn. 5, 755.

Inuersa Æneas vrbem designat aratro.

Nam *designare* proprie est σχηματίζειν, vel ὑπογράφειν. Alia tamen est opinio Gronouii obseruation. pag. 121. & seq. quam ipsius verbis adscribo: Vera lectio est: *cum rex vrbis futuræ muros potenta &c. destinasset. Destinare*, quod fingit Modius, designare est. vt infra. [Vide Indicem] Virgilius Culice v. 390.

- - *locum capit, hunc & in vrbem*

Destinat. Sic Veget. 2, 10. de præfecto castrorum: *ad quem castrorum positio, valli & fossæ destinatio pertinebat.* ibi male Lipsius, *designatio.* Liuius: *ex his CCXXV. qui omnium consensu destinabantur & infandæ cædis, & defectionis auctores.* Hactenus Gronouius, cuius coniectura placet. Consentit & Acidalius ad Curt. 9,9,6. Vide Salmas. in Solin. pag. 328. A. 1.

AVIVM GREGES) Arrianus 3, 1, 4. Ammianus 22, 40. & Strabo lib. 17. de auibus omnino tacent, cum Curtio plane consentiunt Val. Max. 1, 4, 6. ext. Plutarch. cap. 46. Eustath. in Dionys. v. 254. Stephanus in Ἀλεξάνδρεια.

FREQVENTIAM) De aduenarum frequentia & opibus conuenient scriptores prodigio explicato. Diodor. 17, 52. cum in Ægyptum traiecisset, notauit Alexandriæ liberorum hominum capita censa fuisse plus 300000. Vectigalia capta ex Ægypto vltra 6000. talentum: quæ summa efficit 3600000. Philippicorum. Philippicum 20. victoriatis æstimamus. Sed Strabo lib. 17. ex Cicerone docet vectigal fuisse 12500. talentorum, quæ sors excessit ad 7500000. Certe Romam postea Ægyptiæ & Alexandrinæ naues aluere. Iosephum de bel. Iud. 2, 16. adi. Raderus.

4,8,7. *PLVRIBVS)* Nimio inconsiderate ruentium onere subsidere naues, hauririque ab vndis passim obuium est. Videatur interim Gellius 10, 26. f. Cæsar. bell. Ciu. lib. 2. f. Hirtius bel. Alex. cap. 31. f. Dio Cassius 41, 28. f. Tacitus H. 3, 77, 4. Hæc Gruterus ad ista Liuii 44, 45, 13. *lembum vnum in ostio amnis multitudine grauatum merserunt.* Adde Herod. 8, 118. de Xerxe Diodor. 19, 18. de Antigoni militibus.

4, 8, 9. *ANDROMACHI)* Quæ hic adnotat Raderus, iam retulimus supra 4, 5, 9. Tale supplicium Crœsus comminatus est Adrasto, apud Diodor. in Excerpt. Vales. pag. 238. Huius vt nomen, ita fatum sortitus est Andromachus Carrenus apud Nicol. in Excerpt. Vales. pag. 501. Cæpionem quoque comburere voluerunt sui equites. Dio apud Vales. pag. 621.

4, 8, 10. *QVANTA MAXIMA)* Sic Acidalius fecit, probante Radero, cum fuisset; *quanta maxime*, minus recte. Sic infra 4, 13, 36. cursu quanto maximo poterat.

4, 8, 11. *QVI PRÆTOREM INTEREM.)* Sic etiam Pyrrhus apud Appian. in Excerpt. Vales. pag. 554.

E MVRIS) Hanc lectionem omnes quos vidi codices exhibent. Modius è suo illa, *è muris*, emunxit, quod ego cum omnibus cautis nec laudo, nec damno. Redundant illa quidem, vt nobis parent, sed quid si vox alia vel desideretur, vel pro *necauerunt*, legendum *suspenderunt*; vel *præcipitauerunt.* Raderus. Forte sic possit: *quos illi prius ob iniur. &c.* quomodo infra 8, 8, 21. Reineccius in Tyranide Lesbia, vbi Chrysolai stuprum exponit, veterem scripturam retinet. Forte quid simile fuerit, quod de Dasme seu Pseudo-Mustapha narrant annales Turcorum

apud Leunclauium, *Hadrianopolim ad Sultanum Muratem perductum, illius iussu depinna quadam ad murum verbis suspensum, laqueo vitam finisse.*

4,8,12. *ATHENIENSES)* Quorum preces ante distulerat. vide Arrian. fine lib. I. nunc autem concessit, aduectis naue sacra legatis Arr. 3,1,22. Quærenti quæ sit illa nauis? abunde satisfacere poterat Suidas & Harpocrat. in πεμπάδι, Thucyd. 3,5,15. & 3,12,4. & Sigon. de rep. Athen. 4,5. Igitur honoris caussa; forte etiam ideo, quod iam inaudiuerant de Hamunone, πεμπάδα ipsi sacram nauem miserunt, quæ alias Θεωρὶς dicebatur, quasi ludis sacris, atque sacrificiis seruiens. Hunc intellectum habet, quod Plutarch. Demetrio cap. 13. tradit, haud diu postea decreuisse eos, vt qui ad Antigonum & Demetrium publico nomine irent, *non legati, sed Theori dicerentur.* & de fortuna Alex. 2,12. πρέσβεις πρὸς αὐτὸν οὐκ ἐπέμπετο, ἀλλὰ θεωροὶ καὶ πόλεις, ἡμῖν πάλαι φίλους, χρησμὸς προσηγόρευεν. *non legatos ad eum mittebant vrbes, sed consultores nominis, responsaque illius oracula dicebantur.*

OMNES) Coniunxit Athenienſium aliorumque Græcorum legationes, quasi eodem tempore aduenissent. at illos Arrianus 3,1,22. Tyrum venisse scripsit, hos Memphim. 3,1,17. Simile vero postulatum Macedonum legatorum habes in Liu. 30,42,3. Locrensium, Liu. 29,16,4. *Finde accidit vt vndique conuenientium querimoniis legitime terminatis, vnusquisque cum gaudio rediret in sua,* vt in re non dissimili ad Ann. DCCCLXXIII. notat Anonym. apud Pythœum in Annal. Franc. pag. 85.

ÆQVA) Alii *ea quæ*, & Raderus id habet pro genuino. mihi non placeret, quod sequitur, *vise*, nisi scribas *æqua.*

4,8,13. *OBSIDES)* Malim: *& obsides.*

4,8,15. *PIRATICIS CLASSIBVS)* Hac forte occasione perductus ad eum est pirata, cuius liberum cum rege colloquium referemus DEO dante, infra ad 7,8,19. Hæ vero piraticæ classes caussam dederunt emendatoribus, vt in hoc num. *Spartanorum* loco ponerent, *piratarum.* Nam de Spartanis ibi sermonem esse sciet, qui cum hoc Curtii loco, & alio 4,1,40. Supplem. 6,1. comparauerit. & quoniam de re constat, de verbo omnem dubitationem eximunt Var. Lect.

QVIPPE) Confer cum his Florum 3, 6, 1. & ibi notata.

4,9,2. *BACTRIANI)* Lego cum Acidalio vere coniectante: *Bac. Sychæque & Indi commercium iere, & ceterarum &c.* potest tamen *Ion.* puncto separari, & necti cum seqq. *Ion & cet. gentium copiæ &c.* Raderus. Tamen seruata veteri scriptura, non incommode locum explicari sic putem posse. *Bactriani &c. conuenerant, nam & ceterarum gentium*, quæ videlicet primo prælio non interfuerant, *supra 3,2,9. tum affuerunt partibus, simul* cum his, qui prius depugnauerant. Persis videlicet, Medis, Armeniis, Derbicibus &c. Atque hunc ferme sensum huius loci existimauisse Bongarsium colligo, ex eo quod codici suo adscriptisse dicitur, pro *ceterarum* videri legendum *exercitum.* Et sumat id Arrianus 3,2,7. *Conuenerant ipse his etiam Sacæ ex Scythis oriundi, iis qui Asiam incolunt: non imperio Bessi subiecti, sed Dario confœderati.*

4,9,3. *DIMIDIO)* Vide infra ad 4,12,13.

ARMA) de armatura Persarum vide Brissonium lib. 3. pag. 287. & deinceps. Ceterum haud imprudens armorum Dario cura erat, quippe experientia docuit, multoties exercitum animis & viribus parem, veletiam superiorem, cæsum fusisse ab hoste, nulla re magis, quam armorum præstantia, præcellente. Vide Diodorum in hac historia. Exempla præbent Tacit. 2,21,1. *Nec minor Germanis animus; sed genere pugnæ & armorum superabantur.* Polyb. lib. 2. vbi de Gallis. & 15,13. & 15,15. vbi de Pœnis & Hannibale. Xenophon. *παιδείας* 7. vbi de pugna Persarum contra Ægyptios. Sic Alex. Benedictus in Diarior. de Tarrenſi Venetorum cum Gallis pugna lib. I. armorum id

discrimen notat: *Galli*, inquit, *plurimi primo procursu prolapsi concidere. Pila enim breuiora gestant, ob id priores ictus sentire. Verum Galli gladio aptiores videbantur. nam quo brevior est, eo aptior habetur.* Adde Sansouin. de regnis, pag. 47. b. Memorabile exemplum est in Chron. Marcellini ad annum Chr. 432. *Actius longiore Bonifacij telo prid die sibi præparato, Bonifacium congredientem vulnerauit illæso.* Itaque Milesius Aristagoras Spartanos, & mox Athen. in bellum Persicum excitaturis, non oblitus est armaturæ Persicum eleuare. Vide Herod. 5,49. & 97. vt & Alexander infra 4,14,5.

TEGVMENTA) Supra ad 3,11,15. Adde Stevvechium ad Veget. 3,23.

4,9,4. *EQVITATVS)* Ea enim parte virium magis fidebat. supra 3,11,1.

FALCATÆ QVADRIGÆ) Quarum mentio est primum in literis Iudicum cap. 1. & 4. dein apud Liuium 37,41. Diodorum 17,58. Vegetium 3,24. quas Stevvechius cælo adumbrauit in commentario ad Veget. formasque earum ex Curtio accepit, qui eam rem parum accurate delineauit & assequutus est; Liuium & Diodorum præterit. Appianus de bellis Syriacis, & Mithridaticis docet, armatas has quadrigas magnam & horrendam stragem edidisse in exercitu. Raderus. Optima earum curruum est descriptio apud Xenoph. lib. 6. παιδείας, vbi Cyro inuentionem eorum, vt quidem postea à Persis vsurpati sunt, tribuit. Eodem libro & de Abradatæ curru, non vulgaria referuntur. Vide omnino Brissonium lib. 3. pag. 308. & seqq. Dempsterus ad Rosini antiquit. 10,10. producit locum ex incerto auctore de Reb. Bellic. vbi itidem describuntur hæ quadrigæ. *Falciferos curros* appellat Lucretius 3,746. loco elegantissimo, quem adscriberem, nisi paulo longior esset. Corrigendus hic L. Ampelius: *Apud Arbela, tribus præliis, triginta peditum legionum, equitum bis mille falcatorum curruum vicit.* Scribo: *Apud Arbela, tertio prælio, trecenta peditum regiorum M. equitum C. M. bis mille falcatorum curruum vicit.*

4,9,5. *ROTARVM ORBIBVS)* Hoc non promptum est assequi. nam si ea fuit species falcium, quam Stevvechius ad Veget. 3,24. expressit, quomodo potuerunt circumagi rotæ? Ego Curtium hic intelligo summæ curuaturæ rotæ, vt eam Ouid. Metamorph. 2,108. appellat, fuisse insertas falces, quæ extra rotam in latera porrectæ nunc sursum spectabant, qua incurruantur, nunc deorsum: sed qui deorsum, ad axem versas, quæ sursum, auersas ab axe fuisse. Raderus.

4,9,7. *SATRAPAEM)* Nomen hoc varie scribitur; ego sic malui cum melioribus MSS. præsertim cum videam aliis etiam auctoribus ita fere scribi. Cognominem enim huic Mediæ Satrapam Athenæus 12,9. *Satrabatem* appellat, non *Satrabazem*, Arrian. 7,1,15. & 7,3,2. *Atropatem* vocat, Ἀτροπάτην. vt Stephanus in Σίδαι. quomodo & Strabo lib. 11. quamquam interpres *Atropatum* vertat, nam genitiuus Ἀτροπάτου non est ab Ἀτρόπατος, sed ab Ἀτροπάτης. Idem Arrian. 3,2,8. vitiose *Arbacem*, & 6,5,13. paulo melius Atrobatem vocat. Porro Strabo inde Atropatium scribit vocatam fuisse, Mediæ partem, quod mihi argumento est melius scribi nomen hoc illis, qui omisso S. scribunt *Atropates.* Quibus accedit Iustinus 13,4,13. quamquam apud eum paulo aliter *Atropates* vocetur. Tantum est extremam syllabam semper in *tes* finiri: nunquam in *ces.* Quod autem ex hoc Satrapæ Medi nomine, Curtiani Satropatis appellationem inuestigo, recte atque ordine facio. nam & iste Medus fuit, teste Arriano 3,2,8.

4,9,8. *RAPIENDO)* Liuius 22,40,6. *Annibal quamquam parte dimidia auxilia hostium copias cernebat, tamen aduentu confusum mire gaudere, non solum enim nihil ex rapto in diem commeatibus superabat; sed ne vnde raperet quidem, quicquam reliqui erat.* Sic apud Dionys. 6,54. Appius Claudius putat plebem, quæ secesserat,

facile opprimi posse, quod rapto expedienti commeatus, non in longum sufficturi essent.

ARBELA) Locus hic lectori dubius & ambiguus occurrere possit, primum, quod auctor videatur in se pugnare: cum Arbela modo cis, modo trans Tigrim videatur ponere. Nam hic Curtius docet Darium superato Tigri ad Arbela peruenisse: infra autem mox 4, 9, 14. narrat Alexandrum *praeter Arbela ad Tigrim* demum *peruenisse*, quae caussa fuit, vti Glareanus existimarit, pro Arbelis Carras reponendum. Sed locus bene habet, quem Glareanus non est assequutus, frustraque alienam vocem subiecit. Hoc dicit Curtius: Alexandrum non traiecisse Tigrim eo loco, quo trans Tigrim Arbela sunt, sed Arbela è regione Tigris transfiisse, & vada quaesiisse, per quae Tigrim traiiceret. Certum est ergo, Ptolemaeo, Strabone lib. 16. Arriano 3, 2, 9. ipsoque Curtio testibus, trans Tigrim, Orientem versus Arbela sita fuisse. Cum enim Darium omnes ex praelio fugientem Arbela properasse tradant, nec tamen Tigrim traiecisse, sed Lycum & versus Mediam Ecbatana fugisse, dubitari non potest, quin Arbela fuerint trans Tigrim ex Mesopotamia venienti. Alterum est, quod Curtius apud Arbela praelium commissum scribat, & tamen Darium media demum nocte ex fuga Arbela peruenisse affirmet, cum alii plerique omnes, Arrianus 3, 2, 9. Plutarch. c. 56. & apud eos Ptolemaeus, & Aristobulus prodant pugnam factam non ad Arbela, sed Gaugamela. Sed hunc nodum Strabo soluit, quem mox in testem adducam. Interim Curtius non negat praelium ad Gaugamela commissum, sed Arbela, tanquam locum celebriorem, & Gaugamelis non longissime, si nostras terras respicias, distantem nominat. Alioquin ipse Curtius infra narrat Darium ab Arbelis mouisse castra Lycum versus, illoque traiecto ad Boumellum [nos alias edd. sequuti Bumadum scribemus] flumen, quod 80. stadiis inde distat, veniisse, atque ibi totis castris decertatum. Id flumen *Bumadum* appellat Arrian. 3, 2, 9. distareque Arbelis ait, stadiis 600. h. e. 19. milliaribus, & paulo amplius quadrante. Nec tamen videntur inter se pugnare, cum Curtius à Lyco 80. stadia numerat ad Boumellum, Arrianus ab Arbelis 600. stadia. Hunc locum omnium optime describit Strabo lib. 16. ipso fere initio: *Aturia similis est locis iis quae circa Arbela sunt; & Lycum flumen intermedium habet. Arbela enim ad Babyloniam pertinent, & iuxta eam sunt. Trans Lycum vero Aturia campi Ninum circumiacent. In Aturia quoque pagus est nomine Gaugamela, apud quem Darius superatus amisit imperium: quare hic locus insignis est, vt & nomen. Cameli enim domus interpretatur: nam sic Darius Hystaspis F. nominauit, cum hanc possessionem Camelo in alimentum deret, in via (qua per deserta in Scythiam itur) uberibus pascuis, in quibus regis etiam stabulum erat; maxime defatigata. Pagum Macedones hunc cum tenuem viderent, Arbela vero habitationem memorabilem, ab Arbelo, vt tradunt, Alcmenes F. condita, circa Arbela & praelium & victoriam fuisse famam sparserunt, eamque scriptoribus tradiderunt.* Arrianus 3, 2, 9. paulo expressius locum designauit, quam Strabo. De Gaugamelis idem Plutarchus cap. 56. quod Strabo, & Arrian. 6, 2, 19. Diodorus 17, 53. tacet omnino Gaugamela, & praelium ad Arbela consertum refert. Sohn. cap. 58. Arbela indigitat locum praelii, vti & Plinius 2, 70. & 6, 13, 7. Tacitus 12, 13. 3. *Ninos vetustissima sedes Assyriae, castellum insigne fama, quod postremo inter Darium & Alexandrum praelio, Persarum illic opes corruerant.* Ergo, vt vides, Tacitus ad Ninum factum praelium dicit, quia non procul inde fuerat commissum. Raderus.

Cuius notam integram hic descripsi, non quod per omnia approbem, sed quia intererat exactae cognitionis, ne quid ex ea subducesetur. Fateor enim, ex primo dubio me non expedire eius explicationem. Video tamen quid Glareanum offenderit, nempe quod putaret duobus ex aduerso congredientibus exercitibus, non potuisse

tuisse fieri, vt eundem fluuium ambo transgressi, in vnum locum conuenirent. Sed hoc accidit propter flexus atque sinus eius amnis, qui efficiunt, vt tam Dario, qui ex Babylonia Arbela petebat, quam Alexandro, qui ex Syria per Mesopotamiam transeundus esse Tigris. *Praeter Arbela*, vt recte exponit Raderus, non hanc habet significationem, quasi Arbela inter Alexandrum & Tigrim media fuissent; sed quod Arbelis trans amnem sitis, ipse non ea parte, qua proximum ad eam vrbem iter erat, transierit fluuium, sed alio latere, quod non ex directo responderet vrbi. Quod ad alterum dubium attinet, illud plane decidit Strabo loco recitato, cuius interpretatio Raderum fefellit, lectio interpretes. Sic enim transtulerunt: *Aturia similis est locis iis, quae circa Arbela sunt.* In textu legitur: Ἡ δ' Ἀτυρία τῶν περὶ Ἄρβηλα τόπων ὁμοία ἐστί. & notatur in margine pro ὁμοία, scriptos habere, ὁμοῖος. Nihil verius est quam scribendum, ὁμοίως. *Aturia similima est locis iis, quae circa Arbela sunt.* Atque id nulla alia fini praestruxit, quam vt ostenderet, vnde plerisque scriptoribus nata sit opinio, Darium apud Arbela fuisse debellatum. Quomodo praeter citatos à Radero tradiderunt Dionys. Halicarn. in epist. ad Ammaeum de Demosthene. Polyaen. 4, 3, 6. & 17. Lucian. in Dial. Mortuor. vbi Alexandrum cum Scipione & Hannibale de imperatoria virtute disputantem inducit. Plutarch. non posse suauiter viui secundum Epicur. cap. 15. & de fortuna Alex. 2, 15. & apophth. 38. Aelian. histor. var. 3, 23. Frontin. 2, 3, 19. Zonaras tom. 1 vbi de vaticinio Danielis. Zosimus lib. 1. Sed Strabo lib. 2. Marcellin. 23, 20. & Xiphilinus in Traiano Gaugamela nominant. Eademque designare Tacitum 12, 13, 3. vbi bene notat (priori coniectura recte omissa) Lipsius: scribendum, *sedes Assyriae, & castellum &c.* vt intelligantur, non Arbela quidem, nam & ea vrbs magna erat; sed *Gaugamela*. quae sita in Aturia, vbi & Ninus. Orosius 3, 17. *apud Thersum* depugnatum scribit quo auctore, nescio. Epistola, quae fertur Alex. ad Aristot. *ad Gangem amnem.* Sunt & in Galilaea *Arbela*, de quibus Ioseph. 12, 18. & Hieron. de locis Hebraicis. item *Gamala*, sic appellata à similitudine cameli. Ioseph. de bello Iud. 4, 1. Vitiose ergo apud Zonar. tom. 1. in descriptione huius praelii legitur Γαυκαμήλα.

NOBILEM SVA CLADE) Florus 2, 6, 15. *Cannae; ignobilis Apuliae vicus: sed magnitudine cladis (Romanae) emersit; & 40000. caede parta nobilitas.* Ita Iouius scripsit à memorabili pugna Selimis cum patre Baiasite, commissa ad Zorhum, pagum hunc, prius obscurum & ignobilem, nomen aliquod, & splendorem fuisse consecutum: refutatus à Leunclauio Pandect. Turcic. cap. 193. Sic apud Moristum in Henrico Magno cap. 20. *Yuriacum oppidum ignobile antea, postea victoria Regis ad posteritatem cum gloria deductum.* Sed cur Arbela *vicum* nominat Curtius, quae alii vrbem insignem? an hoc argumento est, eum non *Arbela*, sed potius *Gaugamela* scripsisse?

SICVT ANTE EVPHRATEM) Non dubito quin haec verba sint insiticia. Quis enim credat Curtium monuisse tam putida? Acidalius tamen, adsentiente Radero, maluit vltimam vocem *exercitum*, abundare, quoniam verbum *traiecit*, iam occupatum ab *Euphratem*, non posset inseruire alteri accusatiuo, *exercitum.*

4, 9, 10. *BVMADO)* Quidam impressi *Bumello*: alii *Bumado*, quomodo & in Arriano 3, 2, 9. legitur. at Arr. 6, 2, 20. Ptolemaeum & Aristobulum sequutus hunc amnem *Bumelum* vocat. quare non multum interest quae lectio recipiatur. Popma.

EQVITABILIS) Quaedam edd. habent *aequabilis*. non recte. *Equitabilis est inmanu&.* Loccenius.

NE STIRPES QVIDEM) Paulus Venetus 1, 27. de regionibus orientalibus refert, regnum Timochaim esse confine Persidi à parte Aquilonis, in quo nunc quoque patens campus, & vasta planities, vt ne vnam quidem arborem in ea inueniat. in qua aiunt Alexandrum cum Dario conflixisse. Popma.

PERMITTITVR) Modius: *permittitur*, non male. & fere inclino, vt sic fuerit. alii vulgatem lectionem fulciunt, inditis vocalis, *ex qua fr. vocc. permittitur.* Sed in melioribus & pluribus libris non comparent, *ad ea.*

4, 9, 12. *PONTIBVS IVNCTO)* Vide supra ad 3, 7, 1. vbi ostendi, quo loco Alexander transiuerit. Confer cum hoc loco Arrian. 3, 2, 1. De alia expeditione intelligendum est, quod scribunt nonnulli eum transiuisse ad Zeugma, vt Plin. 34, 15. Dio lib. 40.

4, 9, 14. *QVARTO DIE)* Mirum hoc de quarto die. Nam Strabo l. 2. iter ex Eratosthene à Thapsaco seu Euphrate ad Tigrim, numerat stadia 1400. quæ nostratia efficiunt milliaria 40. cum triente, siue passuum 255000. Raderus. Sed notum est de celeritate Alexandri: cuius & alia quamplura exempla tradit Curtius.

PRÆTER ARBELA) Vide supra ad 4, 9, 8.

EFFVDERAT) Bongars. haud male coniecit *effuderat.*

4, 9, 16. *A CELERITATE)* Isidorus 13, 21. & Ruperrus 2, 29. de operibus Trinitatis, ab animalis Tigridis velocitate dictum putant, de cuius tremenda pernicitate Plin. 8, 8. multa. Sed cum Curtio facit Strabo lib. 11. & Plinius 6, 27. Theophilus tamen lib. 1. de lapidibus ab animali Tigride nomen fluminis inditum tradit apud Plutarchum in de fluuiis, quod Bacchum per Tigrim transportarit. Hermesianax Cyprius & Aristonymus lib. 3. adhuc absurdiora commentatur apud eundem de Alphesiboea nympha à Baccho in forma Tygridis per flumen transuecta. Hebræis appellatur חדקל Hidekel, teste Dauid Chimki, vel abacuto sapore, vel celeritate cursus. Chaldaice Diglath. Plinius 6, 27. alluſit in voce *Diglito.* In Epitaphio Iuliani, epigr. 3, 7. dicitur ἀχαίρως & celeriter fluens. Raderus. Mauſacus in notis ad Plutarch. de fluuiis non Persica, sed Medica lingua sagittam *Tigrim* appellari contendit, idque aliorum auctoritate assertum it. nec ego id negauerim. Sed auctores quoque promiscue Medos pro Persis & contra ponere solent propter vtriusque gentis vicinitatem. Vide Scalig. in Catalecta Virg. pag. 224. Toccenius.

4, 9, 17. *IGITVR PEDES)* Diodor. 17, 55. paulo aliter: *Alexander, vt vehementiæ vndarum obsisteret, manus inter se arcte conserere, scutaque corporum molem veluti iugo connexam habere iussit.* Nescio quo auctore Patricius Senensis 3, 4. de regno scripsit, Alexandrum in hoc transitu, cernentem omnibus militibus suis id flumen ingressu esse formidabile exclamasse: *O me acervimum, qui nunquam nare didicerim!* Certe nihil tale Curtius: cuius tamen verbis, vtplurimum ibi Patricius vtitur. Plane Zonaras tomo 1. hoc Alexandri apophthegma memorat, sed fluuii nomine non edito. At Plut. c. 102. *ad Nylam* accidisse tradit. Porro rationem Alexandri, traducendi copias, imitatus videatur Perdiccas apud Diodor. 18, 35. non ita felici euentu, quam Demetrius apud Polyæn. 4, 7, 12. qui in Lyci transitu, equites qui robustissimos equos habebant, triplici ordine opposuit fluctibus. *Ius fractæ rapiditas fluminis, transitum pedestribus faciliorem præbuit.* Pompeius apud Dionem lib. XXXVII. in transitu Cyrni. Cæsar apud Lucan. 1, 220. in transitu Rubiconis:

Primus in obliquum sonipes opponitur amnem
Excepturus aquas: molli tum cetera rumpit
Turba vado fracti faciles iam fluminis vndas.

& ipse Cæsar de bello ciu. 1, 64. *magno numero inuentorum in flumine* (Ibero) *supra atque*

que infra constituto, transducit exercitum. pauci ex his militibus vi fluminis abrepti ab equitatu excipiuntur, ac sublevantur: interiit tamen nemo. Eodem fere modo Rhodanum traiecit Annibal, apud Liu. 21, 27, 8. & secundum Cœlium, Padum quoque; quod tamen non credit Liuius 21, 47, 6. In bello Genuensi cum Florentinis propter Lucam, pugna ad Auserim fluuium commissa, *pedites, equoque vos debiliori equites multos absorpsit amnis, plurimos inuoluturus, nisi singulis quibus maiores melioresque essent equi, illis retinendis sublevandisque vsui essent in alueo Piccininus.* Blondus Dec. 3. lib. 4. Quod autem ait Curt. *leuatis super capita armis* transisse, admonet me virginum Romanarum, quæ duce Cœlia tranarunt Tiberim, ἀναδεικνύντων ἐπὶ τῶν κεφαλῶν τὰ γραμματεῖα. Plutarch. de virt. Mul. cap. XX.

4, 9, 19. *DVM SVA QVISQVE)* Nam in huiusmodi discriminibus statim admonentur, nescio quo instinctu, animi; quemque proximum esse sibi. Ergo quod in hoc periculo Macedones; idem in hostili fecerunt Pœni, apud Liu. 21, 33, 5. *plusque inter ipsos sibi quoque tendente* (sic lego,) *vt periculo prius euaderet quam cum hostibus certaminis erat.* Et apud Tacit. 1, 65, 4. *vt tali in tempore sibi quisque properus, & lentæ aduersum imperia aures.* Procop. lib. 2. de bel. Gothic. in fuga Gothorum ad Ariminum: *vasis raptim collectis tanto cum tumultu atque clamore dijecisserunt* (lego enim ἔχυντο, significantius, & narrationi aptius, quam ἔχοντο) *vt neque imperium accipere possent, neque quicquam aliud in animo haberent, præter qua ratione quisque primus desertis his castris in ea quæ ad Rauennam erant, perueniret.* Sic Liuius 35, 11, 9. de Liguribus: *Sine consilio, sine imperio, pro se quisque currere ad sua tuenda.* Confer Gruteri Notas Polit. ad Liu. 5, 40, 10.

4, 9, 20. *HINC METVS)* Tentat hanc lectionem Acidalius *hinc metus, hinc inuicem &c.* Non tamen insolens est scriptoribus deflectere nonnunquam ab vsitatis formulis, quod in Tacito præsertim sæpe est animaduertere.

INVICEM NATANTIVM) Non intelligo quomodo hæc duo verba coniunctim explicari possint. plane fuit, *inuicem vocantium*, idque volunt quæ statim subiicit; *mutuus clamor.*

4, 9, 23. *AVDACIÆ)* Possit Ennii dictum ad Alexandrum quoque trahi ex Æacidarum sanguine oriundum. Cicero de diuinat. 2, 56. *semper fuit, vt est apud Ennium 6, 20.*

\- - - *stolidum genus Æacidarum:*
Bellipotentes sunt magis, quam sapientipotentes.

Augustus tamen nepotem in Hispanias mittens, precatus est illi gratiam Pompeii, & audaciam Alexandri, vt est apud Plutarch. Apophth. cap. 47. Raderus. Idem explosa Acidalii coniectura, qui sic emendabat: *audacia quoque &c. ratione nisi potest.* retinet *audaciæ ratio minui potest*, & sic explicat, vt rationem pro caussa, causam pro culpa accipi velit: vt tandem fiat, non magnam fuisse Alexandri culpam, in tanto fortunæ obsequio temerarios conatus. Sed non admitto, non vtique magis, quam alium virum doctum, qui refcribit: *audaciæ ratio iniri potest.* hoc est, inquit, facile ratiocinari queas, quantæ audaciæ fuerit Alexander, cum nunquam dubitauit se temere fecisse, licet interdum temeritas interueniret. Sed valde fallor, aut longe diuersus est Curtio animus: quem olim hac correctiuncula euidentiorem feci: *audaciæ &c. admiratio minui potest.* nec sane nouum in MSS. exemplaribus, nonnunquam antiquitatem detergere nonnullas literulas, præsertim si temere marginibus hæserint, quod & Floro 2, 7, 8. vitium oblatum fuisse existimaui. Sensus igitur est: Nullo magis quam audaciæ nomine celebris fuit. Sed ita in potestate habuit fortunam, vt eius rei admiratio valde hinc minui possit. Nemo enim merito audax dicitur, qui nullo periculo, quicquid vult,

vult, conficit. Iam autem Alexandro ira succesſerunt omnia, vt ex euentu rem æſtimantibus, omnia eius opera videantur facilia fuiſſe. Poſſet tamen eadem forte ſententia eriui, nihil mutata lectione priſtina, ſi *rationem* capias pro calculo, ſumma, æſtimatione, notione ſatis vſitata, vt ſcilicet de ea detrahatur nonnihil, nec tanta fuiſſe videatur hominis audacia, quanta vtique apparuiſſet, ſi inimicam etiam fortunam ſæpius eſſet auſus laceſſere. Huc credo reſpexiſſe Hermolaum Barbarum, cum in orat. ad Federicum Imp. quæ eſt edita in lib. XII. Epiſt. Politiani, ſic ſcriberet: *Alexandrum illum Macedonem ſunt qui minus egregium bello ducem fuiſſe prædicent, quod ei nullius pugnæ non ſecunda fortuna fuerit.*

PERARMATOS) Alii diuidunt, *per armatos.* Sed iungenda in vnam eſſe vocem, recte vidit Acidalius. Ego præterea diſtinctione, & alterius voculæ diuiſione, alterius additione, perſanabo locum. ſcribe: *Mazæus, qui* (voculam hanc agnoſcunt merito plerique libri.) *ſi tranſeuntibus flumen ſuperueniſſet* (vide Polyæn. Strategem. 1,13. f. Cæſarem de bello Gall. 2,10. Liuium 21,5,9.) *haud dubie oppreſſurus fuit incompoſitos; in ripa demum, & iam peruinctos, adequitare cepit.* Quod quia ſat certa ratione nititur, in textum recipiendum exiſtimauimus.

4,9,24. *PÆONVM)* Vitioſo exemplari deceptus Patricius de regno 9,18. *Paeonum* legit, vbi etiam, neſcio quo ex Plinio lib. 3. cap. 1. ait Pœnorum reges caput cæſi à ſe hoſtis offerentem aureo poculo donaſſe. Tanta eſt citandi ſecuritas, his fere potiſſimum, qui ſibi fidem in omnibus haberi poſtulant. Ex Plutarchi cap. 70. narratiuneulam iſtam hauſiſſe potuit Patricius. Ille enim ſic: *Paeonum præfectus* (non ſane *Paeniæ*, permultum enim intereſt) *Ariſto, cum hoſtem obtruncaſſet, oſtendiſſetque Alexandro caput; Hoc donum, Rex, inquit, apud nos poculo aureo ponitur. Arridens Alexander, nempe vacuo, inquit. Ego vero tibi plenum propinabo.*

IN GVTTVRE) Similis euentus certaminis ſingularis, quo Satibarzanes occidit infra 7,4,36. forte etiam ſimilis conditio hic fuit, vt nudo capite pugnauerint.

4,10,1. *ITER)* Vocem hanc merito & Mſſer. & Editis nonnullis inſeri. præter Acidalii Raderique conſenſum, docebit etiam Curtianæ phraſeos obſeruatio, quam exhibet Index, in *pronunciare.*

4,10,2. *LVNA DEFICIENS)* Illuſtrant has lunæ tenebras nobiliſſimi Scriptores. Cicero de diuinat. 1,53. Plinius 2,70. Manil. Aſtronom. 1, 220. Lucret. 5,746. Arrian. 3,2,4. Plutarch. cap. 56. Ptolem. Geographus 1, 4. *Διαγραφὴ τῶν Ολυμπιάδων.* Quos fere explicat Scaliger de emend. temp. lib. 5. & Canon. Itagog. lib. 3. pag. 293. vbi ſcribit contigiſſe hanc defectionem die 20. Septembris. cum quo conſentit etiam Buntingus, qui eclipſin illam accurate delineauit. Videndus & Chriſtmannus ad Alfraganum. Ex Radero.

SPERSO) Malim, *ſuffuſa.* Virg. Æn. 3,232.

- - - - *lacrimis oculos ſuffuſa nitentes.*

FORMIDO) Hoc factum & apud barbaros, vt narrat Ioannes Roianus in hæc verba: *Colonus (ſiue Columbus,) ductor exercitus Ferdinandi regis Hiſpan. ſuperioribus annis, quibus nouus orbis Insulæ Occidentalis detectus eſt æque exploratus, apud Iamaicam inſulam totum exercitum Chriſtianorum ab imminente morte huius diuinæ diſciplinæ auxilio eripuit. Cum enim vniuerſus Hiſpanorum exercitus in vltimo iam vitæ periculo eſſet conſtitutus, neque Dux à Iamaicenſibus alimenta vllo poſſet modo impetrare (hac enim ratione ſperabant barbari exercitum Chriſtianorum facile ſine armis poſſe expugnari) reſtorib. Iamaicenſium renuntiari iubet, vt ſibi, ſuiſque omnibus neceſſaria ad victum ſubminiſtrent, plurima illis ac ſuprema mala imminere: In cuius rei teſtimonium non multo poſt Iunam*

eos obſcuratam eſſe viſuros, quam quidem ipſe in Aſtronomia eximiæ verſatus iamiam defecturam cognoſcebat. Contemſerunt quidem primo barbari iuſſa ducis Chriſtiani, ac minas: At cum ad conſtitutum ab ipſo tempus lunam deficere ſenſim conſpicerent, neque huius rei cauſſam intelligerent, illius tum verbis primum fidem prabentes, & cotumeatum Chriſtianis affatim ſubminiſtrarent, & ad ipſius ducis, ceterorumque militum pedes prouoluti, vti ſibi ignoſcerent, omnibus efflagitarunt. Raderus. Tale quiddam, ni fallor, de ſe ſcripſit, Ioan. de Staden, cum inter barbaros Americæ captiuus ageret, iamque neci deſtinatus; hoc commento imminens exitium depulſiſſe, quod præcognita lunæ defectione, metum iis incuſſerit diuinæ vindictæ, ni deſiſterent cepto, eiuſque certiſſimum fore argumentum, lunæ paucos intra dies defectionem. Eadem formidine Nicias, *veritus claſſem portu educere, opes Athenienſium afflixit.* Plin. 2, 12. & Plut. de ſuperſtit. cap. 13. Defectu ſolis perculſum etiam fuiſſe Annibalem, ante vltimum cum Scipione prœlium, tradit Zonaras tom. 2. ſimilique poſtea cauſa, turbatæ ſunt Macedonum mentes, quo tempore Perſeus bellum cum pop. Rom. gerebat. Liuius 44,37,6. Ne Romanos idem timor inceſſeret præcauente Sulpitii Galli prudentia, qua eam rem euenturam dixerat. Liu. & Plin. dd. locis, Front. ſtrategem. 1,12,8. quo pertinere puto Polybii fragmentum apud Suidam in *Δυσὶ δέουσιν.* & Suidam apud Schottum prouerb. 11,88. A quibus paululum diſſentit Val. Max. 8, 11, 1. & Plutarch. Æmilio cap. 28. Atque de Agathocle ſimile factum memorant Frontin. d. loco & Iuſtin. 22, 6, 1. de Claudio Imp. Dio lib. 60. Metum Archelai Macedoniæ regis narrat Seneca de benef. 5, 6, 4. Sed cauſarum ignaros percelli nihil mirum; cum *defectum ſiderum paueant & quadrupedes.* Plin. 8, 54. quem metum vehementer intendi par erat cæcatis gentili ſuperſtitione mentibus, *in defectibus ſtellarum ſcelera aut mortem aliquam ſiderum pauentes,* teſte Plinio 2, 12. vnde *æris ſonus* & cetera ludicra, de quibus DEO volente ad Taciti 1,28,3. vbi ſimiliter ex defectu lunæ nata formido militum deſcribitur. Multo magis æquum eſt terreri Peruuianos, ſi qui adhuc credunt inſtare finem mundi, quoties eclipſes fiunt. Vide Carate Hiſt. del Peru 1,10. Contra Libyes cum ab Echerophe Rege Ægypti defeciſſent, Luna ſupra morem augeſcente, per metum ſe dediderunt. Africanus in adiunctis Euſebio Scaligeri, pag. 355. f. 1. Eſt & alia fanatica ſuperſtitio, qua ſibi perſuadent homines, qui reliquis eminere ſe putant, tanta propter ſe moueri, quæ & ipſa multis ingens terroris cauſſa fuit, adeo vt de Ludouico Pio, laudato cetera principe, tradiderit Sigonius de regno Ital. lib. 4. cum *anno 840. Sole prodigioſe obſcurato, tantam ex ea re animo triſtitiam concepiſſe, vt in perniciſſum morbum inciderit,* & ex eo a. d. XII. Kal. Iulii obierit.

Sollicet hic ſuperis labor eſt, ea cura quietos
Sollicitat.

4,10,3. *DIIS INVITIS)* Ex ſideris luctu putarunt iratos ſibi deos. Raderus.

ADIRI) Vane nimium exaggerant, ſi ita dixerunt, *adiri*: Neque enim verum, quid enim adire prohibuerit? Sed non id verbi Curtius iis tribuit: à librario affictum querelæ augendæ. *Vadari*, credo, auctor ſcripſit, aut *tranſiri*. ſed illud potius, quod ad literas propius. Ad recentem quidem in tranſeundo Tigri caſum reſpicitur ſaltem in quo firmare gradum non potuerant propter & fluminis rapacitatem, & ſaxorum lubricitatem. Acidalius.

IN &c. IACTATIONEM) Recte hanc ſcripturam præferunt Modianæ; *vitus hominis iactatione.* Acidalius & Raderus. At enim,

Humanum paucis viuit genus - - - - vt adſeuerat apud Lucan. 5,343. Iulius Cæſar. de qua re nos vberrime locuti ſumus ad illud Taciti H. 5,25,6.

bellum vni necessarium, ferale ipsis sumeretur. Hæc Gruterus ad ista Ammiani 22, 29.
vnius corporis permutatione tot cieri turbas &c. Lucani locum videtur in animo habuisse Iornandes de reb. Getic. cap. XXXVI. f. *probatum est, humanum genus regibus vivere &c.*

PETERE) Melius alii *peti*. Forte fuit *peti & iam &c.* vt ex isto & præcedenti verbo adcreuerit syllaba.

4, 10, 4. *PERITISSIMOS*) Ægyptii enim sibi sideralis scientiæ inuentionem arrogarunt. Astronomiæ certe Theutem Plato in Phædro nominat auctorem; Aristoteles Ægyptiis tribuit Mathematicas disciplinas, hoc est, Astrologiam, vt explicat Fonseca, vere. nam & Plato adstipulatur. Pythagoras, Plato, Democritus, aliique complures Ægyptum petiuere, Astrologiæ & Geometriæ caussa. Plato X. de legibus Ægyptum opportunam affirmat astris considerandis. Idem Picus Mirandula, propter plana camporum docet. Diodorus 1, 69. etiam Ægyptiis hanc Astrologiæ laudem tribuit. Alii Chaldæis primam siderum cognitionem assignant. Iosephus contra Appion. lib. 1. pr. ab Abrahamo siderum disciplinam Ægyptiis traditam narrat; ab his ad Chaldæos, inde ad Græcos profectam. Pherecydes, Pythagoras, Thales Ægyptiorum & Chaldæorum fuere discipuli. Poëtæ Atlantem conditorem fingunt Astrologiæ, eoque pingunt humeris cœlum sustinere. De eodem Plinius 7, 56, 12. qui tamen 6, 26. Belum Iouem sideralis scientiæ inuentorem fuisse refert. Seruius ad Virg. Ecl. 6, 42. Prometheum laudat repertorem. Iosephus 1, 3. Sethο primam omnium siderum cognitionem adscribit. Certum est ex cœlestium literarum doctoribus & Iosepho, cognitionem siderum ab ipso primum Adamo traditam literis, à Sethο & posteris ad Noë, ab hoc eam ad Abraamum peruenisse, à quo ad Ægyptios, ab his ad Chaldæos, Phœnicas, Græcos. Videatur Clauius ad cap. 1. Io. de Sacrobosco. Habes ergo caussam, quid sit quamobrem Alexander Ægyptios potissimum sacerdotes & Vates ad interpretandas siderum naturas adhibuerit, quod illis in ea, vtpote inuentoribus & magistris Astrologiæ, maxime fides adiungeretur. Raderus. Id autem Alexandrum credo fecisse, non quod ipse veræ eius caussæ ignarus esset, vt postulat Vir doctissimus 3, 9. de legation. qui enim posset, Aristotelis discipulus, cuiusque disciplinis plures per annos imbutus? Sed vt militi eo magis eximeretur metus, quanto à pluribus, & peritioribus, vt ipse quidem opinari poterat, res ea non ominosa iudicaretur.

4, 10, 5. *QVI SATIS SCIRENT*) Qui germanas & certas defectionum solis & lunæ caussas ex Mathematicorum disciplina discere & pernosse desiderat, Ioan. Sacroboscium cap. 4. Sphæræ euoluat, Vitellium præterea in Opticis propos. 26. & Clauium ad Sacroboscium. Lucret. 5, 746. Lucan. 1, 539. Ciceron. de natur. deor. 2, 40. Raderus. Adde ex veteribus Iustinum 22, 6, 2. Senec. de benef. 5, 6, 5. Plutarch. de superstit. cap. 13. Augustin. epist. 19. & Dion. lib. 60. Inprimis Marcellin. 20, 3. & notatos vibi à Cl. Lindenbrogio. Cleomedem 2, 6. περὶ τῆς παλίρροιας ὠκεανοῦ. Geminum cap. περὶ ἐκλ. τῶν σελ. *Plinium 2, 10. Sic ab hominum genere definiuit est dies, mensis, annus defectionis Solis & Lunæ cognitæ prædictaque in omne posterum tempus, quæ, quantæ, quando futuræ sint.* Bernegg. Orat. Acad. VII. Quo vno argumento satis arguuntur, qui suæ naturæ ignari, homines, vt cetera animalia, nihil esse præter corpus imaginantur. Nec prætereundum, quod Arriano 3, 2, 4. tradidum Lucenius ex hac caussa fuisse, recte notat: Alexandrum Lunæ, Soli & Terræ fecisse, vt nimirum omnes placaret, qui istius deliqui auctores fuisse viderentur.

4, 10, 6. *SOLEM GRÆCORVM*) Ex Herodoto 7, 37. apud quem hebescente sole Xerxi Vates respondent, defectionem Græcarum vrbium significari, quod Sol esset præses Græcorum, Luna Persarum. Quod autem solis deficientis labores,

res, Græcis exitium portenderint, Lunæ Persis & barbaris, non semper vsuenit. perinde enim sub defectionibus lunæ Græcos fuisse afflictos ac barbaros intelligo, vt hoc vatum Ægyptiorum commentum videri possit ab Alexandro fortasse dictatum, vt antea Harmonis sacerdotes monuerat, quid sibi vellet scisitanti responderi. Raderus. Citat hunc Curtii locum Iacobus de Vitriaco Acconensis Episcopus, hist. Orient. lib. 3. in Actis anni 1218. Vbi scribit simili ratione interpretatum se defectionem lunæ, quæ tum contigerat, quamquam caussarum naturalium non esset nescius, *contra Saracenos, quasi prætendentem* (an *portendentem?*) *eorum defectum, qui sibi Lunam attribuunt, incrementa vel decrementa vim Lunæ magnam ponentes.* In alio genere callidita tem interpretationis huius imitatum refert Epaminondam Plutarch. Apophth. 97. qui *cum iam ad hostem cum copiis accederet, & tonitru exstitisset; interrogantibus suis, quid significari tonitru eo putaret, respondit: Deum attonitos reddidisse hostes, fluporemque iis iniecisse, qui cum prope apta loca essent, iniquo loco castra ponerent.* Crassus apud Plut. cap. 36. citm exta ab aruspice tradita, non temuisset: idque exercitus vt malum omen horreret, adridens dixit; *hæc nimirum vitia sunt senectutis; sed non perinde arma nobis elabentur è manibus.* Vide Frontini strateg. toto cap. 12. lib. I. Apud Liuium 26, 45, 8. Scipio in oppugnatione Carthaginis Hispanicæ, comperto æstum stato tempore decedere, eam rem *in prodigium ac deos vertens, Neptunum inbebat ducem itineris sequi, ac medio fragore euadere ad mania.*

LVNAM ESSE PERS.) Nescio an probe ex hoc loco coniiciat Vir Doctus de coron. 9, 18. Perficum diadema lunatum fuisse. Quod enim hic dicitur, *lunam esse Persarum*, non sic accipiendum est, vt intelligatur *symbolum, aut insigne, aut omen & vaticinium*, vt ille putat: sed vt ex Herodoto 7, 37. discimus *protectorem, atque præsidem.*

VETERAQVE EXEMPLA) Verbi gratia Anno Mundi 3478. obscurata est luna, quo anno pugna Marathonia superati sunt Persæ. Vide Buntingum.

4, 10, 7. *SVPERSTITIO*) Contra quam disputat Cicero libris de diuinatione, & de natura deorum passim. Conatur dein separare suam religionem à superstitione, cum dicit; *Non enim philosophi solum, verum etiam maiores nostri superstitionem à religione separauerunt. Nam qui totos dies precabantur, & immolabant, vt sui sibi liberi superstites essent, superstitiosi sunt appellati.* Ad quem locum multa D. Augustinus de Ciuit. Dei 6, 9. Sed atheus ille cum suo Epicuro Lucretius omnem religionem cepit conuellere, ipsoque religionis nomine superstitionem complecti, cum dixit; 1, 62.

Humana ante oculos fœde cum vita iaceret
In terris, oppressa graui sub religione,
Qua caput a cœli regionibus ostendebat,
Horribili super aspectu mortalibus instans.

Et laudato Epicuro subiicit vers. 78.

Quare religio pedibus subiecta vicissim
Obteritur - - - - Ostendit dein, quæ mortalibus mala ex superstitione, quam religionem vocat, euenerint, ac tandem addit epiphonema vers. 101.

Tantum religio potuit suadere malorum.

Propter pop. Romani superstitiones S. Gregorius Liuii omnia opera conatus est abolere, quod nimius esset in iis enarrandis ac laudandis. Legitur elegans Plutarchi libellus de superstitione. Raderus.

Quod, equo frenum, id populo, & pacis & belli tempore superstitio. eam igitur vti-

liter vsurpat magistratus, auctoritatis sibi conciliandæ caussa, adnexæ dissolutæ contumaciæ. inquit Plutarch. de Socratis genio cap.13. quæ ipsa prolixius interpretatur Polybius 6,54. & 10,2. Curtius [hoc loco] Numam, circa res ciuiles, præiuit Rhadamanthus, Minos, Lycurgus; secuti sunt Zaleucus, ac P. Scipio Africanus, de quibus, præter alios, iunctim fere Valer. Maximus 1, 2. Belli etiam tempore larua hac vsos esse reges ducesque plurimos, cumulate ostendimus ad illa Taciti 1, 28, 4. *mobiles ad superstitionem perculsæ semel mentes.* [Quem ad locum & Cl. Forstnerus, copiose.] Imo & Getas quoque artificio isto regibus suis obsecutos sic persequitur Strabo lib.7. Cordate igitur de Mose Ioseph. lib. 2. contra Appionem. Hæc Gruterus ad ista Liuii 1, 19, 4. *rem ad multitudinem imperitam, & illis sæculis rudem efficacissimam, Deorum metum inijciendum ratus est.* Quomodo hac vulgi inclinatione vsus sit Scipio, discas ex Liu. 26, 19, 4. & quomodo hic idem Alexander ostendit Polyæn. 4, 3, 14. *cum* enim *ex aruspicibus cognouisset, deos omnia fausta portendere: circumferri hostias iussit, & milliibus ob oculos demonstrare, vt non solum ex auditione, verum etiam ex adspectu spem bonam de periculo haberent.* similia plura vide apud Frontin. strateg. 1, 11. inter quæ excellit, quod XIV. loco positum, recitabo, quia ad Alexandrum pertinet, & forsan idem est, cuius & Polyænus meminit. Ille igitur *sacrificaturus, inscripsit medicamento aruspicis manum, quam ille extis erat suppositurus: lituræ significabant victoriam Alexandro dari, quas cum iecur calidum rapuisset, & à rege militi esset ostensum; auxit animum, tanquam deo spondente victoriam.* Curtii sententiam imitatus est Tubero comment. de tempor. suis lib. 1. haud longe à paine. vbi dicens, apud Hungaros vix haberi pro Rege legitimo, qui diadema non haberet; subiicit: *tanta est ignorantiæ vitio, humanis mentibus superstitionis, vel ad impellendos vulgi animos efficacissima auctoritas.*

MELIVS VATIBVS) His verbis vsus est Cunæus de repub. Hebr. 2, 17. f.

4, 10, 10. *EXPLORATORES)* Mss. Modii, & vnus Gruteri, *moratores*, quod verissimum putat amicorum nostrorum vnus: explicatque, qui legitimum exercitum præcederent, & primum impetum hostis tardarent atque hebetarent. Idque confirmatum it locis Cæsar. de bello Gall. 2, 19. & 4, 11. item de bello ciu. 2, 26. & nescio quo Hirtii: *equites præmisit, sic parator, vt consisterent, atque omne agmen morarentur.* quibus locis legimus præmissos equites, qui hostilem impetum morarentur. At hoc loco sic accipi non posse manifestum est ex eo, quod tum temporis nondum aduenichat Darius, nec illi mille de eius exercitu erant, sed ex Mazæanis, qui ad vrendam regionem dimissi erant. Præterea hoc cuiuis potest esse perspectissimum, Darium qui & copiis abundaret, & quam cum strenuo res esset, non ignoraret, vtique mille admodum equites non fuisse præmissurum, ad eius hostis impetum inhibendum. sed & manifestum est ex antecedentibus & sequentibus, hos homines ne animo quidem pugnandi ibi fuisse. Itaque credam ex istorum MSS. auctoritate legendum esse *moratores*, sed longe alio sensu, eo nimirum quo vocem eam ponit Liuius 21, 47, 3. *Priusquam Placentiam peruenerit, quam satis sciret Annibal ab Ticino profectos: tamen aliquos moratorum in citeriore ripa fegniter rapum soluentes cepit.* & 21, 48, 5. *quum iam transgressus Trebiam Romanos, metantesque castra conspexissent, paucos moratorum occiderunt circa flumen interceptos.* Quibus certe locis, si recte examinas, moratores sunt qui moram nectunt, non qui ad morandum hostem relicti sunt, vt forte nonnemo velit intelligi. Possit tamen videri *moratorum* in Liuio esse à Nominatiuo *moratus*. Thuanus tamen etiam vsurpat *moratores* nostro sensu. Sic & hoc Curtii loco, quod ex ipsa re claret. Mazæus trans Tigrim erat supra 4, 9, 14. relictus vt totam eam regionem vastaret, per quam iter futurum erat Alexandro. Ergo à ripa Tigridis ad vsque interiora, omnia vastabant, & vt quæq; corru-

corruperant, recedebant. Alexander contra summopere contendebat, vt quanta maxima celeritate posset, superueniret hostibus, priusquam omnia corrumperent. ita accidit, vt reliquis cedentibus, mille ipsi tardi deprehenderentur ab Alexandro.

AVGVRANTVR) Modius ex MS. docet scriptum, *falsa per metum augentur.* Codex Augustanus S. Vdalrici: *Quippe vbi vera explorare non possunt, falsa per metum auguruntur.* Certe *auguruntur* ταυτολογίας, ego non memini legere. quamuis enim *augeo* apud Ciceronem & alios reperiatur, non perinde tamen patiendi figura *augeror* dici deprehendatur. Raderus Actium *augure*, est apud Virg. 7, 273. vbi Seruius: *augure decimus secundum Plinium, cum præsagio mentis futura colligimus: augurer vero tunc, cum futurum veris captamus auguriis.* Sed vides ex locis, quæ monstrat Index, hoc discrimen à Curtio non attendi. Mihi prope compertum est, fuisse: *falsa per metum figurantur.* Sic infra 7, 1, 36. *Vtinam non inanes quoque species ancio animo figurarent.* Sic apud Cæsarem de bell. Gall. 1, 22. legimus, *Consilium timore perterritum, quod non vidisset, pro viso sibi renunciasse.* Ea enim natura metus: vnde Tacit. 2, 24, 6. *miracula narrabant, vim turbinum, & inauditas volucres &c. vera, siue ex metu credita.* Adde 7, 7, 24.

4, 10, 13. *FESTINANDVM)* Polyænus strateg. 4, 3, 18. *Alexander Tigrim trancions, Persis terram igni populantibus, misit qui omni vi & contentione eos persequerentur, vt suæ saluti consulentes, regionem intactam relinquerent.*

4, 10, 16. *RECITARET)* Callidum est Eumenis illud apud Iustin. 14, 1, 10. qui, coniectis in eius castra huiusmodi libellis, *vocatis ad concionem militibus* persuasit, *confictas has à se epistolas ad experiundos suorum animos esse. Hoc facto & in futurum prouidit, vt si quid simile accidisset, non se ab hoste corrumpi, sed ab duce vemari arbitrarentur.*

4, 10, 17. *VEL VNIVS)* Tacit. H. 2, 75. *fluxam militum fidem, & periculum ex singulis. Quid enim profuturos cohortes alasque, si vnus alterque præsentia facinora, paratum ex diuerso præmium petat? Facilius vniuersos impelli, quam singulos vitari.* Eumenes apud Iustin. 14, 1, 12. *Salutem suam in omnium potestate esse.*

AVARITIÆ) Adeo splenderis hoc *aurum præstringit oculos.* Varro Fragm. & alte impressum omnibus μηδὲν ἄγαν εἰν κερδεῖ κρυφῇ. *nihil esse cum lucro malum.* Sophoc. apud Athen. lib. XII. Lipsius polit. 4, 11. Vide Reusneri Symbola in Symb. Iustiniani H. *Multi nimium, nemo satis.*

4, 10, 18. *SPADO)* Liquet his verbis eunuchos quoque circa reginas fuisse, & infra 4, 10, 25. Idem probatur Esther 4, 5. *Accitoque Athach eunucho quem rex ministrum ei dederat.* Eoque respexisse videtur Terentius Eunucho 1, 2, 97. cum ait:

Eunuchum dixti velle te: quia sola vtuntur his Reginæ. Hos etiam pellicibus & concubinis regis custodes adhibitos, supra pag. 78. ostendimus. Brisson. lib. 1. pag. 139. Adde supra ad 3, 12, 17. Et Augustin. contra Faustum 30, 3. qui huc alludit his verbis: *significans virgines & pueros, qui nubendi ipsa à cordibus suis exclusa cupiditate, spadonum vice in eius ecclesia semper, tanquam in domo regia conuersentur.* Pertinet eodem Philostrat. in Apollon. 1, 23.

4, 10, 19. *ITINERIS)* Plutarch. cap. 52. & Iustin. 11, 12, 6. scribunt, ex partu obiisse. Et potest, vt animi ægritudo doloribus partus addita malum duplicarit. Locc. Iuius.

4, 10, 25. *TANTVM)* Bong. coniiciebat, *tanta.* me consentiente. De re simili est locus Diodor. 17, 38. *Itaque Alexander, etsi hanc vitæ nostræ temperiem multis ætatibus præcessit; iustam tamen etiam à posteris, dignamque suis virtutibus prædicationem nanciscatur.* Et sane cum Tacito 3, 65, 1. *præcipuum munus historiæ*

storiæ reor, ne virtutes sileantur, vtque pravis dictis factisque ex posteritate & infamia metus sit.

4,10,24. *SEMEL OMNINO*) Meminere huius historiæ A. Gellius 6,8. & Athenæus 13,8. Ceteras autem captiuas vt vidit Alexander, specie, & statura eximias, dixit ioco, *ὡς ἐστὶν μεγάλη ἀλγηδὼν ὀμμάτων αἱ περσίδες*, *Quam magni oculorum dolores sunt Persides.* Popma ex Plutarch. Alex. c. 36.

SED VT VIDERET) Male alii *viderat*, vt olim vidi, & postea consensu vnius atque alterius impressi confirmatus sum. Sic enim & ipse Alexander conciliabitur Curtio cuius verba Plutarch. cap. 37. refert in hunc sensum. *Ego enim non solum non vidisse inueniar Darij vxorem, aut videre cogitasse: verum nec verba facientes de eius decore, sustinuisse audire.* Concilia, inquam, visam esse semel, non data opera, sed obiter, quia aderat matri Darii, ad quam visendam Alexander venerat. Quomodo etiam explicanda videntur illa Plutarchi de curiositate cap. 21. *Alexander Darij vxorem, quia formosissima dicebatur, noluit in suum venire conspectum: sed ad maximam eius animi accedens, videre iuuenem & pulchram non sustinuit.* Sic Iulianus *ex virginibus quæ speciosæ sunt captæ, vt in Perside, vbi feminarum pulchritudo excellit, nec contrectare aliquam voluit, nec videre, Alexandrum imitatus & Africanum.* Marcellin. 24,16. & ex eo Fulgosius 4,3.

4,10,25. *E SPADONIBVS*) Variat paulisper Suidas in Ἀλέξανδρος. Plutarch. cap. 52. *Tireon* appellat, quem Curtius *Tyriotem.*

AVERSA) Quomodo in Romanis castris *decumana.* Tacit. 1, 66, 1. *cunctis ruerent ad portas, quarum decumana maxime petebatur, aversa hosti, & fugientibus tutior.* Auersa enim parte eam collocabant, quia omnium erat maxima, & perinde, si vis ingrueret, defensu difficilima.

LEVIVS CVSTODIEBATVR) Quasi extra periculum esset. quod ipsum sæpius maximum, negligentibus, creauit. Liuius 10,32,8. ita Romanorum castra ab Samnitibus oppressa ostendit: *Samnites vix dum certa luce, & eam ipsam premente caligine, ad stationem Romanam in porta segniter agentem vigilias, peruenium. Improuiso oppressi, nec animi satis ad resistendum, nec virium fuit. Ab tergo castrorum, decumana porta impetus factus.* Raderus.

4,10,26. *DIDICI*) *Iam pridem didici fortiter esse miser.* Ouid. Raderus.

NOSSE SORTEM SVAM) Adscribam magni sane doctoris verba, Polit. 5,18. In clade duo moneo, vt Prudenter eam, & Fortiter feras. Prudenter, hoc sensu: vt noris eam serio, & appendas. Nam quidam, *è contrario lata omnia sibi fingunt.* Tacit. Hist. 3,54,2. *Et nuntios cladis occultantes, stulta dissimulatione, remedia pestis malorum, quam mala differunt.* Ibid. Quod nulla ratio est, vt fiat. Nam primum

- - - clades scire qui refugit suas,
Grauius timorem, dubia plus torquent mala.

Seneca Agam. v. 419. Sicut contra, *sæpe calamitatis solatium est, nosse sortem suam.* Curtius. Deinde, profecto

Iners malorum remedium, Ignorantia est.

Seneca Oedip. v. 515. Imo nullum: nec mederi tibi fas, cum nescis. Tu vero agnosce, atque adeo examina & appende.

4,10,27. *MIHI*) Alium longe horum esse sensum quam vulgata distinctio pariat, ostendit mihi amantissimus Socer, si sic distinguas, *nunciaturus es; mihi, &c. vt credo ipse quoque, omni graviora supplicio.* Vt istud *mihi*, non pertineat ad præcedentia *nunciaturus es*, sed ad hæc *graviora omni supplicio.* Confirmatur hæc distinctio verbis Diodori 19,8. *ἐνίοις γὰρ ἤδη τῶν μὲν ἀνδρῶν καὶ παίδων ἐπῆρε τὰ πάθη, γυνε-*

γυναικῶν ὄψεις, καὶ παρθένων αἰσχύνας ἀναλογιζομένους. Ipsa enim morte acerbiora passuros viros & patres, si vxorum & virginum stupra per contumeliam illata considerarent.

4,10,28. *TOTIS CASTRIS*) Hoc ego vix concoquam. quomodo statim exitus *totis castris?* dum eius caussa in tabernaculo regis, & vt credibile est, tantum non soli regi, adhuc exponitur. sequitur tamen mox n. 32. de *submotis arbitris*, qui forte eiulatum concitauerint.

4,10,29. *AGERE*) Malim, *gerere.* Sic mox 4,11,17. *bellum cum captiuis & feminis gerere non soleo.*

4,10,31. *OB HÆC IPSA*) Sic feci, ex quibusdam editis, coniecturam adiuuantibus Berneggerianam, manifesto melius, quam alii, qui legunt; *Ob hæc ipse amantis animus.*

IN SOLICITVDINEM) Sic Tacit. H. 2,21,4. *Dum atrociora metuunt, in leui cetera habentur.*

4,10,32. *TORMENTA*) Persas quæstionem de reis per tormenta habuisse, testis est & Epiphanius lib. II. contra hæreses. cap. de Manichæis. Popma.

SI QVID TIBI) Ratio loquendi postulare videtur: *Si qua tibi tui regis reuerentia est.* Quomodo apud Senec. de breuit. vitæ, *Si quis inferis sensus est*, &c. similia. Deseam etiam duo verba; *in te.*

4,10,34. *CAPITE VELATO*) Velabant & operiebant se veteres parte vestis, vel propter sacra, vel ob desperatam aliquam rem, aut malum. Plaut. Amphitryone 5,1,41.

Inuocat deos immortales, vt sibi auxilium ferant,
Manibus puris, capite operto. Seneca Herc. Furente versu 355.
Namque ipsa tristis, vestis obducta caput
Velata, iuxta præsides adstat deos. Popma. Ita Aman genti Hebrææ exitium machinatus, quod in auctorem redundauit, cum Mardochæum per vrbem deducere cogeretur, domum reuersus lugens obduxit caput: idemque velatus in crucem iuit. Esther 6,12. & 7,8. Aben-ezra morem fuisse ait, vt cui rex irasceretur, eius statim vultum ministri obnuberent, quasi, qui regem aspiceret, indignus foret. Sed mos fuit communis. Ceterum reis in crucem agendis capita obnubebantur, vti Liuius 1,26,6. de Horatio docet. Ap. Claudius metuens vitæ, ex iudicio capite velato in propinquam domum se recepit. Liuius 3,49,5. Obnubebantur & nouæ nuptæ flammeo: vnde & nuptæ dicuntur. Æneas etiam auctore certis hostiis litaturi capita velabant. Plutarch. quæst. Rom. cap. 10. Hebræi quoque in graui luctu capita velabant. Rex Dauid cum Absolonis arma fugeret, caput obnupsit, Samuel. 2, 15, 30. De Susanna quoque apud Daniel. 13, 32. ad tribunal operta legimus. Raderus.

AD COELVM) Veteres orasse manibus ad cœlum sublatis, Apuleius in libro de mundo tradit. *Nam habitus*, inquit, *orantium hic est, vt manibus extensis ad cælum precentur.* Vnde Virg. Æn. 1. 97.

Ingemit, & duplices tendens ad sidera palmas,
Talia voce refert - - - - & Æn. 2, 688.
- - cælo palmas cum voce tetendit. Idem 3, 264.
- - - - passis de litore palmis
Numina magna vocat - - Et regius propheta Psalmo 63, 5. *in nomine tuo leuabo manus meas.* Popma. Adde Virgilianis Æn. 2, 405.
- - cælo tollentem lumina frustra,
Lumina, nam teneras arcebant vincula palmas. Seneca Epist. XLI. pr. *Non sunt ad cælum elevandæ manus &c.* Vide & Nehemiam 8, 6. Hinc dicit Apostolus ad Timoth. 1, 2, 8. *leuantes puras manus.* Et Tertullian. de oratione cap. 11. *quæ ratio*

ratio est manibus quidem ablutis, spiritu vero sordente orationem obire? quasi nec ipsis manibus spiritales mundities sint necessaria, ut à falso &c. ceteris que maculis quæ spiritu concepta manuum opere transfigantur, purgæ alleuentur. Idem in Apolog. cap. 30. *manibus exceptæ manuum opere transfigantur, purgæ alleuentur.* Idem in Apolog. cap. 30. *manibus expansis, quia innocuis &c. oramus.* Ambrosius reprehendens Theodosium: *Qui, quæso, manus inuisa cæde & sanguine respersas exuendere audes?* Theodor. hist. Eccl. 5, 17. Mos natus ex ipsius naturæ magisterio: cuius instinctu paruuli infantes, in quocunque periculo aut metu, manus ad parentes tendunt, quasi illos apprehensuri, aut petentes vt arreptis manibus, velut extrahantur ex calamitate, quam inciderint. Inde etiam cum homines orabantur, eadem consuetudo tenuit. De qua forte ad illa Taciti 1, 11, *6. ad deos, ad effigiem Augusti, ad genua ipsius manus tendere.* Sed in Curtio olim blandiebatur hæc coniectura, *ad Solem manus tendens:* Nam ille, vt notum, Persarum deus. & firmabat eam egregie Athenæus 13, 8. vbi in hac ipsa historia; Δαρεῖος τῶν μαγῶν ἥκιστα, τῷ ἡλίῳ τὰς χεῖρας ἀνατείνας. Sed nolebat Curtius, qui mox Darium facit inuocare *deos patrios*; non vnum vtique Solem.

DII PATRII) De his vide Brisson. lib. 2. à pr.

4, 11, 1. *VICTVS CONTINENTIA)* Virtus & æquitas hostis non raro bella diremit, vt apud Liuium 5, 27, 11. Polyænum 8, 7. Frontinum 4, 4. & alios cognoscas. singillatim de Camillo apud Plutarch. cap. 19. Flor. 1, 12, 5. Valer. Max. 6, 5, 1. qui Falisios sibi dedito magistro proditore conciliauit. Fabricius apud Valer. Max. 6, 5, 2. Plut. in Pyrrho cap. 45. Liu. 39, 51, 11. Agell. 3, 8. Cic. offic. 3, 22. Pyrrhum, Timochare Ambraciensi medico insidiatore edito, ad amicitiam pop. Rom. attraxit. Scipio Africanus multas Ibericas ciuitates Romanis amicas sua continentia fecit. Liuius 26, 50, 11. &c. Raderus. Ab hac virtute Iasonem quoque Thessalum egregie commendat Polydamas Pharsalius, apud Xenoph. lib. 6. Hist. Græc.

4, 11, 3. *AGENS)* Acidalius malebat, *agis*, vt omnia sint eodem flexu.

4, 11, 4. *LVGES)* At Diodorus 17, 54. vxorem Darii vult extinctam post hanc legationem, vel certe inter eam: eoque nullo verbo eius meminit, dum exponit mandata legatorum.

QVID OPVS) Videantur hæc translata ex oratione Calliæ apud Xenoph. hist. Græc. lib. 6. πῶς ἂν ἐκ τούτου τὸ αὐτὸ μᾶλλον γένοισθε, φίλοι μᾶλλον ἀλλήλοις, ἢ πολεμίω ὄντε; Cum Henrico tertio *coronam in præsens, amicitiam in perpetuum postulanti, vtrumque se daturum archiepiscopus* (Mediolani Heinbertus) *ostendisset, continuo ab armis discessum est.* Goulart. ex Sigon. de Regno Ital. lib. VIII.

4, 11, 5. *QVAM TIBI TRADIT)* Intellige filiam: frustra hæc mutatum iuit Modius.

4, 11, 6. *XXX. MIL. TALENT.)* Diodorus 17, 54. tria millia, Plutarch. vero cap. 51. 10000. talentum oblata fuisse auctor est, non adiecto, auri vel argenti. Vnde Budæus lib. 4. de Asse, corruptum esse hunc locum putat, aut certe *argenti* legendum; non *auri*, quod nullæ opes eam summam æquare possint. Verum cum varia genera talentum sint, non eiusdem pretii; & immensæ fuerint Persarum opes longa iam ætate cumulatæ, vulgatam lectionem veterum codicum auctoritate confirmatam seruauimus. Popma. Leg. *tria millia*, vt Diodorus habet, quod & probat Glareanus. nam 30000. nimis amplus numerus, licet defendat Popma. Sed & amplior in Valerio Max. 6, 4, 3. ext. *decies centum millia.* Puto τὸ *centum* abundare. *Decem millia* quoque habet Arrianus 3, 5, 1. Loccenius. Anno 1527. Franciscus Gallus liberos suos obsides, à Cæsare redimere voluit *vicies centenis coronatorum millibus.* Bellai comment. de reb. Gall. l. 3.

4, 11, 7. *NON DICEREM)* Vir doctissimus mihique longe amicissimus

cissimus expunctum ibat negatiuam: ego puto necessariam. Idque euidens est ex iis quæ sequuntur. si enim legas *dicerem*, certe intelligeres eum non fuisse tam operose dicturum, vt vero facit, per omnem reliquam orationem. Sensum esse credo: Nisi scirem moderationem tuam, nollem verba tecum hac de re facere, quippe constaret, apud animum ambitione & cupidine præcipitem nihil me profecturum. at cum ita moderatus sis, spes est, si moneris & docearis fortunam non amplius esse tentandam, locum te daturum esse meis adhortationibus. Ideoque loquar apud te, vt hominem moderatum, quod apud alium qui ita comparatus non esset, non facerem. Retinenda igitur hic est particula *non*, quam contra obiter inducendam esse monco apud Hirtium de bello Alexandr. cap. 70. in his: *neque prouinciarum publicas iniurias condonare iis posse, qui non fuissent in se officiosi.* Vult enim dicere quod apud Iustinum 31, 7, 5. Scipio: *priuata beneficia à publicis secreta esse.*

4, 11, 8. *PRÆGRAVE IMPERIVM)* Vide quæ colligit Arnisæus de Rep. 1, 5, 6. & de iure maiest. 2, 8. Clapmar. de arcan. 3, 16. Brantius ad Cæsar. de bel. Gal. 4, 8. & inprimis Gruterus toto discursu 18. ad Tacitum, vbi de consilio Augusteo *coercendi intra terminos imperij.* Quorum summam continent hæc ex Apologia Apulei: *Omnibus ad vitæ munia vtendis, quicquid aptam moderationem supergreditur, oneri potius quam vsui exuberat.*

NAVIGIA) Ex Aristot. polit. 7, 4.

4, 11, 9. *TVERI)* Lipsius Polit. 4, 9. hunc locum citans scribit *tenere*, ex memoriæ, vt opinor lapsu. Sed ad sententiam eandem pertinent, quam & Florus firmat 2, 17, 8. *Plus est prouinciam retinere, quam facere.* vbi nota nostra. caussam eius aliquam ostendunt illa Ouidii de arte 2, 21.

Non minor est virtus, quam quærere, parta tueri:
Casus inest illic; hic erit artis opus.

Ælianus hist. var. 4, 14. elegantem similitudinem excogitauit de pecuniæ adquisitione & custodia, quæ pari ratione ad regnum transferri potest. *Quemadmodum, inquit, vehinum, sic etiam nummos capere facilius est, retinere vero difficile.*

4, 11, 10. *INCERTA REGIS VOLVNT.)* Veriti vnusquisque ne à regis sententia dissentiret, vt Piso apud Tacitum 1, 74, 6. Tiberio rogante. *Quo loco, inquit, censebis Cæsar? si primus, habebo quod sequar: si post omnes; vereor ne imprudens dissentiam.* sed Diodor. 17, 54. *propter magnitudinem & momentum propositæ quæstionis* ait neminem ausum respondere. Raderus. Adde Gruter. discurs. in Tacit. 37.

4, 11, 11. *ANTE SVASISSEM)* Euidens est, quamquam non omnibus, recte censuisse Budæum de Asse pag. 165. orationem hanc oblique referri à Curtio, vt ostendit indubitabili argumento n. 13. hoc capite, & vero hic ipse, in voce *pronisse:* legique debere: *Ante suasisse*, & conuenienter in seqq. *redderes: censere: permuter.* Non accedo Acidalio qui legit, *Et ante.* Vide etiam Varias Lect. quæ nonnihil hic iuuant.

QVI MVLTI VINCTI) Non immerito hic offendunt viri docti. mirum enim, si Curtius ita scripsit. Acidalius aliquando volebat; *simul vinctis.* Loccenius; *qui vinctis vivor. fort. manus inulti occup.* Raderus putat duo verba *multi vinctis* ex ora libri ab aliquo explicationis caussa notata, in Curtium irrepsisse. Idem tamen cum Acidalio dubitat retineri posse vulgatum. quod ibi *multi* videantur opponi *tribus corporibus*; de quibus nunc agitur. Ego suspicor librarios pro *vinctis*, quod fortasse non bene expressum erat, putasse scriptum fuisse *multis*, idque deinceps peperisse variam lectionem, quæ postea à describentibus addita sit veræ. Sensum tamen videre facile est, idque sufficit.

4,11,14. *SI PARMENIO ESSEM)* Hoc inter apophthegmata Alexandri, maximi regum, dictum plane regium à Plutarcho cap. 51. & Apophth. cap. 38. Arriano 2,5,2. Diod. 17,54. relatum. Val. Maximus 6,4,3. ext. vocat *vocem, nobiliter editam*: item *vocem duabus victoriis respondentem, dignamque cui tertia, sicut euenit, tribueretur.* Iniuriam Plutarcho facit Patricius de regno 8,20. vbi de fide agit: Dum quasi ex eo, scribit Alexandrum hoc respondisse Parmenioni *suadenti quippiam quod præter fidem esset.* & subiungit plura in hanc sententiam. Melius Arriatus differt. polit. 5,10. qui hoc refert inter exempla, quibus adstruit, *non eadem omnibus decora esse.* Imitatus autem videri possit Alexander Callicratidam Lacedæmonium, cui cum ex consiliariis Cleander quidam diceret, *Ego hoc facerem, si tu essem? & ego, inquit, si tu.* Plutarch. apophth. Lacon. cap. 70. Simile Demosthenis dictum Lucianus in encomio illius refert: *Ego persuaderi mihi paterer, si Archias essem: sed quia sum Demosthenes, ignosce mihi infelix, ad ignauiam non nato.*

NVNC ALEXANDER) Hæc appendix eneruat præcedentis dicti venustatem.

4,11,15. *HONESTIVS DONO DABIMVS)* Pari magnanimitate Pyrrhus apud Ennium lib. 6. de captiuis redimendis:

„*Nec mi aurum posco, nec mi pretium dederitis,*
„*Nec cauponantes bellum, sed belligerantes,*
„*Ferro, non auro, vitam certamus vtrique &c.*
„*Donis ducite, doque volentibus cum magnis Dis.*

Et Æneæ suo applicat Virg. Æn. 10, 827.

Arma quibus lætatus, habe tua: teque parentum
Manibus & cineri (si qua est ea cura) remitto.

Loquitur de Lauso, cuius cadauer gratis remittit: honestius certe, quam Achilles Homericus.

4,11,16. *GRATIARVM ACTIONEM)* Toto hoc capite irrepserunt Iustini verba à Glareano & Iunio, aliisque compluribus pro legitimis admissa. In MS. Constantiensi non apparent, & à Modio quoque vt spuria reiecta sunt. vere. nisi Iustinus (nam posterior fuit) ex Curtio est ad verbum mutuatus, quod vero simile non est, cum sua ex Trogo acceperit. Nec Gualterus, qui Curtium in carmen (sæpius ipsis quoque Curtii verbis in numerum coactis) transtulit, hæc pro Curtianis agnouit. Raderus. Ea igitur insticia quo dignosci possint à genuinis & legitimis, vncis includi curamus.

4,11,17. *CALAMITATES)* Quid de hoc loco senserimus, ad Iustin. 11,12,13. notatum est. Non vult Alexander durius esse in hostem, qua calamitosus est, sed qua superbus & viribus minax. Denique paratus est, vt Virg. Æn. 6,853.

Parcere subiectis, & debellare superbos.

Quem sensum amplectitur, qui olim *caritates* legebat, suffragantibus mihi præter cam rationem, quod *caritatum* nomine venirent vtique & adulti liberi, quibus arma in se ferentibus haud equidem pepercerit Alexander, præterque omnium cordium consensum: etiam Liuio 42,8,7. *Claram victoriam vincendo oppugnatos; non sæuiendo in afflictos, fieri.* Sic accepit etiam Rod. Santius Hist. Hisp 4,37. Sic Sultanus apud Nicetam lib. VI. de imperio Manuelis: *περὶ δὲ τοῦ βασιλέως ἀφετέον ἀπόφασιν, ὅτι περὶ τοῦς ἐκείνου συμφορᾶς ἐπιλάτου*, de Sultano loquitur, qui calamitatibus adfecto Manueli vltro pacem offerebat. Hic igitur amicæ litis est exitus. Monendus præterea est lector illud *calamitates* accipiendum esse non absolute, sed cum voce sequente *hostium*. Se contendere non aduersus calamitates hostium, sed aduersus eorundem

rundem vires. Iustinianus plane loquendi modus. nec enim vsquam Curtio similis. Id autem moneo propter interpretem Iustini Hispanum, qui similem plane dicendi formam non cepit. Iustini locus est 2,15,11. vbi Themistocles castigat Spartanos, *quod non virtute, sed imbecillitate sociorum, potentiam quærerent.* Reddidit Hispanus: *como no por esfuerço su virtud, que en ellos viniesse, querian impidir el poder y valor de sus compañeros: si no con flaqueza y flouedad.* quasi dixisset Iustinus: quod non virtute sua, sed ignauis machinationibus, potentiam sociorum impedire niterentur, cum lateat optima sane sententia, bonos & fideles socios non esse debilitandos, sed in eorum virtute atque fide potius statuendum esse potentiæ nostræ præsidium, quam in hoc callido & suspicionis prauæ pleno consilio, operam esse dandam, vt imbecilles redditi socii, vel inuiti nostris imperiis pareant.

ET FEMINIS) Vide Grotium de iure belli 3,11,9. Gentil. 2,21. & Clapmar. arcan. 5,7.

ARMATVS) Liuius 5,27,8. *Arma habemus non aduersus eam ætatem, cui etiam capta urbibus parcitur; sed aduersus armatos.* Item 28,23,1. *Iura belli in armatos repugnantesque cædes edebatur.* Tacit. 1,59,4. *Non enim se prælitiare, neque aduersus fœminas gerendas; sed palam aduersus armatos bellum tractare.*

4,11,18. *PERCVSSOR VENEFICVS)* Inserenda copula, vt *percussor, & venef.* [Idem ego conieceram] nisi iterandum potius ipsum *v.* Nam diuersi venefici & percussor, & vtrumque increpat Darium diuersa causa: percussorem, quia milites; venificum, quia medicos sollicitaret. Ac vide ne pro *amicos* hic plane scribendum etiam *medicos*: de quo non pugnabo tamen. Acidalius.

4,11,19. *LIBERALITER DONAT)* Hæc ironice dicta accipe: idemque eorum sensus est cum eo quem expressit Iustinus 11,12,4. *sua sibi dari.* Athenienses apud Thucyd 4,20,11. negant Bœotiorum esse agrum, quem ipsi armis obtinerent Atticis. Sic Archiepiscopus Nicææ Nicolaus *τὸν ἀνάγκαιον καὶ τὸ φιλόπρωτον διαπλέον*, quæ defendi non poterat vrbe Andronico vltro dedita. Nicetas in Andronico.

4,11,20. *EADEM LIBERALITATE)* Hinc disce quam vere & apte narret Patric. de Rep. 2,6. *Contempsit Alexander magnus Darij filiam, quamuis dotem haberet regni partem, & magnum auri pondo, maluitque ducere Barsinen Græces literas optime eruditam sine dote vlla, quamuis inops esset, regio tamen genere oriunda esse dicebatur.* Nec minus sibi licere putauit Marselaer legat. 2,39. qui in contrarium fingit, post alia plura, Alex. respondisse; *Oblatam filiam omni quidem honore dignissimam, sed destinationi suæ nondum conuenire:* quem etiam *Vicedeatum in terris* sibi attribuisse ibidem refert. Æque iucundus est Hispanus Anonymus, quem se in Italicum sermonem transtulisse ait Mambrinus Roseus de Fabriano, inscriptione hac addita: *La Institutione del Prencipe Christiano.* Vbi hæc verba leguntur pag. 54. *Il famoso Re Dario prima che fusse nell' vltima battaglia perditare, per mezo de i sacerdoti Caldei fece tentare accordo con Alessandro Magno, offerendogli dargli vna figliuola per moglie, & essendo il maneggio gia in buono essere, fu allentato da Alessandro, scusando si che non hauendo piu di 24. anni, non poteua maritarsi secondo le leggi di Macedoni, che fino alli venticinque prohibiuan la donna, & fino à trenta l'huomo di matrimonio.* Quibus deinde sufficit alia haud minus ridicula & falsa: Ideo noluisse id matrimonium, quod quamquam audierat (non enim potuisset videre) puellam esse pulchram, tamen bonarum artium rudem comperisset. ideoque Barsinam duxisse pauperem, sed Græce Latineque (en tibi acumen hominis!) egregie doctam. deque ea re interrogatum respondisse, sufficere in coniugiis vt maritus sit diues, vxor prudens & bene morata: illius enim officium in adquirendis bonis magis versari, huius, in conseruandis. Scilicet excusasset

Alexander legem Macedonum, quæ prohiberet minorem 25. annis nubere minori tricenario! qui viuo adhuc patre ambiuerat Caris Pexadori filiam, vt locupletissimus refert testis Plutarch. cap. 16.

SERVORVM) Sic appellat Persicos proceres à re ipsa, quam licet & alias certam, ex lepida narratione colliges, quæ est apud Victor. de Cæsar. cap. 5. *Legatus Parthorum* ad Neronem, *forte inter epulas, aulicis, vti mos est, canentibus, cum sibi cithariſam poposcisset; responso dato, liberum esse, adiecerat: sumeret ipse quem vellet è suis, ostentans qui comitiis aderant, quod liber sub imperio nullus haberetur.* Idque notum est & hodie de Imperiis ad Orientem: quorum reges subditis vtuntur in modum mancipiorum. Quod aliter apud Romanos se habuisse, ostendit Piso apud Tacit. 2, 57, 6. & H. 1, 16, 7. memorabilibus his verbis Galba: *Neque enim hic, vt in ceteris gentibus quæ regnantur, certa dominorum domus, & ceteri serui: sed imperaturus es hominibus, qui nec totam seruitutem pati possunt; nec totam libertatem.*

4, 11, 21. *ET QVÆ ADHVC HABET)* Probus Imp. referente Campofulgoso 3, 7. ex Vopisci Probo cap. XVII. *Narsetis Persarum regis oratoribus, qui cum ingentibus donis ad se missi erant, dixit, vt regi suo referrent: mirari Probum, quod è tantis rebus, quæ cum iam capiis Probi futuræ erant, illeque bene vsurus esset, tam parnam ad ipsum partem misisset.* Eundem Ammerigi Regis Alamaniæ fuisse animum Nicetas arguit, pr. lib. 2. de reb. gest. Alexii Comneni: *Antonios & Augustos Cæsares subinde somnians, & ad eorum principatum cupiditatem extendens, & tantum non vt Alexander dicitans, τὰ τῶν ἐμῶν πάντα ἐμά: Et hæc, & illa, mea sunt.* Quippe *equi, tela &c. omnisque opes, Fortunæ bona proponuntur fortiuibus, & hæc omnia largitur victoria.* Aristides in Panathen. Sic Galli apud Liu. lib. V. clamitant, *Omnia virorum fortium esse.* Ceterum respectus habendus ad eum, cuius in manu & fortitudo singulorum est, & victoria.

VT AB ALIIS ACCIPEREM) Seneca epist. 53, 10. *cuidam ciuitati, partem agrorum, & dimidium rerum omnium, promittenti;* respondisse refert Alexandrum: *Eo proposito veni in Asiam, non vt id acciperem quod dedissetis: sed vt id haberetis, quod reliquissem.* Pertinet huc Cæsar de bel. Ciu. 3, 10. negans *esse vsurum conditionibus pacis eum, qui superior videretur: neque fore æqua parte contentum, qui se omnia habiturum confideret.* Idem apud Hirt. de bel. Hisp. cap. 13. Cordubensibus *respondit, se conditiones dare, non accipere, consueuisse.* Atque eodem modo Heluetii, de quibus Cæsar. bel. Gal. 1. 14.

4, 11, 22. *DVOBVS SOLIBVS)* Stultissima comparatio: quam tamen probare videntur non infimi nominis viri. Secuti etiam aliquot tyranni; quorum Suleiman obsessis Viennæ nuntiari iussit: *quando vnus deus sit, qui cælestia moderetur; æquum esse, vnum caput, vnum principem, orbi terrarum imperare: eum sese esse velle, vitamque acerbam habiturum, quoad illos, vniuersamque Christianorum nationem armis subegerit, suæque ditioni parere coegerit.* Obsidio Viennæ scripta ab Anonymo, Regis Ferdinandi Nobilium puerorum præceptore. Idem interempto filio Mustapha proclamari iussit: *Vnus in cælo Deus, vnus in terris Sultanus.* Sed efficere prius debebant homines ambitione amentes, vt quæ saltem soli est ad orbem terrarum lustrandum sonendumque indefessa & stabilis facilitas, eadem & ipsis foret: quo omnes imperii sui partes pari celeritate & efficacia curare possent. Quod quia natura hominis non capit, intellectu facilimum est, nec exsistere posse talem monarchiam, nec si exsistat, durare. Plane si de vnius populi principatu sermo esset, aliter sentirem. probo quippe Lydi cuiusdam comparationem apud Stobæum serm. 45. ex Serini apomnemoneumatibus; qui Cræso, fratri partem imperii concedenti, dixit: *Omnium in terra bonorum auctorem.*

rem solem vides: si geminarentur soles, periculum esset, ne omnia conflagrarent. Alia similitudine vsus Bulgarorum Rex Deleanus regnum contra Tichomerum solus obtinuit, dicens: *vt duos erithaces vnum arbustum non alit: sic vnum regnum feliciter à duobus principibus administrari non posse.* eius rei veritatem ipse mox expertus. Cedren. in Anno mundi 5548. Porro quod legatis hic respondit Alexander, id etiam in nummo quodam, per ænigma expressisse patet ex Zamosii analectis antiquitatum Daciæ cap. 11. vbi *quadrigæ sunt pernici cursu præcipites: currui cymba sinicum habenti. Apollinis radiantis imago in ipsum sceptro: inscripsio Græca subtur: μόνῳ.* Idem inquam penitus est, vnum esse solem: sic vnum habendum imperatorem.

4, 12, 2. *GRAVIORE COMITATV)* Non gratis additur, *grauiorem* comitatum relictum; impedimenta leuiora secuta, vt sequitur. Raderus. Grauiorem comitatum interpretor, qui valde moraturus erat agmen, quo numero sunt pecuniæ, & quicquid multis iumentis opus habet: item capitiuorum multitudo. eos enim in quibus plurimum erat momenti, vt matrem, liberosque Darii secum duxisse ex sequentibus patet.

4, 12, 3. *IN DVO CORNVA)* Sequutus sum Acidalii correctionem.

IN VTRVMQVE) Pulcherrime alter MS. *vtrimque latera equite circumdato* Græcismo vsitato. Ita scripsisse Curtium putem. Nam illud vulgatum *in vtrumque latus*, nec in Modianis: nec in vtro nostrum reperitur. Gronouius. Dubitabam tamen leuiter, legendumne esset, *vtrimque alaris equite circumdato.* Bongarsius sic voluit: *vtrimque equite circumdato.* bene, si libri patiantur.

4, 12, 4. *PRÆMISSVM)* Sic coniunxi quæ male hactenus diuidebantur. Vox enim *præmissum* rectius respondet sequenti *Menidam*, quam præcedenti *agmen.*

CONCITIS) Omnia, ante Modianum, exemplaria præferunt hanc scripturam: Modius reponit, *cum Scythis: sic emendo*, inquit, *ex eo quod libri habent* concitis, *& Musis gratias, cum bene ita emendo.* Modianæ emendationi fauet Ms. Constantiensis & editio Antuerpiensis anno 1546. ante Modium vulgata, quæ ad oram habet *cum Scythis.* Quid si legas *concitis equis?* vt alibi Curtius loquitur. Quid enim hic Scythæ equites, cum nullos in exercitu suo Scythas habuerit Alexander? Lego ergo hoc loco, *Menidas cum equitibus*, erat enim præfectus equitum: vel *concitis equis.* Rade ras. Posset tamen defendi lectio Modiana, nec enim opus est, vt *Scytharum* nomine intelligantur inde oriundi, sed & qui eo armatu vtuntur. Sicut reperimus equites *Tarentinos*, sic Astrologis *Chaldæi*, rectoribus elephantorum *Indi* nomen dedere. Alia quoque exempla similia reperies infra ad 5, 1, 22. voce *Chaldæi.* De Scythis expresse Ælianus tact. 2, 13. οἱ δ' ἐπὶ τῶν ἵππων τόξοις χρώμενοι, ἱππεῖς τοξόται λέγονται: νῦν δὲ ἅπαν τὸ Σκυθῶν. *Equites qui arcu vtuntur, equites sagittarij dicuntur: à nonnullis Scythæ.* Inter quos tamen fuisse Curtium vix mihi persuadeo, potius, scripsisse *cum citis equitibus.* Sic Plaut. Amphit. 1, 1, 90:

Equites parent citi – – – quamquam paulo diuerso sensu. propiore Liuius 26, 15, 9. *eques cursu ab Roma venit.* Ouid. Fast. 2, 372.

Inde cito passu petitur Lucretia – – Sic Tacit. 14, 26, 1.

4, 12, 5. *ACIEMQVE DISPONIT)* *Descriptionem aciei post pugnam repertam*, ex Aristobulo refert Arrianus 3, 2, 20. vbi vide.

4, 12, 6. *SVSIIQVE)* Secutus Modium in prima Curtii editione, scripsi *Suanique.* Sed dum voluo scriptores Strabonem, Ptolemæum, Æthicum, Melam, Plinium, Arrianum, Solinum, & alios, nullos vsquam lego Suanos. [apud Plin. tamen

6, 11. & Ptolem. 5, 9. sunt *Suani*] Antuerpianus Curtius anno 1546. inuulgatus, *Susios* in contextu scripsit: in ora *Suaui, Suani, Suzii.* Beatus Rhenanus ante annos quinque supra centum Argentorati *Sueuos* expressit. Quid Sueuis cum Indis, Bactrianis &c.? Colonienſis tamen codex vetus etiam *Sueuos*, edidit, nouus, *Suanos*; nouissimus *Susiisque.* MS. Constantienſis *Vsnique*, æque vanum. Ego ex Suanis facio *Susianos*, vt ab regione Susia, *Susiani* dicantur, quemadmodum cum Plinio 6, 27. Mela 1, 2. appellat. ita syllaba haud dubie inreiecta operarum negligentia extrita est. Hos infra 5, 3, 16. Curtius ipse *Susianos* appellat. Ex vitiosa illa Argentin. editione Auentinus Boiaricæ mirus conditor historiæ, occasionem sumpsit fingendi Sueuos Germanos fuisse in exercitu: & vlterius progressus Boios & Noricos Alexandro M. bellum indixisse. *Alexander*, inquit lib. 1. *popularibus nostris etiam imperiis notior est, quam sui reges & imperatores: quorum ne nomina quidem norunt. Saxones & Sueui sum se stipendia fecisse prædicant. Noricos Boiosque eidem bellum indixisse antiquis canitur carminibus.* Et supra: *Ea tempestate Germanos in Asia militasse præter famam vulgatissimam antiqua carmina, domestica videlicet testimonia, auctorem habeo Q. Curtium, qui inter auxilia Darij Regis Persarum, Sueuos commemorat.* Raderus. Idem Auentinus, eodem mox loco meros Germanos facit eos, qui Macedoniæ Regem profligauerunt. Ridicule sane omnium prope nationum historici, trahunt ad suam quique gentem, si qua antiquitatis gloriam conciliare posse videantur; aut notam habere virtutis. Ita hæc vna prope superest æmulatio decoris, vt quam nobis haud audemus tribuere laudem, vel per mendacium maioribus nostris vindicemus.

4, 12, 7. *PEDITES*) Accipe hoc primo casu; ordo est: *Pedites plurium gentium, his* (prædictis) *inuexerant copias, non mixtas, sed quisque suæ nationis* sc. copias. Vides non perinde esse, *non mixtas* quis legat, siue *non immixtas*, quod postremum Modius volebat, merito repugnante Acidalio. Raderus qui vtramque lectionem idem velle putat, vocem *pedites* quarto casu accepisse videtur.

OROBATES) Hic Arriano 3, 2, 8. est Κοιλοβάτης. sicut *Orsines* Ὀξίνης, vitiose. nam apud eundem 6, 5, 19. scribitur Ὀξείνης.

4, 12, 8. *ILLI PARTIBVS*) Merito vapulat ab Acidalio Modius, qui fœde corrupit hunc locum, deceptus à nescio quibus manusc. legit enim: *Illis partibus copiarum Orsines præerat.* vt verbo dicam, pessime. Sic apud Procop. 1. Pers. ἄρχοντος ἦν ἄλλος τις ἐκεῖνα, &c. ἡμπαῖος ἦν ἐς ἀπόνοιαν ἐφιείς.

A SEPTEM PERSIS) Errat scriptor Explanationum, & nescio quos sibi *septem regni Satrapas* fingit, *per* quorum *stirpem longa serie duâsam ortus Orsines, quoad Cyrum ipsum Persarum primum attingeret.* Quare merito negat, qui illi septem Persæ fuerint, quemquam prodidisse. Nec enim de talibus Satrapis sentit Curtius, sed de septem Persis nobilissimo Magicidii facinore decantatissimis. Ab horum aliquo (potest & à pluribus: quid enim vetat cognatione & affinitate fuisse iunctos? & vero fuisse, partim scimus) hunc Orsinem vult originem habuisse, sed & Cyrum inter maiores suos numerasse: cuius forte filiarum aut neptium aliqua cuidam ex Orsinis maioribus denupserit. Atque vt video, idem de hoc loco sensit Popma. De ratione autem ista loquendi vide nostrum Indicem, in *Numeris integer pro imminuto positus.* Ab iisdem VII. Persis deducebant etiam genus Cappadociæ Reges, Diodor. 31, 3. & Pontici, Florus 3, 5, 1. & Armenii, Strabo lib. XI. f.

4, 12, 9. *NOMINA VERIVS QVAM AVXILIA*) Magnus mihi politices doctor, magnus eruditione, magnus ingenio, magnus iudicio, Iipsius inquam, Polit. 5, 8. *Cui vbi quamuis magna equitum peditumque multitudo, si ignaua, imperita, & tantum multitudo? Tu scito* non vires eam habere, sed pondus: *Sen. de benef.* 6, 31.

6, 31. *Et esse* impedimentum maius, quam auxilium. *Liu. 9, 19, 5. Graecus ille (Synes. Ep. 79.) scite monuit:* Χειρῶν δεῖ τὰ πλείω, καὶ ὧν ὀυκ ἀμφότεραι πολλαί: Manibus opus est bello, non multis nominibus. *Talle mihi vana, & in oculis vulgi magna, quamiam* in omni conflictu non tam prodest multitudo, quam virtus. *Veget. 1, 8.* Etiam in multis legionibus, pauci sunt, qui prœlia profligant. *Tacit. 14, 36, 3.* Hactenus Lipsius. Cui alia non addo, cum id cumulate, nec sine delectu tamen, præstiturum scio meum amantissimum Socerum, Matthiam Berneggerum, in editione Lipsianorum Politicorum, quam adornat.

4, 12, 11. *GENTES EVBOICÆ*) Malim *gentis*: Quæ vnde sequuta sit Medos, nescio quam caussam dubitandi habuerit auctor Explanationum. Apparet enim sermonem esse de Eubœa Græca insula.

IAM DEGENERES) Vide quæ notaui ad ista Flori 2, 11, 4. *fregum femina mutato solo degenerant &c.*

CATAONAS) De his Strabo lib. 12. sub ipsum initium. non accedo viro docto, qui malit hoc loco *Sitacenos* vel *Sitacenos*, quando nihil ita mutare iubet.

PARTHORVM) Non satis expedio me ex hoc loco, præsertim illud turbat, quod subiicit: *terras, quas nunc Parthi, Scythia profecti tenent.* quæ vix est vt aliter accipi possint, quam Parthos qui nunc ibi sunt, post tempora Darii eo venisse. Sed id non patiuntur præcedentia, in quibus & eam gentem quæ tunc ista loca tenebat, disserte vocat *Parthorum gentem.* & infra 6, 2, 12. eandem proponit sententiam. Quin & certum est; *etiam inter antiquos barbaros genus eorum fuisse; nam nomen Parthorum etiam sub Persico regno gesserunt.* quæ fere verba sunt Dionis lib. 40. nec quisquam aliorum, quod meminerim dissentit. Quare videndum, si ita possit constitui sensus verior: *terras, quas nunc Scythia profecti tenent.* Verum quidem est, Parthos etiam ex Scythia deduci auctoribus, Iustin. 41, 1. vide. Sed cum illi sedes iam fixissent, & à conditoribus suis locis, nomine, & inimicitiis dissiderent, orta inter eos fuisse bella, quorum & Iustinus 41, 1, 9. obiter meminit, per quæ bella haud dubie *Scythæ regionem campestrem ac feracem occupauerunt, graues adhuc, ætate Curtii, accolæ.* Si verum est quod ille scribit 6, 2, 12. quisquis es

- - Si quid nouisti rectius istis,
Candidus imperti.

4, 12, 13. *SVMMA*) Demirari satis non possum quo pacto error in omnia antiquiora exemplaria & edita & inedita irrepserit, fieri enim non potest, vt numerus iste exercitus Dariani, vel ipso Curtio teste, sit iustus. 245000. hic censa sunt. In Cilicia 311200. numerati. Ad Atbela seu Gaugamela dimidio fere maior exercitus erat, vt Curt. 4, 9, 3. recensuerat, & 4, 9, 11. maiores prioribus copias fuisse ostendit. Itaque editio Colon. Allobrogum, equitum numerat 145000. peditum 600000. nullo tamen alio codice Curtiano suffragante. Iustinus 11, 12, 5. narrat Darium postremum occurrisse cum 100000. equitum, 400000. peditum. Oros. 3, 17. 404000. peditum, 100000. equitum recenset. Diodor. 17, 59. & 53. 200000. equitum, 800000. peditum. Arrian. 3, 2, 8. equitum 40000. peditum 1000000. sub signis habuisse Darium affirmat. Plutarch. Alex. cap. 54. vniuersim indistincte 1000000. ponit. Cum ergo in 1000000. conſentiant, non absque ratione apud Curtium numerum emendes, & tres nobilissimos scriptores sequaris. Vulcanius in equitibus vehementer aberrauit à numero Arriani. nam τετρακισμυρίους non valet 400000. vt ille transtulit, sed 40000. vt recte vertit anne Vulcanium Barth. Facius. Is vero numerus verusne an falsus sit, penes Arrianum esto. quando scriptores inter se variant. Raderus.

4, 12, 14. *PAVOR*) Paulo aliter Polyænus 4, 3, 26. hanc historiam enarrat:

rat: *Alex. ad fluuium Tigrim præuertere Darium festinabat: panicum ab extrema acie pernasit vniuersum exercitum. Rex mandauit tubicini, vt securitatis signum promulgaret, & antesignanis militibus, vt ante pedes arma proicerent, atque idem sequentibus se dicerent. Sic omnes ex ordine hoc facientes, causam terroris cognouerunt. Cum Panicum cessasset, milites sublatis armis processerunt.* Ex quo loco discis pauorem illum subitum Græcis πανικὸν appellari, cuius causam idem Polyænus 1, 2. aperit: *Pan Bacchico exercitui nocturno signum dedit, vt maximum & incondituum clamorem tolleret. His vero clamantibus petræ sonum exceptum referebant, & cauitas saltus longe maiorum copiarum fremitum hostibus reddebat. Quare metu perterriti, se in fugam coniecerunt. Cum igitur Pan hoc stratagema vsurparit, Echo Pani gratam, & amicam esse fingimus: atque vanos nocturnosque terrores exercituum panicos appellamus.* Romani vim eam Fauno tribuebant, teste Dionys. Halicarn. 5, 16. quo magis constet, sic eos appellasse Pana Græcorum. Exempla porro copiarum panico terrore subito sine caussa perculsarum vera non multa proferuntur. Nam quæ literis sacris produntur, diuinitus perpetrata sunt, vt est in Paral. 2, 20, 22. in Iosaphato: de Ammonitis, Moabitis, & aliis populis, qui magnis exercitibus regem Iudæ oppugnatum venerant. Nec Panicus timor fuit, cum Rex Syriæ Benadadus Samariam obsedit, territusque est cœlesti curruum, equorum, & exercitus fremitu. Nec cum Romani ex præsidiis fugerunt, cum Hannibal cornibus boum fasces fœni alligauit, & accensos per noctem aduersus Romanos egit. Liuius 22, 17, 17. Caussa enim suberat, saltem in speciem vera, quam præsidiarii per tenebras iudicare non poterant. Ille vero plane vanus & Panicus terror fuit, qui Germanos inuasit, cum anno 1420. Sigismundi Imp. ductu, aduersus Ziscam ducem infamem, luscum, imo cæcum ierunt. Imperator enim totius imperii viribus stipatus, fusus tamen & fugatus est, & quam turpiter audi. 200000. militum Bohemiam ingressi, totidem [nemo ergo effugit? ne nuntius quidem cladis!] ferro absumpti sunt. Nam ita Henrici Ducis Bauariæ, qui magna pars illius belli, seu fugæ fuit, epistola ad Albertum Preisingium Vicarium narrat: *Bohemiam intrauimus quinquies: copiis, impedimentis, tormentis, curribus, machinis, armis, annona, commeatu, supellectile, instrumentis bellicis, catonibus amissis, plerisque occisis, multis in fuga oberitis, necdum viso hoste, turpiter terga, nescio quo fato iniquo, vertimus.* Auentinus Panegyrista p. 26. Scripsit Angelus Politianus vir elegantissimi ingenii, & exquisitæ doctrinæ Miscellan. 1, 28. de Panicis terroribus, à quo tamen nobilem Polyæni locum præteritum demiror. Raderus. Panici terroris exempla non ita rara fuisse videntur Plutarcho qui in Apophth. cap. 95. notat pro singulari: *Epaminonda Thebano imperatore, nunquam Panicum terrorem exercitui incidisse.* Certe præter notata Politiano, apud Herod. lib. 7. legimus πανικὸν φόβον incidisse Xerxianis. idem apud Iosephum: ὡς πανικῷ δείματι κατεσχέθησαν. id est, vt noster loquitur, lymphatis similes. In Liuio 7, 17, 3. Romani, *velut lymphati, & attoniti, munimentis suis trepido agmine inciderunt.* Sed & Procopii insignem locum suggessit Socer, ex lib. 4. Gothic. de Gepidis & Longobardis inuicem bellantibus: ἀδείμαντόν τι πανικὸν κλύδωνα ἐξαπιναίως ἐμπεσεῖν ἀμφοτέροις, ὥστε αὐτίκα ἑκάτεροι ἄπαντες ἐνόσησαν. *Terrores, quos vocant Panicos, vtrisque subito incidentes, omnes in fugam, cuius caussa non suberat, conuerterunt.*

COELI FVLGOR) Ad quem illa refero Aristotelica in libello de mundo, si is Aristotelis est tamen satis certo; quæ sic Apuleius noster vertit: *Horum pleraque iaculari credas, alia labi, stare alia: Iaculatio igitur tunc fieri putatur, cum meatu aëris impulsi generatus ignis celeritatem sui cursumque rapidæ festinationis ostendit.* De his quidem ardoribus indubitatim locus interpretandus. Acidalius.

INLATI TEMERE PRÆSIDIIS) Præ hac lectione valde sper-

no aliorum commenta. hæret enim proxime membranis, & sensum habet commodissimum: Fulgore eo conspecto Macedones credidernnt Darii castra in propinquo esse, seq. in præsidia hostium temere & nec opinantes incidisse. quicquid alii hoc loco comminiscuntur. Hanc meam coniecturam validissime confirmari postea vidi, Doctissimi Gronouii literis ad Amant. Socerum scriptis, vbi sic reperi: *Memini me tentasse apud te locum Curtij lib. 4. sed postea deuenerunt in manus nostras excerpta aliquot Mss. Cod. ex quibus ita legendum est;* Cœli fulgor æ. t. i. i. p. s. flammasque splendere ex Darii castris velut inlati temere præsidiis credebant. *Eam lectionem multis firmant miscella nostra. instar omnium sit locus ex epist. ad Attic. 8, 15.* Neque enim eos solos arbitrabamur capi, qui in armatorum manus incidissent, sed eos nihilo minus, qui regionibus exclusi, intra præsidia, atque intra arma aliena venissent: Ego nunc etiam video plane sic esse in editione Aldina. Adde eiusdem obseruation. pag. 123. & seq.

4, 12, 16. *IPSOS ARMA DEPONERE)* Ex chartis assumpsi vocem: *ante ipsos*, quæ in editis deest. Acidalius pro *ante* legendum putat *inde*, sed retineo scripturam ex scripto, & Polyæno suffragante, qui hanc historiam 4, 3, 26. attingit & scribit, ἵνα μὴ σκῦλα ἀπὸ τῶν ποδῶν, *ante pedes arma ponere.* Raderus. Ista lectio leuiter me mouebat, vt dubitarem fuisse, *antesignanos arma deponere.* cum idem ille Polyænus hoc quoque nominatim tradat.

LEVARE CORPORA) Ipsa armorum depositione leuarunt corpora. Quia tamen adhuc mihi displicebat ea verborum structio, diuinabam, *leuari torpore.* Metu enim *torpere* dicuntur, qui pertimuere.

4, 12, 19. *TVTIOR PLANITIE)* Hoc est *tutior, quam planities.* tutiora enim quæ in arduo sunt, quam iacentia & plana. Poteram immunem à puerilibus eiusmodi nœuis chartam sentiare robustioribus curis, nisi quandoque cogerent Explanatores, tueri verum planumque auctoris sensum.

4, 12, 21. *MOVEBAT)* Hanc periodum vsque ad vocem *dissimulato*, ex Iustino 11, 9, 2. huc fuisse transcriptum inter omnes constat: etiam MSS. fallum prodentibus: itaque inclusi vncis, vt prius alia.

4, 12, 22. *DISSIMVLATO EO)* Pronomen *eo* non habet vnde sustineatur, editi nonnulli substituunt; *dissim. pauore*, si *diss. metu* legas eodem retento sensu propius aberis à vestigiis antiquæ lectionis.

EX PÆONIA) Arrian. 3, 2, 27. *Ante Agrianos positi erant equites antecursores & Pæones, quos Aretes atque Aristo ducebant. Vniuersi autem præsticuli erant equites mercenary, Menida duce.*

4, 13, 4. *EVRTO NON PROELIO)* Variat nonnihil in circumstantiis Arrian. 3, 2, 16. quem ipse conferes. Porro eiusmodi furta non licita tantum & honesta, sed & laude digna probat Lipsius Polit. 5, 17.

HOSTES. DISCORDES) Distinctione vera lucem reddidi sententiæ. minus apte prius cohærebat; *hostes discordes &c.*

NOCTVRNA TREPIDATIONE) Tacit. 4, 48, 3. *tenebræ insuper delectæ, augendam ad formidinem.* cum seqq.

4, 13, 5. *INTONSAS COMAS)* Plutarch. Crasso cap. 44. *cum vtiqui Parthi Scythico adhuc more, ad perterrendos hostes comam alerent.* Ita *Lycurgus Lacedæmonios ciues adiuuefecit ad alendam comam, inquiens, ea formosos, pulchriores: deformes terribiliores reddi.* Plut. Apophth. 76.

VANIS ET INANIBVS) *Sæpe vana pro veris, maxime in bello, vaiuere.* Liuius 34, 12, 3. quem ad locum Gruteri notam consule, cum Polit. Lipsii 5, 16. Virdungo in Taciti Agricol. 26, 3. Floro 4, 12, 16. Z. & Indice eius, voce *imitata.*

Communi enim fit vitio naturæ, vt inuisse, latitantibus atque incognitis vobis magis confidamus, magisque exterreamur. Cæsar de bell. Ciu. 2, 4.

4, 13, 6. *CIRCVMFVNDI)* Liuius 31, 21, 10. de Gallis: *circumuenire à cornibus, & amplecti hostium aciem (quod multitudini aduersus paucos facile videbatur) conati sunt.* Ceterum hunc Curtii locum tuitus sum aduersus virum doctum, qui legebat, *circumfundi pauciores non posse*; in Indice Floriano, voce *Circumfundere.*

4, 13, 8. *LATRVNCVLORVM)* An ex hoc loco descriptus est Iambus?

Latrocinio clam vincas, prælio palam. & qui sequitur:

Latrunculorum ac furum votum, fallere est. ex verbis sequentibus. Apud Maronem. Æn. 9, 150. Turnus Latinorum dux contra Æneam & Troianos, contemptis Græcis, hæc subiicit:

\- - - *tenebras, & inertia furta*
Palladis, excisa summæ custodibus arcis,
Me tuimus: nec equi cæca condemur in alvo.
Luce palam certum est igni circumdare muros.

[Quo loco obiter indicabo, quatuor verba post vocem *Palladis*, videri spuria] Potuit Curtius respexisse locum Virgilii Æn. 2, 390.

\- - *dolus an virtus quis in hoste requirat?*

inquit Chorœbus in nocturno prœlio. *Multi victoriam quacunque gloria malunt.* Et occurrunt passim apud nobiles rerum scriptores nocturna prœlia: apud Florum 3, 5, 23 Plut. in Pompeio cap. 53. Orosium 5, 19. Appian. de bell. Mithrid. Dionem lib. 36. Eutropium lib. 6. singulare est propter vmbram lunæ qui Romanis contra Mithridatem peperit victoriam. Adde Vespasianarum & Vitellianarum copiarum prœlium nocturnum, apud Tacit. Hist. 3, 23, 6. Raderus. Vide Gruter. ad Liu. 1, 11, 8. *Consilio etiam alidius dolus.* & Forstneri notas Polit. ad Tacit. 4, 47, 1. vbi eximie hanc de re disputat Vir Prudentissimus.

QVAM PRÆCIPITIS) Gruterus dicto loco, & Gebhard. Crepund. 1, 11. citant: *quam præcipitis*, approbata etiam à Ms. Bong. altera lectione. Et sane id verbi non raro simili sensu reperitur. vt obseruauit Brissonius. lib. 1. de formulis. Mihi tamen præplacet Pithœani cod. scriptura, *præcipis.* modo enim præcessit, Alexandrum noluisse Parmenionem increpare, igitur inuitum fuisse Polyperchontem. at certe si plurali numero fuit vsus, non, vt voluit, peperciisse videatur Parmenioni.

4, 13, 9. *FVRTVM NOCTIS OBSTARE)* Transtulit hæc in suum Panegyricum Claudianus in VI. Honorii consulatum versu 477.

Ecce virum, taciti nulla qui fraude soporis
Ense palam sibi pandit iter, remeatque cruentus,
Quantum vox tenebris, manifestaque prælia furtis &c.

Nec solum inglorium sic vicisse: sed etiam sic cecidisse. Statius Theb. 3, 160.

\- - *Sed nec bellorum in luce parentã*
Conspicui fatis, aeternaque gentibus ausi,
Quæsitis miserè vultum memorabile matri:
Sed mortem obscuram, nefandaque funera passi,
Heu quantus furto cruor, & sine laude iacetis!

Gebhard. Crepund. 1, 11. Porro quem hic animum Alexandro, Iustinus 11, 6, 8. Dario tribuit, cum *affirmasse fuit, occulta consilia victoriæ furtiuæ conuenire.* Vbi notam vide.

4, 13, 10. *VIGILIAS)* Hoc vno verbo Parmenionis consilium euertit Alexander, quod barbarus vigilaret: affirmat idem Arrianus 3, 2, 19. totam nostem exercitum

ercitum Darii in armis peruigilem stetisse, vti locus nocturnis insidiis nullus esset, eamque rem fatigato per insomniam milite vehementer Dario obfuisse. Raderus. De vigiliis Persarum vide quæ obseruat Brisson. lib. 3. pag. 346.

COMPERTVM HABEO) Abesse possint hæc nullo sententiæ damno. Sed quando in longe pluribus reperi; reliqui.

4, 13, 11. *FRÆNATOS EQVOS STARE)* Transcripsit hunc locum Alex. Bened. lib. 1. Diarior. de pugna Tarrensi inter Galliæ regem Carolum IIX. & Venetos: *Gelano Idus rex Gallus ducibus omnibus assentientibus post primas vigilias frenatos equos stare, & vniuersum exercitum in armis esse iubet &c.*

IGNIBVS) Vigilum, scilicet. Vide Gruter. ad Tacit. 1, 65, 1. *apud Rom. innaluit ignes.*

4, 13, 13. *ADHVC)* Vide infra ad 4, 14, 14.

ARMA IACIENTES) Quam hoc cum probro coniunctum sit, docet Gruterus ad ista Liuii 1, 27, 15. *arma fade iactantes.* Cuius obseruationi addi potest exemplum illustre ex Valer. Max. 3, 2, 24. de Scæua viro fortissimo: *tragula femur transiisse, saxisque pondere ora contusis, galea iam ictibus discussa, & scuto crebris foraminibus absumpto, profundo te credidisti, ac duabus loricis onustus, inter vndas, quas hostili cruore infecerat, enatasti: visoque imperatore, armis non amissis, sed bene impensis, cum laudem mereris, veniam petisti; magnus prælio, sed maior disciplinæ militaris memoria.*

4, 13, 14. *QVAM EXPETERET)* Acidalius præpositionem abjicit, &, *peteret*, contra omnium codicum fidem censet: nec male sentit, quod compositum idem paullo ante præcesserit. Sed nihil muto, cum & hoc ferri possit. Raderus.

4, 13, 15. *IN CANDIDA VESTE)* Solennis mos Romanis sacra sic peragi. Ouid. Fast. 1, 79.

Pellibus intactis Tarpeias ituri ad arces,
Et populus festo concolor ipse suo est.

Etiam spectaculis intererant candidati. Martial. Epigram. 4, 2.

Spectabat modo solus inter omnes
Nigris munus Horatius lacernis;
Cum plebs, & minor ordo, maximusque,
Sancto cum duce, candidus sederet.

Apud Græcos quoque plurimus vsus albæ vestis. In Panathenæis nefas atra veste spectare. Raderus.

VERBENAS) *Sagmina & verbena* eadem herba. Plin. 22, 2. *Non aliunde sagmina in remediis publicis fuere, & in sacris, legationibusque verbenæ. Certe vtroque nomine idem significatur, hoc est, gramen ex arce cum sua terra euulsum: ac semper & legati cum ad hostes, alarigatumque mitterentur, id est, res raptas clare repetitum, vnus vtique verbenarius vocabatur.* Ad quem Dalecampius: *Liuio 30, 44, 6. Nouio, Seruio, Turnebo verbenæ, non herbæ primatum genus dicuntur, sed rami, virgæ, frondes, omnium sacrarum arborum, vt lauri, oliuæ, myrti: quin etiam herbas ex puro loco decerptas, quibus festis diebus aræ coronantur.* Terent. in And. 4, 4.

Ex ara hinc sume verbenas tibi. Myrtum apud Menandrum fuisse, ex quo illa comicus transtulit, constat. Virg. Ecl. 8, 65.

Verbenasque adole pingues & mascula thura.

Verbenas, *quasi* herbenas *dictas volunt, illasque facile accendi, & flammam concipere ob pinguedinem. Apud Tranquillum in Vespas. 7, 2. in Serapidis templo verbenæ, coronæ, & panificia fuerunt.* Guilland. Græcis ἱερόβοτανα, id est, *sacra* dicitur

verbenaca. Eisenkraut. Raderus. Vide plura apud Tiraquell. in notis ad Alex. dies Genial. 5, 27.

PRÆIBAT PRECES REGI) Sic olim conieci, quomodo postea & Acidalium vidi conieciſſe, & vero Raderum ex Ms. edere: qui vere adſtitit ex Briſſonio de formulis lib. 1. pag. 61. vbi multa huius phraſeos exempla, conſtare, non aliter legendum eſſe.

IOVEM) *Iovem* quod hic addit, inſolitum. Nam alibi *Minervam* ſaltem iungit, & *Victoriam* infra 8, 2, 32. *Victimis Minervæ Victoriæque cæſis.* 8, 11, 24. *Aræ in petra locatæ ſunt Minervæ Victoriæque.* An ergo Iupiter ex hoc dearum collegio excludendus, alii vidento. Acidalius.

4, 13, 17. *ALTIOR SOMNVS)* Iuſtin. 11, 13, 1. Suetonius de Auguſto in vita 16, 3. *Sub horam pugnæ tam alto repente ſomno detinebatur, vt ad clangorem ſignum ab amicis excitaretur.* Satis memini tale quid alicubi memorare Bonfinium, de Matthia Coruino Vngariæ rege, ni fallor in obſidione Sabbatii. Idque euenire poſt grauiſſimas curas cum defeſſam cogitando mentem ſopor oppreſſit, præter hæc exempla oſtendit etiam Ottho apud Suetonium. 11, 2. Quæ conſideratio nonnihil ponderis adimit defenſioni Philotæ, quam facunde exſequitur noſter infra 6, 10, 13.

LVCE ORTA) Iudicandum quænam illa fuerit, qua Perſarum opes concidere. Il Giornale di M. Lodouico Dolce, & Reuſnerus in Diario hiſtorico referunt ad VII. Kal. Sept. ſiue 26. Auguſti Anni Mundi 3634. quo ipſo die, Anno Chriſtiano 1516. meminerunt etiam Selymem Turcam inſignem de Perſis victoriam reportaſſe in campis Calderanis, quod quidem Leunclau. in Pandect. Turc. accidiſſe ſcribit anno 1514. Sed de prœlio ad Arbela pergamus. Ergo cum Dulci & Reuſnero conſentit in die, Zwinger. Volum. 24. lib. 1. vbi tamen notat alios 25. Septemb. ſtatuere diem huius pugnæ. Buntingus in Chronol. id refert ad diem 2. Octobr. A. M. 3638. Raderus in fine Explanat. ad hunc Curtii libium, ponit A. M. 3724. & Kal. Octobres, ex Scalig. de emend. temp. lib. 5. vbi de initio Olympiad. & inprimis lib. eod. vbi de Anno primo Caliippi, & initio Imperii Aſiatici Alexandri. De Æliani loco ſupra diſputatum eſt ad 3, 8, 23. Vide etiam quæ de Lunæ defectu (vnde hæc dies quam proxime & certiſſime deprehendi poteſt) adnotata ſunt ad 4, 10, 2.

4, 13, 18. *ALIAS)* De vigilantia Alexandri ſingulare eſt quod narrat Marcellin. 16, 6. *Ille namque antea concha ſuppoſita, brachio extra cubile prominto, pilam tenebat argenteam, vt cum nimiorum vigorem ſopor leuaſſet infuſus, ſeſſaminis lapſi tinnitus abrumperet ſomnum.* Hinc Sidonius Carm. 5, 202. Maiorianum a vigilantia commendaturus, ſic ait:

\- - - - *Tecus dormitat ad iſtum*
Magnus Alexander - - - - -

4, 13, 20. *IPSE PRONVNCIAT)* Multo melius ſic vulgati, quam Mod. *cibum vt caperent ipſi, pronunc.* ipſe vltro iubet, non exſpectato amplius Alexandro. Raderus. Hic quoque prouidi ducis munere functus eſt Parmenio, vt quod è re eſſet adminiſtraretur, nec tamen offenderetur Princeps, qui vtique hoc volebat fieri: & abſque dubio in eam diem pugnam edixerat. Quantum autem in eo ſit, vt corpora militum bene curentur, nec labore vel inedia defatigata exponantur laboribus & diſcrimini, ſatis approbauit euentus variorum prœliorum. Vide inſigne eius rei exemplum apud Liuium 21, 54.

4, 13, 23. *QVOD SECVRVS SOMNVM CEPISSET)* Obſerua cum Acidal. illa verba per gloſſema irrepſiſſe in contextum. Sed cum in omnibus exemplaribus apparerent, malui illa parentheſi claudere quam omittere, cum incertum ſit irrepſiſſe, quamuis omnino id factum iudicem. Raderus.

QVID

QVID METVAM) Tetigit eleganter hanc hiſtoriam Sidonius Carmin. 9, 57. vbi de Dario ſic:

Qui cum maxima bella concitaſſet,
Tota & Perſidis vndique gregatæ
Vim conſtituiſſet arma campo;
Hoc ſolum perhibetur affectatus,
Dormire vt melius liceret hoſti.

Quod fallor, ſi hactenus ita intellectum eſt vulgo. certe præteriit Vir Doctiſſ. cuius ſolidi exſtant in id opus commentarii.

4, 13, 25. *RARO ADMODVM)* Hanc lectionem merito ſuo traducunt Acidal. & Rader. vt intricatam & vix ferendam. Ille vero multa cum violentia, vix tamen verum Curtii ſenſum deprehendit; quem credo me aſſequutum eſſe ex ſcriptura Vett. Cod. quam inter varias redegimus, verbis etiam proxime verum conſtitutis: *Raro admodum, admonitu magis amicorum, quam metu diſcriminis, quod adeundum erat; vti ſolebat munimento corporis, tum quoque ſumpto, proceſſit &c.* quo loco ablatiuus *ſumpto* eadem forma ad præcedentia refertur, quomodo *omiſſis*, ſupr. 3, 13, 9. *At illi, qui ſub oneribus erant, omiſſis per metum, capeſſunt fugam.* Ceterum ſi amicis ita monentibus parere potuiſſet, viueret adhuc fortalis & Saceus Alexander. Certiſſimum autem eſt, ſi quando, vt voluuntur vices rerum, exiſtant qui veterem armaturam adhibeſcant ferre, eos quantumuis hoſtium numerum, nudis corporibus ruentium, ex facili eſſe propulſaturos.

TAM ALACREM) Siue ex animi ſententia: ſeu vultu ita comparato ad confirmandas ſpes militum, quam inter artes ducum eſſe monuimus ſupra ad 3, 8, 11. & pluribus Gruter. in Tacit. extremo diſcurſu 21.

ET VILTV) Ita omnes edd. & membranæ. Acidalius contendit legendum eſſe; *& ex vultu eius*, clarius quidem hic & liquidius. Sed poſſis ita accipere verba Curtii, vt intelligas; milites conſpecto eius vultu, victoriam auguratos eſſe. Sic apud Hirtium de B. Afric. cap. X. milites Cæſaris nihil *ſolatii in præſentia, neque auxilium in ſuorum conſilio animaduertebant, niſi in ipſius Imperatoris vultu, vigore, mirabilique hilaritate.*

AVGVRABANTVR) Vere Senarius: *Vultus ducis, victoriæ augur optimus:* Raderus. Alterius etiam ominis meminit Plut. in vita cap. 54. Calones in duas partes ſe diuiſiſſe, vtrique ducem fuiſſe, quorum ii alterum Alexandrum, alterum Darium nominarint. *Hæc vt audiuit Alexander, iuſſit ipſos duces ſingulari prælio decernere, Alexandrumque ipſe, Darium Philotas armauit, duellum exercitus ſpectauit, in omen futuri eam rem trahens. Dimicatum eſt acriter Alexandro victore.* Refert id ex Plut. Camerar. Subciſiu 2, 19. adnunctis pluribus eius generis exemplis.

4, 13, 26. *PRORVPTO VALLO)* Vt ſimul exire verſus ordine poſſent. res longa fuit, ſi per portarum anguſtias ſinguli cogerentur exire. Raderus.

ALIEMQVE DISPONIT) Proderit his Curtianis conferre Diodor. 17, 57. & Arrian. 3, 2, 23.

4, 13, 27. *ARGYRASP.)* At hos demum fecit Alexander in Indiam moturus. Vide Notam ad 8, 5, 4.

4, 13, 28. *ORESTES LYNCESTESQVE)* Non ſunt hæc virorum nomina, ſed populorum, qui alias Græca terminatione *Oreſtæ, Lynceſtæque* appellantur. Clarum id ex Diod. 17, 57 De ipſis populis vide Strab. lib. 7. Stephanum; in Ἀν- qui gentile format *Lynciſtæ* per *i*. Plinium 4, 10. & Ptolemæum.

PEREGRINI MILITIS) Diodor. Polyperchonta Stymphæorum

ducem facit. Certe si qua in alia re, in acierum descriptione non satis fido Curtio, vel librariis eius.

HVIVS AGMINIS) Recte vidit Acidalius hæc nullo modo cohærere præcedentibus: deinde illud *principis* nouo more accipi pro duce: denique *Amyntam* hic nominari, qui tamen ei prœlio non interfuerit. Postremum tamen omnium optime ordinasse videtur Loccenius, cuius verba subiicio: Mirum in modum hic æstuant Acidalius & Modius, incerti quid nominis pro *Amynta* reponant. nam illum plane ex hoccensu eiiciunt, & in Macedoniam relegant. Acidalius modo *Menidam*, modo *Symphaos*, modo nescio quem vel quos substituit Amyntæ, nullo tamen auctore. Mihi pro *Amynta* placet *Simmias*, quem Amyntæ locum supplere iubeo vsque donec alius sese offerat. & sic iubet Arrian. 3, 2, 24. *ab hoc Amynte Philippi F.* (agmen) *Huius agminis dux erat Simmias, quod Amyntas in Macedoniam ad conscribendum militem missus esset.* Miror quomodo sese adeo torqueant Modius & Acidalius, cum hæc plana sint omnia. Confirmat nostram lectionem, quod Polyperchoatem & Amyntam in vno ordine se inuicem subsequentes ponit Arrianus, æque ac Curtius. Quamuis hic quoque ferri posset *Amyntas*, si per Modium & Acidalium liceret. Nam cum legatio in Macedoniam ipsi commissa esset, iam dux factus erat sui agminis, vt colligere est ex Arriano. Cum autem in eo esset vt obiret legationem, transtulit agminis sui præfecturam in Simmiam. interim nihilominus forte à veteribus Historicis respectu prioris officii in ducum numerum relatus est. Sed malo abesse *Amyntam* in gratiam Acidalii & Modii. Hactenus Loccenii verba: nec alia fere Raderus affert, quam quæ viderat Loccenius.

PHILAGVS BALACROS) Omnia hæc sunt obscurissima, nec mirum si palpamus in his tenebris. At cum idem & alii fecerint, quid vetat, vt & nos tentemus si qua eluctari detur. Nec enim largiar Radero iustam hanc esse scripturam: nec si quædam membranæ sic ferunt, reliquas consciscere video. Et Raderus nullam gentem, quod hic oportuit, ostendit Balacrorum nomine notam: nec quisquam scriptorum eos prodit, si Arrianum 3, 2, 27. excipias, mendosum tamen. nam quod ibi leguntur οἱ Βάλακροι ἀκοντισταί, re ipsa sunt οἱ Βαλάκρου ἀκοντισταί, *iaculatores quos ducebat Balacrus*: ii inquam ipsi, de quibus mox 3, 3, 4. idem auctor. οἱ ἕξ τῶν Βαλάκρου ἀκοντισταί, *iaculatores quibus Balacrus præerat.* Erat autem iste Balacrus Amyntæ filius, præfectus auxiliaribus copiis ἐπὶ τοὺς συμμάχους, hi sunt, quos noster vocat, *in societatem nuper adscitos*, vt me docet Arrian. 1, 8, 27. eam præfecturam in Phrygia nactus est; vt inde suspicio incesserit, Curtium scripsisse, *Phrygas Balacrus regebat, ita sic. nup. adscitos.* Certe hominis hoc nomen esse, non nationis vel ex ipso Curtio constat, qui eum nominat, 4, 5, 13. & 8, 11, 22. Philam Antipatri filiam in matrimonio eius fuisse, ex Antonio Diogene apud Photium Cod. CLXVI. didici, quod alibi vix reperias. nam de Cratero & Demetrio, quibus postea nupsit, exploratum est. Diodor. 17, 57. filium ei tribuit Philippum, eumque proximum à Polyperchonte locum obtinuisse scribit. Qui hæc recogitantem admodum animi dubium facit, annon de illo potius accipiendus sit Curtius, præsertim cum Balacrum in Ægypto fuisse relictum, scribat Arrian. 3, 1, 20. & accedat lectio quorundam Codd. *Philacrus Balacrisen regebat:* vt credas scriptum fuisse *Philacrus Balacri*, sic appellato per Curtium homine, & expresso nomine parentis, vt in reliquis latet vocabulum gentis in fidem adscitæ, quod non expedio, & ineptiarum piget. Sabellicus Enn. 4, 5. mire retulit hæc Curtiana: *Subsidio his esse*, inquit, *Cenus Orestus, & Lyncsta: Peregrinum inde agmen sequi, cuius Amyntas erat princeps. Aderant Philagus & Balacrus nuper in societatem asciti, & ipsi quidem moderatores.* Est & alius apud Arrian. 2, 3, 2. *Balacrus Nicanoris F. Gilicie satrapa.* Alius

Alius præterea Nicandri F. Pyrrhi amicus, apud Dionys. sub fin. Excerpt. Valesianor.

4, 13, 29. *MALEON*) Græca terminatione, pro *Malionsium*, hos enim equis tum meruisse constat ex Diodoro 18, 11.

4, 13, 31. *CRETENSIBVS*) Nam hos sagittarios optimos fuisse videre est ex auctoribus quos citat Tiraquellus ad Alex. Dies Geniales 6, 22.

4, 13, 32. *VERSATILEM*) Huius verbi vim ipse Curtius exponit, *versatilis acies*, quæ verti & circumagi potest: vbi vbi vsus postulet. Atque ea accedit quidem quam proxime ad ἀμφίστομον de qua, indice Radero, copiose Ælianus Tactic. cap. 38. & Sixtus Arcerius ad eundem locum. Frontinus 2, 3, 19. de hac ipsa Alexandri acie: *Alexander ad Arbela, cum hostium multitudinem vereretur, virtuti autem suorum fideret, aciem in omnem partem flectentem ordinauit, vt circumuenti, vndique pugnare possent.*

4, 13, 33. *FALCATOS CVRRVS*) Romani aliam rationem aduersus falcatos currus pugnandi habuerunt, vt docet Veget. 3, 24. Front. 2, 3, 17. 18. Macedonas autem primos vsos esse non persuadet Ælianus. Raderus. Locum Æliani non reperio.

4, 13, 34. *NEC TAMEN &c.*) Ita vt singuli militum latius spatium in sua quisque statione occuparent, ne densius & artius comprimerentur & circumuenirentur. c. c. miles, qui prius tres pedes occuparat, sex occupare iussus, manente eodem ordine & numero, in latum & longum, ita fiebat, vt media acies non exhauriretur, sed par vbique esset spatium, quamuis laxius starent. Raderus.

MEDIAM) Modius ediderat *vltimam*, ex qua voce coniicit leg. *intimam* Acidalius.

4, 13, 35. *HAVD PROCVL ACIE*) Vulgo *ab acie* legitur, apud Modium *haud procul aciem*, quod Acidalius lapsum operarum censet, & *acie* rescribit. Pro scriptura Modiana exempla ex Liuio lib. 31. Plinio 9, 53. & Curtio ab recentioribus Grammaticis adferuntur, sed testimonia sunt intestabilia. nullus veterum ita locutus, nec Priscianus annotauit, nec vllus priscorum. Dicamus ergo *procul acie*, non *aciem*. Apud Liuium *procul muros*, rescribendum *procul muro*, vt emendatiores codices docent, vt & apud Plinium *procul Neapoli*, non *Neapolim*. Grammatici recentiores etiam hunc Curtii locum addunt, & mendum mendo confirmant. Raderus.

4, 13, 36. *MVRICES FERREOS*) Præter ea quæ de muricibus (siue, vt ibi aliquoties scribitur, nescio qua caussa, *rumicibus*) & tribulis sparsis, item sudibus defixis, Lipsius Poliorc. 5, 3. & 2, 2. de stilis cæcis: item Rittershus. ad ista Saluiani lib. 6. *exercitus pugnaturi ea loca, per quæ venturas hostium turmas sciunt, aut fossis intercidere, aut sudib. præfigere, aut tribulis infestare dicuntur.* & Stevv. ad Veget. 3, 24. tradunt: addi possunt illa Herodoti 8, 28. de Phocensibus, qui *iuxta vrbem Hyampolim, depressa ingenti fossa, amphoras illic inanes deposuerunt.* in quas Thessalorum equi incidentes, crura fregerunt. Cui simile Dio lib. 40. ex lib. VII. Cæsaris, de Gallis ad Alexiam: *conati noctu per munitiones Rom. in vrbem peruenire, magnum detrimentum passi sunt. in iis enim locis quæ equitatu accedi poterant, occultas fossas Romani diuerant: deiecisque in eas stipitibus, superficie tenus texerant, vt æquales reliquo circumposito solo essent: in eas fossas equi virique imprudentes delapsi peribant.* His similes fossas à Peruuianis aduersus Hispanos esse factas, scribit in Hist. del Peru. August. Garate lib. 2. cap. IX. & Barthol. de las casas de crudelit. Hispan. in Ind. Itemque Petro de Ceca Chron. del Peru. 1, 22. Adde eundem Dionem paulo supra, de regulo Britanno qui aduersus Cæsarem Thamesis *vadum fudibus, partim ex aqua exstantibus, partim infra eam defixerat.*

tibus, præmuniuit. quarum quidem vestigia Beda 1. 2. scribat suo tempore adhuc ibi visa, infixa à Cassibelauno: quem etiam ex Cæsare de bell. Gall. 5, 11. & Floro 3, 10, 18. f. nouimus tum imperasse Britannis. quod noto propter citatum Dionis locum. nam in eo pro καὶ Σουίλλας &c. ατεγνάκασιν, legendum, Κασσιβέλαυνον, sic quoque paulum detorto nomine barbaro. De tribulis narrat etiam Emacinus Hist. Sarac 3, 4. Domesticum Rom. qui Halebum anno Hegiræ 351 siue Christiano 951. obsedit, habuisse *quatuor mutorum millia vehentia tribulos ferreos, quos in circuitu castrorum suorum collocauerit.* Quod autem has insidias à transfuga proditas vitauit Alexander, eadem felicitate vsus est, qua superioris sæculi anno 15. Sultanus Selimes, quando hostis eius Ægyptius *tormentis bellicis, ea communierat itinera, quibus hostis venturus exspectabatur. Sed transfuga quidam ex castris ipsius ad Selimem se contulit, eique consilia & insidias hostium detexit. Quibus Selimes cognitis diuerso itinere copias Aleairum duxit.* Leunclau. Annal. Turc.

4,14,2. *REPREHENSOS EX FVGA)* Confer cum his Tacit. Agric. 34, 4. *quos quod tandem inuenistis, non restiterunt, sed deprehensi sunt nonissimi, ideo extremo metu corpora dedere in hostis vestigia &c.* vter ab vtro sumpsit? nec enim, opinor, in idem incidit vterque fortuito: præsertim cum similitudinem Taciti de feris, noster quoque retulerit supra 3, 8, 10. Porro affine est illud Arrian. 1, 5, 23. de mercenariis Persarum ad Granicum: *quorum agmen eodem loci vbi consistere iussum erat, stupere potius inopinati eruntur, quam certa aliqua ratione se continebat.*

QVOD AGROS SVOS VRERENT) Vide Berneggerum ad Iustin. 11, 6, 1. vbi Alexander *hostem pueros milites à populatione Asiæ prohibuit, parcendum suis rebus præfatus, nec perdenda ea quæ possessuri venerant.* Adde Arr. 3, 4, 7. Nullo enim certiore indicio, vt vere Alexander hic argumentatur, se prodit obtinendi quæ occupaueris desperatio, quam exactionibus, rapinis atque vastitatibus, quæ edi tum solent maxime, vt à festinantibus: Sic apud Plutarch. Demetrius cap. 8. cum alteram Babylonis arcium, duæ enim erant, occupauisset, & præsidio firmasset, *militibus permisso vt quantum possent ex agris prædam agerent, confirmauit Seleuco regnum, quod tanquam alienum infestans, videbatur ipsi concedere.* Ceterum Alexander factum illud Persarum callide detorquet in alienam interpretationem. ipse enim satis nouerat, & modo 4, 13, 23. Parmenioni confessus erat, hac ratione Persas vastatione paucorum reliqua conseruaturos esse. Idipsis consilium initio belli dederat Memnon approbante Curtio supra 3, 4, 2. Fecerant id ipsum Persæ contra Cyrum minorem, apud Xenoph. Ἀνάβ. 1. Q. Fabius Dictator bello II. Punico, Liu. 22, 11, 4. Nuper etiam Anno Chr. 1536. *Tschmates vti faciliorem sui persequendi Othomanicis adimeret, suam ipsemet regionem vastauit, annonam omnem corrupit & exussit, subditos suos passim abegit.* Leunclau. Annal. Turc. Et anno sequente Franciscus I. Prouinciam ingressus Carolo V. fuga vti iussit. Bellai lib. VII. Sic apud Marin. Sanutum in Secret. Fidel. Crucis 3, 13, 8. *Ad Euphraten rediit Gazanus Anno M CCCIII. & inuenit cuncta combusta germina à Soldano: & ideo, ne pabula animalibus deficerent, in Syriam transire non potuit.* Nempe velut exorto magno incendio, ne per continentia ædificia latius grassetur ignis, vel ex ruina remedium quæritur.

4,14,3. *SCYTHÆ)* Nomen id suspectum Acidalio & Radero, quia Scythæ, inquiunt, satis noti fuerant Macedonibus. Sed idem etiam de Cadusiis possit dici, quorum & ipsorum mentio est apud vetustiores Alexandro scriptores, siquidem hoc ad rem pertineat, & sane dum ait nihil interesse, *qui ab his* (sic rectius, quam Acidalii ex *his*) *Scythæ appellentur*, non vult etiam ipsa nomina esse incognita, sed gentes quibus ea tribuantur. & quam late patuerit appellatio Scytharum neminem fugit. ideo præcedit, *vana ignotarum gentium nomina.* vt nomina ipsa non sint ignota, sed gentes quibus

quibus ea induntur: quæ tamen quocunque vocabulo appellentur nihilo meliores fiunt futuræ. Ipsæ, inquit, gentes ignotæ sunt, sed appellantur formidolosis nominibus Scytharum atque Cadusiorum, quid hoc ad discrimen belli, quomodo appellentur. num ideo fortiores erunt si his vocentur nominibus, quam si quibusuis aliis. Hæc istorum ni fallor, mens est. Quod autem hos populos nominat, verissimam ex Arriano 3, 4, 11. caussam assigno: quod eo tempore magna de his gentib. fuerit opinio, apud Asiaticos, eorumque robur haud dubie multum extulerint Persæ. legimus enim ibi fuso iam ad Arbela Dario, rumorem increbuisse, *Darium Alexandro obuiam ire statuisse, denuoque prælij fortunam experiri velle, Scythas enim & Cadusios ei auxilio venire.*

QVOD IGNOTI ESSENT) Bene sic ratiocinatur Macedo, solent enim viri fortes, Virg. Æn. 6, 806.

- - - virtutem extendere factis.

& hercle raro *nobilissimi in ipsis penetralibus sui* sunt, vt de se iactant Britanni in Agric. Taciti 30, 3. sed fere cum nomine dominatum quoque protulerunt. Accidit tamen, in armata quidem virtute perraro, in aliis frequentius, vt alii habeant famam, alii mereantur: & quidam *noti magis, quam nobiles sunt*, vt loquitur Seneca de benef. 3. 28, 2. Sic in libris antiquæ sapientiæ legitimæ, Iustiniano in §§. 17. constitutionum de Confirm. Dig. attestante, *multi fuerant & ipsis eruditissimis hominibus incogniti.*

4,14,5. *SAXA LIBRARE)* Qua de caussa iactus eorum non admodum longe pertingebat, multumque superabant, qui plumbeas glandes iaculabantur. Vide Brisson. de regno Pers. lib. 3. pag. 297.

IVSTA ARMA) Quorum momentum antigimus supra ad 4, 9. 2.

ILLINC PLVRES STARE) Hoc sic expressit Iustinus 11, 13, 10. *Dario maiorem turbam hominum esse, virorum filii.* Vbi vide.

4,14,6. *NEC POSTVLARE SE)* Omnibus magnis Impp. *res* potius quam *verba* cordi fuere. vt Scipioni apud Liuium 28, 27, 1. & apud eundem 28, 40, 7. Fabio Maximo. Annibal, Dione teste in Excerpt. Valef. *militibus (ἐκ ἔτους ἐνιαυτοῦ, ἀλλὰ καὶ ἐκ ἡμέρας ἐς ἡμέραν, καὶ ἐκ τοῦ ἀπαντᾶν πρὸς αὐτὸν ἀφ' ὑπερβολῆς.) similem se præstabat non in vitio modo, sed etiam in periculis: primus tolerando, quæ ab ipsis postularet.* Hinc ergo maxime solebant hortari suos: vt & Valerius Cos. apud Liu. 7, 32, 11. *Facta mea, non dicta vos milites, inquit, sequi velo: nec disciplinam modo, sed etiam exemplum à me petere.* & Iulianus apud Marcellin. 23, 14. *Adero vbique vobis adiumento numinis sempiterni Imperator, & antesignanus, & conturmalis.* Philippus apud Liu. 31, 24, 3. *se inuentes pugnaturos.* Andronicus apud Nicetam lib. 2. *Me sequimini paratum vna vobiscum perpeti, quicquid fors dederit. Neque enim commissam, vt quisquam dicat, Andronicum solerem esse ad verba faciendo, & acuendos militum animos: sed ducem ignauum, & vtcijscendi hostis rudem. Imo & in prima acie stabo, vt decebit; & extremum agmen claudam, vbi oportuerit.* Qualem quidem hortationem perspicuum est altissime penetrare militares animos. nam etiam in aliis deliberationibus, multo magis in talibus, *ipse qui suades considerandus est, adiciamne consilio periculum suum.* Mutianus apud Tacit. H. 2, 76, 2. Sed & secundum Horatium

Turpe est doctori, cum culpa redarguit ipsum.

Vnde diuine Chrysostomus in illa Act. Apost. 1, 1. ὃν ἤρξατο Ἰησοῦς ποιεῖν τε καὶ διδάσκειν: Οὐδὲν διδασκάλου ψυχρότερον ἐν λόγοις φιλοσοφοῦντος μόνον. τῶν γὰρ ἔργων διδάσκαλος, ἀλλ' οὐ τῶν ῥημάτων. *Nihil doctore frigidius, qui verbis duntaxat philosophatur: Neque enim hoc doctoris est, sed histrionis.* Onosander tamen cap. 33. Strategici non absurde monet, hactenus *ostentare* debere *Imperatorem militibus animi se & alacriter periculo suscepturum, vt eorum hoc modo animos prouocet; sed ipse vix in certamen veniat &c.* Eam

litem optime componere videtur Imp. Constantius hoc moderamen inculcans Iuliano Cæs. apud Marcellin. 15, 21. *Si hostibus congredi sit necesse, fixo gradu consiste inter signiferos ipsos, audendi in tempore considerans hortator, pugnantes accendens præeundo cautissime.* Vide supra ad 3, 2, 1. & infra ad 7, 3, 17.

PRO SE) Hæc mutat Acidalius in *prorsus*, expuncto *fcondere*. Mihi nec lectio satis placet, nec correctio, illam tamen explicem, sibi nihil deposcere præter gloriam ex vulneribus, quæ propter illam non sit refugiturus. & iuuent sequentia. Idem autem animi statim in puericia habuisse memoratur. nam *patri Philippo hasta femur in Triballis transfixo, cum is emisso mortis periculo clamidicationem iniquius ferret, Bono animo es pater mi, inquit, ac palam progredere vt ad singulos gressus virtutis tuæ recorderis.* Plutarch. de fort. Alex. 2, 13. Multa in hunc sensum congesserunt Sauaro ad illa Sidonii Carm. 23, 75.

– – – in corpore fortium virorum
Laus est amplior, amplior cicatrix.

& Dempster. in antiqu. Rosini 10, 10. Confer mores Tarquinii Prisci descriptos à Dione in Excerptis Vales. pag. 578.

4, 14, 7. *VNDE FVGERE NON POSSENT)* Quantus sit ad fortiter pugnandum stimulus, necessitas atque desperatio, supra ad 3, 5, 7. nonnihil innuimus. Eo loco dictis adde, si placet, Forstner. in Tacit. 2, 15, 5. Thucyd. 6, 11, 17. Polyb. 15, 10. Liu. 30, 32, 3. & 21, 44, 9. Tacit. 1, 67, 2. & Virdung. ad Tacit. Agric. 33, 9.

4, 14, 9. *OCEANVS)* Indicus ad quem demum penetrauit Alex. infra 9, 9, 1. quemque hodie nauigant quotidie Lusitani & Hispani, Batani, Britanni, multo longius progressi, quam Alex. qui auream Chersonesum, seu Malacam, Molucas & Iaponas & Sinas nunquam vel vidit, vel auditione perceperit. Raderus. Eodem loco pro *domini*, malim *dominis*.

4, 14, 11. *CONIVGES ET LIBERI)* Xenophon *vsd.* 4. vbi in pugna cum Crœso tradit fuisse *intercepta carpenta cum præstantissimis mulieribus*, addit: *Nam Asiatici cum expeditiones iusserunt, sic eas hodieque suscipiunt, vt res maximi pretij secum ferant.* Aiunt enim, se pugnandi auidiores esse, quum eæ res *adsunt, quas sibi carissimas habent.* Forte ex veteri instituto id fecerint, postquam Persarum aciem duce Cyro trepidantem, feminarum interuentus restituit. Iustin. 1, 6, 14. Similia de maioribus nostris memorat Tacitus Germ. cap. 7. & 8. Brissonium vide de regno Pers. lib. 3. p. 312. Maximum Tyr. Dissert. XIV.

4, 14, 12. *LOCVM)* Hoc enim vel præcipue ad curam ducis pertinere expertus erat malo suo Darius. Vere Vegetius 3, 13. *Bonum ducem conuenit nosse magnam partem victoriæ ipsum locum, in quo dimicandum est, possidere.* Et similia præcipit Onosander strateg. cap. XXXI. Ergo Ciuilis apud Tacit. H. 5, 17, 3. similiter hortatur suos; *Quæ prouideri actis ducis oportuerit, prouidisse: campos madentes, & ipsis gnaros, paludes hostibus noxias &c.* Adde Florum 2, 6, 16. n. Sallust. Iug. 49, 3. & Cæsar. de bell. Gall. 3, 23. ibi: *loca capere:* item 7, 52. *exposuit, quid iniquitas loci posset, quid ipse ad Anxiricum sensisset &c.* de bel. Ciu. 3, 73. in quo mendum tollo, certe indico; *quod esset acceptum detrimenti, eius* (fortunæ) *iuri potius, quam suæ culpæ debere tribui: locum se tum ad dimicandum dedisse &c.* Scribam: *locum se aptum* (aut *tutum*) *ad dim. legisse.* Adde supplementa mea Liu. 8, 23. vbi de Xanthippo & Regulo.

4, 14, 13. *PRIMVM IMPETVM)* Quem & Germanis tribuunt Tacit. G. 4, 2. Cattos tamen excipiens. Ibid. 30, 3. & Seneca de ira 1, 11. cum Floro 3, 3, 5. & inprimis Gallis Liuius 10, 28, 4. & ceteri. Quin & secundum Iustin. 41, 2, 8. Parthi *intolerandi ferent, si, quantus his impetus est, vis tanta & perseuerantia esset.*

AMISSO

AMISSO ACVLEO) Aristoteles de hist. animal. 3, 12. testatur, apiculam si percutiat & infigat aculeum alteri, vel illi euellatur, mori: cui Menander accinit:

Κίνησον δὲ πλησὺ φθὶ κἀπεκτε ἀμμικέσον
Κἀκτησι δὲ ζωὴν φίεξ ἀποστεῖτε μελίσσα.

Alii negant mori, sed torpere, & fucos heri: Plinium 11, 17. consule. Raderus. Atque hanc opinionem præter Curtium, amplecti videtur Liuius 23, 42, 4. eodem simili vtens, & hinc absque dubitatione corrigendus: *vt ad vnum modum ictum vigentem, velut iaculo emisso torpere,* pro *velut iaculo*, inquam, scribe *veluti aculeo.*

4, 14, 14. *NAM VLTIMI)* Oratorium videatur hoc, & imprudenti Curtio excidisse, dum ingenio indulget in oratione fingenda. Sane suspectum ea dubitatio facit, qui Darius scire potuerit de ordinibus auersis. Bonis enim oculis & vix humanis necesse est fuisse, qui totam aciem visu permetiretur, & ad vltimos ordines ita penetraret, vt discrimina etiam agminum & positus eorum perspiceret. Nisi si à transfugis accepisse credemus, quod solum excusando Curtio dici possit. Ac in eadem plane causa superius etiam illud est 4, 13, 13. *adhuc lymphatos ferri agique.* Dubites enim & ibi, vnde idem tam cito de formidine hostium cognouerit. Sed esto apud transfugas & exploratores Curtio perfugium. Ita tamen omnia debebant temperari, vt nihil nisi verisimile dicatur: nihil admittatur, quod vel minimam excitare suspicionem queat dubiæ veritatis. Acidalius.

4, 14, 15. *BELLO VICERIMVS)* Hanc sententiam Alexandro tribuit Modius, ad illa Liuii 9, 19, 10. *prælio victus Alexander, bello victus esse.* Item alius Vir sane doctus in notis Polit. ad Tacit. 2, 21. tanquam Curtius id hoc libro prodidisset. quod adnotare placuit propter duplex genus hominum: quorum alii leues huiusmodi hallucinationes ingenti fastu atque acerbitate exagitare solent, humanitatis obliti, alii contra ab eiusmodi viris prolata, nulla infirmitatis humanæ memoria, ne examinata quidem, statim arripiunt, deinde vulgant: vnde fecundissima fere errorum seges in his artis.

4, 14, 16. *IMPLICATOS ERGO)* Supra ad 3, 3, 27. pleniorem aliquanto huius rei tractationem hic promisimus. Ergo sciendum est nimiam impedimentorum multitudinem, necessario maxima comitari incommoda. quæ res quia adhuc hodie sine cura habetur, esse potest initium grauissimæ calamitatis. Sed quoniam exemplis amplius creditur quam rationibus; ea potius proponemus; nam & iis penitus insunt causæ, & quando euentibus coniunctæ sunt efficacius persuadent. Ergo apud nostrum infra 6, 6, 15. Alexander impedimentis ignem subdidit, quippe futuris moram agminum itineremque. Nouerat enim patrem suum Philippum, cum præda ex Scythis redeuntem à Triballis opportuna loca insidentibus pene cæsum, certe grauiter vulneratum fuisse. Nouerat, quid ipsi accidisset supra 4, 9, 19. quando in transitu Tigris, *dum sua quisque spolia*, amnis impetu prouoluta, *consequi studet, maior inter ipsos quam cum amne ortus luctatio est.* Nouerat se ipsum contemnendo farcinarum damnum, summam rerum tenuisse, supra 4, 15, 7. *magno consilio*, vt iudicat noster 4, 16, 28. Vide Iustin. 9, 3, 2. & Plutarch. de fort. Alex. 1, 13. Atque simile aliquid diu post accidit Manlio exercitum ex Gallograecorum bello reducenti, in iisdem fere locis, in quibus & Philippus periclitatus fuerat: nam latrunculos Thracas incidens, pene cæsus, fugatus, exutus impedimentis est. Liu. 38, 40, 6. iuncto 38, 46, 5. Arminius insidiatus Cæcinæ locis opportunis ante captis non *statim prorupit, sed vt hæsere cuncta fossisque impedimenta, turbati circum milites; incertus signorum ordo; neque tali in tempore, sibi quisque properus, & tentæ aduersum imperia aures; irrumpere Germanos iubet.* Ta-

cit. 1, 65, 4. est enim vt apud eundem 2, 5, 4. recte æstimat Germanicus *longum impedimentorum agmen opportunum ad insidias, defensantibus iniquum.* Cæsar. bel. Gal. 7, 66. *relictis impedimentis, suæ saluti consulant.* Annibal Alpes maximo cum periculo transiit, vide Liu. 21, 33. quamquam impedimentorum magnam partem in Hispania reliquisset. Sic enim Liu. 21, 60, 7. *onustus fere omnis rebus (ut grauia impedimenta ferentibus esse) citra* (scribo *citra*) *Pyrenæum relictis.* Eumenes quem paucissimis ducibus postpono, cum videret suos se ire implicitum impedimentis hostium, quorum diripiendorum consilium ceperant: cum apud ipsos monendo parum proficeret; clam misit ad hostes, vt impedimenta sua tuerentur, hortatus, eoque astu præuenit exitiale suorum lucrum. Polyæn. 4, 8, 5. Plutarch. Eum. cap. 17. Sed hæc indigitasse sufficiat, cum in omnibus fere antiquis atque recentibus historiis, plures occurrant pugnæ, ob impedimenta male pugnatæ. Quin & ipsa nominis notio præ se fert, quid ea res habeat incommodi. Sane ad vsum quotidianum sobria & frugali sarcinarum copia maxime opus est: præsertim in hostico, aut omnium rerum sterili solo. Inde merito veritus est Annibal solers Imperator, si quis alius, *ne exutum impedimentis exercitum nequicquam in volumen traduxisset.* Liu. 21, 33, 9.

4, 14, 17. *NON CORPORA)* Macedones omnes bellis prioribus attritos, præsentem Alexandri militem peregrinum esse, non Macedonicum. Raderus.

IN PAVCITATE) Eundem in sensum Dio lib. 40. Galli *ob abundantiam suorum ne sentiebant quidem si quos amisissent: contra Romani, quorum & ante numerus non ita magnus fuerat, & tunc subinde idem decrescebat, facile obsidione coercebantur.* Idem vult Tacit. H. 4, 28, 7. paucis vt solet verbis: *superante multitudine, & facili damno.* Liuius 2, 64, 5. *Romani, quia paucitas damno sentiendo propior erat, gradum restiterunt &c.* Idque elegantissimilitudine demonstrat 22, 8, 3. *Vt in affecto corpore quamuis leuis caussa magis quam valido grauior sentitur: ita quum* paucis & inualidis *quodcunque aduersi incidit, non rerum magnitudine, sed viribus exsanguis, quæ nihil quod aggrauaret, pati possunt, æstimandum est.* Sic Marcellin. 14, 11. *vtque ægrum corpus quassari etiam leuibus solet offensis, ita &c.* Æneas Silvius cap. 5. de Europa, in clade Varnensi: *illud exploratum est, longe plures ex Turcarum acie cecidisse, cæterum pro numero copiarum longe maius damnum Christianis illatum.* vt sic (exemplo Spartanorum in Iustino 2, 11, 18.) *non victi, sed vincendo fatigati,* succubuerint.

4, 14, 18. *VNVM ANIMAL)* Liuius 9, 18, 7, de eodem Alex. *Quantalibet magnitudo hominis concipiatur animo, vnius tamen ea magnitudo hominis erit. Animal* per contemptum appellat Darius: sed hircus iste Græcus, arietem Persam interram dicerem *hircuit*, si fas; Curtius, *arietauit*, dixit. Raderus.

QVAM SVA VIRTVTE) Id inculcare solent callidi Imperatores, vt eo alacrius fortunam denuo tentent victi. Quousque enim nostra culpa cladem nobis accidisse credimus, remedium aut cautelam in posterum itidem in nostra potestate sita esse opinamur. Sic apud Tacit. Agric. 32, 2. *Nostris illi dissensionibus ac discordiis clari, vitia hostium in gloriam exercitus sui vertunt.* Sic H. 2, 76, 7. *Ne Othonem quidem ducis arte, aut exercitus vi, sed præpropera ipsius desperatione victum.* Ergo Agric. 27, 3. *Britanni non virtute sed occasione & arte ducis se victos vati, nihil ex arrogantia remittere, quo minus inuentutem armarent &c.* Syphax apud Liu. 30, 4, 8. *Scire incendio, non prælio cladem acceptam, eum bello inferiorem esse, qui armis vincatur.* Sic Vercingentorix consolatur suos, Auarico amisso: *ne se admodum animo demitterent, neu perturbarentur incommodo, non virtute neque acie victisse Romanos; sed artificio quodam, & scientia oppugnationis, cuius rei fuerint ipsi imperiti.* Cæs. de bell. Gal. 7, 29. Contra vbi confessio imbecillitatis semel expressa est hosti, vt nulla aduersarii prærogatiua victus, nesciat infortunii

tunii sui culpam, in quamuis aliam rem, quam suammet infirmitatem conferre, non cogitabit amplius de resistendo, sed libenter imperata faciet. exemplo Pori, infra 8, 14, 42. Carthaginenses tum demum bona fide pacem orauerunt, postquam Annibal *fassus in curia est, non prælio modo se, sed bello victum: nec spem salutis alibi quam in pace imperanda esse.* Liu. 30, 35, 8. Nobiliter apud eundem 42, 47, 9. melior pars senatus: *Eius demum animum in perpetuum vinci, cui confessio expressa sit, se neque arte, neque casu, sed collatis cominus viribus iusto ac pio bello esse superatum.* Quod expressum sentio ex Polyb. 13, 1. qui Achæis suis id tribuit. Quibus concinit & Claudianus in VI. Consul. Honorii vers. 248.

\- - - *nulla est victoria maior,*
Quam quæ confessos animo quoque subiugat hostes.

Atq; ideo Parmenionis consilium à Rege spretum Arrianus 3, 2, 13. putat: *ne victo rursus Dario, clancularia nocturnaque à suis irruptio facta, in caussa esset quo minus Darius confideretur, se pariter & militer suos Alexandro & Macedonibus bellica virtute inferiores fuisse.* Vide Buchananni Hist. Scot. pag. 210. f.

4, 14, 19. *MVTABILES VICES RERVM)* Ergo vt sapienter monet Seneca Thyeste 3, 3, 70.

Nemo confidat nimium secundis. Willerm. Tyrius histor. Hierosol. 5, 12. *Ignorat mortalis infirmitas quid sibi pariat dies.* Laberius apud Agell.

Non possunt primi esse omnes omni tempore.
Summum ad gradum quum claritatis veneris,
Consistes ægre: & citius, quam adscendas, decides.

Bene Tiberius apud Tacit. 1, 72, 2. *cuncta mortalium incerta, quantoque plus adepti fuere, tanto se magis in lubrico.* Exemplum notat idem Tacit. H. 2, 12, 1.

4, 14, 20. *SECVNDO CVRSV)* Haud dubie nec enim aliter intra tempus istud tam immensam potentiam comparassent. nihil enim ad rem, si interim regum quidam priuatim infelices, vel etiam cum modica imperii clade.

CCXXX. ANNOS) Non tamen vltra ducentos annos regium hoc imperium stetisse, Dionys. Halicarn. lib. 1. scribit. Curtio consentiens D. Hieron. ad Daniel. cap. IX. (vbi tamen aliorum diuersa computatio) continua XIV. regum serie regnatum in Perside per CCXXX. annos, notat. At Strabo lib. XV. permixtis Persarum Macedonumque temporibus, Imperii illius annos paulo longius profert. Clemens vero Alexandrinus lib. 1. Stromat. accuratius subductis temporum rationibus, summam efficit annorum CCXXXV. In quo & variari inter alios quoque video. Nam D. Augustin. de Ciuit. DEI 12, 10. annos colligit CCXXXIII. Sulpicius autem Severus lib. 2. sacræ histor. CCL. Est & inter Constantinum Manassem, & Georg. Cedrenum, non parua dissensio: quorum hic, in suis Annalibus, non nisi CCXIV. annos Persarum imperio adscribit: *ille τὴν περσῶν βασιλείαν ἐφ' ἔτεσι πεντεκαίδεκα καὶ διακοσίοις*, ait. A quibus etiam discedens Agathias lib. 2. annos CCXVIII. Persarum Monarchiæ tribuit. Brissonius pr. lib. 1. de regno Persico.

4, 14, 21. *IMPERIVM)* Vniuersalis imperii gens ita capax non est, vt illud teneat absque certamine, & proinde periculo: cum vt res, quæ nulla vulgo putatur beatior, à multis ambiri appetique soleat. Nolite ergo mirari, si fortuna suo ingenio instabilis, audaciam Macedonum hactenus iuuit, vt imperium hoc conciuerent. ad summam tamen nos obtinebimus. Hanc Darii sententiam fuisse vult Curtius.

4, 14, 22. *REGVM INSTAR)* Quippe opulentis prouinciis cum amplissima potestate præfectos. Adde infra ad 5, 1, 37. voce *regibus.*

4,14,23. *OMNES*) In Bong. fuit; *omnes hos*, quæ res facit vt sic ab auctore concepta credam ista: *vestituite mihi pignora, pro q. m. non recuso; parentem, liberos, nam coni. in i. c. amisi. Credite nunc omnes hos &c.*

FASTIDIVNT) Malim, *fastidiant.*

4,14,24. *ÆTERNVMQVE IGNEM*) De quo prolixe Brisson. lib. 2. pag. 164. & supra ad 3,3,9. Vites in Augustin. Ciu. DEI 16,16. Æternum ignem habuerunt passim gentiles, omnes ad imitationem Hebræorum; apud quos ex præscripto diuino perpetuus ignis alebatur. Videeruditissimum opus Cunæi de rep. Hebr. 2,13. Proxime ad morem Persicum Spartani, quorum *Rex in expeditionem proficiscens, primum domi adhuc sacrum Ioui ductori, & adiunctis ei diis facit, ac si litatum illic fuerit, ignifer sine fecialis sublata ab ara igne, ad regionis fines præcedit, vbi Rex Ioui Minernæque rursum sacrificat. Vbi diis hisce litatum ambobus est, tum deinde limites regionis transit. Atque ab his sacris sublatus ignis præfertur, & nunquam extinguitur, sequenti omni hostiarum genere.* Xenoph. in Republ. Lacedæm. Sed & aliis Græcis hunc fuisse morem ex Herodoto 8,6. tibi persuadere possis. ἐξ δὲ μετὰ πυρφόρον, τὸ ἐκείνων λέγω, ἀκροφυγέντα κίνδυνον, quum tamen, vt quidem illi consilium inibant, ne igniferum quidem fuga superesse oporteret. Quid si tamen explices τὸ ἐκείνων λέγω, *ipsorum verbo*, solet enim hic auctor ostentare barbaricorum rituum, verborum, atque adeo prouerbiorum notitiam. vt hoc ita adagii vice apud eos iactatum fuerit, *ne igniferi quidem euasit.* de copiis occidione cæsis. Nec enim absurdum est coniicere igniferis istis ob reuerentiam numinum parci consuetisse: & propterea quoties ipsi quoque interfecti narrarentur, intellectum omnes hostes ad internecionem fuisse cæsos. Videmus igitur homines istos qui ignem præferebant πυρφόρους à Græcis fuisse appellatos, sic enim & in adducto Xenophontis loco vocantur. Sic & triremes quæ Græcum ignem portabant, πυρφόρα vocantur à Niceta lib. II. de Imperio Manuelis.

4,14,25. *QVAM GLORIAM*) Idem inculcauerat suis Xerxes apud Herod. 7,53. *Viri præstantes existatis, nene res hactenus gestas à Persis magnas præclarasque dedecoretis.* Hoc & in prouerbium abiisse discimus ex Polybio 154. Φυλάξω τὸ πεφαλαιον, παρέχων δὲ κίνδυνον ἕξω. *vt veteri verbo dicitur, maiorum exempla tueri.* Sic Philippus hortatur suos apud Iustin. 30,4,6. & 13.

IN DEXTRIS VESTRIS) Sic Ælian. Hist. Var. 11, 9. Sallust. Cat. 58, 10. *memineritis, vos diuitias, decus, gloriam, præterea libertatem, atque patriam in dextris vestris portare.* Simile his est istud ex Liu. 21,41,17. *Vnusquisque se non corpus suum, sed coniugem ac liberos paruos armis protegere putet, nec domesticas solum agitet curas, sed idemtidem hoc animo reputet, nostras nunc intueri manus Senatum Populumque Romanum &c.*

QVISQVIS CONTEMPSERIT) Sallust. Iug. 87,3. *Videre fugientes capi, aut occidi fortissimum quemque tutissimum.* Item Cat. 58, 9. *semper in prælio his maximum periculum esse, qui maxime timent.* Liuius 22,5,2. *quo timoris minus, eo minus ferme periculi esse.*

4,14,26. *CVRRV VEHOR*) Vide supra ad 3,11,7. & infra ad 5,12,16.

FORTITVDINIS EXEMPLVM) Nam vtraque acie ipse quoque depugnasse legitur, apud nostrum, ex quo Brisson. lib. 3. pag. 340. notat sua ad tempora respexisse Marcellinum 19,15. cum sic scriberet: *Rex enim ipse Persarum, qui nunquam adesse certaminibus cogitur, his turbinum infortuniis percitus, nouo & nusquam antea cognito more, prælitatoris militis ritu, prosiluit in conferos.*

4,15,1. *VT ET DEMONSTRATVM*) Sic edidi locum, adiutus excerptis Bongarf. Codicum: quæ verissima & aptissima est lectio. Pessime omnes alii: *vt est demonstr. à transf. cum infid. &c.*

LÆVVM

LÆVVM CORNV) Supra ad 3,9,4. notauimus Persarum ex more regem mediam aciem tenuisse. Quod si læuum cornu hic rexit, eo accidit quod Curtius totam aciem non in tres partes, sed duas tantum dispertitus, reperit eum propiorem fuisse lætiæ. Possit etiam extra ordinem in id transgressus videri ea causa, quod Alexandrum in dextro pugnaturum esse compererat. Sic contra Veientes, tanquam acriores hostes, in dextro cornu collocatos, constitit Tullus in sinistro suo, Metio in dextra parte Fidenatibus opposito. Liu. 1,27,5.

AGMEN OBLIQVVM) Polyæn. 4,3,17. ἵνα δεῦ πορεύεσθαι ἀπλαγῶν. hoc est, *obliquato in latus dextrum agmine sequi se iussit* non vt reddit interpres: *recta iussit sequi.*

4,15,2. *A LATERE*) Sic edidit Modius adstipulantibus etiam MSS. nec sane superuacua sunt hæc duo vocabula: ideo postliminio reducimus.

4,15,3. *SIGNO DATO*) *Persarum vsus inuenit, quomodo quod solus dux vtile iudicasset, per signa vnus adgnoscere & sequeretur exercitus.* Brisson. lib. 3. p. 343. vbi signa ista diuidit in vocalia, semiuocalia, & muta, quorum singula deinceps latius exsequitur.

4,15,4. *LACERAVERE*) Arrian. 3,3,4. nullum effectum habuisse currus istos asserit: Diodor. 17,58. fere cum nostro consentit, circa prima signa terrorem atque damnum intulisse, à phalange fuisse elusos, quod ait noster infra 4,15,14. crudele porro fati genus, quod intulerint quibus inciderunt, apud eundem Diodor. & nostrum hic, & mox 4,15,17. describitur. Quo pertinet Plutarchi Artaxerxes cap. 8. qui *ante suam phalangem Græcæ acies opposuit falcatorum currituum robustissimum quemque, vt nimirum priusquam manus conserrentur, vi impetus eorum Græcos ordines dissiparet.*

4,15,5. *MILLE EQVIT*) Imo *tribus millibus*, secundum Diodor. 17,59. & colligi potest ex nostro infra 4,15,12. maiorem aliquanto numerum fuisse.

4,15,7. *ABI, NVNCIA*) Valde laudat hoc consilium Alexandri Curtius infra 4,16,28. apud Plutarch. cap. 59. vehementer exagitatur Parmenio, quod impedimentorum causa turbaretur in conflictu. Radetus. Adde Polyæn. 4,3,6. Sic apud Liu. 8,38,17. in pari causa A. Cornelius Aruina: *Sine modo, inquit, sese præda præpedians &c.* & Plutarchi Eumenes cap. 32. suos argyraspidas cordate monet, *non in impedimentis, sed in armis esse victoriam.* Pertinent huc quæcunque de præda ante victoriam non persequenda, de præceptis prudentium, & magnis vtramque in partem exemplis, passim monent eruditi. Affine dictum est Catonis apud Plutarch. cap. 19. qui, Ceteriberis in auxilium vocatis, cum illi ducenta talenta mercedis nomine poscerent; ceterique Romani id aspernarentur: *nihil esse mali affirmauit. victoria enim parta, non de suo, sed de hostilibus bonis mercedem iis soluturum: sin secus euenisset, neque qui poscerent superfuturos, neque vnde exigerent.*

4,15,8. *PHILIPPO PATRE*) Oblitus hic est Curtius Alexandro non amplius Philippum fuisse patrem, sed Hammonem.

4,15,9. *CAPTIVI*) Confer Arrian. lib. III. duobus locis, vbi mirum Alexandri consultationem ante prœlium, & vbi prœlium ipsum describit.

4,15,11. *IN EODEM*) Siue ad *animum*, siue ad *marorem* referas, dura constructio est. Si nihil excidit, quod magis credo, tentem; *eadem quæ antea fuit, perseuerauit.*

4,15,12. *AMYNTAS*) Modius *Menidam* substituit, approbante Acidalio & Radero. & certe Menidam eo in prœlio vulneratum fuisse discimus mox 4,16,32. sed quando *Amyntam* omnes libri præferunt, nihil hic mutandum censuimus.

quip-

quippe ex multis qui tum eo nomine vocari potuerunt, etiamsi vnum alterumue huic pugnæ non interfuisse probemus, qui excludemus ceteros. de *Amynta* disputatum etiam supra ad 4, 13, 28.

4,15,15. *VALLO SIMILIS ACIES*) Sic *apud antiquos* Murus *dicebatur pedestris exercitus* Veget. 1,20.

4,15,18. *MISSI*) Ego cum Bong. hanc vocem expunxerim.

4,15,19. *IVBET*) Admodum velim exesse hanc vocem.

4,15,20. *AD OPPRIMENDA*) Acidalius legebat, *ad obtinenda*, quod iam alii oppressissent, id est, inuasissent: ego mutandi recepta caussam hic non video. vtique enim hi quoque opprimendis impedimentis absesserant, cum ii qui prius id egerant, tenendo proposito impares essent. *opprimere* enim non tantum est inuadere, sed etiam effectu conatus potiri.

4,15,24. *ANTE OCVLOS*) Quam enim id accendat virtutem militum, per spem, metum atque pudorem, tetigimus paululum supra ad 3, 6,3. Adde nostrum 3,11,9. Arrian. lib. IV. vbi de Aorno petra. Pulchre Virgil. Æn. 9,70.

Tum vero incumbunt: vrget præsentia Turni.

Notauit Herodot. 8,86. in pugna ad Salaminem barbaros *extitisse longe scipsis præstantiores, Xerxem reformidantes, quod ab eo se singuli conspici arbitrabantur.* Item ad Thermopylas acriter ab iis pugnatum fuisse scribit Diodor. 11, 7. *dum virtutis insectatorem & testem haberent regem ipsum.* Monet Imp. Constantius Iulianum Cæs. prudentissime, apud Ammian. 15,21. vt ipse necessitate exigente interesset præliis; *verbatas subsidiis fulciens, modeste increpans desides, verissimus testis adfuturus industriis & ignauos.* Apud Sallust. Iug. 74. 4. *quæ in parte rex pugnæ adfuit, ibi aliquamdiu certatum: ceteri omnes eius milites primo congressu pulsi fugaque.* Liuius 31,37,4. *eo quoque superiores Macedones erant, quod & rex ipse hortator aderat &c.* Obseruat idem Cominæus auctor sane prudens lib.1. Comment. in conflictu Caroli Burgundi cum Ludou. XI. *Erasmus numero superiores, veruntamen Regis præsentia magnum suis attulit momentum, quando militem, & præsertim equites, ad virtutem cohortabatur. nam alioqui credideris omnes fuisse præcipites in fugam abituros.* Magnificum simul & elegans est apophthegma siue maioris, siue minoris Antigoni, quod recenset Plutarch. in Pelopida cap. III. & apophth. cap. 48. *Nauali prælio cum Ptolemæi legatis congressurus, dicente gubernatore multo plures numero esse hostium naues. Me vero, inquit, ipsum præsentem quam multis comparas?* Quapropter, licet alias ob caussas exitiale danti, tamen bonum & prudens fuit consilium Sinanis, cum à Persis cladem accepissent Muratis copiæ: quando Imperatori, qui Constantinopoli remanserat, *Vi his velsis, inquit, obuiam eundo remedium inueniatur, Scachu Scachus opponendus erit. Quibus verbis innuere volebat, aduersus regem, regis opus esse opera: planeque necessario requiri ad obtinendam de hoste victoriam, vt ipse Sultanus Murates, dux belli aduersus Muchemetem Persarum regem proficisceretur.* Leunclau. in suppl. Annal. Turcic. ad ann. 1583.

4,15,26. *AQVILAM*) Seneca Natur. quæst. 2, 32. *Aquilæ hic honos datus est, vt magnarum rerum faceret auspicia.* Exempla plura collegit Alexander dier. genial. 5, 13. Sidonius Carm. 2, 127.

Multos cinxerunt aquilæ, subitumque per orbem
Lusit venturas famulatrix penna coronas.

Vbi doctissimum Sauaronem consule.

4,15,27. *MONSTRAVIT*) Sciens gratum id Alexandro fore. nam & ipse, *cum ab aruspicibus cognouisset, dese omnia fausta portendere, circumferri hostias iussit, & militibus ob oculos demonstrare, vt non solum ex auditione, verum etiam ex aspectu spem bonam de periculo haberent.* Polyæn. 4, 3, 14.

4,15,28.

4,15,28. *HASTA TRANSFIXVS*) Ab ipso Alexandro, vt auctor est Diodorus 17, 60. *Dumque Imperator Imperatorem infesto animo petit, missio in Darium iaculo Alexander, ipsum quidem non contigit, sed aurigam illi adsistentem feriens prosternit.* Rader. Memorabile est quod reperio in Epitome temporum Græca, quam editioni suæ Eusebianæ subiecit Magn. Scaliger in Olymp. 319. Coss. Ioanne Scythopolita, & Paulino: Ἐπὶ τούτου τοῦ ὑπατικοῦ ἀγῶνος ἐτέθησαν (de Anastasio sermo est) τὰ Δωρύχεια ὅπου τῆς Μεσοποταμίας μέγα πάνυ καὶ ἰσχυρὸν, κείμενον μέσον τῶν ὁρίων Ῥωμαίων καὶ Περσῶν, καὶ ἐπώνυμον ἐν αὐτῷ δημόσια λουτρὰ β. καὶ σκολαστικὰ, καὶ ἰμβόλους καὶ ὕδατα εἰς πότισμα σίτου, καὶ κιστέρνας ὕδατος. τὸ δ' αὐτὸ χωρίον διὰ τῶν λιχνοτάτων κλητόνων Δῶρας τοῦτο Ἀλέξανδρος Μακεδὼν, ὅτον Δαρεῖον ὁ βασιλεὺς Περσῶν, ὁ αὐτὸς Ἀλέξανδρος ἐκεῖ διῆλε ἐκφυγεῖν· ὅθεν καὶ τὸ ὄνομα ἔσχε μέχρι νῦν. Quæ quia vitiis non carent, prius vt poterimus emaculata, Latine reddemus. Depravatum autem loci nomen est τὰ Δωρύχεια ὅπου &c. μέγα πάνυ, in quibus nulla neque constructio est, neque sensus integer. Crediderim fuisse, τὰ Δῶρα χεῖ ὅπου τῆς Μεσοπ. μέγα πάνυ καὶ ἰσχυρὸν. atque sic infra quoque legendum λιχνοτάτων κλητόνων Δῶρα; Hoc sensu: *His consulibus ludis equestribus editis, murò circumdedit* (Anastasius) *Dura, vimulum Mesopotamiæ admodum magnum atque munitum, situm in limine Romani Persicique imperij. Et construxit ibi balnea publica duo, & ecclesias, & embolos, & horrea seruandis frugibus, & cisternas aquarum. Locus autem ille occasione Macedonis Alexandri vocatus distinet Dura, quod Darium regem Persarum Alexander ibi hasta percusserit: vnde & nomen loco hæsit in hæc vsque tempora.* Sic igitur vocatus ille locus ab hasta, quæ Græcis effertur δόρυ. Sed Euagrius Hist. Eccles. 3, 37. eadem de Anastasio memorans, *Daras* vocat locum, & à Dario ibi victo nuncupatum putat. eo nomine regionem Bosphoranam memorat Procop. περὶ κτισμάτων Ἰουστινιανοῦ 3. f. quo minus absurdum credas, etiam vrbi hinc impositam appellationem. Atque hanc ipsam suspicor fuisse vrbem cuius apud Polyb. 5, 52. & 66. est mentio, tanquam vrbis munitæ. quæ posterioribus temporibus destructa, sub Iuliano defectum *oppidum* vocatur à Marcellino 23. 12. & 24, 2. vbi pro *Duram* & *Dorum* rescribendum est *Dura* plurali numero, si Polybium sequi velimus, cuius scriptura hac in parte extra suspicionem est vitii. adstipulante itidem Zosimo, qui idem fere quod Marcellin. in Iuliano tradit. Eandem enim esse vrbem, quam incertus temporum Epitomator indigitat, præter alia hinc quoque constat, quod & à Polybio & ceteris, in Orientali Rom. imperii limite collocatur. & quod apparet alias eo in loco vrbem fuisse, nec enim verisimile est nomen id hæsisse loco vacuo, & nullo certo monumento insignito. Iuuat adscribere quod de vrbis eiusdem conditione refert Marcellini Comitis Chronicon ad ann. Christi 518. *Daras* (sic enim ibi dicitur) *quadam possessio in Mesopotamia LX. ab Amida ciuitate milliaribus ad Austrum sita, & XV. milibus à Nisibino oppido ad Occasum distans, Amidensi Ecclesiæ reddi-tum pensauit. Huius ergo humilis villæ casas Anastasius Imp. ob condendam ibi ciuitatem auro pretio emit, missisque continuo fabris construi præcepit. Callinicum deinde Antiochenæ vrbis Patricium huic operi præfecit. Nempe hic in colle in planitiem desinente mira sagacitate ob fundamenta locanda solcum sarculo designauit, muriique firmissimi facie tenui consummatis vndique 1000. Ritum quoque, qui ex prædii nomine, iuxta quod nascitur, Cordissus nominatur, serpensque per murmura DV. milliariis eundem collem vsumque diuidit ciuitatem, concesso vtrique (an vtrinque) ostio prolabentem inclusit. Publicis præterea manibus decoratæ ciuitati pristinum nomen villæ reliquit. Ingens huius frontispicio ciuitatis in editiori loco constructa, muriique continuata turris Herculeæ nomine dicta subsidetur, Nisibinum ad Orientem, Amidam Aquilonem respiciens.* Non tamen diu substitit hæc vrbs, quippe *Anno IIX. Iustini* iunioris, *Persæ cum Romanis pacis fœdera rumpunt: & con-*

greſſione

gressione fecta. Daras ciuitatem fortissimam bello superant, & cæsa multitudine Romanorum memoratam urbem ingressi depopulati sunt. Eutagr. 5, 10. Ioan. Abbas Biclar. in Chronico. Qui & ipse *Daras* appellat. Quomodo iterum Marcellini Chron. Ann. 557. *In Oriente quoque Ioannes Scythis arripiens Tyrannidem, antequam aduersi quicquam tentare, Daras potiundus est.* Quod ipsum accidisse refert ὁ πάλαι Δάρας, Procop. lib. 1. Persic. in fine. Quo libro meminit etiam ab Anastasio fuisse constructam. De eadem ni fallor sentit Eusebius, vbi scribit Asiæ regem Demetrium Demetrii filium obsedisse Antiochum Alexandri εἰς Δάρας καταφυγόντα, sic enim ibi scribitur. Vt ita seu librariorum vitio, seu potius quod, vt omnia humana, sic & vrbis huius nomen aliquando mutauerit, varie id videas efferri ab auctoribus. Alia est *Dara* Iustini 41, 5, 2. licet viro doctissimo in Solin. 922. b. eadem esse videatur.

4, 15, 29. *TVRBAVERE*) Hunc locum sic interpolat Acidalius: *Iugubri ergo vlulatu & in c. cl. g. i. f. a. a. e. M. p. turbauerant cognati Dary: & armigeri læuam tuentes in fugam effusi destituerant currum, quem à dextra parte stipati in medium agmen receperunt.* Quam emendationem mire commendat Raderus, quamquam fassus nimis à verbis Curtii recedere. Mihi ne probabilis quidem est: Cum & illud *turbauere* frustra mutetur, & lectio vulgata, MSSorum etiam auctoritate subnixa, commodissimum habet sensum obseruata saltem distinctione quam adhibuimus.

COGNATI) Hi enim circa ipsum erant in sæuo cornu. Diodor. 17, 59. & Arrian. 3, 2, 21. Ergo horum fuga læuum illud cornu destituit currum regis, quem ideo qui in dextro stabant, in medium sui receperunt. hæc enim pars aciei pugnabat adhuc, vt ex sequentibus clarum est.

4, 15, 30. *HONESTA MORTE*) Iustin. 11, 14, 3. *Darius cum vinci suos videret, voluit & ipse mori: sed à proximis fugere compulsus est.* Suetonius Cæs. 36, 2. Cæsarem quoque vltimo prælio in Hispania de consciscenda sibi nece cogitasse refert. Multi alii in extremis sæpe periculis sibi ipsi omnino violentas manus intulerunt, M. Brutus, Otho, alii, vt omittam oppida & ciuitates, castra tota apud Cæsarem de bell. Gall. 5, 37. Raderus. De *honesta morte* vide supra ad 3, 8, 21. De oppidis totis ita pereuntibus, infra ad 9, 4, 6.

4, 15, 33. *EXAVDIEBANTVR*) Sic malui cum plerisque editionum veterum: & cum iisdem mox, *tantum*, & *trahentes*.

4, 16, 4. *FORTVNA PARTE TERRITVS*) Ita Brutum scribit Florus 4, 7, 14. *in Cassio etiam suum animum perdidisse.* Liuius 1, 11, 3. de Cruftumeniis: *iam alienis cladibus ceciderant animi.* Idem scribit 1, 25, 12. Curiatiorum vltimum *victum fratrum ante se strage fuisse.* Magis autem id accidere necesse est ipso capite iam cæso aut pulso, quod pluribus exemplis exsequitur Gruter. discursu XL. ad illa Taciti H. 4, 34, 9. *Oratia* (an *dicta*) *fama per vtrumque exercitum, vulneratum aut interfectum, humana quantum suis pauoris, & hostibus alacritatis indidit.*

SVA SPONTE) *Omissa cunctando victoria erat.* Liu. 7, 24, 4.

4, 16, 5. *AD SE VOCARI*) Quid? ad se vocari iubet equitatum? totum, an duces modo? quod si hoc, cur non expressit? immo cur subiicit, vnde colligas cum vniuersis esse locutum? At hoc sane quam putidum est. Equites enim in ipso pugnæ discrimine constitutos Imperator ad se vocet, hortandi caussa? non certe si sapiat. Si quid video fuit, *Thessalos equites aduectus, Ecquid, inquit &c.* Tacitus 2, 45, 4. de Arminio: *equo collustrans cuncta, vt quosque aduectus erat, reciperatam libertatem &c.* ingerebat. Liuius 7, 24, 4. *Consul vulnere alligato, vectus ad prima signa, Quid stas miles? inquit &c.* Ita scilicet duces militibus in acie stantibus aduectos passim legimus; non contra. Sed nimirum ista vox, cum forte legi non posset, imposuit

suit diuinatori non optimo, qui cum de vocando aliquid hic esse coniiceret, non grauatus est aliam insuper voculam, *inbet*, inculcare: quæ & ipsa qua iure, qua iniuria multa huius scriptoris loca obsedit. De ipso autem Parmenionis hoc itrategemate vide infra ad 4, 16, 28.

4, 16, 6. *VERA DICERE*) Quæ res acerrimos habet aculeos. Tacitus H. 4, 78, 1. *Vera erant. & à tribunis præfectisque eadem ingerebantur.*

4, 16, 8. *LYCVM*) Recte meo animo Iustinum 11, 14, 4. corrigit ad hunc locum Acidalius, sic legens: *Suadentibus deinde quibusdam vt pons Lyci (pro Cydni) fluminis ad iter hostium impediendum intercideretur*: (pro *intercluderetur*) *non ita se saluti suæ velle consulturum ait, vt tot millia suorum (pro sociorum) hosti obiiciat.*

SOLVERET PONTEM) Sæpe factum ad præcidendum hostibus aditum, vt portæ ciuitatum clauderentur, magno interim excluforum sociorum damno. Liuius 25, 15, 25. Thurini *conclamant, instare Panum: permissosque hostes vrbem inuasuros, ni propere portas claudant. ita exclusos Romanos præbuere hosti ad cædem.* Sic Anno 1543. in obsidione Albæ, cum suburbia occuparentur à Turcis, *pauci festinatio ad salutem recepisse profuit, quum per angustam ianuam aditus pateret, & Albani nulla fugientium misericordia permoti muralis portæ pontem sustulissent.* & mox: *Reliqua autem multitudo quod portulam occiforma cadaueribus obstructam, ac Albanorum malignitate pontem sublatum videbat, in fossas præaltas aquis profundam se coniecit.* Pantaleon de Ord. Ioannitarum Rebus gestis Lib. X. Sic apud Mortlot. in Henrico Magno cap. 20. de pugna ad Yuriacum: *Fugere coniuratorum Duces, & ipse Meduanus rupto inuersumenis riui ponte, sequentes millites hostibus tradidit.*

4, 16, 12. *MISERICORDIA*) Amat hunc sensum Curtius, ideoque sæpius expressit. Fecit & Cæsar de bel. Gal. 7, 26. *plerumque in summo periculo timor misericordiam non recipit.*

RIVIS) Sic malui cum paucis. ita mox num. 14. & certe si omnibus viis fuisset reperire præterfluentem aquam, forte non ita sitissent.

4, 16, 14. *AVIA*) Mod. *auida*, vnde Acidal. tentabat *arida*, non inepte. nec tamen ipse vulgatam lectionem damnat; & ego præfero.

4, 16, 17. *IMPROVIDE*) Facilius omnino ex vulgatis reseribi *improuida fuga* poterat, quam *fugæ* ipsum penitus deleri. nisi forte, quia *fugientes* iam antecesserat, hoc reperi noluerunt. Acidalius. Raderus tamen testatur lectionem esse MSS. suorum *improuide*.

QVIPPE) Haud procul abludit Liuius 29, 32, 10. *amnis ingens fugientes accepit (neque enim constanter, vt quos maior metus vrgeret, immiserant equos) raptique gurgite, & in oblimum relati.* Nam interdum, teste Plin. Epist. 6, 16. m. *timorem timor vincit.* Vtque recte notat Marcellin. 16, 26. *nihil cauere solet, prater id quod occurrit.*

4, 16, 18. *ABEVNTEM*) Acidalius ex vulgatis bene reduxit vocilam *impune abeuntem.* illud non erat necessarium, expuncto post verbum *cæsatus* substantiuo, omnia vnam intra periodum redigere.

HEBETIA TELA) Liuius 8, 38, 16. *Iam viris vires, iam ferro sua vis decrat* & 22, 59, 6. *nec superfuisse pugnæ, nisi in quibus trucidandis & ferrum & vires hostium defecerunt.* Florus 2, 6, 17. *duo maximi exercitus cæsi ad hostium satietatem, donec Annibal dicerat militi suo: Parce ferro.* Lucanus 7, 728.

Cæsar vt Hesperio vidit satis arua natare
Sanguine, parcendum ferro, manibusque suorum
Iam ratus - - -

4, 16, 19. *DE LÆVO CORNV*) Non amice solum, sed & prudenter

ter feciſſe hinc iudica Quinctium conſulem, referente Liuio 3, 70, 11. qui collegæ nunciari iuſſit: *victorem ſe iam imminere hoſtium caſtris, nolle irrumpere antequam ſciat debellatum & in ſiniſtro cornu eſſe: ſi iam fudiſſet hoſtes, conſerret ad ſe ſigna, vt ſimul omnis exercitus præda potiretur.* Certe eius rei neglectus præſtantiſſimum ducem Iudam, & victoria priuauit, & vita. Macchab. 1, 9, 16.

4, 16, 20. *PERICVLVM)* Quale adiit & Maſaniſſa eo prœlio quo Annibal profligatus eſt à Scipione. Nam, vt tradit in Punicis Appianus, vetus ille belli Imperator, *inter fugiendum conſpicatus conglobatos equites Numidas, accurrit, regemque ne ſe deſereret: quo imparato, in perſequentes fecit impetum, ſperans ſe eos in fugam verſurum &c.*

4, 16, 23. *OB IDIPSVM)* Seneca de ira 1, 11. docet eam nuſquam minus vtilem, quam aduerſus hoſtes, licet vulgo contra videatur: idque multis rationibus & exemplis confirmat, quæ cognitu conſideratuque digniſſima, diligentiæ lectoris ex ipſo fonte petenda relinquo.

4, 16, 26. *FINIRE)* *Vires inire.* Bongarſius.

XL. MILLIA) Si quis referibat *quadringenta M.* haud difficulter adſentiar. ſic enim à reliquis ſcriptoribus, ipſaque rei magnitudine propius abierimus.

MINVS QVAM TRECENTI) Etiam in prœlio contra Porum amiſiſſe traditur *trecentos equites, peditumque vltra* DCC. quum occidiſſet hoſtium 20000. cepiſſet 9000. Diodor. 17, 89. Sic in victoria Marii de Cimbris apud Flor. 3, 3, 14. *Millia inde ad ſexaginta ceciderunt; hinc trecentis minus.* Et ſimilia quidem exempla multa paſſim occurrunt, vbi minimo victoris damno, ingentes exercitus conciderunt. Sic in pugna Goſcelini cum Balac, *reſtiterunt tria millia ex eis eſſe intempeſtiuum, qui militer fuerunt: de peditibus autem illorum ignoratur numerus. De noſtris autem, triginta milites ibi perempti occubuerunt: de peditibus vero noſtris ſexaginta fere.* Anno 1124. Fulcherius Carnotens. in geſt. peregr. Franc. Quinquennio ante Rogero principe Antiochiæ cæſo *de tot millibus qui eum ſecuti fuerant, vix vel vnus qui nunciare euaſiſſet: de hoſtibus vero, vel paucis, vel nemine interfectis.* Willerm. Tyrenſ. 12, 10. de victoria Alexandri ad Cilicias Pylas ſupra 3, 11, 27. relatum eſt. ad Granicum vero cæſis aduerſariorum viginti amplius millibus, quatuor & triginta de ſuis deſiderafſe, apud Plutarch. cap. 26. auctor eſt Ariſtobulus. Athenienſium, duce Miltiade 6400. Perſarum trucidatis, centum nonaginta duos occubuiſſe Herodotus 6, 17. refert. Agathocles cum 2000. ſuorum 30000. Pœnos Hannone duce aggreſſus, tria eorum millia cum ipſo duce interfecit, duobus tantum ex ſuis deſideratis. ſi fides eſt Iuſtino 22, 6, 6. P. Scipio Cn. F. ad 12000. Luſitanorum occidit, de exercitu Rom. amiſſis LXXIII. Liu. 35, 1, 6. Contra Antiochum haud minus feliciter pugnatum eſt, plus 50000. hoſtium cæſis, viginti quatuor equitibus, & 300. peditibus Romanis deſideratis. Liuius 37, 44, 1. & 2. Idem ex Valerii Antratis auctoritate 36, 19, 13. ſcribit ex regio exercitu 40000. millia cecidiſſe, ſupra 5000. capta. Romanorum autem 150. interfectos fuiſſe. Sylla apud Plutarch. cap. 40. Archelaum ducem Mithridatis, ita cecidit, vt ex viginti hoſtium millib. vix decem millia ſuperfuerint, ex Syllæ vero exercitu vix quamordecim deſiderati ſint. Ipſi Mithridati Pompeius 40000. milites occidit, non pluribus viginti ex ſuis interfectis. Appian. in Mithridatico. Syllani in Italia ad Canuſium ad 6000. è Norbani exercitu deleuerunt, amiſſis ſuorum duntaxat ſeptuaginta. Appian. de bell. Ciu. lib. 1. Lucullus in prœlio cum Tigrane ſupra 100000. hoſtium occidit, Romanorum vero non vltra centum vulnerati, occiſi autem quinque dicuntur. Plutarch. in vita Luculli cap. 61. *Leonnatus Oritas vicit, cæſis VI. M. ducibusque eorum omnibus: à Leonnati partibus, equitibus XV. peditibus non multis & Apollophane Gadroſiorum ſatra-*

notatur, Philippo per Flaminium victo, Polybium 8000, cæsorum, Valerium 40000. Claudium 32000. tradidisse. vbi eleganter subiicitur : *Sed hæc varietas scriptorum vsiquè fallacia est. Fallaciæ autem caussa profectò adulatio est, dum victoris laudes accumulare, virtutemque patriæ extollere, vel præsentibus, vel posteris studem. alioquin si inquisitus non fuisset numerus, qualiscunque fuisset expressus. Quod si gloriosum est & duci & patriæ, plurimos hostium peremisse, quanto magis lætum patriæ & ducibus beatum posse videri, suorum vel nullos, vel paucissimos perdidisse? Ita lucidissimè patet, quia similis impudentia mentiendi, quæ occisorum hostium numero adiicitur, socionum quoque amissorum damna minuuntur, vel etiam omnino reticentur.* Quæ verba, iudicio sane non inepto, sunt Orosii 4, 20.

4, 16, 27. *VIRTVTI SVÆ)* Plutarchus de fortuna Alexandri duobus voluminibus ostendit, Alexandrum semper aduersa vsum fortuna, quam sola virtute vbique superarit, contra, quam multi, non bene, senserunt. Ælianus [immo Polyænus 4, 3, 5.] stratagemate Alexandri superatum ait Darium. *Alexander*, inquit, *cum Dario signa collaturus, præceptum dedit Macedonibus: vbi in Persarum conspectum venerint, procidentes in genua terram manibus conserite. Vbi vero tuba signum dederit, tum consurgentes strenue & fortiter impetum in hostes facite. Macedones ita fecerunt. Persæ formam adorationis conspicati, incitatum ad bellum impetum remiserunt, animisque falsi sunt mollicres. Darius gloriabatur & gaudebat se absque prælio victoriam obtinere. Macedones ad signum tubæ exilientes vehementi impetu in hostes feruntur, & rupta phalange in fugam conuertunt.* Raderus. In extremis verbis Polyæni pro τὴν φάλαγγα ῥήξαντες rupta phalange, legerim, τῇ φάλαγγι phalange rumpentes. Macedonibus enim haud dubie phalangem tribuit, vt eiusdem cap. num. 16.

4, 16, 28. *PRO VICTORE)* Docet Onosander cap. 23. strategici; *Vtile esse in ipso conflictu Imperatorem fausta & læta militibus inclamare, etsi ea falsa sunt.* Excitantur enim ea ratione animi, & vires pugnantium bona spe geminantur. Fecit id hoc in conflictu Parmenio supra 4, 16, 5. Idem narrat Liuius 10, 41. 10. de Papirio consule, *clamitante inter prima signa, ita vt vox etiam ad hostes accideret: captum Ominium; victorem collegam adesse: anniterentur vincere prius quam gloria alterius exercitus fieret.* Inprimis memorabilis est locus eiusdem auctoris 2, 64, 5. *Romani gradum retulissent, ni salubri mendacio consul* (T. Quintius) *fugere hostes ab cornu altero, clamitans, concitasset aciem: impetu facto, dum se putant vincere, vicere.* Adde eundem, 3, 61, 6.

4, 16, 31. *DVCES)* Arrian. 3, 3, 11. Diodor. 17, 61.

4, 16, 31. *ET REGEM)* Æque rotundum illud Ciceronis vltima Philippica: *dignus Imp. legione, digna legio Imperatore.* Virdungus ad illa Taciti Agr. 33, 4. *Neque me militum, neque vos ducis pœnituit.* Libanius in Epist. ad Marcellin. καὶ ἐγὼ τῷ Ῥωμαίων ἄρχοντι, καὶ σοὶ &c. quod sic vertit Valesius in præfat. edit. Marcellini: *Et tibi quod Romæ ex gratulor, & Romæ quod te possidet.* &c.

5, 1, 1. *QVÆ INTERIM)* Narrata Curtio à pr. lib. sexti; nunc maiori ex parte temporis iniuria deperdita.

5, 1, 2. *HAVD PAVLO APTIVS)* *Historicam enim narrationem perpetuo veluti filo ductam & colligatam oportet esse; præsertim vbi res exponuntur & multæ, & eiusmodi quæ cognosci ac percipi non facile queant.* Dionys. in iudicio de Thucyd. Hist. vbi toto cap. 9. & 10. hoc ipsum rationibus exemplisque pulcherrimis luculenter ostendit. Atque ita Ezechielis cap. 29. & 30. connectit D. Hieronym. *Quia*, inquit, *de Ægypto & superior, & hæc quæ nunc dicitur prophetia contexitur, licet diuersis sit facta temporibus: tamen quia de vna promissa prophetantur, iunctæ sibi sunt.* Obseruauit idem Suetonius Ner. cap. XIX. Euseb. de vita Constantini 3, 23. Simocatta 1, 9. Buchanan. lib. XII. in histor. Saracen. Elmacinus 2, 19. *Gesta autem sunt hæc pleraque post hunc annum, & propter filum orationis hic solum à nobis tacta, ne dispergantur.* Item 3, 5. *Atque hæc omnia, licet quædam eorum annum hunc 11 congressantur, hic commemorauimus propter filum historiæ.* Adnumerabimus his Surium in Comment. Anni 1556. in historia Georgii Dauidis, & Leunclauium in suppl. Annal. Turc. ad An. Chr. 1584. *Expositis hactenus continua serie Persicis rebus, nunc subiicienda quædam veniunt: quæ licet ad superiores annos pertineant, tamen hoc referre maluimus, ne belli memorabilis series interrumperetur.* Quæ res quod incommodum habeat, exponit Marcellin. 26, 12. his verbis: *Quia igitur vno eodemque tempore vtrobique turbines exarsere mœstissimi, competenti loco singula digeremus, nunc partem in Oriente gestorum, deinde bella barbarica narraturi: quoniam pleraque & occidentali, & in Eos orbe iisdem mensibus sunt actitata: ne dum ex loco subinde saltuatim redire festinamus in locum, omnia confundentes, squalidissime maxima rerum ordinem implicemus.* Imitatus, vt suspicor, Sisennam apud Nonium in verbo *Saltuatim*: *Nos vna ætate in Asia & Græcia gesta literis idcirco continentia mandauimus, ne vellicatim ac saltuatim scribendo lectorum animos impediremus.* Et prudentissimus Tacit. 12, 40, 8. *Hæc, quamquam à duobus propretoribus plures per annos gesta, coniunxi, ne diuisa haud perinde ad memoriam sui valerent.* Item 13, 9, 5. *Quæ in alios consules egressa coniunxi.* Sic & Velleius 1, 14, 1. agnoscit : *quod facilius cuiusque rei in vnum contracta species, quam diuisa temporibus, oculis animisque inhæreat.* Itaque Euseb. in Histor. Ecclesiast. procemio merito sperat, gratum fore, quod aliis σποράδην, sparsim memorata, vnum in corpus redegerit. Hinc intelligenda *series dilata gestorum* apud Marcellin. 29, 1. f. Vide & notam nostram ad ista Flor. 2, 19, 5. *Quæ ego iuncta inter se sunt omnia atque confusa: tamen quo melius appareant, separatim proferentur.* vbi Sisennæ locum aliter accepi quam oportuit.

5, 1, 3. *MEDIA FERE NOCTE)* Ingens certe spatium intra paucas horas emensus, milliaria German. 18. cum triente : 600. quippe stadiis Arbela distant à Gaugamelis, vbi prælium est factum; vti supra docuimus. Raderus.

5, 1, 5. *BELLO &c. REPARAT)* Acidal. malebat; *belli vires &c. repetituram*, fretus simili Curtii loco, quem considerabimus, volente DEO, infra 5, 10, 4.

5, 1, 8. *NON SPECIOSA DICTV)* Sic Lipsius Polit. 4, 13. vult Principem, alto quidem splendidoque ingenio : sed tamen (ex Agric. Taciti 8, 1.) *inultum vitia honestis miscere*, quod miteris in Stoico, illi enim rectè sentiebant, *sola honesta esse vitia.* quod nos Christiani certissimis diuinæ scripturæ rationibus eruditi, vtinam tam firmiter crederemus, quam certum esse indubitatis argumentis nouimus. Egregie tamen in viam redit Lipsius in fine dicti lib. quarti. Illud iam *honestum* appello, quod vnum ita est, non quæ videntur, vt sunt fere omnia ὧν δὲ (verbis Dionys. Longini) ἴχνη πολὺ τὸ ἐξωστὸν ἀτυχηματικὸν ὑμνοῦσιν. Non igitur insipienter Cicero Philipp. 2, 15. *incolumitati ciuium primum, & postea dignitati*; quo tempore Pompeius *præsenti dignitati potius, consulebat.* Nec Athenienses, quibus *imminente periculo belli, maior salutis quam dignitatis cura fuit.* Iustin. 5, 3, 4. vbi similia quædam notauit Amanuss. Socer meus. Quibus addi possunt Liuius 22, 3, 3. vbi narrat punitam Flaminii temeritatem atque superbiam, ferox consilium sequuti, licet *ceteris omnibus in consilio salutaria magis, quam specioja suadentibus.* Apud eundem 23, 14, 2. M. Iunius dictator, *ad vltimum prope desperatæ Reip. auxilium, quum honesta vtilibus cessant, descendit.* Sic enim lego. male, quisquis adtexuit vocem *ego*. Velleio quoque 2, 113, 3. laudatur Tiberius *vtilia speciosis præferens.* Quod plerunque fecerunt qui alios vincere volebant, non qui se. Quare meritissimo præconio Folieta in coniuratione Fliſci, celebrat Octauianum.

uianum Fregosium, quod expugnata arce, quam cohibendis Genuensibus, loco longe munitissimo exstruxerat Ludouicus XII. Gallorum Rex, quum opprimendæ patriæ certissimum haberet instrumentum, *neque deessent auctores speciosis consiliis vilia anteferendi, tanta tamen in Octauiano fuerit animi cessatio; itaque Patriæ charitatem omnibus rebus præualeri, vt arcem è vestigio demolitus sit.* Splendide T. Quintius apud Liu. 34, 57, 6. *honesta aut sola aut prima pensari decet* magnis populis ac regibus.

VRBIVM TECTIS) Oblique adludit probatam Themistocli sententiam, *patriam municipes esse, non mœnia; ciuitatemque non in ædificiis, sed in ciuibus positam.* Iustin. 2, 12, 14. vbi Socer meus, & Gruterus ad ista Liuii 1, 8, 6. *ne vana vobis magnitudo esset.* Quibus iunge Appianum de bell. Ciu. lib. 1. in oratione Pompeii vrbem deferentis. Atque in oratione Augusti Dio lib. 56. Vt sic intelligas verum esse quod apud Aristidem tomo 3. Orat. 2. legimus: *Themistoclem comprobasse dictum, quod cum Alcous protulisset olim, multi postea vsurparunt: non lapides, nec ligna, nec fabrorum artem ciuitates efficere, sed vbi viri sint, qui seipsos seruare norint, ibidem & vrbes esse & mœnia.*

IN PRINCIPIO RERVM) Non bene, qui putat hic esse sermonem de exitio Cyri. item de cladibus Cambysis, Darii, Xerxis. hæ enim nec in principio rei Persicæ acciderunt: illud quem tetigit, pristinam fortunam haudquaquam reparauit. Plane adspicit initia Persarum, cum post victoriam de Medis, Harpagi transfitione partam, ab Astyage fusi, mulierum contumelia pudefacti, resumpsere certamen. Vide Iustinum 2, 6, 10. &c. Sic & Romanos in omnibus magnis bellis victos viciisse Liuius alicubi affirmat. Idem 21, 1, 3. asserit secundo bello Punico Martem adeo ancipitem fuisse, *vt propius periculo fuerint, qui vicere.* Sed & primo bello Punico plus damni sustinuisse Romanos probat Polybius 1, 63.

5, 1, 9. *IMPERIVM MAGIS)* Consilium seiungitur ab imperio. Liuius 1, 29, 5. *Nec imperium illud meum, sed consilium & imperij simulatio fuit.* Et lib. 6. *Sed imperium quam consilium segnius fuit.* & lib. 22. *Non imperio modo, sed consilio etiam ac prope precibus agens.* Clapmar. arcan. 1, 10.

5, 1, 10. 4000. *TALENTVM)* 2400000. aureorum Rhenanorum, proxime ad nostri numismatis mensuram: Diodor. 17, 64. 3000. talenta habet: id est, aureos nostrates 1800000.

PRECIOSÆ VESTES) Vir Eruditus Aduersar. 52. 16. malebat *preciosæ vis vestis.* Cui adsentior apud auctores sæpius reperiri singulari numero *vestem*, sed si id sequamur in Curtio, sufficerat legi *preciosa vestis.* vt apud Ciceron. Philipp. 2, 27. *maximus vini numerus fuit, permagnum optimi pondus argenti, preciosæ vestis, multa & lauta supellex &c.* Item in Verrem 1, 10. *argenti, vestisque stragula quod fuerit, curasse auferendum.*

SVPRA) Nisi me memoria fallit, fefellit Curtium, si tamen ab ipso hæc parenthesis. Nihil enim tale supra, quod sciam. Immo contra *mulierem sarcinarium commeatumque parem* apud Arbela relictam supra 4, 9, 9. scripsit. Forte tamen capias de alio loco 4, 9, 2. vbi legis omnes Darii copias Babylonem fuisse contractas, vt ex ipsa re coniicias, quod expresse non est additum, ibi potissimum relicta fuisse impedimenta.

5, 1, 11. *ODOR &c. VIGAVERAT)* Odor aërem infecerat, haustus aër viscera: ita propagata lues, vt solet in pestilitate. Proinde magna semper ratio habita est, vt castra à fœtidis essent pura. quod in sacris paginis à Domino exercituum Mosi præceptum est. Et Vegetius 3, 2. *Si autumnali æstuosque tempore diutius in iisdem locis militum multitudo consistat, ex contagione aquarum & odoris ipsius faditate vitiatis*

tiatis hausibus, & aëre corrupto pernicioſissimus nascitur morbus, qui prohiberi non potest aliter, nisi frequenti mutatione castrorum. Rader.

EVNTIBVS) Sequuti sumus pristinam scripturam, qualis nimirum fuit, priusquam interpolaretur à Modio. Est enim locus hic à librariis & criticis varie agitatus. Horum primo Glareanum ablego, qui pro *Arabia*, substituerat *Aturiam.* Sed enim in ipsa Aturia prœlium id commissum fuisse, ipse quem Glareanus citat, Strabo à princ. lib. 16. tradidit. Deinde apponit: certissima Arabiæ nota, *odorum fertilitate nobilis regio.* Nec placet, quod alii seiungunt ab inuicem hunc sensum *Eunibus campestre iter est.* Dicitur enim sicut in Testamento Caroli M. *quicquid inde Romam pergenti ad lœuam restitit.* Item quod simpliciter dicto *Eunibus*, nec designato loco quo, vel qua eant, statui non possit quid lœuum dextrumue sit. Taceo iam quod de *itinere* noue dicatur *vber esse.* Quæ ratio mouit Barthium Aduersar. 52, 16. vt rescribendum crederet, *Eunt. à parte lœua Arabiam (odorum f. n. r.) campestre iter est. Inter &c.* quam equidem lectionem (nisi mancus sit hic locus) proximam esse veræ arbitror: ne enim omnino veram putem, vnum obstat, quod repugnat locorum situs. In quo tamen quid prohibet errasse Curtium? nonne erranit & in aliis locorum descriptionibus? Et certe errori ansam præbere potuerit, quod auctores in ipsa Mesopotamia collocant Arabum gentem. Virum Doctum qui sic faciebat: *Campestre iter est int. Tig. & Euphr. Lacunia tam vberis &c.* vt *Lacunia* Curtio sint κατ' ἐξοχὴν, pascua siue fundi, merito non admittit Sebisius.

5, 1, 12. *A PASTV REPELLI)* Ridere sane libet, quoties auctores Latini terræ fœcunditatem commendant, quod à pastu pecora repelli dicantur, ne satietas perimat: quasi pecora per se ipsa nesciant cibi modum, in quantumuis pingui regione. Vtinam multi mortales tam probe nossent sibi temperare. Pomponius Mela de Hybernia simile quiddam scripsit: *est adeo luxuriosa herbis non lætis modo, sed etiam dulcibus, vt se exigua parte diei pecora impleant: & nisi pabulo prohibeantur, diutius pastæ dissiliant.* Glareanus. Adde Iustin. 44, 4, 14. de parte, nescio qua, Hispaniæ: *In hac tanta pabuli lætitia est, vt nisi abstinentia interpellatæ ligna fuerit, pecora rumpantur.* In nota ad eum Iustini locum dicitur Curtius idem scripsisse de Arabia: nempe decepit Virum Optimum corruptum, seu mauis correctum à Modio exemplar. Nec enim dubium esse potest, quin id dixerit Curtius de terra interamna, fluminibus Tigri & Euphrate intercepta, quod Arabiæ certe non congruit.

PROPTER VENAS) Si hæc communi significatu accipias, aptior certe est lectio Aldinorum & aliorum Vett. Codd. approbante etiam C. Barthio 52, 16. Aduersar. *per venas.* Sed nempe aliud latet. *propter* hic significat idem quod *iuxta*, siue prope. quomodo apud Tacitum in Indice plura loca notauimus. Sic igitur distinguendum, legendumque: *loco solo propter, venis aquarum redundante.* nam & postponi solere particulam istam, itidem ex vno itemque altero Taciti exemplo cognoscas. Apulei. Metamorph. lib. IX. *seruuli cubiculum propter adstantes.*

5, 1, 13. *DIVORTIO)* Eodem enim fonte scaturientes postea diuortium faciunt, quod nemo potest, nisi qui antea vna fuerunt. Diuortium est interuallum aquarum profluentium. *Sallustius*, inquit Seruius ad Æn. 3. *certissimus auctor asserit Tigrim & Euphratem vno fonte manare in Armenia, qui per diuersa euntes longius diuidantur, spatio medio relicto multorum millium, quæ tamen terra, quæ ab ipsis alluitur, Mesopotamia dicitur.* [Hoc non exstat in Seruio, sed Sen. nat. quæst. 7, 8. Fefellit Raderum, quod in Editione Sallustiana Gruteri, huic fragmento statim subiicitur nomen Seruii ad Æn. 3. Sed nimirum illud lemma ad sequens fragmentum, quod ibi ex Seruio recitatur, pertinet.] Diuersis tamen fontibus nasci plerique alii tradidere. Soli

nus cap. 40. Eustath. ad Dionys. vers. 985. *Fontes autem horum duorum fluminum aiunt inter se distare* 1500. *stadiis.* Raderus.

DVO MILLIA) Ex modo relato Eustathii loco, emendari Curtianum hunc volebat Raderus, vt pro 2500. stadiis 1500. rescriberentur. Sed videntur conciliari posse scriptores hi: cum Eustath. loquatur de distantia fontium, Curtius de diuortio ipsorum fluminum, qua longissime inuicem discedunt.

5, 1, 14. *MEDIÆ)* Tigris & Euphrates Mediam nusquam attingunt, tantum abest vt secent. Ergo pro *Mediæ* legam *Armeniæ*, & pro *Gordiæorum, Gordiæorum.* Neque id temere, siquidem præcipuos in Geographicis viros audire voluerimus. In hoc sane auctore multa temere corrupta videntur, maxime vero in Geographicis. Sero nimis, docti ei adhibuere manus. Glareanus. Sic equidem credebam animo; recte sentire Glareanum, & ipse iam vocem *Mediæ* muraram in *medias terras*, nempe Gordyæorum. sed cum locum diligentius inspicerem, & reuoluerem auctores, dispiceremque, falli Glareanum deprehendi, qui nusquam ab Euphrate & Tigri Mediam attingi putat. Diodorum audiat scriptorem antiquissimum & doctissimum qui 2, 11. ita tradit: *Post Nilum & Gangem, vnius prope Asiæ nobilissimi omnes sunt Euphrates & Tigris, ac fontes suos habent ex Armeniæ montibus: distantque à se inuicem stadia* 1500. *Ac per Mediam Parasangasque delati, Mesopotamiam ingrediuntur.* Raderus.

5, 1, 15. *VICINI)* Ita lege, scribe, doce, non vt Modius, *vicina*, nam de animibus agitur, & perpetuatur oratio, vt vere notauit Acidalius. Raderus. Sed & quod sequitur *campis* perperam mutarunt quidam in *campi*. sensus est, a*mnes* hos postquam diu in diuersum ierint, sensim deinceps iungi, sed in Mesopotamiæ campis (sextus enim casus est) maxime sibi vicinos esse: *Tandem* (sic putem mox legendum, non *Idem*, vt putabant Acidal. & Rad. minus etiamnum *Eadem*, vt ceteri) *per Babyl. fines in rubrum mare prorumpere.*

MEDIAM) *Mediam* hic adiectiuum est, non substantiuum: vt intelligatur, terra hisce inclusa fluminibus. Glareanus. Porro eandem nominis huius rationem tradiderunt Strabo lib. 16. Diodor. 2, 11. & 18, 6. Philostr. de vita Apollon. 1, 14. Dio lib. 35. Arrian. 7, 2, 2. Tacit. 6, 37, 5. Est autem *Mesopotamia* Græcum nomen, quo illi appellarunt ipsam regionem, siue ab ipsis incolis vocabulo idem significante vocatam; siue alio quocunque. Alexander Imp. latina voce reddidit, apud Lamprid. cap. 56. *Terras Interamnas.* Fuit & Interamna ciuitas Italiæ, simili de causa sic nominata.

5, 1, 16. *MENNIN)* Alii *Memniam*, Modii editio *Memnim* leg. *Memnonis vrbem*, vel *Memniam* [forte *Memnoniam*] *vrbem.* vt Strabo lib. 17. Loccenius. Strabo tamen non in hac orbis parte collocat, vbi tum Alexander egit. Quæ causa est cur nec Ortelio adsentiar legenti, *Memnonium.* Putes autem *cauernam* quam vbi illi tribuit Curtius, adscribere Plutarchum cap. 64. *Ecbatanis.* Nisi forte ibi legendum *Batanis*, hoc enim nomine locum iuxta Euphratem adgnoscit Stephanus. quamquam & duplicia *Ecbatana* prodat, altera Syriæ, altera Mediæ, quorum hæc quidem huc non pertinere constat. de illis etiam merito non creditur, cum in Syria collocet. Vide ipsum in Ἀγβάτανα. Interim scriendum est, non de eadem vtrumque cauerna loqui. Plutarchus enim de cauerna narrat, vbi *naphtha* nascatur: Curtius; vbi *bitumen.* non idem autem vtrumque, præterquam quod expresse tradit Plutarch. *naphtham similem esse bitumini*, ex eo potest intelligi, quod bitumen id adhibitum fuerit solidandis Babyloniorum mœnibus; ad quod naphtha, cuius natura est, vt facilime flammam rapiat, ineptissima fuisset. Bitumen autem illud non vno certo loco, sed *illis locis passim exæstuare* Iustin. 1, 2, 7. tradit. De muris Babyloniis mox videbimus, DEO volente.

5, 1, 17.

5, 1, 17. *VRBEM)* Deditam Alexandro fuisse Babylonem consentiunt consciscuntque Plutarch. Alex. cap. 64. Arrian. 3, 3, 16. & Diodor. 17, 64. Contra quorum concentum parum mihi fidus est Frontinus 3, 7, 4. quem, vt opinor, fugit memoria, cum scriberet aucso flumine, Alexandrum per exiccatum alueum intromisse. Vitio, inquam, memoriæ tribuit Alexandro, quod de Cyro legerat apud Herod. 1, 191. & Xenoph. lib. 7. *mud.* vbi notabis obiter quod apud Euseb. Berosus lib. 3. scribit Nabuchodonosorum prospicientem id accidere posse, magnis operibus præcauere voluisse. Sed & Patricius de Repub. 8, 4. solenne peccat arbitratus quod Aristot. Polit. 3, 3. scripsit: capta Babylone, nonnullos ciues id post tertium demum diem resciuisse, ad Alexandri tempora pertinere. cum id iam olim sub Cyro euenerit, vt ex Herod. 1, 191. colligo.

5, 1, 18. *EXEMPLO)* Liuius 22, 22, 21. *Abelox vir prudens haud frustra videbatur socios mutasse. itaque ingenii consensu ad defectionem omnes spectare &c.* Similima sunt, quæ de Q. Metello Sullæ partes optante scripsit Dio in Excerpt. Valef.

CVM LIBERIS) Vetustiores; *cum liberis eius.* id *eius*, nuper eiecerunt. quod nollet factum scriptor Aduersar. 52, 16. qui corruptam eam vocem autumat potius, quam spuriam. Sicque tentat, *cum lib. geminis.* sed pace Viri doctissimi, nimis abit hæc lectio à vestigiis scripturæ, sed & ipsa phrasis est horridula. Ego potius nihil mutem, aut leuiter: *cum liberis suis.*

5, 1, 19. *QVADRATO AGMINE)* Sic fieri solet vbi metus periculi. Curtius &c. Verum de hoc quadrato agmine nos plura exempla ad Liuium, ad Tacitum. Sic contra apud Cæsarem de bel. Gal. 5, 31. *Prima luce sic ex castris proficiscuntur, vt quibus esset persuasum, non ab hoste, sed ab homine amicissimo Ambiorige consilium datum, longissimo agmine, maximisque impedimentis &c.* Gruterus ad ista Ammiani 24, 1. *metuens ne per locorum insolentiam, insidiis caperetur occultis, agminibus incedere quadratis exercitus est.* Marii quoque circumspectam diligentiam in itinere faciendo commendat Sallust. Iugurth. cap. 45. & Marcelli Liuius 24, 35, 7. *agmine ad omnes casus composito ibat.* Idem 21, 34, 4. de Hannibale: *obsidibus quos debant acceptis, & commeatu, quem in viam ipsi detulerant, visus: nequaquam, vt inter pacatos incomposito agmine duces eorum sequitur.* Ammian. 31, 47. de Gothis: *formas quadratorum agminum insidiarum metu seruantes, ire ocyus festinabant.* Idem & Saracenis tribuit Leo in Tacticis 18, 119. & 120.

IN MVRIS) Qui totam etiam ciuitatem capiebant, tam lati erant, vt infra mox demonstrabimus. Raderus. Eiusmodi spectandi studium exprimitur in illis Martialis 10, 6.

Quando eris illa dies, quo campus, & arbor, & omnis
Lucebit Latia culta fenestra nuru.

Socrates histor. Eccl. lib. 6. cap. vlt. *cuncti circa oratorium habitantes, volentes Imperatorem videre, currebant &c.* Claudian. de 3. consul. Honorii vers. 126.

Quanti tunc iuuenes, quantæ strenere pudorem
Spectandi studio matres, puerique senesti
Certauere senes - - -

Plinius Panegyr. 22, 2. *Non ætas quenquam, non valetudo, non sexus verecundiæ, quo minus oculos insolito spectaculo impleret. Te paruuli noscere, ostentare iuuenes, mirari senes &c.* Quos egregie imitatus est Vir dignationis doctrinæque præcipuus, Henr. Saulius in dedicatione Chrysostomi, ad Iacobum Magnæ Britanniæ Regem: *Cum finibus nostris, tanquam salutare sidus post naufragium affulsisset, Deus immortalis, qui concursus è regionibus finitimis, longinquis, ex agris, vicis, domibus, spectandi tui causa! qui plausus, clamo-*

clamores, exultationes omnium ordinum, ætatum, hominum? omnes obsessæ semitæ, omnes angustiæ obsepæ, vt tuos vultus intuerentur. non fœminæ domi pudor continuit, non viros domestica aut forensis occupatio, non pueros ætas, metus, magister, prohibere potuerunt. floribus constrata via, aulæis contecta oppida: vt non à porta ad Capitolium, sed ab victimis regni finibus vsque ad regiam vrbem perpetuus quasi triumphus, non de victis hostibus; sed civibus conservatis agi videretur. & quæ ibi sequuntur. Ardentissimum autem sanctissimumque spectandi studium in Zachæo describit Lucas Eu. 19, 1. Confer cum dictis & Liu. 30, 45, 2 & 31, 14, 11.

5, 1, 20. *PECVNIÆ CVSTOS)* Habebant enim Persarum reges in singulis prouinciis Ærarium Ærariique præfectos. Et ita Curtius &c. Extat Darii epistola apud Ioseph. 11, 4. qua sumptus ad templi Hierosolymitani constructionem, *ἐκ τῆς βασιλικῆς Γαζοφυλακίας τῶν φόρων τῆς Σαμαρείας, ex regio ærario tributorum Samariæ*, suppeditari mandat. Apud eundem Ioseph. eiusdem lib. cap. 5. Xerxes Esdræ præberi iubet sacrorum sumptus *ἐκ βασιλικῆς Γαζοφυλακίας. Eaque de re scripsisse se Præfectis ærarii per Syriam & Phœnicem.* Sic & Esdræ cap. 7. ab Artaxerxe Edictum ad omnes qui thesauris suis, trans flumen, præpositi erant, emissum, vt quicquid ab eis Esdras postulasset, illico præstaretur. Strabo lib. XV. Persarum Reges, licet Susa valde ornassent, nihilominus etiam coluisse Persepolin, & Pasargada scribens, addit, illic, Gazam & Thesaurum Regum fuisse. Pasargadis quoque, *Cyri priscis thesauris* reconditos Arrian. 3, 4, 7. scribit. Pecuniæ ergo quæ thesauris inferebantur, Custodes habebant, qui *Γαζοφύλακες* vocantur à Iosepho 11, 1. & 4. & *Γαζοφυλακίται* à Diod. Sic. lib. 17. *Regiæ pecuniæ custodem* vocant Æmilius Probus in Datame, & Q. Curtius. Vetus Bibliorum interpres, in Esther cap. 3. *Arcarium Gazæ* vertit. Ex Brissonio lib. 1. de regno Persarum p. 120. Cui adde Strab. lib. 15. Gazophylacii vocem crebro vsurpatam exhibent Concordantiæ Bibliæ.

FLORIBVS CORONISQVE) Persis mos erat, floribus & odoribus vias quibus Rex incedebat sternere. Herodot. 7, 54. de ponte quo Xerxes Hellespontum continenti iunxit; *omnis generis odores in pontibus congerentes, ac myrto iter consternentes.* Curtius &c. Sed & pro lætitiæ publicæ argumento coronis & floribus vias stratas fuisse Herodot. 8, 99. ostendit. Nam cum nuncius Susa de captis ab Xerxe Athenis esset allatus: *Adeo*, inquit, *nuncius reclitos ibi Persas affecit, vt vias omnes myrto sternerent, odoresque vicatim incenderent.* Brisson. lib. 2. pag. 271. Eundem morem aliis quoque gentibus fuisse apparet ex citatis Casaubono in Sueton. Calig. 13, 2. Cicer. in Verrem 4, 35. & Ammian. 21, 17. quibus Bulenger. de Imperat. Rom. 3, 8. adiicit Tacit. H. 2, 70, 3. Sueton. Neron. 25, 3. Ioseph. 8, 11. Xiphilin. in Seuero. Athenæum ex Herodoto, Dionem in Nerone triumphante, & Tiridati diadema imponente, Gregor. Nazianzen. Stelteut. 2. contra Iulian. Eumen. in Paneg. Constantin. pro Flauiensib. cap. 8. Nicetam lib. 3. de Manuele Antiochiam ingresso. Raderus hinc quoque deducit morem, quo in festo, quod corporis Christi vocant, viæ omnes qua pompa incedit, flore virentique herba consperguntur. Idem obseruauit locum Ouidii Trist. 4, 2, 49.

Quaque ibi manibus circum plaudere tuorum,
Vtilique iactato flore tegente vias. & de Ponto 1, 2.
Quaque iterit felix adiectum plausibus omen,
Saxaque iactatis erubuisse rosis.

Quamquam hæc potius ad iactos flores, quibus adspergebantur bene meriti, aut quibus is honos habebatur, pertinere videantur. Quo de more multa reperies apud Casaub. & Bulenger. locis citatis, sed & ad Florum 2, 7, 14. olim exempla nonnulla collegimus. quibus addi potest Arrianus 6, 2, 28. & apud eundem Indic. 6, 15. & 7, 12. legitur

gitur *Nearchus, sertis ac floribus ab omni exercitu peruius.* Sed hic scilicet honor, licet ingens, minor tamen erat eo, quo publico missu viæ, qua honorandus venturus esset, consternebantur: nam hic singulorum magis affectus spectabatur. Porro apud Bulengerum reperies etiam viam nonnunquam *croco*; vt in fragm. Sallustii 2, 2, 2. alias *aurosa arena*, quin & ab Heliogabalo *serobe auri atque argenti* fuisse stratam.

ALTARIBVS) Fœdæ sed veteris adulationis morem primus, quod sciam Lipsius adnotauit ad Tacit. H. 2, 70, 3. ex Iustino 24, 3, 4. Valer. Max. 9, 1, 5. Cæsare de bel. Gal. 8, 51. Sueton. Calig. 13, 2. & Galb. 18, 2. Plinio panegyr. c. 23. Item alio paneg. ad Maximianum cap. 6. Quibus addit Casaubonus ad Sueton. locum in Calig. & in Athenæum 6, 15. Ciceron. in Verrem 4, 35. ex quo probe colligit homines eum diis suis primitus habuisse homines, cum imagines eorum transferrentur: possez translatum ad principes ostendit ex Plutarcho in Dione c. 37. Itemque Suetonio Aug. 98, 2. Appian. de bel. ciu. lib. 5. Philostrat. 5, 9. Iterum superioribus adiicit Bulengerus Herodian. 4, 15. & Sueton. Neron. 25, 3. Adde Sallust. fragm. 2, 2, 2. Iisdem in auctoribus reperies & quod de *odoribus* subiungit Curtius. Animaduerti etiam hic & superiore libro altaria ea fuisse *argentea*: quod non puto temere factum, nam si precium metalli spectarent, ex auro facerent. forte igitur color hic placuit: vt in equis sacris, atque vestibus.

THVRE) Thure enim Persas diis suis sacrificasse ex Sidonii Carm. 2, 88.

Sudis thuricremis carchesia cernuus aris,

& hoc Curtii loco clarum est, quod tamen Brissonium se legisse non meminit l. 2. de reg. Persarum. Sauaro in recitatum Sidonii versum.

5, 1, 21. *DONA)* Rex enim apud istas gentes non adibatur sine muneribus, noto satis, atque hodiernis adhuc temporibus vsitato more. Quippe Principes Orientales etiam fastidiose precium muneris exquirunt, & nonnunquam exigunt. De Persis veteribus vide apud Brissonium de reg. Pers. lib. 1. pag. 26. Eodem spectat Marcellin. 17, 12.

LEONES) Inter regia munera hæc quoque censa. Adnotauit Marcellin. Chron. in anno Chr. 496. *India Anastasio Principi Elephantem, quem Plautus poeta noster Lucam bouem nomine dicit, duoque Camelopardalos pro munere misit.* Feras enim & olim & hodie nimis adamarunt magnates. Philostrat. in Apollon. 1, 23. narrat Regem Babylonium in hortis aluisse leones, vrsos pantheraque ad venationem: idque moris etiam veteribus Medis fuisse discimus ex Xenophonte *nusd.* lib. 1. Addit Philostratus, Babylonios Reges possedisse duos Syriæ vicos, quos maioribus eorum dederint Antiochus Seleucusque, *pro educandis feris, quæ à Babyloniis capta per Euphratem ad eos perueniant.* Ludouicum XI. summo studio, magnaque impensa comparasse feras, scribit Comineus lib. 9.

5, 1, 22. *CANENTES)* Vt supra 3, 3, 9. Vnde colligas solenne hoc ipsis fuisse in omni insigniore pompa. Carmen autem eorum ad deorum laudes pertinuisse arbitror, & quia inter eos tam haberi volebat Alexander, per metum & adulationem ad ipsum quoque transtulerunt.

CHALDÆI) Strabo lib. 16. notat duplicem intellectum esse huius nominis. nam & populum esse Babyloniæ, sic appellatum; & Sectam. Quod certum est caeuisse ex eo, quod cum essent illi populi deditissimi Astrologiæ, in eorum quasi nomen adoptarentur, qui eadem studia tractarent. Idem accidit in aliis, vt *Iudæi, Hellenes*, siue *Græci, Nazorai, Samaritani, Turca, Picardi, Walloni &c.* vocentur, qui institutum eumque eorum approbant. *Magi*, qui Magorum disciplinam exercent. *Mauri*, qui fusco colore sunt. Vide Leunclau. Pandect. Turc. cap. 163. & 211. *Ægyptij*,

qui variis præstigiis victum expedientes passim circulantur. iidem à Gallis etiam *Bohemi, Scythæ & Pœsiny* apud Athen. pro lictoribus, vt notat Salmasius in Solin. cap.40. pag. 827. vt apud Rom. *Brutij. Helotæ,* pro seruis, apud Lacedæm. apud Latin. *Syri, Getæ, Sarai, Samnites,* gladiatorum genus. *Tarentini & Scythæ,* equitum vide supra ad 4, 12, 4. verbo *comitis. Atellani* comœdorum. Sic est & in animalibus, arborumque fœtibus, atque mercimoniis, vt appellentur ab ea regione, vnde prima cuiusque origo in alias transiit; v. g. gallinæ quas vocamus *Indicas,* quasque *Phasidis aues: poma Persica, Medica, Vrania,* siue *d'Oranges. gemmæ Tyricæ, Chalcedonia &c.* pannus *Londinensis, Eruegensis, smegma & vitrum Venetum. chordæ Romanæ &c. pruna pannusque cum gladiorum laminis Damascena. Indos* pro rectoribus elephantorum accipi, fortassis haud cuiuis notum est. At facient fidem optima Vegetii exemplaria, in quibus teste Stevvechio 3, 24. legitur *Indos per quos regebantur elephanti.* non vt editur, *Illos.* Quam lectionem firmat imprimis Diod. 18, 34. ὁ δ' ἐπικαθήμενος Ἰνδὸς τραυματίαν ἐποίησεν. *Indum* elephanto *insidentem vulnerauit.* Vide Indicem, *India.* Sic igitur & in Curtio *Chaldæorum* nomine non venit peculiaris aliqua natio, sed sectæ cuiusdam consortium. De qua amplius dicendi campus erit ad Tacitum.

5, 1, 23. *CVM CVRRV)* *More triumphantis* supra 4, 1, 1. & videtur sane hoc sæpius factitasse in ingressu celebrium vrbium. Nam & in introitu Hierosolymorum *curru descendentem* facit Eusebius. Et hinc est forte, quod Philostratus fine lib. 2. narrat, si verum est, loco quo Porum vicerit Alexander, ipsius effigiem *conspici quadrijugo curru superstantem.* nam sic pugnasse, non persuadeor.

POSTERO DIE) Iustinus 11, 14, 8. *XXXIV. continuis diebus prædam recognoscit.* totidem Oros. 3, 17. ponit; alii *XL.* Curtius mox 5, 1, 39. *XXXIV. dies* in vrbe moratum scribit.

5, 1, 24. *IPSIVS VRBIS)* Scriptorum qui Babylonem calamo suo elegantius depinxere, primus omnium & antiquissimus est Moses Gen. 10. & 11. Secutus Mosen post multa sæculorum intervalla Herodotus 1, 178. Herodotum Ctesias, Ctesiam Berosus [apud Ioseph. 10, 13. & Eusebium] verus ille, non qui hodie spurius extat Annii Viterbiensis, Diodorus Siculus 2, 7. Strabo lib. 16. Dionysius Periegetes versu 1005. cum suo interprete Eustathio diu post nato. Iosephus lib. 1. cont. Apion. Plinius 6, 26. Philostratus Apollon. 1, 18. Iustinus 1, 2, 7. Orosius 2, 6. Tzetzes Chiliad. 9, 275. & ante haud multos annos noster Pererius ad 11. Gen. copiosissime. Prætereo alios: ad Curtii descriptionem venio. *Pulchritudinem vrbis* cum Curtio ex scriptoribus antiquis laudat D. Hieronymus ad Isa. cap. 14. describit ibi templa marmorea, aureas statuas, plateas lapidibus auroque refulgentes, & multa alia, quæ pæne incredibilia videntur. Sed longe planius Philostratus Apollon. 1, 18. *Regiæ etiam ære adoperiæ fulgent: thalami vero & conclauia virorum porticus atque atria cum argenteis, tum etiam aureis texturis, atque ipso auro tanquam picturis nitent &c.* Herodotus 1, 178. tribus verbis: σύσσημα δὲ ἄλλο οὐδὲν ἐπιφαίνεται τῶν ἡμεῖς ἴδμεν: *ornata est, vt nulla alia vrbs quam nos nouerimus.* Sed de his infra mox plura. Raderus.

SEMIRAMIS) Tres Babylonis conditores nominant tam sacræ, quam profanæ literæ. De Nimrodo testatur Moses Gen. 10, 10. quod initium regni eius fuerit Babylon, quam idem à confusione linguarum denominat cap. 11. Semiramidem conditricem Babylonis iactitant Herod. 1, 184. Diod. 2, 7. Strab. lib. 16. Mela 1, 11. Iustin. 1, 2, 7. Hieron. in cap. 2. Oseæ. [Plut. de fort. Alex. 2, 8. Solin. cap. 56. L. Ampelius.] Daniel vero, cap. 4. introducit Nabuchodonosorem gloriantem: *Nonne hæc est Babylon magna, quam ædificaui.* Ceterum Berosus Annianus Semiramidi non asscribit nisi amplificationem vrbis, de qua Quid. Metam. 4, 57.

vbi

- - - - vbi dicitur aliam
Cocti libus muris cinxisse Semiramis vrbem,

& Pererius Nabuchodonosori restitutionem lib. 15. in Genes. disp. 4. lib.5. in Dan. pag. 351. Plerumque enim nomen Autoris non soli primo fundatori, sed & restauratori & innouatori attribuitur. Quemadmodum Nehemias autor murorum Hierosolym. dicitur Ecclesiastici c. 49. quos tantum refeciisse legitur c. 1. & 2. & 4. Nehem. Quin etiam verba Nabuchodonosoris, vesanam iactantiam redolent, & plus autori arrogant, quam competebat. Tribuit quidem Curtius Babylonis ædificationem Belo: sed eum à Nimrodo non distinguunt Euseb. in pr. Chron. Hieron. in c. 2. Ose. August de Ciu. DEI 16, 17. Primus igitur Babylonis conditor esto Nimrodus, quem perperam Gerh. Mercator in Chronol. ex lib. 4. recogn. Clement. confundit cum Nino, [Idem facit & Lipsius in Monit. Polit. 2, 1, 1.] quia Ninus non condidit Babylonem, sed Niniuen, & cum Babyloniis, iam à Nimrodo constitutis, pugnatum venit. Oros. 2, 6. Euseb. 9. præpar. Euang. c. vlt. Hæc Arnisæus de Republ. cap. 2. sect. 1. num. 7. Verum Herennius Philo à Babylone Beli filio conditam scribit, qui fuit 1800. annis antiquior Semiramide, teste Stephano de vrbib. in Βαβυλών. Sed Herod. 1, 184. inique à Stephano reprehensus, rectissime tradit Babyloniam à multis Assyriorum regibus conditam fuisse paulatim. Vnde Ammian. 23, 20. *mania quidem vrbis à Semiramide constructa fuisse* ait: *arcem autem ab antiquissimo rege Belo.* Et Oros. 2, 6. *Babyloniam à Nemrod gigante fundatam: à Nino vel Semiramide reparatam.* Ac Nemrodum quidem primum conditorem faciunt & Iosephus ant. Iud. 1, 6. [Augustin. de Ciu. DEI 15, 2. f.] Zonaras tom. 1. & Cedrenus in hist. compendio. Hæc Berneggerus in Iustin. 1, 2, 7. Inter eos qui Semiramidi opus hoc adscribunt, numerat etiam Hyginum fabula CCLXXV. Popma. Sed Babylonem diluuio antiquiorem faciunt Apollodorus & Alexander ex Berosi primo Babylonicorum apud Eusebium: eamque ab iis qui post diluuium area egressi sunt, instauratam fuisse scripsit idem lib. 2. Proxime ad veritatem accedit excerptum ex Assyriacis Abydini, relatum ab Eusebio: *gigantes ædificasse immensam turrim, vbi nunc est Babylon &c.* & Ibidem Histiæus Milesius, qui etiam terram *Semnar* nominat. Apud eundem Eusebium est & Cephalæonis fragmentum, qui asserit Semiramidem muro circumdedisse Babylonem, sequutus auctores Ctesiam, Zenonem, & Herodotum. Nabuchodonosori autem instaurationem ampliationemque & ornatum magna ex parte vrbis eius, tribuit Berosus lib. 3. apud Eusebium & Iosephum. Noua opinio est, quam nescio vnde refert Suidas in Σεμίραμις: *Prima quoque Niniuen manibus cinxit, quam mutato nomine vocauit Babylonem*: duabus nobilissimis ciuitatibus perabsurde in vnam confusis.

REGIA) Duæ regiæ erant, de quibus Philostratus 1, 18. quem supra adduximus. Sed longe clarius Diodorus 2, 8. *Regias etiam duas ex vtraque pontis regione ad fluuium ædificauit &c.* Radenus. Adde eundem Diodorum 18. Plutarchum in vita Demetrii capite 8. De templo quoque Beli, quod Plin. 6, 26. suo tempore *adhuc duravisse* scribit, passim legimus. Nam à Nabuchodonosoro conditum auctor est Berosus lib. 3. à Xerxe dirutum Alexander instaurari iussit. Strabo pr. lib. 6. & Arrian. 3, 3, 17. & 7, 3, 31. De eodem Daniel cap. 4. & fuse Herod. 1, 181. Camerar. subcisiu. 2, 51. ab Arriano *commissum* credit *errorem* (quod destructionem istius templi referat ad Xerxem, cum ante eum dirutum id fuisse ex Daniele constet) *in nomine, cum Xerxis vel Artoxerxis* (quod significat Bellatorem, *vel* magnum Bellatorem, *secundum Herod. 6, 98.*) *communione nomen Regum Persarum fuerit, sicut* Pharaonum, *Regum Ægyptiorum.* Strabo lib. 16. & Ælian. hist. var. 13, 3. etiam sepulcrum eius ibi collocant: ex quo firmatur quod gentilibus obiiciebant nostri, deorum istorum templa non fuisse nisi sepulcra. Vide Arnob. lib. VI.

5, 1, 25.

5,1,25. *MVRVS)* Hunc inter firmissimos omnis ævi primo loco nominat Seneca de constant. Sap. 6, 6. Nam & inter septem mundi *θαύματα* secundum obtinebant *gradum*, apud Nicetam. Sed enim Epigr. Græca 1, 54, 1. statim primo nominant. Cassiodor. Variar. 7, 15. sextum. Plinius 6, 26. Strabo pr. lib. 16. Hyginus fab. CCXXIII. nullo certo ordine collocant. *Laterculo coctili & bitumine* fuisse constructum cum nostro tradunt Herod. 1, 178. Diod. 1, 7. Iustin. 1, 2, 7. Plin. 13, 15. m. Propert. 3, 10. Iuuenal. Sat. 10, 170. & eius Interpres, Lucan. 6, 49. Tzetzes Chiliad. 9, 275. Marcellin. 23, 20. Oros. 2, 6. Vitruuius 1, 5. Nicetas, & Gallus Confessor cap. 3. Hyginus fab. CCXXIII. *latere cocto & sulfure vinctum* fuisse scripsit. fortasse quia teste Plinio 35, 15. 16. *Sulphuris & bituminis vicina est natura.* Eustathius ad Dionys. vers. 1005. notauit ex aliorum opinione sententiam profert, interprete Radero: *Babylon sacra vrbs muro aheneo circumdata, vt quorundam est sententia, & flumine circumfusa. Hanc, inquit Dionys. irruptis muris coronauit Semiramis. Vnde quidam, vti dictum, murum vrbi aheneum circumdatum scripsere.* Ast ego, addit Raderus, facilius inducar vt credam, quod in Menæis Macario Romano narratur à cœlito, Paradisi hortum duplici *muro* cinctum à DEO fuisse, *ferreo & aheneo*, quam Babylonis mœnia fuisse ærea. Ceterum quod ad Babylonem attinet, cum vrbs centum habuerit portas, & fores aheneæ essent omnes, quales Virgilius de Carthaginensis ædis, quam Dido moliebatur, cardinibus cecinit Æneid. 1, 450. Ita reor à parte mœnium, portarum, inquam, nonnulli tota mœnia ærea dixere. Idem Eustathius ad Periegesin Dionysii vers. 1006. ex aliorum sententia scribit mœnia non tantum ex coctili laterculo, sed ingentibus saxis, cæsis etiam & politis, tricubitalibus, qua latitudinem, tanto altero longis, exædificata & surrecta. Hactenus Raderus. Qui si omnes Babylonis portas *Belides* appellatas fuisse putat, fallitur. certum enim est vnam tantum fuisse, vt coniicio, quæ ad Beli templum deduceret. error autem hinc est, quod portam Græci libentius plurali voce *πύλας* dictitant. Eorum sententia quæ ænea credidit Babylonis mœnia forte exinde nata est, quod cum ænea monumenta haberentur pro perennibus, atque aliqua ære exstructa essent, vt templi fores apud Ioseph. de bel. Iud. 6, 6. firmissimi quique muri ænei sunt appellati. Hinc est illud Horatii epist. 1, 1, 60.

\- - - - *hic murus aheneus esto,*
Nil conscire sibi. & alibi: *Inclusam Danaën turris aheneа* &c. De *quadrigis* præter ceteros. & Propert. 3, 9, 23. Tzetzes Chil. 9, 275. Epigr. Græc. 1, 54, 1.

Καὶ κραναὰς Βαβυλῶνος ἐπίδρομον ἅρμασι τεῖχος.
Et robustæ Babylonis murus, currusum decursibus aptus.

LATITVDINEM AMPLECTITVR) Forte *in lat. amplect.* Vt hic sit ordo verborum, *Murus amplectitur spacium 32. pedum in lat.* Quomodo fere Liuius 37, 31, 7. de Phocæa: *In sinu maris intimo posita hæc vrbs est, oblonga forma: duum millium & quingentorum passuum spacium murus amplectitur.*

5,1,26. *C. CVBITORVM)* Alii habebant *L. cubit.* in quam altitudinem cum omnes consentire dicit Raderus, refellitur statim ab omnium præcipuo Herod. 1, 178. qui eis altitudinem *CC. cubitorum regiorum* tribuit, Ctesias apud Diod. 2, 7. *Lorgyias.* Hyginus fab. CCXXIII. *Pedes LX.* Plinius 6, 26. & Solin. cap. 30. Herodotum sequuntur, etiam ratione cubitorum regiorum ad Romanos exposita. Sed & Oros. 2, 6. *CC. cubitos* numerat. *L.* tamen *cubitos* Strabo à pr. lib. 16. & Diod. 1, 7. ex Clitarcho & iis qui cum Alexandro fuerant, determinauerunt.

PEDIBVS) *Cubitis* legebat Brisson. lib. 1. pag. 59. vbi describit hanc Vrbem, ex auctoritate Strabonis. atque idem etiam tentat apud Plinium 6, 26. *CCCLXVIII. stadia.* Eundem Brisson. etiam de ambitu eius Vrbis disceptantem, adi. Tzetzem ab Radero

dero indicatum ex Chil. 9, 275. adscribam: *Omnis autem circuitus fuit Babylonis, Stadiorum 360. Ctesiæ. Secundum vero Clitarchum ipsum & eum qui post Alexandrum (immo eos qui cum Alex.) Et secundum Diod. ipsum Siculum, Trecentorum sexaginta & quinque stadiorum. Cecciamus autem Cassius Dion, scriptores Latinos Quadringentorum scripsit hunc stadiorum esse. Herodotus autem historicus in Musis suum, Et Philostratus, ipse in vita Tyanei, stadiorum octuaginta, cum quadringentis. Altitudo quinquaginta passuum, murorum, iuxta Ctesiam, Alii quinquaginta cubitorum, videtur autem Ctesias Tzetzæ veriora describere, quam alij: Saltem in iis quæ scripsit de Babylone. Trecentorum enim ipse sexaginta stadiorum Omnem illius perimetrum esse describit. Alij autem augent plus & amplius hanc. Qui igitur circuitum minuit longitudine, Non longe ab eo quod decuit, auxit altitudinem. Sed quamvis hæc æque quidem confessis Ctesiæ, Erant 60. vlnarum altitudines turrium, Et sane 50. vlnarum murorum altitudines. A bellis atque commotionibus autem forte deiectas, Posita videlicet Clitarchus, atque omnis post (cum Alex.) Alexandrum Conspexerunt sic humiles vlnarum* (an potius *turrium*, vt in textu pro *ὑψηλῶν* legatur *πυργων*) *altitudines, Velut ad cubitorum diminutionem vix quantitatem accipientes. Latitudine autem Babylonis erat, iuxta aliquos, murus sex curribus equitabilis: tribus autem secundum alios.*

SINGVLIS DIEBVS) Non adsentior Brissonio *hæc verba indicare numerum stadiorum, dierum quibus annus constat, numerum æquasse.* quasi necessario hæc verba vertentem annum arguant, & plures paucioresue anno dies cum ratione *singuli* dici non possint? Certe non hoc adspectu adiecit hæc verba Curtius, sed vt doceret quanto studio atq; ardore operi tum institerint, quicumque tandem eos muros eduxerunt. Sic apud Ammianum 21, 41. *Septem diebus totidem stadia voluimus iactis in mare solo propinquantis terræ sunt vindicata.* Ita Berosus lib. 3. apud Euseb. indicat opera Nabuchodonosori quamquam magna & excellentia intra 15. dies fuisse perfecta. & Liuius 28, 45, 19. Scipionem naues fabricantem *ita instituisse operi, vt die 45. quam ex silua cæsa materia erat, naues instructæ armatæque in aquam deductæ sint.* Scribit tamen Clitarchus apud Diodor. 2, 7. ambitum vrbis continuisse *CCCLXV. stadia, quod anni dies stadiorum numero æquare studuisset* Semiramis. Sed Curtium eo collimasse non puteni. A quo valde dissentit tradit Tzetzes, non vno die singula stadia fuisse perfecta, sed omnia vno anno: *Vt celerius opus consummaretur, cuilibet ex amicis stadium, cum impensis ad id necessariis, attribuit, & anni spatio negocium peragere iussit.*

VNIVS IVGERIS) Diodor. 2, 7. *Inter domicilia & mœnia via relicta erat duorum iugerum.* Raderus.

5,1,27. *HABITATVR)* Melius ita quam secundum alios *habitabatur*: quamquam id antehabeat Acidalius. Sic & mox in præsenti loqui pergit: *Cetera ferunt celantque.*

TVTIVS) Propter incendia. Tacitus Germ. 16, 2. de maioribus nostris: *Vicos locant, non in nostrum morem, connexis & cohærentibus ædificiis: suam quisque domum spacio circumdat, siue aduersus casus ignis remedium, siue inscitia ædificandi.*

SERVNT) Id ab initio sic institutum vult Curtius: postea ampliauit occasio. Diod. 2, 9. *Babylonis exigua quædam portio nunc habitatur, maximaque intra mœnia pars agrorum cultui est exposita.* Accidit id post Seleuciam conditam, à qua valde exhaustam esse Babylonem, hominibus illuc commigrantibus, tradit Plinius 6, 26. & Strabo lib. 16.

ALIMENTA) Iactatur id de paucis vrbibus atque arcibus. Inter cetera memorabili inprimis exemplo, quod memini me legere vrbem Tataricam, ni fallor, Quinsaium, cum ad 25. annos obsidionem tolerauisset, deditam fuisse solummodo ob vestium penuriam, cum alimenta quotannis intra ipsas munitiones nascerentur ob-

sessis. Herodotus tamen 1, 190. affirmat, Babylonios cum Cyrum obsidionem moliri cognouissent, permultorum annorum commeatum comportasse ad obsidionem sustinendam. Atque idem tempore Darii, apud eundem 3, 150. factum intelligitur.

5, 1, 29. *SVFFICIENDO*) Al. *fulciendo*, ex vti isque coniiciebat Bongarsius. *Suffulciendo* non male: nec tamen præferam vulgato.

REPERIVNT) Non recte vir doctus *repererunt*, vt restringat eam rem ad tempus eorum qui pontem exstruxerunt. Sed videlicet naturam fluminis ostendit Curtius, vt inde augeat admirationem operis. Cum Euphratis ea conditio sit, vt altissimum limum vehens, vbicunque aliquid inædificare velis, vix firmum præbeat solum: tamen immensi operis pontem ibi fecerunt. Hoc inquam, miratur, insanam ædificii molem in solo non satis fido. Ostendit eam fluminis naturam Strabo lib. 16. Ad fossas iuxta Euphratem faciendas *opera multa opus est. Nam cum terra profunda sit, & mollis ac facile cedat: nullo negotio ab aquis abripitur, & campos nudat, ac limus fossas implet, earumque ora obstruit &c.*

5, 1, 30. *ACRIVS*) Ex hoc Curtii loco Gebhardus Crepund. 1, 16. firmat lectionem Pal. membranarum optimarum, in illis Ouid. Metamorph. 3, 568.

Sic ego torrentem, qua nil obstabat euntí,
Eunias & modico strepitu decurrere vidi;
At quacunque trabes, obstructaque saxa iacebant,
Spumeus & feruens, & ab obice sauior ibat.

Legit ergo Gebhardus: *obtrusaque saxa voluebat.* Contraria de hac re sententia est Quintiliani 9, 4. *Quanto vehementior fluminum cursus est prono alueo ac nullas moras obiciente, quam inter obstantia saxa fractis aquis ac reluctantibus: tanto quæ connexa est, & vnis viribus fluit, fragosa atque interrupta melior oratio.*

5, 1, 31. *XX. STADIA*) Ambitus autem tetragonos, quadrato, inquam, schemate & figura, ita vt singula ambitus latera, tria continerent plethra, hoc est, 300. pedes, adeoque quatuor latera efficiebant pedum 12000. qui numerus iste 20. stadia explet, vnum quippe stadium pedibus 600. definitur, & plethrum vnum pedibus 100. sed alii quatuor plethra vni lateri assignant; ita, vt 16000. pedum, arcis ambitus contineat. Si Curtius 800. pedes stadio tribuit, salua res. Nec idem plethron quod iugerum; illud Græcum 100. pedes continet, hoc qua longum 240. qua latum 120. quod qui non obseruarunt, procul à vero repulsi sunt. Vide Comment. ad Martial. p. 19. secundæ edit. Raderus. Hodie arcem Alcahiræ non minus complecti spacium quam vrbem Vlmam, tradunt quidam apud Munster. Cosmogr. 6, 23. Erant autem, vt supra ad 5, 1, 24. verbo *regia*, monuimus, duæ arces. Quarum quæ hic describitur, non putem fuisse Beli regiam, sed aliam à Semiramide vel regum aliquo recentiore constructam. Immo à Nabuchodonosore, vt efferre in promptu est, indicium deferente Iosepho 10, 11. & Beroso lib. 3. apud Euseb. qui & à Iosepho citatur. Cum enim supra Beli regiæ meminisset Curtius, hoc loco arcis huius descriptionem iis verbis subiicit, vt appareat nullam omnino eius mentionem prius ab ipso fuisse factam.

PENSILES HORTI) De quibus Iosephus 10, 11. Diodor. 2, 10. Eustath. ad Periegetem Dionys. versu 1010. Plutarch. de fortuna Alex. Orat. 2. Dio Chrysostomus orat. 79. in fine, qui Susis hos per errorem colloeat. Strabo lib. 16. quanquam & Thebis in Ægypto Plinio 36, 14. & in Italia, eodem 26, 3. auctore fuerint alii. Raderus ex Brisson. lib. 1. p. 55. vbi etiam citatur Lactantius 3, 14. qui hortos illos in miraculis septem numeret. Adde Philostratum 1, 18 & Suidam in Nabuchodonosoro. *Balneas* etiam *pensiles* habuit Romæ Sergius Orata. Macrob. Saturnal. 2, 11.

5, 1, 33.

5, 1, 33. *ARBORES*) Sic tenui cum veteribus, construe: *Moles sustinent validas arbores.* si pro *sustinent* malis *sustinet*, me non inuito feceris.

5, 1, 34. *VETVSTAS*) Seneca Cons. ad Polyb. pr. *Nihil immortale mortes mortales fecerunt: nihil perpetuum; pauca diuturna sunt: quicquid cepit & desinet, & nihil, quo stat loco, stabit, omnia sternet abducetque secum Vetustas.* Idem Epist. 91, 15. *Omnia mortalium opera mortalitate damnata sunt, & inter peritura viuimus.* proinde Horatio Carm. 3, 30. & Ouidio Metamorph. fine, non immerito *tempus edax* dicitur. Bene Rutilius Itinerar. versu 412.

Quin indignemur mortalia corpora solui,
Cernimus exemplis oppida posse mori.

Ἀποθνήσκει δὲ καὶ πόλις, ὥσπερ ἄνθρωπος, vt ait Mercurius in Charonte Luciani. Seneca Epist. 91, 19. *Nihil priuatim, nihil publice stabile est, tam hominum, quam vrbium fata voluuntur.* Vtilis & necessaria meditatio aduersus superbiam atque cupiditatem cæcæ mortalitatis. Adde Florum 1, 12. f.

5, 1, 35. *SYRIÆ REGEM*) Iosephus 10, 11. & Suidas *Nabuchodonosorum* hortorum pensilium faciunt auctorem. Plin. 19, 5. *Cyrum* vel *Semiramidem*, cui & Eustathius in Semiramide subscribit. Raderus. *Syrum* etiam *regem*, nomine non edito, hortorum istorum exstructorem refert Diodorus 2, 10. quem cum Curtio & Iosepho de Nabuchodonosore sentire, credit Rualdus animaduers. cap. 17. in vitas Plutarchi. Post Brisson. lib. 1. de reg. Pers. pag. 56. Quibus auctoribus ingens accedit momentum ex consensu Berosi lib. 3. loco, quem Eusebius recitat, & Ioseph. 10, 11. Ceterum non abs re miratur Popma, in tam diligenti mirandorum Babylonicorum descriptione, prætermissam à Curtio turrim, særis literis memoratam, cum & apud Strabon. lib. 16. exstet eius mentio; & magis adhuc in excerpto ex Assyriacis Abydini apud Eusebium.

CONIVGIS) *Concubinam* facit Diodorus 2, 10. Χαρὶν γυναικὸς παλλακῆς, *in gratiam mulieris concubinæ.* Deceptus enim est vir doctus qui nomen mulieri fuisse *Pallaca* credidit. At vox γυνὴ hic per appositionem vim habet adiectiui. Sic enim & γαμετὴ γυνὴ dicit Herodianus 1, 16. de Martia Commodi ἣν ἔχε πάλαι παλλακὴν πρωτεύουσαν, ἐπειδὴ τὰ ἀπόρρητα γαμετὴς γυνὴ, vbi *mulier nupta* dicitur ad differentiam *concubinæ*, vt etiam notauit in quodam Lysiæ loco Budæus apud Stephanum in Lexico voce Γαμετὴ. Eadem igitur forma *mulierem concubinam* dixit Diodor. ad differentiam *legitimæ*. quomodo *mulierem meretricem* Plaut. Mercat. 4, 1, 19. Sallust. Iug. 12, 5. *mulierem ancillam.*

AMOENITATEM NATVRÆ) Alii: *naturæ genium amœnitate huius operis iuuari.* Venustius sane, sed in illam lectionem tot exemplaria conspirant, vt non possim quin genuinam esse arbitrer.

5, 1, 36. *DISCIPLINÆ MILITARI*) Nihil inimicius enim illi, quam voluptates. notum illud prouerbii vice iactatum apud Florum 2, 6, 21. *Capuam Hannibali Cannas fuisse.* Vide Gruterum discursu 26. & 38. ad Tacit. 4, 64, 7. 2, 44, 1. Quibus adde Liuium 29, 34, 8. & 36, 11, 2. Sallust. Catilin. 11, 4.

5, 1, 37. *CVM HOSPITIBVS*) Huc pertinet amarus ille iocus Mustaezami, postremi Chaliphæ Bagdadensis, qui Nazaraddino celebri Mathematico & Euclidis commentatori, librum offerenti, vitium id veluti patrium obiecit. Iuchas. f. 152. 2. *audiui Thasos* (populares tuos, indigenas terræ Choratan) *habere cornua: vbinam tua sunt* alludens ad inhonestum illum lenocinandi morem, quo mariti aduenis viatoribus vxores locabant sub specie hospitalitatis, vt M. Polus Venetus de prouincia Camul refert lib. 1. cap. 46. Hæc ex Tarich. Viri immensæ eruditionis Wilhelmi Schikardi.

di. Vide & Tiraquell. Tom. II. pag. 119. pr. 1. & Cæsarium quæst. XLVII. De Babyloniorum turpitudine lege Herod. 1.196. Tangit Scholiastes Iuuenal: Sat. 1,104. *Meretrament*, inquit, *homines effrenatæ libidinis sunt in vtroque sexu, vt Sallustius meminit.* & Cedrenus ex Cæsario Gregorii Magni fratre: *Chaldeorum & Babyloniorum leges plenæ sunt impudicitiæ atque turpitudinis.* Quo pertinet & domesticum Berosi testimonium, qui eo ipso tempore vixit, quo vrbem eam occupauit Alexander: ζῆν αὐτὰς ἀνειμένως, ἀσπερ τὰ θηρία. Alexander Polyhistor apud Eusebium, cum Berosi locum recitat: vbi & de *Belo* multa fabulatur. Haud procul ab hoc more abfuerunt Lacedæmonii, quibus Lycurgus, *si quis fœminæ coniugium auersaretur, ac nihilominus præstantium liberorum cupidus esset; lege permisit, vt quamcunque fecundam & indolis generosæ conspexisset, eius marito persuasione sua in sententiam adducto, ita deinde prolem ex ea procrearet.* Xenoph. in Laced. repub. Tertullianus autem in Apolog. cap. 39. commune hoc facit gentium crimen. *Omnia*, inquit, *indiscreta sunt apud nos, præter vxores. In isto consortium soluimus, in quo solo ceteri homines consortium exercent, qui non amicorum solummodo matrimonia vsurpant, sed & sua amicis patientissime subministrant; ex illa, credo, maiorum & sapientissimorum disciplina, Græci Socratis, & Romani Catonis, qui vxores suas amicis communicauerunt, quas in matrimonium duxerant liberorum causa & alibi creandorum. nescio quidem an inuitas, quid enim de castitate curarent, quam mauis tam facile donauerant? O sapientia Attica, o Romana grauitatis exemplum. Leno Philosophus & Censor.* Vbi constat eruditissimum scriptorem maiori Catoni tribuere, quod Lucanus 2, 331. & alii, minori. Sed & *Hercules Megaram vxorem suam nuptum dedit* Iolao. Plutarch. Erot. cap. XII. qui & cap. XXIII. narrat vxores prostituentium exempla. Vide Zvvingeri theatr. pag. 3462. f. Dedecus autem illud Lenocinii iure ciuili interdictum est, & L. Iulia coërcetur.

CONVIVALES LVDI) Vide Brisson. lib. 1. pag. 67. & deinceps. Curtium 6, 2, 5. Nicobule scripsit, Athenæo 12, 9. referente, de Alexandro, ὑπ πολλ τὸ δεῖπνον αὐτοῖς ἐν ἀγωνίᾳ ἐγκαθεζο πέρκνες τ βασιλία. *In cœna musicos ac ludiones conceriatores Regem oblectare studuisse.*

REGIBVS) Malebat Sebis. *regulis.* Sed illud antepono. Mouit illum, credo, quod putaret vnum tantum fuisse Persis regem, non plures simul. Hoc tamen nihil obstat, quo minus de pluribus sibi subinde succedentibus Curtius accipiatur. Quin & nihil absurditatis habuerit interpretari hæc de ævo Curtii, vt complura alia hoc capite. Eius igitur ævo, quamquam vnus cum suprema auctoritate esset, quem ideo *regem regum* vocatum fuisse apparet, multi tota Perside fuerunt reges: latius sumpto Persidis vocabulo, vt fecit Eusebius, qui omnes circumuicinas prouincias hac appellatione complectitur. In ea igitur numerata sunt *regna duodeuiginti*, tempore Plinii, apud ipsum 6, 25. Et sane sub ipso Dario, quantum aberat vt præfecti eius reges dicerentur? Ipse supra 4, 14, 22. *Duces vestros regum instar.* De potentia Bessi & Nabarzanis mox 5, 10, 3. mira narrantur.

5, 1, 38. *PVDOREM PROFANANT)* Contra morem hunc detestandum multa grauiter & eruditе dixit Philippus Camerarius subcisiu. 1, 34. Quem citat, & adductis aliorum auctorum locis locupletat Henricus Salmuth in Pancirolli res deperditas loco, *de Thermis aut balneis*, vbi infectantur etiam fœdam illam consuetudinem, qua nonnullis locis viri fœminæque promiscue lauantur. quam non ita pridem salubri decreto sustulit ex vrbe sua Argentoratensis Senatus. Sane apud maiores nostros fœminæ, ab illustrissimo scriptore Romano honorificentissimum reportarunt testimonium: *Septa pudicitia agunt, nullis spectaculorum illecebris, nullis conuiuiorum irritationibus corrupta.* Tacit. Germ. 19, 1.

VIRGE-

VIRGINVMQVE) Nihil video obstare in re manifesta, quin recipiam emendationem indubitatam Cl. Barthii, quam proposuit Aduersar. 52, 16. cum antea legeretur, *virorumque, apud quos &c.* Et ne quem moueat *virginum* cum morem esse non posse, quin statim indignæ sint hac appellatione; notandum est id verbi non semper integritatem adspicere, sed notare tantum *ætatem & sexum*, vt obseruat Seruius ad Virg. Æn. 1, 497. puellas innuptas, vt nostras Jungfrawen/ & Gallorum *filles*. adeo vt Iustinus 1, 3, 2. appellet *virgines*, quas modo *scorta* vocauerat. Quin apud Virgil. Eclog. 6, 47. *Virgo* appellatur Pasiphae, quamuis nupta esset, & iam liberos enixa. quomodo & *puellæ* vocem non raro reperiri, alio loco notauimus.

COMITAS) Videtur & huc respexisse Minutius Felix Octauio, vbi sic inter alia: *Ista enim impudicitiæ eorum furiosa sæua sunt, apud quos sexus omnis masculis omnibus prostat, apud quos tota impudicitia vocatur vrbanitas.* Loccenius. Adde Zvvingeri theatr. pag. 2852. f. 2.

5, 5, 40. *D.)* Infra 7, 1, 40. leges *DC. præferimus huius loci* scripturam propter auctoritatem Diodori 17, 65.

EIVSDEM GENERIS) Videtur illud dicere, gentilium & cognatorum turmas etiam in exercitu Macedonico Alexandri fuisse. Nisi verius & simplicius *eiusdem generis* dici existimemus, eiusdem generis Macedonici equites, vt frustra de illius loci sententia aliter senserit vir doctus apud Vegetium 2, 2. Hæc Colerus Taciti Germ. 7, 3. Recte. Genus enim hic non familiam, aut cognationem sonat, sed totam gentem complectitur. Sic apud Sallust. Cat. 39, 4. *Lentulus sollicitabat &c. neque solum eius, sed cuiusquemodi generis hominum, quod modo bello vsui foret.* Quo exemplo firmissime stabilitur mea coniectura in Hirt. de bel. Afr. cap. 19. pro his verbis: *legiones conscriptæ ex cuiusquemodi generis amplius XII. millibus.* legendum: *leg. conscr. ex cuiusquemodi generis militibus, amplius XII.* Video tamen non hunc Curtii locum in animo fuisse Stewechio, quem Colerus arguit: sed alium infra 5, 2, 6.

5, 1, 41. *CVSTODIAM CORPORIS)* Haud tamen hi miscendi cum aliis Somatophylacibus, Ptolemæo, Leonnato &c. Hi enim iampridem ex illo puerorum censu exempti, post magnarum rerum experimenta, in virtutis præmium inter maiorum gentium Somatophylacas, siue corporis custodes, vt Curtius vocat cooptati sunt. Clarissimum id, nam alia sciens prætereo; ex Aristobulo apud Arrian. 6, 5, 9. vbi tradit: Alexandrum *Peucestam in corporis sui custodem adscripsisse, quem quidem iam Persidis satrapam constituere decreuerat, sed antequam illi satrapatum deferret, vt hoc quidem honore fidemque testimonio caueret eum voluit, ob eximiam eius operam apud Mallos præstitam. Fuisse autem illi tum temporis septem corporis custodes, Leonnatum Antei, Hephæstionem Amyntoris, Lysimachum Agathoclis, Aristonum Pisæi filium: hos Pellæos. Perdiccam Orontis ex Orestide, Ptolemæum Lagi & Tyndenem Crateæ F. Eordenses: Octauum vero iis accessisse Peucestam qui Alexandrum scuto suo protexerat.* Vbi vides in hac classe neminem fuisse præter summos amicorum. Illa autem numerosior corporis custodia, vt functionis plus habebat, ita longissime infra hanc dignitatem erat, immo huius aliarumque similium *seminarium*, vt vocatur hic, & infra 8, 6, 6.

5, 1, 43. *PRÆTORES)* Σατράπας, vt vocat Diod. 17, 64. qui nimirum præessent militibus: vt Mazæus Satrapa prouincialibus. Sic postea sub Impp. Rom. quæ dam prouinciæ simul præsidem, atque ducem habuere. Aliud igitur est hoc loco *Prætor*, aliud *Satrapa*. Aliud etiam Φρουάρχους, quem male cum Σατράπαις confundit Interpres Arriani 3, 3, 20. Vbi refert similiter ordinatas Susis res: *Abulite homine Persa Satrapa Susianis relicto, Mazaroque vno ex sociis præfecto præsidy arcis & Archelao Theodori F. constituto,* debuerat: *Mαζ vno ex soc. præf. præsidy arcis, & Arch. Th. F. præsidy* consti-

constituto. Isti præsidiorum præfecti à prætoribus haud aliter differebant, quam in Gallis hodie arcium atque oppidorum à Rege constituti præfecti, à ducibus toti provinciæ præpositis.

ET CIVITATI) Nihil absoni habet hæc *lectio*, sed nescio quomodo præplacet alia: *& Ciliciæ*, siue, vt ex Diod. 17, 64. Bongarsius emendabat, *ad Ciliciam.* Quid si sic legas, *qui regionib. à Babyloniâ ad Ciliciam præessent.* Ex qua abbreuiatione vlitatissima perfacile nasci potuit illud, *regioni Babyloniæ.* Sic enim sane Diod. *Apollodoro Amphipolitæ, & Meneti Pellæo Babylonis & Satrapiarum ad Ciliciam vsque administrationem* (euidentius, *tuendam*) *commisit.* Nec leue argumentum est, quod, tradente Arriano 3, 4, 13. Alexander Thessalis equitibus domum remissis, *Meneti per literas mandat, vt quum ad mare peruenerint, nauibus in Euboeam transuehendos curet.* Quæ quidem res proprie ad Ciliciam spectat, ad Babyloniam neutiquam. Legimus quidem supra 4, 5, 9. *Ciliciam Socrati tradiuam*: & apud Arrian. 2, 3, 2. *Balacrum Nicanoris F. Ciliciæ Satrapam:* sed interim multa potuerunt mutari. Potuit & ille Satrapa Ciliciæ manere, sicut alias quoque regiones proprios habuisse Satrapas consentaneum est; illi autem duo maius adhuc quoquo adiissent, in illo tractu imperium habuisse. vt Germanicus apud Tacit. 2, 43, 2. Sed omnem omnino dubitationem præcidit Arrian. 3, 3, 20. vbi disertis verbis ὑπαρχον siue *prætorem Syriæ, Phœniciæ, & Ciliciæ* vocat Menetem. Atque hanc dispositionem etiam successores eius seruasse apparet. Nam Maccab. 2, 8, 8. legitur *Ptolemæus dux Cœlesiriæ, & Phœnices.* & 2, 3, 5. *Apollonius.* qui locus in Epitome temporum, subiuncta Eusebio, sic citatur: Καὶ ἐλθὼν πρὸς Ἀπολλώνιον τὸν Συρίας, καὶ Φοινίκης, καὶ Κιλικίας στρατηγὸν ὑπατεύοντα χρόνοις καὶ τὰ λοιπά.

MENETEM) Sic scribo cum Acidalio à recto *Menes.* Clarum id ex Græcis, qui de hoc homine scripserunt. Porro tunc accidisse videri potest quod narrat Plinius 9, 8, 10. de puero in Iasso delphino vehi solito, quem postea *Alex. Magnus Babylone Neptuni sacerdotio præfecit, amorem illum numinis propius fuisse interpretatus.* Quo tempore inter sacerdotes Beli fuit Berosius historicus, vt ex ipsius fragmento constat, quod apud Eusebium legitur.

5, 1, 44. *EX PECVNIA)* Numerauit Alex. sub signis equitum 7000. peditum 40000. quando dimicauit cum Dario. demus ergo equitum Macedonum fuisse 3500. totidemque peregrinorum. Denarius decem assibus, vnde & nomen accepit, permutabatur, hoc est, quatuor sestertiis numis, siue ducibus victoriatis, quos barbari *Bæzios* dicunt. Erit ergo Denarius ex primo Romanorum precio, octo cruciferi. Singulis ergo Macedonibus equo bellantibus cedebant 80. aurei germani, qui in 3500. ducti, efficiunt 28000. peregrinis 65. quæ in sorte excrescunt ad 17500. summa equitibus data 45500. peditibus singulis 25. aurei, qui in 40000. ducti, summam reddunt 1000000. tota summa equitibus & peditibus data, 1045000. aureorum fuit. Quantum vero auri è gazophylacio Babylonico exhauserit ipse rex, prodidit nemo. Raderus.

STIPENDIVM) Non autem stipendium id fuit, sed donum, vt ratio, & Diodor. 17, 64. docent. Accepit igitur hoc loco stipendium Curtius pro voluntaria largitione? an errore & inaduertentia quadam stipendium fecit, quod liberalitas erat?

5, 2, 1. *SATRAPENE)* Hanc etsi nec apud Marcianum &c. nec quenquam alium legam: & Glareanus omnino *Sitacenen* (quam regionem plerique omnes laudant, & hic Diodor. 17, 65. pro Satrapene ponit) rescribendum: *Satrapenen* tamen apud Polybium & Plutarchum in vita Luculli legi putant, quos *Satrapenes* appellat Plutarchus, cuius locum quem Ortelius laudat, nondum reperi. Polybius lib. 5. *Satrapien*

trapien à Satrapene haud dubie. Et Mediæ regio, cuius cultores pro Tigrane contra Lucullum propugnarunt. Eadem regio *Sitacene*, recentioribus dicitur *Apolloniatis*, vt docet Strabo. de Satrapene nihil: nisi dicas legendum *Satrapenen*, de qua Strabo lib. 16. & est in illa vicinia. Certe quæ de copia rerum & abundanti commeatu affirmantur à Curtio in Satrapene, eadem de Sitacine Siculus narrat. Interpres Polybii vocem Σατραπηνὸς vertit *Atropazios*, quorum regio est *Atropatene* etiam Plinio 6, 13, 17. Sed hi proximi sunt populis qui ad Pontum Euxinum colunt, pars Medorum, nihilque huc faciunt. Vel ergo iidem fuere Satrapeni & Sitaceni, vel Curtiana vertenda. Raderus. Ego puto Diodori auctoritatem hac in re merito magni fieri à Glareano. Apud Plut. Lucullo cap. LXVI. pro Σατραπηνοὺς legend. Ἀτροπατηνοὺς ostendo in Commentario Critico ad Supplem. Liuii.

5, 2, 2. *PRÆMIAQVE PROPOSVIT)* Multa Agesilai instituta videtur æmulatus hic Alexander, inter quæ & istud. Nam & illum Xenophon in oratione de laudibus ipsius post initium tradit, *proposuisse turmis equestribus præmia, quæcumque ex iis equitandi artem optime teneret: itidemque pedestribus, quæcumque corporibus essent egregie exercitatis.* Idem auctor de vtroque Cyro tradit, eos præmiis propositis suos excitasse. Xenophonti consentit etiam Corn. Nepos in Agesil. 3, 2. Etiam pro *dimicarent* secundum alios reposui *dimitterent*, ad Alexandrum referens.

5, 2, 3. *NOVEM)* Sic retinui cum veteribus, & nota lacunæ quam expressit Aldus mox num. 5. Nihil vidi quod persuaderet rectius facere, qui *octo* hic reposuerunt.

QVINGENARIÆ) Alii male *quinquagenariæ.* Nimia enim & insolens fuisset hæc mutatio à quinquagenis ad millenos, & numerus ille cohortis nomine vix dignus. reponendum igitur olim videbam, *quingenariæ*, hoc est 500. aut circiter militum, quales & Romanis fuerunt, teste Vegetio 2, 6. Et nunc quia aliquas editiones sic habere, hunc que locum à Lipsio, aliisque Viris doctis, citari video, merito recepi.

GESSERANT) Lego *cesserant*: quoniam adsignificat Chiliarchias istas dari ex virtute cœptas, antea non factum. Lipsius de Mil. Rom. 2, 9. Quam emendationem & Acidalius sibi vindicat.

5, 2, 4. *MILITVM TVRBA)* Quam ipsam iudicem fecerat Germanicus in agendo centurionatu. Tacitum 1, 44, 8. vide.

5, 2, 5. *ADARCHIAS)* Hunc Curtius 8, 1, 36. *Atharian* vocat. quare vide an hic etiam ita legendum sit. Popma. De pugna à senioribus instaurata vide Diodor. 17, 27. Puto hominis huius mentionem etiam haberi infra 7, 1, 5. vbi *Aphariæ* legitur. Vide Var. Lect. Denique eundem esse quem Plutarch. de fort. Alex. *Tatriam* appellat; & Diodor. 19, 36. *Atharriam.*

5, 2, 6. *EQVITES)* De equitibus disertius Arrianus 3, 3, 21. Κατέστησε δὲ καὶ λόχους δύο ἐν ἑκάστῃ ἴλῃ, ἃ πρόσθεν οὔσας λόχους ἱππικοὺς. *Instituit autem in singulis turmis decurias duas, cum ante nullæ essent decuriæ.* Hæc ita vt verba Arriani sonant interpretatus sum, vt mirer quamobrem Facius & Vulcanius, vocem λόχος alter *decurionem*, alter *tribunos* verterit, cum λόχος nec decurionem, nec tribunum significet, sed vere & proprie decuriam, vt Ælianus in Tacticis cap. 4. diserte docet. Alter eorundem error, quod confundunt λόχους καὶ ἴλας, cum λόχος proprie tantum *decuriam*, ἴλη *turmam* sonet. Proprie loquendum erat hic, cum Arrianus dicat ab Alexandro singulas ἴλας seu turmas εἰς δύο λόχους in duas decurias diuisas esse. Sequitur in Arriano: Καὶ λοχαγοὺς ἐπέστησε τῶν πρὸ αὐτοῦ ἀποφηναμένων ἐν τοῖς ἑταίροις. Vulcanius interpretatus: *Ad hoc manus ex sociis eos, qui virtute bellica præstitissent, elegit.* non proprie. melius

lius Facius: *Quarum ductores delegit ex amicorum numero lectis, qui maxime virtute præstarent.* Verius tamen transtulisset etiam Facius, si λοχαγοὺς, *decuriones* proprie dixisset. quamuis λοχαγοὶ ductores sint, nomen *Ductoris* generale est, & vocem λοχαγὸς non exprimit, qui sunt proprie decuriones, sicut λόχος est decuria. Raderus. Quem tamen verborum nimium tenacem in ipsa re offendisse deprehendo. Dum enim λόχους & λοχαγοὺς præcise *decurias, & decuriones* vult reddi, non animaduertit se turmas seu potius *alas*, quod est ἴλας, viginti hominum constituere, quam scimus longe fuisse plurium. nec certe valde honorasset amicos Alexander, si quemque eorum decem equitibus præposuisset. Scio quidem aliquando λόχον denotare decuriam, vbi nimirum res coincidit: sed non semper. Frustra sumus si Græcis nominibus æquipollentia apud Romanos quærimus: cum ipsæ res variauerint. Sufficit vt quam potest proxime accedentes, ἴλας *alam* vertamus, λόχους *turmas*: *Instituit in singulis alis turmas duas, cum ante nullæ essent turmæ.*

DELECTIS) Sic feci, cum bene huc inclinarent alii codd. & præsertim MSS. qui iidem paulo supra *præfectis* maluerunt. Idem obseruauit fieri in Gallico Nanceii præsidio, vt nimirum quoties stationes atque vigiliæ locabantur, sorte ducerentur qui centuriones cuique cohorti præessent, quo ignaris quos secum habituri forent, nec conspirare inter se, aut cum hoste; nec si conspirassent, exsequi consilia in expedito esset.

5,2,7. *PERTICAM)* De signis pugnæ Lipsius de Mil. R. 4, 12. vbi hunc Curtii locum adducit. *Nec*, inquit, *huic rei aliud legi, nisi si forte in Curtio de Alexandro, qui cum tubæ sonus haud pariter ob omnibus exaudiretur, cum castra mouenda essent, Perticam quæ vndique conspici posset, supra prætorium statuit, ex qua signum eminebat pariter omnibus conspicuum. Sed id quale fuerit, inquit Lipsius, non dicit.* Imo dicit, & statim sequenti versu; *Obseruabatur ignis noctu, fumus interdiu.* Hoc erat ergo signum profectionis: quemadmodum Israëlitis castra mouentib. per diem nubes, per noctem ignis præcedebat, signa à DEO assignata, & nunquam à castris recedentia. *Igitur die qua erectum est tabernaculum, operuit illud nubes; à vespere autem super tentorium erat quasi species ignis vsque mane.* Num. 10, 15. De signis aliorum gentium, & Romanorum, Lipsius vbertim. Raderus. Hæc igitur pertica cum in modum comparata fuerit, quo in plerisque ciuitatibus passim prominent, quibus in extremitatibus adnexæ sunt lucernæ, suscipiendis funibus pice & sulphure in alimentum clarioris flammæ subactis: vt in incendio vel tumultu nocturno vicatim succensi, lucem præbeant vtro citroque discurrentibus. Hodie tormenta displosa in quocunque fremitu satis exaudiuntur.

OBSERVABATVR) Libenter omiserim hoc verbum; & reliqua aptius cohæreant præcedentibus.

IGNIS NOCTV) Tum enim latissime conspicitur. Igitur ob euidentem vsum, consensu receptum hoc signum. Vegetius 3, 5. *Si diuisæ sint copiæ, per noctem flammis, per diem fumo significant sociis, quod aliter non potest nunciari.* Exemplum in Appian. lib. 1. de bel. Ciu. de Bouianis à Sylla superatis: *Ille nonnullis præmissis, quam primam ex omnibus arcem ascendere possent, iubet occupare, deinde ex fumo rem notam sibi facere. Prodeunte igitur fumo &c.* Idem de bel. Hisp. *Interdiu rubro panno hastæ prælongæ infixo, noctu vero igne signum datum.* Liu. 21, 27, 7. *Postero die profecti ex loco, prodito fumo significant se transisse, & haud procul abesse.* Idem 32, 12, 1. *quum verticem, quem petierant, Romani cepisse ac tenere se fumo significarent.* Vide Sigon. in Liu. pag. 54. f. Cæsar. de bel. Gal. 2, 33. *Celeriter, vt ante Cæsar imperauerat, ignibus significatione facta ex proximis castellis eo concursum est.* Idem ibid. 5, 48. *Fumi incendiorum procul videbantur, qua*

quæ res omnem dubitationem aduentus legionum expulit. Thucyd. 2, 20, 5. *Ab his, qui expugnabantur leuati sunt ignes Athenas versus, aduentum hostium significantes.* & 3, 4, 13. *Faces hostilis aduentus indicis Thebas versus sublatæ sunt.* Et Polyb. 2, 26. *Cognito Consulis aduentu, id enim per noctturnos ignes intelligebatur.* Frontin. 2, 5, 16. elegans ex hoc more strategema refert: *Arabes cum essent vota consuetudo eorum, qua de aduentu hostium interdiu fumo, noctu igne significare instituerant, vt sine intermissione ea fierent præceperunt; aduentantibus autem aduersariis intermitterent: qui cum cessantibus luminibus existimarent ignorari aduentum suum, auidius ingressi, oppressique sunt.* Eum etiam morem igneorum signorum ad Siciliam suam venisse transtulit elegantissimus Barclaius lib. 1. Argen.

5,2,8. *ABVLITES)* Hæc omnia ex Diodoro 17, 65. non solum expressa; sed propemodum etiam translata. vbi *Abuletes* vocatur. & apud Arrian. 3, 4, 11. Hunc tamen postea Alex. cum ex Indis reuerteretur, & inopia pabuli laboraret, quod non cum commeatu necessario occurrisset, in vincula compegit, vti Plutarchus cap. 118. testatur. Arrianus 7, 1, 14. vna cum filio occisum tradit, quod res Susianorum male administrassent. Raderus. Eo loco & 3, 3, 20. apud Arrian. etiam scribitur Abulites. Interpreti Zonaræ male, *Abulitæ.*

FILIVM) *Oxathren*, vt ex Arriano 3, 3, 11. constat. Hunc Alex. Plutarcho cap. 118. teste, postea hasta traiecit. Plutarcho *Oxyartes* dicitur. Arriano 7, 1, 14. *Oxathres.* Raderus.

5,2,9. *CHOASPEN)* Alii male *Hydaspen.* Vt & Ortelius notauit, quem non intellexit Raderus, cum scriberet eum *dubitare idemne sit Hydaspes & Choaspes, sed frustra esse.* nunquam enim id Ortelio in mentem venit: sed hoc, corrigendum esse Curtii locum. Idem vitium aduertit correxitque in libris Solini cap. 37. Salmasius ille, in exercit. Plinian. p. 699. D.

DELICATAM) Bongarsius coniiciebat; *regibus dedicatam*, quo sensu retento propius scripturam esset *regi dicatam.* Scimus enim ex Herodoto 1, 188. Strabone lib. 15. Plinio 31, 3. Solino cap. 33. & Eustathio ad Dionysii versum 1073. ex eo solo reges Persarum bibere consueuisse. Ea tamen ipsa res argumento sit, non male scribi *delicatam*, nec enim aliter eam aquam delecturos fuisse credibile est. Non prætercundum videtur quod Plutarch. de exsulio c. 8. de eo Persarum more dubitabundus loquitur.

5,2,10. *OPES VICTI)* Liuius 45, 27, 4. *Inchoatas in vestibulo columnas, quibus imposituri statuas regis Persei fuerant, suis statuis victor destinauit.*

5,2,11. *L. MILLIA)* Totidem Arrianus 3, 3, 18. At Iustinus 11, 14, 9. Diodorus 17, 66. & Plutarch. c. 66. *XL. millia* habent. Bernegg. in Iustinum. L. millia talentum efficiunt tricies millies centena millia Philippæorum [immo 30000000. tricies millies mille Philippæos] hoc est, vt vulgo loquuntur, triginta milliones. Raderus.

5,2,13. *REGIA SELLA)* De hoc Curtii loco & sella regia copiosissime disputat Brissonius lib. 1. pag. 50. de regno Persarum, quem consules. Raderus. Adde Bulenger. de Imp. Rom. 2, 29. Consedit autem ea in sella Alexander vt opere ipso ostenderet, opes Persarum imperiumque se tenere. Notatum aliquid simile in Hist. Misc. 16, 7. de Belisario: *Carthaginem introiit, & adscendens palatium, in Gelimeri solio sedit.* ostentui nimirum, Vandalis nunc imperitare Romanos & horum principem Iustinianum.

5,2,15. *HOSPITALES DEOS)* Mensæ enim (quæ Persis aureæ & argenteæ) diis sacræ, quibus statuæ deorum inferebantur, veluti tutelæ mensarum &

conuiuiorum. Martialis de sigillo Herculis in mensa Alexandri Epigramm. 9, 44.

Hoc habuit numen Pellæi mensa tyranni,
Qui cito perdomito victor in orbe iacet.

Et Satius 4, 6, 32. de eodem

- - - Castæ genius tutelaque mensæ
& 4, 6, 59. *- - - - - - Pellæus habebat*
Regnator lætis numen venerabile mensis.

hospitales dei vocat, quod velut conuiuæ & hospites ad mensam inuitarentur, & in ipsa mensa eorum statuæ collocarentur. Raderus. Pertinent eo extremi versus citati ab Radero epigrammatis:

Vique fuit quondam placidi conuiua Molorchi,
Sic voluit docti Vindicis esse deus.

LIBAVIT) Epulas diis libasse Persas & velut cœnæ primitias iis dedisse, docet Xenophon pr. lib. 7. παιδ. *Cyrus ita vti consueverat, delibatis cibis prandebat; & semper ei, qui maxime indigeret, impertiebatur; quumque post libationem precatus esset, tum ipse bibit, tum ceteri, qui aderant, similiter fecerunt.* [non enim interpreti negligenda erant verba ἔπειτα ἐπίνεν, quæ libationem etiam comprehendunt] Brissonius de regno Pers. lib. 1. p. 177.

5, 2, 16. *XENOPHILO)* Huius & Callicratis nulla nec apud Arrianum 3, 3, 20. nec Siculum 17, 65. mentio: decerpsit enim sua Curtius ex pluribus. Sed ex Arriano & Plutarcho æuo posterioribus non potuit. Raderus.

MACEDONVM) Sic malui cum melioribus libris, quam vt exprimerem certum numerum, quem suspicor ab aliis ingeniose magis, quam vere, ex prima voce istius litera desumptum. legimus infra quoque 7, 3, 23. hos in coloniis relinqui solitos. In ceteris etiam huius periodi magis vett. Codd. & meum iudicium secutus sum.

5, 2, 18. *HIS, QVÆ)* Sic optime Pal. 1. Feminas enim fuisse consentaneum est: idque mox patebit ex notatis ad 5, 2, 20.

5, 2, 19. *IVSSIT)* Haud dubium quin hoc verbum non iteruerit Curtius, scripsisse credam: *tradi Sysigambi iussit (omni namque honore eam, & filij quoque pietate prosequebatur) admonerique &c.*

DONOQVE) Ne cogitarent sibi opera sua victum deinceps parandum, sed tantum vt tempus commode exigerent. Raderus.

IN CONTVMELIAM) Seruile enim id munus. Inde quæ in seruitutem incidebant, inter cetera vilia ministeria, hoc quoque memorabant, vt Hector ad Andromachen. Homer. Il. 7, 454. *quando aliquis Achiuorum loricatorum Lacrymantem abduxerit, liberum diem eripiens: Et Argis agens ad alterius telam texeris.* Brissonius. Ouidiana in Epist. ad Achillem versu 69.

Victorem captiua sequar, non nupta marito:
Est mihi quæ lanas molliat, apta manus.
Inter Achæiades longe pulcherrima matres
In thalamos coniux ibit, eatque, tuos &c.
Nos humiles, famulæque tuæ data pensa trahemus:
Et minuent pictas stamina nostra colos.

Apud eundem in epist. Heroid. Deianira id exprobrat Herculi apud Omphalen famulæ more colo manum admouenti, versu 77.

Crassaque robusta deducis pollice fila,
Æquaque formosa pensa rependis hera.

Valer.-

Valer. Flaccus 3, 139. *- - famulaque fatigat*
Velleribus. Polyxæna in Euripidis Hecuba v. 360.
- - - quicunque argento me emet,
Adigens me ad panificium in aedibus,
Verrereque domum, & radiis textoriis insistere,
Tristem agentem diem, me coget. Et certe feminarum principem uberi eogique manus admouere lanæ, contumeliosum est: Sicque arbitratum Lycurgum eo munere soluisse mulieres suas, idque mandauisse ancillis, tradit Xenoph. in pr. de Lacedæm. republ. Perfides etiam forte nimio luxu opinatæ sunt, si affligio suo indignum esse, si quacunque causa, manus labore occuparent. Sed apud meliores id haud quaquam indecorum fuit, vt mox videbimus.

5, 2, 20. *PERVENIT)* Malui *perrexit.*

ETIAM OPVS) Pheretima mater Arcesilai regis Cyrenæorum, multis beneficiis affecta ab Euelthone principe Salaminis, ad quem exulat um profugerat, tandem etiam exercitum pro reducendo filio rogauit, qua importuna rogatione turbatus Euelthon, fusum aureum misit & colum penso circumdatum, talia deberi munera muliebri arrogantiæ referibens, non exercitui. Herod. 4, 162. Cyrus ad ignauiam reducturus Lydos, non tantum habitum, sed & opera muliebria iis imperauit, texere & pfallere. Herod. 1, 155. Polyæn. 7, 6, 4. Iustin. 1, 7, 12. Salomon Prouerb. c vlt. dum describit operas probæ mulieris. *Cum lana, inquit, & lino occupatur, vestem & strigula ipsa sibi vexit. Manum suam extendit, vt legit vulgata, ad fortia, & digiti eius apprehenderunt fusum.* Nec dissimilia officia eidem asscribit Virgil. Æneid. 7, 247.

Iliadumque labor vestis - - - & 8, 410.
- - - femina primum,
Cui tolerare colo vitam, tenuique Minerua
Impositum - - Græcorum Regum filias & vxores non abhorruisse telas operosæ Mineruæ ex Homeri testimoniis & Penelopes penso notum est. De Romanorum moribus testatur Arnob. lib. 2. *Matres familias vestræ in atriis operantur domorum industrias testificantes suas.* Nam Lucretiam omnes præcidebant, quod cum ex improuiso superuenissent, haudquaquam, vt regias nurus, quas in conuiuio luxuque viderant, tempus terentes, sed sera nocte deditam lanæ inter lucubrantes ancillas in medio ædium sedentem inuenerint. Liuius 1, 57, 8. Tatius cum pacisceretur cum Romulo de raptis Sabinis etiamsi eas ab omni opere immunes haberi vellit, lanificium tamen iis iniungi concessit. Plut. in problem. [vel potius in Romulo cap. 35.] in cuius rei argumentum Iberorum vxores olim colum & fusum cum flamine ad maritum deferebant. Alex. ab Alex. 4, 8. Augustus ad hanc faciem filiam & neptes instituit, vt lanificio assuefaceret. Suet. in August. 64, 4. cui soli omnes feminas oleum studuisse auctor est Plutarch. de clar. mulier. nec veste temere alia, quam domestica vsus est Augustus, ab vxore & sorore, & filia neptibusque confecta. Sueton. Aug. 73, 2. Viteis Rex Chinensium ad fusum & acum adeo detrusit mulieres, vt ne fiuam quidem vxorem aliis operis voluerit traducere vitam. Hieron. Henning. in Geneal. Chin. ICti inter operas, quas vxor marito debet, l. *sicut* 48. de oper. libert. lanam carpendi, & vestimenta viro conficiendi artem annumerant, l. *sed si vir* 31. in pr. & §. 1. de donat. inter vir. & vxor. vnde colligit Accurs. in l. *si puero* C. de negot. gest. fuere & texere esse proprium mulierum, cui subscribit Homer. Iliad. 6, 490. sub persona Hectoris increpantis vxorem: *in domum vadens tua ipsius opera cura, Telamque columque, & ancillis iube Opus accedere: bellum autem viris curæ erit.* Imitatus est Ouidius Metamorph. 12, 474.

- - - Columque

I, cape cum calathis, & stamina pollice torque,
Bella relinque viris - - - - Et Naumachus Poëta apud Stob. serm. 71. *Externa negotia, quæ conficere potest (vir), ipsi relinquet. Tibi vero cura rei familiaris sit, & custodia domus.* Hæc ex Arnisæ. de Repub. cap. 2. Sect. 12. num. 82. & deinceps. De Lucretia est etiam elegans Ouidii locus Fastor. 2, 741.

Inde cito passu petitur Lucretia: cuius
Ante thorum calathi, lanaque mollis erat.
Lumen ad exiguum famulæ deuia pensa trahebant
Inter quas tenui sic ait illa sono &c.

Quibus patria, quamquam de impari femina, Propertius 3, 5, 15.

Tristis erat domus, & tristes sua pensa ministræ
Carpebant, medio nebat & ipsa loco.

Assyriorum feminis id haud indecorum visum ex Iustino 1, 3, 2. patet: vbi Arbactus *inuenit* Sardanapalum *inter scortorum greges purpuram colo nentem, & pensa inter virgines partientem.* Quod in gynæceis factum, ostendit Claudianus in Eutropium 1, 273.

Tu potes alterius studiis hærere Mineruæ,
Tu telas, non tela pati; tu stamina nosse;
Tu fegnes operum solers regere puellas,
Et niueam domino pensis inuoluere lanam.

Ex eo more profecta commelia Theodoræ Augustæ in Narsetem, Paul. Diac. de gestis Longobard. 2, 5. *cui illa inter cetera, quia eunuchus erat, hac fertur mandasse, vt cum puellis inter gynæceo lanarum faceret pensa dinidere.* Porro, Homer. Il. 6, 289. Sidonias mulieres commendat à texendi peritia. & Xenoph. lib. 6. *mud.* innuit inter alia quæ Panthea donauit viro, nec ipsa potuit fabricare, confectam ab ipsa fuisse purpuream tunicam. Idem Xenoph. memorab. lib. 5. qui est de admin. domest. feminarum opus esse vult *vestis ex lanis elaboratæ.* & in pr. de Laced. Rep. scribit, Græcos exceptis Spartanis, *puellas ab omni motu liberas lanificium exercere voluisse.* Augustum vestibus à Liuia sua confectis vsum, ex Suetonio meminimus. Eodem traho somnium Germanico visum apud Tacit. 2, 14, 1. *sanguine sacro respersa prætexta, pulchriorem aliam manibus auiæ Augustæ accepisse;* vt scil. illa prætexta auiæ *non modo donum sed etiam opus* fuerit. Vt Pantheam Xenophon, sic Argiam viro suo vestem neuisse fecit Statius Thebaid. 11, 400.

- - - - *opus ipsa nouarat*
Mauniis Argia modis, & pollice docto
Stamina purpureæ sociauerat aurea telæ.

& Parthenopæo matrem 9, 691.

- - *hoc neuerat vnum Mater opus* - - Simile de matre Euryali Virg. Æn. 9, 488. Idem de Horatia commemorat Liuius 1, 26, 2. de paludamento quod sponso suo neuerat. Sed & Helenam, quamuis Spartana esset, *ita domi fuisse institutam & assuefactam,* adductis aliquot Homeri locis ostendit Athenæus 5, 4. Vnde patet, eum morem, cum prius obtineret Lacedæmone, Lycurgum immutasse, vt ante ex Xenophonte didicimus. Qui idem lib. histor. Græc. Leontiadem polemarchum Thebanum interemptum narrat, *adsidente vxore, quæ lanificium exercebat.* Apud Romanos id exercitium matronarum omni tempore fuisse, cum adductis exemplis, patet ex Symmachi ep. 8, 67. *Inuenes, Domina filia, honoratum me opimo lanificij tui monumento satis gaudeo. Vna quippe & amor in parentem tuum & industria matronalis inclarnit. Sic priscæ feminæ vitam coluisse traduntur &c.* Idem epist. 40. eiusdem libri de eadem: *quæ te contexendis in apparatu ludorum vestibus religiose à nobis voluit commoneri.* Sozomenus Hist.

Hist. Eccles. 9, 3. narrat Pulcheriam & sorores *pro honestarum mulierum consuetudine, texturis & huiusmodi operibus vacasse.* Europe apud Horat. Od. 3, 27.

- - - - *nisi herile manu*
Carpere pensum;

Qui plura desiderat, adeat Tiraquellum in leg. connub. 10. num. 38. & deinceps. Dempsterum ad Antiquit. Rosini lib. 1. in Paralip. de Sango deo & lanificio Tanaquillis. & Bernartium ad ista Statii 4, 202.

Stat, dubium cætu solante timorem
Fallere - - Sansouin. de regnis pag. 42.

5, 2, 22. *CONSIDERE*) Similem apud Romanos fuisse morem indicant illa Capitolini Gordian. cap. 6. *Socero suo Annio Seuero tantum detulit, vt in familiam eius quasi filium migrasse se crederet, vt nunquam cum eo lauarit, nunquam illo præsente sederit ante præturam.* & Tertull. de orat. cap. 12. *Irreuerens esse adsidere sub conspectu, contraque conspectum eius, quem maxime reuereatis, ac vereremi.* Quare non frustra monet Curtius 8, 6, 5. *honorem habitum* principum liberis, *quod licebat sedentibus vesci cum Rege:* Pertinet huc, quod eruditissimus Cunæus de Republ. Hebr. 1, 14. probat, *sedendi ius in atriis sacerdotum soli regi datum, non ipsis sacerdotibus, nec aliis.*

5, 3, 1. *PASITIGRIM*) Ne fallare, non est Tigris ille supra descriptus, qui cum Euphrate Mesopotamiam efficit &c. Raderus. Vide omnino Salmasium in Solini caput 37. pag. 701. Vbi tamen quod p. 702. c. eundem fluuium *Choaspen* veteribus, recentioribus *Eulæum* vocari tradit, contra quis putare possit, ex Daniele 8, 2. vnde constat Susa vrbem sitam fuisse ad flumen אוּלַי *Vlai*, quod mire congruit cum *Eulæo*, seu *Eulæo* Græcorum. vt monet Schickardus in suo Tarich. Affert & aliam dubitandi causam Fern. de Cordoua in cap. 31. didascal. multiplicis, quem vide.

5, 3, 3. *AGRIANIS*) Hæc satis corrupta sunt in Codicibus. Alii *Sitrianos* addunt, quos vt Agrianorum istorum illegitimum partum, exesse iubeo. reliqua sic constituam: *atque Græc. mercenariis militibus, tribus additis millibus Thracum.*

5, 3, 4. *MADATES*) Hinc corrigi potest Diodor. 17, 67. in cuius exemplaribus legitur ὑπὸ Μίτυ; in aliis, ὑπὸ Μαδάτυ, scribe ὑπὸ Μαδάτυ. facit hanc correctionem certiorem Xenophon, ex cuius *mud.* lib. 5. coniicere liceat, hoc nomen esse Persicum. Quid autem in aliis auctoribus addatur dematurue huic narratiunculæ, quilibet harum rerum studiosus, ex ipsa collatione perfacile deprehendere poterit. Tangit & Strab. lib. 15. *Sunt & aliæ complures angustiæ Viæ transeunti iuxta Persiam, quas Alexander vi permeauit.*

5, 3, 5. *SVPER CAPITA HOSTIVM*) Quod optimum in tali rerum statu, vel etiam vnicum est consilium. Ita visum viro & duci sapientissimo Xenophonti lib. 4. ἀναβατ. *Multo potius fuerit, aliquam deserti montis partem clam ipsis furtim nos occupare &c.* Fecitque Alex. cum hic, tum alibi apud Curtium. Ita liberatos exercitus Romanos à Decio primum, mox à Calpurnio meminimus ad Florum 2, 2, 13. l. & à Germanis Cæsar de bel. Gal. 7, 67. Idque obseruari præcepit Onosander strateg. cap. 7.

5, 3, 7. *PIVTEIS*) De his vide Lipsii Poliorcet. 1, 7.

5, 5, 9. *SIMVL IAM*) Alii, *simul admonens iam.* ex quo coniecerat Bong. *Simul admonens.* Eam vocem omnino sustulerat Modius, sed intercedit Acidal. glossam potius ista arbitratus, *inter hæc.* Nam, inquit, *simul admonens iam,* valet, interea dum admonet etiam, dum milites adhuc instigat. Is particulæ *iam* vsus etiam infra 9, 5, 12. *vt, antequam vltimus spiritus deficeret, dimicans iam extingueretur.* pro, dum etiam dimicaret, inter ipsum dimicandum. Apuleius fere consimiliter lib. 6. *Et simul dicens*

dicens libellum ei porrigit. Ego tamen potius cum Modio vocularn *admonens* exturbem, quæ in his libris, cum sui similibus, sæpe locum alienum insederunt; dum cetera sic ordinentur: *castelli exigui & ignobilis simul? Iam inter hæc eminus petebatur.*

QVI VT) Sebis. legebat *quem vt &c.*

5,3,14. *VT IPSAM)* Qui vim verbi *excusares* non perceperunt, sic mutauere. sed recte se habet vetustior lectio *vt ipsum*: melius etiam si facias *id ipsum.* Indicem adi.

5,3,15. *SINE TRIBVTO)* Contra Arrianus 3,3,26. narrat *tributum annuum impositum, equos centum, iumenta quingenta, pecudum 30000. quod pecunia signata caperent.* Raderus.

5,3,16. *CONTRIBVIT)* Ab vno Satrape interdum plures prouinciæ regebantur. Sic Lydiæ Ioniæque totiusque Phrygiæ eundem Satrapam, Æmilius Prob. in Datame, & Arrian. 1,5,18. commemorant. Herod. quoque 5. 127. Orœtem, νόμου τοῦτε Φρυγίου καὶ Λυδίου καὶ Ἰωνικοῦ, obtinuisse refert. Apud Arrian. 6,5,3. Stasanor, ὁ Ἀρείου, καὶ ὁ Σισίμου Satrapes. Ibidem Phrataphernes παρθυαίων καὶ Ὑρκανίων, Satrapes. Sed & Xerxe regnante vnum eundemque τῆς Συρίης, καὶ Φοινίκης, καὶ Σαμαρείης ὕπαρχον fuisse ex Iosepho 11, 8. & Esdra 3, 6. patet. quibus in locis ὕπαρχος appellatur, qui alias *Satrapes.* Brisson. lib. 1. de regno Pers. pag. 113. Adde supra ad 5, 1, 43.

5,3,17. *PERSIDEM)* At quomodo Persidem prius intrare potuit, quam Susidas pylas. Certe latet hic ingens vitium aut scriptoris, aut voluminis. Ego magnopere velim exsectis duabus vocibus legere; *Omni hac regione vastata, die quinto* (*die quinti* diceret Agellius) *angustias &c. intrauit.*

PYLAS) An & sic legendum in Diodoro 17, 68. τὰς Σουσίδας κρήνας πύλας pro πύγας?

QVINDECIM) Ex Diodoro, quem hic maxime sequitur, legend. XXV. quamquam Arrian. 3,4,2. quatuor tantum millia tribuat Ariobarzani.

DE INDVSTRIA) Simulationis huius multa passim exempla. Liuius 29,34,12. *Massanissa ex composito, nunc terrenis, nunc timentis modo, aut ipse obsequitabat portis, aut cedendo cum timoris simulati specie audaciam hosti faceret, ad insequendum temere eliciebat.* Proprium id esse Parthorum notaui ad Flor. 4,10,3. g.

5,3,19. *INVITI FERARVM RITV)* Explicaui hæc ad Florum 3,3,17. m. Locis ibi citatis adde Ouid. Metam. 9,131.

- - *neque enim morientur inulti.* Habent autem hic quidam libri vocem abundantem, *quod inulti quidem ferarum ritu*, quod non incommode mutari possit ex Bong. *quod inulti, quod fer. ritu.*

5,3,20. *ALIVS ALIVM LEVANTES)* Sic apud Nicetam lib. 3. de Alexio, in oppugnatione Prosaci Blachorum castelli: *erant qui per præcipites vrmites similes sese attollentes, & in rupibus instar caprearum hæsitantes, manu transcendere, & in ipsam arcem euadere niterentur.* Cæsar. de bel. Gal. 7, 47. *L. Fabius &c. tres suos nactus manipulares, atque ab iis subleuatus murum adscendit, eos ipse vicissim singulos excepit, in murum extulit.* Xenophon ἀνέβαινον. *Cherisophi copiæ quum tubam audiissent, mox sursum via manifesta tendebant, præcoribus ceteris per tramites non tritos, qua quisque forte fortuna peruenerat, pro viribus sursum pergentibus, hastisque se mutuo subleuantibus.* Denique sunt in toto isto libro plurima egregia de itinere per loca ardua & ab hostibus obsessa faciundo, quæ vtile sit conferri cum Curtio. Nos ad præsentem obseruationem de mutuo auxilio in conscendendo, adiiciemus adhuc eximium Liuii locum de arce Illiturgitana capta 28, 20, 2. *Leuium corporum homines, & multa exercitatione pernicium,*

dum, clauos secum ferreos portantes, qua per inæqualiter eminentia rupis poterant, scandunt. Sicubi nimis arduum & leue (sic scrib.) *saxum occurrebat, clauos per modica interualla figentes, quem velut gradus fecissent: primi insequentes extrahentes manu, postremi subleuantes eos qui præ se irent, in summum euadunt.* Quem locum compara cum Curtiano infra 7, 11, 13.

5,3,21. *TANTÆ MOLIS)* Quibus etiam in oppugnationibus vrbium, non homines modo, sed & machinæ comminuuntur. Vide Lipsii Poliorc. 5, 4.

PVDOR) Qui herele non minus vrit animos generosos: vt aliquando vel mortem præoptent. sic apud Flor. 2, 6, 17. *Paulum pudui.* Et 4, 2, 34. *Curioni pudor suasit, vt amissum sua temeritate exercitum, morte sequeretur.*

5,3,22. *AD EAM)* Ex Pal.1. est, quod præstuli vulgato; *ante eam diem.*

MARI) Tangemus volente DEO, in supplemento.

5,3,23. *TRIGINTA)* Quid est, quod Siculus 17, 68. vnde totus hic locus expressus, *trecenta stadia regressum* dicat? longa locorum intercapedo est trecentorum stadiorum. Trecenta stadia efficiunt nouem milliaria Germanica cum sesquiquadrante; triginta autem non plenum milliarium. Nullum tamen reor mendum intercedere, eo quod Curtius tantum de angustiis loquatur, per quas ad vnum prope milliare est Alexander ingressus; Siculus vero de toto itinere & loco castris in campo delectis. Raderus.

5,4,2. *PRÆDICERE POTERAT)* In Serenissimæ Reginæ CHRISTINÆ Bibliotheca MS. fuit, in quo desiderabatur *vt poterat.* quod si recipimus, leg. est, *prædiceret.*

PER MEDIAM) Extremæ dementiæ damnant Alexandrum, qui *medium iter*, sic enim vulgo legitur, interpretantur *regiam populosamque viam per campos, Græcis λεωφόρον.* si enim tale iter ea parte patuisset, Alexander cum aperto discrimine, nulla vrgente necessitate, nullo temeritatis præmio, impeditos illos arduosque calles eligeret? Quanto æquiorem iudicem habuit Virum præstantissimum Bongarsium, qui & veram lectionem diuinauit, adiutus MSS. suis, in quibus erat *per medium iter.* quam lect. & alii MSS. fouent. Et sane apertior Persis qua Medos adspicit. situm locorum, atque descriptionem, quæ mox num 5. subiicitur, introspice. Hinc apud Diodor. 17, 68. periti locorum negant *alibi patere iter*, ea scilicet parte, qua ingredi conatus erat Alex. vbi igitur ista via regia? *multorum tamen dierum circuitu intrari posse.* Curtius etiam addidit qua introrsi possit, *per Mediam* scilicet.

5,4,3. *INSEPVLTOS)* Vide supra ad 3, 12, 23. & citatos à Radero Homer. Il. ψ. vers. 110. &c. & ω. versu 554. Alex. dies genial. 3, 3. Plutarch. Demosth. c. 29. Panormitanum lib. 1. de rebus Alphonsi regis. Virgil. Æn. 11, 102.

5,4,4. *QVIDAM)* An Pharnuches Arriani 4, 1, 16.

5,4,5. *PERSIS)* Persidem Strabo quoque lib. 15. descripsit, & post hunc Plinius 6, 27. Solinus cap. 54. Ammianus Marcellin. 21, 18. Sed parum inter se & cum Curtio consentiunt. Quicquid est terrarum & montium inter mare Caspium à septentrione, & sinum Persicum, seu mare rubrum à Meridie, Persidi assignatur. Hodie tractus ille, qui est inter Tigrim, sinum Persicum, mare Indicum, seu rubrum, Indum & Iaxartem & Caspium mare, à Sophis Persiæ regibus possidetur, quam terrarum portionem Agrippa apud Plin. 6, 27. Medis, Parthis, & Persis attribuit. Raderus.

M. DC STADIA) Longitudo ex Eratosthenis apud Strabon. lib. 15. sententia ad Caspias portas 8000. stadiorum est, milliaria nostratia 250. Reliqua non est supra 2000. stadiorum, nostratia 62. & semis. Longitudo in mediterranea à Susis Persepolim stadiorum 4200, milliaria nostratia centum & vnum supra triginta.

Hinc

Hinc vsque ad Carmaniæ fines 1600. stadia, milliaria nostratia 50. & hanc postremam dimensionem accepit Curtius tantum, qua regio porrigitur in longum. Raderus.

HOC DORSVM) Ab Occidente ergo ad Orientem per iuga & dorsa montium tendamus, Susis ascendamus, per Persidem transeamus, Carmaniam superemus, Drangianam percurramus, ac tandem in Paropanisum altissimum & aspectuum montem enitamur, qui Ptolemæo Caucasus est, totius Asiæ eminentissimus, glacialis & caluus, de quo infra copiosius. Ad hunc, Larnacem Noachi applicitam ait Goropius in Indo-Scythicis pag. 473. Hanc montium catenam intelligit hic, quam dorsum appellat Curtius, per quod post terrarum inundationem reliquiæ humani generis in larnace feruatæ paulatim ex Oriente & Paropanisso seu Caucaso ad Babylonem sunt profectæ, sesequetandem in campos demisere, & Babylonem condidere. Est enim Caucasus mons Goropio ex antiquis id docenti tam longe extensus, vt Taurum etiam qui à Pamphylia surgit, ab eodem deriuari dicant, & alios quamplurimos montes ingentes, qui pro diuersitate gentium diuersas fortiuntur appellationes, quos Plinius 5, 26. vnius Tauri nomine complexus est. Idem Plinius breuius de Persarum regnis: *Namque Persarum regna quæ nunc Parthorum intelligimus, inter duo maria Persicum & Hircanum Caucasus iugis attollunturi.* Strabo pr. lib. 11. clarissime: *Taurus cum continentem (Asiam) mediam fere cingat in morem diuidit ab occasu ad ortum porrectus quamque eius partem versus meridiem relinquens. Latus est Tauri sæpe etiam 3000. stadiorum, longitudine (quanta etiam Asiæ est) 45000. à continente quæ Rhodo opposita est, vsque ad extremitates India & Scythiæ Orientales.* Raderus.

5,4,7. *ARAXES)* De hoc vide Plutarch. de fluminib. cap. 23. Strab. lib. 15. Obseruandum ab Herodoto 1, 202. Araxen nunc Istro maiorem, nunc etiam minorem dici. Nam Ister Araxe haud dubie maior est circa ostia, minor circa fontes. Mela 3, 5. graphice nobis fontes, cursum & ostia Araxis proponit. Solin. cap. 15. cum Plinio 6, 9. fontes Araxis ex Heniochorum montibus, breuibus ab Euphrate interuallis deriuat, atque in Caspium mare exonerat. Raderus.

IN MEDVM) Rata Medi fluminis apud alios scriptores & geographos mentio. Strabo tamen lib. 15. non præterit, quem Araxe excipi affirmat, non Araxen Medo, vt Curtius tradit. Ferri à mari, ait Curtius, ad Meridiem, à Septentrione ergo & Caspio mari. *Minor amnis*, inquit, eo quem accipit. Araxes enim maior. Sed cum à mari in Meridiem fluat, quomodo rursus in Septentrionem versus in Caspium exoneratur? cum enim Araxen excipiat, & Araxes in Caspium delabatur, vbi hæret Medus? Strabonem sequamur, qui Medum in Araxem decidere docet, per quem rursus ad Septentrionem in Caspium deuehitur. Quæ sequuntur apud Curtium de Medo apto ad herbas gignendas &c. omnia rectius Araxi adscribuntur. Raderus.

A MARI) Alii *à mare*, quomodo potuisse dicere Curtium, ostendit Raderus exemplis Ouidii in Ibin vers. 198.

Et summum Lybico de mare carpat aquam.

Atacini: *Cingitur Oceano, Lybico mare, flumine Nilo.*

& Plauti: *Dicant in mare Commani capros.* Ipse tamen malit legere: *ad mare meridiem versus*, quod Medus in montibus Septentrionalibus ortus ad mare Persicum, quod è regione Caspii est, versus, iterumque flexus in Caspium demum delabitur. Habent & Impr. quidam, *ad mare & ad Merid. versus* mihi tamen vulgata longe videtur potior.

5,4,11. *LYCIVM CIVEM)* Ciuem ergo non cognomento, *Lycium*, vt perperam putat vir doctus. Similem historiam, vt fere solent variis accommodari miracula, de Cyro tradit Iustin. 1, 6, 1. *Somnio monito, vt quem primum postera die obuium habuisset, socium ceptis assumeret.*

5,4,12. *MONSTRARET)* Rectius legas, monstrare.

5,4,13. *EORVM)* Impense placeat *meorum*, si absint & illa, *qui sequuntur.*

5,4,14. *PLVRES IGNES)* Hoc consilium Frontinus contulit in lib. 2. stratagem. num. 15. cap. 5. quod est de insidiis. Huius generis stratagemata plura apud Liuium & Romanis in historiis leges, vt de Crasso contra fugitiuos pugnante, ex ipso Liuio Frontinus quoque eodem cap. ostendit. Raderus. Imitatus id est Eumenes apud Plutarch. c. 28. apud Liuium 21, 32, 12. & 22, 42, 8. Hannibal. & 36, 10, 11. *Ap. Claudius castra metatus latius quam pro copiis, & plures quam quot satis in vsum erant, ignes quum accendisset, specie quam quæsierat, hostis fecit: omnem ibi Romanum exercitum cum rege Philippo esse.*

SAGITTARIIS EQVITIBVS) Inseritur alicubi, & *sagittariis (dicemus) & equitibus.* Male. Non nouerant illi genus hoc equitum, non temere quidem alias Curtio etiam nominatum. Apud Arrianum frequentius est, qui ἱππακοντισταὶ vocat. vt lib. 3. Ἀνελαμβανε δὲ καὶ τὴν ἱππικὴν ἱππέας καὶ τοὺς ἱππακοντιστὰς, καὶ τοὺς τοξότας. Vbi per viam moneo corrigendum [male: sic enim & 3, 4, 1. & 4.] leuiter ἱππέας. Nec vertendum fuit de sociis equitibus, aut capiendum de amicorum ala: sed hoc dicitur, & alios equites & hos sagittarios siue iaculatores cum pedibus etiam sagittariis assumptos. Acidalius. Id genus equitum alii vocant ἱπποτοξότας. vt Hirtius de bel. Afric. cap. 19. *Sagittarii ac funditoribus, hippotoxotisque quamplurimis.* & ipse Cæsar, de bell. Ciu. 3, 4. CC. *ex Syria à Comageno Antiocho missi erant, in his plerique hippotoxotæ.*

5,4,15. *EVM)* Bene habet hæc particula. Sic modo; *ipsum regem.*

5,4,16. *PERSEQVENTIVM REGEM)* Fallor, aut hæc verba non sunt à Curtio.

NE DVBITARET INGREDI) Variis glossematis hic locus ante conspurcatus, neque dum opinione mea purus putus. Lectionum diuersitatem apud Modium vide. Nos ex iis hoc exculpimus, quando pertinaciter libri scripti vocem *regem* habent, ab ea fontem omnis variationis. Hæc corrupta scholiis & additamentis occasionem dedit. Emendanda autem iterum *relegere*. Quod ex animi sententia dico, ac serio, spretis reliquis, ita scribo: *cum trepidantium b. t. exanduisset, relegere idipsum iter, q. p. p. s. ne dubitaret.* Non propric, non venuste magis potuit: & inficeta præ illo, non *persequi* tantum vel *ingredi*, sed quidquid aliud excogitare ingenioli glossographi potuissent. Acidalius.

5,4,17. *TRIDVI ALIMENTA)* Nihil hoc est, tridui alimenta portare militem. Stevvechium ad illa Vegetii 1, 19. verba consule: *Necessitas imminet, annonam pariter & arma portandi. Verumque onus*, inquit, *iubeundum militibus fuit in expeditionibus arduis, sed Ciceronem Tuscul. quæst. 2, 16. audi:* Nostri exercitus vnde nomen habeant, vides. deinde qui labor, quantus agminis, ferre plus dimidiati mensis cibaria, ferre, si quid ad vsum velint, ferre vallum. nam scutum, gladium, galeam in onere nostri milites non plus numerant, quam humeros, lacertos, manus; arma, etiam membra militis esse ducunt. quæ quidem ita geruntur apte, vt si vsus foret, abiectis oneribus, expeditis armis, vt membris pugnare possint. *Si quis vero Ciceroni, quasi in scholis philosophicis hæc de re disputanti fidem derogare ausit*; aliud testimonium ex ipsa historia accipiat. Ammianus 17, 18. Tutum, inquit, exannona decem & septem dierum, quam in expeditionem pergens vehebat ecruticibus miles. Hactenus Stevvech. Sed

enim nec hoc mirandum. vsuenit vt 30. dierum, & totius mensis cibaria suis humeris ferre cogerentur, quod plurium auctoritate confirmat Lipsius Mil. Rom. 5, 2. Raderus.

5,4,18. *RIX*) Liuius 21, 35. 6. de copiis Hannibalis, in Alpium transitu: *Fessis nudo tot malorum, nisi etiam casus occidente iam sidere Virgiliarum, ingentem terrorem adiecit &c.*

5,4,19. *INCERTVM*) His enim hominibus temere fides habenda non est, qui sæpius vel cum ipsius vitæ discrimine patriæ consulentes, hostem in impeditæ & auia loca perductum, in maximas angustias coniecerunt. Qualia exempla legunt in epist. quæ inscribitur Alexandri ad Aristotelem: *Illi (duces) maiorem hosti quam mihi fauorem accommodantes, efficere pergebant, vt nos in exitialia serpentum & rabida ferarum genera ignaros regionum inducerent.* Idem expertus & Hannibal in Alpium transitu apud Liuium 21, 34. 4. & 21, 35, 4. Ita Dani *ductore Saxone Hasvvaro* peruenerunt *in difficilima loca, cuique sunt ad vnum omnes.* Krantz. Wandal. 2, 40. Quibus exemplis adde quæ notaui ad Flor. 3, 11, 7. 1.

SI CVST. FEFELLISSET) Recte sic legendum vidit Scbisius: nam profecto de duce itineris hic sermo est. Duces itineris, suspecti præsertim, & ignoti, asseruabantur, quod satis constat, additis sc. custodibus. Quamobrem duo hæc verba coniungi amant, vt apud Cicer. ad Attic. 10, 20. *custodiæ, quibus asseruor.* Liu. 24, 45, 10. *cum interdiu soluatum custodes sequebantur, nocte clausum asseruabant.* Id etiam morum Alexandri fuisse satis constat ex Curtio infra 9. 9, 1. *duces secordius asseruati profugerant.* Hinc est quod Xenophon ἀναβαν. 4. Cherisophum erroris grauissimi notat, qui ducem quem verberibus affecissent, negligenter asseruauerit, cum facile coniicere potuisset, illum fugiturum esse, quod & accidit. Eandem ob caussam Carthaginenses suspectos habuere Romani, *quod quem Romæ mitti placuisset &c. non custodissent*, Liu. 34, 61, 6. Errorem autem ducis sui quomodo vltus sit Annibal, apud Liuium 22, 13, 9. reperies.

QVASI FERAS BESTIAS) Illæ enim in montibus rupibusque versantur, atque capiuntur. Pari similitudine vsus & alibi noster; & Liuius 22, 14, 10. *nos hic pecorum more per aduios saltus, denso que colles exercitum ducimus.*

VEL ANIMA) Recte sic, non animo. sensus: seu fidex ducem nostrum; seu vita deserat, periimus.

5,4,20. *EQVES*) Vix hic capio, cum pedites ægerrime ex his locorum tesquis & rupibus eniterentur, quomodo equites fuerint secuti. Videtur Curtius non sine auxesi inium iter prorsus inexplicabile reddidisse præsertim equiti. Raderus. Pro Curtio responderi possit, habuisse equos locis asperis innutritos, quales describuntur Numidæ apud auctores, item Hispani, (Strabonem vide lib. III.) quorum certe multa millia per Alpes traduxit Hannibal, & ne hoc mireris, etiam elephantos, vt noueris, verum dicere Tacitum 15, 59, 3. *multa experiundo confiteri, quæ segnibus ardua videantur.* Certe in Romanis equitibus necessitas & timor id docuit, apud Liuium 22, 15, 9. *qui prope inuiis callibus ad dictatorem perfugerunt.* Vide Indicem *ala.*

DVCES) Vulgo male *duces erant*, quod ab inepta glossa intrusum corrumpit sententiam. Et vidro iam hoc notasse Acidalium.

5,4,27. *EVADVNT ERGO*) Ibi Alexander cippum, seu arcum, seu absidem erexit, in qua viatorem secunum admonuit de læuo viæ latere sequendo, dextro velut inuio vitando. Extat inscriptio in vita S. Macarii Romani apud Rosvveid. l.1. vitæ Patrum p. 226. *Absidam istam fecit Alexander Philippi* [Ego tamen dubito an eo tempore huius nomen adscripturus fuerit Alex. idque iam supra ad 4, 15, 8. notaui]

notaui] *Macedo Imperator quando persecutus est Darium Regem Persarum. Qui terram hanc ingredi voluerit, ad manum sinistram vadat. Ad dexteram enim terra inuia & vrsibus & anguibus est plena.* Hanc è Græco translatam nemo dubitabit, qui auctores vitæ, non interpretes legerit. Raderus.

5,4,31. *NECESSITAS*) Statius 10, 487.

Est vbi dat vires nimius timor - - Silius 1, 557.
- - - clauso acuunt extrema pericli,
Et fractis telum violentior vltima virtus.

Tacitus H. 3, 60, 4. *esse adhuc Vitellio vires, acres si desperassent.* & 12, 31, 5. *illi obsessis effugia, multa & clara facinora fecere.* Sallust. Cat. 58, 10. *Necessitudo etiam timidos fortes facit.* Vide Lipsium Polit. 5, 18. Veget. 3, 21. *ex desperatione crescit audacia.* Hannibal hinc stimulat suos apud Liu. 21, 44, 10. *vobis necesse est fortibus viris esse, & omnibus iuxta victoriam moriendique certa desperatione abruptis; aut vincere, aut si fortuna dubitabit, in prælio potius, quam in fuga, mortem oppetere.* Seneca de clem. 1, 12. *Acerrima virtus est quam vltima necessitas extundit.* Pulchre Xenophon hist. Græc. lib. 7. quo loco narrat Thebanos qui post profligatum Spartanorum exercitum, ipsam vrbem inuaserant, vix centum à viris esse repulsos, præmittit: ἐξὸν μὲν τὸ θεῖον αἰτιᾶσθαι, ἐξὸν δ' ἀνέχεσθαι, ὡς τοῖς ἀσεβοῦσι τοῦτο δὲ οὐ γίγνεται. *Id partim numini potest adscribi, partim dici, desperatis neminem posse resistere.* Prudenter ergo à Scipione Numantiam obsidente, *non est permissa pugna morituris*, apud Florum 2, 18, 13. vbi notam nostram inspice.

5,5,1. *LOCORVM FRAVDE*) Hoc μεταφορικῶς. fraus enim non cadit, nisi in hominem, & humani generis hostes stygios genios: nam cœlestes non fallunt. Poterant tamen & loca esse suspecta ab hostibus ad perniciem aliorum compurata & instincta, cum sæpe in pontibus, siluis, campis, montibus fiunt, quando scrobes fodiuntur, murices & stimuli, tribulique & pali defodiuntur. Raderus. Fraudem locis tribuit Curtius ob fossas præaltas, siue eas ad impedienda itinera hostes effecisent, siue ipsius naturæ impetus, vt supra 5, 4, 13. Simili figura dici solent *insida* loca. Vt apud Flor. 3, 4, 5. *insidium glacie fluuius.* in Tacito 1, 61, 2. *fallaces campi &c.*

5,5,2. *OCCVPARE*) Insertæ vulgo binæ voces *thesauros dimisso*: quas plane insititias non Modius, non alius mihi persuadebit. Emendo ego: *properaret occupare thesauros dimissos, expeditum iter esse.* Inuitabat & incitabat eum, quod eum iter facile, tum præda esset maxima. Acidalius.

QVAMQVAM) Valde dubito de scriptura huius loci, nec enim ita in lecti habendum puto hunc fluuium, vt diceretur *expeditum iter esse, quamquam interfluus amnis*, quem propter copiam aquarum nec nando superare possis, nec vado. Id autem sic fuisse, clarum ex sequentibus, nam Alexander ibi pontem struere necesse habuit. Scripsit omnino Curtius: *expeditum iter esse, quam qua Ar. amnis interfluat.* Hoc est, si inire rationem possit traiiciendi fluminis, ceterum iter in expedito fore. Et sane apparet Alexandrum non temere ad fluuium procurrentem, ibi substitisse hiantem & circumspicientem, quomodo transiret, sed ante capto consilio, à peritis locorum edoctum, eo animo processisse, vt ad pontem fabricandum vicorum istorum, de quibus Curtius, materia vteretur. Vnde facile intelligitur fabros etiam aut præmisisse, aut secum deduxisse: denique omnia ex præparato fuisse gesta.

CELERITATEM) In celeritate itinerum conficiendorum nullum ex omni memoria antiquitatis & posteritatis Alexander habuit parem, præter Iulium Cæsarem, cui plerumque etiam celeritas peperit victoriam, vt verum sit, quod Vegetius 3, 1. pro oraculo dixit, *quia in reb. bellicis celeritas amplius solet prodesse, quam virtus.* Cicero in epist. ad Attic. 8, 9. f. Cæsaris commendat celeritatem, quando di-

cit, τὸ ἐφ' ἅπασι illud est incredibili celeritate. Vnde eius dictum, *Veni, vidi, vici.* Ouid. de arte 2, 731.

Cum mora non tuta est, tecis incumbere remis
Vtile, & admisso subdere calcar equo.

Lucan. 1, 281. *Tolle moras, semper nocuit differre paratis.*

Celebrat & Arrianus 3, 4, 7. & 20. incredibilem Alexandri celeritatem. Ælianus histor. Var. 10, 4. eandem prædicat: *Alexander Philippi ter quadringenta stadia continuo itinere armatus confecit, & antequam quietem caperet exercitus, cum hostibus congressus eosdem vicit. Quadringenta stadia* conficiunt nouem nostratia milliaria ferme cum triente. Illud τρὶς seu *ter*, accipe pro diuersis temporibus. Extat Alciati emblema 3. in Alce & Alexandri celeritate.

Alciata gentis insignia sustinet Alce
Virgilius & μηδὲν ferat ἀναβαλλόμενος.
Constat Alexandrum sic respondisse, roganti,
Qui tot obiuisset tempore gesta breui?
Nunquam, inquit, differre voleus, quod & indicit Alce,
Fortior hac dubies, ocyor ames fiet.

Ad quem locum plurima Claudius Minos, quem videbis. Raderus. Quibus adde Valerium Max. Christianum Exneri pag. 53. Chokier thesaur. polit. 3, 21. & me ad Flor. 3, 6, 15. Idem testimonium Alexandro reddit Himerius apud Photium Cod. 243. *Alexandri mores considerans, & quisnam ille sit, qui simul & aggreditur & perficis: imo vero rebus, quas aggreditur, famam, & eos qui mutiant, anteuertis &c. Cæsar* de se, in hist. de bel. Gall. 5, 48. *esse, opinione III. legionum deiectus, ad II. redierat, tamen vnum communis salutis auxilium in celeritate ponebat. Sic tamen habendum, vt, quemadmodum Sallustius* Cat. 3, 4. *ait*, & consulto & mature facto opus sit. vt notat Ioach. Camerar. ad illa Homeri Il. 2, 435.

Μηκέτι νῦν δηθὰ αὖθι λιλαίεσθε, μηδέ τι δηρὸν
Ἀμβαλλόμενοι ἔργον, ὃ δὴ θεὸς ἐγγυαλίξῃ.

Celeritatem Catonis commendat Liuius 36, 21, 5. Theodosii Claudianus de IV. conf. Honorii, versu 101.

Nuncius ipse suis, longas incognitus egit,
Præuento rumore, vias - - - -

Datames Æmilius Probus in vita: *Thyrsin cepit cum vxore & liberis, cuius facti ne prius fama ad regem, quam ipse, perueniret, dedit operam &c.* Lapardæ, Nicetas lib. 1. de Andronico: *statim iter ingressus famam ea quoque quæ sub terra latent, perficere, & futura sæpe tempora iam facta promulgare solitam, anteuertit.* Pseudo-Agrippæ Tacitus 2, 39, 5. *relinquebas famam, aut præuenibas.* Sic & bellum cum Gentio *prius perpetratum, quam cepisse Roma auditum est.* Liu. 44, 32, 4. Florus 2, 13, 2. quod & de bello Gildon. Claudian. versu 14.

Rumoremque sui præuenit laurea belli.

Eleganter Turnebus fine Panegyrici de Califio capto:

Imperium est mundi iuuenis Pellæus adeptus,
Dum victis instat, dumque omni à parte timetur,
Creditur & tergis hærere fugacibus, & dum
Hostibus improuisus adest, nec nuncius illum
Aduentare ferit rumor, venisse sed hostis
Conspicit oppressus, nec fidit ad arma vocare.
Talia Dionæus quoque fulminis ocyor alis

Cæsar

Cæsar vt excussus Baleatis verbere fundæ

(Hoc expressit ex Lucano 1, 229.)

Gessit, vincendusque mora, fuit impete victor.

Non omitto hic nummum Alexandri, qui (auctore Zamosio in analect. antiqu. Daciæ c. 11.) *eius typum cum nomine habet, altera facies numi Mercurium cum pegaso alato & caduceo, infra literæ Græcæ* 5. *vel* 6. *ex quibus ternæ conficiuntur: ..ΕΥΑ.., cetera vetustate absumpta vestigiis paulum apparentibus. Ea vel significant* εὐαγγέλια, *hoc est, felicitatem rerum gestarum Alexandri, vt videatur deorum auspicio & nuncio per Mercurium prosperitas significari, vel certe, vt & priscarum literarum lacuna explentur, fuit,* ΣΠΕΥΔΕ, *id est, festina, manifeste illud suum Apophthegma exprimant &c. μηδὲν ἀναβαλλόμενος, nihil comprehendunt.* Quod Homeri scholiastes ad dict. loc. Il. 2, 435. iisdem; & paulo aliis verbis refert Leo Imp. cap. 2. Vnde Demosthenes in epistol. 2. de concordia: *Si quis Alexandrum eo fortunatum putat, quod ei prospere successerunt omnia, is illud reputet, eum agendo & laborando & audendo, non desidendo fuisse fortunatum.* Quem sensum expressit auxitque Sallust. Cat. 52, 17. *vigilando, agendo, bene consulendo, prospere omnia cedunt: vbi socordiæ tete, atque ignauiæ tradideris; nequicquam deos implores: irati infestique sunt.* Sic Tacitus Fabium Valentem notat H. 3, 40, 4. *agendi tempora consultando consumentem.* sumpsit autem id verbum Alexander ex Hesiodo quem poetam ab Aristotele cum aliis, ei fuisse prælectum Dio orat. 2. adseuerat. sic enim ille Georg. 2, 28. interprete Valla:

Ad cras vem differre noctt: nunquam horres nunquam
Impiet iners, aut qui tempus præsecit - -

hoc est ἀναβαλλόμενος, vt habet textus.

5,5,4. *PONTEM)* Hic ad Augusti fere ætum permansit, nisi quod fluminis incrementa valde ruperunt. postea Augustus firmiorem substituit. Seruius in Vergil. 8, 728. Loccenius. Dubitat tamen Sebisius, an eousque durare potuerit, tumultuario tantum opere constructus. Ego plane alium pontem fuisse credo de quo Virgilius: imo & alium fluuium. Nam de Armenio Araxe Virgilio Seruio est; Curtio de Persico: quos non pro vno fluuio habendos, etiam Salmasio ad Solinum pag. 1201. placuit, & multis rationibus ostendi potest.

5,5,5. *QVATVOR MILLIA)* Diodorus 17, 69. & Iustinus 11, 14, 11. non nisi *octingentos* recensent. Apud Plutarchum & Arrianum nulla horum mentio. Raderus. *Octingentos* numerat & Suidas in Ἀλιξανδ. Ὁ.

5,5,6. *PEDIBVS)* Ita beatos Christi martyres in Cappadocia & Ponto, cruribus debilitatos fuisse tradit Euseb. hist. Eccl. 8, 18, 19. & 24. & Sozomenus 1, 10. Sic & Andronicus Imp. in Prusaenses sæuiit, *quorundam pedibus amputatis, nonnullis oculo dextro & pede sinistro mutilatis, aliis contra.* Nicetas in Andron. lib. 1. Auidius Cassius *desertoribus* quibusdam *crura incidit ac poplites.* Vulcat. in vita cap. 4. Fam. quoque seruorum fugitiuorum Constantinus esse voluit, *vt pede amputato debilitentur.* l. 3. C. de seru. fugit. alterutro sc. non vtroque, id enim fieri prohibuit Iustinianus Nou. 134. cap. 13. vbi vulgo perperam vertunt ἀκρωτήρια τῶν χειρῶν ἢ τῶν ποδῶν ἀποτέμνειν, *alterutras manus aut pedes abscindi*, cum *vtrasque* dicere debuissent. Quæ forte causa, item quod de vnius etiam pedis abscissione exertis verbis nihil subjicitur (quia nihilominus ex prædictis posset intelligi) mouit Tholosan. syntagm. iuris 31, 16, 6. vt putaret ibi tradi: *si crimine qualitas exigat membri alicuius abscissionem alterius, quam manus: manum pro eo abscindi.* Cetcrum Cyrum minorem sic aduertisse in sacinorolos, Xenophon ἀναβασ. lib. 1. tradit. Phocam tyrannum *pedibus* quoque *amputatis* periisse, nonnulli auctores sunt, apud Zonar. tom. 3. pag. 66. Cetcrum crura etiam

cruci adfixis frangi solita, ex Ioanne. 19, 32. & 33. colligitur. apud Marcellin. 14, 30. *Apollinares ambo pater & filius &c. fractis cruribus occiduntur.* Augustus, Suetonio teste, in vita 67, 4. *Thallo à manu, quod pro epistola prodita denarios quingentos accepisset, crura effregit.* Ab eiusmodi crurifragio non multum abit supplicium rotæ, quod hodie in vsu est. L. Sylla per crudelitatem inter alia tormenta, M. Mario *perfringi crura iussit.* Seneca de ira 3, 18, 1. Florus 3, 21, 26. Carthaginenses Hannoni. Iustin. 21, 4, 7. Adoni-bezec septuaginta regibus ita mutilatis, idem deinde expertus est. Iudic. 1, 6. Hannibal *captiuos oneribus & itinere fessos infima pedum parte succisa relinquebat.* Mercenarii rebelles Gesconem aliosque Carthaginenses inter cetera, etiam cruribus truncatis confractisue, miserabili morte consumpserunt. Polyb. 1, 80. qui seq. cap. verissime subjicit, *nullum animal inueniri posse, quod impietate atque crudelitate homo non superet.*

MANIBVS) Vide supra ad 3, 8, 15. Exemplis eo loco citatis adde Diodor. 1, 78. vbi falsariis Ægyptiaca *lex vtramque manum præcidi iussit, vt quæ quisque corporis parte in legem peccasset, hac ad finem vsque irreparabili cum damno & ipse culpam lueret, & alios, pœna hac sua commonefactos, ab id genus facinore deterreret.* Quod & Claudius iussit, apud Sueton. 15, 4. & Galba *nummulario non ex fide versanti pecunias, manus amputauit.* Suet. 9, 2. Populi Darienes furibus amputata brachia de collo eorum suspendebant. Lopez de Gomara in Hist. General. delle Indie cap. LXVIII. Ex eadem ratione fluit, quod apud Strabon. lib. 15. Megasthenes tradit, in Indis *qui membro aliquo quempiam orbauerit, non modo talionis pœnam subire, sed etiam manus truncari.* quodque apud Scythas dextram amittebat, qui singulari certamine superatus fuerat, si verum dicit Lucian. in Toxari. & quod secundum Heraclidem Ponticum, citatum à Cuiacio observ. 7, 13. οἱ νομοθέται τὰς παροτρύνους χειρουργοῦσι, τὴ δυσεβείαν αὐτῶν μιξ& ἐξαιρέτως δεινὴν οὖσαν: *legislatores iis qui parentibus verbera intentant, manus præcidunt; id peruersissimum membrum, quo commissa est impietas, resecantes.* Ergo cum in iurando manus leuari soleat, etiam periuris adimebatur legib. Longobard. lib. 2, tit. 51. l. 2. & tit. 58. l. 2. & 3. cuiusmodi morem respexisse putandus est Rodulphus, qui in prœlio contra Imp. Henricum amissa dextra, cum decumbenti afferretur, exclamauit: *ecce hæc est manus quæ domino meo Henrico fidem sacramento firmauit &c.* Naucler. in Generat. Noui Testament. XXXVII. Transtulerunt id supplicium in Christianos postea tyranni, non quasi ob meritum, sed ne quid deesset crudelitati. Vide Euseb. histor. Eccles. 8, 25. Iustiniani tempore nonnulla flagitia coercebantur amputatione manuum; ipse tamen sanciuit, ne vtræque præciderentur, Nou. 134. cap. 13. Seditiosos monasterio Pictauensi à Chrodieldi immissos pœnas truncatione manuum dedisse, scribit Gregor. Turonens. 10, 15. nec non aliquos ex percussoribus à Fredegunde immissos Childeberto, Ibid. cap. 18. Ioannes XII. Papa, Cardinali cuidam, quod apud Imp. Othonem I. per literas de eo questus esset, manum abscidit. Naucler. in Generat. XXXIII. noui Testamenti. Crudelis ille Andronicus, apud Nicetam lib. 1. multos Prusaensium sic afflixit: nonnullos desertorum Auidius Cassius, vt Vulcat. in vita cap. 4. refert. *tabellarios, qui à Corduba ad Pompeium missi fuerant,* Cæsareani. Hirt. de bell. Hisp. cap. 12. Quod diu antea fecerat Flaccus in obsidio Capuæ, apud Zonaram tom. 2. pag. 85. Exaorem non ex præscripto legis apochas conficientem, sic à præsidibus puniri Iustiniano placuit. Nou. 17. cap. 8. qui idem eandem pœnam indicit *scripturi librorum hæreticorum,* Nou. 42. cap. 1. §. 2. Quomodo olim Antonius Ciceronis *manus quibus orationes in Antonium Philippicas scripserat,* ab Herennio iussit amputari. Plutarch. Cic. cap. 71. Ioannem Damascenum, ob confictas eius nomine, assimulatasque literas idem passum, abscisa iussu Damasceni principis dextra, quæ miraculose postea eidem restituta

tuta fuerit, narrat in eius vita Ioan. Patriarcha Hierosol. Idque supplicium ætate Tertulliani in Africa vsitatum fuisse, colligitur ex lib. eius de idololatria, cap. 7. sic exclamantis: *semel Iudaei Christo manus intulerant, isti quotidie corpus eius lacessunt. ô manus præcidendæ!* Iure Græco-Romano falsæ monetæ reis haec pœna praefinita erat. Βασιλικῶν lib. 16. tit. 44. cum ex l. 1. C. de falsa moneta capitalis esset. Id Wisigothorum leges sequutæ, in fornis qui solidos circumcidissent, fuue rasissent, vt dextræ manus iacturam facerent. Leges Wisig. lib. 7. tit. 6. l. 2. quæ pœna in omnibus promiscue obtineret, *qui falsam monetam sculpserint siue formauerint.* Quod & Rothari Rex Langobardorum & Imp. Hludoico placuit, Leg. Longob. lib. 1. tit. 28. & Carolo Magno capit. 4, 23. Idem obtinebat in *eo qui cartam falsam scripsisset.* tit. sequ. eandem pœnam minitantibus Longob. legibus lib. 2. tit. 10. l. 2. scribæ, qui instrumentum conscribit venditionis factæ per mulierem, sine consensu propinquorum. Legibus autem Wisigoth. lib. 7. tit. 5. *his qui regias auctoritates & præceptiones falsare præsumpsissent:* si videlicet *minores personæ* essent; honestioribus media bonorum parte multatis. Sic Honorius puniuit Attalum, tyrannidem, vt videtur molitum, si recte capio Marcellinum in Chronic. ad annum 412. Sed & sacrilegis manus abscindebantur, Iustiniani tempore, si Zonaræ fides tom. 3. pag. 52. quo loco agit de pœnis, quas Imp. ille statuebat in concubitores masculorum. Phocæ quoque manus amputatas fuisse, ex sententia quorundam tradit Zonaras tomo 3. pag. 66. Abigei hoc supplicium fuit tertium deprehensi, in Basilic. lib. 60. tit. 25. cap. 4. Item eius qui liberum sciens emit, aut alienauit. Bas. lib. 60. tit. 48. cap. 18. Imp. Constantius eam pœnam interminatus est Eusebio, ni decretum de Meletio redderet, dextram eius amputari, quamquam per simulationem iubens: at ille vtraque extensa, ambas potius præcidi voluit, quam decretum reddere. Theodorit. Eccles. hist. 2, 32. Carolus Magnus eam pœnam periuris præstituit. in capit. suorum lib. 5. cap. 125. *Q. Fabius Maximus transfugarum desertas præcidit,* vt ait Frontin. strateg. 4, 1, 42. & Val. Max. 2, 2, 11. Idem Capua capta fecisse Romanos, scribit Appian. de bel. Annibal. Iteroque Metellus receptis à Iugurtha transfugis. Appian. in Excerpt. Valef. Sed & Cæsarem Vxelloduno expugnato, *omnibus qui arma tulerant, manus præcidisse,* constat ex lib. 8. de bel. Gall. cap. 44. De Adoni-bezec ex Iudic. 1, 6. supra diximus. In quibus exemplis plerisque sic statutum animaduertimus, *quoniam,* vt ait Imp. l. eo. Nou. 92. *scelerata manus mutilari æquum esset,* qui ea ad facinus abusus fuerat, aut fuisse putabatur. Ita Nicanore victo, dextram eius, quam contra Ierusalem sustulisset, amputari, suspendique iussit Iudas Macab. 2, 15, 30. Ergo & scribam, qui in casu prolubitæ alienationis feudi, instrumentum conscripsisset, manum amittere iubet Fridericus, Feudor. 2. tit. 55. Lege diuina manus amputabatur mulieris quæ verenda viri alieni apprehendisset. Deuteron. 25, 11. Ex constitutione quoque Friderici, ei *qui alium intra pacis edictum vulnerasset, nisi quod in duello & vitam suam defendendo hoc fecisset.* Ante Iustinianum & furi, vt colligi potest ex d. Nou. 134. cap. 13. Per iram ita mulcari iussit M. Marium Sylla, apud Senec. de ira, 3, 18, 1. Flor. 3, 21, 26. Lucan. 2, 161. Hannonem & Carthaginenses, Iustin. 21, 4, 7. Mercenarii Carthaginensium bellum ita inferentes decretum fecerunt de Pœnis cum cruciatu tollendis, auxiliaribus eorum præcisis manibus remittendis Carthaginem. Diodor. lib. XXV. in Excerpt. Valef. Vide & Xenophont. pag. 457. C. & Simocattam 4, 13. f. Necrescendum. Halæ Suenicæ, vbi nobilibus duello congredi mos fuit, hanc legem tenuisse, *vt qui alterutrum inuasisset aceti ablutione &c. manus dextra & pedis sinistri truncatione plecteretur.* Crusius Annal. Sueu. in lib. Paraleipom. pag. 62. ex Munsteri Cosmogr. 3. 302.

AVRIBVSQVE) Vide Brisson. lib. 2. pag. 267. Idem quoque supplicium inter alia pertulisse Christianos Martyras, ex Euseb. hist. Eccles. 8, 24. discimus.

Et

Et illi quidem immerito: ceterum iustissimo iure Iudæi sub Constantino, quos ille patriam armis repetentes, hac rebellionis impressa nota passim dissipauit. D. Chrysost. non longe à fine orat. 2. aduers. Iudæos. Et sub Childeberto Drocstulfus quidam, apud Gregor. Turon. 9, 38. ob insidias in regiam coniugem. Item apud eund. 10, 15. nonnulli seditiosi ob turbas in monasterio Pictauensi excitatas. & 10, 18. quidam eiusdem regis vitæ insidiati. De aliis eiusmodi mutilationibus caussisque ex quibus irrogabantur, vide præcipue Eruditiss. Fabrum semestr. 3, 19. vnde multa nunc mutuati sumus. Adde Apollodor. pag. 85.

INVSTISQVE) Mos notandi frontes & inurendi non Persis tantum & barbaris vsurpatus, sed Græcis etiam & Romanis vsitatus. Multa nos passim de stigmatis ad Martialem. Lipsius Electorum 2, 15. plurima de eodem argumento. Raderus. Vide & obseruationes Cuiacii 7, 13.

5,5,7. *SIMILES QVIDEM)* Propter Acidalii coniecturam, etiam Radero probatam, explanandum hic est necessario quid simile differt à pari. *Par* enim esse dicitur, quod tantundem habet aut virium, aut magnitudinis, quamquam alia sit forma aut specie: vt contra simile quod eandem figuram habet, magnitudine dispari puta, duobus angulis rectis, pares sunt qui triangulum constituunt; quamquam dissimiles: quadrato quadratum simile; quamquam possit esse dispar. sic intelligenda sunt & alia exempla, vt præclarum illud apud Quintilian. 10, 1. T. Liuius *immortalem illam Sallustij velocitatem, diuersis virtutibus consecutus est. Nam mihi egregie dixisse videtur Seruilius Nonianus, pares eos magis quam similes.* Contra Liu. 45, 43, 2. de triumphis Pauli, & Anicii: *Similia omnia magis visa hominibus, quam paria: minor ipse imperator, & nobilitate Anicius cum Æmilio, & iure imperij prætor cum consule collatus: non Genitus Perseo, non Illyrii Macedonibus, non spolia spoliis, non pecunia pecuniæ, non dona donis comparari poterant.* Hinc intelligas legendum in Apuleio de habitud. doct. Plat. *Nec solum æqualitas, verumetiam similitudo cum Virtutis ingenio coniungitur.* Vitiosum enim est, quod editur ibi, *qualitas.* Sic itaque in hac miserorum turba, similis erat omnium pœna, quippe mutilatio: sed tamen dispar, leuius enim afflicti erant qui aures puta, quam qui manus, pedesue, aut oculos perdiderant. & quamquam reuera erat calamitatis diuersitas, tamen tristi hoc spectaculo subito offuso, non liquere poterat intuentibus quis maxime esset miserabilis in tanta turba miserorum. his igitur sic, vt debent, acceptis, inepte subiiceretur: *omnes pari supplicio affecti sibi videbantur.* quod tamen Acidal. ea adseueratione volebat, vt si hic falleret aut falleretur, nec crederet vltra quicquam, nec credi velle pacisceretur. ego vero potius omnia alia credam. quis enim ferret ita loquentem *in disparibus pœnis pari calamitate affecti sibi videbantur.* deinde si sic volebat, cur retinuit illud *sibi?* quo expuncto, illud *videbantur* rectius retulisset ad præcedens *intuentibus.* Sed fefellit Virum Eruditum & acutum, tum mens Curtii, tum ipsa vis verborum. Vtraque hoc volunt: agmen hoc miserorum ipso conspectu mouisse lacrymas procul visentibus. dein postquam propius suggressum, etiam clamorem eum sustulisset, mixtum commemoratione malorum suorum, & congratulatione vindictæ, sic tetigisse animos audientium, vt non secus afficerentur, ac si ipsi idem supplicium in suis corporibus pertulissent.

5,5,8. *VISVROS VRBES SVAS)* Similia sunt apud Surium Comment. pag. 278. de Christianis expeditione Tunetana liberatis.

5,5,11. *QVI ABSCONDVNT)* Eodem recidit illud Pindari Pythionic. 3, 146.

\- - - τὰ μὲν ἐσ
Ὀψὲ νίκαν τίπτει πόρῳ φέρειν,
Ἀλλ' ἀγαθοὶ, τὰ πρῶτα πρίψαντες ἔξω.

Res

Res aduersas, inquit, *nescium moderate ferre stulti: at sciens sapientes, qua pulchra sunt seruas & in publicum verentes:* abstrusis scilicet tristioribus. quo ingenio proponit nobis in politica prudentia Tacit. 1, 24, 1. *abstrusum, & tristissima quæque maxime occultantem Tiberium,* & 3, 18, 3. *domestica mala tristitia operientem.* Ita enim plane faciendum est in desperatis, aut cum nos credimus sufficere remedio. Alias enim grauissime peccatur cum Vitellio, apud eundem Histor. 3, 54, 1. qui *stulta dissimulatione, remedia potius malorum, quam mala differebat.*

5,5,12. *SVPERBA)* Quæ moleste fert obtundi se querelis miserorum: in quorum fortuna horret fragilitatis humanæ speculum, & dedignatur occursu eorum, tanquam fœtu omine, interpolari sua gaudia. Vide Tiraquell. tom. II. pag. 25. f. 2.

5,5,13. *GRATI)* Reduximus veram lectionem ex MSS. nonnullis. Per ironiam autem hæc dicta aculeum habent: quod qui non receperunt ingratiis mutauerunt, *ingrati.*

ET FRATRES) Hanc & copulam in membranis non esse Modius notat: & videri sibi aliud omnino latens vlcus subesse. Recte suspicatus ille: nobis ipsum vlcus magis notum, quod & sanamus leui manu. scribimus: *Liberi in flore & ætatis & rerum patres agnoscent ergastuli detrimenta?* Quod si copulam obteri non pateris, muta vt: *vt patres agnoscant.* quomodo Vellei. 2, 10, 1. *At nunc, si quis tanti habitet, vix vt senatus agnoscitur.* Acidalius.

5,5,16. *PRÆSENTIA)* Male interpreteris, (si cum vulgatis *præsentium* retineas) præsentium coniugum, frustra, præsentium nostrum. Omnino *præsentia* scribendum. Voce *pignorum* coniuges hic simul & liberi veniunt: alibi nec hi tantum, sed necessarii quicunque. Acidalius.

5,5,17. *TRISTEM ENIM)* Malebam sic, quam *tristem eum,* vt esset confirmatio proxime præcedentium: & quoniam sic deinde in libris haberi comperi, libens rescripsi.

5,5,19. *A BARBARIS EXPETI)* Hoc non intellexit Raderus, vt nuper ex vastis eius commentariis didici. Egregie explicat Nicias apud Thucydidem 7, 11, 18. *Quanquam antea pro Atheniensibus, quamuis non essetis, habebamini, & cum ob seruatis periculum, tum ob institutorum imitationem, toti Græciæ summo in pretio eratis.* Et Aristides rhetor in panathenaico: *Tota vestram sapientiam & consuetudinem terra affectat, vestramque sermonem toti hominum generi communem indicant. Ita factum est vt per vos vrbis totus in vnum sermonem consenserit &c.* Gronouius.

INGENITA) Sic legendum videram, socerosque nunc meo ante hoc nouennium, Vormatia scripseram his verbis: Ingenita *hic legendum, non* ingentia, *vt cuiuis liquere potest.* Postea & Acidalium in voce *ingentia,* quæ substituta fuerat germanæ, hæsisse deprehendi: & vero nuper Gronouius in eruditis ad socerum meum literis, indicato Ignatium Hanniclem voluisse, *quæ in Græcia nati, vel qui ipsi in Græcia nati,* subiecit: *Quis dubitabit hic Curtium scripsisse:* quæ ingenita ipsi emissuri? Quo minus veritus sum suum Curtio tribuere. Notissima hæc phrasis, & vsu trita. Apulei lib. 9. *ingenita mihi curiositate recreabar.* Rutilius Itiner. 1, 7.

Qui Romanorum procerum generosa propago
Ingenitum cumulant vrbis honore decus.

Arnobius lib. 1. *Quisquamne est hominum &c. cui non sit ingenium, non efficax, imo ipsis pene in genitalibus matris non impressum, non insitum, esse regem ac dominum, cunctorum quæcumque sunt moderatorem?* hic vetera & ingenita odia. Seneca de benef. 5, 16, 2. Iustinian. Nou. 26. pr. de Thracum pugnacitate, & virtute: *Sunt enim ipsa ingenita & quasi patrio quodam iure huic regioni attributa.* Hoc ergo loco suadet Theæterus, non

esse deferenda patria & ingenita bona, cum etiam barbari, quibus natiua non sunt, ea summopere appetant. Ita noster supra 3, 6, 17. *ingemiscam* Macedonibus *ega reges suos venerationem* dixit. Est autem similis oppositio qualis apud Sallust. Iug. 31. 8. *serui, ære parati, iniusta imperia dominorum non perferunt: vos, Quirites, imperio nati, aequo animo seruitutem toleratis.* Multo enim flagitiosius est deesse bonis, velut ipso successionis iure ad nos deuolutis, quam alienis & aliunde petendis. Hinc Tertullian. apolog. cap. 6. grauiter pulsat Romanos: *Nunc religiosissimi legum & paternorum institutorum protectores & cultores respondeant velim, de sua fide & honore & obsequio erga maiorum consulta &c.* Hinc in omnibus fere adhortationibus promptissimus locus est, à maiorum virtutibus quosque excitandi. vide supra ad 4, 14, 25.

DETINERET) Vulgati quidam auctiores vno verbo, *amor detineret, haberent, relinquerem.* Vnde fortassis emendandum: *si q. c. l. q. s. c. a. amor detineret, manerent: relicti irent, quibus nil patria carius est*, vel *esset*. Sed fortassis inquam: nec enim certo scio. Acidalius. Ego potius nihil mutem, *si quos &c. amor detineret, haberent: relinquerent, quibus patria &c.* si qui amarent tantopere coniuges, liberos, haberent sibi, fruerentur: alii qui patriam præponerent, relinquerent seruiles istas necessitudines aut si *relinquendi* verbum pro dimittere accipis, quædam diuortii species fecit, vt *habendi* verbo vlus, solenne illud tangeret: *res tua tibi habe.*

5, 5, 21. *CONSVETVDO*) Magna vis est consuetudinis, quæ non modo lex ipsa, sed altera est natura. *Neque* enim *idem legem imitatur, sed & vincit legem:* adeoque plus valet, quam lex ipsa, teste Aristotele. sic vere *est consuetudo, quod dicitur, tyrannus, quæ principis habet potestatem*, vt Cyprianus loquitur: *Quam sane vincere, dura pugna est*, secundum Augustinum in Psalm. 30. conc. 1. *Grauissimum enim*, vt Seneca vult, *imperium est consuetudinis: eaque natura potentior*, teste Curtio. Quo fit, vt *agre reprehendas, quod sinus confuescre*, auctore Hieronymo in epist. ad Gaudentium. *Facile* enim *cor humanum omnibus, quæ frequentat, adhæret: eoque ipso consuetudo facit debitores*, vt scribit Bernardus. *sic incipit esse licitum, quod est publicum*, secundum Cyprianum. *& consuetum, quicquid est, semper præsumitur iustum*, vt ICtis placet. Reusnerus ad Symbol. Fl. Anastasii II. Vide Plinium præfatione lib. XXXIII. Heliodorum lib. III. *τύραννος γὰρ ἔθος ἐστὶ βιαίου· ἔθος τυραννικὸν ἐστὶ βιαίου*: *ars etiam nouarum cupere nouit.* Simylus apud Stobæum serm. LVIII. Barthium ad illud Claudiani in Consul. Manli versu 184.

- - - - - *natura fortior vsus.*

5, 5, 23. *TERRAM INTVEBANTVR*) Vt solent, quos fortunæ suæ pœniteat pudeatue. Sic apud Liuium 45, 8, 2. Perseus *terram intuens, diu tacitus fecit.*

5, 5, 24. *POENITENTIAE*) Crediderat enim eos, cum antea reditum in patriam mallent, nunc accuratiori sortis suæ contemplatione sententiam mutauisse.

TERNA MILLIA) Singulis 300. Philippæos. summa 1200000. Philippæorum, siue 1600000. florenorum. Raderus. De denis vestibus, si quis dubitet, adeat Diodor. 17, 69.

5, 6, 1. *POSTERO DIE*) De hac vrbe, eiusque diuitiis & excidio consule Brissonium lib. 1. pag. 47. In ea fuisse columnam eam æneam credo, in qua inscriptum fuerat iuxta leges Cyri, quid singulis diebus in prandium cœnamque regis insumendum esset. Vide Polyæn. 4, 3, 32. Admodum apposite huc transtulit Raderus, quod de Troiæ ruinis exclamauerat Poëta Æn. 2, 361.

Quis cladem illius noctis, quis funera fando
Explicet, aut possit lacrymis aequare dolorem?

Vbi

Vrbs antiqua ruit, multos dominata per annos.

PARENTANDVM) Sic & Strabo lib. 15. Speciosum hoc dictu, re inane, imo perniciosum fuisse, postmodum agnouit ipse Alexander mox 5, 7, 11. & apud Plut. c. 69. *Caterum neque mihi hoc prudenter ab Alexandro factum videri potest, neque vlla de veteribus Persis hac ratione vltio sumpta fuisse*, Arrian. 3, 4, 8. Neque enim iam Persarum vrbem excidebat, sed statim: vt prudenter de Sardibus captis Cyro respondisse Crœsum refert Herodot. 1, 88.

5, 6, 2. *QVA QVEMQVE*) Sic fere Liuius 28, 13, 7. *qua cuique proximum fuit, in fugam effunduntur.* Cicero Verr. 1, 26. f. *Iste &c. cupere aliqua euolare, si posset.* Vide supra ad 3, 11, 12.

5, 6, 3. *OPES*) Inter quas etiam fuisse dubito statuas excellentium artificum, inductus loco Plin. 34, 8, 25. *Harmodium & Aristogitonem tyrannicidas, quos à Xerxe Persarum rege captos vltra Persidę Atheniensibus remisit Magnus Alexander.* Sic & Carthaginenses vtramque patriam suam captis statuis exornauisse, supra 4, 3, 22. legimus. Nec tamen nego, alibi quoque collocare eas statuas potuisse Xerxem, vt Susis, Ecbatanis, Persagadis &c.

AD VSVM) Ita Florus 1, 16, 7. scribit fuisse Samnitium *gentem auro & argento in armis, discolori veste, vsque ad ambitum armatam. & 3, 12, 4.* Romanos *Armenios & Britannos, vt non in vsum, ita ad imperii speciem magna nomina acquisisse.*

5, 6, 4. *INTER IPSOS VICTORES*) Quid enim in animis cupiditate amentibus non possit auaritia? Notarunt idem & alii: In occupatione Constantinop. Siluius Æneas cap. 7. de Europa: præda *ipsos postremo direptores in mutuam perniciem agebat. Dum pecuniam vel grauia templorum dona sibi quisque traheret, maiori aliorum vi inuocabatur.* His enim Taciti in direpta Cremona verbis, H. 3, 33, 3. secure vtitur. Vt & Curtianis Alex. Benedictus lib. 1 belli Veneti cum Carolo VIII. *Inter ipsos victores dum dimicaretur hostis erat qui pretiosiorem occupasset prædam &c.* Et hoc quidem ita fieri consueuisse, inter cetera captiuarum vrbium mala notauit Quintilianus 9, 3, 50. *& ficubi maius est lucrum, pugna inter victores.*

IAM RES) Ita rectius, quam vt vulgo, *nam res.*

NON OCCVPABANTVR) Quod alias fieri solet in eiusmodi direptionibus, vt proxima quæque inuadantur, metu ne cunctando amittatur opportunitas rapiendi, dum ceteri impigre quæ possunt sibi vindicant. At in tanta rerum copia, cum viderent plus esse prædæ, quam vt omnis asportari posset, elegerunt pretiosiora, dispexeruntque ne frustra se vilibus sarcinis onerarent. Ita supra 3, 13, 11. factum.

5, 6, 6. *VILIA CAPTIV.*) Tacitus vbi supra, H. 3, 33, 3. *vilia ad prædam, in ludibrium trahebant.*

PRECIVM SVI) Nec enim aliam ob caussam miserebantur eorum victores, quam vt ex distractione corporum istorum rem facerent.

5, 6, 8. *SVIS*) Acidalius malebat *suos*: quod accusandi casu plerumque cum *iubere* verbo Latini vti sint, si infinitiuum, vt loquuntur, aliquem adderent. Sed defendit receptam lectionem Gronouius similibus exemplis Curtii 7, 1, 18. *armigero iussum ei dare insse* (qui tamen locus adhuc dubius est) & §. 1. Inst. de fideic. hered. *iussis consulibus auctoritatem suam interponere.*

CORPORIBVS) Quibus? feminarumne tantum? at quanta hæc inæqualitas, his non corpora tantum salua esse, sed & cultum: viris ne vitam quidem? at illis certe abunde præstitisse putari poterat, si incolumitatem concessisset meliori sexui negatam. Credo voluisse abstineri corporibus in vniuersum, præterea feminarum cultu; vt ita cædibus finem imponeret, rapinis modum. Quamquam eum præcipue

feminarum etiam pudicitiæ consuluisse non infitior, in hanc laudem alias ambitiosum, vt supra 3, 12, 22. Nam *capiuit mulieribus cum ipse abstinuit, tum vim facientes punivit.* Plutarch. pr. de fortuna. Quod & de Scipione tradit Liu. 26, 49. 8.

5, 6, 9. *C. ET XX. MILLIA TALENTA)* Eundem prorsus numerum Diodorus 17, 71. expressit. quæ fortem efficiunt septuagies bis millies centena millia [imo septuagies bis millena millia, 72000000.] quibus si addas quinquaginta millia talenta Susis exhausta, prodibunt centies bis millies centena millia [imo bis & centies millena millia, 102000000.] hoc est, vt hodie vulgus loquitur, duo supra centum milliones: vt taceam prædam Babylone & Damasci captam. Addas licet & 6000. (talenta) ex Pasargadis, (quæ efficiunt Philippæorum) 3600000. summam supra ex variis prædis positumus centum & octo milliones. Sed hoc parum est ad prædam Cyri, quam deducta Asia reportauit, vt auctor Plinius 36, 3. nam argenti talentum 500000. exhausit, quæ tercenties millies millena reddunt, hoc est, trecentos milliones. Raderus. Diodorus 16, 57. scribit, *non deesse auctores, qui non minus sacrilegio (Phocensium ex templo Delphico) abreptum fuisse tradant, quam Alexander in Persarum thesauris postea acquisiuit.* Non adsentior eruditissimo Viro, qui lib. 4. de Asse, *non* centum & viginti millia talenta *legit, refragante loquendi consuetudine doctorum sed* centum millia & viginti talenta. Id quidem haud difficulter largiar, *talenta* sic non recte dici, quomodo & Acidalius hic admonat; & ipse Budæus sub fin. lib. 1. legendum monet *talentum.* Sed nimirum id potius reformandum erat, quam numerus iste tantopere minuendus, vt viginti talenta superent de viginti millibus. hic enim per millena talenta computare videmus Curtium, vt in immensa opulentia, ad quam indicandam præfatione opus sibi putauit: non itaque hic enumerasset singularia talenta, nec certe adiecisset viginti talenta centum millibus, nec plura quidem, vt arbitror.

5, 6, 10. *PERSAGADIS)* Sic omnino tenui cum multis & bonis libris; quamquam alii præferant *Πασαργάδαι*: quomodo nomen hoc scribi solitum à Græcis, indubitabili testimonio est Dionysius Alex. versu 1069. sicque reperitur apud Herod. 1, 125. Arrian. 3, 4, 7. & 6, 5, 13. Strabon. lib. 15. Maxim. Tyr. Dissert. XIV. f. & Ptolemæum. quamquam Stephano *Παναργάδαι* sint geminato ρ. quomodo & Solini nupera editio habet cap. 55. in quem vide Salmasium pag. 1202. D. 2. Agatharchides 1. 1. apud Photium Cod CCL. Plin. 6, 26. *Passagardas* appellat, proxime à vera lectione Appian. in Mithridat. *Passargadas.* Verum enim vrbis nomen esse *Parsagada* facile credent, qui Hebraicam linguam à primo saltem limine salutarunt: viam præfucente etymo. nam *Persarum castra* significare. Diotimus ex Anaximene apud Stephanum, & Eustath. ad Dionys. vers. 1069. scribunt. adsignata etiam causa, quod bello Cyri contra Astyagem, ibi Persarum castra fuissent. quod & Strabo lib. 15. confirmat. Ita *castrorum* nomen multis ciuitatibus fuisse, supra ad 4, 7, 2. dictum. *Persagada* igitur, vel *Parsagada* leui, nec Hebraïs etiam inusitata, literarum transpositione, in *Pasargada* transiit: quomodo Ciliciæ vrbs, quæ Marcellino 14, 25. ab auctoris nomine *Anazarbus* est, in *Anauarzan* mutatur cum alibi, tum in Hist. Hierosol. Willelmi Tyrensis 3, 18.

5, 6, 11. *ARCEM)* Quam describit Diodorus 17, 71.

NICARTHIDEM) Scribe *Nicarchidem* ex Arriano Indic. 3, 11. deductum à Nicarcho nomen, sicut Agatharcho Agatharchides: Similis formæ sunt Anaxanderides, *Cleandrides*, pro quo apud Strabon. lib. V. male *Cleandrias.*

5, 6, 12. *VERGILIARVM)* Curtius hic de occasu Pleiadum seu Vergiliarum intelligendus: nam quando Sol cum Scorpione adscendit, Taurus cum Pleiadibus suis & Suculis descendit, & hyemem inchoat: est enim Taurus Scorpioni oppo-

oppositus. Plinius 2, 47. *Vergiliarum occasus hyemem inchoat, quod tempus in III. Idus Nouembris incidere consuevit.* Et cum Curtio mire facit hæc explanatio Vergiliarum occidentium. Quæ enim hic ab Alexandro gesta narrantur, per hyemem facta sequentia mox verba testantur: *multisque imbribus &c.* Raderus. Sic intelligendus geminus Liuii locus 21, 35, 6. *Fessis tanto tot malorum, nisus etiam casus, occidente iam sidere Vergiliarum, ingentem terrorem adiecit. Per omnia nive oppleta &c.*

5, 6, 14. *ERVBVERINT)* Vide pulcherrimum caput 15. discursuum Gruteri in Tacit. verba 14, 24, 1. *Sola ducis patientia mitigabantur, eodem plura quam gregario milite tolerante.*

5, 6, 15. *COMITARI)* Alii *sequi*, quod istius interpretamentum esse cognoui.

5, 6, 17. *MARDORVM)* Recte viderunt viri eruditi pugnam inter hunc locum, & alium infra 6, 5, 11. vbi tradit Alexandrum tum primum inuasisse Mardos, eaque in re assertorem habet Arrianum 3, 5, 8. & Diodor. 17, 77. præsentis autem expeditionis neminem, quod sciam, habet testem. Nec placet cum Radero, coniectura Glareani, qui alteribi censet legendum *Margi*, cum Margiana longe diuersa fuerit à Mardorum terra, situ cultuque, & incolarum moribus. Neque tamen accedo Radero qui conciliandis his locis ait videri sibi duplices fuisse Mardos, cognomines voce, sed terris longe inter se diremptos: quod nimirum Suidas, vbi de Mardis agit, duabus sectionibus, vtrique nomen præmittit: *Mardi Gens vota latrocinii dedita &c.* & iterum: *Mardi Gens hominum multitudine abundans &c.* Sed hoc videlicet indicio est, à diuersis auctoribus, sed de vna eademque gente, hæc hausisse Suidam. quod vel sexcentis aliis ipsius exemplis certissime affirmare promptum esset. sic statim sequente pagina, vbi de Marino, idem facit: quo loco qui duos Marinos vellet comminisci valde falleretur. Nondum ergo defensus est Curtius: nec ego sane reperio quod pro hoc loco adferam: nisi forte per incuriam vno tempore gesta diuisit, diuersos auctores sequutus.

PECORVM CARNE) Intellige, tantum: non cum pane, vt aratores populi. sic maiores nostros victitasse refert Cæsar de bel. Gall. 6, 22. & Altisiod. de Scantia insula: *est & ibi alia gens quæ frumentorum non quæritas victum, sed carnibus ferarum, atque ouium animumque viuit.* Numidas *lacte ac carne vescentes* hoc sensu vocat Liuius 29, 31, 7. Sic Polyb. 2, 17. Gallis tribuit τὸ κρεωφαγεῖν, *carnibus vesci*, tanquam proprium morem: quamquam etiam agriculturæ non expertes ibi faciat. quod miticribus populis adeo barbarum visum, vt propemodum fame se premi putarent, in quantalibet carnium copia, si deesset panis. Xenophon' Ἀνάβασ. lib. 1. *Iam frumentum milites defecerat &c. quamobrem se carnibus milites sustentabant.* Cæsar de B. Gall. 7, 17. *vt complures dies milites frumento carnerint, & pecore, è longinquioribus vicis adacto, extremam famem sustentarint.* Tacit. 14, 24, 1. *Ipse exercitusque, vt nullis ex præsio damnis ita per inopiam & labores fatiscebant, carne pecudum propulsare famem adacti.* Albertus Aquensis histor. Hierosol. 3, 7. *ex præda quam contraxerant ex montanis, & regione, in bobus & armentis, cibum macłani, & parant: ignique apponunt: quos sine sale coctos diutina fames manducare cogit, præsus pane illic cunctis deficiente.* Plane vsuuenire solet, vt multæ carnis esu, præsertim cum, vt in castris, non satis bene coquitur, grauentur milites & per eruditatem in morbos incidant. Quod Romanis atque sociis accidisse refert Diodor. 24, 1. in obsidione Lilybætana. nam errabat qui sic correxit locum, vt hic sensus exiret; *Soli enim Romani carnibus vescebantur & Socy*: quum deberet τὸ μόνον ad carnes referri: *Solis carnibus.* In qua re notatu strategema Hannibalis ex Frontino 2, 5, 13. *qui cum sciret sua & Romanorum castra, in eis locis esse, quæ ligni deficiebantur, ex in-*

dustria, in regione deserta plurimos armentorum greges intra vallum reliquit, qua velut præda Rom. positi in summis lignationis angustiis, insalubribus se cibis onerarunt: Hannibal reducto nocte exercitu, securos eos & semicruda graues carne, maiorem in modum vexauit. Eam cruditatem Alexandri milites curarunt silphii esu, vt auctor est Strabo lib.XV. & Ælianus hist. Var. 12,37. Stanihurstus de reb. Hibernicis lib.1. prodit Hibernos suos, cum *carnibus non admodum coctis, nec plus satis assis delectentur, tamen cruditate minus sæpe nauseare. Viuntur* autem pro *panchresto* medicamine, *ignito quodam vino, nullo alio liquore permixto, quod communiter Aqua vitæ dicitur, cuius ardore cibus facilior ad concoquendum redditur.* Adiice locum Hirtii de bell. Afr. cap. XLVII.

5,6,18. *FVNDA*) Strabo lib.3. de Balearibus; *Tres fundas circum caput habent. vnam longioribus habenis, ad longiores iactus; alteram brevibus, ad breviores; tertiam mediis, ad medios.* De discrimine & causa, bene & vere: ambigo an de positu, & an non melius Diod. 5, 18. qui disponit *vnam circa caput, alteram circa ventrem, tertiam in ipsa manu?* Commodius hoc videatur, aptiusque. Et de capite, non nouum: cum etiam Mardis, genti Persicæ, simile Curtius scribat factitatum. *Funda vinciunt frontem.* Sed funda, non fundis: & vidi imaginem in columna veteri Antonini, in qua Balearis capite, & ventre, & humeris eam gestat. Lipsius Poliorcet. 4, 2. Adde Dausqueium in Silium pag. 220. & seq.

5,7,1. *CETERVM*) Præter veteres notosque scriptores, qui facinus hoc Alexandri narrant & vituperant, vide Cæl. Rhodig. V. L. 14, 15.

5,7,2. *DE DIE*) *De die conuiuia*, sunt tempestiua: quæ nimirum, vt longius luxui atque voluptatibus ocium esset, temporius inibantur. De his prolixe Lipsius ad Annal. XIV. Taciti Excursu A. Cui adde Cicer. in Verr. 1, 26. *mature veniunt: discumbitur.* item de offic. 3, 14. *Ad canam tempori* (sic enim rectius quam *tempore*) *venit Caninius.* Hirt. de bel. Hisp. cap. 33. de Scapula: *ipse de tempore cænauit.* Plaut. Captiu. 1, 2, 80. *sed si venturus, tempori* & mox: - - - *venias tempori. PAR. memorem monnes.* Græcis id quoque in vsu fuisse, vt cœnarent ὁ ὄρθρος docet Casaub. ad Athenæum Animaduers. 4, 9. Pertinet huc etiam Quintilian. declam. 260. m. vbi de adolescente corrupto: *cum sodalibus iniit paulo tempestiuiora conuiuia.* Sic intelligo Horatium de arte versu 209.

\- - - - - *vinoque diurno*
Placari Genius festis impune diebus.

Ceterum, vt de tempestiuis conuiuiis protinus adsentior magno magistro, sic est, quod de intempestiuis dubitem. sunt enim quæ suadent non opponi tempestiuis, vt quomodo illa de die fuerint inita, sic hæc nocte: sed intempestiua capiamus, quæ temporibus, hoc est, rerum publicarum priuatarumque statui non conueniunt. Atque hoc malint ipsa duo exempla ex tribus quæ adducit Lipsius. Caligula apud Sueton. cap. 45. *Senatum populumque obiurgauit edicto, quod Cæsare præliante intempestiua conuiuia & celebrarent.* quid enim? non obiurgasset, si tempestiua celebrauissent? Audis quo sensu intempestiua vocet, nimirum tempori non congruentia *Cæsare præliante:* ergo & ceteras voluptates iungit; *circum & theatra, & amœnos secessus.* Sic & Curtius 6,2,2. *intempestiua conuiuia* obicit Alexandro, quia rebus gerendis, quæ tum vrgebant, impedimento futura. Eodem certe loco statim repetit hanc vocem, additis aliis, quæ Lipsianam interpretationem minime omnium patiuntur: ait enim *quum intempestiuis conuiuiis dies pariter noctesque consumeret.* Vides ergo intempestiua conuiuia tam diei tribui, quæ alia significatione proprie *tempestiua* dicuntur, quam etiam nocti.

FEMINÆ) Quod turpe Græcis habitum ex Æmilii Probi exordio disce: *Quem enim, ait, Romanorum pudet vxorem ducere in conuiuium? &c. quod multo fit aliter in*

in Græcia. nam neque in conuiuium adhibetur, nisi propinquorum &c. Sic Lampsaci in conuiuio apud Philodamum, cum Rubrius filiam eius intro vocari iuberet; ille *negauit moris esse Græcorum, vt in conuiuio virorum accumberent mulieres.* Cicer. in Verr. 1, 26. Certe apud Babylonios id in vsu fuisse, supra vidimus. Quos imitari cum voluissent Persæ ad Macedonum regem Amyntam missi, debitum petulantiæ suæ præmium retulerunt, astu Alexandri interfecti. Vide Iustin. 7, 3, 3. Nec enim, vt illi fingebant, Persicum eum fuisse morem, ostendit eo loco Amantiss. Socer. Adde Muret. Var. Lect. 7, 2. Paschal. de Coron. 2, 7. In eadem illa historia Herod. 5, 18. etiam Amyntam sic introducit loquentem: *Nobis, Persæ, ista consuetudo non est, sed viros à feminis seiungendi.* Verum Curtius innuit Alexandrum Babylonica conuiuia iam celebrare occepisse. Id Verri patriique eius objicit Cicero Verr. 5, 68. *qui in patrie luxurie sic vixerit, vt nullum vmquam publicum, neque sobrium conuiuium viderit.* Huiusmodi conuiua etiam Augusto cordi fuisse ex eius vita apud Sueton. cap. 69. constat. Quod autem subiicitur: *licentius quam decebat cum armato viuere,* in iis τὸ *quam* non apparet in MS. Christiniano. forsan & τὸ *decebat* περιλπ. sufficit enim: *licentius cum armato viuere.*

5,7,4. *SVBDIMVS*) Veram lectionem arbitror, Pal. 1. *subicimus* pro *subjicimus*: quomodo in Curtianis codd. perpetuo scribi monuerunt, qui eos inspexerunt.

5,7,5. *PEPERCERANT*) Sic est. nec te moueat quod supra 5,6,1. legis: *excidio illius parendum esse maioribus.* Non enim tum statim illud sequutum vult intelligi Curtius. Cuius hæc verba esse potius arbitror, quam Alexandri: qui forte nihil in eum sensum dixit; aut si dixit, fuit id accendendis militum animis, ad contemnenda pericula, quæ in oppugnatione nobilissimæ vrbis, haud immerito suspicari poterant esse subeunda. Sed neque supra 5,6,7. vbi dicit Persas ipsos ædibus suis ignem subiecisse; statim intelligendum est totam vrbem periisse.

CEDRO) Quæ *non sentit carien nec vetustatem*, Plinio 16, 40. teste. proinde [immo *inepte abiisti*, ait Plinius.] classes quoque e cedro in Ægypto & Syria ædificatæ. *Memorabile*, inquit Plin. *& Phœæ templum Apollinis, vbi Numidicarum cedrorum trabes durant; ita vt positæ fuere prima vrbis eius origine, annis mille centum octoginta octo.* Ingens est arbor, Dioscoride etiam teste. *maxima* (Plinii verba sunt) *ea in Cypro traditur ad vndecimum Demetrii pueritia, centum triginta pedum, crassitudinis vero ad trium hominum complexum.* Salomon etiam, vt est in 3, 5, 6. Regum, multam cedrum ad templi molitionem & laquearia, domumque regiam adhibuit, ita vt vix nobilior cedro materia fuisse videatur. Raderus. Sic in regia Ecbatanis *vniuersa materia erat è cedro, aut cupresso.* Polyb. 10, 24.

5,7,8 *CONTABVLATO MARI*) Sueton. Calig. 19, 5. de Baiano sinu ponte iuncto: *Scio pleroque existimasse, talem à Caio pontem excogitatum æmulatione Xersis, qui non sine admiratione aliquanta angustiorem Hellespontum contabulauerit.* Pete eam historiam ab Herodoto 7, 33.

PERFOSSISQVE MONTIBVS) Xerxes Atho Thraciæ montem perfodit, non tam commodioris nauigationis ergo, quam iactantiæ gratia, vt conjicit Herodotus 7, 24. Quo ex facto ingens postea campus declamationum. Himerius apud Photium Cod. CCXLIII. οὐτι σκώπτω παραμυθούμενος ἐκ λόγε χαριέντος, ἀλλ' ἐκ τῆς φύσεως ἠχρεῖτο. ἴστησι γὰρ θαλάττην μὲν ἔσωθεν, ἢ ἀρᾶσι ἡ μέση εἰσπλεῖν· θαλάττην μὲν ἔξω γῆ, γῆ δὲ ἔσω θαλάττη χρώμενος, quod fragmentum euidenter ad Xerxem spectat: quem dicit non ἐκ λόγε χαριέντος (quod corruptum esse arbitror) sed ab ipsa natura incepisse ostentare insolentiam suam mari terram imponentem, per medios autem montes nauigantem, vt ita mari tamquam terra, terra tamquam mari vteretur. Vide Senecam suasoria secunda. Tangit eam historiam & Marcianus Geographus:

Τὸν

Τὸν Ἄθω} παρατείνουσι παράλιοι πόλις
Ἀκρισσός ἐστι Ἀνδρίων ἀποικία.
Παρ' ὃν διώρυξ ἐκπεπλευκυῖα νῆμασιν
Ἔστιν φαῦσις, Ξέρξεω χάρμα· αὐτὸν τεμεῖν.

Athos montem prælegenti maritima ciuitas occurrit, Acanthus, Andriorum colonia. Iuxta quam ostenditur fossa septem stadiorum, vbi Xerxes montem secuisse dicitur. Eum montem cum Dinocrates (sic enim potius, quam Stasicrates) in Alexandri imaginem redigere vellet, ita regem ei respondisse fingit Plutarch. de fort. Alex. 2, 6. *Tu tamen, Athos montem intactum relinque. Satis est eum esse monimentum petulantiæ quam vnus in eum rex* (Xerxes videlicet) *exercuerit.*

FRETVM) Id alludit Senecio in suasor. 2. Senecæ, de Xerxe: *ille qui classibus suis maria surripuit, qui terras circumscripsit, dilatauit profundum, nouam rerum naturæ faciem imperauit.*

5,7,9. *LONGA ÆTATE*) Quadringentorum circiter annorum ad Curtium. Raderus.

MACEDONVM) Diuinabam, *Medorum*: vt scilicet simul intelligantur & Persæ. Sic mox de *Ecbatanis capite Mediæ*: *Vrbem hanc nunc tenens Parthi.* Et sane iure quæras, cur hoc loco, vbi de Persepoli sermo est, mentionem faciat vrbium, quas Macedones tenuerint. Si tamen *Macedonum* retineas; intelliges de successoribus Alexandri, non qui Macedoniam, sed qui has terras tenuerunt, vsque ad Arsacis tempora. hoc est, de Nicatore Seleuco, Antiocho Seleuci, Seleuco Antiochi, à quo defecere Parthi.

RESVRREXIT) Sed Machab. 2, 9. traditur, Antiochum Epiphanem ingressum Persepolim, voluisse templum & ciuitatem illic spoliare. vbi Seratius: *At dices*, inquit, *Persepolis ab Alexandro diruta, vt ait Plinius 6,26. & combusta fuit, neque longa ætate potuit surgere restituta, vt ait Curtius*, adeo, *inquit*, vt eius vestigium non inueniretur &c. *Mouerunt hæc Curtij verba Puerium lib. 9. in Danielem, vt Persepolim non propriam alicuius nomen putarit, sed commune Persidis vrbium: quod & de Elymaide dici posset, cum à Porphyrio & D. Hieronymo regio vocetur, itemque à Stephano, ab ipso Daniele initio cap. 8. medinah à Septuaginta item vertatur regio, à Symmacho ciuitas. quod Latinum nomen, sicuti & Græcum πόλις, non vrbem tantum, sed multitudinem etiam & quandam communitatem interdum significat, vt infra patebit. Propria tamen esse nomina nihil impedit, primo quia quemadmodum eiusdem vrbis diuersa interdum nomina sunt, sic diuersarum idem quandoque nomen est, vt Ecbatana, Babylon, Antiochia, Salamine, Tiberia, Massilia, Neapolis. Deinde videtur Persepolis postea restituta fuisse, ex Diodoro lib. 19. Athenæo 12. Quemadmodum de Heraclea vrbe scribit Plinius 6,16. Et de Charace seu Alexandria, Pellaque pago ad sinum Persicum 6,27. vbi & Durinem regiam, Alexandri temporibus interiisse scribit, fierique potuit, vt rumore quodam deceptus sit Curtius, sicut etiam dum ad Araxem illam fuisse ait, cum se in Perside proprie non esset, & à Ptolemæo* [de quo vide Salmas. in Solin. qui Curtium defendit, pag. 1202.] *ad Rhegmanem fluuium statuatur, & quidem ita, vt ipsius adhuc tempore steterit videatur, imo & floruisse, inquit in Strabonis lib. 15. Casaubonus. Certe ipse Strabo 15. & Arrian. 3,4,8. Cyri tantum, quæ ea in vrbe fuerant palatia, combusta tradit.* Raderus. Sed tamen Maccab. 1, 6. vrbs ista non vocatur *Persepolis*, sed *Elymais*, quomodo & apud Iosephum 12, 13. nisi forte perinde est, & *Elymais* idem quod *Persepolis*, ab *Elam* qua voce Persis significabatur. Vt vt sit, sane permagna apud me in talibus est auctoritas Curtii, quem ex historia nihil temere adfirmare video. & vero eum latuisset instauratio tam præclaræ vrbis, si qua interim fuisset subsecuta? haud sane arbitror. Itaque si qua postea hoc nomine vrbs

vrbs fuit, vocabulum potius idem, quam idem solum habuisse crediderim. Nec enim adsentiar Sansouino, qui eam vrbem alio nomine adhuc scribit esse caput Persiæ. sic enim lib. 6. del gouerno di diuersi regni inquit: *La citta principale* (di Persia) *è Sirax, detta dagli antichi Persepoli?* Sed quo auctore id nobis persuadere nititur? quo argumento?

VESTIGIVM) Sic de Veiis Florus 1, 12, 11. *Hoc tunc Veientes fuere: nunc fuisse quis meminit? quæ reliquiæ? quodue vestigium? Laborat annalium fides, vt Veios fuisse credamus.* Sic Carthaginis solo aratrum inductum esse à Modestino in l. 21. quib. mod. vsufr. amitt. didicimus. Iosephus de bel. Iud. 7, 1. *ambitum ciuitatis* (Hierosol.) *ita complanauere diruentes, vt qui ad eam accessissent, habitatam aliquando esse vix crederent.* Sed quid hæc conquiro, quasi rara aut singularia? Quin potius cum Auentino lib. 1. hist. Bauar. verba Flori proferam in communem de mortalitatis imbecillitate definitionem: *Maximarum vrbium, populorum potentissimarum nulla reliquiæ, nulla vestigia supersunt: laborat annalium, diplomatumque fides, vt illos fuisse credamus.* Adde Leandri descriptionem Italiæ fol. 7. f. 2.

5,8,1. *ECBATANA*) Herodotus 1, 98. *Deioces igitur imperio potitus, Medos compulit vnum oppidum condere: vt hoc vno communiis exornatoque, aliorum non ita magnam curam haberent. Obsequentibus quoque hac in re Medis, mœnia constituit ampla simul & valida, quæ nunc Ecbatana appellantur &c.* Plin. 6, 14. *contra: Ecbatana caput Mediæ Seleucus condidit.* Ego interpretor prius dirutam postea à Seleuco instauratam. neque dubitandum. Alii Dario Hystaspis F. attribuunt. Est & aliud oppidum in Syria huic amplissimæ ciuitati cognomine. Herodotus 3, 62. Ἐκβάτανα τῆς Συρίης. Meminit & Plin. 6, 13. Est autem nomen compositum. prius membrum monosyllabum est nomen fortasse proprium. Nam id asserere meum non est. Alterum constanter asserimus Chaldaicum esse, & *palatium*, siue *regiam* significare, בֵּית *Beth*, aut *Baithan*. Vnde & illa vrbs sine priore membro dicitur Βαθάνη, vel Βατάνη, auctore Stephano. Βάτανα bis legitur apud Isidorum Characenum. Demetrius apud Stephanum: *Agbatana duplicia sunt, alia quidem Mediæ, alia vero Syriæ.* Diuersitas prioris membri Αγ-βάτανα, & Εγ-βάτανα satis ostendit vocem esse compositam. Scaliger ad Num. Euseb. MCCCIX. vbi *Deioces Ecbatanam condit.* Diodor. 2, 13. antiquiorem eam vrbem facit Semiramide, & propterea multo magis Deioce. Historia Iudith. cap. 1. quendam *Arphaxad* eius conditorem tradit. Sed *condere* dicuntur etiam qui instaurant. vt ostendi ad Flor. 1, 7, 1. & in Indicibus Flori ac Iustini. vnde non meruit censuram viri docti (in vita Plutarch. cap. 1.) Apollodorus lib. II. rer. Bœoticarum ita scribens: λέγεται δ' ὑπὸ Δηϊόκου μὲν [ποιῆσαι] καὶ πολίσματος (μεγάλου) Κάδμου. Ceterum pro *Ecbatana* in Curtianis Codd. aliquot locis scriptum est *Batana* & *Batana*, vt non immerito dubites sic scripsisse Curtium: quando & in aliis auctoribus ita reperiri ex Scaligeri verbis didicimus, eoque modo apud Nonium in *Cercuris* ex Lucillio scriptum fuisse tradit Bapt. Pius Annotat. poster. sylloge 3. c. 130. *Bathanam & Babylonem ibo.* quamquam ibi rescribendum omnibus etiam Curtianis locis putauerit *Ecbatana* vel *Ecbatanam.*

VRBEM HANC) Plures MSS. *Vrbs hæc*: manifesto indicio nihil horum esse à Curtio.

ÆSTIVA AGENTIBVS) Alii *gentibus*: omissis quæ sequuntur, *sedes est.* pro quo Rader. mallet *regibus*; Acidal. *genis*: sed rectum est *agentibus*, vt intelligantur Parthi, non quilibet, sed reges. Ceterum æstiua ibi habuere, quia Ecbatana Aquiloni obuersa, per æstatem frigent, cum in Asia passim vapor solis omnia accendat. Athenæus 12, 2. *Parthorum reges Susis hyemarunt, æstiuarunt in Ecbatanis, in Per-*

sepoli per autumnum morati, Babylone vere anni reliqua parte. Parthorum etiam reges ver tradunt Rhagis, hyemant Babylone, in Hecatompylo, quod ex aduo superest, transigunt. Hic itaque *Rhagas* pro Ecbatanis nominat. cum Curtio facit Strabo lib. 16. qui de Ctesiphonte pago locutus, inquit: *ibi Parthorum reges in hyeme propter aeris temperiem degere solent: aestatem vero in Hyrcania & Ecbatanis agunt.* De Ctesiphonte idem Iosephus scribit fine lib. XVIII. & Marcellin. pr. lib. XXIX. Dio Prusaeus princ. orat. 6. de Diogene Synopaeo: *viuebat nunc quidem Corinthi, nunc autem Athenis. Dicebat autem se imitari regis Persarum viuendi rationem. Quippe vt ille hyeme quidem in Babylone & Susis, interdum autem in Bactris, in feruentissimis totius Asiae locis: aestate autem in Ecbatanis Mediae prouinciae viueret, vbi fere semper aer frigidissimus est, similisque aestas hyemi circa Babylonem: ita etiam se mutare habitationem iuxta anni tempora.* Raderus. fere ex lib. 1. Brisson. de regno Pers. pag. 46. Vbi tamen & in praecedentibus paginis alia multa eo pertinentia traduntur, ex variis scriptoribus. quibus adde Plutarch. cap. 10. de profect. virtut. sent. Diogenes suam *Athenis Corinthum, Corinthoque Thebas transitionem, regis Persarum migrationibus comparabat, vere Susis, hyeme Babylone, aestate in Media commorantis.* Strabon. lib. 11. *Ecbatana &c. ibi aestiua habent reges (Parthi) frigida enim est Media: hyberna Seleuciae Tigridi impositae prope Babylonem.* Vbi verissime, vt reor, eius moris rationem reddit à temperie aeris, quam in citato loco ex lib. 16. vbi dicit propter antiquam vrbis dignitatem id ita obseruatum. Aelian. hist. an. 3, 13, 8. de gruibus: *more regis Persarum aestiua ac hyberna conficiunt: cuius hominis admirabilem sapientiam ad deprehendendam cali commoditatem existimant, illinc que vtro citroque Susis migrationes ad Ecbatana permagnas praedicant.* Plutarch. cap. 3. an vitiosit. ad infelic. suffic. *Metrocles, qui hyeme inter vnes, aestate in vestibulis templorum dormiens, prouocas ad certamen de felicitate Persarum regum Babylone hyemantium, & aestiuo tempore in Media degentium.* Suggillat haec caussa Persarum regem Xenophon in orat. de Agesilao, hunc cum illo comparans: *Angebant ei lacrimae & illa, quod se quidem sciret absque animi aegritudine posse deum disputione vti: illum vero videret aestus & frigora fugere, ac propter imbecillitatem animi non fortium virorum, sed debilissimarum bestiarum vitam imitari.* Pertinere videtur eodem Arist. de mirabil. auscult. cap. XXV. de multitudine scorpiorum circa Susa. vbi verba ὁτε διοδεύοι, non de fortuito aliquo transitu, sed de hoc solenni itinere accipio. Eam mutationem aliis quoque Persis in vsu fuisse, populo, vt fit, regem imitante, video ex Agatarchide lib. 1. cap. 1. apud Photium Cod. CCL. *Erythras quidam genere Persa tempore hyberno ad Pasargadas commigrabat, & subortum veris ad rem suam familiarem reibat, cum aliam ob militiam, cum vt aliquam vitae suae voluptatem hac ratione indulgeret.* Persarum regem imitatus hic etiam est Xerxes ille togatis (sic enim Lucullum à Tuberone vocari solitum accepimus) qui *à Pompeio reprehensus, quod villam equinae ad aestatem comparasset, verum habitationi brumali facisset incommodam: arridens, putasne minus me, inquit, quam grues & cicenias sapere, quin cum tempestas articulis conuectem dilicas?* Plutarch. Lucullo cap. LXXXII. Idque Romae vulgo fieri solitum innuunt illa Flori 1, 12, 7. *Tibur nunc suburbanum, & aestiua Praenestae delicia.* vbi notam c. vide. Sueton. Galb. 4, 8. *Tusculum, vbi aestiuare consueuerat.* & Vespas. 24, 1. *Cutilias, ac Reatina rura, vbi aestiuare quotannis solebat, petit.* Contra Augustus in vita 72, 4. *per annos amplius quadraginta eodem cubiculo hieme & aestate mansit: quamuis parum salubrem valitudini suae vrbem hieme experiretur, assidueque in vrbe hiemaret.* Forte sic quoque suo exemplo cupiens obuiam ire corruptis moribus, cum ea tempestate, Horatio Epist. 1, 1, 92. aestiue, etiam pauperes mutarent

\- - - - - *cenacula, lectos,*
Balnea, tonsores - - - - -

Vnde

Vnde in l. 1. §. 3. de aqua quotid. & aest. *dicimus vestimenta aestiua, saltus aestiuos, castra aestiua.* Vide Tiraquell. de nobilit. cap. XXXII. num. CXXXI.

5, 8, 2. *STADIA M. D.*) Quadraginta septem (stadiis minus quatuor) milliaria Germanica, Italica centum & octoginta septem eoque amplius.

5, 8, 3. *TRIGINTA MILLIA*) Mihe fide hic dignior Arrian. 3, 4, 12. Darium ab Ecbatanis fugisse, *cum exercitu equitum trium millium, peditum sex millium.*

5, 8, 4. *FVNDITORVM*) Peculiaris ista manus, non comprehensa numero 30000. superiorum; leuis nimirum haec armatura. Adde infra ad 5, 12, 4.

VRBIS) Expungunt hoc alii: ego necessarium putem. tam enim vbi quam regioni vult fuisse praepositum: quod ita non semper solere notaui supra ad 5, 1, 4. & vero nulla suspicio est haec verba ab alio quam auctore, hic fuisse inserta.

5, 8, 5. *IMPEDIMENTORVM*) Alii *impedimentorumque*: quod scilicet lixis ea nollent committi: sed nihil mutandum puto. Hi enim iumentorum, curruum &c. custodes, rectore sque erant; nec tamen obstabant, quin vbi res posceret, extra ordinem militare praesidium adderetur.

5, 8, 6. *CONSILIO*) Ne te fallat Vir Doctus in Hist. Fori Rom. 3, 13. qui putat fuisse hic *gregarios simul cum illustribus conuocatos.* Certe enim non fuerunt. non hoc ex sua maiestate duxisset Darius: & vt hoc parum validum arbitreris, ipsam historiam inspice, nullam de cuiusquam gregarii admixtione suspicionem ibi reperies. nisi id vnum quod sequitur: *ex multis millibus &c.* sed ea oratio etiam sibi constat, si ad duces praesentes, quamquam absentibus eorum copiis, referatur. Sane fraudi fuit Erudito Viro lectio alia & deterior quorundam codicum: *Concilio*, quod, vt ibidem illo ostendit, *ad plebecula temere coacta turbam fere referatur.* Scio tamen saepe confundi, seu quod promiscue vsurpari solita essent; siue procliuis vnius literae error multis in locis obseruatum ab auctore discrimen sustulit.

5, 8, 7. *ETIAM*) Vide ne legendum, *id iam.* Acidalius.

5, 8, 9. *NON HERCVLE*) *Nam proditores etiam iis quos anteponunt, inuisi sunt.* Tacit. 1, 58. 2. cui loco referuamus, quae hac de re fuceramus dicturi.

5, 8, 11. *IN REGNO*) Eadem fortuna Mithridatis fuit: eadem Iugurthae: quem Florus 3, 1, 12. *finium suorum regnique fugitiuum* venuste appellat, quomodo fere Cyprianus lib. 4. de idol. vanit. Iudaeos *soli & cali sui profugos.* Quo loco male distinguitur: *Dispersi & vagabundi vagantur soli. Et cali sui profugi per hospitia aliena iactantur.* Sic Curt. 5, 12, 2. *Terrarum orbis exul.*

5, 8, 13. *VIVVS*) Sic apud Sueton. cap. 42. Nero querebatur se *inauditae & incognitae pati, qui imperium suum viuus amitteret.* Id enim nondum acciderat Romae: qui enim id tenuerant, non nisi cum spiritu posuerunt, excepto Sylla qui sponte abdicauit. reliquis cordi fuit, quam apud Liu. 24, 22, 8. marito Demarata saepe ingerit, Dionysii tyranni vox: *qua pedibus tractum, non insidentem equo relinquere tyrannidem diuersi debere.* quod quidem aliter alii referunt. Hoc fere modo Bassis imperium Selimi poscentibus, pater eius Baiasites: *quam quidem diu superstes ipse fores, imperium se nemini traditurum respondit.* Leunclau. Annal. Turc. Cicero ad Attic. 3, 10. de sua dignitate & opibus: *Hic verum tandem sum accusandus, quod doleo; an quod commisi, vt haec aut non retinerem (quod facile fuisset, nisi intra parietes meos de mea pernicie consilia inirentur) aut certe viuus amitterem?* Quare typographicum potius sphalma arbitror, quod in Popmae notis hic Curtii locus; item iste Suetonii sic referuntur, vt pro *viuus* vbique sic expressum, *vnus*, quamquam sic quoque legi aiunt in Palatino primo.

5, 8, 16. *GENTISQVE*) Cuius autem gentis nobilitatem laudat Darius

rius? An Persarum? atqui illos notauerat voce *vestra*. an Macedonum? at quid de horum nobilitate & fortitudine sentiat, cum in aliis orationibus, tum in præcedentibus verbis satis docuit. Lego indubitato: *nobilitate vestra gestisque*. Isocrates ad Philippum: μεγάλην τὴν δόξαν καὶ σεμνότητα καὶ τὰς πρόγονους καὶ τοὺς ὑφ' ἡμῶν πεπραγμένους. *magnam gloriam decentem & te & majores tuos, resque à vobis gestas.* Gronouius. Ita supra 3, 7, 12. *Sisinem Nabarzanes stimulat, vt dignum aliquid nobilitate ac moribus suis ederet.* Ceterum si quis malit retinere *gentisque* habet quo defendat. *nobilitate vestra, gentisque*, hoc est qua priuatim quisque ob genus aut facta posset, quaque gens vniuersa ob imperii magnitudinem atque diuturnitatem celebris est. Hac forma legimus aliquoties in hoc auctore, *se urbemque dedere*, cum tamen incolis deditis, vrbs vtique dedita intelligeretur. item *se gentemque*; vt non solum princeps gentis suo nomine se dedidisse putetur, sed & se, & simul totam gentem in fidem victoris tradere. Præsertim autem in illa exhortatione magnam vim habet vtriusque argumenti coniunctio, vt non à priuata tantum virtute, sed & gentis gloria quisque stimuletur. Sic apud Senec. suasor. 2. *Trecenti sumus: sed viri; sed armati; sed Laconer.* Ita Liuius coniungit *virus & Romanos.*

5, 9, 1. *SÆPE DIXIMVS*) Ait sæpe dixisse: nec vel semel inuenio in hoc & superioribus libris, quos habemus. in amissis primo & secundo an vsquam meminerit quis scire potest? Credere tamen id licebat: at sæpe ibi fecisse, non hoc etiam licet. Igitur, si cui ita videatur, in locum *sæpe*, reponam *supra*, quod respiciat ad priores duos, aut alterum eorum, & magis secundum, in quo conijcere possumus locum fuisse potius ei mentioni. Si minus aliis hoc videtur, at illos delere penitus iubebo. Infra 6, 5, 2. scio idem dici. Acidalius. Non tamen impossibile est, duobus istis libris crebram huius hominis factam fuisse mentionem. erat enim occasio narrandi, quo tempore quaue causa patria pulsus Philippum adiuerit, quæque interim dum ibi esset egerit, quomodo deinde redierit. Consentaneum enim est Curtium vtique primo libro de prædecessoribus Darii, deque Alexandri patre Philippo, nonnulla, & vtique extrema tradidisse, vt ad sequentis historiæ planiorem intellectum necessariæ narrationes præstruerentur.

PRECIOSISSIMA VESTIVM) Ita melius quam *pretiosissimam vestem*, alio quoque Curtii loco 5, 6, 7. adstipulante. De re ipsa vide Kirchmannum de funer. Rom. 1, 1, 10. & Magium Miscell. 2, 21. Quibus adde Xenophontem ἀνάβασ. lib. 3. qui locus huic valde est similis: postquam enim recitasset vltima verba ex oratione Cleanoris; *vbi fortissimis animis dimicauerimus, quicquid diis visum fuerit, feramus.* subiicit: *Hinc Xenophon surgit, quam elegantissime potuit, ad pugnam ornatus. Existimabat enim, si de victoria largirentur, pulcherrimum ornatum victoriæ conuenire: sin morriendum esset, elegantissimo se dignum cultu iudicabat, quo ornatus diem in terris extremum clauderet.* Sic & M. Curtium *equo quam poterat maxime exornato insidentem armatum se in specum immisisse*, Liuius 7, 6, 5. tradit. De Cleopatra ad Flor. 4, 11, 11. diximus. Mos exinde fluxit, quod hominum alii crederent ista sibi apud inferos profutura (vnde apud multos barbaros ea quæ viuis acceptissima erant, in rogum, aut sepulchrum immittuntur) aut per inuidiam secum asportarent quæ possent, ne inimici iis potirentur; de qua re dicemus, DEO dante, ad Tacit. 3, 46, 8. aut etiam *in nonissimam voluptatem*, vt ait idem auctor 2, 31, 2. vbi dicit Drusum Libonem ea causa *epulas adhibuisse.* Ex hac aut alia qua simili superstitione processit consuetudo, qua nunc etiam in curandis honestiorum corporibus, nullo istorum commodo, viuentium vsibus multa subducuntur: more non vsque quaque improbando, si modus adsit.

5, 9, 2. *INAVDITI ANTEA FACINORIS*) Nihil hic rhetoricum

ricum & hyperbolicum, si Curtii mentem percipis: qui non cum quouis facinore hoc comparat, nec in mentem ei venit id omnibus aliis, quæ vnquam accidissent, grauius prædicare, sed simpliciter indicat, istam perfidiam ante ea tempora nunquam in Persis fuisse auditam, apud quos semper *regum eximia maiestas*, vt infra 5, 10, 2. dicit, fuerat.

5, 9, 3. *SCIO ME*) Huius orationis apud Caussinum in Parallelis eloquentiæ, hæc est œconomia lib. 13. pag. 563. Primo insinuatione vtitur vulpes in re ambigua, proponens se austera quidem, sed salubria dicturum, ducto à medicis exemplo. Hanc similitudinem fuse prosequitur Augustinus Epist. 48. ad Vincentium, & Epist. 1. ad Bonifacium, & Ser. 59. de verbis Domini. Cæsarius Arelatensis hom. 8. Philo Iudæus de sacrificiis. Secundo opponit religionem, & infelicitatem ad deterrendum Darium, quo prætextu ambitiosi & improbi, vt videre est in variis historiis, sæpe abuti solent: quippe *nil efficacius multitudinem regit.* (Curtius supra 4, 10, 7.) & vt ait Iustinus 8, 2, 7. *Iure ille à diis proximus habetur, per quem deorum maiestas vindicatur.* Verum huiusmodi homines prætextu cœli, captant terras. Tertio addit fraudi suæ delinimenta, & spes præclaras in posterum colligit ex adiunctis, si Darius tantisper huic insidiarum rerum velut effuso torrenti se subtrahat. Quarto quod vafræ artis est, etiam sententiosus est insidiator, quo sincerius loqui videatur, & facilius in errorem inducat. Sed χρυσᾶν γλῶσσαν suspecta prudentibus oratio. Ad summam, rem de compacto gerunt perfidiosi, vt in Velabro olearii.

Sic multi, animus quorum atroci iunctus malitia est,
Composita dicta ex pectore euoluunt suo,
Quæ cum componas dicta factis, discrepant.

Accius in Eumenidibus. Raderus.

MEDICI) De hac similitudine indicari auctores in superiore nota: quibus addi poterit Plutarch. apophth. de Scipione: *Bonum imperatorem iisdem, vt medicum, ad malum curandum vltimo demum loco ferrum adhibere.* Tacit. 3, 54, 2. *ne corporis quidem morbos, veteres, & diu auctos, nisi per dura & aspera coerceas.* Vide præterea Marcellin. 17, 10. Maxim. Tyrium Dissert. XXX. Hieron. de vitando suspic. contubernio, ipsasque sacras literas passim. Denique non in auctoribus tantum, sed quotidiano quoque sermone, omnis fere oratio hac comparatione adspergitur, cum in tota vita quicquid perperam se habet, recte morbidum vocari possit; & opus habeat correctione, quam non incommode medicinam appellarunt, vt Socrates apud Platonem diuersis locis inculcat. Atque hoc ita receptum est omnium gentium consensu, vt prope constet nullam esse linguam, quin similitudine & vocabulis à re medica desumptis, familiarissime vtatur.

GVBERNATOR) Vtitur hac similitudine Cyrillus, in cap. 16. c. 1. quæst. 7. *Sicut ij qui mare nauigant, tempestate vrgente, nauique periclitante anxiati quædam exonerant, vt cetera salua permaneant: ita & nos tum non habemus saluandorum omnium negotiorum genium vertitudinem, despicimus ex eis quædam, ne cunctorum patiamur dispendia.* Τὸ μετὰ ἀνάγκης κρεῖττόν τινος ἦθος, ait Max. Tyrius Dissert. XXV. *necessium est, vt pars patiatur pro salute totius.* Ex hac causa orta est Lex Rhodia de iactu, cuius adhuc in Digestis nonnulla superant vestigia, eruditissime excussa à summo Viro Iacobo Gothofredo in libro singulari ad l. 9. eo tit.

5, 9, 4. *OMNIBVS*) Sic omnino legendum adspiratione recisa, quæ sæpius addita perperam, aut etiam omissa vitium facit auctoribus. Exemplo sit Plinius 9, 35, 24. *Conchylia & purpuras omnis hora auertit:* pro quo male legitur *ora.* Nam de tempore ei sermo est, opponitque ista vnionibus quos dicit *æternæ prope possessionis* esse. De auspiciis istis summæ fortunæ obiter diximus supra ad 3, 2, 1. quam mate-

riem prolixe tractauerunt Gruterus ibi citatus, & Dempsterus ad antiqu. Rosini 2, 16. Tangit id Victor de Cæs. cap. vlt. quem adscribo vt persanem, olim etiam ad Florum tentatum: *quæ quamquam in eius fortuna, principis tamen consilio accidere.* Scribe, *quæ quamquam vi eius, fortuna principis tamen & consilio accidere.* Vim pro *efficacia*, hoc est ἀπὸ δυνάμεως, quomodo isto vocabulo Marcellin. 14, 26. vtitur, posuit: vt Tacitus Varum *vi Arminij cecidisse* ait, 1, 55, 3. Est ergo idem fere illorum verborum sensus, qui Tiberianorum istorum apud Tacit. 3, 47, 1. *fide ac virtute legatos, se consiliis superfuisse.*

5, 9, 6. *FORTIVM*) Hæc illa sunt, quibus iugulare Stoicos aduersa omnis manus solet: pro quibus scutum habeo equidem quod opponam, nisi religio me vetet. In hanc mentem igitur & Lucan. 7, 105.

- - - - *fortissimus ille est,*
Qui promptus metuenda pati, si cominus instent,
Et differre potest - - - - -

Illa virgo apud egregium vatem (intelligo qui Thebaida scripsit:) versu 190.

- - - *non est, vt putas, virtus, pater,*
Timere vitam: sed malis ingentibus
Obstare, nec se vertere, ac retro dare.

Cæsar de bel. Gal. 7, 77. *Animi est ista mollities, non virtus, inopiam paulisper ferre non posse. Qui se vltro morti offerant facilius reperiuntur, quam qui dolorem patienter ferant.* Curtius: *Fortium &c.* Biberunt omnes è patera Aristotelis, cuius hoc scitum in Ethicis 3, 7. *mori autem fugienda paupertatis, aut amoris, aut molestiæ caussa, id vero non est animi virilis, sed potius ignauæ & ignaui.* Lipsius ad ista Taciti H. 2, 46, 4. *Maiore animo tolerari aduersa, quam relinqui.* Quo loco defensurus videtur ἀυτοχειρίαν, quam tamen aperte damnat tota dissertat. XXIII. lib. 3. manuductionis ad Stoicam Philosoph. Aristotelis sententiam merito commendat Muretus Var. Lect. 4, 2. vbi vide. Eam etiam in animo habuit Dio Chrysost. Orat. 29. *Vulnera contemnere non fortitudinis est, sed ignauiæ.* Contra Stoicos tamen hac etiam in parte facere videtur ipse Seneca, vt cum de tranquillit. cap. 14. ait: *Potuit posthæc iubere illum* (Iulium Canum) *Caius viuere, subnectit; non timuit hoc Canus &c.* Et expresse Epist. 78, 2. *Aliquando & viuere, fortiter facere est.* & Epist. 104, 5. *Qui perseuerat mori, delicatus est.* Et inprimis epist. 24. à num. 30. ad finem. vbi verba ista: *In vtrumque monendi &c.* sic legenda arbitror; *In vtrumque muniendi ac firmandi sumus, & ne nimis amemus vitam, & ne nimis oderimus.* Præclare omnino Cleomenes apud Plutarch. cap. 44. Therycioni suadenti vt se interficeret: *Tu vero, respondit, improbe fortis videris mortem appetens, quæ nihil omnium humanarum rerum omnibus magis in promptu est situm: turpior hac tua priori est fuga. Illustribus quidem etiam aliis nobis præstantiores concesserunt, aut fortuna aduersante, aut multitudine oppressi: qui vero ob labores & miserias, aut opinionem, reprehensionesque hominum animum desponderi, is à sua ipsius vincitur mollitie.* Vere pro se Iosephus de bel. Iud. 3, 14. *Iidem timidus est habendus, qui mori non vult cum opus est; & qui vult, cum non oportet &c.* vbi locum illum porro facunde & sapienter exsequitur. Eius sententiam iisdem fere verbis expressit Iulianus apud Marcellin. 25, 10. *Æquo enim iudicio iuxta timidus est & ignauus, qui cum non oportet, mori desiderat, & qui refugiat, cum sit opportunum.* Vide etiam Arnis. de iure Maiest. 2, 3, 9. & qui ibi citantur. Item Martialem Epigr. 1, 9. Idem non inepte Epigramm. 11, 57.

Rebus in angustis facile est contemnere vitam:
Fortiter ille facit, qui miser esse potest.

Et sane ita se habet. Debebant meminisse Stoici Imperatoris sui, quo nomine non absurde

surde DEVM intelligunt, illiusque iussis in omnibus obsequi. Sicut igitur non inutilis tantum miles esset, sed & facto, & vero magis exemplo perniciosus, qui cum maxime in hostem esset pugnandum, in fuga viscera ferrum inergeret: ita pro transfuga est quilibet homo, qui quamcumque stationem in qua DEVS eum collocauerit, iniussu summi istius Imperatoris deserit. Et certe omnia exempla qui sibi manus intulerunt, quot quidem eorum in meam notitiam peruenerunt, exacte considerans, deprehendere visus sum profecta ex quadam animi mollitie, cum officii sui contemptu, quod ab vnico illo bono magistro nondum didicerant, aut si didicissent, flagitiose neglexerant. Etiam quæ speciosissima videntur, eadem scabie penitus infecta conticere est. Excedere enim aiunt se è vita, vt suo potius arbitrio, quam alieno moriantur, ne contumeliis & doloribus ad iussum alicuius tyranni corpus atque membra præbeant: vt denique ostendant nihil in se licere quantumuis potenti domino, si ipsi noluerint. At totum hoc, quid aliud est, nisi quædam animi tenebras, qui infirmitatis suæ conscientia, quicquid molestum sentit, fugit potius, quam constanter aut perfert aut profligat? falsa persuasione cæcatus, hac ratione finem malorum quæri. Sed ô miseros, qui sero deprehendunt, infinitis partibus maiora plaraque supplicia in immortali ista morte, vbi nihil præter pœnam vnius, esse perferenda, quorum effugium alia vlterior mors non reperiat. Adde Berneggerum in Tacit. Quæst. XXX.

5, 9, 7. *ITAQVE*) Acidalius aptius credit *Vtique.* Ego illud malim, optime cohærens præcedentibus. *Virtus nihil inexpertum omittit, itaque vltimum omnium mors est,* non ergo præcipienda, aut priori loco tentanda quam ea, quæ ordine præcedunt. quæ si omnia exhausta sint, tum demum tempus est *non pigre eo ire.*

5, 9, 10. *CIRVMSTETISSENT*) Haud magnopere dissimilem scenam exhibet nobis Elmacinus Saracen. hist. 2, 5. *Eodem anno occisus fuit Muhtadis Billa. cum enim Musa f. Nuge, & Bancalus conspirarent de eo occidendo, suasit Musa Bancalo, vt Muhtadim adiret, & simularet se ei subiicere, interim autem neci eius studeret. Abiit itaque Bancalus ad Muhtadim: sed hic eum in vincula coniecit. vnde tumultum excitantes Principes circumdederunt arcem, petentes à Muhtadi vt Bancalum dimitteret &c.*

5, 9, 12. *SVORVM TAMEN*) Hoc *tamen* omittunt quidam Impressi, & mox alieno loco inferciunt: *Instare tamen Alexandrum &c.*

A REGE. EA RE) Haud dubito quin verissime emendaueris Acidalius: *alienentur. Ægre parui &c.* Sic etiam sub fin. huius cap. *agre à Dario impetrauit &c.*

5, 9, 16. *SIMVLQVE QVÆ*) Quis hoc ferat? Scripsit Curtius: *simul quæ.*

5, 9, 17. *NON ANTE*) Malim, *nec ante.* Vide Iudicem, *Infinitum.*

5, 10, 2. *ILLIS GENTIBVS*) Tetigimus supra ad 3, 6, 17.

5, 10, 4. *VIRES IMPERII*) Totius Asiæ, Persidis, Babyloniæ, Mediæ, & quicquid Dario paruisset recuperaturi, si Bactrianam regionem occupassent, sibique parere coegissent. Vel: Inde vires bello accisas instauraturi, Raderus. Forte legend. *vires imp. repetituri*, hoc est, vicissim repetituri imperium orbis terrarum, quod iam Alexander occupauerat. hoc enim eorum consilium fuisse, supra quoque 5, 9, 2. ostendi, cogitabant enim idem, quod sic expressit Lucan. 2, 13.

- - *fors incerta vagatur*
Fortque reuersuros vires

Dubito etiam annon pro *regionis potiri* leg. *regni potiri.* h. e. regem in potestatem redigere.

5, 10, 9. *RVINÆ RERVM*) Similitudine eadem aliter vtitur Barclaius lib. 2. *Impius est nihil vouere Genitorem; sed tamquam à communis domus exi-*

dio

dio ceruices subtrahere. quem locum longe diuersum in sensum detorquet interpretatio Germanica.

DONIS) Imo vero *bonis.*

5,10,12. *OFFICII)* Simile de Cæsaris nece Sueton. cap. 82. *Assidentem conspirati specie officij circumsteterunt.*

5,10,15. *QVALEM ET VIRVM)* Ciceró apud Dionem 45,5,10. *tamen is* (Antonius) *maiore odio dignus est, quod vos homines tanta bonitate iniuriis lædere non desinit.*

5,11,1. *PATRON)* Fallit Virum doctum memoria, cum negat apud alios scriptores huius mentionem esse, quapropter opus est cum etiam in adsignanda eius rei caussa falli. Meminit enim Arrianus 3,5,15. quamquam *Patronem* pro Patrone vocet; Phocensem patria fuisse, ex eodem auctore discimus.

IN SARCINIS) Tanquam omnibus ad iter potius fugamque, quam ad prœlium paratis. Nec enim fere expediebantur, hoc est, ex sarcinis atque tegminibus proferebantur, aptabanturque arma, quam vbi prœlium sperareturr. De quo more Lipsium in Analect. ad Milit. Roman. dial. 2. vide. Sic ergo & alia huius auctoris loca capienda. vt supra 3,8,25. *itineri quam prælio aptiores erant, raptimque arma capiebant.* & de Alexandri militibus in transitu Tigris supra 4,9,19. *cumulis sarcinarum passim sitientibus rex monet, vt satis haberent arma retinere:* tamquam quæ & ipsa inter ceteras sarcinas erant. Idque magis etiam intelligetur ex Xenophontis loco lib. 4. ἀνάβασ. vbi similiter de fluuii transitu: *In hoc conatu quum aqua mamillas superasset, ac flumen propter ingentia saxa, eaque lubrica, esset asperum; armaque in aqua gestari non possent, quod flumen eos abriperet: ac si quis in capite gestare vellet, nudos incedere adversus sagittas & tela reliqua oporteret; retrocesserunt.* Atque hinc ex contrario cognoscitur quid sit *itineri simul & prælio paratum esse*: nempe armis non in sarcinas colligatis, sed aptatis corpori, & ad congressum paratis iter facere.

5,11,2. *CVSTOS)* Non vt corpus eius tueretur; sed ne qua elaberetur, quem vel capere, vel mactare cupiebat. Raderus. Eleganter in hunc sensum Barclaius lib. 5. *Itaque exploratorem veritus esse, honorarios custodes clam tribuit; qui incautum, nec ratum se timeri, solerter observarent.*

5,11,3. *REVOCATO)* Sic olim legendum conieceram, & postea expressum vidi in vno Elzeuiriano posteriore: nescio quid sibi velint alii *sermone revocato*, at *revocato sermone* est, cum sæpe dicturus toties se repressisset, vocemque iam prodire volentem quasi reprehendisset.

5,11,4. *BVBACEM)* An è Bubacene natum? multi enim peregrini à patria nomen traxerunt. Est autem Bubacene Asiæ haud procul ab Indis à Polyperconte subacta, vt infra 8,5,2. Curtius docet. Raderus.

IPSE) Pal. 1. *ipsi.* probe.

LOQVI VELLE CVM EO) Acidalius de his quoque verbis dubitat; sed cum sensum habeant, inque omnibus libris reperiantur, & vero si iste mos admittatur, nihil vnquam suspicione vacuum sit futurum; merito ferimus.

5,11,5. *HAVD RVDIS)* En & barbari reges Græce discebant, quod hodie miraculum, si quis principum, regum, Cæsarum Græce vel discat, vel sciat, quam tamen linguam Carolus Magnus omnis Germaniæ & Occidentis imperator optime percalluit, cum Michaëlis Rangabæ legatos Græce perorantes humanissime audiuit, & Cuspiniano teste, magnis muneribus prosecutus est. Mithridates rex Ponti duarum & viginti linguarum idiomata percalluerat, quot nempe gentib. imperitabat. Romani Cæsares omnes Græce norant. *Orsoës Persarum rex, Iustiniano & Romanis per suas clades nouis,* inquit Lipsius monit. polit. 1,8,19. *& eloquentiam Græcam adamauit, & Philosophiæ ipsius non limen, sed adyta penetrauit: Aristotelem totum percalluisse aiunt, Platonis lineas & numeros: sed & ipsa Græcorum opera in suam linguam multa transtulisse. Hæc aiunt: & demne famam aliquid adstruere: vel conatum ista nonna magnum in magnis istis regum?* De eodem mira Agathias sub fin. lib. 2. Fridericus secundus Imp. ille ingens, Italice, Gallice, Turcice, Germanice, Latine, Græce ad miraculum doctus erat. Hodie pro literatore proclamaretur, si quis Imperatorum Græce legeret. Si quis etiam paulo nobilior liberos ad publicum gymnasium mittit, hoc primum est, vt eos à Græcis velit eximios, quos immerentes Attica tota proscriptos vitro volunt exulare. O inficetum sæculum. Raderus. Græcæ linguæ studium olim latissime per omnem Asiam diffusum fuit, vt etiam Indiam penetrauerit, vbi regem Phraoten eius peritissimum facit Philostratus in Apollonio 2,13. Sed & nostris in regionibus nonium omnino exspirasse videtur eius disciplinæ honos. De Elisabetha & Iacobo Angliæ regibus, item Principe Hassorum Mauritio, aliisque nonnullis, qui summo fastigio egregiam eruditionem linguarumque studium coniunxerunt, recens adhuc est memoria. Sane Darium Græce sciuisse haud valde mirandum est, quippe cui cum Græcis florentissimo tum temporis literis armisque populo, plurimum erat commercii, quique suo sub imperio nationis eius linguæque ciuitates haberet haud paucas. Sic nec hodie nouum est principes operam dare linguis earum gentium, quas aut vicinas, aut amicitia coniunctas, veletiam infensas habent: quotidiani enim vsus commoditate eo compelluntur. At Græci sermonis nulla fere nisi in legendis antiquorum scriptis vtilitas: quam, vt longe maximam esse non negauerim, ita nullo insigni blandimento extrinsecus ornata est, quo in alia omnia intentos aut allicere possit, aut retinere. Ergo & Carolus IV. in aurea bulla extrema sanxit, vt Electorum filii instituerentur in linguis, & nominatim Latina, Italica & Illyrica. Quod enim in *Grammatica* iubet eos institui, ad Latinam linguam pertinet, ne cum viris doctis aberremus.

QVINQVAGINTA) Persarum *copiis* 30000. *Græcorum mercede conductæ, adlectæ sunt,* vt supra 3,9,2. refert Curtius. posset igitur non iniuria, cuiquam rem attentius consideranti oboriri suspicio, vt pro *quinquaginta, triginta* legendum crederet. Popma. Si tamen omnes ad Granicum, ad Issum, ad Gaugamela colligas, facile quinquaginta millia conficias. Raderus. Imo multo plura: quando Leosthenes *Græcos conductitios, qui Persis stipendia fecerant, ad quinquaginta prope millium in naues impositos, inuito etiam Alexandro in Græciam inculumes reportauit.* Paulanias lib. 8.

5,11,6. *IN CETERIS)* Melius *ceteris.* Vtinam & ceteris non alibi nisi in te spes essent sitæ. innuit eos qui rebus nouis cum Besso animum adiecerant. Fero tamen & vulgatum, *in ceteris:* quamquam, si quid iudico, multo languidior inde sensus exit.

5,11,8. *ET FORTVNÆ)* Non audio Acidalium qui *et* pro & velit: nec in anterioribus potius *concipi* quam *confici* legendum arbitror: cum enim vtrumque recte dicatur, vnus puto, librorum consensus est, qui monstrare possit vtrum vtri præferri debeat.

5,11,9. *TVLERAT)* Hoc est laturus fuerat, si scilicet paruisset Darius. Huius formulæ aliquammulta in priscis scriptoribus occurrunt exempla. Ammianus 21,25. *Si permeato flumine nullum qui resisteret inuenissent, absque difficultate penetrarat Euphraten.* & 19,13. *ni obstitisset violentior casus, in ipsis tentoriis obtruncarant:* & 26,15. *cuncta confuderat, ni gladio periisset victor.* Cicero Epist. Famil. 2,4. *qui se inuenturos aduersarios in eius Tribunatu.* Liuius 34,29,8. *difficilior facta oppugnatio erat, ni T. Quinti*

nius &c.

tius &c. superuenisset. Florus 4, 2, 19. *peractum erat bellum sine sanguine, si Pompeium Brundisii opprimere potuisset. & coeperat. sed &c.* & 4,3,2. *& redierat, nisi &c.* Virg. Æn. 4, 603.

- - ancipe belli fuerat fortuna - - Tacit. 1, 63, 3. *trudebanturque in paludem &c. ni Cæsar productas legiones instruxisset.* Senec. Consol. ad Marc. 1, 6. *detrimentum resp. coeperat, si illum non eruisses.* Plin. paneg. 8, 5. *Temere fecerat Nerua, si adoptasset alium.* Zonaras Tom. II. pag. 115, 30. ἴλλως αν ὁ Μαγνήτης ἐκ χαλκοῦ ἦν, ἢ ἐγὼ διέφθειρα, ἐμοὶ &c. Sic Augustin. Tom. II. pag. 752. a. Præterita subiunctiui sic poni, nihil attinuit notari ab Acidalio: nam id nimis frequens est, nec à ratione loquendi omnino alienum.

5,11,10. *ELVDANT LICET)* Sic plane Liuius 6, 41, 10. *Eludam nunc licet religiones, quid enim est &c.* Hunc Curtii locum in animo habuisse putem Bracellum, cum Hispani belli librum primum scriberet: *Garriant quantum libet, nosque irrideant, qui negant Deum res humanas curare &c.* Simili formula Cicero paradoxo I. *Quamobrem licet irrideat, si quis velit &c.* Adde Liu. 26, 22, 13. Sic Oros. 3, 14. *Asserant nunc.*

QVEMQVE) Merulæ editio; *quæque.* quam lectionem præfert Acidalius, nimirum quia omnia fato regantur, ego communem veram puto, vt ad homines, quorum præcipua in hoc theatro scena est, tantum respexerit Curtius.

IMMVTABILI LEGE) De Fato vide Lipsium Polit. 1, 4. satis prolixe & accurate disserentem. Auctoribus ibi relatis compara Marcellin. 23, 11. *Posthaec tamen suasore cautissimo* (non secus atque Darius Curtianus) *fidentius vltra tendebat: quoniam nulla vis humana vel virtus meruisse vnquam potuit, vt quod præscripsit fatalis ordo, non fiat.* Aurel. Victor. in Numeriano: *Arduum fatalia deuertere: eoque futuri nosse superflua.* Senecam suasor. III. *Hoc Cassius diligenter diuisis dixit enim, deos rebus humanis non interponere arbitrium suum. si interponant, voluntatem eorum ab homine non intelligi: vt intelligatur, non posse fata reuocari. Si non sint fata, sacra profutura: si sint, non posse mutari.* ex Homer. Od. 3. v. 147.

Οὐ γάρ τ' ἀθανάτων νόον ἐξαπαφίσκει ἀνήρ.
Non enim diuum mens vertitur aeternorum.

Herodot. 3, 43. *intellexit non posse praestare hominem, vt alterum hominem fato impendenti eripiat.* Val. Max. 1, 6, 10. *Octauius consul dirum omen quemadmodum timuit, ita vitare non potuit.* Plutarch. Camillo cap. 17. *considerato, fatum ineuitabile esse.* Apulei. pr. lib. 9. *nihil fortuna renuente licet homini nato dexterum prouenire: nec consilio prudenti, vel remedio sagaci diuinae prouidentiae fatalis dispositio subueniri vel reformari potest.* Adde eundem lib. de Mundo, pag. 75.

5,11,11. *A POPVLARIBVS)* Neque id sine ratione; nam eo facto maximopere eos offendisset: &, vt seq. cap. loquitur, *parricidio excusationem obtulisset.* Nam quanta cum inuidia res ista coniuncta fuerit, satis apparet ex eo, quod infra 6, 4, 9. Nabarzanes non aliud magis prætexit facinori. Sic & Macedones infra 10, 4, 5. nihil molestius tulerant, quam regem custodes corporis ex Persis delegisse. Sertorium multi, qui cum eo fugerant, Romani postea deseruerunt *hac praecipue causa quod ie custodes à Celtiberis vndique acciuerat, & Romanis à corpore amotis, eorum loco exteris se credideret. Non enim milites aequo animo perferre poterant, se infidelitatis ab eo argui.* Appian. lib. 1. ciuil. Hinc Buchanan. lib. 18. hist. Scot. narrans, *Mariam reginam suasu Davidis Riccy, Italos sui corporis custodes elegisse:* addit, *quae proxima ad tyrannidem via est.* Ergo Ludouicus Sforzia, nunciata Sanseuerini Calatiæ comitis defectione dixisse fertur, *se non minorem minusue perniciosam calamitatem existimare, vana suspicione si fidorum hominum ope-*

minum opera priuare, quam incauta credulitate illorum se fidei committere, qui suspecti esse debebant. Guicciard. hist. lib. 4.

SERO SE PERIRE) Similiter Scipio apud Liuium 28, 27, 9. *Equidem si totum exercitum meum mortem mihi opitare crederem, haec statim ante oculos vestros moreretur &c.* ad quem locum nos ex Isocrate, Cicerone, Seneca, Plutarcho, Cassio, aliisque plura. Gruterus ad ista Sueton. Calig. 56, 2. *sponte se periturum si & illis morte dignus videretur.* Tiberius, qui inter initia imperii *quoties casus ita tulisset precari solitus est, tantum sibi vitae & imperij tempus, quantum reip. conduceret:* postea quoque accusato Lentulo quasi vitae principis insidias struxeret, *vita se iam dignum amplius negauit, vbi Lentulus quoque ipse infensus esset.* Dio lib. 57. Idem apud Tacit. 6, 2, 5. *neque sibi vitam tanti, si armis tegenda foret.* Gelon comperta coniuratione armatus in concionem ascendit, mox exutis armis, dedere se vtramque suam vniuersis dixit, occiderent, si ita videretur. Ælian. hist. Var. 13, 37. Sic Eumenes apud Iustin. 14, 1, 12. *salutem suam in omnium potestate esse.* Apud elegantissimum Barclaium Poliarchus de Archombroto: *Dignum se peiori calamitate fore, si de illius fide auderet dubitare.* Dion apud Plutarch. cap. 70. *demonstranis sapius cupere iam se subire mortem, iugulumque cuiuis praebere, si ita viuendum foret sibi, vt non tantum ab inimicis, sed etiam ab amicis cauendum esset.*

MILITES) Posset quidem abesse haec vocula, sed cum in omnibus libris compareat, nec lædat sententiam, aut structuram verborum, quis spuriam cum Acidalio pronunciet?

5,12,1. *COEPERAT)* an *coeperat?* quomodo & alibi non semel legitur.

5,12,4. *TRIGINTA MILLIA)* Totus igitur exercitus erat, ne Græcis quidem exclusis 1, 8, 3. Quid si referibamus *tria millia*, vt de Bactrianis intelligatur. nam ceteros innocentes fuisse n. 6. & 7. probant, Sebisius. Cui ne adsentiar, facit quod tota ista argumentatio concideret, qua Darium Curtius ostendit noluisse paucorum societatem amplecti, multo pluribus neglectis offensisque. Quod autem triginta potius millia, quam triginta tria & trecentos nominauit (ad eum enim numerum superiori loco relata ratio consurgit) more consueto auctorum fecit, qui rotundo numero vti gaudent. Græcis autem exceptis tamen adhuc triginta millia barbarorum fuisse, & supra ad 5, 8, 4. ostendimus, & hoc etiam loco adiuti euidenter confirmare possumus.

5,12,6. *MORE SOLITO)* Nec Parthis patrium, aut consuetum fuisse, noctu pugnare, Plutarchus in Crasso cap. 57. tradit. Cuius locum huic nostro comparat Brisson. lib. 3. de regno Pers.

5,12,8. *VELVT A REGE)* Alii *velut à rogo.* quæ ego apta non negem plane, neque eo minus à nasutulo aliquo interpolata constanter ausim affirmare: De rogo sit aliquid, atque ipse scio, quid dici, qui interpretari, qui defendi possit: verumenimuero Curtius aliter scripsit, ac vera lectio non diu quæsita, feliciter inuenta nobis. Nam vel quouis sacramento contenderim rescribendum: *vel à tergo.* Hæc Curtii mens, hic Darii adfectus, qui abeuntem amicum nec à tergo sustinebat intueri. Sic Radero probante Acidalius.

5,12,9. *ARMATIS)* Alii auctiores: *tum* vel *cum armat.* forte non frustra ibi inserta vocula; & potest fuisse *ros armatis.*

NON HABEBANT) Quippe viles apud alios & contempti. quæ inter ceteras caussa Cyrum mouit, vt eiusmodi homines sibi fidissimos futuros crederet, si Xenophonti in lib. 7. *num.3.* fides habenda.

5,12,10. *PEROSVS*) Simile illud Taciti 2,31,2. in extrema anxietudine Libonis, *ipsis, quas in nouissimam voluptatem adhibuerat, epulis exercitatur.*

5,12,11. *QVAM MEO*) Non audio Acidalium, qui inserta vocula malit; *quam metus meo.* Sane potuisset ita scribere Curtius, sed voluisse, quis monstret? & tamen sic concepta sententia Dario non indigna, ipsa autem structura verborum etiam elegantior. At supra 3,6,6. de Alexandro sic locutus est, *satius est alieno me uiri scelere quam metu meo?* scilicet pro subiectæ materiæ ratione aliter ibi loqui non poterat: quæ hic longe diuersa, aliam quoque sententiam postulauit. Sic Carthaginenses apud Florum 2, 15, 9. *patriam suam malebant hostium manibus, quam suis euerti.*

5,12,16. *DEORVM*) Post hanc vocem intrudunt libri *auspicii.* quod videtur ex inepta glossa marginali, volentis explicare quid sint deorum honores, in textum irrupisse.

EXTERNA OPE) De huius quoque loci integritate multum dubito. nec abest multum, quin mutilum pronunciem &c. Et tamen integer etiam videri locus, si recte capias, possit. *Non admota externa ope,* cuius iam scilicet egebat, à suis plane destitutus. Infra 6,3,13. *regem suum etiam externæ opis egentem.* Acidalius. Melius tamen illud *nulla externa ope,* cum Berneggero retuleris ad *captiuus.* Darius fuit à seruis propriis captus, nulla externa ope admota, h. e. vt serui non iuuarentur iuberenturue ab hostibus.

5,12,17. *PECVNIA*) Strabo lib. 15. de thesauris Alex. *Nonnulli omnia undique Ecbatana comportata dicunt fuisse CC & LXXX. millia talentorum. VIII. millia vero, quæ cum Dario è Media fugiente exportata, ab iis direpta fuerunt, qui eum necauerunt.* Arrianus 3,4,12. Darium Ecbatanis *ad VII. M. talentum abstulisse* scribit, vter horum verius narret, nostra parum interest.

5,12,19. *NEMO ALIVS*) Tum enim facile est exercitu, vel regno potiri. Sic apud Appian. in Syriac. Antiochus in Ægyptum properat, *ὡς ἴχνους ἀφεστῶτος ἀφανεστέρους.* Dicemus olim, DEO volente, ad ista Taciti 6,34,3. *inanem nox regiam Æneæ, vacuosque Cælios repetiuit.*

5,12,20. *AVREIS COMPEDIBVS*) Dio Chrysostomus oratione vltima, & Iustinus 5,11,4. narrant, huiusmodi vinculis oneratos etiam, à Cyro Astyage, ab Artaxerxe Cyrum fratrem. Antonius quoque regem Armeniæ *Artauasden fraude deceptum, catenis; sed ne quid honori deesset, aureis vinxit.* vt Velleius 2,82,7. refert. Popma. Vide etiam Schegkl notam ad citatum Velleii locum, & de eodem Armeniæ rege Dionem lib. 49. Sic apud Marcellin. 27,26. Sapor Arsacem *vinctum catenis argenteis, quod apud eos honoratis vanum supplicium æstimatur esse solatium, exterminauit &c.* Tertullian. de cultu feminarum 1. 6. respiciens ad Æthiopas Macrobios Herodoti 3,23. *Apud barbaros quosdam, quia vernaculum est aurum & copiosum, auro vinctos in ergastulis habent, & diuitiis malos onerant, tanto locupletiores, quanto nocentiores.* Quem locum illustrat alius ex Heliodori Æthiop. lib. 9. vbi de Theagene. & Plutarch. Erotico cap. IX. De Dario & Iustinus 11, 15, 1. Sic in Apptani Mithridat. rex ille filium cognominem *vocatum ad se vinxit aureis compedibus, nec multo post necauit.* Adde Dempsterum ad antiq. Rosini 10,29. Voss. ad Velleï. pag. 96. p.

PROCVL) Eundem nimirum ad finem, ne inde suspicio oriretur, regem eo curru vehi.

5,13,1. *PATEBAT*) Alii *petebat.* Forsan legend. *parabat.*

5,13,2. *TABAS*) Non ausim adfirmanti Radero credere, vere emendare Glareanum *Ragas.* præterquam enim quod ea Mediæ vrbs non *Ragas* nominatur recto casu, sed *Rhagæ,* etiam supra veri fidem non est, aliam ibi fuisse, *Tabas,* nec sane

sane multum ad rem facit, quod Stephanus tres hoc nomine vrbes alibi, nullam in Parætacene nominet. Scribit quidem Arrianus 3,4,16. Alex. Rhagas peruenisse, sed in tota ista narratione sæpius à Curtio dissidet, vt hunc ex illo corrigere non satis tutum sit, aut integrum. Mox pro *præcipuum* ponerem *præcipue.*

5,13,3. *BAGYSTHENE*) Rectum videatur hic cum Radero sequi Arrian. 3,4,12. qui Bisthanem hunc appellat, Ochi, qui ante Darium regnauerat filium. Sed sunt quæ dissuadent, tum, quod modo dixi, perpetuus fere horum auctorum in ista narratione dissensus: tum etiam quod hic additur *Babylonio,* quod cur illi Bisthani tribui debeat, docendum erat: Raderus *Megisthane* edidit: atque ita Modii codices habuisse affirmat. Certe Brissonius lib. 1. p. 134. *Megistanem Babylonium* hic reperit, atque sic Persarum Parthorumque proceres purpuratosque interdum appellari, non pauci is Græcorum Latinorumque scriptorum locis ostendit. Supra etiam 5,1,20. habuimus *Bagophanem Babylonium,* quo & ipso loco dubitabam, an Megistanem legi rectius foret, cum aliæ edd. *Bagistanem* habeant. Est & *Megistanum* mentio in Syrac. 23,19. *ἀπὸ μέσου τοῦ Μεγιστάνου συνοῤῥέοντος.* nam inter purpuratos consedebit. Item in adiunctis Eusebianis: *Μετὰ δὲ τὸν Ἀλεξάνδρου τελευτὴν διαιρέντες τὸν βασιλικὸν οἱ Μεγιστᾶνες κατὰ* : *Post Alexandri vero finem dimidentes imperium proceres eius.* Et aliquanto post: *Καὶ ἐπῆλθον οἱ Μεγιστᾶνες Ναβυχοδονόσορ εἰς τὴν πόλιν* : *Et ingressi sunt Megistanes Nabuchodonosorio urbem* Hierosolyma. Inter Latinos est & Frontinus strategem. 2,9,5. *in quendam ex Megistanis* (Armeniis) *quos ceperat, animaduertit.*

5,13,4. *SVPEREST*) Hæc ita edidimus volentibus bonis Cod. & egregio sensu. Ipsum quippe Darium vocat maximum opus, & breuissimum laborem eadem figura, qua infra 7,5,36. *Spitamenes eum* (Bessum) *tenebat, collo inserta catena, tam barbaris, quam Macedonibus gratum spectaculum.* Hic loquendi modus paulo ignotior, corrupit hunc locum, quem præ manibus habemus: itidem vt alium Liuii, quem ad Flor. 4,2,81. l. emaculauimus.

IN ILLO CORPORE) Vide Gruteri discurs. cap. 10. ad illa Taciti 4,25,5. *Non nisi duce interfecto, requiem belli fore.*

5,13,5. *NEC LABORI*) Forte fuit, *neu labori, neu periculo parceret.*

5,13,6. *VICVM*) Nomen non exprimit. Iustinus 11,15,1. *in vico Parthorum Thera* vinctum fuisse scribit; non etiam ibi interfectum.

5,13,7. *INTERPRES*) Reges Persici sermonis ignaros Græcos, per interpretem audiebant: atque ita, Syloson Samii verba à Dario exaudita Herodotus 3,140. refert. Themistoclem quoque, vbi primum in Artaxerxis conspectum colloquiumque venit, per interpretem locutum, Plutarch. in Them. cap. 47. scribit. Sic etiam cum peregrinis egisse reges indicat. Herod. lib. 3. sermones à Dario, coram Græcis, habitos cum Indis narrans. Brisson. lib. 1. pag. 137.

5,13,8. *DIMACHAS*) Alexander maximus Imperatorum inuenit, vt apud Sixtum Arcerium p. 156. not. ad Ælian. Iulius Pollux testatur, cuius hæc verba sunt: *Erat & aliud equitum genus, Dimachæ dicti, ex inuentione Alexandri, armorum apparatu instructi leuiore, quam qui est peditum grauis armatura, graviore vero, quam qui est equitum: exercitati in vtrumque, & pedestrem, & equestrem pugnam. vt & in locis equitatui apta equis vtantur: & vt ne, si in loca deuenirent iniqua, & minus apta, omnino ad pugnandum inepti essent, idemque experirentur, quod Lydis quandoque accidit. Equum autem apprehendebat, ac conscendebat simulac aliquis, qui in solum eum vsum vna sequebatur. Ipse qui ex equo descenderat, confestim inter pedites armatos pugnabat.* Annotauit etiam Arcerius ex Hesychio eosdem dictos *ἀμφοτερους. Dimachæ sunt, qui Hamippi dicti, qui quidem interdum pedites, interdum equites pugnant.* Hamippi autem, quasi dicas,

dicas, *pedes simul & eques*. Non absimiles ab isto genere sunt equites, qui hodie in militia nostra *Dragons* nuncupantur, bombardas gestantes oblongas ex humeris dependentes. Raderus. Dimachas istos eo demum tempore institutisse Alexandrum ex Arriano 3, 4, 23. colligas: *quum intelligeret non posse pedites se festinanter equitantem sequi, equites circiter quingentos equis desilire iubet, & duces peditum aliosque præstantissimos quosque ita vt pedites armati erant, equos conscendere.* Quam rem, licet alia de caussa imitatus Cæsar de bel. Gall. 1, 42. *commodissimum esse statuit, omnibus equis Gallis equitibus detractis, legionarios ex militibus legionis decimæ, cui quam maxime confidebat, imponere.* Hamippos autem istos tam ex equis pugnauisse, ex Isæo; quam inter pedites, ex Thucydide & Xenophonte, Harpocrationis Lexicon notat: additque à Philochoro eosdem παρεπιβάτας siue *antecursores* vocari. Vide etiam Tollii notas in Palæphatum, Valesium in Excerpta Polybii, pag. 36. pr. & Alex. ab Alex. pag. 980. m. Valde falsus est Vir doctus in Miscellaneis, qui apud Curtium pro *Dimicbas*, vt falso edebatur, dubitauit legere *Dimoiritas*, aut *Dioscuritas*, cum hæc ipsa posterior vocula in Marcellino 27, 20. & Capitolini M. Antonino cap. 21. corrupta sit, legendumque pro ea, *Diogmitæ*, vt ostendit Cl. *Salmasius* ad dictum Capitolini locum.

5, 13, 10. *IPSE QVADRATO)* Vereor vt hæc bene sana sint. Dixit eum cum expeditis equitibus iter ingressum, phalangem sequi iussisse quantum posset: nunc statim subiungit *ipsum* quadrato agmine incessisse. Quid si fuerit? *sequi iussa quadrato agmine. Incedens &c.* Phalangem nimirum quadrato agmine sequi iussit, vt Arrianus monstrat 3, 4, 23. τὴν δὲ φάλαγγα πεζὴν, phalangem nimirum, ἐν πεζῇ ἴσῃ, vbi illud ἐν πεζῇ reddidit Doctiss. interpres, *quadrato agmine*, ex ipsa mente auctoris.

5, 13, 11. *BRQVBELVS)* Alii *Proculus*, quod Romanum nomen est: at illud & barbaricum, & propius accedens ad id quod ei homini imponit Arrian. 3, 4, 11. *Antibelum* appellans.

5, 13, 14. *NOMEN)* Sic apud Claudian. de bello Gild. vers. 384. Stilico ad Honorium

- - - - - plus nominis horror
Quam tuus ensis ages - - - - - Vide Gruteri discurs. ad Tacit. cap. 7.

5, 13, 16. *DEOS VLTORES)* Nihil huc facit aut *Arimanes* Persarum, aut *malus genius*, ex Agathia & Plutarchi Alex. cap. 52. Nam in hoc loco ὁ δαίμων πονηρὸς, nihil aliud est, quam *pertinax illa fortuna*, quæ Curtii verbis, *Persas vrgere non desinebat*; eademque vi est exclamatio illa Darii, quæ Annibalis, apud Liu. 27, 53, 12. *agnosco fortunam Carthaginis. Arimanem* autem quamuis pro principio mali haberent Persæ, forte post Manichæorum insaniam, quæ in illis partibus plurimum polluerat, non tamen sequitur eum potius vindicem malorum statuisse, quam bonum aliquem deum. Vindicta enim scelerum, cum ex iustitia oriatur ad finem bonum, & mortalitati salutarem, non certe adscriptam fuisse ab hominibus ratione non omnino destitutis, credibile est malo genio: quem & ii non per iustitiam tanquam delicta vlciscerentur, sed quod calamitatibus humanis delectaretur, mala immittere credebant, vt Vejouem suum Romani, & modo Indi suos Aygnanos, quos ideo venerantur, ne noceant. At bonis geniis vltionem tribuerunt omnes gentiles, adeoque istud in ore vulgi erat, DEVS, scilicet ille verus & vnus (hoc enim est illud testimonium animæ, de quo Tertullianus librum composuit) vltor erit. Ergo & ex suis diis, quos pro bonis habebant, Ioui, *Vindici* cognomen Romani indederunt, *Vltori*, Marti. Flor. 3, 11, 5. *de foederum vltores.* Vide Plutarch. de Cleomene cap. 73. apophth. Lacon.

TELA

TELA INIECIVNT) Perditissimorum hominum perfidiam magis etiam aggrauat canis exemplum, qui parricidis istis longe melior, prosperiorem quam illi meretur memoriam. Nam *Dario, cum à Besso multis vulneribus confossus esset, & iaceret strauis; omnibus mortuum relinquentibus, canis ab eo educatus solus permansit fidelis, eumque tametsi non amplius ab eo nutriretur, eodem affectu obseruauit, ac si adhuc viueret.* Ælian. hist. anim. 6, 25, 4.

5, 13, 18. *QVA QVEMQVE)* Vide supra ad 3, 11, 12. Florus 3, 11, 10. *Reliquiæ infelicis exercitus, quo quemque rapuit fuga &c. distractæ.*

INCERTI ADHVC) Sic bene coniungitur *adhuc*, nam Acidal. iungebat voci *resistere*, vel etiam *melius*: vtrumque sensus penitius introspectus renuit.

5, 13, 20. *SINGVLI)* Malim, *singulos, vt quemque prehenderunt.* illud *quæque* pro *quemque* etiam supra 5, 11, 10. inuito auctore nonnullos in codices irrepserat: & hoc etiam loco multi bonique præferunt, *quemque.* An retinenda prior lectio, & de vehiculis exponenda, vt scrutati fuerint vehicula, vt quæque in manus venerant? Magis est, vt captiuos singulos perscrutati fuerint; ex illisque quæsuerint, vbi Darius esset: atque hoc præcedentia velint.

5, 13, 22. *TERRITIS)* Plutarchus extremo lib. 1. de fort. Alex. *Rationes periculo imminente franguntur, atque imaginationibus iudicium expellitur, vbi prope adsunt res terribiles. Metus enim non solum memoriam confernat, vt ait Thucydides; sed & insitutum animi omne, & laudabilem conatum incitationemque.*

PLVRES CAPTIVI) Idem accidit Anglis, à Cobione Scoto victis, apud Thuan. lib. V.

5, 13, 24. *GALEA HAVSTAM)* Ritu militari, quia nihil ad eam rem accommodatius ad manum erat. Vide Senec. de benef. 5, 24, 3. Tibull. 2, 7, 8. Frontin. 1, 7, 7. Lactat. Placid. ad Statium Theb. 3, 663. Pedo Albinou. de Obitu Mæcenatis in pr. Lucan. 9, 502. aliosque, quos citat Vir multiugæ lectionis & accurati iudicii, Dempsterus, ad antiquit. Rosini 10, 12.

5, 13, 25. *SEMIVIVI)* *Hæc vltima*, inquit Modius, *huius libri vox in membranis fuit, nisi quod quæ deesse videbantur, à nescio quo, ex Iustino velut supplementum adiecta erant, sed hæc talia satius erit, apud ipsos auctores legere, quam Curtio tenere aliena, vt parmam purpureæ assuere.* Idem finis est in Constantiensi Codice. Raderus. Nos igitur non vulgare tantum supplementum, sed etiam nostrum, auctoris verbis subiecimus: ne lectorem interrupta historiæ series moraretur: & tamen alio charactere expressimus, addita etiam monitiuncula, ne quis amplius existimaret habenda pro Curtianis, quod video retro doctissimis viris accidisse non quin statim videre potuerint aliena esse, si disquirendum putassent, sed quoniam iisdem typis statim textui subnexa erat, festinantes facile fefellerunt.

5, 13, 26. *APVD INTELLECTVRVM)* Hinc quoque deprehendas hæc non esse à Curtio apud quem paulo supra 5, 11, 5. legitur *haud rudis Græcæ linguæ Darius.*

5, 13, 28. *EXEMPLI)* Vide notam Amantissimi Soceri ad Iustin. 11, 15, 10. vnde hæc desumpta.

5, 13, 31. *LACHRIMIS)* Notatum id in aliis quoque, eos illachrimasse victis hostibus. Vide supra ad 3, 12, 6. sic Eumenes *cæde Crateri nunciata aduectus ad eum, atque vbi spirantem & mentis compotem vidit, equo delapsus illachrymauit, dextramque ei iniecit &c.* Plutarchus Eum. cap. 13. Nec alienum est quod de M. Marcello refert Valer. Max. 5, 1, 4. cum captis à se Syracusis *fretum cohibere non potuisse, quem si quis ignarus vir (forte veri) assexisset, alterius victoriam esse credidisset.* Atque idem etiam de Scipione in excidio Carthaginis proditur.

CHLA-

CHLAMYDE) Idem in Marcello fecit Annibal apud Plutarch. Marc. cap.53. & Val. Max. 5, 1, 6. ext. *Puniceoque (i.e. punico) sagulo, & corona donatum laurea rogo impositi.* Vbi obiter rescribe *aurea*, sic enim Plutarchum in libris Valerii, nam ipsum inspexit, legisse, ex Græcis verbis ambiguum esse non potest, χρυσῆν ἐμβαλὼν στέφανον. Sed de chlamyde: prudem Annibal Æmilium funerans, apud Silium 10, 569.

\- - - - - *fulgentia pingui*
Murice, sufsirans, inicit velamina, & auro
Inexiam chlamydem - - - - -

Sic Antonius Brutum honorauit. Plut. Ant. c.28. & Bruto cap. 78. Alexandri tumulum Caracallus apud Herodian. 4, 15.

6, 1, 1. *PVGNÆ*) Hanc quoque lacunam explere tentamus. Interim consulatur Diodor. 17, 48. & 17, 63. Ceterum adsentior Radero capienda hæc de Agide qui cum videret suos laborantes & prope iam victos, *immiseris se in medium pugnæ discrimen.* quæ fere verba supra quoque 3, 11, 2. leguntur: *ceteros in medium belli discrimen ferenue transfert.*

6, 1, 4. *CIRCVMFERENS*) Quia vbique expositus periculo. Sic in nocturna pugna, & ancipiti discrimine Tacit. H. 4, 29, 3. *vnde clamor acciderat circumagere corpora.*

6, 1, 6. *EFFVSE FLVENTEM*) Sic scribendum esse olim ipsa res mihi indicauit, dein Acidalii lectio, quam & Raderus approbat.

6, 1, 8. *VETERA*) Nam in veteri quoque fama multum esse roboris, exquisitis auctorum locis prolixe ostendit Gruter. toto discursu 7. in Tacitum, quem & alibi iam citauimus. Similimus autem huic locus est in Iustino 30, 4, 15. vbi iam & Macedonum gloria consenuerat; Romana vigente: *vtrinque concitati milites prælio concurrunt, alteri Orientis, alteri Occidentis imperio gloriantes; feruentesque in bellum, alij maiorum suorum antiquam & obsoletam gloriam, alij virentem recentibus experimentis virtutis florem.*

LIBERTATE) Tacitus 2, 46, 4. *His vocibus instinctos exercitus propriæ quisque causæ stimulabant. cum à Cheruscis, Longobardisque, pro antiquo decore, aut recenti libertate; & contra, augendæ dominationi certaretur.* Sed libertas fortiores stimulos habere debet. Philippus apud Iustin. 30, 4, 7. *tanto fortius hoc bellum quam illa sustinendum, quanto sit libertas imperio carior.*

6, 1, 10. *ANGVSTIÆ*) Sic apud Senec. suasor. 2. Pompeius Silo: *Xerxes multos secum adduxit; Thermopylæ paucos recipiunt: nihil refert quantas gentes in nostrum orbem Oriens effuderit, quantumque nationum secum Xerxes traxerit. tot ad nos pertinent, quot locus coperit.*

CLAMORE) Vt fieri solet à spectantibus. Liuius 1, 25, 10. *clamore qualis ex insperato fauentium esse solet, Romani adiuuare militem suum.*

6, 1, 11. *COEPIT*) Malim abesse. Nam infinitiuus pro imperfecto indicatiui ponitur. Vide Indic. in *infinitiu.*

6, 1, 17. *NEC FALLEBAT*) Nihil hic deest, ne fallere. Sed Curtius hæc ita stricte proposuit, vt tamen non deessent verba pleno sensui, si cum iudicio legantur. Ita sæpissime optimi quique scriptores volunt quædam intelligi ex consequentia verborum quæ ipsi non aperte dixerunt. Sic apud Tacit. 2, 46, 7. *missus Drusus, vt retulimus, pacis firmator*, cum id nullo expresso verbo retulisset, sed ita indicasset, vt lectori rerum simul orationisque non imperito facile intelligi potuerit. Sic apud Liu. 36, 13, 4. *ad recipienda oppida &c. ierunt. Erant autem hæc Æginium, Ericinum, Gomphi,*

Gomphi, Silana, Tricca &c. Inde Pellinæum &c. Vbi supra nominata oppida non expresse quidem scripsit esse recepta, sed tamen ex dictis, & præsertim vocula *Inde*, intelligi voluit. Hic itaque pari modo cum de *grauiantium vultu* loquatur ipse intelligere per te potes, eos & coram ipso stetisse, & vt ipsum conuenirent, profectos esse, idque ex eorum ciuitatibus & ædibus adeo: sed ista omnia commemorare putidum & puerile foret. Sic in fine huius capitis non exferte tradit Lacedæmoniorum Megalopolitanorumque legatos ad Alexandrum profectos fuisse (quæ etiam caussa fuit cur Vir quidam Eruditus putaret ibi quoque aliquid deesse) sed ex omnibus circumstantiis ab attento lectore facile colligi posse, sufficere putauit. Breuitati narrationis inseruit, *si exitus rerum ita exponimus, vt ante quoque quæ facta sint, sciri possint, tamesi nos reticuerimus. Quod genus, si dicam me ex prouincia rediisse, profectum quoque in prouinciam intelligatur.* Rhetor. ad Herenn. 1, 9.

OPVS ERAT DECIPI) Eodem modo simulauerunt apud Tacit. 1, 11, 6. *Patres, quibus vetus mens si intelligere viderentur.* vbi loca parallela.

INVIDIAM) Ex hoc aliisque compluribus exemplis demonstrat Gruter. discurs. in Tacit. 33, 8. & seqq. *quam stes in subrico Dux regius: qui necessario reliqui subuertatur, si res ei cum Principe iniquiore.*

6, 1, 18. *DEMPTVM GLORIÆ*) Infra ad 8, 14, 46. Inde *Perdiccam ædixat, quod esset bellicosus: Lysimachum, quod imperatoriæ artis peritus: Seleucum, quod fortis animo esset. Antigoni vero liberalitas eum offendebat, & Antali imperatoria dignitas & Ptolemæi prosperitas.* Ælian. hist. var. 12, 16. Turpis næuus in tanto principe; & indicium animi non vere magnanimi.

6, 1, 20. *MITTERE LICERET*) Ita postea fere obseruatum apud Romanos, vt Imperatores ducesque de pace cum hostibus suo arbitrio non agerent, sed annuerent petentibus, vt legatos Romam mittere liceret. Vide Liuium 10, 5, 13. 26, 27, 9. 37, 7, 3. 38, 10, 2. & passim.

VENIAM) Omisi duo verba *non grauate*, quæ inculcauerat Modius, volente cum libris veteribus Acidalio. Deinde sequentia constitui ex oratione Æschinis contra Ctesiphontem: *Elei & Achæi omnes &c. deficiebant, & tota Arcadia, præter Megalopolim, cuius, cum obsideretur, excidium in dies expectabatur.* huic igitur Alexander damna quæ ob fidem in ipsum pertulerat, haud dubie ab auctoribus sarciri voluit. vide Supplem. 6, 1, 14.

PRÆTER AVCTORES) Sic fere semper statutum à prudentissimis quibusque. Eximia illa consultatio apud Liuium 28, 26, 1. *verum in auctores tantum seditionis (erant autem hi numero non plus quam quinque & triginta) animaduerteretur; an plurium supplicio vindicanda tam fædi exempli defectio magis quam seditio esset? Vicit sententia leuior, vt vnde ortæ culpa esset, ibi pœna consisteret: ad multitudinem castigationem satis esse.* Nam si vltra punias *haud* fere *mediana, sed clades est*, verbis Germanici apud Tacitum 2, 49, 3.

A DEFECTIONE) Forte pro *defectione*, hoc est, vt alii legunt *ad defectionis mulctam.* Si tamen *à defectione* retineas, recte cum præcedenti *obsessa* iunges: capiebatque vrbem à defectione, id est post defectionem, obsessam fuisse.

6, 2, 1. *VT PRIMVM*) *Amisso* videlicet, *cui æmulari consueuerat*, vt de Athenienſium ciuitate loquitur Iustinus 6, 9, 2. Mature tamen excussit ipsum torporem Alexander.

6, 2, 2. *INTEMPESTIVA CONVIVIA*) *Eum singulis diebus in cœnam, ad quam vocauit sexagenos, aut summum septuagenos conuiuas, expensisse centenas minas Ephippus Olynthium tradidit, vt est apud Athenæum lib. 4. Hæ vero efficiunt aureos*

Vngaricos 848. *semunciales vnum, duodenarios quinque, duplos duos, simplum vnum.* Agricola de precio veterum monetarum lib. 3. Quæ de tempestiuis intempestiuisque conuiuiis contra Turnebum Aduersar. 6, 16. & Manutium de quæsitis per epist. 1, 6. disputat Lipsius, supra ad 5, 7, 2. monuimus. quo pertinet & iste locus Apulei ex Apolog. prima. *Nuptiæne illæ fuerunt, an aliud celebratum officium, an tempestiuum conuiuium?*

LAPSA SVNT) Alii omittunt, *sunt*: propius, opinor, à vero. Ego etiam altius metuo, & ita potius olim hæc concepta fuisse suspicor: *quem arma Persarum non fregerant, vicerunt intempestiua, conuiuia & p.p.i.d.l.e.g.p.o. in externum lapsa morem &c.*

6, 2, 5. *CONTENTVS ARTIFICVM*) Gifanius in obseru. in Ling. Lat. *Contentus alicuius rei: pro, re aliqua. Claud. IC. l. 37. Cum quis decedens, §. Nupturæ, in fine de leg. 3. Quoniam in his expressit, vt contentus esses partis dimidiæ dotis. Sic Cursus Contentus artificum. vbi vulgo tamen contra vet. lib. addunt, opera.* Hactenus Gifanius, qui si ita in MSS. reperit, mirum à nullo alio vnquam hactenus animaduersum fuisse. Sane in omnibus quos vidi, aut de quibus relatum mihi est, vel *turba* adiectum est, vel *turbæ*, nullibi quod sciam, omissa ista voce. Ego quidem in his talibus memini diffidere. Sæpissime enim aduerti monstrosos ineptissimorum librariorum partus, blandiente nouitate, à multis pro certissimo Latinitatis genuinæ pignore excipi foueriique. Eiusdem generis esse arbitror quod infra 9, 4, 11. volunt scripsisse Curtium *maiora omnium. In oculis duo maiora omnium naufragia subuersa sunt.* Qui tersissimum auctorem tam horridi sermonis reum faciunt, næ illis aut iudicium deest, aut voluntas vere de antiquorum geniis feriendi. Sed de eo loco infra pluribus.

E GRÆCIA) Liuius 45, 32, 8. de Pauli Æmilii ludis: *Nam & artificum omnis generis, qui ludicram artem faciebant, ex toto orbe terrarum multitudo, & athletarum, & nobilium equorum conuenit; & legationes cum victimis: & quidquid aliud deorum hominumque causa fieri magnis ludis in Græcia solet.* Ibi enim eiusmodi hominum maxima erat copia, quia *ibi ludicras quoque artes exercere honestum erat.* Auctor de Caussc. corruptæ Eloqu. 10, 7.

FEMINARVM) Lubenter eum lib. Bong. exesse iubeam hanc vocem. nam video inde receptam fuisse, quod in aliquibus scripserant *turbæ* pro *turba*. quam vocem proinde non ad *artifices* referendam putarunt, sed ad *captiuas*, & cum à *turbis captiuis* non admodum suaue carmen expectarent delicati homines, restrinxerunt eum chorum, adiectione voculæ, ad feminas.

6, 2, 6. *VERECVNDE RELVCTANTEM*) Sic de Aspasia *ad eam Cyri inter alias mulieres introducta*, Plutarch. Artaxerxe cap. 42. *paranimphos adduxere ipsam cubicularius: Va ei, inquit, mihi qui admouerit manus.* Additque Cyrum inde etiam indolem mulieris perspexisse atque æstimasse. Videatur Fr. Iunius de pictura veterum pag. 261. f.

NOBILIOREM) Quo maiore vituperio dignus scelestus ille Nero, qui natus in vrbe seuera, vbi istarum artium studium infamia sequebatur, non solum ipse cecinit, saltauit, aurigauit, sed & *nobilium familiarum posteros, egestate venales in scenam deduxit.* Tacit. 14, 14, 5.

6, 2, 7. *FILIO EIVS*) Vide supra ad 3, 13, 12.

6, 2, 8. *FORTVNAM*) Reputans idem accidere posse suis liberis posterisque, videns tanti regis neptem in eas fortunæ angustias, eamque calamitatem incidisse.

6, 2, 10.

6, 2, 10. *XXVI.*) Acidalius hunc & sequentem numerum transpositos fuisse iudicat, & omnino cohærere vult de Oxathris & Oxydatis fortuna narrationem, quem plane secutus est Raderus. Aldus totum eum versum aut non reperit in libris suis, aut si reperit pro spurio habuit: omisit enim. Hoc quidem patet, etiam ita vt illi volunt transpositum, non admodum concinnum esse aut congruum antecedentibus & sequentibus verbis. Sane de Oxydatis fortuna diu ante tradidit Arrian. 3, 4, 17. cum adhuc viueret Darius. Et si hæc non resecemus ad viuum, tamen vitiosus adhuc esse videtur locus. apparet enim totam eam pecuniæ vim, ex Curtii sententia, tum fuisse alienatam atque exhaustam. ea ratio vt constet, aut pro *XXVI.* legendum est *XXIV.* aut *XIII.* pro *XII.*

PROXIMA PRÆDA) Nam præda non pro militum lubitu diripienda est, sed ad totam ciuitatem, aut ad regem, cuius auspiciis bellum geritur, pertinet. Nisi quod leuiora nonnulla, & alia aliis etiam de causis militi permittuntur, qua de re præclare, vt solet, differentem vide Grotium de iure belli 3, 6, 8. & deinceps.

CVSTODVM FRAVDE) Diodorus 17, 74. *A gazarum custodibus XX. M. talentum acceperat. Præter hæc in militem distributa, cum ornamentis & poculis XIII. millia talentum efficiebant. Summa autem furto sublatorum, & per vim abstractorum longe amplior censebatur.* Vbi præsertim Harpalum, aut Harpagum verius, occasioni non defuisse, Deo volente in supplemento libri decimi monstrabimus. Sed & Eumenes magnam pecuniam congessit, vt tradit in vita eius Plutarch. cap. III.

6, 2, 11. *IN VINCVLIS*) Ita quod ait Seneca ep. 91, 16. *sæpe maiori fortunæ locum fecit iniuria. Quid mouet Iosepho*, inquit Magnus Theolog. ad cap. 27. Genes. *venditio & exilium? imo ad quid non ei profuit? aut quomodo potuissent eum fratres maiore honore & dignitate ornare? Nam eo ipso quo conantur eum impedire & opprimere, commodissime eum ad fastigium & culmen illud regni euehunt, quod paulo ante somniauerat. Sic Matthias Hunniadis filius ex Vienna ductus, qua die rex (Ladislaus) obiit, Pragam appulit atque in potestate Georgii fuit. Nec diu postea rex Hungariæ designatus, magnis sponsionibus dimissus, è carcere euolauit ad regnum.* Æn. Siluius hist. Bohem. cap. 71. f. quam historiam prolixe narrat Bonfin. lib. 9. dec. 3. Porro de carceribus quoque Persarum dicere non omisit exactissimus Brisson. lib. 2. p. 258.

6, 2, 12. *CAPVT*) Iustinus 41, 1, 1. *velut diuisione orbis cum Romanis facta, imperium Orientis* eis asserit: Tacitus 2, 60, 5. Parthis *vim*, Romanis *potentiam* tribuit. Vt mirari Liuii 9, 18, 5. stomachum libeat, *repertos ex Græcis qui Parthorum contra nomen Rom. gloriæ fauerint.* Nec ambigam, hos Græcos Strabonem imitatum lib. 11. vbi Parthos *tantum possidere terrarum, tot gentibus dominari* affirmat, *vt ob imperij magnitudinem, Romanorum potentiæ quodammodo pares sint.* Reineccius de regno Parthico.

6, 2, 13. *GRAVES ADHVC ACCOLÆ*) De Scythis intellige, qui accolæ tum Parthorum, nec imperio eorum subiecti, & sæpius hostes. Iustinum lib. 41. & 42. & Tacit. 6, 36, 5. 6, 44, 1. &c. inspice. Proinde iocabatur Acidalius, cum emendandum suspicaretur, *graui adhuc agricolæ.* Nec serio rem dispexit Raderus, qui accolas Romanis fuisse tradit Parthos; cum Curtio de Scythis Parthorum accolis sit sermo.

BORISTHENEM) *Tricesi sunt qui negant Boristhenem esse, qui hodie* Neper, aut Niepet *vocatur. Nam de Boryslhene ita scribit Periegetes Dionysius* vers. 3, 11.

Vbi Boryslhenis fluuij extensa aqua
Miscetur Euxino, arietis ante frontem (promontorio nomen est) *Hodie in toto illo tractu nullus magnus fluuius in Euxinum exoneratur è regione* ϑ κεῖθι μενοίνα

(frontis arietis) *in fine Tauricæ Peninsulæ, prater* Neper. *Ergo* Neper *est Borysthenes, &* Bog. *qui in illum illabitur, is est* Hypanis: *quod & doctis quoque placere video.* Scalig. in Euseb. num. M CCCLXII.

6,2,14. *MEDIVS*) Inde *terminus gentium*, hoc est Europæarum atque Thracicarum, appellatur Floro 3, 4, 6.

PARTHOS CONDIDERE) Persas etiam à Scythis conditos Marcellinus 31, 6. tradit. Quod non quidem est impossibile: tamen magis Parthos ab eo, vel auctore certe, quem ibi sequitur, intelligi, credibile est. Et vulgo notum circum ea tempora Persarum Parthorumque nomina promiscue à Græcis Latinisque fuisse vsurpata, sicut etiam aliquanto prius Persarum & Medorum, ex eadem causa. Vide eruditissimas Cl. Salmasii notas in Tertullian. de pallio cap. 2. vbi *Scythæ exuberant Persas.* Et ipse Marcellin. præced. cap. dixerat Persas vicinos populos *in gentilitatem nominis sui trasisse.*

6,2,15. *HECATOMPYLOS*) Vox ipsa Græca est, & è Græcia profectos conditores ostendit. vrbem significat, quæ centum habeat portas. Sed Polybius 10, 25. aliam etymi causam adfert: *In media Parthia hæc vrbs sita est: cum autem diuerticula viarum ad omnes regiones ibidem cœant ex euentu ipso centum portarum nomen loco inuenit.* Strabo lib. 17. à Caspiis portis ad Hecatompylon regiam Parthorum (ita appellat) 1260. stadia auctore Apollodoro numerat, hoc est, 12. stadia supra 39. milliaria Germanica. Diodorus 17, 75. Hyrcaniæ quidem assignat, sed Parthiam quoque Hyrcaniæ nomine complectitur. A quibus autem Græcis condita sit, nondum legi. Vrbis Stephanus quoque mentionem habet, sed simplicem, vt & Ptolemæus. Rademus. Quod Strabo regiam eam Parthorum vocat, id confirmat lectionem MSS. apud Athen. 12, 2. *Parthorum reges &c. hyemant Babylone* vbi vulgo lacuna est χειμάζειν δ' ἐν Βαβυλῶνι [.... τὸ λοιπὸν τῦ σώματος) quam optime explent γρ. διαζῆν δ' ἐν Ἑκατομπύλῳ τὸ λοιπὸν. *in Hecatompylo autem reliquum anni exigunt.* Fuit & Thebarum Ægyptiarum cognomen *Hecatompylos*, à centum portis quas habebant: quod cum hac vrbe Parthica non est confundendum. Ceterum non credo Radero Diodorum Hyrcaniæ assignare Hecatompylon, minus etiam, Parthiam quoque Hyrcaniæ nomine complecti. Hoc enim vix pro sano fecerit. Sed certe non fecit, tantum dixit Alexandrum in itinere cum Hyrcanos peteret, venisse Hecatompylon: nimirum priusquam Hyrcaniam intraret, per Parthiam ducens, vt ita examussim Curtio adsentiat. Dubito autem an hanc vrbem intellexerit Vincent. Beluacens. in speculo hist. lib. 30. cap. 89. ita scribens: *Turcæ Persidem inuaserunt, ciuitatem in ea centum portarum, quæ vocatur Sapham occuperunt.*

VITIVM) Haud dubie vera hæc est scriptura, quam in Cod. Sigebergensi Modio repertam merito vulgatæ præfert Acidal. Raderus etiam ex Constantiensi codice firmat. Sic apud Tacit. 14, 38, 4. *Hæc more famæ, crudelium otia exagitantur.*

6,2,16. *SIGNVM DATVM*) Polybius 6, 38. de Romana disciplina: *E castris suis discedunt hunc in modum. Cum primum signum datum est, tabernacula sua deuendunt & sarcinas componunt omnes &c.* Quem ad locum vide Lipsium de Mil. Rom. 5, 12.

6,2,17. *SENA MILLIA*) Diodorus 17, 74. ἐδωρήσατο τῶν μὲν ἱππέων ἑκάστους τάλαντον, τῶν δὲ πεζῶν μνᾶς δέκα. *Equitibus singulis talentum dono dedit, peditibus denas minas.* Adde Plut. Pompeio c. 36. Talentum igitur, & sena millia denariorum eandem sortem efficiunt. De peditibus autem tacuisse Curtium, cum equites nominasset, mirum mihi fit; & libenter hominum aut temporum inituam inscium.

6,2,20.

6,2,20. *APTA ORATIONE*) *Oratio ducum ad milites nihil non perficit.* Gruter. discurs. ad Tacit. cap. 54. Quare merito Vitellium culpat Tacitus H. 3, 36, 1. hac etiam de causa, quod *alloquio militem non firmauerit.* Eloquentiæ igitur non vltima cura principibus esse debet: quod & hunc Alexandrum puerum adhuc intelexisse refert Chrysostomus Dio orat. 2. cum patre colloquentem fingens, atque disputantem: *Et rhetorica opus est regi. Nam tu frequenter rescribere cogeris & contradicere Demostheni &c.* Et post pauca recitat exemplum ex Homero, valde præsenti loco accommodum: *Quem enim iam Græci propter belli prolixitatem &c. desponaissent animum ab expeditione; insuper & inter eos quidam orator surrexisset, turbaretque concionem, multitudo ruit impetu ad naues, confestimque illis conscensis volebant fugere, & nouo eos retinere poterat; neque Agamemnon quidem habebat, quo pacto rebus consuleret præsentibus. Hic igitur solus ipse potuit eos reuocare & immutare Vlysses, & tandem, cum concionaretur, adiunctis Nestore, persuasit vt manerent. Itaque hoc factum manifeste rhetorum fuit.* Et quæ ibi sequuntur. Exemplum Iuliani refert Marcellin. 17, 1. Philippi, Diodor. 16, 96.

6,2,21. *AVRES PRÆPARENT*) Non protritæ prudentiæ hoc præceptum. Sane enim li animis alia omnia volutantibus, ex abrupto contrarium aliquid destinatis eorum suadeas, parum differre videaris ab iis, qui munitas ædes, ipsi robore impares, aperta potius vi irrumpere velint, quam per artem atque cuniculos intrare. Sic apud Tacit. 1, 28, 6. in seditione militari: *accitur centurio Clemens, & si alijs artibus grati in vulgus: vigiliis, stationibus, custodiis portarum se inserunt, spem offerunt, metum inuendum &c.* Qui sane insignis est locus, & consideratu dignissimus. Cui iunge Ioseph. 15, 8. *Ita affectus rex excitabat, duces eorum appellando, & quantum in se erat comendo illis animum addere: eumque generosiores quidam in meliorem spem reflixisse, tum demum aujus est etiam exercitum alloqui, quem prius viderat iis recentibus cladibus nullam orationem admittere.*

6,3,1. *MAGNITVDINEM*) Huius quoque orationis argumentum & œconomiam Caussinus proposuit in suis eloquentiæ parallelis pag. 574. & seq. Raderus.

6,3,2. *ALIA DVCTV*) Sueton. in Augusto 21, 1. *Domuit autem partim ductu, partim auspicio suis &c.* Apud Plin. 3, 20. extat de eodem Augusto vetus inscriptio: *Quod eius ductu auspicijsque gentes Alpinæ omnes, quæ à mari supero ad inferum pertinebant, sub imperium pop. Rom. sunt redactæ.* Ductu, id est, per se ipsum; auspicijs, quando per legatos bellum agitur, vt notum est. Tamen apud Plautum confunduntur. Sosia enim de hero Amphitruone loquens, Amphitr. 1, 1, 41. qui contra Thebeoas militauerat, ait: *vt gesserit rempub. ductu, imperio, auspicio suo.* & ipse Amphitruo 2, 2, 25. *eos auspicio meo atque ductu, primo cæsos vicimus.* Nam vere Creontis Thebani regis auspicijs bellum patratum fuerat. Pichena ad illa Taciti 2, 41, 1. *Ductu Germanici, auspicijs Tiberij.* Lipsius ostendit Curtium hoc loquendi genus ad res Græcanicas transtulisse à more Romano, quem ipse diligenter explicat in opere de Militia Rom. 2, 12.

6,3,4. *QVÆDAM*) Malim *quasdam*, nisi intelligas loca vel regna. Lycaoniam certe prætermisit, nisi sub Cappadocia comprehendas. prætermisit & Lyciam, cuius mentio supra 3, 3, 1. Raderus. *quasdam* etiam hic edidit olim Frobenius.

6,3,6. *IN NOVO*) Ergo illi populi videntur Alexandro *iam domiti vt parerent, nondum vt seruirent:* quod de Britannis recens subactis Tacit. Agric. 13, 1. Horus 4, 12, 2. *Nemo quippe pax: nec diem assiuere frenis seruitutis vsuidæ gentium inflatæque cernimus ab imposito nuper iugo resilientium.* quæ eo loco notani non repeto. Vide Epist. Innocentii III. apud Bzouium Annal. Eccles. MCCVI, 2. Interim experien-

tia testatum postea fecit, gentes illas Asiaticas vtpote seruitio suetas, adeo de Alexandri iugo depellendo non cogitasse, vt etiam diu postea, in medio rerum cursu, nullo certo herede, rege mortuo, satrapis ducibusque eius promptissime paruerint. Multarum itaque gentium spiritus alieni imperii impatientes sunt, quod compluribus exemplis Gruterus in Tacitum discursu 25. ostendit, at sane non omnium. Sciuerunt hoc veteres Galli, quorum Ciuilis apud Tacit. H. 4,17,7. accurate distinguit inter nationes: *Seruirent Syria, Asiaque & suetus regibus Oriens: multos adhuc in Gallia vinere ante tributa genitos.* Solerter id animaduertit Forstnerus (vt est vir præter vsum rerum etiam ingenio validus) ad Tacit. 2,1. vbi ipso Alexandri exemplo docet, externum principatum facile tolerari illis gentibus, *quæ dominatus assuetæ integram seruitutem nullis adstrictam modis aut legibus ferre queunt.* vbi vide.

PRECARIO IMPERIO) Quamquam enim Persarum rex magnis aliquot præliis victus erat; multas tamen nationes habebat id imperium, quarum vnaquæque suis viribus bellum contra Macedones gerere potuisset: itaque recte dicit precario potius imperio eas teneri, quam vi, si verum fateri oporteat. quanquam enim postea de armis suis subiiciat; intelligit tamen in illis ad obtinendum tantum imperium plus terroris esse, quam virium.

6,3,7. *STATVTO)* Numquid melius *statu?* vt alibi in his libris. Vide Fr. Iunium de pictura veterum pag. 58. pr.

6,3,9. *SIMVL TERGA)* Hunc quoque locum occupauerat nullo iure *si* particula: vt supra ad 3,12,19. notauimus; & hic à Radero, item Amst. & Lugd. edd. prætermissam video. aliæ habebant, *simul si terga &c.*

SVIS AVTEM) His paria dixit Aristides Oratione Sicula posteriore: *non iam illos magis oderunt, quam nos metuunt: sic vt à nobis inter se sint conciliati. Mallent enim profecto domesticos ac pares etiamsi nonnihil sit illis concedendum, quam alienos & aduenas.* Nec sententiæ alterius Gregoras lib. 4. *His vero cum Latinorum iugum longo iam tempore molestè ferrent, & aliquin etiam popularium suorum quam alienigenarum consuetudine vti mallent, optatissimus Cæsaris aduentus fuit.* Hinc est cur maximi fieret Annibali Pyrrhus apud Liuium 35,14,5. *Artem etiam conciliandi sibi homines eam habuisse, vt Italicæ gentes regis externi, quam populi Rom. tam diu principis in ea terra, imperium esse mallent.* Hæc Gruterus discurs. in Tacitum 25,9.

6,3,10. *TIMERI)* Sensus: etiam asperum & immitem principem, dum indigena sit, tolerari præ externo & alieno, quantumcumque humano & leni.

6,3,11. *MEDICI)* Hausit ex Hippocrate Epidemion 6,2. cuius hic est aphorismus: *Quæ relinquuntur in morbis post crisin, recidiuas facere consueuerunt.* Atque idem & Auicennæ scitum est.

SCINTILLA) Cicero Philipp. 5,11. *Omne malum nascens facile opprimitur: inueteratum, fit plerumque robustius.* Curtiana similitudine vtitur & Florus 3,5,14. *incendia parum fideliter extincta maiore flamma reuiuiscunt.* item iis locis, quæ ad recitatum notauimus: & Iudicati à Popma. Horatius Ep. 1,18,85.

Et neglecta solent incendia sumere vires.

ac Ouidius Metamorph. 7,80.

Parua sub inducta latuit scintilla fauilla.

NIHIL TVTO) Securitas fugienda. *Nemo celerius opprimitur, quam qui nihil timet; & frequentissimum iniuim calamitatis, securitas.* Velleius 2,118,4. *Sæpe & contemptus hostis cruentum certamen edidit, & inclyti populi regesque pertæsi momento victi sunt.* Liuius 21,43,13. *Nihil tuto &c.* Itaque ego *vt nihil timendi, sic nihil contemnendi auctor sim.* Liu. 6,6,12. *sæpe in bello, paruis momentis, magni casus intercedunt.* Cæsar. de bel. Ciu. 1,21. *Et nihil tam leue est, quod non magnæ interdum rei momentum faciat.* Liu. 25,18,3. *Quo magis præceptum illud in omnium animis esse debet. Nihil in bello oportere contemni, nec sine caussa dici, matrem timidi fieri non solere.* Probus in Thrasib. Incredibile est, *Nimia fiducia quantæ calamitati soleat esse.* Hæc ex polit. Lipsii 5,16. Sic apud Tacit. 2,40,2. cautissimus imperator in motu serui, *nihil spernendum reputabat.*

6,3,12. *SEDEM CYRI)* Quod Plutarchus lib. 2. de fort. Alex. in Darii precatione *Cyri thronum* dixit, Horat. Od. 2,2,5. *Cyri solium*, Curtius *Cyri sedem* vocat. Brisson. lib. 1. p. 51.

BAGOÆ) De quo narrabimus in supplemento.

6,3,17. *PRIMA)* Alii; *præmia.* non illud quidem male, sed tamen illi non prætulerim.

DARII) Multi & meliores libri: *Dariam quoque hostem*: & sane oritur dubitatio sic fuisse, omissa voce *parricidas*, quæ mox sequitur.

6,4,1. *ALACRITATE)* Sequuto effectu, quem supra 6,2,20. ei promiserant duces. Ea re nihil non effici posse imperatoribus, ex Grutero, quem & supra laudauimus, cognosces.

6,4,2. *EA MANV)* Non dubito sic scribendum supra 5,4,14. *Gruterο velisto cum peditibus quos adsueuerat, & eis copiis quæ Meleager ducebat.* Et de hac ipsa re Arrian. 3,5,2. Κρατερὸν δὲ τὸν τὰ ἱππικὰ τάξαντα, καὶ τὴν Ἀμύντα &c. *Craterum cum suo & Amyntæ agmine, cumque equitibus* &c. & vero absurdus vulgatorum sensus *ex manu*, qui veller sexcentos, seu vt alii codd. habent, sex ista millia equitum &c. fuisse ex manu quam Amyntas ducebat, quod ita non fuisse constat.

SEXCENTIS) Ita melius, quam aliorum sex millibus. Arrianum dicto loco vide.

6,4,3. *ERIGYIVM)* Hic à Sabellico Ennead. 4,5. vitiatos codices sequuto, perperam appellatur *Phrygius.* De aliis Edd. vide in variis. Sed & Indicem consule.

EMINENTIBVS) Melius *imminentibus.* ita supra 3,4,12. *Deorsum montis imminebat via, crebris oberrantibus riuis, qui ex radicibus montium manant.* Sane Gebhardus in Crepund. 5,23. citans hunc locum ait: *Sic elegantior Curtius* imminentes petras *dixit.*

6,4,4. *ZIOBERIS)* Diodoro 17,75. est *Silbatis* Σιβάρτης. Cuius quidem vocis ductus etiam in Curtiano nomine apparent, quod facilius corrumpi potuit, quam illud Græcum. Certe non longe abludit *Zibetes*, quomodo Boccatium legisse pro Zioberi Raderus ait. Item *Zioberis* & *Oberis* Manuscriptorum. Ceterum multorum fluminum par natura proditur, *qui se cuniculis condunt vel in partem, vel in totum. pars Rheni subit vada circiter 4000. pass. ab arce Canba, & rursus emergit antequam decernat Bonnam: item pars Danubij absorbetur apud Greinam oppidum Pannoniæ superioris quæ in loco maximum à naufragio periculum est. vbi autem fluuius in profundum terræ aguntur multis in regionibus: in Hispania Ana: in Narbonensi prouincia Garon: in Alpibus Padus, qui, vt Plinius 3,16,1. scribit, in Forumbiensium agro iterum exoritur: Martia aqua perliquam transit Lucinum lacum, quæ, vt idem 31,3. auctor est, in Tiburtina se rursum aperit: Timauus in campo Aquileiensi: Erasinus in Argolica: Eurotas & Alpheus in Arcadia: quorum aquæ commiscentur, & ad viginti stadia commune habent flumen, deinde condunt se in voraginem, atque Eurotas rursus emergit in Lacedæmoniorum agro, Alpheus in seruitus* [leg. *finibus*] *Megalopolitidis: quod in Arcadicis Pausanias memoriæ mandauit. In Asia vero Cadmus fluuius mergitur, non longe à Laodicea: Pyramus in Cataonia:*

tamia : *Lycus in ora subiecta Libano : Orontes in Syria : in Medis Euleus mox ab ortu, atque etiam in Arabia fluuij conduntur, vt Strabo lib. 16. scribit : Polytimetus in Sogdiana, vt Arrianus 4, 1, 33. Zioberis in Hircania, vt Q. Curtius. alij subeunt arenas : vt Aristobulus in Sogdiana : Arius in Aria : Epardus, qui per Mardorum regionem fluit ; Etymandrus, qui per Euergetarum : Nilus in Æthiopia. aliqui subeunt paludes, veluti Bimma circiter lapidem tertium ab ortu : oritur vero ad Ranam pagum in Luneburgensi ericeto. Sed is post X. millia pass. rursum emergens propter Ratenburgam arcem diœcesis Bremensis fluit. quidam subeunt vada maris : sicut Alpheus, de quo iam dixi, in maritima Eliadis ripa. etenim in eum iacta in Arethusa fonte Syracusano reddunturex scriptorum, non poetarum tantum sententia : tametsi Strabo lib. 6. eum in mare influere asserat. similiter ac Alpheus maris vada subit fluuius in Ionia, cuius fons est in Mycale monte : subter medium enim mare caco alueo penetrans exit rursus iuxta Branchidas ad portum Panormum, vt in Eliacis prior. Pausanias tradit : alij occurrentem montem subeunt, subterque lapsi à latere eius alueo erumpunt : quomodo Tigris per Taurum permeat & transit. aliqui à summo ad imum perfundunt altissimos montes : vt Pyramus eundem Taurum.* Georg. Agricola lib. 3. de natura eorum quæ effluunt ex terra. Eiusmodi fluuiorum catalogum, cum auctorum nominibus, ordinem literarum sequuti subiiciemus. Sunt autem hæc natura *ABLAS* aut *ANLAS*, nam diuerse scribitur, apud Strabon. lib. 8. f. *ADRIATICVM & ÆGÆVM maria*, ex mente Theopompi, quem tamen redarguit Strabo lib. 7. *ÆSCVLAPII fons Athens.* quo iniecta in Falerico redduntur. Plin. 2, 103. *ALPHEVS* in Arcadia, qui iuxta Eurotæ fontes ortus, cum eius flumine commiscetur, & postquam simul terram subierunt, Eurotas rursus emergit in Lacedæmon. agro, Alpheus in finibus Megalopolitidis. Pausan. lib. VIII. itemque lib. XVI. in Excerpt. Vales. & Strabo lib. 6. & 8. idem Alpheus subter mare lapsus creditur Syracusis extrudere fontem Arethusam. Plin. 2, 103. & 31, 5. Lucilius & Virgil. Eclog. 10, 4. apud Senec. Nat. quæst. 3, 26, 9. & 6, 8, 3. etiam oraculum apud Pausaniam lib. 5. Pindarus, & Timæus apud Strab. lib. 6. & Antigonum mir. narrat. 155. Himerius in propempt ica oratione apud Photium Cod. CCXLIII. tamen Strabo lib. 6. nihil motus aliorum opinione, fabulam eam mendacii coarguit solidis rationibus. ibidemque aliam Homeromastygis Zoili, qui *scribit Alpheum è Tenedo fluere. ANAS.* Hispaniæ fluuius, corrupte hodie *Guadiana* dictus. qui, vt Lud. Nonius in flum. Hispan. scribit ; *quum procul ab ortu suo ex hominum conspectu se eripiat, per cæcos & subterraneos meatus, ad septem milliaria lucifugus fluit ; donec prope Villabarta (loci id nomen est) iterum in lucem erumpat :* & mox: *amnis huius latebræ incolis iocandi materiam præbuere, dum patrio sermone ferunt, pontem esse in Hispania, vbi perpetuo plurima armentorum millia pascantur. ARABICÆ* paludes Eratosthenes reprehensus à Strabone lib. 16. De *ARETHVSA* modo dictum in *Alpheo. AREVS.* vnde Arianæ regioni nomen. Arrian. 4, 1, 33. *ARISTOBVLVS* ab Agricola nominatus est, decepto per vitiatam Strabonis scripturam: nam *Polytimetus* nomen est fluuio, Aristobulus auctori, qui de eo tradit : vt & Casaubon. aduertit. *ASOPVS* in Peloponneso. Hunc Mæandrum Phrygium esse traditur à Phliasiis & Sicyoniis apud Pausan. lib. 2. & Ibyco, quem refutat Strabo lib. 6. Ex illa fabula nata est alia de Marsiæ fistulis in agro Sicyoniæ repertis, apud Pausan. lib. 2. *ATINAS* quidam innominatus fluuius apud Plin. 2, 103. *BIMMA.* apud Agricolam in relatis supra verbis. *CADMVS* in Phrygia. Strabo sub fin. lib. 12. *CORYCIO* in specu fluuius anonymus. Mela 1, 13. *DANVBIVS.* Agricola. *EPARDVS* (nisi rectius *Amardum* voces) in Mardis. Arrian. 4, 1, 33. *ERASINVS in Argolica.* Plin. 2, 103. Strabo lib. 6. & 8. in fine. Seneca natur. quæstion. 3, 26, 6. *ETYMANDRVS* in Euergetis. Arrian. 4, 1, 33. *EVLÆVS* in Susiana. Plin. 6, 27, 16. *EVPHRATES* Arrian. 5, 1, 23. Strabo lib. 16. Chronol.

nol. Altissiod. in pr. vbi hunc & ceteros Paradisi fluuios, subterraneos per meatus emergere, vt alibi nasci videantur, haud præter rationem proditur. Atque eodem Fulcherii Carnotensis inclinat opinio, in gestis peregr. Franc. cap. 43. *Quin & ipsum Nilum fama est Euphraten esse, qui vbi paludi immersus diu latuerit, supra Æthiopas Nilus exadat.* Pausan. lib. 2. *EVROTAS* in Laconia. Vide supra in *Alpheo. GANGES.* Altissiod. Chron. in pr. *GARDO.* Agricola. *ILLA haud procul à pago Herckheim circa villius terræ hiatus vestigium (mirabile dictu) absorpsit, alueo omni exiccato subterraneis quibusdam meatibus ad certam distantiam prolabens denuo ebulit, pristinæ ripæ restituitus.* Gebwiler in panegyri Carolina. *INACHVS* in Argiuorum terra. Sophocles reprehensus à Strab. lib. 6. *INOPVS* apud Delios, qui eum è Nilo ad se peruenire credebant tempore Pausaniæ, vide ipsum lib. 2. & Strab. lib. 6. qui fabulam respuit. *RINIVS* quidam amnis in Branchidis. Pausan. lib. 5. *IORDANES.* Ibid. & inprimis Ioseph. de bel. Iud. 3, 18. *LADON* in Arcadia apud Pheneum. Strabo extremo lib. 8. iuncto Plin. 31, 5. *LYCVS in Asia.* Plin. 2, 103. Seneca nat. quæst. 3, 26, 6. *Apud Colossas Phrygiæ oppidum.* Herod. 3, 30. *MÆANDER.* vide in *Asopo. MARCIA AQVA* in Tiburtino agro. Plin. 31, 3. vbi tamen de specu manu facto loqui videtur. Adde Frontin. de aquæduct. *MARSIAS* apud Celænas Phrygiæ. Plin. 5, 29. ad *METAVRVM* quoque in Sicilia tale flumen describit Strabo lib. 6. *NILVS* in Africa, non procul à fontibus. Ibid. & Plin. 5, 9, 10. Pausan. lib. 5. Altissiod. Chronol. in pr. Fulcher. Carnot. de gestis peregr. Franc. cap. 43. Habes de eodem & supra in *Euphrate* & *Inopo.* Illas Nili latebras inter æstiuæ eius inundationis causas reddi, Seneca nat. quæst. 6, 8, 3. prodidit. *ORONTES* apud Antiochiam. Strabo lib. 6. & 16. *PADVS* in Liguribus. Plin. 3, 16. *POLYTIMETVS* in Sogdiana regione, Arrian. 4, 1, 33. Strabo lib. 11. *PYRAMVS* in Cataonia. Strabo lib. 12. *RHENVS.* Agricola supra. *STIBOETES*, quem diximus esse Curtii Zioberim. Diodor. 17, 75. *TIGRIS in Mesopotamia.* Plin. 2, 103. & 6, 27, 3. Strabo lib. 6. Iustin. 42, 3, 9. Seneca epist. 104, 22. & nat. quæst. 3, 26, 7. & 6, 8, 2. Altissiod. pr. Chronol. Marcellin. 25, 19. *TIMAVS* in sinu Adriatico. Posidonius apud Strab. lib. 5. *KADIMONIS lacus in flumen egeritur, quod vbi se paulisper oculis dedit, specu mergitur, eiusque cursum meat : ac si quid antequam subducatur, accipit, secum ex æquat.* Plin. epist. 8, 20. *Cæcissa,* inquit Seneca natur. quæstion. 3, 26, 5. *manifesta est, sub terra vacat locus. Omnis autem humor naturæ ad inferius, & ad imum defertur. Illo itaque recepta flumina currere secreto : sed cum primum aliquid solidi, quod obstares, occurrit, præcipua parte, quæ minus ad exitum repugnabat, repetiere cursum suum.* Vt venia sit longiori adnotationi, claudam eam verbis, quibus epist. 20. lib. 8. Plinius : *me nihil æque ac natura operis delectant.*

INTERPELLAT) Constantiensis manu exaratus exerte habet *interpellat*, quomodo etiam Acidalius legendum putat. Raderus. Sic & in Var. nostris legebatur : itaque maluimus præ illo *interpolat.*

RHIDAGO) Nec hoc nomen apud alios memini legere. Nam quod nonnulli Rhindacum ex Rhidagone [videtur igitur illud *Rhidago* pro primo casu accipere, quod ego cum Sabellico Enn. 4, 5. pro tertio habebam] faciunt, procul à vero abeunt. Rhindacus enim Strephano est ciuitas inter Hellespontum & Phrygiam, vnde Rhindaceni populi seu ciues. Plinio idem nomen est fluuius inter eundem Hellespontum & Phrygiam, (sed hic noster) mille prope parasangis abest ab Hellesponto & Phrygia. Glareanus Syderin à Plinio dictum putat, coniectura dubia & incerta. Raderus.

6, 4, 7. *QVÆCVNQVE DIMISSA*) Sic malui sensit, & nonnullis edit. volentibus, longo melius, quam vt habebant alii : *quicunque dimissi.* Id autem

tem de plerisque eorum fluuiorum, quos sub terra condi modo diximus, asseuerari; facile reperiet, qui citatos ibi scriptores volet euoluere.

6,4,9. *DVCENTOS ET TRIG.*) Hoc *Q. Curtius iustissimo & ne minimum quidem fallente calculo tradidit: cui etiam adsentitur B. Hieron. ad IX. cap. Danielis.* Atlas Maior Mercatoris, in regno Persico. Vide supra ad 4, 14, 20.

6,4,10. *REPETISSE*) Prorsus (cum Modio) & ipse malo *repetisse*, præ vulgatorum *reperisse?* quod tamen neque ipsum inelegans præpositione mutata: *consilium è præsenti necessitate reperisse.* id est, quæsisse & inuenisse consilium è re nata, atque vt præsens necessitas subjiciebat. Acidalius. Excusat autem se à necessitate quæ summum quibusuis factis præstare creditur patrocinium. Sic apud Thucyd. 1, 12, 18. Athenienses: *Nec inuisitatum est, aliquem qui in summum periculum deducatur, consulere vtilitatibus suis.* Poplicola apud Dionys. 5,64. f. *Necessitati impares sunt humani ingenij vires: omnesque tum demum de decoro deficiunt, cum iam versantur in tuto.*

INSIDIANTEM) Sic etiam facinus suum excusauit Tissaphernes, ducibus Græcorum cæsis. Xenophon ἀνεβάσ. lib. 2. Ratio autem, cur Darius occiso Bagoa latisfaciundum popularibus putauerit, est; quod Bagoas potentia & gratia ad populum plurimum polleret; tum etiam ipsi illi Dario imperium dederat: purgandus igitur erat, ne pro summo beneficio, necem reddidisse videretur. atque ex eo facto odium gentis incurreret, animum regis subdolum & crudelem odiis, & fortasse seditionibus agitaturæ.

6,4,11. *AMORE EIVS*) Nimirum spiritus atque vitæ suæ, non sane Darij, quod persuadere nobis vult Raderus.

6,4,13. *PATRIAM*) Ouid. Fast. 1,493.

Omne solum forti patria est, vt piscibus æquor.
Πατρὶς γαῖ' ἐν πᾶσι τὸν ἀνδρεῖον πτολίεθρον.

Iterum gnome communis, de qua multa passim gnomologi. Raderus. Tenebri apud Tacit. H. 4,64, 6. *Quomodo lucem diemque omnibus hominibus, ita omnes terras fortibus viris natura aperuit.* Elegantissime Heldenbuch strophe XXXI. Ich wenß das byderman erbe in allen landen lit.

6,4,14. *NEC DVBITAVIT*) Miror Sabellicum Enn. 4,5. cum Nabarzanis literas verbis Curtianis recitasset, contra manifestam auctoris mentem subjicere: *Adhac nihil Macedo reffondit.* cum Curtii verba eundem plane sensum habeant, quem illa Virgil. Æn. 3, 610.

Ipse pater dextram Anchisæ, haud multa moratus,
Dat iuueni atque animum præsenti pignore firmat.

QVO PERSAE MODO) Sic Cornel. Nepos in Datame 10, 1. Scilicet vt dextram rex daret, aut præsenti; aut per internuncium. Vide Brisson. lib. 1 p. 107. Qui ibi citatus ex Diodoro locus, non est in lib. 18. vt ex Brissone. Popma & Raderus edidere, sed in cap. 34. lib. 16. Præter auctores quorum Brissonius meminit, huc pertinent excerpta ex Ctesiæ Persicis cap. 8. *Illos & mutuo & cum Anorge dexteras in amicitiæ testimonium inuicem voluit.* Xenophon lib. 1. ἀνεβάσ. adeoque dextram ipse & dedi, & accepi: Cyrus de Oronte loquitur & in hist. Græc. lib 4. paulo post pr. *datis* (Spithridati nimirum) *acceptisque dextris, Cotys dimissus fuit.* Polyb. 5, 54. de Antiocho Magno: *rebellem exercitum duris verbis increpitum in fidem data dextra recepit, dextram Pharnabazo porrigente, suam vicissim ei porrigit Agesilaus.* Idem & aliis gentibus obseruatum. Anchisæ suo tribuit Virg. Æn. 3, 610. loco præcedenti nota recitato. Item Æneæ 5,412.

\- - *cur dextræ iungere dextram*
Non datur - -

* & 3, 83.

& 3, 83. *Iungimus hospitio dextras* - - - Admetus ita fidem Themistocli dedit. Corn. Nepos Themist. 8, 4. In Appiani Punicis Lentulus, pacem cum Carthaginensibus dissuadens: *At fides firma est, ac dextera.* Chalcocondylas lib. 3. de Temire. *Dubitabat autem quo pacto eum moui cogeret, qui olim regi, priuato adhuc, dextram societatis dedisset, ne pactis contrauenire videretur.* Hist. Miscella 22, 10. de Hizid. *obtinuit Damascum & dextras accepit vt principaretur.* S. Paulus ad Galat. 2, 9. *dextras dederunt mihi & Barnabæ societatis,* de Petro & Iacobo Apostolis agit. Liu. 30, 12, 11. de Sophonisba & Masanissa: *quum modo dextram amplecteus, in id, ne cui Romano traderetur, fidem exposceret.* & mox: *data dextera in id quod petebatur obligandæ fidei.* Idem 30, 13, 5. de Scipione & Syphace: *recordatio hostilis dextræque datæ, & fœderis publice ac priuatim icti.* Probus Themistocle: *inde non prius egressus est, quam rex* (Molossus) *cum data dextra in fidem reciperet.* Cicero ad Cæsarem pro Deiotaro cap. 3. *Per dexteram te ipsam rogo, quam regi Deiotaro hostes hospitii porrexisti: ipsam, inquam, dexteram, non tam* (hoc *tam* omittendum putem) *in bellis, & in præliis, quam in promissis, & fide firmiorem.* Idem in Verrem 5, 40. *Vbi fides? vbi exsecrationes? vbi dextræ, complexusque?* Idem Philipp. 11, 2. *dextræ, quæ fidei testes esse solebant, perfidiæ sunt & scelere violatæ.* Id. ad Attic. epist. 7, 1. *Vbi illæ sunt densæ dexteræ.* Euseb. de vita Constantini 2, 15. Φιλικὰς ἀνδρὸς αὐτοκρ. δεξιὰς. Hesychius in Δεξιὰς, συνθήκας. *Dextræ dicuntur, coniunctio manuum dexterarum in fœderibus, in signum, firma fore quæ conuenerunt.* Apud Homer. Ιλ. α. vers. Achilles:

Sic fatus Priami dextram, ne forte timeret
Prendit, & hoc dubiam firmauit pignore mentem.

Vbi notat Eustathius, non in vola manus, sed in iunctura, fuisse fidei sedem, Plinius 11, 45. indistincte: *dextra in fide porrigitur.* Apud nos peruulgatum, *manu data* (mit Handtreuw) aliquid promittere.

QVADRATO AGMINE) Liuius 35, 3, 2. *inde quadrato agmine ad Pisas ducit.* Contra Ibid. 35, 1, 4. *Superior alios: nam & acie frequenti armatis aduersus longum & impeditum turbæ pecorum agmen, & recenti milite aduersus fessos longo itinere concurreras.* Quæ addenda notatis supra ad 5, 1, 19.

6,4,16. *LVNÆ*) Strabo lib. 11. An de hoc situ locutus? *Sequitur Hyrcania. exinde mare altum iam fit, donec Medicos & Armenios attingat montes. Horum montium radices in lunæ formam curuantur, quæ ad mare desinentes, intimum maris sinum efficiunt.* Raderus. Sic & Plin. 6, 13, 8. *vbi cepit in latitudinem pandi, lunatis obliquatur cornibus.*

6,4,17. *MOSYNI*) Sic potius quam *Mossini* scribendum, certum est, quantum quidem ad priorem syllabam attinet, ex Tibullo 4, 1, 147.

Quaque Hebrus, Tanaïsque Getas rigat atque Mosynos.

A Græciasere *Mosynæci* dicti sunt, quod in turrib. habitarent, quæ gentili lingua *Mossini* dicerentur. De iis latissime simul, optimeque tradit Reineccius in regno Sarmatico: qui hoc loco sit instar omnium.

6,4,18. *PISCES*) Valde hic turbant libri: planum est fuisse; *serpentes alii, & pisces longe diuersi ab aliis coloris.*

QVIDAM CASPIVM) Hæc verba omittuntur in quibusdam editt. quæ res mouit Sebisium, vt reliqua quoque delenda opinaretur. præsertim cum crederet Caspium & Hyrcanum mare non pro vno eodemque vsurpare auctorem, infra 7, 3, 11. vbi certe manifestam antithesin instituit inter Caspium & Hyrcanum. Sed possit dici, eum ex diuersis auctoribus ea hausisse, & cum alii Caspio, alii Hyrcano mari eandem rem adscriberent, etiam te, vt nomine, separatos istos sinus, cum ista scribe-

ret credidisse, præsentis loci immemorem, sic supra etiam nobis in Mardos duplicem Alexandri expeditionem ex vna fecerat. Vel potius cum Mela 3, 5. dicemus, Caspium mare interdum generaliter sumi, vt & Caspius sinus proprie ita dictus, & Hyrcanus, & vero Scythicus eo nomine comprehendatur: interdum primum horum sinuum *proprie & totius nomine Caspium appellari.* Et hoc verum est. Vtcunque autem ea se habeant, illud vtique constat idem mare ab aliis Caspium vocatum, ab aliis Hyrcanum. *Ita multis ante Alexandri expeditionem annis scripserunt, in quatuor finibus, qui ex Oceano subrent sentientem hunc maxime ad Boream vergere. Hyrcanum pelagus & Caspium pariter nuncupant.* Plut. Alex. cap. 78. Sic Arrian. 7, 3, 25. *Cupiebat enim etiam illud mare, quod Caspium simul & Hyrcanium appellatur* (sic enim vertendum fuerat) *cui mari commixtum cognoscere: vtrum ponto Euxino, vtrum ab orientali mari Indos versus circumfluus Oceanus in sinum Hyrcanum refundatur* (quemadmodum etiam Persicum, rubrum mare aly vocant, sinum Oceani esse compererat) *Neque enim adhuc inuenta erant Caspij maris initia.* Corrigendus leuiter idem Arr. 5, 4, 6. *Indicum sinum cum Persico constituere, Hyrcanum cum Persico sinu coniungi.* lege, τ ἐ᾽ Υρκάνιον τῷ Ἰνδικῷ: *Hyrcanium* (nempe Sinum) *cum Indico.* Adde Strabon. lib. 11. Qui Hyrcanium mare pro Pontico accipiunt, non mihi magis, quam Radero ad 3, 1, 12. & Scbisio persuadent. Cum aliis etiam facit Dionys. versu 49. *Caspio profundum fluentem intromittis mari: Quod etiam Hyrcanium alij nuncuparunt.* Plin. 6, 13, 5. *mare id pluribus nominibus accolarum appellatum: celeberrimis duobus, Caspio & Hyrcano.* Diodor. 17, 73. *Hyrcaniam ingressus, oppida illius cuncta vsque ad mare Caspium, quod & Hyrcanum appellant, subegit.* Zonaras in Alex. *barbari quidam circa pelagus Hyrcanum, quod & Caspium dicitur.* Sic & hodie multis nominibus vocari, ab accolis gentibus inditis, apud Ortelium, & in Atlante Mercatoris leges.

MÆOTIM) Hanc credo fuisse rationem, propter quam nonnulli Caspium mare cum Pontico confuderint, quod viderent Curtium illi tribuere Mæotidis influxum, quem constat ad Pontjcum spectare: deinde etiam dulcius ceteris facere, quod itidem Ponto conuenit. Sed enim id ex aliorum opinione se scribere testatur Curtius. Eos autem Macedonas fuisse, cum Alexandro militantes, prodit Strabo lib. 2. qui multa finxerint, quo latius orbem domuisse viderentur; laxarti Tanais nomen, Caucasi Parapanisо indiderint. Idem & Plutarchus arguit, in Alex. cap. 78. *descendit in Hyrcaniam. Sinum illic maris Ponto (vt apparebat) inuenit non minorem, sed octero mari dulciorem. Verum cerii nihil habuit de eo dicere. Omnino coniecit Mæotin lacum illuc restagnare. Aequi non praeritis physicos veritas &c.* De argumento autem, quo illi apud Curtium contendunt Mæotin illabi Caspio mari, dulcedine nimirum aquarum, vide prolixe differentem Stuckium in Periplum Ponti Euxini ab Arriano scriptum, vbi de sapore Pontici maris.

6, 4, 19. *NON CASPIVM*) Ea dubitatio orta ex eo quod longinqua ea loca sint, & insuper feris gentibus, cum quibus nullum fere nostro orbi commercium est, habitata. Quæ eadem causa confudit veram de *portis* etiam *Caspiis* narrationem. quæ quoniam & ipsæ ad res Alexandri pertinent, hoc loco non incommode tractari potest. Nam, vt Æn. Silvius cap. 35. de Asia fatetur, *de portis Caspiis multa memoria est. Nemo tamen satis explicat, vbi terrarum existant.* Et sane fallitur Raderus, quod in prolegom. cap. 8. dum *perpetuam vallem*, cuius hoc in Curtii capite ter recurrit mentio, pro Caspiis pylis accipit. Primo igitur in Ptolemæi tabulis inter Mediam & Parthicam collocantur. Ibidem ponit eas & Strabo lib. 11. & Arrian. 3, 4, 16. vbi Darium in fuga sua, & Alexandrum in persequendo per eas Parthienem ingressos narrat. cui consentiunt Diognetus & Beton itinerum Alex. mensores apud Plin. 6, 17. circa fin. & Eratosthenes apud Strab. lib. 11. Item Plinius 6, 14. qui sic describit: *Caspia portarum nominis eadem quæ supra* (scilicet Caucasearum 6, 11.) *interruptus angusto transitus ingu, ita vi vix singulæ mœni plaustra, longitudine VIII. M. pass. toto opere manu facto. Dextera laeuaque ambustis similes impendent scopuli, sitiente tractu per XXXVIII. M. pass. Angustias impedit corrivatus salis* (Vide eundem 31, 7.) *è cautibus liquor, atque eadem emissus. Praeterea serpentium multitudo, nisi hyems, transitum non finit.* Plinium, vt solet, sequitur Solin. cap. 47. Duris apud Strabon. lib. 1. Rhagades Mediæ sic dictas ait, *quod terramotibus rupta fuerit terra apud Caspias portas.* De iis Dionysius versu 1034. *vsque ad portas Caspias, quæ sunt profundis sub rupibus clausira terræ Asianæ: quæ via Extensa est & in Boream & in Austrum euntibus, Illa quidem ad Hyrcanos, haec vero ad montes Persicæ terræ.* Vbi Eustath. *Adeo autem angustus est ille locus, vt & portæ ibidem opponantur, ad prohibendum barealium ad vbiclas gentes transitum.* Hi ergo omnes Caspias portas eo quem diximus loco, inter Mediam atque Parthiam constituunt, vbi cum nulli habitent Caspii, causam nominis non reperio, nisi forte cum Siluio dicas ideo sic vocatas videri, quod per eas nonnullis gentibus transitus sit ad mare Caspium. Quod ipsum etsi veteribus scriptoribus traditum sciam, tamen quomodo accipiam, non dispicio. *Babylonios* enim & *Persas*, nam ii nominantur, via alia longe propior & commodior eo est, nisi tabulæ Geographicæ fallunt. Cum autem longe hinc Caspii montes absint, quo loco mare illud maxime ad Occidentem vergit, ibi quoque alias angustias Caspiarum portarum nomine indigitatas reperio. De quibus libenter acceperim, quod Eustathium ad Dionys. peregetin adnotasse memorant. Is enim locus ad prohibendum septentrionalium gentium transitum idoneus est, eoque portis occlusus ab Alexandro traditur. At in prioribus Caspiis pylis, quæ nec ad Septentriones vergunt, si idem tentasset, etiam insanire videretur, qui Parthos Medosque, vtrosque ipsius in imperio sitos, inexpugnabili munitione secluderet. Quæ ratio, coniuncta aliis, efficit, vt non dubitem, omnes eos qui Alexandri claustra in Caspiis pylis nominant, de eo loco accipiendos esse. Nec minus Ammianum 23, 18. de regno Persico: *Ab Arctoo cardine, adusque Caspias portas. Caadsis conterminas, & Scytharum gentibus multis, & Arimaspis &c.* quod falsum est si de aliis portis, quam his, intelligis. Quod igitur iis claustris ab Imperio Persico semouerentur homines immani barbarie efferi, fabula orta est Alexandrum ibi reclusisse Gog & Magog, vel, vt alii, Iapeti de gente nepotes, vel denique Iudæos de decem tribubus, olim in Mediam & finitimas regiones abductis: quam ex pseudo-Methodio, Iosepho Gorionis Fil. & Petro Comestore refert, & refutat Raderus cap. 8. prolusionum. Quibus similia Theodor. à Niem de Schismate 2, 30. etiam Augustinum citans, quem ego longe diuersum de Gog & Magog sentire, in opere de ciu. DEI 20, 11. reperio. Videatur & Orosius, qui ab Ocho reclusos ibi Iudæos scribit, ex Euseb. num. MDCLVIII. Vide & notas in Itiner. Beniamini, quas edidit P. Empereur, ad pag. 96. Sed illa, licet fabulis persusa sint, tamen ex vero situm locorum designant, & castellum ab Alexandro ibi potissimum excædificatum fuisse, ratio & auctores probant. Quapropter & Bonfinius rer. Vngar. 2, 8. p. *hos adsipulari forsasse non absurdum* putauit. Vincentium tamen Beluacensem immerito culpat Raderus, nam ille cap. 89 lib. 30. aperte fabulam illam respuit. *Fratres nostri*, inquit, *s. ordinis praedicatorum in Georgia* ciuitate Triphelis (lego *Georgia ciu. Tiphlis*) *quæ prope montes Caspios est, per septem annos commorati sunt, diligenter à Georgianis & à Persis, & etiam à Iudæis de inclusione illa inquisierunt, & dicunt omnes etiam ipsi Iudæi quod nihil penitus inde sciunt. nec vnquam istud in suis historiis inuenerunt. Hoc autem scriptum habent tantummodo quod Alexander ille quosdam homines immundos & horribiles prope montes Caspios habitantes, qui alios homines & etiam se inuicem comedebant, intra montes illos habitare vsgit, & etiam ibi portas exteri fecit. quæ videlicet adhuc portæ Alexandri*

andri dictæ sunt. Vnaquæ illarum Tartari confregerunt. Intelligit ciuitatem fortem de qua paulo ante locutus, *Drubadi* eam vocauit, pro *Derbenthi. Emporium Derbentum* vocat ex Iouio Surius in Comment. ad Ann. MD. De qua audiamus Schickardum, in proœmio Tarich regum Persicorum, vbi videmus eam traditionem etiam ad Muhammedem impostorem peruenisse. refert enim Alexandrum *homines offendisse montanos, & ignoti sermonis quibus bellum inferre cogitarit; sed à Deo prohibitum fuisse, ne quicquam illis noceret. ideo saltem eos à suarum regionum termino seclusisse, ferramentis inter vicina saxa, velut obicibus interiectis, & cupro interfuso munitis, quod claustrum isti transmontani perfringere nulla vi queant.* Vbi subiungit Schickardus: *Nil dubito quin Caspias pylas, iuxta mare Hyrcanum sitas, intelligat, quæ vulgo* Derbenth, *id est angustiæ, & a Turcis* Demir-capi, *hoc est ferrea porta nominantur: quam Geographorum aliqui præsse* Amirali *nuncupant, post eas Alexander Iudæos reclusisse creditur; quamuis id neget Vr. Vincentius Beluacensis, in spec. hist. l.30. c.89. Est is vnicus* [vnus ex tribus] *è Tatariæ transitus in Persiam, vt annotauit Haytho c.47. locus ipsa natura munitissimus, & vere mirabilis, qualem orbe toto alium non credo reperiri, quem pulchre descripsit* il magnifico messer Iosaphat Barbaro, *Reip Venetæ legatus ad Persas, in suo* Viaggio, *fol. mihi 50.* Profecturo ex Persia *(sic enim reddimus Italica à Schickardo relata)* Turcia, Syria, & superioribus regionibus in Scythiam, vna istius loci porta intrandum, & per aliam itidem exeundum est. Quæ res ignaro loci mira, & pene impossibilis videatur. Hoc autem eo accidit, quod à mari de Bachu *(sic enim Caspium hodie vocant)* ad mare magnum via recta, puta si per aërem transiri possit, quingenta computantur millia, omni quod interiacet spatio, montibus atque vallibus consito. *Et post pauca:* Vbi occurrit mons quidam altissimus, ita vt adscensus eius descensusque bidui iter efficiat. *item fol.51.b.* Vnum de Derbentho dico, quod mirum videtur: ab vna portarum istarum sub ipsos vsque muros euntibus, vuæ pomaque omnis generis, & præsertim amygdali reperiuntur. Ab altera vero nihil pomorum neque arborum cernas, præter cotonea syluestria: eaque loci facies ab isto latere per decem, vel quindecim, vsque ad viginti millia continuatur. *Atque post hunc P. Iouius hist. l.14. fin.* Abruptæ Caspii montis rupes, vsqueadeo ad mare coarctant iter, vt exesi fluctibus, deuoratique in profundum eius littoris margines, vix duorum stadiorum aditum transeuntibus relinquant. Ea enim forma Derbenthum in edita montium crepidine situm est, vt duobus ex quadrato lapide muris, ad mare deductis, inferiora ædificia, & nauigiorum stationem, tanquam duobus brachiis complectatur, non maiore quam trecentorum passuum internallo. quod spacium singulis vtrinque ferreis portis, superstantibusque propugnaculis, ita munitur, vt perpetuis custodiis, nisi clara luce & explorato littore viatores, nec admittantur, nec recepti intra portam, altera prius emittantur, quam portorium persoluant. *Hactenus Schickardus.* Quantum ad portas ferreas, addendus locus Iosephi pag. 985. A. Hunc esse locum quem *Caspiam viam* appellat Tacitus, firmiter mihi persuadeo. *Hiberi,* ait *6.33,4. locorum potentes Caspia via Sarmatam in Armenios raptim effundunt.* Deque eodem iterum loqui credo H. *1,6,4. numeri, quos idem Nero electos præmisisque ad claustra Caspiarum* (scil. portarum) *& bellum quod in Albanos parabat &c.* cum Suetonio loquens in Nerone 19, 4. atque iis *qui in Armenia cum Corbulone res gessere,* vt constat ex Plinio *6.13,14.* quamquam hic contendat non *Caspias eas portas,* sed *Caucasæas* dici debuisse. At præter quod illis viris, qui in ipsis iis locis non oscitanter versati sunt, sed vt ipse fatetur, *res ibi gessere,* merito amplior fides debetur, etiam locorum situs contra Plinium testimonium perhibet. Nero enim Albanos petebat, quos haud obscurum est eo tempore omnia post Caspias pylas, atque adeo ipsas tenuisse: at inter has & Caucasæas portas tota Albania; vel si alio itinere tenderet, Iberia

Iberia interiacet. quomodo igitur penetrasset ad Caucasæas pylas, nondum subactis potentissimis gentibus, cum quibus maxime bellatum ibat. Sane turbauit Plinium, quod sciret alias illas Caspias portas, quæ à plurimis veterum ita vocarentur, longe ab iis regionibus distare; Albaniam autem Caucaso connecti nouerat. De Caucasæis igitur pylis interpretor τὰς κλεισιουρα κλεῖθρα Σκυθῶν in Appiani Mithridatico. Et sane ab eo demum tempore angustias montis Caspii, Caspias portas vocari cepisse, videre videor, cum ii qui res ibi gererent, nomen aliud aptius non inuenirent, quam vt à Caspio monte Caspias dicerent, sicut ab Amano Amanicas. Nisi tamen & Clitarchus apud Strab. lib.11. de iis sensit: Thalestrim inde venisse scribens, quantquam enim longe distarent à Thermodonte tamen inde proficiscenti per has iter fuisse potuit. Magis tamen est, vt de aliis illis pylis ad Parthiam loquatur, quando per eas transire potuit, Alexandrum quærens, qui tum ibi forte res gerebat. Per eas igitur & Sarmatæ apud Tacitum in Armeniam effusi sunt, quomodo diu postea *Hunni, qui dicuntur Saber, transeuntes Caspias portas* (has ipsas nimirum) *Armeniam & Cappadociam, Galatiam & Pontum depopulati sunt.* Hist. Miscell. 15, 14. & 22, 33. *Anno vicesimo tertio imperij Constantini* (quarti) *egressi* sunt Turci à Caspiis *portis, & occiderent in Armenia multos.* Vide Gregoram pag 26. f. Has *à Lazorum gente pro munitione Romana* sub Iustiniano custoditas fuisse Iornandes de reb. Get. docet, vbi tradit ipsum Alexandrum eo loco portis constitutis, Pylas Caspias nominasse, ipse tamen etiam cum Caucaso confundit. Porro ea munitio anno Christi 1583. in Turcæ potestatem peruenit, quod sic narrat Leunclau. in suppl. annal. Turc. Osman bassa *nocte quadam cum paucis suorum versus Temircapim, hoc est portam ferream, fine Derbentum, aufugit. Id situm est ad mare Caspium, quod ipsorum lingua Beher-culzum, fine Culzum denuò dicitur.* & mox: *Osman vero bassa quum Temircapim venisset, astute sibi Schemhalin Chanem, hoc est regulum sine principem Derbenti, amicum reddidit, natione Tatarum: cuius & filiam duxit vxorem, quæ post insultus mariti patrem venum suffulit.* Sed & prius Turcarum in potestate fuit, nam *eam gentem regnasse apud Francos Pipino, à Caspiis portis egressam,* Otho Frising. apud Æneam Siluium cap. 4. de Europa, & cap. 100. de Asia, scribit. quamquam Siluius, Plinium, vt videtur secutus, potius *à Caucasæis* mallet. Cum Othone prope consentit Soiter. lib. I. de B. Pannon. in pr. & Blondus in pr. libri de gestis Venetorum: *Fuerunt quoque ipsi Turci Scytha ex his, quos Alexandrum Macedonem inter Hyperboreos montes ferreis clausisse vaticinatus est, cum alij tradunt scriptores, tum beatus Hieronymus affirmat.* Nisi quod ex ea quæ Plinium decepit, ratione, videtur potius Hyperboreos montes, quos recentiorum industria fabulosos deprehendit, quam Caspias portas nominare. Hieronymus Epitaphio Fabiolæ paulo cautius: *ab vltima Mœotide inter glacialem Tanain, & Massagetarum immanes populos, vbi Caucasi rupibus feras gentes Alexandri claustra cohibent.* Quæ respiciens haud dubie Isidorus 9, 2. *Ignes &c. qui prius in vltima Mœotide inter glacialem Tanaim & Massagetarum immanes populos habitauerunt. Deinde pernicibus equis Caucasi rupibus feras gentes Alexandri claustra cohibentes reperunt.* At claustra si quæ iis in locis fuerunt Alexandri, opus est fuisse citra Caucasum, siquidem credimus probatissimis scriptoribus, qui negant Alexandrum ad Caucasum penetrasse. Fuerunt igitur sane in Caspii montis pylis. Idem iudicium est de istis Marini Sanuti in secret. fidel. cruc. 3,13,5. De duce Tartaro sub Octota, quam Haytho *Hocetam* vocat: *peruenit ad magnum montem Caucasum, vbi Alexandreum* (an *Alexandreiam*) *Alexander ædificauit, quæ postea porta ferrea dicta est. Hæc transitum prohibet de profunda Asia ad maiorem.* De eadem Tartarorum expeditione loquitur, de qua Vincentius loco supra citato. At ibi videmus *portas* istas *ferreas* non ad Caucasum montem, sed in Caspio fuisse. Ex dictis apparet large errare Marium Nigrum Geogr. lib.5. *Heraclea quinas Graca Arsacia à Parthis*

Parthis vocitata, Rhages prius, quoniam ibi terræ motu fracta sit tellus, quo & vrbes plurimæ, & vici duo millia, vt scribit Posidonius (apud Strabon. lib. 1.) subuersi sunt. Hemina quoque cursus mutauere. Cui rupturæ Alexander Macedo portas apposuit, interioribus gentibus iter intercludens. Non enim ad alium locum decantatæ illæ portæ spectant, quam ad Derbenthum. Quo traho & ista ex Procop. lib. 1. de bello Persico: *Ascendenti quoque Iberorum montes semita quædam in angustia multa stadiis supra quinquaginta producitur, ea siquidem via in abrupto quodam ac penitus inuio definit loco: exitus autem nusquam apparet, præterquam porta quædam à natura inuenta, quæ Caspia antiquitus dicitur &c. Quod Alexander Macedo animaduertens, muniminis ac breuitatis gratia dicitur eas ædificasse, præsidio ibidem relicto, quod postea quum alii plures, tum Aribazanes habuere, is genere Hunnus &c.* Nam etiam infra eodem libro Cabadem dicentem sicut se tenere easdem portas Caspias ad prohibendum incursum Massagetarum, hoc est iuxta Albanorum, sitæ vt postea vocati sunt Alanorum gentem, quam eum tractum late incoluisse, ex Marcellino 31, 5. & 6. constat. immo eosdem & Alanos & Massagetas fuisse vocatos, idem, ni fallor, Marcellinus; certe ex Dione Xiphilinus in Adriano, Zonaras tom. 2. & Gregoras 6, 17. tradunt. Oportet igitur portas istas medias fuisse Persicum inter imperium & Alanos. de quib. etiam Beniamini Itinerarium: *Alaniæ regio montibus cingitur, nec vllum exitum habet præter portas ferreas, quas Alexander fecit.* Hodie Georgianos eum tractum habitare constat inter auctores. His igitur tribuit clausura Alexandri M. Paulus Venetus in Chorographia Tartariæ 1, 14. Et specialius adhuc regno Abcæ (vt in versione Germanica legitur, quæ sola nunc ad manus est) hoc est parti Georgiæ Haytho cap. 5. & 47. Quamquam ibi difficultatem motuet, quod videtur confundere aditus ex Sarmatia & Hiberia in Asiam maiorem. Scribit enim tres eos esse, primum à Turquestania per Persiam: alterum vocari Ledorbent (forte fuit *Loderbent*, vbi nomen Derbenthi agnoscis, cum articulo Italico. qua lingua primitus iste liber conscriptus fuit.) propter mare, vbi Alexander ædificarit vrbem Portas ferreas, vt legatur in historiis regni Cumaniæ; tertium transire per mare magnum & regnum Abcas. Et mox subiicit, per Derbentum potuisse transiri per hyemem, nisi Abcas fossis & munitionibus iter præstruxisset. Vt ita rursus videatur confundere duo ista clausura, quæ modo distinxerat. In quibus non simplex est difficultas. nec auxilio sunt recentiorum tabulæ, quando limites regnorum ab Haythone longe aliter constituuntur, quam illæ repræsentent. Totum autem illud Cumaniæ regnum, quod cap. 5. describit Haytho, nec ibi, nec apud Venetum reperio: Sanutus autem collocauit iuxta Tanaim. Sed Haytho dicit quosdam populos regno Cumaniæ subiectos vsque ad Caucasum pertinere. Vnde videatur illud regnum circa eum montem esse collocandum, & fortasse appellationem habuisse à Cumania castello de quo Plin. 6, 11. *Portæ Caucasiæ, magno errore à multis Caspiæ dictæ, ingens naturæ opus montibus interruptis repente, vbi fores obdita ferratis trabibus, subter medias amne Dyriodori fluente, citraque in rupe castello, quod vocatur Cumania, communito, ad arcendas transitu gentes innumeras.* Atque ita hæ tertiæ essent angustiæ, quæ Caspiarum portarum nomine innotuerunt. Sed vereor ne erret Plinius, & ii quos erroris arguit, non de eo loco, quem ipse describit, sed de Caspii montis angustiis sentiant. de qua controuersia supra dictum est. Sunt igitur Caucasiæ pylæ, quæ si Plinio credimus, ab aliquibus appellatæ sunt Caspiæ. Sunt & eæ quas inter Mediam & Parthienem sitas Geographi sic vocarunt: sunt denique in ipso monte Caspio, loco qui *Derbent* nunc dicitur, quo vocabulo Turcis angustiæ signantur. Sic *ad superandum Haemum in Thraciam & Macedoniam euntibus, vnus aditus à Traiano factus, vbi adhuc quadrato lapide porta maxima spectatur.* Et mox: *locum hunc Turci comites nostri nominabant Capi Derbent,*

Derbent, hoc est portum faucium vel angustiarum. Ait Leunclau. in Pandect. Turc. Eclogæ MSa, ex hodœporico Constantinopolitano Stephani Gerlachii Theologi: Der *Persice porta*, bent *ligamen, quasi porta ligata ac serata.* Essent plura quæ de tam illustri loco dicerem, nisi nimis arctis cohiberer terminis, quos tamen sentio me non mediocriter nunc excessisse. Sed perruptis his angustiis, redeamus in viam.

EX INDIA) Hoc putabat & Arrian. 5, 4, 6. quamquam 7, 3, 25. dubie sentiens. Varias veterum ea de re sententias necessario omittimus. & iam relatæ sunt aliquæ supra ad 6, 4, 18. Antiquissimam autem Herodoti 1, 203. *Hic mare per se est, nec cum vllo alio commiscetur*: recentiores approbant, Paulus Venetus 1, 14. Haython cap. 5. & ex iis Sanutus & Mercator.

6, 4, 20. *AD CULTIORA*) Sic 7, 3, 17. apud Liu. 28, 11. *in loca culta* bene habent MSS. vulgo, *in loca tuta.* Sic igitur etiam hic malui, quam *ad vlteriora.*

6, 4, 22. *QUERCUS*) Idem Diodor. 17, 75. forte eo respexit Virg. Ecl. 4, 30.

Et duræ quercus sudabunt roscida mella.

In Lydia copiosum mel ex arboribus colligi scribit Auctor Mirabil. Auscultat. cap. XVIII.

6, 4, 24. *EXEMPLO FVIT*) Vide Gruter. in Liu. 42, 8. & discurs. in Tacit. 19, 18. &c.

6, 4, 25. *MENAPIM*) Arrianus 3, 4, 26. *Posi hæc Ammynapem Parthum, qui sibi vna cum Mazæo (scribe Μαζάκῃ Mazace) Ægyptum tradiderat, Parthorum & Hyrcanorum satrapem constituit. Ammynapes* Arriano, qui *Menapis* Curtio, adiectione literæ *A*, quæ in eiusmodi nominibus est frequentissima. Sic *Assueres* & *Amistris* alibi vocantur; qui frequentius *Xerxes* & *Esther*, quod me docuit Scaliger in Eusebium. Apud Stephanum in Ἄσαζίνους *Mazæum* pro *Amazæ.* apud Strab. & Plin. 6, 13, 6. *Amardi* & *Mardi.* apud Plin. 6, 7. *Riphæi, Arimphæi.* Sic *Derceto* aliis *Atergatis* est. Vt propemodum suspicer illud *A*, vbi præter rationem additum est, nihil aliud esse quam articulum, qui Hebræis fere est ה, & in illas quoque gentes peruenisse videtur, si non eadem scriptura, certe vicino sono. Huius corruptionis exemplum vestigium in voce *Derbent*, quæ apud Haythonem, vtpote Italice conceptum, est lo Derbent, & deinde etiam in versionibus in vnam vocem coaluit *Loderbent.* Eiusmodi vitia in Cedreno, & aliis eiusdem commatis Græcis scriptoribus non pauca corrigit Leunclau. in Pandect. Turcic. quæ res opinionem meam haud mediocriter firmat. Contra accidit, vt qui in vno aut altero eiusmodi vocabulo falsi fuerunt, si moneantur id eo accidisse, quod articulum voci iunxerint, deinceps omnia eiusdem soni vocabula suspecta habent, & interdum etiam radicales literas detrahunt. quod accidisse credo in iis, quibus A. quod habebant, violenter ademptum est.

6, 5, 2. *HOSPES PHILIPPI*) Historiam pete ex Diodoro 16, 53.

FIDES VINCERET) Hoc est, præpollebat apud Alexandrum, vt ob hospitii memoriam eum amaret, & magis etiam propter fidem in regem suum. Eo magis, quod etiam apud Græcos id vsu receptum esset. Vnde Agesilaus ad Pharnabazum, referente Xenoph. lib. 4. Ἑλλ. *Non ignorare te arbitror etiam Græcis in vrbibus hospitiorum necessitudines inter homines contrahi. Nihilominus vbi bellum inter vrbes ipsas geri cœptum est, vna cum patria quilibet hospitibus bellum facit. Quin etiam si res ita ferat, nonnunquam mutuo se hospites occidunt.* Caussam reddit Badius apud Liuium 25, 18, 9. *publicis fœderibus ruptis dirempta simul & primata iura esse.* vbi itidem pugna hospitis cum hospite narratur.

6, 5, 3. *SENECTVTE*) Similis oratio Berzellai ad Dauidem Reg. 2, 19, 34. *Quot sunt dies annorum vitæ meæ, vt adscendam cum rege in Ierusalem? &c.*

XCV. ANNVM) Lucianus libellum scripsit de Macrobiis, quem insigni accessione locupletauimus: quam hic proponi nimis longum foret. Interim vide Plinium hist. nat. 7, 48. & Phlegontem Adriani libertum.

6,5,4. *EADEM MATRE)* *Artabazo è Mentoris & Memnonis sorore undecim filij, & decem filiæ prognati fuerant.* Diodor. 16, 53. de simili matrimonii secunditate Phlegon: *Antigonus narrat, Alexandrea mulierem quandam quatuor partubus viginti fætus edidisse, quorum maior pars enutrita sit. Eademque in vrbe alia mulier quinque infantes vna peperit, tres masculos, duas fœminas, quos suis sumptibus ali iussit Traianus imperator. eademque mulier circumacto exinde anno, tres infantes peperit. Hipostratus in libello de Mirac., Ægyptum perhibet ex vna vxore Europa, Nili filia, quinquaginta filios procreasse. Itemque Danaus, ex vnica Europa, Nili filia, quinquaginta tulit filias.* Idem de Ægypto & Danao scribit Apollodorus lib. II. Sed pro fabula videtur habuisse Eusebius, eam enim liberorum multitudinem adscribit pellicibus. At de Alexandrina muliere quod narratum est, confirmatur & ab Iuliano in l.36. de solut. Quem locum opinor, respexisse Augustin. cap.115. quæstion. ex vtroque testam. *Legitur cautum in quodam iuris libello, mulierem aliquando quinque peperisse.* Nisi forte magis Gaium in l. 7. de reb. dubiis, qui eam fœminam (eandem enim fuisse, verosimile est) ad D. Hadrianum perductam narrat. vnde forte in Phlegonte etiam hoc nomen reponendum, quem credibile est post Traiani obitum ea scripsisse, & si de Traiano loqueretur, non *Imperatorem*, quod viuenti potius competebat nomen, sed pro more temporum *Diuum* appellaturum fuisse. Nisi dicimus eam historiam contigisse sub finem Traiani & initia Hadriani, vt à diuersis auctoribus vtriusque temporibus adscribi potuerit.

6,5,5. *PEDIBVS)* Non enim erat ex iis quos *vsum pedum amisisse* cauillatur Plinius Paneg. 24, 5. sed Plutarcho teste, in vita cap. 39. *si iter faceres nimis vrgens, discebat sinuli in progrediendo aut iaculari, aut in currum concitatum insilire & desilire.* Sic & ille Rom. Alexander *in agmine nonnunquam equo, sæpius pedibus anteibat.* Sueton. 57, 1. Plinii locum citatum sic constitui posse putamus: *Te ad sidera tollet linnus, te communia & confusa primatus vestigia.*

6,5,6. *LACEDÆMONIIS)* Vera haud dubie lectio est, quam exhibet optimus Cod. Dan. *nisi fid. Laced. est inopensibus daretur:* si leuiter emendes. *& Sinopensibus*, de quibus Arrianus 3, 5, 10. si tamen id recipimus, eliminanda est ex seq. vers. vox *Lacedæmoniorum.*

DELIBERATVROS) At sic *qui deliberant, desinerent.* inquit Tacitus. H. 2, 77, 6.

6,5,8. *QVAM IPSE DEDISSET)* Vide supra ad 4, 11, 21. vbi ait, *se in Assum non venisse, vt ab aliis acciperet, sed vt aliis daret,* quibus in verbis excidisse vnum puto, *vt ab aliis leges acciperet.*

6,5,9. *DEMOCRATES)* An Democharis frater Demosthenis? de quo Plutarchus in Demosthenis vita. Nam de Democrate nihil memini legere. Raderus. At ille Democrates neque frater fuit Demosthenis, sed sororis filius, vt ex Cicer. de orat. 2, 23. & Bruto cap. 83. ὁ ϑ' Δημοσθένους ἀδελφιδοῦς est Æliano histor. var. 3, 7. ex quo capite liquet eundem esse quem Parrhesiasten vocatum adfirmat Seneca de ira 3, 23. Sed & ipse Plutarch. in vita Demosth. cap. 9. in libello de decem oratoribus, expresse tradit, sorore eius genitum fuisse, vbi etiam ait Antipatro oratore, ab Atheniensibus petenti restitisse. Superfuit igitur Alexandro, nam id post mortem regis accidit, vt ex eiusdem libri cap. 7. constat. Immo ex cap. 10. diu postea vixisse. Ergo non potest substitui huic Democrati.

6,5,10. *MILLE D.)* Sic legendum, licet rechanent vulgati codices fere

fere omnes. Nam Curtius paulo ante 6, 5, 1. refert Artabazum *cum modica Græcorum militum manu* Alexandro occurrisse; & Arrianus 3, 5, 7. Græcos mercenarios qui cum Artabazo erant, circiter 1500. fuisse ait, qui se ipsos Alexandro permiserint. Popma. Consentit & Diodor. 17, 76.

6,5,11. *INVICTA)* Repetita videtur hæc vox ex superiore linea: sane aliud hic fuit, quod iam non diuino. nisi cui placeat, *reliqua manus*, quod equidem sensus videtur requirere.

CETERI) Pertinet hæc vox ad legatos, quos domum remisit, exceptis Laced. Arrianum, vbi modo, vide.

6,5,16. *DVRAVERANT)* Vulgo *nodauerant.* Sed & hoc & illud aliorum, *nudauerant*, pariter ineptum. Quis nodus nodare dicat? quid autem ad rem si nodi stipites nudarunt? quos tamen illi quomodo nudarunt? Emendo, *duraverant.* Acidalius. Cuius coniecturam optimis libris confirmari videns, recepi.

6,5,17. *VENANTIVM)* Tacit. Agric. 37, 5. *Agricola validas & expeditas cohortes indaginis modo, & ubi arctiora erant, partem equitum dimissis equis, simul variorem silvas equitem persultare iussit.*

6,5,18. *BVCEPHALAM)* Aliæ editiones *Bucephalum* habent. Græcis vel Βουκεφάλᾳ vel Βουκεφάλας, ita Latinis vtrumque expressum. De hoc Bucephalo plura in prolusionibus cap. 8. Hic de aliis hoc genus equis eruditis, variisque antes doctis traderem, nisi iam pridem Lipsius epistolarum volumine ad Belgas tertio, epistola LVI. ad contubernales, bene longa, laborem meum occupasset, memorandaque è variis scriptoribus prodidisset, quo lectorem etiam curiosissimum remittimus, vbi de hoc ipso Bucephalo narrat. Sed miror ab ipso hunc Curtii locum non animaduersum. Raderus. Vide citatos à Radero Plutarch. Alex. cap. 9. Plin. 8, 42. Ageli. 5, 2. Strab. lib. 15. Solin. cap. 47. Græcum Aristophanis Scholiasten in nubib. p. 123. Italum auctorem de re equestri p. 12. M. Fuggerum de cura equorum p.17. & Tzetz. Chil. 1, 28. Quibus vtiliter addas Maiolum dier. Canicul. 5, 1. Camerar. Subcis. 1, 21. Salmuthi notas in Pancirolli res deperditas, cap. de equis. Patricium de regno 3, 2. Oppian. Cyneget. 1, 229. vbi ait *Bucephalum aduersus arma dimicasse*, quod interpretare ex Herod. 5, 111. vbi similia de equo Arrybii. Plutarch. de Solert. animal. cap. 34. Festum, Etymologicum Græcum, vbi nominis ratio redditur. Arrian. 5, 3, 1. &c. vbi inter alia, non à *Mardis*, vt Curtius, sed ab *Vdis* exceptum fuisse scribit. Diodor. 17, 76. Piccartum apud Beeman. in origin. Latinæ linguæ: vbi & fabula de Megapolitanorum ducum insignibus. Pierii Hieroglyph. lib. 4. quos, si vacat, inspicere poteris. Ego enim sentio cum Æliano hist. an. 6, 44. *Quod longe lateque pernagatum est, qualis in Alexandrum Bucephalus fuerit, propterea nihil mihi iucunditatis ad narrandum habere videtur.* Illud notatu dignum. Romæ collem Quirinalem, hodie *montem Caballum* dici: quæ appellatio sub Impp. ceperit, *à duabus statuis marmoreis Alexandri Magni regis Macedonum, equum Bucephalum domantis, quas Alexandria Constantinus Imp. Romam transtulit atque in medio thermarum à se in Quirinali extructarum collocauerit,* vt ex Onuphrio, & Georg. Fabricio in sua Roma, adnotat Rosinus Antiquitat. 1, 6. Merulæ Cosmogr. in sexta regione vrbis habet aliquid de Alexandri statuis. Imaginem earum formis æreis expressit Ant. Lafrerius Sequanus. Eum etiam in nummis suis exprimi curasse Alexandrum, colligo ex Zamosii analect. Antiquit. Daciæ cap. 11. vbi dicit; *equum habet Alexandri moneta.* Sed & Lazius rer. Græcar. lib. 1 nummi talis effigiem exhibet.

SENTIRE) Ita de elephante Martialis Spectac. 17.

Quod pius & supplex elephas te, Cæsar, adorat,
Hic modo qui tauro tam metuendus erat:

Non facit hoc iussus, nulloque docente magistro;
Crede mihi, numen sensit & ipse suum.

Nec illud eiusdem est abs re de spectaculo etiam aliarum ferarum, Epigr. 1, 105.

Hæc clementia non paratur arte:
Sed norunt cui seruiant leones.

De elephanto Pori regis mira narrat Curtius ipse 8, 14, 39. Raderus. Plurima eiusmodi obseruarunt Ælianus in hist. animal. Plutarch. de solertia animal. & alii complures, veteres nouique. Videtur eo respexisse Iouius Caroli V. Bononiensem coronationem describens (ex quo Surius ad Ann. MDXXX.) *ita tolutim & temperato passu incedentibus equis, vt si certa ingenij gravitate, quales sessores veherent, sentire viderentur.*

6, 5, 20. *EXAGGERARI)* Congesta humo exæquari, obtectis ramis qui prius eminentes iter impeditum reddiderant.

6, 5, 21. *ALIQVANTVLVM)* Addenda præpositio: *in aliquantulum.* sup. 4, 2, 19. *in altitudinem montis opus excreuerat.* Acidalius.

TRADERE) Immo *tradi* potius, si consuetum loquendi morem attendas. Sed ne id quidem huic loco accommodum, quem enim id iusserit, & cur non potius ipse præsens traderet? mirum, ni scripserit Curt. *Phradati parere eos iussit.* De re vide Arrian. 3, 5, 9. cui hic Satrapa, eo loco, & paulo supra est *Anabephradates.*

6, 5, 22. *GEMINATO HONORE)* Geminis prouinciis præfecit. Raderus. Quæ explicatio nullo certo fundamento nixa, mihi non satisfacit; & tamen non habeo melius dicere.

VRBEM HYRCANIÆ) Modus loquendi qualis apud Virgilium Æn. 3, 293.

- - - *Buthroti ascendimus vrbem.* vulgo, *Buthrotum.* Hyrcania enim non est gentis & prouinciæ, vt supra, sed ciuitatis nomen. Multæ enim regiones communia habent nomina cum suis vrbibus primariis [vt Babylonia, Bactra &c.] Proinde Hyrcaniam hanc Ptolemæus metropolim appellat in Hyrcania. Arrian. vero 3, 4, 5. eandem suo proprio nomine dictam ait *Zadracarta, & Zendracarta. Motis inde castris in Hyrcaniam progressus Zadracarta vrbem petit.* & infra 3, 4, 12. distertius. *His rebus peractis, ad Zendracarta maximam Hyrcaniæ vrbem, vbi regia erat, exercitum duxit.* Eadem ergo vrbs & *Zadracarta, & Zendracarta* (nisi codices fallunt) & *Hyrcania* dicta. Raderus. Huius vrbis iterata mentio est apud Iustin. 38, 9, 3. & 7. de ea igitur capiendus Appian. fine Syriac. de Demetrio: *captus vixit in Thraciæ regia.* A Scythis *Carizaki* dici, Theuetus apud Ortelium tradit.

6, 5, 23. *ADSVEVIT)* Frustra ergo Plutarch. cap. 37. eum à nefario hoc flagitio vindicat.

6, 5, 24. *FINITIMA)* Error insignis, natus vt puto ex eo quod Curtius legerat à quibusdam Amazonas haud procul mari Caspio collocari: id autem cum & Hyrcanum dicatur, persuasit sibi quæ Hyrcano mari finitimæ essent, easdem & iuxta Hyrcaniam colere debere.

GENS AMAZONVM) De hac si velimus accurate tradere, vna volumen ingens impleuerit. Nos ergo contenti erimus ostendere loca auctorum, qui affirmare videntur eas adhuc tempore Alexandri aut etiam post superfuisse: deinde eorum, qui meliore iudicio vsi, haud ita proni sunt ad credendas fabulas. Igitur Amazonum Alexandri temporibus aut post ea mentionem faciunt *Ammianus Marcellinus* 22, 14. *Antigenes* apud Plutarch. Alex. cap. 81. Apollodorus lib. II. *Appianus* Mithridatico. Cæsarius quæst. XLVII. *Cedrenus* in Alex. *Clitarchus* apud Plut. Alex. c. 81. & Strabon. lib. II. *Diodorus* 17, 77. *Hispani* in descriptione orbis recens reperti. *Hypsicrates* apud

apud Strabon. lib. 11. *Iacobus de Vitriaco* Histor. Hierosol. cap. 90. *Iornandes* de reb. Get. c. 8. *Isidorus* 9, 2. ex Seruio ad Virgil. Æn. 1, 494. *Ister* apud Plutarch. *Iustinus* 12, 3, 6. *Metrodorus* Scepsius apud Strab. *Onesicritus* apud Plut. *Orosius* 3, 18. *Philostratus* in Heroicis, vbi de Achille. *Plinius* 6, 13, 5. *Plutarchus* Pomp. c. 58. ex Theophane vt videtur. *Polycritus* apud Plut. *Pomponius Mela* 1, 20. *Ptolemæus* Geogr. 5, 9. *Reineccius* in regno Amazonico. *Stephanus* de vrbibus. *Æn. Siluius* c. 20. de Asia. *Theophanes* apud Strab. ex quo Plutarch. & Appian. ni fallor. *Vopiscus* Aureliano c 34. *Zonaras* tomo 2. ex Plutarcho. Ex diuerso negant id *Amicides* apud Plutarch. Alex. c. 21. quidam apud *Aristidem* in Panathenaico. *Aristobulus* apud Phut. *Arrianus* 7, 3, 4. *Chares* apud Plut. *Duris* Samius. ibid. *Goropius* lib. 8. qui *Amazonica* inscribitur. *Hecatæus* Eretriensis, *Iangelus, Lysimachus, Philippus* Chalcidensis, *Philippus* Iangelus, *Philon* Thebanus, *Ptolemæus Lagi*, apud Plut. Alex. c. 81. *Seruius* in Virgil. Æn. 1, 494. *Strabo* lib. 11. Sed & alia quæstio oritur, an vnquam fuerint Amazones? quod Straboni præcipue, non videtur verisimile. Goropius, si quæ fuerint, coniugatas fuisse putat. Contra fuisse quales vulgo creduntur, adstrui possit præter superiores auctoritate *Æschyli* Eumenid. versu 688. Supplic. v. 293. & Prometheo. v. 696. *Ammonij* apud Harpocrationem. *Apollonij* Argon. 2, 994. & eius *Scholiastæ. Atheniensibus* apud Herodot. 9, 37. & Arrian. 7, 3, 5. *Atticæ picturæ* in Pœcile porticu apud Pausan. in Atticis: quam Cimoni tribuere videtur Arrian. 7, 3, 4. nam illud ἀγαθωνίδειον ἀπὸ μάχης, potius exponam, *Picta est pugna*, quam cum interpretibus, *scripta est.* Pictor enim fuit Cimon, idem ille, ni fallor, cuius apud Plinium 34, 8, 5. mentio. *Aristidis* Panathenaico. *Augustini* quæst. ex vtroque testam. c. 115. *Bionis* apud Plutarch. Theseo c. 27. *Cæsaris* apud Sueton. in vita 22, 4. *Q. Calabri. Callimachi. Callippidis* apud Strabon. lib. 12. *Chronici Abbatis Sizdensis* in Roboamo: nisi ibi pro *Saturnia conditur ab Amazonibus, ab Aboriginibus* scribendum. *Chronici Alexandrini* in posteris Sem. *Chronologicorum Excerptorum* Latinobarbarorum, apud Scaligerum, in posteris Iaphet. *Clementis Alexandrini* admonit. ad gentes. & Stromat. lib. 1. & 4. *Clidemi* apud Plut. Theseo c. 30. *Cornelii Taciti* 3, 61, 3. 4, 56, 1. *Dictys* Phrygii. *Dictys* Cretensis lib. 3. & seq. *Diodori* Siculi 2, 44. 3, 52. 4, 16. 28. *Dionysii* historici apud Diod. 3, 52. *Dionysii* Periegetæ versu 656. *Dresseri* in anno Mundi 2073. & post annum 2456. *Ephori* apud Scholiast. Apollonii, & Stephanum. *Eudoxi* apud Strab. lib. 12. *Euripidis* Hercule Fur. versu 407. & Hippolyto v. 10. & 307. & 582. & Ione 1131. *Eusebii* num 810. 833. 870. & 938. *Eustathii* in Dionys. *Glyæ* Annal. part 2. vbi de Alexandro. *Hellanici* apud Plut. Theseo c. 27. & 29. Strab. lib. 12. *Herodori* apud Plut. Ibidem. *Herodoti* 4, 110. & apud Strab. lib. 12. *Hippocratis* in lib. de aëre &c. & lib. de articulis. *Homeri* Iliad. 3, 189. 6, 186. & eius *Scholiastæ. Hygini* fab. 30. 163. 223. & 225. *Iornandis* de rebus Get. c. 7. & 20. *Isæi* apud Harpocration. & Suidam. *Isocratis* orat. 8. *Iustini* 2, 4, 10. 42, 3, 7. *Lysiæ* Oratoris. *Marsi* apud Martial. 4, 29. *Martiani* Capellæ de nupt. Philol. lib. 9. *Megarensium* in Atticis Pausaniæ. *Menecratis* apud Plut. Theseo cap. 28. *Metrodori* Scepsii apud Strab. lib. 12. Nicolai Damasceni in Excerpt. Vales. pag. 512. *Orosii* 1, 15. & 16. *Ortonis Ferisingens.* 2, 25. *Ouidii* in epist. Cydippes versu 119. *Palæphati* apud Strab. lib. 12. *Pausaniæ* in Achaicis, Messeniacis, & Eliacis prioribus. *Pherecydis* apud Scholiast. Apollonii & Plutarch. Theseo c. 27. *Pindari.* Nem. 4, 3, 61. Olymp. 13, 124. & apud Pausan. in Achaic. *Platonis* lib. 7. de legibus. *Plinii* 7, 56. *Plutarchi* in Theseo c. 31. *Polyæni* Strateg. 1, 1, 3. *Pomponij Melæ* 1. 17. & 18. *Pretis Ioannis* in epistola Hebraica, quam edidit Munsterus fine Cosmogr. *Propertii* 3, 14, 15. 4, 4, 71. *Sallustii* apud Seruium in Virg. Æn. 11, 659. *Solini* cap. 40. *Statij* Silu. 1, 6, 24. *Stephani* in Ἀκμώνια. Σίδηρα. Μόρλια. Σμύρνα. Ἔφυρα. *Io. Tzetzæ* 2, 36. & 13, 450. *Isaacii Tzetzæ* in Lycophronis Cassandram. *Virgilij* Æn. 11, 659. *Xenophontis* ἀνάβασ. lib. 4. Nos in re tam ambiguæ fidei-

fidei,abunde præstiterimus,si tot & tantis scriptoribus credamus,haud omnino ex vano hausta fuisse istam opinionem: nam vt in miraculum Græcula vanitate corruptam esse non putemus, quis à nobis exigat? Mulieres autem militasse quandoque multis fidisque probatorum scriptorum testimoniis certum est. Eusebius ex Philochoro scribit, *Bacchum cum viris & feminas armasse*, cui consentit & Polyæn. strateg. 1,1,3. Ex recenti memoria est, quod in obsidione Famagustæ, cum 29. die Iunii anno 1571. iterum impressionem in muros facerent Turcæ, etiam feminas vrbanas cum armis, alias cum saxis & aqua, ad iuuandos suos accessisse fides sit, ex *relatione facta per il S. Conte Nestor Martinengo, al sereniss. Prencipe di Venetia.* Eodem anno quum Turcæ opidum insulæ Corcyræ nigræ, siue Curzolæ, *quod ipsum quoque Curzolæ nomen habet, à viris desertum, aggrederentur: à feminis, animose patriam defendentibus, memorabili cum martium Curzolanorum, & ipsorum hostium infamia, femineique sexus immortali laude, reiecti fuerunt.* Leunclau. in supplem. Annal. Turcic. Quomodo olim Argiuæ feminæ, apud Plutarch. de virtut. mulier. cap. 8. (quo libro & alia continentur, huc pertinentia) & Pausaniam in Corinthiacis. Sic in obsidione Belgradi, nisi me fallit memoria, mulierem vno fœnariæ falcis ictu, duobus Turcis, qui vallum conscendebant, capita præsecuisse, Pantaleon in reb. gestis ordinis Ioannitarum, memoriæ prodidit. *In Bohemia semisse feminas principatum legimus, & in Hungaria Mariam viriliter imperasse, quæ non* regnum *sed* regem *se appellauit. In regno Neapolitano duas Ioannas rerum politas scimus, quarum altera nostra ætate, altera paulo ante, res magnas gessit. Sed puella Franciæ, de qua iocatos dicemus, non parum dubietatis affert, cuius ductu sæpe Anglorum copiæ nostro ævo profligatæ fuerunt.* Æneas Siluius c. 20. de Asia & de Bohemis feminis c. 7. hist. Bohem. Cui similis de Lemniadibus est fabula apud Statium Theb. lib. 5, 105. & Plut. Erot. c. 14. Insigne exemplum Blancæ Scardeoniæ, vide apud Lipsium Monit. Polit. 2, 16, 19. De Mysis mulieribus Philostrat. in Heroicis, vbi de Achille, & de iisdem & aliis Tzetzem 13, 450. &c. De Agilæis Cæsarium apud Glycam annal. part. 2. vbi de Alexandro, & Cedremem pag. 127. De Zenobia, Vopiscum in Aureliano vide. De Semiramide, & Tomiri notum. Margaritæ tium regnorum, Daniæ, Sueciæ, & Norwagiæ reginæ historia ex Munsteri Cosmographia peti potest. Complures etiam Polyænus lib. 8. strategematum celebrat. Item Zvvingerus in Theatro: & Tiraquell. tom. II. pag. 15.

6,5,25. *THALESTRIM*) siue *Minotheam.* nam binominem faciunt Iustinus 12, 3, 5. & Orosius 3, 18. Strabon. lib. 11. est *Thalestria.* Ottoni Frisingensi 2, 25. corrupte *Alestra.* Cedreno *Thaleuta.*

6,5,26. *DVABVS LANCEIS*) Sic & apud Virg. Æn. 1, 317. describitur Æneas:

Bina manu lato crispans hastilia ferro,

Vbi Taubmanni notam vide.

6,5,28.) Vide Tiraquellum tom. II. pag. 15. m. 2.

6,5,29. *HABITVM*) Non respicit ad *venustatem* formæ, sed *dignitatem*, vt distinguit Cicer. offic. 1, 36. quæ non est nisi in iis qui præter reliquam corporis symmetriam, etiam eminenti statura sunt. hos igitur præcipue venerabantur barbari: in tantum vt apud Saracenos in eligendo rege maximam procerit atis rationem olim habitam Munsterus scripserit Cosmogr. 3, 2. f. *εἰδῶ illud ἀξιον μεγαυῖδ, formam imperio dignam* cum Euripide vocare solent. Ita supra 4, 1, 25. conspecto Abdolomino Alexander, *famæ generis* inquit, *habitus corporis non repugnat.* Apud Cathæos etiam *regem pulcherrimum eligi, Onesicritus auctor est* apud Strab. lib. 15. quod & in Æthiopia fieri, quidam affirmant apud Aristot. politicor. 4, 4. & Athenæum lib. 3. Adde Tiraquell. in L. Connub. 2, 1. 2, 44. Fr. Iunium de pictura veterum, pag. 230. & seq. Marselaer

laer in Legato 1, 12. Certe, *augustissima quæque species plurimum creditur trahere de cælo*, vt est in Pacati panegyr. cap. 6. Inde & supra 3, 12, 17. Sysigambis, mulier vt omnia docent haudquaquam rudis sensus, Hephæstionem pro rege habuit, quod habitu corporis Alexandro præstaret. Accidit Philopœmini Achæorum Stratego celeberrimo apud Plut. in vita c. 2. vt apud hospitem Megarensem cœnaturus, ab illius vxore iuberetur ligna findere: cum viro superuenienti, & inexpectato spectaculo attonito dixit, *desirmitatis suæ se panas pendere.* Sic apud Iosephum Antiquit. 18, 12. Artabanus viso Asinæo *apud amicos diffitebat, nihil esse in tantillo corpore, quod tam vasto animo responderet.* Etiam Agesilaus ea de causa despectus Ægyptiis fuit, vt Plutarch. in vita cap. 66. & Athenæus 14, 1. tradunt. & Rumetrudæ Rodulfi Herulorum Regis germanus, apud Warnefrid. Hist. Longob. 1, 20. Apud Ioseph. Iud. 1, 5. Sabinus vir longe fortissimus adeo exili erat habitu, vt qui eum vidissent, ne conditione quidem gregarii militis dignum fuissent arbitrati. Apud Romanos *ætas Galbæ & irrisui & fastidio erat, assueti iuuentæ Neronis, & imperatoriæ formæ ac decoris corporis (vt est mos vulgi) comparantibus.* Tacit. Hist. 1, 7, 5. Contra Ariobarzanes *ob insignem corporis formam, volentibus Armeniis præfuisse*, apud eundem 2, 4, 1. Nec omisit id in suo Traiano extollere Plinius paneg. 4, 7. *iam firmitas, iam proceritas corporis, iam honor capitis, & dignitas oris, nomen longe latèque principem ostentant.* Nec in suo rege diuinus ille Samuel 1, 10, 23. *Stetitque in medio populi* (Saul) *& altior fuit vniverso populo ab humero & sursum. Et ait Samuel ad omnem populum, Certe videris quem elegit Dominus, quoniam non sit similis illi in omni populo.* Adde Ibid. 1, 16, 6. & 7. Idem de Xerxe prodidit Herodot. 7, 187. *In exercitu Xerxis nemo erat, qui aut specie, aut magnitudine corporis cum Xerxe ipso posset contendere.* Multa in eum sensum lectu digna collegit Schönborn. Polit. 2, 26. quæ malo indicare, quam exscribere. Recte igitur in politissimo opere de Rep. Hebræor. 1, 14. Cunæus Curtium tacite reprehendens, cum locum Samuelis supra relatum recitasset: *Quæ profecto non iam barbarorum illud dubitaxat, sed hominum etiam exutissimorum est, maiestatem corporis venerari, magnarumque operum illos capaces putare, quos eximia specie natura donauit. Aristotelis, maximi autoris, scitum est, si qui nascantur tanto aliis corpore excellentiores, quanto simulacris hominum animeliunt deorum imagines, dignos videri reliquos, qui his seruiant.* De Pori regia forma narrabit Curtius infra 8, 14, 13. Sæpe tamen falluntur qui ex solo adspectu iudicant. Pulchre Tacit. Agric. 40, 4. *adeo vt plerique quibus magnos viros per ambitionem æstimare mos est, viso adspectuque Agricolæ, quærerent famam, pauci interpretarentur.*

6,5,30. *HAVD DVBITAVIT*) Diuersum plane narrat Arrianus 7, 3, 2. Alexandrum iussisse reginæ nunciari, *se ad eam generandæ prolis causa profecturum.*

REDDITVRAM) Ex more Amazonum, si fides Philostrato in fine Heroicorum, & Iornandi de reb. Get. cap. 7. vide Cæsar. quæst. XLVII. propius vero, quam alii, qui debilitasse eas mares liberos, aut interfeciisse tradunt. Eandem consuetudinem hodie quoque Regis Monimotapæ Amazonas seruare scribit Eduard. Lopez de regno Congi 2, 9. Cui affine est quod narrat M. Paul. Venetus 3, 37. de duabus insulis inter Socotoram & Chesmacoram, quarum incolæ Christiani sint: nam alteram earum à viris, alteram à mulieribus habitari: has nunquam insulam virorum ingredi: illos autem quotannis per tres menses quemuis cum vxore sua degere, dehinc sua in loca reuerti. Liberos mares apud matres ad duodecimum vsque ætatis annum educari, postea ad patres transmitti.

6,5,31. *CAVSSATA*) Cedrenus tamen ait Alexandrum eam *fecisse belli adscisse.*

6,5,32. *QVAM REGIS*) *Ob immodicam forte illam vini appetentiam, ad.*

ad Venerem ideo proclivis non fuit, quoniam, vt explicat Aristoteles in quæstionibus physicis (quæst. 11. & 32. sect. 3.) *hominum eiusmodi genitura in aquam eliquescat. Hieronymus in Epistolis Theophrastum referre tradit, Alexandrum ad Venerem ignauum fuisse. Cum ergo mater Olympias curasset &c.* Athenæus 10, 10. Cui adde Plutarch. Sympos. 1, 6.

TREDECIM) *Trogus XXX. scribit: quod tempus ad conceptum deprehendendum magis idoneum fuisse mihi videtur, quam quod Curtius posuit.* Sabellic. Ennead. 4, 5. Sed hodie etiam apud Iustinum *tredecim dies* eduntur: & Diodor. 17, 77. cum Curtio consentit.

REGNVM SVVM) Placet hic adnotare, quod alibi non reperi, ex Mart. Capellæ lib. 9. de nupt. Philol. *Quid Amazones? nonne ad calamos arma trahebant? quarum vna, quæ concipiendi studio venerat, cum Alexandrum salutares donata tibicine, vt magno munere gratulata discessit.*

6,6,1. *HIC VERO)* Concinunt in hanc rem præter proprios huius historiæ conditores, Athenæus lib. 12. *Alexander Asia subiugata Persica stola est vsus.* & mox: *Ephippus scribit Alexandrum sacras etiam vestes in conuiuiis gestasse, nunc quidem Ammonis purpuream, per ambitum diuisam, & cornua, tanquam deum: nunc vero Dianæ, cum curru vectaretur: sæpius sub extima veste stolam Persicam ostentasse, ab humeris superne, cum arcu, & sibyne: aliquando & indumentum Mercurij; cætera, ferme quotidie chlamydem purpuream, tunicam albo distinctam, candidam, quæ diadema regium sustineret: & amicis ad eum conuenientibus, talaria, petasum in capite, in manibus caduceum, nonnunquam leonis pellem, & clauam, vt Herculem.* Ioannes Antiochenus in excerptis Valesii: *Alexander Macedo extincta Persarum dominatione, atque occiso Dario, mente corruptus ad voluptates corporis declinauit. Nam & Persicam vestem induit, ac decem mille iuuenes corporis custodes habuit, ac trecentis pellicibus vsi est: adeo vt Macedonici imperij forma in Persicam migrasse videretur.* Cedrenus: *Non desunt, qui eum Dario deuicto in deterius mutasse animum, ac se voluptatibus corporis dedisse affirment: Etenim qui olim Darij filias ne videre quidem sustinuisset, is & Persico amictu postea vsus, decem millia iuuenum præsidij loco circa se habuit, ac CCC. pellicibus vsus est, Macedonicamque regum consuetudinem in Persicam mutauit.* Ælian. hist. var. 9, 3. f. post descriptionem tabernaculi custodumque eius: *neque quisquam facile ad regem accedere audebat. Magnus enim timor existebat ex eo, quod superbia & fortuna in tyrannidem elatus esset.* Suidas Ἀλέξανδρος. ex eodem fonte, quo Antiochenus & Cedrenus: *postquam omnes gentes subegit, animo corruptus est, & in corporis voluptates delapsus est, Persica stola indutus, & decies mille iuuenum custodia munitus, & trecentis pellicibus vtens, ita vt omnem Macedonicam Regum consuetudinem cum Persica commutarit.* De tabernaculo eius barbaricæ opulentiæ luxu decantatissimo varii passim, quibus iungi potest Plinius 34, 8, 2. Sed quæ verba Dempster. ad Rosin. 10, 29. adducit tanquam ex Chrysippo lib. 4. de Volupt. *Persico luxu fractus enerauitque, asperitatem patriam, & frugalitatem exuens, barbam radere primus instituit:* ea ego in lib. 13. Athenæi non reperio, tantum ait Alexandri tempore, consuetudinem eam, radendi barbam, incessisse. Alexandrum etiam primo loco inducit Camposulgos. exempl. 3, 6. vbi *de his qui patriæ consuetudinem in vestibus & aliis ornamentis excesserunt.* Sed Alexandrum milites in prælium ituros radi iussisse, ne ab hostibus barba comprehenderentur, scribit Plutarch. Theseo cap. III. & mirifice amplificat Synesius in Calutii Encomio, pag. 79. Adde Plutarch. Apophth. cap. XXXVII. idem refert etiam in Alexandri vita, & in Præcept. tuendæ Sanit. Item Polyænus strategem. 1, 4. & 4, 3, 1.

6,6,2. *CIVILEM HABITVM)* Vide quæ huc pertinentia veterum monita affert Iustus Lipsius lib. 2. Ciuilis Doctrinæ cap. 15. & in Notis ad idem illud caput,

caput. vbi etiam ex Synesio addocet, pleroſque illos veteres leuiter & ſine cura ſeipſos habuiſſe, non ab apparatu, ſed ab animo reges, & introrſum à plebe differentes, extrorſum vel gregariis ſimiles viſos. Cuius quidem Syneſii verbis, vt ex magno acerno exemplorum pauca feligamus, fidem aſtruunt, apud Xenophontem, Plutarchum, Cor. Nepotem, & alios Ageſilaus, Ariſtides, Epaminondas & Phocion: apud Q. Curtium Alexander Magnus, antequam in externos deſciſceret mores: apud Polybium, Philopœmen: apud Liuium Hieron, eiuſque filius Gelon reges Syracuſani: apud Suetonium Auguſtus: apud Tacitum Veſpaſ. Ac ne longum faciam, tales exinde exſtitere fere optimi Principum, Traiani, Adriani, Antonini, Pertinaces, Scueri, Alexandri &c. Virdung. ad iſta Taciti Agric. 40. *Cultu modicus.* Vide & ſupra ad 3, 6, 19. voce *Cultus*, Memoriæ potius lapſum exiſtimo, quam ex certo auctore depromptum, quod Kirchner. in legato 1, 7, 61. ſcribit, Alexandrum *patrio habitu relicto apud Babylonios Babylonicum induiſſe.* Apud Plutarch. de fort. 1, 10. eſt, eum habitum ex Perſico & Macedonico compoſitum geſtauiſſe, vbi videtur pro *Maced.* legendum eſſe *Medico.*

6,6,3. *PATI CEPIT)* Sic edidi Vett. ſequutus. quæ verba recentiores ſine cauſſa eliminarunt, cum potius extrema huius periodi vocula *expetebat*, ejicienda foret.

6,6,4. *VESTEMQVE PERSICAM)* Quam eandem fuiſſe cum Medica, quantum quidem tum temporis regium ornatum contingebat. facile oſtendi poteſt. vt argutari videatur Plutarchus, alias quoque amori huius regis nimium dedituſ, in excuſationem eius adferens; non Medicum veſtitum, quod plane barbaricus eſſet, adſciuiſſe, ſed eum cum Perſico temperaſſe, quaſi hic minus barbaricus fuerit. Olim certe Perſas Medis frugaliores fuiſſe, in confeſſo eſt, ſed nemo negat, cum imperio & luxum ad eos tranſiſſe. Xenophontem ſine Cyropæd. & Strabon. lib. 11. circ. fin. vide. Atque hinc eſt vt nihil referre putarint auctores, Medicam eam veſtem appellarent; an Perſicam. Immo Arrianus acerrimi vir iudicii, interdum *Medicam* vocat, vt 4, 2, 3. Interdum *Perſicam* vt 7, 5, 23. Et Ælianus, quam hiſt. var. 1, 22. *Medicam ſtolam* eam 1, 32. *Perſicam* appellat.

NE OMEN QVIDEM) Senſum hunc attigit & Iuſtin. 12, 3, 8. *velut in leges eorum quos vicerat, transiret.* Artian. 4, 2, 3. *Gdarino Perſicam, iis quos prælio vicerat ademptam, cum eo ornatu quem ipſe olim victor geſtare ſolebat, commutare non erubuit.* Tertullian. de pallio cap. 4. *vicerat Medicam gentem & victus eſt Medica veſte, triumphalem cataphractam amoliens, in captiua ſarabara deceſſit.* Pertinet huc Polybii iudicium 9, 10. *Quoties aliquis relictis populi vincentis inſtitutis, eorum qui vincuntur mores æmulatur, ſine controuerſia dici poteſt, deliſtum hoc verſari eius qui ita faciat: quum præſertim ſimul illa ſubeunda ſit, quæ talia ſolet comitari, inuidia: res vna omnium maxime potentatu præditis fugienda.* Eodem tendit quod infra 8, 5, 19. Calliſthenes: *Non pudet patriæ: nec deſidero ad quem modum rex mihi colendus ſit, à victis diſcere.* A ſimili argumento cauillatur Marius apud Salluſt. Iugurth. 85, 19. *Neque literas Græcas diſci, parum placebat eas diſcere, quippe quæ ad virtutem doctoribus nihil profuerunt.* Collaudauit tamen Peuceſtam Alexander, quod Perſiæ factus ſatrapa, linguam Perſicam didicit, veſtitumque ſumſit: atque Perſarum etiam hoc facto conciliauit amorem. Arrian. fin. lib. VI.

6,6,6. *LITTERAS)* Huic affine eſt quod Plut. in Phocione cap. 22. & Ælian. hiſt. var. 1, 25. narrant, *nulli præter Phocionem cum ſcriberet, τὸ χαίρειν*, id eſt, ſalutem, *apposuiſſe.* Alexand. in dieb. Genial. & Antipatrum addit. ſimilimum autem, quod Polyæno 4, 3, 24. tribuit, *ſi in Macedonibus, aut etiam Græcis iudicium exercerei, mediocre vulga-*

suggerente focum probabat: sin inter barbaros, splendidum & imperatorium. Item quod *cernens Hephæstionem ad institutum suum se accommodantem, Craterum vero patrijs insistentem moribus, hoc interprete Græcis & Macedonibus responsa dabat, illo barbaris.* Plutarch. cap. 83. Huius rei vera caussa fuit, quod nondum volebat supra Græcos & Macedonas libertati, aut ciuili imperio adsuetos, tam superbo & dominico verius quam regio fastigio, se efferre. Sed ita *paulatim* vt loquitur supra num. 3. sibi struebat gradum, vt quæ in aliis diu vidissent, si postea in se quoque experirentur, non ita haberent pro nouo & inaudito more. Populos enim illos tot per annos ciuiliter habitos, non audebat ad duriora subito vertere. Sic fere Augustus in prouinciis templa sibi decerni passus est: *in vrbe pertinacissime abstinuit hoc honore.* Sueton. Aug. 52, 2. immo & in Italia secundum Dionem lib. LI. abstinuit.

DARII ANNVLVS) Brisson. lib. 1. p. 141. consule, & Kirchm. de annulis c. 6. de Philippi sigillo Plut. c. 14.

6,6,7. ASPERNANTES) Non tamen omnes. quippe certum est Peucestam non spreuisse. Ceterum valde hic pugnant auctores. Iustinus 12, 3, 9. cum nostro consentit, amicos Alexandri Medicas vestes accepisse. Verum Arrianus & Diodorus scribunt vnum omnium Macedonum Peucestam Persicum habitum sumpsisse: & ipsi nonnihil inter se diuersi. Nam Arrian. extremo lib. 6. scribit eum collaudatum *receptæ Medicæ vestis*, sic enim potius interpretandum, quam cum aliis *mutatæ*. forte in ipso quoque textu μεταλαβὼν potius τὴν Μηδικὴν scribendum est, quam μεταβαλὼν, nisi forte & hoc eundem sensum reddat, vt Latinorum *mutare*. Curtius supra 3, 7, 11. *exilium patria sede mutauerat.* hoc est, relicta patria in exilio remanserat. sic etiam mutare Medicam vestem fortasse recte dixeris; durum tamen certe est. At Diodor. 19, 14. ait dici *Alexandrum huic soli ex Macedonibus indulsisse, vt Persicam gestaret stolam.* qui si ita scripsit, falsus est. Sed quod hi de *solo* Peucesta narrant, confutat Plutarch. c. 83. qui Hephæstionem ea quoque *instituta* sequutum ait, adiecta insigni veritatis nota, ea de caussa Alexandrum ad responsa barbaris danda, illo potissimum interprete vsum. Porro etiam diu ante Alexandrum, *Pausaniam abiecto popularium & gentilium pallio stolam Persicam induisse*; & mox eius exemplo Alcibiadem, apud Athenæum libro 12. traditur. Aliis etiam Græcis, si legationem apud Regem obirent, solebat dono dari Medica stola. Auctor Ælian. hist. var. 1, 22.

6,6,8. PELLICES CCCLX.) Ad numerum dierum anni: in tot enim dies annum Persæ diuidebant. Diodor. 17, 77. *Concubinas insuper prouti Darius consueuerat, circumducere secum cepit: quarum turba dierum numero haud inferior erat.* Hic tamen obserua Curtium de annis Persarum inconstanter loqui, aut certe mendum charta eius occupasse. nam supra 3, 3, 10. numerat distincte 365. dies cum dicit: *Magos trecenti & sexaginta quinque iuuenes sequebantur, puniceis amictibus velati, diebus totius anni pares numero.* lege quæ ad 5, 1, 26. annotauimus, vbi itidem numerus mendosus, & pro 368. referendum 365. non 8. Hoc capite rursus pellices 360. rotundo numero posuit. Ita quinarium vel neglexit, vel certe sibi ipse non constat. Raderus. Credo hunc esse locum quem intelligit Tiraquellus ad Alexandri dies genial. 3, 24. lit. b. vbi post citatum auctorem in lib. 3. verbis modo relatis, addit: *Idem tamen Curtius libro 9. dicit iis in 360. dies annum esse descriptum.* Certe Scaliger. de emend. temp. lib. 3. docet Persis, Chaldæis, Armeniis, Syris, Hebræis, Ægyptiis, vnum eundemque annum fuisse, numero dierum parem nostro. Vnde videretur hoc in loco Curtii vitium esse scripturæ, nisi defendi posset eo, quod tantum numerum pellicum hic indicauerit, nullo ad dies anni respectu habito. Et quamquam hoc Diodorus fecerit, necesse tamen non est idem & in Curtio tradi. Accedit quod & ab aliis quorum ad lib. 3. habita est mentio in pellicum

cum numero variant. Ergo nihil hic muto. Quamuis & Reineccius in regno Macedonico Diodori verba de 365. pellicibus accipiat: cuius verba adpingam. *Concubinas Diodorus Alexandro tribuit 365. in quibus commemorantur: Thais Attica, quæ postea nupsit Ptolemæo Lagi: Canpaspe Larissæa, Æliano Pancasta: qui quidem addit, eam primum fuisse meretricem, cuius commercio Alexander vteretur. Hanc contessit postea Apelli &c.* Plinium 35, 10. vide. Fabulosum haud dubie est, quod Camerar. subciliu. 3, 69. narrat, *Alexandro puellam pulcherrimam à Rege Indorum muneri datam fuisse, vt voluptatibus suis inseruiret, quæ Napelli veneno nutrita, hocque alimento, cui assueta natura esset, absque noxia vteretur &c.* sed Alexandrum monitu Aristotelis ab ea abstinuisse. Si recte memini, desumptum hoc est ex Epistola de rebus Indicis, quæ falso Alexandro adscribitur.

6,6,9. INFECTA) Alii *Hoc luxu &c. infecti.* Malim *Hoc luxu &c. infectum*, vti ad ipsum regem referatur. Sic supra 4, 7, 31. *immortalitatem affectantem, contumacius &c. auersati sunt.*

6,6,11. INGRATVM) Sic Arminius Taciti 2, 9, 4. *irrides* in Flauio fratre *vilia seruitutis præmia:* irrisurus quidem haud minus, etiam si maiora frater nominasset. Comparauimus olim hunc Curtii locum cum Floro 4, 2, 92. *grauis erat liberis ipsa beneficiorum potentia &c.* vbi vide: Nobile est symbolum egregii populi:

Non bene libertas vel toto venditur auro.

6,6,12. INTERPELLANDVM) Prolixe Gruterus discurs. in Tacit. cap. 40.

ALEBATVR) Suspecta fuit hæc vox & Sebisio, & mihi: ille referebat *habebatur*; ego *dabatur.* nam quod editur, vix est vt defendi possit.

6,6,13. ARTAXERXEM) Quod nomen ante eum & Ochus adsumperat, apud Ctesiam. Consilii rationem aperit Iustin. 10, 3, 5. *Darij nomine, ne quid regiæ maiestati deesset, honoraturi.* Sic apud Diodor. in excerptis belli seruilis, duo mancipia, alter *Antiochum* se vocari iussit, alter *Tryphonem.* Est enim in ea re nonnihil momenti, adeo vt Regillianum solius occasione nominis ad imperium euectum legamus in Pollionis XXX. tyrannis, loco nono. Frustra igitur putat vir doctus Hist. Iuliæ Tom. III. pag. 200. quia Artaxerxes adpellari voluerit, Bessi nomen non ipsi proprium, sed dignitatis fuisse, vt hodie Turcis Bassa.

6,6,14. LVXVRIÆ) Illustre exemplum apud Ælian. hist. var. 9, 3. *Perdiccam & Craterum deditos auri pigidandi, sequebantur stadiatæ magnitudine diphtheræ, quibus amplissimum locum comprehendebant in castrametationibus, vt in eo se exercerent: sequebatur etiam eos multus puluis per iumenta vectus, qui ad exercitiorum certamina pertinebat. Leonnatum & Mœnalum, venandi studio deditos, aulæa centum stadiorum sequebantur. Ipsi vero Alexandro tabernaculum erat centum lectorum spacij capax &c.* Idemque testantur Plutarch. cap. 72. & Phylarchus cum Agatharchide apud Athenæum lib. 12.

CONFERRI IVSSIT) C. Marius inquit Frontinus 4, 1, 7. *retinendarum impedimentorum gratia, quibus maxime exercitus agmen onerantur, vasa & cibaria militum in fasciculos aptata sarcis imposuit, sub quibus & habile onus, & facilis requies esset: vnde & in cognominis tractum est, Muli Mariani. Philippus etiam pater Alexandri cum primum exercitum constitueret, vehiculorum vsum omnibus interdixit, equitibus non amplius quam singulos calones habere permisit: peditibus autem denis singulos, qui molas & funes ferrent in æstiua excunibus: triginta dierum farinam collo portare imperauit.* Raderus. Alexandræi huius facti meminit & Polyæn. strateg. 4, 3, 10. Sic etiam ante Alexandrum Græci à Xenophonte persuasi: *Plaustra tentoriaque cremarunt. Deinde vasa superuacanea cum indigentibus communicant, cetera in ignem abiiciunt.* Xenoph.

ἀναβάσ, lib. 3. Scipionis imperio ad Numantiam. *Scuta, galeae, farinae, nisi ad vsum necessariae amputantur.* Flor. 2, 18, 10. Conformiter Alexandri facto Cæsar de bel. ciu. 3, 6. *concionatus apud milites, quoniam prope ad finem laborum ac periculorum esse perueniunt, æquo animo mancipia atque impedimenta in Italia relinquerent; ipsi expediti naues conscenderent.*

6, 6, 15. *SVISQVE PRIMVM)* Plutarch. Æmilio cap. XIX. Sic apud Tacit. 1, 67, 3. Cæcina legatorum tribunorumque equos fortissimo cuique bellatori distribuens, *ortus* legitur *à suis.* quo loco, dante DEO, plura.

6, 6, 16. *SANGVINIS PRETIVM)* Animæ & corporis apud Tacit. 1, 17, 4. *denis in diem assibus animam & corpus aestimari.*

6, 6, 17. *DISCIPLINÆ)* Quæ certe valde laborat in militari otio. Sæpius id nostro tactum grauiter exprimit Buchananus histor. Scot. lib. 5. vbi de Arcturo. *Fracti voluptatibus Britones, cum seguius militiae munera obirent, nec iidem viderentur, qui ter praeliis Saxones fuderant; tantumque per otium luxuriosam viderentur ad temeritatem adiecisse, quantum de seueritate disciplinae detraxissent, &c.*

6, 6, 20. *SATRAPEM)* Est & *Satrapia*: quod potius videtur cum verbo *praefecisse*, vt alterum *Satrapen* cum simplici *fecisse.* Acidalius. Ego plane mihi persuadeo fuisse *Satrapen &c. refecisse.* dixit hoc paulo supra 6, 6, 13. *regioni, quam antea obtinuerat praefecit.* id nunc aptissimo vocabulo *reficere* dixerit. Ita *refecti* Coss. dicuntur, iterum facti.

6, 6, 24. *QVA RVPES ERAT)* Qua aditus erat ad rupem; vel qua rupes erat, id est, per totam vndique rupem, & omnes eius partes, vt quidem Raderus explicat. Melius Acidalius, *nulla munitione opus, vbi rupes ipsa satis arduum munimentum. Contra paulo, qua rupes deerat, illic natura deficiente, manus & arte subueniendum fuisse. Sed non ita tamen auctor scripsit, cuius haec à coniectura nostra non arbitraria, sed certa tectio,* qua rupes sederat. *hoc est* vbi leniore fastigio *erat* submissa, *quomodo paulo ante locutus, in ipsa descriptione.* Bongarsio videbatur post vocem *rupes* aliquid deesse.

6, 6, 26. *INGREDI)* Vir doctus corrigit *ingeri*, & accipit de saxis & lapidibus, aliis, quæ barbari in subeuntes ingerere potuissent, ea remoueri repurgarique iussisse Alexandrum. Sed quis repurgatoribus iis securitatem præbuit, vt barbari illi placati & propitii aspicerent se exarmari, neque telis suis in ipsos illos repurgatores vterentur. Rectum haud dubie est ingredi, vt & Raderus bene sentit, nempe, *qua via patebat, priusquam ad cautes & rupes accederetur, repurgari iubet: excidi syluas, fruteta, sentieeta, vt non singuli, sed plures vna simul incedere possent.* Est ergo hic *quicquid* pro *quicunque*, vel *quacunque* positum, aut *quacunque* (loca scil.) ingredi possent. Quo exemplo supra 3, 9, 6. *quicquid in illis angustiis aditi poterat.* Liuius 8, 39, 5. *quicquid progrediebantur, magis magisque turbatos hostes cernebant.* qui hoc *quicquid* alibi reddit per *quoad.* 34, 47, 1. *Boiorum Ligurumque agros populatum esse quoad progredi siluae paludesque passae sint.* Iustinus per *quatenus.* 12, 10, 4. *Quatenus aut terrarum solitudines praedire passae sunt.* Non ergo est quod Acidalio accedamus defectum hunc locum habenti. Nam ad illud, quod pro argumento adfert, mox num. 33. dici Craterum in obsidione Artacacnæ relictum fuisse, quod ante nullibi sit expressum, iam supra ad 6, 1, 17. respondimus, multa apud auctores proponi tanquam dicta, quæ intelligenda sint ex consequentibus, disertis verbis non tradita. De repurgando itinere similiter Liuius 44, 4, 8. *per inuia transgressus, praemissis qui repurgarent iter, Attalum & Misagenem, cum suae gentis vtrumque auxiliaribus, praesidio esse saltum aperientibus iubet.*

6, 6, 28. *INARVERAT)* Scbilius malebat *inarserat.* Materiem aridam

dam concepisse ignem fortuitum, quo viso Alexander putauerit occasionem expugnandæ rupis sibi dari, atque incendio alimenta suggeri iusserit. Id mihi iam minus, quam olim, displiceat, reputanti multoties factum narrari, vt spontaneo incendio per nimii æstus vaporem siluæ conflagrauerint. nisi mox sequeretur stipitibus cumulatis ignem demum iniectum. Sed hercle modo etiam *igni dari alimenta* iusserat, quod qui potuit, si nullus adhuc ignis fuit excitatus? Atque hoc adnumerari potest diuersis artibus, quibus ad expugnandos hostes in locis inaccessis, duces veteres vsos, ad Flori 3, 10, 6. i. notauimus.

6, 6, 30. *IGNIS INIECTVS)* Forte hæc est historia, quam tangit Simocatta 9, 7.

6, 6, 32. *CÆDE)* Minus proprie *eadem* dixerit omnia hæc genera mortis. Scribo, *Varia igitur clade consumpti sunt.* Et id verum mihi sane liquet. Acidalius. Similis hyperbolis est in Marcellin. 17, 30.

6, 6, 33. *ARTACACNAM)* Variant hic impressi codices. In nonnullis est. *Artacanam*, in aliis *Artacenam*, quam lectionem vt veriorem secuti sumus, [inquit Popma] cuius & Plinius in Commentatione Indiæ lib. VI. cap. XXIII. meminit: tametsi Diodorus 17, 78. hanc vrbem eius regionis insignem & situ munitissimam *Chortacana* vocat, Arrianus 3, 5, 14. *Artacoanam*, in qua Regia Areorum erat. Popma. Cod. Constantiensis præfert *Artacrana*, apud Strabonem lib. 11. est *Artacana. Artiaundnam* putant apud Ptolemæum. Raderus. *Artacana* est Marcellino 23, 24.

CEDENS) Id postea quoque Agrippæ præceptum fuit; hominis, elogio Vellei 2, 79, 2. *parendi, sed vni, sciensissimi*, apud Dion. lib. 49. *Duo haec, cum qui sua ipsius incolumitatis curam gereret obseruare; vt negotio praefectus difficultatem rerum ipse amoliretur* (sic vertit Lipsius Polit. 3, 11.) *alterum, vt rei bene gestae nomen iisdem principibus reseruaret.* Principes enim suspicioli sunt, & praeterea bellorum decora non ad alium pertinere debere arbitrantur: *& cetera vtcunque facilius dissimulari, ducis boni imperatoriam virtutem esse.* Omittimus hic multa & præclara eius rei exempla, vt breuitati consulamus. Ergo prudens eius rei idem Agrippa apud Tacit. Agr. 8, 4. *nunquam in suam famam gestis exultauit, ad auctorem & ducem, vt minister, fortunam referebat.* Sic & Ioab ad Dauidem, Samuel. 2, 12, 28. & Iosephi. 7, 7. exemplo, huic Curtiano similimo. Taciti verba mutuatur Puteanus, citatus à Canonherio in Hippocr. Aphorism. *Neque tamen Medicus in suam famam gestis insultare, ad Morborum velut auctorem & ducem, vt miles ministerque fortunam referebat: ita virtute in obsequendo, verecundia in praedicando; extra inuidiam, nec extra gloriam erat.* Idem Germanorum olim mos: principem *defendere, tueri, sua quoque fortia facta gloria eius assignare.* Tacit. Germ. 14, 3. Id nisi fiat à præfectis, maxime opere principes indignantur. quem locum cum aliis similibus, cum apud Gruterum discurf. in Tac. 33. referri videam, inde malo lectorem ista petere. nec inutile vel iniucundum fuerit coniungere, quæ eandem in sententiam congessit Chokier Thesaur. Polit. 5, 5. Quibus adde Marcellin. 15, 15. de Constantio: *semper oderat fortiter facientes, vt quondam Domitianus, superare tamen quacunque arte contraria cupiebat.* Idem de Alexandro supra 6, 1, 18. dictum fuit. Idque commune principum quamquam vtiq; fœdum, vitium esse, præter exempla Gruteriana testatur idem Ammian. 3, 29. vbi de Valentiniano: *Vtque sunt dignitatum apices maximi, licere sibi cuncta existimantes, & ad suggillandum contrarios, exturbandosque meliores pronius inclinati, bene vestitos oderat, & eruditos, & opulentos, & nobiles, & fortibus detrahebat, vt solus videretur bonis artibus eminere: quo vitio exarsisse Principem legimus Adrianum.* Id crimen nescio quam ex animo, à Constantio amolitur Iulianus Cæsar Orat. 1. *Illam vero animi affectionem, qua non recordes dumtaxat illos, sed nonnullos etiam bonos ac clementes Principes fuisse con-*

ſtat; vt & in amicos commoueretur, & eorum potentiam imminuere cuperet, & quæ digna eorum meritis erant deferebant, quis hoc, inquam, de te affirmare auſus fuerit? Hoc enim Horum illum Perſam ferunt Regis generum ab ſocero eſſe paſſum, cum is apud populum in honore ac pretio illum eſſe iniquo animo pateretur. Et Ageſilaus non obſcure id indicaſſe tulit, quod Lyſandro ſummus ab Aſiaticis honor haberetur. Crudeliſſimum autem eſt exemplum Artaxerxis, qui cum ab omnibus credi vellet, Cyrum ſua manu fuiſſe proſtratum, necis eius auctorem Mithridatem, qui id ſtulte iactauerat, immaniſſimo omnium ſupplicio affecit, quod deſcribit Plut. in vita cap. 23. Ceterum vt iſtud quod diximus bene conuenit miniſtrorum modeſtiæ; ſic Principi cauendum, ne dum vanæ interdum gloriæ nimis inhiat, opportunitas rerum gerendarum elabatur. Quomodo ſub initium huius ſæculi factum ferunt in obſidione Hungaricæ vrbis inter primarias, vt nimirum dum expectatur Archidux, captantem eius vrbis receptæ titulum fugerit occaſio victoriæ.

6,6,34. *AVCTOREM)* Egregium exemplum eſt apud Plutarch. Apophth. Rom. c. 34. Pompeius *cum Mamertinos vniuerſos conſtituiſſet necare, quod ſtetiſſent ab aduerſariis, Sthenis iniuſte Pompeium agere dixit, qui ob vnum ſontem, multos innocentes occidere vellet. ſe ſolum in culpa eſſe, qui amicis perſuaſiſſet, inimicoſque vi adegiſſet ad factionem Marianam.* quo dicto ſibi & ciuitati veniam impetrauit. Confer Liu. 24, 47, 4. de Arpinis & quæ notaui ad Surii Comment. An. MDII. Vide omnino caput XIX. diſcurſ. Gruteri in Tacitum. vbi prolixe oſtenditur, æquum eſſe vt ſuos auctores poena teneat.

6,6,35. *AB HAC VRBE)* Diu me & acriter hic locus torſit: neque dum inueni, in quo penitus acquieſcam. Primum offendebar, quod ait *peregrinus miles*, & mox, *gentis eiuſdem*. Cur gentem ipſam non nominauit? [forte ex verbis iſtis, *ex Lydia*, coniicias eam gentem intelligi] Offendebar & ibidem hoc quod cum *miles* dixiſſet, *equites* ſubiungit. An equites ergo non ſub nomine militum? ſunt vero: ſed noſter etiam alias equitem à milite diſcernit, vt hunc de pedite magis capiat. Ita 5, 1, 41. 6, 6, 7. & 9. 6, 8, 18. 10, 9, 12. Hoc igitur planum: alterum de nomine gentis omiſſo, leue. Sed illis quid faciemus? *Theſſali equites centum & triginta cum Philippo erant.* Quid enim ſibi volunt? ſcimus equitibus Theſſalis præpoſitum Philippum. E multis id locis conſtat, ex iſto 4, 13, 29. maxime: *Hos Theſſali equites laudebant Philippo duce.* Quid autem hoc ad milites nouos, qui nunc primum adueniſſe memorantur? An is ſenſus in hoc loco, Philippum è Theſſalia recentes hos centum & triginta adduxiſſe? ſic videtur. At inquit, *Erant cum Philippo:* nec mentio vſquam, ſi memini ſatis, ab Alexandro Philippum digreſſum. Ita verba magis hoc innuerint, ex omni Theſſali equitatus numero centum & triginta iam ſaltem Philippo ſuperfuiſſe: reliquos ſcilicet variis ſuperioribus prœliis abſumptos. At quid hoc dici attinebat iſto loco? Importune inſerat enumerationi ſupplementi, niſi aliud præterea addat. Quod ſi is ſenſus, addidiſſe profecto mihi aliquid videtur, & videor id ipſum hic videre, ſed diuulſum à prioribus & traiectum. Liceat enim conjicere, in hanc ſententiam ſic illa cohæſiſſe: *Theſſali equites centum &c. erant: CCC equites* (poſſis & debeas *equites* hic omittere) *gentis eiuſdem ſequebantur.* Id enim nunc dicat: Equitatum Theſſalum, qui cum Philippo, ad centum & triginta recidiſſe: his in ſubſidium & ſupplementum veniſſe nouos Theſſalos trecentos. ſed hæreo adhuc ego de interpretatione verborum priorum: quorum ſi iſta vera, de traductione recte. Quo firmem, non habeo, & facilius inuenerit alius, quo infirmet. Si tamen aliquid in re, quæ traduximus & coniunximus, iis vel præponi vel poſtponi debebunt interiecta adhuc iſta: *Ex Lydia duo millia & DC. peregrinus miles aduenerant.* Rogo conſiderent alii

alii diligentius, & vel hæſitantem me confirment ſine mea laude, vel refellant errantem ſine mea fraude. Acidalius. Cuius notam quamuis haud approbarem, tamen inſerui, quia in loco ſane obſcuro, nihil occurrebat aptius, & dignæ videbantur Viri ſane Docti dubitationes, quibus animum alii aduerterent. Poſtea vero incidi in locum Arriani, ex quo fere decidi poſſint. Eſt autem 3, 5, 13. *Alexander omnes iam copias coniunctas habens in Bactra mouet. Eo loci Philippus etiam Menelai filius ad eum ex Media venit, equites mercenarios habens, quibus ipſe præerat, & Theſſalos, qui voluntarii remanſerant, ac peregrinos Andromacho duce.* Sic igitur ſe res habet. *Ab hac verbe degreſſe*, non tamen iam capta, ſed in prima profectione cuius ſupra 6, 6, 25. meminit (ſic enim proxime conciliettur Arriano) occurrerunt noui milites. Horum præfecti videntur fuiſſe Zoilus, cuius apud Curtium; & Andromachus, cuius apud Arrianum mentio: Philippus autem ſummæ copiarum iſtarum præpoſitus. Cum hoc igitur *erant*, ait Curtius, hoc eſt, explicante Arriano, *remanſerant* CXXX. Theſſali, qui ſponte hæſerant apud Philippum: quo tempore *Alexander vbi in Ecbatana venit, Theſſalos equites aliosque ſocios in maritimam oram remiſit, ac præter integrum ſtipendium duo millia talentum militibus donauit. Quicumque autem illorum priuatim* (ſiue viritim potius) *ſtipendia meveri vellent conſcribi iuſſit. neque pauci nomen dederunt.* Arrian. 3, 4, 13. Tangit & Curtius 6, 2, 17. Hi igitur, quia denuo nomen dederunt, ſacramento iam ſoluti, nouos inter milites à Curtio recenſentur. Et quia illi Ecbatanis dimiſſi, ideo poſteriore loco addit Arrianus Philippum ad Alexandrum veniſſe *ex Media*. Peregrini autem militis ducem Andromachum fuiſſe, ex Curtii atque Arriani comparatione colligi poteſt.

6, 7, 1. *NON INTERRITVS MODO)* Vulgo, *non tutus modo*, ſed ſtatim ſe prodit eius lectionis tepor, quamquam Aldi iudicio bonæ: ideo mutarunt varie. Acidal. inuertit ordinem *non inuictus modo, ſed tutus*, quod quidem meliorem paulo ſenſum habet, atque à Radero receptum eſt. Idem Acidal. ex vet. lectione *non interritus modo*, cum recenti coniuncta, exeudere tentat *intentatus*. Sed hoc à ſcriptura longe abit, & longius adhuc à bono ſenſu. Non enim *intentatus* externa vi fuit, vnde enim tot prœlia, vulnera, pericula? deinde ridicule hæc opponuntur *intentatus & inuictus*. Quidam Mss. habere dicuntur, *non terrimus modo*. Sed vera lectio eſt *non interritus modo*. Alexandrum nulla vis externa terruit, nec hoc ſolum, ſed etiam vbi ingruiſſet, non vicit. Idem iam petitur domeſticis inſidiis, & quod hoſtes non poterunt, amici molientur. Ita iuſta verba ſenſus, & iuſtum ordinem verba conſequuntur. Nam *interritum* eſſe, minus eſt, quantum ad hunc locum attinet, quam *inuictum*. Multos enim vis hoſtilis etſi non terruit, obruit tamen & oppreſſit. At hunc, quem tantum extulerat animi magnitudo, vt periculum omne deſpiceret, tantum fortuna, vt nulla vi ſuperaretur, inteſtinum facinus petit. Inducta eſt hæc comparatio ad duplicem finem. vt videamus nihil in humanis rebus tutum eſſe, &, vt huc trahere liceat verba Liuii 30, 44, 6. *qui foris hoſtem non habet, domi inuenire*: deinde vt ipſa facinoris magnitudo obiiciatur animis, ex præſtantia viri, contra quem admittebatur. Atque hæc pro ſtabilienda vera lectione neceſſario prolixius dicenda fuerunt. Similis illa periodus Ammiani 29, 1. f. de Valentiniano: *ſecurus interim hoſtium externorum, inteſtinis ſæpe periclitatus fraudibus.*

6, 7, 2. *VICTVS)* Melius cum membranis Modianis, *victus*. Nam ea metaphora frequens in amoribus. Sic apud Tacit. 4, 10, 2. *corrupta ad ſcelus Liuia, Seianum Lygdi quoque ſpadonis animum ſtupro vinxiſſe.* Ouidius:

Ipſe ego præda recens factum modo vulnus habebo,
Et noua captiua vincula mente feram.

6, 7, 3. *PRÆSENTES DEOS)* Nicomachus ratus nihil dicturum, quod

quod cum periurio, seu violato etiam iurisiurandi sacramento esset aperiendum, iurat per *præsentes deos*, qui in illo templo, ad quod deductus erat, colebantur. Non est assecutus vim verborum Glareanus, quod ingenue fatetur. Ferebat ita veterum consuetudo Macedonum, vti ducti ad templum tactis altaribus & simulacris iurarent, quod erat per præsentes deos iurare. Iustinus 24, 2, 8. *Quo perducto in sanctissimum Iouis templum veterrimæ Macedonum religionis, Ptolemæus sumptis in manus altaribus contingens ipsa simulacra & puluinaria deorum inauditis vltimisque execrationibus adiurat, se sincera fide matrimonium sororis petere.* Videtur & Ouidius de Trist. 2, 53. ad formulam per præsentes deos iurandi alludere, quamuis Augustum alloquatur:

Per mare, per terras, per tertia numina iuro,
Per te præsentem conspicuumque deum. Raderus.

6,7,4. *PIGNORA VTRIVSQVE ANIMI)* Vir Doctus Adnerf. 27, 15. suspicatur leg. *pign. vnius vtriusque an.* cui non accedo. Simplicius est explicare de beneuolentia, vtriusque mutuis officiis testata. sic mox n. 9. vt hoc loco *pignora animi* vocat, *beneuolentiæ pignus* dixit. Altera eius coniectura probabilior, quo mox pro *commisisset*, malebat *commissa essent*. Sed tamen vulgatum rectum est: & eiusmodi temporum enallage alibi quoque in his libris defenditur.

6,7,7. *IN PARRICIDIO)* Non venustius tantum, sed & rectius sit, *in parricidium*, quomodo volo prorsus emendari. Acidalius. Cuius iudicium sequutus est Raderus: Facerem, si aut librorum auctoritas adstipularetur; aut illud vulgatum plane non subsisteret.

NEC VLLA RELIGIONE) Iureiurando neminem ad scelus obligari passim Theologi & ICti, præsertim Canonum interpretes, prolixe docent. Seneca Herc. Oet. v. 480.

Præstare, fateor, posse me tacitum fidem,
Si scelere careat: interim scelus est fides.

Grauiter C. Claudius apud Dionys. 9, 13. *Quod si vos clandestino fœdere obstrinxistis, fideique mutuæ deos testes ac vindices adhibuistis (forsitan enim & tale quidpiam à vobis factum est) cogitate fœdus illud, si seruetur, impium esse, vt contra patriam ac cives initum: si vero violetur, pium. dij enim ad honesta & iusta non ad turpia & iniusta pacta adhiberi amant.* De *Confessionis sigillo*, quod vocant, prolixe Tortura Torti, vbi citatur *illa Garnetti vox* pag. 294. *Vtro fateor, Leges, quæ celare hæc (insidias in principem) prohibent, apprime esse iustas & salutares. Neque enim æquum est vt Principis salus ab alterius conscientia pendere debeat.* Adde Casaub. epist. ad Frontonem Ducæum pag. 112. edit. Francof. & Iacobum Regem Angliæ in Apologia pro iuramento fidelitatis, pag. 190. & seq.

6,7,9. *SVSTINERE NON POSSET)* Quis Curtii gnarus dubitet eum scripsisse, *si id non sustineret*, & deinde glossam fuisse adpositam *non posset: Si id non sustineret, non posset.* Vnde homines ingeniosi videntes, id non subsistere, fabricauerunt hanc lectionem, quæ iam editiones obsidet.

6,7,13. *NAMQVE)* Optime hæc vox connectit sequentia superioribus: de cuius elegantia alibi quoque egimus. Respondet enim tacitæ obiectioni, aut dubitationi, & explicat quo consilio silentium & operam spoponderit ille, quem toto animo ab eo scelere abhorruisse dixerat. Nihil ergo deest ante istam particulam, quod putauerat Aduersariorum scriptor.

6,7,15. *FORTISSIMIS)* Valde blanditur illud Mss. *fortissimus*, vt ad exoletum referas, quem ille male-sanus amator gaudio promissæ operæ sic extollat. Rectius tamen ad coniuratos refertur, quos ita commendat, vt ampliorem homini faciat

faciat animum. & tamen priori coniecturæ egregie fauet Plutarch. de amici & adulat. discrimine, cap. XXIII. ὡς καὶ τοῦ Πλάτωνος φησὶ, τὸ ἰσχυρὸν πλανᾶσθαι τῶν ἰσχυρῶν ἄνευ &c.

DIOXENVM) Sic exserte Pal. 2. & reliqui eodem alludunt; Editi corrupte *Diosemum*, aut *Diogenum*.

6,7,16. *CEBALINO)* Sic edidi cum Mss. non, vt editi, *Ceballino*. Iuuat Plutarch. cap. 87. & Diod. 17, 79. quorum illi est Βάλιν⊙; huic Κιβάλιν⊙, vnica *l*.

6,7,17. *EX PRIMA COHORTE)* *Nam plures fuisse amicorum cohortes, & quasi gradus*, aliis scriptorum exemplis docet Lipsius ad illa Taciti 6, 9, 2. *quem Druso fratri percarum, in cohortem suam transtulerat.* quem vide. Eundem morem Eusebium de vita Constant. 4, 1. f. respexisse his verbis: *Comitum alios in primo ordine collocauit, alios in secundo, alios item in tertio*, probat Salmasius ad Pollionis Macrinam, in fine. De eodem Sueton. Tib. cap. 46. *tribus classibus factis pro dignitate cuiusque, primæ sexcenta sestertia, secundæ quadringenta distribuit, ducenta tertiæ, quam non* amicorum, *sed* Græcorum *appellabat.* Vbi vide an rectius sit scrib. *sexcena, quadringena, ducena.* Eius gradus amicos τοὺς μείζονας φίλους vocat. Plutarch. Alex. cap. 83. Ab his ergo cohortibus nomen diu post inuenerunt *cohortalini*, de quibus tit. Cod. lib. XII. quod scilicet in præsidum cohortibus ministrarent. Est enim ea rerum humanarum mutabilitas, vt & nomina summis rerum hominumve tributa, tractu temporis sensim deuoluantur ad infimos. Nam vt quisque propior cuidam dignitati sibi videtur, ita nomen eius affectat: & cum hoc à multis fit, tanquam sede sua emotum vsque transferatur ad viliores. dum ii qui primi id gesserant, cernentes, fraudi sibi esse, si, quos ordine antistent, ab iis nomine non distinguantur; noua subinde vocabula excogitant: donec omnibus exhaustis tandem redeatur in orbem. Atque idem in vestitu animaduertas: vt illustrium pompam imitentur nobiles, horum plebeii ciues: donec illi abstineant profanato & vulgato iam cultu, aliumque inceptent idem mox passurum.

6,7,22. *METRON)* Raderus cum Acidalio legit; *Metroni*, cum & in Constant. MS. legatur *Metron ei*. Idque præferam vulgato *Metron erat nomen ei.* in quo nulla Curtianæ venustatis in oratione disponenda vestigia. Ita bis hoc ipso cap. *Nicomacho erat nomen: Cebaline erat nomen.*

6,7,27. *DECVRRISSE)* Bong. malebat *detulisse*. sic mox num. 31.

6,7,28. *ITEM)* Forsan *iterum*. Acidalius. Quem sequutus Raderus sic expressit. Sed certe fuit *item item*, hoc est *idemidem*, vt nunc malunt scribere. Sæpius enim quæsiit, vt solet vbi obiicitur animo res inopinata, & minime exspectata. *idemidem* est subinde repetitis vicibus. sic infra 6, 9, 24. *Soletis idemidem à me petere.* Firmat emendationem & quod sequitur: *perseuerante eo affirmare*, quod arguit non semel interrogatum fuisse.

CARISSIMO) Vt patet ex Plutarcho cap. 16. & 19.

6,7,33. *VVLTV)* Alias enim, vt ait Seneca Controu. 2, 13. *Magna consilia non bene vultus tegit.* Vide supra ad 3, 6, 9. & parallela.

LEVI AVCTORI) Sane futilis hæc excusatio quæ & infra 6, 8, 10. &c. solide confutatur. non enim Philotæ conueniebat ponderare auctoritatem indicis, sed regis, ad quem illum audita detulisse oportuit. Nam leuibus momentis summa verti constat, & *vel vnius insidiis patere regem.* Ergo Claudio apud Suet. 37, 1. *Nulla adeo suspicio, nullus auctor tam leuis exstitit, à quo non mediocri scrupulo inducto ad cauendum* (hactenus bene) *vicissimque compelleretur.* Hæc igitur ad Principem deferenda, cuius prudentiæ est dispicere, quam similitudinem veri habeat indicium. Qua in re laudabil

dabilis est Iuliani prudentia, apud Marcellin. 22, 23. A quo delator eiusmodi, qui municipem quendam rerum nouarum apud Imp. arguebat; *iussus est vt* vilis, *arduæ rei* vilem *incusans, abire tacitus & inuitus.* Vide mox ad 6, 8, 10.

6, 7, 34. *NON FVISSE RETICENDA: COMPLEXVSQVE REGEM)* Valde hic festinantur omnia, defensio, obiectorum remotio, preces, complexus etiam, atque interim nullæ Alexandri partes. Ego nihil video quod mutare sententiam cogat, qua olim ante verba, *cum Dymnus*, aliquid intercidisse credidi. Nam quomodocunque interpreteris, non sane cohæret oratio, & omnino non omisit Curtius interserere verba regis. Deinde quid hoc, quod nulla dum impetrata venia in amplexus regis ruit, itane solent supplices, quibus læsæ maiestatis crimen intenditur? Si genua complecti fecisset, scirem quid diceret. At hoc quod dicit valde dubito, an licuerit etiam *carissimo quondam amicorum.* Ipse quidem infra 6, 10, 11. non regem se amplexum dicit, sed *dextram* eius. Sane pro Tiridate magni regis fratre, rege ipso, anxie pacisecebantur Parthi apud Tacit. 15, 31, 1. *ne complexu prouincias obtinentium arcerentur.* Seuerus, teste Spartiano cap. 2, *quum cum quidam municipum suorum Leptitanus, præcedentibus fascibus, vt antiquum consuetudinem, ipse plebeius, amplexus esset, fustibus eum sub elogio eiusdem præconis cecidit; Legatum P. R. homo plebeius tenere amplecti noli.* Tanti amplexus prætidum æstimabatur, erga prouinciales: immo erga regem exterum. Idne temere licuisset subdito aduersus suum regem, eumque Alexandrum, supra mortale fastigium se efferentem, nec iam Philippi, sed Hammonis filium? Egosane (quando hæc studia ad vitæ communis vsum produci possunt & debent) valde pro *scholastico* factum putem, qui in eiusmodi periculo Curtianum hunc Philotam imitaretur, quantacunque etiam prius gratia floruisset. Ergo geminas hic lacunas intercedere suspicor, alteram ante *cum Dymnus*; alteram ante *complexusque.*

6, 7, 35. *VIDERI SIBI)* Si tollas illud *sibi*, ex vulgari vsu vocem *videri* transfers ad forensem, quo & vsus Curtius tam hic, quam infra 6, 11, 34. *satis quæsitum videri. Videri* enim iudicis vox est, caussa cognita pronunciantis. Clarum id ex Cicer. Academ. quæst. 2, 47. vbi *quæ inrati iudices cognouissent, vt ea non esse facta, sed* vt videri *pronunciarent*, à maioribus institutum ait. Sic apud Festum; *parum comisse* videri *pronunciat magistratus, cum de consilio sententia capitis quem condemnaturus est.* Sic intelligendus Cassius apud Tacit. 14, 43, 4. *Pronunciemus vltro, dominum iure cæsum videri.* l. 4. C. ad l. Corn. de Sicar. *cum qui inferendis caedibus voluntate præsserat, iure cæsum videri.* Plin. 14, 13. *Cn. Domitius iudex pronunciauit, mediocrem videri plus vini bibisse, quam valetudinis caussa.* Vide omnino Cuiac. obseru. 3, 26. Polletum in histor. Fori Rom. 5, 15. & Sauaron. ad Sidon. Epist. 3, 12.

6, 8, 2. *IN PAVCIS)* Adeo vt æquipararet eum Hephæstioni, quem quantum dilexerit, satis ostendit Curtius infra 10, 4, 11. hunc φιλαλέξανδρον, *Alexandri amantem*, Craterum φιλοβασιλέα *regis amantem* appellans. Plutarch. c. 83. Diodor. 17, 114.

6, 8, 3. *IACTATIONE VIRTVTIS)* Qua nulla res penitius incendit principum animos, qui nullo modo pati possint, se à subditis magno beneficio obligatos videri. Idem attulit perniciem Silio: de quo Tacit. 4, 18, 2. *Crebrabant plerique auctam offensionem (Tiberii,) ipsius intemperantia, immodice iactantis, suorum militem in obsequio durauisse, cum alij ad seditionem prolaberentur*, & quæ ibi sequuntur notatu dignissima. De Philotæ iactantia etiam apud Plutarch. cap. 86. cum apud Damascum recepta effet præda, quo tamen loco Plut. fugit ratio, eodem tempore illud, atque hoc, de quo nunc agimus, accidisse. Porro quantum ea res damni adferat ministris regum, exemplis multis ostendit Gruter. cap. 33. discurs. in Tacitum. Cui iunge istud ex Iosepho 19, 7. de Sila: *in familiaribus colloquiis molestus erat regi Agrippæ interdum extollens*

se immodice, & sæpe prioris fortunæ aduersitates in memoriam reuocans, vt ostentaret, quam studiosus ipsius cultor fuerit, nunquam non labores in eius gratiam exhaustos memorans &c.

6, 8, 4. *PREMENDI INIMICI)* Nota artes aulicas, quarum vtinam exempla tanta multitudine non extarent. *Id consilium atrocius* merito vocat l. fin. C. de malef. & mathem. *proprium inimicum sub huiusmodi vindictæ nomine conficere.*

6, 8, 5. *QVANTVM)* Salutem, famam, dignitatem, quæ omnia incolumia præstitisset rex ignoranti, si compertam sibi coniurationem dissimulasset.

DE PERICVLO SVO) Plutarch. Artoxerxe cap. 3. de fratre eius Cyro: *Non acquiescente illa in prouincia, neque indulgentia memor fraterna* (nam insidianti pepercerat) *sed vinculorum, ira consultrice acrius quam ante ad regnum gessit.* Scilicet *ingrata res est malitia nacta veniam*, vt ait Appianus in Mithridat. de Pharnace, qui obtenta à patre venia, tamen eum ad necem adegit. Sic enim intelligendum, quod ibi legitur: *Ac ne insidiæ quidem eum fefellerunt, nisi nouissimæ: tum quoque vltro circumuentus periit.* Sensu auctoris non satis expresso. qui hic est: *Ac ne insidiæ quidem eum fefellerunt, ne nouissimæ quidem: sed sponte auctorem earum venia profectus, per eas periit.* ἰσον τοῦτοις ὑπερδὰν, quæ vox posita videtur eodem significatu, qua nostras **vberschen** pro ignoscere. Hoc enim ab eo factum, paulo ante narrauerat, & seq. postulant. statim enim subiicitur ea gnome, *ingrata res, malitia nacta veniam.* Ergo infra 7, 2, 8. simili fere sensu Amyntam & fratres compellat Alexander: *Vos autem iuuenes malo beneficij mei obliuisci, quam periculi vestri meminisse.* Ergo & Celsum Galbæ fidum, Otho statim inter intimos amicos accepit, *non quasi ignoscere* vt ait Tacit. H. 1, 71, 3. Plutarch. etiam Othone c. 1. Sensu eodem quo Curtius, tulisse scribit, vt *causse potius obliuisceretur, quam veniæ meminisset.*

6, 8, 7. *PARMENIO)* Arrian. 3, 5, 21. scribit, propter eum metum maxime interfectum mox fuisse Parmenionem.

6, 8, 8. *BENEFICIA ODIMVS)* Quod fit præsertim in magnis beneficiis, & quæ grauant capientem. Tacit. 4, 18, 3. *Beneficia eo vsque læta sunt, dum videntur exolui posse: vbi multum anteuenere, pro gratia odium redditur.* De iisdem Curtius &c. Lipsius ad ista Senecæ de benef. 2, 24, 1. *Tutius est quosdam offendere, quam demeruisse, argumentum nihil debentium, odio quærunt.* Interdum etiam *grauis est ipsa beneficiorum potentia*, vt ait Florus 4, 2, 92. Euenit ergo quandoque, *vt quosdam habeamus infestissimos, non post beneficia tantum, sed propter beneficia.* Seneca de benef. 3, 1, 1. Hoc sensu Sen. Tragœdus, Medea versu 504.

Ingrata vita est, cuius acceptæ pudet. & Oedipo 701.

- - quisquis in culpa fuit Dimissus odit - -

quæ verba huc non absurde trahas, licet illic alio sensu posita. Vide & 19. epist. Senecæ, in fine.

6, 8, 9. *HOSTIBVS)* Illud hostibus futilis glossa est librarii, qui *domesticos* non omnes hic censeri putabat; recte quidem, si acumen in repetitione ex superiori eadem voce petendum animaduertere potuisset. C. Barthius Aduersar. 27, 15.

6, 8, 10. *SVPPRESSVRVS)* Rectissima præsumptio, quamquam (vt sunt res hominum) non vbique certa. Reperitur enim, qui nullo malo consilio præsit, sed vt diligentius rem exploraret, quod de Marcello scribit Procopius lib. 3. Gothic. in coniuratione contra Iustinianum. Sed ibi omnia cum fide prudenter acta, simile nihil habent cum Philotæ negotio, cuius summa defensio est, se non credidisse tam leui auctori. Cur enim ab ipsius incredulitate cum summa negligentia coniuncta (vt iam

abfuisse dolum largiamur) incolumitas regis pendeat? Certe legi Iuliæ olim æquum visum est, in adulterio vxoris dissimulato *puniendum esse maritum, cum exulare ignorantiam suam non posset, vel adumbrare patientiam pretextu incredibilitatis*, vt est in l.29. de adult. Hoc in priuato crimine, si cum Maiestate compares, cuius incolumitati totius reip. salus innititur. Nullo igitur modo excusandus est Philotas, aut pro insonte habendus. Iurisconsultorum aliqui nulla distinctione omnes, qui insidias in principem retexerant, eadem pœna afficiendos putant, qua sceleris complices; *quando maleficium committitur in personam, cuius potestati debet esse subiectus* ille qui resciit de facinore. Bartol. in l. vtrum ad L. Pompei. Cuius animam licet Baldus in l.31. depos. ea causa in inferno torqueri autumet; certum tamen est, vix esse, vt cui tali in casu penitus ignosci debeat. Sane pro diuersitate circumstantiarum alii atque alii grauius puniendi sunt. Merito igitur iure Impp. in l. Quisquis §. penult. C. ad L. Iul. mai. eandem pœnam interminati sunt *conscio*; vt vicissim indicibus impunitatem & præmia. Inter Cæsaris interfectores etiam conscii proscripti sunt, vt scimus ex Dione 46, 8, 9. & Appiano, itemque Suetonio Ner. cap. III.

6,8,11. *NVNCIASSET*) Sola interpunctione lucem reddimus loco parum alias intellecto. Comparationem enim odiosam instituit inter quemuis ex vulgo, & Philotam ea nobilitate, ea apud regem gratia, tot præmiis auctum, tot honoribus: vt appareat grauissimum esse delictum, quod tam multiplici nexu regi deuinctus, quæ ad caput illius pertinebant, texisset: cum alii omnes quamquam longe minori vinculo adstricti, pro nefario scelere id habituri fuissent. *Ne Cebalini quidem exemplo*, (sic enim cum Mss. legendum) motum fuisse Parmenionis filium. nam hæc ita cohærent. *fuisse cursurum? Ne Ceb. quidem ex. qui ex fr. comp. i. nunciasset, Parm. fil. Pr. equ. o. a. regis arbitrum? simulasse etiam &c.* Confer Tacit. 1, 42, 5.

6,8,15. *QVÆSTIONEM*) *Socij criminis an & quibus casibus de conscijs, & participibus interrogari possint, & quo pacto fieri huiusmodi interrogationes debeant*, eleganter & docte tractat Ian. Langlæus semestr. 9, 1.

6,8,16. *INVITATVS*) Ne quicquam de mutato regis animo suspicaretur. Domitianus *Acloren summarum* pridie quam in crucem ageret, sibi familiariter in toro assidere iussit, partibus etiam eum de cœna dignatus, securumque & hilarem dimisit. Eadem beneuolentiæ signa erga Aretinum Clementem indemnatum exhibuit. Sueton. c.11. vt & Mithridates tetrarchas Galatiæ vno conuiuio omnes trucidauit, præter tres qui effugerunt, vt est apud Appianum in Mithridaticis. Absalomus sanctissimi regis degener & impius filius per speciem conuiuii Ammonem fratrem interemit. In plura passim hoc genus exempla dissimulatæ crudelitatis & simulatæ amicitiæ apud scriptores incides. Raderus. Sic Ochus *Septum altis parietibus locum cineri complendi, suppositoque ligno prominente, benigne cibo & potione excepios in eo collocabat; è quo somno sopiti, in illam insidiosam congeriem decidebant*: Val. Max. 9, 2, 6. ext. vbi obiter moneo, deceptum nominis similitudine Dario Hystaspis & septem Persis adscriptisse, quæ ad secundum Darium pertinebant. Hoc enim clarissimum est. nam neque ille Darius, qui Magos sustulit, Ochus antea vocatus est, neque etiam coniuratos ita percmisse legitur. At Ochus qui Darius appellatus est, vel vt Ctesias scribit, Dariæus, qui aliis *Nothus*, non quidem septem Persas, quippe diu ante defunctos; sed alios viros claros in cineres conieciisse legitur, in excerpt. Pers. Ctesiæ capp. 47. 50. & 51. De eo Ouidius in Ibin. vers. 315.

Vique necatorum Darici fraude secundi,
Sic tua succensus deuoret ossa cinis.

In Domitianum vibrantur illa Plinii paneg. 66, 3. *Quod tam infidum mare, quam blanditiæ.*

ditiæ Principum illorum, quibus tanta lenitas, tanta fraus, vt facilius (an cum Lipsio felicius?) essent iratos quam propitios habere. Apud Spartian. cap.3. Caracallus *eos, quos occidere parabat, affabiliter est alloquutus.* Sic *quum à Cambyse frater* (Tanyaxares) *esset accersitus, venit: ipsumque frater amplexatus est, quum nihilominus de illo interficiendo cogitaret.* Excerpta ex Ctesiæ Pers. cap. 10. Tiberius tollere constituens *Libonem, ornat præturæ, consiliis adhibet, non vultu alienatus, non verbis commotior, adeo iram continuerat.* Tacit. 2, 28, 3. Idem Asinium sic adortus est. *Quum enim is legatus ad Tiberium venisset; conuiuio acceptus, comiterque habitus est: literaque ad senatum simul à Tiberio missæ, quibus eum accusabat. ita res inexpectata ac inusitata Gallo accidit, vt eadem die Tiberij conuiua esset, cum eoque amice compotaret, & in senatu damnaretur: misso etiam ad hoc præsore, qui eum vinctum ad supplicium duceret.* Dio lib. 58. In Bironi casu, quem facunde exsequitur Thuanus lib. 128. multa sunt, quæ cum tota huius Philotæ causa comparare precium sit operæ. Adde Fabricii orig. Saxon. pag. 197. lib. II. de Othone II. Imp. & de Sigism. Battoreo Z Wingeri theatr. pag. 5465.

6,8,18. *ADITVS*) Idem alia de causa fecit Fridericus, nimirum ad prohibendos eos, qui Romanum Pontif. appellauerant. cuius hæc apud Guntherum Ligurin. 6, 547. querela:

Neue quis ad nostram toto de corpore regni
Audeat vlla sui deferre negotia sedem:
Obseruare aditus, angustaque claustra viarum
Dicitur, & medium, positis custodibus, Alpem.

Propius ad Curtium est, quod Impp. Romani non patiebantur viros illustres sine commeatu peregre proficisci. Vnde & apud Tacit. 6, 14, 2. Fabatus, ad Parthos abire voluisse insimulatus, vitæ discrimen adiit.

6,8,19. *SINGVLOS DENI*) Primo electi fuerant decem quibus maxime fidebatur, ii deinde jubebantur singuli denos alios ex amicis notisque suis adsciscere. Hoc & alibi factum, fictumue. Nam & Xenophon in Cyropæd. pag. 23. A. & Liuius 10, 38, 12. Suetonius Othone cap. V. & alii similia exempla habent, quod satis scio. Est *is mos militaris, quo vir virum legit*, de quo Tacit. H. 1, 18, 2. Liu. 9, 39, 6. Cic. pro Milone cap. XXI.

6,8,22. *CAPITE VELATO*) Non ex more quodam, sed ne agnitus nondum comperta causa cur comprehensus esset, vulgi ceterorumque consternationem concitaret; vel etiam iniuriam suam querens, quod fecit apud Liu. 23, 10, 7. Decius Magius. & alius apud Tacit. Annal. V. Ad prius spectant exempla Læti Præf. Prætorio, apud Capitolin. Pertin. cap. XI. Antonii, apud Plut. cap. XV. Scipionis, apud eundem Apophth. Rom. cap. XXIII. & nebulonis cuiusdam apud Diodor. in fin. Excerpt. Valef. Æschinis apud Plutarch. in Vitis X. Oratorum 8, 5. & nescio cuius apud Apulei. in Edit. Beroaldi pag. 358. f. diuersas causas habuerunt. Inter sacra caput velari consuesse liquet ex nostro 4, 13, 15. & Torrentio in Sueton. Vitell. 2, 13.

6,8,23. *SEX MILLIA*) Quid ita? sex millia tantum habuit sub signis Alexander, cum paulo ante 6, 6, 35. plures sex millibus in supplementum Zoilo duce acceperit? Codices nonnulli, quod deterius est, tantum quinque millia numerant, & quidem Mss. sed nullum vt reor, mendum in numero, nullus error in scriptura, si recte attendas. Nam quamuis præceperit rex, vt omnes armati conuenirent, intelligendi sunt tamen Macedones potissimum, quorum iudicio stabant rei, lege enim Macedonica iudicati sunt, non aliorum Græcorum, nec peregrinorum militum, aut mercede conductorum. Interfuere tamen alii præsertim ex ducibus, non Macedones, vt infra 6, 9, 35. ipse Philotas testatur. Rex ipse Macedones iudicaturos affirmat.

mat infra 6, 9, 34. eoque rogat Philotam, qua lingua vti velit in dicenda causſa. Raderus.

6, 8, 25. *IN PACE ERAT VVLGI)* Mirum interpretamentum horum verborum eſt in Radero: Apud Macedones rex ipſe populum ſeu exercitum foris, plebem domi conſulere debebat, in cuius pace, auctoritate, poteſtate reus erat, donec haberet reum viuere vel mori. At ego ſic capiebam, quaſi dixiſſet, *Id in pace erat vulgi*: quam tamen vocalem pro more ſuo omiſit. *Id*, ea res, nimirum vt iudicaret in capitali cauſſa. *in pace* dixit; hoc eſt tempore pacis, vulgi id erat. Exemplum eius moris apud Probum Eumene; *Hic, qui deſeruerant, exercitu ſuffragium ferente, capitis abſentes damnantur, in his Eumenes.* Idem & Diodor. 18, 37. narrat. Vide inſignem locum Polybii 5, 27. vbi de Leontio.

NISI PRIVS) Bona hæc lectio & vera, quam nuper explicauimus in Indice Floriano, vocab. *Auctoritas*. Vbi Florus plebem *auctoritate* Menenii reuocatam ſcripſit; hoc eſt, perſuaſione viri grauis & prudentis reductam. Sic apud Cicer. offic. 3, 27. de Regulo, qui captiuos negabat reddi debere; *Cuius enim valuiſſet auctoritas:* hoc eſt, cum perſuaſiſſet patribus ita faciundum. Huius igitur loci ſenſus hic eſt: Rex pro poteſtate necem reo inferre non poterat, niſi prius populo approbaſſet ſententiam. Sic apud Sulpic. Seuer. lib. 2. hiſt. ſacr. hæc opponuntur: poteſtate *regis vſuri*, *vbi* auctoritate *ſua parum* valuiſſent. Politici qui hoc loco vtuntur, vt regi perſuadeant, eum auctoritati parandæ, tanquam munimento potentiæ incumbere debere, mentem huius ſcriptoris non ſunt aſſequuti. Multo minus Surius, qui ad Ann. MDLX. ex *Apoſtolicæ ſedis auctoritate* probare vult poteſtatem.

6, 9, 1. *REI)* Sic eſſe legendum non dubitabis, cum variarum libellum introſpexeris. Ego libens etiam præcedens vocabulum mutem; *haud parua rei.*

6, 9, 2. *INTENDAM)* Nihil huc pertinent oratoriæ moræ, priuſquam incipiant loqui. Sed geſtus hic ex interiori affectu naſcitur, vt ſupra ad 5, 5, 23. notatum eſt. Quo pertinent exempla Virgiliana à Radero adducta Æn. 1, 565.

Tum breuiter Dido vultum demiſſa profatur.

& Æn. 3, 310.

Deiecit vultum, & demiſſa voce locuta eſt.

Item Euſebii hiſt. Eccl. 2, 17. in illa *fabula non-fabula* Clementis, de iuuene ab Apoſtolo Ioanne conuerſo. *Ille vbi hæc audiuerat, primum oculis humi defixis conſtitit &c.* & Plutarch. Artoxerxe cap. 22. *Hic ceteri exitum iam & funeſtam ſortem cernentes Mithridatis, in terram oculos deiecere.*

6, 9, 3. *VESTRI)* Excerpta Var. Lect. Bongarſ. notant in Mss. eſſe *veſtri*: adſcriptumque eſt nomen Gellius. opinor Virum illum Clariſſimum id adnotaſſe, quod pro vera haberet eam lectionem, *conſpectus veſtri*, pro *conſp. veſter.* & ex Agellio defendere ſtatueret, in cuius Noct. Attic. 20, 6. eius generis exempla reperiuntur. Atque ſic etiam locum hunc ſcripſit C. Barth. Aduerſ. 20, 6. apud quem bonos ſcriptoris huius Codd. fuiſſe nouimus. Item Rubenius Elector. 1, 33. vt putem genuinam eſſe lectionem, præ illa editionum, *veſter.* Ita ſupra 4, 12, 9. dicere maluit *originem ſui* quam *originem ſuam.* Plinius Epiſt. 9, 19, 7. *Memoria noſtri durabit, ſi vita meruimus.*

SPIRITVS) Suppoſititium eſt, libenterque verbum vicarium ei dem, *ſupremus.* Ruben. d. l. at Barthius *ſperatus* legit: ego illud longe præferam, qui ſciam eo ordine ſæpe conſurgere orationem.

6, 9, 4. *AVTEM)* Malo *enim.* Bongarſius.

6, 9, 7. *PARTICEPS)* Ita in Codice Conſtantienſi exaratum eſt, & Modius legit. vulgo *in participes*, ſcriptum cum Acidalio reor, *inter participes.* Raderus.

rus. Sic mox 6, 9, 5. *inter coniuratos.* Mss. lectio eſt *inparticeps*, vnde fieri quidem poſſet *in parte cepit ſcel.* ſed non placet.

6, 9, 8. *AD IPSVM)* Planius, & niſi valde fallor verius, *ad ipſum*, quam *id ipſum.* Et firmante poſtea vno Mss. recipiendum putaui.

6, 9, 9. *METRON)* Certiſſimam Acidalii correctionem ſequuti ſic edidimus, quod & Raderus iam fecerat. Omnia vrgent & poſtulant ita legi: etiam illud; *Philotas ſolus nihil timuit*, quod *ſolus* valde tepidum foret, ſi vnum tantum nominaſſet, qui timuerit. Sed robuſtiſſimum hoc, quod dicitur irrupiſſe quidam ad regem, vbi laudabatur, quod non Cebalino, ſed Metroni conuenire, ex ipſo Curtio ſatis perſpicue conſtat.

NON TIMVIT) Caue negationem tollas, ni ſententiam deteriorem velis reddere. Cebalinus rem detulit, etiam cum periculo tormentorum, per quæ inquiri poterat, ſi quid in eius delatione ſuſpectum fuiſſet: quod euincunt etiam illæ voces; *incertam rem deferens.* Niſi enim ſtatim patuiſſent inſidiæ, torqueri potuiſſet, vt cuius ope, conſilio, quibus indiciis tantam rem detuliſſet, cognoſceretur.

SOLVS) Inuidioſe hoc & acerbe. Cato apud Salluſt. Cat. 52, 10. in Cæſarem: *Sin in tanto omnium metu ſolus non timet, eo magis refert, me mihi, atque vobis timere.*

6, 9, 10. *ISTE)* Veram puto lectionem, quam & libri præferunt: *Iſte ſi regis periculo commoueretur &c.* Longe certe deterior illa. *Iſte regis per. cum moueretur.* Hoc enim vult efficere: Philotæ non eſſe curæ ſalutem regis, atque id deinde trahit in crimen coniurationis.

6, 9, 11. *SPIRAT)* Hoc malui quod calidius eſt, & *auidæ* illi *ſpei* magis congruit: lentius erat illud vulgatorum, *ſperat.*

6, 9, 12. *ORBITAS)* Nam illa contempta, & iniuriæ obnoxia, tanquam nullo vindice. Vt contra liberi *ſubſidia* ſunt *dominationi*, vt vocantur Tacito 1, 3, 1. Quem ad locum elegantiſſimi ingenii Virum, Chriſt. Forſtnerum vide. In eam ſententiam Euripides

- - τέκνων παῖδες, ἴσχυμα δώμασιν, id eſt, vertente Lipſio; *Munimen aulæ regi ſunt liberi.* Sueronius de Galba 17, 1. *Deſpectui eſſe non tam ſenectam ſuam, quam orbitatem vacuæ, Piſonem &c. filiumque appellans, perduxit in caſtra.* & de eodem Tac. H. 1, 16, 5. *Hæc de cauſſa Nerua, qui propter ſenectutem minime honorabatur, ſed contemptus erat, in Capitolium conſcendit, ibique magna voce, Quod felix &c. Traianum adopto.* Xphilin. ex Dione.

QVOD SINE LIE. SVM) Annon hæc eſt explicatiuncula vocis *orbitas?*

IN VOBIS) Sic Clearchus ad ſuos milites: *Vos ego mihi patriam, vos amicos, vos ſocios duco; robuſtum, vbicumque fuero, honoratum me fore exiſtimo.* Xenophon lib. 1. ἀνάβασ.

6, 9, 17. *CONSOBRINVS)* Amyntas Perdiccæ Maced. regis F. fuit ſub tutela Philippi patrui. Filiæ nuptiis ab eo honoratus, Alexandro ſucceſſori vitæ inſidias parat, cæde eius regnum ad ſe retracturus: quibus detectis & pœnas ſcelerati conatus luit, & in amicum Philotam, Parmenionis F. occultum Regis odium concitat. Polyænus 8, 59. Iuſtinus. Oroſius 3, 14. Curtius pro ſororio *conſobrinum* Alexandri vocat, corruptis haud dubie exemplaribus. Reinec. in regno Macedonico. Quod de *conſobrino* apud Curt. dicit, idem & apud Iuſtin. 12, 6, 14. & Oroſ. 3, 18. exſtat. Ergo nullum in ſcriptura mendum eſt, ſed *conſobrinus* pro patruele ponitur; quod à pleriſque, & Trebatio, factum teſtatur Paulus in l. 10. de gradibus. quomodo & Eutrop. lib. VI.

M. Lu-

M. Lucullum, Lucii *consobrinum* vocat. Fallitur ergo & Raderus, qui inde argumentatur Amyntam Olympiadis sorore, & Arisba rege Molossorum genitum. Nam Perdiccæ filium diserte facit Arrianus apud Photium, Polyænus, & ipse Curt. 6, 10, 24. Non autem est Amyntas, qui Dario militauit, nam ille apud Memphim occisus est; alterum Alexander sustulit, vt ex Iustino constat. Ille Antiochi filius fuit, Arrian. 1, 6, 6. hic Perdiccæ. An autem idem sit, qui cum Parmenione & Attalo in Asiam à Philippo præmittitur, apud Iustin. 9, 5, 8. & Orosium 3, 14. dubitari potest.

ATTALO) Huius Attali sororem Philippus pater, expulsa cum filio Olympiade, in matrimonium accepit. Plutarch. cap. 15. non sororem Attali, sed sororis filiam Cleopatram ductam ait, ita vt Attalus Cleopatræ auunculus fuerit. Odium autem Alexandri in Attalum inde exarsit, vti tradit Plutarchus: In nuptiis Cleopatræ, quam Olympiadi superinduxit, Attalus seu frater, seu patruus, seu auunculus sponsæ, in epulo nuptiali cum vino incaluisset, hortatus est Macedones, vt iustum à diis ex Philippo & Cleopatra regni exposcerent hæredem & successorem. quo dicto non immerito inflammatus Alexander: *Quid*, inquit, *scelus, nos tibi spurij videmur?* simulque cum dicto craterem, Lapitharum ritu in os Attali iaculatus est. Qua re incensus ipse Philippus, filium stricto ferro insecutus est, sed felici per iram & vinum casu, pede offenso prolapsus, Alexandro spacium dedit se subducendi, qui interim in patrem iocatus: *Hic* inquit, *Macedones parabat ex Europa in Asiam transmittere, qui à lecto in lectum sine lapsu transire non potuit.* Indeque cum matre patria excessit, & Olympiadem in Epiro collocauit, ille in Illyricum se contulit, ægre inde à patre etiam vocante reductus. Idem Athenæus 13, 1. Attalus interim cum Parmenione & Amynta in Asiam aduersus Persas missus, occiso Philippo, res nouas moliri cœpit, & regno tendere insidias, quod non ignorabat Alexander, qui illum submisso cum armatorum manu [immo dolo, non vi, cæsus est Attalus.] Hecatæo in Asia sustulit. Quod describit Diodorus 17, 5. Idem Attalus impurissimum monstrum, Pausania iuuene ludibrio conuiuarum obiecto occasionem præbuit Philippi regis occidendi, qui cum vindicare iniurias Pausaniæ de Attalo sæpius questi negligeret, pro reo ipse reus pœnas morte luit, vt Iustinus 9, 7, 5. prolixe denarrat. Raderus. Quod de Attali cum Philippo coniunctione varie traditur, alii Cleopatræ fratrem, alii patruum, auunculum alii faciunt. id totum accidit ex ἀκυρολογίᾳ vocabulorum, quibus cognationum adfinitatumque gradus exprimimus. Cum enim à diuersis auctoribus Cleopatræ vocetur ἀδελφὸς, ἀδελφιδοῦς, θεῖος, discipiendum est, quo gradu proprie fuerit. Tradit Athenæus lib. 13. post pr. Cleopatram Attali fuisse ἀδελφιδῆ, quod reddiderunt neptem ex fratre, potuissent & ex sorore: (si Latini sic loquerentur) nam vtrumque significat. Sed mirum hoc, quod Cleopatra sit Attali ἀδελφιδῆ, & idem Attalus eidem ἀδελφιδοῦς, vt vocatur à Diod. 16, 94. & Gemisto. An igitur exemplum est l. 14. de grad. cognat. an & ἀδελφιδοῦς patruum significare potest? an errat Diodor. an vitium est in scriptura, & ἀδελφιὸς dicere voluit, vt mox 17, 2. Hoc certe magis est, vt videatur. Scimus enim ἀδελφοῦ, vt & *fratris* vocabulum late protendi. Sic Saluatoris nostri fratres legimus, cum ipse nec consanguineum vllum haberet, nec vterinum. Sed ἀδελφιὸς etiam de nepote ex fratre aut sorore dici memini, sic vtique apud Gregoram 3, 5. Theodora Theodori Imp. filia dicitur Asanis Bulg. regis ἀδελφὴ soror, non ἀδελφιδῆ neptis ex sorore, vt quidem erat. Contra autem & ἀδελφιὸς de fratre patruele dici animaduerti, quomodo Plutarcho Alex. cap. 2. Arymbas est ἀδελφιδοῦς Ὀλυμπιάδος, qui haud dubie eiusdem *patruelis* fuit, si Iustino 7, 6, 10. credimus. sic infra Amyntas regis *frater* dicitur 6, 10, 24. Cicero Philipp. 2, 38. *filiam eius, sororem tuam.* quæ erat patrui filia. Adde Vellei. 2, 8, 2. Pighium Annal. Rom. DCLXXVIII. vbi de Lentulo Sura. Ciceron. Ep. famil. 5, 1. 5, 2. 3. 5.

5, 3. Eo sensu Augustin. epist. CLXX. ad Seuerinum: *secundum carnem fratres fuimus.* & apud Iustin. 17, 3, 16. *Alexandri* Epirotæ *frater* dicitur *Æacides*, quum patruelis esset. Θεῖος autem etiamsi auunculum à patruo non distinguat, tamen in gradu suo manet. Proinde definimus Attalum illum non fuisse fratrem Cleopatræ, non eius fratre, vel sorore genitum, sed potius θεῖον, siue μητράδελφον, siue πατρὸς ἀδελφὸν: hunc tamen magis, quando & Athenæi verba eo inclinare videntur.

6, 9, 20. *LINGVÆ TEMERITAS)* Quam fere semper præcedere Lipsius Polit. 10, 4. notat. Eademque est sententia Cassii apud Tacit. 14, 44, 1. *Creditisne seruum interficiendi domini animum sumpsisse, vt non vos minax excideret? nihil per temeritatem proloquerentur?* Sunt tamen exempla in contrarium, sed non huius loci.

ID SI IPSE ADMISIT) Pronomen à præcedenti voce repetii, cetera à Mss. Editi *si ipsum dimisero*, sensu non quidem inepto: sed qui longius abit à libris. Quem nos elicimus, Antipatri est apud Plutarch. Apophthegm. cap. 50. qui scilicet *ab Alexandro Parmenionem cum audiuisset, dixit: Si Parmenion insidiatus est Alexandro, cui tandem credendum erit?*

6, 9, 21. *EQVITATVI)* In prælio Issico, *Vniuersa equitatui sociorum Philotæ Parmenionis F. præerat.* Arrianus 3, 2, 23. qui tamen τῶν ἑταίρων dixit, quod interpretes *sociorum.* Sed illud ἑταίρων *amicorum* reddere debuerant, vt in aliis eiusdem auctoris locis, 3, 11, 27. & 7, 4, 32. *Erigyius.* iam inter has notas animaduerti. idque vel ex hoc Curtii loco clarescet. *optimæ exercitus parti, principibus nobilissimæ iuuentutis.* Vides de Macedonibus sentire regem. ergo & apud Arrianum euidenter distinguuntur. cum enim hunc *amicorum* τῶν ἑταίρων equitatum iam in dextro cornu collocasset; statim n. 24. *socios* equites, τοὺς ξυμμάχους posuit.

VNVM) Addit hoc non temere diligentissimus auctor, sed quia post Philotæ necem duos deinceps rex præposuit, idem consilium sequutus, quo & Ægypti administrationem pluribus credidisse supra notauimus. Docet hoc vnus, quod sciam, Arrianus 3, 5, 24. *Post hæc Alexander equitatus duos ex amicis Hephæstionem Amyntoræ filium, & Clitum Dropidis præfecit, diuisoque in duas partes sociorum copiis (neque enim Philotam volebat tot equitibus, qui alioqui præstantissimi totius equitatus & dignitate, & bellica virtute erant, solum præfectum esse) ad eos peruenit &c.* Vbi iterum pro *sociorum* copiis, *amicorum* lege; & aduerte simile Curtianæ obseruationi, de eorum dignitate & præstantia elogium. Ceterum quid est illud de Philota, quem iam occisum narrauerat? De eone vltra iam quæstio esse potest, quotæ copiarum parti præponatur? Græca sic habent; ὅτι ὑδὲ φιλώτου ἂν ἐβούλετο, ἵνα πολλοῖς ἵππεῦσι &c. ἐξαιτίας. Vanum est dicere, ne Philotæ quidem dum viueret, totum eum equitatum commisisse: contrarium enim & ipse Arrianus iam affirmauit, & ad finem Philotæ sic fuisse Curtius hic, & n. 26. indicat. Hoc quoque loco de ea re non cogitare Arrian. patet, nam Philotæ morte exposita, tum demum de successoribus eius, & diuisa in duos potestate loquitur. Credo scripsisse; ὅτι ὑδὲ φίλωτι ἂν ἐβούλετο ἕνα &c. *neque enim quemquam amicorum volebat vnum tot equitibus &c. præfectum esse.* Nimirum Philotæ negotio monitus nolebat in vnius deinceps manu tantam esse vim copiarum; vt si mouere quid vellet, regi possit esse formidabilis.

6, 9, 23. *PETIERAM)* Bong. *petieram in periculo*, auctius: & opinor, melius.

6, 9, 26. *IMMO VINCTVM)* Hoc enim aliquanto amplius est, quam damnarum. Damnati enim demum vinciebantur exsecutionis gratia, si soluti causam dixissent. Vnde intelligas cur Philotas infra 6, 10, 4. dicat: *vinctis hominis*

non superuacuam solum, sed etiam inuisam defensionem esse, quæ iudicem non docere videatur, sed arguere. quippe qui iam prædamnasset reum. Et Amyntas 7, 1, 20. *sine prænidicio dicimus caussam, liberis corporibus.* Sæpe tamen & ex vinculis caussam dicebant, præsertim in grauioribus criminibus: & vbi suspicio suberat ne fugeret reus, aut per vim eximeretur. Cæsar de bel. Gal. 1, 4. Heluetii *moribus suis Orgetorigem ex vinculis caussam dicere cogerunt.* Quod quamquam moribus Heluetiorum tribuat, idem tamen & apud Romanos sæpe obseruatum est. Sane D. Paulum, quamquam ciuis Rom. esset, ex vinculis caussam dixisse, constat ex Actor. 26, 29. Item Vibium Serenum ex Tac. 4, 28, 4. & Plenunium. Liu. 29, 19, 5. item apud alias nationes, vide Xenophont. pag. 450. D. Vnde pro re absurda apud Plautum Trucul. 4, 3, 62.

Callides, vide quæso homini ne facias iniuriam.
Reus solutus caussam dicit: testes vinctos attines.

In priori versu legendum omnino est, *vide quæso mihi*, pro *vide quæso homini*, quod obiter moneo. Sueton. Nerone cap. 36, 3. *Coniurati è vinculis triplicium catenarum dixere caussam.* Sic L. Cornelia cauebatur, vt occiso domino, *de his, qui ante quæstionem habitam fugerint, si aperto testamento liberi scripti inueniantur, lege de Sicariis iudicium fiat, ita vt ex vinculis caussam dicant.* Et l. 2. de custod. reor. seruus capitali crimine postulatus si non defendatur, ex vinculis caussam dicere iubetur. Ex quibus tamen animaduertas regulariter non ita fuisse, sed vt soluti responderent. Hinc igitur illa Philotæ vincula, quod iam iudicio regis prædamnatus esset: hinc & obsoletum illud amiculum, cui falso aliam caussam attribuunt.

REDITVRVM) Ab eadem mente supra 3, 5, 6. *sibi eadem terrari* & quæ sequuntur.

6, 9, 28. *AMYNTAS)* Si diligenter rem introspicias, satis apparebit non esse pro eodem habendum, qui infra ab initio lib. 7. caussam dicit. Est & alius Amyntas Arrhabæi filius apud Arrian. 1, 4, 17. & 1, 5, 7. vbi de pugna ad Granicum.

6, 9, 29. *PRO SPE)* Alii *pro re*, quidam communxere vtramque lectionem *prospere*: Sed illa vera est. Amyntæ oratio haudquaquam pro spe ipsius grata regi fuit. Omnia hic clara sunt.

6, 9, 31. *TORMENTIS SVBTRAHERE)* Siue ipsius Philotæ miseratione, siue ne tormentorum cruciatu victus plures, & forte Cœnum quoque ipsum nominaret, quomodo apud Tacit. 2, 68, 3. *Remmius euocatus priori custodiæ regis adpositus, quæsit per iram gladio eum transigit, vnde maior fides, conscientia sceleris, & metus iudicij, mortem Vinnii intulerat.* Tale quid Barclaius Argen. lib. II. de Erysthene Regis aurigam, à quo in discrimen adductus vitæ fuerat, occidente. Nam qui sic occidunt, pro amicis facere videntur, vt in nece Agathoclis loquitur Polyb. 15, 31. Cuius rei metu constituerunt Impp. perelegantil. fin. C. de malef. & mathem. vt, *si quisquam clandestinis suppliciis etiam manifestum reum maleficæ artis oppresserit, vltimon supplicium non euadat, geminæ suffitioni obnoxius, quod aut publicum reum, ne facinoris socius publicaret, fenestrati legum, & debitæ subtraxerit quæstioni: aut proprium forsasse inimicum sub huiusmodi vindictæ nomine consilio atrociore confecerit.* Ceterum priori potius suspicioni poterat obnoxius esse Cœnus. Et artificio adfine est, quod in Valerio Poytico vindicatum ait Tacit. 14, 41, 2. qui & ipse specie accusandi, reos subtrahebat acriori cognitioni, *quod reor*, ait auctor, *ne apud præfectum urbis arguerentur, ad prætorem detulisset, inserim specie legum, mox prænaricando, vltionem eluturus.* Vnde fluxit illa quorundam scriptis tradita cautela, vt vocant: vltimo supplicio damnatum, grauiori aliquo crimine, vnde atrocior pœna irrogari debeat, postulare. Nec valde distat alia simulatio, nisi quod laudabilis, qua apud Tacit. H. 1, 45, 5. Otho Celsum, apud Senec. de benef.

benef. 3, 23, 1. Grumentanæ feminæ serui heram præsenti exitio exemerunt. Sed vt propius ad Curtium nostrum, velut in orbem acto sermone, redeamus, idem fere consilium, quod Cœno hic tribuitur, apud Dionem lib. 40. cuiusdam Romani fuit, qui Crassum occidit, *ne viuus in hostium manus veniret.* Quomodo C. Vettii seruus dominum potestati hostium eripuit, vt Seneca de benef. 3, 23, 6. narrat. & alius C. Marium de quo Val. Maxim. 6, 8, 2. Sic apud Tacit. H. 3, 65, 5. *obuius è Germanicis militibus Vitellium infesto illu, per iram, vel quo maturius inaudirit ominees; an tribunum appetierit, in incerto fuit.* Immanis illa Moscouiæ bellua, qua truculentiorem fol nunquam vidit, eandem ob caussam in quendam ministrum suum sæuit, quod Viscouacio Rutenicæ gentis oratori, cuius à corpore ab omnibus auditis partes abscindi iusserat tyrannus, pudenda præsecuisset, itaque ille exspirasset, interpretans ad eripiendum doloribus hominem, id eum fuisse commentum. Oderborons in vita Basilidis.

CAVSSAM DICENDI) Hoc malui, sic supra 4, 3, 22. *facrum repetendi.*

6, 9, 34. *PATRIO SERMONE)* De Macedonum lingua Athenæus 3, 33. *Atticos etiam plerosque veteres, eo quod cum Macedonibus versati sint & permisti, à Macedonicis vocibus & loquendi proprietate non abhorrere.* Strabo quoque cum subiectas Macedonibus gentes enumerat, pleraque duplici sermone vsas scribit, patrio nempe, & Macedonico. Quod vero Lazius de Græcia tradit, parum à vero abiitror, Macedonum & Græcorum linguas tam distinctas fuisse, quam sint hodie Latina & Germanica. Omnes scriptores, qui de dialectis Græcæ linguæ agunt, Macedonicam inter Græcas numerant, nisi quod singulari dialecto, vt Laconica, Bæotica, Sicula, cum reliquis veteretur. Facile tamen concesserim rudes literarum Macedones, elegantem & Atticum sermonem non intellexisse, nec Atticos Macedonum, vt hodie, qui in principum palatiis versantur, ægre Heluetiorum, qui in agris duntaxat vixerunt, nusquam vnquam emigrarunt, aut peregrinati sunt, voces assequuntur, nec Heluetii Palatinorum. Quemadmodum & vulgaris Græcorum hodierna, non parum distat ab erudita, vt ægre se mutuo intelligant: videturque communis Græcorum ἀ ϗοιή. Raderus.

6, 9, 36. *SERMONIS PATRII)* Cuius vsum diligenter retineri ex dignitate populorum est, vt ostendit Clapmar. de arcan. rerumpubl. 3, 22. De Latinæ linguæ obseruantia apud Romanos Lipf. de recta pronunc. Lat. ling. cap. 3. consulito.

TÆDERE) Veram puto scripturam aliorum Codd. *Ecquid videtis adeo etiam sermonis patrij Philotam tædere.* Certe rotundior est, & omnino melior; ideo recepi. Vt prius fuerit, in variis reperies.

EVM) Non damno *eum*, malo tamen *eo*. *Dicere* est caussam agere. Nolebat scilicet agere patrio sermone. Acidalius. approbante Radero. Possit etiam legi *festiuis cum.* expuncto dicere.

6, 10, 1. *MODVM VERBORVM)* Tacitus 4, 69, 3. *Quando mœsta, vbi semel prorupere, difficilius retinentur.* Appianus in Punic. de Hannone *ὡν τὸ συμφορῶν πλῆθος ὀλοφυρτὸν ἐποίει, miseriæ dijertos (loquaces) faciunt.* Raderus. Sic apud Thucyd. 3, 9, 32. Plataeenses: *Hominibus in hanc conditionem redactis, vt necessarium, ita difficillimum est finem loquendi facere, quia cum fine loquendi finiri vita periclitatur.* Synesius epist. 119. ἀδύνατον γὰρ ἐστιν ἐν πολλοῖς ἐπιτυχεῖν. *Nihil enim possit eo esse, qui perpessus sit, disertus.* In eandem sententiam Nazianzenus: ἀδύνατον ἐν πολλοῖς εὐγλωττῆσαι.

6, 10, 3. *VTRIMQVE)* Legerim cum Acidalio *vtique.* Possit tamen ferri etiam Modiana scriptura, *virimque*, hoc sensu: cum illi vtrinque ex accusatione

& defensione cognita, seu ab accusatoribus & defensoribus agitata caussa. Raderus. Alias de Alex. tradit ex Plutarcho cap. LXXV. Zonaras, tomo 2. eum consueuisse, dum accusator diceret, aurem altera manu obstruere, reo se illam seruare professum. Cuius hic non fuit memor.

6,10,4. *SVPERVACVA)* *Sera post damnationem innocentiæ defensio est*, ait Quintilianus declamat. 372. Seneca Medea vers. 198. *Vox constituto sera decreto venit. ὁ γὰρ ἐπὶν ἐν παυρῷ τοῖς ἀνηκέστοις ἀνιλογία, Intempestiua enim est miseris verborum commutio.* ait Appiani (in Punic.) verbis Hanno. Idem volunt illa Ouid. Metamorph. 9, 371.

Si qua fides miseris, hoc me per numina iuro,
Non meruisse nefas: patior sine crimine pœnam. Vide Gruteri Not. in Senec. tom. 1. pag. 964.

ARGVERE) Iniustitiæ, si prædamnauit indicta caussa, qui innocentiam suam docere potest. Eleganter id transfert ad eos, qui intemperantiæ luxuique dediti sunt Chrysost. serm. 1. de non frequentandis theatris, quibus si de virtute loquaris, offenduntur eo sermone, *τοῦ μισοῦντος ἀκούειν τῶν ἀεὶ σωφρονούντων, καὶ ἀεὶ σωφρονεῖν, ἀκίνη γὰρ ἡδονὴ ἐστὶ διαπαντὸς, ἀλλὰ κατηγορία τὸ λυσιτελοῦν.* *Verba de temperantia & securitate vitæ auerso animo excipies: quæ enim ita dicentur, non docere te videbuntur, sed arguere.*

MEA SENTENTIA) Quod erat futurum si agnosceret crimen: nam *Confessus quodammodo sua sententia damnatur.* l. 1. de confess. Is Ἀδηκοπάθειτος est S. Paulo ad Titum 3, 11. Apud Marcellin. 17, 29. Sarmatæ *minus criminis æstimabant, alienis viribus potius quam conscientiæ suæ iudicio vinci.*

6,10,6. *VEL FALSO)* Sic Catilina *nominat socios: præterea multos cuiusque generis innocuos, quo legatis animus amplior esset.* Sallust. Cat. 40, 9.

VEREBATVR) Sic Aidus, quod retineo. Sensus est, eum qui dubitabat, metuebat se iungere.

6,10,7. *SED NICOMACHO)* Ipsa certissima historiæ necessitas coëgit vt hanc Acidalii coniecturam reciperem. antea fuerat: *pepercisse. Nicomachus*, inepte, & falso. Lectionem Acidal. firmat & Pal. 3. quodammodo: qui habet *se Nicomachus.*

6,10,9. *CRVCIATVM)* Vt verum sensum assequare, lege, *cruciatur.* Nam is iste: Noxius dum supplicio suo torquetur, in alieno interim solamen habet & leuamen. Acidalius. *Naturali quodam deploratæ mentis affectu, morientibus gratissimum est commori.* Seneca Epit. controu. 9, 6.

6,10,10. *MORITVRVS)* Verissime diluit quod supra 6, 9, 16. iaciebatur, metu potentiæ eius, Philotam à conciis non nominatum. moriturus enim, cum iam vltra nihil pati possit, nullius potentiam curare potest. Ita Caligula *sciebat innumerabilia esse, quæ obiicere illi nemo, nisi periturus, auderet.* Seneca de ira 3, 19. Sic Virgil. Æn. 4, 604. *Quem metui moriturus?* Certe peramicitiam aliquando accidit, vt consciis celarentur: quomodo in coniuratione contra Claudium, *de se Nonius confessus, consocios non edidit.* Tacit. 11, 22, 1. Apud Liuium 24, 5, 8. Theodorus *de se ipso haud cunctanter fassus, consocios celabat.* Plura eiusmodi collegimus exempla, quæ parcam Tacito in istis 4, 45, 3. *frustra se interrogari clamitauit, adsisterent socij ac spectarent: nullam vim tantam doloris fore, vt veritatem eliceret.*

6,10,11. *REVERTENDVM)* Modius cum Acidalio legit *prauertendum:* mihi vulgata placet.

RECONCILIATI) Ioseph. 15, 2. f. *Post hoc colloquium ad reconciliationis fidem datis vicissim dexteris discessuros, omni, vt tum videbatur, suspicione sublata.*

6,10,13. *ET PRODITORI)* Omnino vera est Acidalii coniectura. legendum *& prodito. Non cadit* ait Acid. *securitas, & securitas vsque ad somnum, & somnum denique tam profundum, non hæc, inquam, cadit in parricidam, & parricidam quidem, qui se proditum iam sciat & delatum.* Quod si syllabam abjici nolis, eodem sensu fieri possit, *& prodita vt.*

6,10,14. *DORMIRE)* Eodem modo Cicero pro Roscio cap. 23. docet Cloelii Tarracinensis filios de cæde patris delatos publico iudicio fuisse absolutos, quod *aperto ostio dormientes*, in eodem conclaui *reperti* essent. cui narrationi subjicit hæc verba [nam alia vt nimis longa omisi] *Nolite enim putare, quemadmodum in fabulis sæpenumero videtis; eos qui aliquid impie scelerateque commiserint, agitari & perterreri furiarum tædis ardentibus. sua quemque fraus & suus terror maxime vexat: suum quemque scelus agitat, amentiaque afficit; sua malignæ cogitationes conscientiæque animi terrent: hæ sunt impiis assiduæ domesticæque furiæ, quæ dies noctesque parentum pœnas à consceleratissimis filiis repetant.* Idem narrat Val. Max. 8, 1, 13. Iisdem furiis agitatus est Alcmæon μητροκτόνος, de quo Virg. Æn. 6, 445. *mœstamque Eriphylen*
Crudelis nati monstrauerat vulnera cernit.
Plura Pausanias in Arcadicis, Thucydides lib. 2. Hyginus fab. 23. alii. Orestis, qui matrem Clytemnestram interfecit, furias describit Euripides in Oreste, vers. 35.

Inde tabescens sæuo morbo languet
Afflictus Oreste, cadens in lecto
Iacet, sanguis enim maternus exegitat eum
Furoribus: vereor enim nominare deas
Eumenidas, quæ eum certatim exterrent.

Nero matrem occisurus insidiis, *cum magna trepidatione vigilauit, operiens capturum exitum.* Sueton. 34, 6. & mox: *Neque tamen sceleris conscientiam, quanquam & militum, & Senatus Populique gratulationibus confirmaretur, aut flatum, aut vnquam postea ferre potuit, sæpe confessus exagitari se materna specie, verberibus furiarum ac tædis ardentibus: quin & facto per Magos sacro euocare manes & exorare tentauit.* Plura quidem parricidarum exempla in promptu sunt, sed isthiæc ad hunc locum illustrandum sufficiant. Raderus. Ceterum de argumento somni, quo maxime nititur Philotas, operæ pretium esse duxi adscribere quæ notat Gruterus ad ista Liuii 1, 51. 11. *Turnum ex somno excitatum circumstantes custodes. Ex somno* additum haud sine caussa. nam

Somnus sollicitas deficit ante fores. & alioqui
- - - quis alta tuenti Somnus? Videatur M. Tullius pro Sex. Roscio cap. 23. vbi T. Cloelius &c. addit rationem: *Nemo enim putabat, quenquam esse, qui, cum omnia diuina atque humana ista scelere nefario pollui sset, somnum statim capere potuisset: propterea quod, qui tantum facinus commiserunt, non modo sine cura quiescere, sed ne spirare quidem sine metu possunt.* Argumento isti nixa oratio Philotæ &c. Addatur Plutarch. Brutus cap. 18. m. Ceterum simulari posse huiusmodi securitatem animi; pulcre deduxere Quintilianus senior Declamatione altera, Libaniusque Declamatione 44. Quin imo, curis grauissimis vexatos, tandem arcto somno deuinciri; exemplo Alexandri Magni ostendit Curtius 4, 13, 17. Octauii Augusti, Suetonius 16, 3. Othonis, idem 11, 2. Hactenus Gruterus. Similis fere est Demetrii defensio apud Liuium 40, 14, 2. *miseria hæc & metus cæpulam facile excusserunt, quæ si non inuenissent, insidiatores nos sopiti iacuissemus.* & 40, 15, 9. *E conuiuio & comessationibus prope semisomnus raptus sum ad caussam parricidij dicendam.* Improbis quietum somnum non

contingere notat etiam Polyb. in Excerpt. Valef. pag. 97. Zonaras tamen in Leone Armenio narrat, Michaelem Balbum insidiarum in Imp. rerum, ea nocte quam suprema habiturus videbatur, *somno profundo & graui oppressum* fuisse. Philoram autem grauat suas etiam somnus. Si enim verum esset, magnis cogitationibus vacantem somnum non capere, vnde tanto viro parricidii in regem insimulato, etiamsi innocens fuisset, tam alta quies? quin gesta reuolueret, & quid in futurum condita forte regis ira gignere, quibusque remediis obuiam iri posset, expenderet.

FVRIAE) Sallustius de Catilina 15, 3. *Animus impurus, diis hominibusque infestus, neque vigiliis, neque quietibus sedari poterat, ita conscientia mentem exercitam vastabat &c.* Adde superiorem Raderi notam, & imprimis Gruterum discurs. cap. 30. ad illa Taciti 15, 36, 3. *Facinorum recordatione, nunquam timore vacuus.*

CRVDELITATI) Apud Acidal. verba ista recitantem excusum est *credulitati*, quod vt sæpe factum in his vocibus errore mutatum credidi. Si enim consulto mutasset, indicaturus fuit. Retinendum ergo *crudelitati*, & est ipsa sententia, quam expressit supra 6, 8, 22. quod & Raderus vidit.

6, 10, 15. *NE TE MIHI)* Simplicissimus sensus: Ne te pœniteat excusanti tum mihi credidisse, siue ne temere aut frustra credidisse videaris, iterabo hic excusationem apud Macedones, vt constet & his, merito habitam mihi fidem, nec sine vera causa, quæ audieram, silentio me pressisse. Acidalius.

6, 10, 16. *AMATORIS)* Ex eodem fonte eleuatur Æbutii indicium apud Liuium 39, 13, 1. *orare capit, ne mulieris libertinæ cum amatore sermonem in rem non seriam modo, sed capitalem etiam versi vellet: terrendi eius caussa, num quod sciret quicquam, ea locutam esse.*

6, 10, 21. *QVO PERITVRVS)* Alii *quid opperiturus.* quam lectionem laudat Acidalius. Ego cum Modio illam malim, quæ Mss. firmata, vim etiam ex eo capit, quod supra dixerat *moriturum nemini parcere.* Indicium, ait, delatum est, quo, nisi innocens essem, perituris eram; quid igitur distuli facinus occasione oblata? scilicet quod innocentiæ meæ fiderem.

6, 10, 22. *DONIS)* Quod certe solent solenniter, qui res nouas moliuntur. Id Pisoni obiectum Tacitus 3, 13, 3. refert: *rerum nouarum studio, Pisonem vulgus militum per licentiam & sociorum iniurias eo vsque corrupisse*, vt parens legionum à *deterrimis appellaretur.* Sed inprimis *animosa corruptor* fuit Otho, de quo vide Suet. 4, 3. & Tacit. H. 1, 24, 4. Denique idem aduertes in omnibus, qui pius quam ciuilia agitabant.

6, 10, 24. *DEFENDERE)* Satis vexatus est hic locus. nam alii negationem tollunt ex illis, *non oportuit*; alii ex prioribus, *non necesse*: frustra. Verissime Rubenius lector. 1, 33. *dependere*, literula immutata, sed longe commodiore sensu. Ego paratus sum, inquit, luere hanc culpam, & pœnas pendere, si nefas amare eum, quem rex amat. Quam emendationem nullo merito improbat Vir Doctus Aduersar. 28, 6. nec enim nesciebat vim vocis *defendere* Rubenius, sed propter sequens membrum, *sin autem*, locum hunc tueri non posse animaduertebat. Quapropter etiam omnino retinenda *si* particula: *si fr. regis non oportuit diligi.* quamquam etiam Mss. habeant, *sed fratrem.* Nec cum aliis admittam eam notionem verbi *defendere*, vt sit *pro ea culpa satisfacere, si culpa sit.* Pertinet huc locus Cicer. Fam. Epist. 1, 9. *dependendum tibi est, quod mihi pro illo spopondisti.*

SI FRATREM REGIS) Vt hic locus probe intelligatur, remouenda necessario sunt Raderi errata, quibus multipliciter obscurat verum eius sensum. Ergo totam eius notam adscribo. Attalum, inquit, fratrem matris nouercæ Cleopatræ, auunculum Alexandri, si recte loquamur. Sensus est: si fratrem regis Attalum diligi non oportuit, fateor me peccasse diligendo consobrino regis Amynta: si autem Attalus non solum diligendus, sed etiam venerandus fuit propter gradum honoris & propinquitatis, nemo ægre ferret, si etiam Amyntas dilectus & cultus fuit. Attalus Iustino 9, 7, 3. frater regis ex nouerca fuit: *Alexandrum quoque regni æmulum fratrem ex nouerca susceptum timuisse*, & quæ sequuntur. Aliis non frater regis, sed reginæ Cleopatræ fuit, imo (vt Plutarchus & Athenæus notant) auunculus. Itaque haud scio, an non hæc omnia, vsque ad illa verba, *an impiorum amicis insontibus quoque moriendum est*, ad Amyntam solum fiat referenda. Vbi ergo, inquies, ad Attalum respondet. Eandem reor vtriusque defensionem fuisse; perinde enim Attali & Amyntæ amicus fuit, non conscius, non focius insidiarum: In eadem causa, eadem aut innocentiæ, aut culpæ est defensio. Quanquam non abest suspicio locum esse mendosum, & aliquid desiderari. Hactenus Raderus. Qui duo illa probe, de eadem defensione similium criminum: & quod denique videtur videre hæc omnia ad Amyntam solum esse referenda. nam in aliis errat, quod simpliciter indicabimus citra insectationem Viri Docti & diligentis. Ergo *fratrem matris nouercæ Cleopatræ, auunculum Alexandri*, minime dicemus, *si recte loquamur.* Verum Attalus nequaquam frater regis fuit, sed Amyntas, qui hic nomine fratris intelligitur, frater enim patruelis fuit. patrueles autem supra ad 6, 9, 17. interdum solo fratrum nomine venire notauimus, quo loco de Attalo nobis inquisitum est. Quem neque Curtius hoc loco fratrem regis intelligit, neque adeo Iustinus 9, 7, 3. sed Caranum, vt diserte idem auctor 11, 2, 3. *Æmulum quoque imperii Caranum fratrem ex nouerca susceptum, interfici curauit. qui paucis ante regis obitum diebus à Cleopatra Philippo natus erat.* vt mirum sit confundi cum Attalo à quo nomine, genere, ætate, denique aliis omnibus tam erat diuersus. Denique satis elumbis esset argumentatio: si frater regis Attalus diligendus fuit; ergo & Amyntas consobrinus: præsertim si perpendas, qua occasione proferatur. Sic igitur habe, verba ista *regis fratrem*, non ad alium quam Amyntam pertinere, fratrem regis, nempe patruelem.

6, 10, 25. *VTRVM)* Ἕτερον istud. Emendo verissime *iterum.* Respicit ad illud prius, n. 19. *Num igitur factorum eum hoc diuinare potui.* Acidalius. Si cui tamen adhuc placeat vulgata lectio, me adsentientem habet: nam nescio quomodo vox sequens, *quæro*, repudiat alteram.

6, 10, 27. *SCRIPSISSE)* Nihil erat necesse geminare verbum *scripsisse*: quod vulgati posteriore loco venustius omittunt. At sententia duplex potest esse. Ad regem scripsi, non ad alium de rege: quod si factum, inuidiam ille factum videri queam. Nunc quia ad ipsum, pro fama scilicet eius timuisse me & de existimatione fuisse sollicitum apparet. Aliter paulo & multo fortasse verius ita: scripsi regi, sed non regi, nec de rege, sed amico. Id præcedentia requirere videntur: *Fides amicitiæ &c.* Acidalius. Prior interpretatio vera est. Illud etiam *scripsisse* recte repeti Radero placet, & auctoritate Mss. defenditur.

6, 10, 28. *IN ARCANVM)* Et ego sane hanc lectionem suspectam habere non possum, nisi quod vox *Interim*, quæ & Modium offendit, locum suum non digne tueri videatur. Acidalius tamen eiusdem non inelegantem eundem vsum & apud alios sæpe, & apud Senecam vnum frequentissime reperiri affirmat. Illud ei non concesserim supra 4, 13, 25. pro *& vultu eius interim &c.* legend. *& ex vultu eius interim &c.*

6, 10, 30. *ADHIBERE VOBIS PARENTES)* Nihili verbum in hac re, *adhibere.* Mihi liquet, *exhibere* corrigendum: cui respondet, quod hic iam habes,

habes, *ostendere*. sic & 7,2,12. in simili pæne caussa : *Iussus est fratres suos exhibere*. Nec in dissimili adeo, quamquam non eadem, supra 6,10,15. *pignus iudicij exhibere*. Cetera um hic an non adstrictè nimis scripsum, *solent exhibere parentes?* Non hercle vero parentes tantum : sed omnino propinquiore cognatione reum contingentes : & statim subditur de ipsis fratribus. Vnam alteramque voculam puto periisse, quam coniectura quilibet facile reuocarit, Acidalius. Cuius priorem emendationem, licet Radero probatam, non admitto : præsertim cum loca quæ firmandæ suæ sententiæ adduxit, de alia longe caussa dicant : posteriorem plane rejicio ; nam *parentes* etiam largius pro cognatis propinquisque sumi, vt hodie Latini sermonis traduces linguæ seruant, in Indice, deo dante, monstrabimus. Exempla autem rei, præter ea, quæ ex Cic. pro Sylla cap. 31. pro Flacco cap. vlt. & pro Sextio cap. vlt. ex Val. Max. 8,1,2. (nam illud ex Lipsii Monitis de Eponina, huc non pertinet) adducit Raderus ; vide apud Fr. Pollet. histor. for. Rom. 2,1. & in Comœdiis Plautinis passim.

6,10,35. *INVISI*) Sane haud displicet coniectura fratris mei Melchioris, *inrisi*. quo participio & Tacitus vsus, 4,9,2. *ad vana & toties inrisa reuolutus*. Aut si quis participium spernat, fieri possit *inrisui*, quod firmatur fere simili loco Plinii: *Plerisque vltro etiam irrisui sumus, ista commentantes, ac frivoli operis arguimur*, nam ineptam diligentiam contemptus potius sequitur quam simultas. Volunt hoc & præcedentia : *cum ludibrio credulitatis repulsus sum*. Sic supra 6,7,35. ait *verisimile ne surgium inter amatorem & exoletum* non sine risu *aliorum deuulsse*.

6,10,37. *VESTRIS*) Nondum video cur voculam hanc expunctam velint, & generalem hanc sententiam, non ad præsentem concionem restringendam : *vltima verba grauia sunt auribus*. Immo potius grata sunt, si impatientiam auditoris sine molesti sermonis solantur. Respicit Philotas vltima sua verba, quibus sucelamatum est. Ego sane tantum absum vt libris habentibus hoc pronomen adimi censeam, vt potius addendum putem non habentibus. Similima scena apud Liu. 38,33,9. *obiecti multitudini irate, quum auersis auribus pauca locuti essent, damnati omnes*.

6,11,3. *VICINA*) Cum sic haberet Aldus non potui mutare: est enim hoc huic loco præ ceteris accommodatissimum.

AD SOMNVM) Hoc affines fuisse *silentiariis* Principum ; ostendit Pignorius in eximio tractatu de Seruis. Nostra ætate Walensteinius vtriusque fortunæ illustre exemplum, omnis strepitus impatientissimus fuit, adeo vt quosdam opifices vltimo supplicio affecisse dicatur, quod artis suæ exercitio molesti fuissent, non quidem somno eius, sed meditationibus, quibus vastus animus indies ad altiora, hoc est, ipsum præcipitium, affectabat viam.

PER INTERPRETEM) Quod quidem maiorem dignitatis speciem conciliat magnis potestatibus, vt ostendit Paschal. legat. cap. 49. in Philota tamen excusari non debet, qui id sibi tribueret apud ciues suos, quod ne reges quidem vsurpasse apparet ex eo quod passim tradunt auctores, eos *magna libertatis vmbra* præfuisse, vt Curt. 4,7,31. & hunc ipsum Alexandrum comem admodum fuisse supra infraque aliquoties prolixe narrauit, de qua eius facilitate eleganter Libanius in progymnasm. chria 1. Ea igitur res valde aggrauat Philotæ superbiam. Non certe superbius fecit Pallas, si Philotam & Macedones compares cum Pallante liberto quidem, sed & ipso præpotente, & ipsius libertis. Tamen apud Tacit. 13,23,3. *nec tam grata Pallantis innocentia, quam grauis superbia fuit : quippe nominatis libertis eius, quos conscios haberet, respondit ; nihil vnquam se domi, nisi nutu aut manu significasse, vel si plura demonstranda essent, scripto vsum, ne vocem consociaret*.

6,11,4. *FVISSE RVSTICOS*) Sic recte: quamquam Acidalius mallet, *fuisse se : rustic*. Quo sane facto periret elegantia sensui, nec quidquam ad rem facit Philippi iocus, qui rusticos esse Macedonas dicebat, & scapham scapham appellare, in Plut. apophth. cap. 31. illud enim ad laudem potius pertinebat ; Philotas opprobrii caussa aliena vilium & rudium populorum nomina iis indidit.

6,11,6. *PECVNIA*) Quæ sane ingens erat, centum octoginta millia talentum, hoc est, centies octuagies millies centena millia Philippæorum : Centum & octo milliones. Raderus ex Diod. 17,80. & lib. 15. Strabonis. Ceterum 108. milliones enunciantur centies octies millena millia. Sequentia huius numeri verba constituimus, vt esse dicuntur in Mss.

6,11,9. *REX*) An repeti placet ex præcedenti dictione, *At rex*. profuerit hoc vinciendæ sententiæ : cuius tamen rei non admodum studiosus est Curtius.

6,11,10. *COENVS*) Mirum hoc de Cœno qui modo ipsum tormentis subtrahere volebat, cum iam contra aliorum sententiam suadere quæstionem Nisi forte hoc voluit ad purgandam suspicionem, quam incurrere illo consilio potuisse, supra ad 6,9,31. notaui, nescio quid pro illo, an Curtio dici possit.

6,11,12. *IN INTIMAM*) Plut. cap. 88. narrat non quidem interfuisse quæstioni, sed exaudiuisse foris, velo discretum, *quod visum arceret, auditus non zelmeret*, vt loquitur Tacit. 13,5,2.

6,11,13. *IN CONSPECTV*) Hoc ita nunc obseruatur, si forte reus apparatu tam atroci territus, tormentorum cruciatus spontanea confessione præueniat. Exempla eiusmodi vide apud Langlæum Semestr. 9,3. quo loco etiam tractat, an confitentem nihilominus torqueri oporteat.

6,11,15. *OBLIGANTVR OCVLI*) Vt feralibus istis tenebris magis etiam angeretur, & admota crudelitatis tormenta, quanto inopinata, vehementius paueficeret. Aliam ob rationem damnatis ad supplicium deductis caput obnubebant, quam supra alicubi tetigi. Hodie iis qui gladio percutiuntur, integuntur oculi, mitiorem ob caussam : ne scilicet adspectu carnificis perterriti, preces vltimas turbatiori mente profundant, deinde ne speculatorem forte subducto capite, aut proiectis manibus frustrentur, vel impediant. De qua re notabilis Ritonii historia. Tamen & antiquitus id etiam obseruatum vel ex Iosepho de bel. Iud. 7,14. & Hegesippo 5,47. constat : *dum percussor moratur, clausis iam fasciola oculis, ipse prorupit ad Romanos*.

VTPOTE) Simili figura sæuitiam quæstionis intelligendam off. et animis Papirius apud Senecam controu. 2,13. *quid amplius dicam? tyrannus torquebat, & cum de tyrannicidio quæreret!* De huiusmodi lacerationibus obseruat quædam Heraldus ad ista ex lib. I. Arnobii: irrogatis supplicia capitalia, torquetis, dilaceratis.

6,11,16. *HINC IGNIS*) Nolo immorari mœstissimis humanæ crudelitatis ingeniis. Quæ & ab aliis fuisse, & a Langlæo, quem modo laudauimus, lib. 9. semestr. & Gebhardo Crepund. 1,15. satis explicantur.

IN POTESTATE) Vt nec clamaret, nec ingemisceret. vt *plerique* in l. 1. §. 23. de quæstion. Philotas ergo primum sano adhuc & integro corpore fortissime & constantissime verbera, faces, & cruciatus pertulit ; at vbi corpus exulceratum est, cepit fateri. His plane contraria scripsit Plutarchus Alex. cap. 88. *Inde correptum torserunt assistentibus quæstioni regis amicis & Alexandro pone obtensam aulæam exaudiente. Quo tempore cum dixisse aiunt, cum miseranda & abiectis vocibus precibusque Philotas Hephæstionem compellaret ; adeone mollis tu, Philota, & effœminatus tantas res moliebare.* Alias cap. 85. vt strenuum, ferreum, & laborum tolerantem laudarat. Plutarchus. Ne tamen videantur pugnare inter se Curtius & Plutarchus, dici potest, primum tormenta

menta fortiter à Philota exantlata, dein lacerato & exulcerato corpore ad preces descendisse. Raderus.

6,11,18. *PER SALVTEM)* Per genium seu τύχην regis aut Cæsaris iurabant veteres pagani; per salutem principis, Christiani. vt in Apologet. cap. 32. docet Tertullianus. Imperatores Arcad. & Honor. in l. *si quis maior* 41. C. de transact. *Eos etiam huius legis vel iactura dignos esse iubemus, vel munere, qui nomina nostra placitis inserentes salutem principum confirmationem imitatum iurauerint esse passionum.* Ita Theodosius minor Eudociam coniugem suam adegit, vt per salutem suam iuraret, se comedisse pomum. Aula S. cap. 16. Raderus. De Eudocia narrat Græca temporum Epitome, quam Eusebio coniunxit Scaliger. Adde Sueton. Calig.

6,11,20. *LEGEM)* Sic Athenienses Arthmium, quod aurum corrumpendis Græcis ex Persia attulisset ignominiosum & hostem populi Ath. & sociorum esse iusserunt, *ipsum & genus eius.* Demosth. & Aristid. Panath. Merito Marcellin. 23,31. Persarum eas leges, *per quas ob noxam vnius omnis propinquitas periit*, vocat *abominandas.* Vt enim ad coërcendam hominum malitiam, pluribus adstrictioribusque vinculis, hanc quoque legem haberi fortassis salubre fuerit; ita eam si casus inciderit, præfracte exequi, extremæ foret iniustitiæ. Quod si DEVS quid in contrarium olim iussit, scimus id eum fecisse iustissimis de caussis, et iamsi quænam illæ fuerint, nescimus. Ceterum isthæc omnia copiose pariter & erudite ex diuinis humanisque legibus disputat P. Faber Semestr. 3,8. m. Merito autem laudat Areopagitas Ælian. hist. var. 5,18. quod grauidas damnatas non punirent, nisi edito partu, *solemnes à damnatione innocentem infantem, & eam, quæ commeruerat supplicium, solam morte mulctantes.* quod etiam nostris moribus laudabiliter obtinet. Exsecranda econtra est sententia, quæ *in omnes qui vel in carceribus tenebantur, vel in exilium acti erant, in omnes eorum cultores & cognatos, capitalis lata est & in libellos relata* sub Andronico, vt testatur Nicetas lib. 2. de imperio illius. Nec minus illa lex, quæ *iubebat proditorem plecti mea cum liberis: tyrannum vero vna cum quinque familiis cognatione proximis*, contra quam diuinæ legis æquitatem eleganter & vere prædicat Philo lib. de special. leg. Iuuat paulo accuratius discutere quæstionem sæpe incidentem in vita. I. pro sæuitia ista iussiones quædam diuinæ facere videntur. Resp. Iussionibus parendum, sed *si quam poenam irroganti personam non egreditur*, vt abutar verbis Iustin. §. 6. ver. Plane. Inst. de I. N. G. & C. II. Sunt Rationes. 1. Sic fore vt prohibeant crimen aut detegant, quo argumento defenditur SC. Silanianum apud Tacit. 14,44. Resp. Sed quid si ignorent? 2. Nihil fit his quod horum propinqui non erant facturi in alios. Cicero ad Brut. Epist. 1,12, Resp. Quid hi possint, si sunt innocentes? 3. Metuuntur exempla hereditarii criminis. l. 5. C. ad L. Iul. Mai. Aur. Bul. tit. XXIV. Iustin. 21,4,8. Forstner. ad Tacit. 1, 12, 6. Resp. Iniustus est metus: & occurri rationibus aliis potest. 4. Sic deterrentur alii. Cic. ad Brut. 1,12. Resp. Qui alia contemnunt, fiamque ipsi vitam, his non auocabuntur. 5. Vt maius sit supplicium pereuntibus. Curt. 8,8. Resp. Quo operæ precio? & quantula res quam atroci impendio quæritur? 6. Ne sit vltioni locus. Iustin. 21,4,8. Polyb. apud Vales. de Philippo: Νέμων δὲ πατρίων ἐθέων &c. pag. 118. l. iu. 40,30,3. &. Quis ergo finis cædium? Cic. de Nat. Deor. 3,38. Pulchre Geta Scueri filius apud Spartian. in vita cap. IV. Immo succedunt horum cognati & adfines in odia. Seneca de Clement. 1,8. f. & sic fit *insidiarum nexus quidam & catbena.* Lipsi. Polit. 4,10,42. Arnisæ. de Rep. 1,4,2,41. & de iure Mai. pag. 406. f. Clapmar. Arcan. l. 4. c. 15. pag. 183. f. III. Leges Macedonum, Persarum, omnium ciuitatum. Cic. ad Brut. 1,15. vt ibid. Athen. & exemplum Arthmii, & nescio quorum apud Philonem. R. Omnes hæ leges viuperaneur à referentibus, Cicer. vide de Nat. Deor. 3,38. Etiam l. *Quisquis* à magnis ICus, quamquam

quam illa tam crudelis non sit. IV. Exempla. Tiberii, Tac. lib. I. Exactoris tributorum sub Caio, apud Philon. Neronis, apud Sueton. cap. XXXVI. Andronici, apud Nicetam lib. II. Resp. Tyrannos fuisse. Caroli IX. nuptias Parisienses quis laudat præter *sanguinarias posses?* Vide Stradam de B. Belg. lib. VII. *Contra stant* I. Verbum DEI. Deut. XXIV. Ezech. XVIII. &c. II. Ratio naturalis, de qua Cicero de Nat. Deor. 3, 38. cit. consentientes leges, vt l. 26. de pœn. l. 22. C. eo. tit. C. Ne filius pro patre. III. Leges Ægyptiæ & Græcæ, ne grauida puniatur. Plutarch. de his qui sero puniuntur &c. quas & Romani probauerunt. Quintil. Declam. CCLXXVII. IV. Exempla meliorum. Amasiæ 4. Reg. 14. Alexandri. Romanorum apud Dionys. lib. VIII. vbi de Sp. Cassio. Iacobi Regis Angliæ. Johnston. Rer. Britann. lib. XII. Galli, in mortibus Regum, contenti fugare Iesuitas, &c. Adde infra 8,7,16.

6,11,21. *LIBERARE SE)* Quæ caussa multos fateri coëgit, quod nunquam admiserant. De qua re vide Langæum Semestr. 9. 2. Vt contra alii constanter negant, quæ perpetrauerunt. Vid. ibid. & Ramirez de Prado Pentacontarch. cap. 9.

6,11,25. *ET NOS)* Alludit dictum, quod Alexandro tribuit Plutarch. cap. 49. *Cunctorum quidem esse mortalium Deum communem parentem, sed peculiariter sibi adoptare optimum quemque.*

6,11,26. *PROAVVM HVIVS ALEXANDRVM)* Duos hoc nomine Macedoniæ reges offert historia, ad quos ista trahi possint, Alexandrum cognomento Diuitem, & alium, Philippi fratrem, huius Alexandri patruum. De hoc Raderus accipit, & vt omnia rectius quadrent, miram genealogiæ rationem comminiscitur, proauum dici contendens, qui tot ante gradibus regnum tenuisset, quasi contendas Vespasiani patrem recte dici Vitellium, auum Othonem, proauum Galbam. Verum etiam sic opus habet electo Ptolemæo Aloríte, quod ille non fuerit, vt illi quidem fingere lubet, ex genere Carani. at si genus aspiciendum est, cur à successionibus regum appellationes cognationis trahit: aut si attendenda successio, cur generis requirit propinquitatem? Certe si nullum aliud esset argumentum, hunc Alexandrum à Curtio non indigitari, nisi hoc vnum, quod tam male asseritur, sufficere potuisset. Sunt autem præter id duo satis valida. primum quod ante ceteros huius casum ponit, etiam vocula deinde innuens, priorem interfectum; alterum, quod posterioris Alexandri mors non neglecta, sed vindicata fuit, à fratre Perdicca, qui percussorem eius Aloriten Ptolemæum regno simul vitaque priuauit, vt apud Diod. 15,77. legimus. Ergo potius ad Alex. diuitem, qui & Philellen, ista verba pertinere videntur. quem quod *proauum* appellat Curtius, cum esset abauus; nihil mirum aut insolens facit. Inculcandum enim est denuo, quod de confusis cognationum vocabulis supra semel iterumque monuimus. Eadem plane videtur esse caussa Libanii Declamat. 16. qui eum Alexandrum, quem nostri proauum, vocat Curtius, *auum Philippi* appellat, πάππον. haec enim vox etiam pro vlteriori gradus auis accipi potest. quomodo & Latina apud Iuuenal. 8, 134.

De quocunque voles proauum *tibi sumito libro.*

ARCHELAVM) Derege Archelao Curtium sentire necesse est, cum hic exempla eorum referat, qui reges impune occiderunt. De Perdiccæ nece diversa sentiunt auctores, quos vide in Remeccii regno Macedonico.

INTERFECTORIBVS) Soli Alexandro Lyncistæ. Iustinus 11,2,1. *Ante omnia cædis conscios ad tumultum pueri occidi iussit, soli Alexandro Lyncistarum fratri pepercit.* Et ipse Curtius 4,7,27. *Philippi autem omnes interfectores Iuisse supplicia.* Iustinus tamen 7,9,1. etiam Olympiadem, adeoque ipsum Alexandrum conscium fuisse

cædis Philippi testatur, imo Pausaniam percussorem Philippi ab Olympiade fuisse subornatum & immissum in Philippum conscio etiam ipso Alexandro. Quæ omnia Alexander dissimulauit. Raderus. Intelligit igitur hic solum Lynceste Alexandrum, de quo mox 7, 1, 5. quod autem *interfectoribus* ignorum, pluratiue dixit, facit ad intendendam vim orationis. Tale est illud apud Tacitum 1, 10, 6. *Interfectos Egnatios, Iulos &c.* cum vnus Egnatius, vnus Iulus fuisset interfectus, & alia sexcenta.

6, 11, 30. *PROXSVS*) Mihi liquet legendum, *primis*. Sic mox n. 35. *qui proximi foederis particeps esse arguebatur.*

6, 11, 33. *PATREM VISSE AVCTOREM*) Melioribus libris constanter abest vox *auctorem*, quod suspicionem mihi non ineptam, vt puto, parit, esse eam glossema vocis *patrem*, quam non vulgari significatu hic positam, aliquis antepicto receptiore vocabulo exponere voluerit. Sensus igitur est: Totum se consilium exposuisse, suum illud esse: nec quemquam alium auctorem eius nominare posse: nimirum illius vltimi, quo occupare destinauerat patris obitum. At si alios forte conscios aut suggestores ab eo velint exprimere, nec se *patrem* (h. e. auctorem) eius fuisse credant, non se recusare tormenta. Ea notione Ouidius de Ponto 4, 5, 29.

Quidque parens ego vester agam - - - Græco more. Athenæus princ. operis: Ἀθηναῖος μὲν ὁ τὰς βίβλους συνθείς. Maximus Tyrius sermone octauo: ἀλλὰ σὺ μὲν κριτικὸς, σὺ δὲ καὶ λεξιβόλος τις εἶ καὶ τὴν λέξιν μέσην.

6, 11, 35. *DEMETRIVS*) Omnia quæ ad hanc conspirationem pertinere videbantur, contraxisse Curtium apparet. Nam Arrianus 3, 5, 25. non eodem loci, quo Philotæ detecta fuerat coniuratio, hoc est apud Zarangæos, sed in Arimaspis fuisse comprehensum tradit, suffecto in locum eius Ptolemæo Lagi filio.

6, 11, 36. *INCIDERET*) Alii *vt incideret*, vnde Acidalius, *vt incideret*, forte pro *incidéret* leg. *incidens*. aut etiam prorsus expungendum.

6, 11, 37. *VOX SANGVISQVE*) Scilicet *claudente nocarum conscientia linguam*, vt de Chonodomario loquitur Marcellin. 16, 33. f. & 17, 25. de Zizai: *amisso vocis officio præ timore*. Quod ipsum attendi iubet, sed caute, l. 10. §. 5. de quæst. *Plurimum quoque in excutienda veritate etiam vox ipsa, & cognitionis subitis diligentia adfert. nam & ex sermone & ex eo, qua quis constantia, qua trepidatione quid diceret, quædam ad illuminandam veritatem in lucem emergunt.* Quippe *nimius pauor conscientiam arguere videtur.* Tacit. H. 3, 10, 4. Aliud exemplum suppeditat Tacitus 15, 66, 3. *Non vox aduersum ea Fenio, non silentium, sed verba sua præpediens, & paucos in vultus &c.* Sed & dolor comprimit vocem. vide Parei Mellificium Atticum pag. 284. Adde infra 7, 1, 8. & 9. & 7, 7, 26. Ita fere *Demetrium Philippi filium, quem pater ad satisfaciendum senatui miserat, turba querelarum confusum repente obiicisse* narrat Iustin. 32, 2, 3.

6, 11, 38. *OMNES ERGO*) Aduersus molitiones Acidalii, qui argutatur Curtium hic duplici nomine accusari posse negligentiæ, quod omnes à Nicomacho nominatos saxis obrutos scripserit, quasi aut omnes illi, aut præter eos nemo fuisset punitus; bene tuetur auctorem Raderus. nihil hic esse mutandum, nec pro à *Nicomacho nominatos*, audacissima coniectura legendum *à Macedonibus damnatos*, neque *est à Nicom. non nominatos*. Sed & Amyntam, quem à Nicomacho nominatum Acidal. euasisse supplicium putat, non esse eum cuius statim libro seq. ampla habetur mentio. Deinde hic dici, *omnes à Nic. nominatos*, non propter Calin & Philotam, de quibus iam per se constabat, sed Demetrium & alios cum eo antea nominatos.

SAXIS OBRVERVNT) *Apud Persas quoque lapidibus obrui interdum recentes solebant: & ita Bagoas iuit, vt Ctesias refert, iussu regis lapidibus est obrutus. Idemque passus Pharnacyan Eunuchum, idem Ctesias scribit.* Brisson. de regno Pers. lib. 2. p. 264. Athe-

Athenienses etiam Æschylum hac morte damnasse Ælian. hist. var. 5, 19. scribit. Sicut & Carthaginenses, simulachrum Dianæ violantes pueros. Pausan. lib. VIII. Per seditionem militum idem accidit Posthumio *insidianti, quas promiserat prædas*, vt ait Florus 3, 22, 2. apud Liuium 4, 30. & postea Q. Pompeio, testibus Valer. Max. 9, 7, 2. Velleio 2, 20, 2. Liu. epit. 77, 4. Sic apud Xenoph. lib. 1. ἀναβάσ. *Clearchus primus suos vi propellere, vt progrederentur, volebat. At illi tum in ipsum procedere incipientem, tum ipsius iumenta, lapides conjiciunt. Quo factum, vt parum abesset, quin lapidibus obrueretur.* Similia de mercenariis Pœnorum scribit Polyb. 1, 80. Adde Simocattam 3, 1. Zvvinger. theatr. pag. 2718. p. 2. Partheni Erotica cap. XXI. Arcades & vinum Aristocratem lapidarunt, & nepotem, proditionis crimine. Pausan. lib. VIII. Nicephorus Imp. etiam per seditionem populi lapidibus imperitus est. Zonaras Tom. III. pag. 164. Quid ipsi Domino acciderit, discimus ex Ioh. cap. VIII. De Vatinio vide Macrob. Saturn. 2, 6. Id ergo non mori cuidam adscribendum, quod faciunt, qui inter pœnas militares referunt, sed repentinis animorum motibus. Ita Laidem in templo Veneris obruisse mulieres, Plutarch. Erot. c. 42. tradit. In Vigilium I. Pontif. plebs Rom. fustes saxaque coniecit, apud Blond. 1, 7. & Platinam. Porcherium Treuirensem Gallorum populus lapidibus obruit, propterea quod nona vectigalia inuenisset. Egid. in Chilperico. Necessitati potius quam mori adscribendum est, quod de Turcarum mangonibus traditur, eos, cum sæpe magnum captiuorum numerum vnus trahat, sollicite prouidere, ne cui manus relinquatur libera, quod aliquando eiusmodi homines à mancipiis lapidibus obrutos meminerint. At supplicii caussa iussum id olim in Veteri Testamento multis locis, quorum peruersa interpretatio, Stephanum illum protomartyrem exuit vita. Sic & Artaÿctæ filium interfecerunt Athenienses apud Herodot. 9, 119. & caduceatorem improbum Cretenses, apud Nicolaum Damasc. in Excerpt. Vales. pag. 442. Quod autem Curtius hic ait *more patrio*, ei similis locus est in Marcellino 29, 26. *eos qui inter Constantianos merebant, priscis more militibus dedit occidendos.* Sabæi reges egressos regia lapidibus obruebant ex oraculo. Diodor. 3, 47. Agatharchides de mari rubro 1, 50. apud Photium. De lapidatione, est & apud Euripidem Oreste vers. 48.

- - - *Hæc dies autem est dicta,*
In qua ferens sententiam Argiui,
An oporteat nos mori lapidante saxo,
An acuto ense feriri collum.

Ceterum, vt notauit Popma, de supplicio Philotæ dissentitur. nam Diodor. 17, 80. capitali supplicio affectos, generaliter; Arrianus 3, 5, 20. à Macedonibus iaculis confossos narrat.

6, 11, 39. *ET INVIDIÆ*) Insignis hæc est correctio Rubensi Electori. cap. 33. *non modo salutis, sed & inuidiæ.* Alexander, inquit, non solum salutis & capitis discrimen effugit, sed etiam inuidiæ & calumniarum flammam, per confessionem hanc Philotæ. Quod egregie firmant sequentia & similimus iste locus Tacit. 15, 73, 1. *Nero vocato senatu, oratione inter patres habita, edictum apud populum, & collata in libros inuidia, confessionesque damnatorum adiunxit. Etenim crebro vulgi rumore lacerabantur, tamquam viros insontes ob inuidiam aut metum exstinxisset.* Idem nostro ævo factum vidimus. Non enim falso conquerebatur Domitianus apud Sueton. 21, 1. *Conditionem principum miserrimam, quibus de coniuratione comperta non crederetur, nisi occisis.* Certissima igitur est emendatio Viri ingeniosissimi: quamquam eam refellere conetur Doctus Aduersariorum scriptor lib. 28. cap. 6. defensa vulgari lectione *etiam nic.* Ei iam respondimus quærenti, cur post salutem Curtius demum dicat de inuidia. Quod autem

autem ipse vitam sic distinguit à salute, vt totius vitæ cursum atque ordinem designare dicat, id vero non magnopere ad rem facit, nec à vita sufficienter distinguit salutem. nam si semel salutis fecisset naufragium, certe iam de eo vitæ tempore atque ordine superuacaneum erat quærere. Post hæc scripta, cum viderem iam in Edit. receptam esse Rubenii correctionem, ego quoque exprimendam putaui.

6,11,40. PHILOTAS) Hic vero dele vocem *Philotas*, quæ tam manifesta temeritate glossæ, vt mirum sit haud etiam pridem deprehensam. Curtius quidem si addidisset, non eo quo nunc est loco, sed initio statim posuisset. Sed nec addidit, nec opus fuit, cum in medio non alium quam Philotam designari. Acidalius. Eademq; erat Bongarsii sententia, vocem eam aut ex glossa esse, aut lineæ superiori proximæ interiiciendam. Cui etiam supra n. 30. eliminandum id nomen videbatur, in his; *nec ab ipso Philota.*

7,1,2. IN MISERICORDIAM) Affine est illud Liuii 29,22,7. de Pleminio: *iam senescente inuidia, molliebatur ira.* Adde eundem de M. Manlio, 6,20,13. de Philopœmene, 39,49,11. & Buchanan. lib. XVIII. Hinc artificium eorum, qui Iugurthæ fauebant Romæ, id agentium, *vt omnis inuidia, prolatandis consultationibus eluderetur.* Sallust. Iug. 27,2. Nam etiam *plerumque innocentes recenti inuidiæ impares sunt.* Tacit. 2,7,5. ea animorum affectio, tam crebris exemplis nemini non latere potest.

VERTIT) Hanc lectionem merito præfert Modius Nouant. epist. 99. probante Manutio ad Sallust. Catil. cap. 6. manifestum enim est præterito tempore hæc concipi à Curtio: nam si præsens esset, haud scirem *versis* præferrem, an *vertitur*; cum & hoc recte dicatur; & illud blandiente nouitate à multis, vt in eiusmodi loca inciderunt, intempestiue & nulla vrgente causa intrudi soleat. quasi in hoc consisteret opera Critici, vt alia faceret quæ repereret, non vt meliora. sunt enim in quos egregie conuenit apophthegma Spartani regis, qui conspiciens arborum truncos in quadratas trabes dolari, ait; *an si quadratæ arbores nascerentur, rotundas faceretis?*

7,1,3. PRIMVS) Philippi patris Alexandri missu. Diod. Siculus 16,91. *Hoc anno Philippus rex summus belli dux à Græcis factus, bellum Persicum inchoauit, ac statim Attalum & Parmenionem, cum parte copiarum & mandatis, vt verbo ibi Græcas liberarent, in Asiam præmisit.* Raderus. Adde Iustin. 9,5,8. Gemistum lib. 2.

PHILIPPO) Quanti fecerit Parmenionem Philippus, docet in apophthegmatis Plutarchus cap. 29 *Philippus Atheniensium laudabat fortunam, qui quotannis decem imperatorum deligendorum copiam haberent: se dicebat intra multos annos vnum modo ducem reperisse Parmenionem.* Raderus.

NON ALIO) Quam Parmenione. Errat enim, qui putat Philotam hic signari. Eadem autem Attali non Parmenioni, sed Hecatæo adscribit Diodor. 17, 2. Videntur conciliari posse, vt Hecatæi opera magis, Parmenionis vero consilio, perpetratum sit facinus.

7,1,4. OTII VITIA) Contra militare otium multa collegit Gruterus discurs. ad Tacit. cap. 39. quem adi. Ceterum mirum est eadem hæc verba & apud Senecam legi epist. 56,16. *Nunquam vacat lasciuire disciplis: nihilque tam certum est, quam otii vilia negotia dijcuti.* Sic infra 7,3,5. nostet; *nationem ne finitimis quidem satis notam*, at Seneca epist. 59,18. *gentes ne finitimis quidem satis notas.* Vter ab altero mutuatus est? an vterque potius ab alio? hoc credam. Reuolutus ad otium militum, adscribam insignem locum Cæsar. de bel. Ciu. 2,30. à Grutero prætermissum: *Erant sententiæ, quæ eundem omnibus modis, castraque Varri oppugnanda conferent; quod huiusmodi (seditiosis) militum consiliis, etiam maxime contrarium esse arbitrarentur.* Vbi vox

vox *consiliis*, vltimo casu accipienda. Sensus: Inter hæc militum consilia, nihil magis esse contrarium & noxium rationibus belli, quam otium. Adde Sigonium in L. Liuium pag. 55. f.

7,1,5. LYNCESTES ALEX.) Iustino 11,2,2. est *Alexander Lyncestarum frater.* Vide Diod. 17,32. Arrian. 1,8,2. in quo illa ἐσ πρώτους ἀφίκετο τῶν φίλων τινὰς ἐαυτῷ ex Curtio & Iustin. verti poterant; *quod primus amicorum ad se veniisset.* à quo sensu longe abit illud interpretum: *quod inter præcipuos amicos ad se ven.* nam vocabulum πρώτους ibi non ad dignitatem referendum, sed temporis ordinem. Ita Sam. 2,19,20. Semei: *Agnosco enim seruus tuus peccatum meum: & idcirco hodie primus veni de omni domo Ioseph, descendique in occursum domini mei regis.* Quo facto veniam à Dauide consequutus est: vt contra exempla sunt eorum, qui quod sero gratulatum venerant principibus, offensam illorum incurrerunt. quod & de Cicerone legimus.

7,1,6. SVPPLICIO MAGIS) Sic apud Liuium 36,35,12. Epirotis *responsum datum est, quo veniam impetrasse, non causam probasse videri possent.* Sic apud Iustinum 32,1,4. *Demetrius veniam patri, non iure defensionis, sed patrocinio pudoris obtinuit. quod ipsum decreto senatus significatum est, vt appareret, non tam absolutum regem, quam donatum filio patrem.* Ex contrario Lucretia Liuiana 1,58,11. *ego me, etsi peccato absoluo, supplicio non libero.* Valde enim differunt probare, & ignoscere: quod merito notat in Planco Vellei. 2,83,3. *qui clementiam victoris pro sua virtute interpretabatur; dictitans id probatum à Cæsare, cui ille ignouerat.*

7,1,7. ANTIPATRI SOCERI) Diodorus 17,80. *propter necessitudinem, quæ cum Antigono ipsi intercedebat.* At nulla ei cum Antigono fuisse necessitudo memoratur: deinde credibilius est Antipatri precibus id datum, qui tum per Alexandri absentiam Macedoniæ præpositus erat; quam Antigoni, viri quidem iam tum illustris, sed nondum eo prouecti, vt suspicari debeamus, id eum ab Alexandro petere ausum. Vide igitur num in Diodoro scribendum: διὰ τὴν πρὸς Ἀντίπατρον ἐπιπλοκήν. Confer Iustar. 12,14,1.

SOPORATVS) Satis elegans lectio, sed cui antehabeam illam B. 1. *suppressus dolor.* Sane eadem translatione Seneca vtitur, Epist. 80,11. *Horum, qui felices vocantur, hilaritas ficta est: aut grauis & suppurata tristitia.* Erat aliquid ὕπνῳλον.

7,1,8. TOTO TRIENNIO) Computauit simul annum currentem, nec dum exactum: quod frequentissime fieri, præsertim in annis imperiorum recensendis, non vno loco ostendit Scaliger ad Eusebium. Sic & Diodor. 17,80. πρῶτον μὲν ἐν χρόνοις ἐν φυλακῇ τηρηθέντα. At infra 8,8,6. *per biennium dilatus* dicitur nimirum non computatis mensibus qui exciderant. quamquam non dissimulo, ibi quoque libros nonnullos habere triennium. eadem conciliat num. 6. huius capitis: *tertium iam annum custodiebatur in vinculis.* Collata hæc cum prima notarum mearum in Tacitum, ad explicationem mutuam inuicem sibi proderunt. Non dissimilis scena est in Liu. 38,33,9.

7,1,9. LANCEIS) In nostra quoque militia similis pœna obseruatur: castrensique vocabulo Theotisce dicunt, durch die Spiesse lauffen. Lindenbrog. ad Marcel. 29,26. vbi plura genera militarium mortium. Vide & Lipsii Milit. Rom. 5,18.

7,1,10. PROVERGERAT) Quæ res suspicionem criminis & conscientiæ mouet. Ideo Senatusconsulti Syllaniani interpretibus placuit, vt *qui ante quæsitionem habitam fugerint, si apertis testamento liberi scripti inueniantur*, multo duriore conditione causam dicant, quam si non fugissent. l. 25. § 1. ad SC. Syllan. *Confitetur enim de omnibus, quisquis se* subterfugere iudicium dilationibus putat c. *nullus* de præsumpt. vbi late Felinus.

7,1,11.

7,1,11. *AMICORVM*) *Considera quomodo Alexander tractauerit Philotæ atque Parmenionis amicos atque familiares: vtque Dionis amicos Dionysius, Plauti Nero, Seiani Tiberius conterint atque necauerint &c.* Plutarch. cap. 10. de multitud. amicor. Docens non temere sapientem illigari debere potentium hominum amicitiis.

7,1,12. *IGITVR*) Bongarsius putabat deesse in hac periodo *inquiebat*, aut quid tale; & sane miror non infertum esse à correctoribus, qui tam liberales fuerunt in hoc auctore interpolando: deest enim aliquid sensui. At si vocem *Igitur* tollas, habebis ni fallor ipsa illa verba quæ hoc loco Curtius scripsit. Alexandri enim oratio incipit ab illis, *nec dubitabat*, quod valet, dicebat, se non dubitare. Sic supra 5,12,7. *haud dubitare Artabazus quin transeundum esset.* h. e. Artabazus dicebat non esse dubitandum, quin transiret.

7,1,13. *FVGÆ*) Cuius fugæ? suæ ipsius: nec enim de alia hic agitur. at quid hoc est, aperuit fugæ suæ caussam fugiendo? quis credat auctorem sic loqui? Sane nisi quid aptius comminiscantur alii, ego vocem illam *fugæ* remittam iis à quibus initio intrusa est: qua sublata recte se habebunt omnia. Paulo ante quam detegeretur Philotæ scelus, Amyntam in secreto fuisse: eius secreti caussam, quidque ibi actum sit, aperuisse fratrem Amyntæ qui profugerit, eoque modo palam fecerit, se fratresque suos in eodem cum Philota consilio fuisse.

7,1,14. *AMOTIS*) Quidam editi, *amoris*. quæ lectio speciem veritatis habet, ipsam non habet.

7,1,15. *EQVIS*) De hoc more pauca interim diximus tumultuariis illis notis ad Tacit. 1, 67, 3.

RESPONDISSE) Ordo postulat, *respondisse*. nisi hoc argumento est, initio huius numen inculcata esse duo verba spuria: *accusare, quod.*

7,1,18. *TVM AMYNTAS*) Sic feci, clare præeuntibus libris: *Inde captus* (alii, *captum*) *Amyntas*. leg. enim *iniicit*. *Tum Am.* quæ particula hic necessaria est. Ita supra 6,9,35. 36. 6,10,1. *Tum Philotas: Tum res &c.*

IVSSIT) Modo præcessit hoc verbum, vt nihil opus fuerit hic repeti: sed nimirum nimium frequentia sunt in hoc auctore hominum insultorum *παρεκβάσεις*: quorum plura taciti prætergredimur, ob hoc ipsum quod non putamus fallere posse iam sæpius monitos.

7,1,19. *ARMIGERI*) Alii *armigero*, quam pro vera lectione habent Gronouius, iungit cum verbo sequente *iussit*: eoque firmat lectionem Curt. 5,6,8. vt eo loci meminimus. At hic malim *armigeri* legi, vocemque eam hærere præcedentibus, *vt habitus quoque redderetur armigeri, lanceam dari iussit.* Quæ leuissima distinctiuncula, duarum rerum scitu non indignarum nos admonet: vt suspicemur armigerum fuisse hunc Amyntam: deinde armigerorum insigne, vel, vt hic vocat, habitum, fuisse lanceam. Prius exinde conijcere licet, quod vtique constat honoratioris militiæ virum fuisse hunc Amyntam. Honoratissimos autem omnium fuisse corporis custodes, supra notauimus. inter illos non fuisse hunc Amyntam ex Arriano, qui custodum nomina prodit, apparere potest. Fuit ergo, vt omnia credere iubent, inter armigeros: quos proximo honore post custodes fuisse vel ex hoc constat, quod sæpe iunguntur corporis custodibus. quæ loca noster Index exhibet. Ergo Perdiccas, & Leonnatus, viri egregii, ex armigeris erant tum temporis, vt ex Curtio 6,8,17. didicimus. Lanceam autem habitum horum, haud dubie autem & corporis custodum, fuisse ex aliquot huius auctoris locis claret. Ita supra 6,11,31. amici regis Philotæ *os oculosque hastis enerberant*; quod de his lanceis intelligo, quæ perpetuo ipsis ad manum. modo 7,1,9. Alexandrum Lyncestem *qui proxime accesserant, lanceis confoderunt.* quos autem putamus

tamus proximos adstitisse, nisi hos, qui haud dubie produxerunt eum in concionem, vt supra 6,8,24. Philotam. reliqui enim milites phalangitæ lanceas non habebant, sed farissas. Sic apud Persas fuisse ex Herodoto 3,128. constat: *Darius rex interdixit vobis, ne apud Oratem fungamini satellitum officio. Hoc illi audito lanceas deposuerunt.* Fuerunt enim nihil aliud quam Persarum Doryphori, siue satellites. Inde & aliis ducibus, vt Parmenioni infra 7,2,28. tribuuntur *armigeri*. Clarissimum autem testimonium subministrat Curt. infra 8,1,45. vbi de nece Cliti: *Alexander rapta lancea ex manibus armigeri, &c.* hic est igitur habitus, *quo Alexandrum comitari solebat*, vt mox dicit. Sic enim, & non *in quo*, legendum esse, ex dictis certum est. Sed qui de veste acceperunt habitum, particulam istam interpositerunt. Sed enim *habitus* hic est modus, seu forma, vt in illis Marcellini 17,29. *quem habitum caput pressi simplicitas militaris appellat.*

7,1,21. *DICEREM*) Egregie hæc, & quicquid ex hac oratione pertinet ad impetrandam temeritatis vocis veniam, illustratur discursu 56. Gruteri in Tacitum.

7,1,22. *ACCEPTA*) Etsi nec scripti nec cusi libri aliter, legendum tamen *excepta*. Acidalius. Nondum plane assentior.

7,1,23. *DONIS HONORAMVR*) Stevvechius in Arnobium lib.4. corrigit *oneramur*. quod non placet, ob mox sequentem vocem *onusti*. Berneggerus.

7,1,24. *MODO*) Sic distinximus, admoniti ipsa sensus huius structura, quam & Acidalius animaduertit.

7,1,25. *IN HOSTIVM CAPITA*) Sic Germanicus post seditionem militarem precatur deos suos; *eluant hanc maculam, irasque ciuiles in exitium hostibus vertant.* Tacitus 1,43,3.

7,1,26. *REVERTAR*) Recte hoc contra Acidalium tuetur Raderus. nam ille hic, & supra 6,10,11. *præuertar* legit. *Reuerti* autem vtrobique rectum esse, noster Index declarabit.

AMICITIAM) Tota hæc Amyntæ oratio, vt & caussa, similima est illi Terentii apud Tacit. 6,8. Et membra sane aliquot sunt, quæ Lipsio videntur hinc translata.

7,1,29. *IN TVA VERBA*) Multis millibus hæc melior lectio præ ista quorundam librorum: *an non propemodum tuo verberatus*: è qua incptissima tamen affirmare pæne ausim in hac meliore etiamnum reliquam vocem *propemodum*, quæ delenda sit & abolenda, nisi mutanda verius, vt *pridem* referibatur. Ego deleri malim, cui persuasum alienam atque inde natam. Cum primum non intellectum illud esset *in tua verba*, & corruptum in *tuo verberatus*, nimium id alicui & indignum visum, verberibus adactos ad iuramentum, eoque vt mitigaret, eam vocem addidit: qua nunc reparata vera lectione nihil opus. Acidalius.

IVRAVIMVS) Eundem morem Lacedæmonii seruarunt in sacramentis militaribus exigendis, vti docet Alexander Neapolitanus 1,20. De variis vero iurandi formulis, quas in militia Romani vsurparunt, docet idem eod. loco, & Lipsius dial. 6. de Mil. Rom. & Brisson. æque copiose in formulis suis libro 4. pag. 339. Vegetius 2,5. Stevvechius ad eundem Vegetii locum. Raderus. Sacramenti militaris formula erat, *omnes se pro Imp. cæsis, quoad vitam profuderint, perlaturos.* Hucrespexit Arrian. 1,14. Epict. *Deo quoque vos oportet sacramentum dicere, quale milites Cæsari. Illi autem cepis stipendiis iurant, salute Cæsaris nihil antiquius sibi fore.* Theodos. & Valent. Impp. Nou. constit. XIV. *Iuratur in militiæ sacramenta, vt necessitates publicæ procurentur.* Hieron. epist. 79. ad Heliodorum. *In sacramenti verba iurasti, pro nomine eius*

non te patri periturum esse. Ita apud Curt. &c. Aliud exemplum apud Stobæum habetur Serm. XLI. nam quæ apud Liuium extant, Gellium, Vegetium, iam ab aliis notata fiunt. Lindenbrogius in Marcellin. 21,10. vbi *iussi vniuersi in eius nomen iurare.* Adde Fabri Senectria subfin. lib. 1. Henricum Sauilem de mil. Rom. & Dempster. ad Rosin. 10, 3. Illud vtique dissimulare non possum, formulam eam *eosdem inimicos amicosque habituros esse*, non propriam fuisse sacramentis militaribus: quamquam sic quoque iurasse Lacedæmonios, scripserit Alex. ab Alex. 1, 20. quem non alium locum, quam hunc Curtii in animo habuisse putauerim. quo autem modo pro Macedonibus Lacedæmonios aut legerit; aut scripserit, nescio: id scio, duo illa nomina sæpius inuicem se pepulisse loco. Curtius autem, quia hic de amicitia sermo erat Amyntæ, paulo violentius ad militare sacramentum traxit verba coëundis fœderibus solennia. Liuius 29, 23, 4. *societas inter populum Carthaginiensem regemque, data vtro citroque fide, eosdem amicos inimicosque habituros, iureiurando affirmatur.* & 38, 11, 3. *hostes eosdem habere, quos popul. Romanus.* vbi alterum membrum de iisdem amicis omissum, intelligi potest ex superiori tractatione apud eund. Liu. 37, 1, 5. *mille talentum darent, eosdemque amicos atque inimicos haberent.* Similis formula apud eumdem 23, 33, 2. Lentulus in epist. fam. Ciceron. 12, 15. *iurauerant Rhodii, eosdem hostes se habituros, quos S. P. Q. R.* Xenophon hist. Græc. l. 2. inter conditiones pacis Athen. cum Lacedæmoniis fuisse refert: *τ αυτον ἐχθρὸν νομίζοντας, Λακεδαιμονίους ὑμᾶς.* Adde Dionys. 6, 5. fragmentum fœderis inter Inscript. vett. Gruteri pag. DV. f. *τ αυτὸν φίλον νομίζοντας ἐχθρὸν ἔξω.* Sic Emanuel Imp. scripsit ad Imp. Fridericum, sibi Sultanum iurasse, vt *sit amicorum nostrorum* (inquit) *amicus, & hostis inimicorum.* Kramz. Sax. 6, 37.

AVERSAREMVR) Faber in Comment. de Magistrat. Rom. qui est in fine lib. 1. Semestr. ita legit: quod & aptius esse putem hoc loco, quamquam nec illud aliorum, *adnersaremur*, sensu commodo careat. Sæpe autem inuicem commutantur hæc duo verba, & in vno Tacito non vnum exemplum reperias. Nos hic iudicium eruditissimi viri, confirmatum vno Ms. Bongarsi, sequuti sumus.

7, 1, 30. *ITA SI)* Magnus Vir [ad Tac. 6, 8, 2.] tenuiter hic argutatur, & legendum ait: *sed totidem quos volebant esse non poterant. Ita. Sed si à conscis amicos.* & id esse ex Amyntæ mente, quod facile visurum, qui ipse eam habeat. Ego non habuero igitur, qui non video. Et illam tamen habere videor, & hoc certe video, contra prorsus esse. Nihil inquam mutandum. Quid enim verbis sensuque clarius sit & elegantius? Vtriusque vtrumque obscuraueris ac fœdaueris particulæ aduersantis inserta tione, & illa solitaria nescio cuiusmodi affirmatione. Valet hic *ita*, ex eo consequitur, inde fit. Amicitiæ Philotæ si crimen est, pauci horum extra crimen, imo nemo. quippe idem in hac caussa, fuisse amicum eius & esse voluisse. Iam omnes idem esse eodem studio affectarunt. Ita si conscios habes, qui amici, & necesse est eosdem habeas, & qui non amici. Et re, & voluntate amici, iidem; si iidem & consci, omnes ergo tui consci. Acidalius.

7, 1, 31. *SI VT)* Æque bona lectio Mss. Grut. omnium, si sic distinguas: *nunc vero ficus omnibus dictus, illo quoque qui suspectus esse fecimus, consuetudo eluet crimen.*

7, 1, 32. *SVSPECTOS)* Non sane *quasi voluerint equis effugere supplicium*, vt explanant; sed quod pro spe magnarum opum, quasi occiso rege, ex amicitia Philotæ habituri essent, iam tum ferociebant. eam enim superbiam pro argumento habebant pluisquam ciuilia cogitantium. Ergo & cum Amyntas regerit crimen, non sane suspectum facere conatur Antiphanem, *perinde quasi & ipse voluerit indicium effugiendo declinare*, quod sane quam perinepte fecisset: sed quod esset ipse, vt mox loquitur, *homo superbissimus, certe iniquissimus.* Quamquam enim multa eiusmodi prodentes scientesque præterimus, interdum non possumus, quin à Curtii nostri mente manifestam vim defendamus.

7, 1, 33. *MELIOR EST CAVSSA)* Ita leges iuris tradunt: *In pari caussa, potior est conditio possidentis.* l. 95. de R. I. Raderus.

7, 1, 35. *ET ANTIPHANI)* Homini vili, nec cum rege solum meo, sed nec mecum vsquam comparando.

7, 1, 36. *INIMICIS)* Forte, *vt inim.* Bongars.

7, 1, 37. *IVVENES)* Diodor. 17, 49. *Alexander vet ad Gazam exfectue, Amyntam X. nauium classe instructum in Macedoniam misit, cum mandato, vt qui inter iuuenes eximie haberentur, ad militiam deligeret.* Meminit & noster supra 4, 6, 30.

7, 1, 39. *QVIA PARVI)* Eiusdem argumenti defensio est apud Senecam Epit. Controu. 3, 9. *Ergo nihil interest, venenum domino aliquis dederit, an negauerit?*

7, 1, 40. *SEX MILLIA)* De sexcentis equitibus supra ad 5, 1, 40. vide. Nihil tam opportunum corruptionibus, quam notæ numerorum. Quæ hoc loco mire fœdarunt editionem Merulæ, alioquin etiam satis mendosam. Nam ibi *ἑπτακόσιοι* transierunt in litteras, vt pro *VI. M. Macedonum peditum*, legatur *VIm Mac. ped.* non tam inepto sensu, quam falso. Idem casus & alios corrupit auctores, & quod nunc reminiscor, Corn. Nepotem in Eumene extremo: *cum ab anno vicesimo (vt supra ostendimus) septem annos Philippo apparuisset, & tricesimo apud Alexandrum eundem locum obtinuisset, in his vni equitum alæ præfuisse.* Apparebit enim, simul dixero, legendum, *in his* (scilicet annis) *VIII.* (nempe annos) *equitum alæ præfuisse.* Sic Plin. 36, 15, 18. *Columnæ, vt diximus, inæ, duodequadragenum pedum.* leg. *col. vt diximus CCCLX. duod. ped.* In Sallust. Incert. 1, 2. *decem stadium*, leg. *decem M. stad.* vt copiosius ostendo in Comment. Critic. ad Supplem. mea Liuiana.

7, 2, 1. *DVM HÆC)* Longe aliter Arrianus, 3, 5, 23. Amyntam ipsum, iam absolutum, ad fratrem reducendum esse profectum, eodemque die reduxisse.

7, 2, 2. *SVSPECTVS SVM)* Ergo illi suspecti non debent esse, qui non fugerunt.

7, 2, 3. *SOLVM)* Ipsum crimen quod ei intendebatur, fuga nimirum, quæ vt in iuuene cui iustus fuisset metus, vt primo ira, sic deinceps per misericordiam accepta est.

7, 2, 4. *PVBESCENS)* Suffecerant illa, *primo ætatis flore*: quorum mox *pubescens* explicatio est, aliunde addita, ea tamen ipsa stolida & falsa. Omnia enim indicant eum non fuisse impuberem, vel pubescentem, sed *primo ætatis flore iuuenem*, citra vicesimum forte ætatis annum.

7, 2, 5. *OS CONVERBERARE)* Quod ita solitum in dolore notat Cresollius Vacat. Autumn. 2, 2. Sic infra 8, 2, 5. *Laniare deinde os vnguibus.* Apud Virg. aliquoties, vt 4, 673. & 12, 871.

Vnguibus ora soror fœdans & pectora pugnis.
& 11, 85. *Pectora nunc fœdans pugnis, nunc vnguibus ora.*

7, 2, 6. *TVM, AIT)* Sic apud Liuium 30, 44, 4. Hannibal suos ciues castigat de intempestiuo fletu: *vestræ istæ absurdæ atque abhorrentes lacrimæ sunt. Tunc flere decuit, quum adempta nobis arma, incensæ naues, interfectum externis bellis, illo enim vulnere concidimus.* Simile quid habent illa in Senecæ Controu. Epit. 3, 7. *non perdidisti tunc filium, sed tunc extulisti.* Et hoc Syphacis apud Liuium 30, 13, 7. *Tunc se insanisse, quum hospitia priuata & publica fœdera omnia ex animo eiecisset &c.* cum præcedentibus.

ACCVSATORIS) Melius forte *accusatoris.*

7,2,9. *SVSPECTA ESSE)* Modius *suspectari* ex Palmerii iudicio rescripsit, verbo prorsus à Curtii genio alieno. Melius vulgaris habuisset, *suspecta esse*, sed optime *suspecta haberi*, nisi quod in Constantiensi codice (vti Matthæus Klokius enotauit & ad me misit) legatur *suppurare*, quam Klokius scripturam omnibus anteponit: ita Senec. epist. 58. locutum, ita alios scriptores, quod equidem lubens agnosco: sed de Curtii calamo vehementer dubito. fateor interim non inepte poni hanc vocem, & in Constant. Ms. ita legi: sed minus ad Curtii gustum. Raderus. Sane Klokianæ lectioni fauent & nostra excerpta Mss. Cod. in quibus *supperare*. Ceterum de ipsa re similis est locus Taciti H. 2, 29, 8. *ne dissimulans suspectior foret, paucos incusauit.* quod prudentissimum Valentis consilium ibi merito commendatur. De hac causa videtur loqui, sed aliter, Ioan. Saresber. de nugis Curial. 5, 12.

7,2,10. *MIHI RECONCILIATI)* Demitor vero quid Iustino & Orosio fuerit in mentem, cum scripsere ille 12, 6, 14. hic 3, 18. Amyntam consobrinum interfectum, cum interim Alexandrum Lyncestem omittant, cui succidaneam hostiam substituunt Amyntam, cum Amyntas Curtio & Arriano testibus, fuerit absolutus, Plutarchus, & Diodorus nullam Amyntæ faciant mentionem: sed huiusmodi labes Iustinus plures contraxit. Raderus. Cuius ego potius demitor ἀδιαφόρως, deinde inconstantiam, denique securitatem sui alienique iudicii. Amyntam hunc Andromenis confundit aliquoties cum aliis cognominibus: deinde iterum separat: interdum alium à se ipso facit. Quod tamen eram dissimulaturus, nisi ad falsa & toties obtrusa reuolutus, etiam suæ negligentiæ dicam impingeret vetustis scriptoribus. Recte enim scripsisse Iustinum & Orosium, ex iis quæ ad Curt. 6, 9, 17. notata sunt, intellectu promptum est. Non enim de hoc Amynta loquebantur; sed de Amynta Perdiccæ: ac ne de hac conspiratione quidem; sed ex rebus longe ante gestis crudelitatis eius argumenta conquirebant. vt per se apparebit lectori non vsquequaque stupido.

7,2,12. *ELVDERET)* Mira codicum varietas, & nullus prope consensus. Hadrianus Iunius edidit, *illuderetur*, & ante Iunium Erasmus. Constantienſis MS. præfert *eluderet.* Modius, *aut legendum*, inquit, eluret, *aut certe*, quibus eluderet. *nam vulgata illa* eluderetur *&* illuderetur, *quicquid Glareanus cum Hutteno suo deliret, ferri non debent. Hoc enim vult dicere Curtius; magis ea egisse animo Polydamanta, quibus sine dictis, sine factis regem aut lassisset, aut in læsæ maiestatis suspicionem venire potuisset, quam illa quibus hæc dilui & excusari solent.* Mihi nec Modianum *eluere* nec *eluderet*, nec Erasmianum *illuderetur*, nec Glareanianum *eluderetur* satis placet; sed Acidalianum *fideret*, quod prorsus ad rem est, *sæpius* inquit Curtius, *quæ nocere possent, quam quibus fideret, reputans. quæ nocere?* familiaritas Philotæ, dicta temere olim vel prolata, & ad regem delata, vel facta quædam, quæ in suspicionem cadere possent, quam bona conscientia, qua sola niteretur. & fortasse pro *illuderetur* legendum erat *niteretur*, quod nunc occurrit, & proinde ac rem facit *ac fideret.* Raderus. Sed Loccenius coniecerat *eluderet* vel *elaberetur.* Ex omnibus istis lectionibus apparet recte examinanti, scripsisse Curtium *illuderet*, quod per incuriam transpositis, vt iolet, litteris deinde *iluderet, eluderet, illuderet* & similia peperit. Similis huic loco Ciceronis sententia pro Quintio cap. 2. refertur à Loccenio: *Omnes quorum in alterius manu vita posita est, sæpius illud cogitant, quid possit is cuius in dicione ac potestate sunt, quam quid debeat facere.*

7,2,13. *PARMENIONIS)* Non inficiabor, quoties necessitas flagitat, licere principi, limen iuris ordinarium excedere, & de facto reum capi, & incognita iudicibus causa eum necari iubere, si modo viam ordinariam damnosam esse, vel indubitatum periculum afferre posse, cognouerit. Neque princeps fere vllus est, qui ad

ad hos nonnunquam modos confugere non cogatur. Sic Alexander à Parmenione se tutum præstitit. Sic Tiberius à Seiano. Sic à duce Ghisio Henricus III. Galliæ rex, cum in similibus, & cum huiusmodi hominibus alia consilia capere, arduum sit. Quod resp. temporibus Seruilius magister equitum contra Sp. Melium pariter effecit. Amirat. dissert. polit. 12, 1. Sic Henricus Stuardus Dauidem Rizium occupauit. Buchanan. hist. Scot. lib. 17. Thuan. lib. 35.

AC TV) Qui vt mihi fidissimus, me sublato, non minus periclitaberis. Solent enim fere in regum cædibus involni & illi, ex quibus coniurati periculum & vltionem metuunt. Deinde eam ob rationem tu maxime Parmenionis scelere appetitus es, quod in communi omnium discrimine, quamquam par esset exitium, tua tamen fortuna grauior fuisset futura per amicitiæ speciem decepti.

7,2,14. *OBSIDES)* Hoc quidem non satis apte subjicitur tam propinquis illis: *vide quantum fidei tuæ credam.*

7,2,16. *SIGNVM)* Eodem dolo vsus est Annibal annulo Marcelli potitus, non tamen pari successu. Liuium 27, 30, 4. vide. Felicius apud Diodor. 16, 53. annulo Hermeæ Mentor Rhodius.

7,2,17. *DEPOSITA VESTE)* Precium est conferre totum hoc negotium cum eo quod prius acciderat, Arriano 1, 8, 7. descriptum: vbi Alexandrum Lyncestem, qui tum in parte exercitus Parmenioni credita aberat, comprehendi rex curauit. *Amphoterum Alexandri quidem filium, Crateri autem fratrem, ad Parmenionem mittit, Pergensibus aliquot, qui itineris duces essent, adiunctis. Amphoterus, patris atque affinis illi regioni habitus assumpto, ne in itinere agnosceretur, clam ad Parmenionem peruenit: ac nihil quidem ab Alexandro literarum adfert (nihil enim hac de re literis committendum iudicarat) sed verbis mandata exponit, atque ita Alexander hic capitur, & custodiæ traditur.*

7,2,18. *VNDECIMA DIE) Hos aiunt camelis cursoriis (dromedarios appellant) XXX, XLue dierum itinere, diebus vndecim peracto, rem confecisse.* Strabo lib. 15. in descript. Arianæ. De dromedariorum velocitate vulgo notum.

7,2,19. *POLYDAMAS)* Abundare censeam nomen Polydamantis, quod addi nihil necesse, cum de alio nemine agatur. Venustior omnino sermo, si deleatur. Acidalius.

7,2,20. *NAMQVE)* Lectionem hanc ineptam iudicat Acidal. concinnam aliam: Nam ceteri *quoque quibus literas regis attulerat, ad eum venturi erant. cum Parm.* Mihi contra videtur. Nam hoc *cum* non recte sic cohæret, vt alia omittam. Vulgatam sic explico. constituerunt coire ad Parm. omnes simul, non modo Cleander & Polydamas, sed ceteri quoque Sitalces puta, Menidas, & alii, nam ad illos etiam habuerat literas Polydamas. Ergo dum eunt; nunciatur Parmenioni Polydamantis aduentus.

7,2,21. *DVM LÆTATVR)* An; *tum lætatus?*

7,2,22. *PRÆCIPVE)* Quid dubitamus legere *præcipua?*

7,2,23. *LITERAS LEGERE)* Ita alii periere. Vitalianus apud Iul. Capitolin. in tribus Gordianis cap. 10. dum signum literarum inspiceret, & nostra ætate Henricus III. Rex Galliæ; & Guilielmus Nassouius Mauritii pater, & Georgius Cardinalis, quem Natalis comes Georgium Monachum appellat, tutor Vngariæ & Transsiluaniæ. Raderus. De Vitaliano vide & Herodian. 7, 14. Sic Domitianus interficitur apud Suetonium in vita 17, 2. Cassius Longinus apud Hirtium de bel. Alex. cap. 5. sic C. Cæsar Augusti nepos vulneratur apud Florum 4, 12, 44. Iisdem insidiis petitus est Clodius Albinus apud Capitolin. cap. VIII. A Murate ad Mustapham Bassam literæ *sic erant scriptæ, vt ipse Mustapha, per occasionem hanc strangulando redderentur.* Leunclav.

in supplem. Annal. Turc. in gestis anni 1579. Ita missus à Sultano Saracenus quidam sub prætextu ferendarum literarum, Iacobum Lusignanum Cypri regem vulnerauit. Fulgos. 5, 6. In Græca temporum Epitome Olymp. 299. anno 3. Ætium Veh. Præf. Cyriacus quidam senex. Cæsaris Dictatoris cædes nota ex Sueton. 82, 2. A simili euentu *præfectus mos Turcorum deducendi legatos, & aliós exteros, ad Sultanum suum per cubiculariosᵃ, qui brachia eorum vtrimque tenent*; vt notat Leunclau. Pandect. cap. 47.

7,2,25. *SOLVENS*) Explicat hunc locum c. 4. Institut. epistolicæ Lipsius: & vberrime Kirchmannus de annulis cap. 7. Vnde locum Plauti Pseud. 1,1,40.

Per ceram & linum, literasque interpretes, contra Mureti coniecturam; *per ceram & lignum*, rectè tuetur Rob. Titius Locor. Controu. 10,14.

7,2,27. *NOMINE*) Manu non potuit, nisi imitatrice, quod factum arbitror. Raderus.

LÆTVS) An aliquid de arcanis, & ad consilia tecta ambigue de industria iactum, vt exploraretur affectus. Raderus.

TVM) Ne te in errorem inducat Iustinus 12, 5, 3. *Parmenion quoque senex, dignitate regi proximus, cum Philota filio, de vtroque prius quæstionibus habitis, interficitur*, quasi Parmenionem eodem tempore locoque, quibus filium, ipsum quoque pariter tortum interiisse scribat: intellige mentem eius breuiter ista, & proinde obscure complexi hanc esse: Sub idem ferme tempus occisum esse Parmenionem (quem ob dignitatem prius nominauit) cum filio: postquam in vtriusque caput quæsitum fuisset: non vtroque tamen, sed vno Philota tormentis adhibito.

7,2,30. *SCRIPTAS AD MILITES*) Ergo pro difficultate negotii, cum pluribus literis esset opus, omnia prudenter prouisa sunt. Non absurdum aut fructu vacuum fuerit cognoscere, quæ de Mustapha euerso, quam rem modo tetigimus, scribit Leunclau. in supplem. annal. Turcic. in gestis anni 1579. caussa nostræ similima. *Missitur in castra denique iussu Muratis Capizilariorum Kihaias, qui ianiterum præfectus est, cum aliis quindecim Capizilariis siue ianitoribus. Huic à Sultano Murate diuersæ datæ fuerant literæ siue mandata, quibus ad expediendum negotium sibi commissum, prout ferret occasio, prudenter viterentur. Vnæ sic erant scriptæ, vt ipsi Mustaphæ, per occasionem hanc tranquillando, redderentur. Alteræ Sultani mandatum continebant, ne qua missis ab se hominibus hisce vis inferretur, quo minus id, quod ipsis ab se iniunctum esset, exsequerentur. Tertiæ diuersam ab vtrisque sententiam, vti paulopost apparebit, complectebantur &c.* Quæ eadem est solertia, quam multo ante in iisdem fere regionibus exercitam narrat Herod. 3, 128. de Bagæo, qui ad tollendum Orœtem *forte delectus, hac ratione vsus est: Complures literas variis de rebus vbi scripsit, figilloque Darij impressit, cum his profectus est Sardis. Eas, postea quam in conspectum Oratis venit, dedit separatim recitandas regis scribæ (regios autem scribas cunctis præsides habent.) Reddebat autem separatim Bagæus literas, explorandi gratia animos satellitum, nunquid annuerent ad rebellandum ab Orœte. Quos animaduertens magnopere venerari literas, & ea quæ in illis dicerentur, etiam vehementius, reddidit aliam epistolam in hæc verba: Persæ, Darius rex interdicit vobis, ne apud Orœtem fungamini satellitum officio &c.*

7,2,32. *CAPVT MISSVM*) Vide quæ notaui ad Florum 4, 9, 7. h. quibus adde Zosimum libro 2. de Maxentio, Elmacin. hist. Saracen. 3, 6. de Abunasro, & de Saliho, & passim de aliis multis. Appian. lib. 1. Ciuil. de Martio, Carrina, Carbone &c. Sic apud Roderic. Toletanum hist. Arab. cap. 18. Marvvane victo, *capita magnatum ad Abdallam dirigunt, quasi xenia pretiosa.* quem & capite 35. vide de capite Almahadi. Pausaniam lib. 2. de Ægypti filiis, Hieronym. aduersus Iouin. lib. 1. de Alcibiade. Auctor. de Vir. Illustr. de Appuleio Saturnino, Plutarch. in Galba capite 34. de Galba & Pisone.

7,2,33.

7,2,33. *HIC EXITVS*) Seneca Suasoria VI. *Quoties magni alicuius mors ab historicis narrata est, toties fere totius consummatio vitæ, & quasi funebris laudatio redditur. hoc suum atque iterum à Thucydide factum, idem in paucissimis personis vsurpatum à Sallustio, Liuius benignius omnibus magnis viris præstitit. Sequentes historici multo id effusius fecerunt.* Thucydides id fecisse videtur in Pericle 2, 12. & 7, 16. in Nicia. Sallustiana exempla periisse videntur cum historiis. Tacitum de Arminio, vide extremo Annali secundo. Nostri est infra etiam 10, 1, 38. simile huic narrationi epiphonema: *Hæc finis Priami fauorum &c.* Virgil. Æn. 2, 554. *Hunc finem clarissimus iuuenis vitæ habuit*, de M. Druso. Vellei. 2, 14, 4. *Hunc exitum habuit vir, nisi in libera ciuitate natus esset, memorabilis*, de M. Manlio Liu. 6, 20, 13. *Hic fuit exitus clarissimi Persarum &c.* Arriani 3, 5, 27. *Atque hic quidem Dario vitæ exitus fuit &c. viro quod ad res bellicas attinet &c.* Iustini 12, 16, 1. *Decessit Alexander mensem vnum, annos tres & triginta natus; vir supra humanam potentiam magnitudine animi prædium.* Flori 4, 2, 95. de Cæsare: *Sic ille qui terrarum orbem ciuili sanguine implesserat, tandem ipse sanguine suo curiam implenit.* De Amilcare magno vide Diodorum 25, 2. de Attalo Rege Polyb. in Excerpt. Vales. pag. 101. & Liu. 33, 5 (aut in recentioribus edd. 21.) de Philippo Alexandri patre, Curt. Supplem. 1, 9, 26. Idem vsitatissimum in excidiis vrbium. Apud Florum 1, 12, 11. *Hoc tunc Veientes fuere; nunc fuisse quis meminit.* Sic noster supra 5, 8, 8. *Hunc exitum habuit regia totius Orientis.* & 4, 4, 19. *Tyrus septimo mense quam oppugnari cepta erat, capta est: vrbs, & vetustatis originis, & crebra fortunæ varietate ad memoriam insignis. &c.* Arrianus 1, 3, 18. de Thebarum excidio: *Perro cladem istam Græcanica, cum magnitudine virtus captæ, tum celeritate rei, quodque adeo præter opinionem tam eorum qui ea affecti essent, quam qui affecissent, acciderit, non minus aliis Græcos, quam eos qui eius seditionis participes fuerant, perculsos tenuit. &c.*

SINE REGE) Elegans formula. Corippus 1, 144. ad Iustinum

– – nihil ille peregit Te sine – – – Sidonius carm. 155.

– – – – omnia tecum, Te sine multa facit – M. Tull. pro Murena cap. 9. *hic multas res & magnas sine Imperatore gesserat, nullam sine hoc Imperatore.* Simili formula Corn. Nepos in Thrasybulo: *primum Peloponneso bello multa hic sine Alcibiade gessit, ille nullam rem sine hoc.* Sidon. iterum Carm. 7, 237.

Nil sine te gessit cum plurima tu sine illo.

Hæc Sanaro ad Sidonium.

IVVENIS) Talis describitur Pompeius apud Plutarch. cap. 105. *Sicut iuuenis exercitationes obibat. Magnum enim erat ad animos excitandos momentum, Pompeium Magnum videre annos duodesexaginta natum in armis certantem pedum, inde in equo. &c.*

EXPLEVIT) Sic olim legendum conieceram: idem & Bongarsio in mentem venisse variæ eius lectiones me docent: Merula iam olim sic quoque edidit. eum ergo sequuti, insuper habuimus aliorum exemplarium auctoritatem; qui obtrudunt nobis, *expleuit.*

7, 2, 36. *INGRATA*) Defendenda mihi hæc lectio à sententia Viri eruditi, qui putat falsum hoc esse *plerisque non ingratam fuisse militiam*: idque ostendere tot seditiosas voces totius exercitus, quæ & tandem mundum enauigaturum Regem retraxerint. Dico enim illa tempora non esse confundenda cum his, de quibus in præsenti sermo est. Ergo nihil hic astutius vt ille ait, latet: nec sentit Curtius pleriisque temporis diuturnitate militiæ amorem euanescere cœpisse. multo minus, nihil verius quam legendum, *plerique non iam grata militia.* Nam receptam lectionem certissime affirmant illa quæ sequuntur: *agentium gratias litera excepta*, qui enim egis-

sent,

sent, nisi quibus non ingrata militia? plerosque autem hos fuisse, aduerso alterius partis exemplo constat, quos in singularem cohortem contribuit, ignominiaque affecit, nec facturus, nec ausurus, si adeo fuissent multi.

EXCEPTÆ) Idem præter Iustin. 12, 5, 7. & Diodor. 17, 81. Polyæn. 4, 3, 19. qui & modum tradit: *Cum tabellarij tres stathmos abessent, reuocatis iis literas resignauit &c.* Simili commento vsus est Gaos (sic enim pro *Glos*, legendum ex Diod. 15, 3. & 18. ostendit Casaub.) Persa, apud eundem Polyæn. 7, 20. *Glos* tamen Caris est nomen apud Athenæum 6, 16. Item alterius cuiusdam apud Xenophont. lib. 1. *Ἀνάβασ.*

7, 2, 37. *ET QVI FORTE)* Non inducerem animum credere Viris doctis hæc verba: *Et qui forte tadium laboris per literas erant quæsti*, expungenda esse: si perspicerem, qua ratione sensui non turbato ferri possint.

SEORSVM) Sic apud Frontin. 4, 1, 17. 18. & 20. idem fecisse leges Ap. Claudium, Otacilium Crassum, & Corbulonem Romanos. De quo postremo & Tacit. 13, 36, 4. Comparari cum hoc facto potest Cæsaris consilium apud Dion. lib. 42. cum legionarios quos exauctorauerat, suppliciter id petentes iterum reciperet: *ferociores enim & malis facinoribus edendis idoneos, ex Italia secum, ne quid ibi tumultuum concitare possint, abduxit, eosque in Africa aliis alios occasionibus haud iniquo animo passus est perire. nam & hostibus per eos cladem inferebat, & malis ipse hominibus leuabatur.* Alexander suos in Bactrianis & Sogdianis in colonias distribuit. Iustin. 12, 5, 13. qui forte iidem fuerunt, quos cum Bicone reuersos in patriam scribit noster 9, 7, 11.

7, 2, 38. *IGNOMINIÆ DEMENDÆ)* Nam ignominiam plus horret fortis, quam necem. Nobile huius paradigma est apud Agathiam lib. 1. de Fulcare: *Cum vero ei etiam sic adhuc integrum esset quam facillime fugam capessere, suique vt ita faceret, horarentur; & quo pacto, inquit, Narsetis linguam sustinuerim, temeritatis me insimulantem?* Raderus. Sic & apud Flor. 4, 2, 34. Curioni *victo pauebat fuga, sed pudor suasit, vt amissum sua temeritate exercitum morte sequeretur.* Sic fere de Philopœmene Liu. 39, 49, 2. Ceterum etiam Cannenses legiones, item captiui à Pyrrho redditi, aliique sic ignominiosi, præ ceteris forti fidelique opera remp. deinceps ad eluendam probri sui maculam, iuuerunt. vt à scriptoribus hist. Rom. passim traditur. Eamque animi affectionem puerilibus etiam ingeniis insitam ostendit Quintil. 1, 2, 18. *dolor victum ad depellendam ignominiam concitabat.*

7, 3, 1. *ARIANORVM)* Quos his Arianos vocat, supra 6, 6, 20. & infra 7, 3, 2. Arios appellat, quibus Satibarzanem prætorem seu Satrapen dederat, qui à Besso ad Alexandrum defecerat, & rursum ab Alexandro ad Bessum, de quo mox infra 7, 3, 2. copiosius. Plinius 6, 23. etiam Arianam regionem nominat, & describit. Ne quid tamen dissimulem, Plinius diuersos facit Arianos ab Ariis, quos eosdem facere videtur Curtius. *Parthia*, inquit Plinius 6, 25, 5. *habet ab ortu Arios, à meridie Carmaniam & Arianos.* Strabo lib. 15. *Eorum quæ propter Indum sunt, partem habent Indi, cum prius essent Persarum: ea Alexander Arianis ademit, & peculiaria oppida constituit.* Idem distinguit Arios ab Arianis. Arianam fuse describit. Certe Ariani si diuersi fuere, non procul tamen ab Ariis coluere, Asiaticæ gentes & Indis proximæ. Mela Ariam & Arienen vocat c. 1. *Inde proxima est Ariene, deinde Aria, & Gedrosis & Persis ad sinum Persicum.* Solinus etiam cap. 55. Arios & Arianos vicinos facit, vbi de Parthia loquitur. Raderus. Qui etiam pro *Ariamorum* in Curtio legendum putat, *Ariorum*: cui non adsentior. De Ariis & Arianis plura & exquisitiora Cl. Salmasius ad Solin. cap. 55.

SATRAPE) Arsace, vt Arrianus 3, 5, 17. auctor est, quem Alexander infra 8, 3, 17. Curtio teste, prætorem in Mediam misit, Oxidati successurum. Raderus.

AGRIA-

AGRIASPAS) Immo puto *Ἀγριάσπους* vocatos, non *Ἀγριάσπους* vt & apud Curtium, & Arrian. 3, 5, 24. *Ariaspæ* ab vrbe Ariaspa, quam in Drangiana locat Ptolemæus. Drangiana autem Arachosiæ ad orientem vicina. Vrbs autem *Ariaspæ* sita in confinio Drangianæ & Arachosiæ. Hi sunt Ariaspæ, quorum oppidum *Prophthasia oppidum* esse tradit Plinius, quam in Drangiana ponit Ptolemæus. *Prophthasia oppidum Ariaspharum, Drangæ, Argeta.* Ita legendum, non *Zaraspharum*. Alii *Zariaspæ* populi in Bactriana à Ptolemæo ponuntur. Salmas. in Solin. pag. 1175. Georgius Alexandrinus apud Aldum legebat *Arimaspas*, videlicet ex Diod. Siculo 17, 81. vel Cedreno. Quomodo & Iustinus scripsit 12, 5, 9. Si tam vera est Soceri mei coniectura, quam profecto est similis veræ. Nam quod ibi legitur: *Drancas, Euergetas, Parymas, Parapammenes &c.* sic reformabat: *Drancas, Euergetas, Arimaspas, Parapam. &c.*

EVERGETAS) Interpretato nomine Persico sic vocabant Græci, non enim populares, ne faliare non magis hercle quam *Mesopotamiam* ita vocauerint incolæ: aut Africæ illi populi se ipsos *Nomades* aut *Numidas* apud Sallust. Iugurth. 18, 4. Persis igitur *Orsengæ* erant illi benefici, vt ex Herod. 8, 85. tradunt Briss. lib. 1. de regno Pers. & Desid. Herald. aduersar. 1, 9. vbi multa de regum Persicorum grato animo in bene meritos. Euergetarum & Cyri, præter Alexandrinæ hist. scriptores, etiam Strabo lib. 15. meminit. Vide Indicem.

7, 3, 2. *CARANVM)* Pro Carano Diod. 17, 81. suggerit *Stasanora*, qui certe notior: est enim cui hi ipsi Arci vicinique Drangæ post mortem regis obuenerunt. Idque vel eo videtur factum, quod ante iis locis res gessisset, incolisque notus esset, vicissimque notos haberet. Iustinus tamen 13, 4, 22. *Stasanorem* vocat: Sed *Stasanorem* Diodor. etiam 18, 3. & Strabo fine lib. 14. vbi & patria eius proditur. fuit enim Solius ex Cypro. Curtium tamen tuetur Arrianus 3, 5, 27. qui & ipse Caranum Erigyio coniunxit. Artabazum & Andronicum Alexander antea ad Græcos milites, qui post Darii cædem se dedebant, miserat, vt tradit Arrian. 3, 5, 7. Ergo horum etiam hic coniunctim mentionem fecit Curtius.

SEQVEBANTVR) Vbi igitur verbum *misit*, aut aliud simile, ex quo tota ista narratio pendeat?

7, 3, 4. *QVI IIS PRÆESSET)* Immo *liberos dimisit*, secundum Arrian. 3, 5, 25.

SCRIBA) Principe fere loco apud Persarum regem hoc genus scribarum erat, regemque etiam in castra sequebantur. De quibus Brissonius lib. 1. pag. 139. quem consule. Raderus. Sic infra 8, 11, 5. est Alexandri scriba Mullinus. Eumenes quoque scriba Alexandri fuit, in quo notat Corn. Nepos: id officium *apud Græcos honorificentius esse, quam apud Romanos. nam apud nos*, inquit, *reuera, sicut sunt, mercenarij scribæ existimantur, at apud illos è contrario, nemo ad id officium admittitur, nisi honesto loco, & fide, & industria cognita, quod necesse est omnium consiliorum eum esse participem.* Vbi Lambinum vide. Hos ergo scribas inter amicos regum fuisse etiam ex Arriano 3, 1, 18. constat: *Scribam*, ait, *præcera exteris adiunxit, Eugnestum Xenophanti filium, ex amicis.* De scriba Porsenæ, facinore Mucii nobilitato, diximus ad Florum 1, 10, 5. k.

AD PONTICVM) Verius *ad Indicum*. quamquam ne sic quidem vere: Nam Gedrosi in medio. Nisi potius ipsius auctoris error est, quem ex hoc loco, & alio, hoc cap. n. 21. Glareanus, & Ortelius in *Arachosia* dubitant Ponticum pro Hyrcano accipere. quod mihi vix credibile videtur tantopere aberrasse auctorem, harum rerum, quod satis constat, non vsque adeo imperitum. Quin & illo loco *Indicum* pro *Ponico*, scripsisse potuit, quod cum Hyrcano eum coniunxisse, nihil mirum est, quando supra 6, 4, 19. videtur cum alios credere, mare quod Hyrcaniam alluit, *non*

Caſpium eſſe, ſed ex India in Hyrcaniam cadere. Et hæc mea quidem coniectura eſt: quam tamen non antehabeo Salmaſianæ, Curtium fortaſſis in Græco auctore legiſſe μίσγει πόντῳ παρόντι regionem Arachotorum, qui de mari Indico intelligebat. Ille Πόντον ſpeciali appellatione pro mari Pontico acceperit. Arrianus ſæpe πόντον vocat Indicum mare. Hæc ſcripſit ad Solini cap. 54. pag. 1176. Infra tamen 7, 4, 27. denuo inculcat ſuum *mare Ponticum.* vt ea conſtantia incertam faciat non meam modo coniecturam, ſed quicquid de eius mente dici aut cogitari poſſe videatur.

DVCENTIS) Alii libri *Sexcentis*, quod eſt probabilius.

7,3,5. *MENON)* Μέμνων vocat Arrian. 3,5,26. Atque ita etiam in Curtio ſcribendum arbitratus ſum, antequam Var. Lect. inſpicerem, quas poſtea deprehendi nullum dubitationi locum relinquere. Nomen id fuit duci Græco in expeditione minoris Cyri apud Xenophontem. Sic & in Strabonis MSS. Μέμνονα legi, quo loco nunc Μέμνονα edunt, notat Caſaub. in lib. 11. ibi: *ſunt & auri metalla in Heſperaude apud Cambala, ad quæ Memnonem cum militibus miſit Alexander.* quod de hoc Menone intelligo, quod vocabulum ſolita correctorum temeritate facile in notius illud Memnonis abiit. Eſt igitur, ſi recte coniicio, ille ipſe *Menon Cerdimas*, quem Syriæ, quam Cœlen vocant, præfectum ab Alex. fuiſſe, ſupra ad 4, 1, 4. contra Curtium defendimus, ex Arriano 2, 3, 12. At vero Memnon, cui Alexandrum parcendum iudicaſſe Themiſtius orat. IX. refert, non eſt alius, quam ille celeberrimus Rhodius.

NE FINITIMIS) Eadem fere verba in Sen. epiſt. 59, 18. legi, ſupra ad 7, 1, 4. notauimus.

VOLENTEM MVTVOS VSVS) Locutionem hanc quis damnet? ac neſcio tamen, ſi *volentem* ſcripſit Curtius, an non omiſſurus illa fuit, *mutuos vſus.* Salluſtius, Tacitus, aliique maluiſſent ſcio, apud quos crebrum, *volentem eſſe alicui rei.* Nec abſurda coniectura, ſi delenda quis iſta ſuſpicetur. Mihi tamen id nemo perſuadeat, nec ego vlli velim. Illud credo potius, ac credent facile mecum omnes, pro *volentem, colentem* reponendum. Acidalius. Modius vero Nou-antiq. 8, 7. perſuadet ſibi Curtium ſcripſiſſe *nullo commercio volentem*, omiſſis illis, *mutuos vſus.* id que multis defendere conatur Palmerius ad Salluſt. Iug. 73, 2. *volentia de ambobus acceperant.* Sed ne vnum quidem exemplum affert hoc poſitu *volens commercio eſt*; ſed omnia iſto longe diuerſo, *volenti eſt commercium.* v. g. *volentibus militibus eſt labor.* Salluſt. Iug. 100, 4. Vt ita violentæ eius coniecturæ longe præferam Acidalianam, quamuis hic quoque ipſe ſentiat, vulgatam lectionem damnari non oportere.

7,3,6. *PARAPAMISADÆ)* Apud Gemiſtum Plethonem duplici M. ſcribuntur Παραπαμισαδάι. Fera gens Gemiſti etiam ætate voluit vindictam exigere à Peloponneſiis tanquam Græcis, ob illatum ſibi à Macedonibus olim bellum. Gemiſtus Pletho in poſter. orat. ad Theodorum principem. Loccenius. *Parapanitas* vocat Cedrenus: alii aliter.

INTER BARBAROS) Videtur dicere, ipſis etiam barbaris fuiſſe pro barbaris, vt de Myſis Flor. 4, 12, 17. *Miſi quam feri, quam truces fuerint, quam ipſorum etiam barbari barbarorum, horribile dictu eſt.*

LOCORVM ASPERITAS) *Tales ſunt hominum mores, qualis eſt locorum ſitus vbi degunt,* vt præter ipſam experientiam, multis auctorum teſtimoniis oſtendit Gruterus toto diſcurſu 45. ad illa Taciti Agric. 11, 4. *Poſitio cœli corporibus habitum dedit.* Pulchre etiam id exſequitur Creſollius Vacat. Autumn. 1, 3. quem vtile pariter & iucundum ſit inſpicere. Eodem modo intelligenda verba Flori 4, 12, 10. *Dalmatæ plerumque ſub ſiluis agunt: inde in latrocinia promptiſſimi.* Egit hoc etiam prolixe Alexander Neapolitanus Genialium die. 4, 13. Atque id in delectu militum attendendum, ex

ex vero docet Lipſius Polit. 5, 12. Ceterum in vnoquoque ipſius potius natura deteſque, quam patriæ, ſpectandæ ſunt. Nam, vt ſupra ad 4, 1, 30. eſt dictum, in eiuſmodi iudiciis, ſæpius cum magna arrogantia iuncta non minor imperitia, offenſiones non iniquas prouocat. quas caute ſimul & grauiter declinat Merula Coſmogr. 2, 1, 7. vbi agit *de moribus Europæorum.*

7,3,8. *TVGVRIA)* Totum hunc locum, vt paſſim alios, deſumpſit Curtius ex Diodoro 17, 82.

LATERE PRIMO) *Latrinarias ac domos conſtituerunt primi Eueralus & Hyperbius fratres Athenis: antea ſpecus erant pro domibus,* ſi fides Plinio 7, 56, 4. Illud autem *primo* non bene concoquo. aa fiat *ab imo?* hoc eſt, ex ipſo fundamento ad ſummum vſque culmen, vt deinde adiicit.

ETIAM MONTIS) Et hoc parum liquide. Vnde Bongarſ. legend. dubitabat *etiam montium.* Vulcan. ad illa Arriani 3, 6, 2. *Eius* (Caucaſi) *ab ea parte tum temporis vt plurimum nudum dorſum erat:* in margine notat Curtium ita concipere: *in nudo eius montis dorſo.* Sed cum nullum adhuc montem nominauerit, non habet iſtud pronomen quo referatur. Poſſit *etiam* vulgata lectio ſic exponi, vt oſtendat totam eam regionem caruiſſe arboribus, non iacentia ſolum, ſed *etiam* ipſos montes, in quibus tamen fere lætius prouenirent ſiluæ.

7,3,9. *CARINÆ)* Nec aliter pleraque in Germania tecta, quam ut carinæ, aut ſepulchri aggeſti formam fiunt & clauduntur, latera tamen æquali ſpacio vſque ad tecta ſurgunt, tecta ipſa carinam inuerſam imitantur. Raderus. Vnde autem forma iſta ædificiorum Numidis familiaris fuerit, docet Salluſt. Iugurth. 18, 2. *Eo numero* (Herculis exercitu) *Medi, Perſæ, & Armenii nauibus in Africam tranſuecti, proximos mari noſtro locos occupauere. Sed Perſæ intra Oceanum magis: ique alueos nauium inuerſos pro tugurüs habuere: quia neque materia in agris, neque ab Hiſpanis emendi, aut mutandi copia erat. mare magnum, & ignara linguæ commercia prohibebat. Id paullatim per connubia Getulos ſecum miſcuere: & quia ſæpe tentantes agros, alia deinde atque alia loca petierant, ſemetipſi Numidas appellauere. Ceterum adhuc ædificia Numidarum agreſtium, quæ mapalia illi vocant, oblonga, incurui lateribus tecta quaſi nauium carinæ ſunt.* Vt illi nauium alueis, ita Scythæ apud Iuſtin. 2, 2, 3. *plauſtris, coriis, imbrium hyemiſque cauſſa tectis, pro domibus vtuntur.* Antiquiſſimis hominibus *ſpecus erant pro domibus,* vt putat Plinius 7, 56, 4. & Ouid. Metam. 1, 121.

AD MEDIVM) Hic locus, de quo Modius quid ſtatuendum ſibi ſit, ſe neſcire candide fatetur, diſtinctiuncula ſaltem emendatur. & ſic legendus eſt: *foramina relicto ſuperne, lumen accipiunt ad medium. Vites &c.* Diodor. 17, 82. ἀφ' ὑμῶν τῶν ἐφεξῆς ἀπολελειμμένων διαυγάσαι. *in medio foramen luci excipiundæ eſt relictum.* vt hodieque in locis quibuſdam ſeptentrionalibus videre eſt. Mox addit Curtius: *Vites & arbores, ſi quæ in ſ. f. d. potuerunt, obruunt. Penitus hyeme defoſſæ latent.* vel ſic: *obruunt penitus. hyeme d. l.* Itaque non ad medium obruunt vites, ſed totas, vt hyeme plane conſpici nequeant, ſed penitus defoſſæ lateant. Diodor. *Vites & arbores aggeſta tellure operiunt &c.* Loccenius. Cuius iudicium ſequimur. inſuper & pro *terræ frigore*, ſcripſiſſe Curtium putamus, *terræ rigore.*

7,2,10. *VITES)* Quod etiam fit in toto Mœni tractu & Nicri. Minus autem in Alſatia, vt notat Colenus ad Alex. dies genial. 4, 7. vbi rem miram, ſed tamen, vt illi videtur, certam recenſet, ideo referendam hic quoque: *In citeriori Germania intra Danubium loca eſſe, in quibus, niſi contra frigora & gelu ac ferum ſeuumque hyemem, vites maxima parte anni ſub nimbis humo contecta lateant, quum nulla his contra immodica frigora tempeſtatesque firmitas ſit, neque in tractu geliſſimo, prorſus algore interi-*

eant. Eas demum liquatis nitibus, æstate anni ingruente, & calore cali, mirifice germinant, & frondes geniculatas emittere, sed vini parum effundere. Interque eas nonnullas, nescio qua cali temperie, seu occulta & cæca origine vites existere peculiari miraculo, & admiratione præcipuæ: quæ clauiculos & plerunque candicantia folia ex puro nitro germinent, & fumat coalescant, illasque vidisse (amicum, qui retulerit Alexandro) & manibus attrectasse &c. Etiam vites alunt in Barboro sub hyemem defodi, multa imposita terra. Strabo lib. VII.

7,3,12. *TAMEN)* Malim *tum*, quas particulas sæpe vicissim permutari video.

7,3,13. *PLVRIMORVM)* Sic puto concepta elegantiora sint: *multos exan. v. i. minus: adusti pedes plurimorum: oculis &c.*

OCVLIS) Xenoph. ἀνάβασ. lib. 4. *Relicti de nostris multi sunt, qui oculos ex perpetuo nivium aspectu amiserunt. Multi item quibus gelu pedum digiti obstupuerant. Hic unicum erat oculis præsidium, si quid ante eos nigri prætendissent: pedibus, si corpus assidue moverent.* Loccenius.

QVIPPE) Acidal. volebat *fatigatique in ipso gelu &c.* Sed istud *quippe* ostendit quomodo acciderit, quod modo prætatus fuerat.

7,3,14. *INGREDI)* Idem apud Xenoph. d. loc.

7,3,15. *IVMVS)* In Bactrianis id accidisse refert Ælian. hist. var. 12, 37. vbi *milites ipsos vices ceperunt, ex fumo inhabitari conjicientes, & nimem à foribus auferentes.*

7,3,17. *AGMEN CIRCVMIBAT)* Hoc est, quod præcepit Leo Imp. capite 9. Tactic. sectione 12. *Sin admodum lubrica difficiliaque loca fuerint, ut ipsum oportet primum eo transire; deinde ibi consistere & commorari, donec omnes sine offensione transierint.* Similia leguntur de Iuliano, Iphicrate, Corbulone, quæ refert Gruter. discurs. cap. 15. ad Tacit. 14, 24, 1. *Sola Ducis patientia militabantur, eadem pœna quam gregario militi toleranti.* Eximium est præceptum, quod Cambysem Cyro tradidisse fingit Xenoph. *suæ*. lib. 1. *In vehes agendis, si per æstatem gerendæ sint, talem Imperator in omnium oculis perpeti supra ceteros debet: per hyemem, frigus: quem laborandum est. Labores.* moxque subiicit: *Labores eosdem similibus corporibus Imperatoris ac gregarij militis, æque graues non esse, quod ipse honos leuiores faciat Imperatori; & quod intelligat in oculis hominum esse, quidquid ipse faciat.* Quem locum impense placuisse Africano Scipioni ait Cicero Tuscul. quæst. 2, 26. Vide supra ad 4, 14, 6.

IN MEDIVM) Potius alicui sit, *in medio.* nam cur non eodem flexu addat *in vitium?* Mihi vt obscurum, cur hoc noluerit, ita clarum, illud maluisse. Sic & 3, 11, 4. *Itaque ipsi in medium Persarum vndique circumfusi egregie se tuebantur.* Et delectatur alias ea forma 6, 5, 26. *vt primum rex in conspectum fuit.* Iterum 3, 5, 10. *in Cilicium fore.* Quæ nec Ciceroni infrequens, ad Attic. 15, 4. *quo die in Tusculanum essem futurus.* Acidalius. Vide Indicem, *in.*

LOCA) Poterat abesse, sed cum libri scripti editique teneant, quid nos possumus?

POTVERANT) Ita scribendum Acidalio monenti, ob ipsius rei euidentiam paruimus.

7,3,19. *CAVCASVM)* Omnes opinor terrarum descriptores Caucasum cum Tauro iungunt, & confundunt, Strabo lib. 11. Plinius 5, 27, 14. Ptolemæus. Diodorus. Philostratus Apollon. 3, 1. Solinus cap. 38. Curtius. Aristobulus & ex illo Arrianus 3, 6, 2. Mela 1, 15. Eustathius ad Periegetem. Sed nemo accuratius & planius super eo disputat, atque Goropius in Indo-scythicis pag. 474. qui & ex Plinio rationem nominis & discrimen duorum montium Tauri & Caucasi aperte ostendit, & omnia

omnia diserte exponit, cuius hoc loco pro interpretatione Curtii verba apponerem, nisi plusc̃la essent, quæ tute leges. Raderus. Ceterum negant peritissimi auctores Caucasum Alexandro visum, sed aliis montibus id inditum nomen ab adulatoribus, ob causam, quam audiemus ex Eustathio. Sic enim ille in Dionys. vers. 1159. *Sciendum autem est, quibusdam illa Liberi Herculisque gesta incredibilia & fabulosa videri, & per adulationem conficta. Quum enim omnes, aiunt, ea quæ de vinclo Prometheo narrantur, in septentrionali Caucaso facta credant; Macedones Alexandro adulantes, transtulerunt ferro nibus suis Caucasum ad mare Orientale: eo nomine appellantes montes quosdam Indicos. Illi ipse autem assectatores specum quandam sacram in Paropamisadis ostendunt Alexandro, locum esse dixerunt in quo Prometheus vinctus olim fuerit eoque Herculem ad liberandum eum venisse: in argumentum cius rei trahentes vaccas, quæ ibi conspiciantur signo clauæ insito, quod esset Herculis insigne. Vt hac ratione ad vtrosque orbis terminos peruenerit Hercules: ideo etiam Alexandrum, secundum adulatores istos, neque illi, neque adeo Baccho absimilem esse, cum & ipse eodem quo illi penetraueris &c. Idem autem adulatores, vt tradunt veteres, Caucasi nomen inuiderunt tam Paropamiso, quam Emodo, & Imao (seu potius Imao) Indicis montibus.* Quæ magnam partem hausisse videtur ex Arriano 5, 1, 12. Certe quæ hoc capite, alibique seqq. scripsit Curtius, dubitare non sinunt, quin per hunc Caucasum, ad quem iam *agmen pervenit*, intelligendus sit Paropamisus. Idque diserte tradit Arrian. 5, 1, 21. *Tauros &c. Paropamiso monti committitur, quem Macedones Alexandro militantes Caucasum appellabant, studio (vt fertur) Alexandri res gestas amplificandi, quasi Caucasum continuata victoria Alexander superasset. Fieri autem potest vt hic ipse mons cum altero Scytharum Caucaso coeat, quemadmodum Taurus cum hoc. atque ego quidem ictiores superius (3, 6, 1.) hunc montem Caucasum vocaui, & deinceps hoc nomine appellabo.* Quæ postrema ad euitandam confusionem probe notanda sunt tam Arrianum legenti, quam alios auctores; nam & alios hoc consilio visos, & forte hunc ipsum Curtium, licet animaduertere. Sane videtur Arrianus postquam superiora scripsisset, demum errorem hunc deprehendisse, eamque excusationem hoc loco protulisse, vt potius nonnulla ratione, quam per imperitiam Caucasi nomen Indicis montibus tribuisse videretur. Idque ex eodem Indic. 1, 20. certius apparet, quia ibi expresse negat Caucasum fuisse vocandum in his partibus montem; quod tamen superioribus locis in medio reliquerat. Ceterum hoc modo non tam auxisse eos gloriam Alexandri, quam minuisse docet maximus auctor Strabo lib. 11. qui dignus est audiri: *Quæ autem augendæ gloriæ vulgata sunt (Sic enim verto τὰ πρὸς τὸ ἐπίδοξον ξενικώτερα) esse in iis consentiant omnes, tamen qui consuxere, adulandi quam veritatis fuerunt studiosiores. Quale est, quod Caucasum in montes Indicos eosque vicinum mare orientale transtulerunt, à montibus qui supra Colchidem & Euxinum mare sita sunt, quos Græci Caucasum nominant, amplius XXX. stadiorum millibus ab India distantes: ibique Prometheum vinctum fabulose tradant, cum nihil vlterius versus ortum Solis cognouissent. Bacchi enim & Herculis in Indos expeditio posterius tempore commentum præ se ferens: quippe cum Hercules Prometheum mille post annis dicatur soluisse. Fuit sane gloriosius, Alexandrum vsque ad Indicos montes, quam vsque ad intimum Euxini sinum & Caucasum subegisse Asiam: sed gloria montis, nomenque, & quod Iason cum suis longissimam creditus est expeditionem fecisse progressus vsque ad Caucaso vicina loca, quodque traditum fuit, Prometheum in extremis terræ finibus ad Caucasum fuisse alligatum: hæc inquam fecerunt, vt gratiam regis se inituros putarent, si nomen Caucasi in Indiam transportassent.* Atque eadem fere repetit lib. 5. Ceterum ista nominum confusio tam Curtium hoc loco, quam & Ptolemæum, in graues errores induxit: illum vt vni monti adscriberet simul, quæ seperatim ad alterutrum pertinent; hunc vt Ἀλεξάνδρου κτίσμα vltra septentrionalem Caucasum poneret: quas

vltra hunc Indicum fuisse ponendas Salmasius ille ad Solini cap. 38. pag. 789. docet. idque etiam ostendunt illa Dionysii versu 1162. *Emodos montes adi, quorum sub radice Volvitur orientalis ingens vnda Oceani. Vbi duabus columnis positis in finibus terræ, Exultans ad fluentum rediit Ismeni.* Ex eodem fonte illum quoque Curtii errorem manare, quod ex hoc suo Caucaso orta flumina in Ponticum mare scribit, mox demonstrabimus. Multa etiam de vtroque hoc Caucaso disputat in periplum Arriani Stuckius.

7,3,21. *ET PONTICVM)* Supra ad 7,3,4. Curtium defendi posse diximus, si emendes *& Indicum:* sed verius est ipsius esse hallucinationem, ex confusione ea ortum, quam fecit communicatum Indicis montibus Caucasi vocabulum. Hoc vt manifestius fiat, consideremus quod modo monuimus, quot res diuersis montibus adscribendas vni tribuerit. Primo dicit Alexandrum venisse ad Caucasum montem, Indicum intelligens: mox, *cuius dorsum Asiam perpetuo iugo diuidit*; quod de Indico est falsissimum: de Pontico dubium. ea enim res ab Arriano Ind. 1, 4. & aliis Tauro tribuitur. Ideo in pace Antiochi iubetur rex, *Asia omni quæ cis Taurum est decedere.* apud Liu. 37, 45, 9. idem iudicium est de sequentibus: mox; *sic inter se toti iuga.* id de Caucaso Pontico & Tauro verum est sic connecti; sed de Indico hoc Caucaso vel Parapamiso, docendum fuerat. Ergo cum de fluminibus ex his montibus exortis verba facit, toto animo ab Indico Caucaso auersus, Ponticum magis videtur cogitasse. Quem iterum in sequentibus amandat, Indicumque recipit, cum eo ipso tempore 17. *dierum spatio superatum* scribit. Et statim tamen ad verum Caucasum redit, quando *de Promethei* fabula subjicit. Denique cum *Alexandriam* ibi conditam ait, iterum de Indico monte intelligendus est. Ergo & quod de Pontico mari scribit id excipere flumina ex his montibus nascentia, sic capiendum est, vt intelligantur ea, quæ ex Caucaso proprie ita dicto, continentibusque iugis orta in mare Ponticum influunt.

7,3,22. *PROMETHEA)* Quid Prometheus commiserit, vt in crucem ageretur, docent omnes veterum fabulæ. Æschylus tragicus primo dramate *Prometheus* inscripto. Hesiodus in Ἔργοις & Θεογονίᾳ. Lucian. duob. dialogis *Prometheus seu Caucasius*, & *Promethei ac Iouis.* Claudianus in 4. panegyrico consulatus Honorii Augusti. Hyginus Fabulis, Pharnutus prolixe, Fulgentius in Mythologico, Petron. Arbit. in Hendecasyllabo, Seruius ad sextam Virg. Eclogam, Apollon. lib. 3. Ouid. Metam. 1, 82. Horat. Carm. 1, 3, 25. Propert. 2, 1. Iulianus Epigrammatographus, Menander, Pausanias in Atticis, Orpheus in hymnis, Natal. Comes Mytholog. 4, 6. Gyraldus in Vulcano Syntagm. 13. Ioan. Tzetzes Chil. 6, 82. Sed præter hos omnes Gorop. nouo more, ratione, ingenio, sensu ab omnibus diuerso, fabulam doctissime in Indoscyth. explanat omniaque ad Noam arcæ fabricatorem refert. *Hoc igitur cum ageret* inquit, (arcam moliretur, & impios ad mores corrigendos adhortaretur) *atque forte, vt fit, impii videndi caussa aliquando accederent, viderentque eum, vt vanum & delirum, qui illa, quæ tanto post effuta fuerant se scire crederet, lubarentursque vt studio proposito & insano opere supersederet, atque à monitibus & agrestis & dura vita ad melliorem se transferret, tandem nihil audiens, sed contra increpans, occasionem dedit, vt fabulam eam facerent, dicerentque Prometheum Caucaso alligatum, cuius viscera vultur depascere à Ioue immissus, quod ignem surripuisset. Quo nomine id sua tum lingua fecerint, nihil ad nos, quando commentariis nullis id proditum videmus: hoc certe video, reliquias quasdam obscuras huius memoriæ occasionem dedisse vetustissimis Græcorum de Prometheo fabulandi. Sed quia veræ historiæ erant ignari, longe recesserunt à veritate. Nam Prometheum Iapeti facinus filium, cum hic illius fuerit: deinde Deucalionem Promethei monitu Larnacem compegisse aduersus Iouis consilium, quo vniuersas mortales perdere statuisset. Ego rem ita opinor ad posteros venisse, Iovis naturam: Patrem suum apud homines dictum fuisse Prometheum, per derisionem,*

nem, reuera tamen Prometheum fuisse, non sua, sed diuina scientia, id est, consilium hominibus dedisse, quo ira Dei extingueretur: sed frustra Epimetheo, id est, populo Gigantum nihili pendente admonitionem futurorum. Quia vero post tot annos omnes interituras dicebat, nisi vitam emendassent, cauillabantur, cum vulturem in visceribus alere, qui cadauera tanto internallo temporum & locorum præsentiret: atque hunc illi tortorem datum esse, atque carnificem à Ioue, propterea quod diceret totum orbem vndis obruendum, quasi omnis igneæ elementi vis esset Ioui surripienda. Huius igitur furti ipsum pœnas pendere, non quod id commisisset, verum quod cogitasset. Nam qui alioqui aqua omnia superatura fuisset, nisi quis Ioui igneum elementum surripere proposuisset? Quis vero proposuisse iudicari potuit potuerat, quam is qui se confidem diceret, aquium elementum superaturum. Iam dicebant, à Ioue Caucaso alligatum, eo quod illinc nunquam fore discederet, sed operi tanquam metallicus quisquam vinctus semper assideret. Hæc igitur omnia, & id genus alia in eum conuicia vomebantur: quæ Ioues cum liberis suis narrasset, in causa fuit, vt multæ cæcæ fabulæ hinc confingerentur. Scio Promethei numen Deo tribuendum, sicut & Saturni, & Iouis, & Mercury, & id genus alia, quibus diuersæ in Deo potestates indicantur: sed hoc, vt quæque vis diuina maxime in aliquo eluxit, ita ei tributa fuisse. Sic Noam Saturnum nominarunt, à vi seminis: Prometheum, à consilio & prouidentia. Graci certe Prometheum bene diluuio euitando præposuerunt, sed male à Deucalione separarunt. Idem enim fuit, sed diuersis temporibus: Prometheus ante diluuium, Deucalion in diluuio. Hæc inuellecta, cum fabulis locum asserunt, & ab eis falsa figmenta tollunt; tum docent ad Caucasi radices arcam factam fuisse, quod mihi tuo hoc primæ hominum habitationis & diuisionis discursu, propositum fuit probare. Atque hæc de Prometheo satis, de quo etiam noster Salianus Anno Mundi 1557. num. 24. Raderus. Porro fabulam Promethei non ad hunc Caucasum pertinere, iam in superioribus notis explicatum est. Nec tamen nocet addere, verum locum eius visum ab Arriano, vt ipse testatur in periplo Ponti Euxini 1, 34. Item à Pompeio, cum res iis locis gereret, Appianus in Mithrid. & Apollonio apud Philostratum in vita 2, 2.

7,3,23. *SENIORVM)* Vnus MS. *seruorum*, quod verum puto: nam cur idem bis diceret. *Seniores & y quorum opera vti desisset*, nonne idem sunt. Scribam: *Septem millibus seruorum, & Macedonum præterea inutilibus, quorum &c.* Confer Notam ad 10, 2, 8. infra. Etiam in Ditmari Chronico pag. 111. m. simile mendum deprehendi. Sic omnino fuit: Dao genera hominum in ea oppida imposuit, seruos, & milites inutiles. infra 7, 6, 27. *Incolæ nouæ urbi dati captiui, quos reddito precio dominis liberauit.* De inutilibus militibus, tam Cambysi ante Alexandrum quam ipsi sæpius ita vsum est. Sic enim colonia *fuit Cambijn* (Cambysis) *inter Nelos & Marchadas, deductis eo ægris exercitus.* Plin. 6, 29, 2. apud eund. 6, 27, 21. Charax oppidum *conditum est primum ab Alexandro Magno: qui colonis ex urbe regia Diuine (quæ tum interiit) deductis, militumque inutilibus ibi relictis, Alexandriam appellari iusserat.* Hanc ipsam vrbem denuo sic auxit colonis, vt tradit Arrian. 4, 4, 12. *Permeni Alexandriam, quæ apud Parapamisadas condita fuerat, quum primam expeditionem in Bactra faceret; præsidemque illuc locauit* (de quo dixerat supra 3, 6, 1.) *quod non bene officio suo functus fuisse videretur: pluribusque colonis in Alexandriam, ex finitimis & Macedonibus qui inutiles bello erant, deductis &c.* Idem fecit in Alexandria ad Tanaim: *Vrbem, quam condere statuerat, vigintì dierum spatio muro circumplexus, eam Græcis mercenariis habitandam dat, & finitimis barbaris, quibus sua sponte eo commigrandi voluntas fuit, nonnullis etiam Macedonibus, qui inepti bello erant.* Arrian. 4, 1, 17. Idem obseruauit in vrbe Arabica quam condidit. nam *coloniam eo deduxit ex Græcis mercenariis, voluntariis, & qui aut senectute, aut casu aliquo inepti bello facti erant.* Arrian. 7, 4, 21. Supra quoque idem nobis

nobis notatum ad 5, 2, 16. Sic Augustus finito bello Hispano condidit Augustam in Lusitania cognomento Emeritam; quod ibi τοὺς ἐφηλικιώτας τῶν στρατιωτῶν (*Seniores militum*) collocarat. Dio lib. LIII.

ALEXANDRIAM) Quam deinceps propter errorem supra notatum ex Indicis finibus transtulerunt ad Septentrionalem Caucasum, vt Sanutus in secretis fidel. cruc. 3, 13, 5. ex Haythono. *Alexandri oppidum* appellat Plinius 6, 17, 23. ex Bione & Diogneto. additque *hanc vrbem sub ipso Caucaso esse positam.* quod de Indico Caucaso, siue Paropamiso capiendum. vt patet ex dictis, & Arriano 3, 6, 1. & 4, 4, 12. de ea sentit Strabo lib 15. *Exacta ibi* (in Paropamisadis) *hyeme, & vrbe condita, habens Indiam superne ad dextram, per summa montium transitus Bactrianam.*

7, 4, 1. *MOS EST*) Quem ex aliis quoque auctoribus puto Herodoto 1, 133. Athenæo 4, 10. 6, 4. & 5. Scholiaste Aristoph. in Equites ad verba Οὖν τῷ ἰνδρὶ. Suida in verb. Οὖν πιεῖν. Maximo Tyrio Orat. XII. Ammiano 18, 10. f. Curtio hoc loco, & Strabo lib. 15. docet Brisson. de regno Pers. lib. 2. pag. 219. Idem maioribus nostris tribuit Tacit. Germ. cap. 22. vbi Lipsius. Illud notandum, quod apud Athenæum 10, 10. Ctesias & Duris scribunt: *Ex omnibus festis diebus eo solo quo Persæ Mithræ sacra faciunt regem inebriari.* Eum ergo morem etiam Curtium hoc loco in animo habuisse putem: eoque præmisisse de sacrificio diis facto. vt ita Bessus, qui pro rege se tum gerebat, nihil tum præter legem Persarum fecisse videatur. Noli ad consuetudinem populi Rom. transferre, quod Æmil. Paulus apud Liu. 44, 22, 6. queritur: *in omnibus circulis, atque etiam, si diis placet, in conuiuiis esse, qui exercitus in Macedoniam ducenda &c.* nec enim de iis loquitur, quibus de ratione belli serio deliberandum erat; sed conditionem ducum miseratur, quorum consilia gestaque ab otiosis, &, vt fere solet, imperitis inter pocula & mensas reprehendi examinarique consuetissent.

7, 4, 3. *FAMAM*) Non muto: sed quid si *fortunam*? Acidalius.

7, 4, 5. *PRO MVRO*) Sic Persæ apud Xenophont. ἀνάβασ. 2. *verebantur, ne Græci pontem transirent, ac in insula manerent, in qua ex parte vna Tigri fluuio, ex altero alueo* (fossa) *pro munimento vterentur.*

7, 4, 8. *COBARES*) An leg. *Oebares*? hoc enim Persicum nomen. potest tamen & illud fuisse. Diodorus Siculus 17, 83. *Bagadaram* appellat, qui rem copiosius exponit.

MAGICÆ ARTIS) Multa super magis & magia supra ex Brissonii regno Persico allata & disputata, quæ tu apud eundem videbis lib. 2. pag. 179. Hic Curtius videtur de Magia superstitiosa, præstigiatrice, & dæmoniaca loqui. Omnis magiæ, naturalis, artificialis, & præstigiatricis formas describit doctissimus noster Delrius disquis. mag. lib. 1. cap. 2. quem consules. Curtius de artificiali videtur loqui, cum *artem* appellat. Radenius. Qui intercedentibus paucissimis lineis, aliter atque aliter de mente Curtii pronunciat. quem de magica arte, qualis apud Persas fuerat, sentire, hoc est mixta ex naturali & præstigiatrice, facile quiuis intelligat. Nam quod propter vocabulum *artis*, de artificiali sentire putat, nimis leue argumentum est: cum & aliæ species, vel ab vno Plinio compluribus locis *artis* nomine appellentur. Vide Acidal. ad Curt. 7, 7, 9. & Beroaldi præfationem in Asinum Apuleianum.

VANISSIMI) Idem de ea arte iudicium est Plinii, infinitis prope locis: vnum ex potioribus adscribam. Sic ergo librum 30. orditur: *Magicas vanitates sapius quidem antecedentis operis parte, vbicunque causæ locusque poscebant, conuicimus, detegemusque etiamnum: in paucis tamen digna res est, de qua plura dicantur. vel eo ipso, quod fraudulentissima artium plurimum in toto terrarum orbe, plurimisque seculis valuit &c.* Ipsosque adeo Magos atque circulatores vulgari appellatione *vanos* appellatos, ex verbis Capitolini in M. Antonino cap. 13. *Vanos cuidam, qui diripiendo vrbis occasionem cum conscijs requirens &c.* putat Heraldus ad ista Arnobii lib. 1. *Magicarum artium ludi.* Sed in Capitolini loco aliam lectionem: *Plano cuidam*, ex libris vett. & ratione, præferunt eruditissimi commentatores. Ceterum artis magicæ ludibrium etiam agnoscit Propertius illo versu Eleg. 1, 1, 19.

At vos deductæ quibus est fallacia Lunæ.

Vbi *fallacia* dicit Lunæ deductæ; recte sentiens Magorum carminibus non ipsam Lunam sede sua detrahi, sed mortalium oculos vana specie deludi, vt id fieri arbitrentur.

7, 4, 9. *SERVO*) Eadem fere sententia in istis Plauti Mil. Glor. 2, 5, 65.

\- - - - *SC. quid propius fuit,*
Quam vt perirem si locutus fuissem hero! P. A. ergo si sapis,
Mussitabis. Plus operæ scire seruum, quam loqui.

PROPRIVM PERICVLVM) Quæ res efficit, vt dum illud timendo prudentes silent, resp. maximis damnis afficiatur. Eleganter id ostendit Lycurgus Orator in princ. contra Leocratem, querens: τὸ ἰδίᾳ κινδυνεύσαι, καὶ ὑπὲρ τῶν κοινῶν ἀπεχθάνεσθαι, ἢ φιλόπολιν ἀλλὰ φιλοπράγμονα δοκεῖν εἶναι. *cum qui suo periculo rem geras, & pro communi bono inimicitias suscipias, non ciuitatis, sed negotiorum amantem videri.* Hinc Capitolin. in Maximo & Balbino cap. 11. *Habetis sententiam P. C. mihi fortasse periculosiorem quam vobis.* Quam vulgi opinionem & iniquam, & publice noxiam esse, latius prosequitur.

POCVLVM) Bessus Cobari tradidit poculum, vt colligitur ex sequentibus: Forte ipsam etiam nomen eius inferendum: *Bessus poculum si &c.* est enim in nonnullis lib. magna hic lacuna. Nescio autem an non interpretandum hoc sit de more, qui & apud Græcos fuit, vt in sympotiis audiretur ille, qui haberet calicem. Vnde acutissimus ille locus in Demosthenem apud Plutarch. cap. 35. Cum enim ille calice insignis cælaturæ, aliisque donis ab Harpalo acceptis, male audiret, seq; purgare volentem *non audiret populus, exurgens quidam sane ait: Non audietis Athenienses ipsum, qui calicem habet?* Vbi inter varias lectiones à Stephano subnexas egregium est scholium ὁ δὲ τοῖς συμποσίοις τῶν πόλεων ἔχοντες ἔθος τὰ λεγόμενα σκολιὰ. *Nam in compotationibus qui calicem habebant, canebant scolia, quæ appellantur.* Vt nimirum eo quasi insigni totum sodalitium agnosceret, cuius esset cantilena, atque eum se obuerteret. quem morem in nonnullis Galliæ locis exacte obseruari vidi. Sunt autem σκολιὰ, μέλη πολιτικὰ, siue cantiunculæ potatoriæ, interdum & amatoriæ, quales inter vinum cani solent. cuius generis sunt pleraque, si non omnia, Anacreontica. Vide eruditissimas Animaduers. Casaub. in Athenæum 15, 14. Pertinet eodem & Platonis locus in Conuiuio, vbi Eryximachus: πῶς λέγεις, ὦ Ἀλκιβιάδη, παίομεν; ὡσὶν ἢ οὐ παίομεν ἐν τῷ πόλει, ἢ τι ἀδόμεν; *Ecquid agimus Alcibiades? ita neque dicimus quicquam super calicem, neque canimus?* Et mox: *tu autem quum neque dixeris, & tamen satis biberis, debes optimo iure dicere.* Ii sermones ἐπικυλίκιοι λόγοι sunt Athenæo in princ. operis. An igitur & apud Persas talis consuetudo fuerit, an, vt sæpe fieri solet, ab vna gente ad aliam transtulerit Curtius, doctorum esto iudicium.

7, 4, 10. *DVCI*) Antoninus histor. part. 1. tit. 3. cap. 2. §. 14. verba hæc recensens scribit *dici.* quod fieri possit: Illud non petinde, Cobari ea tribui tamquam ad Alexandrum Babylonem contra magorum placitum ingredientem prolata. Illam autem lectionem *dici*, etiam probare videtur Cunæus, qui sic expressit ista Curtiana in Sardis venalibus, à Mirandula pronunciari faciens.

IN SVO NEGOTIO) Idcoque recte Sirachides 32, 24. monet: *Fili,*

sine consilio nihil facias, & post factum non pœnitebis. & magnus ille Salomon Prouerb. 3,7. & 12,15. *Ne sis sapiens apud temetipsum.* Nempe, quod à Sophocle scriptum est,

Rebus in arduis sapienti
Quid consilij capiat, sæpe est
Difficile - - - - - Chokier aphorism. polit. 2,23. Vide

Lipsii Notas ad sua Polit. 3,8,9. Nam & Medici præstantissimi suo in morbo alios consulunt, vt Ciceroni inculcat Philiscus apud Dion. lib. XXXVIII. *καὶ οἱ τὰς ἡγεμονίας ἔχοντες πάντα μᾶλλον ἢ τὰ οἰκεῖα γιγνώσκουσι, Qui sunt in imperio constituti omnia potius quam sua ipsorum cognoscunt,* vt ait idem auctor lib. LV.

7,4,11. *TVRBIDA)* Quod hic sequebatur vocabulum *facta*, cum Bong. Cod. & Radero dispunxi.

OBSTAT METVS) Affine est quod notat Tacitus 3,67,2. in Silano reo: *proprio in metu, qui exercitam quoque eloquentiam debilitat.* Et ex apologia Demetrii locus prolixior apud Liuium 40,15,10. vnde pauca hæc exscribam: *attonitus repentino atque inopinato malo, vix quid objiceretur, intelligere potui: nedum satis sciam quo modo me tuear.* Omisi autem vocem *aliis*, quæ hic præcedebat in quibusdam edd. elegantius enim sic dixit; *obstat metus, aliis cupiditas* quam si dixisset: *aliis metus, aliis cupid.* quales formæ loquendi Taciti dictionem valde commendant peritis & adsuetis.

CVPIDITAS) Cupidinem atque iram pessimos consultores vocat Sallust. Iug. 64,4. & in fine capitis: *animo cupienti nihil satis festinatur.* Quomodo & Claudian. de raptu Proserp. 3,137.

- - - - - - - nulla ruenti
Mobilitas, tardos queritur non ire ingales &c.

& Liu. 29,35,9. *desiderio indigentium auxilii tardius cuncta mouebantur:* Ita cupido festinationem parit, quo nihil rectis consiliis cogitari possit iniquius. Id sapientissime ex Fabii persona Liuius 22,39. f. expressit: *Omnia non properanti clara certaque erunt: festinatio improuida est & cæca,*

QVÆ COGITAVERIS) Quæ ipse inueneris: hoc est proprii consilii. Quo ingenio Laconem describit Tacit. H. 1,26,4. *consilii quamuis egregij, quod non ipse afferret, inimicus; & aduersus peritos pernicax.* Inter apophth. Henrici IV. Galliarum regis, vt erat ingenii prompti, hoc quoque fertur, cum conspecto duce quodam ex vicinis mediocri cantherio vectum dixisse ad proximos: Ecce equum insignite fortem. illisque mirantibus, quasi caussam reddentem subiecisse: *Il porte le duc, & tout son conseil. Ducem,* inquit, *vna cum toto suo Consilio vnus vehit.*

7,4,12. *MAGNVM ONVS)* Vide Gruteri discurs. ad Tacit. cap. 5. Summam totius rei complectitur illa ex intima sapientiæ medulla educta sententia Socratica in lib. 1. Platonis, de rep. *si ex bonis viris constaret ciuitas, in ea ita certarent ea ciues inuamberent ne imperarent, veluti bodie pugnant, vt imperent.*

NON IMPETV) Vellei 2,31,6. *Dissuadebant optimates; sed consilia impetu victa sunt.* Raderus.

7,4,13. *CANEM TIMIDVM)* Tiro sonum est, turgidis minis dira moliri: at Chremes (Terentianus) ad rem gerendam promptior. Sic & Atheniensis [de quibus Liu. 31,44,10.] ad bene dicendum, quam ad gnauiter agendum accommodatiores fuisse leguntur. Nec Aiaci promptum fuit dicere, nec Vlyssi bellare. Et Lacedæmonii verbis parcissimi, virtute longe præcelluerunt. Et apud Homerum Il. 3, 8. Græci taciti pugnam ineunt, sed vim spirantes, cum barbari immani clamore accurrerent. Denique mulieres lingua melius quam viri belligerantur. Erasmus Adag. 3,7, 800. Nobile huius dicti Curtiani documentum infra est 9,1,31. *Nobiles ad venandum canes*

canes in ea regione sunt, latratu abstinere dicuntur &c. Raderus. Pertinet eo nota, quam communi Græcorum genti inurit Liuius 8,22,9. *Græci, gens lingua magis strenua, quam facta.* Et hæc de iactantia ante prælium potius accipienda: eorum videlicet, *quorum omnis vis virtusque in lingua sita est.* vt ait Sallust. de Rep. ord. Orat. 2,10. Nam in ipso prælio clamorem haud parui momenti sæpe fuisse, supra ad 3,10,1. annotatum est.

FLVMINA) Hoc multo rotundius exprimit vernaculum proverbium; **stille Wasser grunden tieff:** peculiari linguæ Germanicæ ad adagia tum grauitate, tum etiam elegantia, quibus rebus politissimis reliquarum vbique fere parem esse contendo, sæpe & superiorem.

7,4,14. *SVSPENDERAT EXSPECT.)* Acidalius vere emendauit: *In his audientis* (quod est, *audientes*) *suspenderat exspectatione sui.* cui suffragatur ipse Curtius 9,7,20. eodem modo locutus: *Ea ipsa res omnium animos exspectatione sustenderat.* Raderus. Offendor tamen adhuc illo principio; *In his.* forte fuit: *Vt his audientis susp. exp. sui; tum conf. aperit.* Aliter enim ne quidem probe cohæreant. Vel *Mentis* (pro *mentes*) *audientium suspenderat.*

QVAM TV MENSAM) Ὑπερβολικῶς hoc. *Dictum factum.* parœmia est de re dicto citius perfecta &c. Erasmi adag. 2,9,82. & 3,6,85. consule. Raderus.

STRENVVM METVM) Inde illud vulgo notum

- - - pedibus timor addit alas, ex Virg. Æneid. 8,224. Respexit Euripid. in supp. φόβῳ μὲ ἀναπτερεῖ.

7,4,18. *VMBRA QVOQVE VIRGÆ)* De equorum docilitate &c. Lipsius, supra ad 6,6,18. De la Cerda ad Æn. 4,41.

Et Numidæ infræni cingunt - -

Et nos ad Martial. epigr. 9,23.

Et Massilæum virga gubernat equum.

Miror tamen nec ab illis, nec à nobis hunc nobilissimum Curtii locum animaduersum & notatum, quem Gruterus contulit in suas gnomas:

Equum generosum etiam vmbra virgæ reuerit.

Scripsit & Simon homo Græcus, quem Xenophon laudat, librum de equestri re; & Xenophon ipse: in quo de equo vmbra virgæ regendo nihil. Raderus. Hunc Curtii locum cum aliis à Radero citatis aduertit Dausquecius ad illa Silii 1,217.

Quadrupedem flexit non cedens virga lupatis.

7,4,21. *CLIENTVM)* Hi erant, qui propius magnatibus deuincti, magna beneficia fere perpetua fide pensabant, ne in extremis quidem patronos suos deserentes. Ergo olim stante re Rom. *vt quisque opibus, domo, paratu speciosus, per nomen & clientelas inlustrior habebatur.* Tacit. 3,55,2. proin apud eundem 13,37,1. maxima Tiridatis erat vis in *propriis clientelis.* Et Pompeii filio grauiter inculcat *clientelas* à patre relictas, Catoapud Hirtium de bell. Afr. cap. 22. Nihil ergo mirum, si vicissim pro ipsis omnem lapidem mouebant patroni. illustri Cæsaris exemplo quem ita de se dixisse ex Agellio 5,13. comperimus: *neque clientes sine summa infamia deseri possunt, quibus etiam à propinquis nostris opem ferre instituimus.*

7,4,22. *AD FAMEM)* Malo legere *prope famem,* vt apud Tacit. H. 5,11,1. *propefelicitatem venium.* Berneggerus.

7,4,23. *SESAMA)* *Sesama* & *Sesamum* Latinis. Plinius 18,10. *Sesama ab Indis venit.* Columella 11,3. Petronius post princ. Plautus Pœnulo 1,2,113. [vbi Taubmannus.] alii in neutro dixerunt *Sesamum.* Græcis Σήσαμον apud Theophrastum 8,5. & Dioscoridem 2,121. Homerum Βαρέσμ. v. 36. σησαμὶς: Arabibus *Semsem* aut *Sesera.* Italis *Sesamo,* Hispanis *Ayrgillum* & *Alegria.* Gallis *Jugoline.* Germanis spuria

voce **Leindotter** aut **Flachsdotter**/ quam tamen vocem docti rejiciunt, nec formam penicillo vel cælo expressam & subiectam probat Matthiolus ad Dioscor. 2, 92. quos leges. Galenum quoque lib. 8. de simplic. medicamentis. Videntur, vt est in notis ad illa Petronii: *mellitos verborum globulos, & omnia dicta factaque quasi papauere & sesamo sparsa*, antiqui dulciariis operibus, palati gratia, sesamum asperssisse. Macedones tamen ab esu Sesami abstinuere, sed liquore inde expresso, velut oleo artus inunxere. Raderus. Videatur Atlas Maior pag. 346. m. Ctesiæ Indica cap. XI.

PERVNGEBANT) Ad mitigandum frigus quod vncta membra commodius ferunt. tum quia oleum habet calorem quem corpori communicat: tum etiam quod eo obliti pori facilius excludunt externum frigus. Ea ratione Annibal ad Trebiam vicisse Romanos legitur apud Florum 2, 6, 12. *Hostes frigidum & nimalem nacti diem, quum se ignibus prius oleoque fouissent &c. nostra nos hieme viderunt.* De creberrimo apud veteres olei vsu etiam vulgo notissimum.

AMPHORÆ) Veniebat ergo amphora vna 24. Philippicis numis: ita vt Philippicus 20. victoriatis seu 40. sestertiis numis æstimetur, hoc est argenteo qui 80. cruciferis seu 20. baziis, vt vulgo appellantur, constabat. Amphora vulgaris continebat 48. sextarios, qui efficiunt hodie 24. mensuras nostrates. Denarius 8. staurophoris seu cruciferis permutatur: qui 10. olim assibus respondebat, vnde & nomen denarii à 10. assibus accepit. Qua de re copiose disputaui in commentar. ad Martial. vt & de amphora. Raderus.

7,4,24. *SIROS)* Fuerunt scrobes subterraneæ vel speluncæ, vel cryptæ, vel putei, in quibus triticum etiam ad 50. annos poterat incorruptum seruari. De Suis Varro de re rust. 1, 57. *Quidam granaria habent sub terris vti speluncas, quas vocant σιρους, vt in Cappadocia ac Thracia.* Vitruuius 6, 8. *Qui autem fructibus rusticis seruiunt, in eorum vestibulis stabula, tabernæ; in aedibus crypta, horrea, apothecæ, ceteraque quæ ad fructus seruandos.* Columella 1, 6. *Possunt etiam defossa frumenta seruari, sicut transmarinis quibusdam prouinciis, vbi puteorum in modum, quos appellant Syros, exhausta humus, editos à se fructus recipit.* Plinius 18, 30. *Seruantur in scrobibus, quos Syros vocant, vt in Cappadocia & Thracia &c. Varro autor est, sic condium triticum durare annis quinquaginta, millium vero centum.* Obserua interim apud scriptores nunc Latina vocali scribi *Siros*, nunc Græca *Syros*: Suida Σῖρος duplici ῖ & Σύρος ῦ, *Sirbus fossa in qua semina condiuntur.* Etymologus vocem παρὰ τὸ τὰς αὐτὰς τηρεῖν deducit, quasi vox sit composita pro σπυρός, à conseruandis frumentis ficta & dicta. Raderus. *Conditoria frugum occulta* sunt Marcellino 31, 18. vbi de Thracia loquitur. Quod magis etiam firmet sententiam Casauboni in Athen. 4, 3. in verba Anaxandridæ βολᾶν περὶ δεῦρ' ἐγκύψαντ', vbi ait: Σῖρος est fauea in vsum granarij vel apothecæ cauata. Hesych. etiam σῖρον interpretatur: *quia in doliis præter vinum etiam alia seruabant.* Siros vocant auctores rei rusticæ Varro & Columella. *Varro hoc amplius, sirorum in Thracia plurimum fuisse vsum scribit. cur igitur hic* (in Athenæo) *mutemus vbi de rege Thraciæ sermo est?* In Vngaria autem vina frumentaque sic recondi vsitatissimum esse, ex indigenis regionis comperio.

7,4,25. *CARNE)* Vide supra ad 5,6,17. De hoc itinere Strabo lib. 15. *Via erat nuda arborum, nisi quod rari aderant verebinthi frutices, summa alimenti inopia, vt iumentorum carnibus vescerentur, atque iis crudis propter lignorum penuriam: sed ad hanc cruditatem concoquendam silphii copia præsens auxilio erat.* Quod idem ex Æliano supradicto loco notauimus. Silphium autem Latinis *laserpitium* vocari ex Plinio 19, 3. notum est. & ex eodem 12, 17. longe aliud esse *mastichem*. Ergo non recte confundit Silnius in hist. de Asia cap. 79. vbi dicit quosdam putare *Silphium idem esse mastichen* alibi non nasci quam in Chio insula.

7,4,27.

7,4,27. *VENTI)* Sic fere Plutarch. Alex. cap. 46. Arrianus 3, 1, 11. describit Ammonitidem: *Quotiescunque Auster ea in regione sperat, magna vi arenæ vias obruit, ita vt omnia vestigia obducantur, & perinde vt in pelago, qua eundum sit cerni præ arena non possit. Neque enim signa vlla siue notæ ad viam exstant, non collis, non arbor, non certi tumuli, ex quibus viatores itineris rationem colligere vt nautæ ex astris, possint.* Et de his regionibus 6,5,31. *Duces delectis à vento viæ vestigiis, viæ sese oblitos esse dicebant. Neque enim in arena quæ densa aquaque omni ex parte viam obduxerat, eam cognosci posse, quod neque arbores iuxta viam posita essent, neque firmus aliquis certusque collis exstaret: neque ex astris noctu, aut ex sole interdiu itineris rationem obseruarent &c.* Vide & seq. notam.

7,4,28. *SIDERA OBSERVANT)* Vide quæ notauimus ad ista Flori 3,5,28. de Pompeio: *In Sezentrionem Scythicum, iter, tanquam in mari stellis secutus.* Totum hunc Curtii locum eleganter componit cum Silio 3,655. Dausqueius: vbi de Ammone. De locis Arriani proxime adductis dubius sum, an rectius sit huc trahere, vt idem dicat, quod & ratio suadet, & alii auctores probant: nullis aliis viæ signis extantibus, homines ea per loca facientes iter, vt nautas, astris pro ducibus vsos. Silius 3,664.

Errantem campo, & semper mobilis aruæ videntem
Sidonios Cynosura regit fidissima nautis.
Lucan. 9, 495. - - - *nec sunt discrimina terræ*
Vlla, nisi ætheriæ, medio velut æquore, flammæ,
Sideribus mouere vias - - - - Plinius 4,5,6. de Syrte minori: *E terra autem siderum obseruationi ad eam per deserta harenis, perque serpentes iter est.* Vbi illa *è terra autem* non concoquo. nec tamen cogitandi iam habeo tempus. nisi quod appareat omnia se rectius habitura, si particula prior abiiciatur. Si teneas, legam; *Æterna. Æterna siderum obseruatione*, hoc est, longa, perpetua, sicut in nostro 4, 1, 22. *æternæ sordes.* Sed ad alia properamus. Ælian. de histor. an. 7, 48, 2. *relictis verbibus* (in Africa) *quarum fetum ex astris forte* (quod aiunt) *coniiciebas &c.* Sic ergo hi loquuntur, vt Arrianus: nulla esse signa, quibus itineris rationem colligere, vt nautæ ex astris, possint. Non ergo tandem habebant eadem astra, quæ nautæ: aut nautæ alio doctore quam necessitate inceperunt astra obseruare, cum nullum aliud viæ haberent indicium? Quid ergo si tentemus in priori Arriani loco rescribere: ἐπεὶ γὰρ οἱ ὁδηγοὶ τοῖς ἀστράσι τὴν πορείαν, καθάπερ οἱ ναῦται, τῶν ἄστρων. & in altero: ἐπεὶ οὐδὲ τὰ ἄστρα οἱ ὁδηγοὶ ἢ μεθ' ἡμέραν σαφῶς ἦν τὴν ὁδὸν μεμελετηκότες σῴζειν τοῖς πορείοις.

7,4,29. *INTERDIV)* *Namque dies confundit iter.* Silius 3,663.

7,4,30. *ITAQVE)* Hæc omnia vsque ad illa, *Ipsa Bactra*, temerariam glossam esse iudico. forte desumpta ex 3,2,4. *in quis equos triginta millia implebat.* quia ibi statim *Barcanorum* nomen sequitur, pro quo multæ edit. retinebant *Bactrianorum*: Cumque nihil omnino sensum moueat, immo contaminet tantum & illepido glossemate interpellet: aliud etiam argumentum Sebisius suppeditauit: nimirum tantulum numerum non facere ad demonstrandam populosissimæ gentis multitudinem. quam supra 5,10,3. adeo prædicauerat, vt diceret *multitudinem iuniorum, exercitus quos amiserat Darius, æquasse.* Idque iam post prælium ad Arbela.

7,4,31. *CAPVT)* Propert. 3,10,26. de Semiramide:

Iussit & imperio surgere Bactra caput. Loccenius.

7,4,32. *NONDVM)* His verbis se ipsum explicat Curtius, non de noua defectione se loqui, sed de bello Spartano, quod supra initio libri sexti descripserat. Eius autem euentum nondum sciebat Alexander, sed tantum qui principia motus eius

nunciarent, per tanta terrarum spatia demum ad eum peruenerunt. Valde igitur falluntur, qui defectionis eius causam vel ad Philotæ supplicium, vel ad edictum quo rex iubebat exules Græcorum à suis recipi, putant referendum. nam vtrumque hoc gestum Antipatri de Lacedæmoniis victoria posterius fuit. Nec sane bis cum Laconibus pugnauit Antipater: vt ex hoc loco male intellecto volunt exsculpere.

ERIGYIVS) Breuiter id tangit Arrianus 3, 5, 27. quem ab interpretum leui errato libero. *Artabazum Persam, & Erigyium Caranumque vnum ex sociis.* Non hæc est mens Arriano, sed hoc vult: *Art. Persam, & Erig. Caranumque ex amicis.* De eo quod *socios* interpretantur, vbi *amicos* debebant, iam ad 3, 11, 27. *Ar.* & 6, 9, 21. semel atque iterum dictum est. nunc accedit illa verba τῶν ἑταίρων, non ad vnum Caranum pertinere, sed haud minus ad Erigyium. certum hoc, si aliunde non esset, ex ipsius verbis apud Curtium mox n. 34. *quales* amicos *& milites Alexander habeat, ostendam.*

7, 4, 34. *GRAVIS ÆTATE)* Ista Curtii verba mihi in mentem reuocant parœmiam: *Dares Entellum prouocat.* Explicauit verbum hoc Erasmus Adag. 3, 1, 69. *Memento,* inquit *Hieronymus* (in epist. ad Augustinum) *Daretis & Entelli. Certamina vti, si quando quispiam inuenili temeritate lacessit aliquem, non perinde promptum ad suscipiendum certamen, verum intolerandum, si semel inierit: Qui senum ferme mos vti libenter subterfugiant negotia, suscepta pertinaciter gerant. Sumptum est ex Aenéid. 5, 369. vbi Dares quispiam viribus freuus & ferox iuuenta, vltro prosiliens in medium, quemuis ad certamen prouocat &c.* Raderus.

GALEA DEMPTA) Nescio cur hoc referant ad morem alloquendi regem, de quo infra 9, 3, 4. Non enim hac caussa caput nudauit Erigyius, sed accepta barbari conditione, qui sic obtulerat certamen, ostentandæ virtutis caussa. quomodo Paul. Warnefrid. de gest. Langobard. 1, 20. Herulos omnino nudos pugnasse scribit, *operientes solummodo corporis verecunda.* Sed de capite intecto, vsitatius. ita *Iphicratus & Sacrouir pugnam pro Romanis ciens, ostentandæ, vt ferebat, virtutis.* apud Tacit. 3, 41, 4. Ita minor *Cyrus nudo capite pugnam exsilientis constituit. Aiunt ceteros etiam Persas capitibus nudis aleam prælii subire.* Xenophon lib. 1. ἀνάβασ. Vt ita hic quoque Satibarzanes eam obseruarit consuetudinem, hostique prouocanti morem gesserit Erigyius, ne deterior virtute vel periculi metuentior videretur.

7, 4, 35. *IMPERATVM)* Nam certe aliter difficile est ab vtraque acie id obtinere: quod egregie repræsentauit Barclai. Argen. lib. 4. apud quem in duello Radirobanis & Poliarchi *agon tandem, nec antea quam sæpius inssus, recessit è medio miles, Regibusque arenam restituit.*

DVORVM) Non displicet. Vide tamen num fuerit, *ducum?*

7, 4, 38. *NECESSITATE)* Sic apud Liuium 45, 26, 6. Passarone *nemo aduersus præpotentes viros hiscere audebat.* & 29, 3, 2. *culpam in auctores belli Indibilem, ceteroqui principes &c. conferentibus &c.* à quibus videlicet coacti essent. Ammian. 21, 23. de Aquileiensibus: *Residui omnes abierunt inuocii, quos in certaminum rabiem necessitas egerat, non voluntas.* Sic apud Plutarch. Pompeio cap. 17. Sthenes profitetur *se amicis persuasisse, inimicos vi adegisse ad factionem Marianam.*

ARMA TRADVNT) Quod deditionis non signum modo, sed pignus. Idem aliquoties reperias apud Liuium, vt 29, 3, 2. *tradentibusque arma & dedentibus se.* 40, 41, 3. *in deditionem venerunt, armaque tradiderunt.* 40, 16, 7. *per deditionem Ligures recipi, & recepta arma adimi.* Thucyd. 4, 7, 20. *ἐς βέλτιστα πάντα παραδόντας τῷ τῶν Ἀθηναίων.* Apud Iustinum 24, 5, 3. Ptolemæus Macedoniæ Rex *Gallis se pacem daturum negat, nisi Principes suos obsides dederint, & arma tradiderint.*

non enim fidem se, nisi inermibus habiturum. Adde Xenophont. *παιδ.* lib. VII. vbi de Ægyptiis.

7, 4, 39. *COGNOVISSENT)* Hoc ita dicentem Curtius facit Alexandrum, non quod reuera sic esset, nec enim principio motus fui Lacones cognoscere poterant, vbi futurus esset Alexander, cum eius rei nuncius ad eum peruenirent: sed quia tum primum de defectione diu ante facta audit; tanquam de re noua, & quæ modo accidisset ex communi hominum more pronunciat.

7, 5, 1. *SOGDIANORVM)* Certissimam Glareani emendationem quidni recipiam? Qui enim illi *Sustani*, quos hic legebamus? De Sogdianis autem sermonem esse, euidentissima nota ostendit num. 19. huius cap. *quæ in Sustianis acta erant cognoscit.* ea autem in Sogdianis acta fuisse, extra dubitationem est.

7, 5, 5. *NOCTVRNVM ITER)* Sic postea in Gadrosis plurimum itineris noctu confecit. Arrian. 6, 4, 15. & 22. quem cum hoc loco comparare possis.

MATVTINO FRIGORE) Causam, cur matutino tempore maius sit frigus, quam nocte, cum tamen sol sit mane propinquior, triplicem adfert noster P. Laurentius Forer in problematis selectis viridariisui philosophici problem. 17. p. 21. edit. Dilinganæ. quod quia breue est, subiiciam. 1. Caussa. *An quia tunc maius est tempus absentiæ solis, vnde magis refrigerata est terra? Cum enim sol sui præsentia terram calefaciat & aërem, absentia certe longiore solis, maius frigus exoritur, diutius autem absuit à nobis sol mane, quam media nocte. Licet ergo in aurora rursus sol accedat, tamen calorem suum tam cito non potest aëri communicare.* 2. Caussa. *An quia die apparente ros & pruina cadit? hæc autem natura frigida sunt, & aërem frigidiorem reddunt.* 3. Caussa. *An quia tunc acrius nobis videtur frigus, quod concocti iam fere cibi & stomachus mane vacuus? quo autem inaniores sumus, eo magis perfentiscimus frigus ambiens. Aristot. sect. 8. problem. 17.* Hæc Forerus. Raderus.

7, 5, 7. *QVIDQVID VINI OLEIQVE)* Parum hoc est. Hoc mirum, quod Cretenses, dum à Metello obsiderentur, *sua iumentorumque suorum vrina fitim extinxerunt, iussus dixerim, quam sustentarunt.* Valer. Maximus 7, 6, 1. ext. Raderus.

HOMINIBVS) Venustius absit: nec est forte nisi è glossa. Acidalius.

AQVA) Hic quidem non dubium, quin additamentum sit *aqua.* Non enim iam aquam, sed vinum & oleum ingurgitarant. Dele, & mox *infusum* etiam scribe, vt humorem vtrobique capias. Ad finem fors fiat, *an regerere* scriptum auctori. Acidalius. Cuius coniectura de *aqua* potior videtur explicatione Raderi, cui ibi ea vox pro quouis humore putatur posita. in seq. fortean fuit, *fine modo infusa vom. ceg. regerere.* vt sic verbo neutro, omnia quæ prius dixerat, complecteretur.

7, 5, 12. *NEC SOLVS BIB. SVSTINEO)* In toleranda siti primus omnium, quod equidem meminerim, præiuit exemplo fortissimus Hebræorum rex Dauid 2. Reg. cap. 2. [imo illa Dauidis non sitis, sed lubido fuit.] Cato proximus huic, si verus Lucanus 9, 497. quem historicum potius quam poetam egisse veteres (Martial. 14, 194.) censuerunt: qui in siccis Nasamonum arenis sitibundus oblata aqua,

Excussit galeam, fusseitque omnibus vnda.

quam nemo post respuentem ducem sitiuit, adeoq; omnibus suffecit. vt & in Alexandri alio simili facto Plutarch. cap. 76. notauit. Ab eodem facto laudatur Theodosius minor, de quo ita Sozomeni interpres præfat. in lib. 1. hist. Eccleſiast. *Paullo ante fame, cum Heracleam Ponti ciuitatem videre, & vetustate collapsam erigere satageret, per Bithyniam messis tempore iter faciebat. Cum vero te sacellum quispiam à sole vehementer vrente*

in ipso meridie multo sudore ac puluere consertum cerneret, tanquam gratificaturus, phialam sibi admodum splendide solaribus radiis relucentem obtulit, ac suauem quendam potum illi, aqua frigida mixtum, infudit. At tu pocentissime, accepta hac phiala, vinum munificentia remuneratus. Cum vero milites vniuersi phialam illam suspicerent, felicemque illum, qui ex ea bibiturus esset, indicarent, poculum viro illi, o generose, reddidisti, & quomodo ipse placeret, vsurpare iussisti. Videris itaque mihi haud immerito Alexandrum Philippi virtutibus suis superare; cui miles quidam sedulus & officiosus, ab illis qui tum celebrant, cum per loca arentia exercitum Macedonum duceret, aquam inuentam hausisse & obtulisse; ille vero non bibisse potum illum, sed effudisse dicitur. Sed errat Sozomenus, qui effusam ab Alexandro aquam affirmat. Nec Soi, siue Scebidæ virtus tacenda, quam Plutarch. in Lycurgi vita cap. 3. & apophth. Lacon. c. 108. laudat: *Cum esset in loco aspero & arido Scebidas, & circumsideretur à Cliteriis, dicitur pactus cum hostibus, vt ipsis terram bello partam cederet, si milites vna cum ipso è vicino fonte bibissent: nam cum fontem hostes obsederant. Icto fœdere, congregatis ad se omnibus pollicitus est se daturum eius regionis imperium ei, qui non bibisset. Porro cum nemo sibi temperaret, sed bibissent omnes, ipse post omnes descendit in fontem: & aqua conspersus postilos etiamnum præsentibus abiit, ac regionem occupauit, vt qui solus non bibisset.* Eodem stratagemate & exercitum à sitis periculo liberauit, & hostem elusit, & regnum sibi vindicauit tolerantia. Non erat obstrictus inimicis ex fœdere, quia non omnes cum ipso biberant: nec milites fefellit, quia nemo præter ipsum à potu abstinuit. Quod si hostes voluissent ad arma currere, iam nactus locum pugnæ commodiorem, ac fonte potitus, facile poterat illis esse par. Austriacorum quoque supremus apex & conditor imperii Rudolfus I. dum contra Othocarum Imperii æmulum bello decertaret, ipseque cum exercitu siti æstuaret, gnathones illius agresti colono zythi hydriam per vim abstulere, & imperatori detulere: sed ille, re cognita; *reddite*, inquit, *homini vasculum suum: nam ego exercitui, non mihi sitiebam.* [Æn. Syluius lib. 3. Com. in Panormit.] Nos ad Alexandri fluium non simplicem redeamus: sæpius ille hanc domuit, vicit, & pro illa gloriam hausit. Alibi mentio illius facta ex Plutarcho cap. 76. *Dum confectatur Darium itinere laborioso & prolixo (nam diebus vndecim 3300. stadia confecit) plerique lassitudine sunt confecti, & præsertim aquæ penuria. Ibi occurrerunt ei Macedones quidam, qui aquam in vrnis à flumine multis portabant, conspicatoque Alexandrum medio iam die siti maceratum, implerunt confestim galeam, eique obtulere. Requirenti eo quibusnam aquam afferrent, Liberis nostris, respondere &c.* Ex Radero. Ceterum suspicor Plutarchum de eadem re loqui, nec sæpius idem quam semel accidisse. Licet in aliqua circumstantia variet. sed hoc solenne est. Sic enim & in ea variatur quod alii redditam iis qui attulerat aquam, scribunt; alii effusam, vt Sozomenus immerito reprehensus paulo supra, Polyæn. strateg. 4, 3, 25. & Frontin. strat. 1, 7, 7. qui idem id accidisse scribit *per deserta Africæ itinera*, scilicet cum Hammonem peteret: alii *apud Paropamisadas*, alii *apud Gadrosos*, Arrian. 6, 4, 30. vide, alii alibi. Non eadem tolerantia fuit Lysimachus, sed *apud Getas sitiendo redactus, vt se cum toto exercitu in potestatem hostium dederet, postea cum frigidam bibisset, dy boni inquit, quam ob breuem voluptatem, summam amisi felicitatem!* Plutarch. Apophth. cap. 49. & cap. 16. de sanit. tuenda. Catonis exemplum supra ex Lucano citatum, historica fide firmat idem Plut. in Cat. cap. 12. Inter ceteras virtutes etiam à sitis tolerantia laudat Annibalem suum Silius 1, 261.

Exercitque fluim, & spectato fonte recedit.

7,5,13. *EOS ABESSE*) Rectius *se abesse*. Interdum tamen has particulas confundi, Index ostendet.

7,5,15. *INTERCLVSO SPIRITV*) Causam huius, naturalis sapientiæ studiosi reddunt ἀναπνεύσεως caloris interioris, qui primum æstu diffusus, sepente per frigidum humorem & aquam copiosius haustam opprimitur & extinguitur, non secus ac si ignem infusa largius vnda suffoces. Galenus de tremore &c. cap. 35. *Considera mihi sane flammam externam, quæ aliquando inopia materiæ, vnde accendebatur, corrumpitur: aliquando in sole splendido marcescit: & rursus ab aqua multa extinguitur. aut copia signorum super ipsam congestorum suffocatur.* Plura ex Galeno adderem, si res exigeret. Raderus. Perierunt autem eodem modo ex viris illustrioribus *Tiresias*, apud Pausan. in Bœoticis. *Henricus VI. Imp.* apud Munster. in Cosmogr. *Franciscus Delphinus*, Francisci I. Gallorum regis filius, apud Iouium. *Hazdinus Smyrnæus* pirata, apud eundem lib. 34. histor. *Scodrensium* multi, apud Sabellic. En. 10. lib. 7. referente Zvvingero volum. 2 lib. 7. pag. 500. Sic postea in Gadrosis Alexandri militum *multi, ardore sitique pressi, aquarum copiam nacti, immodico potu interierunt.* Arrian. 6, 4, 27. Idem etiam euenit M. Antonio copias è Media reducente in Armeniam, vbi post diutinam inopiam auide inhiantes cibo potuique milites, supra duodecim millia morbo perierunt. Plut. Anton. c. 66. Hoc igitur casu edoctus Alexander *deinceps nequaquam castra prope fluuios locauit, sed viginti minimum stadiis remota*, vt Arrian. 6, 4, 28. obseruat. Et aliud etiam elegans eius factum narrat Polyæn. strat. 4, 3, 28. quo à bibendo milites absterruit, per præconem iusso proclamari, amnem præter quem tum ducebat, mortiferam aquam habere. Idem periculum est etiam à multa fame se replentibus, vt factum Lugduni An. MDLXXIV. notat Meurfius Athen. Batau. 1, 22.

7,5,17. *CIRCVM*) Sic plures libri probante Acidalio, nam alii *circumquaque*, quod vix construas cum voce sequenti, *amnem*. Mox mallem, *materiæ*.

7,5,18. *VTRES*) Vnde acceptos? ex pellibus & papilionibus, sub quibus miles in tentoriis degebat, inquit Arrianus 3, 6, 8. Raderus. Habuerunt etiam sine dubio iam confectos plurimos vtres, quibus aquam, aliaque portauerant, vt in Africano itinere, supra 4, 7, 12. Porro de ea ratione trajiciendorum fluminum multa congessere Stevvech. ad Veget. 3, 7. Casaub. in Sueton. Cæs. 57, 4. & Lipsius Poliorcet. 2, 5. Quibus non habeo quod addam, præter locum Gregoræ 2, 8. de barbaris nationibus Scytharum potentia pulsis: διέφθειρεν ἄλλους χιλίους κώφους σταθμεύσαντας τ' Ἴστρου διάπλουν. vbi κώφους quo vocab. & Arrianus 5, 2, 16. in eadem re vtitur, nostro *framenta* sunt, significantissimo vocabulo, vt testatur Vulcanius in præfat. in Arrianum, quam etiam vocem inepte in *sarmenta* mutari à quibusdam Casaubonus citato loco iudicat.

7,5,19. *SOGDIANIS*) Alii *Susianis*. cur mutauerim, initio huius capitis ostensum est. Eodem loci putem intercidisse vocem *acta*, *quæ in Sogd. acta erant, cognoscit.*

7,5,20. *PERFIDIA*) Complures perfidiæ naturam descripsere; tam aculeate, [acute] & tam breuiter nullus, atque hic Curtius. *Occultum*, inquit Val. Max. 9, 6. pr. *& insidiosum malum perfidia, cuius efficacissimæ vires sunt, mentiri ac fallere: fructus in admisso scelere consistit, tum certus, cum credulitatem nefariis vinculis circumdedit: tantum incommodi humano generi affirens, quantum salutis bona fides præstat. Inde dubitatum est de Hannibale, maiorne an peior vir haberi deberet.* Raderus.

ODERANT) Malim *oderat* cum Acidalio: maxime ob id quod statim sequitur; *Nam vt cognouit &c.*

7,5,21. *ADEVNT*) Forte *adsunt*. Sebisius.

7,5,24. *REGNI*) An, *regio insigni?*

7,5,25. *CONFESSIS*) Sic & Rodulphus amissa dextra, de quo supra ad 5,5,6.

7,5,27. *ELECTIS DCCCC.*) Modius ita recte. nam & Arrianus 3,6, 9. ἐκλίξας τῶν Μακεδόνων τοὺς πρεσβυτάτους, *eligens seniores Macedonum.* Loccenius. Sic & edd. nonnullæ, quas secuti sumus.

7,5,28. *TVM BESSVS PERDVCITVR*) Bessus ad regem perducitur infra 7,5,36. cum iam agmen peruenisset ad Tanaim amnem. nulla igitur caussa est, cur per hanc glossam interueniat rebus Branchidarum. Qui autem *Tum* in *Cum* mutant; mentem auctoris in alienum sensum transferunt.

BRANCHIDÆ) Strabo lib.11. testis: *Circa hæc loca eum etiam Branchidarum vrbem excidisse, quos eo Xerxes collocarat, vltro eum à patria secutos, quod pecuniam Dei in Didymis & donaria prodidissent: at Alexandrum sacrilegia eorum & proditionem abominatum, vrbem deleuisse.* Callisthenes apud Strab. lib. 17. *cum Apollo Branchidarum oraculum deseruisset, ab eo tempore quo templum à Branchidis Xerxem sequentibus spoliatum fuit, & fons defecisset.* Idem Strabo lib. 14. *Post Posidium seu Neptunium Milesiorum deinceps est oraculum Didymei Apollinis in Branchidis sursum versus octodecim stadia. Incensum est à Xerxe vt & alia omnia templa præter Ephesium. Branchidæ cum fugienti Persæ thesauros dei tradidissent, vna abiuerunt ne pœnas cogerentur dare sacrilegij & proditionis. Postea temporis Milesii templum omnium maximum construxerunt, quod ob magnitudinem sine culmine manst: nam ambitus delubri pagi amplitudinem æquat: effigie intus & extra lucus preciosus: alia delubra oraculum & sacra continent. Ibi fabulæ Branchum fuisse dicunt, & amorem Apollinis. Ornatum est templum donariis antiquarum gentium sumptuosissime.* Raderus. Fuerunt autem hi Branchidæ non populus aliquis, aut ciuitas, sed familia Milesia, cui creditum erat templi illius sacerdotium: vt Paphii Cinyradibus, apud Tacit. H. 2, 3,3. ita dicta à Brancho generis auctore. Strab. lib. 9. vbi de Delphis, & cæde Pyrrhi: *Huius Machaerei de stirpe postea natum ferunt Branchum, qui templo apud Didyma præfuit.* Inde templum hoc Statius Theb. 8, 198. vocat

\- - - *intonsi penetralia Branchi.*

& Theb. 3, 478. - - - *patrioque æquatis honori Branchus.*

Plura de eo Cœl. Rhodig. A. L. 4, 23. His ergo, & vt facile colligitur, clientibus & seruitiis eorum sedem vltra Oxum attribuit Xerxes, quorum posteri deinceps aucti, in paruuli oppidi frequentiam excreuerunt.

IVSSV XERXIS) Qui idem etiam ceteris Græcis mandauit, vt patria tradita, meliores terras præbiturum sequerentur. Herodotum vide. Item ex Bœotia traduxit nonnullos, de quibus Diodor. 17, 110. Eiusmodi translationes gentium plures leguntur. Sic enim Philippum Iustinus 7, 5, 7. ait: *populos & vrbes, vt illi vel replenda, vel derelinquenda quæque loca videbantur, ad libidinem suam transtulisse.* quo loco plura eius generis exempla notauit Amantiss. Socer. quibus adde Eusebium de Ocho, qui Iudæos ita transtulerit: sicut prius eorundem partem Theglat-phalasar 4. Reg. 15, 29. & Herodotum 5, 15. & Pæonas, & 6, 119. de Dario, qui Erythræos.

DIDYMEON) Refscribe *Didymæon*, quamuis apud Strabonem lib. 14. etiam Ἀπόλλων ὁ Διδυμεύς legatur ab recto Ἀπόλλων Διδυμεύς, *Apollo Didymeus.* Becanus Goropius rursus exoticam adfert Didymei vocis originem, quam Noacho attribuit, multisque paginis de Didymæo, & Brancho, & Philesio disputat in Francicis, & aliis. Cæterum, cur Apollo, *Didymæus* sit appellatus, docet Macrobius Saturnal. 1,17. Ἀπόλλωνα Διδυμαῖον *vocant, quod geminam speciem sui numinis præfert ipse, illuminando formandoque lunam. Etenim ex vno fonte lucis, gemino sidere spatia diei & noctis illustrat. Vnde & Romani solem sub nomine & specie Iani, Didymæi Apollinis appellatione venerantur.* Est mentio huius Apollinis apud Sozomenum hist. Eccles. 1, 7. & 17. Arnobium post pr. lib. VI. Apulei lib. 5. Lactantium Firmian. de vera sapient. 4, 13. vbi extat de Christo oraculum, quis fuerit. Est & apud Orpheum in Apollinis suffimento mannæ, mentio Didymeos:

Βάκχιε, καὶ Διδυμεῦ ἀνάγεσι, λαμπὶς ἀγυιεῦ.

Idem & Branchum & Miletum laudat in Argonauticis paulo post principium. Raderus. Nos *Didymeon* scripsimus Διδυμαῖον, qua terminatione finire solent ædificiorum vocabula, à propriis nominibus appellationem habentia. Vt ab Ἀχιλλεὺς Ἀχιλλεῖον, apud Plin. 5, 12. & alia multa, quæ refero in Ind. sic à Διδυμεὺς, quomodo præter alios & Origeni fine lib. 1. contra Celsum vocatur, Διδυμαῖος. Ergo sic scribitur in Appiani Syriaca: vbi de oraculo Nicatori Seleuco reddito. apud Sueton. Calig. 21, 4. *Destinauerat &c. Milesi Didymeum peragere.* Mileti dixit, non quod in vrbe esset, sed in ditione eius, & territorio, ἐν τῇ Μιλησίᾳ, vt loqueretur Herod. Sic igitur & Plutarch. intellige in cap. 27. de his qui sero puniuntur à numine. Vnius enim fere diei itinere ab vrbe collocat Plin. 5, 29, 14. *In Ionia primus sinus Basilicus, Posideum promontorium & oppidum, oraculum Branchidarum appellatum, nunc Didymæi Apollinis, à litore stadiorum viginti. Et inde ventum octoginta Milesios.* Vbi simul explicantur illa Straboni supra relata *sursum versus circiter XIIX. stadia.* Strabo scripsit: ἀναβάντι, *adscendenti.* id Plinio est *à litore.* notum enim τὰ ἄνω Græcis esse quæ recedunt à mari introrsus terram, vt contra τὰ κάτω, quæ vergunt ad mare. Porro nescio quam ob caussam, cum hunc Curtii locum in suas Enneades conjiceret Sabellicus, *Didymaonis templum* scripsit, quasi *Didymaon* Dei nomen esset. Scimus quidem quid sint Didymaones; sed huc pertinere non arbitramur. Id ergo templum, vt vidimus, non vno nomine innotuit. Plinius & ex eo Mela 1,17. *Branchidarum* appellationem vetustiorem fuisse scribunt; *Didymæi Apollinis* recentem. *Didymæa limina* vocat Statius Theb. 8,199. Lucianus de eo loquens, contentus est *Branchidas* appellare, post pr. Pseudomantis. quomodo & Herodotus 1, 46. & 157. quem valde miror de isto sacrilegio, & transfectis Branchidis tacuisse. A Persis tantummodo vastatum scribit 6, 19. Videtur autem locus vbi Branchidæ templumque fuerunt, quamquam à sacerdotibus vulgo nominaretur, vero nomine *Didyma* fuisse dictus. Ita certe Stephanus. Sed & Herodotus, ἱρὸν τὸ ἐν Διδύμοισι vocat: & Strabo l. 9. *templo apud Didyma*, & alibi etiam Didyma, vt loci eius nomen profert. Imo Pausanias lib. 2. differte τὸ ἐν Διδύμοις τοῖς Μιλησίων Ἀπόλλωνος à Canacho Sicyonio fabricatum refert: & lib. 5. iterum *in Didymis Milesiorum* aram sanguine victimarum ab Hercule exstructam. Sed & Froben. hoc loco sic edidit: *Didyma.* Ab iis igitur Didymis videtur appellatus fuisse deaster ille *Didymæus*, siue *Didymeus*, vt vulgo solebant à loco vocari, vbi colebantur. Magnam autem eius dignationem postea quoque fuisse constat ex Plinio 6, 16. f. vbi Demonax Herculis, Liberi, & Alexandri terminis superatis, *aras Apollini Didymæo statuit*: vnde forte conjici possit Demonactis patria. Deinde ex Vlpiano tit. XX. vbi scribit *Apollinem Didymæum*, cum paucis aliis diis, quibus SCtis aut Principum constitut. id beneficii concessum erat, heredem posse scribi. Quamquam oraculum illud, cum multis aliis, quæ ibi nominantur, aduentu Christi conticuerit, vt refert Nazianzenus in Carm. ad Nemesium sub finem.

7,5,29. *MILITARENT*) Sic rectius quam *militabant*, loquitur enim tanquam ex verbis regis, conuocate Milesios qui militant mihi: quæ referens aliter vix recte narret, quam: *iussit, vt qui militarent &c.*

7,5,30. *MILESII GEREBANT*) Ita sine dubio legendum esset, etiamsi non addiceret B. 1. ex MS. codicibus. Sequitur ergo statim. *His sine &c. malent*, vt sentias sermonem esse de pluribus.

INIVRIÆ, SIVE ORIGINIS) Quorum illud ad pœnam vale-

bat, hoc ad veniam. Similiter apud Tacit. 1, 58, 6. Segestes : *Tuum erit consultare, vtrum præualeat, quod ex Arminio concepit, an quod ex me genita est.*

7,5,31. *OCCVRRENTIBVS*) Militibus Alexandri Milesiis ad audiendam regis sententiam. Raderus.

7,5,33. *VT DEIICERENT*) Hoc pro glossemate habent Acidalius & Raderus; me non offendit: sic enim construo. *Tandem, vt dejicerent fundamenta murorum, ab imo* (ea scilicet) *moliuntur.* Vt ne fund. quidem vrbis superesset, adeoque tota solo æquaretur, ea fund. ab imo moliuntur. plano, ni fallor, sensu.

7,5,34. *REMORA LVCOSQVE*) Sic emendauit Acidalius. agnoui Curtium, & restitui.

7,5,35. *IVSTA VLTIO*) Incusat ergo hoc Alexandri factum. *Nos* sane *& qui maxime Alexandrum admirantur & amant, ex quorum numero nos quoque sumus, laudare solent*, ait Timo apud Plutarch. cap. 27. de his qui sero à numine puniuntur. ipse tamen velut excusare videtur, quod æquum sit vt bonorum posteris bene esse, sic malorum, male. Sed vt pœna in malorum posteros iusta esset (& certe esse diuinis literis approbatur) non ideo statim quiuis eam iuste exigeret. haud magis quam eodem loco Agathocles, qui *subsannans Corcyræos quærentes cur ipsorum insulam popularetur, respondit: Quia nobercle maiores vestri Vlyssem hospitio exceperunt. & Ithacensibus itidem ea postulantibus quod milites ipsius eorum oues auferrent, At vester, inquit, rex cum ad nos veniisset, præterea etiam excæcauit pastorem.* Ita supra ex Gemisto de Parapamisadis audiuimus, eos post tot sæcula iniurias ab Alexandro illatas, in Peloponnesios vlciici voluisse. Sic etiam vsitatissimum est, & in omnibus fere Curtianis concionibus obseruatum, instigari exercitus in mutuam perniciem, commemorandis maiorum iniuriis. at si quæ interim beneficia interuenere, altum de his silentium est, ne forte remittat furor, & vindictæ cupido. Similis vltionis specimen idem Alexander edidit incensa Persarum regia. de quo facto quid alii, quid ipse postea senserit, supra ad 5, 6, 1. notauimus. Sic idem Tyrios adfixit cruci, propter maiorum scelus, si fides Iustino 18, 3, 18. Vide Gentil. de Jure Belli pag. 195. Apud Sallust. H. 1, 2, 5. vituperatur Sulla, *qui solus omnium, post memoriam hominum supplicia in posteritatem composuit.* De qua se vide insignem locum Dionysii Halicarn. 8, 92.

7,5,36. *TANAIM*) Plinius 6, 16, 8. *Finis omnium eorum ductus ab illa parte terrarum, includente flumine Iaxarte, quod Scythæ Silyn vocant: Alexander miteisque eius Tanaim putauere esse.* atque idem fere Strabo lib. 11. & Arrianus 3, 6, 15. vbi hunc *Alexandri Tanaim alio nomine Orxantem à finitimis barbaris appellari Aristobulus dicit*, eumque è Caucaso oriri: vbi itidem Alexandrinum Caucasum, hoc est, Paropamisum montem, intelliges. *Orexartem* appellat Plutarchus Alex. cap. 80. quem pro Tanai Macedones habuerint. Quidam apud Stephanum in *Τάναϊς Iaxartem*, alii longius, opinor, à vero discedentes. *Acesinem.* Esse vero eundem quem hodie *Iba* vocant, inter alios & Volaterranus affirmat lib. 13. Anthropologiæ, vbi de Alexandro agit: & Bonfin. à pr. Hist. Vngar.

OMNI VELAMENTO SPOLIATVS) Hoc ad summam Bessi ignominiam & contumeliam factum. Persis enim tanta verecundia est, vt hominem nudum videre capitale sit. Alex. Neapol. 2, 25. Et mirum sane omnibus gentibus tum Christianis tum paganis insitum à natura pudorem. Moschi nec Christum in cruce, quamuis natura velata, nudum spectare sustinent, quod Posseuinus tradidit. Milesiæ virgines cum nescio qua phrenesi aut furore correptæ certatim sibi gulam laqueo frangerent, nec vllis suppliciis, aut custodiis ab ea mente deduci possent, tandem decreto edito, vt post suspendium eodem laqueo nudæ per publicas ciuitatis vias ad spectaculum

lum traherentur, pudore deterritæ deinceps ab infami morte abstinuerunt. Agell. 15, 10. Tanta cura verecundiæ est, vt à morte etiam summa eius ratio habeatur, quod in Lucretia, Iulio Cæsare, aliisque [vt Olympiade apud Iustin 14, 6, 12. vbi Soceri mei nota.] est memoriæ proditum. Et Nicolaus Trigautius in triumphis Martyrum Iaponensium obseruauit nobiles & honestas matronas cum nullis suppliciis à Christi cultu possent deterreri, tandem imminente verecundiæ periculo, ne publice deuestitæ petulantis plebeculæ ludibrio exponerentur, ita perculsas fuisse, vt adito magistratu grauissimis verbis iudices monerent, viderent, quousque progrederentur, vsitatis & humanis suppliciis essent contenti, cauerentque ne limitibus verecundiæ perruptis, patientiam Christianorum in furorem rabiemque verterent, totamque remp. pessundarent. Quibus vocibus deterriti magistratus intra modum genti vsurpatum constitere. Christus tamen omnis auctor patientiæ nudus omnino in cruce pependit, quod maiorem ignominiam Hebræi, nec Hebræis puniendis reis excogitare possent. Raderus.

7,5,38. *PERSOLVISTI IBI*) Nihil procliuius fuerat emendare: *persoluisti sibi. Ille facinus &c.* Ipse inuaso regno & nomine regis assumpto mercedem sibi eam parricidii persoluerat. Acidalius.

VSVRPARE) Bongarsius malebat *vsurpasse*: idque præsenti Bessi conditioni videatur aptius.

7,5,40. *AVRIBVS*) De aurium mutilatione supra ad 5, 5, 6. dictum de qua est & Langlæi cap. 2. libri decimi Semestrium. Non autem est dubium in hoc tam vario tamque exquisito Bessi supplicio respexisse Alexandrum id, quod apud Iustinum 11, 15, 12. monuisse scribitur deficiens iam Darius: *Quod ad vltionem pertineat, iam non suam, sed exempli, communemque omnium regum esse caussam, quam negligere, illi & indecorum & periculosum esse: quippe cum in altero iniustitiæ eius, in altero etiam vtilitatis causa versetur.* Vbi Berneggerus. Mutilationem autem membrorum etiam in Bessо non probat Arrian. 4, 2, 2. barbari nimium moris eam esse iudicans.

SAGITTIS CONFIGERENT) Diodor. 17, 83. refert, cum in Bessum Oxyartes Darii frater & consanguinei eius omnia contumeliarum & cruciatus genera exercuissent, minutatim etiam corpus eius concidisse, & membrorum frusta fundis in partes varias proiecisse. Arrianus 4, 2, 2. Bessum prius auribus naribusque mutilatum, deinde capitali supplicio affectum: Plutarchus c. 78. narrat Bessum reclinatis duabus arboribus, Alexandri iussu alligatum, vt ad naturalem statum valido cum impetu redeunte vtraque, ille in diuersa auelleretur. Popma. Hoc supplicii genere lacerabant noxios Derbices. nec multum ab hoc diuersum genus mortis Metii Suffetii quadrigis illigati, & in diuersa actis lacerati. Raderus. Diodorum sequitur Ὀλυμπιόδωρος ὁ ἀνεψιὸς subiuncta Eusebio: Plutarchum Sabellicus Exempl. 8, 4. f. vbi notat *Dispendendum Græco vocari id genus supplicy, à duplici funda excussum.* & Fulgos. 6, 5. De Metii supplicio & aliis similibus, dictum ad Florum 1, 3, 8. h. Eadem pœna qua Metius, affectus est sub an. 1589. Burgoinus Dominicanus Iacobi Clementis prior, qui cum eo consilia de occidendo Henrico III. miscuerat. Morisot. in Henrico Magno cap. 29. quam anno Christi 1536. quidam Sebastianus Montecuculus, insimulatus Francisum Delphinum, Francisci I. filium veneno intercepisse, apud Iouium; & ante mille fere annos, in eadem Gallia Brunechildis pertulerat, vt in Adonis Chronico sub ann. Christi 583. traditur: nam Gaguinus pr. lib. 3. histor. Franc. rem paulo aliter narrat. Sic Henricus VII. Imp. Theobaldum Brussatum Brixianum rebellem puniuit teste Cuspiniano. Sic Battorius Sigismundus insidiatorem suum apud Zvvinger. in theatro pag. 3465. f. Bessi supplicium imitatus est Aurelianus in milite qui cum hospitis vxore adulterium commiserat. Vopiscus in vita cap. 7. Sic etiam sanctos Christi martyres

res in Thebaide à fœuis & sacrilegis hominibus fuisse peremptos tradit Euseb. Histor. Eccles. 8, 9. & ex eo Nicephorus Hist. Eccl. 7, 8.

7,5,41. *CERTO ICTV*) A peritia sagittandi laudatur & Domitianus apud Sueton. 19. 2. Theodoricus apud Sidon. epist. 1, 2. Commodus apud Herodian. Philoctetes apud Homer. Iliad. β. v. 718. vbi Eustath. & Dictym Cretens. prine. lib. 3. Gratianus apud Auson. in panegyrico. Victorem, & Paul. Diaconum. Honorius apud Claudian. in IV. Consul. eius, vers. 528. Mopsus Saguntinus apud Silium, Hormisda apud Zonaram tom. 3. Aliique plurimi quos producit Zvvingerus theatri volum. 2. lib. 5. p. 393.

AVES) Intellige volantes, quomodo Harpyias interceptisse Hercules fingitur. Ita Eurytion

Plaudentem nigra figit sub nube columbam

apud Virgil. Æn. 5, 516. quod expressum ex Homero Iliad. 23, 874.

7,5,42. *CELEBRI VSV*) Apud Persas enim *publice instituta erant iaculandi sagittandique certamina.* Xenoph. lib. 1. *init.* & Herod. 1, 136. *Liberos suos à quinto anno incipientes vsque ad vicesimum, tribus tantum institutum, equitare, arcu sagittas excutere, vera loqui.* Quod sagittandi studium, vt pleraque alia ex Persarum institutis, hausere Parthi, de quibus Iust. in. 41, 2, 5.

7,5,43. *EO LOCO*) Amabant enim homines iniuriam passo ita exhibere solatium. eoque respiciebat Sophocles sub fin. Electræ, vbi introducit Ægisthum atque Orestem ita verbigerantes:

ÆG. *Quid attinet in domum me duci? nam si honestum est*
Quod agitis, cur tenebris opus est? quin statim interficis?
OR. *Ne impera, sed vade ad eum locum vbi interfecisti*
Patrem meum, vt ibidem & tu cadas.

Hæc ex Grutero ad ista Sueton. Galba 20, 9. caput Galbæ, *eo loco vbi iussu Galbæ animadversum in patronum fuerat, abiecit.* Pharnuches excussus ab equo, iussit *abduci to in locum vbi dominum strauerat, ceruicem cum genibus abscindi.* Herodot. 7, 88. Sic etiam *famosos latrones in his locis, vbi grassati sunt, furca figendos, compluribus placuit: vt & conspectu deterrentur alij ab iisdem facinoribus, & solatio sit cognatis & affinibus interemptorum eodem loco pœna reddita, in quo latrones homicidia fecissent.* l. 28. §. pen. de pœnis. Idem etiam diuinam iustitiam aliquoties obseruasse, non ethnica modo exempla sunt, falsis tamen numinibus tributa; sed & fida certaque alia. Ita Turullium in Co insula, vbi in luco Æsculapii arbores sacras ceciderat intersectum Dio lib. 51. notat. Valer. Maxim. 1, 1, 19. etiam in ipso luco interemptum scribit. *Appio Claudio consule,* Pop. Rom. *non ab hostibus, sed à diis ipsis superatus est, quorum auspicia contempserat: ibi statim classe demersa, vbi ille præcipitari pullos iusserat, quod pugnare ab his vetarentur.* Florus 2, 2, 29. ad quem similia quædam notauimus. Quod cæci gentiles adscripserunt diis suis: cum potius forte factum videatur. At non forte, sed ex decreto DEI viui, iam ante per Prophetam suum enunciato, *linxerunt canes sanguinem Achabi in loco hoc in quo linxerunt canes sanguinem Nabothi.* 3. Reg. 21, 19. & 22, 38. Sic & Iosephus 13, 19. notat; sanguinem Aristobuli effusum fuisse in loco, qui fraterno cruore rubebat. & Leunclau. Annal. Turc. Selimem Sultanum in itinere morbo correptum, cum nihilo secius pergeret, *eo ipso mortuum esse loco, in quo cum patre pugna congressus fuerat. die septimo mensis Schebalis,* anno Christi 1520.

7,6,3. *VIGINTI*) Arrianus sub fin. lib. 3. triginta millia numerauit. Radenus.

SAGITTA ICTVS) Plutarch. de fort. Alex. 2, 21. hoc vultus miris modis

modis auget. *In Maracandis,* inquit, *sagitta crus vulneratus, ita vt à tibiæ radio fractum os dissiliret.* In Græco est pro Maracandis *ἐν Μαλλοῖς in Mallis,* sed Malli & Oxydracæ procul absunt à Maracandis. Malli apud Indos sunt. Maracanda regio est Sogdianorum. Interpres ergo verior, quam Plutarchus, sed verba auctoris erant ponenda: in ora vero notandus error, & Maracanda nominanda. In primo de Fortuna cap. 2. gentem *Maracadartas* appellat: *Apud Maracadartas,* inquit, *sagitta fusæ esse dissolutæ defunctus fuit.* Radenus.

7,6,5. *LEGATOS*) Ab eiusmodi enim hominibus legatos admitti posse, hoc exemplo probat Paschal. de legat. cap. 12. additis etiam rationibus.

7,6,8. *LECTICA*) De lecticis late Lipsius Elect. 1, 14. & Marcell. Donat. in Sueton. August. c. 78.

7,6,9. *SIBI DIFFICILEM*) Sic Tiberius apud Tacit. 2, 36, 2. *Grauem moderationi suæ tot eligere, tot differre.* & 6, 2, 4. *quos omitti posse? quos deligi?* Vide Tiraquell. de iure primogen. 17, 4, 13.

7,6,10. *MARACANDA*) Regiam Sogdianorum. Arrian. 3, 6, 15. Apud Strabon. lib. 11. mendose scriptum est Μαργιανδα: vetus enim codex Μαργιανην habet, quamuis nec ipse satis emendatus, cum Μαργιανδα, non Μαργιανην legendum sit. Variat tamen etiam apud Arrianum calamus, qui modo *Paracada* [vt 4, 1, 15.] modo 4, 1, 25. *Maracanda* scripsit. Plutarchus constanter Maracanda. Radenus. In quibusdam Codic. vrbs hæc *Maruenta* vocatur, quali vsum fuisse apparet Bonfinium, cum decad. 1. lib. 1. rer. Vngar. conscriberet, & Sabellicus Ennead. 4, 5. Vnde videtur in Plinii codicibus natus error, quem deinde & Soliniani receperint. Plinius 6, 16, 7. *Vltra Sogdiani, oppidum Panda.* Vides enim oppidum præcipuum fuisse Maracanda, præsertim post dirutam Cyropolim. Hanc vrbem sub annum Chr. 1400. maximopere refloruisse scribit Perondinus in vita Tamerlanis cap. 25. *Maracandam deinde, vrbem quæ ipsi patria fuit (vt hinc Pythagoræ & Cambini error ostendatur, eorumque refutetur opinio, qui falso arbitrati sunt eam de integro à Tamerlane conditam: quam satis constet de ipsa abunde Q. Curtium mentionem fecisse) præ ceteris Orientis vrbibus collocupletandam censuit &c.* Locus Pii II. siue Æneæ Syluii, est in eius hist. de Asia cap. 31. Thamerlanes *Marchantem vrbem condidit, quam varii generis captiuis repletis, & hostium spoliis exornauit.* Vulgo *Samarkandam* dici ciuitatem eam, ex Tarich Reg. Persic. Schickardi, vbi de Cosioe, qui illis gentibus est *Nusehir-ravvan*; Leunclau. supplem. Annal. Turc. ad ann. 1578. Elmacino hist. Sarac. 1, 8. & 13. Chalcocondyla lib. 3. aliisque constat. Vnde certum est veram in Curtio scripturam esse, *Maracanda.*

NVLLO MVRO) Contenta naturali loci munitione. Modius tamen pro *nullo* in suis lib. reperit *illinc,* vnde Acidalius faciebat *illius,* approbante Radero.

7,6,11. *ABIORVM*) Hos cum *iustissimos barbarorum* vocat Curtius, respexit ad Homerum Iliad. 13, 6. sic & Arrianus 4, 1, 1. *quos & Homerus iustissimos mortalium appellans, in suo opere laudat.* quem cum Eustathio videbis, multa enim hic de Abiis. Obseruandum etiam quod recte Casaubonus ad Strabon. lib. 7. pag. 112. animaduertit, Abios, Arriano, Curtio, Ammiano nomen proprium videri, non epitheton, quemadmodum etiam Ἄμωμος, Hesychio teste. Proinde interpretem Homeri Latinum, Abios non recte vertisse arbitror *longæuos,* quamuis etiam Eustathius in quibusdam ita Græcis intellectam vocem moneat. Ceterum Latini hos Scythas nunc *Abios* nunc *Auios* appellant, propter vicinitatem B. & V. literarum. De his Strabo lib. 7. copiose disputat: Iustinus 2, 2, 5. eosdem, quamuis communi Scytharum nomine comprehensos paucis describit. Ex Loccenio, & Radero. Glareanus suspicabatur legendum

dum *Albanorum*, cum esset scriptum *Audarum* (quomodo & Sabellicus legit) vt fit ex litera in L transeunte, continuata cum puncto lineola. Aldus edidit *Albiorum*, vnde ingeniose Bongarsius *Olbiorum*. Ipsi tamen illi viri potius ad viteriorem inquisitionem cogitationes suas annotauerant, quam vt penitus ita sentire crederentur.

7,6,12. *PENIDAM)* Legendum puto *Menidam*, quem Arrianus & Curtius vnum ex Alexandri amicis & ducibus fuisse tradunt, cuius & Curtius libro quarto sæpe meminit. Popma. Ego posteriorem quoque vocem *quendam* delerim, est enim corrupta ex nomine eius prætoris; & pro varia lectione adpicta. quod prope certo constat ex Auentino lib. 1. qui Curtiana verba de suis nationibus interpretatus, ait Alexandrum *misisse ad Germanos finitimosque* quendam *ex amicis, qui denunciaret ne Tanaim atque Histrum amnes* (nam & hoc addit de suo) *inuisa Regis transirent &c.* Bonfin. lib. 1. Dec. 1. *Penindam* vocat. Sed hic idem cur infra 8, 1, 7. *Beedes* vocatur? Nec enim de alio ibi potest esse sermo. & omnia probe considerata non permittunt vt mox. pro *eidem mandatum*, legamus, *Beedi mandatum*. an potius ille locus hinc emendandus?

NE TANAIM) Fere vbiuis amnes quoque cuiusque regionis termini. Tacitus 1, 9, 5. *Mari Oceano, aut amnibus longinquis septum imperium.* Fit id aut natura, vel mutuo consensu. Huius meminit Diodor. 12, 83. & 16, 83. Polyb. Excerpt. legat. 1, 4. princ. Tacit. 11, 10, 3. & 15, 17, 3. Alterius mentio, apud Herodot. 6, 108. Polyb. 15, 6. Iulianum apostatam in Cæsaribus. vbi fatur Octauianus. Ex quibus intelligimus cur Alex. Magnus legatum miserit ad Scythas Europæos, *qui denunciaret eis ne Tanaim &c.* Voluit enim, abstinerent terris Macedonum. Hunc ad morem respexit Spartianus in Hadriano cap. 12. f. *In plurimis locis, in quibus barbari non fluminibus, sed limitibus diuiduntur, fossitibus magnis, in modum muralis sepis fundius fossis ac connexis, barbaros separauit.* Allusit & ad istis Plutarch. in vita P. Æmilii c. 7. *Huius temporis fratres & cognati, nisi regionibus, fluminibus, morborum diuersitas distinxerint communia, & multum inter se spatij interiecerint, non cessant à mutuis contentionibus.* Hæc Gruterus ad ista Liuii 1, 3, 5. *Pax ita conuenerat, vt Etruscis Latinisque fluuius Albula, quem nunc Tiberim vocant, finis esset.* Quibus adde Tacit. pr. Germaniæ, Senec. præfat. natur. quæst. Florum 4, 12, 61. Arrianum 6, 3, 6.

BOSPHORO INCOLVNT) Bona, & si vis amplius optima lectio: nec hilo deterior alia tamen: *qui super Bosphorum colunt.* Sic infra 8, 1, 7. *Scythas super Bosphorum colentes.* Acidalius.

1,6,13. *CONDENDÆ VRBIS)* Lego: *Cond. vrbi sedem.* 1. ex sequenti voce ascitum. Sic supra 7, 3, 23. *Condendæ in radicibus montis vrbi sedes electa est.* Gronouius. Idem mihi fuerat visum. Sane sæpissime accidit vt ex antecedentibus sequentibusve verbis aliqua assimilentur, quod profectum credo ex more dictandi.

ELEGERAT) Ita recte: quamquam Impressi fere *eligere*: patet hoc ex seq. *consilium distulit.* hoc est, vrbis condendæ, quæ demum etiam conditur infra 7, 6, 25. At exploratoris, siue vt ipse appellabat, legati mittendi consilium non fuisse dilatum cum ratio docet; tum etiam infra 8, 1, 37. euidenter probat.

ET IAM PERDOM.) Hactenus editi, *etiam perdom.* Ego sic legendum ex sensu vidi, quomodo & dudum Sebisius monuisse reperio, & diu ante Acidalium.

7,6,14. *COERC. QVI NOVAVERANT RES)* Non omisit Curtius voculam *res*, quæ addita in vulgatis. infra 10, 8, 1. *Ni occupetur impotens animus, res nouaturum*: ipso ibi Modio sic emendante. Sed ita fumus quidam, quod placuit modo, displicet; quod displicuit, mox placet. vtcunque se nouitatis aut raritatis aliquid

quid specie commendat. Sæpe phrasi hac vsus Curtius, nunquam aliter, nisi vt iuncta suo verbo ea ipsa vox legatur: Ceterum nec *mouerant* vsque adeo malum: quomodo idem tamen ait flagitiosissime scribi. Acidalius. Quem miror tulisse voculas *coercendo eos*, quæ ex seq. linea in hanc adscenderunt, nihilque iuuant sensum, sed potius magnopere inquinant.

7,6,16. *CYROPOLIM)* Caput regionis: Alio nomine *Cyreschata* dictam; vt contra Ptolemæum, qui duo nomina duas vrbes putauerat, ostendit Salmasius in Solinum pag. 1193. Ælianus hist. anim. 16, 3. sibi persuadet vrbem hanc ab Alexandro restitutam, ait enim in India nasci auem, quæ ab incolis Cyropoleos alianturque vrbium, quibus ibi colonos Alexander dederit, Græco nomine vocetur Κιρσίων. Quod autem Indiæ adscribit, vrbem Sogdianam, seu memoriæ lapsu facit, seu quod Indiæ nomen vsque ad eas regiones extendi repererat.

ALIAM VRBEM) Arrianus 4, 1, 6. Septem vrbes in Sogdianis ordine expugnatas ait ab Alexandro. Raderus.

CORONA) Lipsii Poliorcet. 1, 4. consule. Apud quem & descriptam in charta eius imaginem cognosces. Apud Græcos non dissimile est τὸ περιγραφὴν apud Herodot. lib. 6. & Platonem lib. 3. de legibus. *vrbem quasi sagena & indagine includere*, vt & Herodianus loquitur. Raderus.

PVBERES INTERFICERENTVR) His & sequentibus admodum similia sunt ista Sallustii Iug. 91, 6. de Capsa: *oppidum incensum: Numida puberes interfecti, alij omnes venundati: præda militibus diuisa &c.* & hæc Tacitii 13, 39, 7. de Volando castello: *capta escensu munimenta, omnesque puberes trucidati &c. & imbelle vulgus sub corona venundatum: reliqua præda victoribus cessit.* Adde Polyæn. strateg. 4, 3, 30. de Alexandro & Calthæis Sallust. Iug. 54, 4. & 91, 6.

7,6,17. *VT TVTIOREM)* Eadem ergo mens ipsis, quæ apud Tacit. H. 1, 33, 4. T. Vinio: *proinde inuita, quæ indecora.*

PRÆMISIT) Non vt legatos: sed vt præcursores. Sic fere supra 3, 13, 2.

7,6,19. *VT ANTE DICTVM EST)* Quis non videt merito viros doctos conqueri, dissentaneam & intricatam hanc totam Curtii narrationem esse? quam magis etiam turbat Explanator, dum conatur explicare. Mihi prope constat lacunam esse in superioribus. omnia quidem prona & procliuia erunt si sic expleas: *Itaque Meleagrum & Perdiccam in obsidione eius relinquit: ipse cum reliquis profectus Craterì quoque copias suas iungit, Cyropolim (vt ante dictum est) obsidentes.* Similis fere res & oratio infra 8, 10, 21. & 22.

7,6,20. *HVNC REGEM)* Quem etiam primo statim loco nominat Cœlius Rhodig. A. L. 22, 20. quo loco præstantissimorum ex veteri memoria regum facta breuiter percurrit. Semiramis autem celebratissima quoque fama fuit. Iustinum 1, 1, 10. & ibi notatos consule. Hos igitur præcipue veneratus dicitur Alexander, alias quoque virtutis in hoste mirator. A quo eius ingenio multum abhorret fabula, quam ex Tarich Regum Persicorum recitat Schickhardus, *Homay* viduam Longimani *mille pyramides exstruxisse, quas deinde Alex. Macedo, gloriæ eius inuidens, diruerit.*

7,6,21. *DELECTOS MACEDONES)* Variant nonnihil libri scripti: *vrbem diripi iussit. Delectæ Macedones haud iniuria infestos &c.* ex quibus Acidalius ingeniose: *dir. iussit. Delecta, Memacenis haud iniuria infestus, ad Meleag. &c. redit.* Si tamen pondus aliquod nostræ coniecturæ, qua supra ad num. 19. quæ ibi deerant suppleuimus, vulgata lectio extra vitium est. *Delectos Macedones* diripere iussit Cyropolim, *haud iniuria infestos*, siue ob exantlatos in obsidione labores & pericula, siue ob

scelus etiam Memacenorum: fieri enim solet, vt vnius oppidi, immo singulorum interdum hominum facinora toti nationi imputentur. rediit autem ipse ad obsidionem Memacenorum: quam vrbem supra num.19. corona circumdederat; ideoque *ad Metzagrum & Perdiccam*, nempe quos ibi reliquerat.

7,6,22. *FORTIVS*) Desperatione scilicet veniæ, ob admissum facinus, quam ob causam inexpiabile bellum susceperi, studebant illigare populares magno aliquo scelere, quod quasi vinculum illis foret mansuræ fidei. Vide quæ ad Florum 1, 9, 1. d. obseruauimus. Sic apud eundem auctorem 4, 12, 24. Germani *viginti commilitonibus incrematis, hoc velut sacramento sumpserant bellum. Hasdrubal omnes Rom. captiuos occidit, vt ciues desperata venia hosti alacres resisterent.* Zonar. tom. 2. ex Appiani Punico. Agrippinensibus has conditiones ferunt Germani: *Romanos omnes, in finibus vestris, trucidetis &c. Bona interfectorum, in medium cedant, ne quis occulere quidquam*, aut segregare causam *suam possit.* Tacit. H. 4, 64, 5. Sic Aristides Græcis deferere Spartanos, & Athenienses parere volentibus, *respondet orationem ipsorum plenam esse necessitatis & aquitatis, cæterum ad fidei pignus opus esse facto, quod perpetratum* sententiam mutare *non esset permissurum multitudini.* Plutarch. in Aristide cap. 46.

CERVICE EIVS) Plutarchus de fortuna Alex. 2, 21. in Hyrcania factum dicit, ciuitatem nullam exprimit: *In Hyrcania*, inquit, *obducto lapide collo, quo ictu tenebris ob oculos offusis, ad dies multos cæcitatem timuit.* Raderus.

7,6,23. *VRBEM DIRVI*) Par & sceleris & calamitatis exemplum est in Dionis lib. 40. *Zenodotiæ ciues accersitis Romanis aliquot militibus, quasi se in fidem eorum daturi, eos, quum intra muros accepissent, obtruncauerunt: quæ ipsis causa vt vrbs everteretur, fuit.*

7,6,24. *SEQVI TAMEN*) Vide quæ notauimus supra: & imprimis Gruteri discurs. in Tacit. cap. 46.

7,6,25. *MVRO CIRCVMDEDIT*) Adde Arrian. 4, 1, 3. & 17. Iustin. 12, c. 12. Oros. 3, 18. Plinius 6, 16, 7. *Vltra Sogdiani, oppidum Panda, (an Maracanda?) & in vltimis eorum finibus Alexandria, ab Alexandro magno conditum. Ara ibi sum ab Hercule ac Libero patre constitutæ, item Cyro & Semiramide atque Alexandro.* De istis aris copiosissime simul & suo more eruditissime differentem vide Salmasium ad Solini cap. 38. vbi etiam notat hanc vrbem videri eandem quam Stephanus decimotertio loco recitat. quem corrigit, vt legatur: Τρισκαιδέκατον ἐν Σογδοῖς, ἣν πεμπτὴν ἔκτισε Ἀλέξανδρος. vt ita eadem esset cum illa quam ex Ptolemæi lib. 3. ad Tanaidis ripam conditam scripsit idem Stephanus, quem hic, & alibi ex vna vrbe duas facere observat. Scilicet erroris fons fuit geminata locorum appellatio, vt idem circa Tanain acciderit, quod supra de Caucaso notauimus: vt videlicet quod alterutri proprium est, inuicem communicent. Bonfin. lib. 1. Decad. 2. Vrbem Alexandriam eam esse reputat, quam *Exopolim* Ptolemæus appellat.

7,6,26. *MILITVM*) Nam milites, cum adhuc vigeret disciplina, his etiam operibus admouebant manus. Vide multa de ea re succincte tradentem Gruterum ad ista Liui 1, 31, 6. *Salubriora militiæ quam domi corpora.* & Lipsii Mil. Rom. 5, 13. Statim pro *qua munimenta*, malim, *quam mun.*

NAM DIVISVM ERAT) Quod vtiliter obseruatum sæpius. Æneas Sylu. cap. 7. de Europa, vbi de expugnatione Constantinopoleos: *Sua cuique legioni murorum pars, ac portarum attributa, vt discretus labor fortes atque ignauos distingueret, & ipsa contentione decoris militum virtus magis ac magis accenderetur: pari modo & nauales socii attributas partes inuadere iussi.* Quæ verba accepit à Tacito nostro H. 3, 27, 2. vbi Antonium ea arte vsum tradit, in oppugnanda Cremona. Ita fere apud eundem

dem H. 4, 23, 2. *Bataui, Transrhenanique, quo discreta virtus manifestius spectaretur, sibi quæque gens consistunt.* Eodem respexit Gallus Auctor libelli qui inscribitur *Aduis au Roy pour bien regner.* vbi suadet regi vt nobilium qui castra eius quandoque sequerentur nomina in scriptis seruarentur, *à fin*, inquit, *que la vaillant & la lascheté, le trauail & l'oyfiueté, l'affection à vostre seruice & son contraire, ne soient iamais confondus (ruyne des Estats) ains soigneusement discernés.* Sic etiam Acilius consul in obsidione Heracleæ munia partitus est in plures, inde *horum magno certamine intra paucos dies turres arietesque, & alius omnis apparatus oppugnandarum vrbium perficitur* apud Liuium 36, 22, 7. & 36, 25, 7. scribit, cum ab Romanis simul & Philippo bellum Ætolis esset illatum, *enixe, velut proposito certamine Romanos Macedonesque diem ac noctem, aut in operibus aut in præliis fuisse.* Vide eundem 10, 41, 10. & 19. Thuan. lib. LXXII. pag. 468.

7,6,27. *CAPTIVI*) Vide supra ad 7, 3, 23. Ita Syluius Æneas de Asia cap. 31. testatur Tamerlanem vrbem Marachantem h.e. Maracanda *vary generis capitibus repleuisse.*

7,7,1. *REX SCYTHARVM*) In hoc large falli puto virum alias eruditum & diligentissimum, qui in regno Scythico putat hunc Ateæ, quo cum nimirum Philippus bellauit, fuisse filium. quasi vero tota Scytharum gens, quæ tam late patebat, vni regi paruisset. Curtius caute addidit: *cuius tum vltra Tanaim imperium erat*, hoc est, ille ex regibus Scytharum, qui ibi locorum imperabat. Nam Ateas ille immensum quantum ab hoc terrarum tractu remotum imperium tenuit.

AD DIRVENDAM EAM) Inde pater iuris esse gentium, ne quis impositam suis ceruicibus munitionem ferre teneatur: præsertim vbi pacta vel priuilegia (de quibus Gailius pract. obser. 2, 69.) intercedunt. nam si in priuatis seruitutibus id excipi potest, ne altius tollere ædes liceat, neue vicini luminibus officere; quanto magis in rebus tam arduis, vnde non modica damna, sed vrbium ciuitatumque exitia metuuntur. Et tamen in alteram quoque partem (nihil enim humanarum rerum perpetuo verum aut certum est) haud leuia argumenta afferri possunt, quæ & nostra patrumque ætate, in Germania nostra semel atque iterum diligenter excussa, etiam vt temporis rationem habeam merito prætermitto. Interim Alberic. Gentil. de iure belli 3, 21. & quos ibi citat, inspice.

7,7,2. *TANAIS*) Imo Iaxartes, vt docet Strabo lib. 11. Asiam autem & Europam medius interfluit Tanais, verus nimirum ille & antiquitus ita vocatus, non hic Alexandrinus. Gemini erroris exempla, ex confusione harum appellationum orti, sæpe iam notauimus: ex quibus & hæc, & si quæ porro occurrent, facile diiudicari poterunt.

EVROPÆOS) *Reperimus enim Scythiam duplicem, Asiaticam & Europæam. Legendi de hoc argumento Strabo lib. 2. & 11. Plinius 4, 12. & 17. Solinus cap. 19. Curtius, Iustinus 2, 2. Iornandes de rebus Getic. cap. 5. Descripsit etiam Europæam accurate Herodotus lib. 4. vbi quidem veteris ei cognomentum apponit. Additur à Romanis scriptoribus, tertiæ eis Istrum &c.* Reineccius tomo I. in regno Scythico Asiatico à pr. Item tomo II. in regno Scyth. Europæo.

7,7,3. *NON FINITIMA*) Leg. *Sarmatarumque non*, vt quidam *credidere, finitima.* Talium transpositionum exempla multa habes in Indice, voce *transpositio.*

7,7,4. *RECTA DEINDE*) Omnia hic vitiosa sunt, at vnde petamus remedium? à libris nullum est, à coniectura anceps & inualidum. Sed tentemus, quod vnum possumus: *Recta deinde regione in aliam vltra Istrum iacentem cuit: Vltima Asiæ qua Bactra sunt, stringit, quæ septentrioni proxima sunt. Profundæ inde sil-*

uæ &c. Hoc dicit, *recta regione* (qua phrasi & alias vt infra 7, 10, 1. vtitur) hoc est perpetuo, & in longum porrecto tractu, coit in aliam gentem, seu cum alia regione, siue in vnum continuatur cum illa Scythia quæ vltra Istrum est. cuius in superiori nota obiter iniecta est mentio. Prætexitur autem ei parti Asiæ qua Bactra sunt (sic enim, non *quæ Bactra sunt*, legendum recte vidit Acidalius) quæ, videlicet Bactra, ex omnibus Asiæ partibus proxime accedunt ad septentrionem. *inde*, id est penitus, & remotius à Bactris siluæ sunt & paludes: contra quæ Tanaim, siue Iaxartem, & Bactra spectant, coluntur, seruntur que. Alium sensum effecerunt editores variorum codicum, in quibus est: *habitant quæ septentrioni proxima sunt. Profundæ inde siluæ &c.* quem non puto esse similem vero, quippe constat ex contrario, ea maxime loca quæ ad septentrionem vergunt, aspera & cultus expertia deprehendi. Tubingensis editio, quæ sequitur Merulam, *Alaunos* hic interserit: *Recta deinde regione alaunum &c.* quod non omnino spernendum puto. Nam Alauni Scytharum pars fuerunt, vt notum est.

QVÆ AD) Al. *quæ &c.* vtrumque omittendum putem, scribendumque; *quæ Tanaim &c.*

7,7,5. *PRIMVS*) Haud immerito dubitauit de hoc loco Raderus. Cui *diu super hac re cogitanti, nec variam scripturam vllam ex codicibus inter se conuenientibus reperienti, tandem coniectura succurrit, non improbabilis*: Primus, *inquit*, Alexand. non prouisum *ante* bellum *Scythis fecit, quod id antea non prouiderat, nec statuerat, sicut contra Darium, Bessum &c. Sed cum ad Tanaim seu Iaxartem, vbicon dere statuisset, & Scythæ obniterentur, coactus est ex improuiso mouere in Scythas. aly vero reges seu Ægypti, seu Syriæ, seu Medorum & Persarum ex instituto, nec lacessiti quidem, Scythis ingentes exercitus infudere.* Hactenus Raderus. haud absurde. Mihi olim in mentem fuit, legendum esse *primum* aduerbialiter, vndè hic resultet sensus: Alexander cum noua gente, nec iniuria nec beneficio cognita, tum primum bellum, idque ex improuiso oblatum, gesturus, amicos conuocat. Nec magnopere terreor, quod vbique libri *primus* tenent. Profectum enim id antiquitus à quodam sciolo, qui nouerat subsantiuum & adiectiuum eodem casu iungi, nec ferebat ita dici *Primum Alexander*, sed *Primus Al.* Eadem caussa corumpendo fuit Liuio 36, 25, 4. de Damocrito: *maius vilioribus gaudium traditum fuit.* Scripsit enim Liu. *tractius fuit*: vt iam ad Flor. 4, 2, 81. l. defendimus. Eadem forma nostet supra 7, 5, 36. *Spiramenta cum tenebat &c. gratum spectaculum.*

7,7,6. *DOCERE*) Hoc est præcipere quid in quoque casu faciundum esset. quod non poterat commode fieri, si ipse non interesset: agmini. quandoque enim subitum consilium res poscebat: vt in illo Panico tumultu supra 4, 12, 16. Non igitur audiam, si quis hic referibat *ducere.*

7,7,8. *RVRSVS AD SVPERSTIT.*) Idem vitium in eo deinceps penitus mutauit, teste Plutarcho cap. 127. *postquam eius animus semel religione obstrictus fuit, etiam leuissima quæque & à communi consuetudine vtcunque aliena, in prodigium traxit, itaque sacrificantium, expiantium, vaticinantium, plena esse regia.* Sic apud Liuium 1, 31, 7. Hostilius *qui nihil ante ratus esse minus regium, quam sacris dedere animum [longinquo morbo implicitus] repente omnibus magnis parnisque superstitionibus obnoxius degit, religionibusque etiam populum implet.* Idem in se se vrbane excusauit Cleomenes. *Nam diuturno vexatus morbo, cum animorum lustratoribus nonnullis atque aruspicibus, de quibus ante diuersum senserat, aduerteret, miranti factum: Quid, ais, miraris? non sum idem qui ante, mutatus itaque & sententiam mutaui.* Plutarch. Lacon. apophth. cap. 75. Ceterum etiam lectionem Curtiani loci turbant. Sunt enim libri, in quibus pro *mentium* reperias *gentium.* forsan vtrumque spurium est, legendumque: *ad superstitionum vanarum ludibria vanorum.*

SINE

SINE REGE) Videntur & Romani sine Imperatore. Inde enim frequens phrasis *exta nunciare*, vt apud Sueton. Cæs. 77, 4. *Haruspices tristia & sine corde exta sacro quodam nunciante.* Ita nec auspiciis intererant, claro pullarii exemplo apud Liuium 10, 40, 4. qui *auspicium mentiri augus tripudium solistimum consuli nunciauit.* Reperias tamen vbi ipsi interfuerint, imo & præfuerint. Nam & Pertinax, vt scribit Capitolin. cap. 11. *cum omen lauum vellet procurare, caput extorum non deprehendit.* Sic & apud Veientes ipsum regem exta profecuisse colligo ex Liuio 5, 21, 6. Sic apud Tacitum H. 4, 53, 4. Heluidius; H. 1, 27, 1. Galba; apud Liuium 29, 27, 4. Scipio; apud Sueton. Aug. 1, 3. Octauius interfuerunt extispicio.

7,7,10. *NECESSITAS ANTE RATIONEM EST*) *Tempori parendum* Fl. Theodosius Iunior vsurpare est solitus, quod eius symbolum explicat Reusnerus classe 2. symb. 18. Repetit noster infra 8, 4, 11. eandem suam sententiam. Qua etiam Clapmar. de arcan. 1. 22. firmat opinionem suam, damnosum & stultum esse, ducibus adimere liberam administrationem belli, iisque præscribere, prælio contendere debeant nec ne, idque illo vel illo loco aut tempore. cum ratio belli hoc non permittat. Nam vt apud Herod. 7, 49. sapientissime Xerxem monet Artabanus: *homines in arbitrio fortunarum, non fortuita in arbitrio hominum esse.* Longe autem stultias veteres qui ob superstitionem, nisi addicentibus auspiciis pugnare verebantur, pluribus exemplis eorum qui sic vicerunt: nonnullis & horum qui per eiusmodi ludibria falsæ religionis maximas incurrerunt calamitates. Nam & Flaminius, Marcellus, Lucullus, aliique contemptis hoc genus obseruatiunculis prospere pugnauerunt: & Germani apud Cæsar. de Bel. Gall. 1, 50. insigni clade affecti sunt, quod sibi persuasissent, *non esse fas Germanos superare, si ante nouam Lunam prælio contendissent. Tamen*, vt Macrob. Saturnal. 1, 16. notat; *sciendum est, eligendi ad pugnam diem Romanis non fuisse licentiam, si ipsi inferrent bellum: at cum exciperent, nullum obstitisse diem, quo minus vel salutem suam, vel publicam defenderent dignitatem. Quæ enim obseruationis locus, cum eligendi facultas non superfit?* Atque idem fere Iudæis post Macchabæorum monita, fuit obseruatum. De captanda temporis opportunitate sunt etiam Lipsii monita polit. 5, 16. Ex quibus intelligas quid sibi voluerit acerrimus ducum Corbulo apud Tacit. 11, 20, 1. cum Claudii mandata ceptis eius intercederent; *beatos quondam duces Romanos!* De necessitate supra quoque dictum ad 4, 3, 24. Porro non dissimulo in his, *meliore bostium, quam meo tempore, vt melius* mihi suppositicium videri.

7,7,11. *HAVD DVBIE SI*) Acidalius lectionem aliorum codicum amplexus, ita distinguit: *alienis Martis experiuntur, haud dubia fortuna. Si omiserimus &c.* vt sit sensus, Bactrianos animum Macedonum alieno periculo experiri, neque fortunam belli extimescendam habere, qui eam tentent discrimine aliorum. Quæ coniectura & Radero proba videtur, & mihi non improba.

7,7,14. *TROPÆA STATVERE*) An Macedones tropæa statuere sint soliti, supra ad 3, 12, 27. disquisiuimus. hoc igitur loco ex Radero subiiciemus, quæ altero illo non exstant, prætermissis aliis. Diodorus itaque Siculus 16, 87. & 89. affirmat tropæum de victis Atheniensibus erectum & 16, 4. de fusis Illyriis. nisi velis Siculum quoque *αὐτόχειρ* locutum, vt & Herodianum, vbi vrbem ad Issum exstructam, *tropæum* Alexandri improprie nominat. Suffragatur Siculo & Herodiano etiam Philostrat. de vita Apollon. lib. 2. extremo, qui disertissime arcum triumphalem apud Indos ab Alexandro erectum, vbi Porum vicit, testatur.

VICTORIA COMMITTERE) Eundem sensum expressit Florus 2, 2, 2. in pari animo pop. Romani. *Quum videret opulentissimam in proximo prædam &c.*

adeo cupiditate eius exarsit, vt quatenus nec mole iungi, nec pontibus posset, armis bellogue iungenda, & ad continentem suum revocanda videretur.

7,7,16. *BELLI ARTEM)* Quod reputans Lycurgus legem tulit *ne tantem eosdem hostes sapius impugnare, ne repugnare assuefacti, ipsi quoque bellicosi evaderent.* Plutarch. in Lycurgo cap. 24. & apophth. Lacon. cap. 90. *Itaque inferioribus temporibus Antalcidas Agesilao vulnerato dixit, praclara eum doctrinæ præmia à Thebanis reportare, quos inuitos exercuerit, docuerit que bellum gerere.* Sic apud Herodian. 8, 11. *Aquileienses magis magisque indies virium atque animorum implebantur, assiduitate pugnandi peritiam pariter audaciamque consequuti.* Vide omnino Cl. Fosstnerum ad ista Taciti 1. 10, 7. *Pompeium imagine pacis deceptum.*

7,7,17. *VITANDO ALEMVS)* Tacit. 3, 41, 5. *Tiberius aluit dubitatione bellum.* Sic & Liuii 31, 15, 7. iudicio, Attalus Rhodiique *gaudentes vicissimque composita cum Philippo pace &c. bellum aluere.*

7,7,23. *PVDORE)* Videbat enim multorum esse sententiam, quæ & Flaminii apud Silium 5, 124.

\- - *Reformet sub armis vana superstitio* -

7,7,24. *INTERPRETE VTI)* Sic restituo ex Mss. hactenus longe deterius: *Quem certum meliorem habeo exercitum interpretem metu suo.* Quod de metu ait, in eo & Claudianum habet assertorem, de bello Getico vers. 262.

Sed malus interpres rerum metus, omne trahebat
Augurium peiore via - -

Hinc & Onosandri Strategicus cap. 24. monet ὅτι ὁ φόβος ψευδὴς μάντις ἐστίν. hoc est, metum falsum esse vatem. quod & nostet iam attigit supra 4, 10, 10. *vbi vera explorari non possunt, falsa per metum augurantur.* vbi conieci leg. *figurantur*; quod nec dum displicet. licet enim *augurare* sæpe reperias, vt apud Sidonium epist. 8, 6. f. in simili argumento, *promptius de actionibus longinquis ambigendisque frustra quaque mens augurat*: tamen vt citato loco recte monet Raderus, *augurari* παρὰ πόδας positum, vix ac ne vix quidem reperias.

QVAM POTEST) Priora exemplaria *sæpius quam pot.* Sed merito *sæpius* proscripsit Modius ex glossemate insertum; hoc vero eleganter, *tibi quam potest, denuncio.* Raderus.

7,7,26. *VOCE SVPPRESSA)* Sic apud Tacit. Hist. 1, 42, 1. de T. Vinio *ambigitur, consumpserintne vocem eius instans metus.* adde quæ supra ad 6, 11, 37. notauimus.

NE REGIS) Haud procul abludunt ista Taciti nostri 3, 67, 3. *sæpe etiam confitendum erat, ne frustra quæsiuisset.*

7,7,27. *PERTVRBAT)* Alii *magis perturbat.* sed potest abesse, & apud Tacitum quidem solet; de Curtio ambigerem nisi Modii correctionem, nam eam voculam primus reiecit, Constantiensi quoque MS. niti testaretur Raderus: Lipsiusque inter eius locutionis exempla produceret ad Tacitum H. 3, 8, 1. & post eum Vechnerus Hellenolex. 1, 5. in quibus plurima variorum auctorum testimonia.

7,7,28. *FELICITATI SVÆ)* Idem ille Alexandri dicta factaque æmulus Cæsar inculcauit trepido gubernatori, cum speculatorio nauigio solus Brundisium trajiceret; *quid times? Cæsarem vehis.* Flor. 4, 2, 37. Lucan. 5, 580.

SIBI ENIM AD ALIA) Locus hic Cimmeriis tenebris inuolutus, singulari face & luce indiget. Fecit hunc obscuriorem Modius omisso verbo *remisit*, quod in antiquis exemplaribus legitur, & aliis mutatis. Vetus scriptura habet: *Rex iuf. c.f. suæ remisit. sibi enim &c.* Potest hic sensus elici: Rex Aristandrum, remissum ad periclitandum, iussit habere bonum animum, neque ex inspectis extis tristia ominari, sibi extra ordinem fauere deos, & ostenta sacrificiorum negligere, studereque felicitati & gloriæ suæ, quod alias sæpe factum senserit. Sed obstrepit Modius, cui respondentem Acidalium audiamus. *Modius*, inquit; *pro sua sapientia locum sic ait constituisse*: Rex iusso conf. f. suæ ait, alia sibi ad glor. &c. *cui male tamen adhuc esse, quoniam pessime fuerit, nec satis dum conditum, vel ad publici saporis, vel eruditissimorum palatum. Est ita vero: sed ad gustum acriorem subtilioremque hominum delicatorum nos cum temperare non possumus, nisi è vulgari ac damnata lectione vocem pro insipida detestam condimenti vicem iterum accersamus, tum de nostro superadderemus aliquid &c. Vulgo est*: Rex iussum conf. f. suæ remisit. Sibi enim ad alia glor. concedere deos. *Reuocamus inde verbum* remisit, *quod necessarium. nam remittebat Aristandrum rex ad sacrificium iterandum, si perlinari posset. Reliqua leuiter mutamus, & sic scribimus*: Rex iussum c.f.s. remisit: alias sibi ad glor. c. deos. *Alia & Alexandro digna sententia, quæ hæc. etiam alias mala omina & discrimina imminentia deos auertisse in gloriæ suæ gratiam. Alias quoque deos ipsa fata, ne gloriæ obsisterent suæ, immutasse, sive potius flexisse. Sæpe iam deos sibi cedere, ne gloriæ suæ cursus impediretur.* Acquiesco, si non meæ interpretationi retentæque veteri lectioni, saltem Acidalii iudicio & explanationi. Sed vbi sunt, quibus omnia liquent in Curtio, quem negant vel notis, vel commentario indigere? qui [omnia] intelligendo faciunt, vt nihil intelligant. Multa attente, non perfunctorie legenti, obscura & incerta occurrent. Raderus. Forte commodus etiam oriatur sensus, si legas: *sibi & alia ad gloriam concedere deos.* ergo ne desperet, lætiora quoque exta concessuros.

7,7,29. *APPARVISSE)* Videlicet in extis. alii ediderunt *aperuisse*, quod quidem referre possis ad Aristandrum, sed non sine damno melioris sententiæ.

7,7,31. *MENEDEMVM)* Ita quidem & supra 7, 6, 24. dixerat, sed longe aliter Arrianus 4, 1, 16. Vbi quidem & Menedemi facit mentionem, sed non vt summi ea in expeditione ducis: *Alexander aduersus Spitamenem, Andromachum mittit, & Menedemum, ac Caranum &c. His adiungit Pharnuchem.* quæ non tam adduco, vt in quo hi auctores discrepent, indicarem (id enim, cum per se cuilibet promptum sit cognoscere, supra etiam professus sum non facturum) quam, vt sensum suum restituam Arriano: quem obscurant illa: *His adiungit Pharnuchem.* putes enim tantum adiunctum vt interpretem, nec iniurta, nisi euidentissime ostenderet ipse Arrian. infra 4, 1, 30. Pharnuchi summam expeditionis fuisse creditam. Ergo illa verba Ἐπιτάπτει ὁ αὐτοῖς φυγάδων, valent: *imponit, siue præponit eis Pharnuchem.*

QVA VENTVRVM) Sic expressi cum Radero, cum non Bongarsio tantum & Acidalio, sed aliis etiam ita legendum absque dubitatione videretur.

7,7,32. *BINOS ARMATOS)* Hic locus acceptissimus esse posset his qui pulcherrime de maioribus nostris mereri autumant, si Germaniæ possint accensere, quicquid vbique barbarorum fuit. Nam iste fere mos militiæ etiam inter nos olim obtinuit, vt ad Florum 4, 2, 48. c. ostendi, eo ipso argumento, contra Magni Viri sententiam, qui Cæsarianæ de Pompeio victoriæ gloriam Germanis nostris conatus asserere: in quo & fauentem habeo Marcell. 16, 26 Equitibus *sparsim peditesque miscuere discursatores & leues, profecto ratione tuta (an tuta? posscnte. Norant enim licet prudentem ex equo bellaturem cum elibanario nostro congressum, frena retinentem & scutum, hasta vna manu vibrata, tegminibus ferreis abscondito bellatori nocere non posse: peditem vero inter ipsos discriminum vertices, cum nihil caueri solet, præter id quod occurrit, humi occulte reptantem, latere foratu iumenti, incautum rectorem præcipitem agere, leui negotio trucidandum.* Nec omitto insignem Cæsaris locum de B. Gall. 1, 48. *Equitum (Ariouisto) millia erant VI, totidem*

numero-

numero pedites velocissimi, ac fortissimi; quos ex omni copia singuli singulos, suæ saluti causa, delegerant. cum his in prœliis versabantur: ad hos se equites recipiebant: hi, si quid erat durius, concurrebant: si qui, graviore vulnere accepto, equo decidebant, circumsistebant: si quo erat longius prodeundum, aut celerius recipiendum, tanta erat horum exercitatione celeritas, vt iubis equorum sublevati cursum adæquarent. Cuius generis fuisse illos, qui ipsi deinceps Cæsari in Hispania, de Bel. Ciu. 1, 83. in Thessalia, de B. C. 3, 52. & in Gallia fortem fidelemque operam nauauerunt; haud difficilis est coniectura ex eo, quod fere iungit equitatui, & eorum velocitatem mire commendat. vt de bel. Gal. 8, 36. *equitatum omnem, Germanosque pedites summæ velocitatis omnes, ad castra hostium præmittit.* Quorum imitatione credo ex suis etiam *adolescentes atque expeditos ex antesignanis electos milittes ad pernicitatem armis* (an *armatos*) *inter equites prœliari iussit.* de B. Ciu. 3, 84. quos etiam ipsos in quarta acie, quæ victoriam Cæsari peperit, si quis tendat, haud magnopere aduerser, dum ne excludantur Germani, reliquis pares, hoc etiam insignite superiores, quod à Floro diserte nominantur. Olim tamen apud Romanos idem fere vsurpatum Liuius 26, 4, 4. tradit: *Ex omnibus legionibus electi sunt iuuenes maxime vigore ac celeritate corporum veloces: eis parma breuiores, quam equestres, & septena iacula quaternos longa pedes data, præfixa ferro, quale hastis velitaribus inest. Eos singulos in equos suos accipientes equites assuefecerunt & vehi post se, & desilire perniciter, vbi signum datum esset &c. vbi ad coniectum teli ventum est, signo dato velites desiliunt: pedestris inde acies ex equitatu, repente in hostium equites incurrit &c.* Hispanis etiam tribuit Strabo lib. III. Nec etiam Numidarum militia longe diuersa. Sallust. Iug. 59, 3. *ni pedites cum equitibus permixti magnam cladem in congressu facerent: quibus illi freti, non vti equestri prœlio solet, sequi, dein cedere, sed aduersis equis concurrere, implicare ac perturbare aciem: ita expeditis peditibus suis, hostes pene victos dare.*

7,7,33. *OSTENDIT)* Aliis *se ostendit.* Sed illud se eliminarunt recentiores, quod viderent obstare sensui: sed non viderunt eum iam corruptum esse. lege: *His Spit. sals. circ. inssit, pariter & à las. & fr. & à i. hosti se ostendit.*

7,7,36. *HÆC AGENTEM)* siue *aientem.* Acidalius.

7,7,39. *MORTE DENVNCIATA)* Elegans est caput apud Frontin. 2, 7. de dissimulandis aduersis. Raderus. Merito autem hoc Alexandri consilium laudat Curtius, cum detecta clades metum iniectura fuerit militibus: nulli autem rei vsui futura. E contrario idem Vitellii consilium (tantum valet temporis, loci aliarumque rerum diuersitas) haud minus merito culpat Tacit. H. 3, 54, 1. Ergo probe videndum, ea res plusne damni nobis allatura sit, an commodi, vt pro tempore consilia nostra moderemur. Vide Forstner. in Tacit. 1, 24, 1. de Tiberio *tristissima quæque maxime occultante.*

7, 8, 2. *PELLIBVS TABERNACVLI)* Vide Indicem nostrum Florianum: *sub Pellibus hiematum.* item Dempster. ad antiquitat. Rosini 5, 31.

7,8,3. *THORACEM INDVTVS)* Quem alias tantum in discrimine, nec fere nisi rogatu amicorum sumere solebat, supra 4, 13, 25. at nunc induit ad spem militis intendendam, si videret regem iam laboribus bellicis parem esse.

7,8,5. *LÆTI ERGO)* Pari exultatione Alcibiadem post exilium à plerisque popularium fuisse susceptum tradunt Xenophon ἀναβ. l. 1. & Iustin. 5, 4, 10. Item hunc Alexandrum domito Bucephalo redeuntem, Supplem. Curt. 1, 4, 20. Adde Vellei. 2, 104, 5. Cicero pro Sextio cap. LV. Seneca epist. 99, 25. *ἐπὶ κρείττονι ἄρα χαρᾷ περὶ λύκης δάκρυά ἐστι*, inquit Xenophon l. 7. ἀναβ.

7,8,8. *SCYTHARVM)* Hos Germanos fuisse scribit Auentinus lib. 1. *Adfuerunt & Germanorum Orientalium (quos Sarmatas & Scythas scriptores rerum, nos Vendos, ipsi se Sclauos vocant) oratores.* Raderus. Quod autem addit *equis per castra vehos*, non factum est temere. Romanis enim moribus hoc non permittebatur. vide exemplum Tigranis apud Plutarch. in Pompeio.

MODICVS) Veteres vna voce auctiores; *modicus animus.* eam statim exturbauit Modius. at melius Acidal. qui eorrexit, legitque *modicus habitus.* quæ vox & alibi in nostro simili narrationi deseruit. Nisi forte rectius ex Mss. vbi est, *mod. annis, aut animis quamquam* fiat; *modicus animi, quam famæ par videbatur.* hoc est, mod. animi potius, quam famæ par. *modicus animi* sicut apud Tacit. H. 1, 53, 1. *immodicus animi.*

7,8,10. *VT CETERIS BARBARIS)* De qua re insigne testimonium Herodoti 4, 46. quem credo respicit noster: *Pontus Euxinus nationes exhibet omnium imperitissimas, Scythica duntaxat excepta &c.* & certe quæ tam hic quam in aliis auctoribus de hac gente leguntur, non infimam ingenii sapientiæque vim, præsertim in acutis, & interdum ænigmaticis eorum aut sermonibus, aut responsionibus, aut etiam factis ostendunt.

7,8,11. *SICQVE LOQVVTOS)* Putes statim incipere orationem Scytharum, sicut & in Aldina editione notatum est. & sane verba hæc id requirerent. at quæ proxime sequuntur haud dubie nullam orationis eius partem faciunt. Sed mox iterum repetitur *vnum ita locutum accepimus.* Quæ indicia facile detexissent huius loci vitium: sed accedunt Mss. in quibus: *Si quæ loquutos &c.* & mox *abhorrent*; non *abhorrentia.* Videtur itaque legendum: *Si quæ loquutos e. a. r. m. proditum est, abhorrent f. m. n. e. i. e. i. c. fortitis; vt possit &c.*

ORATIO EORVM) Scytharum oratio apud Græcos etiam in prouerbium abiit, vt rudis, inculta, & nihil præ se ferens humanitatis. ad id respexit Curtius. Originem huius referunt, quod Scythæ Dario Persarum regi postulanti, vt sibi parerent, nihil aliud responderint, quam κλάσιν, id est, ploraret. Popma.

QVÆ VTCVMQVE) Vere coniecit Bongarsius, *qui vtcumque.* ego etiam omisso verbo substantiuo, sic ista conceperim; *qui vtcumque tradita incorrupta perferemus.* Sic de se Tacitus 15, 53, 5. *Nobis quoque modo traditum non occultare in animo fuit.*

7,8,12. *SI DII)* Caussinum hic quoque adeas licet, qui huius orationis œconomiam proponit, mirisque modis prædicat sententias & artificium orationis lib. 13. pag. 561. Raderus. In his autem orationibus non facit Curtius, quod in exponendis Iustini Imp. verbis profitetur Simocatta 4, 3, 11. f. nolle se *dictionis simplicitatem expolire: nec quod minus eleganter prolatum est, in formam aliam commutare: sed nuda eius verba suis narrationibus intexere.* Quod tamen nec ipsum vbique decet, sed delectu opus est: & vtrobique fere peccari solet.

ALTERA MANV ORIENTEM) In animo habuit fabulam Typhonis, cuius *manuum altera ad Hesperium vsque, & altera ad Orientem pertinebant.* Apollodor. lib. 1.

METITVR) Mss. *metis.* forte *metuit.*

TANTI NVMINIS) Non placet vt *numinis* legas, vt non nemo putat, quamuis apud Ouidium Trist. 5, 12. legas:

Nominis & famæ quondam fulgore trahebar.

Nec Auentini scriptura arridet, qui pro *rami numinis* posuit solis. Bene habet vsitata lectio. Sensus est; si totum orbem occupares, quæreres vbi tui numinis gloriam & fulgorem finires & conderes. pro numine enim se gerebat, & coli passim volebat. & maius numen apparuisset, si totum orbem subegisset. Hermolaus infra 8, 7, 13. *Si quis deorum ante Iouem haberetur, fastidires etiam Iouem.* Raderus. Cuius de lectione senten-

tiam probo; de sensu non item. Auentinum potius sequor, qui explicauit vicario verbo mentem Curtii, quid per tantum numen intelligat. Non enim hercule Alexandrum, nec illi fulgorem suum condi volebat, aut finiri, sed sine modo terminoque clarere. Solem ergo innuit, quem & à Scythis cultum, vel ex Herodoti extremo lib. 1. satis constat. & nisi fallor his verborum inuolucris Oceanum designant, quem & ipsum studiosa cura lustrare mox cepit Alexander. ibi enim condi solem veteres crediderunt. Et de poëtis quidem ita notum est, vt nihil æque. nec tamen ipsorum hoc figmentum fuit: sed gentium consensus. Vide quæ notat Lipsius ad Tacit. Germ. 45. 2. Qua etiam mente *consessum occidui solis Oceanum* nominat Mamert. paneg. cap. 2. Vt autem Oceano Gaditano occasum solis, ita Indico ortum tribuerunt, qui vterque locus est, vbi tanti numinis fulgor ipsorum opinione condebatur. Hic sensus ineft illis Alexandri: *peruenimus ad Solis ortum, & Oceanum, nisi obstat ignauia.* Id autem Scythis absurdum vanumque videbatur, fortassis & impium. nam & Florus 2, 17, 12. ait Dec. Brutum *cadentem in maria solem obrutumque aquis ignem, non sine quodam sacrilegij metu & horrore deprehendisse.*

7,8,13. *DEINDE*) Cogita an non *Denique* pro *Deinde*. Acidalius.

7,8,14. *ARBORES MAGNAS*) Hoc genus similitudines occinit Xerxi patruus Artabanus apud Herodot. 7, 10, 5. *Vides vt prægrandia animalia fulmine deus ferit, nec finit insolescere: parua vero nihil tedit? Vides vt magna semper ædificia magnasque arbores huiusmodi fulminum tela percutiunt?* Horat. Od. 2, 10.

\- - - - *celsæ grauiore casu*
Decidunt turres; feriuntque summos
Fulmina montes.

7,8,15. *LEO*) A leonis, aliorumque animantium robore argumentum sumpsit & mimus ille, qui Maximino subindicabat argute, non esse fidendum robori, quo ille stolide ferox erat:

Elephas grandis est, & occiditur:
Leo fortis est, & occiditur:
Tigris fortis est, & occiditur. Capitolin. in Maxim. c. 9. Leones autem etiam à culicibus magnopere vexari, qui & mortis causam eis præbeant, testatur Marcellin. 18, 17.

RVBIGO) Ouid. de Ponto 1, 1, 19.

Roditur vt scabra positum rubigine ferrum.

Eleganter Plinius 34, 14, 6. *Obstitit eadem naturæ benignitas, exigentis à ferro pœnas rubigine, eademque prouidentia; nihil in rebus mortalium facientis* [hanc enim lectionem præfero.] *quam quod infirmissimum mortalitati.* & mox. *A ferro sanguis humanus se vlciscitur. comitatum namque eo, cæterius subinde* [an *inde*?] *rubiginem trahit.* Mirum est quod idem Plinius 34, 15, 2 refert: *Extare ferream catenam apud Euphratem amnem, in vrbe quæ Zeugma appellatur, qua Alexander Magnus ibi vinxerat pontem, cuius annulos, qui refecti sunt, rubigine infestari, cæterorum ea priorilate.* Raderus.

AB INVALIDO) Vere enim Seneca de ira 3, 28, 5. *Nihil tam imbecille natum est, vt sine elidentis periculo pereat.* inde à contemptissimis animalibus haud ignobiles populos patriis sedibus fuisse pulsos, notatum est ad Iustin. 15, 2, 1. Santandreanus *ab homine, à quo minime gentium sibi metuebat, occisus est. egregio magnatibus exemplo, vt fortunam reuerenter habeant, & ab omni iniuria & iniquitate etiam erga inferiores se abstineant.* Thuan. lib. XXXIV.

7,8,16. *SYLVIS*) Auentinus lib. 1. vbi verba hæc recenset, adjicit *paludibusque*: quod si ex libro quopiam haberet, quod vt sit vereor, non reiicerem.

7,8,17.

7,8,17. *DONA NOB.*) Acidalius legit. *Bona nobis data sunt.* quam coniecturam mirifice commendat Raderus. Nec enim vult dona fuisse data ab his Scythis Alexandro, quod quidem etiam in animo habuisse apparet Bongarsium, cum conjiceret induci debere tria verba; vt esset: *Nobis sunt, ne Scytharum gentem ignores:* quod placeat præ illo. Paschal. legati cap. 5. putat optionem hic dare Scythas Alexandro, bellum an pacem cum iis habere malit. Sed optime locum explicat Loccenius, cujus verba subjicio: *Male*, inquit, *excusum*, dona à nobis data sunt. *Horum donorum originem aperit* Herodot. 4, 5. *vbi refert olim cælo in Scythiam demissa, puta vt ancile Romanorum.* Targitai dicunt tres liberos fuisse, Lipoxain, Arpoxoin, & nouissime Colaxain. His regnantibus demissa cœlitus in Scythiam regionem ex auro facta arattrum, iugum, securim, phialam. *Hanc historiam, vel verius fabulam hic tangit Curtius.*

ARATRVM) Non displicet quod hic coniicit Acidalius: *bona aratorum.* Ἄρατρα ἀρότρου vocat & Hesiodus.

VINVM) Id vnde acceperint, non immerito quæras. ipsi non colebant vites; commercia non curabant. Credo quod de singulis eorum nationibus vere fere falso creditum fuit, toti deinceps Scytharum nomini temere fuisse adsignatum. Ergo de ἀκρατοποσίᾳ eorum, quod mero gauisi fuerunt, quæ traduntur, ad eos pertinere puteni, qui forte ad Pontum Græcis vicinis finitimi, à vicinis id habuerint. Quamquam & Bactriana, quæ his Scythis contermina est, vini mire ferax fuerit. Et notum est quam proclives in hoc vitium ab omni ætate fuerint ad septentrionem vergentes populi: ipso corporum temperamento ad id tantum non cogente. De Scythis ergo idem memoratur apud Athenæum vbi & adagii vice iactatum Spartæ notat verbum Ἐπιτοῦ Σκύθου, Scythicum in morem bibere. Notum est quid de Anacharside referat Diog. Laertius. vide & Erasmi adag. Chil 2, 3, 17.

7,8,18. *SYRIÆ*) *Scythiæ regem* vulgati codices. Sed quid Scythæ suum regem vicissent? *Syriæ* Modius vere reposuit pro *Scythiæ*. Quis autem hic Syriæ rex fuerit, Ninusne, an prior aliquis, quod equidem reor, non constat. Nam à Belo primo Assyriorum rege (quos Latini Syros vocant, vt est apud Iustinum 1, 2, 13.) vsque ad Sardanapalum, vnus & quadraginta reges numerantur. Vexori Ægypti rege ab Scythis victo, Asia quoque in potestatem Scytharum fuit per annos admodum mille. Scalig. in Canon. Isagog. Ninus tributa Scythis primus negauit. Fuere ergo ante Ninum, quibus Scythæ in Asia imperitarunt. Aduersus Vexorim rex Scytharum Tanaus in bellum profectus est. Iustin. 2, 3. Raderus.

7,8,19. *LATRONES*) Hoc vt de omnibus gentibus ab Alexandro subactis dici forte non conueniat, ita posse de plerisque pro comperto habeo. Idem Lucani sensus fuit 10, 20. cui *terrarum felix prædo* vocatur: idem Senecæ de benef. 1, 13. 4 & epi. 94, 67. Contra quorum auctoritatem ipsa naturali æquitate subnixam, qui iure belli tuentur Alexandrum; non intelligunt, quantum hoc illi cedere debeat: & tamen in hoc quoque vt iustum ius sit, honestam aliquam causam requiri, non solam dominandi cupidinem, quam in Alexandro fuisse summam, inficiari ne quidem ii possunt, qui maxime eum laudant. Pari autem audacia respondit Alexandro quisquis fuit, piratæ: ex quo cum quæsisset, *quo scelere impulsus mare haberes infestum? eodem, inquit, quo tu orbem terræ.* Cicero de rep. lib. 3. *Eleganter & veraciter* iudicio D. Augustini de Ciu. 4, 4.

INDOS PETISTI) An? *Indos petis.* Nondum adierat Indos, sed mox aditurus erat. Bactriani enim proximi Indis. Raderus. Ne quid mutari patiar, prohibet Curt. infra 7, 11, 8. vbi iterum Indiam iam tum accessam narrat: *Indiæ fines lassitudine rim frigoris sum perpessus.* Vtrobique tamen per exaggerationem Indiæ no-

men propinquis regionibus tribui crediderim. Sic enim & Arcorum terra, & Sogdianorum, Indiæ nomine quandoque intelligitur, vt alibi iam notauimus. Sane enim Curtius nondum Indiæ proprie sic dictæ meminit, quasi Alexander eam fuerit ingressus: sed quæ de frigore tolerato iactat, aperte referenda sunt ad iter per Parapamisadas, de quo supra 7,3.

INSTABILES MANVS) Videatur fortasse corrigendum, *auaras & insatiabiles manus:* nisi quod certe puto, notare vtrumque voluerunt [hoc est, Scythæ in Alexandro notarunt tam auaritiam, quam morem passim in quosuis incurrendi: non enim, ait Acidal. vnam vocem *instabiles* vtrumque valere, vt putat explanator] & inexpletam, & vagam rapacitatem Alexandri, qui nullo fine contentus, loco nullo constans, ex aliis alia subinde inuadat. Atque huc respiciunt eorundem superiora illa: *Ab Europa petis Asiam; ex Asia transis in Europam.* Acidalius. Aliorum coniecturas *insatiabiles, incessabiles, instabiles, vanas,* merito respuit Raderus.

7,8,20. *QVO PLVRA HABERES)* Vt in hydrope: Ouidius Fastorum 1,216.

Quo plus sunt potæ, plus sitiuntur aquæ.

Ἔχει πε πρὸ οἱ διάκενοις τοῦτο, ἰωσηλοδίνης ἐστὶν, ἀνῶδυ μᾶλλον ἕλκοντι τὸ τὸ ληφθὲν ἐ πεπλησμένον, ait Maxim. Tyr. Dissert. XXXVII. Grauiter hoc ipsum proponit Seneca epist. 119, 8. *Pulit Darium & Indos pauper est Alexander Macedo: quærit quod suum faciat, scrutatur maria ignota, in Oceanum classes mittit nouas, & (vt ita dicam) mundi claustra perrumpit. Quod naturæ satis est, homini non est.* Qua tota epistola de veris diuitiis disputat, verissime dicerem, si ibi compareret, quod & in Platonis aliorumque Philosophorum libris D. Augustinus vnice desiderabat, CHRISTVS. Eædem cogitationes fuerunt Æliano de histor. an. 6, 13. cum enim narrasset, cetuos in colle quodam ad Hellespontum, extra illius fines nunquam progredi, subjicit: *Quid ad hæc homines? quos sane nunquam ne orbis quidem terræ explere queat.* sic enim vertit interpres versum Homeri Iliad. 9, 404. quem adducit Ælianus:

Οὐδ' ἐὰν λάϊ@ ἶσος ἀφήσε@ ἴσπεδίηφι.

7,8,21. *BELLARE)* Malim *rebellare.* iam enim subacti defecerant. Vide supra 7,6,13. Ad vitandas eiusmodi rebelliones qua re opus esset, sic apud Plutarch. cap. 114. monuit Alexandrum Calanus: *Curium in medium coniecit siccum & retortidum, cuius ærem calcauit. Id vero loco prossum cæteris partibus exulit se. Idem circulans vndique & pedibus stringens in quaque parte ostendit cuenire, quoad medium pedibus occupauit, tunc omnes partes quieuere.*

ALIENIGENAM) Parthi licet *petitum Romæ acceptumque regem, quamuis gentis Arsacidarum, vt externum aspernabantur.* Tacit. 2, 1, 2. in quem locum notam Fortlneri consule. *Normanni, vt accolarum animos sibi conciliarent, Atenulfum, Pneuentani Principis fratrem, sibi ducem asciuerunt.* Gulart. in Henrico III. ex Sigon. de R. Ital. lib. VIII. Inter causas Salicæ legis hanc quoque Galli ponunt, ne Regnum matrimoniis mulierum ad externos transferretur, quod minime passuri Galli essent. Limnæi Notit. Franc. 1, 8. ff.

7,8,22. *QVAM LATE PATEANT)* Hunc locum velut lacunosum explet Acidalius: *Scies quam late pateat fuga. Insequere, nunquam tamen consequeris Scythas.* Sed cum sententiæ ratio satis absque insertis verbis appareat, religio est, contra omnium codicum tam chirographorum, quam editorum fidem ingerere aliena. Raderus. Sententia opinor, est: si transeas Tanaim, videbis quidem quantum terrarum occupent Scythæ; nunquam tamen si ipsi nolint, eos consequeris, aut reperies. Quam rem etiam cum admiratione testatur antiquissimus Herodot.

rodot. 4,46. De amplitudine autem Scythiæ collegit nonnulla Barthius Aduersar. 56, 15. Vide & Langlæi Semestr. 8, 1.

7,8,23. *PROVERBIIS)* Σκυθῶν ἐρημία, *pro summis calamitatibus, exilioque* dictum est apud Aristophanem *in Acharnensib. act. 2. scena 6. Quo loco commentator indicat, proverbium dici solitum de ingenii solitudine &c. Vsurpat & Plutarch. de stoicis contrariis. cap.* 33. Chrysippus sapientem scenoris gratia præcipitem dat in Panticapæum, & Scytharum solitudinem. Erasmus Adag. Chil. ad 3,5,94. Refert & Schottus in prou. è Vaticana biblioth. append. 3,79. Earum solitudinum conditionem describit Hippocrates lib. de aëre &c. citatus ab Radero.

NOS DESERTA) Arrianus apud Eustathium ad Dionys. Periegetem vers. 675. docet Scythas olim vrbes habitasse, domos incoluisse, terram arasse, vescisse pane solitos, sed victos à Thracibus mores mutasse, omnibusque diris se deuouisse, vbi vel ædes exædificassent, vel aratro terram proscidissent, aut vrbes condidissent, aut opes aurumue possedissent. Plostra igitur sibi comparasse, ferinam in cibum adhibuisse, lac potasse. Iumentis duntaxat illis solis vsos quibus veherentur, & quæ terras terris commutantes sequerentur. Indeque dictos Nomadas, quasi tu diceres pascuales, seu pastores. Raderus.

7,8,24. *SALVBRE)* Totam hanc pericopen miror cur eiecerint, cum sit genuina & germana sine dubio: insuper elegantem contineat sententiam, quam puto iuues adhuc, si pro *ostendit* legas *ostender.* Sensus: ex ipso euentu euidentius cognosces, quam salubre fuerit hoc consilium.

FRÆNOS) Hunc credo locum respexit politissimus Politianus, cum illa Herodiani 1, 4. χαλινὸν ἢ μετρεῖσθαί τι καὶ ὅσον ἐπιθυμίαις, ὑπηνιόχους ἑξειν: ita verteret: *Est autem difficile in maxima licentia moderari sibi, quasique frænos imponere cupiditatibus.*

7,8,25. *SINE PEDIBVS)* Multas fortunæ formas, multa eiusdem symbola, figuras, statuas alio atque alio modo effigiatas, nomina & cognomina recenset Alexander Neapol genial. dier. 1, 13. (quem iuuabit hoc loco cum Tiraquello consulere) & inter alias effigies etiam hanc à Curtio hic expressam. Tiraquellus hoc modo fictam & depictam non nisi ex hoc Curtii loco docet. Alatam quidem & pinnatam apud Eustb. Horat. Od. 3, 29. & fortasse alios cognosces, sed ἄπουδα nusquam nisi hic. Habes generatim de fortuna apud Alciatum & eius scholiasten in symbolo Fortunæ; multa etiam apud Pierium, vt taceam Pausaniam, Plutarchum, & alios. Raderus.

7,8,26. *BENEFICIA)* Id enim maxime diuinum est, vnde & DEI nomen deduxere veteres à dando, quia omnia commoda hominibus det. Festum vide. Ea de re contra Epicureos grauiter & prolixe disputat Seneca post princ. lib. 4. de benef. Ergo sapienter *Pythagoras dicebat, hæc duo diuinum hominibus data esse longe pulcherrima: veritatem amplecti, & beneficiis operam dare: & addebat vtrumque cum deorum immortalium operibus comparari posse.* Ælian. histor. var. 12, 59. Quam deinde sententiam certatim arripuerunt retuleruntque Philo lib. de iudice: Clemens Stromat. lib. 2. Synesius epist. 31. Damascius apud Suidam in Ἀμμωνίῳ. Senec. de benef. 3, 15, 4. *Qui dat beneficia, deos imitatur.* Julianus in Cæsar. ex persona Marci Deorum imitationem esse ait: δεῦρ μὲν ἐλαχίστων, ἵν' ποτὲ ἢ ὡς ἂν μάλιστα πλήσῃς. Ceterum Alexandri beneficentiam cum alii commendant, de quibus forte infra ad 10,5. tum & Polyænus 4,3,1. ridiculo hoc beneficii genere, quod constituerit omnes non *homines* sed *Alexandros* vocare. cuius muneris gratiam haud grauate, puto, feciſſet ei Diogenes. Sed hæc beneficentia non proficiscebatur ex voluntate iuuandi alios; sed tantum ex cupiditate nomi-

nominis & gloriæ. Absque eo enim esset, non vtique spoliaret magnam terrarum orbis partem, vt paucos locupletaret &c.

SEMPER ESSE TE COGITA) Hoc à patre Philippo Alexander discere poterat, qui ex ephebis vni præcepit, vt quotidie prima luce ad lectum cubicularem adesset, regemque his verbis de hominis mortalitate admoneret: φίλιππε, ἄνθρωπος εἶ. *Philippe, homo es.* Ita Ælianus hist. var. 8, 15. Raderus.

7, 8, 27. *INTER PARES)* Probe Cæsar Pompeium moneri iubet de bel. Ciu. 3, 10. *hoc vnum esse tempus de pace agendi, dum sibi vterque confideret, & pares ambo viderentur.* Sic apud Florum 4, 10, 1. *Experti inuicem Parthis atque Romanis, quum Crassus atque Pacorus virique virium mutuarum documenta fecissent; pari rursus vtrosque verecundia integrata amicitia.* Quod alterum genus esse fœderum de tribus, dicit Menippus apud Liuium 34, 56, 9.

VIDENTVR PARES) Idem Menippus eodem loco: *Tertium esse genus, quum, qui hostes nunquam fuerint, ad amicitiam sociali fœdere inter se iungendam coëant. eos neque dicere, neque accipere leges; id enim victoris & victi esse.* Nam *Dubiæ sunt vires inexpertæ.* Seneca de Constant. Sapient. cap. III. Confer Reusner. Symb. 2. 42. m.

7, 8, 28. *QVOS VICERIS)* Eadem mens illis Taciti H. 2, 7, 1. *victores victosque nunquam solida fide coaluisse.* Plinius Paneg. 85, 2. *Nam quæ poterat esse inter eos amicitia, quorum sibi alii domini, alii serui videbantur.* Ergo & Molo apud Polyb. 5, 52. *Susianæ & Babyloniæ populis recens à se & inopinata victoria subactis parum fidebat.* qua de re & supra ad 4, 6, 31. dictum. Adi Gruterum ad illa 1. iuii 8, 21. 7. *Illo pacem esse fidam, vbi voluntarii pacati sint.* & Alb. Gentil. de iure belli 3, 13.

ETIAM IN PACE) Victi enim victoribus parere coguntur, serui domino, subiecti magistratibus. Nam quæ leges & conditiones victis belli tempore latæ datæque sunt, deinceps perpetrato bello obseruantur. Raderus.

GRÆCORVM) Iniuratis Scythis plus ait credendum, quam iuratissimis & testatissimis Græcis. Quia apud Græcos, vt Euripides in Iphigenia Taurica canit: πίστις Ἕλλησιν οὐδεμία. *Nihil fidi nunis Græcia.* Græcorum vanitatem miris modis exagitat Sat. 3. Iuuenalis. Cicero ad Q. Fratrem, epist. 1, 5. *Græci fallaces, & leues, & diuturnæ seruitute ad nimiam assentationem eruditi.* Virgil. Æn. 2, 106.

Ignari scelerum tantorum, artisque Pelasgæ. Et v. 152.

- - ille dolis instructus & arte Pelasga. Raderus.

Græcorum autem tantum mentionem hic facit ex persona Scythæ Curtius, quod illa natio tum maxime innotescebat Græcis: cumque ea in præsentia res erat. Ceterum aliis gentibus, ipsique Romanis idem fuisse moris, non ignorabat Curtius. M. Marcello Siculos absque iureiurando non credidisse, tradit Diodor. lib. V. *in* Excerpt. Vales. Antonius & Augustus pacem non semel sanxerunt iureiurando, vt apud Dionem 46, 8, 40. sed quomodo seruarint, idem indicat 46, 8, 26. & 35. & statim 46, 8, 43. item Tacitus 1, 10, 4. & ex ipso euentu potest concludi. Adiuncta Eusebii Scaligeriana pag. 377. tradunt, Græcos consentire consuetudinem eam ortam ex contractu Abrahami cum Ephron Chettæo Gen. 23, 7. vbi speluncam sepeliendæ vxori emit, filiis Chet in testimonium aduocatis. Non tempero adscribere mellitissima Senecæ in hunc morem verba de benef. 3, 15. *Etiam nulla stipulatio emptorem venditori obligaret! nec pacta conventaque impressis signis custodirentur! fides potius illa seruaret, & æquum colens animus. Sed necessaria optimus præstaret, & cogere fidem, quam spectare malunt &c.* Ergo Scythis *natura dedit, quod Græci longa sapientum doctrina, præceptisque philosophorum consequi nequiuerunt.* tefte Iustino 2, 2, 14. Pulchre hoc transtulit ad pisces Ætnæos Ælian. 3, 13. quod genus ὁ θεὸς συμβολαίων εἶς πίστιν, *ad quandam fidem nihil opus habet tabulis.*

lis. Idem Ælianus hist. var. 4, 1, 3. Indos quoque scribit *Syngrapham non facere.* Græcæ lubricitatis suggillatio etiam in illis est apud Plautum Asin. 1, 3, 47.

- - quæque volumus vti Græca mercamur fide, hoc est, præsenti pecunia opus est: nemo fidem nostram sequitur, non magis quam si Græci essemus. Nec minus in his Lucani 3, 301.

Phocais in dubiis ausa est seruare iuuentus,
Non Graia lenitate fidem, signataque iura.

vbi simul de actis consignandis, quæ Curtius dixit agnoscis. Cicero ad Trebat. epist. 7, 17. *Quando vestræ cautiones infirmæ sunt, Græculum tibi misi, chirographi mei.* Quæ tamen ipsa parum valida. Polybio, Græco quidem & ipso, viro tamen graui, teste, 6, 54. *nec deesse quidem chirographis datis à Græco homine fidem seruari.* O Græcia, quo terrarum non misisti colonias!

ACTA CONSIGNANT) Alii *facta*, vnde Bongars. *pacta* quæ emendatio firmari possit ex Senecæ verbis modo relatis.

IN IPSA FIDE) Quæ nobis, vt deæ, religiose colitur. ridiculum ergo putamus, aduocatis per iusiurandum diis religionis metu nos adstringere, si ii simus, vt fidei numen possimus contemnere. Phrygas etiam abstinuisse iureiurando scribit Nicol. Damascenus, in Excerpt. Vales. pag. 517. Sane iurandi parum validum videbatur vinculum Augusto apud Dion. lib. 54. *Quæ sponte fiunt, ea etiam citra iurisiurandi vinculum obseruantur: at quæ fiunt ingratiis, non, si millies iurata sunt, præstantur.* nisi videlicet cum Scythis religionem in ipsa fide noueris.

7, 8, 30. *VTRIQVE)* Bongarsii, Acidalii, Sebistique coniectura conspirabat in vnum, vt *vtrimque* legeretur. Nec sane ineptum hoc esset, sed cum haud minus proba sit vulgata, cur non tueri se possit interdicto vti possidetis? Agnouit hoc idem Acidalius, duo posse imperia tribui Alexandro, idque solere probat Raderus veteri epigrammate Parmenionis:

Τῷδε τὸ Ἀλεξάνδρου Μακεδὼν ἐπὶ πᾶσι θανόντι,
Ἠπείρου κόπτει σῆμα λιθ' ἡμιφόνου.
Quisquis aues tumulum Pellæo ponere regi:
Europam atque Asiam ponito pro tumulo.

& quod Curtio infra 8, 4, 29. *Asiæ Europæque rex* dicitur, sed & 9, 6, 21. *Victor vtriusque regionis* à semetipso appellatur. At Iustinus 12, 16, 5. disertissime duo imperia ei adsignat: *ea die qua natus est, duæ aquilæ tota die perpetes supra culmen domus patris eius fuerunt, tamen duplicis imperii, Europæ Asiæque præfecturas.*

7, 9, 1. *CONSILIIS SVORVM)* Legendum olim sic conieci: quod postea & Rutgersio Var. Lect. 3, 4. ita visum deprehendi; & iam ante Auentino. sic enim ille locum hunc refert lib. 1. pag. 25. *Quid* enim *tutius aut turpius, quam auctore hoste de summis rebus capere consilium?* iudicio Aurunculeii aliorumque apud Cæsar. de bel. Gall. 5, 28. ita Cæsar Pothino respondet, minime se Ægyptiorum consilium requirere. Plutarch. in vita cap. 70. ergo cum Pal. 1. cum duobus editis adstipularentur; haud dubitaui scripturam eam recipere. Vulgata tamen lectio ferri possit, si recipias explicationem Acidalii quam seq. statim nota proponimus.

ET AVDACTER) Attende vt recte capias. *Ne* particula non referenda tibi ad *audacter* pariter, vt ad *temere*. Sensus iste, distributis in sua membra verbis: Securorum se & consilium eorum, ne quid temere: & fortunam suam, vt audacter faciat. Acidalius. Auentinus expressit, *aut audacter*, longe diuerso sensu, probo tamen: & quem illi præferam.

7, 9, 3. *A FRONTE)* Quomodo à fronte, vt tela nullum ex armatis circum-

circumstantibus læderent? interualla relinquebant armati, per quæ tela exibant. Raderus. Ibidem statim lego *circumdati armatis: reliqui post tormenta constiterant. Remigem &c.*

7,9,4. *OBIECTÆ RATES)* MSS. male *obiecta erant rates*: illustri anadiploseos exemplo, quale supra ad 7,6,13. ex Liuio retulimus. notatque Rutgersius in nostro infra ad 10, 1, 19. vt suo loco, DEO bene iuuante, videbimus.

7,9,7. *TORMENTA)* Quorum subsidio & Corbulo propositum tenuit. Tacit. 15, 9, 1. *ponti* (Euphrati) injiciendo *impedimentum hostiles turmæ afferrent, (iam enim subiectis campis, magna specie volitabant) naues magnitudine præstantes, & connexas trabibus, ac turribus auctas, egit per amnem, catapultisque & balistis procurbat barbaros, in quos saxa & hastæ longius permeabant, quam vt contrario sagittarum iactu adæquarentur.* Sic & Arrian. 4, 1, 19. ait Scythas fuisse *longinquo telorum iactu perterritos.* Adde Tacitum 1, 56, 5. Dausquecium in Silium pag. 35. m.

7,9,10. *FRÆNATOS HABEBANT)* Multi enim equitum, qui à puppi equos nantes trahebant, tardius ad pugnam venere. Raderus. Equestris itaque fuit hæc pugna.

DVCVM OFFICIO) Quippe *cum ad tam periculosum bellum exercitum legeret, non iuuenes robustos, nec primum florem ætatis, sed veteranos; plerosque etiam emeritæ militiæ, qui cum patre patrissque militauerant, elegit, vt non tam milites, quam magistros militiæ electos putares.* Iustinus 11, 6, 4. Merito ergo commendat eos Charidemus supra 3, 2, 14. Ex quo tempore iam continua exercitatione, multum etiam adhuc accesserat illorum peritiæ. Sic in prœlio cum Neruiis milites *nihil iam Cæsaris imperium spectabant, sed per se, quæ videbantur, administrabant.* ea enim erat eorum, vt paulo supra dixerat, *scientia atque vsus, vt superioribus præliis exercitati, quid fieri oporteret, non minus commode ipsi sibi præscribere, quam ab aliis doceri poterant.* Cæsar de bel. Gall. 2, 20.

7, 9, 13. *EQVESTRIS ACIES)* Cuius & in Luciani dialog. mortuorum dial. 12. mentio, ait Alexander: *Scythas homines certe non spernendos, Tanaim* (laxarten) *transiens, magna equitum pugna vici.*

LXXX. STADIA) Plutarch. in Alex. cap. 80. centum numerauit; de fortuna Alex. 2, 21. centum quinquaginta: adeo incertus vacillauit Plutarchi calamus. nec in notis error obseruari potuit, integras enim voces posuit. Ceterum 80. stadia efficiunt milliaria nostratia duo & semis: centum vero, tria cum dimidio quadrante: centum denique quinquaginta, quatuor prope cum triente. Raderus. Non igitur longius penetrauit Scythicas solitudines. Quod causse fuisse crediderim, cur eum intrasse Scythiam plane negent Iustinus 38, 7, 3. & apud Io. Magnum hist. Gothor. 3, 11. f. Strabo, & nescio quis Arrianus Campanus.

7,9,14. *RELIQVVM)* Non intelligo quid sibi velit. Annon fuit? *ibique subsistit.*

7,9,15. *LIBERI TERMINOS)* Non illos in India, notos & fama insignes, quos infra 9,4,21. necdum transierat; sed alios, quibus expeditionem in Scythas signauerat. quorum si alibi est mentio, mihi iam non succurrit.

7,9,18. *CAPTIVOS)* Imitatus eum hic vt in aliis multis Pyrrhus apud Cicer. de off. 1, 12. & Flor. 1, 18, 15. apud quem & Hannibal 2, 6, 40. vbi notam p. vide. quem ea arte plurimos sibi conciliasse, multasque & magnas vrbes eorum opera in ditionem redegisse ex libb. 22. 23. & 24. Liuii abunde constat. Inspice etiam Gruteri discurs. in Tacit. cap. 25.

7,9,20. *ILLI PAR ERAT)* Alii *lepore haud sane virili par non erat.*

erat. vnde fortassis haud ineptus prodeat sensus: par non erat Hephæstioni, quod esset lepore haud sane virili. Hephæstioni pulchra quidem species erat: sed tamen virilitèr decora. Excipino non item.

7,9,22. *INTERFICI PVBERES)* Occisorum ingens fuit numerus, vt ex lemmate Diodori in alteram partem lib. 17. constat. Ὡς Ἀλέξανδρος κατεστρατεύσατο τὰς Σογδιανῶν κατοικίας, καὶ πλείους ἀπέκτεινε τῶν ἐλθόντων μυριάδων. *Vt Alexander Sogdianos perduelles armis subegerit, & plures quam 120000. interfecerit.* Id enim caput ex historia Diodorea periit. Vide & Arrianum 4, 1.

7,10,1. *OCTINGENTA)* Sic omnino referibendum, pro *octoginta*, recte vidit Glareanus, cui fauet etiam Arrianus 4, 1, 32. qui Alexandrum ex eo loco, quo mouit à Tanai inquam, ad Maracanda, non octoginta, sed mille quingenta stadia intra triduum per Sogdianam confeciisse scribit. Raderus. Sic legendum primo statim intuitu cognoueram, etiam ex istis verbis *vastæ solitudines*, Plin. 6, 16. circum ea loca agnoscit *harenosas solitudines per CXX. M. passuum.*

7,10,2. *VOCANT INCOLÆ)* Casaubonus in lib. 11. Strabon. pag. 357. affirmat Strabonem & Curtium dissentire in auctoribus huius nominis Polytimetus: à Strabone enim Macedonibus adscribi nominis impositionem, à Curtio incolis: quod verum est; sed verum non est illos dissentire: Curtius enim non respexit tempus quod Alexandrum præcessit, sed secutum est. Incertum est enim, quo nomine vocitatus prius fuerit, postea à Græcis Polytimetus appellatus: quis enim non videt vocem esse Græcam, non barbaram? ab incolis ergo ætatem Alexandri secutis, qui plerique fuere Græci (sex enim oppida Alexander non procul ea regione condidit, infra 7, 10, 15. Græcis potissimum habitata) & nomen à Macedonibus fluuio inditum acceperunt, & in posteros propagarunt. Raderus.

TORRENS) Sic retinui cum pluribus, cum nihilo deterius sic legatur, quam vt est in aliis. *fertur. Torrentem enim.* immo aliquanto propius ad veram lectionem: quæ, ni fallor, hæc est: *fertur torrens; cum ripæ &c.* ea particula creberrime sic vtitur. hoc ipso cap. n. 14. *Nec exsiccabat humor, cum in ipso &c.*

7,10,4. *TRIGINTA NOBILISSIMI)* Hoc absque dubio prodidit etiam Diodorus lib. 17. vt ex argumento eius libri coniicio. nam ipsa narratio interiit.

7,10,6. *A TANTO REGE)* Virg. Æn. 10, 829.

Hoc tamen infelix miseram solabere mortem,
Æneæ magni dextra cadis - - -

Ad quem locum multa Pontanus noster, qui hanc ipsam ex Curtio historiam adducit; & plura Ludouicus de la Cerda ex diuersis scriptoribus Græcis & Latinis, quos tute videbis. Raderus. adde supra ad 3, 5, 5. Simile de Turcis narrat apud Sansouin. de Turc. fol. 124. b. Spanduginus.

7,10,7. *TVM REX)* Omisi cum aliquot editionibus, quæ in aliis hic sequebantur, hæc verba; *admiratus magnitudinem animi.* quod tantum est odiosa repetitio ex num. 5.

7,10,9. *QVANDOQVE)* Forte *quandocumque.* Sebisius.

7,10,10. *PEVCOLAO)* Ab hoc duce, regio postea nomen accepit, dictaque est *Peucolaitis*, vt est apud Arrianum lib. 4. Raderus. Hinc ergo intelligas alium fuisse Peucolaum, qui supra 6, 7, 15. inter coniuratos minatur.

7,10,11. *MENIDAS)* *Menidæ* apud Arrian. 4, 2, 1. nulla hic mentio, sed cuiusdam *Melanidæ*, seu *Melanidæ*. Menidam Curtius supra sæpe laudat. Raderus.

7,10,12. *ALEXANDER*) Cognominis hic Alexandro regi fortasse ille fuit, de quo Curtius 8,11,10. *Duces his dati sunt Charus & Alexander, quem rex nominis, quod sibi cum eo commune esset, admonuit.* Sequitur mox de generosa eiusdem morte, quam eodem loco leges. Raderus.

7,10,13. *CONSTERNATIONIS AVCTORIBVS*) Defectionis principibus. Arsace, Barzane, & aliis. Arrianus 4,2,1. *Bucrea ad eum venerunt Phrataphernes Parthorum Satrapa, & Stasanor ad Areos missus, vt Arsacem comprehenderent, quem quidem vinctum adduxerunt, & Barzanem, quem Bessus Parthis Satrapam dederat, ac nonnullos alios, qui tum temporis vna cum Besso defecerant.* Raderus. Ego vereor ne fallatur Raderus. nam Curtio vt puto, de Sogdiana defectione sermo est: iterum enim atque etiam tertio defecerunt, vt ex lemmatibus Diodoreis promptum est cognoscere. Arrianus autem agit de seditione, auctore Satibarzane in Areis concitata. Deinde nihil hic Arrianus de nece illorum, quam expresse tradit Curtius. nec enim necesse est, vt statim interfectos credamus, quos audimus captos. Sic enim hunc ipsum Alexandrum euasit Sandrocottus, postea ad amplissimum imperium prouectus. Iustin. 15,4,13. quem nescio quis auctor, Strabo ni fallor, prodit deinde quoties meminisset Alexandri toto corpore inhorrescere solitum.

OXVM) Magnopere faluntur apud Alciat. pareg. iuris 12, 4. Grammatici, qui flumen hoc Mesopotamiæ faciunt, & interpretantur de eo vexatum Virgilii versum eclog. 1,67.

Pars Scythiam, & rapidum Cretæ veniamus Oaxem.

7,10,14. *CONSPECTVS EST FONS*) Plutarchus in vita cap. 101. scribit eum fontem fuisse pinguis liquoris, non gustu quicquam ab oleo differentis. Strabo autem lib. 11. refert Macedones qui in exercitu Alexandri erant, prope Ochum effodientes, olei fontem inuenisse. *Nam verisimile est*, inquit, *vt nitrosa quædam & aluminosa, & sulphurea & bituminosa terram perfluant, ita quoque pinguia inueniantur: raritas autem effugit admirationem.* Idem Athenæus 2, 2. *Apud alios*, inquit, *sunt fontes, qui pingue nescio quid habent, relict qui in Asia, de quo Alexander scripsit, se olei fontem inuenisse.* Tiraquel. ad Alexand. Neapol. 1,12. Eustathius ad Dionysium, vers. 747. ex Arriano 4, 3, 6. geminos fontes prosiluisse tradit, aquæ & olei. Proinde si verus Strabo, & alii, fallitur Thomas Bzouius, qui ante Christum natum, nullum oleo fontem fluxisse existimat. tom. 2. cap. 16. Radcius.

7,10,15. *MARGIANAM*) *Pro Antiochia Margiana habeo, in Margiana regione, & Margiana restituo.* Ortelius. Ego quidem *Margiana* leg. puto, sicque expressisse video Sabellicum in hac historia: sed non sat scio, an recte pro Antiochia habeatur. Curtius enim de hac Margiana loquitur, quasi tum vrbs fuerit: at Antiochia postea exstructa est, ortumque suum Alexandro debet, si recte capio Plin. 6, 16. Eam igitur Margianam puto tum fuisse caput regionis, ipsique cognominem. ita supra *vrbem Hyrcaniam* habuimus ad 6, 5, 22. Notabile autem est, quod lib. 11. tradit Strabo Antiochum totum eum tractum inclusisse muro stadiorum 1500.

SEX OPPIDIS) Strabo lib. 11. testatur octo vrbes in Bactriana & Sogdiana ab Alexandro conditas. Iustinus 12, 5, 13. *In Bactrianis quoque Sogdianisque duodecim vrbes condidit, distributis his, quicunque in exercitu seditiosos habebat.* Raderus. Has etiam intelligere videtur Ælian. hist. anim. 16, 3. Deduxit eas colonias Hephæstion. Arrian. 4, 3, 8.

7,10,16. *ORIGINIS OBLITA*) Gruteri discurs. in Tacit. cap. 45.

7,11,1. *ARIMAZES*) Strabo lib. 11. *Ferunt etiam petras cum animodum altas atque munitas, proditione interceptione, cepisse: qualis fuit Sisimithræ in Bactriana,*

Bactriana, in qua Oxyartes filiam habuit Roxanem: & in Sogdiana alia, item Oxi petra, quam aly Ariamazæ nominant. Polyæno 4, 3, 29. *est Ariomazes.*

7,11,5. *AN VOLARE POSSIT*) Arrian. 4, 3, 22. à quo paululum diuerse narrat Eustath. in Dionys. vers. 747. Allusit eodem Polyænus 4, 3, 29. in descriptione huius petræ, *foliis volucrum alis peruiam prædicans.* Et vt puto, Florus 2, 12, 4. Perses *ita Macedoniam suam armis ferroque vallauerat, vt non reliquisse aditum, nisi volo* (deleo enim particulam à) *venturis hostibus videretur.* & 4, 12, 4. *Nouicis animos dabant Alpes atque niues, quo bellum non posses adscendere.*

7,11,7. *PECORA AGERE*) Hi enim ad scandenda præruptæ erant exercitatissimi, & in ignotis quoque montibus inuestigandæ viæ gnari. Tali duce iam supra 5, 4, 10. Persidem intrauerat, qui ibi ait: *pastorem se fuisse, & omnes eos calles percurrisse.* Quomodo apud Liuium 32, 11, 2. *pastor quidam à Charopo principe Epirotarum missus* ad T. Quintium, *se in eo saltu, qui regiis tunc oneratus castris erat, armentum pascere ait: omnes montium eorum anfractus calleque nosse, si secum aliquot mittere velit, non iniquo, nec perdifficili aditu supra caput hostium deducturum.* Qui locus cuentusque non sine fructu atque delectatione cum hoc comparetur.

7,11,8. *VOBISCVM*) Hanc orationem exempli caussa cum argumento & œconomia posuit in XIII. eloq. parall. noster Caussinus. Raderus.

ET MEI DOCVMENTA) Quæ res immensum vltro citroque nectit animos, & mutuæ confidentiæ implet. Non ignorauit hoc Hannibal apud Liuium 21, 44, 19. *Non ego illud parui æstimo milites, quod nemo vestrum est, cuius non ante oculos ipse sæpe militare aliquod ediderim facinus, cui non idem ego virtutis spectator ac testis, notata temporibus locisque referre sua possim decora.*

VESTRI HABEO) Ex Acidalii castigatione ita scripsi & edidi; antea erat, *vestra habeo.* Raderus. Regredere ad notam 6, 9, 3.

7,11,9. *QVÆ CASTRA*) Verius puto, *qua* (sc. parte) *castra spectant*, nempe barbari.

7,11,10. *NIHIL TAM ALTE*) Nobilissima sententia; quam videas à variis varie expressam. Naso Metamorph. 14, 113.

Inuia virtuti nulla est via - - -

Claudian. de bel. Gildon. vers. 320.

Inueniet virtute viam - - - Maro Georg. 1, 145.

- - - Labor omnia vincit Improbus - -

Terent. Heauton. Scen. 1. act. 4.

Nil tam difficile est, quin quærendo inuestigari possiet.

Sic de Neruiis Cæsar de bello Gall. 2, 27. vbi virtutem eorum exposuisset, addit: *vt non nequidquam tantæ virtutis homines iudicari deberent ausos esse transire latissimum flumen, adscendere altissimas ripas, subire iniquissimum locum: quæ facilia ex difficillimis animi magnitudo redegerat.* Huius sententiæ veritatem, dum hæc scribo, recenti exemplo approbat Saxonum Principum splendor BERNHARDVS, qui & ipse virtute sua in munitissimam Brisacensium arcem, cum ingenti celeberrimæ famæ incremento, sibi patefecit aditum.

EXPERIENDO) Theocrit. Edyll. 15, 61.

- - Conando Græci Troiam peruenerunt:
Optima filia, conando omnia perficiuntur.

vbi Casaub. notat sic locutum Herodot. 7, 9. fin. Ἐγὼ δ' ἂν μᾶλλον ἀπέφηνον, ἀνθρώπους τὸ ἀρχὴν, ἐὰν μὴ πάσης πάντα ἀνήρωτον φιλεῖ γίνεσθαι: *Nihil fit quod non experiamur. nam sua sponte nihil fit, sed omnia ab experimento hominibus fieri consueuerunt.* Hinc

Tacitus 15,59,3. *Multa experiendo confici, quæ segnibus ardua videantur.* Et Annibal apud Liuium 25,11,17. *Multa, quæ impedita natura sunt, consilio expediuntur.*

7,11,12. *AD DECEM HOMINES)* Arrian. 4,3,23. scribit vltimum 300. Daricos accepisse, quod eodem recurrit. Daricus enim duobus Philippæis æstimabatur. Plura de Daricis Matth. Hostus de re numaria. lib. 5. num. 9. pag. 765. Ex Radero.

CERTVM AVTEM) Aberat particula, nonnullo sententiæ damno, quam volentib. Mss. restitui.

7,11,15. *QVVM CVNEOS)* Quis ita barde loquutum fuisse credat Curtium? *cuneos defixerunt, quos insisterent gradus.* qua enim notione gradus hic accipias, vt non ridiculus exeat sensus. MSS. habent; *defigerent gradus subinde quo insisterent.* Vnde certum est scripsisse Curtium: *quum cuneis inter saxa defigerent gradus subinde, quo insisterent.* Sicut apud Arrianum 6,2,14. ὁι μὲν πανσάλες ἐμπηγνύοντες ἐς τὸ τεῖχος γάϊνον ὂν, καὶ ἐς τέτους ἐκκρεμαννύμενοι χαλεπῶς ἀνέβησαν. Sic apud Suidam in Σάπτης, quidam nominis eius vir fortissimus, Beiudaes Persarum castellum cepit. Nec sinit dubitare Liuius 28,20,3. *sicubi nimis arduum & læue* (sic volui scribi supra ad 5,3,20.) *saxum occurrebat, clauos per modica interualla figentes, quum velut gradus fecissent.* cuneis igitur defixis fecerunt gradus, tanquam in scalas quibus insisterent ipsi. Quo genere scandendi exercitatissimus fuit Eurybatus fur. quem ferunt *dum in carcerem esset coniectus, & custodiretur, à suis custodibus compotantibus solutum fuisse, & iussum edere specimen suæ solertiæ in ædibus conscendendis, primum quidem hoc recusasse, deinde vero, ipsis ipsum reuulsantem reuntibus, cum hoc ipsi egre persuasissent, tandem circumpositis spongiis, & stimulis, vel retinaculis ferreis, in parietes cursim ascendisse. Illis autem suspicientibus, & has artes admirantibus, ipsum occupasse tectum, eoque superato, priusquam illi domum circumiissent, de tecto desiluisse.* Suidas.

7,11,19. *INTELLECTVM EST)* Ms. vnus *intellectam*; aliis *intellecta*; omisso *est*: videatur fuisse: *Ex quo intellecto illam hostium latebram esse, hostis inposuere quod consuerat signum &c.*

7,11,21. *NVNC INTERNITENTE)* Certissima hæc est lectio ex Mss. Contra illa quam vana: *dubitare cogebat varietas cæli, internitente lucis fulgore cendiii.* Qui primus hunc locum corrupit, videbatur sibi, credo, acutule rem proposuisse: internitente lucis fulgore oculos fuisse præstrictos, vt cœlum intueri non possent, essetque iis pro condito. Sed vt largiamur ita fuisse, farendum erit, *varietatem* quam cœlo tribuit Curtius, non congruere. At quanto melius Mss. *dub. cog. varietas cæli, nunc internitente lucis fulgore, nunc condito.* Plane vel vnus hic locus (sunt autem plures hac opere restituti) efficiat, vt persolutum mihi credam laboris operæque, quæ in varias Curtii contuli, precium. Ita suauiter depingit nobis rem ipsam, nec auditores modo sed spectatores facit. Sic enim solet esse cœli facies, diluculo, crepusculoque, vnde Latinis *dubia lux* appellatur. Seneca Hippol. 1,1,41. sic describit diluculum:

- - - dum lux dubia est
Dum signa pecudum rescida tellus
Impressa tenet - - - -

Sic apud Ouid. Metam. 11,597. *dubia crepuscula lucis.* Sed & voci crepusculi eadem inest significatio.

7,11,22. *OSTENDI A TERGO)* Vt inde metus ei iniiceretur, si videret alios superiorem tenere verticem, quod accidit. Simile exemplum in Liuio 4,22. & 32,12. Thucyd. 4,7,18. vbi & Thermopylarum mentio. Sallust. Iug. c. 93.

7,11,23. *ADMISSVS)* Verissima lectio vnius ex Ms. *admissus.* nimirum

rum in conspectum colloquiumque barbari. sic alibi hoc verbi eodem significatu in Curtio. mox eadem recte legi puto in recentioribus, *petram traderet*, non *tradere.* consequenter etiam pro *inituro*, legam *initurus.* nam & eam vocem haud commodam hic esse, vidit etiam Sebisius, mutauitque *initurum*, non inepte. Mihi tamen etiam Ms. fauere comperio.

7,11,27. *ILLE QVAMQVAM)* Recte vidit Raderus, pronomen ad Alexandrum pertinere, quem iam adierint isti oratores. nam Acidalio, qui ad Cophen referebat, immerito suspecta fuit hæc lectio.

7,11,28. *VERBERIBVS AFFECTOS)* Id enim solitum ante crucem ostendit Lipsius de Cruce 2,2. & 3.

CRVCIBVS) Arrianus longe diuersa à Curtio tradit; nihil enim de cruciariis, sed multas ibi multorum vxores & liberos captos, atque inter has etiam Roxanem, quam postea rex duxit in vxorem, Oxyartæ filiam, de qua Strabo lib. 11. Curtius 8,4,25. & alii in Sysimithræ petra, longe alia ab hac, postea capta, prodiderunt. Arrianus omnia fere in vnum contulit, & vnum chaos confecit. Raderus.

7,11,29. *ESSET EI)* Melius, quæ *apposita est ei.* Acidalius. Posset tamen & vulgata lectio defendi, eadem ratione qua defensa est supra 7,5,29.

8,1,1. *ALEXANDER)* Liber hic Curtii ordine octauus, omnium longe nobilissimus, & rerum maiestate admirandus, & argumenti varietate iucundissimus, & fortunæ casuumque admirabilitate plane stupendus est. Raderus.

8,1,4. *PRÆDA)* Hanc vocem male à Modio eiectam restituit Acidalius. Sic apud Liuium 2,50,3. Fabiis *pecora prædantibus aliquoties, velut casu incidissent, obuiam acta &c.* & apud eundem 28,33,3. arte Scipionis *Hispani in conspecta procul pecora, velites in Hispanos prædæ occupatos incurrere.* Sic Ibancus cum Græcis insidias eadem ratione collocasset, *illis prædam rapientibus inopinatus aduenit, & Prouestrauerem cepit.* Nicetas lib. 3. de Alexio. Quibus locis omnibus, in simili narratione *prædæ* vocabulum comparet. Sic & Anglos vicerunt Scoti An. Chr. MDXLV. Rer. Anglic. Annal. Interdum tamen contrarium euenit, vt eiusmodi insidiatores suis artibus caperentur. Sic apud Frontin. 3,10,6. & 7. Viriatus Segobrigenses, Scordisci Lucullum *Heraclæ duarum partium præsidio præpositum* (estne leg. *suarum*: an *duar. cohortium?*) deceperunt: quos *pecora abigere simulantes, fugam deinde mentiti in insidias deduxerunt.* Eodemque fere modo Hispani in obsidione Baroli, cum Galli assistent pecora in campos Cerignolæ deduci; dispositis insidiis ea rapere aggressi sunt, magnamque Gallis insequentibus intulissent cladem, nisi fortuito casu consilium eorum in contrarium vertisset. Vide Iouium in Camillo.

8,1,5. *CVM OMNIBVS INTEREMERVNT)* Aliter paulo hæc Arrianus 4,3,9. vt ex collatione horum auctorum est cognoscere. non enim alia causa eum aduoco, quam vt moneam n.10. apud eum legi: καὶ ξὺν τέτοις Πάτωνα τὸν Σωπολίδος, ὑπὸ τῆς βασιλικῆς ἱππαρχίας τῆς ἐν Ζαραάνοις τεταγμένον. vbi primo velim τῆς ἐν Ζαραάνοις. Zariaspa enim erant Bactrianæ caput. consentaneum igitur tam ibi, quam in aliis præcipuis vrbibus habuisse Alexandrum suam rem priuatam, Curatoresque rei dominicæ, vt posteriora sæcula vocauerunt. Idque exemplo regis Persarum: cuius in omni imperio passim erant βασιλικοὶ παράδεισοι, siue *mansiones regiæ.* Herod. 5,52. nam de regiis per proaincias sparsis supra ad 5,8,1. dictum. Talis igitur ille Python fuit: non ergo numerandus *in his, qui inuidendæ causa ibi relicti erant*, quod fecerunt interpretes: sed credendum præter eos, ibi fuisse Pithonem, &, qui adiicitur, Aristonicum citharœdum, qui quacunque de causa ibi tum morari potuit.

8,1,7. *BERDES*) Acidalius hic legit *Penides*: Popma *Menides* ex 7,6, 12. vbi nota noſtra. Sabellicus in Enneadibus retinet *Berdes*; ſed ſequentia *Scythas ſuper Boſporum colauere*. falſi damnat, eo quod procul à Boſporo eos tum gererentur. Quam tamen rationem haud eſſe magni ponderis, facile deprehendes inſpecto ſuperiori loco 7,6,12.

8,1,8. *PHRATAPHERNES*) Non recte hic à quibuſdam confunditur, cum alio cognomine Hyrcaniæ Satrapa, qui perpetuo in fide manſit, in quam hic iamprimum venit.

CHORASMIIS) Cur non amplectar hanc vocem, ex Mss. ſatis feliciter erutam à Radero? Nam illi, Modiani inquam, & Conſtantienſis, habebant: *qui Chuas præterat Maſſagetis & Dahis regionum confinio adiunctus &c.* Quam quidem ſcripturam etiam in vltimo vocabulo retinui. Senſus: debellatis Maſſagetis & Dahis, finitimus eorum Phrataphernes qui Chorasmiis præerat, miſit legatos. Porro firmatur mentio Chorasmiorum hoc loco, etiam ex Strabonis lib. XI. in quo tradit ad eos quoque inter illas turbas confugiſſe Spitamenem vt ita illi quoque eius cauſſæ illigati, tranſiturum ad ſe belli incendium miſſa legatione anteuerterint.

8,1,9. *REGIS SVI FILIAM*) De hac loquitur Plutarchus cap. 181. Hunc autem potius regulum quendam Scytharum fuiſſe conſentaneum eſt; quam regem: vt omnia in maius efferentes Macedones vocauerint. Nam certum eſt *maximas illas Scythicas gentes formidatasque cunctis maioribus, Alexandro quoque illi magno, ſicut Pompeius, Corneliuſque ioſtati ſunt, anitatas.* Hiſt. Miſc. 12, 19.

8,1,10. *BAZARIA*) Nuſquam extra Curtium hanc regionem apud vllum ſcriptorem reperio; neque enim eſt Bazira Arriani 4,5,11. Raderus.

8,1,11. *FERARVM GREGES CLAVSI*) Vide Briſſon. de regno Perſar. lib.1. p.53. Apud Romanos *Viuaria aprorum, ceterorumque ſylueſtrium, primus togati generis inuenit Fulvius Lippinus, qui in Tarquinienſi feras pascere inſtituit, nec alii imitatores deſuere L. Lucullus & Q. Hortenſius.* Plinius 8,52. qui tamen 9,56. eundem appellat *Fulu. Hirpinum*, quod præfero.

8,1,13. *ALEXANDER*) Nam ſtudioſiſſimus venationis fuit: adeoque *dies totos à prandio in ea conſumpſit*, Plutarch. cap.39. Idque ex more gentis. nam *apud Macedonas neminem in cœna accumbere ſolitum qui aprum extra retia non interemiſſet, verum ſedentes comaſſe, quoad ferum confeciſſent: ideoque Caſſandrum iam natum annos quinque & triginta, ſedentem cum patre comaſſe, quod nondum defungi eo certamine potuiſſet, quamuis & validius & pertius venator*, ex Hegeſandro Athenæus 1,11. narrat. Eodem pertinet, quod de Leonnato & Menelao ſupra ad 6,6,14. notauimus. De venatione autem in genere, multa collegit Dempſt. ad Roſin. 2,7. & Tiraquel. in de Nobilitate.

8,1,14. *QVI POSTEA REGNAVIT*) Eadem verba infra 9,5, 21. de Ptolemæo recurrunt. vtrobique ſuſpecta habet Scbiſius, cui non adſentior: qui ſciam & aliis ab auctoribus viris illis hunc characterem apponi. Arrian. 5,2,17. Σίλευκος ὁ τῶν ἐπειγῶν, ὁ βασιλεύσας ὕστερον. Plutarch. Alexand. cap.69. Θάλης, ὁ Πβλιμαῖος ὁ βασιλεύσας ὕστερον ἐπειγῶν. Suidas in Μαχόνας ἀδελφὸς Ἀντιγόνου ὁ μετὰταῦτα βασιλεύσας.

VENABVLVM OBICERE) Eorum qui pro Regibus ſuis ita obiecerunt feris corpora, varii euentus aliquot exempla leguntur. Nam referente Conſtantino Porphyrog. in libro περὶ ἐπιβουλῶν, themate primo, Polybius ſcripſit Cappadociam habere nomen hominis Perſæ, cui donata fuerit, quod leonem in venatione in regem irruentem, acinace occupaſſet. Teribazus duobus leonibus ſic occiſis Artaxer-

xem exemit diſcrimini, eoque *ſtemmum inter amicos gradum promeruit*. Diodor. 15,10. Contra Baſilius Macedo Græcorum Imp. cum in venatione à ceruo ſublatum, & inciſa zona quam cornua comprehenderant, vnus exſtipatoribus liberaſſet, ſalutis ſuæ auctorem, ob diſtrictum velut in ſe gladium, capitali affecit ſupplicio. Zonaras. Alexander Hermolaum verberari iuſſit, quod aprum quem rex ferire deſtinauerat, occupaſſet, infra 8,6,7. hic Lyſimachum cum indignatione rejicit: eiuſmodi auxilium velut exprobrationem ducens timoris aut infirmitatis. Huius autem pugnam cum leone, ſi recte conjicio, intelligit Plinius 34,8,20. his verbis: *Idem* Lyſippus, fecit *Alexandri venationem quæ Delphis ſacrata eſt.* vt ex Plutarcho cap. 73. perſpicue colligitur. Quam venationem, vt ibidem traditur, ſpectauit & legatus Laco exclamauitque, *nacte Alexander illa cum leone de regno pugna.* Quæ præclari acuminis verba cum pro iure ſuo non intelligeret Patricius Senenſis de regno 2,1. fundamentum fecit alieniſſimi theorematis. ſunt etiam qui hanc cauſſam proferant, cur in numis leoninam pellem expreſſerit; ſed ſunt aliæ potiores.

A SEMET VNO) Multi nominantur, qui leones occiderint ſoli. Samſon, Dauid, atque nonnulli ex eius heroibus, item Hercules neminem latent. Præter hos autem & quorum in ſuperiore nota fit mentio, fertur Peredeus quidam Langobardus Conſtantinopoli *in ſpectaculo populi coram Imperatore leonem miræ magnitudinis occidiſſe.* Paul. Warnefrid de geſtis Langob. 2,30. Polydamas Scotuſſæus leonem in Olympo monte inermis confecit. Pauſan. lib. 6. & Suidas. Alcathous Pelopis F. Citharonium leonem interemit, vt Megarenſium regis filiæ nuptiis potiretur. Pauſan. in Atticis. Acilius Glabrio conſul iuſſu Domitiani in Iuuenalibus ludis immanem leonem interfecit. Xiphil. in Domit. Idem accidit Conſtantino Magno, iubente Galerio, vt teſtatur Cuſpinianus. Leonem etiam occidit Romanus qui poſtea Conſtantinopoli imperauit, cum imperante Leone VI. claſſis præfecto ſeruiret, vt idem auctor tradit. Haraldus Danorum poſtea rex cum Byzantium profugiſſet homicidii falſo inſimulatus, leonique obiectus, eum interemit. Polydor. Virg. lib. 8. Non minus notum eſt Hermanni Grün, Conſulis Colonienſis periculum & robur. Paris gloriæ ſunt, quod Perdiccas Alexandri comes, in leænæ ſpeluncam auſus ingredi, cum illam non reperiret, catulos extulit. Ælianus hiſt. var. 12,39. & quod Olaus 5,21. ſcribit, comitem quendam Holſatiæ (Henricum cognomento Ferreum indigitat: Cranz. Saxon. 9,24. vide) iuba arripuiſſe leonem ab æmulis emiſſum, atque in caueam reduxiſſe. item Polonum quendam inſpiciente Matthia Coruino Vngariæ rege leoni libero & fameſico cibum eripuiſſe. In Dariene multi leones ab incolis & Hiſpanis, ſingulos à ſingulis interfectos ſcribit Lopez de Gomara, in Hiſt. Gener. delle Indie cap. LXVII. f. Sed ait leones ibi parum generoſos naſci.

8,1,15. *AD OSSA LACERATVS*) Vnde Plutarch. in Demetrio cap.34. *Venerunt ad Lyſimachum aliqui ab Demetrio legati, quibus ille per otium altas in cruribus & brachiis ſuis leoninorum vnguium cicatrices oſtendit, expoſuitque ſuam cum leone pugnam, quam ab Alexandro rege* (vides in hoc differre à noſtro) *cum illo conclusus conſeruerat.*

8,1,17. *FABVLAM*) Tamen in hac opinione ſunt Tuſtinus 15,3,7. & Plinius 8,16,27. Val. Max. 9,3,1. ext. citati à Popma ad h. l. quibus adde Seaccam de ira 3,17,3. & de clem. 1,25,1. & ibi Lipſium. Zamoſius in analectis Dacic. pag. 39. & Lazius pag. 447. rem firmant numis Lyſimacheis 1,5. qui adhuc inueniuntur. Pauſanias lib. 1. ita ſcribit: *Alexander ira incenſus Lyſimachum in eandem cum leone caueam coniici iuſſit: ſed cum ab eo feram examinatam intellexiſſet, admiratione virtutem eius protenus eſt.* His adſtipulari credas Æmilium Probum in Lyſimachi vita, ſi Patricium Senenſ.

Senens. 1, 11. sequaris : mihi quidem vitam Lysimachi Probo scriptam nunquam videre contigit.

8, 1, 18. *AVT SINE)* Restitui locum interpolita particula diuidente. nam Pal. 1. habebat ; *haud sine.* duplex ergo fuit Macedonum scitum : ne pedes venaretur, neue sine delectis amicorum. ex vulgata lectione male interpolata nascereturfensus, prohibitum venari peditem sine amicis, equitem venari licuisse.

8, 1, 20. *HIC ERAT)* Nomini Cliti subiungit hoc πάτρωνυμον vt dignoscereturab aliis Clitis eius coætaneis. Fuit enim Clitus Bardylei filius, qui inter initia Alexandri defciscit à Macedonibus, apud Arrian. 1, 2, 1. Fuit & alius cognomine *candidus* ὁ λευκὸς καλούμενος, homo supra modum arrogans & elatus, apud Athenæum 12, 9. Ad quem fortasse pertinet quod Plutarch. de fort. Alex. 2, 12. scribit, paucis Græcorum nauibus depressis Neptunum audire voluisse. nam ad Curtianum sane non pertinet, qui nec Alexandro superfuit ; nec ante vel sub eo tam immanis arrogantiæ fiduciam aut occasionem habere potuit. Ad illius autem differentiam nostet ille Dropidis filius videtur dictus *niger* ὁ μέλας, apud Diodor. 17, 20. vnde sic apud Plutarch. in vita Alex. cap. 26. olim notaui legendum, quo loco nunc exstat ὁ μέγας. Aliis vitiose scribitur *Clytus*, vt Dreisero Millen. IV. pag. 340. qui etiam in tempore errat.

NVDO CAPITE) Nempe galea priori ictu iam perfracta. Vide Plutarch. cap. 25. Cuius, vt & Arriani Diodorique dissonantias qui cognoscere volet, ab ipsis petere poterit.

8, 1, 21. *HELLANICE)* Cliti sororem *Lanicen* vocat Ælianus de var. histor. 12, 26. quomodo & Arrianus 4, 11, 12. Athenæus vero 4, 1. *Lacinicen.* vbi refert Proteam, ex Proteo filio illo Lacinicæ oriundum quæ Regis Alexandri fuit nutrix, fuisse valde bibacem. Popma. Ego ita sentio Hellanicen fuisse vocatam fortassis à victoria aliqua, quam quidam priorum Macedoniæ regum de Græcis reportauerit, idque nomen postea seu more gentis (quod hodie nobis Græcisque etiam est vsitatissimum) seu quo alio casu, capite minutum fuisse. Celebratur & eiusdem etymi historicus Hellanicus, quem Stephanus de vrbibus, aliique citant.

8, 1, 25. *IN ILLYRIOS)* Non potest sentire Curtius de bellis post Philippi mortem ab Alexandro contra Illyrios gestis : multo minus de eius profectione in Illyricum ; quo tempore cum patre simultatem exercuit. Nec sane alia eius reperiuntur ibi gentium bella. Nisi forte capiendum hoc de expeditione in nescio quos Medaros, quibus hærente ad Byzantium Philippo bellum clademque intulit : quanquam id videatur accidisse ante Chæronense prœlium : Curtius autem victos Illyrios dicere post illud, Plutarch. Alex. cap. 14. vide.

8, 1, 26. *SAMOTHRACVM INITIA)* *Fama est in Samothrace initiatum cum Olympiade Philippum, quum esset ipse tum adolescens, illam item puellam parentibus orbam amasse &c.* Plutarch. Alex. cap. II. De eo tempore, opinor, Alexander hic loquitur. Pater enim ipsius ea ætate hæc egerit, qua hic res maximas iam gesserat.

8, 1, 28. *EVRIPIDIS CARMEN)* Ex Euripidis Andromache, versu 693. sunt verba Pelei. Ceterum hoc Cliti iudicium refutat Gruterus discurs. in Tacit. cap. 1. § 6. & cap. 32. omnia ex principis fortuna pendere demonstrans, qua de re & supra dictum ad 3, 2, 1. Locum eum Euripidis alluisit (iudicio Victorii Var. Lect. 28, 22.) Cicero pro M. Marcello cap. 2. *bellicas laudes solent quidam extenuare verbis, eaque detrahere ducibus, communicare cum multis, ne propriæ sint imperatorum.* Certius autem Iulianus in Cæsaribus, in examine Alexandri : *Non enim sicut in ædificationibus, quæ publicis impensis fiunt, accidit, quibus aliorum opera & sumptus ad exitum perducti, opus alte-*

alterius, qui ei præest nomine inscribitur, licet in eius confectione minimum laboris impenderit, ita isti alienæ egregia facta sibi adscripserunt. Aperte autem illo eiusdem scripti festiuissimo loco, vbi Alexander ait se Mallorum vrbem diruisse ; *Minime vero tu beate, inquit Silenus, quippe iacebas quemadmodum Hector ille Homericus, sensim deficiens, & animam agens ; alij vero pugnabant & vincebant. Nempe nobis ducibus hoc fiebat, inquit Alexander. Qui fieri poterat, inquit Silenus, vt te sequerentur, cum parum abesses quin mortuus esses ? Deinde ex Euripide hæc cecinit :*

Male quam postum est in more apud Græcos,
Cum exercitus tropæa de hostibus ponit &c.

Adhæc Dionysius : Desine, inquit, o puercule, ista loqui, ne te eodem ille, quo Clitum, malo afficiat. Iacobus Nicolaus Loensis miscel. epiph. 5, 17. fugillat Curtium, quod hunc locum Eurip. male expresserit : sed ille, iudicio Popmæ, non animaduertit *Intercipi* hic significare totum capi, vt exponit Donatus in illo Terentii Eunucho act. 1. Sc. 1.

- - *quod nos capere oportet, hæc intercipit.*

Ceterum similem sententiam profert nescio fabulosus an verus Androgeus apud Galfrid. hist. Britan. 4, 9. *Insipientia obducitur, qui commilitones, quibus triumphat, iniuriis vel contumeliis infestat. Non enim est vllius ducis victoria : sed illorum qui sanguinem suum pro eo pugnando diffundunt.*

8, 1, 29. *REGVM NOMINA)* Regum vocabulo etiam ceteros imperatores intellige. falsum enim regum tantum non etiam aliorum prætorum nomina tropæis inscribi. Vnicum ex plurimis exemplis adducam, alias etiam obseruatu dignum. Polybius 2, 2. &c. narrat cum Ætoli Mydionios obsidione premerent, iamque dies instaret qua nouum prætorem creari oporteret, eum qui hactenus res administrasset petiuisse, *vt capta vrbe & præda administratio & armorum* (tropæi) *inscriptio sibi tribueretur :* alios, maxime qui eum honorem peterent, contra nitos, æquum censuisse, vt eius illud decus foret, quo imperante occupari vrbem contingeret : tandem placuisse *Ætolis, vt futurus Prætor ius prædæ administrandæ, & arma inscribendi, cum primo communicaret.* Interim insperato subsidio liberati Mydonii, cum Ætolos cum clade reiecissent, tropæumque de iis statuere vellent, cognito eorum consilio, itidem decreuerunt, vt & præsentis Ætolorum prætoris nomen exprimerent, & successoris eius.

8, 1, 31. *IVNIORES SENESQVE)* Iuniores pro Alexandro eiusque rebus gestis pugnabant, seniores pro Philippo : quouis ad suam ætatem summam gloriam trahente. & sane non facile dictu fuerit, quorum sententiæ standum putes. Pro iis quæ mox sequuntur *orta contentio est & Rex*, melius rescribas ex manuscr. *orta contentione rex &c.*

8, 1, 32. *NIHIL EO REMITTENTE)* Sic olim legit Acidalius ; quo nec viso idem coniecimus : & Raderus expressit. Ceterum assentior Plutarcho cap. 71. de discrim. adulat. & amici : *non tam ebrietatem fecisse, quod ita grauiter commotus Clito obiurgatione fuerit Alexander, quam quod multis coram testibus eam vsurpauit :* si tamen addas quod Curtius hic notat, obstinatam eius peruicaciam, & continuationem odiosissimæ cantilenæ.

8, 1, 33. *THEBARVM EXCIDIO)* Quod memorant Plutarchus in Alexandro cap. 20. & Demosthene cap. 32. Arrianus 1, 3, 15. Polybius 4, 23 Iustinus 11, 4, 7. Diodorus 17, 9. &c.

8, 1, 34. *QVVM VICT. ARB. AGIS)* Recepi omnino lectionem Acidalii quam ex membranis eruit, quæ sic habebant : *At cum victoriæ arbitrium magis præcipuum fuerunt.* vnde Modius fecit ; *At victoriæ maius præ-*

præmium ferunt, quem deinde secuti sunt editores: ego cum Radero sequor Acidalium.

8,1,35. *MIHI ADTRIBVIS*) Vt mos principum, inuisos sibi periculis obiectandi. Vide Grut. disc. in Tacit. cap. 35.

8,1,36. *ATHARIAS*) Diodorus 17, 27. in genere veteranis hoc tribuit. De nomine Athariæ dictum supra ad 5, 2, 5. est & Atarras supra 6, 8, 19. quem pro eodem hoc nomine habeo.

8,1,37. *AVVNCVLVM TVVM*) Alexandrum Epiri regem intelligit, cui cognomentum Molosso [hoc est Epirotæ] fuit. Is bellum pop. Romano facturus cum in Italiam transiret, dixit, se quidem ad Romanos, quasi in ἀνδρωνίτιν, Macedonem ire ad Persas, quasi in γυναικωνίτιν, vt tradit A. Gellius 17, 22. Popma. Dictum id Alexandri etiam alludit prior Curtio Liuius 9, 19, 11. *Nec ille sæpe, etiamsi prima prospere euenissent, Persas & Indos, & imbellem Asiam quæsisset, & cum feminis sibi bellum fuisse dixisset: quod Epiri regem Alexandrum mortifero vulnere ictum dixisse ferunt, sortem bellorum in Asia gestorum ab hoc ipso iuuene cum sua conferentem.* Iamdudum enim Græcis innotuerat homines Asiaticos molles & ignauos esse. Ergo apud Lucian. in dialog. 12. mortuor. Hannibal: item dialog. 14. Philippus pater obiiciunt Alexandro facilem ex imbelli genere victoriam. quorum hic etiam Clearchi exemplum suggerit, quo duce decem millia Græcorum ingentes barbarorum copias propulsauerint, quam rem Xenophon secundo & seqq. libris ἀναβάσ. prolixe & disertissime narrat. Sed & iam ante ad Thermopylas Xerxis *agminа palam fecerunt, se quidem multos homines esse, at paucos viros.* Herod. 7, 210. quod dictum pauci mutatis ipsi Xerxi tribuit Front. stratag. 4, 2, 9. Feminarum autem vocabulo imbelles & timidos notant, quod eas natura his ingeniis corporibusque fecerit. Silius 14. 130. de Siculis Romano militi occurrentibus:

Femineam credas maribus concurrere vulgum.

Inde legitur Sesostris Ægypti rex domitis longe lateque gentibus, tropæa in quibusque finibus erexisse, membris maribus insignia, vbi fortiter repugnatum esset; alia femineis. Herodot. 2, 102. inde contumeliæ caussa virorum nomina frequenter detorta reperiuntur in muliebrem terminationem: in qua re constitisse Messalini scomma in C. Cæsarem, vt nimirum *Caium Cesarem*, pro *Caio* vocauerit, haud vana, ni fallor, coniectura deprehendi ad Tacitum 6, 5, 1. Quem locum quasi data opera luculentissime exponit par Luitprandi acumen, in eunuchum exercitui Græco præpositum, in eius legatione ab Othonibus ad Nicephorum: *Cui exercitui, vt puto, ad contumeliam vestram, hominem quandam, sed quandam eo dixi, quia mas esse desiit, mulier fieri non potuit, præposuit.* vbi vides idem latere in his verbis ita coniunctis *homo quidam*; quod in illis Messalini *Caia Cæsar*: illaque Taciti, *quasi incertæ virilitatis*, paulo pluribus hic explicari. Sic apud Iosephum antiquit. 14, 28. Sosius regem Iudæorum pro *Antigono* vocat *Antigenem*: apud Simocattam 3, 8. Varamus Hormisdæ dux, à quo missis femineis vestibus pauoris insimulatus fuerat, regi suo par referens, eum in epistolæ *superscriptione Chosroæ non filium, sed filiam infami irrisione nominat.* Eiusdem farinæ est ingeniosum illud apud Ciceronem de Orat. 2, 68. *Cum Q. Opimius consularis, qui adolescentulus male audisset, festiuo homini Egilio, qui videretur mollior, nec esse, diuisset; Quid tu Egilia mea? quando ad me venis cum tua colu & lana? Non pol, inquit, audeo, nam me ad famosas vetuit mater accedere.*

8,1,38. *TEMERE IACTIS*) Ita melius cum quibusdam Mss. quam cum vulgo, *actis*.

REX PRESSIT) Inclementer abiecerunt vocalem *rex*, quam adiungi verbo sequenti æquius erat, vt *repressit* scriberetur. Acidalius.

8,1,40.

8,1,40. *IVRGANTES*) Optime iuncta hæc, *iurgantes monentesque*: nec adsentior Acidalio referibenti *vrgentes*.

8,1,41. *DEFENSVM*) Monet hic locus, vt in hac historia corrigam insignem illum Orosii 3, 18. Clitus *cum in conuiuio fiducia amicitiæ regiæ, aduersus regem, sua opera patri Philippo præponentem, memoriam patris tueretur, ab offenso frustra rege venabulo transfossus, commune conuiuium moriens cruentauit.* Vides in nonnullis diuersum abire à Curtio; tum omnia in Alexandri inuidiam intendere. Sed ista mitto: illud autem *ab offenso frustra rege*, ineptum est. fuit *ab defenso*. quod mutauit qui historiam defensi ad Granicum ab Clito regis hic tangi non animaduertebat.

8,1,48. *SPATIVM ANIMO DET*) Iuuenal. Sat. 6, 222.

Nulla vnquam de morte hominis cunctatio longa est.

Langlæus Semestr. 11, 2. hoc & aliis exemplis ostendit, iratum principem non debere de capite hominis statuere.

8,1,52. *HASTA TRANSFIXIT*) Orosius 3, 18. *venabulo transfossum* facit; quidam apud Arrian. 4, 2, 9. *hasta*; alii *sarissa*: Seneca de ira 3, 22, 8. *lancea*. Plutarchus cap. 92. αἰχμῇ vocat. Sed δόρατι Lucian. in dial. mortuor. XIV.

AD PHILIPPVM) Pal. 1. vna voce auctior; *ad Phil. pergem*: forte fuit *ad Philippum regem*. quippe quem præfers Alexandro regi. Illis *i nunc &c.* respicit Curtius Virgilium 2, 547.

- - referes ergo hæc & nuntius ibis
Pelidæ genitori: illi mea tristia facta,
Degeneremque Neoptolemum narrare memento.

Affinia sunt Marcelli accusatoria ista in Thraseam apud Tacit. 16, 28, 6. *Non illi consilia hæc, non magistratus, aut Romanam vrbem videri. Abrumperet vitam ab ea ciuitate, cuius caritatem olim, nunc & aspectum exuisset.*

8,2,1. *TRANSACTA PERPENDIMVS*) Gnome insignis quam eandem à Mænandro expressam ad Tacitum, Taciti Salus notauit, dignam cum ipsa Taciti iterum hic notari, vt & Curtii cum iis, & hæc cum Curtii contendantur, lucem à se inuicem lucraturæ vniuersæ. Menander, vt Stobæus citat:

Οὐδεὶς ξύνοιδεν ἐξαμαρτάνων, πόνε·
Ἁμαρτάνεις τι μικρόν· ὕστερος δ' ἥκεις.
Peccando, nolem nemo peccati videt;
Commissa demum, mente sera perspicis.

Tacit. 14, 10, 1. *A Cæsare perfecto demum scelere magnitudo eius intellecta est &c.* Quid autem ni Lipsii etiam ipsius adscribam? non hercule venuste minus elatam, & quam præteriisse sane cuiuis nefas, religio autem mihi sit vel præteriisse. Ille ibidem: *Corripuisse sane cuiuis nefas, religio autem mihi sit vel præteriisse. Illi ibidem: Corripuisse sane cuiuis nefas, religio autem mihi sit vel præteriisse. Ille

REX) Hoc emphatice dictum accipe. rex quum esset, carnificis operam exercuit.

VINO IMPVTARI) Recurre ad illum locum 6, 11, 28. de Hegelocho: *verumne vino granatus effudisset illa.* Et quæ nos ad epigramma 25. Martialis, quod Procillo inscribitur lib. 1. Raderus.

8, 2, 3. *POENITENTIAM)* Quo nomine laudat Alexandrum Arrianus 4, 2, 11. *quod sanum maleficii panitentia ductus fuerit*: & 7, 5, 21. *id soli ipsi inter veteres reges tanquam eximium ac genuinum quiddam adscribit. Plerique enim, tametsi alicuius delicti conscii sibi sint, tuentes id vt recte factum, obiegere culpam suam putant: inique statuentes &c.* Merito tamen Alexandro præfert laudatissimum regum Alphonsum Æn. Syluius in Comment. ad Panorm. de dictis & factis Alphonsi 1, 11. vtriusque verba digna memoratu: Panorm. *Cum poculum quo rex ipse biberat, Cæsari generoso adolescentulo dari iuberet, & Pirretus pincerna Cæsaris inimicus, quamuis semel bis & tertio iussus dare, remoraret; permotus regem surrexisse aiunt, pugionemque strinxisse, ac fugientem Pirretum adsecutum, ne iam prehensum iratus feriret, pugionem in media ira abiecisse.* Sylu. *Wincislaus rex Bohemiæ, Sigismundi frater &c. ministri offensus verbo è mensa consurgens, arrepto pugione amicum interfecit. Alexander Macedo correpto telo in Clitum, per mortem charissimi hominis ira sua satisfecit, sibi se non satisfecisse panitentia facti docuit. Melior itaque Alphonsus vtroque &c.* Etiam M. Antonii *moribus inerat simplicitas: nec cito ad secus admissa animum aduertebat: verum vbi res perperam actas sensérat, illico panitentia subibat eius animum, culpamque ingenue etiam ad eos ipsos agnoscebat, ad quos res actæ, iniuriaque pertinebat.* Plutarch. in vita cap. 31. Laudat id in Ludouico suo Cominæus lib. 1. fin. *Quum enim forte ob intemperantiam linguæ iapsus esset, & durior fuisset, mox agnouit culpam, & conuersus ad eum quem offenderat: non me latet, inquit, obfuisse mihi linguam, sed & profuit aliquando: nunc autem, vt quod illa peccauit emendem, æquum est; ac simul quum ad eum modum familiariter ageret, donum aliquod dabat non contemnendum.* Vbi recte subiicit. *Est profecto magnum DEI beneficium agnoscere quod vitiosum est, ac mentem ad meliora conuertere.*

8, 2, 4. *ERGO HASTAM)* Scripsit Iantus Gruterus ad illum Taciti locum 15, 36, 3. *Facinorum recordatione nunquam timore vacuus*, nobile caput, cui fecit hanc inscriptionem: *Conscientia eis pro pœna, qui supra pœnam.* vbi plurima ex nobilissimis scriptoribus de facinorum conscientia, quem ego locum indipito tantum, non transcribo, quia prolixissimus est, sed totus tamen huc facit: quem ipsum Curtii locum à Grutero prætermissum miror, cum vel maxime ad institutum faceret, & interim alia ex eodem producat. Raderus. Collegit eius generis plurima Arnisæus de Repub. 2, 3, 9, 4. &c.

8, 2, 6. *ANNIVERSARIVM SACRIFICIVM)* Arrianus 4, 2, 5. *Diem quendam apud Macedones Baccho sacrum esse ferunt, atque Alexandrum quotannis eo die Baccho sacrificare solitum, tum temporis neglecto Baccho Dioscuris sacrum fecisse.* Aliam rationem affingit Plutarch. cap. 21. *admissum per semulentiam in Clitum facinus, illamque contra Indos Macedonum ignauiam, quasi vtidem relinquentium expeditionem suam & gloriam, ad iram & inuidiam retulit Liberi patris*: nempe quod patriam eius, Thebas, euertisset.

8, 2, 7. *AMICORVM ANIMOS)* Haud immerito erant attoniti, tam recenti exemplo infidæ & periculosæ regum amicitiæ. quarum multa documenta reperies apud Piccart. observ. hist. 13, 9. idemque argumentum facunde exsequitur Scianus Enenkelii. Vide & Gruteri discursus in Tacit. cap. 38.

8, 2, 8.

8, 2, 8. *GRATIAM RETVLI)* Merito igitur hunc tanquam confessum reum, in catalogum ingratorum retulit Sabellicus exemp. 7, 2.

DVO FILII) Mileti oppugnationem Arrianus 1, 6, 23. Plutarch. cap. 27. & Diodorus 17, 22. exponunt, sed nullus filiorum Hellanices vllam mentionem fecit, contenti caput rerum, singularibus, quod plerumque fit, neglectis, attigisse. Raderus. Meminit tamen eius rei, eodem fere quo Curtius modo Arrian. 4, 2, 12. nisi quod locum vbi occubuerint, non signat.

8, 2, 9. *SERVATORVM)* Vnum Clitum intelligens, pro recepta loquendi consuetudine, plurali vtitur. Sicut plane apud Arrian. 4, 2, 12. *φονέα τῶν φίλων amicorum interfectorem* se appellat, cum præter Clitum neminem ex amicis interemisset. Ita Liuius 9, 18, 3.

8, 2, 12. *IVRE INTERFECTVM)* Præcipuo instinctore Anaxarcho, vt testatur Arrianus 4, 2, 14. cuius verba bona fide referentem Pompam non opus erat reprehendi. Dixit enim Anaxarchus, *fingi iustitiam Ioui assidere, quia quicquid à Ioue decernitur, id iuste factum esse censeri debeat. oportere igitur, quæ à magno rege fuerent, iusta existimari.* nimirum quia regis potestas atque etiam nomen inprimis tribuebatur Ioui, Anaxarchus alios quoque magnos reges, eodem iure censeri æquum putabat. quod vel ex Plutarchi Themist. c. 28. colligas. nec vlla est suspicio, cum restringi hæc voluisse ad eum tantummodo regem, qui Iouis filius esset. Nec sane pro hac interpretatione vnum verbum in Diogenis Anaxarcho. Eodemque modo refertur id apud Plutarch. cap. 5. ad princip. indoctum: *Anaxarchus Alexandrum consolans ob Clitì cædem animi se angentem, aiebat, Ius & Fas Ioui assidere, vt quicquid rex* (nimirum quilibet absoluta potestate præditus) *agat id fas iustumque putetur.* & in Alexand. cap. 93. *πᾶν τὸ πραχθὲν ὑπὸ τοῦ κρατοῦντος δίκαιον*, *quicquid agatur à dominante, iustum esse.* Quam insanam consolationem, omnibusque istis locis merito explosam, postea Athenienses conuertisse videntur in adulationem Demetrii Poliorcetæ. *Sciebant* enim, *videri pop. Atheniensi*, quicquid iussisset rex Demetrius, id & apud deos fas, & ius apud homines esse. Plutarch. Demetrio cap. 29. Ceterum Curtius infra 8, 8, 22. à Callisthene reuocarum ad vitam Alexandrum scribit, nulla Anaxarchi mentione, quod quomodo concilies, discas ex Plutarcho Alex. cap. 93. nimirum & Anaxarchum quo dictum est modo eum erexisse, & Callisthenem *placida & modesta oratione.*

SEPVLTVRA PROHIBITVRI) Quasi damnatum & iure occisum, quæ summa apud Græcos ignominia, caruisse sepultura. nam ἀποπομπαίους, tyrannos, proditores, & hoc infame & execratum genus hominum sepultura prohibebantur, quod ex variis scriptoribus testatur Alexander Neapolitanus 6, 14. Raderus. Adde notam supra ad 3, 2, 19.

8, 2, 14. *XENIPPA)* Nec ista Xenippa vsquam extra Curtium repetienda, ab nullo geographo, scriptore, historico consignata vel expressa. Fides tota penes Curtium est, qui haud dubie ex Græcis auctoribus, qui hodie desiderantur, hæc Xenippa accepta in suo volumine posuit. Raderus.

8, 2, 18. *NAVRA)* Apud Arrianum 4, 3, 17. est *Nautaca*, statim post Spitamenis cædem. Apud alios quidem nihil prorsus de hoc nomine. Glareanus. At ego apud Arrianum in Erythræi maris periplo lego hanc vocem: *Deinde Naura & Tyndis prima seu maxima Limyricæ prouinciæ emporia.* Tyndis autem est Ptolemæo ciuitas & fluuius intra Gangem in India, sicut & Naura regio Arriano videtur intra Gangem, vt magnopere dubitem, vtrum hic non sit potius cum Glareano *Nautaca* legendum, de quo loco etiam Arrianus infra, non certe multum à Bactris & Maracanda remotis. Fauet etiam huic scripturæ codex Constantiensis Ms. qui *Nania* habet pro

Nautaca; vltima credo syllaba amissa vel omissa. [Proxime accederet Aldus, qui *Nautaiam* habet] Strabo lib. 11. Sysimithris petram in Bactriana constituit. Bactriana autem cis Indum, nec intra nec extra Gangem est. Limyrica autem est in India Austrum versus, vt ex periplo Arriani intelligi potest. Seruo tamen *Naura*, quam scripturam & Alex. Neapolitanus 1,24. & Tiraquellus agnouit, quamuis apud Alexandrum vitiose sit scriptum *Mauros*, pro *Nauros*, quorum regio iuxta Bactrianos est. Arrianus 4,4,1. hanc petram in Paratacis intra Bactrianam collocat. Itaque *Nautacas* aliam prouinciam apud Siculum 17. & Arrianum reperio. Arrianus autem 4,4,1. hanc petram eiusque dominum, communi nomine *Chorienem* appellat. Hunc Chorienem Strabo lib. 11. cum Curtio *Sysimithrem* vocat. Raderus.

8,2,19. *COIRE CVM LIBERIS*) Infandum scelus, & per quod iure gentium incestus committitur. l. fin. de R. N. sed viderit ibi Paulus, quid appeller ius gentium. Ecce enim quod nos merito quidem abhorremus, probabatur *Arabibus, Persis, Assyriis, Parthis, Medis, Ægyptiis, Phrygibus, Galatis, Æthiopibus, Indis, Scotis, Hibernis, Naura regionis incolis, Nomadibus.* vt ex variis auctoribus ostendit Tiraquellus leg. Connub. 7,30.32.33. & Alexandri dies Genial. 1,24. Quibus accedunt haud pauci ex incolis terrarum recens repertarum. Eo respicit Ouidianum illud Metamorph. 10,331.

- - - gentes tamen esse feruntur,
In quibus & nato genitrix, & nata parenti
Iungitur - - - - - Euripides in Andromache vers. 173. πολλὰ παῖς τὸ βάρβαρον γένος, Πλατεῖς ὦ γυναῖκες, πατὴρ τε μητρὶ μίγνυται &c. Orosius 1,4. à Semiramide hunc morem introductum ait. Theodoretus contra Græcos Orat. 9. de legib. ait, Persas ex Zaradæ cuiusdam instituto matribus misceri. Quem Theodorus Mopsuestias apud Photium Cod. 81. appellat *Zasradem*: Agathias lib. 2. de bello Goth. *Saradem*, quo nomine etiam Zoroastrem vocari affirmat. Apud Persas autem incestam eam consuetudinem aliquando viguisse, præter citatos à Tiraquello, certum est ex Minutii Octauio, Chrysostomo de Virg. cap. 9. Iuliano Imp. apud Cyrillum lib. 4. Gregor. Nysseno in epist. contra fatum, Æliano hist. anim. 3,47. & Tatiano contra Græcos fol. 283. Philone de special. legib. *Machlyes* & *Auses* eodem more pollutos fuisse facile est colligere ex Herod. 4,180. item *Garamantas*, ex Plinio 5,8. Lactantio 3,21. Aristot. Polit. 2. pr. Platone de Rep. 5. & Solino cap. 42. *Chaldæos* ex Cæsario apud Glycam & Cedrenum in rebus Alexandri. Sed & *Macedones* suspecti sunt Tertulliano Apologet. cap. IX. f. Apud Laertium Pyrrho hac consuetudine & aliis similibus demonstrat, *idem aliis bonum aliis malum putari.* Quomodo & Cornel. Nepos proœmio: *non eadem omnibus esse honesta atque turpia, sed omnia maiorum institutis iudicari.* Eodemque sensu Artabanus in Plutarch. Themist. cap. 46. Summus gentibus philosophus Ethicor. 1,3. Τὰ καλὰ καὶ τὰ δίκαια πανταχοῦ ἔχει διαφοράν, ἀεὶ δικεῖ νόμῳ μᾶλλον ἢ φύσει ἢ μή. Quorsum hæc? vt nempe constet, certos indubitatosque bonorum & malorum fines constituere, non esse naturæ, sed gratiæ.

8,2,20. *TERGO PETRA CLAVDEBAT*) Fauces regionis à fronte præterfluens torrens, à tergo petra obiecta muniebat. hæc vera lectio, quam frustra impugnant alii.

8,2,22. *AC VALIDAS*) Consensum librorum secutus ita restitui: fecerant alii, *munitas valida manu barb. tuebantur.* non male, nisi quod Curtio suum abstulerunt sensum, qui æque bonus. *angustias munitas ac validas, barbari manu tuebantur.* manu dixit, id est vi & armis. Indicem vide.

8,2,25. *OXARTEN*) Hoc nomen multis modis scribitur: nec enim puto

puto diuersa esse omnia ista, sed vnum, Oxartes, Oxathres, Oxyartes, vt apud hunc aut illum auctorem, solenni in barbaris nominibus dubitatione, varie reperias. Interim vnum illud nomen pluribus fuisse commune, non nego: idque cum aliis hoc genus accurate in Indice notatum inuenies.

8,2,26. *AD AVGENDAM FORMID.*) Sæpius vsurpatum, vt suadentes vim etiam ostentent: *missis precibus minisque*, vt apud Liuium 4,25.13. quod epist. 7. Plato vocat *δίκαιος μεμιγμένας ἀνάγκαις*. Fecit idem Alexander supra 7,11, 22. vnde magis clareat, recte me emendasse in Tacito 15,27,5. *Simul vt consilio terrorem adiiceret, Megistanas Armenios qui primi à nobis defecerant, pellit sedibus &c.*

8,2,36. *IS PEDES*) Iustinus 15,3.11. de Lysimacho: *In India insidianti regi quosdam palanes hostes, cum à satellitum turba, equi sui celeritate defectus esset, solus vi per immensas harenarum moles comes cursus fuit. Quod idem antea Philippus frater eius cum facere voluisset, inter manus regis exspirauerat.* Simile Suetonius de Galba cap. 6. f. *campestrem decursionem sexto moderatus, etiam ad effedum Imperatoris per viginti passuum millia cucurrit.* Capitolinus de Maximino cap. 3. *Ad pedes Imperatoris equitantis accessit. Tum volens Seuerus explorare quantus in currendo esset, equum admisit multis circuitionibus, & cum Imperator laborasset, neque ille accurrendo per multa spatia defisset, ait ei, quid vis Threcisce? numquid delectas luctari post cursum? Tum ille, Quantum libes (inquit) Imperator.* De aliorum mirandis cursibus vide epistolam 59. Lipsii ad Italos & Hispanos. Nescio autem an de hac historia capiendus Ælianus hist. var. 10. 4. *Alexander tertium quadringentis stadiis continuo itinere confectis, antequam quietem caperet exercitus, cum hostibus confixit, & eos vicit. tertium* reddidi illud τρίτῳ quod est in textu, cum vocula *ter* vbicunque poneretur, ambiguum faceret sensum.

QVINGENTA) Ex variis numeris hic visus est maxime consentaneus: essent milliaria nostraria sedecim fere, minus triente.

8,3,1. *NVNQVAM FATIGATA*) Quod alias solenne. Lucanus 2,727.

- - lassata triumphis
Deficiit fortuna -

Liuius 9,17,6. *Vt alios reges claros ducesque omittam; magna exempla nostrum hominum: Cyrum, quem maxime Græci laudibus celebrant, quid nisi longa vita fecit Magnum modo Pompeium, versenti præbuit fortuna?* Quod aspexisse videatur Seneca ad Marciam 26,4. *Regesne tibi nominem felicissimos futuros, si maturius illos mors insantibus subtraxisset malis? An Romanos duces, quorum nihil magnitudini deerit, si aliquid ætati decesserit?* Sic intellige Tacitum 15,6,2.

8,3,2. *COMITEM TRAHEBAT*) Quomodo Rhadamistus apud Tacitum 12,51,1.

8,3,6. *EIS FORTVNA*) Vulgo *his.* neutrum Curtius voluit præ *ipsis*: si tamen hoc saltem voluit, neque omnibus omissis sic potius scripsit *quamcunque fortuna fecisses sibi. Mortem ded. esse leuiorem.* Neque tamen vel hoc affirmato. Acidalius. De pronominis reiectione adsentior: de distinctione mutata non item.

8,3,9. *GLADIVM STRINGIT*) Iudithæ similimum facinus, similimoque modo patratum, nisi quod illa sanctissima heroïs, hostem numinis & patriæ, hæc amantissimum sui maritum, illa pie, hæc impie interfecerit. Raderus. Sic etiam Belides quinquaginta, vna excepta Hypermnestra, viros suos occidisse leguntur. Ouid. Epist. Heroid. 14.

8,3,15. *EXEMPLAR TRANSFERRET*) Sic Cicero pro Deiot. cap. XII. *Quæ est ista tam impudens, tam crudelis, tam immoderata inhumanitas? Id circo in hanc vrbem veniisti, vt huius vrbis iura, & exempla corrumperes, domesticaque ea inhuma-*

inhumanitate noſtræ ciuitatis humanitatem inquinares? Adde locum Philonis relatum infra ad 8, 5, 6. Non paucas gentes ex commercio aliarum nationum corruptas leges. In literis ſacris habes Iſraëlitas apud Ægyptios, Babylonios, Tyrios & alios vicinos idololatriam aliaſque peſſimas artes doctos. Diu Græci Romanique ſanctè frugaliterque vixere, poſtea paulatim mores defluxere, paupertaſque probro haberi cepit, luxuriæque peregrinæ inuictum malum ad effœminandos animos ab exercitu Aſiatico in vrbem primum inuectæ, mores infecit: ſicut aurum Perſicum fugato Mardonio Athenienſium animos labefactauit, & dira tabe infecit. Inde illecebræ libidinum, & rerum ſecundarum luxus in omnem licentiam graſſati. Plura Alex. ab Alexandro, Plinium 33, 11. & 34, 7. licet conſulas, & Liu. 39, 6. Val. Max. Salluſtium in exordio belli Catilinarii. [Florum 3, 12, 7. g.] Herodot. 1, 155. narrat quomodo fortiſſima gens Lydorum, Perſarum conſuetudine [imo potius fraude & artibus] penitus fuerit effœminata. Inde factum, vt multæ gentes, quæ cum exteris nationibus nihil habuere commercii mores incorruptos tuerentur. Documentum ex Cæſare accipe qui de bel. Gall. 2, 1. de Belgis hæc prodidit. *Horum omnium fortiſſimi ſunt Belgæ, propterea quod à cultu atque humanitate Prouinciæ longiſſime abſunt, minimeque ad eos mercatores ſæpe commeant, atque ea quæ ad effeminandos animos pertinent important.* Idem 2, 15. de Neruiis docet: *nullum aditum eſſe ad eos mercatoribus, nihil pati vini reliquarumque rerum ad luxuriam pertinentium inferri, quod his rebus relanguiſcere animos, eorumque remitti virtutem exiſtimarent.* Ab iiſdem fere virtutibus celebrat Vſipetes Germanos 4, 2. Sinæ ad vſque noſtra tempora exteros omnes è finibus ſuis excluſerunt: vltimis hiſce annis primum è noſtra ſocietate Patres, dein Luſitani in penetralia regni admiſſi, non vt corrumperentur, ſed corrupti emendarentur, & fines aduerſus Scythas ſeu Tartaros defenderent. Plura in hanc rem paſſim leges. hæc mihi ſub calamum venere. Raderus. De Laconum ξενηλασίᾳ ſeu peregrinorum expulſione notum. De impiis eiiciendis exempla dictaque ſimilia ſuppeditant Quid. Metamorph. 8, 97. Cailiod. Var. 1, 18. f. Cic. pro Deiot. cap. XII.

8, 3, 16. *DATAPHERNEM)* Sic etiam appellatur ſupra 7, 5, 21. & Arrian. 3, 6, 10. At hoc loco quidam MS. *Phrataphernem* legit: quod incertum me fecit, an non ſupra quoque 8, 1, 8. pari commiſſo expulſus *Dataphernes* ceſſerit *Phratapherni*. Tamen cum diligentius rem inſpicerem, diuerſos fuiſſe reperi. hunc de quo hic agitur, Spitamenis indiuiduum ſociam, qui cum eo Beſſum tradidit: illum autem Chorasmiorum principem, quem Arrian. 4, 5, 3. *Pharasmanen* vocat, Φαρασμάνην: quod nomen proxime accedit ad *Pharaſmanem*, ex Tacito notum. At *Chorasmios* ſuperiori Curtii loco recte nos in textum admiſiſſe ex citato Arriani capite liquet: itemque ex Oroſio 3, 18.

8, 3, 17. *ARSANI DRANGARVM)* De homine hoc ſingulariter monendum, tum de populo. *Arſames* iſte ſiue *Arſanes*, non eſt cuius ſupra 3, 4, 3. mentio. nam ille in prælio ad Iſſum cecidit. Quam rem fruſtra occultat mendum in Arriano 2, 2, 37. vbi Ἀρσάνης legitur pro Ἀρσάμης, quod cuilibet, qui eum locum cum eiuſdem auctoris 1, 5, 18. contulerit, clarebit. Puto autem hic intelligi Artabazi filium Arſanem, de quo Arrian. 3, 5, 6. Certe Artabazo *Bactrianorum regionem reliquoſque vicinos Satrapatus Alexander commiſerat*: Arrian. 4, 3, 4. in iis ergo & Drangæ fuere, quos capularis ille ſenex interim filio commiſerit, dum aliter ea de re conſtitueret Alexander. Nam de *Caria*, quam hic præferunt editiones, aliena res eſt: multas ob rationes, ex quibus quod certum eſt nulli barbaro illas prouincias Græciæ proximas vnquam ab Alexandro commiſſas fuiſſe: deinde in finibus Indiæ agentem quis putet ſollicitum fuiſſe de Carum Satrapia? cum præſertim tam longe abiturus dudum, vt verisi-

verisimile eſt, iſti rei proſpexiſſet: haberetque ibi ex primariis amicis, quibus iſta & aliquanto maiora permitteret. Nec ſane alia hic prouincia nominatur tam longe à locis, vbi Alexander agebat, diſſita, ſed Hyrcania Mardi &c. Cares igitur iſtos omnibus fere libris volentibus, indicantibuſque non obſcure quid vellent dicere, expuli. Varias Lectiones vide. Eſt & aliud quantiuis pretii argumentum, quod eam Satrapiam Straſanori ait creditam. At Drangarum hunc fuiſſe prætorem vel ex Iuſtino 13, 4, 22. patet: ſi ei iungas noſtrum infra 10, 10, 4. vt eo loco explanatius oſtendemus, immo ex Arriano 4, 3, 18. liquido: *Straſanorem in Drangas præfidem miſit.*

8, 4, 1. *GABAZA)* *Cabazam* reperiit Sabellic. noſtra exerpta fere *Cazaba*: Ald. *babaz.* quod proxime accedit ad *Gabas* Arriani 4, 3, 15. quas ſuperiori capite pro *Dahis* repoſitum ibat Vir Doctus, me quidem non adſentiente. Nec magis probo quod alii hanc *Gabazam* habent pro *Nautacis* Arriani & Diodori.

8, 4, 2. *PROXIMVS EI)* Elegantiſſima & plane oratoria hæc tempeſtatis eſt deſcriptio, vt lector ipſe inter media tonitrua, fulgura, grandinem & fulmina verſari videatur. Quod ſi voles aliorum ſcriptorum induſtriam cum Curtio componere, habes Virgilium Æn. 1, 96. Ouidium Metamorph. 11, 480. & Triſt. 1, 2. ex nouis Malabertium, ex hiſtoricis Maffeium in Indicis, Oſorium l. 2. p. 60. Et compoſuit poëtas inter ſe Iulius Scaliger in hypercriticis: & ſi memini noſter Melchior de la Cerda in ſuis oratoriis exercitationibus. Cauſſinus ex Liuio, Dione, D. Chryſoſtomo, Maffeio, cuius vnius verba adducit, cæteros nominat tantum. ſed hæ deſcriptiones pleræque pertinent ad mare. Lucretius proprie de terreſtri tempeſtate & fulminibus eleganter diſputat 6, 95. Raderus.

NON SINE MINIS) Probat hanc Modii lectionem Acidalius: & noſtris etiam lectionum excerptis iuuatur. Quamquam alii omiſſa voce *minis*, addant aliam *damno*, quam perperam alii iunxerunt alteri, quidam tamen repetita vocula *ſine* non male fecerunt: *non ſine minis creſcentis mali, ſine damno præteriit.* quod tamen vereor vt ſit ex libris.

8, 4, 4. *CONSIDERE)* Aio & præſto legendum *conſiſtere.* [pro *conſidere*] ſic 7, 5, 6. *Pigebat & conſiſtere, & progredi.* Acidalius. Olim ſic emendaui monentibus etiam illis 4, 15, 6, *non conſiſtere terrui, nec progredi debites poterant.*

8, 4, 5. *QVAM VITAB.*) Acidalius *qua vitab.* Vulgatam antehabeo.

8, 4, 14. *MEMORIÆ PRODITVM)* Nihil horum vel Arrianus, vel Plutarchus prodidit. Diodorus in 17. libri Indice; indicat rem verbo, quam haud dubie ſuo loco explicauit, ſed locus ille vetuſtate abolitus nobis lacunam duntaxat exhibet. Raderus. Idem in noſtris terris acciditſe Conſtantiæ anno 1420. atque ſe vidiſſe ſcribit Poggius lib. 1. de Miſer. human. *hominem temperie frigoris mortuum equo inſidentem in publicum hoſtitium delatum conſpeximus, ita ſtantem vt viuus videretur. Obriguerant membra ſingula, adeo vt corpus equo in hoſtitium deueheretur.* Idem nuper accidit Francofurti. Immane gelu deſcribit Hiſt. Miſc. 22, 34. In Moſchouia, Tartaria &c. nihil id noui. De Armeniæ frigoribus Tacit. 13, 35.

8, 4, 15. *GREGARIVS MILES)* Hoc egregium Alexandri factum inter Clementiæ exempla refert Valerius Max. 5, 1, 11. ext. & Frontinus 4, 6, 3. Loccenius. Haud omnino diſſimile eſt illud Cæſaris apud Sueton. 72, 1. qui *C. Oppio comitanti ſe per ſylueſtre iter, correptoque ſubita valetudine, & diuerſoriolo quod vnum erat, ceſſerit: ac ipſe humi ac ſub diuo cubuerit.* Nec diſſimilia de Tiberio ſuo prædicat Velleius 2, 114.

8, 4, 17. *IN SELLA REGIS)* Vide Briſſonium de regno Perſarum lib. 1. pag. 20. de Romanis Impp. Spartianus in Seuero cap. 1. *Sedit & in ſella im-*

peratoria temere à ministro posita, ignarus quod non liceret. Et Marcellinus Chronico ad ann. Chr. 462. *Iacobus natione Achaius religione Paganus, medicinæ arte peritia, tam ingenio, quam literatura claruit. Hic ob medendum Leonem Aug. febre defatigatum, sacrum Palatij cubiculum intrauit, statimque regia in sella iuxta eorum imperialem posita, sine vllo Augusti nutu consedit &c.*

8,4,20. *SACAS)* Cur hic vastatas ait ab Alexandro Sacarum terras, cum supra 7, 9, 19. se ipsi per legatos dediderint, misso ad ipsos Excipino? Defecisse illos cum Sogdianis non dubito. Raderus. In hac expeditione vrbem quoque iis in locis condidisse consentaneum est. de quibus Isidorus in Σταθμοῖς Parthicis: *Inde Sacarum, & prope Alexandria vrbs, & prope Alexandropolis vrbs.* Salmasium illum in Solin. pag. 794. consule.

8,4,21. *COHORTANVS)* Ego iam diu mecum disputo, & Homeri verbis - - Φρένα μερμήριζε (*Studiose in pectore versa*) quid ita Roxanem Cohortani Satrapæ filiam Q. Curtius faciat, quam alii consensu Oxatris vel Oxyartis. Verba eius sunt hæc: *Inde pernenit in regionem cui Cohortanus Satrapa &c.* Vides ex contextu & serie, palam appellari Roxanem. Atqui Arrianus cautus & veri diligens historicus ita scribit 4,3,28. *Erat Oxyartis filia virgo iam viro matura, Roxane dicta.* Atque adeo Alexander apud Curtium 10, 3, 11. *Oxatris Persæ filiam mecum in matrimonio iunxi.* Iterumque Curtius indicat 9,8,10. *Oxatres præter Bactrianorum non absolutæ modo, sed etiam iure amoris, amplioris imperij donatus est finibus.* Vbi Curtius sane quam eleganter *ius amoris* dicit, quia non ex merito promotus, sed ab hoc in filiam affectu. Quid igitur? illum pro Cohortano substituimus? [vt Aldus fecit] temerarium sit & falsum. Nam quæ hic narrantur non congruunt Oxyarti, qui iam diu in fide regis. Puto hiatum aliquem & defectum esse, & post illa de Cohortano, narrationem fuisse de Oxatris comitate & conuinio, cuius caussa siue occasio desit. Ponamus igitur ἐκλείψεως notam inter hæc verba: *tradis barbara opulentia.* Nam vt aliter nunc suppetias feram, non est copia. Rubenius Elector. 1, 29. Mihi *Cohortanus* ille natus videtur ex aliorum *Choriene.* Ceterum Roxanen Oxyartis filiam iterum appellat Arrianus 7, 1, 18. Strabo lib. 11. *in Bactriana* inquit, *sumptuose admodum hospitio exceptum Alexandrum, nam Roxane Oxyartæ filia nuptias præcesse.* Diodorus 18, 3. vocat *Oxyarten Bactrianorum regem, cuius natam Roxanen duxerat Alexander.* Strabo lib. 11. *Petra Sisimithræ in Bactriana, in qua Oxyartes filiam habuit Roxanen.* Arriani priorem locum refert & Suidas in Ἀλέξανδρος. Eamque sententiam sequi videtur Plut. de fort. Alex. 1, 17. quem qui erroris arguit, errat; fuit enim Roxane secundum nonnullos auctores, ipsum que Curtium mox num. 26. inter captiuas: nam saltasse & cecinisse in conuiuio, ne Curtius quidem tacuit.

8,4,24. *OCVLOS CONVERTIT IN SE)* Verus est versus Terent. Eunucho 2, 3. facies pulchra

- - *vbi vbi est, diu celari non potest.* Raderus.

Heliodorus lib. 2. siue cap. 6. *Pulchritudo neque sub terram occultata latuerit.* Sed de conuersis oculis, Aristænetus Epist. 2, 2. *simul visi, simul me forma fauciauit tuli, nam ex quo vidi, vertere oculos alio non fuit.* & 2, 21. *Tu solum visa cunctorum oculos rapis.* ἐμοὶ δὲ οὐ πάντων ἐφίεμαι. Heliodorus 1, 1. *Oculos vero ipsius dolor deprimebat, vultus autem virginis ad se trahebat.* Idem lib. 2. siue cap. 6. *Vbicunque apparuerit, seu in delubris, seu curribus, seu in foro, tanquam recens facta statua (ἐξ ὑπνου ἄγαλμα* potius *primigenium statuæ exemplar* verterem, h. e. præcipuum illud, summaque cura à magno artifice elaboratum, ad quod exemplum alia deinceps perficiuntur, **das Original**) *Dei cuius piam, omnium mentes ac vultus in se vertit.* Et lib. 4. à pr. *cum comparuisset, continuo to-*

tum theatrum ad se conuertit. Pertinet huc Dioxippi Olympionicæ historia Diog. Laërtio in Diog. cap. 79. Plutarcho de curiosit. cap. 18. & Ælian 12, 58. narrata: qui ioco Diogenis perstrictus est, cum *subito pulchritudine victus indesinenter fixos in mulierem oculos, retorto ad aspiciendam eam collo haberet.* Pertinet & Alexandri dictum apud Plutarch. in vita cap. 36. *ὡς ἐκεῖνοι πληγέντες ὑμῶν τὰ κεφάλια. Quam magni oculorum dolores sunt Persidis!*

8,4,25. *PRÆTER ROXANEM)* An hæc inducenda? Sane Darii vxorem omnes ætatis suæ feminas supergressam, alii prædicant. Arrianus quidem 4,3, 28. ei Roxanen haud dubie postponit. Ipse tamen Curtius supra 3, 12, 22. *quam nullæ ætatis suæ pulchritudine corporis vicit.* quod quidem adhuc comparationem æqualis formæ patitur: & hunc Curtii locum defendit.

SVPERBIAM VICTORIBVS) Si scilicet connubiis & consanguinitate mixti, quos antea pro victis spreuissent, inciperent amare vt affines & necessarios. Quod quidem ad stabiliendum regnum pertinere, vere dixit: testaturque Plutarchus cap. 83. magnopere eo facto deuinxisse sibi barbarorum animos. In re impari, par dictum Megadori apud Plaut. Aulularia 3, 5.

Nam non quidem animo, si idem faciant ceteri,
Opulentiores pauperiorum filias
Vt indotatas ducant vxores domum:
Et multo fiat ciuitas concordior,
Et inuidia nos minore vramur, quam vimur.

8,4,26. *NE INFERRI)* Male sollicitatus ab Acidalio locus, paulo melius defenditur. Ille voluerat: *ne in se fore nefas arbitrarentur: & tamen matrimonij iure velle iungi.* haud simplici peccato. Melius enim vtique; *ne inferri*, dum tamen ad Roxanem non trahas, quali ei illatum fuisset nefas, si ea concubina vsus fuisset Alexander. nam ecce ne id quidem parum sibi honorificum duxissent eius propinqui. Sed ad ipsum & Macedonas respicit: ne arbitrentur in mores & iura ipsorum inferri nefas, eosque contaminari, si captiuam duceret; cum idem & Achilles fecisset. In reliquis autem vulgata lectio *ita matr. iure velle iungi*, bene propugnatur. *ita* enim est, eodem modo. Nam & Achilles Briseide captiua non pro concubina & pellice abusus est, sed quemadmodum illi Patroclus deductor promiserat, in legitimam vxorem duxerat: quod ex Homero & epitome rerum Troicarum obseruat Raderus.

8,4,27. *PATRIO MORE PANEM)* Cælius Lect. Ant. 28,15. *in re vxoria gentium ritus varios* adnotat. Plures Alex. dier. genial. 2, 5. Similem fere morem apud suos obseruari scribit Aurelianus ad Tacit. 11, 272. *sub vela stantibus duobus coniugalis panem & vinum à sacerdote benedictum edendum & bibendum dari.* Alium Dalecampius ad Plinium 18, 3. *festo & hoctio matrimonia contrahebantur farreo libo adhibito, Plinio præsente. Itaque farreum hic libum plures eiusmodi exponunt. Seruatur mos ille præferendi libum ante prodeuntes sponsas etiamnum apud rusticos Lugdunenses.* Alium Stuckius Tigurinus Conuiuial. Antiquit. 1, 30. cuius verba: *Panis, postquam sponsus atque sponsa cum suo comitatu è templo post nuptiarum consecrationem ad sponsi ædes peruenerunt, ex ædibus affertur in frusta dissectus, ex quo sponsus primo frustum accipit, ac degustat, deinde illum sponsa porrigit, quæ & ipsa postquam similiter partem accepit, & degustauit, reliquum panem post tergum reiicit, qui à pueris ac reliquis nuptialis pompæ spectatoribus certatim arripitur.* Quo loco & alia subjicit de pane, amicitiæ atque benevolentiæ signo. Quam quidem interpretationem Curtianæ, quanquam haud ineptæ, tamen antepositurim. Nullus enim dubito significare voluisse veteres rerum communionem, quæ deberet inter coniuges obseruari, mutuamque fidem; vt monerentur

communicanda sibi, partiendaque inuicem omnia commoda, etiam ad vsque bucellam panis. Inde quoque Solonis legem explicem, qua sanxerat vt *sponsa cum sponso conclusa, malum cydonium cum eo comederet.* Plutarch. Solone c. 32. *Romulus quoque in communione panis & aquæ matrimonij fœdus iniisse traditur* : quod fide Alexandri Neapol. refero. Sane *Confarreationis* nomen eo videatur pertinere. De qua volente DEO exactius ad Tacit. 4, 16, 2. Eandem causam habuisse reor Galatarum morem, quibus solenne erat, vt ex vno poculo sponsus sponsaque biberent : notissimo circa eam rem Synorigis exitio. de quo & Plutarch. in Amatorio cap. 43. Persicum autem coniugii sanciendi ritum attigit Arrianus 7, 1, 22. Francicum exponit Lindenbrog. ad Tit. XLVI. L. Salicæ.

8, 4, 28. *OPES)* Addubito, an non conuenientius? *spes.*

8, 4, 29. *HOC MODO)* Nuptias Alexandri cum Roxane, depictas ab Aëtione, haud minus venusto penicillo delineauit Lucianus in Herodoto.

8, 4, 30. *VVLTV ASSENTIEB.)* Sic apud Tacit. 4, 12, 1. *Senatus populusque habitum ac voces dolentium imitatione magis quam tubens induebat.* Multa huc pertinentia Gruterus discursu 28. in Tacitum : quibus probat, *maxime laudari, qui minime merentur.* Quod autem dicit vultum maxime sentire, testem habet Ciceronem epist. fam. 1, 9. *Frontis atque vultus simulatio facillime iustinetur.* Vnde Iuuenalis Satyra 2, 8.

Frontis nullæ fides - - -

8, 5, 1. *OBSIDES SIMVL)* Callidissimum consilium quo & postea vsus Hannibal apud Liuium 21, 21, 10. in Hispania, *conquisitoribus in ciuitates missis, quatuor millia conscripta delectæ iuuentutis, præsidium eosdem & obsides, duci Carthaginem iubet.* Sic enim interpretatur illa Polybii 3, 33. ὁμηρεύειν ἐφέντας καὶ βασιλέως ἄκριτον. De Cæsare, Seutha, Philippo I. Franciæ rege, Heraclio, Carolo Magno &c. vide Forstnerum ad ista Taciti 3, 43, 2. occupauerat *nobilissimam Galliarum sobolem, liberalibus studiis ibi operatam, vt eo pignore parentes propinquique eorum adiungeret.*

8, 5, 2. *CRATERVM)* Idem tradit Arrianus 4, 4, 10. *Craterum aduersus Catanem & Austanem, qui soli ex Parætacenis defecerant.* verti debuit : *qui soli ex defectoribus in Paratacene* (nam & παραταικηνῶν scribend. pro παρηκ.) *supererant.* Ceteri enim qui simul defecerant, iam erant domiti, vt ex antecedentibus apud Arrianum constat.

EVBACENE) Hanc regionem nemo præter Curtium laudat. Raderus. Cogitandum annon dicere voluerit *Paratacene?* Si Arrianum inspicias, videbitur.

8, 5, 3. *IN BELLVM INDICVM)* Quod iam dudum agitabat animo. supra 8, 2, 27. Et apud Arrian. 4, 3, 4. respondet Pharæmani, ducem se comitemque Ponticæ expeditionis fore pollicito ; *sibi res Indicas in animo esse.*

8, 5, 4. *CLYPEI)* Vett. libri *Persi*, vel *persis* : an fuit, *persici militares?* vt ipsi homines auro & ebore fulgere dicerentur, non tantum clypei illorum. nam & alibi quam in clypeis tantum, sic ornatos fuisse consentaneum est. Sic de exercitu Persico supra 3, 10, 9. *fulget auro purpuraque.*

ARGENTEAS LAMINAS) Hæc verba non aduertit Raderus, cum Iustinum 12, 7, 6. erroris arcessit, quod Argyraspidas demum fecerit Alexander, cum in Indiam moueret, quid enim aliud hic expressissimis verbis Curtius ? Ergo hic potius arguendus erat, quod sibiipsi contraria scriberet, Argyraspidum supra 4, 13, 27. in prœlio Arbelitico facta mentione : deceptus, vt conjicere licet, à Diodoro 17, 57. nam Arrianus 3, 2, 24. ὑπασπιστὰς ἀργυράσπιδας, *scutatorum agmen* ; non vt Diod. ἀγηματικοὺς appellat. Posset tamen dici Diodorum id hausisse ex antiquo scriptore, temporibus illis coæuo, qui quum istud prœlium describeret aliquanto post quam acciderat, nomen illi agmini indiderit, quod tunc habebat, vtpote notissimum, non illud quod pugnæ tempore habuisset, iam desuetum & obliuioni traditum. Eiusmodi παρολκὰς, exempla multa passim obseruantur, vt in Virgilio apud Macrobium.

CXX. MILLIA) Intellige cum triginta millibus istis, quorum à præcipitis huius mentio, aliisque barbaris, impedimentorum potius loco, quam militum habitis à Liuio 9, 19, 5. Nam si robur exercitus computes, verum reperies quod quidam in Panegyrico Constantino dicto adfirmat, nunquam vltra 40000. militum millia duxisse. cui & dicto loco Liuius, & Iustinus 11, 6, 2. adsentiuntur. vbi Bongarsii notam vide.

8, 5, 5. *MATVRVM)* Quod multos in exercitu haberet Persas, qui ex aulica consuetudine adorare eum incipientes, facilius permoturi essent Macedonas, vt exemplum sequerentur, quos alias ad id persuaderi nullo, vel paucis præeuntibus, arduum videbatur. Post hanc vocem Acidalius inserit *ratus*, exigente sensu : putem tamen potius absorptam fuisse à consimili sono superiori linea : *omnibus præparatis, ratus quod olim &c.*

ETIAM CREDI) Cum tamen ipse non crederet, nec expresse auderet iubere, vt crederetur, vide infra 8, 8, 15. & Gruteri discurs. in Tacit. 29, 3. *Quis enim imponat mihi (aut cuiuis) necessitatem vel credendi quod nolim, vel quod velim non credendi.* In quibus putari possit cogitasse Tertullianum qui hoc appellat *interdicere opinionem diuinitatis, vt non liceat mihi colere quem velim, sed cogar colere, quem nolim.*

8, 5, 6. *MORE PERSARVM)* De quo exacte Brissonius post pr. libri primi de regno Persarum. Et post eum Cordoua Didascaliæ cap. 3. Arnisæus de Republ. 2, 3, 4, 18. & de iure maiest. 6, 19. Quibus adde Philonem de legat. ad Caium : *Quidam barbaricum adorationis morem in Italiam intulerunt : natiuam Romanorum libertatem corrumpentes.* Dionem lib. 60. de Claudio : *edixit ne quis eum adoraret, ne quis ipse sacrificaret.*

MACEDONAS) Hactenus enim ciuilius erga hos se gesserat vt supra ad 6, 6, 6. notatum est. quo alludit Lucianus in voto Samippi, omnino ad exemplum huius regis expresso : *Barbari me adorent : ego iuxta Græcorum legem imperabo*, vel potius, traiecta vocula : τοῖς Ἕλλησι κατὰ νόμον ἄρξω, *Græcis secundum leges imperabo.* Hoc est secundum fas Græcorum, quibus indignissimum semper visum quemquam adorare. quam in rem multa, nec ignota exempla festinans prætereo. Id ergo iam à Macedonibus etiam audebat postulare, rem grauissimam etiamsi non victores cum eo gentium, sed ab hostibus victi fuissent. Sic enim illa Liuii 9, 18, 3. capio : *desideratas humi iacentium adulationes, etiam victis Macedonibus graues, nedum victoribus.*

ADVLATIO) Extant multa passim optima dicta in pessimos adulatores, quæ tu apud eos leges, qui communes locos in polyantheas coniecere. plurima quoque Stobæus 1, 42. ad quæ non pauca Opsopæus. Raderus. Adde Reusner. in symbol. Anastasii Dicori. inprimis nobilissimum Plutarchi opus de discrim. adul. & amici. Alexander igitur etiam *mellito* hoc *laqueo* (sic enim apud Laërtium appellat Diogenes) captus fuit : nec est quod inde se extricasse putemus, cum aut Dinocratis commentum de monte Atho in eius effigiem transfigurando, respueret ; aut librum Aristobuli, in quo singulare eius cum Poro certamen, supra veri fidem tradiderat, in Hydaspem proiceret : vt narrat Lucian. de conscrib. histor. tanquam infensus adulationi. Nonenim irascebatur assentationi, sed quod nullo artificio mendacium tegens, risum potius atque contemptum sibi apud homines, quam admirationem excitatura videretur. Nam in aliis sane euenit ei quod ciusmodi hominibus solet, vt nimirum *illos in præceps agat*

exstincta libertas, & fides in obsequium seruile submissa &c. Seneca de Benef. 6, 30. In tantum vt *quos Dionysocalacas nominare* soleant, *Alexandrocalacas* (Alexandri assentatores) *nuncupari* palam paterentur. Chares apud Athenæum 12. 9. Quamquam enim in iis hominibus aliud paulo significaret id vocabulum; ipso tamen nominis sono gaudisus videbatur. Quapropter non minus vere quam diserte de eo Erasmus in lingua: *Habebat Alexander magnus suos instigatores, qui iuuenem suapte sponte furentem magis incenderent ad bellum, pollicentes nescio quod totius orbis dominium, subinde veluti nouas faces suggerentes, hæc regio tibi superest armis subigenda &c.* quo loco deinceps alia magis etiam huc pertinentia subjicit, & de adulatione doctissime disserit, quæ breuitatis caussa hic omittuntur. Nec minus præclara multa apud Athenæum libro sexto. Alexandrum hoc nomine carpit Agatharchides apud Photium: *laudatione enim capitis est; appellatusque Iupiter, non se subsannari, sed honorari existimabat. Expetitis iis quæ fieri nequiuerant, naturæ fuit oblitus.*

PERPETVVM MALVM REGVM) Adsentior plane Bernartio his verbis adstruenti lectionem Cod. Ms. apud Statium 11, 257.

Non desunt regni comites - - - - hoc est, adulatores, qui perpetuo hærent regno, non regi, & fortunam potius magnatum, quam ipsos amant, vt innuit Germanicus apud Tacit. 3, 71. 6. Adde Arrianum in sequenti nota.

SÆPIVS ASSENTATIO) Verissima gnome, & in qua exprimenda certasse videantur auctores. Capitolin. in Gordianis cap. 25. *Miser est imperator, apud quem vera reticentur*: Agatharchides apud Photium: *Noui enim vt nauo grandior, multarumque rerum experientiam consecutus, per assentationem eos qui excellerent dignitate, regnaque simul fundibus deleta Cassandri, Lysimachi, & Alexandri, tanta cum fuerint, Medorum, Syrorum, & Persarum: vt neque generis femina reliquerint &c.* Diphilus apud Athenæum 6, 16.

Nam assentator imperatores, dynastas, amicos,
Ac denique ciuitates euertit:
Sermone damnoso breui tempore oblectans.

Arriani loca nescio an aduerterint alii, sic enim ille 2, 2, 2. *qui ad voluptatem tantum tequuntur, maximo semper regibus, cum quibus versantur, damno futuri.* Sine potius, *qui iucunda tantum proferentes aderant, semperque aderunt regibus, illorum damno.* Respicit enim id quod modo notatum; hos esse indiuisos regni comites, & *perpetuum regum malum.* Idem 4, 2. 6. *cuiusmodi homines regibus, regumque negotiis & perniciosi semper fuerunt, & nunquam esse desinent.* Et 7, 5, 20. eadem fere verba reperis, quæ lib. 2. posuerat. Marcellinum 27, 11. addam de Valente: *spectator æquissimus rerum, antequam adulationum pernicioso illecebris capius rempub. funeribus perpetuo defendis afflixerat.*

8, 5, 7. *HONESTARVM ARTIVM)* Philosophiæ, poëtices, oratoriæ. Tales in Romana aula apud Tacit. 14, 16, 3. & Philonem de legatione ad Caium. Vide Plutarchum de discrimine adulatoris & amici, sapientissimo opere.

8, 5, 8. *AGIS QVIDAM)* Sic & apud Arrian. 4, 2, 15. scribitur, & in Plutarcho de discrim. adul. & amici cap. 34. vbi insigne eius specimen notatur. Nam *cum Alexander cuidam saurræ magna daret dona, præ inuidia ac dolore exclamauit, Proh rem absurdissimam! cumque iratus rex se ad eum conuertisset, & Quid ais? dixisset. Fateor, inquit, indignari me ac moleste ferre quod vos Ioue genitos omnes video hominibus adulantibus ac ridiculis vti. nam & Hercules Cercopibus quibusdam, & Bacchus Silenis sese oblectauit, & tales apud te in pretio esse manifestum est.* Et ibid. cap. 51. nescio quos *Agesias* nominat; nam & ibi nostrum hunc alludere videtur: qui in nonnullis Curtii libris

bris etiam *Hages* scribitur. Nisi forte propius accedat ad *Nicesiæ* nomen, nam & ille inter adulatores Alexandri fuit. Athenæus 6, 13.

POST CHOERILVM) De hoc inter scriptores historiæ de Alexandro dictum. Gyraldus de Poëtis Dial. 3. duos fuisse statuit hoc nomine poëtas epicos, alium qui LXXV. Olympiade floruerit; & hunc qui cum Alexandro circa Olymp. CXIII. vixerit. Prioris etiam Suidas meminit, non sine eximiis laudibus. At hic de quo Curtius ab illo & Horatio pro omnium ineptissimo traducitur. Quod quidem contra Scaligeri sententiam (nam vnum tantum asserit fuisse Chœrilum, summum poëtam, Horatiique iudicium maximopere reprehendit, ad Eusebian. num. MDXXXIV.) contraque Mureti Var. Lect. 12, 14. & Cl. Vossii de Histor. Græcis 4, 7. euidentissime ostendit Magni illius Viri non tam librorum quam eruditionis heres D. Heinsius lib. 2 de Satyra Horatiana.

CLEO) Mirum dictu, quicquid à Cleone Siculo disputatum ait Curtius, hoc totum Anaxarcho Sophistæ Abderitano assignat Arrianus 4, 2, 14. Nec apud Plutarchum vita Cleonis mentio, & multa Anaxarchi. Raderus.

ET CETERA) Eodem enim Plutarchi loco nominatur *Agnon, Bagoas, & Demetrius.* Item *Medius*, de quo infra ad 10, 4, 17. Apud Athenæum 6, 16. *Gergithius*, quo vocabulo librum inscripsit Clearchus Solensis, quod tamen non viri nomen videtur fuisse, sed patriæ. *Gergitha* enim vrbs Troadis fuit, vt eo loco porro traditur. Apud eundem Athenæum 6, 13. *Dioxippus pugil*, cuius & in Curtio 9, 7, 16. est mentio. nec eximendus ex hoc albo Anaxarchus, de cuius adulatoria consolatione supra ad 8, 2, 12.

NATIONIS VITIO) Ergo Siculi adulatores? non meminí ab aliis scriptoribus hac laude insignitos. Quod semibarbare locuti sint scriptores testantur. Firmicus Astronomic. 1, 1. *acutos*; Cicero in Verrem lib. 1. *genus hominum acutum & suspicionem* dicit: & de Orat. 2, 54. & in Verrem lib. 6. *Siculos facetos.* Συνωλλεῖς vero apud parœmiographum de vafris & improbis dicitur. De variarum porro gentium virtutibus & vitiis tractat Alexand. Neapol. 4, 13. Extat alius scriptor de moribus gentium improbus & impudens, cuius nomen prætereo, ne chartas meas inquinem, famosus enim potius libellus, quam verus liber. Raderus. Vide notam supra ad 4, 1, 30. & 5, 1, 37. cui iunge Tiraquellum in VII. leg. Connub. glossæ primæ parte VII. num. 61. & Bodinum de Republ. 5, 1. Ceterum Siculi multorum sententia pessimi mortalium sunt habiti. *Tritum*, inquit Taisnierius in Chiromantia sua, *est prouerbium, inter totius orbis homines, insulares esse pessimos: inter insulares, Siculos: inter Siculos, Catanæos: Catanææ in larga platea pessimos esse ciues: inter illius plateæ habitatores, esse pessimus eos, qui domum quandam, quæ pilei gerit insigne, inhabitant.* Facellus de reb. Sicul. 1, 1. 6. & 7. *Omnes Insulani mali: pessimi autem Siculi.* Sed animaduertendum est quod Firmicus 1, 4. scribit, postquam paulo supra de moribus gentium, ex vulgi sententia disseruisset, ait: *De moribus vero gentium superuacanea disputatio est. Nam & Asiaticos plurimos videmus, imo pene omnes, sobrietatis insignia præferentes; & Græcorum lenitas sæpe modestæ grauitatis pondus accipit, & effrenata Scytharum rabies quandoque humanitatis clementia mitigatur; & in finibus Galliarum populus sapientiæ temperamento prudenter conualescit: Afrorum quoque subditas manus honestæ fidei ornamenta condecorant: & à pluribus Hispanis iactantiæ vitia deseruntur: & Syrorum auaritiam mutauit repentina profusio: nec est inter illos acutos Siculos, fraudes inuenire difficile: Ab Italis quoque frequenter dominationis imperia translata sunt.*

CASTOREM) De Castore & Polluce scripsimus ad Martialis epigrammata, & habes longissime explicata ab Natali Comite lib. 8. toto cap. 8. apud Gyraldum syntagmate 5. de Castoribus seu Dioscuris, vti Græcis appellantur, Ledæ ex Ioue fi-

lii,

liis, Tyndaridis. Raderus. Adde Sueton. Cæs. cap. X. Hanc autem orationem Arrian. 4,2,18. adscribit Anaxarcho. Item 4,2,6. iam ante in conuiuio Cliti cædem insignitò, idem fert iactatum à nonnullis. A talibus assentationum portentis infatuatus Caligula, *primo emulabatur semideos quos vocant, Liberum, Herculem, Castores, Trophonium, Amphiaraum, Amphilochum, & similes, irridens eorum oracula vrgiaque, ad suam collata potentiam.* Philo de legat. ad Caium.

CESSVROS ESSE) Similis in Cæsarem adulatio Virgilii Georg. 1,34.

- - - tibi brachia contrahit ardens
Scorpius, & cæli iusta plus parte relinquit.

8,5,9. *NOBILES)* Haud dubie periit vox *Persæ*, vel *barbari nobiles.* id ostendit tam ipsa antithesis, *non modo Macedones & Graci*: quam num. 21. vbi diserte de *barbaris* qui conuiuio intererant. Idem sentiebat Bongarsius.

8,5,10. *THVRIS IMPENSA)* Alios veteres honores hominibus, alios heroibus, alios dijs adhibebant. De quibus Gyraldus syntagm. 17. huius loci memor, etiam ex Arriano ostendit. Raderus.

8,5,11. *PERSAS)* De quibus Brissonius post pr. lib. 1. exacte. *Quin in hanc vsque diem Persarum rex pro deo colitur à suis appellaturque dominus, qui cælum ac terram fulcias sustinetque, & aquæ, quæ ille pedis abluit, veligiose, ceu res sacra, ac salutare morborum omnium medicamentum, asseruatur.* Cluuerius German. antiquæ 1, 25. Sed & Æthiopes *reges vt deos colunt.* Strabo lib. 17. Diodorus 3,5. de Romanis Impp. notum. Quorum Augustus, princeps introducendi moris eius, *accepisse honores eiusmodi, non quod probaret, sed quia id postularet amplitudo imperij, cui veneratio quædam parabatur his artibus*, videtur Philoni de legat. ad Caium. quæ sententia eadem vi est, cum ea quæ mox sequitur. Ægyptii reges suos mortuos in deos repositerunt, solum Xerxem viuum adhuc deum appellarunt. Diodor. lib. 2. Quod idem Romanis visitatum fuisse, suis temporibus adnotat Tacitus extremo annali quintodecimo.

MAIESTATEM) Pulcherrima gnome: eoque passim citata & illustrata politicis. Incidit in parem sensum Plinius 11, 17. vbi de apibus: *Non constat inter auctores, rex nullumne telum habeat aculeum, maiestate tantum armatus.* De maiestate pulchra Ouidius ab initio quinti Fastorum:

Adsidet inde Ioui; Ioui est fidissima coniux:
Et præstat fine vi sceptra tenenda Ioui. Item:
Illa datos fasces commendat, eburque curule,
Illa coronatis alta triumphat equis &c.

Vide Clapmar. arcan. 3, 12. Arnis. de Republ. 2, 2, 12, 122. Chokier. Thesaur. Polit. 2, 9. &c. & accuratum Lipsium Polit. 4, 9. Nec omitto ex Brissonio de regno Pers. lib. 1. pag. 81. adscribere, quod Imperatoris Iuliani, qui Eunuchos, Cocos, Tonsores, palatio exegit, factum à plerisque hoc nomine improbatum Socrates histor. Eccles. 3, 1. tradit, *ὁτι παυσαμένη ἡ τοῦ βασιλικοῦ πλούτου πρὸς πομποὺς ἐγχαινομένη πρόοδος, ἐφαίνετο ἐπίπονα βασιλέων.* id est, vt Cassiodor. histor. Tripart. 6, 1. vertit, *quod remoto fastu palatij, contemptibile videretur imperium.*

VICISSENT INVIDIAM) Vere enim vetus Panegyrista, alludens ad Sallust. Iug. 10, 2. *difficilimum est, inuidiam virtute superare*: aut, vt Iustin. 1, 2, 5. loquitur, *amplitudine rerum.* nam vt ait Ouid. Amorum 1, 15, 39.

Pascitur in viuis liuor, post fata quiescit.
Tunc suus ex merito quemque tuetur honor.

Nempe teste Horatio Carm. 3, 24, 31.

Virtutem incolumem odimus,

Sublatam ex oculis quærimus inuidi. Ergo *apud posteros, cum obtrectationis inuidia decessit, industriæ testimonium* redditur, vt Iustin. fine præfationis ait. Soletque fieri, vt cuius, *si inter eos, quos nunquam vidimus, floruisset, non solum libros, sed etiam imagines conquireremus, eiusdem nunc honor præsentis & gratia, quasi satietate langueat.* vt Plinii verbis vtar Epist. 1, 16. Nam in omni laudis genere, *illustres atque admirandæ actiones graues inuidias & acres calumnias conflare solent.* Polyb. 1, 36. Verum qui virtutem sectamini, si tamen hac quoque mercede gaudere potestis, ne dubitate, quin, *etiamsi nostra iudicia malignitas & inuidia tardauerit, verum de nobis dicturi sint posteri nostri.* Auctor de causs. corruptæ eloqu. 23, 6. & vt ait Tacitus 4, 35, 3. *Posteritas suum cuique decus reponit.* Sed desino congerere talia, quamquam belle medius fidius, & sapienter dicta.

8,5,13. *IN CALLISTHENEM)* Quare cum ex hac caussa [*grauitatis & promptæ libertatis*] non posset, sub specie insidiarum interfectus est. Quod mali quoque præuidens præceptor eius Aristoteles, *παῤῥησίαν* sua & fandi libertate vt parcius vteretur ad Regem vitæ potestatem & necis in acie linguæ portantem monuit. Diog. Laërtius in Aristotele. Valer. Max. 7, 2, 8. ext. Ammianus Marcell. 18. Loccenius. At Philostratus in Apollonio 7, 1. & 2. interfectum ait, quod *vno eodemque die Macedones laudauit, & accusauit.* Adde Plutarch. Alex. cap. 95. Vnde constat, eo quoque facto, nam & ibi libertatis incautæ specimen dederat, incurrisse regis odium. Forte & illo, quod Athenæus 10, 9. ex pluribus scriptoribus memorat: *Alexandro conuiuante, cum meri poculum, quod ad eum peruenerat, aspelleret, rogante quodam cur non biberet? respondit: nolle se dum Alexandri poculum ebiberet, Æsculapio indigere.* Quod etiam Plutarchus de ira cohib. cap. 6. & Sympos. 1, 6. loco nunc mutilo retulit. De Callisthene videndus & Polybij locus, in Excerpt. Vales. pag. 54.

8,5,14. *SI REX INQVIT)* Coniunge cum Arriano 4, 2, 20. Ceterum hoc exordio per artem vsus est, vt ipsi etiam regi pudorem faceret eius rei cupiendæ: non quod ignoraret regis animum, quem homo non stupidus, aut ignarus aulæ, sed consilio & animi constantia liber, ex tot indicijs facilime deprehendere poterat.

8,5,15. *ET PRÆCOQVEM FRVCTVM)* Elegans similitudo & nobilis gnome: nam cito nata, cito pereunt. sumpta est comparatio ab arboribus præcocibus, quales sunt amygdalus, nuciperficæ seu præcoces, de quibus Plinius 15, 14. & 16, 25. & singillatim de pomo nuciperfico, quia non aliud fugacius: *Longissima namque decerpto bidui mora est, cogitque se venundari.* Adi nostros commentarios ad Martialem 13, 46.

Vilia maternis fuerunt præcoqua ramis,
Nunc in adoptiuis Persica cara sumus.

De amygdalo idem Plinius. Floret prima omnium amygdala mense Ianuario: Martio vero pomum maturat. Transferuntur hæc in ingenia præcocia, honores præproperos, & hoc genus alia. Alciatus emblem. 208.

Cur properans foliis præmittis amygdale flores?
Odi pupillos præcocis ingenij.

Quintilianus enim 13, 2. testatur, hoc præcox ingeniorum genus nunquam fere peruenire ad frugem. & Accius apud Gellium 13, 2. ait: *In iuuenilibus ingeniis isidem sibi placere, vt in pomis immaturis acerbitas ipsa placet; ea enim demum matureſcere (maturitas enim tempestiuam adfert suauitatem) vellique ante tempus putrescere.* Adfert Claudius Minos ex Cælio Rhodigino exemplum de Hermogene Rhetore, quod in commentario eius ad Alciatum leges. Raderus.

8,5,18. *SCILICET EGO ET TV)* Οὐδὲν γὰρ ἴσως ἄμεινον ἄνθρωπον, ἰχθὺν πλάτον ἡτίν. Sap. XV. Sane ridiculum, deum aliquem declarari ab hominibus,

nibus, vt scilicet excellens potentia opus habeat tam imbecillo auxilio. Quod argumentum præclare vrgent omnes isti patres, qui contra factitios deos Christiani cultus veritatem propugnauerunt. Quin & ethnicorum multi satis intellexerunt. quid enim aliud Ælianus hist. var. 2, 19. *Alexander Græcis scripsit, vt se deum facerent : satis equidem stulte. neque enim quæ natura ei largita non fuerat, hæc ab hominibus petendo lucri faciebat.* & ibidem Lacedæmonii : *Quoniam Alexander deus esse vult, esto deus.* Apud eundem 5, 12. *Pop. Atheniensis Demadi irrogauit mulctam centum talentorum, quod Alexandrum mortalem & hominem ascripsisset Olympiis.* Egregie Agesilaus, certe ille magnanimitatis præ Alexandro compos, in Plutarchi Lacon.apophth. cap.9. qui *Thasiis cum, quod magna ab ipso se adepti beneficia fenirent, templis diuinisque honoribus veneranibus, eaque de re legatos mittentibus : vt legit quos honores sibi decernerent, quæsiuit è legatis an ciuitas ipsorum homines in deos posset conuertere? cum affirmarent, Agedum, inquit, vos ipsos primum deos facite : ea facto, credam vobis posse me quoque à vobis in deum mutari.* Atque idem innuit Diogenes apud Laërtium : *Athenienſibus Alexandrum Dionysium appellari decernentibus, me quoque inquit, Serapim facite.* Postea hanc artem exercuerunt Vaticani Præsules.

FAC ALIQVEM REGEM) Age experire vires tuas, minus est regem creare & facere, quam deum. Si regem non potes, quando poteris deum? facilius est imperium dare, quam cœlum. illud non potes, hoc quomodo poteris? Raderus. Optime. nam alii sine caussa mutant *fac aliquem deum, si regem potes facere.* Illi Agesilai atque Diogenis (de quibus modo) mentem in consilio habebant, non Curtii.

8,5,19. *DISCERE)* Olim vidi excidisse aliquid, atque nunc etiam sentio scripsisse Curtium, *à victis discere.* Quod & Acidalium non fugisse postea vidi, qui supplet *à Persis.* Sicut & Bongarsius in suo cod. notarat. Seneca apud Augustin. de Ciu. DEI, 6, 11. *Vique eo sceleratissimæ gentis consuetudo conualuit, vt per omnes iam terras recepta sit. Victi victoribus leges dederunt.* De Iudæis loquitur, de quibus & Rutilius Itin. 1, 398. *Victoresque suos natio victa premit.* Ceterum vt talia à victis disci reuera absurdum fuerit ; ita contra laudabile & vsu egregium in suam remp. *transferre, quod vsquam egregium fuerit,* vt loquitur Claudius Imp. apud Tacit. 11, 24, 2. Quam rem de ciuibus suis deprædicat apud Lucian. in lib. de Gymnasiis, Solon ad Anacharsidem: *Persuasissimum habe, Athenienses sibi nequaquam dedecori ducturos, eb homine peregrino ac barbaro ea perdiscere.* Adde infra ad 8, 8, 13.

SI AB ILLIS) Victoris enim est dare leges, non accipere. Vide supra ad 4, 11, 21.

8,5,21. *POST AVLÆAM)* Supra ad 6, 11, 12. Hoc etiam ex more Persico, de quo Athenæus 4, 10. *Hos quidem rex vides per obditum ianuæ velum, regem autem contueri illi non possunt.* Id imitantur non in conuiuiis, sed in consiliis Imperatores Turcæ. Lipsi in Not. ad Polit. 3, 8. De aulæis autem eiusmodi late Brisson. lib. 2. pag. 224. & Dempsterus in Paralip. ad Rosini antiquit. 5, 10.

BARBAROS TANTVM) Simile discrimen obseruauerat supra 6, 6, 6. vbi nos vide. quod absurdum fore dixerat apud Arrian. 4, 2, 25. Callisthenes : *an tibi diuersi plane honores sint decernendi, Græcis quidem humanos honores Græcorum more tibi deferentibus : barbaris autem barbarice te colentibus?* vbi dixit *Græcorum more* Ἑλληνικῶς, intellexit idem, quod *legum* Græcorum vocat Lucian. citatus ad 8, 5, 6. Aristoteles ei suaserat, *vt Græcis principem, barbaris dominum præstares,* quod merito improbant Plutarch. de Fort. vel Virtut. Alex. 1. 8. & Strabo sub fin. lib. 1.

8,5,22. *SVPER REGEM)* Reuocabo paucis in memoriam quæ ad illos Martialis Scazontes edidi Epig. 6, 50.

Medie

Medio recumbit imus ille qui lecto.

In cœnaculis Romanorum (imo & Græcorum) vtplurimum tres lecti erant, in quibus discumbebatur ad mensam, vnde triclinia sunt appellata ; nonnunquam duo tantum, vt apud Plautum 4, 4, 69. legas *bicliniam* à duobus lectis. Porro singuli lecti capiebant binos, ternos, quaternos aut quinos etiam conuiuas, quanquam apud Romanos quini in vno lecto, raro aut nunquam accubuerint. Inter tres ergo lectos, medius lectus erat honoratissimus, & medius locus in medio lecto omnibus dignior. Tribus accumbentibus in vno lecto, summus dicebatur, qui ad caput lecti cubabat, imus, qui ad medii & dignissimi pedes. Quando duo tantum, summus dignissimus habebatur. Si quatuor, proximus à summo honoratissimus, imus vero, qui ad tertii pedes iacebat. Hæc vt ne ficta nobis putes, accurate tractant accuratissimus Lipsius lib. 3. antiq. lect. Ciaconius lib. de Triclinio. Stuckius l. 2. conuiual. c. 34. Intelligis ergo in lecto triclinari Alexandri medium accubuisse Alexandrum, qui locus erat honoratissimus ; supra Alexandrum Polypercontem, vt Curtio placet, siue Leonnatum, vt Arriano 4, 2, 27. in imo, seu ad pedes Alexandri alium aliquem ex amicis quem ego Hephæstionem fuisse, ex Plutarcho Alex. c. 96. & Arriano disco, cum hoc enim inter epulas familiariter quasi seorsum est locutus. Raderus. De Hephæstione magnopere dubito : nam ille certe haudquaquam infra Polypercontem aut Leonnatum accubuisset. De discumbendi modo apud veteres, vide & Rosinum Antiquit. Rom. 5, 28.

8,5,24. *CASTIGATO DIV)* Ægre fero istud *diu*, & vix abstineo interpolare : *Polyp. quidem postea, castigato prius, ignouit.* Tamen diu multumque castigatum ceperis ex vulgato. Acidalius.

8,6,1. *IN CALLISTHENEM)* Hinc orsi sunt nouum caput, quod quia receptum est, turbare non sustinuimus. Alias enim recte Raderus coniunxit hæc cum prioribus, ita distinguens : *Polyperconti quidem postea castigato diu, ignouit : in Callisthenem olim contumaciæ suspectum pertinacioris iræ fuit &c.* Estque par omnino membrorum constitutio, quam reperias in illis Taciti 1, 13, 5. *In Hæterium statim insectus est, Scaurum, cui implacabilius irascebatur, silentio transmisit.* de Tiberio loquitur.

8,6,2. *MOS ERAT)* Institutus à Philippo, vt præter Arrian. 4, 2, 30. auctor est Ælian. hist. var. 14, 49. *Philippus, clarissimorum in Macedonia hominum liberis assumptis, sui curam ministeriumque ipsis imposuit : non per iniuriam aut contemptum, sed vt patientes eos laborum, & ad ea quæ fieri opus esset peragenda promptos atque paratos redderet.* At Valer. Max. 3, 3, 3. *Vetusto Macedoniæ more regi Alexandro nobilissimi pueri præsto erant.* Quod verum puto : sic enim & noster infra 8, 8, 3. *more patrio & ab antiquissimis Macedoniæ regum vsurpato.* Sic & hodie pueri nobiles in comitatu & familia procerum, dum ex ephebis excedant, arctissimo famulitio distinentur. quod & Pollet. de foro Rom. 2, 7. notat : vnaque morem Romanum, adulescentulos post prætextam puerilem depositam, dandi in contubernium viris magnis & grauibus. Hæc ergo puerorum cohors delecta erat ex nobilissimis adulescentibus. Alii longe fuere *epigoni*, de quibus ad 10, 4, 8. infra: alii & Βασιλεῖοι apud Suidam: alii denique *Principes iuuentutis* supra 6, 9, 21.

8,6,3. *EXCVBABANT)* Sic apud Sueton. Galba 10, 3. *delegit & equestris ordinis iuuenes, qui manente annulorum aureorum vsu, Euocati appellarentur, excubiasque circa cubiculum suum vice militum agerent.* At Gaudæ Masiniſſæ nepoti *petenti cubiasque circa cubiculum suum vice militum agerent.* At Gaudæ Masiniſſæ nepoti *petenti custodiæ causſa turmam equitum Rom. negauit* Metellus, *quod contumeliosum in eos foret, si custodiæ causſa turmam equitum Rom. negauit* Metellus, *quod contumeliosum in eos foret, si equites Romani, satellites Numidæ traderentur.* Sallust. Iug. 65, 2. vbi pro *in eos*, quod quidem tolerari potest, credo fuisse *in nos*, h. e. in pop. Romanum. Sic fere apud Tacit. 13, 41, 4. *nec id nobis virium erat*, hoc est, Romanis.

8,6,5. *SEDENTIBVS VESCI)* Rex accubabat, & cum rege maiores principes & amici; nobiles pueri principum filii fedebant: vt & ii qui feram extra retia nullam adhuc confecerant, vt supra ad 8,1,13. demonstratum est. Raderus. Olim autem *sedebant in canis heroes, non accumbebant: qui mos, vt inquit Duris, Alexandro etiam interdum seruabatur. Is enim aliquando quadringentos duces in sellis aureis & argenteis veste purpurea stratis sedentes ac reclinatos conuiuio excepit.* Athenæus 1, 14. quo loco & illud quod Raderus innuit, legitur. Quod autem de Heroibus dixit Dutis, ex Homero est colligere, alibi, & Odyss. 9,7.

Conuiuantes autem per domum audiunt cantorem
Sedentes ordine - - - - -

Ergo & in nuptiis Pelei Catullus 65,303.

Qui postquam niueos flexerunt sedibus artus.

Illyriis eumdem fuisse morem testatur Hermippus apud Athenæum 10,12. & ipsi Alexandro Plutarchus de Fort. vel Virtut. Alex. 2,14. Tiberio quoque Cæsari, sed militiæ. Sueton. Tib. 18,4. & Vellei. 2,114. Pompeio quoque apud Diodor. in Excerpt. Valef. pag. 409. Philo de Iosepho: *Iussi deinde sedere iuxta ætatis ordinem, nondum enim discumbendi mos receptus erat &c.* Vlpianus apud Athenæum pr. lib. 11. *Apud Adrastum, o amici viri, optimates ac primarij homines sedentes canant: Polyeidus dum in via hostiam immolat, aduentantem Petum detinet, & in gramen reclinato, fronde loco mensæ instrata, de iis quæ mactata fuerant, apponit. Præterea, Autolyco ad opulentum Ithacæ populum cum peruenisset, nutrix, sedenti (priscus enim ita cænasse licuit) idem officium præstitit. Vlyssem, quod scribit poeta* Odyss. 19, 400.

Puerum tenellum oblatum, filiæ suæ gnatum,
Eurycleia genibus amicis imposuit,
Cænare cum desisset - - - - -

Σῆκεν, inquit, id est, super genibus *posuit sedentis, non prope genua locauit.* Idem alibi: *Cum igitur sibi persuaderent deos esse præsentes, moderate & temperanter dies festos agitabant antiqui. Itaque neque solebant accumbere, sed epulabantur sedentes.* Sic apud Apollon. Argon. 2,304.

Αὐτὰρ ἐπὶ μέγα δέπας ἐπὶ μειλίχιον ἔβαινον,
Δαίνυντ' ἐζόμενοι. Varro de vita Pop. Romani: *Maiores nostri sedentes* (male impressi, edentes) *epulabantur: quem morem habuerunt à Lacedæmoniis & Cretensibus.* Idem autem quod in Macedonicis pueris Alexander, in suis nepotibus obseruauit Augustus: *neque* enim *canauit vna, nisi vt in imo lecto assideret.* Sueton. 64, 6. Nam & apud Romanos *mos habebatur, Principum liberos cum ceteris eiusdem ætatis nobilibus sedentes vesci in aspectu propinquorum, propria & parciore mensa:* Tacit. 13, 16, 1. vbi multa Lipsius, quæ non exscribo. Tantum moneo illud Plauti eo loco citatum:

Haud postulo equidem med in lecto accumbere,
Scis med esse imi subsellio virum.

non exstare in Persa eiusdem, sed in Sticho 3,2,32. Notandum autem quod Valer. Max. 2,1,2. scribit: *Feminæ cum viris cubantibus sedentes canitabant: quæ consuetudo ex hominum consilia ad diuina penetrauit. nam Iouis epulo, ipse in lectulum; Iuno & Minerua in sellas ad cænam inuitantur. Quod genus seueritatis atas nostra diligentius in Capitolio, quam in suis domibus seruat &c.* Isidor. Etymolog. 20, 2. *Apud veteres Rom. visus non erat accumbendi, vnde & considere dicebantur. Postea, vt Varro ait de vita pop. Rom. viri discumbere cæperunt, mulieres sedere: quia turpis visus est in muliere accubitus.* De Laconibus & Cretensibus (quorum institutum maioribus suis hæsisse Varro supra citatus affirmat) vide Athen. 4,6. &c. & inprimis 4,10. vbi *Pyrgion lib. 3. Cretensium instituta*

rum: *In conuiuiis Cretenses, ait, hilariter sedentes epulantur.* Adde Plutarch. de Fort. Alex. II, 1, 4. Sueton. Tiber. 18, 4.

VERBERIBVS) Sic apud Ælianum 14, 49. Philippus *Aphthonetum flagris cecidit, quod cum sitiuisset, acie deserta, digressus ab itinere, ad publicum hospitium diuertisset.* Nec Acidalium audio; qui volebat: *Cast. verb. nulli ius, nisi potestas per ipsum erat.* Quasi scilicet periculum esset, ne quis sic acciperet, ipsum regem admouere manus debuisse: & quasi non ipse videretur fecisse, quod ipsius iussu alius. Quomodo enim aliter Hermolaus mox num. 25. apud Callisthenem *verberatum se à rege quereretur?* quem ex num. 7. constat tantum iussu ipsius verberatum.

8,6,6. *REGES)* Nam Cassander Antipatri haud dubie ex hac cohorte fuit.

POST MVLTAS ÆTATES) Constat ex regum singulorum, qui Alexandrum secuti sunt in Macedonia, ætatibus, siue annis quibus imperauerunt, non nisi sex & quinquaginta annos supra centum colligi. Scaliger in Thesauro Eusseb. Canon. Isag. lib. 3. pag. 335. ita vt si ætatem pro sæculo accipias, nec duabus quidem totis regnarint, nedum multis. Si ætatem triginta annos interpreteris, erunt quinque, nec ipse, vt vides, multæ. Si singulorum tempora quibus regno præfuerunt, respicias; erunt quindecim: atque ita multæ videri possunt: itaque accipiendam hic ætatem suadet res ipsa, & mos loquendi apud Græcos, vbi γενεὰς habes apud Diodorum Siculum, id est ætates, vbi de successione Carani vsque ad Alexandrum agit, & ἀνωτέρω γενεὰς, ætates seu generationes ponit. Raderus.

ROMANI) Vide Florum 2,12. & ibi citatos.

8,6,7. *HERMOLAVS)* Confer Arrianum 4,2,31. Quod autem ob aprum occupatum sic indignatus est rex, affectum nosce qui ineft venantibus, vt nempe ægre ferant, gloriam sibi venationis ab alio præripi. Vide Scalig. in poët. vbi collatione illustrat Homer. & Virg. de venatione apr. Nota in eam rem est Meleagri fabula. Sed & ex verioribus historiis constat apud Persas in venatione feram ferire non licuisse, priusquam telum misisset rex. Nam, si fides Plutarcho apophth. cap. 7. Artaxerxes Longimanus *primus permisit, in venatione eum qui vellet ac posset, primum conjicere telum.* Verum Xenophon *Cyrop.* lib. 1. Cyaxarem edicentem facit, *ne quis feriret prius, quam Cyrus feriendo satiatus esset:* negatque Cyrum id permittere voluisse: quod si verum, iam ante Artaxerxem promiscue licuerit occupare feras. Eiusdem Xenoph. locum ex *Cyrop.* lib. 4. huc pertinere arbitror, de Assyrio rege: *Vnatus est cum eo, tanquam amico; quumque prodiisset in conspectum vrsi, & vterque hanc persequeretur: noster iste modo princeps emisso iaculo aberrat, quod vtinam ne vnquam accidisset: at meus ille filius, telo coniecto, quod minime factum oportuit, vrsam sternit.* & quæ sequuntur. narrat enim ibi Gobryas filii sui cædem inde sequutam. Sic de eodem tam benigno Artaxerxe contrarium plane Plutarcho factum narrat Ctesias: *Egressus post hac aliquando ad venationem rex, à leone inuaditur, quem in sublime sese attollentem, iaculo percutiens Megabyzus interficit. Id factum grauiter tulit Artaxerxes, quod antequam ipse feram mactasset esset, cum Megabyzus confecisse, quare caput ei abscindi imperat.* Nisi dicamus ad reconciliationem horum auctorum intelligi posse, regem post hoc factum pœnitentia ductum, liberam postea percutiendi potestatem cuiusvis venanti secum fecisse. Sed & alia Ctesiæ auctori ne veteribus quidem valde probato, lis mouetur à Diodoro 15, 10. vbi scribit hunc regem sic à Teribazo seruatum summum homini honorem habuisse: tantum abest vt caput præcidi iusserit.

8,6,8. *AMORE EIVS ARDENS)* Arrianus 4,3,35. vbi ἐρᾶν non satis perspicue exponitur *amare.* Ab eiusmodi hominibus multas conspirationes

factas notat Plutarchus in Amatorio cap. 24. Aristogeitonis exemplo, qui Pisistradita nullam aliam ob caussam aggressus sit, quam ob amasii iniuriam. Quam rem & Thucydides 6, 9. diligenter narrat. Similique ex caussa Charitonis insidias in Phalaridem prolixe narrat Ælianus hist. var. 2, 4. Talis etiam occasio caussam præbuit insidiarum, quibus Philippus occubuit. Diodorum 16, 94. vide. Sic & supra 6, 7. Dymnus conspirationem suam in regem tuto se detegere posse putat amasio suo. Magna enim necessitudo, & quasi legitima societas habebatur, vt etiam Plutarchum non puduerit scribere Erot. cap. XII. *vt infantem à nutrice, puerum à magistro, ephebum à gymnasiarcha &c.* Sic *amasium ab amatore regi.* Confer Tiraquell. Tom. II. pag. 129. pr. 1. Zvving. theatr. pag. 3462. f.

8, 6, 9. *NEC PVERILI IMPETV)* Simile illud Flori 4, 12, 54. *nec temere sumptus, vt barbaris, impetus.*

ASCLEPIODORVMQVE) Aldus; *Asclepiodori filium*, Arrianum vt puto, sequutus, quam Curtium.

PER HOS) Nempe qui principes ab auctoribus coniurationis in societatem adlecti fuerant, aliis deinceps idem persuaserunt. Sic apud Tacitum 14, 40, 2. *Fabianus subdidit testamentum, asciis Vicio Rufino, & Terentio Lentino equitibus Romanis. Illi Antonium Primum, & Asinium Marcellum sociauerant.* Nihil ergo mutandum.

8, 6, 10. *AB EXPERTIBVS CONSILII)* Quomodo apud Tacit. 14, 5, 3. vbi de insidiis in Agrippinam: *nec dissidentio nauigij sequebatur, turbatis omnibus, & quod plerique ignari etiam conscios impediebant &c.*

8, 6, 11. *ALIVS ALIA NOCTE)* Nouem omnino in coniurationis societatem coiere, septima quaque nocte ad eos redibat officium excubandi: tres ergo & sexaginta erant excubitores. Raderus.

8, 6, 12. *FVERANT)* Pal. 1. nihilo deterius, *fecerant.*

OMNIBVS) Non abs re hoc miratur: magis etiam merito Iustinus 10, 1, 6. de conspiratione quinquaginta filiorum in Artaxerxem: *Ostenti prorsus genus, vbi* (forte rectius, *vti*) *in tanto populo non solum sciari, verum etiam fieri parricidium potuit* (an *potuerit?*) *vt ex quinquaginta liberis nemo inuentus sit, quem aut paternæ maiestas* (de regno cape:) *aut veneratio senis, aut indulgentia patris, à tanta immanitate reuocaret.* Ergo & Tyrannicidæ Athenienses apud Thucyd. 6, 9, 26. *cum paucis coniurauerunt, vt res tutius gereretur:* Vnde referente Tacito 15, 59, 3. Pisoni quidam inculcabant, *frustra silentium & fidem in tot conscientium animis & corporibus sperari.* Ipsique hi pueri Curtiani mox num. 15. *sperare* non *poterant in illud tempus* (septem dierum) *omnibus duraturam fidem.*

8, 6, 16. *MVLIER ADTONITÆ SIM.)* Syram fuisse prodit Arrianus 4, 2, 33. natione puto, non nomine. Feminas autem plerumque fata præcinuisse passim legitur. Tacit. 14, 22, 2. *feminæ in furore turbatæ adesse exitium canebant.* In sacris etiam reperiuntur vaticinatæ feminæ, sed parcius. Vnde Clemens Stromat. lib. 1. satis amplo virorum vatum enarrato catalogo, sex tantum feminas subjicit: Saram, Rebeccam, Mariam, Deboram, Oldam, & Annam. Nostri maiores huic sexui *inesse sanctum aliquid & prouidum putabant* ætate Taciti. ipsum vide Germ. 8, 3. Notandum quod Zonaras narrat tomo tertio: *Michaele Rangabe imperante, muliercula quædam ex gynæceo imperatorio ad lunares circuitus furore percita, ad eum clamitabat, Descende, alienis cedito. Id non semel, sed sæpissime factum, turbauit imperatorem: itaque Theodoto, quo familiariter vtebatur, mulierculæ vociferationes exposit.* His & similibus exemplis moti arbitrantur Henricus de Hassia, & Picus Mirandula lib. 9. de prænotione, futura prænoscendi & reuelandi munus fœminis præ maribus datum esse, quod magis fatuus ille sexus

sexus sit. Nam de omnibus eius farinæ vatibus fere fertur, furore quodam percitos prædixisse futura. De ipso Fauno, vnde fanatici appellati, Tertullian. ad Nationes 2, 9. *Faunus Pici filius in ius agitabatur mente illius,* leg. *furiis agitabatur,* & statim ei tribuit *insaniam.* Inter omina imperii Tacito oblata, fuit & quod *fanaticus quidam in templo Syluani tensis membris exclamauit, Tacita purpura, Tacita purpura, idque septimo:* vt refert Vopiscus in Floriano cap. 4. De mulierum vaticiniis aliquammulta exempla refert Zvvingerus theatri volum. 5. lib. 4. Sic & Sixti Pontificatum furiosi prænunciauere &c. Fulgosum vide 1, 3. De Pythia vulgo notum. Denique & Græci *μάντεις* καὶ τὰς *μαντίδας appellauerunt.* Seruius ad illud Virg. Æn. 3, 443.

Insanam vatem adspicies, quæ rupe sub ima
Fata canit - - - - Adi Ciceronem de diuinat. 1, 31.

8, 6, 17. *HORAM DIEI)* Diem alii aliter obseruauere. Babylonii inter duos solis exortus: Athenienses inter duos occasus: Ægyptii & Romani, qui diem definiuere ciuilem, à media nocte in mediam: vulgus omne à luce ad tenebras; quomodo & Curtius à prima luce horam primam numerando, in horam dici ferme secundam Alexandrum conuiuii tempus extraxisse narrat. Popma. Eam Raderus ait intelligi, quæ apud nos est ante meridiem octaua. Sed hæc ratio non constat, nisi sub æquinoctia: quamquam longius ab iis receditur, tanto maior eius deprehenditur inæqualitas. Verbi gratia: constituamus diem octodecim horarum, quarum prima incipiat cum nostra tertia, vltima definat in nostram nonam vespertinam: iam singulæ horæ Romanæ continebunt sesquihoram nostratem; atque ita prima Romana erit nostra tertia cum semisse quartæ: secunda, semissis alter quartæ nostræ, cum tota quinta, & sic deinceps.

8, 6, 18. *PERTINAX SPES)* Ego legebam: *Adeo p. res* (an *spes*) *est, quam humanæ mentes ingenti concupiscentia deuorauerant.* Cicer. in Epist. ad Attic. *Spe deuorare hæreditatem.* Loccenius. Sed Acidalius: *quam humanæ mentes tam ingenti concup. deuoran.* ita tamen vt vnice probet illud Modianum: *Adeo pertinax spes est, quam hum. mentes deuorauerunt.* habeatque pro glossemate verba ista, *quam ingentes concupiscentiæ.* Quod iudicium ab Radero, Constantiensis Cod. auctoritate plane comprobatur. Nec tamen credam lectionem eam mendo carere: certe spe aliquid deuorare non semel legi, at ipsam spem, neutiquam.

8, 6, 19. *QVINQVAGINTA SESTERTIA)* Efficiunt mille ducentos quinquaginta Philippæos, siue florenos mille sexcentos sexaginta sex. Vnum in neutro sestertium, continet mille sestertios: sestertius est dimidiatus victoriatus, siue duo cruciferi, qua de re tota copiosissime scripsi ad Martial. 2, 26.

Mutua viginti sestertia forte rogabam. Raderus.

8, 6, 22. *ALTERIVS)* Epimenis, qui reus nesciebat quid rex de ipso esset decreturus. Raderus.

EXCITAVERVNT) Potius *excitauerant.* Si tamen ipsa vox sincera: quam etsi fero (acceptam non trito illo significatu, sed quo inferius etiam est 8, 8, 9. *Nolo singulos vestrum excitare)* tamen eiusdem crebra repetitio suspicionem mouet. Etenim & vix præcessit, *Excitatisque custodibus corporis:* & statim sequitur, *excisam regem.* Acidalius.

8, 6, 23. *PER SE)* Ipsum qui loquebatur: nam & hoc pertinebat ad exculpandam domum, vt scilicet alter fratrum pœnitentiam ageret; alter non innoxius tantum, sed etiam indicii delator atque minister esset. Reliquum sensus distinctione inuimus.

8, 6, 24. *AVRES PRÆBERE)* Quod æque periculosum. Mercurius

rius apud Lucianum ad Martem de Ioue finistre opinantem: *Tace, bona verba! Neque enim tutum est ista vel sibi dicere, vel mihi audire.* Senecæ de tranquill. animi 12, 6. appellatur *terrissimum vitium, auscultatio, & publicorum secretorumque inquisitio, & multarum rerum scientia, quæ nec tuto narrantur, nec tuto audiuntur.*

8,6,25. *IAM VIROS ESSE)* Ambigua sane sententia si in malam partem & inuidiam trahas, expones: Indignissimam rem videri, iam viros, adhuc puerorum more verberibus castigari: tantam ergo iniuriam & contumeliam à viris non modo non ferendam, sed omnibus modis vlciscendam. Et hoc est quod Curtius dixit, videri dictum hoc à Callisthene ad dolorem iuuenum incitandum. Mitior sensus alter est: Non tam ægre ferendam corporis castigationem, nec puerorum modo lamentandum, fortium esse virorum, fortia pati. Raderus. Auctor est Plutarchus cap. 97. eos consuluisse Callisthenem, qua ratione clarissimi possent euadere: Callisthenem, si clarissimum è medio tollerent, respondisse. Valerius Max. tamen 8, 14, 4. ext. hoc non dictum vel quæsitum vult de interimendo Alexandro, sed Philippo, nisi idem quoque de Alexandro repetitum, vel Valerius memoria lapsus fuerit. Ille sic: *Pausaniam Hermocratem percontatum esse, quomodo subito clarus posset euadere, atque is (cum) respondisset: si illustrem virum aliquem occidisset, continuo Philippum interfecisse.* Loccenius. Idem quod Valerius narrat etiam Diodorus, 16, 95. Puto apud Plutarchum μονομυθ ἀμάχητος esse.

8,6,26. *DONAT PROTINVS)* Sebisius malebat, *donec: protinusque fratrem &c. restituit.* Orosius autem 3, 18. erroris arcessitur à Viro Docto, quod Eurylochum occisum dicat ab Alexandro. Sed sciendum non de hoc puero sentire Orosium, sed de alio quodam, id ex Iustino 12, 6, 14. vnde Orosius sua desumpsit, clarum. Nam Iustinus istum Eurylochum occisum innuit dudum ante Clitum, cum nondum de puerorum coniuratione quidquam compertum foret.

8,6,28. *QVI SANGVINE CONTIGISSENT)* Vide supra ad 6, 11, 20. Et Arnisæum de iure maiestatis 6, 8.

8,7,1. *HERMOLAVS)* Similis libertatis exempla in damnatis morituris que congessit Gruterus ad Tacitum discurs. 30, 6.

8,7,2. *ETIAM PARENTIS)* Quia lege Maced. omnes propinqui rei occidebantur. Raderus.

8,7,5. *NE SIMPLICI MORTE)* Vt Philotas, antea in eculeum impositus. Raderus. De *simplici morte*, Indicem consule.

8,7,7. *OBSTREPVNT)* Sic apud Tacitum 4, 42, 2. *Æmilius è militaribus viris, dum studio probandi cuncta refert, & quamquam inter obstrepentes magnæ adseuerationi nititur, auditis Tiberius probra, quis per occultum lacerabatur.*

REM PVLCHERRIMAM) Sic ipse æstimabat, alii contra. Ita Romæ *occisus dictator Cæsar aliis pessimum aliis pulcherrimum facinus videbatur.* Tacitus 1, 8, 7.

8,7,11. *TRIG. MILLIA MVLORVM)* Quum hæc primum legerem, candide lector, ipse mecum rem quasi ridiculam admiratus, cogitare diligentius cœpi, essetne verum quod homini mihi imperito earum rerum, etiam prope impossibile videretur. Quantam enim pecuniæ summam triginta millia mulorum ferre posse credamus? Hæc quum ita mecum tacitus reputassem, cœpi anxius etiam atque etiam cogitare, quo pacto rationem inirem, vt id ita esse certo inuenire, atque ideo firmis argumentis approbare possem: ibi in mentem venit, si ad solam, quæ Persepoli capta est, pecuniam requirebantur mulorum ac camelorum tria millia, vt Diodorus in sexto Alexandri anno supputat; certe etiam hic numerus, quantumuis magnus, aliquo modo ad veram rationem deduci posse, mihi videbatur. Sic enim omnes summas

mas Susis, Ecbatanis, Pasargadis, Arbelis, Babyloniæ, & Persepoli inuentas computare volemus, tum cogitare non aurum solum, sed & argentum vectum, & preciosa alia, vt lapillos, gemmas ac margaritas: denique, exaggerationem factam ab hoste perituro Hermolao: non paruum adiumentum habebimus ad hunc locum firmiter constabiliendum. Sed primum Diodori locum in abacum reuocemus: ac eo discusso, lectori non omnino stupido, reliqua de aliis locis diiudicanda relinquemus. *Persepoli* (inquit Diodorus 17, 71.) *inuenta sunt, auro ad argenti rationem deducto, centum ac viginti millia talentum*: qui numerus per sexcenta ductus, producit summam 72000000. coronatorum. [septuagies bis millena millia: non, vt solenni errore enunciat Explanator; septuagies bis millies centena millia.] Iam quod ad pondus attinet (portabant enim eam pecuniam mulorum ac camelorum tria millia, vt dictum est) in Romanæ libræ bene comprehenduntur septuaginta duo coronati: est autem bes libræ Romanæ dimidium libræ zyostaticæ, quæ habet coron. 144. per quos si 72000000. diuidantur, erunt libræ zyostaticæ 500000. Hæ libræ si per 3000. mulorum diuidantur, singulis mulis euenient libræ 66. ac supersunt 2000. libræ: quas si addamus, incedent mulorum ac camelorum duo millia, centenis sexagenis septenis: alia millia, centenis sexagenis senis libris. Nostra quidem ætate equi vehunt ducenas libras: sed fortassis non in tam longum iter. Sed & vasa ipsa non tam commode, quam pecunia duci potuere: nec omnia in auro erant fortassis, sed & in ebore, argento, aliisque rebus (vt diximus) preciosis: vt non omnino, si quis recte secum animo omnes vbique summas colligat ad eum quem in Persepoleos thesauro ostendimus modum, absonum sit veritati, 3000. mulorum aurum captum vehere Alexandro. Hæc præter consuetudinem nostram ideo scribuntur, vt iuuenibus ad sublimiora anhelantibus cogitandi daremus occasionem, ad ea quæ ante hanc ætatem nemo nouerat. Quotusquisque enim tum erat, imo quotusquisque hodie viuit inter eximie etiam doctos, qui quum ad huiusmodi res ventum est, non continuo fateatur, vel ad se nihil attinere, vel rem friuolam esse, consideratione que indignam. At ego eius sum opinionis tantos auctores haud temere motos, nec talia scriptis prodituros fuisse, nisi ea & lectu multo dignissima, & cognitu vtilissima iudicassent. Glareanus. Adstipulatur Curtio Plutarchus de fortuna Alex. 2, 24. *aurum ab innumeris circumferendum camelis.* μυρίους dixit Plutarchus, quod illi innumeros reddiderunt, veriti fortasse, ne dictu nimium aut incredibile foret, decem millia camelorum auro onusta. Sed decem ea millia nondum accederent ad Curtii rationem, si vni camelo duorum mulorum onus deputes. Apud eundem in Alexandro cap. 68. Persepoli repertum *instrumentum regium & opes decem millibus iugerum mularium & quinque millibus camelorum egesta.* Rationarium imperii Gallicani, siue Le secret des finances de France descouuert par Froumenteau, indubitatis argumentis colligit, ab anno 1550. ad 1581. in Gallia tantum auri exactum esse, quod circiter triginta millibus quingentis tribusque & octoginta mulis onerandis sufficeret: idque sic demonstrat, Anno 1529. Flauiobrigam (ea hodie Fontarabia) redimendo Regi Francisco I. missos fuisse teste Bellayo, 1240000. aureos solares triginta duobus mulis pecuniam eam portantibus: exactos autem fuisse aureos solares 1583333333. hoc est millies quingenties octuagies ter millena millia, trecenta triginta tria millia aureorum, & insuper triginta super trecentos. Ad hanc rationem si examines Alexandri captiuum aurum reperias 1200010100. solares aureos: siue millies ducenties millena millia, & centum supra decem millia. Sane vt supra ad 6, 11, 6. notauimus Ecbatanis habebat centies octies millena millia Philippæorum: sed hæc vix sextadecima pars fuerit eius summæ. Aliunde quidem cum magnam pecuniæ vim habuisse dubitari non potest, cum Cyrus olim deuicta Asia, hoc est Lydorum atque sociorum ditionibus, quæ minima portio

Persici dcinceps imperii fuit, *argenti quingenta millia talentorum reportauerit*, teste Plinio 33,3.17. hoc est trecenties millena Philippæorum millia. Sed hæc quoque summa longe ab illa abest quam diximus. Certe oportet ingens auri pondo fuisse, quo tot muli onerarentur, & vnde sedecim amplius Colossi aurei fieri potuissent, æquales æneo quem in Rhodo mundus stupuit. Nam illius materia noningentis camelis asportata est. Cameli vero onus est duplum ad onus muli. Est enim DCCC. pondo, vt notat Scaliger ad numerum Eusebian. MDCCXCIV. Non igitur abs re Lipsius in nota ad 3,2. Admirandorum, peccatum in Curtii numeris putat: & omnino *tria millia* pro *triginta millia* scribendum. Cum etiam Demosthenes, de classibus, pro magno referat, quod regi Persarum *mille ducenti cameli* pecuniam veherent. Sed tamen contra hoc iudicium, Curtium haud leuiter tueri videntur allata Plutarchi loca. Et ne supra fidem videatur ea pecuniæ summa, certe ex tot antiquissima opulentia refertis prouinciis, ex tot tantisque regnis, quidni intra septem aut octo annos tantundem congesserit Alexander, quantum intra triginta annos ex vna Gallia exactum fuisse constat? Præsertim cum etiam Dauid modicorum finium rex, si cum tanto imperio compares, ingentem pecuniæ modum habuerit, Paralipom. c. 22. *auri talenta centum millia, & argenti mille millia talentum.* quod efficiat 12000000000. Philippæorum, duodecies centies millena millia. Ideo Maiolo adeo Curtianus numerus non videtur sufficere, vt insuper alia decem millia mulorum addat. Sic enim scribit in dieb. Canicular. vbi de metallis: *Erat Alexandro Magno tanta gaza, vt vbi non posset à paucioribus quadraginta millibus mulorum, vt Curtio videtur, & ex illo etiam recolit Franciscus Picus libro 2. de frigibus.* Sed enim plus satis erant triginta millia.

8,7,12. *PATRIOS MORES)* Firmari hinc possit felix coniectura Boxhornii in Iustin. 12,4,1. *A Philippo illum patre tantum degenerauisse, vt etiam patriæ morem ciuraret.* qua etiam de caussa hic ab Hermolao perbelle appellatur *transfuga*. Adstipulatur & Valer. Max. 9,5,1. ext. *Fastidio Philippi Iouem Hammonem patrem asciuit: tædio morum & cultus Macedonici, vestem & instituta Persica assumpsit: spretu mortali habitu, diuinum emulatus est. nec fuit ei pudori filium, ciuem, hominem dissimulare.*

BELLI IVRE) *Transfugas licet, vbicumque inuenti fuerint, quasi hostes interficere.* l. 3. in fine ad L. Corn. de Sic. vbi Gothofred. etiam torquere: *nam pro hoste, non pro milite habentur.* l. 7. de re mil. Vide Fabri Semestria 1, 18. & Cuiac. obseru. 4,9.

8,7,13. *PATREM AVERSARIS)* Valerium Max. modo citatum respice. Ægila duarum vrbium vnum nomen est, apud quas *olim Ammoni & Alexandro ædes positæ erant, quibus vsque ad Iustiniani imperium hostias mactabant indigenæ.* Procop. serm. 6. de ædific. Iustiniani. Confer notas ad 4,7,25. & 8,5,18. vbi in affectatam hanc diuinitatem acute dictis adnumera illud Ephesii cuiusdam apud Strabon. lib. 14. Alexandro templum illud instauraturo obiectum: *non esse conueniens, vt deus diis donaria apparet.*

8,7,14. *TRISTIVS)* Falsum hoc apud plerosque: rari quippe sunt quibus ista cordi: *aliud sibi reliquum quam tenere libertatem, aut mori ante seruitium?* Tacit. 2,5,4. deprompta ex istis Sallustii Histor. 1,2,10. *Esne viris reliqui aliud, quam foluere iniuriam aut mori per virtutem.* Adde eiusdem Catil. 20,6.

8,7,15. *SI EMENDARI POTES)* Gruterus ad Tacit. discurs. 41,5. plus amarulentiæ subesse putat his verbis, quam prima fronte videatur, & sic exponit, quasi velit Hermolaus quod apud Tacit. 15,68,1. Sulpicius Asper ad Neronem: *Non aliter vt flagitiis eius subueniri posse.* vel, vt Sueton. Ner. 36,5. effert: *aliter illi non posse*

posse nisi morte succurri. Ego tamen non video quomodo Curtii verba hanc explicationem patiantur: non enim imputat Alexandro, vt illi apud Suetonium, quod eum voluisset occidere: sed quod vtilibus eum præceptis ad bene imperandum, si ea monitione corrigi posset, instruxisset. ad quam rem vtique non morte regis festinata, sed longiore vita opus erat.

8,7,16. *PARCE)* Deest *parentibus*, aut tale quid. Bongars. suspicabatur legendum: *De cætero parce: aliorum orbam fen supplicijs ne oneraueris.* Melius Raderus edidit: *parce his quorum orbam &c.* si tamen ex libris id suppleuit Modius; cum enim ille sequitur, aliis quidem libris abest pronomen. Aspicit autem Hermolaus morem Macedonum, quo parricidarum propinqui etiam puniebantur. De quo aliisque similibus supra ad 6,11,20. & mirifice disputat Grotius de iure belli 2,21,9. & sequentibus. Arnis. de iure maiest. 3,6,8. & seqq. & de rep. 1,4,2. & Clapmar. arcan. 4,5.

QVOD PETIERAMVS) Libertatem: vt saltem morte liberemur à seruitute tua & tyrannide. Raderus.

8,8,1. *PATIENTIA MEA)* Si enim essem istis moribus quibus me videri iste voluit, iampridem indicta caussa eum occidissem. Elegans est illud in hanc rem, quod de Augusto narrat Sarisberiensis, qui cuidam in publico inclamanti, *ô Tyranne!* respondit, *si essem, tu non diceres.*

8,8,2. *A MAGISTRO SVO)* Inuidiose sic appellat Callisthenem, quasi auctor ei doctorque parricidii fuisset.

VT VOS QVOQVE) Male affectus locus: omnes istas voces omittunt Mss. at sequentes, *non solum ipse*, recentiores impressi. Si mei sit arbitrii, faciam: *vt vos quoque ipsi audiretis.* Vulgo *non solum ipse*, quod de se dicere Alexandrum intelligas.

8,8,3. *AB ANTIQVISSIMIS)* Non ergo cepit illud institutum à Philippo, vt volebat Ælianus supra ad 8,6,2. vbi vide.

A TVTORIBVS) Hæc ita concepta fuisse putem: *Hoc & oportet fieri; & fit: tutoribus pupillos, maritis vxores, seruis quoque huius ætatis pueros verberare concedimus.* At Acidalius: *& fit à tutoribus pupillis, à maritis vxoribus.* aut potius, vt idem ait, minori mutatione sic: *Hoc & oportet fieri* (dubitat, an & hoc mutandum *ferri*) *& feruntur à tutoribus pupilli, à maritis vxores: seruis quoque &c.* Tutoribus autem id ius in pupillos apud Romanos quoque fuisse coniici potest ex definitione tutelæ, quod sit *vis ac potestas in capite libero.* Nam *tutor non rebus duntaxat, sed etiam moribus pupilli præponitur.* l. 12. §. 3. de administr. tut. Iuuat & ratio legis vnicæ C. de emend. propinquorum.

VXORES) Ne tamen sine legitimis caussis, neue flagellis aut fustibus id fiat, arg. l. 8. §. 2. C. de repud. & Nou. 117. cap. 14. vbi Gothofr. cui iunge Alciatum de præsumpt. regula prima præsumpt. 3. & quos ibi citat. Item Tiraquellum in leg. Connub. 1,8. & 9. prolixe, qui probat iure quidem maritis eam potestatem concedi, sed sapientes & cordatos viros ea vti non solere.

SERVIS) Inprimis pædagogis: elegans exemplum in Plauti Bacchid. 3,3. quæ scena digna lectu: digna, qua bona insunt, imitatu.

8,8,5. *SVÆ CAVSSÆ)* Parricidas enim defendit.

8,8,6. *RVRSVS)* Intellige primum à duobus indicibus nominatum veniam impetrasse: iterum deinde conuictum pœnas luisse. Turbat tamen supra 7,2,6. ibi enim etiam in easdem cogitationes occidendi regis post veniam relapsum scribit; sed id de duobus indicibus, non vt hic priori, sed posteriori eius consilio attribuit.

8,8,8. *CLEMENTIA)* Verissima, verissima gnome, cui tamen etiam lumen accedat ab sententiis & exemplis à Grutero in Tacit. discurs. cap. 24. Cui adde nobilissimum apophthegma Theopompi apud Plutarch. apophth. Lac. cap. 65. qui interrogatus, *quid ita Sparta floreret? quia ne reges recte imperare scirent? Imo, inquit, quia cives parere.* Laudat in Agricola suo dexteritatem istam Tacitus 42, 6. *Domitiani vero natura præceps in iram, & quo obscurior, eo irrevocabilior, moderatione tamen prudentiaque Agricolæ temperabatur, quia non contumacia, neque inani iactatione libertatis, famam fatumque provocabat.* Quod idem si fecisset Clitus, vixisset. Nicoclem (nescio an Sicyonium tyrannum) dixisse perhibet Camerar. subscis. 1, 88. similimam huic sententiam: *Non solum considerandum esse ingenium tyrannorum, cur benigni aut difficiles sint; sed civium quoque mores.* Annius Batsus Situanum *facie obsequii* etiam *regebat.* Tacit. De Moscouitis scribit Surius in Comment. ad Ann. MDI. *incertum esse, vtrum ipsius gentis immanitas & duritia eiusmodi tyrannidem (eam modo descripserat) mereatur.*

8,8,9. *QVID EGO MIRER)* Arguto genere defensionis vtitur: insimulatum se crimine auaritiæ, à quo nemo dubiter, cum esse alienissimum: facile igitur iudicari posse, ne ceteris quidem criminationibus fidem adhibendam. Eodem modo purgare se conatur Nero apud Sueton. 41, 4. *cetera conuitia vi fusa non alio argumento refellebat, quam quod eiusmodi insidiis tamtopere laborata perfectaque à se artes obiceretur: singulos subinde rogitans, nossentne quemquam præstantiorem?*

PVDORI PESTRO GRAVEM) Ostentando publice, & velut exprobrando. Inde lex in Chronosolone Luciani: *De muneribus quam modestissima fiunt, & paucissima verba fiunto: neque graue quicquam in liberis quibusnam ascribito, nec quæ mittuntur laudato.* Quod late deduxit Seneca de beneficiis. Id obseruatum à Carolo V. tradit Surius ad Ann. MDLVIII.

ARGENTEIS LECTIS) *Post Alexandrum maximum, quia Asiæ thesauros diripuit, prorsus exorta est, quæ, vt Pindarus inquit, late dominatur opulentia.* ait Athenæus 6,4 cum paulo supra narrasset, adeo rarum antea Græcis vsum auri fuisse; vt *Philippum Alexandri patrem Duris scripserit, exiguam auream phialam, quam penes se habebat, in lecto cubantem, pulcherrimi semper subdidisse.* Quod tamen non credam nisi ante excultas auri fodinas Macedoniæ, de quibus Diodor. 16, 8. Addam pauca ex Dionis orat. 25. sub finem. *Alexander in Asiam ducens exercitum, Macedones ditissimos omnium hominum effecit, simul & pauperrimos: & pariter fortes & pariter infirmos: exulesque & reges reduces: Ægyptum & Babylonem & Susa & Ecbatana imperio addens, Ægas vero & Pellam & Dion auferens.* Sed mirum est quod de argenteis lectis ait Curtius: & quidem tam vulgatos fuisse, vt toti exercitui tribuantur. Certe de Heliogabalo imperatore rem inusitatam prodere sibi videtur Lampridius cap. 20. *Hic solido argento fultos habuit lectos & triclinares & cubiculares.* Forsan hi solidi argento fuerint, illi militum leuiter ornati vel inducti & bracteati. Augustum contra *ne æreo quidem cubuisse aiunt, nisi humili & modice instrato.* Sueton. Aug. 73, 1.

8,8,10. *AT ENIM)* Suspicor quædam huius orationis membra paulumper esse luxata, quæ sic in ordinem redigam: *Spolia de hostibus suis sustinere non possunt, & sane plus habemus quam capimus: insatiabilis autem auaritiæ est, adhuc implere velle, quod iam circumfluit. At enim Persæ &c.* Nam illa intermedia: *& sane plus habemus &c.* infra num. 12. interueniunt alieno argumento, cum ibi de Persis eorumque moribus imitandis instituta sit tractatio.

SVNT APVD ME) Feci sic postulante sententia. Hactenus cusi, *in magno honore sunt. Apud me quidem &c.* quid interfit quanti sit facile æstimabit.

SOLITVDINEM FACEREM) Camillus apud Liu. 8, 13, 13. ad Patres

tres Romanos: *Pacem vobis, quod ad Latinos attinet, parare in perpetuum vel seruando, vel ignoscendo potestis. Vultis crudeliter consulere in deditos victosque? licet delere omne Latium: vastas inde solitudines facere &c.* quod tum prudenter consideravit senatus. At in Taciti Agric. 30, 7. Romanis inuidiose obiicit Britannus ille, quod, *vbi solitudinem fecere, pacem appellent.* Ceterum quæ non minus eleganter hic, quam prolixe de clementia & moderatione vibrat, ea pluribus deducit Gruterus discurs. in Tacitum cap. 25. & 26. item Virdung. ad ista Taciti Agric. 19, 1. *Parum profici armis, si iniuria feq̃uerentur.*

NON POENITERET) Quantiuis pretii dictum, cui tamen par illud Theodorici apud Cassiodor. Var. Epist. 3, 43. *Nobis propositum est, Deo iuuante sic vincere, vt subiecti se doleant nostrum dominium tardius acquisisse.* Sane *firmissimum est imperium, quo obedientes gaudent*, vt ait Liu. 8, 13, 16. Ad Alexandri subditos accommodat Plutarch. de Fort. vel Virtut. Alex. 1, 7. dictum Themistoclis: *ἀπολούμεθα ἂν, εἰ μὴ ἀπολούμεθα, Perieramus, nisi periissemus.*

8,8,12. *QVAM CAPIMVS)* Est indubitata emendatio Acidalii. prius legebatur, *quam cupimus:* nec pro Curtii mente, nec Alexandri.

INSATIABILIS AVARITIÆ) Impendio placuerunt isti versus:

Multi cum nimium possideant, sibi
Ferme nemo satis possidet: Omnibus
Fas felicibus est esse: sed haud magis
Quisquam forte sua scit bene perfrui:
Sic quo diues, eo pauper is est magis.

Sunt autem Reusneri ad Symbolum Fl. Iustiniani II. quo loco multa de auaritia lectu digna congessit.

8,8,13. *IMITARI)* Vide supra ad 8, 5, 19. Sic à Rom. veteribus, *accita quæ vsquam egregia, compositæ duodecim tabulæ.* Tacit. 3, 27, 1. Præclare Cæsar apud Sallust. Catil. 51, 22. *Maiores nostri, P. C. neque consilio, neque audacia vnquam egere: neque superbia obstabat, quo minus aliena instituta, si modo proba erant, imitarentur &c.* Plato hac potissimum de caussa & ipse suscepit peregrinationem, & ciuibus suis, non vno loco libri 12. de legib. commendauit, *vt patriæ vbi communicarent, si quid alibi reperissent ei futurum & vsui & ornamento.* Merito autem ab hoc consilio laudat Alexandrum Plutarch. de fortuna eius 1, 8. quod Aristotelem non esset sequutus, *qui cum inlecbat Græcis se tanquam principem, barbaris vt dominum præbere &c.* Iudicium Stranonis idem est sub finem libri primi.

8,8,14. *HAVD ALIENVM)* Tum opportunum ad res gerendas: tum etiam, quod tacite innuit, rebus suis haud male conueniens. Quomodo Liuius præfat. 7. *ea belli gloria est pop. Romano, vt quem suum conditorisque sui parentem Martem potissimum ferat; tam & hoc gentes humanæ patientur æquo animo, quam imperium patiuntur.* Sic in Luciano apud Minoem: *Si vero deus hominibus videbar, parendum illis erat: nam verum magnitudine, vt tale aliquid de me crederem, inducti sum.* & seq. dialog. priorem rationem exponit: *quia ad res gerendas sic mihi visum erat conducere, commento hoc vsus sum vaticinij.* Quæ tamen ipsa ratio à Philippo patre ibidem refellitur, inter alia argumenta & eo, quod ad 4, 7, 30. verbo *Corrupit*, considerauimus. Haud tamen omnino vanam istam vanitatem fuisse probari possit exemplo quod refertur supra 7, 6, 6. Eadem fere ob rationes Varro apud Augustin. de Ciu. DEI 3, 4. *vtile esse ciuitatibus* dicit, *vti falsum sit, vt se deorum filios credant.* & 4, 31. *multa ficta vera quæ non modo vulgo sciri non est vtile, sed etiam tametsi falsa sint, aliter existimare populum expedit.* Ergo apud eundem Lucianum Diogenes ad Alexandrum: *Sacerdotium*

tum Ammoniorum mendacium ad res gerendas tibi haudquaquam fuit inutile: propterea quod vulgus te verebatur metuebatque, quum deum esse crederet. Sic fere omnes populi referebant originem suam ad deorum aliquem, vt *primordia vrbium augustiora facerent.* Liuius prooemio. ad quem locum exempla multa Gruterus notat. Atque hæc pro Alexandro ipse aliique dixere, haudquaquam paria futura contrariis argumentis, si quis ex diuerso vrgeat.

8,8,15. *VERI VICEM)* Liuius 34, 12, 3. accinit: *Sæpe vana pro veris, maxime in bello valuisse:* remque exemplo subiecto testatam facit. de fama autem supra ad 3, 8, 7. dictum, quibus iungi potest Lipsius polit. 5, 16.

8,8,16. *VOLVI OSTENDERE)* Reuocauit Acidalius vltimum verbum ex vulgatis editionibus, vnde Modius pepulerat; & *videre* legendum, non *videri*, docuit. hæsit tamen in explicatione sequentium: *Oculos ergo &c.* nec mirum. nullus enim inde sanus exeat sensus, si pro *spectantium* non scribas *exspectantium*, nisi tamen & simplex illud hoc significatu capitur, quod pene inducor, vt credam, cum toties huius loco reperiam. Sensus igitur est: Capiam (tanquam ex insidiis) præstringamque Indorum oculos qui nihil expectant aduentu nostro, quam sordida & humilia omnia, arma æreaut ferro rubiginoso squalentia, nihil opulenti, nihil ornati. Ergo cum hæc species nec opinantibus fuerit obiecta, cum alias etiam melius honorificentiusque de nobis opinabuntur; tum quoque deprehendent non auri argentiue inopia vel cupidine, sed per virtutem, & ob gloriam, istam expeditionem nos suscepisse.

8,8,19. *MODO AVDISTI)* Suspecta hæc verba, nec video quomodo tolerentur, nisi non explices de præsenti tempore, sed ita; quæ vicissim apud Callisthenem de me nunc dixisti, nunc ipsum dicentem audiuisti: hæc enim probra iam diu magister iste tuus tibi præcinuit.

OLYNTHIO) Id est, cum Olynthius sit. Odiose autem nomen patriæ eius inducit, ad exasperandos Macedonum animos, memoria vetustissimæ simultatis, quam ea cum vrbe exercuit Macedonia, donec Philippus eam exscinderet, qua de re Dio Chrysost. orat. 25. *Philippus Macedonas humiles & infirmos, suoque patre concedente Olynthiis principatum, fortes fecit & bellicosos, & propemodum totius Europæ dominos. Callisthenem* autem *Olynthium fuisse, & discipulum, ac cognatum Aristotelis ex Hero consobrina eius editum, præter Plutarchum in Sylla 72. Alex. 98. & Suidam, Diogenes Laërtius in vita Aristotelis refert.* Popma. Antigonus apud Diodor. 19, 61. πολεμιώτατος Μακεδόσι vocat τὸν Ὀλύνθιον.

8,8,20. *HOMINIBVS)* Forte *omnibus*: toti cohorti, non parti, vel certis quibusdam. vt nimirum ita vindictam expeterent, illatæ in societatem suam infamiæ. Adspirationem sæpe adiici aut demi temere, dicetur in Indice, H. adspiratio.

VT FIDEM SVAM) Sic apud Tacit. Ann. 1, 44, 5. *Gaudebat cædibus miles, tamquam sensus abstulerat.*

EXCRVCIATOS NECAVERVNT) Arrianus 4, 2, 38. & apud Plutarch. cap. 98. ipse Alexander, more Macedonum saxis obrutos scribunt: quod tamen non impedit, quin ante mortem excruciati fuerint, exemplo Philotæ supra lib. 6. extremo. Crudelitas enim illa maxime in vsu fuit apud veteres. vnde quasi solennis scriptorum formula *excruciatum necare:* quam apud Liuium 25, 23, 10. restituo: *necati omnes excruciati sunt,* non: *& cruciati.* Victor de Cæsar. cap. 36. alterum pro vtroque posuit: *cum auctores Aureliani necis excruciauisset.* sicut in Phocione cap. 47. Plutarchus bis. Suetonius Aug. 14, 1. *diu excruciatum necare.* Cicero pro L. Manil. cap. 5. alia addit augendæ indignitati: *Legatum pop. Romani consularem, vinculis ac verberibus, atque omni supplicio excruciatum necauit.* atque ita Liuius 29, 18, 11. *tribunos militum in vinc-*

cula coniectos, dein verberatos, seruilibusque omnibus supplicijs cruciatos occidit. Statim Curtius, mutatis paulisper verbis: *Callisthenes tortus interiit.* nam illud *ante (antequam tortus est)* quod inserunt recenter editi, iam olim glossæ suspectum, volentibus libris expuli. Encolpii verba apud Petronium: *si quid tristius paras, celeriter confice. neque enim tam magnum facinus commisimus, vt debeamus torti perire.* Græcis est στρεβλωθῆναι aut βασανιζόμενον ἀποθνῄσκειν tortum mori: vt Plutarcho Phocione c. 47. Zonaræ tom. 2. αἰκισάμενον ἀποκτεῖναι, prius excruciatum interficere: de Hannibale & captiuis Romanis loquitur. idem mox de Scipione seditionis auctores puniente. Ὀλυμπιάδος ἀναγραφῇ, Olymp. 118. *Romilcarem tyrannidem affectantem Carthaginenses excruciatum necauerunt:* αἰκισάμενοι ἀπέκτειναν. Polyb. 1, 80. αἰκισαμένους ἀπέκτειναν. Ioseph. de bel. Iud. 6, 12. μαστιγώμενοι δὲ καὶ προβασανιζόμενοι ἅπαντα πάσαν αἰκίαν, ἀνεσταυρώθησαν. Appian. de bel. Punic. ἐκτείνας καὶ τοῦτον αἰκισάμενος. Id Romæ per leges non licebat in ciues. Sallust. Catilin. 51, 14.

8,8,21. *TORTVS INTERIIT)* Aristobulus apud Arrian. 4, 2, 38. tradit compedibus vinctum in exercitu ductum fuisse, ac postea morbo interiisse. Ptolemæus tortum ac denique suspensum vitam finisse. Iustinus 15, 3, 3. (ex quo Dresser. Millen. IV.) singillatim supplicium eius exponit: *Cum Alexander Callisthenem truncatis crudeliter omnibus membris, abscisisque auribus ac naso labiisque deforme ac miserandum spectaculum reddidisset, insuper cum cane in cauea clausum, ad metum ceterorum circumferret; tunc Lysimachus venenum ei in remedia calamitatum dedit.* Seneca pater Suasoria 1. præceptorem Alexandri appellat, & lancea traiectum scribit. Philostratus 7, 1. à Macedonibus ait interfectum quod ipsos vituperasset. Diog. Laërtius in vita Aristotelis in cauea circumductum ad spectaculum, morboque pediculari correptum, ac demum leoni obiectum. Suidas quoque cauea vna cum Nearcho inclusum, & phthiriasi absumptum ait. De cauea etiam Ouidius in Ibin. versu 519.

Inclusique necem cauea patiaris, vt ille
Non profectura conditor historiæ.

Quamuis indoctiores Chœrilum poëtam intelligant, quod ex Parrhasio, Laurentio Abstemio, Egnatio refutat in notis ad Ibin Ouidii, Valerius Andreas Desselius, cui suffragatur Franciscus Sanctius Annotat. ad idem Ouidii carmen. Phthiriasi periisse & Plutarch. in Sylla cap. 72. auctor est. Loccenius & Raderus. *Decessisse Callisthenem alij ab Alexandro suspensum dictitant, in vinculis alij morbo afflictum: Chares, postquam comprehensus fuit, septem menses in vinculis custoditum, vt in concilio præsente Aristotele iudicaretur, ac quo tempore in Mallis Oxydracis Indiæ saucijatus fuit Alexander, ex corpore supra modum turgido, & morbo pediculari excessisse.* Plutarch. Alex. cap. 98. Quod autem Iustinus narrat de Callisthene, nescio cui Telesphoro Rhodio obuenisse scribunt Seneca de ira 3, 17. & Plutarch. de exilio cap. 21. offenso Lysimacho rege. Hanc autem scriptorum de Callisthenis morte diuersitatem vitabundus Curtius, consulto videtur vsus omnia ista complexo vocabulo, *interiit.* quomodo & Valer. Max. 7, 2, 8. ext. *spiritus auferre iussum* scribit, non adiecto, quo supplicii genere. item 9, 3, 1. ext. *Callisthenem mori iussum.* Seneca Nat. quæst. 6, 23. *occidit Callisthenem.* Quomodo & Orosius 3, 18. & Dio Chrysost. Orat. 64. vbi etiam, perinde vt Seneca Rhetor, Alexandri præceptorem appellat Callisthenem. Quid Diodor. de eo scripserit, interitu capitis eius incertum est.

8,8,22. *REVOCATVS AD VITAM)* Supra ad 8, 2, 12.

8,9,1. *OTIVM)* Tacitus Germ. 44, 4. *Otiosæ armatorum manus facile lasciuiunt.* Quem locum late tractat Gruterus discurs. in Tac. cap. 40.

IN

IN INDIAM MOVIT) Plinius 6, 17, 18. Indiam *patefactam esse* scribit *Alexandri Magni armis.* quod & Strabo & Plutarchus aliique memorant.

8, 9, 2. *INDIA)* Mirum dictu, quam multi res Indiæ perscripserint, & quam pauci, dolente & execrante Strabone, vera. Ex quibus alii vna cum fabulis iuis toti periere, alii si non toti, saltem magnam sui partem exoleuerunt. Non apparent è veteribus Daimachus, Patrocles, Hipparchus, Iambulus, Pytheas, Clitarchus, Nicolaus Damascenus, Beton, Posidonius, Megasthenes, Megachenes, Onesicritus, Megillus, Gorgus metallarius, Eratosthenes, Nearchus, Dionysius non ille Periegetes. Extant Herodotus, Agatharchidis excerpta, Ctesias aliqua sui parte apud Photium, Dionysius Periegetes, Strabo, Ptolemæus, Arrianus, Diodorus Siculus, Æthicus, Artemidorus inedituscamen, Marcianus Heracleotes, Plinius, Mela, Solinus, Philostratus, Orosius, nostes Q. Curtius, Apuleius 1. Floridorum. & hi omnes veteres. Ex recentioribus Io. Goropius Becanus, Petrus Matthæus, Osorius, Io. Metellus, Io. Barrius, Ludouicus Vartomannus, Maximilianus Transiluanus, Cosmas Indopleutes, Io. Maier, I.C. Castagnedo Hispanus, Abrahamus Ortelius in theatro orbis, cuius tabulam geographicam Indiæ considerabis, Petrus Iarricus thesauro rerum Indicarum, Franciscus Sachinus historia societ. Iesu, & alii patria lingua. Atque hic tantum de India quæ Orientem spectat. noua namque, & nuper a Magellano reperta, & Mexicana nihil hic ad nos. Raderus.

SPECTAT ORIENTEM) Plerosque omnes geographos & scriptores rerum habet suffragatores. Princeps est Strabo vice omnium, initio libri 15. *Nunc ab India ordiemur: nam & prima versus Orientem iacet, & maxima est.* Idem canit Periegetes versu 1027.

Ortum autem versus Indorum amœna expanditur terra,
Omnium extrema ad littora Oceani.
Quam exeriens diuorum ad opera & hominum
Sol primis accendit radiis. Raderus.

8, 9, 3. *EX CAVCASO)* *Nimirum Indico, non Ponticо* (Vide supra ad 7, 3, 4.) quem & Paropamisum vocant. Ita certe de Indi fonte Plinius 6, 20. *in iugo Caucasi montis, quod vocatur Paropamisus aduersus solis ortum effusus.* Arrianus 5, 3, 15. *Fontes eius ex Paropamiso vel Caucaso monte oriuntur.*

QVÆ AVSTRVM ACCIPIVNT) Hunc locum carpit Glareanus. Ego Curtium nihil hic contra geographiam peccasse existimo, & doceo primum haud ignorandum, quod affirmat, minus in latitudinem, quam recta regione patere, hoc est magis longam quam latam esse, quod verissimum est, si procurrens è septentrione in Austrum spectes promontorium: si inquam diametrum a monte Imao vsque ad promontorium Comorinum, quæ sunt duo extrema Indiæ, dimetiare, minimum enim quadringentis inter se leucis distant vt Iarricus ostendit, quæ Germanica efficiunt milliaria viginti supra trecenta. Iam quod dicit Curtius, *ea quæ Austrum accipiunt, in altius terræ fastigium excedere*, hoc est, promontorium Comorinum esse altius terra reliqua Indiæ media, quæ plana est, verissimum est, extrema enim vtrinque sunt alta, Imaus mons & promontorium Comorinum: cum inter vtrumque hunc angulum montes interiaceant continua per Indiam serie, vsque ad caput Comorinum. Quod continua serie dicit, hoc est, per totam Indiam extendi montes: accipe latus occidentale totum, quod septentrio stringit, & ab alto alluitur. Atque inde est quod Herodotus in Thalia affirmat, Indiam Austro obnoxiam. Raderus. Iuuat etiam illud Arriani in periplo maris Erythræi 3, 28. *Post Barygazam* (Indiæ prouinciam) *flatim continens vicina à Borea in Meridianum cardinem flectitur; vnde regio illa Dachinabadis appellatur. Auster enim illorum lingua Dachanus dicitur. Huius pars superior mediterranea ad Orientem vergens, multas regiones, deserta, montes ingentes &c. complectitur.* Dionysius versu 1146.

Rapidissimi fluuiorum. è monte autem Emodo
Profecti gemmantes in Gangeticam regionem,
Ad austrum tracti ad fines Colidis terræ
Hæc autem prominet in Oceanum profundos habentem vertices
Ardua, veloces quam vix ingrediuntur aues:
Quare ipsam & homines cognominant Aernim.

8, 9, 4. *INDVS)* Teste Plinio 6, 20. olim ab incolis *Sandus* fuit appellatus, *Sinthum* Ptolemæus inter septem Indi ostia numerat. Verisimile est igitur ostium illud ceu omnium maximum [ab Arriano in periplo maris Erythræi 2, 46.] synecdochicῶς pro toto fluuio fuisse vsurpatum. Hodie vulgo ab Indis, atque aliis populis *Indus* appellatur. Eundem Resbutos à Cambaiensibus disterminantem, atque per mediam Cambaiam decurrentem incolæ eius regionis, teste Odoardo Barbosa, & *Cercuen*, & *Indes* appellant. Sic enim fluminum nomina pro regionibus, per quas fluunt, crebro mutantur, vt de Danubio dictum est. Hunc vero fluuium prius *Mansolum* dictum, postea ab Indo quodam iuuene egregio, qui Damasulcida regis Oxyalci filia corrupta ad mortem quæsitus, in eum se præcipitarat, appellatum fuisse fabulatur ille author libelli de fluminibus, quem nonnulli volunt esse Plutarchum. Stuckius ad dictum Arriani locum.

A COLORE MARIS) Vide Agatharcidem apud Photium, cap. LI. Sed Andreas Corsalius apud Stuckium in vniuersum affirmat in sua nauigatione marе vicinum Indiæ lacteo colore sibi apparuisse. Verum Io. Castrius apud Barrium ait partem tantum eius maris candidam; aliam rubram; aliam viridem se reperisse. Vide infra ad num. 14. Ceterum Arrianus citato loco ait Sinthi vel Indi aquas esse candidas: quod quidem consentiat narrationi Curtii, ni adderet, *longo admodum spatio in alto mari, antequam regionem attingas, aquam ex illo fluuio candidam occurrere.* quod notari non posset, si nihil à colore maris differret: si nihil inquam. posset tamen si aliquantum. Idque vult Curtius, non enim vult plane eundem esse colorem, sed *haud multum abhorrentem.*

8, 9, 5. &c. *GANGES)* Satis perplexum me facit hic locus, vitii quidem mihi manifestus, sed quod indicare facilius possim, quam tollere. Ad cuius tractationem (quam nimis in angustum cogit instituti operis ratio) nihil reperio commodius, nisi vt simul proponam quomodo constituendum putem obscurissimum locum, & deinceps per membra rationem cuiusque opinionis reddam. Sic igitur velim: *Ganges amnis ab ortu eximius, ad Meridianam regionem decurrit, & magnorum montium iuga recto aluco stringit: inde eum obiectæ ripes inclinant ad Orientem: Vsque rubro mari accipitur, findens ripas, multas arbores cum magna soli parte exsorbet. Saxis quoque impeditus, crebro reuerberatur: vbi mollius solum reperit, stagnat, insulasque molitur. Accessines eum auges, Ganges decursurum in mare intercipit &c.* Nunc singula consideremus. *Ganges)* Nihil micum omnia hic esse obscura, cum de hoc fluuio non veteribus tantum, sed & recentioribus nihil dum certi constiterit. Nec nos quoque veritatem rei promittimus, sed Curtii mentem, per verborum eius vestigia scrutamur. *amnis)* Sic differte Pal. 1. *ab ortu eximius)* Sic quoque Mss. alii; *Ganges omnium ab Ortu maximus*: quasi dicat omnium fluuiorum esse maximum. quod quidem verum est, & ostensum paulo supra; sed non illud hic adspexit Curtius, nec enim addidisset *ab ortu*, cum non modo omnium Orientis fluuiorum maximus sit habitus, sed in vniuersum omnium. Itaque

ab ortu hic sonat à fonte, ab origine. Ganges statim vt ortus est, amnis est eximius. μεγαι ινδὸς ἀπὸ πὸ πηγῶν ἀνίησι, vt de Indo Arrian. 5, 1, 30. Sed & hunc ipsum Gangem Indic. rerum 1, 11. μέγαν ἀνίεσθαι ἀπὸ τῶν πηγῶν scribit. & eodem sensu Plinius 6, 18. *cum magno fragore ipsius statim fontis erumpere* ait. *ad meridianam regionem*) Sic vnus ex editis quos vidi, Merula: cuius editio est inter vetustissimas. Idque verum est, ipsumque Strabonem (quem tamen Glareano vulgatam lectionem non bene consequenti Raderus opponit) adsertorem habet, qui disserte ait: *omnia Indica flumina è Caucaso primo ad meridiem ferri*: & quamquam addat, *postea alia ad Orientem flecti, vt Gangem*, nihil tamen obest. Quippe sic quoque non desinit versus meridiem ferri, quamquam in ortum flexus. Vnde & Dionysius versu 1148. Gangeticam regionem *ad austrum* collocat, respectu montium vnde fluuii illi oriuntur. Sed vt maxime in Orientem iret Ganges, nondum hoc voluit Curtius dicere, qui eum adhuc à fonte profluentem narrat. neque enim subiungeret: *magnorum montium inga recto alueo stringit*, quæ vtique non demum adscendit, quo loco ad Orientem vertitur: sed statim ab ortu suo eximius amnis recto alueo, per decliuia paulatim, at tamen adhuc magnorum montium iuga prouoluitur. Multo minus, si Raderi opinio valida foret, debuisset addere Curtius: *Inde cum obiectæ ripes inclinant ad Orientem*: Cur enim denuo inclinatum eum narraret, & quidem *inde*, hoc est, ex eo loco; si modo diuisset eo cursu illum ferri? Nimirum ergo vera hæc est huius loci lectio, cui & per omnia consentit Strabo: *Ganges à montibus descendens, cum in planiciem peruenit, ad Orientem conuertitur*. Ergo dum iuga montium stringit, adhuc in meridiem fertur: *inde* ait Curtius, hoc est explicante Strabone, *cum in planiciem peruenit*. Quæ verba vicissim intelligas ex Curtio, & noueris planiciem eam ita fuisse comparatam vt à meridie ripibus inclusa, pateret ad Orientem, eoque recta regione ruentis amnis alueum à meridie ad Orientem obliquaret. Vnde demum insignis lux Plinio 6, 18. qui ait: *cum magno fragore ipsius statim fontis erumpere; dejectumque per scopulosa & abrupta, vbi primum mollis planicies contingat, in quosdam lacus hospitari &c.* Sic ergo sunt accipienda verba Poëtæ de hoc fluuio:

- - - - toto qui soluit in orbe
Ostia nascenti contraria soluere Phœbo
Aude, & aduersum fluctus impellit in Eurum.

Vique rubro mari accipitur) deduxit Gangem hactenus à fonte, cursumque eius per summa capita exposuit, nunc etiam ostium in mare exeuntis enarrat. Sed hic turbant libri, & pro *Vique*, reponunt *Vterque*, cui equidem lectioni & Constantiensem Codicem, & veterem poëtam Gualtherum (qui Curtium in carminis leges redegit) his versibus

Tanius fluuius Orientis maior, vterque
Turbidus extensis rubrum mare verberat vndis,

suffragari Raderus ait. Qui tamen vere ostendit, eam nullo modo ferri posse: nec enim quæ subiiciuntur, omnia vtrique fluuiorum horum, Indo nimirum & Gangi conuenire, præsertim illa: *Acesines eum auget*. Quæro, ait, quem *eum*? Indum, an Gangem, an vtrumque? Atque alii tantum in Indum ferri tradunt, solus Curtius à Gange intercipi affirmat, nemo ab vtroque, quod ne fieri quidem potest. Sed si Gangem per vocem *eum* accipias, quid est, quod statim subiiciat Curtius: *Ganges decursum in mare intercipit*, quasi antea de alio esset locutus? Atque non potuit aliter loqui Curtius, nisi dubiam faceret orationem: etenim si dixisset, *decursorum in mare intercipit*, incertum erat an *eum* qui ad Acesinem, an ad Gangem referendum esset: expiessit ergo Gangem, quamuis eandem per vocem *eum* intellexisset. Atque ita diuitur

tur etiam alter error, qui ex priore membro extiterat, si legeres *vterque*. Neque enim dixit Curtius Indum rubro mari excipi. Si legas, *vique*, omnia erunt salua. Hactenus Raderus. Idem tamen mox ait Gualtherum in vitiosum codicem incidisse, quod nimirum Indus tantum *rubrum mare verberet vndis*, non etiam Ganges, qui in Oceanum Orientalem deferatur. Verum, vt hoc ita reuera se habeat, exinde tamen non euincitur Gualtherum in vitiosum Curtii Codicem incidisse, qui de Gange in mare rubrum euoluto, huic consentanea scribat: & ipse Raderus proxima deinde nota denuo rem confundit. Cum enim modo negasset Gangem rubro mari infundi, sed Oceano Occidentali; nunc iterum diuisa miscens, eum in Erythræum, seu Oceanum qua Orientem respicit, deuolui dicit. Igitur sepositis his tribus adstruamus recte sic legi: *Vique rubro mari accipitur*: *Vique* propterea quod de vno Gange hic sermonem esse, sequentia declarant: *Rubro mari*, quia apud veteres hoc nomine non tantum Arabicus & Persicus sinus, sed & vastum illud & magnum mare Indicum veniebat, vt in admirandis 1, 3. docet Lipsius: licet in hoc falsus, quod Indum atque Gangem in id mare deriuare Curtium senserit; quippe *vterque* legendum putauit hoc loco. Rectius Barthol. Barrientus Annotat. sylua cap. 7. vbi idem illud de mari rubro pluribus etiam scriptorum dictis adstruitur, de vno Gange Curtium interpretatur. Vide & Cordouæ didascal. multipl. cap. 49. quamquam dissentire videatur Fullerus Miscellan. sacror. 4, 20. Tametsi ne quid dissimulem, vt extendamus rubri maris appellationem vsque eo vbi Indus exoneratur; tamen immensum adhuc supereat spatium, ad sinum vsque Gangeticum, quod ab aliis præter Curtium rubri maris nomine vocatum fuisse non reperio. Sed pergimus, *findens ripas*) Hoc ego de diuersis eius ostiis accipio, non de iuncto alueo: de quo rectius dixisset radens ripas, aut proluens, quam findens, quod insinuatum penitus vult, & ripas plurifariam intercurrentem. Tribuit autem ei ostia quinque Ptolemæus Geogr. 7, 1. *multas*) Sic præferunt veteres edd. quod ipsum argumento est supra legendum *vique*: nec enim si legas *vterque*, recte connecterentur. Quod qui viderunt, contra libros hic addiderunt coniunctionem, *multasque. Saxis quoque impeditus*) Expositio summatim Gangis decursu, nunc paulo supra aliud repetit, quod ei accidat, nimirum crebro *reuerberari*, siue retorqueri in saxa incurrentem, inde tortuosum ire, & obiectu frequenti saxorum etiam impetuosiorem. nam & hoc videtur velle (supra idem de Euphrate 5, 1, 30.) ex antithesi *mollioris soli*. Ait enim: *Vbi mollius solum reperit, stagnat, insulasque molitur*) Plinius 6, 19, 5 *Insula in Gange est amplæ magnitudinis, gentem continens vnam Modogalicam nomine*. Restat de Acesine: *Acesines eum auget*) Glareanus haud iniuria dubitauit de hoc loco, reponendumque censuit *Commenenses*, vel *Erineses*, quos ex Arriano rer. Ind. 1, 12. constat in Gangem influere. Contra idem ibid. 2, 13. & hist. Alex. 6, 1. 2. Acesinem apud Mallos Indo Misceri tradit, cui iunge Plinium 6, 20. & Strabon. lib. 15. Imo ipse Curtius infra 9, 4, 9. ita sentire videtur. Verum cum omnia exemplaria sic constanter præferant, auctori potius hoc quicquid est erroris imputandum putem, quam librariis. Certe quod de motu confluorum amnium hic dicit, confluenti Hydaspis & Acesinis congruit, de quo suo loco.

8, 9, 9. *CROCODILOS*) Arrianus rer. Ind. 1, 26. generatim: *Indiæ fluuij perinde ac Nilus crocodilos gignunt & pisces ac balanas eiusdem generis ac Nilus, excepto Hippopotamo, seu equo fluuiatili, sed & hos gignere Onesicritus tradit*. Idem lib. 15. Strabo narrat. Raderus. Eo argumento putauit Alexander se Nili caput reperisse, cum in Indo crocodilos vidisset, Arrian. 6, 1, 2. De Indo etiam Pausanias lib. 4. *Indus & Nilus crocodilos vterque habent: sed Nilus fluuiatiles etiam equos, haud minus illos quidem infensos quam crocodili sint.*

8, 9, 10. *ERYMANTHVS*) Alii: *Ethimanthus*. Ethymandrum flu-

uium per Euergetas labentem ex Arriano 4,1,38. noui: Sed hunc Indiæ non possum magis vindicare; quam *Dyriodorin* Plinii 6,11,1. qui alias vocabuli sono proxime abesset à Curtiano *Dyardene*. Plane videtur à Plinio 6,23,1. commemorari *per Aboſien Arachoſiorum fluens*, sed ibi corrupte *Hermandus* appellatur, aut *Erymadus*.

AB ACCOLIS RIGANTIBVS) Sic Euphrates *diſtrahitur in irrigua*. Plinius 6,26,16. Quem explicant illa Arriani 7,2,4. *Multi ex Euphrate aluei deriuantur: aliy quidem perennes, ex quibus vtriuſque ripæ accolæ aquam petunt, aliy certo tempore fiunt, quum aquæ ad irrigandam terram inopia premuntur (raro enim iis in locis imbres è cælo cadunt) quo fit vt in aquam non omnino magnam, & vadoſam alioqui, Euphrates deſinat.*

8,9,11. *MVLTIS AMNIBVS*) Arrianus rer. Ind. 1.17. dicit *LVIII in vniuerſum eſſe Indiæ fluuios omnes nauigabiles.* Plinius 6,17,20. *Seneca tentata Indiæ commentatione ſexaginta amnes eius prodidit.*

AQVILONES DEVRVNT) Hic quoque Glareano plus credam quam Curtio; & immane amplius quam defendenti Curtium Radero: qui Glareani rationem non percepit. Est autem hæc: Mare Indicum ad meridiem vergit. Aquilones à septentrione spirant. qui igitur potest vt loca ad meridiem vrantur Aquilonibus, interiora autem hoc est mediterranea Indiæ, quæ maxime sunt septentrionalia, non vrantur? aut quomodo montes illi ventum cum à septentrionalibus Indiæ partibus arcent, à meridianis non arcent? Vna tamen occurrit defensio, vt dicamus, *interiora* non capienda de tota regione, sed tantum de eius parte in qua Aquilones plurimum pollent, vt ibi quidem iuga montium ventis sint aspera, sed interiora, hoc est valles, defensa obiectu montium, mitiorem sentiant aërem. quod quidem & alibi accidit, vt inter rigidos montes reperiantur fertiles & opulentæ valles. Confer & Viaie de la Tierra Santa, del Cruerio cap. XX.

8,9,12. *MITIA*) Sic legi sensus postulat; quod & Acidalius vidit.

8,9,13. *NATVRÆ CAVSSA*) Et hoc est quod noster Maffæus lib.1. pag.35. Iarricus, & alii dicunt. *Inter vtrumque hunc angulum*, inquit Iarricus lib.1. pag. 41. *montes interiacent continua per Indiam ſerie aduſque Commorinum caput, in quibus admirabilis illa temporum anni diuerſitas, quæ etiam ſubtiliſſimos quoſque philoſophos reddit elingues, vtpote cum veram dare rationem nequeant qui fieri poſſit, vt eodem in climate, & eodem in latitudinis ſeptentrionalis gradu, cum ab occidua harum montium parte acerrima ſæuias hyemis aſperitas, & mira aëris intemperies; eodemque tempore ab Orientali incredibilis ſit cæli clementia, qualis vere vel æſtate habeat ſolet: mare quoque quietum ſit, & nauigationi peridoneum.* Raderus. qui ex eiusdem auctoris lib.2. cap. 7. pag. 445. item ex schola Conimbric. lib. 2. quæst. 2. cap. 8. p. 105. plura de hac re recitat. Quæ omittenda duxi, quod ex superioribus cognosci possit ea res, maxime autem quia aliud nobis video narrare, quam Curtium. Hi enim in vno climate diuersam aëris dispositionem notant: ille totam Indiam alia atque ceteras orbis partes tempestate semper vti. vt scilicet Indi hiemem habeant, cum alii æstatem, & viciſſim. Illud vtrum ita se habeat, vel vnde Curtius acceperit, in medio relinquo. Arrianus quidem rer. Ind. 1,24. tradit Indiam æstate compluibus fluminaque eius mirum in modum augeri: cuius rei causſam inquirit.

8,9,14. *AB ERYTHRA REGE*) Curtii sententiam confirmat Agatharchides apud Strabonem & Cteſiam & Photium pag. 458. qui tres aliorum priscorum opiniones & causſas refutat, negatque aquas rubere, neque vllum, vel ex montium, vel arenarum rubentium, vel solis repercussu colorem trahere, sed ab Erythra domino illius maris, Erythræ, vel Erythræum dici. Eandem nominis causſam reddidit

didit Stephanus ἀφ' ἑνὸς, ab Erythro Heroe appellatum Erythræum, quamuis ex Vranii vetustissimi scriptoris mente addat, à montium rubentium, & imbrium, inde in mare decurrentium colore dici Erythræum. Eustathius ad Periegetem versu 38. existimat vocatum à terra miniata vndis subiecta Erythræum, vel vt alii à solis ardentis, & montium anaclasi. Eandem nominis causſam Eratosthenes apud Strabonem lib. 16. de sole & montibus adfert. Cteſias ibidem à fonte minio pleno in mare rubrum cadente Erythræum refert vocitatum. Philostratus de Apollon. 3, 15. & Arrianus rer. Ind. 8, 19. cum Curtio faciunt, sicut & Xiphilinus in Traiano, & Plinius 6,23,8. cum Mela 3,7. qui tamen non negant colorem. Solinus quoque cap. 46. ab Erythro Perſei nomen deducit. Varro (ibidem) causſam nominis in fontem refert ex quo oues ait fuluescere. Nostri sæculi scriptores æque dissentiunt in causſa nominis adsignanda. Pererius cap. 14. Exod. q. 8. tota, Curtii sententiam sequitur, quamuis locum Curtii non adducat: Io. Barrius à plerisque recentioribus laudatur, qui in rem præsentem venit, & à coralliis sub imis vadis latentibus, rubere aquas tradidit, quem secuti sunt Conimbricenſes Philoſophi, & Cornelius Cornelii. Sed Sebaſtianus Barradas Itin. Iſraelitico Barrium ex Matthiolo refutat, & negat rubentis aquæ causſam exploratam esse, ita hodieque in re incerta incerti sumus, vtrum ab Erythro Rege, à fontibus, vel maculis, vel arenis, vel coralliis, vel splendore solis, vel imbribus & montibus, vel simul ab omnibus nomen traxerit. Auctorum nomina qui ea de re disputarunt expressi, quos curioso licebit inspicere, multa enim & alia, & de nomine Hebræo rubri maris, & aliis rebus admiscent admiranda. Raderus. Præter citatos cum Curtio sentiunt Nearchus & Orthagoras apud Strab. lib. 16. Martianus lib. 6. Zonaras in Traiano. Suidas. Volaterranus Geogr. lib. 12. Cum iis qui à rubra & miniata circum terra colorem mare ducere aiunt Isidorus orig. 13, 17. quem sequitur Maiolus in dieb. canic. & quidam apud Sabellicum Ennead. 4, 6. & Plinium 6, 23, 28. alii ibid. ab ipsa aquarum natura. (Quam sententiam amplexi sunt studioſi allegoriarum Patres, & transtulerunt ad baptismum Christi sanguine rubentem. vt Augustin. in cap. 3. Ioan. Isidorus in cap. 19. Exodi, & alii passim) alii à reflexione radiorum solarium. Sed & Andr. Corsalius testatur in illa parte Indiæ, vbi mare est profundum, modo à cœlo rubrum, modo à nubibus nigrum; quando non est omnino profundum, viridem colorem repræsentare. Sed de mari in vniuersum Cicero Quæst. Acad. 4, 33. *Fuuenio naſcente purpureum videri: modo caruleum, mane flauum, nunc quia à ſole colluceat albeſcere & vibrare.* Varronis fabulam de fonte qui vellus ouium mutet, retulit etiam Martianus lib. 6. Alphonsus Albuquercius se vidisse rubentem aquam, & ab incolis eius rei causſam in arenam rubram, quæ moto ex imo mari non admodum profundo misceatur vndis, esse relatam, teste Io. Barros Asiæ decade 2. lib. 1. cap. 1. ad Emmanuelem regem scripsit. Apud eundem Barrium Io. Castrius, qui postea pro rege Indiam obtinuit, testatur vidisse se maximas rubri coloris maculas in eo mari, sæpiusque ex illa aqua cados aliquot extrahi iussisse, reperisseque claram atque pellucidam, nec rubro colore infectam. Vrinatores autem suos è profundo materiam quandam rubram coralio similem protulisse, & aliam languine fului coloris coopertam. Alibi autem vbi viridis apparebant fluctus, extraxisse lapides quosdam viridis coloris, vbi vero aquæ videbantur albæ, candidissimas arenas. Simul arguit mendacii eos, qui mari talem prouenire colorem dixere à litoribus quæ rubri essent coloris: se enim ibi locorum nullum eius coloris neque littus, neque promontorium vidisse, saltem quod relatu dignum esset. Odoardus tamen Barbosſa (in summario Regnorum Orient. tom. 1. nauigat. Rhamusi) prodit, in eius *maris littoribus Arſinoem versus (vulgo Suez) terram videri rubescere.* Imo Becman. de orig. Lat. linguæ, in *Erythræum* scribit, *sibi retulisse Ioachimum Frenzelium Cothenio-Anhaltinum, se anno*

1622. *mare hoc rubrum ingressum, arenam rubram in littoribus sparsam ipsum suis manibus oculisque vsurpasse.* Multa ex didascaliæ Fr. de Cordoua docto sane capite 49. hausimus. Cuius nec iudicium adscribere piget: Erythram regem, si quis eo nomine vnquam fuit, à mari potius inuenisse nomen, quam ab ipso mare. *Quod si* (ait) *recentiorum aliquis*, (nam veteribus hac in re parum credendum, supra ostenderat) *vt Andreas Corsalius* (in quadam ad Laurentium Medicem epist. Tom. 1. Nauigat. Rhamus:) *adnauigato illo mari eius aquas à ceteris colore non differre affirmauit, verum quidem asserit, vt vidimus superius, non tamen ideo ex illius autoritate rubras videri aquas sæpius pluribus in locis negandum, nam neque ille hoc negauit, neque si negasset, fidei illi esset adhibenda, qui vel non diligenter hoc examinasse credendus, vel forte non vidisse pacato tunc mari, nec turbantibus æquora ventis, vt ait Lucretius, & sic nulla arenarum, & limi facta reuolutione, vnde aquis proueniat color.* Quod quidem iudicium in hac in parte præfero summo Viro Brissonio, qui veterum opinionem de Erythra rege enixe tuetur, verbo *Mare*, de verb. signif. Cordouæ consentit etiam Schindler. in Lex. Pent. voce סוף Quamquam Corsalii opinioni accedat Popma, Merula Cosmogr. 1, 6. Beemannus, Lud. Vartomannus Nauig. 1, 21. *Satis est*, inquit, *in confesso omnibus, quod dictum aquor non est rubrum, sed instar reliqui aquoris.* Idque Brodæus Miscell. 3, 9. de multis se scisciatum, qui ea loca viderant, rem ita se habere comperisse dicit. Et vt largiamur (cur enim id assereutibus demamus fidem?) aliquas eius coloris maculas interdum ibi cerni; non sequitur ideo rubrum appellatum fuisse, non magis quam à viridibus aut candicantibus maculis, quas ibidem apparere iidem ipsi narrant, candidum aut viride. Verum ambagibus omnibus remotis, ipsam rem hactenus incognitam aperuisse videtur eruditissimus Fullerus Miscell. Sacror. 4, 20. ab Esauo qui & Edom, appellatum fuisse hoc mare, qui potentiam suam hucusque protenderit. *Edom* enim Hebræi rubrum vocant, quem Græci Ἐρυθρὸν vocauerint; eodem modo quo *Cephæ Petro*, *Thomam Didymo* sunt interpretati: Lege apud ipsum prolixam, sed reconditæ eruditionis, acerrimique iudicii refertam dissertationem.

8, 9, 15. *LINI*) Plinius aliud quoddam *lini* genus Indicum prodidit vsum, Græcis ἄσβεστον dictum, quod igne non exuritur, sed splendescit magis quam si lauaretur. Sed de hoc nihil opinor Curtius. Raderus. Verum Hierocles apud Stephanum Brachmanas hinc amicit: quod fabulosum puto, & potius credo Plinio, rarissimum inuentu id lini genus esse.

LIBRI ARBORVM) Tam teneri, quam tenerrima nostra charta, nisi quod candor desideretur in his quos ego vidi, sed colores omnis generis tam auide accipiunt & bibunt, quam vlla charta. Ostendunt hoc etiam icones impressi & libri. Sed de phyliris seu libris arborum disputatum est copiosius ad Martialis epigr. 14, 10. Raderus.

8, 9, 16. *AVES*) Psittacos intelligit, de quibus ad Martialem 14, 72.

Psittacus à vobis aliorum nomina discam
Hoc didici per me dicere, Cæsar aue.

Multa ex multis scriptoribus allata. Quibus addes quæ Vlysses Aldrouandus toto lib. 11. Ornithologiæ tradidit, vbi formas iconibus expressas tredecim lectori spectandas proponit; quatuordecim descripsit. Sed elegantissimum adiecit Carolus Clusius in Auctario exoticorum, cuius iconem ibi expressam miraberis. mihi indigitasse satis. De cortuis & picis auibus, vocum quoque humanarum imitatricibus, etiam ad Martialem dictum. Raderus. De auibus his hodie nemo dubitat, olim pro fabula id habitum: vt nunc alia quæ vulgo non creduntur, & tamen fortasse vera sunt. In quam rem digna iudico verba Stephani, quæ ex præfatione eius in Ctesiam, hic legantur: *Fuerunt non-*

nonnulli prisco sæculo homines, qui quod de quadam Indica aue narrabatur, eam videlicet in India, Indicum, illinc in Græciam transportatam, Græcum sermonem discere, & hominum more articulatas distinctasque voces tandem proferre: hoc vt plane absurdum & ineptum commentum, exsibilandum explodendumque esse dixerint. Quinam? nempe non alij quam quibus huiusmodi auem ex Indicis oris aduectam videre nunquam contigisset. Nam Ouidius & Statius, fortasse & ipsi, hominem id commemorantem, vt aperte mendacem, aliquando risu exceperant: at postquam ipsam illis datum fuit auem cernere & audire, quam ea de re famæ & aliorum sermoni adhibere fidem noluerant, eam suis ipsorum oculis adhibere coacti fuerunt. Et, vt illos taceamus, hodieque vulgaris est adeo illa auis, vt extare aliquem qui dicat incredibile esse quod de illa narratur, id demum nobis plane sit incredibile. Quem enim Psittacum (quem βιττακὸν Ctesias hic appellat) præter illum Veronensem Claudiani senem, aut aliquem illi similem, nunquam vidisse putabimus? Finge tamen reperiri senem aliquem (& reperiuntur forsitan aliquot ex illis etiam qui in vrbibus degunt) qui nunquam eam volucrem viderit, aut, si viderit, loquentem certe nunquam audierit: an eum qui hanc illi auis inditam esse naturam affirmabit, fidem apud huiusmodi hominem impetraturum veris? Hoc certe si credis, longe falleris. His igitur tandem hunc sermonem claudamus verbis. Quemadmodum si psittacus nunquam ex India aduectus ad nos fuisset, auem apud Indos esse humanas voces sonantem nemo crederet: nunc vero quoniam vulgaris est illa, vix quisquam hoc miraculi loco habet: Isidem etiam multa de aliis Indicis animalibus referri, & de planis atque arboribus, nominatim etiam de quibusdam radicibus, item de aquis, de metallis, de aliis denique multis illi regioni peculiaribus rebus commemorari, quæ multorum fidem superant: at si tam facilis illarum rerum, quam psittaci, assertatio esset, tam facile firma ab omnibus persuasione reciperentur, quam ea quæ de psittaco scripta sunt, recipiuntur. De his auibus accipio, quod *apud Indos eas videns Alexander, admiratione earum commotus, in eos qui has occiderent, grauem pœnam constituit.* Quamquam Ælianus de hist. Anim. 5, 21. f. pauonibus id tribuit. Sed cum vt ipse ibidem addit, iam ante Alexandrum (prior enim eo fuit Antiphon) pauones Athenis visi fuerint, haud dubium est, quin Alexander, vel in ipsa Græcia, vel certe in Asia priusquam in Indiam transiret, aues eas satis vulgares esse viderit. Vnde crediderim Ælianum quæ apud veterem scriptorem de auibus Indicis reperierit, propterea quod à pulchritudine eas commendari videret, immemorem psittacis idem conuenire, protinus de pauonibus sit interpretatus. Nec sententiæ me falli patitur, quem nunc non recordor, vetus auctor, qui tradit Alexandrum ob eam caussam aliquem seuere puniuisse, quod auem humanas voces imitantem in conuiuio apposuisset. Quod quidem postea Æsopus tragicus apud Plinium 10, 51. & Valer. Max. 9, 1, 2. impune fecit. Apparet enim si ob formam auibus parcendum iudicauit; magis id facturum fuisse ob vocem quam imitantur. Psittacum egregie describit ex Plinio 10, 42, 2. Apulei in floridis, vbi lego: *Ad disciplinam humani sermonis facilior est psittacus, glande quâ vescitur: & cuius in pedibus, vt hominis, quini digituli numerantur. Non enim omnibus psittacis id insigne; sed illud omnibus proprium, quod eis lingua latior quam ceteris auibus, eo facilius verba hominum articulantur.* Vulgo: *insigne, sed i. e. proprium. quo eis l. l. q. e. auibus, eo f. &c.*

ANIMALIA) Ex inusitatis & Europæ inusis Martichoras est, quam in palatio nostri sereniss. Electoris cum effigie Alexandri M. inspexi, quam ex Ctesiæ Indicis Ælianus hist. anim. c. 21. & Euseb. in Hieroclem describit. Iarchas tamen rex Indorum in 3, 14. Philostrati de hac prodigiosa fera rogatus, negauit se quicquam inaudisse. Plinius 8, 21. *Manticoram*, non *Martichoram* appellat. Meminit & in Bœoticis Pausanias. Ceterum de feris Indicis testatur Philostratus 4, 12. esse & multas & multo-

rum generum. Breuiter Solinus cap. 55. *Sunt illic multæ ac mirabiles bestiæ &c.* Raderus.

8,9,17. *NON GENERAT)* Quæ ergo terra inquies aut regio creat rhinocerotas, si India non generat? Æthiopia opinor, quod Pausanias in Eliacis & Boëticis rhinocerotem taurum Æthiopicum appellet. Nam ita Pausanias: *Vidi etiam Æthiopicos tauros, quos ex re ipsa rhinocerotas* (quasi tu diceres *naricornes*) *nominant, quod illis è nare extrema cornu prominet, & paulo superius alterum non sane magnum: in capite nullum prorsus habent.* Sed de hac immani belua pluribus actum commentario ad spectacula Martialis ep. 8. & 21. Hic pluribus nil opus. effigiem habes apud Gesnerum. Raderus.

ELEPHANTORVM) Idem Strabo lib. 16. per Onesicritum testatur. & Diodor. 2, 42. *Elephantes fert Africa,* inquit Plinius 8, 11. *vltra Syrticas solitudines, & in Mauritania, ferunt Æthiopes & Troglodytæ, vt dictum est, sed maximos India, bellantesque cum iis perpetua discordia dracones.* In Taprobane vero *Onesicritus elephantos maiores bellicosioresque, quam in India gigni, scripsit* Plin. 6, 22, 2. Curtius communi nomine *Indos,* omnes extra Africam & Æthiopiam natos appellauit. Plura de elephantis ex instituto Plinius 8, 1. vsque ad cap. 13. Nos etiam ex variis aliis scriptoribus ad Martial. spectac. epigr. 16. & 18. Plurima de elephantis Indicis Arrianus rer. Ind. 2, 22. vbi de venatione, & mira illorum docilitate. Raderus. *Libycos elephantes neque odorem neque barritum ferre Indicorum* scribit Polyb. 5, 84. vbi de prœlio Ptolemæi & Antiochi.

8,9,18. *AVRVM FLVMINA VEHVNT)* Plinius 33, 4. de auriferis fluminibus: *Aurum,* inquit, *inuenitur in nostro orbe, vt omittamus Indicum, atque à formicis aut gryphibus apud Scythas cruium. Apud nos tribus modis: fluminum ramentis, vt in Tago Hispaniæ, Pado Italiæ, Hebro Thraciæ, Pactolo Asiæ, Gange Indiæ &c.* addidisset Plinius *Rheno* (Martial. epigr. 10, 7.) *Germaniæ, Istro Pannoniæ.* Sed hic de Indico auro & fontibus & fluminibus agamus. Plin. vlt. cap. vlt. libri: *Gemmiferi amnes sunt Acesines & Ganges.* Ctesias antiquissimus scriptor in Indicis apud Photium, scripsit de fonte qui quotannis auro humido impletur, ex quo fonte centum vrcei fictiles singulis annis hauriuntur &c. Sed Iarchas rex Indorum apud Philostrat. 3, 14. negat se quidquam de hoc fonte cognouisse. Sed negat Ctesias etiam quod Curtius affirmat, in fluminibus reperiri aurum, vt in Pactolo, sed quod multi & vasti montes illud suppeditent, & gryphes custodiant. Contra Tzetzes Chiliad. 12, 404. Megasthenes apud Arrian. rer. Ind. 3, 33. testantur, aurum apud Indos à formicis quæ magnitudine vulpes superent, erui. Arrianus rem in medio relinquit: Herodotus 3, 102. affirmat, & copiose explicat. De gryphibus aurum custodientibus, & ab Indis decipi solitis, etiam Ælianus 4, 27. copiose. De formicis etiam Strabo lib. 15. Sed redeamus ad flumina aurum vehentia, de his enim Curtius, qui doctorem eius rei Megasthenem apud Strabon. l. 15. habere potuit: *flumina auri micas deferre, ex quibus regi tributum adueharur, quod & in Iberia contingit.* Raderus. *id aurum vis aquarum secum ex venis effert,* vt notat Agricola de re metall. lib. II.

8,9,19. *GEMMAS MARGARITASQVE)* De margaritarum natura, nobilitate, precio, loco & patria, plurima Plinius 9, 35. toto capite. De gemmis vero & lapillis idem toto libro 37. siue extremo. Addam de vnica gemma è Ctesia Cnidio miraculi loco, quæ magnetis vim habet, non vt ferrum, sed gemmas trahat: *De pantarba gemma,* inquit Photius in excerptis, *scripsit Ctesias, & quomodo septuaginta septem gemmas & lapides pretiosos in flumen proiectos, quæ omnia erant cuiusdam Bactriani institoris, pantarba retraxerit inter se cohærentes.* Arrianus rer. Ind. 2, 4. ex Megasthene docet concham margaritæ marinæ retibus capi solitam. [Idem Ælian. hist. anim. 15, 8.

15, 8. Plin. 9, 35, 10.] Ceterum de preciosis lapidibus scripsit antiquissimus poëtarum Orpheus nobilem libellum, qui hodieque legitur. Raderus. De margaritis multa, etiam ex Alexandrinæ hist. scriptoribus, Athenæus 3, 15. & 14. quæ loca cum multis aliis diuersorum auctorum in Lexicum suum Iuridicum congessit Brissonius, voce *Margarita.*

OPVLENTIÆ CAVSSA) Miror hoc, quid enim pro iis accipiant, aurum an argentum? at his abundant. pecora, armenta, fruges? ne his quidem indigent. Ego potius mercatorum eum fuisse quæstum puto, qui ab Indis vilium rerum precio gemmas eiusmodi permutare potuerunt. quod & posterioribus sæculis in India Americana factum: cuius incolis etiam accidit, vt pro auro & gemmis *precium mirantes acciperent,* vt ex Succino suo olim Germani apud Tacit. Germ. 45, 7. Hodie tamen ibi quoque aurum est in precio. Causas non enumeramus, inopia temporis.

VITIORVM COMMERCIVM) Melius hoc, quam quod vulgo legitur, *vicinorum.* Plin. 9, 35. audiamus: *Principium ergo, culmenque omnium rerum precii margaritæ tenent. Indicus maxime has mittit Oceanus, inter illas belluas tales tamasque quas diximus, per tot maria venientes, tam longo terrarum tractu, è tantis solis ardoribus atque Indis quoque in insulas petuntur, & admodum paucæ. Fertilissima est Taprobane & Thidis, vt diximus in circuitu mundi: item Perimula promontorium Indiæ.* Ex Iatrico lib. 5. epist. 38. intelliges, ad oram piscariam Indiæ margaritarum causa subinde ex variis terris & gentibus 60000. mercatorum confluere. *Sed & quotquot apud Græcos olim & nunc apud Romanos ditiores sunt, maiore adhuc studio emunt margaritam maximam, ita Indorum lingua dictam.* Arrian. rer. Ind. 2, 3. Raderus. Equidem per commercia, gentium exterarum vitia in vicinos serpere, supra ad 8, 3, 15. attigimus. In Plinii verbis obiter nota promontorium illud Indiæ aliis scribi *Perimuda.* vt Æliano 15, 8. Stuckius in Arriani periplum maris Erythræi, hodie *Patane Cavaldo* vocari scribit. Vbi multa etiam de margaritis.

PRETIO QVOD LIBIDO CONSTIT.) Cleopatræ vnio seu margarita aceto macerata & hausta 700000. aureorum fuit æstimata: volebat alteram aceto frangere, vt precium duplicaret. Plinius 9, 35. Raderus. Considera Tiberii verba apud Tacit. 3, 53, 6. *illa feminis propria, quis lapidum caussa pecuniæ nostræ ad externas aut hostilis gentes transferuntur.*

8,9,20. *INGENIA HOMINVM)* *Hominum quoque diuersitates sunt, vt locorum.* Marcellin. 23, 30. Vide Flor. 3, 2, 2. b. Tangit aliquam eius rei caussam Iustin. 2, 1, 11. *naturam ad locorum patientiam animalia quoque generasse.* Regredere ad 7, 3, 6. supra. *In institutione autem puerili, non dicam multum momenti, sed pene diverim, τὸ πᾶν ἐγὼ τὸ πᾶν esse positum,* mirifice dixit Casaub. pr. Comment. ad Theophrasti character. cui potius assentior, quam Gentili de legat. 3, 8. contendenti non eam esse vim educationi, vt *quod natura insitum est, velut ingenio terræ,* possit vincere. Pro nobis etiam concludit Filesacus select. 2, 1. &c.

8,9,21. *CORPORA)* Strabo lib. 15. *Et, vt verbo dicam, Indos veste candida, & sindonibus, & carbasis vti.* Et idem supra: *In cultu corporis contra nimii sunt, nam & aurum gestant, & distincto lapillis ornatu vruntur, & sindonas floridas induunt. Carbasus* autem est tenuissimæ & delicatissimæ telæ seu lini genus, multum à poëtis celebratum. Ctesias ditissimos lino tegi affirmat. Raderus. Arrian. de reb. Ind. 3, 1. *Lineæ vestes vruntur Indi, vt ait Nearchus, lino ex arboribus facto: qua de re mihi iam dictum est, & hoc quidem linum, aut reliquis omnibus linis candidius est; aut nigri ipsi quum sint, faciunt vt candidius id quam est, esse videatur. Est autem ipsis subucula linea cruere medio tenus: amiculum autem partim humeris, partim capiti circumiectum.* Philostrat. in Apol-

lonio 2, 9. *Scribit autem Damis, homines qui secundum Indum fluuium habitant, lineis vestibus amiciri, linum autem in agris plurimum nasci.* De carbaso Arrian. peripl. Mar. Erythr. 3, 2. *Fertilis est illa regio* (Mambari) *carbasi, & quæ ex illo conficiuntur telarum Indicarum.* κρόκινον vocat Arrianus, pro quo Rhamnusius referebat κρόβινον. sed κρόκινον scribitur etiam apud Strabonem. In Pausaniæ Atticis κροκωτὸν λίνεον, vbi de lucerna aurea Mineruæ.

SOLEIS PEDES) Arrian. Ind. 3, 2. *Calceos ex corio albo gestant, eosque accurate atque eleganter confectos, ita vt altiores variisque coloribus distinctas soleas habeant, quo proceriores esse videantur.* Philostratus 2, 9. *calceamenta ex arborum corticibus facta gestare*, monet. Raderus. Etiam ex sparto calceamenta tam iumentis quam hominibus fieri solere, præsertim in Africa, partim ex scriptoribus antiquis, partim propria experientia probat Guilandinus de papyro membro nono.

LAPILLI EX AVRIBVS) Arrianus Ind. 3, 1. inaures ex ebore factas Indis suspendit, & has locupletiores, quibus vulgus non vtitur, ferunt. Sed de inauribus antiqua res est, vti & de armillis & brachialibus. Nec apud Indos tantum, vbi aurum, lapilli & margaritæ nascuntur, sed in omni fere orbe. de quibus Plinius 9, 35. quem videbis. Reges Persarum etiam inaures gestabant: testis Arrianus 6, 5, 15. qui sepulchro Cyri etiam ἐνώτια siue inaures illatas memorat. Et Procopius lib. 1. de bel. Pers. de Perosa Persarum rege testatur: *Margarita candore & magnitudine eximia & preciosa ex aure dextra pendebat.* Quod & Parthorum genti familiare fuisse, Tertullian. de cultu feminar. cap. 10. tradit his verbis: *Scrupulosa Deus auribus vulnera intulit, & tanti habuit venationem operis sui & cruciatus infantiæ tunc primum dolentis, vt ex illis ad ferrum nati corporis cicatricibus grana nescio quæ penderent: quæ plane Parthi, per omnia quæque sua bullarum vice inserunt.* Raderus ex Brissonio lib. 1. de regno Pers. Vltima Tertulliani verba emendatissime leguntur in edit. Rigaltiana: *quæ plane Parthi perinibus quoque suis bullarum vice inserunt.* Vnde constat ex his verbis de Parthorum mauribus nihil colligi: quod falsa lectione deceptus Brissonius coniecerat. De inauribus Chares apud Athenæum 3. 13. *Ex vnionibus fiunt inaures, monilia, & armillæ brachiorum, pedumque ornamenta, apud Medos, Persas, & Asiaticos omnes pluris æstimata, quam quæ ex auro conficiuntur:* De Babyloniis Iuuenal. Sat. 1, 104.

Natus ad Euphratem, molles quod in aure fenestræ
Arguerent, licet ipse negem - - -

Ad quem locum Plinius, Plautus, & Exodus citatur à Britannico. De Afris Augustin. epist. 73. *Execranda autem superstitio ligaturarum, in quibus etiam inaures virorum, in summis ex vna parte auriculis suspensa deputantur, non ad placendum hominibus, sed ad seruiendum dæmonibus adhibitur.* Et mox: *Soluere inaures timent, & corpus Christi cum signo diaboli accipere non timent.* Quod putem haud simpliciter de inauribus intelligendum, sed in quibus essent fortassis imagines deorum, aut quid tale. Afris autem vsitatissimum id fuisse (quamquam non amplius ætate Augustini, si quidem is auctor est Quæstionum in vtrumque Testam. vide Quæst. CXV.) Ciceronis scomma ostendit apud Macrob. Saturn. 7, 3. *Octauius, qui natu nobilis videbatur, Ciceroni recitanti ait, Non audio quæ dicis. ille respondit; Certe solebas bene foratas habere aures.* Vetus auctor apud Suidam, Εὐάνθη. *donat ipsum inauribus, quæ margaritis erant ornatæ.* Mulieres antiquæ *ex auribus longas inaures dependentes habebant.* Ælian. hist. var. 1, 18. Viri nequaquam. Quare Tertullian. de pallio cap. 4. de Achille: *aurem quoque foratu effeminatus; quod illi apud Sigæum strongyla seruat.* Quamquam etiam pueros Græcorum inaures gestasse scribat Isidorus Orig. 19, 31. sed hoc discrimine, vt *puellæ vtraque aure, pueri tantum dextra ferrent.* id *nobilitatis insigne* fuisse Athenis, docet Apulei. lib. 1. de habit. Doctrinæ Platon. Originem eius rei tradit Dio orat. 32. *Quum Athenienſibus re-*
ſpondiſſet

ſpondiſſet Apollo, ſi vellent bonos viros in ciuitate prouenire, vt optimum quod esset puerorum auribus insererent: illi autem aure perforata, aurum inseruerunt, dei videlicet responſo non intellecto. Hoc enim puellas magis decebat, & Lydorum aut Phrygum pueros. De Iudæis clarum ex Exodi 32, 2. Esaiæ 3, 19. & alibi in sacris literis.

BRACHIA) Armillas gestarunt etiam Medi, vt ex Xenophonte lib. 1. παιδ. constat: item Persæ, ex eiusdem lib. 1. ἀναβάσ. Vide Brissonium de Regno Pers. lib. II. pag. 236. f.

8, 9, 22. *CAPILLVM*) *Indis omnibus promiſſa cæsaries, non ſine ſucci cærulei, aut croci coloris.* Solinus. Diodor. Sic. 4. 5. scribit, Indorum moris esse per omnem vitam barbam nutrire: huncque morem à Dionysio accepisse, quem barbatum nominauerunt. Strabo lib. 15. scribit, Indos comam & barbam nutrire. Quin & multum posuisse studii in pectendo, testimonio Ouidii Fastor. 3, 465. innotescit, epitheto isto hos insignientis,

Interea Liber depexis crinibus Indos
Vincit - - - -

Tiraquellus ad Alex. ab Alex. 5, 18. vbi variarum gentium institutа circa capillum & barbam enarrantur.

8, 9, 23. *SVPRA OMNIVM GENTIVM*) Ælianum audi de animal. 13, 18. *In regis aulibus Indiæ, vbi regum maximus illic regna tenentium ætatem degit, quum alia permulta & magnam hominum admirationem, & nullam comparationem habent. quibuscum sane nec Memnonia Susa, neque tota eorum sumptuositas conferri possunt: neque Ecbatanorum magnificentia cum his in comparatione coniungenda est. etenim illa Persici fastus, vanitas, si cum iis comparentur, videri possint.* Pori quoque regia laudatur in epist. Alex. ad Aristotelem, quam tamen spuriam putamus. Raderus.

IN PVBLICO) Fuere qui nunquam in publicum prodirent, vt Herodot. 1, 99. de Deioce Medorum rege prolixe narrat & [Agatharchides, ac] Diodor. Siculus 3, 47. de Sabæorum regibus. Eadem ratio apud Sinas hodie seruatur, nisi quod ab Eunuchis & domesticis adeatur. Apud Indos quatuor ob causas prodibat in publicum, cum bellum vrgeret: cum ius diceret: cum sacrum faceret: cum venaretur. ex quibus Curtius tres duntaxat profert, bellum, venationes, iudicia. De pompa vero & publicis solennitatibus ex Clitarcho & aliis ita Strabo lib. 15. *In solennibus pompis multos elephantes mitti auro & argento ornatos, & multas quadrigas, & boum paria: deinde exercitum instructum sequi, & ingentes lebetes deauratos, & magnos crateras, & mensas ex Indico ære &c.* Raderus. Rarus autem adspectus in publico eo pertinebat *vt venerationis plus inesset.* Ad quæ verba Tacit. H. 4, 65, 8. Gruterus discurs. c. 44. docet melius esse: *Regem omnibus potius patere, quam nemini.*

8, 9, 24. *ARMATI*) Leuiter dubito, an scripsit? *armigeri corporisque custodes.* Hos sane alibi sæpe iungit.

8, 9, 25. *AVES*) *Quemadmodum Homerus regium decus & obiectamentum esse scribit, frenum & reliquum ornatum equi: ita Indorum rex amores & delicias suas vpupam facit. Hanc manibus gestat; ea se oblectat; & naturam eius nouitatem summa admiratione frequenter intuens, magnam inde lætitiam voluptatemque capit.* Ælian. hist. anim. 16, 5. Adde eumdem 13, 18, 8. *Clitarchus* (apud Strabon. lib. 15.) *refert, magnas præditas frondibus arbores in plaustris quaternarum rotarum deportari, & ex eis aues manſuetas exuti, quarum canorissimum dicit orientem &c.*

8, 9, 26. *AVRATAS COLVMNAS*) Qualis apud Nasonem erat Solis Metamorph. 2, 1.

Regia Solis erat sublimibus alta columnis,
Clara micante auro &c. Raderus.

8,9,27. *CVM CAPILLVM)* Strabo lib. 15. *Præter cæteram regis ad bellum, alius est, cum ad iter dicendum exit, per diem totum audiens, etiamsi hora sit vt corpus curet. id autem fit strigilum perfrictione: nam simul & audit, & à tribus frictoribus perficitur.* Idem de Vespasiano Sueton. cap. 21. Loccenius. *Principes* autem *indices fuisse variis gentium exemplis probat* Dempsterus in paralipom. ad Rosin. 9, 31. De legationibus cito etiam à Traiano expeditis Plinii panegyr. *Adeunt statim, dimittuntur statim. Tandemque principis fores exclusa legationum turba non obsidet.* De variis gentium moribus in admittendis audiendisque legatis, vide Gentilem de leg. cap. 19. Capillum quod attinet, notandum quod apud Strabon. lib. 15. legitur; *cum rex capillos abluit, magnam festivitatem celebrari, & maxima dona mitti.* Qui locus magnopere firmat opinionem Casauboni, qui in simili Persarum more, forte ab Indis vicinis accepto, apud Athenæum 4, 10. ex Herodoto 9, 109. legendum dicit: *Quæ cana (Tyrta* vocata) *semel quotannis eo die quo rex creatus est instituebatur: tunc solum rex caput cum cura abluitur, Persasque strenis donat.* τῷ κεφαλὴν σμήνει, non vt Valla & Dalecampius volebant; κομᾷ τις, *ornatur caput.* Veteres etiam ephebi capillum solenniter deponebant, Græci quidem ad Delphos, vt Theseus apud Plutarch. cap. III.

ILLINVNTVR PEDES) Hic mos vngendi pedes non apud Indos tantum, sed Hebræos, Græcos, & Romanos vsurpatus fuit. Magdalena apud S. Lucam 7, 38. vnguento vnxit pedes Christi. Apud Rom. in balneis totum etiam corpus, in conuiuiis caput inunctum fuit. *Antiquos in vnguentorum vsu fuisse curiosos & diligentes, hoc est indicio, quod privatim vicissique parti corporis idonea scirent. Antiphanes in Vinosis, aut Fossore: Lavat is in aureo quodam solio: vnguento Ægyptio pedes linit & crura: Phœnicio brachia & ulnas: Sisymbrino vero verumque brachium: Amaracino supercilium & comam: Serpyllino cervicem atque genua.* Athenæus 15, 12. Apud Plinium 13, 3, 4. M. Otho Neroni monstrauit pedum vestigia vnguentis tingere. Diogenes apud Laërtium aliquando vnguentatis pedibus incessit: quod à capite odor in aërem dissipetur, à pedibus vero in caput recta feratur. In Aululatia Plauti 3, 5, 37. *Myrobatharij* sunt, qui calceamenta muliebria, vt bene olerent, vnguentis imbuebant. Plura de vnguentis & vnctionibus nos ad illud Martialis phaleucium Epigr. 3, 60.

Vnguentum, fateor, bonum dedisti. Raderus.

Vide etiam Barthium ad Claudian. de bell. Gildon. vers. 184.

\- - *mistis redolent vnguenta coronis.*

8,9,28. *VENATVS)* Strabo lib. 15. *Tertio ad venationem* (procedit) *vbi Bacchico more maxima mulierum caterua circumfunditur, stipatores exterius manent; nam via funibus obsepta: quod si quis interius ad mulieres vsque accessit, interficitur. Præcedunt regem tympana & tintinnabula, cum in locis sæpis venatur, è solio sagittat, assistentibus ei duabus tribusve mulieribus armatis; cum in locis non clausis venatur, sagittat ab elephante.* Raderus. Ceterum vinaria ista etiam apud Persicos reges fuisse venatus caussa, ex Xenophonte, Philostrato, Ammiano &c. notat Brissonius lib. 1. de regno Persarum.

QVAM EFFECTV) Arrianus Ind. 5, 3. alia narrantem audi: *Sagittis vtuntur trium paulo minus cubitorum, nihilque est quod non Indici sagittarij telum penetret: non scutum, non thorax, aut aliud armaturæ genus, quantumuis validum.* Raderus. Nec omisit armaturam hanc Indicam narrare Strabo lib. 15. Arabibus etiam Suidas tribuit *sagittas hominis longitudinem æquantes*, dicitque *arcum intendere non manibus, sed pedi-*

bus insistentes nervo. quod idem & de Indis Arrianus. Et de Caiucentanis Histor. del Cortes fol. 227. b. *portauano grandissime saette, & lancie di trenta palmi.*

8,9,29. *CONTEGVNT AVRO)* Idem Strabo lib. 15. supra citatus. De distinctione nondum assentior Acidalio, scribenti, *elephanti vehunt: currum &c.* vel, *vehunt curru:* quamquam Radero placere non dissimulo.

A REGINÆ) Vulgo: *aliud reginæ.* Forte mutandum fuit: *separatum illud à reginæ ordine &c.* Ego non offendo: Pellicum, inquit, agmen separatum est ab ordine reginæ, nihil differens luxu. Quod & Persicorum morum fuit, vt supra 3, 3, 24. vidimus.

8,9,30. *LARGVS EST VSVS)* Contra, vt Strabo lib. 15. innuit, Indis parcus fuit vini vsus, præsertim Regi. nam si qua mulier regem bene madidum occideret, hoc præmii ferebat, vt cum illius successore matrimonio iungeretur, succederent vero filii in regnum. De Scythis vero & Persis Plato lib. 1. de Ll. tradit, eos vino præter modum & modestiam vti, ac perfundere vestes, beatum hoc vitæ genus existimantes. Diuersa de Turcis Busbequius in Epistolis. Loccenius. Verum Clearchus apud Athenæum 10, 10. ait Alexandrum in honorem Calani, *quoniam Indi bibaces erant, mercede ponionis certamen proposuisse.* quod & Ælian. hist. var. 2, 41. refert. Et videtur tale quid innuere Plutarch. Alex. cap. 119. vbi Calanus hortatur Macedonas, vt cum rege perpotare pergant.

PATRIO CARMINE) Cuius præcipuum argumentum fuit, vt Rex bonis somniis vteretur, & benignus erga subditos ac ξυμβολᾶ- surgeret. lege sis Philostrat. Apollon. 2, 14. Loccenius.

NOCTIVM DEOS) Indos puta, non Græcos. Nihil ergo huc Erebus, Eumenides, Erinnyes & similia monstra.

8,9,31. *QVIS CREDAT)* Cicero Tuscul. 5, 27. *Quæ barbaria India vastior aut agrestior? In ea tamen gente primum hi, qui sapientes habentur &c.*

SAPIENTES) Ipsorum lingua *Brachmanes.* de quibus late Strabo lib. 15. Plin. 6, 19. Arrianus 6, 3, 15. & Ind. 2, 12. Diodor. Sic. 2, 40. Maffeius lib. 1. adhuc hodie eo nomine notos esse prodit. Vide de iis & Osorium, Nicol. Orlandinum, Iarricum, Suidam, Stephanum, & Plutarchum Radero citatos: Philonem in lib. de Abrahamo: & Tiraquellum de Nobilit. c. 31. n. 469.

VIVOS SE CREMARI) Illustre huius rei exemplum extat de Calano Indo [apud Plutarchum cap. 119. vbi & de alio Indo, Cæsaris comite. Diod. 17, 91. Arrian. 7, 1, 10. Suidam, Ælianum hist. var. 5, 6. Plinium 6, 19, 3.] De spontaneo autem illo Indorum vitaecomburio plura Porphyrius libro 4. de abstinentia animal. Casaub. in Animaduers. ad Athenæum 12, 7. Faber Semestr. 1, 10. Io. Meursius & Kirchman. de Funeribus. Loccenius. Apud Strabonem tamen lib. 15. *Megasthenes nullum philosophis decretum esse de morte sibi consciscenda affirmat; sed temerarios haberi, qui hoc in se admittant.* Scilicet loquitur de iis qui in vrbibus habitant, quibus etiam idem decretum assignabit Curtius.

8,9,33. *ADMOVERE LETHI DIEM)* Mortem sibi consciscere neminem, nisi ex imbecillitate animi. De qua re & supra ad 5, 9, 6.

ARBORES MAXIME) Alexander Neapol. 6, 26. videtur legisse, *arb. maximas*, vitiose. Variis autem gentibus in more fuit arbores colere: quibusdam nuper; aliis necdum omnino decessit. Circa annum Chr. 1490. Vladislaus ex Iagellone Lithuanorum duce Poloniæ Rex, in gente sua, & vicina Samogitarum lucos sacros aboleuit, stupentibus barbaris, *quod Polonorum milites nemus vllo vitæ eorum excidentes, nullaque læsio, qualem ipsi in se frequentius experti erant, sequeretur.* Michou. c. 2. de Sarmatia

Europæa. Quæ relatio credibilem etiam facit narrationem Hieronymi de Praga, qui iisdem temporibus Vitoldi principis permissu (erat autem hic Vladislai ex fratre nepos) syluas sacras in Lithuania se cecidisse retulit Æneæ Syluio, vt hic cap. 26. de Europa tradit. Sane Nannetensi & Altissiodensi conciliis prohibitam fuisse arborum adorationem, tunc etiam obtinentem, notat Loccenius ex Lindenbrogii Glossario LL. Antiq. pag. 1357. Cui iunge Rubenii electa 2, 34. & Dausqueium ad ista Silii 3, 692.

Arbor numen habet, coliturque sepentibus aris.

In Asiana autem Sarmatia arbores adhuc coli, itidem apud alios penitioris barbariæ populos, pro comperto habetur: vetustissima superstitione, quippe antiquitus *hæc fuere numinum templa, priscoque ritu simplicia rura etiam nunc deo præcellentem arborem dicant.* ait Plinius 12, 1. De lucis Germanorum, Græcorum, & Romanorum commemorare superuacuum est: fecitque iam tum Dempsterus ad antiqu. Rosini 1, 13.

8, 9, 36. *SE VRVARE CEPIT)* Verum sane, cum Luna curuatur in cornua, Indos menses suos ordiri. Sed in cæteris quid velit Curtius, cur ego intellexerim, cum ipse, qui scribebat, non intelligeret? Videtur tamen innuere eos annum suum in 24. menses tribuere solitos, quod facile credo, vt à nouilunio vna neomenia putetur, altera à plenilunio. Scaliger de emend. temp. lib. 2. vbi plura *de anno Indorum priscorum.* Idem in proiegom. Canonum Isagog. demonstrat errare Curtium, eo quod corniculatam Lunam, quæ Græce est μηνοειδῆ, pro dimidiata, ἀντὶ τῆς ὀγδοατημόριου acceperit: scribendum ei fuisse, *non vtique ab vrbe completa, sed à dimidiato* menses Indorum computari. Varias autem annorum apud antiquos rationes tam ex Alexandro Neap. 3, 24. notisque ad eum Tiraquelli, quam præcipue ex dicto Scaligeri opere cognosces.

MODVM) Bongars. coniiciebat *motum.* sicque recensuit Scaliger de emend. temporum. At vulgata lectio forte melior.

8, 9, 37. *ET ALIA)* Quorum præcipuum, quod marito defuncto, vxores viuæ in rogum eius insiliant. Quem morem adhuc nostra ætate durare notat Pontanus in histor. Vrbis Amstelodam. 2, 24. vbi etiam Propertius & Strabo citantur.

OPERÆ) Alii *operæ pretium.* Postremam vocem omisimus ex Mss. Rationem suggeret Index.

8, 10, 1. *FINES INDIÆ)* India trans Indum incipit, vt Arrian. in Indicis docet. Curtius Indicæ gentis nomine eas etiam gentes complectitur, quæ eis Indum sedes habent, vt sunt Assaceni, Assaceni, Nisæi, Peucelatæ, Turæi. Idem Strabo lib. 15. docet Indum fuisse limitem Indiæ, sed addit post ab Alex. etiam ea quæ cis Indum sunt, Indis accensa. Raderus.

HERCVLEM) De hoc tamen dubitat Arrian. 4, 5, 15. & alii. Maximus Tyrius orat. 38. ne dubitat quidem: *terram Indorum petiit, quæ nunquam, vt dicebant ipsi, exercitum externum præterquam Bacchi & ipsius Alexandri admiserat.*

8, 10, 2. *HEPHÆSTIONEM)* Sabellicus notat nostrum supra 8, 2, 13. tradidisse, illum ab Alex. in Bactrianam missum, *expeditionis*, ait, *causa an præsidij parum liquet.* At expresse Curtius, *commeatus in hyemem paraturum.* Intelligendum igitur, cum mandato isto perfunctum interim ad Alexandrum reuertisse. Nam & Arrianus 4, 4, 13. consentit Curtio.

8, 10, 3. *IVNXERE NAVES)* Vide an non rectius *struxere*, & forte an Curtius sic scripserit. Hoc autem modo etiam Annibal Tarentinos naues, verum integras, plaustris transuehere docuit apud Liuium 25, 11, 21. Argonautæ suam humeris transportarunt. Iustin. 32, 3, 14. eorumque exemplo Istrorum conditores Colchi.

chi. Apud Nilum Æthiopes naues suas *plicatiles humeris transferunt, quoties ad cataractas ventum est.* Plin. 5, 9, 22.

8, 10, 5. *TERROREM INCVTERET)* *Pro belli initiis, dux aut timetur, aut sperniur.* Gruterus in Tacitum discursu octauo, vbi vide.

8, 10, 7. *IGNOBILI GENTE)* Non video quomodo huius regia sit Mazagæ, quam vrbem Assacani fuisse infra 8, 10, 22. tradit, nec ignobilis gentis: nec dum Alexandro aditæ. Arrianus 4, 4, 16. Aspios, Thyræos, & Arsacos tum temporis expugnatos narrat.

8, 10, 11. *A LIBERO)* Idem Arrianus Indicorum principio. Philostrat. 2, 1. & 4. Isidorus 15, 1. Stephanus Νῦσα πόλις. De Bacchi in Indos expeditione longam fabulam conscripsit Nonnus. Goropius in Indo-scythicis Liberum illum Noam fuisse contendit. Ego cum Arriano 5, 1, 2. (vbi illi hæc de re sermo) *censuerim, ea quæ de diis veteres fabulis suis conscripsere, non esse nimium curiose inuestiganda.*

8, 10, 12. *MERON)* Quasi diceres *femur.* Vnde nota Græcorum fabula: extincta fulminis ictu Semele grauida, Iouem imperfectum adhuc infantem femori suo insuisse, donec completis mensibus Bacchum eniteretur. Id Orphei hymno in Sabazium, Dinarchi lib. 9. Euripidis in Bacchis, Ouidii Metamorph. 3, 260. Solini cap. 55. Melæ 3, 8. testimoniis Raderus latius explicat. Plinium etiam 6, 21. corrigit, *vnde origo fabulæ Iouis femine* (non *semine*) *natum.* Sic tamen habent editiones, ante Raderum impressæ. Arrianum autem Indic. 1, 2. nec interpretes perceperunt, nec Raderus recte exponere visus est: *Mons vero vrbi vicinus, ad cuius radicem sita est Nysa, Meros, hoc est femur, vocatur ob infortunium, quod illi statim ac natus est accidit.* Infortunium, ait Raderus, Diodorus Sic. 3, 64. explicat: *Cum ergo Semele precibus à Ioue exorasset, vt pari se atque Iunonem honore dignaretur, tonitru & fulmine armatus ille accessit, quorum vim cum puella sufferre non posset, exanimata abortum fecit. Infantem vero Iupiter confestim exceptum femori insuit, eumque ad iusti incrementi tempus enixus Nysam Arabiæ deportauit &c.* Sed induxit eos in errorem vnius voculæ mutatio, quam inconsulto commiserunt, quibus fabulam de Baccho bis genito tangi non subolouerat. Scripsit Arrianus: Τὸ ἱερὸν &c. Μηρὸς καλεῖται, ἐπὶ τῇ συμφορᾷ ὄπισθεν ἐχόμενον ὦμος γενόμενον. *Mons &c. vocatus est Femur, ab euentu qui Baccho acciderat, vt iterum nasceretur.* ὦμος ergo scribendum, non ὄμφαξ. Non enim ex priore partu, si ita vocandus est abortus, mons ille nomen accepit, sed ex sequenti. Ab eo euentu Διμήτωρ appellatus est Bacchus apud Athenæum 2, 2. in Alexidis versu: quasi qui duas matres habuisset; verum Semeles, & femur Iouis. Qua de caussa & Διθύραμβος vocari, quasi ex duabus ianuis egressum, in Etymologico scribitur. Apud Ouidium Metamorph. 4, 11.

– – Bacchumque vocant, Bromiumque, Lyæumque,
Ignigenamque, satumque iterum, solumque bimatrem.

Μηρόφως quoque hinc vocatum fuisse, siue *femori insutum.* Eustath. ad Dionys. vers. 1159. notat. Sic ergo legendum apud Arrianum. At ipsam hanc, omnesque reliquas de Baccho fabulas ab Oriente in Græciam peruenisse, ipsis quoque nominum argumentis erudite probat Heinsius à p:. Aristarchi sacri. Vbi ait, ex femore Iouis editum nihil aliud significare, quam à deo fatum: Hebræo loquendi more. Fabulam autem illam suo more suauiter ridet Lucianus in dialogis deorum dial. 9. Ceterum eundem montem etiam communi cum vrbe vocabulo Nysam vocauerunt Sidonius epist. 2, 9. & quos ibi citat Sauaro: quibus adde Plinium 8, 39. & Philostrat. 2, 4.

8, 10, 13. *ADSCENDIT)* Idem Arrianus 5, 1, 10. tradidit, & Iustinus 12, 7, 6. Sed diserte negat Philostratus 2, 4. *Alex. Macedonem affirmant orgia in monte*

Nysa.

Nysa celebrasse: verumtamen qui Nysam incolunt, asserunt Alexandrum nequaquam montem ascendisse, quanquam id vehementer cuperet, quod esset tum honoris cupidus, tum etiam vetustatis amator. timuisse autem, ne visibus conspectis Macedones (qui eas longo iam tempore non viderant) domesticarum rerum desiderio caperentur, neue cupiditas vini eos inuaderet, iam diu bibendæ aquæ assuefactos. His de causis Nysam præterg ressus, in radicibus montis vota sacraque peregit &c. Addit deinde, se non ignarum eorum quæ de Alexandro proderentur, scriptorum auctoritatem veritati posthabuisse.

HEDERA) Quæ *nusquam alibi apud Indos nascitur.* Arrian. 5, 1, 5. qui pro argumento id habet Nysæ à Baccho conditæ, cuius insigne est hedera, vt pueris notum. Rationem eius rei forte expiscemur ex Plutarchi Alex. cap. 66. *Harpalo qui regionis* Babylonicæ *relictus præfectus fuit, studenti Græcis plantis regiam & ambulationes excolere, cetera respondisse, vnam respuit tellus hederam, quam semper corrumpit impatientem eius temperiei, quod hæc frigidis gaudeat, illa feruet.* Vtrique auctori tradita complectuntur ista Plinii 16, 34, 1. *Edera iam dicitur in Asia nasci. negauerat Theophrastus: nec in India, nisi in monte Mero. Quin & Harpalum omni cura laborasse, vt sereret eam in Medis, frustra. Alexandrum vero ob raritatem ita coronato exercitu, victorem ex India rediisse, exemplo Liberi patris.*

8, 10, 16. *VT FERE FIT)* *Non enim ibi consistunt exempla, vnde ceperunt, sed quamlibet in tenuem recepta tramitem, latissime euagandi sibi viam faciunt.* Velleii. 2, 3, 5. *Insita mortalibus natura, propere sequi, quæ pigeat inchoare.* Tacit. H. 1, 55, 1. vbi forte DEO bene iuuante plura.

SE REPENTE) MS. Dan. *in homines serpente.* Pal. 1. *in hom. serpen,* relicto interstitio ad illa vsque *Quippe &c.* Vnde conjicio scripsisse Curtium, *reptabant, orta licentia à pœnis (vt fere fit) in omnes serpere. Quippe &c.*

8, 10, 18. *FORTVNÆ QVAM VIRTVTIS)* Sunt enim quidam hoc astro; vt iis *ad amplitudinem, & gloriam, & ad res magnas bene gerendas, diuinitus adiuncta Fortuna videatur.* Cicero pro L. Manil. cap. 16. Homines ad Pompeianum illud elogium, *maiore fortuna quam sapientia.* Sallust. de Rep. orat. 1, 8. Quibus *dormientibus dij omnia conficiunt.* Teren. Adelph. 4, 5, 59. *Reti vrbes capient* : Plutarch. Syll. cap. 9. *Et in sinum iis de cœlo Victoria deuolat.* Liu. 7, 12, 17. Quos poeta quoque depinxit: Theognis vers. 161.

Multis mens iuxta est, sed eisdem numina dextra.
Queis male quod captum est vertit & in melius.

Hæc Lipsius Polit. 4, 9. Eleganter etiam Plinius 7, 28, 4. post enumerata plura insignis fortitudinis exempla: *Sunt in his quidem virtutis opera magna, sed maiora fortunæ.* Apud Tacit. H. 3, 59, 3. *fortuna Flauianis ducibus non minus sæpe quam ratio adfuit.* Contra *Iniquiorem fortuna magis quam virtus deseruit.* Idem Tacit. 2, 21, 3. Pausanias in Atticis exemplo Spartanorum *declarasse deum* ait, *nihil interesse spectata quemquam virtute esse, cui consiliis fortuna si non respondeat.* siue, vt Sylburgius vertit; *eos qui à Græcis viri fortes appellantur, sine fortuna nihil esse.* Adde supra ad 3, 8, 29. Pulchre itaque Florus in præfat. de Pop. Romano: *vt ad constituendum eius imperium contendisse Virtus & Fortuna videantur.* vbi plura notauimus.

HOSTIS) Non *quia in gratiam deditione acceptus,* vt explanant; sed quia ob gloriam exercitus Macedonici nihili, etiam contra securos & imparatos, audebat moliri.

8, 10, 19. *DÆDALA)* Dædala Dædalorum, vt Glareanus arbitratur numero multitudinis, gens & regio nostro Curtio Indica. Iustinus 12, 7, 9. *Dædalos montes* appellat: Ptolemæus 7, 1. Dædala facit ciuitatem Caspiræorum intra Gangem. Stephanus multas huius nominis ciuitates enumerat. Hic ergo ciuitas aut regio est Indiæ cis Indum Curtio: Ptolem. paullo latius regionem intra Gangem accipit, cui præter Arriani Ind. 1, 4. sententiam etiam populos cis Indum adiungit. Raderus.

DESERVERANT SEDES) Ea Germanis olim nostris bellandi ratio. Dicemus ad Tacit. 1, 56, 5. *omissis pagis vicisque in siluas discrgunlur.*

ACADERA) Quidam Impr. *Adaca.* Viderentur *Andaca* Arriani 4, 4, 20. Quam tamen vrbem hic non desertam à suis, sed deditam scribit.

VSTA) Non credo huic verbo. Non enim incendisse apparet, saltem reliquisse. Scribam ergo *vasta:* quod & tu scribe, si quid mihi credis. Acidalius. Quem sequitur editio Raderi.

8, 10, 20. *ET QVI)* Bongarsii Codd. *vbi non:* vnde ille; *oppressique vbi non exstitisse arbitrabantur hostem &c.* valde probabiliter. At ed. Modii: *& qui non.* eiecta voce *vrbe,* quæ aliis hæret. Ex quo Acidalius; *oppressique orbe, qui non exstitit hostem.* Id est, in circulum, vndequaque, ab omnibus partibus vt supra 4, 13, 31. *totam aciem vrbe munire.* Cui simile esset illud Iuliani Orat. 1. *Cum delectum ex omni exercitu armatorum manum misisses, postquam ad hostem eam peruenisse sensisti, tum cum omnibus copiis progressus es, iisque in orbem circundatis, κύκλῳ ἀσπίδων, de omnibus victoriam reportasti.*

8, 10, 21. *CHOASPEN)* *Choën* vocare videtur Arrianus 4, 4, 16. Eandem esse cum Persico Choaspe nemo mihi facile persuaserit. eaque opinio à Cordoua in Didascalia cap. 31. abunde refutatur. Nec procul adeo absum, vt credam in Curtio & Strabone lib. 15. *Choën* pro *Choaspe* legendum, verumque nomen audacia correctorum in notius transisse; quod sexcentis aliis accidit. Strabo *Choaspen* hunc Indicum *in Cophem exire* tradit: Choën etiam suum Arrianus haud procul à Cophe disiungit.

BEZIRAM) Arrian. 4, 5, 10. & 12. *Bazira,* non *Beziram* appellat.

MAZAGAS) Arriano 4, 5, 2. & Ind. 1, 3. *Massaga* vocat: *Massaca* Siculus Ind. lib. 17. *Μάσσακα* Strabo lib. 15. maximam Assacenorum, seu Adacarorum, seu Massacanorum vrbem. Raderus. Animaduerto autem plurima huius regionis vrbium vocabula, pluratiue in a terminari: Dædala, Acadera, Bezira, Massaga, vnde apparet non sponte Curtii *Beziram* & *Mazagas* hic legi.

8, 10, 22. *NVPER)* Sic legendum: *Nuper Assi. c. r. f. demortuo, regioni vrbique præeras mater &c.* Sed non ausus sum mutare quicquam ante inspecta Bongarsi. Codd. excerpta. Quæ cum omissa particula *quoque,* quam *regioni vrbique* parum prudenter interposuerant impressi, coniecturam meam viderem iuuare, merito sic edendum putaui. Alibi quoque monui multo plurimis locis eiusmodi particulas Curtio nihil tale cogitanti ingratiis esse obtrusas.

8, 10, 23. *RIPIS)* Ex Mss. est: alii *rupibus* inepte. Mox 11, 7. de Indo, *præaltus asperis vtrinque ripis.*

CLEOPHES) Arrianus non parum discrepans, regem *Assacanum* appellat, & eiusdem vocabuli gentem inculcat. Ac tametsi & matrem, & vxorem, & filiam in Alexandri potestatem venisse dicat, tamen nomina omnium supprimit. Nobis è Iustino *vxorem Cleophidem* esse placet. Quæ cum concubitu suo regnum ab Alexandro remisisset, filium ex eo natum itidem Alexandrum nuncupauit, postque successorem reliquit. Legendi Strabo lib. 15. Arrianus 4, 5. Curtius. Iustin. 12, 7, 11. Orosius 3, 19. Qui vt præterea inter se discordent, inde qui volet, cum repetat, tum conciliet. Reineccius in regno Indico.

8, 10, 25. *VRBEM)* Conieceram *vrbis* legendum, vt exiret ea fere phrasis,

sis, qua supra 5, 1, 26. *Totius operis ambitus CCCLVIII. stadia complectitur.* Postea cognoui Bongarsio quoque idem visum. Nisi forte scriptum fuit *XXXV. stad. murus*, quod legerunt; *Triginta quinque stadia murus*: cum debuissent; *Trig. quinque stadiorum murus.* Sane ex notis eiusmodi non vna scriptoribus illata est iniuria. Apud Liuium 23, 5, 11. cum damno pulchri sensus legitur, *prolapsum clade Romanum imperium.* quia nempe scriptum fuit *clade Rom.* debuissent legere: *Pulchrum erit Campani, prolapsum clade Romana imperium, vestra fide, vestris viribus retentum ac recuperatum esse. Triginta millia peditum* (quid enim vetat eadem opera sequens mendum tollere?) *quatuor equitum arbitror ex Campania vos scripsisse.* alii omittunt *vos*: legerim; *ex Camp. scribi posse.* Nec mouebor viri docti ratiunculis hanc emendationem temere suggillantis.

SIMVLQVE TERRAM) Clarius, & fortasse verius ita: *simulque ne terra humore diluta tandem vniuersa consideret, impositae trabes &c.*

8,10,28. *TVM FORTE*) Alii, *Cum F.* Vtrumque ineptum delendumque bene iudicauit Acidalius.

8,10,29. *FRIGESCENS VVLNVS*) Dum enim calet, abest dolor: vt supra 4,15,17. Statius 11, 544.

Ille dolens nondum, sed ferri frigore primo
Tertius - - -

CORPORIS ÆGRI VITIA) Plutarchus cap. 50. *Postea sagitta ictus, eique ingenti pressus dolore; Hic, inquit, amici, qui fluit sanguis est* (humanus)

Non talis diu vt solitus manare beatis.

Versus hic Homericus est Iliad. 5, 340. vbi Poëta Venerem canit à Diomede vulneratam. Idem Plut. de Fort. Alex. 2, 21. adducit eundem Homeri locum, vbi de eodem vulnere loquitur. Raderus. Idem in apophtheg. cap. 39. Alexandro dictum hoc tribuit. Sed & Seneca epist. 59, 19. *Omnes iurant me Iouis esse filium, sed vulnus hoc hominem esse mediamat.* Scilicet Seneca & Curtius rem expressérunt, verbis neglectis. Versum autem illum Homericum non ab ipso Alexandro, sed ab Anaxarcho velut exprobrante ementitam diuinitatem prolatum Laërtius tradit. Alii Callisthenì, vel Dioxippo adscribunt. Quos cum aliis huc pertinentibus citauimus supra 4, 7, 25. ad verba: *humanae sortis oblitus.*

8,10,30. *CVMVLIS*) Hoc non intelligo, nisi quis exponat pro cumulatim. quod quidem feram: malim autem hic reperisse, *arborum stipites cum ramis.* vt è simili negotio ad Tyrum supra 4, 3, 9. at mox 8, 11, 8. *nudos stipites laci iussit*, ob causam quae ibi exponitur.

8,10,32. *DEORVM NVMINE AGI*) Sic Galli apud Caesarem de bel. Gall. 2, 31. dicebant: *non se existimare Romanos sine deorum ope bellum gerere, qui tantae altitudinis machinationes, tanta celeritate promouere, & ex propinquitate pugnare possent.* Quantopere autem Occidentales Indi equos, machinas nostras stupuerint, similique errore Hispanos pro deorum filiis habuerint, decantata res est. Adde infra 9, 8, 14.

8,10,34. *QVA IMPETRATA*) Diodorus 17, 84. qui ex alta lacuna hic rursum emersus persequitur historiam, rem hic perfide gestam ab Alexandro memorat, & inustam gloriae ipsius notam etiam Plutarchus cap. 103. testatur: Arrianus 4, 5, 10. colorem factis inducit, & scelus Alexandri dissimulat. Alexander ergo cum regina pactus illam in gratiam recepit: sed mercenariis militibus, quibus data fide promiserat se incolumes dimissurum, necem attulit. Radeus.

REGINA EST:) Sic quidem distinxi volente lectione quam omnes libri

libri praeferunt: Sed si Curtium noui, scripsit is, omissa copula; *impetrauit decus: quippe app. est regina. Credidere quidam &c.*

8,10,36. *ALEXANDRO*) Quem & successorem habuit Iustin. 12, 7, 10. Vnde forsan nata fabula de Balascia prouincia, cuius *Reges, qui iure hereditario sibi inuicem succedunt ab Alex. Magno originem duxisse ferunt.* M. Paul. Venetus 1, 34.

8,11,1. *ORAM*) *Ora* cum Arriano 4, 5, 11. & Ptolemaeo 6, 8. non *Nora* scribendum est. Raderus. ex Ortelio, vt apparet: sed & Aldus hoc loco sic edidit. Alios oportet esse *Oritas* apud eundem Arrian. 6, 4, 7. Gadrosis conterminos. de quibus in Indice.

8,11,2. *AORNIN*) Graeci ἄορνις, siue ἄορνος. nam vtroque modo scribitur, vti ad Periegetem Eustathius docet. Ὄρνις Graecis est auis, ex qua voce fit ἄορνις siue ἄορνος, locus carens auibus, à particula α priuatiua, quam illi στερητικὴν appellant. Latini locum illum *Auernum* etiam ab auibus [immo corrupta voce Graeca] dicunt. Petra ergo ἄορνος est auerna qua non transmittunt aues, aut illico pereunt. Eiusmodi plures variis in regionibus traduntur. Lycophron apud Eustathium circa Adiabenem huiusmodi pestilentem locum esse testatur, os nempe fontis cuiusdam auernum & aornum, auibus inuium, quod inde pestifer spiritus exhalet, qui statim exanimet, quicquid spirans deprehenderit. *Quapropter* (inquit Dionysius versu 1151. *illum Aornin appellant.* loquitur de hac ipsa Curtiana petra. [Non propterea eam sic vocatam ait Dionysius, sed quod sit *Ardua, veloces quam vix ingrediuntur aues.*] De huiusmodi locis auernis eleganter Lucretius canit 6, 788.

Nunc age, Auerna tibi quae sint loca cunque, lacusque
Expediam, quali natura praedita consent.
Principio, quod auerna vocantur, nomen id ab re
Impositum est, quia sunt auibus contraria cunctis &c.

Et princeps poëtarum Aeneid. 6, 237.

Spelunca alta fuit, vastoque immanis hiatu &c.
Vnde locum Graij dixerunt nomine Auernum.

De Cumano lacu loquuntur, cuius etiam Aristoteles τῶν θαυμασίων ἀκουσμάτων mentionem fecit, quem & ipse ἄορνον ab auibus appellat, quamquam ibi nullam nominis rationem reddit. Sed in eodem libro haud procul ab Eridano de alio loco tradit, cuius aqua calens aues superuolantes deiicat & enecet. Raderus. De hac petra Curtiana vide Strabon. lib. 15. Philostrat. 2. 5. Plutarch. cap. 102. & de fort. Alex. 1, 2. Diodor. 17, 85. Lucianum Hermotimo sub initium. Iustinus 12, 7, 12. transmisso nomine describit *saxum mirae asperitatis & altitudinis.* Iulianus orat. 2. *vnde non ad quam vel tenuissimae volucres euolare difficile possent.* Clare signat Aornin petram: ideoque non erat Commentatori confundenda cum Sogdiana, de qua Curtius supra 7, 11. De hac obsidione Charetis fragmentum legitur apud Athenaeum 5, 35. qui *verbum* Indorum *Petram* appellat. Apud Curtium prius legebatur *petram Dorimin*, pro *Aornin*, ex similitudine literarum orta depravatione. quod Sabellico quoque fraudi fuit, qui sic in Enneades suas transtulit. Nihil huc puto pertinere *fluuium Aornum* apud Athenaeum 8, 1. Magis *Aornum Thesprotiae* in Pausaniae Boeoticis talem fuisse locum putem. Nam & Plinius praefat. lib. 4. de eo testatur. vbi fortasse *lacus Aornos, & pestifera auibus exhalatio* legendum; non, vt ibi editur, *locus.* Hanc autem Indicam petram nescio cur - - *culmina rupis Ornithiae* - - visum fuerit appellare Faleto lib. 1. de bello Sicambrico.

AB HERCVLE) Cum Arrianus 4, 5, 15. & 29. idem quod alii de Hercule frustra Aornon tentante scripsisset, aliud tamen in Indicis 1, 20. prodidit,

vbi affirmat tantum *Macedonicam fuisse iactantiam.* Strabo lib.15. ter ab Hercule frustra tentatam scripsit. Raderus.

TERRÆ MOTV) Quasi diuinitus immisso. sic apud Xenoph. lib.3. hist. Græc. *Exercitum Agis ducens per Achaiam non procul à Larissa, Eleorum agrum est ingressus. Quumque iam in hostico esset exercitus, ac regio vastaretur, terra concussi capit. Tum Agis, qui diuinitus hoc accidisse prodigii duceret, relicto Eleorum agro, dimisit exercitum.* Nec valde abit, quod Hannibale cum Romanis ad vrbem pugnaturo, tempestas intercessit prœlio. Vide Liuium 26,11,1.

8,11,4. *OCTOGINTA)* Glareano nimium hoc videbatur, eoque reponebat octo. nam 80. talenta 48000. Philippæos efficiunt: nimium sane, nisi Alexander fuisset, qui promiserat. Equidem Diodorus etiam 17,85. *ingens operæ pretium* promissum ait. Certe notum est quam & diues, & liberalis fuerit Alexander: ne sui dissimilem fuisse putemus, in negotio vnde tanta gloria speraretur.

8,11,5. *QVI FALLERENT)* Potius *quo fallerent*: aut, *qui falleret.*

8,11,7. *INDVS AMNIS)* Idem Diodorus 17,85. Idem quoque Strabo lib.15. *cuius radices Indus non procul à fontibus his alluit.* Nec verum est quod Glareanus ait à Siculo tradi hæc in Bactris acta, diserte enim in India Aornum sitam, & post Nysam expugnatam: legisset Glareanus capita Indicis lib.17. animaduertisset, & quæ desiderantur, & illud sigillatim, ἐμβολὴ εἰς τὴν Ἰνδικὴν, & quæ sequuntur de Nysa & Massacis, de Aorno & Taxili. Nec fuit quod negligentiæ notaret & rideret auctores, & inter hos Curtium hoc loco, qui dixerit Aorni *radices ab Indo alluì*, deinde 8,12,4. *sextisdecimis* demum *castris* Alexandrum expugnata petra ad Indum peruenisse. Curtius enim signauit locum Indi quo traiecit illum iam grandem & altum & latum. petra autem Aornos non procul à fontibus Indi sita erat, vt docet Strabo. Recessit enim Alexander rursus ab Indo profectus ad Embolimæ, & angustias eis Indum adhuc ab Eryce cum 20000. obsessas, quem hostem noluit à tergo relinquere Alexander, ne cis Indum occupata & pacata Eryx turbaret & reciperet. Atque inde demum sextisdecimis castris, siue XVI. die ad Indum, vbi illum Hephæstion ponte iam facto expectabat, Alexander peruenit. Raderus.

8,11,8. *NVDI STIPITES)* Precium est comparare locum ex 33.lib. Liuii, quem agnosco genuinum magni scriptoris istius partum: *Vallo, & Macedones, & Græci vsi sunt, sed vsum nec ad commoditatem ferendi, nec ad ipsius munitionis firmamentum aptauerunt. Nam & natiues & magis ramosas arbores cædebant, quam quas ferre cum armis miles posset &c. Ramosus lanues & bifurcos pleroque & trium, aut complurium quatuor ramorum vallos cædit. vt & sustensis ab tergo armis ferat plures apte milites &c.* In quibus verbis pro *& trium, aut complurium* lege, *vel trium, aut cum plurimum.* Polybius 17,14. vnde hæc desumpta, vt plurima apud Liuium: Παρὰ δὲ Ῥωμαίοις διὸ καμπὰς ἢ σχοῖνοι εἰσὶ χάρακες, ἔστι δὲ πασσάλοι, τρίναμοι. Tales stipites hic ergo parari iussit Alexander, quos & Arrianus 4,5,25. χάρακας appellat: *Sub lucem militer singulos centum palos (Romanis vallos) cædere iubet.*

ALACRITATIS INDEX) Qualis apud Tacit. 3,46,5. exercitus Romani. & Liu. 3,62,6. *ingenti alacritate clamor est sublatus.* Ita Curtius alibi, vt repetie sin locis parallelis ad textum notatis. De clamore in prœliis edito supra ad 3,10,1. vbi citatis adde Amirati dissert. polit. 14,5.

8,11,10. *NOMINIS)* Idem Plutarchus cap.102. Non autem congruit huic Alexandro, quod Glycas refert, Regem *conflictum aliquando quendam adolescentem sibi cognominem, qui trepide pugnaret, diuisse: Vil imitolem & animum hunc mutato vel nomen.*

8,11,12.

8,11,12. *ALIENO EXITIO)* Marcellin.17,1. *aliorum exitio quid sorunis suis immineret, anxie cogitantes.* Curtius supra 7,11,16. *mox eadem in se patienda alieni casus ostendebat exemplum.*

8,11,13. *QVI PERCVLSI)* Imo *quis percussi*, pro *quibus*, nimirum saxis.

8,11,15. *ACRIVS QVAM CAVTIVS)* Panthea de viro suo apud Xenoph. lib. 7. παιδ. *Non quid sibi accideret cogitabas, sed quibus facinoribus editis tibi gratificaretur.*

8,11,20. *TYMPANA)* Id verisimile est ex Dionysio Baccho didicisse, qui apud eos regnauit, & vsus est in bello tympanis & cymbalis, tuba nondum reperta, vt scribit Diodor. Sic.3,10. [Adde Polyæn. 1,1,1.] Strabo autem lib.15. tradit, in India nullam esse tibiam, nec aliud instrumentum musicum, præter cymbala, tympana & crotala. Arrianus vero Ind.1,19. *Expeditionis*, inquit, *Dionysii in Indiam, Nysa vrbs Indiæ non obscurum monimentum est, tympana præterea & cymbala, quibus in prœliis Nysæi vtuntur.* Sed & postea tradit vers.30. *Indos vtique vsque ad Alexandri in ea loca aduentum cum cymbalis tympanisque in pugnam ire solitos.* Tiraquellus ad Alex. dies genial.4,2. Suidas in *Tympana*: *Indi habebant tympana, quæ bombum quendam horribilem emittebant &c.* Vide Lipsii Mil. Rom.4,10.

8,11,24. *MAGNÆ VICTORIÆ)* Palmerius in spicileg. & Modius victoriam hic pro dea habuerunt, sed recte vidit Acidalius non debere, cum statim sequatur de dea Victoria. Idem commentum eorundem, quo pro *satisfecit*, legebant ex Mss. q. *fecit.* sacrificandi significatu, retundit eo, quod inepte diceretur *facere sacrificiis & cultu deorum.* Nec ipsius tamen coniecturam, suo quoque auctori non nimium certam visam probo: *magno victor*; quasi diceret victoriam eam Alexandro magno constitisse, amissis iuuenum acerrimis. Ego locum integrum esse credo, si cum Pal.1. & quibusd. Edd. legamus *diis: magna victoriæ sacrificiis & cultu, diis satisfecit.* Habuit diis honores, sacraque fecit, quæ solebat in magnis victoriis. *cultum victoriæ* vocauit tum ceteram magnificentiam in ostentanda ea, tum aras de quibus sequitur.

VICTORIÆQVE) Idem factum & supra 8,2,32. Eius deæ imaginem numis quoque expressit, de quibus Lazius lib.1. rer. Græcarum.

8,11,25. *SISOCOSTO)* Arriano 4,5,29. est *Sisicotus.* Popma. Sic apud Curtium quoque legendum coniiciat quis ex variis. at alio Arriani loco 5,3,8. corrupte legitur *Sisicus.* παρὰ Σισικῦ δ' Ἀσσακηνῶν σατράπου. nisi legendum παρὰ Σισικόττου Ἀσσακηνῶν σατράπου. nam eumdem hominem intelligi neminem fugiet, qui vtraque ea loca attentius contulerit.

8,12,1. *ECBOLIMA)* Arrianus 4,5,19. ante Aorni obsidionem *Embolima* (sic ipse appellat vrbem) venisse Alexandrum scripsit. vrbis huius nomen expressit etiam Ptolemæus. Raderus.

ERYCE) Diodorus 17,86. *Aphricen* appellat, & fortasse binominis fuit. Raderus.

8,12,4. *AD TRAIICIENDVM)* Hæc ex Diodoro 17,86. Curtius. *Hinc*, inquit, *ad Indum progressus, naues quas à triginta remorum vsu triacontoros appellant, constructas, & fluuium ponte iunctum inuenit.* Idem paucis etiam Arrianus 5,1,14. *Vbi ad Indum peruenit, pontem iam ab Hephæstione perfectum reperit, multaque minora nauigia, duas vero naues triginta remorum.* Sed quærit deinde 5,1,31, quomodo pons ille confectus fuerit: *Quonam autem modo Alexander Indum amnem ponte iunxerit, neque Aristobulus neque Ptolemæus, quos ego maxime secutus sum scribunt. neque ego certi aliquid.*

quid affirmare ausim &c. Raderus. Pontis etiam mentionem facit Strabo lib. 15. 44 *Indum est alia ciuitas Peucolaitis, iuxta quam Alexander per pontem traiecit exercitum.* Curtius pontis non meminit.

OMPHIS) Siculus 17, 86. permutatis duabus primis literis *Mophim* vocat, vter verius, haud dispicio, quod ex linguæ cognitione pendet. Raderus.

PATRI) Qui fuit ille Taxiles, quem Diodor. 17, 86. scribit hærenti adhuc in Sogdianis Alexandro societatem armorum obtulisse. Arrianus 4, 4, 13. Indiæ fines ingresso cum donis occurrisse. Id autem qua caussa fecerit, in promptu est conjicere. quippe duorum potentissimorum regum armis pressus, ab externo rege præsidium sibi circumspiciebat.

8, 12, 5. *REGNARE SE VELLET)* Hoc genus reges *inseruientes* vocat Tacit. H. 2, 81, 1. *Eius nominis (regis) honorem pro magnis erga se regum meritis dare pop. Romanum consuesse*, Liuius 33, 11, 12. tradit. Cuius rei multa passim exempla.

8, 12, 6. *NE FIDEM VLLIVS)* Ita fere Syphax apud Liu. 28, 17, 6. vbi ex verbis, *nisi cum ipso coram duce*, dele *ni cum*.

8, 12, 8. *PARATOS AD PVGNAM)* Dudum enim sic assuefecerat suos. Apud Plutarch. Apophth. cap. 38. *explicatis iam aciei ordinibus, militem quendam videns amento hastile aptare, è phalange vi inutilem eicit, qui tum demum arma pararet, cum iis esset vtendum.*

8, 12, 9. *SIVE HOSTIS)* Sic Cæsar Octauianus apud Dion. 46, 8, 34.

8, 12, 11. *LVI. ELEPHANTI)* Arrianus 4, 4, 13. non tantum Taxili, sed vicinis quoque regulis, XXV. elephantos fuisse innuit. postea tamen 5, 1, 14. narrat ab vno Taxile dono missa ad XXX. elephantos.

PRECIOSVM ARMENTVM) Inde tradit Sacchinus in 5. hist. Soc. Iesu pag. 222. de Monopotaparum Indorum rege: *Vicissim è Confalue scisciatur, quantum auri, quantum agri & prædiorum velit, postremo quam multos boues. Quippe bobus apud eam gentem haud minus quam auro pretium ferunt esse.*

8, 12, 13. *ET PORVS)* *Graui eo tempore inter se contentione dissidebant duo reges, Porus & Taxiles.* Maximus Tyrius orat. 38.

8, 12, 14. *QVOD PATRI FVERAT)* Potest quidem ferri, & fero: sed si examines acutius, fatebere non sic fuisse loquendum Curtio. si enim de proprio patris eius nomine accipis, apparet illud non recepisse nouum hunc regem: si de communi regum, *Taxile*; non magis patris eius fuerit, quam aui & proaui, & sic deinceps. imo nullius eorum fuit, sed ipsius verbis, vt hic propemodum ducam scrib. *quod patriæ fuerat*, non quin videam illud verbi non admodum hic quadrare: sed quia mihi verisimile fit, Curtium hic tetigisse morem, quo apud nonnullas gentes regibus à præcipuis vrbibus inditur nomen. In re plane simili Tacitus 2, 56, 3. *Igitur Germanicus in vrbe Artaxata adprobantibus nobilibus, circumfusa multitudine, insigne regium capiti eius imposuit. ceteri venerantes regem* Artaxiam *consalutauere; quod illi vocabulum indiderant ex nomine vrbis.* Eoque pertinere arbitror, quod multos Armeniæ reges hoc nomine reperimus. Sed & alibi in India hoc vsitatum. Apud Prasios vtique Strabo lib. 15. notat: *regem præter proprium nomen quod à natalibus habet, de nomine vrbis* Palibothrum *appellari: quemadmodum & Sandrocottum, ad quem missus Megasthenes fuit.* Sic ergo & Taxilem ab vrbe Taxilis appellatum fuisse quis dubitet? adque id exemplum *Assacenos* etiam *Musicanosque* reges nomen accepisse recte coniicit Reineccius in Indico regno.

SEQVENTE NOMINE IMPERIVM) Quod apud complures populos

populos in vsu fuisse, in Indice Iustini, voce *Reges* notauimus. Quibus licet accenseas Armeniorum *Artaxias* ex antedictis: Farganorum *Achsiades*, & Persarum *Cosroes*, ex Elmacino 2, 4. Bauarorum *Cacannes*, ex Ioan. Bohemo de moribus gent. Sic à Turcis Seruiæ Despotas omnes vocatos fuisse *Lazaros*; Constantinopoleos Imperatores *Constantinos*, notat Leunclau. Pandect. histor. Turc. cap. 46. & capp. 51. 54. 68. 73. & 90. D. Basilius tradidit *Abimelech* commune fuisse Palæstinorum regum nomen. Tzetzes Chil. 5, 10. Ionum *Palmis*. Paul. Diac. hist. Langob. 3, 16. & Regino in Chronico, Langobardorum *Hauins*. Seruius ad Virg. Æn. 6, 529. Albanorum *Murranus*. Gregor. Turon. 4, 24. Hunnorum *Cahanus*, vel *Chaganus*. Qui autem ex eo quod apud Capitolin. cap. 5. Gordiano acclamatum fuit, *nouo Scipioni*, procoss. Africæ *Scipiones* vocatos fuisse asserunt, haud magis verum dicunt, quam qui Hispanorum Duces *Romules* dictos contenderet ex Floro 2, 17, 15.

8, 12, 15. *IPSI, AMICISQVE)* Sic apud Tacitum 2, 57, 6. *in conuiuio* Nabathæi regis, *coronæ aureæ magno pondere Cæsari & Agrippinæ, lectus Pisoni & ceteris offeruntur.* Quod discrimen hic etiam obseruatum fuisse puta. Apud Ægyptios tamen postea solis Regibus hic honor habitus est, donec Aristomenes per adulationem deferret eumdem Agathocli. Polyb. 15, 29.

8, 12, 16. *ADIECIT)* *Operam* enim *dabat, vt omnes homines beneuolentia superaret.* Polyæn. 4, 3, 1. *Gloriari* quin etiam *solebat, à nullo se beneficiis victum.* teste Seneca de benef. 5, 6, 1. Plutarchus cap. 103. narrat, huic ipsi Taxili in primo eorum congressu sua omnia offerenti respondisse: *contendam tecum beneficiis, ne me superes benignitate. Ac muneribus acceptis multis* (addit ibi Plut.) *datisque pluribus, denique mille talentum argenti signati ei propinauit.* (παρεπιεν) *Qua re torsit amicos acriter &c.* Idem Strabo lib. 15. *adeo vt Macedones inuidia correpti dicerent: Quasi vero Alexander non habuisset quibus benefaceret, priusquam Indum traiceret.*

8, 12, 18. *INVIDOS HOMINES)* Idem testatur Epigrammatographus quisquis ille est, anthol. 1, 83.

Ὁ φθόνος ἐστὶ πάκιστον, ἴχει δέ τι κ̣αλὸν ἐν αὐτῷ,
Τὴν γὰρ φθονεῦν ὁμοίαν ἔχει κ̣ρυδίην.
Grande malum liuor, tamen est bonitatis in ipso
Nonnihil, eorum lumina corque vorat.

Et quod eiusdem sententiæ monostichon:

Ὁ φθόνος αὐτὸς ἑαυτὸν ἐῒς βιάσεται ἄνωθεν.
Telis ipsa suis se domat inuidia.

Multa alia extant in anthol. περὶ φθόνου. Sed hæc maxime huc faciunt. Accinit his Pindarus Pyth.

Qui facultate alicuius tangitur abundanti,
Infixit vlcus suo ante animo,
Quam quæ secum corde molitur assequatur.

Optime Alciatus finxit, depinxit & descripsit inuidiam cultu habituque fœminæ, quæ liuentibus oculis, pallenti viperam ore mandit, cor manu dextra gerit, scipionem sinistra è paliuro, seipsamque vulnerat. Cui hoc tetrastichon subiungit:

Squallida vipereas manducans femina carnes,
Cuique dolens oculi, quæque suum cor edit,
Quam macies & pallor habent, spinosaque gestat
Tela manu; talis pingitur inuidia.

Ad hæc multa Claudius Minos Alciati Scholiastes. Raderus. Respexit Alciati descriptio illud Ouidii Metamorph. 2, 776.

Pallor

Pallor in ore sedet, macies in corpore toto:
Nusquam recta acies, scabri rubigine dentes.

Item ibid. vers. 782.

Sed videt ingratos, intabescitque videndo
Successus hominum, carpitque & carpitur una,
Suppliciumque suum est. - - - Horatius epist. 1, 2, 58.
Invidia Siculi non invenere tyranni
Maius tormentum - - - Isocrates in Euagora: Τῷ φθόνῳ τῶν μὲν πρέσεστιν ἀχαθῶν, ὃν μέγιστον κακὸν τοῖς ἔχουσιν ἐστιν. Quem respicere potuit auctor epigrammatis Græci, quod supra relatum est.

8,13,1. *ABISARÆ*) *Ambisarum* Arrianus 5, 2, 1. & 5, 3, 6. *Abissarem*, alibi: *Abidarem* appellat. *Abisarum* Strabo lib. 15. Diodorus 17, 90. *Embisarum*. Raderus. Hunc etiam intelligit Artian. 4, 5, 31. quamuis ibi legatur *Barisades*, transpositis, vt sæpe & alias, literis. apud Ælian. de hist. anim. 16, 39. *Apostares*. Suidas *Abisarum* loci nomen fecit.

DITIONI EIVS) Se suaque permittebat Alexandro. Contra Politicus scriptor de iure Maiest. cap. 4. extremo, ait Alexandrum *omnia illorum ditioni permisisse*. Sic enim affirmat Curtium tradere de Taxile & Abisare: quos eo argumento demonstrat maiestatem non perdidisse. Verum ista quidem vis est.

8,13,2. *ALTERVM EX HIS*) Transtulit responsum hoc Barclaius ad Lycogenem suum. Sic Eduardus Eduardi III. filius, Valliæ princeps, citatus à Gallo rege in Senatum Parisiensem, respondit: *venturum se quidem Parisios, postquam Rex ita iubeat: sed galea capiti imposita, & comitatum sexaginta millibus.* Frossardus lib. 1. histor. Sic apud Bellai. histor. lib. 4. Henricus VIII. Anglus Romano Pontifici ad se venire iubenti, nunciari iussit: *Si cogatur Romam profectus à Pontifice delictorum orare veniam, eo se iturum ita comitatum, vt Pontifex eam sibi iubentissimo animo sit concessurus.*

8,13,3. *BARZENTES*) Drangarum satrapa & finitimorum Arachosiorum, qui aduentante eas in regiones Alexandro profugit in Indiam, supra 6, 6, 36. inde sollicitans Arachosios, in qua nempe gente multos adhuc haberet clientes & amicos: donec ab Indis comprehensus Alexandroque deditus est. Arrianus 3, 4, 18. quæ diuersis temporibus facta distincte prodidit Curtius, coniunxit: *Barsaentes vero, qui tum eam regionem obtinebat* (Drangas puta; ipse *Zarangæos* vocat) *vnus ex iis qui Darium in fuga opprimerant, cognito Alexandri aduentu, ad Indos qui cis Indum flumen incolunt, fugit. quem Indi comprehensum ad Alexandrum miserunt. Alexander illum, ob perfidiam qua erga Darium vsus fuerat, interfici iussit.* ἀπεθανατώθη πρὸς Ἀλεξάνδρου, habent Græca: Curtius nihil de eius interitu tradit. Plutarchus cap. 100. videtur velle ipsius Alexandri manu peremptum: *Ex rebellantibus barbaris Orsodatem ipsemet confixit iaculis.* Hunc enim intelligi non quidem affirmo, sed tamen dubito. Scimus enim quantum variationis in eiusmodi barbaris nominibus, in scriptorum libris reperiatur. Ipsi quidem Arriano 3, 2, 7. *Barsaentes Arachosorum satrapa* dicitur.

8,13,4. *GAMAXVSQVE*) Forte *Gamaxus quoque*. Idem volebat Acidalius.

8,13,8. *FLVMINIS*) Hydaspis. Auctor de fluminibus, qui Plutarchus falso inscribitur, cum nominis etymon, seu fabulam potius de rege se in flumen inficiente exposuisset, ex Dercyllo 3. de montibus refert montem flumini subiectum appellari elephantem hanc ob caussam, Alexandro cum exercitu Indiam inuadenti, visum incolis, armis occurrendum esse. Pori vero terrarum illarum regis elephas quo vehebatur,

batur, repente œstro percitus tumultum Solis conscendit, ibique humana voce vsus, Domine rex, inquit, qui genus ab Gegasio (ἀπὸ Γηγασίου) ducis, nihil contra Alexandrum moliare, est enim Ioue natus: & cum dicto occubuit. Quo Porus audito, trepidus ad Alexandri genua accidit, pacemque orauit, qua potitus montem à belua elephantem appellauit. Raderus. Videtur illo nomine *Gegasii* ad Gangem alludi.

8,13,12. *SVMMÆ EXPERIEBATVR EVENTVM*) Sic apud Liuium 3, 61, 10. Horatio duce *parua certamina in summam totius profecerant spei.* Et ibid. 7, 32, 5. Valerius *leuibus certaminibus tentat hostem.* & 37, 18, 4. *Attalus per leuia certamina expertus nulla parte virium se parem esse hosti, intra mœnia se recepit.* Multa hoc genus passim. Vide dissertat. Amirati 19, 1.

8,13,15. *INVENIRET MODVM*) Vide Gruterum ad ista Liuii 30, 30, 19. *Inter pauca felicitatis virtutisque exempla M. Attilius quondam in hac eadem terra fuisset, si victor pacem petentibus dedisset patribus nostris: sed non statuendo eundem felicitati modum, nec cohibendo efferentem se fortunam, quanto altius elatus erat, eo fœdius corruit.* Εὐτυχήσας δὲ ἐν ἀνθρωπείοις κάκιστα ἐπταίσεν. Herodot. lib. VII.

8,13,17. *TALEM DOLVM*) Quem etiam describunt Arrian. 5, 2, 9. Plutarch. cap. 104 Polyæn. 4, 3, 9. & Front. 4, 1, 9. quo toto capite *de transducendo exercitu per loca hostibus infesta* agit.

8,13,18. *OCVLOS HOSTIVM AVERTERE*) Vide quæ notaui supra ad 4, 6, 9. Liuius 38, 33, 10. de Scipione *moram pugnandi nullam fecit, vt ipso certamine auerteret à conspectu transeuntium per colles equitum.* Idem 30, 4, 8. de eodem: *vt ab eo quod parabat, in alterius rei curam conuerteret hostium animos.* Simili stratagemate Raxam flumen transmisit Otho Magnus, narrante Fabricio Orig Saxon. lib. 2. *Per totam noctem iubet strepitus excitari, & hostes lacessere missilibus, quasi flumen vi esset transiturus. Ad eum motum Slani frequentes concurrunt, & ad resistendum ipse accingunt. Interea Gero* (Dux Othonis) *vno à castris milliario discedit, & hoste vltra flumen occupato, cis flumen secuto, pontes tres sternit tenebrarum beneficio: quibus celeriter confectis, ad Regem mittit, vt pergas copias absque cunctatione traducere.* Hieronis stratagema simile refert Polyænus 1, 29.

8,13,19. *ADVERTERE*) Malim; *obuertere.*

8,13,21. *VESTE REGIA EXORNAT*) Sic Gelon per *Pediarchum sagittariorum præfectum, sibi forma & aspectu similem tyrannica veste indutum* fraudem parauit Himilconi apud Polyæn. strat. 1, 27. Cominæo lib. 6. teste, Ludouicus XI. *eum habebat morem, vt è suis vnum aliquem sæpe vellet eodem esse cultu corporis, quo ipse erat.* haud dubie, vt erat vaferrimo ingenio, quo opportunitate data vel securos opprimere posset; vel insidiantes fallere. Pulcherrimum strategema Datamis refert Corn. Nepos Dat. 9, 4. Sic apud Diodor. 19, 5. *Agathocles, quid animo dux* (Aceslorides) *meditetur, coniectans, è iuuenum cætu statura formaque sibi quam similimum delegit. Huic armis, equo, vestibusque traditis, ad eadem sui missos astute circumuenit.* Quippe succidanea illa hostia relicta, ipse euasit incolumis. Sicut apud Polyænum 1, 12. ancilla Helenæ cultus heræ induta, vicem illius occubuit. item alia Arsinoes, apud eundem 8, 56. Harmoniæ, apud Val. Max. 3, 2, 9. ext. Senius Panopionis, ibid. 6, 8, 6. quod paulo aliter narrat Dio in Augusto 47, 2, 4.

8,13,24. *SPISSÆ NVBES*) Petronius: *Tum spissæ repente tenebræ lucem suppressêrant, vt ne proram quidem tutam gubernator videret.* Vide notatos ad 4, 3, 16. supra.

8,13,27. *IN ORDINES*) Sic emendauit Acidalius: nec falli eum demonstrant similia loca, quæ Index exhibebit.

8,14,1. *IAMQVE AGMEN*) Sequitur ipsius pugnæ descriptio, commissæ bidui itinere à Taxilis, si Philostrato 2, 15. credimus.

8,14,2. *CENTVM QVADRIGAS*) Mira hic scriptorum rursus dissensio, aliud Curtius, Plutarchus c. 105. aliud Aristobulus, aliud Ptolemæus apud Arrianum 5, 2, 24. narrant; quos ipse adibis. Raderus. Adde Polyænum 4, 3, 21. & 22. qui eum quem nostri *Hagen fratrem* Pori, videtur appellare *Pisacum nepotem*. Dignus autem hac in re locus Arriani 5, 2, 24. qui explanetur: præsertim cum nullo modo à nostro instituto alienum id sit futurum. Ait, vel potius Interpretes: *Ptolemæus, cui ego assentior, aliter sentit. Nam & ipse filium à Poro missum fuisse scribit, non autem LX. solum currus ducentem. neque enim verisimile est, Porum quum iam per speculatores certior factus esset, aut ipsum Alexandrum, aut certe partem exercitus Hydaspem transisse, filium suum cum sexaginta tantum curribus emisisse. qui quidem veluti ad speculandum missi, satis multi etiam non bene instructi erant vt nimirum expedirent sese recipere possent: at vero ad arcendum hostes nondum transgressos, aut cum eis iam transgressis confligendum, nequaquam pares erant.* Sensu cum per se ridiculo: tum inprimis ab Arriani mente egregie alieno: *satis multi*, nam pauciores puta triginta currus, ad explorandum non erant futuri satis multi. *etiam non bene instructi*, hoc enim opinor, magnopere expediebat ad receptum, vt male instructi essent. *vt nimirum expedirent sese recipere possent*, quasi vero ea potius caussa, quam ad arcendum hostem missi forent. Arrianus: ἃ δὴ ὡς μὲν ἐπὶ ἑξακοσίοις ἁρματοπώλοις ὀκταπήχεσιν, πολλά τε καὶ ἐν ἐυζύγοις ἐς πλῆθος ἀναχώρησιν ἔν' ὡς ἔχοιεν τὸ ἀφεξαι τῶν ἐπὶ πεντεκαίδεκα τοῖς πολεμίοις, καὶ τοῖς ἔδει ἐμβιβάσαι ἐπ' ἴππους, εὔδηλα ἀξυνετοῖς. Nimirum confutat narrationem eorum qui tradiderunt, Porum audito Macedonum transitu filium suum misisse cum sexaginta admodum curribus. Quod quidem teste Plutarcho cap. 105. ipse Alexander in epistola quadam scripsit. verum Arrianus negat verisimile sibi videri, belli peritum hominem, id fuisse commissurum, cum nulla appareret ratio: aut enim explorandi caussa eos miserit, aut pugnæ: non illud, nec enim tam multos misisset: non hoc; nec enim misisset tam paucos. Vertendum ergo fuit: *filium suum cum LX. tantum curribus emisisse. qui, si ad speculandum missi forent, nimis multi, neque ad receptum expediti fuissent: si ad arcendum &c.* Habuit nimirum aut habere potuit in animo illud Xenophontis extremo lib. 6. Hist. Græc. quod redimendi temporis chartæque caussa tantum Latinum adscribo: *Pauci aeque aliquid, ac multi, videre possunt: ac si pedem referre necesse sit, multo facilius pauci, quam plures, tum viam idoneam reperire, tum quiete discedere possunt. At multos adducere, neque tamen hostibus pares, qui non ingens dementia sit?* Nec abludit Tigranis scomma in exercitum Rom. apud Plutarch. Lucullo cap. 57. Ἐι μὲν ὡς πρεσβευτάς, πολλοὶ πάρεισιν· εἰ δ' ὡς στρατιώτας, ὀλίγοι. *Si quidem legationis caussa venerunt, multi nimis sunt: sin pugnæ, nimis pauci.* Lubet adnotare, Ptolemæum & Aristobulum citato Arriani loco in hoc consentire, filium Pori missum esse, quod ii sane, quippe viderunt Porum, aut scire potuerunt, aut credere. Quin & duos eius filios occubuisse ea pugna scripserunt: adstipulante quoque Diodoro 17, 89. quæ res manifestæ falsitatis conuincit nugas Philostrati 2, 10. Porum *fuisse admodum adolescentem, quando cum Alexandro pugnauit.*

8,14,3. *IN CVRRIBVS*) De equis, curribus, elephantis Indicis, Ælian. hist. anim. 13, 9. qui binos tantum epibatas, siue adscensores, singulis curribus tribuit. Quod & Strabo firmat lib. 15. δύο δ' ἐπὶ τοῦ ἅρματος ἀναβάτας πρὸς ἑκάστῳ ζεύγει φασὶ πλὴν τοῦ ἡνιόχου. *duos autem in curru praeter aurigam vectores duos habet.* idque magis credam quam vt Curtius narrat.

8,14,9. *HOSTIVM TENVS EXACTI*) Non expedio me ex verbis.

verbis: sensum teneo. qui vtique non ille: *paucos ex curribus & aurigis ex hostibus elapsos ad Porum properasse, ex tota hostium acie exactos, seu in fugam coniectos.* Sed quem supra 4, 15, 17. concepit his verbis: *Pauca tamen enasere quadriga in vltimam aciem &c.* Vult ergo; curruum aliquos per interiectam hostium aciem penetrasse ad Porum. Obseruandum enim duplicem fuisse pugnam, maiorem illam quæ mox describetur, & hanc Hagis nepotis regii, quem à rege intercluſum habuisse Macedones significare videtur auctor. An autem particula *tenus* hoc interpretamentum patiatur, ipse quidem dubito: sensum autem alium non esse liquido perspicio. Est autem locus hic in aliis Codd. aliter expressus, quod quidem argumentum solet esse corruptionis. Nec sane placet, quod facit Porum *acerrime pugnam dimittere*: deinde postea demum aciem instruentem.

8,14,10. *AD NOTVM SONVM*) Nam & primum captos mitigari scripsit Arrian. Ind. 2, 29. *tympanorum ac cymbalorum pulsu.* Alias enim fere impatiens esse solet insueti sonitus hoc animal, qua re sæpe etiam consternati, inque fugam acti leguntur.

8,14,11. *HERCVLIS SIMVLACRVM*) Huius rei testem Curtius vix inueniat ex iis qui hodie leguntur. Raderus. Ernstius obseru. 2, 22. credit se reperisse eius rei indicium Florentiæ in hac inscriptione corrupta: *Hercules * Dor *** For** quam supplet; *Hercules Indorum Fortitudo.* ipse viderit. Ceterum etiam apud maiores nostros consuetudo ista tenuit, vt simulacra deorum *lucis detracta in pretium ferrem*, teste Tacito. atque inde nobis vexilla **Fanen** appellantur: quod antiquitus **Fan** deum significabat: quod hodie septemtrionalibus diabolum, postquam nimirum falsorum numinum errores abiecerunt. Inde *Tanfana* apud Tacit. 1, 51, 2. quod hodie vocant **Skogsroo**/Syluestrem dæmonem. **Tfan** enim syluam notabat maioribus nostris, vt in veteribus cantilenis sæpissime. Et apparet ratio moris. Sic enim fiducia creabatur militi, tamquam præsenti numinis auxilio, metus hosti. Sic Constantinus crucem, labarum, pro signo habuit. Iudæi videntur DEI nomen prætulisse, ex Ps. XX. & Iesai. 11, 10.

DESERVISSE GESTANTES) Quomodo & alibi *primum militiæ vinculum est, religio, & signorum amor, & deserendi nefas.* Vide Florum 1, 11, 2. g.

8,14,12. *POENAM IIS QVI*) Acidalius malebat: *capitis etiam fuisse rent pœna, si qui ex acie &c.* & mox pro *etiam in religionem* idem, *iam in religionem.*

HOSTE QVONDAM) De Herculis in Indos expeditione nota scriptis antiquorum fabula, quam cramben non recoquo. tantum miror hodieque apud incolas durare famam eius rei. Anno MDIX. Almeida *in fluuium delatus est, qui per Cambaiæ regnum in mare influit. Fluuium appellant Maim* (antiquo nomine. nam & apud Arrianum periplu maris Erythr. 3, 5. *ingens est fluuius qui Mais dicitur*) *ibi vidit in oppido permutato maximum & amplissimum templum, & campum latissimum, in quo erant sepulchra innumerabilia. Cum ab incolis scisciaretur, quid infinita illa mortuorum monimenta designarent: respondernnt illi qui sapientes existimabantur, antiquissimis regionis illius scriptis atque monimentis contineri, Herculem in Indiam cum maximo exercitu penetrasse: & in eo loco bis cum Rege quodam potentissimo collatis signis confligisse, & vtroque prælio superatum fuisse. Vt autem tam præclari facinoris memoria seculis immemorabilibus conseruari posset, institutum ab antiquis fuisse vt locus ille, in quo milites Herculis cecidissent, religione consecraretur, & illa sepulchra inuiolata permanerent. Hæc quidem illi prædicabant: quibus quanta sit habenda fides, liberum sit ei qui velit, iudicare.* Osorius de reb.

Emmanuelis lib. 6. In hac autem narratione multa insunt, quæ propter à Lusitanis potius quam Indis confictam esse suspicer.

8,14,13. *SPECIEM TVRRIVM*) Eadem similitudine supra 8, 12,7 vtitur. eadem Diodorus 17, 87. Arrian. 5, 2, 36. & Polyæn. 4, 3, 22. Apud Marcellinum 24, 22. *Elephanti gradientium collium specie motuque immanium corporum propinquantibus exitium intentabant.* Montibus comparat Iacob. de Vitriaco hist. Hierosol. cap. 86. *Sunt robusti membris & corpore magni velut montes.* Subnectit deinde alia ex fabulosa Alex. historia, & epist. supposititia ad Aristot. commentum esse hoc aduersus belluas istas Alexandrum, vt æreas statuas ardentibus prunis impletas illis obtruderet: ad quas *protendentes*, ait peritus scriptor, *labra comburebantur*, quæ ineptiæ placuerunt etiam nugatori Iudæo Iosephi nomen stolide mentito. Quicquid autem sit, in confesso est Porum hoc bello elephantis vsum. Quo argumento Photius ostendit, Agatharchidem lib. 1. de mari rubro, vel memoria lapsum fuisse; vel ad Ægyptios tantum reges, aut saltem Alexandri successores respexisse, cum Ptolemæum Philadelphum primum fuisse scriberet, qui elephantorum venationem instituerit.

IPSE PORVS) *Erat enim quinque cubitos altus.* Arrian. 5, 2, 47. Diodorus 17, 88. adjicit: *crassitudine autem tanta, vt thorax eius duplo excederet loricas aliorum, qui robore excellerent.* At apud Plutarchum cap. 106. *Porum plerique scriptores consentiunt quatuor cubitos palmo excedentem*, quem locum merito suspectum habet Raderus, & pro πεντάπηχυν πήχεις reponit πήχ. cum etiam Eustathius ad Dionys. versum 1027. mulos Indorum tradat πενταπήχεις quinque cubitales reperiri: Porum autem excessisse quinque cubitos. Sane maiorem quatuor cubitis oporteat fuisse, qui, vt ibidem addit Plutarchus, elephanto suo proportione equitis insideret. Philostratus 2, 10. ait fuisse *proceritate corporis tanta, quanta, post Troiana tempora nemo.* Arrianus peripl. mar. Erythræi 3, 2. ait in illis regionibus reperiri ἀνδρας ὑπερμεγεθεις τὸ εἶδος, *viros excedentibus modum corporibus præditos.* Ceterum de Mithridate similia fere notasse credo Sallustium, si extarent quæ iuxta hoc fragmentum scripsit: *Mithridates corpore ingenti, perinde & armatus.* Apollodorus lib. II. de diis, *Herculem* πεντεπηχυαῖον fuisse refert. quem etiam modum Diodorus, 17, 91. tribuit Sopithæ. Sed Philostratus in Heroicis Protesilao suo decem cubitos tribuit. *Maximinus* (*vt refert Cordus* apud Capitolin. cap. VI.) *erat magnitudine tanta, vt octo pedes digito videretur egressus.*

FORMAM) Rutgersius Var. lect. 3, 4. emendabat *normam*: haud absurde. Potius tamen assentiar Bongarsio glossema hoc esse: vt scilicet diuisa voce *propemodum*, legatur; *magnitudinis promodum excesserat.* Moueor etiam nonnihil versu Galteri:

Humanique modum transgressum corporis.

Solet enim ille ipsa fere Curtii verba in numeros redigere. Si tamen vulgatam lectionem teneas, interpretabere *formam*, vt fere accepit Probus in Eumene: *multi etiam qui eius formam cognoscere studebant, qualis esset.* Tacit. 2, 39, 3. *forma haud dissimili in dominum erat.* Quid tamen si legas; *magn. prope modum excesserat. formam magnitudini Pori adiiciebat belua &c.* id est, decorem, speciem. si enim legas, vt editur, *magnitudini adiiciebat*, falsa est sententia: quanto enim maior est elephantus, tanto minorem apparere necesse est qui eo vehitur. dextrum enim suum cornu ipse duxit.

8,14,14. *PAR ANIMO MEO*) Sic fere apud Lucanum 5, 652.

\- - - *Credit iam digna pericula Cæsar*
Fatis esse suis. - - -

8,14,15. *IPSE DEXTRVM*) Acidalius, probante Radero legit; *ipse in dextrum mone*, nam Alexander iam in læuum se irruere velle significarat. Negari tamen

tamen non potest in describendis aciebus Curtio non nimium esse tribuendum. Certe causam haud vnam habuit Glareanus, sin hic dixit auctorem nihil habuisse pensi, quid scriberet. Sunt enim vbi merito quis offendat, quæ Raderus præter Acidalianam coniecturam, hac quoque ratione submouet, vt dicat mox num. 17. vbi scriptum est Cœnum *in læuum cornu inuectum*, quamquam sic etiam Mss. habeant, legi debere; *in dextrum.* Sed hoc quidem satis violentum est. Qui autem hoc loco, *ipse dextrum mone*, Alexandri, non hostium dextrum cornu accipit, sane valde fallitur: Non igitur video, qua causa Glareano sic insultet Raderus, qui dum errorem eius detegere satagit, inter alia etiam obiicit, non distinguere eum duas pugnas, alteram cum Hage, alteram cum ipso Poro. Id quidem haud falso, nisi ipse eandem culpam incurreret: nam aciem Alexandri contra Porum quam Arrian. 5, 2, 32. describit, refetre volens, narrat nobis aliam contra Hagen, quam Arrianus superius num. 20. proposuerat. Polyænus quoque aciem vtramque aliquo modo depingit: vbi tamen vix inuenies, quo Curtio opem feras.

ANTIGENES) Vulgo *Antigene.* quæ duo nomina confunduntur etiam in Var. Lect. 5, 2, 5. Sed Antigonus Phrygiæ vicinæque Lydiæ satrapa relictus fuerat, de quo supra 4, 1, 35. vbi locorum etiam res gessit circa prælium Arbeliticum. Atque deinceps ibi mansisse argumento est, quod infra 10, 10, 2. illæ regiones ei decernuntur: quod forte non fuisset factum, nisi iam tum in possessione earum fuisset. Sed & ex Diodoro 18, 23. colligo eum ab eo statim tempore satrapia sua non excessisse. *Antigenes* autem Argyraspidum phalangitarum dux fuit, vt ex Diodoro 18, 62. aliisque locis liquet. Recte igitur sic restituimus. & omnino certum illud est ex Arriano. Adde infra ad 10, 10, 1. voce *Susiana.*

IN MEDIAM ACIEM) Modius interpolabat; *non in mediam aciem, sed vrgebitis frontem.* At vetustam lectionem *in med. aciem*, omissa negatiua, & *vrg. frontem*, merito restituit Acidalius. mediam aciem intelligit, quæ inter duo cornua erat disposita: quæ simul etiam *frons* exercitus instructi dicitur, eadem figura, qua partes à læua dextraque, *cornua.* Tamen, ne quid dissimulem Pal. 1. habet, *non inuch. in med. ac. sed vrg. frontem.* Verum negatiuam natam putem ex præcedenti voce *Tauron*, collisa cum sequenti *inuehimini*: qua demum recepta procliue fuit & in *sed* mutare.

8,14,16. *ANCEPS AVXILII GENVS*) Ita Liuius de falcatis curribus 37, 41, 9. *Eumenes haud ignarus pugnæ, & quam anceps esset auxilii genus.* Sed & elephantos Lucret. 5, 1349. *commune malum* nominat. De hac re Stevvechius in Veget. 3, 24. *Illud*, inquit, *certe silentio præteundum non est, sæpe communi partis vtriusque periculo prodiisse in campum elephantos*, testis mihi Hirtius de bello Africano cap. 27. *Plutarch. in Pyrrho cap. 55. Q. Curtius. eo quod hæ bestiæ in suos frequenter se conuerterent.* testis Appianus de bellis Punicis. *luculentissimum quoque eiusdem testimonium laudandum puto ex libro de bello Hispaniensi. Vnus*, inquit, *elephantorum graui percussus saxo de muro caput, furere atque effrenate ferri cepit, inque amicos horrendo clamore furens se conicit, quemuis obuium trudens ac proterens: similiter & reliqui elephanti, illius clamoribus exterriti fecerunt. quod quidem sæpe memoro solent, cum insaniunt, quorum vt inimicum accipiemus, ob quam eorum perfidiam quibusdam commodus hostes appellati.* Arrianus certe 5, 2, 30. sta etiam in hoc prælio vsuuenisse docet. Idem Siculus 17, 88. narrat, & Curtius ipse mox infra. Plinius 8, 9, 3. *minimo suis stridore terrentur, ruinamque & territi vero semper cedunt, haud minore parium suarum pernicie.* Raderus. Adde Florum 1, 18, 12.

8,14,17. *IN LÆVVM CORNV*) Ex mente Curtii, si non ex ca-

lamo, certissimo legendum, *in dextrum*. ita etiam Arrianus 5, 2, 33. *Canum ad dextrum cornu misit*. Raderus.

8, 14, 19. *IMPONVNT*) Mss. Q. *imponuntur*. sicut diuinaueram, voluerámque part. *tum* expungi.

8, 14, 23. *EQVOS*) Qui stridorem elephantorum ferre non possunt. Vide quæ notaui ad Florum 1, 18, 8. f. Quare Cæsar in Africa bellum gerens contra Scipionem & Iubam, qui elephantos habebant; ipse quoque nonnullos ex Italia adduci iussit, non alio fine, nisi vt milites eos ex quotidiano conspectu metuere desinerent, atque *vt iumenta bestiarum odorem, stridorem, speciem, consuetudine captarum non reformidarent*. Hirtius de bello Afr. cap. 72. Atque hæc ratio potissimam difficultatem transeundi Hydaspis obiecit Alexandro, notante Arriano 5, 2, 8. & 13. solum hoc timuisse, ne equi specie & clamore belluarum territi rem turbarent. Ibid. num. 29. editum est; *neque enim putabat* (Porus) *quenquam hostium per illa elephantorum interstitia penetrare ausurum, sed ne equites quidem, equitum metu*. nescio an typothetæ vitio: legendum enim, *equorum metu*. Scipio contra Annibalis elephantos *equitatum Numidarum in vtroque cornu locauit, assuetum ferre odorem & aspectum elephantorum. Italico vero non assueto talibus postremam aciem clausit*. Appian. de bel. Punicis. Quod autem *pauidum ad omnia animal* vocat, de insolito tumultu aut specie interpretare: cuius rei exemplum in Liuio 10, 28, 9. Apud Tacit. 1, 66, 1. *Forte equus abruptis vinculis vagus, & clamore territus, quosdam occurrentium obturbauit*. Vnde à Persis singulari industria exercebantur, *ne armorum fremitum, & gladiorum ad clypeos resonantium in pugna crepitum eximescerent*. Ælian. histor. anim. 16, 25, 1.

8, 14, 24. *AGRIANOS ET THRACAS*) Hos vt equites sagittarios crederet Explanator, in caussa fuit Arrianus 5, 2, 34. vt coniicio, qui tradit Alexandrum in Indos immisisse mille hippotoxotas. Sed eos ex num. 15. ibid. *Duas* fuisse crediderim. certe Agriani & Thraces non magis equestri rei studere potuerunt, quam apud nos Heluetii aut Rhæti.

8, 14, 28. *PEDES AMPVTARE*) Annotata hæc historia etiam in Turcorum libris. testatur Eurenoses apud Leunelau. hist. Musulman. lib. 5. *Perscriptum nostris in libris reperitur, bello Macedonis illius Alexandri Magni aduersus Indorum regem Porichachum* (hoc est Porum regem) *totis quum viribus virumque dimicandum esset; Porichachum ante suas acies elephantos ordine constituisse, qui suis essent instar muri cuiusdam aduersus Alexandreos ne quo solebant impetu ceteroqui turmas hostiles perrumpere, suos etiam dissipare ordines. Alexandrum vero, quum suos copidum ictibus, qui glady sunt incurui, proboscidas siue manus belluis, & crura iussisse amputare, subitum elephantis iniecisse pauorem, eosque versus Indorum agmina reiectos, tanta vi aciebus illorum immisisse; vt euentu prorsus inexpectato, nullum Alexandreo militi damnum darent, suos Indos proterrerent ac dissipergerent.*

8, 14, 29. *BELLVARVM MANVS*) Proboscides, amputatu non ita difficiles, vt bello Pyrrhi Tarentino C. Minucius ostendit apud Florum 1, 18, 9. & Plinium 8, 7, 2. Sic veteranus Cæsaris ab elephanto in altum sublatus, proboscidem cecidit. Hirt. de bell. Afr. cap. 85. Vide Stevvech. in Veget. pag. 222. m.

8, 14, 32. *NOVEM IAM VVLNERA*) Arrianus 5, 2, 47. nonnihil à Curtio diuertit: *Cum in dextro humero, quem quidem solum in pugna nudum ferebat, vulnus accepisset (nam à reliquo corpore thorax facile tela propulsabat) ipse alioqui insigni & robore & membrorum conuenientia præditus, vt postea eius conspectus docuit, conuerso elephante recessit*. Siculus 17, 88. *Porus tandem cum heroice depugnasset, præ multitudine*

dine vulnerum exsanguis animo deficit, & viribus infractis è bellua ad terram delabitur. Raderus. Themistius quoque orat. 9. multis vulneribus affectum fuisse tradit. item Iustinus 12, 8, 5. In Arriani loco est quod obiter moneam, illa verba *περιττὸς ἀν τῷ σώματι τὸ ἰσχυρὸν, καὶ τῷ ἀξιωματι* de ipso Poro perperam accipi, reddique; *ipse alioqui insigni & robore &c.* nam de thorace loquitur auctor: *firmitudinis & operis eximij thorax vt postea intuentibus apparuit, facile tela propulsabat*.

8, 14, 34. *EQVVS*) Bucephalus, quo de alibi.

8, 14, 36. *PRODITORIS*) Alii *proditorem*. Sed qui illud in fratrem Taxilis contenerit? in ipsum potius. ergo *proditoris* repono. volentibus etiam Mss. quos postea inspexi.

8, 14, 37. *VIRTVTIS OPERE*) Simili re styloque Liuius 30, 35, 8. *Hoc edito veluti vltimo virtutis opere, Annibal quum Adrumetum refugisset &c.* Quod hi *vltimum virtutis opus*, id *extremam virtutem* appellat Statius, vbi Tydeus

– – – *nec me virtus extrema fefellit*.

8, 14, 39. *PROCVMBERE IVSSIT*) De elephantorum indole, docilitate &c. habes apud Plinium lib. 8. multis à principio capitibus, & Lipsium singulari epistola 50. cent. 1. Sed de Pori elephanto ex Plutarcho cap. 106. cognosces, quomodo regi in terram demisso è vulneribus tela sensim & leuiter extraxerit. Audi quæ de eodem forte (quem tamen Curtius confossum prodit) tradat Philostratus 2, 6. nullo modo prætermittenda, mira sane & memoranda. *De elephantorum*, inquit, *ætate, & quod longissimæ vitæ sunt, ab aliis pluribus scriptum est: veruntamen hi penes Taxilæ vrbem omnium vrbium, quæ apud Indos sunt, maximam, elephantum inuenisse perhibent, quem inungebant, & vittis ac myrteis coronis indigenæ ornabant: asserentes unum ex his esse qui pro rege Poro aduersus Alexandrum pugnauerat, quem propterea quod in pugna promptissime versatus esset, Alexander Soli dedicauit. esse autem illi torquem aureum circa dentes, seu potius cornua libeat appellare, & in torquibus literas Græcas insculptas hæc verba referre*: Alexander Iouis F. Aiacem Soli. *hoc enim Aiacis nomen ipse elephanto imposuit, magnum magno nomine exornans. Coniciunt autem indigenæ annos quinquaginta supra trecentos ab ea, quam diximus, pugna, ad ea tempora intercessisse: cum tamen scire non possint, quot fuerit natus annos, quando pugnæ interfuit*. Raderus. Multa de elephantis Nierenbergius. Item Bulenger. de Venat. Circi toto cap. 21. vbi miror inter plurima Æliani loca me non reperire cap. 37. lib. 7. de animal: vbi de Pori elephanto idem quod Plutarchus tradit, adjicitque semetipsum inclinasse, quasi diceret, sua sponte, non à magistro iussum, procubuisse. Sed Curtio potius credam, sic enim edocebantur. Seneca epist. 85, 43. *elephantum minimus Æthiops iubet subsidere in genua*. Vide Marcil. ad Martial. 1, 17. Idem Ælian. 3, 46. similia fere quæ de Pori elephanto Curtius, de alio Indico narrat, qui dominum suum protexerit, & labentem promuscide sustulerit.

8, 14, 41. *QVÆ MALVM*) Similiter fere Perseum percontatur Æmilius apud Liuium 45, 8.

8, 14, 43. *QVID IPSE*) Auct & audet animus pro *ipse, in se* referre, nisi vtrumque simul forsan aliis videatur. Acidalius.

QVOD HIC DIES) Plutarchus cap. 106. & de ira cohib. cap. 16. cum Arriano 5, 2, 48. simpliciter tradit, rogatum ab Alexandro Porum respondisse *βασιλικῶς, regie*, seu *regaliter*, atque *in eo esse omnia*. multo elegantior & vrbanior est narratio Curtii. Raderus. Ego Curtio irascor quod interpolauerit responsum Pori à Græcis relatum, quod & credibilius est, & admirandæ maiestatis grauitatisque plenum. Egregie de eo differentem Themistium vide orat. 9. Ceterum *Principibus in omni fortuna regalem*

regalem dignitatem retinendam esse docet Amirat. dissertat. 12,2. hoc ipso exemplo Pori, cui comparat eximium illum Ioan. Fridericum Saxoniæ ducem.

8,14,44. *MONENDO PROFECIT)* Sic apud Val. Max. 3, 8, 8. *Metius quo vitam constantius contempsit, eo facilius impetrauit.* Plutarch. Lucullo cap. 28. *Pomponius, non obscurus vir, saucius capitis est, atque ad Mithridatem vulneribus grauis pertractus. Quem vbi rogauit rex, an, si ipsum conseruasset, amicus sibi esset futurus? Sane, inquit, si pacem cum pop. Romano feceris: sin secus, hostis. Cuius rex admiratus virtutem, nihil eum læsit.* Eximie Seneca ad Heluiam 13, 7. *Qui aduersus sæuissimos casus se extollit, & ea mala quibus alij opprimuntur, exercit, ipsas miserias insularum loco habet: quando ita affecti sumus, vt nihil æque magnam apud nos admirationem occupet, quam homo fortiter miser.* De Q. Mucio Scævola notum ex Liuio 2, 12, 5.

8,14,45. *AMPLIORE REGNO)* Suffragatur Plutarchus cap. 107. *adiecit liberorum ibi populorum, quos subegit, regionem, in qua nationes quindecim, vrbium non mediocrium quinque millia, & vicos quamplurimos memorant fuisse.* Arrianus 5,2,48. *aliam ei regionem vetere ampliorem adiecit.* Raderus. Habuit Plutarchus in animo, quod teste Plinio 6,17,19. *Alexandri Magni comites in eo tractu Indiæ quem subegerant, scripserum quinque millia oppidorum fuisse, nullum eo minus, gentium IX.* adiicit Strabo lib. 15. *regionem hanc totam ab Alexandro subactam, ac Poro esse traditam.* Est autem quod in vtroque corrigendum putem: gentium numerum in Plutarcho. nam in nouem Plinius cum Strabone consentiunt, in Plinio, quod non satis determinate descripserit tractum eum Indiæ, lectoremque in hunc errorem inducat, in quo fortassis & ipse fuit, vt putet totum Indiæ tractum ab Alexandro domitum intelligi, cum eius comites hunc modo intellexerint, qui inter Hydaspem & Hypanim est, vt diserte tradit Strabo. & iuuat Arrianus 5, 3, 14. Nam inter Indum & Hydaspem multum terrarum subegerat, quas Poro non tradidit. Corrigendus etiam Eustathius ad Dionys. vers. 1141.

8,14,46. *IN HOSTE)* Habet enim hoc virtus, vt mirentur eam & hostes. Alexander hic supra 4, 6, 26. *virtutis in hoste mirator* prædicatur. Vibius Virius apud Liuium 26, 13. 24. *& ipsi virtutem mirabuntur hostes.* Cicero in L. Pisonem cap. 32. *Habet hoc virtus, vt viros fortes species eius & pulchritudo etiam in hoste posita delectet.* Tale quid etiam Arrianus 4, 3, 31. vbi de voto Darii.

QVAM IN CIVE) Supra ad 6, 1, 18. Hoc animo ferunt & Herculem fuisse. Apollod. lib. 2. *Vbi Telamonem prius intrasse* (Troiam) *vidit, stricto in eum ense vadit: Nam is meliorem sepe volebat nominem.* De Saulis in Dauidem inuidia, sacræ literæ testantur: profanæ de Antiochi in Hannibalem, Dionysii in Dionem, Tiberii in Germanicum, Claudii & Neronis in Corbulonem, Constantii in Iulianum &c. Contra *Scipio Marcium secum habebat cum tanto honore, vt facile appareret, nihil minus eum vereri, quam ne quis obstaret gloriæ suæ.* Liu. 26, 20, 2. At in eodem 26, 40, 4. Mutinis *gloria quia iam Imperatoris quoque famæ officiebat, postremo in inuidiam vertit.* Ceterum videtur esse verum Plutarchi cap. 63. testimonium de Alexandro: *Candidus erga omnem virtutem erat, factorumque ad memoriam custos & fautor honestorum.*

QVO MAIORES) Maximam è victoria Pori laudem sibi quæsisse visus est, quem regum & hostium maximum & potentissimum videri voluit, cum dixit sup. num. 14. *Tandem par animo meo periculum video.* Addam huic libro coronidem ex Taricio Mircondo Persa (Tarich Mircondi Persæ) cuius de rebus Persarum historia magnopere laudatur, in Hispanum sermonem à Petro Teixeira nobili Lusitano translata. è qua hæc decerpta sunt. Porus (qui Indis *For* appellatur) primo prœlio fusus reparatis viribus viginti diebus cum hoste velitatus est. & cum Macedo videret se viribus Poro imparem & victum, ad singulare certamen Indum prouocauit: nec Porus duellum

lum detrectauit. In patenti ergo campo paribus armis & animis congressi, cum in medio conflictu ingens ex Pori castris clamor accideret, miratus quid esset, respexit, simulque vulnere ab Alexandro occupatus concidit. In hac historia, quædam vera, quædam fabulosa credi possunt, aut contra reliquorum scriptorum fidem. de secundo nimirum prœlio & viginti dierum velitatione, quam tamen ad ripam Hydaspis ab vtroque rege obsessam, & transitum tentatum possis referre. De duello etiam non caret Teixeira suffragatore. Iustinum 12, 8, 3. audi: *Porus sibi regem priuatum hostem deposcit. nec Alexander pugnæ moram fecit, sed prima congressione vulnerato equo cum præceps ad terram decidisset, concursu satellitum seruatur. Porus multis vulneribus obrutus capitur.*

Sed quo tempore, anno, ætate Alexandri hæc perpetrata? Annum & anni tempus signauit Arrianus 5, 2, 48. *Huiusmodi*, inquit, *exitum habuit pugna Alexandri aduersus Porum & Indos trans Hydaspen amnem colentes, Archonte Athenis Hegemone, mense Martio.* At enim sup. num. 7. idem Arrian. de hoc ipso tempore, quo Hydaspen traiecit, sui immemor, vt videtur, scripsit, fuisse tum *solstitium æstiuum.* Itaque auctori hæc concilianda relinquo & remitto. Diodor. 17, 87. nonum hunc imperii annum Alexandri, & nonum & vigesimum ætatis, Chremete Archonte Athenis, non Hegemone, vt Arrianus, scripsit: cum Diodoro facit ἀπογραφὴ ἐλυμπιάδων. ΩΔ. ΠΓ. Χρέμης. Ἀλέξανδρ☉ πατρωξέν☉ Π☉ρ☉ νικᾷ. Raderus. Consule Meursium de Archont. Athen. 4, 14.

9,1,1. *SOLI VICTIMIS CÆSIS)* *Cuius beneficio partes Orientis subegisset.* Diodor. 17, 89. Eodem pertinet elephantus Soli consecratus, vt ex Philostrato 2, 6. paulo supra narratum est. Apud eundem 2, 15. legimus eum etiam aras, de quibus infra, *Soli Indico*, inscripsisse. Quod fortasse ansam præbuerit fabulosis narrationibus de arbore solis fatidica.

9,1,2. *CETERAM)* Ego sic diuinem: *ceterum opimam prædam, cæt. op. in ea regione manere &c. repleturos.*

9,1,4. *SERPENTES)* *Ad sedecim vsque cubitorum longitudinem porrectos*, Diodor. 17, 90. hoc est, quatuor & viginti pedes. Idem [Ælian. hist. an. 17, 2. ex Clitarcho, &] Arrian. Ind. 2, 35. testatur, qui tamen addit etiam multo maiores ex Indorum narratione reperiri. Sed quid hæc ad Strabonem lib. 15. qui ex Onesicrito refert, in Abisari regione duos dracones nutritos, quorum alter 80. cubitos, alter 140. longitudine æquaret, qui ducentos decem pedes efficiunt. Adde Plinium 8, 14. *Megasthenes scribit, in India serpentes in tantam magnitudinem adolescere, vt solidos hauriant ceruos taurosque. Metrodorus circa Rhindacum amnem in ponto, vt supernolantes, quamuis alte pernicieruque alites haustu raptas absorbeant. Nota est in Punicis bellis ad flumen Bagradam à Regulo Imperatore ballistis tormentisque, vt oppidum aliquod, expugnata serpens 120. pedum longitudinis: pellis eius maxillæque vsque ad bellum Numantinum durauere Romæ in templo:* [Cur non addidit quo templo. an Capitolino? an rectius apud Obsequentem cap. 29. legitur, *in publico?* Vide & Florum 2, 2, 20.] Polyhistor. cap. 55. de Indicis serpentibus: *Enormitas in serpentibus tanta est, vt ceruos & animantium alia ad parem molem tota hauriant &c.* Sed omnium narrationes vincit Maximus Tyrius dissertatione 38. Taxiles Alexandro varia mira ostendit: *in his animal erat maximum Baccho sacrum, cui victimas quotidie Indi mactabant. hoc animal draco erat, qui ingenti terræ quinque corpore æquaret.* Raderus. De draconibus & elephantis quos illi enecent Plinius 8, 11. & alii. eleganter autem Apuleius in Floridis. Apud Sciratas quoque serpentes maximos nasci tradit Ælianus hist. anim. 16, 22. & eiusdem lib. cap. 39. de Abisaris draconibus idem recensct, quod Strabo verbis modo relatis. vnde constat Abisa-

rem esse, qui apud Ælian. *Aposstares* legitur, vt supra quoque monuimus. deinde talli interpretem qui verba πεχυς μ κρε ρ. reddit *sex & quadraginta cubitorum*, cum sint centum quadraginta. Vide & Philostrat. 2, 8. de Arcesine, qui nostro Accsines.

ERANT) Malim, *errant.*

9,1,5. *A GRÆCIS)* A cornu quod è naribus extat. [Ælian. hist. anim. 17, 44.] *Sandabenames* Indi vocant, vt docet Gesnerus, *Reem* Hebræi, *Karas* Chaldæi nominant, vel *Karafas*: Latinis *Bos* vel *Taurus Æthiopicus*. Raderus.

9,1,6. *CORONIS)* Sic etiam postea *Nearchum & Leonnatum aureis coronis coronauit.* Arrian. Ind. 7, 13.

MILLE AVREIS) Quos eandem summam conficere scribit Scaliger, quam supra 8, 6, 19. *quinquaginta sestertia.*

AVT GRADVS) Ex emendatione Acidaliana sic edidit Raderus. Alii *aut gradu*: haud recte.

9,1,7. *CORPVS SVVM)* Ita Iugurtha apud Sallust. 46, 2. & 47, 4. *præter suam liberorumque vitam omnia Metello dedebat.* Apud Hirtium de bell. Gall. 8, 48. *Comint legatos ad Antonium mittit, seque ibi futurum, vbi præscripserit, & ea facturum, quæ imperauerit, obsidibus datis firmat: nam illud erat (scrib. orat.) vt timori suo concedatur, ne in conspectum veniat cuiusquam Romani.* Ceterum de Abisare non prosequitur Curtius, quid postea acciderit. nec enim si hæc ita fuissent acta, distulisset in eum mouere Alexander. Quod cum non euenerit, verior omnino mihi videtur Arriani 5, 4, 28. narratio: Abisarem per legatos excusasse valetudinem, Alexandrum excusationem accepisse.

9,1,8. *PORO AMNEQVE)* Sic omnes editiones Modianis antiquiores habent, quæ lectio, inquit Modius, ab iis procul dubio manauit, qui amnem etiam hoc nomine in India ignorabant. Sed velim discere ex Modio, apud quem geographum, aut historicum, aut scriptorem, amnem Porum legerit? Ptolemæus quidem *Porualos* Indiæ populos laudat, sed de ipso flumine Poro nulla apud ipsum vox, nisi dicas Porualos à Poro amne deriuari. In chirographo Constantiensi *Poro amne saperato* scriptum est: quomodo legit etiam in suis Mss. Modius & edidit. Si Porus amnis non fuit, quæro, quem amnem victo Poro superauit, cum ante conflictum Hydaspen, ad quem castra habebat Porus, traiecisset, Pori autem nulla prius facta sit mentio. sequor ergo Modium, quoad in meliorem rei cognitionem veniam. Raderus. Multa mihi succurrunt, stabiliendo huic loco, vel subuertendo. Possis enim dicere Curtium reliquam Alexandri expeditionem relaturum repetisse illa *Poro amneque* (Hydaspe) *superato*: vt sciretur quo porro fuerit profectus. Sed magis est, vt de Accsine transmisso hic agat. Nam inter Hydaspen & Hyraoten de quo mox num. 13. Accsinem esse constat ex Strabone. Quin & diserte Arrian. 5, 3, 8. narrat, cum hoc tempore Accsinem transiuisse. Fortassis igitur scribendum: *Hinc Poro Accsineque superato.* notandum enim Curtium in his postremis libris valde properare: quædam magna negotia omnino prætermittere, alia leuiter attingere. quod hic quoque factum puto, & expeditionem in alterum Porum, illius magni nepotem cuius præter Arrianum etiam Strabo meminit, verbo signatam. Eodem enim tempore Accsinem transmisit, istique Poro arma intulit. Arrianum inspice: qui tamen cum Strabone illi Poro regionem intra Hyaroten & Hypasin tribuit. Nec tamen absurdum eum ad Accsinen quoque imperasse. videtur vtique vicinus alteri Poro fuisse.

9,1,10. *FLEXI IN HVMVM)* Goropius in Indoscythicis pag. 485. quoque de his arboribus multa & mira, paratque ficum fuisse, sub qua Adam decerpserit exitiale sibi & humano generi malum. Habes porro harum arborum iconissimum

nissimum apud Carolum Clusium Exotic. lib. 2. vbi hunc quoque Curtii locum adducit. Raderus. Nescio an intelligat Clusii notas in Garciæ historiam aromatum. Ibi enim prolixe describit arboris genus ex narratione Fabricii Mordentis Salernitani, qui ei narrauit *interdum octingentos aut mille viros, quo in numero ipse fuisset, vnius huiusce modi arboris vmbra tegi: atque affirmabat terna etiam hominum millia sub tali arbore latere posse.* Additque veteribus etiam cognitam arborem, testimonio Curtii, Plinii 12, 5. & 7, 2. Stabonis lib. 15. Theophrasti de plantis 4, 5. Porro vt istæ Indicæ arbores sua sponte tellurem rursus subeunt, sic arte & cura effecerunt Hunni, vt arbustis varie implicantibus frondes, tota eorum regio in sæpis modum cingeretur. Munster. Cosmogr. 4, 2. Cuius generis supra quoque 6, 5, 14. Mardorum munitio describitur. Et illi quidem securitatis caussa hoc faciebant, alii voluptatis. Quam & ipsam lectori non inuideam, ex amœnissimo loco Vallæ lib. 3. Hist. *Valentiæ in Hispania horti non tantum citriis consiti, sed etiam citreis parietibus viuente materia conclusi: vt dubites horti ne sint, an ædes. Nam cum nihil aliud insit quam arbores frugiferæ atque felices, manu positæ, institutæ, dispositæ, quid nisi horti dicendi sunt? Rursus cum audis extrinsecus esse parietes, intus autem aulam, conclauia, curiam: item sacella, altaria, sedilia canonicorum, thronum episcopi, & cætera huiusmodi, non aliud quam ædes esse succurrit. Sunt enim parietes ex truncis citriorum confecti, & tamen frondibus vestiti, vt perspici introrsum nequeat, nedum intrari. Ita cum rami adolescunt, intorquentur & inflectuntur, ita insiti, atque inserti, consiti, atque conserti coalescunt, vt omnes rimæ expleantur, vt nihil vacui relinquatur, vt pariter firmitatis ex truncis, & decoris ex frondibus ratio constet.* Videtur iis verbis, *vt perspici introrsum nequeat &c.* respexisse Cæsarem de bell. Gall. 2, 17. vbi Nerii *teneris arboribus incisis, atque inflexis, crebrisque in latitudinem ramis enatis, & rubis sentibusque interiectis effecerant, vt, instar muri, hæ sepes munimenta præberent: quo non modo non intrari, sed ne perspici quidem posset.*

9,1,12. *FVLGOREM AVRI)* Diodor. 17, 90. *aris.* res eodem recidit. Addit deinde idem quod Curtius, *ab incolis* remedium veneni accepisse Macedonas. Illi enim vt tradit Ælian. hist. anim. 12, 32. *quodnam medicamentum cuique serpentum aduersetur, probe tenent. Neminem autem Græcorum medicorum remedium aduersus Indici serpentis venenum reperisse.* Nearchus apud Arrian. Ind. 2, 35. tradidit.

9,1,13. *HYAROTEN)* *Hydraotes* Arrianus 5, 3, 13. appellat: *Hyarotidem* Geograph. lib. 15. Raderus.

ARBORIBVS) Quarum alias prætermitto; vnam ex Aristobulo apud Strabonem adnoto, vt recentioribus comparem. Est autem iste locus aliquantum corruptus, vt tamen appareat, describi eam *magnas siliquas habentem fabarum similes denorum digitorum longitudine, mellis plenas: quas qui ederint, non facile euadant mortem.* Confer Oniedum hist. Ind. lib. 9. qui arborem occidentalis Indiæ *Mangle* vocatam inter alia sic describit: *habet siliquas duorum palmorum longitudinis aut maiores, crassasque, Cassiæ solutiuæ fructui pares, fusci coloris, pulpam medullæ effusum similem continentes, qua Indi aliorum eduliorum inopia vescuntur: etenim satis amara est. salubrem tamen cibum esse ferunt. Ego eius nihilominus esu in morbum incidi, licet adeo delicati palati non sim &c.*

AGRESTIVM PAVONVM) Horum iconissimum spectabis apud Vlyssem Aldrouandum lib. 20. Ornithol. Græcis *πάω ἄγριος* vocatur, Latinis recentioribus *vanellus*, Aristoteli *ἀὶξ*, vulgo *capella.* *Auis est pulchra, columbina magnitudine, cristato capite, vt pauo, in collo viridi colore & lucente, reliquo corpore varia &c.* Plura Ornithologus & Bellonius cognitu sane iucunda: sed hæc nobis satis. Raderus.

9,1,14. *MAGNAM VRBEM*) Arrian. 5,3,18. & Polyæn. 4,3,30. *Sangala* vocant.

9,1,15. *ALIIS TELIS*) Credo leg. ex Mss. *tela aliis hasta; aliis secures erant.* pro quolibet armorum quibus hostis petitur, genere *tela* poni, notum est.

9,1,16. *INSOLITVM GENVS PVGNÆ*) Cæsar bell. Gall.4, 34. *perturbatis nostris nouitate pugnæ.* describit autem prœlium cum Britannorum essedariis. Adde Liuium 4, 33, 2. in prœlio Fidenatium cum Romanis. Scilicet *subita conterrent hostes, vsitata vilescunt,* vt Vegetius 3,26. ait. Liuius 10, 28, 8. *Bis auersere Gallicum equitatum: iterum longius euectos, & iam inter media equitum agmina prœlium cientes, nouum pugnæ conterruit genus: essedis, carrisque superstans armatus hostis, ingenti sonitu equorum rotarumque aduenit; & insolitor eius tumultus Romanorum conterruit equos &c.* Affinia sunt his quæ notata reperies supra ad 4, 13, 5. *vanis & inanibus &c.*

9,1,17. *ET VINCVLA*) Raderus inserta voce legit, *Et res vincula quæ conserta erant iussit incidi*: nec enim aliter cohærere orationem. probo, nisi quod eius vice expungendam credo particulam &, quæ videtur eius locum occupasse. *fidere ceperunt. Rex vincula &c.* Et tamen auctores interdum diligentiam hanc connectendi prætermittunt, euidentia sensus & iudicio lectorum satis confisi. Præbet exemplum eius rei Catilina Sallustii cap. penultimo.

9,1,18. *SCALIS VNDIQVE ADMOTIS*) Arrian. 5,3,27. paulo copiosius: Indos prœlio fusos de fuga cogitasse. Alexandrum id præsentientem duplici vallo oppidum cinxisse, præterquam qua stagnum obstabat. ea parte erumpentes à Ptolemæo qui ibi præsidebat cum clade reiectos: cum etiam currus priore pugna captos ad impediendam fugam transuersos collocasset: *ἵνα πολλὰ ἐν νυκτὶ τὰ ἄπορα φαίνηται τοῖς φεύγουσι, quo plures per noctem fugientibus difficultates apparerent,* hunc enim horum verborum sensum esse putem: non; *vt à fugientibus per noctem cerni non possent.* eodem numero, est autem ex diuisione nostra 29. pro *συνθέσεως* lego *συνδέσεως.*

9,1,19. *PARTEM COPIARVM*) *Trecentos equites.* Arrianus 5,3,33.

9,1,22. *POTERAT IRASCI*) De hac quæstione, viciniisque aliis disputat Gentilis de iure belli 2,17. Adde Hirt. de bell. Hisp. c. 34. Ioseph. Iud. 3, 17.

AD PROXIMAM VRBEM) Quam nescio vnde expiscatus sit interpres Polyæni 4,3,30. *Patam* fuisse vocatam: nisi forte pro *ἀγχοῦ πόλεως*, tum legebatur *πατοῦσι* corrupte. Narrat enim Alexandrum Sangalis dirutis, cum fœtitiæ fama apud barbaros laboraret, eamque amoliri cuperet; aliam deinceps vrbem occupasse: ciues benigne habuisse: obsidibusque acceptis ad tertiam vrbem, *ἐπὶ ἀγχοῦ πόλεως*, mouisse: ante eam obsides ostendisse clementiæ suæ argumentum, eosque illos quoque hostes ad deditionem compulisse.

9,1,23. *SIMVLQVE VIM*) Ita Tacit. 4,50,1. *Diuis proiectus senecta, & longo vsu vim atque clementiam Romanam edoctus, ponenda arma, vnum afflictis id remedium differebat.* Et apud eundem scriptorem 2,10,1. Flauius: *magnitudinem Romanam, opes Cæsaris, & victis graues pœnas; in deditionem venienti paratam clementiam* extollit.

AD DEDIT. COMPVLERE) Sic apud Liuium 43,19,5. Romanis *magno vsui Cæruilius Spoletinus erat in colloquiis, dicendo nihil in ipsos saeuitum.* Marcellinus 17,26. de Iuliano: *Hortante hoc exemplo clementiæ, adulauerunt regales cum suis*

suis omnibus &c. Plura huius rei Curtiana exempla textui adpositæ *πολυπραγμονοῦσι* exhibebunt. quibus adde Gruteri discurs. in Tacit. 18, 18. & 19.

CETERASQVE) An *ceteras quoque*, vt supra ad 8, 13, 3.

9,1,24. *SOPHITIS*) Straboni lib. 15. Diodoro 17, 91. & Arriano 6, 1, 7. est Σωπείθης. Radero videtur Curtius ad *σοφίαν* respiciens, immutato paulisper nomine pro Sopithe Sophiten dixisse. ego Curtium eius acuminis capacem fuisse non existimo.

SAPIENTIA EXCELLIT) Cuius specimen habes apud Plutarch. cap. 112. de decem Gymnosophistis quibus quæstiones proposuit Alexander. Idem narrat Clemens Alex. lib. 6. stromatum.

9,1,25. *GENITOS LIBEROS*) Multa de hoc more & similibus aliarum gentium, imprimis de expositione infantium, Lipsius in epist. ad Belgas 1, 85. quem consule, itemque Alph. à Carranza de partu naturali & legitimo cap. 4. sect. 2. num. 138. Forner. in reb. quotid. & Dempster. ad Rosin. Contra *Lex* erat *Thebanorum*, vero iudicio Æliani 2, 7. *rectissime & humanissime*, vt illis temporibus, *posita: Ne ciui Thebano liceat infantem exponere, neque in solitudinem abiicere, capitis supplicio constituto &c.* Idem de Aboriginibus tradit Dionys. 1, 16, 4. *κτείνειν γὰρ ἐδόκει τὸν ἐκτρέφειν ἀξιοῦντα, ἂν δὲ ἀδύνατος ἕκαστον τῆς παιδοποιίας.* Tacit. H. 5, 5, 6. de Iudæis: *necare quemquam ex adgnatis nefas.* & de Morib. Germ. *Numerum liberorum finire, aut quemquam ex adgnatis necare, flagitium habetur.*

INSIGNES) Hoc est, inusitato naturæ dehonestamento notabiles, vt exponit Gebhard. crepund. 1, 5. vbi locum hunc ita à Modio dicit diuine emendatum, firmatque aliis locis, & imprimis illo Suetonii Aug. 38, 6. *Senio vel aliqua corporis labe insignibus.* Glossa: *Insignis Ἐπίσημος.* vt apud Matthæum 27, 16. de Barraba. Sic fere apud Liuium 6, 1, 15. Allienſis dies *insignis rei nulli publice priuatimque agendæ.* Veram etiam hanc videri lectionem res ipsa, & collata aliorum populorum instituta faciunt. Romulus apud Dionys. lib. 1. legesanxit, *nihil quod natum esset occidere ante triennium tempus; nisi aliquid mutilum, aut monstrosum statim à partu esset.* Seneca de ira 1, 15, 2. *portentosos fœtus exstinguimus: liberos quoque si debiles monstruosique editi sunt, abiicimus.* Alter Seneca Controuers. 33. *Nascuntur quidam aliqua parte corporis mutati, infirmi, & in nullam spem idonei: quos parentes sui proiiciunt magis, quam exponunt. Aliqui etiam vernulas, aut omine infausto editos, aut corpore inualidos, abiiciunt.* Res & vox vsurpata Curtio extat etiam in XII. tabulis, quo fortassis ille respexit: *Pater insignem ad deformitatem puerum cito necato.*

9,1,26. *ELECTA CORPORVM SPECIE*) De qua, an in coniugio incundo spectanda sit, late disputat Arnisæus de iure Connub. 3, 7, 7.

9,1,28. *EMINENS*) Quatuor cubitorum facit Diodor. 17,91. Adde supra ad 8,14,13.

9,1,29. *INSERVERAT GEMMAS*) Locum hunc de aureis gemmatisve calceamentis, similibus exemplis explicant Bulenger. de Imp. Rom. 2, 7. & imprimis Rubenius 2, 14. quibus adde Martial. 12, 49.

Calceatusque tuo sub pede lucet onyx. Cyprian. de habitu virg. *sint à compedibus aurei pedes liberi.* Senec. de benef. 2, 12. *flocculum auratum, imo aureum margaritis distinctum, effundere eum* (Caligulam) *voluisse &c.* Plinius 37, 2, 4. Caius Princeps, *super omnia muliebria, flocculos induebat è margaritis.* Tertullian. de cultu feminar. 2, 10. *grana nescio quæ* (margaritas intelligit) *quæ plane Parthi peronibus quoque suis bullarum vice inserunt.* Nescio quis poeta:

Et pedibus niueis fulserunt aurea vincla.

9,1,30. *EX AVRIBVS*) Iis quæ supra 8,9,21. sunt notata, iunge Martial. 11,50.

Gemma vel à digito, vel cadit aure lapis. Plin. 9,35,21. de vnionibus Cleopatræ: *Gerebat auribus cum maxime singulare illud, & vere vnicum naturæ opus.* Ad cuius imitationem apud Horat. Satyr. 2,3.

Filius Aesopi detractam ex aure Metellæ,
Scilicet vt decies solidum exsorberet, accto
Diluit insignem baccam - - - -

Ouid. Metam. 10,265.

Aure lenes baccæ; redimicula pectore pendent.

Iuuenal. Sat. 6,459.

Auribus extensis magnos commissi elenchos.

Seneca de beata vita 17,3. *Quare vxor tua locupletis domus censum auribus gerit?* Hieronym. ad Demetriadem: *vt taceam de inæstimabilium preciis candore margaritarum, rubri maris profunda usflamium, smaragdorum virore, ceraunicorum flammis, hyacinthorum pelago; ad quæ ardent & insaniunt studia matronarum.* Silius 12,229.

- - - - miro candoris honore
Lucet in aure lapis rubris aduectus ab vndis.

Sed piget omnium adpingere verba: ipse inspicere poteris Hieronymi epist. 10. & de instit. filiæ ad Lætam. Cyprian. de hab. virgin. Laert. in Xenophonte, Lucillium. L.26. de auro & arg. leg. Petronius: *peruade aures, vt imitemur Arabes.* Vide etiam quæ notauit Dempster. ad antiquit. Rom. Rosini 1,20.

CANDORE) Alii *colore*, sed illud rectum. nam margaritas intelligit, quorum præcipuas inter dotes candor. nec moueare quod lapillos ait. Sic enim in citato modo Silii versu describi vides vniones. De candidissimo vnione, quem Iustinianus centum auri libris licitatus est, miram narrationem apud Cedrenum vide.

BERYLLI) De his Solinus c. LV. *Beryllos in sexangulas formas Indi auerunt, vt hebetem coloris tenuitatem angulorum repercussu excitent ad vigorem. Beryllorum genus diuiditur in speciem multifariam &c.* Vide & Plinium 37,5,27. Periegetes versu 1012. etiam in Babylonia ex ophite lapide nasci canit: ad quem locum plura Eustathius. Raderus.

SOSPES) Non intelligo. quid si *sospites?* vt ad se liberosque & gentem referat.

9,1,31. *CANES*) Adi Geographum lib. 15. Diodor. 17,92. Ælian. de anim. 8,1. optime hæc describentem. Plinium 8, 40. Solin. c. XXV. Raderus. Vide & Pollucem 5,5. Ælian. 4,19. Cresiam apud Photium. Plutarch. de solertia animal. cap. 35. vbi περὶ Ἀλεξανδρου, valet, *apud Alexandrum.* Insigni robore canis Molossorum regi fuit, ex quo Cerberum suum confinxere poetæ, qui Pirithoum lacerauit. siue potius Palæphato credendum, Geryonis fuisse. Alyattes Lydus Cimmerios ex Asia exegit canum auxilio, vt in adiunctis ad Eusebium legimus, & in Polyæni stratag. 7,2. Similia exempla vide apud Lipsi. in epist. ad Belgas 1,44. vbi multa egregia de canibus. item Camerar. subcisiu. 1,24. & Patric. de instit. Regis 3,6. De iis etiam venatici poetæ: ex quibus Gratii versus 291. &c. sic scribi velim:

Iamque illum impatiens æquæ vehementia sortis
Exuliit, affectas materna regna sub aluo:
Vbera tota tenet: stat tergo liber aperto &c.

Canes autem eos Indicos ex cane & tygride nasci Diodor. 17,92. & Ælian. hist. anim. 8,1,1. tradiderunt. Sic ex lupis canes Gallorum generari, Patricius scribit. In prouincia Gingui Cathæis finitima hoc genus canes reperiri testatur Paulus Venetus 2,49. *vt duo canes & vir sagittarius equo insidens leonem sternant.*

9,1,32. *IN CONSPECTV*) Ex Cod. Danielis lego *in conspectu.* Vide Var. Lect.

9,1,33. *MORIBVNDVS*) An *moribundos?* vt apud Florum *moribundæ manus.*

9,1,34. *PLVRA TRANSSCRIBO*) Dignus animaduersione locus: cui parallelus in Pausaniæ lib. 6. vbi de Oibota: *Ea quidem quæ vulgarint hac de re Græci, necesse habui commemorare; credere vero omnia nulla me res cogit.* Sueton. Claud. 1,15. *Quod equidem magis, ne prætermitterem, retuli, quam quia verum aut verisimile putem.* Sic Tacitus 4,10,1. cum *in tradenda morte Drusi, quæ plurimis maximeque fidis auctoribus memorata sunt,* retulisset, *non omittis eorundem temporum rumorem.* & 2,50,3. *vt conquirere fabulosa, & fictis oblectare legentium animos, procul grauitate cepti operis credit, ita vulgatis traditisque demere fidem non audet.* Herodot. 3,9. *Ex iis quæ narrantur, hoc quod dixi propius fidem est, tamen id quoque quod minus credibile est, quandoquidem referetur, commemorare debeo.* & lib. 7. Ἐγὼ δ' ἐφειλόμην λέγειν τὰ λεγόμενα, πειθόμενος γε μὴν οὐ παντάπασιν ἐφειλόμην. Dio lib. 54. de Augusto: *Accipio etiam, ex oraculo quodam, aut somnio, quotannis certa die argenti vnnihil ab accedentibus quasi emendicatum accepisse. id si quis credendum non putet, tamen ita traditum est.* Ælian. de hist. anim. 17,14. *Eudoxus ait (cui ego hac in re fidem non habeo, alios non prohibeo) se cum Herculis columnas superasset, aues quasdam in stagnis (seu lacubus) vidisse, bubus maiores, quod ei mihi, vt dixi, non verisimile, omittere nolui.* ἃ δ' ἐγὼ ἤκουσα, οὐκ ἰσχυρα. Sic Buchananus, narrato Io. Cameroni Glascuæ episcopi exitu: *Hoc tam perspicuum diuinæ vltionis exemplum, vt neque temere affirmare, nec refellere est animus: ita cum ab aliis sit proditum, & constanti rumore peruulgatum, omittere visum non est.* Quos aspexisse credibile Tuberonem lib.1. hist. de temporibus suis: *Nec equidem hæc scriptis inserui, ac si ambigerem, sint ostu Iani Pontificis &c. sed ne quid ex his, quæ tunc fama ferebantur, consulto videar subduxisse.* Opera tamen historiæ scriptoribus danda, ne in illos merito torqueatur illud Senecæ Nat. quæst. 4,3,1. *Historici, cum multa mentiti sunt ad arbitrium suum, vnam aliquam rem nolunt fundere; sed adiiciunt: Penes auctores fides erit.*

9,1,35. *HYPASIN*) Ptolemæus, Plinius 6,17,23. Curtius hoc loco, & Arrianus *Hypasin* vocant: at Strabo lib.15. Dionysius Afer versu 1144. Martianus Capella, Solinus capite 52. & alii, *Hypanim.* Plinius 4,12,77. iam suo tempore hanc controuersiam inter scriptores fuisse tradit, vehementerque eos errasse, qui Hypanim in parte Asiæ prodidere. In India autem supra flumen Hypasin solstitii die medio nullam vmbram iaci Onesicritus refert, vt idem Plinius 2,73. auctor est. Pomp. Arrianus 5,4,27. & Philostratus *Hyphasin* appellant.

9,1,36. *PHEGELAS*) Rutgers. var. lect. 6,14. in aliis exemplaribus repererat *Phegelis.* Id si verum, inquit, eius principis nomen est, non video quomodo Curtius Orbilii ferulam effugiat iis verbis, *Percontatur igitur Phegela.* A *Phegelis* enim non nisi *Phegelin & Phegelida* declinari potest. Ego scribendum puto, *Phegel, is erat gentis proximæ rex &c.* Apud Diodorum quoque 17,93. quo loco ὁστις ὁ τῶν Φεγέλων ἐνισχύων ἡμιλλᾶτο legitur, Φεγέλῳ legendum videtur: Quidam tamen Mss. etiam apud Curtium habent *Phegeas*; & seq. cap. in quarto casu *Phegea.* Nec vtris credendum, facile dixeris: nisi quod potius Curtium è Diodoro emendandum arbitror. Iudicem vide.

9,2,1. *BIDVVM*) Ab hac voce caput orsus sum, verissimam Acidalii distinctionem sequutus. Nam vulgata dicebat Indum apud Alexandrum substituisse, quod contra gestum, præter rationis coniecturam, etiam Diodorus 17,93. aperte docet.

9,2,2. *GANGEM MAXIMVM)* Arrianus 5,1,15. *Indus omnium Asiæ atque Europæ fluuiorum maximus est, præter Gangem.* Idem Indic. 1, 10. *Ex duobus maximis fluminibus Gange atque Indo, Megasthenes Gangem Indo longe maiorem esse scribit. Idem sentiunt alii omnes qui Gangis mentionem in scriptis suis faciunt.* Strabo lib. 15. Gangem omnium fluminum maximum, secundum Indum, tertium Istrum, quartum Nilum consensu tradi scribit Diodorus 17, 93. *latitudinem ei stadiorum XXXII.* tribuit; *profunditatem tantam, vt omnia per Indiam flumina superet.* Eamdem latitudinem, profunditatem vero centum orgyiarum adscribit ei Plutarch. Alex. cap. CVIII. Plinius 6, 17, 20. *Proditur Alexandrum nullo die minus stadia sexcenta nauigasse in Indo, nec potuisse ante menses quinque enauigare, adiectis paucis diebus: & tamen minorem Gange esse constat.* Gangis igitur oblitus erat Cicero de natura deorum 2, 5, 2. Indum *omnium fluminum maximum esse* prædicans. Verum Iosephus à Costa in libro de nouo orbe, vbi Peruanam regionem describit, Maranonium, Paraguayanum, & Magdalenianum flumina testatur singula maiora esse Nilo & Gange, quamuis in vnum alueum collectis.

9,2,3. *GANGARIDAS)* Hos Periegetes versu 1144. *Gargaridas* vocat, Bacchi cultores. Strabo lib. 15. Diodor 17, 93. Plutarch. cap. 108. Stephanus *Gandaridas.* cum Curtio autem *Gangaridas* appellat Virgil. Georg. 3, 27. Ptolemæus, Vibius Sequester, Plin. 6, 19. Solin. cap. 54. Iustin. 12, 8, 9. Oros. 3, 19. haud dubie à Gange, cuius accolæ sunt, vt docent cum Curtio omnes. Raderus. *Gandaridas* defendit Salmasius ad Solinum. Hodie *Bengalam* id regnum appellari credit Stuckius in peripl. maris Erythræi.

PHARRASIOS) Hos Plutarch. cap. 108. *Præsios*, *Præsidas* seu *Præsidas*, Iustin. 12, 8, 9. Diodor. 17, 93. *Tabrasios*: *Prasios* Strabo lib. 15. & Solin. cap. 55. nominat, qui Palibothra vrbem incolunt. Raderus. Salmasius ad dictum Solini locum in Curtio quoque *Prasios* legendum censet.

9,2,4. *DICEBAT)* Expungit hanc vocem Acidalius, mihi potius inoxia videtur, quam necessaria.

9,2,6. *TONSOREM)* Eam rem non adeo raram videri vult Æn. Syluius hist. de Europa cap. 6. extremo, vbi exserte clamat: *sæpe tonsoris filius regio defungi honore vidimus.* Porro *de humili loco natus qui clari euaserunt*, toto cap. 4. lib. 3. Valer. Max. egit. plurima vero id genus exempla Zvvingerus in theatrum suum contulit, pag. 949. & seqq. Item Tiraquell. de Nobil. 4, 4, 8. Nos ex Helladio apud Photium Cod. 279. huc propius pertinentia adpingemus. *Dionysium filium fuit agasonis, qui Siciliæ annis duodequadraginta præfuit. Agathocles figuli filius multos etiam annos Siciliæ præfuit. Hermeas castratus & seruus cum esset, Atarnæ (quæ Thraciæ ciuitas est) rex fuit. Porus Indorum rex filius tonsoris. Bradyllis carbonarius cum fuisset, Illyricum duxit exercitum. Orthagoras coquus Sicyoniæ dominatus est.* Vbi facile aduertis errorem in nomine regis Indici. *Bradyllis* autem Tertulliano de Anima cap. XLVI. videtur *Balarides* appellari; Ciceroni de offic. 2, 11. *Bargulus.* in Supplem. *Barcylis* vocaui, ex Auctoribus ibi citatis. In hos vt plurimum quadrare illud Claudiani

Asperius nihil est humili, cum surgit in altum,

aliquot exemplis, & hoc Curtiano, monet Gruterus pr. notarum in Ammianum.

9,2,7. *SVB SPECIE TVTELÆ)* Qua arte vsus Tarquinius Priscus, de quo Liu. 1, 34, 14. &c. & 1, 40, 2. quem ad locum Gruterus; *nihil vsitatius esse vsitatius quam vt tutores regnum inuadant pupillorum suorum, mille exemplis demonstrare poterat. quædam proposuimus ad Epitomen* 55. f. vbi Tryphonis scelus qui pupillum suum Syriæ regem interfecit, proque eo regnum inuasit, narratur. Ad eum ergo locum no-

tat

tat exemplum *Archelai* Macedonis, ex Platonis Gorgia: *Agrammis* ex Curtio: *Agemonis* Corinthii ex Diodoro apud Georgium Monachum. Deinde conatus *Agathoclis*, qui apud Ptolemæum in summum potentiæ gradum adscenderat, ex Polybio 15, 26. & *Alexandri*, qui frater erat Leonis, ex Zonaræ tomo tertio. Potest his addi *Antigonus* Macedo, cui & cognomentum *tutoris* mansit, apud Iustin. 28, 3, 10. *Antiochi Eupatoris tutores*, apud eundem 34, 3, 9. quos tamen crimine liberat Appiani Syriaca. *Albertus* I. Imp. apud Cuspinianum: *Fridericus* I. Elector Palatinus, apud Trithemium in anno 1452. & Æn. Syluium cap. 40. de Europa. Quantum his omnibus præferenda Lycurgi moderatio? qui *cum fratri suo Polybitæ Spartanorum regi successisset, regnumque sibi vindicare posset, Charillo filio eius, qui natus postumus fuerat, cum ad ætatem adultam peruenisset, regnum summa fide restituit: vt intelligerent omnes, quanto plus apud bonos pietatis iura, quam omnes opes valerent.* Iustin. 3, 3, 5.

9,2,9. *PERSEQVI TERMINVM)* Clarior erat oratio, si foret, *term. persequi.*

9,2,11. *LABORE DEFATIGATVM)* Labore scilicet octo annorum. Tamdiu enim Alexandrum secutus erat. Loccenius.

9,2,12. *NON IGNORO)* Huius orationis œconomiam distinxit noster Caussinus in XIII. quem ad manum habes, pag. 576. Raderus.

9,2,14. *AD LIQVIDVM FAMA)* Ouid. Metamorph. 12, 54.

Mixtaque cum veris passim commenta vagantur
Millia rumorum, confusaque verba volutant &c.

Raderus. *Fama ne tunc quidem, cum aliquid veri asserit, sine mendacij vitio est.* Tertullian. apolog. cap. 7. Sed, vt loquitur Ouid. Metam. 9, 138.

- - - *veris addere falsa*
Gaudet, & è minimo sua per mendacia crescit.

Tacit. Agric. 30, 4. *omne ignotum pro magnifico est.* Marcellin. 21, 14. *Fama vero quæ mille (vt aiunt) linguis rerum misere exaggerat fidem.* Quibus multa passim similia. Vide de ea re disputationem Asanis Blachorum ducis, apud Nicetam lib. 1. de Imp. Alexii.

NOMINIS QVAM OPERIS) Simile fere illud Taciti 6, 30, 6. de Tiberio: *magis fama quam vi stare res suas.*

9,2,15. *MOENIVM)* Scbisius dubitabat *montium* substituere, propter Marcellini 24, 22. locum supra ad 8, 14, 13. notatum, vbi *collibus* comparantur. Olim etiam Bongarsius id coniecerat, inductus Codicis Pith. scriptura, *mentium.* Sed illud nimis tumidum esset; murisque etiam assimilatos ibidem reperies. *Ceterum Indici elephanti nouem cubitorum altitudine, latitudine vero quinque habentur.* Ælian. 13, 8.

SI NOS FABVLÆ) Sic apud Senec. Suas. 2. Porcius Latro: *Arma nobis fabulæ excutiant?* & paulo supra Triarius: *Non pudet Laconas ne pugna quidem hostium, sed fabula vinci.* vbi sententiam quæ statim sequitur: *magnum & alumnum virtutis nasci Laconem &c.* sic rectius legi putem; *magnum est alimentum virtutis, nasci Laconem.* ego quidem *auctoramentum* aut *sacramentum* potius dixissem. cetera; *ad certam victoriam omnes remansissent; ad certam mortem tantum Lacones*, cæue mutes. Pertinet huc etiam Liu. 22, 15, 1. ex emendatione Rubenii: *Fabius pariter in suos haud minus, quam in hostes intentus; prius à fabulis inutilium animum præstans &c.* ante legebatur, *prius ab aliis*, insulse.

9,2,16. *RARVM ANIMAL)* Vtique necesse foret rarissimum esse inuentu, tandemque in vniuersum extingui, si verum esset quod Plin. 8, 10, 1. Aristotelem ait scribere: *non amplius quam semel gignere, plureue quam singulos.* Certe nec

Aristoteles tam fatuam sententiam prodidit; nec adeo retulit Plinius. legendum ergo vt innuunt alii Cod. *nec amplius quam singulos semel* (hoc est eadem vice) *gignere: plurosque vixere ducenis annis; & quosdam trecenis.* Eadem fere notio particulæ *semel* est in his quoque Plinii 7.48.6. M. Valer. Coruinus *bella curuli semel ac vicies sedit.* Elephantos autem porro non esse raros in India tam ex veteribus, quam etiam hodiernis constat. Certe Plin. 6,19. & 20. Partalidis regi 700. elephantos, Taluctarum 400. Andaris mille, aliis plures aut pauciores tribuit. Prasiorum *regi pedituum sexcenta millia, equitum triginta millia, elephantorum nouem millia, per omnes dies stipendiari* scribit. Ex recentibus Barrosius in Asia, pag. 186. videatur.

NEC FACILE CAPIATVR) Quomodo capiantur, docet Strabo lib. 15. Arrian. Ind. 2, 22. Diodor. 3, 26. Ælian. 8, 10. & 15. Tzetzes Chiliad. 4, 122. Raderus. Adde Plinium 8, 8.

DIFFICILIVS MITIGETVR) Hoc quoque singulari capite docet Ælianus 10, 10. Plurima super hac re Gesnerus ex antiquis scriptoribus adducit lib. 1. de quadruped. voce *de elephanto*, lit. E. pag. 432. vbi superioribus sequentibusque paginis totam de elephantis, & iucundam sane auditu historiam cognosces. Raderus.

9,2,21. *ELIDVNT*) Malim, *elidem.* quod & Scbisio visum.

9,2,26. *ET OCEANVM NISI*) Ita distinguerem *Oceanum: nisi obstet ignauia, inde victores &c.* Sebilius. Ego non assentior: nondum enim tum ad Oceanum peruenerat sed eo ibat: vsus est autem præterita voce *peruenimus*, paulo post futuri significatione, quam ei tribuit vocula *nisi*, vt fere supra 4, 14, 22. *nisi quod in vobis est, ipse ego maiore parte captiuus sum*: hoc est, ero & permanebo captiuus maiore mei parte (vxorem, matrem, liberos significat) nisi vestra virtute velut pendentem adhuc captiuitatem auertatis.

9,2,27. *DIVES ET IMBELLIS*) Idem Gallorum elogium apud Tacitum 11, 18, 2.

9,2,28. *PER VOS*) Concipi hoc eadem formula debuit, qua similes obtestationes solent: *Per ego vos.* Ita Modius 4, 14, 24. emendabat: *Per ego vos deos patrios &c.* Et multa talia cum alii pridem, tum nuper in elegantissimis suspicionum libris V. Cl. Ian. Gruterus collegit. Acidalius. Videantur obseru. Gronou.

COMMILITONEMQVE) Sueton. Cæs. 67, 2. *nec milites eos pro concione, sed blandiori nomine* commilitones *appellabat.* quod reprehendit August. apud Victor. in Epit. 1, 1. optima ratione, ipse *post bella ciuilia* vocabat milites. Sueton. Aug. 25, 1. Sic apud Tacit. 33, 3. Agricola. Aliorum exempla plura vide apud Brisson. lib. 4. de formulis: rationem apud Clapmar. de arcan. 6, 16. *Sacrati commilitones, immo etiam mei consecranei &c.* Maximinus apud Capitolin. in Gordianis cap. 14. vbi appareat *consecraneos* maius aliquod esse quam *commilitones*, non ergo idem, vt putarunt Viri docti. ridicule enim ita dixisset Maximinus, nec alia vi, quam si sic; *commilitones, immo etiam mei commilitones.* Potius suspicor eo sic vocasse, vt reuocaret in mentem ipsos se consecrasse fecisseque Imperatorem.

9,2,29. *QVI NIHIL VNQVAM*) Ita Scipio suos hortatur, *vt à se sumant exemplum morum ac industriæ*, apud Appian. in Punicis. similia exempla reperies apud Fabrum Semestr. 3, 20. & Gruter. discurs. in Tacit. cap. 15. Pertinent huc illa Taciti H. 2, 76, 2. *simul ipse qui suadet considerandus est, adiuuatne consilio periculum suum.* itaque Liuii 7, 32, 10. *debere etiam incueri cuius ductu auspicioque inceuda pugna sit: virum qui audiendus dumtaxat magnificus adhortator sit, verbis tantum ferox, operum militarium expers; an qui & ipse tela tractare, procedere ante signa, versari media in mole pugnæ solet.*

sciat. Quibus in verbis dispice, an pro *qui audiendus*, reponendum sit, *qui audendi.*

IN MANIBVS MEIS) Paschalius de coronis 6, 20. hoc Curtii, pluribusque aliorum auctorum locis probat, victores palmas non capite tantum, sed etiam dextra manu prætulisse: quod diserte tradit Pausanias lib. 8.

HERCVLEM LIBERVMQVE) Quorum amborum columnæ, expeditionum suarum termini memorantur: in comparatione Liberi & Herculis Epigramm. 4, 12, 33. Ἀμφὶς ὁ θάλασσα συνέχουσιν. vbi certe non Gaditanæ Herculis columnæ intelligi possunt, sed aliæ in India quæri debent. quomodo enim alias *conterminæ* Bacchicis? Herculem autem ibi quoque monumentum itinerum laborumque suorum erexisse consentaneum est: & ex Strabonis tertio, tum Solini cap. 52. firmatur. in Strabone: *aras pro termino posuit* Alexander, *imitatus Herculem & Bacchum.* Nam illi quoque aris signauerunt expeditionis suæ terminos, vide mox ad 9, 3, 19. Seneca de benef. 7, 3, 1. *Alexandrum per Liberi Herculisque vestigia felix temeritas egit.* Longe hinc abest apophthegma quod ei nescio quam bona fide, tribuit Plutarch. apophth. cap. 41. se omnia sua opera, necum vno quidem dicto Herculis conferenda censere. Idne dixisset *homo gloriæ deditus, cuius nec naturam nec modum nouerat, Herculis Liberique vestigia sequens, ac ne ibi quidem resistens vbi illa defecerant*, vt ait Seneca de benef. 1, 13, 2. & epist. 94, 68. *vltra Oceanum solemque, indignatur ab Herculis Liberique vestigiis victoriam fieri.* Declamatores apud Senecam alterum Suasoria 1. *Intra has terras eatum Herculem meruit.* Et: *Vltra Liberi patris tropæa constitimus.* Solent autem vt vides, Hercules & Bacchus fere coniungi, quod vterque in iisdem oris longinquam militiam exercuisse feratur. quibus cum Alexander, tam alii qui procul ab domo bella gessere, comparati sint. Sic apud Plin. 7, 26. de Pompeio: *æquato non modo Alexandri Magni rerum fulgore, sed etiam Herculis prope ac Liberi patris.* Quod iudicium etiam ex parte fuit Petronii in carm. de bello ciu. versu 269. *totis similis Tirynthius actis.* nam ad Pompeium hæc refert: quapropter versu præcedente pro *Magnæque* absque vllo dubio legendum est *Magnum*, nempe Pompeium:

Magnum cum Phœbo soror, & Cyllenia proles
Excipit, ac totis similis Tirynthius actis.

9,2,31. *NEGAT. QVOS ALLOQVOR*) Bona distinctio *negat quos alloquor.* nec mala: *negat. Quos alloquor?* Acidalius. Posteriorem conuenientiorem iudicaui.

9,2,34. *ITE, DESERTO REGE*) Paria sunt illa Cerialis apud Tacit. H. 4, 77, 6. *Ite, nuntiate Vespasiano, vel quod propius est, Ciuili & Classico, relictum à vobis in acie ducem.* Cui simile Syllæ apophth. relatum à Plutarcho cap. 43.

9,3,2. *DOLOR ERIGI*) Gebhardus Crepund. 3, 26. mallet *egeri*, vt Ouid. Trist. 4, 38.

Expletur lachrymis, egeriturque dolor.

quam rem pluribus exemplis firmat. Vulgatam autem defendit Barthius aduersar. 28, 6. his fere verbis. *Cum in Ouidio loco de longo dolore & in eius solatium datis lachrymis sermo sit, nulla inter duos similitudo est. hic enim locus non egestionem aut attenuationem doloris ingerit, sed libertatem illi datam testandi se per fletus. quare penitus nihil mutandum credimus.* Libertus *non ad copiam, sed ad* libertatem *iacentis animi ob timorem mœroris intelligendum est. Erigitur ergo penitus cordibus impressus dolor, & hactenus premitur obscuro gemitusque conceptus tacito, cum in oculos venit, & metu paullum victo in lachrymas velut ruptis cæteris aut vinculis exit.* Vide Indic. erigere.

9,3,4. *DETRAHENTEM GALEAM*) Posseuinus de Magno

Moschorum duce Basilio, si rite memini, legato, sibi consuetum honorem non exhibenti, pileum clauo adacto iussit capiti affigi. Raderus. Draculæ Valacho tribuit Bonfinius 3, 10. Obseruatu dignam rem ex Luitprandi legatione non præteribimus. *Cum pileatus equitarem, meque Coroplates à longe prospiceret, filio coleriter directo, mihi mandauit, fas non esse quempiam, vbi Imperator* (Constantinopolitanus) *esset, pileatum, sed reuerentiam incedere &c. quod nostris omnibus nimis turpe videtur, ipsi soli* (de legatis Græcis loquitur) *capite aperto Imperatores nostros deosculantur.* Antiquum autem exhibendæ venerationis morem fuisse caput alicuius causa nudare, cum res feret, ostendetur ad illa Sallustii Hist. 5, 1, 4. *Quibus de causis Sullam in victoria dictatorem, equo descendere, sibi ni assurgere de sella, caput aperire solitum.*

9,3,5. *TVM COENVS)* Huic Cœni orationi hanc Oeconomiam vna cum argumento præfixit Caussinus: *Artificiosissima*, inquit, *hac responsio, in qua primum militis dant manus suo Imperatori, promptissima quæque obsequia pollicii; mox leui insinuatione spargunt mites querimonias, quarum tantæ sunt illecebræ, vt quærendæ auidissimum gloriæ iuuenem molliori tractent articulo, & vehementer laudent: sibi quoque subsidium, & cessationem laborum in hac aerumnosissima expeditione suauiter, & magna ratiocinatione efficacitate flagitent.* Raderus. Confer cum hac oratione, Græcam Arriani 5, 4, 15. & Senecæ Suasor. 2. ab initio.

9,3,10. *CICATRICIBVS PVTRIA)* Acidalius emendat *turpia*, non equidem male, sed Modiana scriptura æque commoda. Raderus. Rem quod attinet, similimum huic negotium apud Tacit. 1, 34, 3. quo loco veterani *quidam prensa manu* (Germanici) *per speciem osculandi, inseruerunt digitos, vi vacua dentibus ora contingeret: alii curuata senio membra ostendebant.* mox: *nudant vniuersi corpora, cicatrices ex vulneribus &c. exprobrant.* Pertinent huc apud Senec. Suasor. 2. à pr. *armis non passuræ manus, hebetataque senio in vulneribus corpora.* Adde infra 10,2,12. Iustin. 12, 8, 12.

9,3,15. *TECVM, QVAM SINE TE)* Seneca epist. 47, 4. *fit, vt isti de domino loquantur, quibus coram domino loqui non licet.*

9,3,19. *DVODECIM ARAS)* *Ingentes instar turrium*, Arrianus 5, 4, 26. *L. cubitorum*, Diodor. 17, 95. Fecit harum etiam mentionem Geographus in tertio. Plutarch. cap. 109. narrat Præsiorum reges, traiecto flumine, posteris temporibus ibi hostias immolasse, Græcoque ritu aras illas Alexandri veneratos esse. Fixæ sunt hæ aræ *in ripa*, vt Solinus cap. 52. ostendit: & expresse Philostratus lib. 2. extremo, qui alia quidem addit illustria. Raderus. Iustin. 12, 10, 6. aras has aliquanto postea statutas innuit, haud dubie falso. Sic autem antiquitus limites fuisse positos nonnullis exemplis ostendit Strabo lib. 3. Ita Solinus cap. 49. Bacchi, Herculis, Semiramidis Cyrique aras apud Pandam in Sogdiana statuit, quos credere possis, fuisse *terminos Liberi Patris*, Alexandri militi superatos sup. 7, 9, 15. Sed & in ingressu Asiæ duodecim aras statuit Alexander. Iustin. 11, 5, 4. *duodecim aras deorum*, nisi forte numerus ad deos pertinet, vt aræ dicatæ fuerint duodecim diis: nempe maioribus, qui *Consentes* dicti Latinis. Arrian. 1, 4, 7. numero non definito *altaria struxisse* ait *Ioui descensori, & Minervæ & Herculi, ibi vnde ex Europa soluit, & in eo Asiæ loco in quem descendit.* Sed hoc pro descensu, voti causa fecerat. *Aram Druso* sitam eiusmodi initium habuisse, certe ab ipso, non ab alio in illius honorem, exstructam videri, ad Tacitum 2, 7, 3. notauimus. Itaque locutio niti possit etiam loco Marcellin. 22, 18. qui & alias huc pertinet: *aræ Alexandro Magno, Cæsarique Augusto sacratæ*, hoc est, quas illi sacrauerunt. Tales fuerunt *victricium legionum aræ*, apud Sueton. Tiber. 14, 4. Ita Demonax transcenso Iaxarte *aras Apollini Didymæo statuit*, apud Plin. 6, 16, 9. Cæsar in Pyrenæo, Dio. lib. XLI. Non autem has Iudicas Marcellinus intelligit, sed alias iuxta Boryslhe-

rysthenem: quas tamen Herbersteinius in itinere suo Moscouitico frustra se quæsiuisse testatur. Earum nihilominus meminit Guaguinus pr. tomi 2. rerum Polon. De Indici itineris signo variat etiam Glycæ narratio: *Quum Alexander ad Indos extremos, ipsumque Oceanum, & maximam Brachmanum insulam peruenisset, columnam statuit cum inscriptione huiusmodi; Alexander Rex hucusque penetrauit.* Verum cum pluribus & melioribus Plinius 6, 17, 23. ad Hypasin *Alexandri itinerum terminum* statuit, *exoperato tamen amne, atque in aduersa ripa dicatis.* Quod & apud Suidam exstat in Βεττοκόμης. remque, præter Diogneti & Betonis testimonium, firmat *ipsius regis epistolis*, quem secutus est Marcianus Capella libro 6. vt mirer scribere Plutarchum, Præsios *διαβαίνοντας transgredientes flumen* aras Alexandri venerari. cum in ipsorum ripa positas illi tradiderint. nisi pro flumine quod Præsii traiiciant, Gangem velis accipere: qui tamen si Curtio fides est, vndecim circiter dierum itinere ab Alexandri aris abfuit. Nisi forte, vt videtur, Plutarchus hic eos auctores sequitur qui Alexandrum ad Gangem vsque peruenisse scribunt, vt apud Strabon. lib. 15. Craterus in epist. ad matrem Aristopatram: Arrianus periplo maris Erythr. 3, 22. & Lucan. 3, 230.

Qua colitur Ganges &c.
Hic, vbi Pellæum post Tethyos æquora ductor
Constitit, & magno victi se fassus ab orbe est.

Ceterum Plinius 6, 25, 2. alias etiam *aras Alexandri in promontorio* Carmaniæ collocat. Ptolemæus etiam in Scythia trans Caucasum columnas Alexandri: & deceptus ab eo Volaterranus, apud Riphæos. Sed erroris Ptolemæum conuincit Salmasius ad Solin. pag. 789. vbi prolixe quoque de aris his Alexandri disputatur: quem locum quia per angustiam temporis relegere non possum, apposui quæ ad Curtium mihi obseruata erant; quamquam vix putem aliquid nos allaturos, quod ille admirabili industria simul & doctrina non præceperit. Arrianus periplo mar. Erythr. 3, 3. testatur iuxta Minnagora, in sinu Barygazano, suo adhuc tempore seruata fuisse *exercitus Alexandri vestigia ac monumenta, cuiusmodi sunt antiquæ sacella, altaria, fundamenta castrorum, maximi putei.*

IVSSIT EXTENDI) Idem Iustin. 12, 8, 16. Diodor. 17, 95. Plutarch. cap. 109. Orosius 3, 19. Apud Senecam Suasor. 2. Senecio qui non nisi grandia probabat, *calceos quoque maiores sumebat &c.* inuenit cognomen, vt diceretur *Grandio.*

SPECIEM OMNIVM) Acidalius leuiter dubitat reponendum, *hominum*, ex Diodori verbis ἀπλετῶν πλῆθος μεγάλων ἀνδρῶν, *relinquere indicia magnorum virorum.*

9,3,20. *COENVS)* Confirmat hoc Arrianus 6, 1, 4. quapropter Scaligerum memoria lapsum fuisse credidi, cum in Iustino 13, 4, 14. pro *Symo Canum* repositum iret. infra tamen 10, 1, 43. Cœni mentio est, sed suspecta: quam examinabimus suo loco.

9,3,21. *MEMNON)* Hunc tamen multo ante defecisse ab Alexandro, scribit Diodorus 17, 62. nisi de alio sentiat. Sed hæc relinquenda iudicabamus Indici.

PEDITVM VII. M.) Imo plusquam XXX. M. Si credimus Diodoro 17, 95.

9,3,22. *MILLE NAVIGIIS)* Sic distingui aptius visum fuit, vt hinc nouus inciperet sensus. Porro Arrianus 6, 1, 8. *bis mille* nauigia numerat, inter quæ *triginta remorum naues octoginta.* forte etiam quædam *duodecim ordinum*, quales *instituisse Alexandrum Magnum ferunt* apud Plin. 7, 56, 21. nisi forte id postea fecerit,

cum Babylonem reuersus, omnia in luxum magis quam magnificentiam verteret. Ceterum *mille nauium classem* molita quoque dicitur Persepolis supra 5, 7, 8. Totidem, aut paulo plures, Græcos Troiano bello habuisse ex Homero constat, & auctoribus, quos ad Iliad. 2, 509. citat Spondanus. totidem aduersus Germanos comparauit Germanicus apud Tacit. 2, 6, 2. 2, 23, 2. & aduersus Constantinopolin duxit Ingerus Russorum dux, teste Luitprando.

PER ADFINITATEM) Litium, interuentu matrimonii compositarum exempla habet Arnisæus de iure connubior. 3, 6, 11.

9, 3, 23. *NICÆAM)* A victoria de Poro reportata dictam [Diodor. 17, 95. Arrian. 5, 3. 1. Strabo lib. 15.] Græcis νίκη victoria. Stephanus περὶ πόλεων octo cognomines Nicæas enumerat. Raderus. Tale δέιγμα τῆς νίκης quo loco pugnatum est primum cum Dario, in Issico sinu excitasse Alexandrum, auctor est Herodianus 3, 12. vrbem nimirum, Alexandriam quidem nomine, sed tamen in victoriæ monimentum conditam. Multis autem vrbibus ab eiusmodi euentu nomen est inditum. Sic ab Augusto post Actiacam victoriam appellata Nicopolis apud Sueton. 18, 4. Strab. lib. VII. & Mamertinum gratiar. act. cap. 9. quæ hodie *S. Maura* est teste Leunclauio, in Pandect. Turcic. cap. 176. nam alii apud Ortelium dissentiunt. Est & in Mœsia *Nicopolis, quam indicium victoriæ contra Dacos Traianus condidit*, Marcellino 31, 16. teste. hodie Turcis *Nigeboli*. Leunclau. cap. 51. Aliam in Armenia minore post Pontricam victoriam Pompeius apud Dion. lib. 36. condidit. Thessalonica à Thessalica Philippi victoria nomen habere videtur Stephano. Sic apud Lucian. de conscrib. historia, quidam inceptus scriptor *ciuitatem in Mesopotamia iam condidit. Adhuc tamen deliberat, an eam Nicæam à victoria nominari conueniat &c.* Ita Fridericus I. Imperator in obsidione Placentiæ castra sua in modum vrbis exædificata *Victoriam* appellauit. Cuspinianus. Sic à Variana Arminii victoria campum ad oppidulum Hornam in Westfalia, *Winfeldt* appellari Lipsius ad Tacit. 1, 60, 5. adnotat. Nec dubium cetera quoque loca, saltim pleraque eorum, quæ à victoriæ appellatione, quacunque lingua nomen trahunt, id eiusmodi origini debere.

BVCEPHALON) Seu *Bucephalan*, seu *Bucephalea*, seu *Bucephalen*, seu *Bucephaliam* varie scriptam reperies. Stephanus Βυκεφάλειαν scribit: Strabo lib. 15. Βυκεφαλίαν. Porro Bucephalum Onesicritus & Arrian. 5, 3, 1. senio confectum sine vulnere defecisse memorant. Plutarch. cap. 107. *ex prælio cum Poro, non extemplo, sed post, vt plerique produnt, sub vulnerum curatione: vt Onesicritus est auctor, ob senium labore confectus. nam triginta annorum ætate ait eum decessisse. Mortem eius tulit Alexander graniter; non aliter existimans quam si familiarem & amicum amisisset. In memoriam eius super Hydaspem condidit vrbem, quam appellauit Bucephaliam.* Ex Radero. De Bucephalo vide supra ad 6, 5, 18. De eo haud dubius error est Sabellici, scribentis in pugna ad Granicum cecidisse. Memorabile quod cap. 30. An seni sit gerenda respub. Plutarchus narrat. *Alexander Bucephalum iam annis grauiorem nolens premere; ante pugnam aliis vehebatur equis, obiens exercitum & ordines instruens: deinde illum data tessera consendebat, in hostes ducebat, ac decertabat.* De vrbe eius cognomine vide etiam Melam 2, 47. Plinium 6, 20. Solin. cap. 47. aut vt alii numerant 57. Iustinum 12, 8, 8. Vrbs autem ista vocata fuit *Bucephalos* à Curtio, in quo assertorem habet Arrianum peripl. mar. Erythr. 3, 21. ἡ Βυκεφάλα Ἀλεξάνδρεια. vbi nota huic quoque vrbi nomen fuisse Alexandriæ, sed ad distinctionem aliarum Bucephali cognomen additum, vt vtrumque exprimeret, à quo condita fuisset, & cuius in honorem. quod quidem etiam ex scholiis in Aristophanis Nubes, vers. 22. firmatur: πλευτήσαντα δὲ Βυκεφάλα Ἀλεξάνδρειαν ἔκτισεν ἐπίθετον ἴσως τῆς ἀρετῆς χαριζόμενον πάλαι. *Regem defuncto equo*

equo duxisse exequias addit Plin. 6, 42, 3. vbi huius etiam vrbis meminit. Quomodo Hadrianus apud Spartian. cap. 20. *Equos & canes sic amauit, vt eis sepulchra constitueret.* Sed vt videtur Campofulgoso 5, 2, 14. Alexander id *non leuitate compulsus egit, sicut permulti principes, qui peruerse omnia agentes, in aues atque alia animalia hac pietate vsuntur, præterita sine vllo honore amicorum memoria.* Similis ἐπιτάφιος exempla quædam referunt Pontani bellaria Attica 3, 1, 14. Marcel. Donatus ad Suetonii Calig. 55. Alex. ab Alex. 6, 14. Richter. axiom. polit. 170. De sepulturæ honore aliis quoque bestiis exhibito vide Kirchman. de funer. Rom. in appendicis cap. 6. Alexandrum etiam canem *Peritan* nomine eodem honore affecisse, vrbe quoque cognomine ei condita, Plutarch. cap. 107. narrat. Eum ex Indico genere fuisse, leonibus congredi solitum, centum minis emptum ex Theopompo refert Iulius Pollux 5, 5.

9, 3, 24. *SECVNDO AMNE)* Hydaspe, non Acesine. Verum vt hic locus recte percipiatur, paulo longius inhærendum est. Sciendum ergo Curtium per properantiam confudisse iter Alexandri, supra num. 20. *ad flumen Acesinem locat castra. Ibi forte Cœnus &c.* Omisit enim dicere, quod Arrianus fine quinti, *Acesine transmisso, ad Hydaspem venisse.* ibi enim mortuus est Cœnus. Arrian. 6, 1, 4. Quod si quis haud satis validum argumentum putet, quia nihil necesse est, Curtium eadem sentire cum Arriano; ex ipso producam argumenta, quæ sententiam meam affirment. ait: *Iam in aqua classis, quam ædificari iusserat, stabat.* at vbi exædificata classis illa? *in proximis* Hydaspi fluuio *mœnibus*, ipsius indicio, supra 9, 1, 4. quod & hinc constat ex num. 23. huius cap. quod dicit *in ædificanda classe summo* Pori Taxilisque *studio vsum.* ædificata ergo fuit in Hydaspe fluuio, qui amborum finibus medius interfluebat. Supplementa quoque variarum nationum, Arriano teste Indie. 3, 15. iuxta Hydaspen Alexandro coniunctæ sunt. Sic & *disiorder & vetera odia retractantes* Porum atque Taxilem, *reliquisse in suis regnis* intelligis, non ad Acesinis fluenta, sed Hydaspis. *Oppida quoque duo* quæ *condidisse* hic iterum inculcat (oblitus, quod supra 9, 1, 6. de iis tradidisset: & in errorem inductus eo negotio, quod, sicut etiam fine lib. 5. Arrianus tradit, Alexander tum temporis non quidem de nouo ista oppida condidit, sed quæ ibi imbres corruperant, instaurauit) non in Acesinis, sed Hydaspis ripa fuisse, certissimum est. posita enim sunt iuxta locum, in quo cum Poro pugnauerat. Quæ cum omnia certissima sint, hoc accedit inprimis magnum argumentum, quod cap. seq. addit: *Peruentum erat in regionem, in qua Hydaspes amnis Acesini commiscetur.* Quod diserte Arrian. Indic. 3, 15. *Ipse inde oram soluens per Hydaspen ad Acesinis & Hydaspis confluentem nauigauit.* Confirmat hæc omnia Strabo lib. 15. cui in hoc negotio merito plurimum tribuas, non vno loco; sed hoc potissimum: *Syuas ad Emodos montes, ex qua Alexander multam abiecit &c. compingendis nauibus in Hydaspem deduxit, ex quibus classem construxit iuxta vrbes in vtraque fluminis ripa à se conditas, vbi eo transmisso Porum vicit. &c.* Idem ex Aristobulo paulo supra: *Postquam in Hydaspem venissent, & Porum superassent, iter ad Hypanim facientes ad orientem, atque inde ad Hydaspem rursum, continue pluisse &c. & cum nauium fabricationi ad Hydaspem immorati essent, & non multis diebus ante Pleiadum occasum nauigare cepissent &c.* Ex quo testimonio multa firmantur: Alexandrum, ab Hydaspe ad Hypanin itinere facto, per eadem fere loca reuersum esse: pluisse continuo per id tempus, inde fides Arriano de instauratis oppidis: naues in Hydaspe fuisse confectas: ibi & nauigationis initium factum. Quod satis puto confirmatum: quamquam Curtius cum Iustino 12, 9, 1. & auctore suo Diodoro 17, 95. (nam eum, vt multis aliis locis, ita hic quoque non secus ac Polybium Liuius, interpretatur) Acesinen velit principium nauigationis fuisse. Sed Diodorus etiam perinde seipsum iugulat. Subicit enim: *Vrbium ad flumen conditarum.* vbi necessario intelli-

telliges Acesinem, non enim de alio ibi fermo. Sed idem ipse vrbes illas ad Hydaspen statuit cap. 89. ex cuius collatione magis etiam liquebit, totam fere hanc Curtii narrationem inde translatam. Nam & ibi duas vrbes, non addito nomine, conditas Diodorus ait, nominibus non expressis: quæ demum oggerit infra cap. 95. & de nauium compaginatione eundem plane errorem errat, quem Curtius. Cautior tamen Diodorus, qui non ait inferiore loco, *vrbes ibi conditas*, vt Curtius, sed vrbibus conditis, scilicet iam antea, tum indita nomina. Sane Curtium & Iustinum quomodo excusem, non reperio. Diodorum possim, si post hæc eius verba cap. 95. ἀνήγαγεν εἰπὶ τὴν Ἀκεσίνην ποταμὸν, subiungere liceat sex verba ex Arriani extremo quinto, καὶ τὰς τῶν διαβὰς, εἰπὶ τὴν Ὑδάσπην. Quæ paucula verba facile deperire potuerunt libro tot locis mutilo. si tamen id factum, oportet esse antiquissimum mendum: vnde tamen colligas etiam, falli qui Curtium sub Augusto scripsisse putant. Poteram plura non indigna relatu proferre, sed in angustum me cogit præter instituti rationem etiam temporis inopia.

QVADRAGINTA STADIA) Vnde hoc hauserit Curtius, non reperio. nam Diodorus, quem sequi solet, nihil tale. Quadraginta stadia milliare Germanicum vnum admodum cum quadrante conficiunt. quis credat vno die non maius confectum fuisse spatium, prono alueo? cum præsertim Plin. 6, 17, 20. tradiderit *Alexandrum nullo die minus stadia sexcenta nauigasse in Indo, nec potuisse ante menses quinque enauigare, adiectis paucis diebus.* Quando igitur absoluisset nauigationem integram, vno die non plus 40. stadiis promouens, si 600. diurna conficienti vnus Indus supra quinque menses absumpsit? Scimus autem ex Aristobulo apud Strabonem, totum iter ab Hydaspe ad Pattalenam insulam, quam Indus inari iam vicinior efficit, decem mensibus fuisse confectum. cum interim sæpe propter varia bella excensiones expeditionesque essent faciendæ Plutarch. cap. 115 septem modo numerat. Numquid igitur pro *quadraginta stadia* reponendum in Curtio, *quadringenta*. Certe necesse est, vel ob sequentia, *vt opportunis locis exponi copiæ possent.* hæc enim caussa esse solet, vt intendantur itinera; raro etiam vt minuantur: vbi nimirum inter duo loca commoda nimis magna est distantia, quæ nec facile attingi possit. At si per singula 40. stadia loca opportuna occurrant, nihil opus erat ad earum rationem iter moderari, cum vel dormientibus in ea fuisset incidendum. Hæc igitur est celeberrima illa Alexandri nauigatio, quam leui brachio tangit Curtius, Arrianus autem à pr. lib. 6. & inprimis Indic. cap. 3. accurate describit, ad cuius melioremintellectum vsui erunt duo loca, quorum alterum supra ad 3, 13, 1. alterum *de equitatu sociorum octo millium*, alibi emaculauimus.

9, 4, 1. *SOBIORVM*) Malim cum Strabone lib. 15. & Arriano Indic. 1, 21. *Sibarum*. Diodorus 17, 96. *Ibos* appellat. Raderus. In Diodoro sibilus præcedentis vocis ademit eum sequenti. τὰς ἐπιναζομένους Ἴβας. animadvertit vitium ad Iustin. 12, 9, 2. Bongarsius. in Iustino *Silei* vocantur, quos idem recte docet *Sibos* intelligi: nam & Orosius 3, 19. sic appellat. Stephano sunt *Sibæ*. Reineccius eosdem esse credit *Suræsenos* Arriani Indic. 2, 1. nimirum quod illi præcipue Herculem colere dicantur: sed argumentum hoc nimis leue videtur, coluerunt enim eum & alii Indi, nec tamen omnes fuere Sibæ. Pori quidem exercitus Herculis effigiem pro signo sequebatur. Imo est ex Arriano concludere, plane diuersos fuisse populos. Sibæ enim ad Hydaspen coluisse creduntur; Arrianus Suralenos ad Iobarem (*Iomanem* Plinio 6, 19, 11. ponit, qui forte *Oxidraca* fuerint: qui Orosio 3, 19. *Subagra*. Plinio 12, 6. *Sydraca*. Diod. 17, 98. Συδρακῶν. etiam Curtianis Mss. 9, 4, 2. *Sudracæ*.

9, 4, 2. *ÆGROS RELICTOS ESSE*) Alii *ægros relictos se*, vitiose. *maiores suos esse de exercitu Herculis, se* (nimirum qui Alexandri tempore viuebant) *ægros relictos* (vbi

(vbi aut à quo?) *cepisse sedem, quam ipsi* (qui ipsi? qui loquebantur, an maiores eorum?) *obtinebant.* Melius vtique aliæ edit. & Mss. *ægros relictos esse* nimirum maiores suos, ad quos necessario hæc referenda. Quæ quidem & Acidalio in mentem veniebant, quare vtrumque illud *se & esse* delendum putabat; *ægros relictos cepisse sedem.* quod & Bongarsio visum, & verum puto. quin & superiori *esse* itidem eliminato sic concepta hæc fuisse primitus: *Hi de exercitu Herculis maiores suos commemorant ægros relictos cepisse sedem &c.* Nam si verbo illo vti voluisset, non *esse* magis, quam *fuisse* dixisset. Ægros autem in coloniis eiusmodi relinqui solitos supra ad 7, 3, 23. obseruatum est. Sic vrbem ad Acesinem Alexandri iussu conditam, *mercenariorum ad militiam inepti*, senio puta, aut vulneribus, attribuit Arrian. 5, 4, 27. Pompeius apud Dion. lib. 36. *vrbem eo loco quo Mithridatem vicerat, condidit, quam vulnerati aut ætate confecti milites sui haberent.*

9, 4, 4. *ALIA GENS*) *Agalassenses* vocat Diodor. 17, 96. à quibus longe absunt Malli qui Hydraoten transgressi ab Alexandro victi expugnatique sunt: apud Arrian. 6, 1, 28 nam hæc adhuc ad Hydaspen gesta, quæ Arrianus 6, 1, 14. concise: *Indos Hydaspis ripam accolentes partim deditionem facientes in amicitiam ac fidem recipiebat* (Sibas siue Sobios intelligit) *partim ad arma confugientes* (Agalassenses aliosque vicinos innuit) *vi subigebat. Porro magna celeritate in Mallos & Oxydracas contendebat &c.* Sed fefellit Explanatorem Curtius, qui statim subjicit; *Alteram deinde vrbem &c.* quam historiam cum narret Arrian. 6, 1, 30. credidit Explanator debuisse eandem seriem rerum secutum, in proxime præcedentibus eadem narrare, quæ Curtius ante dicta verba, *Alteram deinde &c.* narrauerat. Sed nimirum noster cum Diodoro hanc alteram vrbem supra Mallorum regionem positam fuisse volunt, Arrianus in ipsis Mallis. Vide infra ad num. 15.

9, 4, 5. *FLVMINVM*) Quorum enim? Ex Curtii mente, necesse est accipias Acesinem & Hydaspen, iam non seorsim fluentes, sed vnum in alueum redactos.

9, 4, 6. *DESPERATA SALVTE*) Diodorus 17, 96. contra: *Opido per iram* (Alexandri) *incenso, maximam illorum partem combussit.* Arrian. 6, 1, 31. cum Curtio facit. Raderus. Multa eius desperationis exempla notauimus ad Florum 2, 18, 15. b. quibus adde Pompeianos Cordubenses apud Hirtium de bell. Hispan. cap. 34. & Thalenses Numidas in Sallust. Iugurth. 76, 5.

9, 4, 7. *DELEBANT INCOLÆ*) *Adnuantibus ignem, qui aliàs ad extinguendum opem ferre solent*, vt loquitur Liuius 34, 38, 10. de incensis ædificiis in oppugnatione Lacedæmonis, iussu ducis Spartani, ad hostium incursum inhibendum. Cui negotio similis est Iudæorum dolus, quem de bello Iud. 7, 6. refert Iosephus.

NATVRÆ IVRA) Gronouius in diatribe ad Statii Silu. cap. 61. Naturæ vera. *Sic omnes Modii, & duo, quorum nos excerpta habemus. Scioli ex glossa suppositurum iura.* Verum Acidalius ait nimium nos membranis tribuere, si contra verum iis niti sustineamus. Gronouius probat *verum* pro æquo sæpe poni, quod etiam nonnullis exemplis ostendit Brantius ad illa Cæsaris de bell. Gall. 4, 8. *Neque verum esse, qui suos fines tueri non potuerint, alienos inuadere.* Vtrum eo Curtius hic vti voluerit, ambigo. Nec omittendum est quod excerpta Pal. 1. & D. quæ eadem putamus esse, quorum Gronouius mentionem facit (ipsius enim beneficio ad nos peruenisse, in Var. Lect. libello testati sumus) confirmant vulgatam lectionem, *iura.* vt quidem nobis ab Iuuene & docto & diligente perscripta sunt.

9, 4, 8. *TRIA FLVMINA*) Vide infra ad num. 15.

9, 4, 10. *HINC METV*) Non constituo, membranarum *cætu*, an excusorum *metu* verius: quorum & neutrum fortasse verum. Acidalius. *Cætu* seruat Raderus, & explicat de coitu fluminum. Ego *metu* præferam, idque interpreter de ipsis naatis in periculo trepidantibus, nisi forte de metu militum hic fuit, vt sup. 4, 9. 20. & inf. 9, 9, 15. vbi plura.

9, 4, 11. *MAIORA OMNIVM*) Hoc est *maxima omnium*, vt volunt, quorum sententiam & probationes in Indicem referimus. Mihi quidem cum Acidalio & Scbisio potius videtur factam hic verborum transpositionem, legendumque; *In oculis omnium duo maiora nauigia submersa sunt.* tum quod Curtium hæc magis sapiunt, qui non delectatur insolentia phrasium, quæ hic duplex, &, *in oculis*, non adiecto cuius, & *maiora omnium*: tum quod rei veritas hunc sensum non patitur. *Duas longas naues* submersas Diodorus 17, 97. tradit: cui plane consentit Arriani narratio 6, 1, 19. si recte perpendas. Fuerunt ergo naues illæ ex octoginta triacontoris Arriani 6, 1, 8. qualibet illarum, vt consentaneum est, nihil superiores magnitudine. *longas* appellat noster 9, 9, 2.

9, 4, 12. *NATATVRI*) Sunt qui negent sciuisse. Zonaras ex Plutarcho cap. 102. & forte hac de caussa *amici, vt exciperent eum, haud procul nabant*: siue, vt Sebisius volebat, *nauigabant*. Cui tamen non assentior, cum in communi periculo non vacasset ipsis suo arbitrio nauigare. Ego de amicis qui in eadem naue erant, intelligo. plane vt in periculo Pyrrhi apud Plutarch. Pyrr. cap. XXXII.

9, 4, 15. *INDE VENTVM*) Iterum nobis occurrit haud partæ difficultatis nodus. Ait Macedonem venisse in regionem Mallorum, cum iam reliquisset confluentes Acesinis & Hydaspis, post vrbem ab incolis crematam, cuius arcem tria flumina stringerent; postque periculum in confluente trium istorum superatum. Secutus est, vt licet credere, Diodorum 17, 97. nisi qua illum non cepit. Sed ambos erroris conuincit diligentissimi scriptoris Arriani narratio 6, 1. cui penes me fides eo firmior, quod non vt aliæ, vel cum geographorum sententia, vel secum ipsa pugnat. Nam ecce postquam nauigationem Alexander per Hydaspen, vt supra quoque demonstrauimus, orsus est, accolas vtriusque ripæ perdomuit, inter quos & Sibas Arrianum innuere, paulo ante dictum est. Periculum autem classis in confluente Acesinis & Hydaspis accidisse narrat Arrianus, post quod alias ab Alexandro gentes subactas, donec reparata classe, iter in Mallos persequeretur: in quibus locis vrbem illam summa vi defensam per desperationem incenderint incolæ. Quæ quidem nullam plane contradictionem continent. At Curtii narratio de confluente trium amnium ne Diodoro quidem consentit. ille enim non vt Curtius tres diuersos amnes vno loco iungit, quam insignem obseruationem nec alii prætermisissent; sed Acesinem cum Hydaspe, quem iam ille receperat, in Indum effundit. De periculo autem classis vterque falsus videtur. nam si ad Indi confluentes id accidit; non postea demum ad Mallos peruenit: si hoc verum est; in confluentibus Acesinis & Hydaspis Alexandrum periclitatum apparet. Apud Mallos enim Acesines in Indum exit, vt Arrian. Ind. 1, 13. scribit. quia tamen addit in Oxydracis (qui forte *Καθαῖοι*; Dionysio vers. 1138.) Acesini Hydaspen miscerí, quos populos conterminos fuisse consensu traditur, non adeo longe distare potuerint Acesinis & Hydaspis confluentes, a confluentibus Acesinis & Indi. Eadem confusio caussam alii quoque contradictioni dedit: nam infra 9, 8, 3. dicit eum secundo flumine in fines Mallorum peruenisse; postquam hic iam tum idem asseruisset, totque res in ea regione interim gestas exposuisset.

OXYDRACARVM) Aliis aliter appellari diximus ad 9, 4, 1. Iacobus de Vitriaco hist. Ierosol. cap. 90. Gymnosophistas & Oxydracas pro iisdem habet, in excursu, cuius auctores Augustinum Isidorumque, cum Plinio & Solino laudat. Vide & Reineccium tom. 3. pag. 184.

PERICVLI SOCIETAS) Respexit hunc locum Fam. Strad. lib. V. de B. Belg. *Periculi societas perfacile homines iungit.* Canibus etiam hoc insenisse natura traditur, vt pugnantes inuicem conspecto lupo protinus inducias faciant. non ergo mirum si imminentis periculi metus etiam homines id edocuit. Notauit id de Hierosolymitanis Tacit. H. 5, 12. *6. in duas factiones ciuitas discessit, donec propinquantibus Romanis bellum externum concordiam parceret.* Apud eundem 12, 33, 2. forte non absurde correxi: *additis qui parem iniuriam metuebant.* Metus enim à potentiore, iungit contra eum infirmos etiam ante periculum aut iniuriam. Vnde & Octauianus apud Dionem 45, 3. 26. quum Lepidum Antonium, pariter odisset, neutrum audebat aggredi, ne illos aduersus se coniungeret. Tendit eo Liuius 27, 32, 5. ostendendo quam multi studuerint dirimendo inter Ætolos & Philippum bello, *non tanta Ætolorum cura, quam ne Philippus rebus Græciæ immisceretur.* Contra Ismaelem Sophum vires iunxerunt Iacuppi filii, hactenus hostes, vt ex Iouio scribit Surius ad Ann. MD. De Syncretismo vide Plutarch. in libello de fraterno amore.

OCTVAGINTA MILLIA) Alii *Nouem millia*. Id cum falsum esse nemo dubitet; Curtio redonandum putaui, quod ipsum scripsisse, etiamsi aliorum scriptorum ope non iuuaremur, totus hic locus clamat. Diodorus 17, 98. vnde hæc desumpta, totidem numerat. & quamquam ad nouenarium numerum inclinent alii libri; tamen ex Pal. 1. qui VIII. M. habet, Curtium à Diod. non discessisse deprehendi.

9, 4, 17. *GANGEM*) Non latuit huius loci difficultas Glareanum, quippe videbat nec præcedenti Curtii narrationi conuenire istbæc posse, nec illis quæ paulo post subiiciuntur: *Cessisse illis mesuentibus Gangem &c.* ideo coniecerat legendum: *Gangem amnem & qua vltra essent coactum transmittere*, vt *ii coactum* ad Alexandrum referatur. Id valde absurdum visum Radero, qui veram Curtii scripturam certo definire autumat; *Non quidem Gangem amnem & q. u. e. coactos transmittere.* Sed pro Glareano possemus dicere, Radero non venisse in mentem *transmittere* idem interdum esse quod omittere, prætermittere. apud Romanos *vis imperij valet, inania transmittuntur*, ait Tacit. 15, 31, 2. Ipsius autem coniectura merito suspecta est nimiæ liberalitatis: nec enim vnam modo vocalem, vt affirmat, sed duas adiecit. Ergo Glareani coniecturam merito prætulerim. Nisi forte pro *Gangem* scripsit aut sensit Curtius *Indum*. Distinctionem etiam mutem: *Indum & q. u. e. c. t. n. t. f. c. m. bellum indomitis gentibus obiectos. Vt c. r. a. ei Oceanum, trahi extra fidera. &c.*

9, 4, 18. *NOVIS ARMIS*) Ad sua respiciunt opinor, non hostilia. vide sup. 9, 3, 21.

CALIGINEM AC TENEBRAS) Declamatoria sunt, qualia apud Senec. Suas. I. Lucan. 5, 4, 42.

Sæua quies pelagi &c. Loccenius. Acidalius Virgil. Æn. 1, 93. respici putat, illis *noctem profundo incubantem*, quibus tamen addi vocem *mari* nihil attinet.

9, 4, 21. *QVAM PETERET*) Melius Acidalius: *Ne inuiderent sibi laudem, quam peteret, Herc. & Lib. patris terminos transiturus. Ipsos regi suo &c.*

9, 4, 22. *OMNIS MVLTITVDO*) Adde infra 10, 7, 11. Recte seditiosus populus maris fluctibus nunc intumescentibus, nunc residentibus, à scriptoribus comparatur. sicut Maro fluctus ipsos cum populo tumultuante composuit. Æn. 1, 152.

Ac veluti magno in populo, cum sæpe coorta est
Seditio &c. Raderus.

Nihil tam incertum, nec tam inæstimabile est, quam animi multitudinis. Liu. 31, 34, 1. *Multitudo omnis, sicut natura maris per se immobilis est: ut venti & aura cient, aut tranquilli, aut procellosi.* Idem 28, 27, 10. ex Polybio Seneca Herc. Fur. vers. 169.

Illum populi favor attonitum,
Fluctuque magis mobile vulgus,
Aura tumidum voluit inani.

Vulgatum eam *similitudinem* appellat idem Liu. 38, 10, 3.

9, 4, 24. *SPECIEM MVLTITVDINIS)* Simile strategema Eumenis adnotat Diodorus 19, 37. & scriptores vitæ, cum Polyæno 4, 8, 4. Ignibus accensis speciem auctorum aut manentium castrorum obiectam hosti reperies apud Liu. 27, 44, 7. & alibi passim.

9, 4, 25. *SED METVNE)* Aliæ edit. addunt, *sed, non traditur metune*, quod eliminandum censuit Palmerius cum Modio; defendit Acidalius, & sane tolerari potest. Habent quidam, *sed vt traditur*, ex quo Acid. *sed haud traditur*. placet, si etiam facias, *profugerint*.

9, 4, 26. *OXYDRACARVM)* Negat Arrian. 6, 2, 18. *Infortunium hoc in Oxydracis Alexandro obtigisse communis opinio est: quod tamen apud Mallos, liberam Indorum gentem, accidit. Nam & vrbs Mallorum erat, & à Mallis ictus fuit Alexander. Porro statuerant quidem Malli Oxydracis sese coniungere, atque ita prælium inire, sed Alexander itinere per arida & siticulosa loca facto eos præverterat, priusquam aut Malli Oxydracis, aut Oxydracæ Mallis adiumento esse possent.* Inter eos qui apud Oxydracas hoc accidisse tradunt, est etiam Lucianus Dial. mortuor. 14, 14. Appianus lib. II. Ciuil. sub fin. L. Ampelius, qui vocat *Oxydracas*, & Stephanus in Ὀξυδράκαι, & Pausanias in Atticis. Verum Plutarch. cap. 110. & de fort. Alex. 1, 1. & 2, 29. item Strabo, scribunt in Mallis hoc esse gestum.

9, 4, 27. *NE COMMITTERET)* Istud *committere* absolute dictum volebat eruditissimus Vir ad Albinum Capitolini, vt in glossis *Committere*, συμβάλλειν μάχην. Sed cum hic sequatur vox *obsidionem*, ad ipsam committendi verbum referri videbatur. Numquid autem scripsit Curtius, *monere cœpit, (vt) omitteres, aut certe differres obsidionem.*

9, 4, 28. *DEMOPHOONTA)* Sic etiam vocat Diodorus 17, 98. Cleomantes Plutarchi c. 80. huc, opinor, nihil pertinet.

9, 4, 29. *NON PECVDVM FIBRAS)* Sensit igitur eo tempore (nam alias & ipse superstitioni deditus fuit) quod apud Ciceron. de diuin. 2, 24. Hannibal, *Rex* enim *Prusias, cum Hannibali apud eum exsulanti pugnari placeret: negabat se audere, quod exta prohiberent. An tu, inquit, carunculæ vitulinæ manis, quam imperatori veteri credere?*

9, 4, 33. *PELVT IN SOLITVDINE)* Sic apud Ioseph. de bel. Iud. 7, 6. Romani incendio portieus intercepti, in oculis suorum perierunt.

9, 5, 1. *EXCEPTVRI)* Iosephus ibid. narrat Attorium quendam ita salutem sibi parauisse inclamato Lucio contubernali, vt desilientem exciperet: si faceret, heredem ex asse sibi fore. Lucius ergo eum excepit, sed pondere desilientis, strato lapidibus solo illisus, statim exspirauit.

INCREDIBILEM) De eximio Coelitis Horatii facto Liuius 2, 10, 11. *rem ausus plus fama habituram ad posteros, quam fidei.* Ouidius in epist. Paridis versu 60.

Vera

Vera loquar: veri non habitura fidem.

Sic enim lego. vulgo *vero non hab. fidem.* Seneca epist. 94, 51. *Duæ res plurimum roboris animo dant, fides veri, & fiducia: vtramque admonitio facit. Nam & creditur illi &c.* sic explicat quid sit *fides veri.* Ipse Ouid. Fastor. 3, 662.

- - - - nostras peruenit ad aures
Fama, nec à veri dissidet illa fide.

9, 5, 2. *NAMQVE)* Vox nihili, ab ineptis correctoribus intrusa. Sic cohæret oratio, *rem ausus incredibilem, in vrbem hostium se immisit.* nec habet illud *quum, quum ille rem ausus &c.* vnde se sustentet, nisi perperam inserta remoueas.

SALTV SEMET IMMISIT) Male narrat Orosius 3, 19. *cum murum ascendisset primus, vacuam ciuitatem ratus, solus introrsum desiluit.* Melius tamen auctore suo Iustino 12, 9, 5. *ad vrbem eorum ducit. Quam desertam à defensoribus cum de muro, quem primus ceperat, animaduertisset, in vrbis planiciem sine vllo satellite desilit.* Si enim hoc verum, vnde illi hostes, qui statim *cum eum solum conspexissent, vndique conuerunt?* Vidit absurditatem Orosius, & leniuit, non sustulit. nec enim credibile est quicquam euenisse, vnde vacuam vrbem putare potuisset Alexander. parco cetera persequi, nec vacat. Paris autem animi, quamquam euentu dispari, militis cuiusdam Christiani facinus recitat Robertus Monach. Histor. Iherosol. lib. 6. à pr. qui sub Boamundo castellum Antiochenum oppugnans, ceteris *pulsis, vnus in superiori turris fastigio remansit, cuius egregia funera vniuersus nostrorum exercitus vnanimiter planxit. Hic enim vt vidit se solum esse derelictum, tamen in se animum gerens inuictum, vt vrsus inter molossos capit se vtrinque defendere; lapidesque & cementum de parietibus auellebat, & super ipsos qui eum impugnabant proiiciebat. Tandem mille legitis ictibus transfixus, vt vidit quod mortem non euaderet, mortem sibi accelerauit, quoniam cum clypeo & armis vbi turbam densiorem esse conspexit, in medium prosiliit, simulque interfectoribus tormentum fuit.* in quos se iaculatus est. Alexandri autem factum, quo auctore nescio, sic recenset Fulgos. 3, 2, 6. *cum effractis scalis cum duobus tantum remansisset comitibus, quamquam multis acceptis vulneribus, numquam de se hostibus dedendo verbum fecit, sed vt erat confossus, à muris saltu ad suos se recepit.* Porro temeritatis eam ob causam arguitur ab amicis apud Arrian. ex Nearcho 6, 2, 29. à Philippo apud Lucian. dial. mortuor. 14, 15. & ab Hegesippo 5, 39. vbi hæc res non incommode exponitur. Notandum etiam quod Eustathius ad Homer. Iliad. 5, 4. scribit, Indos aspectu desilientis territos recessisse paulisper, ex splendore armorum, non hominem quendam, sed spectrum in eos ferri arbitrati. Quod ex Plutarchi cap. 110. desumptum est.

9, 5, 4. *NE CIRCVMIRI POSSET)* Numquid hæc ex superioribus temere repetita? Videntur.

9, 5, 5. *VNVM)* Plutarch. cap. 110. *Assistebant ei Peucestas & Limnæus* (qui nostro *Timæus*) quasi statim à principio ipsi adfuissent. quod & similius vero. Nam & Arrian. 6, 2, 12. narrat, in eadem scala post Alexandrum statim adscendisse Peucestan, Leonnatumque & Abrean. deinde ceteros festinantes pondere suo rupisse scalas.

PROPIVS ACCEDERE) Eiusmodi pugnæ multæ narrantur ab auctoribus. de Agide Spartano habes supra 6, 1, 3. de Alcibiade apud Plutarch. in extrema vita. Adde Iosephum Iud. 7, 1. de Sabino.

9, 5, 9. *HVIVS MAGNIT. SAGITTÆ)* Vide supra ad 8, 9, 28. Xenophon. ἀνάβ. lib. 4. de Carduchis: *Arcus ternum fere cubitum habebant, sagittas, binis cubitis longiores. Neruos, emissuri sagittas, versus imam partem arcus tendebant, pedem sinistrum applicantes: sagittæ ipsos clypeos & loricas penetrabant.*

9,5,11. *SVBIECTO MVCRONE)* Rectissime *subiecto*, an damnes tamen, quod alicubi memini videre, *subrecto*? Acidalius. Ego quoque diuinabam, *subrecto*: adiutus non absimili loco Statii 11,563.

Vique super flatum, pronumque in pectore sensit,
Erigit occulte ferrum - - -

9,5,12. *PROCVL STVPENT. CETERIS)* Statius 9,538.

Non tamen aut ensem, galeamue audacia cuiquam
Tangere, vix credunt oculis, ingentiaque horrent
Funera - - - -

9,5,13. *NE SIC QVIDEM)* Legendum ergo in Galtero:

Sed neque sic proferre potens venerabile corpus.

Raderus citauit: *Sed neque se &c.* Ipsum auctorem nancisci non potui. quod magnopere optabam, saltem vt viderem an ad supplenda Curtiana fragmenta præsidii aliquid inde peti potuisset.

9,5,14. *TANDEM PEVCESTES)* Hunc omnes testantur Alexandro periclitanti adstitisse. Plutarchus cap. 110. Arrian. 6,2,12. Diodor. 17,99. De Leonnato non omnes consentiunt, vt nec de Abrea Duplario. De Aristono nulla apud alios mentio in hoc Alexandri discrimine, alioqui inter primos etiam Alexandri duces, qui infra 10,6,16. de creando rege dixit sententiam. Raderus. *Peucestes Alexandri Magni seruator* hinc appellatur Plinio 34,8,23. Meminit eius solus in hoc negotio Iulianus in Cæsaribus.

9,5,15. *ARISTONVS)* Ἀριστόνους πεντακοσίους &c. Arrian. 6,5,9. vbi inter corporis custodes numeratur. Apud Sabellicum vitiose *Aristonius*. Diuersus ab hoc Ariston Pæonum præfectus supra 4,9,24. Compositum nomen est, vt Μεγαστόνους, Plutarch. Arato cap. 11. Eodem nomine statuarius apud Pausan. pag. 332,20.

9,5,16. *TIMÆVS)* Plutarcho cap. 110. est *Limnæus* & orat. de fort. Alex. 2,29. *Lemnæus.*

9,5,18. *SVBMISERAT CLYPEVM)* *Palladis Iliacæ scuto interfecto, regem protexerat.* Arrian. 6,2,8. & 13. Detraxerat id templo Mineruæ, cum primum in Ilium venisset. Arrian. 1,5,9. Ceterum festinabundus, vt apparet, Sabellicus, ex hoc Curtii loco male intellecto, scripsit, *Timæo & Peucestæ cadentibus, duos reliquos graiter vulneratos.* Cui tamen eodem libro in distributione prouinciarum post Alexandri mortem Babylonios euenisse tradit.

9,5,19. *TERRVISSET ALIOS)* Liuius 10,29,1. de P. Decio: *Romani duce amisso, quæ res terrori alias esse solet; sistere fugam &c.* Nam *etiam famæ occisi vulnerative ducis, exercitui perniciosa*, vt Gruterus discurs. in Tacit. cap. 11. plurimis exemplis ostendit. Quibus addi potest Robert. Monach. Histor. Iherosol. lib. 6. à pr. *Eoamodus grauiter sagittatus est in femore &c. In cuius infirmitate aliorum virtus corruit, quoniam vnusquisque miserabilem casum sui Ducis admodum doluit. Pugnam dimittunt &c.* apud Chrysostomum εἰς μακάριον Ἰγνάτιον cap. 14. virginitatem impugnantes inquiunt: τῇ φαλαγγὶ πεσούσῃ, πῶς ἀνάγκη τὴν φαλαγγαρχοῦσαν διαπεσεῖν καὶ ἀπολέσθαι. *Duce cadente inexitabilem esse confusionem exercitus.* Liu. 29,34,18. *ceteros, ducis præcipue territos cæde, effuse fugientes &c.* Silius 4,102.

Ductore amisso pedibus se credere Celtæ.

Buchanan. hist. Scotic. lib. 5. *in ipso pugnæ ardore subornatur, qui Britones moneret, vt Arcturo cæso, rebus perditis, suæ quisque saluti consuleret. Ea vox in fugam eos vertit.* Cui facto simillimum de Iugurtha narrat Sallust. 101,8. & Pantaleon de viris Illustr. German. in Othone Magno: item Frontinus strategem. 2,4,9. idque faciendum docet Onosander cap. 23. Apud Marcellin. 16,29. *cataphractti equites viso rectore suo leuiter vulnerato &c. dilapsi qua quisque poterat, peditesque calcato cuncta turbassent &c.* Duo etiam exempla Zonaras, in Constantino Leonis, & Basilio Porphyrogenito refert, vbi propter equum ducis fortuito elapsum exercitus, occisum Imp. ratus fugeret. Hinc ergo occultare ducis casum consueuerunt viri prudentes, vt præter eos, quos Gruter. §. 11. eius discurs. adducit, in Brasida exemplum est apud Thucydid. 5,2,18. Huc autem proprie pertinet obseruatio Gruteri in extremo illo capite, *Vix inuenietur vicisse sine duce militem, nisi ira & indignatione ita vecordi, vt sensum mali sui minime aut sentiret, aut perpenderet.* Subjicit deinde cum hoc Curtiano exemplum C. Attilii ex Polyb. 2,28. & Samnitium ducis ex Liuio 9,22,6. Quibus confer Baldevvinum regem, accepto graui vulnere ab equo defluentem, apud Albert. Aquens. Hist. Hierosol. 9,22. *Quod sui commilitones vt viderunt, statim dolore insistimabili commoti, amplius & validius corpora hostes cædere & persequi, quousque alij occisi, alij in fugam versi.* Zonaras de Scipione Hispanos oppugnante: *Neque prius verbum fecit, quam ipsimet mania conscendere ausus, vulneratus est. Milites enim verecundantes, & illi metuentes, promptius subiecerunt, & potiti victoria, hominibus omnibus occisis, totam vrbem incenderunt.*

9,5,20. *NON SENIBVS &c. PARCITVR)* Idem Arrian. 6,2,16. Repete modo relata Zonaræ verba, & de eadem expugnatione Liuiana isthæc 28,30,4. coniunge: *Tum vero apparuit ab ira & ab odio vrbem oppugnatam esse, nemo capiendi vitæ, nemo patentibus ad direptionem omnibus, prædæ mentor est: trucidant inermes iuxta atque armatos, feminas pariter ac viros: vsque ad infantium cædem ira crudelis peruenit. ignem deinde tectis inijciunt, ac diruunt quæ incendio absumi nequeunt: adeo vestigia quoque vrbis exstinguere, ac delere memoriam hostium sedis cordi est.* Lucan. 2,105.

Non senis extremum piguis torgentibus annis
Præcipitasse diem: nec primo in limine vitæ
Infantis miseri nascentia rumpere fata.

Liuius 42,63,13. de expugnatione Haliarti: *In primo tumultu captæ vrbis seniores impuberesque, quos casus obvios obtulit, passim cæsi.*

9,5,21. *PTOLEMÆVM)* *In eo autem præcipue mihi errasse videntur qui Alexandri res conscripserunt, quod Ptolemæum Lagi F. vna cum Alexandro & Peucestæ scalam conscendisse scribant, iacentemque obiecto scuto protexisse, ideoque Ptolemæum Soterem, id est seruatorem à militibus appellatum fuisse. quum alioqui Ptolemæus ipse scribat se huic pugnæ non interfuisse: sed eo tempore copiarum ducem aduersus alias barbaras pugnasse.* [Arrian. 6,2,23. vbi monet historicos, vt sint in tradendis rebus diligentiores.] At enim Pausanias in Atticis pag. 10. tradit Ptolemæum *Alexandro in Oxydracis periclitanti præ cunctis regis amicis auxilio fuisse.* Raderus. Stephanus Ὀξυδράκαι, vtramque opinionem tangit. L. Ampelius decus id Ptolemæo tribuit.

NON REFRAGATVS) Acidalius exturbat *non*, ego retinendum iudicem, nisi membranis abiit. Non enim opus est, vt ironiam suspicemur, quoties occurrit vocula *scilicet*: interdum enim est serio valde affirmantis pro certo rem ita se habere: vt apud Ciceron. Epist. Famil. 13,26. *Peto igitur à te, tanto scilicet studio, quanto intelligis debere me petere &c.* Eadem notio vocis *videlicet* in corrupto loco Liuii 23,12,14. *Hostium cepi bina castra, prædæ videlicet plena: & commeatum, frumentum & pecuniam dare.* Legendum: *prædæ videlicet plena & commeatuum: frumentum & pec. dare.* nec vero historici granitatem eiusmodi ironiæ decent. Similis est locus Liuii 34,15,10. *Cato ipse, haud sane detractator laudum suarum multos casus ait, numerum non scribit.* De Cato-

Catone obiter addo, idem elogium ei tribuere Plutarchum in vita cap. 27. Quintilianus 12, 1. mitius: *Cicero minime sui contemptor.*

TANTA COMPONENTIVM) Arrianus 6,2,23. de hac ipsa re: *Haec mihi per digressionem dicta sint, vt in tantorum facinorum & casuum expositione posteri plus diligentiae adhibeant.* Eadem querela Tacit. 3,19,3. *Adeo maxima quaeque ambigua sunt, dum alij quoque modo audita pro compertis habent; alij vera in contrarium vertunt: & gliscit vtrumque posteritate.* & 4,11,6. *Mihi tradendi arguendique rumoris caussa fuit, vt claro sub exemplo falsas auditiones depellerem &c.* Sic Thucydides 1, 4, 2.

9,5,25. *CRITOBVLVS*) *Critodemus* Arriano 6,2,17. vbi Philippus Acarnan, qui in Cilicia ad Tarsum curauerat Alexandrum? supra 3,6,1. an extinctus interim, an clinicam tantum, non vulnerariam professus? alii enim medicorum ophthalmici, alii clinici, alii vulnerarii, raro vnus omnes medicinae partes profitebatur aut exercebat, vti nec hodie. vbi Osthanes? de quo Plinius 30,1,21. *Non leuem & Alexandri M. temporibus auctoritatem addidit professioni secundus Osthanes, comitatus eius exornatus, planeque quod nemo dubitet, orbem terrarum peragrauit.* Sed Philippus Acarnan etiam vulnerarius fuit, vt ex 4,6,17. apparet. Sed postea extinctum credo, quando nulla amplius eius mentio. Raderus. De Osthane quod ait, dupliciter fallitur. nec enim eum medicum fuisse dicit Plinius, sed magum: nec de ipso vltima verba Plinii, *orbem terrarum peragrauit*, accipiunda; sed de arte seu professione magiae. quod sequentia clamant: *Extant itaque & apud Italae gentes vestigia eius &c.* Sed ad Critobulum reuertimur: eiusque nomen secundum Popmam ex Plin. 7,37,2. affirmamus. *Magna & Critobulo fama est extracta Philippi regis oculo sagitta, & citra deformitatem oris curata orbitate luminis.* Philippo id acciderat in obsidio Methonae apud Diodor. 16,34. Iustin. 7,6,14. hunc igitur etiam ex paternis medicis secum duxerat Alexander.

9,5,28. *SINE MOTV PRAEBVIT CORPVS*) Plin. 11,45. *Vicies C. Marium, qui septies Consul fuit, stantem sibi extrahi passum vnum hominem* (Chifletius recte *hominum*) *Oppius auctor est.* Cicer. Tusc. quaest. 2,22. *C. Marius cum secaretur, vetuit se alligari: nec quisquam ante Marium solutus dicitur esse sectus.* vbi multa praeclara de dolore tolerando, virtusque digna.

9,5,30. *CERTIOREM SPEM*) Siue: *certiore spe salutis eius in castra se retulerunt.* Acidalius. Videtur non necessaria mutatio. Castra autem intellige, quae ad vrbem erant, ne confundas cum iis quae ad confluentes Acesinis & Hydraotis apud Arrianum 6,2,26.

9,6,1. *FAMAM MORTIS SVAE*) Aliter paulo Arrian. 6,2,27. Diodor. 17,99. hanc etiam inter caussas numerat seditionis a Graecis concitatae, quae seq. cap. exponitur.

9,6,2. *QVIES NECESSARIA*) Sic de Carolo V. Surius ad An. MDXLVII. *Norimbergae dies quinque confirmandae valetudinis caussa permansit.*

9,6,6. *AT CRATERVS*) Apud Arrian. 6,2,29. *Nearchus auctor est amicos qui eum deducebant factum eius reprehendisse, quod se tanto discrimini pro exercitu obiecisset: neque enim id ducis, sed militis officium esse.* Eadem Suidas in Ἀλέξανδρος, ex Arriano. Confer similimum locum Lucani 5,680.

Circumfusa duci fleuit, genitusque suorum
Et non ingrato incessit turba querelis:
Quo te dure tulit virtus temeraria Caesar? &c.

Sic apud Gregoram 7,11. Imp. Michaël *à patre prolixe obiurgatur, quod Imperator, non ex Imperatorio debito rem gessisset, vitam suam sic obiectans casibus, & in suo corpore Romanorum*

Romanorum salutem fortunae velut per libidinem exponens. & apud eundem 11,1. Andronico Iuniori eadem illa ab *vxore & ceteris omnibus* ingeruntur. Sic Philippum Augustum singulari pugna cum Atrebatum Comite congredi cupientem, ab amicis retineri facit Guillermus Philippid. lib. 2. idque factum huic comparat:

Talis Alexander castigabatur ab omni
Milite, cum medios nouo se vertit in hostes.
Vnda (Vnde) fuit, paucis vix succurrentibus, hosti
Vi raptus, iusto perfusus membra cruore.

Coniunge quae proposita sunt supra ad 3,2,1. *statuit ipse decernere.* & mox num. 8. *tot ciuium animas.*

VT NVNC EST TIBI VILIS) Acidalius *vt tibi vilis* expungit, putatque sufficere *vt nunc est.* probatque simili loco Curtii 5,5,10.

9,6,7. *TV NOS PRAESTABIS INVICTOS*) Coniunge quae notat Forstnerus ad illa Taciti 2,46,1. *Inguiomerum tenens, illo in corpore decus omne Cheruscorum, illius consiliis gesta, quae prospere cecidissent, testabatur.*

9,6,8. *TOT CIVIVM ANIMAS*) Quae omnes vnius spiritu trahuntur. Silius 4,103. de Chryxo Celtarum duce:

Vna spes anima, tantusque pependerat ardor.

Cic. pro Marcello cap. 7. *Quis est omnium tam ignarus rerum, tam rudis in rep. tam nihil vnquam nec de sua, nec de communi salute cogitans, qui non intelligat, tua salute contineri suam; & ex vnius tui vitam pendere omnium.* de eodem Lucan. 5,685.

Cum sit in hac anima populorum vita, salusque
Pendeat, & tantus caput hoc sibi fecerit orbis,
Sanitia est, voluisse mori - - - -

Nam, vt ait Sen. de Clement. 1,4,2. Imp. *est vinculum, per quod Resp. cohaeret. ille spiritus vitalis, quem haec tot millia trahunt &c.* Adde Lipsii politic. 2,1. Gruter. in Tacit. discurs. 3,9. & quae supra sparsim notata, vel Index, vel addita textui parallela loca, in commune iungent.

9,6,10. *DE PERSIDIS REGNO*) Crimen hoc fortunae facit Plutarch. de fort. Alex. 2,28. *Ferae in modum cassibus implicatae, destitutus & auxilij inops agebat: non eo redactus, vt Susis, Babylone, vel Bactris potiretur, aut praeclaram de Poro illam victoriam reportaret. nam qui arduas ac gloriosas res gerendas suscipiunt, ab illorum infortunio, si quod habent, saltem dedecus abest.* Vide & quae sequuntur; est enim prolixus locus.

NE ADMIRARI QVIDEM) Nemo quidem vellet, vt periculis te exponeres: nec tamen, si faceres, miraretur. quippe cogitaret non iniquum esse, vt magnum ob praemium, magnum etiam periculum susciperetur. Nihil ergo mutandum: nec Acidalio credendum, qui pro *ne admirari*, reponebat *admittere.*

9,6,11. *NOVIT*) Acidalius *noris.* Rectius.

9,6,13. *IGNOMINIA NOTES*) De poenis militaribus, & ignominiosis dimissionibus copiose ex Polybio Lipsius Mil. Rom. 5,18. & 19. Raderus.

9,6,17. *CONSIDERE IVBET*) Sic Alexander Imp. confessum obtulit Senatoribus. Lamprid. cap. XVIII.

9,6,18. *SED GLORIAE*) Pal. 1. *non tam aetatis spatio, quam gloriae.* Et nunquid ita scripsit Curtius?

9,6,19. *LICVIT PATERNIS OPIBVS*) Hic quoque secutus est auctorem generis Achillem: qui cum fatum suum ex matre didicisset, vt vel inglorius ad extremam senectutem peruenire posset: vel magna gloria compos, sed breuis

æui foret: elegit gloriam. Paria Curtianis his dixit apud Arrian. 5,4,11. *Quidnam magnum ac memorabile in vita egissemus, si desides in Macedonia satis habuissemus, laboris expertes, domos nostras tueri?* Confer Maximum Tyr. dissert. XXXV.

NE PIGRI QVIDEM) Arellius in Senecæ Suasor. II. *Erratis, si mensendam creditis mortem. Nulli natura in æternum spiritum dedit, statutaque nascentibus in finem vitæ dies est. Imbecilla enim nos materia Deus orsus est, quippe minimis succidunt corpora: indenuntiata forte rapimur: sub eodem puerilia fato est, eadem iuuenum causa cadit.* Lepidus apud Sallust. H. 1,2,10. *Omnibus finem natura vel ferro sepsit statuit.* & Iug. 85,30. *Ignauia nemo immortalis factus.*

NON ANNOS MEOS) Cestius apud Senec. Suas. VI. *Si ad desiderium populi respicis Cicero, quandoque perieris, parum vixisti: si ad res gestas, satis vixisti: si ad iniurias fortunæ & præsentem Reip. statum, nimium diu vixisti: si ad memoriam operum tuorum, semper victurus es.* Ad eam formam Sen. epist. 78,34. ait ex Posidonio: *vnum diem hominum eruditorum plus patere, quam imperiti longissimam ætatem.* Vbi Lipsius & Muretum consule. Sic etiam Agricola Taciti 44,3. *Quantum ad gloriam, longissimum ævum peregit.* Mamertinus in gratiar. actione cap. 14. *Itaque grandæuum iam Imperium videbitur his, qui non ratione dierum, aut mensium, sed operum multitudine, & effectarum rerum modo Iuliani tempora metientur.* Idem sensus in his Martial. 10,53.

Inuida quem Lachesis raptum tristeride nona,
Dum numerat palmas, credidit esse senem.

9,6,20. *IMPERIVM*) Credo Pal. 1. rectius habere: *Orsus à Macedonia, imperium Græciæ tenet.*

MÆDISQVE) Nulla horum apud vllos scriptores, qui de Alexandro tradidere, mentio est. Radero teste. Esse autem Thraciæ gentem hoc nomine Macedoniæ vicinam, ex Stephano & Ptolemæo 3, 11. notum. Vide etiam Ortelium. Verum de his sermonem esse Curtio non videtur. cur enim post totam Thraciam, vnius nationis vocabulum nominet? Quare potius hic legerim, *Massique.* quæ gens vicina Triballis, & armis viriisque valida: quamquam Raderus *Mædos* retinendos arbitretur.

ALIAM NATVRAM) Seneca de benef. 7, 2. *Non satis apparebat inopem esse, qui extra naturæ terminos arma proferret?* Sic Romani apud Tacit. Agric. 30,6. *Postquam cuncta vastantibus defuere terra, & mare scrutantur.* Videtur autem Curtius alludere ad notam fabulam de pluribus mundis, de qua infra 10,5,29. Iuuenalis 10,167.

Vnus Pellæo iuueni non sufficit orbis.

9,6,21. *XXVIII. ÆTATIS ANNVM*) Non ergo conuenit Iustinus 11,1,9. cui *viginti annos natus* regnum orditur, nec Raderus prolusion. cap. 7. qui hoc gestum in vigesimum nonum Alexandri annum conjicit. Chronologos consule.

9,6,22. *DABO NOBILITATEM*) Aristippum Dionysius *iussit in conuiuio infimum omnium accumbere. hic Aristippus nihil offensi, Hunc, inquit, locum, ô rex, illustrare vis ac honorificum reddere, significans non locum reddere hominem viliorem, sed ex dignitate hominis, honorem addi loco.* Raderus ex Aristippo Laërtii cap. 18. Sic Catonescio quod vile munus; Socrates carcerem cohonestauisse dicuntur. Sic Epaminondas *Tiearchian ad magnam dignitatem ac maiestatem euexit.* Plutarch. in præcept. reip. gerendæ cap. 37. De locis obscuris per opera bellica nobilitatis supra ad 4,9,9. *nobilem sua clade facturus.*

APERIAM TERRAS) Id quoque præstitit. Nam ante eius expeditionem India, & quæ circa sunt, vix fando Græcis cognita. Plutarchum & Strabonem non vno loco testes eius rei habet.

9,6,24. *NIHIL PARVVM*) Hieronymus ad Lætam, in re dissimili, similem fere sententiam dixit: *Non sunt contemnenda quasi parua, sine quibus magna constare non possunt.* Pulchre Nazianzenus:

τὸ μικρὸν ἢ μικρὸν, οὐκ ἐπὶ μέγα.

AB INTESTINA FRAVDE) Alludit hunc sensum Italum adagium:

Da chi ben mi fido, guardimi Dio:
Da chi non mi fido, guardero io.

9,6,25. *IN THEATRO*) Ad ostium eius cæsus. Diodor. 16,95. *occupatis* eius *angustiis* à Pausania, vt loquitur Iustinus 9,6,4.

PLVRES A SVIS) Saturninus apud Vopiscum cap. 10. *Nescitis amici quid mali sit imperare; gladij & tela nostris cervicibus impendent; imminent hastæ vndique, vndique spicula: ipsi custodes timentur, ipsi comites formidantur.* Sulpicius Ciceron. epist. ad famil. 4, 12. de nece M. Marcelli. *cui inimici propter dignitatem pepercerant, inuenit est amicus, qui ei mortem afferret.* Exempla dictaue alia quid opus addere?

9,7,1. *CARABACTRA*) Ortelius corruptam putat vocem, & *circa Bactra* legendum existimat. Constantiensis Ms. habet *Garabactra.* Glareanus existimat compositum ex *Cara* & *Bactra*, propter coloniam nouam eo deductam. Ortelii tamen coniecturæ fauet, quod Curtius ipse num. 11. addat: *Hæc circa Bactra gesta.* Raderus. Iuuat etiam Diodor. 17,99. *Græci per Bactrianam & Sogdianam in colonias distribui &c.* Bongarsius etiam ita leg. coniecerat. *Sarbactran* habet L. Ampelius.

POPVLARIVM) Glareanus de Bactrianis interpretatur, Loccenius de Græcis: quod verum puto, ex verbis *qui validiores erant*; quæ res notat dissensum in eodem hominum genere. accedit, quod illi Bactrianos etiam ad defectionem perpulerunt: at quomodo potuissent, si quibusdam eorum occisis, genti tantam intulissent iniuriam?

CEPERANT) Acidalius sic recte legit. mutata etiam distinctione sensum expeditiorem reddidi.

QVASI) Quid sibi vult in ista re *quasi?* Emendo *casu*: pro quo solenni mutatione literarum in antiquioribus libris scriptum erat *quasu.* Acidalius. Recepit in textum Raderus.

9,7,4. *BICON QVIDAM*) Forte *Nicon* aut cum Pal. 1. *Bicon.* Græcum enim fuisse, tametsi Glareanus dubitet, omnia probant.

INVITATVMQVE) Non ergo duæ erant factiones, alterius Athenodorus princeps, alterius Bicon, vt putabat Raderus: sed Bicon ille sub Athenodoro erat, qui enim aliter ille regis nomen adsciscere, valida adhuc diuersa factione? aut qui fideret inimico inuitanti? Ceterum exempla quædam hoc modo occisorum reperies supra ad 6,8,16. quibus adde insigne illud apud Plutarch. in Demetrio cap. 47. item in Sertorio cap. 44. Warnefrid. de gestis Longobard. 1,20. de Rodolpho: nec non Saxonem Hist. Dan. lib. 5. c. fin. de Frothone cum 2400. viris epulatum accersito à Britannorum rege. Zvvinger. theatr. vol. 18. lib. 5. p. 3465. de Sigismundo Batrorio.

MACERIANVM) *Marcianum* putat legendum Glareanus, quod Marciani Medi essent. Omnia exemplaria habent *Maceriani*, vnde coniicit Raderus à Macis apud Stephanum dictos Macerianos. At ego non video vt à *Μάκαι*, quorum quidem & apud Plinium 6,23,13. mentio, fiat *Μακεδανὸς* gentile nomen: deinde

certum habeo, nullam tam obscuram gentem hic innui. quippe tam ignotum patriæ nomen absque vlla explicatione proferre, perinde fuerat, ac si plane reticuisset. Ceterum nec magni momenti res est, & in sola coniectura posita: nec enim alii scriptores huius Boxi meminerunt. ergo proclive aberrare à scopo. Non igitur ausim affirmate *Mauritanum* esse legendum, cum nihil habeam, quo id asseram, præter ductum literarum, nisi vnum vocabulum Boxi, quod nisi fallor, Mauritium est.

9,7,6. *CETERVM)* Sine dubio sic legendum, *non ceteri.* vidit etiam Acidalius.

9,7,8. *PER CRVCIATVM)* Vtrumque rectum, siue diuisim duabus, siue vna voce iunctim legas *percruciatum.* hoc tamen opinor elegantius. Ita supra 4,9,23. corrigebam *prærmatos:* & adducebam familiaria Curtio, *percuratum*, itemque *persanatum vulnus.* Eadem facie *percruciatum*, valet totum excruciatum. Acidalius.

IAMQVE CORPORI TORMENTA) Iuuat narrare similimum fortunæ lusum verbis Polybii 15,25. de Mœragene: *quum nihil eorum quæ dicebantur faceret, est excusa. & erant iam qui torquendi instrumenta disponerent apparentque: alij flagra manibus tenentes iam eum chlamydibus denudabant. Inter hæc accurrit aliquis apparitorum ad Nicostratum, & postquam aliquid ei in aurem immurmurasset, quicquid tandem illud esset, festinanter ab eo discessit. Nicostratus abeuntem è vestigio sequitur, tacitus ille quidem, sed femur assidue feriens. Maragoni vero res tunc euenit dictu difficilis & stupenda. Stabant prope ipsum, hinc illi qui flagra tantum non ad feriendum iam intenderant: inde illi qui instrumenta ad torquendum disponebant & comminabantur. Postquam loco excessit Nicostratus, omnes sese inuicem intuentes, stupore sunt defixi, reditum Nicostrati præstolantes. Vbi aliquandiu est expectatum, paulatim qui aderant, dilabi cœperunt, & Maragenes nudus est relictus, qui postea per regiam transiens præter spem suam, nudus ad Macedonum quoddam tentorium regiæ vicinum deuenit.*

9,7,9. *IVSSI ERANT)* Hactenus *insserant.* quod habebam pro typographico sphalmate, priusquam consensum editionum viderem, quas tamen in re tam certa nihil reueritus, reposui *iussi erant*: quod & Bongarsio placuisse, postea deprehendi. Sic apud Liuium 41,24,16. vitiose legitur *adsenserant*, pro *adensi erant.*

9,7,11. *REVERTIT IN PATRIAM)* Diodorus 17,99. contra, omnes post Alexandri mortem concisos affirmat. Raderus. Exitum eorum narrat Diodor. 18,7. Redierunt tamen etiam multi ex aliis coloniis in patriam, cum quibus forte confudit Curtius quos non oportuit.

SCYTHARVM) Est qui reponat *Sogdianorum*, ex Diodoro. Sed nihil opus. Vere enim *circa Scytharum terminos gesta*, quæ in Bactris & Sogdianis acciderunt. Scythis enim hi populi finitimi.

9,7,12. *CENTVM LEGATI)* Probat hunc numerum Paschal. de Legat. cap. 9. vbi multa exempla numerosarum legationum. adde & supra alicubi. Verum Gentilis de Legat. cap. 3. monet moderationem temporis conuenientem adhibendam esse.

9,7,13. *INTEXTÆ AVRO)* Mss. nihilo deterius, *intexto auro.*

9,7,14. *STIPENDIO QVOD ARACHOS.)* Si Malli & Oxydracæ Arachosiorum stipendiarii fuere, quomodo libertatem per tot ætates intiolatam iactabant? Stipendiarii quidem fuere, sed non serui, nec regem vllum, nec magistratum extra suam gentem agnouere, nec ipsi vni alicui parebant, sed rempub. liberam habuere, suisque legibus viuebant, quamuis Arachosiorum imperium agnoscerent, illisque stipendia penderent, vt Pœni Romanis, qui tamen nullum ex Romanis vel prætorem,

torem, vel præsidem prouinciæ, vel proconsulem ad excidium vsque suum admiserit. Raderus.

9,7,15. *INVITATIS LEGATIS)* Id recte & more factum ostendit Paschal. de Legatis cap. 68. Ceterum coniicio leg. *legatis, regulisque gentium.* Talia exempla multa designat Index, voce *transpositio.*

AVREI LECTI) Athenæus 1,14. *Aliquando* (Alex.) *quadringentos duces in sellis aureis & argenteis, veste purpurea stratis, sedentes ac reclinatos, conuiuio excepit.* Curtius tamen lectis recubuisse hic tradit. Et Athenæum reor de Susianis nuptiis locutum. Raderus. Eiusmodi conuiuia non reprehendit Plutarchus cum alibi, tum etiam in, non posse suauiter viui secund. Epicur. cap. 39. Ceterum maximo luxu celebrabantur eius conuiuia. *Agatharchides Cnidius* apud Athen. 4,14. *octauo libro Asiaticorum scribit, cum Alexandrum Philippi filium exciperent amici conuiuio, quæ bellaria mensis apponi debebant, inaurata* (auro bracteata) *fuisse, & conuiuas illis vti qui cuperent, aurum detrahere solitos, & cum cibarum purgamentis abijcere, vt eius luxus essent ac impensæ spectatores amici, famuli vero domini.*

AVLÆA) Hoc est *tabernaculum*, de quo Ælian. hist. var. 9,2,5. *centum lectorum spacy capax, quinquaginta columnis aureis insertis, quibus tectum sustinebatur. Ipsum vero tectum erat inauratum, & magnifica arte varietateque concinnatum.* Athenæo 12,9. οἰκῳ ἐγκρυσολιθῳ. Quod autem *purpura aureoque fulgentia* facit Curtius, Virgilio congruit, qui *Purpurea aulæa facit* Georg. 3,25. *Attalica* Propert. 3, 32,12. hoc est, auro intexta. nam ab Attali aula nomen accepisse putant: qui alioquin *aurum intexere* vestibus *inuenit.* Plin. 8,48,12. quod tamen non ita simpliciter accipiendum est.

NOVA IMMVTATIONE) Tolerat Acidalius; vt tamen præferat *imitatione.* quam hic non possum admittere, iam enim id consumpsit priore membro, *aut apud Persas vetere luxu*, subiungitque *confusis virisque gentis vitiis.* at si vetus Persarum luxus tantum adfuisset, cum imitatione Macedonum, vnius gentis fuissent vitia, non duarum. nec enim imitari potuissent Macedones, nisi quod iam apud Persas obtinuisset. At *noua immutatione* etiam ab ipsis quædam reperta vult ostentandæ luxuriæ, Persis incognita. Denique vocula *noua*, rectius *immutationi* iungitur, quam *imitationi.* quamquam ita præferat Pal. 1.

OSTENDENS) Hoc ferre vix possis nisi cum Acidalio legas *circumdederat*, paulo supra, non *circumdederant.* Coniecturam eam approbant Mss. merito igitur recepimus.

9,7,16. *DIOXIPPVS)* Hunc Athenæus 6,13. πυγμαχικὸν quinquertionem appellat. Ælian. 12, 58. de eodem: *Dioxippus pugil Olympionices Atheniensis &c.* Plin. 35,11,23. pinxit *Alcimachus Dioxippum, qui pancratio Olympiæ citra puberis iactum* (*quod vocant ἄκονιτον*) *vicit.* Raderus. Certamen autem hoc cum milite Macedone narrat etiam Ælian. hist. var. 10, 22. & Diodorus 17,100.

ET GRATVS) Sed tamen Plutarch. cap. 6. asserit, Alexandrum huiusmodi hominibus haud magnopere delectatum fuisse.

SAGINATI CORPORIS) Dousa Plautin. Explan. 4,24. f. legit *Saginam corporis*, certe Iustinus non vno loco, vt 21,2,1. 34,2,7. 38,8,9. *saginam corporis dixit.*

9,7,17. *HORRATAS MACEDO)* Diodorus simul Ælianusque *terrorem* appellant, quod verum hominis nomen fuisse credam. est enim Macedonicum: quo etiam apud Liu. 42,67,3. est Eumenis præfectus: quem Macedonem fuisse

certum est ex eodem 38, 13, 3. Sic & Demetrii filium vocatum existimo, licet apud Plutarch. Demetr. cap. LXXIV. edant *Corrabum*.

SECVM FERRO DECERNERET) De duello videndus Camerar. subcis. 2, 20. & qui ibi citantur.

9, 7, 19. *GLADIOQVE*) Conuenientius *gladio quoque*, nisi istud *que* valeat *quoque*, vt obseruare visus sum in Tacito.

9, 7, 20. *OLEO NITENS, ET CORONATVS*) Luctatores, & pancratiastæ potissimum vngebantur, non item pugiles, aut cursores, vt docet Mercurialis de arte gymnast. 1, 8. Faber tamen etiam pugiles ait inunctas gestasse vestes, sed non nisi ad subligaculum aut campestre, vocem vestis refert lib. 2. cap. 2. Agonistici. Nudum certe ait Dioxippum Curtius fuisse, nisi nudum exponas inermem comparatione Horratæ. coronatus autem, veluti vel prioribus olim certaminibus victor, vel quasi certus de futura etiam cum Horrata victoria. De coronis multa Faber in Agonisticis. Raderus.

ARMATO CONGREDI NVDVM) Narrant tamen Polydamanta Scotussæum Pancratiasten eo fuisse corporis robore simul & agilitate, vt leones interficeret, & cum armatis nudus congrederetur. Eusebius λόγῳ πρώτῳ: Πολυδάμας Σκοτουσσαῖος παγκρατιαστὴς ἰσχυρὸς ἅμα καὶ ἀθλητικὸς διαφερόντως καὶ ἀπλήστως, γυμνὸς πλείοσιν, ἅπερ ἐμπειρίας ὑπερέχων καὶ ἀλκιμώτατος, lege; λέοντα διαχειρόμενος, καὶ ἀπλήστοις γυμνὸς πλείοσιν. Sic in catalogo Olympionicarum, Olymp. 103. ὃς ἐν Πίσῃ ποτὲ ὤκτω γενόμενος λέοντας ἀνῄρει, καὶ ἀπλήστοις γυμνὸς ἐμπεσὼν ἐνίκα. Quibus confer Pausaniam lib. 6.

9, 7, 21. *LANCEAM EMISIT*) Sic apud Homer. Iliad. 3, 355. Menelaus in Paridem

\- - - *emisit longam lanceam.*
Hic autem inclinatus est, & euitauit mortem nigram.

Adde supra 4, 6, 16. Dioxippus autem hoc inprimis callebat, quippe pugil: quorum præcipua *ars, ictum vitare non fuga, sed corporis inclinationibus & flexionibus.* Scaliger. um poëtic. 1, 22. & Cælium Antiq. Lect. 13, 30. inprimis autem Fabri Agonisticon, & de arte gymnastica Mercurialem inspice.

9, 7, 23. *TRISTIS SPECTAC. EVENTVS*) Hoc est, molestus & ingratus. Tristior autem re ipsa apud Tacitum H. 2, 68, 3. *duobus militibus, altero legionis quintæ, altero è Gallis auxiliaribus, per lasciuiam ad certamen luctandi accensis, postquam legionarius prociderat, insultante Gallo, & iis qui ad spectandum conuenerant insultia didutilis; erupere legionarij in perniciem auxiliorum, ac duæ cohortes interfectæ.*

VERERATVR) Vocem, ab aliis immerito reiectam, ex Mss. editisque vetustioribus reposui.

9, 7, 24. *AVREVM POCVLVM*) Eodem fere modo furti suspicio impacta Iosephi fratribus: tum Æsopo, & aliis apud Plutarch. in præcept. Reip. ger. cap. LXXVII.

9, 7, 26. *INDIGNAT. NON POENITENTIÆ*) Potius indignitate ficti in se criminis, quam vlla veri pœnitentia commotum, necem sibi conciuisse. Aliorum explanationem haud admittunt sequentia; *vtique postquam falso insimulatum &c.* eo enim cognito non mutauit priorem opinionem, sed confirmauit. Vtique enim cogitabat plus in pectore ingenuo posse indignationem, quam in polluto pœnitentiam.

9, 8, 1. *MILLE TRIGINTA CVRRVS*) Valde mihi probabilis videtur Acidalii coniectura. *CCC. erant currus, quos quadriiugi equi ducebant.* Quæ deleui,

deleui, ait, è glossa puto irrupisse, sed glossa nec ipsa incorrupta. Fuerit & huic, & corruptioni eius origo talis. Ad marginem libri sui computarat aliquis & notarat numerum equorum, quot conficerent, si quadriiugi traxissent trecentos currus. Itaque scripserat: *Equi mille CC.* quot omnino exsistunt è multiplicatione. Mox deinde librariorum errore centenarii notæ in denarii, quod facile, & passim in aliis fæpissime factum conuersæ &c. Acidalii coniectura eo videtur fide dignior, quod lectionem hanc corruptam esse satis ex 9, 4, 15. supra constat. vbi ambabus hisce gentibus in vniuersum *nongenti* tantum currus tribuuntur. *Quingentos* tamen Alexandro mississe tradit Arrianus 6, 3, 3.

9, 8, 2. *AD MANSVETVDINEM*) De domitis tigribus multa à nobis dicta ex Æliano, & aliis, ad XVII. epigramma Martialis lib. Spectac.

Lambere securi dexteram consueta magistri
Tigris, ab Hyrcano gloria rara iuga.

De leone dictum etiam spectac. ep. 9. Et lib. 1. epig. 105. de omnis fere generis domitis feris:

Victo quod iuga delicata collo
Pardus sustinet &c.

Sed tu Gesnerum consule, hæc omnia copiose pertractantem de animal. quadrupedibus. Raderus.

LACERTARVM) In Nysa Indiæ monte Plin. 8, 39, 4. lacertas ait longitudine 24. pedum reperiri. Tradit etiam Gesnerus quædam ex Bellonio.

DORSA TESTVDINVM) Concharum, conchyliorum &c. tanta est varietas, vt prope innumeræ horum sint formæ & discrimina. terga horum, & cutes, & testacea operimenta Curtius vocat dorsa, quorum haud dubie ingens numerus est Alexandro collatus, vt regi admirationem mouerent. accedebat magnitudo & varietas testarum, de quibus toto lib. 3. copiosissime Vlysses Aldrouandus de Testaceis, vbi & iconas fere sexcentos testudinum & ostreorum expressit. Tu tantum Plinii 9, 10. locum de Indicis testudinibus inspicias. Raderus.

9, 8, 3. *HAVD PROCVL AMNE*) Indo ex Curtii sententia, iam Hydaspe & Acesine aucto, vt supra 9, 4, 1. docuerat. Sed Arrian. 6, 3. (cui facile hic subscribas) per amnem Hydraotem à Mallis nauigasse, donec veniret ad confluentem Acesinis & Hydraotis, tum perrexisse donec ad Indi & Acesinis confluentem appelleret. Raderus. Res secundum Arrianum ita habet. Hydraotes Acesini miscetur. eo subuectus Alexander locauerat castra: deinde expeditionem in qua ad periculum mortis venit, suscipiens, secundo amne defluxit in Acesinem, qui Mallos alluit, ibi cum ex vulneribus mortuus crederetur, veritus ne in castris ad Hydraotem tumultus existeret, eo nauigauit. Sed hæc interim facta Curtius iam percurrit, aut præteriit: persequiturque Alexandri nauigationem per Indum flumen. in quo nihil dissentit ab Arriano: nam ille 6, 3, 9. ait Craterum in ripa Indi iussum incedere.

IN FINES MALLORVM) Nam omnia antehac gesta apud Oxydracas Curtius acta docuit, cum, vt monui, alii apud Mallos facta affirmarint. Raderus. Rectius tamen scripsisset *per fines.* iam enim supra 9, 4, 15. *in regionem Oxydracarum Mallorumque* peruenisse scripsit.

9, 8, 4. *SABRACAS*) *Abastanos* Arrian. 6, 3, 6. appellat. *Sambastas* Diodor. 17, 102. qui de his plura. Raderus. Nominat quidem eo loco Arrian. *Abastanas*, sed vt potius de alia gente loqui videatur. Bongarsius ad Iustin. 12, 9, 3. non dixit emendandum in Curtio *Sudracas*; minus hunc locum respexit; sed sup. 9, 4, 15. pro *Oxydracis* in suis exemplaribus *Sudracas* reperit. Nam ita multi codices præferunt.

Iustit

lusit ergo operam Vir Doctus, qui vel Bongarsium reprehendendum sibi putauit, vel in Curtio aliquid mutandum. Illud enim certum est fieri non debuisse; hoc debuisse, incertum est.

SEXAGINTA MILLIA) Recte sic emendauit Raderus, ex ipsa ratione, & auctoritate insuper Diodori 17, 102.

9,8,5. *TERRITI NOVA FACIE*) Quam auxit & velorum versicolorium aspectus. Nam, vt ait Plinius 19, 1, 21. *Tentatum est tingi linum quoque, & vestium insaniam accipere, in Alexandri Magni primum classibus, Indo amne nauigantis, cum duces eius ac profecti (in) certamine quodam variassent insignia nauium: stupuerunt-que litora flatu versicoloria implente.*

9,8,8. *ALEXANDRIAM*) Testes Siculus 17, 102. & Arrian. 6, 3, 9. Raderus. Idem Arrian. 6, 3, 7. aliam ab eo conditam scripsit, ad confluentes Indi & Acesinis, quæ huc non pertinere videtur. Hæc enim, vt ille ait, in *Sogdis* fuit exstructa: quos Diodor. 17, 102. *Sodras* videtur appellare. quod notandum, ne quis vrbem hanc ex numero earum putet, quas in Sogdiana condidit Alexander, supra 7, 10, 15. Adde & Solin. cap. LXXII. Plin. 6, 16.

EORVM QVI MVSICANI) Scribe *finer, qui Musicani appellantur.* & mox, *Finibus Musicani deinde in ditionem redactis.* Non enim gentis nomen est *Musicanus*, sed regis. Non inquam Μουσικοὶ sunt populi, sed οἱ ὑπὸ Μουσικὸν πεπτωκότες. *Fines Musicani* dixit, quod Arrianus 6, 3, 10. τῶν Μουσικοῦ ὑπηκόων: Diodorus 17, 102. τῶν Μουσικοῦ χώραν. Strabo lib. 15. p. 488. simpliciter τῶν Μουσικοῦ, & semel etiam τῶν Μουσικοῦ χώραν. Ex quibus dubitari non potest, quin duo hæc Curtii loca inscitia correctorum sint contaminata. Quæ res etiam labefactat speciosam Rubenii lectionem quam mox proponemus. Infra tamen num. 16. legitur *Rursus Musicani defecerunt.* vt hæream an ipsi potius Curtio sit imputandum hoc περίεργον.

9,8,9. *TERIOLTE*) Hic *Tiryoltes* est Arrian. 6, 3, 8.

9,8,10. *IVRE AMPLIORIS IMPERII*) Rubenius supra ad 8, 4, 21. locum hunc ita retulit: *iure amoris, amplioris imperii donatus est finibus. Musicanis deinde in ditionem redactis &c.* Verum siue coniectura hæc est, siue cuius codicis scriptura, adsentiri ei non possum, quia vt modo occupaui dicere, populi isti non dicuntur *Musicani*, primo casu pluratiui numeri, sed secundo singularis, *Musicani* videlicet regis subditi. deinde sane vix placeat istud *iure amoris*, & multo rectius magisque masculе sonat periodus, si cum vulgari distinctione sic concipias: *iure amplioris imperii donatus est.* taceo quod si de iure amoris dicturus fuisset, priori membro, vbi de absolutione agitur, potius inserturus fuisse videatur.

PRÆSIDIVM IMPOSVIT) Arce in eius vrbe exstrui iussa. Arrianum vide 6, 3, 12. Alii absurde, *imperium imposuit.*

9,8,11. *OXYCANVS*) Sic etiam Arriano 6, 3, 13. vocatur. Aliis Curtii editionibus cum Siculo 17, 102. & Strabone lib. 15. *Porticanus* vbi vitio typographico, non certe ex versione, quæ nec Casauboni est, legitur *Porticam terram*, pro *Porticani terram.*

9,8,12. *MISIT LEGATOS*) Eodem fere modo Eretria à Quintio capitur, apud Liu. 32, 16, 19.

9,8,13. *DIRVTA ARCE*) Sic reposuerunt pro *dirupta*, quæ quidem sæpe scio confundi: hic tamen inclino, vt legatur, *directa arce.*

SABI REGIS) *Sambum* appellat Arrian. 6, 3, 14. Fuit Sambus etiam Indiæ fluuius Arriano Indic. 1, 11. à quo terra & rex fortasse nomen traxerunt. Plura Siculus 17, 102. de rege *Sambo*. Plutarch. cap. 112. *Sabbam* appellat, Iustin. 12, 10, 2. *Ambigerum*,

bigerum, Oros. 3, 19. *Ambiram*. Raderus. Corruptum hoc nomen apud Strab. lib. 15. *Ad ipsam vero iam Patalenam Musicani terram dicunt, & Sabutæ Sindonalium.* καὶ τὴν Σαβῶτε Σινδονάλιων. vbi Eruditissimo interpreti *Sabutæ terra* videtur esse quam Diodor. 17, 102. *appellat* τὴν χώραν τῶν ὑποκαθημένων Σαμβασῶν. Nequicquam. Sed legendum in Strab. καὶ τὴν Σάβυ, τῶν Σινδονάλιων. vel ex Arriano 6, 3, 14. τῶν Σινδόμανων. ea enim vrbs caput erat istius regionis. *Sabum* ergo Strabo vocat hunc, vt Curtius, in quo tamen mox num. 17. etiam *Samus* est.

9,8,14. *SIMILE MONSTRI VISVM*) Quintilian. Declam. 255. *cuniculos fodere, & per occultos specus ingenti labore exhaustis terris in medium subito emergere ciuitatem.* Curtianis autem confer hæc ex Claudiano de raptu Proser. 2, 163.

Ac velut occultus securum prodit in hostem
Miles, & effossi subter fundamina campi
Transilit inclusos arcano limite muros,
Turbaque deceptas victrix trumpit in arces,
Terrigenæ imitata vires - - -

De cuniculis vide supra ad 4, 6, 8. Vegetium hic addimus 2, 11. *vt etiam cuniculorios habeant, qui ad morem Bessorum, ducto sub terris cuniculo, murisque intra fundamenta perfossis, improuisi emergerent ad vrbes hostium capiendas.* vbi forte, pro *Bessorum*, subsituendum *fossorum*, aut aliud quid. certe à Bessis rationem ducendorum cuniculorum didicisse Romanos, ludicrum esset dicere. sed nihil hic affirmo: nec enim otium est ista diligenter excutiendi. Ceterum aliquid simile habent ista Flori 2, 16, 14. *quasi cenata subito classis erupit.* vbi monui hoc loco legendum: *vrbem cuniculo cepit. Id barbaris &c.* reddito pronomine, quod idem in præcedentis voculæ fine sonus absorbuerat. Apud Hirtium de bello Gall. 8, 43. in obsidione Vxellodunensi: *ad postremum cuniculis venæ fontis intercisæ sunt, atque auersæ. quo facto repente fons perennis exhaustus tantam attulit opidanis salutis desperationem, vt id non hominum consilio, sed deorum voluntate factum putarent.*

9,8,15. *OCTOGINTA MILLIA*) Ex Curtianis exemplaribus inter se collatis, & Diodoro 17, 102. ita scribendum credidimus Radero.

9,8,16. *PITHON*) Arrian. 6, 3, 15. Πύθωνα vocat. quem supra num. 9. earum regionum Satrapam constitutum fuisse dixerat. rectius tamen apud eundem Indic. 3, 11. scribitur *Pithon*, Πείθων. quomodo & aliis appellatur. Aliæ edit. Curt. pessime, *Phyton*. Diodoro 18, 39. est Πείθων.

IN CRVCEM SVBLATO) Arrian. 6, 3, 16. καὶ τοῦτον κρεμάσας ἀνὰ λεύκης. interpres, *laqueo suspendi iubet.* Verum Lipsius de Cruce cap. 4. vertendum fuisse docet: *crucifigi iubet.* Sic apud Photium pag. 213. accipio vocem ἀνασχίσαι.

9,8,17. *OPPIDVM*) *Harmatelia* dictum Diodoro 17, 103.

9,8,18. *QVA ITER IN REGNVM*) Non capio. forte *qua iterum regnum erat Sami.* vt velit supra etiam, Indum accoluisse Sami, vel Sabi, vt antea vocauit, subditos, deinde interiectis, vt fit, aliorum Dominiis, hic denuo regnum Sami fuisse. Ita sup. 7, 7, 4. *qua Bactra sunt.* Alii satis audacter mutant: *quod in regno erat Sami.*

9,8,18. *AGRIANOS MOENIA SVBIRE*) Leuis armaturæ equites, sed expeditos, vt hodie Pannones seu Vngari sunt, videntur Radero fuisse. Sed mirum si equites iussi sunt mœnia conscendere, hoc enim vox ista, *subire*, notat. sed supra quoque diximus, pedites fuisse Agrianos, quod vel vnius Arriani compluribus locis euidentissime probari posset.

9,8,20. *VENENO TINXERANT GLADIOS*) Acriter inuehitur Plin. in eos, qui venenis ad hominum exitium abusi sunt, quasi non sat multæ ad

interitum hominis viæ sint. nullam feram alieno veneno pugnare. & Ouid. Trist. 3, 10. de Sarmatis seu Getis queritur:

Pars cadit humanis misere confixa sagittis;
Nam volucri ferro tinctile virus inest. Et 5, 77.
In quibus est nemo, qui non corytos, & arcum,
Telaque vipereo lucida felle gerat.

Et de Ponto 1, 2.

Qui, mortis sæuo gementes vt vulnere causas,
Omnia viperea spicula felle linunt. Raderus.

Adde Orosium 3, 19. f. ex Iustino 12, 10, 2. Hinc etiam *Toxici* vocabulum ortum, quasi sagittarii veneni, præter Dioscoridem, Paul. Æginetam, Ætium &c. à Stephano in ea voce citatos, Festus, vt à Scaligero restitutus est, asserit. Lucan. 8, 303. de Scythis:

Spicula nec solo spargunt fidentia ferro;
Striduula sed multo saturantur tela veneno:
Vulnera parua nocent, fatumque in sanguine summo est.

velut explicans quod dixerat 3, 266. - - *tinxere sagittas Errantes Scythæ populi* --. Adde Ælian. 9, 15, 9. Leonis Tactica cap. 18. tmemate 108. de Sclauis: *sagittas habent veneno imbutas efficacissimo. Nisi enim, qui plagam accepit, vel theriacam habeat, vel aliud aliquod salutare præsidium, vel statim plagam omnem præcidat, ne latius serpat, vniuersum corpus perear necesse est.* Eiusdem capitis tmemate 138. quo loco de saracenis: *Nam* (necessario exprimenda hæc particula) *equi* (Saracenorum) *si pereant sagittis, & maxime* (sic verto) *veneno imbutis, aut simul intereunt, qui in vehuntur; aut veneni vim scientes auffugient antequam percutiantur.* Præsupponit ergo, Christianis quoque licitum, certe solitum, sagittis venenatis vti. Ex Ælian. hist. anim. 6, 18, 11. patet, Indos venenatis telis etiam in venatione vsos. Idem de Elephantophagis Libycis prodit Agatharchides excerptorum apud Photium cap. 25. Baiuuariorum Leges tit. 3. l. 6. XII. sol. componere iubent, *si quis cum toxicata sagitta alicui sanguinem fuderit.* Didicisse hoc homines à vespis autumat Ælian. hist. an. 5, 16. quæ *in viperam quam mortuam perfixerint inuolantes, veneno aculeum imbuunt* (quasi Plinium supra citatum *falsi conuictum*) *vnde mihi homines disciplinam, non eam quidem bonam, veneno inficiendi sagittas hausisse videntur:* cuius in Odyssea Homerus meminit his verbis:

Pharmaca mortifera quærens ex ære sagittas
Vt linaret - - - - -

Ac sane Hercules Hydræ veneno iacula tinxit, sic vespæ viperina acerbitate aculeos inficiunt. Adde eundem 9, 15, 2. & de Hercule Pausan. in Corinthiac. Agatharchides de mari rubro 1, 7. apud Photium: *in summa arundinis parte pro ferro oblongum figura lapidem ponunt, funibus constrictum, acutum supra modum, venenis vero mortiferis tinctum.* Apud Plin. 6, 29, 21. *Arabes Asciæ appellati, piraticam exercent sagittis venenatis.* Morem illum nec dum exolescere apud Indos, argumento est quod Pontanus Amstelodamens. 2, 24. scribit Anno Chr. 1595. Batauis ad Bantam accidisse: *Nostrorum haud pauci sagittis illis venenatis ictti, nisi carne & cute in totum excisa, curari potuerunt.* & mox: vbi de Bali insula: *armigeros regios prælongas hastas pugionesque flammiformes inaurato habuisse; & cannas, ex quibus sagittas effiarent cuspide venenatas.* Item de armis Bantensium: *Arma sua poliunt toxicaque plerumque in hunc finem inficiunt, vt vulnera lethalia percussis inferant.* Apud Reineccium, in histor. Henrici Leonis ex supplemento Arnoldi cap. 4. Scruii *tela habent toxicata, & quicquid vulnerauerunt, mortem euadere non potest.* De Strychno scribit Plin. 21, 31, 3. *Hoc est venenum, quod innocentissimi auctores simpliciter doryenion appellauere, ab eo, quod cuspides in pratiis tingerentur illo passim nascente.* Passim venenatis sagittis vsi sunt Indi & alii nuper. Vide Asiam di Barros.

9, 8, 21. *INTACTVS EVASERAT*) Necessario inseres, *intactus tamen inuaserat.* Acidalius. Vix assentior.

9, 8, 23. *SANGVINE CONIVNCTVS*) Eadem de re Pausanias in Atticis disertius explicans, *nomine Lagi, re Philippi filium fuisse* dicit, propterea, quod Arsinoë mater iam è Philippo grauida, Lago tradita esset: qui quidem Lagus & eam ob causam exposuisse Ptolemæum postea videtur, vt narrat Suidas. Contra Iustin. 13, 4, 11. *è gregario milite*, ab Alexandro tantummodo *virtutis causa prouectum* refert. Libenter iis assentimur, qui à Philippi familia haud alienum censent. Quod totum etsi Theophilus Antiochen. lib. 2. ad maternam profapiam restrinxit, tamen nihil vetat, vt simul in Pausaniæ & Curtii placitis acquiescamus. Estque hinc forte, quod Theocritus Idyll. 17. Alexandrum Magnum & Ptolemæum generis conditores Herculem & Hyllum habuisse scripsit. Tametsi ipse Ptolemæus Lago patre se genitum credi maluerit: vnde & posteri Lagidarum nomen retinuere. Reineccius in regno Ægyptio Lagidarum. Hinc apud Propert. 3, 10, 40.

Viua Philippeo sanguine adusta nota

dicitur Cleopatra. Lagum vero non valde nobilem fuisse, argumento possit esse quod Plutarch. de ira cohibenda cap. 16. narrat: *Ptolemæus grammaticum ob inscitiam subsannans, interrogabat quis Peleï fuisset pater? respondit ille, Tu prius dic, quis Lagi fuerit pater? id dicterium obscuritatem generis regi exprobrabat.*

ET PACIS ARTIBVS) Acidalius mallet *sed pacis artibus*: aut *nec militiæ quam pacis art.* ego vulgatam satis fero. Par fere encomium P. Licinii apud Liu. 30, 1, 3. Syllæ apud Sallust. Iugurth. 96, 1. Ælian. 12, 16. Alexandrum Ptolemæo scribit inuidisse, fuisseque offensum illius *τῷ ἐυξυνέτῳ*. quod de dexteritate ingenii solertiaque potius, quam aut de prosperitate eius, aut comitate interpretor. Vide etiam quæ notat Gruterus ad illa Liuii 1, 34, 13. de Tarquinio Prisco: *fortunam benigno alloquio, comitate inuitandi, beneficiisque, quos poterat, sibi conciliando, adiuuabat.*

9, 8, 24. *SVORVM*) Forte *eorum.* Sebisius. Illud rectius.

QVAM REGIS) Scio quid velint dicere. Sed si recte examines, nihil opus esse deprehendes. Credo fuisse *regi.* Cum eo Macedonas certasse in Ptolemæum cura. Cum autem exponat regis solicitudinem pro Ptolemæo, satis etiam intelligitur, quanta reliquorum fuerit.

9, 8, 26. *PER QVIETEM VIDISSE*) Idem Cicero de diuinat. 2, 66. Strabo lib. 15. Iustin. 12, 10, 3. Oros. 3, 19. omnium clarissime Diodor. 17, 103. Raderus. Apud Ciceronem aliquot similia somnia memorantur, & de eorum natura disputatur. Eundem Alexandrum imaginatum esse Cassandrum poculum venenatum sibi miscentem tradit Valer. Max. 1, 7, 2. ext. Multa similia apud Patricium de regno 5, 8. Vide inprimis cap. 46. Tertulliani de anima. vbi inter alia: *Renelantur & honores & ingenia per quietem, præstantur & medela &c.*

HERBAM) Di Barros in Asia Decad. II. lib VI. cap. IV fere similem historiam de herba refert, cuius vel vnum folium commanducatum feruet vulneratos sagittis venenatis, pulchro epiphonemate addito: *così marauigliosa è la natura nell' antipatia delle cose, che non lascio alcuna senza rimedio, ne lo nisse troppo lontano del suo contrario, se noi il sapessimo conoscere.*

9, 8, 30. *DEFLVXIT AD INSVLAM*) Dictam *Cillulam* [immo *Cillura* pluraliter] vt Arrian. 6, 3, 27. habet; vt Plutarch. cap. 115. *Sillustin* vel *Pfilurin.* Loccenius. Ego putabam *Cillura* nomen esse insulæ, quam infra 9, 9, 8. designat.

Compara auctores: videbis Cilluta ne vnius quidem dici itinere ab Oceano abfuiſſe; cum hæc ex deſcriptione Curtii, quatridui citciter itinere abfuerit. Non vacat Arriani narrationem cum hac prolixius conferre, nec oſtendere, quomodo ab eius mente, præſertim vbi de Leonnato loquitur, aberrarint interpretes. Monitus lector ipſe diſpiciat.

9,9,1. *CVPIDO INCESSIT*) Inconcinna ſtructura, *viſendi, adeundi*, & mox, *permittere*. Niſi alia deſint (forte iſta, *vt non verereatur ſine regionis peritia &c.*) auſim tentare, *vt fluminis ign. c. s. &c. permitteret.* vel potius *peru. cupido viſendi Oc. ad s. mundi, ingeſſit, ſine reg. per. ſt. ign. &c. permittere.* Acidalius. Potius credam excidiſſe nonnulla verba: aut fortaſſis vnum in fine ſenſus. Nam Mss. quidam omittunt *inceſſit.* quod ſane vix tolerari etiam poteſt. eo igitur abiecto videatur leg. *pernicax cupido viſendi &c. permittere cogit*, aut quid ſimile.

9,9,4. *NE NATVRAM*) Tacitus Agric. 33,12. *In ipſo terrarum ac naturæ fine.* Ad quæ Virdungus ita notat: *Ridiculum: quaſi illuc vſque tantum Natura: ſed hæ ſunt veterum hallucinationes, neſcientium terram eſſe conditam*

\- - - - - in Orbem
Vndique ſurgentem pariter pariterque cadentem.

Manil. Aſtronom. Leges, ſi lubet, multa huiuſmodi inepiarum & anilium deliriamentum apud Senecam patrem Suaſ. I. Ipſe etiam Alexander apud Curtium κεφάλαιον ἕξει, quum ſuis ingeris, ne Naturam quidem longius poſſe procedere &c. Vide ſimilia ſupra ad 7,8, 12. verbo, *Tenui numinis.* Ex eodem fonte ſunt & iſthæc Taciti Agric. 12, 6. *extrema & plana terrarum humili vmbra non erigunt tenebras.* Item Germ.45,2. *illuc vſque tantum natura.* Liu. 28,39,14. *Terrarum vltimus finis Oceanus.*

9,9,8. *ALIAM INSVLAM*) De qua ſupra ad 9,8,30. opinati ſumus.

PAVLO LENTIVS) Apparet ita legendum eſſe, & quando Acidalio quoque ſic viſum, reſtitui. Idem pro *curſus reuerberabatur* legit *c. referebatur*, quod ita locuti Plaut. Aſinar. 1,3,6.

Quam magis te in altum capeſſis, tam æſtus te in portum refert. Seneca Thyeſte:

Sic incitatam remige & vento ratem
Æſtus reſiſtens remigi & vento refert. Ouid. Epiſt. Cydippes verſu 41.
Ipſa velut nauis iactor, quam certus in altum
Propellit boreas; æſtus & vnda refert.

Nec diſſimiliter Tacitus 2,23,4. *æſtus eodem quo ventus ferebat.* Verum cum Mss. editique omnes in illud conſentiant, retinendum arbitror: præſertim ſi *curſum* hic capias, non nauis, ſed fluminis; quod fugiſſe videtur Acidalium. Curſus fluminis reuerberabatur, vt mox ſeq. numero. Hac notione apud Virg. Eclog. 8,4.

\- - *ſuos requierunt flumina curſus.*

9,9,9. *OCEANVS EXÆSTVANS*) *In ſtuore Cambaiæ*, inquiunt Conimbricenſes in meteoris tract. 8. c. 4. & ſeq. *quæ eſt in faucibus Indi, mare binis horis triginta circiter leucas acceſſu obtegit: binis, totidem receſſu detegit. Itaque tanta rapiditate agitur, vt homines ingruentem è pelago vndam vix curſu euadant. Ne vero incautos æſtus arripiat, cymbali ſonitu admonentur. Nec naues ibi poſſent commorari, niſi haberent lacunas ad eum vſum defoſſas, in quibus mari abeunte conſiſtunt. Poſtremo nec eodem die tempore vbique æſtus incipit ac deſinit: quandoquidem ſingulis diebus vna fere hora mare tardius aſcendit.* Quærunt deinde naturæ interpretes, quæ ſit res, quæ tantos maris æſtus cieat. vbi alii mundum aiunt eſſe animal, & in Oceani profundis nares habere, per

per quas emiſſi anima vel hauſta, inflet maria, & reſorbeat: alii arbitrantur ſub Oceano, vel circa, quoſdam genios verſari, qui inuitent & recipiant mare: alii credidernnt à fluminibus ex altis montibus præcipitantibus, mare impelli: alii terræ ſitui aut motibus. [Galilæum in Syſt. Copernicano vide.] alii Soli, alij aliis cauſſis æſtus adſcripſere. Sed tota prope ſapientum & veterum, & recentium natio, rationes æſtus Lunæ impreſſionibus aſſignant. Hanc ſententiam etiam laudat & ſequitur Conimbricenſis Academia. Raderus. Vide etiam Ariſtot. in Problem. ſect. 23. Meteor. lib. 2. ſumma. 1. Ptolem. 2, 12. Plutarch. de placitis Philoſophorum. Senec. Natural. quæſt. 2,28. Plin. 2, 97. quos ad 6, 4, 19. citauerat Raderus. Item Stuckium in peripl. mar. Erythr. 3, 14. Stevechium ad Veget. 5, 12. & Rhelicanum in Cæſ. bel. Gall. 3, 12. qui omnes vulgatam opinionem tuentur.

9,9,10. *IGNOTA VVLGO*) Imo ipſi Alexandro. nec in principe talium notitiam magnopere neceſſariam eſſe probat Alb. Gentil. de Legat. cap. 3. Vtilem tamen interdum eſſe, ſi abſque maioris momenti rerum iactura poſſit comparari, vel hoc exemplo claret.

9,9,12. *FESTINATIO TARDA*) Liu. 22,39,13. *feſtinatio improuida eſt & cæca.* Quæ porro ſubjicit, iis ſimilia ſunt iſta Taciti 2, 23, 2. *miles pauidus, & caſuum maris ignarus, dum turbat nautas, vel intempeſtiue iuuat, officia prudentium corrumpebat.* Liuii 22, 19, 10. *ruentibus in naues ſimul remigibus militibuſque, fugientium magis à terra, quam in pugnam euntium modo. Vix dum omnes conſcenderant, quum alij reſoluunt oras, aut ancoram vellunt: alij, ne quid teneat, ancoralia incidunt: raptimque omnia præpropere agendo, militum apparatu nautica miniſteria impediuntur; trepidatione nautarum capere & apiare arma miles prohibetur.* Thucydidis 2, 16, 9. *Naues in anguſtum coacta locum, à vento pariter & multitudine ſua inter ſe quaſſatæ, tumultum præbuerunt. Nauis enim cum naue collidebatur, & à ſe inuicem contis detrudebantur, cum clamore & conuicio nautarum, dum pro ſe quiſque ne ſua nauis quaſſaretur, prohibere conatur, in quo ſtrepitu & tumultu neque mandata gubernatorum, nec adhortantium voces audire poterant, neque remos in loco procelloſo mouere, præſertim homines rei nauticæ imperiti.* Quibus in locis quid ſimile ſit Curtiano, quid diſſimile ipſe perſpicies. Addam etiam elegantem locum Polybii 6, 42. *Semper enim pop. Athenienſ. nauibus domino carentibus eſt ſimilis: in quibus quoties aut propter metum hoſtium, aut ob ſæuientis tempeſtatis periculum, vectoribus voluntas inceſſit in vnum conſentiendi, & gubernatori parendi; ſua quiſque officio eximie fungiuntur omnes: vbi vero reſumptis animis vectores aſſernari cæperint, & alius alia autumantibus, ſententiis inter ſe diſſidere; tum enimuero quum pars nauigationem cupiat perſequi, pars inſtet acriter gubernatori, vt naues aliqua eiiciat; aliis rudentes explicantibus, aliis manu etiam iniecta contrahere iubentibus, dum inter ſe rixantur cuncti & ſeditionem mouent, tum procul ſpectantibus fadum exiſtit ſpectaculum; tum ipſis qui in eadem iactantur naui, periculoſiſſimus eſt hic ſtatus.*

HI DVM REMOS APTARI) Manifeſte vitioſa: quæ traductione vnius verbi corrigimus in hunc modum: *hi dum conſiderent, remos aptari prohibebant.* Acidalius. Ex cuius mente ſic etiam edidit Raderus.

9,9,20. *RECIPROCARE CEPIT MARE*) Adſcribam inſignem locum Arriani peripl. Erythr. 3, 15. *Iuxta Barygazam derepente ipſum profundum, ac quædam continentis partes apparent ſiccæ & aridæ, quæ paulo ante nauigabantur. Ipſæ quoque flumina hoc vniuerſi maris æſtu atque inundatione vehementiſſima ſurſum contra naturalem ſuum curſum feruntur ac rapiuntur. Quam ſane ob cauſam ii, qui ſunt huius ignari, primumque ad emporium illud appellunt, magno periculo in nauibus, vel ſubducendis, vel educendis conflictantur. Quoniam enim anchoræ propter inundationis nihil quicquam*

remittentis vim atque impetum nauibus retinendis minime pares esse possunt: idcirco ipsæ naues vi repentina in obliquum siue transuersum, rapido præcipitique fluxu cursuque abreptæ, atque ad paludes allisæ frangantur, minores vero euertantur. Nonnullæ etiam vbi inundationis tempore ad fossas deflexerint, nisi statim trahantur, æstu subito implentur atque obruuntur. Quod de fossis ait, intelliges ex his verbis eiusdem loci paulo supra: *Flectunt cursum statim ab ipso fluuii ostio per paludes nauibus illis ante commemoratis, deinde remulco eas trahunt per certas quasdam & ordinatas mansiones: & accedente quidem æstu soluunt, recedente autem, in portus quosdam & in Cybrinos se recipiunt. Sunt autem Cybrini loca quædam fluuij profundiora.* Hinc forte intelligendus idem de expedit. Alex. 6, 3, 25. ξυμφέρουσιν ἐς διώρυχα, *in fossam quandam confugiunt.* Idem Indic. c. 4, 2. *fossa quinque stadiorum perducta, naues traduxerunt æstu marino accedente.* Sed cur *accedente?* Diuersæ videntur fuisse fossæ: aliæ in transuersam ripam actæ portuum instar, vt ibi ab accedente æstu naues tutiores forent; aliæ in altum depressæ, vt eo recedente non destituerentur in sicco: de quibus & Conimbricenses supra ad 9, 9, 9. *Nec naues ibi possent commorari, nisi haberent lacunas ad eum vsum defossas, in quibus mari abeunte, consistunt.* De eodem æstu quædam etiam excerpamus ex Plinio 13, 25. *Qui nauigauere in Indos (lege Indo) Alexandri milites &c. tradidere &c. Eodem tractu insularum syluas operit æstus, quanquam altiores platanis populisque altissimus. &c. Harum minores totas integit mare: maximarum cacumina exant, ad quæ naues religantur; & cum recessit æstus, ad radices.*

9, 9, 23. PROCEDERENT) Imo *retrocederent*: si de equitibus capis hæc, illud tamen rectum, si de classe & nauibus. Sed quia de his sequitur, illud ad equites videbatur referendum.

9, 9, 27. PROCESSIT IN MARE) Arrian. 6, 3, 28. *Ipse Indi amnis ostia prætergressus in vasto pelago nauigauit, exploraturus (vt ipse quidem dicebat) an aliqua regio vicina mari appareret: meo vero iudicio præcipue, vt in Oceano qui vltra Indos est nauigasse diceretur.* Idem innuit Curtius, in quo sic scribo: *processit in mare, tandem voti sui compos: præsidiisque maris & locorum diis &c.* distinctio enervauerat sensum, nam illa *voti sui compos* cum sequentibus iungebantur. Quod sæpe fit egregiorum sensuum insigni damno. Succurrit exemplum a Liuio, quem auctorem quantum emendatiorem dare possem, saltem his notis aliud agendo correcta loca fidem facient. Apud eum igitur 6, 15, 15. scribe: *Cur quod in sinu vestro est, exuti iubetis potius, quam ponitis; nisi aliqua fraus subest? Quo magis angui præstigias iubetis vestras, eo plus vereor, ne abstuleritis obseruantibus etiam occulti.*

9, 10, 2. VT PVTEOS FODERET) Iustin. 12, 10, 7.

VRBES PLERASQVE) *Et in his vna Barce nomine, vt Trogus scribit.* Sabellicus. Iustinum 12, 10, 6 vide. Forsitan & Xylenepolis Plin. 6, 23, 10. Cui forte hinc aliqua lux commodari possit. *Onesicriti & Nearchi nauigatio nec nomina habet mansionum, nec spatia. primumque Xylenepolis ab Alexandro condita, vnde experunti exordium, iuxta quod flumen, aut vbi fuerit, non satis explanatur.* Credibile enim est fuisse iuxta Indum. nam inde cepit illorum naugatio. Arrianus Indic. 4, 1. *Primo itaque die quum è portu solui sissent, per fluuium Indum ad amplum quendam alueum appulerunt &c.* Necesse igitur est, vt ad Indum sita fuerit Xylenepolis, & quidem trecenta circiter stadia à mari, hoc est in ipsa regione, vbi has vrbes conditas narrat Curtius. Interim nota mansionum spatia notari ab Arriano, quem id accepisse credibile est ex Nearchi & Onesicriti commentariis, in quibus tamen ea comparere negat Plinius. Sed ad Curtium reuertimur, quid est, quod ait *vrbes pleraque condidit.* An *pleraque* vrbium quas vspiam condidit? nugæ. at earum quæ vnquam in ea regione fuerunt? quis ex his verbis

bis hunc exsculpet sensum? Arrian. 6, 4. narrat nobis, in Pattalis arcem ædificasse, portusque & naualia, itidem ad lacum quendam haud procul ostiis Indi, alia naualia, portusque. ibi etiam præsidium reliquisse. qui ni fallor ipse locus est, vbi Xylenepolis sita esse debuit: sicut ex horum collatione auctorum ipse deprehendes. De quo fortasse Agatharchides excerpt. apud Photium c. 51. sentit: In his (insulis fortunatis) *mercatorias accolarum naues stationem habere videas, pleraque inde profectas, vbi iuxta Indum amnem nauale instituit Alexander.* Crediderim ergo pro *vrbes pleraque* legendum, *vrbes portusque.*

9, 10, 3. NEARCHO ATQVE ONESICRITO) Nearchus præfectus erat totius classis, Onesicritus gubernatorum, vt Arrian. Indic. 1, 8. & Plutarch. cap. 115. docent. Raderus. De iisdem supra dictum inter scriptores Alexandrinæ historiæ. Plin. 6, 21, 2. Onesicritum *classis* Alexandri *præfectum* vocat; & 2, 73, 5. *ducem.* Scilicet ipse sibi in scriptis suis honorem eum tribuit; sed falsi ab aliis arguitur. Nearchum in Patalis sepultum tradit Philostratus 3, 15. vbi & *classem Alexandri conuenisse tradit.* Quod haud multum aberrat à vero, & aliquomodo pro vero haberi potest. Certius tamen arbitror quod modo de Xylenepoli disputauimus. Hoc ad tempus pertinere credo, quod in Eumene cap. III. narrat Plutarchus, vbi typographico vitio, pro *cum classe ad Oceanum parabat mittere*, legimus *cum ad Oceanum.*

QVOAD TVTO POSSENT) Sic apud Liu. 22, 15, 6. legendum arbitror: *Qua tuto posset progressum prius recipere sese iusserat, quam in conspectum hostium veniret.* non, vt editus, *quam tuto.* Rectius vetusta editio Io. Andreæ, *quantum tuto.*

VEL EVPHRATE) *Nam & is in Oceanum se exonerat.* Raderus.

9, 10, 5. ARABITARVM) Alii *Abaritarum*, quod non tantum Strabo, Diodor. Arrian. Plin. quanquam leuiter dissentientes, falsum ostendunt, sed ipse Curtius mox: flumen *Arabium* incolæ appellant. à quo denominatos istos Arabitas certissimum est ex Arriano Indic. 4, 3. vbi *Arabium* vocatur.

GEDROSIORVM) Ita lege, non *Gedrosiorum.* est vbique Γ apud Græcos [videtamen Diodor. 17, 104.] Gedrosiam describit Marcianus Heracleotes Ponticus in suo periplo I. *Gedrosia*, inquit, *à septentrione Drangiana & Arachosia circumscribitur, ab occasu vsque ad mare Carmaniam habet, ab oriente parte Indiæ quoad Indum flumen pertinet, vsque ad Arachosiæ iam dictæ terminos definitur. A meridie Indico Oceano claudituv.* Raderus.

9, 10, 6. HORITAS) Aliis Noritæ sunt, apud Diodor. 17, 105. Νωρίται. Plutarcho cap. 115. *Oreitæ*, vt & Arriano 6, 4, 7. Straboni, & Philostrato 3, 15. Stephano in Alexandria Νώριται *Noritæ* & Sabellicus vocat. Verum Dionysius versu 1096. Ὄρειτας: quomodo scribendum ait Eustathius, ad discrimen τῶν Ὀρειτῶν Euboici populi vt dubium non sit *Noritæ* nihil huc pertinere. Eius tamen vitii fontem deprehendisse videor, simul cum vero & antiquo huius gentis nomine. *Horitas* dictos arbitror. id antique scriptum, HΩPITAI, vt H saltem esset ι μακρόν, & adspiratio, non littera, cuius rei exempla apud Scaliger. in Eusebium. Alii ergo istud H cuius vsum non intelligebant, facile in proximæ figuræ literam N mutare potuerunt.

9, 10, 7. TRIA SIMVL AGMINA) Testatur hoc Geographus: *Copiis tripartito diuisis, ipse cum exercitus parte per Gedrosiam profectus est, à mari quingentis stadiis, vbi plurimum iter faciens; vt simul & classi oram commodam pararet; sæpe etiam mari appropinquauit, tametsi id inopes difficilesque & asperas ædes habebat.* Raderus. Sæpissime autem sic diuisisse exercitum, vel in vno Curtio multa habemus documenta. Idque obseruat Marcellin. 21, 15. *Consilio solerti præcidit: & agminibus distributis &c. qui diffusi per varia opinionem numeri præberent immensi, formidinoque cuncta compla-*

complerent. Id enim & Alexander Magnus, & deinde alij plures, negotio ita præsente, peritis fecere ductores.

VRBEM CONDIDIT) Quam verisimile est fuisse Alexandriam Arianæ cuius mentio apud Strabon. lib. 11. quæ fortasse est *Alexandria condita à Leonnato iussu Alexandri in finibus gentis Arianæ, portu salubri.* Sic enim apud Plin. 6, 23, 10. legendum videatur. certe situs non abludit. Nec quicquam vetat eandem credere, quam Stephanus quintodecimo loco recensет in Ἀλεξάνδρεια. *in Arachosiis, iuxta Indiam.* Arachosii enim modo distinguebantur ab Arianis, modo sub ipsorum appellatione comprehendebantur. Locupletes eius rei testis Plin. 6, 20. & 21. Firmatur hoc negotium eo, quod Arachosios in illam deductam auctor addit. qui male apud Sabellicum *Amerchosii* leguntur. Nam quod eos Arachosios à Pontico mari secutos Alexandrum Raderus putat, error est ex corrupto Curtii loco 7, 3, 4. natus, vbi pro *Ponico* mari nos *Indicum* substituisse, minus minusque pœnitet. Nam etiam sequentia: *Hinc peruenit ad maritimos Indos*, id clare testantur: quippe Ichthyophagis (nam hos intelligit Curtius) Arachosii finitimi.

9, 10, 8. *AD MARITIMOS INDOS)* Omnia ex Diodoro 17, 102. hausisse videtur. De tugurijs etiam Arrian. 6, 4, 16. & Indic. 5, 15. *Iam tuguria ex conchis congestis facta, tecta ex piscium spinis.* De huius generis tectis è piscium ossibus erectis leges etiam apud Olaum Magnum. Idem Arrian. Indic. 4, 18. *erant capitini crassis corporibus, capite & vnguibus ferinis: siquidem vnguibus loco ferri vti dicebantur, pisces que iis discindentes: ligna etiam molliora iis secabant; ad duriora saxis acutis vtebantur: ferrum apud eos non erat. Ferarum, aut grandium piscium pellibus sese vestiebant.* Raderus. Arriani verba sunt: ἔστιν ὃ ἀι ἀλόητες τέτε ἄκρα εὐμηκέα ἔνυπες, καὶ τὰς κεφαλὰς, καὶ τὸν ὄνυχας ὁμοίως. quæ sic interpretor: *erant autem capitini tum reliquo corpore, tum etiam capite hirti; vnguibus autem quasi ferinis.* Sic sane reddidit Curtius vnde vnde acceperit. *Prominent vngues nunquam recisi: comæ hirsutæ & inconsæ sunt.* De iisdem hominibus multa etiam Strabo, Ælianus, & Agatharchides apud Photium cap. 12. &c. Plinius 9, 3, 4. *Gedrosos qui Arbin amnem accolunt, Alexandri Magni classium præfecti prodidere, in domibus fores maxillis belluarum facere, ossibus tecta contignare, ex quibus multa quadrigenum cubitorum longitudinis reperta.*

9, 10, 11. *RADICES PALMARVM)* Strabo lib. 15. *Palmarum tamen & fructus, & cerebrum saluti fuit.* At Plin. 13, 4. ait *milites Alexandri palmis viridibus strangulatos fuisse.* Idemque ante Geographus docuerat: *crudæ palmæ multos suffocabant.* Arrian. 6, 4, 18. imperatum ait indigenis, *vt palmarum dactylos asciscerent.* Raderus. De *palmæ medulla* vide etiam Philostratum in Apollon. 2, 11. de *radicibus* di Asia di Barros 2, 8, 3. vbi itidem refert eum cibum multis Albuquercij militibus lethalem fuisse. Est & apud Ciceron. aliquid in Verrin.

EA SOLA ARBOR) Hoc quidem & Maffæus affirmauit, sed Arrian. 6, 4, 12, alia narrauit. Raderus. Imo non alia: illi enim de Ichthyophagorum regione loqui videntur, Arrianus de Gedrosia, quam aliquanto meliorem fuisse etiam Strabo retulit. vide mox ad num. 18.

NE EQVIS QVIDEM) Iam etiam alia peste vexatos. Nam, vt ait Plin. 12, 8, 3. In Ariana *frutex pessilens raphani folio, lauri odore,* (sic distinguo) *equos insanire, pene equitatu orbauit Alexandrum primo introitu: quod & in Gedrosis accidit.* Bis vult accidisse: vereor vt ex vero. cur enim primo periculo edocti, non abstinuissent equos? Suspicor reperisse apud alios in Ariana id accidisse; apud alios in Gadrosis. Sed illi de eadem re sentire potuerunt: cum Ariana interdum strictius intelligatur; interdum latissime, quod ex ipso paulo ante asseruimus.

9, 10, 15.

9, 10, 15. *NE RESPICERE QVIDEM)* Idem accidisse Romanis scribit Appian. de B. Hispan. ad Pallantiam. Autariatæ solebant occidere suos, qui consequi agmen non poterant. Nic. Damascenus in Excerpt. Valef. pag. 525. Marcellin. 17, 14. in dissimili clade: *inter vitæ mortisque confinia, aliorum adiumenta paria perferendum imploranies cum obtestatione magna deserebantur.* Plus pietatis ostenderunt Hispani ante prœlium Ocumpanum. Hist. del Cortes, fol. 159. & alius quidam Hispanus in itinere Petri Aluaradi, de quo Carate Hist. del Peru 2, 10.

9, 10, 17. *PVDORE ANXIVS)* Omnia ab Alexandro simulata, testibus Arriano 6, 4, 23. & Strabone, existimata sunt, illumque hæc studio superandi Cyri & Semiramidis famam, non ignarum futurorum malorum aggressum. Raderus.

FINITIMARVM REGIONVM) *Drangenen* & *Arian* nominat Diodor. 17, 105.

9, 10, 18. *SOLA FERTILIS)* An *soli?* Sebisius. Acidalius corrigit *solo fertili.* quod quanquam edidit Raderus, vix præferendum puto Sebisiano. Ceterum Strabo, & Arrian. 6, 4, 12. non valde fertile solum Gedrosiæ tribuunt: melius tamen quam vicinis Ichthyophagis. Vulgata lectio sensum haberet contrarium illi

- - - *non omnis fert omnia tellus.*

quem quidem Curtii fuisse non puto. Simile mendum in Iustino fuerat 2, 4, 12. *Solæ terminos alternis defendentes,* pro *soli,* quod mutarunt qui credebant *soli* plurale masculinum esse, nec mulieribus conuenire.

9, 10, 19. *PROSPERO EVENTV)* Confirmat hoc Arrian. 7, 1, 24. & Indic. 4, 12. Nam Diodor. 17, 105. damnum accepisse scribit.

OZINEM) Arrian. 6, 5, 3. *Ordonem* appellat: *Alexandro iam Carmaniam ingresso, Craterus ad eum venit, reliquum exercitum & elephantos secum ducens, vnaque Ordonem, quem quod defectionem moliius esset, ceperat.* De Zariaspe Satrapa nihil memini apud alios legere, nisi forte sit Baryaxes Medus apud Arrian. 6, 5, 13. affectati regni postulatus, & interfectus. Raderus. Videantur dissentire auctores; sed non dissentiunt. Tantum enim abest vt neget Curtius ab ipso Cratero adductos eos Persas, vt ipse quoque expresse id dicat 10, 1, 9. sed intellige primo nuncium mississe; mox ipsum venisse.

9, 10, 20. *SIBYRTIO)* *Sibyrtius* est Arriano 6, 5, 1. Raderus. Mendum est absque dubio, vt priscum sigma forma parum differens à beta huius locum occupauerit. Non enim Diodorus tantum, Iustin. 13, 4, 22. & ibi notati Σιβύρτιον vocant; sed ipse Arrian. 5, 1, 25.

MENON) Hunc supr. 7, 3, 5. innuit primum Arachosiorum, vicinorumque Gedrosorum, vt intelligi datur, prætorem fuisse, vt ab Alexandro subacti sunt. at Arrian. 6, 5, 1. longe aliter: *Postquam vero in Gadrosorum regiam peruenit, militibus ibi quietem dedit: Apollophanem, quod nihil eorum quæ imperata ei fuerant, perfecisset, satrapatu deponit, Thoante in eius locum suffecto: qui quum ex morbo decessisset, Sibyrtius ei successor est datus.* Verum ipse Arrian. Indic. 4, 12. *Apollophanem in prælio Leonnati cum Oritis casum* ait. quæ loca non video quomodo concilientur, nisi dicas postquam satrapia priuatus fuit, statim ad Leonnatum se contulisse, sponte an iussu regis.

IN CARMANIAM) Strabo lib. 15. *Die sexagesimo in Gedrosiorum regiam à finibus veniens, cum exercitum paululum quiete refecisset, in Carmaniam profectus est.* Nec dissentit Arrianus.

9, 10, 21. *ASPASTES)* Arrian. 6, 5, 1. de Sibyrtio: *Carmaniæ satrapa*

erat, nuper admodum id muneris ab Alexandro consequutus : tum vero Arachosiorum & Gadrosiorum imperium illi collatum est. Carmaniam vero Ptolemæus Pythophanis filius tenuit. Idem Indic. 6, 17. *Collecti undequaque barbari tuta montesque Carmaniæ loca occupauerant. Nam satrapa eorum iussu Alexandri interfectus fuerat. Ptolemæus autem qui recens satrapeam inierat, nondum firmum imperium nactus erat.* Quæ non modo cum Curtio, sed nec inter se consentiunt.

9, 10, 22. *IMPEDIMENTA)* An *ad imp.* restituit equos & iumenta ad impedimenta vehenda ; quibus *deessent quæ farcinas veherent*, vt dixerat paulo supra num. 22.

9, 10, 24. *ÆMVLATVS PATRIS LIBERI)* Arrian. 6, 5, 7. negat. Diodor. 17, 106. affirmat : testatur & Plutarch. cap. 116. Bacchi vero seu Liberi patris ex India redeuntis triumphum Siculus 4, 3. paucis hisce verbis spectandum proponit : *Liberum memorant impio vbique gratiæ multatis & benigne habitis ceteris hominibus, ex India in elephanto sublimem Thebas rediisse, & quia totum expeditionis internallum triennii fuerat, Græcos propterea triennicidas celebrasse asserunt. Primum quoque omnium filiis tantæ expeditionis omnium, cum triumpho in patriam esse inuectum.* Raderus. Vide Indicem in *Glossis*. De Alexandro adde Lin. 9, 18, 3. Plutarch. orat. 1, 15. vbi in magna gloria ponit hoc factum. Secus visum Athenæo 12, 9. vbi ex Ephippo narrat alios quoque deos æmulatum esse Alexandrum ; Ammonem, Dianam, Mercurium, Herculem. Ibidem etiam de Commodo narratur, Herculem dici voluisse, quod & ex scriptoribus vitæ constat. Bacchus autem præcipue ad imitandum placuit multis : Mithridatem, Antigonum, C. Marium, M. Antonium in scenam producit Schottus Obseru. Histor. 3, 3. Vbi ex Valer. Max. 3, 6, 6. & Plinio 33, 11, 14. notat Marium post victoriam Cimbricam cantharis potasse, quod in inclyto suo per Asiam triumpho Liber eo poculi genere fuisset vsus. Vt mirum sit in hoc triumpho Plutarchum, cum varia pocula nominatet, cantharos omisisse. Memorabile autem imprimis est, quod in Auito, siue potius *Fario*, Xiphilinus narrat : *Genius aliquis, quum se Alexandrum Macedonem esse diceret, haberetque formam eius, atque omnem ipsius ferret apparatum, profectus ex iis locis quæ ad Istrum sunt (vbi quemadmodum euenerit, mihi quidem non constat) Asiam atque Thraciam peruansit bacchantium more, cum quadringentis hominibus, qui thyrsis ornati erant neruisque, faciebantque iniuriam nemini. Huic, vt vno ore asseruerunt omnes qui tum fuerunt in Thracia, diuersoria cæteraque res necessariæ publice suppeditata sunt, nec ei contradicere quisquam est ausus aut resistere, non prætor, non miles, non procurator, non præfides prouinciarum, sed interdiu tanquam in pompa, vt ediderat, Byzantium venit : posti inde profectus, appulit ad regionem Chalcedonensium, vbi de nocte creato quodam sacerdote, ebrioque equo signes euannit.* Insignis locus, sed & insigni mendo conspurcatus, ibi : *thyrsis ornati erant neruisque. Θύρσους τε καὶ νεβρίδας σεσαυνωμένους.* Sed *νεύρας* nerous esse non videtur ; aut doceatur exemplis ; & si maxime foret, quid ad rem ? Scribe *Θύρσους τε καὶ νεβρίδας, thyrsis & hinnulorum pellibus.* Hic enim bacchantium habitus fuit ipsiusque Bacchi. Dionysius versu 996. *At vero ille hinnuli pellem (νεβρίδα) in humeros extendit, Ebrius autem vino impletus quassauit thyrsos.* Vbi Eustathius : *νεβρίδα. ὁ ἐν δέρμα νεβροῦ, ἤτοι νεογνὸν ἐλάφου, παλάσσεται* &c. Papinius Sylua. 1, 2, 226. Bacchum cum thyrsis attribuit

\- - *flauam mactato nebrida virgo.* & Achillem Baccho comparans Achill. 1, 6, 8.

Vt vero à tereti demisit nebrida collo.

Sic & Polyæn. 1, 1, 1. Bacchi comitibus *νεβρίδας* tribuit : & alii passim. Admirandi luxus pompam Bacchicam, institutam Alexandriæ imperante Ptolemæo, prolixe descri-

describit Athenæus 5, 7. de Bacchi triumpho vide & Pontan. progymnasm. 4, 29. Porro locum Curtii, sublatis duabus nothis vocibus, *statuit imitari*, sic constituo : *æmulatus non gloriam solum* &c. *sed etiam famam (siue* &c. *lusus) animo s.b.f. elato, vicos p. q. i.e. floribus coronisque sterni iubet.* vt verbum *iubet* referatur ad participium *æmulatus*.

BACCHANTIVM LVSVS) Polyænus 1, 1, 1. haud absurde, omnia Bacchi orgia stratagemata fuisse asserit.

9, 10, 25. *FLORIBVS CORONISQVE)* Dictum supr. ad 5, 1, 20. Ælian. Var. 9, 8. *Dionysius iunior in Locrensium vrbem veniens &c. maximas ciuitatis domus occupauit, easque rosis, serpyllis, aliisque id genus floribus strauit.* & cap. 9. Demetrio *singulis anni partibus flores recentes substernebantur, vt in ipsis vestigia poneret.*

ALIA CANDIDIS VELIS) Quid si legas ; *ornari candidis velis, aliaque veste preciosa.* Vestis nomen late patens, etiam vela ista candida, quæ intellige ex Indica bysso confecta, comprehendit.

9, 10, 26. *CORONISQVE)* Præsertim ex hedera. Plin. 16, 34, 1. ex Theophrasto scribit *Alexandrum ob raritatem* (hederæ in illis partibus) *ita ceruato exercitu, victorem ex India rediisse, exemplo Liberi patris.*

TIBICINVM CANTVS) Ne dubita pro *tubicinum* sic scribere. Hoc enim ad luxum comparatum erat instrumentum ; illud à bellicis rebus haud alienum. *Polyclemus* apud Athenæum 12, 9. scribit *tibicinas semper & tibicines secutos eum in exercitu, ἐωλητρίδας καὶ αὐλητὰς.* Etiam in hoc triumpho apud Arrian. 6, 5, 7. legitur *καὶ αὐλοῖς &c.* Plutarch. cap. 116. *Circumsonabant omnia loca fistulis, tibiis &c.*

9, 10, 27. *PARTA PRÆDA)* An *parata* ? quomodo & editi quidam. sic sup. 4, 14, 11. Tacit. H. 1, 6, 4. *parata audenti materia.* quia tamen illud eundem prope sensum reddit, loco mouere non sustinuimus : præsertim cum & auctoritate nitatur maximi poëtæ Virgil. Eclog. 3, 68.

Parta meæ Veneri sunt munera - - - -

maximique Historici Sallust. Iugurth. 10, 4. vtroque verbo sine discrimine vtitur : *neque auro parare quæ, officio & fide pariuntur.*

SEPTEM DIERVM) Totidem & alii, vt Diodor. 17, 106.

9, 10, 28. *QVÆ REBVS FAMAM)* Deprompta ex Sallustii Catil. 8, 1. indicante Popma.

9, 10, 30. *NEC LVXVRIÆ CRVDELITAS)* Multis hoc relationibus auctorum ostendi possit : & Gruterus ad Suetonii Calig. cap. 11. iam id demonstrasse ait pluribus exemplis, ad librum 6. Annal. Taciti, capitis quinti extremo. Quæ annotationes forte cum aliis doctissimi diligentissimique Viri ineditis, vel perierunt militari licentia ; vel sub alienis dominis exspectant, quid porro fati se maneat. Victima huius libri voce pro *obstat* credo fuisse *obstabat*. Tacit. 15, 35, 1. *Eius munus frequentauit Nero, ne inter voluptates quidem à sceleribus cessabatur. Isdem quippe illis diebus Torquatus Silanus mori adigitur &c.* Crudelior adhuc Dracula Moldauus, qui plurimis Turcis palis transfixis, eodem loco conuiuium cum amicis iniit, inter gemitus morientium hilariter epulatus. Munster. Cosmograph. Lib. IV.

10, 1, 5. *CLEANDRI FVROR)* Vt eodem nomine, ita haud multum dispari fortuna vitæque exitu fuit Cleander Commodi libertus. De quo Lamprid. cap. 7. & Marcellin. 26, 15.

SERVO SVO PELLICEM) Quum maiorem indigniorem que iniuriam ne excogitare quidem posset. Graphice describit Iustin. 16, 5, 2. in Clearchi Heracliensis tyrannide : *Ne quid mali afflictis honestissimis domibus deesset, vxores eorum filiasque*

nubere seruis suis, propositæ recusantibus morte, compellit &c. additque multas huic dedecori mortem antetulisse.

10,1,6. *PRODESSE REIS)* Quemadmodum Catum liberauit seueriori sententia Tiberius apud Tacit. 4, 31, 7. similis *operæ* sibi præstitæ *memor.*

LÆTI RECIDISSE IRAM) Vide Tacit. 6,3,5. 6,4,1. & 6,10,3. *quo lætius acceptum sua exempla in consultores recidisse.*

10,1,7. *MAXIMVM CRIMEN)* Mercerus ad illa **Tacit.** 2,50, 2. *Cæsarique connexa adulterio teneretur,* ostendit familiare principibus esse, vt omnia perperam facta ad crimen maiestatis trahant. Quamquam hoc loco verissima fuerit vox Alexandri. consentiunt enim scriptores, famam mortis eius, ex periculo apud Mallos Oxydracas spiritus fecisse præfectis eius, vt potestate sua, tanquam rationem non reddituri, pro libitu abuterentur.

10,1,8. *HOS QVIDEM VINXIT)* Et, quod apud Curtium deest, Arriano 6,5,13. teste occidit. Fallitur enim editor Curtii Allobrox, qui ad oram annotauit: *Dat veniam scelerum auctoribus humana censura; sed vexat & opprimit scelerum ministros.* Non dedit veniam Cleandro, Sitalci, Agathoni, Eraconi Alexander, sed omnes interfecit. Raderus. Firmant id reliqui scriptores, licet occisos non nominent. Iustin. 12,10.8. *Multæ deuictæ gentes præfectos suos accusauerunt; quos sine respectu amicitiæ, Alexander in conspectu legatorum necari iussit.* Diodor. 17,106. *Cum multos Satrapum & ducum per vim & iniuriam potestate abusos cognouisset, meritas illis pœnas irrogauit.* Plutarch. cap. 118. *Sumptis de ducibus qui deliquerant supplicium.*

10,1,10. *NEARCHVS ET ONES.)* Plin. 6,23,26. *Festos dies ibi* (apud Susa) *agentem Alexandrum inuenerunt septimo mense, postquam digressus ab iis fuerat Patalis, vertio nauigationis.* Qui Diodor. 17,106. cetera concors, vrbem maritimam nomine *Salmuntem* vocat. Reliqui, & præsertim Arrian. in Indicis, quem prolixe hæc omnia exponentem per te leges, vt solet fieri, varie dissentiunt. Qui tamen conciliari nonnihil possunt ex eo, quod bis ad Alex. peruenit Nearchus: semel in Gedrosis, iterum Susis.

10,1,11. *INSVLAM)* De hac Plin. 6, 21, 3. *Extra ostium Indi Chryse & Argyre fertiles metallis vt credo. nam quod aliqui tradidere aureum argenteumque iis solum esse, haud facile crediderim.* Periegetes versu 589. plura. Mela 3,7. *Ad Tamum insula est Chryse, ad Gangem Argyre, altera auri soli (ita veteres tradidere) altera argenti.* Raderus. De variis locis vbi aurum reperiatur, agit Georg. Agricola de metallis lib. 2. à cuius principio locum hunc Curtii citans accepit de ostio Euphratis, in quo eum falli, satis apparet ex notatis.

INOPEM EQVORVM) Testatur hæc Maffeius in IV. hist. Indic. *In stabulo regio* (Goæ primum ab Lusitanis occupatæ) *reperti militares equi permulti, quos à Perside aduectos (nam India eiusmodi armenta caret) Malabarici, & Canarini, & Narsingæ reges immenso parant precio.* Raderus. Quod negat Indiam equos habere, non solum aliis auctoribus contradicit, sed & nostro 8,14.2. 9,2,3. & passim.

10,1,12. *PLENVM BELLVARVM MARE)* De his Strabo lib. 15. Diodor. 17,106. Plin. 6,23,13. paucis: *Circa has* (insulas) *hydri marini vicenum cubitorum adnatantes, terruere classem.* Solinus cap. 55. *Indica maria balænas habent vltra stadia quatuor iugerum &c.* Consulendus hic Arrian. Indic. cap. 5. De belluis hisce & harum iconibus Rondeletius, & alii. Plurima Gesnerus lib. 4. lit. B. & C. in Balænis & Cetis. Raderus. Etiam apud Senec. Suasor. 1. exaggeratur *fama belluarum magnitudo.*

TRVCI CANTV DETERRITAS) Sebisius malit *tuba cantu*, & quodammodo iuuant Arrian. Indic. 5,18. *quantum capita ferre poterant, acclamasse; tubisque clamisse.* & Strabo lib. 15. *tubis belluas exterruit.* Verum tamen nihil incommodi habet vulgata lectio; sed eo melior est quod non tubam tantum, sed alium quoque clamorem non excludit; quo præter tubam vsos Macedonas, ex scriptoribus constat. Quamquam ne clamori quidem cesserint, sed fragori nauium obuiam venientium. Plin. 9,3,2. *Sed in mari belluæ circa solstitia maxime visuntur. Tunc illi ruunt turbines, tunc imbres, tunc dejectæ montium iugis procellæ ab imo vertunt maria, pulsaque ex profundo belluas cum fluctibus voluunt* (hoc est quod *æstu secundo eas ferri* dixit Curtius) *& alias tanta thynnorum multitudine, vt Magni Alexandri classis haud alio modo, quam hostium acie obuia concrarium agmen aduersa fronte direxerit: aliter sparsis non erat euadere: non voce, non sonitu, non ictu, sed fragore terrentur, nec nisi ruina turbantur.* thynnis tribuit Plinius, si tamen vitio caret locus; quod alii rectius physeteribus.

DETERRITAS SEQVI CLASSEM) Hoc sine Græcis vix intelligas. Quorum Strabo; *tubis belluas exterruit. Illæ vndas subeuntes, nauale certamen à puppi minabantur: verum subito cessauere.* Arrian. Ind. 5,18. *esse exterritas in profundum sese abdidisse: neque multo post ad puppes emersisse.*

10,1,14. *ERYTHRÆ MONVMENTVM)* *De loci istius nomine non parum discrepat inter auctores.* Oaractam *vocat Arrian. Indic. 6,18.* Ogyris *dicitur Plinio 6,28. Melæ 3,8. Stephano, & Dionysio in περιηγητῇ versu 607. Eratostheni apud Strabon. lib. 16.* Tyrina; *Nearcho apud eundem* Doracta: *denique Ptolemæo (συνεχῶς)* Vorochtha *vel* Borochtha: *vnde forsasse mendosum illud* Doracta. *Nec de certo compertoque loci positu quicquam habent, quod plane liqueat. Nam Ogyrin siue Tyrinam alij paulo longius intra sinum Persicum collocant: alij eam inde duobus stadiorum millibus in altum mare, Oceanum scilicet, austrum versus submouent, Καρμανιὰ & ἐκδρὰν ἄκρην, vti canit Dionysius,* extra Carmaniæ promontorium: *quo, tanquam obice altero, sinus Persicus claudatur.* Fullerus Miscell. Sacror. 4,20.

10,1,15. *ADIICIEBANT)* Incolæ [immo ipsi, Nearchus & Onesicritus] adjiciebant, seu referebant inter alia. de hac Insula, in quam lixæ & mercatores traiecerunt, exacte Arrianus Indic. 5,20. & *Nησίαλαν* appellatam, Solique sacram fuisse docet, sed fabulosa esse quæ de illa narrentur. Raderus. Quod eo loco de Nereide quadam addit Arrianus, fidem facit, eandem insulam hic intelligi, quæ Philostrato 3, 16. Σίλεος vocatur: itidemque centum à continente stadiis abesse dicitur.

10,1,17. *ANIMO INFINITA COMPLECTENS)* De his Alexandri molitionibus paullo fusius Arrian. lib. 7. initio. Plutarch. cap. 117. pauciſſimis: *Instituit Arabiam & Africam ambire, atque per columnas Herculis in mare mediterraneum decurrere.* Raderus. Apud Diodor. 18,4. hæc aliaque multa ardua atque magnifica in commentariis eius reperta enarrantur. Belle Lucan. 10,36.

– – Oceano classes inferre parabat
Exteriore mari, non illi flamma, nec vndæ,
Nec ferri lis Libyæ, nec Syrticus obstitit Ammon.
Esset in occasus, mundi deuexa secutus,
Ambissetque polos, Nilumque à fonte bibisset:
Occurrit suprema dies; naturaque solum
Hunc potuit finem vesano ponere regi.

Ita Cæsar apud Plutarch. c. 82. *instituebat Parthos bello petere. His subiugatis per Hyrcaniam secundum mare Caspium & Caucasum ambire Pontum, atque ita Scythiam inuadere, inciurjatisque quæ Germaniæ circumiecta sunt, ac Germania ipsa, per Galliam regredi in Italiam, atque hunc commiture imperii Romani Oceano vndique circumscripti orbem.* Similis Pyrrhi vesania apud Plutarch. cap. 29.

MARITIMA REGIONE) Arabia. Quam *nec Persarum, nec Macedonum postea reges, quamvis potentissimi, subigere valuerunt.* Diodor.2,1. Vide præcipue Arrian. qui vnus plura intelligendo huic libro conferet, quam omnes alii. Eustathius ad Dionys. vers. 995. notat Alexandrum ibi sedem imperii constituere decreuisse. Verum eam non perdomuit, quicquid dicant de thurifera regione, qui apophthegma eius adnotarunt, Leonidæ magnum thuris modum mittentis, vt ea regione subacta. Plutarch. apophth. cap. 56.

CARTHAGINI INFENSVS) Supra 4,4,8. Nec ignorabant aut negligebant astutissimi mortalium; sed *cum animaduertissent Alexandri ira magnas opes, vt Africæ quoque immineret, vnum ex ciuibus virum acrem, nomine Hamilcarem Rhodinum, iusserunt simulato exilio ire ad regem, omnique studio in amicitiam eius peruenire: qua is potitus, consilia eius nota ciuibus suis faciebat.* Frontin. 1,2,3. Iustin. 21,6,1. Confer Augustin. Tom. II. pag. 772. C. 773. D. & Cedrenum pag. 385.

CVRSVM GADIS DIRIGERE) Quin & eo veniisse, etiam in Britanniam & Orcadas, scripsit Cedrenus, reprehensus eo nomine à Camdeno in Britannia cap. de Britannorum moribus.

COLVMNAS HERCVLIS) Mira de his columnis, sed incerta. nam alii pro columnis promontoria ponunt, alii montes, alii statuas Herculis, alii turres, alii columnas æreas octo cubitorum: alii freti claustra, alii Gades, alii etiam quippiam vltra Gades situm. Nonnulli pro columnis habent Calpen. & Abilam, qui est mons ex aduerso Calpæ in Africa, quem Eratosthenes ait situm esse in Metagonitis Numidiæa gente. Strabo lib. 3. de Gadibus & columnis copiosissime disputat, quem lector ipse, si placuerit, videbit. locus enim est prolixior, quam vt huc transferatur. Interim Melam 2,6. Solin. cap. 26. Philostrat. 11,97 Nostrum Marianam de rebus Hisp. Periegetem, & ad illum Eustathium. Pindarum in Pythiis, Isthmis & Nemeis iaspice. Nam quæ à Strabone & Eustathio ex Pindaro landantur, hodie non apparent. Raderus. Non temere autem de *columnis Herculis* mentionem injicit, sed designans, quod iam aliquoties dixit Alexandrum *cupidissse expeditione vltra terminos Bacchi & Herculis progredi*: vt de hoc ipso eius consilio iudicat Plutarchus de fort. Rom. cap. 26.

10,1,18. *IBERIAM)* Varias Hispaniæ appellationes vide apud Merulam in Cosmographia.

ITALIÆQVE ORAM) Plutarch. ibidem: *Ego vero etiam Alexandri Magni mortem in patriæ felicitatis Romanæ ponо, nisi magnis successibus & rebus clarissimè gestis, inuperabili confidentia & elatione animi, qui stella instar ab ortu Solis in occasum transiliebat: ac iam in Italiam fulgorem armorum iaciebat &c.* Liu. autem 9,17,10. sentit si in Italiam transmisisset Alexander, Romanos non fuisse superaturum.

10,1,19. *THAPSACVM)* Ita legendum vidit ex Strabone lib. 10. & Arriano 2,3,7. Glareanus. Nec vllam dubitationem relinquit Plutarch. c. 117. Sed & Sabellicus idem sensit: quamquam ibi forte transpositis literis *Thassacum* legatur.

SEPTIREMES OMNES ESSE) Vltimam vocem expungit Rutgers. Var. Lect 3,4.

CYPRIORVM REGIBVS) Ammian. 14, 27. *Tunc autem tanquæ multiplici fertilitate abundat verum omnium eadem Cyprus, vt nullius externi indigens adminiculi, indigenis viribus, à fundamento ipso carinæ, ad supremos vsque carbasos ædificet onerariam naum, omnibusque armamentis instructam mari committat.*

10,1,20. *PHILIPPVM PRÆFECTVM)* Reor eundem olim Thessalorum equitatui præfuisse ad Arbela Balacro natum, de quo etiam Diodor. 17.

57. Raderus. Quem erroris conuincit Arrian. 5,2,2. *Philippo Machatæ F. præside illius regionis constituto.*

10,1,22. *PASARGADAS)* Sagara legêre Sabellicus, & Cælius L. A, 15,9. corrupto vsi exemplari, vt apparet.

10,1,24. *SED ETIAM AMICIS)* Sic apud Ioseph. 16,2. Agrippa ab Herode *vna cum amicis maximis honoratur muneribus.*

TALENTVM QVATVOR MILLIA) Vix credibiles opes vnius Satrapæ. mox n. 34. Bagoas rem exaggerans, vt suspicari licet, ait *tria millia talentum condita esse cum Cyro.* Vultque illa ab Orsine sublata; atque hinc hominem prædiuitem factum. Quod consideranti vtique videbitur falso aucta 4000. talentorum summa. præsertim cum adjiciat multa alia dona pretiosissima, veroque simile sit, non omnia largitum esse, sed sibi quædam retinuisse. Regias igitur opes possederit: quod vix concedas. & si concedas, vtique non pertendas eo fuisse deuenturum, vt munificentia Alexandrum supergrederetur. At huius mille talenta Taxili dono data, quanta non admiratione modo, sed etiam inuidia profecuti sunt amici? Vide supra 8,12,17.

10,1,25. *OBSEQVIO CORPORIS)* Quam sceleste deperiret propudium illud hominis ex Dicæarcho apud Athenæum 13,8. & Plutarcho cap. 116. constat. Non omnino dissimilis est vesania L. Quintii, qui itidem in scorti sui gratiam nobilem barbarum occidit. Auctor Liu. 39, 42, 9. & Plutarch. Catone Mai. cap. 32. Sed quid ibi animaduerto monstri? De Catone censore lego: *Allegit in senatum collegam & amicum L. Valerium Flaccum.* Quid? ergo Flaccus censor erat, senator non erat? Ne dubita scribere: *Principem senatus legit &c.* & in textu: πρόσγραψε μὲν ὁ κήνσωρ τῇ συγκλήτῳ τὸ συνάρχοντα &c. fuerat πρόσγραψε, vna literula temere inculcata eas excitauit turbas. Correctionis huius quem meliorem dabo prædem vademque ipso Plutarcho? In Æmilio cap. 65. τὰς δ' βυλὰς πρόσγραψε μὲν Μάρκον Αἰμίλιον Λέπιδον, ἐᾶν πατρὸς πρεσβύτερον τοῦτον ὄντα πρόσθεν. vbi simul explicatam vides eam phrasin.

10,1,27. *ADSTRVXIT)* Negat Acidalius verbum *adstruere* reperiri pro subornare, submittere. vel si inueniatur, rectius tamen scribi *instruxit*, existimat. Ego etiam libentius ad crimina verbum struendi retulerim, si exemplaria patiantur: *Nam per gentes e. l. falsis criminibus structis (monitos tum d. c. d. q. ipse iussisse) interim &c.* sed nihil asseuero.

10,1,30. *SEPVLCHRVM CYRI)* De Sepulchro Cyri, quidque in eo repertum & lectum sit præter Curtium docent Strabo lib. 15. Arrian. 6,5,13. Plutarch. cap. 118. quos citat & confert Brissonius lib. 1. Forte ex hoc facto nata fabula, Kainan magni regis prioris mundi sepulchrum Alexandro M. in India monstratum fuisse: quod ex Iuchasin refert Schickardus in Tarich pag. 25.

10,1,31. *AVRO ARGENTOQVE REPLETVM)* Morem fuisse apud varias gentes tumulis inferendi thesauros ostendit Rosinus antiq. Rom. 6,31.

10,1,32. *CORONA AVREA)* Sic etiam *Achillis monumentum coronauit, & Hephæstion Patrocli.* Ælian. hist. var. 12,7. Eundem postea honorem ipse consecutus ab Augusto. adi Sueton. in vita 18,1. & Caracallo apud Herodian. 4,15.

10,1,35. *QVOD IMPVNE HABERE)* Ὁ πεπὰ κλίνας, ὀλίγα δὲς ἐφοβήθη. Lampridius in Alex. Seuero cap. 18. Idem sensus in his Liuianis 1,17, 9. *efferendum vltro rati quod amissuri erant.* & 6,17,9. *refractoriique carcerem minabantur: quum remisso, id quod erepturi erant, ex Sto Manlius vinculis liberatur.* Pulchra ars & interdum vtilis, quæ seruare non possis, donasse potius videri, quam perdidisse.

Hime-

Himerius apud Photium vbi Demosthenem inducit de reuocando Æschine consultantem: *Cum verumque acerbum sit, & edictum sponte soluere; & hæc sustinere præter voluntatem ex mandato: minus malum existimasti sponte soluere, quam inuite tolerare.*

10,1,37. *SVPPLICIO INSONTIS)* Arrian. 6,5,20. non excusat Orsinis innocentiam. Plutarch. c. 118. à Macedone quodam apertum ait sepulchrum: *Hinc*, inquit, *cum Cyri conditorium apertum comperisset, interfecit auctorem, quamuis Pellæus esset non ex obscurissimis, qui id admiserat, Polymachus nomine.* Raderus. Apud Strab. culpa confertur in prædones ignotos.

REGNASSE FEMINAS) Arnisæus de republ. 2,12,1. plura dominationum muliebrium exempla adducit. Iunge quæ de Amazonibus notata sunt sup. ad 6,5,24. Addit *olim regnasse feminas*: at si Arriano 1,7,25. credimus, Alexandri tempore *vsitatum erat in Asia, iam inde à Semiramide, vt & virorum vxores regnarent.*

NOVVM EST REGNARE CASTRATVM) Imo secundum Plin. 13,4. nihil noui: *Clarissimæ omnium* palmæ, *quæ regias appellauere ab honore, quoniam regibus tantum Persidis seruabantur, Babylone natæ vno in horto Bagoæ. ita enim vocant spadones: qui apud eos etiam regnauere.* Intelligit, opinor, eum qui Dario regnum dedit sup. 6,3,12.

10,1,40. *RES SECVNDÆ)* Vide Gruteri discurs. in Tacit. cap. quinto.

10,1,41. *REGNA REDVXERAT)* Vulgati ante Modium *regnare dixerat.* Acidalius corrigit *regnare didicerat*: vt sit acerba irrisio, in contrarium accipienda. Summæ antea moderationis rex, & vere rex, victor tandem rex esse didicerat, quasi id vero regium, non ex æquo & iure agere, sed pro sua aut aliorum libidine grassari. Addit deinde aliam coniecturam *regnari didicerat.* quasi diceret hostibus victis ipsum victum regnatumque fuisse *vt ad sorti arbitrium alis regna daret, alia adimeret vitam.* At hanc correctionem respuit Raderus; illam sinceram & germanam scripturam arbitratur. Ego potius miror Acidalium, quo fuit acumine, non vidisse legendum, *hostibus victis regna reddiderat.* Notum de Poro: sed & aliorum exempla suggeret Arrianus.

10,1,43. *LITERAS ACCIPIT)* Vulgo, *literas à Cæno accipit.* Ad quod Raderus, à quo Cœno? nonne Cœnum 9,3,21. extulimus? Dicam quod sentio. Hæc Curtii verba *Iisdem fere diebus &c.* vsque ad illa *Igitur XXX. nauibus Sunium &c.* esse loco mota, & ad initium sexti libri quod ibi desideratur reuocanda. Sub illud enim tempus hæc à Zopyrione gesta Iustinus 12,1,4. docet. Itaque pro *Cæno*, hic lego *Antipatro*, & pro *India* (*dum ipse Indiam subigit*) *Asia* recipienda: quæ vox in aliis codicibus hic desideratur apud Curtium, scribiturque tantum de *rebus in Europa gestis*, vt *Asia* pro *India* sit reponenda. Hæc certa meo animo coniectura est. Raderus. Mihi præter insignem violentiam, nihil habere videtur certi. Vt enim patiamur ex Cœno Antipatrum, ex India Asiam, ex decimo libro sextum fieri; vnicum quo omnia ista quomodocumque niti videntur argumentum, valde lubricum est. Quippe Iustinus multa alio tempore gesta refert, ac Curtius. verbi gratia, cum primum Perdiccam subigeret instituisse eum cum alia Iustinus 12,4,9. narrat, tum, vt *pupilli stipendia patrum traherent*; at secundum Curtium 10,4,8. diu postea id euenit. Ergo secutus Mss. Editorumque nonnullos importuna duo verba *à Cæno* eliminaui: quo facto tota ratio loci huius constare potest.

10,1,45. *SEVTHES)* Hanc aliasque lacunas DEO volente, supplementum nostrum sarciet.

10,2,1.

10,2,1. *SVNIVM TRANSMITTVNT)* Accipio de mercenariis Harpali. De exulibus quidem Græcis haud accipiendum, vel cœcus videat.

10,2,3. *DVM AGITAT CLAM,)* Rectius sic distinguitur, quam in aliis; *Quod cons. dum agitat, clam literæ ei redduntur.* quid enim attinebat clam literas reddi Alexandro, & quidem eiusmodi literas? Sed nec illud placet: qui non possim credere, Alexandrum in ea magnitudine fortunæ atque gloriæ clam fuisse habiturum quem hostem peteret; etiamsi maxime potuisset. si tamen texit, omnibus aliis præferro scripturam B. 1. *Quod consilium clam agitanti literæ redduntur.*

A QVODAM VIATORE) *A Thimbrone, vno ex amicis,* Diodor. 17, 108. *à seruis suis,* Pausanias lib.2. qui quidem addit: *Sunt tamen, qui dicant Pausaniæ Macedonis dolo interisse.* Quomodo autem hic exponemus *viatorem?* nonne rectius in Mss. *auctore*: qui forte ad veram scripturam nos ducent: *à quibus interceptum Thymbrone quodam auctore, per insidias.* Vide Photii Biblioth. pag. 218. f.

10,2,4. *EXVLES PRÆTER EOS)* Plutarchus apophth. Lacon. c.59. addit eximios etiam Thebanos fuisse. vnde Eudamidæ Laconis dictum extat: *Cum Olympius præconio ius fecisset omnibus exulibus, in suam cuique patriam redeundi, præterquam Thebanis: Infortunatum quidem, inquit, præconium, sed vobis, ô Thebani, gloriosum: solos enim vos metuit Alexander.* Raderus. Factum id per Nicanorem quendam. Demosth. pag. 183. f.

10,2,6. *ATHENIENSES)* Ex hac occasione nata est Himerii oratio apud Photium, *in qua Demosthenem inducit de reuocando Æschine consultantem: vulgato rumore Alexandrum exules reuocaturum,* in cuius fine ista ἀπὸ τῶν ἐσχάτων Ἰνδῶν φήμης ὡς ἔστιν καὶ ἡμῖν ὅπλα Φιλίππου, interpretor: *rumores ab India vsque huc perlatos, tanquam arma pugnasque* præsentes *metuens.*

10,2,8. *SENIORIBVS MILITVM)* Ostendet hic locus recte me coniecisse sup. 7,3,23. pro *seniorum* legend. *seruorum.* Septem enim millibus Macedonum quomodo carere potuisset, vt vni coloniæ tot assignaret? Vides hic post omnia fere bella profligata ex toto exercitu dimitti seniores, & tamen ex Diodoro 17, 109. & 18,4. constat, eos decem millium numerum non excessisse: aut si Iustin. 12, 12,7. sequimur, vndecim. Ne dicam, laturos molestissime fuisse, si post tot labores in coloniis barbaricis detinerentur, patriæ cupidissimi.

QVAS COLONIS REPLESSET) Appianus lib.1. Ciuil. Apud Romanos *coloniæ tanquam præsidia partis bello prouinciis imponebantur.* Britanni apud Tacit. Agric.16,1. coloniam Romanam appellant *sedem seruitutis.* Vnde opportuno situ tres vrbes *Philippum non consuetudinis, quam veris, compedes Græciæ appellasse* Liu. 32,37,2. refert.

10,2,10. *PROFESSIONI ÆRIS PVDOREM)* Quæ intelligas ex his Senecæ de benef. 2,7. *Tiberius Cæsar rogatus à Nepote M. Allio prætorio, vt æri alieno succurreret: edere illum sibi nomina creditorum iussit. Hoc non est donare, sed creditores conuocare.* Vbi dubites annon legendum sit *Mallio.* nota ea familia ex Fulu. Vrsino, Glandorpio, & inscript. Vett. sed verius puto; *rogatus à Nepote Mario*, ex Tac. 2,48,3.

DECEM MILLIA TALENT.) Iustin. 12,11,3. *XX. millia.* Diodor. 17,109. cum Curtio: *Multosque ære alieno obstrictos esse edoctus, id totum vno die X. millibus talentum paullo minus dissoluit.* Quod Diodorus paullo minus addit, hoc Plutarch. cap. 120. & Curtius expresse, è decem millibus talentum, tantum CXXX. post exsoluta nomina superfuisse testatur. Arrian. 7,2,28. dimissis tantum in viaticum tot ait talenta donata, singulis nempe singula. Ergo cum decem millia, vt Diodorus

numerat, vndecim vt Iustinus, essent in patriam remissi, & singulis talentum esset oblatum, idem numerus talentorum cum Curtio & Diodoro & Plutarcho est expressus. Sed hic Plutarchus addit singulare quiddam de quodam Antigene Fusco falsa creditorum nomina professo, vt maiorem inde vim pecuniæ auferret. Raderus. De Arriani consensu fallitur. Ille enim 7, 1, 23. differe scribit, largitionem hanc dissolutorum munerum *XXM talentum fuisse tradi*. Alia est largitio, de qua loco à Radero citato narrat.

10,2,12. *CANICIEMQVE CAPITVM*) Nondum enim dimissi erant seniores; sed id cum maxime agebatur, vt dimitterentur. Ipsum auctorem inspice.

10,2,16. *MECVM DEPORTARE*) Præ se ferebat enim reditum in patriam agitare, dubium an ex animo: sunt enim complures qui in Asia sedem imperii fuisse constituturum arbitrantur. Illud autem palam testabatur: pertinetque eo quod Plutarchus de liber. educand. cap. 34. refert, *Græcis mandasse, vt purpureas sibi vestes pararent, quippe domum reuersum è bello sacrificium de parta à barbaris victoria peracturum*. Quod tamen diuersim narrat Athenæus 12, 9. Verum vt dixi, Asiam potius habebat in animo, siue Arabiam regni sedem habiturus, vt tradit Eustathius ad Dionys. versum 995. ex Strabonis extremo sextodecimo: siue potius Babylonem, vt asserit idem Strabo lib. 15.

ADCLAMANTES) *Occlamantes* malim cum Acidalio. Raderus.

10,2,17. *DISCEDVNT*) Mss. *descendunt* probante Bongarsio. Cuius manum qui descripsit, hoc loco non potuit assequi. Video autem ἀνάβασιν Xenophontis allegari: credo quod inde nomen illi historiæ sit, *ascensus*, quia mediterranea loca altiora sunt mari. Vnde profectio ad mare κατάβασις *descensus* vocatur, à mari ἀνάβασις. dictum aliquid hac de re supra ad

10,2,18. *VNO ORE*) *Id militares animos altius coniectantibus præcipuum indicium magni atque implacabilis motus, quod neque dissecti, vel paucorum instinctu, sed pariter ardescerent, pariter silerent; tanta æqualitate & constantia, vt regi crederes.* Tacit. 1, 33, 7.

OMNES QVERI) Poterat abesse verbum *queri* relicto *Omnes* solo: vt apud scriptores Hist. Augustæ. Pollio in Valeriano cap. 1. *Quæ quum essent sapiens dicta, addiderunt OMNES: atque ita discessum est.*

10,2,21. *ESSE DESTITISTIS*) Alii *desistis*, aut *desistis*. Forte expuncto verbo substantiuo, legendum *me destituistis*. sup. 9, 2, 32. *desertus, destitutus sum, hostibus proditus.*

CVM INGRATISSIMIS OPERIS) Non vltra vobiscum, inquit, quasi cum militibus aut ingenuis agere mihi decretum est, neque præmia dare aut munera; sed vt vilibus mercenariis, appendere debitam modo diurnamque vestram mercedem. *Operarum* scilicet vox ignominiam habet, quadratque in eos, qui viles & lucello tantum inhiantes. Διφυές, est huic istud Cic. pro Sextio cap. 17. *Erat mihi cum omnis non cum victore exercitu, sed cum operis conductis, & ad diripiendam urbem concitatis.* Rubenii Electa pag. 39. f. Antea corrupte legebatur, *cum ingratissimis oportet.*

10,2,23. *ILLYRIORVM*) Diodor. 16, 2. *bello fractus ab Illyriis Amyntas vectigalia pendere victoribus cogebatur. Hi filium eius natu minimum Philippum, obsidis loco acceptum, Thebanis asseruandum tradiderunt.* Iustinus 7, 5, 1. *Alexander inter prima initia regni, bellum ab Illyriis pacta mercede, & Philippo fratre dato obside redemit.* Ac de ipso Philippo 7, 6, 4. *bella alia interposita pactione componit, alia redimit.* Ex Radero.

dero. Diodorus in Excerpt. Vales. pag. 338. φίλιππον δὲ λύσαντα τὴν ἐκ τῶν Ἰλλυριῶν ἧτταν παραλαβών.

EX CRATIBVS SCVTA) Qualia paupertas & indigentia rerum necessariarum facit. Lipsium de Mil. Rom. 3, 2. vide. cui addes Frontin. 1, 7, 6. & Flor. 3, 20, 6. de Spartaco.

10,2,24. *QVINGENTA TALENTA*) Vide Plutarch. cap. 23. & de fort. Alex. 1, 3. *vbi ducenta talenta* produntur. Sed Arrianus 7, 2, 15. consentit Curtio.

10,2,25. *NEMPE IN ASIATICA PRÆDA*) Sic scilicet hoc dictum fuerit, vt apud Sen. epist. 19, 13. *In aspero & probo accipere*: & apud alios cum idem hoc, tum alia ad eam faciem plura. Acidalius. Nam Modius fecerat ex *Asiatica præda*. quæ res induxit alios vt totum hoc pro glossemate haberent: sed non est. ostendit enim iniuria fastidire Asiam, quibus inde tot tantaque fuissent commoda. Habetque illa vocula *nempe* insignem vim inculcandi cum quadam exprobratione personæ cauſſæue de qua agitur meritum. Apud Liu. 34, 5, 10. Valerius abrogari L. Oppiam suadens, pro matronis: *Iam vrbe capta à Gallis, quo redempta vrbs est? nempe aurum matronæ consensu omnium in publicum contulerunt.*

10,2,26. *ETIAM SPEI VESTRÆ*) Non præsentia modo dilapidarunt, sed ne spem quidem, quæ omnis in armis, plura acquirendi sibi reliquerunt, ipsa arma pignori tradentes. Mirum autem hoc sub Alexandro licuisse. Sane Romanis moribus, ipsaque euidenti ratione, id vetitum. l. 3. §. 13. de R. M. *Miles, qui in bello arma amisit, vel alienauit, capite punitur.* Vbi verbum *alienandi*, quod & in l. 14. §. 1. eo. repetitur, etiam ad pignoris nexum extendi docet l. vlt. Cod. de reb. alien. non alien.

10,2,27. *IN QVOD IMPENDITVR*) Scilicet venter. Sebisius.

CVM PERSIS) Nempe de quibus Diodor. 17, 108. & ipse Curtius 10, 3, 10.

10,2,29. *QVANTVM SINE REGE*) Polyæn. 4, 3, 7. *mandauit, vt armati Macedones seorsim à ceteris starent: è regione vero Persæ. Qui cum discessissent: Deligite, inquit, Macedones ducem quem volueritis: Ego vero Persis vter militibus, si viceritis, faciam omnia quæ volueritis: sin victi fueritis, experti vos nihil per vosmet ipsos posse quidem, quietem agite.*

10,2,30. *DESILVIT DEINDE*) Similis constantiæ documentum dedit Sigismundus Imp. apud Æn. Siluium Commentar. in dicta Alphonsi 3, 39. *Conspirauerant Hungari aduersus Sigismundum, armatique regiam intrauerant, aut capturi regem, aut si id non succederet, occisuri. quos vt ad se irrumpentes cognouit, accepto pugione in medium progressus, Exquise, inquit, vestrum, manus in me iniicit, aut quidnam fecit, quod me regem vestrum occidere vultis? prodeat è vobis si quis audet, & cum me solo solus congrediatur. Ea voce & audacia obstupuere coniurati, & sibi quisque timens abiere.* Ceterum Alexandri factum hoc, non tam animi magnitudini, quamquam & huic, quam prudentiæ adscribo: nec enim aliud supererat vindicandæ maiestati, quam neque sitzdendo neque minando periclitantem conseruare poterat, vt ita necessario ad vltimum ei præsidium deueniendum, & velut de summa rerum cum militibus suis decernendum fuerit. Hoc ergo, aut similia, non vnus ille fecit, sed Cæsar, & Alexander Seuerus, & Augustus *Quirites* appellando suos milites, vnoque verbo omnes, non sine quadam ignominia exauctorando, eandem plane iecerunt aleam. Quin & minorum ducum constantia, paucorum pœna sæpe tumultuantium agminum repressit audaciam. Vide Tacit. 1, 38. *Puniri* enim *quandoque possunt, qui cohiberi non possunt.* Idem H. 4, 27, 7.

Ceterum de variis remediis contra militum seditionem, accurate satis Forstnerus ad Tacit. 4,2,1.

NOTATOS QVOQVE) Raderus ex Acidalio, *notatisque.*

ARMATORVM) Quædam editt. *armentorum.* & hanc lectionem probat Popma, sed non satis recte, lege *armatorum*, quod & confirmat Iustin. 12,11,8. *E tribunali in concionem armatam inermis ipse desiliit, & nemine prohibente tredecim correptos manu sua ipse ad supplicia duxit.* Loccenius.

NEC AVSOS) Forte, *nec ausis.*

10,3,1. *NIHILO AVSOS GRAVIORA*) Sic scribe. De cetero, sublata hic à Modio deinceps recte, quæ pro Curtianis diu se gesserant, etiam post indicium Glareani: nec abest, quin paucula quædam auctoris absint & desint. Acidalius. Quem sequitur Raderus: sed & Aldus illa omisit. Nos ad vitandam confusionem alias orituram non reiecimus, sed vt aliis locis supra, inclusimus vncis.

10,3,4. *OBEDIENTER AC PIE*) De Macedonibus sermo est. at de Persis acceperat Brissonius.

10,3,10. *NVNC PRIMVM PROFITEOR*) Alii *non nunc primum.* sed negationem illam eiiciendam alibi monueram: & iam video monuisse sic Acidalium. qui iure miratur aliis id non animadversum. Est autem profecta illa corruptio ab iis, qui *sed* absque *non* reperiri nefas existimarent: nec sentirent eam esse formam, qua Cic. ad Attic. 12,24. *Occidimus*, inquit, *occidimus Attice, iam pridem nos quidem, sed nunc fatemur.* Nec longe abit Demetrius apud Liu. 40,15,8. *Non hodie me primum pater accusat: sed hodie primum aperte.* Cyrus apud Xenoph. lib.1. *quod Croesus vos equidem amici, non quod nunc primum vos probauerim, sed quod viderim vos inde vsque à pueris ea quæ ciuitas nostra honesta censet, studiose facere.*

DELECTVM IVNIORVM) Triginta Persarum millia Macedonicis armis disciplinaque institui iussit. Vide Plutarch. cap. 83. Diodor. 17,108. Arrian. 7,12,25. Iustin. 12,12,4.

OBSEQVIVM AC PATIENTIA IMPERII) Satis hoc ostendit Brissonius lib. 2. de regno Pers. pag. 24.

10,3,12. *DARII FILIAM*) Diodor. 17,107. *Susam profectus Statiram Darij filiam natu maiorem sibi matrimonio iunxit: minorem vero Drypetim Hephæstioni vxorem tradidit, amicorum etiam nobilissimis nouis coniugij auctor fuit, & generosissimas Persarum virgines in matrimonium collocauit.* Adde Iustin 12,10,9. Plutarch. cap. 120. M. Paul. Venetus 1,31. contractas eas nuptias scribit in ciuitate Balac. quam veterum Susa fuisse, ex eo coniicit Reineccius. Cratero tum temporis Amestrin, Oxathræ fratris Darii filiam in matrimonium dedit; Diodor. 20,109 quam Amastrinem vocat Arrian. 7,1,19. vbi de his nuptiis plura. Vide & Ælian. 8,7. cum Athenæo 12,9. Depingi eas curarunt Hispani in arcu suo triumphali, quem erexerunt inauguratione Alberti & Isabellæ principum, initio huius sæculi, Antuerpiæ. Statuerat etiam *homines multos ex Asia in Europam, & rursum ex Europa in Asiam transferre: vt per connubia & necessitudines continentes orbis maximas concordia mutua & cognationis amicitia inter se deuincirent.* Diodor. 18,4.

10,3,13. *GENITOS ESSE VOS MIHI*) Quia nunc in vnam velut gentem coaluimus, gerite vos pro popularibus ciuibusque meis potius, quam pro extraneis: illorumque numero mihi haberi credite. Nihil huc pertinent liberi Macedonum ex captiuis geniti: quos frustra nituntur huc trahere.

10,3,14. *EIVSDEM IVRIS*) *Vndecunque originem duxerint.* c. ad decretum. de institut. Innocent. III. Epist. 9,95. Bzou. Annal. Eccles. MCCVI,2.

10,3,15.

10,3,15. *HAC ORATIONE HABITA*) Recte hæc & sequentia, ad ea: *Quotusque animo tuo &c.* omittit Raderus. Est enim manifestum supplementum, quod tamen etiam cum auctore nostro pugnat. ille enim supra num. 4. ostendit ante concionem hanc interfectos fuisse seditiosos, aut potius contumaces illos: hoc supplementum vero affirmat postea demum id accidisse.

10,4,2. *MERGI IN AMNEM*) Quod hic *externi mortis supplicium*, idem apud Liu. 1,51,12 *nouum genus lethi vocatur.* de Turno Herdonio: *vt indicta causa, nouo genere lethi, delectus ad caput aquæ Ferentinæ, crate superne iniecta, saxisque congestis, mergeretur.* Apud Germanos olim *ignauos, & imbelles, & corpore infames cæno ac palude, iniecta insuper crate, mergebant.* Tacit. Germ. 12,2. Vnde fortassis manauit hodieque receptus mos, meretrices in amnes mergendi, quem tantopere mirabantur in Concilio Basil. Italici proceres. Sic & Amulius Romulum Remumque spurios in *profluentem abjici* iussit. Flor. 1,1,2. Ad ignauiam vero sic punitam alludere videantur Hippomedontis verba apud Statium 9,506. relata supra ad 3,5,5. *non in acie saltem.*

10,4,4. *POSTQVAM VERO COGNITVM EST*) Omnia hinc ad finem vsque capitis inserta sunt ab alio quodam, qui lacunam hanc sic expleuit. absunt ab antiquioribus exemplaribus, & Radero. Nos quia historiæ nonnihil lucis addunt; reliquimus: insignita tamen notis supplementi, vncisque inclusa. ne deinceps fallant viros doctos etiam pro Curtianis.

PERSIS DVCATVS DATOS) Sic apud Tacit. 1,41,5. seditiosos milites *nihil æque flexit quam inuidia in Treuiros*: quorum fidem suæ præferri indignabantur.

10,4,7. *PRIORES IN THEATRO SEDES*) Quo exemplo *Augustus etiam milites à plebe discretos habuit.* apud Sueton. 44,3. Scaliger poetic. 1,21. Adde Tacit. 6,3,1.

CORONATOSQVE SEDERE) Πεγιδρόμια ἐν ἀγῶσι vocat Strabo pr. lib. XIV. Paschalius de coron. 8,4. ostendit in triumphis non ipsum tantum Imp. sed & milites coronatos fuisse.

10,4,8. *DEFVNCTORVM LIBEROS*) Athenienses lex erat, vt liberi eorum qui pro patria cecidissent, publice educarentur. Cuius meminerunt Plato extremo Menexeno: Thucydides 2,8,62. & Aristides Panathenaico. Qua in re dignum visum cap. 56. centur. 2. Subcisiu. Camerarii, quod pene totum exscriberem. *Præ ceteris autem Veneti longissimi temporis recepta obseruatione, non tam grati, quam liberales & munifici ita erga patres sunt, vt etiam in liberos eorum, ea liberalitas propagetur, qui vel in toga, vel sago, patriæ vtilem operam præstiterunt. Non solum enim stipendia & salaria parentum defunctorum filiis superstitibus, velut hæreditario iure conferuntur: sed etiam filiæ nubiles ex fisco honorifice ditantur, vt studium & cupiditas inferuiendi, & etiam moriendi pro patria & rep. spe recompensationis, ceu stimulis exacuatur. Hoc etiam regibus Castiliæ consuetum fuit; ita enim Franciscus Ximenius Cardinalis & prorex Hispaniæ, scribit ad Carolum V. Cæsarem, quum filium alicuius de regno bene meriti in præfecturam parentis defuncti substituisset, inter alia Regum nostrorum, eam semper consuetudinem memorabilem fuisse constat, vt quæ inclitis factis beneficia parentes meruissent, ea quoque illis decedentibus, ad eorum filios transferrentur, præsertim si dum regi seruirent, morerentur. Nam ita homines alacriores ad munera commissa fideliter obeunda redduntur, si suæ quoque virtutis præmia ad liberos esse transferenda intellexerint, quos naturali quodam affectu quam maxime ornatos & prouectos cupiunt. Idipsum obseruauit ante plusculos annos fortissimus & bellicosissimus Rex Poloniæ Stephanus, postquam Liuoniam Moscu extorsisset. Ita enim de eo*

scribit Reinoldus Heidensteinius de bello Moscou. lib. 6. In toto hoc bello id ex lege obseruatum fuerat, vt si qui in eo periissent, qui publicas possessiones iure aliquo tenerent, easdem liberis eorum, quamuis infantibus, parim etiam puellis, confirmaret. Hactenus ille. De Saracenorum in Hispania rege Isen, idem obseruat Rodericus Toletanus hist. Arab. cap. 19. *Cum suorum aliquis morte propria vitam, aut gladio finiebat, paternum stipendium filio quantumlibet paruulo erogabat, donec aetate perfectus, militiae adscriberetur.* Hi ergo proprie dicuntur *epigoni* Iustino 12,4,11. *Sic* etiam *vocabantur eorum posteri, qui cum Adrasto & Polynice Thebas oppugnauerant* : vt notat Diodor. 4, 68. Strabo lib. 7. & Euseb. num. DCCCXXII. Ad horum igitur exemplum *Epigonos* illos vocari voluit Alexander, quasi in perpetuum Macedonica militia stabilita, vt scilicet aetate aut vulneribus fessi raptiue, subinde à *posteris* suis, hoc enim sunt *epigoni*, exciperentur. Arrian. autem 7, 1, 25. & 7, 2, 8. appellationem eam restringit ad XXX Persarum millia Macedonicis artibus instituta. Videntur autem & hi & illi, tanquam in vnum corpus coalituri, eodem hoc nomine fuisse vocati. Ceterum *militum bello caesorum* vxores pecuniae distributione consolatus est Michaël Rangebe apud Zonaram. Romanae leges etiam pupillis eiusmodi varia solatia constituerunt. Vide Fabrum semestr. 3, 8.

10,4,9. *AB OLYMPIADE)* Quo tempore accidit illud fama celebratissimum, vt nimirum Hephaestione literas secum inspiciente, annulum quem digito detrahebat, ori eius imprimeret. Vide Plutarch. Apophth. c. 39. & orat. de fort. Alex. 2,17. Criminationes autem matris haesisse in regis animo, argumento est illud eius apophthegma : cum enim Antipatrum nonnulli commendarent quod seueram integramque vitam degeret ; ait, Antipatri quidem exteriora dealbata sunt ; intus vero totus est purpureus. Plutarch. Apophth. c. 39.

ITAQVE EVOCARI SE) Praeter hanc causam, alia longe fortior fuit, metus nimirum ex rege, quem aperit eius vox apud Plutarch. apophth. c. 50. *Si Parmenion insidiatus est Alexandro, cui tandem credendum erit ? sin vero, qui agendum est ?*

10,4,11. *HEPHAESTION MORITVR)* Mortem eam praedixit Pithagoras vates apud Appianum de bell. Ciu. lib. 2. Arrian 7,3,36. & Plutarch. c. 124. Mortuus autem est *ad Ecbatana.* Aelian. hist. var. 7, 8.

VNICE DILIGEBAT) Aelian. histor. var. 12, 7. *Alexander Achillis monumentum coronauit, Hephaestion Patrocli : significans, se ita charum Alexandro esse, vt Patroclus fuisset Achilli.* Testatur & Probus in Eumene : Alexandrum eum semper *plurimi fecisse.*

INCREDIBILI ADFECTVS DOLORE) Sen. Epist. 113. *Alexander modo occiso amico* (Clito) *modo amisso* (Hephaestione) *iacebat in tenebris : alias scelus, alias desiderium suum mirans, victor aut regum atque populorum, irae tristitiaeque succubuit.*

QVAE REGIAM MAIESTATEM) Iustin. 12, 12, 12. *contra decus regium* ait fecisse. Adde Plutarch. c. 123. & ceteros. Id, opinor, voluit Lucianus in dial. Mortuor. obiiciens ex persona Philippi, *quod Hephaestionem plus quam esset satis amarit.* Nam in luctu quoque modum esse seruandum, praesertim imperantibus, praeter alios ostendit Patricius de regno 5, 17. *Non enim eadem decora principibus viris & imperatori populo, quae modicis domibus aut ciuitatibus ;* vt recte dixit apud Tacit. 3, 6. 2. Tiberius. Ideo Gregoras consolans Andronicum Iun. in obitu matris hortatur eum, vt potius ceteram Alexandri constantiam, quam hanc in lugendo mollitiem imitaretur.

10,4,12. *MEDICVM SVSPENDI)* Plin. 29, 1. 26. hoc non meminerit. Ait enim : *Nulla lex, quae puniat insitiam capitalem, nullum exemplum vindi-*

Ela &c. Sed fortassis suum tantum aeuum respicit. Medici nomen fuisse *Glauciae*, ex Arriano 7, 3, 11. discimus. Plut. c. 123. *Glaucum* vocat. Illud autem *suspendi*, de cruce intellige ; collatis quae reperies sup. ad 9, 8, 16.

LVCTVM CONTINVAVIT) Rectius, *diem atque noctem luctu contin.* Sed de his, quando Curtium non habent auctorem, soliciti non sumus. Ceterum Polyaen. 4, 3, 31. Arrian. 7, 3, 19. & reliqui scribunt, Alexandrum ad minuendum luctum, Cossaeorum terram subegisse. Nimirum *negotia pro solatio* fuere, vt est apud Tacit. 4, 13, 1. Adde Platon. Menexeno, Tom. II. pag. 248. C.

ALIA NONNVLLA) Qualia enumerat Arrian. 7, 3, 9. &c. Vbi post alia cum Plutarcho cap. 123. & Aeliano 7, 8. scribit, inter ceteras moestitiae signa iussisse, non homines modo, sed *equos & mulos etiam tondere.* quod etiam in Matistii morte Persas fecisse narrat Herodot. 9, 24. & Plutarch. Aristide c. 29. & in Pelopidae nece Plutarch. in vita c. 61. Turcarum equi prosequuntur heroum funera versis instrati sellis. Spandugin. apud Sansouin. dell'. Orig. de' Turchi fol. 131. Alexandrum etiam iussisse *passim incendi Aesculapij fana,* Arrianus ibid. & in Epictetum 2, 22. tradit. Exprobrasse casum illum Aesculapio apud legatos Epidauriorum Arrian. 7, 3, 13. narrat. *Muros Ecbatanorum arcis eueriisse,* Aelian. 7, 8.

10,4,13. *SACRIFICARI IVSSERIT)* Describit eam rem praeter auctores hist. Alexandrinae, Lucianus, in *calumniae non temere credendum*, non minus eleganter, quam copiose. *Apud Alexandrum grauissimi criminis reus fiebat, qui colere & adorare Hephaestionem nolles. nam postequam is viuis excessit, amore victus Alexander effuso animo ad reliquam funeris magnificentiam additum voluit, vt mortuus inter deos Hephaestion haberetur. Continuo ei templa ciuitates pleraeque dicarunt, delubra condiderunt, aras, sacra, feriasque nouo deo sanxerunt. Iusiurandum omnium religiosissimum Hephaestionis nomine fuit. Capitale erat si quis hac parte vel coniuraret, vel neglectim coleret. Hic exitratus affectus, haec vesaniae, fuit assentatoribus occasioni accendendi inflammandique regis. Narrabantur insomnia, visae Hephaestionis umbrae, praedicabantur illius responsa. Denique aras & sacra dicata sunt familiari & malorum vindici deo. Proinde cum his Alexander initio mire oblectaretur, tandem ita captus est, vt fidem quoque adhiberet, gloriaretque quod non modo dijs genitus esset, sed deos quoque ipse faceret. Quo tempore quantum putamus amicorum Alexandri afflixit Hephaestionis diuinitas ?* Subjicit deinde de Agathocle Samio memorabile exemplum, ob eam rem valde periclitati. Eandem insaniam insaniuit in Antinoo suo Hadrianus, de quo praeter alios multos Theodoretus lib. 8. de Martyribus ita : *Hadrianum Imp. Rom. ferum puerum Antinoum in deos retulisse, temploque illi extructo omnibus imperio Rom. subiectis, vt diuinis honoribus eum prosequerentur, edixisse.* Tertullian. lib. 2. ad nationes, eam rem acerbe exprobrat gentilibus.

IN VNVS) Quod late describit Diodor. 17, 115. vbi itidem 12000. *talentum* constitisse traditur : adsentiente Iustino 12, 12, 12. Nam Plutarch. c. 24. & Arrian. 7, 3, 15. rotundiore *myriadis* numero, *decem* tantum *millia talentum* numerant. quod precium exacte supputat Georg. Agricola lib. 3. de precio veterum monetarum, *Vngaricorum* 5090909. *duodenarios tres, duplum vnum, simplum vnum.*

10,4,14. *NE BABYL. INGREDERETVR)* Ex hac historia nata est apud Senec. Suasoria IV. vnde multa peti possunt huc facientia. Meminit & Appianus lib. 2. ciuilium.

VITAE PERICVLVM PORTENDERE) Quam rem variis etiam ominibus testatam ferunt. Inter quae Nicephor. Gregor. fin. lib. 10. scribit, *triremi consensa è capite excidisse regium capitis tegimentum circa medium fluuium, quod vnus aliquis à nautis cito accepit natans, & id manu ferre simul & natare non potis, capiti suo imposuit,*

enatauit, ad regem attulit. Rex ei, quia regium capitis decus seruarat, talentum dedit, sed quia capiti suo imposuerat, hominum capite mulctat. Sed Gregoras fabellam narrat nullo certo auctore, ait Cæs. Balengerus. Imo Diodor. 17, 116. idem tradidit; & Arrian. 7, 3, 23. ab omnibus fere Alex. historiæ scriptoribus proditum innuit. Sed & *cum manibus* Babylonis *propinquasset, cornua inuer se dimicantes, coram eo concidisse.* Plutarch. Alex. cap. CXXIV. & Zonaras narrat. Somnio quoque præmonitum ferunt, vt à Cassandro caueret; Valer. Max. 1, 7, 2. ext. vide. Valde suspicor ad hæc tempora pertinere, quod ex Nicandro refert Athenæus 15, 9. *apud Coos è statua Alexandri enatam fuisse, quam vocant Ambrosiam.* id enim significare videbatur ipsum dehinc vitam cum immortalibus acturum. Plura apud ordinarios auctores: quæ quia per se manifesta, raro monemus. Fabulam autem putamus, quæ de arboribus in India fatidicis, commentitia Alexandri epistola, aliique nugatores garriunt.

QVIBVS SPRETIS) Præcipue confirmatus à philosophis, isthæc eluantibus, & contemnenda iudicantibus. Diodor. 17, 112. Sic apud Marcellin. 23, 12. Hetrusci aruspices, qui leonem occisum Iuliani mortem portendere significabant; *celebrabantur philosophis refragantibus, quorum reuerenda tunc erat auctoritas, errantium subinde, & in parum cognitis perseuerantium diu.*

10, 4, 15. *LEGATOS VNDIQVE)* Quod merito felicitatis argumentum esse Paschalius legati c. 86. affirmat, & aliquot exemplis illustrat. Ceterum Diodor. 17, 113. explicat causas harum legationum, vt & Arrian. 7, 3, 21. vbi etiam disquiritur, an & Romani in iis fuerint. Oros. 3, 20. (in quo & ridiculo mendo *Hispanus Maurinus*, pro *Hisp. & Maurus*) ex *plurima parte Italiæ* venisse tradit: Iustin. 12, 13, 1. *nonnullas quoque ex Italia.* Liu. 9, 18, 5. studio extollendi Romana temere videtur prolapsus vt diceret, *Alex. M. ne famæ quidem populo R. cognitum fuisse.* Quod tamen persuasit Viro Magno in notis ad Lampridium. Verum *ex iis qui de Alexandri rebus gestis scripserunt, Aristus & Asclepiades* legatorum Rom. expressam mentionem fecerunt apud Arrianum. Quibus addi potest Clitarchus apud Plin. 3, 5, 30. Hispanos quidem & Gallos Babylonem tum misisse, ait Hist. Miscella 7, 14. ex Orosii 6, 21. loco notabili: vbi cum Alexandri gloria comparat Augustum, itidem longinquis remotissimarum gentium legationibus aditi. Adde vitam Ludevvici Pii, ex Annal. Pithœi, pag. 366. Ceterum vt ex istis legationibus, ceteraque frequentia Babylonem tum confluentium immensas opes sibi comparauerit Antimenes Rhodius, apud Aristot. lib. 2. ἐικονομικῶν perscriptum habes.

VT CVNCTÆ GENTES) Hæc quoque ex Iustino ad verbum desumpta. Excipiuntur tamen Romani, multorum vindicis, vtique vero Arabes quamquam vicini, quos ideo bello aggredi meditabatur, *quod soli ex omnibus gentibus legatos ad eum non misissent*, vt tradit Strabo lib. 16. post pr. & in fine, cum Arriano 7, 4, 6.

10, 4, 16. *LEGATOS OMNES)* Quos quo ordine audiuerit, enarrat Diodor. 17, 113. Athenæus 12, 9 tradit *in hortis ipsi statutum fuisse aureum solium, & lectos argenteis fultos pedibus, in quibus sedens cum amicis, legationibus responsa dabat.* Simile quoddam de ordine audiendi de Carolo Magno Silurius ex Blondo 2, 1. *Conuentum in Aquisgrano habuit, in quo ante omnes monachum audiuit, qui à Hierosolymorum patriarcha munuscula quædam attulerat: deinde Adzani Hostensis Hispaniarum vrbis præfecti nuncium, qui ipsam dedens vrbem, præfectum & Saracenos omnes illam inhabitantes Christianam fidem accepisse renunciauit. Tertio loco Danielem Michaëlis Siculiæ præfecti legatum &c.*

10, 4, 17. *CONVIVIVM)* Alexander Babylone sedem imperii collocare destinauerat, *videns eam & magnitudine, & rebus cæteris excellere*; vt ait Strabo lib. 15. Ibi ergo dum esset, variis oblectamentis animum recreare, opumque magnitudinem ostentare ceperat. Prætereo *thronum aureum*, varieque gemmatum effigiatumque, in quo *titulus sequens & Græcis &* (nequid ad fidem deesset) *Latinis literis sculptus inhærebat:*

Ortus & Occasus, Aquilo mihi seruit & Auster.

quem ex historia fabulosa fabricauit Guido Bituricensis in libro exemplorum: versu scilicet effecto ad eum qui in Siculi regis Roberti gladio legebatur:

Apulus & Calaber, Siculus mihi seruit & Auster.

prætereo itidem eiusdem farinæ alia. Illud constat ex toto fere orbe varii generis artifices ad eum venisse, & ingentia munera promeruisse. Quo tempore & ridiculum illud accidisse puto, quod Maximus Tyrius narrat differt. 19. Venisse Babylonem Ionem quendam qui *effulae parvas rotundasque quas in hunc vsum fecerat, tam certo ictu in mucronem acus ex distanti loco dirigebat, vt nunquam ab acie eius aberraret.* Ait venisse *παρὰ τὸν μέγαν βασιλέα, Ad magnum regem.* Id non de Persarum rege, sed Alexandro accipiendum apparebit ex Quintiliano 2, 20, 5. vbi itidem de hac *μεγαλομανίᾳ* mentio habetur. Præcipue autem frequenter per eos dies conuiuatus est, *centum quotidie minas impendens*, vt apud Athenæum 4, 10. Ephippus scribit. Adde Athen. 12, 9. pag. 537. Tum & instituta *melomachia*, apud eundem 7, 1. Conuiuiis autem otium non esse terendum Imperatori, ostendit Facius in polit. Liuiana errore 33. Turpius autem illud fuit, quod *certamen* etiam *& præmium proposuit potandi meri.* Plutarch. cap. 119. Quod tamen apud eos quibus vtilis videtur fallacia Christianum vocari, hodieque non rarum esse, merito dolet Latherus de censu 1, 10, 41. Lege & Athenæi 10, 10. De Culeno Scotorum rege prodit etiam Boëthius lib. 11. *Ludos* eiusmodi *potatorios* instituisse.

THESSALVM MEDICVM) Lege *Thessalum Medium*, Μήδιον nomen erat homini; Thessalia patria. Indicauimus hunc errorem iam sup. 3, 13, 1. eoque in nomine locum Arriani emendauimus. Hausit hæc homo, quisquis fuit, ex Iustino 12, 13, 7. vbi mendum hoc pridem sustulit Leopard. emend. 17, 10. m. Larissæum autem fuisse, vt in Arriano correximus, etiam Strabo auctor est lib. 11. *Ab Armenio nomen habere Armeniam affirmans Cyrsilus Pharsalius, & Medius Larissæus, qui cum Alexandro militarunt.* Eum inprimis fuisse solitum cum Alex. compotare, Plutarch. de animi Tranquill. cap. 22. memorat, & de sanitate tuenda cap. 8. vbi itidem in quibusdam exemplaribus editur *Medicus.* Etiam Zonaras in hoc nomine corrigendus, qui Μαλλὸν vocat. Summum adulatorem fuisse testatur Plutarch. de adul. & amici discr. cap. 31. cum quo familiariter ceteroqui versatus, in vltima sibi valetudine tesseris quoque lusit. Idem de fort. Alex. 2, 14. Μάδιον appellat Athenæus 10, 9. vbi & conuiuium hoc describitur.

10, 4, 18. *HERCVLIS SCYPHO)* De quo plura Dempsterus in Rosini antiquit. 5, 30. ex variis auctoribus. Quibus adde Lipsium ad Senecæ epist. 83, 32. *Alexandrum intemperantiæ bibendi, & ille Herculaneus ac fatalis scyphus condidit.* & Tiraquell. ad Alex. ab Alex. 3, 10. Athenæus 10, 9. tradit, poculum, quod vltimum ebibit Alexander, duos congios cepisse.

10, 4, 20. *PRÆGVSTATÆ POTIONI)* Sic apud Tacit. 13, 16, 3. *Innoxia adhuc [ac præcalida] & libata gustu penso, traditur Britannico: dein postquam seruare aspernabatur, frigida in aqua affunditur venenum.*

10, 5, 2. *DIGNVM TALIBVS VIRIS REGEM?)* Intercerat sensus non omitti signum interrogationis, quod omnino addi debere certum ex Iustino 12, 15, 5. Ita apud Vell. Paterc. 2, 14, 3. Liuius Drusus *cum virtutum redderet ſſſrinum, inuenit circumstantium, mouentiumque frequentiam, effudit voces, conuenientissimam cuiusque scientiæ*

scientiæ suæ: Ecquando, inquit, propinqui, amicique, similem mei civem habebit respublica? Sic apud Sueton. 99, 2. Augustus *amicos admissos percunctatus* legitur, *Ecquid iis videretur minimum vitæ commode transegisse?*

10, 5, 3. *INCREDIBILE DICTU)* Miratur & Valer. Max. 5, 1, 1. ext. *quanquam violentia morbi dilabebatur, in cubitum tamen erectus, dextram omnibus, qui eam contingere vellent, porrexit. Quis autem illam osculari non cuperet, quæ iam fato appressa, maximi exercitus complexui, humanitate, quam spiritu vincidere sufficit?* Ceterum qui ad eum salutandum ingressi erant, transibant, aliaque ianua egrediebantur. Lucianus Pseudomant. *Itaque è regione ianuæ patefactum aliud ostium ad exeundum: eiusmodi ægrotante Alexandro Macedonas in Babylone fecisse ferunt: cum illi gravissime affectum ipsum obsessa regia intueri, & supremum alloqui cuperent.*

10, 5, 4. *DETRACTVM ANNVLVM DIGITO)* Consentit Lucian. in dial. Diogenis & Alexandri: Dexippus apud Eusebium: Iustinus, & reliqui. Probus in Eumene: *Alexander moriens annulum suum dederat Perdiccæ, ex quo omnes coniecerant, eum regnum ei commendasse, quoad liberi eius in suam tutelam pervenissent.* Ex hoc actu, & aliis exemplis observat Kirchman. in Cancellario 4, 2, 6. priscos principes sigilli sui custodes ipsos fuisse. Hereditatis autem transmissæ indicium id habitum, ex Valer. Max. 7, 8, 5. 8. & 9. Casaubonus ad Sueton. Aug. 94, 18. tradit, putatque id caussæ fuisse, cur Tiberio morienti Caius annulum adimeret, apud Sueton. 73, 4. Quod nec analogia privati iuris caret, vt scilicet ita videretur totius patrimonii ius traditum, quomodo *classibus traditis mercium in horreis conditarum possessio tradita videtur* l. 74. de contrah. empt. Ergo Alexandri exemplo Masinissa Micipsæ maximo natu filiorum, Supplem. Liu. 15, 18. & Augustus vndecimo consulatu ægrotans, *Agrippæ annulum porrexit*, apud Zonaram. Vide Kirchmann. de annul. cap. 22. apud Saracenos idem obtinuit: vnde *annulus Chalifatus* legitur apud Elmacin. 2, 7. in cæde Alamini, idque *signum esse principatus apud Agarenos*, ait Constant. Porphyrog. de administr. Imp. c. 21. Sane vetustissimis temporibus, quem loco sibi proximo viuentes etiam esse Reges volebant, ei dabant annulum digito suo detractum, vt de Pharaone legimus Genes. 41, 42. de Ahasuero 8, 2. Et hæc quidem est communi scriptorum calculo tradita narratio. Testamenti tamen mentionem nonnulli faciunt: agnoscitque Marcellin. 23, 17. *testamento nationem omnem in successoris vsus iura translatam.* idque Rhodi depositum fuisse tradit Diodor. 20, 82. & ex eo diuisionem prouinciarum factam, Excerpta Chronologica Latinobarbara adiuncta Eusebio pag. 58. & 64. Quomodo alia quoque regna testamento translata fuerint. Vide Tholos. de Rep. 7, 12. Sed ex hagiographis Machab. 1, 1, 7 *diuisisse regnum suum* dicit, *cum adhuc viueret.* Ceterum hunc Perdiccam cum alio nominis eiusdem Macedoniæ rege, mire confundit Iornandes de reb. Geticis c. 10. *aduersus Perdiccam Macedoniæ regem, quem Alexander, apud Babyloniam ministri insidiis pessimi interitum, Athenienssium principatui hereditario iure reliquerat successorem.* Testamentum autem ab Alexandro factum negant & hæc Lucani 10, 43.

Qui secum inuidia, quia totum cæperat orbem,
Abstulit imperium; nulloque herede relicto
Totius fati, lacerandas præbuit vrbes. Inf. 10, 10, 5.

10, 5, 5. *QVI ESSET OPTIMVS)* *Non volebat dicere, se heredem constituere, qui maxime dignus imperio foret: sed regnum suum fore in possessione occupantis, fortioris scilicet.* Nicol. Loënsis Miscell. Ephil. 5, 18. vbi ostendit *optimum* esse ἀρίστον. Diodoro 17, 117. & 18, 1. qui nempe bello sit optimus: male autem *dignissimum* reddidisse Iustinum 12, 15, 8. Vbi Soceri mei notam vide. Loccenius ait omnes istas voces

ces eodem recidere, nec sane multum interest: nisi quod interpretatione sua Iustinus ostendit se verum eius vocis sensum non percepisse.

10, 5, 6. *EXSTINGVITVR)* Dum duodecim annos regnasset, vt docent oracula sacra Machab. 1, 1, 8. S. Hieronymus ad XI. Daniel. Tertullian. contra Iudæos cap. 8. non plures numerant, nec mensem addunt. Addit annis XII. Sicul. 17, 117. menses septem. item Olympiadum descriptio in Olymp. 114. anno primo. Lamprid. in Alexandro cap. 5. [vbi Casaubonus] eo die decessisse ait, quo Alexander Severus est natus. Io. Georg. Hervvartus signat ex Lampridio Cal. Octobris, quas Lampridius non expressit. Arrian. 7, 5, 17. vitæ annos XXXII. menses VIII. regni an. XII. menses VIII. tribuit. Probus in Eumene. Liu. 9, 19, 10. & 45, 9, 3. annos XIII. Cic. Philipp. 5, 17. vitæ annos XXXIII. assignat. quibus Iustin. 12, 16, 1. mensem addit. Eusebius XXXII. dat ætati, duodecim imperio. Clemens Alexandrin. lib. 1. XVIII. (XII) Nicephorus Constantinop. dat illi annos vitæ XXXV. vel XXXVI. quod omnino falsum est, inquit Andr. Schottus. Habet tamen suffragatorem Taricium Mircondum in Persicis, qui: *Vixit triginta sex annis, regnauit septemdecim.* Chronic. Alexandrinum XXXII. annos vitæ duntaxat dedit. [Item Hieronym. in Daniel. cap. 8 & 11.] Noster Salianus ostendit Alexandrum obiisse anno Mundi 3730. Sextæ ætatis 214. Anno imperii Asiæ 7. regni 13. Iaddi pontificis vltimo, Olymp. CXVI. Anno I. Archonte Hegesia, Vrbis Cond. 429. Dictatore L. Papyrio Cursore, Mag. Eq. Q. Fabio Max. Rutiliano, & mox L. Papyrio Crasso sine Coss. Ante Christum natum 323. Cui velut exactissimo Chronologo libenter subscribimus, præsertim cum sententiam multis rationibus & testibus confirmet. Raderus. Agell. 17, 21. Alexandri regnum includit annis vndecim. Porphyrius apud Euseb. duodecim. cum quo consentit supputatio Clementis in 1. Stromatum, & Hieron. ad cap. 11. Danielis. Buntingus computat *vixisse præcise annos 32. menses 10. & dies 22. mortuum 9. die Iuny, si annos Iulianos vero cogitemus, die Saturni. Anno Mundi 3646. ab Vrbe Cond. 430.* Funccius & Chytræus obitum eius ponunt ad an. V.C 428. Bucholcerus & Beroaldus ad an. 429. adsentiente Censorino cap. 21. Sleidanus de quatuor monarch. 409. Nicephori Patriarchæ Chronographia tribuit illi ætatis annos 35. aut secundum alios 36. imperii 18. Plutarch. Sympos. 8, 1. refert eodem die excessisse, quo & Diogenem: quod itidem narrans Laërtius, subjicit: *Erat autem senex Olympiade* CXIII. Ridicule. quid enim hoc ad rem? Sed fefellit interpretem scripturæ vitium ἐτ ϛ̄ γέγονε πρὸ τῶν τριάκοντα &c. Ὀλυμπιάδα. cum legendum sit ἐτ πεντήκοντα. Nempe reperto Alexandri & Diogenis obitum in vnam diem incidisse, ex notiori casu tempus ignotioris quoque reperit. Idem notarunt Ὀλυμπιάδος Ἀνεμφάρ, & Suidas Διογένης; vt tamen in tempore non omnino consentiant. Ait Bizarus hist. Pers. lib. 2. à veteribus memoriæ proditum, illum, qua die in lucem editus fuit, eadem vita functum esse. docet deinceps eam fuisse VI. Thargelionis: extinctum fuisse 4. Cal. Quintiles. quod etiam notat Reusner. in diario historico. Adde Ælian. hist. var. 2, 25. Reliqua petisse videtur Bizarus ex Chronolog. Mercatoris, vbi vide. Scalig. de emend. temp. lib. 1. constanter affirmat decessisse Alexandrum feria quinta XXV. Iulii. Ceterum *inter omnes* (certe præcipuos) *constat anno vitæ trigesimo tertio eum obiisse.* Salmasius ad Solin. c. 40. ex Iosephi lib. 1. aduersus Appion. Non igitur immerito Scalig. ad Euseb. MMCCLXII. dicit *diem obitus Alexandri doctis ignorari*; cum in tot sententias diuersi abeant: ex quibus eligat quivis quam maxime probandam putet. Certum est, vt apud Tac. 2, 73, 2. dicitur, obiisse *haud multum triginta annos egressum*: ob quam rem inter alias, ibi comparatur Germanico. Sed & patrum memoria multi egregii principes, vt est nunc sæculi captus, intra id spatium expirauerunt. Continuat. Sleidani l. 32. vide. Mihi inanem rerum humanarum pom-

pam, & fugacissimæ felicitatis breuem vmbram consideranti, valde nunc animo obuersantur illa Chrysostomi εἰς τ ἰουσταλιαμὸν τῆς ἡσυχίας, λογ. τ. Οὐδεὶς βασιλεὺς ὑπῆρξεν ἀθάνατος, οὐδὲ τὸ κράτος πάλαι ἐξέφυγε, πάντας μιᾶς ἡμέρας ἥρπακεν, ἐς δεσπότης· πάντας λαγήτευσεν ἡ σκόληξ. οὐδεὶς βασιλεὺς τ Β ἄδυ πάλαια διέφυγε. πάντας κοπτεῖ, πάντας τὸ πῶμα φρυγεῖ. οὐδεὶς σκέπην ὑπερέθηκε δίκτυα, οὐδὲ τὸς σκέπην πυλίδα ἐξέφυγεν.

10,5,10. *INVIDIA DEVM*) Vide Gruterum ad ista Liuii 10,13,6. *Fortunam ipsam verori, ne cui deorum nimia iam in se & constantior, quam velint humanæ res, videatur.*

10,5,12. *CERNEBANT*) Habeo pro glossemate: quo genere iniuriæ præ ceteris contaminatus est Curtius.

SINE HEREDE REGNI) Sufficerat hoc, aut illud, *sine certo regis herede*. Certe vtrumque coniunxisse non videtur Curtius. Certos autem liberos Alexandro non fuisse (ex iusto nimirum & irreprehensibili matrimonio) ex iis quæ dicuntur apud Auctorem 10,6. constat, & insinuat Tacit. 2,73,3. Germanicum eo quoque anteponendo, quod *uno matrimonio, certis liberis egerit*. Esse autem inprimis magnum imperii munimentum, si successor certus sit, omnes norunt. Vnde Elisabetham grauatim de licrede regni agi ferentem, donec exorarent status regni Britannici, vt successorem declararet, non destiterunt. Vide Cambdenum, & Sauilium in dedicat. Chrysostomi.

10,5,15. *CERTIORA VISURI*) Forte *certamina*. Sebisius. Non assentior. prospectabant tanquam visuri audituriue certiora de morte regis, quam, vt solet in eiusmodi affectibus, quia non putauerant tam cito adfuturam, iam etiam cum aduenisset, vix poterant credere.

10,5,17. *COMIS DETONSIS*) De hoc more Brissonius de regno Pers. lib. 3. Alexander ab Alex. 3,7. & ibi Tiraquellus, Pontan. pr. Annotat. ad Progymnasma LVIII. lib. IV. Vide inprimis Kirchman. de funer. Rom. qui omnem istum apparatum lugubrem fuse exponit. & quæ obseruat Gronouius ad Statium Syln. c. 54. In sacris quoque literis eius moris exempla & vestigia sunt, Iobi 1,20. & Esaiæ 15,2. Conferi luctum ob mortem Germanici in Sueton. Calig. 5,3.

ASSVETI SVB REGE VIVI) Inde *sueuus regibus orions* apud Tacit. H. 4,17,7. Plutarch. Anton. c. 13. Orientales vocat *homines seruire assuetos, & regnari quærentes*. Vide Flor. 2,20,4. c.

10,5,20. *ALTERA EX NEPTIBVS*) Arrian. 7,1,19. hanc vocat *Dryptin*.

10,5,23. *OCHO SÆVISSIMO*) Ochus cognomento Artaxerxes *sauitia & atrocitate*, vt Plut. in vita c. 49. ait, *omnes superauit*; qui *regiam cognatorum cæde & strage principum replenit*. Iustin. 10,3,1. Ocham sororem, atque eandem socrum viuam capite defodit, & patruum cum centum & amplius filiis ac nepotibus eodem die interemit. Vide Val. Max. 9,2,6. ext. Ælian. hist. var. 6,8. Athenæum 4, 10. & Diodor. 16. Popma. Vide & Reineccium tom. 2.

VNVM SVPERESSE) Oxathrem scilicet, inter amicos ab Alexandro receptum. Loccenius.

10,5,24. *ACCIDENTIS*) Hoc est procidentes ad genua eius, exorandi scilicet caussa, vt ipsorum miserta cibum caperet. Vulgo *adsidentes*, male. correximus ex Mss. excerptis.

QVINTO DIE) Vulgo septimus inediæ dies, vt criticus, habetur Ietalis. Macrob. in Somn. Scipionis 1,6. *Hoc obseruatum est, quod sine haustu spiritus vltra horas septem, sine cibo vltra totidem dies vita non durat.* Ctesias tamen in Persicis tradit Oebaram *decem dierum inedia se confecisse*.

10,5,27. *FORTITVDO*) Tot exemplis hactenus relatis testata. Non tamen omittimus memorabile hominis apophthegma, quod vim eius animumque penitus aperit, ab Ausonio in gratiarum actione relatum: *Quum legisset illos Homericos versus, quibus, Hectore prouocante, è nauem ducibus, qui omnes pugnare cupiebant, vnum deligi placeret, sortis euentu; trepida vbi conceptione votorum Iouem Opt. Max. totus precatur exercitus, vt Aiacem, vel Tydei filium, aut ipsum regem ditium Mycenarum sortiri patiatur Agamemnonem: Occiderem, inquit, illum, qui me certissim nominasset.* Iure igitur eum introducit Lucianus in dial. mortuor. *omnibus in re militari se præstantiorem* affirmantem, & Sabellicus in exemplis 1,5. omnibus haud dubie præponit. Sunt tamen qui alios æquent aut anteponant: de quibus in prolusionibus dixit Raderus: & nos eramus dicturi, si tempus aut locus pateretur.

QVORVM HÆC SOLA VIRTVS VIXIT) An huc respexit Vir Eximius, qui Iacobo Britanniæ Regi dedicauit Chrysostomum: *In reliquis artibus ita excellis, vt quas singulas ii, qui illis artibus præsunt, tenent singuli, eas tu teneas omnes universas.* Hieronym. Epist. 2,22. *Ita in singulis virtutibus eminebat, quæsi ceteras non haberet.*

10,5,28. *LIBERALITAS*) Cuius testes Laërtius in Xenocrate: Fulgos. 4,8,1.cap. *de liberalitate*, cuius principatum Alexandro tribuit: Plutarch. apophth. c. 37. Phocione cap. 120. Alex. c. 70. & de fort. 1,14. 2,1. & 4. continuator Sleidani lib. 16. (studiosorum enim vtilitati inseruiens, nouos etiam auctores nominare non fastidio; vt qui delectum librorum habere non potest, vtatur eo cuius copia offertur; præsertim vbi similia exempla congeruntur. quæ tamen eo loco leguntur, deprompta scias ex Camerar. subsiuu. 1,4. & 2,55.) Ælian. hist. var. 1,25. Marcellin. 25,14. Imp. Iulianus id aliquoties prædicauit, *Alexandrum Magnum vbi haberet thesauros interrogatum, apud amicos, benevole respondisse*. Dictum id alludere videtur Martialis 5,43. vbi Raderum vide. & Piccardus decade 14,6. obseruat. Cœlius 7,28. & 13,33. Sextus Empiric. contra Mathemat. c. 17. Valer. Max. 4,3,3. & 4. ext. Sen. de benef. 2,16. Guido Biturric. in exemplis: Schönborn. polit. 2,33. Patric. de regno 7,11. aliique passim. Quæ fama pellexit sophistam illum quem Agell. 17,21. explodit, vt liberalitatem à nescio quo in Carneadem collatam, non ab alio quam Alexandro profectam crederet. Quare memoria labi Raderum ad Martial. 6,10. putem, vbi ait Alexandrum mendico stipem negasse; ei tribuens, quod Antigono Senec. de benef. 2,17,1. Vix enim reperias Alexandrum quicquam cuiquam denegasse, qui dignus beneficio videretur. Cum igitur suæ magnanimitatis hunc fructum tulerit Alexander, vt etiam ab illis ad quos ex eius liberalitate nihil peruenit, tantis feratur laudibus; merito nostræ etiam Musæ deprædicandis eorum virtutibus gaudent, quorum beneficia sensimus.

CLEMENTIA IN DEVICTOS) Alioqui: vt insigne exemplum est apud Marcellin. 14,38. Sed de deuictis Osimensis Episc. ad Carolum V. verbis Guicciardini hist. lib. 16. *Alexandri Magni & Iulij Cæsaris nomen clarius fecit animi illa magnitudo, qua hostibus veniam dederunt, victis regna restituerunt; quam ex victoriæ, utque tropæa.*

10,5,29. *GLORIÆ CVPIDO*) De qua Val. Max. 8,14,2. ext. Lucian. citato loco supra in scriptor. hist. Alexandr. voce *Græcorum*. Simocatta 4,13. Dio Chrysost. orat. 4. Philo lib. 2. de Cherubim: Sen. Suasor. 1. Philostrat. 2,4. Maxim. Tyr. dissertat. 19. Qua de caussa optauit sibi plures mundos, quos subigeret. quo sorte tristi possit Sen. de benef. 7,2. & epist. 91,23. Vide Glycam. Ælian. hist. var. 4,29. Plutarch.

arch. de animi tranquill. c. 6. & Cedrenum. Quam eius cupiditatem merito miratur Augustus apud Plutarch. apophth. cap. 46.

10,5,30. *OLYMPIADA*) Quam charissimam ipsi fuisse, præter alia docet Curtius 3, 6, 15. vbi medicus eius nomine sæpius ingesto, vitales ægroti spiritus excitat. quomodo & Fabianus apud Sen. Suasor. I. idoneum locum censet, vnde argumentum dissuadendi, ne Oceano se credat, sumatur: *Memento Alexander, matrem in urbe victo adhuc magis, quam pacato relinquis.* Item Cestius ibidem. Eius igitur caussa etiam cum patre simultates exercuit. Arrian. 3, 1, 24. omniaque deinceps illius impotenter facta tulit; quanquam sentiret esse prægratia. Idem 7, 3, 33.

PHILIPPVM VLTVS) Quæ tamen vltio non tam ex pietate profecta creditur, quam ad suspicionem (nam ipse paternæ necis particeps habebatur) diluendam: vel etiam ne cuiquam regem occidisse impune foret. Quod inprimis regibus esse cordi prudenter monuisse Sigismundum Imp. viduam quandam Hungaram, in cuius arce conspiratione procerum nonnullorum captiuus detinebatur, scribit Æn. Syluius de dictis Alphonsi lib. 3. Vide & sup. ad 5, 13, 28.

10,5,31. *IN AMICOS BENIGNITAS*) Hephæstion apud Photium Cod. CXC. *de Alexandro rege commemorat, dum Ephesi Palamedem per dolum occisum in tabula spectaret, turbatum animo fuisse, quod illi per fraudem interempto similis esset Aristonicus Alexandri in pila tusu socius. Tanta nimirum erat Alexandri animi mansuetudo, tantumque amicorum studium.* Osculandi eius ius amicis fuisse, etiam cum deus credi vellet, constat ex Arriano 4, 2, 28. & aliis.

10,5,32. *VENERIS*) De coniugibus, sed & concubinis Alexandri, vide Reineccium. *Ad insaniam amore puerorum exarsisse* tradit Athen. lib. 13. pag. 603. Cuius rei vestigia passim in Curtio quoque. Magis igitur merito laudem hanc Germanico tribuere videtur Tacit. 2, 73, 3. Alexandro hac in parte similis fuisse fertur amator eius atque æmulus Turcorum Imp. Selynes: qui apud Tuberonem lib. 10. hist. extremo, *fertur in libidinem masculorum paulo propensior fuisse. Alij nulla eum nisi ex permisso voluptate vsum affirmant.*

INGENTES DOTES) Scribendum *ingenij dotes*, prolixe ostendit, me plane assentiente, Acidal.

10,5,33. *ILLA FORTVNÆ*) Quæ *plerumque suam naturam corrumpit*, sup. 3, 2, 17. Tacit. H. 1, 15, 3. *felicitate corrumpimur.* Liuium 9, 18, 1. de hoc ipso Alex. confer. Adde Plutarch. Eumene.

DIIS ÆQVARE SE) Quapropter Mandanim ex Indicis philosophis *Alexandri nuncij ad Iouis filium vocabant* apud Strabon. lib. 15. sed ille nec paruit, & negauit esse filium Iouis. Eadem de caussa vituperatur à Dione Chrysost. orat. 64. sed prolixius ea de re supra tractatum.

COELESTES HONORES ACCERSERE) Schragius, cuius opera Manuscriptorum Cod. excerpta optima nactos nos esse, supra prædicauimus, adnotauerat hic illa Suetonii de Caligula 22, 5. *diuinam maiestatem asserere sibi capit.* Credo quod hoc etiam loco substitutum hoc verbum vellet pro *accersere.* non aduersor.

QVAS ANTE VICTORIAM) De moribus loquitur. *quos* ergo scribendum.

10,5,34. *IRACVNDIAM*) Quam vt dissuaserit Aristoteles, Ælian. hist. var. 12, 54. memorat. De ira cohibenda libri sunt Senecæ & Plutarchi. Collegit nonnulla Cælius Rhod. 23, 20. &c.

CVPIDINEM VINI) *De Alexandri bibacitate* vide Plut. Sympos. 6, 1. Dion. Chrysost. orat. 64. Iulian. in Cæsar. Athenæum 10, 10. Ælian. hist. var. 2, 41. Liu.

Liu. 9, 18, 4. Lamprid. in Alex. c. 30. Plin. 14, 5. Camerar. subcisiu. 1, 94. Ex quibus apparet recte sentire Cœlium Rhodiginum, qui contra Arrian. 7, 5, 23. Alexandri ebrietatem excusantem disputat Lect. Antiqu. 22, 20. quem & vide 29, 17. 9, 11. & 28, 30.

10,5,35. *PLVS DEBVISSE FORTVNÆ*) Pausan. in Corinth. ait, id vnum ex sententia non cessisse, quod Mimantem fodere non potuit. Vnde Nicetas in Balduino: *Ne Alexandro quidem ferunt omnia successisse ex sententia.* Verum auctori subscribit Gentilis de arm. Rom. 2, 12. vbi exactissime quæstionem hanc pertractat. Contra Plutarch. duabus orat. de fortuna Alexandri pertendit, virtutem in eo priorem fuisse, quam ei laudem elegantissimis his verbis vindicat & Apuleius lib. 1. Florid. *Solus à condito auo, quantum hominum memoria exstat, inexuperabili imperio orbis auctus fortuna sua maior fuit: successusque eius amplissimos & prouocauit vt sterneret, & aequiparauit vt meritus, & superauit vt melior: soluisque sine æmulo clarus, adeo vt nemo eius audeat vel sperare virtutem, vel optare fortunam.* Qui locupletem insuper testem habent Demosthenem epist. 1. de concordia: *Si quis Alexandrum eo fortunatum putat, quod ei prospere successerunt omnia: is illud reputet, tum agendo & laborando, & audendo, non desidendo fuisse fortunatum.* Inuidenda laus Syllæ apud Sallust. Iug. 95, 3. *felicissimo omnium ante ciuilem victoriam, numquam super industriam fortuna fuit.* Ceterum neque virtutem sine fortuna magnopere proficere, neque fortunam sine virtute certo fundamento niti, supra ad 8, 10, 18. monuimus.

SOLVS OMNIVM) Immo apud Vellei 2, 35, 3. Cato *semper fortunam in sua potestate habuit.* Sed longe diuerso modo. Alexandro solebat euenire, quod malebat; Cato malebat, quod euenerat.

10,5,36. *VITÆ FINEM EVNDEM*) Quam felicitatem obtigisse Selyni Turcorum Tyranno tradit Tubero fine lib. 10. histor. verbis Liuianis, quæ sup. ad num. 31. retulimus.

10,5,37. *QVAM VT VNVS*) De imperio Rom. Tiberius apud Tacit. 1, 11, 2. *Solam Augusti mentem tanto molis capacem &c. Quam difficile sit imperatorem in locum boni principis legere*, ostendit dignus notatu locus in Vopisci Aureliano c. 40.

ETIAM MINIMÆ PARTI) Plutarch. de fort. Alex. 2, 12. *Demetrius, cui Alexandrea potentia parvam Fortuna portiunculam contulerat, passus est se Catabatum (Iouem Elicium* reddit Turneb. aduers. 9, 9.) *tanquam deum qui in terras descendisset appellari &c.* Vide eundem in Demetrio c. 20.

10,6,1. *CETERVM BABYLONE*) His quæ postea narrantur, ingens haud dubie lumen accederent, decem libri quos de rebus post Alexandrum gestis Arrianus, aut quatuor quos Dexippus conscripsit. Iuuant sic quoque nonnihil à Photio inde excerpta, quem vide Cod. XXCII. & XCII.

10,6,4. *DIADEMA*) Quod primus Macedonum vsurpauit, si vere Iustin. 12, 3, 8. Postea duces quoque eius, sumpto regio nomine, vsurparunt. de qua re Plutarch. in Demetrio cap. 20. De Persis vide Brisson. lib. 1. de Regno Pers. pag. 7.

10,6,6. *ACCOMMODASSE REBVS HVMANIS*) Quemadmodum vates de Catone

Tertius è cælo cecidit Cato - - -

Et de I. Cæsare Pelignus olor. Ouid. Metamorph. 15, 816.

Hic sua complexit, pro quo Cytherea laborat,
Tempora, perfectis quos terris debuit annis,
Vt deus accedat cælo, templisque colatur. Raderus. Eodem tendit illud Virgilii de Marcello, Æn. 6, 869.

Offen-

Ostendent terris hunc tantum fata - - - & vsitata acclamatio: *Serus in cœlum redeas - - - -* Horat. Carm. 1, 2, 45.

10, 6, 7. *AB IMMORTALITATE SVBDVCITVR)* Fateor me non intelligere hoc ænigma: nisi quod de corpore capiendum autumo. eum sensum rectius efficias ita, *quod semper immortalitati subducitur*, quia nempe mors & sepulchrum istud sibi vindicat. Sciebant enim etiam eos qui pro diis tum colebantur, fuisse mortuos.

10, 6, 8. *CORPVS SINE SPIRITV)* Maximus serm. 9. *Epaminondas cum magnum & pulchrum videret exercitum sine duce; Quanta, inquit, bellua, caput nullum habet.* Vide Polit. Lipsii 5, 14. & inprimis alibi citatum Gruteri discursum in Tacitum. Scitum illud siue Demadis, siue Leosthenis dictum, nam vtrique tribuit Plutarch. in apophth. cap. 42. & de fort. Alex. 2, 9. de hoc Macedonum exercitu, similem esse Cyclopi excæcato.

10, 6, 9. *ROXANE PRÆGNANS)* Consentit his Plutarch. c. 130. Iustin. 12, 15, 9. quæ mox peperit filium, cuius nomen quærit Lambinus ad Probi Eumenem nota 108. putatque ex Probi Phocione conjici posse, Philippum fuisse appellatum; Trogo autem Herculem nominari. At Herculem Iustin. 11, 10, 3. ex Barsine filium Alexandri facit: quod agnoscit ipse Lambin. ex Diod. 20, 20. ad illum Probi locum in Phocione nota 42. vbi verba auctoris: *causam apud Philippum regem verbo, vt ipsa quidem apud Polyperchontem iussus est dicere*, mauult accipere de Philippo Alexandri, vt ei videtur filio, quam de Aridæo Philippo Alexandri fratre: ad quem tamen haud dubie pertinent. Verum autem nomen filio Roxanes fuit Alexander, quod certum est ex Pausaniæ Atticis & Bœoticis, item Dexippo apud Photium & Eusebium. Adde Porphyrium mox ad 10, 6, 11. Diod. 19, 115.

A QVIBVS REGI VELITIS) Infantibus enim & pueris regibus tutores & curatores dantur etiam inuitis, quod pluribus IC. auctoritatibus multisque ex antiquitate exemplis prolixe ostendit Tiraquellus de iure primogeniorum 40, 207. &c.

10, 6, 10. *TVM NEARCHVS)* Operæ precium est conferre deliberationem à proceribus Hungariæ institutam post excessum Alberti regis, à P. Callimacho eleganter perscriptam, ab initio rerum à Wladisiao gestarum: vnde pauca maxime huc pertinentia excerpam. *Et primo quidem nihil exaudiebatur, præter voces felicem faustumque partum reginæ ominantium, asserentiumque minime prius de nouo rege referendum, quam illa peperisset &c. Veluti setque publicus fauor &c. si Ioan. Huniadianus &c. vrgentium periculorum non admonuisset &c. Præterea in partu reginæ, etiam vt votis omnium correspondisset, dum puer coalesceret, parum momenti fore constabat, ad regni curam, & intestam, quam interim virorum animi mulicbre regimen asperuarentur, propter imbecillitatem* (impotentiam videtur voluisse dicere) *plerumque illi infestam sexui: &, si curatores postumo assignarentur, intelligebant regium fastum, regiasque cupiditates in paulo ante paribus conditione vel perferre, vel expiere durissimum fore.*

10, 6, 11. *E BARSINE FILIVM)* Is Hercules dictus. Iustin. 12, 15, 9. quem postea Cassander occidi iussit. Iustin. 15, 2, 3. Diodor. 20, 28. Pausan. in Bœoticis. Corrigendus in eius mulieris nomine Porphyrius apud Eusch. in regno Macedonico: Κασσάνδρ ὁ Ἀλεξάνδρου παῖδα, Ἡρακλέα ἐκ Μακεδόνης τῆς Φαρναβάζου, Ἀλεξάνδρου τε ἐκ Ῥωξάνης τῆς ἐξ Ὑστάσπου τοῦ Βάκτρων βασιλέως. scribe ἐκ Βαρσίνης, quam hic Pharnabazi filiam facit, Plutarch. c. 36. & Eumene cap. 2. Artabazi, Arrian. 7, 1, 18. Darii regis. Sed in nomine consentiunt.

10, 6, 14. *CVR PERSAS VICERIMVS)* Acutius foret omittere particulam interrogantem: aut si tenere malis, rescribere *vicimus*, extrita è medio syllaba

syllaba quæ temere inculcata fuit, vt solet, & in Liuio 45, 22, 5. factum: *nec tam exitu eorum* (bellorum) *quod vindicatis, quam principiis, quod non sine caussa suscipiatis, gloriemini.* scribendum enim, *quod vincatis.*

10, 6, 15. *SEDE ALEXANDRI)* Si noster ex fide hæc narrat, hinc stratagema suum desumpsit Eumenes, cuius hominem prudentissimum, ipsum architectum fuisse libens credebam: vt nempe ab Argyraspidibus receptus, cum satis sciret haud in longum dicto audientes sibi habiturum, nisi arte exprimeret obsequium, quod auctoritate non poterat; in castris suis aureum solium cum diademate & sceptro, armisque quibus Alexander solebat vti collocari iuberet, iuxta quod de communibus rebus consilia capientes, non ab Eumene, sed Alexandro regi sibi viderentur. Vide Diodor. 18, 60. Probum & Plutarch. in Eumene cap. 23. & Polyænum 4, 8, 2.

10, 6, 18. *PERVICACIVS OBLATVROS)* Talis accisimus Augusti apud Tacit. 1, 3, 3. qui nepotes suos *principes iuuentutis appellari, designare consules, specie recusantis flagrantissime cupiuerat.* Eodem etiam libro Tiberii dissimulata cupiditas traditur. Ibidem 3, 35, 3. Blæsus procos. Africæ nominatus *respondit specie recusantis &c.*

10, 6, 20. *HOMINES NON FERENT)* Suspectum hoc mihi: neque dum istud plane probo: *in istius humeros ruat hominis: certe non ferent.* Acidalius. Ego nihil mutandum arbitror, nec eneruandam vim violentissimi sensus, Perdiccam regnare prohibeant dii, & prohibebunt vt auguror. quidquid autem illis tandem decretum sit, id certo mihi constat, homines non passuros nec iam loquor de nobilioribus quam Perdicca est, quorum quidem maxime refert obuiam iri conatibus hominis; sed omnino de aliis cuiuscunque conditionis Alexandri commilitonibus: modo viri sint, animosque mares habeant. Ego quidem meique similes, qui seruitio mortem anteponimus, compertum habemus, viros fortes nihil inuitos perpeti, nec posse cogi, vt quod nolint faciant. Hic illorum verborum sensus est haud dubius.

DE NOBILIORIBVS) Quorum vt dixi maxime interest, vilioribus non subjici. Tendunt eo verba Augusti apud Sen. de clementia 1, 9, 11. ad Cinnam: *Cedo, si spes tuas solus impedio. Paullusne te, & Fabius Maximus, & Cossi, & Seruilij ferent, tantumque agmen nobilium, non inania nomina præferentium, sed eorum qui imaginibus suis decori sunt?* Sed quinam amicorum Alexandri nobiliores Perdicca? erat enim *stirpe regia genitus*, vt patet ex 10, 7, 8. Sed Leonnatus ibidem itidem; & forte proximiori gradu Alexandrum hic contigerit. Atidæus autem Alexandri frater erat, Ptolemæus credebatur. Quin & Neoptolemus Alexandri auunculus adhuc superarat, de quo Arrian. fine lib. 2. cuius nullam à Curtio mentionem fieri miror.

10, 7, 2. *ARIDÆVS PHILIPPO GENITVS)* Ex Philinna Larissæa: quam Ptolemæus apud Athenæum 13, 5. saltatricem fuisse refert; at Iustin. 13, 2, 11. 13, 3, 1. Larissæum scortum. Ex Popma. Adde Plutarch. c. 136.

NVNC SOLVS HERES) Nam Barsines filius Hercules, velut captiuæ, negligebatur. Raderus. Non modo velut captiuæ, nam & Roxane captiua fuit, lup. 8, 5, 29. & 10, 3, 12. sed quia Barsinen iustæ vxoris loco non habuerat. Porro militis istius, quisquis ille fuit, sententiæ velut data opera contradicit Themistius orat. 12. *Alexandro apud Babylonem defuncto, Macedones successorem nullum idoneum repererunt: sed Ptolemæo Lagi filio Aridæum stolidum prætulerunt, tanquam pecunias mortui fratris loco, superstiti persoluerent, non imperium conferrent, cuius hæres ille vnicus est, qui illud conseruare, ac tueri nouerit.* Quæ sequuntur in Curtio: *præteritur à vobis*, in memoriam reuocant ista Taciti 3, 18, 6. *Mihi quanto plura recensium, seu veterum reuolua, tanto magis ludibria mortalium cunctis in negotiis obuersantur. quippe fama, spe, veneratione*

Potius omnes destinabantur imperio, quam quem futurum principem fortuna in occulto tenebat. Etiam prouidentiæ id tribuit Sen. de benef. 4, 31, 1. *Interdum solemus dicere: Quid sibi voluit prouidentia, quæ Aridæum regno imposuit? Illi putas hoc datum? patri eius datum est, & fratri.*

10,7,5. *IMPENSA PROBRA*) Malim *intensa*, hoc est, intenta. Quæ Pithon oblique iecerat, eo tendebant vt Aridæum probris & contumeliis exagitaret, inuisumque popularibus redderet: verum id contra euenit. Signum defectus, quod hic notarant, *quæ* * *magis ipsi*, sustuli: nihil enim deest.

DVM MISERENTVR) Solet hoc fieri, & plerumque perperam. Est enim etiam misericordia affectus, vt reliqui cæcus & improuidus, & in deteriora ferri pronus, quoties ratione non regitur. Vide Sen. de Clement. 2, 4. Ergo & in sacris interdicitur Deuter. 19,13. & 21. Fauorem autem ex commiseratione nasci solere certum est. quo intuitu sic emendandum putabam in Tacit. 14,58,5. *magni nominis miseratione reperturum bonos &c.* quo loco DEO volente plura. Interim Iustin. 37,2,3. & ibi citatos vide.

10,7,10. *SVFFRAGARI REIP.*) Locus sane difficilis: quem sic restituere conatus Acidalius: *Suffragari reip. de nouo rege paulo ante recepto robur ætatis: experirentur modo stirpem Philippi, & filium ac fratrem regum duorum: sibimet ipsis potissimum crederent.* quod quidem in textum recepit Raderus. Prætulerim tamen Sebisli coniecturam: *Suffragari* (sic enim habent impressi quidam) *reip. de nouo rege paulo ante concepto, robur ætatis experirentur: modo sl. Ph. e.f. a. fr. r. d. sibimet* (*sibimet* credo voluit scribere) *ipsis potiorem crederent.* Rectius enim vtique *robur ætatis* opponitur *regi paulo ante concepto* (Roxanes vterum intelligit) quam verbo *suffragari* iungitur. vltima autem inuidiæ plena sunt in tutores pueri regis, si tamen puer nasceretur, iacta: quos & mox num. 14, arguit *affectasse nihil ad ipsos pertinens regnum.* & supra 10,6,21. *sub tutelæ specie regnum occupaturos esse.*

10,7,11. *NVLLVM PROFVNDVM MARE*) De hac similitudine dictum sæp. ad 9,4,22.

10,7,12. *QVAM SPERAVERAT*) *Quem si reuertisset* legendum contendit Acidalius. Cuius sententiam, vt solet, in textum recepit Raderus.

POENITEBAT POENITENTIÆ) Saluianus lib. 5. hac fere loquendi forma de peruersis pœnitentibus: *Quomodo igitur tales ipsos pœnitentiam sic egisse non paniteat?* Qui fortean respexerit ista Tertulliani de pœnitentia cap. 5. *Ita, qui per delictorum pœnitentiam insinuerat Domino satisfacere, diabolo per aliam pœnitentiæ pœnitentiam satisfaciet.* Scilicet hæc non est μετανοια ἀμεταμέλητος. Apostoli ad Corinth. 2, 7,10. qua non fruuntur, nisi quos erratis cognitis, secundum præscripta domini dolor mœrorque & pudor intrauerit. Sic Augustin. Confess. lib. IX. sub fin. *dolorem meum alio dolore delebam.* Ceterum rebus aduersis ita fieri, vt nulli consilio acquiescant homines, pulchre ostendit Virdungus ad Taciti Agric. 38,2. *eligere latebras, ac statim relinquere.*

10,7,14. *NOVIQVE REGIS SATELLES*) MSS. delent coniunctionem, cum sequenti verbo, *minabatur.* probe. Sed si cui vulgata potior, tamen hoc de ipso Meleagro capio, eoque iungendum puto sequenti verbo; *nouique regis satellei sequitur. Phalanx &c. imperij vires remansuras esse.* Quanquam Modius Acidalio probante; *satelles. Sequitur phalanx &c.* Sed vt dixi *satelles* hic intelligitur Meleager. nec enim *turbam satellitum*, cuius postea mentio, habuit, priusquam plurium consensu rex esset declaratus. Itaque vulgatis ante Modium assentior. nisi quod cum illo *ni gaudebant* eliminem.

HASTIS

HASTIS CLYPEOS QVATIENS) Morem cum sæpe expressit Ammian. quæ loca obseruauit doctissimus Lindenbrogius ad auctorem istum 14,8. *Hastilique feriens scuta, qui habitus iram pugnantium concitat.* vbi alii quoque scriptores citantur. quibus addo Polyb. 15,12. *Romani more patrio clamorem tollunt, & gladiis ad scuta concrepant.* Fit autem hoc nimirum ad terrorem aduersariis incutiendum, vt indicat ex Polybio Liuius 28,29,4. *ex præparato simul omnium rerum terror oculis auribusque est offusus. Exercitus qui corona concionem circumdederat, gladiis ad scuta concrepuit. &c.* Quapropter & venatoribus elephantorum obseruari scribit Ælian. hist. anim. 8,10. Eodemque opere 16,25,1. tradit Persas ne strepitum eiusmodi pauescerent, equos suos adsuetudine condocefecisse. quod si fecissent Scythæ fratres, equos eorum terrere non potuisset Aiax, & pedestre certamen inire coactos vincere, apud Philostratum in Heroicis.

IMPERII VIRES) *Vires* malim cum Acidalio.

10,7,16. *CONCLAVE ADSERVARI*) MSS. *obseruari*, vnde Palmerius *obseruari*, quod verbum hic optime conuenire iudico. & firmatur è seq. versu *claustra perfracta sunt.* Et sane facilis est verborum illorum permutatio, quam & factam credunt viri docti in illis Flori 3,6,10. *Propontidis fauces Porcius Cato sic obdiuisse nauibus, quasi portam obseruasset.* Nam alii libri, *obseruasset.* vbi tamen & alterum roleres, haud itidem opinor, in Tertul. apolog. cap. 7. *quis cruenta, vt inuenerat, Cyclopum & Sirenarum ora iudici reseruauit?* conuenientius enim ingenio scriptoris, *reseruasset.*

PTOLEMÆVS QVOQVE) *Eundem etiam* Pausanias in Atticis affirmat *Alexandro mortuo, iis qui ad Aridæum Philippi F. regnum vniuersum deferebant, restitisse, regnumque in plures diuidendi auctorem in primis exstitisse.*

10,7,18. *DEMPTIS GALEIS*) Quod & fecit Craterus, in prælio quo occisus est. Arrianus apud Photium. Item Sacrouir apud Tacitum, 3,41,4.

QVI CVM PERDICCA ERANT) In Græco auctore vnde hæc transtulit Curtius videtur fuisse, τὰς μετὰ Περδίκκου, vt ex toto negotio hic prodiret sensus: *precari Perdiccam cœpere, vt abstineret bello, regique & pluribus cederet. Prius Perdicca cum suis arma deposuit, regique idem fecere.*

10,7,19. *NE A CORPORE*) Raderus, nescio quo auctore, negationem expulit: voluitque Meleagrum suasisse Perdiccæ vt discederent à corpore Alexandri, quo nimirum facilius circumuenirentur, quos defuncti regis reuerentia hactenus texisset. Sed certe præstat ille sensus, *ne discederent*: Sic enim putabant se certo loco, velut carceri includi, vbi, quando inimicis libuisset, iniuriæ opportuni forent. Nam de reuerentia defuncti regis superuacuum est dicere, quum iam effracta claustra, commissam pugnam, illata vicissim acceptaque vulnera legeris. Deinde credibile magis est ne à corpore discederent suasisse, vt scilicet tanquam honoris caussa defuncto hærerent, vt apud Tacit. 3,5,2. nam locum eiusdem 1,7,4. huc non trahendum, in notis ad locum illum defendi.

10,7,20. *IN CAMPOS*) Alii *in campos. & Perd.* Vnde patet legendum, *in campo: sed &c.*

10,7,21. *ABRVPISSE*) Forte *abrupisse se.*

10,8,1. *NI OCCVPETVR*) Sic edi curauimus cum Radero. vide notata ad 7,6,14.

MEMINISSE EVM) Perdiccam. falsus est qui hoc *eum* ad Aridæum refert. sequentia satis id euincunt.

QVEM METVAT) Nam *naturale est & odisse, quem times; & quem*

metueris, infestare si possis. Minucius Felix. vbi reſcribo, *quem oderis*; eſt enim gradatio, metus odium generat, hoc nocendi cupiditatem. Similia dicta nonnulla vide apud Gilbertum Cognatum adagio 1316.

10,8,2. *PATIEBATVR MAGIS)* Non tam conſilio, quam ignauia, & imbecillitate animi. vt in ipſum quoque iure expetat Vitellianum elogium, *non iam imperator, ſed tantum belli cauſſa erat.* Tacit. H. 3, 70, 8. Quantum diuerſus ab eo frater? qui *mori mauult quam precario rex eſſe*, ſup. 9, 2, 34. Interdum tamen acres etiam principes multa præter animi ſui ſententiam pati coguntur. quomodo Tacit. 1, 10, 4. prodit, Auguſtum *multa Antonio, dum interfectores patris vlciſceretur, multa Lepido conceſſiſſe.* Quid hodieque patiantur principes, ipſi nouerint. vix enim quemquam huius moleſtiæ exſortem reperiri conſentaneum eſt.

SILENTIVM PRO IMPERIO) Vulgo *qui tacet conſentire videtur*, vtique ſi poſſet contradicere. Imbecillis autem ſtulteque verecundi ſilentii nonnulla exempla, interque ea hoc ipſum Aridæi, refert Gruterus ad iſta Liuii 42, 1, 8. *ſilentium nimis aut modeſtum, aut timidum:*

10,8,3. *ANIMI VULTVSQVE CONSTANTIA)* Non diſſimile exemplum eſt apud Sicul. 19, 51. de Olympiade, ad quam interficiendam cum Caſſander ducentos ſatellites miſiſſet, omnes eius conſpectu & maieſtate territi refugerunt. Iam de Mario Velleius 2, 19, 4. *ad quem interficiendum miſſus cum gladio ſeruus publicus, natione Germanus, qui forte (ab) imperatore eo bello Cimbrico captus erat, vt agnouit Marium, magno eiulatu expromenti indignationem caſus tanti viri, abiecto gladio, profugit è carcere.* Scripſere de eodem Mario Val. Max. 2, 10, 6. Plutarch. in eius vita c. 65. & Appian. de bell. ciuilibus. Raderus. Adde Iuſtin. 32, 1, 6. de Philopœmene. de Pyrrho Plutarch. in vita c. 72. de Dario, eundem in Artoxerxe c. 47. de Carolo V. Camerar. ſubciſiu. 1, 30. de Iacobo Magnæ Britanniæ rege, Contiuuatorem Sleidani Lundorpium.

10,8,6. *SEDITIONE PROVISA)* Aldini exemplaris lectionem hic ſequimur, cui & Mss. fauent. at illa vulgatis aliis, Acidalioque maxime diſplicet. omnia igitur mutarunt, voluntque regem à militibus interrogatum, non à Meleagro, quod quidem ipſis plane abſurdum videtur. Ergo vt ſuam ſententiam tueantur, illud *prouiſa* mutarunt in *profeſſa*, aliaque fecere quæ nunc non exequor. Tantum aio recte ſcribi: *Atque ille ſeditione prouiſa, cum regem adiſſet, interrogare eum cepit, an Perdiccam comprehendi ipſe iuſſiſſet? Ille Meleagri inſtinctu ſe iuſſiſſe reſpondit.* Totum negotium ſic ſe habuerat. Leonnatus cum equitibus in campos ſe receperat: at Perdicca ſperans pedites quoque ſe pellecturum, in vrbe ſubſtitit. vbi Meleagri inſidiis petitus, ad Leonnatum & equites ſe recipit. Interim percrebuerat rumor Perdiccam iuſſu Meleagri interemptum eſſe. Macedones igitur, pedites inquam, indigne ferentes viri tam clari grauem caſum, vt eſt vulgus mutabile ſubitis, conceptum paulo ante odium in commiſerationem viri vertit, & præ ſe fert velle necem eius vlciſci. Eam rem in ſuam perniciem erupturam præuidens Meleager, adit regem, & militibus coram interrogat, an Perdiccam comprehendi ipſe iuſſiſſet? ſperans confitente rege omnem inuidiam, omneque periculum poſſe declinari. Quo fere fine Tiberius apud Tacit. 1, 8, 5. quæſiit ex Meſſala, *num ſe mandante eam ſententiam dixiſſet?* ad inuidiam, inquam, appetitæ dominationis euitandam, ſi eius ſententiæ alium auctorem, ipſo confitente, poſſet oſtendere.

10,8,9. *INTRA SE QVOQVE VOLVENTES)* Vel *quisque voluentes*, vel *quoque* (id eſt, vnoquoque) *voluente* legendum putat Acidalius: prius ego etiam olim diuinaueram. idemque Bongarſio placuerat.

EX

EX COMPARATIONE REGIS NOVI) Sic apud Suetonium Calig. 6, 4. *auxit gloriam deſideriumque defuncti* (Germanici) *etiam atrocitas inſequentium temporum.* Plutarch. extremo Artoxerxe: *Clemens habitus eſt & popularium amans, præcipue ob filium Ochum, qui ſeuitia & atrocitate omnes ſuperauit.* Plura forte aliquando ad iſta Taciti 14, 51, 3. de Burro. *ciuitati grande deſiderium eius manſit, per memoriam virtutis, & ſucceſſorum alterius ſegnem innocentiam* (quod apprime quadrat in Aridæum) *alterius flagrantiſſima flagitia & adulteria.* Hinc relicto ſucceſſore Tiberio ſuſpectus Auguſtus fuit, tamquam *comparatione deterrima gloriam ſibi quæſiuiſſet.* Tacit. 1, 10, 9.

10,8,10. *REQVIREBANT)* Expungebam hanc vocem: eandemque reperio fuiſſe mentem Acidalio.

QVANDOCVMQVE) Acidal. legit, *quando tanta oblata eſſet occaſio:* & occaſionem, dubius tamen, interpretatur de morte Alexandri, quo quadrat illud Taciti H. 1, 21, 4. *opportuni magnis conatibus tranſitus rerum.* Mihi tamen præplacet recepta lectio, *quandocumque*: vt primum excutiendi Macedonici iugi nacti fuiſſent occaſionem, ei non eſſe defuturos.

10,8,12. *FAMES ESSE CEPIT)* Tentat Acidalius, nec tamen probat, *fames excepit.*

10,8,13. *TVTIOR ALIENA SEDES)* Non omnino diſſimile quod & miratur Tacitus 2, 17, 3. *mirumque dictu, duo boſium agmina diuerſa fuga, qui ſiluam tenuerant, in aperta; qui campos adſiterant, in ſiluam ruebant.* Scilicet *omnia metuenti præſentia maxime diſplicent*, vt ait idem H. 3, 85, 2. Tarentini ſub Rege Pyrrho τῆς πόλεως ἐς ἀκροπολιν ἐς τὰς ἀχρὰς ἀπεδίδρασκον, Appian. in Excerpt. Valeſ. Talis facies Romæ ſub Decemuiris Liu. 3, 38, 12.

10,8,16. *INTER SE CERTANTIVM PRÆMIA)* Quæ conſideratio ſæpe pacem perſuaſit infenſiſſimis. Apud Salluſt. Iug. 79, 3. *ne mox victos victoreſque defeſſos alius aggrederetur, per inducias ſponſionem faciunt.* Quem ad locum multa proferre poterit, quiſquis noſtrum auctorem illum notis illuſtrandum ſibi ſumpſerit.

10,8,17. *CVM CIVIBVS)* Idem inculcat Cæſari Salluſtius de Republica. Ageſilaus apud Xenophont. *Hoſtis loco ciuem nullum habebat.*

10,8,18. *ALTERA LEGATIONE)* Caſſiodor. Var. 3. ep. 4. *Impatiens ſenſus eſt, ad primam legationem protinus arma mouere.* Vide Paſchal. Legat. c. 6.

10,8,21. *FRATRIS CLARITATE SVPPRESSAM)* Acidalius mauult *ſuppreſſæ*: non male. præſertim ſi & ſequentia leuiter emendes; *Ingeniosem ſeem indulſi ante eum diem fr. cl. ſuppreſſæ, in eo moderatia excitauit oratio.* Si tamen pro *ſeem* legas *ſpecion*, quæ ſæpe ſe inuicem loco pellunt, quadrabit *ſuppreſſam.*

10,9,1. *INSOCIABILE EST REGNVM)* Ita Alexander Dario pacem petenti reſpondet ſupra 4, 11, 22. ex Iuſtino 11, 12, 15. *neque mundum poſſe duobus ſolibus regi, neque orbem ſummæ duo regna ſalua terrarum ſtatu habere.* Ita Ennius quoque apud Ciceronem offic. 1, 8. *Nulla ſancta ſocietas nec fides regni eſt.* Homerus Iliad. 2, 204.

Οὐκ ἀγαθὸν πολυκοιρανίη· εἷς κοίρανος ἔστω,
Εἷς βασιλεύς - - - - - -

Vbi Scholiaſtes. Hanc cauſam eſſe voluit (vt ex Ariſtotele annotauit Delrius) Muſæus, cur aquila tres pullos excludens duos nido deturbet, vnum educet. Seneca in Agamemn. verſ. 259.

Nec regna ſocium ferre, nec tædæ ſciunt. Lucan. 1, 93.
Nulla fides regni ſocii; omniſque poteſtas

Impatiens consortis erit - - Statius Theb. 1, 129.
- - - & summo dulcius vnum
Stare loco, sociisque comes discordia regnis.

Idem suprema docet apud Matthæum 12, 25. veritas: *Omne regnum in se diuisum desolabitur.* Eleganter etiam Cyprianus; *vnquam regni societas aut cum fide cœpit, aut sine cruore capit? (desit?)* Hinc illa Ciceronis in Cæsarem inuectio, quam primo de officiis leges. Simanca de Rep. 2, 3. Plura super his doctissimus noster Adamus Contzen Pol. 1, 14. & disertissimus Pontanus progymn. 13. par. 2. vol. 3. Raderus. Inde apud Tacitum 13, 17, 1. Neroni Britannicum opprimenti *plerique ignoscebant, antiquae fratrum discordiae, & insociabile regnum extimantes.* Adde Lipsi. polit. 2, 2. Clapmar. arcan. cap. 22, & latissime Tiraquell. de iure primigen. 4, 13. & seqq.

10, 9, 2. *CONLEGERE VIRES)* MSS. *Conlisere.* quod possis explicare, primo inter se depugnasse, & commisisse communes vires; mox dispersisse in regna plura.

CVM CORPVS ONERASSENT) Corpus supra modum onustum, obesumque redditum, à ceteris membris amplius sustineri non potest. duces ergo illi qui ad imperium se habebant, vt membra ad corpus, illi fulciendo non amplius sufficiebant: postquam excesserat Alexander, qui vnus tantæ moli par videbatur. Similia Petronii Dis ad Fortunam: *Ecquid Romano &c.* & Horat. Epod. 16. *Suis & ipsa Roma viribus ruit.* Adde Liuium præfatione, & Florum 3, 12, 6.

10, 9, 3. *PROINDE IVRE)* Hic est locus, vnde potissimum de Curtii nostri æuo coniectura capitur. De qua re proleg. cap. 1. respice, vbi diuersas doctorum opiniones retulimus: ex quibus eam quæ Vespasiani temporibus adscribit, meliorem deprehendisse videor, hoc etiam argumento, quod Augusto posteriorem fuisse constet ex eo, quod plurimis locis Diodorum aperte, non secus atque Polybium Liuius, interpretatus est: priorem autem Traiano coniicio ex iis quæ de mari rubro adfert, omnia ex antiquis petita; cum sub Traiano tamen eo vsque pateret imperium, & quædam magis comperta afferri potuissent, ipsiusque principis, aut Romani certe populi, honorifica haberi mentio, quam per optimam occasionem non videatur omissurus fuisse. Cum iis qui sub Augusto vixisse putant, sentit Wolfius rer. memor. centur. 1. & sentire videtur Barthius ad Claudiani Rufin. 1, 275. Verum aduersar. 54, 7. non vult esse tam veterem vt plerisque videtur. Ioan. Isac. Pontanus eleganti ad Vossium epistola, tendit de Traiani temporibus hæc interpretari. Verum Rutgersii sententiam (Vespasiano coæuum facit) auctoris verbis apprime conuenire, ostendit Clarissimum literarum lumen Ger. Vossius, in eximio illo opere de historicis Græcis & Latinis, Latin. 1, 28. quod si aliquanto maturius adipisci licuisset, in tribus prioribus proleg. capp. admodum iuuari, in eo etiam de scriptoribus historiæ Alexandrinæ, omni fere cura leuari poteram. Nam de illis quoque diligentissime inquisitum est ei de Hist. Græc. 1, 10. & 24. Male sit iis, qui turbas has exitiabiles fouere, & quantum in ipsis est, immortales reddere gaudent: nam & elegantissimum illud opus serius inspexisse, inter incommoda damnaque furialis huiusce belli numero.

NOVVM SIDVS ILLVXIT) Similima hæc Senecæ de Claudio: *Sidus hoc, quod præcipitato in profundum, ac demerso in tenebras orbi refulsit, semper luceat.* imo dicas ab alterutro desumpta. Lipsius ad Senecæ consol. ad Polyb. cap. 32. Agnoscas in pluribus scriptoribus multa, alia aliis Curtianis componenda; quæ occurrerint, dabo. Floras præfatione 8, *mores lacerros, & præter spem omnium, senectus imperii, quasi reddita iuuentute reviresc.* Prudentius lib. 2. contra Symmachum, in prosopopœia Romæ:

Senium

- - - Senium omne renascens
Deposui, vidique meam flauescere rursum
Caniciem - - - - Symmachus Epist. 10, 22. *Fecistis vt vrbs tanta luxuriet in primam reducta lætitiam, & ver illud quondam vigentis ætatis.* Virgil. Georg. 1, 468.

Impiaque æternam timuerunt secula noctem.

Quem versum sublegit Sedulius 2, 244. leuiter mutans; *Impia perpetuam &c.* Cic. pro Flacco c. 40. *O nox illa, quæ pene æternas huic vrbi tenebras attulisti &c.* Liu. 6, 17, 5. *Non obuersatam esse memoriam noctis illius, quæ pene vltima atque æterna nomini Romano fuerit?* Tacit. H. 1, 11, 5. *inchoauere annum sibi vltimum, Resp. prope supremum.* Eumenius paneg. ad Constantium Cæs. c. 2. *De te igitur mihi* (obiter corrigo *Dei ig. mihi*) *Cæsar inuicte, hodiernæ gratulationis exordium, diuinus ille vestræ maiestatis ortus, ipso quo illuxit auspicio veris illustrior.* Quos imitatus Rubeus ad Sixtum V. in dedicatione histor. Rauenn. *Qui felici suo Pontificatu, quasi salutari nobilissimoque exorto sydere optatissimam terris quietem, & vbertatem induxerit.*

10, 9, 6. *CERTE DIVTVRNA POSTERITAS)* Ea dici potuere Vespasiano, non parenti modo, sed iam auo. Sane similis Curtiano isti est locus Silii Italici 3, 625. vbi Iupiter sic Vespasiani huius filium compellat:

Tunc, o nate deum, diuosque dature, beatæ
Imperio terras patrio rege, tarda senectam
Hospitia excipient cœli, solioque Quirinus
Concedet, medium que parens fraterque locabunt.
Siderei iuxta radiabunt tempora nati.

Clare Domitianum, non diui modo filium, appellat; sed etiam diuos daturum ait. Nec aliter Papinius Silu. 1, 1, 74. ad eundem Domitianum:

Salue magnorum proles, genitorque deorum.

Item 4, 3, 53. *Salue dux hominum, & parens deorum.*

Quare palpus iste Curtii optime conuenit Vespasiano; non item Traiano ἀνωμάλῳ. Vossius.

10, 9, 7. *MORTE DEPONEBAT)* Malim *morte ponebat.*

10, 9, 9. *OSTENTARE EI CEPIT)* Suffecerat *ostentare* nec dubito quin reliqua sint ab aliena manu. Mss. tamen tenent.

10, 9, 12. *LVSTRARE MILITES)* Illustrat hunc Curtii locum Io. Meursius Vir Græce Latineque egregie doctus, in Græcia Feriata, voce *Xanthica*, his verbis: ΞΑΝΘΙΚΑ *Macedones celebrabant, eratque militum lustratio:* Hesychius. Ξανθικὸς, ἐστὶ Μακεδόνων, Ξανθικῷ μηνὶ, ἢ Ξανθικῷ ἀγρίῳ. ἐν ᾧ ποιοῦσιν τὰ καλούμενα ἱππάρια. Sed corruptus ille locus. *Nam cur Xanthici mensis nomen hic commemorat? deinde, quonam mensis die actum festum? Rejicio illud posterius* Ξανθικῷ, *à librario esitante geminatum, & restituo* Ξανθικῷ μηνὶ ἢ ἀγρίῳ. *Nempe ad diem VIII. Xanthici* [quem Aprili fere respondere putant.] *celebrari id festum solitum Hesychius scripserat. De lustratione militum, quod subiungit, tunc peracta; eam ita describit Liu. 40, 6, 1.* Forte lustrandi exercitus venit tempus; cuius solenne est tale. Caput mediæ canis præcisa & prior para ad dextram cum extis, posterior ad leuam viæ ponitur: inter hanc diuisam hostiam copiæ armatæ traducuntur, præferuntur primo agmini arma insignia omnium ab vltima origine Macedoniæ regum, deinde rex ipse cum liberis sequitur. proxima est regia cohors, custodesque corporis: postremum agmen Macedonum cætera multitudo claudit. Mos erat, lustrationis sacro peracto, exercitum decurrere; & diuisas bifariam duas acies concurrere ad simulacrum pugnæ. *Et mox 40, 13, 3. in*

Demetry

Demetrij Oratione ad patrem Philippum. Quis dies? quo lustratus exercitus, quo inter diuisam victimam prælatis omnium qui vnquam fuere Macedoniæ regum armis regiis, duo soli tua tegentes latera, pater, prænecti sumus, & secutum est Macedonum agmen. *De eadem lustratione, sed non adeo plene, Curtius &c.* Raderus. De canibus simile quid refert Hist. del Cortes fol. 227. b. vbi de Pazuecnis: *y contrò por la una mode saeste sitio por la terra, & alla intrada della terra certi huomini che facevano quattro quarti un cane, & l'uno & l'altro era segno di guerra.*

VLTIMO IN CAMPO) Partes illæ præcisæ vtrimque in vltimis campi illius, in quo lustrabatur exercitus, partibus ponebantur. *vltimo* ergo hic pro extremis campi partibus accipitur. Raderus. Ponebantur in dextro sinistroque latere, aut quasi margine, campi.

10, 9, 21. *EIVS NOMINE ABVTENTIS)* *Rex nomine est quis sept, vim alter obtinet*, inquit senatus apud Gruterum, qui ex Tacito 6, 43, 4. subjicit: *Tum Hiero queritium Tiridatis increpat: neque penes Arsacidem imperium, sed inane nomen apud imbellem externa mollitia, vim in Abagesis domo.* Consulatur Plin. orat. ad Traian. cap. 88. Raderus. *Abutentis* editi, pro *abutentes*, vt in Mss. fere semper scribi comperio: quod hoc loco monuisse, in similium etiam patrocinium valere postulo.

LOCI RELIGIONE) Nihil sacrum aut religiosum impiis & hostibus. Sic Virg. Æn. 2, 560. Pyrrhus Priamum - - *aliaria ad ipsa trementem Traxit &c.* [Adde Xenophont. lib. 6. hist. Græc. de Mantineis in templum Dianæ confugientibus: Appian. Mithrid. de Prusia.] Modeste & pie Alexander sup. 4, 4, 13. victoria in Tyrios vsus. De aris & asylis templorum statuarumque copiose Alexander Neapol. 3, 20. De confugiis Christianorum etiam iurisconsulti. Alii tamen scriptores Iustin. Arrian. Diodor. Oros. negant interfectum, additque Diodorus 18, 3. Lydiæ prætorem factum. Raderus. Alii quidem scriptores interfectum nec tradunt, nec negant: at Diodorus expresse affirmat sequenti statim capite: itemque Arrianus apud Photium.

10, 10, 1. *IMPERIVM DIVIDI)* Talem diuisionem regnorum perniciem esse docet Arnis. de Rep. 2, 2, 7. & Tholosan. lib. 25. Porro diuisio prouinciarum inter duces Alexandri plerisque memoratur, quorum consensum aut discrepantias, itemque depravationes secundum literarum seriem, velocioris intellectus ergo, vt vides subiecimus.

REX QVIDEM SVMMAM) Aridæus toti imperio cum regia potestate, siue nomine potius, præfectus est. Idem tradit Diodorus 18, 2. Appianus Syriacis. Dexippus apud Phot. Cod. 82. & Eusebium. Arrianus apud Photium Cod. 92. Excerpta Chronologica Latinobarbara. Cum autem vniuerso imperio, quod vtique Macedonum erat, præpositum hunc legisset idem, inferiore loco imaginatus est Macedoniæ regnum, antiquis videlicet finibus tum ei traditum; totumque imperium quatuor in partes diuisum fuisse. Quod forte acceperit ex D. Hieronymo, qui eundem errorem etrauit ad Daniel. cap. 8. quem, vt solet, clausi oculis sequuntur alii.

Amyntas Nicolai F. vt coniicio, *Sogdianos* accipit. Iustin. 13, 4, 23. ex nostra correctione, quam proponimus statim, vocabulo *Archon*. Hunc ergo intelligit etiam Curtius inter eos, de quibus ait: *qui India, quique Bactris & Sogdianis &c. præerant &c.* in iisdem imperiis relicti. Fuit enim hic Sogdianorum prætor. Vide sup. 8, 2, 14. & Bactrianorum, Arrian. 4, 3, 14.

Antigenes præficitur *Susis*. Vide infra *Susiana*.

Antigonus Philippi F. cum *Pamphylia* & *Lycia Phrygiam* obtinere iussus. Curtius. Diodorus 18, 2. Appianus Syriacis. Arrian. lib. 1. & 9. apud Phot. qui *Lycaoniæ* etiam nominat l. 9. vbi hæc fors ei confirmatur. Dexippus *Pamphyliam* & *Cilices* vsque

vsque ad *Phrygiam* tribuit, quo loco apparet κι syllaba temere duplicata, κατὰ κιλικίαν factum, ex κατὰ λυκίαν. Certe idem auctor apud Eusebium diserte ei *Lyciam* adscribit: *Phrygiam* autem minorem. Cedrenus tamen etiam *Ciliciam ad Taurum* ei largitur. Iustinus 13, 4. solius *Phrygiæ* meminit. Latinobarbarus alia omnia: *Illam autem, qui circuit contra Aquilonis partes, & illam, qui habet Iraniam, Antigono donauit regnare.* Postea vero toti fere *Asiæ* imperauit: vt fere omnes citati produnt, & cum his adiuncta Eusebiana, in successione regum Macedoniæ.

Antipater sub Alexandro *Macedonibus, Thessalis, Thraciburque* præfuerat, supra 10, 4, 8. tum exercitus per *Europam* dux constituitur. Arrianus lib. 1. apud Phot. Iustinus *Macedoniam & Græciam*; Diodor. *Macedoniam cum vicinis populis* attributam ei ait: quod eodem recidit. Dexippus apud Photium Cod. 82. latius: *vniuersæ Macedoniæ & Græciæ, Illyriis item, & Triballis, atque Agrianis, omnibusque adeo iis, quibus in continente* [Europeæ] *finerat ab Alexandro adhuc superstite cum plena & summa potestate imperator præfectus.* Idem apud Eusebium Cassandrum filium collegam ei adiicit. Item Arrianus: *Quæ vltra Thraciam vsque ad Illyrios, Triballos, & Agrianos pertinent; ipsaque adeo Macedonia, & Epirus ad Ceraunios vsque montes pertingens, tum Græcia vniuersa Craterο & Antipatro obtigerunt.* Latinobarbaras: *Spaniam autem vsque Alys fluuis & Eracleoticum terminum, Antipatum ordinauit regnare.* vbi quid per *Spaniam* intelligat, non video. non enim *Iberiam*, vt opinor, quanquam sic in margine notatum video à Magno Editore: sed qui non tanti quisquilias istas æstimarit, vt serio mentem intenderet. Forte Græcus auctor scripsit τὴν Ἑσπερίαν Antipatro data, hoc est occidua imperii: quod ille mutarit in *Spaniam*, reperto regionem illam aliquando Hesperiam fuisse vocatam. *Alys fluuio* Halyn intelligere videtur; *Eracleotico termino* columnas Herculis designat. Eusebiana *Punicam regionem* adsignant Antipatro, quo auctore, non exputo. Nam Cedrenus inde sumpsit. Verum Antipater haud diu post ipse pro arbitrio distributis prouinciis, pristinum arbitrium rerum Europæarum sibi retinuit. Diod. 18, 38. Arrian. lib. 9.

Arcesilaus sortitur *Mesopotamiam*. Diodor. Cedrenus. Dexippo est *Archelaus*. vitiose, vt videtur: nam etiam Iustino est *Arcesilaus*. Orosio tamen fine lib. 3. *Archelaus*. & fuerit forte Archelaus Androclis F. cuius mentio apud Arrianum 3, 6, 6.

Archon Babyloniam. Diodorus. Ex quo emendandus Iustinus 13, 4, 23. loco corruptissimo, vbi fere omnia confusa & luxata sunt, vt mox videbimus. hic igitur legendum: *Babylonios Archon* (sic & Orosius vocat) *Pellæus*. Illud de Babylonia certum, non Peucesti, cui ademptis Persis imperiti librarii Babylonios adiecerunt, sed Archoni vel Archonti huic hos euenisse. de *Pellæo* patriæ nomine coniectura tantum est. Vulgo fuerat *Archon Pelasgos*, quasi nomen homini fuerit *Archos*, prouinciæ *Pelasgi*. quod sua sponte falsi manifestum est. In quibusdam MSS. est *Argus pellæus*. inde coniicio patriæ nomen adiectum fuisse, vt Archon hic Macedo fuerit Pella oriundus. Quam quidem coniecturam insigni fulcimento firmat Arrianus Ind 3, 10. Ἄργος ὁ Κλεοδίου, κατὰ Δημόκριτον ὁ Ἀβδηρίτης &c. ἔστι μὲν Πελλαῖος. *Archon Clinie F. Pellæus.* alium autem à nostro fuisse vt credas, nulla ratione poteris. Sic igitur totus iste Iustini locus emendandus videtur: *Bactrianos Amyntas* (de quo paulo supra) *sortitur, Sogdianos Philippus, Stagnor Parthos, Hyrcanos Phrataphernes, Armenios Tlepolemus, Persas Peucestes, Babylonios Archon Pellæus, Arcesilaus Mesopotamiam.* Quomodo & in Orosio reponendum omnes nunc videre possunt.

Aridæus quidam apud Arrian. & Diodor. *Phrygiæ* ab Antipatro præponitur: postquam Alexandri corpus in Ægyptum transportasset. non autem fuisse *regem Aridæum*, vt in Iustino 13, 4, 6. editur, exmultis Diodori lib. 18. locis colligi potest.

Asander. vide *Cassander.*

Atropates Mediæ maiori præficitur. Orosius, cui *Atropatus* est. Iustino *Acropates.* Diodoro Ἀτρόπατος mendose, vt animaduertit etiam Bongarsius. Fuerat autem iam olim Mediæ præfectus ab Alexandro. Arrian. 4, 3, 18. qui eius filiam Perdiccæ despondet. Arrian. 7, 1, 19. Turpe mendum in Iustino & Orosio: *Mediæ maiori Acropates, minori socer Perdiccæ præponitur,* tolle illud *minori,* & constabunt sibi omnia.

Asiarches. Vide *Oxyartes.*

Cassander Antipatri F. in *Cariam* mittitur. Curtius. Diodorus. Iustinus. Orosius. Arrianus lib. 1. apud Phot. nam libro 9. ibid. & in excerpto Dexippi vitiose scribitur *Asander,* vt aduertit And. Schottus. Balbutire mihi videtur etiam de Caria Cassandro tradita Latinobarbarus: *Phrygiam autem & illam magnam Cæsaria Dexandro tradidit.* Lyciam ad Hellespontum assignat ei Cedrenus. vel potius *Lyciam ac Hellesp.* vt legendum sit Λυκίας καὶ Ἑλλησπόντου. vt quidem extat in Eusebianis. Iustinus denuo eius inducta mentio, stipatoribus regis satellitibus præficit: quod forte postea factum, non suo loco retulit Iustinus. nam à patre equitum chiliarcha constitutus est. Arrian. lib. 9. demum eo mortuo Macedoniæ regnum obtinuit. Quo forte intuitu Dexippus apud Eusch. λέγω πρώτῳ patri collegam datum autumat.

Cleomenes additur Ptolemæo qui prouinciam *Ægypti* assignatam illi traderet. Iustinus. Fuerat enim Cleomenes Alexandriæ ædificandæ præfectus, non quidem vt architectus (quo nomine non recte cum Dinocrate confunditur; sed vt satrapa, vel potius iuxta nostrum suprà 4, 8, 5. *Africæ vel Ægypti vectigalibus* præpositus: vbi quædam de eo disputata. Iustinum obscure satis loquentem, cum modo dictis egregie explicat Dexippus: *Cleomenes ab Alexandro rege huic Satrapiæ (Ægyptiæ) impositus, vicariam Ptolemæo præstare operam iussus est.* quod & Arrianus firmat. Quem postea occidit Ptolemæus, Perdiccæ fauentem, vt refert Pausanias.

Clitus Lydiam accepit ab Antipatro. Arrian. lib. 9. Diodor. 18, 39. Qui non potest esse alius quam superbus ille apud Plutarch. de fort. Alex. 2, 12. de quo sup. ad 8, 1, 20. Quod & Iustin. 13, 6. 16. firmat: *Clito cura classis tradicur.* Tunc enim victoriam illam nauale de qua Plutarchus, & Iustini prolog. XIV. obtinuerit. Vide Diodorum 18, 72.

Craterus Alexandri F. ex Orestide quæ Macedoniæ pars est. Arrian. Indic. 10, 11. Alexandri iussu in Europam proficiscebatur, *Antipatri loco Macedonibus, Thessalis Thracibusque præfuturus,* sup. 10, 4. 8. hoc interim mortuo, regiæ pecuniæ custos constitutus, Iustin. & cum Antipatro *Macedoniam* vicinaque regna obtinere iubetur. Arrianus. Curatoris etiam officio, quæque ad regiam pertinent tuelam, mandatis. Dexippus.

Extarches vide *Oxyartes.*

Eumenes Hieronymi F. Cardianus Arrian. Ind. 3, 12. apud L. Ampel. vitiose *Carduenus. Cappadociam* cum *Paphlagonia* habuit, cum præcepto *vt regionem eam vsque ad Trapezunta defenderet, & bellum cum Ariarathe gereret* qui solus detrectabat imperium Macedonum: & Alexandro alibi occupato ius regni retinuerat. Curtius. sic enim legendum: addita connunctione post *defenderet,* quam etiam ex Mss. restituit Liuio 28, 10, 3. Sigonius: *Bruij ambobus, & vt cum Annibale bellum gererent.* Nam *Ariarathe* non *Arbate* legendum clare ostendunt Plutarch. Eumene cap. 5. Arrianus. Dexippus. Diodorus, lib. XXXI. Appian. in Mithridat. Ex quibus auctoribus haurire poteris, quæ promisimus suprà ad 3, 4, 1. Latinobarbarus: *Paphlagonia autem in Cappadocia Eumenium scriba memoratum præordinauit regnare.* vbi *scriba* non est ὑπογραφεύς, sed quarto casu τὴν γραμματέα, Iustinus eadem: sed adiuncta Eusebiana vnam *Cappadociam* largiuntur. quibus, vt solet, assentitur Cedrenus. *Cares* etiam post adiecit Perdicca, *Lyciamque & Phrygiam.* Iustin. 13, 6, 14.

Leo-

Leonnatus Mitylenæus Syriam cum *Phœnice* Curtius. Diodor. Iustin. Oros Dexippus. Arrian. Inde pulsus postea à Ptolemæo. Diodor. 18, 43. Appianus Mithrid. Quamquam ei satrapiam suam iam confirmasse videretur Antipater, altera diuisione apud Arrian. lib. 9.

Leonnatus Euni F. Pellæus Arrian. Ind. 3, 12. *Phrygiam* minorem Hellespontо adiunctam Curtius. Iustin. Dioder. Arrian. Dexippus. Probus Eumene: *Præfecerat eum Perdiccas ei parti Asiæ, quæ inter Taurum montem iacet, atque Hellespontum.* Eusebiana. Pausanias Atticis. Appianus Syriacis. Latinobarb. *Pontum autem Leona dixit regnare.* quod de Hellesp. accipe.

Lysimachus Agathoclis F. Pellæus Arrian. Indic. 3, 12. *Thraciam adpositasque Thraciæ Ponticas gentes* obtinere iussus. Curtius. Diodorus. Cedrenus. τὸν ἐς δεξιὰ τοῖς πλέουσι τὸν πόντον ἠιόνιον, prouinciam quæ Pontum nauiganibus ad dextram iacet. Dexippus apud Eusch. nam apud Photium *Thraciam & Chersonesum* adscriptas ait. *vsque ad mare quod Salmydessum Ponti Euxini vrbem attingit,* vt addit Arrianus.

Meleager Neoptolemi F. Arrian. 3, 2, 24. secundum Curtium & Arrian. occisus est ante diuisionem factam quod veritati consonum arbitror: nec enim ante hunc occisum Perdicca tantum potuisset. Non ergo miror de prouincia ei tradita dissentire scriptores, cum ei qui non amplius in rebus humanis exstabat, nulla fuerit adsignata. Cedrenus ergo cum Eusebianis *Paphlagoniam* ei tribuit; Diodorus *Lydiam,* Latinobarbarus *Syriam* quæ *Cœle* dicitur, & *Phœnicem.*

Menander in *Lydiam* mittitur Curtius. Iustin. Dexippus. Arrian. vel potius remittitur. Statim enim à pr. Alexander eum ibi satrapam constituerat. Arrian. 3, 1, 27.

Nearchus Androtimi F. Crecensis, Arrian. Indic. 3, 12. *Lyciam & Pamphiliam* sortitur. Iustinus.

Neoptolemus ex Æacidarum gente. Arrian. 2, 5, 11. *Carmaniæ* præficitur. Dexippus. Verum dubito, num *Armeniæ* legi verius sit ex Plutarchi Eumene cap. 7. Quamquam ne de nomine quidem res satis certa. *Armeniis* apud Iustinum emendatum *Tlepolemus* præficitur: qui tamen in Mss. legitur etiam *Neptolemus.* Apud Diodorum tamen & Arrian. lib. 9. *Carmaniæ* præficitur *Tlepolemus.* De quo nomine infra.

Nicanor nominatur apud Iustinum. Cuius tamen Mss. magnopere turbant: ex quibus omnia potius elicias, quam Nicanorem. Immo *Stagnorem* quendam signare videntur, cui & 41, 5, 1. *Parthos* ait traditos. Ceterum *Nicanori* cuidam *Cappadociam,* in altera diuisione tribuit Antipater. Arrianus lib. 9. Diodor. 18, 39. Appian. de B. Mithrid. Est quidem Nicanor alius Σίλανος, ὁ καὶ Νικάνωρ, ὃς τὸ ἀπὸ βάσεως ἐς Βαβυλῶνα, καὶ κεφαλὴν τῶν Βαρβάρων, Cedrenus: sed qui nihil huc pertineat.

Oropius partem *Sogdianæ* tenuit. Dexippus.

Oxyartes siue *Oxathres* Alexandri socer *Bactrianam.* Eusebiana. Cedrenus. *Paropamisadas.* Diodorus 19, 14. qui tamen & *Bactrianorum* regem facit. Latinobarbarus: *Super Parapamisodum autem Oxydarcum ordinauit regnare.* Idem Dexippus. Arrianus. Iustinus, si legas; *Parapamisadas, fines Caucasi montis Oxyartes accepit.* quod & vidit ex Diodoro Bongarsius.

Perdiccas Orontis F. Macedo ex Orestide, Arrian. Indic. 3, 12. imperium diuidens suo arbitratu, Curtius. Arrianus. Appianus. Iustinus. sibi sumit, *vt cum rege esset, copiisque præesset quæ regem sequebantur.* hoc est, vt rex esset. Curtius. Vnde & *Macedonicum* ei *regnum* euenisse credidere Cedrenus & Iornandes Getic. c. 10. qui & *Athenienicum* ei *regnum* euenisse credidere Cedrenus & Iornandes Getic. c. 10. qui & *Athenienſium* principatum adiicit. Ob eam vero potestatem regni procuratorem faciunt Arrianus, & Diodorus. *Archisatrapam* Latinobarbarus. *Phrygiæ maiori* præficit Dexippus

apud Eusebium: si tamen illud excerptum est Dexippi, nam apud Phot. Arriano consentit.

Peucestas Alexandri F. Miezæus, Arrianus emendatus Indic. 3, 11. *Persidis* satrapa constitutus ab Alexandro, Arrian. 6, 5, 1. in ea prouincia remanet. Diodorus. Iustin. emendatus. Latinobarbarus: *Persidam totam Perco donauit.* Confirmauit ei potestatem eam Antipater etiam. Arrianus lib. 9.

Philippus præficitur *Dragenæ*, Cedrenus. siue potius *Drangianæ*, vt in Eusebianis, quæ Cedrenus sequi videtur: Φιλιππ⊙ Δραγγιανῆς. Δραγγιανὴ est Diodoro, quæ Cedreno Δραγγάνη. de Drangis supra quoque dictum ad 8, 2, 17. Diodorus Philippo *Bactrianam* & *Sogdianam* tribuit. quem minorem facit Latinobarbarus: *Tegdianam* (Sogdianam intelligit) *Philippo minori dedit dominare.* Cui consentit & Dexippus. & Iustinus, si legas; *Sogdianos Philippus, Stagnor Parthos, Hyrcanos Phrataphernes &c.* Quæ quidem lectio conciliaret auctorem non magis aliis, quam sibimetipsi. si tamen malis ita iungere *Parthos Philippus*, intelligere poteris de posteriori diuisione apud Arrian. l. 9.

Philo accipit *Illyrios*, Iustinus. Orosius. *Mediam* dant Cedren. & Eusebiana. Sed pro Φίλων ibi scribendum Πέρσων, reliqui auctores consuncunt. Philonis istius nidem non meminerunt; vt vix firmum inter Alexandri duces locum tueri possit, qui vnius Iustini, eiusque ipsius dubia adhuc lectione nititur.

Philotas obtinet *Phrygiam ad Hellespontum* primo, Diodor. 18, 12. deinde *Ciliciam*, Curtius. Arrian. Diodorus. Dexippus. Iustin. Orosius. Latinobarbarus: *Ciliciam autem & Isauria, & omnia circuitu eius Philone ordinauit.* Sed prouincia ei haud multo post adimitur. Iustin. 13, 6, 16. ob amicitiam Antigoni, vt conijcio ex Diodoro 18, 62. *Cilicia* autem imponitur

Philoxenus, Iustin. ibid. Is opinor qui sub Alexandro oræ maritimæ præfectus fuerat. Plutarch. cap. 37. Prouinciam ei confirmat Antipater apud Arrian. l. 9.

Phrataphernes sub Dario quoque prætor *Hyrcanorum* fuerat, Arrian. 3, 2, 7. dedit se Alexandro apud nostrum 6, 4, 23. à quo in prouinciam restituitur, 8, 3, 17. vbi pro *Mardos cum Tapuris*, videtur legendum *Parthos*, ex dicto Arriani loco, & Cedreno; qui ait in hac prouinciarum diuisione obuenisse ei *Parthiam* & *Hyrcaniam*: certum autem est relictum tantum in imperio quod antea habuerat, non nouum ipsi adiectum aut datum. Idque confirmant Diodor. & Eusebiana. *Hyrcaniam* tantum assignat Iustinus cum Dexippo, in quo corrupte Φραφέρνης scribitur.

Pithon Agenoris F. quod nomen etiam sæpe scribitur *Python*, de quo Latinobarbarus: *India autem, quæ dicitur sub Indo, & vsque Hydaspem, finitimis extendens, Pythonæ dominare præcepit.* Quæ intelligi ex Dexippo: *Pithon quidam* (nempe Agenoris, nam de Crateæ filio supra dixerat, *horum* (Pori & Taxilis) *finitimis imperauit, excepto Parapamisadis.* Iustinus. Orosius: *In colonias in Indis conditas Pithon Agenoris F. mittitur.* quo Iustini loco cum cum altero Pithone confundunt. Huius etiam sortem ratam habuit Antipater. Arrian. lib. 9. *Indorum ea ora, quæ Parapamisadis adiacet, Pithoni Agenoris F. tributa.* Nam ab ipso Alexandro acceperat. Arrian. 6, 3, 9.

Pithon Crateæ vel *Crateuæ F. Alcomenaus.* Arrian. Indic. 3, 11. qui tamen *Eordensem* facit 6, 5, 9. *Parthum* Diodorus 19, 14. sed *Parthinum* scribi poterat rectius: cuius nationis meminit Appian. pr. Illyric. & quos citat Reinecc. in Regno Illyr. *Mediam obtinere iussus.* Curtius, Diodorus. Dexippus. Arrianus vtroque loco. Contra quos parum valet auctoritas Cedreni, & Eusebianorum, qui *Phrygiam* & *Lydiam* ei dant; aut Latinobarbari, qui *Syriam vsque Mesopotamiam* videtur assignare.

Porus regnum suum retinuit. Iustinus. Orosius implicite. Dexippus expresse. Rationem aperit Arrianus lib. 9. *De proximis deinde satrapiis ea quæ ad Indum fluuium est, & Patala vrbs, quæ in illa India est maxima, Poro regi cessit: at quæ ad Hydaspen fluuium pertinet, Taxilæ item Indo, attribuitur. quando non facile esset ipsos dimouere, qui ab Alexandro ipso in imperio confirmati, magnam satis potentiam nacti essent.* Quod etiam de ceteris prouinciarum prætoribus intellige: quibus fere vides pristinum ius esse relictum. Adde Diodor. 18, 39.

Ptolemæus Lagi F. Eordensis, Arrianus 6, 5, 9. *Satrapes Ægypti & Asiæ gentium, quæ in ditione erant.* Curtius. vbi pro *Satrapes* lego *Satrapiam*, sustinetur enim hic sensus à proxime præcedenti verbo *obtineret.* Ceterum idem fere dicunt Cedrenus. Eusebiana. Iustinus. Orosius. Constantinus Manasses. Diodorus. Dexippus, & Arrianus vtrisque locis. Latinobarbarus: *Ægyptum autem, & quæ circa eam, vsque superiorem Lybiam Philippo, qui vocabatur Ptolemæus, donauit.* quod etiam aliquanto inferius repetit. Fuerit Græce. Πτολεμαίῳ τῷ λεγομένῳ φιλίππῳ, *Ptolemæo qui Philippi filius dicebatur.* Quippe regis eius filium habitum sup. ad 9, 8, 23. ostensum est. Huius quoque sortem ratam habuit Antipater, cum etiam si voluisset, non potuisset extorquere homini præpotenti. Diodor. 18, 39. & Arrian. lib. 9.

Scythæus in Iustini exemplaribus editur: sed corruptus est locus; nec quisquam opinor inter istos Alexandri duces hoc nomine reperitur.

Seleucus Antiochi F. Iustin. 15, 4, 3. *Syria* & *Babylone* potitur, Cedrenus. Eusebiana. Dexipp. Latinob. Appianus. quod quidem Arrianus & Diod. 18, 3, 9. docent in posteriori diuisione demum accidisse: licet priori tribuat L. Ampelius. & sane à Perdicca *Babylonios Arebon* acceperat, vt supra ostensum. At in hac distributione præficitur equitatui amicorum (sic enim sup. ad 6, 9, 21. τῶν ἱππαρχιῶν τῶν ἑταίρων reddidimus) quem prius Hephæstion, exinde Perdiccas habuerat. quod erat munus summæ dignitatis. Ἡγεμὼν τῆς ἵππης τῆς ἑταιρικῆς vocatur ab Appiano. Diodorus. de qua re Dexippum & Arrianum vide. Idcoque *summum castrorum tribunatum* interpretatus est Iustinus. Postea à *Babylonia* incipiens *tenuit regna Persidis*, imperiumque suum *auxit mirum in modum*, Marcellin. 14, 26. vt pluribus imperitaret gentibus, quam post Alexandrum quisquam vnus. Appianus Syriacis.

Sibyrtius, Diodoro 19, 14. *Sibyrtius*, nanciscitur *Arachosiam* & *Gedrosiam*, Diodor. Dexippus. Iustinus. Latinobarb. *Arachosia autem & Cedrusia Sibartam ordinauit regnare.* Firmauit & huic imperium suum Antipater. Arrianus lib. 9. Ei Antigonus tradidit Eumenis proditores Argyraspidas. Plutarch. Eum. cap. 34. Sic enim ibi legendum pro *Ibyrtio* monuit Bongarsius ad Iustin. hoc loco. Hic autem etiam ab ipso Alexandro præfectus iis regionibus fuerat. Curtius 9, 10, 20.

Stagnor vide in *Nicanor.*

Stasander Cyprius consequitur *Ariam* & *Drangianam* ab Antipatro. Diod. 19, 14. Arrian. quam prius habuerat.

Stasanor Solius ex eadem insula, Diodorus. Dexippus. Iustinus. qui postea ab Antipatro *Bactrianam* & *Sogdianam* accepit. Arrianus. Diodorus. pro *Ariana* nobis *Arabiam* obtrudit Latinobarbarus: *Arabiam autem totam Stasanoro donauit.*

Taxiles itidem regnum suum retinuit, vt Porus.

Tlepolemus Pytophanis F. Carmaniam Alexandro largiente tenuit. Arrianus 6, 5, 1. Quapropter nequicquam *Persidem* ei tribuit Cedren. qui & vitiose *Tripolemum* vocat, Eusebiana sequutus. *Carmaniam* enim ei à Perdicca quoque tributam constat ex Diodoro. Latinobarbarus etiam *Germaniam* hoc est *Carmaniam Tripolemo* adiudicat. Dexippus *Neoptolemo*: sed vtrobique corruptum esse nomen, certum est ex supra dictis, item Arriani apud Phot. lib. 9. & Diodor. 18, 39. vbi firmatam ei ab Antipatro hanc prouinciam.

uinciam legimus. Apud eumdem tamen Diodorum 19,14. *Polemon* appellatur. Huius autem *Ptolemi* prouinciam *Carmaniam*, ab *Armenia Neoptolemi* vix certo distinguas, adeo & hominum illorum & locorum nomina, per vicinitatem soni mutuæ corruptioni sunt opportuna.

Habes nomina procerum, in quos prægrandis imperii membra distributa sunt. Ad pleniorem autem tam magnæ rei intellectum, ipsas etiam prouincias, quibusque traditæ fuerint, eadem serie percurremus. Quod quanquam tædii nonnihil & laboris plurimum habeat (nam de temporis penuria diu queri eius est, qui possit perdere) tamen vtilitatis facilitatisque causa, quam ipse æstimare poteris, lubenti animo suscipimus. Notandum autem plurimam istarum prouinciarum partem breui in pauca regna cessisse: Macedoniæ Antipatri, Asiæ Antigoni, Ægypti Ptolemæi, Syriæ Seleuci, Thraciæ Lysimachi, & Indiæ Sandrocotti. qui ceteros commilitones suos potentia vitaque multum supergressi feruntur. Igitur

Ægyptus ab Alexandro pluribus præsidibus credita, Curtius 4,8,4. post mortem eius tota traditur *Ptolemæo*, cuius posteri ad Augustum vsque ibi regnauere.

Africa etiam, quoad perdomita erat, eidem *Ptolemæo* tribuitur. Ex cuius familia Ptolem. cognomento Apion, Cyrenarum regnum, quod habebat, in pop. Romanum testamento transtulit. Iustinus 39,5,2.

Agriani iussi *Craterο* & *Antipatro* parere, post mortem Crateri cum ceteris Macedonici regni accessionibus, in vnius *Antipatri* arbitrium concedunt.

Arabia quatenus perdomita fuerat, *Ptolemæo* assignatur. Maiorem tamen eius partem *Seleucus* tenuit, Appiano teste.

Arachosia diu sub *Sibyrtio* fuit. postea accessit etiam imperio *Seleuci*.

Arbelitis regio apud Diodor. 18,39. & Arrian. lib. 9. *Amphimacho* traditur; mox cum vicinis regionibus in *Seleuci* potestatem concedit.

Aria Stasanori primum à Perdicca: deinde ab Antipatro *Stasandro* subjicitur. Inter vtramque diuisionem biennio minus interfuit.

Armeniam Ptolemæo obuenisse Iustinus videtur tradere, siue potius *Neoptolemo*, vt in eo nomine disquisitum est nobis. Postea & ipsa concessit in *Seleuci* ditionem. Appianus.

Asia quæ minor dicitur *Antigono* fere tota diu paruit. cuius ἐπίτροπος & curator factus fuerat. Appian. sed &

Assyria aliquamdiu. Quapropter in prima diuisione eam illi obuenisse credidit auctor anonymus apud Eusebium.

Babyloniam prius *Archon* habuisse videtur: mox *Seleucus*, qui etiam inuasam *Antigono* egregie recuperauit. Appianus.

Bactriana vlterior, vt Iustinus ait priores præfectos retinuit. quod Curtius & Arrianus confirmant. Inter quos eminebat *Oxathres*, vel *Oxyartes*, Alexandri socer, qui & rex Bactriorum vocatur à nonnullis. Ergo de citeriore videtur intelligendum, cui à Macedonibus siue *Philippus* siue *Amyntas*; & mox *Stasanor* impositus legitur. Totam postea possedisse fertur *Seleucus*.

Cappadocia Eumeni data est vel potius dicta, nam tum in hostium erat potestate. Probus. Ariarathis nimirum. Quo interfecto, cum etiam Eumenes hostis à Macedonibus appellatus esset, ademptæ prouinciæ *Nicanor* quidam præficitur. Postremo *Seleucus* obtinuit.

Caria data *Cassandro* Diodor. 18,3. mox *Eumeni*. Iustin. 13,6,14. cui illam cum vita extorsit *Antigonus*.

Carmania commissa *Ptolemæo*, videtur mox *Seleuci* imperio accessisse.

Cher-

Cherronesus Thracia *Lysimacho* paruit. Dexippus. Arrianus.

Cilicia amplissima regio in partes diuisa fuisse videtur. quarum eam quæ ad Phrygiam pertinet, *Antigonus* obtinuerit. nisi tamen error est in Dexippi aliorumque scriptura, vt supra monui. Verius ergo dicemus totam *Philotæ* primum, mox *Philoxeno* fuisse traditam. Ad postremum *Seleucus* ea potitus est.

Drangiana secundum aliquos *Philippo* obuenit. potiores plurefque *Stasanori*, qui *Stasanor* est Iustino, tribuunt. Altera diuisione *Stasandro* fuit commissa.

Epirus cum Macedonia adhæsit *Antipatro*.

Gedrosiam Sibyrtius habuit.

Graciam Antipater: dein *Polyperchon*. Iustinus 13,6,9. à quo translata in *Cassandrum* filium, effecit, vt ab initio ei tradita videretur Dexippo apud Euseb. & Latinobarbaro.

Hyrcania Phrataphernι manst. quo pulso aut mortuo adjicitur imperio *Seleuci*. Latinobarbarus *Antigono* frustra tribuit.

Illyrij Philoni cuidam apud Iustin. tradi videntur, verum vitiosa est lectio. Cum Macedonia mansisse penes *Antipatrum*, haudquaquam ambigitur.

Indiæ maior pars sub *Taxile* & *Poro* mansit; adiectis etiam aliis quæ prius non possederant. Certe *Pithon Agenoris F.* Parapamisadis propinqua tenuit. hoc est *colonias in Indiæ confinibus* vt Iustinus explicat: κατοικίας ἰδίους (Ἀλεξάνδρου) Strabo lib. 15. vocat: aitque à *Seleuco* postea traditas esse *Sandrocotto*, qui sub ea tempora amplissimam Indiæ regionem possidebat. Iustin. 15,4. Appianus. *Sandrocottum* vocat Arrianus 5,1,25.

Isauria Latinobarbari calculo *Philotæ* tribuitur, cum Cilicia. nec abhorret à vero vicinia locorum.

Lycaonia Antigono data. Arrian. lib. 9. vnaque vicina *Lycia*. quam frustra *Cassandro*, Cedrenus & Eusebiana; *Nearcho*, Iustinus asserunt. Eam *Antigono* extorquere cupiens Perdiccas, *Eumeni* demandauit. Sed ille præualuit.

Lydiam Menandro tribuunt plures: *Meleagro* Diodorus; *Pythoni* Eusebiana & Cedrenus. Cessit in ditionem *Antigoni*, ejecto *Clito*, quem Antipater præfecerat. Diodor. 18,52.

Macedonia demandatur *Craterο* & *Antipatro* penes quem post mortem illius manet, & in *Cassandrum* transmittitur. cui ea de causa obuenisse dicitur apud Dexippum Eusebii, & Appianum. Cedrenus, qui *Perdiccæ*, & Latinobarbarus, qui *Aridæo* tribuunt; non terram Macedoniæ, sed imperii arbitrium intellexere.

Mediam Atropates regebat Alexandri auctoritate, & mox affinitate Perdiccæ, supra proprias vires, validus. Ideo quamuis *Pithon* Mediæ præficeretur, ipse tamen permissu Macedonum, dein etiam inuitis ipsis portionem eius tenuit, quæ ab ipso vocata fuit Atropatia. Strabo lib. 11. Cetera *Seleuco* postea occupauit, occiso *Antigoni* Satrapa *Nicatore*, secundum Appianum.

Mesopotamia post *Arcesilaum* & *Amphimachum* Satrapam accipit *Blitoren* imponente *Antigono*. Ad postremum *Seleuco* subjicitur.

Palæstina in Eusebianis *Antigono* tribuitur. At ex Iosepho aliisque constat *Ptolemæo* paruisse, cum vicina Syriæ parte. Eius tamen præfidia ejecerat Antigonus. Appian. diuque inter eos, postea etiam inter Seleucidas Syriæ reges, & Ptolemæos Ægypti, de eius possessione pugnatum est.

Pamphylia Antigono data, retentaque contra *Eumenem*. Iustin. 13,6.

Paphlagonia cum Cappadocia eosdem dominos habuit.

Parapamisadæ commissi *Oxyartæ*, cui videntur à *Sandrocotto* fuisse erepti.

Parthia

Parthia Phratapherni tradita erat: mox *Philippo*, vel secundum Iustin. *Stagnori* mandata; tandem accessit *Seleuco*.

Patala traduntur *Poro*. Arrian. lib. 9.

Persidem Tripolemo quidam (*Tlepolemum* videntur velle) potiores *Peucestæ* tribuunt. Postea cum omnibus circa regnis *Seleuco* paruit.

Phanice cum Syria & forte Palæstina *Laomedonti* obuenit. vide *Syria*.

Phrygiam maiorem accepit *Antigonus*; quæ ad Hellespontum pertinet, *Leonnatus*. Sunt qui *Pythoni*, *Cassandro*, *Perdiccæ*, *Philotæ* tribuant, quos falli puto. *Eumeni* Perdiccas postea adiecerat; sed obtinuit validior *Antigonus*: cum interim *Leonnatus* occubuisset.

Pontus haud dubie maiori ex parte *Lysimacho* obtigit, pro quo *Antipatrum*, aut *Leonnatum* falso videntur substituere. *Eumenes* tamen etiam partem eius acceperat, confinia vtriusque ex Curtio, Dexippo, Arriano colligere poteris.

Segdiana Philippo prius, vel *Amyntæ*: dein *Stasanori* data fuit. At Dexippus *Orœpium* præfecit, ignoratum aliis. Ad vltimum *Seleucus* possedit.

Susiana post Perdiccæ finem, in præmium nauatæ operæ *Antigeni* traditur, Argyraspidarum duci, ab Antipatro. Arrian. lib. 9. pro quo, vitio manifesto, apud Diodorum 18, 39. legitur *Antigonus*. cui geminum mendum sup. quoque in Curtio 8, 14, 15. fustulimus. De ista satrapia Antigenis, ipse Diod. 18, 62. Pellenæum fuisse colligas ex Plutarcho de fort. Alex. 2, 15. & 16. nisi forte legendum ibi Πελλαίῳ. Eiusdem, puto, mentionem facit idem Auctor in Alex. cap. CXX.

Syria Laomedonti fuerat tradita; quem *Ptolemæus* expulit: viciſſim pulsus ab *Antigono*. postea *Seleucus* totam obtinuit. cui ea causa statim adiudicatam putabant Dexippus Eusebianus, cum Cedreno. inter *Pithonem* & *Meleagrum*, nescio quo auctore, partitur eam Latinobarbarus.

Tapyri amissis satrapis suis, cum Parthis & Hyrcanis accesserunt *Seleuco*. Appianus.

Thracia quidem *Lysimacho* obuenerat, qui & magnam eius partem obtinuit: superabant tamen adhuc nationes regesque liberi, à quorum Scutha, ipse captus fuit. Plut. apophth. c. 49. non enim interfectus, vt Arrianus videbatur scribere. cum enim ipse postea multam eius mentionem faciat; apparet τὸ ἀνηρέθη accipiendum, vt debellatus intelligatur, non etiam vt occisus.

Triballi cum Macedonia paruerunt *Antipatro*. Sed hæc hactenus.

10,10,4. *DECRETVM EST VT*) Hæc verba superflua videntur.

10,10,5. *TESTAMENTO*) Vide sup. ad 10,5,4.

10,10,8. *EXPEDITIVS AVGERE*) Sen. epist. 101, 2. ex P. Syro, *Facilius crescit dignitas, quam incipit*. Vide Flor. 2, 2, 2. a.

10,10,9. *SEPTIMVS DIES*) Ælian. hist. var. 12, 64, 2. *triginta diebus inhumatum iacuisse* narrat. Fieri potest, vt neuter fallat. Raderus. qui mox subjicit de corpore in Ægyptum auecto, quasi sentiret Ælianum triginta dies computasse à morte Alexandri, donec Alexandriæ humaretur: sed ex Diod. 18, 28. patet biennium extractum fuisse, antequam id fieret. Luctum ea super re Olympiadis exponit Ælian. hist. var. 13, 30. Apud Lucianum in Dial. mort. ait Diogeni: *Etiamnum in Babylone iacet tertium iam diem: porro Ptolemæus ille satelles meus, si quando detur otium ab his rerum tumultibus qui nunc instant, pollicetur in Ægyptum deportaturum me.*

10,10,10. *MESOPOTAMIÆ ÆSTVS*) Vid. Strabo lib. 16. Plut. Alex. c. 66. Ammian. 18, 17. *Vbi solis radiis exarseris tempus, in regionibus æstus ambustis.*

PLE-

PLERAQVE ANIMALIA) An rectius *plerumque*?

10,10,12. *NVLLA TABE*) Contra Lucianus in dial. Philippi & Alexandri, facit *ijstius cadauer perfectum iacere, turgidum sane, & iuxta aliorum corporum morem omnibus suo omnia labefactans*. Pro Curtio tamen, & qui alii cum eo sentiunt, sit; quod constat eximia corporis temperie fuisse præditum eum hominem, vt ex eius ore ac membris omnibus fragrantia mire suauis defluxerit, auctore Zonara, ex Plutarchi Sympos. 1, 6. *ita vt tuniculæ fragrantia replerentur aromatum odorem æmulante*. Credibile tamen est, non ita plane neglectum iacuisse, præsertim in tanto æstu. id enim contra omnem morem atque rationem fuisset factum: nec impedire poterant istæ turbæ, quin saltem ad durationem melle perfunderetur. quod etiam ita gestum non absurde propugnes adiuuante Statio Sylu. 3, 2, 117.

Duc & ad Æmathios manes, vbi belliger vrbis
Conditor Hyblæo perfusus mellare durat.

Fabulam autem illam fuisse sparsam verisimile est, ad eximendam opinionem de veneno regi dato. Vide Gregorii Horstii problema, *an cadauer humanum aliquot septimanis incorruptum nullo artificio accedente durare possit*.

10,10,13. *ÆGYPTI CHALDÆIQVE*) Morem Ægyptiorum hunc purgandi cadauera, & odoribus imbuendi, exponit diserte Herodot. 2, 86. Scripsit & Lucianus de hoc more περὶ πένθους, *de luctu*. Vsi sunt veteres in condiendis corporibus mortuorum sale, nitro, cedro, asphalto, melle, cera, myrrha, balsamo, gypso, calce. Caput octauum Io. Kirchmanni lib. 1. de funer. Rom. consule. Alexandrum quoque Neap. 3, 7. & Tiraquellum. Gretserum de funebri Christianorum ritu. Raderus. Ἐνταφιασταὶ reddiderunt LXX. Genes. cap. L. *in quo opere maxime Ægyptiorum cura præcellit*, ait Augustin. fin. lib. I. locut. de Genesi.

ATTRECTARE EVM) Quid si legas *deum*? comparat enim quodammodo hic mortales cum diis. Raderus. Idem mihi videbatur. eadem antithesis in Iustino 2, 12, 10. *quam nullæ sint mortalium aduersus deos vires*. & quod illi ius fasque esse precantur eodem tendit, quo Vitellii adulatio apud Dionem lib. 59. qui interrogatus à Caio, num se vidisset cum Luna congredi, respondet, ὑμῖν μὲν ἔξεστι, βασιλεῦ, μόνοις ἀθρώποις ὁρᾶν ἐξεῖναι. *Solis vobis alii, domine, fas est inuicem videre & conspici*. sic ergo & attrectare.

REFLETVM ODORIBVS SOLIVM) Ita sunt hæc iungenda. Diodor. 18, 26. *cadaueri loculus mellei ductura ita fabricatus erat, vt probe quadraret, quam vsque ad medium aromatis, quæ & fragrantiam & durationem cadaueri præberent, referserant. Supra capulum &c.* pergit exponere quod dicit Curtius, *capiti adiecta fortunæ eius insignia*. Aureum autem fuit hoc solium, ex more Persarum de quo Brissonius. Sic apud Florum. 4, 11, 11. Cleopatra *in differto odoribus solio, iuxta suum se collocauit Antonium*. quo loco etiam de hoc Curtiano diximus. Ceterum aureum illud solium dia postea sublegit Ptolemæus Cocces, aut *Coccyx* (si recte Strabonem lib. 17. emendauit in prologis Trogi) substituto vitreo. Apud Eustath. in Dionysii vers. 254. idem narratur verbis Strabonis.

10,10,14. *VENENO PLERIQVE*) Ex quibus hodie supersunt Iustin. 12, 14, 6. Ouid. in Ibin. v. 297. Suidas. Plin. 30, 16, 4. Vitruuius 8, 3. nonnulli apud Diodor. 17, 118. Plutarch. c. 129. Tacit. 2, 73, 2. Arrian. 7, 5, 14. Bassianus Caracalla apud Dionem. Iornandes de reb. Get. c. 10. Ælian. hist. an. 5, 29, 7. Oros. 3, 20. Plutarch. de inuidia c. 5. Constantinus Manasses. Dio Chrysost. de fortuna orat. 64. ex emendatione Casauboni. Pausanias in Arcadicis dubitat an veneno ex Stygis fonte perierit. Alii morbo ex vinolentia contracto decessisse tradunt. vt Ephippus apud

Athenæum 10, 9. Probus de regibus. Plutarch. c. 129. Euſeb. de vita Conſtant. 1, 3. Ælian. hiſt. var. 3, 23. Solin. cap. 15. Zonaras I. in. 8, 3, 7. Arrian. 7, 5, 14. Sen. epiſt. 83, 32. Nam Statius Syl. 4, 6, 72. vtram opinionem ſequatur his verbis,

Cum traheret letale merum - - -

in incerto eſt. L. Ampelius non immerito dubitat, *vimolentia* Alexander, *an veneno* perierit. Contra opinionem de veneno ſtygis militat, quod diu poſtea cadauer incorruptum manſit, etiam ab Auguſto conſpectum, vt Sueton. ſcribit. Sed id fieri non potuiſſet, ſi ſtygis aqua ſeptica fuiſſet extinctus. Vide Scalig. Exerc. ad Cardan. 141, 2.

IOLLAM) Idem reperies apud Plutarch. c. 129. & in Hyperide c. 4. Arrian. 7, 5, 14. Iuſtin. 12, 14, 6. Oroſ. 3, 20. Vitruuium 8, 3. Qui omnes egregie confirmant emendationem Caſauboni in Dionis orat. 64. legentis, ὅτι τὸ Ἀλέξανδρον (δοκοῦσι) Ἴολας καὶ κύλικι. pro δῶλον καὶ Κίλικι. Tamen à Caſſandro poculum illud traditum ſignificant Val. Max. 1, 7, 2. ext. & Suidas. Diodor. 17, 118. filium Antipatri poculum regi tradidiſſe ſcribit: nomen haud adjicit.

ANTIPATRVM) Dio Chryſ. dicto loco ait de occidendo eo deliberaſſe Alexandrum. cuius apophthegma relatum eſt ſup. ad 10, 4, 9.

10, 10, 16. *IN MACEDONIA GIGNITVR)* Imo in Arcadia. Locum hunc Curtii diligentiſſime explicat Nicol. Loënſis epiphill. 3, 10. Item Leopard. emendat. 4, 8. Vide & Iuſtin. 12, 14, 7. d. Adde Tzetzem in Lycophronis Alexandram, Virgil. Æneid. 7. Didymum Homeri interpretem Iliad. 19. Vibium Sequeſtrum citatos à Philandro ad Vitruuium 8, 3. Item Tertull. c. 50. de anima.

VNGVLAM IVMENTI) De hac re vide modo citatos. Hoc modo noto, Ariſtotelem inuidia grauari, quaſi ipſe Antipatro conſilium id dederit, venenique eius naturam detexerit. Sane & Alexandrum ab eo alienum fuiſſe, & ab Alexandro ipſum, conſtare poteſt ex Plutarch. c. 98. item de ſui laude cap. 19. & de profect. virtut. ſent. c. 10. Ergo Plin. 30, 16, 4. *Vngulas tantum mularum repertas, neque aliam vllam materiam quæ non perraderetur à veneno Stygis aquæ, cum id dandum Alexandro Magno Antipater mitteret, memoriæ dignum eſt, magna Ariſtotelis infamia excogitatum.* Adde Plutarch. c. 129. Arrian. 7, 5, 14. Diodor. 17, 118. Quod quidem vtcunque traditum, in ſectam Ariſtotelis poſt multa ſecula accu- vindicauit Baſſianus Caracalla apud Dionem.

DVNTAXAT PATIENS) Sequebatur *eſſe confiſus*: quod merito, vt manifeſtam repetitionem priorum, cum Acidalio expungimus.

10, 10, 19. *INTERFECTIS OMNIBVS)* Caſſander Antipatri interfecit Olympiadem Alexandri matrem, Diodor. 19, 61. Iuſtin. 14, 6, 11. Euſebius. Pauſan. in Atticis. Alexandrum eius ex Roxane filium, cum ipſâ matre, Diodor. 19, 104. Euſebius. Herculem alterum eius filium, Pauſan. in Bœoticis. Ergo Iuſtin. 16, 2, 5. ait *Caſſandri domum Alexandro M. ſtirpis extinctæ pœnas luiſſe.* Ex Radero. Adde Reineccium in Regno Maced. Ioſippum Hebr. à pr. Iuſtin. 15, 2, 3. 16, 1, 15. 16, 2, 5.

10, 10, 20. *CORPVS EIVS)* Pompa qua translatum fuit exacte deſcribitur à Diodoro 18, 26.

A PTOLEMÆO) Ælian. hiſt. var. 12, 64. elegantem fabulam narrat: eum diu iacuiſſet inſepultus Alexander, Ariſtandrum vatem rem exprobraſſe ducibus, adiecto felicem fore, qui corpus Alexandri in ſua prouincia haberet. Quo inductum Ptolemæum id clam auexiſſe, decepto etiam Perdicca, qui perſecutus eum fuerat. legendum enim Πτολεμαῖον ὃ τὸ σῶμα ἐξικλεψαι. non, vt vulgo, ἐξικλυψαι.

MEMPHIM) Pauſanias Atticis: Ptolemæus *iis Macedonibus, quibus negotium datum erat vt Alexandri cadauer Ægas reportarent, vt ſibi illud traderent perſuaſit,*

ſit, acceptumque Macedonico ritu in Memphi condidit. Adde Diodor. 18, 29. Arrian. apud Photium.

ALEXANDRIAM) Secus quam voluit Alexander apud Iuſtin. 13, 4, 6. quæ verba reperiuntur ſup. 10, 5, 4. Vide notas Amantiſſimi Soceri ad Sueton. Aug. 18, 1. *Conditorium & corpus Magni Alexandri, cum prolatum è penetrali ſubiecciſſet oculis,* (Auguſtus) *coronâ aureâ impoſitâ, ac floribus aſperſis veneratus eſt.* de eo Lucan. 8, 694.

Cum tibi ſacrato Macedon ſeruetur in antro

in apoſtrophe ad Ptolemæum: & 9, 154.

- - - - adytisque reuectum
Corpus Alexandri pigra Mareotide mergam.

quod *in dolorem ſæculi, inuidiamque fortunæ, in conditorio ſeruari*, eleganter ait Plin. 37, 2, 6.

NOMINI HONOR HABETVR) Varius atque multiplex, præſertim geſta eius extollendo. de qua re Iulianus orat. 1. haud inepte iudicaſſe videtur, *omina illa, & reſponſa, aut per viſum obiectas ſpecies* de Alexandro vulgata, *à poetica licentia non multum recedere.* Ceterum quantus eius memoriæ ſit honor habitus ex ſubiectis paſſim cognoſces. *Dicuntur iuuari in omni actu ſuo, qui Alexandrum expreſſum vel auro geſtitant, vel argento.* idque Macrianorum familiam obſeruaſſe tradit Pollio in Quieto ex XXX. Tyrannis. Eius effigie Auguſtus ſignauit. Sueton. Aug. 50, 1. Idem eius ſepulchrum curioſe inſpexit; corpuſque honore affecit: vt paulo ſupra dictum. *Magnus* eſt cognominatus, quod cognomen *exiguorum nulli verius inſiniſque contigit,* iudicio Sabellici exemplor. 6, 3. Creditus eſt in ſomnis apparere, & quæ agenda eſſent præcipere. quam famam commento ſuo firmauit Eumenes, de quo ſup. ad 10, 6, 4. & apud Plutarch. c. 11. de alio inſomnio. item Antiochus Soter, qui cum Gallis pugnaturus, militibus hoc ſomnio audaciam fecit, Alexandrum adſtitiſſe ſibi, vtque teſſeram daret ὑγιαίνειν iuſſiſſe; ita victoria potiturum. Iam æra Alexandri in *Orientis partibus* obſeruata, haud leuis honor eſt. alios nec minores his, & multis modis plures, quos collegeramus, in commodius tempus differimus.

Ματαίῳ ματαιότατον, τὰ πάντα ματαίῳ.

VNVM EST NECESSARIVM.

IN TOTVM OPVS CVRTIANVM LOCVPLETISSIMVS INDEX

IN QVO

E ternis numeris primus Librum notat; secundus Caput libri; tertius Versiculum seu sectiunculam capitis.

Absolute positi numeri ad textum referuntur: quibus C. litera præfixa est, Commentarios respiciunt: S. indicio est Supplementum intelligi: V. ad Varias Lectiones ablegat.

Quoties numeris integra vocabula subiiciuntur, argumento sunt, plures ad vnum versiculum notas in Commentariis inueniri; ea vero quæ indicatur, pertinere ad notam, quæ ab eiusmodi verbo incipiat.

A. Litera *reperitur multis nominibus præsertim orientalibus præfixa. C. 6, 4, 25. ex emplis ibi citatis adde* Sisenem, *quod nomen Iosepho 11, 4. effertur* Sisines; *Luciano de amicitia*, Sisinnes; *Arriano 1, 8, 3.* Asisines. *sic* Muratem, *&* Amurathem *promiscue inuenias. C. 4, 6, 15.* Speculator, *quem D. Marcus 6, 27.* Σπεκουλάτορα *vocat, Iudæo quem Schickardus de iure regio 2, 1. citat* Aspeclator *est* אספקלטור *conieci id accidisse ex præfixo articulo, qui ab ignaris linguæ coniunctus fuerit nomini. Firmam eam opinionem alia huc genus exempla, præsertim ex Arabico sermone petita: vt cum* Al-coranum, Al-chymiam, Al-manacum, *pro* corano, chymia &c. *vsurpamus. vide infr.* Satrapa.

A *frequens terminatio est vocabulis verbium C. 8, 10, 21.* Mazagas. eodem refer *C. 9, 1, 14. Indica præsertim oppida vt plurimum ita desinere notaui. Idem obseruauit de Caricis,* Labranda, Alabanda &c. *apud Strabonem* lib. 14. *ab Alabando vocata, deo ipsorum. Ciceronem vide de natura deor. 3, 19. &*

Stephanum in Ἀλάβανδα. *sic* deba *terminatio notat vrbem, vt ex historia Hierosol. incerti auctoris, quam Bongarsius edidit, disco* Philippopolim *Macedoniæ aliquando* Pulpudeba *vocatam fuisse. errorem quidem ipsius hominis animaduerto, sed quia ad nostrum instituum non pertinet, dissimulo. Sic apud Liuium 33, 2, 2. Carlæ Castellum est* Tendeba, *sed vitiosa lectione neutiquam occultatum:* cum his copiis Pausistratus tendebat in Stratonicensi agro locum peropportunum, ignaris regiis qui tenuerant, occupauit. *lege*; Tendeba in Straton. agro: *& mox n.* 4. Dinocrates regius præfectus recuperandi castelli caussa primo castra ad ipsa tendebat, mouit inde ad alterum castellum &c. *lege*; ad ipsa Tendeba mouit; inde &c. *Τένεβα sunt Stephano, vt forte hoc Tenis oppidum significet, à quo & Tenedus vocata est. apud Parthos olim Armeniosque* certa *notabat vrbem, inde sunt* Dadocerta *apud Stephanum*, Tigranocerta, *apud Tacitum & alios*, Vologesocerta *apud Plinium*, *ex nominibus conditorum.*

A *interdum pro* ab *scribitur. & vicissim, exempla subministrabunt* V. 3, 9, 10. V. 9, 2, 29. &c. *Sæpius confunditur cum* ad, *vt* V. 8, 9, 5. *pro* à Mer. regione, *in aliis est*, ad Mer. regionem: V. 9, 2, 29. abfuerit, afuerit, *&* affuerit. C. 7, 1, 29. Auersaremur, *&* aduersar. V. 8, 13, 23. auersus, *&* aduersus. V. 10, 5, 3. amissurus, *&* admiss. *sic apud Vitruuium in præfat. lib. 2. lego.* Nouitas populum cum aduertisset, *non* auertisset. *quomodo apud Tacit. 1, 41, 1.* gemitus ac planctus militum aures oraque aduertere.

à, de *&* è, *aliud pro alio ponitur* V. 4, 13, 13. a, & ci. *syllaba ob similitudinem ductuum confundi possunt, vt* V. 8, 4, 25. *ex* duas, *factum est*, ducis. *simili errore* C. 3, 1, 29. f. *pro* ducibus, *opera fecerunt*, duobus, a *&* c. *crebro permutantur: vt* V. 7, 11, 23. Cophes, *&* Cophas. V. 9, 3, 23. retractantes, *&* retrect. *sic* V. 10, 1, 32. 10, 7, 5. &c. a *&* o. V. 3, 10, 8. calles, & colles. V. 9, 4, 19. aduocata, *&* aduocato. *sic* V. 9, 6, 15. 9, 7, 17. 9, 10, 5. &c. a *&* v. V. 7, 10, 11. adduxerunt, *&* adduxerant. V. 8, 1, 46. abstulerunt, *&* abstulerant: *quod in ea temporum permutatione frequenter euenit. neque tenicula hæc notare piget, ob vsum quem interdum ad emendationem auctorum præstant hoc genus obseruatiuncula, si cum iudicio adhibeantur. quod semel dictum volo.*

à defectione *h. e. post defect.* 6, 1, 20. à fronte, à tergo. 3, 8, 27. 4, 15, 22. C. 5, 12, 8. à latere ipsius, 3, 5, 15. h. e. *qui circa eum proximi: indeclinabile*, vt à manu, *pro* amanuensis. *Sueton. Aug.* 67, 5. Thallo à manu crura effregit. *eadem vis particulæ huic apud nostrum* 3, 1, 19. vt à tergo tuta relinqueret. *simile hoc apud Cæsar. de bell. Ciu.* 2, 34. relicti ab iis, qui vna procurrerant leuis armaturæ, circumueniebantur. *eodemque modo possis accipere præcedentia*: leuis armaturæ interiecti complures. à Persepoli profectus. 5, 6, 19. *notetur præpositio adpositæ vrbis nomini.* sic 4, 7, 2. à Gaza copias mouerat. 4, 7, 5. à Memphi eodem flumine vectus. *sic apud Liu.* 26, 15, 9. eques citus ab Roma venit. *Sueton. Aug.* 95, 1. reuerso ab Apollonia. *Tacit.* 15, 6, 2. exercitum Rom. à Tigranocertis deductum.

ab *&* ad, *cum compositis suis sæpissime inter se permutantur, vt* V. 8, 1, 44. abducere *&* adducere. V. 6, 8, 22. vt in Agell. abiectis, *&* adi. V. 8, 1, 49. ablata *&* allata. *sic* C. 4, 4, 5. V. 8, 10, 24. 9, 6, 20. 10, 5, 19. &c. abripit & arripit. V. 4, 4, 5.

ab animis vultus dissentiunt. 6, 1, 17.

ab eo, *post eum.* 5, 2, 5. ab Tanai. 7, 4, 15.

Abaritæ. 9, 10, 5. *vide* Arabitæ.

Abdalla. C. 4, 1, 19.

Abdera. S. 2, 3, 14.

abdere se in saltu. 8, 2, 37. abdita tecta, *occulta.* 8, 4, 13.

abdicare patrem. 4, 10, 3. *noue & acute dictum. alias enim abdicantur liberi, non parres.* abdicare *namque est* patris factum, quod est familia abjicere, vt *interpretatur Nonius. sed hic ipsa sermonis nouitate non minus augute quam inuidiose perstringitur Alexandri insolentia, qui reiecto Philippo Hammonem sibi patrem optauerat. Ceterum verba certis ritibus solennia, ad alia quoque negotia apte detorquere ingeniosum habetur. ita laudat Tacitus* 13, 14, 2. *illud Neronis*; ire Pallantem vt eiuraret.

Abdolonimus. C. 4, 1, 19.

abducere equites. 10, 7, 21. equos. 7, 1, 34. iumenta. 6, 6, 15. *quem* in regiam, capite velato. 6, 8, 22. *vbi alii habent* adducere.

abest *cui* cura, fortuna, h. e. *illi caret aut destituitur.* 3, 2, 1. abesse spatium vnius iugeris. 5, 1, 26. *tot* stadia ab *aliquo loco*, 3, 4, 2. 5, 8, 2. inde *tot* stadia. 3, 8, 24. haud amplius quam *tot* stadia. 5, 13, 11. *tot* stadiis. 4, 10, 15. 5, 13, 9. haud procul castris. 7, 5, 13. haud procul à fine mundi. 9, 6, 20. procul mari. 9, 9, 6. montibus longius. 3, 9, 10. abfit inuidia. 10, 2, 24. 10, 9, 6. absens dicit caussam. 6, 9, 28.

abferre, *pro aufferre.* V. 7, 1, 10.

Abgarus. C. 4, 2, 19. *Abdolonimus. Nicephoro Histor. Eccles.* 2, 7. *est* Augarus *per notissimam literarum B. & V. cognationem.*

abhorret animus à fuga. 5, 8, 10 an. facinore procul. 6, 7, 11. ingenia à luxu. 4, 6, 3. carmen auribus peregrinis. *hoc est, quod abhorreant aures non adsuetæ.* abhorrere, *pro discrepare, differre. sic* abhorrere à more, sermone. 6, 9, 36. abhorret cultus à priuato paululum. 3, 6, 19. *eos* cultu vitæ à ceteris. 5, 6, 17. mare colore à ceteris. 8, 9, 14. vehiculum cultu à vilioribus. 3, 1, 14. abhorrentia moribus. 7, 8, 11. munia ministeriis seruilibus. 8, 6, 2.

Abiasares. V. 8, 12, 13. V. 9, 1, 7.

Abii Scythæ, *aliis* Auii. C. 7, 6, 11. *ἄβιος pauperem notat. βίος enim & vitam & victum significat. sic & Galli* gaigner sa vie, *&* Hispani gannar su vida. *Sic etiam sentit Nic. Damascenus in Excerpt. Vales. p.* 513.

abigere equos. 7, 9, 16. abacta iumenta. 5, 13, 25. de abigeis *&* abigeatus *crimine vide Langlæum semestr.* 8, 1. *erudite disserentem.*

abjicere amiculum. 3, 12, 5. insignia imperii indecore. 3, 11, 11. magis quam ponere pocula. 8, 1, 44. corpus humi. 10, 5, 19. pronum corpus in humum. 5, 12, 8. viscera canis discissæ ab vtraque parte *campi* 10, 9, 12. abiecti & infracti. 6, 2, 21. *pro supplicibus & humilibus.* C. 3, 12, 11.

abire domos. 8, 6, 20. è conspectu. 8, 3, 5. impune. V. 4, 16, 18. retro 3, 8, 1. abire *iussu legatus.* 7, 11, 23. *quia nimirum ipsius postulata valde displicuerant. sic apud Liuium 6, 17, 11. Circiensibus & Veliternis iniungitur*, facessèrent propere ex vrbe ab ore atque oculis pop. Romani. & 42, 48, 3. *Persei legatis* denunciatum, extemplo mœnibus vrbis Romæ, Italia intra trigesimum diem excederent. *ita Iugurtha legatique eius* Italia decedere *iubentur, apud Sallust.* Iug. 28, 2. & 35, 9. *Aristagoras* è Sparta ante solem occidentem, Herodot. 5, 50. *ex denunciatione legatus intelligebat, nihil sibi profuturum ius gentium, si vltra præstitutum tempus moraretur.* abeuntium agmen. 5, 13, 13.

Abisares. 8, 12, 13. legatos ad Alex. mittit. 8, 13, 1. Poro belli socius. 8, 14, 1. eo victo iterum legatos mittit. 9, 1, 7. morbo interit. 10, 1, 20. successore filio. 10, 1, 21.

Abistamenes. 3, 4, 1.

abluere corpus. 3, 5, 2. 4, 1, 22. corpus aqua. 3, 5, 5. abluitur *cui* squalor. 4, 1, 23.

Ablynestes. V. 5, 2, 5.

abnuere multa adfirmatione, animi constantia, vultu, sibi quicquam cogitatum esse. 6, 11, 35. constanter, se dedisse fidem. 6, 7, 7. abnuens, *absolute, pro negans.* 5, 3, 13.

(quod abominor) 7, 4, 12.

Abrahamus Aben Phareg Mſuli *historiæ de Alexandro scriptor.* C. proleg. cap. 4.

abripit belluam Neptunus. 4, 4, 5. *aliæ* arripit. *celeritatem simul & violentiam indignantis notat. sic Macedones* 3, 5, 8. *queruntur regem suum* diuelli à se & abripi. *(9. legum* abrumpi) *scilicet ab iniquis infestisque nominibus. eiusdem ergo originis verbum vsurpatur Tacito in morte Germanici* 2, 82, 6. *& filiorum Agrippæ* 3, 6, 3.

abrumpere, *diuellere, separare*, equites à cetero exercitu. 10, 7, 21. *sic* abrupti à ceteris. 3, 11, 18. abrupta à ceteris agmina. 4, 15, 22. partem viscerum suorum. 6, 9, 19. *cui* spem gratiæ, *h. e. placidere.* 10, 8, 17. abrumpunt iter fossæ. 5, 5, 1. abrupta petra, *prærupta, ardua, abscissa, vt mox.* 7, 11, 2. rupes. 8, 11, 3. abrupta simulachrorum membra, *præcisa, præfracta.* 5, 6, 5. abrupta, *de-*

generauit in obruta. V. 4, 15, 23. *quia a in o facile corrumpitur, & participia verborum* rumpere *&* ruere *sæpissime confunduntur.*

abscindere lignum, *præcidere.* 9, 5, 22. abscisa *&* abscissa. V. 3, 11, 25. abscissa vndique petra, *abrupta.* 7, 11, 2. abscissæ rupes. 5, 3, 17. abscissa vestis, *dirupta, lacerata, in luctu.* 3, 11, 25. 10, 5, 10. abscissum caput. 8, 3, 9.

abscondit fumus cœlum, velut nube, *tegit, occulit.* 6, 6, 30. abscondere miserias. 5, 5, 11. paucitatem. 4, 14, 14. pedites. 8, 13, 17. siros solerter. 7, 4, 24. abscondi in domo matris iuuenes, *ne videlicet ad militiam pertraherentur. ibi versari, vt Achilles in Scyro insula.* 7, 1, 37. abscondi caligine. 7, 4, 29. abscondituus in armamentario. 6, 7, 23. absconditi cursus. 7, 10, 3.

absistere *sc. obsidione.* 8, 11, 2. bello. 10, 7, 18. *vbi q.* abstinere, *cognato sensu.*

absoluere, *liberare quem ab imputato crimine,* sententia sua. 7, 2, 8. cognita caussa. 6, 10, 3. absolui nemo potest, nisi qui dixerit caussam. 7, 2, 9. absolute dicta ad sensum commodum ex adiectis restringenda. C. 4, 11, 17.

absorbet mare quidquid ingeritur, *haurit, & inglutit, vt non exstet.* 4, 2, 19. humorem siccitas. 7, 5, 5. absorbetur interdum syllaba, si aut sequens iisdem literis constet, aut ea omissa, nihilominus tolerabilis sensus exeat. *vide* V. 7, 7, 27. idem fit in singulis literis. *vt 7, 6, 26. legitur,* qua munimenta, *quum emendandum sit,* quam munimenta, *vide infra.* Quam.

abstergentur remi, collisis nauibus. 9, 9, 16. *Membranæ Mody* impingisque *pro* abstergique. *sed librarius non intellexit vocem* abstergeri, *quæ est* abrumpi, *vel decurtari, παραγραφὴ. A. Hirtius de bello Alexandrino cap.* 15. Nullius remi detergerentur. *Vide & Gifanii Indicem Lucretianum in voce* Abstergeri. Loccenius. abstergere *&* detergere *idem est & valet quod* frango, *vt Virgilius* 1, 108. Franguntur remi, *vel* abscindo. *Hirtius &c. Cæsar de bello ciu.* 1, 58. aut remos transcurrentes detergere, si possent, contendebant. Abstergo *&* abstergeo, detergo *&* detergeo *dicitur, secundi & tertii ordinis.* Raderus. *Adde his quæ notaui in Indice Floriano voce* Detergere. absterssis lachrimis. 5, 5, 8. oculis amiculo. 6, 9, 33.

abstinere armis. 7, 6, 11. bello (*alij* absistere) 10, 7, 18. cædibus. 3, 12, 19. cibo 4, 10, 23. cibo *&* luce. 10, 5, 24. consilio. 8, 3, 6. corporibus, *&* cultu feminarum. 5, 6, 8. ne quidem equis. 9, 10, 12. lachrimis. 5, 4, 24. latratu. 9, 1, 31. nominibus, *nomina reorum premere & reticere.* 6, 9, 3. ne sacris quidem. 10, 1, 3. iussit abstineri cædibus. 5, 13, 19. 8, 10, 10.

abstrahi, *vi abduci.* 8, 1, 41 ad capitale supplicium. 3, 7, 2. vix inde (*a corpore defuncti*) abstractus est. 10, 4, 2.

absumpto, *consumpto, impenso, collocato,* biduo in has cogitationes. 3, 6, 8. quatriduo. 4, 7, 15. *tot* absumpti sunt dies in &c. 6, 5, 32. 8, 6, 11. *tot* millia in congiarium. 6, 2, 10.

Abulites. 5, 2, 8. Abuliti restituta satrapia Susiæ reg. 5, 2, 17. Alius hoc nomine in Ctesiæ Persic. cap. 62.

abundare, *adfluere, largiter instructum esse,* auro. 10, 1, 11. copia commeatuum. 6, 4, 21. opificum. 4, 2, 12. rerum. 4, 10, 13. iuuentute. 4, 4, 20. abundans copia rerum terra. 5, 2, 1. frumento *&* pecoribus regio. 9, 6, 3. multitudine *Mazæus.* 4, 16, 2. abundantes omni copia rerum vrbes. 5, 1, 4. præda *milites.* 9, 2, 10. abunde, *satis superque,* constantis animi. 6, 7, 13.

abuti nomine regis in perniciem *cuius, sub inuidia regii nominis exilium alteri moliri.* 10, 9, 21. sanguine *quorum.* 8, 7, 11. abusus libertate. 8, 2, 2.

Abydus. S. 2, 3, 23. Abydenus ager. S. 2, 4, 13. *ciuitas fuit Troadis, secundum Ptolemæum long.* 55, 20. *lat.* 41, 15.

ac, *propter similitudinem litterarum confunditur interdum cum &,* V. 3, 8, 23. 4, 12, 12. *interdum cum vt, exemplum in* V. 5, 1, 33.

Acadera. 8, 10, 19. Acadræ *populus Sinarum est Ptolemæo long.* 175. 0. *lat.* 26, 0. *& vrbs* Achatara, long. 178, 20. *lat.* 21, 15. item alia vrbs Acadra *long.* 169. 0. *lat.* 4, 50. *sed nulli horum consentiunt Curtiana* Acadera.

Acar-

Acarnan natione. 3, 6, 1. Acarnanes equites. 3, 2, 16.

accedere *Vide* adcedere. *Rationem quippe, quam vsum in his talibus sequi placet, quum illa certa sit & immutabilis, hic præsertim in Indicibus, vbi quærentem quam brevissima via duci interest, ob inconstantiam & varietatem incommodus & importunus.*

sic ergo & accendere, *quære in* adcendere, *atque ita deinceps cetera.*

accipitres aurei. 3, 3, 18.

acer consilio, *acutus & perspicax.* 7, 2, 53. acri impetu, *forti, valido.* 5, 13, 8. acrior cupido. 6, 5, 32. flatus. 4, 2, 8. nemo acrior vindex. 5, 12, 5. *exactior, & inexorabilior.* acrius cupere. *validius.* 7, 8, 20. fugere. 8, 14, 37. inire prœlium. 5, 3, 10. quam cautius dimicare. 8, 11, 15. quam constantius. *hoc est, primo quidem impetu valide, sed cito remittente ardore.* 4, 6, 14. actius, *acerbius,* quam vellet. 4, 13, 8.

acerbitas inimicorum Philotæ, bonitatem regis vincit. 6, 8, 22. *hoc est, tanta iis odiorum atrocitas fuit, vt non ante desisterent calumniari quam regem, quamquam optimum & clementissimum, in Philotæ perniciem impellerent. sic* acerbitates pro *inimicorum odiis contumeliisque legis apud Tacitum* 2, 71, 3. acerba mors. 9, 6, 19. *immatura, deductum hoc a fructibus arborum, qui ante maturitatem acerbi sunt. sic in Ouidij Fastis* 4, 647. Et pecus ante diem partus edebat acerbos.

acerui strues*que.* 8, 4, 11. ac. frumenti. 4, 10, 12.

Acesines. 9, 3, 20. *Gangem* auget. 8, 9, 8. Hydaspi confunditur. 9, 4, 1. *&* 8.

Achæi. S. 1, 7, 30. *in acie Alex.* 4, 13, 29. Megalopolitanis pecuniam pendunt. 6, 1, 20. Achaia. 4, 5, 14.

Achilles cum captiua coit. 8, 4, 26. Homero præcone felix. S. 1, 4, 2. & amico Patroclo. S. 2, 4, 4. ab Achille genus duxit *Alex.* 4, 6, 29. 8, 4, 26. qui illius lyram requirit. S. 2, 4, 2. tumulum coronat. S. 2, 4, 3. cum expeditionis suæ commilitonem optat. S. 1, 11, 6. Achilleus fons. S. 2, 7, 24.

Achmetes Molla, *sive* Meulana Achmetes, *hoc est, sapiens sive doctor Achmet. rythmicis versibus librum historiæ Alexandri Magni composuit, & Emiris Sultimanis nomine publicatum edidit. Hic ab eo vicissim donis eximiis liberalissime cultus, fructum sui laboris vberem tulit.* Leunclauius hist. Musulm. lib. X. extremo. p. 438.

acies (*oculorum*) fallitur. 7, 11, 21. acies (*bellica*) explicatur, *hoc est, in patenti loco, idoneoque spatio diffunditur, occupatque formam, quam antea inopia loci efficere non potuerat.* 4, 14, 12. in campo. 4, 12, 19. stat, *nihilum instructa.* 3, 9, 1. acies cohærent, *commissa utrinque pugna implicantur.* 3, 11, 5. Laconum. 6, 1, 11. & 12. Macedonum. 3, 2, 13. Persarum. 3, 9, 1. acie anceps (*vndique circumfusa*) opprimi. 3, 7, 9. acies aurea. 3, 3, 26. clypeata. 7, 9, 9. dispar. 3, 3, 26. equestris. 7, 9, 13. exhausta. 4, 14, 14. fluctuans pauore, *inclinans, mutans.* 3, 10, 6. fluens effuse in *hostem, irruens, incumbens.* 6, 1, 6. fulgens auro, purpura. 3, 10, 9. gestans prædam, non arma. 3, 10, 9. inculta. 3, 2, 13. instructa. 4, 13, 21. pedestris. 3, 9, 4. 4, 12, 13. 5, 13, 8. rarior. 4, 15, 20. similis vallo. 4, 15, 15. torta. 3, 7, 13. turbata. 4, 15, 22. vana. 4, 14, 8. & exhausta. 4, 14, 14. versatilis. 4, 13, 32. vltima. *hoc est, extrema pars acici.* 4, 15, 17. acie *quem* vincere, *hoc est, prælio.* 4, 1, 13. acierum descriptiones apud Curtium haud accuratæ. C. 4, 13, 22. *Peregrini.*

acinaces. 10, 1, 31. acinacis vagina. 3, 3, 6. acinacem stringere. 7, 4, 19. 8, 3, 4. *vbi* V. acinacim acinace stricto. 4, 15, 30. 5, 9, 10. *Acinacem Græci dicuerunt παρὰ τὸ ἀκὴν, quod acutissimam aciem, sive ἀξόνυχα habeat, vnde Herodoto dictum putant ἀκινάκην, quod ἀκμὴν ἔχῃ ἀκὴν, quod aciem haberet celeriter penetrantem. Licet existimare acinacem Turcico gladio persimilem fuisse, à fine modice reflexum, non falcis instar, versus aciem, sed in tergum recurvum, proinde male quibusdam pro falcato ense accipitur, quem Græci κοπίδα nominant.* Raderus ad 3, 3, 6. Idem *ex Hesychio, Polluce, Herodoto, Iosepho* 20, 7. *Meschopulo, & Suida ostendit brevem fuisse gladium ex Arrobio lib.* 6. *Lucianus in*

Scytha, Clemente Alex. in admonitione ad gentes, Ammianoque, Scythas acinacem pro deo coluisse. Ceterum quod de vagina mutata dicis Curtius, non capiendum videtur ita, vt gladii quoque formam mutatam existimes; sed vaginæ ornatum significari puto, qui aliis gentibus alius fuerit. Nam Diodorus à Radero aduocatus, de alia armorum mutatione loquitur, ea nimirum quam exponit Curtius 4,9,3.

acroamaticæ disciplinæ. S. 1, 3, 5. Ita reconditam *philosophorum doctrinam appellatam esse, quasi* auditoriam, quia nullis literis comprehensa erat, sed viua præceptoris *voce docebatur, confirmor opinione* Henr. Stephani in Thes. Gr. L. tomo 1. p. 295.

acuere gladios in *aliquem. 6, 9, 20. Dictum de auctore coniurationis.* acuit egestas industriam. S. 2, 1, 8. necessitas ignauiam. 5, 4, 31.

aculeus *pro* eculeo *seu* equuleo. V. 8, 7, 5. aculeo amisso torpere. 4, 14, 3.

ad, *confusum cum* id. V. 5, 4, 17. ad hoc, *in hunc finem. 3, 11, 11. & 3, 5, 9. si tamen genuina est lectio.* ad hoc, *pro insuper, præterea. 5, 13, 13. 9, 10, 13.* ad hoc accedere. 7, 1, 15. adhæc *est in* V. 5, 4, 24. 7, 2, 3. 9, 10, 13 &c. *eodem sensu.* ad quem modum, *quem admodum. 8, 5, 19.* ad Caucasum processit. 7, 3, 19. *quidam omittunt* ad, *haud sine exemplo, vt 3, 4, 1.* peruenerat regionem. ad noctem, *pro vsque ad n. 3, 2, 3.* ad vltimum vitæ. 3, 12, 18. *ita Plautus Mostell. 3, 1, 55.* hic manebo potius ad meridiem. *sic* ad vltimum. 5, 12, 11. *alio sensu* ad vltimum, *nempe pro denique, postremo. 3, 12, 20. 5, 1, 38. item alio, pro breuiter, ad summam: quomodo & vocem* denique *vsurpari ad Horum notauimus. 1, 16, 3. 3, 4, 7.* ad, *pro circiter, tot* millia. 3, 3, 13. 5, 1, 40. 5, 5, 5. 7, 8, 7. 8, 12, 11.

Ada. S. 2, 8, 19. Alexandro Alinda tradit. S. 2, 8, 22. ei delicatos cibos mittit. S. 2, 8, 24.

adapertæ ad criminationem aures. 9, 7, 24.

Adami ficus. C. 9, 1, 10.

Adarchias. 5, 2, 5.

adbreuiatio *sæpe corruptioni ansam dedit, e.g.* V. 6, 7, 20. pro regem, *est* rem. V. 6, 9, 2. *pro* quoniam, *est* quam &c.

adcedere (*adire, quod etiam pro illo ponitur.* V. 4, 10, 20.) discrimen. 4, 14, 24. tribunal propius. 9, 3, 3. ad fontem. 5, 13, 24. adcessit ad illa hoc quoque. 10, 3, 8. ist noch darzu kommen. adcedere propius. 5, 11, 5. 7, 5, 40. 9, 5, 5.

adcendere (*ab* ad & candere) aceruos struesque. 8, 4, 11. arenas adcendit vapor solis, *torret & feruefacit.* 4, 7, 6. 7, 5, 3. oram *quam* calor æstatis. 3, 5, 1. faces 8, 11, 21. ignem flatu. 4, 2, 11. lumina. 10, 5, 16. *transfertur deinde ad alia, quibus quocunque modo calor ignisue tribui potest. sic* adcendere alacritatem. 4, 2, 20. amorem regis in se, *conciare & augere.* 10, 1, 29. animum (*ad iram & cupidinem vindictæ*) 7, 11, 6. fiduciam, *augere.* 4, 2, 10. iram pertinacia. 7, 6, 21. prælium. *vt magis exardeat.* 4, 15, 19. & 23. 5, 2, 5. sitim. 7, 5, 2. suos clamore. 6, 1, 10. territos ad pugnam. 4, 15, 28. adcenditur desiderium. 7, 5, 7. fastidio præsentium penitus hærens amor *absentis.* 8, 3, 6. adcensus cupidine. 6, 5, 25. 10, 1, 16. ira. 4, 6, 24. adcensa cupidine. 6, 5, 25. adc. est concio, *irritata.* 6, 11, 8. adcensi cupiditate. 5, 10, 1. felicitate ad spernendum periculum. 8, 13, 13. ira. 5, 13, 16. supplicio. 10, 3, 4.

adceptat humus occultum opus. 4, 6, 8. *libenter credit operi.*

adcersere *Latinum verbum esse negat Lambinus ad Probi Dionem. Sane frequentissime locutio* arcessere *reperitur in Mss.* quod quidem vt indubiæ Latinitatis, *tutius est amplecti. ceterum* adcersere *est adcire, aduocare.* 4, 13, 18. 10, 8, 2. exercitum ab Tanai 7, 4, 15 manum validiorem. 3, 13, 1. adcersi à *quo. 6, 11, 27.* adcersiri. 7, 6, 14. & 15. *transfertur etiam ad inanima, vt* ægritudo adcersit species imminentium rerum, *hoc est, efficit vt dormientibus obuersentur.* 3, 3, 2. adcersere gloriam ex periculo, *efficere vt inde prouenias.* 8, 13, 25. *ita* honores cœlestes. 10, 5, 33. *affini verbo Tacitus H. 4, 80, 4.* vocare offensas *dixit.*

adcidit fremitus à litore, *aduenit. 4, 4, 6. idem vocabulum* clamori verbisque *tribuit Tac. H. 4, 29, 4. & 4, 70, 3.* adcidere genibus. C. 10, 5, 24. *ita Tacitus 15, 53, 2.*

H. 3,

H. 3, 38, 6. aduolui genua *est Sallustio Iugurt. 5, 26. & Curtio.*

adcipere Austrum, *hoc est, ad meridiem spectare. 8, 9, 3. Vidi qui* aspicere *mutare vellet. Simplicius id erat, non tamen verius. Quæso enim an non ita æque eleganter? Elegantius etiam: & exempla passim obuia, quorum vnum habe è Plinii Laurentino lib. 2. ep. 17.* Ad hoc patentibus fenestris fauonios accipit transmittitque. *Plura & hic sunt, & in Tusce, quos describit lib. 5. ep. 6.* Acidalius. adcipere (*nanciscì*) à *quo* auctoritatem diuinitatis, *vt deus credatur. 8, 5, 18.* bellum, *illatum sustinere. 7, 7, 17.* conditionem deditionis, eingehen. 7, 11, 27. conditiones pacis. 4, 11, 19. deditos in fidem, *recipere. 9, 7, 14.* dona. 4, 2, 3. epistolam à *quo. 7, 2, 21.* fidem. 6, 4, 14. fidem in *aliquid. 4, 1, 9. 6, 11, 29.* gentem in deditionem. 7, 6, 7. gloriam à maioribus, *quasi hereditate transmissam.* 4, 14, 25. imperium *cuius, recipere.* 4, 2, 2. impetum fluminis, *sustinere.* 5, 1, 28. iniuriam. 6, 8, 8. leges. 4, 5, 7. ab aliquo. 8, 5, 9. literas. 3, 6, 4. 6, 4, 8. lumen. 7, 3, 9. omen. *ampleXi, & velle vt pro eius significatione res eximam sortiatur.* 5, 2, 15. *vide Horatium indicem.* poculum. 3, 6, 9. regem conuiuio, *excipere.* 8, 4, 22. regnum. 4, 1, 18. & 22. 10, 10, 3. regna. 10, 10, 8. signum tuba. 3, 8, 23. societatem *cuius* recipere. 4, 2, 2. vestem regalem. V. 3, 3, 15. vitam. 6, 8, 8. 7, 10, 9. vrbes in fidem, *fidem ipsis dare, sub imperio suo salvas & incolumes fore.* 5, 6, 2. 9, 1, 23. vulnus. 4, 6, 12. 7, 7, 18. vulnera. 4, 6, 24. adcipiunt *finuium* campi, *admittunt, excipiunt.* 5, 3, 2. lucem aditus specus. 8, 2, 21. adcipere *quid* in contumeliam, *habere pro contumelia.* 5, 2, 19. & 21. *quem* hospitaliter, *excipere.* 8, 12, 15. in fidem vrbes. 8, 6, 2. 9, 1, 23. *quos* in medium agmen. 2, 9, 6. in sinum. 3, 11, 24. adcipere me prædem. 5, 4, 13. adcepisse *quid* fama, *inaudiuisse. 9, 9, 6. sic* adcepi ita ex Dario. 10, 1, 34. adcipiendo operi obstat ventus, *dictum sicut supra* adceptare opus. 4, 2, 8. ad adcipienda imperia conuenire, *ad excipienda mandata.* 4, 13, 17. adcipitur amnis rubro mari, *recipitur.* 8, 9, 6. clades. 4, 12, 10. adcepto nuncio. 3, 7, 1. adceptus in fidem. 4, 1, 6. adcepta est à *quo* condicio. 9, 7, 18. excusatio. 8, 1, 19. adcepta fide, *salvo conductu, vt nunc vocant. 6, 5, 22.* adcepta facile est ratio consilii, *probata.* 3, 7, 10. aliqua vox asperior, *audita, excepta.* 7, 1, 22. adceptum, *gratum,* animis regnantium armentum. 8, 12, 11. adceptum, *susceptum, indicatum,* pro tristi omen. 4, 8, 6. adcepti obsides. 9, 1, 22. adceptis obsidibus. 9, 1, 14. adcepti in fidem. 8, 2, 19. 9, 8, 8. adceptæ in fidem vrbes. 3, 10, 7. adcepta in fidem oppida. 9, 8, 13. aduerso corpore vulnera. 9, 5, 16. adceptior, *gratior,* vulgo. 7, 2, 33. adceptissimus *cui.* 7, 2, 11.

adciri, *arcessiri, vocari.* 3, 2, 9. 5, 12, 7. adcita ex Græcia classis. 4, 1, 36. adciti ex India elephanti. 5, 2, 10.

adclamantes *seditiose.* 10, 2, 16. adclamatio pertinax. 10, 7, 6. adclamationes. 7, 2, 7. 9, 4, 25. faustæ. S. 1, 8, 17.

adcolæ *vicini* Oceani. 4, 5, 5. 10, 10, 4. rubri maris. 3, 2, 9. 4, 12, 9. sedis *Hammoniæ.* 4, 7, 18. Tanais. 6, 6, 13. graues, *molesti. 6, 2, 13.*

adcommodauerunt artifices diis imaginem *talem, hoc est, commodauerunt, & quasi vendendam dederunt, quum propria eorum imago non esset.* 4, 7, 23. *sic* adc. dii *Alexandrum* rebus humanis. 10, 6, 6. *ita corrigendum putabam Auctorem de caussis corruptæ elocu.* 12, 2. hoc primum habitu cultuque (*eloquentia*) commodata (*erat,* commoda) mortalibus. adcommodatus, *apus,* aulæ & ingenio adsentantium. 8, 8, 21.

adcusatiuis Græcis *sæpe vtitur noster. vide* V. 8, 3, 1. 9, 1, 5. 9, 2, 2. 9, 10, 6. 10, 1, 16. &c. *item* adcusatiuis Latinis veteris formæ, *vt quem pro* æquantes, *est* æquantis. V. 5, 1, 32. *sic apud Sallust.* H. 4, 2, 18. incolumis, *adcusatiuus est; tamque locus sic constituendus:* circumgredimur exercitus sine frumento, sine auxiliis, fortuna, aut nostris vitiis adhuc incolumis. *De huiusmodi adcusatiuis vide Priscianum lib. 7.* Sic V. 4, 13, 4. discordis.

adcusatores. 10, 1, 2.

Addæus. S. 2, 10, 13.

addere *quos* imperio suo, *adiicere.* 10,

3, 7.

5, 7. addito, *adhibito*, metu mortis. 8, 3, 5. addita auctori ab aliis. *vide* Gloſſema.

addicere *cui* credulitatem ſuam, *quaſi adiudicare, & propriam, ſiue mancipio dare.* 7, 7, 8. addictus opibus Darii. C. 4, 1, 16.

addubitare, *ſubdub.* 10, 9, 14.

adducere auctores defectionis. 10, 1, 9. commeatus. 4, 2, 2. equum. 6, 5, 19. iumenta. 8, 4, 19. Perſas, *ad defectionem ſcilicet.* 5, 9, 15. *alii legunt abducere; quæ varietas etiam conſpicitur in* V. 6, 10, 34. *& ſupra indicata eſt.* adduc. præfectum. 6, 4, 24. adduci ad *aliquem.* 3, 3, 3. captiuos in regiam. 6, 2, 9. non poteſt fieri vt adducar, *nempe ad credendum.* 10, 2, 19. adductus, *deductus*, ad periculum mortis. 10, 8, 5. vſque ad mortis metum. 6, 8, 5. moles nulla ope humana adductæ, *admotæ.* 8, 10, 32.

adeo non. ne viderant quidem Miletum, adeo non potuerant prodere. *hoc eſt, tantum abeſt, vt potuerint.* 7, 5, 35.

adequitare in primos ordines. 7, 4, 33. perarmatos, *pro ad perarm.* 4, 9, 23. *nam hæc præpoſitio poſt verba, cum quibus compoſita eſt, ſæpe omittitur vt ſupra* adcedere diſcrimen: *& alia, quæ ob frequentiam non notamus.*

adeſt certamen, *inſtat.* 4, 11, 24. finis vitæ. 7, 7, 19. *ſic Tacitus* 1, 4, 2. adſunt vltores ſceleris dii. 7, 5, 25. adeſſe coram, *præſentem eſſe.* 8, 10, 1. funeri. 6, 6, 19. partibus. 4, 9, 2. pugnæ. 9, 5, 21. ſermoni *cuius.* 8, 5, 14. adſore præſto. 7, 1, 4. hoſtem. 4, 16, 8.

adfari *quem, adloqui.* 4, 11, 19. *ſic autem potius quam* affari *ſcribimus quia præter rationem, etiam Mss. conſentiunt, quod in omnibus huiuſmodi vocabulis animaduerti velim. eſt enim certiſſimum argumentum ita ſcripſiſſe noſtrum auctorem, quamuis enim ſæpe reperiatur, etiam in Mss.* afferre, affectare *& ſimilia; conſtat id acciſſe vitio librariorum qui ad ſuū temporis pronunciationem iſta deuerterunt: nec eſt vt quiquam ſibi perſuadeat, potuiſſe eos eadem negligentia veuſtam ſcripturam exprimere, etiam quam auctor recentiore vſus eſſet. error enim, inuitante vſu quotidiano, in notiſſima quæque promus deuoluitur, at quæ à librariorum cognitione & vſu remota erant, in ea ſane prodi-*

tio lapſus haud fuit. quoties igitur adferre, *aut tale quid reperio; certo mihi perſuadeo ſic ab ipſo auctore exaratum fuiſſe: at quum* afferre *lego, ſuſpicandi occaſionem habeo, ſcripturæ veteri pronunciationem recentem eſſe prætatam: quod quidem, vbi dictantur libri, facilime poteſt euenire. Hoc autem neque ad recentiores auctores refero, nedum ad vſum quotidianum: in quo ſenſu ſuo quemuis abundare patior, eumque, vt plurimum, ipſe ſequi ſoleo. ſed ad veterum ſcriptorum incolumitatem pertinet, ipſorum orthographiam non negligi. quam ea de cauſſa in hac editione plerumque ſequutus ſum, & licet alicubi vſu ceſſerim, certe in hoc Indice obſeruandum putaui, ne quæ ad eundem locum pertinent, diuellerentur. quod cum incommodo lectorum tam in Indicibus huiuſmodi, quam etiam lexicis omnibus ferme factum eſt. Hoc ergo neceſſario excuſandum arbitratus ſum. nunc pergo.*

adfectare *(adfectu deſideriogue ferri ad)* faſtigium regnum. 10, 10, 14. imperium. 4, 14, 21. regnum. 4, 6, 4. 6, 10, 22. 10, 1, 39. 10, 7, 14. immortalitatem. 4, 7, 31. adfectatum regnum. 10, 4, 9.

adferre arcana & ſilenda. 6, 7, 3. argumentum. 6, 4, 18. caput. 8, 3, 13. cibaria camelis. 9, 10, 17. conſilium. 5, 11, 8. 7, 4, 9. contemptum *cui.* 10, 7, 5. donum. 4, 2, 2. dona. 4, 7, 9. literas *quibus.* 7, 2, 20. nuncium mortis. 3, 12, 5. remedium. 3, 6, 2. adfertur terror, *nunciatur.* 7, 4, 32. vis corpori, *inferitur.* 10, 9, 20. adferuntur ei literæ. 6, 6, 20. adferri ipſum iuſſit, quia ingredi non poterat. 6, 11, 37.

adficit frigus corpora horrore. 8, 10, 7. adficere *quem* ægritudine. 9, 9, 23. cunctos deſiderio ſui. 6, 6, 18. vario modo ſupplicionum. 5, 5, 5. adfici clade. 10, 6, 6. dolore. 6, 3, 15. ſupplicio. 4, 8, 11. verberibus. 8, 6, 7. adfectus dolore. 10, 4, 11. frigore, victuſque penuria exercitus. 7, 3, 1. periculo maiore, quam vulnere. 9, 8, 22. ſupplicio iure. 7, 1, 1. adfecti fatigatione. 7, 11, 17. ſupplicio piratæ. 4, 5, 18. ſuppl. patri. 5, 5, 8. verberibus. 7, 1, 28. adfectio, *adfectus*, præſens motus. 7, 1, 24. adfectus mentis inanis ac puerilis. 4, 5, 3. ad omnes adfectus impetu rapimur. 7, 1, 24.

adfigi

adfigi crucibus. 7, 11, 28. adfixus cruci. 6, 3, 14. 7, 5, 40. duo millia adfixi crucibus pependerunt. 4, 4, 17. *vide infra* Generum permutatio.

adfinitas. 8, 1, 9. per adfinitatem firmata gratia. 9, 2, 22.

adfirmare. 3, 1, 16. iureiurando, *ſe quid facturum.* 6, 7, 4. adfirmatione *(adſeueratione, vt loquitur Tacitus)* multa abnuens. 6, 11, 25.

adfligere imperium, *deiicere. plus enim eſt quam* concutere. 4, 14, 20. adfligi deſiderio *cuius.* 4, 8, 9. diu à fortuna. 5, 8, 15. adfligitur ſaxo crus. 4, 6, 23. adflictus habitus, *maſtus.* 10, 4, 6. adflictus vulnere. 9, 5, 10.

adfluit hoſtis. 9, 5, 7. adfluentiam rerum luxus & inertia ſequitur. S. 2, 1, 8.

adfore hoſtem. 4, 16, 8.

adger æquauit faſtigium tetræ. 8, 10, 30.

adgerari arbores. 6, 6, 29. *ſed rectius eſt*, adgeri. adgerari *enim* adgere oppleri *ſignificat. vt Tiernebus notat in Cicer. orat. Rull.* 2, 25. p. m. 51. Coaceruare, *inquit, aceruis (pecuniæ) operire: per ſuperlationem dixit. Quomodo autem* coaceruare *vſurpatus, ſic etiam accumulare dixit Plinius* 17, 19, 6. Feruentibus enim locis accumulant æſtate radices, operiuntque, ne ſolis ardor exurat: *id eſt, cumulis terræ operiunt. Talo eſt illud Curtij* 4, 2, 16. vt illud ſpatium adgeraretur: *id eſt, aggere compleretur. q. libri habent,* exaggeraretur.

adgerere arbores. 6, 6, 29. faces, *pro ingerere.* 5, 7, 7. adgeritur humus. 4, 3, 19. adgeſta humus. 6, 5, 20.

adgrauare dolorem. 8, 10, 29. adgrauat fortuna ſortem *quarum.* 3, 13, 12.

adgreditur hoſtis epulantes. 8, 10, 18. nihil niſi (*an* ſine) diuina ope adgredi. 3, 6, 18. adgr. ſopitum. 8, 6, 14. adgreſſus, *incipiens*, ſoluere. 3, 1, 18. adgreſſi cædere. 9, 1, 4. 9, 10, 12. ſternere. 8, 4, 11.

adgregare, *coniungere*, ſe *cui.* 4, 5, 17. adgregati equitibus. 4, 13, 9.

adhæret, *adnectitur*, terra continenti. 3, 1, 13. adhærere parti fortunæ *cuius.* 10, 5, 37. *cum amplecti & retinendo velut ab ea pendere.*

adhibere, *præbere, præſtare*, mihi animos plenos alacritatis. 9, 2, 25. adhibere blanditias. 8, 3, 2. concilium frequens. 8, 6, 28. conſilium. 4, 13, 3. curam ſummam. 3, 12, 22. modum tormentis. 6, 11, 17. *quibus* parentes. *h. e. deprecatores exhibere, ſiſtere.* 6, 10, 30. *quibus* remedia inſanabilibus. 10, 2, 21. ſolatia. 4, 10, 23. vates. 5, 4, 1. adhiberi conuiuio. 8, 1, 22. 8, 5, 9. conſilio. 6, 8, 1. conſiliis. 10, 6, 15. adhibito interprete. 8, 12, 9. 10, 3, 6. adhibiti, cum quibus conſultaret. 7, 11, 6.

adhortatio mutua. 7, 9, 9. adhortatione mutua fiemati. 3, 11, 9. adhortatus ſuos paucis ad prœlium. 3, 13, 8. alius alium adhortati. 7, 9, 12.

adigitur, *penitus infigitur*, telum. 9, 5, 24. adacta per loricam ſagitta. 4, 6, 17.

adjicere, *attribuere*, aggeri latitudinem. 4, 3, 8. ditioni *cuius* regionem. 4, 1, 26. finibus *cuius* regionem. 4, 8, 13. magnitudini, *cum augere.* 8, 14, 13. adiectus ſtragi filiorum pater, *ſuperadditus.* 10, 5, 23. adiecta ad vinolentiam ira. 8, 1, 41. adiectæ minæ. 7, 1, 17. veſtes. 5, 5, 24. adiecta capiti inſignia fortunæ. 10, 10, 13. mandata. 10, 5, 4. copiis *ſuis* millia Græcorum. 3, 3, 2. adiecti laquei, *nimirum* ſaxis, *quibus prominentes eorum partes comprahenderentur.* 7, 11, 15.

adiectiua *neutra pro ſubſtantiuis ponuntur: vt* 7, 3, 18. in cultiora peruentum eſt. *frequentiſſimum id Tacito, & aliis.*

adimit, *auffert, tollit*, conſpectum obſcuritas. 7, 11, 20. proſpectum nubes pulueris. 5, 13, 12. adimere *cui* opes. 8, 6, 6. ſpiritum. 6, 10, 35. vitam. 6, 10, 32. 10, 1, 42. ademptus rex. 8, 8, 17. adempta ſibi gloria. 8, 1, 23. ademptum *quibus* imperium. 4, 14, 4.

adire *(ire ad)* Ægyptum. 4, 6, 30. Bactra. 5, 8, 1. concilium mortalium. 6, 11, 25. diſcrimen. 3, 1, 10. V. 4, 13, 25. fines. 5, 2, 16. gentes. 8, 8, 9. Græcos. 3, 10, 8. Hiſpanias. 10, 1, 18. Hircaniam. 6, 4, 3. Indiam. 7, 1, 24. interiora regionis. 6, 5, 13. Iouem. 4,

7, 8. adeunt mare classes. 4, 4, 19 adire Oceanum. 7, 1, 24. Oc. nauigiis. 9, 3, 22. oraculum. 4, 7, 5. periculum. 4, 15, 21 & 25. 4, 16, 20. quæ natura mortalium oculis subduxit. 9, 4, 18. regem. 3, 7, 15. 6, 7, 16. 8, 13, 1. 9, 7, 12. & 24. 10, 8, 6. & 8. regionem. 4, 9, 2. & 8. terminos mundi. 9, 9, 1. term. rerum humanarum. 9, 2, 28. terras. 4, 4, 20. tuguria. 7, 3, 15. vrbes. 4, 7, 9. adire propius. 4, 7, 25. 10, 8, 9. adiri. 4, 5, 20. non possunt flumina. 4, 10, 2. quidquid poterat adiri. 3, 9, 6. aditur Syria faucibus. 3, 8, 13. adiri semita. 7, 11, 2. aditurus fines. 5, 2, 16. regionem. 8, 4, 1. Susa. 5, 2, 8. aditus Oceanus. 10, 5, 36. adeundi *cuius* auidus. 6, 5, 25. aditus, *ingressus*, domus clausus. 6, 8, 20. finium primus. 8, 13, 2. nemoris. 7, 2, 28. specus. 8, 2, 21. spei. 5, 9, 3. aditus arctus. 5, 3, 3. asper & præruptus. 7, 1, 14. *domus* occultus. 6, 8, 20 ad. patet, *permittitur*. 6, 7, 17 ad. quo Ciliciam intramus. 3, 4, 2. aperit Ciliciam. 3, 4, 4. aditum moliri per saxa. 6, 6, 28. vnum habet petra. 7, 11, 9. aditu facilis. 9, 8, 2. difficilis situ. 6, 4, 15. aditus asperi, perangusti. 3, 4, 7. ferentes ad cacumen. 7, 11, 10. omnes. 6, 8, 18.

adiungere sibi *quam* matrimonio. 8, 4, 29. sibi *cuius* filiam nuptiis. 4, 5, 1. se *cui*. 10, 7, 16. se fortissimis. V. 6, 7, 15 se *cui* socium & consciam. 6, 9, 17. adiunctum mare, *vicinum*. 5, 4, 9. adiuncti confinio regionum. 8, 1, 8.

adiuuit tempestas effectum consilii. 8, 13, 22. adiuuare criminationem, *confirmare*. 3, 6, 14. ictum hostis. 7, 4, 37. cuius victoriam. 7, 5, 25. adiutus opibus *cuius*. 4, 1, 16.

adleuare, *attollere, erigere*, animum à mœrore. 4, 15, 11. oculos. 3, 5, 9. prostratos. 8, 4, 9. quam manu. 3, 12, 17. se. 4, 6, 11. se clypeo. 9, 5, 12. adleuans oculos. 8, 14, 41. semet bellua. 4, 4, 3. adleuari. 3, 12, 12. 9, 10, 15. à commilitonibus. V. 5, 4, 18. adleuantur æstu nauigia. 9, 9, 22. adleuatus 8, 2, 4. adleuatæ tabernaculi pelles. 7, 8, 2.

adloqui duces &c. 4, 13, 38. milites. 6, 8, 24. milites oratione. 3, 10, 4. regem. 9, 3, 4. adlocutus hos benigne. 7, 6, 12. legatos ben. 4, 2, 3. benignius. 8, 6, 19. comiter. 9, 10, 21.

adluere, *de aquis dictum*. quidquid adluit amnis. 5, 4, 7. adluit Indus *arcem*. 9, 4, 8. adluit Oceanus terras. 4, 14, 9. adluitur Asia Hellesponto, Rubro mari. 9, 6, 20. Indo mari. 8, 9, 14.

admetiri frumentum. 8, 12, 6.

adminiculum. 8, 4, 7. corporis. 7, 3, 17. sustinens *quem*, *ne fœlices caderet*. 8, 2, 39.

administrare res. 10, 7, 9. *hinc* administrationes *apud Tacitum Agric.* 19, 6.

admirabilis ars. 7, 5, 42. admirari felicitatem suam. 3, 4, 11. magnitudinem animi. 4, 1, 18. 7, 10, 5. non alium magis quam hunc. 7, 6, 20. admiratio laudis. 8, 14, 46. laudum. 8, 5, 10. admirationi regis dediti. 3, 6, 17.

admiscere, admixti *funditoribus* sagittarii. 2, 9, 9.

admittere, *committere*, facinus in *quos*. 7, 6, 15. facinora. 10, 1, 2. multa, quæ regiam maiest. non decent. 10, 4, 11. admitti, *peccari*. 6, 7, 32. admittere, *etiam significat consuetudi sui potestatem facere*. 12, 3, 9. *sic* adm. deferentes. 6, 8, 14. admitti. 4, 1, 25. 8, 3, 10. legatos. 7, 6, 1. admissus. 3, 11, 10. in sedem, *receptus*. 6, 3, 12. admissis amicis, medicis. 3, 5, 11. admissi milites. 10, 3, 5. in tabernaculum. 7, 7, 9. 7, 8, 9.

admodum ituenis, *omnino, plane*. 7, 2, 12. 7, 9, 19. *sic Iustinus* equites mille admodum, *non plus mille equitibus*. 4, 12, 6. triginta adm. pedites. S. 2, 5, 23. *vide Florianum Indicem*.

admolita est natura rupes præaltas, *quasi ad vrbem muniendam magno labore admouit, hoc enim est* admoliri, *à* mole *deductum*. 8, 10, 24.

admonere fragilitatis humanæ adfligendo. 4, 14, 20. *hunc sensum, Interprete Lipsio, habet sola vox admonere in Taciti Germ.* 37, 5. ne Parthi quidem sæpius admonuere, *sic* admonere flagro. *dixit Valer. Max.* 1, 1, 6. flagello, *Columella*. 2, 2. *sub fin.* malo pœnaque, *Seneca de Constant.* 12, 4. *& castigatio fustium* admonitio *nominatur à Callistrato. l.* 7. *de pœnis. eodem fere sensu* recenti malo priorum admonita. 4, 10, 21. admonuit noua præsidia necessitas. 4, 5, 24. & admonere alieno exitu. 8, 11, 12. admonere, *proprie*, communicatæ rei *quem*. 6, 7, 21. matris &c. 3, 6, 15. nominis. 8, 11, 10. victoriæ. 3, 6, 15. admonens temporum. 5, 9, 12. admoneri vicinitatis. 3, 10, 4. animo amico. 10, 4, 2. admonitus literis. 7, 1, 12.

admoniti coniugum, patriæ. 6, 9, 29. admonitu amicorum, vti munimento. 4, 13, 25.

admouere *scil. exercitum*, *absolute positum*. 9, 4, 27. adm. aciem. 4, 13, 21. classem litori. 4, 4, 6. & classem & machinas. 4, 4, 10. copias. 3, 7, 8. cop. oppido. 9, 1, 27. equos. 8, 6, 4. *cui*. 5, 1, 41. exercitum. 4, 6, 10. ex. ad petram. 8, 2, 22. ex. ad vrbem. 3, 1, 1. filium collo. 3, 12, 26. fomenta corpori. 3, 6, 14. gladium iugulo. 6, 7, 12. hastam pectori. 8, 2, 4. iuuenes dextræ regis. 6, 5, 4. liberos pectori. 8, 3, 3. manus. 9, 5, 25. manus lanæ. 5, 2, 19. man. operi. 6, 7, 14. man. spiranti. 10, 10, 13. man. in festas corporibus. *Tac.* 23. naues. 4, 2, 9. se stipitibus arborum. 8, 4, 7. semetipsos lateri suo. 7, 1, 14. tormenta muris. 8, 10, 27. turres 5, 3, 7. admouetur acies. 4, 14, 24. admouentur canes. 9, 1, 32. admoueri equum. 8, 10, 28. equos sibi iussit. 6, 1, 5. machinas. 8, 10, 31. naues. 4, 4, 2. naues vrbi. 4, 3, 16. scalas. 9, 4, 30. tormenta corpori. 9, 7, 8. turres. 6, 6, 34. 8, 2, 26. 8, 11, 19. tur. muris. 4, 6, 9. adm. vrbi. 4, 2, 21. admotus filius genibus regis. 8, 10, 35. ignis. 8, 4, 15. admota ope. 5, 12, 16. admoti arietes. 8, 2, 22. folles. 4, 2, 13. ordines equitum. 7, 9, 3. admotæ copiæ. 7, 11, 11. scalæ vndique. 9, 1, 18. admota ædificia muris. 5, 1, 26. nauigia. 4, 2, 20. tormenta. 6, 11, 31. admouere *etiam incorporea dicimur, vt* desiderium patriæ *quibus*. 6, 2, 19. diem lethi, *hoc est, se interficere, velut aduocata auxiliaque die mortis, quæ sua sponte nondum venisset*. 8, 9, 33. admouit præsidia necessitas. 4, 3, 24. *sed rectius arbitror*, admonuit. admouere *quem* in fastigium, *extollere*. 6, 9, 22. admouentur fatis genti bella ciuilia. 10, 9, 1. admouetur spes propius. 9, 9, 7. admotus in propiorem amicitiæ locum. 9, 2, 7. admota est occasio rei. 8, 6, 16. vis (*adhibita*) vt fluctus euerberarentur. 9, 4, 13. admotæ supplices preces. 5, 10, 14.

adnexus stirpi regiæ, *sanguine iunctus*. 4, 1, 19. adnexæ saxis arenæ, *adhærentes*. 5, 1, 30.

adnoscere, *sic seriò*. V. 7, 11, 19. amicos. 3, 5, 9. amiculum. 3, 12, 5. auram maris. 9, 9, 3. circumstantes. 9, 5, 29. herbam. 9, 8, 27. vocem. 5, 5, 7. adnosci cultu regio. 5, 12, 20. adnoscere *etiam habere pro re quam se quisque fert*. ita liberi adnoscent patres ergastuli detrimenta? 5, 5, 13. *sic enim legendum esse plane adjecior Acidalio*, adnosc. liberos. 5, 5, 20. *vit. D. de agnosc. lib. adi Brissonij Lexicon*. nomen *filij Iouis*, stirpem. 6, 10, 27. *quem* filium. 6, 11, 5. regem. 6, 11, 23. omnia, *scil. vt vera*. 6, 11, 35. quæ. 7, 1, 37. non adnosco vos milites, nec adnosci videor à vobis. 9, 2, 30. adnoscor oraculo Iouis, *vt filius*. 8, 8, 14. adnoscere *quid* ex *aliquo, pro cognoscere*. V. 8, 3, 10.

adnuere (*consentire in*) deditionem. 3, 2, 28. donec adnueres vt considerem, *nutu significares*. 5, 2, 22.

adnunciatur. 10, 8, 11.

adolescere. S. 1, 2, 9. 10, 6, 9. *translatum ad arbores*. 6, 5, 15. adolescentia filii, an senectus *patris* miserior. 6, 10, 33. V. adulescentia. adultus tum primum. 8, 2, 35. adulti filii. 9, 1, 28. liberi. 5, 1, 17. & 41. 5, 3, 8. 6, 2. adultæ virgines. 3, 11, 25. 4, 10, 21.

Adonis Chronicon. *C. prolog. cap.* 4.

adoptari à diis. 6, 11, 26. adoptio. S. 1, 5, 5.

adorandi mos. C. 8, 5, 6. *Adde Arnisæum de Repub. l.* 2. *c.* 3. *l.* 4. *§.* 18. *& de iure maiest.* 5, 19. *pag.* 112. adorantes præsidem nemoris deum. 8, 10, 16.

adoriri *quos*. 4, 15, 21. 7, 6, 18. adortus, *adgressus*, expugnare. 9, 4, 6. oppugnare. 3, 1, 6. adorti fugientem. 8, 12, 3. ex improuiso. 8, 12, 3. *quos* incompositos. 4, 2, 24. regem ferocius, *clamore sc. & vecibus*. 10, 2, 12. adorsus *pro* adortus. V. 3, 1, 6.

adornant pallam accipitres. 3, 3, 18. *quos* virgæ, vestes. 3, 3, 11. adornare arma

auro argentoque, 8, 8, 16. lorieas auro, arg. 8, 5, 4. adornati armis. 5, 9, 1. currus auro & arg. 10, 1, 24. adornatæ tunicæ gemmis. 8, 3, 13. adornata vehicula. 9, 10, 26.

adparatur conuiuium. 8, 3, 8. adparatus belli. 5, 7, 13. 4, 2, 12. non belli, sed luxuriæ. 3, 11, 20. exsequendæ rei. 8, 6, 11. fortunæ. 3, 12, 12. funerum inuidiosus. 5, 12, 14. luxuriæ. 3, 11, 20. 6, 6, 14. regiæ magnificentiæ, 8, 13, 20. tanti exercitus. 3, 2, 12.

adparet facile. 8, 2, 35. *verba* adparere & adpetere *quandoque confunduntur, vt* V. 3, 12, 1. adparitores, *ministri*, 10, 3, 15. *quia* adparere *sine* comparere *eos oportet ad vsum & imperium domini, siue magistratus.*

adpellare *(vocare, vt etiam habent q. lib.* V. 5, 1, 15.) confusis vocibus, regem, patrem, dominum. 9, 3, 16. adpellatus est rex, *renunciatus, proclamatus.* 3, 3, 5. 10, 7, 7. adpellata est regina, *nimirum indulgentia victoris.* 8, 10, 35. *phrasis propria Romanæ magnitudini, quæ neminem habebant pro rege, nisi pop. Romani aut Senatus decreto maiestatem eius nominis nactum. quasi pro magnitudine imperij ad illum pertineret, etiam externis principibus desinere fastigij modum. Vide Liuium* 31, 11, 13. adpellatione debita fraudare aures *cuius.* 10, 5, 11.

adpellare, *adloqui*, comiter. 10, 4, 7.

adpellere, *admouere, adplicare*, classem ad Euphratem. 10, 1, 16. nauigia contis. 9, 9, 12. nau. litori. 4, 2, 24. scaphas. 4, 2, 22. adpulsa est classis. 9, 10, 1. litori. 4, 3, 18.

adpetere, *petere*, ceruicem *cuius*. 4, 6, 16. manus gladiis. 8, 14, 29. spoliantes. 8, 14, 40. adpeti missilibus. 6, 1, 15. scelere *cuius*. 7, 2, 13. adpetit fatum, *admouetur, aduenit.* 10, 1, 30. lux. 7, 8, 3. 8, 6, 16. 9, 4, 25. nox. 3, 12, 1. 5, 12, 6. 6, 5, 12. 9, 9, 23.

adplicare *(adiungere, & velut adnectere) quos quibus.* 4, 12, 11. *quos* lateri. 4, 13, 26. corpus stipiti. 9, 5, 4. corp. ad molem. 4, 4, 3. se Græcis. 6, 5, 7. se stipiti arboris. 8, 2, 38. adplicuit fors captis solatium, coniuges. 5, 5, 15. adplicant flumina vndas munimento *(in munimentum)* arcis. 9, 4, 8. adplicantur mœnibus scalæ. 4, 2, 9. adplicito captiuo, *admoto.* 5, 13, 26. adplicati truncis arborum. 8, 4, 14. adplicare *quæstiones de nauticis rebus dicitur, idem fere est quod adpellere: sic* adpl. classem. 9, 9, 8. nauigia. 9, 2, 18. nau. crepidini portus. 4, 5, 21. adplicatur nauis ripæ. 9, 4, 14. adplicantur rates. 8, 13, 11. rat. terræ. 7, 9, 5. & 9.

adposita petræ regio, *adiuncta, adsita.* 4, 1, 26. adpositæ Thraciæ gentes. 10, 10, 4. *sic* adpositum Luppiæ castellum. *Tacit.* 2, 7, 1.

adprobare consilium. 6, 11, 29. 7, 6, 20. fidem suam regi scientia, *probare, testari.* 8, 8, 20. adprobantibus diis, *volentibus, bene iuuantibus.* 10, 6, 9.

adpropinquans victoria. 3, 6, 15. adpropinquantes. 4, 15, 5.

adquiescere, *dormire.* 8, 6, 3. & 27. somno. 9, 5, 30. sopore graui. 6, 10, 13. in lecto. 9, 8, 25. adquiescentes. 9, 4, 24. adquieturus, *somnum capturus.* 4, 13, 6. adquiescere, *quiete & pace refoueri*, sub tutela Rom. manuetudinis. 4, 4, 21. adquiescit alieno supplicio, qui cruciatur suo. 6, 10, 9. adquiescens in vnico filio parens, *vnicum hoc solatium habens.* 6, 10, 31.

adquirenda præda fatigari. 9, 2, 10.

Adrasteæ campi. S. 2, 5, 3. *Iustino* 11, 6, 10. Adrastii *vel* Adrastei *penultima producta.*

Adriaticus. sinus. S, 1, 12, 7.

Adrianus Alexandriada scripsit, *teste Stephano voce Σάνεια.*

adripere saxum, *corripere, raptim comprehendere.* 6, 9, 31.

adscendere verticem montis. 8, 10, 13. ad gradum amicitiæ. 7, 1, 28. *al. omittunt.* adsc. in fortunam *regiam.* 9, 8, 24. in iugum montis. 3, 8, 22. *vbi* escendere *in Mss. al.* in *omittunt*, in rates. 8, 13, 26.

adscisere *est meditato, velut ex decreto & scito mentis, adsumere. sic* adsc. *quem* in societatem. 4, 13, 28. 7, 5, 21. sceleris. 8, 6, 9. adsciti milites. 10, 3, 13.

adscribere sibi titulum regis. *scripto attribuere.* 4, 1, 7. Scythæ adscribuntur Asiæ. 6, 2, 13.

adsentatio euertit opes regum. 8, 5, 6. narrandis rebus inimica. S. 1, 1, 3.

adsentire *cui.* V. 4, 13, 7. 5, 7, 4. vultu. 5, 12, 3. 8, 4, 30. adsentiri, *deponens.* 10, 6, 16. adsensa *cui* est concio. 7, 2, 3. adsensu excipere vocem. 5, 9, 2.

adsequi *quem, consequi, attingere*, 3, 12, 1. regem. 2, 8, 7. adsequutus agmen. 4, 10, 11. 5, 12, 19. adsequuti vehiculum. 5, 13, 15. adsequi *quid* animo, *consequi & comprahendere.* 4, 16, 10. vi, fraude. 5, 10, 8.

adserere, *vindicare*, sibi honores cœlestes. C. 10, 5, 31. Iouem patrem. 8, 1, 42. omnia. 10, 10, 14.

adseruare captiuos diligenti custodia. 4, 1, 4. corpus. 7, 5, 40. adseruati, *custodiri.* 3, 13, 3. transfugam. 4, 13, 37. Sic Ioseph. de B. I. 5, 13. adseruatur arx negligentius. 9, 7, 2. adseruantur captiui. 4, 15, 5. adseruari vinctos. 8, 6, 27. *quem* viuum. 5, 10, 5. adseruati socordius duces. 9, 9, 1. adseruandos tradere. 10, 2, 30.

adsidere genibus. 10, 5, 24. *sed rectius* adcidere. *saucio.* 9, 8, 25. morienti. 10, 6, 17. corpori defuncto. 4, 10, 20. *nam in luctu & parentalibus sacris* sedebant, *vt multis exemplis docet Dempsterus ad Rosin. antiqu.* 3, 33. adsidere vni vrbi, 4, 3, 1. *in vnius vrbis obsidione otiosum tempus terere, nam sedendi verbum ad ignauiam pertinet, vt infra demonstrabitur.*

adsignare iumenta. 5, 5, 22. sedes priores. 10, 4, 7. id quemque habiturum, quod adsignatura fortuna est. 4, 11, 21. *dictum est de hoc verbo in Indice Iustiniano.*

adsilire. 9, 7, 21.

adsistere extra regiam. 10, 5, 9.

adspergere mensam sanguine. 8, 7, 5. quos adspersit rumor. *nempe suspicione, aut infamia criminis. eleganter dictum.* 10, 10, 8. *ita Cicero pro Calio cap.* 10. istius facti non modo suspicione, sed ne infamia quidem est adspersus. adspersus sanguine. 8, 1, 52. sang. ciuili. 10, 2, 4. adsperso cruore. 8, 3, 11. *al.* respersa.

adspicere corpus, *ante oculos habere.* 6, 9, 5. virgines parentis animo. 8, 4, 25. adspectus belluæ lætus vtrisque. 4, 4, 5. belluarum, regis. 8, 14, 12. lucis. 5, 5, 19. aspectu *quorum* territi. 3, 9, 11.

adspirat felicitas, *tamquam prosper quidam & ferens ventus.* 4, 14, 19. adspirante fortuna. 3, 8, 20. adspiratio, *sine lit.* H. omissa, aut addita. *vide infra lit. H.*

adstringit corpora vis frigoris. 7, 3, 13. imbrem vis fr. 8, 4, 6. niues gelu v. fr. 5, 6, 13. opus bitumen. 5, 1, 29. *quem* liberalitas, *obligat.* 8, 12, 17. adstricti crepidis pedes. 4, 8, 8. adstrictæ vestes. 3, 13, 7. adstrictus religione deum. 6, 8, 12. adstricta series vinculorum. 3, 1, 17. adstrictum iugum, vinculum. V. 3, 1, 15.

adstruere falsis criminibus, *pro instruere.* 10, 1, 27. *in* V. *est* adstringere.

adsuefacere *quas* conficere, *h. e. vt conficiant.* 5, 2, 19. adsuefcere amiculo, *id crebro gestare.* 10, 1, 32. *sic* adsuescerant insignibus equi. 8, 12, 16. adsuescrat peditibus, *frequenter eos iuxta se habebat.* 5, 4, 15. quibus. 3, 12, 2. spadoni, *turpi consuetudine.* 6, 5, 23. *vt apud Plautum Castell.* 1, 1, 38. Virtis cum suis prædicant nos solere; *quamquam aliter hoc explicent*, qui adsuescrant talibus ministeriis. 9, 1, 32. adsuescrat castigare. 4, 13, 18. gestare. 7, 6, 8. adsuetus tepor. 4, 7, 22. spadoni Darius, *notione qua modo.* 6, 5, 23. non adsuetus adire regem. 6, 7, 16. adsueta comitari ipsum cohors. 8, 13, 20. latrociniis gens. 6, 5, 11, rapto viuere gens. 4, 6, 3. adsueti. 8, 8, 16. custodiæ. 5, 12, 9. cust. corporis pueri. 10, 5, 8. cust. corporis equites. 3, 9, 4. latrociniis. 8, 2, 16. regi. 10, 2, 6. regio imperio Macedones. 4, 7, 31. pati mulicbria. 6, 6, 8. viuere rapto. 3, 10, 9. viu. sub rege. 10, 5, 17. adsuetæ viuere licentius. 5, 7, 2. imperio ac nomine alterius gentes. 6, 3, 8. *vbi adsuetus cum ablativo construitur: vt apud Flor.*

adsumere nihil ex fastu regio. 9, 8, 23. nomen regis. 9, 7, 3. adsumere, *simul ducere*, **mitnemen**/ *κατασκευάζειν.* C. 4, 3, 11. adsumpti iuuenes. 7, 3, 21. adsumpta Cappadocum iuuentute. 4, 1, 34. adsumptis *illis* qui ex Maced. aduenerant. 3, 1, 24.

adsurgere iussus supplex. 4, 6, 15. *Marcellin.* 17, 25. iussus exsurgere *& solo* iussus attolli. Sed *Io. Friderico Saxo Carolo V. supplex, nimirum adsurrexisse traditur.* adsurgere, *consurg. se erigere.* 9, 5, 2.

adtentare. V. 4, 9, 15.

adteruntur, *paulatim minuuntur*, copiæ prœliis. 4, 6, 31. adtritæ vngulæ. 8, 2, 34.

adtinere, *pertinere* quod ad me adtinet. 10, 1, 34. 10, 8, 19. dici plura non adtinet. 5, 11, 6. *non opus est.*

adtingere terram *cuiusc.* 7, 8, 16. *sic* adtingere Asiam, Italiam, Siciliam, mœnia Circeæ, *Cicero & Ouidius, citati à Dausqueio ad Silium.* 3, 668.

adtollere oculos. 6, 9, 32. mons attollit se, *surgit, erigitur.* 7, 3, 20.

adtonitus. 6, 9, 32. 7, 7, 26 stupensque. 6, 9, 2. mœstitia, desperatione. 5, 9, 13. adtonito similis. 6, 7, 3. adtonitæ mentis mulier. 8, 6, 16. adtoniti. 5, 6, 13. 7, 6, 4. 10, 1, 2. amici. 8, 1, 44. animi. 8, 2, 7. vigiles. 8, 2, 3. malo improuiso. 9, 9, 11. metu. 5, 12, 13. 9, 3, 2. silentio. 4, 13, 17. adtonitæ aures. 8, 4, 4. *est autem* adtonitus, grauitonitru percussus, *verbis Apulei* lib. 8. *quia enim illi stupor mentis præformidine excidunt, translatum est vocabulum ad omnes, qui quacunque ex caussa metu stupent.*

adtrectare *aliquem.* 10, 10, 13.

attribuere *cui* agrum. 5, 5, 24. 8, 1, 2. colonias. 9, 7, 11. præfectos *equitibus.* 5, 2, 6. *cui* regionem. 8, 1, 35. regnum. 10, 1, 21. satrapiam. 6, 2, 11. sedem. 5, 5, 21. supellectilem. 4, 1, 26. *tot* talenta. 3, 1, 20. Proprie hic videtur locutus. *vide Valtrin. de Mil. Rom.* l. 3. c. 15. p. 240. f. Sigon. de ant. iur. prouinc. 2, 8. vrbes agrosque. 8, 1, 2.

aduectus in Asiam. 4, 3, 11. aduecti ex Græcia. 3, 9, 10. vndique commeatus. 6, 2, 15.

aduena, *alibunde aduenies*, rex. 5, 8, 11. visus. 7, 3, 16. aduenæ 4, 8, 6. 8, 2, 14. 10, 10, 11. aduentare. 3, 8, 10. 8, 4, 21. *&* 32. 8, 2, 15. 8, 12, 8. 8, 14, 1. 9, 8, 5. ex Macedonia. 3, 7, 8. aduentat tempus. 3, 8, 20. aduentant armati. 5, 12, 9. aduentus nunciatur. 7, 2, 19. aduent. hostium. 3, 8, 24. host. recens. 9, 6, 5. transfugarum gratus. 5, 13, 10. aduentum *cuius* opperiri. 8, 12, 5. aduentu cognito, 6, 6, 22. 7, 9, 20. aduentu hostis comperto. 7, 7, 31. satellitum nunciato. 10, 8, 3.

aduersari *quem.* V. 4, 7, 31. sceles. V. 6, 7, 10. *Ad rectius hic* auersari. aduersatius nouus. 3, 11, 6. aduersantibus diis. 6, 0, 32. *facilime hæc inuicem permutantur. sic apud Tacitum saltum.* H. 1, 1, 4. *& Sueton. Aug.* 75, 3.

aduersus singulos audacia. 5, 1, 10, 12. vrbes liberas odia regum. 5, 1, 7, 8. aduersus *alicui, iniquus, infensus.* 6, 8, 2. aduersam fortunam facilius est regere. 10, 2, 22. aduersis diis pugnare. 4, 10, 8. aduersæ res. 5, 11, 5. aduersis rebus, vsu necessaria sequenda. 5, 1, 8. in aduersis rebus alius in alium culpam refert. 4, 2, 7. aduersa dissimulanda. C. 7, 7, 39. *Adde Forstner, in Tacit* 1, 24, 1. aduerso amne subire, *contra decursum aquæ, contremunt æstu.* 10, 1, 16. *hoc modo* aduersum flumen. 9, 9, 9. 9, 10, 1. in aduersum, *oppositum parum*, cuasserant alii. V. 4, 8, 8. ex aduerso. 4, 16, 21. ingeruntur telæ. 9, 5, 4. aduersa ora. 4, 15, 31. aduertere ei parti agmen suum. 8, 15, 19. *vbi forte rectius* obuertere. *quamquam & Virgil.* 12, 535. vbique aduerteret agmen. aduertit oculos rex. 5, 11, 4.

adulari regi. 10, 4, 15. singulis amicorum. 4, 2, 19. *vbi* Raderus: adulor *Quintiliani ævo tertio casui passim, ipso Quintiliano* 9, 3, 1. *auctore iungebatur. Cicero non nisi quarto iunxit cum personæ seu pronominis, tum rei, vt* vos adulari, *&* fortunam ad. *diceret. Quincil.* adulatum militi tribunum. *Quin & Liuius lib.* 31. *hoc verbum cum dandi casu copulauit. Tacitus* 16, 19, 4. *&* H. 1, 32, 2. *cum accusandi casu. Quod discrimen sit inter* assentor, adulor, & blandior, *docet Vossius*, l. 5. c. 66. adulatio perpetuum regum malum. 8, 5, 6. in adulationem compositus. 4, 7, 26.

adulterium Olympiadis. S. 1, 1, 15.

adultus. *vide* adolescere.

adumbrare mores *suos.* 10, 3, 14.

aduocare amicos in consilium. 7, 7, 5. concionem. 9, 4, 19. 9, 7, 5. 10, 3, 6. consilium. 4, 11, 1. 5, 4, 6. 6, 8, 1. *quos* in regiam. 10, 6, 1.

aduolant greges auium. 4, 8, 6. vigiles, *celeriter adcurrunt.* 8, 2, 4. aduolare citatis equis. 5, 12, 15.

aduolui *cuius* genibus, *ad genua procidere.* 4, 6, 15. 8, 1, 48. pedibus. 3, 12, 17.

adurere manus. 3, 8, 15. omnia. 4, 7, 23. papillam. 6, 5, 28. proxima quæque. 6, 6, 31. transfertur *etiam ad frigus, quia eo corrupta vsus vestisque similia videantur.* ita niuis rigor adussit pedes. 7, 3, 13. *Q. Seremus.* Illa quoque vsta putes, quæ sunt niue læsa rigenti, *nempe cum frigus circumsistendo calorem constringit. Aristot. Meteorolog.* 4, 5. Loccenius. Ita Marcellin. 16, 25. fidere vrente brumali. *&* 17, 3. aëris vrente sæuitia. *Virgil. Georg.* 1, 93. Boreæ penetrabile frigus adurat. *quem locum late exponit Taubman. & Beeman. in orig. linguæ Lat. voce* Boreas.

Æ, & E sæpe permutantur. C. 3, 1, 20. naues. C. 3, 2, 9. C. 4, 3, 9. sic reperies Timeus. V. 9, 5, 15. vnde, *pro* vndæ. V. 9, 9, 19. Bagoe. V. 10, 1, 25. ædere. V. 3, 1, 7. *&* 15. 3, 3, 7. maxime. V. 7, 3, 9. cædunt. V. 7, 4, 26. *& similia multa: vnde in his sonus aures fallit, ita figura oculos, vt aliquando æ, & a. confundantur, vt* defossæ. V. 7, 3, 10. &c.

ædes *in singulari, pro domo.* 8, 6, 3. *&* 13. *vbi tamen in* Var. *est* sedes. *quod nec à scriptura abludit (præsertim ex ore dictantis excepta, vide* dictare *infra) nec à significatione.* sedes *enim pro* domicilio *ponitur, quæ duo eam ob caussam coniunxit Cicero pro Marcello c. 9. & alibi sæpe. Idem pro Cluentio cap.* 61. sedem atque regionem. *Tibullus* 3, 4, 24. Est visus nostra ponere sede pedem. *Marcellin.* 29, 1. rex Parthus rediit ad sedes. *At* ædem, *nisi pro sacra domo vix reperias, præterquam in l. 3. C. de locato. in cuius defensionem Alciatus pareg. iuris.* 6, 10. *nihil adducit, nisi suspecta hac Curtij loca, & vnum Ciceronis ex Cluentiana orat.* in æde T. Annii, *quæ quidem verba nuiquam reperio: sed in c.* 28. in ædes T. Annii &c. arcessitus venit.

ædificare classem. 9, 3, 21. *&* 22. naues. 9, 1, 3. regiam cedro. 5, 7, 5. vrbem. 4, 8, 2. ædificia non contigua, nec muris admota. 5, 1, 26. *ædificiorum vocabula in eos desinentia.* C. 7, 5, 28. Didymeon. *Huius generis sunt templorum nomina* Ἀπολλώνιον, Πάνθειον, Ἰόβαλλον, Ἡλιεῖον, Ἀσκληπιεῖον, Ἡρακλεῖον, &c. *item aliorum locorum,* γεραιστιεῖον, ἰφεβεῖον, ἰλαιονλλεῖον, ἰλαιονσιβεῖον, *& alia quamplurima.*

Æacidæ. S. 1, 1, 13.

Ægæ, vbi sepulchra Macedoniæ regum. S. 1, 9, 16. *vide Iustin.* 7, 2, 3 *Habet in long.* 48, 40. *in lat.* 39, 40. *iuxta Ptolemæum, qui eam* Αἰγαὶαν *vocat. Ægas autem in Cilicia ad Sinum Issicum reponit.*

æger animi. 4, 3, 11. corpore. 5, 13, 7. fuga. V. 8, 3, 2. ex vulnere. 7, 7, 5. ægra tabernaculo miles. 7, 1, 22. ægrum corpus. 6, 3, 11. 7, 9, 11. ægri relicti. 9, 4, 2. ægre coërciti, *difficulter.* 8, 7, 8. *quid* ferre, *molestæ.* 3, 6, 3. 4, 6, 13. 10, 2, 6. ægre ferens ignominiam. 8, 6, 7. haud ægre, *facile.* 4, 3, 10. 5, 1, 5. 10, 8, 22. ægritudo. 9, 9, 23. animi. 3, 3, 2. 4, 10, 19. 9, 10, 13. corporis vrget animum. 3, 5, 10 *alii*: ægr. animi corpus vrget. *qui sensus est in his Taciti* 2, 69, 3. sæuam vim morbi augebat persuasio veneni à Pisone accepti.

Ægypti prætor. 3, 7, 11. Sabaces. 3, 11, 10. 4, 1, 28. Ægyptum vult occupare Amyntas. 4, 1, 27. in Ægypto Persarum præsidium. 4, 1, 28. terra cœloque aquarum penuria. 4, 7, 6. Ægypto pulsus Nectanebus. S. 1, 1, 15. Ægyptii infensi prætoribus suis. 4, 1, 28. Persarum opibus. 4, 7, 1. vana gens. C. 4, 1, 30. Ægyptii pollinctores. C. 10, 10, 13. Æg. vates. 4, 10, 4. ex more patrio Ægyptiorum nihil mutat Alex. 4, 7, 5.

Ælei. V. 6, 1, 20. *leg.* Elei. *vbi vide.*

æmulari, *imitari, cum desiderio victoriæ,* fastigium Persicæ regiæ. 6, 6, 2. famam, gloriam. 9, 10, 24. morem. 6, 2, 2. quos. 9, 4, 23. æmulatio dignitatis. 6, 8, 2. æmulus regni. 5, 7, 2. æmulos habiturus ad virtutem excitari debet. S. 1, 9, 13.

Æmus *mons.* S. 1, 11, 17. *al.* Hæmus. Æmi transitus apertus. S. 1, 11, 23.

æneci clypei. 4, 3, 20. muri. C. 5, 1, 25.

Æolis. 4, 1, 7. seruitio barb. exempta. 6, 3, 3. Æolidis situs. S. 2, 3, 20. Æolicæ vrbes. S. 2, 6, 25.

æquabilis planities. C. 4, 9, 10. *Equitabilis.* æqualis visus libertatis. 7, 6, 11. æqualis

qualis *tui*, *ætate par*, ἡμέλιξ. 8, 13, 21. æquales mei. *ita Alex. iuuenes appellat.* 7, 11, 8. *valde fallitur. Raderus, qui eum ad benevolentiam captandam, hac voce homines ægroſtes ſibi comparanſſe autumat. ſic* æqualem *temporum illorum dixit Cicero de diuinat.* 1, 20. æquat agger faſtigium terræ. 8, 10, 30. altitudo *fluminis* pectora. 4, 9, 15. fortuna certamen. 6, 1, 9. multitudo iuniorum exercitus amiſſos. 5, 10, 3. pondus argenti *tot* talenta. 3, 13, 16. æquant humeri Scytharum, verticem Macedonum. 7, 4, 6. ſtipites ſpatium *tot* cubitorum. 5, 1, 35. æquare altitudinem mœnium. 4, 6, 21. curſum equorum. 4, 1, 2. faſtigium aquæ. 4, 2, 19. feminam gloria. 9, 6, 23. ſe diis. 10, 5, 33. turres. 4, 6, 22. velocitatem equorum. 8, 14, 18. gloria quos. 9, 4, 23. luxuria. 8, 9, 29. palma Herculem &c. 9, 2, 29. ſpecie corporis. 7, 9, 19. æquantes altitudinem murorum horti. 5, 1, 32. corpora nauium belluæ. 10, 9, 8. æquatur *quis cui*. 10, 9, 8. æquantur campi, qua eminent, *complanantur*. 4, 9, 10. æquatum eſt faſtigium. 6, 6, 29. æquata ſolo ſunt omnia. 8, 10, 8.

æquor profundum. 4, 7, 11. vaſtum, prof. 7, 5, 4.

æquo animo, *quiero*. 4, 6, 4. 5, 9, 12. 6, 8, 7. quæ confiteri. 8, 1, 25. ſeruire. 4, 14, 23. æquo Marte contendere. 4, 1, 8. pugnare, *neutro inclinante victoria*. 4, 15, 29. æquis auribus audire *ſeuentibus*. 8, 5, 20. oculis videre. 8, 2, 9. viribus dimicare. 6, 1, 2. æquis vtrimque viribus ſtat pugna. 7, 4, 33. æquior locus, *commodior*. 6, 1, 6.

æreus clypeus. 9, 7, 19.

æs *ſc. alienum*. 10, 2, 10. alienum graue, contractum luxu. 10, 2, 9. æs alienum luere, *ſoluere debita*. 10, 2, 25. æs ad naues præbent reges Cypri. 10, 1, 19. ære ducere, *ex ære formare*. S. 1, 2, 13.

Æſchylus Rhodius. 4, 8, 4.

Æſculapius. 3, 7, 3.

Æſopus hiſtoricus. C. proleg. c. 4.

æſtimare *quid* magni. 5, 9, 2. pluris vitam honeſta morte. 5, 8, 6. amphoras ſingulas *tot* denariis. 7, 4, 23. animum magnitudine corporis. 7, 8, 9. vultu. 6, 7, 33. famam ſimplicius in hoſte. 8, 14, 46. fidem *cuius*. 3, 7, 14. fidem oraculi. 4, 7, 29. numerum copiarum. 4, 9, 11. paucitatem. 7, 11, 25. regem iuſte. 10, 5, 26. ſitum locorum. 4, 6, 8. ſpeciem corporum in liberis. 9, 1, 26. *quid* eodem animo, quo &c. 6, 5, 18. *quos* habitu corporis. 5, 5, 17. *quid* precio quod libido conſtituit. 8, 9, 19. vita. 5, 5, 18. *quos* pro ſociis. 4, 1, 28. vere. 4, 16, 32. vere & ſalubriter æſtimanti fidem oraculi vana reſponſa videri potuiſſent. 4, 7, 29. *eadem ferme poſitu verborum Liuius apud Senecam Suas. VI.* mortem, quæ vere æſtimanti minus indigna videri potuit. Quanti æſtimandum eſt? 7, 7, 14. æſtimatio anceps & cæca augurabatur. 9, 9, 2. vera & ſalubris. V. 4, 7, 29. 4, 12, 21. æſtimatione eadem metiri munimenta. 3, 1, 7. ſecreta penſare. 3, 6, 5. ſera *quid* perſpicere. 8, 2, 1. conſilium perpendere. 4, 12, 21. æſtimator ſui immodicus. 8, 1, 22. æſtimationis *vox interdum corrumpitur in* exiſtimationem, *vt* V. 3, 6, 5. *quod factum etiam putem in his Liuii.* 34, 2, 3. vtrum è rep. ſit &c. veſtra exiſtimatio eſt. *quamuis hoc quoque forſaſſe quis toleret: ego intereſſe putem. eorum enim quos* in ſuffragium ituros eſſe *addis*, *non* exiſtimatio *tantum*, *ſed etiam* iudicium *erat. qua duo longe ſeparat Cicero pro Cluentio cap.* 29. non modo ab his quorum iudicium atque poteſtas eſt, ſed etiam ab illis quorum tantum eſt exiſtimatio.

æſtiua Ecbatanis agunt Parthi. C. 5, 8, 1. *qui hybernabant Ctesiphonte. Ioseph. Ant. lib.* 18. *Antiq. Iud. c.* 12. *Marcellin.* 29, 1. *ita Medi apud Strabonem lib.* 11, *pag.* 523. βασιλεὺς θερείας æſtiuam regiam *habent* Gaza. æſtiuum *autem* eſt quo æſtate vti expedit, ſicuti dicimus veſtimenta æſtiua, ſaltus æſtiuos, caſtra æſtiua, quibus interdum etiam hyeme, plerumque autem æſtate vtamur. l. 1. §. 1. D. *de aqua cotid. & æſtiua. de* ſaltibus æſtiuis *quædam adiigimus in Indice Iuſtini.*

æſtuans fretum. 8, 9, 19. æſtus *maris* lenis. 9, 9, 7. inundat campis. 9, 9, 25. campos. 9, 9, 18. refert mare. 9, 9, 22. æſtus *Indici maris deſcribitur*. 6, 4, 19. eius cauſſæ. 9, 9, 9. æſtu ſecundo ferri. 10, 1, 12. deſtituta nauigia. 4, 7, 19. æſtus, *calor*, creſcens. 7, 5, 7. ferui-

feruidior animalia exſtinguit. 10, 10, 10. intolerabilis. 4, 7, 6. intolerandus. 8, 9, 13. oritur cum luce. 7, 5, 5. æſtu fatigari. 4, 7, 13. 5, 13, 23. S. 1, 8, 7. vmbra leuat æſtus. 5, 4, 9.

ætas matura rebus, abunde ſufficiens, honeſtat opera. 3, 6, 19. ſegnis, *ſenectus*. 8, 9, 32. ætatis excuſatio. 8, 1, 14. vitia. 10, 5, 26. Sic Vopiſc. in Tacit. cap. 6. ætatem *puerilem* indolis argumenta præueniunt. S. 1, 2, 7. ætate illa, *tam ſenex*. 6, 9, 4. ætas, *æuum*, *tempus*, nulla vidit amplius imperium. 4, 14, 9. præſens. 8, 5, 11. 9, 10, 28. ætatis omnis clariſſimus rex. 3, 5, 5. ætatis ſuæ nulla, *quæ eo tempore vixerit*. 3, 12, 22. ætate grauis. 5, 2, 16. ætate longa. 5, 2, 12. 5, 7, 9. tam longa. 7, 6, 27. per ætates multas. 8, 6, 6. *vide comment.* ætatibus quatuor continuis. 8, 1, 13. *hic* ætas *pro certo & definito annorum ſpatio accipitur. Veteres Græci* ætatem 30. *annis definierunt, vt eſt apud Porphyrium in quæſtionibus Homericis. q.* 14. *p.* 30. *& Euſtathium ad Homerum.* 1, 251. *vbi Neſtori tres ætates tribuuntur. Herodotus in Euterpe tres ætates* 100. *annis circumſcribit, l.* 2. *c.* 142. *Latini tres ætates ſiue* γενεὰς *Homeri tria ſæcula interpretantur, ſiue trecentos annos: ſic apud Lucilium Neſtor triſæcli ſenex appellatur. vt Gellius refert l.* 19. *N. A. c.* 7. *Ouid. Metam.* 12, 187. vixi annos bis centum, nunc tertia viuitur ætas, *ita Tibullus*. 4, 1, 50. vixerit ille ſenex &c. *Propertius*. 2, 13, 46. *Iuuenal.* 10, 246. *Lucianus in Macrobiis t.* 2. *p.* 817. *eundem Homeri de Neſtore locum trecentos annos explicat. Ego hic quatuor Cyrilli ætates ad quatuor ſæcula, ſeu* 400. *annos extendo.* Raderus *ex Floridi lect. ſubcif.* 2, 3. *Clemens Alexandr. lib.* 1. *Stromatum*, centum annorum numero comprehendit *tres* γενὰς ætates, *ſiue* generationes. *eodem recidit computatio Herodiani* 3. 8. f. *affirmantis*, tribus ætatibus decurſis ſæculares ludos celebrari. *tres ætates de* 90. *annis interpretari videtur Plutarchus in Catone maiore cap.* 29. *Sunt tamen qui* γενὰς *pro vno anno accipiant, ſunt qui pro ſeptem aut* 20. *aut* 25. *aut* 27. *aut* 100. *aut* 108. *de quibus vide apud Lindenbrogium in* 17. *cap. Cenſorini. Raderus ad* 8, 6, 6. *ætates de temporibus regum explicat, quæ computatio fruſtum hic etiam non abſurde admitteretur.*

æterna conſtitutio, *fatum*. 5, 11, 10. æternæ ſordes. 4, 1, 22.

Æthiopes. S. 1, 1, 15. Hammonis accolæ. 4, 7, 18. Æthiopia. 4, 8, 3.

Ætoli. S. 1, 14, 28. 6, 1, 20. *ſed ibi leg.* Elei. equites. 3, 2, 16.

affari, affectare &c. *vide* adfari, adfectare &c.

Africa. 10, 1, 17. Ægypto iuncta. 4, 8, 5. Africæ elephanti. 8, 9, 17. Africus *ventus*. 3, 2, 7.

Agamemnon. S. 1, 4, 7.

agaſones. 8, 6, 4. *equos agentes interpretatur Feſtus. Plautus Merc.* 5, 2, 11. *Plinius* 35, 11, 31. agaſonem cum equo. *Liuius*. 43, 5, 8. duo equi phalerati cum agaſonibus. *in παρόδοις vocat Arrian.* 4, 12, 30.

Agathocles. S. 10, 4, 30.

Agathon. 10, 1, 1. præfectus arci Babyloniæ. 5, 1, 42.

agema *eſt certum agmen delectorum hominum, equitum aut peditum. de equitibus Curt.* 4, 13, 26. equites quos agema adpellant. *Arrian.* 6, 1, 6. *Liu.* 37, 40, 5. ala 1000. ferme equitum, agema eam vocalsant: Medi erant, lecti viri. *Appianus Syr. p.* 107. ſunt autem hi equites delecti, eoque agema vocantur. *Diodoro* 19, 28. trecenti equites *agema ſunt. de quibus ipſis Plutarch. Eumene cap.* 12. equitibus trecentis fortiſſimis in agema centuriatis. *De peditibus Raderus accipienda putat hæc Curtiana* 5, 4, 21. ala quam agema adpellant. *ego non perſuadeor, ob ea quæ dicam voce* ala. *Eſt tamen* agema peditum apud Arrian. 5, 1, 10. *& Liu.* 42, 51, 4. *vbi* duo agemata 3000. *cetratorum efficiunt, ſi recte computer. totidem quos in vno Ptolemæi agemate erant apud Polyb.* 5, 65. *Quia autem hoc ferme robur exercitus, vt plurimum circa regem erat, Liu.* 42, 58, 7. *vnde* βασιλικὸν ἄγημα *vocatum credam Arriano* 5, 2, 20. *& Polybio* 5, 82. *&* 84. *&* τῶν ἑταίρων τὸ ἄγημα. *Arr.* 5, 2, 15. *Adde infra* amicorum turma. *Firmat hæc Euſtath. in* α. *Odyſſ. & Suidas, qui etiam* elephantorum agema *agnoſcit cum Heſychio & Athenæo lib.* 12. *c.* 9. *p.* 539. *Vocem autem hanc ab*

ἄγω,

ἄγω, ἀγάομαι, admiror, *dolucnus quidam. Donatus in Liu.* ἀγωνία vehementiam *exponi ait, & inde his copiis nomen datum, ob efficaciam.* ego assentiar his qui ab ἄγω duco *derivant; sicut ab* ago agmen *dicimus, quasi* agimen.

Agenor Tyri & Sidonis conditor. 4, 4, 15. & 19. *de hoc exacte disputantem adi Reinecc. in regno Palæstino.*

ager, *agri, regio*, adtributus, 5, 5, 24. agri abundantes omni copia. 5, 1, 4. opulenti 7, 8, 23. Persidis vastati. 5, 6, 17. suos agros vrentes, *desperationem faciunt*. C. 4, 14, 2. *Quod ita Xenophon ἀναβ. lib. 3. p. 314.* Videtis, inquit, concedere nobis barbaros, regionem totam nostram esse. *Annibal apud Liuium* 22, 12, 4. *cum idem Fabius fecisset*, ait concessum propalam de virtute ac gloria esse.

agere cuncta consilio *quorum*. 4, 3, 28. negotia. 5, 11, 9. potiora. 8, 5, 21. acta per duces. 3, 2, 1. ag. vt cum ingratissimis. 10, 2, 21. vbi studio aut ira agitur. 6, 9, 6. agere æstiua, *habere & transigere*. 5, 8, 1. annum XC. 6, 5, 3. conuentum orbis. 10, 4, 16. agere arbitria (*al.* arbitrum) victoriæ, *tractare*. 6, 1, 9. bellum, *gerere*. 4, 10, 29. curam puellarum. 10, 5, 22. pudicitiæ *quarum*. 4, 11, 3. sui. 6, 9, 14. agere caussam exercitus, *orare, dicere*. 9, 3, 4. lingua Græca 8, 9, 35. ag. gratias. 5, 12, 1. 6, 7, 15. 7, 5, 25. beniuolentiæ *quorum*. 3, 8, 7. pro &c. 5, 13, 27. hæc. 5, 13, 9. ago habeoque grates. 9, 6, 17. pœnitentiam, *ponitere*. 8, 6, 23. reum, *accusare*. 10, 1, 20. vigilias, *vigilare*. 4, 13, 10. noctem metu, *transigere*. 4, 13, 14. noct. perpetuis vigiliis. 7, 1, 16. noctes inter pellices. 8, 3, 5. actum est de dominis, *transactum est, perierunt*. 3, 12, 8. de nobis, si &c. 6, 11, 23. acta cognoscere. 5, 13, 17. agere, *propellere, trudere, voluere*. *sic* agitur flumen maiori impetu. 9, 9, 9. nauis obliqua. 9, 4, 11. aguntur cuncta hostium, *quod* agere ferre *dicunt*. 4, 1, 31. prædæ. 9, 10, 7. & voluuntur humana negotia. 5, 11, 10. moles numine deorum. 9, 4, 11. agit mare fluctus longe. 6, 4, 19. flumen vndas. 3, 1, 5. leuitas naturalis, *aues* ad sidera. 4, 5, 3. qua quemque metus agit. 3, 6, 2. agere agmen more pecudum. 5, 13, 19. agmen raptim, *ducere*. 5, 4, 34. 9, 10, 14. belluas. 8, 14, 18. præ se captiuos. 7, 6, 2. classem in partem diuersam. 4, 4, 6. currus. 8, 14, 6. elephantos. 8, 4, 22. equum in hostem. 7, 4, 35. iumenta. 5, 12, 20. pecora per calles. 7, 11, 7. quadriremes ad vrbem. 4, 3, 15. agi pecorum modo. 3, 11, 17. pecudum more. 5, 13, 19. ad nefas. 8, 2, 6. in hostem imperio, in suos pauore. 8, 14, 16. agunt *quem* species &c. cutæ, *vexant, agitant*. V. 3, 3, 2. agere *etiam de opere dicitur pro facere, struere. sic* ag. cuniculos. 4, 6, 8. molem mari. 4, 2, 8 longius à litore. 4, 2, 19. actiua verba passiue vsurpata. C. 4, 6, 29. C. 7, 1, 1.

Agesilaus. S. 2, 2, 19. *alius*. S. 6, 1, 4.

aggerare, aggerere &c. *vide* adgerare, adgerere &c.

Aggrammes. 9, 2, 3.

agilitas rotarum. 4, 6, 9.

Agis rex Laced. 4, 1, 39. Archidami filius. S. 6, 1, 1. Persarum socius. S. 6, 1, 4. in Creta res gerit. S. 6, 1, 6. Megalopolim obsidet. S. 6, 1, 14. egregie pugnans. 6, 1, 4. & 13. interficitur. 6, 1, 15. Agis quidam Argiuus. 8, 5, 8. C. proleg. cap. 4.

agitare, *deliberare*, quonam modo vsurparet &c. 8, 5, 5. vt traderent. 7, 5, 22. quod consilium. 10, 2, 3. conf. fugæ. 5, 8, 10. proditionis. 4, 5, 17. hæc. 5, 10, 10. quæ. 8, 6, 29. 10, 3, 6. 10, 8, 21. rem in animo. 9, 6, 26. scelus. 5, 10, 1. demittere. 4, 13, 16. tradere. 6, 4, 9. de transitu. 8, 13, 21. diuersa agitans animus. 8, 3, 14. agitant *quos* furiæ, *vexant*. 6, 10, 14 species imminentium rerum. 5, 3, 2. agitare feras, *venando agere*. 8, 1, 13.

agmen *pro exercitu, præcipue cum in itinere est*. 3, 8, 24 & 28. 3, 10, 4. 5, 12, 19. & 20. 6, 6, 14. 8, 13, 19. *sic Lucanus* 3, 299. Agmine nubiferam rapto supereuolat Alpem, *& erat integer exercitus*. *Virgil.* 12, 555. vbique aduertetet agmen. *erat omnis iisdem exercitus. Hæc ex Barthij aduers.* 2, 11. *sic Tacit.* 11, 18, 4. agmine decedere. *Claudian. de bello Get.* 252. violenter adorti agmen. *sic* agmen abeuntium. 5, 13, 13. armatorum medium. 10, 2, 30. barbarorum inconditum. 4, 14, 5. Caspianorum. 4, 12, 9. dimicantium. 7, 9, 10. equitum, *copiæ*. 3, 11, 9. 4, 16, 21. exercitus. 8, 12, 2. hostium. 3, 8, 26. 5, 6, 15. militum. 8, 13, 7. peditum. 8, 4, 11. ped. stabile. 3, 2, 13. actum raptim. 5, 4, 34. 9, 10, 14. bacchabundum. 9, 10, 27. compositum. 4, 10, 9. 6, 4, 14. 8, 1, 5. diuisum in cornua. 8, 14, 1. equestre. 10, 9, 14. errabundum. 8, 4, 6. expeditum. 4, 14, 16. 7, 5, 1. exp. ac leue. 8, 1, 5. graue. 5, 7, 1. adparatu luxuriæ. 6, 6, 14. prædæ. 4, 15, 16. spoliis. 6, 6, 14. grauius exercitus. 8, 12, 1. incompositum. 7, 6, 1. 8, 1, 5. inconditum. 4, 14, 5. spernitur. 9, 1, 16. instructum. 5, 9, 3. intactum. 5, 12, 19. medium. 5, 9, 6. 7, 3, 17. mobile. 4, 14, 16. obliquum. 4, 15, 1. paratum & stare & sequi, non prægraue. 3, 3, 27. præmissum. 4, 12, 5. quadratum. 5, 1, 19. 5, 13, 10. 6, 4, 14. rarius fiebat. 8, 2, 34. silens. 5, 4, 17. non spernendum. 3, 13, 8. stupens. 8, 4, 4. vltimum, *extrema pars agminis*. 4, 1, 30. 7, 2, 17. *sic etiam dicitur* primum, qui primi agminis erant. 7, 5, 14. *sic* medium, *vt supra*. agmen agitur more pecudum. 5, 13, 19. consistit. 3, 8, 24. 4, 16, 3. penetrat in fauces. 5, 3, 17. vix mouetur. 6, 6, 14. *ita Sallust. Iug.* 49. 9. *ex emendatione Kirch.* agmen ducere cursu. 5, 12, 5. *quum igitur* agmen *pro vniuerso exercitu accipiatur, necessum est* agmina *vbi plura in vno exercitu memorantur, partes tantum illius significare. ita* agmina fugientium vniuersa, *sicut omnes illæ copiæ, quæ caterualim fugiebant*. 5, 13, 21. agmina abrupta. 4, 13, 22. densata. 5, 3, 23. *armatorum* descripta. 5, 2, 3. emissa. 3, 2, 3. immensa. 4, 1, 1. im. infusa. 5, 6, 1. iuncta. 4, 15, 23. vniuersa. 5, 13, 21. agmen (*pro qualibet multitudine*) memorandum, miserabile. 5, 5, 5. *pellicum*. 8, 9, 29. refugientium. 4, 10, 11. agmen adsequi. 5, 12, 19. agmina circumstantium. 4, 14, 9. spadonum. 5, 1, 6.

agnoscere. *vide* adnoscere.

agrestis sylua, *pro multitudine arborum agrestium. agrestes autem arbores sunt, quæ non seruantur in hortis, sed in agris sponte proueniunt, vt oleaster, labrusca &c. quas Græci* agrestem oleam, & vitem *dicunt*, ἀγριελαίαν, & ἀγριάμπελον. *opponit ergo Curt.* pomis, agrestem syluam. 8, 10, 14. *sic Ouid. Metam.* 7, 243. sylua agr. *pro copia herbarum & frondium agrestium posita.* agreste genus, *ferum & rude*. 8, 9, 31. hominum. 7, 3, 6. agrestes pauones, *feri*. 9, 1, 13. agrestes, *pro rusticis*. 8, 12, 12. Arabum. 4, 2, 24. duces itineris. 3, 13, 4. pauidi. 3, 8, 24. vagi. 9, 9, 5.

Agriani. S. 1, 12, 12. *Pæoniæ gens inter Æmum & Rhodopen, auctore Stephano*, sagittarii. S. 2, 1, 1. Alexandro militant. S. 2, 12, 10. duce Attalo. 4, 13, 31. Tauronc. 5, 3, 6. per ardua nituntur. 8, 11, 9. iugum montis tentantibus oppositi. 3, 9, 10. melior concursatione, quam cominus miles. 8, 14, 24. hostem eliciunt extra muros. 9, 8, 18. equites. 4, 15, 21. Agrianorum rex Langarus. S. 1, 12, 14 *Horum crebra in rebus etiam posteriorum Macedoniæ regum est mentio. vt apud Liu.* 28, 5, 11. additi quingenti Agriani. *sic ex Polybio rectissime emendabat Sigonius: recentiores tamen Æmanum reseperunt.*

Agriaspæ V. 7, 3, 1. C. ibid.

agricolæ pigri. 9, 2, 16. agricultores. 8, 12, 12.

ala *equestris* Hephæstionis. S. 10, 4, 27. Meleagri. 4, 13, 27. Thessalorum, ipso impetu proculcata. 3, 11, 14. ala quam agema appellant. 5, 4, 21. Raderus hanc de peditibus accipit, *quia iter quod ea ala fecisse dicitur, equitibus inaccessum fuerit: quodque* ala *etiam pedium dicatur, demonstrauit Lipsio de Mil. Rom. 2, 7. ad primum in Comment.* 5, 4, 20. *responsum est, equos alpestribus locis inutiles, in eos parce populos peruenire; διὸ ὀλίγοις ἵπποις ἐχρῶντο*, vt de Hispanis loquitur Strabo l. 3. p. 163. c. *alterum quod attinet, dico omnia ista exempla, in quibus* ala *peditibus tribuitur, intelligi de socia aut auxiliaribus: ea numerum de cauisa, quod legionariis medium aciem semper obtinentibus, velut ala vtrimque adiecta essent, ita agema Macedonicum non ex sociis constabat, sed delectissimis ciuium; vt supra dictum est, semperque circa regem erat, cuius semper in medio aciei locus est.* alis hærentibus cornus capitur. 4, 6, 11.

alacer clamor. 9, 4, 23 rex. 4, 13, 25. gaudio. 9, 5, 10. alacritas *Alexandri*. 6, 2, 21.

animorum. 7, 1, 23. militum. 4, 2, 20. mil. summa. 6, 4, 1. mil. tanta. 7, 8, 7. ingens accendit ad pugnam. 4, 15, 28. 9, 9, 7. alacritatis index clamor. 8, 11, 8.

Alani & Massagetæ iidem. C. 6, 4, 19. *circa fin. horum mentio est in Curtio, vt ex* V. 7, 7, 4. *deprehendo, si legas:* Recta deinde regione Alanum, (*siue* Alaunum, *vt etiam Ptolem. vocat*) vltra Istrum iacentem, & vltima Asiæ, qua Bactra sunt, stringit. *omisso* colit, *quod inseruerunt, qui pro* regione *legebant* regionem. *Eundem fere situm iis tribuit Marcellin.* 31, 5. *& quæ ad eum citat Valesius.* p. 418. &c.

albus color sacer. C. 3, 3, 11. Albentes. C. 5, 1, 20. *Altaribus.* alba veste indutus vates. 4, 15, 27. album (*substantiue vsurpatum*) medium intextum. 8, 3, 17. vide Casaub. ad Athenæum 5, 6. vbi de ἐφεστίοις κοσμοποιΐαις ἀλεξάνδρου. p. 344. albentes equi. 3, 3, 11.

Alcimalus. S. 2, 6, 25.

alit *amnis* belluas. 8, 9, 9. arbor fructus. 7, 4, 26. fontes alunt syluas. 4, 7, 16. mare serpentes. 6, 4, 18. terra fruges. 8, 9, 12. hominem, frugem. 7, 4, 27. rhinocerotas. 8, 9, 17. terra sua arbores. 5, 1, 35 alere bellum vitando. 7, 7, 17. flammam igni. 8, 10, 8. ignem. 4, 3, 4. liberos. 6, 5, 28. 9, 1, 25. otium. 6, 6, 12. materiam belli. 6, 6, 21. 8, 9, 1.

ales victoriæ præfiga. S. 2, 8, 13.

Alexander. S. 1, 1, 1. 5, 13, 1. nascitur. S. 1, 1, 30. C. 4, 7, 5. Homeri amator. S. 1, 4, 2. corpus masculè curat. S. 1, 4, 9. voluptates contemnit. S. 1, 4, 10. Macedoniæ præficitur. S. 1, 5, 1. à patre euocatur ad bellum. S. 1, 5, 3. Illyrios domat. S. 1, 5, 19. animi ingenique documenta edit. S. 1, 6, 20. contemnitur pro puero. S. 1, 7, 35. S. 1, 10, 7. Athenas mittitur. S. 1, 8, 10. præceps in iram. S. 1, 9, 3. ex Maced. profugit. S. 1, 9, 7. amicos sibi parat. S. 1, 9, 8. regnum suscipit. S. 1, 10, 1. Philippi interfectores punit. S. 1, 10, 17. eius cædis inuidiam in Persas transfert. S. 1, 10, 21. 4, 1, 12. Philippo templum destinat. S. 1, 10, 22. Macedonibus omnia præter militiæ vacationem concedit. S. 1, 10, 16. Thessaliam inuadit. S. 1, 11, 1. Græcorum imp. eligitur. S. 1, 11, 8. & 10. Delphos proficiscitur. S. 1, 11, 15. Diogenem mittit. S. 1, 11, 13. in Getas mouet. S. 1, 12, 1. in Istri ripa aras statuit. S. 1, 12, 6. cum Germanis fœdus icit. S. 1, 12, 9. Taulantios vincit. S. 1, 12, 34. Thessalis accepto fert, quod Thebanis debebant. S. 1, 13, 26. Pindari posteris parcit. S. 1, 13, 34. templis parcit. S. 1, 14, 8. Thebani excidii pœnitentia ducitur. S. 1, 14, 11. Athenienses oratores dedi postulat. S. 1, 14, 13. Margites à Demosth. appellatur. S. 1, 14, 17. Athen. indulget. S. 1, 14, 21. à Megarens. ciuitate donatur. S. 1, 14, 29. in Macedoniam reuertitur. S. 2, 2, 1. Asiæ possessionem spe complexus. S. 2, 2, 10. Musis ludos facit. S. 2, 2, 23. in Asiam trajicit. S. 2, 3, 1. patrimonio inter amicos distributo. S. 2, 3, 5. Eleuntem petens. S. 2, 3, 23. Protesilao inferias dat. S. 2, 3, 25. Neptuno immolat. S. 2, 3, 26. Achillem felicem prædicat. S. 2, 4, 4. Priamo & Mineruæ sacrificat. S. 2, 4, 5. in vitæ periculum adductus. S. 2, 5, 13. & 20. Ioni Olympio templum destinat. S. 2, 6, 13. Dianæ instaurare vult. S. 2, 6, 34. superbus. S. 2, 6, 19. Smyrnæis vrbem ædificat. S. 2, 7, 3. Miletum expugnat. S. 2, 7, 18. ad liberandos Græcos in Asiam venit. S. 2, 8, 18. Halicarnassum obsidet. S. 2, 9, 2. milites sepelit. S. 2, 9, 20. in Lyciam contendit. S. 2, 11, 1. ob facilitatem ab amicis reprehenditur. S. 2, 11, 10. matris literis monetur. S. 2, 11, 15. in Iudæam profectus. S. 2, 11, 24. C. 4, 5, 9. *Andromache.* C. 4, 6, 31. m. DEO sacrum facit. S. 2, 11, 29. in Phrygiam pergit. S. 2, 12, 6. superstitione non intactus. S. 4, 6, 12. maximas vrbes occupit. 8, 10, 21. vir audaciæ promptæ. 8, 11, 11. simplicius æstimat famam in hoste, quam ciue. C. 8, 14, 46. temerarius. 9, 8, 21. temerarium animal. 4, 14, 18. frendens. 4, 16, 3. miserabilis. 10, 7, 4. rex. 4, 1, 12. glaciem perfringit. 5, 6, 14. Darium insequitur. 5, 13, 19. vindex violatæ fidei. 5, 12, 5. pedibus iter facit. 6, 5, 5. Persis custodiam corporis credit. 10, 3, 15. S. 10, 4, 14. venenum haurit. 10, 4, 18. plus fortunæ, quam virtuti debuit. 10, 5, 35. cum Amazonum regina concumbit. 6, 5, 32. illachrimatur defuncto hosti. C. 3, 12, 6. 5, 13, 31. S. 5, 13, 32. habitum Persicum sumit. 6, 6, 4. militum opera magnus. 6, 9, 22. *alluditur etiam cognomen, quod ei tribuitur in Var. à pr. cuiusque libri.* matris insolentiam inculsat. S. 10, 4, 12. miratur psittacos. C. 8, 9, 16. m. cum militibus in gratiam redit. S. 10, 4, 3. intestino facinore petitur. 6, 7, 1. semper obluctatur difficultatibus. 6, 6, 27. suæ demptum gloriæ existimat, quidquid esset alienæ. 6, 1, 18. deus credi vult. 6, 11, 24. clemens. 5, 3, 15. inuidus. 6, 1, 18. moderatus. 5, 3, 15. vulneratur. 3, 11, 10. 4, 6, 17. 7, 6, 13. 7, 6, 3. 8, 10, 6. & 27. 9, 5, 9. præfectorum insolentiam punit. S. 10, 1, 1. Babylonem procedit. S. 10, 4, 36. Hephæstionis mortem moleste fert. S. 10, 4, 25. moritur. 10, 5, 6. cornutus pingitur. C. 4, 7, 23. m. Alexandri animus sublimis. S. 1, 1, 22. 1, 4, 11. armis. S. 2, 4, 7. 10, 6, 4. beneficentia vnde profecta. C. 7, 8, 26. celeritas. 5, 8, 1. comitas in milites. S. 2, 5, 24. 6, 9, 2. corpus. 10, 10, 9. conuiuium magnificum. 9, 7, 15. S. 10, 4, 3. cupido gloriæ. S. 1, 1, 1. S. 1, 2, 18. diadema. 10, 6, 4. educatores. S. 1, 2, 5. elogium. 10, 9, 27. expeditio tabula Ortelii adumbrata. C. 4, 8, 3. *Mennonis.* elogium. 10, 9, 27. fauor erga artes. S. 1, 3, 30. genus. S. 1, 1, 11. C. 4, 2, 3. C. proleg. c. 5. ab Achille. S. 2, 4, 3. 6, 9, 19. 4, 6, 29. 8, 4, 26. à Ioue. S. 1, 1, 13. 4, 7, 8. 25. & 30. 4, 15, 8. 8, 5, 5. imagines. S. 1, 4, 22. Delphis. S. 1, 3, 21. Ephesi. S. 2, 6, 36. ingenium nihil solidius habuit, quam admirationem veræ laudis. 8, 14, 46. iocus. S. 2, 7, 22. iustitia & virtus perspecta. 5, 12, 5. laudes. 10, 5, 26. magnificentia in cultu deorum. S. 1, 2, 20. nomen & fama hostes in fugam conuertit. 5, 13, 14. reges diffundit. 10, 5, 37. nominis terror totum orbem inuadit. 10, 4, 15. operum fundamenta. 10, 2, 24. oratio ad amicos. S. 2, 2, 4. S. 2, 8, 9. 4, 13, 8. 9, 6, 17. ad Amyntam. 7, 2, 8. ad milites. 3, 10, 4. 4, 14, 3. 6, 3, 1. 8, 9, 12. ad Persas. 10, 3, 7. ad Polydamanta. 7, 2, 2. ad Sisygambin. 5, 2, 20. in Philotam. 6, 9, 3. & 8. in Amyntam. 7, 1, 12. in Hermolaum. 8, 8, 1. in vniuersum exercitum. 10, 2, 15. pietas in parentes. S. 4, 5, 10. C. 3, 6, 15. 10, 5, 30. præceptor Aristot. S. 1, 2, 26. S. 1, 3, 1. stratagemata. S. 1, 11, 5. & 19. S. 1, 12, 11. & 24. S. 2, 5, 1. & 6. spectrum. C. 4, 7, 30. f. studia. S. 1, 3, 2. 8, 9, 23. & 27. testamentum. 10, 10, 5. vultus. 10, 6, 4. vigilantia. S. 1, 2, 19. virtutes violentia fœdatæ. 5, 7, 1. vitia. 3, 12, 16. vox egregia. S. 1, 3, 10. S. 1, 5, 11. S. 2, 8, 25. suprema. 10, 5, 6. Alexandro gentes adulantur. 10, 4, 15. hæsitanti fortuna consilium subministrat. 6, 6, 27. prodigium offertur. S. 1, 11, 24. fœda omina. S. 10, 4, 40. species humana augustior. S. 2, 11, 22. vnum non successit. S. 2, 7, 6. fatalis Babylon. S. 10, 4, 36. honores decreti. *vide* Honor. Alexandrum veretur Bessus. 5, 12, 1. ab Alex. domitæ gentes. 6, 3, 2. in Alex. bona fuerunt naturæ eius, vitia vel fortunæ, vel ætatis. 10, 5, 26. Historiæ de Alexandro scriptores enumerantur C. proleg. cap. 4. *quibus accedam in hoc Indice:* Achmetes. Adrianus. Iac. Capellus. Hieronymus Cardianus. Iason. Idomeneus. Lycus. Zenobia.

Alexandri filius. 10, 6, 11. frater. 10, 7, 2.

Alex. epistolæ. C. proleg. c. 4. *in* Alex. ep. *& in* Cornelius. historia, *Mennonis.* elogium, vita. C. proleg. c. 4. *in* Alex. &c.

Alexander, Magni auunculus. S. 1, 9, 15. Epiri rex. S. 1, 9, 7. eius dictum de expeditione nepotis Asiatica. S. 1, 12, 10. V. 8, 1, 37.

Alexander *quidam dux.* 7, 10, 12. alius fortassis. 8, 11, 10. interficitur. 8, 11, 15.

Alexander, Magni proauus. 6, 11, 26.

Alexander Lyncestes, Æropi filius. S. 1, 10, 5. ei parcit Alex. S. 1, 10, 18. Thessalisque equitibus præficit. S. 2, 10, 25. at ille in hunc conspirat. S. 2, 11, 8. ergo comprehensus. S. 2, 11, 17. & per biennium dilatus, 8, 8, 6. occiditur. 7, 1, 9.

Alexandria Ægypti. 4, 8, 2. *long.* 60, 30. *lat.* 31, 0. D. *Ptolem.* eo transfertur corpus Alexandri. 10, 10, 20. Leontopolis appellata. S. 1, 1, 23. olim No. C. 4, 8, 2. *Locum.* ad Caucasum. 7, 3, 23. postea portæ ferreæ dicta est, *si Marino Sanuto fides*, in secret. fidel. crucis. 3, 13, 5. *portæ ferreæ sunt Temircapi. de quibus ad* 6, 4, 19. *copiose dictum.*

flum. Al. ad Tanaim. 7, 6, 25. apud Sabracas. 9, 8, 8. in Perside. C. 4, 8, 1. *Vrbem. Scribitur &* Alexandrea. V. 10, 10, 20. C 3, 1, 8. *Darius.* Alexandriæ complures. C. 4, 8, 1. *Vrbem.*

Alexandropolis. S. 1, 5, 2.

alias, *alio tempore.* 3, 2, 11. *ita Tacit.* 3, 73, 2. non alias magis &c.

Alicarnassus, *vide* Halicarn.

alienari à rege. 5, 9, 12. alienatus à quo animus. 6, 9, 19. alienandi *verbum eius ad pignus pertines.* C. 10, 2, 26. alienigena. 5, 11, 6. al. dominus. 7, 8, 21. alienigenæ & externi. 6, 3, 10.

alieno Marte, *aduerso.* 7, 7, 11. aliena gloria. 6, 1, 18. haud alienum fuit rebus quas agimus, recipere &c. 8, 8, 14. ali. tempus, *parum commodum.* 1, 9, 15. aliena virtute, *non sua,* vincere. 4, 16, 30. ali. regnum. 7, 4, 17. alienis laboribus tutum se putare. S. 1, 7, 22. aliena nomina, *non amplius conuenientia.* 3, 11, 25.

alimenta, *commeatus.* 4, 8, 6. tridui. 5, 4, 17. congesta. 7, 11, 1. consumpta. 9, 10, 11. sumpta. 7, 11, 14. deficiunt. 7, 4, 25. 10, 8, 13. sufficiunt. 3, 8, 8. alimenta igni dare, *fœl. concremanda.* 6, 6, 29. alim. portat miles leuiter armatus. 5, 4, 17.

Alinda. S. 2, 8, 22. *long.* 59, 10. *lat.* 36, 50. *Ptolem.*

alioqui, *otioquin, ciuanſi quod dictum eſt, ſe non ita* haberet. 5, 13, 1. 8, 2, 2. alioquin. 4, 2, 5. V. 7, 4, 8.

aliquantulum altitudinis. 6, 5, 21. *ſic* V. 9, 8, 1. *vbi alii,* aliquantum veſtis lineæ. 9, 8, 1.

alius Liber pater, *ſecundus, alter.* 9, 8, 5. *ſic apud Suet. Tit.* 7, 2. alius Nero. amicus alter *ſine* alius ego, ἄλλος ἐγώ. *dictum Zenonis in Laërtio. p. 169. f.* vitricus, immo pater alius. *Plin. epiſt.* 2, 13, 3. *maior Plin.* 11, 29, 6. *de locuſtis.* tanto volant pennarum ſtridore, vt aliæ alites credantur. Berneggerus. alius alium adhortati. 7, 9, 12. leuantes. 5, 3, 20. occurſantes. 10, 5, 16. faſtidio. 5, 5, 12. *ita crebro Salluſtius, vt notat Rivius ad Iug* 6, 3. *p.* 203. alius alio more viuentes, *in eodem Iug.* 87, 1. prœlia multa, ceterum alia leuia aliis locis facere: *tranſeono,* cet. leuia, alia aliis locis. Sic alii alios intueri. *Liu.* 9, 5, 8. alia atque alia regione, *diuerſis regionibus.* 4, 1, 35. aliud atque aliud. 6, 6, 27. conſilium. 5, 12, 10.

alleuare, alloqui &c. *Vide* adleuare, adloqui &c.

Alpes. 10, 1, 18.

altaria argentea. 3, 3, 9. 5, 1, 20. altaria adulationis ergo in principum honorem poſita. C. 5, 1, 20. *adde Caſaub. in Athenæum.* 6, 15. p. 342.

altitudo arborum. 7, 8, 14. montis. 4, 2, 19. muri. 5, 1, 26. murorum ſumma. 5, 1, 32. petræ creſcit. 7, 11, 16. *turris.* 3, 1, 7. in altitudinem eximiam editæ arbores. 9, 1, 9. altior noſtro animo cogitatio. 9, 2, 9. altiora petræ. 8, 11, 6. altiſſima quæque fortuna. 6, 6, 1. altius repetitus ſermo. 9, 6, 17. ſupra repetere *altiùs Salluſt. Cat.* 5, 1. *Iug.* 5, 2. *& Tacit.* 16, 18, 1. altum *etiam pro profundo ſumitur,* vt apud Philoſtrat. in Heroicis de Proteſilao. p. 646. B. *ita fluminis tribuitur* altitudo. 4, 9, 15. altus limus. 5, 1, 29. ſomnus. 6, 10, 11. 8, 3, 9. ſopor. 7, 11, 18. alta diſſimulatio. 10, 9, 8. terra. 5, 1, 33. ſabulum. 4, 7, 11. in altum cauatæ cauernæ. 8, 10, 24. alti receſſus. 7, 11, 1. altæ niues. 7, 3, 11. altum *ſcil. mare.* 4, 4, 4. in altum præcipitare. 4, 2, 15. ex alto, *mari.* 4, 2, 7. altior ſomnus. 4, 13, 17. 9, 8, 26. altius conſilium. 6, 11, 28. malum. 10, 2, 20. altiſſima flumina. 7, 4, 13. alte egeſta humus. 7, 10, 14. altius iram ſupprimere. 6, 7, 35.

alueolus *fluuii.* 6, 4, 4. alueus *fl.* 3, 4, 8. anguſtior. 9, 2, 17. clementior. 5, 3, 2. medius. 4, 9, 15. nouus. 6, 4, 5. præceps. 9, 9, 3. preſſus in ſolum. 5, 4, 8. *ita de Pado Plin.* 3, 16, 4. vrgetur aquarum mole, & in profundum agitur. alu. profundus. 8, 13, 8. rectus. 8, 9, 5. ſpatioſior. 6, 4, 5. tenuis. 7, 10, 2. 9, 4, 9.

alumnus, *quem quis à puero educauit.* 3, 6, 1. *Nonium vide.* c. 4. §. 25. alumnum commilitonemque *ſuorum ſe vocat Alex.* 9, 2, 28. *ſic* alumnus legionum *vocatur Caligula, Tacit.* 1, 44, 1. *apud quem ſæpius hoc vocabulum eſt reperire. Virg.* 11, 33. comes cæro datus ibat alumno. *ad quem locum Taubman.*

aluus Olympiadis obſignata. S. 1, 1, 22.

Alys. vide Halys.

Amanicæ pylæ. 3, 8, 13. *long.* 69, 3. *lat.* 36, 20. *Ptolem.*

amantis animus in ſolicitudinem ſuſpicionemque reuoluitur. 4, 10, 31.

amara aqua. 9, 9, 6.

amator. 6, 7, 11. *&* exoletus *correlata.* 6, 7, 33. *&* ſcortum. 6, 10, 16. amaſiorum inter ſe fides. C. 8, 6, 8. *ſic apud Arrian.* 4, 2, 35. Epimenes amato ſuo conſilium ſecretum aperit, amator-Homeri Alexander. S. 1, 4, 1. φιλόμαχος.

Amazones. C. 6, 5, 24. Gens. *de his Apollodorus agit lib.* 2. p. 96.

Amazonum campi. 6, 4, 17. gens Hyrcaniæ finitima. 6, 5, 24. veſtis. 6, 5, 27. regina Thaleſtris. 6, 5, 25. cum Alexandro confuſciſt. 6, 5, 32. Am. reliquiæ. S. 10, 4, 22. Amazones Monimopatæ. C. 6, 5, 30. Reddituram. *Adde Martyrem, & Rallegh apud Nierenbergium Hiſt. Naturæ* 8, 4.

ambigere. *dubitare.* 5, 3, 5. ambigi poteſt, an. 7, 2, 34. in ambiguo eſt, an. 8, 6, 25. ambigue. C. 3, 3, 5. *occupaturum.*

ambiebat muros mare. 4, 2, 9. *vbi Radermus diſquirit* ambibat *an* ambiebat *dicendum ſit, vtrumque tamen in vſu eſſe putat: apud Ouid. Metam.* 5, 361. *eſt* ambibat. *& ſic vult Sofipater, verbis quarti ordinis in eo definentibus, in imperfecto detrahi litteram e, vt* adibam. præteribam. ambientes vndique rami. h. e. *circumfuſi, circumcirca imminentes.* 4, 7, 16. ambitus operis, der Begriff / *ſpatium quo ambiri poteſt.* 5, 1, 26. ambitum muris deſtinare. 4, 8, 2.

Ambraciotæ. 1, 11, 8. *Ambraciæ tribuis long.* 48, 0. *lat.* 38, 20. *Ptolemæus.*

Amenides. 7, 3, 4.

amens & amore & metu. 6, 7, 8. conſcientia ſceleris. 6, 9, 32. dolore. 4, 10, 29. magnitudine periculi. 6, 9, 32. *nam hæc omnia mentem adimere poſſunt.* amentia. 8, 14, 41. eiuſdem amentiæ ceteri. 6, 9, 5.

amicitia mihi fuit cum quo. 6, 10, 24. nulla eſt inter dominum & ſeruum. 7, 8, 28. firmiſſima inter pares. 7, 8, 27. amicus animus. 4, 11, 4. 8, 12, 9. 10, 4, 2. amicus *cui.* 7, 1, 3. amiſſus. 7, 7, 37. amici Philotæ. 7, 1, 11. amici boni. 7, 8, 27. impiorum inſontes. 6, 10, 25. amici *etiam appellantur regum præcipui miniſtri. ſic* amicus ante omnes. 7, 1, 3. amici Alexandri. 4, 1, 19. circumfuſi. 7, 5, 9. conuocati. 8, 4, 18. fideles, ſeduli. 3, 6, 11. quomodo gratia ſua vti debeant. C. 3, 12, 6. non tam gratiam, quam vtilitatem regum in conſilio habere debent. 2, 2, 8. am. pariter & medici. 3, 5, 11. amicorum cohors. 6, 2, 11. coh. prima. 6, 7, 17. veteriſſimus. 5, 9, 1. amicorum turma. S. 2, 5, 26. *Vellei.* 1, 11, 3. *&* 4. turmam ipſius *Alex. appellat: βασιλικὴν ἴλην. Plinius, & Arrianus aliquanto generalius* amicos *appellant. Sciendum enim eſt ad planiſſimum eius rei intellectum,* Alexandrum optimos ſuorum in vnum corpus contributos ſodales ſiue amicos appellaſſe; item pedites ſodales, πεζεταίρους. inſtituiſſe, *vt apud Harpocrationem voce* πεζέταιροι *& Anaximenes proditis. & hoc eſt haud dubie iam equeſtre, quam pedeſtre agema; de qua voce ſupra. Erant autem hi equites in octo turmas ſeu alas diſtributi (accipienda autem eſt ala Græcorum more, Romana multo inferior numero) vt conſtat ex Arriano* 3, 2, 23. *vbi vere:* equitatus amicorum, ex quo prima ſtabat regia turma &c. *nam interpretes neque illud τῶν ἱππέων ὶς ἑταίρους, neque ſequens pronomen ἣ recte ceperunt. & prorſus quidem errorem etiam C.* 3, 11, 27. Ar. C. 6, 9, 21. C. 7, 4, 32. Erigyius. *redargui, oſtendique quoties occurrit in Arriano mentio τῶν ἑταίρων ἀνεψιῶν (cuius & apud Diodor* 18, 2. *mentio eſt) de his copiis accipiendum eſſe; non de auxiliaribus. Inter has autem turmas vna dignitate princeps, quam ipſe rex ducebat & eo abſente alius prætoriæ cohortis locum obtinebat. Itaque eam βασιλικὴν ἴλην Arrian. vocat.* 3, 1, 4. 3, 2, 6. 23. *&* 27. 3, 4, 4. *Item* 1, 6, 12. *quem & ipſum locum perperam exponunt: nam τῶν ἑταίρων τὴν βασιλικὴν ἴλην, καὶ αὐτὸς πώγη αὐτῆς ἄπαγε, debuerant reddere,* ex amicorum equitatu regiam turmam, cum tribus aliis, *ſc. eiusdem equitatus.* Sic & Scipio poſterior habebat φίλων ἴλην. Appian. Hiſpan. p. 303. a. imitatione haud dubia Alexandri. *Hæc igitur*

in turma fuit, ex qua Velleius excidisse vult eos, quibus Alex. statuas fieri iussit. Sed his esse turmis si tribunas equites centenos vicenos, exibit numerus 960. quos quidem aut paulo plures, eos fuisse colligo ex Arriano 7, 5, 17. vbi Hephæstionem præfectum equitatus eius χιλιάρχῳ quasi mille viris imperantem *vocat. Igitur & Antiochi agema* erat 1000. ferme equitum. *Liu.* 37, 40, 5. *qui forte fuerint equites, quos ἑταίρους vocatos fuisse Polybius refert 5, 31. & τῶν ἑταιρικῶν ἱππέων* vocat ipse in Excerpt. Valef. pag. 78. mille etiam *ἑταῖροι apud Antigonum fuerant, Diodoro teste 19, 29. Hæc igitur, nisi valde fallor, est* ala quam agema appellant *apud Curt. 5, 4, 21.* amicos inimicosque eosdem habere. C. 7, 1, 29. *Iurauimus.*

ἄμικτοι. C. 5, 13, 8.

amiculum. 10, 1, 32. detractum. 3, 12, 5. obsoletum. 6, 9, 25. Dar. proiectum. 3, 6, 10. puniceum. 9, 7, 20. amiculo abstersi oculi. 6, 9, 33. amicula punicea. 3, 3, 10. ex purpura. 10, 2, 13. *Omnibus his locis pro vili vestimento sumitur: ex plerisque etiam colligi potest, fuisse vestem haud valde longam, & quæ supra reliquas inceretur, vt fere nostra pallia, vnde &* amiculum à circumiectu dictum *putat Festus*: am *enim idem est quod circum. primitus autem, femineum vestimentum fuisse Solinus cap. 12. vbi de Leo agit, ex Varrone notat. in Curtio semel tribuitur feminis. 5, 1, 38.* amicula summa exuunt. *Isidorus 19, 25. ait* amiculum esse meretricium pallium lineum. *fuisse tamen aliorum quoque generum amicula ex dictis constat. Liuius 27, 4, 7. Cleopatræ* pallam pictam cum amiculo purpureo *a senatu dono missam scribit.*

Amintas. V. 7, 1, 17.

Amissas. 10, 8, 15. *Suspectum nomen.*

amittere aculeum. 4, 14, 13. coniugem. 4, 14, 22. ducem. 7, 4, 38. equos. 7, 1, 15. exercitus. 5, 10, 3. fortunam. 3, 11, 24. Græciam. 5, 11, 6. impedimenta. 4, 15, 12. imperium. 5, 8, 13. multa. 5, 11, 9. poculum. 9, 7, 24. regem. 6, 11, 24. spem obtinendi. 4, 1, 30. Tiraciam. 10, 1, 45. telum. 9, 7, 22. *quid* è manibus. 9, 2, 26. plus amissum victoria, quam bello quæsitum. 6, 6, 9. *ponitur & pro* dimittere, *vel* omittere. *vt* ammetum. 3, 6, 11. spem. C. 3, 2, 1. *omissa.*

Ammon *vide* Hammon.

amnis Araxes. 7, 3, 19. Granicus. 3, 1, 4, 15, 1. Oxus. 7, 4, 5. Pyramus. 3, 8, 28. Sangarius. 3, 1, 12. Tanais. 7, 4, 32. coërcitus anguſtioribus ripis. 6, 4, 6. conceptus (ortus) ex fonte. 6, 4, 5. conditus, *scil. sub terram. Ibid.* constratus nauigiis. 9, 8, 5. difficilis transitu. 9, 2, 1. frigidissimus. 3, 4, 10. ignotus. 8, 13, 25. impeditus saxis. 9, 2, 1. inclutus. 3, 1, 2. incorruptus. 3, 4, 10. inumbratus riparum amœnitate. *Ibid.* iunctus ponte. 3, 7, 5. labens leni tractu è fontibus. 3, 4, 9. minor. 5, 4, 7. obumbratus. 5, 4, 8. præterfluens. 8, 11, 12. repercussus saxo. 6, 4, 4. retentus. 5, 1, 30. similis vbique fontibus suis. 3, 4, 10. spatiosior. 6, 4, 5. torrens. 8, 2, 20. 8, 10, 23. vniuersus. 6, 4, 4. amnem hosti velut murum obiicere. 7, 4, 5. amne aduerso subire. 10, 1, 16. secundo. 9, 6, 2. 9, 8, 3. & 17. 9, 9, 27. desinere. 4, 8, 7. descendere. 4, 7, 9. deuehi. 9, 8, 3. amne superato. 5, 3, 3. 7, 4, 1. 9, 4, 5. amnes. 6, 2, 12. ignobiles. 8, 9, 11. incluti, orti monte. 8, 9, 3. incl. Pyramus & Cydnus. 3, 4, 7. superati. 7, 10, 15. amnium humor fertilitatis causſa. 5, 1, 12. amnis accipit *alium amnem.* 5, 4, 7. adluit prata. *Ibid.* aperit itinera. 6, 4, 4. vadum. 4, 9, 21. cogit iter. 6, 4, 6. vterque coniditur. 8, 9, 8. diffunditur in latitudinem. 6, 4, 6. dilabitur alueo. 5, 4, 8. effunditur. 6, 4, 4. erumpit. 6, 4, 7. euehitur. 5, 4, 7. euoluit aquas in &c. *Ibid.* excipitur puro solo. 3, 4, 9. fluit in longitudinem *vor* stadia. 6, 4, 4. haurit *quid.* 8, 11, 12. inlibitur acrius. 5, 1, 30. intendit nouum alueum. 6, 4, 5. labitur conditus. *Ibid.* præterit mœnia. 7, 4, 31. profluit ex monte. 5, 1, 3. subit terram. 6, 4, 5. vehit aquam. 5, 2, 9.

amœnitas operis. 5, 1, 53. riparum. 3, 4, 9. amœni vmbra & proceritate arborum horti. 5, 1, 32. nemoribus recessus. 7, 2, 22. fontibus syluæ. 8, 1, 12.

amoliri, *remouere, quos* ab oculis mortalium. 8, 5, 17.

amor coniugis. 5, 1, 35. contubernii, liberorum. 5, 5, 20. eorum quæ cogitaueris, naturalis. 7, 4, 11. vxoris immodicus. 8, 3, 2. hærens penitus. 8, 3, 6. amore amnis retinentur Nymphæ. 3, 1, 4. exoleti flagrare. 6, 7, 2.

amouere poculum, *oster*, **hinweg thun**. 9, 7, 24. amotis longius ceteris. 7, 1, 14.

Amphictyones. S. 1, 5, 21. eorum decretum. S. 1, 6, 19.

Amphipolis. S. 1, 7, 26. *long.* 50, 0. *lat.* 41, 30. *Pto'em.* ad Strymonem sita. S. 2, 3, 14. inde mouet Alex. S. 1, 11, 1. cur ita dicta. C. 3, 7, 1. *Iunctio.*

Amphissæ. S. 1, 5, 21.

amphoræ singulæ succi, mellis, vini. 7, 4, 21.

Amphoterus. S. 2, 11, 16. classi præficitur. 3, 1, 19. insulas inuadit. 4, 5, 14. Cretam liberare iussus. 4, 8, 15. in Peloponnesum nauigat. S. 6, 1, 11. *de hoc Arrian. 3, 1, 8. 22. & 23. Crateri fratrem fuisse, tradit idem 1, 8, 7.*

amplecti *quem.* 5, 12, 8. ceruicem *cuius* manibus. 3, 12, 26. dextram. 3, 6, 17. 6, 10, 11. singulos familiarius. 9, 6, 16. murus amplectitur *vor* stadia. 7, 6, 10. spatium tot pedum in latitudinem. 5, 1, 25.

amplior ceteris insula. 8, 13, 17. haud amplius quam mille. 3, 11, 17. *& omissa particula*, haud ampl. tria millia. 6, 1, 16. ampliſſimum interuallum. 5, 1, 11.

amputare aures. 5, 5, 6. crus ferro. 9, 1, 32. manum gladio. 4, 6, 16. 8, 1, 20. manus. 3, 8, 16. 5, 5, 6. membra. 4, 15, 17. pedes. 5, 5, 6. securibus. 8, 14, 28.

Amyntas. S. 1, 5, 29. *al.* Andromenis fil. S. 2, 6, 12. fratrem *fecerunt typographi apud Diodor. 17, 45. deceptí, opinor, nota F.* missus in Maced. ad delectum militum. 4, 6, 30. multos adducit. 5, 1, 40. 7, 1, 38. coniurationis in regem arguitur. 7, 1, 10. *Arrianus 3, 3, 24.* Philippi fil. *facit. idem alibi* Andromenis: *quam incuſtantiam & Raderum notat. al.* Antiochi fil. S. 2, 6, 22. transfuga. S. 2, 9, 11. cum Alex. Lynceſta conspirat, in regem. S. 2, 11, 8. olim prætor Alex. 3, 11, 18. ex ancipiti mutatione temporum pendens. 4, 1, 27. ab Ægyptiis auide exceptus. 4, 7, 1. occiditur. 4, 1, 33. *Huius mentionem facit Arrian. 2, 3, 8. Diodor. 17, 48. causſam cur transfugerit Arrian. 1, 6, 6. prodit*: non quod vllam iniuriam ab Alex. accepisset, sed quia illum oderat, vicissim & ipse probabile ducens, ab illo aliquid incommodi sibi illatum iri: *sic enim sensus posci verti, sine ἀνακολουθίᾳ eamdem vim hic habet, quod simplex ἀξιόω, sive potius ἀνακολουθίαν legendum est. Naturaliter enim mali metuere solent quos oderunt, scilicet ex sua mente coniecturam de aliena capientes, nec aliter fieri posse existimantes, nisi vt læsi non minus in virdictam proni sint futuri, quam ipsi ad iniurias fuerint. Et hæc est præcipua causſa, cur* acriora sint odia quæ iniqua, *vt notat Tacitus 1, 33, 2.*

Amyntas Arrabæi fil. S. 2, 4, 15. *alius* Amyntas Perdiccæ. C. 6, 9, 17. regi insidias struit. 6, 9, 17. 6, 10, 24. occiditur. S. 1, 10, 17.

Amyntas Alex. auus. S. 1, 10, 4. & 5.

Amyntas, *nescio quis, dux copiarum in pugna ad Issum. 3, 9, 7. ad* Arbela. 4, 13, 28. præfectus equitum. 4, 15, 12. *vbi tamen Var.* Menidam *exhibent.* virtutis causſa donatur. 5, 2, 5. expeditam manum habet. 5, 4, 20. 6, 4, 2. regis prætor. 6, 9, 28. prouinciam Clyti accipit. 8, 12, 14. barbaros vincit. 8, 12, 16. *Ad quem Amyntam hæc pertinent non habeo dicere, nisi forte ad Nicolai filium, de quo Arrian. 4, 3, 14. quædam referenda sunt. Amyntas qui inter coniuratos nominatur 6, 7, 15. videtur vnus ex puerorum regiorum cohorte fuisse. De pluribus Amyntæ nomine notis, dictum est* C. 7, 2, 10.

Amyntianus scriptor histor. de Alex. C. proleg. cap. 4.

Anaxarchus. S. 10, 4, 37.

Anaximenes. C. proleg. c. 4. Lampsacenus. S. 1, 3, 27. *Huius fragmentum legitur apud Harpocrat. in μέτοικος. ex eodem in Αλαμψάκου, constat Anaximenem Alex. res gestas composuisse, historiam quam Theopompi nomine edidit, πανουργίαν appellauisse, disco ex Iosephi lib. 1. contra Appionem. p. m. 1051.*

anceps acies. 3, 7, 9. æstimatio. 9, 9, 2. coniectura. 6, 11, 21. crimen. 7, 1, 38. fides.

5, 8, 3. genus auxilii. 8, 14, 16. hostis. 5, 12, 2. malum. 4, 15, 9. 5, 3, 11. 5, 4, 31. ma. vtriusque. 8, 14, 17. mutatio temporum. 4, 1, 27. periculum. 7, 7, 7. 9, 4, 12. prælium. 8, 2, 16. pugna. 8, 14, 28. quæstio. 6, 11, 40.

Ancyra. 3, 1, 22. *long.* 58, 20. *lat.* 40, 56. *Ptolem.*

Andromache. S. 2, 4, 5.

Andromachus Cœlæ Syriæ prætor. 4, 5, 9. occiditur. S. 2, 11, 31. 4, 8, 9.

Andromenes. 5, 1, 40.

Andronicus. 7, 3, 2. *al.* hist. de Alex. scriptor. C. proleg. c. 4.

Androsthenes hist. C. proleg. c. 4.

Andrus insula. 4, 1, 37. *long.* 61, 30. *lat.* 41, 20. *Ptolemæus.*

Anemœtas. S. 1, 5, 23.

anfractus callium. 5, 4, 15. *abruptæ loca. ab* am, *quod est circum, & frangere: quod nimirum undique præfracta & præruptæ sint.*

Angarus. C. 3, 3, 3. *In eodem. Adde Excerpta Nicolai Damasceni apud Vales. pag.* 433, 434.

Angelus Cospus Bononiensis. C. proleg. c. 4.

Angeus Philotas. 5, 2, 5.

angit *quem* dolor, pudor. 5, 3, 21.

angustiæ aditus. 3, 4, 4. Ciliciæ. 4, 13, 6. 7, 11, 8. pylas *vocat Arrian.* 2, 1, 21. itineris 8, 12, 1. loci. 3, 3, 28. 6, 1, 10. locorum. 4, 13, 9. saltus 3, 7, 10. 3, 8, 10. quas Susidas Pylas vocant. 5, 3, 17. munitæ situ. 8, 2, 22. occupatæ. 3, 7, 6. non capiunt multitudinem. 3, 7, 9. ὑπερβάσεις τῶν διαβάσεων *appellas Suidas voce* κλεισῦρας. angusta via. 3, 4, 12. corona muri. 9, 4, 30. angusti calles. 4, 9, 22. angustiores ripæ. 6, 4, 6. angustissimum spatium inter duo maria. 3, 1, 15.

anima *quem* defecit, *respiratio.* 7, 7, 36. anima *pro vita.* 5, 4, 19. *vbi alii* animus.

animal domitum ad mansuetudinem. 9, 8, 2. pauidum, equus. 8, 14, 23. rarum. 9, 1, 5. 9, 2, 16. tardum & pene immobile, *elephas.* 8, 14, 18. vnum, idque temerarium & vecors Alexand. 4, 14, 18. animalia ineluſa viuario. 8, 9, 28. inusitata, inuecta. 8, 9, 16. quædam amisso aculeo torpent. 4, 14, 30. animalia iter monstrantia. C. 4, 7, 15. *sic Cadmum vacca deduxit Thebas. Stephan. in* Μογδλανος *&*. *Caranum capræ Ædessam. Iustin.* 7, 1, 7.

animus regis, *rege dignus, regius.* 5, 9, 17. abhorrens facinore. 6, 7, 11. æquus. 4, 6, 4. amicus. 4, 11, 4. 10, 4, 2. anxius. 7, 1, 36. elatus super humanum fastigium. 9, 10, 24. impotens. 10, 8, 1. infractus. 9, 2, 30. iniquus. 10, 4, 9. inuidens gloriæ alterius. 6, 9, 19. laxatus curis. 6, 2, 1. linquens. 6, 9, 33. 7, 9, 14. 9, 5, 11. maior. 3, 2, 2. obluctans difficultatibus. 6, 6, 27. par robori corporis. 8, 13, 7. peruicax. 10, 3, 6. præsagiens. 3, 3, 3. reconciliatus. 6, 10, 11. 7, 2, 10. scelestus. 7, 1, 16. vecors ambitione. S. 1, 5, 12. vnus. 6, 6, 6. animus *quibus* fuit ad moriendum, ad fugam. 5, 3, 11. ad parricidium. 5, 13, 13. æstimatur vultu. 6, 7, 33. linquit. 8, 2, 38. subjicit aliud. 6, 6, 27. sustentat corpus. 8, 2, 38. animi bona. 5, 7, 1. character sermo. C. 4, 1, 26. diuinatio. 3, 3, 3. impetus. 6, 1, 13. magnitudo. 6, 1, 3. animi constantis homo. 6, 7, 13. idem animi sibi & militibus esse, *eundem animum.* 9, 2, 11. nihilo plus his animi fuit, *roboris, audaciæ.* 9, 8, 8. animum bonum habere. 3, 12, 26. 5, 5, 8. *est vno verbo* ῥᾳθυμεῖν *&* ῥᾳθυμία, *apud Matthæum.* 9, 2. *Xenoph. vnus.* lib. 1. *pag.* 32. *D. Zonar. tom.* 1. *p.* 36. *f. Æschin. de falsa legat. vbi Demosthenem perstringit ad Philippum missum. sic Marcellin.* 16, 34. & 17, 20. bono animo esse. animum regis capere. 4, 1, 22. animo liberi hominis loqui. 7, 1, 35. Tacit. 12, 56, 5. *quid* contemnere. 4, 16, 28. in animo est bellum. 4, 11, 24. in animo volutare consilium. 5, 12, 10. animi & corda. 5, 9, 1. hostium labant. 5, 3, 10. popularium. 6, 2, 2. confirmati. 4, 15, 14. & 19. 5, 1, 9. impii. 5, 10, 3. militares. 4, 2, 17. 5, 10, 9. pendentes. 4, 5, 12. pleni alacritatis. 9, 2, 25. præparati ad dimicandum. 10, 9, 15. territi prælio. 4, 1, 32. animis non perinde imperari potest, vt linguis. 8, 5, 5. animis amicis coire. 8, 12, 9. animis infensioribus asperior victoria. S. 1, 3, 14. animi labant. 5, 3, 18. in animorum inclinatione magnum momentum. S. 2, 2, 13. anim. impetu vtendum. 8. 2, 5, 8. animosius, *maiori animo.* S. 3, 6, 21.

annexus. *vide* adnexus.

anniuersarium sacrificium. 8, 2, 6. sacrum. 4, 2, 10. *quotannis rediens.*

annuere. *vide* adnuere.

annulus quo Alex. obsignare solitus. 10, 6, 4. annuli traditione imperium traditur. C. 10, 5, 4. annuli veteris gemma. 6, 6, 6. an. sigillum. 3, 6, 7. an. ignoti sig. 3, 7, 14. an. signum. 7, 2, 16. annulo obsignata epistola. 3, 7, 12.

annus Indicus. 8, 9, 36. Persicus. C. 6, 6, 8. descriptus in 365. dies. C. 3, 3, 10. *Iustiniani itinerarium pag.* 12. *dies tantum* 360. *anno tribuit, quem vetustum & vsitatum fuisse computum notas eruditissimus interpres.*

ante Iouem haberi, *anteponi Ioui.* 8, 7, 13. ante rationem esse. 7, 7, 10. πρὸ ἑλλάδος, *est Hellenismus. sic Suidas* πρὸ Διὸς, *Sallustius Cat.* 53, 3. Gloria belli ante Romanos fuisse. *&* Tac. 13, 54, 5. Nullos mortalium armis aut fide ante Germanos esse. *Ita Nilus Epist. paræneſ* 152. πρὸ τῶν ἀγγέλων αἰσχύνῃ τοὺς ἀγγέλους. Reuerere magis angelos quam homines. Loccenius. *Idem Sallust. Ing.* 15, 1. verba ante facta ponere. *Tacit.* H. 5, 12, 1. muri labore & opere ante alios. *&* H. 4, 35, 2. Classicus nobilitate opibusque ante alios. *Cicero ad Attic.* 8, 24. quem ante me diligo. nihil ante libertatem habere. S. 1, 7, 33. ante lectum projici. *apud lectum, pro lecto.* 3, 6, 10. ante omnia. 4, 8, 15. *vide Iustini Iudicem: & eruditas in Vellcium notas Ger. Vossii. ad l.* 2. *c.* 23. *p.* 44. ante *&* antea *confunduntur vt* V. 4, 2, 21. 5, 4, 28.

antecedere agmen, *præire.* 3, 9, 5. celeritatem famæ, *præuenire.* 7, 2, 15. fidem magnitudine rerum, *gerere creditu maiora.* 8, 1, 26. Alex. omnes reges anteceſſit indole. 5, 7, 1. antecedere signa volatu. 4, 7, 15.

anteire currum. 3, 3, 15.

antennæ. 4, 3, 15.

antesignani. 4, 6, 23.

anteuertere celeritatem famæ. 7, 2, 15.

Anticles. 8, 6, 9.

Anticlides hist. C. proleg. c. 4.

Antidamus. Ibid.

Antigenes. C. 8, 14, 15. *Antig.* virtutis causſa donatus. 5, 2, 5. missionem impetrat. S. 10, 4, 4. Susianæ satrapa constituitur. C. 10, 10, 1. *Susiana. alius* Antigenes histor. C. proleg. cap. 4.

Antigonus prætor Alex. Lydiæ Phrygiæque præest. S. 2, 7, 3. Persas vincit. 4, 1, 35. Lycaoniam capit. 4, 5, 13. virtutis causſa donatur. 5, 2, 5. Lyciam, Pamphyliam & Phrygiam obtinet. 10, 10, 2.

Antiochus. S. 2, 6, 22.

Antipater. S. 2, 2, 2. Macedoniæ & Græciæ præficitur. S. 2, 3, 4. 10, 4, 7. ab Alex. honoratur. S. 2, 6, 19. pecuniam accipit. 3, 1, 20. bellum cum Laced. gerit. 4, 1, 39. eosque vincit. 5, 6, 1. inuidente Alexandro. 6, 1, 18. homo prudens. 6, 1, 17. Alex. Lynceſtæ socer. C. 7, 1, 7. *Iustin.* 12, 14, 1. regi supplementum mittit. 7, 10, 12. euocatus ab eo. 10, 4, 8. ob discordias cum Olympiade. S. 10, 4, 9. & alioqui suspectus. 10, 10, 14. S. 10, 4, 12. regi insidias nectit. 8, 10, 4, 13. 10, 4, 19. res Europæ curare iubetur. 10, 7, 9. inuadit regnum Maced. & Græciam. 10, 10, 18.

Antipater *quidam conierat in Alex.* 8, 6, 9. Asclepiodori filium facit Editio Aldi.

Antiphanes. 7, 1, 15. 32. & 35.

antiquissimi Mac. regum. 8, 8, 3. antiquitas tradit. 7, 3, 22. antiquitatis cognoscendæ studium. C. 3, 4, 10. *Nihil.*

Antissa. S. 2, 12, 21. *long.* 56, 15. *lat.* 40, 20. *Ptolem.*

Antisthenes histor. C. proleg. c. 4.

Antoninus hist. Ibid.

Antuerpiensium strategema. C. 4, 3, 2.

anulus. *vide* annulus.

anus, *mater Darii, contemptim ita dicta.* 4, 11, 12. *vt apud Tacitum* 13, 21, 4. *Silanæ.*

anus auia. 3, 11, 25.

anxietas animi. 4, 13, 16. anxius animus. 7, 1, 37. anx. dolore, pudore. 9, 10, 17. solicitudine. 9, 4, 19. tantis malis rex. 7, 5, 9. anx. de instantibus curis. 3, 3, 2.

Aornis petra. 8, 11, 2.

Apelles. S. 1, 2, 13. gratus Alexandro. S. 2, 6, 27. Megabyzum reprehendit. S. 2, 6,

30. Alexandrum 20. talentis auri pingit. S. 2, 6, 36.

aperit aditus Ciliciam. 3, 4, 4. alueus vada. 8, 13, 8. amnis duo itinera. 6, 4, 4. ap. os. 6, 4, 7. ap. vadum. 4, 9, 21. Arabia se eumtibus à læua. 5, 1, 11. aperuere se campi. 4, 7, 11. sinus montium maius spatium. 3, 9, 12. *In his* aperire *est ostendere, & patefacere. Affinis huic significationi est illa, cum homo dicitur* aperire *cui* Asiam. 7, 1, 3. cœlum. 8, 5, 8. fines Orientis. 9, 1, 1. iter nouum manu. 5, 3, 22 sibi aliam naturam, aliam orbem. 9, 6, 20. *cui* Oceanum sanguine suo. 9, 4, 17. saltum. 6, 5, 16. gentibus terras. 9, 6, 22. *& in* V. 3, 10, 5. *pro* omnia victoria parari, *non male scribitur*, aperiri. *hoc est viam ad omnia fierni, & velut ianuam recludi. ita Florus.* aperit hostem lux, *deuegit.* 8, 14, 2. aperire causſam fugæ, *manifestare, aperte prodere.* 7, 1, 13. consilium. 7, 4, 14. parricidium. 5, 9, 9. *cui* quæ. 6, 7, 21. quid pararetur. 8, 6, 20. aperuit tandem Iupiter oculos, *proprie.* 5, 5, 8. aperire literas. 3, 13, 3. oculos ad *quid.* 7, 5, 37. aperitur humus niue dissusa. 7, 3, 10. *frigore enim per hyemem clauditur. hinc Aprili nomen esse recte sentiunt Cincius & Varro apud Macrob. Saturn.* 1, 12, 10. aperte fugere, *palam.* 6, 1, 11.

Apharias. 7, 1, 5.

Aphœbetus. 7, 1, 15.

Apollo Clarius. S. 2, 7, 3. Delphicus. S. 1, 9, 17. Didymeus. S. 2, 7, 25. Pythius. S. 1, 7, 27. Apollinis iniurias vltus Philippus. S. 1, 6, 8. *& 9.* species per somnum oblata. 4, 3, 21. Apollini sacer Cyrrhæus ager. S. 1, 5, 21. Apollinem Hercule retinere *conantur Tyrij.* 4, 3, 22.

Apollodorus. 5, 1, 43. *Meminit huius Plutarch. Alex. cap.* 124. *& Arrian.* 7, 3, 35.

Apollonia. S. 2, 4, 15.

Apollonides. S. 2, 12, 20. Chium obtinens. 4, 5, 15. vincitur. 4, 5, 17.

Apollonius. 4, 8, 5.

Appion Scriptor hist. Alex. C. *Proleg. cap.* 4.

apparare, appellare &c. *vide* adparare, adpellare.

aptare, *parare*, omnia ad transeundum. 7, 8, 8. remos. 9, 9, 12. sarcinas itineri. 6, 2, 16. se pugnæ. 7, 9, 10. apte regi, *commode.* 8, 8, 13. aptus gignendæ herbæ fluuius. 5, 4, 7. aptum insidiis tegendis iter. 7, 7, 32. alendo igni. 4, 3, 4. vt cuiusque animis aptum, *conueniens*, erat. 3, 10, 4. aptior prœlio locus. 3, 7, 8, aptiores, *paratiores*, itineri quam prœlio. 3, 8, 25.

aqua calescit, exæstuat, fluit, manat. 4, 7, 22. aq. solis. *ibid.* amara, quæ corrumpit dulcem. 9, 9, 6. delicata. 5, 2, 9. means. 7, 10, 3 prælta. 9, 9, 19. tepida manat, frigida fluit. 4, 7, 22. aquam & terram petere. C. 3, 10, 8. in aqua stat classis. 9, 3, 21. *hoc est, parata. non enim prius in aquam deducitur, quam instructa, & ad nauigandum apta fuerit. comprahendit hæc omnia Liuius* 28. 45, 19. naues instructæ armatæque in aquam deductæ sunt. *quod etiam vnico verbo* deducendi *frequentissime intelligunt Rom scriptores.* aquæ abhorrentes à colore maris. 8, 9, 4. coquntes. 8, 2, 23. dispensatæ. 6, 4, 4. largæ manant ex fontibus. 6, 6, 23. 9, 1, 11. perennes. 8, 1, 12. per. manant. 8, 10, 13. recurrentes in frettum. 9, 9, 20. repercussæ. 8, 9, 8. segnes. 8, 9, 18. late stagnantes. 8, 13, 9. torrentes. 9, 2, 17. torrentium. 5, 4, 7. aquæ rubent. 8, 9, 14. subeunt terram 6, 4, 7.

aquila aurea, extendens pinnas. 3, 3, 16. volans super caput regis. 4, 15, 26. à tergo classis adparens. S. 2, 8, 8. boni successus omen. S. 2, 8, 13. aquila Rom. C. 3, 3, 8. *inclusa.* aquilæ duæ gemini imperii augurium. S. 1, 1, 29. aquilinus nasus, *aduncus, instar aquilini rostri.* S. 1, 2, 10. *nos ob similem causſam accipitrinum (si ita licuit dicere) vocamus,* **eine Habichsnase.** *qualem in primis placuisse Persis, ob Cyri memoriam, qui eo habitu fuerit, auctor est Plutar. in præcep. reipub. ger. c. 66.* Grypos *eos homines, à gryphe, appellant Graeci, quod cognomen fuit Demetrij filio Antiocho apud Iustin.* 39, 1, 9.

Aquilo. S. 2, 11, 20. Aquilones deuunt reliqua *regionis.* 8, 9, 12.

ara Herculi Iouis. S. 2, 4, 5. Herculis, 4, 3, 22. aræ Iouis defensoris, Mineruæ, Herculis. S. 2, 3, 28. positæ pro numero fluminum. 9, 4, 14. sacratæ. 3, 12, 27. duodecim ex quadrato saxo erectæ. 9, 3, 19. locantur, *statuuntur.* 8, 11, 24. *Idem mos apud alios fuit: ita reperiuntur* victricium legionum aræ, *in Suet. Tiber.* 14, 4. *Ita* Demonax *transcenso Iaxarte* aras Apollini Didymæo statuit, *apud Plin.* 6, 16, 9. *ibid. vers. praced.* aræ ibi (*in Sogdianis*) sunt ab Hercule ac Libero patre constitutæ, item Cyro, & Semiramide, atque Alexandro. *Volaterranus* l. 12. p. 410. *etiam apud Riphæos aras Alex. statuit, deceptus, à Ptolemæo, cuius errorem etiam tangitur* C. 9, 3, 19.

Arabia. 4, 3, 1. *long.* 73, 0. *lat.* 25, 0. *Ptol.* odorum fertilitate nobilis. 5, 1, 11. thurifera. S. 1, 2, 21. Arabica vestis. 7, 2, 17. Arabis cuiusdam *audacia.* 4, 6, 15. Arabes. 4, 7, 18. Arabum agrestes in Libano. 4, 2, 24. confinia. S. 10, 4, 39.

Arabiæ. 9, 10, 5. *à flumine quod dicitur* Araboš. 9, 10, 6. *long.* 105, 0. *lat.* 20, 15. *Ptolemæus.*

Arachosii. C. 3, 2, 5. *Persis subditi.* 4, 5, 5. Dario militant. 4, 12, 6. subacti ab Alex. 7, 3, 4. in coloniam deducti. 9, 10, 7. rex expeditionem parat in Arachosios. 7, 2, 26. *long.* 114, 0. *lat.* 31, 0. *Ptolem.*

Aradus. 4, 1, 6. *long.* 68, 0. *lat.* 34, 30. *Ptolemæus.*

aranæ tela nigra, antea candida. S. 1, 14, 1.

aratrum, *domum Scyth.* 7, 8, 17.

Araxes. 4, 5, 4. amnis interfluit. 5, 5, 2. Araxis amnis *cursus.* 5, 4, 7. Araxem amnem spectat Caucasi dorsum. 7, 3, 19. ad Ar. amn. *sita Persepolis.* 5, 7, 9.

Arbates. 10, 10, 5. *leg.* Ariarathes.

Arbela. 4, 9, 14. 6, 1, 25. *long.* 80, 0. *lat.* 37, 15. *Ptol.* vicus nobilis clade *Dar.* 4, 9, 9. eius *loci* campi ossibus strati. 9, 2, 23. traduntur Alexandro. 5, 1, 10. Arbela venit Darius. 4, 16, 9. 5, 1, 3.

arbiter Troianus, *scil. deorum iudex Paris.* S. 2, 1, 12. arcanorum regis. 6, 8, 11. secretorum. 3, 12, 16. participem secretorum *vocat Tacit.* 1, 6, 6. consiliorum secretorumque participem *Sueton. Oth.* 3, 1. *id est consciam. igitur* arbiter *etiam pro conscio, aut fermonis participe sumitur in his loquendi formis*: arbitris remotis. 5, 11, 4. 5, 12, 10. 6, 7, 3. 6, 11, 12. 7, 5, 22. submotis. 4, 10, 32. sine arbitris. 7, 8, 2. sine arbitris esse, *nullo præsente.* 10, 1, 28. sine arb. loqui. 7, 1, 31. arbiter victoriæ, *qui suo arbitrio iudicioque ea vitur.* 6, 1, 19. *hoc sensu est* arbitrium vict. agere. V. 6, 1, 19. V. 8, 1, 3. *quomodo Iustin.* 22, 2, 5. arbitrium pacis suscipere *dixit*: arbitrio parentum, *vt parentibus visum est.* 9, 1, 24. scorti regna dare. 10, 1, 42. arbitrium victoris. 3, 12, 9. 5, 8, 12. liberum. 7, 5, 30. lib. mortis. 4, 4, 12. arbitrio meo. *pro libitu.* 3, 4, 12.

arbor frequens, *singul. pro plurali.* 6, 4, 2. generata ex sua radice. 9, 1, 10. mellifera. 6, 4, 22. (sola gignitur. 9, 10, 11. multa. 7, 4, 26. trunca. 8, 11, 8. vetusta. 9, 5, 4. arbores densæ constitæ. 6, 5, 14. inustitatæ. 9, 1, 13. magnæ diu crescunt, vna hora exstirpantur. 7, 8, 14. præaltæ densæque. 6, 4, 3. proceræ. 4, 2, 16. 7, 9, 15. proc. & in altitudinem editæ. 9, 1, 9. tectæ fronde. 5, 4, 25. arborum libri. 8, 9, 15. magnitudo. C. 4, 3, 13. arbores *Indi* pro diis colunt, quas violare capitale est. 8, 9, 34.

Arbupales Artaxerxis ex Dario nepos. S. 2, 5, 12. *hoc vult* Arrianus 1, 5, 25. Ἀγᾶς ὁ Δαρείου τοῦ Ἀρταξέρξου παῖς.

Arcades. S. 1, 5, 14. dominationis Philippi expertes. S. 1, 8, 13. in duces suos animaduertunt. S. 1, 14, 26. Arcadia. S. 6, 1, 10.

arcana & secreta. 6, 7, 24. & silenda. 6, 7, 3. arcanorum regis arbiter. 6, 8, 11. arcana regum cælant Persæ. 4, 6, 5. arcana disciplinarum. S. 1, 3, 17.

Arcena vrbs. C. 4, 7, 30. f.

arcere hostem aditu, *prohibere.* 4, 9, 7. naues missilibus. 4, 2, 9.

arcessere *sæpe reperitur pro* accersere, *vt* V. 3, 2, 2. 6, 11, 28. *& melius. vide* adcersere.

Archelaus *rex Maced.* S. 2, 2, 23. impune occisus. 6, 11, 26. *al.* prætor Alex. 5, 2, 16. *al.* historicus. C. proleg. c. 4.

Archepolis. 6, 7, 15.

Archidamus. S. 6, 1, 1.

Archosii, *vide* Arach.

arctus aditus, *angustus.* 5, 3, 3. arctum os *fretus.* 7, 11, 3. in arctius cogi. 7, 2, 9. coire.

Coire. 5, 1, 14. 8, 11, 6. arctiora omnia fiunt. 3, 1, 8. tempora somni quam noctis. 3, 2, 15. in arctissimum cogitur regio. 8, 2, 20. arctissimæ fauces. 3, 4, 2. 5, 3, 17. arcte meat spiritus. 3, 6, 14. arctius. 4, 2, 16. stare. 4, 13, 34. *in Var. sæpe reperias* artus *pro* arctus, *sed hoc rectius est.*

arcus intenti. 3, 4, 13. Scythici. 10, 1, 31.

ardet saltus incendio. 8, 4, 12. ardent castra. 3, 3, 4. omnia incendio. 3, 8, 18. ardens amore. 8, 6, 8. ardor animi. 4, 16, 29. animorum. 7, 11, 8. 9, 9, 7. certaminis. 8, 14, 15. cupiditatis. 8, 4, 27. militum ingens. 8, 10, 31. pugnæ. 8, 2, 38. ardor prudentia temperandus. S. 1, 5, 3.

ardua semita. 5, 4, 21. arduum & præceps iter. 5, 4, 12. & 22. arduum *est* progredi, *difficile.* 6, 6, 27. videbatur persequi. 9, 2, 9.

arena feruens penetrat loricam. 4, 3, 26. feruida. 4, 3, 25. obruit quos. 7, 4, 29. arenæ cumulatæ morantur amnem. 5, 1, 30. steriles. 7, 4, 27. *reperitur &* harena, *sed minus recte, deducitur enim ab* arere.

Aretes. 4, 15, 13. instat Scythis. 4, 15, 18.

argentum cumulatum. 5, 6, 3. factum. C. 3, 13, 16. *Facto.* signatum. 8, 12, 15. 10, 1, 24. non sign. sed rudi pondere. 5, 2, 11. argentei lecti. 8, 8, 9. argenteæ effigies aurium. 8, 9, 26. laminæ scutis additæ. 8, 5, 4. pateræ. 4, 7, 24. argentea altaria. C. 5, 1, 20. *Altaribus.* thuribula. 8, 9, 23.

Argiui. S. 1, 5, 14. *long.* 51, 20. *lat.* 36, 16. *Ptolem.* Argiuorum auxilia. S. 2, 6, 15.

arguere, *inculare*, iudicem. 6, 10, 4. *quem* auaritiæ, defectionis. 10, 1, 29. arguebatur participes sceleris, *deferebatur pro participet.* 6, 11, 35. argumenta indolis, *indicia.* S. 1, 2, 7.

Argyraspides, *argentea scuta gestantes.* 4, 13, 27. C. 8, 5, 4. *Argenteas.* Argyraspidas *habuerunt non solum Alexandri successores, sed & Rom. Alexander. vide ad Horum* 1, 16, 7.

Ariani. 7, 3, 1. *vide mox.* Arii, *iidem enim esse videntur.*

Ariarathes, *ita leg.* 10, 10, 3, *pro* Arbates.

Ariaspi. 7, 3, 1. C. ibid. *Agriaspas. long.* 118, 40. *lat.* 28, 40. *Ptolemæus.*

Aridæus S. 1, 9, 1. turbata mente. S. 2, 2, 3. Philippo genitus. 10, 7, 2. induitur vestem regiam. 10, 7, 13. *alius est de quo* C. 10, 10, 1. *& Iustin. prolog.* 14.

arida materia, *fomentum ignis.* 5, 7, 7. aridum solum. 4, 7, 12.

Arici. 7, 3, 2, *rectius* Arei, *aut* Arii.

arietes, *machinæ murales*, admoti. 8, 2, 22. arietum pulsus. 4, 3, 13. inuentor. C. Ibid. *Epeo tribuit Plinius 7, 56, 12. Perieli Ὀλυμπ. ἀναγ. Olympiad.* 84, 4. p. m. 320. b. f. arietare (*more arietis incursu præcipitare*) in terram. 9, 7, 22.

Arimazes. 7, 11, 1. *eius superbia.* 7, 11, 27.

Ariobarzanes. S. 2, 6, 2. *al.* Darii dux. 4, 12, 7. Susidas Pyias *fornat.* 5, 3, 17. erumpit per aciem Maced. 5, 4, 33.

arioli & vates. 7, 7, 8. *Multa de his Rederus ex Delrio to. 2. q. 7. sect. 1. & l. 4. c. 2. q. 7. sect. 1.*

Arii. 7, 3, 2. *long.* 105, 0. *lat.* 35, 0. *Ptolemæus.* Ariorum gens. 7, 4, 32. Iatrapes. 6, 6, 20.

Arisbe. S. 2, 4, 12.

Aristæchmus. S. 1, 5, 14.

Aristander. S. 1, 1, 23. interpretatur Orphei sudorem. S. 1, 11, 26. hirundinem regi molestam. S. 2, 11, 14. peritissimus vatum. 4, 2, 14. maximæ fidei 4, 6, 12. ad vota & preces vocatus. 4, 13, 15. alba veste indutus. 4, 15, 27. exta nunciat Erigyio. 7, 7, 22. regi. 7, 7, 29. Aristandro plurimum credebatur ex vatibus. 5, 4, 2. credulitatem suam addixerat Alex. 7, 7, 8. *Corrigendus in hoc nomine Diodor.* 17, 17. ὁ μὲν Θύτης Ἀλέξανδρος *scrib.* Ἀρίστανδρος *fuit autem patria Telmissensis. Plut. Alexand. cap. 2. Clemens Alex. lib. 1. Stromatum, quam* religiosissimam vrbem *vocat Plinius* 30, 1, 11. *quia nimirum* vaticinandi scientia ipsis pariter atque vxoribus & liberis ab ortu insita est, *teste Arriano* 2, 1, 14. *Vnde simul discis, Gordy vxorem apud Iustin. 11, 7, 6. ex hoc genere fuisse. Quomodo idem Aristander omen Lysimacho oblatum interpretatus sit, vide in Appiani Syriacis*, p. 130. A. *Scripsisse de Somniis, conjicias ex Artemidoro.*

Aristobulus histor. C. proleg. c. 4. S. 1, 3, 2.

Aristodamas. S. 1, 1, 17.

Aristogiton. 3, 13, 15.

Aristomedes. 3, 9, 3.

Aristomenes Messenius. S. 1, 1, 17. *alius* dux Darii. 4, 1, 36. *an* Aristomedes?

Ariston. 4, 9, 24.

Aristonicus. S. 2, 12, 21. Methymnæorum tyrannus. 4, 5, 19. necatur. 4, 8, 11.

Aristonûs, Ἀριστόνους. 9, 5, 15. graviter sauciatur. 9, 5, 18. Aristoni *sententia de successore Alex.* 10, 6, 16. *patrem* Pisæum *habuit, patriam* Pellam. *Arrian.* 6, 5, 9.

Aristoteles. S. 1, 2, 3. præceptor Alex. S. 1, 2, 26. historiam animalium commentatur. S. 1, 3, 3. medici filius. S. 1, 3, 8. bene de Alex. meritus. S. 1, 3, 10. honorem inter genera bonorum refert. S. 1, 3, 11. ab Al. & Philippo in honore habitus. S. 1, 3, 12. *Themist. Orat.* 10. spernitur ab Alex. S. 1, 3, 14. patriam restituit. S. 1, 3, 15. crebras ab Al. literas accipit. S. 1, 3, 17. in eius nece suspectus. S. 1, 3, 22. C. 10, 10, 16. *Vnguem. Vide de hoc Lucian.* t. 1. p. 294. *in dial. Alex. & Diogenis. Themistium pag.* 118. f. 1. Aristotelis discipulus Theodectes. S. 2, 8, 6. Aristotelicæ versutiæ. S. 1, 3, 20.

Aristoxenus histor. C. proleg. c. 4.

Aristratus. S. 1, 5, 15.

Aristus. C. proleg. c. 4.

arma Alex. S. 2, 4, 7. 10, 6, 4. diu in precio habita. S. 2, 4, 11. arma armis conserta. 3, 2, 13. armis pulsata. 3, 11, 5. aurea, argentea. C. 3, 10, 8. *Prædam.* C. 3, 2, 12. cælata auro & argento XXV. M. 9, 3, 21. distincta auro & argento. 8, 13, 7. gravioria. 5, 13, 8. insignia. 4, 13, 1. intermittentia. 4, 13, 2. iusta, *h. e. qualia merito habere debet miles.* 4, 14, 5. 9, 7, 19. leuata super capita. 8, 13, 12. lubrica. 4, 6, 25. 8, 4, 5. sudore. 6, 1, 11. noua. 9, 4, 18. vetera cremantur. 9, 3, 21. feruntur in sarcinis. 5, 11, 1. C. neque enim priuato consilio capiuntur. S. 2, 9, 15. *vbi explicani illud Arriani* 1, 7, 10. ἵνα ὅπλων. expediuntur. C. 5, 11, 1. *In.* in armorum præstantia multum situm. C. 4, 9, 3 *Arma.* C. 4, 14, 5. *Iusta.* armorum specie eminere. 6, 1, 3. arma circumferens. 6, 1, 4. arma tradere. C. 7, 4, 38. *Arma.* in arma procumbere moribundum. 9, 4, 15. in armis esse. 4, 13, 11. 9, 8, 7. stare. 4, 13, 10. arma *etiam feminæ pro bello; sic* arma & acies. 3, 6, 3. arma Græciæ commota. 4, 1, 38. arma Persarum. 6, 2, 1. armis amissa libertas verbis frustra repetitur. S. 1, 8, 7. armis positis. 5, 12, 6.

armamaxæ. C. 3, 3, 23.

armamentarium. 6, 7, 22.

armatus sit oportet quem oderim. 4, 11, 17. armata semper gens. 7, 8, 10. armati. 5, 12, 9. *Bactriani.* audacia. 8, 13, 14. bipennibus, scutis. 3, 2, 5. lanceis. 8, 13, 14. leuiter. 5, 3, 5. leuius. 7, 8, 6. bini armati. *h. e. milites.* 7, 7, 32. armatorum agmen. 9, 2, 16. armatos omnia sequuntur. 5, 1, 8. *h. e.* omnia esse vironum fortium. *Liu.* 5, 36, 3. armatæ preces. C. 8, 2, 26. armatura pro *genere armorum*, *modoque perarmandi.* 3, 2, 5. *vbi tamen al.* pari armatu. *haudquaquam deterius. vsus ea voce Liuius* 37, 40, 13. armatura leuis, *leuiter armati.* 6, 4, 15. 6, 6, 21. 8, 10, 4. 9, 10, 6.

Armenia. S. 2, 6, 16. maior. 4, 12, 12. Mithreni data. 5, 1, 43. Armenii *in exercitu Darii.* 3, 2, 6. Arm. minores. 4, 12, 10.

armentum pretiosum, tauri. 8, 12, 11. armenta. 8, 4, 19. 7, 4, 26. armen. & pecora. 9, 8, 29. armentorum greges. 9, 2, 16. *quod nouæ dictum videtur. alias enim greges & armenta tanquam diversæ species opponuntur. Sed hic greges latissime accepit, pro multitudine congregatorum animalium*, armenta *pro equis & bouibus: ad quæ genera ea vox proprie pertinet. sic apud Plin. epist.* 2, 17, 3. *sunt* armenta equorum bovumque. *ita Tacitus* 13, 55, 3. *cum* pecora & armenta *diuisset, virumque* gregum *vocabulo comprehendit:* seruarent fane receptus gregibus inter hominum famem. *sic enim ibi maximus quam* famam. *sed est ex amicis nostris, qui emendationem nostram intricatam censet, exponitque*, hominum famam nihil aliud esse quam homines. *ego, si hoc ita se habet, omnium hominum famam appello, mihi nihil vnquam de hac interpretatione fabuluisse: & iam nunc etiam magis illam mirari, quam capere.*

armi-

armigeri Agidis. 6, 1, 5. Alexandri. 6, 8, 17. & 23. Darii. 4, 15, 29. Leonnati. 3, 2, 7. arm. corporisque custodes. 8, 2, 11. C. 7, 1, 19. C. 8, 9, 24. armigeri *autem erant virorum potentium honoratissimi proximique stipatores: qui ex fidelissimis fortissimisque clientium eligebantur: Gallis* Escuyers *à scuto ferendo dicuntur: vt ab armis dominorum* armigeri. *Germanis veteribus* Edelknecht: *nomio horum in S. literis sæpius: item apud Virgil. 9, 647. & 11, 32. & Plinium 35, 10, 34. Græcis sunt* ὀπλοφόροι *&* ὑπασπισταί. *vt apud Xenoph. lib. 8.* κυρ. παιδ. p. 214.

Arne. S. 1, 14, 7.

Arpalus. 10, 2, 2.

Arrabæus. S. 2, 11, 8.

Arrianus historicus. C. proleg. c. 4. *al.* epopæus. Ibid.

arripere saxum. 6, 9, 31.

ars belli. 7, 7, 16. eximia. 7, 5, 41. magica. 7, 4, 8. artis eximiæ medicus. 9, 5, 25. preciosæ vasa. 5, 6, 5. ex artis præscripto. S. 1, 3, 24. artes animi. 3, 6, 20. belli. 4, 13, 4. pacis. 6, 11, 1. pacis, militiæ. 9, 8, 23. studiorum liberalium. 8, 6, 4. artes fouet Alex. S. 1, 3, 30.

Arsaces. S. 2, 5, 12. *al.* 8, 3, 17.

Arsames Drangarum præfectus. C. 8, 3, 17. *Ita scribitur hoc nomen etiam apud Herodot. 7, 69. apud alios frequentius.* Arrian. 3, 5, 11.

Arsanes, vt S. 2, 5, 11. Ciliciæ prætor. 3, 4, 3.

Arses. S. 2, 1, 1.

Arsites. S. 2, 5, 10. & 11. sibi manus infert. S. 2, 5, 22. Phrygiam relinquit. S. 2, 6, 7.

Artabazus. S. 1, 2, 22. princeps purpuratorum. 3, 13, 13. vetustissimus amicorum Darii. 5, 9, 1. *eum* mitigat. 5, 9, 12. imperatoriis officiis fungitur. 5, 9, 16. à Dario accitus. 5, 12, 7. digressus. 5, 12, 8. Parthienem petit. 5, 12, 18. occurrit Alexandro. 6, 5, 1. ab eo geminato honore auctus. 6, 5, 22. contra Satibarzanem mittitur. 7, 3, 2. Bactrianis præfectus. 7, 5, 1. ætate se excusat. 8, 1, 19.

Artacacna. 6, 6, 33. *long.* 96, 0. *lat.* 34, 30. *Ptolem.*

Artaxerxes Xerxis. F. S. 2, 1, 4. *alius,* Ochi pater. *Ibid.* cum Cyro fratre de regno dimicat. S. 2, 2, 20. *al.* cognomento Ochus. S. 1, 2, 22. Artaxerxem adpellari se iubet Bessus. 6, 6, 13.

Artemisius *mensis.* S. 2, 5, 9.

Artemisia. S. 2, 8, 19.

Artibarzes. V. 7, 4, 33.

articulus rerum, *momentum status & conditionis.* 3, 5, 11.

artifices. *sic adpellantur qui scenæ aut musicæ dant operam.* 6, 2, 5. Babyloniorum. 5, 1, 22. *Sic Nero in Suetonio* 49, 1. Qualis artifex pereo? artifices scenici ei *sunt apud Cicer. pro Archia cap. 5. &* τεχνίται *Dionis in princ. lib. 60.* τεχνῖται *Arriano* 3, 1, 3. *& Polyb. apud Valef. pag. 202. Plut. Alex. sub fin.* c. 123. p. 1292. τεχνιτῶν *&* τεχνιτῶν ἀπὸ τῆς Ἑλλάδος *&* ἀφιγμένων. *Suet. Calig cap.* 11. Scenicas saltandi canendique artes. *Tac.* 14, 21, 3. theatrales artes *vocat. vide Stephani lexicon.* artificum (*omnis generis*) ad Alex. concursus. S. 1, 3, 30.

Artoxerxes. *vide* Artaxerx.

artus compacti, robusti. S. 1, 2, 9. *i*gent horrore. 3, 5, 3.

Aruæ. 6, 4, 23.

aruspices. 7, 7, 8.

arx Babylonis. 5, 1, 31. Persepoleos. 5, 6, 11. Bactriana occupata. 9, 7, 2.

Asander. S. 2, 6, 15. Lydiæ prætor. S. 2, 10, 24. Cariæ præponitur. C. 10, 10, 1. Cassander, *Quamquam enim ibi ex Schotti opinione ad* Cassandrum *eam forsan vetuerim, eiusque etiam nomen apud auctores ibi citatos constanter legatur; tamen rem attentius expendenti in omnibus pro* Casandro Asandrum *substituendum arbitror, quem loco suo expulit, vt solet fieri, notius nomen, idque vel inde apparet, quod apud Iustinum statim scribitur* stipatoribus regis satellitibusque Cassander Antipatri F. præficitur. *ergo prior illa Cariæ sors ad illum quendam pertinuit, quapropter & excerpta Latinobarbara ad* Asandrum *respicere consentaneum est.*

Ascanius lacus. S. 2, 11, 13.

ascendere, ascisere &c. *vide* adscendere, adscisere. &c.

Asclepiades histor. C. proleg. c. 4.

Asclepiodorus. 7, 10, 12. *al.* coniurat in Alex. 8, 6, 9.

Asia. S. 1, 1, 29. S. 1, 6, 15. 6, 2, 13. Græcis ciuitatibus culta. S. 1, 8, 15. deficiens 7, 9, 17. Asiæ gentes. 3, 2, 18. possessionem sibi adserit Alex. S. 2, 3, 7. *eo igitur tempore dixerit, si quidem dixit quod refert Philo lib. 2. de Cherubim, p. 91.* τὴν τῆδε γῆν τὴν τῇδε ἴσα. Al. regiones opulentissimæ. S. 2, 2, 10. & Europæ idem regnum. 10, 4, 13. spatium angustissimum. 3, 1, 13. Asiæ potiri. 3, 1, 16. Asiæ adscribuntur Scythæ. 6, 2, 13. Asiam possidet Alex. 9, 6, 20. in Asia regnarunt feminæ. 10, 1, 37. Asiaticus luxus. S. 2, 8, 24. miles Europæo impar. S. 2, 1, 10. Asiatici mores. S. 2, 10, 29. Asiaticæ vxores. S. 10, 4, 3.

Asisines. S. 2, 11, 7.

Aspastes. 9, 10, 21. interfectus. 9, 10, 29.

aspectus. *vide* adspect.

Aspendii. S. 2, 12, 1. rebellant. S. 2, 12, 3. Aspendus. Ibid.

asper aditus. 7, 11, 14. aspera cultu vitæ gens. 6, 5, 11. asperum os, *saxis impeditus aditus.* 8, 9, 8. asperæ ripæ 8, 11, 7. aspera saxorum. 7, 11, 18. remedia. 5, 9, 3. asperitas locorum. 7, 3, 6.

aspergere. *vide* adspergere.

aspernari imperium. 10, 2, 5. imp. nouum. 4, 1, 5. 5, 7, 2. 10, 5, 11. proditionem. 5, 10, 6. aspernantes. 6, 6, 7.

aspicere, aspirare. *vide* adspicere, adspir.

Assacanus. 8, 10, 22.

assentiri. assequi. *vide* adsentiri, adsequi.

asseres validi. C. 4, 3, 24. validi ligati. 4, 3, 15.

asseruare, assidere &c. *vide* adseru. adsid. &c.

assurgere. *vide* adsurgere.

Astaces. C. 4, 1, 28. 4, 7, 4.

astringere. astruere. *vide* adstring. &c.

astandes. C. 3, 3, 3. *In.* C. 4, 1, 10. f.

astrorum cognitio multis vtilis. C. 4, 10, 2. *Formido.* Astronomiæ inuentores. C. 4, 10, 4.

Astylus. S. 1, 13, 8.

at ille diuideret innumerabiles copias. 3, 8, 2. *Eadem emphasi Iosephus vsus est ἀλλὰ particula, Antiq. l. 20. c. 2. p. 684. G.* οἱ δ' ἐκεῖ ἀνελθεῖν συμβαλοῦσιν οὐκ ἐπέτρεπον, ἀλλὰ φυλακὴν αὐτῶν ἔστησαν πολλήν. *Apud Latinos partic. Si, & verba* at ille *relata sunt. Sic Livius* 3, 31, 9. Si plebeiæ leges displicerent, at illi communiter &c. fierent. *Vide infra,* ille.

Atharias. 5, 2, 5. Philotam comprehendit. 6, 8, 19. & 21. ad Halicarnassum egregie pugnat. S. 2, 10, 17. 8, 1, 36.

Atheas. S. 1, 5, 5.

Athenæ. S. 1, 2, 3. opibus & auctoritate pollent. S. 1, 5, 27. Thebarum æmulæ. S. 1, 6, 22. delentur à Lysandro. S. 1, 14, 7. Athenienses arcis præses Minerua. S. 1, 7, 27. Athenienses Philippum morantur. S. 1, 5, 16. Byzantium obsidione liberant. S. 1, 5, 17. S. 1, 7, 6. legatos mittunt. S. 1, 5, 22. ad Thebanos. S. 1, 5, 23. ad Alex. 3, 1, 19. trepidant. S. 1, 5, 25. superbissimi. S. 1, 6, 3. vim omnem in verbis habent. S. 1, 6, 4. Phocensibus auxiliantur. S. 1, 6, 8. cum Philippo fœdus habent. S. 1, 6, 22. Græciæ perturbatores. S. 1, 6, 23. communem cum Thebanis reip. formam habent. S. 1, 7, 6. Alexandrum vt puerum contemnunt. S. 1, 7, 35. à Philippo victi. S. 6, 1, 1. cladem accipiunt. S. 1, 8, 9. mox veniam. S. 1, 8, 10. maris imperio exuuntur. S. 1, 8, 11. Alexandro naues mittunt. S. 2, 3, 16. societatis cum eo fidem violant. 3, 1, 15. vindices libertatis. 10, 2, 6. Athenienssium admissa in Macedones. S. 1, 14, 19. contumacia fracta. S. 1, 13, 9. furor. S. 1, 6, 15. odium occultum in Maced. S. 10, 1, 6. victor Philippus. 3, 10, 7. 8, 1, 33. Atheniensibus infestus Alex. 10, 2, 2. apud Athen. pacis bellique arbitrium penes omnes. S. 1, 6, 21.

Athenagoras. S. 2, 12, 20. Chiorum princeps. 4, 5, 15. vincitur 8, 5, 17.

Athenodorus Imbrius. S. 2, 6, 21. *apud Aelian. hist. var. 1, 25. pro* Ἰμβρεὺς *legend. est,* Ἰμβρασὶς *ex Plutarchi Phocione cap. 24. & porro:* ἀδελφὸν ἧκον ἄγοντα τὸν ἐμὸν non *Poëtæ, alius vtaetur, de quo Curt. 9, 7, 3.*

Atinas. V. 8, 1, 3.
Atizyes. S. 2, 5, 12. Phrygiæ satrapa. S. 2, 11, 7. interficitur. 3, 11, 10.
atqui, atque *confundunter*. V. 9, 2, 16.
Atrapene. V. 5, 2, 1.
atrocitas criminum. 10, 1, 6. gratiam meriti vincit. 8, 3, 15.
Atropates. C. 4, 9, 7. *δίχα τῦ Σ. quod etiam accidere* docet Stephanus in voce Σιδών. Mediæ satrapa. S. 10, 4, 22. *Arrian.* 4, 3, 18.
Attalus Philippi affinis. S. 1, 9, 3. Cleopatræ auunculus. S. 1, 1, 16. Pausaniam injuria adficit. S. 1, 9, 18. dux in Asiam mittitur. S. 1, 9, 19. Alexandro aduersus. S. 1, 14, 18. 8, 8, 7. inimicus grauissimus. 6, 9, 17. milites ambit. S. 1, 10, 3. occiditur. S. 1, 10, 17. per Parmenionem. 8, 7, 5. ea cædes objicitur Alexandro. 8, 1, 42. *alius* Agrianis præfectus. 4, 13, 31. Alexandro similis. 8, 15, 21. *Huius nomio apud Arrian.* 4, 4, 10. 21. & 26. 4, 5, 11. 5, 2, 14. 6, 3, 18.
Attarras. *vide* Atharias.
Atyzies. *vide* Atiz.
attentare. adterere. *vide* adtent. adter. &c.
Attica. S. 1, 13, 14. Attica terra. 10, 2, 1.
Attinas. 8, 1, 3. & 5.
attinere. attingere &c. *vide* adtinere &c.
auaro omnia desunt. C. 4, 1, 25. auare & superbe imperare. C. 4, 7, 1. *Auare. sic apud Liu.* 23, 12, 8. acerbe atque auare imperatum auaritia Macedonum. 10, 1, 4. in comparatione meliorum vitiora contemnit. 3, 11, 20. grassatur in vrbe capta. 5, 6, 6. auaritiæ nihil nefas est. 4, 10, 17. nihil moratur. 3, 13, 11. auaritia gloriæ. *nimia & insatiabilis cupido.* 9, 2, 9. *ita* laudis auarus *est in Horatio in arte vers.* 324. auidus gloriæ *in Curt.* laudis auidus, *in Sallust. Cat.* 7, 4.
auctor *cuius opera, impulsu, consilioue quid gestum est, vt* 7, 1, 36. auctor & nuncius idem. 3, 7, 7. auctor belli. 9, 1, 22. gentibus capessendi bellum. 4, 9, 1. *coniurationis.* 6, 8, 10. consternationis. 7, 10, 13. deditionis. 9, 7, 13. discordiæ. 10, 8, 15. 10, 9, 16. *vide Sautrom. in Sidon. epist.* 1, 11. v. Concitatoribus. p. 77. generis, *conditor.* 4, 7, 8. repetendi sacrum. 4, 3, 23. sceleris. 4, 8, 10. 6, 9, 3. 8, 6, 27. vulneris. 7, 7, 6. leuis. 4, 3, 22. 6, 7, 33. *id est nullius fidei index.* sine auctore rumor, *sine capite.* 6, 2, 15. auctores, *pro historicis.* 10, 10, 5. noui aut citati. C. 10, 5, 28. auctorum veterum verbis vsi. C. 5, 6, 4. C. 5, 7, 9. *vestigium.* auctor *etiam pro instauratore sumitur.* C. 5, 1. 24. Semiramis. *Sic in Indice Floriano* condere *pro instaurare.* auctoritas regum. 6, 8, 25. criminantis grauior. 10, 1, 28. principum. 10, 7, 13. inueterata apud milites. 6, 8, 7. maior senioribus. 9, 3, 17. eminet in Poro. 8, 12, 13. auctoritatis modicæ. 6, 7, 2. auctoritatem diuinitatis accipere, *vt videlicet alius eius rei auctor videatur.* 8, 5, 18. auctor. habuere literæ. 6, 10, 35. auctor. quorum sequi. 7, 6, 14.
audacia aduersus singulos. S. 1, 10, 12. stolida. 6, 11, 2. *Sic apud Tacit. H.* 4, 15, 3. audaciæ promptæ vir. 8, 11, 11. promptæ esse. 9, 6, 10. aud. ratio minuitur. 4, 9, 23.
audere aliquid. C. 3, 7, 12. facinus tantum. 6, 8, 6. demere spolia. 6, 1, 14. experiri. 5, 5, 16. hiscere. 6, 9, 32. quiescere. 5, 12, 13. vincere. 4, 14, 13. ausus nihil frustra. 5, 3, 22. quod pudet quærere. 4, 10, 32. rem incredibilem. 9, 5, 1. ausi congredi. 9, 5, 19. repugnare. 10, 2, 30.
audire homines per interpretem. 6, 11, 4. legatos. 4, 8, 12. vocem liberam. 8, 7, 9. animo iniquo. 6, 11, 8. auribus æquis. 8, 5, 20. dii propitii audierint. 8, 5, 19. *deprecationis formula, ne ab alio temere prolatus sermo, in exitium eius vertatur, cui aliquid eo sermone tribuitur, quod in deos contumeliosum videatur.* audita benigne legatio. 8, 1, 10. audito, *quum audisset.* 5, 13, 1. auditu, *fama* celeber. 8, 9, 9. *sic Tacit.* 2, 72, 3. visuque & auditu iuxta venerabilis. *h. e. præsens absenique.* auditu comperta quæ habere. 5, 4, 10.
auellere crus canis, *abscindere.* 9, 1, 32. auellerat (*pro auulserat*) membra. 5, 6, 5. auelli inhærentem iubet, *abstrahi.* 5, 12, 8. auulsæ tabulæ, *abruptæ.* 9, 9, 20.
Auernus. C. 8, 11, 2.

auerruncator malorum Hercules. S. 1, 6, 24. *Græcis* Ἀλεξίκακος. ita Suidas v. Ἡρακλῆς. Lucianus in Somnio s. Gallo. plura Gyraldus Hist. Deor. synt. 10. p. 320.
auersari. C. 7, 1, 29. *Auersaremur.* affectantem immortalitatem. 4, 7, 31. facinus. 8, 5, 14. Ioucm. 8, 8, 14. neptem nepotemque. 10, 5, 24. scelus. 6, 7, 10. dii auersantur domum *cuius.* 8, 6, 23.
auertit me contemplatio &c. ab ordine. 10, 9, 7. auertere hostem inde. 4, 9, 22. omnes à *quo.* 10, 2, 20. *quem* à sensu *rei.* 4, 6, 9. in fugam. 3, 11, 8. 5, 4, 28. auersa ab hoste porta. 4, 10, 25. auersum ab vrbe iter. 5, 3, 5. auersi, *tergum obuertentes.* 4, 15, 21. auersi animi. 9, 2, 30. dii. 5, 9, 4. auersos *quos* locare, *tergum obuertentes.* 4, 14, 14. auersæ à munere &c. ad statum &c. curæ. 10, 10, 9.
aufert fuga *quos* in latus, *abripit, abducit.* 3, 11, 13. longius. 3, 11, 26. nubes prospectum. 4, 15, 32. *quem* terror alienus. 7, 2, 4. *ita Virgilium Eclog.* 8, 41. malus abstulit error. auferre faciem rei. 4, 12, 20. iter fugientibus, *submouere, subripere.* 4, 16, 9. vsum oculorum, aurium. 9, 9, 14. auferri impetu amnis. 8, 13, 16. onere in gurgites. 4, 9, 19.
augere caussas supplicii. 8, 7, 7. *scil. nouis ex temerario sermone delictis.* famam rerum gestarum. 4, 7, 30. formidinem. 8, 10, 26. incendium. 9, 4, 7. numerum, *exaggerare.* 9, 3, 12. speciem multitudinis. 9, 4, 24. speciem omnium. 9, 3, 19. spem, metum. 6, 1, 9. terrorem. 10, 5, 15. auctus copiis rex. 5, 7, 12. filio. S. 1, 2, 1. *Sic legendum apud Saxonem lib. 7. diligentem Curtij imitatorem:* Athletas è variis orbis partibus accersitos in mercenariam manum redegit. Quorum frequentia auctus, *non,* actus.
augurari. 3, 3, 5. mentibus bella ciuilia. 10, 5, 13. falsa. 4, 10, 10. spem victoriæ. 4, 13, 25. æstimatio *quid* auguratur. 9, 9, 2. augurari *an etiam passiue dicatur?* C. 4, 10, 10. *augurantur.* 7, 7, 24.
auia anus. 3, 11, 25.
auide hausus humor. 7, 5, 8. auidius intueri. 3, 6, 17. sequentes. 6, 1, 2. auiditas animi. 7, 8, 12. auidus certaminis. 4, 16, 25. cognoscendæ vetustatis. 4, 8, 3. explendi supplicii. 7, 5, 23. cognoscendi regem pars Babyloniorum. 5, 1, 19. auida spes. 6, 9, 11. auidi gloriæ. 4, 7, 29. auid. & pecuniæ & gloriæ milites. 9, 1, 3. auidior quam patientior. 5, 7, 4. auidissima gens. 5, 1, 6.
Auii. 7, 6, 11. *vide* Abii.
auis victoriæ auspicium. 4, 15, 27. aues dociles ad imitandum vocis humanæ sonum. 8, 9, 16. doctæ cantu seriis rebus obstrepere. 8, 9, 25. minimæ. 7, 8, 15. auibus delectantur Indi reges. C. 8, 9, 25. *præsertim pfittacis. Atilan. histor. anim.* 13, 18, 8.
auia lacuna. 4, 16, 14. auii montes. 8, 10, 19. 9, 4, 25.
aulæa. 8, 5, 21. & aulæum. *sic* aulæa purpura auroque fulgentia. 9, 7, 15.
aura maris. 9, 9, 3. perflat. 9, 4, 21. auram incertæ famæ captare. 4, 5, 12.
auratum nauigium. 4, 7, 24. auratæ columnæ. 8, 9, 26.
aures adapertæ ad criminat. 9, 7, 24. amputatæ. 5, 5, 6. attonitæ. 8, 4, 4. clausæ obstrepente ira. 8, 1, 49. credulæ. 7, 2, 37. 10, 1, 28. mitigatæ ad notum sonum. 8, 14, 10. mutilatæ. 7, 5, 40. pauidæ. 9, 8, 6. peregrinæ. 6, 2, 5. propitiæ. 9, 3, 6. surdæ. 6, 11, 15. 9, 2, 30. 9, 10, 16. aurium vsus. 5, 4, 25. auribus sit honos. 5, 1, 38. aures faciles præbere. 8, 6, 24. aures vulgi præparare. 6, 2, 21. auribus æquis. 8, 5, 20.
aureus baculus. 9, 1, 30. aurea lectica. 8, 9, 24. aureum poculum. 9, 7, 24. solium. 10, 10, 13. aurei compedes. C. 5, 12, 20. fræni. 3, 13, 10. fræni equorum. 8, 5, 4. *Adde Herodot.* 9, 20. lecti. 9, 7, 15. torques. 3, 3, 13. aureæ coronæ. 8, 12, 15. lectiæ. 8, 9, 29. pateræ. 8, 10, 54. solæ. 9, 1, 29. aurea arma. C. 3, 8, 10. *Prædam.* scuta. C. 3, 13, 10. *Aurea,* aurea vasa. 10, 1, 24.
auriga Darij. 4, 15, 23. aurigæ inermes. 8, 14, 3. aurigæ ruebant. 4, 15, 1.
aurum, pro poculis aureis. 8, 8, 9. aurum captiuum, *ex hoste capsum.* 8, 7, 11. cumulatum. 5, 6, 3. egestum ex sepulchro. 10, 1, 33. aurum vehunt flumina. 8, 9, 28.

auro cælata vehicula. 3, 3, 12. exculta India. 8, 5, 3. distincta vestis. 3, 3, 13. intextæ vestes. 9, 7, 11. auro nitere. 3, 2, 12. auro magis quam ferro vincere. S. 1, 7, 15.

auspicium. 6, 3, 2. auspicium *Alexandri* secuti. 9, 3, 6. ausp. & imperium *Al.* secuti. 9, 6, 9. auspicium & consilium a lij trade. 5, 9, 4. auspicium victoriæ haud dubium. 4, 15, 27.

Auster. 8, 9, 3. Austri. S. 2, 11, 19.

aut, *pro* haud. V. 5, 1, 2. & 5. 8, 1, 18.

Autariatæ. S. 1, 12, 14. cohibiti. S. 1, 12, 17. *Hi sunt qui apud Iustin.* 15, 2, 1. Abderitæ *leguntur*; *vt ex Diodoro notaui. firmatque Agatharch.* 5, 28. *apud Photium, vbi per* Φὸ Ἀφδηριτικὸν *scribuntur.*

Autophradates. S. 2, 12, 24. Agiden iuuat. S. 6, 1, 4. *Huius strategemata refert Polyan. lib.* 7. *Curtio videtur mutilato nomine dici Phradater. vbi vide.*

autem, *mutatum in* quidem. V. 6, 11, 10.

autor. *vide* auctor.

auunculus Alexandri. 8, 1, 57.

auxilium inconditum. 9, 1, 16. ingens. 4, 7, 3. mains obsessis solatium quam auxil. 4, 3, 19. mutuum. 7, 10, 15. opportunum. 8, 13, 3. præcipuum. 4, 3, 10. vltimum 8, 14, 6 vnicum. 4, 9, 4. auxilia Bactriana. 9, 2, 24. gentium. 9, 4, 2. quærenda. 3, 2, 16. valida. 7, 4, 5. concurrunt. 7, 4, 5.

axis Septemtrionis gelidissimus. 7, 3, 7.

B.

B & P. *confunduntur.* V. 4, 12, 9. V. 10, 4, 1. B. & V. C. 7, 6, 11. *Sic apud Heg. Sp.* 2, 2. pro Libia *editum fuit* Libya. *vide Ind. Iustin. in* Bulso. *& Quintilian.* 1, 4, 13.

Baal. C. 4, 3, 21. Bel, Saturnus. C. 4, 3, 23.

Babylon. 5, 6, 9. 10, 1, 10. vrbs opulentissima. 5, 1, 7 Alexandro dedita. 5, 1, 17. Alexandro fatalis S. 1, 3, 22. S. 10, 4, 3. Babylonis descriptio. C. 5, 1, 21. conditor. C. 5, 1, 24. *Semiramis.* C. 5, 4, 5. *Hic.* Babylonem duces vocat, 4, 6, 2. & auxilia contrahit Darius. 4, 9, 2. *vbi al.* Babylonam, *aut* Babyloniam: *eras leg.* Babylona. *delellatur enim Curtius, vt supra nouissimus*, adeusatiuis Græcis, Bab. reuertit *Alex.* 10, 4, 14. S. 10, 4, 36. *ad hoc negotium pertinet Senecæ Suasoria IV. vbi lego*: Babylon ei cluditur, cui patuit Oceanus? ad Bab. posita castra. 3, 2, 2. Bab. ex vniuerso orbe legationes conflauunt. S. 10, 4, 38. defertur mortuus Hephæstion. S. 10, 4, 26. Babylonius Bagysthenes. 5, 13, 3. Babylonia (*regio circa Babylonem vrbem*) Deditamenti subiecta. 8, 3, 17. Babyloniæ satrapia. S. 10, 1, 4. Babylonii. 4, 12, 10. *corruptissimi.* 5, 1, 17. Babyloniorum fines. 5, 1, 15. Babylonii muri bitumine interliti. 5, 1, 16.

bacchabundum agmen. 9, 10, 27. *ita se gerens, vt iolebant orgia Bacchi celebrantes, qui tamquam furore acti, cum vlulatu discurrebant.* bacchantes. 8, 10, 15. bacchantium lusus. C. 9, 10, 24.

Bacchi vindicta. S. 1, 14, 12. nascentis fabula. C. 8, 10, 12.

Bactra. 1, 10, 5. 4, 5, 8. 5, 8, 1. 10, 10, 4. 5, 11, 6. 5, 13, 2. *pars regni Pers.* 4, 6, 5. Hodie *Bazer*, vt quidem scribit Lopez de Gomara Hist. General. delle Indie. cap. 107. intacta. 5, 9, 5. totius mum receptaculum. 5, 9, 8. Asiæ vltima. 7, 7, 4. *long.* 116, 0. *Lat.* 41, 0. *tribuit Ptolemæus.* Bactrorum *situs.* 7, 4, 31. Bactra petit Bessus. 5, 13, 18. Bactriana arx. 9, 7, 2. regio. 6, 6, 18. reg. *amplissima.* 9, 7, 3. terra. 7, 4, 26. Bactriani. C. 3, 2, 5. V. 3, 2, 9. 4, 9, 2. 4, 15, 18. 5, 1, 13, & 19. armati. 5, 12, 6. equites. 4, 12, 6. 5, 8, 4. 7, 4, 30. hostes paulo ante, nunc milites *Alex.* 9, 2, 33. Bactrianorum facies terribiles. 4, 13, 5. mores. 4, 6, 3. regio Artabazo tradita. 7, 5, 1. Bactriana auxilia. 9, 2, 24. Bactrus amnis. 7, 4, 31.

baculus aureus, *sceptrum.* 9, 1, 30.

Bæton *histor.* C. proleg. cap. 4.

Bagistanes. V. 5, 13, 1. V. 5, 1, 20. & 44. S. 10, 4, 17. *apud Diodor.* 2, 13. Bagistanus *montis nomen est.*

Bagoas spado. S. 2, 1, 1. interfectus à Dario, quem regem fecerat. S. 2, 2, 11. 6, 3, 12. 6, 4, 10. *alius*, Alexandro donatur. 6, 5, 23. ab eo adamatur. 10, 1, 25. *Plutar. in Alex. c.* 116. *cui confer Athenæum* 13, 8. *Est autem* Bagoas *non, vt Suidas putat, proprium, sed adpellationis nomen.* ita enim vocant spadones *Persæ teste Plinio* 13, 4, 18. *vbi est genitiuus Græcus vt* Βαγόου à Βαγόας. *sic Quintilianus* 5, 12, 16. Bagoam aliquem, *pro multi & spadone dixit.* Talis & Holopherni fuit, *cui* Βαγόας *vel* Βαγώας. *Iudith.* cap. 12. v. 11.

Bagophanes. 5, 1, 20. *Alexand.* sequi iussus. 5, 1, 44.

Bagysthenes. 5, 13, 3.

Balacrus. C. 4, 13, 28. *Philagri.* Miletum capit. 4, 3, 13. speculatum præmissus. 8, 11, 22. Balacri. C. 4, 13, 28.

balnea promiscua. C. 5, 1, 38.

barbam radere. C. 6, 6, 1. f. 8, 9, 22.

barbaria impotens. 6, 3, 3. *barbari enim asperiores, & quum potentiam nacti sunt, superbiores habentur ceteris. Vide filium Pyrrhi caput adferentem* barbarum *adpellauit Antigonus apud Plutarch. in fine Pyrrhi.* c. 73. barbarus, *Arabs.* 4, 6, 6. *Persa.* 3, 7, 14. *Satibarzanes.* 7, 4, 36. barbar. vlulatus. 3, 12, 3. 5, 12, 12. barbara. 8, 3, 11. barb. feritas. 3, 8, 15. opulentia. 3, 2, 13. 8, 1, 11. 8, 4, 22. *vbi felices omnia materia potius & mole, quam artificium (quorum apud Græcos maximum pretium) operibus censentur. ita præclare videtur explicare Clauerius* barbara miracula *apud Martial. spectac.* 1. barbari, *Persæ.* 3, 11, 16. 5, 10, 2 5, 13, 3. & 18. 8, 5, 21. fugati. 3, 4, 14. immanes. 4, 1, 11. quieti. 5, 2, 17. rudes militarium operum. 9, 8, 14. spreti. 4, 11, 35. trepidantes. 5, 4, 16. profugerunt. 9, 4, 25. barbarorum (*in communi*) rudis sensus. 7, 8, 16. barbaris omnibus in corporum maiestate veneratio est. 6, 5, 29. barbaris imperare Græcos æquum. C. 3, 1, 9. inter barbaros qualiscumque prudentia. 7, 4, 13. barbaræ, *Amazones.* 6, 5, 29.

Barcani. 3, 2, 5.

Bardylis. S. 1, 12, 12. ex carbonario rex. C. 9, 2, 6. *apud Photium* p. 1579. *est* Bradyllis. *Tertullianus cap.* 46. *de anima vitiose* Balaris.

Barsine. 10, 6, 11.

Barzentes. 5, 13, 3. & Bazaentes. 6, 6, 36.

Batana. C. 5, 1, 16. C. 5, 8, 1. V. 4, 5, 8.

Batis. *vide* Betis.

Bazaria. 8, 1, 10.

beatissimus, cuius fortuna minimum ex aduerso trahit. S. 1, 7, 10.

Belitæ. 4, 12, 10.

bellare. 6, 8, 21. cum regibus. 8, 12, 12. inter se. 9, 4, 15. bellator promptissimus. 9, 8, 21. bellicosa gens. 6, 4, 17. natio. 6, 6, 36. bellicosissima gens. 5, 6, 17.

bellum. 6, 1, 17. & prælium *confunduntur.* V. 5, 10, 1. *quia ibi pro* præliо *sumitur* bellum. *vt* πόλεμος & ἀγὼν *apud D. Paulo, ad Corinth.* 1, 14, 8. *ita sæpe Iustinus, & Florus.* bellum cum amni. 9, 4, 14. ciuile. 10, 7, 1. decretum. 4, 2, 12. diuturnum. 4, 14, 11 domesticum. 4, 3, 19. finitum. 3, 1, 9. inuminens. 4, 8, 4. impium, *oppositum iusto.* 5, 6, 1. Indicum. 8, 1, 5. inlatum. 4, 14, 21. integrum. 9, 4, 16. iustum. 4, 10, 29. ortum, finitum. 6, 1, 21. non prouisum. 7, 7, 5. est in animo. 4, 11, 24. animosius sumitur quam geritur. S. 1, 6, 21. regit terminos regni. 4, 11, 21. raro permittit tempora eligere. 7, 7, 10 vitando altur. 7, 7, 17. ingenia efferat. 8, 2, 16. etiam naturæ iura in contrarium mutat. 9, 4, 7. ex victoria nascitur. 7, 8, 21. belli Martisque discrimen. 9, 6, 24. caussa *iusta* vrbes opulentæ. 5, 1, 7. exitus. 6, 1, 21. fas. S. 1, 13, 24. 6, 1, 16. imago. C. 3, 3, 16. *vide Plin.* 35, 10, 35. iura. 4, 1, 13. 5, 12, 17. 7, 8, 28. 8, 7, 12. peritus. 3, 7, 10. subsidia. S. 1, 1, 12. vana & inania. 7, 11, 23. C. 4, 11, 5. *Adde Schottum in prouerb. ex Suida.* 11, 88. bellum moliri. 4, 1, 39. inferens, accipiente fortior habetur. S. 2, 2, 13. in aliena terra gerere præstat. S. 2, 4, 23. Macedonum. 10, 9, 1. bello vicerimus, si vincimus prælio. 4, 14, 15. bello nobilissimæ gentes. 6, 1, 7. de bello consultatum inter epulas. 7, 4, 1. in bello maximum momentum, nomen & fama. 5, 13, 14. bella ciuilia. 10, 5, 13. 10, 9, 19. impia. 4, 1, 12. iusta ac pia. 5, 8, 15. sic pia ac iusta *arma Liuius* 30, 31, 4. *quæ pro vltione iniurum contra Lacedæmonios indutebantur. ibi multa Meursius, & Brissonius. lib.* 4. *de formulis. p.* 344. nostra, etiam pauperibus formidanda. C. 4, 1, 20. *Ita*

1, 20. *strepitum.* obscura. 9, 6, 14. pia. 6, 3, 18. ferro geruntur, non auro. 5, 1, 8. manu, non lingua. S. 1, 6, 5. fama stant. 3, 8, 7. fama constant. 8, 8, 15. admonentur fatis. 10, 9, 11. bella in Europa. 3, 10, 4. in Græcia gesta. 8, 1, 30. bellis exercerī. S. 1, 1, 30.

bellua, *de rhinocerote.* 9, 1, 5. *marina* magnitudinis inusitatæ. 4, 4, 3. bellua rabie instincta, saucia, *de elephante.* 8, 14, 33. bellua inutilis, *de athleta magna mole corporis & virium prædito, sed ad bellum inutili.* 9, 7, 16. *Vide* Joh. Lud. de la Cerda *adversar. Sacr. pag.* 359. *f.* 2. belluæ, *de elephantis.* 8, 9, 29. *Sic Flor.* 1, 18, 12. *Oros.* 4, 1. *Marcellin.* 25, 19. & ibi *Lindenbrog.* belluæ destitutæ fluctibus. *marinæ.* 9, 9, 22. dispositæ, *de eleph.* 8, 14, 13. ignotæ. *de aquatilibus.* 8, 9, 9. immanes. 9, 4, 18. inusitatæ. *eleph.* 9, 6, 7. majores, *marinæ.* 9, 10, 10. magnarum navium corpora æquantes. 10, 1, 12. offerentes speciem mœnium. 9, 2, 15. belluarum ritu. 5, 9, 6. in belluis, *eleph.* plus quam in exercitu spei aut virium est Indis. 8, 13, 3.

Belon. 6, 11, 1.

Belus. 5, 1, 24. Beli regia. 5, 1, 24. templum. C. 5, 1, 24. *Regia.*

beneficium fortunæ, virtutis. 8, 10, 18. regis. 5, 5, 20. beneficio cuius viuere. 7, 10, 7. meo exuistis statum. 10, 2, 22. beneficia quædam odimus. 6, 8, 8. beneficiorum gratia sempiterna. 8, 8, 11. beneficia tribuere. 7, 8, 26. beneficiis deos imitari. C. Ibid. *in hunc sensum Iulian. in Cæsar. verbis Ammoni,* p. 50. & 851. deorum imitationem esse &c. quamplurimis benefacere. *Strabo lib.* 10. p. 467. d. ἵν' μὴ τῷ ἀγεννεῖ καὶ τῶν, τοὺς ἀνθρώπους τὸν μᾶλλον μιμεῖσθαι τοὺς θεούς, ἀγαθοποιοῦντας.

benignitas, *pro liberalitate,* eximia in regem. 10, 1, 38. benig. in amicos. 10, 5, 31. in te. 10, 1, 35. caussa mortis. 10, 1, 25.

Berdes. 7, 6, 12. 8, 1, 7.

Bernhardus Vinariensis dux. C. 7, 11, 10. eius navis incendiaria. C. 4, 3, 2. m.

beryllī distinguunt sexum. 9, 1, 30.

Bessus. 4, 12, 6. Bactrianorum dux. 4, 6, 2. 5, 8, 4. 5, 9, 8. perfidiæ suspectus. 4, 6, 4. *Dary eadem agitat.* 5, 10, 1. cum comprehendit. 5, 13, 6. *Græce nescit.* 5, 11, 7. plus animi habet in parricidium, quam ad prœlium. 5, 13, 13. *fugiens* Bactra petit. 5, 13, 18. parricida. 6, 2, 9. Artaxerxes appellatur. 6, 6, 13. ferox. 7, 4, 19. ferox verbis. 7, 4, 3. Echatana ductus. 7, 10, 10. Bessi facinus. 5, 11, 2. parricidium. 5, 13, 9.

bestiæ feræ. 5, 4, 19. 8, 1, 30 captæ, inclusæ. 6, 3, 8.

Betis. 4, 6, 7. ouat. 4, 6, 20. defertus à suis. 4, 6, 25. capitur. 4, 6, 26. eius supplicium. 4, 6, 29.

Bezira. 8, 10, 22.

bibere aquam. 8, 13, 29. medicamentum. 6, 10, 34.

Biblos. 4, 1, 15. *long.* 68, 45. *lat.* 34, 0. *Ptolem. ita rectius plerique Græcorum & Sufipater Grammat. scribunt: alii* Byblos.

Bicon. 9, 7, 4. pœnâ bis liberatus reuertit in patriam. 9, 7, 8. & 11.

biduum. 9, 2, 1.

bilingues. 7, 5, 29. *barbare & Græce loquentes. Tradit Diodor.* 2, 56. *apud Taprobanam insulam gentem fuisse διγλώττους, quæ geminas in ore linguas verberet, simulque diversa loqui poterat, cui, meo animo, nulla fides. Idem* 17, 110. *Baotor à Xerxe apud Celonas collocatos* διφώνους bilingues (*Curtiano sensu*) *vocat.* ex Radero. *Ita Strabo lib.* 7. p. 327. 2. Macedonum quosdam duplici sermone vtentes διγλώττους *vocat, vt & Appian. de bel. Parth. à Surena submissum barbarum, Latine callentem. Apuleius post pr. lib.* 11. Siculos trilingues *appellat, quia in ea insula Siculus, Græcusque & Punicus sermo simul in vsu erat, vt* Pet. Crinitus *notat* ad l. c. p. 654. *qui pro* Punico, Latinum *substituit. Alio sensu* bilinguis *est subdolus & versipellis: Elmenhorst. in Indice Apulei. voce* Trilinguis: *quomodo apud Plautum in Truculento* 4, 3, 7. Ne duplices habeatis linguas; ne ego bilingues vos necem. διλόγους *hos vocat S. Paulus* ad Timoth. 1, 3, 8.

Bion. 4, 12, 36.

bipennes. 3, 2, 5.

Bironius. C. 6, 11, 15.

Bithynia. S. 2, 3, 19. *long.* 60, 0. *lat.* 41, 0. *Ptolem.*

Biton. C. & V. 9, 7, 4.

bituminis fons ad Mennin vrbem. 5, 1, 16. bitumine illita nauis. 4, 3, 2. bit. ac sulphure illita turris. 4, 6, 11. bitumine interlitus murus. 5, 1, 25.

Bizarus. C. proleg. c. 4.

blanditiæ muliebres. 8, 3, 2. blanda oratio, *adulatoria.* 7, 1, 21.

Bœotarchæ. S. 1, 13, 15. *Sic adpellas Bœotorum magistratus Livius* 42, 43, 6. Βοιωτάρχους *apud Arrian.* 1, 2, 11. *non satis exprimunt interpretes,* Bœotorum primores *vertendo. Confule Græcian Emmij.* t. 3. p. 203. 204. Bœotia. S. 1, 13, 11. domita. 3, 10, 7. Bœoti. S. 1, 14, 4. à Thracibus pulsi. S. 1, 14, 6. in Orientem translati. S. 10, 4, 16. inepti & rudes. S. 1, 6, 3. Bœotorum concilium. S. 1, 5, 28. contumacia. S. 1, 11, 9.

bonitas. 6, 5, 3. *Regis.* 6, 8, 22. bono animo esse. *vide* animus. bona fide. 4, 11, 18. *vide* fides. bonæ mentis. 6, 8, 10. bonum vnicum. 9, 6, 19. bona eminentia. 6, 6, 1. animi ingentia. 5, 7, 1.

Borysthenes. 6, 2, 13. *long.* 57, 30. *lat.* 48, 30. *Ptolemæus.*

Bosphorus, *Cimmerius* super quem Scythæ. 6, 2, 13. 7, 6, 12. 8, 1, 7. *long.* 64, 0. *lat.* 48, 0. *Ptolem.* Thracius. S. 2, 3, 18. *long.* 56, 0. *lat.* 43, 0. *Ptolem.*

Boumellus. V. 4, 9, 10.

Boxus. 9, 7, 4. interfectus. 9, 7, 8.

brachium hasta ictum. 4, 16, 31. brachia auro culta. C. 8, 9, 21. ornata margaritis. 9, 1, 29. brachia terræ concurrunt. 6, 4, 16. *Partes brachiorum instar porrectæ. Vide Lipsii Poliorc.* 2, 2. *cui adde Hirt. de bell. Hisp. cap.* 5. *vbi istidem pro* vallo *ponuntur* brachia. *sic Iustinus* 5, 8, 5. 5, 9, 12. brachia muri: *aliis quoque situum aut operum formis à similitudine corporum humanorum vocabula reperierunt antiqui. sic enim* lingua *dicitur in mare procurrens terræ oblonga & angusta portio. vide Festum. Agell.* 4, 17. *Liv.* 17, 31, 8. 44, 11, 2. *de* faucibus *infra.* Colla Parnassi *Statius* 9, 644. *vocat partes infra* verticem (*quæ eiusdem observationis vox est*) *positas.* Ita comas arboribus *tribuit Horatius,* l. 4. od. 7. v. 2. *aliique.* dorsum montis *vulgo dicimus.* crura *vocant Græci quod Curtius modo brachia,* os & faciem *plerisque inanimatis rebus adcommodant Hebræi;* pedem *linguæ Latinobarbaræ; Galli etiam* culum.

Bradates. V. 4, 12, 9.

Branchidæ. 7, 5, 28. *De his multa nugatur Goropius lib.* 1. *Francicorum.*

Brocubelus. 5, 13, 11.

Bubaces. 5, 11, 4. vocatur *ad Darium.* 5, 12, 10.

Bubacene. 5, 11, 4. 8, 5, 2.

buccina datur signum. 3, 3, 8.

Bucephalas. S. 1, 4, 11. *à grandi capite dictus.* βοῦς enim est ἰνδικὸς, *vt in βόννις & βώνασος. vt conjecit Vossius de Idolol.* l. 4. c. 96. p. 1635. viribus ac specie insignis. S. 1, 4, 12. parendi insolens. S. 1, 4, 17. ab Alex. domatur. S. 1, 4, 19. perit in prœlio. S. 1, 4, 22. *describitur.* C. 6, 5, 18. 8, 14, 34. *dicitur autem* Bucephalas, & Bucephalus. C. 6, 5, 18. *Ab hoc nomen accepit*

Bucephalos vrbs. 9, 3, 23. *long.* 125, 30. *lat.* 30, 20. *Ptolemæus.*

Bumadus amnis. 4, 9, 8. & 10. *al.* Bumellus.

bustum, *de sepulcro Cyri.* 10, 1, 34.

Byzantini. S. 1, 5, 1. Byzantium. S. 2, 3, 19. obsidione liberatur. S. 1, 5, 4. Athenienſium opera. S. 1, 5, 17. S. 1, 7, 13.

C.

C. & T. *ante I. sæpe permutantur, vt* V. 7, 7, 25. *Salmas. in Hist. Aug. pag.* 138. D. 1. C. *ante X.* annexus. V. 9, 4, 19.

Cabirorum fanum. S. 1, 14, 8.

cacumen *arboris.* 7, 8, 14. montis summum. 3, 1, 3. cac. acutum. 8, 11, 6. cacumina montis. 7, 11, 20. cac. *rupium.* 5, 3, 17.

cadauer Dymni. 6, 8, 26. cadauerum odor morbos vulgat. 5, 1, 11.

cadit *amnis* in alterum amnem, *effunditur.* 6, 4, 6. fons in petram. 3, 1, 3. palus in mare. 6, 4, 18. mare ex India in Hyrcaniam. 6, 4, 19. Sol in vmbram, *eo penetrat & incidit.* 4, 7, 16. cadunt tela in humum,

humum, hoſtem. 3, 11, 4. vires regni ſub vnum fortunæ ictum. 3, 8, 2. non cadit in te ſuperbia. 7, 4, 11. cadere in acie. 4. 1, 28. 4, 16, 20. 6, 11, 22. prœlio. 7, 7, 39. *pro quo & ſimpliciter* cadere. 4, 6, 30. 4, 15, 23. 6, 1, 2. 6, 1, 16. cadit multitudo hoſt. 3, 11, 17. cadebant non *inulti*. 4, 16, 24. cadentia fulmina. 8, 4, 4.

Cadmea, *arx Thebarum*. S. 1, 13, 4. vallo incluſa. S. 2, 13, 18.

Cadruſi oppidum. C. 4, 8, 1.

caduceator perductus. 3, 1, 7. denunciat. 3, 1, 6. caduceatores contra ius gentium occiſi. 4, 2, 15. interfecti. 4, 2, 17. *Vide Berozald. in Apulei. pag.* 1464.

caduca felicitas. 8, 14, 43.

Caduſii. S. 2, 1, 3. 4, 12, 12. 4, 15, 12. *long.* 84, 0. *lat.* 41, 30. *Ptolemæus in Aſiæ tab.* 3. *&* 5.

cæca æſtimatio. 9, 9, 2. cæci atq; improuidi. 8, 13, 25.

cædere arbores **vmbhawen**. 8, 2, 24. lucos. 7, 5, 34. materiam. **Holtz fällen**. 5, 3, 7. 9, 1, 4. 10, 1, 19. multam mat. 6, 6, 28. ſyluam. 8, 11, 8. ſyluas. 6, 5, 20. 8, 10, 8. cædendo aperire ſaltum, *h.e. exciſis arboribus peruium facere*. 6, 5, 16. cædere vaſa dolabris, *concidere, diſcindere*. 5, 6, 5. cædere, *mactare*, iumenta. 7, 4, 25. victimas. 8, 2, 32. victim. Soli. 9, 1, 1. cædere, *etiam ſignificat occidere, vt* cæd. Indos. 9, 5, 19. *quem* ferro. 9, 1, 33. ipſos ad vnum. 7, 5, 32. præſidium. 4, 5, 17. cædi inultum. 5, 5, 19. cæſi pedites. 3, 1, 27.

cædes amicorum. 3, 12, 19. Attali. 8, 1, 42. Calliſthenis. 8, 8, 22. ducum. 4, 16, 10. hoſtium. 7, 7, 34. Lacedæmoniorum. 6, 1, 16. Perſarum. 4, 16, 5. Philippi. 7, 1, 6. Spitamenis. 8, 3, 16. cognita. 7, 2, 28. commiſſa inter vinum. 8, 2, 6. comperta. 8, 3, 16. grata regi. 10, 1, 2. impia. 8, 8, 4. ingens. 3, 11, 14. 4, 15, 10. multiplex. 4, 16, 10. nefanda. 8, 2, 2. cæde varia conſumpti. 6, 6, 32. cædibus abſtinere. 5, 13, 19.

cælata auro vitis. 8, 2, 26. auro & argento arma. 9, 3, 21. vehicula. 3, 3, 12.

cæleſtes honores. **Göttliche ehren**. 8, 5, 5. & 15. 10, 5, 6. & 33. cælum, *aer*. 7, 3, 10. temperatum. 5, 4, 9. cœli hauſtus domi alius. 5, 5, 19. intemperies. 7, 4, 20. *ſæuitia*. 8, 4, 15. ſtatus alius. 6, 4, 19. temperies. 4, 7, 17. 9, 1, 11. vapor. 10, 10, 10. varietas. 7, 11, 21. cœlum *cui* aperire, *in numerum deorum referre*. 8, 5, 8. ad cælum fertur nubes pulueris. 4, 15, 32. in cælum ferre laudibus. 5, 8, 10.

cæremoniæ, *religiones*, externæ. S. 2, 11, 28. cæremoniarum conſors. 10, 7, 2. *Sic* cærimonia loci. *Tacit.* 4, 64, 5.

cærulea faſcia. 3, 3, 19.

Caicus. S. 2, 1, 20.

calamitas maligna, noxia. 6, 10, 9. cal. querula eſt. 5, 5, 12. calamitatis ſolatium eſt, noſſe ſortem ſuam. 4, 10, 26. in calamitate communi ſuam quiſque habet fortunam. 6, 4, 11. aduerſus calamitates contendere. 4, 11, 17. calamitoſi. 5, 5, 17. & 19.

Calas, S. 2, 1, 21. Phrygiæ præponitur. S. 2, 6, 7. Paphlagoniæ. 3, 1, 24. 4, 5, 13. de hoc Photius, ex Memnone cod. 224. c. 21. pag. 722.

calcaribus ſubditis. 4, 15, 21. 4, 16, 6. 5, 13, 12. 7, 7, 37.

calent ſpe animi. 4, 1, 29. caleſcit aqua. 4, 7, 22.

caligare ad cetera. 10, 7, 4. caligans mundus. 10, 9, 4. caligo. 7, 4, 29. ac tenebræ. 9, 4, 18. cal. diſcuſſa. 4, 12, 23. excitata. 7, 5, 4. obſcurans lucem. 4, 9, 14. offuſa. 4, 3, 16. 7, 6, 22. off. oculis. 9, 5, 28. tanta. 7, 5, 15. faciem rei abſtulit. 4, 12, 20.

Calis. 6, 11, 36. *&* 37.

calicem impingere in os. S. 1, 9, 3.

Calliſthenes. *vide* Calliſth.

calles. 3, 4, 13. 3, 10, 10. 5, 3, 5. Ciliciæ anguſti. 4, 9, 22. ignoti. 4, 16, 11. inuii. 4, 13, 6. 5, 6, 15. ſylueſtres, peruii. 5, 4, 4. *in Var. ſæpe pro his reperias* colles. *ſunt autem calles anguſta & aſperæ ſemitæ, nec temere veram eam vocem reperias niſi de montanis locis. Liuius* 35, 27, 3. egreſſus callibus notis.

Callicrates. 5, 2, 16. & 17.

Callicratides. 3, 13, 15.

Calliſthenes. S. 1, 3, 19. hiſtoricus. C. proleg. c. 4. contumaciæ ſuſpectus. 8, 6, 1. vinctus. 8, 6, 27. Olynthius. 8, 8, 19. tortus interit. 8, 8, 21. *Themiſtius orat.* 10. Calliſthenis cædes. 8, 8, 22. gratitas & libertas inuiſa regi. 8, 5, 13.

calonum greges. C. 3, 3, 25.

calor *æſtatis*. 3, 5, 1. nocturnus. 4, 7, 22. vehementiſſimus. *Ibid.* vitalis motus. 7, 3, 14. vital. receptus. 8, 4, 16. relinquit corpus. 3, 5, 3. linquit immobiles. 8, 4, 8. calor commouet membra. 8, 4, 12.

Cambyſes. S. 2, 1, 4. Memnonis effigiem corrumpit. C. 4, 8, 4.

cameli. 5, 6, 9. 8, 4, 19. dromades. 5, 2, 10. vtribus aquam deuehunt. 4, 7, 12. vehunt pecuniam. 3, 3, 24. camelis cibaria afferre. 9. 10, 17. quo peruenire. 7, 2, 18.

campeſtris *Cilicia*. 3, 4, 7. regio. 6, 2, 13. campeſtre iter. 5, 1, 12. 5, 3, 16. 6, 4, 3. campeſtria loca. 5, 1, 30. campus herbidus. 6, 6, 24. vltimus. 10, 9, 12. campi Amazonum. 6, 4, 17. Meſopotamiæ. 3, 2, 3. 4, 9, 6. 9, 2, 13. Meſ. ſpatioſi. 3, 8, 1. Themiſcyræ. 6, 5, 24. campi agrique Perſarum dites. 3, 10, 10. campi circumiecti. 3, 1, 3. lubrici & inequitabiles. 8, 14, 4. obruti fabulo. 4, 7, 11. occupati. 10, 8, 11. patentes. 4, 12, 5. ficci. 9, 9, 10. ſtrati oſſibus. 9, 2, 21. ſarcinis &c. 9, 9, 20. campi adeipiunt flumen. 5, 5, 2.

candida veſtis. 4, 13, 13. candidum ferrum. 9, 8, 1. candida vela. 7, 11, 11. 9, 10, 25.

canere carmen. 3, 3, 9. 4, 7, 24. 5, 1, 22. 6, 2, 5. 7, 10, 4. laudes regum. 5, 1, 22. ſuo ritu. 6, 2, 5.

Cangabæ. V. 3, 13, 7.

canicies. 7, 4, 34. capitum. 10, 2, 12.

canis diſcuſſa. 10, 9, 12. inhærens leoni. 9, 1, 32. timidus vehementius latrat, quam mordet. 7, 4, 13. canis mira fides. S. 5, 13, 33. canes nobiles ad venandum. 9, 1, 31. canis (*ſideris*) exortus. S. 2, 1, 14.

cantus tubarum. 8, 14, 10. tubicinum. 9, 10, 26. trux. 10, 1, 12. cantus *plur.* pellicum. 8, 9, 28.

Canyndii. C. 3, 7, 4. *Cauniot.*

capax magnæ ſedis inſula. 4, 8, 2. capaces magnorum operum. 6, 5, 29. capacia bonæ ſpei pectora. 8, 13, 11. capit iter quaternos armatos. 3, 4, 12. capere domus non poſſunt aurum. 10, 1, 33. vix capit planicies exercitum. 4, 14, 12. capere faſtigium fortunæ. 3, 12, 25. capit fortunam duorum vnus animus. 6, 6, 6. capere fortunam, *æquo animo ferre, ſic vt non efferatur*. 4, 5, 3. capit fugientes pons, amnis. **Iſt groß genug**. 4, 16, 17. non capere imperium. 4, 14, 21. capere animo iram. 8, 5, 22. *Sic Marcellin.* 17, 2. *f.* vix indignationem capientibus animis. capere magnitudinem, *capacem eius eſſe*. 9, 6, 14. magn. doloris. 10, 5, 8. fortunæ. 3, 12, 20. mala omnium ſuorum. 10, 5, 21. capiunt vehicula plures milites. 9, 10, 25. capit vallum multitudinem. 3, 2, 2. non capiunt anguſtiæ multit. 3, 7, 9. capiunt literarum notas libri arborum, *accipiunt, recipiunt*. 8, 9, 15. capere omnia non poſſunt, **Können nit faſſen / behalten**. 5, 6, 4. capit Macedonia quantamcunq; pecuniam, *capax eſt pec.* 4, 1, 8. *Vide Stuaron. in Sidon.* l. 5. *epiſt.* 17. *p.* 147. capit fortuna *eius* promiſſa, **ſeind nicht vber ſeinen Stand**. 5, 4, 12. concupiſcis, quæ non capis. 7, 8, 13. quidquid capere mortalitas poterat. 9, 3, 7. 10, 5, 36. maiores res, quam quas præfecti modus caperet. 6, 1, 17. capere ſapientiam. 7, 8, 10. capere ætas eius vix poterat ſolertiam. 10, 5, 31. maiora quam capit, ſperat. 6, 9, 11. pluribus quam capiat corpus onerare. 10, 9, 2. non capit te orbis. 7, 8, 12. *Vide Dauzqueium in Silium pag.* 458. *m.* capere animum Regis. **an ſich nehmen**. 4, 1, 22. 5, 1, 17. arma. 3, 8, 25. 4, 13, 19. 5, 9, 14. 5, 12, 13. 6, 5, 35. 8, 12, 8. 8, 13, 27. 9, 4, 25. 9, 7, 6. 10, 7, 14. 10, 8, 16. cacumen. 7, 11, 11. captiuos. 5, 13, 22. cibum. 4, 13, 20. 8, 2, 11. cib. animumque Regis. 5, 9, 17. impedimenta, *in poſſeſſionem redigere*. 9, 4, 25. iugum mont. 5, 3, 16. locum. 6, 1, 6. locum caſtris. 7, 5, 10. Lydiam. 7, 8, 19. naues. 4, 4, 9. oculos, **verblenden**. 8, 8, 16. oppidum. 8, 10, 6. opp. corona. 9, 4, 4. pœnam in hoſtem. 4, 6, 29. ſedem. 9, 4, 2. ſomnum. 4, 13, 16. & 22. & 23. ſpecimen ex. 4, 1, 26. ſpiritus dignos nobilitate. 5, 8, 16. tumulum. 7, 7, 38. verticem. 7, 11, 13. vrbem corona. 7, 6, 16.

6,16. vibes. 6,3,4. 8,10,21. cepiſti ſcire, *didiciſti*. V. 8,7,15. cepit nos fatietas. 9, 6,23. cepit *intruſum eſt* C. 6,1,11. V. 6,7, 8. capitur orbis terrarum. 9, 9, 4. capi vana religione, **eingenommen werden.** 4,10,7. captus amore *cuius*. 6,7,13. obſequio. 8,3,8. ſuperſtitione vates. 9,4, 29. capta arx. 9,8,12. pecunia. 7,11,29. vibs. 5,6,6. capti redduntur. 3,1,9. captæ Paſargadæ. 5,6,10. capta caſtra. 3,12,1.

capeſſere. *aggredi*, bellum. 2,2,2,3,10, 3. 4,9,1. fugam. 3,13,9. 7,9,13. prœlium. 4,6,25. prœl. fortiter. 4,14,6.

capillus. 8,9,27.

capitale (*Var.* capital, *quod alij rectius tenſent*.) foret illis *quid*. 8,4,17. apud Indos arbores violare capitale eſt. 8,9,34. cap. ſupplicium 3,2,17. 6,2,11. de rebus capitalibus apud Maced. inquirit exercitus. 6,8,24 *&* 25.

Cappadocia. 3,1,24. 6,3,3. Eumeni cedit. 10,10,3. Cappadociæ præpoſitus Abuſtamenes. 3,4,1. Cappadoces. 4,12, 12. Cappadocum iuuentus. 4,1,34.

Cappellus ſcriptor hiſtor. Alex. *C. Prolegom. c. IV.*

Capſagæ. 10,1,19.

captare aquam. 4,16,12. auram famæ. 4,5,12. capt. auribus fremitus vocesque. 10,5,16. imbrem ore hianti. 4, 7,14.

captiuus ſeruorum ſuorum *Dariuſ*. 5, 12,16. capt. habitus, *h. e. eorum qui vicit*. 6,6,10. captiuo adplicito. 5,13,26. captiua. 6,2,8. 8,4,26. 10,3,11. pecunia, *ex hoſte capta*. 5,6,8. *ſic* captiuum aurum. 8, 7,11. captiui. 5,13,20. 6,2,9. verum dati 9,8,13. plures, quam qui caperent. 5, 13,22. in captiuos clementia Alex. 5,13, 15. 5,7,1. captiuæ feminarum, *ex feminis*. 6,2,5.

caput Erȩcis interempti defertur ad Alex. 8,2,3. proditoris. 3,13,17. regis. 5, 12,2. Spitamenis tectum. 8,3,12. cap. abſciſſum. 8,3,9. deciſum. 7,2,32. demptum. 6,9,28. humanum. 8,3,13. inclinatum ac deficiens. 6,1,15. nudum. 7,4,33. & 34. 8,1,20. obuolutum. 10,5,24. velatum. 4,10,34. 4,13,15. 5,12,8. C. 6,8,22. capitis inſigne. 3,3,19. cap. rei. 6,10,30. capiti meo hoſtis. 8,8,7. cap. *cuius* inſidias comparare. 6,9,17. cap. meo inſidiatus. 8,8,6. caput *ſuum* cui credere, *h. e. vitam*. 6,9,20. permittere. 6,7,9. permittere fluminj. 9,9,1. ad caput Regis pertinentia verba. 6,8,12. in caput *cuius* exercere potentiam. 10,1,27. præparatæ inſidiæ. 6, 7,31. recidit euentus. 9,3,25. vertere eladem. 8,2,27. ſubornare *quos*. 6,9,5. capite luere *quid*. 3,8,6. perſoluere poenas. 7, 10,10. cap. tuo emi vicum ignobilem. 9, 6,11. à cap. *cuius* inchoare facinus. 6,7, 10. capita in terram demiſſa. 9,2,31. deuota. 8,6,28. capita hoſtium licitari. 4, 1,12.

caput *gentium*. 6,2,12. Mediæ Ecbatana. 5,8,1. regionis. **Hauptſtatt.** 7,4,31. reg. oppidum. 9,4,4. reg. vrbs. 5,4,35. regni. 4,5,8. *Vide Briſſon. lexicon* voce caput prou. caput coniurationis, **Rädelführer.** 6,10,6. capite opus eſt, *ſummo duce*. 10,6,8. ſine capite ſuo trepidant diſcordiæ membra. 10,9,4.

caput molis, *extremitas*. 4,3,4. à capite molis. 4,4,4. ex cap. molis erigere turres. 4,2,23. *Adde Indicem Heri.*

Carabactra. 9,7,1.

Caranus. 6,10,24. 7,3,2. 7,4,32. *in Var. eſt* Caucarus *&* Caramus. *ſed* Carranus *Macedonicum nomen eſt, quo & primus eorum rex appellabatur. At Xenophon lib. 1. hiſt. Græc.* p. 438. a. *Perſicam vocem eſſe innuit, & exponit κύρον. niſi tamen potius veterem Græcam ſcripſit, interpretatuſque eſt, κύριον. nam ad quos ea liberæ pertinebant, Græco ſermone vtebantur; & ſi Perſica lingua ſcripta fuiſſent, cauſſam non video, cur ea vox à Xenophonte ſola referretur. Hunc dubitationem etiam adauget Euſtathius, qui vocem κύριον & apud Homer. explicans, ait κύριον* veteribus dictum qui *ἀπὸ κράτους*, hoc eſt, ad tempus regias vices impleat: *βασιλεὺς* autem, qui à maioribus acceptum imperium habeat. *Idem Anonymus apud Callium A. L. 22,21. f*

Caraſu. C. 3,4,8. f. *Leunclauius in Suppl. Annal. Turc. ad ann.* 1578. *flumen quoddam Mediæ vocari tradit* Caraſu, id eſt, Aquam nigram, propterea quod impetu veloci fluat, & profundum ſit. *Idem in Pandect. Turc. c.* 160. Cydnum iam Caraſu dici *ait*, ab aquæ profundæ nigro admodum colore.

carbaſum. 8,9,21. carbaſa diſtincta auro & purpura. 8,9,24. *Vide Plinium 19,1. & ibi Dalechamp. nota g. Thraquellum tom. 1. pag. 50, m. 2.*

carcamuſa. C. 4,3,13.

carere bonis militibus. 10,2,27. regno. 7,4,17.

Cares. S. 1,9,11. Caria. S. 2,8,15. 6, 3,3. Adæ paret. S. 2,8,22. Caſſandro (*an* Aſandro) traditur. 10,10,2. Cariæ metropolis. S. 2,9,1. præfectus Arſames. 8,3,17. ſitus. S. 2,3,20. *long.* 58,30. *lat.* 37,20. *Ptolemæus in Aſiæ tab. 4.*

carinæ nauium. 10,1,19.

Carmania. 9,10,20. *long.* 95,0. *lat.* 27, 0. *Ptolem. in Aſiæ tab. 5.*

carmen Eurip. 8,1,28. inconditum. 4, 7,24. inconditum & abhorrens auribus. 6,2,5. patrium. 3,3,9. 5,1,12. 8,9,30. carmen canere. 7,10,4. carmina Græcorum fabuloſa. 3,1,2. peſſima. 8,5,8. ſui moris. 7,10,6.

carnifex. 9,10. 29. tibi ſpiritum adimet. 6,10,33. carnificis deteſtabile miniſterium. 8,2,2.

caro pecorum aut ferarum. 5,6,17.

Carolus V. C. 3,8,20.

carpitur *amnis* ab accolis rigantibus, *h. e. minuitur*. 8,9,10. *vbi Raderus.*

Carthæ. S. 10,4,15. *long.* 73,20. *lat.* 36, 10. *Ptolem. in Aſiæ tab. 4.*

Cartalis. 7,7,1.

Carthago. S. 1,1,18. *long.* 34,50. *lat.* 32, 20. *Ptolem. in Aſr. tab. 2.* Tyriorum colonia. 4,2,10. 4,4,20. Carthagini infeſtus Alex. 10,1,17. Carthaginenſium legati. 4,2,10. *quidam* Carthaginienſium *ſcribunt*, Ennj apud Cic. pro Balbo. c. 22. f. *auctoritate fulti. ſed ille videtur hoc ita vſurpaſſe præter analogiæ rationem ob neceſſitatem carminis.*

Caryſtius hiſtor. C. proleg. c. 4.

Caſpiani. 4,12,9. *long.* 81,0. *lat.* 42,0. *Ptolem. in Aſiæ tab. 3. & 5.*

Caſpium fretum. 7,3,19. mare *deſcribitur*. 6,4,16. 18. *&* 19. dupliciter intelligitur. C. 6,4,14. *Quodam.* Caſpii maris adcolæ Dario militant. 5,2,8.

Caſpiæ portæ. C. 6,4,19. *long.* 94,0. *lat.* 37,0. *Ptolem. in Aſiæ tab. 5.*

Caſſander Antipatri fil. 10,4,19. in Cariam miſſus. 10,10,2. *vide ſupra* Aſander. frater Iollæ. 10,10,17. Thracum atque Pæonum ductor. S. 2,3,2. patris crimina purgat. S. 1,3,20. rerum in Græcia potens. S. 1,3,21. Thebas inſtaurat. S. 1, 14,9.

Caſtabalum oppidum. 3,7,5. Caſtabala *vocat Ptolemæus in Aſiæ tab. 1. tribuens ei long.* 69,0. *lat.* 37,0.

caſte ſanctęque habita. 4,10,33.

caſtellum exiguum, ignobile. 5,3,9.

caſtigare, *verbis increpare*. 4,13,8. morantes. 4,13,18. obſtinatos. 9,3,18. ſuos quiſque caſtigat. 4,2,18. caſt. territos. 4, 15,19. 5,6,14. caſtigatus diu. 8,5,24. caſtigati. 10,8,3. caſtigatio præfectorum. 10,2,13. caſtigare verberibus. 8,6,5.

Caſtor cum Polluce. 8,5,8.

Caſtra Alexandri, Ægypti regio. 4,7, 2. Cyri, regio. 3,4,1. *caſtrorum nomen multis regionibus vrbibuſque inditum eſt. vide* C. 4,7,2. *Caſtra. &* C. 5,6,10. caſtra. 6,1,16. Darii direpta. 3,11,20. Græcorum. 3,11,6. 5,12,7. hoſtium. 3,3,4. Macedonum. 3,3,6. 3,8,16. copta. 3,12,1. ditia. 3,11,20. mota. 3,7,5. 3,8,16. 5,3,7. 7,6,8. 9,1,14. poſita. 3,2,2. 4,1,31. 6,5, 6. 8,10,7. poſita loco aperto. 5,4,1. repleta planctu. 3,11,22. tota. 6,6,9. viſa inluſtria. 3,3,5. fulgent ignibus. 4,13,11. tranſeunt terminum dotis. 4,11,19. caſtrorum mutatio periculoſa. C. 3,8,7. caſtra metari. 3,8,19. *Et quia inter profectionem exercitus, ſingulis diebus vbi conſiſtere debebat agmen caſtra ſtatiua ponebantur, obtinuit vt dies itinerum caſtris numerarentur. ita* caſtris alteris peruenit ad. 3,7,5. *hoc eſt altero die, ſine altera* manſione *vt Juſtinus* 13,8,5. (*ad quem vide quæ notauit Berneggerus.*) *dicerent. Graci* καθ' ἡμέρας *appellant, & magis eſt, vt continui dies intelligantur: ita quo* peruenire caſtris quar-

tis. 5, 1, 16. 5, 3, 1. nonis. 9, 10, 5. vndecimis. 4, 9, 12. sextisdecimis. 8, 12, 4.

castratus homo. 6, 3, 12. castratum regnare, nouum est. 10, 1, 37.

casus, *fors.* 4, 7, 13. discriminis. 4, 10, 2. alienus. 7, 11, 16. multorum miserabilis. 8, 11, 12. tam multiplex vnius diei. 6, 1, 9. quilibet ipes hominum eludit. S. 1, 9, 28. in casum, *fortuna incertæ periculum*, quos trahere. 9, 6, 8. *ita Tacitus* 1, 47, 1. rempubl. in casum dare. casu, *Grammatico*, sexto prolata virbium nomina. C. 3, 7, 2. casuum permutatio frequentissima est, *vt* V. 5, 3, 3. 5, 5, 17. 8, 12, 5. 8, 13, 13. 8, 14, 35. 9, 1, 2. 26. 9, 2, 1. 30. 9, 3, 23. 9, 7, 22. *bis.* 10, 1, 16. 23. 40. 10, 3, 1. 14. 10, 5, 3. 10, 7, 8. 13. *bis.* 14. 10, 8, 11. 13. 22. 10, 10, 10. 14. 16. 20. *& alibi sæpissime.*

Cataones. 4, 12, 11. *lang.* 66, 40. *lat.* 38, 10. *Ptolem. in Asiæ tab.* 1.

catena aurea. 4, 3, 22. inserta collo. 7, 5, 36. catenæ iniectæ. 4, 5, 21.

Catenes. 7, 5, 21. *bonus sagittarius.* 7, 5, 41. Bactrianos ad defectionem concitans. 7, 6, 15. in prælio occiditur. 8, 5, 2.

cauata concursu torrentium vorago. 5, 4, 23. cauatæ in altum cauernæ & voragines. 8, 10, 24.

Caucasus. 4, 5, 5. mons. 5, 4, 5. 6, 4, 18. 6, 5, 25. describitur. 7, 5, 19. Caucaso monte orti amnes. 8, 9, 3. *Paropamisus ibi intelligitur, Comment. vide.* Caucasii. V. 4, 15, 12. Caucasææ pylæ. C. 6, 4, 19. *eas interpretor in Appiani Mithrid. pag.* 241. *τὰ ἐφεξῆς κλιμάτα κλιθέντα Σκυθῶν.*

cauæ accipias. 5, 2, 21. credas. 7, 8, 28. obliuiscaris. 4, 3, 22. parcas. 4, 10, 26.

cauæ, *in quibus* leones, pardales. 5, 1, 21.

cauerna. 5, 1, 16. 6, 4, 7. accipit torrentem. 7, 10, 2. cauernæ & voragines cauatæ. 8, 10, 24 ingentes, pressæ in altitudinem. 5, 1, 28.

Caunii. 3, 7, 4. *long.* 59, 10. *lat.* 36, 0. *Ptolem. in As. tab.* 1.

caussa belli. 5, 1, 7. cædis. 7, 2, 18. consilii. 5, 11, 8. fugæ. 7, 1, 15. lætitiæ. 7, 10, 5. malorum omnium ille nobis fuit. 6, 11, 22. metus. 7, 1, 36. mœstitiæ. 5, 2, 14. morbi. 10, 4, 19. mortis *cui* fuit benignitas. 10, 1, 25. opulentiæ. 8, 9, 19. periculi multis. 6, 10, 17. per. nobis es. 7, 1, 28. regis occidendi. 6, 11, 32. tristitiæ. 5, 5, 23. victoriæ. 4, 14, 16. probabilis. 7, 1, 14. 10, 9, 11. caussa ignoratur. 7, 2, 28. subest. 4, 12, 14. caussæ certaminum sublatæ. 10, 10, 7. formidinis vanæ, inanes, iustæ. 4, 13, 5. solicitudinis. 7, 7, 29. caussarum latentium nexus, *fatum prouidentia.* 5, 11, 10. *Quum autem in iudiciis id præsertim quæratur, qua* de caussa *quodque factum sit, euenit vt omne negotium de quo cognoscendum esset*, caussa *vocaretur. hoc sensu occurrit* caussa cognita. 6, 10, 3. 10, 1, 7. incognita. 10, 4, 1. indicta. 3, 12, 19. 8, 7, 5. 8, 8, 22. caussam malam quandoque adiuuit eloquentia. S. 1, 7, 4. pro caussa meliore dii stant. 4, 1, 13, *vbi Comment.* Ab *eadem ratione* caussari *vsurpatur pro præcevere, prætendere, allegare aliquid, vt* 4, 16, 18. 6, 5, 31. 6, 7, 20. *ita Liuius* 36, 10, 12. hiemem instare apud suos caussatus rex. *Tacit.* 1, 47, 4. hiemem aut negotia varie caussatus.

caute vitare. 15, 12, 1.

cautes inuiæ. *al.* cotes. 6, 6, 20.

cautio Græcorum. 7, 8, 29. cautus pro temerario factus. 3, 8, 10. raro quisquam erga bona sua satis cautus est. 10, 1, 40. contra fortunam non satis cauta mortalitas. 8, 4, 24. cautum erat lege, vt. 6, 11, 20.

cautus callis. V. 5, 4, 17.

Cebalinus. 6, 7, 16.

Cebestum. V. 3, 4, 11.

cedere malis, *succumbere, vinci.* 8, 4, 10. Tu ne cede malis. *Virg. Aen.* 6, 95. mare cessit classicis. 4, 3, 18. cedere regi & pluribus. 10, 7, 18. nouo numini, *locum facere.* 8, 5, 8. fabulum cedit vestigio. **weichet.** 4, 7, 7. nulli charitate in regem cedere, *concedere.* 7, 10, 9. finibus imperii alieni, *excedere.* 4, 1, 9. ex concione. 10, 7, 13. cedit dorsum introrsum mari. 3, 4, 7. *hoc sensu Tacit.* 2, 16, 1. ripæ flumini cedunt, *vt mihi quidem legendum videbatur. sic Marcellin.* 15, 24. *de Gallia latere Orientali:* aggeribus cedit Alpium Cottiarum. *sic plane Statius Sylu.* 2, 2, 59. *dixit* Intransque

resque domos, iussumque recedere montem. *mons enim operibus excauatus & decrescens, velut procurrudi & recedere videtur; non aliter* cedens domibus, *quam* ripæ flumini, dorsum montis mari, Gallia Cottiis Alpibus, *a quibus quasi reprimitur & repellitur. Sic Apuleius de Mundo*; mare coëuntibus terris premi, & idem rursus cedentibus terris, esse immensum *ait.* Cedere, *etiam ponitur pro succedere, euenire.* vtcumque cesserit. 7, 4, 16. vtcumque cessura res est. 7, 1, 37. temeritas in gloriam cesserat. 3, 6, 18. Cedere quod (*sine potius* quo *leg. est*) *significat etiam in alium transferre, aly permittere.* 4, 11, 19. *sic* ced. titulo captæ vrbis. 6, 6, 33. *ita Iustinus.* Cedere *est etiam obuenire, fieri. e. g.* reliqui in prædam cessere victoris, *h. e. facti sunt præda.* 7, 6, 16. *sic* cedit *quibus* præmium. 6, 11, 29. *vnde confirmatur emendatio Lipsii,* fortitudinis præmia cesserant cohortes. 5, 2, 3. *sic* cessit Ægyptus Ptolemæo. 10, 10, 20. *cui* Paphlagonia. 10, 10, 3. *quid* alienæ gloriæ. 6, 1, 18. cedunt cetera pabulo armentorum. 7, 4, 26.

Cedrenus hist. C. proleg. c. 4.

Cedrosia. 9, 10, 18. Cedrusii. 9, 10, 5. *vid.* Gedrosi.

cedrus multa. 5, 7, 5. vetusta. 8, 10, 8.

Celænæ. S. 2, 12, 13. obsidentur. 3, 1, 1. *postea Apamia Cibotos appellata est hæc vrbs, cui long.* 61, 10. *lat.* 38, 56. *tribuit Ptolemæus in As. tab.* 1.

celare arcana. 4, 6, 5. celat exilium cicatrices. 5, 5, 13. celare *quem.* 6, 9, 16. superstitionem. 7, 7, 23. celantes nexum nodi. 3, 1, 15. celari. 10, 4, 21. celantur fontes. 10, 10, 11. celatus femine Iouis Liber pater. C. 8, 10, 12.

celeber auditu amnis. 8, 9, 9. *quis* professione artis, scientia. 7, 4, 8. celebris visus sagittandi, *tam creber, vt exterorum quoque fama celebretur.* 7, 5, 42. *inde* celeber *pro* crebro *reperitur, vt* celebritas viæ, *pro frequentia apud* Tacit. H. 2, 64, 1. *vide Zingerling. promulsi critic. inuenil. cap.* 11. *vbi multa exempla, quib. tamen non moueor, vt etiam* celebritatem periculorum *dictam putem Tacito* 16, 29, 1. *caussa enim ibi fuit vt potius cum Rhenano & Lipsio* crebritatem *legendum arbitrer.* celebris fama. 5, 1, 18. celebre nomen. 6, 2, 8. celeberrimum nomen. 9, 6, 23. celeberrimæ vrbes. 5, 1, 4. celebrare conuiuium comitate. 8, 4, 23. *eos* ludos. 3, 7, 3. mortem carminibus, lætitia. 7, 10, 6. suprema officia. 3, 12, 14. celebratur funus omni adparatu atque honore. 8, 2, 40. ludicrum conuentu. 4, 5, 11. celebrandum sacrum. 4, 2, 10. celebrata regia. 4, 8, 5. celebratæ opes. 9, 1, 2.

celeritas Alexandri laudata. 5, 5, 3. 5, 8, 1. 7, 4, 1. famæ. 7, 2, 15. fluminum præcipitata. 9, 4, 10. hostium. 8, 14, 19. cel. ingens. 4, 4, 1. naturalis. 7, 6, 23. celeritatis præmium. 5, 13, 4. præmia multa. S. 2, 2, 12. celeritate quanta poterat. 3, 7, 1. quanta maxima potuit, contendit ad. 4, 8, 10. cel. *cuius* deprehensus. 5, 13, 7. celeriter. 4, 1, 5.

Celes. C. 4, 1, 10.

Celonæ. S. 10, 4, 16.

Celtæ. C. 4, 1, 10. m. Germani. S. 1, 12, 7. *nam quod ibi narratur, Celtis scriptores tribuum: id ergo decus Germani Gallique scriptores suæ quique nationi vindicant. At ex ipso locorum positu constat ad Germanos potius quam Gallos pertinere. & si quis obiecta Celtarum nomine Gallos intelligi suspicetur: id ita concesserim, ne tamen negetur, etiam sæpissime Germanis tribui. quemadmodum apud Suidam v.* Γερμανικός. *&* Κελτοί. Germani, Celtæ vocantur, qui circa Rhenum fluuium habitant. *Pausan. l. 9. p. 572. & l. 5. p. 308. scribit* Alcen feram gigni *ὀν τῇ Κελτῶν χώρᾳ, at in Germania (non Gallia, vt interpres exponit) Alcen gigni, vel ex Cæsare de bello Gall. 6, 27. in Zonaræ versione idem error sæpius admittitur, quo loco narratur Tiberius ab Augusto missus ἐπὶ τοὺς Κελτοὺς ἐφεσπόμενος. Ita Dio. l. 59. p. 636. Germanos in quos expeditionem facturus erat Caius,* Κελτοὺς *appellat. &* Κελτῶν *Danubium seu Ister ab eis oriri scribit Eustath. in Dionys. Vide Cluuer. Germ. ant. 1, 2. & 3. Lanzy Consultat. 359. f. p. m. 919.*

censere. 10, 6, 18. censeo magnopere, vt. 4, 11, 12. censuerant, cessuerant. V. 7, 1, 1.

Centaurorum fabula vnde orta. C. 3, 2, 16. f.
Cephaleon hist. C. proleg. c. 4.
Ceramicus sinus. S. 2, 10, 29. *long.* 57, 0. *lat.* 36, 0. *Ptolem. in Asiæ tab.* 1.
Cercetæ. 6, 4, 17. *long.* 67, 0. *lat.* 47, 40. *Ptolem. in Asiæ tab.* 2.
Cercinites lacus. S. 2, 3, 14.
Cercidas. S. 1, 5, 14.
Ceretis fanum. S. 1, 14, 1. Mileti. S. 2, 7, 23.
cernere monstra, indicia. 9, 9, 10. paucitatem. 5, 13, 22. cernens cuncta. 8, 13, 16.
certamen contendentium 9, 2, 32. militum ingens inter ipsos. 7, 6, 26. mœroris. 10, 5, 9. edictum in noctem. 4, 13, 14. egregium. 5, 2, 4. ingens. 9, 4, 13. nauale. 4, 3, 12. 9, 9, 16. vtriusque partis tantum. 7, 6, 9. tentatum. 4, 15, 12. varium. 8, 14, 28. certamen inire. 5, 13, 13. certat pro se quisque euadere. 9, 4, 33. certabant subire lecticam, *h. e. certatim subibant.* 7, 6, 8. certantes inter se. 10, 8, 16. de virtute militari. 5, 2, 2. certandum armis. 10, 8, 12.
certe *peculiari vsu.* 7, 4, 19. *&* 35. 7, 6, 22. certe possessio. 6, 3, 5. certum est adgredi, *decretum.* 4, 13, 9. penetrare. 9, 3, 13. certum habeo. 7, 11, 12. *&* 24. certior factus. 8, 3, 13. certiores necessitatis suæ *quos* facere. 9, 10, 17. certiora cognoscere. 5, 13, 2. cert. oraculi tormenta. 6, 10, 29.
ceruical Regis Persarum. S. 2, 3, 12. *in Athen. pag.* 514 *f. pro vinę leg.* κεφ.
ceruix grauiter icta. 9, 5, 17. icta saxo. 7, 6, 22. ceruicem cuius amplecti. 3, 12, 27. *hactenus proprie sumitur hoc vocabulum, figurate* ceruix rigida *dicitur* 6, 3, 6. *animus parendi infidens. quam haud secus Iudæis exprobrat DEVS. Vide Gebhardi Crepundia, pag.* 172. *f* ceruicibus suis impositam vrbem ratus, *tanquam frenum, aut onus sibi impositum, ne quassare ceruicem, & excusso vertice virilem suis vti posse.* 7, 7, 1. *sic* in quorum ceruicibus stamus. 7, 7, 11. **Einen auff dem Halse ligen.**
cessare. 3, 11, 5. paulum. 7, 7, 15. in excolenda gloria. 9, 6, 21. quid cessatis? 4, 16, 5. quid cess. occidere? 6, 11, 14. nunquam cessans. 7, 2, 26. nec cessatum est ab his. 9, 10, 17. cessat vsus oculorum. 10, 5, 16.
ceterum *pro* sed. cupido haud iniusta quidem, ceterum intempestiua. 4, 8, 3. *Sic* 3, 1, 8. & 10. 3, 6, 14. 4, 10, 6. 4, 11, 2, 4, 12, 20. 4, 13, 38. 5, 9, 10. 6, 9, 18. de ceteto, **hinfort.** 4, 8, 14. 8, 3, 7. 8, 7, 16. ceteri. 5, 13, 19.
Cethim, Macedonia. C. 4, 2, 1. *Sunt tamen qui dissentiant. Reinecc. in regno Cilicio, aliique Cilicibus id nomen asserunt.*
cetra. 3, 2, 5.
Chæron. S. 1, 14, 31.
Chæronea. S. 1, 8, 2. *long.* 52, 30. *lat.* 37, 35. *Ptolem. in Europæ tab.* 10. ibi Philippus Athenienses vicit. *S. 6, 1, 1.* eam victoriam sui operis fuisse iactat Alex. 8, 1, 23.
Chalcedon. S. 2, 3, 19. *long.* 56, 6. *lat.* 43, 6. *Ptolemæus in Asiæ tab.* 1.
Chalcis. S. 1, 7, 30. *long.* 53, 30. *lat.* 38, 0. *Ptolem. in Eur. tab.* 10.
Chaldæi sectæ nomen. C. 4, 12, 4. C. 5, 1, 22. *Chazia.* vates. 3, 3, 6. Alexandro Babylone occurrunt. 5, 1, 22. ei mortem prædicunt. 10, 4, 14. S. 10, 4, 36. sed ab eo deridentur. S. 10, 4, 39.
Chalistenes. V. 8, 5, 13.
Chalybes. 6, 4, 17.
Chamus an Hammon? C. 4, 7, 5. *Hammonis.*
Chares histor. C. proleg. c. 4. *alius* imp. Athen. S. 1, 3, 26. *al.* 4, 3, 22.
Charidemus. S. 1, 14, 21. expulsus Athenis. 3, 2, 10. iugulatur. 3, 2, 19.
charitas mutua. 6, 7, 4. pristina. 6, 9, 4. in regem. 7, 10, 9. charitate eximia diligere. 3, 6, 1. regis flagrare. 3, 6, 17. charus in paucis. 6, 8, 2. principibus. 7, 2, 33. charior regi an popularibus, *dubium.* 9, 8, 24. nihil patria charius. 5, 5, 20. nihil spiritu. 6, 4, 11. charissimus amicorum. 6, 7, 28. charissima sui pars, *liberi & vxores.* 4, 3, 20. charissimi amicorum. 7, 1, 11.
Charon histor. C. proleg. c. 4.
charta. V. 8, 9, 15.
Charus. 8, 11, 10.
charus principibus. 7, 2, 33. pariter ac venerandus. 3, 6, 20. charior regi an popularibus *dubium.* 9, 8, 24. charius nihil est patria. 5, 5, 20. charissimus amicorum. 6, 7, 28. charissimi, V. 7, 1, 11.
Cheronea. V. 1, 1, 23. *sic scribitur apud Agathiam poëtam* Χιερωνεὺς, *cum debuisset* χωμ. *de qua re docte disserentem vide Rualdum in vita Plutarchi cap. vlt. ad vsum.* 13.
chiliarchæ. 5, 2, 3.
Chius insula. S. 2, 3, 21. *long.* 54, 20. *lat.* 36, 36. *Ptolemæus in Europ. tab.* 10. præsidiis Persicis tenetur. 3, 1, 19. *in ea cognominis vrbs* Chius. S. 2, 12, 20. occupatur à Pharnabazo. 4, 5, 15. in Chium vrbem præsidium introducitur. 4, 1, 37. Chii. S. 1, 5, 17. Chiorum insula. S. 2, 7, 5. legati de præsidio *Alex.* queruntur. 4, 8, 12. optimates. S. 2, 12, 20.
chlamyde sibi dempta Darii corpus contegit Alex. C. 5, 13, 31.
Choaspes amnis delicatam vehit aquam. 5, 2, 9. 5, 3, 1. *alias.* 8, 10, 22.
Chœrilus malus poeta. 8, 5, 8. C. proleg. c. 4.
Chorasmii. 7, 4, 6. 8, 1, 8. Chorasmiis præerat Phrataphernes. C. 8, 1, 8. *Chorasm. long.* 117, 0. *lat.* 42, 0. *Ptolemæus in As. tab.* 7.
Chospes. V. 8, 10, 22.
Chous. V. 3, 1, 19.
Chrysolaus. 4, 8, 11.
cibaria cocta. 3, 10, 16. cocta sex dierum. 8, 4, 20. cibus modicus. 7, 7, 5. cib. sat. at. 3, 7, 15. cibi insalubres. 9, 10, 13. soliti. 3, 10, 8.
cicatrix infirma, *nondum satis coalita.* 7, 7, 9. obducta. 9, 6, 1. obducta est, 9, 8, 27. ceruicis obd. 7, 9, 11. vulneris obd. 4, 6, 24. vulneri obducta. 8, 10, 31. *Seneca epist.* 2, 4. venit vulnus ad cicatricem *dixit.* cicatrices gratuitæ. *vulnera (pro his enim cicatrices eo loco ponuntur) sine aligna mercede accepta.* 8, 7, 11. horribiles. 5, 5, 13. veteres. 10, 5, 13 quot cicatrices, totidem corporis decora. 4, 14, 6.
cidaris. 3, 3, 19. C. *Hoc.*
ciere, *excitare*, fluctus. 4, 3, 17. si tantos. 10, 7, 11. pugnam acerrime, *pro pugnare.* 8, 14, 9. *ita Iustin.* 2, 12, 23. ciere bellum.
Cilicia. 3, 4, 2. vastatur. 3, 4, 4. tribus asperis aditibus intranda. 3, 4, 7. calore æstatis accenditur. 3, 5, 1. Socrati tradita. 4, 5, 9. Philotæ destinata. 10, 10, 2. inundata cruore Persarum. 9, 2, 23. Ciliciæ *situs.* 3, 4, 6. *long.* 68, 0. *lat.* 36, 50. *Ptolem. in As. tab.* 1. angustiæ. 4, 13, 6. calles angusti. 4, 9, 22. fauces. 7, 4, 4. Ciliciæ præest Arsanes. 3, 4, 3. ex Cilicia profugi Græci. 4, 1, 39. Cilicium mare. 3, 1, 1. V. Cilicum. *long.* 65, 0. *lat.* 36, 40. *Ptolem. in Asiæ tab.* 4.
Cinædopolis. S. 2, 10, 29.
Cineas. S. 1, 5, 14.
cingere agmen valida manu. 4, 13, 30. vndique domum. 6, 8, 20. sepire *dixit Tacit.* 1, 5, 5 cingitur vrbs amne. 8, 10, 23. arx muro. 7, 6, 10. nemora muris. 8, 1, 12. cingi fluctibus. 3, 1, 13. cinctus ferro. 6, 10, 21. gladio. 6, 7, 29. 9, 7, 19. zona muliebriter. 3, 3, 19.
circa *adverb.* 4, 12, 20. circa ortum lucis. 5, 3, 7. circa regem esse. 3, 1, 17. qui circa reginam erant. 4, 10, 25. circa Sysigambim, *proxime assistentes.* 4, 15, 10.
circuire. *vid.* circumire.
circuli suspensi. 6, 5, 16.
circumagere equos, *conuertere.* 3, 11, 14. *&* 15. signa. 4, 6, 14. in frontem circumagi. 4, 13, 32.
circumdant lectos aulæa. 9, 7, 15. circumdare capiti diadema. 6, 6, 4. muros corona. 4, 6, 10. vrbem corona. 7, 6, 19. muro. 7, 6, 25. circumdatus eques in vtrumque latus. 4, 6, 3. equitatus. 4, 9, 17. nemori murus. 7, 2, 29. circumdatum triplici muro nemus. 4, 7, 20. circumdato vallo. 3, 2, 2. circumdati armatis. 7, 9, 3. exercitu. 3, 8, 4.
circumduci, **herumbführen.** 3, 8, 15. circumductus, *circumdatus, inclusus*, vndique telis. 4, 6, 26.
circumferre clypeum ad ictus. 9, 5, 1. oculos manusque ad &c. 4, 14, 9. merum. 7, 4, 7. *ita Hor.* 4, 1, 4. circ. sanguinem circumferri ad nutum licentium. 5, 12, 2. circumfe-

cumferens oculos. 6, 11, 36. 10, 6, 17. spolia profundo ventre. 10, 2, 26. arma. 6, 1, 4. *vide Flor. Indicem.*

circumfluere. 8, 8, 12. res secundæ vos circumfluunt. 10, 2, 22.

circumfundere, *sicut* & circumdare, *duplicem significationem habet. nam & id quod circumdat, & cingit, & quod circumdatur vel cingitur*, circumfundi *recte dicitur. Priori significatu*, circumfunditur à lateribus equitatus. 3, 9, 12. paucioribus multitudo. C. 4, 13, 6. circumfusi. 8, 14, 31. circ. amici. 7, 5, 9. *cui* barbari. 4, 15, 21. vehiculis ab vtroque latere. 9, 1, 16. *Posteriore*, circumfusi vndique. 3, 11, 4.

circumiecti campi. 3, 1, 3. circumiecta nemora. 3, 10, 2. nem. vallesque. 4, 12, 23.

circumire. C. 3, 2, 14. *circ. Ita Iustin.* 11, 9. 8. *non* circuire, *vt alij, neque id tamen constanter, scribunt.* circumibat rex agmen pedes. 7, 3, 17. circumire agmina. 4, 13, 12. (*sic & al. saliebrunt*) currus. 4, 15, 15. hostem. 3, 8, 27. & 28. locum. 4, 15, 1. **einen vmbweg nehmen.** milites. 8, 4, 9. mœnia. 7, 5, 32. circumibat mœnia classis. 4, 3, 14. circumire opus nauigiis. 4, 2, 21. prætergressos. 3, 9, 11. saltum. 6, 5, 17. 7, 7, 33. tabernacula. 5, 9, 16. tergum occulte. 3, 11, 13. vltimos hostium. 3, 8, 28. circumgredi terga hostium, *est Tacito* 4, 73, 2. circumit vrbem classis. 4, 3, 16. circumiri. 3, 7, 9. 9, 5, 3. & 4. circumitur cornu. 3, 11, 2. circumiri breui spatio. 5, 4, 26. à multitudine. 4, 13, 30. circumitus (*ita quoque non* circuitus, *scribitur in Sueton. Cæs.* 21, 1.) rupis comprehendit *eo* stadia. 6, 6, 24. maior, tutior. 4, 16, 7. circumitu *quid* petere, *non recta, sed per ambages.* 9, 3, 14. *sic* circumitu rupes petere. 1, 11, 19. *rectius quam vt al.* circumitus, rupes, petere.

circumpendentes margaritæ. 8, 9, 24. circumpendentia arma. 9, 10, 26.

circumquaque amnem. 7, 5, 17. *al. e-mittunt* amnem.

circumsideri arcem. 5, 1, 8.

circumsistere eum. 7, 5, 24.

circumspicere locum fugæ. 8, 14, 24.

circumstare. 5, 9, 10. circumstans exercitus. 9, 3, 15. circumstantes. 8, 2, 5. amici. 3, 5, 9. lectum. 10, 5, 2. regem spadones. 5, 12, 9. circumstantium turba. 6, 10, 36.

circumuehuntur equites. 4, 15, 5. circumuehi aciem. 4, 16, 2. nauigio arcem. 9, 4, 8. terga hostium. 8, 14, 21. circumuecti petram. 7, 11, 14.

circumueniunt magnitudinem operum cæternæ. 5, 1, 28. *elegantissime sonat vincere, dolo velut quopiam & occulta præmeditatione superare, vt exponit Barthius Adnerf.* 52, 16. *Sicut apud Senec. Epist.* 108. circumscribere gulam & ventrem. adfinem est τὸ ἀβρύχιον, *vincendi* significatu. circumuenire aciem. 4, 13, 30. circumueniri. 4, 13, 34. 9, 1, 17. malo ancipiti. 4, 15, 9. ab iis, qui &c. 8, 13, 15. **hinderschlichen werden.**

citari nominatim. 10, 6, 2. *Brissonii Lexicon vitæ.* citato gradu. 4, 16, 6.

citi equites. C. 4, 12, 4. *concitus.*

citharœdus. S. 1, 3, 24.

Citici. S. 2, 4, 9. *long.* 66, *I.* 5. *lat.* 35, 0. *Ptolemæus in Asiæ tab.* 4.

citra exitium. S. 1, 7, 32. *sine exitio, vt non denegatur ad exitium. Plinius* 11, 49, 3. genitalia citra perniciem amputare.

ciuilis cultus. 9, 8, 23. habitus. 6, 6, 2. 6, 11, 1. ciuis, *subditus*, 8, 14, 46. ciuis, *qui alibi plerumque* popularis. 5, 1, 1, 26 ciu. clarus. 6, 9, 27. Lycius. 5, 4, 11. qui eiuem ex voce cognouisset. 5, 11, 26. ciues, *subditi, alibi* populares. 6, 3, 5. boni. 10, 7, 4. impii. 6, 9, 4. ingratissimi (*sic milites suos appellat Alexander, vt Cæsar* Quirites, *iudicio Bernoggeri*) 10, 2, 27.

Cius. S. 2, 6, 20.

CL. & D. *confunduntur, vt* clari, & Darii. V. 4, 1, 17.

clades, *de morte Alexandri.* 10, 6, 6. cl. belli. 7, 9, 22. aliena. 8, 2, 27. cognita. 10, 1, 45. ingens. 4, 12, 15. terrestris, naualis. 4, 3, 14. clade omni *quos* vastare. 4, 1, 10. cladibus belli domiti. 4, 1, 5.

clamantes, *inclamantes, inuocantes*, Darium regem. 4, 16, 15. clamitare. 6, 7, 27. clamitantes. 9, 8, 7. clamor in prœliis. C. 7, 4, 15. f. C. 8, 11, 8. *Alacritatis. Adde Amiratum polit.* 14, 5. exercitus. 7, 11, 25. alacritatis index. 8, 11, 8. 9, 2, 30. hostium. 7, 9, 13. militum. 9, 8, 6. natantium mutuus. 4, 9, 20. prœliantium. 4, 6, 14. 8, 10, 18. clamor alacer. 9, 4, 23. auditus. 4, 4, 6. dissonus. 5, 12, 14. inconditus & trux. 3, 10, 1. cl. gemitusque inconditus. 4, 15, 29. cl. ingens. 4, 12, 23. lugubris. 3, 12, 3. 10, 3, 5. ortus cum ploratu. 9, 3, 16. sublatus. 4, 15, 19. tumultuosus. 10, 2, 13. varius ac dissonus. 5, 12, 14. implet valles. 4, 12, 23. oritur. 9, 3, 16. perfertur ad *quem.* 5, 12, 13. refertur to:is castris, *redditur.* 5, 12, 14. tollitur, redditur. 3, 10, 1. clamore suos inuicem accendere. 6, 1, 10.

claritas fratris. 10, 8, 21. iuuenis. 7, 1, 2. rerum. 7, 6, 20. vrbis. 4, 6, 30. vetusta. 6, 2, 11. tam clarus ciuis. 6, 9, 27. cl. militiæ domique vir. 7, 2, 33. cl. operibus bellicis. 8, 1, 20. prœlio. 3, 11, 8. clara vrbs. 6, 2, 15. clari inter suos iuuenes. 4, 1, 17. clarior bello quam post victoriam. 8, 9, 1. cl. indole animi &c. 6, 2, 9. clarissimus omnis ætatis ac memoriæ rex. 3, 5, 5. clarissimi sunt habiti, qui. 10, 5, 37. clarif. genere famaque inter. 3, 13, 15.

classici *scil. milites, vel nautæ.* 4, 3, 10. classis Macedonum accita. 4, 1, 36. C. 4, 3, 11. cl. ædificanda. 9, 3, 22. adpulsa est. 9, 10, 1. dispersa 9, 9, 11. & 19 classes tot nauium missæ. 5, 8, 16. piraticæ. 4, 8, 15. Punicæ. 4, 2, 11.

Clarius Apollo. S. 2, 7, 3.

clauæ pro telo. 9, 4, 3.

claudere agmen. 4, 12, 6. & 11. iter sepe. 6, 5, 15. *vbi legitur* cludere. portas. 9, 8, 17. claudit Hellespontus terras. 4, 14, 9. tergo petra claudebat. 8, 2, 20. *vide & Varias.* clauditur agmen. 3, 3, 21. agm. curribus. 4, 12, 10. Persis iugis montium. 5, 4, 5. regia. 9, 3, 18. clausi nemoribus greges. 8, 1, 11. clausæ erant aures. 8, 1, 24. portæ. 9, 1, 27. claustrum obijcitur. 4, 5, 21. cl. perdomitorum, vrbs. 7, 6, 15. *Vide Taciti Indicem in* claustra. *& Plin. præm. libri III. f.* claustra Nili fluminis. 4, 8, 4. portus. 4, 5, 19. cl. perfracta sunt. 10, 7, 17.

Claudius & Tiber. Impp. confusi. C. 4, 3, 23. *Ad.*

Clazomenæ. S. 2, 7, 4. continenti iunguntur. S. 2, 7, 8. *long.* 57, 0. *lat.* 38, 36. *Ptolem. in Asi, tab.* 1.

Cleander. S. 2, 12, 11. *al.* 3, 1, 1. cum Græcis militibus in Asiam aduectus. C. 4, 3, 11. prætor regius. 7, 2, 19. *Parmenionem occidit.* 7, 2, 29. 10, 1, 1. Cleandri furor. 10, 1, 5. supplicium. C. 10, 1, 8.

Clearchus histor. C. proleg. c. 4. *aliter.* S. 1, 5, 29. *al.* sagittariorum dux. S. 2, 10, 14.

Clemens poëta res Alexandri perscribit. C. proleg. c. 4.

clementer. 4, 11, 16. clementia *Alex.* regis. 5, 3, 15. 9, 1, 23. in captiuos, 5, 7, 1. in deditos. 7, 6, 17. 8, 14, 41. in deuictos. 7, 9, 18. 10, 5, 28. clem. regum ducumque non in illorum modo, sed & ipsorum qui parent, ingeniis sita est. 8, 8, 8. clem. communicanda. 8, 8, 12. clementior alueus, *leuior, non ita præceps.* 5, 3, 2. sic *Tacito* clementer adiri *dicuntur, quæ non sunt nimis alta nec abrupta.* 12, 33, 3. H. 3, 52, 1. & clementer editum iugum. *Germ.* 1, 4. *amat vocis huius metaphoricum vsum Apuleius, quam ei restituo in pr. Horidor. vbi de aquila:* nutu clementi (*non* elementi) lætorsum vel dextrorsum labitur: *sic mox subiicit:* modico caudæ gubernaculo.

Cleo. 8, 5, 8. C. proleg. cap. 4.

Cleochares. 8, 13, 2.

Cleopatra *Alexandri neurca.* S. 1, 1, 10. Olympiadi superinducta. S. 1, 9, 2. ad suspendium adigitur. S. 1, 9, 29. eius soboles intercepta. S. 2, 2, 3. *alia Alex. soror.* S. 1, 9, 15. paternum regnum inuadit. S. 10, 4, 10.

Cleomenes. 4, 8, 5.

Cleophes (*an* Cleophis?) 8, 10, 22.

Cleotimus. S. 1, 5, 14.

clientum fides & honor. C. 7, 4, 21. *in Sallustio quoque Cat.* 59, 3. *pro* libertis & calonibus, *reponendum videtur* lib. & clientibus.

Climax. S. 2, 11, 18.

Clitarchus histor. C. proleg. c. 4. S. 1, 13, 25. *citatur.* 9, 5, 21. 9, 8, 15. *alius.* S. 1, 5, 15.

Clitus Alexandri seruator. S. 2, 5, 16. 2, 7, 16. præest equitibus. 4, 13, 26. *Alexandri*

andri iactationem reprimit, 8, 1, 28. eumque sibi irasci cogit. 8, 8, 7. Clito destinata prouincia Artabazi. 8, 1, 19. Clitum iure interfectum Macedones decernunt. 8, 2, 12. 8, 8, 6. *alius cognomento* albus. S. 10, 4, 4. *hic ni fallor est, qui* Lydiam accepit, *& naualem victoriam obtinuit.* C. 10, 10, 1. Clitus *alius* Bardylis filius. S. 1, 12, 13. exsulatum abit. S. 1, 12, 35. Cliti plures. C. 8, 1, 20.

cluui modici ac molles. 8, 11, 5.

cludere *pro* claudere. 6, 5, 15.

Cluuerius. C. proleg. cap. 4.

clypeata acies. 7, 9, 9. clypeati. 7, 9, 2. 8, 14, 3. clypeus putris. 10, 1, 31. clypeo exceptus. 6, 1, 5. cl. excipere caput. 6, 1, 15. excipere tela. 6, 1, 4. protegere corpus. 6, 1, 14. clypeus æreus. 9, 7, 19. *Vide Rosin. pag.* 799. *f.* 2. clypei æneí, repleti arena. 4, 3, 25. militares. 8, 5, 4.

Cnidii. C. 3, 7, 4. *Caunios. long.* 56, 15. *lat.* 36, 0. *Ptolem. in Asiæ tab.* 1.

coagmentatus smaragdo & gemmis habitus. 4, 7, 23.

Cobares. 7, 4, 8.

coctæ cibaria. 8, 4, 20. 9, 10, 17. coctilis laterculus. 5, 1, 25. & 29.

codices sacri. S. 2, 11, 29.

Codomannus. S. 2, 1, 2.

Cœle Syria. 4, 5, 9. *long.* 68, 40. *lat.* 35, 4. *Ptolem. in Asiæ tab.* 4.

cœlestes. cœlum. cœlare. (*sic quidem ego scribi malim*) relata sunt in cælestis, cælum, cælare, & celare.

cœlibes magnarum rerum administrationi admoti. C. 3, 3, 23. *Haud.*

cœnæ coquus optimus, frugale prandium. S. 2, 8, 25.

Cœnos. S. 2, 10, 26. sui agminis dux. 3, 9, 7. in subsidiis. 4, 13, 28. *vulneratus.* 4, 16, 31. expeditam habens manum. 5, 4, 20. ex amicis *Alex.* 6, 8, 17. Philotæ frorius. 6, 9, 30. tertiæ partis exercitus dux. 8, 1, 1. Beziram obsidet. 8, 10, 12. grauius agmen ducit. 8, 12, 1. in læuum *Peri* cornu inuehitur. 8, 14, 17. exercitus cauſſam agit. 9, 3, 3. morbo extinctus. 9, 3, 20. *idque falso iactantur* Cœni literæ ad Alex. C. 10, 1, 43. *De nomine hoc, vnde ortum sit, vide auctores Etymologici.*

cœpisse iter. 5, 1, 13.

coërcere defectionem. 7, 6, 15. impetum. 8, 13, 9. coërceatur fluuius crepidinibus. 5, 1, 28. coërcitus ripis amnis. 6, 4, 6. coërcitum flumen. 9, 9, 9. coërciti. 8, 7, 8. coërcita angustis ripis flumina. 9, 2, 17.

cœnum decoctum. 4, 3, 25.

cœrulea fascia. 3, 3, 19.

cogere agmen. *de ἐφηγεμονίᾳ.* 3, 3, 25. exercitum. 4, 6, 2. amnis iter cogit, *angustioribus ripis.* 6, 4, 6. ripæ cogunt amnem in tenuem alueum. 7, 10, 2. cogi in arctius. 7, 3, 9. cogitur regio in arctissimum. 8, 2, 20. cogi in tenuem alueum. 9, 4, 9. coactus terræmotu, absistere. 8, 11, 2.

cogitare facinus. 6, 11, 37. *sic Sueton. Tib.* 19, 2. fac. tantum in *quem.* 8, 6, 30. nefas in *quem.* 6, 7, 30 rem pulcherrimam. 8, 7, 10. de periculo suo. 6, 8, 5. cogitaui, volui, *confessio de parricidio.* 6, 11, 14. cogitata res, *insidiæ structæ.* V. 7, 5, 21. cogitatum parricidium & consummatum, *exponuntur.* 6, 10, 14. *sicut* cog. & perfectum *in Sueton. Calig.* 12, 6. cog. scelus. 5, 10, 15. 6, 11, 32. abnuens, quidquam sibi in regem cogitatum esse. 6, 11, 35. cogitatis omnibus, *expensis & consideratis.* 5, 10, 5. cogitatio periculi. 7, 8, 4. digna animo tuo, sed altior nostro. 9, 3, 9. cog. subit. 7, 1, 4. cogitationes secretæ. 10, 8, 9. vanæ. 4, 10, 3. variæ. 8, 3, 14. commouent animum. 8, 3, 14.

cognatio, *h. e. cognati.* 8, 2, 31. propingua. 5, 3, 12. cognatione longa annexus stirpi reg. **von weitem.** 4, 1, 19. cogn. longinqua contingere *quem.* 10, 10, 19. propinqua *quem contingo.* 6, 11, 20. cognati (speciali significatione ex Persico more) Darii ia fugam effusi. 4, 15, 29. Regis. 3, 3, 14. cognatorum principes. 4, 11, 1.

cognomen est Troglodytis. 4, 7, 18.

cognoscere *ex quo* acta. 5, 13, 7. arcana & secreta. 7, 7, 24. certiora ex. 5, 13, 3. cuncta. 6, 11, 9. ordine cuncta. 6, 7, 25. quæ ex. 6, 7, 19. quid ex extis. 7, 7, 25. vetustatem. 4, 8, 3. cognoscere de. *causse cognitionem suscipere.* 9, 8, 9. cognito aduentu. 7, 9, 20. dolo. 9, 7, 7. errore. 8, 12, 8. tumultu. 6, 11, 20. cognita cæde. 7, 2, 28. causa. 6, 10, 3. 10, 3. 10, 1, 7. clade. 10, 1, 45. fama. 8, 14, 41. voluntate. 7, 2, 31. cognito excidio. 9, 1, 18. vulnere. 7, 6, 6. cogniti fama. 8, 10, 1.

cohæret *nauis nauí.* 4, 4, 8. muris turris. 4, 4, 11. cohærent acies. 3, 11, 5. proræ. 4, 3, 14. res inter se, *connectuntur.* 5, 1, 1. tempore. V. 5, 1, 2. cohærentes. 3, 11, 4. rami. V. 5, 4, 24. nobiscum gentes sacris, moribus, commercio linguæ, *h. e. coniunctæ.* 6, 3, 8. cohærentia serie iuga. 7, 3, 21.

cohibere tela, *inhibere.* 7, 4, 35. cohiberi in vinculis. 6, 2, 11. cohibiti iugis montium Aquilones. 8, 9, 12. cohib. intra castra. 10, 3, 6.

cohors amicorum *Alex.* 6, 2, 11. *qui* corporis custodes. 6, 2, 40. *vocantur. hi enim erant ex* cohorte amicorum prima, *vt adpellatur* 6, 7, 17. cohors regia. 9, 10, 26. puerorum nobilium. 8, 6, 7. 10, 7, 16. *vide Lipsium ad Tacit.* 6, 9, 2. *Liuium* 45, 6, 7. cohors sacra Thebanorum. S. 1, 8, 7. cohortes quingenariæ. 5, 2, 3.

Cohortanus. 8, 4, 21.

coire, *conuenire.* 10, 6, 15. coit agmen vtrumque. 10, 8, 23. coibant agmina. 10, 9, 15. armati. 6, 8, 23. arm. ad nemus. 7, 2, 19. armati ad regiam. 8, 1, 47. frequentes. 10, 3, 6. ad *quem.* 7, 2, 20. ad præstanda iussa. 10, 8, 18. ad sonum notæ vocis, vt ad signum. 4, 15, 33. in regiam. 6, 8, 17. 10, 8, 14. amicis animis. 8, 12, 9. cocuntes aquæ è fastigio in vallem. 8, 2, 23. coituri, *conuenturi.* 4, 13, 4. coitus *conuentus*, amnium. 9, 4, 9. coit structura in modum carinæ, *coniungitur, & ex latiore spatio in angustias conrahitur.* 7, 3, 9. *sic* in arctius coire. 8, 11, 8. amnes in arctius cocunt. 5, 1, 14. cocuntes rami. 5, 4, 24. in arctum ripæ. 8, 13, 9. coire, *iungi*, connubio cum *quo.* 8, 1, 9. nuptiis. 9, 1, 26. stupro cum *quo.* 5, 1, 37. stu. cum liberis. 8, 2, 19. cum captiua, *scil. matrimonio.* 8, 4, 26. *ita* cocuntes, *matrimonium contrahentes.* 8, 4, 27.

Cola piscis. C. 4, 3, 10.

colere, *seruare, & tamquam numen aliquod reuerenter habere*, amicitiam cum fide. 8, 2, 32. fidem. 7, 8, 29. fortitudinem, fidem. 10, 3, 9. arbores, *tamquam numina.* 8, 9, 34. nomen. 10, 7, 15. nom. *cuius* inter deos. 10, 3, 3. regem diuinis honoribus. 4, 7, 28. quem eximia religione. 4, 3, 21. loco parentis. 8, 8, 2. impensius. 6, 10, 22. coli inter deos. 8, 5, 11. colere quos, *ornare, augere*, donis. 8, 5, 11. brachia & lacertos auro. 8, 9, 21. colere *pro habitare.* 7, 8, 30. *sic* Æthiopes coliunt. 4, 7, 18. gentes. 9, 9, 2. Scythæ super Bosphorum. 6, 2, 13, & 8, 1, 7. vltra Tanaim. 7, 4, 6. & 32. regionem. 7, 7, 4. ripam. 9, 2, 3. vrbem. 4, 8, 6. agros, *γεωργεῖν.* 5, 5, 24. 9, 1, 36. sine tributo. 5, 3, 15. hortum stipe. 4, 1, 19.

collabi. collachrymari. *&c. Vide* conlabi. conlachrymari. *&c.*

collis editus. 4, 12, 18. 4, 13, 35. colles. C. 3, 10, 8. *Nudos.* editi. 7, 10, 16. magni. 7, 4, 27. nudi, gelu rigentes. 3, 10, 10. frondibus læti imminent. 5, 4, 8.

colloqui. collucere. *&c. Vide* conloqui. conlucere. *&c.*

collo *quem* admouere. 3, 12, 27.

colluuio. *Vide* conluuio.

Coloene Diana. S. 2, 6, 16.

Coloneæ. S. 2, 4, 14. *Cern. Nepos in Pausania.* 4, 3, 3.

coloniæ conditrix, maior patria *dicta.* 4, 3, 22. coloniæ Græcorum Ioniæ. 4, 1, 10. adtributæ. 9, 7, 11. diffusæ. 4, 4, 20. conditores suos loco parentum colunt. C. 4, 2, 10. *Parentum, sic Dio orat. 37. ad Corinth. de Syracusanis: ωσπερ ἐκείνοι πατέρα τὴν μητρόπολιν.* obstant res nouare cupientibus. 10, 2, 8. *Tacit. Agric* 16, 1. in colonias deducti Græci milites. 9, 7, 1.

color herbæ. 9, 8, 27. maris. 8, 9, 4. & 14. oris mutatus. 4, 6, 18. 4, 15, 11. piscium diuersus. 6, 4, 18. vndarum. 10, 1, 13. eumdem omnia colorem ducunt. 10, 3, 13. colore sanguinis suffuso. 4, 10, 2.

columen ac sydus Macedoniæ *Alex.* 9, 6, 8.

columna monumentum Regis, inscripta literis. 10, 1, 14. columnæ auratæ. 8, 9, 26.

comæ prominent hirtæ. 5, 6, 18. hirsutæ,

futæ, intonſæ. 9, 10, 9. intonſæ C. 4, 13, 5. *Marcellin.* 16, 29. *de Germanis*: comæ fluentes horrebant.

comes *opponitur* cuſtodi. 5, 11, 2. deſertorum. 7, 2, 6. puero datus. 3, 6, 1. comes. *in femin.* 8, 3, 2. comites amentiæ. V. 6, 9, 5. fortunæ. 5, 11, 5. fugæ. 5, 4, 34. fugæ pauci. 4, 16, 8. comitibus datis. 3, 13, 3.

comeſſabundus, *comeſſando tempus terens*, exercitus. 9, 10, 26. rex. 5, 7, 10. *Livius* 9, 17, 15. *de hoc ipſo*: per *Indiam* tumulento agmine comeſſabundus inceſſit. comeſſantes. 8, 10, 18. 9, 10, 27.

cominus, eminus. 7, 8, 18. com. empti. 6, 1, 4. com. congredi. 6, 1, 15. conſercre pugnam. 3, 11, 4. dimicans. 8, 2, 37. impulſi gladio. 4, 4, 11. prœliari. 8, 14, 3. pugnare. 8, 11, 14.

comitari fugientes. 5, 6, 15. parricidas. 5, 13, 16. patrem. 3, 8, 12. 6, 5, 4. regem. 8, 2, 36. venantem. 5, 1, 41. 8, 6, 4. vxorem. 4, 10, 18. comitante manu. 6, 5, 11. comitantibus paucis. 5, 13, 18. hos duo millia comitata ſunt. 3, 2, 7. comitatus *paſſim*, pueris. 10, 8, 3. comitata *CCC.* feminarum Thaleſtris. 6, 5, 26. comitatus grauior, *pro comitibus onerosis. C.* 4, 12, 2.

comitas epulantium. 8, 6, 14. Regis. 8, 6, 20. multa. 8, 4, 23. com. habetur, vulgati corporis vilitas. *contioſſe. C.* 5, 1, 38. comiter alloqui. 9, 10, 21. exceptus. 6, 5, 3.

commeant quadrigæ. 5, 1, 25. commeare mari libero. 4, 4, 20. commeatus largus. 7, 5, 18. exercitui ſuppetit. 3, 3, 27. commeatu omni abundans terra. 5, 2, 1. commeatus *in plurali*, *vsurpatus*. 4, 2, 2. 6, 4, 21. 9, 10, 5. vndique aducti. 6, 2, 15. præmiſſi. 8, 10, 13. commeatuum penuria. 6, 6, 19.

commemorare acta bellaque majore voce. 8, 1, 30. clementiam, vim. 9, 1, 23.

commendare poſteritati tuum nomen ſanguine noſtro. 9, 3, 5. *noſtro ſang. & periculo efficere, vt nomen tuum ad poſter. perueniat, ab eaque magni fiat.*

commercium aliarum gentium. 6, 10, 23. linguæ. 5, 5, 18. 6, 3, 8. 7, 5, 35. vitiorum. 8, 9, 19. commercio nullo mutuos vſus velle. 7, 3, 5.

commigrare Alexandriam ex. 4, 8, 5.

commilito idem & rex. 3, 5, 8. commilitones. 6, 10, 8. ſaucii. 7, 6, 8.

committit moles vrbem continenti. 4, 2, 16. *Vide Sauaron. in Apollinaris carm. pag.* 8. *m.* rami arborum implexi committunt ſyluas. 5, 4, 4. committere maria. 3, 1, 13. victoria, quæ natura dirempta ſunt. 7, 7, 14. Caucaſo Taurus mons committitur, **ſtoßt daran.** 7, 3, 20. Hydaſpes amnis Aceſini. 9, 4, 1. nondum commiſſum opus, **zuſammen gefügt.** 4, 2, 21. *alio ſenſu* committere nefas. 4, 10, 29. obſidionem. C. 9, 4, 27. nec committam, vt. 6, 10, 4. committere quæ, **in geheim vertrawen.** 6, 7, 4. *ſe cui.* 4, 13 14. *cui* ſalutem ſuam. 3, 6, 4. *quid* fidei tutelæque *cuius*, 8, 1, 21. ſalutem &c. fid. tut. *cuius.* 6, 9, 21. committitur prœlium inter. 7, 4, 53. commiſſa cuſtodiæ *cuius* pecunia. 6, 11, 6. cuius fidei turba. 3, 12, 6. commiſſæ cædes. 8, 2, 6. ſi quid commiſſum eſſet. 3, 8, 3. commiſſa prœlia. 4, 13 35.

commouit membra calor. 8, 4, 12. vartæ cogitationes animum. 8, 3, 14. vos multitudo. 9, 2, 22. commouere arma Cretæ. 4, 1, 38. concionem oratione. 6, 9, 28. lachrimas. 5, 5, 7. ſaxa. 5, 3, 20. commotus exſpectatione. 4, 10, 26. indignitate dedecoris. 9, 5, 11. interitu militum. 8, 11, 17. non odio, ſed miſeratione. 8, 14, 41. nece, *iratus.* 4, 2, 15. periculo. 6, 9, 10.

communicare cum Rege liberos, *h. e. ex Rege concipere.* 6, 5, 30. communicanda cum his clementia. 8, 8, 12. communicata cum *quo* res. 6, 7, 21. commune Mitylenæorum, *pro Republica.* 8. 2, 12, 25. τὰ κοινὰ vocat Arrian. 2, 1, 6. vbi *non bene verſum* multitudo. Sic in libb. Juris, & Inſcript. Vet. apud Gruter. MIX, 5. quam ſic emendo. *Commun. L. reſtitutum in maiorum libertatem, Romæ, Jouei Capitolino, & populo Romano, virtutis, beniuolentia, beneficique cauſſa erga Luciorum commune, & Graca: Λυκίων κοινὸν τὸ γραμμένον τῶν*

τὰς πόλεις ἐλευθερίαν, τῷ Ῥώμῃ, Διὶ Καπετωλίῳ, καὶ τῷ Δήμῳ τῷ Ῥωμαίων, ἀρετῆς ἕνεκεν, καὶ εὐνοίας, καὶ εὐεργεσίας τῆς εἰς τὸ κοινὸν τῶν Λυκίων. commune vtrique iter. 7, 4, 15. cum eo nomen. 8, 11, 10. in com. conſulitur. 5, 9, 14. 9, 1, 21. in com. conſulto opus eſt. 10, 6, 15. communia bona priuatis præponenda. 8. 1, 7, 9. Sic *Seneca de Clement.* 1, 4, 4. ſanis hominibus publica priuatis potiora ſunt.

communire caſtra. 5, 5, 1. & 8. 6, 4, 3.

commutare naturam. 10, 1, 40. habitum. 4, 1, 22.

comœdi corrumpendis moribus nati. S. 1, 5, 29. *Vide Auguſtin. de ciuitate DEI, compluribus locis.*

compacti artus. S. 1, 2, 9. compages operis verberatæ fluctibus ſe laxant. 4, 3, 6. ſaxorum laxata. 4, 4, 12.

comparare exercitum. 4, 14, 12. inſidias *cui.* 9, 7, 4. inſ. capiti *cuius.* 6, 9, 17. arma ſumma cura. 4, 9, 3. comparata ad vſum, ad oſtentationem ſupellex. 5, 6, 3. comparatæ in caput eius inſidiæ. 6, 2, 4. *cui* inſidiæ in diem tertium. 6, 7, 6. comparari, *conferri*, ſtipi regiæ. 8, 4, 25. in comparatione meliorum viliora contemnuntur. 3, 11, 20. ex compar. regis noui deſiderium excitabatur amiſſi. 10, 8, 9.

compedes. 4, 14, 23. compedibus aureis vinctus Darius. 5, 12, 20.

compellatus nomine. 4, 13, 20.

compellere *quos* ad deditionem. 9, 1, 19. ad pacem. 4, 2, 15. fugam *quorum* fortuna *quo* compulit. 5, 1, 3. compellere populares ad defectionem. 10, 1, 45. *quos* in fugam. 9, 4, 5. in vrbem. 4, 1, 31. prœlio in vrb. 8, 10, 4. virum, imitari. 9, 1, 35. compellens (*cogens, coarctans, & quaſi comprimens*) terram in arctas fauces marc. 3, 1, 13. compelli ad deditionem. 8, 13, 2. ad ded. metu. 8, 2, 25. ad vilitatem ſui. 5, 9, 7. rabie, vt. 8, 8, 2. compulſi intra munimenta. 8, 11, 1.

compenſare facinora miniſterio. 10, 1, 2.

comperit abeſſe. 4, 10, 15. diuertiſſe. 4, 9, 1. comperimus eſſe. 3, 1, 13. comperit præceſſiſſe. 3, 13, 1. comperimus famam fuiſſe vanam. 10, 10, 5. comperiſſe *ex quo.* 6, 7, 18. compecto aduentu. 7, 7, 31. errore. 3, 12, 6. comperta cæde. 8, 3, 16. comperta defectio. 7, 6, 16. dubitatio. 8, 10, 10. comperta trepidatione. 5, 13, 19. compertum eſt aduentare. 7, 4, 21. adu. Regem. 8, 2, 15. pro comperto fuit. 7, 1, 6. hæc ex vate comperta. 7, 7, 22. audita, oculis habere *quæ* comperta. 5, 4, 10.

complectitur, *comprahendit, continet*, ambitus operis *tot* ſtadia. 5, 1, 26. vibem murus. 8, 10, 25. complecti circumitu *tot* ſtadia. 7, 11, 2. arx ambitu *tot* ſtadia complexa. 5, 1, 31. complexus (*opere*) quidquid loci. 4, 8, 2. complecti armatos, *complexu occupare.* 5, 4, 32. *quem* medium. 8, 1, 46. dextram. 6, 7, 8. haſtam manu. 7, 4, 37. ramos. 9, 5, 13. regem *an permiſſum?* C. 6, 7, 34. ſaxa. 5, 3, 20. ſaxa manibus. 7, 11, 15. complecti prouincias, *imperio.* 6, 3, 4. *quid* orationc. 4, 16, 10. imperium mente, *deſtinare.* 9, 2, 11. animo infinita. 10, 1, 17.

compleuerat aciem ruina. 4, 15, 16. complere caſtra vocibus ſeditioſis. 10, 2, 12. cuncta pauore. 3, 13, 10. iter odoribus. 8, 9, 23. loca agminibus. 4, 1, 1. ripam. 8, 13, 10. gemitu tabernaculum, caſtra. 5, 12, 12. templa. 4, 4, 14. veſtibulum. 10, 8, 6. vrbem luctu ac mœrore. 10, 5, 8. completa ſors. 10, 6, 6.

complures dies. 3, 7, 15.

componere ſe in habitum corporis. 10, 5, 3. turbata. 7, 10, 13. componentes vetuſta monumenta. (ὁ ξυγγραφεὺς.) 4, 5, 21. compoſitus in adulationem vates. 4, 7, 26. compoſitum agmen. 4, 10, 9. 6, 4, 14. ex compoſito, **angelegt.** 7, 1, 5. 9, 7, 24. compoſitæ res, *ordinatæ.* 3, 1, 1. compoſitis omnibus, 8, 5, 3. quæ in rem videbantur eſſe. 6, 2, 21. rebus, *ordinata Rep.* 4, 7, 5. 5, 9, 8. his ita compoſitis. 7, 3, 1. his comp. 8, 4, 1. Compoſita inter ſe, aut cum ſimplicibus permutata ſæpe reperias in Variis Lect. vt 4, 2, 16. 4, 3, 22. 4, 4, 5. 4, 5, 11. 4, 6, 9. & 29. 4, 8, 2. 4, 14, 4. & 23.

4. & 23. 4, 15, 9. 5, 2, 10. 5, 3, 5. & 9. & 21. 5, 4, 4. & 25. 5, 5, 7. & 15. 6, 7, 31. & 32. 8, 4, 26. 8, 6, 28. 9, 1, 14. 9, 3, 22. 9, 6, 2. 9, 7, 21. 9, 10, 10. 10, 1, 27. & 39. 10, 2, 8. 10, 8, 11.

compos mentis. 3, 5, 4. 3, 6, 15. 6, 3, 15. 7, 6, 22. 8, 4, 15. vix c. m. 8, 14, 33. voti, *qui obtinuit quod volebat.* 9, 9, 28. compotes sui. 4, 12, 17. *idem quod* c. mentis. 10, 8, 3.

comprædendit Bessus Darium. 5, 13, 6. circumitus rupis tot stadia. 6, 6, 24. flamma sepulchra. 8, 14, 8. ignis cuncta. 6, 6, 30. incendium turres. 4, 3, 4. comprædendere læua lanceam. 7, 1, 14. pinnas. 7, 8, 25. *quem.* 9, 7, 7. ramos. 7, 8, 14. Regem. 5, 9, 2. Reg. palam. 5, 10, 5. comprædendi, *capi.* 5, 12, 15. 5, 10, 7. à proximis amicorum. 8, 1, 47. comprædendendi conjurati. 6, 8, 20.

comprimitur, *reprimitur, coercetur,* indignatio, seditio. 7, 2, 31. compressa licentia, violentia. 10, 3, 2.

computare. si bene computo munera fortunæ. 9, 6, 19.

con' *pro* non *in Var.* 7, 9, 9. 8, 14, 12.

conati. 7, 9, 7. *Sic Livius* 34, 38, 3.

concedunt gloriam dii. 7, 7, 28. concedere reuerentiam pristini status. 5, 13, 27. victoriam. 5, 5, 1. concessa *quibus* dignitas 5, 13, 27. concedere, *recedere,* in arcem. 5, 3, 11. retro. 3, 4, 5.

conchis structa tuguria. 9, 10, 10.

conciliare sibi animos pecunia. 10, 2, 3. conciliatus *cui* ætatis flore. 7, 9, 19. conciliati *cui* summo studio. 7, 1, 11.

concilium & consilium. C. 5, 8, 6. Græcorum. 6, 1, 19. mortalium. 6, 11, 25. aduocatum. 5, 8, 6. frequens. 8, 6, 28. habitum. 9, 10, 5. concilio plebis habito. 10, 2, 3. concilio dimisso. 6, 11, 11.

concione aduocata. 9, 4, 19. 9, 7, 5. *Cicero Verr.* 3, 80. dimissa. 7, 2, 11. 10, 8, 7. concio inclinata ad misericordiam. 6, 9, 28. infesta. 7, 2, 1. sæua. 10, 3, 1. versa in seditionem. 10, 7, 1. vniuersa. 7, 2, 3. vniu. accensa est. 6, 11, 8 vniu. effusius flens. 9, 3, 3.

concipere ignem, *haurire flammam, inardescere. sic* concepto igne. 4, 3, 4. 5, 7, 5. 6, 6, 31. 8, 10, 8. vela concipiunt vim venti, *quum inflantur.* 4, 3, 2. medicamentum concipitur venis, *quum in venas penetrat.* 3, 6, 11. conc. dolorem animis. 10, 4, 4. impetum occidendi regis. 5, 12, 1. iram. 8, 1, 31. tantum iræ. 8, 1, 43. quidquid irarum. 7, 1, 25. metum ex hoste. 8, 14, 12. *quid* animis. 3, 2, 12. 5, 10, 9. *Sic Plin.* 36, 15, 31. *sub fin. quæ neque concipi animo, nisi ab iis qui viderc, neque humano sermone enarrari possint.* concipere quid praua mente. 8, 5, 5. spem ex vobis. 10, 2, 21. spem falso nuncio. 9, 6, 1. humana mente concipi, *cogitari.* 4, 13, 13. concipi ex vultu, conjici, *alii leg.* conspici. 5, 11, 8. conceptus ex fonte amnis. 6, 4, 5. concepta altiore consilio. 6, 11, 28. Concipere *proprie feminarum est, vt* conceptus est mas, *in vero.* 10, 6, 21. *ab hac significatione cetera promanant, quod ira, spes, metus, alia proinde in animo concipi videantur, atque in vtero fetus.* ita ponitur verbum הרה ש. 7, 15. concipiet prauitatem.

concitat celeritatem ira. 7, 6, 23. concitare animum in iram. 10, 1, 36. bellum in fugam. 8, 14, 34. equum. 8, 12, 8. 8, 14, 17. milites nuncio. 7, 2, 28. nauem remis. 4, 3, 2. *quos* ad arma. 7, 6, 15. remos. 9, 4, 13. turmas in. 4, 16, 21. concitatur calcari equus. 7, 4, 18. concitatus spiritus. 3, 10, 1. concitata quinqueremis in. 4, 4, 7. concitatum vento mare. 4, 3, 17. concitati equi. 4, 9, 5.

concitus calcaribus equus. 7, 4, 36. conciti equites. C. 4, 12, 4.

conclamant, *quasi vna voce exclamant,* omnes, paratos ipsos. 5, 13, 5. temulenti. 7, 4, 7. vniuersi. 8, 11, 22. pariter. 10, 7, 3. concl. duceret. 4, 1, 29. *sic apud Tacit.* 1, 8, 6. conclamant patres.

concordia & pax firmata. 10, 8, 23.

concreta, *frigore condensata,* glacies. 5, 6, 14. concretum gelu. 8, 4, 6.

concubini pellicum suarum milites. 10, 2, 27.

concupiscis quæ non capis. 7, 8, 13. concupiscens talia. 8, 5, 6. concupiscentiæ ingentes. 8, 6, 18.

con-

concurrunt auxilia ex. 7, 4, 5. concurrere hosti recta fronte. 4, 13, 16. ad opem ferendam. 5, 7, 6. concurrentia in eosdem tela. 3, 11, 4. concursatio, **scharmützel.** 8, 14, 24. concursus aquarum. 9, 4, 9. terrarum. 5, 4, 23. concursu in regiam facto. 10, 4, 5.

concussit *quos* pauor. 8, 2, 24. concutit Asiam strepitus armorum. 4, 1, 20. concutere imperium magno motu. 4, 14, 20. arietibus munimenta. 8, 2, 22. concutientes rami *pro inuicem concussis, sed rectius* concurrentes. 5, 4, 25.

condidit Luna nitorem sideris sui. 4, 10, 2. condit se nexus. 3, 1, 17. condunt Solem nubes. 4, 7, 13. condere gladios, **einstecken.** 10, 9, 5. lucem, *obnubilare diem.* 8, 13, 24. militem, *abscondere milites.* 8, 1, 4. *quos.* 7, 7, 32. condere se in specus. 5, 6, 17. conditur fulgor *Solis,* 7, 8, 12. fulg. lucis. V. 7, 11, 21. conditus amnis, *absconditur, subiter terram labens.* 6, 4, 5. condita fluctibus *bellua.* 4, 4, 4. lux. 8, 4, 3. vis hostium. 7, 11, 18. conditum in sepulchro corpus. 10, 1, 30. conditæ fruges. 7, 4, 24. *Alia significatione* condere mores gentis, *instituere.* 8, 4, 28. oppida. 7, 10, 15. 9, 3, 23. Parthos. 6, 2, 14. vrbem. 4, 4, 13. 4, 8, 1. 5, 1, 24. 5, 6, 10. 7, 7, 1. 9, 10, 7. vrbes. 9, 6, 23. 9, 10, 2. 10, 2, 8. condita à Cyro vrbs. 7, 6, 20. à Gr. vrbs. 6, 2, 15. conditum oppidum. 9, 8, 8. conditi à Libero patre incolæ oppidi. 8, 10, 11. conditis vrbibus. 9, 1, 6. condenda vrbs. 7, 3, 23. condere *pro instaurare.* C. 5, 8, 1. conditor carminum. 8, 5, 8. conditores *vrbis.* 4, 1, 15.

conditio deditionis, *accord.* 7, 11, 27. accepta est. 9, 7, 18. de conditione deditionis legati. 9, 8, 12. conditiones pacis. 4, 11, 19. pacis nouæ. 4, 11, 1. conditio, *sors, fortuna,* misera. 7, 1, 37. *est vbi* conditio *pro matrimonio sumitur, vt* regnum occupari posse conditione. 4, 11, 13. *si nempe Darij filiam duxit Alexander. sic apud Justin.* 11, 7, 8. & 18, 5, 3. *ad vtrumque autem sexum ea vox pertinet, quamquam ad feminas refringere videatur Vives in August. de Ciuit. DEI* 6, 10. *ad ista verba Senecæ:* quosdam tamen (*deos*) cœlibes relinquimus, quasi conditio defecerit. *Adde Herald. in Arnob. lib.* 4. *pag.* 140.

condonare *cui* decus capitis, *ex gratia concedere, χαρίζεσθαι.* 5, 8, 13.

conductus mercede. 5, 12, 2. merc. miles. 4, 13, 31. conducti mercede. 5, 1, 42. 5, 3, 6. merc. *milites.* 3, 2, 9. pedites. 5, 9, 2. conducta mercede Græcorum tria millia. 4, 5, 18. conducendus miles. 3, 2, 16. mil. ex Peloponneso. 8, 1, 1.

conferre in quos magna, *dare quibus magna.* 6, 9, 19. conferre se, *abire, se transferre,* in regiam. 10, 4, 21. se quo. 8, 2, 9. conferre, *congerere,* farcinas in medium. 6, 6, 14. conlato pede, *iuncto.* 3, 11, 5. conlatæ è fontibus aquæ. 7, 11, 3.

conferti. 7, 9, 7. conferta robora. 3, 2, 13.

confestim. 4, 12, 1.

conficere itinera equo. 8, 9, 29. vestes, purpuram. 5, 2, 18. confectus vulneribus. 4, 6, 25. confectæ mœrore virgines. 3, 11, 25.

confidere felicitati suæ. 7, 7, 28. fortunæ. 7, 9, 11. turbæ. 9, 2, 25. confisus beneuolentiæ ac fidei. 4, 10, 16. felicitati. 3, 13, 4. fortunæ suæ. 7, 11, 27.

configere sagittis. 7, 5, 40. confixus telis. 10, 4, 18.

confinis Hyrcaniæ gens. 6, 5, 11. Scythiæ regio. 8, 2, 14. confinium regionum. 8, 1, 8.

confirmatus, *valetudini restitutus.* 8, 14, 45. confirmati animi. 10, 6, 20. confirmatis animis. 4, 15, 14. & 19. 5, 1, 9. confirmandus pudor. 8, 2, 13.

confiteri crimen. 6, 11, 31. facinus. 6, 11, 37. verum. 3, 2, 11. de se. 6, 10, 9. æquo animo. 8, 1, 25. confessus Nicomacho. 6, 10, 7. facinus. 8, 8, 2. dixisse. 3, 2, 20. confiteor me simulam. 3, 12, 25. confiteri *aliquem* deum. 8, 5, 10. confessus *crimen* sua sententia damnatur. C. 6, 10, 4. *Mea.* Confessio imbecillitatis extorta. C. 4, 14, 18. *Quam.*

confligere cum. 9, 2, 19.

confluunt vndique legati Babylonem. 10, 4, 15.

confodere exanimem. 7, 2, 27. pectoraque-

rosque. 6, 5, 17. *quem* lanceis. 7, 1, 9. *quos.* 8, 14, 16. quos telo, 4, 16, 23. confossus. 8, 11, 15. elephantus. 8, 14, 40. conf. iaculis. 9, 5, 17. vulneribus equus. 8, 14, 34. multis vuln. 5, 13, 25. confossi hastis equi. 3, 11, 11. confossa iumenta. 5, 13, 25.

confugere ad arma & manus militum. 6, 9, 24. in arcem. 3, 1, 6. 9, 8, 12. in montes. 8, 10, 19. in templum. 10, 9, 21. in templa. 4, 4, 12. & 13. in vrbem. 10, 8, 13.

confundit æstus (*maris*) dispares vndas, *miscet.* 9, 9, 7. pallor confudit notas oris. 8, 3, 11. confundere summa imis. 8, 8, 8. Acesines Hydaspi confunditur. 9, 4, 8. confusus ira, pudore. 7, 7, 28. confuso ore. 6, 7, 18. confusi eques pedesque. 4, 16, 11. confusæ voces. 9, 6, 15. confusa vtriusque gentis vitia. 9, 7, 15.

congerere frondem. 8, 10, 17. opes in *vrbem.* 5, 6, 3. saxa. 8, 2, 24. tela in *quem.* 8, 14, 38. congestæ in illam sedem opes. 5, 1, 10. congesta alimenta. 7, 11, 1.

congiarium militum. 6, 2, 10.

congredi & fugere *opposita.* 9, 5, 19. congr. armato nudum. 9, 7, 20. totis viribus. 6, 1, 10. cominus. 6, 1, 15.

congregare se. 5, 13, 18. congregari. 8, 2, 15. congregata tot millia. 9, 2, 21.

coniectare è. 7, 8, 2. *quid* ex eo. 9, 9, 27. coniectans. 3, 11, 1. 4, 13, 11. coniectari. 4, 10, 31. quantum procul coniectari poterat. 4, 9, 11. coniectura anceps. 6, 11, 21.

coniungere amicitiam, 4, 7, 9. *quam* secum matrimonio. 6, 9, 30. se *cui.* 8, 13, 4. 5, 12, 19. coniunguntur res opere ipso, *iunctim traduntur.* 5, 1, 2. primi vltimis. *vltimis se, primos consequentibus.* 5, 13, 10. coniunctus *cui* intima familiaritate. 7, 2, 35. sanguine. 9, 8, 22. coniuncti fontium, *propinqui.* 6, 11, 20. coniuncta prœlio, *quæ statim post illud acciderunt.* 5, 1, 3. coniunctæ genere ac nobilitate nuptiæ. 9, 1, 26. *hinc dicitur* coniunx, *vt* Attabazi. 3, 13, 13. Darii captiua. 3, 11, 24. Darii pulchritudine venerabilis. 3, 11, 24. coniugem viro reddere. 6, 2, 8. Memnonis. 3, 13, 14. coniuges. 6, 3, 5. amicorum, propinquorum. 3, 3, 26. prætorum. 3, 13, 6. vnicum solatium. 5, 5, 11. coniuges liberosque alio mittere. C. 4, 3, 20. coniugales ludi. V. 5, 1, 34. coniugii sanciendi mos. C. 8, 4, 27. Coniunctione duarum vocum interdum peccatur. *vt* V. 7, 2, 36. *pro* cum fide, *est* confide. *sicut è contra vna vox diuellitur.* V. 7, 6, 20. Samiram in quos, *pro* Semiramin quos. coniunctio interdum *additur in aliis libris, in aliis omittitur.* V. 7, 5, 22. ac à semet, *pro* à semet. *item* vinctos, *pro* & vinctos. *vide* C. 3, 6, 1. *Fidus.* C. 4, 11, 18.

coniurare in cædem *cuius* cum. 7, 1, 6. coniurati. 6, 8, 20. coniuratio contra Darium. 5, 9, 1. ciuium impiorum. 6, 9, 4. *coniurationis iudicium principi non contemnendum.* 5, 11, 11.

conlabi, *deficere*, sincken. 7, 6, 22. inter quorum manus. 4, 10, 19. conlapsus. 8, 2, 39. inter manus. 8, 2, 39.

conlachrymari. 10, 4, 6.

conlaudare fidem. 10, 9, 10. conlaudatus. 7, 2, 17. multum. 7, 5, 38. conlaudati. 8, 6, 19.

conlidere vires. C. 10, 9, 2. mare nauigia inter se conlidit. 4, 3, 17. conliduntur inter se naues. 9, 9, 16. conlidi magno motu. 8, 9, 8.

conligere. V. 10, 9, 2. dispersos. 8, 14, 22. mentem, *recipere animum.* 8, 6, 22. vires, *reflius* conlidere. C. 10, 9, 2. sinum vestis nodo, *constringere.* 6, 5, 27. conlig. vasa. 6, 2, 16. *Milites quando discessum parant, & ad iter se accingunt, vasa conligunt. Hinc in prouerbij vsum abyt,* vasa conligere, *Varro de re rustica lib.* 1. c. 1. p. m. 53. sarcinas colligere: Annus octogesimus, *inquit*, admonet me, vt sarcinas colligam, antequam proficiscar è vita. *Poema.*

conloqui familiariter cum. 6, 8, 16. conloquentes inter se. 8, 4, 14. conloquentium inter se voces. 7, 3, 25. conloquia captiuorum. 5, 6, 16.

conlucent castra fulgore. 3, 3, 2. ignes totis castris. 3, 8, 18. conlucentes faces. 3, 8, 22.

conluuio hominum. 10, 2, 6.

con-

connectendi diligentiam prætermittunt interdum historici. C. 9, 1, 17. connexæ inter se serie laminæ. 4, 9, 3. *vinculis* quadriremes. 4, 3, 17.

conniti. 9, 5, 13. ad surgendum. 7, 3, 13. connixi debeo, vt sim dignus. 5, 8, 7.

connubio coire cum *qua.* 8, 1, 9.

conqueri. 6, 2, 18. mortem *cuius.* 7, 2, 35.

conquirere duces. 9, 9, 1.

conruit pronus. 8, 5, 24. accipitres rostris inter se conruunt. 3, 3, 18. ruere *enim est cum impetu ferri. Cicero ad Attic.* 7, 20. *de Cæsare:* At illum ruere nunciant. *vt igitur à* currendo concurrere, *quod alij in Curtio substituerant; ita à* ruendo conruere.

conrumpere. *Vide* corrumpere.

consalutare *quem.* 7, 8, 5. consalutatus rex. 10, 7, 7.

consanguinei. 6, 9, 12.

conscendere currum. 5, 10, 12. equum. 5, 13, 15. equos. 10, 8, 4. nauigium. 4, 3, 7. nauigia. 4, 4, 5.

conscius. V. 6, 11, 14. conscientia. 7, 2, 12. sceleris. 6, 9, 32. obstrepente. 6, 10, 14. optima. 6, 10, 2. stimulante. 5, 11, 7. conscius facinoris seruus. 8, 3, 9. *cui* sceleris. 6, 10, 20. conscii. 3, 13, 17. *sibi* sermonis. 7, 1, 21.

consecranei. C. 9, 2, 28. *Commilitonem.* consecrare quam immortalitati, *deam facere.* 10, 5, 30. consecrari immort. 9, 6, 26. consecrata immortalitas. 8, 5, 17. deo sedes. 4, 7, 16.

consenescere in eodem statu. 10, 2, 22.

consensêrunt petendum esse. 5, 5, 21.

conseptum, *sepum*, locus sepe clausus. C. 9, 1, 32.

consequi. 3, 12, 1. qui non poterant, *sequi.* 7, 3, 18. fugientem, *adsequi.* 4, 9, 25. 7, 2, 1. hostes strenue. 5, 4, 34. Scythas. 7, 8, 22. spolia. 4, 9, 19. timidissimum quemque mors consequitur. 4, 14, 25. consequendi cupiditas. 5, 13, 12. pœnitentia consequuta, *sequuta*, est crudelitatem. 8, 8, 23. *ex consequenti intelligenda quadam apud auctores.* C. 6, 1, 17.

conserere pugnam, *miscere*, cominus. 3, 11, 4. nexu alium *truncum* alij. 6, 5, 15. conseritur sermo. 8, 12, 9. prœlia. 8, 13, 12. conserti. 3, 11, 4. *scil.* globis, *vt loquitur Marcellin.* 14, 6. conserta sunt armis arma, vir viro. 3, 2, 13. nauigia. 4, 3, 18. robora virorum. 3, 2, 13, scuta super capita. 5, 3, 23. vinculis erant vehicula, *conligata.* 9, 1, 17. conseri, *seri*, frumento. 7, 4, 26. consitæ arbores. 6, 5, 14. consita palmetis insula. 10, 1, 14. manu nemora. 7, 2, 22.

conseruare se ac regnum. 5, 9, 3. conseruata ad vltimum fides in. 6, 5, 2. à quo vrbs. 3, 4, 14.

considere, subsidere, einsincken. 8, 10, 26. *ita de nauigiis desidentis in ficco.* 9, 9, 12. consedit puluis. 5, 13, 12. considere, *sedere*, iussi amici. 7, 7, 9. 9, 6, 16. legati. 7, 6, 6. 7, 8, 9. filium in conspectu *parentum*, nefas *Persis.* 5, 2, 22. in fide. 8, 4, 15. *in Var. est* fede desedere, *pro* fede sedere, *omisso in.* confid. in sella. 5, 2, 13. 8, 4, 17. considere *notat quoque subsistere, fixa sede, aut certe castris locasse. sic opponitur* progredi. V. 3, 4, 4. conf. occultum. 7, 7, 31. in nouam vrbem. 7, 3, 23. in *campo.* 6, 6, 24. colle. 4, 12, 18. in ripa. 8, 13, 5. *alij omittunt* in. in rupe. 3, 1, 4. in sylua. 8, 13, 5. haud procul. 4, 12, 4. confedit auis in turre, *eo se dimisit, ibi requieuit.* 4, 6, 11.

consignare acta. 7, 8, 29.

consilium, *pro consiliario*, aduocatum. 4, 11, 1. 5, 8, 6. amicorum aduoc. 6, 8, 1. consilium adhibere. 4, 13, 3. ad conf. referre. 4, 11, 10. in conf. vocati. 3, 8, 6. in consilio fortunam meam habuit, *inquit Alex. de Dario.* 3, 5, 12. *quasi diceret, ea ipsa fortuna quæ rerum euentum moderari poterat, me prodidit, & Dario suggessit, quid faciendum esset, cum scires euenturum mihi hunc morbum, quo conatibus illius obuiam ire prohiberer. Incertus in paneg. ad Constantinum* c. 4. *hoc vocat* in consilio diuinum numen habere. *Paulo alio sensu* fortunam suam quisque in consilio habet, quum de aliena deliberat. 5, 5, 12. *h. e. suam fortunam considerant, & secundum il-*

dum illam aduersus alios se gerunt. sic fere metum in consilio habere, *dixit Liuius* 36, 7, 4. fortunam (*nempe quo inclinatura esset*) *idem* 36, 8, 6. fortunam publicam, *Senecæ de ira* 1, 11, 9. *videlicet* viribus *eius* æstimatis, *vt ibid. additur. vide Gronou. ad Statij Syln.* 3, 3. *sic in l.* 1. *C. qui & aduers. quos non restituantur, eleganter ait Imp. Alex.* in consilio cognoscentis esse opotteret, *hoc est, considerandum esse cognoscenti num diligens paterfamil. fuerit &c. Imitatus Liuium simulque explicans Bræcellus elegans historicus lib.* 1. *belli Hispani de Veneris*: apparebat belli eos euentum expectare, fortunam in consilio habituros. *Sic & Cic. pro Cluent. cap.* 58. consilium & imperium *quomodo differant.* C. 5, 1, 9. consilium Perdiccæ. 10, 7, 8. defectionis. 7, 6, 24. fugæ. 5, 8, 10. insidiarum. 5, 12, 5. proditionis agitatum. 4, 5, 17. sceleris dilatum. 5, 12, 1. occidendi. 8, 7, 1. reuertendi, fugiendique. 7, 2, 4. traiiciendi. 10, 2, 4. aliud atque aliud. 5, 12, 10. subjicit animus. 6, 6, 27. altius. 6, 11, 28. adprobatum. 6, 11, 29. commune. 10, 9, 11. felix euentu. 4, 1, 33. fidele. 6, 4, 8. 7, 4, 18. grauius, *de coniuratione.* 6, 9, 15. initum. 8, 8, 21. magnum. 4, 16, 28. muliebre præceps magis quam necessarium. 8, 2, 29. nouum initum. 6, 8, 15. par magnitudini animi. 10, 5, 31. præceps. 7, 7, 20. non ratione prudentius, quam euentu felicius. 4, 1, 33. salubre. 3, 4, 3. 3, 7, 10. 5, 12, 8. salubrius. 7, 11, 22. scelestum. 3, 7, 13. & 15. 8, 6, 23. solers. 7, 7, 39. spretum. 3, 2, 18. stolidum. 3. 8, 6. temerarium. 7, 2, 37. vtilius quam gratius. 7, 4, 14. suppetit. 5, 9, 1. consilii salubris ratio adcepta est. 3, 7, 10. veri periculosa libertas. 6, 10, 26. consilium fugæ agitare. 5, 8, 10. à præsenti necessitate repetunt in lubrico stantes. 6, 4, 10. consilio suo, *propria voluntate.* 4, 15, 12. consilia cauta pro ignauis fastidiuntur. S. 1, 10, 10. speciosis præferenda. S. 2, 10, 8. diuersa. 9, 1, 20. incerta. 10, 8, 7. nudata. S. 1, 5, 2. saniora. 4, 3, 9. turbida eorum qui sibi suadent. 7, 4, 11.

consistere. 4, 12, 16. 5, 13, 23. **still stehen.** 7, 5, 6. & progredi, *opposita.* 4, 15, 16. consistit agmen. 3, 8, 24. 4, 16, 3. rex inter primos. 5, 3, 9. rex in hac vrbe. 5, 1, 36. sanguis. 9, 5, 29. turba feminarum circa eam. 3, 11, 25. const. in limine. 10, 8, 3. consistere in muris. 5, 1, 19. in ea sede, **sich niederlassen.** 7, 5, 28. post torm. 7, 9, 3. post *quos.* 10, 6, 19.

consobrinus *pro patruele.* C. 6, 9, 17.

ad consolandam patientiam verberum. 8, 6, 25. ad consolandas quas ire. 3, 13, 6.

consors, *particeps*, sacrorum cæremoniarumque. 10, 7, 2.

conspectus hostium. 8, 13, 8. oculorum. 7, 11, 20. opportunitatis. 8, 13, 18. consp. venerabilis. 6, 9, 2. conspectum hostis sustinere. 3, 4, 5. ad cuius conspectum. 5, 3, 10. extra consp. *cuius* esse. 8, 13, 19. in consp. dare vires. 3, 2, 2. dari res vniuersas, *vno intuitu proponi.* 5, 1, 2. in consp. vulgi data sella. 10, 6, 4. in consp. venire. 3, 6, 16. procul hostium conspectu. 4, 3, 10. procul à consp. host. 4, 2, 24. è conspectu abire. 8, 3, 5. in consp. 9, 1, 32. in consp. agminis. 3, 5, 2. *cuius.* 6, 11, 13. exercitus. 9. 4, 32. matris. 5, 2, 22. omnium. 4, 13, 38. in consp. esse. 4, 10, 22. erat acies. 3, 10, 1. hostis. 6, 5, 12. Rex. 6, 5, 26. conspicere. 3, 7, 6. 5, 13, 13. 6, 2, 6. agmen. 5, 6, 15. armatos. 3, 12, 8. fugam. 6, 1, 13. ignes. 7, 8, 2. *quem* ingemiscentem. 5, 2, 14. iumenta deficientia. 5, 13, 24. regem. 8, 14, 33. vela. 7, 11, 21. quantum ex vultu conspici poterat. V. 5, 11, 8. consp. ab. 3, 3, 8. in publico. 8, 9, 23. procul. 3, 8, 18. conspectus est fons. 7, 10, 14. conspecta statio host. 5, 4, 27. conspecti à. 5, 13, 15. procul exploratores. 4, 12, 5. conspicuus insigni regio. armis. 4, 4, 11. conspicua luxu, armis, turma. 4, 13, 4. conspicuum omnibus signum. 3, 2, 7. vndique tabernac. 9, 6, 1.

conspirare in *quem.* 9, 6, 7. *nempe communibus viribus opprimendum.*

constans animus. 6, 7, 13. constantia animi. 6, 11, 35. an. vultusque. 10, 8, 3. pueri. 3, 12, 26. const. in subeundis periculis. 5, 7, 1. sæpe minus est constantiæ in rubore, quam in culpa. 9, 7, 25. constanter instare. 8, 14, 25. constantissime. 9, 3, 6. constat equitatus ex. 10, 7, 20. ex spiritu vigor. 10, 10, 12. *quid* celeritate. 3, 11, 15. constant bella fama. 8, 8, 15. constat. 7, 6, 11. const. satis. 5, 1, 16. const. aduentare. 3, 7, 8. dixisse. 8, 1, 37. pœnituisse, dixisse. 5, 7, 11. verum esse. 3, 1, 14.

Constantinus Manasses. C. proleg. c. 4.

consternatio, *trepidatio, tumultus, ταραχή.* 5, 10, 8. 7, 2, 32. 7, 10, 13. 10, 8, 14. *vide Bernegg. ad Sueton. Cæs.* 20, 3. *sic adpellatur* 8, 1, 24. *quæ paulo ante* seditio. const. furiosa. 10, 2, 21. repens. 10, 2, 15.

consternere iter floribus coronisque. 5, 1, 20. maria classibus. 9, 6, 7. constratus nauigiis amnis. 9, 8, 5. constrata vehicula. 9, 10, 25.

constituerant, *statuerant, decreuerant.* 6, 5, 9. constituit daturum *eos* talenta. 8, 11, 4. *hoc est, promisit, pactus est: quomodo fere apud ICtos* constituta *pecunia accipitur.* tempus agendæ rei. 7, 2, 23. const. *pro ponere, collocare,* impedimenta in colle. 4, 13, 35. phalangem in fronte. 3, 9, 7. constituit pretium libido. 8, 9, 19. famam preciumque rebus fortuna. 9, 10, 28. constit. *quem* regem. 4, 1, 16. satrapen. 7, 8, 1. const. imperium, *est condere, fundare.* 4, 14, 9. constitutio (*decretum*) æterna, nexusque causarum. 5, 11, 10.

constringi religione. 6, 7, 7. constrictæ gelu & rigore niues. 7, 3, 11.

constuprata virgo. 10, 1, 5.

consuetudo stupri. 4, 10, 31. mollior efferatos permulcet. 6, 3, 6. potentior natura. C. 5, 5, 21.

consulere, *prospicere,* male ingeniis. 8, 2, 1. victis. 4, 1, 14. consulite vobis. 5, 12, 11. consulere, *consilium regere,* ariolos & vates. 7, 7, 8. concilium. 6, 1, 19. Iouem. 6, 11, 6. consulitur, *consilia dantur,* in commune. 5, 9, 14. 9, 1, 12. in medium. *idem.* 8, 14, 21. consultum in commune. 10, 6, 15. consulere in quem, *pro decernere, statuere. sic nihil* grauius in eam consultum est. 4, 10, 30. nec cons. grauius in deditos. 5, 6, 16. consulta animi. 7, 8, 2. *h. e. consilia. sic apud Silium* 1, 672. agitant consulta patres. consultorem (*eum qui consilium petit*) decipit, qui aliter censet, quam ipse facturus erat. S. 2, 7, 8.

consumit ferrum rubigo. 7, 8, 15. consumpsit pestis mille militum. 8, 4, 13. consumere diem. 7, 11, 15. dies noctesque consumis. 6, 2, 5. instrumenta belli. 9, 3, 11. misericordiam. 6, 8, 6. *Sic Monica in confess. Augustini lib. IX.* quid hic facio, consumpta spe huius sæculi? *Tacit. H.* 3, 24, 4. nam ignominiam consumpsistis. *Ouid. Epist.* 6, 161. Cum mare, cum terras consumpserit: æra tentet. consumere verba frustra. 5, 8, 6. consumi gloriam, vbi non possit ostendi, indignum est. 9, 6, 14. cons. varia cæde. 6, 6, 32. consumpto sermone de. 6, 7, 19. per ludum iocumque die. 6, 8, 12. consumpta nox inter. 9, 9, 25. consumpti miserabili morte. 4, 15, 17. consumptis X diebus. 8, 2, 13. consumpta alimenta. 9, 10, 11. incendio opera. 4, 3, 6.

consummatum parricidium. 6, 10 14.

consurgere. 7, 2, 7. consurgit acies. 7, 9, 9. consurgere ad. 6, 11, 11.

contabulatum (*quasi tabulis iunctum*) molibus mare. C. 5, 7, 8.

contacti pristina noxa. 10, 4, 3. contactu parricidarum omnia tutiora. 5, 12, 18. *sic malleni pro* contuitu, ut *Tacit.* 1, 43, 4. *discedite à contactu.* contagium vulgatum est. 9, 10, 1.

contanter. *vide* cunctanter.

contegunt ripas platani. 5, 4, 8. contegere corpus chlamyde. 5, 13, 31. corpora auro. 8, 9, 29. stipites hedera. 7, 9, 15. conteguntur ossa tumulo. 7, 9, 21. contegi frondibus. 5, 4, 4. contecta ramis sedes. 4, 7, 16. contectum pellibus vehiculum. 5, 12, 16. 5, 13, 25.

contemnere animalia. 9, 2, 21. famam. 4, 14, 13. iacturam magno animo. 4, 16, 28. mortem. 4, 14, 25. 5, 9, 6. paucitatem. 3, 3, 28. 4, 14, 8. contempta paucitas. 9, 8, 18. contempto damno. 4, 15, 8. contemptio mortis perpetua. 10, 5, 29. contemptor

prot periculi, multitudinis. 4, 9, 12. contemptim. 8, 13, 15. 9, 7, 18. *pro* contemnenter, *vt exponit Nonius* 11, 55.

contemplari munimenta. 8, 10, 27. naturam loci. 4, 8, 1. regem, agmen. 8, 14, 14. situm locorum. 3, 4, 11. 7, 6, 12. contemplatio felicitatis. 10, 9, 7.

contendere æquo Marte de. 4, 1, 8. meritis. 9, 2, 28. pertinere 7, 8, 14. cont. ad. 3, 7, 1. 4, 16, 8. ad *quem*. 4, 12, 2. 6, 6, 19. cursu ad. 4, 12, 24. aduersus. 4, 11, 17. contentio animi praua. 8, 1, 33. vocis. 7, 7, 9. orta est inter. 8, 1, 31.

contentus cultu leui, parabili. 3, 5, 2. fastigio mortali. 4, 7, 8. imperio patrio. 4, 1, 9. opibus paternis. 9, 6, 10. supplicio. 10, 1, 37. terris. 4, 5, 1. fugere. 4, 10, 14. iussisse. 8, 1, 38. non lacessi. 4, 12, 15. contenti detulisse. 8, 11, 18. eo. 10, 10, 8. moribus nostris. 8, 5, 19.

conterrere eos. 10, 3, 3. conterruit epulantes clamor. 3, 12, 3. conterritus. 3, 15, 10. auctoritate. 10, 7, 15. conspectu. 3, 12, 26.

conti. 9, 9, 12.

conticuit magis quam languit fauor. 10, 7, 13.

contigua tecta. 5, 1, 27. V. continua.

continens, *scil. solum*. 3, 1, 13. 4, 2, 5. *Sic Volaterran. p.* 8, 10. ex continenti traiicere in insulam. 10, 1, 11. continentia. 4, 1, 22. 4, 10, 23. animi. 3, 12, 18. & moderatio in altissima quaque fortuna eminentia bona. 6, 6, 1. continet spiritum rigor. 8, 4, 12. continere alacritatem animorum, **im zaum halten.** 7, 1, 23. Asiam modico exercitu. 10, 2, 8. *quos* in fide. 7, 10, 9. cont. difficile est, quod capere non possis. 4, 11, 8. continens se secundo gradu, *contentus*. 4, 6, 4. continenti fronde, *continua*. 5, 4, 25. continens incendium. 7, 5, 3. 8, 4, 12. nexu quodam opus. 4, 3, 9. continetur luctus muris vrbis. 10, 5, 18. contineri. 7, 3, 13. armis, **im zaum gehalten werden.** 6, 3, 8. exemplo cladis. 7, 6, 16. cont. non poterant quin. 4, 12, 24. cont. quo minus. 7, 4, 19. continendum se præbere, dum spiculum euellitur, **sich halten lassen.** 9, 5, 27.

contingunt aues corpus. 7, 5, 40. pedes imum gradum. 5, 2, 13. contingere Bactra. 7, 8, 30. humum mento. 8, 5, 22. Orientem manu. 7, 8, 12. *quem* cognatione, *cognatum ei esse*. 5, 3, 12. 6, 11, 20. 10, 10, 19. propiore amicitiæ gradu, *coniunctum esse*. 6, 7, 32. *quos* sanguine. 8, 6, 28. contigit potiri, *accidit vt potiretur*. 5, 10, 4. contingerant *pro* contig. V. 10, 10, 19.

continuare luctum diem atque noctem. 10, 4, 12. continuatus labor. 7, 11, 12. continuata montibus nemora. 5, 4, 8.

contorquere telum in *quem* 8, 14, 36.

contra, **hingegen.** 4, 1, 10. 4, 2, 14. 7, 6, 8. 8, 3, 14. respondere. 7, 9, 1. contra pedites constiterat. **gegen über** 10, 9, 3.

contrahere, *conligere*, adcolas. 6, 6, 13. copias. 7, 4, 21. cop. vndique. 5, 1, 10. dispersos. 8, 4, 9 milites. 4, 1, 39. præfectos in prætorium. 6, 2, 18. quos. 6, 6, 13. contrahi auxilia Babylonem. 4, 9, 2. c. quites. 6, 6, 22. iumenta & camelos à Susis &c. 5, 6, 9. contrahere, *comparare sibi, trahere*, adulatione inuidiam. 8, 5, 14. stipendia paterna. 10, 4, 8. contractum luxu æs alienum. 10, 2, 9. contractus. V. 10, 4, 3.

in contrarium conuersa. 4, 14, 5. mutati. 7, 2, 3.

contribuere gentem satrapiæ *cui* 5, 3, 16.

contubernales. 6, 2, 16. 9, 10, 16. contubernium *adpellatur, non coniugium, quod inter captiuos coit*. 5, 5, 20. *Ilos vide*.

contumacia, *peruersa contra regis voluntatem reluctatio*. 10, 2, 10. contumaciæ suspectus Callisthenes. 8, 6, 1. Philotas. 6, 8, 3. *vide Clapmar. de arcan. imp.* 2, 17.

contumax vultus. 4, 6, 27.

in contumeliam quid accipere. 5, 2, 19. & 21.

conturbati *cuius* tormentis, *exterriti*. 7, 2, 4.

conualescere tarde. 3, 5, 13. conualuit fama mortis *eius*. 9, 6, 1.

conuehere fabulum. V. 7, 4, 27. *alij* conuerrere.

conuenit, *pacti sunt*. 10, 9, 9. ita conuenerat. 8, 14, 1. *Sic Florus* 2, 14, 1. 4, 7, 14. *Liu. epit.* 84, 1. ne conueniret, effectum est. signum quod conuenerat, hastis imponunt. 7, 11, 19. conuenerat, *proprie*, multitudo Peluſium. 4, 7, 2. ad adcipienda imperia. 4, 13, 17. conuenit *quid* fortunæ *cuius. eam decet*. 5, 1, 13. mortalibus. 8, 10, 32. regiæ maiestati. 10, 6, 10. præsenti fortunæ sententia. 5, 9, 12. conuenire in manum, *dicitur nona nupta, quem viro traditur*. S. 1, 10, 20. *quod quamquam de consarreatis matrimoniis proprie olim intellectum fuerit, postea tamen de omni connubij genere dici cepit. vt aliis similibus multis accidit. Vide Brissonium de V. S.* conuentus, *concilium*, vniuersi orbis. 10, 4, 16. Græciæ. 4, 5, 11. Græcorum indictus. S. 1, 8, 14.

conuerberare os suum. 7, 2, 5.

conuertunt venti fabulum. 7, 4, 27.

conuersari in regia. 8, 6, 16.

conuertere se ad curam. 4, 2, 22. agmen, *circumagere*. 5, 4, 15. animum ad &c. 8, 2, 28. 8, 3, 16. consilia omnia in bellum. 4, 11, 1. hostem à vobis, in nos. 7, 11, 11. pauidos in fugam. 5, 13, 14. signa. 4, 16, 19. conuerti in bellum. 4, 8, 15. conuersus ad &c. 3, 2, 10. 7, 5, 38. ad cogitationes dolor. 10, 5, 7. in contrarium. 4, 14, 15. in religionem veneration emque metus. 8, 14, 12. conuersa ad occasum terra, *obuersa, respiciens occasum*. 6, 4, 17. conuertere in se oculos, *est efficere, vt in se intendantur*. 8, 4, 24. oc. animosque. 3, 11, 24. pulchritudo vrbis conuertit in se oculos regis. 5, 1, 24. conuertere in se solicitudinem cuius. 9, 8, 22.

conuictus. 8, 8, 6. fecisse multa auare. 9, 8, 9.

conuiuæ. 5, 7, 5. conuiuales ludi. 5, 1, 37. 6, 2, 6. 8, 4, 29. 8, 6, 14. *apud Athen.* 12, 9. p. 537. d. Nicobule scribit, inter cœnandum musicos ac ludiones concertatores summis studiis in id semper intentos fuisse, vt regem oblectarent. conuiualia vasa. 8, 12, 16. conuiuium Alexandri. S. 10, 4, 3. regis. 6, 9, 26. solenne & tempestiuum. 8, 1, 22. summæ magnificentiæ. S. 2, 2, 24. soluitur. 8, 6, 16. conuiuia intempestiua. 6, 2, 2. & 5. tempestiua. C. 5, 7, 2. C. 6, 2, 2. conuiuia incuntes feminæ. 5, 1, 38. *Adde Iustin.* 7, 3, 3. de die inire, *turpe*. 5, 7, 2.

conuocare duces. 4, 13, 37. conuocatis amicis. 8, 4, 14. conuocati duces. 5, 6, 1. 5, 13, 4.

conuulnerare iumenta. 5, 13, 17.

conuulsa saxa. 5, 3, 20. coortæ subito tempestates procellæque. 10, 1, 44.

Cophes. 7, 11, 22. & 23. Artabazi filius. 7, 11, 5.

copia commeatuum. 4, 10, 15. cop. com. abundare. 6, 4, 21. copia rerum. 4, 10, 13. cop. rer. omni abundare. 5, 1, 4. videndi regis vt sibi fieret, orantes. 10, 4, 21. copiam *cuius* fore, **werde für ihn kommen können.** 4, 5, 20. pro copia cuiusque, **nach jedes vermögen.** 9, 10, 26. copiæ. 6, 2, 18. Barbarorum. 4, 1, 11. peditum equitumque. 9, 2, 17. cop. admotæ. 7, 11, 11. distributæ in numerum. 5, 2, 3. diuisæ. 8, 10, 20. copiis diuisis. 5, 3, 16. copiæ equestres. 6, 6, 21. innumerabiles. 3, 8, 2. nouæ. 7, 4, 21. pedestres. 4, 7, 3. cop. præliis etiam secundis adterruntur. 4, 6, 31.

copides gladii leuiter curuati. 8, 14, 29. *Suidas cum Polybio in arte equestri*, machæram *interpretatur*. Lusitanos *iis armat Strabo lib.* 3. p. 154. c. Gallos, *Plutarch. in Camillo cap.* 44. venatores *Apuleius lib. XI.* Arabibus seife, Kilitsch Turcis dicitur is gladius, quem nos acinacem reddidimus. (*vide Plut. Alex. cap.* 25.) Leuiter est incuruus, & quia non pungit, sed cæsim ferit, apud Xenophontem, Græcosque ceteros, Persica tractantes nomen copidis inuenit. Et constat ex eodem Xenophonte nostro, genus hoc gladiorum à Persis alias itidem nationes, præsertim Asiaticas, accepisse. *Verba sunt Leunclauij in Pandect. Turc. cap.* 172. *vide & Brisson. de regno Pers. lib.* 3. *pag.* 288. *Beroald. in Apulei. p.* 1444. f. vel t. 1. p. 670. v. Crepidæ. *Lipsius in analect. ad Mil. Rom.* 3, 3. copidem *falci Geticæ similem fuisse dubitat. Idem in Saturnal.* 2, 9. *harpæ Thra-*

cum. Certe ipſe Curtius, hic copidas, *infra* 9, 2, 20. falces vocat. *ſed falx illa Lipſiam (nam & typum adjcit) non adparet* leuiter curuata, *pro lanij cultro* copis *vſurpatur apud Scholiaſten Ariſtoph. in Pace, verſ.* 365. *vbi de Cilicente. inter inſtrumenta ſacrificalia enumeratur à Polluce.* 1, 1, 29. *idem* coquo *tribuit.* 6, 13. 7. 6. *&* 10, 24. *apud quos lanium inquam, ſacrificum & coquum ſimilis idemque huius inſtrumenti vſus fuit, ad carnes ſc. diuidendas. errat ergo qui dicto Pollucis loco* 1, 1, 29. *&* 7, 32. *vbi inter fabrilia inſtrumenta refertur,* mucronem *vertit cum quo nihil commune habet: ſed, vt Leunclauius vere notat, à ſecando dicta* copis *eſt:* vnde *Phocionem* copida orationum ſuarum *dictitare ſolebat Demoſthenes apud Plutarch. Phoc. c.* 8. *vbi* κοπὶς legitur: *nam &* κόπις orationem *ſignat, ſed alio adſpectu. vide Xylandri & Cruſery notas ad Plutarchi Camillum. p.* 237. *Eſt & Laconicæ cenæ nomen* κοπὶς, *apud Athen.* 4, 6. p. 138. f. *quæ forte ſic dici potuit, quia frugalis admodum inſtruebatur, omni ſuperuacuo adparatu reſecto, vt ſpartanarum potius quam cenæ reſte modum præuerterit. de hac conſule I. Meurſij Miſc. Lacon.* 1, 11.

copulauere nos tecum ſecundæ aduerſæque res. 5, 11, 5.

coqui. S. 2, 8, 24.

cordi eſt Alexandro ſpado. *h. e. amatur ab eo.* 10, 1, 26. cordi *quis* fuit reginæ. 9, 2, 6. ſunt *quibus* ludi. 5, 1, 37. ſatrum minime cordi eſt diis, 4, 3, 23. ſi cordi veſtis eſt. 5, 2, 19. vtcumque cordi eſt, dicat. 6, 9, 36. vtcumque tibi cordi eſt. 9, 3, 5. corda animique. 5, 9, 1.

coram adeſſe cernique. 8, 10, 1.

Corcyræi. S. 1, 7, 30. *long.* 45, 40. *lat.* 37, 45. *Ptolem. in Europ. tab.* 10.

Cordaci montes. V. 4, 10, 8. Cordiacorum terræ. V. 5, 1, 14.

Corinthum Græcorum conuentus indictus. S. 1, 8, 14. Corinthii in partibus Athenienſium. S. 1, 8, 5. *Habent long.* 51, 15. *lat.* 36, 56. *Ptolemæus in Eur. tab.* 10.

corium. coria telis obtenta. C. 4, 2, 23. *Coria.* περικλώμαλα περὶς τὰ βίλη *vocat Arrian.* 4, 4, 6. *Coniectura quam eo Comment. loco propoſui, vt apud Diodor. pro* ἀφθίρους περιφυκμίνας, *legeretur* περιφυκμίνας, *dictio propter hunc locum Vitruuij* 10, 20. recentibus percrudis coriis duplicibus conſutis, farctis alga &c. tegatur machina. *nihil enim aliud hæc loquuntur quam* ἀφθίρους περιφυκμίνας, *quas ſcilicet non* fuco oblitas, *ſed* alga farctas *interpretari debuiſſent.*

Cornelius Nepos. C. proleg. c. 4.

cornu iugi, *extremitas, finis.* 3, 4, 6. *vide Flori Ind. Eundem ſenſum habet primitiua vox* קרן *vt quum* cornua altaris *adpellant S. libri.* cornu alterum in acie ſemper defenderat *Parmenio.* 7, 1, 3. dextrum. 3, 9, 7. effuſum in fugam. 4, 15, 29. læuum. 3, 9. 3. 4, 12, 6. 4, 16, 19. tegitur. 3, 8, 27. cornus *in genitiuo.* V. 4, 12, 12. hæc dextri cornus facies erat. V. 4, 3, 28. *quam lectionem defendit Stewech. ad Veget.* 3, 20. *vt ſit à nominatiuo* cornus. cornu læuum tuebatur Darius. 4, 13, 1. in cornu diſcurrere. C. 3, 2, 14. cornua extenta. 4, 14, 8. *&* 14. cornua *tribuuntur Alexandro.* C. 4, 7, 23. m. C. 4, 7, 25. *poſt pr. an ibi quoque cornua ſplendorem & δόξαν ſignificant, vt cornua Moſis* Ex. 34, 29.

corona muri anguſta. 9, 4, 30. *& ibi Raderus.* corona aurea impoſita. 10, 1, 32. dono data Alexandro á Tyriis. 4, 2, 2. ob res pro ſalute Græciæ geſtas *offertur Alexandro.* 4, 5, 11. corona capere oppidum. 9, 1, 4. 9, 4, 4. vrbem. 7, 6, 16. circumdare muros. 4, 6, 10. vrbem. 7, 6, 19. *& ibi Raderus.* ſub cor. venire. 9, 8, 15. coronæ. 9, 10, 26. aureæ dono datæ. 8, 12, 15. coronis ſtrati vici. 9, 10, 25. coronatus pugil. C. 9, 7, 20. coronatos ſedere in theatro milites ſuos in Macedoniam reduces iubet Alexander. 10, 4, 7.

corpus. 6, 1, 14. raræ magnitudinis. 8, 13, 7. ſeminiui hominis. 5, 13, 25. ægrum. 7, 9, 11. calidum. 3, 5, 2. deditum vni *alicui, de exoleto amaſio.* 6, 7, 2. exceptum poplitibus. 9, 5, 9. fatigatum. 9, 5, 15. grauatum. 4, 13, 17. ingens. 4, 4, 3. intumeſcens. 6, 11, 17. inualidum. 7, 9, 13. 9, 6, 2. inuictum. 9, 6, 12. laceratum. 8, 6, 8. leuatum. 8, 14, 40. nudatum. 9, 5, 23. pronum. 5, 12, 8. ſaginatum. 9, 7, 16. ſqualidum. 4, 1, 22. totum. 3, 5, 3. truncum. 6, 9, 28. vulgatum. 5, 1, 38. corporis cuſtodes. *vid.* cuſt. habitus. S. 1, 2, 9. obſequium. 10, 1, 25. corporis ægri vitia ſentire. 8, 10, 29. *non debuiſſe hoc Alex. pro deo ſe gerens: in quem idem dicere potuiſſet Cambyſes, quod apud Herod.* 3, 29. *in Apim:* ὁ capita nequam huiuſcemodi diu exiſtunt, ſanguine atque carne præditi, & ferrum ſentientes? *At Græcorum fabulis vſitatum iam erat, connumerari deos.* corpus adplicare ſtipiti. 9, 5, 4. leuatum dorſo imponere. 8, 14, 40. leuare in cubitum. 3, 6, 9. offerre quæſtioni. 4, 10, 33. corpore aduerſo adcepta vulnera. 3, 11, 9. in corp. regis poſita victoria. 5, 13, 4. corpora belluarum. 8, 9, 29. captiuorum vilia. 5, 6, 6. defunctorum. 3, 12, 15. ægra. 6, 3, 11. curanda. 8, 6, 19. deficientia. 7, 3, 13. exhauſta. 4, 16, 18. *taurorum* expulſa. 6, 4, 7. exſanguia, perfoſſa vulneribus. 9, 3, 10. fatigata. 8, 2, 34. libera. 7, 1, 20. mutilata ſecuribus. 9, 2, 20. putria cicatricibus. 9, 3, 10. ſtrata. 7, 11, 18. tria *Darius vocat matrem duaſque filias, precio redimendas ab Alex.* 4, 11, 6. vaſta. 4, 13, 5. 8, 13, 10. 9, 2, 19. vilia. 5, 6, 6. corpora deficiunt. 7, 5, 6. leuantur rore. 7, 5, 5. corporum electa ſpecie, nuptiis coeunt *Indi.* 9, 11, 26. *Idem fere de Germanis Tacitus Ger.* 20, 4. corpora offerre iræ. 10, 4, 3. ſoluit ſenectus. 8, 9, 32. *Collectionem & vniuerſitatem ſignat* corpus militum. 10, 3, 10. *vide Florum, ita* Corpus iuris *vulgo vocatur, non ſine auctoritate optimi ſcriptoris. nam & Liuius* 3, 34, 5. *XII. tab. adpellat* corpus omnis Rom. iuris. *Punitur & pro cadauere* corpus, ὁ νεκρὸς. 4, 8, 9. 6, 9, 5. 10, 1, 32. *ſic* corpus Alex. 10, 10, 9. amici. 8, 1, 16. 10, 4, 12. Darii. 5, 12, 11. demortui. 5, 13, 31. ablatum. 7, 1, 10. *Cyri* conditum. 10, 1, 30. cruentum. 8, 2, 8. defunctum. 4, 10, 20. exanime. 10, 4, 12. exanimum. 10, 10, 12. Alex. translatum Memphin. 10, 10, 20. corp. ſine ſpiritu. 10, 6, 8. ex equo defluit in terram. 7, 7, 36. corpora *ſil. defuncta.* 8, 9, 32.

Corrhagus. S. 6, 1, 13.

corripit tecta vrbis flumen. 5, 1, 28.

corripere manu arma viroſque. *de elephantis.* 8, 14, 27. cor. manu *quos,* 10, 2, 30. corripi, *vt ad tormenta trahantur,* 6, 11, 15. correptus ſubita morte. 6, 6, 18. correpta manibus ſaxa. 5, 3, 20.

corruere. Vide conruere.

corrumpit dulcem aquam amara. 9, 9, 6. corrumpere alimenta. 4, 13, 23. famam rer. geſtar. 4, 7, 30. profeſſionem honeſtarum artium, malis moribus. 8, 5, 7. *quid.* 3, 4, 3. 4, 14, 2. corrumpi donis. 6, 10, 22. corruptus mille talentis, & ſpe nupt. **beſtochen.** 3, 6, 4. corrupta pulchritudo formæ. 7, 11, 24. corruptum nulla tabe, nec liuore corpus. 10, 10, 12. quidquid vetere luxu, aut noua imitatione corruptum. 9, 7, 15. corruptius nihil moribus vrbis. 5, 1, 36.

coruus præteruolans. C. 4, 6, 11. corui complures occurrunt agmini *Alex.* 4, 7, 15. corui albi. S. 1, 14, 6. corui (*machinæ bellic.*) 4, 2, 12. & ferreæ manus. 4, 3, 24. *Vide Bernard. Baldum in verbis Vitruuianis. Philandrum in Vitruuium pag.* 436. *p. Raderum in Curt. p.* 132. *Strabo lib. III. p.* 164. *c. inter ornamenta mulierum Hiſpan. recenſet* Κόραγος, *nempe ob formam vncam vt opinor. adde, ſi lubet, Caſaub. in Comm. ad d. l. p.* 76. *a.*

Corycium nemus. 3, 4, 10. *long.* 66, 30. *lat.* 36, 50. *Ptolem. in Aſia tab.* 1.

Cos inſula. S. 2, 10, 21. *in accuſatiuo* Con. 3, 1, 19. *aliis* Coum *quod eſſet à* Cous. *long.* 57, 0. *lat.* 36, 26. *Ptolem. Ilud.*

Coſſæi. S. 10, 4, 32. *long.* 82, 30. *lat.* 34, 40. *Ptolem. in Aſia tab.* 5. Coſſæorum montes. 4, 12, 10. Cuſſeos *vocat Sabellicus qui forte Cuthæi ſunt Samaritarum progeni. Nam* Th ת *Hebræorum pronunciatione Iudæorum vulgari nihil differt à ſono lit. S.*

Coterenus medicus. C. 3, 5, 14.

cotes & ſaxa. 4, 6, 8. 5, 3, 8. cotes inuiæ. 6, 6, 26. 8, 11, 23. cotibus impedita. V. 5, 3, 8. *promiſcue dicitur* cotes *&* cautes, *vt Clodius, pleſtrum. vide Sueton. Veſp. cap.* 22.

Cranetum Corinthi ſuburbium. S. 1, 11, 12.

crapula ſeptem dierum. 9, 10, 27.

craſſitu-

crassitudo *stipium*. 5, 1, 33.

cratera ex auro dicata Herculi Tyrio. 4, 8, 16. *nisi pro* crateram *ibi legendum sit* cratera. *Sicut & apud Liu. legere malim* 5, 28. *à nomina.* crater. *nam pro cratera quæ adferuntur exempla, suspecta sunt pleraque omnia.* *Porro* cratera calix est duas habens ansas, & est nomen Græcum: declinatur autem apud eos, hic crater. Nam Latine hæc cratera dicitur. vnde Persius 2, 52. si tibi crateras argenti. Virg. Æn. 1, 728. crateras magnos statuunt. Fiebant autem primum à connexibus virgularum: vnde & dictæ crateræ *ἀπὸ τῆς κεραίας*, id est, quod inuicem se teneant. *Isidorus* 20, 5. *De origine vocis Athenæo* 3, 35. p. 125. a. *potius adsentior à miscendo* crateras *dictas.* crateræ aureæ. 9, 10, 26. *Sic Valer. Maxim.* 1, 1, 4. *ex.* crateres vino repleti. 9, 10, 25.

Craterus. C. proleg. c. 4. Parmenioni parere iussus. 3, 9, 8. operi *ad Tyrum* præficitur. 4, 3, 1. Peloponnensium equites ducit. 4, 13, 29. ad custodiam castrorum relictus. 5, 4, 14. parti exercitus, & impedimentis præficitur. 5, 6, 11. Parthienem tuetur. 6, 4, 2. occurrit *Alexandro.* 6, 4, 23. Artacacnam obsidet. 6, 6, 33. charus regi. Philotæ aduersus. 6, 8, 2. ex amicis *Alexand.* 6, 8, 17. Cyropolin obsidet. 7, 6, 16. maiorem partem exercitus *ducit.* 7, 9, 20. ad regem peruenit. 7, 9, 22. Dahas opprimit. 8, 1, 6. *item* Haustanem & Catenem. 8, 5, 2. cum phalange sequitur *regem.* 8, 10, 4. amicorum preces perfert ad eum. 9, 6, 6. copias *pedestres* ducit. 9, 8, 3. *veteranis in patriam redeuntibus* præpositus. S. 10, 4, 6. 10, 4, 8. cum Antipatro in Europa res administrare iussus. 10, 7, 9. ad interficiendum Antipat. missus. 10, 10, 15. Macedoniæ præficitur. S. 10, 4, 8. Crateri epistola ad matrem. C. proleg. cap. 4. frater Amphoterus. S. 2, 11, 16. à Cratero nuncius. 9, 10, 19.

crates. C. 4, 2, 18. *Ratibus.* C. 4, 2, 23. *Curis.* Germani quidam retinuerunt hanc vocem, **Krätten** appellando. crates, plusci. 5, 3, 7. ex cratibus scuta. 10, 2, 23. cratib. opera teguntur. S. 2, 10, 2. *sic interpretari iussus Arrian.* 1, 7, 14. *μίφ' μὶν τῶν πλησίον τῷ τείχους χαρῶν. nam & Faciae* crates *vertebat, sed Vulcanius* tabernacula.

crebri riui. 3, 4, 7. & 12. crebræ exercitationes. S. 1, 2, 12.

credo &c. 4, 4, 20. 4, 15, 11. *per antiphrasin, pro non credo.* 3, 2, 16. crederes, *existimare quis posset.* 4, 10, 23. *ita* crederes signum datum. 6, 2, 16. imperatum, vt. 7, 4, 35. saltum ardere. 8, 4, 12. findi vndas. 9, 4, 14. cum amni bellum fuisse. 9, 4, 14. vehi. 9, 9, 16. fustulisse. 10, 2, 18. modo amissum Darium. 10, 5, 21. quis credat? 8, 9, 31. quis crederet? 10, 3, 1. crediderim. 5, 11, 10. 8, 1, 17. ne credideris, *cave credere.* 7, 8, 29. credere licet, *credibile est.* 10, 6, 6. si mihi creditis. 6, 9, 20. credere deteriora. 7, 1, 12. credunt deter. *miseri.* 4, 3, 22. credere quæ affirmantur. 5, 10, 14. falso. 8, 8, 15. non credere suis, tam periculosum quam decipi. 5, 12, 3. credunt magis quam sciunt. 5, 7, 9. credere famæ. 4, 4, 19. 10, 5, 7. fortunæ 4, 7, 29. oraculis. 10, 5, 33. credi se Iouis filium. 6, 10, 26. *Significet etiam permittere, cum fiducia benevolentiæ & fidei.* credere cui caput *suum.* 6, 9, 20. custodiam corporis. 10, 3, 15. salutem suam. 3, 8, 5. 5, 12, 4. credere & tradere, *ob similitudinem literarum permutantur, vt* V. 10, 10, 11. & 18. vix credibile dictu. 5, 15, 22. credulitas. 6, 10, 35. 7, 7, 8 par securitati vitium *in historico.* 9, 5, 21. creduli. 6, 8, 14. credulæ aures. 7, 2, 37. 10, 1, 28.

cremare quem viuum. 4, 8, 9. incendio se ac liberos. 9, 4, 6. incend. spolia. 9, 10, 12. vicos igni. 4, 10, 11. cremari preciose. 3, 12, 14. cremantur arma. 9, 3, 21. cremari viuos. 8, 9, 32. 5, 6, 7. crematæ naues. 9, 10, 4.

Crenidæ. S. 2, 3, 10.

crepidæ. 4, 8, 8. *est genus ocrearum, Vide Xiphilin. in Caracalle.* p. 873.

crepido. S. 2, 8, 16. portus. 4, 5, 21. crepidines magnæ molis, *des digues.* 5, 1, 28. orones appellant *Hispani, forte quod oris fluminum objiciantur. In tali* crepidine, *portus nimirum Carthag. exul Marius iamis, apud Senec. Controu.* 1. & 17.

crepusculum. 7, 11, 21.

crescit *quibus* animus. 4, 6, 13. fama. 7, 4, 3. opus aliquantulum altitudinis. 6, 5, 21. petra in sublime fastigium cluis modicis, *exsurgit, attollitur.* 8, 11, 5. crescens malum. 8, 4, 2.

ad Cretam liberandam missus Amphoterus. 4, 8, 15. nunc Spartanorum, nunc Macedon. præsidiis occupatam. 4, 1, 40. S. 6, 1, 4. *situm eius vide apud Ptolemæum in Europæ tab.* 1. Cretensis miles. 3, 7, 12. *in exercitu Alexand.* 3, 9, 9. Cretenses sagittarii. S. 1, 13, 21. 4, 13, 31. occidunt Sisenem. 3, 7, 15.

crimen parricidii obiectum. 3, 6, 11. anceps. 7, 1, 33. verum, vnum. 6, 10, 11. vnum, & id maximum, præteritum. 10, 1, 7. crimina falsa. 10, 1, 26. & 27. crim. sua aliis obiectare. S. 1, 7, 16. criminari humilitatem inopiamque, **außmachen.** 4, 1, 24. criminantes Regem puerl. 8, 6, 24. criminatio Parmenionis. 3, 6, 14. inuidorum. 9, 7, 24.

crines lacerati. C. 3, 11, 25. 10, 5, 19.

Critice. Licenter eam tractantium opera deficitur. C. 5, 11, 15. *Critica inutilitatis arcidi.* C. 7, 6, 14. *Vide iudicia doctorum virorum præfixa arti Criticæ Schoppij.*

Critobulus. 9, 5, 25.

crocum. 3, 4, 10.

crocodilos alit Dyardenes amnis. C. 8, 9, 9.

Crœsus. 3, 4, 5.

Crotoniatæ. S. 1, 13, 35. *long.* 41, 10. *Lat.* 39, 30. *Ptol. in Europ. tab.* 6.

cruciari dolore. 10, 4, 18. cruciatus pro alio. 6, 10, 9. per cruciatum necari. 9, 7, 8. cruciatus vltimi. 6, 11, 13. 7, 2, 34.

crudelitas Alexandri. 3, 11, 22. victoris grassata est in vrbe. 5, 6, 6. aliena. 6, 10, 14. iusta. 6, 11, 13. luxuriæ non obstat. 9, 10, 29. crudelitati non plus liceat, quam clementiæ. 6, 10, 14. crudeliter torqueri, *iniuste, & potius ad crudelitatem exsatiandam, quam vlla probabili causa.* 6, 11, 40. *Derivatur à* crudo, *quod non coctum atque mitigatum est.* crudo (*non cocto*) lacere structa. 8, 10, 25.

cruenta vestis. 8, 3, 10. cruor siccatus. 8, 10, 29. fluit. 4, 2, 14. manabat. 8, 2, 3.

crus adfligitur saxo. 4, 6, 23. faucium pendet. 8, 10, 29. in crure medio. 7, 6, 3. crurifragium. C. 5, 5, 6.

cruci adfixus. 7, 5, 40. in crucem sublatus. 9, 8, 16. crucibus adfixi Tyrii. 4, 4, 17.

crystallo inclusa Solis imago. 3, 3, 8.

Ct. & t. confusa. V. 8, 9, 22. *solet hoc in* mulcta, multa. cunctari, contari. *& similibus.*

cubare super Regem. 8, 5, 22. lectis argenteis. 8, 8, 9. cubabant infra ipsum. 8, 1, 28. cubuerant ei proximi (V. accubuerant) 8, 1, 40. cubiculum Regis. 6, 10, 21. cubile *cui* est humus. 3, 2, 15. cubilia, **Soldaten Hüttlein.** 9, 3, 19. *Sic Tacit.* 1, 49. 1. 1, 50, 6. amplioris formæ. 9, 3, 8.

cubitalia simulacra. 3, 3, 16. in cubitum leuare corpus. C. 3, 6, 9. cubitorum binum sagittæ. 8, 9, 28.

culmen tecti. 10, 5, 15.

culpa silentii, non facti. 6, 7, 34. culpam maiorum posteri *inique* luunt. 7, 5, 35.

cultores, *incolæ Tyri.* 4, 4, 20. cultores, *agricolæ.* 4, 14, 11. cultus, *ornatus*, donis & omni honore. 3, 7, 11. honore præcipuo à *quo.* 7, 5, 19. honoribus deorum. 3, 12, 16. culta muliebriter turba. 3, 3, 14. cultum solum, *laboratum.* 4, 7, 12. culti, *honorati*, loco parentum. 4, 2, 10. cultiora *scil. loca.* 6, 4, 20. 7, 3, 18. *sic & tempora*, ingenia. 7, 8, 11. cultus humanus, *vbi homines colunt exercentque agros.* 7, 7, 4. 7, 8, 23. cultus humani solitudo. 7, 3, 12. vestigium. 5, 6, 13. vestigia. 5, 6, 15. cultus deum. 3, 11, 24. in regem. 8, 5, 13. cultus *de armis & vestibus.* 10, 2, 24. cultus habitusque à priuato abhorrens. 3, 6, 19. ornatusque regalis. 3, 3, 24. corporis. 10, 5, 33. corporis leuis ac parabilis. 3, 5, 2. equorum exactus ad luxuriam. 5, 1, 23. feminarum, *vestis, ornatusque.* 5, 6, 8. regis. 3, 3, 17. *vehiculi.* 5, 1, 14. virorum nobilium, feminatum illustrium. 3, 13, 10. externus. 9, 3, 10. modicus ciuilisque. 9, 8, 23. regius. 5, 12, 20. 5, 13, 31. *quem* honestat. 3, 3, 13. ad cultum priuatum

ſtinum refecta arma. 9, 10, 23. cultu prodi. 3, 12, 5. cultu vitæ abhorrens à ceteris gens. 5, 6, 17. c. vitæ aſpera gens. 6, 5, 11. Cultus vitæ, *& quandoque etiam ſine adiectione*, cultus, *non veſtitum modo reſpicit, ſed omnem vitæ rationem, quantum ad curam corporis pertinet.* C. 3, 5, 2. *cuius aliquot partes enumerat Cicero de natura deor.* 1, 34. Omnis cultus & curatio corporis erit eadem adhibenda deo, quæ adhibetur homini: ingreſſus, curſus, accubatio, inclinatio, ſeſſio, compræhenſio, ad extremum etiam ſermo & oratio.

cum cura. C. 3, 12, 13. vir cum cura dicendus. *Seneca de provid. 5, 15. qui Sallustianam phraſin eſſe ait, de tranquill. cap. 14. f. & de Benef. 4, 1. quamquam ita Tacit. H. 1, 52, 1. Liu. 35, 9. 38, 18. & 25. & alibi.* cum fide. 7, 2, 36. 8, 2, 32. 8, 11, 25. cum gloria abire. 8, 13, 15.

Cumæi. 5, 2, 12, 2. *long. 57, 20. lat. 39, 0. Ptolem. in Aſiæ tab. 1.*

cumulare altaria thure, odoribus. 5, 1, 20. opes. 10, 1, 23. op. liberis. 5, 2, 12. res ſæculi in vnum diem. 4, 16, 10. cumulatur fabulum. 7, 4, 27. cumulata vento nix. 5, 4, 18. ſtrues ſuper. 4, 3, 9. turba. 3, 11, 10. cumulatum erat aurum argentumque. 5, 1, 3. cumulati ſtipites. 6, 6, 29. cumulatæ arenæ. 5, 1, 30. cumulata *quæ* tot annorum fortuna. 3, 13, 11. cumulus *ſaxorum.* 4, 3, 9. cumuli lapidum proruti. 4, 3, 7. ſarcinarum fluitantes. 4, 9, 19. cumulis ſtipites arborum conicere in cauernas, **zuſammen gebunden wie die Wellen.** 3, 10, 30.

cunctanter. 6, 10, 34. cunctari diu. 5, 11, 3. cunctans ſurgere. 8, 1, 40. cunctantes. 6, 5, 8. nec cunctatus, dixit. 8, 6, 23. nil cunctatus. 5, 6, 2. cunctatio. 9, 4, 32. hoſtium. 4, 6, 13. *ego hoc verbum veſtius ſcribi ſic puto*, contari. *Nam à conto deductum videtur, quo iter facientes vada ignota fluuiorum pertentare ſolent, priuſquam illis ſe committant.*

cunei ferrei. 7, 11, 13. cuneos defigere inter ſaxa. C. 7, 11, 15. cunei Barbarorum. 7, 7, 35. immobiles. 3, 2, 13.

cuniculus perpetuus iter præbet, 8, 2, 21. cuniculo capere vrbem. 9, 8, 13. ſuſſoſſa mœnia. 7, 6, 23. cuniculos agi iuſſit. 4, 6, 8. cuniculis pluribus ſubrui muros. 4, 6, 21.

cupere quæ acrius. 7, 8, 20. cupiditas. 7, 4, 11. conſequendi. 5, 13, 12. regni. 5, 10, 1. 7, 2, 34. regni nimia. 4, 1, 19. vini haud tolerabilis. 5, 7, 1. ad venandum. 9, 1, 33. cupiditates immodicæ. 10, 5, 32. aduerſus cupid. immod. nunquam terminus ſtat. 10, 10, 6. cupidi auri & argenti. 8, 8, 16. cupido cognoſcendi plura. 10, 1, 16. demendæ ignominiæ. 7, 2, 38. famæ inſatiabilis. 9, 2, 9. fatigandi naturam. 7, 11, 4. gloriæ laudiſque. 10, 5, 29. imperii, reuertendi in patriam. 9, 7, 3. potiundi loci. 7, 11, 20. ſortis explendæ inceſſit animo. 3, 1, 16. vini. 10, 5, 34. viſendi. 6, 5, 25. ingens adeundi. 4, 7, 8. iniuſta, intempeſtiua. 4, 8, 3. iuſto maior. 10, 5, 29. peruicax inceſſit viſendi. 9, 9, 1. feminæ ad Venerem acrior perpulit. 6, 5, 32. vicit rationem. 9, 2, 32.

cura arcis mandatur *ei.* 5, 2, 16. periculi. 7, 1, 7. ſalutis. 9, 6, 6. ſapientiæ. 8, 9, 31. ſepulturæ. 4, 11, 4. anxia. 5, 1, 2, 8. imminens de *quo.* V. 3, 1, 10. ingens. 3, 5, 14. intentior. 3, 13, 8. 4, 13, 1. & 11. interior. V. 3, 13, 8. non leuior illis fuit Ptolemæi quam Regis. 9, 8, 25. cura *rei* quibus mandata eſt. 9, 1, 25. multiplex. 9, 2, 8. prior ſtandi quam. 7, 9, 7. ſumma. 4, 9, 3. vna erat. 7, 7, 37. cura recuperandi ſua. 4, 15, 13. tuendi ſe. 4, 2, 22. curæ *ei* eſſe. 6, 7, 21. ſibi fore cetera. 7, 5, 41. curam ſummam adhibere. 3, 12, 22. agere pudicitiæ. 4, 11, 3. iniicere, ne. 3, 1, 18. cura omni veſtigare. 4, 6, 5. curæ auerſæ a. ad. 10, 10, 9. inſtantes. 3, 3, 2. 6, 2, 1. *Salluſt. Iugurt. l. 3. ſub fin.* vacuus curis, niſi inſtantibus. curæ obruunt animum. 9, 9, 23. curis ſolutus. V. 4, 15, 23. curare, *medicorum propr.* 10, 4, 12. ægrum. 8, 14, 45. curare corpus. 6, 7, 23. (*hoc eſt, lauari, vt patet ex 6, 9, 9.*) 7, 5, 16. 7, 11, 20. *Vide Briſſonii Lexic.* corpus exanimum. 10, 10, 12. & 13. curare corpora. 3, 8, 22. *h. e.* δυσωπουμένους καὶ ἀναπαύειν, *vt eſt apud Arrianum 6, 2, 16. Sidonius ep. 2, 9.* qui tempus inſtare curandi corpora moneret. *vbi Sauaro p. 141. Sic apud Cicer. de Nat. deorum. 1, 34.* curatio corporum. curare morbos remediis. 5, 9, 3. vulnera. 7, 1, 22. curati ſuo arbitrio. 3, 5, 12. curatum vulnus. 9, 6, 1. curatio parum proſpera. 9, 5, 25.

currere ad. 6, 8, 10. ad complectendum. 7, 2, 24. currimus quiſque in ſuos ordines. 7, 1, 25. curſuri per ſaxa. 8, 11, 21. curricula, *hoc eſt, currus.* 8, 14, 8. ita candidum ſolis curriculum *in pr. lib. 7. Apulej.* currus regis. 3, 3, 16. prægratus. 9, 10, 26 ſolis. C. 3, 3, 11. aureus in triumpho. C. 4, 2, 1. ſacratus Ioui. 3, 3, 11. curru ſublimis. 3, 11, 7. vectus. 5, 12, 16. vectus quandoque Alex. C. 5, 1, 23. currus adornati auro &c. 10, 1, 24. diſſipati. 8, 14, 9. falcati. 4, 12, 6. & 10. 4, 15, 3. graues, immobiles. 8, 14, 4. in curribus ſumma virium *Poro.* 8, 14, 2. curſus Lunæ. 8, 9, 36. rerum. 3, 5, 5. ſiderum. 7, 4, 28. abſcondinus. 7, 10, 3. breuis ex Italia in Epirum, *maximum iter.* 10, 1, 18. curſus magis, quam itineris modo. 5, 13, 5. curſu inhibito. 4, 16, 16. ſecundo. 4, 14, 20. curſus *fluminis* ſegnior. 9, 2, 17. *nauigij* reuerberatur æſtu. 9, 9, 8. curſum inhibere. 5, 13, 12. victoris morari, *progreſſus celeres.* 4, 2, 17. curs. regere. 5, 13, 10. curſu effuſo. 5, 13, 12. libero meat amnis. 5, 1, 30. quam maximo poſſet, ſequi. 3, 8, 16. quanto maximo poterat. 4, 13, 36. curſu in hoſtem ire. C. 3, 10, 3. *Adde Herod. 6, 112.*

Curtius Virgilium reſpicit. C. 4, 2, 7. C. 4, 3, 6. C. 4, 4, 12. C. 4, 6, 17. C. 8, 1, 52. repræhenſus. C. 3, 8, 23. confuſe narrat. C. 3, 11, 2. & 4. hiſtoriam confundit. C. 3, 13, 15. in acierum deſcriptione haud accuratus. C. 3, 9, 2. C. 5, 9, 4. C. 4, 13, 28. *Peregrini. dexterum.* C. 8, 14, 15. alias probus & circumſpectus hiſtoricus. C. 5, 7, 9. *Reſtituit.* f. Diodorum ſequitur. C. 9, 3, 24. C. 9, 4, 15. Curtii errores in locorum deſcriptionibus. C. 5, 1, 11. *Euxinus.* C. 7, 3, 19. 21. & 25. *Alexandriam.* obliuio. C. 4, 15, 8. error indefenſus. C. 5, 6, 17. orationes. C. 3, 2, 4. & 11. *Verum.* error inſignis. C. 6, 5, 24. Curtii ætas. C. proleg. c. 1. C. 4, 4, 7. f. C. 9, 3, 24. C. 10, 9, 3. & 6. *Liuio coætaneum facit & Wolfius rer. memorab. cent. 1. ſed Barth. Aduerſar. 54. 7.* Ævum, *inquit*, Curtii forte non tam vetus eſt, quam cenſent etiam ſubactiſſimi iudicii homines, & nos alibi prolixius opinaturi ſumus. nomen, conditio. C. proleg. c. 1. C. 3, 9, 2. ſtylus & hiſtoria. C. proleg. c. 2. Curtiana exemplaria. C. proleg. c. 3. librorum numerus. *Comment. ad titulum operis. Adiectam his quæ ſuggeſſit eruditionis & humanitatis eximius vir, Ioh. Georg. Syrzelius, Rotenburg. Conſul. Chriſtoph. Mylaus in Conſilio Hiſtoriæ vniuerſitatis ſcribendæ, ſub collocatione de literatura:* Q. Curtium candore & integritate ſermonis præcellentem, ex coniectura & extremæ paginæ teſtimonio in hæc tempora (*Liuiana*) reponunt. *Dauid Chytraus de Lect. Hiſt. inſtituenda:* Inter Latinos Q. Curtius extat argutus, elegans & nerueſus ſcriptor, ſed ἀκριβολογος. *Chriſtoph. Colerus Epiſt. de ſtudio Politico:* Alexandri M. res Arrianus Græce, Q. Curtius Latine expoſuit. Floridus vterque; ſed nitidior Curtius, & quouis melle dulcior. Lectorem citius defatigatum quam ſatiatum dimittat. Sententiæ paſſim directæ & obliquæ, quib. mire illuſtratur vita humana. Videris quomodo illas notes & excerpas. & alias etiam non pœnitendam meſſem ex hac ſegete colligas Monitionum Aulicarum. *Caſp. Barth. in Ep. de LL. quæ olim cum Mezuduell. Becmanni edita eſt, Curtium aſſerit eſſe omnino melioris illius, quo Liuius, Plinius, Columella, Seneca, Velleius ſcripſere, æui, vocatque ſubactiſſimum ſcriptorem, plane nemini vnquam ſatis laudatum. Idem lib. 8. Epiſtorp. epig. 247. de eod. ita canit:* Suauitatis imperator argutæ Nihil relinquit auctor atque Alex. *Idem tamen Aduerſ. 27. c. 15. ſcribit:* floriditatem Curtianam declamatorio affectu obnoxiam magis quam ſummorum auctorum auctoritas ferat. Præcipue de orationibus hoc dictum velle fictis declamationum floſculis ex vmbra ſcholæ oſtentandis &c. *Locus Ludum. Viues, quem ex Ba-*

ex Bibliosh. Gesneri addaxi, extat in lib. 3. de tradendis disciplinis pag. 309. Franciscus Balduinus de Institut. Histor. lib. 2. Cum æger aliquando (*Alphonsum intelligit*) decumberet, & legendo Curtium qui eam Latine scripsit historiam quam Græce Arrianus, ita se oblectasset, vt animi & corporis languentes vires collapsas etiam recreasset, exclamauit non esse in Hippocrate vel Galeno faniorem medicinam, suauioremque curationem. *Hæc ex literis Stycelij mei. At de ætate Curtij (demus enim auctori nostro, vt quæ ad ipsum proprie pertinent, licet charta temporisque iuxta parcis, non omittantur) iudicium Rutgersij Vossiique maximorum hominum, impugnat vir quidam doctrina famaque Clarissimus, quum alibi, tum in ea epistola, quam ad se scriptam, Amplissimus Vicefortius, ipso auctore id volente, mihi misit, cui ob eam rem & alia, quæ ibi ad curam cultumque nostri auctoris benigne pollicebatur, maximas debeo gratias, & iam nominatim agerem, nisi nomine appellandum non putarem, in loco quo ab ipso dissentire cogor: quando omnes eius rationes facile cuiusvis posse videntur, ex quibus, vt in tot angustiis, attingere sufficiat, quod ex vocabulo* ducatus *argumentum petendum putabat de ætate Curtij disputantis. nego enim Curticum eo ipsum esse, quamquam 10, 4, 4. compareat. non enim ea Curtij verba sunt, sed aut Brunonis, aut alterius cuiuscumque qui Iacinum & in Mss. & vetustioribus editis omnibus extantem vetumque suppicuit. Sed hunc errorem communem esse video, non vulgo tantum, verum etiam viris maximi in his studiis nominis: ne non sine caussa mirer neminí vnquam quod sciam, de re tam manifesta quidquam subolusse. At ego singula fere verba vnde desumpta sint indicauerim. Nam ex scriptorib. huius historiæ, qui eorum adhuc leguntur, omne istud supplementum compositum est. alia ergo alionde, ac nisi valde fallor, ab interprete Arriani Facio 7, 2, 32. hanc vocem mutuatus est, cuius isthæc verba sunt:* Postquam vero cognitum est, quid intus actum esset, ducatus Persis datos, barbaros in varios ordines distributos, Macolonica nomina iis imposita, *cum seqq. quæ omnia religiose transscripsit personatus iste Curtius. Ad eumdem modum pro Julio Obsequente passim citari Lycosthenem notat Vossius de Hist. Lat. lib. 3. p. 711. Quem etiam vide eiusd. operis 2, 60.*

Curtii *varii C. prolog. 1, 3. enumerantur.*

curuat se *Luna* in cornua. 8, 9, 36. curuant se *rami.* 9, 1, 10. curuatus crebris flexibus *amnis.* 8, 9, 10. curuatum sinu flexuque iugum. 3, 4, 6. curuati leuiter gladij. 8, 14, 29.

custodia arcis. 5, 2, 16. castrorum. 5, 4, 14. corporis. 3, 9, 4. 5, 1, 41. 5, 11, 6. 10, 3, 15. contra fas iusque peregrino militi tradita. 6, 4, 9. custodia opportunitatis. 8, 13, 18. custodiæ *cuius* adsueti. 5, 12, 9. in custodiam tradi. 6, 5, 10. 8, 5, 24. custodia diligenti *quid* adseruare. 4, 1, 4. *iunguntur hæc sæpe*, custodia *nimirum*, & seruare. *sic apud Plautum Captiu. 2, 3, 96.* Seruate istum &c. ne quoquam pedem efferat sine custode. custodientes. 3, 13, 3. custoditur porta leuius. 4, 10, 25. custodiri in vinculis. 7, 1, 6. custos (*præfectus*) arcis & pecuniæ. 5, 1, 20. corporis. 6, 7, 15. pecuniæ regiæ. 5, 5, 2. pecuniæ tantæ. 6, 11, 32. salutis *cui* datus medicus. 3, 6, 1. verius quam comes, *observator.* C. 5, 11, 2. *Adde Tacit. 2, 67, 2. de Rhescuporide.* sine custode relictum regnum. 6, 5, 31. custodes, *qui observabant ne Darius agnosceretur.* 5, 12, 20. custodes, *qui claustra portus seruant* (*vigiles.* 4, 5, 21.) 4, 5, 19. custodes, *de excubiis in saltu & aditu positis.* 5, 4, 19. custodes, *qui capsinos adseruabant*, cæsi. 4, 15, 9. Asiæ, Europæ. 7, 8, 30. corporis. 4, 13, 19. C. 5, 1, 41. 5, 11, 6. 6, 11, 8. 7, 5, 40. 7, 10, 9. 8, 9, 24. 9, 6, 4. corp. excitati. 8, 6, 21. *distinguuntur ab* armigeris. 8, 2, 11. custodes impedimentorum fixæ. 5, 8, 5. *pecuniæ.* 6, 2, 10. vrbis. 5, 4, 34.

cutis. 8, 9, 22. candida. S. 1, 2, 10. summa perstricta. 3, 12, 2.

cydaris. 3, 3, 19. כתר

Cydnus amnis. 3, 4, 7. & 8. Tarson interfluit. 3, 5, 1. *ostiis eius long.* 67, 45. *lat.* 36, 40. *fontibus long.* 66, 0. *lat.* 38, 30. *tribuit Ptolemæus in Asiæ tab.* 1.

Cyna. S. 1, 10, 4.

Cynicum institutum. S. 1, 11, 11.

Cyprus. 4, 1, 27. *vide Ptolem. in Asiæ tab.* 4. Cypro classis aduenit. 4, 3, 11. Cyprius rex. S. 2, 4, 9. Cypriorum rex Pnytagoras. C. 4, 3, 11. *Pnyt.* Cypr. regibus honos habetur *ab Alex.* 4, 8, 14. imperat *Alex.* æs stupamque & vela *ad naues.* 10, 1, 19. Cypriæ naues. S. 2, 3, 15. S. 6, 1, 11.

Cyrenenses. 4, 7, 9. *long.* 50, 0. *lat.* 31, 20. *Ptolemæus in Afr. tab.* 3.

Cyropolis. 7, 6, 19. & 20. *videtur intelligi verbis quam* Cyreschata *vocat Ptolemæus, tribuens long.* 124, 0. *lat.* 43, 40. *in As. tab.* 7. obsessa à Cratero. 7, 6, 16.

Cyrrhæus ager. S. 1, 5, 21. *long.* 50, 0. *lat.* 37, 30. *Ptolemæus in Eur. tab.* 10.

Cyrus. S. 2, 1, 2. imperii Persici conditor. S. 2, 1, 3. nobilissimus rex. 4, 12, 8. imperium primus in Persidem intulit. 4, 14, 24. condidit vrbem Persagadum. 5, 6, 10. decessit. 7, 6, 11. quondam rex Pers. 10, 1, 23. Cyri castra, regio. 3, 4, 1. exercitum iuuant Agriaspæ. 7, 3, 1. sanguis in Cambyse exstinctus. S. 2, 1, 4. sedes. C. 6, 3, 13. sepulchrum Alex. aperit. 10, 1, 30. solium Darius Alexandro optat. S. 5, 13, 29. Cyrum Alex. maxime admiratur. C. 7, 6, 20. *alius* Cyrus cum Artoxerxe de regno dimicat. S. 2, 2, 20.

Cyzicus. S. 2, 1, 11. *long.* 56, 0. *lat.* 41, 30. *Ptolemæus in Asiæ tab.* 1. continenti iuncta. C. 4, 2, 5. *In Adde Casaubonum ad Strabonem libro duodecimo, pagina* 220 *c. Scholiastes Apollonij ad Argon. 1, 936. scribit: τὸ πρότερον αὐτὴν νῆσον ὑπάρχουσαν, ὕστερον συνάπτεσθαι τῇ ἠπείρῳ.* Cyzicenus ager. S. 2, 1, 18.

D.

D*Et* A *aliud pro alio acceptum.* V. 8, 11, 2. Dorinis, *pro* Aornus. D. & H. V. 7, 10, 4. D. & T. V. 7, 3, 4. V. 7, 7, 28. V. 10, 7, 10. *Sic apud Augustin. princ. Epist.* 167. requirendi *editum est, pro* requirenti. *sed Ant. Augustin. Antiquit. Dial. 9. monet, p.* 143. has mutas D. & T. inuicem sæpe permutari. teste etiam Quintiliano. 1, 4, 14.

Dactyli Idæi. S. 2, 1, 13.

Dædala, regio. 8, 10, 19. *long.* 128, 0. *lat.* 30, 30. *Ptolem. in Asiæ tab.* 10.

Dædali statuæ. C. 4, 3, 22. *Desiderare. de his etiam Dio in orat. 37. præter eos quos citat Scaliger ad Euseb. num. DCCXXXVII. similis iis Cyzicenorum lapis fugitiuus, apud Plinium 36, 15, 2. & apud Suetom. Tib. cap.* 63. Prænestinæ sortes.

Dæsius Mensis. S. 2, 5, 4. *vide Scalig. lib. 1. de emend. temp. p. m.* 48. & *flagellum eius Petauium* 1, 29. *item Capellum in histor. sacra & exot. quem tamen fugit ratio, tempora Thebani belli computantem ex hoc gesto, quod co supplem. loco narratur; quum id Plutarch. Alex. cap.* 24. *pugnam ad Granicum proxime præcessisse tradat.*

Dahæ. 4, 12, 6. *in Var. sæpe* Dacæ. *long.* 105, 0. *lat.* 41, 0. *Ptolemæus in Asiæ tab. 7. Strabo. lib.* 11. Qui ad sinistram mare Caspium nauiganti offeruntur, Nomades sunt, quos hodie Daas appellant, Parni (*seu* Aparni) cognominati: p. 508. b. *Idem infra.* Plerique Scytharum qui à Caspio mari incipiunt, Daæ dicuntur. p. 511. b. *Idem auctor est Daas hos Parnos ex quorundam sententia à Dais, qui supra Mæotidem paludem degunt Xanthiis & Parnis profectos, Arsacem habuisse regem, auctorem Parthici regni.* p. 515. a. b. c. *Plinius 6, 17. de Scythis:* Celeberrimi eorum Sacæ, Massagetæ, Dahæ. *Solin. cap.* 20. Chalybes & Dahæ in parte Asiaticæ Scythiæ crudelitate ab immanissimis nihil discrepant. *Rufinus.* His regionibus (Criumetopon *describens*) Dahæ confines sunt, acerrimi omnium bellatores, & Chalibes &c. *ait Marcellin. 22, 15. Dansquinus ad Silium* 13, 764. *ostendit* non discrepantia nomina esse Dacæ, Dahæ, Dasæ, Daci, Dahi, Dani. item duplices esse Dahas, vnos ad Germaniam pertinentes, alteros ad Hyrcaniam. *Qui plura de his vult cognoscere, legat Reineccij regna Dacicum & Parthicum. Nos ad Curtium reuertamur, in quo* Dahæ *prædicantur proceri valde.* 7, 4.

6. equis bini insident. 7, 7, 32. oppressi à Cratero. 8, 1, 6. & Massagetæ *confines.* 8, 1, 8. Spitamenen *recipiunt.* 8, 3, 1. *Alexandro militant.* 8, 14, 5. 9, 2, 24.

Daimachus. C. proleg. cap. 4.

Damascus. 5, 8, 12. vbi regis *Persarum gaza.* 3, 12, 27. *Vide Comment.* Damasci præfectus. 3, 13, 2. Damascena præda. S. 1, 4, 3.

damnare consilium, *improbare.* 3, 8, 2. cuncta. 3, 2, 1. delationem. 6, 8, 13. delatum. 10, 1, 40. fidem cuius, **nit trawen.** 3, 6, 6. fid. commilitonum. 10, 9, 19. prima quæque. 6, 6, 27. spem omnem. 10, 2, 21. difficilius *bonis*, quam decipi. 5, 11, 11. damnatus etiam *sua* sententia, αὐτοκατάκριτος. C. 6, 10, 4. damnata *quorum* fides. 6, 4, 9. popularium fide. 5, 12, 4. spe salutis. 10, 9, 21. damnato omni præsidio. 8, 2, 26. damnatorum cadauera insepulta abiecta. C. 3, 2, 20. damnatis sacrificiis. 5, 4, 2.

damno sarcinarum contempto. 4, 15, 8.

Danubius. S. 1, 12, 7.

Daochus. S. 1, 5, 14. Thessalos Philippo vendit. S. 1, 7, 12.

Dara. C. 4, 15, 28. Daras *appellant Evagrius hist. Eccles.* 3, 37. *&* 5, 9. *&* 10. *ipsamque verbis Nicephori.* 16, 37. *&* 17, 38. *qui non vt ego diuinabam, à voce δᾶρυ nomen oppido manasse volunt, sed ex nomine regis Darij,* ἀπὸ Δαρείου ἀυτὸ καλεσαμένου πατέρων Ἀλέξανδρος ὁ Μακεδὼν φίλιππε.

dare. dedit locum flamma. 6, 6, 31. dare alimenta igni, 6, 6, 29. comitem *quibus.* 7, 9, 19. consilium. 6, 4, 8. coronas aur. &c. dono. 8, 12, 15. dextram pignus fidei. 8, 12, 10. diadema. 10, 6, 11. dies paucos militi ad quietem. 4, 9, 13. documenta. 7, 11, 8. dona pro cuiusque merito. 5, 6, 20. equos *cui*, 7, 1, 32. fidem. 6, 4, 14. fid. cui. 6, 4, 13. fid. Persarum modo. 6, 4, 14. fid. per nuncios. 8, 12, 9. fid. impune venturum. 4, 1, 14. *in* parricidio. 6, 7, 7. *Bernegg. malit* in parricidium. *sic fane* in ea se fidem dare paratum. 4, 1, 9. *&* in hæc fides data est, & acceptæ. 6, 11, 29. *Amnem in Liu.* 44, 25, 6. in vtroque non fidem modo, sed obsides quoque dare paratum esse. *quamuis idem* 30, 12, 11. data dextera, in id, quod petebatur obligandæ fidei. dare filiam *cui.* 4, 11, 20. fortunam. 6, 5, 8. honores cœlest. 8, 5, 15. iter insequentibus. 4, 16, 9. immortalitatem famæ. 9, 4, 21. imperium, cœlum, *imperatorem aut deum facere.* 8, 5, 18. imp. *cui.* 3, 3, 1. 10, 7, 12. imp. summum cui. 3, 13, 14. impunitatem facto. 8, 12, 3. inferias. 7, 9, 21. inf. corpori. 10, 1, 30. iudices. 5, 2, 2. leges. 4, 5, 7. medicamentum, *propinare, exhibere.* 6, 10, 34. negotium quibus. 10, 1, 36. nobilitatem locis. 9, 6, 22. notam consilii, **sich verschnappen.** 6, 8, 15. occasionem. 4, 5, 16. occasionem seditioni. 10, 3, 15. pacem. 4, 11, 7. pellicem seruo virginem. 10, 1, 5. pœnas. 4, 7, 27. pœn. iure. 7, 1, 39 precium flagitii. 5, 1, 37. prouinciam *cui.* 8, 2, 14. quietem militi. 6, 4, 8. regnum *cui.* 7, 4, 17. regna aliis. 10, 1, 42. signum. 5, 10, 12. signum quibus. 2, 5, 7. sig. pugnæ. 4, 13, 22. sig. receptui. 8, 11, 14. sig. tuba. 5, 2, 7. sig. veiis candidis. 7, 11, 11. sororem *cui* in matrimonium. 6, 9, 17. spatium animo. 8, 1, 48. spatium liberum. 7, 4, 35. spat. fugæ. 4, 16, 7. terga victoribus. 8, 2, 17. venenum, *propinare.* 10, 10, 14. viam abeunti. 10, 6, 24. vitam *alicui.* 5, 13, 27. secum pleraque in profundum, *ruina trahere.* 4, 3, 10. date hoc precibus meis. 9, 2, 30. dari in conspectum. 10, 6, 4. in consp. *præbere videndas*, vires. 3, 2, 2. in conspectu. 5, 1, 2. *sed istud reclinat.* in matrimonium. 6, 9, 17. in profundum. 4, 2, 10. datur fides. 8, 12, 9. fides *quibus.* 6, 5, 6. occasio. 9, 7, 6. signum tuba. 8, 1, 47. datus est *quis quibus* dux. 8, 11, 5. data occasione. 7, 2, 7. venia. 6, 6, 34. 9, 1, 22. datum est iræ bidium. 9, 3, 19. signum. 6, 11, 38. 7, 5, 32. 8, 11, 22. sig. vt. 7, 6, 16. 8, 13, 26. sig. tuba. 8, 11, 11. plus formæ quam miserationi. 8, 10, 35. dati comites. 5, 13, 3. duces his. 8, 11, 10. duces itineri. 5, 4, 20. incolæ vrbi. 7, 6, 27. obsides. 3, 1, 23. data sunt dona. 7, 8, 17.

Dareus.

Dareus. C. 3, 1, 1. *Dar.* V. 6, 11, 29. *sic leg. puto* 5, 10, 5. *asseruari Dareum, pro* adseruari eum. *vulgo scribitur* Darius. 5, 12, 7. 6, 2, 11. Alexandro insidiatur. S. 2, 11, 7. sua vastat ne hosti prosint. S. 2, 4, 19. ad Athen. scribit. S. 2, 4, 27. 3, 1, 19. statuit ipse decernere. 3, 2, 1. veritatis impatiens. 3, 2, 17. vaginam acinacis iubet mutari. 3, 3, 7. sanctus & mitis. 3, 2, 17. 3, 8, 5. *Reinecc. de regno Pers. vide.* incitamentum suis ad se tuendum. 3, 11, 7. mitis & simplex. 5, 10, 14. haud rudis Græcæ linguæ. 5, 11, 5. S. 5, 13, 26. fuga præceps. 5, 13, 2. Artabazum amplectitur. 5, 12, 8. capitur. 5, 12, 16. 5, 13, 6. compedibus aureis vincitur. 5, 12, 20. mouit ab Ecbatanis. 5, 13, 1. viuit adhuc, 5, 13, 11. telis confoditur. 5, 13, 16. & S. 5, 13, 25. moritur. 5, 13, 20. vindicatur. 7, 1, 25. in sedem Cyri per Bagoam admissus. S. 2, 1, 1. S. 2, 2, 11. 6, 5, 12. Darii amiculum. 3, 12, 5. coniunx. 3, 3, 23. conuicia in Alex. S. 2, 4, 25. corpus repertum. 5, 13, 25. exercitus. 4, 9, 3. frater. 6, 2, 9. & 11. fuga. 4, 16, 8. liberi. 3, 3, 24. literæ. 3, 5, 22. interpres. 5, 13, 7. mandata ad Alex. S. 5, 13, 27. mater. 3, 3, 23. pecunia. 3, 3, 25. sepultura. 5, 13, 31. somnium. 3, 3, 4. superbia. S. 2, 4, 26. tabernaculum. 3, 11, 23. vehiculum. 5, 13, 15. & 20. Dario spes in vno Memnone. S. 2, 12, 16. Darium fugientem insequitur Alexander. 5, 13, 1. *Atque hæc quidem ad vltimum Darium pertinent. alius fuit* Hystaspe genitus. S. 2, 1, 4. bellum infert Græciæ. 4, 1, 10. Europæ. 5, 6, 1. eius insolentia. 3, 10, 8. pons in pelago. S. 2, 4, 11. Darius coërcitorem sonat. C. 4, 1, 10. *Nomen.* Darici. C. 3, 13, 16. 7, 11, 12.

Daseyleum. S. 2, 6, 10. *long.* 56, 46. *lat.* 42, 56. *Ptolem. in Asiæ tab.* 1.

Dataphernes. 7, 5, 21. vinctus Alexandro traditur. 8, 3, 16.

de *&* di *confunduntur.* V. 3, 8, 10. V. 4, 2, 6. V. 5, 3, 18. V. 7, 1, 31. V. 9, 2, 31. de die, **bey Tag.** 5, 7, 2. 8, 3, 8. de rege, regno *i.* e. pro rege, regno. 10, 5, 13. *vbi Raderus. Sic Cicero pro Archia* c. 11. de vita dimicant. de industria. 5, 3, 17. 6, 1, 9. debellari fame atque inopia. 3, 5, 6 inopia. 4, 9, 8. debellaturus super mensam Alexandrum Bessus. 7, 4, 7.

debes mihi multum. 8, 8, 15. quantum tibi deberet. 6, 8, 5. debere filio salutem suam. 8, 1, 25. *cui* salutem filii. 6, 8, 7. debet Principi suo salutem populus Rom. **hatt zudancken.** 10, 9, 3. debere plurimum virtuti, plus fortunæ. 10, 5, 35. victoriam virtuti, fortunæ. 4, 16, 27. debitum vitæ. 10, 5, 3. *cui* nomen. 5, 2, 22. debitæ laudes. 5, 8, 10. pœnæ. 4, 15, 13. debiturus sum vobis hoc vnum, cetera imperaui. 9, 2, 29. debitor maximorum debitorum. 5, 13, 27.

debiles. 4, 15, 17. senes, debiles. 10, 5, 14. *opponuntur* integris. 4, 16, 11. *intelliguntur enim proprie debiles, qui membra quædam, aut certe vsum eorum amiserunt.* debilior ad discrimina exercitus. 5, 1, 39. debilitatus vulnere. 8, 1, 24.

decedere. 7, 6, 11. Asia. 5, 9, 4. via. 5, 13, 23. *Cæsar. Bell. Ciu.* 3, 112. paulum suo cursu decesserint. *vbi Cl. Comm.* n. 1092. decesserat ira mente. 8, 2, 1. nox. 8, 6, 23.

decem à singulis electi. C. 6, 8, 19. *vide* Vir virum legit. decimæ Herculis. C. 4, 3, 19. *De his videndus intelligendusque Polyb. in excerpt. legat.* 114, 3. *vide & Plautum Bacchid.* 4, 4, 15. *& Curcul.* 2, 3, 79. *vbi Taubman.*

decernere, **schlagen.** 3, 2, 1. *& ibi Raderus.* 3, 8, 9. acie. 4, 13, 24. ferro cum *quo.* 9, 7, 17. Marte. 4, 5, 7. prœlio equestri. 3, 11, 1. in campis. 4, 12, 5. decreuerat experiri. 5, 3, 4. decreuerant occupare. 3, 8, 23. decreto bello. 4, 2, 12. decretum conuiuii. 8, 5, 17. decreta naturæ, gentium. *leges.* S. 1, 9, 6.

decerpere folia hederæ. 8, 10, 15.

decidunt flumina ex dorso montis in mare. 7, 3, 21.

deciso capite, *resecato.* 7, 2, 32.

deceperunt me nostri mores. 5, 2, 20. decipi. 5, 12, 3. opus erat cupienti finire bellum. 6, 1, 17. quam damnare, facilius bonis. 5, 11, 11. decepti fraude. 7, 7, 34.

declinare iter eo. 9, 4, 20. regionem, via.

vitare. 4,13,37. via. 5,8,5. declinari in fugam. 9,2,20. declinatio capitis modica. 7,4,36. corporis exigua. 4,6,6. 9,7,21. *forte sic leg. in Ciceron in Catil.* 1,6. tuas petitiones ita conjectas, vt vitari posse non viderentur, parua quadam declinatione, vt aiunt, corporis effugi. *pro* & vt aiunt corpore.

decoctum cœnum. 4,3,25.

decor habitus in barbaris rarus. 8,4,23. decorant currum simulachra. 3,3,16. decorus habitus. 9,7,12. multa præter ipsius decorum gerere. 10,4,9. *aliter quam deceret.*

decurrit amnis in. 9,4,1. decurrere in armis. S. 2,7,9. *Sic Liu.* 26,51,3. ad. 6,7,27. 7,1,28. in fines Sobior. 9,4,2. in mare. 9,3,13. de montibus. 7,6,1. decursurus in mare *amnis.* 8,9,8.

decus, *honor, gloria*, belli opimum. 7,4,40. capitis, *diadema.* 5,8,13. cæsi regis. 4,15,25. pristinæ fortunæ. 8,10,35. opimum, *opima spolia.* 3,11,7. pristinum. 3,11,25. decora corporis. 4,14,6. maiorum. 5,8,16. vetera, præsentia. 6,1,8.

dedecus, *infamia, turpitudo*, fugæ. 4,15,30. meretricum. 5,1,38. vitæ. 8,9,32. vltimum. 4,14,24. 9,5,11. pro dedecore *quid* habere. 8,9,32.

dedere arcem. 3,1,6. auctores discordiæ. 10,8,15. corpus suum. C. 9,1,7. gentem suam. 6,5,21. gent. in fidem. 7,6,7. nos barbaris. 8,7,12. regnum. 8,12,4. rupem. 7,11,5. se. 3,1,6. 9,10,5. se victori. 8,14,35. se, liberos, gentem. 9,1,30. se ipsos vrbemque. 9,8,28. vrbem. 3,1,8. vrbem seque. 7,5,29. vrbem portusque *cui.* 4,5,9. dedens se. 6,4,23. vrbem seque. 5,1,17. dedentes semet. 6,6,34. dedituri gentem. 9,8,7. deditur insula regi. 4,1,5. dedi regem hostibus. 9,4,32. vrbem. 5,1,7. moribus alienis. 6,6,10. deditus hostibus. 9,2,32. vni ci. 8,3,6. melioremfortunam deditus quam hostis habiturus. 7,4,16. dediti admirationi regis. 3,6,17. in deditos fides. 5,7,1. in deditos nil grauius consultum. 5,6,16. dedita (*pro* dedicata) diis templa. V. 3,10,9. *pro* deditio *legitur* editio. V. 8,11,1. deditionis conditio. 7,11,27. deditionem facere. 4,5,16. in deditionem accipere gentem. 7,6,7. mors deditione leuior. 8,3,6. dedititii. 7,11,29.

dedicans vrbem memoriæ ac nomini equi. 9,3,23.

dedignari, *se indignum ducere*, adfinitatem. 8,1,9. imperium. 6,10,23. *quem* patrem. 6,11,23. dedignantes venerari ipsum. 10,5,33. non dedignatus ex captiua liberos tollere. 10,3,11.

dedisce naturam. C. 3,2,18.

Deditamenes. 8,3,17.

deducere in cubic. 8,6,13. *quos* in planum. 6,1,2. naues in Oceanum. 9,10,3. à quo genus. 8,4,26. deduci in, *de colonis.* 9,10,7. deducitur exercitus in campum. 10,9,12. deducuntur Babylonem *naues.* 10,1,19. deducti in colonias. 9,7,1.

deest animus. 6,11,28. dux, locus. 6,1,8. multitudo militum. 3,2,10. nihil gloriæ. 9,9,4. vigori. V. 7,9,11. pluribus viaticum. 10,2,25. multis arma. 4,9,3. ne quid desit. 8,9,29. nil ex &c. defuit *cui.* 3,12,23. non decoro. 9,6,21.

defatigatus labore miles. 9,2,11. defatigati metu, labore. 8,4,6. proelio, fuga. 4,16,16.

defectio Bactriana. 7,7,31. equitum. 10,8,7. Laconum. 7,4,31. regionis finita. 8,1,6. Sogdianorum nunciata. 6,7,13. transfugarum comperta. 7,6,16. defectionis veniam impetrare. 6,1,20. defectio Lunæ. 4,10,2. siderum terret ignaros. C. 4,10,2. *Formido.*

defendere alterum in acie cornu. 7,1,3. regionem. 10,10,3. defendunt vrbem hostes. 9,4,7. defensus religione loci. 10,9,21. *est etiam*, defendere *quid, causam dicentis, quum factorum suorum rationem reddit.* 7,1,22. *hoc sensu* defensio vincti supernacua, inuisa. 6,10,4.

deferre crimina. 10,1,27. indicium. 5,11,7. ind. ad. 6,7,25. iurgium. 6,7,33. literas ad. 5,7,13. quæ. 5,12,7. quæ acceperat, ad fratrem. 6,7,16. *quem* in tabern. 5,5,4. 8,2,4. detulit quid index. 6,7,23. deferre ad *quem* sermonem. 6,7,33. defertur ad *quem* summa imperii. 10,6,17. deferuntur vera à. 5,12,3. deferens rem incertam. 6,9,9. deferentes vana. 6,8,14. delatus ab indicibus. 7,1,7. 10,1,40. delatum indicium. 6,10,21. ind. rei. 6,9,8. delati in foueas. 5,4,18. delata errore iumenta per *tot* stadia. 5,13,23.

deficere, *viribus, & animo linqui, s'euanouir.* 4,10,18. *ita* deficiens *pro morti vicino, moribundo.* 5,13,29. equus. 8,14,34. in agmine miles. 7,1,22. deficientia corpora. 7,3,13. iumenta. 5,13,24. *sic Cæsius Iustinus.* 2,9,2. si ille defecerit. *h. e. si mortuus fuerit. Frontin. strat.* 3,7,6. profluuio ventris deficientes cepit. *vt ad Flor.* 2,20,7. *m. conicct. est enim* deficere, *lassari, defatigari, exhaueriri viribus, morbo, oneri, laboribus succumbere. Frontin. idem* 3,8,2. *sic vtitur. & noster Curt.* 8,2,35. 9,10,15. defecit natura. 9,4,18. rabies in occidendo. 4,4,17. vox. 10,3,4. animi, corpora. 7,5,6. membra. 10,9,2. 6,1,14. deficere animis. 4,3,20. deficiens caput. 6,1,15. exercitus. 7,5,9. *quis* voce. 7,7,5. V. 7,7,20. deficientes equi, *lassitudine fcil.* 4,1,2. *Adsini sensu* deficit aqua, *quum quæ adfuerat, exhausta consumptaque est, nec alia comparet.* 4,7,12. & 13. def. quos aqua. 7,5,8. deficit vltimus spiritus, *dilabitur.* 9,5,12. *quem* anima. 7,7,36. *quos* lux, cœlum. *desinunt.* 5,6,13. sanguis. 8,14,36. illum vox. 6,7,30. alimenta. 7,4,25. 9,10,12. ipsos alim. 10,8,13. arma. 9,3,10. munimenta. 4,4,12. *quem* vox sanguisque. 6,11,37. deficiens luna, *splendore scil. quum defectum seu eclipsin patitur.* 4,10,2. *Alio sensu* deficere *à quo est* desciscere. 6,6,20. à *quo* ad *quem.* 4,8,14. deficiens Asia. 7,9,17.

defigere cuneos inter saxa. 7,11,13. & 15. oculos in vultu *cuius.* 7,8,9. ora in terram. 9,3,2.

deflere exstinctos, semetipsos. 8,11,12. ignominiam. 8,6,7. *non omnino lachrimis, verum sine etiam illis, sola voce, sic &* deplorare *sumitur, pro miserari, de ignom. miserabiliter queri. sic ad historicam narrationem idem vocabulum accommodat Senec. consol. ad Marciam* 26,1. illo ingenio, quo ciuilia bella defleuit. *Sueton. Calig.* 30,9. Cædem defleuit edicto. *Vide Suetonium apud eundem Calig.* 38,3. diplomata, vt vetera & obsoleta deflebat, *contra sententiam maximorum virorum retinendum censet. verbis igitur ea deplorabat, & per iocum tanquam prudem exsinctæ & exolitæ miserabatur.* deflere ludibria corporum. 10,1,3. precium sanguinis. 6,6,16. *quum* ingenti gemitu ciulatuque. 3,12,4.

defluxit corpus ex equo in terram. **gesuncken.** 7,7,36. gleba resoluta. 4,6,11. defluere ad insulam, *nauigare sec. flumine.* 9,8,30. secundo amne. 4,8,7. 9,3,24. 9,6,2.

defodere murices in terram. 4,13,36. vites & arbores hyeme defossæ latent. 7,3,10. defodere siros, *id est, fodiendo efficere, sicut specum fodere aut effodere dicimus.* 7,4,24.

deformia cicatricibus ora. 10,2,12.

defungi morte. 5,8,11. 8,7,5. victu parco, *contentum esse.* 6,2,3. defunctus periculo *dicitur, qui iam eo liberatus est, quasi qui officium suum in eo sustinendo vsque ad vltimum fecerit.* 4,6,16. 4,16,25. *sic* defuncta multis casibus *vrbs.* 4,4,21. defuncti omni discrimine. 9,4,16. defunctus prospero euentu, *qui rem ad felicem exitum perduxit, eamque obtinuit.* defuncti morte. 3,11,9. & defuncti vita. 5,5,13. *quum opposita videantur, in eundem sensum incurrunt, vtrobique enim mortui significantur. notat enim eos qui officium suum explerunt* (defungi *enim est functionem suam peragere & perficere*) *morique aut vitæ munia, quantum ad ipsos pertinebat, absoluerunt.*

degeneres. 4,12,11. à sermone. 7,5,29. degenerare in cultum externum. 9,3,10. in peregrinos ritus. 8,5,14. à semetipso. 10,1,42.

degere in vibibus, publicis *(non peculiaribus)* moribus. 8,9,35. degentes inter feras. 9,3,8.

deiicere fundamenta mur. 7,5,23. *quid* in cauernas. 8,10,30. pugnantes fundis & sagittis. 8,2,22. deiectus in acie ab hoste rex. 3,5,5. *Sic Virgil. Æn.* 11,

642. & 10, 753. deiecto inde præsidio. 7, 6, 24. deiecti in terram oculi. 6, 2, 6. deiectæ feræ, gefellt. 8, 1, 19. & ibi Acidalius & Raderus. Sic Virgil. G. 3, 422.

dein, deinde, & inde *crebro permutantur, vt* V. 3, 7, 8. 5, 1, 38. 5, 3, 16. 5, 6, 17. 6, 7, 14. &c.

delectat disciplina. 8, 7, 12.

delectus iuniorum. 10, 3, 10. principum. 8, 1, 18. agendi continuo. S. 2, 3, 4. strenue. S. 2, 10, 28.

delere vrbem. 9, 4, 7. vrbes. 5, 7, 3. *vbi* deleuissent *pro* deleuissent, deletur, *occidione occiditur*, exercitus. 4, 9, 22. deleta est vrbs à. 5, 7, 10. ruinis & ignibus templa. 3, 10, 8. delenda præsidia. 4, 1, 30.

deliberare quid agendum ipsis foret. 6, 5, 6. considerare *est apud Liuium.* 44, 14, 7. & videre. 44, 15, 5.

delicata aqua. 5, 2, 9.

delicti & pœnæ conformitas. C. 4, 4, 17. f.

deligatis antennis asseribusque, *vtroque capite alligatis.* 4, 3, 15.

deligere iuuenes ex. 8, 11, 9. *quos* ad ministerium scel. 5, 12, 15. ex turba amicorum, cui traderet. 10, 6, 17. deligitur optimus. 10, 6, 16. delecti (λογάδες *Thucydidi* l. 5. & 6.) 3, 7, 3. 4, 9, 7. equitum. 4, 12, 18. 5, 13, 8. militum. 4, 4, 2. principum amicorumque. 8, 1, 18. equites. 3, 9, 4. Macedones. 7, 6, 21.

deliqui quid in vos? 9, 2, 31.

Delius Ephesius. S. 2, 2, 16.

Delphi *long.* 50, 0. *lat.* 37, 40. *Ptolemæus in Eur. tab.* 10. *ibi* Alexandri imago. S. 1, 3, 21. Delphos scisitatum mittit Philippus. S. 1, 1, 14.

delphin. S. 2, 7, 26. Dyardenes fl. delphines alit. 8, 9, 9.

Demades. S. 1, 14, 21. *De hoc vide Plutarch. in Phocione capp.* 1. & 30. *Diodor.* 16, 88. &c.

Demaratus *Corinthius.* S. 1, 9, 8. *alius* Rhodius. S. 2, 6, 21. *vide supra* Athenodorus, *vbi Æliani locus tentatur, quem nunc ex collatione Plutarchi sic constituo: καὶ Δημάρατος, καὶ Σπάρτιος ἀδελφὸς ἄμφω τοῦ Ῥοδίου.* Demaratus *Sicyonius.* S. 1, 5, 15.

demere *cui* caput gladio. 4, 9, 25. decus capitis. 5, 8, 13. ignominiam. 7, 2, 38. bello regna. 10, 5, 28. iacenti spolia. 6, 1, 14. dempta sibi chlamyde. 5, 13, 31. galea. 7, 4, 33. & 34. demptum suæ gloriæ existimans. 6, 1, 18. dempto capite. 6, 9, 28. demptis galeis. 10, 7, 18. demptæ soleæ. 8, 9, 27. dempta arma. 8, 4, 15.

demergere naues. 4, 4, 9. triremes. 4, 3, 12. demersa in cœnum eruuntur. 3, 13, 11. demersæ naues (*Cicero aliique* depressas *vocant*) 4, 1, 36. *in Var. est* euersæ. demersa nauigia. 10, 1, 12.

Demetrius. 6, 7, 15.

demittit se iugum montium ad planiora, *descendit.* 5, 4, 23. elephanti corpora in terram. 8, 14, 39. demittere aciem è iugo montium. 4, 13, 16. animos, *concidere animis, non erectos amplius habere.* 5, 2, 2. vultum in terram. 6, 9, 2. demissæ à latere falces. 4, 15, 4. *nempe* in terram, *vt additur* 4, 9, 5. demissa in terram capita. 9, 2, 31. in terram fundamenta, *alte depressa.* 5, 1, 31.

Democrates. 6, 5, 9.

demoliri tecta. 8, 10, 30.

Demophoon. 9, 4, 28.

Demosthenes. S. 1, 5, 16. princeps legationis Athenien. S. 1, 5, 26. multitudinis persuadendæ peritus. S. 1, 6, 16. à Persis aurum accipit. S. 2, 6, 17. Demosthenis commissa in Macedonas. S. 1, 14, 16. oratio. S. 1, 7, 1. oratione confirmati Athen. S. 1, 5, 26. studium in Thebanos. S. 1, 13, 5. & 10.

denarii duceni quadrageni &c. 7, 4, 23. *hos drachmæ passim ab Auctoribus comparari, venia dignus, quod non multum interesset, notat Rualdus in Plutarch. Animaduers.* 34. denarii sexceni tributi equitibus. 5, 1, 44. denarium mille. 5, 5, 22. terna millia. 5, 5, 24. 7, 5, 27. sena millia. 6, 2, 17. denariis ducenis pedestrium stipendium mensum est. 5, 1, 44.

denegare honorem exemplo. 8, 12, 3. *cui* misericordiam. 5, 5, 17.

deni armigeri singulos sequebantur. 6, 8, 19. denæ vestes. 5, 5, 24.

denique *præcedens vnico membro.* 7, 1, 36. *valet, breuiter, quasi dicas, hæc negotij summa est. sic apud Hirt. de bell. Alexand. cap.* 35. denique eius regni caussa integra Cæsari seruaretur. *Adde Florum.*

densa vmbra. 4, 7, 16. densæ arbores. 6, 4, 3. 6, 5, 14. densati ordines. 6, 1, 6. densata agmina. 5, 3, 23.

denunciat caduceator. 3, 1, 6. quid denunciat, *quid sibi velit*, hæc consternatio? 10, 2, 15. *Sic in carmine libero, quod Tibullo adscribunt:* Quid hoc rei est? quid ira nunciat deum. *vbi male alius*, nunc ciet, *pro* nunciat. *Acidalius.* denunciare *cui.* 3, 6, 4. 8, 13, 2. *cui, vt.* 7, 1, 15. *quibus.* 7, 6, 12. denuncio tibi, *expresse seriosque dico.* 7, 7, 25. denunciari, vt. 8, 3, 15. denunciata *quibus* mors. 7, 7, 39. denunciatum periculum, *prædictum.* 4, 6, 14. in illum diem periculum. 4, 6, 16. denunciatio. 6, 5, 19. denunciatio belli. 4, 4, 18.

depellere hostem. 8, 11, 18. depellite me hinc. 4, 11, 19. depulsi vulneribus. 5, 3, 8.

dependentes vnci. 4, 3, 25.

deperire in quo corpore, *aliquem amare, deperire.* 8, 6, 8.

deplorare contumeliam. 8, 3, 11. *vide* deflere. deplor. *quem* vlulatu lugubri. 5, 12, 12.

deponere arma. 4, 12, 16. 10, 7, 19. *quos* in *qua* vrbe. 5, 2, 17. vnicam spem salutis in morte *eius.* 10, 9, 7. deponi iussit. 6, 1, 13. deposita parte commeatuum &c. 4, 9, 9. dep. vestis. 3, 3, 4. 3, 5, 2, 7, 2, 17.

depopulari regionem. 8, 4, 20. 9, 4, 4. vicos. 7, 6, 10.

deportare alios in patriam, *per mare scilicet.* 10, 2, 16. *Sic Liuius sapissime.* gloriam ex. 9, 10, 24. ex Asia plus victoriæ quam prædæ. 10, 2, 11.

deposcere bellum. 7, 8, 5. deposcimus nobis bella, pugnas. 9, 6, 14. custodiam corporis. 5, 11, 6. tormenta in semetipsum. 6, 1, 35. *quos* ad supplicia. 10, 9, 16.

deprehendit me fortuna, *ex improuiso oppressit.* 3, 5, 11. quos ventus. 7, 4, 29. campi paucitatem, *ex improu. conficiendam præbent.* 4, 14, 14. in ore notas conscientiæ. 3, 6, 9. deprehendi, **ertappt wer-den.** 5, 4, 19. *sic Plin. epist.* 3, 12. Putares non ab illis Catonem; sed illos à Catone deprehensos. *vide Florum.* in angustiis. 4, 5, 4. celeritate. 5, 13, 17. deprehensus inter latebras hostis. 7, 4, 4. hæsitabat deprehensa felicitas. 5, 3, 22. deprehensum, *detectum*, est scelus. 7, 1, 15. deprehensi in fouea. 5, 3, 19.

deprecari *quem.* 5, 3, 14. nihil pro me deprecor. 7, 2, 2. deprecari pœnam. 6, 10, 37. tormenta. 6, 10, 20. Regem, **Vorbitt thun.** 7, 2, 7. 9, 1, 20. ad deprecandum missi oratores. 5, 3, 11. deprecatio pro *quibus.* 5, 3, 13.

deputare naturæ, adsuetudini, *adscribere.* S. 1, 2, 14.

Derbentum. C. 6, 4, 19. & 25.

Derbices. 3, 2, 7. *long.* 102, 0. *lat.* 43, 0. *Ptolem. in Asiæ tab.* 7.

Dercebii. C. 3, 2, 7.

derelinquere præsidium, *pro relinquere.* **hinderlassen.** 9, 4, 8.

descendere (*κάτω, mare versus*) 4, 6, 2. C. 10, 2, 17. descendit in campos superfusum mare. 9, 9, 10. descendere in flum. 3, 5, 2. in Phœnicen. 4, 1, 15. secundo amne. 4, 7, 9. equites in cornua descendere iusserat. V. 8, 12, 8.

descisere à natura. C. 3, 2, 18. *Naturam.*

describere, *definire, distribuere*, menses in 15. dies. 8, 9, 35. describuntur equites in suam quisque gentem. 5, 2, 6. descriptus est annus in dies *tot.* 5, 3, 10. descriptæ opes. S. 1, 8, 17. descripta agmina. 3, 2, 3.

deserunt sui Batim. 4, 6, 25. deserere collem. 4, 12, 19. gestantes. 8, 14, 11. quem. 4, 1, 35. Regem. 8, 4, 10. 10, 2, 20. Reg. impie. 5, 12, 13. sedes. 8, 10, 19. semetipsum, *non tueri sc.* 6, 10, 4. syluas. 8, 2, 38. vrbem. 9, 1, 17. 4, 3, 21. deseri ab. 8, 11, 23. desertus, destitutus sum. 9, 2, 32. des. à comitibus. 7, 2, 4. deserto Rege. 9, 2, 34. 10, 2, 25. desesta fugâ petra. 8, 11, 22. ab incolis regio. 9, 6, 3. des. regio. 7, 10, 1. 9, 10, 8. deserta vrbe. 9, 8, 28. desertum oppidum. 5, 6, 2. deserti ab incolis vici. 6, 5, 12. deserta. 5, 1, 5. 7, 8, 23. regionis. 7, 3, 19. loca. 7, 2, 18. 7, 5, 1. desertis nauis-

giis ratibusque. 8, 13, 23. deserta omnia. 4, 10, 3. à suis oppida. 8, 11, 2. defertor fratrum. 7, 2, 6. defertores. 10, 2, 28.

desides otio. 5, 2, 2. desidere & considere. V. 7, 8, 9. desidente, *subsidente, cedente*, fabulo. 4, 6, 9.

desiderare equos. 7, 1, 32. desiderant oculi vasa ligneа. 10, 2, 23. desiderauit *quem* introduci. 8, 3, 12. desiderati sunt (*de casis in prælio*) 3, 11, 27. tot. 4, 16, 26. desiderium bibendi. 7, 5, 2. humoris accensum est. 7, 5, 7. nemorum syluarumque. 5, 1, 35. patriæ subitum. 6, 2, 19. quietis. 6, 3, 1. naturale. 10, 5, 32. verum. 10, 5, 17. des. excitatur. 10, 8, 9. desiderio sui magno *quos* afficere. 6, 6, 18. amissi affligi. 4, 8, 9. desideria naturæ. 6, 2, 3.

desilire. 9, 5, 1. *de curru.* 3, 11, 11. de equo. 7, 7, 32. equo. 5, 6, 14. 6, 5, 26. de tribunali. 10, 2, 30. in nauigia. 4, 3, 4. in scaphas. 4, 3, 3. in terram. 7, 9, 9. è tribunali. 9, 3, 18. desiluerant *pro* desiliebant. V. 4, 3, 4.

desineret terrere fluminibus, quem sciret maria transisse. 4, 5, 8. desiit consistere. 7, 7, 8. desiemus. V. 7, 1, 20.

desistere incepto. 7, 1, 15. 8, 11, 19. desistitistis esse milites. 10, 2, 21. non desistit admonere. 3, 6, 15. monere. 5, 9, 16. 10, 8, 1. orare. 8, 3, 6.

desperare misericordiam. 5, 5, 17. quæ. 7, 11, 10. desperabat sequuturos. 10, 7, 21. desperata pax. 4, 6, 1. desp. salute. 5, 11, 12. 9, 4, 8. tutela vrbis. 8, 10, 33. venia. 6, 5, 9. à vobis victoria. 9, 2, 34. desperato posse, *h. e. quem desperasse.* 6, 5, 21. desperatis rebus. 7, 11, 28. desperatio. 5, 1, 7. salutis. 9, 9, 23. 10, 1, 7. veniæ. 8, 2, 16. ingens. 5, 4, 24. mg. incessit animos. 4, 2, 16. victima. 10, 8, 9. magnum ad honeste moriendum incitamentum. 9, 5, 6. *Seneca controv.* 29. sæpe spei caussa est. 5, 4, 31. adfecit ægritudine. 9, 9, 23. incessit. 5, 4, 24. desperatione armari. S. 2, 5, 30. C. 3, 5, 7. *Classem.* torpere. 4, 3, 16.

despicere homines, deos. 6, 11, 24.

Dessarctia. S. 1, 12, 17.

destinare, *definire, statuere, designare.* 3, 4, 5. C. 4, 8, 6. *Destinasset.* ambitum muris, 4, 8, 2. huic sacro diem. 10, 8, 13. fidem imperio. 4, 11, 3. *cui* imperium satis. 4, 7, 26. destinata *cui* Cilicia. 10, 10, 2. polentam muris. 4, 8, 6. *cui* prouinciam. 8, 1, 19. 8, 2, 14. quæ. 6, 9, 14. *quæ* imperio suo. 4, 5, 8. tutores filio. 10, 7, 8. *sic in l.* 3. §. 1. *de administr. tut.* destinauerat ferire. 8, 6, 7. ferri. 8, 9, 23. ire. 10, 4, 14. quo destinauerat, peruenit. 7, 2, 16. à quo regi velitis, destinate. 10, 6, 9. destinabatur oculis vt fur. 9, 7, 25. *quis* particeps, indicio *cuius.* 6, 9, 7. mare ab &c. *intelligebatur; designabatur.* 9, 9, 6. destinari morti. 8, 7, 10. cui regnum. 10, 7, 5. destinatus dies, *statutus.* 3, 6, 8. fibi rex. 10, 4, 15. sorti suæ, *addictus, & velut adiudicatus ei perferendæ.* 5, 12, 8. supplicio. 6, 2, 11. 9, 7, 10. vt destinatum erat. 8, 14, 17. destinati ad omne obsequium milites. 5, 10, 5. destinatæ multo ante caussæ, *vnde il destino, le destin, Italis Gallisque fatum.* 5, 11, 10. vices. 4, 10, 5. destinata. 8, 5, 1. 8, 10, 28. salubriter. 3, 8, 29. destinata ferire, *quæ quis destinauerit siue proposuerit.* 7, 5, 41. *Sauaro ad Sidon. epist. 1, 2. p. m.* 15. destinantis, *id est, sagittantis ad metam, Glossæ vet.* Διστοκεύοντος destinatio. missile. *Lucan. in Paneg. Pisoni. vers.* 130. nec semper Gnosius arcu Destinat——*Donatus Æneid.* 11, 580. *ad hæc.* aut album deiecit olorem. nouerat in illa ætate destinata percutere. *Acron ad hæc Horatij de arte v.* 556. *p. m.* 110. nec semper feriet quodcumque minabitur arcus. Non semper sagittarii destinata iaculantur. *idem.* minabitur arcus, id est, destinabit sagittarius. *Vegetius 1, 16. 4, 10. & alias. Hac Sauaro. Sic. Lumen. in paneg. IX. ad Constantin. cap. 8.* Non enim vlla Persarum Cydoniumue telà tam certis iactibus destinata fixerunt. *Eodem sensu Paris apud Ouidium epist. 15, 362.* Figitur in iusso nostra sagitta loco.

destituere pugnantem femora, **ist geſtuncken.** 6, 1, 4. destituit fortuna spes primas. 4, 1, 29. cum memoria, mens. 7, 1, 8. omnes nauis. 4, 8, 7. *vbi Rodorus*, vultum vigor. 10, 10, 12. *quem* vita. 5, 13, 30. destituere aciem. 4, 15, 29. destitui ab ingenti spe. 4, 5, 20. destitutus. 9, 4, 33. à pluribus. 8, 14, 31. à suis. 5, 13, 4. inter. 6, 10, 2. in solitudine exercitus. 7, 3, 12. destituta à suis vrbs. 3, 1, 6. destituti. 10, 5, 12. 10, 8, 10. ducibus. 5, 13, 18. spe. 8, 6, 20. à ceteris. 10, 2, 20. destitutæ à fluctibus belluæ. 9, 9, 22. destituta nauigia. 9, 9, 20. fuga incolentium *loca.* 8, 10, 1. æstu nauigia, **die ſitzen bleiben.** 4, 7, 19. à suis vehicula. 5, 13, 11.

destrui magnitudinem à suis. 8, 14, 46. destrui per hæc fortunam suam Cæsar &c. rebatur. *Tacit.* 4, 18, 3.

detegere insidias. 8, 6, 23. detegitur scelus. 7, 1, 13. superstitio. 7, 7, 23. detecto facinore. 6, 10, 7. detegenda coniuratio. 6, 9, 4. detegendum *quid* etiam cum periculo. 6, 7, 5.

deteriora credimus inuiti. 7, 1, 12. *Exemplum habes in Iustino apud Nicephor.* 17, 38. *& in Emire Suleimane apud Leunclau. Hist. Musulm. l.* 10. *p.* 435. &c. *Calamitosi tamen* ad deteriora credenda proni. 4, 3, 22. *vtrique enim facilius credunt, quod frequentius ipsis euenit.* ad deteriora cred. præceps. 10, 1, 39.

deterrere *quos.* 8, 13, 8. *quem* epistola scripta. 6, 10, 34. *quem* à consilio præcipiti. 7, 7, 20. deterriti castigatione, verecundia. 10, 2, 13. deterritæ truci cantu belluæ. 10, 1, 12.

detestabile ministerium. 8, 2, 2.

detinet quos amor. 5, 5, 20. indigenas vbertas terræ. 8, 2, 14.

detonsæ comæ. 10, 5, 17.

detrahere capiti diadema. 10, 8, 20. loricam vestemque. 8, 14, 40. *quos* secum ad terram. 5, 4, 32. detrahens galeam capiti. 9, 3, 4. vestem corpori. 9, 4, 12. detrahere (*è tectis destructis*) vim materiæ. 8, 10, 30. detrahitur pudor victis, superbia victoribus. 8, 4, 25. *Seneca epist.* 47, 15. quam omnem inuidiam maiores nostri dominis, omnem contumeliam seruis detraxerunt. detrahuntur *qui.* 3, 11, 21. detractus lecto 8, 5, 24. digito annulus. 10, 5, 4. detractum amiculum. 3, 12, 5. detractæ ex fastigio filiæ. 3, 13, 12.

detrectare certamen. 3, 8, 11. imperium. 9, 8, 17. 10, 10, 3. munia. 9, 3, 1. munus. 8, 11, 8. nihil. 9, 1, 36. detrectantes militiam, *nolentes militare.* 7, 1, 38. & 40. pugnam. 8, 1, 36.

detrimenta ergastuli. 5, 5, 13. *h. e.* qui detriti sunt in ergastulis. à deterendo. *apud Plaut.*

deturbare, *deijcere, detrudere*, cos. 7, 11, 27. quos. 8, 14, 16. diuersoriis. 6, 11, 2. deturbati. 3, 7, 7. 8, 12, 2. ex collibus barbari. 6, 5, 12. propugnatores. 9, 5, 14.

deuehere aquam vtribus. 4, 7, 12. simulacrum Syracusis. 4, 3, 22. deuehi secundo amne in. 9, 8, 3. Carthaginem. 4, 3, 20. Sidona. 4, 4, 15. deuecta materia. 10, 1, 19.

deuertit inde oratio. V. 10, 6, 1.

deuictus exercitus. 4, 16, 7. deuicti. 7, 6, 17. Scythæ. 7, 9, 18. gentes. 8, 8, 17. 10, 5, 33.

deuincire, *obligare quem*, sibi obsequio corporis. 10, 1, 25. simulachrum catenâ. 4, 3, 22. deuinctus meritis. 6, 9, 4.

deuii montes. 5, 6, 15. 6, 11, 20.

deuoluere clypeos è muris. 4, 3, 25. saxa per prona montium. 5, 3, 18. fluuius inter saxa deuoluitur præceps. 5, 3, 1. deuolui ex præcipiti. 7, 11, 16. deuoluti *scalis.* 9, 4, 33.

deuoui me uni gloriæ. 9, 6, 21. deuouco spem. 8, 6, 18. deuota capita. 8, 6, 28. *Iustinus*, deuota spolia.

deurunt *quæ* Aquilones. 8, 9, 12. *Vid.* adurere.

DEVS. S. 2, 11, 25. deus, *de Libera patre.* 8, 2, 6. nemoris *Meri* præses, *h. e. Liber pater.* 8, 10, 16. *deus à Besso dictus Alexander.* 6, 4, 12. *& decreto Græcorum.* C. 4, 7, 30. deus (*Jupiter Ammon*) sit caussæ meæ testis. 6, 10, 28. qui deus credi postulat, non homines solum, sed etiam deos despicit. 6, 11, 24. deus vt quis creditur, interualio opus est. 8, 5, 15. DEO sacrum facit Alex. S. 2, 11, 29. dei & dii. V. 3, 10, 9. Græcorum. S. 1, 7, 17. noctium. C. 8, 9, 30. dii auersantes. 6, 10, 32. deferentes vrbes suas. C. 4, 3, 21. *Vrbem.* dicati. 8, 5, 11. duodecim. S. 1, 9, 23. Facti, vnius commiti decreto. 8, 5, 17. hospitales.

tales. 5, 2, 15. irati. 10, 6, 6. maritimi. S. 2, 3, 26. patrii. C. 4, 10, 34. 4, 14, 23. & 24. 5, 12, 3. 6, 11, 15. 7, 4, 1. præsentes. 6, 7, 5. præsides loci. 3, 8, 22. præf. imperii Persar. 4, 13. 13. *Josepho Antiq. Jud.* 18, 12. *p.* 648. *g.* dii regii. maris &c. 9, 9, 27. propitii. 8, 5, 19. Alexandro. 7, 5, 25. testes. 9, 10, 16. test. fidei. 5, 12, 3. vincti. C. 4, 3, 22. *Desinere.* vltores. C. 5, 13, 16. vlt. sceleris. 7, 5, 25. adcommodarunt Alexandrum rebus humanis. 10, 6, 6. auersantur bella. 5, 8, 15. obstant ceptis. 8, 6, 20. offerunt quod. 6, 11, 5. pro meliore stant caussa. C. 4, 1, 13. à deo falli non solent. 6, 4, 12. nec dii fuerint. 5, 8, 13. deorum effigies informes. C. 4, 7, 23. *m.* honoribus cultus Rex *Pers.* 5, 12, 16. in deor. hon. adstrictiorem esse. S. 1, 2, 21. deos æmulari volentes. C. 9, 10, 24. deos putant *Indi*, quidquid colere ceperunt, arbores maxime. 8, 9, 34. per deos patrios affirmare. 4, 10, 30. per d. præsentes iurare. 6, 7, 5. diis approbantibus. 10, 6, 9. auersis. 8, 39, 4. inuitis. 4, 10, 3. secundis. 9, 4, 23. cum diis pugnant sacrilegi tantum. 7, 6, 6.

Dexippus. C. proleg. cap. 4.

dextra fidei pignus. C. 6, 4, 14. *Quo.* 8, 12, 10. *inde pro æquipollentibus sumit Appianus in Punicis: p.* 34. *c.* at fides firma est, ac dextera! dex. pignus reconciliatæ gratiæ. 6, 7, 35. pig. reconcil. animi. 6, 10, 11. sua cuique dextra pariet vltionem. 5, 8, 14. dextræ pignus. 5, 13, 30. dextræ regis *quæ* admouere. 6, 5, 4. dextram exoleti complexus. 6, 7, 8. dextra vibrare hastam. 6, 1, 14. dex. læuaque. 3, 3, 21. 3, 9, 3. in dextris vestris geritis libertatem, opem &c. 4, 14, 25. *Vide Comment.*

diadema. C. 3, 3, 19. *Hoc.* Alexandri. 10, 6, 4. diad. magnum onus. 7, 4, 12. purpureum, distinctum albo. 6, 6, 4.

Diana Coloene. C. 2, 6, 16. Dianæ templum. *S. 1, 1, 24.* spoliatum. S. 2, 6, 23. instauratur. S. 2, 6, 31. Dia. Ephesiæ sacerdotes. S. 2, 6, 30. Dia. sacrificia magnifice facta. S. 2, 1, 9.

Dicæarchus. C. prolegom. c. 4.

dixit caussam absens, *de vno.* 6, 9, 27. dicere caussam. 6, 10, 8. 7, 1, 20. 7, 2, 9. nomen *cuius, h. e. nominare quem.* 10, 6, 15. quæ in tormentis. 6, 11, 14. *quæ* quassa voce. 7, 7, 20. sententiam. 5, 9, 3. sententias. 3, 8, 6. *sermonem patrium*, **sein Mutterspracht reden.** 6, 9, 36. dixisse vera. 3, 2, 20. dic, quid me velis dicere. 6, 11, 18. haud facile dixerim. 6, 7, 35. dicuntur leges à. 4, 5, 7. dictu vix credibile. 5, 13, 22. facile. 3, 6, 17. incredibile. 4, 7, 16. 8, 2, 36. parua res. 4, 2, 10. speciosa. 5, 1, 8.

dicare *cui* crateram. 4, 8, 16. vrbem nomini. 4, 3, 22. dicati dii. 8, 5, 11.

dictandi mos auctores corrupit, *quum ex vicinitate soni aliud pro alio scriberent imperiti librarij.* C. 3, 13, 15. *Pausippus.* C. 7, 6, 13. *sic* ascendit *pro* accendit. V. 7, 6, 21. *In Ciceron ad Attic.* 7, 12. ne quid ipsum quidem scire putem, *pro*, neque id ipsum. cessuerant *pro* censuerant. V. 7, 1, 1. *Adde supra* ædes. *In Liuij verbis apud Senec. Suasoria VI.* in cuius laudes sequendas, *pro* æquandas. *Hinc vrsa & scripturæ diuersitas vt nunc* Africus, *nunc* Aphricus *legatur. In Augustl. de Genesi contr. Manich.* 1, 21. quod deos *pro* q. cos. *Contra in Vell.* 2, 75, 3. ad eos *pro* ad deos, quod. *Augustini ep.* 218. *legitur:* de Deo q. apud nos est *pro* de eo.

Didymeus Apollo. S. 2, 7, 25. Didymeon. C. 7, 5, 28. *Vide supra* ædificare.

diducit seditio vulgum in diuersa consilia. 9, 1, 20.

dies hic (*decretoriæ pugnæ*) 8, 14, 42. constituet aut finiet imperium. 4, 14, 9. *Sic Cicero ad Attic.* 10, 8. dies ille Sullanus. *Vide Casaub. ad Suetonij Aug.* 23. 4. *& Ind. Florianum.* dies fati. 8, 9, 31. lethi. 8, 9, 33. dies destinatus influxit. 3, 6, 8. festus. 8, 5, 9. inlustris, *clarus.* 3, 3, 8. longior, *h. e. tempus* mitigat feras. 6, 3, 8. medius. 4, 7, 22. 5, 4, 22. med. inclinatus in vesperam. 4, 7, 22. præstituta. 3, 1, 8. procellosus, tristis, obscurior. 8, 4, 7. septimus erat, ex quo. 10, 10, 9. suspectus. 7, 1, 31. dies venit, quo &c. 7, 4, 34. inclinat in vesperam. 7, 11, 9. hic dies tibi futurus est vltimus. 5, 11, 8. diei varia computatio. C. 8, 6, 17. feruidissimum tempus. 3, 5, 1. vnius multiplex casus. 6, 1, 9. in diem posterum. 6, 8, 15. 6, 11, 9. die postera. 3, 2, 13. postero. 6, 2, 9. 6, 8, 23. 6, 11, 27. 7, 2, 15. 7, 5, 17. 8, 1, 48. 8, 4, 18. dies complures. 8, 13, 19. solennes. 10, 4, 10.

differre bellum. 4, 12, 22. concilium in diem posterum. 6, 11, 9. consilium. 7, 6, 13. facinus. 6, 10, 21. obsidionem. 9, 4, 27. *quem*, donec. 8, 8, 6. supplicium. 7, 5, 43. distulit exonerare se. 6, 9, 9. dilatus Alexander Lyncestes. *i. e. in cum exsequutio dilata.* S. 2, 11, 17. dilato in nostrem consilio. 5, 12, 1.

difficilis aditu. 6, 4, 15. transitu amnis. 9, 2, 1. difficile iter. 5, 4, 13. difficile est continere, quod capere non possis. 4, 11, 8. difficilima tempora, *ardua.* S. 1, 2, 11. difficultas loci. 7, 11, 4. haud minor. 4, 2, 9. difficultates naturæ obstantes. 9, 2, 10. difficultatibus obluctari. 6, 6, 27.

diffidens rebus suis. 8, 2, 27.

diffodere murices. V. 4, 13, 36.

diffugere qua quemque metus agit. 5, 6, 2.

diffundere reges ac regna in totum orbem. 10, 5, 37. diffudit se medicamentum in venas. 3, 6, 16. amnis in latitudinem diffunditur. 6, 4, 6. diffusus inde fons. 3, 1, 3. per castra terror. 6, 11, 20. diffusum in latitudinem 4. stadia flumen. 8, 13, 8. diffusæ toto orbe coloniæ. 4, 4, 20. in immensum spatium syluæ. 9, 1, 9.

dignari *quem* filium, **zum Sohn zu haben würdigen.** 6, 10, 28. dignatus est excipere. 8, 14, 44. dignata est natura donare quos eximia specie. 6, 5, 29. dignatione *quos* vincere, **höher gehalten werden.** 7, 1, 27. dignitas pristini status concessa. 5, 13, 27. dignus amicis talibus. 5, 8, 7. contemptu. 8, 5, 27. laude. 8, 1, 26. ministris. 4, 16, 33. omni malo, qui erubescit fortuita. 5, 5, 17. solatio. 7, 5, 37. talentis mille. 8, 12, 17. talibus rex. 10, 5, 2. dig. qui ferat &c. 4, 10, 23. qui pudicus esset. 6, 7, 13. es, qui superaueris. 3, 12, 24. digna animo tuo cogitatio. 9, 3, 9. vetere gloriâ fortitudo. 4, 13, 12. excusatione & solatio res. 5, 2, 20. res visa de qua vates consulantur. 4, 6, 12. d. est soboles quæ. 10, 6, 13. dignum est me & patre. 4, 15, 8. aliquid nobilitate moribusque. 3, 7, 12. risu. 8, 8, 14. digni laude. 8, 1, 26. ludibrio. 8, 1, 23. digni cistis qui referatis &c. 9, 2, 27. digna spectaculo. 4, 4, 11. dignior regno, me ipso. 6, 7, 30. dignissimus discipulo magister. 8, 8, 19. fastigio. 4, 1, 16. dignissimi tanto Rege ministri, talibus ministris rex. 4, 16, 32. quibus dii gratiam referant. 5, 8, 9.

digredi à mensa. 6, 10, 12. à rege. 8, 2, 36. ab vrbe. 6, 6, 35. in diuersa. 3, 8, 3.

dilabi, **außreissen.** 5, 1, 4. 5, 12, 9. dilabitur amnis. 5, 4, 8. dilapsi. 3, 11, 14. plures. 7, 2, 31. ad epulas. 4, 4, 5. in suos quisque vicos. 7, 4, 21.

dilacerata stirpibus. 3, 13, 11.

diligere *quem* loco fratris. 10, 4, 11. parentis. 5, 8, 12. nemo fideliter diligit, quem fastidit. 5, 5, 12.

diluere crimen. 3, 6, 11. 7, 1, 31. C. 7, 2, 12. f. *Cic. in Verrem.* 4, 20. dilue hoc crimen Calidianum. diluere medicamentum in poculo. 3, 6, 8. quod dilueras, bibi. 3, 6, 13. diluta humore terra. 8, 10, 25.

dimachæ. C. 5, 13, 8.

dimicant inter se singuli. 5, 11, 5. de imperio, pro salute. 4, 3, 19. de regno. 9, 6, 10. acrius quam cautius. 8, 11, 15. ferociter. 5, 6, 4. fortiter. 4, 15, 18. promptius. 4, 7, 18. viritim. 7, 4, 33. ante signa. 4, 14, 6. inter promptissimos. 7, 6, 3. 9, 8, 21. nudo capite. 8, 1, 20. cum hoste cominus. 8, 2, 37. æquis viribus. 6, 1, 2. à tergo dimicantis. 4, 15, 21. dimicatur ferro inter &c. 5, 6, 4. dimicandum cum hoste, cum loco. 5, 3, 8.

dimidia pars. 8, 8, 10. dimidio maior exercitus. 4, 9, 3.

dimittere alios in patriam. 10, 2, 16. animos, *remittere, sine*, vt V. demittere. *nisi leg.* ne desides otio dimitteret (*fuerat, pateretur.*) 5, 2, 2. *sic* dimittere milit. insepultos. 5, 4, 3. dim. amicos, *non amplius retinere.* 9, 6, 27. captiuos. 6, 2, 8. concilium. 8, 8, 20. plerosque. 4, 1, 35. dimitti ad. 4, 11, 24. dimissus, *cui ignotum est.* 6, 10, 12. dim. ab hoc sermone. 6, 7, 16. vulgus. 10, 5, 3. dimissa concio. 7, 2, 11. 10, 8, 7. op-

7. opportunitas, *amissa è manibus*. 4, 4, 1. dimissum concilium. 6, 11, 11. dimissi ceteri. 6, 7, 18. domos legati. 9, 8, 1. cum bona spe milites. 9, 1, 3. quæcumque dimissa essent in cauernam. 6, 4, 7.

Dio Chrysostomus. C. proleg. c. 4.

Diodorus Siculus. C. proleg. c. 4. Alexandri historiam scripsit. S. 1, 1, 6.

Diodorus Erythræus. C. proleg. c. 4.

Diogenes Cynicus. S. 1, 11, 11. *alius* Babylonius. C. proleg. c. 4. *alius* coniurans *in Alex.* 6, 7, 15. *alius* Mitylenæus. S. 2, 12, 25.

Diognetus. C. proleg. c. 4.

Dion Macedoniæ vrbs. S. 2, 2, 23. ibi statuæ equ. S. 2, 5, 27. C. 3, 11, 27. *At. m. long.* 50, 0. *lat.* 39, 36. *Ptolem. in Eur. tab.* 10.

Dionysius. C. proleg. cap. 4.

Diotimus. C. proleg. c. 4.

Dioxenus. 6, 7, 15.

Dioxippus. 9, 7, 16.

Dirce. S. 1, 14, 2.

dirigere cursum Gadis. 10, 1, 17. gladios à iugo, *arripere*. 4, 9, 5. hastam in os. 7, 4, 37. iter ad cursum siderum. 7, 4, 28. molem in aduersum ventum, *ita iacere, vt vento aduersa fit*. 4, 3, 8. mucrones in ora. 3, 11, 5. spatium mensium ad modum lunæ. 8, 9, 36. dirigitur oratio in *quem*. 8, 5, 13. tatis in ripam. 7, 9, 5. diriguntur rates ad ripam. 8, 13, 11. directa in gutture hasta. 4, 9, 25.

dirimit vrbem à continenti fretum. 4, 2, 1. quæ natura diremit longo interuallo. 7, 7, 14.

diripere impedimenta. 4, 1, 5. & 18. thesauros. 5, 5, 2. 10, 6, 23. vrbem. 7, 5, 32. 7, 6, 21. diripitur pecunia, **wird preiß gemacht.** 5, 12, 17. direptum ex capite insigne regni, *rapide detractum*. 7, 5, 24. direpti vici. 5, 5, 4. direpta impedimenta. 4, 15, 22.

diruitur vrbs. 7, 6, 16. & 23. diruenda vrbs. 7, 7, 1 diruta arx. 9, 8, 13. ad solum vrbs. 3, 10, 7. diruti vici. 5, 5, 4.

dira superstitio. 4, 3, 23.

discedunt equites in cornua. 8, 12, 8. discedere. 5, 12, 9. à corpore Alex. 10, 7, 19.

discere linguam peregrinam. 6, 10, 23. literas. 4, 4, 19. quæ ex magistro. 8, 7, 3. malis. 8, 7, 3. *Annibal apud Liu.* 36, 7, 16. cum Romanis bellare bonis malisque meis didici. didicisse vsu. 5, 1, 6. didici esse infelix. 4, 10, 26.

discernere sumptuosos ab integris. 10, 2, 10. discreti à ceteris. 10, 9, 18. discretæ spatio interualloque terræ. 4, 11, 15.

discerpendus parricida manibus. 6, 11, 8.

discissa canis. 10, 9, 12.

disciplina *militaris*. 6, 6, 17. pauperta. te magistra stetit. 3, 2, 15. militaris. 5, 1, 36. 10, 2, 12. militaris rei. 5, 2, 6. regum vetus. 4, 6, 6. regum Maced. salubriter temperata. 6, 6, 2. disciplinæ tenaces *qui*. 6, 2, 3. disciplinæ (*studiorum liberalium*) acroamaticæ. S. 1, 3, 5. disciplinarum arcana. S. 1, 3, 17.

discolor vestis. 3, 3, 26.

discordia præterita. 10, 9, 11. recens. 10, 9, 14. discors exercitus. 3, 8, 26. natura *mouit*. 9, 9, 26. discordes moribus, linguis hostes. 4, 13, 4. discordia membra. 10, 9, 4.

discrimen belli. 3, 1, 10. 4, 14, 3. Martisque. 9, 6, 24. laboris instat. 7, 7, 26. Martis. 9, 9, 4. discrimine nationum exempto. 5, 2, 6. discrimen pugnæ. 6, 1, 1. rei paruæ. 8, 13, 12. rei summum. 4, 16, 28. rerum vltimum. 4, 13, 18. rer. adest. 8, 14, 2. victi & victoris. 10, 3, 12. alienum. 7, 4, 35. medium. 8, 14, 6. tenue, *pro isthmo*. 3, 1, 13. *Vide Turneb. oper. tom. I. pag. 58. m.* vehementius. 6, 1, 7. vltimum. 3, 8, 20. 4, 13, 18. discr. occupauit. 7, 7, 10. discriminis fortuna. 3, 11, 26. discrimen experiri. 5, 4, 28. in medium belli discr. transferre. 5, 11, 2. in discr. pugnæ se mittere. 6, 1, 1. in discr. venit, an temere fecisset. *dubitatum est, an.* 4, 9, 23. in discrimine vltimo es fortunæ tuæ & vitæ. 3, 11, 8. discrimina agminum. 4, 12, 20. leuiora. 4, 1, 40.

discumbere. 8, 5, 9.

discurrit tota vrbe fama. 4, 1, 24. discurrere ad petendos commeatus. 9, 9, 8. diripiendos thesauros. 10, 6, 23. arma. 9, 7, 8. necessaria ferenda. 5, 12, 6. prædam. 4, 15, 10. in cornu. C. 3, 2, 14. in tabernacula. 6, 2, 16. discurrentes. 3, 8, 25.

discussit fortuna destinata, *dissoluit, discrecit*. 3, 8, 29. discutere tempestatem serenitate. 10, 9, 5. negotio vitia. 7, 1, 4. discussus, *excussus*, sopor. 6, 8, 22. 8, 6, 26. discussa caligo, *dissipata*. 4, 12, 23. ebrietas. 8, 2, 1. nix. 7, 5, 10.

dispar caussa. 10, 2, 17. haud disp. nocti tempestas. 8, 4, 8. haud disp. habitu. 8, 13, 21. disp. animo vultus. 7, 8, 1. dispares, sed similes pœnæ. 5, 5, 7. vndæ. 9, 9, 7. haud disparia humano cultu. 7, 7, 4.

dispensatis aquis. 6, 4, 4. *distributis, & velut cum cura, aqua forte diuisis. contrarium huic est* profundere. *Plin. pan.* 35, 5. Quæ singula quantum tibi gratiæ dispensata adiecissent? at tu simul omnia profudisti.

dispergere vires. 10, 9, 2. dispersi. 8, 2, 22. dispersa classis. 9, 9, 11. & 19. disp. turba. 4, 7, 20.

displicet *cui* consilium. 3, 8, 3. tibi defensio, caussa. 7, 1, 37.

disponere aciem. 4, 12, 5. 4, 13, 26. sibi fata. 9, 6, 19. necessaria regni. 10, 4, 10. præsidia pluribus locis. 10, 2, 8. tormenta per. 4, 2, 12. disponuntur crateres, vasa, liminibus ædium. 9, 10, 25. dispositi. 6, 11, 3. ad omnes aditus equites. 6, 8, 18. dextera lævaque equ. 3, 9, 5. ab vtroque latere. 8, 14, 3. interuallis lapides. 7, 9, 15. dispositæ inter armatos belluæ. 8, 14, 18. disposita vtroque latere altaria. 5, 1, 20.

dissentit vultus ab animis. 6, 1, 17.

dissimilis eorum. 4, 14, 7.

dissimulare caussam iræ. 10, 1, 28. magnitudinem vulneris. 7, 6, 5. dissimulato dolore. 4, 6, 19. metu. 4, 12, 22. 9, 5, 27. dissimulata ira. 9, 10, 21. dissimulatum periculum. 4, 16, 22. dissimulatio. 6, 7, 32. alta. 10, 9, 8. suspecta. 7, 2, 9.

dissipari metu. 3, 11, 12. 5, 13, 18. dissipati cursus tota acie. 8, 14, 9. dissipatos insequi. 6, 1, 12.

dissoluere æs alienum. 3, 2, 9.

dissonus clamor. 5, 12, 14. dissonæ voces. 9, 9, 14.

distant puppes interuallo. 4, 3, 14. inter se spatiis modicis. 7, 10, 15. distans mari vrbs pari interuallo. 3, 1, 12.

distinguunt baculum beryllis. 9, 1, 30. opera effigies auium. 8, 9, 26. iugum gemmæ. 5, 3, 16. fastigium muri pinnæ. 9, 4, 30. distinguentes planiciem riui. 3, 4, 2. distincta albo fascia. 3, 3, 19. auro palla. 3, 3, 18. auro vestis. 3, 3, 13. purpura auroque vestis. 4, 1, 23. 9, 1, 29. distinctum albo diadema. 6, 6, 4. distinctæ purpura vestes. 9, 7, 12. distincta auro & argento arma. 8, 13, 7. auro & purpura carbasa. 8, 9, 24. distinctio sensum mutat. C. 3, 12, 10. *Ea.* C. 3, 12, 16. C. 4, 12, 4. C. 4, 13, 4. *Hostes.* C. 5, 8, 11. C. 7, 1, 19. C. 8, 2, 2. C. 8, 8, 10. *Sunt.*

distrahere curam. V. 3, 2, 4.

distribuere copias, *dimidere*. 8, 10, 21. *quibus* elephantos. 8, 14, 9. *quib.* equos. 7, 1, 34. equ. arma. 4, 14, 12. equ. pugnaturis. 7, 1, 35. opifices in officinas. 4, 2, 12. distributus in supplementum miles, **vntergestossen.** 6, 5, 10. distributi in varios ordines. 10, 4, 4. in supplem. copiar. 4, 5, 18. distributæ in hunc numerum copiæ. 5, 2, 3. testamento prouinciæ. 10, 10, 5. distributa arma. 9, 3, 21. omnia. 5, 6, 20.

distringere curam. 3, 3, 4.

ditio & imperium, *synonyma*. 6, 9, 22. ditionis alienæ esse. 5, 5, 6. fiæ. 8, 2, 25. suæ facere mare, *sibi subjicere*. 4, 4, 19. suæ facta. 3, 7, 4. ditioni adjicere regionem, *potestati subjicere. manifesto discrimine* ditionis & regionis, *quæ vulgo confundum*. 4, 1, 26. ditionis *cuius* permittere libertatem. 9, 7, 13. eius omnia permittere. 8, 13, 1. *cuius* se perm. 6, 5, 9. in ditionem redigere *Asiam*. 4, 1, 13. insulas. 4, 5, 14. vrbem. 5, 1, 14. redacta petra. 8, 1, 1. redacti fines. 9, 8, 10. in ditione *cuius* esse. 6, 3, 9. in ditione erant gentes Ægypti. 10, 10, 1.

diuelli a. 3, 5, 8.

diuerberati fluctus. 4, 4, 3.

diuersoria Mediæ. 7, 2, 12. diu. occupare, **Quartier einnehmen.** 6, 11, 2.

diuertit inde oratio. 10, 6, 1. diuertere longius. 4, 16, 14. diuertisse ab Ægypto in Asia-

In Africam. 4, 9, 1. diuersa pars ripæ. 8, 13, 20. in diu. partem agi. 4, 4, 6. diuersum iter. 3, 4, 30. litus, **gegen über.** 3, 4, 6. in diuersum euadere, *in alteram ripam enatare.* 4, 8, 8. diuersi saltus. 4, 16, 11. diuersa prioribus exta. 7, 7, 29. in diuersa digressi, **übergefallene.** 3, 8, 3. diuerticula nota. 3, 13, 9.

dies gaza. 5, 1, 10. regio. 8, 5, 3. eadem, & imbellis regio. 9, 2, 27. dites campi. 3, 10, 10. castra omni opulentia ditia. 3, 11, 20. ditissimus quisque. 4, 1, 24. *in* V. diuitissimus & diutissimus. ditissimæ gentes. 10, 2, 11.

diuidere classem in duo cornua. 4, 3, 11. aciem. 8, 14, 21. amicos à conscijs, *h. e. separare.* 7, 1, 30. copias. 3, 8, 2. 4, 3, 1. 7, 9, 22. exercitum. 8, 1, 1. maria. 3, 1, 13. diuidit dorsum montis Asiam perpetuo iugo. 7, 3, 19. fretum vrbem à continenti. 4, 2, 7. interuallum aciem vtramque. 10, 9, 14. diuidere *quibus* arma, **zutheilen.** 4, 2, 12. omnibus tam exiguum. 7, 5, 12. vtres. 7, 5, 18. diuidi copias. 3, 8, 3. & 9. diuiditur regio amnibus. 8, 9, 11. imperium. 10, 10, 1. diuisus gladio panis. 8, 4, 27. in cornua pedes. 4, 9, 17. diuisæ copiæ. 8, 10, 20. diuisum in cornua agmen. 8, 14, 1. erat munus. 7, 6, 26. diuisis copijs cum. 5, 3, 16. diuisio vocis. V. 7, 1, 17. V. 8, 3, 1.

diuinare. 6, 10, 19. & 25. V. 7, 7, 29. diuinat marem esse conceptum. 10, 6, 21. diuinatio animi præsagientis. 3, 3, 2. diuinitus, *vt quis deos consentat.* 8, 5, 18. consequitur hominem aliquando, nunquam comitatur. 8, 3, 16. diuinitatem adfectantes. C. 4, 7, 25. *Accipere.* rerum gestarum famam corrumpunt. C. 4, 7, 30. *corrupit.* diuinus instinctus. 8, 10, 15. vix diuina opc. 4, 2, 16. *sic apud Terent. in Adelphis 4, 7, 43.* ipsa si cupiat Salus seruare prorsus non potest hanc familiam. *Plaut. Captiuis 3, 3, 14.* neque iam Salus seruare, si volt, me potest. *Idem Epidico 5, 1, 4.* si vndecim deos præter sese secum adducat Iupiter, ita non omnes ex cruciatu poterant eximere Epidicum. *Plinius 2, 26, 2.* ausus rem etiam deo improbam, annumerare posteris stellas.

diuitiæ cogunt esurire. 7, 8, 20. vrbis. 5, 6, 2. non facile sequuntur studia. C. 4, 1, 2.

diuortium aquarum magnum. C. 5, 1, 13. Philippi & Olympiadis. 8. 1, 1, 16.

Dium *vide* Dion.

diurnus labor. 5, 13, 5.

diutinum bellum. 4, 14, 11. diuturnum nihil esse potest, cui non subest ratio. 4, 14, 19.

diuulgare causam morbi. 10, 4, 19.

docere artem belli. 7, 7, 16. iudicem. 6, 10, 4. suos. 7, 7, 6. dociles ad imitandum sonum aues. 8, 9, 16. doctor, *institutor, informator.* S. 1, 2, 5. docti, doctorum magnus prouentus Alex. tempore. S. 1, 3, 31. documentum indulgentiæ & iustitiæ magnum. 10, 5, 25. fidei. 8, 6, 12. non inultæ perfidiæ. 3, 8, 4. ipse sum. 5, 8, 15. eris posteris. 3, 2, 19. fuere ceteris, vt. 8, 14, 26. documento expertis virtutem *cuius.* 5, 8, 7. documenta mei vobis dedi. 7, 11, 8. *sonat autem exemplum aut specimen, non institutiones, præcepta & doctrinam, quomodo cum aliis se quoque olim accepisse notat Rader. ad 3, 8, 4.*

δέχομαι, *vel δίκαιον.* C. 3, 1, 9.

dolabra perfringens glaciem. 5, 6, 14. dolabris cædere vasa. 5, 6, 5. *ita Horus 4, 10, 10.* cæsæ sylvæ. 8, 4, 11. perfringere murum. 9, 5, 10. sternere sylvas. 8, 4, 11. *Hinc disserte discis dolabras non pro runcinis, sed securibus accipi, quibus arbores excindebantur. Quia tamen apud Liuium lib. 30. legs dolabris subruitur murus, quod securibus fieri non poterat, sed ligonibus, facile intelligo dolabras verumque genus instrumenti complexas. Rader.* Ego cum *falli puto, pro securibus accipientem* dolabras; *non enim secando, truncos arborum, sed eruendo eas radicitus sylvas stratas intelligo, neque dolabras militares magnam alia significatione reperio, quam vt commode de ferramentis accipias, quæ nostrates* **pickel** *vocant, valido & subinde attenuato rostro, donec in acutum mucronem exeat, terræ præcipue effodiendæ, tum etiam muris penetrandis apto. Est ergo instrumentum, quo imprimis vtuntur fossores. vnde Corbulonis apophthegma,* hostem dolabra vincendum esse, id est, operibus, *vt explicat Frontin. strategem. 4, 7, 2.* Apud Liu. 9, 37, 11. dolabræ colonibus diuiduntur ad vallum promendum, fossasque implendas. 21, 11, 9. Annibal Afros cum dolabris ad subruendum ab imo murum mittit. 28, 3, 13. securibus dolabrisque cædebantur & refringebantur portæ. *Apud Tacit.* 3, 46, 6. miles securibus & dolabris, vt si murum perrumperet, cædit tegmina & corpora *Crupellariorum.* Seneca nat. quæst. 3, 17, 1. *de piscibus subterraneis*; cum dolabra ire piscatum.

dolor animi. 6, 9, 1. ceruicis. 7, 7, 5. communis. 10, 5, 9. conceptus animis. 10, 4, 4. conuersus ad cogitationes. 10, 5, 7. dissimulatus, victus. 4, 6, 19. finitus. 9, 8, 27. incredibilis. 10, 4, 11. haud leuis. 8, 2, 40. liberior. 6, 2, 4. mutuus. 4, 10, 21. recens. 10, 5, 25. soporatus (*al. suppur.*) 7, 1, 7. victus. 4, 6, 19. angit. 5, 3, 25. erigitur. C. 9, 3, 2. excepit. 8, 2, 40. recruduit. 7, 1, 7. reuocauit præterita. 10, 5, 21. suggerit questus. 10, 5, 8. vincit consilium. 4, 15, 13.

dolo cognito. 9, 7, 7. dolos timere non sinit promissorum & munerum contemptus. S. 1, 7, 33. dolorem recip. donare. S. 1, 9, 20.

domuit gentem impetus fortunæ. 5, 6, 19. domare terras. 6, 3, 8. ductu suo. 6, 3, 2. domandi equorum greges. 9, 4, 9. domita Bœotia. 3, 10, 7. gens. 8, 10, 7. domitum ad mansuetudinem animal. 9, 8, 2. domiti greges equorum. 10, 1, 24. clades belli. 4, 1, 5. domitæ gentes. 7, 10, 16. 9, 10, 28. *non statim sunt* gentes, *quæ* prælio victæ. 6, 2, 8. domitare elephantos. 8, 9, 17. domitor Asiæ exercitus. 5, 1, 39. domitores tot gentium viri. 3, 12, 19.

domesticus miles. 4, 6, 31. domestici hostes. 6, 8, 9. *Sic Cicero Philipp.* 14, 4. & 5. domesticæ rei prospicitur, discordes in longinquam militiam amouendo. S. 1, 8, 16. domesticæ res. 5, 11, 5. domicilia noua, externa. 4, 4, 20. domus, *familia.* 10, 9, 6. familiaque. 10, 7, 15. purpuratorum cladis expers. 3, 13, 14. domi nobiles. 3, 13, 15. *hoc est*, clari inter suos, *vt loquitur 4, 1, 17. Minus est aliquid, inquit Rader.* domi nobilis, *quam* nobilis. *vt merito Adagiographus* [*Erasmus, quem tamen iniuria reprehendi probe considerata exempla docebunt, ostendentque eum loquendi formam pertinere ad peregrinam nobilitatem, quam Romæ nobiles vbique nobiles habentur.*] *noctur, cum* domi nobilem *interpretatur eum, qui non opibus tantum & potentia clarus, sed ex nobilibus nobilis prognatus est. Discrimen nobilitatis vtrius? vid. apud Aristot. Polit. 3, 4. expressit Hieron. Osorius de nobil. ciuili 1, 4. elegans in paucis & versus scriptor.* Nobilis, *inquit*, esse quisquam non potest in ciuitate clara ignotis parentibus ortus, nec in ignota clarus [*Themistoclis apophthegma videtur allusi.*] quamuis genere sit in illa ciuitate præstantissimus. idcirco ii nobiles in suis tantum sedibus, & à suis nuncupantur. Absoluta autem nobilitas nunquam loco mouetur, & vbiuis gentium semper altis defixa radicibus animis hæret, & eandem apud omnes nationes dignitatem habet. *Ad hoc discrimen respexere auctores cum alios* domi nobiles *appellarent, vt M. Tullius in Verrem 5, 23.* Eubulides, homo cum virtute & nobilitate domi suæ, tum etiam pecunia princeps. & 1, 17. hominem ingenuum, domi nobilem, populi Rom. socium atque amicum. & 2, 14. Heraclius est Hieronis filius, Syracusanus, homo inprimis domi suæ nobilis. *Ita in eundem Act. 2. 3. 4. 5. & 6. & pro Cluentio c. 25. pro Flacco, de Aruspic. respons., ad Q. Fratrem epist. 2, 13. Ita cum Cicerone Sallustius, Cat. 17, 5. Liuius. Hirtius. Iul. Alex. Apuleius Apolog. 1. Iustinus 5, 9, 6. Iulius Capitol. de Claudio Albino. Vitruvius Vactus apud Liv. 8, 19. vt nihil omnino vsus sit pluribus. Hæc ex Radero: qui isthæc omnia subiecerat Tiraquello de Nobilit. 37. 154. p. 272. ne typographicis quidem mendis exscribendis abstinens manum.* domus, *ædes*, fatraparum. 10, 1, 33. domos ire, *in patriam.* 7, 10, 9. redire. 6, 2, 17. reuerti 5, 5, 9. 6, 6, 10.

dominari in mancipia. 8, 7, 1. pro

dominatione pugnabant Macedones. 6, 1, 8. *Vide Clapmar. de arcan. Rerump. pag.* 100. dominatui regio populatis ſtatus præferendus. S. 1, 7, 6. dominus *elephanti, Porus.* 8, 14, 40. *correlatum captiui.* 4, 10, 32. vitæ neciſque. 4, 10, 22. alienigena. C. 7, 8, 21. iuſtiſſimus, mitiſſimus à Perſis vocatur Alex. 10, 5, 9. vetus. 3, 11, 23. domini ſui interfector, *Regis.* 7, 5, 37. dominum, Alexandrum humiliter appellant. 9, 5, 16. inter dom. & ſeruum nulla amicitia. 7, 8, 28. domini, *poſſeſſores ſarcinarum.* 6, 6, 16. dom. & captiui, *correlata.* 7, 6, 27. domini terrarum. 4, 14, 9. dominæ (*filiæ Regis*) 3, 11, 25. *reginæ.* 3, 12, 8. *vbi Raderus.*

donare duces coronis. 9, 1, 6. captiuos libertate, immunitate. 5, 3, 15. *quam* regno. 8, 14, 45. viros fortes pro concione. 10, 5, 10. eximia ſpecie. 6, 5, 29. *quem* ſatrapia. 5, 1, 24. *in* talentis, bonis. 8, 6, 26. donari iure amplioris imperii. 9, 8, 10. virtutis cauſſa. 5, 2, 5. magnificentiſſime. 10, 1, 7. donatus bonis. 8, 6, 26. donum dei. 7, 10, 14. ſororis. 5, 2, 20. victoriæ. 4, 5, 11. donum ferre. 5, 12, 2. dono dare. 6, 2, 17. data ſimt. 7, 8, 17. deo, ſacerdotibus. 4, 7, 15. miſſa purpura. 5, 2, 18. dona Bagophanis oblata Alexandro. 5, 1, 21.

dormire non poſſunt ſcelerati, conſcientia obſtrepente. 6, 10, 14.

Dorica *inſula* Rhodus. S. 2, 3, 21. Doridis ſitus. S. 2, 3, 20. *vide Ptolemæum in Aſiæ tab. 1.*

Dorotheus. C. proleg. cap. 4.

dorſum. 5, 13, 8. *montis.* 3, 4, 7. & 12. 7, 3, 19. montis nudum. 7, 3, 8. montium. 5, 4, 4. mont. perpetuum. 5, 3, 16. dors. perpetuum. 7, 3, 21. dorſo onera portare. 3, 13, 16. dorſa teſtudinum *inter deſta.* 9, 8, 2.

doryphori. 3, 3, 13. *ab his δορυφορίας τῆς ἐπιφανεῖς facetiſſime dixit Xenoph. tract lib. 2. p. 46. c. quod* ſatellitium epiſtolæ *vocant, nempe pluribus ſtipantibus allatæ.*

dos, *quam Alexandro Darius offert.* 4, 5, 1. feminis præcipua, elegans forma. S. 1, 2, 8. doti dari *quæ.* 4, 5, 7. in dotem filiæ offerre *quid.* 4, 11, 5. dotes ingenii. 5, 6, 20. ingentes, **vortreffliche qualiteten.** 10, 5, 32.

draco ferens ore herbam. 9, 8, 26. viſus in cubili matris Alexandri. S. 1, 1, 14. *vnde* dracone genitum Alex. *creditum.* S. 1, 1, 17.

Dragons, **dragoner.** C. 5, 13, 8.

Drangæ. C. 8, 3, 17. *long.* 105, 0. *lat.* 30, 0. *Ptolem. in Aſiæ tab.* 9. bellicoſa natio. 6, 6, 36. *ſic legendum, non vt in quibuſdam impreſſis,* Draucas, *vel* Dracas. Dracarum *enim in deſcriptione Indiæ nulla mentio apud Plin. vel alium Geographum. At* Drangas *nominat Strabo lib. 15. Arrianus* 6, 3, 18. *vocat* Zarangas. *Diognetus & Beton itinerum Alexandri menſores, meminere etiam* Drangarum *&* Zarangarum *apud Plin.* 6, 17. *&* 23. *in eo tractu Indiæ quem ſubegerat. Pazma.*

dromades cameli. 5, 2, 10. *Beckmannus de orig. Lat.* 409. *f. Raderus.*

Dreſſerus. C. proleg. cap. 4.

Dropides. 3, 13, 5. *alterius* Dropidis filia Hellanica. S. 1, 2, 6.

dubitare, **bedencken haben.** 8, 5, 12. accipere. 4, 5, 2. nec dubitauit dare fidem. 6, 4, 14. dubitauit erumpere. 4, 1, 32. haud dubitauit fateri. 6, 5, 20. ne dubitaret ingredi. 5, 4, 16. nec dubitauit intrare. 4, 5, 20. ſe iungere. 6, 7, 15. venire. 10, 8, 2. dubitare de &c. 7, 6, 18. de beneuolentia. 7, 8, 20. parumper, **ſich bedencken.** 10, 4, 2. non dubitare quin. 3, 8, 14. 3, 15, 2. 4, 10, 29. 4, 15, 28. 5, 1, 4. haud dubitare Attabazus, quin. 5, 12, 7. nec dubitabant quin. 6, 8, 10. non dubitem (V. dubium) quin. 9, 4, 28. nec dubitauere quin. 10, 6, 13. nec dubitatur quin. 6, 2, 14. dubitatio comperta. 8, 10, 10. exempta eſt. 5, 11, 7. 7, 11, 21. dubius animi. 4, 13, 3. 7, 5, 26. dubio euentu. 4, 16, 28. haud dubius poſſe. 9, 7, 21. haud dubius quin. 5, 12, 8. 7, 6, 14. dubia fortuna. V. 7, 7, 11. lux. C. 7, 11, 21. dubium nulli erat, quin. 7, 1, 9. haud dubitum auſpicium. 4, 15, 27. haud dubium robur exercitus. 3, 9, 2. in dubiis rebus, *in periculo.* 4, 16, 22.

ducatus dati Perſis. 10, 4, 4. *de hac voce vide ſupra in* Curtius.

ducenti

ducenti denarii. 5, 1, 44. duceni quadrageni denarii. 7, 4, 23.

ducunt currus equi. 9, 8, 1. aquas flumina. 8, 9, 18. omnia eumdem colorem. 10, 3, 13. ducebat agmen leuis armatura. *auangarde.* 6, 4, 15. ducere agmen. 5, 13, 5. 8, 14, 1. anteſignanos. 4, 6, 23. copias. 3, 8, 12. 9, 8, 3. exercitum. 7, 5, 1. 9, 10, 2. exer. terra. 9, 10, 4. exſequias filiorum. 10, 5, 25. genus à. 4, 2, 3. 4, 6, 29. 10, 1, 23. greges ſeruorum. 8, 8, 9. impedimenta campeſtri itinere. 6, 4, 3. vix ſpiritum. 4, 10, 18. *quem* vxorem. 10, 3, 12. in Lydiam. 3, 4, 1. *Vide Sigonium in Liu. pag.* 37. *f.* duceret quocumque vellet. 6, 4, 1. ducens exercitum. 7, 5, 1. ducebatur exercitus per Phrygiam. 3, 1, 11. ducere, *exiſtimare.* 7, 4, 11. egregium. 4, 5, 24. leuiora. 6, 6, 2. mares, *pro maribus habere.* 10, 1, 26. duci, *exiſtimari.* 7, 4, 10. duci, *ſcil. ad ſupplicium.* 8, 7, 16. *Vide Iudicem Flori.* ductus non ipſius magis quam ſuo. 3, 10, 4. imperioque Alexandri geſta. 5, 1, 1. alia ductu meo, alia imperio auſpicioque perdomui. C. 6, 3, 2. ductor equitum. S. 1, 13, 28. *ἡγεμὼν vocat Polyænus l. 8. c. 40. quod interpres nomen eius hominis fuiſſe tenere credidit.*

dulcedo bibendi tanta. 7, 5, 7. perpotandi peruigilandique inſana. 6, 2, 2. dulcis aqua. 9, 9, 6. dulces aquæ. 4, 7, 16. dulcius ceteris mare. 6, 4, 18. dulciſſima mater. 5, 2, 22.

duntaxat. V. 3, 1, 3. duntaxat. 9, 10, 18.

duo, *pro* duos. V. 7, 11, 19. duo & triginta. C. 3, 9, 12. C. 3, 11, 27. duæ voces coniunctæ. C. 7, 4, 25. V. 7, 9, 2. V. 9, 1, 11. V. 9, 10, 7. V. 10, 5, 3. *Adde infra* præcedens.

duplex numerus. 3, 2, 8. lectio ſimul adſcripta, *vt* vern (i) um. V. 9, 10, 2. ira (re) trucidaret. V. 10, 4, 3. duplicatio literarum. *vt* quia Amynt. *pro* qui Amynt. C. 4, 7, 1. *ita* V. 4, 8, 2. 5, 1, 44. 7, 6, 21. &c.

Dura. C. 4, 15, 28. *vide* Daras.

durabilis gloria. S. 1, 2, 2. durate *neutr.* 7, 3, 10. **dauren.** *quæ vox à Latina deſcendit.* in eodem habitu. 10, 5, 3. nihil præter famam duranerat. 3, 4, 10. duratura fides in illud tempus. 8, 6, 5. durat, *indurat*, ingenia hominum aſperitas locorum. 7, 3, 6. nodi duranerant ſtipites. C. 6, 5, 16. lignum igni durare. 3, 2, 7. durati ſole piſces. 9, 10, 10. duratæ igni haſtæ. 3, 2, 16. duriora reſtant. 7, 11, 16.

Duris. C. proleg. c. 4.

dux *ſcil. viæ*, **ſo zeyget.** 3, 15, 4. fidus. 5, 4, 19. fraudulentus. C. 5, 4, 19. *Incertum* &c *ſi.* itineris. 5, 7, 2. itineris ſibi quiſque. 5, 4, 26. duce *quo* peruenire ad. 5, 2, 9. ſine duce ingredi iter. 3, 13, 4. duces, **ſo zeyget.** 5, 13, 10. itineris. *Ibid.* 8, 11, 25. itin. dati. 5, 4, 20. itinerum. 5, 3, 6. 8, 10, 2. periti amnis, ſumpti. 9, 8, 30. ſocordius adiernati profugiunt. 9, 9, 1. dux agminis ſui. 3, 9, 7. copiarum. 8, 14, 2. equitatus. 6, 9, 26. exercitus tanti. 6, 8, 7. 6, 11, 32. Scytharum. 4, 15, 18. Thracum. 10, 1, 21. dux deeſt. 6, 1, 8. ducis præſentia. C. 3, 6, 3. multum ad victoriam valet. S. 2, 4, 22. C. 4, 15, 24. ducem hoſtium petere. C. 4, 4, 11. *Adde Senec. controu.* 1, 8. in duce quantum. C. 3, 2, 10. *Probus* 15, 9, 1. duce amiſſo. 7, 4, 38. dux nobiliſſimus. 3, 13, 14. tantus. 6, 9, 27. ſpectatæ virtutis. 9, 4, 24. militum turba ſine duce, corpus ſine ſpiritu. 6, 11, 28. duces principeſque militum. 4, 10, 4. copiarum. 4, 6, 2. 5, 6, 1. & 14. 6, 9, 11. 8, 4, 18. 9, 1, 6. 10, 4, 3. 10, 6, 1. 10, 8, 8. copiarum conuocati. 5, 6, 1. ſua laude non fraudandi. 4, 16, 31. exercituum. 8, 5, 8. 8, 7, 5. duces clari. 8, 2, 40. conuocati. 5, 13, 4. dati. 8, 11, 10. egregii. 4, 5, 13. nobiliſſimi. 3, 11, 9. ſeniores. 9, 3, 17. ſpectati virtute bellica. 9, 8, 4. *ducum Darij* pluribus cura, omnibus fortuna abfuit. 3, 2, 1. ducum, & duorum *confunduntur.* C. 7, 4, 35. duces, *pro capitibus coniurationis.* 6, 11, 28. ducibus deſtituti. 5, 13, 18.

Dyardenes. 8, 9, 9.

Dymnus. 6, 7, 2. comprehenditur. 6, 7, 24. gladio ſe vulnerat. 6, 7, 29. moritur. 6, 7, 30.

E.

E & A. *confunduntur.* V. 7, 6, 21. V. 8, 2, 13. V. 8, 4, 5. E & Æ. V. 8, 2, 38. E & C.

& C. V. 8, 12, 5. E & D. V. 7, 3, 21. E & EX. V. 7, 5, 24. V. 4, 13, 19. E & I. V. 4, 16, 31. V. 5, 1, 18. V. 5, 2, 17. V. 5, 3, 23. V. 6, 8, 13. & 14. & 15. V. 6, 11, 36. V. 7, 1, 18. V. 7, 5, 24. V. 7, 6, 21. V. 9, 9, 20. V. 9, 3, 32. V. 10, 2, 34. V. 10, 5, 5. V. 10, 10, 20. E & O. V. 6, 11, 1. & 36. *Vide Salmaſ. in Hiſt. Aug. pag.* 138. *D.* 5. E & V. V. 5, 5, 1. E, *particula intendens.* C. 3, 3, 19. *Hoc.*

ebrietas diſcuſſa. 8, 2, 1. ebrium ſcortum. 5, 7, 4.

ebore clypei fulgent. 8, 5, 4.

Ecbatana. 4, 5, 8. 7, 10, 10. Mediæ. 10, 4, 10. caput Mediæ. 5, 8, 1. S. 10, 4, 23. duplicia. C. 5, 1, 16. ab Ecbatanis mouiſſe. 5, 13, 1. Ecbatanis Perſarum rex æſtiua agit. S. 10, 4, 34. *long.* 88, 0. *lat.* 37, 45. *Ptol. in Aſ. tab.* 5.

Ecbolima. 8, 12, 1.

ecce. 6, 3, 3.

Echecratides. S. 2, 6, 21.

ecquam. V. 10, 1, 26. ecquid intelligis. 8, 4, 17.

eculeus. V. 8. 7, 5.

edere auctores diſcordiæ. 10, 8, 15. certamen mœroris. 10, 5, 9. clamorem. 4, 12, 23. 4, 15, 19. clam. lugubrem totis caſtris. 10, 3, 5. dignum aliquid nobilitate. 3, 7, 12. digna ſpectaculo. 4, 4, 11. exemplum patientiæ. 10, 3, 4. gemitus. 4, 10, 20. mandata regis. 10, 8, 15. oraculum. 4, 7, 24. prælium. 5, 4, 31. pugnam. 6, 2, 27. ſpectaculum. 3, 7, 5. editur amnis. 6, 4, 5. edi *quid* in vulgus. 3, 2, 7. edito gemitu. 6, 7, 30. edita pugna. 9, 5, 16. p. egregia. 4, 6, 25. ſors oraculo. 3, 1, 16. 5, 4, 11. 6, 9, 18. *Sic* deus edidit ore, *Tibullus* 1, 4, 73. noned. eſt ſumma ſermonis, **bleibt in gehetm.** 6, 11, 12. edito facinore. 5, 13, 18. hoc opere virtutis. 8, 14, 37. editi eadem matre. 5, 6, 4. edita in vulgus reſponſa. 4, 10, 7. editus collis. 4, 12, 18. 4, 13, 35. 7, 5, 13. 7, 6, 4. mons. 3, 8, 22. vertex. 5, 4, 27. edita & ſitu & opere turris. 3, 1, 7. editi colles. 7, 10, 16. editæ in altitudinem arbores. 9, 1, 9. edita montium. 6, 6, 25. editior tumulus. 7, 7, 38.

edixit quæ fieri vellet. 8, 10, 30. ſe remittere &c. 6, 11, 20. armati coirent. 6, 8, 25. vt. 7, 1, 4. 10, 2, 9. edictum in noctem certamen. 4, 13, 14.

edocere equitem periculum. 4, 13, 37 *quid* vulgus. 4, 10, 5.

educare *liberos.* C. 3, 3, 23. *quem.* 8, 1, 21. educatus pariter cum ipſo. 3, 12, 16. *in Var. eſt* edoctus & eductus, *quod poſtremum non diſplicet.* educatio. S. 1, 2, 1. educationis vis. C. 8, 9, 20. S. 1, 2, 14.

educere copias. 8, 10, 10. equitatum. 8, 10, 4. leu. armaturam & eq. cop. 6, 6, 21. milites. 5, 4, 29. ſuos in aciem. 4, 1, 25. victores ad. 4, 1, 31. educens milites in prælium. 10, 5, 10. educi ex cuſtodia. 7, 1, 8.

edurus. C. 3, 3, 19. *Hoc.*

effectus conſilii. 8, 13, 22.

effeminare ſtupro. 10, 1, 26. effeminatus. 6, 7, 11.

efferat, *feris ſimilia facit*, ingenia bellum, deſperatio. 8, 2, 16. ſolitudo. 9, 10, 9. efferati. 6, 5, 6. dolore equi. 3, 11, 11.

efferre corpus magnifico funere. 4, 8, 9. ſe auium modo. 4, 5, 3. efferri, *exportari*, gazam iubet. 3, 13, 5. elatus fiducia vana. 3, 8, 10. gaudio. 4, 6, 26. 6, 7, 24. ad fiduciam. 3, 8, 10. è conuiuio. 10, 4, 18. ſuper humanum faſtigium animus. 9, 10, 24.

efficacior arte neceſſitas. 4, 3, 24. neceſſ. quam ratio. 8, 4, 11. efficaciores preces. 8, 3, 3. efficere deſtinata. 6, 9, 14. res. 5, 7, 1.

effigies dei. 4, 7, 23. effigiem pacis, belli gerere. 3, 3, 16. effigies auium argenteæ. 8, 9, 26. deorum duodecim. S. 1, 9, 23.

effluxit telum. 8, 14, 36.

effracta porta. 4, 5, 17.

effugere hoſtem. 8, 13, 16. manus. 5, 10, 15. man. *quorum.* 6, 5, 17. man. ſuorum. 9, 6, 25. mortem. 4, 14, 25. *quem.* 5, 9, 2. 8, 3, 2. ſupplicium vltimum. 6, 6, 31. velocitatem. 7, 7, 7.

effundit fons vim bituminis. 5, 1, 16. fumus caliginem. 4, 9, 14. procella imbrem. 8, 13, 33. procella niuem. 5, 13, 7. effundunt montes caliginem. 4, 12, 20. effundere *conſilia*, *effuuire.* 6, 11, 28. currus falcatos in hoſtem, *cum impetu immittere.* 4, 15, 3. primum impetum. 4, 14, 13. effunditur, *featurit*, amnis ex. 6, 4, 4. imber. 8, 4, 5. ira in capita hoſtium. 7, 1, 25. effundi in amorem. 8, 4, 25. effuſo ſanguine. 6, 1, 4. ſanguine multo. 4, 15, 17. effuſus rex *ab equo.* 8, 14, 34. effuſa caligine. 4, 5, 16. fuga. 4, 15, 4. lætitia. 7, 10, 5. licentia. 10, 2, 15. 10, 3, 2. è machinis vis telorum in propugn. 8, 10, 31. effuſum eſt mare. 6, 4, 19. effuſo curſu ire. 5, 13, 12. effuſi in fugam. 4, 15, 29. 4, 16, 20. 8, 2, 38. in vinum. 5, 1, 37. denſatis ordinibus. 6, 1, 6. habenis. 7, 7, 35. 8, 14, 6. effuſe ſequi. 9, 8, 19. effuſius flere. 9, 3, 3. *Rerum præcipue liquidarum eſt* effuſio: *deinde & earum, quarum propter exiguitatem corporum magna vis mediocribus vaſis contineri poteſt: quam igitur ea, ſtatim atque effuſa ſunt, qua cuique proximum eſt, nullo certo ordine dilabuntur, translata eſt vox* effundendi *ad omnia negotia, quæ cum violento impetu, & ſere ſine ratione incipiantur. vt exempla ſuperiora demonſtrant.*

Egelochus. *vide* Heg.

egelidus. C. 3, 3, 19. *Hoc.*

egens externæ opis. 6, 3, 13. egeſtas induſtriam acuit. S. 2, 1, 8.

egerere aquam vomitu. 7, 5, 8. ex thelauris *pecuniam.* 5, 2, 11. egeſtus limus. 5, 1, 29. egeſta alte humus. 7, 10, 14. egeſtum inde aurum. 10, 1, 33.

egredi conuiuio. 8, 5, 9. egreſſus annum ætatis ſextum. 3, 11, 24. finem mundi. 9, 6, 20. conuiuio. 8, 6, 13. tabernaculo. 3, 12, 27. in ripam. 4, 9, 18. obuiam. 10, 8, 23. egreſſi porta. 4, 6, 13.

egregius bello vir. 8, 2, 2. egregia gratia, *per ironiam.* 8, 7, 4. iuuentus. 3, 2, 9. egregium *quid* ducere. 4, 15, 24. fretum. V. 9, 4, 18. egregii bello viri. 3, 12, 19.

ejicit fluctus beluas. 9, 10, 10. eiicere exſules. V. 10, 2, 7. *Sic leg. in Conſtit. Juſtin. de confirm. Dig. ad omnes populos, in pr.* Vandaliam gentem eiectam.

eiulans. 10, 4, 12. eiulatus. 3, 12, 4. ingens. 10, 6, 3. miſerabilis. 8, 2, 5. eiulatus, *plural.* exaudiebantur. 4, 10, 29.

elabi occulto aditu. 6, 8, 20. elapſus. 7, 4, 19. *quis.* 5, 9, 11. per portam. 4, 10, 25. elapſa magis quam excuſſa tela. 8, 14, 22.

elanguerat prælium. 4, 15, 19.

Elæa. S. 2, 6, 20. *forte long.* 57, 0. *lat.* 39, 6. *Ptol. in Aſiæ tab.* 1.

Elatea. S. 1, 5, 24. Thebarum veſtibulum. S. 1, 6, 2. *long.* 51, 0. *lat.* 38, 0. *Ptolem. in Europ. tab.* 10.

Elaphonius. 8, 6, 9.

electio difficilis, grauis. C. 7, 6, 9.

Elei. S. 1, 5, 14. V. 6, 1, 20. *long.* 48, 30. *lat.* 36, 20. *Ptolemæus in Europ. tab.* 10. exſulibus reditum concedunt. S. 1, 14, 27.

elementum *dicitur mare.* 9, 9, 26.

elephantus ſuper ceteras beluas eminens. 8, 13, 7. tardum & pene immobile animal. 8, 14, 18. in genua procumbit. 8, 14, 39. rarum animal, nec facile capitur, difficilius mitigatur. C. 9, 2, 16. elephanti ex India aciti. 5, 2, 10. immixti agmini, ſpeciem fecere caſtellorum. 8, 12, 7. *Appian. Syriac. p.* 107. *c. de Antiochi acie:* ἀ δ' ἐλέφας ἐν τοῖς μέσοις φάλαγξιν, οἷα πύργοι. vehunt curtum auro contecti. 8, 9, 29. capti. 8, 13, 3. eximio corporum robore. 8, 13, 6. anceps auxilii genus. C. 8, 14, 16. arma virosque manu correptos ſuper ſe regentibus tradunt. 8, 14, 27. præcipuus terror. 9, 2, 4. vehementius in ſuos, quam *hoſtes* incurrunt. 9, 2, 19. elephantorum *Indiæ* maior vis quam in Africa. 8, 9, 17. elephantis, vno aut altero vulneratis, ceteri in fugam declinant. 9, 2, 20. plus ſuis, quam hoſtibus, periculi inferunt. 3, 13, 15. elephantorum greges. 9, 2, 16.

Eleûs. S. 2, 3, 23. *long.* 54, 30. *lat.* 40, 45. *Ptolemæus in Eur. tab.* 9.

Eleutherius. 3, 13, 15.

elicere hoſtem extra muros. 9, 8, 18. iram *cuius.* 8, 5, 22. elicit vocem metus, ſpes. 4, 6, 6.

elidunt ſe ipſa tot millia *elephantorum.* 9, 2, 21. eliſa in anguſtiorem alueum flumina. 9, 2, 17. eliſurus cum ſtipite, *obrituruſ.* 9, 7, 22.

eligere

eligere ducem. 9, 4, 24. duces. 9, 8, 4. herbas sterile, *eradicare*. 4, 8, 21. locum. 4, 14, 12. loc, morti. 8, 4, 8. vrbi. 4, 8, 2. potiorem. 10, 8, 19. sedem. 6, 4, 13. sedem condendæ vrbis. 7, 6, 13. sedes. 5, 11, 5. syluas. 8, 1, 12. tempora. 7, 7, 10. electus ex deditis soccr. 8, 4, 30. electas species corporum. 9, 8, 26. electi DCCCC. C. 7, 5, 27.

Elisabetha Angliæ regina. C. 5, 11, 5.

eloquentia malam quandoque caussam adiuuit. S. 1, 7, 4. principibus vtilis. S. 1, 2, 25. C. 6, 2, 20. eloqui. 10, 2, 15. eloquutus. V. 6, 8, 22.

Elpines. S. 1, 1, 30.

eludere contemptim ferociam. 9, 7, 18. sortem. 3, 1, 18. eludant licet. 5, 11, 10. eludens oraculum. 8, 1, 42. eludi prouerbiis. 7, 8, 23. quibus. 7, 2, 12.

eluuies. 5, 4, 26. 6, 4, 20. præruptæ. 8, 11, 7.

Elymais. C. 5, 7, 9. *Resurrexit. long.* 87, 0. *lat.* 37, 0 *Ptolem. in Asi. tab.* 5.

Elymiotis. S. 1, 13, 11. *long.* 45, 40. *lat.* 39, 40. *Ptolem. in Europ. tab.* 10.

emanat virus ex fonte. 10, 10, 17.

emboli. C. 4, 15, 28. *Suspicor eo vocabulo intelligi aues publicas recipiendis meritibus destinatas.* Rauffhäuser. embola *in l.* 10. *C. de SS. Eccles. l. vlt. C. de nau. excus. lib.* 10. *publicarum specierum seu annonarum transuectionem significat, interprete Brissonio. idque nomen sic ἐμβολὴ, pro ἐμβολὰ scriptum fuisse, w in δ transeunte, asserunt Scaliger in Euseb. vbi de lib. T. in Phœnicio Alphabeto agit. p.* 118. *b.*

emendari. 8, 7, 15. emendandum mature quod lenitate peccatum est. S. 2, 11, 11.

ementiti, ipsos fecisse. 7, 5, 26.

emere percussorem in *quem*. 4, 1, 12. tuo capite ignobilem vicum emi. 9, 6, 11. *Adde Flor. Indic. in* pretium.

emergere *ex aquis*. 4, 9, 21. emersit belua. 4, 4, 4.

emeritorum honores. S. 10, 4, 7.

emetiri iuga montium. 7, 11, 8. iter. 5, 4, 22. quæ. 9, 3, 20. *tot* stadia. 5, 1, 13. terras. 4, 14, 1. emensus omnes gentes victoria. 3, 12, 18. regionem. 9, 10, 6. spatium. 6, 1, 12. spat. itin. 7, 9, 21. sp. ingens fugæ. 4, 16, 9. *tot* stadia. 6, 4, 3. emensi maria terrasque. 9, 3, 7. spatia terrar. 4, 14, 7. 9, 2, 10. 9, 4, 19. syluas. 5, 6, 15. terminos. 3, 10, 5.

emicant fulgura ab omni parte cœli. 8, 4, 3. tela excussa. 8, 2, 26. in quibus magnitudo animi. 7, 6, 20. magna vis sanguinis. 9, 5, 10.

eminet altitudo muri, *tot* cubitorum spatio. 5, 1, 26. atrocitas sceleris in voce. 8, 1, 50. auctoritas in *quo*. 8, 12, 13. bellua dorso super ipsos fluctus. 4, 4, 3. columna. 10, 1, 14. genus quorum. 6, 2, 9. mœror. 10, 5, 2. moles aquam. 4, 2, 21. petra in altitudinem *tot* stadia. 7, 11, 2. prora. 4, 3, 2. sarissa per cernicem. 7, 4, 36. signum ex pertica. 5, 2, 7. studium, indignatio. 4, 1, 24. sublimis curru. 3, 11, 7. eminent campi. 4, 9, 10. cornua *Lunæ*. 6, 4, 16. hastæ ex temone. 4, 9, 5. nobilitas, opes. 8, 9, 21. opes in ea regione. 9, 1, 2. simulacra ex iugo. 3, 3, 16. spicula in aduersum. 4, 9, 5. stipites arborum in altitudinem *tot* pedum. 5, 1, 33. eminere curru. 4, 14, 9. diuitiis. 10, 1, 22. magnitudine animi. 6, 1, 3. nobilitate. 10, 1, 22. specie armorum, corporis. 6, 1, 3. corp 9, 1, 28. in altitudinem. 5, 1, 33. inter ceteras. 8, 14, 13. int. omnes. 6, 1, 3. 10, 1, 5. super vndas. 4, 4, 4. eminens *sublimis curru*. 3, 3, 15. armis & robore corporis multum super ceteros. 3, 11, 8. curru. 4, 15, 30. super ceteras belluas. 8, 13, 7. specie corporis inter. 9, 1, 28. quinqueremis velocitate inter ceteras. 4, 4, 7. eminentes arbores. 4, 3, 10. hastæ vltra temonem. 4, 15, 4. tumuli. 9, 9, 18. eminentia bona. 6, 6, 1. saxa. 3, 3, 20. 7, 11, 15.

eminus, cominus. 7, 8, 18. em. com. peti. 6, 1, 4. em. interfici. 9, 7, 21. obrui telis. 8, 13, 15. peti. 5, 3, 9. vulnerati. 8, 14, 31.

emittit *amnis* reliquias in mare. 8, 9, 10. emittere currus. 4, 15, 33. c. falcatos. 4, 14, 14. equites. 4, 15, 36. flumen. 7, 11, 3. hastam. 7, 4, 36. lanceam. 9, 7, 21. paucos nauigio in ripam. 9, 9, 5. sagittas nixu. 8, 9, 28. saxum in eum. 6, 9, 31. voces incassum. 5, 13, 26. emittitur leo. 9, 1, 32. emittuntur tormenta excussa. 4, 2, 9. emissa pari consensu vox. 7, 2, 7. emissæ tormentis ferreæ manus. 4, 3, 26. emissa *è vallo* agmina. 3, 2, 3. tela. 3, 11, 4.

emoriens natura. 9, 4, 18. terra. 4, 7, 10. *sic supra* deficiens.

en tandem *&c.* 10, 2, 23.

enallage generis. V. 5, 4, 10. numerorum. V. 5, 1, 14. temporis. V. 5, 4, 10.

enare in tumulos. 9, 9, 18. enatare. 8, 13, 15.

enata medio alueo insula. 9, 8, 30.

enauigare. 9, 9, 13.

Eneti. C. & V. 3, 1, 22.

enim *interdum confunditur cum* etiam, *vt* V. 8, 14, 12. *cum* eum. C. 5, 5, 17.

eniti matrem. 10, 6, 9. in vertigem. 7, 11, 17. quo. 7, 11, 10. enixi per aspera. 7, 11, 16.

enumerare. 6, 3, 4. 7, 11, 16.

enunciare, *manifestare*. 3, 6, 7.

eo rerum ventum. 5, 12, 3. eodem, ad eumdem locum. 4, 1, 2. 4, 15, 2. 5, 1, 3. eorum, *pro suis*. 4, 1, 28. eos, *pro se*. 7, 5, 13. *Vide Grammat. Gol. à Bernegg. auctam. pag.* 341. *f. &* 343. *f.*

Eordæa. S. 1, 13, 11. *long.* 45, 40. *lat.* 40, 0. *Ptolemæus in Europ. tab.* 10. Eordaicum flumen. S. 1, 12, 17.

Epaminondas. S. 1, 6, 8. Epaminondæ commercium cum Philippo. S. 1, 2, 25.

Ephesius. S. 1, 1, 25. *long.* 57, 20. *lat.* 37, 40. *Ptol. in Asiæ tab.* 1. capitur. S. 2, 6, 23. Ephesi sacrificia celebrantur. S. 2, 7, 9. inter Ephesios & Alex. gloriæ contentio. S. 2, 6, 35. Ephesia Diana. S. 1, 1, 24.

Ephestio. V. 3, 12, 15. *vide* Hephæstio.

Ephialtes. S. 2, 9, 21. extrema tentari suadet. S. 2, 10, 6. crumpit. S. 2, 10, 9. occiditur. S. 2, 10, 18. *Huius meminit Demosthenes in epist. 3. p.* 116. *b.*

Ephippus scriptor hist. Alex. C. proleg. cap. 4.

Epigoni. C. 8, 6, 2. 10, 4, 8.

Epimenes. 8, 6, 9. & 20. *insidias in Alex. dereqit*. 8, 6, 24.

Epirus. S. 1, 9, 7. *Huius finem vide apud Ptolemæum in Eur. tab.* 10. Epirum inuadit Olympias. S. 10, 4, 10. ab Italia in Epirum breuis cursus. 10, 1, 18. Epirotes *Alexand.* S. 1, 9, 15.

ἐπιπυρσίαι. C. 7, 8, 17. *Vinum. vide Irenici exeges. German.* 2, 17. *f.*

epistola intercepta. 6, 9, 13. & 15. obsignata. 3, 7, 12. Alexandri ad Darium. 4, 1, 10. Parmenionis. 6, 9. 13. Philotæ. 7, 2, 27. epistolæ ad Parmen. 7, 2, 16.

ἐπισφάδια. C. 3, 2, 14. *circumire.*

epotus scyphus. 10, 4, 18.

epulæ vltimæ. 6, 8, 16. epularum satietas. 6, 2, 5. inter epulas. 3, 12, 19. 5, 1, 41. int. ep. de bello consultatum. C. 7, 4, 1. epulari. 8, 11, 20. ep. in saltu. 8, 1, 19. epulantes. 3, 12, 3. 8, 10, 18.

equa fugit Darius. C. 3, 11, 11. *In.* eques *pro equites, sing. pro plur.* 3, 2, 14. consulus. 4, 16, 11. mercenarius. 4, 12, 22. missus. 3, 11, 13. peregrinus. 5, 1, 44. præmissus. 8, 2, 32. equitem edocere periculum. 4, 13, 37. equites & milites *distinguuntur, vt* miles *proprie intelligatur de pedite.* C. 6, 6, 35. *sic* equites, cumque his principes militum. 6, 6, 7. ad omnes aditus dispositi milites, equites quoque itinera obsidere iussi. 6, 8, 18. hinc milites, hinc equites. V. 10, 9, 12. nemo aut miles, aut eques, à Cæsare ad Pompeium transierat. *Cæs. de bel. Ciu.* 3, 61. equites Agriani. 4, 15, 21. Babylonii. 5, 1, 23. Bactriani. 7, 4, 30. Hyrcani Medique. 3, 9, 5. Macedones *plus stipendij accipiunt quam peregrini.* 5, 1, 44. Pæones. 4, 9, 24. Peloponnensium, Thessali. 4, 13, 29. Persarum. 3, 11, 1. & 15. Scythæ. 4, 12, 4. Thessal. 3, 11, 3. & 13. 4, 16, 5. gentis eiusdem. 6, 6, 35. equites conturbati. 7, 2, 4. delecti. 3, 9, 4. 5, 13, 8. dispositi. 6, 8, 18. interfecti. 3, 11, 27. occurrentes. 4, 16, 30. sagittarii. C. 5, 4, 14. *sagittarij.* equitum nanus expedita. 5, 13, 10. tria millia. 5, 13, 21. equestres copiæ. 6, 6, 21. equitabilis planicies. 4, 9, 10. equitare. 6, 9, 21. equitatus, optima exercitus pars. 6, 9, 21. constans ex nobilissimis iuuenum. 10, 7, 20. duodecim gentium. 3, 3, 13. contra equitatum m strate-

ſtrategemata. C. 4, 13, 36. equitatu circumdato. 4, 9, 17. equus ſolis, eximiæ magnitudinis. 3, 3, 11. concitus. 7, 4, 36. confoſſus vulneribus, deficienſque procubuit. 8, 14, 34. mutatus. 4, 15, 31. nobilis vmbra virgæ regitur, ignauus ne calcaribus quidem. 7, 4, 18. prævalens. 7, 7, 35. ſubmittens genua. 6, 5, 18. equi obſequium. S. 1, 4, 13. equum conſcendere. 5, 13, 15. tractandi imperitia. S. 1, 4, 14. equo vectus. 3, 3, 3. equi albentes. 3, 3, 11. cataphracti. C. 3, 11, 15. circumacti. 3, 11, 14. concitati. 4, 9, 5. confoſſi. 3, 11, 11. deficientes. 4, 1, 2. frenati. 4, 13, 11. 7, 9, 10. nantes. 7, 9, 4. pauidi. 4, 13, 33. quadritugi. 9, 8, 1. recipientes. 7, 9, 9. ſingulis ſingulis talentis empti. 10, 1, 11. territi. 7, 9, 9. traditi. 7, 1, 17. turbati. 8, 14, 8. equi regis quadringenti. 3, 3, 22. cum inſignibus. 8, 12, 16. Perſarum. 3, 11, 15. *Daharum* binos armatos vehunt. 7, 7, 32. equi, pauidum ad omnia animal. C. 8, 14, 23. equi locis aſperis aſſueti. C. 5, 4, 20. *Adde ſupra* alia. equorum domiti greges. 10, 1, 24. inops inſula. 10, 1, 11. miracula. C. 6, 5, 18. patria. C 3, 2, 16. equos ſuos qui amiſiſſent, iis more ſolito dati alii. C. 7, 1, 15. equis vehi. 5, 13, 8. citatis adnolare. 5, 12, 15. in equuleum (*tormenti genus*) impoſiti. 6, 10, 10. impoſiti duces. 8, 7, 5.

Eracon. V. 10, 1, 1.

Eratoſthenes. C. proleg. c. 4.

Ereſſus. S. 2, 12, 21. *long.* 55, 26. *lat.* 39, 30. *Ptolem. in Aſiæ tab.* 1.

Eretria. S. 1, 7, 29. *long.* 53, 50. *lat.* 37, 50. *Ptolem. in Eur. tab.* 10.

ergaſtuli detrimenta. 5, 5, 13. ager frequentatus ergaſtulis. S. 1, 7, 20.

ergo. proditionis ergo. 7, 5, 30.

erigere animum. 10, 6, 20. animos ad ſpem. 4, 7, 1. ad multam fiduciam. 8, 13, 16. iacentes. 7, 3, 17. *quos* ad ſpem & fiduciam. 4, 10, 7. ſpes languentes. 4, 16, 6. turres. 4, 2, 25. vultus. 5, 5, 23. erigitur dolor liberius. C. 9, 3, 2. *qui* ſe inuenit, *qui* vires habere incipit, *vt aliorum auctorum verbis interpretatur Gronouius. obſeruat.* 2, 21. erigitur dolor, *hoc eſt, qui prius compreſſus erat, & quaſi iacebat, in altum ſurgit. hoc enim eſt* erigi. *apud Tacit. Agricol.* 12, 6. plana terrarum non erigunt vmbras, erigitur pons. 7, 5, 17. aræ. 9, 3, 19. nauigia euerſa. 9, 9, 24. torpentes ad ſpem. 4, 10, 7. turres. 8, 10, 31. erecta in modum metæ petra. 8, 11, 6. erectæ turres. 4, 3, 8.

Erigonus. 6, 4, 23.

Erigyius. C. 6, 4, 3. Græcis equitibus præpoſitus. S. 2, 3, 2. Phrygius *quibusdam, & in Plut. Alexand. cap.* 16. *vitioſe, vt ex collatione Arriani* 3, 1, 24. *conſtare poterit.* impedimenta ducit. 6, 4, 3. ex amicis Alex. 6, 8, 17. aduerſus Satibarzanem miſſus. 7, 3, 2. cum ſingulari certamine proſternit. C. 7, 4, 32. & ſeqq. *diſſuadet Alexandro bellum Scythicum.* 7, 7, 10. *& ſeqq.* exſtinctus. 8, 2, 40.

Erimanthus. 8, 9, 10.

eripere *quibus* aurum. 3, 10, 10. officium. 7, 6, 8. *cui* regnum. 7, 4, 17. ſe fuga. 7, 7, 36. ſe hoſti fuga. 5, 13, 15. *quibus ſua.* 7, 8, 26. viſcera mea, *adfectus meos*, ex vinculis. 4, 14, 22. eripi *cui* officium. 7, 6, 8. victoriam è manibus. 3, 5, 10. ſibi victi, è man. 4, 16, 3. eripi *quibus* ſcelere. 6, 9, 2. in ipſo robore ætatis. 6, 10, 33. erepto gladio. 9, 7, 22. ereptus periculo. 9, 7, 7. rebus humanis, inuidia deum. 10, 5, 10. ex manib. impiorum. 6, 7, 24. erepta vrbs è media Græcia. S. 1, 14, 5. *vbi excidy velocitas ſimul exprimitur: vt Græcis hic* ὁ θοῦρος ἅμα πολὺς ἐγγύτατον μὲν ἅμαρ ἐλὼν ἐν μέσῃ τῆς ἔπιπτ' ἀνάρπακτον. *qua phraſi tres eximij ſcriptores in hac re ſimt vſi, qui eo Supplem. loco citantur.* ereptum eſſe & exſtinctum. 3, 5, 5. erepto eo, è rebus humanis ſublato. 7, 6, 22. erepta omnia. 5, 13, 27.

errabundum agmen. 8, 4, 6. errare, *vagari.* 9, 3, 14. errant agmina. 8, 14, 20. errare in armis. 4, 6, 3. in tenebris. 4, 15, 23. errantes paſſim greges. 5, 6, 15. errore cognito. 8, 12, 8. mulierum comperto. 3, 12, 6. delata iumenta. 5, 13, 23.

erubeſcere fortuita. 5, 5, 17. *Grammat. Witteb. citat* erub. fortunæ. *vt in hoc Curtij loco idem ferme peccatum fuiſſe appareat, quod ante noſtram editionem in Tacito H. 2, 1, 4.* paucitate ſuorum. 4, 5, 4. non erubeſcit audire. 6, 11, 4. erubeſcebant deſerere. 8, 4, 10. deſtituere. 4, 15, 30. dimittere. 5, 4, 3. niſi erubeſceret fateri. 8, 2, 2. erubeſcere hærere. 5, 3, 9. erubeſcamus imitari. 8, 8, 13. erubuimus procedere. 5, 5, 10. erubuerunt non ſequi. 5, 6, 14. ſuperſtes *cui* eſſe erubuit. 10, 5, 25. erubeſcit vehi equo. 6, 5, 5. erubeus. C. 3, 3, 19. *Hoc.* eruere *quos* ex latebris & cubilibus. 9, 3, 8. relegatos in vltimum terminum rerum. 9, 2, 9. eruuntur demerſa. 3, 13, 11. eruti ex latebris. 4, 14, 4.

erumpere, *ad fugam,* **außreiſſen.** 3, 11, 12. erumpit amnis rurſus. 6, 4, 7. hoſtis in. 3, 5, 13. erumpere ad penates ſuos &c. 6, 3, 5. per mediam aciem. 5, 4, 33. per medios armatos. 10, 6, 24. ex carcere. 5, 5, 19. ex vrbe. 4, 1, 32. erumpens ex concione. 10, 9, 18.

Erymanthus fl. C. 8, 9, 10.

Erythræ. S. 2, 7, 5. *long.* 56, 40. *lat.* 38, 26. *Ptol. in Aſ. tab.* 1.

Erythræum mare. S. 2, 4, 25. cur ita adpellatum. C. 8, 9, 14. *nomen ei dedit* Erythras rex. 8, 9, 14. 10, 1, 13. Eſauum, *qui & Edom, hoc nomine intelligi putat Vulleius, l. 4. Miſcell. c. 20, p. 558. vt Græci nempe ſua lingua interpretati fuerint Hebræum vocabulum. Sane ita* Phœniciam, Aethiopiam, Numidiam, Meſopotamiam, Euergetas *dixerunt regiones, quas incolarum patrio ſermone longe aliter vocatas fuiſſe conſentaneum eſt.*

Eryx. C. 8, 11, 7. 8, 12, 1. interimitur. 8, 12, 3.

eſſe, *pro ire.* in Ciliciam fore. 3, 5, 10. *Propert. 3, 8, f.* Quod ferar in partes ipſe fuiſſe tuas. *Adde infra*, in. eſſe, *cum genitiuo.* auctoritatis modicæ apud aliquem eſſe. 6, 7, 1. ditionis alienæ. 5, 5, 6. iræ perticacioris. 8, 6, 1. iuris eiusdem. 10, 3, 14. ſui. 6, 3, 9. non eſt mei moris. 5, 2, 21. quod mearum ſunt partium. 4, 14, 12. ſententiæ eiuſdem eſſe. 5, 5, 21. eſſe *cui* cordi, *amari.* 10, 1, 26. curæ. 6, 7, 21. faſtidio. 4, 10, 3. 5, 5, 12. 10, 2, 23. honori. 3, 7, 12. 7, 5, 22. cui ludibrio. 6, 11, 4. 8, 5, 23. pignori. 7, 10, 9. 10, 2, 26. *cui* prædæ. 5, 1, 6. remedio. 9, 10, 1. ſaluti. 7, 9, 7. 8, 4, 17. 8, 11, 18. 9, 1, 18. ſal. rebus ſuis. 5, 1, 5. ſolatio. 4, 10, 21. *quibus* ſpectaculo. 8, 7, 5. terreri. 5, 5, 25. vſui. 8, 14, 16. quantum in te vno ſit, ſcio, **wie viel an dir gelegen.** 7, 7, 27. eſſe ſine arbitris. 10, 1, 28. è plebe. 10, 1, 22. in periculo vinculorum. 5, 13, 3. extra teli iactum. 5, 3, 7. in eodem conſilio. 5, 9, 2. in conſpectu. 6, 5, 12. *alicui* participem ſceleris. 6, 6, 36. parem. 5, 12, 5. ſaluum. 6, 9, 24. in expedito. 4, 2, 22. vbi. 4, 12, 4. fore in Ciliciam. *ſupra à pr. huius verbi.* ſaluti. 5, 1, 5. quaſi tranſnaturus eſſet. 8, 13, 8. nec eſt quod exiſtimes. 6, 8, 6. non eſt quod quidquam virium ſubducat. 4, 15, 8.

eſurire. 7, 8, 20.

&, &, *geminatum.* 6, 4, 15.

ἑταῖροι. C. 3, 11, 27. *Al. Vide* amicitia.

etiam atque etiam docere. 5, 4, 13.

euadere. 3, 11, 18. 7, 11, 15. euadit amnis in mare. 3, 4, 9. euadunt naues, **kommen hinüber.** 8, 13, 26. euaſere quadrigæ in vltimam aciem. 4, 15, 17. euadere *ad* quem. 6, 8, 18. in arcem. 9, 8, 12. in cacumen. 7, 11, 11. in diuerſum, *in ſinus oppoſitum.* 4, 8, 8. in iugum montis. 3, 8, 26. in iug. circumitu. 8, 11, 5. in murum. 9, 4, 30. in ripam. 4, 8, 8. in rupem. 8, 11, 11. in terram. 9, 2, 18. in turres. 4, 4, 12. in verticem. 5, 4, 27. ſuper capita hoſtium. 5, 3, 5. retro ex anguſtiis. 5, 3, 23. euaſit occultus. 6, 8, 18. non tactus. 8, 8, 21. euadens in muros. 10, 5, 10. euadentes in terram, *è nani excendentes.* 9, 2, 18. euaſurus cum paucis. 5, 4, 12.

Eubœenſes. S. 1, 5, 15. *Vide Ptolem. in Eur. tab.* 10. Athenienſibus fauent. S. 1, 7, 30. Euboicæ gentes. C. 4, 12, 11.

Eucalpidas. S. 1, 5, 14.

Euctemon. 5, 5, 9.

Eudæmon. 10, 1, 21.

Eudemus. C. 3, 2, 10. *Chatrid.*

Eudicus. S. 1, 5, 14.

euehere imperium ad ſummum faſtigium. 4, 14, 20. euehitur amnis à mari & ad merid. 5, 4, 7. euectus os *amnis.* 9, 9, 27. *equo* in cuneos barbaror. 7, 7, 35. euecta impetu nauis. 4, 4, 8. euecti inſulam. 9, 9, 8.

euellere nauem. 4, 4, 9. ſagittam. 4, 6, 17. ſpi-

6,17. ſpiculum. 9,5,27. euulſa ex corpore haſta. 8,2,4. ex vulnere lancea. 6,1,15. euulſum ſpiculum. 8,10,28. 9.5,28.

euentus belli. 8,14,42. curationis. 9,5,25. diſcriminis. 3,8,20. pugnæ dubius. 4,16,28. quæſtionis. 6,11,12. rei. 8,1,44. rerum. 7,7,8. rer. is creditur qui ex principio ſucceſſuum ſpe aut metu præcipitur. S. 2,8,12. eu. rer. latentium. 7,7,9. ſortis. 7,4,35. ſpectaculi triſtis. 9,7,23. proſper. 8,1,18. quod euentus approbat, pro ſuo vendicat Philippus. 10,9,19. euentum exſpectare. 6,11,12. in eu. intenti. 8,1,44. poſt eu. facile interpretamur augvria. S. 2,8,12. euentu proſpero confligere. 9,10,19. euentus boni. 8,13,22.

euerberare os oculoſque haſtis. 6,11,31. fluctus. 9,4,13. mare remis. 4,5,18.

Euergetæ *cognomen Agriæſarum.* 7,5,1. *Ob ſimiles cauſſas* Euergetæ *dicti ſunt Antigonus Gonatas, Suidas in* Ἀντίγονος. *tres Ægypti reges Ptolemæi, Scalig. in Euſeb. num. M DCCCII. Philippus Seleuciadarum vltimus, Hem ad num. MDCCCCXXIII. Perſarum vocabulo dicebantur* Oroſangæ. *Vide ad Iuſt. 12,5,9. Amantiſſimi Soceri mei notam, cuius Viri exactiſſimi, mihi ſtudiſiſque publicis, vt veri & communis* Euergetæ, *(& Inuidiæ auctiat) perquam funeſto percuſſus, literaria hæc negotia pro ſolatiis accipio.* Ἀγαθοεργοὶ *Lacedæmoniorum apud Herodot. 1, 67. & Suidam, an hue pertineant, non immerito dubites. patius eum ita dicti videntur ob ἀπὸ χαλεπῶν, quod* militia boni *eſſent: quamquam & eo ipſo bene de ciuitate ſua mereerentur.*

euertere currus, **ſtürtzen.** 4,15,16. gentes funditus. 8,8,10. murum. 7,2,29. opes. 8,5,6. plura fama, armis. 4,4,2. euerſa fluctib. nauigia. 9,9,24.

euitatur fraus. 4,13,36. ictus. 4,6,16. locus. 7,1,19.

Euius. S. 10,4,18.

Eumenes. C. proleg. c. 4. partem copiarum ducit. 9,1,19. cum Hephæſtione contendit. S. 10,4,18. Alexandri gratiam recuperat. S. 10,4,29. poſt cuius mortem plures prouincias accipit. 10,10,3.

euocari. 10,4,9. ad coercendam deſectionem. 7,6,15.

euoluit amnis aquas in. 5,4,7. ſe *flumen* extra munimenta. 3,1,5. *Vide Gronou. ad Statium, pag. 192. pr.* euoluens fretum fluctus in litus. 4,2,7. euolutus fumus. 7,11,18. fum. ex tuguriis. 8,4,9.

euomit mare arenam. 4,6,8.

Euphrates. S. 2,6,6. 6,2,12. magnum munimentum regni *Perſici.* 4,5,4. 4,14,4. *eius fontes long.* 75,40. *lat.* 42,40. *Ptol. in Aſ. tab. 3. oſtia long.* 71,40. *lat.* 38,0. *in Aſ. tab. 4.* interfluit Babylonem. 5,1,28. altum limum vehit. 5,1,29. in Pallacopam effunditur. S. 10,4,40. Euphratis *ortus curſuſque.* 5,1,13. & ſeq. Euphratem pontibus iunctum cum copiis tranſit Alex. 4,9,12. Darius. 3,1,10. 4,9,9. ad Euphrat. caſtra mouet *Dar.* 3,3,8. contendit. 3,7,1.

Euripides. 8,1,28.

Europa. S. 1,1,29. 6,2,13. inundata exercitu. 5,7,8. Europæ maximum flu. Iſter. S. 1,12,2. Europæ bellum intulerunt Darius & Xerxes. 5,6,1. Europam Harpalus inuadit. S. 10,1,5. in Eur. continui delectus. S. 2,3,4. Europæi milites Aſiaticis fortiores. S. 2,1,10. Scythæ. 7,7,2.

Eurybatus. C. 7,11,15.

Eurybotas. S. 1,13,21.

Eurylochus. 8,6,20.

Euſebius Chronolog. C. proleg. c. 4. *alius* Ibid.

Euthycrates. S. 1,5,15.

Euthymon. 5,5,9. V. Euthymo, *Latina terminatione.* Vide & *Euclemon.*

Euxitheus. S. 1,5,14.

ex, & co, *permutantur*, vt V. 3,5,10. V. 6,10,36. *item* ex, *atque* &. V. 4,2,16. ex, *atque* & ex. V. 9,6,15. ex, & rex. C. 4,8,5. ex, & ea. V. 6,4,2. *quod & Salluſtio accidit Incert. 6,4.* Ex parte cohortium præcipere inſtructa. *leg. enim videtur*, ea parte cohortium præcipuæ inſtructæ. ex fœdere imperatæ naues. *inexa fodur. 3,1,20. ita Cicero in Verrem 4,9.* nauem imperare ex fœdere debuiſti. ex longa fame, *poſt longam famem. 5,1,6.* ex quo *ſcil.* tempore. 7,6,11. 7,7,18. ſextus menſis eſt, ex quo. 10,6,9. dies ſeptimus erat ex quo. 10,10,9. ex voce cognoſcere. 5,13,26. ex vltima plebe. 6,8,10.

exæquare cutem ad leuitatem. 8,9,22. ſe diis. 6,11,24.

exæſtuat feruida aqua. 4,7,22. feruore ſolis. 8,9,13. fretum. 4,2,16. mare. 9,9,23. exæſtuans mare. 6,3,16. ſtagnat. 6,4,19. Oceanus inuehitur. 9,9,9. *vide etiam* æſtus.

exaggeratur planicies humo. C. 6,5,20.

exanimat *quos* metus mortis. 10,5,29. multos rigor niuis. 7,3,13. exanimati. 4,8,8. exanimati. 4,15,17. metu. 7,3,16. pauore. 10,3,2. exanimis. 7,2,27. 8,11,16. exanime corpus. 10,4,12. exanimes. 9,5,8. exanimum corpus. 10,10,12.

exardeſcere. 7,4,19.

exaſperari magis. 8,1,32.

exauctorare complures. 10,4,7.

exaudire *quid?* C. 3,2,14. *omnes.* 4,13,38. fremitum, hinnitum. 4,12,4. ſtrepitum. 3,5,12. 4,1,20. ſtrepitus. 4,15,33. tumultum. 5,4,16. exaudientes proximi. 7,7,20. exauditur fremitus. 5,13,12. ſonus. 5,2,7. ſonus, ſermo. 8,1,28. exaudiuntur gemitus, eiulatus. 4,10,28. voces. 10,5,10. exaudiri non poterat vox. 4,9,18. exauditus fremitus. 9,7,9. exaudire *etiam eſt animo & obedienti animo accipere, includitque intellectum eius quod dictum eſt, & effectum obſequij. ſic* quod imperatur omnes exaudiunt. C. 3,2,14. *Horat. epiſt. 1,20,14.* Ridebit monitor non exauditus. *ἀκούειν apud Græcos eandem vim habet vt Geneſ. 11,7. ἵνα μὴ ἀκούωσιν, quod expreſſum ex Hebræo, vbi eiusdem ſignificationis vox comparet* שמע *inde & apud Latinos ab* audiendo *factum eſt* obedio *quia &* audire *eſt obſequi. Virg. Georg. lib. 1. extremo: eſt obſequi.* neque audit currus habenas. *Suidas in* ἀκούω *tradit eam vocem quoties nihil vltra sonat, quam ſonum auribus perceptum, non etiam intellectu, genitiuo iungi. verum in illa quoque ſignificatione ſic conſtruxit Ælian. hiſt. anim. 3,1,10.* φωνὴν τῶν ἀστραγάλων ἀκούειν τῶν ζώντων, *hoc eſt, eam inſelligere, & ei obſequi.*

excedere faſtigium crepidinis. 5,1,28. faſt. humanum. 9,2,28. fidem. 3,6,8. formam humanæ magnitudinis. 8,14,15. modum hominis. 6,9,18. acie. 3,11,6. caſtris. 8,3,15. concione. 6,9,36. conuiuio. 8,1,38. 9,7,25. finibus regni. 6,5,27. tabernaculo. 4,11,10. 8,3,13. vallo. 5,5,9. vrbe. 10,2,3. 10,7,20. 10,8,13. in altius terræ faſtigium. 8,9,3. excedit rupes in altitudinem *ter* ſtadia. 7,3,22. reuerentia animis. 8,8,8. excedunt naugia modum. 4,11,8. excedens fortuna fidem. 3,13,11. oppido. 3,13,6. prælio acies. 4,15,30. excedere, *mori.* 10,5,2. vita. 3,1,20. 9,6,26. è vit. 4,10,28. ad deos (*per mortem*) 4,7,27.

excellere ſapientia. 9,1,24. excellens forma. 6,2,6. inter reges fortitudo. 10,5,27. excellentis formæ virgines. 3,12,6.

excelſior quam pro habitu corporis ſella. 5,2,13.

excenſio. V. 9,4,4.

excernere *quos*, **ein Außſchuß machen.** 10,2,9. *Vide Barth. aduerſ. l. 2. c. 12. pag. 74.*

excidere, *à cædendo.* non excidit ei vox, **entfahren** / *erupit.* 4,15,11. excidiſſe regno, *euolutum eſſe.* 10,5,22. opibus. S. 1,1,19. excidere (*à cædendo*) naturam. V. 5,1,34. *al.* exedere. vicos, *exſcindere, delere.* 4,13,23. *vnde* excidium Thebarum. 8,1,33. vrbis. 4,3,23. 4,6,11. excidio vrbis cognito. 9,1,18. exc. vrb. parentare maioribus. 5,6,1.

exciebat ſolitudo pœnitentiam. 8,2,3. excitus tumultu é regia. 10,8,16. excita ſedibus ſuis moles. 3,2,12.

excipit illos nouus aduerſarius. 3,11,6. regem dolor. 8,2,40. reg. equus, **laßt ihn außſitzen.** 6,5,18. conſilium temerarium felicitas regis excepit, *vt feliciter caderet.* 7,2,37. excipit, *ſequitur*, Ganges. 9,2,2. regio. 9,10,6. excipiet huius ſæculi tempora poſteritas. 10,9,6. ſoboles. 10,10,19. Syria victos, *ſuſcipit.* 4,14,10. excepere alios tecta, alios caſtra. 8,4,13. eum Græcorum 4000. 4,1,3. profectum, *quem præſtolatus fuerat appellare & allegui-*

allaqui. 6, 7, 20. vos læti parentes &c. **empfangen.** 10, 2, 28. eum voluptates, *quasi ex insidiis* repere. 6, 2, 1. excipere aciem. 6, 1, 6. agrestes vagos, *capere.* 9, 9, 5. aues. 7, 5, 41. captiuos. 5, 4, 4. caput clypeo *suppositio, sustinere.* 6, 1, 15. corpus vulnerati regis. 9, 2, 32. corpus clypeo. 9, 5, 15. vt exciperent eum amici. 9, 4, 12. excipere feram, *capere, vel insidiis, vel etiam vi, & venabulo. quo sensu quoque* **fangen vnd einen fang geben** *nostrates.* 8, 1, 16. *Horatius od.* 3, 12. latitantem fruticeto excipere aprum. *Sic apud Senec. de ira* 1, 11, 3. venator feras fugientes persequitur, & venientes excipit. *vbi Lipsius;* excipit, *venabulo. est venatorium verbum, & notat exspectare, subsistere, ferire. Spartianus in Caracalla cap.* 5. excepit apros frequenter. excipere humorem. 4, 16, 14. imbrem. 4, 7, 14. 8, 4, 5. impetum silentio. 4, 13, 33. inimicitias, *suscipere.* 6, 10, **18.** iugum, *exuta libertate.* 9, 7, 13. magnitudinem animi, honore. 8, 14, 44. *quem* comitate. 8, 6, 20. donis. 5, 10, 9. magno gaudio. 7, 5, 29. manu. 3, 5, 4. benigne. 5, 1, 18. 5, 2, 9. 8, 12, 16. quos adminiculo corporis sui, *sustinere, fulcire.* 7, 3, 17. gladio. 9, 5, 8. regem. 8, 6, 16. se pedibus, *ita se demittere, vt in pedes procidat.* 9, 5, 3. semet poplitibus. 6, 1, 14. sermonem eius. 8, 4, 27. tela. 8, 14, 37. tela clypeo. 6, 1, 4. vim telorum clypeo. 9, 5, 7. vocem. C. 7, 1, 22. voc. *quam* adsensu. 5, 9, 2. vestem regis, *ab eo porrectam aut reiectam accipere custodiæ caussa.* 3, 3, 15. vulnera. 4, 16, 31. 9, 7, 4. v. tergo, pectore. 8, 14, 32. excipiens clypeo tela. 9, 5, 4. excepturi. 9, 5, 1. excipitur amnis puro solo. 3, 4, 8. excipi iumentis, *in ea recipi.* 9, 10, 15. manib. regis. 8, 2, 39. nauigiis. 4, 3, 5. tabernaculo. 3, 11, 23. exceptus clypeo. 6, 1, 5. comiter. 6, 5, 3. summa alacritate excepta est oratio. 6, 4, 1. silentio vox. 6, 9, 7. exceptum poplitib. corpus. 9, 5, 9. excepti benigne. 8, 10, 2. 6, 4, 21. legati. 7, 9, 19. hospitaliter equites. 7, 6, 18. excipi, *capi, interci.* 7, 7, 31. incautum. 9, 8, 20. *quos* iussit. 3, 13, 4. excipitur *quis.* 5, 13, 7. exceptus à vigilib. 4, 10, 25. excepta est vxor. 3, 13, 14. excepti sunt quidam. 6, 5, **18.** qui non poterant persequi agmen. 3, 8, 14. exceptæ sunt literæ. 7, 2, 16. *Sic Suetonius de Augusto* 16, 7. pæne exceptus est. *Virg. Ecl.* 3, 17. caprum excipere insidiis, *Val. Max.* 1, 1, 4. *ext.* excepta in freto à ciuibus piraticam exercentibus cratera aurea. *Adde Nonium c.* 4. §. 158. *p.* 651. exceptiones regularum politicarum. C. 3, 2, 1. *Pluribus.*

Excipinus. 7, 9, 19.

excitauit *cui* inuidiam cædes. 8, 8, 22. iram, suspiciones pauor. 6, 2, 4. excitare animi. infractos. 9, 2, 30. è Græcia artifices, *excire.* 6, 2, 5. flammam. 8, 10, 8. incendium. 6, 3, 11. motum in animis. 6, 9, 3. *quem* voce, tactu. 4, 13, 20. regem. 8, 6, 22. singulos. 8, 8, 9. C. 8, 6, 22. spem. 10, 8, 21. torpentem odore vini, cibi. 3, 6, 14. vigiles. 4, 13, 21. excitari. 4, 5, 21. discrimine. 4, 13, 18. vulneribus. 4, 16, 13. silentio verius murmurantium, quam sono. 6, 11, 3. à &c. 7, 3, 14. ad vocem notam. 8, 14, 36. ex somno. 9, 8, 26. ex alto sopore. 7, 11, 18. excitata feruore caligo. 7, 5, 4. excitati custodes. 8, 6, 21. excitantur munimenta, *exstruuntur, eriguntur.* 7, 6, 26. *Sic* excitata moles. 8, 2, 24. excitatæ turres. V. 4, 3, 8.

exclamare. 6, 10, 36. 8, 1, 47.

excludere, *eliminare, abolere,* discrimen victi & victoris. 10, 3, 12. exclusus à custodibus. 5, 4, 34. exclusi frequentia militum duces, *præ qua introire non poterant.* 10, 6, 2.

non excogito cur noluerit &c. 6, 10, 3. excogitante fortuna noua ludibria. 5, 12, 20. excogitatur caussa á. 9, 8, 20. excogitata tuendis vrbibus. 4, 2, 12.

excolere gloriam, *ei studere.* 9, 6, 21. exculta auro, gemmis, margaritis regio. 8, 5, 3. exculti artibus studiorum. 8, 1, 4. *Vide &* colere.

excreuit opus in altitud. 4, 2, 19.

excruciatum necare. C. 8, 8, 20. *Excruciatus.*

excubare. 4, 5, 21. 8, 6, 3. noctc. 8, 6, 10. ad prætorium. 8, 6, 17. excubat ad tabernaculum cohors. 3, 12, 3. excubare ante prætorium. 9, 6, 4. excubans vigil. 8, 1, 49.

excu-

exceditur ferrum. 4, 2, 13.

excurrit in Persidem dorsum mont. **erstreckt sich.** 5, 3, 16. iugum montis in litus. 3, 4, 6. regio in Persidem. 5, 3, 3. regvsque ad mare. 4, 7, 18. excurrunt duo brachia terræ. 6, 4, 16. excurrens fons ex cacumine. 3, 1, 3.

excusare, *prætendere, excusationem facto suo inde petere,* consternationem suam. 4, 10, 8. ignorationem nunquam visi regis. 3, 12, 17. *Iustin.* 16, 7, 16. excusare *cui* verba *sua, propria sumpto verbo.* 7, 1, 35. excusatio ætatis accepta. 8, 1, 19. honestior. 9, 3, 17. excusationem offerre. 5, 12, 4.

excutiunt *quos* currus. 8, 14, 7. excussit fortuna territis omnem sensum. 5, 13, 22. excusserunt procellæ imbrem. 4, 7, 1. excutere cogitationem periculi. 7, 8, 4. delata, **wol examiniren.** 7, 2, 9. iugum. 4, 15, 16. Regem curru. 3, 11, 11. sagittam. 9, 5, 9. excutitur arena. 4, 3, 26. excutiuntur tela. 8, 13, 6. tela tormentis. 7, 9, 7. excuti, *scil. in flumen.* 7, 9, 6. in mare. 4, 4, 8. excussi fundis lapides. 5, 3, 19. excussæ tormentis hastæ. 8, 10, 32. radices. 7, 5, 34. excussa tela. 8, 14, 23. tela tormentis. 8, 2, 26. tormenta è nauibus. 4, 2, 9.

exedit vetustas monumenta. 3, 4, 10. *paulatim absumit. Hinc dicitur* edax vetustas *Ouidio lib.* 15, *v.* 872. *Metamorph. & Horatio* edax imber *Carmin.* 3, 30. *Hue respicit Tiberius apud Tacit.* 4, 38, 3. exedunt vndæ molem. 4, 2, 8. exedere animos cogitationibus. 10, 8, 11. paulatim. 5, 1, 34.

exemplar licentiæ. 8, 1, 15. exemplum casus alieni. 7, 11, 16. cladis. 7, 6, 16. clementiæ. 8, 14, 41. fortitudinis, ignauiæ. 4, 14, 26. fort. *quibus* esse. 4, 14, 6. patientiæ singulare. 10, 3, 4. fœdum. S. 1, 1, 25. præsens. 9, 2, 19. propinquum. 8, 14, 41. exempli caussa non negligenda vltio *Regis occisi.* 5, 13, 28. exemplo multis esse experiendi. 6, 4, 24. ex. docemus. C. 4, 14, 6. eo modo captus, cuius ipse fecit exemplum. 7, 5, 37. —— exemplo digna perire suo. *Vide verba Eumenis apud Iustinum lib.* 14. exemplum traiiciendi fecimus, **habens auffgebracht.** 7, 7, 16. exemplum prodere cultus in Regem. 8, 5, 12. Regis imitati ceteri. 5, 6, 14. exempla immortalitatis. 8, 5, 17. vetera. 4, 10, 6. inter exempla fortunæ memorandum. 5, 5, 5.

exercere imperium vi, *vi potestate ad vim.* 10, 3, 3. imp. sanguine ciuium. 10, 8, 19. potentiam in caput insontis. 10, 1, 27. exerceri cum *quo.* S. 1, 2, 3. exercitatio corporis inter milites. C. 3, 6, 19. *Exercitatio.* exercitationibus vitiosus humor expugnatur. S. 1, 2, 12. exercitus Alexandri. S. 2, 3, 2. *in Ottone Frising.* 2, 25. *error est.* VII. milibus equitum, *pro* IIII. *vt apparet ex Orosio* 3, 16. *cuius verba mutuatus est Otto. sed duæ virgulæ priores II. in quinario notam V. coaluerunt. ut apud Sabellicum Enneade* 4. *lib.* 4. *immensum errant, qui* 400000. *peditum,* 40. *equitum Alexandro tribuunt. nos in supplem. confensum præstantissimorum auctorum adhibito etiam iudicio curaque sequuti sumus.* exercitus Cyri. 7, 3, 1. deorum. 9, 1, 18. 9, 8, 5. duarum gentium. 6, 1, 7. Herculis. 9, 4, 2. adfectus frigore, penuria. 7, 3, 1. armatus. 8, 12, 7. auctus. 7, 10, 13. debilior. 5, 1, 39. deficiens. 7, 5, 9. 7, 10, 13. deiectus. 4, 16, 7. discors. 3, 8, 26. domitor Asiæ. 5, 1, 39. circumstans. 9, 3, 15. comessabundus. 9, 10, 26. incompositus inordinatusque. 5, 13, 11. instructus, perarmatus. 4, 9, 6. perductus in vrbem. 10, 10, 1. inuictus, & deorum profecto. 9, 1, 18. maximus. 4, 6, 2. means. 8, 4, 3. modicus. 10, 2, 8. operatus Libero patri. 8, 10, 17. pedester. 5, 2, 8. pedestris. 4, 2, 5. pulcherrimus, nudus. 9, 3, 12. recreatus. 7, 3, 18. saginatus. 5, 1, 39 victor gentium. 10, 2, 11. vindicatus (a) fame. 9, 10, 18. vniuersus. 10, 2, 20. sine rege *parum* valet. 10, 2, 29. 10, 6, 8. omnis vnius spiritu viuit. 9, 5, 30. etiam prosperis rebus adteritur. C. 3, 1, 1. *Ad.* ingemuit. 7, 6, 22. plus victoriæ quam prædæ deportat. 10, 2, 11. exercitum diuidere. C. 9, 10, 7. nudum obiicere belluis. 9, 3, 12. exercitus nobilisis. gentium. 6, 1, 7.

exhalare odorem. S. 1, 2, 12.

exhaurire regiones, *scil. succisis arboribus,* **eröffen.** 4, 2, 6. exhausta, *extenuata,* acies. 4, 14, 14. est moles belli. 5, 9, 5. exhaustæ

haustæ vires. 7, 9, 14. 8, 14, 36. exhausta corpora cursu. 4, 16, 18. omnia bello. 4, 14, 11.

exhibere fratres suos, **stellen.** 7, 2, 12. parentes. C. 6, 10, 30. pignus indicii. 6, 10, 15. Regem, quem pollicitus erat. S. 1, 2, 7. testim. 6, 10, 15. exhiberi. 7, 1, 5. exhibita Regi fides. 5, 12, 11. exhibendæ veritatis fides. 6, 10, 29.

exhortari, *pro* adhort. V. 7, 9, 11.

exigit *quid* necessitas. 5, 4, 12. exigere caussam *rei*. 5, 5, 25. iusiurandum. 10, 7, 5. vt. 6, 11, 14. 7, 1, 16. haud amplius quam vt. 8, 4, 21. exigens omnia ad fortunæ suæ modum. 7, 2, 33. exigitur opera. 7, 2, 17. exiguntur elephanti vltra aciem. 8, 14, 30. exactus ad luxuriam magis quam ad magnificentiam cultus. 5, 1, 23. exacta est nox in preces. 8, 2, 6. pecunia à. 4, 1, 37. exactum à singulis iusiurandum. 10, 7, 9. exacti hostium tenus currus. 8, 14, 9. menses. 10, 6, 21. exacta talenta. 3, 7, 2.

eximit peregrinationi tempora bellum, *eripit, sibique deposcit otium, quod peregrinando consumpturus erat vox.* 4, 8, 4. eximere se hominibus. 6, 11, 24. *quos* seruitio. 6, 3, 3. supplicio magis, quam crimini. 7, 1, 6. *id est, magis dilata caussa, quam exstincta, vt probe interpretatur Pollenus histor. fori Rom.* 4, 7. exempta, *sublata*, est dubitatio. 5, 11, 7. 7, 11, 21. exempto discrimine. 5, 2, 6. eximius, *singularis, qui nempe propter præstantiam è communi numero eximi debet, atque excipi*, fluuius. V. 8, 9, 5. eximia magnitudo. 4, 3, 2. maiestas. 5, 10, 2. religio. 4, 3, 21.

exinanire aciem. 4, 13, 34.

exire de conuiuio. 8, 1, 51. in aciem. 9, 4, 25. exitium, *ruina, excidium, casus*, alienum. 8, 11, 12. exitio *cuius* venire, *ad ipsius damnum*. 4, 5, 6. exitus belli. 6, 1, 21. votorum lætus. S. 1, 1, 27. prosper, triſtior manet. 7, 1, 19. hunc exitum habuit regia. 5, 7, 8. exitus, *pro morte*. 9, 10, 16. 10, 1, 38. Parmenionis. 7, 2, 33. regum. 9, 6, 25.

existimans. 6, 1, 14. existimari potest vel ex hoc. 4, 4, 16.

exoleuit, *consensit, & vetustate inter-cidit*, in animis memoria. 3, 13, 17. *in V. est* exsoluit, *&* exoluit. sermo. 6, 10, 23. mores Græci. 9, 4, 3. mores patrii. 7, 5, 29. posteri. 7, 6, 27. exoletus, *de impudico adultiore*. 6, 7, 2.

ἐξωμίς. C. 3, 3, 13. *Manicatae.*

exonerare animum sollicitudine. 4, 13, 22. conscientiam suam. 6, 8, 12. se. 6, 9, 9.

exoritur à mari ventus. 7, 4, 29. exoriente fremitu. 5, 2, 7. exortus lucis. 5, 10, 12.

exornare *cui* tabernaculum. 3, 11, 23. veste regia. 8, 13, 21. conuiuium. 9, 7, 15. conuiuium omni opulentia. 8, 5, 9. hastas argento. 3, 3, 20.

exorsus orationem. 9, 3, 20.

exosus es, *odio prosequeris*, mores patrios. 8, 7, 12. exosi parricidium. 5, 13, 9.

expedit ipsis. 4, 7, 31. mihi. 7, 1, 38. expeditio, *bellica*, in Illyrios. 8, 1, 25. 7, 9, 17. 8, 3, 1. 9, 3, 19. longior. 8, 9, 29. expeditionem in *quos* facere. 10, 1, 44. parare. 7, 2, 26. in expeditionibus vtilis pedum pernicitas. S. 1, 12, 11. expedita manus. 3, 4, 14. 4, 7, 3. 5, 1, 5. 5, 4, 20. 5, 6, 12. 7, 5, 31. 9, 1, 19. man. equitum. 5, 13, 10. expeditum agmen. 4, 14, 16. 7, 5, 1. 8, 14, 5. iter. 5, 5, 2. in expedito esse, *facile, proclive*. 3, 1, 20. in exp. non est remouere. 4, 2, 22. expeditius est augere *&c.* 10, 10, 8.

expellitur ratis. 8, 13, 26. expulsus Athenis. 3, 2, 10. expulsa corpora. 6, 4, 7. sunt in ripam naufgia. 9, 4, 11.

experiri *cuius* animum. 3, 6, 12. 7, 2, 36. clementiam Regis. 6, 4, 24. deditionem, pugnam. 8, 10, 10. discrimen. 5, 4, 28. euentum summæ, discrimine rei paruæ. 8, 13, 12. fidem *cuius*. 8, 12, 6. f. *alicuius* quam vim malle. 8, 2, 27. fortunam belli. 8, 12, 13. 8, 14, 41. fort. obsidionis. 7, 11, 5. omnia. 4, 1, 29. o. pro fide. 5, 11, 12. potentiam suam. 8, 5, 18. pugnam. 8, 10, 10. *quid* alieno Marte. 7, 7, 11. quidquid fors tulerit. 5, 8, 17. *quos* beneficio, iniuria. 7, 10, 8. remedium. 3, 5, 16. robur ætatis. 10, 7, 10. suos. 4, 13, 3. vltima. 8, 14, 35. vlt. pro fide. 5, 3, 4. experiamur an. 10, 8, 18.

experiri vtrum. 6, 11, 28. experiendo omnia perficiuntur. 7, 11, 10. expertus animos suorum. 9, 8, 24. arma. 8, 10, 5. clementiam *cuius*. 8, 3, 2. fidem. 5, 8, 7. fortunam belli. 5, 8, 11. membra, an. 6, 1, 3. vires. 8, 14, 42. virtutem, fidem *cuius* documento. 5, 8, 7. experta gens arma. 8, 10, 5. experta se sæpe pectora. 6, 15, 11.

expers, *noscia*, cladis domus. 3, 13, 14 consilii. 8, 6, 10. *&* 20. sceleris. 6, 11, 30. omnis sensus expertia. 6, 3, 7.

expetunt medicos tempora mea. 3, 5, 13. *Vide Augustin. tom. I. pag.* 379. B. expetere amicitiam. 7, 1, 26. decus sibi. 4, 15, 25. gratiam. 7, 1, 28. mortem voto. 7, 10, 6. pœnas, *sumere*. 3, 3, 28. 4, 13, 13. 10, 2, 29. pœn. cladium. 10, 8, 10. prædam. 4, 13, 14. *quid* omni voto. 3, 8, 19. supplicia, *sumere*. 8, 7, 6. expeto scire. 4, 10, 32. quæ expeterent scire. 6, 11, 17. expetens decus. 5, 11, 7. expetitur regnum à pluribus. 10, 9, 1. expetitus omnibus votis finis laboris. 9, 9, 4.

explet acies *tot* millia. **ist *effectiue* so viel starck.** 4, 12, 13. equites *tot* mil. 7, 4, 30. manus fag. fundirorum *tot* mil. 5, 8, 4. expleuit munia ducis, militis. 7, 2, 33. expleuerant sex mil. 3, 2, 6. explere *tot* mil. 4, 12, 6. numerum trium millium. 9, 2, 4. explere cauernas, *replere*. 8, 11, 9. se sanguine illorum. 10, 7, 14. sortem, *implere*, **erfüllen.** 3, 1, 16. supplicium, *perferre*. 7, 5, 21. voraginem. 8, 2, 23 expleta vice officii. 8, 6, 18. explenda ira. 8, 6, 1.

explicare copias. 4, 9, 10. explicuit munia ducis, militis. V. 7, 2, 33. explicatur acies. 4, 14, 12. ac. in campo. 4, 12, 19. explicatio *nodorum vinculi*. 5, 1, 17.

explicit liber, *finit. Ita sæpe in Variis, sub fin. cuiusque libri.*

explorare euentum sacrificiis. 7, 7, 8. iter. 3, 7, 6. loca. 6, 4, 14. regionem. 4, 6, 5. vera. 4, 10, 10. ipse ne adesset, an. 3, 8, 17. exploratur euentus rerum fibris pecudum. 7, 7, 9. explorandi munus ad leuem armaturam pertinet. C. 3, 4, 11. *&* 13. exploratores Persarum. 4, 10, 10. præmissi. 3, 13, 4. remissi ab hoste. C. 3, 8, 15. *Vt.* explorandæ itinera. 3, 13, 4.

exponere, *narrare, referre*, comperta. 10, 9, 9. cuncta ordine *&c.* 8, 6, 24. ordinem sceleris. 6, 11, 32. expositis quæ *&c.* 5, 12, 7. exercitum in ripa, **an das Land setzen.** 7, 5, 18. copias opportunis locis. 9, 3, 24. qui expositi erant. 9, 9, 11. expositi milites. 4, 2, 24. expositus ad ictus, *illis obnoxius & patens*. 8, 14, 31. ad omnes ictus. 9, 5, 9. expositio infantum. C. 9, 1, 25.

exposcere certamen acrius. 9, 7, 18. opem deum. 4, 6, 10. op. misericordiam, fidem *cuius*. 4, 14, 25.

expressit, *cuicis, coegit*, iustitia tua, vt *&c.* 4, 11, 2. exprimere adsensionem, vocem. 8, 5, 20. veritatem tormentis. 6, 11, 10. exprimere vt. 6, 7, 12. 6, 11, 31. exprimitur *cui* vox. 9, 3, 1. expressus ex sesama succus. 7, 4, 23. expressæ vltima necessitate voces. 9, 3, 6. expressa, *effomata, effigiata*, ex auro simulachra. 3, 3, 15.

exprobrare per ludibrium. 4, 2, 20. auaritiam. 8, 8, 9. dedecus natalium. S. 1, 1, 16. eadem ei. 9, 7, 17. *quid cui*. 8, 1, 16. vitam à se datam cui. 8, 1, 39.

expromere quid sentirent, iussi. 4, 10, 4.

expugnare eos. 6, 6, 25. *Sic Florus.* inclusos mœnibus. 9, 4, 5. vrbem. 9, 4, 6. vrbes. 5, 6, 2. expugnatæ vrbes. 3, 10, 7. & 8.

exquirens. 4, 13, 3.

exsanguis metu. 7, 2, 13. sollicitudine. 9, 5, 26. vulneribus. 7, 7, 36. exsangue os. 8, 3, 13. exsangues. 9, 3, 5. metu. 4, 14, 2. exsanguia corpora. 9, 3, 10.

exsatiata laus. 9, 6, 15.

exscensione facta. 9, 4, 4.

exscindere vicos. 4, 13, 23.

exsequi cetera. 4, 7, 23. consilium. 3, 4, 3. 10, 7, 8. conf. diutius, **weitläuffig außführen/ deduciren.** 7, 4, 18. destinata. 4, 7, 9. 8, 10, 28. 9, 7, 18. imperatum. 7, 6, 15. imperium. 3, 8, 29. 5, 9, 14. 7, 1, 38. iussa. 4, 3, 18. mandatum. 6, 7, 20. munera ducis, militis. 3, 11, 7. omnia iustius. 8, 1, 48. quæ. 7, 2, 15. quæ agitasset. 10, 8, 21. quidquid *&c.* non segniter. 4, 3, 9. rem. 8, 6, 9. scelus. 5, 10, 1. frustra *quid*. 3, 8, 29. impigre. 3, 11, 3. exsequenda res. 8,

6, 11. exſequendi ſceleris occaſio. 8, 6, 16. exſequenda munia. 6, 9, 29. ad exſ. quæ obtulerat. 8, 11, 4.

exſilire ex ſella. 8, 4, 15. V. exſiliuit, & exiluit.

exſilia noua. 8, 3, 2. patent fugienti. 6, 4, 13.

exſiſtit æſtus, *oritur*. 4, 7, 6. 8, 9, 13. æſtus regione. 10, 10, 10. exſiſtunt noui hoſtes, *exoriuntur*. 9, 4, 18. *dicitur autem fere de rebus, quæ inopinantibus offunduntur obiiciunturque. ſic* exſiſtebant armati è terra. 9. 8, 14. *vbi* V. exſurgebant, *ſed illud rectius eſt. Ita apud Tacit.* 15, 69, 1. exiſtit accuſator. l. 39. §. 6. *de procur.* exiſtit procurator. l. 40. §. 2. l. 64. *eo.* defenſor exſtitit. exſtitit fides promiſſo, *fidem habuit promiſſo*. 8, 4, 18. flatus, *ortus eſt*. 4, 2, 8. tubito fons. 7, 10, 14. humor. 7, 5, 2. 7, 10, 14. periculum. 6, 9, 22. *pro* exſtitit *ſæpe etiam reperitur* exiſtit, *vt* V. 4, 2, 8. exſtiterunt riui ſanguinis. 4, 2, 13. exſiſtere ab inferis. 7, 5, 37. rurſus, *erumpere, oriri*. 6, 4, 7.

exforbet *annis* multas arbores cum magna ſoli parte, **ſtürzt**. 8, 9, 6.

exſors, *qui nullam ſortem partemue habet*, prædæ. 4, 14, 6. exſortes commodorum. 5, 1, 5, 8.

exſpectant fruges maturitatem. 6, 3, 7. præmia nos, *manent*. 6, 3, 5. exſpectare aduentum. 6, 6, 33. 10, 4, 15. arbitrium victoris. 5, 8, 12. diem lethi. 8, 9, 33. euentum quæſtionis. 6, 11, 12. fortunam. 10, 9, 17. fructum. 9, 2, 11. hoſtem. 4, 12, 13. 8, 10, 20. imperium. 4, 13, 21. legem fati. 5, 12, 11. menſes exactos. 10, 6, 21. præmium proditionis à *quo*. 5, 12, 5. haud ſane quidquam pacati. 10, 9, 14. regem. 10, 6, 11. ſenectutem. 9, 6, 19. vices fortunæ. 5, 8, 15. ſuſpenſa mente. 10, 3, 2. expectans tempus veritum. 3, 7, 13. exſpectato, *quum exſpectaſſet*. 3, 12, 10. exſpectata lux, *exoptata diei*. 5, 4, 26. mors. 8, 9, 32. exſpectatio doloris. 4, 10, 26. futuri ſilentium fecit. 10, 6, 3. haud parua. 6, 9, 1. exſpectatione maturius. 3, 6, 16.

exſpirare. 9, 8, 20. exſpirans, *moriens*. 3, 5, 4.

exſpoliare corpus, *ſpolia detrahere*. 9, 5, 10.

exſtat veſtigium. 7, 3, 11. veſt. nullum. 5, 13, 20. veſt. vrbis. 7, 5, 33. bona quæ exſtant, **was noch vorhanden**. 10, 2, 5.

exſtinxit potentia rumorem. 10, 10, 18. exſtinguere animalia, *necare*. 10, 10, 10. faces. 10, 9, 5. ignem. 4, 10, 11. & 13. incendium. 9, 4, 7. lumina. 6, 8, 17. ſenectutem *cuius*. 6, 10, 32. exſtinguitur, *abſumitur, euaneſcit*, tepore ſuccus. 6, 4, 22. exſtingui, *mori*. 4, 10, 19. 6, 11, 32. 8, 2, 39. 10, 5, 6. caſu quo. 6, 8, 26. morbo. 9, 5, 20. morte obſcura. 3, 5, 10. quieſcendo. 8, 4, 8. ſpiritu incluſo. 7, 5, 15. in opere quo. 7, 7, 19. in his operibus. 9, 6, 22. crudelius. 10, 5, 23. exſtinguitur. 6, 7, 30. exſtinctum eſſe. 3, 5, 5. exſtincti 8, 11, 12.

exſtirpare lucos. 7, 5, 34. exſtirpantur arbores. 7, 8, 14.

exſtruere aggerem. 4, 6, 21. munimentum. 4, 6, 22.

exſul terrarum orbis. 5, 12, 2. exſules Bactriani. 8, 1, 3. 8, 2, 15. exſules recipi à Græcorum ciuitatibus iubet Alex. 10, 2, 4. exſulare in regno. 5, 8, 11.

exſurgunt ſumma (*loca*) in acutum cacumen, *attolluntur*. 8, 11, 6.

exta inſpecta ſine rege. 7, 7, 8. *vbi Raderus*. lætiora, diuerſa. 7, 7, 29. triſtia. 7, 7, 22. extorum interpres. 7, 7, 24.

extemplo. 5, 5, 16.

extendere agmen ad mare. 3, 9, 10. cornua. 4, 13, 34. phalangem in duo cornua. 4, 12, 23. extendens pinnas aquila. 5, 3, 16. extendi veluti moribundum. 9, 5, 28. *& ibi Raderus*. extenditur acies latius. 3, 9, 12. faſtigium *campi, æquatur*. 4, 9, 10. extenduntur munimenta. 9, 3, 19. extenta cornua. 4, 14, 8. *& 14.*

extenuare vocem. 7, 7, 5.

exteræ nationes. 3, 8, 5. exterior vrbs. S. 2, 7, 12. *falſo apud Arrian.* 1, 6, 12. ἐξωθεν *pro* ἐξω: *nam mox opponitur* ἐντὸς. *Sic de Parnaſſo Diod. Eclog.* 23, 12. τὸ ἐκ τῶ πόλεως, *eumque opponit τῇ ἀκροπόλει. quare etiam via appellat Polyb.* 1, 38. externus & alienigena. 5, 11, 6. habitus. 10, 5, 33. Rex. 5, 2, 12. 5, 8, 11. in externum degeneraſſemus cultum. 9, 3, 10. externa mutatio, *ab externis mutuo ſumpta*. 8, 5, 20. externæ opis egens. 6, 3, 13. externi. 6, 3, 10.

exterritus noua re. 10, 9, 9.

extimatio. V. 3, 1, 7.

extimeſcere multitudinem. 4, 16, 30. nomina vana. 4, 14, 3. ſitum locorum, vim fluminum. 9, 2, 8.

extollere ſuas vires. 7, 4, 2.

extorquere *cui* haſtam è manibus. 8, 2, 4.

extra teli iactum. 3, 10, 1. C. 4, 2, 23. 5, 3, 7. 6, 1, 10.

extrahunt, *ducunt, protrahunt*, tempus ludi conuiuales. 8, 6, 14. extrahere aliquantum temporis. 10, 2, 10. biduum. 6, 8, 15. certamen in multum diei. 8, 14, 28. conuiuium in. 8, 6, 17. conuiuium in lucem. 8, 6, 14. noctem vigiliis. 7, 8, 2. noct. totam inter preces. 8, 2, 6. telum, *euellere*. 9, 5, 23. extracta ex vulnere haſta. 7, 4, 37.

extraordinarium periculum. 4, 16, 25.

extremum genus calamitatis. 5, 13, 29. ad extrema peruentum eſt. 4, 14, 22. ad ext. prolapſi. S. 1, 9, 14.

extrinſecus fluere. C. 4, 2, 14.

exuere amicula. 5, 1, 38. ſtatum quem, *deponere*. 10, 2, 22. veſtem. 6, 11, 15. exuti, *ſpoliati, priuati*, impedimentis hoſtes. 4, 15, 10.

exurit ignis opes. 6, 6, 16. ſitis *quos*. 4, 16, 12. exurere ferrum. 10, 10, 16. veſtigia. 4, 7, 6. exuſta nauigia. 7, 4, 21.

F.

F & S. *permutantur*, vt ſatis *pro* fatis. V. 10, 9, 1.

fabula. 8, 1, 17. fabulæ Græcorum. 5, 1, 32. *vbi male Raderus*. fabuloſa Græcorum carmina. 3, 1, 2.

facere (*huius verbi vſus in plerisque linguarum latiſſime patet.*) aggerem. 8, 10, 20. certiorem *aliq.* neceſſitatis. 9, 10, 17. concurſum. 10, 4, 3. crates, plutcos. 5, 3, 7. damnum. 5, 9, 4. deditionem. 4, 1, 16. quem deum *ſuo* ſanguine. 6, 11, 25. deos. 8, 5, 18. *Sic apud Florum* 3, 16, 4. facere conſulem. exemplum *cuius rei*. 7, 3, 37. 7, 7, 16. expeditionem. 8, 1, 25. exp. in. 10, 1, 44. exſpectationem. 6, 9, 1. facinus. 3, 8, 5. fidem. 7, 9, 18. fid. *cui*. 4, 9, 11. fid. indicio. 6, 10, 19. fid. rumori. 6, 2, 17. finem dicendi. 4, 11, 14. 6, 10, 37. humiliores principibus pares. 7, 6, 11. *vbi duos accuſat. regis, vt apud Florum* 3, 1, 16. regem precium fœderis facere. *Sic Seneca de ira* 3, 20, 4. quidquid neceſſitas cibum fecerat. *Suidas in* Ἄβυσος. βορὰν ποιέσασθαι τὸ ἐπέχειν 3, 1, 9. iacturam farcinarum, diſciplinæ. 6, 6, 17. imperata. 4, 1, 5. 5, 9, 16. 6, 5, 11. 7, 4, 20. 7, 6, 11. 7, 9, 17. 8, 1, 2. & 8. imperium ſtabile. 8, 8, 12. impetum in cornu hoſtium. 8, 14, 15. inuidiam. 6, 10, 27. iter. 4, 10, 18. iter noctu. 6, 5, 12. iter ſibi. 6, 5, 14. iter pedibus. 6, 5, 5. liberalitatem inuiſam. 8, 8, 9. libertatem interrogando. 8, 14, 42. licentiam *quibus in quos*. 3, 13, 7. locum iacturæ. 4, 14, 9. loc. mendacio. 3, 1, 4. ſibi loc. vincendo. 3, 11, 5. mandata. V. 7, 9, 17. modum laudi. 9, 6, 15. monumentum. 10, 4, 13. muros peruios. 8, 10, 26. nauigia. 8, 10, 2. nomen *quorum* inuidum. 10, 1, 4. periculum ſui. 4, 9, 12. peric. virium. 7, 8, 27. prælium anceps. 8, 2, 16. quid temere. 7, 9, 1. rates, turres. 4, 2, 19. aliquem regem, deum. 8, 5, 18. *Sic apud Platonem* ποιεῖσθαι βασιλέα, *vt in lexico mstr Stephani, t. 3. p. 426. d.* creare regem: *vbi addit*, Gallice ad verbum *Faire roy*, vel *Faire vn roy*, pro loco. Fortaſſe autem & *Facere regem* non prorſus linguæ Latinæ ignotum eſt. facere regionem manu peruiam. 8, 2, 20. ſacrificium. 7, 7, 24. ſacr. diis. 3, 8, 22. ſacrum. 4, 5, 23. 4, 6, 10. ſac. deo. 4, 2, 4. ſilentium. 10, 6, 3. ſinum. 6, 4, 16. ſolitudinem. 8, 8, 10. ſol. hoſti. 3, 4, 3. ſol. vincendo. 9, 2, 24. ſpeciem agminis. 4, 10, 10. ſpec. caſtellorum. 8, 12, 7. maris. 8, 13, 8. turrium. 8, 14, 13. ſuſpectos *quos*. 7, 1, 32. valentiorem *hoſtem* negligentia. 6, 3, 11. viam *quibus*. 8, 12, 2. victores captiuis pares. 6, 6, 3. vicum nobilem ſua clade. 4, 9, 9. viliores *ſibi quos*. 6, 9, 19. facere ſuæ ditionis. 4, 4, 19. auare. 9, 8, 9. audacter. 7, 4, 1. fortius quam lo-

qui. 8, 1, 16. obedienter ac pie. 10, 3, 4. faciat. 7, 9, 1. *in* V. *est* fiat, *id quoque bono sensu.* faciens iter. 6, 6, 20. faciendum iter manu. 4, 14, 7. facturi imperata. 8, 10, 1. factu optimum. 4, 13, 3. 7, 5, 31. facta fide. 10, 2, 11. potestate. 6, 5, 26. ipsis potestate regnandi. 4, 1, 17. factum argentum. C. 3, 13, 16. iter. 6, 6, 21. sacrificium. 9, 4, 14. sacrificium diis. 7, 4, 1. 9, 9, 28. silentium. 10, 2, 14. facta fortia. 7, 1, 22. fortiora. 7, 2, 38. facere pigriorem ad exsequenda munia. 6, 9, 29. facessite hinc ocyus. 10, 3, 27.

facies conloquentium. 8, 13, 24. dextri cornu hæc erat. 4, 13, 28. mali nec vlla deerat. 5, 11, 22. mali imminentis ante oculos est. 9, 10, 15. faciem quercus habet arbor, *h. e. speciem.* 6, 4, 22. facies rei vniuersæ. 4, 12, 20. rijæ terribilior. 8, 13, 10. miserabilis. 5, 4, 28. 9, 7, 10. mis. erat illa. **war elend anzuſehen.** 7, 11, 16. terribilis. 8, 14, 27. terribilior. 8, 13, 10. tristis, *rei speciei.* 3, 13, 11. vniuersæ discriminis. 4, 13, 1. faciem ferire. C. 3, 11, 5. *Mucrones.* C. 4, 4, 14. facie noua territi. 9, 8, 5. facies terribiles. 4, 13, 5.

facilis aditu. 9, 8, 23. facile dictu. 3, 6, 17. haud facile tolerare. 6, 1, 5. faciles aures præbere sermonibus. 8, 6, 24.

facinus Bessi. 5, 11, 2. dissimulationis. 6, 7, 32. cogitatum. 5, 10, 15. facinore detecto. 6, 10, 7. hoc edito. 5, 13, 18. facinus impium. 8, 6, 23. inauditum. 5, 9, 2. inexpiabile. 7, 6, 15. ingens. 8, 3, 14. intestinum. 6, 7, 1. nouum delatum. 6, 10, 12. pulcherrimum. 6, 7, 10. tantum. 3, 8, 5. vltimum. 8, 8, 2. facinus silentio subest. 6, 9, 11. facinoris participes. 5, 13, 15.

falcati currus. 4, 12, 6. 4, 12, 10. *&* 12. 4, 13, 32. falcatorum curruum *impetus.* 4, 15, 3. falcatæ quadrigæ. C. 4, 9, 4. falces. 4, 3, 24. 9, 2, 19. demissæ ab vtroque latere. 4, 15, 4. dependentes. 4, 3, 25.

fallit eos affirmatio. 9, 1, 3. circuitus hostem, **mercket es nicht.** 8, 11, 5. gradus instabilis quos, **außgeſchlipffr.** 7, 11, 16. incrementum eos. 4, 2, 21. lacuna sitim vestigantium. 4, 16, 14. murus. 4, 3, 18. nec fefellit opinio. 4, 5, 16. nec fef. *quos* subductus ex acie rex. 7, 6, 4. fallunt saxa lubrica vestigium. 4, 9, 18. nec fallebat Antipatrum, dissentire *&c.* 6, 1, 17. nec fall. ipsos, eligere *&c.* 8, 4, 8. non fesellit *quem.* 4, 15, 6. fallere custodes, *latenter transire.* 5, 4, 19. deos. 7, 8, 29. hostem. 5, 4, 16. 8, 13, 17. ignaros. 6, 9, 15. quos amicitiæ specie. 7, 2, 13. regem. 5, 10, 15. promissum. 7, 2, 9. spem. 9, 4, 33. fallentia vestigium saxa. 5, 4, 18. fallitur, qui *&c.* 7, 7, 13. falluntur, qui. 5, 12, 5. falsum nuncium. 3, 12, 5. falsi spe sua. S. 1, 7, 2. falso creditum, sæpe veri vicem obtinuit. 8, 8, 15. honorem habere. 5, 2, 4. lamentari, *sine caussa.* 3, 12, 7. *Sic apud Tac.* falsa exterritus. *Ann.* 4, 28, 5.

fama Alexandri. 5, 13, 14. auri. 10, 1, 15. cladis perfertur ad. 8, 1, 6. hostium. 7, 4, 3. mali tanti peruasit. 10, 5, 18. mortis contaluit. 9, 6, 1. & nomen ducis maximum in bello momentum. C. 5, 13, 14. generis. 4, 1, 25. gloriæ. 9, 5, 1. nominis. 8, 13, 2. nominis celebrati. 9, 5, 6. perfidiæ. 8, 12, 10. rei eius vana. 10, 10, 5. rerum. 6, 5, 29. rerum gestarum. 4, 7, 30. temeritatis. 9, 5, 1. rerum. 10, 5, 37. victoriæ. 7, 9, 17. ingrata. 5, 8, 10. leuior. 4, 4, 2. perlata. 8, 1, 6. vana. 10, 10, 5. maior quam gloria, *laxe quidem sparsa, sed non admodum gloriosa rumore.* 8, 1, 1. tradita ab auctoribus. 10, 10, 5. fama est. 7, 8, 30. vt f. est. 5, 2, 9. fama est, aduolasse. 4, 8, 6. fama discurrit vrbes. 4, 1, 24. peruehit *quos* in cœlum. 8, 5, 17. pugnat pro rege. 9, 5, 6. vulgauerat. 4, 9, 2. 6, 11, 20. 8, 11, 2. 10, 1, 17. infirmissimum aduersus fortes viros reium. 4, 14, 13. maximum in bello vtique momentum. 5, 13, 14. nunquam ad liquidum perducitur. 9, 2, 14. famæ celeritas. 7, 2, 15. incertæ auram captare. 4, 5, 12. famæ si libet credere. (*si vera fama*) 4, 4, 19. fama bella stant. 3, 8, 7. 8, 8, 15. pluta. quam armis euertit *Alexan.* 4, 4, 2.

fames *auri.* 5, 1, 6 longa. *ibid.* famem sequitur pestilentia. 9, 10, 13. fame atque inopia debellari. C. 3, 5, 6.

familiaris infelicibus patria, solitudo. 5, 5, 11. vsus atque amicitia. 6, 9, 18. familiaritas intima. 7, 2, 35. familiariter loqui. 7, 1, 31. vri *quo.* 6, 11, 22. famulam *Alexandri se* esse confitetur *Sisygambis.* 3, 12, 25.

Farnabazus. *vide* Pharnabazus.

fas est coire. 8, 2, 19.

fascia cœrulea, albo distincta. 3, 3, 19. fasciis solutis. 7, 6, 5.

fastidire Jouem. 8, 7, 13. mores Maced. 6, 10, 23. *quos.* 6, 11, 25. regnum. 4, 1, 18. sermonem. 6, 9, 36. nemo diligit, quem fastidit. 5, 5, 12. fastidit dicere. 6, 9, 36. quorum esse Reges fastidiunt. 4, 14, 23. fastidium Macedonum. 5, 8, 14. præsentium. 8, 3, 6. fastidio esse *quid.* 4, 10, 3. *cui.* 5, 5, 12. fastidio sunt spolia. 10, 2, 23.

fastigium ædificiorum summum. 7, 3, 8. aquæ. 4, 2, 19. crepidinis. 5, 1, 28. fortunæ. 3, 12, 25. Hyrcaniæ perpetua valle submittitur. 6, 4, 19. magnitudinis. 6, 8, 7. montis æquatum est. 6, 6, 29. munimenti summum. 5, 1, 31. muri. 9, 4, 30. murorum. 4, 6, 22. operis summi 4, 2, 8. regni. 4, 1, 16. regni tanti. 10, 6, 20. terræ summæ. 8, 10, 30. terræ altius. 8, 9, 3. terræ inæquale. 9, 9, 19. humanum, *quo homini datur eniti.* 9, 2, 28. 9, 10, 24. par deorum potentiæ. 6, 6, 2. paternum. 3, 13, 12. regium. 10, 10, 14. sublime. 8, 11, 5. superius. 8, 2, 23. ad fast. summum euehere. 4, 14, 20. fastigio leniore submissa rupes. 6, 6, 23. mortali haud contentus. 4, 7, 8. *in his plerisque metaphorice sumitur pro culmine dignitatis & potentiæ. sic apud* Iustin. 9, 4, 10. Philippus tantarum vrbium fastigium agitat: *nego enim* fastidium *ibi legi debere. neque tamen adsensum præbeo Claudiani eruditissimo interpreti, qui in l. 2. versu* 300. *de raptu Proserp. pro* sub tua purpurei venient vestigia reges, fastigia *substituit: quamquam ea voce plenam metamque potestatem designari, eo loco, & aduersar. 28, 7. plurimis exemplis docent.*

fastus regius. 9, 8, 23.

fateri verum. 6, 10, 10. si fateri verum volumus. 6, 3, 6. de se. 6, 9, 16.

fatigabant auras *elephanti* horrendo stridore. 8, 13, 10. fatigat *quos* labor. 4, 6, 9. nix ingredientes. 5, 4, 18. fatigare auras surdas. 9, 10, 16. equos. 4, 15, 31. indulgentiam victoris. 5, 3, 13. naturam. 7, 11, 4. fatigari adquirenda præda. 9, 2, 10. persequendo. 3, 12, 1. fatigatis miles. 5, 6, 13. 7, 1, 22. prælio & solicitudine. 9, 8, 25. vulneribus. 9, 5, 18. fatigata malis. 8, 3, 2. fortuna indulgendo. 8, 3, 1. fatigati. 3, 2, 15. 5, 13, 13. æstu. 4, 7, 13. itineris labore, animique ægritudine. 4, 10, 19. malis obsidionis. 8, 10, 11. motibus terræ. 4, 4, 20. prælio ac fuga. 4, 16, 16. spatio itineris equites. 5, 5, 3. vulneribus & labore militiæ. 9, 3, 1. vuln. elephanti. 8, 14, 30. fatigatis necessaria quies. 5, 4, 22. 5, 13, 7. fatigata corpora. 8, 2, 34. iumenta æstu simulque vulneribus. 5, 15, 23. membra. 10, 5, 3. fatigatio laboris. 7, 11, 17.

fatum *pro morte, quem* præcepit. 9, 6, 26. est ineuitabile. 4, 6, 17. 5, 11, 10. V. factum. adpetit. 10, 1, 30. fati dies, *mortis.* 8, 9, 31. lex, *mors.* 5, 12, 11. fors ineuitabilis. 10, 1, 30. fata deorum ita ordinauerunt. 4, 14, 20. exspectauerunt Alexandrum, dum impleret &c. 10, 5, 36. fatis, *fatali dispositione*, admouentur bella genti. 10, 9, 1. fatidica virgo. S. 1, 11, 15. fatidicæ mulieres. S. 2, 7, 5. fatalis vir, *quem fata elegerunt.* S. 1, 1, 9.

fauces Ciliciæ. 5, 3, 22. 9, 2, 13. Ciliciæ includunt nos. 6, 3, 16. iugi. 3, 4, 11. regionis. 8, 2, 20. quibus Syria aditur. 3, 8, 13. angustissimæ. 7, 4, 4. arctæ. 3, 1, 13. arctissimæ. 3, 4, 2. 5, 3, 17.

faucant dii. 9, 6, 23. fauens iudex. 6, 7, 32. fauor militaris conciuit magis, quam elanguit. 10, 7, 13.

Fauonius. 6, 6, 28.

fax subdita. 6, 6, 15. faces. 10, 9, 4. collucentes. 3, 8, 22.

febricitans. 10, 4, 11.

felicitas *Alexandri.* 3, 4, 11. 3, 13, 4. 7, 2, 17. *eum* protexit. 8, 10, 18. *Alexan.* perpetua. 9, 9, 2. 10, 5, 35. perpetua in rebus dubiis. 4, 16, 22. deprehensa hæsitat. 5, 3, 22. partium perpetua. 8, 13, 13. rerum continua. 7, 7, 30. regis. 3, 13, 4. caduca est. 8, 14, 42. integra & perfecta nulli vnquam obtigit. S. 1, 7, 10. nulla sine mixtura calamitatis. S. 1, 9, 1. perpetua. 6, 5, 3.

publica. 10, 9, 7. superba est. 5, 5, 12. licet adspirare videatur, tamen. 4, 14, 19. subditos in obsequio retinet. S. 2, 8, 12. sine virtute diuturna non est. S. 1, 1, 8. quantamcumque felicitatem habeant homines, inuidiam tamen sentiunt maiorem. 4, 5, 2. cladem *alicuius* felicitatem suam putare. S. 1, 6, 7. felicitate nimia mergi in voluptates. 10, 3, 9. felix euentu consilium. 4, 1, 33.

femina illa, *contemptim de homine effeminato.* 6, 11, 3. C. 8, 1, 37. *Vide Barth. in Claudian. pag.* 1318. *p. & Hist. Misc.* feminæ Persarum. 5, 2, 19. fatidicæ. C. 8, 6, 16. illustres. 3, 13, 10. imbelles. 3, 10, 10. nobiles. 8, 10, 34. nob. trahentes liberos. 3, 11, 25. fem. olim in Asia regnarunt. 10, 1, 37. epulas parant. 8, 9, 30. feminarum captiuæ. 6, 2, 5. feminis chara ornamenta. 3, 11, 21. pro naturæ habitu molliora ingenia. 5, 6, 18. conuenit anxia formæ cura. S. 1, 2, 8. feminas interesse conuiuiis, *turpe.* C. 5, 7, 2.

femur perstrictum est mucrone. 3, 11, 10. femora perfossa destituere pugnantem. 6, 1, 4.

fera, *de leone.* 9, 1, 32. eximiæ magnitudinis. 8, 1, 15. bestia terrens alias, alias timens. 8, 2, 7. feræ rabies. 7, 5, 38. feræ bestiæ. 5, 4, 19. feræ deiectæ. 8, 1, 19. deprehensæ in fouea 5, 3, 19. ignobiles. 3, 8, 10. nobiles. 8, 1, 11. magnatibus in deliciis. C. 5, 1, 21. *Leones.* ferarum ritu. 4, 13, 14. feris obiicere corpora pro salute regum. C. 8, 1, 14. *Venabulum.* feritas barbara. 3, 8, 15. mitigata per conloquia. 5, 6, 16. ferocia barbari. 7, 4, 3. militaris. 9, 7, 18. ferociter. 3, 11, 1. 4, 15, 19. instare. 4, 16, 5. ferocius. 10, 2, 12. superbiusque loquutus. 7, 11, 23. ferocissime. 10, 2, 30. ferox ingenio & mero. 7, 4, 19. verbis. 7, 4, 3. audacia. 6, 11, 2. feroces. 7, 8, 5. ferocia ingenia. 8, 2, 16. ferocissimæ gentes. 9, 4, 16. gentium. 7, 9, 18. *pro* fortissimæ. *in bonam partem acceptum, vt apud Liuium* 3, 47, 3. non alium virum esse, cuius strenue ac ferociter facta in bello plura memorari possent. *Ita etiam videtur vsurpare Sallust. Catil.* 11, 7. *& Iug.* 54, 6.

ferax lini terra. 8, 9, 15.

fere, ferme. V. 4, 15, 23.

ferire aprum. 8, 6, 7. destinata certo ictu. 7, 5, 41. iugulum. 7, 2, 27. feriri *telis.* 8, 11, 14.

fert ventus flammam in ora hostium. 6, 6, 30. si fors ita feret. 9, 6, 22. quidquid fors tulerit. 5, 11, 11. ferre arma in sarcinis. 5, 11, 1. cibaria. 8, 4, 20. dona. 5, 2, 19. epistolas ad. 7, 2, 16. fructum mansuetudinis. 4, 10, 23. glebam vnguibus. 4, 6, 11. gloriam conseruati regis. 5, 11, 9. linguam cuius. 8, 8, 7. necessaria. 5, 12, 6. nihil integrum. 5, 6, 5. opem. 5, 7, 6. opem *cui.* 7, 4, 32. *quibus.* 4, 15, 12. suis. V. 7, 5, 14. præmium victoriæ. V. 8, 1, 34. responsum. 10, 8, 15. sententiam de. 5, 2, 4. sent. tristem de. 5, 5, 17. speciem, *gerere.* V. 3, 2, 3. thuribula. 8, 9, 23. *quos* in cœlum laudibus. 5, 8, 10. conditiones pacis, *offerre.* 4, 11, 1. *&* 19. coronam auream donum victori. 4, 5, 11. donum hosti caput regis. 5, 12, 2. quibus stipendium, *pendere, tributarium iis esse.* 5, 8, 16. *cui* tributum. 3, 1, 23. ferre non potuit coniectum oculorum. 9, 7, 25. defectionem magno animo. 7, 4, 39. desiderium. 10, 4, 21. fastidium *cuius* &c. 5, 8, 14. fortunam moderate. 5, 12, 20. ferociam. 7, 4, 34. ictus incussos. 6, 11, 17. inopiam patientia. 4, 1, 25. iram. 8, 1, 43. miserias. 5, 5, 11. mortem *cuius* grauiter. 9, 7, 26. obsidionem. 4, 2, 7. 7, 6, 17. *&* 22, 8, 2, 29. id indigne. 6, 11, 23. sæuitiam, parricidium. 7, 6, 15. stultitiam. 5, 9, 12. superbiam. 8, 7, 14. vultum superbum. 5, 8, 14. *quid* æquo animo. 5, 9, 12. iniquo animo. 10, 4, 9. nec diu ferant, *pro* tulerint. V. 10, 6, 19. præ se notas magnæ perturbationis. 6, 7, 18. ferens dona. 6, 5, 22. ferens in Persidem via. 5, 4, 11. ferentes ad cacumen aditus. 7, 11, 10. fertur agmen per saltum. 8, 4, 6. amnis per. 7, 10, 2. feruntur belluæ æstu secundo. 10, 1, 12. ferri impetu. 9, 4, 22. lectica. 7, 6, 8. per iter. 8, 9, 23. agique lymphatos. 4, 15, 13. *Trinissimam quidem, sed tamen prouerbialem apud Græcos auctores figuram esse,* ἀριθμὸς κυὶ φιλία, *prolixe ostendit Erasmus adag.* 3, 7, 32. fertur, *dicitur, nicitur,* inlachrimasse. 3, 12, 6. feruntur alia. 10, 4, 12.

ferrei cunei. 7, 11, 13. murices. 4, 13, 36. ferreæ manus. 4, 2, 12. ferrum. P. ensem. V. 8, 7, 7. candidum. 9, 8, 1. *idem* ferrum Indicum *videtur appellari in l.* 16. §. 7. *ff. de Publicanis, de quo Ctesias in Ind. c.* 4. *apud Phot. Bibl. cod.* 72. *p.* 145. *&* Sericum *apud Plin. H. N.* 34, 14. ferrum consumit rubigo. 7, 8, 15.

fertilis regio. 6, 2, 13. omnium rerum regio. 9, 10, 18. fert. terra. 5, 2, 1. 5, 4, 6. fertile palud. solum. 5, 4, 20. fertilitas odorum. 5, 1, 11. fertilitatis *Arabiæ* caussa. 5, 1, 12.

feruens arena. 4, 3, 26. feruida aqua. 4, 7, 22, arena. 4, 3, 25. feruidum fabulum. 4, 7, 12. solum. 4, 7, 6. feruidior æstus. 10, 10, 10. feruidissimum tempus. 5, 3, 1. feruor solis. 8, 9, 13. terræ immodicus. 7, 5, 4.

festinare quantum possit. 5, 13, 10. festinabat peruenire. 10, 4, 16. sequi. 5, 13, 11. 6, 6, 25. festino videre. 6, 3, 14. festinans Alexander. 5, 13, 21. adire. 4, 6, 30. occupare. 3, 7, 1. 5, 4, 33. festinando morabantur auxilia. 9, 4, 33. festinatio discurrentium metum incutit. 3, 8, 25. exercitus. 3, 2, 27. iusta, necessaria. 10, 6, 21. nimia. 3, 10, 3. tarda. 9, 9, 12. prohibet adeiri *auxilia.* 3, 2, 9. festinatione periculum augere. 3, 5, 14.

festo die. 8, 5, 9.

fibræ pecudum. 7, 7, 9. 9, 4, 29. sunt iecoris extremitates, *vt interpretatur Seruius ad Virgilij Æn.* 10, 176. *Adi Alex. ab Alex. diet. genial.* 5, 25.

fideles amici. 3, 6, 11. socii. 3, 7, 11. fideliter quem diligere, *bona fide.* 5, 5, 12. fides datur. 8, 12, 9. exstitit promisso. 8, 4, 18. facta est, vera esse. 4, 10, 34. habetur. 3, 8, 17. 3, 13, 4. 4, 6, 31. timetur. 5, 10, 7. amicitiæ. 6, 10, 26. barbari. 3, 7, 14. captiui. 5, 4, 19. Græcorum militum nota Dario. 5, 11, 11. Persarum. 4, 6, 5. rerum gestarum. 5. 1, 1, 5. veritatis exhibendæ. 6, 10, 19. fide accepta. 6, 5, 22. fides anceps. 3, 8, 3. certa oraculi. 6, 10, 28. conseruata ad vltimum. 5, 8, 13. conf. in Regem suum. 6, 5, 2. damnata popularium fide. 5, 12, 4. 6, 4, 9. fides data. 6, 4, 12. 7, 6, 7. data est & accepta in hæc. 6, 11, 29. fide data acceptaque. 8, 6, 8. fides duratura. 8, 6, 13. egregia in Cyrum. 7, 3, 3. egr. in partes. 4, 8, 13. exhibita. 5, 12, 11. facta est a. 4, 1, 23. firmata inuicem. 8, 13, 1. Græca. C. 7, 8, 28. *Græcorum.* incorrupta. 6, 7, 26. inexperta. 6, 7, 9. inuicta. 5, 11, 6. inu. erga. 5, 8, 3. maxima cui habetur. 4, 6, 12. 7, 5, 21. mira. 4, 6, 5. mutua. 8, 6, 12. regia. 5, 13, 30. violata. 5, 12, 5. viol. societatis. 3, 13, 15. fides in deditos. 5, 7, 1. inter ipsos. 8, 6, 12. fidei eximiæ in Regem. 4, 6, 7. melioris haberi. 3, 8, 6. regiæ pignus. 5, 13, 30. testes dii. 5, 12, 3. fidem medici damnare, **nicht trawen.** 3, 6, 6. & dare & accipere in *quæ.* 4, 1, 19. dare in parricidium. 6, 7, 7. facere *cui.* 4, 9, 11. fac. indicio. 6, 10, 19. fac. rumori. 6, 2, 17. fidem *cuius* habere suspectam. 6, 10, 16. implorare. 5, 13, 16. prouocare clementia. S. 1, 8, 10. excedens fortuna. 3, 13, 11. *Ouid. Metam. lib. III. v.* 659. —— *adiuro, tam me tibi vera referre,*

Quam veri maiora fide. —— —— ——

in fidem acceptus, **mit** accord. 4, 1, 6. receptus. 6, 4, 24. 6, 6, 13. accepti. 8, 2, 19. 9, 8, 8. acceptæ vrbes. 3, 10, 7. accipere vrbes. 5, 6, 2. 9, 1, 23. inter fidem & timorem hæsitare. 5, 11, 3. fide bona *quid* petere. 4, 11, 18. mira cælare arcana. 4, 6, 5. cum fide. 7, 2, 36. in ipsa fide religio *est.* 7, 8, 29. pro fide experiri vltima. 5, 3, 4. mori. 5, 1, 7. fidens munimentis. 3, 13, 5. fisi loco. 4, 2, 7. fiducia. 3, 12, 23. 9, 10, 28. exercentis imperium. 10, 3, 3. formæ. 8, 3, 4. loci. 4, 2, 5. 7, 11, 22. morum, armorum. 9, 4, 26. ingens. 4, 15, 28. multa. 8, 13, 16. temeraria regis. 3, 1, 17. vana. 3, 8, 10. versa in solicitudinem. 3, 8, 20. 7, 2, 12. fiducia victoriæ incompositi. 3, 11, 14. vict. incauti. 4, 1, 32. *magna quem* spernere. 3, 7, 3. fiduciarium imperium. 5, 9, 8. *Vide Rebellion. in ipsa Cæsaris de B. Civ.* 2, 17. qui fiduciariam operam obtineret. *& Brissonii Lexicon. Ita Liuius* 32, 38, 1. *alicui* vibem velut fiduciariam dare, vt victori sibi restitueret. *apud Cæsar. de B. Alex. cap.* 23. fiduciarium regnum. *apud Eutropium,*

Boëtium, mancipatio fiduciaria. *de* fiduciario tutore *iur. Iustinianeum loquitur ex Vlpiani lit. XII. §. 4. & Caii Institut. lib. I. Tit. VI. §. 4. apud Ciceron. topic. cap. X.* qui fiduciam acceperit, *malim*, fiducia. *ficus & in Curtii loco MSS. & Impr. aliquot habent, pro* fiduciarium. fidus dux. 5, 4, 19. fidus *cui*. 4, 1, 33. 7, 1, 3. ei nemo satis est, quem metuit. 10, 8, 1. regi. 3, 6, 1. fida mente. 8, 3, 7. fidissimus purpuratorum. 3, 6, 4. fidissimi ciuium. 9, 6, 17.

fides, **Seitenspiel.** cum fidibus sui generis artifices Babylon. *occurrunt Alex.* 5, 1, 22.

figere animalia, *telis*. 8, 9, 28. fariſſam in gutture. 7, 4, 36.

figurare animo ſpecies inanes. 7, 1, 36. falſa per metum figurantur. C. 4, 10, 10.

filius Alexandri è Barſine. 10, 6, 11. Artabazi. 3, 13, 13. Darii. 3, 11, 24. 3, 12, 26. Memnonis, Pharnabazi. 3, 13, 14. paruus. 3, 8, 12. 8, 10, 35. filium in conſpectu *parentum* conſidere nefas *Perſis*. C. 5, 2, 22. filii adulti. 9, 1, 28. filia Oxathris. 3, 13, 13. Mentoris. 3, 13, 14. Ochi. 3, 13, 12. filiæ virgines. 4, 11, 6.

Filotes *pro* Philotas. V. 4, 5, 9.

findens ripas *amnis*. 8, 9, 6. finduntur vndæ. 9, 4, 14.

finge, intuliſſe te, &c. *eſto, intuleris*. &c. 4, 10, 29. fingamus iſta eſſe vera. 9, 2, 19. non fictæ voces. 9, 3, 6.

finire bellum. 6, 1, 17. 9, 4, 15. diſcordiam. 10, 8, 14. imperium. 4, 14, 9. numerum, *definire, inire*. 4, 16, 26. vitam. 5, 12, 11. finitus dolor. 9, 8, 27. finito ſermone. 8, 5, 21. finitum bellum. 3, 1, 9. 6, 1, 21. finito odio poſt mortem. 6, 2, 17. periculo. 9, 2, 11. finis doloris. 6, 11, 21. laboris expetitus omnibus votis. 9, 9, 4. malorum. 5, 8, 14. 9, 9, 22. militiæ. 6, 2, 17. mundi. 9, 6, 20. mundi laborumque. 9, 4, 19. mundi vltimus. 9, 3, 8. regni idem qui & ſpiritus. 5, 8, 13. terrarum mare. 9, 1, 3. fine terrarum perdomito. 9, 2, 26. finis vitæ adeſt. 7, 7, 19. f. vitæ, gloriæ. 10, 5, 36. finis fit *cui rei*. 8, 2, 10. finem facere dicendi. 4, 11, 14. Tanais Aſiam & Europam finis interfluit. 7, 7, 2. fines Babyloniorum. 5, 1, 11. Gedroſiæ. 9, 10, 18. Hyrcaniæ. 6, 4, 2. imperii. 4, 1, 9. 5, 8, 11. Indiæ. 7, 4, 39. 8, 10, 1. Mallorum. 9, 8, 3. Mediæ. 5, 1, 9. Orientis aperti. 9, 1, 1. Perſidis. 5, 2, 16. regni. 6, 5, 25. Sobiorum. 9, 4, 2. Muſicani. 9, 8, 10. finitima *gens ſcil. genti* Sarmatarum. 7, 7, 3. regio Suſis. 5, 3, 3. finitimi ſatraparum. 6, 6, 20. finitimi imperio. 7, 8, 30. ne finitimis quidem nota natio. 7, 3, 5. fin. terribilis moles gentium. 3, 2, 12. ne cum fin. quidem vllo commercii iure miſceri. 9, 10, 8.

firmare cornua ſubſidiis. 4, 3, 30. cuncta præſidiis. 3, 7, 7. gradum. 4, 9, 18. quiete milites. 9, 10, 18. firmata concordia & pace. 10, 8, 23. fide inuicem. 8, 11, 1. gratia per adfinitatem. 9, 3, 22. firmati adhortatione. 3, 11, 9. cibo ac potione. 7, 5, 14. firmitas animi. 7, 9, 11. firmus aduerſus pecuniam. 8, 1, 8, 4. nihil tam firmum, cui periculum non ſit, etiam ab inualido. 7, 8, 15. firmum ſolum. 5, 1, 29. firmiſſima amicitia. 7, 8, 27.

flagitium *pro ſtupro*. 5, 1, 37. militare. 8, 14, 11.

flagrant arenæ. 7, 5, 3. farcinæ. 6, 6, 16. flagrare amore *cuius*. *Vide* ardere. 6, 2, 7. am. immodico. 8, 3, 2. charitate. 3, 6, 17.

flamma igni alita comprehendit ſepulchra. 8, 10, 8 flammæ hærent in ſummo, penetrant in inferiora. 4, 10, 12. ſplendent è caſtris. 4, 12, 14.

flatus *ventorum*. 5, 4, 25. acrior. 4, 2, 8. flatu, *follium*, ignem adcendere. 4, 2, 13.

flectere ramos manu. 6, 5, 14. flexi in humum rami. 9, 1, 10. flexu. 3, 4, 6. modico. 6, 4, 16. flexus crebri *in anne*. 8, 9, 10.

flere. 5, 10, 14. mortuos viuoſque, *deflere*. 10, 5, 21. vicem ſuam & neptium. *ib.* inter ſuas neceſſitudines. 4, 10, 23. parcius. 4, 10, 30. capite velato. 4, 10, 34. flens effuſius concio. 9, 3, 3. flentes. 3, 5, 5.

floret imperium. 10, 9, 5. floruiſſe pauliſper. 10, 5, 23. felicitate floreas. 6, 5, 3. florente te. 5, 11, 5. flos ætatis. 7, 9, 19. æt. eximius. 4, 8, 7. *Significat ἀκμὴν ipſam, & florentiſſimam partem ætatis.* Flos *enim generoſiſſimus vigor cuiusque animantis & rei appellari conſuenit. Ita vſi, & quidem gereleganter, omnes fere ſcriptores, ait Barthius ad Claudian. in Ruſin. 1, 141. p. 1120.* iuuentæ Conſumis florem. *Adde eumdem Barth. in Cyneg. Gratii verſ. 198. p. 99.* ex omni florem virtute capeſſunt: *& in Veſtrucium Spurinnam, p. 164.* poſt florem tepidum ætatis. *Auctoribus ibi citatis addi poteſt Maxim. Tyr. diſſert. 9.* πολλὴ σῶμα ὑγιὲς ἀνθῶν. *& mox*, εὐτυχὲς μειρακίῳ βαρβαρικῷ ῥᾴθ, ἀπ' ἄκρας ηβης ἐπὶ ἀνθῶν ἄφη. *Iuſtinus 13, 1, 1.* Extincto in ipſo ætatis ac victoriarum flore Alexandro. *Sic in noſtro vlterius*, flos iuuentæ. 3, 5, 8. primo ætatis flore pubeſcens. 7, 2, 4. in flore ætatis fortunæque. 10, 5, 10. in fl. & ætatis & rerum. 5, 5, 13. in fl. ipſo pueritiæ. 6, 5, 23. flores varii. 9, 10, 26. floribus conſtratum iter. C. 5, 1, 20. *Floribus*. ſtrati vici. 9, 10, 25. veſtit amnis *terras*. 5, 4, 7.

fluctuare animo. 4, 12, 21. *vbi Rademus. In Ver. eſt etiam* fluctuari. *idque confirmat Gronouius obſeruat. pag. 273. f. Sed tamen Æneas Virgilianus Æn. 8, 19.* — magno curarum fluctuat æſtu. *Sed Liuius 23, 33, 2.* fluctuatus animo fuerat. fluctuans pauore acies. 3, 10, 6. *Sic Liu.* 3, 60, 11. *dixit* fluctuantem turbam. *&* 9, 35, 5. fluctuantes, & inſtabilem aciem. fluctus illiſit nauem petræ. 8, 13, 28. fl. crebri. 4, 2, 7. 4, 3, 6. diuerberati. 4, 4, 3. ſimiles maritimis. 9, 4, 9. ſuperfuſi. 4, 4, 4. fluctibus cingi. 3, 1, 13.

fluit cruor. 4, 2, 14, fluunt omnia luxu. 10, 3, 9. fluxere res eodem curſu. 8, 5, 19. fluere intra muros. 3, 1, 5. fluentem effuſe in ſe aciem excipere. 6, 1, 6. fluentia membra, *præ languore*. 8, 14, 33. fluitantes paſſim cumuli. 4, 9, 19. flumen aduerſum. 9, 10, 1. coërcitum, pulſum, aduerſum. 9, 9, 9. fuſum latius, placidius ſtagnat. 9, 2, 17. ignotum. 9, 9, 1. obliquum. 7, 9, 6. coërcetur crepidinibus. 5, 1, 28. vehit limum. 7, 10, 13. flumen tranſeuntes adgredi. C. 4, 9, 23. *Perarmatos.* flumina altiſſima quæque minimo ſono labuntur. C. 7, 4, 13 coërcita anguſtis ripis. 9, 2, 17. maxima. 9, 4, 8. obiecta. 7, 4, 4. 9, 2, 10. ſuperanda. 8, 10, 3. fl. Indiæ vehunt aurum. C. 8, 9, 18. *flumina*, munimenta regni. 4, 5, 4. 4, 14, 10. fluminum Aſiæ ortus. 7, 3, 21. fluuiatilis piſcis. 7, 4, 24. fluuius aptus gignendæ herbæ. 5, 4, 7. curuatus crebris flexibus. 8, 9, 10. findens ripas. 8, 9, 6. nobilis. 4, 9, 6. patiens nauium. 5, 3, 2. præceps. 5, 3, 1. trahens ſecum ſaxa. 4, 9, 16. adcipitur mari. 8, 9, 6. deuoluitur. 5, 3, 1. exforbet arbores, partem ſoli. 8, 9, 6. inſinuat ſe mari. 5, 3, 2. interuenit. 8, 3, 22. inuehitur violenter. 4, 9, 16. molitur inſulas. 8, 9, 7. reuerberatur impeditus ſaxis, ſtagnat. *ibid.* ſtringit iuga montium. 8, 9, 5. ſub terram deſcendentes. C. 6, 4, 4. ferme regionum termini. C. 7, 6, 12. *Ne*. fluuios tranſeundi ratio. C. 4, 9, 17.

fodere puteos. 7, 10, 13. 9, 10, 2. ſpecus in montibus. 5, 6, 17. repugnantes, *ferire, petere*. 9, 1, 16. ora, terga *quorum*. 4, 15, 31. *quos* telis. 5, 4, 32.

fœdare bona animi cupiditate vini. 5, 7, 1. lumen. 4, 10, 2.

fœdus ſacrum, *coniugium*. 10, 3, 12. fœdera humani diuinique iuris violata. 3, 10, 8. firma atque perpetua ſunt, quæ ſeruari vtriuſque intereſt. S. 1, 6, 13.

folia arboris melle tinguntur. 6, 4, 22. hederæ ac vitium. 8, 10, 15.

follibus admotis. 4, 2, 13.

fomenta admouere corpori. 3, 6, 14. *odores liquoreſque pretioſos, quibus deficientium tempora, nares, frontes, perfunduntur, perfricantur, inunguntur. Raderus.* Fomenta *à* fouendo *dicta, comprehendunt omne, quod ad refouendum corpus adfectum vtile atque adcommodatum eſt; veſtem putà, cibum, medicamina. Vide Taciti loca quæ monſtrat Index.*

fons. 5, 3, 24. Solis. C. 4, 7, 22. *miræ naturæ*. S. 2, 7, 24. conſpectus. 7, 10, 14. diffuſus. 3, 1, 3. excurrens cadit in pertam. 3, 1, 3. liquidus, trahens vndas. 3, 1, 3. monſtratus.

stratus. 5, 13, 24. perennis. 6, 6, 23. ex quo virus emanat. 10, 10, 17. ebullit tabulas. S. 2, 8, 14. effundit bitumen. 5, 1, 16. fontes crebri. 8, 1, 12. multi aluntſyluas. 4, 7, 16. perennes aquarum. 8, 1, 12. rari aq. celantur fraude. 10, 10, 11. manant. 7, 11, 3. rigant ſolum. 7, 4, 26. fontium hauſtus. 3, 10, 8.

foramine relicto. 7, 3, 9.

fore. *Vide* eſſe.

fores ædis. 8, 6, 13. ædium obſeratæ. C. 4, 4, 12. foribus apertis. 8, 6, 22. regiæ ap. 10, 4, 6.

forma. 3, 3, 6. *Seneca de Clement.* 1, 26, 3. captarum vrbium forma, & terribiles facies. *Sic & in Tacito Vertranniis emendat* H. 4, 1, 5. forma captæ vrbis, *pro* fortuna. *quod vocabulum ſæpe locum prioris occupauit, vt in noſtro* V. 8, 10, 35. *nec dubito factum in Liuio* 9, 11, 4. *quantuncunque reijciant alij.* forma magnitudinis humanæ. 8, 14, 13. excellens. 3, 12, 21. noua pugnæ. 9, 4, 7. formæ cura feminis conuenit. S. 1, 2, 8. pulchritudo. 3, 11, 24. formæ amplioris cubilia. 9, 3, 19. forma ſignatum argentum. 5, 2, 11. formare ingenia. 8, 9, 20. ſtatum publicum. 10, 10, 9.

formido incuſſa eſt. 4, 10, 2. non mediocris inteſſit animos. 3, 8, 28. ſubita. 4, 13, 13. 10, 9, 14. formidare. 4, 16, 17. auxilia. 3, 11, 12.

fornax. 4, 2, 13.

fors. quidquid manibus fors dederat. 4, 4, 13. alium alii f. miſcuerat. 4, 15, 22. quidquid f. tulerit. 5, 8, 17. 5, 11, 11. ſi fors ita ferat. 9, 6, 22. forte ac temere humana negotia volui. 5, 11, 10. forte alius alia nocte excubabat. 8, 6, 10. *vbi V.* forte. *quæ ſæpius permiſcentur, ſignificatione & ſcriptura haud ſane diſparí. Sic in* V. 3, 2, 11. V. 4, 4, 13. forſitan. 7, 4, 17. *vbi* V. forſit. an. *tamquam alludens ad originem vocabuli, nam ita antiquitus compoſitum videtur* fors ſit, an. non forte neque temere res humanas ferri. S. 1, 1, 8. 5, 11, 10. *Bernartius in Stat. Theb.* 6, 691. *expreſſit eandem ſententiam (Statius) lib.* 10. *Theb.* v. 378. & fors ingentibus auſis rara comes. *nam fors (vt hoc obiter dicam) pro fortuna aut caſu, quæ Poetis, quæ Hiſtoricis notum. Manilius lib.* 1. v. 485. Atque ipſum eſſe Deum, nec forte coiſſe magiſtra. *Curt. & c. Tacit. H.* 2, 42, 1. ſeu dolo, ſeu forte, *idem H.* 4, 29, 5. ſaxa non forte iacebat. *id eſt, non caſu & ſine indicio, aut delectu. Sallu. Iug.* 1, 1. æui breuis ſorte (*lege* forte) potius, quam virtute regatur. *Plura ex Tacito exempla noſter Index ſubminiſtrabit.* fortuita licentia. 8, 10, 17. fortuitum incendium. 5, 7, 6. fortuita. 5, 5, 17. ſemina. 8, 10, 14. fortuna *dicitur cuiusque ſtatus atque conditio, quæ ex perſonæ qualitate intelligitur. vt* 5, 12, 8. *Sic vbi de Alex. vſurpatur, natalium dignitatem ſignificat,* S. 1, 2, 16. *dignitatem regiam.* 9, 8, 24. Alexandri. 10, 6, 20. Alex. tranſit in quem. 10, 6, 1. regia ſtirpe genitæ. 6, 2, 8. rerum. 6, 1, 17. fortunæ vim atque dignitatem diſciplinis tutamur. S. 1, 4, 8. for. præterita. 3, 12, 25. priſtina. 3, 12, 12. & 23. 5, 1, 8. 8, 10, 35. conrumpit naturam. 3, 2, 17. C. 10, 5, 33. fortunæ diſcrimen. 5, 11, 8. inſignia. 10, 10, 13. fortunam, *ſtatum, conditionem, dignitatem*, amittere. 3, 11, 24. fortuna, *felicitas*, Alexandri. C. 3, 6, 18. *præſto.* 8, 6, 14. 10, 6, 19. regis *Al.* vicit. 4, 16, 5. regis *Al.* perpetua auertit hoſtem. 4, 9, 22. excedens fidem & incredibilis. 3, 13, 11. *& ibi comment. Alexandro* vbique præſto erat. 3, 6, 18. *ei* prouidet. 9, 5, 3. perpetuo obſequitur. S. 1, 1, 12. indulgendo nunquam fatigata. C. 8, 3, 1. hæſitanti ei conſilia ſubminiſtrat. 6, 6, 27. in pericula vectum perpetua felicitate protexit. 10, 5, 35. à morte reuocauit. *ibid.* fortunæ ſuæ *confidit Alex.* 7, 9, 1. 7, 11, 27. fortunam Alexander ſolus mortalium in poteſtate habuit. C. 10, 5, 35. *ſolus.* fortuna, *caſus, euentus*, belli. 5, 8, 11. 6, 1, 16. Darii. 3, 12, 6. diſcriminis quæ fuiſſet. 3, 11, 26. ducis. 6, 9, 27. ducum ex fortuna imperatorum pendet. C. 3, 2, 1. C. 3, 13, 4. *Felicitati.* lucis proximæ. 4, 11, 21. partium. 4, 16, 4. partium eadem. 4, 1, 35. rerum placebat. 6, 1, 17. regis *aduerſa*, etiam humilimis in ipſum licentiam facit. C. 3, 13, 7. *fortuna.* ſingulorum multiplex variaque. 5, 5, 7. adſpirans. 3, 8, 20. aduerſa, ſecunda. 10, 2, 22. altiſſima. 6, 6, 1. iniquiſſima. 6, 10, 2. lubrica eſt, nec inuita teneri poteſt. 7, 8, 24. melior. 7, 4, 16. miſericors in nos. 9, 6, 12. mutabilis. 3, 8, 20. noua. 4, 6, 29. pertinax. 5, 9, 4. potentior omni ratione. 5, 8, 29. præſens. 3, 12, 25. 7, 7, 27. priſtina. 3, 12, 23. priſtina, aduerſa. 5, 10, 2. verſabilis eſt. 5, 8, 15. prout cuique fortuna erat. 3, 11, 22. illa ipſa, qua adſpirante res proſpere geruntur, verenda. 3, 8, 20. infudit ſe eius animo. 3, 12, 20. V. ſuperfudit. nunquam diu ſtat eodem veſtigio. 4, 5, 2. quos vni ſibi credere coëgit, auidos gloriæ magis quam capaces facit. 4, 7, 29. nunquam ſimpliciter indulget. 4, 14, 9. *inde* beatiſſimus habetur, cuius fort. minimum ex aduerſo trahit. S. 1, 7, 10. irritatur præcoci gaudio. 4, 15, 11. victi opes ad victorem transfert. 5, 2, 10. ſubinde noua ludibria excogitat. 5, 12, 20. territis excuſſit omnem ſenſum. 5, 13, 22. æquat certamen inter fortiſſimos viros. 6, 1, 9. belli artem victos quoque docet. 7, 7, 16. fugam eo compulerat. 5, 1, 3. ſine pedibus eſt, pennas habet. 7, 8, 25. vertit incommoda quoque ad bonos euentus. 8, 13, 22. probrum in gloriam. 9, 10, 28. rebus famam preciumque conſtituit. 9, 10, 28. abſuit ducibus *Darij.* 3, 2, 1. ſeculi res in vnam diem cumulauit. 4, 16, 10. ſubit animos. 6, 9, 27. primas ſpes deſtituit. 4, 1, 29. finem vitæ ſtatuit. 10, 5, 36. mores ſequitur. S. 1, 1, 8. vinculum eſt potentiæ. S. 1, 7, 30. fortunæ comites. 5, 11, 5. imagines & ſymbola varia. C. 7, 8, 25. obſequium ſuſpectum. S. 1, 1, 28. torrente conuelli & mutari. S. 1, 4, 10. impotentis ſpecies. 3, 11, 23. fort. varietate iactamur inuicem. 4, 14, 21. fortunæ quum ſe permiſerint homines, naturam dediſcunt. 3, 2, 18. fortunæ vnius prælii omnia permittere. S. 1, 8, 6. fort. nemo magis patet, quam qui ea cummaxime gaudet. S. 5, 11, 34. fortunam ſequi. C. 4, 5, 12. *Horus* 1, 3, 6. fort. belli ſpectare. 6, 1, 16. pugnæ vertere. 4, 15, 18. *cuius* in conſilio habere. 3, 5, 12. *vide* conſ. aduerſam quam ſecundam regere faciius. 10, 2, 22. eamdem vbique eſſe credebant. 4, 15, 10. quam ipſe dediſſet habituræ venire iubet *Alex.* auf genad vnd vngenad ſich ergeben. 6, 5, 8. orientem moderate tulit *Alex.* magnitudinem eius non cepit. 3, 12, 20. *magnam* capere difficile. 4, 5, 3. ſuam quiſque in conſilio habet dum de aliena deliberat. 5, 5, 12. ſuam quiſque habet in communi calamitate. 6, 4, 11. Beſſi, *aduerſam ſcil.* non ſcelus oderant amici eius. 7, 5, 20. exſpectare quam mouere, tutius eſt. 10, 9, 17. contra fort. non ſatis cauta eſt mortalitas. 8, 4, 24. fortuna partium territus. C. 4, 16, 4. *Hæc etiam inter cauſſas eſt, cur eadem ferme partium vbique ſit fortuna. adde* 4, 1, 35. *contra res non loco bene geſta, ad reliqua confirmat animum. innuit potius quam tangit Liuius* 1, 11, 2. ſua maius facinus auſus. 4, 6, 15. à fort. diu adflicti, mitiores eius vices non immerito exſpectant. 5, 8, 15. fortunati ſemper parem quærunt. 5, 5, 12. *vide &* felicitas.

fortis vir vbi ſedem elegerit, patria eſt. 6, 4, 13. fortium virorum eſt, mortem &c. 5, 9, 6. fortibus viris licet honeſte mori. 5, 8, 15. *iis* miſerrimum inultos mori. 5, 5, 19. fortior habetur qui infert bellum. S. 2, 2, 13. fortioris gratiam nemo contanter adpetit. *ibid.* fortiſſimum pignus. 6, 7, 9. fortiſſimi iuuenum. 6, 7, 15. fortitudo Macedonum celebrata. 9, 7, 23. excellens inter reges. 10, 5, 27.

foſſa (πόρος *apud Arrian.*) S. 2, 10, 14. ingentis operis. 8, 10, 24. prærupta. 8, 13, 17. foſſæ præaltæ præcipitesque obiectæ abrumpunt iter. 5, 5, 1.

foueæ vrſorum ceruorumque capiendorum cauſſa factæ. *l.* 28. *ad L. Aquil. Liuius* 9, 5, 7. belluarum modo cæſos in foueam miſſos. *Feſtus in verbo* Fouii. Alii putant eum (*Fabium*) primum oſtendiſſe quemadmodum vrſi & lupi foueis caperentur. *Hæc exſcribenda putaui, ex pluribus quæ adducit Briſſon. de V. S. vt plenius conſtet quid ſibi velit Curtius his locis,* inulti ferarum ritu velut in foueam deprehenſi cædebantur. 5, 3, 19. *&* velut in foueas delati hauriebantur. 5, 4, 18. *Alia*

dit eam venationem Plautus Pœnulo 1, 1, 59. decipiemus fouea lenonem Lycum.

fouere terras tepore. 5, 4, 9.

frœni aurei. C. 3, 13. 10. aurei equis additi. 8, 5, 4. frœ. domitarum gentium, *coloniæ*. 7, 10, 16. frœnare equos. 3, 8, 26. frœnati equi. 3, 8, 26. 4. 13, 11. 7, 9, 10.

fragilis materia. 8, 10, 25. fragilitatis humanæ nimia in prosperis rebus obliuio est. 4, 14, 20. fragmenta auulsarum tabularum, remorum. 9, 9, 20.

frago cœli continuus. 8, 4, 4. ingens. 4, 3, 17. 9, 8, 12.

frangere stipite hastam. 9, 7, 21. panem. 4, 2, 14. *Ramirez Pentecost. pag.* 317. *f.* fregerant quem arma. 6, 2, 1. fregit victoria Spartam, *socios*. 6, 1, 16. fracti Scythæ. 7, 9, 17.

frater Alexandri. 10, 7, 2. Taxilis. 8, 14, 36. implacabilis. 7, 2, 6. fratres sororibus iuncti. S. 2, 8, 19. & 20. frater pro patruele, aut consobrino. C. 6, 9, 17. C. 6, 10, 24. *St.*

fraudare aures *cuius* debita appellatione. 10, 5, 11. *quos* sua laude. 4, 16, 31. fraudari fructu & præsentia *quorum*. 10, 7, 4. iure gentium communi. 10, 7, 2. fraude intellecta. 10, 9, 20. fraus intestina. 9, 6, 24. suspecta. 9. 7, 5. custodum. 6, 2, 10. hostium, locorum suspecta. 5, 5, 1. locorum. 7, 7, 34. Perdiccæ. 10, 9, 20.

fremitus agminum. 4, 13, 38. bacchantium vlulantiumque. 8, 10, 18. hominum. 4, 12, 4. 4, 13, 2. 8, 10, 9. hostium. 5, 13, 12. indignantium obstrepit. 6, 9, 9. multitudinis, *ibid.* tumultuantium. 5, 2, 7. 8, 13, 23. exauditus. 9, 7, 9. inlatus in. 5, 4, 29. adcidit à litore. 4, 4, 6. implet aures. 4, 12, 20. oritur. 9, 3, 2. fremitus *plural.* 10, 5, 16.

frendens. 10, 2, 30. frendens eripi. 4, 16, 3.

frequens arbor. 6, 4, 22. globus. 10, 7, 1. hostis. 8, 13, 14. locus vicis, vrbibus. 3, 1, 11. nemus multitudine pauonum. 9, 1, 13. terra multis vicis ac vrbibus. 5, 4, 6. frequentes adesse. 7, 1, 15. vici. 9, 8, 5. frequentia palmeta. 10, 1, 24. aduenarum magna. 4, 8, 6. militum. 10, 6, 2.

fretum. 6, 4, 19. æstuans. 8, 9, 19. angustum. 4, 2, 1. Caspium. 7, 3, 19. immissum est in specus. 5, 7, 8. repletum immanium belluarum gregibus. 9, 4, 18. vastum, procellosum. 10, 7, 11. munimentum obiectum est fretum. 5, 4, 5. fr. 4. stadiorum vrbem (Tyrum) à continenti diuidit. 4, 2, 7. exæstuat, furit, volutatur. 4, 2, 16. freti, *maris*, natura. 9, 9, 10.

fretus conscientia. 7, 2, 12. loco. 7, 11, 5. virtute vestra. 5, 8, 10. excipi posse. 7, 7, 31.

frigens sanguis. 4, 6, 19. frigescens vulnus. 8, 10, 29. frigidissimus *annis*. 3, 4, 9. frigus Indiæ. 7, 11, 8. matutinum. 7, 5, 5. nocturnum adficit corpora horrore. 8, 10, 7. frigoris remedium. 8, 4, 11. vehementia. C. 10, 4, 14.

frons congesta. 8, 10, 17. fronde multa vestiti rami. 6, 5, 15. frondes lætæ. 5, 4, 8.

frons, *anterior pars*, læui cornu. 4, 13, 29. in frontem circumagi. 4, 13, 32. fronte recta concurrere. 4, 13, 16. fr. recta dirigere molem in ventum. 4, 3, 8. à fronte. 7, 7, 33. 7, 9, 3. & à fr. & à tergo. 3, 8, 27. à fr. à tergo. 3, 11, 6. à fr. & à tergo. 4, 15, 22. in fronte constituere. 3, 9, 7.

fructus mansuetudinis & continentiæ. 4, 10, 23. victoriæ. 4, 14, 16. amplior. 9, 6, 10. diuturnus, perpetuus. 9, 6, 18. idem & diuturnus & præcox, nullus est. C. 8, 5, 15. maximus laborum atque operum. 9, 6, 26. proximus quisque. 9, 2, 11. vitus vitæ. 6, 9, 2. *Cicero Philipp.* 2, 15. *f.* maximum cepisse vitæ fructum. *Barth. aduers. pag.* 921. *p.* fructus arborum; *plur.* 7, 8, 14. largi mitesque. 7, 4, 26. maturos per inertiam amittere. 9, 2, 26. frugem alere. 7, 4, 27. fruges fortuitorum seminum. 8, 10, 14. alendæ. 8, 9, 12. conditæ. 7, 4, 24. quæsitæ labore boum. 7, 8, 18. maturitatem certo tempore exspectant. 6, 3, 7. frugiferæ arbores. 5, 1, 35. finibonitate *cuius*. 6, 5, 3. laude, gloria. 6, 3, 5. parta præda. 9, 2, 10. vobis. 9, 6, 17. frumentum gratuitum. 8, 12, 6.

fustrari ictus. 6, 5, 16. *quos* simulatione. 3, 8, 11. spe pacis. 4, 11, 24.

fuga. 6, 1, 13. Darii. 4, 1, 1. 4, 16, 8. deuictorum. 4, 16, 10. effusa. 4, 15, 4. improuida. V. 4, 16, 17. inhibenda. 5, 13, 19. tutior. 8, 11, 21. tut. obscura luce, quam pugna. 4, 16, 25. abstulit Darium. 3, 11, 26. fugæ dedecus honesta morte vitare. 4, 15, 30. occasio calliditate ducum adempta. C. 3, 5, 7. *Classem*, vestigium. 5, 13, 20. vestigia spargere. 5, 13, 18. fugæ similis profectio. C. 3, 8, 7. *Qui*. fugam diuersam intendere. 3, 11, 19. in fug. conuertere. 5, 4, 28. 5, 13, 14. fuga penetrare. 3, 5, 7. præceps Darius. 5, 13, 2. fugare dispersos. 8, 2, 22. hostes. 9, 4, 18. fugati barbari. 3, 4, 14. vndique hostes. 5, 5, 1. fugere an resistere. 5, 13, 18. in montes deuios. 6, 11, 20. acrius. 8, 14, 37. aperte. 6, 1, 11. felicius quam sequi. 4, 16, 3. fœde. 4, 16, 30. incomposite. 8, 11, 22. qui recedit, fugere creditur. 3, 8, 7. fugiens per medios hostes. 4, 9, 25. fugientes prudentius quam audius persequitur *Alexander*. 4, 16, 29. idem metus qui cogebat fugere, fugientes morabatur. 3, 11, 17. fugientium agmen. 5, 13, 21. fugientibus signum dare. 3, 5, 7. fugiturus. 7, 4, 15.

fulcire opus. 5, 1, 29.

fulget imago. 5, 3, 8. fulgent castra ignibus. 4, 13, 11. auro & ebore clypei. 8, 5, 4. fulgere armis & opulentia. 3, 2, 12. fulgens auro purpuraque. 3, 10, 9. fulgentes ferro atque ære. 3, 3, 26. fulgentia arma. 4, 4, 11. 9, 8, 5. purpura auroque aulæa. 9, 7, 15. vndique arma. 5, 4, 31. fulgor. 3, 3, 5. armorum. 4, 13, 2. auri. 9, 1, 12. cœli. 4, 12, 14. ignis magnus. 3, 3, 3. lucis internitens. 7, 11, 21. numinis tanti. 7, 8, 12. Solis. 4, 14, 24. pristinus. 4, 10, 3. fulgura emicant. 8, 4, 3.

fulmen, *pro quouis periculo*, *vi belli*. S. 1, 6, 6. *facis eo Sallust*. H. 1, 3, 13. fulminis interpretatio. C. 4, 7, 25. *Accipere. m.* fulmina cadentia. 8, 4, 4. V. flumina.

fumare incendio. 4, 9, 14. fumus specûs euolutus. 7, 11, 18. euol. ex tugurio. 8, 4, 9. ingens obsconderat cœlum. 6, 6, 30. interdiu, ignis noctu obseruatur. C. 5, 2, 7. ostendit ædificia. C. 7, 3, 15.

funda librare saxa. 4, 14, 5. vincire frontem. C. 5, 6, 18. *Vide omnino Dauisqui. in Silium* 5, 192. fundæ. 3, 2, 16. fundis excussi lapides. 5, 3, 19. sagittisque inuadere pugnam. 7, 6, 2. *deductum est* à fundendo, *hoc est spargendo*, *missilia*: *sicuti* traha *à* trahendo. fundere copias, *dissipare*, *spargere*, *in fugam conjicere*. 5, 5, 1. hostes. 4, 16, 29. 9, 4, 18. ignem late. 8, 10, 8. incendium late. 5, 7, 5. inc. latius. 4, 3, 4. populos. 4, 12, 22. *quos* magna strage. 7, 7, 35. sanguinem de regno, de rege, *propter regnum*, *propter regem*. 10, 5, 13. pro imperio. 8, 8, 11. funditur sanguis. 4, 4, 16. funduntur Persæ. 4, 1, 35. fusus violentius imber. 8, 14, 4. fusium latius flumen. 9, 2, 17. est multum sanguinis. 3, 11, 5. fusi fugatique hostes. 8, 1, 25. funditores. 3, 9, 1. & 5. & sagittarii. 5, 8, 4. funditorum manus. 3, 9, 9. adspectu territi *Persæ*. 3, 9, 11.

fundamento lapso. 4, 3, 10. fundamenta murorum. 7, 5, 33. meorum operum. 10, 2, 24. turrium. 5, 1, 31. fundare opes. 10, 10, 6. *Vide Turnebi aduersar.* 27, 16. funditus euertere. 8, 8, 10. fundum maris. 4, 2, 19. *& ibi Rad.*

fundere. *Vide in* funda.

funebres ludi. 10, 5, 5. funebria certamina. S. 10, 4, 28.

funes laxati. 4, 3, 24. validi. 7, 11, 13.

fungi officio. 7, 1, 14. off. supremo. 7, 9, 12. officiis imperatoris. 5, 9, 16. functi gratulatione. 7, 2, 24. functæ off. supremo. 3, 12, 11.

funus celebratum omni adparatu atque honore. 8, 2, 40. magnificum. 4, 3, 9. funerum adparatus. 3, 12, 14.

furum solertia. 4, 13, 8. furtum de *strategemate*, *& oppressione nocturna*. 4, 13, 4. *ita* furtum noctis. 4, 15, 9. *vide Socerum ad ista Iustini* 11, 6, 8. occulta consilia victoriæ furtiuæ conuenire. *vbi Iustinus ait Darium transfudisse videtur*, *quod de Alex. legerat. sic apud Statium Theb.* 1, 313. *pro* Oedipodionides furtim deserta peterrat Aoniæ, *reponunt* furto: *quod exemplis firmat Bernartius. Ita Liu.* 21, 35, 10. parua

furta per occasionem tentantibus. *ob similem rationem ad res Veneras transferitur vocabulum* furti: *item ad alia quæcumque quæ occulte geruntur.*

furere. 9, 8, 7. *Vossius in Velleium pag.* 111. furit fretum. 4, 2, 16. furere in suos acrius. 8, 14, 16. furens intemperantiâ linguæ. 8, 1, 45. ità. 10, 9, 9. furiæ scelératos agitant. 6, 10, 14. furiosa consternatio. 10, 2, 21. furor Cleandri. 10, 1, 5.

futura præsentibus potiora. C. 4, 1, 29.

G.

G & C. *confundi solent. ita* deligata, *pro* delicata. V. 5, 2, 9. *Adde* V. 9, 7, 20. V. 9, 10, 5. *Item Ant. Augustinum antiqu.* 7, 5. *& Schoppium in arte Critica.* G. & S. *confundentur ex pronunciatione Gallica vt puto. sic* collegere & collesere. V. 10, 9, 2.

Gabaza. 8, 4, 1.

Gadis. 10, 1, 17. ad Oceanum, colonia Tyri. 4, 4, 20. *long.* 5, 10. *lat.* 36, 6. *Ptolem. in Eur. tab.* 2. *qui eam* Γάδειρα *vocat p.* 47.

galea dempta. 7, 4, 33. & 34. sumpta, 6, 1, 14. galea hausta aqua. C. 5, 13, 24. gal. detracta regem alloqui mos est. 9, 3, 4. galeis demptis. C. 10, 7, 18.

Gamaxus. 8, 13, 4.

Gangabas *quos* vocant Persæ. 3, 13, 7. *Apud Græcobarbaros erant* bastagiarii, & *onera ipsa* bastagæ. *Meursii Glossarium adi.* bastagarium *voce Publicola vitiose in Augustini epist.* 153. qui ad deducendas bastagas pacti fuerint.

Gangaridæ. 9, 2, 2. *long.* 146, 0. *lat.* 20, 0. *Ptolemæus in Asiæ tab.* 10.

Ganges *fl. describitur.* C. 8, 9, 5. maximus fluminum Indiæ. 9, 2, 2. Acesinem intercipit. 8, 9, 8. *eius ostia long.* 129, 0. *lat.* 7, 20. *Ptolemæus in Asiæ tab.* 12.

gaudere, *delectari*, visu auium. 8, 9, 26. gaudium animi. 7, 10, 4. inuidorum nimium. 9, 7, 27. immodicum. 9, 9, 25. insperatum. 8, 4, 27. magnum. 7, 5, 29. præcox. 4, 15, 11. gaudio insolenti elatus. 4, 6, 26. præ gaudio manant lachrimæ. 7, 8, 5.

Gaugamela. C. 4, 9, 8. *Arbela. p. & f. long.* 79, 30. *lat.* 37, 0. *Ptolemæus in Asiæ tab.* 5. *Compositum autem hoc nomen est, vt* Caphargamala *in Casaub. Exercitat in Baron.* 13, 32.

gaza. 5, 1, 6. *Persepolitana quanta.* 5, 6, 9. regis. 3, 12, 27. gazam Persæ vocant pecuniam regiam. 3, 13, 5. gaza diti. 5, 1, 10. *Vox hæc quamuis Persica, transiit tamen ad Græcos & Latinos, vt optimi quique scriptores eam non formidarint; inter quos princeps est Virgil. Æn.* 1, 123. 2, 763. & 5, 40. *Habebant reges Persarum in singulis prouinciis suos* thesauros *quos* Gazas *appellabant. Sic enim Suidas interpretatur* Gazam, *Seruius ad Virg. Æn.* 2, 763. censum, & *ad* 1, 123. diuitias. *Hesychius* βασιλικὰς, regias & vectigalia. *Mela* 3, 11. ærarium. *Probus* 14, 5, 3. & *Curtius sæpius* pecuniam regiam. à gaza *dicuntur* γαζοφύλακες *Iosepho* 15, 14. καὶ γαζοφυλακεῖον, *pecuniæ regiæ custodes, pecuniæ regiæ præfecti*, & gazophylacia, *æraria, quæ posea & thesaurorum conditoria custodiasue appellare. Multa super his Brissonius de regno Persarum p.* 120. 121. *vnde sua delumpsit Rader.* *Vide & Dempsterum in Rosini antiquit.* 7, 31. *D. Hieron. in Esaiæ cap.* 39. & *Ezechiel, cap.* 40. *Isidor. Etymol.* 20, 9. *Epiphanius hæres.* 1, 30. Hebræam vocem esse autumat. γάζα δὲ, *inquit*, ἑρμηνεύεται καὶ τὸν ἐβραϊκὸν ὑπαγορεύει. & *Buxtorfius quidem Epiphaniusque à* גנז *quod est* thesaurus, gazam *derivari posse autumant. neque diuersa videtur Pagnini sententia.* γαζοφυλακεῖον *vox etiam exstat apud D. Lucam* 21, 1. *Consule Drusium in obseruat. Non autem ipse modo* thesaurus, *sed & locus vbi reponebatur, gaza dicebatur, inde nomen urbi* Gaza, *long.* 65, 26. *lat.* 31, 45. *Ptolemæus in Asiæ tab.* 4. *ad quam* Gazam cum copiis venit Alex. 4, 6, 10. *eamque* obsidet. 4, 6, 7. à Gaza copias mouet. 4, 7, 2. *Quod de etymo huius vrbis dixi, à Mela & Seruio est: qui aiunt Cambysen in expeditione Ægyptiaca thesauris ibi relictis, oppido nomina eius caussam præbuisse. Illos autem errare certum est ex eo, quod multis ante Cambysen sæculis hoc vocabulum* Gazæ *fuit, vt ex sacris literis constat: deinde non* Gaza *per* ג *vrbs ea, sed per* ע *scribitur* עזה, *vnde & apud Stephanum* Ἄζα, *vt potius à robore & munimento nomen habuisse indigenarum sermone videatur, quam à barbara thesauri appellatione.*

Gedrosiæ fines. 9, 10, 18. *long.* 107, 0. *lat.* 26, 0. *Ptolemæus in Asiæ tab.* 9. Gedrosiorum regio. C. 9, 10, 3.

gelidior *annis.* 8, 9, 4. gelidissimus axis. 7, 3, 7. gelu & rigor. 7, 3, 11. concretum. 8, 4, 6. perpetuo rigentes gelu. 3, 10, 10. gelu rigere. 3, 13, 7.

gemens. 4, 10, 25. gemitus. 5, 12, 8. 9, 3, 2. militum. 6, 9, 3. morientium. 4, 15, 26. 5, 4, 28. gemitu complere tabernaculum. 5, 12, 12. edito. 6, 7, 30. gemitus murmurantium. 9, 3, 15. ingens. 3, 12, 4. eiulatusque miserabilis. 8, 2, 5. gemitus, *plur.* 4, 10, 28. crebri. 4, 10, 20. mutui. 4, 16, 12.

geminatus honor. 6, 5, 22. geminatum periculum. 4, 6, 30.

gemma annuli. 6, 6, 6. vagina ex gemma. 3, 3, 18. gemmæ. 4, 7, 23. margaritæque. 9, 1, 2. margaritæ Indiæ. C. 8, 9, 19. gemmæ aureis soleis infertæ. 9, 1, 9. internitentes. 3, 3, 16. *alij* interuenientes. nobiles. 10, 1, 24. pendentes ex auribus. C. 9, 1, 30. gemmis adornatæ tuniæ. 3, 3, 13. exculta India. 8, 5, 3.

generat terra rhinocerotas. 8, 9, 15. generare ex qua heredes regni. 6, 5, 30. liberos. 7, 5, 27. lib. ex. 10, 3, 12. generata ex sua radice arbor. 9, 1, 10.

genitiuus. *Vide* gignere.

genius naturæ. 5, 1, 35. per genium regis iurare. C. 6, 11, 18.

gens. 4, 1, 30. Ariorum. 7, 4, 32. Asclepiadarum. 5, 1, 3, 8. Branchidarum. 7, 5, 30. Euergetarum. 7, 3, 3. Mardorum. 5, 6, 17. armata. 7, 8, 10. audissima. 5, 1, 6. Indiæ valida. 9, 8, 4. Scytharum. 7, 8, 17. Scyth. bellicosissima. 4, 6, 3. aptior rebus nouandis. 4, 1, 30. bellicosa. 6, 4, 15. bellicosissima. 5, 6, 15. confinis, aspera cultu, adsueta latrociniis. 6, 5, 11. ignobilis. 6, 2, 12. ign. domita. 8, 10, 7. nondum experta arma. 8, 10, 5. nulla, quæ generis sui auctorem deum aliquem, aut deo editum non mentiatur. 5, 1, 18. Perfica. 10, 1, 22. proxima. 9, 8, 28. quæstuosa spoliis. 4, 7, 19. sua, Landsleut. 6, 5, 21. subacta. 5, 3, 16. valida. 7, 6, 17. vana. 4, 1, 30. gentis eiusdem. 4, 1, 11. 9, 1, 23. ad gentem suam veterum gloriam trahere. C. 4, 12, 6. in gent. quisque suam descripti. 5, 2, 6. gentes Asiæ ignobiles. 3, 2, 8. Indiæ ferocissimæ. 9, 4, 16. adsuetæ alterius nomini, *non facile sub nouum imperium deducuntur.* C. 6, 3, 8. & 10. deuictæ. 8, 8, 17. 10, 2, 26. 10, 5, 33. ditissimæ. 10, 2, 11. domitæ. 9, 10, 28. exteræ. 8, 9, 19. finitimæ. 7, 4, 5. indomitæ. 9, 4, 17. infestæ indomitæque. 5, 8, 10. ignotæ. 4, 14, 3. longinquæ. 4, 9, 2. nobiles mulieræ. 10, 3, 7. nobilissimæ. 6, 1, 7. Ponticæ. 10, 10, 4. pugnacissimæ. 3, 9, 3. validissimæ. 9, 4, 24. victæ. 6, 2, 3. vltimæ. 4, 9, 1. inter gentes illas promptissimi Bactriani. 4, 6, 8. gentiles proprietates. C. 4, 1, 30. *m.* gentilium nefaria superstitio. C. 4, 3, 22. *Deuinxere.*

genu ponere, Fußfall thun. 4, 6, 28. genua labore grauia succiderant. 9, 5, 7. genibus regis paruo filio admoto. 8, 10, 35. *quippe genua misericordiæ sedes obseruatione gentium putantur. Vide Tiraquell. ad Alex. dies genial.* 2, 19. *p.* 155. 156. genua complecti. C. 3, 12, 11. f. *cui* ponere. 8, 7, 13. super gen. vestis. 5, 6, 18.

genus auxilii anceps. 8, 14, 16. aux. præparatum. 8, 14, 28. calamitatis extremum. 5, 13, 29. hominum agreste, inconditum. 7, 3, 6. munimenti nouum. 6, 5, 13. agreste & horridum, sapientes. 8, 9, 31. humanum. 7, 8, 13. *eius* eminet. 6, 2, 9. genus ducere à. 10, 1, 23. generis permutatio. V. 10, 1, 15. *bis.* V. 10, 5, 17. V. 10, 10, 16. C. 4, 6, 11. *conatus.* genera diuersa iuncta. C. 5, 13, 4. generum peculiaris constructio. C. 7, 7, 5.

gerere bellum cum. 7, 7, 5. 10, 10, 3. cum captiuis & feminis. 4, 11, 17. cum feris. 7, 8, 13. effigiem Beli, Nini. 3, 3, 16 V. belli, pacis. in dextris libertatem &c. 4, 14, 25.

4,14,25. multa præter decorum, *patrare, facere.* 10,4,9. nihil magnæ rei. 7, 2, 33. odium in. 7, 5, 30. præmia fortitudinis. 5,2,3. *rectius ibi leg.* cesserant. se pro victore. 4, 16, 28. se ita. 3,12,21. se procacius. 8, 8, 3. gerens speciem turba. 3, 2, 3. geri bella ferro. 5, 1, 8. gerendæ res. 4, 1, 30. gerundium dativi casus *videtur reperiri* 7, 6, 14. coërcendo iussit adcersiri, *h. e. ad coercendum. sed verius puto leg. ibi;* coërcendis qui defecerant. gestare aquam vtribus. 7, 5, 10. arma. 8, 2, 36. commilitones, *scil. in lecticis.* 7, 6, 8 *deum* nauigio. 4,7,24. hastas, spicula. 3, 3, 20. onera dorso. 4, 2, 20. saxa. 4, 2, 24. spolia. 6, 6, 5. gestans prædam non arma, acies. 3, 10, 9. gestantes *simulachrum.* 8, 14, 11.

Gergetho. S. 2, 6, 20.

Germani omnium nationum imitatores, omnium prædæ. C. 3, 3, 6. *Ad,* legatos ad Alex. mittunt. S. 1, 12, 7. C. 7, 8, 8. *Vide supra* Celtæ. Germaniæ adcensent quidquid vbique barbarorum fuit. C. 7, 7, 32. C. 7, 8, 8. Germanicæ linguæ genius in prouerbiis. C 7, 4, 13.

Getæ. S. 1, 12, 1. C. 5, 1, 22. *Scythicus populus.* S. 1, 5, 5. vincuntur. S. 1, 12, 5. opibus non student. S. 1, 5, 7. *αὐτονόμους.* C. 3, 3, 13. in Getas expeditio. 10, 1, 44. Geticæ mulieres. S. 1, 9, 12.

gignere. genuit hos terra. 3, 2, 16. gignitur crocum. 3, 4, 10. hedera vitisque monte. 8, 10, 3. multitudo hominum equorumque. 7, 4, 30. venenum. 10, 10, 16. gignendæ herbæ aptus. 5, 4, 7. gignendis vuis. 6, 4, 21. genitus Ioue. 8, 10, 1. Philippo. 9, 8, 22. stirpe regia. 10, 7, 8. gen. sum ea stirpe vt. 9, 6, 22. gen. est ad hanc spem. 10, 7, 6. in spem fortunæ filius. 3, 11, 24. in sp. imperii. 4, 14, 22. vt regnaret. 10, 7, 15. vtcumque puer ex ea. 8, 10, 36. genita filio *cuius.* 6, 2, 7. regia stirpe. 6, 2, 8. geniti, non adsciti milites. C. 10, 3, 13. eadem matre iuuenes. 6, 5, 4. ex matre filii. 8, 2, 19. liberi. 9, 1, 25. lib. ex eo. 8, 3, 3. genitæ eodem parente. 3, 12, 21. geniturus e captiua. 8, 4, 29. genitiuus singularis in I. pro ii. *Var. Lect. in fine lib. X. & infra,* I. litera. pluralis in ûm. talentûm. *Vide infra suo loco.* denariûm. V. 5, 5, 24.

glacies concreta. 5, 6, 14.

gladius ereptus *cui.* 9, 7, 22. strictus. 6, 7, 12. gladio haurire *cuius* latus. 7, 2, 27. gladii leuiter curuati, falcibus similes. 8, 14, 29. lignei. C. 3, 2, 6. *Lignum.*

Glaucias. S. 1, 12, 13. cum copiis aduentat. S. 1, 12, 7. imminet Alexandro. S. 1, 12, 23.

Glaucippus. S. 2, 7, 15.

glaucus oculus. S. 1, 2, 10.

gleba resoluta desluxit. 4, 6, 11.

Globaris. V. 5, 6, 10.

globus armatorum frequens circa *quem.* 10, 7, 1.

gloria rerum gestarum ex solido. 10, 2, 25. adempta tantæ rei. 8, 1, 23. egregia conseruati regis. 5, 11, 9. magna. 9, 6, 24. par. 9, 4, 20. parta alieno sanguine. 8, 1, 29. tanta parta. 7, 2, 26. vetus. 4, 13, 12. eximia sæpius fortunæ quam virtutis est beneficium. C. 8, 10, 18. cito obsolescit in sordidis hostibus. 9, 6, 14. gloriæ auaritia. 9, 2, 9. satietas. 6, 3, 1. spatium. 6, 2, 18. gloriæ suæ demptum existimat *Alex.* quidquid cessisset alienæ. 6, 1, 18. gloriam ex periculo arcessere. 8, 13, 25. rerum gestarum corrumpunt diuinitatis affectatores. C. 4, 7, 30. inter bona refert Aristoteles. S. 1, 3, 11. gloriari. 7, 8, 19.

glossis *varie interpolatus est hic auctor, si quis alius, vt euidenter appareat exinde, quod sæpe duo aut adeo plura etiam vocabula reperiantur eodem loco, sensu adsinia, scriptura interdum diuersissima, vt* V. 5, 4, 20. *al. habent* reliquit, *al.* præmisit. V. 7, 4, 27. fabuli, *al.* pulueris. V. 8, 8, 7. hostem, *al.* insidiatum. V. 8, 8, 8. imperia, *al.* ingenia. *Idem accidit* V. 8, 9, 28. 8, 12, 15. 4, 5, 5. 5, 1, 15. *&* 41. 4, 16, 20. 4, 12, 13. 7, 9, 13. 9, 1, 6. 10, 2, 20. 10, 10, 12. 10, 6, 19. 9, 5, 22. 9, 6, 14. 9, 7, 19. bis. 9, 7, 23. 9, 8, 5. 6. *&* 14. *& alibi passim. Sunt & alterius generis* glossæ, *quum qualiscumque interpretatio vocis aut sensus obscurioris irrepsit in textum, vt* V. 7, 11, 8. *inter hæc verba,* vim frigoris *addidit aliquis* vim videlicet frig. *Sic vocula* rex *adiecta videtur* 8, 6, 23. *f.*

V. 8, 8, 4. parricidam. V. 8, 12, 12. manu. V. 9, 1, 14. est. V. 9, 1, 15. aliis. V. 10, 10, 14. dixere. *Idem casus alios auctores omnes contaminauit, vt sæpissime per partes ostendimus, præsertim eos qui ob breuitatem obscuriores sunt. ita apud Sallust. Rep.* 1, 15. obliuio abstulit? interfecit Domitium &c. *παράλειψις* vox interfecit, *ex his enim* obliuio abstulit, *pendent & seqq.* Domitium &c. interfectos. *Apud eumdem Iug.* 104, 32. *stultum est glossema, quod sensum omnino peruertit:* mandata Bocchi cognoscit. in quibus legatis potestas eundi Romam fit, & &c. *ejce illud* fit. *pendet enim sensus a verbo* postulabantur, *quod postea dixit.* Item *Iug.* 108, 3. nam ab insidiis eius, *expelle illud* nam, *quod istidem ordinem constructionemque sermonis conturbat, & mentem auctoris obscurat. In Augustini epist.* 165. *elegantem sensum corrumpit glossa:* Aduersus autem istos quid dicam, quorum tam perniciosa peruersus, *(leg.* peruersitas *& expunge stigma)* vel damnorum terrore coercetur, vel docetur exsilio quam *(hanc inquam vocem ejce)* quod vbique sit ecclesia, sicut futura prædicta est. *sed ad Curtium redeo.* 5, 4, 11. subit animum memoria regis: *illud* regis, *aut cum aliis ponendum est ante* memoria; *aut potius omnino tollendum: vix enim alia vox in hos libros sæpius intrusa est, quam* Alexandri *& regis. Præcipue paulo longiores periodi glossis sunt obnoxiæ, vt apud nostrum* 3, 10, 8. admonebat *insertum est. sic emendandi locum* 9, 10, 24. *sublatis duabus vocibus,* statuit imitari. *Eiusmodi complura in commentariis passim notauimus:* vt C. 3, 4, 11. 3, 5, 16. 3, 7, 5. 3, 13, 2. 10. 4, 7, 28. 4, 11, 16. 4, 13, 23. 4, 15, 18. 19. 5, 2, 29. C. 5, 3, 3. C. 5, 4, 14. *sagittarius.* C. 5, 4, 16. *Persequuntur.* 4, 14. *Ne.* C. 5, 4, 20. *Duces.* C. 5, 5, 13. *Et.* C. 5, 6, 15. 5, 12, 6. 6, 2, 2. *Lapsa.* C. 6, 6, 3. 6, 8, 9. 6, 9, 12. *Quod.* C. 6, 11, 40. 7, 1, 13. 15. *Resistendisse.* C. 7, 1, 18. *Iussit.* C. 7, 4, 11. 30. 7, 5, 7. *Aqua.* C. 7, 6, 12. 7, 7, 24. *Quam.* C. 8, 10, 22. 10, 1, 43. 10, 5, 12. *Cernebant. Sine.*

Glycas. C. proleg. c. 4.

gnarus fatis, forc. 3, 1, 20. gnarus fat. inferre &c. 9, 2, 21.

Gobares. 5, 6, 10.

Godschalck. C. 4, 1, 19. *Abdolonim.*

Gog & Magog. C. 6, 4, 19.

Gordianorum tertæ. 5, 1, 14. *Ptolemæo* Gordene, *aut rectius* Gordyene: *long.* 76, 0. *lat.* 39, 20. *Asiæ tab.* 3. *nominis enim communionem originem videtur habere cum* Gordæis montibus, *de quibus mox.*

Gordium vrbs. C. 3, 1, 12. *cui nomen dedit* Gordius Midæ pater. 3, 1, 14.

Gordyæi montes. 4, 10, 8. Gordyei *Plinio* 6, 11, 2. *long.* 75, 0. *lat.* 39, 40. *Ptol. in Asiæ tab.* 3. *De his ita Radenius.* Cordeos *vetustus Codex Iunii* Gordæos *&* Gordeos, *dittat. Stephanus;* Gordiæa regio Persidis à Gordi Triptolemi filio, qui dum Io quæreret, Argis egressus in Syriam venit. Est autem ciuitas ad ostia Tigris. *τὸ ἐθνικὸν* Gordæus. *Strabo quoque lib.* 11. *Γορδυάνους nuncupat, p.* 529. *d. & p.* 532. *b. Γορδιάνους, qui Armeniam à Mesopotamia separat. Vox* Cordæos *apud Curtium prorsus corrupta est. Ptolemæus p.* 134. *τὸ Γορδυαῖον. vel sec. Mss. Pal. τὸ Γορδυαῖα ὄρη vocat, in quibus scriptores arcam Noæ post diluuium consedisse tradunt. sed longe ab his Georgius abit in Indo-Scythicis, quem videbis, vbi de Caucasi summo vertice disputat. Boccatius in opusc. de Montibus. & Haithonus* Ararat *montem appellans, vnde terra* Ararat *in lib. Regum reperitur, vt Io. Anton. Maginus ad Ptolemæum annotauit p.* 129. *Hactenus Radenius. Montem cui insedit arca, vel potius regionem montanam totam in Armenia sitam Chaldæus paraphrastes appellat* Kardu, *voce à* Cordæo *non abludente, vt notat Becman. in voce* Ararat, *cuius eruditam disquisitionem precium erit inspicere. Quod autem Glareanus* 4, 12, 11. *pro* Gortuæ *substituit* Gordyæi, *mihi non probatur.*

Gorgatas 7, 1, 38.

Gorgias. 7, 1, 38. *Huius, vt puto, mentio est apud Arrian* 4, 4, 14 & 5, 2, 14. *vbi in pugna aduersus Porum inter copiarum duces nominatur.* commeatum impetrat. S. 10, 4, 4. *vbi tamen inter seniores duces recensetur, quod Curtio non bene consonat. nisi*

fic capias, vt Iuſtinus (nam ex eo narratio illa excerpta eſt) ſenioribus hunc etiam adieceris, quamuis ferme alia ex cauſſa dimiſſum.

Gortuæ. 4, 12, 11.

gradus amicitiæ idem patet *quibus.* 5, 10, 10. gradu citato. 4, 16, 6. gradus imus. 5, 2, 13. *Diodorus* 37, 66. *τὸ κῦφ τὸν θρόνον ὑποβαλεῖν dixit. & quidem θρόνον Athenæus lib. 5. c. 4. p. 192. e. κῦφος ἐστὶν ὑπόπους interpretatur, vt notat Briſſon. lib. 1. de regno Perſ. p. 50. 51.* gradus inſtabilis. 7, 11, 16. inſtab. & lubricus. 8, 11, 13. gradum in militia obtinere. 9, 1, 6. ad gr. amicitiæ adſcendere. 7, 1, 28. gradu amicitiæ propiore quem contingere. 6, 7, 32. ſecundo ſe continens. 4, 6, 4. *in* illo fortunæ gradu poſitus. 6, 10, 25.

Græcia. 5, 11, 6. 6, 2, 5. à Philippo in ordinem coacta. S. 1, 1, 10. vniuerſa in ſeruitutem redigitur. S. 1, 8, 9. frequentes colonias deduxit. S. 2, 3, 22. tumultibus concutitur. S. 10, 1, 1. Græciæ totius conuentu celebrata Iſthmia. 4, 5, 11. vindex Philippus. S. 1, 6, 25. curam omittendam Alexandro ſuadent amici. S. 1, 10, 9. Græciæ oſtentare *quid.* 5, 5, 10. Græciam dominatu premit Philipp. S. 1, 7, 29. tenet *Alex.* 9, 6, 20. Græcus ſermo 5, 11, 7. à Græco debellatum iri Perſas diu ante ſignificatum. S. 2, 11, 29. Græca lingua. 5, 11, 5. terminatio. V. 9, 10, 21. *Adde ſupra* adcuſatiuis & Babylon. *ſic* Bion *pro* Bio, *quæ Latina terminatio eſt:* Parmenion &c. Græci milites. C. 3, 8, 1. 5, 12, 18. mores. 9, 4, 3. pedites mercede conducti. 5, 9, 2. Græci fraudibus, inſidiis, proditione à Philippo capti. S. 1, 7, 15. in Aſia ex Perſarum ſeruitute erepti. S. 1, 8, 15. ob Philippi mortem in ſpem erecti. S. 1, 10, 2. ex Perſicis regionibus iter in patriam ferro aperuerunt. S. 2, 2, 20. in ergaſtula diſtributi. S. 2, 5, 32. abrupti à ceteris. 5, 11, 18. captiui. 5, 5, 5. decernunt Alexandro coronam auream. 4, 5, 11. *Iterum apud Arrian.* 7, 4, 1. Alexandrum deum faciunt. C. 4, 7, 30. m. cum fortuna mutantur. S. 2, 8, 12. Græcorum caſtra. 5, 12, 7. concilium. 6, 1, 19. temporaria ſunt ingenia. C. 4, 5, 11. *temporaria.* fabulæ. 5, 1, 32. fabuloſa carmina. 3, 1, 2. imperator Philippus. S. 1, 8, 17. mercenarii *in caſtris Alexandri.* 5, 5, 3. fides *erga Darium.* 5, 10, 7. 5, 11, 5. militum fides. 5, 11, 11. mores & mitia ingenia. 8, 3, 15. mores mali. 8, 5, 7. mentiendi licentia. 8, 10, 12. triginta millia *Dario militant.* 3, 2, 9. quinquaginta M. 5, 11, 5. plurimi res atque vitam Alexandri memorauerunt. S. 1, 1, 1. decora virtutis prima. S. 2, 7, 21. Græcis innata fabularum cupido. S. 1, 1, 2. Græcis mercenariis parcitur. S. 2, 7, 19. Græcos barbaris imperare fas eſt. C. 3, 1, 9. qui Helleſponti oram tenent, vaſtat Darius. 4, 1, 10. Græcæ vrbes. 3, 1, 20. Græcarum vrbium legatos *Damaſci reliquit Darius.* 3, 13, 6. Græce periti reges. C. 5, 11, 5.

Granicus amnis. S. 2, 5, 3. 3, 1, 9. 3, 10, 7. 8, 1, 20. 9. 2, 23. veluti Aſiæ porta. S. 2, 5, 10. Granicum ſuperat *Alex.* 4, 9, 22. ad Granicum pugna. S. 2, 5, 13. 4, 14, 10.

graſſata eſt in vrbe auaritia, crudelitas. 5, 6, 6.

grates ago habeoque. 9, 6, 17. *cui* habere velut deo. 3, 6, 17. *vbi Rudenus: frequentius Poetæ quam Oratores ita loquuntur: Cicero tamen, Somn. Scip. c. 1. pr. vt notat Valla, l. 5. Eleg. LL. c. 41 ita locutus eſt:* grates tibi, inquit, ago, ſumme Sol vobiſque reliqui cœlites. *Quo loco diſcrimina ponit Valla inter has loquendi formulas:* ago gratias, habeo, refero, *&* reddo gratias. grates dignas pro beneficio referre. 5, 13, 29. referent dii. 5, 13, 30. *ſic apud Statium Theb. 7, 380.* Non ego &c. Nec laudare fatis, dignaſque rependere grates Sufficiam. referent Superi. *Ὡς τι τὰν δύναμιν ἐστὶ τῶν ἀνθρώπων ἂν ἐγὼ μὴ δυνηθῶ ζῶντας ἀμείψασθαι, τὰς δικὰς ἐυχαρίστως ποιοῦμαι μακάρων ἐγὼ πλείονας: dicebat ob ſimilem cauſſam alius Perſarum rex (ſed Dario felicior) Artaxerxes apud Plutarch. in vita cap. 16.* gratia Alexandri. 5, 12, 1. beneficiorum ſempiterna. 8, 8, 11. meriti. 8, 3, 15. firmata per adfinitatem. 9, 7, 22. muliebris. 7, 1, 39. reconciliata. 6, 7, 35. gratiæ apud regem modicæ. 6, 7, 2. gratiam validioris occupare. 7, 4, 16. victoris ini-

eis inire. 5, 9, 2. egregiam referre. 8, 7, 4. maximam inire. 5, 7, 3. in gratiam *cuius.* 7, 5, 28. regis. 6, 11, 15. in gr. redire, reuerti. 7, 2, 8. gratiarum actio apud hoſtem ſuperuacanea. 4, 11, 16. gr. maximas agere. 5, 13, 27. gratuitæ cicatrices. 8, 7, 11. gratulari. 6, 9, 18. victoriam. 4, 8, 12. quod. 6, 7, 15. *cui* quod. 8, 12, 17. gratulantes. 6, 1, 17. gratulatio victoriæ. 4, 4, 5. mutua. 7, 2, 24. gratus regi aduentus. 5, 13, 10. grata regi cædes. 10, 1, 2. 1. oratio. 6, 9, 29. haudquaquam auribus ſententia. 5, 9, 3. gratum *quibus* ſpectaculum. 7, 5, 36. gratiora vulgo ſunt quæ leuiora. C. 3, 6, 19. V. grauiora, *abſurde. repoſui vocem eam apud Tacitum* 12, 11, 2. iuſtitiam & clementiam, quanto ignara barbaris, tanto gratiora (*erat* toleratiora) capeſſeret, *at reprehendor ea cauſſa, docorque etiam ſecunda grataque* tolerari *poſſe. quod ego quidem non videbar neſcire, neque ideo minus locum vt feci repurgandum putaui, atque nunc etiam ita ſentio.*

grauare iram, doloremque cuius. 3, 12, 7. grauari *facere quid.* 6, 8, 12. adire regem. 6, 11, 25. venire. 9, 1, 8. grauatus telis. 8, 14, 38. vino. 6, 11, 28. grauata ebrietate mens. 5, 7, 11. grauatum anxietate corpus. 4, 13, 17. non grauate. 6, 1, 20. grauis Alexander, *ſuperans difficilia.* 5, 9, 12. alias erat militia. 7, 2, 36. auribus. 8, 1, 22. grauem eſſe auribus *cuius*, iactatione. 6, 8, 3. grauis præteritis electio. 7, 6, 9. pudori *cuius* libertas. 8, 8, 9. quibus erat moris mutatio. 8, 5, 20. grauis ætate, *ſenex.* 7, 4, 34. auctoritate & ætate. 10, 3, 15. mero ac vigiliis. 8, 6, 27. vino & epulis. 8, 3, 8. graue. 3, 7, 1. æs alienum. 10, 2, 9. agmen præda. 4, 14, 16. agm. ſpoliis &c. 6, 6, 14. cui eſt tacere. 4, 6, 6. graues adeolæ, ûs **beſchwerlich.** 6, 2, 13. ætate. 5, 2, 16. armis. 4, 16, 16. crapula. 9, 10, 27. epulis & ſomno. 7, 6, 18. humore hauſto. 7, 5, 8. mero. 7, 4, 2. ſerie laminarum equi equitesque. 3, 11, 15. vino. 4, 4, 5. grauia genua continuo labore. 9, 5, 7. verba ſunt auribus. 6, 10, 37. grauior comitatus. C. 4, 12, 2. grauius agmen. 8, 12, 1. conſilium, *conſiderationis ſcilicet.* 6, 9, 13. nec grauius in deditos conſultum eſt. 5, 6, 16. nihil grauius in eam conſ. eſt. 4, 10, 30. grauiora omni ſupplicio ludibria. 4, 10, 27. tela. 8, 13, 6. grauitas viri. 8, 5, 13. grauiter ferre mortem. 9, 7, 26. ſe vulnerare, **hart.** 6, 7, 29.

gregarius miles. 7, 2, 33. 8, 4, 15.

in gremio iacere. 3, 11, 25.

greſſus citatior. S. 1, 2, 14.

grex cognationis. 8, 2, 31. feminarum. 3, 9, 6. fem. nobilium magnus. 8, 10, 34. ſpadonum. 3, 3, 23. grege vno profugere. 10, 2, 20. greges animum. 4, 8, 6. belluarum. 9, 4, 18. elephantorum, armentorum. 9, 2, 16. equorum domandi. 4, 9, 4. eq. indomiti. 10, 1, 24. ferarum nobilium clauſi nemoribus. 8, 1, 11. lixarum & calonum. 3, 3, 25. pecorum errantes. 5, 6, 15. pecorum equorumque. 5, 1, 21. pellicum. 6, 2, 2. *ita* cohortes cocorum *Varro apud Nonium c. 1. in voce* Hamiotæ. 97. *Seneca de breuit. vitæ, c. 12.* greges vinctorum. *Vide Briſſon. de regno Perſarum, pag. 77. & in lexico, voce* greges. gr. ſeruorum. 8, 8, 9. ſpadonum. 6, 6, 8.

Grynium. S. 2, 1, 20.

Gualterus. C. proleg cap. 4.

gubernaculi impatiens nauis. 9, 4, 11. gubernator naufragii metu iacturam facit. 5, 9, 3. Tyrius, *nauis Tyriæ.* 4, 4, 8. gubernatores. 4, 3, 18. *nauium.* 9, 9, 3. *ratium.* 7, 9, 6.

gulæ intemperantia ſeria tractanti intempeſtiua. S. 2, 8, 25.

gurgites retro cedunt. 9, 4, 14. rapidi. 4, 9, 19. gurgitibus hauriri. 4, 16, 16.

guttæ ſanguinis. 4, 2, 14.

guttur. 7, 4, 36.

H.

Hadſpuratio. C. 9, 10, 6. *ſæpe ſenere adiecta, aut dempta, vt* hoiæ *pro* oræ. V. 3, 13, 14. his, is. V. 4, 4, 14. Halys. Alys. V. 4, 5, 1. *Sic* V 3, 2, 7. 4, 7, 20. 4, 8, 3. 4, 12, 20. 5, 1, 38. 5, 4, 12. 5, 9, 4. 5, 11, 2. 7, 2, 17. 8, 10, 15. 9, 3, 10. 9, 7, 17. 10, 1, 1. bis. 10, 1, 36. C. 4, 7, 5. C. 8, 8, 20. *Piſini Familiæ Romanæ pag.* 185. *ſ. ſic* ho-

ſic homines, *&* omina, *&* omnes *confundantur, vt apud Hieron. Tom. II. pag. 11. adde mox* Horitæ. horti. H. *&* N. *permutata.* V. 9, 3, 12. V. 9, 10, 6. C. 9, 8, 17. *Item* H. *&* V. C. 3, 1, 22.

habenæ. S. 1, 4, 16. omiſſæ. 8, 14, 3. habenarum ſtrepitus. 4, 15, 33. habenis effuſis. 7, 7, 35. 7, 9, 13. 8, 14, 6. laxatis. 4, 15, 3. laxatis inuchi. 4, 9, 24.

habere bonum animum. 3, 12, 26. 5, 5, 8. *vide* animum. magnum an. 6. 8, 14. Aſiam, *firmiter poſſidere.* 8, 8, 12. *ita Horus, & ibi notati: item Silius* 1, 585. hos Boreas ſcopulos, immitia regna, ſolus habet. arma. 4, 1, 12. auctoritatem. 6, 10, 35. caſtra in. 4, 2, 1. certum. 7, 11, 12. compertum. V. 4, 13, 9. comperta auditu, an oculis, **gehört oder ſelbſt geſehen haben.** 5, 4, 10. concionem. 10, 7, 3. conſilium principum virorum, **rath halten.** 10, 10, 1. delectum. 10, 3, 10. diſpoſitos ad ſomnum. 6, 11, 3. exercitum operatum. 8, 10, 17. exitum. 5, 7, 8. grates *cui.* 3, 6, 17. eoſdem inimicos amicoſque. 7, 1, 29. factem quercus. 6, 4, 22. fidem *cui.* 4, 6, 12. *Obſerua ſtudioſe elegantiæ, aliud eſſe* fidem habere, *&* adhibere. Adhibere diligentiam, fidem, *hoc eſt fidelitatem, curam dicimus.* Habere fidem alicui, *eſt credere, non* adhibere, *quod barbarum eſt in hoc vſu. Nec mihi laudes corruptum Ciceronis locum i 2, 59, 6. de Diuinatione*: Inſanorum vilis fides non eſt adhibenda. *ſana exemplaria* habenda, *non* adhibenda, *habent. Kadeyus.* habere fidem indicio. 6, 8, 13. fidem *alicuius* ſuſpectam. 6, 10, 16. fortunam in conſilio. 3, 5, 12. *Vide* Conſil. in poteſtate. 10, 5, 35. fort. meliorem. 7, 4, 16. honorem. V. 5, 1, 38. hon. *cui.* 6, 5, 22. hon. nullum. 10, 1, 25. omnia venalia. 5, 12, 2. orationem. 10, 3, 6. pennas. 7, 11, 6. pignus. 6, 7, 9. poteſtatem. 6, 9, 31. præmium in manibus. 6, 11, 33. quæſtionem de *aliquo.* 6, 8, 15. 6, 11, 11. ſedes in Aſia. 6, 2, 13. ſilentium, *tenere.* 8, 1, 23. ſilentium pro imperio, *perinde quaſi imperaſſet rex, ad quod tacuerat.* 10, 8, 3. ſolatium. 5, 13, 26. ſpem. 3, 3, 1. ſtatiua. 4, 10, 1. 7, 4, 31. 8, 1, 10. 9, 6, 27. ſtat. ibi. 6, 2, 15. ſupplicium ante oculos. 7, 10, 5. vires paratas. 5, 9, 5. habeo te incolumem. 6, 7, 24. virgines ſanctæ, **halten.** 3, 12, 21. habuit ſilentium concio. 10, 7, 3. habere vrbes. 5, 7, 9. in honore *quem.* 9, 10, 23. in poteſtate gemitus, vocem. 6, 11, 16. in vinculis. 5, 10, 13. hab. occupare, *pro debere occ. vt videtur.* V. 3, 3, 5. non habebant quo diſcederent. 5, 12, 9. habere, *reputare*, pro dedecore. 8, 9, 32. habetur honos *cui.* 5, 12, 20. cuique. 5, 2, 4. memoriæ ac nomini. 10, 10, 20. habetur dignus honore. 5, 8, 8. haberi honorem *quibus.* 3, 12, 13. honores *cui.* 10, 5, 6. habetur ſermo. 8, 1, 29. inter ſocios, *ducere, reputare.* 3, 7, 11. pro hoſte. 6, 2, 2. caſte ſanctæque, **geehalten werden.** 4, 10, 33. habitum concilium. 9, 10, 5. conſilium. 3, 7, 8. 9, 7, 14. 10, 2, 3. habitus eſt honos *quibus.* 9, 1, 6. ſermo. 7, 1, 21. habiti ſunt clariſſimi. 10, 5, 37. ſuperbe, *tractati.* 8, 8, 11. habiles militiæ. 6, 6, 17. habitare diſperſis tuguriis. 4, 7, 20. ſparſis tuguriis. 5, 6, 15. habitatur regio pluribus vicis. 8, 2, 14. habitus veſtis. 3, 3, 3. habitus. 4, 1, 22. *Pro cultu corporis & veſte hic accipitur, vti nunquam, quod meminerim apud Ciceronem, ſed Livium, Plinium, & alios. Cicero ad animum, & conſtitutionem corporis refert: ſæpius etiam tralate, quam proprie vſurpat. Kadeyus.* habitus, *veſtitus*, Darii antequam rex eſſet. C. 3, 3, 3. *In.* deuicti. 6, 6, 4. feminarum modeſtus. 5, 1, 38. captiuus, *veſtitus eorum qui victi.* 6, 6, 10. ciuilis. 6, 6, 2. 6, 11, 1. modicus. C. 7, 8, 8. externus. 10, 5, 33. Perſicus & vulgaris. 3, 2, 4. habitus ſuperbiam animi inſolentia ſequebatur. 6, 6, 5. habitus *cui* redditus. *& mox ſequitur*, lanceam armigeri datam. 7, 1, 18. hab. in quo te comitari ſolemus, *de armigeris.* 7, 1, 20. *vide* C. 7, 1, 19. ſ. habitus. *ſtatura, forma, conſtitutio*, corporis. S. 1, 2, 9. 4, 1, 25. 5, 2, 13. 5, 5, 17. 10, 5, 3. par auditati animi. 7, 8, 12. hab. corporum. 9, 3, 19. oris & corporis. 8, 13, 21. habitus *cuius*, rerum famæ haudquaquam par. 6, 5, 29. habitus decor. 8, 4, 23. habitu corporis præſtare. 3, 12, 16. habitus corporis in eligendo rege ſpectatus. C. 6, 5, 29. decorus. 9, 7, 12. haud indecorus, *pulchritudo.* 9, 2, 6 infantum. 9, 1, 25. habitus, *ſpecies, poſture*, miſerabilis. 6, 9, 25. miſerandus atque adflictus. 10, 4, 6. ſimilis vmbilico, gemmis coagmentatus. V. 4, 7, 23. ſimilis arieti. *vide & Comment.* habitu durante, in quo mors quemque deprehenderat. 8, 4, 14. geſtum *interpretatur Marcellin.* 14, 8. haſtiſque feriens ſcuta, qui habitus iram pugnantium concitat & dolorem, proximo iam geſtu terrebat. pro habitu, *conditione, ſtatu, facie*, præſentis fortunæ. 3, 12, 14. naturæ. 5, 6, 18.

hæret pugna in vado. 6, 1, 10. in *quo* ſpes victima. 9, 5, 18. hærent falces orbibus rotar. 4, 9, 5. flammæ in ſummo. 4, 10, 12. haſtæ *quibus.* 3, 2, 7. reſiquiæ moriv in animo. 6, 2, 8. hærere illuuie ac voraginibus. 8, 14, 4. circa Bactra. 7, 8, 21. c. Halicarnaſſum. 8, 1, 36. c. muros. 4, 4, 1. inter cupiditatem pudoremque, *ſuſtenſum ac dubium eſſe.* 10, 6, 18. in obſidione. 5, 3, 9. in obſ. rupis. 7, 11, 23. in tergis fugientium. 3, 8, 16. 4, 15, 22. in t. *quorum.* 7, 7, 15. diu in veneratione, deſiderio Regis. 10, 5, 11. in veſtigio eodem. 4, 14, 2. hærebat magis quam ſtabat in margine. 9, 4, 31. hærens amor penitus. 8, 3, 6. nauis. 8, 13, 27. in medio. 4, 15, 21. hærentes alæ. 4, 6, 11. hæſitat deprehenſa felicitas. 5, 3, 22. hæſitare inter ſpem & deſperationem. 4, 15, 31. in anguſtiis. 5, 4, 29. hæſ. an. 4, 13, 16. hæſitans. 6, 6, 27. 7, 1, 8. inter reuertendi fugiendique conſilium. 7, 2, 4. inter fidem timoremque. 5, 11, 3.

Hages. C. 8, 5, 8. *Agis.* 8, 14, 2. *&* 9.

Halicarnaſſus (*al.* Alicarn.) S. 2, 8, 16. 3, 7, 4. 8, 1, 36. *long.* 57, 50. *lat.* 36, 10. *Ptolemæus in Aſiæ tab.* 1. Cariæ metropolis. S. 2, 9, 1. obſidetur. S. 2, 9, 2. oppugnatur. S. 2, 9, 6. capitur. C. 3, 7, 4. incenditur. S. 2, 10, 20. exſcinditur. S. 2, 10, 24. apud Halicarnaſſum prœlium. 5, 2, 5. Halicarnaſſenſes Myndenſibus opem ferunt. S. 2, 9, 5. interiorem murum exſtruunt. S. 2, 10, 1. Halicarnaſſenſium eruptio prima. S. 2, 9, 8. ſecunda. S. 2, 10, 2.

Halonenſus. S. 1, 7, 26.

Halys amnis. C. 4, 5, 1. *inter.* Lydiam terminat. 4, 11, 5. *oſtia eius long.* 64, 30. *lat.* 43, 10. *Ptolemæus Aſ. tab.* 1.

hami inſunt telo. 9, 5, 23.

Hammon Libycus. S. 1, 1, 14. conſulitur in occultum ſcelus. 6, 10, 28. *de nomine huius deaſtri variæ ſunt coniecturæ. Hervvertus apud Rader. ad Curt.* 4, 7, 24. *& ipſe Rader. ad* 4, 8, 1. *vocatum primitus putant* Θαμῶν *& per aphæreſin* Ἄμμων, *ſubnixi Platonis teſtimonio in Phædro. ſed Plato mihi videtur dicere, non Thamum ſed Theut apud Græcos appellari Ammona. neque vero mihi placet Ægypty nomine originem ſtatim ab Hebraismo repeti. Ægyptio certe ſermone* Ἄμμων *occultatum ſignificare prodit ex Manethone Plutar. de Iſide cap.* 10. *tangit & Celſus apud Origen. lib.* 5. *ab arenis nomen habere putat etiam eruditiſſimus Dauſquius in Silium* 3, 667. *Sweertius in capp. deorum. Feſtus. Plinius* 12, 23, 1. *& vulgo Latini Gratique apud Gyrald. ſyntagmate* 2. Chamos *deus Moabitarum*, 1. *Reg.* 11, 5. *an aliquid commune cum hoc habuerit, alij viderint. Adde* C. 4, 7, 5. *Hammonis.* Hammonis effigies. C. 4, 7, 23. Hammonis nemus. 4, 7, 22. ad Hammonem corpus ſuum ferri iubet Alexand. 10, 5, 4. Hammonii. 4, 7, 20. *long.* 55, 30. *lat.* 28, 0. *Ptolem. in Aſr. tab.* 3. *Sic & apud Eleos fuiſſe* Junonem Hammoniam, *&* Mercurium Parammonem *teſtatur Pauſanias lib.* 5. *p.* 317. *Fuit & vrbs tribus Nephthali* Hamon *Paralip.* 1, 6, 76.

harpagones, manus ferreæ. 4, 2, 12. *Vide quæ notauit ad Flor.* 2, 2, 9. v. primus (Romanorum) inſtituit manus ferreas Duillius, *Auctor de vir. Illuſtr. cap.* 38. *Frontin.* 2, 3, 24. *quas* coruos *inde vocari ſolitas ait, & exacte deſcribit Polyb.* 1, 22. *ita claſſis Cæſarianæ præfecti contra Maſſilienſes* manus ferreas atque harpagones parauerunt. *Cæſar de bel. ciu.* 1, 57. manicas *appellare videtur Lucan.* 3, 565. *in eadem hiſtoria: mox enim verſ.* 574. immiſſi vincula ferri *vocat, & verſ.* 635. *oſcula* ferreas manus. *Plura Scholtus ad Auctor. de Vir. Illuſtr. Eſt & apud Cæſar. de bell. Gall.* 7, 81. harpagonum *mentio. Vegetius*

extremo lib. 2. *etiam* lupos *vocatos auctor est. de quibus, & an differant à ferreis mastibus prolixè disserit in eundem scriptorem* 5, 14. *Sternechius* Consule etiam *Dan. Quinium ad ista Sili* 14, 324. Bellantes curui rapiebat in aëra ferri Vnguibus.

Harpalus. 9, 3, 21. *vbi dubito num potius Antipatro sit leg.* thesaurorum custos. S. 10, 1, 4. gazam regiam diripit. S. 10, 1, 5. ei infestus Alex. 10, 2, 2. interficitur. C. 10, 2, 3.

Harpocration. C. proleg. c. 4.

Hartliebus Bonus. C. proleg. c. 4.

hasta euulsa ex corpore. 8, 2. 4. extracta ex vulnere. 7, 4, 37. hastam vibrare. 6, 1, 14. hastâ perfossa femora. 6, 1, 4. hastæ duratæ igne. 3, 2, 16. eminentes. 4, 15, 4. exornatæ argento. 3, 3, 20. præfixæ ferro. 3, 2, 7. 4, 9, 5. prægraues excussæ tormentis. 8, 10, 32. prælongæ, validæ. 8, 14, 16. hærent. 3, 2, 7. hastis imponere signum, **auff die stangen.** 7, 11, 19. hastati, *quò & sarissophori.* 4, 15, 13. hastatorum decem millia. C. 3, 3, 20.

haud, *scribitur &* haut, *vt* V. 5, 1, 14. V. 10, 7, 10. &c. haud amplius. 3, 1, 16. haud amp. quam. 5, 13, 11, haud facile. 6, 1, 5. haud procul. 5, 13, 24.

hausit amnis lapsos ex rupe. 8, 11, 12. haurire aliquid ex indole. 7, 12, 27. aquam turbidam. 4, 16, 13. intemperantius. 3, 5, 15. latus eius gladio. 7, 2, 27. lat. hostis mucrone subiecto. 9, 5, 11. *medicamentum.* 3, 6, 9. multum sanguinis inuicem. 4, 14, 17. spiritum tanti animi, alacritatem. 6, 2, 21. hauriri gurgitibus. 4, 16, 16. incendio. 4, 3, 4. *multos*, **versincken.** 5, 4, 18. haustus auide humor. 7, 5, 8. hausta galeâ aqua. 5, 13, 24. haustus cœli. 5, 5, 19. fontium. 8, 10, 8.

Haustanes. 8, 5, 2.

hebetior est in suo quisque negotio quam in alieno. 7, 4, 10. hebetia tela. 4, 16, 18. 9, 3, 10. V. hebentia.

Hebrus. S. 2, 3, 17. *Eius ostia long.* 53, 0. *lat.* 41, 30. *Ptolem. in Eur. tab.* 9.

Hecatæus. 7, 1, 38. *forte idem qui de quo Diod.* 17, 2. *&* 5. *alius* Abderita. C. proleg. cap. 4. *alius* Eretriensis. *Ibid.*

Hecatomnus. S. 2, 3, 19. *eius* filius. S. 2, 8, 21.

Hecatompylos. 6, 2, 15. *long.* 96, 0. *lat.* 37, 50. *Ptol. in Asiæ tab.* 5.

Hector. 6, 9, 27. Parmenionis filius. 4, 8, 7. eius mors. 4, 8, 8.

hedera contexit stipites. 7, 9, 15. gignitur in monte Mero. C. 8, 10, 13.

Hegelochus. S. 2, 5, 3. copiis præficitur. 3, 1, 19. insulas in ditionem Alex. redigit. 4, 5, 14. Chion occupat. 4, 5, 17. *familiaris Parmenioni.* 6, 11, 22. Hegelochus cohortis ductorem *sonat, quod & Athenienses quibusdam ducibus nomen est apud Diodor.* 15, 84. *alia Curtij exemplaria nomen hoc varie corrumpunt.*

Hegesander. C. proleg. c. 4.

Hegesias. C. proleg. c. 4.

Hegesistratus. S. 2, 7, 10.

Helicon, *artifex.* S. 2, 4, 9.

Helixus. S. 1, 5, 15.

Heliopolis. C. 4, 7, 22.

Hellanica. S. 1, 2, 6. educatrix Alexandri. C. 8, 1, 21. Hellanicæ filii occumbunt. S. 2, 7, 16. C. 8, 2, 8.

Hellanicus. S. 2, 10, 3. virtutis causa donatur. 5, 2, 5.

Hellesponti ora. 3, 1, 19. 4, 1, 56. *long.* 55, 0. *lat.* 41, 0. *Ptolemæus in Europ. tab.* 9. *&* 10. Hellespontum penetrare. 3, 5, 7. montes ad Hellespont. S. 2, 1, 12. Hellespontii. S. 2, 5, 20.

Helymon. C. proleg. c. 4.

Heneti. C. 3, 1, 22.

Henrici IV. apophthegma. C. 7, 4, 11. *Quæ.*

Hephæstion. 6, 2, 9. C. 3, 12, 15. Patrocli tumulum coronat S 2, 4, 4. charissimus Alexandro. 3, 12, 16. omnium arcanorum particeps. S. 10, 4, 11. Phœnicen classe præteruehi iussus. 4, 5, 10. ex amicis Alex. 6, 8, 17. parti exercitus præponitur. 8, 1, 1. missus in regionem Bactrianam. 8, 2, 13. ad flumen Indum procedit 8, 10, 2. benigne excipitur ab Omphi. 8, 12, 6. & 15. regionem *Indiæ* subigit. 9, 1, 35. maiorem exercitus partem *ducit.* 9, 10, 6. febricitans moritur. 10, 4, 11. S. 10, 4, 25. deus creditur. S. 10, 4, 30. Hephæstionis ala. S. 10, 4, 26. brachium vulneratum. 4, 16, 31. exsequiæ. S. 10, 4, 26. *&* 38. *pulchritudo &* lepor. 7, 9, 19. simultas cum Eumene. S. 10, 4, 18. Hephæstioni vt heroi sacrificatur. C. 10, 4, 13. nupsit filia Darii. 10, 5, 20. *Quanto hic in honore fuerit, etiam inde patet, quod ad eum potissimum pacis causa miserit Demosthenes, vt refert Suidas in Ἀγαθοῦ. nam quæ alij auctores passim de amore regis in eum prodiderunt, nota sunt, & sparsim in Comment. referuntur. Illud non præterierim, quod in numno veteri Ἡφαίστ. βασιλεῖ φιλοκλεῖ & legitur, quem Agrippæ asserit Scalig. in Euseb. num.* 2060. *cum appellationem ab hoc Hephæstione mutuo sumptam fuisse, æmulatione gloriæ, vt hic non minus fidus acceptusque Claudio haberetur, quam Hephæstion Alexandro fuisset, ob id ab ipso rege φιλαλεξανδρος appellatus apud Plutarch. Alex.* 1, 83. *&* Diodor. 17, 114. *Nominis huius origo est* Ἥφαιστος, *quæ Vulcani apud Græcos appellatio est: peccant igitur qui aliter quam Hephæstionem scribunt.*

herba inuenta, requisita à multis. 9, 1, 27. herbæ gignendæ aptus amnis. 5, 4, 7. herbæ steriles. 4, 1, 21. herbidus campus. 6, 6, 24.

Heracon. 10, 1, 1. *De hoc Arrian.* 6, 3, 5.

Hercii Ionis ara. S. 2, 4, 5.

Hercule. 3, 8, 10. 4, 1, 22. 4, 13, 24. me Herc. 6, 10, 24. Hercules. 8, 5, 8. dicatus deus. 8, 5, 11. Iouis genitus ad Indos venit. C. 8, 10, 1. à Megarensibus ciuitatis iure donatus. S. 1, 14, 29. osor, punitor, exstirpator tyrannidis. S. 1, 7, 28. malorum auerruncator. S. 1, 6, 24. Ephesiis asyli ius seruat. S. 2, 6, 32. in somnis oblatus Alexandro. C. 4, 2, 17. *Herculis.* Herculis ara. S. 2, 3, 28. 4, 3, 22. columnæ. 10, 1, 17. decimæ. C. 4, 3, 19. effigies in mensa Alexandri. C. 5, 2, 15. exercitus. 9, 4, 2. metus *apud hostes Indos* in religionem venerationemque conuersus. 8, 14, 12. scyphus. C. 10, 4, 18. simulachrum agmini præferunt Indi. 8, 14, 11. termini. 3, 10, 5. 9, 4, 21. Herculi sacrata ara. 3, 12, 27. Tyrio crateram dicat Alex. 4, 8, 16. Herculem æquaturus *Alex.* 9, 2, 29. Tyrii præcipue colunt. 4, 2, 3. ab Hercule genus ducunt reges Maced. S. 1, 1, 9. *&* 13, 4, 2, 3.

hereditarium imperium. 6, 3, 12. 10, 7, 15. heres Alexandri Aridæus. 10, 7, 2. populus. 10, 6, 23. regis certus, heres regni. 10, 5, 12. heredes regni. 6, 5, 30.

Hermolaus. C. 8, 6, 7.

Hermotus. S. 2, 4, 14.

Hermus. S. 2, 6, 12. *Eius fontes long.* 60, 0. *lat.* 40, 0. *ostia long.* 57, 30. *lat.* 38, 45. *Ptolemæus in Asiæ tab.* 1.

Heromenes. S. 2, 11, 8.

Heropythus. S. 2, 6, 23.

vt Heroi sacrificatur Hephæstioni. 10, 4, 13.

Herostratus. S. 2, 6, 31.

hianti ore captare *quid.* 4, 7, 14. 4, 16, 12.

Hiarotis. V. 9, 1, 13.

hic *&* is, *præsertim in obliquis vulgo confunduntur. sicut* V. 4, 5, 7. his *&* iis. *sic* V. 5, 2, 18. V. 6, 8, 19. V. 3, 9, 10. V. 4, 3, 4. V. 10, 1, 36. V. 9, 6, 14, &c. hi *&* sui. V. 10, 7, 10. adhæc adhoc *&* adhuc. V. 4, 13, 4. hoc *&* hæc. V. 3, 9, 2. V. 4, 7, 13. hoc vnum. C. 3, 5, 9. *Ob.* hoc tertio. V. 4, 11, 2.

Hidaspes. V. 5, 2, 9.

Hidrieus. S. 2, 8, 19.

hiems mitigata. 9, 10, 4.

Hieronymus. S. 1, 5, 14.

Hierosolyma. S. 2, 11, 23. *long.* 66, 0. *lat.* 31, 40. *Ptolem. in Asiæ tab.* 4.

hinc, hinc 9, 4, 10. 9, 9, 14. 10, 1, 36. *sic* hinc spe, hinc metu versate animos 5, 10, 9. hinc, illinc. 7, 3, 19. hinc ignis, illinc verbera ingerebantur. 6, 11, 16. hinc equites, illinc phalanx stat. 10, 9, 12.

hinnitus equorum. 4, 12, 4. 4, 13, 2.

Hipparchus S. 1, 5, 15. Eretriæ tyrannus. S. 1, 7, 29. *Sonat autem vox hæc equitum ductorem, quomodo accipienda est in Polyæno strategem.* 8, 40. *Vbi interpres pro nomine proprio habens reddidit,* Thrax quidam Hipparchus. *nam* Alexandro *cognominem fuisse asserte traditi Plutarch. de virtut. mu-*

tut. mulier. cap. 46. *vt ita apud Polyæn. non hominis sed muneris vocabulum sit ἐπάρας &c.*
Hipsides. 7, 7, 16.
Hircania *vide* Hyrc.
hirsutæ comæ. 9, 10, 9. hirtæ comæ. 5, 6, 18. hirta ora. 4, 13, 5.
hiscere non audebat. 6, 9, 32.
Hispaniæ. C. 10, 1, 18.
Histaspes. 6, 2, 7.
Homerus in Persicam & Indicam linguam versus. C. 3, 11, 20. sapientiæ, qua constant imperia, plenus. S. 1, 4, 1. Homeri versus Alexandro probatissimus. S. 1, 4, 7. editio è narthecio. S. 1, 4, 4. Homeri amator Alexand. φιλόμηρος. S. 1, 4, 1. *sic etiam eum appellat Strabo lib.* 13. *p.* 594. *c. & Eustathius ad Il. β. vbi de Alexandrea agit, quæ sine adiectione πόλις appellatur.* Homero scrinium exquisitissimæ artis dedicatur. S. 1, 4, 3.
homo temporum. 5, 3, 4. conductus mercede. 5, 2, 2. castratus. 6, 3, 12. perfidus. 5, 12, 1. strenuus, numquam cessans. 7, 2, 26. semiuiuus. 5, 13, 25. superbissimus, iniquissimus. 7, 1, 34. vinctus 6, 10, 4. sine pignore & lare. 5, 12, 2. belluarum crudelissima. C. 4, 1, 18. C. 4, 3, 23. homines ingenui. 8, 7, 15. inuidi. 8, 12, 18. liberi. 8, 7, 14. noui. 5, 9, 4. perditi. 6, 11, 6. rustici. 6, 11, 4. linguæ *meæ.* 6, 11, 4. hom. quantamcumque felicitatem habeant, inuidiam sentiunt maiorem. 4, 5, 7.
honerare. V. 7, 2, 17. *vide Ind. Florianum.* honestabat opera eius ætas. 3, 6, 19. *quem* cultus. 3, 3, 13. pudor formam. 6, 2, 6. honestant corpus arma. 8, 13, 7. honeste mori. 5, 8, 15. honesta mors. 9, 2, 34. honesta non eadem omnibus. C. 4, 11, 14. sunt vtilia. C. 5, 1, 8. *vide inprimis Platon. Alcib.* 1. honesta qui vendunt, etiam turpem operam vendere solent. S. 1, 6, 17. honestiora quam tutiora. 8, 2, 28. honor inter bonorum genera relatus. 3, 1, 3, 11. claritatis vetustæ. 6, 2, 11. geminatus. 6, 5, 22. præcipuus. 7, 5, 19. 8, 6, 5. honore seruato. 6, 2, 11. honos sit auribus. 5, 1, 38. *Alex. dies gen.* 5, 15. in sordidis & obscænis dictis, honorem auribus seruare, & præfari honestatem (*rectius Tiraquell.* honorem) veteres consuesse, memoriæ & literis proditum est. *vbi Tiraquell. annotat hunc Curtij locum, cum duobus Ciceronianis, quibus adde Apulei. in Apolog.* honos auribus præfandus est. *Menæ apud Senec. Controu.* 1, 2. Honorem habitum auribus maiestatique velim vestræ, quod necesse est in hac caussa nominare lupanar. &c. *Arnob. lib.* 5. *p.* 176. quas inter aures castas sine venia nefas est, ac sine honoribus appellare præfatis. honos habetur *quibus.* 4, 8, 14. 9, 1, 6. V. 4, 10, 28. 5, 12, 20. *vide &* habere. redditur. 8, 9, 32. honori magno esse. 5, 7, 12. honori *cui* esse. 7, 5, 42. honore seruato. 6, 2, 11. in honore magno esse apud. 8, 8, 10. in hon. habere. 9, 10, 21. honores mutant mores, C. 4, 1, 22. *Cæs.* deorum. 5, 12, 16. cœlestes. 8, 5, 5. & 15. 10, 6, 6. & 33. diuini. 10, 5, 11. honorati donis. 7, 1, 23. promissis. 5, 4, 12. *Sieyechius ad Arnob. pr. lib.* 4. *ad p.* 127. *vtroque hoc loco suo periculo substitui iubet* onerari, *quam phrasin multis exemplis affirmat. ego vt eam quoque loquendi formam pro Latina habeo, ita caussam non video cur hanc damnemus: quam adeo defendit ratio, vt vulgo etiam apud Gallicas Italicasque nationes in vsu hæreat. Ita certe in ipso Arnobij loco malim,* deos templis & puluinaribus honorastis (*hinc enim* honores cœlestes *appellantur*) *quam* onerastis. honorata ministeria. 7, 1, 11. Honores Alexandri memoriæ ac nomini habitos, *quia* C. 10, 10, 20. *chartæ sfatisim non capiebat, alibi exhibiturum esse spopondi. id iam hoc loco fiet. Igitur reperio* res eius gestas imitandas sibi proposuisse Cæsarem *apud Plutarchum apophthog. cap.* 43. *& Iulian. in Cæsaribus;* Pompeium, *apud Sallust. H.* 3, 5, 4. Alexandrum Seuerum *apud Lamprid. c.* 30. Scylymem *apud Tuberon. lib.* 10. Emirem Suleimanem, *in Leunclauij hist. Turc. extremo lib.* 10. Matthiam Coruinum *in Bonfin.* 4, 8. *p.* 644. *f.* Traianum *in Xiphilino l.* 68. *p.* 784. Sandrocottus *potentissimus Indorum rex, cum veneratus est non aliter, quam ipse Herculem. Plutarch. de sui laude cap.* 11. *vbi non recte* Androcottus *scribitur. Apud Turcas quoque plurimi sis, vt Selymus Suleimanisque iam producta exempla docent. vnde &* Castrioto *fortissimo viro* Scanderbegi *nomen imposuerunt, quod sonat, vt Barletius lib.* 1. *interpretatur* Alexander dominus. *Bentherus in Calendario ad Ianuarij diem XVI.* Alexand. Magnum *redidit. sicut & alij, quos reprahendit Leunclauius, Pandect. Turc. cap.* 121. Scander, *pro* Alexander, *nomen Abyssini regis* (Prete Joan) *apud Barros. Asiæ* 1, 3, 5. *Hodie quoque nominis eius reliquiæ in Oriente durant. quomodo Tectander in itinere Persico narrat inter Armeniam & montes Gordyæos sitam esse regionem* Alexandriæ *nomine notam. Ideoque præstantissimi omnium ætatum Impp. cum vel iudicio scriptorum, vel etiam adulatione ad summum excellentiæ culmen virtute factisque exsurreuerunt, huic comparari solent, tamquam satis omne humanæ gloriæ fastigium transcenderint, vbi ad huius regis exemplum adspirauere. sic* assentatorem Apollophanem dixisse Antigoni fortunam Ἀλεξανδρείαν, *apud Athen.* 6, 13. *p.* 251. *d. legimus.* Temir-lancum Alexandro *comparat Forstner. in Tacit.* 4, 32, 4. *p.* 372. Agathoclem *Plautus Mostell.* 3, 2, 88. Balantem *nescio quem Baricellus in hortulo geniali p.* 187. *ex Bartholom. Moles in lib. de sanit. tuenda:* Philippum *Caroli V. patrem Erasmus in panegyrico:* Ginkisanæ familiæ potentiam *Schickart. in proœmio Tarich reg. Persar.* Philippum Hessum *Eobanus in Carm. gratulatorio post victor. Wirtemberg.* Theodoricum *Ennodius in Paneg. p.* 763. Mauricium Magnum Sax. Elect. *Fenserus in Geneal. p.* 286. Bernhardum *Vinariensem nescio quis Italus in volumine Venetiis nuper impresso:* Caracalla *vero apud Spartianum c.* 2. *& S. Aur. Victorem, Epit. c.* 21. *susceptum Alexandrum appellauit:* Iulianus *Alexandri animam in se migrasse credi voluit, si fidem habemus hist. miscellæ* 11, 41. Romanorum *præcellentissimos confert ei Livius* 9, 17, 7. Germanicum *Tacitus* 2, 73, 2. Scipionem *Agellius* 6, 8. Pompeium, Cæsarem, Herculem, Agamemnonem, Achillem, Vlyssem, Diomedem, Cyrum, Agesilaum, Themistoclem, Philippum, Brasidam, Periclem, Solonem, Miltiadem *Plutarchus apud Rauerum proluf. c.* 9. *ex quo multa hoc transtulimus.* Cæsarem *item Appianus lib.* 2. *de bel. ciu. p.* 522. Augustum *Dio lib.* 56. *p.* 593. *b. & Cicero Philipp.* 5, 17. Herculem *Corinthij apud Senec. de benef.* 1, 13. *sine Megarenses, si Plutarchum sequimur de mansuetud. cap.* 2. Maximianum *Mamertinus in paneg. c.* 10. Constantinum M. *Eumenius:* Theodosium *M. Latinus Pacatus: c.* 8. Carolum M. *recentissimi quidam:* Salomonem *Villalpandus Radero teste, proluf. cap.* 9. & 14. *Apud quem & D. Chrysost. queritur* apud Antiochenos repertos, qui aurea Alexandri M. numismata, tamquam morborum amuleta capiti & pedibus circumligarent. Æmilianus *qui sub Gallieno imperium sumpsit,* Alexander vel Alexandrinus virtutum merito vocatus est, *vt Pollio tradit in* 30. *Tyrann. c.* 22. Augustus *Alexandriæ receptæ pepercit in honorem conditoris. Dio lib.* 51. *p.* 454. *d.* Mithridates M. *gloriatur* maternos maiores *ab eo se repetere, apud Iustin.* 38, 7, 1. De corpore eius *maximam inter Perdiccam atque Ptolemæum contentionem exortam fuisse, Ælian.* 12, 64. *tradit: & Pausan. in Atticis p.* 10. thorace *illius vestiri pro magno habuit Caligula apud Sueton. c.* 52. monumentum eius vt summi prophetæ ac regis, velut in Alcorano legunt, *hodieque venerantur Machumetani, teste Leone lib.* 8. *descrips. Africæ, p.* 677. *Hannibal apud Livium* 35, 14, 4. maximum imperatorem *fuisse censet, omniaque præferendum, quod idem sentit Apuleius in Florid. & Sabellic. exempl.* 1, 5. *Atque ei ipsi* Hannibali, *victoriæque eius* Scipioni *præponit Lucianus in dial. mortuor. in Scipione t.* 1. *p.* 281. Themistocli *vero Fr. Floridus in Cæsare: non autem* Pompeio, *multo minus* Cæsari: *sicut neque* Chan Tartarorum regis potentiæ *Boterus. p.* 2. *l.* 2. *p.* 308. *Eumenis consilio duces Maced. etiam post obitum Alex. ipsius auspicijs res administrauerunt.* C. 10, 6, 15. *Ægilis vrbe Pentapoleos* ædes *Hammonis atque* Alexandri *fuit: quibus & signa re con-*

re consuetudinem incolæ. Procop. λόγ. 6. de ædif. Iustin. p. 735. quod & Augustus fecit, esse Plinio 37, 1, 9. ab omnibus humana natura augustior, μεγαλοφυέστερος, habetur. *Polyb. lib.* 12. *in excerpt. Vales. p.* 54. Alexandro, *& propter ipsum Philippo sacrificauit Peucestes apud Diodor.* 19, 22. *Apud eundem* 20, 37. *nobilissimi quique duces sororis eius nuptias ambiunt.* tanta veneratio magnitudinis Alex. erat, vt etiam per vestigia mulierum fauor sacrati eius nominis quæreretur. *ait Iustin.* 14, 1, 8. *Vide eundem* 13, 6, 4. *Scytharum nationes placare soliti sunt Impp. Constantinop. collocatis in matrimonium virginibus, quas sui generis esse dicebant, quod magni æstimabant Scythæ, credentes Impp. illos genus ab Alex. ducere: vt loquacissimus testis est Cantacuz. hist.* 1, 39. Iannæo Iudæorum regi *ob celeritatem & efficaciam* Alexandri *nomen indiderunt adulatores. Euseb. λόγ. ά. p.* 72. *l.* 30. *R. Abraham Leuita tradit omnes sacerdotum filios, qui eo anno quo Alex. Hierosolyma est ingressus, nati fuerunt, in honorem regis sic esse nominatos. Vnde mihi verisimilior videri cepit narratio Polyæni strateg.* 4, 3, 1. constituisse eum omnes homines communi nomine Alexandros appellare. *De æra* Alexandri *vide Scalig. in Euseb. num. MDCCVI. & modo citatum R. Abraham, Bunting. in Chronolog. prater alios qui temporum doctrinam profitentur. Eam retinent Arabes, vt Elmacinus. Frisii etiam vindicat Suffridus in apolog. de antiqu. Frisl. Alios eius honores sparsim tetigimus, vt* C. 4, 7, 25. C. 10, 6, 15. *& alibi. Supereram & alia multa: sed copia eorum defessi, simul instituti nostri memores, calamum hic sistimus.* Alexander *autem à multis etiam reprehenditur, ex quibus apud Rutilium prohus. cap.* 15. *recenseantur* Curtius, Cicero, Liuius, Valerius Max. Seneca, Athenæus, Ælianus, Plutarchus, Lucianus, Dio Chrysostomus, Ennodius. *Inscite & Gentil. de armis Rom.* 2, 12. *Neque sane eius violentia, temeritas, & impotentia iræ defendi debet, & ante omnia profana ambitio. Interdum tamen & immerito vapulat, vt cum Scipa nel ragionamento* 2. *sopra la filosofia morale di Aristot. in eum acerbe inuehitur, sceleratum appellans, quod solitus sit dicere, pueros nucibus* (con le noci, *non, vt editum,* con le uoci) *viros perniciosissimos fallendos esse; & vbi deficeret lemnia pellis, adsuendam esse vulpinam. nam hac ab Alexandri ingenio remotissima Lysandro Spartiatæ à vett. tribuuntur.*

hora suprema adest, *mors.* 3, 12, 8. vana &c. 5, 2, 12.

Horestes. V. 4, 13, 27.

Horitæ. C. 9, 10, 6. *Horum sedem ita Nearchus apud Strabonem expressit lib.* 15. *p.* 720. *c, vt vltra eos non esse Indos alios dicat. Cum Gedrosis castra Alexandro opponere ausi, maximo dilaudantur: & cum duces ad regem profecti, deditionem fecissent, præfectum Apollophanem accipiunt. Post rebellantes, cum Leonnato confligunt, amissis* 6000. *hominum. Consulendus Arrian.* 6, 4, 6. *& in Indic.* 4, 19. *vbi non solum mores, sed linguam quoque ab Indica diuersam eis tribuit. Reinece, in regno Indico. De lingua consensit Plinius* 6, 23, 8. *& de situ* 7, 2, 32. *item Lucanus, qui ea causa* extremos *vocat* 5, 249. Tum furor extremos mouit Romanus Oretas. *quamquam alij* Olostras *substituant, erepturi poetam censuræ Ios. Scalig. in prolegom. in Manilium. p.* 13. *pr. aduersus quem tamen ea lectione nihil videtur defendi: &* Oretas *veriorem lectionem esse crediderim, nisi quod notandum est Græcis per Ω scribi principem syllabam, quam Lucanus corripuerit. Certe sic apud Plinium editur* 2, 73. in Indiæ gente Oretum.

Horratas. 9, 7, 17.

horret animus cogitatione rei. 9, 6, 12. horrere nomina gentium. 9, 2, 33. periculum. 7, 8, 4. horrendus stridor. 8, 13, 10. horribiles cicatrices. 5, 5, 13. horridum genus. 8, 9, 31. horrida ingenia. 4, 6, 3. horror. S. 1, 2, 10. horrore subito rigent artus. 3, 5, 3. corpora adficit frigus. 8, 10, 7.

hortari, monere. 5, 9, 17. nauticos. 9, 9, 4. suos. 7, 7, 6. hortantes & lætantes. V. 9, 8, 6.

horti amœni, pensiles. C. 5, 1, 31. & 35.

hospes. 3, 2, 17. Philippi *Artabazum.* 6, 5, 2. 6, 5, 2. 5, 9, 1. hospites. 4, 1, 17. hospites *accipe, non caupones, aut stabularios, vt hodie vsurpatur vulgo vox* hospites: *aliud est* cauponium, & stabulum & diuersorium ab hospitio. *Cicero de Diuinat.* 1, 27. *exercse sepsrat, cum Arcadum* alterum *ait* ad cauponem diuertisse; ad hospitem, alterum. *Hospes est qui notum, aut familiarem, aut amicum excipit: caupo omnes, notos iuxta ac ignotos. Seneca de Benef.* 1, 14. Nemo se stabulorum hospitem iudicat. *Hospites gratis suos amicos accipiunt, caupones mercede & locario. Pluria Io. Winerius p.* 386. *ad illa Arbitri:* nec quo loco stabulum esset, sciebam. *Raderus.* hospitales dii. C. 5, 2, 15. hospitaliter. 4, 2, 2. 8, 12, 15. excepti. 7, 6, 18. hospitii pignora. 6, 5, 2.

hostiæ humanæ. 4, 3, 23. maiores. S. 10, 4, 3.

hostili animo. 6, 6, 20. hostilia arma. 3, 5, 12. hostis anceps. 5, 12, 2. deprehensus. 7, 4, 4. externus. 6, 8, 9. frequens. 8, 13, 14. iustus. 4, 10, 34. 4, 11, 18. lacessitus. 9, 8, 19. occultus. 3, 4, 13. profligatus. 4, 15, 19. sequens. 8, 14, 37. vagus. 8, 1, 1. capiti meo. 8, 8, 7. V. insidiatus regi. 4, 1, 27. adfluit. 9, 5, 7. adiuuat victoriam. 7, 5, 25. decedit Asia. 5, 9, 4. instat à fronte. 3, 11, 6. obequitat. 7, 7, 5. hosti se eripere. 5, 13, 15. hostem obterere. 3, 2, 10. conuiciis insectari vecordia est. S. 2, 9, 23. hoste vagante. 6, 1, 11. in hoste nil tuto despicitur. 6, 3, 11. hostes *diuersi* ab inimicis. 7, 10, 8. auersi in *quem.* 5, 4, 16. fugati. 5, 5, 1. fusi fugatique. 8, 1, 25. noui. 9, 4, 18. perculsi, 4, 16, 29. prostrati. 4, 15, 10. sordidi. 9, 6, 14. traditi sepulturæ. S. 2, 5, 32. S. 2, 9, 22. exstinguunt ignem, *quem* ipsi augebant *incolæ.* 9, 4, 7. *Eleganter Orosius* 6, 3, *de Sirope:* Lucullus miserorum hostium intestina clade permotus, celeri occursu immissum restinxit incendium. Ita misera ciuitas versa vice hostium sociorumque, vnde defendenda disperdita, & vnde disperdenda seruata est. hostium fremitus. 5, 13, 12. proximi. 6, 1, 13. hostibus regnum tradere. 3, 8, 7. hostes atque amicos ex alterius arbitrio habere, dementia est. *S.* 1, 6, 4. ab hostibus domesticis latus muni. 6, 8, 9.

huc malorum ventum. 7, 1, 35.

humanitas principis absque prudentia contemptum parit. C. 3, 6, 19. *Gratiora,* summa. 5, 13, 30. humanus cultus. 7, 7, 4. humanæ hostiæ. C. 4, 3, 23. *eas* diis immolant barbari. *S.* 1, 12, 19. hum. negotia forte ac temere volui agique, *multis* persuasum. 5, 11, 10. humare suos, solenne munus militiæ. 5, 4, 3. truncum. 7, 2, 32. humari. 3, 12, 14. 8, 2, 12. humilis *statura.* 7, 4, 6. humiliores. 7, 6, 11. humillimi. 3, 13, 7. humilitas. 4, 1, 24. *fortunæ non generis, hic enim ad paupertatem respexere diuites.* Humilitas *scriptoribus præcis in vitæ erat, aut certe non in virtute.* humilitas *generis claritudini opponitur: res* humiles *sunt abiectæ. exempla vbique obuia. Raderus.* humus adgesta. 6, 5, 20. egesta. 7, 10, 14. facilis ac leuis. 4, 6, 8. hubrica. 8, 14, 19. nutriens. 8, 10, 14. sterilis. 7, 5, 34. cubile est fatigatis. 3, 2, 15. adgeritur. 4, 3, 9. riget gelu. 3, 13, 7.

humerus læuus. 9, 8, 22. humeri æquant verticem. 7, 4, 16. in humeros istos ruit regnum. 10, 6, 20.

humilis. *vide* humanitas.

humor haustus. 7, 5, 8. infusus paludis. 6, 4, 18. modicus. 7, 10, 3. naturalis. 7, 5, 5. occultus. 4, 16, 14. refudans. 5, 1, 12. vitiosus. S. 1, 2, 12. subit radices. 5, 4, 8.

humus. *vide* humanitas.

Hunni ex portis Caspiis effusi. C. 6, 4, 19. *Adde Gregoram* 2, 8. *& 9.*

Hyarotes. 9, 1, 13. V. Hyarotis, & Hydraotes.

Hyacinthi filiæ. S. 1, 14, 14.

Hydaspes. 4, 5, 4. amnis. 8, 12, 13. V. Hispades, & Hisdades. Acesini committitur. 9, 4, 1. C. 9, 4, 15.

Hyparna. S. 2, 11, 1.

Hypasis. 9, 1, 35.

Hyperborei montes fabulosi. C. 6, 4, 19.

Hyrcania. 8, 3, 17. pars regni Persi. 4, 5, 5. ad Hyrcaniæ fines penetrat *Alex.* 6, 4, 2. Hyrcaniæ vrbs. 6, 5, 22. *long.* 98, 30. *lat.* 42, 0. *Ptolemæus in Asiæ tab.* 7. Hyrcaniam

niam petit Beſſus. 5, 13, 11. Hyrcani egregii. C. 3, 2, 6. equites. S. 2, 5, 11. 3, 9, 5. Hyrcanium mare, *aliis* Caſpium. C. 6, 4, 18.

I.

I litera *ob exilitatem & ſoni & figuræ varias mutationibus obnoxia eſt. Sic aliquando tranſit in* E. *aut contra, vt* V. 6, 7, 21. reſpondit & reſpondet. V. 7, 1, 22. militis & milites. *quod & in eadem voce notauit in Tacit.* 1, 51, 2. *legendo:* ſine vulnere militis, qui ſemiſomnos &c. ceciderat. *quomodo locutum video Hirtium de bel. Gall.* 8, 37. Caninius feliciſſime re geſta, ſine vllo pene militis vulnere. V. 7, 4, 32. ferentes & ferentis. V. 7, 6, 8. ipſi & ipſe. *ſic* V. 5, 1, 44. 5, 4, 23. 5, 9, 12. 7, 10, 4. 7, 11, 19. 8, 2, 35. 8, 11, 16. I. *in* Ei *& contra.* V. 7, 10, 2. queis & quis. *quod ſolenne eſt in diſſionibus Græcis in quibus eſt* ει. I. *in* A. *breue. vt* V. 5, 6, 18. prominent, & permanent. I. *in* V. *& contra.* V. 3, 1, 14. curribus & currubus. *quod & in ſimilibus obtinet.* V. 7, 9, 15. & 9, 5, 21. monumenta & monim. V. 8, 12, 4. decimis & decumis. I. *ſimplex pro duplici* II. *vſitatiſſimum eſt.* vt V. 4, 1, 13. di *pro* dii. V. 3, 8, 22. & V. 10, 5, 33. dis. V. 5, 2, 13. regiis. V. 6, 8, 22. inicere. V. 8, 7, 7. petit *pro* petiit. *Ita ſemper* Curtius, *vide* Genitiu. *ſic* V. 3, 2, 2. V. 3, 2, 6. V. 5, 5, 8. V. 7, 1, 31. V. 10, 1, 36. C. 3, 4, 14. *Ne.* V. 9, 5, 15. V. 10, 1, 1. V. 10, 5, 33. *veteſ Numus*, Papi & Titurii, *quem Stycxelij mei munere habeo.* I. & L. *confunduntur.* C. 7, 6, 11. I. & R. *vt* V. 5, 4, 25. concurrentibus & concutient. V. 6, 7, 22. Metron & Metion. *Sic apud Frontin.* 2, 4, 5. *ex Sulp.* Petico *falſus eſt* Petreius. I. & T. *vt* V. 4, 3, 9. alia & alta. I. & Y. *vt* V. 7, 1, 32. deſideraueràt & deſyd. V. 9, 8, 15. Clitarchus & Clytar. *quod in nominibus Græcæ originis (vt* Amyntas, Biblos &c.*) frequentiſſimum eſt: cuius plurima exempla notauit Scaliger in Indice Grammatico Gruter. Inſcript. Sic paulo ante* Hydaſpes. I. litera *ſæpe adglutinatur ſequenti literæ, & in aliam tranſit. ita* V. 7, 7, 29. *ex* inibi, *factum eſt* mihi. C. 4, 5, 18. *ex* naues, inanes. *ſic in vet. edit. Cæſaris de bel. ciu.* 3, 8. nauibus occurrit, *pro inanib.* occurrit. *ſic ex* Aornus *factum eſt* Dorinis &c. it & ir *commutata.* C. 3, 3, 3. it & ir. V. 5, 5, 17.

iacent arenæ. 4, 7, 6. iacebat ante pedes ſaxum. 6, 9, 3. vallis. 6, 4, 16. iacere humi. 6, 6, 3. h. membra. 4, 15, 17. opes totis campis. 3, 13, 10. iacentia. 5, 1, 12. *nè ſæpiùs* Æliano *Hiſt. Var.* 3, 1, 8. iacere ſegnem. 7, 7, 7. in gremio. 3, 11, 25. iacuit incluſus. 8, 2, 10. iacens vltra Iſtrum regio. 7, 7, 4. iacenti ſpolia demere. 6, 1, 14. iacentia totis campis cadauera. 5, 1, 11. iacere (*penult. correpta*) arborem. 8, 11, 8. arbores in altum. 4, 3, 9. arma. 3, 11, 12. fundamenta. 5, 1, 29. materiam aridam in incendium. 5, 7, 7. molem. 4, 4, 3. opus. 4, 4, 5. probra in *quem.* 8, 8, 19. ſaxa in eum. 7, 2, 1. tela. 7, 4, 33. t. in ipſum eminus. 10, 7, 18. iacientes arma. 4, 3, 26. 4, 13, 13. iaci vallum. 4, 12, 24. iacienda moles. 4, 2, 16. iacta moles in ſalo. 4, 3, 21. iacta temere. C. 8, 1, 38. *vbi Var. Lect.* acta. iactare arma, *abiicere.* 5, 13, 9. *quæ* vero maiora. 4, 7, 8. ſe in præceps è muris. 5, 6, 7. ſtirpem Iouis prædicatione. 6, 10, 27. ſuperbe *quid.* 8, 1, 39. iactamur inuicem varietate fortunæ. 4, 14, 21. iactantur vires falſo. 9, 2, 6. iactata ſunt multa, **man hatt außgeben.** 9, 2, 12. quæ erant inuicem. 8, 5, 21. magnificentius quam verius. 3, 8, 11. iactatio ceruicum crebra. 4, 15, 16. hominis vnius. 4, 10, 3. virtutis atque operæ nimia. 6, 8, 3. iactatio vulnerum. 6, 1, 5. iactura ſarcinarum, diſciplinæ. 6, 6, 17. magna. 4, 11, 9. *ſit meta* naufragii. 5, 9, 3. in paucitate grauior. 4, 14, 17. iactus & *ictus confuſa.* V. 4, 16, 31. ad iactum teli peruenire. C. 3, 11, 1. 4, 13, 36. extra iactum teli. 3, 20, 1. C. 4, 2, 23. *extra.* 5, 3, 7. 6, 1, 10. extra iact. t. ſtare. 5, 3, 17. iactu teli procul abeſſe. C. 4, 3, 8. iacula complura. 8, 14, 3. iaculari verba in *quem.* 7, 1, 16. iaculatores. 3, 9, 5.

Iacobus Angliæ rex. C. 5, 11, 5.

Iaddus. S. 2, 11, 24.

iam & nam *confuſa, vt* V. 4, 12, 23. V. 10, 5, 4.

Iaſon. S. 1, 10, 20. *aliud, ſcriptor hiſtor. Alex.* C. proleg. cap. 4.

Iaſſus. S. 2, 7, 26. *long.* 57, 30. *lat.* 36, 50. *Ptol. in Aſiæ tab.* 1. Iaſſi. S. 2, 8, 5.

Iberia ab Ibero fl. vocatæ Hiſpaniæ. 10, 1, 18.

Iberus. 10, 1, 18.

ictus eſt ſagitta. 4, 6, 17. 7, 6, 3. 8, 10, 6. icta eſt ſaxo ceruix. 7, 6, 22. grauiter ceruix. 9, 5, 17. roſtro nauis. 4, 4, 7. ictum eſt haſta brachium. 4, 16, 31. ictus & iactus teli. C. 4, 2, 23. *Extra.* ictu certo. 7, 9, 9. certo ferire deſtinata. 7, 5, 21. euitato. 4, 6, 16. leui, vano. 3, 11, 4. ſub vnum fortunæ ictum cadunt vires regni. 3, 8, 2. ictus *plural.* **ſtreiche** / *ſcil. cædentium arborem.* 6, 5, 16. flagellorum incuſſi. 6, 11, 17. ſagittarum. 7, 9, 2. 8, 14, 19.

id ipſum. V. 7, 2, 2.

Ida. S. 2, 1, 11. *long.* 56, 0. *Lat.* 41, 0. *Ptolem. in Aſ. tab.* 1. in Ida ſolis ortus. S. 2, 1, 15. *apud Melam ibi citatum pro* Namque ex ſummo vertice eius ſpeculantibus, *legendum iudico*, Namque ſummo &c. *quid inter veramque lectionem interſit, facile cognoſcet, qui eas cum indicato Supplementi loco, & auctoribus vnde excerpta hæc narratio eſt, attente conferet.* Idæ *quid* antiquis. S. 2, 1, 11. Idæi Dactyli. S. 2, 1, 13. montes. S. 2, 4, 13.

Idarnes. 4, 5, 13. V. Hydanias *aut* Hydarnes.

idem & auctor & nuncius venit. 3, 7, 7. idem & is. V. 5, 2, 9. idem animi. 9, 2, 10. idemtidem. C. 6, 7, 28. identidem. 3, 10, 3. 6, 9, 24. 8, 3, 2. 9, 4, 18. & 24. 9, 9, 10. & 21. 10, 8, 3. admoneas. 5, 9, 12. nouari. 5, 1, 39. verberari. 4, 15, 33.

ideo & adeo *commutata.* V. 7, 5, 32.

Idomeneus. C. proleg. c. 4.

idonei auctores. *fide digni.* 4, 9, 2.

Ieremiæ prophetæ cineres. C. 4, 8, 5. *Commigrauit.*

igitur & ergo. V. 8, 1, 37.

ignarus inſidiarum. 8, 1, 3. omnium. 4, 5, 19. periculi. 10, 1, 29. ſermonis Græci. 5, 11, 7. ignari moris patrii. 4, 12, 11. naturæ maris. 9, 9, 6. omnium. 9, 9, 2. ſermonis Græci. 9, 1, 5.

ignauia militum, *audendi diffidentia.* 6, 2, 19. ignaui & timidi. 4, 14, 18. ignaui ſæpe tædio laboris ad vilitatem ſui compelluntur. 5, 9, 7. ignauiſſimus. 7, 1, 35.

ignis admotus. 8, 4, 15. adm. contra eos qui de tectis infeſtant. C. 4, 4, 13. *ignemque.* æternus, qui præfertur altaribus. C. 4, 14, 24. igne concepto. 5, 7, 5. 6, 6, 31. 8, 10, 8. exſtincto. 4, 10, 13. ignis Græcus. C. 4, 3, 2. f. iniectus. 6, 6, 30. prodigioſus. C. 3, 3, 3. *Fulgorem,* ſacer, æternus. 3, 3, 9. 4, 13, 12. ſac. & æt. 4, 13, 12. remedium frigoris. 8, 10, 7. comprehendit opera. 4, 4, 3. compr. ſepulchra. 8, 10, 8. exurit opes. 6, 6, 16. inquinatur. 8, 9, 32. intermoritur. 6, 6, 31. recipit ſpirantes. 8, 9, 32. ignis fulgor. 3, 3, 4. igni alendo aptum. 4, 3, 4. alimenta dare. 6, 6, 29. igne ferroque vaſtare. 3, 4, 3. igni perire, vltimum ſuppliciorum. 6, 6, 31. ignum datur noctu. C. 5, 2, 7. ignes hoſtium. 7, 8, 2. collucent. 3, 8, 18. fieri iubet, *φευσλος.* 7, 5, 13. per ignes ferrumque quid petere. 4, 1, 18.

ignobilis gens. 6, 2, 12. 8, 10, 7. mors. 3, 5, 10. fatelles. 10, 5, 14. ſenectus. 9, 6, 19. vicus. 9, 6, 11. non ignob. modo, ſed etiam vltimæ ſortis. 9, 2, 6. ignob. caſtellum. 5, 3, 9. ignobiles. 9, 6, 14. amnes. 8, 9, 17. feræ. 3, 8, 10. gentes. 3, 2, 8. ob id ipſum quod ignoti. 4, 14, 3. ignobilia loca. 9, 6, 22. oppida. 8, 11, 2.

ignominia demenda. 7, 2, 38. ignominiæ cauſſa. 7, 2, 37. *Vide Cuiac. Obſervat.* 37, 8. f. ignominioſe. 10, 4, 4.

ignorantur nunquam viri fortes. 4, 14, 4. ignoratio. 5, 2, 21. nunquam antea viſi regis. 5, 12, 17.

ignoſcere *cui*, pardon **geben.** 6, 5, 23. 8, 5, 24. ipſis. 10, 4, 6. *quibus.* 5, 3, 14. & 15. 6, 11, 26. ignoſci ſibi orabant. 10, 4, 5. ignotus ex infima plebe. 10, 7, 1. aduenis vſus. 10, 10, 11. ignota Indis India. 9, 3, 8. natura. 9, 10, 1. vulgo freti nat. 9, 9, 10. regio. 5, 4, 19. ignotum iter hoſtibus. 5, 3, 12. it. niſi indigenis. 8, 2, 21. ignoti. 5, 12, 20. calles ſequentib. 4, 16, 11. ignoti quod eſſent, ob id ipſum ignobiles eſſe. C. 4, 14, 3 ignotæ aliis gentibus belluæ. 8, 9, 9.

ignota nomina. 3, 2, 9. ignota non etiam proinde falsa. C. 8, 9, 15.

Ilæ. C. 5, 2, 6.

ilia *quorum* suffodere. 4, 15, 15.

Ilioneus. 3, 13, 13.

Ilium. S. 2, 3, 24. *long.* 55, 50. *lat.* 41, 0. *Ptolemæus in Asiæ tab.* 1. *eo* profectus Alex. S. 2, 6, 1. Ilio nomen vrbis addit. S. 2, 6, 4. Ilii veteris sedes. S. 2, 4, 1. Ilienses Alexandro cognati. S. 2, 4, 5. *Describit eam vrbem Strabo lib.* 13. *p.* 594. *b. quem obiter emendo in narratione obsidionis Cimbrianæ: ὁ δεχομένων αὐτὸν ἐν Ἰλίῳ, ὡς λεγόν, μάντις ἀφνοφίσιος, in Mss. μάχης ἀφνοφ. lego μαχητὴν ἀφνοφίσιον. sic Thucydides* 2, 10, 7. *μαχαίρᾳ τῇ παιδίᾳ ἀφνοφίσιον.*

ille & inde descendentes casus *quandoque eleganter omittuntur. vt* qui sub oneribus erant, omissis (*illis*) per metum, capessunt fugam. 3, 13, 9. ipse adsumptis (*illis*) qui ex Mac. aduenerant, Capp. petiit. 3, 1, 24. nisi (*illi*) qui vinxerant &c. V. 7, 5, 26. hæc vociferantem (*illi*) quibus erat imperatum iugulant. 3, 2, 19. *Plura exempla vide apud Popmam de vsu antiq. locut. lib.* 2, *c.* 11. *p.* 150. *& in comparatione mea Versionum Taciti* 2, 54, 3. *Contra redundat in his*: quin illi ex hoc carcere erumperent. 5, 5, 19. *vbi venuste sic vsurpatum, cuius gratiam & vim interiorem non quilibet perspiciat. ita* 3, 8, 2. at ille diuideret saltem copias. *περίλυπος videtur, & nescio quid tamen ἐπεξηγητικὸν inspirat orationi; alii Acidalius. Vide supra,* at ille. *Vsus est sic quoque Virgilius* 6, 593. non ille faces &c. *quod elegantiæ caussa tolerari iudicat Scalig. post.* 4, 34. *addique figuram fieri, qualis apud Comicos frequens, apud quos inuenias sæpe pronomen is & id, sine vlla necessitate. Cicero familiar.* 1, 9. non illi quidem vt mihi stomachum facerent. ille & ipse *permutantur, vt* V. 6, 11, 37. illum & vllum. V. 9, 4, 29. illine homines. C. 3, 4, 8. illinc, hinc. 4, 14, 5. *vide &* hinc.

illachrumare. illicere. illidere *&c. Vide* inlachrumare. inlicere. inlidere. *&c.*

Illyrii. S. 1, 7, 31. *vide Ptolemæum in Eur. tab.* 5. à Parmenione vincuntur. S. 1, 1, 26. ingenio feroces. S. 1, 5, 18. Alexandrum sequuntur. S. 2, 3, 1. rapto viuere adsueti. C. 3, 10, 8. *& 9. in exercitu Alex.* 4, 13, 31. Illyriorum præruptæ petræ. 3, 10, 6. rex. S. 1, 9, 7. motus. S. 1, 12, 12. tributarii Macedones. S. 1, 5, 13. Illyrios subegit *Alex.* 9, 6, 20. *in quib. edd. sunt* Illyrici. Illyriæ mulieres. S. 1, 9, 12.

imago Alexandri. S. 1, 2, 13. S. 1, 3, 21. periculi. 8, 6, 26. solis crystallo inclusa. 3, 3, 8.

imbellis multitudo. 6, 6, 24. regio. 9, 2, 27. imbelles ex latebris eruti, nihil præter nomina adferunt. 4, 14, 4. feminæ. 3, 10, 3.

imber fusus violentius. 8, 14, 4. incutiens grandinem torrentis modo effunditur. 8, 4, 5. largus. 4, 7, 14. repressus. 8, 13, 24. vix sub tectis tolerabilis. 8, 13, 23. imbrem vis frigoris concreto gelu adstringit. 8, 4, 6. imbres multi. 5, 6, 12.

Imbrus. 4, 5, 22. *long.* 53, 20. *lat.* 41, 15. *Ptolem. in Eur. tab.* 9.

imbuere aures promissis. 4, 10, 17. manus sanguine. 3, 8, 5. victores ministeriis seruilibus. 6, 6, 3. imbui mitioribus ingeniis. 6, 3, 6.

imitari arma. 3, 3, 6. exemplum. 5, 6, 14. genium naturæ. 5, 1, 35. mores. 10, 5, 33. mores *quorum.* 10, 3, 14. triumphum. 3, 12, 18. in multis gentibus esse video, quæ non erubescamus imitari. 8, 8, 13. imitari V. 10, 6, 10. *factum est ex* mirari. *nisi forte ex* infitiari, *quod eo loci conuenientius est.* imitatus Achillem. 4, 6, 29. virtutes. V. 4, 6, 26. *Formatur ab hoc verbo participium passiuum*, imitandus sonus humanæ vocis. 8, 9, 16. imitandæ voluptates. 5, 1, 36.

immanes barbari. 4, 1, 11. belluæ. 9, 4, 18. copiæ. C. 4, 1, 11.

immemor omnium præter vltionem. 8, 11, 16. immemores decoris. 3, 11, 25. disciplinæ. 10, 2, 12. meritorum. 7, 4, 38. periculi. 9, 5, 19. salutis. 7, 9, 12. sui. 3, 5, 8. 4, 15, 24.

immensa planicies. 4, 14, 12. agmina. 4, 13, 1. 5, 6, 1.

immergere se alto. 4, 4, 4.

immerito. 3, 6, 6. non immerito vereri. 4, 15, 13. haud immerito. 5, 1, 24.

imminere *cui.* 6, 6, 2. imminet viæ dorsum montis, *desuper positum impendet.* 3, 4, 12. *semitæ* sylua. 6, 4, 20. proditio. 3, 8, 3. imminent colles. 5, 4, 9. sylvæ montibus. 5, 1, 34. imminere deditioni. 9, 1, 21. imperio. 6, 10, 23. quinqueremi. 4, 4, 8. spei. 4, 1, 19. imminens bellum. 4, 8, 4. cura. V. 3, 1, 11. ipsis malum. 9, 10, 15. capiti *cuius* manus. 8, 1, 20. necessitas. 4, 3, 24. imminens Dario, *instans, omnes cogitationes cupide in eum conuertens.* 3, 1, 10. 4, 8, 16. *Sic apud Liuium* 31, 47, 5. Gallico triumpho imminens. imm. itineri iugum, *impendens.* 3, 4, 4. occasioni *adloquendi.* 5, 11, 2. tergis fugientium. 4, 16, 3. imminentes res. 3, 3, 2. scopuli. C. 6, 4, 3. impendentes *vocat Plinius* 6, 14, 2. dextera læuaque ambustis similes impendent scopuli. *& Curt.* 9, 13, 5. impendentes rami.

immiscere *quos* corpori militum. 10, 3, 10. mixti agmini elephanti. 8, 12, 7.

immitia ingenia. 9, 10, 9.

immittere *currus.* 4, 13, 33. discrimen pugnæ. 6, 1, 1. se in medium agmen. 10, 2, 30. se in mare. 4, 3, 4. in medios hostes. 7, 7, 37. semetipse saltu in vrbem. 9, 5, 2. immittitur in specus mont. fretum. 5, 7, 8. immissi per lubrica ac inuia currus. 8, 14, 7.

immobilis sedit. 4, 15, 11. immobile pene animal. 8, 14, 18. immobiles. 8, 4, 8. clypeis hastisque cunei. 3, 2, 13. currus. 8, 14, 4. vndæ. 9, 4, 18.

immodicus feruor. 7, 5, 4. immodica libertas. 8, 2, 2. immodicum gaudium. 9, 9, 26. immodicæ cupiditates. 10, 5, 32.

immolatur Saturno puer. C. 4, 3, 23. *diis.*

immortales quos vocant Persæ. C. 3, 3, 13. immortalitas. 10, 5, 30. 10, 6, 7. famæ. 9, 4, 21. consecrata. 8, 5, 17. fera. 8, 5, 16.

immunitas *scil. à tributis.* 5, 3, 15.

immutabili lege. 5, 11, 10. immutatio noua, **newe façon.** 9, 7, 15.

impar numero clamor. 3, 10, 2. societas. S. 1, 8, 13. duobus vnus. 10, 8, 22. rerum successioni. S. 1, 2, 4.

impatiens gubernaculi nauis. 9, 4, 11. veritatis. 3, 2, 17.

impauidus subito discrimine. 9, 6, 24.

impedimentum maius. 9, 4, 29. impedimento magno esse ad. 4, 2, 15. impedimenta hostis. 4, 15, 5. itinerum agminumque. 4, 11, 12. amissa. 4, 15, 12. direpta. 4, 15, 22. sequuntur agmen. 4, 12, 3. impedimentorum magnitudo noxia. C. 3, 3, 27. f. C. 4, 14, 16. impedire aditum ad vrbem. 8, 10, 22. destinata. 8, 5, 1. molem. 4, 3, 9. plana munimenti nouo genere, *reddere impedita & transitu difficilia.* 6, 5, 13. impediens conatum humus. 8, 14, 19. impeditur quies pulsu remorum. 9, 6, 2. impediri bello. 4, 3, 19. ab. 8, 6, 10. impeditus saxis *amnis.* 8, 9, 7. impedita ramis planicies. 6, 5, 20. impeditum saxis iter. 8, 2, 34. impediti montes. 9, 4, 25.

impellere. impulit classem æstus. 9, 9, 25. animum ad vltimum nefas. 6, 9, 11. *quem* ad cupiditatem regni. 7, 2, 34. *quos* in defectionis societatem. 9, 7, 2. *quos* pecunia ad societatem sceleris. 6, 11, 6. *quos* in peregrina mala. 6, 2, 1. impelli. 6, 10, 6. obliquo flumine. 7, 9, 6. tanta vi. 4, 4, 8. impulsi gladio clypeoque. 4, 4, 11.

impendere *cui vti* curam. 3, 12, 13. pecuniam in bellum. 4, 8, 13. impendentes rami. 9, 5, 13. *vide* imminentes. impendi. 10, 2, 27. impenditur sanguis tot millium in vnius hominis iactationem. 4, 10, 3. impendi in funus. 10, 4, 13. impensa *in quos* beneficia. 5, 12, 27. probra in iuuenem, **auf ihn gestochen / gemeint.** 10, 7, 5. impendium paruum. 9, 4, 21. impendio tantulo stetit victoria. 3, 11, 27. impensa thuris exigua. 8, 5, 10. impensius. 7, 2, 17. colere. 6, 10, 22. concitatus spiritus. 3, 10, 3.

imperare animo, *moderari.* 8, 1, 32. animis, linguis. 8, 5, 5. cupiditatibus suis. 8, 4, 24. genti. 10, 6, 13. non vt ingenuit. 8, 7, 1. imperauerunt sibi, vt crederent &c. 5, 7, 10. imperare soliti gubernatores. 4, 3, 18. *vi contra* nautarum *sunt* ministeria. *vbi vide.* imp. sociis naues, *cum imperio* eas

aut auctoritate petere. 3, 1, 21. *Erasmus in Indice quem præmisit editioni suæ Curtij, hoc nosse dicit, putat; cum & optimi quique Authores ante Curtium sic locuti sint. ita Corn. Nepos* 9, 4, 2. *in Comone:* vt Cypriis &c. naues longas imperaret. *Et sic vsurpat Cicero Verrina* 5. c. 19. *Ac quid frequentius apud Liuium, Cæsarem, & alios Historicos hac formula:* Frumentum, vel obsides imperare? *Loccenius.* turbatis. 8, 14, 20. victis superbe. 8, 8, 10. victoribus. 8, 4, 29. imperare fieri ignes. 5, 4, 14. imperare & impetrare *facile confunduntur.* C. 7, 11, 27. *Al.* imperans, & imperitans. V. 8, 4, 40. V. 9, 6, 20. imperantium crudelitate subditi præfracti redduntur. S. 2, 2, 11. imperatur quib. anare ac superbe. 8, 3, 16. imperati sunt tot equites. 9, 7, 14. deditis nil præter commeatus imperatum est. 9, 10, 5. vt imp. est. 5, 12, 6. imperata facere. 8, 10, 1. *vide* & fac. imperaturos à principio recte instrui, multum interest. S. 1, 2, 26. imperator Macedoniæ *Alexander.* 6, 6, 10. incipiens. 1, 10, 10. imperatoris præsentia quid efficiat. C. 3, 2, 1. *flatuit.* imp. ipsum in belli discrimen descendere an conducat. *Ibid.* virtute non ornatu suos anteire imperatorium est. S. 1, 4, 9. imperatoria officia. 5, 9, 16. imperitare *quibus.* 9, 6, 20. imperitans omnib. 6, 5, 25. imperitatum *cui* esse auare & superbe. 4, 7, 1. imperium *variis modis accipitur. Clapmar. arcanor.* 1. 10. imperium totius orbis. 4, 7, 26. *id* Persæ sibi destinant. S. 1, 8, 14. mente complexus *Alex.* 9, 2, 11. *taxat hunc affectum illius & Plutarch. in Antonio cap.* 9. imper. maximæ partis terrarum. 10, 2, 24. Persarum. 3, 3, 7. 4, 14, 20. nationis vnius. 5, 8, 12. im. populi, regum. *democratia, & monarchia.* 9, 8, 4. imperium, *pro iussu.* 5, 12, 14. 10, 2, 5. parere imperio. 5, 12, 18. ad imperium parati. 5, 11, 1. imperio regis spreto. 8, 14, 20. imp. terrarum omnium. 5, 13, 28. æternum. 8, 8, 12. alienum. 4, 1, 9. 10, 10, 7. amplius. 9, 8, 10. fiduciarium. 5, 9, 8. hereditarium. 6, 3, 12. 10, 7, 15. nouum. 4, 1, 5. nou. nuper subacti aspernantur. 5, 7, 2. nouum, precarium. 6, 3, 6. patrium. 4, 1, 9. peregrinum inuidiæ subiectum. 2, 6, 8. prægraue, periculosum est. C. 4, 11, 8. precarium. 4, 7, 1. 10, 6, 3. redditum. 8, 4, 21. regium. 4, 7, 31. 9, 1, 7. 10, 2, 6. stabile, æternum. 8, 8, 12. summum oræ maritimæ, *præfectura.* 3, 13, 14. imp. quod sub vno stare potuisset, dum à pluribus sustinetur, ruit. 10, 9, 2. prorogatur bella ex bellis serendo. S. 1, 3, 11. reuiresci, floret. 10, 9, 5. transit ad. 8, 12, 14. contingit. 5, 13, 28. imperii possessio. 10, 1, 23. salus in vno corpore. S. 2, 2, 2. imperio quidquid obstat recidamus. 6, 3, 11. imp. ditionique subiicere. 6, 9, 22. imperium exsequi. 7, 1, 38. imperio auspicioque perdomuisse gentem. 6, 3, 2. *in* imp. precario ducem haud minus ciues, quam hostes præpediunt. S. 1, 6, 19. de imp. dimicare. 4, 3, 19. imperia mitigantur obsequio. 8, 8, 7.

impetrare veniam. 8, 2, 18. ven. decus priſtinæ fortunæ. 8, 10, 35. ven. defectionis. 6, 1, 20. imp. ne. 3, 1, 23. impetratur pax. 4, 6, 1. venia. 8, 2, 30. 8, 10, 33. impetrata venia. 10, 4, 5. impetratum i. e. haud ægre. 10, 8, 22. quo impetrato. 7, 1, 24.

impetus fluminis. 5, 1, 28. fortunæ. 5, 6, 19. occurrentium. 4, 13, 33. cursusque rerum. 3, 5, 5. impetu acri. 3, 13, 8. impetus mobilis. 9, 4, 22. primus. 4, 14, 13. 4, 15, 18. impetu primo capi. 7, 6, 19. prouiso. 4, 15, 3. impetus puerilis. 8, 6, 9. impetum occidendi Regis concipere. 5, 12, 1. animi sequuntur membra. 6, 1, 13. impetu amnis ablati. 8, 13, 16. animorum vtendum. 4, 10, 8. libero euecta *nauis.* 4, 4, 8. primo obteri. 8, 14, 7. rapi ad omnes adfectus. 7, 1, 24.

impiger iuuenis. 3, 3, 1. impigre, 3, 11, 4. 4, 6, 1. 9, 4, 24. exsequi. 3, 11, 3. mori. 3, 12, 11. tolerare. 10, 3, 9.

impius, *qui Regem occidit.* 6, 3, 17. impia cædes, *scil. Regis.* 8, 8, 4. vox. 5, 9, 9. impium bellum. 5, 6, 1. facinus, *de cæde Regis.* 8, 6, 23. impii, *coniurati in Regem.* 6, 3, 24. 6, 10, 20. 10, 5, 11. animi. 5, 10, 3. ciues. 6, 9, 4. impiorum amici infontes non plectendi. 6, 10, 25. impiæ insidiæ. 6, 9, 17. manus. 6, 7, 25. mentes. 9, 3, 5. impia bella. 4, 1, 12. impie deserere Regem. 5, 12, 13.

implacabilis frater. 7, 2, 6. implexi arborum rami syluas committunt. 5, 4, 4.

implet agmen campos. 4, 9, 6. clamor nemora sono terrib. 4, 12, 23. fremitus aures. 4, 12, 20. implebat eques *ter* millia, **der Reiter waren ſo viel.** 3, 2, 4. implet orbem totum *Luna.* 6, 4, 16. orb. fidus. *de plenilunio.* 8, 9, 36. implent regiam pellices. 6, 6, 8. reg. turba. 6, 8, 25. voces aures pauidas. 9, 8, 6. implere aures credulas, **vollſtecken.** 10, 1, 28. cauernas aggere. 8, 10, 27. desideria naturæ. 6, 2, 3. interuallum. 4, 3, 15 omnia metu. 6, 10, 15. orbem armis virisque. 9, 6, 7. fortem. 3, 1, 18. vas. 7, 5, 11. vices. 4, 10, 5. votum. 4, 13, 24. vrbem multitudine. 4, 8, 5. vtres, vala. 7, 5, 14. implemus quidquid mortalitas capere poterat. 9, 3, 7. *Sic* implere locum principem *Tacitus* 4, 38, 1. 11, 16, 6. implere velle quod iam circumfluit. 8, 8, 12. implent mare. 4, 2, 16.

implexi arborum rami syluas committunt. 5, 4, 4

implicare nauigia. 4, 3, 24. implicabantur armatis inermes. 4, 16, 11. tela. 3, 11, 4. implicati spoliis. 4, 14, 16. *in* semet ipsos nodi. 3, 1, 15. in se rami. 6, 5, 16. alius alio rami. 5, 4, 24. implicitus periculo. 7, 7, 7. impliciti vorticibus. 8, 13, 16.

implorare deos patrios 4, 14, 25. deos testes. 9, 10, 16. implorans fidem *ciuis.* 5, 13, 16. fidem militum. 8, 1, 47. opem. 9, 10, 16.

imponere corpus dorso. 8, 14, 40. exercitum in rates. 7, 9, 2. finem orationi. 9, 3, 16. f. sermoni 8, 1, 32. frænos felicitati. 7, 8, 24. herbam vulneri. 9, 8, 27. imperium. 10, 2, 24. iugum gentibus. 3, 10, 5. labem felicitati. 7, 7, 30. plures nauigio, imbarquiren 4, 8, 7. *quos* in naues. 9, 8, 5. pedem super cerui cem iacentis. 9, 7, 22. præsidium arci. 3, 7, 2. sagittas *arcui.* 8, 14, 19. signum hastis. 7, 11, 19. stipendium. 9, 1, 14. ferrum fornacibus. 4, 2, 13. imponi in equum. 3, 11, 11. in rogum. 6, 10, 31. in vehiculum. 5, 12, 16. in vehicula. 8, 14, 40. impositus flumini pons. 5, 1, 29. *in* equum. 7, 5, 26. imposita corona. 10, 1, 32. impositum stipendium. 9, 7, 14. impositam suis cerui cibus vrbem ratus. 7, 7, 1. impositi in equilicum. 6, 10, 10. in eq. duces 8, 7, 5. milites in naues. 4, 1, 27. imposita *quibus* nomina 10, 4, 4.

importunissimum scortum. 10, 1, 29.

impotens animus rerum nouarum. 10, 8, 1. Barbaria, *sæua.* 6, 3, 3. fortuna. 3, 11, 23. imp. animi. 8, 1, 49. *Sic Seneca Hostor.* multitudo. 4, 10, 7. impotentes sui. 4, 7, 14.

imprimitur literis anulus. 6, 6, 6. impresso anuli sigillo. 3, 6, 7. impressum anuli signum. 3, 7, 14. 7, 2, 16.

improuide. 4, 16, 17. instantes. 3, 11, 8. improuisus. 6, 6, 21. metus. 9, 4, 16. pauor. 8, 13, 11. improuisa vobis vanitas. 9, 2, 13. improuisum malum. 9, 9, 11. periculum. 4, 13, 4. ex improuiso adorti. 8, 1, 5. 8, 2, 16.

imprudens deliqui, **vnwiſſend/vngern** 9, 2, 31. non imprudens, viurum *&c. gnarus.* 8, 8, 2.

impudicorum multitudo in castris. 8, 2, 10, 29.

impugnare. V. 7, 1, 19.

impune. 4, 3, 5. 5, 3, 22. venire. 4, 1, 14. vulnerari. 4, 2, 22. 4, 6, 9. habere *quid.* 10, 1, 35. impunitatem dare facto. 8, 12, 3.

imputare exitum fortunæ. 7, 1, 19. *quid* tempori, animo. 7, 1, 22. imputatur vino licentia verborum. 8, 2, 2. fuga mea innocentiæ fratrum. 7, 2, 2.

imus gradus. 4, 2, 13. ab imo 7, 3, 9. ab imo fundamenta murorum moliri. 7, 5, 35. ima petræ spatiosiora. 8, 11, 6. velamenta. 5, 1, 38. summa imis confundere. 2, 8, 8.

in Ciliciam fore, *pro in Cilicia.* C. 3, 5, 10. C. 7, 3, 17. *Vide Vechn. Hellenol. pag.* 126. *Schottum Not. Cicer.* 1, 6. *Cuet Antiq. Lect. Conser Vat. Lect. in nostrum* 8, 1, 5. & 37. 8, 3, 12. *Stewech. in Arnobium pag.* 399. *f. Sic apud Agell.* 17, 2. *Cl. Quadrigarius;* Nos in medium relinquemus. *id.* 1, 7. in po-

in poteſtatem fuiſſe. *Iuſtinus* 3, 1, 1. in Græciam fore. *vbi Iernegg. Iunge Agell.* 10, 23. *Vlpianum tit. IV. §. 7. & XXIV. §. 13. l. 2. §. 31. de O. I. l. 2. de his qui ſu. l. 2. in fin. de adopt. in quorum nonnullis rò* eſſe *poteſt explicari per ire, vt ſupra monuimus, atque retinet idiotiſmus Gallorum. ſic* in eam ſedem. C. 4, 2, 4. *In.* in conſpectum fuit. C. 7, 3, 17. in medium. V. 4, 3, 8. in conſpectum dare, *conſpiciend.* 3, 2, 2. in dies. 3, 1, 8. in gratiam regis. 6, 11, 15. in me beneficium. 5, 13, 29. in me humanitas *ſua.* 5, 13, 30. in rem videtur. 6, 2, 22. in arma procumbere. 6, 1, 15. in caſtra referre. 6, 1, 5. in planum deducere. 6, 1, 2. in expedito eſſe, *facile.* 3, 1, 20. ſi quid opis in medicis eſt. 3, 5, 13. in militibus, *inter milites.* 6, 9, 12. in paucis. 6, 8, 2. *Plinius* 30, 1, 1. in paucis tamen digna res eſt. in *confluenditur cum* m. V. 9, 10, 7. *cum* ui. V. 7, 4, 32. *omittitur.* V. 8, 9, 1.

inanes ſpecies. 7, 1, 36. inania ſepulchra. 10, 1, 33. pleraque mentem turbant. 4, 13, 2.

inareſcunt lachrumæ celeriter. 5, 5, 11. inarueſat materia vapore. 6, 6, 28.

inauditum facinus. 5, 9, 2. inaures. C. 8, 9, 21. *Lapilli.* C. 9, 1, 30.

incaleſcere mero. 5, 5, 5. m. multo. 8, 1, 22.

incaſſum. 5, 13, 26.

incautus rex. 9, 8, 21. incauti 7, 4, 4. fiducia victoriæ. 4, 1, 32, incautius. 4, 6, 23. 4, 16, 23.

incedere. V. 5, 3, 18. incidere. incedit agmen lentius. 4, 7, 15. agmen obliquum. 4, 15, 1. incedere pluribus ordinibus. 3, 9, 12. quadrato agmine. 5, 13, 10.

incendit omnia Sol, **erhitzt**. 4, 7, 13. militi animum ad. 4, 10, 13. munimenta. 8, 10, 5. vicos. 4, 10, 14. vibem. 5, 7, 5. incendi regiam. 5, 7, 3. ſarcinas. 6, 6, 15. incendium continens. 7, 5, 3. 8, 4, 12. fortuitum. 5, 7, 6. inhibendum. 5, 4, 14. magnum. 6, 3, 11. incendio continenti ardere omnia. 3, 8, 18. recenti fumat regio. 4, 9, 14.

inceptum irritum. 3, 1, 18.

incertus conſilii. 8, 10, 27. quid ageret. 10, 6, 19. vtrum. 4, 3, 11. incertum, ſuone conſilio an Regis imperio. 4, 15, 12. an ſatis fidus. 5, 4, 19. pudeat magis an pœniteat. 5, 5, 10. quam ob cauſſam. 6, 7, 18. incerti. 5, 13, 18. incertos eſſe. 5, 5, 16.

inceſſit animo cupido. 7, 11, 4. *quem* cup. viſendi. 9, 9, 1. cupido inuiſere. 4, 8, 3. deſperatio. 5, 4, 24. deſp. animos. 4, 2, 16. an. formido. 3, 8, 25. inceſſunt vnum tot manus. 8, 11, 16. inceſſere hoſtem. 7, 9, 7. *quos* miſſilibus. 4, 2, 21. *quem* propius. 9, 5, 8 latus agminis ſuperne inceſſitur. 3, 9, 11.

inchoare à cuius capite facinus. 6, 7, 10.

inciduntur vincula. 9, 1, 17.

incidit capiti gleba. 4, 6, 11. telum in ſuram. 8, 10, 28. valetudo aduerſa Regi. 9, 6, 4. incidunt agmina in *quos.* 5, 13, 21. miſſilia ramis, clypeo. 9, 5, 5. incidere petris. 5, 3, 8. incidere in. 9, 8, 19. in exploratores forte. 3, 13, 2. in pericula. 6, 9, 23. *in quem.* 7, 5, 11. in *quos.* 5, 12, 13. in quemdam oculis. 6, 11, 36. in ſuperbiam. 6, 11, 24. in vertices. 9, 4, 11. in viros, in feminas. 8, 1, 37. incidentia vndique tela. 9, 4, 31.

incitamentum libidinis, gloriæ. 4, 10, 24. ingens ad. 3, 11, 7. maximum bellantibus. 8, 14, 11. ad moriendum. 9, 5, 6. incitamenta gloriæ. S. 1, 1, 10. ſpei gloriæq; ingentia. 4, 14, 1. incitare dolorem, *angere.* 8, 6, 25. *vide Flori Indicem.* virtutem. 7, 2, 38. *quos* exemplo ſui, ad. 5, 1, 18.

inclinare ad Orientem. 8, 9, 6. ſtudiis in ſtirpem regiam. 10, 7, 12. inclinabat in veſperam dies. 6, 11, 9. inclinato in veſperam die. 4, 7, 22. *ſic nos,* **der Tag hat ſich geneiget.** *ex Græco Lucæ* 24, 29. inclinata ad miſericordiam concio. 6, 9, 28. in ſcelus leuitas. 5, 12, 4. inclinatum caput. 6, 1, 15.

includunt nos fauces, angustiæ. 6, 3, 16. includere ſe muris vrbis. 7, 6, 24. ſe vrbi munitæ. 9, 8, 11. ſe tabernaculo. 5, 9, 13. includi iugo montis. 3, 4, 6. muris vrbis. 7, 7, 31. incluſus iacuit rex. 8, 2, 10. vndique. 7, 7, 34. incluſa vox eſt carcere. 8, 7, 8. incluſi mœnibus. 9, 4, 5. mœn. vrbis. 9, 8, 19. incluſa viuario animalia. 8, 9, 28.

inclutus carminibus amnis. 3, 1, 2. incluta vetuſtate famaque vrbs. 4, 1, 15. incluti amnes. 3, 4, 7. 8, 9, 3. incluti armis. 4, 2, 20.

incognita cauſſa. 10, 4, 1. inc. niſi immortalibus. 9. 9, 4.

incolæ. 3, 1, 16. nemoris. 4, 7, 20. oppidi. 7, 5, 18. vrbis trucidati. 8, 10, 6. vrbium. 7, 11, 29. dati vrbi captiui. 7, 6, 27. ſuper Boſphorum Scythæ incolunt. 7, 6, 12. incolere campos. 6, 5, 24. Europam. 7, 6, 12. inſulam. 4, 2, 3. montes. 4, 12, 10. terras. 4, 12, 11. incolentes, *incolæ.* 10, 10, 11.

incolumis. 6, 7, 24. Darius. 5, 10, 1. incolumi abire vt liceret, pactus eſt. 4, 5, 22. incolumes. 4, 16, 25. incolumibus vt abire liceat. 7, 11, 26. incolumitas Regis. 6, 11, 7.

incommodus, *importunus.* 9, 4, 28. incommoda valetudo. 8, 9, 32. incommodum onus. 4, 9, 19. incommode. 9, 2, 22.

incompoſitus exercitus. 5, 13, 11. incompoſitum agmen. 7, 6, 1. 8, 1, 5. incompoſiti. 4, 9, 23. 4, 16, 20. 9, 9, 15. Barbari. 3, 11, 14. incompoſitos adorti. 4, 2, 24. incompoſite fugientes. 8, 11, 22.

inconditus, *inordinatus, incompoſitus,* clamor. 3, 10, 1. 4, 15, 29. ſenſus, *rudis.* 7, 8, 10. incondita multitudo. 3, 8, 18. turba. 9, 2, 22. inconditum agmen. 4, 14, 5. 9, 1, 16. carmen. 4, 7, 24. 6, 2, 5. genus hominum. 7, 3, 6. inconditi oppidani. 8, 11, 1.

inconruptus *amnis, purus.* 3, 4, 9. inconrupta fides. 6, 7, 26. inconrupta. 7, 8, 11.

inconſultus pauor. 6, 2, 4. inconſulte. 9, 9, 13. acta. 8, 1, 38.

incredibilis dolor. 10, 4, 11. fortuna. 3, 13, 11. ſumma. 5, 2, 11. vis animi. 10, 5, 27. incredibile dictu. 4, 7, 16. 8, 2, 36. d. audituque. 10, 5, 3. incredibilia. 9, 2, 5. deferenda quoque in periculo regis. C. 6, 8, 10.

incrementum moſis. 4, 2, 21. operis. 7, 3, 9. virtus in incremento eſt. 9, 2, 9. magnorum præfectorum &c. incrementa. 5, 1, 41.

increpare. 9, 7, 16. regem ſeditioſis vocibus. 9, 4, 16. increpantes eos. 8, 6, 30. increpitus. 4, 13, 8.

incruenta victoria. 4, 6, 30.

incubare pulmino. 3, 6, 7. vtribus. 7, 5, 18. incubans profundo nox. 9, 4, 18.

inculta acies. 3, 2, 13.

incumbit mare in litus. 6, 4, 19. materiæ duriori fragilis. 8. 10, 25. incumbere remis. 9, 9, 4. in *quem,* **ſich ſteuren.** 6, 9, 33.

incurrere, **anfallen.** 9, 5, 8. amnis per ſaxa incurrit, *decurrit.* 6, 4, 5. incurrit leo regem inuaſurus. 8, 1, 14. *amnem* torrentes incurrunt. 3, 4, 8. incurrere in hoſtem. 4, 15, 19. in perniciem. 4, 13, 14. in *quos.* 9, 2, 19. incurrentes. V. 4, 13, 33. incurſio barbarorum. 6, 4, 2.

incuſans deos. 7, 7, 7. incuſati modeſte. 10, 4, 7.

incutere *cui* curam. 3, 5, 14. quibus formidinem. 4, 13, 13. metum. 3, 8, 25. met. perculſis. 4, 15, 5. *quibus.* 8, 11, 22. ſolicitudinem. 6, 11, 27. ſolic. animo. 3, 6, 5. ſuperſtitionem. 7, 7, 21. terrorem *cui,* 8, 10, 5. imber incutiens grandinem. 8, 4, 5. incutitur terror. 9, 9, 19. incutiuntur puppibus proræ, *inliduntur.* 9, 9, 17. incuſſa eſt religio, formido. 4, 10, 2. incuſſi oſſibus ictus flagellorum. 6, 11, 17. incuſſa petris ſaxa. 5, 3, 18.

indecorus habitus. 9, 2, 6. indecorum *quibus* eſt *quid.* 10, 3, 14. indecore. 3, 11, 11.

index alacritatis, clamor. 8, 11, 8. 9, 2, 30. animi vultus. 8, 6, 22. deſperationis mœſtitia. 10, 8, 9. ac teſtis animi ſcelerati. 7, 1, 16. index ei detulit. 6, 7, 23. indices. 8, 8, 6. 10, 1, 40. pœnitentiæ lachrimæ. 5, 10, 13. *adde infra* indicium. Index hic Curtianus *nominum propriorum auctori memoratorum; item phraſium vocumque variarum nonnullam expoſitionem exhibet. Comment. ad titul. f.* C. 3, 12, 15. C. 3, 3, 18. C. 3, 12, 6. *Mithrenem.* C. 3, 12, 27. *Minervæ.* C. 3, 5, 2. C. 3, 12, 14. &c.

India. 10, 10, 4. *describitur.* 8, 5, 5. ſpectat Orientem. 8, 9, 2. Indiæ amplitudo. C. 8, 14, 45. *Vbi certo quadam tractu* 5000. *urbes à nomen genibus habitari traditum auctores, quibus vt conſentiat Euſtath. in Dionyſii verſum* 1141. *pro πόλεις ἡ ἀνθρ᾽ ἐις νίσεται: legendum eſt, ἐις πεντακισχιλίας.* Indiæ nomen propinquis regionibus tributum. C. 7, 6, 16. C. 7, 8, 19. *Indos.* vis frigoris 7, 11, 8. Indus flumen. 8, 10, 2. amnis. 8, 11, 7. gelidior. 8, 9, 4. ad Indum fl. venit *Alex.* 8, 12, 4. Indus, *h. e. magiſter elephanti.* 8, 14, 39. C. 5, 1, 22. *Chaldæi. Erat igitur qui apud Ælianum de animal.* 6, 56, 3. *pro τῶν Ἰνδῶν, ſubſtituebat τῶν Λιβύων, quia de Africa ſermonem Æliano eſſe conſtat.* Indorum *enim nomine non nationem, ſed artem & ſcientiam regendi belluas intellexit auctor. quomodo & in eodem opere* 17, 29, 2. *nam locus eiusdem* 3, 46, 1. *quia de homine nationis Indicæ loquitur, ambiguus haberi poteſt. Confer & Polyb.* 1. 40. *Euidens huius notionis exemplum eſt in Machab.* 1. 6, 37 *ſed in verſione Latina turpi mendo diſſimulatur:* ſuper ſingulas beſtias viri 32. & intus magiſter beſtiæ. *ſcrib. enim cum Druſio;* & Indus. *cuius vocis explicatio ſunt duæ ſeq.* magiſter beſtiæ. *Probe hoc animadvertit B. Lutherus, qui ſic reddit:* **vnd der Mor ſo die beſtien regirt.** **Mor** *pro Indo, nam & Indi Æthiopes ſunt. in Graco textu clare; καὶ ὁ Ἰνδὸς ἀνήρ.* & Indus (*hoc eſt, vellor*) ipſius. *Aliud in ipſo textu vitium hærere ſuſpicor: quod vni elephanto imponuntur ἀνδρες τεσσαρακοντα δύο, qui numerus fidem ſuperat cogitantis quantum ſpatium requiratur, vt tot armati manibus vti poſſint. facilis, vt omnes norunt, in numerorum figuris lapſus eſt, vt ſi* λΒ. *reuocabamus ad* ιΒ. *non præter rationem fecerimus, neque adeo ſine auctoritate: quæ eo ipſo fortior eſt, quia à Iudæis peſita: qui alias reb. in miraculum corrumpendis mirifice deleſtantur. ſic enim & Chron. templi ſecundi, quod Druſius citat; & compendium Joſephi à Munſtero editum;* eduxit elephantos multos עליהם רגבירים יב שנלחמים ſuper quibus erant pugnantes viri fortes duodecim. rex Indus. 9, 1, 28. Indi. 3, 2, 9. Macedonum futuri. 3, 10, 5. conueniunt *ad Darium.* 4, 9, 2. adcolæ rubri maris. 4, 12, 9. Oceani. 4, 5, 5. in poteſtate *Dary.* 5, 9, 5. *Beſſi auxiliares.* 7, 4, 6. maritimi. 9, 10, 8. *vinoſi.* 8, 9, 30. Indorum orbis extremus. S. 10, 1, 1. Indicum mare. C. 7, 3, 4. *ad Ponticum.* 7, 3, 7. *Indicæ merces.* 8, 9, 19. *multæ enumerantur in l.* 16. §. 7. *de publican.* Indicarum rerum auctores. C. 8, 9, 2.

indicare de. *deferre.* 7, 1, 17. participes. 6, 9, 16. participes ſceleris. 6, 8, 13. ind. *quid* pro concione, *ſignificare.* 4, 1, 21. indicatiuus pro ſubiunctiuo. C. 5, 11, 9.

indicere ſpectacula & ſolennes dies. 10, 4, 10.

indicium, *nota,* beneuolentiæ 9, 6, 17. connationis nemo ſuppreſſit niſi auctor aut particeps. 6, 8, 10. indicium conſcientiæ 7, 1, 9 & 31. conſilii grauioris. 6, 9, 13. curſus. 7, 10, 3. deſperationis. 4, 14, 2. innocentiæ, potentiæ. 6, 9, 16. moderationis certiſſimum. 8, 8, 18. indicia. 8, 8, 6. V. iudicia & indices. animi alienati. 6, 9, 19. iræ deum. 9, 9, 10. opulentiæ. 8, 1, 11. virtutis. 4, 16, 31. manifeſta. 7, 1, 12. indicium *etiam delationem notat,* vt ind. coniurationis. 6, 8, 10. contemptum, celatum. 6, 7, 35. delatum. 6, 10, 21. delatum vanum. 6, 9, 8. ind. deferre. 6, 7, 23. *vide Briſſon. lexic. & Pollucem in liſtor. fori Rom.* 4, 7.

indicta cauſſa. 3, 12, 19. 8. 7, 5. 8, 8, 22. reum necare. C. 7, 2, 13.

indigenæ. 8, 2, 14.

indigere præſidio. 7, 10, 10.

indignatur ne tacitus quidem, viciſſe. 6, 1, 18. indignans, *cum indignatione dicens,* ludificari. 6, 11, 19. indignantes. 10, 5, 10. indignatus, ſi. 6, 5, 11. indignatio. 3, 6, 10. 4, 1, 24. 9, 7, 26. exercitus. 6, 11, 39. militantium moderata. 7, 1, 24. compreſſa. 7, 2, 31. preſſa. 6, 9, 7. eminebat. 4, 1, 24. indigne id ferre. 6, 11, 23. indignitas vltimi dedecoris. 9, 5, 11. indignus regno. 4, 1, 16. ſupplicio. 7, 5, 37. cui fidem daret. 6, 4, 13. indigna illo faſtigio mors. 5, 11, 31. nex. 4. nex. 4, 2, 15. res. 10, 8, 5. nec quidquam indignius eſt, quam. 9, 6, 14.

inditum nomen. 4, 9, 16. nom. belluæ à. 9, 1, 5. n. mari ab. 8, 9, 14. venenum potioni. 10, 10, 17.

indoles. 5, 7, 1. ind. *de conſtantia pueri.* 3, 12, 26. magna. 4, 1, 26. ſuppreſſa claritate fratris. 10, 8, 21. indolis raræ. 8, 2, 35. indole animi clarus. 6, 2, 9.

indomitus vigor. S. 1, 2, 7. indomita regio. 8, 1, 35. indomitæ gentes. 9, 4, 17. 10, 8, 10.

indormire malis *ſuis.* 6, 10, 13.

inducere belluas inuſitatas. 9, 6, 7. phalangem. 5, 6, 2. pontem. 5, 5, 4. induci in poſſeſſionem gladio. 8, 8, 11. *Vide lexicon Briſſonij.*

induciæ 60. dierum. 3, 1, 8.

induere arma. 5, 11, 1. loricam. 4, 6, 14. mores. 6, 6, 5. ſpolium. 7, 5, 24. veſtem. *ibid.* veſtes. 3, 13, 7. indui veſtem. 10, 7, 13. veſte. 7, 2, 17. 5, 2, 20. indutus eſt carbaſa. 8, 9, 24. thoracem. 7, 5, 16. 7, 8, 3. lorica. 8, 2, 36. lor. remex. 7, 9, 3. veſte alba vates. 4, 15, 27. induta quam *veſtem.* V. 10, 5, 19. induti precioſiſſima veſtium. 5, 6, 7. veſtem. 5, 9, 1.

indulgentia, *benignitas, Alexandri in matrem Darii.* 10, 5, 25. victoris. 5, 3, 15. indulgere *quibus.* 7, 1, 40. indulget fortuna. 4, 14, 19. indulgens luxuriæ. 8, 8, 16. ſpei ſuæ. 8, 14, 1. fortuna indulgendo ei non defatigata. 8, 2, 1.

induſtriam egeſtas acuit. S. 2, 1, 8. de induſtria, *ſtudio, data opera.* 5, 3, 17. 5, 4, 14. 6, 5, 14. 7, 8, 1. 8, 15, 10 & 20. 9, 2, 12. 9, 3, 12. 9, 5, 4. velut de ind. certamen æquante fortuna. 6, 1, 9. *ita Florus* quaſi induſtriam *tribuit* fortunæ 8, 2, 1. b. (*quem ionitor* S. 1, 1, 12.) *noſtræ* naturæ. 8, 10, 24.

inequitabiles campi. 8, 14, 4.

inermis miles. 4, 13, 21. inermes. 7, 5, 33. 9, 3, 5. aurigæ. 8, 14, 3.

inertia ſucceſſoris. S. 1, 2, 2. per inertiam. 9, 2, 26. inertiſſimi. 9, 6, 12.

inexitabilis ſors fati. 10, 1, 30. inexitabile fatum. 4, 6, 17.

inexorabilis animus in. 7, 6, 17.

inexperta fides. 6, 7, 9. inexpertum *nil* omittere, *omnia tentare.* 4, 4, 2. nihil om. 8, 14, 29. quidquam omit. 3, 6, 14. nihil relinquere. 9, 2, 27. inexperta remedia ſuſpecta. 3, 5, 15.

inexpiabile facinus (*ἀνήκεστον Thucyd. l.* 1. *p.* 88.) 7, 6, 15.

inexplicabile vinculum. 3, 1, 16.

inexpugnabiles. 3, 1, 7.

infamia inſidiarum. 10, 4, 10.

infantes exploratı. 9, 1, 25.

infecta luxu & peregrinis moribus. 6, 6, 9.

infelix proelium. 4, 1, 32. infelicibus nulla tam familiaris patria quam ſolitudo. 5, 5, 11.

infenſus Carthagini *Alexand.* **feind/ abhold.** 10, 1, 17. ſuperbiæ. 7, 11, 27. infenſi Alexandro. 9, 7, 1. opibus *cuius.* 4, 7, 1. prætoribus Ægyptii. 4, 1, 28.

inferias dare. 7, 9, 21. *vbi Rader.* d. corpori. 10, 1, 30.

ab inferis exſiſtere. 7, 5, 37. inferior, *h. e. vilior, κακῶς.* 5, 1, 6. inferioribus non iraſcendum. S. 1, 3, 18. inferiora muri ſaxo ſtructa. 8, 10, 25. ad inf. penetrant flammæ. 4, 10, 12. *vbi tamen malim* interiora. ex infima plebe quidam. 10, 7, 1.

inferre arma. 8, 12, 13. arma vltro. 7, 7, 11. bellum. 3, 5, 12. 4, 1, 13. 4, 10, 29. 4, 14, 35. 5, 6, 1. 7, 7, 17. *quibus.* 4, 14, 21. *cui.* 5, 6, 1. quibus. 7, 8, 27. imperium in. 4, 14, 24. opes in manus *cuius.* 5, 2, 12. nefas. 8, 4, 26. pedem *quibus.* **hinein ſetzen.** 7, 9, 10. plus periculi ſuis quam hoſtibus. 9, 2, 21. *quem* tumulis regiis. 5, 11, 31. ſigna *quibus.* 4, 6, 13. ſigna turbatis. 8, 14, 15. terrorem *quibus.* 5, 4, 30. ter. in oppida. 9, 1, 18. terr. in excretum. 9, 8, 7. vim. 10, 8, 4. 10, 9, 15. infertur cadauer. 6, 8, 26. lectus. 9, 8, 25. inferri corpus tabernaculo. 8, 2, 8. inlatus fremitus in caſtra. 5, 4, 29 terror. 5, 4, 15. inlata mentio *cuius.* 8, 1, 38. inlatum bellum *cui.* 4, 1, 10. lumen. 8, 2, 21. 8, 6, 22. inlati præſidiis. C. 4, 12, 14. *Inlati.* inlata Græciæ bella. 3, 10, 8.

infeſtus. 6, 7, 12. Alexandro. 3, 2, 10. *cui.* 10, 7, 7. 10, 9, 7. *quibus* rex. 10, 2, 2. Regi. 8, 6, 8. ob æmulationem. 9, 7, 4. infeſta concio. 7, 2, 1. fariſſa. 7, 4, 36. infeſti ca-

fti canes leonibus. 9, 1, 31. Macedones. 7, 6, 21. moribus peregrinis. V. 6, 6, 9. infestæ gentes. 10, 8, 10. manus. 7, 1, 23. infesta telis interiora vibis. 4, 6, 22. *Barth. aduerſ.* 22, 9. infeſtior nulla Græcis vrbs. 5, 6, 1.

inficiari. 7, 7, 25. amicitiam. 7, 1, 26. facinus. 6, 11, 40. inficias ire. 7, 1, 35. *reſtius ſcribi arbitror* infitiari: *nam à* fateor *eſt* infiteor: *quamquam coniugationis formam muter. Sed barbara pronunciatio ſublato inter* ci *&* ti *diſcrimine, efficit, vt multarum vocum orthographia periret.*

infidus. 10, 9, 7.

infigere dentes in vulnere. 9, 1, 33. infigitur ſagitta. 9, 5, 9. infixa eſt pectori lancea. 6, 1, 15. infixum corpori lignum. 9, 5, 22. infixa corporibus tela. 5, 13, 24.

infinitiuus pro præterito *ſæpe ponitur apud auctores: idque factum ſuſpicor* 5, 9, 17. *&* leg. ille &c. circumire, hortari &c. nunc vniuerſos; nec ante deſtitit. *ſic enim ſolenniter ſolet, vt infinitiua pluribus præcedentibus, tandem oratio deſinat in modos rectos. Vide & Hori Indicem. Ita correxi in Tacito* 11, 14, 3. *eamdemque medicinam profuturam arbitror Saluſtio Iug.* 100, 3. *quem iſtius ſermonis ignorantia librariorum temeritati ſecit obnoxium, vt ſcriberent:* neque ſecus atque iter faceret, *ineptiſſime: quum deberent;* neque ſecus iter facere. *Idem Suetonij fatum in Nerone cap.* 40. *f.* Denique per octo c. d. non reſcribere c. non mandare q. a. præcipere conatus, rem ſilentio obliterauit. *vbi reſtituo;* non mand. quid aut præcipere; (*hoc eſt præcepit*) conatus rem ſilentio obliterare. *Sic apud noſtrum*, orare, *pro* orabat. 6, 7, 8.

infirmitas valetudinis. 7, 7, 27. infirmiſſimum telum. 4, 14, 13.

inflat animos regio. 5, 10, 3. inflantes ſpem *cuius.* 3, 2, 10. inflatus titulo victoriæ. 10, 10, 14.

influenti *fluuio* aſperum os objicit *alter fl.* 8, 9, 8.

infringere palmam. 9, 2, 29. infregeritis. V. 9, 2, 29. infracta (*h. e.* fracta) magnitudo animi, fortuna. 8, 14, 44. infracti & abiecti. 6, 2, 21. animi. 9, 2, 30.

infuderat ſe fortuna animo eius. 3, 12, 20. mare litoribus gemmas margaritaſque. 8, 9, 19. infundere ratibus *ſagittas*, 7, 9, 8. infuſus humor. 6, 4, 18. infuſa aqua. 7, 5, 8. agmina. 5, 6, 1.

ingemuit exercitus. 7, 6, 22. Rex *cuius* morte. 9, 3, 20. repente. 10, 4, 18. ingemiſcens ſpado. 5, 2, 14.

ingenerauit natura cupiditatem venandi. 9, 1, 33. ingenita genti venecratio. 3, 6, 17. *ſic Salluſt. fragm.* 5, 17. illis ingenita eſt ſanctitas regii nominis. ingenita quæ. C. 5, 5, 19. ingenium, *natura.* 3, 6, 20. *vide notam Barnegg. ad Iuſtin.* 2, 2, 5. *c.* ingenium adſentantium. 8, 8, 21. ciuis vnius, *ſolertia*, vrbem incenſam excitat. S. 1, 3, 15. humanum. 8, 14, 1. mite ac tractabile. 3, 2, 17. ingenio ſuo vti. 8, 8, 4. ingenium *pro inuento.* S. 1, 7, 22. ingenii monumenta Alexandro dedicantur. S. 1, 3, 30. ingenia. V. 8, 1, 35. ingentia, *&* ingenitia: *qua variatione firmatur emendatio* C. 5, 5, 19. *Ingenia.* ingenia *&* imperia. V. 8, 8, 8. cultiora. 7, 8, 11. ferocia. 8, 2, 16. horrida. 4, 6, 3. humana. 8, 2, 1. immitia. 9, 10, 9. mitia. 8, 3, 15. mitiora. 6, 3, 6. molliora. 5, 6, 18. præcipitia. V. 8, 1, 35. temporaria. 4, 5, 11. V. temporalia. ingenia moreſque ad principum mentem componuntur. S. 1, 3, 32. ing. hominum format ſitus locorum. C. 7, 3, 6. C. 8, 9, 20. ingeniis humanis ſemper parata ſimulatio eſt. 5, 10, 13. ingenuus puer. 4, 3, 23. ingenui homines. 8, 7, 15.

ingeſſit ſe naturæ cauſſa, cur. 8, 9, 13. ingerere faces in. 4, 3, 4. iacula in hoſtem. 8, 14, 3. ſaxa ſubeuntibus. 4, 4, 13. tela in quos. 8, 14, 31. t. ſuperne. 8, 11, 14. ingeritur hominibus vinum, oleum. 7, 5, 7. ingerebantur ignis, verbera. 6, 11, 16. lapides, ſagittæ. 5, 3, 19. miſſilia in. 4, 3, 25. tela. 4, 2, 23. t. ex aduerſo. 9, 5, 4. ingeri in mare. 4, 2, 19.

ingrata fama. 5, 8, 10. regi oratio. 4, 11, 14. ingrati conuiuibus. 5, 5, 13. *rectius* grati. ingrata ſenioribus. 8, 1, 27. ingratiſſimi. 10, 2, 21. ciues. 10, 2, 27.

ingredi æquor. 4, 7, 11. Babylonem. 10, 4, 14. fines. 5, 1, 9, f. *cuius.* 9, 8, 13. iter. 3, 13, 4. 5, 13, 4. 4, 7, 6. 5, 3, 6. 5, 4, 16. it. diuerſum. 5, 4, 30. ſaltum. 8, 1, 13. viam. 5, 13, 10. agmine quod. 5, 1, 19. pedibus. 7, 7, 18. 7, 11, 15. ingr. cepit pedes. 4, 6, 14. ingrediens pedibus. 6, 5, 5. ingredientes iter hoſtes. 5, 13, 12. ingreſſus fines. 8, 10, 1. iter. 4, 10, 9. ingreſſi aquam. 9, 10, 1.

ingruit vis externa. 5, 1, 27. ingruentibus morbis. 5, 1, 11.

inhabile pondus. 8, 9, 28. inhabiles vaſtorum corporum moles. 9, 2, 21. inhabilia nauigia. 9, 9, 13.

inhærere tergis fugientium. 7, 9, 14. inhærens *cui.* 5, 12, 8. leoni canis. 9, 1, 32.

inhibere. 5, 2, 22. inhibuit *quos* adſpectus belluarum &c. 8, 14, 12. inhibere curſum. 5, 13, 12. fugam. 5, 13, 19. incendium. 3, 4, 14. manum eius. 6, 9, 31. profluuium ſanguinis medicamentis. 9, 5, 29. remos. V. 4, 4, 9. ſpem. 9, 6, 1. ſuos manu. 3, 10, 3. tranſitum. 4, 9, 12. volentem loqui. 10, 2, 13. remis. 4, 4, 9. *Vide Rademm. Liuium* 37, 30, 8. *ad quem auctorem Gronouius hanc phraſin diligenter explicat. l.* 4. *Obſerv. c.* 26. *p.* 414. inhiberi concio vix potuit. 7, 2, 1. inhibetur crudelitas precibus &c. 7, 5, 33. inhiberi à *quo.* 8, 7, 7. inhibitus, *ſitere iuſſus.* 7, 7, 23. occurſu ſatellitum. 6, 7, 29. inhibito curſu. 4, 16, 16. patre. 8, 7, 3. inhibita turba. 3, 12, 5. inhibiti. 7, 4, 33. inhibitæ lachrumæ. 10, 6, 3.

inhorreſcens mare. 4, 3, 17.

iniicere arbores cumulo ſaxor. 4, 3, 9. cupiditatem *cui.* 5, 13, 12. curam. 3, 1, 18. c. animo. 9, 2, 8. flammas tectis. 4, 10, 20. ignem regiæ. 5, 7, 5. manum fratri. 8, 6, 21. m. morituro. 10, 1, 37. manus corpori. 9, 5, 11. man. ferreas operibus. 4, 2, 12. m. ſpoliis. 9, 6, 12. tela in *quem.* 5, 13, 16. terram ſolo. 5, 1, 33. terrorem. 8, 14, 23. vim telorum *quibus.* 8, 14, 25. iniecturus moram rebus. 8, 3, 14 inficiuntur ei catenæ. 6, 8, 22. initi tectis ignem. 4, 4, 13. iniectus ignis. 6, 6, 30. iniecta terra. 4, 3, 7. veſtis. 4, 1, 23. iniectæ *quibus* catenæ. 4, 5, 21. iniectis manibus. 8, 1, 40. iniecta trabibus tabulata. 8, 10, 26.

inimicus regis. 6, 11, 14. Dario. 6, 4, 8. grauior. 6, 9, 17. inimici mihi. 7, 10, 7. abutentes eius nomine. 10, 9, 21. *diuerſi ab* hoſtibus. 7, 10, 8 *Hoc diſcriminis eſt inter hoſtem & inimicum, quod hoſtes dicantur apud Ictos l.* 24. *de capt. & poſtlim. & l.* 118. *de V. S.* qui nobis vel quibus nos publice bellum indicimus: ceteri prædones & latrones. *Inimicitia proprie inter priuatos & ciues eſt, qui dicuntur inimici. Sed hæc nomina à ſcriptoribus ſæpe confunduntur, & alterum pro altero etiam à Cicerone & aliis vſurpantur & permutantur. Litigatores enim etiam* hoſtes, *&* hoſtes inimici *dicuntur. Græci melius & clarius dicunt, cum hoſtem* πολέμιον, *inimicum* ἐχθρὸν *appellant. Rader.*

iniquo animo *quid* audire. 6, 11, 8. an. ferre. 10, 4, 9. iniqui Dario. 7, 5, 25. iniquiſſimus homo. 7, 1, 34. iniquitas temporis. 7, 7, 6.

inire bellum diis aduerſis. 5, 9, 4. certamen. 4, 15, 12. 4, 16, 24. 5, 13, 13. cert. nauale. 9, 9, 16. conſilium. 5, 9, 11. 7, 5, 18. conſ. ſalubrius. 7, 11, 22. conſ. occidendi. 8, 7, 1. cum *quo* conſ. occidendi regem. 8, 6, 8. conuiuium. 8, 5, 12. conuiuia. 5, 1, 38. 5, 7, 2. gratiam *cuius.* 5, 12, 1. 7, 11, 23. gr. exercitus. 9, 3, 15. victoris. 5, 9, 2. vict. regis. 8, 12, 3. gr. donando. 10, 1, 35. gr. apud. 5, 7, 3. iter, prœlium. 3, 4, 15. numerum copiarum, *numerare copias.* 3, 2, 2. prœlium. 4, 1, 1. 4, 6, 14. 5, 3, 10. 6, 1, 10. pr. cum. 9, 8, 7. prœlia. 7, 6, 8. & 16. pugnam. 9, 5, 3. rationem opprimendi. 10, 9, 11. ſocietatem cum quibus. 6, 7, 14. inituri gratiam cuius. 8, 12, 3. prœlium. 9, 8, 7. inito copiarum numero. 3, 1, 22. inita ſocietas. 5, 9, 2. initum conſilium. 6, 8, 15. conſ. ſceleſtum. 3, 7, 13. conſilium in caput regis. 8, 8, 21. initio belli. 3, 4, 3. *Non* in initio. *ſic Sueton. Cæſ.* 4, 2. initio ſtatim. initia Samothracum. 8, 1, 29. *initia ſunt ceræ cæremoniæ, quibus cuiuſque numinis myſteriis iniiciebantur homines: ita dicta quia per eas* inibatur *ſive introibatur in communionem ſacrorum. celebria inprimis furiarum & Cereris myſteria. de quibus Iuſtin.* 5, 1, 1. myſteria Cereris initiorum, ſacra

sacra nullo magis quam silentio solemnia (*sic enim ibi distinguendum*) *vbi plura Saccr. mens. De Samothracum initiis vide infra* Sam. *Ad eiusmodi initia allusum* 5, 9, 4. *vbi ait nostis initiis opus esse, hoc est vel auspicandam esse regis consecrationem, nouumque regem* initiandum *esse.*

haud iniuria, *non ab re.* 3, 5, 15. 5, 8, 20. 7, 6, 21. iniuriæ vindicandæ. 8, 1, 8, 15.

iniussu ducis. 4, 13, 19. *regis.* 7, 6, 12.

inlachrumare fortunæ & pietati *cuius.* 3, 12, 6.

inlicere voluptates. 5, 1, 36.

inlidere nauem petræ. 8, 3, 26. inlisit ventus mare in molem. 4, 3, 6. inliditur æmnis, 5, 1, 30. nauis in vadum. 9, 4, 14. inlisa pulsu venti. 4, 2, 8.

inligare asseribus coruos &c. 4, 3, 24.

inlinuntur pedes odoribus. 8, 9, 27. inlita bitumine ac sulphure nauis. 4, 3, 2. bit. ac sulph. turris. 4, 6, 11.

inlucescere. inluxit dies. 3, 6, 8. *sic Liu.* 38, 52, 1. cui nouum sidus inluxit. 10, 9, 3.

inludere captiuo corpori, *scil. per libidinem obscœnam.* 3, 12, 22. memoriæ *cuius.* 8, 1, 34. inludens superbiæ eius. 7, 11, 24. *cui* proterue. 4, 1, 23. ipsos barbarus. 7, 11, 6.

inlustri iam die, **bey hellem Tag.** 3, 3, 8. inlustris vir. 5, 1, 18. inlustres viri. 6, 7, 6. feminæ. 3, 12, 10. inlustria castra, *fulgore flammæ.* 3, 3, 3. inlustriores feminæ. 8, 1, 2, 6.

inluuie squalidum corpus. 4, 1, 22. ac voraginibus hærere. 8, 14, 4. *Vide Chabot. Enarr. Gramm. in Horatium ad l. 1. Sat. 2. v. 8. pag. 25. f. 2. l. 37.*

innixus telo. 4, 6, 24. innixum stipitibus opus. 4, 3, 10.

innocenti facile est verba reperire. 6, 10, 1. innocentes. 7, 1, 30. innocentia fratrum. 7, 2, 2. securitatem offert. 6, 10, 14.

innoxius. 3, 7, 13. consilii *initi.* 8, 8, 21. innoxia nauigia, *quæ non acceperunt damnum.* 9, 4, 11. tela. 3, 11, 4.

innumerabilis turba. 3, 2, 3. innumerabiles copiæ. 3, 8, 2.

inopia. 3, 5, 6. frumenti. 3, 4, 22. inopiâ debellari potest nihil habens. 4, 9, 8. inops aquarum regio. 9, 10, 6. consilii. 8, 11, 3. 8, 13, 17. 9, 3, 18. 10, 8, 7. equorum insula. 10, 1, 11. inopes omnium. 9, 3, 11.

inordinatus exercitus. 5, 13, 11.

inquinare innoxios. 6, 11, 37. inquinatur ignis. 8, 9, 32.

inquirere de capitalibus rebus. 6, 8, 25. *vide Pollei histor. fori Rom.* 3, 7. inquisitio militum nouorum, *comprobatio, delectus.* 4, 6, 30.

inritare in semet belluas. 8, 14, 26. fortunam. 4, 15, 11. iracundiam & cupidinem viri. 10, 5, 14. voluptates, *vt magis exardescant.* 5, 1, 36. inritari contumeliis. 7, 2, 37. inritatæ vastorum corporum moles, *de elephantis.* 8, 13, 10.

inritus labor. 6, 6, 26. 7, 7, 26. inritum discedere. 4, 4, 2. inritam spei abire. 6, 5, 31. inritum inceptum. 3, 1, 18.

inruens rex. 10, 3, 2.

inrumpere. 5, 12, 12. inrupisse non admissus videbatur. 5, 12, 10. inrump. *fatum.* 6, 5, 17. in. **einfall thun.** 7, 3, 2. in agmea. 3, 11, 9. in regiam. 10, 7, 10. in vrbem. 4, 5, 16. & 19. per spatium. 7, 6, 23. eo. 6, 9, 9.

insalubris potu Oxus fl. 7, 10, 13. insalubres cibi. 9, 10, 13.

insanabile vulnus. 9, 5, 26. insanabiles. 10, 2, 21. plagæ. 9, 8, 20.

insanire rebus secundis. 10, 2, 22. scelere & malis. 8, 7, 2. *singula enim hæc mentem excutiunt.* insana dulcedo. 6, 2, 2.

insatiabilis auaritia. 8, 8, 12. cupido famæ. 9, 2, 9.

insectatio adcendit alacritatem. 4, 2, 20.

insepulti milites. 5, 4, 3.

insequi agmen. 3, 8, 12. dissipatos. **nachsetzen / nachhawen.** 6, 1, 12. euntes. 3, 5, 6. fugientem. 5, 13, 1. fugientes. 8, 2, 30. hostem. 4, 9, 13. tardius. 8, 14, 34.

inserere gemmas soleis. 8, 1, 29. quem tumulis. 5, 13, 31. *vt 9. leg.* quæ. 7, 4, 13. ramos terræ. 6, 5, 14. verba sermoni. 6, 8, 12. vinculum aræ. 4, 3, 22. inserta. 7, 5, 36. *inserta complura vocabula huic auctori à librariis.* V. 7, 2, 23. & 25. 7, 5, 6. & 16. 7, 9, 3. & 9, 7, 10, 4. & 12. 8, 12, 13. 8, 13, 23. 9, 5, 12. 9, 7, 19. & 20. & 23. 10, 1, 1. 10, 3, 15. 10, 4, 1. 10, 5, 17. 10, 6, 10. 10, 7, 14. 10, 8, 13. 10, 10, 11. & 12. & 14. & 17. & 19. *quod & aliis auctoribus factum ostendit* C. 3, 2, 17. C. 3, 12, 19.

insidere iugum montis. 3, 9, 10. in dorso. 6, 5, 18.

insidiæ domesticorum. 9, 6, 24. Parmenionis in regem. 7, 2, 30. comparatæ. 8, 6, 23. comp. *cui.* 6, 7, 6. comp. in caput. 6, 2, 4. impiæ. 6, 9, 17. præparatæ in caput. 6, 7, 31. insidiæ in regem etiam cum periurio detegendæ. 6, 7, 4. insidiarum consilium. 5, 12, 5. insidias vitare. 5, 12, 1. insidiari auctoribus salutis suæ. 9, 7, 7. capiti *cuius.* 6, 11, 6. *cui.* 5, 11, 8. ei. 7, 5, 22. bene meritis. 6, 10, 36. regi. 6, 10, 24. stirpi *cuius.* 6, 10, 28. insidiatus. V. 8, 8, 7. capiti meo. 8, 8, 6.

insigne regni direptum. 7, 5, 24. regium. 4, 4, 11. 7, 4, 12. 8, 12, 14. 1. capitis, cydaris. 3, 3, 19. insignia equorum. 8, 12, 16. *Vide Lips. de Mil. Rom.* 2, 12. insignia fortunæ adiecta capiti. 10, 10, 13. imperii abiecta. 3, 11, 11. vestis regiæ. 4, 1, 21. victoris. 6, 6, 4. insignis magis ad famam temeritatis quam gloriæ. 9, 5, 1. ad memoriam posteritatis vtrbs. 4, 4, 19. insigne præsidium. 8. 1, 2, 5. insignes. C. 9, 1, 25. insignes auro & purpura. 3, 13, 7. candore & magnitudine lapilli. 9, 1, 30. temeritate atque audacia. 8, 13, 14.

insimulare *quem* adfectati regni. 10, 4, 9. falso insimulatus. 9, 7, 26.

insinuat se fluuius mari. 5, 3, 2.

insistebat vis mali. 8, 4, 8. insistunt cuneis gradus. 7, 11, 15. insistere cedentibus, **nachsetzen.** 8, 11, 18. obsidioni acrius. 7, 6, 23. in terra. 7, 7, 6.

insociabile est regnum. 10, 9, 1.

insolens gaudium. 4, 6, 26. insolentia animi. 6, 6, 5. barbari. 7, 11, 6. Darii, Xerxis. 3, 10, 8. insolitus rigor. 7, 3, 13. stridor. 8, 14, 23. insolitum genus pugnæ. 9, 1, 16.

insontes amici. 6, 10, 25.

insperata salus. 9, 9, 26. insperatum gaudium. 8, 4, 27.

inspirare *quibus* fortitudinem. 4, 13, 12.

instabilis gradus. 7, 11, 16. 8, 11, 13. instabiles manus. 7, 8, 19. naues. 4, 2, 9. rates. 8, 13, 11.

instar regum. 4, 14, 22.

instare. 3, 5, 6. 4, 16, 5. instat Alexander. 5, 9, 12. discrimen. 7, 7, 26. hostis à fronte. 3, 11, 6. hyems. 3, 8, 8. periculum. 5, 10, 15. instant pericula manentibus. 5, 9, 16. instat tempus. 4, 13, 19. instare cui, **anhalten.** 6, 7, 28. *item,* **zusetzen.** 3, 11, 8. *cui* auersо. 4, 15, 22. cedentibus. 4, 16, 30. fugientibus. 3, 11, 13. & 16. obsidioni. 7, 6, 23. perculsis. 4, 16, 4. territis. 4, 4, 10. 4, 11, 18. 8, 14, 25. institit quærere. 4, 7, 27. 6, 7, 25. secare. 9, 1, 33. instare ferociter. 5, 16, 5. languidius. 4, 15, 4. parcius. 8, 14, 26. instantes curæ. 3, 3, 2. 6, 2, 1. improuide. 3, 11, 8.

instincta rabie bellua. 8, 14, 33. sic duces &c. instincti sunt. 4, 14, 8. instinctu *cuius.* 10, 9, 16. purpuratorum. 3, 8, 15. instinctu *diuino* prædicere futura. 8, 6, 16. inst. diuino. 8, 10, 15. V. discinctu. instinctu *cuius* iubere *quid.* 10, 8, 6.

instituisse. 8, 1, 29. instituere sermonem, *inchoare.* 8, 5, 10. institutus primum à quo triumphus. **angericht / auffbracht.** 9, 10, 24. institutum est conuiuium ap. 10, 4, 27. institutionis ingens pretium. 8, 1, 3, 12. institutioni plurimum debuit Alex. 8, 1, 2, 25.

instruere aciem. 4, 16, 28. conuiuium. 8, 4, 22. pilas saxo. V. 5, 1, 33. instructus miles. 4, 10, 9. murus latericio. V. 5, 1, 25. *quis* copia commeatuum. 4, 10, 15. ad obterendum hostem. 3, 2, 10. instructa acies. 4, 13, 21. instructum agmen. 3, 9, 5. omni luxu & opulentia tabernaculum. 3, 11, 23. instructi milites. 3, 8, 22. instructæ quadriremes. 4, 3, 13. instrumenta belli. 9, 3, 1. crudelitatis. 6, 11, 13. V. tormenta. rerum, *pro apparatu bellico, aliisque ad imperium consequendum conducente.* 8. 1, 2, 2.

insula capax fœdis. 8, 6, 2. consita palmetis. 10, 1, 14. *Vide Rader. ad 4, 2, 2. insl.*

in flumine, syluestris, apta tegendis insid. 8, 15, 17. enata medio alueo. 9, 8, 30. sita medio amni. 9, 9, 8. subiecta ostio amnis, abundat auro, equorum inops. 10, 1, 11. insulæ in amne. 8, 9, 7. adnexæ continenti. C. 4, 2, 5. *In*, crebræ in medio amne. 8, 13, 12. paruæ. 9, 9, 18. inter Achaiam & Asiam. 4, 5, 14.

intactus, *non vulneratus*. 9, 8, 21. superstitione. 4, 6, 12. pons. 4, 16, 9. saltus, *vnde nullæ succijæ arbores*. 8, 1, 13. non intactus superstitione. 4, 6, 12. intacta arx. 9, 4, 8. papilla. 6, 5, 28. regio. 5, 9, 15. intactam vrbem relinquere. 5, 3, 15. intactum agmen. 5, 13, 19. nihil int. 5, 6, 5. int. omittere tabernaculum, **ohngeplündert**. 3, 11, 23. intactæ vires. 9, 7, 13. intacta. 6, 6, 16. sunt Bactra. 5, 9, 5. sunt vltima regni. 5, 1, 5.

integrum bellum, **frischer/ newer Krieg**. 9, 4, 16. nihil integ. ferebatur, **alles zerhawen vnd verrissen**. 5, 6, 5. integri in fugam auertuntur, *non saucii*. 5, 4, 28. 8, 41, 23. iuuenes. 7, 1, 37. int. *opponuntur* sumptuosis. 10, 2, 10. *sic* integri *dicuntur*, *nullius criminis rei*. *Cicero pro domo* c. 33. qui profectus sum integer. *Tacit.* 6, 26, 3. dum integer, dum intentatus, honestum finem voluit. *l.* 4. *de pop. act.* Popularis actio integræ personæ permittitur, integris debiles opponuntur. 4, 16, 11. integrare luctum, *redintegrare*. 10, 6, 4.

integere vehiculum pellibus. 5, 12, 20.

intelligi à. 6, 9, 35. à consciis. 6, 9, 15. intellecta fero fraude. 10, 9, 20. intellecturus. 5, 13, 26.

intemperantia gulæ seria tractanti intempestiua. S. 2, 8, 25. linguæ. 8, 1, 45. intemperantius. 7, 5, 15. intemperies cœli. 7, 4, 20. ebrietatis. 10, 4, 19. intempesta nox. 4, 13, 4. 7, 6, 18. intempestiua cupido. 4, 9, 3. res. 6, 11, 29. solicitudo. 3, 6, 11. intempestiua conuiuia. 6, 2, 2. & 5. sacrificia. 3, 4, 2.

intendit amnis nouum alueum. 6, 4, 5. intendere animum. 4, 6, 1. *sic* Germanicus aliis quoque miraculis intendit animum. *Tacitus* 2, 61, 1. intendit curam gens bellicosa &c. 6, 4, 15. intendere curas omnes in quem. 3, 1, 20. *Sic* proximum ei curam intendere, *Plinius dicit* 8, 17, 2. non intenta cuiusquam cura, *Tacit.* 4, 72, 2. Vt mihi conanti nonnumquam intendere curas. *Ouid. de Ponto*, 3, 9, 29. intendunt spiritum metus & periculum. 4, 8, 8. se cœlo nubes. 4, 3, 16. se spissæ nubes. 8, 13, 24. intendere arcus. 6, 5, 28. dolum talem, **anstellen**. 7, 5, 21. d. ad fall, hostem. 8, 3, 17. fugam. 5, 12, 17. f. diuersam. 3, 11, 19. f. ad. 10, 7, 19. f. *quo*. 4, 1, 2. periculum inimico. 10, 8, 7. tormenta. 7, 9, 3. quo intenderat procedere. 5, 6, 12. intentus arti suæ. 9, 4, 28. operi. 4, 3, 20. exercitus ad imperium. 3, 8, 26. intentum ad signum & nutum ducis agmen. 2, 3, 27. intenti arcus. 3, 4, 13. & parati. 9, 9, 24. ad imperium. 5, 11, 1. ad nutum monentis. 3, 2, 13. in euentum. 7, 4, 35. in eu. rei. 8, 1, 44. in pugnam milites. 4, 15, 27. intentior cura. 3, 13, 8. 4, 13, 1. & 11. intentans stipitem. 9, 7, 22.

inter dominum & seruum nulla amicitia. 7, 8, 28. epulas. 8, 2, 8. inter hæc, *interea*. 3, 1, 1. 5, 12, 7. 6, 7, 29. 7, 7, 9. inter vinum & epulas. 8, 2, 6.

Interamnæ terræ. C. 3, 2, 3. *Mesopot.* Interamna Latine, Mesopotamia. C. 5, 1, 15. *Mediam*.

intercipere. V. 4, 10, 16. intercipit fremitus vsum aurium. 4, 13, 38. Ganges Acesinem in mare decursurum. 8, 9, 8. mutus iter. 4, 2, 9. intercipere quem, *occidere*. 6, 4, 8. gloriam. 8, 8, 16. intercipitur gloria. 8, 2, 29. interceptus. 9, 6, 12. à militibus. 10, 2, 3. intercepta epistola. 6, 9, 13. & 15. interceptæ sunt literæ. 4, 10, 16.

intercluſus spiritus. 3, 6, 14. 7, 5, 15.

interdiu. 5, 2, 7. 7, 4, 9.

interequitans. 4, 13, 38. interequitantes agmina prætores. 4, 13, 1.

interesse certamini. 5, 2, 4. concilio. 8, 6, 28. conuiuio. 3, 12, 2. 6, 9, 26. 6, 10, 11. nec interest. 10, 6, 21. nihil interest Regis. 7, 1, 18. nih. int. quomodo. 3, 1, 18. quid int. &c. 9, 2, 20. interest tua, si. 5, 12, 25.

interfector. 6, 11, 14. domini sui. 7, 5, 37. regis sui. 7, 5, 20. interfectores domini sui. 6, 5, 17. parentis. 4, 7, 27. patris. 6, 11, 26. viri clari, clarus & ipse fit. C. 8, 6, 25. interficere *quem* veneno. 10, 4, 9. regem. 4, 10, 16. se. 6, 11, 20. interfici eminus. 9, 7, 21. interficitur leo. 8, 1, 14. interficiuntur puberes. 7, 9, 22. interfectus iure. 8, 1, 12. per insidias. 9, 2, 7. sub noctem. 10, 3, 4. interfecti equites. 3, 11, 27.

interfluit amnis. 5, 5, 2. 7, 7, 13. a. agmina. 3, 8, 28. a. Gordium. V. 3, 1, 12. a. mœnia. 5, 1, 2. a. mediam vrbem. C. 3, 5, 1. Euphrates *vrbem*. 5, 1, 28. Tanais medius Europam & Asiam. 6, 2, 14. T. finis inter Europam & Asiam. 7, 7, 2. interfluunt amnes, *h. e. per mediam regionem fluunt*. 8, 9, 11. interfluens vnda saxa. 4, 3, 6.

interimere insidiantem. 6, 4, 10. multos. 8, 13, 14. prætorem. 4, 8, 11. quem. 8, 1, 5. se ipsum. 6, 7, 34. se ferro. 9, 7, 25. *quos* hasta, gladio. 8, 11, 16. *quem* per insidias. 8, 3, 14. interimi à semet ipso. 5, 12, 14. interempti à suis, ab hoste. 9, 6, 25.

interior regio. 5, 6, 12. tunica. 10, 4, 5. interiora. 8, 2, 21. Ægypti. 4, 7, 5. 4, 8, 3. Indiæ. 9, 1, 8. montium. 3, 7, 7. regionis. 6, 5, 13. regni. 4, 9, 1. & 13. vibis. 4, 6, 22.

interire morbo. 9, 10, 20. 10, 1, 20. maturius. 7, 4, 37. ex vulnere. 10, 1, 20. vestigia itineris intereunt, **gehen auß**. 7, 4, 27.

interlitus bitumine murus. 5, 1, 25. interliti bit. muri. 5, 1, 16.

interluens saxa vnda. C. 4, 2, 8. C. 4, 3, 6.

sine intermissione. 8, 2, 35. intermissum sacrum. 4, 3, 23.

intermoritur ignis. 6, 6, 31. *ita Galli vulgo* tuer le feu, occidere ignem. *nam & viuere dicitur*, *vt apud Ouid. Metam.* 7, 77. extincta que flamma reuixit. *vt ex MS. restituit Gebhard. crepund.* 3, 7.

intermutare. V. 8, 6, 11.

internecio hostium. 9, 5, 20. ad internecionem persequendus. 4, 11, 18.

internitet quid lucis. 4, 3, 16. internitent sidera. 3, 4, 25. internitens fulgor. 4, 12, 14. 7, 11, 21. lux. 8, 4, 3. internitentes geminæ. 3, 3, 16. internitentia arma. 4, 13, 2.

internuncius. 6, 8, 11. pacis dimissus. 8, 2, 29.

interpellare intentum arti. 9, 4, 28. saxum interpellat alucolum. 6, 4, 4. interpellandum otium bello. 6, 6, 12. interpellari à quo. 6, 10, 19. interpellandus. 5, 7, 22.

interpolare & interpellare *sæpe confunduntur*, *vt* V. 4, 6, 28. V. 6, 7, 22. C. 6, 4, 4. *Interpellat.* interpolare silentium gemitu. 4, 6, 28. *hoc loco alium apud Senecam epist.* 47. *confirmatum is Modius nouantiq. epist.* 58. *vbi pro eo quod vulgo editur*, vlla voce interpellatum silentium, *ampleßitur ex MSS.* interpolatum. *at Gronouius observatione* 3, 22. *vtrobique legendum censet* interpellatum. *nam* interpellatur, *cui intercedituv*, *aut quod continuatum abrumpitur*: interpolatur, *quod in aliam formam mutatur*, *sic tamen vt ipsum corpus maneat*. *Sed in Curtio* interpolatum *retineri posse videatur*, *ob alterum locum eiusdem* 6, 2, 5. *vbi sane quam eleganter* interpolare ludis fatietatem epularum, *hoc est*, *interiungere*, *& interßinguere*: *vbi certe verbum* interpellandi *locum habere non potest*.

interponere lapides. 8, 10, 25. interponi aures *cuius* iurgio quorum. 6, 10, 16. interponuntur trabes. 8, 10, 26.

interpres. 5, 11, 5. 7, 10, 4. Darii. C. 5, 13, 7. *sic appellatur is cuius ministerio ad alienam & extraneam linguam intelligendam vtimur*, *vt definit Erißon. de V. S.* interpres extorum metus. 7, 7, 24. interprete adhibito. 8, 12, 9. 10, 3, 6. interpres Græcus. 5, 11, 7. per interpretem audire homines linguæ suæ. 6, 11, 4. per interpretem pronunciari. 6, 5, 19. interpretatio varia. 3, 3, 4. ominum callida. C. 4, 10, 6.

interritus. C. 6, 7, 1. 7, 2, 2. 8, 9, 33. interrito vultu. 6, 5, 29. interritus ad omnia. 4, 10, 4. haurit. 5, 6, 9. interrita magnitudo animi. 8, 14, 44.

interrogare Iouem, *consulere*. 6, 11, 7. interrogatio contumeliosa. S. 1, 3, 23. interrogata mulier. 6, 2, 7.

interrupit orationem gemitus. 6, 9, 3. interrumpendæ sunt res. 5, 2, 1.

interuallum puppium. 4, 3, 15. interuallo vnius ſtadii. 3, 3, 22. interuallum ampliſſimum. 5, 1, 13. exiguum. 3, 3, 14. longum. 5, 8, 2. 7, 2, 21. parum diuidit aciem. 10, 9, 15. interuallo longo dirimere. 7, 7, 14. pari diſtans. 3, 1, 12. interualla crebra. 7, 9, 15. interuallis modicis poſiti lecti. 9, 7, 15.

interueniebat fluuius. 8, 2, 23. interuenit flumen. 9, 2, 18.

inteſtina fraus. 9, 6, 24. inteſtinum facinus. 6, 7, 1.

intextum tunicæ album. 3, 3, 17. intextæ auro veſtes. 9, 7, 12.

intima familiaritas. 7, 2, 35. diuerſorii pars. 6, 11, 12.

intolerabilis æſtus. 4, 7, 6. tempeſtas. 5, 6, 12. intolerandus æſtus. 8, 9, 13.

intonſum mentum. 8, 9, 22. intonſæ comæ. 4, 13, 5. 9, 10, 9.

intorta vorticibus nauis. 9, 4, 11. intorti rami. 6, 5, 14.

intra deſiderium naturale, vſus Veneris. 10, 5, 32. intra dies ſexaginta auxilium mitti. 3, 1, 8. intra iactum teli eſſe. 4, 3, 14. intra muros. 3, 1, 5. intra proceritatem. 8. 1, 2, 9. intra verba peccare, *ſic vt vitra verba, & ad facta non tranſcendas.* 7, 1, 25.

intrat claſſis portum. 4, 4, 12. pauor animos. 4, 16, 17. intrare Ægyptum. 4, 6, 23. armamentarium. 6, 7, 24. anguſtias. 7, 11, 8. Athenas. 10, 2, 3. Babylonem. 4, 16, 7. caſtra. 3, 11, 20. Ciliciam. 3, 4, 2. cubiculum. 6, 10, 21. 9, 6, 4. Damaſcum. 3, 13, 3. fauces. 3, 4, 11. f. Cilic. impune. 5, 3, 22. fines *quorum.* 9, 8, 8. hortum. 4, 1, 21. loca deſerta. 7, 5, 1. nationem. 7, 3, 5. Paphlagoniam. 3, 1, 22. Perſidem, anguſtias. 5, 3, 17. portam. 7, 5, 31. portum. 4, 4, 9. regiam. 6, 7, 16. 16, 6, 2. ſaltum. 6, 5, 17. tabernaculum. 3, 12, 10. & 15. 4, 13, 19. & 20. 5, 12, 15. 7, 7, 22. templum. 3, 1, 14. vallum. 3, 2, 3. victima Hyrc. 6, 5, 1. vrbem. 3, 1, 6. 3, 4, 14. 4, 2, 6. 4, 4, 15. 5, 2, 11. vrbem, regiam, cum curru. 5, 1, 23. in vrbem. 4, 2, 17.

intrepidi. 8, 11, 18.

introduci. 4, 11, 1. 6, 1, 10. 8, 3, 12. ad. 6, 7, 17. coniuratos. 8, 6, 29. introducuntur pellices alio aditu. 8, 6, 3. introduci virgines. 8, 4, 23. introducta inter ludos. 8, 4, 29. introductum in vrbem præſidium. 4, 1, 37. introducti legati. 4, 11, 16.

intromittere *quem.* 3, 12, 10. intromitti. 7, 2, 30. 10, 4, 5. & 21.

introrſum mari cedere. 3, 5, 7.

intueri. 3, 1, 7. aciem. 3, 3, 26. 5, 10, 9. agmen. 4, 14, 5. Bactra, Indos. **ſein abſehen dahin haben.** 4, 11, 13. decora vetera. 6, 1, 8. liberalitatem, volunt. 7, 11, 12. magnitudinem rerum. 10, 6, 6. memoriam *cuius.* 10, 7, 4. prædam. 4, 13, 14. regem. 3, 6, 17. 5, 11, 3. terram. 5, 5, 23. vitam, culpam. 6, 7, 34. *quem* vultu interrito. 6, 5, 29. quos truci vultu. 7, 5, 24. ne quem intuerer præter te. 7, 1, 38. int. auide. 3, 6, 17. à tergo. 5, 12, 8. intuens cum terribili vultu. 7, 2, 6. intuentes magnitudinem rerum. 6, 3, 1.

intumuit vulnus. 4, 6, 19. intumeſcens vlceribus corpus. 6, 11, 17. mare. 9, 9, 10.

inuadit regem leo. 8, 1, 14. exercitum pauor. 4, 12, 14. corpora ſcabies. 9, 10, 1. orbem terror. 10, 4, 15. *quos* terror. 7, 9, 6. inuadere Indos. 8, 14, 5. oppidum. 3, 4, 14. ordines. 4, 13, 20. ord. hoſtium. 8, 14, 17. pleraque. 4. 5, 13. pugnam fundis ſagittiſque. 7, 6, 2. regnum. 10, 10, 18. 9, 2, 7. regna. 10, 10, 7. turbatos. 4, 16, 24. in rupem. V. 8, 11, 11.

inualidum. 7, 8, 15. corpus. 9, 6, 2. corporis. 7, 9, 13. præſidium. 4, 1, 28.

inuehunt ſe fluctus. 9, 4, 10. & 13. flumina aquas torrentes. 9, 2, 17. inuehitur eques, **bricht ein.** 8, 14, 18. *flu.* violentus. 4, 9, 16. frumentum in vrbem. 10, 8, 11. oceanus exæſtuans, **lauffe zu.** 9, 9, 9. inuehi ordinibus. 8, 14, 33. in. 4, 4, 8. in mediam aciem. 8, 14, 15. in lævum cornu. 4, 15, 2. in leu. c. ferociter. 3, 11, 1. in hoſtem. 3, 13, 8. in phalangem. 4, 15, 14. acrius in quem. 6, 9, 30. ſtrenue agmine expedito. 8, 14, 5. laxatis habenis. 4, 9, 24. multa cæde. 4, 15, 20. ingenti vi in lævum cornu. 8, 14, 17. inuectus triremibus, bus, *eas adgreſſus.* 4, 3, 12. vehementer cum equitatu. 4, 16, 1. inuecta animalia, *aliunde importata.* 8, 9, 16. inuecturus moram rebus. V. 8, 3, 14. *vectius* inuect.

non inuenit modum felix temeritas. 8, 13, 15. inuenire locum victoriæ, morti. 9, 2, 34. regem. 10, 5, 2. remedium. 8, 4, 11. ſiros. 7, 4, 24. veſtigium. 7, 4, 29. viam. 7, 11, 10.

inueſtigare tecta. 8, 4, 13.

inueteraui peregrinam nouitatem. 10, 3, 13. inueteratus mos. 8, 5, 20. inueterata auctoritas. 6, 8, 7. virtus. 3, 10, 4.

inuicem, *vtrimque, data reddiſque vice.* 4, 4, 7. 8, 3, 14. conſumptus ſermo. 6, 7, 19. à ſuis atque hoſte vexata regio. 5, 8, 8. accendere clamore. 6, 1, 10. deliberare. 7, 7, 32. ſcribere. 4, 5, 9. ſubire, *viciſſim,* **einer vmb den andern.** 7, 6, 9. vti manibus *quorum.* 8, 7, 6.

inuictus. 4, 7, 27. 6, 5, 11. animus. 9, 9, 23. exercitus. 9, 1, 18. externa vi. 6, 7, 1. aduerſus. 7, 6, 23. inuicta fides. 5, 11, 6. f. ad vltimum erga. 5, 8, 3. manus. 6, 5, 11. m. bello. 3, 2, 16. pietas. 10, 3, 8. inuictum corpus. 9, 6, 12. robur. 9, 2, 23. inuicti. 7, 7, 12. Scythæ. 7, 9, 17. ceteris. 8, 8, 16. inuictæ vrbes. 7, 11, 8. inuicta mala. 3, 12, 19.

inuidere *cui* laudem. 9, 4, 21. inuidens gloriæ *cuius* animus. 6, 9, 19. inuidia. 6, 1, 17. deorum. 6, 2, 19. deum. S. 1, 1, 28. 10, 5, 10. inuidia in miſericordiam vertitur. 7, 1, 1. abſit. 10, 2, 24. ſunt enim, qui, quod ſentiunt, etiam ſi optimum ſit, tamen inuidiæ metu non audent dicere, *inquit Cicero de offic. 1, 24. mitigans ergo quod inſolentius dictum videri poteſt, hac formula,* abſit verbo inuidia. *Raderus. Ita Liuius 9, 19, 15.* abſit inuidia verbo. *quod non de hominum tantum inuidia accipiendum eſt; ſed ſapius, vt gentilium erat captus, de inuidia deorum.* inuidia modo abſit, *ſcilicet deorum.* 10, 9, 6. & ſi inuidia abfuerit. 9, 2, 29. *verebantur enim, ne tantis rebus, tantæque gloriæ inuiderent ei, ſi laſſantium prædicaretur; & per æmulationem deinde omnia etiam bene conſulta in deterius verterent.* inuidiam excitare *cui,* **Vnglimpff.** 8. 8, 22. facere. 6, 10, 27. ſentire. 5, 4, 2. *hoc accipias de inuidia ipſius fortunæ fatorumque. ſic* 8, 5, 19. dii propitii ſine inuidia hæc audierint. 10, 5, 10. inuidia deûm creptus rebus humanis Alex. inuidiam virtute vincere. C. 8, 5, 11. *hoc ſenſu Salluſt. Iugurt.* 10, 2. quod difficilimum inter mortalis eſt, gloria inuidiam viciſti. *Horat. epiſt.* 2, 1, 12. *idem ferme de Hercule dicit, quod Curtius.* non ſine inuidia conſpectus. 6, 9, 25. inuidioſus adpatus. 3, 12, 14. inuidioſum. 6, 11, 5. inuidi malignique. 9, 7, 16. homines nil ſunt aliud quam ipſorum tormenta. 8, 12, 18. inuidia Alexandri erga virtutem ſuorum. C. 6, 1, 18. C. 8, 14, 46. inuidiæ periculo liberatus. C. 6, 11, 40. omne peregrinum imperium inuidiæ ſubiectum. S. 2, 6, 8.

inuiolatus. 6, 4, 14. inuiolata durat moles. 5, 1, 34. fides. 6, 1, 4. libertas. 9, 7, 13. inu. pleraque. 9, 10, 14.

inuiſere Æthiopiam. 4, 8, 3. finem terrarum, mare. 9, 1, 3.

inuiſus *cui.* 10, 7, 7. viliſque popularibus. 9, 2, 7. inuiſa defenſio. 6, 10, 4. grauitas & libertas Regi. 8, 5, 13. liberalitas. 8, 8, 9. perfidia. 7, 5, 20. inuiſum nomen. 10, 1, 4. inuiſos quos habere. 7, 2, 36.

inuitat *quem* liquor flum. vt. 3, 5, 2. aduenas vbertas terræ. 8, 2, 14. inuitari amicos. 3, 12, 2. inuitati ad epulas legati. 9, 7, 15. inu. ad epulas, occiſique. C. 9, 7, 4. *Inuitatum.* C. 6, 8, 16. inuitamentum. V. 4, 10, 24.

inuia ſemita. 6, 4, 20. inuium nihil. 9, 2, 9. inuii calles. 4, 13, 6. 5, 6, 15. inuiæ cautes. 6, 6, 26. cotes. 8, 11, 23. rupes. 5, 4, 18. 6, 5, 13. 7, 11, 7. ſolitudines. 5, 6, 13. ſyluæ. 5, 6, 15. inuia. 8, 14, 7. loca natura & ſitu. 7, 4, 4. ſaxa. 8, 11, 21. ſaxorum. 7, 11, 18.

inultus. 3, 4, 4. ne in. occideret. 7, 7, 37. non inultum mori. 9, 5, 2. inulta perfidia. 3, 8, 4. inulti cæduntur. C. 5, 3, 19. non in. cadebant. 4, 16, 24. haud in. dedere terga. 8, 2, 17. haud inulti periturі. 4, 4, 12. V. inulte. inultus & multus *facile confunduntur, vt* V. 3, 11, 15.

inumbratus amœnitate riparum 2. mnis. 3, 4, 9.
inundat æstus campos. 9, 9, 18. mare terras. 9, 9, 24. multitudo campos. 4, 12, 20. inundans totis campis æstus. 9, 9, 25. inundata est Europa *classe & exercitibus.* 5, 7, 8. cruore Persarum Cilicia. 9, 2, 23.
inuocare. C. 3, 11, 25. *inuocantes* deos, *scil. vt testes iurisiurandi.* 7, 8, 29. noctium. 8, 9, 10. d. testes. 4, 10, 33. 5, 12, 3. iura gentium, deos patrios, apud surdas aures. 6, 11. 15. patrem. 6, 10, 30. *quem* dominum, Regem. 10, 5, 9. Solem. 4, 13, 12. inuocatur Philippus. C. 3, 10, 7.
inusti notis literarum pedes, manus, aures. 5, 5, 6.
inusitata magnitudo. 9, 1, 4. inusitatæ arbores. 9, 1, 13. inusitata gentibus animalia. 8, 9, 16. simulachra. 5, 5, 7.
inutilis bellua. 9, 7, 16. admouendis turribus humus. 4, 6, 9. inutiles bello. 10, 4, 7. aliqua membrorum parte. 9, 1, 25.
Iolai fanum. S. 1, 13, 13. *Ἡρῶον Pausaniæ in Bœoticis p. 575. l. 27. vocat: vnde apparet τὸν Ἰόλαον apud Arrian. 1, 3, 7. rectius* fanum *reddi, quam* lucum.
Iollas frater Cassandri. 10, 4, 19. inter ministros *Alexandri.* 10, 10, 14. *Antipatri filius, qui veneno necasse Alexandrum creditus est. ac discessit propterea defuncti ossa Olympias. Reinec. in regno Macedon. ex Diod.* 19, 11. *Plut. Alex. c. 129. Arriano 7, 5, 14. Iustino 12, 14, 6. Ouid. in Ibin. v. 297. & Vitruuio 8, 3. apud quos nonnunquam* Iolaus *appellatur: quod idem nomen est: sicut* Antipater, *&* Antipas.
Ionas seruitio barbariæ eximit *Alex.* 6, 3, 3. Ionia. 4, 5, 7. V. Iones & Ionides. Ioniæ coloniæ. 4, 1, 10. V. Iones. Ioniæ situs. S. 2, 3, 20. *long.* 57, 0. *lat.* 38, 30. *Ptolemæus in Asi. tab.* 1. Ionicæ vrbes. S. 2, 6, 25.
ipsius fore, *pro suum.* 4, 13, 3. ipsi & sibi. V. 10, 7, 5. ipsum, *pro se.* 6, 7, 33. 8, 1, 28. 8, 4, 18. 8, 13, 20. 9, 1, 8. desineret se ad ipsum vocare. *pro ad se.* 4, 5, 6. *Ibi concurrunt duo reciproca, proinde mutauit alterum in apodicticum, ne cogeretur dicere* se ad se vocare, *quod tamen natura loci, & reciproci postulabat. Darius monuit Alexandrum in literis*, desineret se ad se vocare, *insuauis esset oratio, dixit:* desineret se (*Darium*) ad ipsum (*Alexandrum inquam*) vocare. *Raderus.* ipsos, *pro se.* 5, 13, 5. 7, 5, 26. 7, 10, 4. 8, 13, 24. 9, 4, 18. 9, 7, 13. 9, 9, 21. 9, 10, 14. 10, 2, 10. *more Græcorum αὐτὸν pro ἑ, vel ἑαυτὸν, vel αὐτὸν saepe inter legendum animaduertes ἰδιωτισμὸν seu reciproca cum aliis pronominibus apud auctores permutari, vt* se *pro* ipsum *vel* ipsos, eos, illos, *&* ipsos ipsumve *pro* se *collocent. Cicero de nat. deor.* 2, 63. Canum fida custodia, quid aliud significat, quam se natos esse ad hominum tutelam. se *dixit pro* eos, *vel* ipsos, *vel* illos. *Scripsit περὶ ἰδιωτισμοῦ seu reciprocatione eruditum libellum post Priscianum L. Valla, quem in hac re consules. Rader. ad* 3, 12, 15. *Ita Liuius* 22, 12, 4. concessum eis (*pro sibi*) de virtute ac gloria esse. *nisi malis interpretari*, eos concessisse.
ira. 6, 2, 4. 6, 9, 6. dei manifesta. 8, 2, 6. deorum. 8, 2, 6. deûm 9, 9, 13. iurgantium. 9, 9, 17. multitudinis. 9, 7, 6. regum. 4, 4, 17. adiecta ad violentiam. 8, 1, 41. dissimulata. 9, 10, 21. ingens. 8, 1, 31. iusta. 7, 1, 7. 9, 5, 20. obstrepens. 8, 1, 49. pernicacior. 8, 6, 1. præceps. 8, 1, 48. versa in misericordiam. C. 7, 1, 1. v. in rabiem. 5, 3, 20. ira in Regem. 8, 6, 12. concitat celeritatem. 7, 6, 23. discessit mente. 8, 2, 1. effunditur. 7, 1, 25. recidit in iræ ministros. 10, 1, 6. peruenit in rabiem. 10, 4, 2. prosexit. 7, 9, 16. iram in rabiem vertit *Alexander.* C. 4, 6, 29. *In* ira adcensi. 5, 13, 16. iracundia. 10, 5, 34. irasci *quibus.* 7, 1, 40. iure. 9, 1, 22. parricidis. 6, 9, 2. sceleri, non nomini *cuius*, **der That/ vnd nicht dem Thäter feind sein.** 6, 3, 18. vehementius quam par est. 10, 4, 33. non irascendum inferioribus. S. 1, 3, 18. irati dii. 10, 6, 6.
ire, *marcher*, agmine quadrato. 6, 4, 14. cursu effuso. 5, 13, 12. eunt res eodem cursu. 8, 5, 19. *Sic Cicero Lælio cap.* 12. vt res cepit ire, **wie es anfangt zugehen.** *comme les affaires vont.* ire ad consolandas *quas.* 3, 12, 6. ad persequendos hostes. 6, 8, 9. ad mortem. 5, 9, 7. ante signa. 3, 10, 3. in aciem. 5, 1, 19. in Europam. 10, 2, 25. in hostem. 4, 15, 19. in ordinem. 8, 13, 27. in ordines. 4, 13, 19. domos. 7, 10, 9. inficias. 7, 1, 35. V. 7, 1, 26. obuiam. 5, 8, 10. obu. hosti. 8, 14, 22. retro. 3, 8, 7. vltum. 10, 8, 5. i nunc ad. 8, 1, 52. ite alacres. 4, 14, 25. reduces domum. 9, 2, 34. ite consulite vobis. 5, 12, 11. irent. 3, 10, 10. *Hoc enim ferme verbo diuinitebatur concio. sic apud Sueton. Calig. c.* 46. Abite læti, abite locupletes.
irritare. irruens. &c. *Vide* inrit. inruens.
is ipse. C. 3, 2, 18. *sic* id ipsum. C. 5, 3, 14. ea res ipsa. C. 3, 12, 10. id ipsum, *pro* ad ipsum. C. 6, 9, 8. is *&* ibus *mutatæ.* V. 8, 9, 17. V. 8, 14, 12. V. 10, 1, 1. is *&* ipse. V. 6, 11, 8. *&* 26. is *&* idem. V. 6, 11, 35. is *&* ii. V. 8, 2, 20. ea tempestate. 6, 2, 15. il *&* illi *permutata.* V. 4, 5, 7. ii *&* hi. V. 3, 13, 7. V. 3, 8, 20. V. 4, 1, 12. V. 4, 14, 24. V. 4, 15, 12. V. 5, 5, 24. V. 6, 8, 19. V. 6, 10, 37. V. 7, 2, 35. V. 7, 4, 24. V. 8, 1, 49. V. 8, 3, 6.
Issos. S. 2, 4, 9. *long.* 69, 20. *lat.* 36, 26. *Ptolemæus in Asi. tab.* 1. vrbs. C. 3, 7, 6. & 8. capta à Maced. 3, 8, 14. ad Issos prælium. 4, 1, 34.
iste. 8, 8, 1. S. 1, 7, 35.
Ister. 7, 7, 4. maximum Europæ flumen. S. 1, 12, 2. in Germania oritur. S. 1, 12, 7. *Eius ostia long.* 63, 30. *lat.* 47, 10. *Ptolemæus in Eur. tab.* 8. inter Istrum & Euphratem. 4, 11, 13.
isthmus inter Ponticum & Cilicium maria. 3, 1, 13. Isthmiorum ludicrum. 4, 5, 11. institutum à Glauco propter Melicertam, tempore Persei. *auctor Clemens Alex. Stromat. lib.* 1. *Vide & Apollonium, l.* 3. *v.* 1239.
Istriani. S. 1, 5, 5.
Italia. 8, 1, 37. Italiæ ora. 10, 1, 18.
item *pro iisdem.* 4, 12, 6. item (*Acidal. iterum*) 6, 7, 28.
iter, viæ. 5, 4, 4. *&* 12. *de cursu fluuii.* 5, 1, 13. 6, 4, 6. quâ meant naues, cogitur in tenuem alueum. 9, 4, 9. callium. 5, 4, 17. quatridui. 6, 5, 16. saltus. 3, 7, 6. vndecim dierum. 9, 2, 2. antelucanum coquus ad prandium. S. 2, 8, 25. aptum tegendis insidiis. 7, 7, 32. arduum, impeditum. 6, 2, 34. ard. præceps. 5, 4, 12. auersum ab vrbe. 5, 3, 5. breuius. 5, 13, 9. breuissimum. 4, 16, 11. campestre. 5, 1, 12. 5, 3, 16. 6, 4, 3. capiens vix quaternos. 3, 4, 13. commune, tutius. 7, 4, 15. continuum. 4, 10, 19. demonstratum. 5, 4, 17. difficile. 5, 4, 13. diuersum. 5, 4, 30. expeditum. 5, 5, 2. factum. 6, 6, 21. impeditum ramis. 8, 2, 34. ignotum. 3, 13, 4. 5, 3, 12. 8, 2, 2. medium, tutum apertumque. 5, 4, 2. nocturnum. 7, 5, 1. n. tolerabile. 7, 5, 5. nouum aperire mari. 5, 3, 22. obsitum niuibus. 5, 6, 13. occultum per calles, auersum. 5, 3, 5. oc. ignotum. 5, 3, 5. occupatum. 3, 7, 7. omissum. 5, 13, 1. pedestre. 4, 2, 9. placidum per campos. 8, 9, 3. præceps. 5, 4, 12. minus præceps, arduum. 5, 4, 22. pristinum. 7, 4, 27. quietum. 8, 4, 2. rectum. 4, 16, 7. r. ducit in. 3, 11, 19. syluestre &c. 7, 7, 32. terrestre. 9, 10, 2. tolerabile. 4, 7, 6. tutum. 5, 4, 2. in campo. 8, 2, 1. iter ducebat. 3, 11, 19. patet. 7, 8, 18. itineri sarcinas aptare. 6, 2, 16. iter ingredientes. 5, 13, 12. itinera. 4, 12, 1. *de cursu fluu.* 6, 4, 4. breuiora. 8, 9, 29. modica. 7, 9, 20. 8, 12, 1. strata sarcinis. 3, 11, 20.
iteratio eiusdem vocis. C. 4, 2, 8. *Summi.* C. 4, 3, 13. *Vndique.* C. 4, 7, 13.
iubet nunciari. 3, 8, 7. trucidari. 3, 8, 5. iussit suis (*al.* suos) abstinere corporibus. 5, 6, 8. habere bonum animum. 5, 5, 8. iubente rege, vt. 5, 13, 19. iubentes ducere, *pessimes, postulantes.* 6, 4, 1. *vbi Gronou. obtemat. pag.* 107. *ex tribus MSS. mallet* subeuntium. *Illud tamen comparet etiam* 9, 4, 23. iussus abire. 8, 1, 14. adcedere. 5, 11, 5. iusso eo adseruari. 3, 13, 3. transfuga adseru. iusso. 4, 13, 37. iussus sequi. 8, 10, 4. subsequi. 7, 9, 22. phalange sequi iussa. 5, 13, 10. iussi considere. 7, 8, 9. dare. 6, 1, 20. redire. 6, 2, 17. subsistere. 8, 12, 8. alis subsistere iussis. 3, 11, 2. iubere cum infinitiuo & accusatiuo. C. 5, 6, 8. *sic* pueros iussit equos conscendere. 10, 8, 4. *vbi tamen rectius legas*; pueris equos conscendere

ſcendere iuſſis. iubendi verbum ſæpe intruſum auctori. C. 5, 2, 29. C. 7, 1, 18. *Iuſſit.*

Iudæa. S. 2, 11, 24. *long.* 66. 20. *lat.* 31, 30. *Ptolem. in Aſ. tab.* 4. Iudæi. S. 2, 11, 23. vltra portas Caſpias. C. 6, 4, 19. propinquo exitio liberati. S. 2, 11, 26. ſuis legibus viuere permiſſi. S. 2, 11, 30. quando Alexandriam venerint. C. 4, 6, 31. Iudæorum ſacerdos. S. 2, 11, 22. ſacerdotes. S. 2, 11, 24. perpetui hoſtes Samaritani. S. 2, 11, 31.

iudex. 7, 3, 7. V. index. cauſſæ optimus, abſens, præſens. 6, 10, 3. fauens. 6, 7, 32. iudices. 5, 2, 4. iudicare reum. 6, 9, 31.

iugalium vis ingens. 9, 10, 22.

iugeris vnius ſpatium. C. 5, 1, 36.

iugulare *quem.* 3, 2, 20. iugulum ferire. 7, 2, 27. iugulo gladium admouere. 6, 7, 12.

iugum. C. 3, 1, 15. 3, 11, 11. 3, 3, 16. *vbi Raderus.* boum. 7, 8, 17. fortunæ præſ. 3, 12, 25. imperii. 4, 5, 13. 6, 3, 6. montis. 3, 4, 4. (*quod idem* dorſum. 3, 4, 12.) 3, 8, 22. *&* 26. *&* 27. 3, 9, 10. 3, 11, 2. 4, 13, 16. m. curuatum ſinu flexuque. 3, 4, 6. m. perpetuum. 3, 4, 6. montium. 5, 3, 16. 5, 4, 23. imminens. 3, 4, 4. perpetuum. 7, 3, 19. perpetuum, opacum, vmbroſum. 5, 4, 9. ſummum. 8, 11, 5. ſub iugum mittere victores. 8, 7, 12. iuga montis colleſque reſonant. 8, 10, 10. montium. 3, 10, 2. 6, 3, 16. 6, 5, 13. 8, 9, 5. *&* 12. m. aſpera. 3, 10, 10. m. cohærentia inter ſe. 7, 3, 21. m. obruta niue. 7, 11, 8. m. perpetua. 5, 4, 5.

Iulius Valerius. C. proleg. cap. 4. *in* Hartliebus.

iumenta. 3, 8, 18. 4, 2, 20. 5, 13, 17. 6, 6, 15. 8, 4, 19. onera dorſo portantia, (*σαγοφόρα.*) 3, 13, 16. *vbi Raderus.* & cameli. 5, 6, 9. *caſa in vſtum.* 7, 4, 25. conſoſſa. 5, 13, 28. deficientia. 5, 13, 24 fatigata vulneribus. 5, 13, 23. *ium.* quæ vos vehunt. 5, 5, 22. vehunt currum. *Ibid.* iumentorum iugaliumque vis ingens. 9, 10, 22. iumenta agere. 5, 12, 20.

iunxit me fortuna cum. 5, 8, 6. iungit pons vrbem. 5, 1, 29. ſocietas periculi ſolitos alias inter ſe hellare. 9, 4, 15. iungere aciem. 8, 14, 21. amnem ponte. 5, 9, 9. copias. 8, 10, 21. c. *quibus.* 4, 12, 7. filiam ſibi matrimonio. 8, 1, 9. f. *cuius ſecum* in matrimonio. 10, 3, 11. hoſtes. 4, 15, 15. *quam* ſecum matrimonio. 5, 3, 12. inſulam continenti. 4, 2, 8. naues. 8, 10, 3. opes. 8, 4, 28. quadriremes inter ſe. 4, 3, 14. ſe *quibus.* 6, 7, 15. turmas. 4, 13, 26. *quos* in obſidionem. 7, 6, 19. iungitur Taurus montib. Armeniæ. 7, 3, 20. iungi *quos* connubio. 8, 4, 25. iure matrimonii. 8, 4, 26. iunctus ponte amnis. 3, 7, 5. Euphrates pontibus. 3, 7, 1. 4, 9, 12. nemus flumini. 9, 1, 13. iuncti Eneti Paphlagoniæ. 3, 1, 22. iunctæ rates ſunt. 7, 8, 7. ſyluæ campo. 8, 4, 1. iuncta agmina. 4, 15, 23. nauigia. 9, 6, 1. vehicula inter ſe. 9, 1, 15.

iuniores, *&* iuuenes. V. 8, 1, 37. iuniores, *qui ætate ſunt militari.* 9, 4, 15. multitudo iuniorum. 5, 10, 3. omiſſum à iunioribus prælium. 5, 2, 5. *Apud Liuium* 9, 43, 4. vt omnes iuniores ſacramento adigerentur. 6, 28, 4. iuniores Romani (*ſcribe* Romam) ad edictum conuenere. 2, 28, 5. citant nominatim iuniores. 25, 5, 5. inopia iuniorum. 27, 40, 4. iuniores iureiurando adacti. *Adde Val. Max.* l. 6. c. 3. *Rom.* 4. *Valtrin. de Milit. Rom.* l. 2. c. 4. *alibi Liu. æquipollente vocabulo* iuuentutem *appellat*, vt 25, 15, 9. fiducia iuuentutis Thurinæ. 24, 21, 8. is primorum (*lege* Tarentinorum) iuuentute conſcripta &c. *Adde infra* iuuentus.

Iunius menſis apud Macedonas rem gerentibus infauſtus. S. 2, 5, 4.

Iuno. S. 1, 1, 20.

Iupiter. 4, 15, 15. Græciæ vltor aperuit oculos. 5, 5, 8. Iup. deſcenſor. S. 2, 3, 28. Olympius. S. 2, 7, 23. S. 2, 6, 13. Iup. ſpeciem draconis induit. S. 1, 1, 14. Iouis Hammonis oraculum. 4, 7, 5. filius dici credique vult *Alex.* C. 8, 5, 5. Iouis templum. 3, 1, 14. Iouti ſacrata ara. 3, 12, 27. Iouem ſui generis auctorem credi vult *Alex.* 4, 7, 8. propitiat *Alex.* 4, 13, 15. Ioue genitus *Alex.* 8, 10, 1.

iurare in verba *cuius* præeunte *quo.* 7, 1, 29. per præſentes deos. C. 6, 7, 5. per ſalutem Alexandri. 6, 11, 18. iurando ſancire gratiam. 7, 8, 29.

iurgantes. 8, 1, 40. iurgium amatoris & ſcorti. 6, 10, 16. inter amatorem & exoletum. 6, 7, 33.

ius faſque ſit mortalibus. 10, 10, 13. ius adloquendi. 10, 2, 15. amicitiæ. 6, 9, 13. amoris. C. 8, 4, 21. gentium. 4, 2, 15. gent. commune. 10, 7, 2. imperii. 10, 8, 1. 10, 10, 4. *Vide Clapmar. arcan.* 1, 10. *&* 4, 2. *Item Arniſ. de iure maieſt.* 2, 1, 2. ius libertatis. 5, 12, 16. vſus familiaris. 6, 9, 18. ius datum. 8, 12, 5. vindicatum. 3, 12, 16. iuris eiusdem eſſe. 10, 3, 14. humani diuinique fœdera. 3, 10, 8. ſui ſunt *gentes.* 6, 3, 9. contra ius faſque. 6, 4, 9. iure belli. 5, 12, 17. 8, 7, 12. commercii nullo miſceri cum. 9, 10, 8. imperii amplioris donatus. 9, 8, 10. matrimonii iungi. 8, 4, 26. iure adfectus ſupplicio. 7, 1, 1. interfectus. 8, 2, 12. certo poſſeſſum. 4, 1, 27. iure meritoque. 10, 9, 3. pro iure amicitiæ. 6, 9, 18. iusiurandum exigitur. 10, 7, 9. iureiurando adfirmare *quid.* 6, 7, 4. iura belli. 4, 1, 13. 7, 8, 28. gentium. 6, 1, 15. gent. violata. 4, 2, 17. naturæ. 9, 5, 7. iura *alicunde* petere. 5, 7, 8.

iuſſu Alexandri. 7, 5, 26. Darii. 5, 2, 8. regis. 3, 7, 15. 5, 10, 10. Xerxis. 7, 5, 28.

iuſtitia Alexandri. 4, 11, 2. perſpecta. 5, 12, 5. iuſtus rex, *legitimus, verus.* 5, 9, 8. 7, 4, 17. 10, 5, 14. iuſtum prælium, *opponitur velitationibus*, **ein rechtſchaffenes Treffen.** 3, 13, 8. iuſto maior cupido. 10, 5, 29. iuſti illi reges Darius & Xerxes. 10, 6, 14. iuſtæ cauſſæ formidinis, *opponuntur inanibus & vanis.* 4, 13, 5. iuſta arma, *non tumultuaria, nec luſoria.* 4, 14, 5. 9, 7, 19. iuſtiſſimi barbarorum Scythæ. 7, 6, 11. iuſta, *funebria*, perſoluere *cui.* 4, 12, 2. 6, 6, 19. præſtare regi. 10, 8, 18. ſoluere corpori. 10, 6, 7. ſoluta corporibus defunctorum. 3, 12, 15.

iuuare exercitum tectis & commeatibus. 7, 3, 1.

iuuenis, *Alexander*, elatus inſolenti gaudio. 4, 6, 26. impiger. 3, 3, 1. nobilis. 6, 7, 22. pubeſcens. 7, 2, 4. iuuenes fortiſſimi. 7, 2, 37. fort. adſumpti. 7, 5, 21. geniti eadem matre, nouem. 6, 5, 4. integri. 7, 1, 37. nobiles. 8, 2, 35. 8, 13, 13. pares numero totius anni diebus. 3, 3, 11. perniciſſimi. 7, 11, 7. promptiſſimi. 8, 11, 9. *al.* fort. iuueniles animi immoderati. C. 4, 5, 3. iuuenta inritat iracundiam & cupidinem vini. 10, 5, 34. iuuentæ flos. 3, 5, 8. iuuentus, *iuuenes viri.* 4, 4, 20. egregia, **wackere junge Mannſchafft.** 3, 2, 9. nobiliſſima. 6, 9, 21. Cappadocum iuuentute adſumpta. 4, 1, 34.

iuxta infeſtus Athenienſibus Arpaloque. 10, 2, 2. iuxta ad. V. 6, 8, 17.

K.

Καπελαμβάνειν. C. 4, 3, 11. *Clauder.*

L.

L ſimplex pro duplici *in ſcripturæ & ſermone crebro vſurpatur*, vt C. 3, 1, 24. C. 3, 3, 16. *ita nos à* volere *ital.* **wollen** *deducimus; à* vallo **waal** &c. L. & R. *permutantur.* C. 4, 2, 5. *Aut.* L. & S. C. 3, 2, 8. *Aſia.*

labat quidquam ex patrio more. 8, 5, 7. labant animi. 5, 3, 10. partes. 3, 8, 30. labens leni tractu *amnis*, è fontibus. 3, 4, 8. labitur amnis. 6, 4, 5. labuntur flumina. 7, 4, 13. labi ex bellua. 8, 14, 38. lapſus è manibus cuſtod. *pro elapſus.* 3, 13, 3. ex equo. 4, 16, 23. lapſa in vanum manus, **der ſtreich nicht angangen.** 4, 6, 16. lapſo fundamento. 4, 3, 10. lapſi ex rupe. 8, 11, 12. lapſa ſunt omnia in morem externum. 6, 2, 2. labem felicitatis imponere *cui.* 7, 7, 30.

labor boum. 7, 8, 18. itinetis. 4, 10, 19. 9, 10, 15. breuiſſimus. 5, 13, 4. continuatus. 7, 11, 17. continuus. 9, 5, 7. cont. militiæ. 9, 3, 1. diurnus. 5, 13, 5. immodicus pudorem vincit. 8, 2, 34. inritus eſt obſtante natura. 6, 6, 26. magnus, inr. 7, 7, 26. maximus. 8, 9, 28. multiplicatus. 7, 3, 17. 8, 4, 10. nocturnus. 5, 13, 5. præcipuus. 4, 9, 19. ſterilis. 3, 10, 6. tolerabilis. 4, 7, 10. labori parcere. 5, 13, 5. laboribus alienis

qui se tutum putat, decipitur. S. 1, 7, 22. laborare luxuria, bello. 9, 3, 11. laborantes, *perditissimos in praelio.* 9, 1, 15.

Lacedæmonii. 6, 1, 5. & 19. gens bello nobilissima. 6, 1, 7. societatis *cum Alex.* fidem violant. 9, 3, 15. in expeditionibus Alexandri non erant. 8. 2, 5, 35. totam Peloponnesum in suas partes trahunt. S, 6, 1, 7. in Asiam profecti. S. 2, 7, 19. cum Memnone consilia sociant. S. 6, 1, 5. Lacedæmoniorum cum Antipatro pugna. S. 6, 1, 16. Lacedæmoniis læta belli principia. S. 6, 1, 13. fidem dari *ab Alexan. pessimi*ant *Græci.* 6, 5, 6. inter Lacedæmonios rex eminebat. 6, 1, 3. *Lacedæmon habes long.* 50, 15. *lat.* 35, 30. *Ptol. in Eur. tab.* 10.

lacerant *quos* falces. 4, 15, 4. lacerare manus stipitibus. 4, 3, 5. nauigia. 4. 3, 25. vestes. 5, 6, 4. lacerari per vitimos cruciatus. 6, 11, 15. laceratus humero vsque ad ossa. 8, 1, 15. lacerata vestis. 4, 15, 26. 7, 5, 24. laceratum corpus. 8, 6, 8. lacerati crines. 3, 11, 25. 10, 5, 19. laceratæ vestes. 5, 12, 12. lacerata nauigia. 9, 9, 24.

lacertæ ingentes. 9, 8, 2.

lacerti & brachia. 9, 1, 29. auro culti. 8, 9, 21.

lacessere hostem telis. 6, 5, 17. insontes. 6, 10, 18. lacessitus hostis. 9, 8, 19. lacessiti. 7, 6, 11. bello. 7, 10, 8.

lachrimæ absterſæ. 5, 5, 8. inhibitæ. 10, 6, 3. manantes. 4, 10, 34. 6, 7, 28. 6, 9, 35. 9, 3, 2. man. præ gaudio. 7, 8, 5. lachrimis mutuis perfusus. 5, 12, 8. obortis. 4, 10, 20. 5, 5, 23. 6, 2, 18. 8, 2, 8. 10, 8, 20. lachrimæ obortæ. 5, 2, 19. 6, 9, 3. 10, 5, 1. 10, 6, 4. manant. 7, 2, 5. pœnitentiæ indices. 5, 10, 13. produnt animum. 5, 2, 19. celeriter inarescunt. 5, 5, 11. Quemadmodum dixit rhetor Apollonius, lachrima nihil citius arescit. *Cicero de inuent. lib.* 1. *f.* & *ad Heremn. lib.* 2. *f.* lachrimare. V. 4, 10, 30.

Lacones. 6, 1, 11. Laconum defectio. 7, 4, 31. *Vide supra Lacedæmony.* acies. 6, 1, 11.

lacuna auia, sicca. 4, 16, 14. lacunæ. 8, 14, 8.

lacus falsus. 9, 10, 1. l. & specus. *plur.* 5, 4, 23.

Lade. S. 2, 7, 15.

lædere neminem. 6, 10, 18.

lætari aduentu amici. 7, 2, 21. lætitiæ liberorum &c. 6, 5, 5. communis odia priuata in beneuolentiam vertit. S. 1, 7, 32. effusa. 7, 10, 5 moderata militantium. 7, 1, 24. lætus adclamationibus, *propter adclam.* 9, 4, 23. adspectu. 3, 2, 10. benignitate. 8, 12, 16. ceteris. 6, 5, 3. gaudio inspe rato. 8, 4, 27. his rex. 7, 4, 39. simplicitate barbari. 8, 12, 10. victoria. 9, 1, 1. læta victoria specie, euentu. 9, 8, 20. *Sic apud Flor.* 2, 15, 1. bellum maximum euentu. læti mutua fide. 8, 6, 12. omine. 4, 4, 5. læti, *amœni*, frondibus colles. 5, 4, 8. lætiores trunci. 6, 5, 14. *dicuntur præ ceteris pulchri validique.*

læuitas. 8, 9, 22.

læuus. 3, 9, 3. 4, 15, 28. *vtrobique* V. læuus humerus. 9, 8, 22. oculus. S. 1, 2, 10. læua, *scil. manus.* 9, 5, 1. pars *corporis.* 6, 5, 27. à læua V. 5, 1, 11. à læua esse. 6, 4, 17.

lamenta. 10, 5, 7. lamentari *quem.* 3, 12, 7.

laminæ argenteæ clypeorum. 8, 5, 4. ferreæ, connexæ. 4, 9, 5. laminarum serie graues. 3, 11, 15.

Lampsacenus ager. S. 2, 4, 13. Lampsacenis propter Anaximenem parcitur. S. 1, 3, 28. *ferine id factum, quam putauit Cappellus in Alex. anno 11.* Lampsacus. S. 2, 4, 13. *long.* 55, 20. *lat.* 41, 26. *Ptolem. in As. tab.* 2. à Persis occupatur. S. 2, 12, 18.

lancea, λόγχη, armigeri. C. 7, 1, 9. & 19. infixa pectori, eunisa. 6, 1, 15. tapta ex manibus armigeri. 8, 1, 45. laneam emittere. 9, 7, 21. *De lancea iaculatrici, vt appellat Lipsius, ipsum vide Poliorcet.* 4, 4. & *Tinium lexic. constructorj.* 1, 8.

Langarus. S. 1, 12, 14.

languescit acies. 6, 1, 11. aqua repore. 4, 7, 22. languit fauor. 10, 7, 13. languentes spes. 4, 16, 6. languidæ manus. 8, 14, 32. languide. 9, 9, 13. languidius instare. 4, 16, 4.

laniare os vnguibus. 8, 2, 5.

lanificium Persarum feminis contumeliosum. C. 3, 2, 19. & 20.

Laome-

Laomedon. 10, 10, 2.

lapideus pons. 5, 1, 29. lapilli insignes candore. 9, 1, 30. *Vide Panciroll. res deperdit. part.* 1. *tit.* 16. *pag.* 470. *m. Alciat. de Verb. Sign. l.* 4. *com.* 4. *operum* 1017. *f.* ex auribus pendent. 8, 9, 21. lapis quadratus. 5, 1, 33. *Vide Brisson. lexic.* lapides dispositi crebris interuallis. 7, 9, 15. excussi fundis. 5, 3, 19. vinculum lateri. 8, 10, 25.

lapsus *fluminum* lenis modicusque. 8, 9, 18. lapsu occulto, *sub aqua*, penetrare ad. 4, 3, 10.

laquei funium adiecti. 7, 11, 15. ramorum occulti. 6, 5, 15.

sine lare. 5, 12, 2.

largus commeatus. 7, 3, 18. imber. 4, 7, 14. vsus vini 8, 9, 20. largi fructus. 7, 4, 26. largæ aquæ. 6, 6, 23. 9, 1, 11. largius vinum 8, 6, 14. largiore vino vsus. 8, 12, 17. large. 4, 2, 2. largius circumferri merum. 7, 4, 7.

Larissa. S. 2, 6, 28. *long.* 50, 0. *lat.* 39, 10. *Ptolem. in Eur. tab.* 10.

lasciuia. 8, 10, 15. lasciuiæ *oppositæ* continentiæ. 6, 6, 1. lasciuior corporis [illegible] 7, 10, 4.

laserpitium. C. 7, 4, 25.

lassare læuam. 9, 5, 1. lassitudo. 7, 11, 8. lassitudine vinci. 3, 7, 10.

Lasthenes. S. 1, 5, 15.

latebra hostium. 7, 11, 19. latebræ. 9, 3, 8. montium. 7, 4, 4. latebris syluarum se occulere. 3, 8, 10. latere. 6, 10, 28. sub vmbra *cuius.* 6, 10, 22. latens periculum. 10, 1, 29. latentes. 9, 9, 5. caussæ. 5, 11, 10. nodi. 3, 1, 18. res. 7, 7, 9. latendum est inter hos, qui nos miseros nosse ceperunt. 5, 5, 16. latibula 6, 5, 17.

lateri vinculum sunt lapides. 8, 10, 25. latere crudo structa. *Ib.* laterculus. 7, 3, 8. coctilis. 5, 1, 25. & 29.

latitudo aggeris. 4, 2, 21. lat. & lassitudo. V. 7, 11, 8. latior ab imo structura. 7, 3, 9. latius manat sanguis. 4, 6, 19. V. longius.

latrare vehementius. 7, 4, 13. latratus. 9, 1, 31. canum. 8, 10, 9.

latro *dicitur qui coniurauit in principem.* 8, 8, 2. & 19. omnium gentium *Alex.* C. 7, 8, 19. seruatorum suorum *Alex.* 8, 2, 9. latronum XX. millia. 7, 6, 2. pœna in Gallia. C. 5, 8, 15. latrocinia. 8, 2, 16. latrociniis adsueta gens. 6, 5, 11. latrunculorum solertia. 4, 13, 8. *Sic dicebantur qui non auctoritate publica, neque iusto bello arma retinebant; sed priuato consilio, & per factiones.* Lepidus *ea caussa* latro *vocatur apud Sallustium Hist.* 1, 3, 8.

latus agminis tutum. 3, 9, 11. currus vtrumque. 3, 3, 15. hostis nudum. 9, 5, 11. Thraciæ læuum. 6, 2, 13. lateri suo semet admouisse. 7, 1, 14. latus haurire gladio. 7, 2, 27. munire ab hostibus domesticis. 6, 8, 9. à latere *cuius.* 3, 5, 15. *Sic* ab latere *inde eos nominat* tyranni *Liuius* 24, 5, 10. à latere vtroque. 7, 9, 3. latera nauium. 9, 4, 10. à lateribus. 7, 7, 35.

lauari. 6, 9, 9.

laudati pro concione milites. 9, 1, 1. laus exstatiata. 9, 6, 15. maior. 6. 2, 19. parta. 6, 3, 5. 6, 6, 5. perpetua. 5, 4, 12. vera. 8, 14, 46. cum laude memorabili. 5, 8, 16. laudes [illegible] 3, 11, 22. debitæ. 5, 8, 10.

lauri baccæque. 8, 10, 14.

laxauere se compages operis. C. 4, 3, 6. se paulatim sinus montium. 3, 9, 12. laxare animum. 3, 6, 11. ordines. 4, 15, 35. spiritum. 4, 8, 8. laxatus est animus curis. 6, 2, 1. laxata compages arietibus. 4, 4, 12. vis morbi, *remissa.* 3, 5, 9. laxati funes. 4, 3, 24. ordines. 4, 13, 33. 4, 15, 20. laxatis habenis. 4, 15, 3. l. hab. inuehi. 4, 9, 24. laxius stare. 3, 7, 10. tendere. 3, 8, 18.

lectica aurea. 8, 9, 24. militaris. C. 7, 6, 8. lecticæ aureæ. 5, 9, 29. lectus *coniugalis.* 8, 1, 43. lecti aurei *comm.* C. 9, 7, 15. lectis argenteis cubare. C. 8, 8, 9.

legare eosdem. 10, 8, 22. legari ad regem, *ablegari.* 4, 5, 11. legatur (*legatus mittitur*) à rege. 10, 8, 15. legati Abiorum Scytharum *ad Alex.* 7, 6, 11. Abisaræ. 8, 13, 1. Abis ad Alex. 9, 1, 7. Aspendiorum. S. 2, 12, 1. Athenienſium. 3, 1, 9 Ath. Chiorum, Rhodiorum, *ad Alex.* 4, 8, 12. barbarorum. 7, 6, 5. Carthaginenſium *ad Tyrios.* 4, 2, 10. 4, 3, 19. Cyrenenſium dona adferunt *Alex.* 4, 7, 9. gentium. 10, 8, 8. gentium duarum centum adeunt Alex. 9.

7, 12. Germanorum. S. 1, 12, 7. Græcorum. S. 1, 9, 16. S. 1, 12, 9. missi domos. 9, 8, 1. Lacedæmoniorum ad Darium. 6, 5, 7. Magnetum. S. 2, 6, 25. Omphis ad Alex. 8, 12, 5. Persici mirantur Alex. S. 1, 2, 25. Sacarum. 7, 9, 17. Sac. benigne excepti. 7, 9, 19. Scythatum ad Alex. 7, 8, 8. 8, 1, 7. & 9. Sclgensium. S. 2, 12, 9. Syrmi regis. S. 1. 12, 7. Trallianorum. S. 2, 6, 25. vrbium Græcarum *ad Darium*. 3, 13, 6. 5. 5, 1, 5. vndique Babylonem confluunt. C. 10, 4, 15. superueniunt. 4, 3, 19. introducti. 4, 11, 16. legatorum multitudo. C. 4, 5, 11. *Duodec.* legatis Carthaginensium parcit *Alex. in excidio Tyri*. C. 4, 4, 18. legatio benigne audita. 8, 1, 10. legati mittuntur ad equites. 10, 8, 14. *Improprie sumta voce. Prorsus vt apud Liu.* 2, 32, 8. placuit oratores ad plebem mitti.

legere terram. 10, 1, 16. solerter. 8, 6, 9. legi, *de dilectu milit.* 8, 5, 1. lecti centum, *electi*. 5, 5, 22. legio non idem quod phalanx. C. 1, 2. 11. *Cypeu.* legiones hostium. 9, 2, 24.

lembi piratici. 4, 5, 18. & 20. *Naues piraticæ non vnum habuere nomen, aut speciem. Fuere* lembi, lembunculi, celoces, myoparones, liburnicæ, πάλιαι λησρικαὶ, καὶ λησρίδες τινες. *Liuius & Plautus*. prædatorias, *passim alij*, prædonum & piratarum naues *appellitant. Liuius tamen bellicas agnoscit lembos*, & classes lemborum *vocat decad. 5. lib. 5. c. 10. Ceterum* lembus *proprie* nauicula breuis piscatoria *est. Marcello c. 13. n. 5. auctore. seruiunt tamen apud Liuium & Polybium belli quoque vsibus. Cyrenenses inuenere. Fulgentius n.* 30. lembi, *inquit*, nauiculæ genus velocissimæ, quam ἐγχειρίδιον dicimus. *Est in lembum Suetchi epigramma, Anthol.* 2, 41, 4. *Plura Lilius Gyraldus, & Rayssius de nauigiis.* Raderus. *Vide & Dempsterum in Rosini antiq.* 7, 32. *p.* 1165.

lenis æstus. 9, 9, 7. & leuis. V. 6, 6, 23. oratio. 6, 2, 20. tractus aquarum. 5, 3, 2. leni tractu labens *annis*. 3, 4, 8. lene mare. 4, 2, 8. lenior tractus. 4, 9, 21. lenitus fastigium. 6, 6, 25. mature emendandum, quod lenitate peccatum est. S. 2, 11, 11.

lentum vimen, Zehe. 6, 5, 16. lenta remedia. 3, 5, 13. lentius sequi. 5, 13, 21.

leo eximiæ magnitudinis. 9, 1, 32. fit pabulum auium. 7, 8, 15. leones in caueis. 5, 1, 21. raræ magnitudinis domiti, interdona. C. 5, 1, 21. C. 9, 8, 2. leonum interfectores. C. 8, 1, 14. *venabulum*.

Leonidas Alexandri pædagogus. S. 2, 8, 25. Olympiadis propinquus. S. 1, 2, 5. vir seuerus & parcus. S. 1, 2, 2. Leonidæ vitium, citatior gressus. S. 1, 2, 14. *alius* Parmenioni amicus. 7, 2, 35.

Leonnatus *scribitur* V. 8, 1, 46. V. 9, 10, 2. *rectius quam* Leonatus. *Sic enim & Græci.* ex purpuratis *Alex.* 3, 12, 7. armiger. 6. 8, 17. lanceam aufert *Alex.* 8, 1, 46. ad cubiculi *regij* limen excubat. 8, 6, 22. *capiti præest in prælio aduersus Porum.* 8, 14, 15. *Alex. periclitanti subuenit.* C. 9, 5, 14. & 15. semianimis procubuit. 9, 5, 17. præmissus. 9, 10, 2. leuis armaturæ partem ducit. 9, 10, 6. stirpe regia genitus. 10, 7, 8. Leonnati literæ *ad regem* 9, 1, 19. Leonnato data prouincia post mortem Alex. 10, 10, 5.

Leontopolis. 4, 7, 21. 22.

lepor. 7, 9, 19.

Lesbus. 3, 1, 19. Æolica. S. 2, 3, 21. *vide Ptolemæum in As. tab.* 1. Lesbum petit Memnon. S. 2, 12, 21. Lesbiis auxiliatur Strambelus. S. 2, 7, 24.

lethi dies, *mortis naturalis*. 8, 9, 33.

Lei filiæ. S. 1, 14, 14.

leuat nauigia æstus. 9, 9, 25. leuant se pennis corui, sich schwingen. 4, 7, 15. vmbræ vim solis. 9, 1, 11. leuare æthus, *minuere calorem*. 5, 4, 9. corpora. 4, 12, 16. desiderium. 8, 3, 5. semet. 7, 11, 15. vim morbi potione. 3, 6, 2. leuantes alius alium, adscendunt. 5, 3, 20. leuatur paulatim mare. 4, 3, 17. leuantur corpora rore, frigore. 7, 5, 5. leuari *à quo*, *extrahi*. 5, 4, 18. leuatum corpus. 8, 14, 40. leuato corpore in cubitum. 3, 6, 9. leuatis super capita armis. 4, 9, 17. 8, 13, 12. leuari onere stipites. 4, 3, 10. leuata nauigia. 9, 9, 11.

Leucadia occupatur. S. 1, 14, 24. Leucadii. S. 1, 7, 30.

Leuco-

Leucosyri. 6, 4, 17. *long.* 65, 40. *lat.* 43, 30. *Ptol. in Asiæ tab.* 1.

Leuctrica pugna. S. 1, 5, 28. S. 1, 14, 1.

Leuctes. V. 3, 13, 15.

leuis & lenis. V. 4, 2, 8. armatura. 6, 6, 21. 8, 10, 4. explorandis locis apta. C. 3, 4, 11. auctor, *fide indignus*. 4, 3, 22. leui auctori nil credendum. 6, 7, 33. leuis cultus corporis. 3, 5, 2. leue prœlium. 8, 10, 4. leuia nauigia. 4, 2, 21. leuior fama. 4, 4, 2. leuiora. 5, 6, 19. leuiora magnitudine sua ducens. 6, 6, 2. leuissimi gentis eius. 10, 1, 27. leuitas corporum. 7, 11, 8. in scelus inclinata. 5, 12, 4. naturalis agit aues. 4, 5, 3. in leuitate vis omnis sagittæ est. 8, 9, 28. leuiter armatus miles. 5, 4, 17. leu. armati. 3, 4, 13. 3, 9, 9. 4, 13, 31. 8, 11, 5. 8, 14, 24. leuius ægri. 9, 10, 14.

lex Macedonum *de cognatis insidiatorum Regis vna necandis*. 6, 11, 20. legem fati *sui* exspectare, *mortem*, 5, 12, 11. lege immutabili. 5, 11, 10. sua mitescunt fruges. *paulo ante dixeras*, statuto tempore. 6, 3, 7. leges moresque patrii. 10, 2, 6. à victoribus dicuntur, à victis accipiuntur. C. 4, 5, 7. quorum legibus viuimus, eos victores esse confitemur. 8, 5, 19.

Libanus mons. 4, 2, 18. 10, 1, 19. in Libano agrestes Arabum. 4, 2, 24. *Eius fines habent ab vna parte long.* 68, 0. *lat.* 32, 37. *ab altera long.* 70, 0. *lat.* 33, 15. *Ptol. in As. tab.* 4.

libare epulas ex mensa. C. 5, 2, 15. panem. 8, 4, 27. vinum diis patera. 7, 8, 18 *vbi Raderus. Virg. Æn.* 4, 207. Lenæum libat honorem. libantes vinum pateris. 8, 10, 34.

Liber Pater. 8, 2, 6. 8, 5, 8. 9, 7, 19. 9, 4, 21. dicatus deus. 8, 5, 11. Ioue genitus ad Indos venit. 8, 10, 1. celatus Iouis femine. *Ib.* celebre Indis nomen. 9, 8, 5. Amazonibus parcit. S. 2, 6, 32. C. 4, 4, 13. Liberi Patris gloriam & famam æmulatur *Alex.* 9, 10, 24. ira. S. 1, 14, 11. lucus. S. 1, 11, 23. *adde Pausan. in Bœoticis.* sacra intermissa. S. 1, 14, 20. termini. 3, 10, 5. triumphus. 3, 12, 18. à Lib. patre condita Nysa. 8, 10, 11.

liberi *dicti, ex contubernio & in seruitute nati*. 5, 5, 20. muliebris sexus. 3, 13, 6, 6, 5, 28. principum adulti. 5, 1, 41. regis. 3, 3, 23. adulti. 5, 1, 17. 8, 6, 2. ad geniti. 8, 3, 3. gen. 9, 1, 25. parui. 5, 5, 15. pupilli, defunctorum. 10, 4, 8. agnoscent patres. 5, 5, 13. liberorum communium parens. 8, 3, 14. multitudo. C. 6, 5, 4. liberis cumulantur opes. 5, 2, 12. liberos admouere pectori. 8, 3, 3. satius carere liberis, quam in pœnam genuisse. S. 1, 2, 4. liberum arbitrium. 7, 5, 30. liberi, *ἀνατίμητοι*. 7, 6, 11. erant Macedones. C. 4, 7, 31. liberi hominis animo loqui. 7, 1, 59. liberis precium seruitutis ingratum est. 6, 6, 11. liberior dolor. 6, 2, 4. liberalia studia. 8, 6, 4. liberalitas tribuentis maiora quam à diis petuntur. 10, 5, 28. inusa, grauis pudori. 8, 8, 9. liberaliter, V. liberalitate, donare. 4, 11, 19. facere quæ. 4, 11, 16. liberare captiuos. 7, 6. 27. *locum* præsidiis hostium. 3, 1, 19. militem damno & fame. 8, 4, 19. *quem* dolore. 9, 5, 26. quem à iudicijs. 8, 8, 6. *quos* seruitute, compedibus &c. 4, 14, 23. se mendacio à cruciatu. 6, 11, 21. liberate oculos meos, geht mir auß den Augen. 10, 2, 27. liberari & damnari *oppositæ*. 6, 10, 3. periculo. 6, 11, 39. vinculis. 7, 1, 18. liberatus. 6, 2, 11. omni debito vitæ. 10, 5, 3. metu. 7, 2, 17. parte curarum. 8, 3, 16. pœna. 9, 7, 11. liberatores orbis terrarum. 3, 10, 5. libertas *pro audaciæ*. 3, 2, 18. 8, 14, 42. linguæ. 7, 2, 37. amissa armis, verbis frustra repetitur. S. 1, 8, 17. asita. S. 1, 7, 27. immodica. 8, 2, 2. inuiolata. 9, 7, 13. noua & breui duratura. 10, 7, 11. prompta, inusa. 8, 5, 13. publica. 8, 5, 20. 10, 2, 6. sublata. 8, 4, 30. veri consilii periculosa. 6, 10, 26. saluti præponenda. 4, 14, 9. libertatis vmbra. 4, 7, 31. vsus modicus. 7, 6, 11. *an ibi leg.* immodico? libertatis in admonendo ius habere. 3, 12, 16. maius apud feminas quam viros precium. 8, 2, 28. libertati plagas tendere, *insidiari*. S. 1, 7, 11. libertatem *alicuius* fidei permittere. 9, 7, 13. ante lib. nihil habendum. S. 1, 7, 33. lib. non nisi cum vita amittere decet. S. 1, 7, 24. pro libertate pugnare. 6, 1, 8.

libet ſcire, 4, 1, 25. libido, 8, 9, 19. non parcit corporibus. 3, 11, 21. *id ridicule immutat appendix Hiſt. Ven. Inſtiniani pag.* 82. aduerſus libidinem animi, **wider ſeinen willen.** 10, 1, 42. libido Macedonum. 10, 1, 4.

Libethrus. S. 1, 11, 25. Libethra *Pauſaniæ in Boot. p.* 587.

librare corpus. 9, 5, 3. funda ſaxa. 4, 14, 5.

Libya. 4, 7, 6. pluuiis carens. *ibid.* C. *Terra.*

licentia mentiendi. 8. 10. 12. regni. 3, 2, 19. verborum. C 3, 2, 2. barbara. 8, 3, 15. effuſa. 10, 3, 2. fortuita. 8, 10, 17. procax, effuſa. 10, 2, 15. à paucis orta, in omnes ſe vulgat. 8, 10, 16. licentiam facere. 3, 13, 7. licentius viuere. 5, 7, 2. ſciatis licet, **ihr ſolt wiſſen** / *ie veulx bien que vous ſçachiez.* 4, 2, 5. quantum in nos licuerit. 3, 12, 25. licentes, *pretio rem petentes.* 5, 12, 2. *quia enim petebant ſibi rem tanti auferre* licere: *hæſit negotio hoc verbum; ſicut &* licitari capita hoſtium. 4, 1, 12. *vbi Raderus* liceri *legit: quia tradente Valla* 5, 28. licere *eſſe tantum ſemel pretium deferre, aut ſine reſpectu eſſe aliorum, emere volentium:* licitari *autem cum multis, & ſæpius augere pretium. Sane* licitandi *verbum frequentiam licendi proprie deſignare nemo non videt, ſed diſcrimen iſtud in vſu communi non attenditur, ſatis conſtat. denique nihil prohibet, quo minus ſæpius licitus eſſe credatur Darius. nam iſthæc obſeruatio, vt ad vnum emptorem reſtringatur* licendi *verbum*, licitandi *ad plures pertineat, neſcio quomodo defendi poſſit. Quum & Plautus in Sticho* 1, 3, 69. *ad plures:* locos ridiculos vendo, agite licemini. *quapropter & mox verſus* 82. *auctio vocatur. Ceterum ita caput Arbacis emere voluit Sardanapalus apud Diodor.* 2, 25. *& Epialtis Amphictyones, apud Herodot.* 7, 213. *quo loco Curtiano verbo* licitati ſunt (*Amphict.*) *inuerpres redidit iſta ἐπὶ τῷ Ἀμφ. ἀγορᾶσαι ἐπικηρύξαι. noſtrates dicerent,* **iſt Oelt auff ihn geſchlagen worden.**

Licus. *ſic in Mſſ. ſcribitur* Lycus.

ligaum haſtæ, infixum corpori. 9, 5, 22. lignum igne durare. C. 3, 2, 7. lignei gladii. C 3, 2, 6. *Lignum.*

limen cubiculi. 8, 6, 22. domus. 10, 8, 3. in limine operum laborumque ſtare. 9, 2, 26. in lim. victoriæ ſtare. 6, 3, 17. limina ædium. 9, 10, 25.

limites patent fugientibus. 10, 2, 29. *alias enim à cuſtodibus limitum retrahi potuiſſent. Quippe magnorum imperiorum clauſi ſunt limites. vnde* limitanei milites *in Cod. Inſtiniani, & apud Suidam: &* limitanei duces, *vt apud Marcellin.* 31, 8. Munderichus dux limitis per Arabiam. *à quibus Marchionum, quos* **Marchgraven**/ *quaſi* limitaneos iudices *appellarunt maiores noſtri, originem repeti, forſaſſis haud abſurdum fuerit.*

limus altus, egeſtus. 5, 1, 29. multus ac turbidus. 9, 4, 9. limum vehit Oxus. 7, 10, 13. limo premente tenduntur præcordia. 4, 16, 13.

linea veſtis. 9, 8, 1. lineæ veſtes. 9, 7, 12.

lingua, **Sprach.** 6, 9, 35. Græca. 5, 11, 5. peregrina diſcenda. 6, 10, 23. Perſica. 3, 12, 6. 5, 4, 4. temeraria, dicens probra. 8, 8, 7. grauius caſtigatur *Perſis* quam vllum probrum. 4, 6, 6. linguæ Græcæ Perſicæque peritus. 5, 4, 4. linguæ ſuæ homines, *ὁμόγλωττοι.* 6, 11, 4. linguæ temeritas peruenit ad gladios. 6, 9, 20. non lingua in bello, ſed manu res geritur. S. 3, 6, 5. lingua prompti, non etiam manu. C. 7, 4, 13.

linquit immobiles calor. 8, 4, 8. liquit animus, **ohnmächtig worden.** 8, 2, 38. linquente animo. 6, 9, 33. 7, 9, 14. linquens animus, *deficiens.* 9, 5, 11. liquentem *mallet Iureius ad Senecæ epiſt.* 77, 14. *ſed hanc lectionem aliis auctoris locis videt affirmari, qui haud poſtremus hoc genus Indicum fructus eſt.* linquente ſpiritu pariter ac ſanguine. 6, 1, 15. linquitur ſolitudo. &c. *relinquitur.* 7, 5, 34. linqui animo. 4, 6, 20. 9, 5, 28.

linteis vincta capita. 8, 9, 21. *Vide Stuck. in peripl. Arrian. mar. Erythr. pag.* 18. *m.*

liquet *quibus, liquido apparet.* 10, 5, 26. recenti re magis liquere poteſt. 7, 2, 24. liquere non poterat, quis &c. 5, 5, 7. liquidus fons. 3, 1, 3. ad liquidum perduci. 9, 2, 14. *ita Lipſius* 3, 8, 5. donec ad liquidum veritas explorata eſſet. liquidior lux, *clarior.* 7, 11, 21. 8, 14, 2. liquor. 3, 4, 8. aquarum. 3, 4, 9. fluminis. 3, 5, 2.

Litneſſus. 3, 4, 10.

litatum eſt egregie. 7, 7, 29.

litera ſimplex pro duplici. C. 5, 13, 15. *Pauſippus.* literæ Darii. 4, 1, 7. 4, 5, 1. Nabarzanis. 6, 4, 8. Pori. 10, 1, 26. Tyridatis. 5, 5, 2. exceptæ. 7, 2, 36. redditæ, 7, 2, 20. ſcriptæ ſuperbe. 4, 1, 7. ſuperbæ Darii. C. 3, 5, 12. trepidæ. 7, 1, 36. ad militem. 7, 2, 30. nullam habent auctoritatem. 6, 10, 35. literas legendo occiſi. C. 7, 2, 23. literarum Barbararum notæ. 5, 5, 6. inuentores. C. 4, 4, 19. literas Tyriorum gens, prima aut docuit aut didicit. 4, 4, 19. literarum elementa prima. S. 1, 2, 26. *vbi adſcriptus eſt in margine Hieronymus. cuius in loco pro* librariorum vilitate, *legendum manco*, literatorum. literæ temere duplicatæ. V. 6, 8, 17. ex præcedenti voce adhærentes. V. 7, 4, 33. V. 8, 1, 34. C. 7, 6, 13. C. 8, 1, 34. *Contra* 7, 6, 26. *pro* qua munimenta, *leg.* quam mun. literarum tranſpoſitio. C. 7, 2, 12. f. C. 5, 6, 10.

litus diuerſum. 5, 4, 7. ingens. 6, 4, 19.

liuore corruptum corpus. 10, 10, 12.

lixæ impedimentorum cuſtodes. lixæ ac negotiatores. *Tacit.* 2, 62, 4. 5, 8, 5. lixæ caloneſque. 8, 4, 13. *ſic coniungit Tacitus* H. 1, 49, 2. H. 3, 20, 7. lixæ mercatoreſque. 10, 1, 15. lixarum & calonum greges. 3, 3, 25. lix. calonumque turba. 6, 8, 23. Lixæ *Liuio aliiſque Hiſtoriographis ſunt, qui exercitum ſequuntur lauandi & coquendi gratia. de his Nonius Marcellus c.* 1. *n.* 238. *v. Elixum.* lixam aquam veteres eſſe dixerunt. Vnde lixæ dicti, qui militibus aquam ad caſtra, vel ad tentoria ſolent ferre. *Videndus quoque i tem in voce* Lixarum. *c. eod. n.* 309. *Iterum Fulgentius de priſco ſermone, n.* 57. lixam *interpretatur mercenarium. Ad opinionem illius accedere videt Feſtum.* Lixæ, *inquit*, qui exercitum ſequuntur quæſtus gratia, dicti, quod extra ordinem ſint militiæ, eiſque liceat quod libuerit: alii eos à Licha appellatos dicunt, quod & ille Herculem ſit ſecutus: quidam à liguriendo quæſtum. *Hactenus Feſtus, qui alibi iſtiuſmodi mercenarios etiam* metellos *appellauit. Hæc Sterrech. in Veget.* 3, 10. *Ex locis Taciti & Curtij ſupra citatis apparet* lixas *etiam accipi pro iis qui cibaria in caſtris venalia, Gallis* viuandiers, *nobis vulgo* **Marckeeter** *ab Italorum* mercatanti.

locare *quos* auerſos. 4, 14, 14. caſtra. 4, 3, 20. 8, 4, 13. 9, 3, 20. clypeatos in prioris. 7, 9, 2. gentes in ſubſidiis. 3, 9, 3. locatum ſuper ripam tabernaculum. 7, 8, 1. locati ab vtroque cornu equites. 3, 9, 8. locatæ ſunt aræ *quibus.* 8, 11, 24.

Loceus. 6, 7, 15.

λόχος. C. 5, 2, 6.

Locrenſes. 4, 13, 29. Locri Amphiſſam incolentes. S. 1, 5, 21. *long.* 49, 30. *lat.* 38, 0. *Ptolem. in Eur. tab.* 10. à Philippo puniti. S. 1, 6, 9.

locus, **der Platz** / *pro munimento.* 3, 4, 5. inſidiarum. 4, 15, 1. æquior. 6, 1, 6. amœnus diſciplinæ militari nocet. 5, 1, 36. aptior. 3, 7, 8. arduus, in quo ſtare poteſt *quis.* 6, 1, 2. euitatus. 7, 1, 19. notatus ſigno. 4, 13, 36. relictus. 8, 4, 12. ſylueſtris. 8, 10, 7. caſtris. 3, 3, 28. eſt fugæ. 4, 14, 11. gloriæ magnæ. 9, 6, 24. mendacio non eſt. 4, 10, 31. veniæ non eſt. 5, 3, 11 ad fugam. 4, 14, 15. ad requiem militum. 9, 6, 3. loci, ſoli. V. 4, 8, 2. anguſtiæ. 6, 1, 10. præſides dii. C. 3, 8, 22. locum ſibi quam hoſti æquiorem capere. 6, 1, 6. facere mendacio, **anleitung geben.** 3, 1, 4. loco fratris quem diligere. 10, 4, 11. parentis quem colere. 8, 8, 2. parentis diligi colique. 5, 3, 12. parentum culti. 4, 2, 10. eo loco vbi peccatum eſt, pœnam exigere. C. 7, 5, 43. in loco, in gradu mori. C. 3, 11, 9. loca Suſitanorum. 7, 5, 1. campeſtria. 5, 1, 35. cultiora. V. 7, 2, 18. deſerta. 7, 2, 18. 7, 5, 1. ignota. 6, 5, 17. ignobilia. 9, 6, 22. inania, vaſta. 4, 1, 1. inuia. 7, 4, 4. vaſta ſolitudine. 4, 9, 13. locorum aſperitas hominum quoque ingenia durat.

durat. C. 7, 3, 6. C. 8, 9, 20. faciem mutare. S. 2, 7, 7. periti. 5, 3, 11. locis adtributæ hominum adfectiones. C. 5, 5, 1.

longinquæ gentes. 4, 9, 2. longus sermo, *prolixus.* 6, 8, 12. *sic* longissimus textus *apud Marcellin.* 16, 35. longa fames, *diuturna.* 5, 1, 6 longa cognatione adnexus stirpi regiæ. C. 4, 1, 19. *Longa.* longe clarissimi. 3, 13, 15.

lorica. 9, 3, 11. perpetua, *parapetto.* 9, 4, 30. *Philander ad verba Vitruuij* 7, 1. loricæ ex calce & arena. *id est tectorium, crusta, corium. Vide* loricare parietes *Varroni de re rustica* 1, 57. *Plinius* 8, 24. *de ichneumone loquens dicit eum* limo se mergere, siccareque sole, & huiusmodi coriis se loricare. Loricationem *vero paulo post cum dicit Vitruu. non corium intellexit, quod quibusdam visum, sed contabulationem. Duplici enim sectilium illarum tabularum textura, arrectariarum & transuersariarum (quarum capita necessarium præfigi no torquentur) eodem tenore ceu catenis quibusdam tigna retinentur, ne pandare & sidere possint, & eiusmodi operimento ab iniuria æstatis atque humoris vindicantur.* Loricam *interpretati sumus lib.* 2. *esse* testaceam *structuram, id est, veluti coronices projectas, siue semifastigia, quæ stillicidium à parietibus arcerent. Apud Vegetium* 4, 28. loricula *significat id munimentum, quod vrbium obsessores vltra iactum teli ædificant, fossa, vallo, fudibus & turriculis instructum, vt erumpentibus è ciuitate obsistere possint. Et loriculam D. Hieronymus contra Pelagianos lib.* 1. *ex Dexter. cap.* 22. *versit pro murulo, qui in circuitu tectorum sit, ne quis in præceps labatur, quod interpretes LXX.* στέφανα *dixerunt. Nam quod Ezechielis cap. XI.* ἀλισβόλον *Symmachus, & illi verterunt (si modo eorum est versio &c.) Aquila autem & Theodotio* murum, *vt scribit idem Hieronymus, id vero* loriculam *dici oportuisse contendimus. Hactenus Philander qui etiam ad Vitruu.* 7, 9. *exponit tectorium, crustam. De obsidionali* lorica *vide Stewech. ad Veget.* 4, 28. *& Lipsii Poliorcet.* 2, 2. *Ex quibus omnibus constat appellari loricam, quidquid tegendis muniendisque seu ædificiis, seu hominibus repertum est. eademque ferme ratio est Græcæ vocis* Θώρακος. lorica indutus remex. 7, 9, 3. loricæ auro & argento adornatæ. 8, 5, 4. *dicitur autem* lorica à loris, quod è corio crudo pectoralia faciebant, *teste Varrone lib.* 4. *de L. Lat. n.* 24. lora rupta. 3, 1, 18. traiecta per talos. 4, 6, 29.

Lous. S. 1, 1, 30.

lubrica fortuna. 7, 8, 24. humus. 8, 14, 19. in lubrico stare. 6, 4, 10. maxima quæque in lubrico. S. 1, 9, 28. lubrici campi. 8, 14, 4. lubrica. 8, 14, 7. arma. 8, 4, 5. arma sanguine. 4, 6, 25. arma sudore. 6, 1, 11. saxa. 4, 9, 18. 8, 11, 23.

luctari cum ardore. *&c.* 4, 7, 7. luctatus cum latentibus nodis. 3, 1, 18. luctatio maior inter ipsos quam cum amne. 4, 9, 19.

luctus, *ob demortuum*, in castris Alexandri. 3, 5, 4. continetur muris. 10, 5, 18.

luci sacri. 7, 5, 34. C. 8, 9, 34.

ludibrium crudelitatis. 6, 10, 35. hostis futuri. 6, 9, 28. oculorum. 4, 15, 26. vanissimi cuiusque. 7, 4, 8. ludibrio esse. 6, 11, 4. ad ludibrium recidere. 5, 2, 14. 9, 7, 23. in longum sui ludibrium *quos* reseruare. 5, 5, 6. per lud. 4, 2, 20. 8, 5, 22. ludibrio *alicui* esse. 6, 11, 4. ludibria corporum, *stupra.* 10, 1, 3. omni supplicio grauiora. 4, 10, 27. conuiuarum nefaria. S. 1, 9, 18. *Sic etiam* illudere *&* ludificari *dictum apud Tacit.* 13, 17, 2. *&* 15, 72, 4. *Sueton. Tib.* 2, 7. *Terent. Eunucho* 4, 3, 3. *Propert.* 2, 6, 4. in qua populus lusit Erichthonius. *quam lectionem frustra interpolat Schoppius sustecl. lect.* 4, 18. ludibria fortunæ, 4, 16, 10. noua subinde ludibria excogitante fortuna. 5, 12, 20. lud. mentium humanarum, superstitio. 7, 7, 8. ludicrum Isthmiorum solenne. 4, 5, 11. spectaculum. C. 3, 7, 5. ludificari. 6, 11, 19. per ludum. 8, 6, 17. iocumque consumptus dies. 6, 8, 12. per ludum atque otium. C. 3, 7, 3. ludi. 6, 2, 2. conuiuales. C. 5, 1, 37. 6, 2, 6. 8, 4, 29. 8, 6, 14. funebres magni. 10, 5, 5. Olympici. S. 1, 2, 17.

Ludouici XI. medicus. C. 3, 5, 14.

luere æs alienum. 10, 2, 25. consilium capite. 3, 8, 6. culpam maiorum. 7, 5, 35. id &c. 9, 6, 13. scelus supplicio. 8, 8, 6. luisse supplicia. 4, 7, 27.

lugere quem vero desiderio. 10, 5, 17. vxorem, hostem. 4, 11, 4. lugubris clamor. 3, 12, 3. 10, 3, 5. vestis. 10, 5, 17. *&* 19. vlulatus. 4, 15, 29. 5, 12, 12.

lumen, **Tagslicht.** 7, 3, 9. l. inlatum. 8, 2, 21. 8, 6, 22. luminibus exstinctis. 6, 8, 17. lumina adcendere. 10, 5, 16.

luna Persarum est. C. 4, 10, 6. deficiens condit nitorem sui sideris. 4, 10, 2. *quando* deficiat. 4. 10, 5. lunæ similis sinus. C. 6, 4, 16. lunæ cursu tempora notant Indi. 8, 9, 36. lunam quo modo cœlo deducant magi. C. 7, 4, 8. *Vanissimi.*

lustrare victoria plura quam sol videt. 9, 3, 8. lustratur exercitus. C. 10, 9, 2. *&* 11. lustrandi milites mos Macedonicus. 10, 9, 12.

lusus bacchantium. 9, 10, 24.

lux, *dies.* 5, 6, 13. 7, 4, 28. 8, 15, 24. clara, **häller Tag.** 7, 11, 21. exspectata. 5, 4, 26. internitens, condita. 8, 4, 3. dubia. C. 7, 11, 21. liquidior. 7, 11, 21. 8, 14, 2. multa, **häller Tag.** 4, 13, 21. nitidior. 4, 12, 23. obscura. 4, 16, 25. oriens, *mane.* 3, 8, 25. orta. 4, 15, 17. luce prima. 5, 5, 3. 6, 5, 12. 6, 11, 27. 7, 2, 20. 8, 2, 8. 8, 6, 15. proxima. 4, 11, 21. lux similis nocti. 7, 3, 11. lux, *dies*, naturale solatium. 8, 4, 8. adpetebat. 7, 8, 3. 9, 4, 25. adpetit. 8, 6, 16. aperit hostem. 8, 14, 2. minuit omnia quæ terribiliora nox fecerat. 5, 4, 26. cum ipsa luce, ἅμα ἕῳ, **gleich mit dem Tag.** 7, 5, 5. lucis adspectus. 5, 5, 19. exortus. 5, 10, 12. fulgor. 7, 11, 21. ortus. 1, 3, 7. sub lucis ortum. 4, 10, 9. sub lucis ortu. 5, 10, 12. nox vergit ad lucem. 4, 7, 22. ante lucem, **vor tags.** 3, 13, 3. in lucem. 8, 6, 14. in lucem quiescere, **in den Tag hinein.** 7, 11, 18. luce abstinere, *diem viuere.* 10, 5, 24. luce adgredi, **bey Tag.** 4, 13, 9.

luxuria Regum, quam magnificentiam adpellant. 8, 9, 23. crudelitati non obstat. C. 9, 10, 29. *&* 30. luxuriare noua libertate. 10, 7, 11. luxus. 3, 2, 15. Persarum. 4, 6, 3. adfluentiam luxus & inertia sequitur. S. 2, 1, 8. ad luxum magis quam ad magnificentiam. 8, 5, 3.

Lycaonia. 4, 5, 13. *long.* 64, 0. *lat.* 39, 30. *Ptolemæus in Asiæ tab.* 1.

Lycia. 7, 10, 12. *vide Ptolem. in As. tab.* 1. inferior. S. 2, 11, 3. Lyciæ fons. S. 2, 8, 14. res compositæ. 3, 1, 1. Lyciæ contributa Mylias. S. 2, 11, 3. Lyciam obtinet Antigonus. 10, 10, 2. in Lyc. contendit *Alex.* S. 2, 11, 1. Lycius citius. 5, 4, 11. dux itineris. 5, 7, 12.

Lycomedes. S. 2, 12, 25.

Lycurgus. S. 1, 14, 21.

Lycus. C. 3, 1, 5. *Eius ostia long.* 65, 20. *lat.* 35, 6. *Ptol. in As. tab.* 4. Lycum amnem ponte iungit *Darius.* 4, 9, 9. trajicit Dar. 4, 16, 8. *De hoc fluuio, aliisque cognominib. vide quæ scripsit Stuckius in Arriani periplum Ponti Euxini, p.* 126. *vbi contra sententiam veterum dubitat* ita à rapido violentoque cursu ad animalis voracissimi similitudinem fuisse dictum. *quod confirmes Palyan.* 4, 7, 12. *in strateg. vltimo Demetrij.* Lartachum *hodie vulgo alici, auctor est idem Stuckius.* Lycus *etiam nomen est auctoris, quem ex Stephano in* Σκιάθῳ *Alexandri res attigisse constat. nisi quod ambigas, an non potius Epirotam intelligas, quam Macedonem.*

Lydia. S. 2, 2, 19. doti datur *Alex.* 4, 5, 7. Lydiæ situs. S. 2, 3, 19. *long.* 57, 20. *lat.* 39, 30. *Ptolemæus in Asiæ tab.* 1. præfectus. C. 5, 5, 16. Antigonus. 4, 1, 35. Lydiam recuperare tentant prætores Darii. 4, 1, 34. terminat Halys. 4, 11, 5. in Lyd. ducit Cyrus. 3, 4, 1. mittitur Menander. 10, 10, 2. Lydorum armis excisa Smyrna. S. 2, 7, 1. regia vetus. S. 2, 6, 14. Lydis permissum suis legibus viuere. S. 2, 6, 16.

lymphati. 4, 12, 14. lymphatis similes. 6, 2, 16. 9, 7, 8. lymphatos ferri agique. 4, 13, 13.

Lyncestes. C. 4. 13, 28. V. Lyncesta. Alexander. 7, 1, 5. 8, 8, 6. 10, 1, 40. lanceis confoditur. 7, 1, 9. Amyntas. 5, 2, 5.

lyra Achillis. S. 2, 4, 2. Paridis. S. 2, 4, 1. lyræ sonus. 9, 10, 26.

Lyncestius. C. 3, 4, 10. *alius* Lyncestes.

Lysander. S. 1, 14, 7.
Lysicles. S. 1, 5, 26.
Lysimachus Acarnan. S. 1, 2, 5. *alius dux Alex.* 8, 1, 14. & 46. Lysimachi *provinciæ post mortem Alexandri.* 10, 10, 4.
Lysippus. S. 1, 2, 13. Alexandri amicis statuas facit. S. 2, 5, 27.

M.

M. litera *propter figuræ similitudinem sæpe resolvitur in duas*, in, *hinc* V. 4, 13, 36. *legimus* inurices. V. 7, 7, 29. mihi *pro* inibi. *eadem ratione transit in* nt. *vt*, V. 6, 9, 2. possem & possent. *item in* ne. *vt* cunctis *pro* cum iis. V. 9, 7, 3. & V. 8, 9, 27. tum & tunc; *quæ frequens est variatio. Propter vicinitatem vero pronunciationis sæpe cum* N *confunditur. vt*, V. 6, 8, 19. comprehendere; *præsertim in accusativis hoc accidit, qui Græcis in* N *desinent, Latinis in* M. *sic* V. 4, 1, 36. Aristomenem & Aristomenen *reperies. Adde* V. 4, 15, 3. 7, 5, 27. 8, 10, 23. 7, 3, 19. 10, 1, 16. 8, 13, 12. C. 4, 2, 2. *donum. Ea literæ variatio dubium quoque fecit* Arsames *rectius, an* Arsanes *scriberetur. in Eusebio constanter* Ἀρσάμης *editur, alibi vbi de Dario vltimo* Ἀρσανάμης. *vide* C. 3, 4, 3.

Macedonia. 6, 2, 15. Cethim. C. 4, 2, 1. nauibus non abundans. S. 2, 5, 16. Macedoniæ cura committitur Alexandro. S. 1, 5, 1. reges generis sui auctorem Herculem credunt. S. 1, 1, 9. situs. S. 2, 5, 18. *Ptolemæus in Europ tab.* 10. in Macedoniam belli molem transferre conatur Memnon. S. 2, 12, 15. in Macedonia strenue delectus aguntur. S. 2, 10, 28. Macedo Polystratus. 5, 13, 24. M. pro *Macedonibus. sing. pro plurali.* 3, 11, 2. Macedo gregarius miles. 8, 4, 15. Macedones. 6, 1, 8. rei nauticæ imperiti. S. 2, 8, 1. Illyriorum tributarii. S. 1, 5, 13. Asiaticis moribus infecti. S. 2, 10, 29. ante contempti virtute Philippi formidabiles. S. 1, 1, 10. imperio regio adsueti. 4, 7, 31. toto orbe *noti.* 4, 14, 4. tali rege dignissimi. 4, 16, 32. gens bello nobilissima. 6, 1, 7. moris patrii tenaces. 8, 5, 7. circa Alex. 3, 11, 9. cohibiti intra castra. 10, 3, 6. in acie senes facti. 9, 2, 10. incompositi. 4, 2, 24. infesti. 7, 6, 21. inuicti ceteris. 8, 8, 16. liberatores orbis. 3, 10, 5. mœsti. 7, 6, 4. obtriti. 4, 15, 18. Macedonum acies. 3, 2, 13. 5, 3, 27. tropæa. C. 3, 12, 27. C. 7, 7. 14. regum genus. 4, 2, 3. sepultura. S. 1, 9, 16. virtute liberati Thebani. S. 1, 6, 18. genti ingensta erga reges suos veneratio 3, 6, 17. *fortitudo.* 3, 10, 4. & 5. celebrata. 9, 7, 23. nomen *terribile.* 4, 14, 17. barbaris inuisum facit auaritia ac libido eorum. 10, 1, 4. lex *de propinquis coniuratorum necandis.* 6, 11, 20. bella ciuilia. 10, 9, 1. castra. 3, 3, 6. promptissimi cæsi. 3, 11, 10. turba circa regem. 5, 1, 17. trecenti desiderati. 4, 16, 26. veneratio erga reges. 3, 6, 17. armis nulla gens par. 7, 9, 17. more pereunt propinqui insidiantium regi. 6, 11, 20. 8, 6, 28. robur inuictum. 9, 2, 23. Macedonica classis. S. 2, 7, 13. Macedonicæ phalangis vis. S. 2, 4, 21. 3, 9, 2. Macedonicæ vestes. 5, 2, 18. Macedonica nomina barbaris impolita. 10, 4, 4.

maceratus siti. 5, 13, 24.

Macerianus. 9, 7, 4.

machina ad Tyrum. C. 4, 3, 14. *similem huic Ripam altam* (Rialto) *obsidens Pipinus struxit, quæ describitur in libello rythmis Italicis conscripto de origine Venetiarum; & apud Sabellicum 8, 9. p. 201. b. Memnit & Aristus* 33, 17. machinæ, *tormenta bellica.* 8, 10, 31.

Madathes. C. 5, 3, 4. Sisygambis sororis filiam in matrimonio habet. 5, 3, 12.

madens vestis. 4, 8, 8. oleo. 9, 7, 16.

Mædi. V. 9, 6, 20. *Apud Ptolemæum etiam est Mædica, Thraciæ pratura, in Europ. tab.* 9.

Mæotis palus. C. 6, 4, 18. *Apud Aristidem orat.* 13. *per excellentiam absolute dicitur ἡ λίμνη.*

magi. S. 1, 1, 25. S. 2, 1, 4. 3, 3, 9. *Babylonii obuiam eunt Alex.* 5, 1, 22. magica ars. 7, 4, 8. *de inuentoribus magiæ prolixe Pererius, Brissonius, Delrius.*

magister, *coniurationis auctor.* 8, 7, 3. 8, 8, 1. discipulo dignissimus. 8, 8, 19. magistro idoneo opera danda. S. 1, 3, 16 magistra paupertate. 3, 2, 15. *Simile in Distinct. final. 19. cap. 1. Cic. pro Sex. Roscio, cap. 27. f.*

magnes Hammon. C. 4, 7, 23. m. Magnetes. S. 2, 6, 25. *long.* 58, 30. *lat.* 37, 50. *Ptolem. in Asi. tab. 1. de Magnesia ad Mæandrum.*

magnificentia pristinæ fortunæ. 3, 12, 23. regalis. 3, 13, 10. regia. 8, 13, 20. appellatur luxuria. 8, 9, 23. *diuersa à* luxuria. 5, 1, 23. magnificum funus. 4, 8, 9. magnificentius iactata quam verius. 3, 8, 11. magnificentissime donati. 10, 4, 7.

magnitudo & mansuetudo *permutata.* V. 9, 8, 2. animi. 4, 1, 18. 6, 1, 3. 7, 5, 9. 7, 6, 20. 10, 5, 31. an. intrepida, nec fortuna infracta. 8, 14, 44. an. tanta. 7, 10, 5. belli. 4, 1, 38. belluarum. 9, 2, 19. corporis. 7, 8, 9. corporum eximia. 4, 13, 5. 9, 7, 12. doloris. 10, 5, 8. exercitus. 4, 9, 3. facinoris. 8, 2, 1. f. sero intellecta. *Tacit.* 14, 10, 1. fluminis. 8, 13, 8. mali. 3, 5, 9. molis. 4, 2, 21. operum. 5, 1, 28. periculi. 6, 9, 32. Pori. 8, 14, 13. rerum. 6, 3, 1. 8, 1, 26. 9, 3, 7. 10, 6, 6. vulneris. 7, 6, 5. clarior, quo maiores fuerint quos vicerit. 8, 14, 46. eximia. 4, 3, 2. 8, 12, 11. 9, 1, 32. humana. 8, 14, 13. ingens. 5, 3, 18. rara. 8, 13, 7. respondet viribus. 8, 9, 17. magnitudinis eximiæ equus. 3, 3, 11. ex. fera. 8, 1, 15. ex. vasa. 9, 10, 25. ingentis serpentes. 6, 4, 18. inusitatæ bellua. 4, 4, 3. in. serpentes. 9, 1, 4. raræ leo. 8, 1, 14. 1. leones. 9, 8, 2. secundæ mons. 7, 3, 20. magnitudinem fortunæ non cepit *Alex.* 3, 12, 20. Magna mater. S. 2, 1, 13. magni æstimare. 5, 9, 2. magni præfecti, duces. 5, 1, 42. exercitus à paruis susi. C. 3, 3, 27. maior cupido iusto. 10, 5, 29. moles quam vt vnus eam subeat. 10, 5, 37. patria, *metropolis.* 4, 3, 22. sonus quam pro flatu. 5, 4, 25. species quam pro numero. 3, 2, 3. maior opibus præfecti. 10, 10, 14. maiorum opprobria. S. 1, 3, 4. virtutibus excitari. C. 5, 5, 19. *Ingenita.* maioribus parentare. 5, 6, 1. maiora omnium. 9, 4, 11. *Vide Cerdam aduers. pag.* 347. *p.* 1. *Salmas. in Solin. pag.* 991. *B.* 2. *Chronicon Vilthem in Legatione Luitprandi pag.* 112. *p. Kirchhof. in Saturian. pag.* 80. *m. Voss. in Pater. pag.* 54. *fr. Vide fac. fcleft. 1, 14.* maiora auditu quam vero. 9, 2, 15. vero. 4, 7, 8. 9, 2, 14. periculis præmia. 9, 2, 2. ad maiora non pertinentur sine paruis. S. 1, 2, 26. maximus natu. 4, 7, 25. 7, 8, 12. maximum opus. 5, 13, 4. maxima quæque in lubrico. S. 1, 9, 28. maxime. C. 3, 2, 5. *Cetra.* tum cum maxime. 5, 7, 2. vnus max. 5, 2, 5. max. miserabilis. 5, 5, 7. maxime, *eo sensu vt* admodum, *pro fere.* 9, 2, 12. maiestas corporum. 6, 5, 29. imperii, salutis est tutela. 8, 5, 11. Regum eximia. 5, 10, 2. æterna. 8, 5, 16. regia. 10, 4, 11. 10, 6, 10. aduersus maiestatem *Regis* habitus sermo. 7, 1, 21. maiestate venerabilis. 3, 11, 24.

male sanus, *amens*, & amore, & sceleri. 6, 7, 15. maleficium, *pro iniuria, damno.* S. 2, 5, 1. maligne dicta. 7, 1, 21. V. malignius, *probe. sic enim &* malignius habitus sermo. 8, 1, 29. malignitas & inuidia. 8, 1, 23. *Sic apud Suetan. Ner. c.* 23. malignitas *poni videtur pro* inuidia. maligna est calamitas. 6, 10, 9. maligni. 9, 7, 16.

Malcon turmæ. 4, 13, 29. V. Marcon. *est apud Ptolemæum* Malca promontorium, *long.* 51, 20. *lat.* 35, 10. *Eur. tab.* 10.

malle pecuniam quam gloriam. 4, 11, 14.

Mallii. V. 9, 8, 3. Mallorum regio. 9, 4, 15.

Mallos vrbs. C. 3, 7, 5. *long.* 68, 39. *lat.* 36, 30. *Ptolem. in Asiæ tab.* 1.

malum. quæ, malum! amentia. 8, 14, 41. malum, *pro pœna.* S. 1, 3, 20. Regum perpetuum, adulatio. 8, 5, 6. altius. 10, 2, 20. anceps. 4, 15, 9. 5, 3, 11. 5, 4, 31. 8, 14, 7. crescens. 8, 4, 2. imminens. 9, 10, 15. improuisum. 9, 9, 11. 10, 9, 17. ingens. 4, 10, 26. vrget. 5, 3, 11. mali facies. 3, 11, 22. magnitudo, *morbi.* 3, 5, 9. mala gentium victarum. 6, 2, 3. obsidionis. 8, 10, 11. inuicta. 3, 12, 19. peregrina. 6, 2, 3. malis nostris quæ didici, **mit vnſerem ſchaden.** 8, 7, 3.

manat cruor. 4, 2, 14. toto vestibulo. 8, 2, 3. humor ex amne. 5, 1, 12. sanguis. 4, 6, 18. lang. latius. 4, 6, 19. suspicio in plures. 9, 7, 3. vis sanguinis. 9, 5, 28. manant

aquæ. 8, 10, 13. a. ex fonte. 6, 6, 23. è fontibus. 9, 1, 11. ex petris. 6, 4, 3. manant fontes per. 7, 11, 3. lachrimæ. 7, 2, 3. riui ex radicibus montium. 3, 4, 12. manans placide *amnis*. 3, 4, 8. manantis sanguinis guttæ. 4, 2, 14. manantes passim aquæ. 4, 7, 16. lachrimæ. 4, 10, 34. 6, 9, 33. 9, 3, 2. l. præ gaudio. 7, 8, 5. vndæ. 4, 2, 8.

mancipium pessimum. 5, 9, 9. mancipia Meleagri, *pueros regiæ cohortis appellat Perdicca*. 10, 8, 3. regia. S. 1, 7, 8. quasi in manc. dominari. 8, 7, 1. *vbi Raderus*.

mandatur *cui* cura arcis. 5, 2, 16. quib. cura spectandi. 9, 1, 25. mandatum, *h. e. commissum. nam ibi inferior persona*. 6, 7, 20. mandata, *quæ legatis dantur exponenda*. 7, 8, 8. adiecta, vt. 10, 5, 4.

manet illos periculum. 7, 4, 9. ipsos præmium. 9, 4, 18. nos qualiscumque exitus. 7, 1, 19. manent te hi fructus. 6, 10, 32.

manicatæ tunicæ. C. 3, 3, 13. *Manicatas*.

manifestus criminum. S. 1, 7, 16.

manipuli. 10, 4, 3.

mansuetudo. 4, 10, 23. Romana. 4, 4, 21. ad mansuetudinem domitum animal. 9, 8, 2.

manus clientum. 7, 4, 21. delectorum. 4, 7, 3. equitum. 7, 3, 2. funditorum. 3, 9, 9. fund. & sagittariorum. 5, 8, 4. gentium. 5, 10, 6. militum. 10, 10, 15. mil. quam agrestium maior. 8, 12, 12. sagittariorum. 3, 8, 28. manu sagittariorum *Arbex*. occupat iugum. *sic lego* 3, 4, 13. manus exigua. 3, 13, 3. expedita. 3, 4, 14. 4, 3, 1. 5, 1, 5. 5, 4, 20. 7, 5, 31. 9, 1, 19. exp. delectorum. 4, 7, 3. expedita peditum. 5, 6, 12. exp. equitum. 5, 13, 10. inuicta bello. 5, 2, 16. manu inuicta comitante. 6, 5, 11. manus magna equitum. 7, 7, 1. magna popularium. 9, 8, 11. maior. 3, 13, 1. modica militum. 6, 5, 1. sequuta fugientem. 4, 1, 34. valida. 4, 13, 30. V. 8, 2, 22. manus spargendæ. 8, 1, 1. tumultuariæ. 4, 16, 24. manus *cuius* lapsa in vanum. 4, 6, 16. manum *cui* injicere. 10, 1, 37. ad manum posita gloria. 9, 3, 14. ad manum erat **sylua, an der Hand.** 8, 11, 8. manu ad os obiecta. 8, 7, 2. manu strenuus. 6, 11, 1. 7, 2, 33. peruiam petram facere, *opere & labore*. 8, 2, 20. aperire iter. 5, 3, 22. ponimus munimenta. 5, 4, 2. adiuncta munim. 8, 2, 22. facta opera. 5, 1, 44. manu tueri angustias, *scilicet armata*, ביד חזקה *ita Salust. Ing.* 31, 13. non manu, neque vi *plura in Ind. Horian.* C. 8, 2, 22. manu arma virosque conripiunt *elephanti*. 8, 14, 27. manus belluarum amputare, *proboscides elephantorum*. 8, 14, 29. *Cicero de nat. deor.* 2, 47. *Veget.* 3, 24. manum, *Plinius* 8, 7, 2. *ex Aristotele* l. 2. *de part. Animal.* c. 16. proboscidem *appellat, quo nomine & Oppianus vtitur* l. 2. *Cyneg.* v. 523. *cui addenda quæ ad h. l. Cl. Rittershusius* p. 74. 75. [& *Florus* 1, 18, 9.] *Diodorus* 17, 88. *& Philostratus in vita Apoll.* l. 1. c. 6. ἀγχιμάνας, μυνήγας etiam *Aristoteles, loc. cit. Suidas* ἐλέφας & ἔρια, v. ἀγχιμάνα. anguimanos *Lucretius* 2, 536. *& 5*, 1302. *vocat elephantos*. quibus, *inquit Lambinus*, manus est tortilis, flexilis, lubrica, volubilis serpentis in morem. *Raderus*. proboscides, tamquam manus ad Solem tendere elephantos, *ait Ælian. histor. anim.* 7, 44. *& Cassiodor.* 10, 30. in vicem manus promuscidem tendit: *qui etiam statim* belluæ nasutam manum *appellat*. manus *dicuntur in bestiis quæcumque membra, quibus earum loco vterentur*. ita Plinius 8, 36, 8. *verborum* manus *vocat, & Oppianus Cyneget. lib.* 4. v. 414. *& 417. bis* παλάμας *palmas, sine manus*. thoum lacertos *Gratius in Cyneget. vers.* 257. *qui & catuli* manus *agnoscit versu* 298. *vbi dicit, generosum catulum tophisse parte diei libero tergo stare, neque pati vt aly catuli eum insequendo; vespere autem, qui fermè frigidior esse solet, penetrare ceterorum agmen, & se corporibus ipsorum tegere. quamquam autem lenissimus sit omnium* manuum *tamen* pondere *vnde rebatur eius æstimare liceat, fratres suos deduxere. Hæc eius loci sententia est. nam interpretum alia. sed ad* manus *redeo, neque multo sequiori idem Plin.* 11, 37, 105. leonis brachia. & 8, 10, 5. *elephantorum* non improprie appellatam manum *affirmas: eaque voce vtitur* 8, 10, 6. 8, 12, 3. 9, 15, 3. *item Oros.* 4, 1. *Longe diuersus animus Plauto in Milite* 1, 1, 26. *neque enim serio* brachium *elephanto tribuit, sed parasitum inducit aut casu aut consilio peccantem. ideo mox reprehenditur, vt cocus in Pseudolo* 3, 2, 55. *qui dixerat*, Is odos demissis pedibus in cœlum volat: *vt seruus in Truculento* 3, 2, 20. qui rabonem *pro arrabone*. manus prædantium 3, 13, 12. amputatæ. C. 3, 8, 15. C. 5, 5, 6. *Manibus. Iosephus de bell. Iud.* 2, 27. coëgit Clitum quendam, vt altera manu sibimetipsi præcideret alteram; ἀκροχειριάζειν *hoc est Græcis Hebraïs* קצר. auaræ, instabiles. 7, 8, 19. fatigatæ. 4, 16, 18. ferreæ. 4, 2, 12. fer. & corui. 4, 3, 24. *vide supra* harpagones. infestæ. 7, 1, 23. iniectæ. 8, 1, 40. languidæ. 8, 14, 32. præcisæ adustæque. 3, 8, 15. pressæ. 7, 8, 24. religatæ post tergum. 6, 9, 25. 7, 5, 24. rigentes. 8, 4, 5. manus nostræ rapiunt expeditius quam continent. 4, 11, 9. hæ manus sufficere deliderio meo. 4, 1, 25. *sic apud Sallust. Ing.* c. 73. opificum agrestiumque res fidesque in manibus sitæ sunt, **sie haben nichts/ als was sie mit der Hand-arbeit verdienen.** *tales apud Græcos* χειρόβιοι, χειροβιότροφοι, χειρόβιοτοι &c. *appellantur: item* χειρώναξ & χειροτέχνης. manus supinas tendere. 6, 6, 34. manus imbuere sanguine. 3, 8, 5. adhibere lanæ. C. 5, 2, 19. *In.* C. 5, 2, 20. *Etiam*, in manus *cuius* peruenit epistola. 3, 7, 14. ira peruenit ad manus. 9, 9, 17. è manibus quid amittere. 9, 2, 26. eripi victoriam. 3, 5, 10. ex man. impiorum ereptus. 6, 7, 24. in manibus habere præmium. 6, 11, 33.

Maracanda. 8, 1, 7. *&* 19. 8, 2, 13. vrbs. 7, 6, 3. *&* 10. *&* 24. 7, 9, 20. *long.* 112, 0. *lat.* 39, 15. *Ptol. in Asi. tab.* 7. *De hac vide Jouium, apud Sansouinum de Turchi fol.* 357. *p.* 2. *qui eam* Samarcanda *vocat*.

Marathos vrbs. 4, 1, 6. *long.* 68, 40. *lat.* 34, 26. *Ptolemæus in Asi. tab.* 4.

marcere pauore. 4, 13, 18. iacere torpereque *interpretatur Tacitus H.* 3, 36, 1.

Marcon turmæ. V. 4, 13, 29.

Mardonius. S. 1, 13, 35. 4, 1, 11.

Mardus. 3, 13, 1. Mardi. C. 3, 13, 1. 4, 12, 7. 8, 3, 17. Mardorum gens bellicosissima. 5, 6, 17. *describitur*. 6, 5, 11. Mardos *Alexander inuadit*. C. 5, 6, 17. *Sunt autem triplices apud Ptolem. al. long.* 78, 40. *lat.* 39, 40. *in Asiæ tab.* 3. *al. long.* 79, 0. *lat.* 40, 0. *item long.* 93, 30. *lat.* 39, 0. *in Asi. tab.* 5.

mare Caspium. 3, 2, 8. 6, 4, 16. *&* 18. Cilicium. 3, 1, 12. Hyrcanum. 6, 4, 18. 7, 3, 21. Indicum. 7, 3, 7. *eius* color. C. 8, 9, 4. *A.* Persicum. 5, 3, 2. Ponticum. 3, 1, 12. 7, 3, 4. 7, 4, 27. Rubrum. 4, 7, 18. 4, 12, 9. 5, 4, 5. 6, 2, 12. 10, 1, 13. maris Rubri adcolæ. 3, 12, 9. mare magnitudinis ingentis. 6, 4, 18. adiunctum. 5, 4, 9. contabulatum. 5, 7, 8. dulcius ceteris. 6, 4, 18. euerberatum remis. 4, 3, 18. exæstuans stagnat. 6, 3, 16. ingens. 6, 4, 19. inhorrescens. 4, 5, 17. maris inlisi pulsu obruta. 4, 2, 8. intumescens, superfusum. 9, 9, 10. lene & tranquillum. 4, 2, 8. mixtum flumini. 9, 9, 7. motum ex profundo. 4, 3, 6. obnoxium prædonibus. 4, 8, 15. occupatum. 4, 4, 5. placidum. 3, 1, 4. plenum belluarum. C. 10, 1, 12. præaltum. 4, 2, 9. *&* 19. profundum. 4, 2, 16. 10, 7, 11. relabens. 6, 4, 19. superfusum in campos siccos. 9, 9, 10. vastum. 8, 13, 8. vicinum. 4, 6, 8. vic. quodcumque. 4, 4, 19. in amni. 9, 9, 21. finis terrarum. 9, 1, 3. quod rebus humanis terminum voluit esse natura. 9, 3, 13. absorbet. 4, 2, 19. agit fluctus. 6, 4, 19. alit serpentes. 6, 4, 18. ambit. 4, 2, 9. euomit harenam. 4, 6, 8. fouet terras. 5, 4, 9. incumbit in litus. 4, 3, 17. 6, 1, 19. infundit gemmas litoribus. 8, 9, 19. occupat iter fluctibus. 6, 3, 16. reciprocat. 9, 9, 20. recipit se in fretum. 6, 4, 19. reddit terram naturæ suæ. 6, 4, 19. stagnat. 6, 3, 16. 6, 4, 19. maris imperium penes Persas. S. 2, 8, 7. mare non vicinum modo, sed quodcumque classibus adierunt, ditionis suæ fecerunt Tyrii. 4, 4, 19. inlisit ventus. 4, 3, 6. mare, *ablativo casu*. C. 5, 4, 7. *A.* mari iter aperire, **zu Meer.** 5, 3, 27. libero commeare. 4, 4, 20. maria duo compellunt terram in arctas fauces. 3, 1, 13. maritima ora, ἡ κατὰ Ἀσίαν *Arriani*. S. 2, 8, 16. *Sic Aristid. pag.* 206. *Vide* ora.

maritimi Indi. 9, 10, 8. maritimæ regiones. 3, 8, 17.

Marcotis palus. 4, 7, 9. haud procul insula Pharo sita. 4, 8, 1. *long.* 60, 15. *lat.* 30, 50. *Ptolemæus in Asiæ tab.* 3. *cui non* Marcotis (*quæ ciuitas est, long.* 58, 0. *lat.* 28, 20.) *sed* Μάρεια λίμνη *vocatur.*

margaritæ ac gemmæ Indiæ. 8, 9, 19. *vbi Raderus. Salmas. in Solin. pag.* 1113. *f. Brissonius. lexic.* circumpendentes. 8, 9, 24. margaritis exculta India. 8, 5, 3. ornata brachia. 9, 1, 29.

Marginia. C. 7, 10, 15. *An* Margiana? *quæ habet long.* 102, 0. *lat.* 41, 0. *Ptolem. in Asiæ tab.* 7.

Margites. S. 1, 14, 17. *de hoc vide Tzetzen Chil.* 6, 62.

margo *muri.* 9, 4, 31. tipæ primus. 7, 9, 5.

mariti lenones vxorum. C. 5, 1, 37.

Maronea. S. 2, 3, 14. *long.* 52, 40. *lat.* 41, 40. *Ptol. in Eur. tab.* 9.

Mars. V. 4, 13, 12. Martis, *belli*, discrimen. 9, 9, 4. æquo Marte contendere. 4, 1, 8. pugnare. 4, 15, 29. alieno M. 7, 7, 11. pari M. pugnare. 6, 1, 7.

Marsyas amnis. 3, 1, 2. *De hoc multa collegit Dausqueius ad Silium* 8, 550. *vbi vide.*

mas conceptus est. 10, 6, 21. mares non ducuntur, qui effeminantur stupro. 10, 1, 26.

Massagetæ. 4, 12, 6. 8, 1, 7. *& 6. long.* 128, 0. *lat.* 46, 0. *Ptolemæus in As. tab.* 7. equites. 4, 15, 2. & Alani iidem. C. 6, 4, 19. *circa fin.* & Dahæ *confines.* 8, 1, 8. *Mulæ super his Reineccius in regno Massagetico.*

mater (*Suniunnàr, quo milites eiusmodi vocantur*) 3, 12, 17. *&* 25. *ita* Sisygambin *vocat Alexander.* 5, 2, 20. *&* 22. *sicut Pyrrhus apud Plutarch. c.* 11. *Ptolemæum* patrem. mater Darii. 3, 9, 6. 10, 5, 19. captiua, ætate venerabilis. 3, 11, 24. dulcissima. 5, 2, 22. mater eademque coniux, 8, 2, 28. *ita* Sisymithres ex matre sua duos filios genuit. 8, 2, 19. *Multa de detestando hoc more Celius L. A.* 18, 18. *quem & Augustinus tangit cap.* 115. *quæstionum ex vtroque testam. & super Leuit.* 3, 61. *& Cæsarius quæst.* 47. *Eum auersantur etiam* cameli Arabum, *Aristot. mirab. cap.* 2. *& in Syriam introduxit fœdæ Daraæorum sub annum Hegiræ* 408. *Elmacino* 3, 6. *p.* 329. *teste, Tertullian. apologet. cap.* 9. *ex Ctesia de Persis refert: & in eiusdem criminis suspicionem etiam Macedonas trahit.* Mater magna. S. 2, 3, 13. *hanc vere fuisse* magnam; sed meretricem, *ait Augustin. in quæstion. ex vtroque testam. cap.* 115. matris pudor ad filium quoque pertinet. S. 1, 9, 2. in matrimonium dare sororem. 6, 9, 17. matrimonio secum *quam* coniungere. 6, 9, 30. matronæ, virgineque. 4, 7, 24. *opponuntur* meretricibus. 5, 1, 38.

materia belli alitur. 6, 6, 12. consternationis. 7, 2, 32. *vbi* V. materies. *vicorum*, das Bawholtz. 5, 5, 4. mat. 7, 5, 8. 7, 3, 17. arida. 5, 7, 7. cæsa. 5, 3, 7. c. deuecta ad. 10, 1, 19. naualis. 9, 1, 4. materies faciendis ratib. & turribus. 4, 2, 18. *vbi Raderus.* materiam multam cædere. 6, 6, 28. materia fragilis, durior, *de lateribus & lapidibus.* 8, 10, 25. torrida vapore. 6, 6, 28. mat. *de auro & argento.* 8, 8, 16. materiæ eiusdem pocula, *scil. aurea.* 9, 10, 26.

maturitas *fragum.* 6, 3, 7. matura ætas rebus tantis. 3, 6, 19. occasio. 8, 6, 1. maturum. 8, 5, 5. matura in perniciem mendacia. 10, 1, 30. mature mittere. 3, 13, 3. maturius. 5, 1, 11. 7, 4, 37. exspectatione. 3, 6, 16.

matutini frigoris caussa. C. 7, 5, 5.

Mauricius Hassorum princeps. C. 5, 11, 5.

Mausolus. S. 2, 8, 19. C. 8, 9, 4.

Mazaces. 4, 1, 32. C. 4, 1, 28. C. 4, 7, 4. *Mazæces.*

Mazæus. C. 4, 1, 28. 4, 15, 5. 4, 16, 1. *vbi* V. Mazæus. Alexandrum transitu Euphratis prohibere non audet. 4, 9, 12. prætor. 4, 9, 7. regionem vrit vt hostis. 4, 9, 14. præmissus ad minera occupanda. 4, 12, 1. præsidet itineri. 4, 12, 15. fugit. 4, 16, 7. Babylonem seque dedit *Alex.* 5, 1, 17. Mazæi precarium regnum. 5, 8, 12. Mazæo præpositus genet *Alex.* 4, 11, 20. Mazæum transfugam satrapia Babyloniæ donat *Alex.* 5, 1, 43. *dicitur alias* Amazæus. C. 6, 4, 25.

Mazagæ. C. 8, 10, 7. *&* 22.

Mazeces. V. 4, 1, 32.

meat amnis libero cursu. 5, 1, 30. spiritus, der Athem geht. C. 3, 5, 9. sp. arcte. 3, 6, 14. sp. libere. 8, 4, 12. meant naugia. 9, 4, 9. means aqua. 7, 10, 3. exercitus, *commeans.* 8, 4, 3.

Medari. S. 1, 5, 2.

Medea. S. 1, 10, 20.

medentes. 5, 3, 14.

Media. 5, 13, 1. 10, 10, 4. *Vide Ptolem. in As. tab.* 5. *pars regni Persici.* 4, 5, 5. equorum fecunda. 5, 10, 4, 21. Mediæ caput Ecbatana. 5, 8, 1. S. 10, 4, 23. fines ingressus Darius. 5, 1, 9. satrapia. 6, 2, 11. Mediæ præest Parmenio. 6, 8, 18. Media nulla opulentior regio. 6, 9, 22. Medus fluuius *describitur.* 5, 4, 7. Medi. 3, 2, 4. *pro Persis, & contra.* C. 4, 9, 16. 4, 12, 11. C. 6, 2, 14. C. 6, 6, 4. *Rualai animaduersio L. in Plutar.* equites. 3, 9, 5. Medis (*rectius* Mædis) imperitat *Alexander.* 9, 6, 20.

medicamen *&* medicamentum. V. 3, 6, 13. *pro veneno.* 6, 10, 34. concipitur venis. 3, 6, 11. diffundit se in venas. 3, 6, 16. medicaminis vis. 3, 6, 14. medicata potio. 3, 6, 2. medicus miser suspenditur. C. 10, 4, 12. inter nobiles. 3, 6, 1. medici, *de chirurgis.* 9, 5, 22. *diuersi ab* amicis regis. 3, 5, 11. segnes. 3, 5, 13. curant morbos grau. remedijs asperis. 5, 9, 3. non dubitant membrum aliquod abscindere, vt corpus seruent. S. 2, 4, 18. relinquunt nihil nocituru in corporibus ægris. 6, 3, 11. à medicina petita similitudo. C. 5, 9, 3. *Scio. Medica.*

meditari defensionem. 7, 1, 8.

Medius Larissæus. S. 10, 4, 41.

medius fidius. 10, 6, 22. *vbi Raderus.* medius erat dies. 5, 4, 22. locus honestissimus. C. 8, 5, 21. medium se gerere periculosum. C. 4, 2, 4. medium discrimen belli. 3, 11, 2. discr. pugnæ. 6, 1, 1. iter. 5, 4, 2. opus. 4, 1, 6. mediam hastam fregit, mitten entzwey. 9, 7, 21. in m. aciem prorumpere. 8, 14, 18. per m. ac, crumpere. 5, 4, 33. ad medium. 7, 3, 9. in med. conferri sartinas. 6, 6, 14. consulitur. 8, 14, 21. medio cupiditatis ardore. 8, 4, 27. die. 4, 7, 22. media illa tempestate. 3, 1, 2. de medio tolli. 6, 10, 20. in medio omissa syllaba. V. 5, 6, 1. *&* 17. adiecta syll. V. 5, 6, 10. ex m. gloriæ spatio reuocari. 6, 2, 18. in m. ardore certaminis. 8, 14, 15. in media acie Persarum reges. C. 3, 9, 4. in m. pace. 8, 10, 17. in m. crure. 7, 6, 3. in m. positis omnibus, alles preyß. 4, 1, 31. medii, *qui vixanibus se interponunt.* S. 1, 9, 5. in medios hostes se immittere. 7, 7, 37. in m. ignes se præcipitare. 6, 6, 32.

Megabyzi. S. 2, 6, 30. magos *vocat Cicero de diuin.* 1, 23. *generali scil. vocabulo. Plutarch. de tranquill. c.* 21. *videtur in animo habuisse Megabyzum ducem Persicum, quum istam historiolam traderet.*

Megalopolis. S. 6, 1, 14. *long.* 50, 40. *lat.* 36, 20. *Ptolemæus in Eur. tab.* 10. Megalopolitani obsessi. 6, 1, 20. Megalopolitanorum ducum insignia. C. 6, 5, 18.

Megarenses. S. 1, 5, 15. cum Athen. sentiunt. S. 1, 7, 30. Alexandrum ciuitate donant. S. 1, 14, 29.

Megareus. S. 2, 12, 20.

Megistanes. C. 5, 13, 3. *vsurpat hoc vocabulo Sueton. Calig.* 5, 4. *Suidas. adiectiua Eusebio pag.* 369. f. *Rami Gramm. Græc.* 3, 1. *pag.* 284. *Clenardi Gr. Græc. p.* 220. *l.* 15.

mehercule. 6, 3, 17.

Melas. S. 2, 3, 17. S. 2, 12, 2. *Eius ostia long.* 53, 30. *lat.* 41, 30. *Ptolemæus in Eur. tab.* 9.

mellis amphora. 7, 4, 23. folia multo melle tinguntur. 6, 4, 22.

Meleager. S. 1, 12, 6. vxoris amore domum proficiscitur. S. 2, 10, 26. dux agminis. 3, 9, 7. copias ducit. 5, 4, 14. Cyropolin obsidet. 7, 6, 19. liberalitatem Alexandri *fugillat.* 8, 12, 12. infestus Perdiccæ. 10, 7, 7. irrumpit regiam. 10, 7, 10. noui regis satelles. 10, 7, 14. princeps satellitum. 10, 7, 17. occiditur. C. 10, 9, 21. Meleagri ala. 4, 13, 27. *equestris nimirum, vt constat ex Arriano* 3, 2, 23. *nam & pedites ducebat:*

vt ex eodem, & Curt. perspicitur. Meleagri oratio de successore Alexandri, 10, 6, 20.
melius est mihi mori. 3, 5, 13. melius vatibus, quam ducibus suis paret multitudo. 4, 10, 7. *His verbis vsus est Cunaus de Rep. Heb.* 2, 17. f. meliori, *fortiori*, fortunarum arbitrium permittendum. S. 2, 7, 15.
Melon. 5, 13, 7.
Memaceni. 7, 6, 17. C. 7, 6, 21.
Memacterion. C. 5, 11, 27. *Tantulo.*
membra simulachrorum abrupta. 5, 6, 5. discordia trepidant. 10, 9, 4. fatigata. 10, 5, 3. fluentia. 8, 14, 33. puerilia. S. 1, 2, 7. resoluta, torpentia. 4, 16, 13. semesa. 5, 5, 13. stupentia. 8, 4, 12. deficiunt. 6, 1, 14. 10, 9, 2. sequuntur impetum animi. 6, 1, 13. membrorum proportio. S. 1, 2, 9. mutilatio. C. 7, 5, 40. membra experiri. 6, 1, 13.
memento. 5, 1, 14. mementote. 10, 8, 17. *me* mandasse. 9, 6, 26. dum memineritis. 6, 9, 36. meminisse iniuriæ, originis. 7, 5, 30. periculi. 7, 2, 8.
Memnium. V. 5, 2, 16.
Memnon Rhodius. S. 1, 2, 22. nobilissimus dux. 3, 13, 14. L. M. Græcorum ducit. S. 2, 1, 10. *an apud Diodorum* 17, 7. *pro πενταχιλίους leg. sit πενταχισμυρίους arbitrio lectoris relinquo. certe ad tantam expedicionem parvus numerus erat* 5000. pugnat ad Granicum. 2, 5, 11. *hoc volebat Arrianus* 1, 5, 15. *hic verbis: ὅτι Μέμνων παῖδες, περὶ αὐτὸς ὁ Μέμνων μετὰ τῶν ἱππέων ἐκπεσόντες, vbi perperam interpretes*; in magno periculo sunt versati. *κινδυνεύειν pugnare est Arriano, vt mox* 1, 5, 22. *ἐγκλίνειν τινὰ τῶν ἀλλοφύλων ἐς Ἀλέξανδρον ἀσχημονοῦντας, exponerem*; ea parte primum terga dant, qua Alex. ante prima signa pugnabat. *eo sensu* 2, 2, 6. *ἵππῳ μὲν ἐν τῷ πόδα σφίσι κινδυνεύοντας*, & 3, 4, 11. *πόλις διακινδυνεύουσα.* 1, 6, 24. *ἀγωνιζόμενοι ἱδίοις.* Memnon Pitanen obsidione liberat. S. 2, 1, 20. acerrimus Macedonum hostis. S. 2, 5, 2. Miletum profugit. S. 2, 7, 11. à Dario prætor creatus. S. 2, 8, 16. genere Græcus. S. 2, 8, 17. eruptionem facit. S. 2, 9, 8. S. 2, 10, 12. belli molem in Macedoniam transferre conatur. S. 2, 12, 15. multa loca occupat. S. 2, 12, 18. fato concedit. S. 2, 12, 22. vita excedit. 3, 1, 21. bello felix. S. 6, 1, 3.
Memnonis agro parcitur. S. 2, 5, 1. consilium *de vastanda regione.* S. 2, 4, 16. humanitas. S. 2, 9, 22. laudes. S. 2, 9, 23. mors. 3, 1, 21. 3, 2, 1. *alius* prætor Arachosiorum. C. 7, 3, 5. moritur. 9, 10, 20. *alius* ex Thracia supplementum adducit. 9, 3, 21.
Memnonis (*Tithoni f.*) regia. 4, 8, 3.
Memnona *Syriæ præficit Alex.* 4, 8, 11. V. Menona. Memnon *enim & Menon sæpe confunduntur*, vt V. 9, 10, 20.
memor fortunæ paternæ, suæ. 9, 2, 7. iræ. 8, 1, 51. nominis, promissi. 8, 11, 15. periculi. 4, 6, 14. memores cognationis. 4, 4, 15. memorabilis spatio, liquore, *amnis.* 3, 4, 8. laus. 5, 8, 16. pugna. 7, 7, 37. victoria. 9, 1, 1. ante omnes vrbes Tyrus. 4, 2, 2. memorabile opus. 6, 7, 14. prælium. 5, 4, 31. memorari vera. 8, 1, 22. memorandum inter exempla fortunæ agmen. 5, 5, 5. memoria Alexandri. 7, 6, 27. calamitatis. 8, 2, 9. charitatis pristinæ. 6, 9, 4. Cyri æterna. 4, 14, 24. maiestatis exoleuit. 3, 13, 17. meriti inusta. 8, 1, 41. occisi. 10, 1, 6. parentum. 8, 8, 18. periculi. 7, 1, 7. quorum occurrit. 7, 1, 24. omnis memoriæ clarissimus rex. 3, 5, 5. memoriæ proditum est. 6, 1, 7. ad memoriam posteritatis insignis vrbs. 4, 4, 19. memoria *quem* destituit. 7, 1, 8.
Memphis. 4, 1, 30. *long.* 50, 0. *lat.* 29, 50. *sic in Ptolemæi contextu: sed in tab. Afr.* 3. *est long.* 61, 30. *lat.* 29, 50. (*mendum in latino contextu à librariis commissum facile odorari licet ex Græco exemplari à G. Mercatore, & P. Bertio secundum edito, quod, licet in plerisque à Latino aliquot gradibus eorumque partibus differat, hoc loci tamen longitudinem ad ξδ', γ. refert. quod idem ex antecedentium & consequentium locorum gradibus cuivis patet.*) Memphim petit *Alex.* 4, 8, 2. translatum corpus Alexandri. C. 10, 10, 20. Memphi *positus Alex.* 4, 7, 4.
Menander. 10, 10, 2.
Menapis. C. 6, 4, 23. satrapa. S. 1, 2, 22.

menda-

mendacium, *figmentum*, poëtarum. 3, 1, 4. mendacii locus. V. 4, 10, 32. mendacia matura in perniciem innocentis. 10, 1, 30.
Menecrates à Philippo irrisus. C. 3, 6, 17.
Menedemus. 7, 6, 24. missus ad obsidendum Spitamenem. C. 7, 7, 31. *cæditur.* 7, 9, 21.
Menes. C. 5, 1, 43. *Mentem.* pecuniam ad mare defert. S. 6, 1, 11. *alius est* Menetas.
Menidas. C. 4, 15, 12. C. 7, 6, 12. explorare iussus. 4, 12, 4. *vulneratus.* 4, 16, 31. adducit mercede militaturos. C. 7, 10, 11.
ad Mennin vrbem peruenit Alex. C. 5, 1, 16.
Menon. C. 7, 5, 5. S. 6, 1, 7.
mens adionita. 8, 6, 16. mente collecta. 8, 6, 22. fida. 8, 3, 7. mens grauatur ebrietate. 5, 7, 11. praua. 8, 5, 5. solicita exspectatione. 4, 13, 2. mente suspensa exspectare *quid.* 10, 3, 2. mens velocissima. S. 1, 2, 14. non eadem fuit omnibus. 8, 1, 2. destituit *quem.* 7, 1, 8. mentis adonitæ mulier. 8, 6, 16. bonæ *qui est.* 6, 8, 15. ea mente, vt. *eo consilio, proposito.* 5, 9, 1. mentes humanæ. 8, 6, 18. impiæ. 9, 3, 5.
mensa *Darij* sacra. 5, 2, 14. super mensam. 7, 4, 7. mensæ totis castris positæ. 10, 2, 10.
menses Athenienses. C. 3, 11, 27. *Tantulo.* breuiores. 8, 9, 36. *Indorum* descripti in 15. dies. 8, 9, 35. exacti. 10, 6, 21.
mensum est stipendium ducenis denariis. 5, 1, 44.
mentio patris. 6, 10, 34. *cuius* illata cum honore. 8, 1, 38.
Mentor. S. 1, 2, 24. Mentoris filiæ. 3, 13, 14.
mentum intonsum. 8, 9, 22. mento humum contingere. 8, 5, 22.
non mercatorem, sed Regem *se* esse meminit *Alex.* 4, 11, 14. mercatores & lixæ. 10, 1, 15.
mercenarius eques. 4, 12, 22. milites. 5, 1, 40. mercenarij, *obnoxii, donis corrupti.* S. 1, 7, 1. Græci milites. 8, 1, 24. C. 3, 11, 8. XXX. Græcorum. 5, 3, 3. merces belli exigua. 4, 5, 8. parricidii. 7, 5, 38. proditoris. 3, 13, 6. mercede conductum hominem omnia habere venalia, non mirum. 5, 12, 2. conduci. 5, 3, 5. militantes. 6, 5, 7.
merere beneuolentiam virtute. 9, 6, 18. misericordiam. 6, 11, 40. mortem. 10, 4, 1. mortem, confiteri pudet. 6, 8, 8. supplicia. 6, 6, 36. 8, 8, 5. merueramus fortibus factis, vt. 7, 1, 22. meritus supplicium. 6, 7, 31. optime, *&c.* 6, 9, 2. 7, 5, 38. 9. de *qua.* 8, 3, 14. meriti mortem. 10, 7, 3. optime de. 6, 9, 2.
meretricum dedecus. 5, 1, 38.
mergi in amnem. 10, 4, 2. *in* voluptates. 10, 3, 9. mersa nauis. 4, 8, 7. mersæ profundo salo terræ. 9, 9, 20.
meridiana regio. 8, 9, 5.
meritum ingens in *quem.* 8, 3, 14. pro merito honos habitus. 4, 8, 14. quo merito suo? 8, 6, 30. 10, 7, 2. merita Alexandri. 7, 4, 38. maxima. 5, 13, 27.
Meros mons. C. 8, 10, 12.
merum circumferri. 7, 4, 7. mero ferox. 7, 4, 19. mero multo incalescere. 8, 1, 22.
Mesopotamia *vnde sic dicta.* 5, 1, 15. *nempe ab amnibus; vnde & in sacris literis* ארם נהרים *sicus Gen.* 24, 10. *& in lemmate* ס. 60. *quæ loca LXX. Interpp. per* Μεσοποταμίαν Συρίας *reddidere.* Mesopotamiæ *enim vox Græca est, & terram fluminibus intersectam signat. vide* Interamna. *Notat & Stephanus in* Τάσιος, ὀνομάζεται τῶν ὑγρῶν βαρβαρικῶν τὸ πεδίον, *quod supra quoque tetigimus in* Erythræum.
Mesop. feruida. 10, 10, 10. Mesopotamiæ campi. C. 3, 2, 3. 4, 9, 6. 5, 1, 13. spatiosi. 5, 8, 1. prætores. 10, 1, 19. *vid. Ptolemæum in As. tab.* 4.
Messene. S. 1, 14, 31. *long.* 49, 15. *lat.* 35, 15. *Ptol. in Europ. tab.* 10. Messenii. S. 1, 1, 17. oppressi à Philiadæ liberis. S. 1, 3, 15. eos expellunt. S. 1, 14, 31.
meta. 8, 11, 6. metari castra. 3, 8, 19. μεταβολὴ. C. 3, 2, 14. *Matare.*
Q. Metellus. S. 2, 5, 27.
Metlurenes. *vide* Mithr.

Methymna. S. 2, 12, 21. *long.* 55, 26. *lat.* 40, 26. *Ptolem. in Aſ. tab.* 1. Methymnæorum tyrannus Ariſtonicus. 4, 5, 19. & Chryſolaus. 4, 8, 11.

metior me non ætatis ſpatio, ſed gloriæ. 9, 6, 18. altitudinem arb. 7, 8, 14. ſtipendium militibus. 5, 1, 45. terminos ſpatio gloriæ. 7, 7, 13. *quid* æſtimatione eadem. 3, 1, 7.

Metron. C. 6, 9, 9. armamentario præfectus. 6, 7, 22.

metuere. 4, 16, 17. inuicem. 6, 1, 17. ſupplicia. 8, 11, 8. admouere manus. 9, 5, 25. metuere ab hoſte. 6, 8, 9. nemo ei ſatis fidus eſt, quem metuit. 10, 8, 1. id ſolum metuunt, quod primum formidare ceperunt. C. 4, 16, 17. *Quippe.* qui met. præſentes, in abſentia hoſtes erunt. 6, 3, 8. metuens, ne ſibi fides habita non eſſet. 3, 13, 14. metus diſcriminis. 4, 13, 25. inſidiarum. 4, 9, 14. Macedonum. 4, 2, 13. mortis. 4, 3, 18. 6, 7, 10. 6, 8, 5. 10, 5, 29. metu mortis addito. 8, 3, 5. metus partis vtriuſque. 6, 1, 9. pœnæ. 7, 6, 13. ſupplicii. 4, 7, 1. 10, 7, 10. ſuppliciorum. 5, 3, 12. 6, 6, 36. conuerſus in religionem veneratione mque. 8, 14, 12. finitus, diſſimulatus. 9, 5, 27. improuiſus. 9, 4, 16. ingens. 4, 4, 6. occultus. 4, 12, 14. *Vide Gebhardi crepundia, pag.* 68. omiſſus. 3, 6, 11. ſtimulans. 7, 7, 26. ſtrenuus, ſed ſpes velocior. 7, 4, 15. ſubitus. 10, 3, 1. vanus. 10, 5, 16. idem qui cogit fugere, fugientes morantur. C. 3, 11, 17. *Metus.* acrius quam dux imperat turbatis. 8, 14, 20. intendit ſpiritum. 4, 8, 8. metu adiuuiti. 5, 12, 13. defixi reſiſtunt. C. 3, 11, 17. *Metus.* proni. C. 4, 3, 22. veritas hiſtoriæ corrumpitur. S. 1, 1, 3.

mei Macedones. *Alex. ad ſuos.* 9, 2, 30.

Midæ regia. 3, 1, 12. pater Gordius. 3, 1, 14.

miles *pro pedite.* 5, 1, 41. C. 6, 6, 35. *pro militibus.* 4, 3, 15. 4, 5, 18. Philippi. 8, 1, 20. armatus. 8, 1, 4. 2. leuiter. 5, 4, 17. Aſiaticus Europæo impar. S. 2, 1, 10. conducendus. 5, 1, 1. conductus mercede. 4, 13, 31. Cretenſis. 3, 7, 22. diſtributus in ſupplementum. 6, 5, 10. fatigatus. 5, 6, 13. gregarius. 7, 2, 33. 8, 4, 15. inermis. 4, 13, 21. inſtructus. 4, 10, 9. concurſatione quam cominus melior. 8, 14, 24. mercenarius. 4, 12, 22. 5, 1, 40. otioſus. 6, 2, 15. paratus itineri. 3, 8, 23. peregrinus. 4, 12, 10. 6, 4, 9. 6, 6, 35. torpens &c. 8, 4, 15. vetus. 6, 1, 1. v. clarus. 8, 1, 20. adeepit ſignum. 3, 8, 23. defuit. 3, 3, 28. vanis & inanibus magis quam iuſtis formidinis cauſſis mouetur. 4, 13, 5. victoriam ſperet, mortem non recuſet. 5, 9, 2. militi deuictarum gentium minor quam domeſtico fides habetur. 4, 6, 31. militem conducere, *pro, quod vulgo, ſcribere,* **Schreiben/Knecht werben.** 3, 1, 1. milites admoniti coniugum patriæque, pigriores ad exſequenda munia. 6, 9, 29. alacres. 9, 4, 25. armati. 3, 8, 22. Aſiatici. 10, 3, 5. Bactriani. 5, 10, 5. boni. 10, 2, 27. deducti in colonias. 9, 7, 1. deſtinati in omne obſequium. 5, 10, 5. diſpoſiti. 6, 8, 18. geniti, adſciti. 10, 10, 13. Græci. 4, 3, 11. inſepulti. 5, 4, 3. inſtructi. 3, 8, 22. inuiores. 5, 2, 5. laudati pro concione. 9, 1, 1. mercenarii. S. 1, 5, 8. noui. 6, 6, 35. n. oppetendi. 3, 7, 8. occiſi in prælio ſepeliuntur. S. 2, 9, 20. *ideque* magnifice. S. 2, 5, 23. peregrini. 3, 3, 1. 10, 3, 6. vacillantes. 7, 9, 6. veterani immunes operum. S. 2, 10, 16. veteres. 10, 10, 15. v. Philippi. 6, 6, 9. vexati. 9, 10, 18. otio in ſeditiones vertuntur. 6, 6, 12. Alexandrum in tantum faſtigium admouere. 6, 9, 22. ſine duce, velut corpus ſine capite. 6, 9, 28. militum, *peditum,* principes. 6, 6, 7. ſeceſſio. 6, 2, 4. militibus inuitis dux ſalus eſſe non poteſt. 6, 9, 24. militare apud *quem,* **dienen.** 7, 5, 29. equis, **zu Pferd dienen.** 3, 2, 6. peditem. 7, 1, 34. mercede. 7, 2, 11. gloriæ. 8, 12, 10. militantes mercede. 6, 5, 7. militantium nec indignatio, nec lætitia moderata eſt. 7, 1, 24. militaris ferocia. 9, 7, 18. multitudo. 6, 9, 6. in militari re gratiora vulgo ſunt, quæ leuiora haberi ſolent. V. 3, 6, 19. mil. turba ſine duce &c. 10, 6, 8. via. 5, 13, 23. vigor. 3, 6, 19. militares animi. 4, 2, 17. 5, 10, 9. res. 6, 2, 1. militia grauis, non ingrata. 7, 2, 36. longinqua. S. 1, 8, 16. militiæ

litiæ finis. 6, 2, 17. ſolenne munus humandi ſuos. 5, 4, 3. hodiernæ dedecus. C. 3, 4, 3. *Memnon.* militiæ domique clarus. 7, 2, 33.

Mileſii. 7, 5, 29. libertati reſtituuntur. S. 2, 7, 2. Miletus. S. 2, 7, 9. 7, 5, 35. *long.* 58, 0. *lat.* 37, 0. *Ptolem. in Aſ. tab.* 1. aliquando opibus ac gloria pollens. S. 2, 7, 20. Miletum (V. militum) cepit Balacrus. 4, 5, 13. *immo ipſe Alexander.* S. 2, 7, 18. & *Plutarch. Alex.* c. 27. *ſed iterum forte defecit.* apud Miletum *pugna.* C. 8, 2, 8. Mileto tranſierant Branchidæ. 7, 5, 28. à Mileſiis pecuniam exigit Pharnabazus. 4, 1, 37.

Mimas. S. 2, 7, 5. *long.* 59, 30. *lat.* 38, 30. *Ptolemæus in Aſiæ tab.* 1.

minæ creſcentis mali. 8, 4, 2. adiectæ. 7, 1, 17.

Minerua. S. 1, 7, 27. Mineruæ ara. 2, 3, 28. templum donariis exornatur. S. 2, 6, 4. Mineruæ ludi celebrati. C. 3, 7, 3. ſacrata ara. C. 3, 12, 27. locantur aræ. 8, 11, 24. ſacrum fit. S. 2, 4, 5. cæſæ victimæ. 8, 2, 32. Min. Athenienſi arma dedicantur. S. 2, 5, 34. Mineruam propitiat *Alex.* 4, 13, 15.

miniſtro occidendi *quo* vti. 7, 1, 3. miniſtri. 5, 7, 5. cædis. 8, 7, 6. iræ. 10, 1, 6. regis. 5, 1, 41. 10, 10, 7. ſæuitiæ. 10, 1, 8. ſupplicii. 10, 4, 1. min. inter epulas. 5, 1, 42. miniſterium cædis. 10, 1, 2. carnificis deteſtabile. 8, 2, 2. ſceleris. 5, 12, 15. *ita Tacit. H.* 4, 27, 5. miniſteria nautarum. 4, 3, 18. 7, 9, 6. occupantur metu. 9, 4, 10. *Aliquando* miniſtrandi *verbum velut proprium hic vsurpant. Virgil. Æn.* 6, 302. velisque miniſtrat. *Tacit. Germ.* 44, 2. nec velis miniſtrant. *Acidalius.* miniſteria, *officia,* magna, honorata. 7, 1, 11. ſeruilia. 6, 6, 3. 8, 6, 2. miniſtrare regi. 10, 1, 19. miniſtratur vinum à, **wird eingeſchenckt.** 8, 9, 30.

minus vno. 7, 11, 12. minora promiſſis. 8, 11, 25. minimus ex fratrib. 7, 1, 10. minui poteſt ratio audaciæ. 4, 9, 23.

mirabilia opera Orientis. 5, 1, 29. mirabundi requirebant. 9, 9, 26. miraculum fallax. 9, 3, 19. ingens. 7, 5, 42. vulgatum fabulis. 5, 1, 32. miracula mundi ſeptem. C. 5, 1, 25. & 31. *Penſiles.* mirari. 5, 12, 2. 5, 13, 25. virtutem. 4, 6, 26. mireris ſortitan, quod. 5, 12, 11. mirum minime eſt. 6, 3, 1. mira, rara. V. 9, 8, 2.

miſcuit alium alii fors. 4, 15, 22. miſceri cum finitimis iure commercii. 9, 10, 8. mixtus pediti eques. 5, 4, 20. mixtum flumini mare. 9, 9, 7.

miſero difficile eſt tenere modum verborum. C. 6, 10, 1. miſera, **die arme tröpfin.** 8, 2, 9. *Sic in Tacito* 11, 37, 2. *inde verbum eſt* miſerari, *hoc eſt* miſerum *quem vocare, ſimulque ipſius vicem dolere.* miſerrimum. 5, 3, 19. miſerabilis Alexander. 10, 7, 4. habitus. 6, 9, 25. nepos. 4, 10, 22. omnibus turba. 3, 13, 6. miſerabile agmen. 5, 5, 5. miſerabiles (*miſericordia dignos*) quos fecerat precium ſui. 5, 6, 6. miſerabiliter. 4, 16, 30. miſerandus habitus. 10, 4, 6. dum miſerentur, etiam fauere ceperunt. 10, 7, 5. miſertus fortunæ, pœnitentiæ *quorum.* 5, 5, 24. miſerias optime ferunt, qui abſcondunt. 5, 5, 11. miſericordia amicorum. 6, 11, 40. deum. 6, 9, 2. ſuorum. 5, 5, 11. peruerſa. C. 10, 7, 5. *dum* verſa in. 3, 5, 8. in formidinem. 9, 10, 15. in metum. 4, 16, 12. 8, 11, 12. qui miſericordiam conſumpſerunt, amplius ſperare non poſſunt. 6, 8, 6. miſericors in nos fortuna. 9, 6, 12.

miſſilia. 4, 4, 9. incidunt clypeo. 9, 5, 5. ingeruntur. 4, 3, 15. miſſilibus procul adpeti. 6, 1, 15. arceri. 4, 2, 9. inceſſere. 4, 2, 21.

miſſio matura. 7, 5, 27. *Vide Briſſon. lexic.* petita. 10, 5, 14. miſſionem poſtulare. 10, 2, 12.

miteſcere ſua lege. 6, 3, 7. miteſcit aqua, *aſperitatem remittit,* infuſo humore. 6, 4, 18. miteſcens cœli ſæuitia. 8, 4, 13.

Mithraenes. V. 5, 13, 9.

Mithren inuocat *Dar.* 4, 13, 12. *Ita* Solem *vocabant Perſæ. cuius imago aurea, vt ex Luciani fere Tragœdo 1. 3. p. 420. patet. Nomen id fuit Ægyptio regi,* qui in Solis vrbe regnabat, *apud Plinium* 36, 8, 5. *imo commune id nomen ſacerdotibus Soli:*

Apuleium lib. 11. p. 735. vide. quo forte pertinent Μίθρης apud Stephan. in Ἄαβων. per Mithren *iurat Cyrus in Xenoph. παιδ. lib. 7. p. 195. c. Oeconom. p. 850. d. & Artaxerxes in Plut. cap. 4. adde Ælian. hist. var. 1, 33. Plura vide apud Bernartium in fin. lib. 1. Thebaidos Papinianæ, v. 710. p. 48. Beroaldum in Apuleium, t. 2. p. 736. Colerum in Alex. dier. gen. 2, 8. Brissonium de regno Pers. p. 106. 160. 181. 187. Dempster. ad Rosini antiq. 2, 8. Modium ad Iustin. 1, 10, 5. Teridates apud Xiphilin. t. 63. p. 717. f. profitetur, se Neronem* haud secus atque Mithran esse culturum. *Μίθρης etiam scribitur Hieronymo in Amos cap. 3. rationem docet Scaliger in Euseb. MDCXVI. in lit. I. pag. 114. a. Mirum videtur mihi quod Herodotus 1, 131. asserit Μίτρην apud Persas conferi Veneremi. Nisi ex Theologia Physicorum idem Sol atque Venus est: caussa & fons generationis. Ex hoc Persarum more cultus solis ad Manichæos, (Persa enim fuit Manes) deductus videtur: de quo testatur Augustin. de moribus Manich. 2, 8. & in epist. 74. Cultus etiam est Mithræ Alexandriæ. Socrat. Hist. Eccles. 3. 2.* Romæ in templo S. Martini in montibus vetus inscriptio visitur: Deo Soli inuicto Mithræ, *vt tradit Reinesius in regno Thebano: Ab hoc* Mithra *deducta sunt nomina Persica* Mithradates, Mithrobarzanes &c.

Mithrenes. S. 2, 6, 11. honorifice habitus. S. 2, 6, 16. Sardeis prodidit. 3, 12, 6. Mithrenis precarium regnum. 5, 8, 12. Mithreni Armenia data. 5, 1, 43.

Mithrobarzanes. S. 2, 5, 12. *Apud Arrian. 1, 5, 25. corrupte Μιθροβαζάνης. Est & apud Appian. de Bell. Mithrid. p. 228. d. Tigranis dux hoc nomine.*

mitigat dies longior feras bestias. 6, 3, 8. oratio dolorem. 6, 6, 17. mitigare Darium. 5, 9, 12. iracundiam & cupiditatem vini. 10, 5, 34. iram. 9, 7, 6. iratos. 9, 3, 18. pertinaciam. 7, 6, 17. Regem. 5, 3, 12. mitigari. 5, 10, 10. *de elephanto.* 9, 2, 16. legatione. 10, 8, 18. perfidiam nullis meritis. 7, 5, 20. obsequio. 8, 8, 8. mitigato animo. 5, 3, 1. mitigata feritas. 5, 5, 16. hyems. 9, 10, 4. mitigatæ ad notum sonum aures. 8, 14, 10.

mitis. 3, 8, 5. Darius natura. 5, 10, 14. in ceteros. 8, 8, 4 mite ingenium. 3, 2, 17. mites alendis frugibus Aquilones. 8, 9, 12. fructus, **geschlacht.** 7, 4, 26. mitia ingenia. 8, 3, 15. mitior terra. 7, 4, 30. mitiores vices. 5, 8, 15. mitiora *foli.* 7, 4, 26. ingenia. 6, 3, 6. mitissimus dominus. 10, 5, 9.

mittere auxilium. 3, 1, 8. *cui* classem. 4, 8, 14. hastas è ratibus, *scil. in hostem.* 7, 9, 9. iacula sagittasque procul. 9, 5, 8. legatos. 9, 8, 7. leg. ad. 7, 6, 5. 9, 8, 12. literas in. 6, 6, 6. oratores. 6, 1, 20. tela manibus languidis. 8, 14, 32. vocem supplicem. 4, 6, 28. in custodiam. 8, 3, 17. sub iugum. 8, 7, 12. mittunt *scil. nuncios, absolute positum.* 5, 3, 12. missa dono purpura. 5, 2, 18.

Mitylene. S. 2, 12, 22. *long.* 55, 40. *lat.* 39, 20. *Ptol. in Asiæ tab. 1.* capta. S. 2, 12, 24. Mitylenen Chares tenet cum præsidio Persar. 4, 3, 22. Mitylenæi. S. 1, 3, 1. Mitylenæis obsides reddit *Alex.* 4, 8, 13. *Nobilissima Lesbi vrbs fuit, à qua tota insula vocatur* Mitylene. *neque id adeo nuper. nam & suo tempore sic appellatam prodit Eustath. in Iliad. 9, 128.*

Mnaseas. S. 1, 5, 14.

mobilis impetus. 9, 4, 22. mobile agmen. 4, 14, 16. mobiles turres. 8, 10, 32.

moderate. 7, 4, 12. moderatio. 8, 8, 10. animi. 4, 11, 7. Regis *Alex.* 5, 3, 15. moderationi *opposita* superbia. 6, 6, 1. moderatus. 7, 4, 8. moderata oratio. 10, 8, 21. modestus habitus. 5, 1, 38. modestius. 10, 6, 18. modicus, **klein von** statur. C. 7, 8, 8. & 9. humor. 7, 5, 2. 7, 10, 3. modulationes fractæ, molles, morum pernicies. S. 1, 3, 25. modus fortunæ. 7, 2, 33. Lunæ, *vt scil. sit vel plena, vel cornua.* 8, 9, 26. magnitudinis humanæ. C. 8, 14, 13. *Formam.* pecuniæ ingens. 5, 6, 8. pomorum ingens nascitur. 6, 4, 21. vestis ing. 5, 6, 3. *Sic Apulei. lib. III. p. 401.* gestaminum modus. *& lib. VI. p. 639.* operæ messoriæ modus omnis. *Suet. Calig. cap. XXXVIII.* taxato modo summæ. *Frontin. strateg. 2, 5, 12.* Maharbal magnum vini modum mandragora permiscuit. *& de aquæ ductu. pag. 101. p.* ingentem aquæ modum inuenerunt. m. Phrygius, *musices.* S. 1, 3, 26. maiores res erant, quam quas præfecti modus caperet. 6, 1, 17. modum hominis excedere. 6, 9, 18. *Sic* Imperatorius modus, *Capitolin. in Gordian. cap. IV.* supra humanum modum, *Marcellin. 17, 12. Non adsentior Gebhardo exquisitiori. 1, 11. f.* modus suppliciorum. 5, 5, 5. nauigia quæ modum excedunt, regi nequeunt. 4, 11, 8. modum laudi facere. 9, 6, 15. verborum tenere. 6, 10, 1. in hunc modum. 4, 1, 10. in m. carinæ. 7, 3, 9. in m. metæ. 8, 11, 6. in m. tabernaculor. 9, 10, 25. modo auium, *more, vitu.* 4, 5, 3. cursus magis quam itineris ducere agmen. 5, 13, 5. nauigantium. 7, 4, 28. pecorum. 8, 14, 30. pec. agi. 3, 11, 17. torrentis effundi. 8, 4, 5. venantium. 6, 5, 17. sine modo infusa aqua, *immodice.* 7, 5, 8. modorum grammaticorum permutatio. V. 9, 2, 16. *&* 29. V. 9, 4, 19. V. 9, 8, 24. V. 10, 1, 26. V. 10, 3, 1. V. 10, 5, 33.

mœnia oppidi. 7, 5, 32. suffossa cuniculo. 7, 6, 23.

Mœris. 9, 8, 28.

mœstitia amicorum. 6, 9, 1. communis. 10, 5, 20. ingens. 10, 8, 9. mœstus suam vicem. 7, 2, 5. mœstior. 6, 2, 6.

moles belli. 4, 8, 4. b. maior. 5, 9, 5. *imperij* maior quam. 10, 5, 37. operis noui. 4, 3, 8. gentium excita. 3, 2, 12. excitata. 8, 2, 24. firma. 4, 2, 8. iacta. 4, 3, 21. iacienda. C. 4, 2, 16. *Vide Brisson. lexic.* corporum ingens. 5, 4, 32. molis magnæ crepidines. 5, 1, 28. moles saxorum, *plur.* 8, 10, 30. adductæ. 8, 10, 32. corporum ingentes, inritatæ. 8, 13, 10. c. inhabiles. 9, 2, 21. arborum validæ. 5, 1, 33. moles aguntur mari, **der Dam wird gelegt.** 4, 2, 8. molibus contabulatum mare. 5, 7, 8.

molestè sedulo. 3, 6, 11. molestus. 9, 4, 28.

molitur insulas amnis. 8, 9, 7. moliuntur ægre pedes sabulum, **können kaum durchgehen.** 4, 7, 7. moliri aditum. 9, 5, 9. a. domus, **einbrechen.** 6, 8, 20. *Vide Barth. Aduersar. pag. 685. m.* a. per. 6, 6, 28. agmen ægre. 3, 11, 15. bellum *cui.* 4, 1, 39. classem & exercitus, **auffbringen.** 5, 7, 8. fundamenta murorum ab imo. 7, 5, 33. gentes ægre. 4, 9, 1. ictus *sagittar.* 8, 14, 19. nauigia, **fortschalten.** 9, 9, 13. opus. 5, 1, 35. opera. 9, 6, 23. res. 5, 7, 1. res tantas. 7, 11, 23. stipites truncosque arborum. 4, 3, 10. molientes defectionem. 9, 10, 19.

molles cliui. (*Tacito* clementes, *in qua voce vide supra*) 8, 11, 5. mollior consuetudo. 6, 3, 6. mollius solum. 5, 3, 2. 8, 9, 7. molliora ingenia. 3, 6, 18.

momentum in bello. 5, 13, 14. momento vnius horæ. 9, 6, 21. temporis. 8, 13, 24. t. eodem. 6, 7, 27. ne momentum quidem temporis. 6, 9, 9.

Io. Monachus. C. proleg. c. 4. in *Angelus.*

monarchia vniuersalis. C. 4, 14, 21. nec exsistere potest, nec si exsistat durare. C. 4, 11, 22.

monere Regem. 10, 8, 1. singulos, vniuersos. 5, 9, 17. monentis nutus. 3, 2, 13. *Vide Dausquium in Silium pag. 347. m.* moneri periculo. 6, 9, 10. monitus oraculo, vt. 4, 2, 3.

Monimus. C. 3, 13, 15. *Pansippus.*

mons secundæ magnitudinis. 7, 3, 20. asper ac præruptus. 3, 4, 6. monte Caballo. C. 5, 6, 18. Caucasus. 7, 3, 19. editus. 3, 8, 22. 7, 5, 13. 7, 6, 4. deficit. 5, 4, 5. diuidit Asiam, spectat deserta. 7, 3, 19. percurrit in longitudinem. 5, 4, 5. montis cacumen. 3, 1, 3. montes Armeniæ. 5, 1, 13. 7, 3, 20. Ciliciæ. 4, 14, 1. Vxiorum. 5, 3, 1. auii, impediti. 9, 4, 25. auii, syluestresque. 8, 10, 19. deuii. 6, 11, 20. deu. obsiti nimbis. 5, 6, 15. Gordyæi. 4, 10, 8. humidi effundunt caliginem. 4, 12, 20. perfossi. C. 5. 7, 8. proximi. 6, 6, 20. 7, 6, 1. 9, 1, 4. se laxant. 3, 9, 12.

monstrare aditum. 8, 11, 3. autem *quibus.* 4, 15, 27. iter. 4, 7, 15. 5, 4, 12. i. breuis. 5, 13, 9. i. operi iaciendo. 4, 4, 5. vehiculum. 5, 13, 20. monstrari. 5, 12, 20. monstratus fons. 5, 11, 24. monstrata via. 5, 13, 10. monstri simile *quibus* visum est. 9, 8, 14. monstra. 9, 9, 10.

monumentum expeditionis aræ. 9, 3, 19. Regis, columna. 10, 1, 14. maiorum. 4, 13, 12. progenitorum inuenta. S. 2, 7, 23. *terminorum.* 7, 9, 15. rerum vetusta. 9, 5, 21. vulgata carmin. 3, 4, 10.

nec mora. 7, 5, 34. moratur *quem* cura sepulturæ, **hält ihn auff.** 4, 11, 4. fugientes metus. 3, 11, 17. nox cuentum discriminis. 3, 8, 20. res nulla auaritiam. 3, 13, 11. solicitudo quietem. 4, 13, 22. morantur arenæ amnem. 5, 1, 30. preces iram. 7, 1, 7. torrentes iter. 6, 4, 20. morari *quem.* 8, 1, 46. *quæ.* 8. 2, 13. agilitatem rotarum. 4, 6, 6. auxilia festinando. 9, 4, 33. bellum. 4, 4, 18. cursum victoris. 4, 2, 17. effectum. 8, 13, 22. euntes. 6, 3, 16. exspectationem *cuius.* 7, 7, 26. festinationem exercitus. 8, 2, 27. festinantes. 9, 9, 13. iram. 7, 1, 7. ordinem rerum. 8, 9, 57. paratos ad obsequium. 8, 5, 13. morantes, *tarde venientes.* 4, 13, 18. moratus impetum. 6, 4, 2. morata & moderata. V. 7, 1, 24. moratores. C. 4, 10, 10.

morbi grauiores. 5, 9, 3. morbos vulgat odor cadauerum. 5, 1, 11. morbis ingruentibus. *Ibid.*

mori alieno scelere quam meo malo. 5, 12, 11. moriuntur etiam vrbes. C. 5, 1, 34. cum mortuis res preciosas condere. C. 5, 9, 1. *Pretiosissima.* morituro nemo parcit, nec cuiquam moriturus. C. 6, 10, 9. & 10. morituri pro fide. 3, 1, 10. moribundus. 6, 1, 15. 9, 5, 10. & 28. canis. 9, 1, 33. mors acerba. 9, 6, 19. denunciata. 7, 7, 39. exspectata. 8, 9, 32. honesta. 4, 15, 30. 5, 8, 6. & 11. 7, 7, 34. 7, 10, 6. 9, 2, 34. honestissima. 7, 4, 34. ignobilis, obscura. 3, 5, 10. indigna. 5, 13, 31. leuior dedi tione. 8, 3, 6. miserabilis. 4, 15, 17. obscura & ignobilis. C. 3, 5, 5. *Non.* præsens sequitur morsum. 9, 1, 12. strenua. 9, 8, 20. subita. 6, 6, 18. vltimum omnium. 5, 9, 7. ne ignauis quidem parcit. C. 4, 14, 25. C. 9, 6, 19. *Ne.* mortis metus exanimat *quos* 10, 5, 29. periculum. 5, 13, 3. timor nihil inexpertum omittit. 8, 14, 24. mortem magis contemnere, quam odisse vitam, fortium virorum est. 5, 9, 6. effugit quis quis contempserit. C. 4, 14, 25. clati viri epiphonemate prosequi solent historici. C. 7, 2, 33. morte egregia defuncti. 3, 11, 9. simplici defungi. C. 8, 7, 5. *Sic Sueton. Cæs.* 74, 3. *vbi Berneggerus.* mortale fastigium. 4, 7, 8. mortales. 7, 8, 26. miseri. 6, 4, 11. mortale concilium. 6, 11, 25. mortalitas. 5, 5, 17. 9, 3, 7. non satis cauta est contra fortunam. 8, 4, 24.

mos Ægyptiorum patrius. 3, 3, 8. 8, 5, 7. pristinus. 6, 2, 8. mos erat *quibus.* 7, 7, 8. 9, 6, 4. mos erat *quibus* tradere &c. 8, 6, 2. mos est adloqui. 9, 3, 4. moris externi supplicia. 10, 4, 1. sui carmina. 7, 10, 16. moris est Persis. 10, 1, 26. more gentis. 7, 8, 8. 8, 12, 14. g. suæ. 8, 1, 18. lætantium. 7, 10, 4. Macedonum. 6, 11, 10. maiorum seruato. 3, 8, 9. pecudum. 5, 13, 19. pugnantium. 4, 12, 23. triumphantis. dimicantis. 4, 1, 1. nouo. 8, 7, 12. patrio. 3, 8, 12. 5, 12, 11. & 13. 4, 1, 17. 4, 2, 10. 4, 6, 10. 4, 7, 24. 4, 14, 26. 6, 11, 38. 7, 9, 21. 8, 4, 27. 10, 9, 11. traditum est. 3, 3, 9. more patrio sacrificium dis facit *Alex.* 3, 8, 22. *Nam hoc sedulo obseruabatur. vnde mater ipsius coquum ei misit ex Macedonia, qui* sciret omnia sacra patria ipsius quomodo peragenda essent, *apud Athen.* 14, 22. *vbi Casaub. p.* 938. more pat. Persarum. 4, 10, 23. pat. regioque. 5, 13, 31. patrio, vsurpato ab. 8, 8, 3. pristino. 5, 10, 12. seruato. 9, 6, 4. soluto. 5, 12, 6, 7, 1, 15. 8, 14, 39. suo. 7, 2, 1. 8, 11, 20. ita tradito. 3, 11, 23. ita trad. vt. 5, 4, 3. mores alieni & externi. 6, 6, 10. boni. 9, 1, 24. corruptissimi. 5, 1, 36. mores gentis. 8, 4, 28. Græci. 9, 4, 3. Græcorum. 8, 3, 15. Græc. mali. 8, 5, 7. optimi. 8, 8, 22. patrii. 6, 6, 2. 7, 5, 29. 8, 7, 12. perditi. 8, 9, 29. peregrini. 6, 6, 9. publici. 8, 9, 33. mores exoleuerunt. 7, 5, 29. 9, 4, 3. ad principum mentem componuntur. S. 1, 3, 32. morum munus *cui* demandare. S. 1, 2, 6. pernicies, fractæ modulationes. S. 1, 3, 25. remedia. S. 1, 3, 17. fortuna pro moribus, *vt mores, sic fortuna.* S. 1, 1, 8.

Mosyni. C. 6, 4, 17. *Latine* Turreni *dici possent, nisi fallantur qui apud Dionys. 1, 26. p. 21. & 30. p. 24. putant* Tyrrhenos *Italos à turribus* nomen inuenisse, sicut Mosinœcos in Asia. nam & illi *(ait)* habitant ligneas quasi turres compactas celsis trabibus: ipsi vocant Mosynas. *Verum igitur nomen fuerit* Mosynœci, *hoc est, in mosynis habitantes. Sicut & Xenophonti, ἀναβάσ. l. 5. p. 353. d. aliisque Græcis scriptoribus appellantur.*

motus animi. 8, 6, 16. magnus. 7, 5, 16. corporis lasciuior. 7, 10, 4. c. leuis, noxius. 9, 5, 27. motus maioris principium. 3, 12, 3. m. animorum varii. 5, 9, 14. siderum. 5, 1, 22. 8, 9, 33. terræ crebri. 4, 4, 20. postquam intestini motus consederunt, longinqua facilius componuntur. S. 1, 10, 9. mouet quem nomen. 4, 14, 17. mouerat se pugna vndique. 8, 14, 6. mouere agmen, mensam. 7, 4, 14. in Indiam. 8, 9, 1. in *quos, exercitum ducere.* S. 1, 5, 2. ab Ecbatanis. 5, 13, 1. castra. 4, 10, 8. & 18. 5, 1, 11. 5, 2, 7. 5, 9, 13. c. ad. 3, 3, 7. 4, 1, 6. 9, 1, 22. c. ad hostes. 9, 4, 23. copias. 7, 4, 40. c. Babylone, **auffbrechen.** 4, 9, 6. c. à. 4, 7, 2. dextrum cornu. 8, 14, 15. exercitum ex hybernis. 8, 4, 1. fluctus. 9, 4, 9. fortunam. 10, 9, 17. oculos à vultu legentis. 3, 6, 9. Regem, concionem. 7, 2, 6. se à loco. 5, 13, 1. seditionem. 10, 4, 3. vestigium nusquam inde nisi in patriam. 10, 2, 13. moueri, motum esse. 10, 2, 14. eo. 8, 2, 7. agmen. 10, 9, 14. vix mou. 2, 6, 6, 14. mou. ab eo nihil. 3, 1, 21. moueri quid, *de seditione.* 8, 5, 1. habitu miserabili. 6, 9, 25. vanis, inanibus caussis. 4, 13, 5. strepitu. 8, 14, 10. motus, *commouit.* 3, 2, 1. sua sponte iuuenis. 8, 6, 8. constantia puer. 3, 12, 26. precibus. 6, 5, 23. mota quo facto dictoue mater. 7, 1, 36. motum ex profundo marc. 4, 3, 6. moti sua sponte. 7, 6, 15. motis castris. 3, 7, 5. 3, 8, 16. 5, 3, 7. c. inde. 7, 6, 8. 9, 1, 14.

mucrone subiecto. 9, 5, 21. mucrones in ora dirigere. 3, 11, 5.

muliebris gratia. 7, 1, 39. muliebre consilium. 8, 2, 29. muliebria pati. 6, 6, 2. *Brisson. lexic.* muliebriter. 8, 3, 7. timidus. 6, 7, 11. culta turba. 3, 3, 14. mulier concubina, nupta. C. 5, 1, 35. *Coniugio.* mulieri honestæ post extortam pudicitiam spiritu nihil vilius. S. 1, 15, 32. mulieres colo addictæ. C. 5, 2, 20. *Etiam.* in expeditione. C. 4, 14, 11. illustres suis propinquis vestes faciebant. C. 5, 2, 20. *Etiam.* mulierum pugnantium exempla. C. 6, 5, 24. *Gens.*

multare pecunia *quos.* 4, 1, 37. membris. V. 5, 5, 14. multati parte membrorum. 7, 11, 17. 8, 11, 23.

multiplex casus. 6, 1, 9. multiplicare metum. 5, 4, 19. multiplicatus labor. 8, 4, 10. sonus. 3, 10, 2. multitudo *militaris.* 7, 2, 7. 7, 5, 26. mult. *vulgus.* 10, 7, 1. belluarum. 9, 3, 12. copiarum noxia. C. 3, 2, 1. *Pluribus.* C. 3, 3, 27. deditionum. (*sic leg.*) 7, 11, 29. equitum. 4, 16, 30. eq. peditumque. 9, 2, 22. fugientium ingens. 4, 16, 16. hominum. 7, 8, 2. h. equorumque ingens. 7, 4, 30. hostium. 4, 12, 21. 9, 2, 19. h. ingens. 3, 11, 17. iumentorum. 5, 10, 3. militum Darii. 3, 2, 10. m. ingens. 9, 7, 19. nationum. 9, 4, 20. pauonum. 9, 1, 13. rerum. 6, 3, 4. imbellis. 6, 6, 24. impotens, sæua, mutabilis. **(der gemeine Mann.)** 4, 10, 7. incondita. 3, 8, 18. ingens. *Ibid.* 4, 7, 2. magna. 4, 8, 5. militaris. 6, 9, 6. omnis, & maxime militaris, mobili impetu fertur. 9, 4, 22. sua. 5, 13, 22. orationum aura, vt mare ventis impellitur. S. 1, 6, 16. multa adfirmatio. 6, 11, 35. arbor. 7, 4, 26. lux est, **hoch am Tag.** 4, 13, 21. sylua. 8, 10, 14. vita. 9, 6, 22. in multam noctem. 6, 11, 12. in multum diei. 8, 14, 28.

muli vehunt pecuniam. 3, 3, 24.

Mullinus. 8, 11, 5.

mundus caligans. 10, 9, 4. duo summa regna saluo statu terrarum non potest habere. 4, 11, 22. mundus, *pro ornamentis.* S. 1, 13, 29. *vt in tit. ff. de mundo muliebri leg. Sic apud Græcos κόσμος vtrumque significat.*

munia belli reliqua. 9, 1, 1. militiæ. 10, 3, 9. exsequenda. 6, 9, 29. haud abhorrentia ministeriis seruilib. 8, 6, 2.

munimentum, fretum obiectum est. 5, 4, 5. validum. 8, 2, 20. munimento corporis sumpto. 4, 13, 25. *Vide Stewech. in Veget. pag. 213. f.* munimenta, *muri.* 3, 1, 5. castrorum. 9, 3, 19. oppidi. 5, 13, 5. regni. *flumina.* 4, 5, 4. 4, 14, 10. vibis. 4, 4, 16. v

incenſa. 8, 10, 5. vrbium. 7, 11, 8. vltima. 4, 7, 21. quæ manu ponimus. 3, 4, 2. munire aciem orbe. 4, 13, 31. caſtra. 4, 12, 17. & 24. latus ab hoſtib. 6, 8, 9. munita vrbs. 9, 8, 11. v. muro, palude. 9, 1, 14. v. ſitu, opere. 8, 10, 23. munitæ naturali ſitu anguſtiæ. 8, 2, 22. munitior vrbs quam. 7, 6, 19. munitiora latera, terga. 4, 13, 32. munitio prima. 4, 7, 21.

munus deorum. 4, 7, 13. militiæ ſolenne. 5, 4, 3. munus ſolenne, *exſequiæ*. 10, 10, 9. ſui muneris, *officii*, id eſſe cenſebant. 7, 6, 8. munera ducis, militis exſequi. 3, 11, 7. munera, *dona*, magiſtratui non accipienda. S. 1, 7, 9. munera fortunæ. 9, 6, 19.

muralia pila. 8, 10, 32. *vbi Radarus.*

murices ferrei. C. 4, 13, 36. chauſſetrapes *Gallis, vt notat Tiraq. in Alex. diet. genial.* 2, 12. *p.* 127. *x. Cato Cenſorius Graci* τειβόλους *appellant.* ſtilos cæcos *Hirtius de bel. Afric. cap.* 31. *quod reponit in Silio* 10, 414. *Dauſquicius; quum legeretur*, Et ſilus occulitur, cæcum ad veſtigia telum. nos **Fußangel** vocamus. *ita dicti funt à* muricibus *conchyliorum genere, cuius vertigo in acutum tendit. vide Beemannum in* murex. *Rittershuſium ad Saluiani l. 6. de Gub. Dei. p.* 185. *Budæum in annot. prior. ad l. quidam Iberus, ff. de Serv. prad. vrb. p.* 440. *Lipſium l. 5. Poliorc. dial.* 3. p. 192. *Martinium Lex. Etym. v.* Tribulus.

murmurantes inter ſe. 6, 11, 3. murmurantium gemitus. 9, 3, 15.

murus, *mania*. 9, 4, 30. circumdatus nemori. 7, 2, 29. inſtructus laterculo. 5, 1, 25. interior. C. 4, 3, 13. *Interiorem.* præceps in ſalum. 4, 2, 9. appellatus, pedeſtris acies. C. 4, 15, 15. muri vrbis. 7, 7, 31. 10, 5, 18. Babyloniі. 5, 1, 16. peruii. 8, 10, 26. murorum Bab. latitudo. 5, 1, 25.

Muſæ. S. 2, 2, 23. Muſicam amauit Alexander. S. 1, 3, 23.

Muſicani. 9, 8, 8. deficiunt. 9, 8, 16. Muſ. fines. 9, 8, 10.

mutabilis fortuna. 8, 8, 20. multitudo. 4, 10, 7. mutabiles rerum vices. 4, 14, 19. mutat rationem belli neceſſitas. 8, 10, 20. mutare animos in diuerſum. 9, 7, 10. bellum. 9, 4, 17. colles campis. 3, 10, 10. conſilium iterque. 5, 8, 1. cultum corporis in ext. habitum. 10, 5, 33. equum. 8, 14, 34. *Gronouius in Statium pag* 224. *pr.* equos. 4, 1, 2. 8, 2, 35. c. ſubinde. 3, 11, 26. exſilium patria ſede. 3, 7, 11. *Raderus.* fidem. 7, 4, 21. iura naturæ in contrarium. 9, 4, 7. miniſtros. 10, 4, 1. nihil ex more patrio. 4, 7, 5. n. ex priſt. volunt. 6, 7, 13. pleraque. 5, 2, 6. pugnam. 3, 2, 14. quidquam ex vet. ritu & more. 7, 1, 31. vices temporum. 8, 9, 15. vultum. 6, 9, 10. mutari in *quam* formam. 5, 3, 6. *quem* venia. 6, 8, 6. mutatus licentia. 3, 2, 19. equus. 4, 15, 31. mutati in contrarium. 7, 2, 3. mutatio rerum. 3, 13, 12. temporum anceps. 4, 1, 27. externa. 8, 5, 20.

mutilari falcibus, ſecuribus. 9, 2, 19. mutilati parte membrorum. 5, 5, 14. mutilatæ aures nareſque. 7, 5, 40.

mutuo miſeri, *inuicem.* **einer ſo wohl als der ander.** 5, 5, 12. mutuus clamor. 4, 9, 20. mutuatus. V. 7, 2, 25. mutua charitas. 6, 7, 4. fides. 8, 6, 12. ſimultas inter ipſos. 10, 4, 9. mutui gemitus. 4, 16, 12. mutuæ lachrimæ. 5, 12, 8.

muta triſti ſilentio omnia torpent. 10, 5, 7.

Mycale. S. 2, 7, 13. *long.* 58, 0. *lat.* 37, 40. *Ptolem. in Aſiæ tab.* 1.

Mylaſſa. S. 2, 6, 20. *haud procul Halicarnaſſo.* S. 2, 9, 2. Mylaſſis obuerſa arx. S. 2, 9, 15. *long.* 58, 0. *lat.* 36, 30. *Ptolemæus in Aſiæ tab.* 1.

Mylias. S. 2, 11, 3. *long.* 60, 0. *lat.* 37, 20. *Ptolem. in Aſiæ tab.* 1.

Myndii. C. 3, 7, 4. Myndenſium oppidum. S. 2, 9, 3. *long.* 57, 40. *lat.* 36, 26. *Ptol. in Aſiæ tab.* 1.

μυεμαὶ ἔφιπποι τεῖχος. C. 3, 2, 2.

Myrtis. S. 2, 5, 14.

Myſia. S. 2, 3, 19. *long.* 56, 20. *lat.* 41, 20. *Ptolem. in Aſ. tab.* 1.

Mythracenes *quidam lib. pro* Mithrac. 5, 13, 9. *quo ſenſu nomen iſtud legatur apud Strabon. lib.* 11. *pag.* 530. *conſiderandum eſt.*

N.

N *litera & M. permutata.* V. 8, 10, 22. V. 8, 12, 14. N. & R. *Sic Auguſtin. epiſt. CX.* Hippo-

Hipponenſium regionum, *pro* regionum. N. & V. V. 4, 2, 9. V. 5, 3, 2. V. 10, 1, 15. C. 4, 5, 18. N. & IT. V. 5, 5, 17. N. *diſſoluitur in* RI. V. 4, 14, 8.

Nabarzanes. 3, 9, 1. prætor Darii. C. 3, 7, 12. coniurat in Darium. 5, 9, 2. *Dar. eadem agitat.* 5, 10, 1. *& ſeqq.* 5, 12, 14. defertur à Patrone. 5, 11, 8. Hyrcaniam petit *fuga.* 5, 13, 18. eam occupat. 6, 3, 9. occurrit Alexandro. 6, 5, 22. regioni quam antea obtinuerat præficitur. V. 6, 6, 13 Drangarum ſatrapes. V. 6, 6, 36. *Sed reſtius ibi* Barzaëntes. Nabarzanis literæ *ad Alex.* 6, 4, 8.

Nardus. V. 4, 1, 5.

nare ſuper vtres. 7, 8, 6. nantes equi. 7, 9, 4.

nares mutilatæ. 7, 5, 40.

Naſamones. C. 4. 7, 19. *longit.* 53, 4. *lat.* 27, 30. *Ptol. in Afr tab.* 3. *Conſule de his Reineccium in regno Libyco.*

naſcitur ex victoria bellum. 7, 8, 21. natalium dedecus exprobrare. S. 1, 1, 16. natio bellicoſa. 6, 6, 36. rudis ad volupt. 6, 6, 9. nationis eiusdem, **Landsmañ.** 8, 2, 25. 9, 7, 4. quiſque ſuæ pedites. 4, 12, 7. natione Acarnan. 3, 6, 1. Medus. 7, 4, 8. nationes exteræ. 3, 8, 5. nationum variarum vitia. C. 4, 1, 30. *m.* C. 5, 1, 37. n. vitia ſæpe ad ſingulos non pertinent. C. 8, 5, 8. *Nationis, f.* natiuus ſermo, **Mutterſprach.** 6, 10, 23. natu maximus. 4, 11, 2.

natare neſciuit Alexander. C. 3, 5, 2. *Deſcendit.* C. 4. 9, 17. 9, 4, 12.

natura, *pro elemento.* 9, 9, 6. elementi, *maris.* 9, 9, 26. freti ignota. 9, 9, 10. lacus falſi ignota. 9, 10, 1. loci. 4, 8, 1. maris. 9, 10, 3. mortalium hoc quoque nomine praua *&c.* 7, 4, 10. ſitus difficilis aditu. 6, 4, 15. terræ multiplex & varia. 7, 4, 26. emoriens. 9, 4, 18. male humanis ingeniis conſuluit, quod *&c.* 8, 2, 1. nihil tam alte conſtituit, quo virtus non poſſit eniti. 7, 11, 10. naturâ calamitoſi. 5, 5, 17 obſtante. 6, 6, 20. naturalis amor. 7, 4, 11. leuitas. 4, 5, 3. naturale ſolatium, lux. 8, 4, 8.

nauale clades. 4, 3, 14. nauale prælium. 4, 1, 11. in naualibus pugnis virtus parum confert. S. 2, 8, 10. nauare operam. 7, 5, 27. nauata opera. 9, 1, 6. naufragia in ſicco. 9, 9, 21. nauigium auratum. 4, 7, 24. paruum. 4, 8, 7. n. index aduerſæ religionis. C. 4, 7, 14. *Nauigio.* nauigia. 7, 5, 17. clauda & inhabilia. 9, 9, 13. conferta. 4, 3, 18. demerſa. 10, 1, 12. deſtituta. 9, 9, 20. d. æſtu. 4, 7, 19. exuſta. 7, 4, 21. innoxia expulſa ſunt in ripam. 9, 4, 11. iuncta. 9, 6, 1. lacerata *&c.* 9, 9, 24. leuata. 9, 9, 11. leuia. 4, 2, 21. maiora, leuiora. 9, 4, 11. minora. 4, 4, 6. omiſſa. 9, 9, 18. parua. 4, 3, 4. p. admota. 4, 2, 20. redimita coronis. 4, 4, 5. tranſmiſſa in inſulam. 10, 1, 15. quæ modum excedunt, regi nequeunt. 4, 11, 8. nauis implicita hoſtili. C. 4, 4, 7. merſa. 4, 8, 7. onerata ſaxis. 4, 3, 2. intorta vorticibus, obliqua, gubernaculi impatiens. 9, 4, 11. naues captæ, demerſæ. 4, 1, 36. incendiariæ. C. 4, 3, 2. *m.* ingentes. 10, 1, 19. inutiles crematæ. 9, 10, 4. longæ. 9, 9, 2. magnæ. 10, 1, 12. pendentes, inſtabiles. 4, 2, 9. piraticæ. 4, 5, 19. ſolutæ plauſtris vehuntur. 8, 10, 3. in nauium conſtructione non parum ſitum eſt. 8, 2, 8, 11. in naues imponi, imbarquirt **werden.** 4, 1, 27. nauis *pro* naues. V. 4, 3, 16.

Naura. 8, 2, 19.

nautæ. 9, 4, 10. nauticæ rei peritus. 9, 10, 3. peritiſſimi *Perſarum ſubditi, Phœnices ſcil. & Cyprij.* S. 2, 8, 9. nautici. 9, 9, 4. *& 7. id eſt*, nautæ. *vide Stewechium in Vegetium* 5, 13. *Liu.* 39, 36, 4.

ne *&* nec *confuſa.* V. 3, 4, 5. V. 3, 11, 21. V. 4, 3, 9. V. 4, 6, 18. V. 4, 12, 9. V. 4, 13, 34. V. 5, 4, 17. *&* 25. V. 5, 6, 18. V. 8, 5, 11. V. 9, 4, 30. V. 9, 10, 12. ne *&* neu. V. 3, 8, 2. ne *&* non. V. 9, 1, 7. ne interrogandi *omiſſum alias, alias additum.* V. 3, 6, 6. V. 5, 3, 8. ne ſic quidem. 9, 1, 33.

Nearchus. 9, 10, 3. longius in Oceanum procedere iuſſus. 10, 1, 10. per Oceanum & Euphratis oſtia Babylonem præmittitur. S. 10. 4, 36. Nearchi *ſententia de ſucceſſore Alexandri.* 10, 6, 10. Nearchum conuiuio excipit Alexand. S. 10, 4, 41.

necare excruciatos. 8, 8, 20. quos tortos. 4, 8, 11, necari per cruciatum. 9, 7, 8. veneno. 10, 10, 14. necati pueri. 9, 2, 7.

neceſſaria fatigatis quies. 5, 4, 22. 5, 13, 7. neceſſaria, *plur.* 5, 12, 6. regni. 10, 4, 10. vſu. 5, 1, 8. neceſſitas, *de fame &c.* 9, 10, 17. rerum præſentium. 4, 4, 18. imminens omni arte efficacior. 4, 3, 24. præſens. 6, 4, 10. vltima. 9, 3, 6. acuit ingauiam. 5, 4, 31. omnia experiri cogit. 4, 1, 29. *Seneca controuerſ.* eſt ante rationem. 7, 7, 10. efficacior in aduerſis quam ratio. 8, 4, 11. mutat rationem belli. 8, 10, 20. ſtimulat. 4, 14, 22. vertitur in rationem. 4, 10, 14. neceſſitatibus patriæ commodare. S. 1, 3, 29. neceſſitudines. 4, 10, 23. *Raderus' Statius Cruciq. pag.* 298.

Nectanebus. S. 1, 1, 15. ab Ocho victus. S. 1, 1, 19. *Vide etiam de hoc Chron. Alexandrinum. Ol. CX. quod cum* Nectenabum *vltimum Ægypti Regem* Pharaonem *dictum refert. p.* 396.

necubi. 8, 5, 4.

nefanda cædes. 8, 2, 2 V. nephanda. *male, nam à* fando nefandum *ducitur: cui reſpondet Germanica vox* **ohnredlich.** nefaria ſpes. 5, 9, 3. nefas tantum. 6, 9, 4. 8, 2, 6. vltimum. 6, 9, 11. nef. eſt conſidere. 5, 2, 22. deferi regem. 5, 9, 15. nefas nihil eſt auaritiæ. 4, 10, 17. nihil nefaſtum (*aly* nefas tunc) videbatur *in quem,* **man könte ſich nicht vergreiffen.** 7, 5, 20.

negare *cui* diuinos honores. 10, 5, 11. vltra audiendum. 8, 7, 2. ſe captas. 3, 11, 26. conuenire. 8, 10, 32. ſe facturum. 3, 8, 5. negaſſe ſe *&c.* 6, 10, 17. quemquam recipi. 4, 1, 17. *Raderus.* ſe velle comitari. 5, 13, 16. quis neget? 8, 10, 18. negatum eſt **id, iſt abgeſchlagen worden.** 7, 2, 32. negatio *temere adiecta vel omiſſa.* V. 5, 3, 13. C. 4, 2, 10. C. 4, 11, 7. C. 8, 14, 15. *Inſt.* C. 9, 5, 21. *Non.* C. 10, 7, 19. *Apud Euſeb. Εὐαγγ. δόκ. lib. IV.* Ἕλλην δὲ τὸν οὐκ ὄντα ἐν τοῖς οὖσι, *negatio inferenda, à τὸν οὐκ ὄντα. In Lactant. Inſtit.* 6, 9. cum deum ignorent. *leg.* non ignorent.

negligentia ex re bene geſta. C. 4, 1, 31. f. negligentior in curando. 10, 4, 12. **negligentius** adſeruari. 9, 7, 2. *Cicero pro Archia cap. V.* negligere cetera. 7, 11, 9. non negl. vltionem ſceleris. 5, 13, 25.

negotium datur *quib.* vt. 4, 2, 18. in ſuo quiſque negotio hebetior eſt, quam in alieno. 7, 4, 10. in neg. vbi periculum imminet, prouidendum, qua ratione minimo damno conſtet. S. 2, 4, 18. negotia humana. 5, 11, 10.

Nembroth cultum ignis inſtituit. C. 3, 3, 9. *æternum. Ignis. f. Cedrenus* Perſeum *eiut ſuperſtitionis auctorem facit.* Nembroth conditor Babylonis. C. 5, 1, 24. *Semiramis,* m. *vnde Auguſtin. de Civ. DEI* 18, 2. *Babyl. à Semiramide non conditam, ſed inſtauratam putat.*

Nemeſis. S. 1, 1, 28. Nemeſes. S. 2, 7, 2.

nemo captiuorum. 5, 13, 20. alius. 5, 12, 19. pius. 5, 5, 17.

nempe. 4, 11, 19. C. 10, 2, 25.

nemus Ammonis. 4, 7, 22. Corycium. 3, 4, 10. medium. 4, 7, 20. triplici muro circumdatum. *Ibid.* opacum. 9, 1, 13. vmbroſum. 6, 4, 3. nemora & ſyluæ. *differunt ergo.* 5, 1, 35. circumiecta. 3, 10, 2. conſita manu. 7, 2, 22. *μεγὰ ἄλσος vocat Plutarchus Artox. cap.* 40. riparum continuata montibus. 5, 4, 8. magna. 8, 1, 11.

Neon. S. 1, 5, 15.

Neoptolemus. *Achillis F.* S. 2, 4, 5 *aliut.* S. 2, 9, 11.

Neper. C. 6, 2, 13. *Boriſthen.*

nepos miſerabilis, paruulus. 4, 10, 22. neptis Ochi. 6, 2, 7. neptes. 5, 2, 19.

Neptunus. S. 2, 3, 26. occupati maris vindex. 4, 4, 5. Neptuni ſacerdotium. S. 2, 7, 26. num Neptuno maior Alexander, *quærunt Tyrj.* 4, 2, 20.

nequaquam. 5, 13, 13.

nequidquam, *h. e. fruſtra.* C. 3, 1, 18. C. 3, 2, 10. *Nequidquam.* 3, 2, 11. 3, 5, 12. 6, 11, 15. 10, 6, 14.

Nereides. S. 2, 3, 26.

neu. 3, 8, 2. 8, 2, 27. 8, 3, 15. 8, 5, 14.

Neuruz. C. 3, 3, 10.

nex, nece ſuorum indigna commotus. 4, 2, 15.

nexus cauſſarum latentium. 5, 11, 10. *vinculorum* incipit, ſe condit. 3, 1, 17. nexu conſe-

conſerere. 6, 5, 15. nexus nodorum, *plur.* 3, 1, 15. operum. C. 4, 2, 8.

ni dederent. 5, 1, 6.

Nicæa. 9, 3, 23.

Nicanor. S. 1, 12, 5. Laden occupat. S. 2, 7, 13. Parmenionis filius. 3, 9, 7. præeſt Argyraſpidibus. 4, 13, 27. præmiſſus *ab Alex.* ad inhibendam fugam. 5, 13, 19. *moritur.* 6, 6, 18. 6, 9, 27. *alius coniurat in Alex.* 6, 7, 15. *alius* temerarius & audax. 8, 13, 13. *alius item* Cappadociæ præfectus. C. 10, 10, 1. *eius etiam meminit Appianus de bellis Mithridat. p.* 175. c.

Nicarthides. 5, 6, 11. V. Nicatrides.

Nicias. S. 2, 6, 15.

Nieper. C. 6, 2, 13. *Boriſthen.*

Nicomachus. 6, 7, 2.

Nicoſtratus. 8, 6, 9.

nihil habenti nihil defuit. 4, 1, 25. habere ante libertatem. S. 1, 7, 33. minus defuit Dario, quam multitudo militum. 3, 2, 10. nihilo plus animi. 9, 8, 8.

Nilus crocodilos alit. 8, 9, 9. Nili fluminis clauſtra. 4, 8, 4. Nilo amne vectus *Alexander.* 4, 7, 3.

nimbo obruti. 8, 13, 23.

nimirum. 4, 16, 5.

Niphates. S. 2, 5, 12.

Niſei campi. S. 10, 4, 21.

niſi forte. S. 1, 7, 35. 5, 8, 12. niſi quod in vobis eſt. 4, 14, 22. *ſimilis ſenſu verbiſque locus iſte Barclaij ex lib. 2 Argenidis: duces* Meleandri crudelitate perempti ſunt; & niſi quid opis in vobis eſt, eadem tempeſtate corripior. *Particula* niſi *præterito vim futuri tribuit.* C. 9, 2, 26. *confunditur cum* ſine. C. 3, 6, 18. *cum* in. V. 4, 14, 6.

niſu libero. 7, 9, 9. quam effectu maiore. 8, 9, 28. vibrare tela. 7, 9, 7.

nitere purpura, auro. 3, 3, 12. nitens oleo. 9, 7, 20. nitentes hoc cultu. 10, 2, 24. nitidior lux. 4, 12, 23. nitor ſideris. 4, 10, 2. ſiderum abſconditur. 7, 4, 29.

niti, **ſteigen.** 5, 3, 21. per ardua. 8, 11, 9.

nix cumulata. 5, 4, 18. diſcuſſa. 7, 3, 10. perennis. 7, 11, 8. niues altæ, conſtrictæ gelu. 7, 3, 11. perpetuæ. 5, 6, 13. obruunt Indiam. 8, 9, 13. niuibus obſiti montes. 5, 6, 15.

nobilis ciuitas, *inſignis.* 3, 1, 12. equus. 7, 4, 18. fluuius. 4, 9, 6. nobilitas *enim* dicitur non ſolum de *hominibus claris natalibus ortis:* ſed etiam de ceteris reb. maxime cognitis & celebribus; atque etiam vt interdum in vituperium trahatur: *ait Tiraq. de nobilit.* 2, 28. *quorum etiam amplum catalogum ſtatim ſubjecit.* nobilis iuuenis. 6, 7, 22. Perſes. 6, 2, 11. puer. 3, 6, 7. pugil. 9, 7, 16. pugna. 8, 2, 17. regia. 3, 1, 12. regio fertilitate. 5, 1, 11. ſatrapes. 8, 4, 21. victoria. 8, 1, 23. vicus clade. 4, 9, 9. virgo. 10, 1, 5. nobiles. 8, 5, 9. canes ad venandum. 9, 1, 31. feminæ. 3, 11, 25. 8, 10, 34. feræ. 8, 1, 11. gemmæ. 10, 1, 24. gentes. 10, 3, 7. iuuenes. 8, 2, 35. 8, 3, 13. Perſæ. 9, 10, 19. pueri. **Edelknaben.** 10, 5, 8. virgines. 8, 4, 23. viri. 5, 13, 10. domi nobiles. 5, 13, 15. nobilior quam vt. 6, 2, 6. nobiliſſimus, *de ſatrapa orto à Cyro rege.* 10, 1, 27. Perſarum *Orſines.* 10, 1, 38. dux. 3, 13, 14. quiſque. 6. 11, 20. rex. 4, 12, 8. nobiliſſima iuuentus. 6, 9, 21. vrbs. 3, 10, 7. nobiliſſimæ gentes. 7, 11, 28. iuuenum. 10, 7, 20. Perſarum. 3, 12, 13. propinquorum. 5, 3, 21. ex captiuis. 7, 10, 4. duces. 3, 11, 9. nobiliſſimæ bello gentes. 6, 1, 7. nobilitat *quem* victoria, pugna. 5, 8, 17. nobilitata obſidio periculo regis. 4. 6, 30. nobilitas gentis, 5, 8, 16. eminet inter populares. 8, 9, 21. nobilitate ſingulorum ſpectata. 6, 2, 9.

nocere diſciplinæ militari. 5, 1, 36.

nocturna quies. 5, 13, 5. nocturnum frigus. 8, 10, 7. iter. 7, 5, 1.

nodoſus ſtipes. 9, 7, 20. *nodus Gordius.* 3, 1, 15. nodo conligere ſinum veſtis, **knüpfen.** 6, 5, 27. *Virg. Æn.* 1, 324. nodoque ſinus collecta fluentes. nodo ſubſtringere crinem *ſolebant Germani apud Tacit. G.* 38, 2. nodi crebri. 6, 5, 16. implicati in ſemetipſos, celantes nexus. 3, 1, 15. latentes. 3, 1, 18.

nomen Alexandri. 5, 13, 14. gentis. 4, 14, 17. *anteceſſoris cum imperio aſſumptum.* 8, 12, 14. celebratum. 9, 5, 6. celebre. 6, 2, 8. celeberrimum feminæ. 9, 6, 23. com-

mune cum eo. 8, 11, 10. falsum Regis. 7, 5, 38. inditum. 8, 9, 14. i. belluis. 9, 1, 5. muisum Maced. 10, 1, 4. vbi est Gordium. 3, 1, 12. puero fuit Alexandro. 8, 10, 36. cui fuit Ilioneo. 3, 13, 13. Nicomacho. 6, 7, 2. nominis tanti rex. 10, 1, 32. nomine Aornus petra. 8, 11, 2. Cartasis 7, 7, 1. Mardus. 3, 13, 2. multæ exacta talenta. 3, 7, 2. eo grates ago, quod. 9, 6, 17. sine nomine. 6, 9, 28. *annis.* 8, 9, 10. nomina conscriorum. 8, 6, 24. gentium vana. 4, 14, 3. g. ipsi etiam Dario ignota. 3, 2, 9. vrbium sexto casu prolata. C. 5, 7, 2. propria, C. *ad tiul. f.* cum adpellatiuis mixta. V. 5, 4, 7. corruptissima. C. 6, 6, 13. C. 6, 7, 15. vera, aliena. 3, 11, 25. verius quam auxilia. 4, 12, 9. nominum barbarorum varietas. *C. Proleg. cap. V. in* Amyntas. C. 8, 2, 25. C. 8, 13, 3. nominare *quem* inter coniuratos. 6, 10, 5. nominari *inter coniur.* 8, 6, 24. nominatim citari. 10, 6, 2.

non & num *permutata.* V. 4, 6, 28. non fortuna, quam indole clarior. 6, 2, 9. non grauate. 6, 1, 20.

Nora. C. 8, 11, 1.

Noritæ. C. 9, 10, 6.

noscere copias. 3, 8, 15. naturam matris. 9, 10, 3. nosci certiora. 9, 9, 5. noscenda. 6, 7, 25. noscitari. 3, 11, 10. noscitatur facies. 8, 13, 24. nosse *quid* probe. 6, 1, 19. sortem suam, calamitatis solatium est. 4, 10, 26. vires. 8, 14, 42. nota iniri consilii ne qua daretur. 6, 8, 15. literarum. 8, 9, 15. l. Barbarat. 5, 5, 6. oris. 8, 3, 13. notas conscientiæ deprehendere. 3, 6, 9. perturbationis præ se ferens. 6, 7, 18. notarum nostrarum Curtianarum conditio. C. ad titul. ex notis ortæ lectiones variæ. C. 8, 10, 25. *Sic* prætor. pr. pater. V. 4, 7, 4. omnia, ora. V. 4, 7, 13. spē. V. 5, 4, 14. *quod vitium occurrit sæpe: vt apud Alb. Crantz. Saxoniæ* 12, 26. specie accipiendæ pecuniæ, *pro* spem. spes, spiritus. V. 3, 5, 9. *Sic apud Sallust. de Rep.* 1, 1. *scriptum arbitror fuisse:* Oratio P R. antea &c. *sed illa* P R. *non notabant* Pop. Rom. *vt deinde quibusdam visum, sed* prior. *Vide Boxhorn. in Suetom. pag.* 572. *vbi simile.* notabile vinculum. 3, 1, 15. notare frontem. 7, 10, 14. fumum, **gewahr werden.** 7, 11, 18. guttas. 4, 2, 14. milites ignominia. 9, 6, 13. tempora cursu Lunæ. 8, 9, 36. notari ex vultu quod poterat. 7, 2, 27. notatur cultus luxuriâ. 3, 3, 17. notatus certo signo locus. 4, 15, 36. notati. 10, 2, 30. nota *cui* fides. 5, 11, 11. finitimis natio. 7, 3, 5. notam habeo moderationem animi tui. 4, 11, 7.

nouare. V. 10, 8, 1. *seditionem mouere.* C. 7, 6, 14. nou. res, *idem.* 9, 10, 21. 10, 2, & 10. 9, 7. nouandæ res. 4, 1, 30. exercitus nouatur, *renouatur*, incremento. 5, 1, 39. nouitas *remedii.* 3, 5, 16. peregrina. 10, 3, 13. nouum, *insolitum*, genus munimenti. 6, 5, 13. imperium nuper subacti adspernantur. 5, 7, 2. noua initia & omina. 5, 9, 4. ludibria. 5, 12, 20. nouis armis noui hostes exsistunt. 9, 4, 18.

nox consumpta. 9, 9, 25. media erat. 4, 3, 16. obducta cœlo. 8, 11, 21. perpetua, incubans profundo. 9, 4, 18. suprema. 10, 9, 3. C. *Proleg* 1, 5. *Barth. adueisar. pag.* 2535. adperit. 5, 12, 6. multiplicat metum. 5, 4, 19. terribilora omnia facit. 5, 4, 26. auget terrorem. 10, 5, 15. in noctem multam. 6, 11, 12. proximam. 5, 12, 2. nocte intempesta. 4, 15, 4. 7, 6, 18. media. 4, 16, 9. 5, 1, 3. 7, 9, 16. peracta. 5, 10, 12. noctium dii. C. 8, 9, 30.

noxa pristina. 10, 4, 3. noxæ eiusdem participes. 7, 2, 29. sine noxa. 4, 13, 33. noxium virus. 9, 1, 12.

nubere *cui.* 10, 5, 20. nuptura alicui seruorum filia. 4, 11, 20. nubes (*a* nubendo, *hoc est velando aëra*) puluris. 4, 15, 32. prospectum adimit. 5, 13, 12. *Silius ita sæpe. Senec. Theb. v.* 394. Vide, vt atra nubes puluere absondat diem, Fumoque similes campus in cœlum erigat Nebulas. *Gregor. Turon.* 2, 7. viderunt à longe quasi nebulam de terra consurgere. *Paulinus de vita S. Martini Lib.* 4. pulueream nubem, *Hæc Sauaro ad verba Sidonij*, nebula de puluere, *ex epist.* 4, 8. *p.* 243. *In prælio quo Rogerus Antiochenus princeps occubuit*, accidit quid relatione dignum (*verba sunt Willermi Tyrensis histor.* 12, 9. *f.*) turbo ab Aquilone prodiens immanissimus, in medio belli campo, cunctis cernentibus hæsit humi; serpendoque longius tantum congesti pulueris secum detulit, quod vtriusque partis oculos pulueris immensitate, ne pugnare possent, perstrinxit &c. *Marcellinus* 16, 29. erigebantur crassi pulueris nubes. *Ita* fumus ingens velut quadam nube absconderat cœlum. 6, 3, 30. ductæ cœlo. 4, 7, 13. ipsissæ. C. 4, 3, 16. *spissæ.* adeo spissæ intendere se nubes. 8, 13, 24.

nudauerant stipites nodi. V. 6, 5, 16. nudare consilia. 7, 4, 39. *Liu.* 42, 63, 2. spatium. 7, 6, 23. nudatum corpus. 9, 5, 23. nuditatem horrent multi. C. 7, 5, 36. *Omni.* nudus *opponitur* armato. 5, 4, 33. *Sallust. Iug.* 107, 2. nuda veritas. S. 1, 7, 4. nudum pectus, *clypeo non tectum.* 6, 1, 15. solum. 3, 4, 3. 7, 5, 17. nudi, *male vestiti.* 9, 3, 5. *Sic Tacit. Germ.* 20, 1. in omni domo nudi ac sordidi. *Iustin.* 43, 1, 7. ipsum dei simulacrum nudum caprina pelle amictum est. *Seneca de Benef.* 5, 13. qui male vestitum & pannosum vidit, nudum se vidisse dicit. nudi colles. 3, 10, 10. stipites, *sine frondibus.* 8, 11, 8. nudæ solitudines (*in quibus non arbores aut virgulta.*) 4, 7, 10.

nulli non parta libert. 3, 8, 14. nullo negocio, *facillime.* 6, 10, 20.

numen Herculis. 4, 3, 22. nouum. 8, 5, 8. S. 1, 7, 27. numinis tanti fulgor, *h. e. Sulis.* 7, 8, 12. numine deorum agi. 8, 10, 32.

numerare copias. 9, 2, 17. exercitus. 9, 10, 23. legiones. 9, 2, 24. non annos, sed victorias. 9, 6, 14. quis numerat copias aut in victoria, aut in fuga. 3, 11, 17. numerabitis plures &c. 9, 6, 25. numeratur pons inter opera mirabilia. 5, 1, 29. numerandum inter prima gloriæ opus. 6, 3, 17. numerus belluarum magnus. 9, 3, 12. numero parcs copiæ. 3, 7, 9. præstare. 5, 13, 13. copiarum inito. 3, 1, 22. numerus integer pro imminuto positus. 4, 12, 8. *Sic Apollodorus, l.* 3. *Bibl. p.* 192. 21. *vbi ex hac Minerua & Neptuni:* Ζεὺς πρεσβεύει ἰδοὺ ἐγὼ δώδεκα. *quum tamen ipsa partes essent in numero XII. deorum. Nec aliter interpretemur* D. *Paulum,* 1. *Cor.* 15, 5. ὅτι ὤφθη δώδεκα, *quum fuissent eo tempore tantum XI. Apostoli. Adde Augustin. tom.* 3. *pag.* 103. *A. Sic* Pentapolis, *siue* V. vibes Sodomiticæ, igne cœlesti haustæ *dicuntur Sapient.* 10, 6. *quum tamen ex Genes.* 19, 20. & 21. *constet vnam seruatam esse.* numerorum permutatio. V. 4, 7, 4. V. 5, 1, 26. V. 5, 2, 3. V. 5, 3, 1. V. 5, 4, 5. & 14. V. 7, 3, 18. *bis.* V. 7, 5, 20. V. 7, 5, 27. V. 8, 2, 36. V. 8, 8, 20. V. 8, 12, 14. *Adde infra* Permutatio.

numquid. V. 4, 10, 27.

Numidiæ solitudines. 10, 1, 17.

nunciare audita, comperta. 10, 1, 11. *scribitur &* nuntiare, *vt* V. 7, 2, 19. Regi. 4, 11, 21. 7, 8, 3. *cui* aduentum. 3, 8, 24. nunciatur aduentus. 7, 2, 19. 9, 6, 5. cl. 10, 4, 15. Regi. 6, 7, 18. nunciato aduentu. 10, 8, 3. nunciata morte. 3, 2, 1. nuncius aduentus. 4, 12, 5. mortis. 4, 8, 9. lætus affertur. 3, 7, 4. tristis. 4, 16, 3. tumultuosus. 7, 2, 28. venit à. 9, 10, 19. nuncio adcepto de. 3, 7, 1.

nuptiæ coniunctæ non genere & nobil. sed electa corporum specie. 9, 1, 26.

nutrit humus fruges. 8, 10, 14. nutritores. S. 1, 2, 5. nutrix *Alexandri.* 8, 2, 8. Hellanica. S. 1, 2, 6.

ad nutum monentis. C. 3, 2, 13. *Barth. ad Claudian. pag.* 99. *f. & ad Rutilium p.* 100. ad n. intentus. 3, 3, 27. *Cic. fam.* 13, 1. nec dubitabat, quin ego à te nutu hoc consequi possem. *Tale quid & Seneca.* ad n. *cuius* circumferri. 5, 12, 2. nutu respondentia oracula. C. 4, 7, 24.

Nymphæ. 3, 1, 4.

Nysa. 8, 10, 7. & 12. à Libero patre condita. 8, 10, 11. & 13.

O.

O litera *permutatur cum* a, *vt* V. 6, 11, 27. postero & postera. o & on *in terminationibus Græcorum nominum, vt* Rion, Parmenion. *sic* V. 10, 7, 8. o & u. V. 8, 2, 35. *inde* conuolsa. V. 5, 3, 20. *quemodo quidem antiquos vsurpasse constat.* o & x. V. 7, 2, 18. duo & dux. *observa-*

etiam on, *quæ Genitiui Græci pluralis terminatio eſt, mutatum in* arum, *vt* V. 9. 10, 5. Aboritarum & Aboriton. *quam veriorem lectionem eſſe colligas ex eo, quod de Curtii conſuetudine in caſib. Græco more exprimendis indigitatum eſt ſupra in* adcuſatiui. *Seruit haec litera exclamationi in vehementioribus affectibus, vt* o miſeram conditionem meam 7, 1, 37.

obducere lectis aulæa. 8, 5, 21. obducitur cicatrix. 9, 8, 27. veſtis corpori. 6, 5, 27. obducta cicatrix. 4, 6, 24. 7, 9, 11. 9, 6, 1. c. vulneri. 8, 10, 31. lorica. 9, 4, 30. nox cœlo. 8, 13, 25. nubes cœlo. 4, 7, 13.

obedienter. 7, 4, 20. 10, 3, 4. facta omnia. 9, 7, 14.

obequitare. 7, 7, 5. 8, 13, 18. agmen. 3, 10, 4. mœnibus. 8, 10, 6. peditibus. 10, 9, 16.

oberrare ignotis locis. 6, 5, 18. oberrat oculis imago periculi. 8, 6, 26. oberrantes riui. 3, 4, 12.

obiicit arbor ramos. 9, 5, 4. obiicere, *opponere*, alios. 3, 8, 27. amnem hoſti. 7, 4, 5. *cui* crudelitatem, *exprobrare*. 8, 8, 9. diſcrimen tenue, *opponere*. 3, 1, 13. equites ante currum. 3, 11, 8. exercitum, *exponere*, belluis. 9, 3, 12. elephantos. 8, 13, 6. equites. 3, 11, 8. peditem hoſti. 8, 14, 37. prædam hoſti. 3, 13, 6. probra. V. 10, 7, 5. *quos* elephantis. 10, 9, 18. quadrigas agmini. 8, 14, 2. ſemet abeunti. 8, 6, 16. ſeſe copiis. 3, 8, 28. ſpem. 5, 4, 24. venabulum feræ. 8, 1, 14. obiici *cui*. 6, 10, 25. clauſtrum. 4, 5, 21. crimen *cui*. 3, 6, 11. obiiciuntur crimina. 10, 1, 6. obiectus leoni *quis*. 8, 1, 17. obiecta ad os manu. 8, 7, 2. teſtudine. 5, 3, 9. obiectum Africo fretum. 4, 2, 7. eſt munimentum. 5, 4, 5. obiecti amnes monteſque poſt tergum. 4, 14, 7. obiecti gentibus indomitis. 9, 4, 17. obiectæ foſſæ. 5, 5, 1. rates. 7, 9, 4. rupes 8, 9, 6. obiecta flumina. 7, 4, 4. 9, 2, 10. obiectione manifeſto falſa, ad ceteram defenſionem vti. C. 8, 8, 9. *callide hoc facit Demoſth. de corona: t. 2, p. 354. b.* Nam qui Philippi mihi ſtudium obiicit, ó tellus & dii; quid is non diceret? obiectare *quem* odiis. 8. 1, 1, 20.

obire munia belli. 9, 1, 1. terras, **durchwandern.** 5, 5, 14. tantum terrarum. 4, 5, 5. vrbes. 4, 5, 13.

obligare fidem pignore. 7, 10, 9. obligantur oculi. 6, 11, 15. obligari vulnus. 4, 6, 18. obligatus tanto merito. 7, 5, 23. obligatum vulnus. 8, 10, 28.

obliquum flumen. 7, 9, 6. agmen obliquum incedere iubet. 4, 15, 1.

obliuio fragilitatis hum. nimia. 4, 14, 20. ſtatus prioris. 5, 5, 11. obliuiſci beneficii. 7, 2, 8. ſtatus. 4, 1, 22. *ſui*. 7, 8, 26. oblitus conſternationis. 10, 2, 21. liberratis. 3, 2, 18. ſortis, ſuperbiæ. 3, 2, 11. ſort. humanæ. 4, 7, 25. oblitum fraudis ſcortum. 10, 1, 29. obliti periculi. 7, 11, 18. ſtatus. 10, 2, 22. oblitæ calamitatis illæ. 3, 8, 26. oblita originis ſuæ oppida. 7, 10, 16.

obloqui. 10, 2, 30.

obluctari. 8, 1, 46. flumini. 4, 8, 8. obluctans. 4, 9, 25. difficultatibus animus. 6, 6, 27. obliuioni. 7, 1, 9.

obmittere nihil. 10, 1, 4.

obmoliri truncos arborum & ſaxa. 6, 4, 24.

obnoxia imperio temporum natura maris. 9, 9, 26. obnoxium prædonibus mare. 4, 8, 15. obnoxii, *ſcil. metui, ob diffidentiam ſui; & properca aliorum conatibus audaciaque patentes*. 10, 9, 18.

oborta ſeditione inter ipſos. 9, 4, 25. obortis lachrymis. 4, 10, 20. 5, 5, 23. 6, 2, 18. 8, 1, 8. 10, 8, 20. obortæ omnibus lacr. 10, 6, 4. *quibus* lacr. 10, 5, 1. ad hanc vocem lacr. 5, 2, 19. ſunt omnibus lacr. 6, 9, 2.

obruunt animum curæ. 9, 9, 23. Indiam niues. 8, 9, 13. obruere membra, *ſepelire*. 5, 5, 13. vites & arbores. 7, 3, 10. quos arena. 7, 4, 29. *quos* ſaxis. 6, 11, 38. obrui clade. 4, 3, 14. ſaxis. 3, 4, 11. 6, 11, 10. telis. 3, 8, 4. 7, 7, 37. 8, 13, 15. 8, 10, 10. vi telorum. 9, 4, 32. vndique. 8, 11, 15. v. telis. 8, 14, 40. obruti nimbo. 8, 13, 23. ſabulo campi. 4, 7, 11. obruta niue iuga mont. 7, 11, 8.

obſcurat lucem caligo. 4, 9, 14. obſcuritas & ſecuritas. V. 9, 5, 21. conſpectum oculorum adimit. 7, 11, 20. terrori eſt. 5, 4, 25.

4, 25. obſcuritatem, occaſionem ſuam ratus. 8, 13, 26. obſcura luce, *veſperi*. 4, 16, 25. obſcura mors, *ignobilis*. 3, 5, 10. nox. 8, 11, 21. ſenectus. 9, 6, 19. vmbra. 7, 3, 11. obſcuræ ſemitæ. 10, 5, 16. obſcura bella. 9, 6, 24. obſcurior dies. 8, 4, 2. turba. 3, 11, 10.

obſecro. 5, 2, 21.

obſequi animo *ſuo* per ſupplicia. 10, 4, 1. malle gloriæ quam iræ. 5, 8, 12. obſequentiores Perſæ. 6, 3, 18. obſequio corporis deuincire *quem* ſibi. 10, 1, 25. obſequium. 10, 3, 10. deſiderii. 6, 5, 32. militum. 6, 2, 20. ſimulatum. 8, 3, 8. obſequio mitigantur imperia. 8, 8, 8. obſequia fortunæ. 8, 4, 24.

obſeratur conclaue. C. 10, 7, 16. obſeratæ fores. 4, 4, 12.

obſeruare ſidera. 7, 4, 28.

obſes pacis & fidei. 4, 11, 6. retentus. 8, 11, 4. obſides adcepti. 6, 5, 21. dati. 5, 1, 23. redditi Mitylenæis. 4, 8, 13. coniuges ac liberi, vinculum fidei. 7, 2, 18. *Sic Marcellin. lib. 17. c. 25. 26, 27.* obſides ſimul & milites. C. 8, 5, 1.

obſidere aditum. 8, 6, 3. Cyropolin. 7, 6, 16. interiora montium. 3, 7, 7. itinera. 6, 8, 18. litora. 4, 7, 19. mœnia. 8, 10, 10. regiam. 9, 5, 30. ripam. 8, 13, 23. ſaltum. 8, 12, 2. vias. 9, 2, 3. vrbem. 4, 6, 7. 5, 3, 7. obſidens vrbes. 10, 5, 10. obſideri. 4, 5, 16. obſidentur anguſtiæ ab. 8, 12, 1. inſulæ armis. 4, 8, 15. itinera. 8, 11, 19. maria claſſibus. 4, 2, 11. obſeſſa ab Hercule *petra*. 8, 11, 2. vrbs. 6, 1, 20. obſeſſi deditionem pacíſcuntur, niſi intra certum diem auxilia aduenerint. C. 3, 1, 8. obſidio caſtelli. 5, 3, 9. rupis. 7, 11, 23. vrbis. 4, 5, 16. futura erat magni operis. 5, 1, 17. honeſtior, tutior. 7, 6, 17. longa. 4, 2, 15. ſoluta. 4, 4, 1. obſidione validæ vrbis ſe implicare. C. 4, 2, 5. *Aut.*

obſignare anulo regni atque imperii vires. 10, 6, 5. literas gemma anuli. 6, 6, 6. obſignata anulo epiſtola. 3, 7, 12.

obſiſtere. C. 3, 2, 14. *Obſiſtere.* opibus *quorum*. 6, 5, 9.

obſita arboribus rupes. 6, 6, 23. obſitum niuibus iter. 5, 6, 13. obſiti niu. montes. 5, 6, 15.

obſoleſcit gloria. 9, 6, 14. *ita Auguſtus apud Sueton. cap.* 89. admonebat prætores, ne paterentur nomen ſuum commiſſionibus obſolefieri. obſoletum amiculum. 6, 9, 25. obſoleta ſpolia. 9, 1, 2.

obſtat gloriæ abſentia. &c. 4, 13, 9. luxuriæ crudelitas, nec crudelitati luxuria. 9, 10, 29 ignauia. 6, 2, 19. nihil virtuti. 9, 9, 4. pudor profeſſioni æris. 10, 2, 10. obſtant ceptis dii. 8, 6, 20 obſtare conſilio. 7, 7, 21. cupientibus res notare. 10, 2, 8. imperio. 6, 3, 11. venientibus. 3, 9, 11. obſtante natura. 6, 6, 26. obſtantes difficultates. 9, 2, 10.

obſtinatus animus 7, 7, 21. ad moriendum. 8, 2, 11. ad tacendum. 4, 6, 28. obſtinatum ſilentium. 9, 2, 30. obſtinati ad ſilentium. 8, 1, 30.

obſtrepere. 10, 6, 12. *cui*. C. 8, 7, 7. obſtrepit vndiq; fremitus indignantium. 6, 9, 6. metus, clamor. 4, 9, 20. obſtrepere cantu feriis rebus. 8, 9, 25. obſtrepens conſcientia. 6, 10, 14. ira. 8, 1, 49. obſtrepentes ripæ. 8, 13, 23.

obſtringit *quem* liberalitas. 8, 12, 17.

obſtricti ſacramento. 7, 1, 29.

obſtructa raptim ſaxa. 4, 3, 13.

obtendi *quibus* coria velaque. 4, 2, 23.

obterere hoſtem. 3, 2, 10. laudes *cuius, minuere, deprimere*. 8, 1, 31. *Auſonius ſic vſurpat* deterere. *Vide Freherum ad eius Moſellam pag. 79. pr.* plures. 4, 15, 3. res *cuius, extenuare, ſpernere*. 8, 1, 23. obteri primo impetu. 4, 15, 18. vngulis equorum. 4, 14, 14. (*Ad hoc exemplum apud Cæſ. de bel. ciu.* 1, 66. *malim legere*; ne ab equitatu Cæſaris in anguſtiis tererentur. *Sic Hirt. de B. Hiſp. cap. XIV.* turmæ loco ſunt deiectæ, & protritæ. *ſcil.* ab equis. *Tacit.* 1, 65, 3. illi (*equi*) proterere iacentes. *Cæſar de B. Ciu.* 2, 40. equitatus hoſtium auerſos proterere incipit. *elephantis etiam tribuit Hirt. de B. Afric. cap. LXXXIII.* frequentes ſtipatoſque proterere. ab eleph. 8, 14, 13. obtriti pedibus belluar. 8, 14, 26. 10, 9, 18.

obteſtari. 5, 11, 6.

obtinere Ægyptum. 4, 1, 30. gentes, *regere, poſſidere*. 10, 10, 4. gradum in militia. 9, 1, 6. iugum. 3, 4, 4. imperium. 10, 10, 4.

10, 4. locum, *defen*dirn. 3, 4, 5. petram. 7, 11, 1. sedem. 9, 4, 2. spatium. 6, 1, 12. summam imperii. 10, 10, 1. summa tectorum. 4, 4, 13. victoriam, *h. e. retinere*, mantenirn. 10, 6, 8. modestia vt. 10, 4, 6. obtinetur oppidum ab. 9, 1, 27. ripa armis virisque. 8, 14, 1.

obtorpuisse metu. 10, 3, 1.

obtruncare *quos*. 4, 2, 24. obtruncati. 6, 1, 1.

obuenit occasio. 8, 6, 1.

obuertere cornu eodem. 4, 15, 2. corpora in regionem. 8, 4, 5. obuerti in *quos*. 4, 15, 21.

obuiam egredi. 5, 1, 19. egr. venienti. 8, 12, 7. egressus. 10, 8, 23. ire hosti. 5, 8, 10. spei. 10, 2, 26. mittere *quem*. 5, 2, 8. obuio hoste. 6, 4, 20. obuius it hosti. 8, 14, 22. quidquid erat obuium. 4, 15, 9. obuii cædebantur. 5, 6, 6.

obuolutum caput. 10, 5, 25.

obumbratus amnis. 5, 4, 8.

occasio fugæ, resistendi. 7, 4, 4. exsequendi sceleris admota. 8, 6, 16. explendæ iræ matura. 8, 6, 1. interrumpendi. 4, 5, 16. premendi inimici aptior. 6, 8, 14. promendæ rei oblata est. 9, 6, 26. vincendi. 4, 16, 4. misericordiæ data. 7, 2, 7. leuis sæpe contentiones excitat. S. 1, 7, 32. datur. 9, 7, 6. offertur. 10, 8, 10. occasionis vis, C. 3, 2, 11. *Nequidquam*.

occasus Solis. 5, 5, 6.

occidere feram. 8, 1, 15. feram vno vulnere. 8, 1, 16. regem. 7, 5, 38. se. 6, 10, 19. occidione, *omnes ad vnum interimere*. S. 2, 5, 21. occidi sagittis. 4, 16, 31. occidendi impetum concipere. 5, 12, 1. occisi serui. 5, 13, 17. occisa millia. 5, 15, 19.

occidere, *interire*. 8, 11, 23. in acie. 6, 9, 23. inultum. 7, 7, 37.

occlamantes. C. 10, 2, 16. *Addam*.

occulere quid. 8, 3, 12. se fraude. 9, 1, 27. se latebris. 3, 8, 10. occultus hostis. 3, 4, 13. occultum iter. 5, 3, 5. opus (*cuniculi*) 4, 6, 8. occulti laquei ramorum. 6, 5, 15. occultæ valles. 7, 11, 18. occulta prodiun. tur. 4, 6, 6. occultare gladium veste. 8, 3, 9. occultanda infirmitas sua. C. 3, 1, 7.

occumbere mortem. 4, 14, 24. 8, 2, 8. *vbi Acidalius duram eam phrasin esse docet, & quam Curtius facile non vsurparit.*

occupare, vorkommen. 5, 5, 2. *Adde Flori Indicem. quam*, vberfallen. 7, 2, 4. 3, 1, 19. *quid*. 4, 1, 27. occupauit me discrimen. 7, 7, 10. *quos* mors. 9, 6, 19. verticem primus. 7, 11, 12. profluuium sanguinis. 9, 5, 24. animum rabies. 7, 5, 38. occupant feram canes. 9, 1, 32. occupare æstum *maris*. 9, 9, 27. angustias. 3, 8, 23. 3, 4, 4. 5, 4, 29. aprum telo. 8, 6, 7. liberum mortis arbitrium. 4, 4, 12. aures criminibus. 10, 1, 36. campos. 3, 2, 3. Chion. 4, 5, 15. cibum. C. 3, 2, 15. Ciliciam. 3, 7, 1. collem. 4, 12, 19. colles. 6, 5, 12. diem fati. 8, 9, 31. edita montium. 6, 6, 25. exercitum. 7, 3, 4 gazam. 5, 1, 6. gratiam *cuius*. 7, 4, 16 iter *cuius*. 5, 4, 15. it. fluctibus. 6, 3, 16. itinera. 4, 12, 1. iugum. 3, 4, 13. iug montis. 3, 8, 27. manus *quorum*. 4, 12, 11. man. hostium voluntaria morte. 5, 6, 7 ministerium. 8, 2, 2. montes. 6, 6, 22. multos. 3, 11, 15. munus. 8, 11, 8. nauigia vadis. 9, 7, 19. ortum Solis. 6, 4, 22. pacem. 4, 11, 7. petram. 8, 11, 2. prædam. C. 5, 6, 4. præmia. 10, 8, 16. pr. victoriæ. 6, 3, 15. *quem* torpentem. 6, 8, 21. *quid* rapiendo. 4, 9, 8. regionem. 6, 2, 13. 6, 5, 21. regnum. 3, 3, 5. 6, 3, 12. 7, 5, 39. 10, 6, 21. reg. sibi. 5, 9, 2. saltum. 5, 4, 16. solum castris. 7, 6, 25. suffugia. 8, 4, 9. vrbem totam tectis, voll bawen. 5, 1, 27. occupari. 7, 5, 22. regnum conditione, bello. 4, 11, 13. ministeria nautarum metu, celeritate fluminum. 9, 4, 10. non occupabantur res (*vt primo obtantum quisque raperet*) sed æstumabantur. 5, 6, 4. occupari celeritate *cuius*. 5, 8, 1. cel. hostium. 8, 14, 19. præsidiis. 4, 1, 40. occupandus est *quis*. 10, 9, 7. occupatus complexu. 9, 7, 22. occupato itinere. 3, 7, 7. occupati cibos parant. C. 3, 2, 15. *Gbur*. metu. 7, 11, 25. occupatis campis. 10, 8, 11. angustiis 3, 7, 6.

occurrere, *prodire obuiam*. 3, 8, 24. hostem, amicum. 8, 12, 9 *cui*. 4, 15, 1. 6, 4, 23. 8, 12, 6. occurrit desiderium, *succurrit*. 6, 3, 1. memoria *quorum*. 7, 1, 24. inseritur *est apud Tacit*. 11, 23, 4. occurrit supplementum militum. 5, 7, 12. supplex. 3, 1, 17.

occurrunt corui agmini. 4, 7, 15. omnia deserta. 4, 10, 3. præmia, *in mentem veniebat*. 3, 8, 21. vigor & vultus oculis. 10, 5, 10. occurrere abeunti. 8, 6, 16. regi, begegnen. 3, 7, 6. 5, 5, 6. 8, 13, 2. *obuiam venire*, cum donis. 9, 1, 36. 10, 1, 24. occurrentes inter se quadrigæ. 5, 1, 25. occurfuræ facies terribiles. 4, 13, 5. occurfantes alius alii. 10, 5, 16. occursus satellitum. 6, 7, 29. occursu fratrum prohibitus. 8, 3, 4. occurri *incendio*. 4, 3, 4.

Oceanus. 9, 3, 14. aditus. 10, 1, 36. exæstuans. 9, 9, 9. adluit terras. 4, 14, 9.

Ochus amnis. 7, 10, 15. *Confluentes Ochi & Dargomanis long*. 109, 0. *lat*. 40, 10. *Ochi & Oxi long* 119, 0. *lat*. 44, 20. *Ptolem. in Asi. tab*. 7. Ochus Dar. *fil*. in spem imperii *Persici* genitus. 4, 14, 22. Ochum filium *Darius* obsidem *offert Alexandro*. 4, 11, 6. *alius*. S. 2, 1, 1. Persarum rex. S. 1, 2, 22. sæuissimus regum. 10, 5, 23. *ab Ægyptiis* asinus *vocatus Ælian. teste in hist. nat*. 4, 8, 6. aduersus Cadusios bellum gessit. S. 2, 1, 3. cum exulibus in gratiam redit. S. 1, 2, 24. Nectanebum vincit. S. 1, 1, 19. *eius* Ochi, qui ante Darium regnauerat, filia. 3, 13, 12. regnasse autem ante Dar. *non accipiendum est* proxime, sed interiuncto Arse. seu Arsame Ochi filio, *vt recte notat ex Diodor. l*. 17. *c*. 5. *Rodereus*. neptis *eius*. 6, 2, 7. patruus Oshanes. S. 2, 1, 12. vxor. 3, 13, 13. Ocho regnante. 6, 4, 25. 6, 5, 2.

oculus Græciæ Thebæ. S. 1, 14, 11. *hoc est primaria ciuitas, quæ haud minori vbi decoripue sit prouinciæ, quam oculus corpori. sic* Athenæ *vocantur apud Iustin*. 5, 8, 4. Corinthus & Carthago duo oculi oræ maritimæ *apud Cicero. de nat. deor*. 3, 38, 3. *similiter* Sparta *in Aristotele Rhetor*. 3, 10. *vbi Lepines negat committendum, vt Gracia* ἐπεφθαλμῷ, lusca, *videatur, excisa videlicet Sparta. refert eum locum & Dionys. in epist. de Demosthene ad Ammæum scripta c*. 10. *p*. 122, 26. *pari modo* Argos & Lacedæmonem lumina Græciæ *vocat Quintius in Liu*. 34, 32, 4. Tarsum τῆς Κιλικίας ὀφθαλμόν, *Prolegm MS. in epist. Pauli*. oculi mortalium. 8, 5, 17. 9, 4, 18 popularium. 6, 2, 2 oculis absterfis. 6, 9, 33. circumlatis. 6, 11, 36. oculi deiecti in terram. 6, 2, 6. spectantes fordida &c. 8, 8, 16. ferre non possunt aurum &c. 10, 2, 23. oculorum coniectus. 9, 7, 25. oculos *abfolute nec inelegantor vocat Florus* 4, 7, 4. ne publici doloris oculos ferrent. occhiate *sunt Italis, Gallis* œillades. oculorum prospectus liber. 4, 9, 10. oculis oberrat imago. 8, 6, 26. *cuius* se offerre. 8, 3, 5. offusa caligo. 7, 6, 22. subjicere. 8, 2, 12. oculos omnium in se conuertere. 8, 4, 24. regis in se conuertit pulchritudo vrbis. 5, 1, 24. meos liberate, geht mir auß den Augen. 10, 2, 27. ante oc. regis. 3, 11, 9. ante oc. r. mori. 4, 15, 24. a oc. est facies mali. 9, 10, 15. habere supplicium 7, 10, 5. habere tantas res. 9, 4, 29. in oculis, *in conspectu*, submersa sunt nauigia. 9, 4, 11. erant arma & acies. 3, 6, 3. erat facies discriminis. 4, 13, 1. erat omnibus supplicium *cuius*. 8, 6, 21.

ocyus. 10, 2, 27.

odisse *cuius* fortunam, non scelus. 7, 5, 20. vitam. 5, 9, 6. odimus beneficia quædam. 6, 8, 8. odio ducis. 8, 12, 3. odium sermonis patrii. 6, 9, 36. finitum post mortem. 6, 3, 17. vetus. 7, 5, 3. odia regum aduersus liberas ciuitates pertinacia. S. 1, 7, 8. inter *quos* sublata sunt. 4, 11, 4. vetera. 9, 3, 22. od. priuata communis lætitia in beneuolentiam vertit. S. 1, 7, 22.

odor cadauerum. 5, 1, 11. cibi, vini. 5, 6, 14. suauis ab Alexandro. S. 1, 2, 12. odores, *odoramenta*. 5, 1, 11. odorum talenta. S. 1, 2, 21. odoribus complere iter. 8, 9, 23. *sic in Tacito* 3, 2, 2 cumulare altaria. 5, 1, 20. inlinuntur pedes. 8, 9, 27. repletur solium. 10, 10, 13. *Vide Flori Indicem*.

Odrysæ. S. 1, 11, 25. deficiunt. 10, 1, 45.

offendit *quos* liberalitas. 8, 12, 17. offendere *quorum* animos oculosque. 6, 2, 2. regem. 7, 2, 32 offendi grauiter. 6, 6, 11. vehementer. 4, 1, 7.

offerre discrimini bellorum copias vnius 3, 8, 9. corpus periculis. 9, 6, 8. corp. quæstioni. 4, 10, 33. corpora iræ. 10, 4, 3. dexteram *cui*. 3, 6, 13. 6, 5, 2. 6, 7, 35. 8, 2, 9. nomen *cui*. 8, 8, 14. operam suam. 6, 7,

20. patriam &c. 5, 5, 18. prædam hosti. 3, 13, 5. se exercitui. 8, 2, 27. se manibus hostium. 6, 6, 32. se oculis eius. 8, 3, 5. securitatem cui. 6, 10, 14. quidquid in dotem filiæ. 4, 11, 5. obtuli me periculis primus. 9, 2, 29. obtulisti nos iræ eius. 7, 1, 40. obtulit quod occasio. 10, 10, 8. offerentes se. 7, 9, 7. speciem mœnium belluæ. 9, 2, 15. offertur occasio. 10, 8. 10. remedium ab. 9, 1, 12. spes. 8, 11, 19. offeruntur spolia. 3, 10, 6. offerri parricidio excusationem. 5, 12, 4. oblata est occasio. 9, 6, 26. species draconis, *in somno fcit.* 9, 8, 26 sp. per somnum. 3, 3, 7. 4, 3, 21. sp. in somno. 4, 2, 17. oblatum est remedium frigoris, ignis. 8, 10, 7.

officinæ *opificum.* 4, 2, 12.

officium proprium, 7, 6, 8. solenne. 5, 10, 12. *ita Sueton. Claud cap.* 2. officii specie. 7, 1, 14. *sic in Sueton. Cæs. cap.* 82. conspirati Cæsarem officii specie circumsteterunt. *apud Iustin.* 9, 7, 10. Olympias titulo officii ad exsequias concurrit, *est autem ibi* officium, *obsequium, honorque quem dignioribus præstamus,* **auffwartung.** officio ducum fungi. 7, 9, 12. supremo fungi, *sepelire.* 3, 12, 11. officia meritorum in *quem.* 5, 13, 27. militis. 4, 3, 18. imperatoria. 5, 9, 16. suprema. 3, 12, 14. *de* officii *vocabulo multa observat Casaubonus ad Suetonij Augustum cap.* 53.

offusa oculis caligo. 7, 6, 22. 9, 5, 28.

olim, *pridem.* 4, 7, 1. V. 8, 1, 45. olim agitato consilio, **schon längst.** 4, 5, 17. olim suspecti. 7, 1, 12.

Olympia vincere. S. 1, 1, 26. Græcis Ὀλύμπια νικᾶν: *vt Epicteto enchiridij cap.* 35. *intelliguntur autem certamina Olympica. vnde* Olympionicæ *dicebantur qui victores inde discesserant.* Olympici ludi. S. 1, 2, 17.

Olympias mater Alex. 5, 2, 22. 9, 6, 26. originem gentis suæ ab Achille ducit. 1, 1, 9. Epirum inuadit. S. 10, 4, 10. inridet filium Ioue se genitum credi volentem. S. 1, 1, 20. marito bellum struit. S. 1, 9, 15. morosa & adrogans. S. 1, 9, 1. ob stupri suspicionem expulsa. S. 1. 9, 2. parricidam in cruce corona ornat. S. 1, 9, 22. populo inuisa. S. 1, 10, 5. Olympiadis & Antipatri simultates. 10, 4, 9. S. 10, 4, 9. ad filium in Asiam proficiscentem adhortatio. S. 1, 1, 21. aluum annulo obsignatam per quietem vidit Philippus. S. 1, 1, 22. crudelitas. S. 1, 9, 29. partus. S. 1, 1, 27. frater. S. 1, 9, 7. Olympiadi inludit Nectanebus. S. 1, 1, 15. Olympiada immortalitati consecrare decreuit Alex. 10, 5, 30.

Olympus. S. 1, 11, 3. *long.* 50, 0. *lat.* 39, 20. *Ptolem. in Eur. tab.* 10.

Olynthus. S. 1, 5, 15. excisa. S. 1, 7, 13. Olynthii Macedonum acerrimi hostes. S. 1, 3, 13. C. 8, 8, 19. *inde* Olynthio *apud Alex.* non idem iuris est, *quod Macedoni.* 8, 8, 19.

Omaius. V. 3, 13, 15.

Omares. S. 2, 5, 19.

omen bellorum ciuilium. 10, 9, 19. victoriæ. 4, 4, 5. adceptum pro tristi. 4, 8, 6. om. adcipere. 5, 2, 15. vertere in metum. 4, 2, 13. in om. verti. 3, 1, 17. omina noua. 5, 9, 4. vetera. 3, 3, 6. ex similitudine rerum expolita. C. 3, 3, 3. *Fulgorem.* C. 4, 2, 14. *& 17 Herculis.* C. 4, 6, 12. *Vrbis.* res magnas præcedere creduntur. C. 4, 2, 13. ominari fortunam. 9, 8, 24. *Periculum vitæ & Alex. mortem.* C. 10, 4, 14. ominum callida interpretatio. C. 4, 10, 6. omina & omnia *sæpe permutantur.* C. 3, 3, 6. *ominum.*

omittere & amit. V. 4, 6, 11. arma. 4, 15, 17. cepta. 6, 3, 11. consilium. 10, 2, 4 nihil. 10, 3, 4. Græciam, *deserere.* V. 5, 11, 6 *alios* amittere: *sed illud nescio quomodo blandiatur; sponte enim se patria cavere ingerit Patrem, ob studium in Persas. Vide* C. 3, 2, 1. *emissa.* omittere *nil* inexpertum. 3, 6, 14. ingenita. 5, 5, 19. nihil inexp. 8, 14, 29. 5, 9, 7. pignus beneuolentiæ nullum. 9, 6, 17. pugnam. 6, 1, 6 *quid* intactum. 3, 11, 23. Scythas, **zu frieden lassen.** 7, 7, 11. nihil omittens. 8, 1, 32. omisso metu. 2, 6, 11. omissa simulatio. 7, 5, 24. spes omnis. 3, 2, 1. omissum iter. 5, 13, 1. prælium à iunioribus. 5, 2, 5. metu nihil om. relinquere. 9, 2, 27. omissi questus. 10, 5, 8. omissis habenis. 8, 14, 3. armis. 4, 3, 4. 8. 14. 33.

omissa nauigia. 9, 9, 18. pignora fidei. 6, 5, 8. Omittendo *necessaria, vel inferendo* omittenda *sapissime peccatum est in Curtium. ita* V. 8, 8, 2. *ex hoc commate, vt vos quoque.* non solum ipse, *quidam lib. prius membrum omittunt, alij posterius.* V. 8, 12, 8. *quidam omittunt* capere. V. 9, 6, 3. sed. V. 9, 6, 14. magnitud. tuam. *Sic alibi deest* missit, *aut quid simile, vt notaui* C. 7, 3, 2. *Sequebantur. in* 10, 1, 1. adducentes. *Similia paroramata obseruabis* C. 7, 5, 19. C. 3, 2, 17. V. 7, 8, 20. 8, 8, 6. 10, 7, 5, 6. 9, 7, 3. 16. 17. 19. *bis.* 20. 22. 23. 25. 10, 1, 15. 24. 29. *quæter.* 30. 31. 40. 10, 2, 1. *ter.* 7, 8, 19. 10, 3, 13. 14. 9, 10, 4, 5. *bis.* 6. 9, 1, 1. 2. 5. 14. 10, 7, 13. 14. 15. 10, 8, 1. 22. 10, 9, 4. 16. 17. 10, 10, 8. 13. 14. *bis.* 16. 19. 9, 2, 2. 30. 10, 4, 1. 3. 10, 5, 33. 10, 6, 19. 8, 13, 12. 8, 14, 12. 30. 9, 8, 7. 15. 9, 9, 8.

omnino, **in allem.** 10, 8, 3. triginta omnino & duo. 3, 11, 27. omnis regio, *tota.* 3, 1, 23. in omni negotio, vbi periculum imminet, id spectant prudentes, vti quam minimo damno defungantur. S. 2, 4, 18.

Omphis. C. 8, 12, 4. rex patris nomen sumit. 8, 12, 14.

Onchæ. C. 4, 1, 3.

Oncheſtus. S. 1, 13, 11. *prodigium* apud Oncheſtum. S. 1, 14, 2.

onerat dolorem nuncius. 4, 8, 9. onerare arbores saxis. 4, 3, 9. corpus pluribus. 10, 9, 2. mensas auro. 8, 8, 9. plaustra. 6, 2, 16. pontem. 4, 16, 16. scalas. 9, 4, 33. se vino. 4, 4, 5. senectutem suppliciis. 8, 7, 16 oneratur telum pondere. 8, 9, 28. oneratus præmiis. 7, 2, 17. promissis. 5, 4, 12. 5, 12, 19. *Liu.* 34, 60, 2. partim donis, partim spe. onerata saxis arenaque nauis. 4, 3, 2. onerati armis. 4, 14, 2. mero. 5, 7, 4. *Adde Riuium in Sallust. Iug. cap.* 76. promissis. 5, 12, 19.

Oneſicritus. C. 9, 10, 3. longius in Oceanum procedere iussus. 10, 1, 10.

Onomarchus. S. 1, 6, 18.

Onomastorides. 3, 13, 15.

onus incommodum. 1, 9, 19. magnum. 7, 4, 12. sub oneribus esse. 3, 13, 9. onusti auro argentoque. 5, 6, 6. præda. 5, 12, 17. 9, 2, 10. præmiis. 7, 1, 28. onusta vehicula. 6, 6, 15. veh. auro argentoque. 6, 11, 3.

opacum iugum. 5, 4, 9. arboribus nemus. 9, 1, 13.

opera. 6, 2, 20. nauata. 9, 1, 6. operæ non videbatur morari. C. 8, 9, 37. *Operæ.* opera *cuius* vti. 3, 3, 1. operatus Libero patri exercitus. 8, 10, 17. *Vide Lipsi. in Tac. lib. I. pag.* 47. C. 1.

operire terram. 6, 5, 15. operiunt solum stirpes, virgulta. 4, 9, 10.

opis diuinæ auguria. 4, 13, 13. *Numi vet. non infrequentes hanc inscriptionem habent;* opi diuinæ. *vt videre est apud Occonem* p. 335. 336. opis externæ egens. 6, 3, 13. *Sic* alienarum opum indigentem *dixit Corn. Nepos,* 21, 3, 4. quid opis. 3, 5, 13. in me vno sit. 10, 2, 29. ne in *illis* quidem quidquam opis erat. 9, 9, 15. opem deum exposcens. 4, 6, 10. nullam in ipsis esse. 9, 1, 20. vnicam in illa fortuna Artabazum amplectitur. 5, 12, 8. ope diuina *quid* aggredi. 3, 7, 18. impleri. 4, 2, 16. externa admota. 5, 12, 16. vlla. 4, 3, 18. opes, *potentia.* 5, 10, 1. 8, 6, 6. S. 1, 12, 1. Alexandri. 5, 12, 1. exercitus, *diuitiæ.* 5, 1, 10. Macedonum. 6, 5, 9. Persidis. 5, 6, 3. regum. 8, 5, 6. victi, *diuitiæ & instrumenta regni bellique.* 5, 2, 10. celebratæ. 9, 1, 2. congestæ in. 5, 1, 10. descriptæ. S. 1, 1. 18. nimiæ, magnæ iacturæ locum faciunt. 4, 11, 9. paternæ. 9, 6, 19. regiæ. 3, 13, 10. 6, 6, 16. 10, 6, 23. restitui iussæ. 6, 2, 8. traditæ à maioribus. 10, 1, 23. opibus, *potentiæ, quorum* infensi. 4, 7, 1. opib. *cuius* adiutus. 4, 1, 16. melius est carere superuacuis opibus, quam habere necessarias. S. 1, 1, 14.

opifices *armorum.* 4, 2, 12.

opima præda. 5, 1, 4. 9, 1, 2. opimum decus, cæso Rege. 3, 11, 7. dec. belli. 7, 4, 40. regnum. 4, 11, 13. opima spolia. C. 3, 11, 7. *Opimum.*

opinio pertinax & rationis impatiens veritati vim non adfert. S. 1, 13, 2.

opperiri aduentum eius. 8, 12, 5. arbitrium victoris 3, 12, 9. hostem. 3, 7, 10. præsentiam *cuius.* 8, 2, 32. opperiens aliquem. 6, 7, 17. *quos.* 8, 1, 10. opperiendi milites. 3, 7, 8.

oppetere mortem. 7, 10, 5.
oppidani, *h. e. Babylonij.* 5, 1, 25. 10, 8, 13. Suliani. 5, 3, 11. *Ergo oppidum non tantum de parua vrbe dicitur, vt vulgo dicunt.* oppidani. 4, 6, 9. 7, 6, 21. 7, 6, 24. 8, 10, 9. inconditi. 8, 11, 1. oppidanorum & præsidii discordiæ. C. 4, 5, 16. oppidum, *de Damasco.* 5, 13, 5. *de Persepoli.* 5, 6, 2. caput regionis. 9, 4, 4. Tabas. 5, 13, 2. conditum. 9, 8, 8. haud procul positum. 9, 1, 14. opulentum. 3, 4, 14. paruulum (*infra* 7, 5, 32. *dicitur* vrbs) 7, 5, 28. traditum. 4, 11, 15. op. corona capere. 9, 1, 14. oppida adcepta in fidem. 9, 8, 13. ignobilia, deserta, 8, 11, 2. vicina. 9, 1, 18.

opponere agmen à tergo. 4, 15, 21. *supra dixit* obiicere. corpora pro *vxoribus & liberis.* 4, 14, 11. elephantos in acie. 9, 2, 21. flumina armis. 7, 4, 15. *100* millia peditum. 9, 4, 5. ordines equitum cui. 7, 9, 5. partem copiarum. 5, 4, 15. triremes. 4, 3, 17. oppositi Agriani. 3, 9, 10. oppositum oppidum. 9, 1, 14.

opportune. 6, 6, 12. imminens. 3, 4, 4. opportunitas. 8, 13, 18. rerum dimissa. 4, 4, 1. mira. 4, 4, 8. opportuna explicandis copiis regio. 4, 9, 10. victoria. 7, 9, 17. opportunum auxilium. 8, 13, 3. remedium. 8, 10, 7. *cui* solatium. 3, 13, 17.

oppressit eos nox, somnus. 7, 11, 17. *quem* somn. 6, 8, 21. somn. corpus. 4, 13, 17. opprimere contantes. 5, 8, 11. hostem. 3, 4, 4. impedimenta. 4, 15, 20. incautum. 10, 9, 8. incompositos. 4, 9, 23. infamiam. 10, 4, 19. noxios. 10, 9, 11. territum. 6, 3, 15. opprimi. 3, 6, 6. 8, 10, 20. 9, 10, 19. 2. 8, 1, 6. acie. 1, 7, 9. oppressus. 5, 13, 4. oppressi, **die man ergriffen** / *ante fugam.* 10, 1, 20. malo ancip. 5, 4, 31.

opprobria maiorum. S. 1, 2, 4. *ita Scauorum degenerem vocat Tacitus* 3, 66, 3.

oppugnare arcem. 3, 1, 6.

optare vitam multam. 9, 6, 22. ne optasses quidem. 3, 6, 12. *Raderus. Sic Claudian. in Eutrop.* 1, 175. Qui nihil optasset plus libertate mereri. *Vide multa talia in Brisson. Lexic. & Gruteri Suspicion.* 6, 14. optatum tibi tempus. 5, 9, 9.

optimo relinquit regnum Alexand. 10, 5, 5. 10, 6, 16. optimum factum. 4, 13, 3. 7, 5, 31. ratus præuerti. 6, 6, 21. optime meritus. 6, 9, 2.

opulentia barbara. 3, 3, 13. 8, 1, 11. 8, 4, 22. ingens. 3, 13, 11. regalis. 5, 2, 9. regia. 5, 6, 2. opulentum oppidum. 3, 4, 14. opulenti agri. 7, 8, 23. opulenta regionis. 5, 9, 15. opulentissima vrbs. 5, 1, 7. opulentissimi Reges. 4, 1, 38.

opus socorum, vestis. 5, 2, 20. opus, **ein Dam.** 4, 2, 8. continens. 4, 3, 9. diurnum. 4, 1, 20. opere virtutis edito. 8, 14, 37. *Confer Indicem Flori. Liuius* 7, 32, 10. verbis tantum ferox, operum militarium expers. op. egregium. 6, 1, 17. fulciendum, *de ponte.* 5, 1, 29. maximum. 5, 3, 4. medium. 4, 3, 6. memorabile. 6, 7, 14. occultum. *cuniculi.* 4, 6, 8. perfectum. 4, 12, 24. operis ingentis fossa. 8, 10, 24. ing. muri. 4, 6, 7. 5, 1, 16. magni hoc *est.* 6, 5, 17. m. videbatur *quid.* 8, 2, 24. m. obsidio. 5, 1, 17. sui fuisse victoriam, *sibi asscribendam.* 8, 1, 23. opera Orientis mirabilia. 5, 1, 29. op. *facta gloriosa.* 5, 1, 1. 1. bellica. 8, 1, 20. militaria. 9, 8, 14. manu facta. 5, 1, 34. operibus ignis iniectus. S. 2, 9, 8. opus est tibi amico. 7, 8, 30. est armis. 4, 11, 4. est consilio, non impetu. 7, 4, 12. consulto. 10, 6, 15. c. decipi. 6, 1, 7. c. diuitiis. 7, 8, 20. vix futurum gladio. 3, 10, 6.

ora Ciliciæ. 3, 5, 1. Hellesponti. 3, 1, 19. 4, 1, 10. & 36. 4, 5, 7. Italiæ. 10, 1, 18. Orientis vltimi. 4, 5, 8. Phœnices. 4, 5, 10. maritima. 4, 1, 6. oræ maritimæ imperium. 2, 13, 14. prætor. S. 2, 8, 16. *sic enim intelligenda ἀκτὰ Asiæ apud Arrianum* 1, 7, 2.

oraculum Apollinis Didymei. S. 2, 7, 25. dei. 4, 7, 21. Iouis Ammonis. 4, 7, 5. 6, 9, 18. certum. 4, 7, 24. oraculi fides certa est. 6, 10, 28. fors. 3, 1, 18. oraculo edita fors. 3, 1, 16. 5, 4, 11. moneri. S. 1, 1, 14. oracula muta reddita. C. 4, 7, 24. oraculorum antistites corrupti. C. 4, 7, 25. oraculis ambigua responsa. S. 1, 9, 17.

orare, *pro rabat.* 6, 7, 8. *Vide* infinitiuus. orare notos ignotosque. 9, 10, 15. oro & obtestor vos per. 5, 8, 16. quæsoque. 3, 6, 11, 9. 2, 18, 10, 8, 19. per fidem. 5, 11, 6. 5, 11, 6. oratio aspera. 6, 9, 28. blanda. 7, 1, 21. grata. 6, 9, 29. ingrata. 4, 11, 14. lenis & apta. 6, 2, 20. longa. 9, 3, 20. moderata. 10, 8, 21. plena desper. 5, 1, 7. varia. 5, 10, 4. orationes directæ an obliquæ magis conueniant historicis. C. 3, 2, 11. *Veterum,* oratores, *legati.* 6, 1, 20. *Virg. Æn. VII.* v. 153. Centum oratores. *Liu.* 30, 16, 3. oratores ad pacem petendam mittunt. *Idem* 45, 23, 11. furiosus orator. orat. missi ad deprecandum. 5, 2, 11.

orbari filio. 6, 10, 31. orbatus filiis. 6, 9, 27

orbis totus lunæ. 6, 4, 16. orbem implet fidus, *lunæ.* 8, 9, 36. Vbi de luna *sermo est* orbem *interpretari oportet de corpore ipsius lunæ. Caput* IX. *Plinij libri* II. *totum est de luna, eiusque configurationibus.* ibi orbe pleno, orbe dimidio, *quid aliud, quam σχηματισμοὺς, καὶ διχότομον designat? ad verbum Basilius sermone 6.* ἐξαυξήσεις. ἕως ἂν πληρώσῃ τὸν ἴδιον κύκλον. Quum orbem suum implouerit. *De plena luna loquitur. Apud Senecam in Hippolyto vers.* 741. Clarior quanto micat orbe pleno, Quum suos ignes coëunte cornu Iunxit. & orbem, & complere *dicunt boni scriptores quum de circuitu planetarum loquuntur: sed cum delectu,* orbem conficere, circuitum peragere. *Cicero de nat. deor.* 1, 31. Sol duabus vnius orbis vltimis partibus definiens motum annuos cursus conficit: Huius hanc lustrationem (*edd.* illustrat.) eiusdem incensa radiis menstruo spatio luna complet. *At* orbem implet *nusquam apud idoneum auctorem reperias, vbi de circuitu errantium agunt.* implentur vacua, complentur imperfecta. *Ouidius Fastor.* 2, 175. Luna nouum decies implerat cornibus orbem. *Qui* implere orbem *hic* peragere circuitum *interpretabitur, falletur. Quomodo enim Lunam cornibus peragrare Zodiacum quis dixerit, nisi visum à lectore capsare velit? in Ouidio igitur* implere orbem cornibus luna *dicitur, quum ὁμοιοσχήμων fit.* Cornua *enim scapticiter* lunæ *dicuntur de Luna cana,* impletus orbis *de plena. Eodem modo Ouidius loquitur quo & Cursus. At eandem fabulam describens Metamorph.* 2, 453. orbem *pro circuitu posuit.* Orbe resurgebant lunaria cornua nono. *Item Gellius, l.* 1. c. 20. quod luna orbem suum lustret septem & viginti diebus: *nunquam dixisset,* orbem suum impleat. *Hæc ex Scalig. prolegom. in canon. Isagog. p.* 11. 12. *vbi docet* orbem *hoc Cursy loco de ipso corpore siderio accipiendum; non de cursus eius aut circuitu.* orbis terræ. 9, 9, 4. terrarum. 3, 10, 5. 5, 12, 2. 2. lius, **eine newe Welt.** 7, 7, 14. vniuersus. 10, 4, 16. orbis occupandi spe gestum bellum. 4, 1, 38. orbes rotarum summi. 4, 9, 5. temporum implent destinatas vices. 4, 10, 5. *intelliguntur hic non vt quidam putabat, orbes siderum, sed ipsius temporis vices atque reuolutiones. eodem sensu quo* cunctis rebus velut orbem esse *scitis Tacitus* 3, 55, 5.

orbitas patris. 7, 1, 2. *Brisson. lexic.* spernitur. 6, 9, 12. orba senectus. 8, 7, 16.

Orchomenii. S. 1, 13, 24. *long.* 51, 20. *lat.* 37, 40. *Ptolemæus in Eur. tab.* 10.

ordinare aciem. 3, 8, 24. gentem. 7, 3, 3. ordinauerunt ita fata. 4, 14, 20.

ordiri opus. 4, 2, 18. dicere. 5, 1, 2. 10, 7, 4. orsus imperium à. 9, 6, 20. molem. 4, 3, 8. opus. 4, 6, 9. sententiam. 5, 9, 12. est dicere. 5, 5, 15. orsi bellum. 6, 3, 3.

ordo agminis. 3, 3, 9. agminum. 4, 12, 20. pellicum longus. 8, 9, 29. rerum. 8, 9, 37. sceleris cogitati, **wie es hätte sollen hergehen.** 6, 11, 32. *militiæ* humilis. 6, 11, 1. seruatur. 7, 9, 4. ordinem quæque suum percurrunt. 5, 11, 10. ordines armatorum. C. 3, 9, 12. equitum admoti. 7, 9, 3. densati. 6, 1, 6. duo & triginta. C. 3, 9, 12. C. 3, 11, 27. laxati. 4, 13, 33. 4, 15, 20. primi, *in spectaculis, πρωτοθρόνια.* 7, 4, 35. rari. 4, 14, 14. soluti. 8, 1, 5. 8, 4, 6. vltimi. 4, 13, 31. in ord. ire. 4, 13, 19. in ord. suos currunt milites. 7, 1, 25. ordinibus pluribus incedit pedes. 3, 9, 12.

Orestes. 4, 13, 28.

Oreus. S. 1, 7, 29. *Vide mox* Oritæ.

Oriens perdomitus. 10, 5, 36. vltimus. 4, 5, 8. Orientis spolia. 3, 10, 6. totius sedibus suis excita moles. 3, 2, 12. ad Orientem conuersus Ganges. C. 8, 9, 5. *circa med.* oriens fortuna, *incipiens.* 3, 12, 20.

oriente luce, *mane*, 3, 8, 23. origo Venetorum. 3, 1, 22. vera. 8, 10, 11. originem trahere. 5, 1, 22. sui referre ad. 4, 12, 8. oritur fluuius. 5, 3, 1. oriundus à. 4, 12, 8. nondum ortus, *natus*, rex. 10, 6, 11. ortus pellice. 9, 8, 22. stirpe regia. 4, 1, 17. orta est contentio. 8, 1, 31. seditio. 9, 7, 1. ortum bellum. 6, 1, 21. ortus dici. 4, 7, 22. lucis. *Ib.* & 4, 10, 9. 5, 3, 7. sideris. 10, 9, 4. Solis. *Ib.* & 3, 13, 5. sub ortu lucis. 5, 10, 12.

Oriobates. V. 4, 12, 7.

Oritæ. V. 9, 10, 6. C. 4, 8, 1. *Vrbem, Oritarum apud Dionysium est mentio, vers.* 1096. *Non autem recte appellantur* Oretæ: *scribuntur enim* Ὠρῖται, *ad differentiam τῆς Εὐβοϊκῆς* Ὠρεϊτῶν: *vt Eustathius notat.* Ὠρείτας *enim vocant Orei incolas, quæ Euboica vrbs est. apud Stephan. v.* Ὠρεὸς, *typographico sphalmate legitur* ἀγελίτης *pro* ἀρείτης. *vide etiam* Horitæ.

Orius amnis. C. 4, 7, 4. *Orio.*

ornamentum capitis. 5, 6, 18. ornamenta regni, *vrbes.* 5, 1, 7. quo chariora feminis, violentius detrahuntur. 3, 11, 21. *respicis hunc locum Alex. Benedictus multum at infelix imitator Curtij lib. 2. de bello Venet. vbi capta Galli regis impedimenta describit.* ornare arma auro. 8, 8, 16. capillum. 8, 9, 27. *Germanos quoque principes ad capillum* ornatores *habuisse, in Taciti Germ.* 38, 3. *docuimus. obycit etiam Constantino eunam ornatam Silenus, apud Iulian. de Cæsar. in fine, p.* 851, 38. *Persis isidem erant* κησμηταὶ *tempore Xenophontis, vt ex eius exod. lib.* 8. *repetit Athenæus* 12, 2. ornare quos vestibus. 6, 6, 7. *vrbem* spoliis. 4, 3, 22. ornantur vehicula velis, veste. 9, 10, 25. ornatus cultu regio. 5, 13, 31. ornata margaritis brachia. 9, 1, 29. regali magnificentia tabernacula. 3, 13, 10. regalis ornatus, **Königlicher Schmuck.** 3, 3, 24.

Orobates. 4, 12, 7. *Videndum an idem sit* Orontobates.

Orontes. *Armeniæ Satrapa.* C. 3, 11, 10. *Atizyes, cuius etiam meminit Diodor.* 19, 23. *Est & huius nominis fluuius apud Antiochiam.* C. 6, 4, 4. *Lioberis.*

Orontobates. S. 2, 8, 21. acie victus. S. 2, 10, 24. C. 3, 7, 4. *Persas.*

Orphei effigies sudat. S. 1, 11, 25. *Idem ferme tradit Arrianus* 1, 4, 2.

Orsillos. 5, 13, 9.

Orsines. 10, 1, 29. V. Orxines. à septem Persis oriundus. 4, 12, 8. satrapes Persagadum. 10, 1, 22. Orsinis supplicium. 10, 1, 37.

os amnis. 9, 9, 23. *amn.* asperum. 8, 9, 8. amn. placidum. 9, 9, 2. amn. aliud aperire. 6, 4, 7. specus arctum, obscurum. 7, 11, 3. exsangue, *vultus.* 8, 3, 13. oris color. 4, 6, 18. col. vultusue. 4, 15, 11. cutis 8, 9, 22. habitus. 8, 13, 21. honor. S. 1, 2, 13. os suum conterberare. C. 7, 2, 5. laniare. 8, 2, 5. in os dirigere hastam. 7, 4, 37. ore confuso. 6, 7, 18. hianti aquam captare. 4, 16, 12. hianti capt. *quid.* 4, 7, 14. sacro & venerabili. 3, 6, 10. velato 6, 2, 6. notas præ se ferre. 6, 7, 18. in ore deprehendere notas. 3, 6, 9. ora. 7, 9, 13. resistentium. 4, 15, 31. adusta. C. 4, 7, 13. deformia cicatricibus. 10, 2, 22. hiura. 4, 13, 5. viscera vruntur. 7, 5, 5. in ora proni iacent, **auff dem Gesicht.** 3, 11, 9. in ora dirigere mucrones. 3, 11, 5.

ossa tumulo contecta. 7, 9, 21. nuda. 6, 11, 17. ossibus deiectorum strati campi. 9, 2, 23.

Ossa. S. 1, 11, 3. *long.* 50, 40. *lat.* 39, 20. *Ptolemæus in Eur. tab.* 10.

Ostanes. S. 2, 1, 2.

ostendit fumus ædificia. 7, 3, 15. lux aciem. 4, 12, 23. res hæc clementiam Alexandri. 5, 3, 15. ostendunt se armati, **lassen sich sehen.** 9, 1, 27. ostendere adparatum magnificentiæ oculis hostium. 8, 13, 20. arma pluribus locis. 8, 10, 20. artem. 7, 5, 41. auctores sceleris. 6, 9, 3. causam querendi, **fürwenden.** 10, 2, 19. crus *quibus.* 7, 6, 5. exemplum. 7, 11, 16. fumum. 8, 4, 9. ignes late. 9, 4, 24. motus siderum &c. 5, 1, 22. munus suum. 7, 6, 26. patrem. 6, 10, 30. periculum. 4, 15, 6. præmia victoriæ quibus. 10, 2, 26. se. 5, 3, 10. se *quibus.* 9, 6, 1. se à tergo. 5, 4, 27. speciem perfecturantis in obsidione, *simulare.* 8, 11, 29. vadum manu. 4, 9, 18.

vestigium

vestigium vrbis. 5, 7, 9. vestigia stirpis. 9, 4, 3. ostendi, *nimirum oraculo.* 4, 7, 26. inter ludos, *spectandum produci.* 6, 2, 6. ostenditur periculum, **stehet für Augen.** 7, 7, 21. peric. vitæ. 9, 4, 27. ostenditsent *factum ex odissent, ex compendio scripturæ nato errore.* V. 7, 1, 1. ostenta deûm. S. 1, 1, 22. non spernere. S. 2, 11, 11. ostentare gaudium. 7, 10, 4. ora deformia, caniciem 10, 2, 12. pericula. 5, 9, 16. speciem dolentis. 10, 9, 9. *cui* supplicia *sua*, vt lætum spectaculum **gleichsam mit prangen.** 5, 5, 10. ostentans caniciem. 7, 4, 34. opulentiam regionis. 5, 9, 16. palantes. 4, 1, 32. ostentatio fiduciæ, victoriæ. 8, 11, 20. luxus. 5, 6, 3.

ostium amnis. 10, 1, 11. Pelusii. 4, 1, 29.

otiosus miles. 6, 2, 15. otiosa peregrinatio. 4, 8, 4. *Quintil. lib.* 10. otiosus iector. otium. 6, 2, 1. corporis. 9, 6, 19. interpellandum est bello. C. 6, 6, 12. serendis rumoribus natum. 8, 9, 1. otii vitia negotio discutiuntur. C. 7, 1, 4. per otium, **mit guter weil.** 3, 7, 3. 4, 10, 14. otio desides demittunt animos. 5, 2, 2.

ouans, *exultans*, victoria. 4, 6, 20. ouantes deserto rege. 9, 2, 34. victoria. 4, 16, 20.

Oxartes. C. 8, 2, 25.

Oxathres. C. 3, 11, 8. C. 5, 2, 8. frater Darii. 3, 13, 13. 6, 2, 9. custos corporis *Alex.* 7, 5, 40 *scribitur &* Oxatrix & Oxyartes. V. 3, 1, 8. V. 3, 13, 13. *alius* prætor Bactrianorum. 9, 8, 10. *eius* filiam ducit *Alexander.* 10, 3, 11.

Oxidates. *vide* Oxyd.

Oxius amnis. V. 4, 7, 4.

Oxus amnis. 7, 4, 5. *Bactris attribuitur ab Arist. de Mirabilibus auscultat. cap. XI. & Hist. Gen. delle Indie, cap.* 107. *Eius ostia long.* 100, 0. *lat.* 43, 6. *Ptol. in As. tab.* 7. superatur à *Besso.* 7, 4, 21. *ab Alex.* C. 7, 5, 13. & 18. 7, 10, 14. turbidus semper & insalubris est potu. 7, 10, 13.

Oxyatres. *vide* Oxart.

Oxycanus. 9, 8, 11.

Oxydates. 8, 3, 17. nobilis Persæ. 6, 2, 11.

Oxydracæ. C. 9, 4, 1. & 12. *Oxydracarum.* C. 9, 8, 4. *long.* 110, 0. *Lat.* 47, 0. *Ptolem. in As. tab.* 7. Oxydracarum oppidum. 9, 4, 26. regio. 9, 4, 15. apud Oxydracas vulneratus Alex. C. 9, 4, 26.

Ozines. 9, 10, 19.

P.

PAbulum armentorum. 7, 4, 26. auium minimarum. 7, 8, 15. ad pabulum petendum egressi, **auff die** fourrage. 7, 6, 1.

pacare cetera. 7, 10, 16. pacati quidquam exspectare. 10, 9, 14. pacisci vt liceat. 7, 11, 26. pactus est vt. 4, 5, 22. pacti inducias. 3, 1, 8.

Pædagogi. S. 1, 2, 5. *Apud Plutarch. in Alex. c.* 8. *negatur Leonidam pædagogi vocabulum agnouisse.* ἀυτὸς μὲν ὁ φύσων τὸ τῆς παιδαγωγίας ὄνομα, καλὸν ἔργον ἐχθρεύς περὶ λαμπρῶν ὄντι ἢ τῶν ἀνῶν. &c. *sed iniuria sit homini. scripsit Plut.* ἀυτὸς μὲν ὁ φύσων, *hoc enim & personæ conuenientius est, & sententiæ. quod etiam oppositio illa inter* ipsum & alios *ostendit. Neque vero dubium est, eum pædagogi nomen non respuisse, quum ab ipso Alexandro, & quidem vbi honorificam eius mentionem habet, sit appellatus statim cap.* 38. *Vide & apud Plinium* 12, 14, 17. pædagogus Alexandri *legitur.*

Pæones. S. 1, 12, 12. *long.* 47, 0. *lat.* 41, 10. *Ptol. in Eur. tab.* 10. equites. 4, 9, 24. Pæonibus seruire. S. 1, 7, 20. *Horum originem atque reges diligenti industria conquisiuit Reineccius in regno Paonico.* Pæonia. 4, 12, 22.

Pætica. S. 2, 3, 17.

Pagus. S. 2, 7, 2.

Palætyros. 4, 2, 4.

palantes. 4, 1, 32. 5, 13, 17.

palla auro distincta. 3, 3, 18.

pallor suffusus est. 3, 5, 3. confuderat notas oris exs. 8, 3, 13.

palma arbor. 9, 10, 11. ex vilibus ingloria. S. 1, 2, 16. palmæ victoriarum. S. 1, 1, 27. palmeta frequentia. 10, 1, 14.

Pallacopa. S. 10, 4, 31.

palmi-

palmites arborum. 4, 3, 10.
palus Mœotis. 6, 4, 18.
Pamphilia. 3, 1, 1. *long.* 62, 0. *lat.* 37, 30. *Ptol. in Aſ. tab.* 1. Antigono datur. 10, 10, 2. Pamphyliæ metropolis. S. 2, 12, 3. Pamphilium mare. S. 2, 11, 18. *long.* 63, 50. *lat.* 36, 40. *Ptolemæus in Aſ. tab.* 1. ad mare Pamph. angustiæ. S. 2, 12, 1. *id tranſeiit Alex. adeo feliciter, vt* res ista diuinitus accidisse visa sit, quasi mare regnaturo cederet; *vt ferme ait de Euphrate Xenophon l.* 1. ἀναβάσ. *p.* 255. *d. quem Cyrus ſine nauigiis ſuperauerat. In Artemone apud Senecam Suaſor.* 1. *p.* 13. *tangitur Alexandri tranſitus per hoc mare. quod comma ſic eſt conſtituendum: ἀλ' ἐπὶ τῆ παμφυλίᾳ πελάγει τὴν ἐμπέδωσεμεν πορεύσιμον ἄμπνοιν: neque in Pamphylio mari ſtatam exſpectamus æstus reciprocationem. amicus Scholi longe aberrat à ſcopo Rhetoris qui hic eſt, diſſuadere Alexandro nauigationem Oceani: monet itaque conſiderandum, non Helleſponti (exigui freti) litoribus adſtantes de tranſitu deliberare; neque exſpectandum vt in mari Pamph. donec deſedat æſtus: neque Indum aut aliud magnum quidem, ſed tamen ſuperabile flumen eſſe; verum vaſtiſſimam aquarum colluuiem, cuius enauigandæ ne quidem vlla ſpes eſſet, ſed prima ſunt corruptiſſima, quæ ſic tenuem βυλίνιος, ὁ τὴ δὲ πλυνόμενον Ἑλλησπόντιον ἰμάτιον ἰρύσατο.* Deliberatis nauigaturi, non me hercle in Helleſponti litoribus ſtantes.
Pancaſta. S. 2, 6, 28.
panduntur vlteriora. 7, 11, 3.
Panegorus. S. 2, 4, 14.
Pangæus mons. S. 2, 3, 14.
Panicus terror. C. 4, 12, 14.
panis diuiſus gladio ſanctiſſimum apud Maced. coëuntium pignus. 8, 4, 27.
Paphlagones adpellati ruſtici homines (**flegel**) 6, 11, 4. *Erant enim Phrygibus vt terra, ſic ingenio vicini, barbari, barbari, inſani, furioſi. Apud Athenienſes* Paphlagonem *appellari, conuitium erat. Suidas:* παφλάζων ὁ Κλέων &c. qui abſonam habebat vocem. Cleon *autem erat peregrinus Athenis & hoſpes & barbarus.* Paphlagon *dicebatur ἀπὸ τὸ παφλάζειν, quod eſt lingua offendere, hærere, & iterare verbum. Hunc Cleonem Paphlagonem Ariſtophanes vocat comœdia, quæ* Equites *inſcribitur, exagitauit, vnde conuitium in Paphlagonas natum eſt. Rhetores quoque clamoſi & inſulſi dicti* Paphlagones. *vt Euſtathius docet ad Homer.* Ια. 2, 851. *Lege quæ idem Euſtath. ad Iliados* Ν. *de eodem Cleone ſcribat. Kuster. Lucianus in Pſeudomanti mutuis locis* pingues & ſtolidos homines Paphlagones affirmat eſſe. Paphlagones equites. S. 2, 5, 11. Paphlagonia. S. 2, 2, 19. *long.* 62, 0. *lat.* 43, 15. *Ptol. in Aſ. tab.* 1. edit Eumeni. 10, 10, 5. eam intrat Alex. 3, 1, 22. capit Calas. 4, 5, 15.
papilla ſeruatur intacta. 6, 5, 28.
par, *æquum*, erat. 5, 2, 1. ſicuti par erat. 6, 6, 33. haud ſecus quam p. erat. 8, 11, 17. h. s. q. p. erat, territus. 6, 2, 18. h. s q. p. erat, motus. 7, 6, 19. vehementius quam par erat, iraici. 10, 5, 33. par huic clades. 10, 6, 6. vtrimque numerus. 4, 15, 23. ſumma pecuniæ. 6, 2, 10. animo meo periculum. 8, 14, 14. armis Macedonum nulla gens. 7, 9, 17. haud rerum famæ habitus. 6, 5, 29. phalangi acies. 6, 9, 2. ætate *cui.* 3, 12, 16. lepore *cui.* 7, 9, 19. numero. 7, 7, 34. pari intervallo. 3, 1, 12. Marte pugnare. 6, 1, 7. pares nequaquam futuri, **nicht gewachſen.** 5, 11, 13. armatis. 5, 12, 9. fugientibus. 4, 16, 5. videntur, qui &c. 7, 8, 27.
parabilis cultus corporis, *ἐυπρέπεια* &c. 3, 5, 2. victus. 6, 2, 3. 8, 4, 28. parare bellum. 9, 1, 20. 9, 4, 24. claſſem. 10, 2, 2. commeatus ad hyemem. 8, 2, 13. deditionem, bellum. 4, 11, 23. epulas. 8, 9, 30. expeditionem in. 7, 2, 26. famem ſatietate. 7, 18, 20. funes. 7, 11, 13. inſidias. 8, 1, 3. iter. 8, 1, 22. ludos. 10, 5, 5. ſcelus. 8, 1, 50. venenum. 6, 10, 34. paras ire. 9, 5, 8. parabat obicere. 3, 13, 6. trailicere. 8, 13, 23. parate vos ad prœlium. 4, 15, 10. paratur claſſis. 10, 2, 2. ſcelus 6, 7, 22. parari *cui* venenum à. 6, 10, 34. parantur inſidiæ. 8, 1, 3. *cui* ludi. 10, 5, 5. omnia victoria. 3, 10, 5. paratus vltor. 3, 2, 18. itineri ſimul & prœlio. 3, 8, 23. dare. 4, 1, 9. experiri omnia. 5, 11, 12. ſubdere. 10, 6, 21. parata præda. 5, 1, 4. & parta. C. 9, 10, 27. præda hoſtibus, *obnia.* 4, 14, 11. humanis ingeniis eſt ſimulatio, *in promptu.* 5, 10, 13. tacuientibus turba. 4, 4, 14. agmen & ſtare paratum & ſequi. 3, 3, 27. parati ad imperium. 5, 11, 1. ad imp. exſequendum. 5, 9, 14. ad obſequium. 8, 5, 13. ad omnia. 6, 6, 17. ad pugnam. 8, 12, 8. parati & intenti. 9, 9, 6. conclamant ſe paratos. 5, 13, 5. paratæ vires ad. 5, 9, 9. parata pugnæ ſubſidia. 4, 13, 30.
Parætacenæ. 5, 13, 2. *long.* 87, 0. *lat.* 34, 40. *Ptol. in Aſ. tab.* 5.
Parapamiſadæ. 7, 3, 6. *long.* 119, 0. *lat.* 32, 40. *Ptol. in Aſ. tab.* 9. *vbi* Paropaniſadæ *appellantur.* Parapamiſadarum ſatrapa Terioltes. 9, 8, 9. Parapamiſſus. V. 7, 4, 31.
παραπαίειν. C. 9, 1, 23. *Ad.* Sunt locorum ſimilium indicationes, quas vulgo concordantias adpellant, *ait Leunclauius præfat. in Baſil. iis in hoc opere Curtianam hiſtoriam paſſim illuſtrauimus.*
parcit corporibus vis, libido. 3, 11, 21. parcere auribus. 4, 10, 26. cui. 6, 3, 13. deditis. 4, 5, 22. labori, periculo. 5, 13, 5. morituro. 6, 10, 10. parentibus. 8, 8, 17. *quibus.* 7, 2, 7. ſaluti ſuæ. 6, 9, 24. 7, 2, 26. 9, 6, 15. ſocio. 6, 10, 7. ſupplicibus. 6, 6, 34. vrbi. 5, 7, 5. 7, 6, 20. parcitur *cui.* 8, 10, 5. corporibus. 7, 3, 16. non ſenib. non feminis &c. 9, 5, 20. parci reſiſtentibus. 8, 14, 38. parcus victus. 6, 2, 3. non parcius fleuiſſe. 4, 10, 30.
pardales *in* cautis. 5, 1, 21.
parens, *mater.* 4, 14, 22. 5, 3, 12. communium liberorum. 8, 3, 14. tot lib. adquieſcens in vnico filio. 6, 10, 31. ſua. 4, 10, 20. parente eodem genitæ. 3, 12, 21. parentes, *h. e. cognati.* C. 6, 10, 30. *ter parentis. Vide quæ notaui ad Florum de hac voce. Ita videtur & Liuius accepiſſe* 34, 32, 10. iube vinctos produci, vt miſeri parentes, quos falſò lugent, viuere ſciam. *quamquam & de patrib. matribuſque ſi quis hac interpretari malit, non repugnauerim. at certe poſteriorib. ſæculis ita paſſim vſurpatum. Lege quæ notas Caſaub. in Capitol. M. Antoninum cap.* 5. omnibus parentibus ſuis tantam reuerentiam, quantam priuatus exhibuit. *& in Pollionis XXX. tyrannos* c. 22. Herennium Celſum veſtrum parentem. *Sic etiam, vt hodie à Galliarum regibus, ita ab Imper. præſides prouinciarum* parentes, *h. e. cognatos appellari notat Salmaſius in Pollionis idem opus* c. 12. *Acti etiam Hotomani verba feudalia. Ab hac ſignificationis ampliatione etiam parentandi vox à genitoribus, vnde nomen habet, ad alios alioſque derivata videtur.* parentare duci ſanguine quorum. 7, 2, 29. iræ iuſtæ internecione hoſtium. 9, 5, 20. maioribus excidio *vrbis.* 5, 6, 1. paret quiſque ſuis placidius. 6, 3, 10. paret ignaris periti. 4, 3, 18. parere animo, tempori. 6, 10, 2. *cui.* 7, 1, 39. 3, 9, 8. *ſe laiſſer commander.* dicto. 7, 4, 9. imperio. 5, 12, 18. regi. 3, 1, 23. vati. 4, 6, 13. vatibus. 4, 10, 7. parendum, aut mature reſiſtendum. S. 1, 8, 14. pariet cuique dextra ſua vltionem malorum, aut finem. 5, 8, 14. parta gloria. 7, 2, 26. gloria ſanguine alieno. 8, 1, 29. laus & gloria. 6, 3, 5. *cui* libertas. 5, 8, 14. præda per ſcelus. 5, 12, 17. victoria de quibus. 10, 6, 8. parta præda frui. 9, 2, 10. *ſed malim*, partis, *ſcil. rebus, & mox* adquirendis. regnum per ſcelus. 7, 4, 3. partæ res per virtutem. 6, 3, 5. partus conceptus, editus. S. 1, 1, 22. *Sic apud Tac.* 1, 10, 7.
parietes lati. 5, 1, 34.
Paridis lyra. S. 2, 4, 1.
pariter. V. 7, 1, 7. conclamare. 5, 13, 5.
Parmenio. V. 6, 11, 22. V. 7, 2, 23. Aſiam aperuit regi. S. 1, 1, 11. Illyrios vincit. S. 1, 1, 26. in Aſiam mittitur. S. 1, 9, 19. Grinium expugnat. S. 2, 1, 20. bellum Perſicum diſſuadet. S. 2, 2, 2. mox adcelerandum cenſet. S. 2, 2, 22. Abydum petere iubetur. S. 2, 3, 23. nauale prœlium ſuadet. S. 2, 8, 7. in Phrygiam præmittitur. S. 2, 10, 25. inſidias Alexandro ſtructas nunciat. S. 2, 11, 7. *Iſſum* præmittitur. 3, 4, 15. *eum* capit. 3, 7, 6. fidiſſimus pura-

puratorum. 3,6,4. in læuo cornu *curat.* 3, 9, 8. præmissus Damascum. 3, 12, 28. tradit Andromacho Cœlen Syriam. 4, 5, 9. peritissimus artium belli. 4, 13, 4. deterret *regem Darij literas palam recitaturum.* 4, 10, 17. tuetur læuum cornu. 4, 13, 35. 4, 16, 1. parti exercitus præficitur. 5, 6, 11. 6, 8, 7. Mediæ præest. 6, 8, 18. 6, 9, 11. proximus Alexandro. 7, 1, 27. *occipis à Cleandro.* 7, 2, 27. indicta causa. 8, 7, 5. Parmenionis criminatio. 3, 6, 14. exitus. 7, 2, 33. literæ. 3, 6, 4. sententia *de reddendis captiuis.* 4, 11, 11. *in Alexandrum merita.* 7, 1, 3. virtutes. 7, 2, 33. Parmenionem Syriæ præficit Alex. 4, 1, 4. defendit Clitus. 8, 1, 33.

Paropamissus. 7, 4, 31. *Eius pars occidentalis long.* 111, 0. *lat.* 30, 39. *Ptolem. in Asi. tab.* 7. Macedonibus pro Caucaso habitus. C. 7, 3, 19. C. 7, 5, 36

παρῳκία ἀγαθὴ C. 3, 2, 11.

parricida, *de coniuratis in Regem.* 8, 8, 17. *Vide Rosin. Ind.* V. 8, 8, 6. Bessus. 6, 3, 9. parentis sui. 8, 7, 2. Regis, patriæ, exercitus. 6, 9, 30. parricidæ. 5, 11, 8. 5, 13, 16. 8, 8, 5. Darii. 6, 3, 17. parricidarum contuitu omnia tutiora. 5, 12, 18. parricidium. 3, 6, 11. 5, 9, 5. 5, 12, 4. 5, 13, 13. 6, 7, 7. Bessi. 5, 12, 9. cogitatum, consummatum. 6, 10, 14. parricidia regnandi causa patrata. C. 4, 1, 18.

pars equitum. 5, 13, 19. hostium. 6, 1, 1. imperii validissima. 8, 1, 21. Indorum exigua. 8, 13, 4. terrarum dimidia. 8, 8, 10. partis vtriusque spes. meus. 6, 1, 9. partem sui charissimam liberos coniugesque tradere. 4, 3, 20. in part. vtramque. 3, 6, 5. parte virium minima certare. 4, 14, 10. ab interiore parte. 4, 2, 14. parte sui magna. 4, 4, 4. ex p. magna. 3, 1, 13. 4, 2, 11. ex p. Alexandri, auff seiner seit. 3, 11, 27. partes anni. 4, 7, 17. terrarum orbis diuersæ. 10, 4, 15. vbi labant, summa turbatur. C. 3, 8, 30. partium felicitas. 8, 13, 13. fortuna. 4, 16, 4. eadem *vbique.* 4, 1, 35. quod mearum part. fuit. 4, 14, 12. suarum part. viri. 4, 5, 15. in partibus *animo* stare. 3, 11, 18. particeps *coniurationis.* 6, 8, 10. consilii *quibus.* 6, 7, 6. *Raderus. sic* particeps sermonis, *Cic. de Or.* 3, 61. consperisque fit. 6, 7, 8. defectionis. 8, 3, 16. facinoris. 8, 6, 24. periculorum. 7, 1, 3. operis. 6, 7, 8. sceleris. 6, 6, 36. participes consilii. 7, 1, 11. facinoris. 5, 13, 15. noxæ eiusdem. 7, 2, 29. sceleris. 6, 8, 15. 6, 9, 16. partiri *quid.* 4, 5, 7. armaturam cum. 9, 10, 6. *Participiorum terminatio* endus, & vndus, vt opperiundus, opperiendus. V. 5, 7, 8.

Parthi Scythia profecti. 4, 12, 11. habent vrbes, quas habuere Macedonum reges. 5, 7, 9. Ecbatana tenent. 5, 8, 1. Parthiene. 6, 2, 12. *long.* 96, 0. *lat.* 37, 10. *Ptol. in Asiæ tab.* 5. à Cratero *defensa.* 6, 4, 2. Parthienem petit Artabazus. 5, 12, 18. Parthienorum gens. V. 4, 12, 11. Parthorum satrapa Phrataphernes. 9, 10, 17. *Ex plerisque locorum istorum apertissime perspicitur, contra quam temnendis prædaderi potest? Parthos & Persas diuersissimas gentes fuisse. quamuis interdum ista vocabula confundantur, vbi commissionem imperij, quod Persis etiam Medisque, & diu post Romanis atque Græcis accidit: scriptores enim (vt non inepte loquitur Sylvius in Asiæ c. 30.)* non tam gentem, quæ imperaret, quam locum cui imperabatur, intuiti sunt. *Euidenter autem distinguunt vos Strabo lib. 11. p. 514. & lib. 15. p. 736. in fine. Herodianus 6. 6. & 7. Philo in lib.* quod deus sit immutabilis, *sub fin. p. 248. c.* nunc, *ait*, Persæ penes quos paulo ante fuerat imperium, sunt Parthorum prouinciæ. *& lib. de Ioseph. p. 425. e.* nonne Persæ Parthis imperauerunt? nunc subduntur eis. Iustinus 11, 15, 2. vt in terra eorum (*Parthorum videlicet*) qui successuri imperio erant, Persarum regnum finiretur. *Idem* 41, 4, 1. nullo Macedone dignante Parthorum imperium. *sed quid in re tam clara de testimoniis laboramus?*

parua dictu res. 4, 2, 10. statura despectui. C. 6, 5, 29. paruum nihil ducendum in quo magnæ gloriæ locus est. C. 9, 6, 24. frustra contemnuntur pro paruis, sine quibus ad maiora profectus non est. S. 1, 2, 26. paruulus nepos. 4, 10, 22. paruulum oppidum. 7, 5, 28.

Paryæ rupes. S. 1, 13, 11.

Patargadæ. V. 10, 1, 22. *long.* 96, 0. *Lat.* 24, 0. *Ptol. in Asi. tab.* 6. captæ. C. 5, 6, 10. C. 10, 1, 22. Pasergadum vrbs à Cyro condita. 5, 6, 10. *vide* Persagadæ.

Pasas. 10, 8, 15.

Pasitigris. 5, 3, 1.

passim. 4, 7, 16. 4, 9, 19. 7, 5, 53. errantes. 5, 6, 15. obuii cæduntur. 5, 6, 6.

à pastu repelli. 5, 1, 12.

Patara. S. 2, 6, 20. in fidem accipit *Alex. S. 2, 11, 2. long.* 60, 30. *lat.* 36, 0. *Ptol. in Asi. tab.* 1.

patera, *donum Scytharum.* 7, 8, 17. pateræ. 4, 8, 16. argenteæ. C. 4, 7, 24. aureæ. 8, 10, 34. eo quod pateant latius ita dictæ (*inquit Varro lib. 4. de L. Lat. p. 31, 6.*) Heisce etiam nunc in publico conuiuio, antiquitatis retinendæ causa, cum magistri fiunt, potio circumfertur; & in sacrificando deeis, hoc poculo magistratus dat deo vinum. *Vide apud Pompeium Festum* pateram perlouere *in sacris cum dicitur significat pertusam esse.* & patellæ *apud eundem* vasa picata parua sacrificiis faciundis apta. *Macrobius Saturn.* 5, 21. patera, vt & ipsum nomen indicio est, planum ac patens est. *Hæc Raderus ad* 7, 8, 17.

patet ei aditus. 6, 7, 17. Europa victoribus. 7, 7, 12. gradus idem amicitiæ *quibus.* 5, 10, 10. iter. 4, 16, 11. iter in Mediam. 5, 13, 1. iter vsque in. 7, 8, 18. portus *cui.* 4, 5, 20. regia aduentibus. 8, 9, 27. via ad fugam. 3, 11, 12. via facilis agendæ rei. 8, 6, 10. nec patebat alia via, quam. 8, 11, 7. patet vsus *fontium* ipsis. 10, 10, 11. patent fugienti exsilia. 6, 4, 13. fugientibus limites. 10, 2, 27. late Scythæ. 7, 8, 22. *procedunt late, magnum terrarum spatium occupant. Ita Horat. Iustinus, Tacitus. Suetan. Tib.* 16, 4. Illyrico, quod inter Italiam &c. patet. *Plinius quidem amat hanc vocem* 4, 12, 27. patet circuitu 93. mil. *lb. nu.* 34. Icaros in longitudinem patens. *mox nu.* 47. Lemnos circuitu patet. *alibi*; cetera in immensum patent, *ita* patens vsque ad mare vallis. 6, 4, 16. patentes campi. 4, 12, 5. *Alio sensu* patere insidiis, *obnoxium & opportunum esse* 4, 10, 17. *eam vocem reponit Gebhard. crepund. cap. 1. Satio in Genethliaco Lucan. Sylu.* 2, 7, 91. Cur plus ardua casibus patetis? *pro petatis. adde Barthium ad d. l. p. 263. sic apud Iustinum &c.*

Pathalia. 9, 8, 28. Patalenam, Πατταλαχήνη, *vocat Strabo lib. 15. p. 690. b. 700. c. 701. b. (sed Ptolem.* Πατάλαν, *qui long.* 112, 50. *lat.* 21, 0. *tribuit in Asia tab.* 10. Patalen *Plinius* 2, 73, 5.) *quam fuse describit, item Arrianus in Indicis p. 510. qui eam* Πάτταλαν, *& l. 5. ἀνάβ. p.* 319. Πάτταλιν *vocat. vt & Steph.* Πάτταλις. *quibus & Philostratum* 3, 15. *p.* 155. *& Eustathium Dionys. vers.* 1093 *adder. Masseus l. 4. Hist. Ind. p.* 90. *Cambaiæ oram facit* Pattalenam. *Delecampius cum Massæo senit ad l. 6. c. 23. lit. c.* Patalis, *inquit*, nunc Cambaiæ regnum, veteri lingua Indorum hoc significat insulam triangularem, qualis est Cambaia. *Patalem adhuc Indi vocant, nunc Patam Diuparam opidum populosissimum, & mercatura celeberrimum. Fuit reiquatra figura, vt Plinius ait, & Graci similem literæ Δ affirmant, quod idem est. bene hanc Insulam in expeditione Alexandri expressit Ortelius. Videtur quibusdam* Potana, quam (*ait Diodor.* 3, 47.) Alexander ad Indum fl. condidit: vt commodam in illa Oceani ora nauium stationem haberet. *Ex Radero.*

patitur *quid fieri* locus. 6, 1, 10. pati consilia saniora. 4, 1, 9. contumeliam. 4, 10, 29. dominum. 7, 8, 21. iugum. 3, 12, 25. muliebria. 6, 6, 8. obsidionem forti animo. 4, 2, 11. quietem. 4, 13, 16. regnum eodem animo, *quo inopiam.* 4, 1, 25. sitim ægre. 7, 5, 10. sortem. 8, 3, 6. tormenta. 4, 6, 26. vexationem. 7, 9, 13. victima. 3, 1, 6. vultum. 8, 7, 9. patiebatur magis quam adsentiebatur rex. 10, 8, 2. patienda in se eadem. 7, 11, 16. patiens nullius salubris consilii. 5, 12, 8. mali Rex. 8, 4, 9. nauium longarum os amnis. 9, 9, 2. terræ solum. 5, 1, 33. veri. 10, 4, 2. vngulæ venenum. 10, 10, 16. patien-

tior militarium rerum quam quietis animus. 6, 2, 1. patienter audire. 8, 7, 7. patientia dedecoris, *quando ſpado ſtupratur.* 10, 1, 29. imperii præſtantior quam. 10, 3, 10. laboris. S. 1, 2, 11. l. nimia. 10, 5, 27. verberum. 8, 6, 25.

patrare quid. 6, 8, 26.

patria. 5, 11, 5. 6, 2, 18. regum. 5, 7, 8. familiaris. 5, 5, 11. maior, *metropolis.* 4, 3, 22. antiquam *vocat Liu.* 27, 11, 10. *& Sall. Iugurth. Incert.* 8, 8, 6. *τὰς ἀρχαίας πολείδας, Pauſan. Meſſen. pag.* 242. *pr.* patria eſt, vbicumque vir fortis ſedem elegerit. C. 6, 4, 12. *&* 13. patriæ neceſſitatibus opera commodanda. S. 1, 3, 29. qui patriæ male conſulunt, aliorum vtilitatibus præcipue non mouentur. S. 1, 6, 18. patria nil charius eſt. 5, 5, 20. patrius mos. 5, 3, 8. 3, 8, 22. patria ſedes. 3, 7, 11. patrium carmen, *ἐπιχώριον.* 3, 3, 9. 5, 1, 22. imperium. 4, 1, 9. patrii dii. 5, 12, 3.

Patroclus. S. 2, 4, 4.

Patron. 5, 9, 14. dux Græcorum militum. C. 5, 11, 1. parricidii index. 5, 11, 8. 5, 12, 4.

pauciſtas equitum explorata, contempta. 4, 9, 24. hoſtium. 5, 13, 22. 7. 4, 2. iuuenum conſpecta. 7, 11, 27. contempta. 9, 8, 18. ſpernitur. 3, 13, 1. ad paucitatem redigi. 3, 3, 28. paucitate ſuorum erubeſcendum. 4, 5, 4. in pauc. grauior iactura eſt. C. 4, 14, 17. *In.* pauci equitum. 5, 13, 18. paucis amiſſis hoſtium multos occidere. C. 3, 3, 27. C. 4, 16, 26. *Minus.* in paucis cui charus 4, 8, 7. in p. charus erat Regi. 6, 8, 2. in p. latere non poſſunt fortiora facta. 7, 2, 38. in pauciſſimis eminens, **wenig ſeines gleichen.** 3, 11, 8.

pauentes. 5, 3, 17. pauidi. 3, 8, 11. 5, 13, 14. agreſtes. 3, 8, 24. equi. 4, 13, 33. magis quam infeſti. 8, 14, 30. pauidæ aures. 9, 8, 6.

paulatim redit animus. 3, 5, 9. pauliſper. 3, 6, 11. 5, 13, 12. paulo ante. 4, 10, 28. 5, 12, 16. haud paulo aptius. 5, 1, 2. paululum. 4, 2, 21. 4, 15, 26.

pauones agreſtes. 9, 1, 13. C. 8, 9, 16. Alex. occidi vetuit. *ib.*

pauor. 3, 6, 10. exercitus cognitus. 4, 12, 16. improuiſus. 8, 13, 11. inconſultus. 6, 2, 4. ingens. 8, 2, 24. ſubitus. 3, 12, 4. 4, 16, 5. cuius cauſſa non ſubeſt, *panicus terror.* 4, 12, 4. etiam auxilia formidat. 3, 11, 12. qua pauor ducit. 5, 13, 18. pau. animos vbi intrauit, id ſolum met. *&c.* 4, 16, 12.

paupertas velocior. 7, 8, 22 paupertatis cauſſa probitas. 4, 1, 20. paupertatem inter vitæ commoda numerare. S. 1, 5, 7. paupertate magiſtra ſtat diſciplina *militaris.* 3, 2, 15.

Pauſanias corporis regii cuſtos. S. 1, 9, 18. Philippum occidit. S. 1, 9, 25. 7, 1, 6. Pauſaniæ in cruce pendenti corona aurea impoſita. S. 1, 9, 21. facellum exſtruitur. S. 1, 14, 16. *alius* arci Sardianæ præponitur. S. 2, 6, 15.

pax firmata in perpetuum. 10, 8, 23. longa refouet cuncta. 4, 4, 21. petita fruſtra. 4, 11, 1. pax, liberi, coniuges, victorum præmia. 6, 3, 5. neceſſaria magis quam honeſta. S. 1, 7, 26. pacis artes. 6, 11, 1. bellique arbitrium. C. 5, 1, 12. pacis effigies. V. 3, 5, 16. pace deſperata. 4, 6, 1.

peccare. 6, 3, 13. grauius in fratres, quam in ſemetipſum. 7, 2, 7. intra verba. 7, 1, 25.

pectere capillum. 8, 9, 22. *&* 27.

pectus nudum, *ſcuto non teſtum.* 6, 1, 15. pectore ſuo tergum illius eſſe defenſum. 8, 1, 41. pectora equorum ſumma. 4, 9, 15. capacia bonæ ſpei. 8, 13, 11.

pecunia neruus rerum gerendarum. S. 1, 10, 8. neruus belli. C. 3, 1, 20. capta. 7, 11, 29. captiua. 5, 6, 8. commiſſa cuſtodiæ. 6, 11, 6. exacta. 4, 1, 37. ingens. 4, 1, 12. 4, 11, 11. magna donata. 7, 3, 3. præparata ſtipendio. 3, 13, 10. regia. 3, 13, 5. 5, 5, 2. regis, diripitur. 5, 12, 17. deponenda in vſum belli. S. 2, 3, 8. ſignata. C. 3, 13, 16. *Rederus.* ſubtracta fraude cuſtodum. C. 6, 2, 10. *Cuſtodum.* pecuniæ ſumma. 6, 2, 10. in Perſicis vrbibus repertæ ſumma. C. 5, 5, 9. pecuniæ penetrabilia omnia. S. 1, 9, 10.

pecudum fibræ. 9, 4, 29. more. 5, 13, 19. *nomine veniunt & equi* 6, 5, 18. pecora à paſcu repelli ſuperuacuum. C. 5, 1, 12.

pec. &

pec. & armenta. 8, 4, 19. *Rederus.* pec. armentaque 9, 8, 29 eximiæ magnitudinis. 8, 12, 11. pecorum modo. 8, 14, 30. *Ioſeph. l.* 18. *A. J. c.* 12. *pag.* 645. *D.* pec. modo agi. 3, 11, 17.

pedes venatur, **zu Fuß.** 8, 1, 18. pedes, *pedites, ſingularis pro plurali.* 5, 4, 20. diuiſus in cornua. 4, 9, 17. pedites Barbari. 3, 9, 3. cæſi. 3, 11, 27 Græci. 3, 9, 2. equiti mixti. C. 7, 7, 32. non mixti, ſed ſuæ quiſque nationis. 4, 12, 7. ſaucios portabant. 7, 6, 8. pedeſter exercitus. 3, 2, 8. 4, 2, 3. *qui opponitur nauali. ſic* pedeſtre prælium *apud Iuſtinum* 4, 4, 4. *πεζὸς τε καὶ ἐφίππιος πόλεμος, Pauſanias lib. VII. pag.* 424. *p. Idem lib. VI. pag.* 379. *m. πεζομαχίαν ἢ καὶ πεζὴ μάχη καθ' ἑαυτὴν. Vide Ælian. tact.* 2, 1. pedeſtris acies. 3, 9, 4. 5, 13, 8. ped. ac murus appellatur. C. 4, 15, 5. pedeſtre iter. 4, 2, 9. pedeſtres copiæ. 4, 7, 3.

Pelagori. S. 2, 6, 24.

Pelaſgi. S. 1, 14, 6.

Pelium. S. 1, 12, 17.

Pella. S. 2, 1, 8. *long.* 49, 20. *lat.* 40, 6. *Ptolemæus in Eur. tab.* 10. *Alexandri patria.* S. 1, 1, 29.

Pellene. S. 1, 13, 11. *long.* 50, 20. *lat.* 36, 45. *Ptolemæus in Europ. tab.* 10. Achæorum. S. 1, 14, 31. fœdus *Lacedæm.* aſpernatur. S. 6, 1, 14.

pellere nauigia contis. 9, 9, 12. pulſus vi defendentium. 9, 4, 6. pulſum vehementius flumen. 9, 9, 9. pulſi ciuitatibus. 10, 2, 4, itinere. 5, 4, 16. ab incolis. 8, 2, 15. pulſus arietum. 4, 3, 13.

pellices. 5, 1, 6. 5, 7, 5. Alexandri 360. C. 6, 6, 8. regiæ (*Darij*) 3, 3, 24. 6, 6, 8. licentius viuere aſſuetæ. 5, 7, 2 pellicum greges. 6, 2, 2. ordo longus. 8, 9, 29. ſuarum concubini. 10, 2, 27. Pellicem Maſſinios ſcribit apud antiquos eam habitam, quæ cum vxor non eſſet, cum aliquo tamen viuebat, quam nunc vero nomine Amicam, paulo honeſtiore, Concubinam vocari. Granius vero Flauius ſcribit, Pellicem nunc vulgo vocari, quæ cum eo cui vxor ſit, corpus miſceat, quoſdam eam, quæ vxoris loco ſine nuptiis in domo ſit, quam παλλακὴν Græci vocant. *l.* 144. *de V. S.* (*vbi & Alciatus*) *ſecundum illam Granij definitionem Agell.* 4, 3. Pellicem appellatam, probroſamque habitam, quæ nuncta conſuetaque eſſet cum eo in cuius manu mancipioque alia matrimonii cauſſa foret. &c. Pellex autem quaſi πάλλαξ, id eſt, quaſi παλλακὴ (*id eſt concubina*) vt pleraque alia, ita hoc quoque vocabulum de Græco flexum eſt. *Sextus Pomp. p.* 156, 22. Pellices nunc quidem appellantur alienis ſuccumbentes non ſolum feminæ, ſed etiam mares. Antiqui eam proprie Pellicem nominabant quæ vxorem habenti nubebat. *Briſſonius de V. S.* Pallacam *apud Curtium legi vult Donatus in Sueton. Veſp.* 21, 4. *p.* 772. *non* pellicem. *diſtinguit enim inter hæc, vt* pallacam *quidem dici putet eam quæ cum cælibe degit,* pellicem *quæ cum vxorato. quam ego differentiam ſubtilioren quam veriorem exiſtimo. Videoque idem Alciatum ſentire de V. S.* 4, 24. *vbi ſcribit;* Curtii & Iuſtini veterem ſcripturam interpolauere plerique Vallam (*elegant.* 6, 48.) ſecuti, cum eos ex antiquis codicibus conſtet *pellicum* ſcripſiſſe, non *pallacarum,* quæ vox ante Plinium & Tranquillum in ſermone Latino nulla erat: in Græco vero non aliud ſignificat quam pellicem, vt appareat Vallam, quique ei conſentanea tradiderunt, pellicis ſignificationem non ex auctoribus accepiſſe, ſed regula plane Lesbia vſos auctores ipſos inuertiſſe, vt id quod ipſi ſentiebant, atteſtarentur.

pelles ferarum pro veſte. 9, 4, 3. lacertarum inter dona. 9, 8, 2. ſordidæ. 5, 12, 20. *Sic Iuſtinus* 2, 2, 4. *de curribus Scytharum, quos imitati proles ipſorum Bactriani.* pellibus tabernaculi adſeuatis. 3, 7, 8. *Briſſon. lexic.* ſub pellibus hyematum. C. 7, 8, 2.

Peloponnenſes. 3, 9, 8. Peloponnenſium defectio. 7, 4, 31. V. Peloponnenſiorum. equites. 4, 13, 29. Peloponneſius. S. 1, 5, 20. *Vide Ptolem in Eur. tab.* 10. ex Peloponneſo legationes. S. 1, 14, 25. miles conducendus. 3, 1, 1. miles mercenarius. S. 4, 1, 40. Peloponneſii. S. 1, 13, 7.

pelta. C. 3, 2, 5. *Cetræ.*

Pelusium. 4, 7, 2. *long.* 63, 20. *lat.* 31, 10. *Ptol. in Asy. tab.* 3. Pelusii ostium. 4, 1, 29. *long.* 63, 15. *lat.* 31, 15. *Ptol. lb.*

penates. 6, 3, 5. ad penates, *domum*, iter. 9, 6, 9. ad pen. redire. 5, 5, 20.

pendet crus saucium. 8, 10, 29. salus *suius* ex fide captiui. 5, 4, 19. pependit ex te spiritus meus. 3, 6, 10. cuius ex vita omnium fata pendent *&c.* *Seneca de Const. cap. IX.* pendent adfixi crucibus. 4, 4, 17. aues ramis. 8, 9, 25. ex hoc certamine cetera, **nach dem es da wird abgehn.** 4, 1, 40. ex auribus lapilli. 8, 9, 21. 9, 1, 30. à nauigii latere patinæ. 4, 7, 24. pendens ex ancipiti mutatione temporum. 4, 1, 27. pendenti magis quam volanti similis aquila. 4, 15, 26. pendentes animi. 4, 5, 12. naues. 4, 2, 9. pendere stipendium. 8, 13, 2. tributum. 3, 1, 23.

penetrare. 6, 2, 14. penetrat telum in viscera. 9, 5, 24. tel per pectus ad tergum. 8, 14, 36. tel. aëre. 4, 6, 18. penetrare Hellespontum. 3, 5, 7. loricam. 4, 3, 26. ad. 8, 14, 9. fugâ ad. 3, 5, 7. ad alueum *fluu.* 4, 9, 17. ad castra. 3, 8, 16. ad fines Hyrc. 6, 4, 2. ad inferiora. 4, 10, 12. ad interiora. 8, 9, 12. ad int. Æg. 4, 7, 5. ad molem vsque. 4, 3, 10. ad ostium Pel. 4, 1, 29. ad Tigrim. 4, 9, 14. ex regione. 6, 2, 14. in fauces. 5, 3, 17. in Indiam. 9, 3, 13. per saltum ad vrbem. 3, 7, 6.

Peneus. S. 1, 11, 3. *long.* 47, 30. *lat.* 39, 0. *Ptolemæus in Eur. tab.* 10.

Penidas. 7, 6, 12.

penitus. 5, 13, 22.

pennæ. *vide* pinnæ.

pensare beneficia impensâ exigua. 8, 5, 10. consulta animi. 7, 8, 2. quid secreta æstimatione. 3, 6, 5. vites hostis suasque. 8, 2, 29. pensitare stipendium. 9, 7, 14.

pensiles horti. 5, 1, 32. pensilem gradum *legimus apud Apulei. lib. 5. vbi Beroaldus p.* 602 pensilem *ait* suspensum, libratumque, *pensilia* appellat Varro *l.* 1. *R. R. c.* 62. *poma*, quæ suspensa sunt ex lacunari. Plinius 23, 1. *vuas pensiles* probat: idem 9, 54, 1. *balineas* Sergii Oratæ *pensiles* fuisse dicit. (*quas deinceps passim imitati alii: Plin.* 26, 3.) idem 36, 14, 1. *hortos pensiles* tradit Thebis Ægyptiis fuisse exstructos &c. Babylonicos &c. Sostratus architectus primus omnium *pensilem ambulationem* Gnidi fecisse traditur. *apud Plin.* 36, 12. *Posset his adjici* pensilis hortus, imo vero totum oppidum, Ægyptiæ Thebæ, *apud eundem* 36, 14, 1. *&* 36, 15, 8. *ipsa Roma. Excogitasti suos &* pensiles *cucumerum* hortos *Tiberio principi. Plin.* 19, 5, 1. *Apud eundem* 36, 16, 21. *Curio* theatra duo fecit versatili suspensa libramento: *in quibus ve eleganter ludis Plin.* pensiles tribus faceret.

penuria aquarum. 4, 7, 6. 7, 5, 2. commeatuum. 6, 6, 19. frugum. 7, 4, 24. victus. 7, 3, 1.

per *&* præ *confundantur à librariis.* V. 7, 7, 26. V. 8, 9, 28. V. 10, 2, 18. V. 10, 3, 3. per otium (*ἐφ' ἡσυχίαν*) 4, 10, 14. per ego vos. V. 4, 14, 24. per ego vos decora maiorum &c. oro. 5, 8, 16. per vos gloriamque vestram *&c.* oro. C. 9, 2, 28.

peragere hoc. 7, 2, 14. peracta nocte. 5, 10, 12. his rebus peractis. 10, 4, 10.

peragrare Indos. 6, 2, 18. terras. 3, 5, 6. vltima Orientis. 9, 10, 12. peragratæ solitudines. 10, 1, 17. *Sic Liuius* 26, 41, 24. terras peragratas *ait.*

peranguſta semita. 7, 11, 2. peranguſti aditus. 3, 4, 7.

perarmatus. C. 4, 9, 23. V. 9, 7, 16. exercitus. 4, 9, 6.

percellere plerasque. 4, 9, 19. percussos metu. 5, 2, 12. percussi. 4, 12, 15. 4, 16, 4. 5, 1, 8. instabili gradu. 8, 11, 13.

percensere. V. 4, 10, 6. merita. 8, 5, 10.

percipere fructum ex *quo.* 9, 6, 18. fructus magnos ex. 7, 1, 26. fructus ex *quo.* 6, 10, 32. quæ. 6, 9, 35. per. facilius. 6, 9, 35. percipi ratione, vsu. 3, 1, 17. percipitur salubritas. 3, 6, 16.

percontari *&* percunctari. V. 3, 2, 10. quæ noscenda erant. 6, 7, 25. proximos. 8, 1, 29. quem an. 9, 2, 5. num. 9, 6, 5. à quo. 6, 7, 27. quid rei sit. 8, 2, 13. quem. 5, 11, 4. *quem* causam consilii. 5, 11, 8. percontantes. 5, 12, 20.

Perco-

Percote. S. 2, 4, 13.

percrebuit rumor. 6, 2, 15.

percuratum vulnus. 4, 6, 21. 7, 6, 23.

percurrit pectora metus. 4, 12, 14. columnas vitis auro cælata, *per vas extendimur.* 8, 9, 26. suum quæque ordinem percurrunt. 5, 11, 10. percurrere Asiam. 9, 1, 3. Asiam ingenti celeritate. 4, 4, 1. calles. 5, 4, 10. iter. 5, 1, 11. in longitudinem. V. 5, 4, 5. percucurrisset. V. 9. 1, 3.

percussor Alexandri. 5, 5, 15. veneficus. 4, 11, 18. percussorem in *quem* emere. C. 4, 1, 12. *Licitamini.* percutere pectora pauore. 8, 13, 11. *quem* lancea. 8, 1, 45. sagitta. 8, 10, 27. vxorem, *occidere.* 8, 3, 4. percussurus. 8, 7, 7.

Perdica. V. 8, 1, 45. V. 10, 5, 4. V. 10, 6, 10. *cum vno c scribitur: sed rectius cum geminato: duplicemque terminationem habet hoc nomen* Perdicca *&* Perdiccas. Perdicca rex Maced. S. 2, 2, 23. inultus occiditur. C. 6, 11, 26. *alius inter præcipuos Alexandri* duces. 3, 9, 7. sine iussu regis Thebas inuadit. S. 1, 13, 18. sauciatur. S. 1, 13, 21. donationem Alex. respuit. S. 2, 3, 5. operi *ad Tyrum* præficitur. 4, 3, 1. *vulneratus.* 4, 16, 13. armiger. 6, 8, 17. Cyropolin obsidet. 7, 6, 19. genibus Alexand. aduolutus. 8, 1, 48. cum copiarum parte præmittitur. 8, 10, 2. cum equitibus in dextrum cornu *Pori* emittitur. 8, 14, 5. regionem *Indorum* vastat. 9, 1, 19. annulum à rege traditum in sella ponit. 10, 6, 4. Hephæstionem Babylonem defert. S. 10, 4, 26. Agathoclem mendacio seruat. S. 10, 4, 31. stirpe regia genitus. 10, 7, 8. Meleagrum *it perditum.* 10, 9, 7. vanus, infidus, nouator &c. 10, 9, 7. Perdiccæ oratio. 10, 6, 5. cunctatio in accipiendo regno. 10, 6, 18. 19. 20. Perdiccæ tradidit annulum Alexander. 10, 5, 4.

perditi homines. 6, 11, 6. mores. 8, 9, 29. rebus perditis. 7, 11, 28.

perdomare auspicio, ductu suo. 6, 3, 2. perdomito fine terrarum. 9, 2, 26. perdomitus Orcus. 10, 5, 36. perdomita omnis regio. 10, 1, 17. perdomiti. 7, 6, 13. sunt omni clade. 8, 10, 20.

perducere incautos in loca. 7, 4, 4. *milites.* 7, 1, 38. *quem* præda ad insidias. 8, 1, 4. quem in regiam. 10, 7, 7. perducitur, *scil. vinctus.* 7, 5, 28. perduci ad liquidum. 9, 2, 14. in tabernaculum. 4, 10, 25. perductus ad. 3, 13, 2. in vrbem exercitus. 10, 10, 1. in turrim caduceator. 3, 1, 7.

peregrinatio otiosa. 4, 8, 4. peregrinationis vsus. C. 8, 8, 13. peregrinus miles. 6, 4, 9. peregrina lingua. 6, 10, 23. nouitas. 10, 3, 13. omne peregrinum imperium inuidiæ subiectum. S. 2, 6, 8. peregrini milites, *τὸ ξενικὸν.* 3, 3, 1. 4, 13, 28. ritus. 4, 6, 29. peregrinos non admittere. C. 8, 3, 15. peregrinæ aures. 6, 2, 5. peregrina mala. 6, 2, 3.

perennis fons. 6, 6, 23. nix, **so nicht abgeht.** 7, 11, 8. perennes aquæ. 8, 10, 13. fontes. 8, 1, 12.

perferre arma. 9, 3, 21. dolorem. 10, 4, 4. epistolam. 4, 1, 15. inopiam. 7, 3, 12. literas ad. 7, 2, 15. lit. cum fide. 7, 2, 36. mala. 7, 3, 12. mandata ad. 7, 8, 8. preces. 5, 10, 11. *Tacit. Ann. I.* preces ad *quem.* 9, 6, 6. tradita. 7, 8, 11. perfertur ad *quem.* 6, 2, 16. fama ad. 8, 1, 6. 10, 5, 19. perferri inregiam. 6, 7, 29. perferendum est insigne. 7, 4, 12. perlato ad illos clamore. 4, 12, 13. perlata est fama ad. 9, 5, 19.

perficitur opus tanta celeritate. 7, 6, 26.

perfidia inulta. C. 7, 5, 20. non inulta. 3, 8, 4. suspecta. 4, 6, 4. nullis meritis mitigari potest. 7, 5, 20. perfidiæ fama timenda. 8, 12, 10. perfidia tamquam virtute vti. S. 1, 7, 14. perfidus homo. 5, 12, 1.

perflat ad ipsos aura maris. 9, 4, 21.

perforatur spiculis scutum. 7, 9, 8.

perfossi montes. 5, 7, 8. perfossa vulneribus corpora. 9, 3, 10. hasta femora. 6, 1, 4.

perfringere aciem. 7, 9, 10. glaciem dolabra. 5, 6, 14. murum dolabris. 9, 5, 19. tabulata. 4, 6, 9. perfregerunt galeam saxa. 9, 5, 7. perfracta sunt claustra. 10, 7, 17.

perfusus lachrimis mutuis. 5, 12, 8. puluere ac sudore. 3, 5, 2.

Pergæ. S. 2, 12, 1. *Ptolemæus* Πέργη, *long.* 62, 15.

62, 15. *Lat.* 36, 56. *in Af. tab.* 1. Pergenſes. 8. 2, 11, 16. Pergenſium oppidum. 8, 2, 12, 6. vrbs. 8, 2, 11, 18.

pergere ad. 7, 5, 22. pergit docere. 5, 1, 8. pergam exſequi. 4, 7, 32. pergit exſequi. 4, 7, 9. inſequi. 5, 13, 1. pergere ire. 3, 8, 7. pergit ire obuius. 8, 14, 22. ſciſcitari. 6, 7, 14.

periclitans in acie miles. 7, 1, 22. periclitantes. 6, 11, 12. fratres. 7, 2, 5. periculoſa libertas. 6, 10, 26. periculoſum eſt reuerti. 6, 6, 27. periculoſius. 7, 1, 17. 4, 12, 22. periculum coniurationis in principem non contemnendum. 8. 2, 11, 11. mortis. 10, 8, 5. ſalutis, vitæ. 6, 11, 39. vitæ. 4, 6, 6. 9, 4, 27. 10, 4, 14. periculum ac præmium paria. 9, 6, 10. anceps. 7, 7, 7. 9, 14, 12. commune. 4, 3, 20. denunciatum. 4, 6, 14. diſſimulatum, ſpretum. 4, 16, 22. extraordinarium. 4, 16, 25. finitum. 9, 2, 11. geminatum. 4, 6, 30. improuiſum. 4, 12, 4. ingens. 4, 15, 21. inſtans. 7, 11, 18. latens. 10, 1, 29. manifeſtum. 7, 11, 20. 8, 11, 10. magnum. 7, 7, 21. maximum. 4, 15, 25. minus. 9, 4, 20. par animo. 8, 14, 14. præſens. 5, 9, 1. 9, 7, 7. proprium. 7, 4, 9. vetus, præſens. 7, 1, 7. vltimum. 7, 6, 22. periculo ſuo parcere. 5, 13, 5. periculo vulgato. 5, 12, 7. periculum cui eſt ab. 7, 8, 15. eſt, ne. 4, 6, 12. 7, 1, 21. exiſtit. 6, 9, 22. inſtat. 5, 10, 15. periculi ſocietas iunxit bellare inter ſe ſolitos. 9, 4, 15. per. augere feſtinatione. 3, 5, 14. virium facere, verſuchen. 7, 8, 27. ſui facere. 4, 9, 12. periculo cuius polliceri *quid.* 3, 6, 2. in periculo mortis, vinculorum eſſe. 5, 13, 3. in ſuo quiſque periculo magnum animum habeat. 6, 8, 13. pericula. *pro bello.* V. 7, 9, 6, 14. manifeſta. 9, 6, 8. inſtant. 5, 9, 16. ſalutem *cuius* vitæ periculis tueri. 5, 12, 9.

Perilaus. S. 1, 5, 15. *alius.* 10, 8, 15.

perimit *pecora* ſatietas. 5, 1, 12. perimere opera, naturam. 5, 1, 34.

perire ſero. 5, 11, 11. perituri inulti. 4, 4, 12.

Periſippus. 3, 13, 15.

περιστερεώς. C. 3, 2, 14. *Mutare.*

peritus belli. 3, 2, 10. linguæ Perſicæ. 3, 12, 6. linguæ Græcæ, Perſicæ. 5, 4, 4. *lo-*

corum. 8, 11, 3. rei nauticæ. 9, 10, 3. periti. 5, 13, 24. amnis duces. 9, 8, 30. locorum. 5, 3, 5. conuocati. 5, 4, 2. regionis. 7, 5, 7. 9, 9, 1. peritiſſime. 4, 16, 28. peritiſſimus inter duces artium belli. 4, 15, 4. vatum. 4, 2, 14. peritiſſimi cœli ac ſiderum vates. 4, 10, 4. periti militares. V. 8, 5, 4. *an leg.* peltæ?

perlecta epiſtola. 3, 6, 10.

perluſtrans oculis habitum *cuius.* 6, 5, 29.

permittere. 5, 2, 22. agere. 8, 7, 8. liberum arbitrium. 7, 5, 30. *cui* caput ſuum. 6, 7, 9. c. ſuum, & *aliorum* ſalutem, flumini ignoto. 7, 9, 1. *cui* corpus ſuum & regnum. 8, 12, 10. fidei ditionique eius, libertatem. 9, 7, 13. omnia ditioni eius. 8, 13, 1. ſe ditioni *cuius.* 6, 5, 9. ſe fortunæ 3, 2, 19. ſe regi. 3, 1, 8. ſe regis poteſtati fideique. 8, 4, 21. permittitur proſpectus oculorum. 4, 9, 10. cui tutela regionis. 8, 12, 1. permiſſus dicere. 6, 9, 32. vt regnaret. 8, 12, 5. permiſſa cui tutela theſaur. *h. e. commiſſa.* 5, 2, 17. permiſſum ius. 3, 12, 16. ex permiſſo voluptas. 10, 5, 32. permiſſæ voluptates. 5, 7, 1.

permixtus viulatu clamor. 3, 12, 3.

permulcet efferatos mollior conſuetudo. 6, 3, 6. permulcere animos oratione. 6, 2, 10.

permutare *quas res* talentis. 4, 11, 12. permutandus cum ſqualore habitus regius. 4, 1, 22. permutandæ vices ſtationum. 8, 6, 11. permutatio caſuum. V. 7, 7, 28. generum. V. 5, 5, 16. V. 5, 7, 18. numerorum. V. 6, 9, 2. V. 7, 6, 8. V. 7, 7, 22. & 29. V. 7, 8, 22. V. 8, 11, 14. participiorum. V. 5, 3, 18. temporum. V. 5, 1, 39. V. 5, 3, 7. V. 5, 4, 14. V. 5, 5, 15. V. 5, 13, 18. V. 6, 9, 2. V. 7, 2, 16. V. 7, 5, 5. & 23. V. 8, 9, 27. V. 8, 12, 15. V. 8, 13, 23. V. 9, 1, 6. & 26. V. 9, 2, 29. V. 9, 5, 12. & 23. V. 9, 6, 3. V. 9, 10, 2. V. 10, 3, 1. V. 10, 5, 5. V. 10, 6, 19. V. 10, 9, 2. & 18. C. 3, 3, 19. *Perſæ.* C. 3, 13, 7. *Indiani.* C. 4, 1, 9.

perniciabilis oculis rigor niuis. 7, 3, 13. pernicies innocentis. 10, 1, 30. non neceſſaria. 5, 9, 6. ad perniciem *cuius* ſolicitare *quos.* 3, 5, 15. pernicie ac ſanguine *quorum.* 7, 7, 12. pernicioſa adulatio. 8, 5, 6.

pernicitas, *velocitas*, ſaluti fuit. 9, 1, 18. hominum. 7, 7, 32. pedum in expeditionibus magnæ vtilitatis res eſt. S. 1, 2, 11. perniciſſimi iuuenes. 7, 11, 7.

pernotus Regi pugil. 9, 7, 16.

peroſus ſolitudinem. 5, 12, 10.

perpellere iuuenem. 8, 6, 8. militem. 5, 3, 9. vt. 5, 3, 9. perpulit, vt. 6, 5, 32. *quos*, ne dubitarent. 4, 1, 32.

perpendere conſilium ſera æſtimatione. 4, 12, 21. futura, tranſacta. 8, 2, 1.

perpeti iniuriam. V. 4, 10, 29. iſta. 6, 11, 23. morbum. 3, 6, 2. quæ. 9, 9, 21. quidquid ſors tulerit. 5, 11, 11. vim frigoris. 7, 11, 8. perpeſſæ ſtupra virgines &c. 10, 1, 3.

perpetratur cædes. 7, 2, 29. perpetrato hoc. 6, 5, 18. ſacrificio. 4, 13, 16. perpetratum ſcelus erga *quem.* 5, 13, 28.

perpetuus cuniculus, *non interruptus.* 8, 2, 21. perpetua ſeps, *continua.* 5, 4, 24. 6, 5, 15. vallis. 6, 4, 16. & 19. in perpetuum. 5, 8, 17. perpetuæ niues. 5, 6, 13. perpetua iuga mont. 5, 4, 5.

haud perplexe, *non obſcure.* 8, 5, 13.

perpotandi peruigilandique dulcedo. 6, 2, 2.

perquam grata cæd. 10, 1, 2. perq. maximo poſſet exercitu. 4, 6, 2. *Berald. in Apuleium p.* 200.

perrumpere renitentibus aliis. 6, 3, 5.

Perſæ. 3, 1, 22. 5, 12, 7. & 19. 5, 13, 9. *Agathárchides de mari rubro* 1, 3. *apud Phot. p.* 1326. nec à filiis aut nepotibus Perſei nomen referre Perſas (quod tamen complures alii confirmant) contendit. Nec illos Perſas, accentu in penultima, ſed Persàs, vltima circumflexa ſe appellare, dicit. *hi* imperium orbis ſibi deſtinabant. S. 1, 8, 14. in Græciam corruptores mittunt. S. 1, 10, 8. Philippi adparatu exterriti. S. 2, 1, 8. Alexandrum impenſius formidant. S. 2, 1, 9. Græcos conſcribunt. S. 2, 1, 10. maris potentes. S. 2, 3, 15. 2, 8, 7. rei nauticæ peritiſſimi. S. 2, 8, 9. Halicarnaſſi arces defendunt. S. 2, 10, 23. debiles, non omittunt arma. 4, 15, 17. fuſi tribus prœliis. 4, 1, 35. recentes. 3, 7, 10. ſuperati. 3, 7, 4. detondent comas. 10, 5, 17. diſcurrunt poſitis armis. 5, 12, 6. fugiunt. 3, 8, 14. vrgebant Theſſalos equites. 3, 11, 13. ſeptem Perſæ. 4, 12, 8. Perſarum acies. 3, 9, 1. agminis ordo. 3, 3, 10. campi. 1, 10, 10. centum millia. 3, 2, 4. claſſis Miletum nauigat. S. 2, 2, 3. feminis lanificium contumelioſum. C. 5, 2, 19. & 20. filii non conſident in conſpectu matris, niſi quum illa permiſit. C. 5, 2, 22. imperium. 3, 3, 7. per 230. annos euectum ad faſtigium. S. 2, 1, 5. 4, 14, 20. imperii præſides dii. 4, 13, 13. millia multa cæſa. 4, 16, 26. numi. C. 3, 13, 16. opibus *cur* infenſi Ægyptii. 4, 7, 1. reges decem. S. 2, 1, 3. *Magna de numero Perſarum regum diſputatio eſt, quam nunc obſequi non eſt huius loci. Auentinus, qui miram rerum Perſicarum narrationem texuit lib. 1. annal. Boior. p.* 21. ſeptem reges *numerat*: ſex *Genebrardus in Chronol.* quatuordecim *Otto Friſing.* 2, 25. & *Iornandes de regnor. ſucceſſ. c.* 6, tredecim *Chronic. Alexandrin. p.* 335. *vigint* 397. decem *etiam Clemens lib. 1. Stromatum. quam ſententiam probauimus.* Perſarum reges ex ſolo Choaſpe bibebant. C. 5, 2, 9. *Delicatam.* à Coſſæis tributo pacem redimunt. S. 10, 4, 33. à Perſeo Iouis filio nomen & genus trahunt. S. 2, 4, 26. *eorum* eximia maieſtas. 5, 10, 2. Perſis bellum inferre ſtatuit Philippus. S. 1, 8, 14. capitale in ſella regis conſediſſe. 8, 4, 17. *Sedit tamen in ea, ſed inſſus Xerxis Artabanus apud Herod. 7.* 17. *Sicut idem rex Demarato permiſit* tiaram rectam *geſtare apud Senec. de benef.* 6, 31, 11. & *Artoxerxes paſſus eſt*, Tiribazem regia veſte *vti, apud Plutarch. cap* 5. Perſis imperium ademptum. S. 1, 1, 1. Perſas à Græco debellatum iri diu ante ſignificatum eſt. S. 2, 11, 29. Perſas ad corporis ſui cuſtodiam eligit *Alex.* S. 10, 4, 14. in Perſis regnare. 6, 2, 7. Perſica veſtis. 8, 12, 16. Perſicæ regiæ faſtigium par deorum potentiæ. 6, 6, 2. Perſici imperii fines hodierni. C. 4, 5, 4. terminus præſignificatus. S. 2, 8, 14. *quantitas.* 4, 5, 4. Perſeo imperio nullum amplius vidit ætas. 4, 14,

9. Perſicum mare. 5, 3, 2. Perſici legati Alex. puerum mirantur. S. 1, 2, 24. Perſicis nominibus Aſiatici reges vſi. C. 4, 5, 1.

Perſagadæ. C. 5, 6, 10. *eadem analogia* Perſepolis.

perſalutari ad vltimum à toto exercitu. 10, 5, 5. per *enim in compoſitione vim habet negotium ad finem perductum eſſe ſignificandi*, **ganz außgegrüßt.** *Sic apud Suet. in Aug.* 35, 6. *& Tac. H.* 4, 9, 3. perrogare ſententias. *apud eundem Suet. Aug.* 98. 10. *& Dom.* 4, 4. perſpectare certamen, *à prine. ad finem ſpectare.*

Perſepolis. 5, 6, 19. caput regni. 2, 5, 28. *Sic Inſtinus* 13, 14, 10. *Plin.* 6, 26, 1. vrbs, caput regionis. 5, 4, 33. Perſepolis arx. 5, 6, 11. gaza. 5, 6, 9. de Perſepoli variæ ſententiæ. C. 5, 7, 9. *Reſurrexit.* eius diuitiæ & excidium. C. 5, 6, 1. *& 3.*

perſequi *&* proſequi *ſæpe confunduntur, vt* V. 3, 3, 24. Agim. 6, 1, 12. agmen, **gevolgen.** 3, 8, 14. 9, 4, 25. Barbaros. 3, 11, 16. Datum. 5, 7, 12. feſtinantem. 8, 13, 21. fugientes. 4, 16, 29. hoſtes. 6, 8, 9. latrones. 7, 8, 19. *quem, ſecundùm.* 9, 6, 12. *suam* pœna. 3, 13, 17. relegatos. 9, 2, 9. victum, fugientem, **nicht von ihm weichen.** 5, 8, 8. perſequens veſtigia muri. 9, 5, 14. perſequendo fatigari. 3, 12, 1. perſequentes regem. 5, 4, 16. perſequendus ad internicionem. 4, 11, 18. perſecuti belluas. 8, 14, 26. fugam cuius, vna fugientes. 5, 9, 12. perſecuta millia. 5, 13, 21.

perſeuerare *&* adſeu. V. 4, 13, 23. fiducia loci. 7, 11, 22. bibere. 3, 6, 6. excubare. 8, 6, 19. experiri. 8, 14, 35. inſequi. 7, 9, 13. inſtare. 4, 16, 30. trahi. 10, 3, 5. ire. 9, 3, 33. mori. 8, 8, 22. obſtrepere. 10, 6, 12. petere. 6, 5, 31. procedere. 5, 6, 12. tacere. 9, 2, 31. ad vltimum vitæ. 3, 12, 18. in admirationem. 4, 13, 23. in defectionem. 8, 1, 2. in eodem. 4, 15, 11. in ira. 8, 1, 48. in obſidione. 4, 5, 16. perſeuerans adfirmare. 6, 7, 28. auertari. 6, 7, 10. naugare. 9, 4, 12. obluctari. 8, 1, 46. in obſidione. 8, 11, 19.

Perſeus. S. 2, 4, 26.

Perſis. 5, 11, 19. opulenta. 9, 10, 23. prima, *anterior Perſidis pars.* 5, 3, 3. Perſidis fines. 5, 2, 16. reges. 4, 10, 6. 5, 6, 1. *ſitus.* 5, 4, 5. *vide Plol. in Aſ. tab.* 5. Perſidem intrat *Alex.* 5, 3, 17. in Perſ. primus imperium intulit Cyrus. 4, 14, 24. Perſide tota. 5, 1, 37.

perſoluere iuſta corpori *cuius.* 4, 12, 2. *Sidon. pag.* 208. *m.* iuſta fratri. 6, 6, 19. mercedem parricidii. 7, 5, 38. poenas capite. 7, 10, 10. vota pro. 6, 11, 7.

perſonat regia ploratu, lamentis, planctibus. 10, 5, 7. reg. gemitu, eiulatuque. 8, 2, 5.

perſpicere cuncta (*al.* proſpic.) 8, 10, 30. magnitudinem facinoris æſtimatione ſera. 8, 2, 1. perſpici *quid.* 4, 12, 20. ratione, viſu. V. 3, 1, 17. ex vultu. 6, 7, 2. perſpectam ſibi eſſe iuſtitiam Alexandri. 5, 12, 5.

perſtitiſſe tota nocte. 8, 6, 19.

perſtrinxerat horrore corda animoſque ſpecies periculi. 5, 9, 1. perſtricta ſumma cutis. 3, 12, 2. perſtrictum eſt leuiter mucrone femur. 3, 11, 10.

perſuaſum eſt. 5, 11, 10.

pertæſum eſt Aſiæ. 10, 2, 25.

perterritus celeritate. 7, 4, 1. defectione. 10, 8, 7. fremitu hoſtis. 4, 10, 18. frem. vlulantium. 8, 10, 18 trepidatione. 7, 1, 14. perterriti defectione. 4, 7, 13. pauore ſubito. 4, 16, 5.

pertica. 5, 2, 7.

pertinacia *Alexan.* cognita. 8, 11, 20. Pori cogn. 8, 4, 38. oppidanorum. 7, 6, 21. victa. 9, 2, 33. pertinacius. 4, 3, 18. precari. 7, 2, 32. pertinax adclamatio. 10, 7, 6. fortuna vrget Perſas. 5, 9, 4. ſpes. 8, 6, 18. *Berualdus ad Apulei. lib. 5. pag.* 636. *& l.* 7. *p.* 121. *vbi pictoris vxor deſcribitur.* peruicax, pertinax. *attende* peruicacem *&* pertinacem *dici in vituperatione, ſimulque reprehendi. cum tamen Grammatici ſcribant,* peruicaciam *eſſe interdum bonarum rerum perſeueranciam,* pertinaciam *ſemper malarum. Quod Aſilius poeta Myrmidonibus p.* 125. *obſeruat his verbis:* Tu pertinaciam hanc eſſe prædicas, ego peruicaciam dici volo, nam peruicacem dici me eſſe facile patior, pertinacem nihil moror: hæc ſortes ſequitur, illam indocti poſſident. *Tiberio de in-*

de inuem. 2, 54. *ait* pertinaciam *inter vitia reputari*, eſſeque perſeuerantiæ finitimam. *Contra apud Liuium, Senecam, Curtium, Horatium, ceteroſque claſſicos Scriptores interdum* pertinax *dicitur cum laude, vt* pertinax virtus, bonitas. *Varro l.* 4. *L. L. p.* 3. pertinaciam *à pertendendo dictam eſſe refert.* nam in quo non debet pertendi & pertenditur, eam pertinaciam eſſe. *Hæc Feroald. Mihi videtur à* tenendo *deducta, nam à* tenax *eſt* pertinax. *& vt* tenax propoſiti *Horatio eſt Carm.* 3, 3, 1. *qui in propoſito ſuo manet, vnde &* propoſitum tenere *Ceſar aliique dixerunt; ita* pertinax *eſt, qui in eo permanet. ideoque & Grammaticorum obſeruationem adeo vanam exiſtimo, vt ex Accij loco potius contrarium ſtatuendum eſſe videatur.*

pertinere. quantum ad hoſtes pertinet, viuunt. *per hoſtes.* 8, 7, 4. pert. ad ſtabiliendum regnum, *intereſt.* 8, 4, 25. quod ad Dymnum pert. **anlangend.** 6, 11, 30. quod pert. ad eleph. 9, 2, 19. pertinent quæ ad me. 8, 1, 36. pertinet ad mare cornu, **reicht.** 3, 9, 18. pert. hoc dorſum à monte ad mare. 5, 4, 5. pertinent Scythæ ad Tanain. 6, 2, 13. pertinet regio ad mare. 7, 3, 4. pertinentes ad Caucaſum gentes. 4, 5, 5. pertinentia ad caput Regis. 6, 8, 12.

pertranſire. V. 6, 11, 36.

perturbare *quem.* 7, 7, 27. perturbatus. 6, 11, 36. perturbatio magna. 6, 7, 18.

peruaſit fama regionem. 10, 5, 18.

peruehit quos fama in cœlum. 8, 5, 17.

peruelim ſcire, *magnopere velim.* 10, 2, 17.

peruenire ad *aliquem.* 5, 2, 20. peruenit epiſtola in manus. 9, 3, 17. fama ad. 4, 16, 4. ira ad manus. 9, 9, 17. ira in rabiem. 10, 4, 2. peruenire Arbela. 5, 1, 30. Babylonem. 10, 1, 16. ad cacumen. 7, 8, 14. ad finem mundi. 9, 4, 19. ad fines. 7, 4, 39. ad vltimum periculi. 8, 1, 15. ad telı ictum. 4, 13, 36. in caſtra. 3, 12, 1. in regiam. 4, 1, 23. regionem. 3, 4, 1. *Sic Virg. Æn. I. v.* 6. Laumaque venit Littora. *Plaut. Aſin.* 3, 3, 151. hæc quidem non venit angiporto. prope ſeditionem. 10, 6, 12. fuga Tripolim. 4, 1, 27. quartis caſtris. 5, 1, 1. peruentum eſt ad extrema. 4, 14, 22. ad feminas. 3, 11, 21. ad regionem. 8, 10, 19. ad vlteriora. 6, 4, 20. in. 6, 2, 12. 7, 11, 15. in ſaltum. 8, 2, 37. peru. erat in vicum. 5, 13, 6. er. eo. 8, 11, 13.

peruicax animus. 10, 3, 6. cupido. 9, 9, 1. peruicacior ira. 8, 6, 1. peruicacius. 10, 6, 12. *&* 18.

peruigilare. 6, 2, 2.

peruiam petram facere. 8, 2, 20. peruii ſingulis calles. 5, 4, 4. muri. 8, 10, 26.

perungere artus ſucco, oleo. 7, 4, 23.

perurere. 4, 3, 26.

pes. pedem referre. 6, 1, 11. pede collato. 3, 11, 5. pedes adſtricti crepidis. 4, 8, 8. araputati. C. 5, 5, 6. ſubducti. 9, 7, 22. moliuntur ſabulum. 4, 7, 7. pedes imponere ſuper ceruicem. 9, 7, 22. ad ped. prouolui. C. 3, 12, 11. pedibus iter faciebat *Alexander.* 6, 5, 5.

peſtiferum virus. 10, 1, 17.

peſtilentia acrior ſequitur famem. 9, 10, 13. *Adde Florum* 3, 5, 17. peſtis, *de clypeis arena feruida repletis.* 4, 3, 26. *de vi frigoris.* 8, 4, 13. vrbis vltima, *cuniculus.* 4, 6, 23. peſtilentia *autem de morbo proprie dicitur: non autem* peſtis, *quamquam in voci ſenſus in vulgaribus linguis hæſerit. Sed quidquid noxium aut exitiabile eſt* peſtis *appellatur. ita Plinius* 11, 29, 6. locuſtas *vocat meſſem depaſcentes. Vide Tacit.* 4, 62, 4. *& Horatium Indicem.*

Petanes. S. 2, 5, 12.

petere *minus eſt quam* poſtulare. 4, 1, 8. petunt vnum tot manus, **ſchieſſen nach ihm.** 9, 5, 5. vn. omnes. 7, 7, 36. petere Ægyptum. 4, 1, 27. 4, 4, 1. Africam ex. 10, 1, 17. Arabiam. 4, 3, 1. Bactra. 5, 9, 8. 5, 10, 6. 5, 13, 2. Cappadociam. 3, 1, 24. commeatus. 9, 9, 8 Dahas. 8, 3, 1. deſerta. 5, 1, 5. diuerticula. 3, 13, 9. finem tormentorum. 7, 2, 34. gloriam circumitu. 9, 3, 14. Hyrcaniam. 5, 13, 11. Hyrc. Bactra. 5, 13, 18. Indos. 7, 8, 19. inimicos ſagitta, haſta. 7, 8, 18. interiora regni. 4, 9, 1. *&* 15. itinera. 4, 12, 1. iura *alicunde.* 5, 7, 8. *cui ad-*

uersum est dare iura, *Pollet. Hist. Fori Rom.* 3, 2. laudem. 9, 4, 21. Memphim. 4, 8, 2. montes. 5, 6, 15. opem à diis. 4, 4, 14. pabulum. 7, 6, 1. pacem. 4, 7, 9. 4. 11, 18. pac. à. 4, 11, 2. pac. ab. 4, 11, 4. Parthienem. 5, 12, 18. Pelusium. 4, 7, 3. portum. 10, 2, 1. præsidium *aliunde*. 6, 9, 22. *quid* per ignes ferrumque. 4, 1, 18. regionem. 6, 6, 28. 9, 1, 2. reg. quam. 4, 6, 5. regnum. 6, 5, 32. ripam. 8, 13, 25. rupes saltusque. 3, 11, 19. saltus. 4, 16, 11. sedes. 5, 11, 5. solitudinem. 5, 12, 10. Syriam. 2, 12, 27. tempus dum reciperet spiritum. 6, 11, 19. verticem petræ. 8, 2, 26. vrbes, agros. 5, 1, 4. petens Ciliciam. 3, 4, 1. Sacas. 8, 4, 20. petiturus Athenas. 10, 2, 2. Indiam, Oceanum. 8, 5, 1. petituri veniam legati. 8, 10, 33. peti cœlum vanis cogitationibus. 4, 10, 3. petitur ripa. 8, 13, 27. peti sacinore inteſt. 6, 7, 1. telis. 4, 4, 11. cominus, eminus. 6, 1, 4. eminus. 5, 3, 9. petebatur eminus vndique. 9, 4, 31. peti vndique. 6, 1, 4. 8, 14, 31. petenda pax. 4, 11, 2.

petra quam Arimazes Sogdianus obtinuit. 7, 11, 1. vndique abſciſſa & abrupta. 7, 11, 2. Aornus. 8, 11, 2. deſerta. 8, 11, 22. peruia. 8, 2, 20. ſubiecta. 3, 1, 3. petræ, **Felſen.** 3, 10, 2. 6, 6, 32. eminentes. 6, 4, 3. præruptæ. 3, 10, 6. ſubiacentes. 5, 3, 18.

Peucc. S. 1, 11, 27. *long.* 55, 20, *lat.* 46, 30. *Ptol. in Eur. tab.* 9.

Peuceſtes *ſubuenit Alex. periclitanti.* C. 9, 5, 14. tribus iaculis confoſſus. 9, 5, 17. vulneribus fatigatus. 9, 5, 18. Peuceſtem Macedonem Ægypto præficit *Alex.* 4, 8, 4.

Peucolaus. 7, 10, 10. V. 6, 9, 5.

Pexadorus. S. 2, 8, 2. *eius* filia. *S.* 1, 9, 21.

phalanx. 3, 2, 18. 4, 13, 27. 6, 4, 15. 8, 14, 18. 10, 7, 14. *Vide Dauſquium in Silium pag.* 743. *f. Polyæn.* 4, 3, 5. Macedonica. 3, 9, 2. an ex eiuſdem ætatis hominibus conſtabat. C. 3, 9, 4. robur Macedonici exercitus. 3, 11, 1. *Vide commentat. in Cæſ. pag.* 17. *p.* 2. *&* *p.* 208. *f.* 1. phalangis Macedonicæ vis. S. 2, 4, 21. deſcriptio. C. 3, 2, 15. phalangem quid vocent Macedones. 3, 2, 13. phalange nil validius apud Maced. 3, 9, 7. phal. ſequi iuſſa. 5, 13, 16. relicta. 8, 2, 33.

Pharnabazus. 3, 8, 1. *Artabazi filius. Arrian.* 2, 1, 4. præfectus Perſicæ claſſis. 4, 1, 37. prætor Darii. 4, 5, 24. pr. D. Chion ſeruat. 4, 5, 15. vinctus traditur. 4, 5, 17. Pharnabazi vxor & filius. 3, 13, 14. Pharnabazo imperium oræ maritimæ à Memnone traditur. S. 2, 12, 25. à Dario. 3, 5, 1. Pharnabazum adit Agis. S. 6, 1, 4. *ſæpe etiam ſcribitur per* F. Farnab. *ſicut* Phaſis *&* Faſis. V. 5, 3, 1. *ob notam harum literarum adſinitatem.*

Pharnaces. S. 2, 5, 12. *alij efferunt* Pharnax. *Vide quæ ad Horum ſcripſimus. Ita* Pollux *&* Polluces *apud Varron. de L. Lat. l.* 4. *p.* 14. *lin.* 11. *&* *Plautum Bacchid.* 4, 8, 53. *nec enim pluralis eſt* Polluces, *vt putabat Sitzmannus in Iuuilium verſu* 155.

Pharos. 4, 8, 1. *long.* 60, 20. *lat.* 31, 20. *Ptolem. in Aſr. tab.* 3.

Pharraſii. 9, 2, 3. *vide* Praſii,

Pharſalia. S. 1, 4, 12. *à Pharſalo Theſſaliæ oppido denominata.*

Phaſelis. S. 2, 11, 4. *long.* 61, 50. *lat.* 36, 20. *Ptol. in Aſ. tab.* 1. ex Phaſelide mouet rex. S. 2, 11, 18. Phaſelitarum legati. S. 2, 11, 3. V. 5, 3, 1.

Phaſis. 6, 5, 25. *Eius oſtia long.* 72, 30. *lat.* 45, 0. *Ptol. in Aſ. tab.* 3.

Phaylhus. S. 1, 13, 36. *Meminit huius & Pauſaniæ lib.* 10. *p.* 612, 40.

Phegelas. 9, 1, 36. *vel potius* Phegeus. V. 9, 2, 2. *quo nomine etiam Tegeatarum rex eſt apud Herod.* 9, 26.

Phidias. S. 1, 4, 22.

Philagus. 4, 13, 28.

Philiadæ liberi. S. 1, 5, 15. reſtituti. S. 1, 14, 31.

Philippi. S. 2, 3, 10. *long.* 50, 45. *lat.* 41, 45. *Ptolemæus in Eur. tab.* 10.

Philippus Alexandri pater Græciam in ordinem coegit. S. 1, 1, 10. ob ſuſpicionem violati thori dimittit vxorem. S. 1, 1, 16. Perſico bello intentus. S. 1, 11, 11. filio auctus. S. 1, 2, 1. plura eloquentia quam vi confecit. S. 1, 2, 25. filium oſculatur, eumque maius ſibi imperium circumſpicere iubet. S. 1, 4, 20. in Scythiam mouet. S. 1, 5, 6. in ſeditione ſauciatur. S. 1, 5, 9. per Triballos iter facit. S. 1, 5, 8. Amphictyonum decreto fit imperator. S. 1, 5, 21. communium iniuriarum vltor. S. 1, 6, 10. Græciæ vindex. S. 1, 6, 25. in contubernio Epaminondæ. S. 1, 6, 8. inuitus per Græciam arma circumfert. S. 1, 6, 15. ob iniurias ab Athenienſibus acceptas vindictæ cupidus. S. 1, 6, 6. pro Græciæ libertate bellum gerit. S. 1, 6, 14. potentia & rebus geſtis clarus. S. 1, 6, 1. Thebanorum & Apollinis iniurias vltus eſt. S. 1, 6, 8. ab Hercule genus ducit. S. 1, 7, 28. callidus, periurus, perfidus. S. 1, 7, 14. Græciam dominatu premit. S. 1, 7, 29. in conuiuiis hilaris. S. 1, 7, 5. religionum contemptor. S. 1, 7, 28. temerarius. S. 1, 7, 34. vniuerſam Græciam in poteſtatem redigit. S. 1, 8, 9. à Thebanis hoſtis iudicatur. S. 1, 8, 1. bonus imperator. S. 1, 8, 3. Græcorum imp. eligitur. S. 1, 8, 17. in Perſicum bellum intentus. S. 1, 8, 10. & 14. enſe ſtricto filium petit. S. 1, 9, 4. firmandæ potentiæ cum barbaris mulieribus matrimonium iungit. S. 1, 9, 12. occiditur. S. 1, 9, 25. regnum vi ac fraude inuaſit. S. 1, 10, 5. rem Macedonicam inſignibus incrementis auxit. S. 2, 3, 10. Athenienſium victor. 3, 10, 7. S. 6, 1, 1. Bœotiæ. 3, 10, 7. parens Alex. *à quibus* interfectus. C. 4, 1, 12. in acie tutior quam in theatro fuit. C. 9, 6, 25. ab Alex. non agnitus. C. 4, 7, 27. *Philippi.* C. 5, 4, 27. Philippi æs alienum. S. 2, 3, 9. artes. S. 1, 7, 15. deſtinata morantur Athenienſes. S. 1, 5, 16. exhortatio ad Alex. S. 1, 3, 16. S. 1, 9, 9. geſta. S. 1, 9, 26. ea eleuat Alexander. S. 1, 2, 23. *qui tamen filio potior, vt merito cenſet poſt veterum nonnullos Heinſius in laude aſini. p.* 131. Philippi hoſpes, Artabazus. 5, 9, 1. 6, 5, 2. imago inter deos conlocata. S. 1, 9, 23. ingenium. S. 1, 5, 16. incrementa ſuſpecta &c. S. 1, 5, 4. literæ ad Ariſtotelem. S. 1, 2, 3. ſtatuæ detractæ. S. 1, 14, 19. in Dianæ templo deiectæ. S. 2, 6, 23. thorus temeratur. S. 1, 1, 15. victoria de Athenienſibus. 8, 1, 37. vrbanitas. C. 3, 6, 17. in Philippi cædem coniurat Lyncestes Alexander. 7, 1, 6. Philippo adoptionis ſpes facta. S. 1, 5, 5. fides nulla. S. 1, 7, 22. Philippum ex vulnere claudum ſolatur Alexander. S. 1, 5, 11. *eum* vlciſcitur. 10, 5, 30. inter *eos* crebra iurgia. S. 1, 9, 14. ad Philip. venit exſul Menapis. 6, 4, 25. Philippo genitus Ptolemæus. 9, 8, 22. *alius* Philippus Alexandri medicus. S. 1, 2, 6. C. 9, 5, 25. Acarnan. 3, 9, 1. euellit *Alexandro* ſagittam. 4, 6, 17. venenum regi paraſſe *inſimulatur.* 6, 10, 34. *alius* Lyſimachi frater. 8, 2, 35. *alius dux Alexandri.* S. 1, 12, 6. ex vulnere interit. 10, 1, 20. *puerſt enim credi idem ille fuiſſe.* Philippus *alius* frater Caſſandri. 10, 4, 19.

Philiſtides. S. 1, 7, 29. *Meminit huius & Charax apud Stephanum in* Ὠρεῖοι. *vbi eum* ab Athen. Chalcid. & Megarenſibus occiſum *tradit.*

Philomelus. S. 1, 6, 18.

Φιλόμηλος. *vide* Homerus.

Philonicus. S. 1, 4, 12.

Philotas. V. 6, 11, 38. V. 7, 1, 1. *Phylotas.* ad Mycalen mittitur. S. 2, 8, 2. equitum ductor. 5, 2, 3, 2. machinarum cuſtos. S. 2, 10, 3. iuſſus præſidere regioni circa Tyrum. 4, 5, 9. menſam Darii pedibus *Alex.* ſubduci diſſuadet. 5, 2, 5. relinquitur cum expedita manu. 5, 4, 20. diuerſum iter ingredi iuſſus. 5, 4, 30. iuſta ſoluit fratri. 6, 6, 19. Parmenionis filius. 6, 7, 18. *coniurat in Alex.* 8, 6, 9. confitetur ſcelus. 6, 11, 14. Philotæ ſororem ſibi deſpondet Attalus. S. 1, 10, 3. turmæ. 4, 13, 26. *eius* Philotas Angeus. 5, 2, 5. *cui forte* Cilicia deſtinata. 10, 10, 2. *vide* 10, 10, 1. *alius* Philotas Aſandri pater. S. 2, 6, 15.

Phiſinus. S. 2, 12, 20.

Phiton. V. 10, 7, 8.

Phocion. S. 1, 14, 14. honoratur ab Alexandro. S. 2, 6, 19.

Phocenſe bellum. S. 1, 6, 8. Phocenſes Thebanis infenſi. S. 1, 14, 14. Phocenſium infamia. S. 1, 13, 24. Phocis. S. 1, 5, 24. *eius longitud.* 50, 10. *latitudo* 37, 30. *Ptol. in Eur. tab.* 10.

Phœnice. 4, 1, 15. *long.* 67, 20. *lat.* 33, 0. *Ptol. in Aſ. tab.* 4. Macedonum eſt. 4, 2, 1. Laomedonti datur. 10, 10, 2. Phœnices ora. 4, 5, 10. V. Phœnicis. Phœniciæ naues. S. 2, 3, 15. S. 6, 1, 11.

Phœnix. S. 1, 13, 4.
Phradates. C. 6, 5, 21. Caſpianorum agmen *ducit.* 4, 12, 9. præfectus gentis Tapurorum. 6, 4, 24. in cuſtodiam mittitur. 3, 3, 17. occiditur. 10, 1, 39. Phradati reddita gens Tapurorum. 6, 4, 25. Autophradaten *vocat Arrian.* 3, 5, 6. *& Polyænus l.* 7. *Strat. c.* 27. *p.* 516.
Phrataphernes. 8, 1, 8. occurrit *Alexandro.* 6, 4, 23. Phradatem in cuſtodiam mittit. C. 8, 3, 16. *&* 17. ſatrapa. 9, 10, 17. *meminit huius Arrian.* 3, 5, 8. *&* 6, 5, 3.
Phrygia. S. 2, 2, 19. pluribus vicis quam vibibus frequens. 3, 1, 11. Phrygiæ præfectus Antigonus. S. 2, 7, 3. ſitus. S. 2, 3, 19. in Phrygiam pergit *Alex.* S. 2, 12, 6. Phrygia maior. S. 2, 11, 3. Antigono *cedit.* 10, 10, 2. minor. 10, 10, 3. *long.* 56, 0. *lat.* 40, 40. *Ptol. in Aſ. tab.* 1. Phrygius modus. S. 1, 3, 16. Phryges. 4, 12, 11. *ſic* adpellati homines ruſtici. 6, 11, 4. *Nota paræmia:* Sero ſapiunt Phryges. Phrygum tuba. 3, 1, 17.
Phthia. S. 1, 11, 5. *long.* 50, 0. *lat.* 38, 50. *Ptolem. in Eur. tab.* 10.
Phyton. V. 9, 8, 16. V. 10, 7, 4.
pie, *in regem* 10, 3, 4. non pie ſolum, ſed & prudenter reges inter deos coluntur. 8, 5, 11. pia bella. 5, 8, 15. 6, 3, 18. pietas, *amor in fratrem.* 5, 11, 8. *erga regem.* 6, 8, 4. 7, 1, 29. amicorum grata regi. 9, 6, 16. filii, *quæ filium deceat.* 5, 2, 18. mulierum, *erga neceſſarium.* 5, 12, 6. inuicta erga reges. 10, 3, 8. erga parentes. 10, 5, 30. *Vide* pius.
pigebat & conſiſtere, & progredi. 7, 5, 6. ne pigri quidem ſibi fata diſponunt. 9, 6, 19. pigriores ad. 6, 9, 29.
pignus animi reconcil. 6, 10, 11. 7, 2, 10. beneuolentiæ. 9, 6, 17. ben. fortiſſimum. 6, 7, 9. coeuntium. 8, 4, 27. dextræ vnicum fidei regiæ. 5, 13, 30. fidei. 8, 2, 31. indicii. 6, 10, 15. ſanctiſſimi. 8, 4, 27. pignori eſt vita. 7, 10, 9. ſunt arma, ſeind verſent. 10, 2, 26. ſine pignore. 5, 12, 2. pignora, *de matre & liberis.* 4, 14, 22. Vtriuſque animi. 6, 7, 4. hoſpitii. 5, 6, 2. ſponſionum fideiq; omiſſa. 6, 5, 8. chatiſſima, coniuges & liberi. 4, 13, 11. præſentia, *mi. lib.* 5, 5, 16.
pila argentea. S. 1, 2, 19. pila ludere. S. 1, 2, 27. *Vide Plutarch. cap.* 125. *Sunt &* pilæ faxeæ *columnæ, quibus ædificia inſtruuntur. quæ & Gallis* piliers. *Strabo l.* 16. *p.* 738. *&* κιονοειδὲς ὄνειλος *appellat, quam vocem reſtituit Procopio de ædificiis Iuſtin.* 1, 2, 12. *Salmaſius in Solin. p.* 740. *vbi pilæ etiam* analemmata *vocari docet.* pilæ *vt ab Vtis quoque hoc ſenſu accipiantur Briſſonij lexicon oſtendit.*
Pinara. S. 2, 11, 2. *long.* 59, 50. *lat.* 36, 6. *Ptolem. in Aſ. tab.* 1. Pinarus. 3, 8, 28. *quæ de hoc nomine apud auctores reſtituendo in Comment. ſcripſi: gaudeo plane confirmari indicio Cl. Meurſij ad Apollon. hiſt. mirab. c.* 43. *in quem poſtea incidi.*
Pindarus. S. 1, 15, 34.
pingue ſolum. 6, 4, 2. 7, 4, 26. pinguis ſoli *regio.* 5, 1, 12. pinguiſſimum ſolum. 5, 4, 20.
pinnæ. 7, 8, 25. 7, 11, 6. faſtigium muri diſtinguunt. 9, 4, 30. pinnas extendens aquila. 5, 3, 16. habent milites Alexandri. 7, 11, 24.
piratæ adfecti ſupplicio. 4, 5, 18. piratici lembi. 4, 5, 18. *&* 20. piraticæ claſſes. 4, 8, 15. naues. 4, 5, 19.
piſcis fluuiatilis. 7, 4, 24. piſces ſole durati. 9, 10, 10. piſcium color *in mari Caſp.* diuerſus ab aliis. 6, 4, 18.
Piſidæ. S. 2, 11, 4. *long.* 62, 0. *lat.* 38, 40. *Ptolem. in Aſ. tab.* 1. bellicoſi. 2, 12, 9. Piſidarum vrbs, Telmiſſus. *S.* 2, 12, 6. Piſidia. *S.* 2, 12, 12.
Pitane. *S.* 2, 1, 20. *long.* 56, 30. *lat.* 39, 15. *Ptol. in Aſ. tab.* 1.
Pithon. C. 9, 8, 16. Mediam obtinere iuſſus. 10, 10, 4. *in Iuſtini prologo* 13. Phithon *ſcribitur, ſed male.*
pius nemo ſuos habitu corporis æſtimat. 5, 5, 17. in *Regem.* 6, 8, 10. *Vide Hari Indicem*, impiæ. piiſſimi ciuium. 9, 6, 17. *Raderus. Vide* pie.
pixis nautica. C. 4, 7, 23. *poſt med.* C. 4, 7, 24. *Nauigio.*
placare quem. 5, 3, 2.
placet fortuna rerum. 6, 11, 17.
placidum iter. 8, 9, 3. mare. 3, 1, 4. os amnis. 9, 9, 2. placide volare. 4, 15, 26. placidius parere. 6, 3, 10.
plaga, *certus terræ locus.* 8, 9, 13. Orientis. 4, 9, 16. recta. 6, 2, 13. plagæ leues inſanabiles. 9, 8, 20.
planctus. 3, 12, 3. 5, 12, 14. planctu omnia replere. 3, 11, 22. planctus. *plur.* 10, 5, 7.
planicies. 3, 4, 7. campique. 3, 7, 9. plan. aperta & lata. 4, 13, 6. equitabilis. S. 1, 4, 18. equitabilis, vaſta. 4, 9, 10. immenſa. 4, 14, 12. impedita ramis. 6, 5, 20. ſpatioſa. 5, 4, 6. 6, 6, 15. pro equitibus eſt planicies. 10, 9, 14. procumbit. 5, 4, 6. *vt contra montes ſurgere dicuntur.* planicie tutior collis. 4, 12, 19. in planum *quos* deducere. 6, 1, 2. plana omnia. 6, 3, 16.
platani contegunt ripas. 5, 4, 8.
Platæenſes. S. 1, 13, 35. *long.* 52, 6. *lat.* 38, 6. *Ptolem. in Eur. tab.* 10.
Plato *Philoſophus.* S. 1, 2, 3. *aliis.* 5, 7, 12.
plauſtra. 6, 2, 16. plauſtris vehuntur naues. 8, 10, 3.
plauſus militum nauticorumque. 9, 9, 26.
plebs infima. 10, 7, 1. vltima. 6, 8, 10. è plebe eſſe. 10, 1, 12.
plenus fiduciæ ac ſpei. 9, 4, 25. lachrymarum. 10, 7, 4. ſpei bonæ. 5, 6, 12. plena deſperationis oratio. 5, 1, 7. hoſtium vrbs. 9, 5, 2. plenum bellatarum mare. 10, 1, 12. pleni alacritatis ac fiduciæ animi. 9, 2, 25. ſpe. 4, 14, 25. plena opulentiæ vehicula. 3, 13, 11.
pleraque belli vana & inania. 7, 11, 25.
ploratus. 10, 5, 7. 10, 6, 3. amicorum. 9, 3, 16.
pluris æſtimare. 5, 8, 6. pluralis *pro ſingulari* ponitur ad intendendam vim orationis. C. 6, 11, 26. *Interſiliuibus. confunditur cum ſing.* V. 5, 2, 19.
plutei, crates. C. 5, 3, 7.
Pnytagoras. 4, 5, 11.
poculum. 3, 6, 8. aureum. 9, 7, 24. plenum redditum. 7, 5, 12. poc. tenens cantat aut loquitur. C. 7, 4, 9. *Poculum.* pocula ingentia. 9, 10, 26. poſita, abiecta. 8, 1, 44.
pœna capitis. 8, 14, 12. ſepulturæ debita. 3, 13, 17. pœnæ meritæ, *violata fidei.* 6, 3, 14. ſimiles, diſpares. 5, 5, 7. pœnas maiores Græcis Perſæ dediſſent ſi &c. 5, 7, 11. conſilii ſpreti expetere. 3, 2, 18. debitas exp. 4, 13, 13.
pœnitentia ſeceſſionis. 5, 10, 8. liberior. 8, 2, 3. fera ſubit regem. 3, 2, 19. crudeliratem conſequitur. 8, 8, 23. pœnitet conſilii. 8, 2, 29. facinoris cogitati. 5, 10, 15. modo conſ. modo pœnitentiæ ipſius. C. 10, 7, 12. *ſimile huic eſt hoc Auguſtini ſub fin. lib.* 9. *Confeſſ.* dolorem meum alio dolore dolebam. pœnitet me fortunæ. 4, 13, 9. ſceleris. 5, 10, 15. victoriæ. 8, 8, 10.
Pœni, *h. e. Carthaginenſes.* 4, 2, 11. 4, 3, 22. C. *&* V. 4, 9, 24. *Ita dicti, quaſi* Phœni *à Phœnicibus, vt Servio ad Virg. l.* 1. *Æn. v.* 306. *placet. eſt & appoſitum apud Statium, & aliis,* Pœnus ager, leo. *à* Pœno *dicitur* bellum Pœnicum *&* Punicum, *vt* mœnire, *&* munire; *ſicut à* pœna punire. *Raderus ad* 4, 2, 11.
Pœonia. *vide* Pæonia.
poëtarum mendacium. 5, 1, 4.
Polemon. C. 4, 8, 4. *alius.* 7, 2, 1. profugit. 7, 1, 10. C. 7, 2, 2. *Videtur poſtea* Carmaniæ ſatrapes *fuiſſe Diodor.* 19, 14.
polentam vibis futuræ muris deſtinare, mos Maced. C. 4, 8, 6. *vt.*
Polidamas. V. 4, 15, 6.
politica aliis bene imperare docet. 8. 1, 3, 9.
polliceri ſibi fortunam. 4, 11, 23. obſequium. 6, 2, 20. operam. 9, 1, 3. ſilentium, operam. 6, 7, 12.
Pollux. C. 8, 5, 8.
Polycletus. S. 1, 2, 13.
Polydamas. 7, 2, 2. miſſus ad Alex. 4. 15, 6. acceptiſſimus Parmenioni. 7, 2, 11. commeatum accipit. S. 10, 4, 4.
Polymnes. 4, 8, 4.
Polyſpercon. 4, 13, 7. *reſtitur* Polyſperchon, *vt Xylander in Plutarchi Pyrrhum c.* 16. *notat.* dux peregrini militis. 4, 13, 28. cum expedita manu relinquitur. 5, 4, 20. Bubacenen in ditionem redigit. 8, 5, 2. Perſam *regem venerantem* ludibrio habet. 8, 5, 22. *Plutarchus Alexand. cap.* 126.

id de Cassandro vradit. Noranos vincit. 8, 11, 1. Cratero in deducendis domum militibus substituitur. S. 10, 4, 6. *Simæi filium facit Arrian.* 2, 3, 2. *sed scrib. ibi* Συμαίθ, *vt mox* 3, 2, 24. *Vide* Simmias.

Polystratus. 5, 13, 24. S. 5, 13, 25. Dario fert aquam. 5, 13, 29. S. 5, 13, 31.

Polytimetus. C. 6, 4, 4. 7, 10, 2. *Eius ostia long.* 103, 0. *lat.* 45, 30. *Ptol. in Asi. tab.* 7.

pomorum ingens modus. 6, 4, 21. succi. 8, 10, 14.

pondus argenti. 3, 13, 16. auri argentique ingens. 3, 11, 20. inhabile. 8, 9, 28. ponderis magni vasa. 10, 1, 24. pondere rudi argentum. 5, 2, 11.

ponere aciem versatilem. 4, 13, 31. arma. 10, 8, 14. carinas nauium. 10, 1, 11. castra ad amnem. 4, 9, 10. cast. sub radicibus montis. 9, 4, 24. genu, **Fußfall thun.** 9, 6, 28. *Stewech. ad Veget. pag.* 318. *f. Seneca Suasoria* 1. *in verbis Osci.* Quæ tam feræ gentes fuerunt, quæ non Alexandrum posito genu adorarint? pon. genua *cui.* 8, 7, 13. multum in misericordia *aliorum.* 5, 5, 11. munimenta manu. 3, 4, 2. posituri arma. 10, 8, 15. poni mensas totis castris. 10, 2, 10. positus in oculeo. 6, 10, 10. in illo fortunæ gradu. 6, 10, 25. infra fastigium magnitudinis. 6, 8, 7. super armamentarium. 6, 7, 22. posito magis rege quam effuso procubuit equus. 8, 14, 34. posita in eo consilio victoria. 4, 13, 7. positam esse in eo victoriam, fi. 5, 6, 3. posita est victoria in illo corpore. 6, 13, 4. positum ante ipsum corpus. 8, 7, 8. positi lecti. 9, 7, 15. positæ aræ. 9, 4, 14. positis armis. 5, 12, 6. castris. 4, 1, 31. castr. ad. 3, 2, 2. posita castra. 8, 10, 7. sunt castra. 6, 5, 6. positis aperto loco castris. 5, 4, 1. positis in medio omnibus. 4, 1, 31. posita pocula. 8, 1, 44. posita recta fronte, à latere, subsidia. 4, 13, 30.

pons intactus. 4, 16, 9. lapideus, flumini impositus. 5, 1, 29. lapideus inter mirabilia Orientis. 5, 1, 29. recisus. 4, 16, 8. erigitur. 7, 5, 17. iungit vrbem. 5, 1, 19. pontem exstrui vetantem hostem tormentis submouere. C. 7, 9, 7. pontes strati. 4, 3, 15. pontibus iunctus Euphrates. 3, 7, 1.

Ponticum mare. 3, 1, 12. 7, 3, 4. 7, 4, 27. Ponticæ gentes. 10, 10, 4. regiones. S. 2, 3, 19. Pontica regna. S. 2, 4, 11. Pontus. S. 2, 8, 15. *long.* 60, 0. *lat.* 42, 30. *Ptolemæus in Asi. tab.* 1.

poplites. 6, 1, 14. poplitibus exceptum corpus. 9, 5, 9.

populares, *ciues, subditi.* 4, 1, 16. 4, 8, 11. 5, 11, 11. 5, 12, 4. 6, 2, 2. 6, 4, 9. 7, 6, 15. 7, 10, 9. 8, 9, 21. & 27. 9, 1, 36. 9, 2, 7. 9, 7, 2. armati. 8, 2, 20.

populari agros. 4, 1, 31. 9, 8, 29. Indos. 9, 10, 7. omnia. 3, 5, 6. regionem, & vrere. 4, 9, 8. terram. 4, 10, 13. vrbes. 4, 1, 11. populantes aquam terramque. V. 3, 10, 8. populatio villarum vicorumque. 10, 8, 13. populationes. 3, 4, 5. populator terræ. 3, 4, 5.

populus liber. 9, 10, 5. hæres est regiarum opum. 10, 6, 23. Rom. salutem suam Principi debet. 10, 9, 3. populi multitudo. 4, 12, 22. populorum nomina certis sectis adtributa. C. 5, 1, 22. *Chaldæi.* C. 4, 12, 4. *Conciti.*

populi *arb.* contegunt ripas. 5, 4, 8.

porrigere dextram. 4, 2, 17. manus. 7, 8, 25. manus ad pecora. 7, 8, 19. *se* tendere *Seneca epist.* 119, 4. *cui* vas. 7, 5, 11.

porta auersa ab hoste. 4, 10, 25. effracta. 4, 5, 17. patefacta. 9, 1, 28. portæ apertæ. 9, 1, 21. claufæ. 9, 1, 27.

portare alimenta plurium dierum. 5, 4, 17. aquam. 5, 7, 7. arma. 9, 10, 15. arma dorso. 5, 13, 8. onera humeris. 3, 13, 7. onera iumentis. 7, 4, 25. secum *talenta.* 5, 6, 9. portantia dorso onera iumenta. 3, 13, 16.

portendere exitium vrbi. 4, 2, 14. fulgorem. 3, 3, 5. ei periculum vitæ. 10, 4, 14. portendi. 7, 7, 8. portenditur augurio excidium. 4, 6, 12. quid sacrificio. 7, 7, 24. gentibus ruina stragesque. 4, 10, 6.

Porticanus. C. 9, 8, 11.

portio seruatur (*proportio*) 7, 11, 12. 9, 1, 6. *Ita sæpe Plinius.*

portus vrbis. 10, 2, 1. aditus portus. S. 2, 7, 17. ostium portus *vocat Liuius* 36, 45, 5.

Porus. 8, 12, 13. *ad deditionem solicitatur.* 8, 13, 2. Pori literæ *ad Alex.* 10, 1, 20. magnitudo. 8, 14, 13. Porum consequitur Alexander. 8, 14, 38. & Taxilem *reconciliat inuicem Alex.* 9, 3, 22.

poscit res locusque. 5, 13, 8. natura spiritum. V. 6, 10, 33. poscere alienum. 7, 1, 35. aquam. 5, 13, 29. aq. & terram. 5, 10, 8. difficilima quæque. 6, 2, 20. ferrum in remedia. 10, 4, 18.

posse. poteram. 3, 8, 14. V. 7, 5, 33. *Acidal.* potueram. celeritate quanta poterat agmen. V. 3, 7, 1. potens corporis. 9, 5, 13. iræ non erat. 4, 2, 5. mei non eram. 4, 13, 23. mentis haudquaquam. 7, 4, 19. vix potens mentis. 7, 4, 3. *sic in Ouidy trist.* 2, 139. *pro* nulla quidem sanæ grauior mentique potenti Pœna est, sano & mentisque *legerim.* potens superstitionis, **der sich nicht läßt davon abzuhalten.** 7, 7, 21. potentior & potior. V. 5, 5, 21. potentia successorum. 10, 4, 19. concessa regi in hominum vtilitatem, non perniciem. S. 1, 3, 18. potentiæ vinculum fortuna. S. 1, 7, 30. potentiam discordiis auctam consensus obruit. S. 1, 7, 33. non minus honestis artibus, quam potentia præstare ceteros. S. 1, 3, 7. quæsita flagitio. 10, 1, 27. scelere, non diuturna. 10, 1, 6. exstinxit *rumorem.* 10, 10, 18. potestas regum nihil valebat, nisi prius valuisset auctoritas. 6, 8, 25. potestatem dicendæ causæ fieri. 6, 9, 31. in pot. redigi. 7, 6, 14. venire. 6, 6, 32. ven. hostium. 3, 11, 11. regis. 8, 11, 2. facta potestate dicendi. 7, 1, 18. regnandi. 4, 1, 17. veniendi. 6, 5, 26. in pot. *suine* esse. 10, 7, 9. regis se futurum. 8, 2, 30. medentium esse, *permittere se medicis.* 3, 5, 14. viri esse. 8, 3, 7. in pot. habere vocem & gemitus. 6, 11, 16. *quos.* 7, 8, 19. *quid.* 7, 11, 10. fortunam. 10, 5, 35.

possessio imperii longa. 10, 1, 23. rerum secura. 6, 3, 5. diuturna non est, in quam gladio inducimur. 8, 8, 11. possidere terras. 4, 11, 13. possessum certo iure. 4, 1, 27.

post aulæa stare. 8, 5, 21. paucis post diebus. 9, 8, 1. postquam & postquam *permutata.* V. 4, 7, 2. 8, 2, 1. & 38. 8, 9, 19. septimo die postquam. 4, 7, 2.

posteritas perpetua, diuturna. 10, 9, 6. furda. 5, 8, 10. postero die. 6, 8, 23. 6, 11, 27. 7, 2, 15. 8, 4, 18. 8, 6, 28. 9, 7, 17. *vbi* V. postridie, *quod idem est: dictum quasi* posteri die, *more antiquo*, vt die quinti, die pristini, pro *quo* pridie *iam dicti* conuerso compositionis ordine, *notas Agell.* 10, 24. in posterum *scil.* diem. 8, 1, 22. in posterum diem differre. 6, 11, 9. posteri exoleuerunt. 7, 6, 27. credunt quantum præsens ætas spopondit. 8, 5, 11. habuerunt reges. 8, 6, 6. ob delicta maiorum non puniendi. C. 7, 5, 35.

postferendus nulli robore animi & corporis. 7, 4, 34. *Dauisquius in Silium pag.* 98. *f.*

postulare aquam terramque. 3, 10, 8. missionem. 10, 2, 12. postulabat magis quam petebat. 4, 1, 8.

potens. potestas. *Vide* posse.

Potidea. S. 1, 1, 26.

potio. 7, 5, 14. Regis suprema. 10, 10, 17. medicata. 3, 6, 2. prægustata. 10, 4, 20.

potior nemo, quam. 4, 1, 19. pudor metu. 8, 14, 22. potiorem eligere, **einen tüchtigern.** 10, 8, 19. omnia deditione potiora. 9, 1, 20. futura præsentibus. 4, 1, 29.

potiri regionis. 5, 10, 4. oppido. 9, 8, 29. potitus Pelusii. 4, 1, 30. vrbis. 3, 7, 2. potiturus Asiæ. 3, 1, 16. *Vide Ind. Flor.* potiundi loci cupido. 7, 8, 20. potiundæ pertæ spes. 8, 11, 19.

potu insalubris. 7, 10, 13.

Practius. S. 2, 4, 13. *apud Arrianum* 1, 5, 16. Πραξάκλεως *scribunt, vitiose.*

præ fortibus. 10, 4, 5. gaudio. 7, 8, 5. metu. 3, 8, 29. se ferens notas perturbationis. 6, 7, 18.

prærultus *annis.* 8, 11, 7. prærlta aqua. 9, 9, 19. fossa. 8, 13, 17. prærltum mare. 4, 2, 9. & 19. sabulum. 4, 7, 7. prærltæ arbores. 6, 4, 3. fossæ. 5, 5, 1. rupes. 8, 10, 24. syluæ. 6, 5, 13. præ & pro *permutata. Inde* præmouere & promouere. V. 4, 1, 3. præter & propter. V. 4, 11, 16.

præbere æs stupamque & vela. 10, 1, 19. alimenta terris. 4, 8, 6. aures faciles

quibus. 8, 6, 24. aures propitias *quibus*. 9, 3, 6. corpus sine motu. 9, 5, 28. frumentum copiis. 8, 12, 15. præbet iter cuniculus. 8, 2, 1. iter quietum dies. 8, 4, 2. præbita omnia large ad epulas. 8, 10, 17. se continendum. 9, 5, 27. se ducem sceleri. 6, 9, 4. speciem. 3, 1, 13. C. 3, 8, 17. 8, 13, 21. speciem agminis. 3, 13, 8. ignis. 4, 12, 14. insulæ. 3, 1, 13. visentis. 10, 5, 1. spectaculum *quibus*. 4, 4, 17. suspicionem *cui*. 6, 2, 6. susp. initi sceleris consilii. 3, 7, 13. terga, *fugam spectare*. 4, 14, 14.

præcauere nihil. 5, 13, 11.

præcedens vox sequenti coniuncta. *sic* V. 7, 9, 2. ingenia, *pro* in genua *legitur*. *Hinc quoque corruptum censeo Sallustii fragmentum* H. 1, 4, 46. per calonum corpora, ad medium quasi deinsuper adstantium manibus in murum attollitur. *quod antiquam esse corruptionem patet ex Nonio, qui vocabuli monstrum inde formauit*, deinsuper. *leg. enim*, per c. corpora ad medium quasi, dein superadstantium &c. *Inde factum, cum iterum diuelleretur, vt vnius vocis litera adhæresceret alteri. sic* V. 7, 4, 33. transfugas Artib. *pro* transfuga Satib. V. 7, 4, 34. *ex vocib.* arbitrium agis, *factum est* arb. magis. *sic in Curtio* 4, 3, 9. superque *ex duabus in vnam vocem coaluit, quamquam enim ferri possit, verius legatur*: super quæ alia strues &c. vinxerat. *&* 5, 4, 12. neminemeorum *ambiguum reliquit*, eorum, *an* meorum *rectius legatur*. *Adde supra* duo.

præceps fuga. 5, 13, 2. ad supplicia repræsentanda. 10, 1, 39. in salum murus. 4, 2, 9. in profundum terra ruit. 4, 3, 7. alueus. 9, 9, 9. *annus* subit terram. 6, 4, 5. animus. 6, 9, 11. fluuius deuoluitur. 5, 3, 1. saltus. 9, 5, 2. ira. 8, 1, 48. rupes. 8, 11, 5. senectus, *extrema*. 6, 5, 3. *Fori Index. Liu.* 4, 9. temeritas. 3, 5, 14. consilium. 7, 7, 20. iter. 5, 4, 12, 7, 4, 22. remedium. 3, 6, 2. *Raderus*. in noctem tempus diei. 4, 16, 18. in præceps se iactare. 5, 6, 7. ex præcipiti deuolui. 7, 11, 16. in præcipiti & lubrico stare. 6, 4, 10. præcipites recidebant. 8, 11, 13. fossæ. 5, 3, 1. præcipitia ingenia. 8, 1, 35. *Raderus*.

præcidere. præcisæ manus. 3, 8, 15.

præcipere *cui quid*, *tradere*. *docere quem*. 4, 13, 8. *hoc sensu apud Sueton. Ner. cap.* 7. C. Cæsari præcipere. *qui sensus peculiaris quamquam anteriori vocabulæ à* præceptorum *vocabulo, agnatus est*. præceptum est cui, vt. 3, 3, 1. *Est etiam* præcipere S. 1, 3, 2. *anticapere, præripere, quæ duæ voces ob significationis etiam affinitatem crebrissime permutantur. vt* V. 9, 10, 14. præcipere aliquantum interualli. 9, 6, 2. cuncta incendio. V. 4, 10, 13. præcipit me fatum. 9, 6, 26. præcipere multum viæ. 4, 16, 3. omen victoriæ, gratulationem. 4, 4, 5. quantum itineris festinando. 9, 10, 14. quod celeritate. V. 4, 1, 3. *Græcis ad verbum* προλαμβάνειν. *Plutarch. Alex. cap.* 33. Δαρεῖον μὴ ἐᾷν εἰδέναι, ἢ. σπεύδειν τὸ προλαβεῖν. *Ceterum vbi rapida celeritas indicatur*, præripiendi *vocem antefero*.

præcipitare curricula in voragines &c. 8, 14, 8. impulsos. 4, 4, 11. propugnatores. 4, 15, 15. se in flumen. 4, 16, 16. se in ignes, petras. 6, 6, 32. *quem* ex equo. 4, 9, 23. *quos* in altum. 4, 2, 15. *quem* in terram. 8, 5, 24. præcipitare *neutraliter*. V. 6, 6, 32. præcipitantur in proras nauigia. 9, 9, 20. præcipitatus ex equo. 7, 4, 37. præcipitati in terram. 8, 14, 30. per saxa, per cotes. 8, 11, 23. præcipitia ingentia. V. 8, 1, 35.

præcipuus honor. 8, 6, 5. labor. 4, 9, 19.

præco. 10, 6, 2. præconis officium. 8, 1, 5, 25.

præcordia tenduntur premente limo. 4, 16, 13. *Augustin. Tom. 2. pag.* 789. *B.*

præcox fructus. 8, 5, 15. *Raderus*. gaudium. 4, 15, 11.

præda hostis. 6, 9, 23. Macedonum. 6, 2, 10. tot nationum. 7, 8, 22. victoris. 7, 6, 16. Asiatica. 10, 2, 26. communis. 4, 14, 6. gratior pecunia. 3, 13, 6. opima, parata. 5, 1, 4. op. 9, 1, 2. parata. 4, 14, 11. 9, 10, 27. parta per scelus vltimum. 6, 12, 17. parta, adquirenda. 9, 2, 10. *Vide* parta *in* parcus. Persica. 4, 1, 26. ante victoriam non persequenda. C. 4, 15, 7. prænunciata. 10, 6, 24. preciosior. 5, 6, 4. proxima. 6, 2, 10. recepta. 4, 1, 4. prædæ communis exsors. 4, 14, 6. prædæ *cui* esse. 5, 1, 6. præda onusti. 5, 12, 17. in insidias inlecti. C. 8, 1, 4. magnæ actæ sunt. 9, 10, 7. magnæ pecorum armentorumque actæ sunt. 9, 8, 29. prædabundus. 8, 1, 5. prædantes. 3, 15, 12.

prædicere futura. 8, 9, 33. fut. instinctu. 8, 6, 16.

præditus optimis moribus artibusque. 8, 8, 22. opibus tantis. 10, 1, 32. præditi sapientia. 8, 5, 12.

præesse. 5, 11, 12. castris. 5, 4, 21. Ciliciæ. 3, 4, 3. copiis. 10, 10, 4. cornibus. 4, 13, 34. Mediæ, copiis. 6, 8, 18. Mediæ. 6, 9, 11. prouinciæ. 10, 1, 2. regioni. 8, 4, 21. reg. vrbique. 8, 10, 22. vrbi ædificandæ. 4, 8, 2. in Media. 6, 11, 6.

præfari. 7, 4, 9. præfatus, relatam sibi gratiam. 8, 4, 20. se adferre &c. 6, 7, 3.

præferre læua amiculum, dextra stipitem. 9, 7, 20. præferens lanceas dextra. 6, 5, 26. lauream dex. 4, 15, 27. spolia. 7, 4, 40. verbenas manu. 4, 13, 15. præfertur ignis altaribus. 3, 3, 9. 4, 14, 24. simulacrum agmini. 8, 14, 11. præferuntur cancis leones. 5, 1, 21. præferre (*præ se ferre*) indicium grau. consilii. 6, 9, 13. præfert vultus malum ingens. 4, 10, 26. præferens dolorem vultu. 6, 9, 1. motum animi vultu & oculis. 8, 6, 16. lætitiæ speciem vultus. 7, 2, 24. præfertur (*præextitur*) titulus speciosus. 7, 5, 20. sceleri titulum officii. 5, 10, 12. odio speciem pietatis. 6, 8, 4. præferre (*anteponere*) quem omnibus. 7, 1, 29. præferens omnia præsentibus. 8, 1, 30. præferri propinquis, ducibus. 8, 5, 8.

præficere *quem* Ægypto. 5, 8, 4. classi, copiis. 3, 1, 19. operi. 4, 3, 1. regioni. 6, 6, 13. Syriæ. 4, 8, 9. satrapen. 6, 6, 20. præfectus classis. 4, 1, 37. 4, 8, 15. Damasci. 3, 13, 2. equitatus. 6, 8, 11. equitum. 4, 9, 7. & 24. ἵππαρχοι *appellant Græci. quales in exercitu Xerxis fuerunt, apud Herod* 7, 88. *item in prouinciis, apud Ioseph. antiquit.* 11, 4. *p.* 367. *vnde confirmari possunt, quæ supra diximus in* Hipparchus. præfectus regionis. 5, 8, 4. conterritus. 3, 13, 10. præfecti Alexandri. 4, 5, 16. copiarum. 6, 2, 18. exercituum. 3, 11, 10. Indiæ. 9, 10, 22. regionum. 9, 10, 17.

præfixæ ferro hastæ. 3, 2, 7. 4, 9, 5. præfixa auro spicula. 3, 3, 20.

prægnans Roxane. 10, 6, 9.

prægrauis poculis &c. currus. 9, 10, 26. prægraue turba, farcinis agmen. 3, 3, 27. imperium. 4, 11, 8. prægraues hastæ. 8, 10, 32. sagittæ. 8, 14, 19.

prægressus. 8, 12, 2.

prægustare potum regis. 10, 4, 20. prægustata potio. *Ibidem*.

præhendere. 5, 13, 20. præhensus manu. 7, 11, 24.

præire. V. 4, 13, 8. preces regi. C. 4, 13, 8. & 15. præeunte te irrauimus in tua verba. 7, 1, 29. *hoc est, conceptis verbis, in præscriptam & solennem formulam. Plinius epist.* 10, 60, 2. præiimus & commilitonibus iusiurandum more solenni præstantibus, & prouincialibus. *idem* 10, 97, 5. quum præeunte me deos appellarent. *Adde eundem* 10, 102. & 104.

præiudicium. 7, 1, 20.

prælium. *Vide* proelium.

prælongæ. 8, 14, 6.

præmittere caduceatorem. 3, 1, 6. commeatus. 8, 10, 13. equites. 4, 9, 24. 9, 9, 23. quem ad. 3, 7, 6. 4, 2, 12. 5, 13, 9. præmittens speculatores. 6, 4, 14. præmissus. 3, 4, 14. 4, 12, 4. præmisso equite. 8, 2, 32. præmissum agmen. V. 4, 12, 4. præmissi speculatores. 3, 8, 17. 4, 9, 15.

præmium celeritatis. 5, 13, 4. proditionis. 5, 12, 5. Regis occisi. 6, 11, 29. victoriæ maius. 8, 1, 34. præmia certantium. C. 10, 8, 16. gloriæ. V. 6, 3, 17. seruitutis. S. 1, 7, 28. victoriæ. 4, 5, 7. 4, 14, 6. 6, 3, 15. 10, 2, 26. vict. vbertima nos exspectant. 6, 3, 5. maiora periculis. 3, 8, 21. 9, 2, 27. præmiis oneratus. V. 7, 2, 17. propositis suos excitare. C. 5, 2, 2.

præmonitus ne. 10, 4, 19.

præoptabat violari. 5, 12, 5.

præparare. 8, 5, 10. aditum spei. 5, 9, 3. aquam. 7, 5, 7. aures sibi. 6, 2, 21. classem. 3, 5, 7. se prælio, fugæ. 5, 8, 2. ventrem epulis. 9, 7, 16. præparans posteritati miraculum. 9, 3, 21. præparari. 4, 2, 12. omnia. 4, 13, 1. præparata stipendio pecunia. 3, 13, 10. præparatum erat genus auxilii. 8,

altitudinem cauernæ, tieff gegraben. 5, 1, 28. manus. 7, 8, 24.
pretiose. pretium. *Vide* preciose. precium.
Priamus. S. 2, 4, 5.
Priapenorum vrbs. S. 2, 4, 14. *apud Arrian.* 1, 5, 17. *falso legimus* πεμπτων πολιν, *pro* πεζων. ἱππευσι δ' ἡσαν ἐπι τω πεμπτω, τω πεμπτην πεφ' αὐτης (*al.* αὐτης.) *ait Strabo lib.* 13. *p.* 587. *d.*
pridie quam. 7, 1, 13. & 15.
primo & primum *confusa.* V. 3, 6, 16.
primordium operum. 9, 2, 11. à primordiis belli. 9, 6, 17.
primores eorum. 7, 2, 30. gentis. 8, 1, 9. inter prim. dimicare. 4, 6, 17. & 24.
primus aditus finium. 8, 13, 2. primum regem operi manum admouere. C. 4, 2, 18. *Opus.* ex primo successu cetera augurantur mortales. S. 2, 8, 12. C. 3, 1, 19. prima luce, ἀμα τω. 5, 5, 3. 6, 5, 12. 6, 11, 27. 7, 2, 20. 8, 2, 8. prima Persis, das vordere Land. 5, 3, 3. species. 5, 9, 3. 9, 8, 20. vespera. 5, 13, 10. 7, 5, 13. vigilia. 4, 10, 2. primi. 5, 13, 10. prima quæque damnamus. 6, 6, 27. fordent quum maiora quæque sperantur. 10, 10, 8.
princeps. 10, 9, 3. agminis. 4, 13, 28. coniurationis. 6, 10, 22. gentis captus. 9, 8, 16. purpuratorum. 3, 13, 13. principi coniurationis periculum non contemnendum. S. 2, 11, 11. quando liceat indicta caussa reum necare. C. 7, 2, 13. principes amicorum. 6, 6, 11. 6, 11, 39. 8, 1, 18. 8, 5, 9. 9, 6, 4. 10, 6, 1. cognatorum. 4, 11, 1. feminarum. 10, 1, 3. iuuentutis nobilissimæ. 6, 9, 21. Macedoniæ. 5, 1, 41. Macedonum. 4, 6, 2. 8, 1, 9. 8, 6, 2. militum. 4, 10, 4. mil. Persicis vestibus ornati. 6, 6, 7. viri. 10, 10, 1. humilioribus pares sunt *apud Scythas.* 7, 6, 11. plerumque superbe & licentiose agunt. S. 1, 4, 8. principum liberi. 5, 1, 42. ad princ. mentem ingenia moresque temperantur. S. 1, 3, 32.
principium bellorum ciuilium. 10, 9, 19. motus maioris. 3, 12, 3. soluendarum legum. 10, 2, 5. in principio rerum. 5, 1, 8. principia seditionis. 9, 4, 22. tumultus. 7, 4, 32.
priores in theatro sedes. C. 10, 4, 7.
pristinus fulgor. 4, 10, 3. mos. 5, 10, 12. 6, 2, 8. pristina fortuna. 5, 1, 8. 8, 10, 35.
priuatus *opponitur* Regi. 7, 7, 24. 8, 12, 5.
pro & per. V. 5, 3, 15. V. 5, 6, 18. V. 8, 1, 49. V. 8, 12, 5. pro concione. 4, 10, 16. pro conc. indicare. 4, 3, 21. pro hoste erat. 5, 6, 4. pro libertate, dominatione pugnare. 6, 1, 8. pro fide experiri victima. 5, 3, 4. maior quam pro statu sonus. 5, 4, 25. sella excelsior quam pro habitu corporis. 5, 2, 13. pro hab. naturæ. 5, 6, 18. pro iure amicitiæ. 6, 9, 18. pro merito cuiusque. 5, 6, 20. pro opere stare, *ante opus.* 4, 2, 21. haudquaquam pro re oratio. 6, 9, 29. pro se quisque. 3, 6, 17. 4, 7, 14. 6, 2, 20. pro se quisq. certabant. 7, 6, 8. pro seditione res erat. 4, 10, 4. *Sic duo MSS quod spernere non audeo. Eleganter ea particula habet vim similitudinis & æstimationis. Sic Comicus:* Istuc mihi pro cibo est, *h. e. instar cibi. Sic Ouid. epist. Briseidos v.* 98. At mea pro nullo pondere verba cadunt, *h. e. quasi nullum habeant pondus. Male magni viri legunt,* proh nullo. *Sic l.* 3. *Metam. v.* 333. gratius Saturnia iusto, Nec pro materia fertur doluisse. *Sic Tacitus:* pro sepulchris spernuntur. pro alienigenis arcebant. *Inde illa,* pro parte, & pro parte virili, *aliaque notissima. Gronouius in Epist. ad Bernegg.* pro spe ipsius. 6, 9, 29. *Sic Tacit. H.* 3, 52, 5. pro victore se gerere. 4, 16, 28.
proauus *pro* abauo. C. 6, 11, 26. f.
probabilis caussa. 7, 1, 14. 10, 9, 1. probari *ei* supplicia. 8. 8, 5. probata nutrix. S. 1, 2, 6. probe nosse. 6, 1, 19. probitas, caussa paupertatis. 4, 1, 20. probus. 7, 4, 8.
probrum militiæ. 9, 10, 28. probra impensa in iuuenem. 10, 7, 5.
procax licentia. 10, 2, 15. procaciter ortus sermo. 8, 1, 32. procacius se gerere. 8, 8, 3. procacissime. 8, 1, 34.
procedere. *marchirn.* 3, 3, 8. 3, 14, 21. C. 3, 12, 3. processit agmen ad. 3, 7, 14. exercitus incompositus. 5, 13, 11. procedere multum viæ. 4, 16, 3. 100 stadia. 4, 12, 13. 5, 13, 6. & 11. 6, 4, 20. & 23. 9, 4, 4. 9, 9, 3. itinere campestri. 5, 3, 16. semita. 5, 4, 21. in concionem. 6, 9, 1. 7, 1, 5. in mare 100 stadia. 9, 9, 27. in medium. 10, 6, 18. inter electas. 8, 4, 24. cum equite. 8, 2, 32. ex tenebris & carcere. 5, 5, 10. longius. 9, 9, 4. long. in Oceanum. 10, 1, 10. quo intenderat. 5, 6, 12. sensim. 5, 4, 20. strenue. 3, 8, 23. vltra. 4. 12, 4.
procella effundit imbrem. 8, 13, 23. eff. nitem. 3, 13, 7. procellæ coortæ. 10, 1, 44. excutiunt imbrem. 4, 7, 14. procellosus dies. 8, 4, 2. procellosum fretum. 10, 7, 11.
proceri homines. C. 8, 14, 13 C. 9, 1, 28. proceræ arbores. 4, 2, 16. 7, 9, 15. 9, 1, 9. proceritas arborum. 5, 1, 32. intra proceritatem stat habitus corporis. S. 1, 2, 9.
procidunt turres. 9, 8, 12.
proclamare. 8, 1, 41.
procreare *quem* infelicem. 6, 10, 32.
procul. 6, 1, 15. acie. C. 4, 13, 35. haud procul. 5, 13, 4. proc. amne. 7, 7, 1. 9, 8, 3. conspectu host. 4, 3, 10. Europa. 5, 5, 14. gente *qua* siti. 4, 6, 3. iactu teli abesse. 4, 3, 8. insula. 8, 13, 18. lacu. 9, 10, 1. Memphi. 4, 7, 4. munimentis. 4, 4, 4. muro. 9, 5, 4. muris. 4, 3, 20. ripa. 8, 13, 17. sede. 4, 7, 5. vrbe. 5, 3, 5. *Vide Giphan. obstru. Latin.* 290. *f. Sallust. Incert.* 3, 8. *p* procul abhorrens. 6, 7, 11. visentes. 5, 4, 8. conspici. 3, 8, 18. sequi. 5, 2, 20.
proculcare niues. 6, 3, 16. proculcatur ala ipso impetu. 3, 11, 14.
procumbere. 4, 15, 17. procumbit elephantus in genua. 8, 14, 39. equus deficiens. 8, 14, 34. exanimis super corpus amici. 8, 11, 16. planicies spatiosa. 5, 4, 6. *nam summa iuga* surgere & tolli *dicuntur: ita* 5, 4, 23. iugum montium paulatim se demittere *aiebat.* & 5, 3, 16. dorsum mont. in Persidem excurrere, *translatione vocum vsus quæ proprie de rebus quæ moueri possunt, vsurpantur. Sic ponitur apud Plinium* 5, 29, 20. *vox* residens *de Mimante monte & Coryco promontorio.* procubuit semianimis. 9, 5, 17. procubuerant dimicantes. 3, 11, 9. exanimes. 5, 9, 8. nauigia in latera. 9, 9, 20. procumbere in arma. 6, 1, 15. in genua. 8, 14, 39. in os, pronum. 3, 11, 9. 9, 5, 13. super corpus amici. 10, 4, 12. procumbens. 5, 2, 22. procumbentes humi venerantur regem. 5, 10, 13. procumbere, *adorandi caussa.* 8, 5, 21.
procurare imperium. 10, 10, 7.
procurrit latus in longitudinem 100 stadiorum. 5, 4, 5.
prodere & tradere *passim confunduntur, vt* V. 3, 12, 6. 5, 1, 26. *etiam vbi interest, sicut apud Ciceron. de diuin.* 2, 54. f. vt (id quod proditum est à maioribus) iniussu senatus ne legantur quidem libri *aio enim leg.* quod traditum est. produnt animum lachrimæ. 5, 2, 19. fugam insignia. 3, 11, 11. prodere *quem.* 6, 7, 9. voluntatem & consilium *cuius.* 8, 2, 30. regem. 4, 10, 16. exemplum. 8, 5, 2. prodente te. 7, 7, 24. prodi. 8, 3, 4. cultu. 3, 12, 5. produntur occulta. 4, 6, 6. proditum est memoriæ. 5, 1, 26. & 35. 6, 1, 7. 7, 8, 11. 8, 4, 14. 9, 1, 33. prodi, *deseri, destitui.* 3, 4, 5. *sic* S. 1, 11, 22. prodere, *hoc est, in periculo destituere, & damno exponere.* proditio venalis. 3, 8, 3. proditor amatoris. 6, 7, 11. fortunæ tantæ. 3, 13, 17. imperii regnique sui. 8, 14, 36. Sardium. 5, 1, 43. interfectus. 3, 13, 17. proditori nulla quies. 6, 10, 14. proditores. 7, 5, 32. proditorum præmiis solicitantur *aliorum* animi. 5, 8, 9.
prodire extra specum. 7, 11, 24.
producentes (*adducentes Regi libidinis caussa. Sic Suet. Aug.* c. 42. deducere) 6, 2, 6. produci ex carcere. 8, 7, 9. 8, 8, 19. producti. 6, 9, 7. ad ministeria, *promouit,* hervorgezogen. 7, 1, 11.
prœliandum comminus. 8, 14, 3. prœlium anceps. 8, 2, 16. commissum. 7, 4, 33. infelix. 4, 1, 32. iustum. 3, 13, 8. leue. 8, 10, 4. memorabile. 5, 4, 31. nauale. 4, 1, 11. omissum. 5, 2, 5. renouatum. 5, 4, 34. 9, 8, 19. apud Isson. 4, 1, 34. elanguerat. 4, 15, 19. prœlium spectare, inire. 6, 1, 10. prœlia leuia. 8, 13, 12. secunda. 4, 6, 31.
profanare pudorem. 5, 1, 38.
profectio. 10, 4, 14.
profecto. 5, 11, 7. 8, 3, 4. 9, 1, 18.
proferre arma in Europam. 7, 7, 23. con-

continentiam in fortunam regni. 4, 1, 22. pauca. 7, 1, 8.

professio æris *alieni*. 10, 2, 10. artium honestarum. 8, 5, 7. artis magicæ. 7, 4, 8. profiteri. 7, 7, 24. æs alienum, **schulden angeben.** 10, 2, 9. indicium. 8, 6, 23. *idem fecerunt apud Sallust. Cat.* 47, 1. *&* 48, 4. Volturcius *&* Tarquinius; *sed* fide publica *impunitatis fiduciam nacti. hæc enim merces erat indicium qui & ipsi in consortio scelesti consilij fuerant. Multa eius rei exempla apud Tacit. vt* 6, 3, 6. 11, 35, 5. *&c. Idem constituerunt Impp. in f. l.* 5 C. *ad l. Iul. maiest. Agonius in cap.* 11. *orat. Cicer. quæ diuinatio inscribitur, p.* 30. *ad verbum*, si tibi indicium postulas; *ita notas:* Certa sunt quibus impunitas indici datur, in caussa proditionis, maiestatis, & si quid huiusmodi est. Certæ etiam personæ sunt quæ indices fieri possint. Itaque neque repetundarum caussa per indices agi solet; neque senatoria persona potest indicium profiteri saluis legibus. Index est autem, qui facinoris, cuius ipse est conscius latebras indicat, impunitate proposita. Est autem sensus: index potes esse, si tibi hoc licet. accusator, de qua re agimus, esse non potes. Satis contumeliose, tanquam leuem hominem, exagitauit Cæcilium. *hæc ille.* profiteri se digniorem. 10, 8, 20. studia sua (*fauorem*) lachrimis, adclamationib. 7, 2, 7. professus *&* confessus. V. 7, 7, 24. palam professi. 10, 2, 13.

proficere auctoritate apud. 7, 7, 21. monendo. 8, 14, 24. ad spem salutis. 9, 10, 14.

proficisci. profecti Scythia. 4, 12, 11.

profligatus hostis. 4, 15, 19.

profluunt ex montibus amnes. 5, 1, 13. profluuium sanguinis. 9, 5, 24. *&* 29.

profugere. 3, 9, 11. profugerant duces. 9, 9, 1. serui dominos. 10, 2, 20. profugere in. 6, 6, 16. *in* montes. 9, 8, 28. profugi ex. 4, 1, 39.

profundere lacrymas. 4, 10, 20. 5, 5, 7. *&* 8. 5, 10, 13. profuso sanguine. 8, 14, 32. profusus ex omnibus membris sudor. 8, 2, 38.

profundus alueus. 8, 13, 8. venter. 10, 2, 26. *Scip. Gentil. in Apoleg. Apulej pag.* 526. profundum æquor. 4, 7, 11. mare. 10, 7, 11. salum. 9, 9, 20. profundo incubans nox, *h. e. mari.* 9, 4, 18. *Senec. de Benef.* 7, 2, 7. profundum, inexploratum & immensum. ex profundo motum mare. 4, 3, 6. profundæ syluæ. 7, 7, 4.

progredi *&* consistere *opposita.* 4, 15, 16. caute, sensim. 5, 5, 1. progrediendum vltra. 3, 7, 8. progressus *tot* stadia. 4, 9, 10. inde. 3, 7, 7.

prohibet festinatio acciri. 5, 2, 9. prohibere *consilium.* 7, 6, 24. hostem. 3, 4, 4. host. transitu. 8, 13, 5. inclusos, *ne possint fugere.* 4, 14, 15. finibus *quos.* 10, 2, 6. sepultura *quem.* 8, 2, 12. prohibuit perspici. 4, 12, 20. prohibeant dii à nobis impias mentes. 9, 3, 5. prohiberi aues. 7, 5, 41. occursu *cuius.* 8, 3, 4. id facere, vociferatione. 9, 7, 9. prohibiti aditu. 10, 3, 5. adire. 9, 3, 18.

proiicere arma ante ianuam. 10, 4, 5. velamenta. 5, 1, 38. semet in flumen. 9, 4, 12. proiectis amiculo & literis. 3, 6, 10.

prolatare, *sæpius proferre & differre.* 10, 2, 10. *de prolationibus vide Polleti histor. fori Rom.* 4, 15.

promere rem olim agitatam in animo. 9, 6, 26. promptus manu. 5, 1, 18. prompta audacia. 8, 11, 11. libertas. 8, 5, 13. promptæ ad omne discrimen audaciæ esse. 9, 6, 10. promptius illis nihil ad bella. 7, 2, 38. promptioribus animis. 9, 1, 1. promptissimus bellator. 9, 8, 23. promptissimi. 3, 10, 10. 4, 6, 3. 7, 6, 3. 9, 8, 21. iuuenes. 8, 11, 9. *&* 17. iuuentus. 6, 8, 20. 8, 13, 14. militum. 7, 6, 22. facile cadunt. C. 3, 11, 11. *Sed.* promptius. 7, 5, 21. resistere. 6, 1, 1. promptissime pugnare. 4, 16, 28.

Prometheus. C. 7, 3, 22.

prominent comæ. 5, 6, 18. vngues. 9, 10, 9.

promittit *&* permittit. V. 5, 3, 15. ratio, hoc futurum. 5, 9, 5. promittere aliena sibi. 4, 5, 7. docem. 4, 11, 19. operam. 7, 2, 17. pignus. 8, 2, 31. ingentia, regnum. 6, 7, 11. promissum. 3, 6, 2. promissa Bessi. 5, 12, 19.

5, 12, 19. promissis aures occludere. 5, 1, 7, 33.

promontorium Atticæ terræ Sunium. 10, 2, 1.

promouere asseres tormento. 4, 3, 24. copias *aliquo.* 4, 1, 30. gradum. 3, 11, 5. promotus. V. 9, 7, 16. ad gradum *quem* ab humili ordine. 6, 11, 1.

pronunciare, *in iudicio*, **den Außspruch thun.** 10, 1, 7. *publice significare.* 4, 2, 17. C. 4, 10, 1. pronunciat vt. 4, 13, 20. pronunciari iter ad. 4, 8, 16. it. in. 7, 3, 1. it. in posterum diem. 6, 8, 15. it. in proximum *d.* 4, 10, 1. iubet per interpretem. 6, 5, 19. iussit. 8, 4, 18. iuss. se daturum. 3, 5, 15. pronunciata præda. 10, 6, 24. pronunciatis his per præcones. 4, 4, 14.

pronus conruit. 8, 5, 24. pronum corpus. 5, 12, 8. proni in ora iacent. 3, 11, 9. metu ad deteriora credenda. C. 4, 3, 22. prona omnia. 6, 3, 16. montis. 7, 11, 3. montium. 5, 3, 18.

propagare latius stirpem generis *sui.* 10, 3, 12.

propalam. 5, 10, 7.

prope seditionem peruenire. 10, 6, 12. *ita Tacitus* 6, 13, 1. iuxta sed. ventum. prope sed. res erat (*alij legunt*, pro seditione) 4, 10, 4. propior amicitiæ locus. 9, 2, 7. fontem cauerna. 6, 4, 7. propius ipsum considere. 7, 7, 9. *sic construit Sallust. Catil.* 11, 1. quod tamen vitium propius virtutem erat. propius adcedere. 5, 13, 25. propiora mari. 8, 9, 12.

propellere hostes. 6, 1, 1. onera. 5, 3, 21. pecora. 8, 1, 4. subeuntes. 3, 4, 11. propelliti vmbonibus acies. 3, 10, 6. propulsus ad vltima amore. 6, 4, 11.

properabat effugere. 5, 10, 15. properant enare. 9, 9, 18. properantes enauigare. 9, 9, 13. ad bellum ciuile. 10, 8, 17. propere. 9, 3, 20.

propinquitate arcta iuncti. 3, 12, 14. propinqui Darii. 6, 2, 7. 6, 5, 1. propinquorum nobilissimi. 3, 3, 22. nocentium insontes non puniendi. C. 6, 11, 20. C. 8, 7, 16.

propitiare Iouem, Miner. Vict. 4, 13, 15. propitiatur Iupiter carmine. 4, 7, 25. propitii Dii. 8, 5, 19. Alexandro. 7, 5, 25. propitiæ aures. 9, 3, 6.

proponere omnia crudelitatis instrumenta. 6, 11, 13. præmia certantib. 5, 2, 2.

Propontis. S. 2, 1, 18. iuxta Bithyniam diffunditur. S. 2, 3, 19. *long.* 56, 0. *lat.* 42, 10. *Ptol. in Eur. tab.* 9.

propter *omissum.* C. 3, 5, 9. propter venas. C. 5, 1, 12. *Propter, h. e. iuxta. sic Apulei. lib.* 9. *p.* 393. seruuli cubiculum propter astantes.

propugnantes. 4, 3, 15. è muris. 4, 4, 11. propugnatores. 4, 3, 25. 4, 15, 15. 8, 10, 31.

propulsare bellum. 4, 14, 21. famem diurno quæstu. 9, 2, 6. propulsans clypeo tela. 9, 4, 31. propulsaturus vim præsidio firmiore. 10, 8, 4.

prora. 4, 3, 2. proræ adcensæ. 4, 3, 3. nauium. 9, 4, 10. *ratium.* 7, 9, 2. puppibus incutiuntur. 9, 9, 17.

proruere in hostem. 4, 16, 6. proruti cumuli lapidum. 4, 3, 7. *Sic* proruto vallo. 4, 13, 26. *vbi alii* prorupto. *Tacit.* 15, 40, 1. *Vide Vellei. de Antonio in Lepidi castra recepto* 2, 63, 1.

prorumpunt in mare *amnes.* 5, 1, 15. vno impetu in aciem. 8, 14, 18.

prosequi mortem lachrimis. 5, 13, 31. *quem* honore, pietate filii. 5, 2, 18. longius. 5, 13, 17. prosequente præsidio. 3, 3, 24.

prosilire è conuiuio. 7, 4, 19. ex lecto. 8, 1, 43.

prospectat polos terra, **ligt gegen ihnen.** 6, 4, 17. prospectare è muris, culmine tectorum. 10, 5, 15. prospectus oculorum. 4, 15, 32. oc. liber. 4, 9, 11. prospectum adimere. 5, 13, 12.

prospero euentu. 9, 10, 19. prospera curatio. 9, 3, 25. pugna. 3, 11, 16. in rebus prosperis nimia humanæ fragilitatis obliuio est. 4, 14, 20.

prospicere agmen inde. 3, 8, 26. cuncta. 8, 10, 30. cuncta ex edito monte. 7, 6, 4. Oceanum. 9, 4, 21. qua prospici poterat amnis. 9, 8, 5. prospiciuntur castra ex colle. 4, 12, 18.

prosternere alios. 3, 11, 8. corpus humi. 8, 2, 5. 8, 5, 12. corpora humi. 8, 4, 6. corp. per herbas. 8, 10, 17. corp. riuis. 4, 16, 12. hostem. 3, 11, 5. instantes. 3, 11, 8. *quos* ingenti cæde. 3, 11, 14. prosternentes humi corpora. 8, 5, 6. prostratum est illa dimicatione quidquid virium fuit. 9, 1, 1. prostrati hostes ingenti cæde. 4, 15, 10. prostrata humi. 4, 10, 21.

protegere & tegere. V. 8, 1, 20. protexit felicitas temulentos. 8, 10, 18. protegere corpus clypeo. 6, 1, 14. 8, 1, 24. *quem* clypeis. 8, 7, 4. regem. 8, 2, 37. remigem testudine. 7, 9, 3. *quem* perpetua felicitate. 10, 5, 35. protegentes *quem* rami. 9, 5, 4. protegi testudine. 5, 3, 21.

protendere dextram. 10, 8, 20.

proterunt *quos* saxa. 5, 3, 18.

proterue insidere. 4, 1, 23.

Proteſilaus. S. 2, 3, 23.

Prothytes. S. 1, 13, 4.

protinus. 4, 1, 25. 6, 2, 15. 6, 5, 26. 6, 7, 19. 6, 8, 10, 8, 6, 26. 8, 12, 9. 10, 2, 2.

prouehit *quos* ira longius. 7, 9, 16. prouehere omnes ad largius vinum. 8, 6, 14. prouectum esse diuino instinctu, lasciuia, vt. 8, 10, 15. vino, contentione animi. 8, 1, 33.

prouentus doctorum. S. 1, 3, 31.

prouerbia Græca. 7, 8, 23.

prouidentia deûm. 6, 9, 2. prouidere commeatus ne. 4, 14, 12. prouiderat fortuna ne. 9, 5, 3. non prouisum bellum. C. 7, 7, 5. prouiso impetu. 4, 13, 3.

prouinciæ plures sub vno satrapa. C. 5, 5, 16. testamento distributæ. 10, 10, 5. prouincias complexus. 6, 1, 4.

prouocare manu hostes. 9, 5, 13. ad pugnam. 7, 4, 13. prouocari. 3, 3, 12.

prouoluere saxa in subeuntes. 8, 11, 13. prouolutæ ad pedes. 3, 12, 11.

proxime adstiterant. 7, 1, 9 sequi. 7, 1, 14. proximus, *secundus*. 5, 2, 6. agmini. 3, 3, 26. *cui*. 7, 1, 27. lateri spado. 10, 1, 33. lateri stare solitus. 7, 2, 11. quadrigis. 4, 12, 6. proxima nox, *instans*. 5, 12, 1. prædæ, *superior*. 6, 2, 10. proximi magi. 5, 3, 9. Æthiopum. 4, 7, 18. amicorum. 8, 14, 9. 10, 3, 12. hostium. 6, 1, 31. militum. 4, 14, 7. flumini. 9, 8, 5. foribus. 8, 6, 2. itineri vici. 4, 16, 15. ibant. 3, 3, 13. proximum scelus. 6, 11, 35. proxima septemtrioni. 7, 7, 4.

prudens satis, otii vitia negotio discuti. *h. e. satis gnarus, intelligens*. 7, 1, 4. prudentes, vbi periculum imminet, id spectant, vt quam minimo damno defungantur. S. 2, 4, 18. prudentia qualiscumque inter barbaros. 7, 4, 13. prudentia temperandus ardor. S. 1, 5, 3. prudenter cauteque. 5, 12, 1. prudentius solicita. 7, 1, 36.

Prœodorus. S. 1, 5, 15.

Ptolemæus qui postea regnauit. 9, 5, 21. historiam Alex. scripsit. S. 1, 1, 1. S. 1, 13, 17. *citatur*. 9, 5, 21. Cariæ tuendæ præficitur. S. 2, 10, 24. copias ducit in prœlio ad Issum. 3, 9, 7. adducit mercede militaturos. 7, 10, 11. *regem in Clitum irruentem* moratur. 8, 1, 48. ad cubiculi limen excubat. 8, 6, 22. plurimas capit vrbes. 8, 10, 21. Porum *indificatur*. 8, 13, 18. faucius. 9, 8, 22. Philippo *rege* genitus *creditur*. *Ibid.* Icuis armaturæ partem ducit. 9, 10, 6. satrapes Ægypti &c. 10, 10, 1. *alius* Philippi fil. S. 2, 10, 13. occiditur. S. 2, 10, 14. *alius* Seleuci F. S. 2, 10, 26.

puberes. 7, 9, 22. interficiuntur. 9, 4, 5. C. 7, 6, 16. pubescens primo ætatis flore iuuenis. 7, 2, 4.

in publico conspici. 8, 9, 23. publici mores. 8, 9, 33.

pudebat amicos. 8, 4, 30. pudet cædis. 8, 2, 12. patriæ. 8, 5, 19. *quem* sui. 6, 6, 10. me victoriæ. 5, 13, 9. pudicus *opponitur* exoleto. 6, 7, 13. pudor. 10, 2, 10. exercitus, *propter exercitum*. 5, 3, 21. relinquendi. 10, 2, 23. confirmandus. 8, 2, 13. quibus potior metu. 8, 14, 22. honestat formam. 6, 2, 6. vicit magnitudinem periculi. 9, 4, 32. pudorem vincit immodicus labor. 8, 2, 34. qui pudorem consumpserunt, quid loquantur aut faciant parum pensi habent, dum cupitis potiantur. S. 1, 7, 1.

puellæ, *de filiabus Darii iam nuptum datis*. 10, 5, 22. puer, *de exoleto*. 6, 10, 15. à Delphino amatur. S. 2, 7, 26. genitus. 8, 10, 42. ingenuus. 4, 3, 23. nobilis, **Edelknab.** 8, 6, 7. ex regia cohorte. 8, 6, 5. pueri, *de Nicomacho exoleto & Cebalino fratre*. 6, 8, 13. adsueti custodiæ corporis. 10, 5, 8. necati. 9, 2, 7. nobiles. 10, 5, 8. Regii. 5, 2, 13. regiæ cohortis. 10, 8, 3. rudes. 8, 7, 8. puerilis adfectus. 4, 5, 3. impetus. 8, 6, 9. pueritiæ flos. 6, 5, 23.

pugil nobilis &c. 9, 7, 16. pugiles in Græcia maximi habentur. S. 1, 3, 29.

pugna, cædes. 4, 15, 32. equitum. 4, 9, 25. ad Granicum. S. 2, 5, 13. anceps. 8, 14, 28. edita. 4, 6, 25. edita egregia. 9, 5, 16. equestris. 7, 7, 32. insignis. 4, 9, 25. memorabilis edita. 7, 7, 37. nobilis. 8, 2, 37. prospera. 3, 11, 16. remissa. 4, 16, 4. segnis. 7, 4, 33. hæret. 6, 1, 10. se mouet. 8, 14, 6. pugnæ discrimen. 6, 1, 1. pugnam mutare. C. 3, 2, 14. omittere. 6, 1, 6. pugnæ ignobiles. 9, 6, 14. pugnacissimæ gentes. 3, 3, 17. pugnare cum *quibus* de salute. 6, 8, 9, 3. pugnare cum *quibus* de salute. 6, 8, 8. auersis diis. 4, 10, 6. pari Marte. 6, 1, 7. cominus. 7, 11, 14. cum diis. 7, 6, 6. cum paucis. 9, 2, 22. pro dominatione, libertate. 6, 1, 8. promptissime. 4, 16, 28. pugnantem destituere femora. 6, 1, 4. pugnandum de libertate. 4, 19, 9. non cumulis in demortuos hostes. S. 2, 9, 22.

pulcherrimum facinus. 6, 7, 10. pulchritudo ac venustas vrbis. 5, 1, 24. corporis. 3, 12, 22. formæ corrupta. 5, 11, 24. f. eximia. 4, 10, 24.

pulsant fluctus proras, latera nauium. 9, 4, 10. pulsare arma armis. 3, 11, 5. aures furdas. 9, 2, 30. tympana. 8, 14, 10. pulsus remorum. 9, 6, 2. 9, 8, 6. pulsus à pellere. *Vide* pellere.

puluis ad certaminum exercitia. C. 6, 6, 14. *Adde Plinium* 35, 13, 3. puluis consident. 5, 13, 15. puluere nubes. 5, 13, 12.

puluino incubare. 3, 6, 7. puluinaria. S. 1, 14, 16.

Punicæ classes, *Carthag.* 4, 13, 11.

puniceum amiculum. 9, 7, 20. punicea amicula. 3, 3, 10.

punire verba. 6, 9, 20.

pupilli liberi. 10, 4, 8. pupillos à tutoribus verberari concessum. 8, 8, 3.

puppis *ratis*. 7, 9, 4. à puppi onerata nauis. 4, 3, 2.

purgamenta æstuantis freti, gemmæ margaritæque. 8, 9, 19. *Tacit. Germ.* 45, 7. *Stuckius in peripl. mar. Erythræi pag.* 57. *m.* maris, *vt* conchæ. 9, 10, 10. *spinæ piscium, Vulcat. in præf. Arriani circa fin.* seruorum, **das Lumpengesind.** 6, 11, 2. *Turneb. Aduersar.* 27, 16. vrbis suæ, exsilii. 10, 2, 7. *Gebhard. crepund.* 3, 25, 4. *Pomp. Senec. Epist. LXXIII. f.* creat purgamenta pro frugibus. vrbium suarum. 8, 5, 8. purgare corpus, *exonerare*. 10, 10, 13. facinus. 7, 5, 39. se. 5, 10, 11. 8, 3, 7. semetipsum quod. 7, 1, 32. purgans consilium insidiarum. 5, 12, 5. se. 5, 12, 3. purgari dicta oratione. 7, 1, 21. purgati. 7, 2, 9.

purpura multa dono missa. 5, 2, 18. purpura nitere. 3, 2, 12. ex purp. amicula. 10, 2, 23. purpurati. C. 3, 13, 7. *Auro*. 3, 2, 10. 3, 6, 4. 5, 1, 37. sæuientes. 3, 8, 15. *Alex.* 3, 12, 7. *Darii*. 3, 8, 15. 3, 3, 13. *Regis*. 3, 8, 3. *Aldibrand. in Laert. lib. II. nota* 137. *Scalig. in Euseb. Num. MDCCCLXPII. Barthii Aduersaria pag.* 2521. *f.* purpurea tunica. 3, 3, 17. purpureum diadema. 6, 6, 4. purpureæ vestes. 10, 1, 24.

putei. 7, 10, 13. C. 9, 10, 2.

putris clypeus, **vermodert.** 10, 1, 31. putria cicatricibus corpora. 9, 3, 10.

Pylæ *quid*. 3, 4, 2. fauces iugi. 3, 4, 11. *Valde fallebatur Longolius in Prœbi Themistoclem, quum scriberet à Pilis quæ columnæ strictiles essent, loca angusta nominata: columnæ enim illæ* pilæ *vocantur, de quibus supra dictum. at* pylæ *Græca vox portas significat, vnde* Caspiæ, Hyrcaniæ, Ciliciæ &c. portas *vocat Plinius* 5, 22, 2. 5, 27, 15. 6, 14. ἐπὶ δ᾽ ἡμῖν ἀπὸ τῆς πύλης ἐστὶν ἡ τοῦ Θερμώδοντος πόλις Θεμίσκυρα, καὶ ἡ τῶν Ἀμαζόνων Θέρμη πολὺν λόγον διειλήφασιν, ait *Eustath. ad Dionys. vers.* 1038. *vbi & alia multa ad expositionem huius vocabuli pertinentia. de* Pylis Ciliciis *vide quæ scripserit Vales. in Marcellini lib.* 22. *p.* 227. Pylæ. S. 1, 13, 12. *intelliguntur* Thermopylæ, *quæ sæpe simpliciter ita proferuntur* Pylæ, *quia videlicet*

nulla aliæ in Græcia, eiusdem clarissimis. Inde Pylaicum *appellabatur* Græciæ concilium. S. 1, 11, 7. *quod apud Thermopylas cogi solebat.* Pylæ Amanicæ. 3, 8, 13. Sulicdes. 5, 3, 17.

Pyramus. C. 3, 4, 7. C. 3, 8, 28. C. 6, 4, 4. ponte iunctus. 3, 7, 5. V. 3, 8, 16. V. 3, 8, 28. V. 3, 12, 20. *Eius ostia long.* 68, 15. *lat.* 36, 30. *Ptol. in Asi. tab.* 1.

Pyrgoteles. S. 1, 2, 13.

Pyrrha. S. 2, 12, 21. *long.* 55, 15. *lat.* 39, 40. *Ptolem. in Asiæ tab.* 1.

Pythagoras. V. 4, 3, 11.

Python. V. 10, 7, 4. V. 10, 10, 4. *alius* Byzantius. S. 1, 3, 28. *sæpe confunditur hoc nomen, &* Pithon. *Apud Arrian. legitur* Python Agenoris. 6, 3, 15. 19. *&* 30. Antigenis. *Indic.* 2, 35. Crateæ. 6, 5, 9. *qui tamen alibi* Pithonis *vocabulum per* i. *commune retinent.*

Q

Qu & C. *confunduntur. vt* V. 5, 1, 14. *ex* cocunt *: fallum est* quoeunt. *Antiquitus enim harum literarum si non vna eademque, certe haud longe diuersa pronunciatio fuit.*

qua. 7, 11, 14. ducit spes, patior. 5, 13, 18. mitior terra est. 7, 4, 30. natura fert, adolescere. 6, 5, 15. patebat iter. 4, 16, 11.

quadratus lapis. 5, 1, 33. quadratum agmen. C. 5, 1, 19. 5, 13, 10. saxum. 9, 3, 19.

quadrigæ. 4, 15, 17. 9, 2, 4. 9, 4, 15. falcatæ. 4, 9, 4. inter se occurrentes. 5, 1, 25.

quadriiugi equi. 9, 8, 4.

quadriremes binæ. 4, 3, 14. instractæ. 4, 3, 15.

quærere armis domicilia. 4, 4, 20. Indiam. 9, 3, 8. internuncium. 6, 8, 11. locum insidiis. 10, 7, 19. parem. 5, 5, 12. remedium. 3, 5, 13. similem. 10, 7, 2. solatia. 4, 10, 23. sylvas. 5, 4, 25. quæritur locus insidiis. 10, 7, 19. successor cui. 10, 5, 37. quæsita potentia flagitio & dedecore. 10, 1, 27. scelere. 10, 1, 6. quæsitæ boum labore fruges. 7, 8, 18. quæsitum, *adquisitum,* bello. 6, 6, 9. quæsitum satis videri, *per tormenta.* 6, 11, 34. quæstio anceps. 6, 11, 40. habenda de *quo.* 6, 11, 11. quæstioni corpus offerre. 4, 10, 33. quæstuosa (*à* quærendo, *h. e. adquirendo*) spoliis gens. 4, 7, 19. quæstus diurnus. 9, 2, 6. deos quæso. 6, 5, 3. *adsini significatione nos dicimus* **ersuchen:** *& Hebraismus est,* faciem Dei, *h. e.* Deum quærere.

qualiscumque exitus. 7, 1, 19. prudentia. 7, 4, 13. vita. 5, 8, 6. qualecumque hoc est. 6, 10, 11. qualescumque, sui tamen. 5, 9, 12.

quam & quem. V. 9, 6, 20. acrius quam cautius dimicare. 8, 11, 15. auidior quam patientior. 5, 7, 4. *Sic Augustin. tom. II. pag.* 849. *A. vbi triplex exemplum.* post tertium diem, quam in hoc statu fuerat. 3, 6, 16. septimo mense quam oppugnari cepta est. 4, 4, 19. decimo septimo die quam munimenta excitata erant. 7, 6, 26. quam, *temere insertum,* quod præditum. 8, 8, 22. quam vellem. 3, 12, 26. quam pro numero. 3, 2, 6. nec mea ars, quam benevolentia me pertulbat, *pro, potius quam.* 7, 7, 27.

quandoque, *pro quandocunque.* 7, 10, 9. 10, 6, 21. *Sic in Senecæ Suasor. VI. Cestius Pius:* Si ad desiderium populi respicis Cicero, quandoque perieris, parum vixisti. *Horat. de arte,* 359. Indignor quandoque bonus dormitat Homerus. *Idem Od.* 4, 2, 34. *Sic in lege* 3. §. 2. *Dig.* quod quisque iuris in alt.

quantamcumque pecuniam Macedonia caperet. 4, 1, 8. quantum licet. 6, 2, 6.

quantalibet vis gentium. 9, 6, 7.

quantulo contenti. 8, 4, 28.

quantuscumque videri potest. 4, 14, 18.

quanto maximo cultu possumus. 5, 9, 1. max. cursu poterat. 4, 13, 36. quanto præstat? 6, 3, 15.

quasi & casu. *Acidal. ad* 9, 7, 2. *ita plane in Floro* 2, 8, 1. b.

quatit ventus sylvas. 5, 4, 25. quatere iugum. 3, 11, 11. mentum ad terram. 8, 5, 22. muros tormentis, pulsu arietum. 4, 3, 13. scuta hastis (*ita solebant milites, oratione displicente.*) 10, 6, 12. quatiens hastis clypeos phalanx. 10, 7, 4. quassa vox. 7, 7, 20.

quaterni. 3, 4, 12. *Raderus.*

queis. *Vide* quis.

quercus. 6, 4, 22.

querelæ mutuæ. 6, 2, 4. queri tædium laboris. 7, 2, 37. de. 4, 3, 7. 10, 2, 17. de præsidio. 4, 8, 12. querula est calamitas. 5, 5, 12. questus omissi. 10, 5, 8.

qui & quia. V. 7, 4, 29. quid rei hoc est? 10, 2, 17.

quidam & quidem. V. 10, 2, 20. *de ignobili.* 4, 13, 36. 7, 6, 12. 7, 7, 36. 8, 5, 8. 8, 6, 26. 8, 12, 1. 9, 7, 4. 10, 7, 1. Abdol. 4, 1, 19. Calis. 6, 11, 36.

quidquid, *Vide* quis.

quidem & equidem. V. 4, 12, 20. *&* quid. V. 4, 11, 4.

quies. 6, 2, 1. alti somni. 6, 10, 13. & pax. 6, 3, 5. necessaria corpori inualido. 9, 6, 2. nec. fatigatis. 5, 4, 22. 5, 13, 7. nocturna laborem relaxat. 5, 13, 5. reddidit mentem ebrietate grauatam, **hatt den Rausch außgeschlaffen.** 5, 7, 11. quietis desiderium. 6, 3, 1. quietem pati non potest animus ambitione vecors. S. 1, 5, 12. per quietem, *in somniis.* S. 1, 1, 22. per quietem vidisse, *somniasse.* 9, 8, 26. quiescere. 5, 12, 13. *nil sentare in Regem.* 6, 8, 7. *non miscere se seditioni.* 10, 8, 16. *dormire.* 4, 5, 20. somno. 4, 13, 18. in lucem, **in den Tag hinein schlaffen.** 7, 11, 18. quieti de industria. 5, 3, 17.

quin igitur &c. 5, 7, 4. occupas. 7, 4, 16.

quinideni dies. 8, 9, 35.

quingenos denarios accipiunt equites pereg. 5, 1, 44. quingenariæ cohortes. 5, 2, 3.

quinquagenariæ cohortes. V. 5, 2, 3.

quinqueremis regia. 4, 3, 11. *Raderus.* eminens velocitate. 4, 4, 7.

quippe. 3, 4, 8. 3, 5, 14. *caussam indicat. Sic apud Auct. de Vir. Illustr.* saxuissimus, quippe Syllæ satelles.

quis *pro* quibus. V. 3, 2, 4. V. 3, 3, 1. V. 4, 9, 3. quis ducibus. 8, 13, 14. distt. quisque criminabatur, *sed al.* criminabantur. 4, 1, 24. *Raderus. Sic* quisque precari cepere. 3, 5, 14. quisque in suo periculo magnum animum habet. 6, 8, 14. quique suis placidius parent, etiam quum is præest, qui magis timeri potest. 6, 3, 10. quisquis es mortalium. 5, 13, 29. *quidquid pro quicunque.* C. 6, 6, 26. quod vnusquisque ipse reperit aut solum aut optimum ducit. 7, 4, 11. quod bene verteret. 5, 4, 12. quod vigoris. 7, 9, 11.

quocumque fugeret. 4, 5, 8. tulisset fortuna. 4, 5, 12.

quondam. 3, 4, 3. 8, 1, 15. 10, 1, 23.

quotiens. V. 4, 10, 6.

quotusquisque. 8, 7, 4. quotocuique lorica est? 9, 3, 11.

quousque. 5, 8, 11.

quum, **darauff.** 3, 10, 1. 3, 11, 1. 3, 12, 3. 4, 2, 20. *&* 21. *Sic Tacit.* 2, 81, 2. ille. 3, 11, 11. quum maxime. V. 3, 4, 14. tum quum max. 5, 7, 2. *hoc admodum extendit orationem, quasi diceres, si vnquam reparando bello incubuit, tum præcipue id egit. ita Front. strateg.* 2, 9, 5. consilium, quod tum cum maxime habebant barbari. *& idem* 3, 11, 4. sacrificio tum cum maxime occupatos. *Vide Flori Indicem,* Maxime.

R

Rabies. 4, 6, 29. 8, 8, 2. feræ occupauit animum. 7, 5, 38. occidendi deficit. 4, 4, 17. in rabiem ira versa. 5, 3, 20. in r. ira peruenit. 10, 4, 2. in rab. versi. 9, 10, 16.

radii rotarum. 4, 9, 5.

radices arborum. 5, 1, 34. montis. 7, 3, 23. 8, 10, 12. montium. 3, 4, 12. 5, 4, 6. 6, 4, 4. palmarum. C. 9, 10, 11. petræ. 7, 11, 28. *petræ Aorni.* 8, 11, 7. excussæ. 7, 5, 34. sub radicibus montis. 9, 4, 24.

ramus resurgens. 9, 1, 10. rami concutientes. 5, 4, 25. arborum implexi. 5, 4, 4. arb. se implicati. 6, 5, 16. arb. alius alio implicati, coëuntes. 5, 4, 24. arb. teneri, intorti. 6, 5, 14. flexi in humum, intlar stipitum. 9, 1, 10. impendentes. 9, 5, 13. ingentes. 4, 3, 9. intorti. 6, 5, 14. vestiti fronde. 8, 14, 8. vest.

multa fronde, regem protegentes. 9, 5, 4.

rapere, *de cantu.* S. 1, 3, 26. *amnem* sub terram. 7, 10, 2. intacta. 6, 6, 16. quidquid obuium. 4, 15, 9. rapi impetu ad adfectus. 7, 1, 24. rapta lancea ex. 8, 1, 45. rapto viuere. 3, 10, 9. 4, 6, 3. raptæ prætereuntibus *regiones, in transitu raptim occupatæ.* 4, 14, 1. *Index Flori.* rapidi gurgites. 4, 9, 19. rapidior vnda. 4, 9, 18. rapidissimi vertices. 9, 4, 11. raptim. 4, 3, 13. 4, 10, 12. agitur agmen. 9, 10, 14. capere arma. 3, 8, 25. ducere agmen. 5, 13, 5. referre. 6, 1, 5. acto agmine. 5, 4, 34.

raro quisquam erga bona sua satis cautus est. 10, 1, 40. raræ indolis. 8, 2, 35. rarum alibi animal. 9, 1, 5. rati ordines. 4, 14, 14. rarior acies. 4, 15, 20. ratius fiebat agmen. 8, 2, 34.

rates. 4, 2, 18. *Raderæ.* instabiles. 8, 13, 11. iunctæ sunt. 7, 8, 7. obiectæ. 7, 9, 4. præparatæ. 7, 9, 2. ratibus transportare milites. 7, 8, 6.

ratio *pro consiliis.* 3, 8, 29. *Liu.* 5, 19, 9. *pro calculo, summa, æstimatione.* C. 4, 9, 23. belli. 8, 10, 20. *Cic. pro Archia in pr. & fine,* ratio doctrinæ. consilii manifesta. 7, 7, 18. conf. redditur. 4, 13, 24. ratio percepta. 4, 10, 5. vix vlla est trahendi belli, *caussa.* 3, 8, 8. non semper potest consilium subministrare. 6, 6, 27. cui ratio non subest, diuturnum esse non potest. 4, 14, 19. ratione salubri seruare. 5, 9, 4. percipere. 5, 1, 17.

ratus non vltra differendum. 5, 11, 8. optimum. 6, 6, 21. rati actum esse. 3, 12, 8. futuros pares. 5, 12, 9. se proditos. 3, 4, 5.

rebellare. 8, 8, 11. rebellis regio. 8, 1, 34.

recedere. 6, 2, 21. à curru. 5, 11, 2. à popularibus. 5, 11, 11. ad curandum corpus. 7, 11, 20. in sich reciprocum. 7, 4, 5. rursus in montem. 7, 6, 2. in specum, pauidum. 3, 8, 11. protinus. 7, 4, 35. sensim, citato gradu. 4, 16, 6. qui recedit, fugere creditur. C. 3, 8, 7. quæ recessere procul, was fern ligt. 4, 9, 10. recedentes sensim. 9, 8, 18. recedentia longius à mari. 4, 1, 6. *Petanius in Iulianum pag. 386. m.*

recenti re, auff frischer That. 7, 2, 34. recentes, frisch Volck/*integri.* 3, 7, 10.

receptaculum exsulum. 8, 2, 15. hostium. V. 4, 15, 14. proditorum vrbs. 7, 5, 32. tutissimum. 5, 9, 8. receptacula venantium, turres. 8, 1, 12. receptui signum dare. 4, 6, 10. & 15. 8, 11, 17. signum datum. 5, 3, 23.

recessus alti. 7, 11, 3. magni, amœni. 7, 2, 22.

recidere quidquid obstat imperio. 6, 3, 11. recisus pons. 4, 16, 8. recisi numquam vngues. 9, 10, 9.

recidit euentus improspere curationis in caput *cuius.* 9, 5, 25. ira in iræ ministros. 10, 1, 6. ad ludibrium. 9, 7, 23. ad lud. mensa. 5, 2, 14. recident multa in nosmet ipsos. 7, 7, 15. recidebant præcipites. 8, 1, 13. recidunt saxa in. 5, 3, 20. recidere in periculum, *cadere.* 10, 8, 7.

reciperare. V. 4, 15, 22. recipere. V. 10, 5, 3. recipit ignis spirantes. 8, 9, 32. recipere animum. 4, 12, 17. 9, 5, 29. pariter animos & arma. 4, 12, 17. currum in medium agmen. 4, 15, 29. equos. 7, 9, 9. hostem apertis portis. 9, 1, 21. nomen. 8, 8, 14. oppidum traditum. 4, 1, 15. *quem* in numerum amicorum. 8, 14, 45. Regem. 4, 2, 6. ruentes. 9, 9, 13. se in castra. 4, 12, 5. 7, 9, 14. 8, 10, 30. se sensim. 8, 11, 18. spiritum. 6, 11, 19. virgines in gremium. 4, 10, 21. in se fretum. 6, 4, 19. in cohortem amicorum. 6, 2, 11. recipiens spiritum ac vocem. 6, 9, 33. recipitur exercitus. 4, 12, 21. recipiuntur exsules à. 10, 2, 4. recipi in fastigium. 4, 1, 17. in numerum deorum. C. 6, 9, 18. recepto animo, sich erholt. 6, 9, 2. receptus calor. 8, 4, 16. in fidem. 6, 4, 24. 6, 6, 13. recepta præda. *Raderæ ad* 4, 1, 4. receptum Tenedum *oppidum.* C. 4, 5, 14. receptis captiuis. 7, 6, 7. viribus. 3, 7, 2.

reciprocat mare, *refluit.* 9, 9, 20. *Palladius de re rustic. l. 12. tit. 15. f. p. 633.*

recitare epistolam. 6, 9, 13. literas. 7, 2, 30. lit. pro concione. 4, 10, 16.

recognoscere supellectilem, pecuniam. 5, 1, 24.

reconcilianda gratia cum Perdicca. 10, 8, 10, 8, 12. reconciliatus animus. 6, 10, 11. 7, 2, 10. reconciliata gratia. 6, 7, 35.

recreatus commeatu exercitus. 7, 3, 18.

recruduit dolor. 7, 1, 7.

rector belluæ. 8, 14, 33. terratum omnium. 4, 7, 26. rectores belluarum, *elephi.* 8, 14, 16. *currnum.* 8, 14, 9. rectus alueus *Gangis fl.* 8, 9, 5. recta fronte concurr. 4, 13, 16. recta regio, nach der länge. C. 7, 7, 4. 7, 10, 2. 8, 9, 2. recto itinere. 4, 16, 7. recta plaga. 6, 2, 13. rectâ vltra Istrum. 7, 7, 4. *sic malo, quam cum aliis referre ad Scythas, vt sit* recta gens. *Vide P. Ciacconij Commentar. in Cæsarem pag. 286. m.*

recubare lectica. 8, 9, 24.

recuperauit animus vigorem. 3, 6, 16. recuperare gratiam liberalitate donisque. 6, 6, 11. Lydiam. 4, 1, 34. nostra. 4, 15, 7. ordines. 4, 15, 22. res amissas. 4, 1, 32. recuperanda ora Hellesp. 4, 1, 36.

recurrere ad naues. 9, 9, 11. recurrentes ad suos. 5, 4, 28. in fretum aquæ. 9, 9, 20.

recusare. 6, 6, 7. bellum. 7, 8, 5. iugum imperii. 4, 5, 13. mortem. 5, 9, 1. nihil. 6, 7, 13. tormenta. 6, 11, 33. non recuso defendere. 6, 10, 24. exstingui. 8, 4, 8. mori. 4, 14, 22. quo minus. 4, 14, 26.

reddebat terras mare. 9, 9, 20. reddit mare terram naturæ suæ, lauffr ab. 6, 4, 19. mentem quies. 5, 7, 11. reddunt sonum syluæ. 5, 4, 25. reddere *quibus* animum. 10, 6, 5. captiuos. 4, 11, 11. coniugem viro. 6, 2, 8. fulgorem auri squamis, schimmern wie Gold. 9, 1, 12. gratiam *quibus.* 8, 5, 15. habitum. 7, 1, 20. imperium. 10, 8, 19. lucem mundo. 10, 9, 4. matrem. 4, 11, 6. nomen *cui*, geben. 4, 7, 25. 5, 2, 22. obsides. 4, 8, 13. quæque suis temporibus. 5, 1, 1. regnum. 5, 9, 4. responsa legationibus, iura popularib. 8, 9, 27. sonum. 5, 4, 25. *quibus* sua omnia. 6, 6, 34. vicem sæuitiæ. 4, 10, 19. vitam. 7, 10, 9. vocem. 4, 6, 27. vota. 3, 7, 3. reddentia speciem cetræ scuta, *similia.* 3, 2, 5. redditurus amissa omnia. 8, 4, 18. redditur clamor. 3, 10, 1. epistola. 3, 7, 14. habitus *cui.* 7, 1, 18. honos corporibus. 8, 9, 32. ratio consilii. 4, 13, 24. responsum. 5, 3, 11. Libero patri sacrificium. 8, 2, 6. redduntur capti. 3, 1, 9. captiui. 4, 11, 15. literæ *cui.* 5, 5, 2. lit. ei. 4, 1, 7, 10, 2, 3. cœlo Solique vites & arbores. 7, 3, 10. redditus *clamor.* 4, 12, 23. clam. est ab. 9, 4, 23. reddito ei imperio. 8, 4, 21. redditum poculum. 7, 5, 12. precium dominis. 7, 6, 27. redditi maioribus suis. 7, 10, 6. redditis literis. 7, 2, 20. redditæ sunt *cui* literæ à. 10, 4, 9.

redigere gentes in potestatem. 9, 6, 23. insulas in ditionem. 4, 5, 14. regionem in deditionem. 8, 5, 2. vrbem in deditionem. 8, 11, 1. redigitur ingens pecunia ex. wird gelöst/ auffgehebt. 4, 11, 11. redigi ad paucitatem. 5, 3, 28. in potestatem. 7, 6, 14. redacta in ditionem petra. 8, 1, 1. in dit. vrbs. 3, 1, 14. redacti in dit. fines. 9, 8, 10. in potestatem vici. 5, 6, 17. redacta erant *tot* millia talentum prædâ prox. *pro è prædæ.* 6, 2, 10.

redimere captiuos. 4, 11, 11. iacturâ quidquid seruari potest. 5, 9, 3. *quid* morte. 5, 5, 18.

redimita floribus coronisque cohors. 4, 10, 26. redimiti fronde. 4, 10, 10. redimita coronis floribusque nauigia. 4, 4, 5.

redit mare, *refluit.* 9, 9, 26. membris vigor. 7, 5, 14. redire. 5, 11, 12. ad ordinem. 10, 9, 7. ad penates. 5, 5, 20. in gratiam cum. 7, 2, 8. in Macedoniam. 6, 2, 15. rursus in prœlium. 3, 11, 14. domos. 6, 2, 17. sine rege. 10, 2, 28. rediens Arabia. 4, 3, 7. redeunte paulatim animo. 3, 5, 9. reditum est Maracanda. 8, 1, 19.

reducere copias in castra. 4, 16, 20. *quibus* regna, *restituere.* 10, 1, 41. *sed suspectum hoc.* suos in castra. 4, 16, 25. *quem* vinctum. 7, 2, 1.

redundat ad ipsum calamitas. 4, 10, 22.

redux. 9, 6, 9. reduces domos. 9, 2, 34.

refelliere falsa. 7, 1, 16.

refertus. V. 7, 5, 18.

refert mare æstum. 9, 2, 22. referunt vocem

vocem nemora petræque (*echo.*) 3, 10, 2. referre carmen. 8, 1, 28. domum cicatrices. 8, 7, 11. culpam in alium. 4, 3, 7. exempla. 8, 5, 17. fortunam victi, victoris. 6, 2, 18. grates pro. 5, 13, 29. gratiam. 6, 9, 2. 8, 5, 10. grat. nutrici. 8, 2, 8. grat. quibus. 8, 7, 4. referant pro me gratiam dii. 5, 8, 9. referre opes in patriam. 9, 2, 27. originem sui ad. 4, 12, 8. pedem. 4, 16, 5. 6, 1, 11. *quem* in castra. 6, 1, 5. 7, 6, 4. *quem* in cubic. 8, 9, 30. sententiam de, *proponi* 111. 5, 7, 4. *simulacrum* ex acie. 8, 14, 12. spem in castra. 9, 5, 30. ad consilium, quid placeret. 4, 11, 10. refertur clamor totis castris. 5, 12, 14. gratia meritis. 8, 5, 20. relatus sermo. 5, 11, 7. relata gratia à. 6, 7, 28. referre plurimum, *interesse*. 6, 7, 14.

referti stramentis vtres. 7, 5, 18. refertæ opulentia regia vibes. 5, 6, 2.

reficere muros. 4, 3, 13. refici. 7, 3, 15. reficiuntur arma. 9, 10, 23. nauigia. 9, 9, 24. satrapam. C. 6, 6, 20. refectus cibo, potu. 7, 5, 16. refecti *opponuntur* fatigatis. 5, 13, 13. cibo somnoque milites. 5, 4, 23.

refrænare equos, *inhibere*. 4, 16, 3.

refragatus gloriæ suæ. 9, 5, 21.

reformidare mentionem quorum. 6, 9, 3.

refouet cuncta longa pax. 4, 4, 21. refouere artus igne. 8, 4, 15.

refugere. 8, 1, 6. refugit mare, *restuit*. 9, 9, 26. refugerunt equites. 9, 9, 25. refugere & effugere. V. 4, 15, 2. ad. 4, 15, 18. in oppidum. 9, 1, 17. in terram. 8, 13, 23. refugientes ad suos. 4, 10, 11.

refulgent faces ex tota petra. 8, 11, 21.

regalis cultus. 3, 3, 24. magnificentia. 3, 13, 10. opulentia. 3, 2, 9. vestis. 3, 3, 15. regale solium. 4, 1, 22.

regere cursum. 5, 13, 10. 7, 9, 6. elephantum. 8, 14, 39. elephantos. 8, 14, 30. equos. 4, 15, 28. felicitatem. 7, 8, 24. fortunam aduersam quam secundam, facilius est. 10, 2, 22. multitudinem. 4, 10, 7. semetipsos. 4, 9, 19. terminos. 4, 11, 21. dirigere finem *vocat Liu.* 39, 27, 8. territos. 4, 15, 16. valetudinem *curat*. S. 1, 2, 6. *ita Tacit, Ann.* 6, 50, 3. regente nullo. 5, 13, 23. regentes elephantos. 8, 14, 23. equos, *auriga*. 5, 3, 11. regitur equus. 7, 4, 18. regitur imperium. 8, 8, 13. reguntur castra nullius imperio. 5, 9, 14. nauigia. 4, 3, 18. 4, 11, 8. regi imperio populi. *etc.* 9, 8, 4. 10, 2, 6. legibus patriis. 10, 2, 6. moribus bonis. 9, 1, 24. vmbra virgæ. 7, 4, 18.

regia. 4, 1, 23. 6, 2, 9. 10, 6, 15. Beli. 5, 1, 24. *Alex. ab Alex. l.* 3. *c.* 6. *pag.* 302. *& segq.* Darii in Hyrcaniæ vrbe. 6, 5, 22. Memnonis Titonique celebrata. 4, 8, 3. Midæ nobilis. 3, 1, 12. regum veterum Persidis. 5, 6, 1. totius Orientis, *Persepol.* 5, 7, 8. *Dauscuius in Silium pag.* 699. *m.* ædificata cedro. 5, 7, 5. Persica. 6, 6, 2. vetus. 4, 7, 21. auratis columnis. 8, 9, 26. accenditur. 5, 7, 7. patet adeuntibus. 8, 9, 27. personat planctu. 10, 5, 7.

regina Amazonum. 6, 6, 25. habita caste. 4, 10, 33. reginæ (*filiæ Regis*) 3, 11, 25. *de matre & filiabus R.* 3, 12, 12.

regio, **ein Platz/Ort**, 6, 5, 21. regio, *provincia*, Arabitarum. 9, 10, 5. Europæ. 6, 2, 14. insulæ, *locus*. 8, 13, 23. Mediæ. 5, 7, 12. Persidis interior. 5, 6, 12. Vxiorum. 5, 3, 3. adposita vrbi. 4, 1, 26. Bactriana. 5, 8, 4. campestris, fertilis. 6, 2, 13. confinis. 8, 2, 14. deserta vastaque. 9, 10, 8. deserta, abundans pecoribus, frumento. 9, 6, 3. deser. inops aquarum. 9, 10, 6. destituta fuga incolentium. 8, 10, 19. diues, exculta auro, gemmis. 8, 5, 5. diues eadem & imbellis. 9, 2, 27. fertilis. 9, 10, 18. ignota. 5, 4, 19. imbellis. 9, 2, 27. intacta. 5, 9, 15. inuia. 7, 4, 29. maritima perdomita. 10, 1, 17. meridiana. 7, 3, 7. 8, 9, 5. monstrata. *locus vbi murices defossi*. 4, 13, 37. nobilis fertilitate. 5, 1, 11. opportuna copiis explicandis. 4, 9, 10. rebellis. 8, 1, 35. recta. 7, 10, 2. salubrior. 5, 4, 9. nulli fecunda viris. 5, 10, 3. sicca. 9, 10, 2. Sogdiana deserta. 7, 10, 1. Sogd. rebellis, indomita. 8, 1, 35. spatiosa in latitudinem. 8, 9, 2. squalida. 7, 4, 27. vasta. 3, 8, 3. ~~ainus~~ vasta à meridie. 9, 3, 15. vastata. 5, 3, 17. vexata ab hoste. 3, 8, 8. diuiditur amnibus. 8, 9, 11. fumat incendio. 4, 9, 14. pertinet ad mare. 7, 3, 4. regiones maritimæ. 3, 8, 17.

regius dominatus. S. 1, 7, 6. regia cohors. 8, 6, 7. sedes. 8, 4, 16. stirps. 6, 3, 18. supellex. 4, 7, 4. regium insigne. 7, 4, 12. non est muneribus corrumpere. S. 1, 9, 9. regii pueri. 5, 2, 13. regnant in vrbibus proditores. 5, 8, 9. in Persis. 6, 2, 7. qui postea regnauit C. 8, 1, 14. regnante Ocho. 6, 4, 25. 6, 5, 2. regnantium infamia vel decus est temporum inclinatio. S. 1, 3, 32. regnum atque imperium. 10, 6, 5. Abisaræ. 10, 1, 21. Asiæ. 3, 3, 6. Macedonum. 6, 10, 22. Persidis. 9, 6, 10. Sophitis. 9, 1, 14. adceptum. 4, 1, 18. adfectatum. 10, 4, 9. alienum. 7, 4, 17. amplius. 8, 14, 45. futurum *esse*. 10, 6, 9. insociabile est. 10, 9, 1. opimum. 4, 11, 13. partum per scelus. 7, 4, 3. precarium nationis vnius. 5, 8, 12. vacuum. 6, 3, 12. regni caussa patrata patricidia. C. 4, 1, 18. cupiditas. 4, 1, 19. licentia. 3, 2, 18. opes crescere, ægerrime ferunt adcolæ. S. 1, 3, 13. sedes perpetua. 10, 2, 12. regnum fastidire, quam accipere, maius. 4, 1, 18. recusantes. C. 4, 1, 18. *Quanto*. tradere hostibus. 3, 8, 7. regna Orientis. 5, 8, 16. ingentia. 10, 10, 7. reddita, dono data. 10, 5, 18. summa. 4, 11, 22. regulus. 8, 13, 5. reguli gentium. 8, 10, 1. inuitati ad epulas. 9, 7, 15. regulos Thracum abducit Alex. S. 1, 12, 11.

reiicere membra fatigata. 10, 5, 3. reiici ignominiose. 10, 4, 4. reiecta ab ore veste. 4, 10, 34.

relabens mare eodem impetu. 6, 4, 19.

relaxat diurnum laborem nocturna quies. 5, 12, 5.

relegati procul. 6, 11, 3. in vltima. 5, 5, 14 in vlt. terrarum. 9, 2, 9.

religatus ad currum. 4, 6, 29. religatis manibus. 7, 5, 24. post tergum. 6, 9, 24. *Ab hoc verbo videtur mihi derivata esse* religio (*quamquam non ignarus sim quid aliis placeat*) *ita nimirum dicta quasi vinculum morum atque vitæ: vt ex horum quoque locorum nonnullis intelligas* religio veneratioque. 8, 14, 12. iurisiurandi. S. 1, 3, 28. loci. 6, 9, 21. ingens, & ex ea formido, incussa est. 4, 10, 2. vana. 4, 10, 7 in ipsa fide. C. 7, 8, 29. religionis etiam vana opinio plurimum in rudibus animis valet. S. 2, 4, 5. religione constringi. 6, 7, 7. deum adstrictus. 6, 8, 12. eximia colere. 4, 3, 21.

reliquit corpus calor vitalis. 3, 5, 3. spiculum sagitta. 7, 6, 3. relinquere. 5, 13, 16. aditum arctum. 5, 3, 3. colonias. 9, 7, 11. destitutos. 10, 2, 20. gloriam posteris. 4, 14, 25. nihil inexpertum. 9, 2, 27. inuiolata hosti pleraque. 4, 10, 14. ius adloquendi *eui*. 10, 2, 15. regnum cui. 10, 5, 5. regn. optimo. 10, 5, 4. 10, 6, 16. *quid* post *se*. 4, 11, 7. *quem* Regem, *post mortem fcil.* 10, 6, 22 *quos* gratiæ. V. 9, 3, 23. sarcinas *&c.* 7, 5, 1. tuta à tergo. 3, 1, 19. vrbem intactam. 5, 3, 15. relictus comitatus intra munimenta. 4, 12, 2. locus agminib. 8, 4, 12. in obsidione. 6, 6, 25. relicto præsidio. 3, 7, 6. relicti ægri. 9, 4, 2. pauci. 3, 4, 5. relictæ stationes. 8, 11, 11. reliquiæ exercitus. 4, 16, 7. *regni*. 4, 5, 4. tenues. 8, 9, 10. ten. pristini moris. 6, 2, 8. reliquum quem calamitas fecerat. 6, 9, 27. reliquum noctis. 4, 13, 16. substitit. 7, 9, 14. reliqua belli. 7, 5, 27. 9, 1, 1.

relectari precibus. 8, 2, 11. reluctans verecunde *quibus*. 6, 2, 6.

remanere. 7, 2, 31. remansuræ in eadem domo vires imperii. 10, 7, 15.

remedium belli, mortis. 3, 5, 13. exercitus deficientis vnicum. 7, 5, 9. frigoris. 7, 3, 14. 8, 4, 11. veneni. 9, 8, 26. oblatum. 8, 10, 7 obl. est. 9, 1, 12. opportunum. 8, 10, 7. præceps, strenuum. 3, 6, 2. suspectum. 3, 6, 1. susp. experiri. 3, 5, 16. remedia aspera. 5, 9, 3. inexperta, suspecta. 3, 5, 15. lenta. 3, 5, 13. remedia insanabilibus adhibere. 10, 2, 21.

remetiri *iter* stadia, **zu ruck gehen**, 5, 3, 23.

remex, *pro* remiges, *per enallagen numeri sing pro plur*. 4, 3, 18. 4, 5, 18. *Sic Tacit.* 4, 5, 1. valido cum remige. *ita* remex lorica indutus. 7, 9, 1. remiges captiui. 4, 5, 18. imperiti. S. 2, 8, 9. remigare. 9, 9, 7.

remittere animos. 5, 2, 2. arma. 9, 5, 10. bellum. 4, 6, 1. captiuos 7, 9, 18. capt. precio. 4, 11, 15. legatos domum. 10, 4, 16.

legem supplicii fontibus, **befreyen.** 6, 11, 20. milites in patriam. 10, 2, 8. quem domum. 6, 5, 22. *quem* ad. 3, 13, 3. remisisti hoc mihi confesso, *h. e. ignouisti.* 6, 10, 11. remitti domum. 10, 2, 12. ad Regem. 8, 13, 1. remissus, **schwach.** 9, 5, 10. remissa pugna. 4, 16, 4. remissi domum. 6, 5, 10.

remoueri tortores. 6, 11, 18. remota longius semita. 5, 4, 21. remotum nihil. 9, 2, 9. remotis arbitris. 5, 11, 4. 5, 12, 10. 6, 7, 3. 6, 11, 12 7, 5, 22.

renata post excidium vrbs. 4, 4, 21.

renitentibus vobis. 6, 3, 5.

renouare bellum. 4, 6, 1. 5, 9, 2. & 5. memoriam. 7, 1, 7. res. 10, 2, 8. renouatur mœror. 4, 10, 21. renouatus est ciulatus. 10, 6, 3. renouatum prœlium. 5, 4, 34. 9, 8, 19.

renunciare *pro* enunc. V. 5, 6, 7. renunciatis. 10, 8, 10.

reparare *amissa.* 5, 8, 11. animos. 4, 9, 13. bellum. 5, 7, 2 fortunam priſt. 5, 1, 8. vires. 4, 6, 1, vir. bello. 5, 1, 5. reparatæ copiæ. 4, 9, 11.

repellere bellum. 4, 1, 13. vim. 8, 8, 8. repelli fundis, haſtis. 3, 2, 16. repelli à pastu pecora. 5, 1, 12. cum ludibrio, **mit ſpott abgewieſen werden.** 6, 10, 35.

repens conſternatio, *pro repentina* 10, 2, 15. repente ortum bellum. 6, 1, 21. reus. 6, 9, 26.

repercuſſus ſaxo amnis. 6, 4, 4. iugis montium &c. clamor. 3, 10, 2. repercuſſæ aquæ. 8, 9, 8. vndæ. 8, 13, 9.

reperire auctorem. 7, 6, 6. conſilium à neceſſ. præſ. 6, 4, 10. herbam. 9, 8, 27. latentes. 9, 9, 5. ſolum firm. 5, 1, 29. *Alex. dies Genial. 1, 21. Florid. lect. Iuuaj. pag. 155. pr. & eo loco capite.* reperiſti tempus. 5, 9, 9. reperire verba. 6, 10, 1. repertus. 6, 2, 8. repertum eſt plurimum frumenti. 4, 10, 13.

repetunt eum dii ſuæ ſtirpi. 10, 6, 6. repetere rurſus amnem. 9, 8, 16. auxilium procul. 7, 10, 15. campos. 3, 8, 2. conſilium à neceſſitate. 6, 4, 10. coniuium. 8, 5, 21. domos. 4, 1, 39. Maracanda. 8, 1, 7. portum. 4, 4, 9. ſacrum, *in vſum reuocare.* 4, 3, 23. vires inde. 5, 10, 4. vitam. 7, 10, 9. vrbem. 4, 6, 20. repetendæ terræ. 3, 3, 6. ad repetendas res feſtinare. 6, 3, 15. repetito ſermone 6, 11, 28. altius ſermone. 9, 6, 17.

replere omnia planctu tumultuque. C. 3, 11, 22. domos &c. gemmis, marg. auro, ebore. 9, 1, 2. vrbes colonis. 10, 2, 8. repletur odoribus corpus, **wird baſſamirt.** 10, 10, 13. replentur voragines. 8, 11, 7. repletum gregibus belluarum fretum. 9, 4, 18. auro argentoque ſepulchrum. 10, 1, 21. repleti arena clypei. 4, 3, 25. vino crateres. 9, 10, 25. ſtramento vtres. 7, 9, 4.

repræſentare conſilium. *exponere & quaſi refigurare, tanquam in rem præſentem deducere.* 6, 11, 33. ſpeciem vrbis animis. 3, 10, 7. ſupplicia, *ſtatim irrogare.* 10, 1, 39.

reprehenſi ex fuga. 4, 14, 2.

reprimit aqua ſitim. 7, 5, 7. reprimere ſuos, **innhalten.** 4, 16, 7. repreſſus eſt imber. 8, 13, 24.

repoſcit natura ſpiritum, *de morte naturali.* 6, 10, 33.

repugnare, **ſich wehren.** 7, 4, 37. non repugnat habitus corporis famæ generis, **iſt nicht darwider.** 4, 1, 25. repugnare precibus ſupplicum. 5, 5, 13. repugnans fruſtra. 7, 5, 24.

repurgare hortum. 4, 1, 21. repurgari. 6, 6, 26. *Liuius* 44, 4, 8.

reputare, *perpendere.* 3, 8, 20. 4, 12, 22. exitus regum. 9, 6, 25. reputans. 5, 4, 3.

requieſcere. 8, 4, 16.

requirere, *interrogare.* 3, 11, 26. cauſſam. 7, 10, 5. cauſ. mœſtitiæ. 5, 2, 14. contubernales ſuos, **ſuchen.** 6, 2, 16. terram oculis. 4, 7, 11. quid Rex agat. 7, 2, 25. requirebant, vnde &c. 9, 9, 26. requirens an. 6, 7, 20. requiritur herba à multis. 9, 8, 27. requiri *quem* iubet. 7, 2, 21. virum iub. 6, 2, 8.

res & rex *confuſa.* V. 9, 10, 21. cogitata. V. 7, 5, 21. cognita. 3, 13, 3. communicata. 6, 7, 21. digna excuſatione, ſolatio. 5, 2, 20. inaudita, incredibilis. 9, 5, 1. indigna. 10, 8, 5. inſignis ad famam temeritatis. 9, 5, 1. intempeſtiua. 6, 11, 29. iracunda ſuſpectus immerito candor. S. 1, 6, 12. ludicra ingentis certaminis cauſſa. S. 2, 9, 13. parua dictu. 4, 2, 10. Spartana, *reſpub.* S. 6, 1, 16. tanta. 5, 13, 4. verſa in ſerium. 5, 7, 10. rei nauticæ peritus. 9, 10, 3. rei domeſticæ proſpicitur diſcordes in longinquam militiam amouendo. S. 1, 8, 16. re recenti, magis liquet. 7, 2, 34. reuera. 3, 13, 5. 4, 16, 19. res eſt cum ciuibus, **wir haben zu thun mit** &c. 10, 8, 17. cum beſtiis & viris. 8, 14, 14. cum ferisbeſtiis. 6, 3, 8. cum ſtrenuo. 4, 9, 2. rem publicam adminiſtrantium officium. S. 1, 7, 9. quæ in rem videbantur. 6, 2, 22. res vertitur in ſeditionem. 6, 6, 12. eſt prope ſed. 4, 10, 4. res & locus poſcit. 5, 13, 8. res Aſiæ, *in Aſia geſtæ.* 5, 1, 1. amiſſæ. 4, 1, 32. deſperatæ magis quam perditæ. 7, 11, 28. domeſticæ. 5, 11, 5. geſtæ. 4, 5, 11. geſtæ feliciſſime. 8, 5, 14. humanæ. 10, 6, 6. non forte neque temere feruntur. S. 1, 1, 8. imminentes. 3, 3, 3. latentes. 7, 7, 9. nouandæ, gerendæ. 4, 1, 30. maximæ. 4, 4, 1. militares. 5, 2, 6. nouæ. 10, 8, 1. per virtutem partæ. 6, 3, 5. preciosiſſimæ. 3, 8, 12. ſecundæ valent commutare naturam. 10, 1, 40. inſanire faciunt. 10, 2, 22. ſeriæ. 8, 9, 25. rerum inſtrumenta. S. 1, 2, 2. ſucceſſioni, *regno, imperio,* impar. S. 1, 2, 4. humanarum, *orbis, naturæ totius,* termini, **der Welt Ende.** 5, 6, 13. 9, 2, 9. res ſæculi in vnum diem cumulatæ. 4, 16, 10. *hoc eſt quæ integro ſæculo potuiſſent ſufficere. Non valde abſimili ratione* rem vnius ætatis *appellat Florus* 1, 1, 10. populum virorum. res magnas ante oculos habenti nullum maius impedimentum eſt, quam vates ſuperſtitione captus. 9, 4, 29. res maiores quam &c. 6, 1, 17. rebus aduerſis. *vide* aduerſis. compoſitis. 3, 1, 1. 5, 9, 8. 4, 7, 5. *ordinata Repub.* rebus humanis ereptus. 10, 5, 10. in rebus bellicis magnum momentum, vnius nutu cuncta regi. S. 1, 6, 19. in reb. humanis haud poſtrema calamitas, quod vtcumque leui auctori, quæ facta optamus, enixe creduntur. S. 1, 13, 2.

reſciſcere ſe proditos eſſe. 6, 7, 16.

reſeruare *cui quid.* 3, 11, 23. iram in auctorem. 6, 6, 34. *quos* in ludibrium. 5, 5, 6. ſuo tempori. 4, 7, 32.

reſidere in ſolio reg. 4, 1, 22. humi. 4, 7, 15.

reſiſtere. reſtiti, **bin geſtanden.** 5, 2, 22. reſtitit, **ſtill geſtanden.** 7, 11, 20. reſiſtere, **ſtand halten** / *contr.* fugere. 5, 13, 18. Regi irruenti. 10, 3, 2. promptius. 6, 1, 1. reſiſtentes, *non fugientes.* 5, 13, 19.

reſolutus, *remiſſus, relaxatus,* ſecuritate animi, fatigatione. 6, 8, 21. reſoluto vtre. 7, 6, 11. reſoluta gleba, **von einander gefallen.** 4, 6, 11. reſoluta membra. 4, 16, 13.

reſonat litoribus ripiſque plauſus. 9, 9, 26. reſonabant vocibus iuga montis colleſque. 8, 10, 16.

reſpectu paucitatis. 4, 12, 21.

reſperſa cruore. 8, 3, 9.

reſpicere *quæ,* **ſich ihrer annehmen** / *tueri.* 10, 5, 22. Macedoniam, **zu ruck gedencken.** 4, 11, 13. ſuos. 9, 10, 15.

reſpondet viribus magnitudo. 8, 9, 17. reſpondere ſuperba. 7, 11, 5. reſponſum pariter ex tota concione. 10, 2, 18. reſponſio Alexandri. 4, 5, 7. 4, 11, 6. Alex. ad legat. Athen. 5, 1, 9. reſponſum (*oraculi*) petitur. 4, 7, 24. vatum. 3, 3, 7. triſte. 5, 3, 11. reſponſo nullo dato. 3, 12, 9. reſponſa Ægyptiorum in vulgus edita. 4, 10, 7. vana. 4, 7, 29.

reſtinguere flammas. 6, 6, 16.

reſtituere damnatis bona. 10, 2, 5. *cui* imperium. 5, 9, 8. 8, 2, 32. opes. 6, 2, 8. *cui* pignora. 4, 14, 22. *quid cui.* 4, 1, 8. *quem, pardon* **geben.** 8, 6, 26. regnum. 8, 12, 10. reſtitui Græcos ſuis. 3, 1, 9. reſtituuntur captiui ſuis. 4, 8, 12. reſtituta *cui* ſatrapia. 5, 2, 17.

reſudat ſolum humore. 7, 10, 3. ſol. propter venas aquarum. 5, 1, 12.

reſurrexit *vrbs, reſtaurata eſt, diruta enim, iacebat.* 3, 7, 9. reſurgens ramus ex *humo.* 9, 1, 10.

reticere. 6, 10, 26. reticenda. 6, 7, 34.

retinere arma. 8, 4, 5. *Liu.* 26, 11, 1. frumentum. 10, 8, 11. nomen. 3, 1, 5. *quem* illato terrore. 5, 4, 15. *quem* præda. 5, 2, 8.

quem in vinculis. 6, 10, 28. seipsos intra vestibulum regiæ. 10, 5, 8. speciem prist. fortunæ. 4, 11, 3. retentus acrius amnis. 5, 1, 30. obses. 8, 11, 4. retentæ amore amnis Nymphæ. 3, 1, 4.

retorquere hastam in semet. 8, 2, 4. missilia in hostem. 6, 1, 15.

retractare proprias causas doloris in communi mœstitia. 10, 5, 20. retractantes vetera odia. 9, 3, 22.

retro abire. 5, 8, 1. cedere. 9, 4, 14. concedere. 3, 4, 5. ire. 3, 8, 7. retrocedere in montes. 3, 8, 22. retrocedendo. 7, 4, 4.

reuera. 3, 13, 5. 4, 16, 19.

reuerberatur amnis impeditus saxis. 8, 9, 7. cursus æstu. 9, 9, 8.

reuerentia excessit animis. 8, 8, 8. Regis. 4, 10, 32. status pristini. 5, 13, 27. reuereri homines. 7, 8, 29. reueritus fortunam, nomen. 6, 2, 8. vicem Regis. 3, 13, 17.

reuertere in castra. 6, 1, 16. *&* reuerti in castra. 8, 2, 40. reuerti in gratiam cum. 7, 2, 8. in patriam. 9, 2, 26. 9, 7, 3. *&* 11. in statiua. 6, 5, 21. ex India sospitem. 10, 1, 7. domos. 5, 5, 9. 6, 6, 10. reuertens Babylonem. 10, 4, 14. reuertendum est mihi ad vnum crimen. 6, 10, 11. *sic* ad id reuertar, propter quod rei sumus. 7, 1, 26. *vtrobique* præuerti *malebat Acidalius. sed* reuertendi *verbum apsius est, vallitur enim ad id quod supra iam tactum, at nondum satis pertractatum erat.* præuerti *autem est, sepositis interim aliis, rem certam exsequendam sibi sumere. Sicut in ipso Taciti exemplo, quod pro sua sententia adducit Acidal. ex* 2, 56, 1. præuerti ad Armenios, *est* Armenios prius adire, *quam reliqua negotia adgrederetur. ibi enim non poterat dici* reuerti *Germanicus ad Armen. apud quos nondum fuerat. sed hic longe diuersa res est: & si has emendationes admittimus verbum* reuertendi *perierit: quid enim obstet, quin vbicunque repertum alteri illi locum cedere compellatur?*

reuiresci imperium. 10, 9, 5.

reuocare animum linquentem. 9, 5, 11. illum à morte. 10, 5, 35. iuniores, *scil. in praelium.* 8, 1, 36. omina vetera, herfür ſuchen. 3, 3, 6. *quem.* 7, 11, 26. tortores rursus. 6, 11, 19. reuocari. 7, 10, 5. ad vitam. 8, 8, 22. ex medio spatio gloriæ. 6, 2, 18. reuocatus *quis*, zu ruck gefodert. 8, 2, 30. reuocato sermone. C. 5, 11, 3. reuocati. 9, 10, 15. amici. 8, 6, 17.

reuoluitur animus in solicitudinem suspicionemque. 4, 10, 38. reuolutus ad superstitionem. 7, 7, 8.

reus capitis. 7, 2, 6. criminis. 6, 7, 31. 6, 10, 5. agitur, *accusatur.* 10, 1, 29. reo debet fieri potestas *&c.* 6, 9, 31. rei capitis. 6, 10, 30. humiliores. 10, 1, 41. rei sunt omnes, quum quid adcidit tristius. 7, 1, 23.

rex *absolute pro Alexandro.* 3, 1, 23. 6, 2, 6. Asiæ. 4, 10, 34. & Europæ. 8, 4, 29. *Macedonum* posteriorum. 8, 6, 6. exercitus tanti. 4, 1, 1. gentium duarum. 9, 2, 12. insulæ. 4, 1, 7. nominis magni. 10, 1, 32. regum. 5, 13, 34. C. 4, 1, 7. *Ita se appellari volunt hodieque maiorum gentium Impp. Maximilianum ita seipsum per iocum appellare solitum accepimus, quod praesset nationi, cuius validiora membra se gererem pro regibus, ex suo potius arbitrio cuncta gerendo, quam ex nutu principis. Serio autem tributum est hoc vocabulum antiquitus Persicis Parthicisque regibus. adeo vt sic etiam vocarentur à Rom. scriptoribus, vt à Sueton. in Calig. 5, 4. item* magni reges. *cuius vtriusque multa exempla reperies apud Brissonium à pr. lib. 1. de regno Persar. quomodo se quoque vocari ait Iuliamus in Misopog.* rex Scytharum. 7, 7, 1. Scythiæ, Persarum, Medorum. 7, 8, 18. Syriæ. 5, 1, 35. Erythras. 8, 9, 14. Indus. 9, 1, 28. ademptus. 8, 8, 17. alacris. 4, 13, 25. anxius. 7, 5, 9. auidior quam patientior. 5, 7, 4. clarissimus. 5, 5, 5. comessabundus. 5, 7, 10. conceptus. 10, 7, 10. consalutatus. 10, 7, 7. conseruatus. 5, 11, 9. desertus. 9, 2, 34. 10, 2, 25. destinatus. 10, 4, 15. egressus in ripam. 4, 9, 18. externus. 5, 2, 12. & aduena. 5, 8, 11. fatigatus. 3, 12, 1. felicissimus. 7, 2, 33. genitus Alexandro. 10, 7, 9. rex idem & commilito. 3, 5, 8. incautus. 9, 8, 21. interritus, inuictus externa vi. 6, 7, 1. iustus. 7, 4, 17. 10, 5, 14. iustissimus. 10, 5, 17. & patientissimus. 8, 7, 10. mœstus. 8, 2, 40. nobilissimus. 4, 12, 8. nouus. 10, 7, 14. nouus, admissus. 10, 8, 9. optimus. 6, 11, 7. optim. fortissimus *Alex.* 10, 5, 9. nondum ortus. 10, 6, 11. patiens mali. 8, 4, 9. stipatus turba satellitum. 10, 7, 17. sufficiens tantis malis. 8, 4, 10. tantus. 6, 4, 12. temerarius. 9, 8, 21. terribilis. 3, 8, 10. vectus. 8, 2, 36. velocissimus, *Alex.* 7, 4, 14. vinctus. 5, 13, 3. vocatus ad conuiuium. 10, 4, 17. rex cui latus à domesticis hostibus munitum est, nihil metuet ab externo. 6, 8, 9. nemo detrectat munus, quod rex occupat. 8, 11, 8. rex etiam vnius insidiis patet. C. 4, 10, 17. constitit inter primos. 5, 3, 9. vulneratur. 6, 1, 4. precario rex sum. 10, 2, 15. regis nihil refert, scitene canat, an male. S. 1, 3, 24. arbitrio cuncta reguntur. S. 1, 6, 19. cognati. 3, 3, 15. cultus. 3, 3, 18. falsus. 5, 12, 9. titulum sibi, non item Alexandro, adscribit Darius. 4, 1, 7. regi concessa potentia, vt prosit, non homines lædat. S. 1, 3, 18. regem deseri, nefas. 5, 9, 15. reges *pro imperat. bellicis.* C. 8, 1, 29. dicti præfecti. C. 4, 14, 22. C. 5, 1, 37. *Legibus.* Asiæ. 4, 1, 38. Cypriorum. 4, 8, 14. 10, 1, 19. Europæ. 4, 1, 38. Persarum in media acie. C. 3, 9, 4. Persidis. 4, 10, 6. P. veteres. 5, 6, 1. reges duo adcendunt prœlium. 4, 15, 23. opulentissimi. 4, 1, 38. cumulant opes. 5, 2, 12. plures à suis quam ab hoste interempti. 9, 6, 25. inter deos coluntur non pie solum, sed etiam prudenter. 8, 5, 11. in publicum prodire prohibiti. C. 8, 9, 23. *Adde* reges Sabæorum, *ex Agatarch. de mari rub.* 5, 50. *apud Phot.* regum amantes Macedones. C. 3, 6, 17. *Erga. appellantur φιλοβασίλειοι.* regum maiestas eximia est *apud Persas.* 5, 10, 2. maximi communi hominum sorti non exempti. S. 1, 13, 17. nomina ab vrbibus indita. C. 8, 12, 14. in successores transeuntia. C. 8, 12, 14. *Sequente.* odia pertinacia aduersus vrbes liberas. S. 1, 7, 8. opes sæpius adsentatio quam hostis euertit. 8, 5, 6. regum Persarum commune nomen Xerxes. C. 5, 1, 24. *Regia.*

'Ραφάνης. C. 4, 8, 2. *Locum.*

Rheomithres. S. 2, 5, 12. *Sic apud Diodorum* 17, 19. *scriben. in pro* 'Ρεομίθρης. *nam dilaturæ occasione (de qua supra) videtur excepturn fuisse pro* 'Αρτομίθρης. *nisi malimus accensere nominibus, quibus praefixum est A. littera, quorum in ipso capite huius Indicis nonnulla proposuimus.*

Rhidagus. C. 6, 4, 6. Rhyndacus, *Choniates in Jo. Comn. c. 5. p. 22. it. c. 10. p. 41. it. Andron. Comn. l. 2. c. 5. p. 460.*

rhinocerotes, animal rarum. 9, 1, 5. V. rinoc. rhinocerotas alit India. C. 8, 9, 17.

Rhodii. S. 1, 5, 17. *long.* 58, 0. *lat.* 36, 0. *Ptol. in Asi. tab. 1.* se dedunt Alex. 4, 5, 9. *cum* balteo donant. S. 2, 4, 9. quærunt de præsidio *Alex.* 4, 8, 12. Rhodus Dorica *insula.* S. 2, 3, 21.

Rhœsaces. S. 2, 5, 11. imminet gladio Alex. 8, 1, 20.

Rhœtæum. S. 2, 1, 21. *Duplex in hoc nomine mendum videtur haerere Diod.* 17, 7. *vbi legitur; οὐς τὸν Ῥοίτειον. quum ceteris omnib.* Ῥοίτειον *efferatur neutro genere.*

rigat fons campos. 5, 1, 3. rigant aquæ solum. 6, 4, 3. fontes sol. 7, 4, 26. rigare solum humore. 5, 1, 33. rigantes adcolæ, *flumen in arua sua deriuantes.* 8, 9, 10.

riget humus gelu. 3, 13, 7. rigent cetera. 8, 9, 13. rigentes gelu colles. 3, 10, 10. manus. 8, 4, 5. rigida ceruix. 6, 3, 6. rigor terræ. 7, 3, 10. niuis insolitus. 7, 3, 13. perpetuus. 7, 3, 11.

rimari aditus solerter. 5, 11, 10. radices. 9, 10, 11. valles. 7, 11, 18.

ripa amnis. 7, 7, 1. 3, 12, 27. Tanais. 7, 6, 13. inferior. 8, 13, 23. vacua ab hostibus. 8, 13, 27. vlterior. 4, 9, 22. 7, 5, 18. 8, 13, 5. 9, 2, 3. ripæ angustiæ. 9, 2, 17. angustiores. 6, 4, 6. asperæ, præaltæ. 8, 11, 7. coeuntes in arctum. 8, 13, 9. obstrepentes. 8, 13, 23. syluestres. 5, 3, 1. ripis *&* rupibus. V. 8, 10, 23.

rite, *ex ritu recepto*, recte atque ordine. 4, 2, 4. factum sacrificium. 7, 4, 1. perpetratum sacr. 4, 13, 16. ritu, *more*, antecedentium. 4, 7, 15. belluarum. 5, 9, 6. ferarum. 3, 8, 10. 4, 13, 14. 5, 3, 19. 6, 5, 17. barbaro. 4, 16, 15. suo, auff ihre art. 6, 2, 5. ritus peregrini. 4, 6, 29. 8, 5, 14.

ritui sanguinis. 4, 2, 13. crebri. 3, 4, 7. creb. oberrantes, distinguentes planiciem. 3, 4, 12.

robur ætatis. 6, 10, 33. 10, 7, 10. animi & corporis. 7, 4, 34. animorum corporumque. 10, 3, 9. corporis. 3, 11, 8. 8, 13, 7. corporum eximium. 7, 10, 4. 8, 13, 6. exercitus. 3, 11, 1. ex. haud dubium. 3, 9, 2. Macedonum inuictum. 9, 2, 23. virium Regis omnium, **der beste kern.** 7, 3, 4. par. 3, 2, 16. robore, numero, præstare. 5, 13, 13. robora virorum conserta. 3, 2, 13.

rogare sedes in Asia, **darumb anhalten.** 5, 5, 9. per mutuam charitatem. 6, 7, 4.

in rogum *cuius* imponi (*ενιαυσιον Συρικον*) 6, 10, 31.

Roma. S. 2, 5, 27. Romæ conditor Romulus. S. 1, 1, 18. Romanus imperator (*Pompeius*) Alexandri chlamyde triumphum suum ornat. S. 2, 4, 11. Romana mansuetudo. 4, 4, 21. Romani scriptores patriis rebus contenti, externa neglectui habuere. S. 1, 1, 6.

ros. 7, 5, 5.

rostro icta *nauis*. 4, 4, 7.

Romithres. V. 3, 11, 10.

Roxane filia Cohortani. 8, 4, 23. prægnans. C. 10, 6, 9.

rubent aquæ. 8, 9, 14. rubigo gladiorum. 10, 2, 23. consumit ferrum. 7, 8, 15. rubor gratus. S. 1, 2, 10. in rubore quam in culpa sæpe minus est constantiæ. 9, 7, 25.

Rubrum mare. 3, 2, 9. 6, 2, 12. 10, 10, 4. *vnde dictum*. C. 8, 9, 6. 8, 9, 14. 10, 1, 13.

rudimenta, *sirocinia quasi*, magnorum præfectorum &c. 5, 1, 41. rudis sensus, **grober Verstand.** 7, 8, 10. rudis, *imperitus*, artium pacis & habitus ciuilis. 6, 11, 1. linguæ Græcæ. 5, 11, 5. tractandi. 4, 2, 17. natio ad voluptates. 6, 6, 9. argentum rudi pondere *opponitur* signato. 5, 2, 11. rudes. 8, 13, 7. operum. 8, 10, 32. operum militarium. 9, 8, 14. ad dicendum pueri. 8, 7, 8. ad talia opera barbari. 8, 2, 24.

Rudolphi Imper. apophthegma. C. 4, 1, 12. *Licitamini*.

ruit imperium. 10, 9, 2. ruet in te onus. 7, 4, 12. ruit regnum in humeros *cuius*. 10, 6, 20. ruebant aurigæ. 4, 15, 3. tabulata. 4, 3, 17. ruere in discrimen medium. 8, 14, 6. in hostem. 4, 4, 12. 7, 9, 12. 8, 11, 16. in perniciem. 5, 9, 6. in *quem* incautius, **anfallen.** 4, 16, 23. ruentes. 9, 9, 13. auide Barbari. 9, 5, 17. in illum. 8, 1, 24. ruitura moles. 4, 4, 5. ruina stragesque. 4, 10, 6. equorum auriganumque ingens. 4, 15, 16. rerum. 5, 10, 9. ruinæ similis strages. 3, 11, 9. ruinæ munimentorum. 8, 2, 22. muri. 4, 6, 23. turrium. 9, 8, 12. ruinis & ignibus deleta templa. 3, 10, 9.

rumor militis otiosi, sine auctore, percrebuit. 6, 2, 15. pertinax. S. 1, 1, 17. temere vulgatus. 6, 2, 17. adspersit quos. 10, 10, 19. rumores serendi. 8, 9, 1. rumores lætos spargere. C. 3, 3, 7.

rumpit iter vorago. 5, 4, 23. rumpere cicatricem. 7, 7, 9. cicatrices nouis vulneribus. 10, 5, 13. imperium. 10, 2, 5. opus. 4, 3, 6. silentium. 9, 2, 30. vincula. 4, 15, 5. rupta gladio lora. 3, 1, 18. ruptis vinculis. 4, 15, 9.

Rupellana obsidio. C. 4, 2, 1.

rupes, *quam capitis initio* petram *dixerat*. 7, 11, 5. vndique præceps & abrupta. 8, 11, 3. præruptæ. 6, 6, 23. 8, 11, 12. rupes saltusque montium occulti. 3, 11, 19. abscissæ, præruptæ. 5, 3, 17. inuiæ. 5, 4, 18. 6, 5, 13. 7, 11, 7. obiectæ. 8, 9, 6. præaltæ. 8, 10, 24. præruptæ. 6, 6, 26. 8, 10, 23.

rursus. 3, 5, 8. 3, 8, 21. reuocans. 6, 11, 19.

rustici homines. 6, 11, 4.

S.

S. litera *minuscula confunditur cum* l. *sic* V. 8, 10, 14. *alij libri* suci *præferunt, al.* luci. V. 5, 2, 8. Asiæ & aliæ. *permutatur eiam cum* X. *vt* V. 7, 4, 19. 9, 7, 18. & 19. 10, 1, 29. &c. *præfigitur aliquando nominibus propriis*. C. 4, 9, 7. *vide supra in* Atropates.

Sabaces. C. 4, 1, 28. præsor Ægypti. 3, 11, 10.

Sabracæ. 9, 8, 4. V. Sabarcæ.

sabulum altum. 4, 7, 11. desidens. 4, 6, 9. feruidum. 4, 7, 12. tenacissimum, præaltum, vestigio cedens. 4, 7, 7. quidquid sabuli in campis iacet. 7, 4, 27.

Sabus. 9, 8, 13.

Sacæ. 5, 9, 5. 7, 4, 6. 7, 9, 17. C. 8, 4, 20. V. Sagæ, & Sagi. *Vide Reinecciam in regno Sacæ. long.* 132, 0. *lat.* 40, 0. *Ptolemæus in As. tab.* 7.

sacerdos Iouis Hammonii. 4, 7, 25. sacra cohors Thebanorum. S. 1, 8, 7. *Dary* mensa. 5, 2, 14. sacrum fœdus, *matrimonium*. 10, 2, 12. 08, *regis*. 3, 6, 10. sacri luci. 7, 5, 34. sacra certamina. S. 2, 7, 21. sacramentum pietatis. 7, 1, 29 *sacramenti militaris formula. Ib.* sacrare aquilam. 3, 3, 16. sacratus Ioui currus. 5, 3, 11. sacratæ *diis* aræ. 3, 12, 27. sacrificare Herculi. 4, 2, 3. *cui* vt Heroi. 10, 4, 13. sacrificium anniuersarium redditum. 8, 2, 6. sacrificium factum. 4, 7, 28. 9, 4, 14. 9, 9, 28. diis rite. 7, 4, 1. perpetratum. 4, 13, 16. sacrificia intempestiua damnata. 5, 4, 2. sacrilegium verius quam sacrum. 4, 3, 23. *sic Augustin. Civ.* 10, 11. Cæremoniem quendam, talium sacrorum, vel potius sacrilegiorum peritum. sacrilegum sacrum. S. 1, 12, 19. *Hist. Miscella* 3, 2. miseram ciuitatem sacrilegis sacrificiis male potentes funestauere pontifices. sacrilegi tantum cum diis pugnant. 7, 6, 6. sacrilegorum oculi exstincti. S. 2, 7, 23. sacrum *de Instrandi exercitus ceremonia*. 10, 9, 13. anniuersarium celebrandum. 4, 2, 10. intermissum. 4, 3, 23. sacrum facere deo, *sacrificare*. 4, 2, 4. sacra communia. 9, 10, 16. *sic apud Iustin.* 5, 10, 3. *Thrasybulus Atheniensis ciues suos* admonet sacrorum communium. *Plinius paneg.* 37, 2. sacrorum societatem *vocat. ita* sacrorum consors. 10, 7, 2. sacris cohærentes, *ἐμεβάμους*. 6, 3, 8.

Sadracæ. V. 9, 8, 4.

sæculi res. 4, 16, 10.

sæuientes barbara feritate. 3, 8, 15. sæuitum est in tecta. 8, 10, 6. sæuitia cœli miteſcens. 8, 4, 13. hostis. 5, 5, 17. maris. 4, 3, 7. sæua concio. 10, 3, 1. multitudo. 4, 10, 7. sæuissimus regum. 10, 5, 23.

Sagæ. V. 5, 9, 5.

Sagalassus. S. 2, 12, 9. *long.* 60, 40. *lat.* 36, 56. *Ptolem in As. tab.* 1. capta. S. 2, 12, 2. Sagalassenses prælio vincuntur. S. 2, 12, 11.

saginatus inter flagitia exercitus. 5, 1, 39. saginarum corpus. 9, 7, 16. *de* sagina athletarum *non prorsus leges apud Salmas. in verba Tertull. cap.* 4. *p.* 261. *de pallio*; arida saginatio.

sagitta *dorum Scyth.* 7, 8, 17. reliquerat spiculum. 7, 6, 3. duorum cubitorum. 9, 5, 9. adacta per loricam. 4, 6, 17. fixa in crure. 7, 6, 3. sagittæ binum cubitorum. 8, 9, 28. longæ & prægraues. 8, 14, 19. tinctæ veneno. 9, 8, 20. sagittarum vsus celeber Persis. 7, 5, 42. *Photius pag.* 1131. *f.* sagittarii. 3, 3, 25. 3, 4, 13. 3, 8, 21. 3, 9, 1. 8, 11, 9. Cretenses. C. 4, 13, 31. admixti *funditoribus*. 3, 9, 9. equites. C. 3, 4, 14. *Sagitt.*

Salamine. S. 1, 12, 35. *long.* 52, 0. *lat.* 36, 40. *Ptol. in Eur. tab.* 10. *vbi Salamis* (*vt apud alios plerosque*) *vocatur.*

Salmacis. S. 2, 10, 21.

saltatio virilis, *virum non dedecens*. S. 1, 2, 27.

saltem, **zum wenigsten.** 3, 8, 2. 4, 11, 18. 5, 13, 26. 6, 7, 32. 7, 2, 31. 7, 11, 22. 8, 3, 3. 8, 12, 17. 9, 2, 31. 9, 5, 26. in acie. 3, 5, 5.

saltus præceps. C. 9, 5, 2. strenuus. 9, 1, 15. *alio sensu* saltus *significat nemus, sylvam*. 3, 7, 6. 6, 5, 16. intactus. 8, 1, 13. syluestris. 4, 3, 21. vltimus. 8, 4, 13. saltus diuersi. 4, 16, 11. magni. 8, 1, 11. montium occulti. 3, 11, 19. vasti. 5, 10, 2.

salubris sententia. 7, 4, 7. ratio. 5, 9, 3. temperies cœli. 9, 1, 11. salubre consilium. 3, 7, 10. 5, 12, 8. salubres succi. 8, 10, 14. salubrior regio. 5, 4, 9. salubritas percipitur. 3, 6, 16. salubritate pari. 4, 7, 17. salubriter. 4, 7, 29. 6, 6, 2. destinata. 3, 8, 29.

salum, *mare*. 4, 2, 9. 4, 3, 21. profundum. 9, 9, 26.

salus, *vita, valetudo*. 3, 6, 11. *nec enim vellet*

vocte opponitur vitæ. C. 6, 11, 39. salus, *incolumitas*, regis. 5, 2, 9. 6, 8, 14. virorum fortissimorum. 9, 9, 1. insperata. 9, 9, 26. pendet ex fide *alterius*. 5, 4, 19. tua diluet crimen. 3, 6, 11. salutis custos datus medicus, *qui valetudinem regeret*. C. 3, 6, 1. saluti fuit pernicitas. 9, 1, 18. saluti fuerunt tormenta. 7, 9, 6. saluti esse. 8, 4, 17. *quibus*. 4, 4, 15. nulla res magis saluti fuit, quam quod. 8, 4, 10. id rebus suis saluti fore. 5, 1, 5. saluti fuit, quod. 8, 11, 18. *Alexander rogatur*, saluti suæ, id est, publicæ parceret. 9, 6, 15. salutem suam *eis* committere. 3, 6, 4. credere. 3, 8, 5. debere. 8, 1, 25. salutem regis iurare. C. 6, 11, 18. ad salutem regis pertinere. 8, 6, 21. salute desperata. 9, 4, 6. regis desper. 5, 11, 12. de salute pugnare. 6, 8, 8. pro sal. dimicare. 4, 3, 19. salutare (*salutem optare, quod salutando facimus*) 8, 5, 6. salutare *quem* regem, *salutando sic compellare*. 7, 1, 6. salutari Iouis filium. 6, 11, 23. rege eo salutato, *appellato*. 4, 1, 22. salutare terram. C. 3, 8, 22. salutatio mutua facta (consalutare *id vocas Tacitus*) 10, 8, 23. saluum (*salutis compotem, incolumem*) esse quem sui milites nolunt, sero perit. 3, 11, 11. saluo statu terrarum. 4, 11, 22.

Samaritæ. 4, 8, 9. Andromachum necant. S. 2, 11, 31. *long.* 66, 20. *lat.* 32, 20. *Ptolemæus in Asiæ tab.* 4. *Vide de his Reinecc. in dynastia Iudæorum, appendice de Samaritanis.*

Sambana. S. 10, 4, 15.

Samothracum initia. 8, 1, 26. *Insula habet long.* 52, 45. *lat.* 41, 15. *Ptolemæus in Europ. tab.* 9. *Olim* Samos *dicta est, sed eandem Samo, vt à propinqua nominis eiusdem insula discerneretur*, Samothraciæ *nomen assumpsit. Alij quod Thraciæ obiecta sit*, Samothraciam *dictam putant. Alij ab immigrantibus in eam à Samo & Thracia colonis nomen adeptam memorant. Mysteria Iupiter Iasioni tradidisse fertur, antea quidem in insula recepta, sed per Iasionem instaurata, à quo exteri quoque ferunter initiati*, vnde maior ceremoniis his celebritas accessit. *Diodor.* 5, 47. *&* 48. *templumque adeo donis auctum est, vt auctore Eustathio ad Dionys. vers.* 874. *Cilices piratæ è templo plus sexcenties centenis millibus aureorum abstulerint* (*immodice auget numerum, quod alibi quoque notauimus, nam Eustath. habet πλέον χιλίων*, plus mille talenta, *quæ adscendunt ad sexcenta aurea millia: centesimam Raderiana summæ partem*) Initia *autem propriè vocantur sacra arcana, vt est apud Varronem de ling. Lat. lib.* 4. *p.* 17. *qui sic tradit*: Terra & cœlum, vt Samothracum initia docent, sunt Dei magni, & hi, quos dixi multeis nominibus (Serapin & Isin; Taauten & Astarten; Saturnum & Opim *dixerat*) Nam neque, quas Ambracia ante portas statuit duas virileis species aheneas, dei magni: neque, vt volgus putat, hi Samothraces dii, qui Castor & Pollux: sed hi, mas & femina: & hi, quos augurum libri scriptos habent sic, diui potes: & sunt pro illeis qui in Samothrace θεοὶ δυνατοί. *Cassius Hemina, & Macrob. Saturn.* 3, 4. *Samothracas deos existimarunt esse penates, & magnos deos, Dionysius Halicarn.* 1, 61. *insulam* à Samone Mercurii F. & à loco, *dictam ait* Samothraciam. *de diis Samothracum idem* 1, 69. *ex Callistrato & Satyro non pauca, quæ ibi videbis.* Raderus.

Samus. V. 9, 8, 13. Sami regnum. C. 9, 8, 17. Samus *insula*, V. 10, 2, 1. S. 2, 8, 3. Ioniæ. S. 2, 3, 21. *long.* 57, 0. *lat.* 37, 36. *Ptolem. in As. tab.* 1.

sancire gratiam iurando. 7, 8, 29. ius imperii, morte *cuius*. 10, 8, 1. *quibus* pœnam capitis. 8, 14, 12. silentium periculo vitæ, **bey Leibesstraff.** 4, 6, 6. sancte habere virgines. 3, 12, 21. sanctus & mitis Darius. 3, 8, 5. sanctissimum pignus. 8, 4, 27.

sane, *pro certe, postpositum*. quum rex sane. 8, 9, 23. sane *pro valde*. haud sane motus. 7, 1, 4. haud sane auctoritate proficiens. 7, 7, 21. *ita dicimus* sane quam, *pro nimium quam. hoc sensu vsus est Liuius* 4, 8, 6. haud sane tetendere. *item Sallust. Catil.* 16, 4. Senatus nihil sane intentus. *& de Rep.* 2, 48. haud sane reip consiliis adfuerunt. *Cic. fam.* 3, 4. cum sane exspectabam.

Sanga-

Sangarius. C. 3, 1, 12. *Eius ostia long.* 58, 0. *lat.* 42, 45. *Ptolemæus in Asiæ tab.* 1. Sangarium, *neutro genere, appellatur Plinio* 5, 32, 14. *nisi ibi vitium est. nam Itinerario* 6, 1, 5. *haud dubie masculino genere hic efferetur* Sangarius. *nomen accepisse dicitur à quodam siue* Sanga *siue* Sangari.

sanguis, *pro consanguineo*. S. 1, 6, 24. frigens. 4, 6, 19. multus effusus. 4, 15, 17. mult. profusus. 8, 14, 32. plurimus effus. 6, 1, 4. plur. manat. 4, 6, 18. superuacuus & sordidus. 8, 7, 11. suppressus medicamento. 4, 6, 19. constitit. 9, 5, 29. deficit. 8, 14, 36. quem, **erbleichen.** 6, 11, 37. vilissimus. 8, 7, 4. sanguinis color. 4, 10, 2. manantis guttæ. 4, 2, 14. precium, *prædæ*. 6, 6, 16. riui sub flammis fornacum extiterunt. 4, 2, 13. sanguine alieno parta gloria. 8, 1, 29. ciuili adspersi. 10, 2, 4. coniunctus. 9, 8, 22. contingere eos. 8, 6, 28. ciuium exercere imperium. 10, 8, 19. militum imbuere manus. 3, 8, 5. sine sanguine, ἀναιμωτί. 9, 9, 4.

male sanus & amore & scelere, 6, 7, 15. saniora consilia. 4, 1, 9. satisne sani essent? **ob sie bey sinnen.** 4, 1, 23.

sapientes, agreste & horridum genus. 8, 9, 31. sapientia. 7, 8, 10. 9, 1, 24. inter rudes. 8, 13, 7. committere non sinit, qualium nos pudeat. S. 1, 3, 16. sapientiæ cura inter vitia. 8, 9, 31.

Saptina. V. 4, 5, 1.

sarcinæ, *le bagage*. 4, 9, 9. 4, 15, 8. impedimentaque. 4, 16, 28. & imp. 7, 5, 1. regis, exercitus. 6, 6, 14. incensæ. 6, 6, 15. necessariæ. 6, 6, 14. paucæ. 4, 9, 21. viliores. 3, 11, 20. sarc. militum, sanguinis precium sunt. 6, 6, 16. sarcinarum potius, quam disciplinæ iactura facienda. 6, 6, 17. in sarcinis feruntur arma. 5, 11, 1.

Sardes. S. 2, 6, 10. *&* Sardis. S. 2, 10, 25. *Græce enim pluraliter* Σάρδεις. *quod vtraque hâc vocali Latinis exprimitur. vt vt apud Stephanum* Σάρδις *scribatur*. Sardium prosator Mithrenes. 5, 1, 45. Sardeis prodidit Mith. 3, 12, 6.

Sarissa, *hastæ genus*. 9, 7, 19. *Alex. ab Alex. pag.* 972. *lit. v. & pag.* 973. *lit. f. Raderus.* infesta. 7, 4, 36. *Pegma. Ergo & equitum fuit. Stewech. in Vegetium pag.* 223. *m. Dempsterus ad l.* 10. *c.* 10. *Rosin. pag.* 796. *a.* 1. sarissophori, *h. e. hastati.* 4, 15, 17. *Alex. ab Alex. pag.* 922. *lit. p. Raderus. Dempsterus ad Rosinum pag.* 796. *a.* 2. *Arrianus* 1, 5, 7.

Sarmatæ. 7, 7, 3. *Sarmatiæ Asiaticæ situm repræsentat Ptolemæus in Asiæ tab.* 2.

sarmentum. V. 7, 9, 4. *Vulcanius præfat. in Arrian. pag.* 3. *f.* 1.

satelles nouus regis. 10, 7, 14. ignobilis. 10, 5, 14. satellites. 3, 12, 10. Persæ. 10, 3, 15. armigerique. 4, 7, 21.

satiat cibus. 3, 2, 15. satiare se auro. 5, 1, 6.

Satibarzanes. 6, 6, 13. deficit ab Alex. ad Bessum. C. 6, 6, 20. 7, 3, 1. *&* 2. Bactra perfugit. 6, 6, 22. transfuga. 7, 4, 33.

satietas. 7, 8, 20. epularum. 6, 2, 5. gloriæ. 6, 3, 1. laudis. 9, 6, 23. ludorum. 6, 2, 5. perimit *pecora*. 5, 1, 12. ad satietatem instructus. 4, 10, 15.

satis hostium. 6, 8, 9. virium. 7, 7, 19. constat. 5, 1, 16. haberent, arma retinere, **sollen sich mit begnügen lassen.** 4, 9, 20.

satisfacere popular. excusatione. 6, 4, 10. Regi. 7, 2, 33. Victoriæ sacrificiis. 8, 11, 24.

satrapa, *&* satrapes, *& apud Sidon. carm.* 2, 78. *&* 9, 51. *it.* 8. *epist.* 3. *adde Sauaron. ad d. l. p.* 467. satraps, *Persica voce, (Hesychio quoque teste; nam Iudæi incepte Chaldæam faciunt) dicitur; qui Latinis præsor, aut præfectus prouinciæ. interdum tamen distinguitur à præsore*, C. 5, 1, 43. Admirauisi *exponuntur apud Guibertum Abbatem in histor. Hierosol.* duodecim de eorum principibus viri, quos verbo Chaldaico satrapas, secundum eorum barbariem Admirauisos dicunt. *Instinian. Nou.* 31. *cap.* 1. §. 3. id nomen magistratus neque Romanum, neque maiorum nostrorum, sed ex altero imperio introductum fuit. *Est autem Persica vox* אחשדרפן *Ester.* 9, 3. *Ezræ.* 8, 36. Achaschdrapan, *siue vt pronunciat Scaliger in Encæo. numer. MDCXI.* Ἀχαδραπάνης. *vnde Theopompo ibi citato* Ἐξατράπης *vocatur, qui aliis satra-*

ges, *per aphæresin literæ principio. quod aliis multis vocib. accidisse notauit initio Iudicii.* ita Lazarus *factus esse videtur ex* Eliezer *abiecta litera* א. *Ita quæ Ptolemæo* Azama *est, Sallustio aliisque* Zama. *item* Parni, *qui Straboni* Aparni. *Apud Iudæos* Aplaton, & Aklim *pro* Platone & climate *scribi notat Scaliger Canon. Isagog. 3, 12. p. 268.* Satrapa *quandoque vnus imponebatur pluribus prouinciis* C. 5, 1, 43. C. 5, 3, 16. satrapes Ægypti Ptolemæus. 10, 10, 1. Arianorum constitutus. 7, 3, 1. Darii. 3, 13, 1. Darii factus *Alex.* 6, 6, 10. gentis. 9, 10, 21. Hyrcaniæ Menapis. 6, 4, 25. nobilis. 8, 4, 21. satrapæ. 10, 1, 22. ob flagitia in prouinciales exercita puniti. 5. 10, 1, 1. satraparum voluptas. 7, 2, 22. satrapia Babyloniæ. 5, 1, 43. Mediæ. 6, 2, 11. regionis Susiæ. 5, 2, 17. Susianorum. 5, 3, 16. *vbi* V. satrape. *Ceterum de* satrapiis & satrapis *prolixe & accurate Brissonius de regno Pers. lib. 1. p. 111.* &c.

Satrapene. 5, 2, 1.

Satriani. V. 5, 3, 2.

Satropaces. 4, 9, 7. V. Satropates. hasta transhxus. 4, 9, 25.

saturare se suppliciis potius, quam contumeliis. 10, 4, 5.

Saturno immolati pueri. C. 4, 3, 23.

saucius grauiter. 9, 5, 18. leuiter humero. 9, 8, 22.

saxeæ pilæ. 5, 1, 33 saxum quadratum. 9, 3, 19. interpellat alueolum, **etn Felß.** 6, 4, 4 saxa ingentis magnitudinis. 5, 3, 18. Thraciæ. 7, 10, 6. eminentia. 5, 3, 20. 7, 11, 15. fallentia vestigium. 5, 4, 18. incussa petris. 5, 3, 18. ingentia. 8, 11, 3. inuia. 8, 11, 21. lubrica. 4, 9, 18. 8, 11, 23. obstructa. 4, 3, 13. occulta. 8, 13, 9 præruptæ. 5, 8, 14 subdita. 5, 5, 4. vasta. 4, 2, 16. fallunt vestigium. 4, 9, 18. perfregerant galeam. 9, 5, 7. saxa & cotes. 5, 3, 8. cotesque interpellant specus, *obstante quo minus effodi possint.* 4, 6, 8. saxis obrui. 3, 4, 11. 6, 11, 38. *vbi multa in Comment. de lapidatione. quibus addere pstis* ecclesiam lapidatam *apud Augustin. epist.* 202. imaginem Christi ἀχειροποίητον (ἀχειροποίητον *appellat Zonaras in Romano Lacapeno*) *Simocatta histor. Mauric.* 3, 1. Manahemum *Ioseph. de bell. Iud.* 2, 18. Lycidam *quoque saxis obruerunt Athenienses, cuique vxorem & liberos mulieres Attica, quod de conditionibus cum Persis incundis ad populum referendum esse consuluisset. Demosth. Aristid.*

Saxoniæ dux Io. Fridericus Poro comparatus. C. 8, 14, 43. f.

scabies inuasit corpora. 6, 10, 1.

scalis admotis. 9, 1, 18. scalæ adplicatæ mœnibus. 4, 2, 9. inter oppugnandum rumpuntur. 9, 4, 23. *f. Asia di Barros pag.* 174. scalæ in nauibus. S. 2, 7, 18. *in Arriano pro* ἐγὼ βάσας *leg.* πλήσας, *nam coniunctio nihil habet, quod agat.*

scaphæ. 4, 2, 22. præparatæ. 4, 3, 3.

scelerati dormire non possunt. 6, 10, 14. scelestum consilium. 3, 7, 15. scelus in regem. 6, 6, 36. agitatum. 5, 10, 1. cogitatum. 5, 10, 15. deprehensum. 7, 1, 15. occultum. 5, 10, 12. perpetratum. 5, 13, 28. proximum, *nuper egitatum.* 6, 11, 35. vltimum. 5, 12, 17. 6, 3, 13. paratur. 6, 7, 22. in scelus inclinata leuitas. 5, 12, 4. scelere alieno mori. 3, 6, 6. 5, 12, 11.

Scenitæ Arabes. C. 4, 7, 18. *long.* 52, 0. *lat.* 13, 0. *Ptol. in Asr. tab. 4. vbi male* Scynitæ. *Idem alios in Asia collocat tab. 6. sed* Scenitas Arabas Sarracenos posteritas appellauit, *teste Marcellino* 23, 18. *quos in penitiore Arabia collocat Eustath. ad Dionys. vers.* 1095.

scientes neque indicantes insidias in principem, quomodo puniendi. C. 6, 8, 10. scientia magicæ artis. 7, 4, 8.

scinduntur vincula. 4, 3, 17.

scintilla sæpe parua contempta magnum excitauit incendium. C. 6, 3, 11. *sic Aristophanes in Pace, p. 666. v. 222. quem citat Diodor.* 12, 40. *f.* ex paruula scintillula maximum bellum conflauisse Periclem *affirmat.*

Scipio. S. 1, 1, 18. Scipionis castitas. C. 3, 12, 15. *Præmisit. post med.* C. 3, 12, 21. *Ante.* vox. C. 3, 11, 27. *Tantulo.*

scire nihil de 6, 10, 8. vincere. 4, 1, 14. & credere *opposita.* 5, 7, 9. sciatis licet, **ihr sollt wissen.** 4, 2, 5.

scisscere, scruere, ne. 8, 1, 18.

scisciari. 6, 7, 14.

scite

scite spectare motus syderum. 8, 9, 33.

scortum ebrium, *Thais pellex.* 5, 7, 4. *dicitur etiam de maribus impudicis, vt* 6, 7, 33. 6, 10, 16. importunissimum. 10, 1, 29. scorta. 10, 1, 26. *ita Liv.* 39, 42, 7. Philippum Pœnum, charum ac nobile scortum. *nam Cicero de Senect. c. 12. qui in eadem re* scortum *nominat, de mulierecula sensisse videtur, quum & cetera narrationis eius parte inclinat ad Valerii Antiatis sententiam, quam licet à Liuio reprehendam, alter etiam Valerius, Maximus inquam 2, 9, 3. sequitur.*

scriba Darii. C. 7, 3, 4. equitum. 7, 1, 35. Regis. 8, 11, 5. *Brisson. pag. 139. f.* scribere literas. 3, 5, 12. lit. trepidas. 7, 1, 36. lit. ad. 7, 2, 36. lit. in. 6, 6, 6. scripta literis columna. 10, 1, 14.

scrutari calles. 3, 4, 3. vehicula. 5, 13, 20. scrutans an. 8, 2, 6. scrutantes, quid occuleret. 8, 3, 12. scrutati latibula. 6, 5, 17. scrutati tuguria. 9, 9, 5.

scuta breuia. C. 3, 2, 5. *Leuibus.* conferta super capita. 5, 3, 23. Indica. 9, 8, 1. leuia. 3, 2, 5. ex cratibus. C. 10, 2, 23.

scyphus Herculis epotus. C. 10, 4, 18.

Scythæ. S. 2, 4, 19. vincuntur. S. 1, 5, 6. Scythæ *equitum genus.* C. 4, 12, 4. *Conciti.* Scythæ *ad Dar.* conueniunt. 4, 9, 2. adcolæ Tanais. 6, 6, 13. colentes vltra Tanaim. 7, 4, 6. & 32. Abii. C. 7, 6, 11. qui super Bosphoro incolunt. 7, 6, 12. 8, 1, 7. qui Europam inc. 7, 6, 12. Europæi. C. 7, 7, 2. inuicti. 7, 9, 17. deuicti. 7, 9, 18. *militant Alexandro.* 8, 14, 5. 9, 2, 24. hostes paulo ante, nunc milites *Alex.* 9, 2, 33. Scytharum facies terribiles. 4, 13, 5. gens bellicosissima. 4, 6, 3. haud procul Thracia sita. 7, 7, 3. impetus. 4, 15, 12. legati. 7, 8, 8. oratio. C. 7, 8, 11. *Oratio.* proceritas. 7, 4, 6. rex. 7, 7, 1. sedes quæ. 6, 2, 13. 14. solertia præ aliis barbaris. 7, 8, 10. solitudines. C. 7, 8, 23. *Ita Gregoras* 1, 4. f. Σκυθῶν ἰσχυίων τὸ δὲ λεγόμενον, Χαλδέων. Scythiæ deserta. 7, 3, 19. Scythici arcus. 10, 1, 31. *De Scythia vtraque inspice Ptol. in As. tab. 6. 7. & 8.*

secant terras fluuii. 5, 1, 14. secare partem. 9, 1, 33.

secedere cum suis. 10, 7, 10. secessi-

rant Persæ, **haben sich getrennet/ entweyt.** 5, 9, 15. secedere in intimam diuersorii partem. 6, 11, 12. in tabernaculum. 4, 12, 24. 7, 8, 1. in templum. 6, 7, 3. secessio, *defectio.* 5, 10, 8. militum. 6, 2, 4.

secernere *quos* à vulgo. 6, 2, 9. quos in vnam cohortem. 7, 2, 35. secretum consilium. 5, 9, 11. in secreto, **hinderwerts.** 10, 1, 29. in secr. esse cum *quo.* 7, 1, 13. secretæ cogitationes. 10, 8, 9. secretorum omnium arbiter. 3, 12, 16.

secundum & non parem *cui* haberi. 4, 11, 22. secundus diis. 9, 4, 23. tibi. 8, 14, 42. secunda nulli regio. 5, 10, 3. secundo amne. 4, 8, 7. 9, 8, 17. 9, 9, 27. sec. amne descendere. 4, 7, 9. sec. a. defluere. 9, 5, 24. 9, 6, 2. sec. amne deuehi. 9, 8, 3. sec. cursu. 4, 14, 20. secundæ res valent commutare naturam. 10, 1, 40. sec. aduersæque res. 5, 11, 5. secunda prœlia. 4, 6, 31. secundis quoque rebus adhibendum copiæ. C. 3, 1, 1. *Ad.*

secures. 9, 2, 19.

securitas animi. 6, 8, 21. *historiarum.* 9, 5, 21. securus. 3, 6, 12. animi. 6, 10, 11. periculi. 5, 10, 15. à fraude, insidiis. 9, 6, 24. de *quibus.* 7, 4, 39. de paupertate. 4, 11, 14. secura possessio. 6, 3, 14. securi casus eius &c. 9, 9, 8. securi de salute sua. 8, 6, 21.

haud secus quam. 8, 1, 21. haud sec. quam par erat. 3, 2, 1.

sedent rupes, *h. e. leniore fastigio submissa erat, vt supra dictum.* 6, 6, 24. sedet segnis in tumulo, **ligt still.** 4, 12, 15. *Sic Frontin.* 1, 12, 7. *Seneca de ira* 1, 11, 11. *Plutarch. de superstit. cap. XIV.* κάθηται. sedere coronatos. 10, 4, 7. in sella regis capitale apud Persas. C. 8, 4, 17. *sedentes vesci cum Rege*, præcipuus honor pueris. C. 8, 6, 5. sedes, *domicilium.* 5, 5, 21. 6, 2, 13. Alexandri. 10, 6, 15. oraculi. 4, 7, 15. regni perpetua. 10, 2, 12. satellitum armigerorumque. 4, 7, 21. vrbis condendæ. 7, 6, 13. vrbi cond. electa. 7, 3, 23. aliena. 10, 8, 13. consecrata deo. 4, 7, 16. electa est condendis oppidis. 7, 10, 15. patria. 3, 7, 11. regia. 8, 4, 16. sedes *plur.* 5, 11, 5. vrbium, locus vbi olim fuerant 3, 4, 10. in Asia. 5, 5, 9.

in theatro pridres. 10, 4, 7. sedibus suis exciti, *patriæ euocati.* 3, 2, 12. *Gronouius in Statium pag.* 15. *Florus* 3, 3, 21. *i.*

seditio compressa. 7, 2, 31. orta. 9, 1, 20. orta inter. 4, 5, 16. inter ipsos orta. 9, 7, 1. int. ipsi. oborta. 9, 4, 25. prouisa. 10, 8, 6. crescit contatione. S. 1, 10, 11. seditionis non remedia quam principia maiora sunt. 9, 4, 22. seditiosa violentia. 10, 3, 2. seditiosos solerter remouere. C. 7, 2, 37. *Seorsum.* seditiosæ voces. 9, 4, 16. 10, 2, 12.

seduli amici. 3, 6, 11.

segmina & semina. V. 8, 10, 14.

segnis ætas, *h. e. senect.* 8, 9, 32. pugna. 7, 4, 33. segnem iacere. 7, 7, 7. segnes aquæ, *lente fluentes, quasi stagnantes.* 8, 9, 18. infantes. V. 9, 1, 25. medici. 3, 5, 13. segnior cursus *flum.* 9, 2, 17. seguiter. 4, 3, 1. & 9. haud segnius. 8, 10, 28.

Seleucus. S. 2, 7, 25.

Selgenses. S. 2, 12, 9. *long.* 63, 0. *lat.* 37, 20. *Ptol. in Asi. tab.* 1.

sella. 8, 4, 15. Regis. 8, 4, 17. regia. 10, 6, 4. *Sic apud Fabric. in orig. Saxon. pag.* 109. regia, excelsior. 5, 2, 13.

semen Iouis. 8, 10, 12. semina fortuita, 8, 10, 14.

semesa membra. 5, 5, 13.

semianimis. 4, 8, 8. 10, 4, 18. procubuit. 9, 5, 17.

seminarium ducum præfectorumque. 8, 6, 6. *Florus.*

seminudi. 10, 2, 23.

Semiramis an Babylonem condiderit. C. 5, 1, 24. *Semiramis.* Semiramidis *gesta.* 9, 6, 23. *Vide citatos à Radero Diodor.* 2, 4. *& seqq. Iustin.* 1, 2. *Strabon. lib.* 16. *Plut. de fort. Alex.* 2, 8. *Ælian. hist. var.* 12, 39. Semiramin & Cyrum Alexander maxime admiratur. 7, 6, 20. *Eius tamen opera euertisse illum tradunt quidam.* C. 7, 6, 20. *quibus nonnihil fidei facit Iustin.* 42, 3, 5.

semisomnus. 8, 3, 8. *&* semisomnis.

semita abrupta, abscissa. 7, 11, 2. ardua, remota. 5, 4, 21. inuia. 6, 4, 20. perangusta. 7, 11, 2. semitæ obscuræ. 10, 5, 16.

semiuirus homo. 9, 10, 14.

semiustulati. 6, 6, 32.

senectus obscura & ignobilis. 9, 6, 19. orba. 8, 7, 16. præceps. 6, 5, 3. mitigat iracundiam & cupidit. vini. 10, 5, 34. senes debiles. 10, 5, 14. facti in acie. 9, 2, 10. senior quidam. 8, 11, 3. seniores *Tyriorum.* 4, 3, 23. militum. C. 10, 2, 8. in colonias deducti. C. 7, 3, 23. seniorum consilio cuncta agebantur. 4, 3, 23. senioribus ducibus ob ætatem & excusatio honestior, & auctoritas maior. 9, 3, 17.

sena millia denariorum. 6, 2, 17. senos viros singuli currus vehunt. 8, 14, 3.

sensim. 3, 6, 16. cedere. 4, 15, 4. *&* 31. procedere. 5, 4, 20. progredi. 5, 5, 1. recedere. 4, 16, 6. recedentes. 9, 8, 18. se recipere. 8, 11, 18.

sensus, **Verstand.** 5, 13, 22. ac sermo omnium vnus. 6, 6, 9. quorum rudis & incondituſ. 7, 8, 10. sensus omnis expertia. 6, 3, 7. à sensu operis hostes auertere, **daß ſie es nicht mercken.** C. 4, 6, 9. C. 8, 2, 13. sensus mero victi. 8, 1, 43. sensus idem, diuersæ voces in exemplaribus Curtii, *vt* V. 4, 15, 23. V. 5, 3, 7. V. 6, 7, 18. *& 34. in nullo auctore tamum hic sibi permisere correctores.* sentire credebatur equus quem veheret, *h. e. intelligere.* 6, 5, 18. calamitatem. 4, 10, 22. damnum. 5, 1, 4. *&* 39. inopiam, famem. 9, 10, 11. inuidiam. 4, 5, 2. magnitudinem mali. 5, 5, 9. membra se deficere. 6, 1, 14. vitia corporis. 8, 10, 29. sententia literarum hæc erat, **dieſes Innhalts.** 6. 4, 8. principum alia. 10, 7, 8. conueniens præsenti fortunæ. 5, 9. 12. haudquaquam grata auribus prima specie. 5, 9, 3. mea hæc est, vt. 10, 6, 15. salubris. 7, 4, 7. sententiæ huius fuere pauci. 5, 5, 21. sententiam tristem ferre de mortalitate. 5, 5, 17. sententias dicere *in consil.* 3, 8, 6. sententiis variantibus. 7, 5, 31.

seorsum à ceteris. 5, 2, 6.

separare *quos* ab. 7, 1, 30. separari ab exercitu. 7, 2, 35. separatum agmen. 8, 9, 29.

sepelire corpus. 7, 2, 31. corp. patrio more. 3, 12, 11. quos more patrio. 3, 12, 13. sepeliri. 3, 2, 20. pretiosius. 10, 1, 32. sepeliendis militibus impendere curam. C. 3, 12, 13.

sepiunt

sepiunt *regionem* iuga mont. syluæ, rupes. 6, 5, 13. sepire regionis fauces munimento. 8, 2, 20. sepsit transitum lorica. 9, 4, 30. septi callibus. 6, 5, 15. seps perpetua. 5, 4, 24. perp. iter cludit. 6, 5, 15.

septem & septim. V. 8, 6, 15.

Septentrionis axis. 7, 3, 7. ad Septentrionem vergit terra. 6, 4, 17.

septiremes. 10, 1, 19.

sepulchrum Cyri aperitur. 10, 1, 30. repletum auro argentoque. 10, 1, 31. sepulchra oppidanorum cedro facta. 8, 10, 8. regum inania. 10, 1, 33. sepulturam inuidere hostibus indignum. S. 2, 9, 22.

sequitur morsum serpentum mors præsens. 9, 1, 12. omnia sequuntur armatos. 5, 1, 8. *Sic Barth. adver. l.* 52. *c.* 16. *p.* 2465. *& in Rutil. pag.* 153. *f.* sequi. 5, 12, 7. 5, 13, 19. 6, 3, 9. aciem. 4, 14, 1. agmen. 5, 13, 7. 7, 5, 16. auctoritatem *cuius.* 9, 7, 3. auct. quorum. 7, 6, 14. classem. 10, 1, 12. consilium. 7, 9, 1. currum. 3, 3, 20. discrimen alienum. 7, 4, 35. ducem necessitate. 7, 4, 38. duc. in aciem. 5, 9, 2. excedentem. 3, 13, 6. famam auri. 10, 1, 15. fortunam. V. 4, 5, 12. Regis. 5, 8, 9. fugientes. 3, 8, 24. hostem abeuntem, *persequi, insequi.* 4, 16, 18. imperium, auspicium cuius. 10, 8, 10. imperium magis quam consilium. 5, 1, 9. impetum iræ. 6, 1, 13. lecticam. 8, 9, 24. magos. 3, 3, 10. *quem,* insequi. 6, 6, 25. Regem. 3, 9, 4. 4, 1, 2. 8, 11, 11. Reg. in aciem. 5, 9, 1. signa. 3, 2, 13. vestigium. 7, 4, 29. quam maximo cursu. 3, 8, 16. lentius. 5, 13, 2. procul. 5, 12, 20. ad prænunciatam prædam. 10, 6, 24. sequentes auidius. 6, 1, 2. effuse. 9, 8, 19. sequutus regem. 3, 6, 7. sequuti auspicium atque imperium *cuius.* 9, 6, 9. imp. & auſp. *cuius.* 9, 3, 6. suam fidem milites. 3, 8, 3. partes. 4, 1, 40.

serenitas subita. 10, 9, 5.

serere loca, **beſamen.** 5, 1, 27. seritur ager. 5, 5, 24. serendi rumores. 8, 9, 1. *Sic leg. in Cæs. de bel. ciu.* 2, 17. Hæc omnibus serebat (*non* serebat) sermonibus.

series vinculorum adstricta. 3, 1, 17. serie laminarum graues. 3, 11, 15. velut serie cohærentia iuga. 7, 3, 21.

in serium versa res. 5, 7, 10. per seria & ludum. 9, 7, 16.

sermo scorti. 6, 7, 33. domesticus externusque. 7, 5, 29. finitus. 8, 5, 21. Græcus. 5, 11, 7. habitus aduersus maiestatem. 7, 1, 21. hab. malignius. 8, 1, 29. longus, superuacuus. 6, 8, 12. multus consumptus de. 6, 7, 19. natiuus, commercio aliarum gentium exoleſcit. 6, 10, 23. ortus. 8, 1, 32. patrius. 6, 9, 34. *&* 36. 6, 10, 23. relatus interpretis. 5, 11, 7. repetitus. 6, 11, 28. reparaltius. 9, 6, 17. reuocatus. 5, 11, 3.

sero perire. 5, 11, 11. cepisse. 9, 2, 24.

serpentes ingentis magnit. *in agro Cassio.* 6, 4, 18. inusitatæ magn. C. 9, 1, 4. squamis fulgorem auri reddentes. 9, 1, 4. à serpentibus geniti. C. 4, 7, 25. *Accipere. Ælian. hist. an.* 12, 39.

seruare honorem funeri. 4, 10, 23. iudicium *suum, non mutare.* 6, 10, 12. iura belli. 4, 1, 13. mores. 5, 2, 21. ordines. 3, 2, 13. spatia anni plena. 8, 9, 35. vices vigiliarum. 5, 1, 41. sctua te ad. 9, 6, 14. seruatur imperium. 9, 9, 15. ordo. 7, 9, 4. portio. 7, 11, 12. seruantur iura belli. 7, 8, 28. vigiliæ. 4, 13, 11. seruatus ex periculis. 6, 9, 23. est honos. 5, 6, 11. hon. omnis. 6, 2, 11. mos. 3, 8, 9. 9, 6, 4. seruatis vicibus. 8, 6, 3. seruata sunt abunde, quæ tui moris esse cognoui. 5, 2, 21. seruator sui. 8, 2, 2.

seruilia ministeria. 6, 6, 3. seruire causſæ suæ. 8, 8, 5. stirpi Persar. 10, 6, 14. vlli. 7, 8, 16. æquo animo. 4, 14, 22. seruitio Barbariæ eximere. 6, 3, 3. seruitium recens indignationem parit. S. 1, 7, 31. seruitus insueta. S. 1, 5, 18. seruitutis præmia. S. 1, 7, 21. precium liberis ingratum. 6, 6, 11. in seruitute viuere, tristius morte. 8, 7, 14. seruo vtilius est, parere dicto, quam adferre consilium. 7, 4, 9. *proceres enim Persarum serui regis habebantur.* 5, 12, 16. *Xenophon. pag.* 269. *C. Ælian.* 12, 43. 1. ne serui quidem vno grege dominos profugiunt. 10, 2, 20. deducti in colonias. C. 7, 3, 23. occisi. 5, 13, 17.

sera immortalitas. 8, 5, 16. *Horat. l.* 1. *od.* 2. *v.* 45. serus in cœlum redeas. pœnitentia. 3, 2, 20. 8, 8, 23.

sesama. C. 7, 4, 23.

Sestos. *S.* 2, 3, 17. *long.* 54, 56. *lat.* 41, 15. *Ptolem. in Asi. tab.* 9.

seuoca-

seuocare hos. 10, 7, 18.
Scuthes. 10, 1, 45.
sexceni denarii. 5, 1, 44.
sexus femininus. 6, 5, 30. muliebris. 6, 5, 28.
si *particula* sæpe intrusa, *vt* V. 3, 12, 18. V. 5, 4, 19. C. 3, 12, 19. C. 6, 3, 9. si & mihi. V. 5, 4, 19. si & sic. V. 6, 10, 35. V. 7, 2, 16. V. 9, 5, 13. supplicium meritus, si insidias texit. 6, 7, 31. si emendari potes. 8, 7, 15. si deum potes facere. 8, 5, 18. πίνειν κάθον (ει δύναιτο) μέγαν, *Plutarch. de Fort. Alex.* 2, 10. si Parmenio essem. 4, 11, 14. ἐπὶν εἶ, εἰ ἐπιτάττοιτο, ἐκ ἂν ἐπείθετο τότε, *Dio lib. LVII. p.* 617. *b.* ἐλεγεν ὅτι, εἰ γνώμην ἐπείμην, οὐ κρὶ οὐ ἐπεθεξάμην, *Ibid. p.* 606. *d.* si nihil aliud. 4, 6, 28. *Dio Chrysost. pag.* 371. *C.* si quid in medicis artis est. 3, 5, 13. si quid in te artis est, *Vellei.* 2, 14, 3. si viri sumus. 6, 11, 25. si & sci. fuerint, scinerint. V. 10, 6, 19.
non sibi, sed hosti occidere *quem, h. e. non in suum vsum.* 6, 11, 29. *Index Horat.* sibi quisque proximus. C. 4, 9, 20.
Sibyrtius. 9, 10, 20. *Sic etiam appellatur apud Arrian.* 5, 1, 25. & 6, 5, 1. Silyrtius. *C. facile in C. transeunte.*
sic quoque, *h. e. etsi corpore medicus.* 7, 8, 13.
siccatus. 8, 10, 29. siccitas. 7, 2, 18. absorbet humorem. 7, 5, 5. regionis. 4, 7, 7. in sicco naufragia. 9, 9, 21.
Siculum amiculum. S. 2, 4, 8. Siculorum vitia. C. 8, 5, 8. *Nationis.*
sicut curru eminebat. 4, 14, 9. tabernaculo corpus, sicut adhuc cruentum erat, inferri iussit. 8, 2, 8. sicut erat cruenta veste. 8, 3, 10. nudatus erat. 9, 7, 10. vincti erant, mergi iussit. 10, 4, 2. *sic Florus* 3, 10, 22. *l. & Suetonius sæpe, vt Claud.* 9, 2, & 34, 6. *Oth.* 8, 5. *Cal.* 45, 4. *Thucyd.* 3, 1, 15. vt erat in armis, *Tacit. H.* 3, 86, 6. *Statius Crucey pag.* 227 *f.*
Sicyonii. S. 1, 1, 17. à tyrannis oppressi. S. 1, 5, 15. *long.* 51, 0. *lat.* 36, 50. Sicyon. S. 1, 14, 31. *Ptolem. in Eur. tab.* 10.
Sidaspes. V. 9, 3, 15.
Side. S. 2, 12, 2. *long.* 63, 20. *lat.* 36, 20. *Ptolem. in As. tab.* 1. Sidetæ. S. 2, 12, 2.
Sidon. 4, 1, 15. *long.* 67, 0. *lat.* 33, 6. *Ptolemæus in As. tab.* 4. Sidones, *ipsi Sidonis incolæ.* 4, 1, 16. Sidonii in præsidiis Macedonum. 4, 4, 15. *Vrbs hæc nuper excisa est, rebellis Turcæ. An. MDCXXXIV.*
sidus ac columen Maced. 9, 6, 8. Vergiliarum, *h. e. arma.* 5, 6, 12. sidus, *de Luna.* 6, 4, 6. 8, 9, 36. implens totum orbem, *h. e. Luna plena.* 6, 4, 16. nouum. 10, 9, 3. *Claudian. in Ruffin.* 1, 275. sidera internitent. 5, 4, 25. præstant fulgorem. 4, 10, 3. sidera obseruant nauigantes. 7, 4, 28. extra sid. solemque. 9, 4, 18.
Sigeum. S. 2, 3, 23. vbi transscendit Alexander. *quamquam Plinius* 4, 12, 56. *dicere videatur* ad Priapum vrbem transscendisse. *sed nimirum illa verba sic intelligenda sunt:* euripus, qua magnus Alex. transscendit, porrigitur ad Priapum.
sigillum anuli impressum. 3, 3, 14. 3, 6, 7. *Radernus.*
signata pecunia. 3, 13, 16. signatum argentum. 8, 12, 15. 10, 1, 24. sign. arg. forma. 5, 2, 11.
significari *carmine.* 8, 1, 29.
signum anuli ignotum. 3, 7, 12. an. impressum. 7, 2, 16. capti verticis, vela. 7, 11, 21. pœnitentiæ. 10, 4, 5. conspicuum eminet. 5, 2, 7. pugnæ tuba datur. 4, 13, 22. datum receptui. 4, 6, 10. 5, 3, 23. 8, 11, 17. datur buccina. 3, 3, 8. datum tuba. 5, 4, 17. 7, 1, 23. 8, 1, 47. 8, 11, 11. datum, vt vasa colligerent. 6, 2, 16. signum *quibus* dare. 3, 5, 7. tertium tuba miles adeepit. 3, 8, 23. signo dato. 4, 15, 3. 6, 11, 38. 7, 5, 32. 8, 11, 22. signo dato, vt. 7, 6, 16. 8, 13, 26. signa prima. 4, 6, 14. signorum concentus. 7, 11, 25. ante signa prima ire. 3, 10, 3. ante signa stare. 3, 6, 3. signa sequi. 3, 2, 13.
silentio facto. 7, 2, 8. 8, 5, 14. 10, 2, 14. silentium res ardua. C. 4, 6, 6. *Facilimum.* insolitum. 4, 13, 17. obstinatum. 9, 2, 30. triste. 10, 5, 7. pro imperio habitum. (*qui tacet, consentire videtur*) C. 10, 8, 2. silentium habere, *silere.* 8, 1, 23. periculo vitæ sanciunt Persæ. 4, 6, 6. silere tantum nefas. 6, 9, 4. silens agmen. 5, 4, 17. silenda, *arcana,* **Heimligkeiten.** 6, 7, 3.
silphium. C. 7, 4, 25. C. 5, 6, 17. *Pecorum.*
similis arieti habitus. 4, 7, 23. adtonito. 7, 7, 26. adt. stupentique. 6, 9, 2. exspiranti. 3, 5, 4. Lunæ sinus. 6, 4, 16 mari color. 3, 1, 4. moribundo. 9, 5, 10. nocti lux 7, 3, 11. pendenti aquila. 4, 15, 26. ruinæ strages. 3, 11, 9. somnio res. 4, 1, 23. simile differt à pari. C. 5, 5, 7. monstri. 9, 8, 14. similes adtonitis. 10, 3, 2. bacchantibus. 8, 10, 15. fugientibus. 3, 11, 18. furentibus. 10, 5, 8. lymphatis. 6, 2, 16. 9, 7, 8. pauentibus. 5, 3, 17. stupentibus vigiles. 8, 2, 3. vestri. 5, 8, 7. vitentibus. 8, 4, 14. similes quidem, sed tamen dispares pœnæ. 5, 5, 7. similia his. 8, 1, 27. similior victis quam victoribus. 6, 6, 10.
Simmias. 7, 1, 10. *Restitui nomen hoc Arriano supra in* Polyperchon. *Fuit & hoc vocabulo* Simmias Thebanus, *quem celebrat Plato in Phædro, & in Phædone extremis Socratis interfuisse commemorat. Adde Ælian. hist. var.* 1, 16.
simplex mors, *vno supplicij genere.* 8, 7, 3. *Livius* 40, 24, 6. Ne simplici quidem genere mortis contenti inimici. simplex *etiam penitur pro candido & aperto, nec fraudulenter agente.* Sic simplex natura Darius. 5, 10, 14. simplicitas barbari, *candor.* 8, 12, 10. simpliciter, *ingenue.* S. 1, 7, 8. facere. 4, 11, 24. scribere. 7, 1, 36. indulgere. 4, 14, 19. reconciliatus, *bona fide.* 7, 2, 10. simplicius æstimare famam in hoste, quam in ciue. 8, 14, 46. *Hic sensu Plinius epist.* 3, 4. f. mihi æque iucunda erit simplicitas dissentientis, quam approbantis auctoritas. & *ep.* 10, 24. non est simplicitatis meæ dissimulare. *Ouid. de Ponto* 3, 3, 100. Pectus Herculeæ simplicitatis: & *opponit* liuori. simplicia *sæpe permutantur cum compositis suis, vt* V. 4, 10, 17. terrere & deterrere. V. 10, 7, 13. territus & conterritus. V. 5, 5, 20. iinquere, & relinq. V. 5, 5, 20. & 22. lecti & electi. *sic* V. 6, 11, 20. V. 7, 5, 20. V. 7, 6, 17. V. 8, 1, 3. V. 8, 3, 10. &c. *quod proclive est, cum sæpe eadem verisque sit significatio. sic* exarsit *apud Flor.* 1, 22, 1. *pro* arsit: depopulari, apprehendere, deuastare &c. *simplicium notionem reuinent. quomodo forme apud nos* **besengen/ verschweigen/ verlassen** &c.
simul. 3, 11, 4. *Raderus. repositum,* vt: simul speculatum, simul vt ignem exting. 4, 10, 11. sim. gratias agit, sim. gratulatur. 6, 7, 25.
simulacrum *Apollinis.* 4, 3, 22. Herculis. 8, 14, 11. simulacra aurea cubitalia. 3, 3, 17. ex auro expressa. 3, 3, 15. inusitata. 5, 5, 7. simulacrorum membra abrupta. 5, 6, 5.
simulare. 4, 1, 29 fugam. 3, 13, 5. pœnitentiam. 5, 10, 8. se esse transfugam. 5, 13, 7. simulatur valetudo. 7, 7, 7. simulatum obsequium. 8, 3, 8. simulans se conterritum. C. 3, 13, 10. simulatio mortis. 8, 1, 24. valetudinis. 3, 8, 11. omissa. 7, 5, 24. humanis ingeniis parata est. 5, 10, 13.
simultas mutua. 10, 4, 9.
Simus. S. 1, 5, 14.
sinere intactum pontem. 4, 16, 9. nec dii sinerint, **da sey Gott für.** 5, 8, 13. 10, 6, 20. V. fierint. *bene. Seneca in præfat. Controu.* In hos nec Dei tantum mali permittant, vt cadat eloquentia.
singularis & pluralis. *Vide supra* permutatio numerorum. singulare exemplum patientiæ. 10, 3, 4. singuli. 5, 13, 20. pares hosti, coniuncti superiores erunt. S. 1, 7, 24. equi singulis talentis empti. 10, 1, 11. singulorum nobilitas. 6, 2, 9. singulis impar quomodo vniuersos sustineat? S. 1, 10, 12.
sinistra natura. 7, 4, 10.
sinus Adriaticus. S. 1, 12, 7. lunæ similis. 6, 4, 16. iugum sinu quodam flexaque curuatum. 3, 4, 6. sinus montium se laxant. 3, 9, 12. sinus vestis. 6, 5, 27. in sinum accipere filium. 3, 11, 24.
siros *quid* vocent Barbari. C. 7, 4, 24. *Vide Lexicon Stephan. in Indic. p.* 34. *e. Popmam in Varron. l.* 1. *de re rustica c.* 57. *pag.* 348. *f. it. P. Victorium in eund. p.* 30.
Sisenes. C. 3, 7, 11. *qui &* Asisines. S. 2, 11, 7. *Vide princ. huius Indicis in* A. litera. Σισίνης est apud Esdram 3, 6, 27. occiditur. 3, 7, 15.
Sisocostus. 8, 11, 24. & 25.
sistere & stare *in compositis suis permutantur.*

sentur. V. 4, 12, 16. fugam. 8, 3, 2. 8, 14, 37. gradum. 4, 6, 14. silti fugam. 4, 16, 2. vim. 5, 3, 11.

Sisygambis mater Darii. 3, 5, 22. adnoluta pedibus *Alex.* 3, 12, 17. *non fidit victoriæ suorum,* 4, 15, 11. aspernatur munus *Alex.* 5, 2, 19. mater *appellatur ab Alex.* 5, 2, 20. Alexandrum deprecatur pro necessario suo. 5, 3, 14. inedia exstinguitur. 10, 5, 24. *eius ad Alex. oratio.* 3, 12, 24. ad Sisygambin Darii corpus mittit Alex. 5, 15, 31. *Historiam luius mulieris plenius exsequitur Reinecius in regno Persico.*

Sitacene. C. 5, 2, 1. S. 10, 4, 15. *long.* 81, 0. *lat.* 35, 20. *Ptolem. in As. tabb.* 4. & 5.

Sitalces. 10, 1, 1.

sitis *vehemens* exurebat. 4, 16, 12. timetur. 7, 5, 7. &c. sitis fortiter toleratæ exempla. C. 7, 5, 12.

situs in vehiculo. 5, 13, 25. sita est clementia in ingeniis eorum qui parent. 8, 8, 8. gens. 7, 7, 3. insula medio amni. 9, 9, 8. *vrbs* sub radicibus mont. 8, 10, 12. sita sunt Bactra. 7, 4, 31. oppida in collibus. 7, 10, 16. situs locorum. 3, 4, 11. 7, 6, 12. 9, 2, 8. format ingenia. 8, 9, 20. montis cognitus. 8, 10, 13. naturæ. 7, 4, 4. difficilis aditu. 6, 4, 15. naturalis. 3, 4, 2. 8, 2, 22. situ locorum æstimatio. 4, 6, 8. & situ & operæ. 3, 1, 7.

smaragdus. C. 4, 7, 22.

Smyrna. S. 2, 7, 1. *long.* 57, 26. *lat.* 38, 36. *Ptolem. in As. tab.* 1. Smyrnæus sinus. S. 2, 7, 4. Smyrnæi fœdem recipiunt. S. 2, 7, 1. *Eam instaurationem Antigono tribuens Strabo l.* 14. *p.* 646. *a. dissentire videatur à cæteris, qui Alexandro eius operis gloriam adsignant. sed utrumque verum esse puto, sic nimirum, vt hic auctoritatem iussumque respiciendæ vrbis præstiterit; Antigonus vero operam: quem illis regionibus sub Alexandro præfuisse nouimus. Neque enim rex ipse morari poterat, in tanto negotiorum æstu, donec opus absolueretur. Atque hanc auctorum conciliationem indigitaui S.* 2, 7, 8.

Sobii. 9, 4, 2. Sabæ *sunt Dionysio versu* 1141.

soboles digna quæ imperet. 10, 6, 13. regiæ stirpis. 4, 14, 22.

Sobraceæ. V. 9, 8, 4.

sobrius, non satis sobr. 8, 1, 28.

socer electus. 8, 4, 30.

Sochi. C. 4, 1, 3.

sociare cum ipso sermonem. 8, 2, 7. societas defectionis. 9, 7, 2. facinoris inita. 5, 9, 2. periculi iungit alias bellare inter se solitos. 9, 4, 15. sceleris. 6, 11, 6. 8, 6, 9. sermonis patrii. 6, 10, 23. societas impar. S. 1, 8, 13. societatem adeipere. 4, 2, 2. tantæ rei inire cum *quibus.* 6, 7, 14. in soc. cogitatæ rei *quem* adsciscere. 7, 5, 21. sócius amicusque. 4, 1, 9. belli. 8, 14, 1. socii. 6, 1, 16. fideles. 3, 7, 11.

socordia Darii. 7, 4, 3. socordius adsernati, *negligentius.* 9, 9, 1.

Socrates. S. 2, 4, 15. Socrati Ciliciam tradit Alex. 4, 5, 9.

sodales Regis. 10, 4, 17.

Sogdiana regio. 8, 1, 35. *quales.* 7, 10, 1. *Vide Ptolemæum in As. tab.* 7. Sogdiani. 3, 2, 9. C. 7, 5, 1. & 19. *pars regni Persici.* 4, 5, 5. *Dario militant.* 4, 12, 7. bellare cœperunt. 7, 8, 21. subacti. 8, 1, 7. inter *Macedonas* militant. 9, 2, 24. *post Alexandri mortem veteres præfectos retinent.* 10, 10, 4. in Sogdianos, *h. e. regionem eorum,* recedit Bessus. 7, 4, 5. *ibique* nouas copias contrahit. 7, 4, 21. in Sogdianis relictus Peucolaus. 7, 10, 10. Zagatæos *hodie vocari, sunt qui putant,* & priscis Zagataiam fuisse Sugdianam volunt, quasi Sugutianam, *apud Ivanulaium in Temure l.* 7. *H. Mustd. p.* 365, 23. *In Variis scribuntur etiam* Sogdiani, & Sogliani.

sol est Græcorum. 4, 10, 6. *vna littera signatus* S. V. 7, 5, 3. æstuus. 7, 5, 3. oritur intra fines regni *Persici.* 4, 14, 24. à Scythis cultus. C. 7, 8, 12. *Tanti.* Persarum *deus.* C. 4, 10, 34. *Ad.* in Oceanum mergitur. C. 7, 8, 12. *Tanti,* globi figura non conspicitur in Ida monte. S. 2, 1, 15. adcendit arenam. 7, 5, 3. solis aqua *describitur.* C. 4, 7, 22. currus. C. 3, 3, 11. equus. 3, 3, 11. imago crystallo inclusa. C. 3, 3, 8. ortus. 9, 2, 26. termini. 4, 8, 3. *Pedonis carmen in Suas. Senecæ I. Kaderus.* vapor. 3, 5, 1. soli cæsæ victimæ. C. 9, 1, 1. solem inuocat *Darius.* 4, 13, 12. sole orto. 3, 2, 3. 4, 6, 10. sole orto demum procederé mos Persarum est. C. 3, 2, 3. 3, 3, 8. solibus duobus mundus regi non potest. C. 4, 11, 22.

solatium calamitatis. 4, 10, 26. fortunæ præsentis. 5, 13, 26. mortis honestæ. 7, 7, 34. orbitatis vnicum. 8, 2, 8. temeritatis. 9, 9, 2. vitæ, mortis. 9, 5, 15. *Barth. in Claudian. l.* 2. *in Rufin. v.* 19. *p.* 461. *f. & Aduersar. pag.* 2273. *Saturninus Imp. apud Vopisc. cap.* X. habeo solatium mortis, solus perire non potero. solatium maius. 9, 6, 10. naturale. lux. 8, 4, 8. opportunum prodito. 3, 13, 17. vnicum, coniuges. 5, 5, 15. obsessis magis quam auxilium, legati. 4, 3, 19. solatio *quibus* esse. 4, 10, 21. solatia doloris mutui magna. 4, 10, 21.

soleæ aureæ. 9, 1, 29. demptæ. 8, 9, 27. soleis vincti pedes. 8, 9, 21.

solenne conuiuium. 8, 1, 22. ludicrum. 4, 5, 11. munus. 5, 4, 3. officium. 5, 10, 12. solennes dies. 10, 4, 10.

solers consilium. 7, 7, 39. solerter. 7, 4, 24. 7, 11, 10. 8, 6, 9. solertia latrunculorum & furum. 4, 13, 8. quantam vix ætas potest capere. 10, 5, 31.

Soli. 3, 7, 2. *long.* 67, 0. *lat.* 36, 0 *Ptolemæus in As. tab.* 1. *inde &* Solœcismus. C. 3, 7, 2.

solicitare Persas. 5, 10, 9. *quos* literis, pecunia, ad. 4, 11, 18. *quos* pec. ad. 3, 5, 15. quos spe ingentis pecuniæ. 4, 1, 12. solicitari, *in discrimen vocari.* 6, 11, 6. solicitantur animi præmiis. 5, 8, 9. milites vt. 4, 10, 16. solicitudo Prætorum. 4, 13, 1. ingens. 3, 5, 4. 3, 6, 5. intempestiua. 3, 6, 11. similis. 4, 13, 14. moratur quietem. 4, 13, 22. reuocat vetera. 3, 3, 6. in solicitudinem versa fiducia. 3, 8, 20. solicitus aduentu hostium. 9, 6, 6. vicem eorum. 7, 11, 20. de. 4, 16, 19. pro fide, salute. 3, 6, 13. sub casum. 4, 10, 2. solicita pro filio mater. 7, 1, 36. exspectatione mens. 4, 13, 2. turba ex temeraria fiducia. 3, 1, 17.

ex solido est nostra gloria. 9, 2, 14. *Erasm. in appendice pag.* 560. *a. m. & Clapmar. l.* 1. *arcan. c.* 1. *p.* 3. *f.* solidius aut constantius nihil habere. 8, 14, 46.

solitudo & solicitudo *sæpe confunduntur, vt* V. 7, 3, 12. 7, 7, 29. 9, 8, 25. solit. omnis humani cultus. 7, 3, 12. natura quoque immitia efferat ingenia. 9, 10, 9. sol. ingens. 4, 1, 1. 5, 12, 9. vasta. 3, 5, 6. 6, 11, 20. 7, 5, 34. 10, 5, 7. familiaris infelicibus patria. 5, 5, 11. miseris pro solatio. 5, 12, 10. liberiorem pœnitentiam excitat. 8, 2, 3. solitudinem vincendo facere. 9, 2, 24. *sic Tacitus.* facere partem terrarum. 8, 8, 10. fac. hosti. 3, 4, 3. perosus. 5, 12, 10. solitudines Scytharum. 7, 8, 25. inuiæ. 5, 6, 11. vastæ. 3, 5, 6. 4, 7, 15. & 16. 6, 11, 20. 7, 7, 4. 7, 10, 1. 9, 2, 2. nudæque. 4, 7, 10. solitudinibus Numidiæ peragratis. 10, 1, 17.

solium Xerxis. 5, 7, 11. aureum. 10, 10, 13. regale. 4, 1, 22. in quo corpus iacebat. 10, 1, 32. *Philander in Vitruuium, pag.* 356. *fin. Torrent. in Sueton. Ner.* 50. 2. *Salmas. in Solin. pag.* 1203. & 1204. *Flor.* 4, 11, 11. *s. Arriano l.* 6. *circa fin.* περὶ Θρόνου, *vbi de Cyri sepulchro. item Straboni lib.* 17. *p.* 794. *b. vbi de Ptolemæo Coccyge.* corpus regis iacebat in solio. 10, 10, 9.

soluit corpora senectus, *de mortuis fenio.* 8, 9, 32. soluere conuiuium, *dimittere conuiuas.* 8, 5, 24 cupiditates suas palam, **außgelassen sein.** 6, 6, 1. iusta corpori nominique, *reddere ceu debita.* 10, 6, 7. leges, *dissoluere, abolere.* 10, 2, 5. morem. 8, 8, 18. obsidionem, **auffheben.** 6, 6, 34. pœnas, *pendere.* 6, 3, 14. pontem. 4, 16, 8. ratem, **abfahren.** 7, 9, 5. vinculum. 3, 1, 16. vinc. epistolæ. 7, 2, 25. soluitur conuiuium. 8, 6, 16. soluta obsidione. 4, 4, 1. soluti ordines. 8, 1, 5. 8, 4, 6. solutæ fasciæ. 7, 6, 5. soluta corporibus defunct. iusta. 3, 12, 15.

solum vallis pingue. 6, 4, 3. vrbis. 5, 1, 27. aridum. 4, 7, 12. cultum. 4, 7, 12. feruidum. 4, 7, 6. firmum. 5, 1, 29. mollius. 5, 3, 2. 8, 9, 7. nudum. 10, 10, 10. nud. sterile. 7, 5, 17. patiens terræ (*differunt ergo illud est* **Boden:** *hæc* **Grund**/ *& proprie* **Erd.**) 5, 1, 32. pingue. 5, 1, 12. 6, 4, 3. 7, 4, 26. pinguissimum, fertile pabuli. 5, 4, 20. purum. 3, 4, 8. resudans. 5, 1, 12. sterile ac nudum. 3, 4, 3. sterile materiæ. 7, 5, 17. vberrimum gignendis vuis. 6, 4, 21.

sternitur lapide. 5, 1, 35. soli fertilis. C. 9, 10, 8. ad solum diruta vrbs. 3, 10, 7.

solus nihil timuit Philotas. C. 6, 9, 9. & 10. Perdicca exspectat exactos menses. 10, 6, 21. omnium mortalium. 10, 5, 35.

somnium. 4, 3, 21. V. somnium lætum. 3, 3, 4. somnio similis res. 4, 1, 23. somnia Alexandri & Constantis. C. 4, 2, 13. & 17. somniorum consideratio. C. 3, 3, 2. somnus altus. 6, 10, 33. altus & grauis. 8, 3, 9. altior. 9, 8, 26. altior oppressit quem. 4, 13, 17. somnus oppressit quos. 6, 8, 21. 7, 11, 17. somni tempora arctiora quam noctis. 3, 2, 15. somnum non capiunt scelerati. C. 6, 10, 14. m.

sonant incendio syluæ, **krachen.** 6, 6, 31. sonitus armorum. 4, 15, 26. sonus, **die Melodey.** 8, 1, 28. aquæ meantis. 7, 10, 3. lyræ. 9, 10, 26. tubæ. 5, 2, 7. vocis humanæ. 8, 9, 16. maior quam pro flatu. 5, 4, 24. multiplicatus. 3, 10, 2. notus. 8, 14, 10. terribilis. 4, 12, 23.

Sophitis regnum. 9, 1, 24.

sopitus. 8, 6, 14. mero ac somno. 8, 6, 22. somno. 8, 3, 9. sopiti mero. 8, 10, 18.

Sopolis. 8, 7, 2. *Huius forte meminit Arrian.* 4, 3, 18.

sopor animi corporisque discussus. 8, 6, 26. altus. 7, 11, 18. discussus. 6, 8, 22. grauis. 6, 10, 13. soporatus dolor. C. 7, 1, 8. *Soporatus.*

sorbere aquam. 5, 13, 24.

sordent *quibus* amicula ex purpura. 10, 2, 23. prima. quum maiora sperantur. 10, 10, 8. sordes æternæ. 4, 1, 22. sordibus squalidum corpus. *Ibid.* sordidus sanguis. 8, 7, 11. sordidum vehiculum. 5, 12, 16. 5, 13, 25. sordidi hostes. 9, 6, 14. sordidæ pelles. 5, 12, 20. sordida omnia & humilia. 8, 8, 16.

soror eademque coniux Darii. C. 3, 11, 24. sorores fratribus iunctæ. S. 2, 8, 19. & 20.

sors & sors. V. 4, 15, 23. fati ineuitabilis. 10, 1, 30. rerum humanarum completa. 10, 6, 6. edita oraculo. 3, 1, 16. 5, 4, 11. *Arrian.* 2, 1, 19. ed. est oraculo. 6, 9, 18. quidquid dedit 4, 4, 13. quidq. tulisset. 5, 11, 13. sortis humanæ oblitus. 4, 7, 25. fuæ obl. 3, 2, 11. vltimæ *homo.* 9, 2, 6. sorti hominum communi ne reges quidem exempti. S. 5, 13, 27. suæ destinatus, nullius salubris consilii patiens est. 5, 12, 8. sortem quamcumque fortuna fecisset, pati. 8, 3, 6. implere. 3, 1, 16. extra sort. communis periculi quid habere. 4, 3, 20. sorte meliore viuere sub Rege. 8, 4, 17. nec illa quidem sorte corrupta pulchritudo. 3, 11, 24. sorte ducti præfecti. C. 5, 2, 16. *Delectus.* sortiri tempora & ingenia mutiora. 7, 8, 11. sortitæ præcipitia ingenia feræ. 8, 1, 35.

Sositratus. S. 1, 5, 15.

sospes vt acciperet precatus. 9, 1, 30. sospitem reuerti ex. 10, 1, 7.

Sostratus. 8, 6, 8.

spado Bubaces. 5, 11, 4. qui Darii fuerat. 5, 2, 14. specie singulari. 6, 5, 23. spadones captiui. 3, 12, 5. & 17. circumstantes. 5, 12, 9. qui circa reginam erant. 4, 10, 24. C. 3, 12, 17. *Ex.* spadonum agmina. 5, 1, 6. mutilorum hominum agmina *vocat Marcell.* 14, 17 spad. grex. 3, 3, 23. greges. 6, 6, 8. *Stephanus de vrbibus* a Spada *vico Persico spadones dici tradit, in quo primum homines castrari coperunt. Vide Donatus in Eunuchum Terentij Act. 1. Scen. 2, 87.* Eunuchos, *inquit*, à Persis institutos putant ex captiuis. à Babyloniis enim Hellanicus auctor est id habuisse. *Quod & Ioseph. antiq.* 10, 11. *p.* 345. *f. scribatur, cum ait Nabuchodonosorem Babyloniorum regem quosdam castrari curasse.* Semiramidem *vero* omnium primam mares castrasse *Ammianus* 14, 17. *refert. Causam castrandi Medis & Persis fuisse aiunt, vt forma & teneritas vultus in longius tempus proferretur, formosioresque diutius permanerent. Haec ex Pompeio ad* 4, 10, 25. *Accusatus* à spada *deducebat* spadones, *quem iuxta cum iis qui* à Spada vico Persico *deducunt, refutat Cuiacius obseru.* 17, 24. *Sed de hoc nomine, item qui eo intelligantur, prolixe disserentem adi Gaddaeum in l.* 128. *de V. S.*

spargere manus. 8, 1, 1. vestigia fugæ. 5, 13, 18. spargi tecta pluribus locis, *non continuari.* 5, 1, 27. sparsi Barbari. 3, 11, 14. sparsa tuguria. 5, 6, 15.

Spartam fregit victoria *Maced.* 6, 1, 16. Spartana victoria. 10, 10, 14. Spartani. S. 1, 8, 13. pleraque *Cretensis* insulæ obsident. 4, 8, 15. *Plura de* Spartanis, *vide supra in* Lacedæmonii.

Sparto. S. 2, 6, 21.

spatiari in nemore. 7, 2, 23. spatiosus stipes. 9, 5, 4. *Vide Dausquium in Silium pag.* 422. spatiosa India. 8, 9, 2. planicies. 6, 6, 15. in latitudinem regio. 8, 9, 2. spatiosi campi. 3, 8, 1. spatiosæ syluæ. 8, 1, 12. spatiosior amnis. 6, 4, 5. spatiosiora ima petræ. 8, 11, 6. spatium ætatis, perennitatis. 9, 6, 18. altitudinis medium. 7, 11, 3. aquarum. 3, 4, 8. 8, 13, 9. Asiæ angustissimum inter duo maria. 3, 1, 13. altitudinis. 7, 11, 3. aluei. 9, 2, 17. gloriæ medium. 6, 2, 18. itineris. 5, 5, 3. it. longum. 7, 9, 21. litoris ingens. 4, 4, 17. locorum. 5, 10, 3. muri Babylonii. 5, 1, 25. regionis ingens. 7, 10, 2. tertæ angustius. 5, 1, 14. breuius. 9, 8, 27. immensum. 9, 1, 9. ingens. 4, 16, 9. 7, 6, 23. liberum datum. 7, 4, 35. interuallumque ingens. 4, 11, 13. spatium dare animo. 8, 1, 48. emensus. 6, 1, 12. spatio fugæ dato. 4, 16, 7. spatia anni plena. 8, 9, 35. terratum. 4, 14, 7. 9, 4, 19. modica. 7, 10, 15.

species & spes. V. 9, 1, 10. C. 10, 8, 21. *oritur confusio ex compendio notarum.* species Apollinis per somnum oblata. 4, 3, 21. camporum non alia, quam. 7, 5, 4. corporis. 7, 9, 19. 9, 1, 28. corp. eximia. 8, 4, 23. corporum electa. 9, 1, 26. draconis oblata, *scil. per somnum.* 9, 8, 26. exercitus. 7, 9, 6. fortunæ pristinæ. 4, 11, 3. fortunæ impotentis conspicitur. 3, 11, 23. fulminum visebatur. 8, 4, 4. Herculis in somno oblata. 4, 2, 17. lætitiæ. V. 8, 9, 22. maris vasti. 8, 13, 8. mœnium. 9, 2, 15. multitudinis. 9, 4, 24. periculi perstringit animos. 5, 9, 1. pietatis. 6, 8, 4. rami resurgentis. 9, 1, 10. regiæ pristinæ. 10, 8, 8. vitis repræsentatur. 3, 10, 7. eximia, *pulchritudo.* 6, 5, 29. per somnum oblata. 3, 3, 7. vera, *opponitur* ludibrio oculorum. 4, 15, 26. quod magnorum collium procul species est. 7, 4, 27. speciem agminis facere. 4, 10, 11. fac. castellorum. 8, 12, 7. turrium. 8, 14, 13. speciem maiorem quam pro numero gerens turba. 3, 2, 3. ostendere persequentis, **sich stellen.** 8, 11, 19. ostentare dolentis. 10, 9, 9. præbere agminis. 3, 13, 8. exercitus regem visentis. 10, 5, 1. insulæ. 3, 1, 13. præferre lætitiæ. 7, 2, 24. cetræ reddentia scuta. 3, 2, 5. tribuere exercitus vniuersi. 3, 8, 17. *rectius* præbere. specie amicitiæ. 7, 2, 13. armorum & corporis eminere. 6, 1, 3. castrorum manente. 5, 4, 14. officii. 7, 1, 14. procurandi imperii alieni. 10, 10, 7. tristium. 5, 9, 10. sp. prima. 5, 9, 3. sp. prima læta victoria. 9, 8, 20. sp. singulari spado, *formosus.* 6, 5, 23. sub specie tutelæ. 9, 2, 7. 10, 6, 21. species imminentium rerum, *somnia.* 5, 3, 2. imagines, **Einbildungen.** 7, 1, 36. specimen magnæ indolis. 4, 1, 26. speciosus. S. 1, 2, 8. titulus. 7, 5, 20. non speciosa dictu, sed vsu necessaria in rebus aduersis sequenda sunt. C. 5, 1, 8. *non.* spectaculum fœdum Macedonibus obiectum. S. 1, 2, 19. gratum. 7, 5, 6. lætum. 5, 5, 10. ludicrum editum. 3. 7, 5. triste. 4, 4, 17. 8, 11, 12. spectaculo *quibus* esse. 8, 7, 5. spectaculorum ludibria. S. 1, 3, 29. spectare & exspectare *crebro permutantur. vide* V. 8, 12, 9. C. 5, 8, 16. spectant castra, **gegen.** 7, 11, 9. orientem India. 8, 9, 2. or. vrbs. 8, 10, 23. rupes occidentem. 6, 6, 23. spectant axem septentrionis. 7, 3, 7. spectantes orientem terræ. 4, 5, 1. spectantia or. oppida. 7, 10, 15. spectare arma, *inclinare eo, circumspicere*, **sich darnach vmbsehen.** 9, 7, 2. extā, *inspicere.* 7, 7, 8. fortunam belli, **sehen wo es hinauß wolle.** 6, 1, 16. fructus, **ansehen.** 7, 8, 14. habitum infantium. 9, 1, 25. motus siderum. 8, 9, 33. prædam. 5, 1, 4. proelium. 6, 1, 10. Tanaim & Bactra, *eo pertinere, respicere.* 7, 7, 4. spectans exta. 9, 4, 28. *Indos.* 3, 7, 4. opes Alexandri, *defecturus ad Alexandrum vt potentiorem.* 5, 12, 1. spectantes sordida omnia & humilia oculi. 8, 8, 16. spectandi *Indos* studium. C. 5, 1, 19. *in.* spectata difficultate. 7, 11, 4. nobilitate. 6, 2, 9. spectatæ virtutis dux. 9, 4, 24. sexcenti. 10, 7, 16. spectati virtute bellica duces. 9, 8, 4. spectatis omnibus. 3, 8, 15. speculæ. 9, 9, 23. speculari.

culari, *recognoſcere*. 4, 12, 18. 8, 11, 21. ſpeculatum, *ſupinum deponentis*. 4, 10, 11. ſpeculatores. 6, 4, 14. præmiſſi. 3, 8, 17. 4, 9, 15. ſpectrum Alexandri. C. 4, 7, 30. *f.* ſpecula incendiaria. C. 4, 3, 2. *poſt med.*

ſpecus. 7, 11, 3. *Cuiac. obſerv.* 16, 17. Typhonis. 3, 4, 10. ſuffoſſus. 9, 8, 14. in ſpecum recedere. 3, 8, 11. ſpecus lacuſque, *plur.* 5, 1, 28. montium. 5, 7, 8. ſpecus fodere in montib. 5, 6, 17.

ſperare quid ex *quo*: 8, 7, 14. tantas opes. 5, 10, 1. victoriam. 5, 9, 1. non poſſunt, qui miſericordiam conſumpſerunt. 6, 8, 6. ſperantur maiora. 10, 10, 8.

ſpernere barbaros. 3, 7, 3. exercitum 4, 2, 5. faſtigium. 4, 1, 18. gentes deuictas. 10, 5, 33. hoſtem belluaſque. 9, 2, 8. imperium. 10, 6, 3. periculum. 8, 13, 13. *quem.* 5, 10, 4. temeritatem, paucitatem &c. 7, 4, 2. quem ſpreueris, valentiorem negligentia facies. 6, 3, 11. ſpernitur orbitas. 6, 9, 12. paucitas. 3, 13, 1. non ſpernendum agmen. 3, 13, 8. ſpretum conſilium. 3, 2, 18. imperium. 8, 14, 20. periculum. 4, 16, 22. ſpretis barbaris. 4, 1, 35.

ſpes & ſpiritus. V. 3, 5, 9. *Vide ſupra*: ex notis ortæ lectiones variæ. ſpes adſequendi. 3, 12, 1. metuſque partis vtriuſque. 6, 1, 9. concordiæ. 10, 8, 19. gratiæ. 10, 8, 17. indolis ingens. 10, 8, 21. pacis. 4, 11, 24. petræ potiundæ offertur. 8, 11, 19. prouinciæ facta. 8, 2, 32. regni auida, animos ad vltimum nefas impellit. 6, 9, 11. ſalutis. 9, 10, 14. ſal. certior. 9, 5, 30. ſal. damnata. 10, 9, 21. victoriæ certa. 4, 13, 25. ſpes ſubeſt. 4, 14, 22. metum vincit. 4, 12, 22. quod ſpes ſubiicit. 3, 6, 5. qua ſpes ducit. 5, 13, 18. ſpes bona. 8, 13, 11. 9, 1, 3. concepta falſo nuncio. 9, 6, 1. ingens. 4, 3, 20. nefaria. 5, 9, 3. omnis in te. 5, 11, 6. pertinax. 8, 6, 18. pertinacior. S. 1, 3, 2. præcipua, vnica. 3, 8, 1. prima feſellit. 9, 8, 28. velocior *metu*. 7, 4, 15. vltima. 9, 5, 18. ſpes in belluis. 8, 13, 3. ſpei plurimum habere in. 3, 3, 1. ſpei ſuæ indulgere, humani ingenii vitium. 8, 14, 1. in ſpem fortunæ tantæ genitus. 3, 11, 24. in ſp. imperii gen. 4, 14, 22. in ſp. orbis occupandi geritur bellum. 4, 1, 38. in ſp. victoriæ. 4, 14, 1 ſpe auptiarum conruptus. 3, 6, 4. pecuniæ quos ſolicitare. 4, 1, 12. ſpe omni alia omiſſa. 3, 2, 1. ſpes hominum quilibet ex improuiſo caſus eludit. S. 1, 9, 28. ſpes languentes. 4, 16, 6. primæ. 4, 1, 29.

ſpiculum. 7, 6, 3 cuulſum. 9, 5, 28. teli cu. 8, 10, 28. ſpicula. 7, 9, 8. præfixa auro. 3, 3, 20.

Spira. C. 3, 3, 6. *Ad.*

ſpirare altiora, maiora quam capit. C. 6, 9, 11. ſpirant venti à. 7, 4, 27. ſpirans, *adhuc viuens*. 10, 10, 13. adhuc Darius. 5, 13, 25. ſpirantes. 8, 9, 32. ſpiritus, *minus quid eſt quam vita*. 6, 9, 2. concitatus. 3, 10, 3. intercluſus meat arcte. 3, 6, 14. vltimus. 9, 5, 12. meat libere. 8, 4, 12. meat liberius. 3, 5, 9. meus ex te pendit. 3, 6, 10. alterius alieno ore trahitur. C. 3, 6, 14. ſpiritus fructus. 6, 9, 2. ſpiritum adimere, *vitam*. 6, 10, 33. *cuius* noſſe, **Hochmuth.** 6, 1, 19. intendit metus. 4, 8, 8. ſpiritu intercluſo exſtincti. 7, 5, 15. linquente, **wan der Athem außbletbet.** 6, 1, 15. vnius (*Alexandri*) omnes viuere confitentur milites. 9, 5, 30. nihil charius mortalibus. 6, 4, 11. ſine ſp. corpus. 6, 9, 28. 10, 6, 8. ſpiritus nobilitate *ſua* dignos capere. 5, 8, 16. tanti animi haurire. 6, 2, 21.

ſpiſſæ nubes. 4, 13, 16. 8, 13, 24.

Spitamenes. 7, 6, 14. præcipuus Beſſi amicus. 7, 5, 19. transfuga. 7, 6, 24. Bactrianæ defectionis auctor. 7, 7, 31. Bactra perfugit. 7, 9, 20. *apud* Dahas eſt. 8, 5, 1. Spitamenem obſidet Menedemus. C. 7, 7, 31.

Spithridates S. 2, 5, 11. *Apud Diodorum* 17, 20. *ſcribitur* Spithrobates, *vitioſe opinor. At in Arriano ipſius auctoris error eſt, qui* Spithridatem *& Mithridatem confundit.*

ſplendere armis inſignibus. 4, 13, 1.

ſpoliaſſe omnia profana. 10, 1, 3. ſpoliari corpus. 8, 14, 40. ſpoliatus velamento corp. 7, 5, 36. viribus. 6, 11, 32. ſpoliati Rege ac præſide. 10, 6, 7. ſpolium occiſi regis. 7, 5, 24. ſpolia Barbari (*Satibarzan.*) 7, 4, 40. corporis inuicti. 9, 6, 12. gentium deuictarum. 10, 2, 26. tot gentium. 10, 2, 23. nauigiorum. 4, 7, 19. Orientis. 3, 10, 6. Perſarum. 6, 6, 5. vrbium. 4, 3, 22 vilia & obſoleta obſoleta de Perſis. 9, 1, 2. de hoſtibus. 8, 8, 9. 9, 10, 12. ſpolia iacenti demere. 6, 1, 14.

ſpopondit quantum præſens ætas. 8, 5, 11. ſponſionum fideique pignora. 6, 5, 8.

ſponte ſua. V. 5, 2, 8. 8, 10, 14. popularium, non ſua. 4, 1, 16.

ſqualida ſiccitate regio. 7, 4, 27. ſqualidum illuuie ſordibuſque corpus. 4, 1, 22. *Fr. Iunius de pictura veterum pag.* 287. ſqualor. 4, 1, 22. locorum. 5, 6, 13. *cui* abluitur. 4, 1, 23.

ſquamæ *ſerpentium*. 9, 1, 12.

ſtabile agmen peditum. 3, 2, 13. imperium. 8, 8, 12. ſtabilire regnum. 4, 10, 34. 8, 4, 25.

ſtadia quatuor. 5, 13, 23. ducenta. trecenta. 5, 13, 11. quingenta. 5, 13, 9. quinquaginta. 5, 3, 1. ſexcenta. 5, 3, 2.

Stagira. S. 1, 3, 15.

ſtagnat *amnis*. 8, 9, 7. flumen placidius. 9, 2, 7. mare exæſtuans. 6, 4, 19. ſtagnantes late aquæ. 8, 13, 9.

Stamenes *Arriani*. 4, 3, 18. *forte eſt* Abiſtamenes *Curtij* 3, 4, 1.

ſtare. V. 10, 6, 19. ſtetit acies. 3, 9, 1. claſſis in aqua. 9, 3, 21. 9, 9, 19. pugna æquis viribus. 7, 4, 33. terminus aduerſus cupiditates. 10, 10, 6. ſtabant armati. 5, 12, 6. huic proximi. 3, 9, 7. ſtetit illa diſciplina paupertate. 3, 2, 15. victoria tantulo impendio. 3, 11, 27. ſtare bella fama. 3, 8, 7. cornu. 3, 11, 26. poteſt imperium ſub vno. 10, 9, 2, eo quod maior pars decreuerit. 10, 6, 15. *Budæus in Pand. p.* 352. eodem veſtigio. 4, 5, 2. ante ſigna. 3, 6, 3. extra teli iactum. 5, 3, 17. in acie. 4, 11, 4. 4, 16, 19. 8, 7, 4. 9, 2, 25. in armis. 4, 13, 10. in conſpectu exercitus. 9, 4, 33. in limine operum. 9, 2, 26. in lim. vict. 6, 3, 17. in partibus *cuius*. 3, 11, 18. in præcipiti & lubrico. 6, 4, 10. in primordio operum. 9, 2, 11. poſt aulæa. 8, 5, 21. pro meliore cauſſa. 4, 1, 13. pro opere. 4, 2, 21. ſecum deos. 4, 13, 13. laxius. 3, 7, 10. ſtans init pugnam. 9, 5, 3. in humero ſagitta. 4, 6, 17. ſtantes præ foribus. 10, 4, 5.

Staſanor. C. 7, 3, 2. 8, 3, 17. *meminit huius Arrianus* 4, 3, 18. 6, 5, 3. *&* 11.

ſtatio hoſtium conſpecta. 5, 4, 27. *Theſ. Crit. tom.* 6. *pag.* 855. *&* 927. in ſtatione eſſe, **im gewehr.** 7, 5, 18. ſtationes hoſtium. 5, 4, 21. relictæ. 8, 11, 11. ſecuræ, **ſichere Häffen/ Port.** 5, 2, 8, 14. ſtationum vices. 8, 12, 11.

Statira. C. 4, 5, 1. *Athen. l.* 13. *Deipnoſ. c.* 9. *p.* 609. *b.*

ſtatiua. 6, 5, 21. 7, 4, 31. 8, 1, 10. 9, 6, 27. erant in nonum diem. 6, 7, 1. ſtatiua habere. 3, 4, 1. 4, 10, 1. 6, 2, 15.

ſtatua Phidiæ, Praxitelis. S. 1, 4, 22. ſtatuæ Alexandri. S. 1, 2, 13. Philippi. S. 1, 14, 19. equeſtres. S. 2, 5, 27. ſudantes. S. 1, 14, 2. ſtatuarum materia in fœdos vſus conuerſa. S. 1, 14, 19. τὰς ἐκ Δημάδε (ἀνδριάντας) κληθείσας ἐκ ἐμέδας, *Plutarch. in reip. ger. præcep. cap.* LXIV.

ſtatuere arcum in terra. 8, 14, 19. finem *cui* vitæ, gloriæ, *pro conſtituere*. 10, 5, 36. perticam, **auffſtecken.** 5, 2, 7. quid. 8, 14, 43. *quem* Regem temporis gratia. 5, 9, 8. tabernaculum *ſibi*. 5, 11, 6. tropæa. 7, 7, 14. de ipſis. 10, 3, 2. arceſſere. 3, 13, 1. decernere. 3, 2, 1. exſequi. 3, 4, 3. 5, 10, 1. mori. 7, 7, 37. 10, 5, 24. occupare. 3, 1, 19. 3, 8, 27. opperiri. 3, 7, 10. perſequi. 5, 7, 12. progredi. 7, 5, 19. redire. 6, 2, 15. ſtatuitur tabernaculum. 8, 13, 20. tab. in medium. 9, 6, 1. ſtatuto tempore, *ſtato, certo*. 6, 3, 7. ſtata vice. 9, 9, 9. V. ſtatuta. ſtatum tempus. 9, 9, 27. *Fr. Iunius de pictura veterum pag.* 58. ſtato tempore. 8, 2, 6. ſtatæ vices. 8, 9, 13. V. ſtatutæ. vices temporum. 5, 1, 22. V. ſtatutæ, ſtatus. 5, 11, 5. Athen. & Theban. communis. S. 1, 7, 6. cœli. 6, 4, 19. hominis priuati. 4, 1, 22. ſtatus, *de paupertate*. 10, 2, 22, rerum. 4, 1, 27. melior. 5, 5, 22. prior. 5, 5, 11. priſtinus. 5, 13, 27. publicus, *conſtitutio Reipub.* 10, 10, 9. ſtatu terrarum ſaluo. 4, 11, 22. in quo ſtatu eſſent. 4, 5, 7. in tali ſt. 5, 1, 5. in hoc. ſt. fuerat. 3, 6, 16. in ſt. populari audaciſſimi cuiuſque arbitrio cuncta geruntur. S. 1, 6, 21.

ſterilis labor. 3, 10, 6. humus. 7, 5, 14. terra. 4, 7, 10. terra materiæ. 7, 3, 8 ſterile ſolum. 3, 4, 3. ſol. materia. 7, 3, 17. ſteriles arenæ. 4, 7, 6. 7, 4, 27. herbæ. 4, 1, 21.

ſternere corpora. 7, 3, 13. ſuos impetu. 8, 14, 30. ſyluas dolabris. 8, 4, 11. ſternuntur vici floribus coroniſque. 9, 10, 25. ſtratum lapide quadrato ſolum. 5, 1, 33. ſtrati campi ſarcinis, armis &c. 9, 9, 25. ſunt c. cadaueribus. 9, 10, 14. ſunt c. deuictorum oſſibus. 9, 2, 23. pontes ſuper. 4, 3, 15. ſtrata paſſim corpora. 7, 11, 18. erant itinera ſarcinis. 3, 11, 20. omnia quæ poſt tergum. 3, 10, 7. ſunt o. cæde. 4, 16, 5.

ſtimulat animum cupido. 4, 7, 8. neceſſitas. 4, 14, 22. ſtimulante conſcientia. 5, 11, 7. metu. 7, 7, 26. ſtimulatus ira ſimul ac dolore. 6, 5, 19. ſtimulati omnes. 4, 2, 18.

ſtipatus agmine, delectis equitum. 4, 14, 8. armatis Rex. 5, 1, 23. equitibus. 5, 4, 33. iuuenib. 6, 8, 20. turba ſatellitum. 10, 7, 17. ſtipati. 4, 15, 29.

ſtipe exigua colere hortum. 4, 1, 19. *Raderur.*

ſtipes arboris. 8, 2, 38. arb. ſpatioſus. 9, 5, 4. validus nodoſuſque. 9, 7, 20. ſtipites *arborum.* 5, 1, 33. arborum. 7, 9, 15. 8, 4, 7. 8, 10, 30. truncique arb. 4, 3, 10. cumulati. 6, 6, 29. ingentes. 9, 1, 10. nudi. 8, 11, 8.

ſtipendium equitum, peditum, *quantum.* C. 5, 1, 45. *Stipendium* militum ingens. 3, 13, 10. impoſitum. 9, 7, 14. ſtipendia paterna. 10, 4, 8.

ſtirps generis. 10, 2, 12. Jouis. 6, 10, 27. Philippi. 10, 7, 10. regia. 6, 2, 8. 8, 4, 25. 10, 7, 8. & 12. & 15. ſtirpis regiæ aliquis. 4, 1, 18. ſtirpi reg. adnexus. 4, 1, 19. ſtirpe regia ortus. 4, 1, 17. conuenit maieſtati. 10, 6, 10. ſtirpes. 4, 9, 10.

Stoici. C. 5, 1, 8. C. 5, 9, 6.

ſtolida audacia. 6, 11, 2. ſtolidum conſilium. 3, 8, 6.

ſtrages. 4. 10, 6. tot filiorum. 10, 5, 23. magna. 7, 7, 35. ſimilis ruinæ. 3, 11, 9. ſtramentum. 7, 9, 4. *Vulcan. præfat. in Arrian. pag. 3. f.* ſtramenta. 7, 5, 18.

Strambelus. S. 2, 7, 24.

Strato rex Aradi. 4, 1, 6. Sidonis. 4, 1, 16.

ſtrenue, **eylends.** 5, 5, 5. 4, 9, 13. 7, 11, 26. inſequi. 5, 13, 1. mori. 3, 5, 13. procedere. 3, 8, 23. ſtrenuus. 5, 13, 12. homo. 7, 2, 26. metus. 7, 4, 15. *Beroald. in Apulei. pag. 747. & 978.* manu. 6, 11, 1. 7, 2, 33. ſtrenua mors, *h. e. ſubita, aut in quam non eſt remedium.* 9, 8, 20. ſtrenuum remedium. 3, 6, 2.

ſtrepunt omnia adparatu belli. 4, 2, 12. ſtrepentibus & ſtupentibus. V. 9, 5, 12. æquoris magnus. 10, 1, 12. aquarum m. 3, 1, 3. armorum. 3, 5, 12. arm. concuſſit. 4, 1, 20. *tympanorum.* 8, 14, 10. tymp. 8, 11, 21. ſtrepitu prætereuntium audito. 3, 8, 10. ſtrepitus habenarum. *plur.* 4, 15, 33.

ſtridor horrendus, *elephant.* 8, 13, 10. infolitus *eleph.* 8, 14, 23.

ſtringit *arunis* iuga montium recto alueo. 8, 9, 5. gens Bactra, **ſtoſſt daran.** 7, 7, 4. ſtringere acinacem. 7, 4, 19. 8, 3, 4. ferrum. 8, 7, 7. gladium. 8, 3, 9. 9, 7, 22. gladios. 3, 11, 4. ſtricto acinace. 4, 15, 30. 5, 9, 10. ſtrictus gladius. 6, 7, 12.

ſtruere tuguria conchis. 9, 10, 10. tug. latere. 7, 3, 8. ſtructi latercůlo ſpecus. 5, 1, 29. ſtructa *quæ* ſaxo latere. 8, 10, 25. ſtrues ſaxorum arborumque cumulata. 4, 3, 9. ſtrues & acerui. 8, 4, 11. ſtructura muri. 5, 1, 43. latior. 7, 3, 9.

Strymon. S. 2, 3, 14. *Eius oſtia long.* 50, 15. *lat.* 41, 26. *Prol. in Eur. tab.* 10.

ſtudere *cui*, **gewogen ſein.** 9, 7, 19. ſtudium auri argentique. 3, 2, 15. eminebat, *fauor.* 4, 1, 24. ſtudio agi, aut ira. 6, 9, 6. ſummo. 7, 1, 11. ſum. amborum vſus. 9, 3, 22. vinci, *officio.* 5, 1, 20. ſtudia, *h. e. fauor.* 7, 2, 7. 10, 7, 12. liberalia. 8, 6, 4. ſeueriora. S. 1, 3, 1. ſtudiis intenti non diteſcunt. C. 8, 1, 20. m.

ſtupa. 10, 1, 19.

ſtupere improuiſo malo. 10, 9, 17. ſtupens agmen adtonitis atſribus. 8, 4, 4. ſanguis. V. 4, 6, 19. ſtupentes. 9, 5, 12. ſtupentia membra. 8, 4, 12.

ſtupro coire cum *quo.* 5, 1, 37. ſtupra perpeti. 10, 1, 3.

Stymphææ rupes. S. 1, 13, 11.

Styx. 10, 10, 17.

ſuadere ſibi. 7, 4, 11. muliebriter, fida mente. 8, 3, 7. contra quem. 3, 2, 18. ſi ſuaſiſſe ſuaſiſſe periculum ſit, defuturi ſunt qui ſuadeant. 3, 8, 6. qui ſuaſerint prudentius, non habentur meliorit fidei. 3, 8, 6. ſuadens vtilia. 3, 2, 17.

ſub ipſum caſum, **gerad vmb die zeit.** 4, 10, 2. ſub exortu lucis. 5, 10, 12. ſub lucis ortum. 4, 10, 9. ort. diei. 4, 7, 22. noctem. 10, 3, 4. ſidus ipſum Vergiliarum. 5, 6, 12. veſperam. 6, 7, 20. imperio *cuius* eſſe. 5, 8, 8. Philippo. 10, 2, 23. ſub *quo* viuere, *ſub cuius imperio eſſe.* 6, 10, 26. ſub Rege viu. 8, 4, 17. 10, 3, 14. ſub regibus eſſe. 10, 3, 2. ſub radicibus montis, **vnden am Berg.** 5, 4, 6. rad. petræ. 7, 11, 28.

Suani. C. 4, 12, 6. *gentem hoc nomine inter Hippicos montes & Ceraunios collocat Ptolemæus in Aſiæ tab. 2. Confer Excerpta Legat. Canobelari pag. 78. & Procopium.*

ſubdere, *ſcil. partum*, ὑποβάλλειν. 10, 6, 21. calcaria equis. 3, 13, 8. equo. 7, 2, 6. capita ruinæ rerum. 5, 10, 9. faces vrbi. 5, 7, 4. menſam pedibus. 5, 2, 13. ſubdita ſarcinis face. 6, 6, 15. ſubditis calcaribus. 4, 15, 21. 4, 16, 6. 5, 13, 12. equo. 7, 7, 37. ſubdita ſaxa, **vndergeſtůtzet.** 5, 5, 4.

ſubduxit enumeranti quædam ipſar. rerum multitudo. 6, 3, 4. quæ natura oculis mortalium. 9. 4, 18. rapidior vnda veſtigium. 4, 9, 18. *eſt idem quod* ſubtrahere. 6, 10, 7. ſubducere. *omittere.* 9, 1, 34. *vbi male corrigunt* ſubticere. ſubd. *ad ripam ſeu portum ducere.* 9, 4, 10. copias in vrbem. 10, 9, 14. quid virium ex acie. 4, 15, 8. ſubducitur menſa. 5, 2, 15. poculum, *furto aufertur.* 9, 7, 24. ſubduci e vita, *eripi.* S. 1, 1, 11. ſæuitiæ, furto. 4, 4, 15. ab immortalitate. 10, 6, 7. ſubductus oculis. 3, 3, 3. ex acie rex. 7, 6, 4. ex ac. equites. 3, 11, 3. pedes. 9, 7, 22.

non ſubeſt cauſſa *pauoris.* 4, 12, 14. ſub. ſilentio facinus, **ſteckt darhinder.** 6, 9, 11. altius malum. 10, 2, 20. nefas voci. 5, 9, 9. ratio cui. 4, 14, 19. ſpes. 4, 14, 22.

ſubfragare. V. 10, 7, 10.

ſubiacentes petræ. 5, 3, 18.

ſubicere. V. 7, 5, 18.

ſubegit *quem* nulla vis, vt. *cogit* (*ita frequenter Salluſtius*) 4, 11, 2. ſubigere Arachoſios. 7, 3, 4. Aſiam. 3, 10, 4. Indiam. 10, 1, 45. orbem. 7, 7, 14. orbem terrarum. 8, 8, 17. *quos.* 7, 8, 12. quos bello. 8, 8, 10. regionem. 9, 1, 35. Thraciam, Illyrios. 9. 6, 20. fame in deditionem. 7, 7, 38. ſubacturi orbem terrarum. 8, 8, 16. ſubigi. 8, 1, 35. ſubacta gens. 5, 3, 16. nuper ſubacti nouum imperium aſpernantur. 5, 7, 2. ſubacti armis. 8, 1, 2. celeriter. 4, 1, 5. ſubacta omnia armis. 6, 3, 9. ſubigendi. 8, 10, 2. qui defecerant. 8, 2, 33.

ſubiicit animus aliud atque aliud. 9, 6, 27. fortuna nouos mores. V. 4, 6, 29. quidquid ſubiecerat metus aut ſpes, *ſcil. animo.* 3, 6, 5. neceſſitas conſilium. 7, 5, 18. ſubiicere Aſiam. 8, 1, 37. epiſtolam paluno. 3, 6, 7. ignem tectis. 9, 4, 6. ign. *vrbi.* 3, 4, 14. ignes ædibus. 5, 6, 7. *quid* oculis. 3, 2, 12. *quos* imperio ditionique *cuius.* 6, 9, 22. ſubiecto mucrone. 9, 5, 11. ſubiecta oſtio amnis inſula. 10, 1, 11. pedibus menſa. 5, 2, 15. petra. 5, 1, 3. ſubiectæ ipſis valles. 7, 11, 18. ſubiecta pedibus omnia. 3, 10, 7.

ſubinde. 3, 7, 13. 5, 1, 30. 5, 4, 18. 5, 12, 20. *pro deinde.* 7, 7, 30. *quemadmodum etiam vece ea vtitur Liuius* 8, 27, 1. Aliud ſubinde bellum cum alterius oræ Græcis exortum. & 9, 40, 1. pari ſubinde periculo gloriæque euentu bellum in Samnitibus erat. & 25, 23, 11. alia ſubinde ſpes. *Ita Salluſt. Vellei.* ſubinde, **jetzu.** 7, 11, 15. 8, 3, 2. 9, 8, 20. collapſus. 6, 7, 30.

ſubire, *ſuccedere.* 5, 3, 8. 7, 11, 14. *adſcendere murum.* 9, 4, 31. 9, 5, 15. ſubit *amnis* præceps terram. 6, 4, 5. radices *petræ.* 8, 11, 7. claſſis aduerſum flumen. 9, 10, 1. ſubit *quem, in mentem ei venit.* 8, 2, 6. animum. 10, 5, 23. cogitatio *quem.* 7, 1, 4. fortuna *cuius* animos. 6, 9, 27. humor radices. 5, 4, 8. luna terram. 4, 10, 5. mare. 9, 9, 7. mare Ciliciam. 7, 3, 19. memoria animum. 5, 4, 11. pœnitentia *quem.* 5, 2, 20. verecundia *quem.* 5, 2, 15. ſubeunt aquæ terram. 6, 4, 7. belluæ aquas. 10, 1, 12. nauigia muros. 4, 3, 24. ſubire aquam. 4, 3, 20. diſcrimen. 8, 11, 10. diſcrimen belli. 9, 6, 24. iugum imperii rigida cernice. 6, 3, 6. lecticam. 7, 6, 8. mœnia. 9, 8, 18. molem. 10, 5, 37. pericula. 5, 7, 1. ritus peregrinos.

regrinos. 4, 6, 29. virgulta, **kriechen/ schlupffen in.** 6,5,17. aduerso amne. 10, 1,16. eodem amne, **auffwerts fahren.** 10, 9, 3. incautius. 4, 6, 23. subiens hostis. 3, 4, 4. subeunte nouos ritus fortuna. 4, 6, 29. *vbi tamen malim*, subiciente *vel* subiciente *(nam sic in antiquis libb. scribitur, V. 7, 5, 18. & C. 5, 7, 4. vide.)* subeuntes. 3, 4, 11. *&* 13. 4, 4, 13. 8, 11, 13. *succedentes, appropinquantes muro aut alij rei altæ scandendi animo conatuque.* subeuntium. 6, 4, 1. *pro* iubentium *Gronou. obseru.* 2, 4. *vt* subire *sit respondere, vt* suscipere, subsequi, prosequi. *sed altera lectio mihi quidem melior videtur.* subeuntes scaphis. 4, 2, 23. aquæ leni tractu. 9, 9, 25. subitus timor. 4, 12, 16. subitum desiderium. 6, 2, 19.

sublimis curru. 4, 1, 1. curru eminet. 3, 11, 7. V. sublimus, *forsan haud male. nam &* exanimem *&* exanimum, inermem *&* inermum *vtraque forma dicimus.*

submersa sunt nauigia. 9, 4, 11.

subministrare obsessis alimenta. 5, 1, 27. *cui* consilium. 6, 6, 27.

submisit se elephantus, *scil. in genua.* 8, 14, 39. submittere clypeum. 9, 5, 18. submittens genua. 6, 5, 18. submittitur fastigium *regionis* perpetua valle. 6, 4, 19. *supra* procumbere *dicitur; Plinio* 5, 29, 21. residere. subsident *ita* valles, *statim infra.* submitti genu, V. genua, **sincken.** 4, 6, 20. *Rutgersius* subniti *hic malebat, l. 3. V. L. c. 4. p. 205, sed recte vulgatam lectionem tuetur Gronou. obseruation. 2, 8. exemplo etiam Lucretij* 1, 93. terram genibus submissa petebat. submissa leniore fastigio rupes. 6, 6, 23. submissæ falces. V. 4, 9, 5.

submouit natura terras *quasdam, è conspectu subduxit, abscondidit.* 9, 6, 22. submouere copias procul amne. 7, 7, 1. hostes. 6, 8, 9. *quos.* 9, 5, 17. missilibus. 4, 4, 9. submotis arbitris. 4, 10, 32. omnibus. 7, 2, 13.

subornare fratrem. 6, 10, 16. *quos* in caput *cuius.* 6, 9, 5. quosdam clam. 10, 9, 8. subornati. 10, 1, 36.

subrectus mucro. C. 9, 5, 11.

subruere congesta. 4, 2, 8. subrui muros cuniculis. 4, 6, 21. subrutus cuniculo murus. 4, 6, 23.

subsederant valles, *se submiserant.* 9, 9, 19. subsidere in genua. 7, 9, 2. subsidia non recta fronte, sed à latere posita. 4, 13, 30. in subsidiis *esse.* 4, 13, 28. locare gentes. 3, 9, 3.

subsequi. 7, 9, 22. præmissos. 10, 2, 16.

subsistit *&* substitit. V. 9, 10, 2. substere. 6, 5, 26. 6, 6, 19. biduum apud. 9, 2, 1. paucos dies. 6, 5, 32. in naues. 9, 9, 21. metu insid. 4, 9, 14. in loco. 4, 10, 15. in regia. 6, 7, 18. in tabernaculo. 6, 7, 16. in vrbe. 10, 7, 21. ad iugum mont. 3, 11, 2. circa Mesopotamiam. 4, 9, 1.

substinere *pro* sustinere. V. 4, 3, 15. V. 10, 9, 2.

substituere reum. 6, 7, 31. *est species translationis, de qua Rhet. ad Herenn. 1, 15. Tacito est* subdere. *quem cui.* 10, 1, 21. substitui *cui.* 8, 3, 17.

subtrahere materiam consternationis. 7, 2, 32. *quem*, **auffklassen / vbergehen.** 6, 10, 7. *&* 9. *quem* tormentis. 6, 9, 31. subtracta est pecunia. 6, 2, 10.

subuehitur vestis domestica, *mittitur ex patria.* 9, 3, 10. commeatus alii terrâ, alii Tigri amne subuehuntur. 4, 9, 8.

subueniri. 4, 16, 2.

suburbanus hortus. 4, 1, 19.

successit nauis ad molem, *subuecta est.* 4, 3, 2. succedunt fatigatis alij. 8, 11, 19. *ibi* succedere *est secundæ, sicut* 3, 7, 10. succedere Alexandro, *in imperio.* 5, 5, 7. succedere, *acced.* ad claustra portus. 4, 5, 19. in stationem. 8, 6, 15. 8, 6, 18. in tabernaculum. V. 4, 12, 24. successor regi ducique quæritur. 10, 5, 37. successoris inertia conrumpit instrumenta rerum. S. 1, 2, 2. successores Alexandri vitia non animum ipsius imitantur. S. 1, 2, 15. successioni impar. S. 1, 2, 4. successus primus vti est, ita cetera fore putant mortales. S. 2, 8, 12.

succidunt genua labore grauia, **sincken.** 9, 5, 7.

succumbere dolori. 10, 5, 24.

succurrit tibi, *subit, in mentem venit.* 7, 8, 21. succurrere laborantibus suis. 9, 1, 15.

succus expressus ex. 7, 4, 23. exstinguitur. 6, 4, 22. succi ciborum noui. 9, 10, 13. pomorum varii salubresque. 8, 10, 14.

sudor profusus. 8, 2, 38.

Sueuus Alexander, *Gustauus.* C. 4, 13, 25. Sueciæ Poloniæque regum controuersiæ, C. 4, 1, 7. f.

non sufficit dextra ad. 9, 5, 10. felicitas temeritati. 4, 14, 19. alimenta multitudini. 3, 8, 8. manus desiderio. 4, 1, 25. prædæ. 3, 13, 12. sufficere fortunæ *suæ.* 7, 7, 27. sufficiens, *par*, malis rex. 8, 4, 10. abunde rebus ætas. 3, 6, 9. sufficiendo operi solum, *solum in quo possit suffici h. e. substrui opus.* 5, 1, 29.

suffodere equos telis. 4, 13, 33. ilia. 4, 15, 15. suffossus specus. 9, 8, 14. suffossa cuniculo mœnia. 7, 6, 23.

suffugium, *perfugium ad tempus (vt Tacit. 4, 66, 4. addit)* 8, 4, 7. proxima quæque suffugia. 8, 4, 9.

suffulo colore. 4, 10, 2. suffusus est pallor. 3, 5, 3.

suffragari Reip. de. 10, 7, 10. suffragatione *cuius* producti ad ministeria, **durch Vorbitt/** *intercession.* 7, 1, 11.

suggerit dolor questus. 10, 5, 8.

sui regem, *h. e. suum.* V. 4, 7, 28.

sulphure inlita nauis. 4, 3, 2. turris. 4, 6, 11.

sumere arma. 3, 11, 12. 9, 7, 19. insigne regium, nomen. 8, 12, 14. loricam. 4, 6, 14. medicamentum. 3, 6, 3. nomen *cuius*, **an sich nehmen.** 4, 1, 10. vestem. 6, 6, 13. 7, 2, 19. vest. lugubrem. 10, 5, 19. sumpta veste. 6, 6, 13. galea. 6, 1, 14. sumpto munimento corporis. 4, 13, 25. sumptum est supplicium de. 10, 1, 9. sumpta à maioribus. 5, 2, 6. alimenta in biduum. 7, 11, 14. arma. 3, 8, 24.

summa epistolæ, *argumentum.* 6, 9, 14. exercitus totius. 4, 12, 13. imperii. 10, 6, 17. pecuniæ. 3, 13, 16. 5, 6, 10. 6, 2, 10. pecunia incredibilis. 5, 2, 11. sermonis non est edita. 6, 11, 12. virium in curribus. 8, 14, 2. summa turbatur, vbi partes labant. 3, 8, 30. summam imperii obtinere. 10, 10, 1. è summo temone. **zu oberst.** 4, 9, 5. summus terminus. 4, 11, 19. summa cutis. 3, 12, 2. humanitas atque clementia. 5, 13, 30. terra, **der Boden oben auff.** 8, 10, 30. vtilitas. V. 5, 2, 6. summum cacumen. 3, 1, 3. discrimen. 4, 16, 28. opus, **das obergebew.** 4, 2, 8. in summo hærent flammæ. 4, 10, 12. summi rotarum orbes. 4, 9, 5. summa amicula. 5, 1, 38. pectora. 4, 9, 15. regna. 4, 11, 22. tabulata. 4, 3, 4. tectorum. 4, 4, 13. petræ. 8, 11, 6.

sumptuosi, **verschwendisch.** 10, 2, 10.

Sunium. 10, 2, 1. *long.* 53, 36. *lat.* 36, 45. *Ptolem. in Eur. tab.* 10. Sunium *promontorium esse in Attica præter alios testimonio sunt Curt. & Scholiastes Callimachi in hymno Deli nam Homerus & Aristophanes in nubibus* ἀκρωτήριον *dicunt.* Suniadis *autem* Mineruæ *meminit Pausanias in Atticorum principio, cuius delubrum in summo Sunij vertice exstitere scribit. Hæc Philander ad verba Vitruuij* 4, 7. & in Attica Sunio Palladis. *p.* 164.

supellex Darii. 5, 1, 23. Stratonis. 4, 1, 26. regis diripitur. 5, 12, 17. comparata ad vsum *&c.* 5, 6, 3. preciosa *&c.* sunt in bello onera & impedimenta. 5, 1, 6. prec. 10, 1, 24. regia. 3, 13, 2. 4, 1, 26. 4, 7, 4. 5, 1, 10. 10, 2, 24.

super *&* supra. V. 6, 11, 27. V. 8, 9, 23. super armamentarium positus. 6, 7, 22. super cænam. 6, 11, 27. 8, 12, 17. super mensa, **über Tische.** 7, 4, 7. tabernaculum. 3, 3, 8. vinum & epulas, *inter pocula.* 8, 4, 30. *ita Statij locum Theb.* 5, 136. *exponit Bernartius:* super somnos *(ait) ex motione dixit quæ vulgariter dicerentur*, dum dormio, *vel* inter dormiendum. *noster lib.* 1. Non super hos diuum tibi sum quærendus honores. *id est*, inter hos. *Iuuenalis* 15, 14. super cœnam, *id est*, inter cœnandum. *Phrasis Suetonio vsitatissima Nerone* 22, 6. vt cantaret super cœnam. *&* *Vesp.* 22, 1. super cœnam autem comissimus. super arce. 5, 1, 32.

superare. 6, 1, 21. amnem. 3, 8, 16. 9, 2, 1. amnes. 6, 3, 16. angustias. 5, 3, 7. Caucasum. 7, 3, 22. Euphratem. 3, 1, 10. flumen. 7, 5, 21. 9, 1, 6. genus humanum. 7, 8, Granicum. 4, 9, 22. Hydaspen. 8,

munimenta. 7, 11, 8. regem æquitate, felicitate. 3, 12, 24. Tigrim. 4, 16, 7. superato amne. 5, 3, 3. 7, 4, 21. 8, 10, 22. 9, 4, 5. Tigri. 4, 9, 7. superati amnes. 7, 10, 15. acie. 3, 7, 4. prœlio. 4, 1, 31. virtute. 7, 6, 7. superanda erant flumina. 8, 10, 3.

superbe & auare. 4, 7, 1. respondere. 7, 11, 5. habiti. 8, 8, 11. scriptæ literæ. 4, 1, 7. superbia Arimazi. 7, 11, 27. habitus. 6, 6, 5. regia. 3, 2, 11. superbus vultus. 5, 8, 14. regno parto. 7, 4, 3. superba est felicitas. C. 5, 5, 12. superbæ literæ. 3, 5, 12. superbissimus homo. 7, 1, 34.

superesse, *superstitem esse*, *vinere*. 4, 11, 3. superest, *restat*, aliquid lucis. 7, 9, 14. bellum integrum. 9, 4, 16. iter nobis. 6, 3, 16. moles. 4, 8, 4. moles belli. 5, 9, 5. nihil aliud. 7, 7, 34. nihil virium ad. 9, 5, 13. nox. 3, 8, 20. satis hostium. 6, 8, 6. tantumdem. 5, 4, 22. vsus *quorum*. 5, 4, 25. supersumus pauci. 5, 11, 5. superesse cœdi. 7, 7, 38. omnibus. 8, 2, 9. prœlio, **darvon kommen.** 4, 1, 34. quota pars ſæuitiæ tuæ superest? 8, 7, 4. superesse ex opibus. 10, 2, 27. ex pecunia non amplius superfuere quam. 10, 2, 11. superest, vt. 6, 8, 6.

superfundit se fortuna *cui*. V. 3, 12, 20. superfusum mare. 9, 9, 10. superfusi fluctus. 4, 4, 4. superfusæ fastigio vndæ. 4, 2, 8.

supergressus ruinas. 8, 2, 22.

supermittere aquam potioni, *superfundere iam infusæ*. 10, 4, 20.

superne ingerere tela. 8, 11, 14. obrui telis. 9, 4, 32.

supersedit castigare, *omisit*. 5, 6, 14.

superstes Alexandro. 10, 5, 25. superstitem esse tanto dedecori. 8, 2, 5. tibi. 9, 6, 9. *A hac voce formatur* superstitio. Nam qui totos dies precabantur & immolabant, vt sui liberi sibi superstites essent, *superstitiosi* sunt appellati, *vt est apud Cicer. de nat. deor.* 2, 28. *neque Seruius ad Virg. Æn.* 8, 187. *discedit ab hac origine, licet aliam eius causſam adferat, ab auiculis dictam tradens, quæ multis superstites sint per ecstasim quarum propria est diuinè aquaria.* superstitio detegitur, *de extispicina*. 7, 7, 23. animi. 5, 4, 1. dira humanitatem vincit. 4, 3, 23. ludibria mentium humanarum. 7, 7, 8. regit multitudinem. 4, 10, 7. superstitionis potens non erat Alex. 7, 7, 21. superstitione captus vates. 9, 4, 29. mentis non intactus. 4, 6, 12. superst. ad continendos in officio populos vſi. C. 4, 10, 7. m.

superuacuus sanguis, *vilis vita*. 8, 7, 11. sermo. 6, 8, 12. superuacanea gratiarum actio. 4, 11, 16. superuacua defensio. 6, 10, 4. superuacuum est commemorare. 8, 8, 4. exsequi. 7, 4, 18.

superuenire. 4, 15, 18. 5, 4, 34. 7, 2, 1. 7, 7, 29. 8, 1, 6. 8, 2, 32. 8, 10, 5. 10, 1, 1. *&* 10. *&* 36. superuenit alius. 4, 10, 19. casus ignaris. 9, 9, 8. hostis. 4, 16, 13. improuisus hosti. 6, 6, 21. quibus nox. 10, 5, 15. superueniunt legati. 3, 1, 9. 4, 3, 19. 7, 6, 11. naues. 4, 4, 9. superuenire palantibus. 5, 13, 11. perculsis. 4, 12, 15. *quibus*. 4, 9, 23. 5, 10, 10. Regi. 9, 5, 14. superuenientes. 8, 13, 15.

supinæ manus. 6, 6, 34. *hic enim supplicantium habitus est. Horat. Carm.* 3, 23, 1. Cœlo supinas si tuleris manus. *Arbiter p.* 10. protendo igitur ad genua vestra supinas manus.

nec suppetebat consilium aut vox. 5, 9, 1. suppetit castris locus, exercitui commeatus. 3, 3, 27. suppetunt *eis* alimenta per biennium. 7, 11, 1.

supplementum copiarum, *vereues*. 4, 5, 18. equitum. 9, 3, 22. militum. 5, 7, 12. mil. nouorum. 6, 6, 35. tironum. 10, 4, 8. in suppl. distributus miles. 6, 5, 10. adducere *milites*. 9, 3, 21. legere milit. 5, 1, 42. supplere *quid* firmitate animi, **ersetzen.** 7, 9, 11. supplementa Curtiana pro genuino auctoris fœtu habita. C. 5, 13, 25.

supplex. 3, 2, 17. 7, 1, 13. occurrit. 5, 1, 17. idem & infestus. 6, 7, 12. supplicum habitus. S. 1, 13, 5. suppliciter. 5, 10, 14. 10, 4, 5.

supplicium commilitonum mouit seditionem. 10, 3, 4. insontis. 10, 1, 37. Philotæ. 8, 6, 21. capitale. 3, 2, 17. 6, 2, 11. debitum. 8, 8, 6. nouum. 8, 14, 29. vltimum. 6, 7, 31. sumitur de. 10, 1, 9. supplicia, *pro ignominiosis cruciatibus, & in innocentes*. 5, 5, 10. moris externi. 10, 4, 1. patricidarum. 8, 8, 5. grauiora. 6, 11, 8. repræsentanda. 10, 1, 39. suppliciorum vltimum. 6, 6, 31.

suppressérant lucem vmbræ syluarum. 8, 4, 8. supprimere epistolam. 3, 7, 15. indicium. 6, 9, 8. ind. coniurationis. 6, 8, 10. iram altius. 6, 7, 35. supprimi sanguinem, **Blut ſtellen.** 4, 6, 18. suppressa claritate fratris indoles. 10, 8, 21. per metum vox. 7, 7, 26.

suprema hora adest, *mors*. 3, 12, 8. nox. 10, 9, 3. potio, *nouissima*. 10, 10, 17. vox. 10, 5, 6. supremum officium, *exequiæ*. 3, 12, 11. suprema officia, **die letzte Ehr.** 3, 12, 14. *Similiter Petronius p.* 53. supremoque mandauerunt officio. *Hieronymus Epitaphio Paulæ p.* 190. *t.* 1. sacrilegium putabat, qui non tali fœminæ vltimum reddidisset officium. *Popma.* feralia officia *vocat Apuleius p.* 55. *&* 59. supremùm, *ad vltimum*, **endlich.** 8, 7, 7. *Ita Tacitus* H. 4, 14, 6. velut supremum diuidantur. *eodem sensu* postremum *idem* 3, 74, 8.

surda posteritas. 5, 8, 10. surdæ aures, *inexorabiles*. 6, 11, 15. 9, 2, 30. 9, 10, 16.

surgit à mari iugum montis, **hebt an.** 3, 4, 6.

Susa vrbs inter ornamenta regni *Persici*. 5, 1, 7. C. 10, 3, 12. *Nicol. Damascen. apud Vales. pag.* 434. *long.* 84, 0. *lat.* 34, 15. *Ptolem. in As. tab.* 5. vrbs Archelao tradita *ab Alex.* 5, 2, 16. Susa *vrbem* adit Alex. 5, 2, 8. *De hac vrbe vide Brisson. de regno Persic. lib.* 1. *p.* 44. *&c. & Scarium ad cap.* 1. *Esth.* Susiæ regionis satrapia. C. 5, 2, 17. Susiani. 5, 3, 3. Susianis contributi Vxii. 5, 3, 16. Susides pylæ. 5, 3, 17. Susii. C. 4, 12, 6.

susceipere bella. 4, 1, 12. 6, 3, 18. susceptí benigne legati. 10, 4, 16. susceptæ pro salute vota. 3, 7, 3.

Susitani. 7, 5, 1. *ignota mihi gens. nec* Susios *aut* Susianos *substituí locus patitur*.

suspectus contumaciæ. 8, 6, 1. sceleris, cont. 6, 8, 3. dies. 7, 1, 31. adfectare regnum. 10, 1, 39. voluisse &c. 9, 10, 21. suspectum esse. 10, 1, 29. suspecta dissimulatio. 7, 2, 9. fraus. 5, 5, 2. 9, 7, 5. perfidia. 4, 6, 4. suspectum propter nouitatem remedium. 3, 5, 16. suspecti inuicem. 10, 5, 16. 10, 8, 9. suspecta remedia. 3, 5, 15.

suspendere acinacem. 3, 3, 18. animos exspectatione. 9, 7, 20. exspectationem sui. C. 7, 4, 14. suspenditur medicus *ægro mortuo*. 10, 4, 12. suspensus exspectatione. 6, 7, 4. suspensa exsp. turba. 3, 1, 17. suspensi spiritu. 3, 10, 3. *Sic coniungo*, suspensi sp. acrius concitato: *h. e. non ventos liberis viribus, propter spiritum acrius concit. sed torpentes. Sic Liu.* 1, 25, 3. erecti suspensique animo intenduntur. *& mox explicatur*, torpebat vox spiritusque. *Adde quæ Palmerius in Spicilegio in Sallust. pag.* 506. *m. edit. Gruteri.* suspensi circuli. 6, 5, 16.

suspicio. 6, 2, 6. manat in plures. 9, 7, 5. suspicionem initi consilii præbere. 3, 7, 13. suspiciones. 6, 2, 4.

sustentat animus corpus. 8, 2, 38. seque & arma sustentans. 8, 4, 15. sustinent parietes molem. 5, 1, 34. pilæ onus. 5, 1, 33. pontes militem. 4, 3, 15. sustinere aduentum *cuius*, *ferre*, *& ei se opponere*. 4, 7, 3. arma. 7, 5, 8. vix arma. 6, 1, 11. belluas &c. 9, 2, 15. consp̃ectum. 3, 4, 5. impetum. 4, 15, 12. munia. 9, 3, 1. onus magnum capite. 7, 4, 12. spolia non possunt, *propter multitudinem non capiunt, neque ferre aut vehere possunt*, **ſie wiſſen nicht / wo ſie mit hin ſollen.** 8, 8, 9. sust. turbam, **beſtehen.** 9, 2, 22. vim hostium. 9, 5, 18. sustinens, *fulciens*, adminiculum. 8, 2, 39. imperium dum à pluribus sustinetur, ruit. 10, 9, 2. sustinetur pons saxis. 5, 1, 30. sustineri, *vinere*, *se tolerare*, pisce & herbis. 7, 4, 24. magnam rem à *quo* sustineri. 4, 6, 6. *Horat. epist.* 2, 1. Cum tot sustineas & tanta negotia solus: sustinet negotia, *qui recte administrandis sufficit, & oneri ferendo par est.* sustinere *eleganter dicimur rem ad quam perpetrandam non videbamur satis animi aut voluntatis habere potuisse*, si id non posset sustinere, **wan er das nicht könte vber das Hertz bringen.** 6, 7, 9. nec sustineo adfirmare. 9, 1, 34. bibere solus. 7, 5, 12. sustinuit (*potuit*) cœnare, sa-

nare, familiariter conloqui cum eo. 6, 8, 16. non sustinebat castigare. 4, 13, 8. nec quisquam fuit qui sustineret congredi. 6, 1, 15. damnare. 10, 1, 40. exsequi imperatum. 7, 6, 15. ex patrio more quidquam labare. 8, 5, 7. nemo armatus opem à diis petere sustinuit. 4, 4, 14. sustinuit rescribere, *cujus est.* 6, 9, 18. ne respicere quidem suos. 9, 10, 15. sustinuere venerari quem, *non veriti sunt.* 5, 10, 13. sustinuisti vincire, occidere regem. 7, 5, 38. viuere post Darium. 10, 5, 25. vsurpare jus. 8, 12, 5. *Sic Ovid. epist.* 5, 32. *&* 52. Sustinet Oenonen deseruisse Paris. & Quam vix sustinuit dicere lingua, vale. *Sueton. Aug.* 31, 1. pontificatum, quem nunquam vivo Lepido auferre sustinuerat.

sua natura. 3, 2, 17. *Gruter. in Liu.* 5, 21, 11. *ad verba*, sua fortuna populi Romani. *Gronov. ad Stat. pag.* 320. sua terra. 5, 1, 33. *Virg. Georg.* 2, 82, miratur non sua poma, *natiua. Aelian. hist. an.* 5, 2, 8. suum agmen. 8, 13, 19. suis quique parent placidius. 6, 3, 10. suis inusus fero perit. C. 5, 11, 11. *Sen.* suos adcendere clamore. 6, 1, 10. à suis destitutus. 5, 13, 4.

Suthes. V. 10, 1, 45.

συσσιτικὸν δεῖπνον. C. 3, 3, 14.

Syllium. S. 2, 12, 3. *in Ptolem. est* Silbium. *long.* 61, 40. *lat.* 39, 15. *in Asiae tab.* 1.

sylua agrestis multa. 8, 10, 14. imminet semitae. 6, 4, 20. sylvae caesae. 8, 10, 8. diffusae, vmbrosae. 9, 1, 9. iunctae campo. 8, 1, 4. inuiae. 5, 6, 15. praealtae. 6, 5, 12. profundae. 7, 7, 4. spatiosae, amoenae fontibus. 8, 1, 12. vastae. 7, 8, 16. montibus suis imminent. 5, 1, 34. committunt ramos. 5, 5, 4. sonabant incendio. 6, 6, 31. sylvestris insula. 8, 13, 17. locus. 8, 10, 7. saltus. 4, 3, 21. sylvestre iter. 7, 7, 32. sylvestres calles. 5, 4, 4. montes. 8, 10, 10. *tipae.* 5, 3, 1. **mit Wälden bewachsen.**

Symmachus. 8, 13, 13.

Symmanna. V. 7, 1, 10.

Symai. V. 4, 7, 18.

Syphnus. 4, 1, 37. *long.* 55, 15. *lat.* 36, 45. *Ptolem. in Eur. tab.* 10.

Syracusae. 4, 3, 22. *long.* 39, 30. *lat.* 37, 10. *Ptol. in Eur. tab.* 7. Syracusani Africam vrunt. 4, 3, 20.

Syri. 4, 1, 5. *Dario militant.* 4, 12, 12. Syrorum reguli. S. 2, 11, 27. Syria. 3, 8, 13. *long.* 68, 30. *lat.* 33, 30. *Ptol. in Asiae tab.* 4. Macedonum est. 4, 2, 1. Laomedonti data. 10, 10, 2. Syriae praetor Brocubelus. 5, 13, 11. rex Babylone regnans. 5, 1, 35. Syriae praeficitur Andromachus. 4, 8, 9. è Syria milites *ad Alex.* adducti. 7, 10, 12. Africam petere statuerat *Alex.* 10, 1, 17. Syria Coele Andromacho tradita. C. 4, 5, 9. Syriae quam Coelen vocant, praeficitur Parmenio. 4, 1, 4.

Syrmus. S. 1, 11, 27. ad Alex. oratores mittit. S. 1, 12, 7. *Memoria labi videtur Floridus, de praestantia Caesaris, hunc regem ab Alex. occisum esse dicens.*

Syrphax. S. 2, 6, 24.

Syrtica gens, *in Syrtibus habitans.* 4, 7, 19. Syrtium *situm delineat Ptolem. in Asiae tab.* 2.

Syssigambis. *Vide* Sisygamb.

Sysimithres. 8, 4, 19. satrapa. 8, 2, 19. *In Vaviis corruptissimum est hoc nomen, vt solent barbara.* Si omittres *apud Herodot.* 7, 68. *an idem nomen sit, nostrum non est sinuere.*

T.

T & Th. V. 10, 10, 14. *Vide* Cartasis. V. 7, 7, 1. Catenes. V. 7, 5, 21. T. & R. imitari, mirari. V. 10, 6, 10. T. & L. V. 5, 2, 6.

Tabas. 5, 13, 2. *Valesius ad excerpta Polybii ex lib.* 31. *p.* 144. *vbi Antiochus* Tabis, quae Persidis ciuitas est, è viuis discessit, *noctat Hieronymum in cap. XI. Danielis ita tradere:* mortuus est in Tabis oppido Persidis. *Subjicitque Valesius p.* 25. Apparet in codice Graeco ex quo sumpsit Hieronymus, scriptum fuisse *ἐν Τάβεις. vt videlicet indeclinabile censeatur* Tabes.

tabernaculum. 3, 6, 6. 5, 11, 6. Alexandri. C. 6, 6, 1. & 14. Darii omni luxu & opulentia instructum. 3, 11, 23. regis. 3, 3, 8. 7, 10, 14. conspicuum. 9, 6, 1. locatum. 7, 8, 1. tabernaculum intactum omittunt milites. 3, 11, 23. in tabernac. ingens solitudo. 5, 12, 9. tabernaculo victi regis victorem excepi, mos. 3, 11, 23. tabernacula. 6, 2, 16. ornata. 3, 13, 10.

tabes. 10, 10, 12.

tabulae auillae. 9, 9, 20. in tabulas referre. S. 1, 8, 18. *Florus* 4, 11, 5. tabulata, *κλιμακίδια nauium.* 4, 3, 17. turrium. 4, 6, 9. iniecta trabibus muros tegunt. 8, 10, 26. summa. 4, 3, 4.

tacere arcana. 6, 10, 7. rem delatam. 6, 10, 11. facilimum homini voluit esse natura. C. 4, 6, 6. ne tacitus quidem indignabatur, **hatt den vnwillen nicht können bergen.** 6, 1, 18. taciturus arcana. 6, 10, 7. taciturnitas Romanorum senatorum. C. 4, 6, 5.

tædium exspectationis. 4, 12, 23. laboris. 5, 9, 7. 7, 2, 37.

talentum 6000. denariorum efficit. C. 6, 2, 17. talenta CXX 6, 1, 20. mille. 3, 6, 4. quingenta ad belli vsum adtributa. 3, 1, 20. *Raderus. vet* ferri candidi. 9, 8, 1. talentorum & talentum. V. 3, 3, 16. V. 4, 11, 6. V. 5, 2, 11. V. 5, 6, 10. V. 6, 2, 10. V. 10, 1, 34. talentum & talentis. V. 4, 11, 12.

per talos *cuius* traiecta lora. 4, 6, 20. tamen & quidem. V. 4, 15, 17. & tum. C. 7, 3, 12. V. 8, 1, 18. & tandem. V. 8, 4, 15. *vbi* tamen *retines Acidalius, vt* iunctoque eo pontibus, quinque tamen diebus traiecit. 3, 7, 1. culpa, silentii tamen, non facti. 6, 7, 34.

Tanais. 4, 5, 5. C. 7, 3, 36. *Eius ostium occidentale long.* 66, 20. *lat.* 54, 10. *orientale long.* 67, 0. *lat.* 54, 30. *Ptolem. in Eur. tab.* 7. *plurimi Volgam Tanaim esse existimabant, sed falsa opinione ducti, vt asserit Guagninus rer. Polon. tomo* 2. *p.* 12. Europam & Asiam medius interfluit. 6, 2, 14. C. 7, 7, 2. diuidit Scythas à Bactrianis. 7, 7, 2. terminus gentium. C. 6, 2, 14. ad Tanaim amnem processit *Alex.* 7, 5, 36. redit Alexander. 7, 6, 25. vltra Tan. colentes Scythae. 7, 4, 6. *tum* inuisa regis transire *veramur.* 7, 6, 12.

tanto post, *sc. tempore*, **so lang hernach.** 6, 7, 26. tantus rex. 6, 4, 12. tanta vis morbi. 3, 6, 2. *an* tota? tantum animi. 5, 13, 13. tantulo impendio fletis victoria. 3, 11, 27. tantumdem, quantum. 8, 5 11. itineris. 5, 4, 22.

Tapuri. 8, 3, 17. Tapurorum gens. 6, 4, 24. *Alii sunt* Tapyri, *sicut & Aeliano histor. var.* 5, 13. *in Ptolemaei tabulis* Tapures *leguntur, itemque duplices* Tapuri, *alii in Asiae tab.* 5. *alii in tab.* 7. *magno terrarum spatio disiuncti. sed intelligi vicinos Hyrcanis, long.* 106, 0. *lat.* 39, 0. *in Asiae tab.* 7. *facile conjicitur exinde quod notum est Tapuros illos Praesidi finitimos fuisse, ex Arriano* 7, 5, 26. *qui & cum Hyrcanis eos recenset* 3, 2, 7. *&* 21. *quibus tamen locis, vitiose, opinor, πάνυσι scribuntur.*

tarda festinatio. 9, 9, 12.

Tarentini. S. 6, 1, 1. *long.* 42, 10. *lat.* 40, 0. *Ptolem in Eur. tab.* 6.

Tarsos. 3, 4, 14. *long.* 67, 40. *lat.* 36, 50. *Ptolemaeus in Asiae tab.* 1. à Christianis incensa. C. 3, 4, 14. *Subjiciebant*, media diuiditur à Cydno. C. 3, 5, 1.

Taulantii. S. 1, 12, 13. *long.* 45, 10. *lat.* 40, 50. *Ptol. in Eur. tab.* 10. vincuntur. S. 1, 12, 54.

Tauron. 5, 3, 10. praefectus. 5, 3, 6. partem copiarum ducit. S. 14, 15. *Meminit huius Arrian.* 3, 2, 21. *&* 33.

Taurosthenes. S. 1, 7, 30.

Taurus. S. 2, 6, 6. mons *describitur.* 7, 3, 20.

tauri duo praecipitati *in Zioberim.* 6, 4, 7. precioſum armentum. 8, 12, 11.

Taxiles. 8, 14, 41. pater Omphis, *qui mox in regnum nomenque patris successit.* 8, 12, 14. rex Indorum. 8, 14, 35. *Vide Reinecc. in regno Indico.* Taxilis literae ad *Alex.* 10, 1, 20. *Meminit & Arrian.* 6, 5, 2.

Tebestum. V. 3, 4, 10.

tecta, *domus, pars pro toto per synecdochen.* 8, 10, 6. barbarorum abdita excepere *quos.* 8, 4, 13. vrbis. 7, 6, 26. vrbium. 5, 1, 8. continua, *coherentes domus.* 5, 1, 27. tegere & protegere. V. 5, 3, 21. *vide* simplicia. tegunt equites cornu, *quod aliequi nudum esset, & hostitis equitatus incursioni pateret.* 4, 12, 23. tegere aciem clypeo. *protegere, defendere.* 9, 2, 29. cladem, *abscondere.* 7, 7, 39. commissa silentio. 6, 7, 4. consilium. 6, 11, 28. corpora auro. 8, 9, 20. insidias.

fidias. 6, 7, 11. 7, 7, 32. lucem. 7, 5, 4. muros. 8, 10, 26. *quem* agmine. 6, 8, 24. clypeo. 8, 1, 20. scelus. 6, 7, 7. gladium clypeo tegens. 4, 6, 15. tegitur acies equitatu. 4, 13, 29. cornu mari. 3, 8, 27. tegi proris. 4, 3, 15. tectum veste caput. 8, 3, 12. tecti agmine. 7, 9, 10. armis. 8, 4, 5. pellibus feratum. 9, 10, 10. tectæ arbores fronde. 5, 4, 25. tegumenta equitum equorumque ex laminis. 4, 9, 3.

Teledamus. S. 1, 5, 14.

Telmissenses. S. 2, 11, 2. vincuntur. S. 2, 12, 13. *long.* 60, 10. *lat.* 35, 50. *Ptolem. in Asiæ tab. 1. vbi* Telmessus *scribitur: sicut apud Arnobium etiam l. 5. p. 193. vbi de vate* Telmesso *ibi condito. Hinc oriundum fuisse Aristandrum, supra expositum suo loco. Reperitur & Termissus, mira variatione literarum K & L. sic apud Ælian. hist. var. 13, 31.* Charcedonius *pro* Chalcedonio: *non enim Carthaginenses fuit Xenocrates, vt vel ex ipsius Æliani plurib. locis ostendi possit. Ita Φαλκίζειν & Φαρκίζειν dicunt Græcobarbari, quæ quidem distinguenda putat Meursius. ita Φαλκάμυν, χαλδήναρον, πλωρεύς*, farcimina, cardinalem, proram *efferunt. Et facilis est ex r. lit. in l. transitus, præsertim in qui impediore lingua vtuntur; vt infunies & blesi.*

telum, *de funda.* 6, 5, 18. *de hasta.* 4, 16, 23. *de sagitta.* 8, 9, 28. *de quibuslibet armis offensuris.* C. 4, 3, 4. 9, 1, 15. amissum. 9, 7, 22. infirmissimum. 4, 14, 15. ingens. 4, 3, 8. ing. adactum. 9, 5, 24. teli iactus. 4, 3, 8. spiculum. 8, 10, 28. ad teli iactum peruen. 4, 13, 36. extra teli iact. 4, 2, 23. 6, 1, 10. ext. t. i. esse. 5, 3, 7. ext. t. i. stare. 5, 3, 17. intra teli iact. 4, 3, 14. pro telo clauæ. 9, 4, 3. telum effluxit. 8, 14, 36. incidit in suram. 8, 10, 28. per medium pectus penetrauit ad tergum. 8, 14, 36. tela effusa. 8, 10, 31. elapsa manibus. 8, 14, 32. emissa, innoxia. 3, 11, 4. excussa. 7, 9, 7. exc. tormentis. 8, 2, 26. grauiora. 8, 13, 6. hebetia. 4, 16, 18. incidentia. 9, 4, 31. infixa corporibus. 5, 13, 24. occulta. 6, 5, 17. præparata. 8, 14, 31. cadunt. 3, 11, 4. concitantur procursu. C. 3, 10, 3. f. tela excipere clypeo. 6, 1, 4. iniicere. 5, 13, 16.

temerarius rex. 9, 8, 21. pro temerario factus cautus. 3, 8, 10. temeraria fiducia. 3, 1, 17. lingua. 8, 8, 7. temerarium animal, *Alex.* 4. 14, 18. consilium. 7, 2, 37. temere. 5, 3, 22. 6, 2, 17. temeritas *Alexandri.* 9, 5, 1. *& 2. Alexandro* in gloriam cesserat. C. 3, 6, 18. hostium. 7, 4, 2. linguæ. 6, 9, 20. 8, 12, 18. Meleagri. 10, 8, 5. sculptorum, pictorum. S. 1, 2, 15. verborum. 7, 1, 16. felix, modum non inuenit. C. 8, 13. 15. præceps. 3, 5, 14. vbi primum impetum effudit, torpet. 4, 14, 13. quod temerat, fiduciam credunt Barbari. 9, 10, 28.

temo summus. 4, 9, 5.

Tempe. S. 1, 11, 2.

temperantia in voluptatib. 5, 7, 1. non temperasse animo. 5, 9, 9. temperare lachrymis, adclamationibus, **sich enthalten.** 7, 2, 7. manibus. 7, 5, 24. oculis, *abstinere à lachrymis.* 9, 4, 2. temperata salubriter disciplina. 6, 6, 2. temperatum cœlum. 5, 4, 9. temperies mira cœli. 4, 7, 17. cœli salubris. 9, 1, 11.

tempestas haud dispar nocti. 8, 4, 8. intolerabilis. 5, 6, 12. morata est. 8, 13, 22. tempestatis descriptio. C. 4, 3, 16. C. 8, 4, 2. C. 8, 13, 24. tempestates coortæ. 10, 1, 44. ea tempestate, *hoc est*, eo tempore. 4, 2, 11. 6, 2, 15. illa t. 3, 1, 2. tempestiuum conuiuium. 8, 1, 22. C. 5, 7, 2.

templum Dianæ igni haustum. S. 1, 1, 24. Didymeon. 7, 5, 28. Herculis C. 4, 2, 3. *& 4.* Iouis. 3, 1, 14. templa deum deleta. 3, 10, 8. gentilium nihil nisi sepulchra. C. 5, 1, 24. *Regia.* templis parcitur. S. 1, 14, 8.

temporaria Græcorum ingenia. 4, 5, 11. *Liuius. in Paneg. vet. pag.* 307. *Senecæ ep.* 9, 11. tempus dici feruidissimum. 3, 5, 1. diei præceps in noctem. 4, 16, 18. discriminis aduentat. 3, 8, 20. meriti præteriit. 8, 1, 41. rei agendæ. 7, 2, 23. nunc tempus agi rem. *Virg. Æn.* 5, 638. *Vide Lucat. in Statii lib. V. Theb. v.* 140. *& Barthium ad l. c. p.* 96. aptius. 3, 7, 13. optatum. 5, 9, 9. statutum. 6, 3, 7. statum. 8, 2, 6. 9, 9, 27. vernum. 4, 7, 17. 9, 10, 2. temporis enallage. *Vide supra* permutatio temporum.

gratia, *pro tempore.* 5, 9, 8. tempus conuiuii extrahere. 8, 6, 17. tempore meliore hostium quam meo. 7, 7, 10. tempora huius sæculi. 10, 9, 6. somni arctiora. 3, 2, 15. cultiora. 7, 8, 21. difficilia, ardua. S. 1, 2, 11. mea non exigunt segnes medicos, **ist jetzt keine zeit darnach.** 3, 5, 13. temporum homo. 5, 3, 4. *Gronouii obseruation. l. 1. c. 24. p.* 192. *Chrysost.* 1, 155, 6. *Erasm. adag. in append. pag.* 539. *Cicero de Orat.* 2, 67, 5. temporum admonere. 5, 9, 12. inclinatio regnantium infamia vel decus est. S. 1, 3, 32. nostrorum calamitas. C. 4, 1, 20. *strepitum.* opportunitas captanda. C. 7, 7, 10.

temulenta Thais, *ebria* (*à* temeto, *quod vinum significat*) 5, 7, 3. temulenti. 8, 10, 18. conclamant. 7, 4, 7. surgunt ad incendendam vrbem. 5, 7, 5. incedunt *Macedones* per gentes nondum satis domitas. 9, 10, 28.

tenaces disciplinæ suæ. 6, 2, 3. tenacissimum sabulum. 4, 7, 7.

tendere extra munimenta, **Quartir haben.** 7, 6, 18. latis præsidiis. V. 4, 12, 14. in campis, **Gezelt auffschlagen.** 10, 7, 20. *Index Virgil.* laxius, *tentoria laxiora habere.* 3, 8, 18. haud procul vrbe. 5, 7, 6. seorsum à ceteris. 7, 2, 37. manus supinas. 6, 6, 34. man. ad cœlum. 4, 10, 34. man. ad *quem.* 4, 14, 23. tendens man. ad cœlum. 6, 7, 28. in Indiam exercitus. 8, 2, 27. tendentes nusquam idem ac vnum, *exposcentes.* 9, 9, 14. tenduntur præcordia. 4, 16, 13.

Tenedon receptum. 4, 5, 14. *ambigua lectio, nam apud alios auctores semper est* Tenedos. *long.* 55, 0. *lat.* 40, 56. *Ptolemæus in Asiæ tab. 1.*

teneri rami. 6, 5, 14.

tenet hostis insulam. 8, 13, 14. tenent arenæ magnam terræ partem. 7, 4, 27. solitudines *ac* stadia in longitudinem. 7, 10, 1. tenere fortunam manibus. 7, 8, 24. Græciam. 9, 6, 20. iram. 4, 2, 5. 8, 12, 18. modum verborum. 6, 10, 1. *nauem.* 4, 4, 7. teneo neminem, **halte keinen auff.** 10, 2, 27. tenere oram Hellesp. **bewohnen.** 4, 1, 10. Persidem. 7, 8, 19. regnum. 8, 14, 45. regna. 5, 8, 16. regionem late. 9, 10, 8. terras. 4, 12, 11. vrbem. 5, 8, 1. tenens læua clypeum, dextra lanceam. 9, 7, 19. manu epistolam. 3, 6, 9. teneri vinctos. 7, 5, 22. odio sermonis patrii. 6, 9, 16. studio auri & argenti. 3, 2, 15. inuita non potest fortuna. 7, 8, 24.

tentare animos *quorum.* 7, 11, 22. discrimen. 8, 10, 10. vadum fluminis. 4, 9, 15. abducere. 5, 9, 16. adsurgere. 9, 5, 13. deferre. 3, 7, 13. effugere. 6, 6, 31. recuperare. 4, 1, 34. tentari. 6, 10, 6. 10, 2, 10. tentato certamine. 4, 15, 12.

tenue discrimen. 3, 1, 13. tenues reliquiæ. 6, 2, 8.

tenus hostium. V. 8, 14, 9. vmbilico tenus. 4, 7, 23.

Teos. S. 2, 7, 5. *long.* 57, 10. *lat.* 38, 20. *Ptolemæus in Asiæ tab. 1.*

tepida aqua. 4, 7, 22. tepor adsuetus. *Ibid.* modicus. 5, 4, 9. 6, 4, 22.

post tergum. 4, 14, 11. obiecti amnes, montes. 4, 14, 7. strata omnia. 3, 10, 7. à tergo. 7, 7, 33. 8, 5, 1. circumire. 3, 8, 27. tuta relinquere. C. 3, 1, 19. terga abeuntium. 10, 2, 27. fugientium. 7, 9, 14. fugfodere. 4, 15, 31. tergis fug. imminens. 4, 16, 3. in tergis fug. hærere. 3, 8, 16. simul terga nostra viderint, *fugam.* 6, 3, 9. terga petræ. V. 8, 2, 20. in tergis *quorum* hærere, **auff der Hauben sein.** 7, 7, 15.

Terioltes. 9, 8, 9.

Termessus. *vide* Telmissus. *aliàs Ptolemæo l. 5. c. 5, ciuitas est Carbaliæ. long.* 62, 10. *lat.* 37, 15. *Pisidiæ, Strabon. l. 12. p.* 570. *a. similiter & Stephano ἀφ' Ἡλίου.*

terminat Lydiam amnis. 4, 11, 5. terminari Rubro mari. 6, 2, 12. terminatio genitiui. *Vide* genitiuus. præteritorum. *Vide* præteritum. terminationes Græcæ & Latinæ confusæ. *vt* Tyros, Tyrus. V. 4, 4, 19. *similia reperies* V. 9, 5, 14. V. 9, 10, 5. V. 10, 7, 8. terminus summus. 4, 11, 19. vltimus rerum humanarum. 9, 2, 9. numquam stat aduersus immodicas cupiditates. 10, 10, 6. termini gloriæ. 7, 7, 13. terminos Herculis & Liberi pat. emensi. 5, 10, 5. termini Liberi patris. 7, 9, 15. mundi. 9, 9, 1. regni. 4, 11, 21. rerum humanarum.

rum. 5, 6, 13. 9, 2, 28. extra terminos Solis. 4, 8, 3.

terni gladii. 4, 9, 5. terna millia denarium. 5, 5, 24.

terra alta. 5, 1, 33. Attica. 10, 2, 1. Bactriana. 7, 8, 26. diluta humore. 8, 10, 25. ferax lini. 8, 9, 15. fertilis, abundans copia rerum. 5, 2, 1. fert. frequens vicis, vrbibus. 5, 4, 6. iniecta. 4, 3, 7. mitior. 7, 4, 30. sterilis materiæ. 7, 3, 8. ster. & emoriens. 4, 7, 10. alit rhinocerotas, non generat. 8, 9, 17. cingitur fluctibus. 3, 1, 13. genuit hos. 3, 2, 16. terram intueri. C. 5, 5, 23. & aquam petere. C. 3, 10, 8. terræ motus. 8, 11, 2. terra sequi, in Land. 9, 3, 24. terra cœloque. 4, 7, 6. terræ, *regiones*, discretæ. 4, 11, 13. incognitæ. 4, 4, 20. mersæ profundo salo. 9, 9, 20. spectantes orientem. 4, 5, 1. vastæ, vltimæ. 4, 10, 3. terrarum finis mare. 9, 2, 3.

terret ceteros obscuritas. 8, 13, 26. terrere dubios animi. 7, 5, 26. militem. 5, 6, 13. nauigia metu. 4, 4, 6. oculos, animos *quorum*. 8, 4, 3. *quem* metu mortis. 6, 7, 10. *quos* clamore. 4, 13, 31. 8, 13, 18. *quos* clam. vlulatu. 9, 4, 24. *quos* constantia animi vultusque. 10, 8, 3. Regem. 4, 6, 4. fluminibus. 4, 5, 8. terrere & deterrere. *item* territus & conter. *Vide* Simplicia. territus. 5, 11, 8. 6, 2, 18. fortuna part. 4, 16, 4. metu. 10, 7, 10. territa gemitu, sonitu armorum &c. aquila. 4, 15, 26. territi. 5, 13, 22. 9, 9, 15. adspectu. 3, 9, 11. adsp. ipso Barbari. 6, 6, 34. denunciatione. 6, 5, 19. facie noua. 9, 8, 5. metu improuiso. 9, 4, 16. metu vano. 10, 5, 16. prœlio infelici animi. 4, 1, 32. somno, periculo. 4, 13, 4. in peric. 9, 5, 25.

terrestris clades. 4, 3, 14.

terribilis facies. 8, 14, 27. moles finitimis. 3, 2, 12. sonus. 4, 12, 23. paulo ante rex. 3, 8, 10. *ita Petron.* terribilem paulo ante Licham. terr. vultus. 7, 2, 6. terribiles belluæ. 9, 9, 22. facies. 4, 3, 5. 8, 13, 10. terribiliora. 5, 4, 26. terror Græciæ vnicus *Persepolis*. 5, 7, 8. Macedonum. 5, 2, 10. nominis eius. 10, 4, 15. alienus. 7, 2, 4. incutiendus hosti. C. 3, 1, 7. ingens. 4, 9, 4. 9, 1, 18. ing. inuasit *quos*. 7, 9, 6. ing. diffusus per castra. 6, 11, 20. inlatus. 5, 4, 15. nouus incutitur. 9, 9, 19. præsens adfertur. 7, 4, 32. præcipuus. 9, 2, 4. terrori esse. 5, 4, 25.

hoc tertio, *hæc tertia vice*. 4, 11, 2. *vide Gronou. obseruat. l. 2. c. 8. p. 271. 272.*

testamentum Alexandri. 10, 10, 5. testatur adesse deos vltores. 5, 13, 16. testabatur patrem, *orabat cum obtestatione*. S. 1, 8, 6. testatum esse vis, quantum liceat. 3, 12, 25. testis caussæ meæ sit deus. 6, 10, 28. factorum 5, 2, 4. indignationis, pœnitentiæ. 9, 7, 26. ac index animi, verborum temeritas. 7, 1, 16. *Iureus in Symmachum l. 8. ep. 24. pag. 157.* magis quam vindex amissorum impedimentorum. 4, 15, 12. testes fidei deos inuocans. 5, 12, 3.

testudo scutorum. 7, 9, 3. obiecta. 5, 3, 9. *Hisdorus* 18, 12. Est testudo scutorum connexio curuata in testudinis morem. *Græcis συναπισμὸς, quasi dicres* conscutatio. *eius iconismos varios & accuratam descriptionem apud Lipsium spectabis Poliorc. l. 5. & Stewech. in Veget. 2, 16. Raderus.* testudinum (*animalium*) dorsa. C. 9, 8, 2.

Thais. 5, 7, 3.

Thalestris. C. 6, 5, 25.

Thargelion. C. 3, 11, 27. *Tantulo*. C. 3, 8, 23. *Oriente*.

Theætetus. 5, 5, 17.

Theagenes. S. 1, 8, 4. *eius* soror Timoclea. S. 1, 13, 31.

theatrum est terrarum orbis. 9, 6, 21. in theatro priores sedes. C. 10, 4, 7. *ἀσχὶ ἐμὸν vocat Æschines contra Ctesiphontem, ex quo discimus apud Athenas eam concessam fuisse iis* quorum patres in bello occubuerant. *Romæ etiam Man. Valerio* locum in circo ipsi posterisque ad spectaculum datum, sellam in eo loco curulem positam *commemorat Liuius 2, 31, 3. Idemque aliis deinceps tributum est. vide Lipsium ad Tac. 2, 83, 1.*

Thebe. 5, 4, 10.

Thebæ. S. 1, 5, 23. *long.* 52, 40. *lat.* 37, 50. *Ptol. in Eur. tab.* 10. Athenarum æmulæ. S. 1, 6, 9. *ab Alex. tertiæ*. S. 1, 11, 9. captæ. S. 1, 13, 23. *his enim ad Thebas iuit Alex. etiam Demosthene teste. Sed Plutarchus, Iustinus, alii que rem confundunt, & diuersis temporibus gesta in vnum miscent.* diruuntur. S. 1, 14, 5. à Cassandro instauratæ. S. 1, 14, 9. alter Græciæ oculus. S. 1, 14, 11. in Bœotia, colonia Tyri. 4, 4, 20. multis calamitatibus vexatæ. S. 1, 14, 10. sæpius captas esse *adfirmat Plinius* 10, 24, 2. Thebæ pro agro Thebano. C. 4, 8, 4. Thebarum excidium. C. 8, 1, 33. C. 8, 2, 6. Thebas *eo anno captas, quo ad Granicum pugnatum est, apud Eusebium falso traditur. Anno nimirum Abrahamico MDCLXXXIII. p. 137.* Thebani ad Athen. contumeliis & iniuriis adfecti. S. 1, 6, 2. & 7. Macedonum fide liberati. S. 1, 6, 18. Philippum hostem iudicant. S. 1, 8, 1. ab eo grauiter puniuntur. S. 1, 8, 11. rebellant. S. 1, 13, 4. Philotam & Antipatrum *ab Alex.* deposcunt. S. 1, 13, 16. Cadmeam obsident. S. 1, 13, 18. *Non ergo eiecerunt præsidium Macedonum, quod falso affirmat Anonymi argumentum in Demosth. de corona. Eizarus lib. 2. de hist. Persic. p. 75. 9. Pausanias in Bœoticis, p. 553, 6. & alii.* Theb. exsules ab Athen. recipiuntur. S. 1, 14, 20. C. 10, 2, 4. *Nam & ipsi olim contra Lacedæmoniorum decretum Athenienses receperant, Iustin. 5, 9, 4. Dinarch. contra Demosthen. Plutarch. Alex. cap. 21. refert Athenienses ob excidium Thebarum* mysteriorum solenne quod præ manibus erat, ob luctum prætermisisse. *Idemque vult Himerius in secunda declamatione apud Photium, p. 1078, 54. ἡμεῖς δὲ Θηβαίων πίστιν τῷ πολέμῳ ἀπεκλείσαμεν &c. quod verendum fuerat:* Nos enim Thebanis cadentib. sacra prætermisimus &c. *Recepti igitur sunt Athenis, sed & in Acraphnium Bœotiæ oppidum nonnulli profugerunt. cetera vrbes eos exclusserunt, ob Alexandri decretum, quo illos à quoquam recipi vetuerat. Vide Ptolemæo Sophistæ argumentum declamationis fuit apud Philostratum l. 2. de Vitis Soph. p. 592. c. vbi lego, τὰς Μυκηνίας εἰ Θηβαίους &c. non εἰ Ἀθηναίους.* Messenios Thebani ingratitudinis accusant. *Nam Epaminondas Thebanis patriam ipsis reddiderat. Plutarch. in Agesil. cap. 60. propterea ipsi etiam deinceps instaurandæ Thebis præcipui adiutores fuerunt, Pausania teste. p. 553, 23.* Thebanorum potentia. S. 1, 5, 28. constantia. S. 1, 6, 23. ex Phocensi bello damna. S. 1, 6, 11. iniurias vltus Philippus. S. 1, 6, 8. Theb. & Athen. status similis. S. 1, 7, 6. sacra cohors. S. 1, 8, 7. ad Thebanos legati mittuntur. S. 1, 5, 26. captos dimittit Alex. S. 2, 5, 33. *Adde Arrian.* 2, 3, 21. ineptos & rudes *putant Auct. S. 1, 6, 3. vide Rualdum in vita Plutarchi cap. 3.*

Themiscyræ campi. 6, 5, 24. *long.* 66, 20. *lat.* 42, 6. *Ptolemæus in As. tab.* 1.

Theodectes. S. 2, 11, 6.

Theodotus. 5, 2, 5.

Theogiton. S. 1, 5, 23.

Theophilus. S. 2, 4, 7.

Theridates. V. 3, 5, 2. V. 5, 6, 11.

Thermodoon. 6, 5, 24. *Eius ostia long.* 67, 0. *lat.* 43, 15. *Ptolemæus in As. tab.* 1.

Thersippus. 4, 1, 15.

thesauri, *pro loco vbi repositi sunt (τὸ γαζοφυλάκιον)* 5, 2, 11. thesauri dimissi. V. 5, 5, 2. diripiendi. 10, 6, 23. thesaurorum tutela. 5, 2, 17.

Thesmophoros (*legifera*) Ceres. S. 1, 14, 1. *Hinc initia Cereris Thesmophoria dicta sunt: de quorum origine Arnob. lib. 5. p. 173. Vide Natal. Comitem Mytholog. 5, 14.*

Thespienses. S. 1, 13, 24. *long.* 51, 26 *lat.* 37, 40. *Ptolemæus in Europ. tab.* 1.

Thessalia. S. 1, 4, 12. *long.* 48, 40. *lat.* 39, 0. *Ptolemæus in Eur. tab.* 10. seruitute Philippi premitur. S. 1, 7, 13. Thessalus Medius. C. 10, 4, 17. Thessali S. 1, 5, 14. obligatione, qua Thebanis tenebantur exsoluuntur. S. 1, 13, 26. robur equitatus *Macedonicâ*. S. 2, 5, 31. inconstantes. S. 1, 7, 31. S. 2, 11, 11. duplices varioque *esse testatur & Dionys. ὡς λόγου ἐξαπίνης. p. 66, 4.* Thes. equites. C. 3, 2, 16. Parmenioni coniungi *iubentur*. 3, 11, 3. vrgentur à Persis. 3, 11, 13. Philippum ducem *habent*. 4, 13, 29. C. 6, 6, 35. à Parm. incitantur. 4, 16, 5.

thoracem indutus. C. 7, 8, 3. thorace sumpto, capit arma (*Ergo thorax non est inter arma? non offensiua.*) 10, 7, 14.

Thraces. 3, 9, 9. Alexandrum sequuntur. S. 2, 3, 1. 5, 3, 3. leuiter armati. 3, 4, 15. 4, 12, 31.

4, 13, 31. 8, 14, 24. rapto vitiere adsueti. 3, 10, 9. Thracis *coniudam scelus*. S. 1, 13, 28. Thracum Dux Eudæmon. 10, 1, 21. Thracia. 10, 10, 4. haud procul Scytharum gente. 7, 7, 3. *Vide Prol. in Eur. tab.* 9. Philippo subiecta. S. 1, 5, 13. deficit ab Alex. S. 6, 1, 7. propemodum amissa. 10, 1, 45. Thraciæ gentes liberæ. S. 1, 11, 17. latus lævum. 6, 2, 13. saxa. 3, 10, 6. Thraciam subegit *Alex.* 9, 6, 20.

Thrasybulus. S. 2, 9, 21.

Thrasydæus. S. 1, 5, 14. Thessalos Philippo prodit. S. 1, 7, 12.

Thrasylochus. S. 1, 5, 15.

thuribula argentea. 8, 9, 23. thus *in cultu deorum*. 8, 5, 10. thure cumulare altaria. C. 5, 1, 20. thura flammis inferre. S. 1, 2, 20. thurifera Arabia. S. 1, 2, 21.

Thymbro Harpali interfector. C. 10, 2, 3. *A.* Thibronem, Θίβρωνα vocat *Arrian. de reb. post Alex. gestis. apud Photium p.* 218.

Thymodes. 3, 8, 1. Mentoris filius. C. 3, 3, 1. Græcis 30000. præpositus. 3, 9, 2. *alii libb. etiam* Thymondam *vocant. quæ variatio in Arriano quoque conspicitur, cui* 2, 1, 7. Thymondas *est, &* 2, 3, 8. Thymodes.

Tigris. 4, 5, 4. 6, 2, 12. *Eius ostia long.* 80, 30. *lat.* 31, 0. *Ptolemæus in As. tab.* 4. nobilis fluuius. 4, 9, 6. sagittam *significat.* C. 4, 9, 16. Sic & Acis Siciliæ fl. quia fluxus eius celeritate sagittam imitatur *apud Eustath. in Dionys. vers.* 984. *vbi Tigris τοξοειδὴς inquirit. est enim ἀπὸ τοῦ τοξεύειν sagitta.* Tigris atque Euphrates munimenta regni. 4, 14, 10. Tigris *ortus, cursus.* 5, 1, 13. Tigrim & Tigrin. V. 5, 1, 12. Tigri superato. 4, 9, 7. transmisso. S. 10, 4, 15. Tigri amne subuecti *Dario* commeatus. 4, 9, 8. tigres domitæ inter dona. C. 9, 8, 2.

Timæus. C. 9, 5, 5, & 16.

Timagines. 9, 5, 21. *De hoc vide Vossium de histor. Græcis* 1. 24. *p.* 151. *item Valesium in Marcellini* 15, 23. *p.* 90.

Timander. S. 2, 10, 13.

timeo eloqui. 10, 2, 15. loqui. 4, 10, 27. *ita* quorum mentionem reformido. 6, 9, 3. timere cassam, fortunam. 7, 1, 20. famam perfidiæ. 8, 12, 10. insidias. 3, 13, 4. iram. 7, 1, 28. naufragium. 5, 9, 38. pericula. 6, 9, 23. *quid* pro *quo*. 4, 14, 13. tormenta. 7, 9, 9. timere pro *quo*. 6, 10, 27. timetur leuitas. 5, 12, 4. proditio. 4, 6, 4. pestis. 3, 3, 26. de salute. 6, 8, 14. timide & contanter. 6, 10, 34. timidus muliebriter. 6, 7, 11. timidissimus quisque. 4, 14, 2. timor hostium. 3, 7, 10. mortis, supplicii. 8, 14, 29. subitus. 4, 12, 16. inter timorem & fidem hæsitare. 5, 11, 3.

Timoclea. S. 1, 13, 27.

Timolaus. S. 1, 5, 23.

Timotheus. S. 2, 3, 13. celebris musicus. S. 1, 3, 25.

tingere gladios veneno. 9, 8, 20. tinguntur folia melle. 6, 4, 22.

Titoni regia. 4, 8, 3.

titulus facinoris speciosus. 7, 5, 20. regis. 7, 5, 39. captæ vrbis. 6, 6, 33. titulum officii sceleri præferre. 5, 10, 12. regis sibi adscribere. 4, 1, 7. titulo victoriæ inflatus. 10, 10, 14. *Hoc sensu & Florus vtitur.* tituloruin superstitio. C. 4, 1, 7.

haud tolerabilis cupiditas vini. 5, 7, 1. tol. imber. 8, 13, 23. labor. 4, 7, 10. diis, hominibus. 6, 11, 24. tolerabile iter. 4, 7, 6. 7, 5, 5. tolerare frigus. 3, 13, 7. fugam, exsilia. 8, 3, 2. iter. 8, 2, 34. munia militiæ. 10, 3, 9. obsidionem. 4, 5, 22. ora, arma, clamorem. 7, 9, 13. præterita. 5, 8, 17. tormenta. 6, 11, 23. tolerans iactationem vulnerum. 6, 1, 5. toleraturi potius omnia quam. 10, 2, 7.

tollere anulum. 10, 6, 18. clamorem. 3, 10, 1. clam. vno ore. 10, 2, 18. liberos ex captiua, erzielen. 10, 3, 11. *Statius Crucey pag.* 8. tol. lib. alereque. 9, 1, 25. *Dempsteri Rosinus pag.* 187. tolli de medio. 6, 10, 20. sublatus in crucem. 9, 8, 16. clamor. 4, 15, 19. sublata libertas. 8, 4, 30. sublatis cautis certaminum. 10, 10, 7. sublata sunt inter quos odia. 4, 11, 4.

tondere capillum. 8, 9, 22. V. tonderi, *quod & ipsum ferri possit.* tonsoris filius, vltimæ sortis *homo*. 9, 2, 6.

tormenta, *βάσανοι*. 4, 6, 26. 4, 10, 32. crudelitatis. V. 6, 11, 13. certiora oraculis. 6, 10, 29. tormentorum finis falsis peti tur. 7, 7, 2, 34. eorum fides eleuatur. C. 6, 11, 21. tormentis subtrahere occidendos. C. 6, 9, 31. tormentis admotis. 6, 11, 31. tormenta *bellica*. 7, 9, 3. 8, 10, 32. dispositа per muros turresque. 4, 2, 12. excussa. 4, 2, 9. tormentis excussa sunt tela. 7, 9, 7. quatere muros. 4, 3, 13.

torpet temeritas. 4, 14, 13. torpent omnia silentio. 10, 5, 7. animalia quædam emisso aculeo. 4, 14, 13. torpere desperatione. 4, 5, 16. torpens. 6, 8, 21. miles. 8, 4, 15. torpentem excitare. 3, 6, 14. torpentes. 4, 10, 7. 7, 3, 14. 10, 9, 18. torpentia membra. 4, 16, 13.

torquere agmen in lævum cornu. 4, 13, 16. *quem* indicta caussa. 8, 8, 22. torquentes ininimici in gratiam regis. 6, 11, 15. torqueri. 6, 11, 40. in custodia. 6, 11, 9. torqueor hoc vno, **ist mein einig anligen.** 6, 5, 3. tortus. 8, 8, 21. torti ob iniurias. 4, 11, 9. 4, 8, 11. tortores. 6, 11, 13. torques aurei (à torquendo *dicti*) 5, 3, 13. torturæ fides eleuatur. 7, 2, 34.

torrens & elisus *fluuius* fertur. 8, 13, 9. *Raderus ad* 3, 4, 8. amnis. 6, 4, 5. 7, 10, 2. *Raderus.* 8, 2, 20. 8, 10, 23. torrentis modo. 8, 4, 5. torrentes. 5, 4, 23. 6, 4, 20. multi. 5, 4, 7. incurrunt. 5, 4, 9. morantur iter. 6, 4, 20. aquæ. 9, 2, 17. torrentia, *scil. flumina*, præcipiti aluco incurrunt. 9, 9, 9. torrentium aquæ, saxa. 4, 9, 16.

torrere clypeos igne. 4, 3, 25. torrere cuncta incendio. 7, 5, 3. cuncta vapore, velut igne. 10, 10, 10. torrida vapore materia. 6, 6, 28.

torua acies. 3, 2, 13.

totidem. 7, 10, 12. totidem, quot. 8, 14, 20. proditores fumus, quot te non potuimus persequi. 9, 6, 12.

toti corpore, *al.* toto corpori. 6, 5, 27. totis viribus. 5, 1, 10.

trabes validæ interpositæ. 8, 10, 26.

tractabile ingenium. 3, 2, 17. tractare equum. S. 1, 4, 14. animos militares. 4, 2, 17. tractandum est, vt. 10, 6, 8.

tractus aquarum lenis. 5, 3, 2. tractus, *regionis, plagæ*, eius pleraque. 3, 7, 4. tractu leni labens amnis. 3, 4, 8. tr. leni subeunt aquæ. 9, 9, 25. leniore amnis aperit vadum. 4, 9, 21. tractu magno, **strich.** 9, 9, 20.

tradere *cui* agmen ducendum. 8, 12, 1. anulum. 10, 5, 4. 10, 6, 16. *cui* arma. 7, 4, 38. alii auspicium & imperium. 5, 9, 4. coniuges liberosque deuehendos. 4, 3, 20. custodiam corporis sui militi. 6, 4, 9. *cui* epistolam. 7, 2, 24. *cui* filiam, *despondere.* 4, 11, 5. *filium.* 8, 4, 22. gentem. 7, 5, 39. imperium. 3, 3, 1. seruo imperium. 6, 3, 30. regibus liberos ad munia. 8, 6, 2. petram. 7, 11, 23. & 26. 8, 2, 25. *cui* poculum. 7, 4, 9. *quem* vitium. 5, 12, 1. *quem cui* viu. 7, 5, 22. *quos* adseruandos custodibus. 10, 2, 30. regnum hosti. 3, 8, 7. se Regi. 5, 6, 10. supellectilem. 3, 13, 2. suum. 7, 1, 33. tyrannos popularibus suis. 4, 8, 11. vires totas imperii. 8, 12, 9. vrbem. 5, 2, 8. vrb. *cui.* 4, 5, 15. traduntur Arbela Alexandro. 5, 1, 10. traduntur *cui* auctores sceleris. 4, 8, 10. tradi in custodiam. 6, 5, 10. 8, 5, 24. in vincula. 10, 1, 37. traditus à Rege anulus. 10, 6, 4. baculus. 9, 1, 30. in custodiam. 8, 13, 5. tradita aliis vicc. 8, 6, 19. traditum à conditoribus sacrum. 4, 3, 23. est more patrio. 3, 3, 8. magis quam creditum. 10, 10, 11. ita tradito more. 3, 11, 23. *Acidalius in Tacit. ad l. 1. Hist. n. 65. pag.* 601. ita tr. more vt. 5, 4, 3. *apud Plinium* 11, 37, 42. *est*, ita more condito. traditi, *commendati.* 7, 1, 28. traditi equi. 7, 1, 17. traditæ literæ à. 7, 2, 23 à maiorib. oper. 10, 1, 23. tradita à magistro. 8, 8, 1. tradit antiquitas *&c.* 7, 3, 22. tradere memoriæ. 9, 5, 21. posteritati famæque opus. 6, 3, 17. traditur, **man schreibt.** 4, 4, 20. 7, 4, 13. modus pecuniæ ingens. 5, 6, 8. traduntur multa. 8, 9, 37. traditum est. 3, 1, 4. tradita à maioribus. 5, 2, 6. sunt vtcumque, *scriptis mandata.* 7, 8, 11.

trahit secum saxa fluuius. 4, 9, 16. Bactrianos quoque traxit Sogdianorum defectio. 7, 6, 13. *Ita sæpe Tacitus. Indicem vide.* trahebant adiuuantes, **sie zogen sie mit sich hinab.** 5, 4, 18. trahere *quid?* C. 3, 13, 12. in casum animas ciuium. 9, 6, 8. adpellationem ex nomine *cuius.* 4, 8, 2. bellum, *protrahere.* 3, 8, 8. Sic trahere re-

nunciationem. l. 5. *si mentior falsum mod. dixeris.* coniuges, liberos *fecum.* 5, 5, 15. equos loris. 7, 9, 4 *impedimenta*, mitſchleppen. 5, 1, 6 interfectos. 4, 15, 16. liberos. 8, 13, 12. licentiam mentiendi inde. 3, 10, 12. millia *ter* quadrigarum. 9, 2, 4. originem vnde, *ducere.* 3, 1, 22. partem ad ſe. 5, 6, 4. quam comitem in omne diſcrimen. 8, 3, 2. *quos* ad deditionem, *permouere.* 7, 11, 25. *quos* ſecum in profundum. 4, 2, 17. res ad Macedonas. 4, 5, 15. vires publicas ad ſe. 10, 5, 12. vitam carne iumentorum. 7, 4, 25. trahens *quem* ſecum. 10, 7, 10. vndas flu. 3, 1, 3. *Sic Iuſtin.* 2, 1, 20. Nili trahentis limum. quiſque partem ad ſe trahentes. 5, 6, 4. trahi, *de vinctis.* 7, 5, 24. trahitur ſpiritus *Philippi* ſacro ore *regis.* C. 3, 6, 10. trahi ad pœnam. 10, 4, 1. ad ſupplicium. 10, 3, 1. 7, 10, 4. trahuntur ad ſupplicia vincti. 10, 3, 15. trahi extra fidera ſolemque. 9, 4, 18. *ſic apud Marcellin.* 17, 18. *milites*: quo trahimur? trahi in perniciem. 5, 10, 9. in vltimas terras. 4, 10, 3.

Traianus. C. 3, 12, 15. *præmittit.*

traiicere amnem. 7, 7, 13. amn. vtribus. 7, 7, 16. copias in inſ. 8, 13, 23. exercitum. 3, 7, 1. ex. Euphratem. 4, 9, 9. mare. 4, 1, 10. ex continenti. 10, 1, 11. ex Eur. in Aſ. 10, 3, 7. in Europam. 10, 2, 4. traiecto amne. 4, 16, 8. traiecta per talos lora. 4, 6, 29. traiectionis literarum exempla. *vt* Mileſius, Miſeliis: dimicare nunciabant, nunciare dimicabant. *quorum alterum eſt* V. 4, 1, 37. *alterum* V. 4, 3, 19. *Adde* V. 4, 5, 9. *& alia infinita, nec libuit adnotare.*

Tralliani. S. 2, 6, 25. *long.* 58, 40. *lat.* 38, 6. *Ptolem. in Aſ. tab.* 1.

tranare (*& tranſnare*) amnem. 7, 5, 18. flumina. 7, 7, 15. paludem. 9, 1, 18. in inſ. 8, 13, 14. tranaturus fluuium. 8, 13, 18.

tranquillum mare. 4, 2, 8.

tranſcribo plura quam credo. 9, 1, 34.

tranſcurrere iuga montium. 6, 3, 16.

tranſcurſuri. 4, 13, 32.

transferre exemplar licentiæ in Græcorum mores. 8, 3, 15. haſtam in dextram. 9, 7, 21. opes ad victorem. 5, 2, 10. *quos* in diſcrimen belli. 3, 11, 2. transfertur corpus *quo.* 10, 10, 20. translato in dextram gladio. 4, 6, 16.

transfigere ſe gladio. 6, 5, 9. latus haſta. 8, 1, 52. *quem* haſta. 4, 9, 25. 4, 16, 23. *quos* haſta. 4, 4, 11. transfigi haſta. 4, 15, 28.

transfuga, *qui peregrinos mores aſſumit.* 8, 7, 12. & proditor. 8, 3, 10. transfuga. 3, 11, 18. 4, 6, 15. 4, 7, 1. 4, 13, 36. Brocubelus. 5, 13, 11. Satibarz. 7, 4, 33. transfugam fieri. 5, 11, 11. ſe ſimulare. 5, 13, 7. transfugæ. 5, 13, 2. 10, 2, 28. transfugarum aduentus gratus. 5, 13, 10. transfugere. 5, 13, 9. ad. 4, 1, 27. 7, 4, 19. transfugium ſimulantes perculſores. C. 4, 6, 15.

transfundere mores in *quos.* 8, 8, 13.

transigere expeditionem. 8, 3, 1. tranſactum eſt de me, iſt vmb mich geſchehen. 4, 10, 34. tranſacta. 8, 2, 1.

tranſilire in vehiculum. 9, 1, 15.

tranſit in quem fortuna, *transferens imperium* (tranſitus rerum *Tacito*) 10, 6, 1. imperium ad. 3, 2, 6. imp. in. 8, 12, 14. tranſibant nantes in inſ. 8, 13, 12. tranſire Acadera. 8, 10, 19. amnem. 3, 8, 28. Aſiam. 8, 8, 12. campos. 7, 4, 28. Caucaſum. 7, 4, 22. flumen. 4, 9, 23. 7, 7, 29. *fl. vastitur.* 7, 8, 8. *fl.* vado, ponte. 9, 2, 13. mare. 4, 5, 8. maria, *ibid.* Mitylenem. 4, 5, 22. ſpatium. 7, 7, 13. Tanaim. 7, 7, 12. 7, 8, 22. terminum. 4, 11, 19. terminos. 7, 9, 15. term. Liberi patris. 9, 4, 21. tranſire, *de tranſmutantibus.* 7, 5, 12. claſſe Helleſpontum. 3, 5, 7. nauigiis. 7, 4, 21. ad *quem.* 6, 11, 36. in caſtra. 5, 12, 7. in habitum deuicti. 6, 6, 4. tranſit hinc in regionem. 5, 7, 12. tranſire in ſententiam *quorum.* 6, 11, 10. ex Aſia in. 9, 6, 21. tranſiturus terminos. 9, 4, 21. tranſeundum eſt flumen. 8, 15, 8. tranſitus, Paß. S. 1, 5, 8. tranſitu difficilis amnis. 9, 2, 1. tranſitu amnis *quem* arcere. 4, 9, 7. tranſ. *fluminis* prohibere hoſtem. 8, 13, 5.

tranſmittere amnem. C. 9, 4, 17. Cyprum, *pro in Cypr.* 4, 1, 27. Sunium promont. nauibus. 10, 2, 1. tranſmiſſa in inſulam nauigia. 10, 1, 15.

tranſportare equitem ratibus. 7, 8, 6. tranſportatur exercitus nauigiis in vteriora. 8, 10, 2.

tranſpoſitio literarum. *Vide* traiectiones lit. tranſp. vocum. *hinc emendani* 7, 7, 3. 9, 7, 15. *exempla alia multa habes in* V. 6, 7, 22. *&* 34. V. 6, 9, 2. *&* 3. *&* 4. V. 6, 10, 34. V. 6, 11, 27. V. 7, 7, 27. V. 7, 8, 21. V. 7, 9, 3. V. 8, 1, 5. *&* 12. V. 8, 7, 5. *&* 14. V. 8, 8, 3. *&* 4. V. 8, 13, 11. V. 9, 1, 3. *&* 26. V. 9, 2, 31. V. 9, 7, 23. V. 9, 5, 12. V. 10, 1, 24. *&* 37. V. 10, 2, 20. V. 10, 3, 1. V. 10, 8, 1. *&* 22. V. 10, 10, 13. *&* 14.

tranſſcribo, tranſſilio *&c. vel ſtius ſcribitur. ſed hic vulgarem ſcribendi rationem ſequutus ſum, quo facilius reperirentur.*

Trapezus. 10, 10, 3. *long.* 70, 45. *lat.* 43, 6. *Ptolem. in Aſ. tab.* 1.

treceni nonageni denarii. 7, 4, 23.

trepidare. 4, 12, 14. 7, 2, 12. trepidant membra diſcordia ſine capite. 10, 9, 14. trepidantes. 7, 11, 26. trepidatio, conſcientiæ indicium eſt. 7, 1, 9. hoſtium comperta. 5, 13, 19. lugentium. 4, 10, 25. nocturna. 4, 13, 4. trepidus. 6, 7, 33. 7, 1, 8. 8, 2, 27. 9, 9, 11. *&* 18. trepidæ literæ. 7, 1, 36.

Triballi. S. 1, 5, 13. *long.* 50, 0. *lat* 43, 30. *Ptol. in Eur. tab.* 9. Philippo tranſitum negant. S. 1, 5, 8. valida natio. S. 1, 11, 27. Alexandrum ſequuntur. S. 2, 3, 1. Triballis imperitat *Alex.* 9, 6, 20. ſeruire *pudendum.* S. 1, 7, 20.

tribuere *quid* amicitiæ auß Freundſchafft thun. 4, 11, 16. mortalibus beneficia. 7, 8, 27. ſpeciem exercitus, *præbere.* 3, 8, 17. tributi equitibus denarii. 5, 1, 45. tributa arma. V. 9, 3, 22. noua odium pariunt. S. 2, 6, 8.

tribunal. *pro ſuggeſtu.* 9, 3, 3. *&* 18. *ita Tacit.* 1, 61. *Vide Pollentum de foro Rom. pag.* 43.

tributarii Illyriorum, Perſarum. 10, 2, 23.

tridui alimenta. 5, 4, 17.

trigintis. V. 4, 8, 16.

Tripolis. 4, 1, 27. *long.* 59, 0. *lat.* 38, 0. *Ptolemæus in Aſ. tab.* 1.

Tripylos. S. 2, 10, 12. *pars Halicarnaſſi, à trib. portis nomen habent.* Sic Alexandriæ Tetrapylos *eſt apud Euagr. hiſt. eccl.* 2, 8.

tripudia. 7, 10, 4.

triſtis dies. 8, 4, 2. *cui* euentus. 9, 7, 23. nuncius. 4, 16, 3. triſte *cui* omen. 4, 2, 14. *Vide Conſtit. Iuſtin, de confirm. ff. ad omnes populos* §. 6. *f.* reſponſum. 5, 3, 11. triſtia exta. 7, 7, 22. triſtius quum quid adcidit. 7, 1, 23. triſtiora. V. 4, 10, 27.

triticum 7, 4, 23.

triumphabo de fuga veſtra. 10, 2, 29. triumphans. 4, 1, 1. triumphus à Libero patre primum inſtitutus. 9, 10, 24. triumphi ſolemnia. C. 3, 3, 11. *Albentes.*

Troas. S. 2, 3, 11. *long.* 55, 40. *lat.* 40, 55. *Ptolemæus in Aſ. tab.* 1. Troes. S. 2, 3, 20.

Troglodytæ. 4, 7, 18.

Troianus arbiter, *Paris.* S. 2, 1, 12. Troiani belli prima victima. S. 2, 3, 24. Troiana tempora. S. 2, 3, 25.

tropæa Regum. 5, 8, 16. C. 3, 12, 27. C. 7, 7, 14. tropæis Regum dumtaxat nomina inſcribi, *iniquum.* C. 8, 1, 28. *&* 29. tropæa ſtatuere. 7, 7, 14.

Troumtes. V. 3, 11, 10. C. 3, 11, 10.

trucidare *quos.* 4, 14, 16. corpora captiu. 5, 6, 6.

truncus, capite deciſo. 7, 2, 32. *Barth. in Claudian. pag.* 355. trunci. 4, 15, 17. arborum. 4, 3, 10. 6, 6, 24. 8, 4, 14. lætiores veſtiti fronde virent. 6, 5, 14. trunca arbor. 8, 11, 8. truncum corpus. 6, 9, 28.

trux cantus. 10, 1, 12. clamor. 3, 10, 1. vultus. 7, 5, 24.

tuba datum ſignum. 8, 11, 11. dare ſign. 5, 2, 7. pro tubarum cantu tympana pulſant Indi. 8, 14, 10. tubicinum cantus. C. 9, 10, 26.

tueri anguſtias valida manu. 8, 2, 22. arcem. 5, 6, 11. *quam* cauſſam. 5, 10, 11. clauſtra Nili. 4, 8, 4. cornu dexterum. 3, 9, 7. *&* 8. cornu dext. equitatu. 3, 9, 1. cornu læuum. 4, 3, 12. 4, 13, 35. 4, 15, 1. 4, 16, 1. corpus. 9, 1, 9. corp. *cuius.* 10, 7, 10. dominum. 8, 14, 40. muros modico præſidio. 4, 6, 7. opera. 4, 3, 8. tuebantur opes quiſque ſuas. 10, 10, 6. fugi Parthenem

ab incursione. 6, 4, 2. *quem* testudine. 5, 3, 9. salutem Regis periculo vitæ. 5, 12, 9. sal. suam ab his. 7, 1, 12. se egregie. 3, 11, 4. semetipsos. 4, 2, 22. se muro. 4, 3, 13. se scuto. 9, 5, 17. sententiam pernicacius. 10, 6, 12. vrbem. 8, 10, 25. vrbes. 3, 1, 20. 4, 2, 12.

turguria. 7, 3, 8. 9, 9, 5. Barbarorum. 7, 3, 15. dispersa. 4, 7, 20. sparsa. 5, 6, 15.

tum. C. 7, 1, 18. *&* tunc. V. 3, 3, 24. *&* cum. V. 8, 2, 21. *&* tamen. C. 7, 3, 12. tum maxime. 3, 4, 14.

tumultuariæ manus. 4, 16, 24. *sic* tumultuaria armamenta *in l. 6. ad L. Rhod.* tumultuari. 10, 8, 6. tumultuantium fremitus. 5, 2, 7. 8, 13, 23. tumultuosus clamor. 10, 2, 13. tumultuosum nuncium. 7, 2, 28. tumultus. 6, 2, 16. *de defectione.* 7, 4, 32. magis quam prœlium fuit. 6, 5, 12. *Florus. Liu.* 21, 16, 4. cum Gallis tumultuatum magis quam belligeratum. tumultus Barbarorum. 5, 4, 16. cognitus. 6, 11, 20. varius. 3, 8, 26. inter tumultum. 7, 4, 19. in tumultu festinatio quoque tarda est. 9, 9, 12.

tumulus editior, *collis.* 7, 7, 38. tumulo contecta ossa. 7, 9, 21. tumuli regii maiorum. 5, 13, 31. *sic dicuntur, quia in similitudinem tumulorum, siue collium adgerebatur humus. vt apud Xenophontem l. 7. Cyriped. pag.* 186.

tunc *&* nunc. V. 3, 4, 5. V. 3, 11, 18. *&* nam. V. 3, 4, 5. *&* tum. *Vide* tum.

tunica interior retenta. **Das Hembd.** 10, 4, 5. purpurea. 3, 3, 17. tunicæ manicatæ, adornatæ gemmis. C. 3, 3, 13. odoriferæ Alexandri. S. 1, 2, 12.

turba amicorum. 10, 6, 17. artificum. 6, 2, 5. circumstantium. 6, 10, 36. comitantium inhibita. 3, 12, 15. equitum peditumque innumerabilis. 3, 2, 3. feminarum. 3, 3, 22. fem. nobilium ingens. 3, 11, 25. lixarum calonumque. 6, 8, 23. militum. 10, 6, 1. mil. ingens testis factorum. 5, 2, 4. oppidanorum. 3, 1, 22. satellitum. 10, 7, 17. incondita. 9, 2, 22. militaris sine duce, corpus est sine spiritu. 10, 6, 8. miserabilis, commissa fidei *alicuius.* 3, 13, 6. obscurior equitum peditumque. 3, 11, 10. suspensa Phrygum. 3, 1, 17. turbat *&* res animum. 5, 13, 4. turbant inania mentem. 4, 13, 2. turbare aciem. 4, 15, 14. *&* 29. alueum. 3, 4, 8. animum solicitudine. 3, 6, 11. cuncta tumultu. 3, 8, 26. equos, viros. 8, 14, 23. impedimenta. 4, 15, 9. ministeria nautarum. 7, 9, 6. minist. officia. 4, 3, 18. ordinem. 7, 7, 32. ordines. 4, 15, 4. *quos.* 9, 9, 17. turbatur acies. 4, 15, 22. turbari defectione. 7, 10, 13. turbatus magis quam territus. S. 1, 15, 2. turbati. 7, 9, 11. animi. 5, 9, 13. equi. 8, 14, 8. turbidus limus. 9, 4, 9. Oxus fl. 7, 10, 13. turbida aqua. 4, 16, 13. in turbido. 4, 3, 18. turbida consilia. 7, 4, 11.

Turcarum mos in deducendis legatis. C. 7, 2, 23. f.

turmæ equitum. 7, 9, 10. 10, 8, 23. Philotæ. 4, 13, 26. adiunctæ. 4, 15, 29. turmales, *qui sunt in vna turma.* S. 1, 13, 30.

turris altissima. 4, 4, 10. Babylonica. C. 5, 1, 35. & situ & opere multum edita. 3, 1, 2. proxima. 4, 6, 11. turrem. V. 3, 1, 7. turres *muri Babylonii.* 5, 1, 26. hostium desertæ. 4, 4, 12. admouendæ, recipiendæ. 4, 6, 9. erectæ. 4, 3, 8. aggeri impositæ. 4, 6, 22. mobiles. 8, 10, 32. admouentur. 6, 6, 34. 8, 2, 26. procidérant. 9, 8, 12.

Tusci piratæ. S. 1, 10, 8.

tutari terga abeuntium. 10, 2, 27. tutela liberûm. 9, 2, 7. Rom. mansuetudinis. 4, 4, 21. petræ regionisque. 7, 11, 29. petræ permissa *cui.* 8, 11, 24. salutis. 8, 5, 11. thesaurorum permissa *cui.* 5, 2, 17. vibis desperata. 8, 10, 31. sub tutelæ specie regnum occupare. 10, 6, 21. ad tutelam corporum. 3, 11, 12. tutelares dii. C. 4, 3, 22. *Vrbem.* tutores. 10, 7, 8. interfectores pupillorum. C. 9, 2, 7. tutus simulatione. 8, 1, 24. vi externa, *pro* à vi. 6, 7, 1. sua virtute, illius fide. 8, 12, 9. tuta à tergo relinquere. 3, 1, 19. omnia. 4, 9, 15. tutior planicie collis. 4, 12, 19. nihil tutius quam. 3, 8, 4. tutiores aduersus. 7, 9, 2. tutiora omnia parricidarum contuitu. 5, 12, 18. tutissimum receptaculum. 5, 9, 8. tut. ex præsentibus videbatur. 10, 9, 17.

Tygris. *vide* Tigris.

tympana pulsare. 8, 11, 20. 8, 14, 10.

Typho-

Typhonis specus. C. 3, 4, 10.

tyrannus Methymnæorum Aristonicus. 4, 5, 19. tyranni domestici. S. 1, 7, 29. tyrannorum regia. 4, 7, 21. tyrannos popularibus suis tradit *Alex.* 4, 8, 11.

Tyridates custos pecuniæ regiæ. 5, 5, 2. *ei* seruatus ab *Alex.* honos. 5, 6, 11. *Diodor.* 17, 69. Teridatem *appellat. alius* quidam opulentus. 8, 6, 26.

Tyriotes. 4, 10, 25.

Tyrus. 4, 2, 1. *long.* 67, 0. *lat.* 33, 20. *Ptol. in Asi. tab.* 4. *Hebræis est* צור *quod idem significatione nomen esse cum Rupella Gallorum, haud falso affirmat Bertius de aggeribus cap.* 4. *Illud non crediderim, ab Hebræo vocabulo eiam Gallicam* roc *descendisse.* Tyrus vetus (*quæ supra* Palætyrus) 4, 2, 18. Tyrus capitur. 4, 4, 12. *&* 19. Tyri vrbis claritas & magnitudo. 4, 2, 2. *descriptio.* 4, 4, 19. Tyrum Macedonibus cessuram diu ante prænunciatum. S. 2, 11, 29. Tyrii. 4, 2, 13. Carthaginem condiderunt. 4, 2, 10. *molem Alex. oppugnant.* 4, 3, 2. *exitio* subducti. 4, 4, 15. literas primi aut docuerunt, aut didicerunt. 4, 4, 19.

V.

Vomissum in terminat. præter. quæsiuerunt, quæsierunt. V. 4, 7, 28. propositum à vocali incipientibus. C. 3, 1, 22. V. *loco* E. in terminat. gerund. & particip. *vt* opperiundi, opperiendi. V. 3, 7, 8. *Sic* 3, 5, 1. V. *&* B. C. 7, 6, 11. V. *&* AV permutata. *vt* recusare, recausare. V. 7, 8, 6. V. *&* E. equitum, equitem. V. 7, 8, 6. V. *&* L. *in nomine* Phegelas. C. 9, 1, 36. V. *&* N. *vt* nobiscum, vobiscum. V. 7, 11, 8. Eriguus, Erignus. V. 6, 8, 17. sciuere, *siuere.* V. 8, 1, 13. V. *&* O. *vt* commeatu, cumeatu. V. 7, 3, 18. V. *&* Y. *vt* Erigyus, Eriguus. V. 6, 8, 17. *Vide Indicem Grammat. in Gruter. Inscript., Lit.* Y. Vi *&* Iu. *vt* conuicta, coniuncta. V. 5, 1, 2. *Sic* V. 9, 5, 26. V. 10, 3, 14. Vn. *&* Im. *vt* vna, ima. V. 5, 1, 38.

vacauit amicis curare &c. 10, 10, 12. V. vacuauit. vacare sermoni *cuius*, **gehör geben.** 6, 7, 20. 6, 8, 11. vacua ab hostibus *ripa.* 8, 13, 27. vacuo regno potiri facile est. C. 5, 12, 19. vacui *sc. muneribus.* S. 1, 7, 18. *Ea* vacuos remittere. S. 1, 5, 5. vacua humano cultu *loca.* 7, 8, 23.

vacillantes milites. 7, 9, 6.

vadum fluminis. 4, 9, 15. vado transire *flumen.* 9, 2, 13. in vado hærere. 9, 9, 19. vada. 8, 13, 8. nota. 4, 7, 19.

vagatur crudelitas per omnes ordines &c. 3, 11, 22. vagantur belluæ. 9, 9, 22. currus sine rectoribus. 8, 14, 9. vagari toto nemore. 8, 10, 15.

vagina acinacis Persica. 3, 3, 6. ex gemma. 3, 3, 18.

vagus hostis, **der nicht stand hält.** 8, 1, 1. vagi. 10, 5, 8. agrestes. 9, 9, 5.

valere *&* videre. V. 10, 1, 40. nihil valebat potestas regum, nisi prius valuisset auctoritas. 6, 8, 25. *Sic apud Tac.* valuit auctoritas, *Tuscul. quæst.* 2, 22. non valuit effugere. 7, 7, 7. 9, 6, 25. valentior. 6, 3, 11. valetudo aduersa. 3, 7, 1. 9, 6, 4. incommoda. 8, 9, 32. valetudinis *aduersæ* simulatio. 3, 8, 11. valetudinem *cuius* regere, *de medico dictum.* S. 1, 2, 6. *phrasis est Taciti* 6, 50, 3. per val. non potuit. 7, 8, 7. validus stipes. 9, 7, 20. valida gens. 7, 6, 17. 9, 8, 4. vibs. 9, 1, 19. validum præsidium. 3, 4, 4. validi asseres. 4, 3, 24. 4, 3, 15. funes. 7, 11, 13. validæ hastæ. 8, 14, 16. moles. 5, 1, 33. trabes. 8, 10, 26. validior. 4, 16, 4. 7, 4, 16. vi quam specie. S. 1, 2, 9. nil phalange validius. 3, 9, 7. validiores. 9, 7, 3. validissima imperii pars. 8, 1, 21. vibs. 9, 8, 13. validissimæ gentes. 9, 4, 24. nauium. 9, 10, 3.

Iul. Valerius. C. proleg. c. 4.

vallis. 5, 13, 23. perpetua. 6, 4, 19. qua Hyrcaniam adeunt. 6, 4, 3. valles occultæ, subiectæ. 7, 11, 18.

vallum. C. 3, 2, 3. *vallum* proruptum. 4, 13, 26. vallo similis acies. 4, 15, 15. vallum, *inquit Isidorus* 15, 9. quod mole terræ erigitur, vt custodia prætendatur. dictum autem vallum à *vallis.* Nam *valli* fustes sunt, quibus vallum munitur, & valli dicti, quod figantur & evellantur. *Phalanx ergo Maced. vtrimque sarissas in modum valli compositi &c. ex Radero.*

vanitas

vanitas. 9, 2, 17. mentientium improuisa. 9, 2, 13. purpuratorum solita. 3, 2, 10. vanus. 10, 9, 7. vana & vna. V. 6, 8, 14. acies. 4, 14, 8. & 14. *Liu. lib. II.* simul & vanior iam erat hostium acies. vana fiducia. 3, 8, 10. gens. 4, 1, 30. in vanum lapsa manus. 4, 6, 16. vana belli. 7, 11, 25. vanis & inanibus miles magis quam iustis formidinis caussis mouetur. C. 4, 13, 5. C. 9, 1, 16. vanæ cogitationes. 4, 10, 2. vanissimus quisque. 7, 4, 8.

vapor Solis. 3, 5, 1. 4, 7, 6. Sol. æstiui. 7, 5, 3.

variare consilia. 6, 5, 8. variantibus sententiis. 7, 5, 31. *Ita locutum Ciceronem, Liuium, Ammianum notat Faber Semestr. lib. 2. c. 25. p.* 340. varietas cœli. 7, 11, 21. fortunæ. 4, 14, 21. fort. crebra. 4, 4, 19. variæ sententiæ, *diuersæ, contrariæ.* 3, 8, 6. variarum lectionum vsus. C. 7, 11, 21.

vas. vadem prædemque rerum *gerendarum* habeo virtutem vestram. 9, 2, 25.

vasa aurea. 3, 13, 10. continualia ex auro & argento. 8, 12, 16. lignea. 10, 2, 23. pretiosæ artis. 5, 6, 5. magni ponderis aurea. 10, 1, 24. magnitudinis eximiæ. 9, 10, 25. vasa colligere. 6, 2, 16.

vastare Ciliciam igne ferroque. 3, 10, 3. *quos* omni clade. 4, 1, 10. vicos. 8, 1, 3. vrbes. 6, 3, 15. vastata regione. 5, 3, 17. vastati agri. 5, 6, 17. vasta planicies. 4, 9, 10. regio. 3, 8, 8. solitudo. 7, 5, 34. 10, 5, 7. vastum æquor. 7, 5, 4. fretum. 10, 7, 11. mare. 8, 13, 8. vasti saltus. 3, 10, 2. vastæ solitudines. 3, 5, 6. 4, 7, 10. & 15. 6, 11, 20. 7, 7, 4. 7, 10, 1. 9, 2, 2. syluæ. 7, 8, 16. terræ. 4, 10, 3. vasta corpora. 4, 13, 5. 8, 13, 10. 9, 2, 19. loca ingenti solitudine. 4, 1, 1. loca omni solitudine atque inopia. 4, 9, 13. omnia. 5, 6, 13. saxa. 4, 2, 16.

vates captus superstitione. 9, 4, 29. compositus in adulationem. 4, 7, 26. monet *Alex. de periculo.* 9, 4, 27. vates *somnia interpretantur.* 3, 3, 4. & 7. vates & arioli. 7, 7, 8. Ægyptii. 4, 10, 4. Babyloniorum. 5, 1, 22. Chaldæi. 10, 4, 14. peritissimi. 4, 10, 4. consuluntur. 4, 6, 12. vatum peritissimus Aristander. 4, 2, 14. responsa. *S.* 1, 1, 44. melius vatibus quam ducibus suis paret multitudo. 4, 10, 7.

vber & pinguis soli. 5, 1, 12. *Liu.* 34, 61, 2. ora agri vberis. vberrimum gigni endis vuis solum. 6, 4, 21. vberrima præmia. 6, 3, 5. vbertas terræ. 8, 7, 14.

vbi mutatum *in* vlli. V. 8, 9, 13. *in* vbi. V. 8, 10, 22.

vecors animal *Alex.* 4, 14, 18. vecordes, *qui paulo ante* lymphati. 4, 13, 13. 10, 2, 12.

vectari equis. 3, 3, 22.

vehemens Fauonius. 6, 6, 28. vehementius diserimen. 6, 1, 7. vehementer offendi. 4, 1, 7. vehementius irasci. 6, 9, 2. quam par est. 10, 5, 33.

vehere & habere. V. 7, 9, 10. vehit amnis aquam. 5, 2, 9. aquas. 8, 9, 4. currus *quam.* 3, 3, 22. elephantus ipsum. 8, 13, 7. equus ipsum. 7, 7, 35. eq. quem. 6, 5, 18. exercitus prædam. 7, 8, 22. flumen limum. 7, 10, 13. lim. altum. 5, 1, 29. vehunt currus senos viros. 8, 14, 3. elephanti currum. 8, 9, 29. equi *quem.* 3, 11, 11. equi armatos. 7, 7, 32. equi currum. 3, 3, 11. flumina aurum. 8, 9, 18. iumenta sarcinas. 9, 10, 12. ium. vos. 5, 5, 22. muli aurum. 8, 7, 11. nauigia inuictos. 9, 8, 7. nau. lixas &c. 10, 1, 15. rates equitem. 7, 9, 4. vtres quos. 7, 9, 4. vehere Darium. 5, 12, 23. pecuniam 3, 3, 24. vehitur classis. 9, 9, 16. materies ex. 4, 2, 18. vehuntur equi. 4, 16, 3. naues plaustris. 8, 10, 3. vehi bellua, *elephanto.* 8, 14, 15. curru. 4, 14, 26. 4, 15, 24. 9, 7, 12. curru eminentem. 3, 3, 16. equo. 4, 15, 24. 6, 5, 5. 7, 7, 6. & 18. 8, 12, 8. equis. 3, 3, 23. 5, 13, 8. Nilo. 4, 7, 3. plaustris. 8, 10, 3. rate. 8, 13, 26. vehiculo. 3, 1, 14. vectus *se, equo*, per D. stadia. 8, 2, 36. vectus curru. 5, 12, 16. equo. 7, 7, 18. 8, 10, 28. equo per. 3, 3, 3. flumine. 4, 7, 5. temere in periculo. 10, 5, 35. vecti equis. 7, 8, 8. vehiculum Darii. 5, 13, 15. & 20. Gordii. 3, 1, 14. sordidum, contectum pellibus. 5, 12, 17. 5, 13, 25. vehicula adornata. 9, 10, 26. cælata auro. 3, 3, 12. constrata. 9, 10, 25. iuncta inter se. 9, 1, 15. onusta. 6, 6, 15. on. auro. 5, 11, 3. plena opulentiæ. 3, 13, 11.

nec velle, nec nolle quidquam diu potest multitudo. 10, 7, 12. volens commercio. C. 7, 3, 5.

vel iudicium tuum sententia. 6, 10, 12. vel pauciores, *etiam.* 3, 4, 5. vel vna hæc res. 5, 3, 15. vel saxis. 3, 4, 11. vel mori, *emphaticum.* 3, 5, 13. subdere. 10, 6, 21. per biennium. 7, 11, 1. ex hoc. 4, 4, 16. falso. 6, 10, 6.

velamentum corporis. 7, 5, 36. *Brisson. pag.* 43. velamenta corporum ima. 5, 1, 38. precesque supplicum. 7, 5, 33. *Rader. Commentar. Ciaccony in Cæs. pag.* 308. Infulæ *dicuntur Liuio* 25, 25, 6. *Vide Instin.* 11, 10, 6. *Cæsar. de bel. ciu.* 2, 12. *quod omnium optime dejcripsit Car. Paschalius Coronar. l.* 4. *c.* 22. *toto.* velabat crura vestis. 9, 1, 29. velare corpora carbaso. 8, 9, 21. solium amiculo. 10, 1, 32. velari. 6, 5, 27. velatus amiculo. 6, 9, 25. velato capite. C. 4, 10, 34. 4, 13, 15. *Rader.* 5, 12, 8. 6, 8, 22. ore. 6, 2, 6. velati amiculis. 3, 3, 10.

vellere telum, *euellere sagittam.* 9, 5, 10.

velocitas. 5, 3, 5. equorum. 7, 7, 32. 8, 14, 18. in rebus moliendis &c. 5, 7, 1. velocitatis eximiæ cameli. 5, 2, 10. velocitatem *Alexandri* nemo valuit effugere. 7, 7, 7. velocior paupertas quam exercitus. 7, 8, 22. velocissimus rex, *Alex.* 7, 4, 14. velocissimi. *S.* 1, 2, 11.

velum. vela, signum capti verticis. 7, 11, 21. candida. 7, 11, 11. 9, 10, 25. concipiunt vim venti. 4, 3, 2.

venæ aquarum. 5, 1, 12. in venas se diffundere. 3, 6, 16. venis concipi. 3, 6, 13.

venabulum. 8, 1, 14.

venalis mercede proditio. 3, 8, 3. nihil habere venale. 4, 11, 15. omnia habent venalia. 5, 11, 2.

venari, *neutr.* 8, 1, 15. venatur pedes, **zu Fuß.** 8, 1, 18. venantes ab aliis præueniri nolunt. C. 8, 6, 7. venantium receptacula, turres. 8, 1, 12. venatus Indorum maximus labor. 8, 9, 28. *Sauaro ad Sidon. l.* 4. *epist.* 9. *p.* 247.

vendere fortunam. 4, 11, 15.

vendicare. V. 10, 9, 19.

veneficus percussor. 4, 11, 18. venenum inditum vngulæ. *S.* 1, 3, 22. patiens vng. 10, 10, 16. præparatum. 10, 4, 19. in aqua frigida. 10, 4, 20. datur, *propinatur.* 3, 6, 6. exurit ferrum. 10, 10, 16. veneni Macedonici vis. 10, 10, 16. veneno tincti gladii. C. 9, 8, 20.

venerabilis conspectus. 6, 9, 2. maiestate, ætate. 3, 11, 34. venerabili ore. 3, 6, 10. venerari ipsum, *scil. vt deum.* 10, 5, 35. nomen. 10, 7, 15. *quem, adorare.* 5, 10, 13. 6, 10, 25. *quem*, vt deum. 8, 7, 13. *quem* suo more. 3, 12, 17. *Brisson. pag.* 9. me procumbens voluisti. 5, 2, 22. venerandus. 3, 6, 20. venerabundi. 8, 5, 6. ipsum. 6, 6, 3. veneratio. 8, 14, 12. *S.* 1, 2, 10. fortunæ. 5, 10, 2. nominis, ipsius propria. 10, 3, 3. Regis tacita. 7, 8, 4. erga Reges ingenita. 3, 6, 17.

Veneti. 3, 1, 22. Ven. duces mare sibi despondent. C. 4, 3, 10.

venia data. 6, 6, 34. data omnibus. 9, 1, 22. desperata. 6, 5, 9. impetrata. 8, 10, 33. 10, 4, 5. veniæ locus. 5, 3, 11. veniam defectionis Lacedæmonii præter auctores impetrauerunt. 6, 1, 20. venia non mutantur ausi magnum facinus. 6, 8, 6.

venire ad aliquem nota reuerentiæ. C. 4, 1, 13. *Si.* ad vltimum periculum. 7, 6, 22. in conspectum. 3, 6, 16. in potestatem. 8, 11, 2. in pot. hostium. 3, 11, 11. venturus exitio *alicuius.* C. 4, 5, 6. impune. 4, 1, 14. ventum est Pasargadas. 10, 1, 22. erat ad. 3, 1, 22. 5, 6, 13. prope er. ad famem. 7, 4, 22. er. eo rerum. 5, 12, 3. eo vent. erat, vnde. 4, 12, 21. vent. est eo, vnde. 4, 14, 11. est huc malorum. 7, 1, 35.

venire captiuos sub corona. 9, 8, 15. veneunt *impuberes vrbe capta.* 9, 4, 3.

ventrem epulis præparare. 9, 7, 16. ventre profundo circumferre spolia, *quæ sc. per luxum & voluptates prodegerant.* 10, 2, 26.

ventus vehementior. 4, 3, 6. illisit mare in molem. *ibid.* ferebat flammam. 6, 6, 30. obstat. 4, 2, 8. quatit syluas. 5, 4, 25. qui à mari exoritur. 7, 4, 29. venti conuerrunt fabulum. C. 7, 4, 27. spirant. *ibid.*

venumdati captiui. 9, 8, 13.

Veneris vsus intra naturale desiderium.

rium. 10, 5, 32. ad Venerem acrior feminæ cupido, quam regis. 6, 5, 32.
venustas & pulchritudo vrbis. 5, 1, 24.
aatiua, genuina. S. 1, 2, 8.
verbenas manu præfert Aristander. 4, 13, 15.
verberibus adfecti. C. 7, 11, 28. verberare fluctus. V. 9. 4, 13. pueros. C. 8, 8, 3.
verberantur habenis equi. 4, 15, 33. verberatus à Rege. 8, 6, 25. verberatæ fluctibus compages operis. 4, 3, 6. verberatu tuo. V. 7, 1, 29.
verbum subſtantiuum *esse*, insertum præter rationem. C. 6, 2, 2. *Lapſa*. V. 7, 9, 4. verba pertinentia ad caput regis. 6, 8, 12. vltima grauia auribus. C. 6, 10, 37.
verba repetire, innocenti facile est &c. 6, 10, 1. non verba, sed veritatem adpendit prudens. S. 1, 7, 4. verba nemo sanus ante facta habet. S. 1, 6, 5. armis amissa libertas, verbis frustra repetitur. S. 1, 8, 17.
verecunde reluctans femina. C. 6, 2, 6. verecundia regis, *pro erga regem*. 10, 2, 13. violandi deos subit. 5, 2, 15. vereri. 5, 12, 1. fortunam. 3, 8, 20. vereor ne non possis. 7, 7, 27. veritus omen. 6, 6, 4. veriti consternationem. 10, 8, 14. legem. 6, 11, 20. verendus. V. 3, 6, 20.
vergit nox ad lucem. 4, 7, 22. ad mare *Cilicia*. 3, 4, 7. ad m. regio. 7, 3, 7. rupes ad Orientem. 6, 6, 23. terra ad Septentrionem. 6, 4, 17.
sub Vergiliarum sidus, *sub eorum Virgil*. 5, 6, 12.
veritatis impatiens. 5, 2, 17. exhibendæ fides, tormenta. 6, 10, 29. veritatem, non verba prudens adpendit. S. 1, 7, 4.
vernum tempus. 4, 7, 17. 9, 10, 2.
vero. At Darius, se vero tantum facinus negat esse facturum. 3, 8, 5. se vero loqui velle &c. **freilich.** 5, 13, 4. ego vero eum erumperem &c. 6, 3, 5. quibus auditis se vero fidem &c. 6, 7, 7.
versabilis est fortuna. 5, 8, 15. versare animum. 6, 7, 11. animos spe, metu. 5, 10, 9. se ad omnes cogitationes. 6, 6, 27. versato in diuersa animo, **hin vnd wieder bedacht.** 3, 6, 7. versatilis acies. 4, 13, 32. *Vulcan. præfat. in Arrian.*
versus Homeri Alexandro virtutis incitamentum. S. 1, 4, 7.
versus. in Meridiem versus Arabes spectant. 4, 7, 18.
vertit ira in misericordiam. 7, 1, 1. *h. e. vertitur. Sic* ira in rab. 4, 6, 29 quod bene verteret. 5, 4, 12. 7, 11, 14. vertere cladem alienam in caput suum. 8, 2, 27. cogitationes in bellum. 8, 5, 3. continentiam in lasciuiam. 6, 6, 1. currum in fugam. 4, 15, 32. fortunam pugnæ. 4, 15, 18. incommoda ad bonos euentus. 8, 13, 22. omen in metum. 4, 2, 13. probrum in gloriam. 9, 10, 28. quid in contrarium. 9, 4, 7. se ad Septentrionem. 7, 7, 3. terga. 4, 16, 6, 9, 8, 19. vertitur fiducia in solicitudinem. 3, 8, 20. necessitas in rationem. 4, 10, 14. res in seditionem. 6, 6, 12. res in serium. 5, 7, 10. verti in omen. 5, 1, 18. versa concio in seditionem ac discordiam. 10, 7, 1. fiducia in solicitudinem. 7, 2, 12. ira in misericordiam. 9, 3, 2. ira in rabiem. 5, 3, 20. miseratio in ipsos. 10, 5, 11. misericordia in regem. 3, 5, 8. mis. in formidinem. 9, 10, 15. mis. in metum. 4, 16, 12. 8, 11, 12. versi desperatione in rabiem. 9, 10, 16. versa ad meridiem oppida. 7, 10, 15.
vertex montis. 7, 11, 17. petræ. 8, 2, 26. *rupis*. 6, 6, 24. captus. 7, 11, 21. editus. 5, 4, 27. vertices rapidissimi. V. 9, 4, 11.
verum & rerum. V. 10, 6, 11. consilium, **aufrichtig / redlich.** 6, 10, 26. si verum audire vis. 7, 1, 28. ver. audire nolle. 3, 2, 11. verone an falso cuique honos haberetur. 5, 2, 4. veri fides. C. 9, 5, 1. vera naturæ. C. 9, 4, 7. vbi vera explorari non possunt, falsa per metum auguramur. 4, 10, 10. vera dicere videbatur. 4, 16, 6.
vesci, **Tafel halten.** 8, 6, 13. carne. 9, 10, 10. carne ferarum. 5, 6, 17. cum rege. 8, 6, 5. in mensa. 5, 2, 14.
Vespasiani epistola ad Arsacen. C. 4, 1, 7.
vesper & vespera. V. 4, 7, 22. vespera prima. 5, 13, 10. 7, 5, 13.
vesti-
vestibulum ædium. 4, 4, 14. *Raderus ad* 3, 12, 8. *ex Brisson. pag.* 321. prætorii. 5, 10, 12. regiæ. 5, 7, 7. 6, 7, 17. 7, 1, 4. 7, 4, 14. 8, 1, 49. 10, 5, 8.
vestigans omni cura. 4, 6, 5. vestigantes. 4, 16, 14. vestigari equum iubet, *h. e. inuestig.* 6, 5, 19. vestigium autum aut feræ exstat. 7, 3, 11. humani cultus. 5, 6, 13. fugæ nullum exstabat. 5, 13, 20. soli culti nullum occurrit. 4, 7, 12. vrbis. 5, 7, 9. vrb. exstat. 7, 5, 33. vestigium mouere in. 10, 2, 13. in vestigio eodem stare. 3, 11, 5. vestigia cultus humani rara. 5, 6, 15. fugæ. 5, 13, 18. fugientis. 4, 15, 33. itineris. 7, 4, 27. molis. 4, 3, 7. muri. 9, 5, 14. sceleris recentia. 7, 1, 1. stirpis. 9, 4, 3.
vestit amnis floribus quidquid adluit. 5, 4, 7. vestiti fronde rami. 8, 11, 8. multa fr. 1. 9, 5, 4. multa fr. trunci *arborum*. 6, 5, 15. vestiendi varia ratio. C. 3, 3, 15. *Currum*. vestis *Alexandri*, donum & opus sororum *eius*. 5, 2, 20. Amazonum. 6, 5, 17. abscissa. 3, 11, 25. 10, 5, 19. Arabica, deposita. 7, 2, 17. aurea. V. 3, 3, 27. candida. 4, 13, 15. cruenta. 8, 3, 10. deposita. 3, 5, 2. discolor. 3, 3, 26. distincta auro. 3, 3, 13. auro purpuraque. 9, 1, 29. purp. auroque. 4, 1, 28. lacerata. C. 3, 11, 25. 4, 10, 26. 7, 5, 24. *Idem in vsu esse Turcis patet ex Leunclauij Pandect. histor. Turc. cap.* 143. *Ipsum se eo habitu ad misericordiam permouendam, auctor est Ioseph. de bell. Iud.* 2, 26. *p.* 825. *c.* vestis linea, **Getuch.** 9, 8, 1. *sic etiam lego, non plural.* vestes. 9, 7, 12. lugubris. 10, 5, 17. & 19. Macedonica. 7, 2, 17. madens. 4, 8, 8. Persica. 6, 6, 4. pro *pannis vnde possit consici*. 8, 12, 6. Pers. domestica. 9, 3, 10. preciosa. 9, 10, 25. C. 4, 1, 10. *Preciosa*. preciosissima. V. 5, 2, 9. 1. regalis. 3, 3, 15. regia. 4, 1, 21. 8, 13, 21. reg. deposita. 3, 3, 4. reg. sumpta. 6, 6, 13. reiecta ab orc. 4, 10, 34. vestis super genua. 5, 6, 18. quæ crura velat. 9, 1, 29. vestis modus ingens, **Getuch / Zeug.** 5, 6, 3. vestem detrahere corpori. 9, 4, 12. pelles ferarum pro veste. 9, 4, 3. vestes adstrictæ. 3, 13, 7. albæ. 3, 3, 11. denæ. 5, 5, 24. insignes auro. 3, 13, 7. intextæ auro. 9, 7, 12. lacerate. 5, 12, 12. lineæ, intextæ auro, distinctæ purpura. 9, 7, 12. Macedonicæ. 5, 2, 18. Persicæ. 6, 6, 7. 8, 12, 16. preciosæ. 5, 1, 10. purpureæ. 10, 1, 24. regiæ. 5, 6, 4. ex lino. 8, 9, 15. vestium pretiosissima. 5, 9, 1.
vetabat pertinacia parci. 8, 14, 38.
veterani milites operum periculorumque immunes. S. 2, 10, 16. *sic Romani apud Tacit.* 1, 36, 4. vetus dominus. 3, 11, 23. vetera decora. 6, 1, 8. vetustas originis. 4, 4, 19. *vrbis*. 4, 1, 15. cognoscenda. 4, 8, 3. longa. 8, 10, 24. exedit monumenta. C. 3, 4, 10. *nihil*. C. 5, 1, 34. opera & ipsam naturam exedendo perimit. 5, 1, 34. vetusta arbor. 9, 5, 4. cedrus. 8, 10, 8. claritas. 6, 2, 11. vetustissimus amicorum. 5, 9, 1. 6, 9, 4.
vexatio *corporis, trauail*. 6, 5, 13. exercitus magna. *ibid.* multa. 5, 4, 21. vexatus imbrib. tempestate. 5, 6, 12. vexata ab hoste regio. 3, 8, 8. vexati milites. 9, 10, 18.
via agendæ rei facilis. 8, 6, 10. expugnandi alia non patebat. 8, 11, 7. angusta, prærupta. 3, 4, 12. ferens in Persidem. 5, 4, 11. militaris. 5, 8, 5. 5, 13, 23. *Raderus. Brisson. Lexicon. Pompa.* monstrata. 5, 13, 10. patet ad fugam. 3, 11, 12. viaticum deest. 10, 2, 25. militiæ suæ Homerum vocauit Alex. S. 1, 4, 2. viator. 10, 2, 3.
vibrare hastam dextra. 6, 1, 14. tela. 3, 11, 4. 6, 5, 28. tela nisu. 7, 9, 7.
vicem non suam, sed *aliorum* mœstus. 7, 2, 5. Regis reueritus. 3, 13, 17. eorum solicitus. 7, 11, 20. suam & neptium fiere. 10, 4, 21. seruitiæ reddere. 4, 10, 29. veri obtinere. 8, 8, 15. vice officii sui expleta. 8, 6, 18. ipsorum reditura, **wieder an sie kommen.** 8, 6, 15. stata. 9, 9, 9. sua, **so die Ordnung sie trifft.** 7, 1, 14. tradita aliis. 8, 6, 19. vices fortunæ mitiores. 5, 8, 15. rerum breues & mutabiles. 4, 14, 15. stationum permutandæ. 8, 6, 11. *Barth. Aduers.* 2, 22. *p.* 97. temporum statæ. 5, 1, 22. 8, 9, 13. *Barthius ad Claudianum pag.* 28. & *Aduers. pag.* 2626. vigiliarum. 5, 1, 41. vices destinatas implere. 4, 10, 5. vicibus noctium seruatis. 8, 6, 3.
vicina diuersorii. 6, 11, 3.
victima ciuis, hostis. 6, 9, 23. victi-
mæ ex-

mæ cæſæ. 9, 1, 1. cæſæ Mineruæ, Victoriæ. 8, 2, 32.

victor. 6, 1, 12. Bœotiæ Philippus. 3, 10, 7. omnium gentium rex. 7, 0, 6. locorum magis quam hoſtium. 8, 11, 24. terrarum omnium. 5, 13, 28. exercitus. 8, 2, 27. gentium ex. 10, 2, 11. hoſtis. 3, 11, 20. populus, *Rom.* S. 1, 1, 6. miſericors. 4, 10, 34. antequam vidiſſet hoſtem. 3, 5, 6. vtrimque. 5, 11, 16. inſequitur diſſipatos. 6, 1, 12. victoris animus non inritandus. S. 1, 14, 14. crudelitas ac licentia. 3, 8, 22. fortuna. 6, 2, 18. victores. 6, 1, 2. bellorum, *pro in bello.* 6, 10, 4. tot gentium. 6, 6, 3. tot vrbium. 5, 3, 9. ſæpe non minus damni tulerunt. C. 5, 8, 1. *In.* victores ſub iugum mittere. 8, 7, 12. à victoribus dicuntur leges, à victis adcipiuntur. C. 4, 5, 7. 4. 11, 21. victrices copiæ. S. 1, 6, 2. victoria adpropinquans. 3, 6, 15. aſperior, quo animi inſenſiores. S. 1, 3, 14. deſperata. 9, 2, 34. egregia. 5, 8, 17. incruenta. 4, 6, 30. ingens. 3, 11, 27. inluſtrior tanto, quanto, qui vincuntur, pluris habentur. S. 1, 2, 16. læta. 9, 8, 20. memorabilis. 9, 1, 1. nobilis. 8, 1, 23. opportuna. 7, 9, 17. parta. 10, 6, 8. poſita in *qua* re. 5, 15, 4. Spartana. 10, 10, 14. apud Chæroneam. 8, 1, 23. de Athenienſibus. 8, 1, 33. eripitur è manibus. 4, 16, 5. fregit Spartam. 6, 1, 16. nobilitat. 5, 8, 17. ſtetit. 3, 11, 27. victoriæ arbiter. 6, 1, 19. victoriam è manibus eripere. 3, 5, 10. ob. vict. vrbes conditæ adpellatæque. C. 9, 3, 23. & 25. victoria parantur omnia. 3, 10, 5. *Xenophon l. 4. Cyrop. pag.* 95. *c.* omnia fortium virorum eſſe, *Liu.* 5, 36, 5. ex victoria naſcitur bellum. 7, 8, 21.

Victoria *pro dea.* S. 1, 7, 23. Victoriæ ſatisfacere ſacrificiis, locare aras. 8, 11, 24. cædere victimas. 8, 2, 32. Victoriam propitiat *Alex.* 4, 13, 15.

vicus. 5, 13, 6. ignobilis. 9, 6, 11. proximus. 5, 12, 6. vici ac vrbes. 5, 4, 6. direpti, diruti. 5, 5, 4. frequentes. 9, 8, 5. plures, frequentes. 8, 2, 14. proximi. 4, 16, 15. 7, 6, 10. 8, 1, 3. prox. deſerti. 6, 5, 12. redacti in poteſtatem. 5, 6, 17. vicis totis ſtetiſſe vehicula. 6, 11, 3.

videlicet. 4, 14, 21.

videre feram. 9, 1, 31. hoſtem. 3, 5, 6. quem æquis oculis. 8, 2, 9. *quem* vltimum. 5, 12, 8. ſpeciem per quietem. 9, 8, 26. terga hoſtium, *h. e. vid. fugientes.* 6, 3, 9. viſuri certiora. 10, 5, 15. incognita. 9, 9, 4. videri *indicis vox.* C. 6, 7, 35. viſi procul. 8, 13, 21. viſa ei ſunt caſtra collucere, *de ſomnio.* 3, 3, 3. viſa & inuiſa. V. 7, 5, 20.

victus parcus ac parabilis. 6, 2, 3. 8, 4, 24. precarius. 4, 14, 23.

viguit *Alex.* audacia maxime. 4, 9, 23.

vigil excubans. 8, 1, 49. vigiles adtoniti. 8, 2, 3. vigilare in armis. 10, 5, 15. vigilia prima. 4, 5, 19. (*Auguſtin. tom. X. pag.* 62. *f.*) 4, 10, 2. ſecunda. 4, 10, 8. 5, 4, 23. tertia. 3, 8, 22. *Raderus. Theophylact. pag.* 24. *f.* vigiliæ perpetuæ. 7, 5, 16. ſpectant caſtra. 7, 11, 9. vigiliarum vices. 5, 2, 4. vigilias agere. 4, 13, 10. ſeruari. 4, 13, 11.

vigor. 10, 5, 10. animi. 3, 6, 16. 4, 15, 21. corporis. 3, 6, 16. militaris. 3, 6, 19. membris redit. 7, 3, 14. conſtat ſpiritu, non deſtituit vultum. 10, 10, 12. in membris puerilibus. S. 1, 2, 7. quod vigoris decerat. 7, 9, 11.

vilis illis grex ſpadonum. 3, 3, 23. popularibus. 9, 2, 7. tibi eſt ſalus tua. 9, 6, 6. viles eſſe *cui.* 9, 6, 13. vilia corpora captiuorum. 5, 6, 6. ſpolia. 9, 1, 2. vilior, *conceptior.* 10, 1, 29. nihil vilius hac materia. 8, 8, 16. viliores Eretriæ. 5, 11, 20. vil. *quos ſibi faceret.* 6, 9, 19. **auß der acht laſſen.** *Ita Salluſt. Iugurt.* 3, 3. ſi deos penates meos, patriamque & ſummum imperium vilia habeo, **wann ich deſſen alles nicht achte.** *Ouid. ep.* 3, 41. Qua merui culpa fieri tibi vilis Achille? *item epiſt.* 12, 187. ſi tibi ſum vilis, communes reſpice natos. *Cicero pro Flacco cap.* 42. vilem o *ponis* caro: etiamſi honos noſter vobis vilior fuiſſet, ſalutem certe caram futuram. *Seneca de tranquill.* 11, 2. Nec ideo eſt vilis ſibi, quia ſcit ſe ſuum non eſſe. *Plautus Milit.* 4, 6. 28. tu te vilem feceris, ſi te vltro largiere. viliora vehicula. 5, 1, 14. viliſſimus ſanguis. 8, 7, 4. vilitas ſui. 5, 9, 7. *contemptus & deſpicientia.* *Seneca de clem.* 1, 5. Nec hæc vilitas ſui eſt. *Item epiſt.* 22, 121. in nullo deprehendes vilitatem ſui, ne negligentiam quidem. *Plin.* 36, 15, 23. Quæ vilitas animarum eſt iſta? *Seneca controu.* 8, 4. Mucio cognomen dedit vilitas ſui. *Plin. epiſt.* 9, 3. ad vilitatem ſui peruenire. *Lucan.* 4, 276. En ſibi vilis adeſt inuiſa luce iuuentus. vilitas vulgati corporis. 5, 1, 38. *Ita Lactantius* 1, 20. Fauſtuli vxor propter vulgati corporis vilitatem lupa nuncupata. *ſæpe confunditur hæc vox cum alia longe diuerſa ſignificationis*, vtilitas. *Corrupit ea vox. Auguſtini confeſſ.* 12, 27. *vbi legendum*: ſi quiſpiam quaſi vilitatem dictorum aſpernatus. *Eiusmodi nonnulla indicas Faber Semeſtr.* 1, 10. *Ex dictis colligere poſſis quomodo accipienda ſit* ſpargendi vilitas *in l. 2. C. de Coſſ. lib. XII. Eam vocem etiam Plinio reſtituendam arbitror* 8, 5, 4. *vi legatur*; Hoc ſolum ebur eſt, cetero, &c. vilitas oſſea. *hoc eſt, non pluris æſtimatur, quam oſſa cetera, quæ non ſunt ebur. Item* 16, 10, 18. Abies femina prolixior, materie mollior, viliorque. *item* 18, 28, 16. magna tum vilitate propter ſpem oliuæ coëmiſſe in toto tractu omne oleum.

villæ vicique. 10, 8, 13.

vimen lentum. 6, 5, 16.

vincit atrocitas ſceleris, gratiam meriti. 8, 3, 15. cupido rationem. 9, 2, 12. labor pudorem. 8, 2, 34. ſpes metum. 4, 12, 22. vincunt *quem* vitia. 6, 2, 1. vincere humanitatem. 4, 3, 23. militiam. 7, 1, 21. 8, 5, 11. memoriam. 6, 9, 4. præterita. 5, 6, 2. ſilentium. 4, 6, 28. ſuperbiam, iram. 3, 12, 19. vincere acie. 4, 15, 7. ac. *quem.* 4, 1, 13. animo, loco. 4, 16, 27. auro magis quam ferro. 8. 1, 7, 15. dignatione *quos.* 7, 1, 27. loco. 4, 16, 27. prœlio. 4, 14, 15. 8, 11, 1. pulchritudine. 3, 12, 22. virtute aliena. 4, 16, 30. ſcio vincere. 4, 1, 14. quædam facilius eſt vincere quam tueri. 4, 11, 9. quos viceris, amicos tibi eſſe caue credas. 7, 8, 28. bello vicerimus, ſi vincimus prœlio. 4, 14, 15. tum maxime vinci eos. 6, 6, 10. vinci hoſtem vult Alex. Antipatrum non vult vincere. 6, 1, 18. auro. 8, 8, 16. officio. 7, 10, 8. ſtudio à *quo.* 5, 1, 20. vincendo locum ſibi facere. 3, 11, 5. victus amore. 5, 1, 35. continentia hoſtis. 4, 11, 1. cruciatibus vltimis. 7, 2, 34. indiciis. 7, 1, 12. obſequio. 6, 7, 2. pœnitentia, beneficio. 6, 8, 7. prœlio. 4, 1, 11. pertinacia. 9, 1, 35. ad vltimum victa, *perſuaſa.* 5, 3, 14. victi opes ad victorem transfert fortuna. 5, 2, 10. victi regis tabernaculo victor excipitur. 3, 11, 23. victi tot malis. 4, 4, 12. mero ſenſus. 8, 1, 43. victi à victoribus non diſcernuntur. 10, 5, 9. victarum gentium mala. 6, 2, 3. victis fides non habenda. C. 4, 6, 31. victis ita imperandum, ne eos mutationis pœniteat. C. 8, 8, 10. *Non.*

vincire frontem funda. 5, 6, 18. hos. 10, 1, 8. pedes ſoleis, capita linteo. 8, 9, 21. *quem* compedibus aureis. 5, 12, 20. repugnantem. 7, 5, 24. regem. 5, 9, 2. 7, 5, 38. vincturi. 5, 9, 10. vinciri. 5, 12, 15. 6, 7, 26. vinctus. 5, 13, 4. rex. 5, 13, 3. vincti hominis ſuperuacua & inuiſa defenſio. C. 6, 10, 4. vinctum tradi. 3, 5, 10. reducere. 7, 2, 1. vinctos teneri. 7, 5, 22. vinculum epiſtolæ. 7, 2, 25. fidei, obſides. 7, 2, 18. inexplicabile. C. 3, 1, 16. notabile, adſtrictum. 3, 1, 15. lateri ſunt lapides. 8, 10, 25. vincula, quibus coanexæ quadriremes. 4, 3, 17. vinculorum periculum. 5, 13, 3. vinculis ruptis. 4, 15, 9. ex vinc. cauſſam dicere. C. 6, 9, 26. in vinc. cohiberi. 6, 2, 11. cuſtodiri. 7, 1, 6. *Briſſon. Lexic.* eſſe. 9, 10, 19. *quem* habere. 5, 10, 13. 6, 5, 13.

vindex vltorque violatæ fidei acrior nemo. 5, 12, 5. impedimentorum. 4, 15, 13. libertatis. 8, 5, 20. maris occupati, vltor. 4, 4, 5. numen. S. 1, 12, 19. vindices libertatis. 10, 2, 6. vindicare gloriam & magnitudinem. 9, 2, 32. id pro ſuo. 10, 9, 19. imperium hereditarium. 10, 7, 15. iniurias. 8, 3, 16. interitum *alicuius.* 4, 8, 10. ipſum. 7, 2, 30. mare à claſſib. pirat. 4, 8, 15. partes proximas ſibi. 6, 11, 28. *quem.* 7, 5, 26. *quos* ab vltimo dedecore. 4, 14, 24. terram à populationibus. 3, 4, 5. vindicari. 6, 9, 24. vindicatus fame exercitus, *liberatus à fame.* 9, 10, 18. vindicatum ius, **angemaſſt.** 3, 12, 16. vindicta Darii. 7, 5, 20.

vinolentia. V. 8, 1, 41. vinum largius. 8, 6, 14. miniſtratur à. 8, 9, 30. vini amphora. 7, 4, 23. cupiditate, animi bona fœdauit *Alex.* 5, 7, 1. in vinum effuſi. 5, 1, 37. vino largiore vſus. 8, 12, 17.

violare arbores capitale. 8, 9, 34. deos hoſpitales. 5, 2, 15. feminas, nefas. 5, 7, 2. fidem. 6, 3, 14. fid. datam. 6, 4, 12. coniugem, *adulterare.* 3, 12, 22. templum. 7, 5, 28. violari ſcelere *cuius.* 4, 7, 27. immerito quam iure, præoptandum. 5, 12, 5. violata fides. 5, 12, 5. fid. ſocietatis. 3, 13, 15. violata fœdera. 3, 10, 18. iura gentium. 4, 2, 17. violentia linguæ. 7, 1, 16. militum ſeditioſa. 10, 3, 2. tempeſtatis maior. 8, 4, 5. militaris. 10, 2, 13. violentus inuehitur *flum.* 4, 9, 16. violentior amnis. 6, 4, 5.

vir, *ſæl. fortis.* 8, 8, 19. ſi vir eſſet. 9, 7, 17. vir magni animi. 6, 9, 10. clarus militiæ. 7, 2, 33. egregius bello. 8, 2, 2. illuſtris, manu promptus. 5, 1, 18. vir virum legit. C. 6, 8, 19. viri egregii. 8, 14, 14. egr. bello. 3, 12, 19. fortes, pietatis erga reges inuictæ. 10, 3, 8. fort. numquam ignorantur. 4, 14, 4. fort. atque illuſtres. 6, 7, 6. fortiſſimi. 6, 1, 9. 9, 9, 1. inuicti. 9, 8, 7. nobiles. 3, 13, 10. principes. 10, 10, 1. ſi viri ſumus, **wann wir vns manlich halten.** 6, 11, 25. *Salluſt. Catil.* 40, 3. At ego vobis, ſi modo viri eſſe vultis, rationem oſtendam, qua tanta iſta mala effugiatis. *Sic Calliſthenes adfectis iniuria dixiſſe fertur* eos iam viros eſſe. 8, 6, 25. *Capitolin. in Maximin. cap. XVIII. Liu.* 1, 58, 6. ſi vos viri eſtis. virorum fortium eſt, magis mortem contemnere, quam odiſſe vitam. 5, 9, 6. viris inuitis nil perpeti neceſſe eſt. 10, 6, 20. vir, *mariius.* 5, 1, 35. 6, 2, 8. 8, 3, 7. viri, *mariii.* 5, 1, 38.

virent lætiores trunci. 6, 5, 14.

virga, **Spißgert.** 7, 4, 18. virgæ aureæ. 3, 3, 11.

virgo fatidica. S. 1, 11, 15. nobilis conſtuprata. 10, 1, 5. *pro qualibet iuuencula.* C. 5, 1, 38. *Virginum.* virgines excellentis formæ. 3, 12, 21. adultæ. 3, 11, 25. 4, 10, 21. electæ. 8, 4, 24. filiæ. 4, 11, 6. nobiles. 8, 4, 23. virgines ſanctè habere. 3, 12, 21. Virgunculæ ignobiles. 8, 4, 25.

virgulta. 6, 5, 17. breuia. 4, 9, 10.

viridis. 10, 5, 10.

viritim. 6, 2, 15. dimicare, *duellum committere.* 7, 4, 33.

virtus, *pro fortit.* 9, 2, 25. Alexandri perſpecta. 5, 12, 5. Macedonum. 4, 14, 4. hoſtium. 3, 7, 10. regis. 7, 9, 18. virtium eximia. 9, 7, 16. aliena. 4, 16, 30. bellica. 9, 8, 4. inueterata. 3, 10, 4. militaris. 5, 2, 2. perſpecta. 5, 12, 5. in incremento eſt. 9, 3, 9. in naualibus pugnis minimum confert. S. 2, 8, 10. & fortuna, potiores ſunt eloquentia. S. 1. 6, 5. nihil inexpertum omittit. 5, 9, 7. nihil tam altum, quo virt. non poſſit eniti. C. 7, 11, 10. virtutis comes felicitas. S. 1, 1, 8. præmia adepti, ipſam plerumque poſthabent. S. 2, 1, 6. qui potitur, ſat ſpecioſus eſt. S. 1, 2, 8. ſpectatæ dux. 9, 4, 24. ſpect. homines. 10, 7, 16. virtutem (*Alexander*) etiam in hoſte miratus. 4, 6, 26.

virus noxium. 9, 1, 12. peſtiferum, inditum potioni. 10, 10, 17.

vis, *ἀπὸ διανοίας*. C. 5, 9, 4. animi. 3, 5, 8. an. incredibilis. 10, 5, 27. bituminis ingens. 5, 1, 16. elephantorum magna; *robur.* 8, 9, 17. equorum ingens. 9, 10, 22. fluminum. 9, 2, 8. frigoris. 5, 6, 13. 7, 11, 8. frig. adſtringit. 7, 3, 13. frig. adſtrinxit imbrem. 8, 4, 6. frumenta magna reperta. 9, 8, 29. hominum magna. 10, 3, 7. hoſtium mag. condita in petra. 7, 11, 18. mali vehemens, pertinax, inſiſtit. 8, 4, 8. mali vrget. 4, 3, 14. materiæ ingens. 8, 10, 30. medicaminis tanta. 3, 6, 14. morbi. 3, 6, 2. morbi laxata. 3, 5, 9. *ſagittæ* omnis in leuitate eſt. 8, 9, 28. ſagittarum ingens. 7, 9, 8. ſanguinis ingens. 9, 5, 28. ſang. magna. 9, 5, 10. ſaxorum magna. 4, 2, 18. ſerpentium magna. 9, 1, 12. ſolis, *ardor.* 9, 1, 11. telorum ingens. 8, 14, 25. 9, 5, 7. tel. ing. effuſa eſt. 8, 10, 31. tonitruorum, fulminum. S. 1, 1, 29. veneni. 10, 10, 16. venti magna. 4, 3, 2. externa. 5, 1, 27. 6, 7, 1. ingens. 8, 14, 17. occulta inerat oculis. S. 1, 2, 10. Perſica. S. 1, 1, 15. vis ſubegit. 4, 11, 2. quanta humana eſſe poterat, admota eſt. 9, 4, 13. vim ſimul & clementiam commemorando. 9, 1, 23. vi opus eſt, vt vim repellamus. 8, 8, 8. vi quam ſpecie validior. S. 1, 2, 9. viribus animi exhauſtis. 7, 9, 14. corporis receptis. 3, 7, 2. vires gentis & regni. 9, 2, 6. hoſtium. 4, 11, 17. imperii. 5, 10, 4. 8, 12, 9. imp. remanſuræ. 10, 7, 15. regni. 3, 8, 2. regni atque imp. 10, 6, 5. æquæ. 7, 4, 33. exhauſtæ. 8, 14, 36. intactæ. 9, 7, 13. paratæ ad. 5, 9, 5. publicæ. 10, 5, 12. vniuerſæ. 3, 2, 2. 3, 8, 9. quidquid virium Indis fuiſſet. 9, 3, 1. viribus æquis dimic. 6, 1, 2. totis adire diſcrimen. 3, 1, 10. tot. congredi. 6, 1, 10. maiora capeſſere. S. 1, 5, 3.

viſcera canis. 10, 9, 12. mea, *de matre & liberis.* 4, 14, 22. viſcera penitus vruntur, *eſſa.* 7, 5, 5. viſcerum ſuorum partem abrumpere, *amicos offendendo, qui tam chari erant, vt viſcera propria.* 6, 9, 19. penetrare in viſcera. 9, 9, 24.

viſere initia Sam. 8, 1, 26. *Scalig. in Euſeb. pag.* 197. *m.* 2. Oceanum. 9, 9, 1. opera, **beſichtigen.** 8, 10, 31. viſens regem exercitus. 10, 5, 1. Scythas. 7, 6, 12. viſentes. 7, 5, 42. procul. 5, 1, 34. 5, 4, 8. viſebatur paſſim ſpecies fulminum. 8, 4, 4. viſendi Regis cupido. 6, 5, 25. viſu percipere. 3, 1, 17.

vita diuturna. 8, 5, 16. multa prius, quam longa optanda. 9, 6, 22. præterita, *ni ἀποδειλιᾶσιν.* 6, 7, 34. indicat. 6, 9, 17. deſtituit Darium. 5, 13, 30. vitæ neciſque ciuium dominus. C. 4, 1, 22. inter vitæ commoda numerare paupertatem. S. 1, 5, 7. vitæ diſcrimen. 5, 11, 8. periculà. 5, 12, 9. vitam prius amittere quam libertatem. S. 1, 7, 24. precari pro *aliquo.* 5, 3, 14. qualemcumque morte honeſta pluris æſtimantes. 5, 8, 6. diuturnam vnicum bonum æſt. 9, 6, 19. vita excedere. 3, 1, 21.

vitalis calor. 3, 5, 3. 7, 3, 14. 8, 4, 8. 8, 4, 26.

vitis cælata auro percurrit columnas. 8, 9, 26. vites hyeme defoſſæ latent. C. 7, 3, 9. & 10.

vitium humani ingenii. 8, 14, 1. memoriæ. 7, 1, 9. vitio ingenii, nationis, adulator. 8, 8, 8. vitia ætatis. 10, 5, 26. corporis ægri. 8, 10, 29. fortunæ. 10, 5, 26. gentis confuſa. 9, 7, 15. otii. 7, 1, 4. vicerunt *Alexandrum*, quem arma non fregerant. 6, 2, 1.

vitare campos, planitiem. 3, 7, 9. dedecus. 4, 15, 30. haſtam declinatione capitis. 7, 4, 36. decl. corporis. 9, 7, 21. inſidias. 5, 12, 1. manus hoſtium. 9, 6, 25. telà corpore. 6, 1, 4. violentiam tempeſtatis. 8, 4, 5. vitando alemus bellum. 7, 7, 17.

vitarium (*locus in quo aluntur, ſeu viuunt, animalia*) *vn viuier.* C. 8, 1, 11. C. 8, 9, 28. *Vide Briſſon. de V. S.* viuere legibus. 8, 5, 19. rapto. 4, 6, 3. rapto viu. adſueti. 3, 10, 9. ſpiritu vnius. 9, 5, 30. ſub eodem rege. 10, 3, 14. ſub rege, meliore ſorte. 8, 4, 17. morte triſtius eſt in ſeruitute viuere. 8, 7, 14. viu. in ſolitudine. 8, 2, 7. ſine regio imperio. 9, 1, 7. licentius. 5, 7, 2. viuus. 5, 12, 1.

vlciſci Græciam. 5, 7, 4. inimicum. 3, 13, 17. occiſos. 6, 11, 26. parricidas. 6, 3, 17. quem. 7, 5, 25. fæuitiam cæde. 8, 8, 4. vltus licentiam cæde. 8, 2, 2. reges. 7, 5, 37. vltum ire temeritatem armis. 10, 8, 5. *Bern. in Inſtin.* 38, 5. 10. vltio malorum. 5, 8, 14. ſceleris. 5, 13, 28. iuſta. 7, 5, 35. vltor & vindex. 5, 12, 5. Græciæ Jupiter. 5, 5, 8. mortis paratus. 3, 2, 18. vltores dii. 5, 13, 16.

vlteriora. V. 6, 4, 20. in vlt. tranſportari. 8, 10, 2. vltimus campus. C. 10, 9, 12. Oriens. 9, 5, 8. ſalus. 8, 4, 13. ſpiritus. 9, 5, 12. vltimam virtutis opus. C. 8, 14, 37. vltima deſperatio. 10, 8, 9. neceſſitas. 9, 5, 6. plebs. 6, 8, 10. vltimæ ſortis. 9, 2, 6. vltima ſpes. 9, 5, 18. vltimum agmen. 4, 13, 30. auxilium. 8, 14, 6. dedecus. 4, 14, 24. diſcrimen. 3, 8, 20. 4, 13, 18. 5, 11, 8. facinus, *inſidiæ in regem.* 8, 8, 2. *Delrio diſquiſition. Magic. lib. 5. pag.* 108. nefas. 6, 9, 11. periculum, *ſic nos,* **äuſſerſte Gefahr.** 7, 6, 22. *Apud Quintilian.* 2, 2, 14. vltima vitia, *dicta videntur, quæ ad confinia ſceleris accedunt.* vltimum ſcelus. 6, 3, 15. ſupplicium. 6, 7, 31. *Briſſon. Lexic.* ſupplicium. 6, 6, 31. omnium, mors. 5, 9, 7. ad vlt. 3, 1, 7. 3, 12, 20. 4, 14, 19. 4, 15, 10. 5, 1, 38. 5, 3, 14. 6, 5, 17. 6, 7, 10. 7, 1, 8. 7, 3, 9. 7, 11, 5.

7, 11, 5. 8, 1, 34. 8, 2, 17 10, 1, 42. 10, 5, 24. 10, 6, 19. 10, 9, 9. ad vlt. fide exhibita. 5, 12, 11. ad vlt. conſeruata fides. 6, 5, 2. ad v. inuicta fides. 5, 8, 3. ad v. periculi peruenire. 8, 1, 15. ad vlt. vitæ perſeuerare. 3, 12, 18. ad vltimum occidit. 6, 3, 13. vltimi. 5, 13, 10. hoſtium. 3, 8, 28. cruciatus, *ſummi*. 6, 11, 15. ordines. 4, 13, 31. vltimæ ipſi epulæ. 6, 8, 16. terræ. 4, 10, 3. vltima Aſiæ. 7, 7, 4. Hyrcaniæ. 6, 5, 1. Indiæ. 8, 9, 9. Orientis. 3, 10, 4. 5, 5, 14. 6, 2, 18. 9, 10, 12. regni intacta. 5, 1, 5. ſaltus. 8, 4, 13. ſpecies, *intimæ*. 7, 11, 3. vltima experiti. 5, 3, 4. 8, 14, 35. ſibi ominari, **Vndergang.** 9, 9, 22. pati. 3, 1, 6. ad vlt. propulſus **zu** *extremiteten.* 6, 4, 11. vltimùm illum viſurus. 5, 12, 8.

vltro, *non laceſſiti.* 7, 7, 11. vltro inferre bellum. 3, 5, 12. 4, 14, 21. *explicat vim huius vocalæ antitheſis apud Liuium* 26, 41, 5. nec vt pro ripa Iberi ſtantes arceamus tranſitum hoſtis; ſed vt vltro (*ſic malim pro* vi vltro) tranſeamus, tranſeramuſque bellum. inſidiari *cui.* 9, 7, 5. *poſſet tamen in iſtis verbis*; vltro inſidiatum ſibi Athenodorum pleriſque perſuaſerat, *hîc ineſſe ſenſus*, vltro perſuaſerat, **er hat ſie von freyem vberredet.** *ſicut apud Plinium* 29, 1, 27. vltro, qui periere, arguuntur. *Exemplum eius rei ſuggerit Diodorus* 18, 4. *in cæde Meleagri.* vltro *ſæpe corrumpitur in* vltra, *vt* V. 7, 7, 17. &c. *vide quæ diximus in Floriano Indice.*

vlulantes bacchanteſque. 8, 10, 18. vlulatus barbarus. 4, 15, 29. lugubris. 4, 15, 29. lug. & barb. 5, 12, 12. ſui moris. 9, 4, 24. vlulatus ſenum feminarumque, *plur.* 4, 16, 15.

vmbilicotenus. 4, 7, 23.

vmbonibus propellitur acies. 3, 10, 6. *Radema. Turneb. Aduerſ.* 13, 15. *Appendix Adag. Eraſmi MCCLII. Lipſius de Mil. Rom. l. 3. dial. 2. pag.* 112.

vmbra arborum. 5, 1, 32. cœli obſcura premit terram. 7, 3, 11. libertatis, *obſcura ſpecies*, 4, 7, 31. noctis clarior. 7, 4, 28. virgæ. 7, 4, 18. denſa. 4, 7, 16. ſub vmbra *cuius* latere. 6, 10, 22. vmbræ ſyluarum ſupprimunt lucem. 8, 4, 8. leuant vim ſolis. 9, 1, 11. vmbroſum iugum. 5, 4, 9. arboribus nemus. 6, 4, 3. vmbroſæ arboribus ſyluæ. 9, 1, 9.

Vnchæ. 4, 1, 3.

vnci. 4, 3, 24.

vnda ſaxa interluens. 4, 3, 6. rapidior. 4, 9, 18. rumpit opus. 4, 3, 6. vndæ diſpares. 9, 9, 7. immobiles. 9, 4, 18. manantes per. 4, 2, 8. repercuſſæ. 8, 13, 9. ſuperfuſæ exedunt molem. 4, 2, 8. vndas ſuas trahens fons. 3, 1, 3.

vndique. 4, 4, 10. 8, 11, 3. congeſta tela. 8, 14, 38. præruptæ rup. 5, 3, 17. conſpici. 5, 2, 7. contrahere copias. 3, 1, 10. ingeri. 5, 3, 19.

vngues reciſi. 9, 10, 9. vngula iumenti. 10, 10, 15. equina. S. 1, 3, 22. vngulæ equorum a tritæ. 8, 2, 34. vngulis equorum obteri. 4, 14, 14.

vnice diligere. 10, 4, 11. vnicus filius. 6, 10, 31. terror. 3, 7, 8. vnicam opem. 5, 12, 8. vnica ſpes. 3, 8, 1. vnicum auxilium. 4, 9, 4. remedium deficientis exercitus animi ſui magnitudinem eſſe. 7, 5, 9. *Sic apud Tacit.* 14, 24, 1. *incommoda talia* ſola ducis patientia mitigabantur. vnicum ſolatium. 5, 5, 15. 8, 2, 8. votum. 4, 13, 8.

vniuerſis adſpectus. V. 3, 2, 10. fluit amnis, *vno agmine, non ſeparatis equis.* 6, 4, 4. vniuerſa agmina. 5, 13, 21.

vnus & alter. 5, 7, 4. vnus è ciuibus. 4, 3, 21. ex pueris. 5, 2, 13. *ille* maxime adcendit prælium, *ſolus.* 5, 2, 5. vnus animus duorum non capit fortunam. 6, 6, 5. vnus duobus impar eſt. 10, 8, 22. ad vnum cædere *quos*, *h. e. omnes.* 7, 5, 32. ad vnum omnes occiſi. 4, 1, 33. vnus omnium ſenſus & ſermo. 6, 6, 9. vnius ciuis ingenium vrbem dirutam excitat. S. 1, 3, 15. magnum in rebus bellicis momentum vnius arbitrio cuncta geri. S. 1, 6, 19. vnius cauſa multi ſæpe pereunt. C. 4, 10, 3. equitatui vnum præfeci, *ſolum.* 6, 9, 21. crederes omnes vno ore ſuſtuliſſe clamorem, *vnico.* 10, 2, 18. vnum non ſucceſſit Alexandro. S. 2, 7, 6. in vno corpore ſalus imperii fortunæ exponitur. S. 2, 2, 2.

vocare quos in colloquium. 9, 1, 23. ſuos ad arma. 3, 8, 25. vocans hoſtem vltro, *prouocans.* 6, 1, 14. vocari exercitum ad concionem. 6, 2, 22. in conſilium. 3, 8, 6. vocatus ad conuiu. 10, 4, 17. vocatis ad concionem militib. 9, 2, 12.

vociferans. 3, 2, 20. vociferantes. 3, 12, 8. vociferatio tumultuantium. 9, 7, 9.

volare an poſſit Alexander. C. 7, 11, 5. volans aquila. 4, 15, 26. volatu modico. 4, 7, 15.

volo, *vis. vid. ſupra* velle *poſſi* vehere.

voluere, *agitare*, cogitationes has. 10, 5, 15. cog. intra ſe. 10, 8, 9. conſilia incerta. 10, 8, 7. humana negotia volui agique. 5, 11, 10. volutare, *frequenter voluere*, animo conſilium. 5, 12, 10. parricidium. 5, 9, 3. volutatur fretum inter inſulam & continentem. 4, 2, 16.

voluntaria mors. 5, 6, 7. voluntate Regis cognita. 7, 2, 31. voluntas Regis incerta. 4, 11, 10. priſtina. 6, 7, 13.

voluptas Regum ea præcipue erat. 7, 2, 22. inimica diſciplinæ. C. 5, 1, 36. nulla niſi ex permiſſo. 10, 4, 32. voluptates immodicæ. 5, 1, 36. permiſſæ, vſitatæ. 5, 7, 1. exceperunt. 6, 2, 1.

vorago ingens, cauata. 5, 4, 23. vaſta. 8, 2, 23. voragines. 8, 14, 8. & cauernæ in altum cauatæ. 8, 10, 24. præruptæ. 8, 11, 7.

vortices rapidiſſimi. 9, 4, 11. vorticibus impliciti. 8, 13, 16.

votum vnicum. 4, 13, 8. voto expetere mortem. 6, 10, 6. omni voto *quid* exp. 3, 8, 19. vota & preces. 4, 13, 5. pellicum. 8, 9, 28. ſuſcepta. 3, 7, 3. vota pro incolumitate regis perſoluere. 6, 11, 7. colere *quos* donis ſuper ipſorum vota, **mehr als ſie hätten wünſchen mögen.** 10, 1, 25. votis omnibus expetitus finis. 9, 9, 4.

vox adhortantis. 7, 9, 11. Alexandri. 10, 10, 14. indicum. 6, 9, 7. innocentis libera. 8, 7, 9. loquentium. 9, 3, 15. Regis ſuprema. 10, 5, 6. vulgi. 10, 7, 8. aſperior. 7, 1, 22. excepta ſilentio. 6, 9, 7. humana. 8, 9, 16. impia. 5, 9, 9. inclusa carcere eſt. 8, 7, 8. nota. 8, 14, 36. quaſſa. 7, 7, 20. ſeditioſa. 10, 9, 9. ſuppreſſa. 7, 7, 26. ſuprema Alexandri. 10, 5, 6. vna, pari emiſſa conſenſu. 7, 2, 7. in duas diuiſa. V. 10, 4, 3. C. 3, 1, 20. C. 3, 2, 7. C. 3, 4, 1. C. 3, 4, 10. f. C. 3, 7, 4. C. 4, 2, 13. defecerat. 6, 7, 30. deficit. 10, 5, 4. def. quem. 6, 11, 37. vocem cibus modicus & dolor extenuat. 7, 7, 5. ſupplicem mittere. 4, 6, 28. voces colloquentium. 7, 1, 25. militum non fictæ, expreſſæ neceſſitate. 9, 3, 6. mœſtorum, indignantium. 10, 5, 9. nautarum hortantium variæ. 9, 8, 6. confuſæ. 9, 6, 15. diſſonæ. 9, 9, 14. poſtremæ. 5, 13, 26. ſeditioſæ. 7, 1, 4. 9, 4, 16. 10, 2, 12. duæ coniunctæ. V. 5, 4, 23. V. 7, 5, 20. abſtulerunt viſum oculorum. 9, 9, 14.

vrbs. *h. e. Athenæ.* 10, 2, 1. *pro vrbe Roma.* S. 1, 1, 18. *Branchidarum.* 7, 5, 29. *quæ paullo ante* paruulum oppidum *vocabatur* 7, 5, 28. Hyrcaniæ. 6, 5, 22. *Grammatica Rami.* p. 428. Megalopolitanorum. 6, 1, 20. proditorum receptaculum. 7, 5, 32. Paſargadum. 5, 6, 10. capta. 5, 6, 6. 6, 6, 33. clara. 6, 2, 15. condita à Cyro. 7, 6, 20. conſeruata. 3, 4, 15. deleta. 5, 7, 10. deſerta. 9, 8, 28. deſtituta. 3, 1, 6. diruta. 7, 6, 16. dir. ad ſolum. 3, 10, 7. vnius ciuis ingenio excitata. S. 1, 3, 15. diſtans 20. ſtadiis. 5, 7, 9. impoſita ceruicibus. 7, 7, 1. inclyta vetuſtate famaque conditorum. 4, 1, 15. intacta. 5, 3, 15. magna. 4, 8, 6. non muro ſolum, ſed etiam palude munita. 9, 1, 14. munita. 5, 1, 17. 9, 8, 11. mun. non ſitu ſolum, ſed etiam opere. 8, 10, 23. munitior, quam vt primo impetu capi poſſet. 7, 6, 19. nobiliſſima diruta. 3, 10, 7. noua. 4, 8, 5. 7, 6, 27. opulenta. 8, 10, 22. opulentiſſima. 5, 1, 7. plena hoſtium. 9, 5, 2. præclara. 5, 7, 10. proxima. 8, 10, 4. 9, 1, 22. valida. 9, 1, 19. validiſſima. 9, 8, 13. vrbem dedere. 3, 1, 8. vrbes celeberrimæ. 5, 1, 4. conditæ. 9, 1, 6, 10, 2, 8. expugnatæ, aut in fidem acceptæ. 3, 10, 7. finitimæ. 4, 8, 5. Græcæ. 3, 1, 20. inuictæ. 7, 11, 8. liberæ, *regibus inuiſæ.* S. 1, 7, 8. nouæ. 7, 11, 29. plurimæ, maximæ. 8, 10, 21. refertæ opulentiâ regiâ. 5, 6, 2. vrbes quoque moriuntur. C. 5, 7, 9. *Veſtigium.* regionibus cognomines. C. 6, 5, 22.

6, 5, 22. *vrbem Hyrc.* C. 7, 10, 15. *Marginiam.* diis propriis dicatæ. C. 4, 3, 22. *Vrbem.* inter vicinas vrbes sæpe leuis occasio contentiones excitat. S. 1, 7, 32. vribium condendarum causſa. C. 4, 8, 2. *ex nomine.* vrbes suas visere, *patriam.* 5, 5, 8.

vrere Africam, *vastare.* 4, 3, 20. V. vrgere. *Sed illud agnoscit etiam Dauiquei. in Sil.* 8, 274. *adductis similibus auctorum locis.* vr. agros. 4, 1, 11. *quos.* 9, 10, 7. quæcumque. 4, 9, 14. vr. atque populari regionem. 4, 9, 8. terram. 4, 10, 13. terras. 4, 13, 23. vicos. 7, 6, 10. vrbes, agros. 4, 14, 2. vri vastarique Asiam. 8, 1, 26. vruntur agri. 7, 9, 22. ora visceraque penitus, *astu solis.* 7, 5, 5. vsta Academ. 8, 10, 18. *Transferitur etiam ad animum.* regem vrebat recens dolor. S. 1, 5, 17. *Ita Horat* 2, 6, 2. vrebat nobilem populum. *pro quibus in Oratione Frising.* 2, 36. *legitur* vrgebat, *horum verborum solenni permutatione. Gaudes hoc verbo Ammianus, in quo* 22, 29. vrebatur autem bellandi gemino desiderio. 31, 32. cuius virtutibus vrebatur. 20, 34. vrebat eius anxiam mentem.

vrget animum ægritudo corp. 3, 5, 10. Persas fortuna pertinax. 5, 9, 4. *quos* fames, pestilentia. 9, 10, 13. hostis. 4, 16, 16. *quos* malum anceps. 5, 3, 11. Oceanus flumen retro, **treibts zu ruck.** 9, 9, 9. vrgere *quorum* alas, **starck zusetzen.** 4, 16, 1. frontem. 8, 14, 15. protegentes. 9, 5, 16. à tergo. 3, 11, 6. *quos* vehementer. 3, 11, 13. vndique. 3, 8, 27. vrgente hoste. 6, 1, 11. vrgeri curis adparatuque belli. 3, 7, 13.

vrinatores. C. 4, 3, 10.

vsitatæ voluptates. 5, 7, 1. vsitata præsidia. 4, 3, 24. vsit. *&* visit. V. 9, 1, 13.

vsque pedes. 8, 9, 21. in Ægyptum. 7, 8, 18. adeo, vt. 10, 1, 24. *postpositum.* C. 4, 3, 25. *Corpus.*

vsurpare honores cœlestes. 8, 5, 5. ius. 3, 12, 16. ius datum. 8, 12, 5. nomen aliud sua lingua. 9, 1, 5. præmia. 4, 14, 6. titulum regis. 7, 5, 39. quod vsurpabant vulgo apud. *fail. vice prouerbii.* 7, 4, 13. vsurpans hoc vnum militiæ, vt. 7, 1, 35. vsurpatus mos. 8, 8, 3.

vsus aurium. 5, 4, 25. auxilii eius vix vllus fuit. 8, 14, 4. *fontium* ignotus aduenis, incolentibus patet. 10, 10, 11. libertatis modicus & æqualis. 7, 6, 11. oculorum cessat. 10, 5, 16. sagittandi celebris. 7, 5, 42. sagittarum nullus *ipsis* erat. 8, 14, 19. Veneris. 10, 5, 32. vini largus est Indis. 8, 9, 30. familiaris atque amicitia. 6, 9, 18. vsui esse. 3, 4, 3. esse aduersus. 8, 14, 16. vsum aursum intercipere. 4, 13, 38. oculorum, aurium auferre. 9, 9, 14. ad vsum belli. 5, 1, 20. vsu necessaria, non dictu speciosa, in aduersis sequenda sunt. 5, 1, 8. discere, *experientia.* 5, 1, 6. vsus mutuos nullo commercio volens natio. 7, 3, 5, ad vsus belli. 5, 6, 9.

vt consumditur cum *vti.* V. 6, 8, 15. cum *&.* V. 7, 2, 36. vt erant circa regem, *sicut.* 3, 11, 9. *Sueton. Claud.* 34, 6. sicut erat togatus. *Xenoph. παιδ. lib.* 3. *à princ. p.* 63. *c.* ἐυθὺς πρέπει σὰς τὰ κῶμα ἅπερ ἐμοὶ, *item Hist. Græc. lib.* 4. *de Agesilao: p.* 511. *a.* κατεκλίθη ὥσ περ ἐμοὶ, ὥσπερ ἐγὼ χαίρων. *Sueton. Ner.* 48, 1. vt erat nudo pede atque tunicatus. *atque ita passim auctores alij.* vt nunc est. 5, 5, 10. *sic ex Acidalij mente* 9, 6, 6. vt ab amicis, *quippe, vtpote, tamquam.* 4, 2, 3. vt sis maior, *quamuis, fac te esse maiorem.* 7, 8, 21. *Cic. Att.* 5, 19. vt Pomp. exspectaris. vt intrauit vrbem. 5, 2, 11. vt venit, *postquam.* 7, 7, 24. vt inter illas gentes, *pro conditione illarum gentium.* 3, 2, 6. gens, vt barbari, sapientia excellit. 9, 1, 24. magna, vt ea regione, vrbs. 9, 1, 14. *Tacit. Germ.* 30, 3. multum, vt inter Germ. rationis. *Portus in lib.* 5. *Hist. Græc. Xenophont.* ὡς τριήκοντα ἐτῶν. *similis genus dicendi apud Latinos. Cicero de clar. orat. cap.* 26. f. L. Cœlius scriptor, vt temporibus illis, luculentus. *Ad Q. Frat.* 1, 1, 13. f. leuitas, vt in malis, acerbitati anteponenda est. *Epist. famil.* 1, 1. vt in rebus exulceratis, ita versamur. *Ad Attic.* vt in secundis, fluxa; vt in aduersis, bona: *de fortuna Hirtij loquitur. In Floro similia exempla notauimus. qui plura desiderat, adeat Tursellini particulas.* vt rediret, iret, *&* redire, *sensu eodem comparent in* V. 8, 6, 16.

vtcumque, *vtcumment quellement.* 8, 2, 34. vtc. genitus puer, *incertum quo parente.* 8, 10, 36. vtcumque cesserit, **es geh ab wie es wolle.** 7, 4, 16. vtcumque cessura res est. 7, 1, 37. vtc. tradita sunt. 7, 8, 11.

vter. vtre resoluto. 7, 5, 11. vtres referti stramento. C. 7, 5, 18. repleti stram. 7, 9, 4. super vtres nare. 7, 8, 6. vtribus detinere aquam. 4, 7, 12. gestata aqua. 7, 5, 10. traiicere amnem. 7, 7, 16. *Plinius* 6, 29, 21.

vtinam perpetua, certe diuturna posteritas. 10, 9, 6.

vtique *&* vtrique. V. 5, 2, 6. *pro præsertim.* 3, 8, 8. 4, 15, 28. 8, 9, 19. 8, 13, 21. 9, 7, 26. 10, 7, 11. *omnino.* 3, 8, 21. 5, 11, 8. 4, 11, 15. 5, 1, 2. 7, 7, 29. non vtique suarum gentium præfectis, **es haben nicht eben solche sein müssen.** 5, 2, 6.

vtramque in partem. 3, 6, 5. vtrimque victor, *vtroque cornu.* 3, 11, 16.

vti admonitu amicorum. 4, 13, 25. amicis *quibus.* 7, 8, 27. animo suo, **nach seinem Sin thun.** 7, 7, 18. beneficio. 8, 7, 3. *cuius.* 5, 5, 20. ductibus itinerum. 8, 10, 2. forma qua. 3, 3, 6. fortuna, consiliis. 7, 9, 1. impetu animor. 4, 10, 8. ingenio suo. 8, 8, 4. interprete metu suo. V. 7, 7, 24. latercule. 7, 3, 8. lingua eadem. 6, 9, 35. ministro quo. 7, 1, 3. min. *quo* ad. 7, 2, 14. occasione. 4, 16, 4. opera cuius. 3, 3, 1. op. bona quorum. 7, 1, 38. *quo* familiariter. 6, 11, 22. rabie. 8, 8, 2. sermone patrio. 6, 9, 34. vsus vino largiore. 8, 12, 17. vtendum animis dum spe calent. C. 4, 1, 29.

vulgauit fabula *quid.* 8, 1, 17. vulgauerat fama, *fieri quid.* 6, 11, 20. 8, 11, 2. 10, 1, 17. fama idoneis auctoribus. 4, 9, 2. vulgat se licentia in omnes. 8, 10, 16. odor cadauerum morbos. 5, 1, 11. vulgare acta. 7, 7, 39. commercium vitiorum in exteras gentes. 8, 9, 19. famam. 7, 6, 15. morbos. 9, 10, 13. famâ. 10, 1, 31. vulgatur in alios contagium morbi. 9, 10, 1. vulgatus temere rumor. 6, 2, 17. vulgatum corpus. 5, 1, 38. miraculum fabulis. 5, 2, 32. periculum, *euulgatum.* 5, 12, 7. vulgata monumenta carminibus. 3, 4, 10. vehicula vsu. 3, 1, 14. vulgus. 6, 2, 9. *de militib.* 6, 2, 21. militum. 7, 2, 33. vulgi aures. 6, 2, 21. in vulgus edi. 3, 3, 7. vulgo dimisso. 10, 5, 3.

vulnerare se gladio. 6, 7, 29. vulnerari eminus. 9, 1, 16. 8, 14, 31. vulnerati impune. 4, 2, 22. trahunt interfectos. 4, 15, 16. vulnus adceptum. 7, 8, 3. cognitum. 7, 6, 6. curatum. 9, 6, 1. frigescens. 8, 10, 29. insanabile. 9, 5, 26. obligatum. 8, 10, 28. patefactum. 9, 5, 28. percuratum. 4, 6, 21. 7, 6, 23. recens dolorem non mouet. 4, 6, 19. C. 8, 10, 29. intumuit. 4, 6, 19. vulnere illius superatos. V. 7, 6, 7. *quæ forte genuina est eius loci lectio.* vulnera adcepta aduerso corpore. 3, 11, 9. 9, 5, 16. indicia virtutis sunt. C. 4, 14, 6. 4, 16, 31. noua. 10, 5, 13. virtutis admonent. 8, 1, 5, 11. vulneribus calidis abest dolor. 4, 15, 17.

vultus auersus à. 6, 7, 30. educentis in prælium. 10, 5, 10. legentis. 3, 6, 9. demissus in terram. 6, 9, 2. dispar animo. 7, 8, 1. interritus. 6, 5, 29. int. contumax. 4, 6, 27. præferens speciem lætitiæ. 7, 2, 24. superbus. 5, 8, 14. terribilis. 7, 2, 6. trux. 7, 5, 24. maxime seruit. 8, 4, 30. index animi. 8, 6, 22. occurrit oculis. 10, 5, 10. præfert malum. 4, 10, 26. vultu assentiri. C. 8, 4, 30. æstimatur animus. 6, 7, 33. proditur crimen. C. 3, 6, 9. *Conscientiæ.* C. 6, 7, 33. ex vultu conspicitur quid. 5, 11, 8. ex vultu ducis victoriam augurari. C. 4, 13, 25. *Et.* vultus dissentiunt ab animis gratulantium. 6, 1, 17. in vultu regis defigere oculos. 7, 8, 9.

Vxiorum gens. 5, 3, 16. montes. 5, 3, 1. satrapia. C. 5, 3, 16. regio. 5, 3, 3. *long.* 91, 40. *lat.* 30, 0. *Ptolem. in As. tab.* 5. Vxios *putari qui hodie* Cingani *vocantur, auctor est Cuspinian. in Michaële Tranio. p.* 187.

vxor Darii. 3, 9, 6. D. deficit. 4, 10, 18. exstincta. 4, 10, 20. Hystaspis. 6, 2, 7.

Ochi. 3, 13, 13. Pharnabazi. 3, 11, 14. vxores à maritis verberari concessum. C. 8, 8, 3. ex vxoribus Asiaticis suscepti in Macedoniam ire prohibentur. S. 10, 4, 5.

W.

WAlensteinius. C. 6, 11, 3.
Wenden. C. 3, 1, 22.
der Würbel. 4, 3, 18.

X.

XAnthus. S. 2, 11, 2. *long.* 50, 15. *lat.* 56, 10. *Ptolemæus in Asiæ tab.* 1.
Xenippa. 8, 2, 14.
Xenophilus. 5, 2, 16.
Xerxes. 10, 6, 14. commune Persarum regum nomen. C. 5, 1, 24. *Regia.* Græciam oppugnat. 4, 1, 11. Europæ bellum infert. 5, 6, 1. ex Græcia redit. 7, 5, 28. Bœotos in orientem transtulit. S. 10, 4, 16. Xerxis bellum. S. 1, 13, 35. filius Artaxerxes. S. 2, 1, 4. infolentia. 3, 10, 8. *inuentum numerandis copiis.* 3, 2, 2. pons in pelago. S. 2, 4, 11. solium regia. 5, 7, 11. *in quibusdam libris perpetuo* Xerses *scribitur. Quod magis etiam confirmat sententiam Scaligeri, in prolegom. ad Emend. Temp.* p. 41. Axuersem *eum esse, qui vulgo* Ahasuerus *pronunciatur. Auentini aliorumque prodigiosa audacia definitio est, Xerxem à Græcis confictum esse.* l. 1. *Ann. Boior.* p. 22, 17.

De A. *litera quam & præfigi & præcidi nominibus solitam his iam diximus, quamquam nota res sit, exemplum etiam adjici possit eius qui Aeschinem genuit. nam illum filium* Atrometum, *in Or. de falsa legat.* p. 266. c. *Demosthenes* Trometum, *in Or. de Coron.* p. 331. b. *appellant. Sic* Aben *factum est ex* Ben, *& similia. Vide Mercerum & Pagninum in Lex. Hebr. verbo* אבא. *Illæ autem literæ quæ in Xerxis nomine sunt* חשׁ *recte per* X *pronunciari indicio est animal* תחש *quod nobis* Taxe / *Latinis Græcisque* taxus *efferitur.*

Y.

Y *& i. sæpe confunduntur, vt* V. 6, 7, 18. *Vide supra in* I. *litera.*

Z.

ZAriaspes. 9, 10, 19.
Zelitæ. S. 2, 6, 7. *long.* 67, 30. *lat.* 41, 20. *Ptolem. in Asiæ tab.* 1.
Zelter. C. 4, 1, 10. m. *Idem est iudicium Goldastii in causis Eklekticis Iunioris c.* 10. *p.* 126.
Zenobia. C. *proleg. c.* 4.
Zioberis. 6, 4, 4.
Zoilus. 6, 6, 3.
Zona aurea. 3, 3, 18.
Zopyrio. 10, 1, 44.
Zoroastres. C. 8, 2, 19.

INDEX AVCTORVM

quorum loca in hoc Opere explicantur vel emendantur.

Numeri terni remittunt ad Commentarium: Litera I. ad Indicem: & vox subiecta demonstrat Indicis aut Commentarii locum.

ÆLianus *explicatus.* 8, 2, 36. 9, 1, 4. 9, 8, 20. 9, 8, 23. Et. *emendatus.* 10, 10, 20. A. I. Telmissenses. *defensus.* I. Indiæ.

Agellius *emendatus.* 4, 6, 11. Bitum.
Ambrosius *emendatus.* 3, 12, 21. Virgines.

Ammi-

Ammianus Marcellinus *emendatus.* 3, 4, 14. 3, 11, 12. 5, 13, 8. 7, 7, 32.
Ampelius *emendatus.* 4, 9, 4. Falcatæ. 4, 7, 15.
Appianus *emendatus.* 3, 9, 4. Alexander. 3, 10, 3.
Apuleius *emendatus.* 5, 5, 7. 8, 9, 16.
Aristoteles *explicatus.* 5, 8, 1. Æstiua.
Arrianus *explicatus.* 3, 9, 12. 3, 10, 3. 3, 11, 24. 3, 13, 1. 4, 3, 11. 5, 1, 43. 5, 2. 6. 6, 4, 2. 6, 4, 18. Quidam. 6, 6, 35. 6, 9, 21. Vnum. 7, 4, 32. Eryg. 8, 2, 3. 8, 5, 2. 8, 5, 6. Sæpius. 8, 6, 8. 8, 14, 2. & 32. 9, 1, 18. 9, 9, 20. 9, 10, 8. 10, 10, 1. Thracia. *bis explicatus.* 3, 1, 9. 3, 11, 27. At. I. Memnon. *emendatus.* 3, 9, 4. Dexterum. 3, 12, 17. Ex. 4, 1, 13. Si. 6, 4, 18. Quidam. 6, 9, 21. Equitatui & Vnum. 8, 1, 5. 8, 5, 2. 8, 18, 12. 8, 11, 25. 8, 14, 23. 9, 1, 18. 10, 10, 1. Neoptolemus. Seleucus. *bis emendatus.* 3, 13, 15. 7, 4, 28. I. scalæ. Sibyrtius. exteræ. Jolas. Practius. *reprehensus.* 9, 10, 21.
Athenæus *explicatus.* 4, 3, 11. Paitagoras. *emendatus.* 8, 9, 27. I. ceruical.
Augustinus *emendatus.* I. N literæ. I. vilis.
Bembi Hist. Veneta *emendata.* 3, 11, 24.
Cæsar *emendatus.* 3, 2, 3. 3, 3, 16. 4, 14, 12. 5, 1, 40. Eiusdem. 7, 7, 32. 9, 1, 17. I. obterere. ferere.
Capitolinus *emend.* 1, 13, 8.
Cedrenus *emendatus.* 10, 10, 1. Philo. *reprehensus.* 4, 8, 1. 10, 10, 1. Tlepolemus.
Cicero *explic.* 3, 3, 13. *emend.* 5, 7, 2. 6, 4, 14. Quo.
Claudianus *defensus.* I. fastigium.
Cornelius Nepos *emendatus.* 7, 1, 40. *expl.* 10, 6, 9.
Cyprianus *emendatus.* 5, 8, 11. 10, 9, 1. in Demosthenem argumenta *reprehensa.* I. Thebæ.
Dexippus *emendatus.* 10, 10, 1. Antigonus. Arcesilaus. Cassander. Cilicia. Pratophernes.
Dio *emendatus.* 3, 11, 25. Laceratis. 10, 10, 14.
Diodorus *explicatus.* 5, 4, 2. 5, 6, 17. Pecorum. 7, 1, 5. *emendatus.* 4, 2, 23. Coria. 5, 3, 4. 5, 3, 17. Pylas. 7, 1, 7. 9, 1, 36. 9, 3, 24. Quadraginta. 10, 10, 1. Susiana. I. Memnon. Rheomitres. *reprehensus.* 3, 11, 23. Intactum.
Dionys. Afer Geographus *emendatus.* 3, 3, 3. Fulgorem. 3, 5, 16. Alterum.
Ditmarus *emend.* 7, 3, 23.
Epitome temporum Græca *emendata.* 4, 15, 28.
Eumenii panegyricus *emendatus.* 10, 9, 3. Vnum.
Eusebius *emendatus.* 9, 7, 20. Armato. I. negare. *reprehend.* I. Thebæ.
Eusebio adiunctus Latino barbarus *explicatus.* 10, 10, 1.
Eumenes *emendatus.* 10, 10, 1. Antipater. Atropates.
Eustathius *emend.* 7, 3, 19.
Florus *emend.* 7, 11, 5. 9, 8, 14.
Frontinus *emend.* 4, 2, 2. Donum. 8, 1, 4. I. I litera.
Gualtherus *emend.* 9, 5, 13.
Gyraldus *emend.* 3, 3, 16. Alterum.
Heliodorus *explic.* 8, 4, 24.
Herodianus *explicas.* 3, 2, 8. XXX. 3, 3, 9. Æternum.
Herodotus *emend.* 7, 11, 10. Experiendo.
Hieronymus *emend.* 3, 11, 27. At.
Himerius *explic.* I. Thebæ.
Hyginus *emend.* 4, 7, 21.
Julius Obsequens *emend.* 3, 3, 3. Fulgorem.
Justinus *defensus.* I. fastigium. *emendatus.* 3, 2, 14. Non. 3, 12, 14. 4, 16, 8. 8, 6, 12. Omnibus. 10, 10, 1. Archon. Antipater. Philippus. Scythæus. *reprehensus.* 3, 2, 11. Verum.
Lactantius *emend.* I. negare.
Laertius *emend.* 10, 5, 6.
Leges *explic.* 5, 5, 6.
Livius *explicatus.* 5, 6, 12. *emend.* 5, 1, 12. Pontico. 3, 4, 11. 5, 10, 4. 3, 12, 19. 4, 4, 2. 4, 7, 2. Castra. 4, 9, 20. 4, 14, 15. Amisso. 4, 14, 16. 5, 1, 8. 5, 3, 20. 7, 11, 15. 8, 11, 8. 8, 12, 6. 9, 2, 15. Si. 9, 2, 29. 9, 5, 21. Non. 9, 7, 9. 9, 9, 27. 9, 10, 3. Quoad. 10, 10, 1. I. iuniores. I. vltro. *bis emend.* 8, 10, 25. *reprehensus.* 10, 4, 21.
Lucianus *explicat.* 4, 7, 30. Corrupit. *emend.* 3, 8, 23. Oriente. 8, 5, 6. Macedonas.

Marcianus *emendatus*. 5, 7, 8. Contabulato.

Marinus Sanutus *emendatur*. 6, 4, 19.

Mercator *reprehensus*. 4, 8, 1. Ab. 5, 1, 24. Semir.

Minutius Felix *emendatus*. 10, 8, 1. Quem.

Orlandinus *emend*. 4, 3, 2.

Oroſius *emendatus*. 10, 4, 5. 10, 10, 1, Archon. Antipater.

Otto Friſing. *emend*. 6, 5, 25. I. vrere.

Ouidius *emendatus*. 5, 1, 30. 9, 5, 1. Incredib. *defenſus*. I. pro.

Patricius *reprehenſus*. 4, 9, 24.

Pauſanias *reprehenſus*. 3, 12, 27. I. Thebæ.

Petronius *emend*. 4, 1, 20. Strepitum. 9, 2, 29. Herculem.

Photius *explicatus*. 10, 2, 6. *emendatus*. 9, 10, 2. Vrbes.

Plautus *emendatus*. 6, 9, 26.

Plinius *explic*. 9, 5, 25. 10, 1, 12. I. Sigeum. *emend*. 3, 7, 4. Caunios. 4, 8, 1. 7, 4, 28. 7, 6, 10. 7, 6, 13. 8, 10, 12. 9, 5, 28. 9, 9. 2. Vrbes. 9, 9, 20. 9, 10, 7. Vrbem. 9, 10, 11. Nec. *bis emend*. 7. 8, 15. Rubigo. I. vilis. *reprehenſus*. 8, 14, 45.

Plutarchus *emend*. 8, 14, 13. & 45. 9, 7, 17. 9, 8, 16. In. 10, 1, 25. 10, 10, 1. Seleucus. I. pædagogi. *reprehenſus*. 3, 10, 8. 10, 10, 20. Nomine.

Polybius *emendatus*. 3, 4, 7.

Polyænus *explicatus*. 8, 15, 1. Agmen. *emend*. 4, 16, 27. 7, 2, 36. Exceptæ.

Procopius *emendatus*. 4, 9, 20. 6, 4, 19.

Propertius *emend*. 4, 6, 29. Quo.

Quintilianus *explicatus*. I. vltimus.

Rutilius *emend*. 4, 1, 18. Quanto.

Salluſtius *emend*. 3, 12, 19. 7, 1, 40. 8, 6, 3. I. Infinitius. I. noſcere. I. præcedens.

Saxo hiſt. Danicæ ſcriptor *emend*. 3, 4, 3. Memnon. 3, 5, 9. Liberius.

Seneca *emend*. 5, 9, 6. 9, 2, 15.

Solinus *emend*. 3, 3, 8. *conciliatus cum Curtio*. 3, 12, 16. Corporis. *refutat*. 4, 8, 1. Ab.

Statius *emendatus* 2, 11, 25. Laceratis.

Stephanus *emendatus*. 4, 7, 2. Caſtra. 7, 6, 25.

Strabo *explic*. 7, 3, 19. Smyrna. *emend*. 3, 4, 1. Caſtra. 4, 9, 8. Arbela. 7, 6, 10. 8, 16, 21. 9, 8, 13. Sabi. I. Ilium. I. Nicarthides.

Suetonius *emend*. 6, 7, 13. I. Infinitiuus.

Suidas *emend*. 4, 7, 13.

Tacitus *explic*. 3, 10, 7. *emend*. 4, 16, 4. 9, 4, 15. Periculi. I. Infinitiuus.

Tertullianus *emend*. 8, 8, 16.

Thucydides *explic*. 3, 13, 1.

Trebellius Pollio *emend*. 4, 1, 10.

Valerius Maximus *emend*. 5, 11, 11. & nota ſeq.

Varro *emendatus*. 8, 6, 5.

Velleius *emendatus*. 3, 11, 27. At. 10, 8, 3. *ref*. 4, 8, 1. Ab.

Virgilius *emend*. 4, 13, 8. 10, 9, 3. Nouum.

Xenophon *explic*. 3, 1, 13. Manicatas. 5, 2, 15. Libauit. *emend*. 4, 4, 13. Ignemque.

Xiphilinus *emend*. 9, 10, 24.

NOTANDA ET CORRIGENDA.

S. 1, 1, 15. *l*. inluſiſſe *S*. 1. 2, 13. *l*. Polycletus *S*. 2, 7, 6. *l*. coniungeret. 3, 12, 24. *l*. Siſygambis 4, 5, 4. *l*. deprahendi. 4, 8, 3. *l*. Titonique 5, 7, 4. ferente *l*. *l*. referente 6, 4, 10. repetiſſe *aly* repetille *l*. *vtrumque habet*. 6, 6, 28. *l*. cecideras 6, 9, 31. *l*. arripuit 6, 11, 3. vicina *l*. *l*. vicinia 6, 11, 39. vitæ *C*. *l*. inuidiæ *l*. *vtrumque habet*. 7, 7, 8. gentium *l*. *vac*. *Indibr*. *& ſuperſtes l*. mentium 7, 11, 29. *l*. deditiorum 8, 1, 20. Rhoſacis *l*. *l*. Rhœſacis 8, 10, 12. femine *l*. *l*. ſemine 10, 5, 24. accidentis *vid*. *l*. adſidere. *C*. 3, 3, 13. *Manicatas l*. ἐξωμίδας. *C*. 3, 6, 3. Gotfrid. *l*. Galfrid. *C*. 3, 7, 2. *lin*. 3. ſolos *l*. Solos *C*. 3, 10, 8. *Aquam lin*. 19. eſt Curt. *l*. ex Curt. *C*. 4, 7, 8. *lin*. 3. *l*. ἐπιδὲ τῆς Περσίδος (*vt plurima exemplaria bene habent*.) *C*. 4, 9, 8. *Arbela ſin*. *l*. Γαυγάμηλαν. *C*. 8, 4, 24. lib. 2. ſine *l*. lib. 2. fine *C*. 10, 2, 17. *in fin*. *adde* 7, 5, 28. *Didymum*. l. à, de & è. *dele* ſimili errore *vſque* duobus. I. abhorret *poſt* adſuetæ *adde* 6, 2, 5. I. abſtrahi *pro* 3, 7, 2. *l*. 3, 2. 17. I. Arſames *poſt* frequentius *l*. *ex*. *gr*. I. coniurare *lin*. 4. iudicium *l*. indicium I. corpus *lin*. 39. *pro* 9, 11, 26. *l*. 9, 1, 26. I. dolo *vltimæus pro* ſin *refer ad* dolor I. elephantus *lin*. 21. *pro* 3, 13, 15. *l*. 9, 2, 21. I. purgamenta *lin*. 5. Vulcat. *l*. Vulcan. *Multa vocabula in l*. *coniunguntur*, *quæ diuidenda fuiſſe alii videri poterunt*: *e*. *g*. iacio, iactare *&* iacens. partus *&* parens. ingenium, ingenuus *&* ingeneraſſe. nubes *&* nubere.